

Provocări și soluții în educație

CENTRUL EUROPEAN PENTRU
EXCELENȚA ÎN E D U C A Ț I E

NUMĂRUL 4
VOLUMUL 1

ISSN 2972 - 2012,
ISSN-L 2972 - 2012

București, 2024

Proiect Educațional Internațional
„EDUCAȚIA ÎN CONTEXTUL SCHIMBĂRILOR
GLOBALE: Adaptare și Inovare”
Sesiunea de Comunicări Științifice
„METODE EDUCAȚIONALE INOVATOARE”

Sectiunea I.
Articole

Ediția nr. 1, an școlar 2023/2024

Cuprins

Adam Adrian	16
Adam Mery-Andreea.....	20
Agapie Mihaela	22
Agavriloaie Alina	25
Aionesei Ramona	27
Al- Khemesy Camelia.....	31
Alban Cameli	35
Albu Lucia.....	49
Albu Mona Lisa.....	55
Alecu Mirela	58
Alexa Ozana-Maria	61
Alexandru Nicoleta Camelia.....	64
Aligica Giuliana.....	66
Ancuta Bianca	70
Andrei Cristina Luciana	73
Andrei Elena.....	76
Anghel Mariana-Luiza	79
Anton Ioana Codruta.....	89
Anton Roxana-Mihaela.....	92
Antonescu Ligia	94
Apoputoaie Mihaela	97
Argeanu Claudia, Pristavu Margareta	99
Arzoiu Leontina Filoftea	110
Avram Maria	118
Babescu Lacramioara	120
Bacsadi Izabella.....	124
Badoi Daria.....	132
Badulescu Constanta Margareta	135
Baiko Mariana Melania	140
Bajenaru Carmen Veronica	142
Balabaneanu Alina	146
Balan Raluca.....	148
Balasa Flori.....	152
Baluta Izabela Roberta.....	160
Bancescu Cristina	163

Barboi Luminita.....	167
Barbu Emilia Gratiela	170
Barbu Sanda.....	174
Barbulescu Daniela	177
Bartok Emilia.....	181
Batraneanu Mihaela-Mirela.....	185
Belei Cristina Ligia	187
Belu Cristina Izabela.....	194
Benga Carmen Mariana	203
Bestoiu Magdalena	206
Bica Alina.....	217
Birzaianu Carolina Lorena, Trusca Cristina Ramona.....	219
Birzescu Laura	223
Bitis Corina	225
Bivol Anca Florina.....	228
Boar Dorina Mirela.....	232
Bobirsc Adriana.....	235
Bodnar Firuta	237
Bodnarescu Anca Florentina, Fink Camelia Liliana	239
Boian Mircea-Vasile	242
Bologan Elena.....	246
Bostan Cristina Elena	248
Bot Livia Liliana	250
Bota Ionica	253
Botu Maria	256
Brasoveanu Elena Liliana	259
Bratu Adriana	265
Bratu Simona.....	269
Breaza Bianca	273
Brisca Sanda.....	277
Broicea Norica, Otescu Ioana Iuliana	289
Bucur Mihaela.....	292
Budai Antoanela-Camelia.....	295
Buhu Narcisa-Maria	304
Buzan Maria	307
Cacuci Simona Liana.....	310
Calistru Cristina	313

Canalas Liliana.....	316
Cantemir Liliana	320
Caprarescu Vasilica.....	324
Caprita Paraschiva.....	327
Caraman Liliana.....	334
Cercel Virginia Elisabeta, Cojocaru Geanina Daniela	341
Cernat-Mihai Ionela	343
Chereches Maria	347
Chiojdoiu Maria.....	349
Chirila Alexandra	352
Cioaba Madalina	355
Ciobanu Corina.....	358
Ciobanu Costel Daniel	364
Ciobanu Liliana.....	367
Ciobanu Maria.....	370
Ciobanu Valentina- Corina	374
Ciocan Elisabeta	376
Ciochina Luisa Ana	378
Ciora (Brindusoiu) Diana-Elena	382
Circeanu Claudia	384
Cirstea Luiza	386
Cirstea Stefania	391
Cismas Luminita -Carmen	395
Ciubotariu Beatrice	400
Cobelea Daniela	403
Cobzaru Mihaela	406
Coculeana Cristian	408
Cocuti Lacramioara Carmen.....	410
Codina Bogdan	413
Codrea Mihaela-Carmen, Teulea Ioana-Ileana.....	416
Codreanu Maria	419
Cojocaru Simona Maria.....	422
Coman Irina-Ancuta	424
Conea Oana-Cristina	426
Constantin Dana Monica.....	430
Cornaseanu Lavinia	434
Corodescu Aura Mirela	437

Coscai Adriana.....	447
Cosnita Emilia-Felicia	458
Costin Iulia-Andreea.....	461
Cozma Onesim Sandu	463
Cracan Anda	468
Cracana Dumitru	475
Craciun Elena	479
Craciun Roxana Mihaela.....	482
Crisan Alina	484
Cucu Luminita Dumitra	486
Cucu Sorin	488
Dan Ingrid Arabella	499
Dan Ramona-Marcela	501
Danaila Daniela	503
Danila Iuliana	507
Darabantiu Diana	513
Dascalescu Adrian-Florentin	525
David Luiza Mihaela	532
Denes Melinda Andrea	535
Dima Maria Narcisa.....	540
Dima Vasile.....	544
Dinca Aurica-Amalia.....	547
Dinca Liliana Codruta, Iliuta Luminita	552
Dinicica Karina.....	554
Dinis Adam Cristina	557
Dinu-Patrascu Madalina.....	561
Dobrete Adina.....	565
Dolcescu Bogdan Daniel.....	574
Dorila Petruta-Iuliana.....	576
Dragoi Cristina.....	588
Dragomir Amalia	592
Dragomir Carmen.....	596
Dragomir Steluta	599
Dragut Silvia-Madalina.....	601
Drambu Steluta	606
Duca Lucretia	615
Duduiala Gianina.....	617

Dulgheriu Paula Veronica	628
Dumitrascu Sorina	631
Dumitrescu Florin.....	634
Dumitrescu Larisa	639
Dumitru Madalina Laura	642
Dumitru Mariana	652
Enasescu Radu	654
Fabian Natalia Miriam.....	658
Fanica Daniel.....	670
Farcas-Gherghina Adela	675
Ferencz Melinda.....	678
Filip Alina Mirabela	683
Filipoiu Madalina-Ramona	685
Firicel Rodica	688
Florescu Carmen	690
Foit Ecaterina-Daniela.....	693
Frasineanu Florentin Rodinel	697
Frusinache Dorinela Elena	701
Funduianu Marena.....	706
Furtuna Diana Elena.....	711
Ganga Ana-Maria	713
Gavrila Roxana	715
Geambasu Larisa.....	721
Georgescu Cosmina Mihaela	729
Gheorghe Carmen-Luiza	731
Gheorghita Ioana Irina	733
Gheorghita Margareta	739
Ghinea Liliana.....	747
Ghionoiu Cristina	752
Ghiuta Catalina.....	754
Gioroc Carmen	756
Giura Suzana, Stroescu Severica Catalina	758
Goicea Gabriela.....	762
Golea Dorina	764
Gorun Mirela.....	767
Gozman Daniela Flavia.....	770
Gradinariu Gabriela.....	777

Gradinariu Ramona Corina.....	784
Graure Daniela, Graure Silviu.....	787
Gridjac Estera.....	790
Grigoras Anca-Maria.....	792
Gurguiatu Simona.....	801
Hateg Ioana.....	809
Havirneanu Mirela.....	813
Heciu Iulia.....	816
Heller Daniela Mihaiela.....	819
Heres Elena.....	824
Hernest George Paul.....	827
Hertoiu Maria.....	829
Holban Nicoleta.....	834
Hulea Carmen Antuaneta.....	836
Iana Olivia Alina.....	840
Ieremie Valentin.....	844
Ifrim Radita.....	848
Igna Crina Cornelia.....	851
Ilovan Daniela Raveca, Ilovan Antoniu Cristian.....	854
Ioana Nicoleta.....	856
Ion Sabina Elena.....	860
Ionasc Daniela.....	862
Ionel Mihaela Claudia.....	864
Ionel-Dinca Marilena.....	867
Ionescu Alina Elena.....	875
Ionescu Andra.....	878
Ionescu Roxana Ioana.....	882
Ionita Carmen Maria.....	885
Iordache Daniela.....	887
Iovanescu Simona Monica.....	891
Iovi Roxana-Cristina.....	895
Ivan Aurelia.....	902
Ivan Ingrid Ileana.....	906
Ivan Razvan-Raul.....	910
Ivan Rodica.....	913
Ivanciu Constanta Claudia.....	915
Ivanoaia Elena Roxana.....	920

Jecan Ilies Delia Craciunita	922
Julan Cosmin Mircea	927
Jurje Lucretia	934
Lascuzeanu Emilia Emine	935
Lazar Liviu.....	938
Lespezanu Margareta, Tuia Steluta-Rodica	947
Liciu Lavinia Rodica	950
Lisofschi Corina, Mihalache Daniela	958
Lucaci Adriana Carmen	961
Luchian Adeline.....	963
Lunel Cristi.....	974
Macota Simona-Elena	978
Malanca Mihaela.....	982
Malinas Livia Antonina	985
Mandescu Mihaela Dumitra	988
Manole Luminita	992
Marc Aurica	995
Marcu Adrian Florin	1002
Marcu Ana.....	1005
Marcus Carmen.....	1008
Marica Denisa	1014
Marin Carla, Mircea Nicoleta	1017
Marincean Iulia	1020
Marinescu Virginia	1022
Maslina Nicoleta	1025
Matei Dana.....	1030
Matei Georgeta	1038
Mates Rodica.....	1044
Mazuch Vladenka.....	1046
Meirosu Ionela	1048
Melincianu Gabriela.....	1054
Merla Veronica.....	1057
Michescu Rodica	1062
Mihai Carmen.....	1065
Mihai Ioana Madalina	1067
Mihaila Simona-Elena	1079
Mihailescu Alina.....	1082

Mihalache Dorina Teodora,.....	1084
Mihit Flavia Emanuela.....	1087
Mircea Mirela.....	1089
Mirlogeanu Anemona, Stocheci Iulian.....	1097
Miron Costina Violeta	1099
Miu Eugenia-Simona	1101
Miulescu Tatiana	1105
Mocaita Mariana.....	1110
Moisi Mirela	1116
Mucete Claudia-Laura	1119
Muntean Andrea- Elisabeta	1123
Munteanu Elvira.....	1125
Muraru Marlena- Antoaneta.....	1134
Muresan Laura	1137
Musat Florentina.....	1141
Musat Luminita	1144
Naciu Iulia Violeta	1146
Nacu Aura.....	1148
Nagy-Rusu Gabriela Doris	1152
Neacsu Claudya Maria.....	1161
Neagu Mihaela.....	1163
Neculai Elena- Catalina	1165
Neda Anca Irina.....	1169
Nedelcu Florica Cristina	1173
Nedelcu Mihaela.....	1176
Negrean Mirela Alina, ...	1178
Negri Corina	1184
Negulescu Dana Ionela	1188
Nicoara Roxana Andreea.....	1190
Nicola Victoria Daniela.....	1192
Niculica Simona Angelica	1194
Nidelea Irina.....	1202
Nidelea Mihaela-Teodora.....	1204
Nistor Ionela.....	1206
Nistor Luize Lavinia	1208
Nita Janeta	1211
Oancea Alida	1213

Oancea-Raica Claudia	1216
Oanea Paraschiva	1221
Oarcea Viorica.....	1224
Oarga Daniela.....	1237
Olaru Simona Cristina	1239
Olteanu Elena-Carmen.....	1241
Olteanu Marian Gabriel	1249
Onaci Ana -Mariana	1252
Oniciuc Carmen.....	1254
Oprescu Marinela.....	1258
Oprisan Cristian-Dan	1260
Oros Daniela.....	1269
Ortelecan Dana	1271
Paduret Lucia, Tebrean Lucica.....	1286
Pana Andreea.....	1292
Pana Stefania-Adriana, Toma Marcian Mihail.....	1296
Pantazi Roxana Georgiana.....	1299
Patran Florentina.....	1301
Patrichi Ana Raluca	1304
Paun Cristina Mihaela, ...	1311
Paunita Sorina Anca	1321
Penu Ionela Mihaela	1327
Pescaru Elena- Claudia.....	1332
Petrescu Anamaria	1338
Petrescu Letitia Paraschiva.....	1341
Petrut Florina, Ugron Miriana	1345
Pinghireac Simina-Elena.....	1348
Pintilei Daniela	1351
Pirneci Ion	1355
Podoreanu Anca Maria	1360
Podumneaca Daniela	1363
Poenaru Cristina, Luca Petronela Vasilica	1366
Poenaru Diana Maria	1371
Pohoata Lucretia	1377
Pojoga Camelia.....	1380
Pop Delia Anca	1383
Pop Loredana Alina	1386

Popa Eleonora	1389
Popa Florentina	1392
Popa Verona	1394
Popescu Aurelia	1398
Popescu Daniela	1402
Popescu Elena Corina	1404
Popescu Ionela-Simona	1407
Popescu Mihaela	1415
Popirlan Paraschiva	1418
Popovici Elena Daniela, ...	1428
Porfir Ionela	1431
Potoceanu Carmen Oana	1433
Prihoanca Diana Mirela	1435
Pristavu Margareta, Argeanu Claudia	1437
Purcarescu Oana Angela	1448
Radu Alina Simona	1456
Radu Denisa-Ioana	1458
Radu Elena	1462
Radu Nicoleta	1467
Roman Anca	1471
Roman Cristina Laura	1475
Romanet Remus, Romanet Mihaela	1477
Rosu Maria	1480
Rotari Toader	1483
Rotariu Roxana	1485
Rotaru Elena Ramona	1487
Rotaru-Terteleac Nicoleta	1490
Rujea Carmina Elena	1493
Rus Andreea	1498
Rusu Delia Maria	1501
Rusu Nicoleta Alina	1503
Saceanu Ion	1506
Saizescu Cristina	1518
Sandu Dumitru	1524
Sandu Monica Stefania	1527
Sarpe Stela	1530
Sauca Liliana	1538

Sauciuc Cristina Eva.....	1540
Savescu Claudia.....	1548
Savu Adriana	1563
Schmidt - Zeidner Anca	1565
Secu Cristina-Roxana.....	1569
Selegean Mariana Alina	1573
Silveseanu Alexandra Teodora	1576
Simina Vera	1578
Singeorzan Varvara.....	1583
Sirbu Gabriela Monica.....	1589
Siteavu Jenica.....	1593
Soare Mihaela	1595
Soldan Elena.....	1598
Sorca Gabriela Florica	1600
Spinu Elena Camelia.....	1602
Spiridon Elena	1609
Stan Oana- Elena.....	1612
Stanchescu Danut Adrian.....	1622
Stanciu Sinziana	1624
Stancu Priciu Daniela	1629
Stanescu Ramona.....	1632
Stanica Carmen	1635
Stanila Luci	1641
Stefanescu Alina-Andreea.....	1643
Stefanuca Claudiu Alin	1654
Stoian Mihaela	1670
Stoian Mihaela Georgeta	1674
Stoian Mirela.....	1677
Stoica Simona Dorina	1681
Stoichescu Irina Veta.....	1683
Sugar Alina	1686
Surdila Maria Cristina.....	1689
Surugiu Alina Elena	1692
Sztrelenczuk Iolanda	1696
Tanasie Elena.....	1699
Tanco Daniela.....	1713
Taran Mihaela Sanda.....	1716

Tatu Simona Nicoleta, ...	1718
Tendea Maria	1723
Teodorescu-Mihai Constantin	1725
Teodorescu-Mihai Georgiana Adela.....	1729
Tintea Aurelia	1731
Tirim Catalina	1735
Tocilianu Diana-Laura.....	1739
Todea Elena Magdalena.....	1741
Toia Alina.....	1743
Tolea Nicoleta.....	1744
Toma Adriana	1746
Toma Alexandrina Liliana	1751
Toma Simona Maria	1753
Tomescu Elena	1757
Tonita Corina	1765
Troase Iulia	1769
Trocmaer Silvia.....	1771
Trofin Veronica-Daniela.....	1773
Tudor Daniela.....	1775
Tudoroiu Anamaria Alexandra, Viezure Isabelle	1786
Tugui Cristina Monica.....	1788
Turcescu Alina Elena	1795
Turcu Ovidiu	1798
Udrescu Luminita	1802
Ungureanu Aura.....	1805
Vaduva Alexandra Ioana.....	1809
Valea Anica.....	1813
Vanau Ramona-Elena.....	1815
Vartolomei Simona.....	1817
Vasile Lidia.....	1819
Velicu Niculina.....	1823
Verdes Maria.....	1825
Vieru Elena Georgeta, Vrinceanu Nicoleta.....	1828
Vieru Iolanda.....	1830
Vintila Izabela Daniela.....	1833
Vircan Raluca.....	1835
Virtan Mariana Simona	1840

Vlaicu Claudia-Victoria	1840
Vlasceanu Daniel	1846
Vrinceanu Dorina	1849
Vuia Iuliana.....	1850
Zagaradniuc Catalina	1853
Zaharia Luminita	1855
Zestreanu Mihaela	1858

METODE ALE DEZVOLTĂRII SPIRITULUI ACTIV ÎN CADRUL ORELOR DE ISTORIE

ADAM ADRIAN

Liceul Teoretic „Petre Pandrea” Balș-Olt

Metodele activ-interactive presupun deplasarea centrului de greutate de la profesor către elev, care trebuie determinat să formuleze opinii argumentate, să își formeze deprinderi durabile de muncă intelectuală, să înțeleagă logica evenimentelor, să deprindă tehnicile de lucru în echipă.

Metodele inovatoare sunt consumatoare de timp, dar, în final, achizițiile elevilor contează cel mai mult și merită efortul. Ele nu trebuie rupte de cele tradiționale, dar marchează un nivel superior în spirala modernizării strategiilor didactice.

În cadrul orelor de istorie, utilizarea unor metode care stimulează participarea activă elevilor facilitează învățarea și înțelegerea unor procese/fenomene istorice. Aceste metode au menirea de a trezi interesul/curiozitatea elevilor pentru ora de curs și contribuie la eficientizarea activității de învățare. Iată în cele ce urmează câteva metode ale dezvoltării spiritului activ: învățarea bazată pe studiul de caz, fișele de lucru și învățarea bazată pe jocurile didactice.

Studiul de caz

Este menționat în mai multe lucrări de specialitate ca o metodă activă care urmărește confruntarea elevilor cu o situație reală, considerată un caz reprezentativ pentru un anumit domeniu. Analiza poate fi orală sau scrisă. Prin această metodă, elevii examinează, adună, selectează, valorifică informații, analizează cazul respectiv din perspective multiple și stabilesc soluții și concluzii ale problemei.

Alegerea cazului se face prin respectarea anumitor criterii, deoarece nu orice situație sau eveniment istoric pot constitui un caz. Aceste criterii au în vedere interesul pe care îl suscită cazul, măsura în care această situație este legată de preocupările grupului de elevi, accesibilitatea surselor de informare, precum și șansele de a fi soluționată și prezentată.

Metoda este folosită în manuale, existând studii de caz impuse de programe și realizate de autori (ex. „Actul de la 23 august”). Uneori au fost percepute de unii profesori drept o altă lecție, fără ca elevilor să li se ofere explicația minimă cu privire la diferența dintre acestea și celelalte lecții din manual. Cu toate acestea, avantajele acestor metode de instruire și învățare activă constau în dezvoltarea imaginației, folosirea activității independente, stimularea memoriei elevilor.

Jocul didactic

Este o metodă didactică bazată pe acțiune și simulare. Jocul este o activitate umană activă, fără un scop material sau util vizibil, desfășurată după reguli benevol acceptate, activitate care generează emoții pozitive și satisface nevoia de plăcere și destindere a individului.

Jocul didactic se caracterizează printr-o îmbinare specifică a unei sarcini instructive cu elemente de joc. Ponderea mai mică sau mai mare a uneia din cele două componente poate duce

la transformarea jocului didactic fie într-o lecție, când accentul cade numai pe rezolvarea sarcinii instructive, fie într-o activitate pur distractivă, când elementele de joc devin predominante.

Componentele care alcătuiesc structura unui joc didactic sunt următoarele: sarcina didactică, conținutul jocului, elementele și regulile jocului.

Prima componentă – conținutul - este constituită din cunoștințele anterioare ale copiilor însușite în cadrul activităților comune cu întreaga clasă, cunoștințe ce se referă la plante, animale, anotimpuri, reprezentări matematice, istorice, etc;

- Cea de a doua componentă a jocului - sarcina didactică - poate să apară sub forma unei probleme de gândire, de recunoaștere, denumire, reconstituire, comparație, ghicire. Jocurile didactice pot avea același conținut, acestea dobândind un alt caracter, datorită sarcinilor didactice pe care le au de rezolvat, de fiecare dată altele;

- A treia componentă - regulile jocului - decurge din însăși denumirea ei. Regulile sunt menite să arate copiilor cum să se joace, cum să rezolve problema respectivă. Totodată, regulile îndeplinesc o funcție reglatoare asupra relațiilor dintre copii.

- Ultima latură - acțiunea de joc - cuprinde momente de așteptare, surprize, ghicire, întrecere și fac ca rezolvarea sarcinii didactice să fie plăcută și atractivă pentru elevi. Dacă vin în completarea lecției, jocurile didactice, pot fi grupate după obiectivele urmărite și tipul lecției.

După obiectivele urmărite, jocul este folosit în cadrul tuturor ariilor curriculare, iar după tipul lecției jocul este folosit ca mijloc de predare, asimilare, mijloc de consolidare, sistematizare, recuperare a cunoștințelor. Indiferent de modul de folosire, jocul didactic îl ajută pe elev să-și angajeze întregul potențial psihic, să-și cultive inițiativa, inventivitatea, flexibilitatea gândirii, spiritul de cooperare și de echipă. În cazul în care jocurile organizate au scop educativ bine precizat, devin metode de instruire, iar dacă jocul este folosit pentru a demonstra o caracteristică a unei lecții, acesta devine un procedeu didactic

Jocul didactic se pretează la orele de istorie, cu mai mult succes la începutul ciclului gimnazial. Voi prezenta câteva modele de joc didactic, utilizate de-a lungul timpului.

Scheletul de recenzie

Folosirea acestei metode ajută la formarea și dezvoltarea capacității de a identifica informația dintr-o sursă istorică, îmbinând comunicarea orală, cititul / analiza unui document sau imagini, scrisul și gândirea critică prin emiterea unor judecăți de valoare prin răspunsurile date la cerințe care reflectă înțelegerea ideilor, a elementelor de conținut. Elevii pot lucra individual sau pe grupe. După studierea materialului, ei trebuie să realizeze postere pe care vor nota răspunsul la o serie de cerințe.

Exemplu: Scrie într-un singur enunț despre ce este vorba în text / la ce face referire textul studiat.

Roata istoriei

Este necesară construirea unei „roți a istoriei” - un disc ce se poate roti, fiind montat pe un ax și un ac indicator fix sau un cerc desenat pe un carton de dimensiuni mai mari. Cercul se împarte în sectoare, în fiecare dintre acestea notându-se numele unei personalități, a unui eveniment/fapt istoric. Se rotește discul. Elevul citește faptul istoric indicat de acul fix, apoi prezintă/povestește.

Cine dezleagă misterul

Elevii sunt organizați în grupe eterogene de câte 4-5 membri. Fiecare grupă primește câte un plic cu jetoane. Pe acestea sunt notate evenimente și fapte istorice, nume de participanți la aceste evenimente, termeni istorici, locuri. Jetoanele trebuie grupate după legătura care există între ceea ce este notat pe ele, fiind apoi lipite pe un poster, într-o structură grafică negociată de membrii grupului. Raportorul fiecărei grupe prezintă produsul final, explicând relațiile descoperite. Colegii din celelalte grupe pun întrebări, fac completări, cadrul didactic utilizând conversația pentru a realiza fixarea cunoștințelor.

Jocul de rol

Evidențiază modul corect sau incorect de comportare în anumite situații și reprezintă o metodă eficientă de formare corectă a convingerilor, atitudinilor și comportamentelor.

Etape:

- se identifică situația care se pretează la simulare prin jocul de rol;
- proiectarea scenariului (ca o povestire, ca o scenetă etc.);
- alegerea partenerilor și instruirea lor;
- învățarea individuală a rolurilor și alegerea unui mod propriu de interpretare;
- dezbateri cu toți participanții a modului de interpretare.

Profesorul are un rol important în utilizarea jocului de rol. El proiectează scenariul, implicând în această activitate și elevii, distribuie rolurile pornind de la aspirațiile, aptitudinile și preferințele fiecărui participant, organizează activități pregătitoare, creează o atmosferă plăcută de lucru pentru a-i stimula pe interpreți și a evita blocajele emoționale în preluarea și interpretarea rolurilor, conduce modul de desfășurare al jocului de rol. Un astfel de joc solicită din partea cadrului didactic aptitudini pedagogice, regizorale și actoricești.

Avantaje:

- atingerea unor cognitive și atitudinal-valorice (facilitează socializarea elevilor; îi familiarizează cu anumite moduri de gândire, trăire și acțiune; le dezvoltă capacitatea de a rezolva situații problematice dificile, capacitatea empatică și de înțelegere a opiniilor, trăirilor și aspirațiilor celor din jur;
- exersarea colaborării și a lucrului în echipă.

Fișele de lucru

Elevii pot fi dirijați să descopere informații/cunoștințe noi legate de un eveniment, fapt sau temă, utilizând fișe de lucru. Fișele de lucru, individuale sau în grup, pot conține un text / document sau orice sursă istorică. Elevii sunt puși în situația să identifice informațiile, să selecteze informații oferite de text/document, să exprime informațiile în cuvinte proprii, să identifice cauzele unui eveniment, să analizeze, să compare, să concluzioneze, să-și exprime opinii proprii. Fișele pot fi utilizate în activitățile de învățare individual, în perechi sau în grupe de câte 4-5 elevi. Răspunsurile sunt analizate fie individual, fie frontal, în cadrul unei evaluări

formative. Fișele trebuie însoțite de întrebări care să orienteze elevul în activitatea de selecție a informațiilor.

BIBLIOGRAFIE

1. *** *Demersuri didactice la disciplina istorie*. Ghid pentru profesori și învățători, Râmnicu Vâlcea, 2006;
2. Adăscăliței, Felicia, *Elemente de didactică a istoriei*, Editura Nomina, 2013;
3. Bolovan, Sorina Paula, *Didactica istoriei*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2007;
4. Căpiță, Laura, Căpiță, Carol, *Tendențe în didactica istoriei*, Editura Paralela 45, Pitești, 2005;
5. Cerghit, Ioan, *Metode de învățământ*, ed. IV revizuită și adăugită, Editura Polirom, Iași, 2006;
6. Cojocariu, Venera Mihaela, *Teoria și metodologia instruirii*, EDP, București, 2004;
7. Drăghicescu, Luminița, *Strategii didactice interactive bazate pe învățarea prin colaborare în volumul Educație și dezvoltare profesională*, coordonatori Valentin Dogaru-Ulieru și Luminița Drăghicescu, Fundația-Editura Scrisul Românesc, Craiova, 2011.

Revoluționarea Procesului Educațional: Explorarea Metodelor inovatoare în Învățare

Prof. Învățămint preșcolar Adam Mery-Andreea

Instituția: Școala gimnazială nr. 3 Mangalia- Structură Grădinița cu P.P nr. 3 Mangalia

Metodele inovative de învățare sunt modalități moderne ce pot stimula învățarea și dezvoltarea personală încă de la vârstele timpurii. Acestea sunt instrumente didactice care favorizează înțelegerea conținutului educațional, schimbul de experiențe, cunoștințe și idei facilitând perfecționarea demersului educațional.

Cadrul didactic are ca scop stârnirea interesului copiilor și curiozității prin diferite metode și mijloace didactice. Cele mai des întâlnite metode sunt cele care canalizează energiile creatoare ale preșcolarilor în direcția propusă, le captează atenția, stimulează mecanismele gândirii, ale inteligenței, voinței, motivației și imaginației și îi implică afectiv în ceea ce fac.

Profesorul are sarcina de a urmări nivelul intelectual și capacitatea preșcolarilor, pentru a aplica eficient metodele moderne de învățare. Tot odată, cadrul didactic alege resursele materiale cu grijă și identifică gradul de complexitate al conținutului. Astfel metodele inovative trebuie adaptate acestor criterii, pentru ca procesul instructiv-educativ să se desfășoare într-un cadru activ-participativ, de stimulare a învățării.

Metodele inovative presupun o învățare prin comunicare, prin colaborare, care produce o confruntare de idei, opinii, creează situații de învățare centrate dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor și interacțiunea socială a membrilor unui grup.

Aceste metode se caracterizează prin următoarele note:

- ✓ Centrarea pe activitatea de învățare;
- ✓ Centrarea pe învățarea prin descoperire;
- ✓ Relația dintre profesor și preșcolar este bazată pe colaborare, respect, înțelegere;
- ✓ Prioritizarea dezvoltării personalității celui mic.

Abordarea STEAM integrează toate domeniile implicate într-o învățare coerentă bazată pe realitate. Prin urmare, conceptele de bază în această abordare sunt interdisciplinaritate și aplicare în contexte diferite. Copiii din zilele noastre sunt mult mai motivați dacă subiectele sunt predate din perspective diverse și dacă sunt bazate pe fapte din viața de zi cu zi.

Fie că folosește cuburi, nisip sau chiar cărți de joc, copilul învață să măsoare dimensiunile – lungime, lățime, înălțime, adâncime, face comparații: mai înalt, mai scund, mai lat etc.

Educația STEAM este astfel extrem de importantă pentru formarea viitoarelor generații, care gândesc profund și eficient și care găsesc soluții inedite.

Bibliografie:

1. Bocoș Mușata, Avram Iftinia, Catalano Horațiu, Someșan Eugenia (2009), *Pedagogia învățământului preșcolar. Instrumente didactice*”, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.
2. Cerghit, I, (2006), *Metode de învățământ*, , editura Polirom, Iași.
3. Ionescu, M., Radu I., (2001) *Didactica modernă*, Editura Dacia, Cluj-Napoca.

Stilurile educative ale părinților în derularea procesului educațional

Prof. Agapie Mihaela
Grădinița nr. 271

Familia definește o societate într-o anumită etapă a civilizației și, totodată, își pune amprenta pe întreaga evoluție și personalitate a fiecărui individ. Să nu uităm că ea este instituția care formează cele mai durabile legături între membrii familiei în general și, în mod special, între părinți și copii.

Datorită faptului că în familie copilul trăiește cea mai mare parte din timpul său, aceasta constituie factorul educativ sub îndrumarea căruia individul uman se află. Copilul învață limba, comportamentele adecvate și obiceiurile, sistemul său nervos caracterizându-se în perioada celor șapte ani printr-o mare plasticitate, fapt ce-i dă posibilitatea familiei de a realiza prin educație primele modificări importante ce stau la baza formării și dezvoltării personalității copilului. Așadar, copilul primește în cadrul familiei primele elemente de educație, familia constituind primul mediu social ce favorizează stabilirea contactelor copilului cu mediul extern.

Stilul educativ reprezintă o expresie ce este utilizată într-un sens relațional: ea urmărește natura și particularitățile raporturilor ce au loc între membrii familiei. Această expresie este des înlocuită în literatura de specialitate cu termeni precum: „climat educativ (familiar)”, „atmosferă familială”, „tehnici de influență”. Chiar dacă toate familiile transmit valori, atitudini, cunoștințe etc., acestea o fac apelând la o varietate de stiluri, de metode și de tehnici, care sunt adaptate obiectivelor și care aduc un aport important la sedimentarea conținuturilor transmise. (Stănciulescu, 2002, p. 91)

În stabilirea tipurilor de stiluri parentale, reprezentativ este *Modelul lui Lewin, Lippitt și White* (apud George, J.M., Jones, G.R., 2008) elaborat în 1939, care urmărește comportamentul liderilor în diverse situații decizionale. Aceștia au identificat trei stiluri de leadership:

- a) stilul democratic (autocratic);
- b) stilul democratic (liberal);
- c) stilul permisiv (laissez - faire).

Alți autori, precum Schaefer (apud Johns, G., Saks, A.M., 2008), au elaborat alte tipologii derivate de cea stabilită în 1939: stilul democratic – cooperant, indulgent, autorizat și de neglijare/indiferență.

Aceste tipologii nu reprezintă clasificări ale stilului parental, ci constituie tipologii ale stilurilor de conducere ce pot fi puse în aplicare în mediul organizațional. Acestea au fost înglobate în sfera tipologiilor stilurilor parentale datorită faptului că încep de la îndeplinirea autorității în relație cu ceilalți, impunând astfel o structură ierarhică ce se regăsește și în mediul familial.

Unii autori (Reuchlin, 1972; Kellerhals și Montandon, 1991, apud. Stănciulescu, 2002) consideră că stilurile educative se structurează în jurul a două axe:

- axa autoritate - liberalism (constrângere – permisivitate);
- axa dragoste - ostilitate (atașament – respingere).

Indicatorii ce sunt utilizați pentru analiza primei axe reflect (Vrăsmaș, 2008, p. 133):

- limitele și constrângerile impuse de părinți în activitatea copiilor;

- responsabilitățile ce le sunt atribuite acestora;
- modul de manifestare a controlului parental;
- rigoarea cu care se pun în aplicare și sunt controlate regulile etc.

Indicatorii ce sunt utilizați pentru analiza celei de-a doua axe reflectă:

- gradul de angajare a părinților în activitatea copilului;
- sprijinul acordat copilului;
- timpul pe care i-l dedică educației acestuia;
- capacitatea de a-i fi alături și de a răspunde stărilor lui emoționale și nevoilor sale etc.

Cercetările au demonstrat că există patru stiluri educative care încorporează un echilibru între dragoste și limite. Acestea sunt:

- de respingere/neglijare: dragoste scăzută și limite scăzute;
- autoritarist: dragoste scăzută și limite înalte;
- permisiv: dragoste ridicată și limite scăzute;
- democratic sau echilibrat: dragoste ridicată și limite înalte. (Băran-Pescaru, 2004, p. 9)

Stilul parental de respingere/neglijare este considerat a fi stilul ce se caracterizează prin indiferență, datorită „apatiei” emoționale și lipsei controlului asupra copilului. Într-o astfel de familie, părinții și copiii se află permanent într-un cerc vicios de interacțiune, situație care poate conduce la formarea și perpetuarea unor bariere, blocaje în relațiile intrafamiliale.

Stilul autoritarist presupune limite înalte și dragoste scăzută. Chiar dacă coordonatele după care se ghidează părintele ce adoptă un stil autoritarist sunt disciplina acțiunii (fixarea de limite) și nu disciplina relației (dragostea), acesta își iubește copilul, dar își manifestă afecțiunea într-un mod mai puțin evident pentru copil. Astfel de părinți stabilesc limite clare copiilor lor, iar aceștia se supun de cele mai multe ori, obținându-se astfel respectul. Dar, acest sentiment nu este asimilat de către copil prin fundamentarea respectului reciproc în relația dintre cei doi, ci prin constrângere, prin măsuri coercitive.

Atunci când individul este agresat, stima sa de sine scade dramatic, iar legătura părinte-copil este mult slăbită. Comunicarea dintre cei doi va fi blocată, copilul bătut construindu-și „un zid de protecție” împotriva părintelui, nefiind dispus să-și împărtășească sentimentele și problemele cu acesta. Astfel, se va crea o relație guvernată de evitare, furie și teamă, și nu o apropiere emoțională care să le întărească încrederea reciprocă.

Stilul permisiv constă în dragoste ridicată și limite scăzute. Caracteristicile de bază ale părinților permisivi sunt inconsecvența și dificultatea în a decide limite categorice pentru copii, chiar dacă aceștia admit nevoia de dezvoltare cognitivă și emoțională a copiilor lor.

Acest stil parental prezintă multe puncte slabe, ceea ce face ca acest stil să devină neproductiv pe termen lung. Deși puterea abuzivă sau inefficientă nu este ceea ce îi caracterizează pe acești părinți, acest model de educare a copiilor nu este cel agreat de către specialiștii din domeniul științelor educației. Adina Băran-Pescaru (2004, p.16) consideră că „de-a lungul timpului, copiii învață să-și manipuleze părinții pentru a fi lăsați să facă ce vor”.

Stilul democratic sau echilibrat presupune atât dragoste ridicată, cât și limite înalte. Conceptele după care se ghidează acest tip de părinți sunt cele democratice, precum încrederea și egalitatea. O familie în care părinții adoptă un stil democratic în relațiile cu copiii lor are drept fundament o structură ce se caracterizează prin adaptabilitate și flexibilitate la schimbările ce se petrec în mediul social, dar și în plan personal. În aceste familii există atât afecțiune cât și individualism, marcat de autoritatea părinților.

Conform Adinei Băran-Pescaru (2004, p. 17), stilurile parentale democratice sau echilibrate sunt reprezentate de credințe parentale cum ar fi:

- disciplina este diferită de pedeapsă;
- învinovățirea copilului nu este admisă;
- copiilor le este prezentat binele și răul cu propriile fapte și cuvinte ale părinților (puterea exemplului);
- copiii au nevoie să fie sprijiniți și stimulați pentru a încerca activități noi, acest fapt având drept scop construirea independenței lor;
- copiii trebuie învățați cum să abordeze și să soluționeze problemele cu care se confruntă;
- disciplina este folosită cu scopul de a-i învăța pe copii și a-i călăuzi și nu pentru a-i constrânge în vreun fel sau a-i manipula.

Ceea ce derivă din toate aceste credințe parentale sunt independența și responsabilizarea copilului. Trebuie găsit un echilibru între afișarea dragostei și stabilirea de limite, deoarece limitele prea stricte vor conduce la rigiditate în relația părinte – copil, iar prea multă afecțiune va determina falsul sentiment de control al copiilor asupra părinților. Părinții ar trebui să-și pună întrebări dacă dedică copiilor lor suficient timp; timp pe care aceștia îl merită și de care au nevoie.

Așadar, conștientizând faptul că influențele familiale sunt esențiale în dezvoltarea fizică și psihică a copilului, se poate remarca faptul că în ultima perioadă, din cauza crizei apărute în plan social și economic, dinamica familiei a fost afectată și a suferit numeroase modificări. În aceste condiții, în unele cazuri se observă necesitatea participării și implicării întregii familii (părinți și copii) la întâlniri realizate sub îndrumarea unui consilier școlar, cu scopul unei cât mai bune gestionări a situațiilor ce pot pune probleme și a tranziției din mediul familial în mediul instituțional, precum și a tranziției din mediul grădiniței în mediul școlar.

Bibliografie

1. Băran Pescaru, A. (2004). *Parteneriat în educație, familie – școală – comunitate*. București: Editura Aramis.
2. Băran Pescaru, A. (2004). *Familia azi. O perspectivă sociopedagogică*. București: Editura Aramis.
3. George, J.M., Jones, G.R. (2008). *Understanding and Managing Organizational Behavior*. 5th edition. Prentice Hall.
4. Johns, G., Saks, A.M. (2008). *Organizational Behaviour. Understanding and Managing Life at Work*. 7th edition. Prentice Hall.
5. Stănculescu, E. (2002). *Sociologia educației familiale*. (vol. I). Iași: Editura Polirom.
6. Vrăsmaș, E. (2008). *Interventia socioeducatională ca sprijin pentru parinti*. București: Editura Aramis.

**VALOAREA FORMATIV-EDUCATIVĂ A
METODELOR ACTIV-PARTICIPATIVE**

**prof. înv. primar, Agavriloaie Alina,
Școala Primară Tăutești, comuna Zamostea**

Orice metodă didactică devine eficientă în măsura în care rezultatele învățării sunt operaționale.

Cercetările didactice au reliefat faptul că metodele interactive au o eficiență sporită atunci când elevii lucrează în grup sau în echipe . Acest tip de învățare stimulează colaborarea între membrii grupului sau echipei atunci când sunt puși în fața unei situații problematice. Respectând regulile grupului, elevii își valorifică creativ propriile idei, propriile strategii, idei care ajută la rezolvarea situației impuse. Într-un grup, elevii pot să-și verifice temeinicia unor cunoștințe, iar încrederea reciprocă induce o stare psihică pozitivă. Se creează o relație de interdependență între elevi, iar aceasta duce la formarea unor trăsături de caracter cum ar fi : devotamentul, cinstea, curajul, responsabilitatea, onestitatea.

Atât grupul cât și elevul ca individualitate nu au decât de câștigat prin aceste metode de învățare. Grupul poate deveni un loc de refugiu pentru un elev timid și un loc de manifestare pentru un elev hiperactiv, ambii găsindu-și colegi care să-i aprecieze, să-i încurajeze sau să-i tempereze. Elevul conștientizează valoarea grupului prin prisma rezultatelor obținute în urma demersurilor realizate, acestea reliefându-și efectele în plan cognitiv, emoțional –afectiv, comportamental.

„ Metodele activ- participative sunt cele care caută să transforme contactul subiectului cu noul material într-o experiență activă, trăită de el” (Ausubel,D., Robinson, Fl.,,, Învățarea școlară. O introducere în psihologia pedagogică”, 1981).

Este demonstrat faptul că ideile obținute prin activitățile de grup, prin colaborare, întrajutorare, într-un climat stimulat, sunt mai eficiente și rămân în memorie timp îndelungat. Activitatea în grup corijează, din mers, anumite deficiențe de învățare individuală și, ceea ce este foarte important, elevul poate conștientiza propria valoare în comparație cu ceilalți, fără a exista o competiție între membrii grupului. De asemenea, metodele activ-participative îi pun pe elevi în situații diferite

de învățare, situații în care noul, ineditul sunt factori motivați de învățare. Fiecare membru al grupului este o individualitate, dar munca în echipă conduce la autocunoaștere, cunoaștere reciprocă, toleranță și înțelegere, De aceea, un eventual eșec nu-l mai poate descuraja atât de mult pe un elev care lucrează în grup. Este foarte important ca fiecare elev din grup să fie responsabil, să conștientizeze faptul că este necesar și obligatoriu să-și ducă bine la îndeplinire sarcinile ce-i revin, pentru ca rezultatele muncii să fie cele mai bune. Un elev care gândește, care se mobilizează, are inițiativă, caută, cercetează și descoperă este un coechiper ideal pentru grup.

Metodele activ –participative au în comun faptul că ele oferă un spor de idei și soluții, facilitează un transfer mai mare de cunoștințe și astfel fac să crească productivitatea muncii intelectuale, să creeze o stare de satisfacție, o senzație de succes”(I. Cerghit,, Metode de învățământ”, 2006, pag. 75.)

Bibliografie:

1. Ausubel,D., Robinson, Fl.,,, Învățarea școlară. O introducere în psihologia pedagogică”, 1981)
2. Breben, S. Goncea, E. (2002). *Metode interactive de grup*, Editura Arves
3. Cerghit, I. (1997). *Metode de învățământ*, Editura Didactică și Pedagogică, București
4. Cucoș, C. (2006). *Pedagogie* , Editura Polirom, Iași

Revoluționarea Procesului Educațional: Explorarea Metodelor Inovatoare în Învățare

**Prof. Aionesei Ramona- Maria
Școala Gimnazială "Leon Dănăilă", Darabani**

Omul poate deveni om numai prin educație. El nu e nimic decât ceea ce face educația din el. spune Immanuel Kant, căci toate aspectele care-l definesc se realizează prin învățare și avem în vedere limbajul, rațiunea, sentimentele, morala sau gustul pentru artă.

Este știut faptul că omul, din cele mai vechi timpuri, a dovedit o uluitoare capacitate de a se adapta provocărilor, de a se perfecționa. În zilele noastre, când lumea este într-o continuă schimbare, iar tehnologia avansează rapid, omul este supus la o multitudine de provocări, are o mentalitate diferită, de aceea instruirea trebuie să fie continuă și adaptată noutăților.

Procesul didactic presupune predare, învățare și evaluare, activități ce se desfășoară pe scena educației în care actorii sunt profesorii și elevii. Demersul didactic este procedeul didactic prin care formăm competențe în rândul elevilor utilizând diferite metode și procedee. Astfel, învățământul centrat pe competențe propune o nouă interpretare și o nouă viziune asupra educației, care trebuie să pună în evidență cunoștințele și competențele cursanților din perspectiva achiziției noțiunilor și a aptitudinilor cu caracter general pe care le vor folosi în viață, fiind o alternativă a învățământului tradițional centrat exclusiv pe cunoștințe, pe asimilare de informații.

Preocupările intense ale specialiștilor din domeniul educației se concretizează acum în găsirea unor noi soluții pentru: dificultățile la învățătură, atitudini și comportamente problematice, clasele incluzive, absentism, abandon școlar. Acestea sunt puternic influențate de schimbările profunde din domeniul științei, tehnicii, tehnologiei. Educația nu mai poate să se limiteze la manualele tipărite și orele frontale, ci să se adapteze la nevoile și așteptările elevilor. Explorarea metodelor inovatoare în învățare este esențială pentru revoluționarea procesului educațional. Implementarea tehnologiilor avansate, adaptarea la stilurile de învățare individuale și promovarea gândirii critice pot contribui semnificativ la îmbunătățirea calității educației.

Metodele inovatoare de învățare în școli transformă educația într-o experiență mai captivantă și relevantă pentru elevi. Profesorul este regizorul actului didactic, iar elevii sunt actorii ce trebuie să descifreze mesajul pentru a-și putea identifica bine și foarte bine locul ce îi reprezintă pe scara vieții.

Profesorul contemporan are responsabilități din ce în ce mai mari, adecvate ritmului înalt al schimbărilor sociale. Deschiderea spre universalism, toleranță, înțelegere, pluralism, democrație, promovarea tehnologiilor moderne, antrenează noi responsabilități pentru profesori. Pregătirea profesorilor trebuie să cultive o perspectivă asupra predării care să transcendă utilitarismul și să încurajeze spiritul interogativ și interacțiunea. Calitatea pregătirii de care beneficiază profesorii, precum și calitatea predării efective, depind în mare măsură de materialele didactice utilizate. Folosirea tehnicilor informaționale pentru introducerea noilor cunoștințe, pentru dezvoltarea unor abilități, pentru evaluarea performanțelor elevilor se dovedește a fi tot mai apreciată, atât pentru îmbunătățirea manierei de predare, cât și pentru dezvoltarea propriului nivel de cunoștințe. Astfel, școala stă sub semnul inovației, cautând să identifice și să dezvolte structuri de învățare alternative, cu parcursuri multiple, adaptabile și eficiente în contexte formale, nonformale și informale, active pe durata întregii vieți sociale și profesionale.

Mijloacele de învățământ sunt variate, acestea fiind selectate astfel încât formarea competențelor și transmiterea informației să fie cât mai eficiente, iar elevul trebuie să fie captat în jocul acțiunii didactice. Vorbim despre mijloacele digitale moderne care înseamnă pentru fiecare dintre noi, indiferent de vârstă, pregătire profesională, o nouă alfabetizare care ne permite să ținem pasul cu “noul” din existența noastră.

Studierea limbii și literaturii române în școala contemporană este un proces complex și de durată. Eficiența unei lecții este dată, nu numai de vehicularea corectă și rapidă a unor informații de la profesor la elev și invers, ci și de modalitățile de însușire a unor cunoștințe, priceperi și deprinderi, astfel încât acestea să le fie utile elevilor și să le asigure eficiența în viața personală și profesională. Dacă înainte profesorul punea accentul pe capacitatea de a memora cunoștințe livrate sub forma unor comentarii literare, acum, manualele alternative au produs o schimbare de atitudine față de lucrul cu textul literar, prin diversificarea tipurilor de exerciții ce pot fi rezolvate individual sau în grup, cu sarcini de lucru având diferite grade de dificultate. Mai mult, programa

include pe lângă studiul textului literar și textul nonliterar care încurajează exprimarea opiniei, plăcerea de a citi, stimulează gândirea critică și încrederea în propriile abilități de comunicare.

În continuare, voi expune câteva metode inovative pe care și eu le-am aplicat împreună cu elevii mei, fiind extrem de apreciate de către aceștia.

Învățarea bazată pe proiecte

Învățarea bazată pe proiecte implică elevii în activități practice și proiecte concrete. Ei învață prin abordarea unor sarcini complexe, care necesită cercetare, colaborare și rezolvarea de probleme reale. Această metodă dezvoltă gândirea critică și abilitățile practice ale elevilor și le oferă o perspectivă mai clară asupra modului în care cunoștințele lor pot fi aplicate în viața reală.

Învățarea online și hibridă

Internetul a deschis uși noi pentru învățare. Elevii pot accesa resurse educaționale online, cursuri, tutoriale video și platforme de învățare interactivă. Învățarea hibridă combină metodele tradiționale cu cele online, permițând flexibilitate și personalizare. Această abordare a fost esențială în timpul pandemiei, dar continuă să se dezvolte și să ofere oportunități unice de învățare.

Gamificarea

Gamificarea transformă educația într-un joc, folosind elemente de joc pentru a motiva și angaja elevii. Prin utilizarea competițiilor, premiilor și provocărilor, gamificarea face învățarea mai distractivă și interactivă. Elevii sunt mai motivați să învețe când se simt ca și cum ar juca.

Învățarea peer-to-peer

Această metodă încurajează elevii să învețe unii de la alții. Elevii pot preda, explica și ghida pe colegii lor în învățarea unor subiecte specifice. Acest lucru nu numai că îmbunătățește înțelegerea materiei, dar dezvoltă și abilități de comunicare și empatie.

Blogul

Această metodă didactică la ora de limba și literatura română, poate fi realizat la clasele a VII- a sau a VIII- a, ca instrument de evaluare a unui conținut literar. Profesorul postează un fragment de text, iar prin intermediul comentariilor, elevii vor face o analiză, își vor exprima propriile păreri pornind de la fragmentul dat. Elevii vor fi încurajați să posteze comentarii, nu înainte de a revizui codul de conduită al clasei pe blog. Înaintea textului de comentat, profesorul va posta și lista de obiective. Elevii se vor responsabiliza în ceea ce privește actul scrierii,

corectitudinea gramaticală, ortografică, logica informațiilor, susținerea unei opinii, ținând cont că produsele minții lor vor fi văzute de alți colegi, de profesor, de părinți sau de elevii altor clase.

Aceste metode inovatoare de învățare în școli au ca scop creșterea motivării, a implicării și a rezultatelor academice ale elevilor. Ele transformă educația dintr-un proces static într-o experiență dinamică și adaptabilă. Cu tehnologia și creativitatea continuă, viitorul educației se anunță captivant și plin de oportunități pentru elevi de toate vârstele.

În concluzie, evoluția societății implică evoluția procesului de predare-învățare-evaluare, profesorul implicând activ elevul și creând o atmosferă pozitivă.

Bibliografie:

- <https://ea.md/metode-inovatoare-de-invatare-in-scoli-transformarea-lenta-dar-sigura-a-educatiei/>
- <https://www.edu.ro/sites/default/files/ fi%C8%99iere/Minister/2023/preuniversitar root/repere metodologice XI/invatamant liceal/REPERE METODOLOGICE LIMBA%20%C8%98I%20LITERATURA%20ROMANA 2023 2024 CLS XI.pdf>
- https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/22-30b.pdf
- <https://www.isjcta.ro/wp-content/uploads/2013/06/Programa-limba-si-literatura-romana-10.pdf>

BENEFICIILE METODELOR MODERNE DE PREDARE

Prof. Înv. Preșcolar CAMELIA AL-KHEMESY

Școala gimnazială “M. Eminescu” cu structura

G.P.P. nr. 4 Roșiorii de Vede, jud. Teleorman

Metodele moderne de predare sunt modalități inovative de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, sunt instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe, asigurând perfecționarea și optimizarea demersului educațional.

Metodele utilizate la preșcolari sunt atât cele “clasice”, cât și cele “moderne”; numai abilitatea cadrului didactic poate face ca orice metodă folosită să stârnească interesul copilului preșcolar și să-l determine să învețe în modul cel mai plăcut: prin joc. Cele mai utilizate metode interactive sunt cele care canalizează energiile creatoare ale preșcolarilor în direcția propusă, le captează atenția, stimulează mecanismele gândirii, ale inteligenței, voinței, motivației și imaginației și îi implică afectiv în ceea ce fac.

Profesorul model pentru a crea cadrul optim de învățare este necesar să țină cont de anumite criterii în aplicarea metodelor moderne de învățare, cum ar fi: competențele ce urmează să fi dezvoltate la elevi, nivelul intelectual și capacitățile elevilor, resursele materiale accesibile și gradul de complexitate al conținutului. Astfel metodele inovative trebuie adaptate acestor criterii, pentru ca procesul instructiv-educativ să se desfășoare într-un cadru activ-participativ, de stimulare a învățării.

Metodele inovative presupun o învățare prin comunicare, prin colaborare, care produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup.

Metode moderne de predare:

1. Învățarea colaborativă

Față de metoda clasică de învățare individuală, această variantă vine în ajutorul elevilor prin faptul că după predarea clasică sunt încurajați să vorbească despre subiecte între ei, să dezbată temele, să pună întrebări, să își clarifice nelămuririle. Acest lucru permite o învățare facilă, naturală, dar și creșterea abilităților sociale.

2. Învățarea distanțată

Această metodă de predare și repetare a lecției de mai multe ori, până când profesorul se asigură că toți elevii au înțeles și reținut lecția, se face cu intervale de pauze între reluări.

Elevii au ocazia să sedimenteze cunoștințele, să realizeze conexiunile necesare și să ofere timp creierului pentru o nouă sesiune de instruire.

3. Învățarea inversată

Metoda cunoscută sub numele de “Flipped Classroom” este unică și permite un stil aparte de învățare. Elevii primesc cursuri, tutoriale, clipuri video de la profesor, pe care le studiază acasă, singuri. Procesul de învățare se realizează fără ajutorul cadrului didactic. Elevii au posibilitatea să caute informații suplimentare online, pentru a avea răspunsuri la întrebările ridicate de tematică.

4. Învățarea cu ajutorul jocurilor

Cadrele didactice trebuie să identifice modalități de predare a materiei cu ajutorul jocurilor video, pe care elevii de astăzi le adoră. Deși presupune un efort în plus pentru profesori, acest tip de învățare și-a dovedit eficiența acolo unde a fost implementat.

Această metodă poate fi utilizată atât în varianta clasică, predare la școală, cât și în online, jocul este dinamic și captivant.

5. Predarea pe categorii

Predarea modernă se realizează pe 3 categorii distincte: vizuală, audio, motorie. Aceasta presupune că datele sunt vizualizate, informațiile sunt colectate prin ascultare, iar metoda kinestezică vizează “simțirea” noutăților primite.

În cadrul acestei variante de predare, diferențele sunt mari, fiecare cursant observă, simte și ascultă în stilul propriu. Aceeași lecție predată, ținând cont de fiecare componentă în parte, poate fi asimilată și înțeleasă diferit.

6. Structurarea și alternarea informațiilor

Alternarea informațiilor teoretice cu cele practice sau a celor prezentate în Power Point cu video și clipuri practice, a demonstrat că atenția elevilor este mai mare, iar capacitatea de reținere a informațiilor crește.

7. Învățarea încrucișată

Această metodă vizează predarea și învățarea în clasă. La aceasta se adaugă experiențele de zi cu zi ale elevilor și interacțiunile cu mediul înconjurător, pe care trebuie să le integreze în cunoștințele livrate de profesor.

8. Metoda proiectului

Această variantă este utilă pentru că elevii sunt încurajați să descopere și singuri noi informații, având la dispoziție cărțile și resursele electronice, pentru ca mai apoi să își concentreze atenția pentru a realiza un proiect, într-o formă dată, fiind prezentat apoi colegilor.

9. Lucrul în echipă

Pentru a forma opinii și pentru argumentarea ideilor, lucrul în echipă este esențial. Elevii învață lecția în perechi, fără intervenția profesorului, discuțiile au loc în cadrul echipelor, pentru ca mai apoi să se extindă. Cadrul didactic intervine doar când înțelegerea nu s-a realizat în conformitate cu obiectivele propuse.

10. Predarea asistată de noile tehnologii

O tablă inteligentă sau un calculator ajută profesorul de biologie, pe cel de chimie, pe cel de mate sau pe cel de fizică să realizeze o predare în stil modern, interactiv.

11. Învățarea prin acumularea experienței

Metoda îi pune pe elevi în situații concrete, ale lumii reale. Această metodă de predare poate conține joc de rol, dar și muncă de teren pentru cursanți.

Într-o eră digitală, când comunicarea s-a mutat în mediul online, profesorii sunt interesați de identificarea celor mai noi mijloace de predare. Acestea sunt extrem de variate. Adaptări trebuie realizate permanent pentru ca lecțiile să se plieze pe nevoile noilor generații.

Beneficiile metodelor inovatoare de învățare:

- ✓ **Încurajează cercetarea** – Abordările inovatoare ale învățării îi încurajează pe elevi să exploreze și să descopere lucruri și instrumente noi pentru a-și dezvolta gândirea;
- ✓ **Îmbunătățește abilitățile de rezolvare a problemelor și de gândire critică** – permit elevilor să învețe în propriul ritm și îi provoacă să facă brainstorming- noi modalități de a aborda o problemă în loc să găsească răspunsuri deja scrise în manual;
- ✓ **Evită să primească mai multe cunoștințe simultan** – Profesorii care folosesc abordări noi încă oferă elevilor informații, dar tind să le împartă în părți mai mici. Digerarea informațiilor poate fi acum mai accesibilă, iar menținerea lucrurilor scurte îi ajută pe elevi să obțină mai repede noțiunile de bază;
- ✓ **Adoptă mai multe abilități soft** – Elevii trebuie să folosească instrumente mai complexe în clasă pentru a-și termina munca, ceea ce îi ajută să învețe lucruri noi și să le stimuleze creativitatea. De asemenea, atunci când fac proiecte individuale sau de grup, elevii știu să-și gestioneze timpul, să prioritizeze sarcinile, să comunice, să lucreze mai bine cu ceilalți și multe altele;

- ✓ **Verifică capacitatea de înțelegere a elevilor** – Notele și examenele pot spune ceva, dar nu totul despre capacitatea de învățare și cunoștințele unui elev. Ideile de predare inovatoare le permit profesorilor să monitorizeze orele și să știe mai bine cu ce se luptă elevii lor pentru a găsi soluțiile cele mai potrivite;
- ✓ **Îmbunătățesc autoevaluarea** – Cu metode grozave de la profesori, elevii pot înțelege ce au învățat și ce le lipsesc. Descoperind ceea ce mai trebuie să știe, ei pot înțelege de ce trebuie să învețe anumite lucruri și să devină mai dornici să le facă;
- ✓ **Însuflețesc sălile de clasă** – Metodele de predare inovatoare oferă elevilor ceva diferit de care să se entuziasmeze, încurajându-i să vorbească și să interacționeze mai mult.

Bibliografie:

- www.scribd.com/document/371964202/Metode-Moderne-de-Predare;
- Crenguța–Lăcrămioara Oprea – *Pedagogie. Alternative metodologice interactive*, Editura Universitatea București, 2003;
- Revista *Învățământul preșcolar*, București, Nr.1/2007.
- spotmedia.ro/stiri/educatie/ce-presupun-metodele-moderne-de-predare-a-unei-materii-11-recomandari-pentru-profesori.

Iubirea maternă,Iubirea parentală.

*autor:Luminița Camelia Alban
prof.psiholog,consilier școlar la CJRAE Vrancea
Cabinet interscolar de asistență psihopedagogică
al Colegiului Național Pedagogic „Spiru Haret,, Focșani*

De la„Educație sentimentală” a lui Gustave Flaubert,roman de dragoste foarte straniu, în care nimeni nu iubește pe nimeni, dar toți se pretind îndrăgostiți , până astăzi,a trecut mai bine de un secol. Ne întrebăm dacă de atunci conceptul s-a modificat. Ce sunt sentimentele?

Sentimentele pot fi :sociale,morale, intelectuale ,estetice. Diferențiem iubirea de sine de iubirea celorlalți,iubirea de patrie, iubirea de Dumnezeu sau de mama șamd. Ca proces afectiv specific uman, sentimentele exprimă atitudinea omului față de realitate,o atitudine emoțională mai profundă, că durată și intensitate,față de emoții.

Iubirea parentală este iubirea pe care o manifestă părinții față de copiii lor. Acest tip de afecțiune definește ansamblul de sentimente pe care le posedă un părinte și modalitatea prin care le transmite copilului sau. Atașamentul profund față de copil, atenția pe care o acordă acestuia,grijă pe care o poartă, modul în care îi vorbește și răbdarea de a-l asculta sunt caracteristici ale părinților care își iubesc foarte mult pruncii. Iubirea parentală are drept caracteristică dorința de a răspunde cerințelor copilului.

Conform teoriei atașamentului,toți copiii se atașează de persoanele cu responsabilități de îngrijire, indiferent de felul în care sunt tratați. Eșecul copilului de a-și forma o legătură cu una sau mai multe persoane, în primii ani de viață este legată de inabilitatea de a dezvolta relații personale apropiate.

Relația dintre mamă și copil este una dintre cele mai rezistente, privită din punct de vedere biologic și social. Se bazează pe sentimentul matern, la care se adaugă interferențe sociale, psihologice. În sistemul social al familiei moderne,

Ambii părinți sunt implicați în creșterea și educarea copilului, dar mama rămâne factorul determinant, care supraveghează și îndrumă împlinirea socială și biologică a ființei umane. Dragostea de mamă este pentru copil o sursă de securitate socială, dar și o condiție esențială, care transformă copilul într-o ființă socială.

Frustrarea socială,lipsa manifestării afectivității,poate realiza tulburări emoționale grave.Carențele afective, justificate de părinți prin expresii „să îți săruți copilul doar în somn,,sau „e rușinos să te săruți în față copiilor,,determină ,mai târziu la incapacitatea adolescenților de a-și exprima sau manifesta sentimentele.

Interacțiunea mamă-copil începe foarte precoce (de la naștere) și este considerată un exemplu de interacțiune socială. Dragostea pentru copii este o constantă a vieții psihice feminine, iar afecțiunea față de copii este un proces dominant în psihicul femeii.

Copilul reprezintă expresia supremă a autorealizării unei femei, concretizarea ideii de permanență, dincolo de hotarele existenței personale. Copilul schimbă complet rolul și statutul de până atunci al femeii, pe care o transformă în mamă.

O mamă care nu-i dă voie copilului ei să „crească”, să devină independent și să se separe de ea emoțional, chiar adult devenind, determina pe acesta să manifeste dependență față de mamă, confuzie în privința identificării și rolului psihosexual, imaturitate emoțională. Îl determină pe copil să se simtă neajutorat și caută în jur „mame” care să-i satisfacă dorința de a fi protejat și îngrijit, manifestă simptome nevrotice, ostilitate și chiar tulburări de comportament.

Copilul lipsit de afecțiunea maternă este predispus mai târziu, la caracteristici nevrotice, dificultăți în relaționarea cu ceilalți, suspiciune, neîncredere în sine și în ceilalți, tendințe impulsiv agresive, delicventă.

Privarea de dragostea maternă, cu precădere în primul an de viață, va avea consecințe negative asupra dezvoltării întregii personalități. Iubirea necondiționată este iubirea adevărată și dezvoltă la copil același tip de atitudine față de viitorul partener de viață. După cum se știe, copiii învață prin imitație. Și trăirile afective se învață, după modelul familial.

Dragostea de mamă înseamnă grijă necondiționată pentru evoluția copilului, dar manifestarea supremă a iubirii materne este lupta pentru separarea emoțională de copil când acesta crește.

Am ales acest subiect, deoarece în activitatea desfășurată la cabinet, am constatat creșterea numărului de copii, cu tulburări adaptative, emoționale, generate de carențele afective și deprivările emoționale din familiile de proveniență. Majoritatea au confirmat faptul că părinții nu își manifestă reciproc afectivitatea în față copiilor (sau lipsesc sentimentele), precum și faptul că, în decursul copilăriei nu au fost sărutați, îmbrățișați sau lăudați, încurajați.

Inteligență emoțională e un factor fundamental în dezvoltarea personalității, în relațiile interpersonale cât și în adaptarea socială și autorealizarea personală sau profesională.

Bibliografie

1. COSMOVICI, A. – Psihologie generală, Polirom, Iași, 1996.
2. CREȚU, T. – Abordarea structurală și sistemică a personalității, în: Psihologie școlară, București, tipografia universității, 1987.
3. GOLU, M.; DINEU, A. – Introducere în psihologie, Editura Științifică, București, 1972.
4. POPESCU-NEVEANU, P. – Probleme metodologice ale psihologiei personalității, în: Revista de Psihologie, nr. 4/1988.
5. Shefali Tsabary. The Conscious Parent: Transforming Ourselves, Empowering Our Children (Englisch) Paperback – November 1, 2010
6. RADU, I. – Introducere în psihologia contemporană, Editura Sincron, Cluj-Napoca, 1991.
7. ȘCHIOPU, U.; VERZA, E. – Psihologia vârstelor, E. D. ZLATE, M. – Fundamentele psihologiei, partea a III-a, Ed Hyperion, București, 1994.
8. ZLATE, M. – Eul și personalitatea, Ed. Trei, Iași, 1999.
9. Rogers, R. Carl, Le développement de la Personne, Edition Dunod, Paris, 1998.
10. Steven Kessler : The 5 Personality Patterns Your Guide to Understanding Yourself and Others and Developing Emotional Maturity 2015

Într-o lume care se află într-o continuă cursă contra cronometru, foarte puține persoane devin atente la propria sănătate mintală și stare de bine. A vorbi despre problemele de sănătate mintală poate fi interpretat ca un lucru care denotă vulnerabilitate. A fi profesor reprezintă o provocare în contextul actual, dar poate și una dintre cele mai frumoase și pline de satisfacții meserii. Toate provocările actuale, diversitatea sarcinilor și impredictibilitatea constituie premise care ne pot afecta sănătatea mintală dacă nu reușim să gestionăm eficient emoțiile noastre rezultate din modul în care ne raportăm la aceste evenimente.

Profesorii sunt văzuți în general ca modele, ca acele persoane care reușesc să își construiască o viață echilibrată și în general fără stres. Dincolo de toate stereotipurile din societatea noastră trebuie să înțelegem faptul că profesorii sunt oameni care se confruntă cu diverse situații și reacționează diferit la acestea în funcție de anumite mecanisme individuale. Sănătatea mintală este importantă în fiecare etapă a vieții, din copilărie până la adolescență și maturitate - și este definită de un nivel psihologic al stării de bine caracterizat de funcționalitatea ființei umane în condiții satisfăcătoare ale adaptării emoționale, comportamentale, biologice și sociale. Sănătatea mintală oferă unei persoane capacitatea de a se bucura de viață, de a identifica echilibrul între activitățile, trăirile zilnice și eforturile de adaptare psihologică în contextual propriului sistem de valori. Conform cu Organizația Mondială a Sănătății (OMS) sănătatea mintală include "starea de bine subiectivă, sentimentul de autoeficacitate, autonomie, competență, dependența între generații, autoactualizarea potențialului intelectual și emoțional, printre altele." Există studii care arată că meseria de profesor este una dintre cele mai expuse profesii spre a dezvolta probleme legate de sănătatea mintală, fiind indicate niveluri foarte ridicate de stres în rândul profesorilor. Profesorii alături de alte categorii de meserii sunt expuși unui risc mai crescut de a dezvolta probleme legate de sănătatea mintală. Starea de bine generală a unui profesor poate avea implicații pe termen lung și pentru elevii de la clasa sau clasele unde acesta predă. Definirea termenului de „stare de bine”, este dificilă, modalitatea de măsurare a stării de bine în mediul școlar este cu atât mai controversată. Unanimă este însă concluzia asupra naturii sale multi-dimensionale, incluzând aspecte cognitive, emoționale, sociale, fizice și spirituale. Studii recente pun în lumină legăturile indestructibile dintre mediul de învățare, performanțele școlare și climatul școlar. Problematika nu vizează doar planul de acțiune împotriva violenței și bullyingului, ci și ameliorarea stării de bine a elevilor și profesorilor implicați în procesul educativ. Climatul școlar este un concept complex care face referire la mai multe aspecte; natura

relațiilor dintre elevi contribuie în mod evident la definirea climatului, precum și natura relațiilor elevi – profesori, profesori – profesori sau profesori – părinți. Dincolo de dificultatea de a defini climatul școlar și starea de bine, se pune în discuție și măsura în care se poate stabili o distincție între binele individual și binele colectiv.

Relația profesor-elev face parte dintr-o rețea complicată și subtilă. Instituția de învățământ, directorul, personalul didactic, personalul nedidactic, auxiliar, familiile, comunitatea căreia îi aparține, reformele educaționale influențează nu numai modurile în care predăm și învățăm, ci și relațiile prin care se desfășoară aceste procese și climatul emoțional. Cei care predau nu pot „doar” preda, nici educa. Este necesar să aibă grijă de birocrație, de certificări. Profesia didactică nu este niciodată „personală”: dialoghează cu instituția, este afectată de transformări sociale, este inserată într-un context relațional care implică elevi, alți profesori, personal de conducere și administrativ. Cercetările psihopedagogice descriu, de vreo treizeci de ani încoace, rolul relației profesor-elev nu numai asupra procesului de predare-învățare, dar și asupra sănătății și bunăstării profesorilor și elevilor. Activitatea într-o clasă cu un climat emoțional bun permite predarea cu mai multă claritate și mai multă dăruire, pentru crearea unui climat de implicare generală în jurul obiectului de studiu. Psihologia pozitivă (care se ocupă de bunăstarea personală și relațională) a început să contureze efectele emoțiilor pozitive trăite în clasă asupra succesului școlar și a bunăstării întregii comunități școlare. Trăirea emoțiilor pozitive extinde registrul cognitiv și comportamental al persoanelor care împărtășesc relația, îi face mai receptivi la ceea ce se întâmplă în mediu și mai creativi și mai flexibili în abordarea situațiilor de zi cu zi. Este evident că într-o sală de clasă o astfel de spirală de pozitivitate s-ar traduce nu numai într-o mai bună realizare școlară, ci și într-o mai mare stimă de sine, implicare și bunăstare, la cei care învață, dar și la cei care predau (și se simt eficienți) în rolul lor de profesor. Educația implică adesea preluarea problemelor și așteptărilor legate nu numai de predare, ci și de elevi, bunăstarea lor, dificultățile lor, dezvoltarea lor. În această relație de îngrijire este plasat riscul de burnout, un sindrom care combină lipsa de toleranță față de povara emoțională și relațională inerentă profesiei cu teama de a nu reuși și nevoia de a se detașa emoțional de persoanele cu care se funcționează. de dezinteres pentru relațiile în sine. Dar nu numai asta: burnout-ul reduce simțul stimei de sine, satisfacția cuiva, capacitatea de a regla emoțiile și comportamentele în interiorul și în afara școlii. Cercetările psihologice arată că optimismul și rezistența sunt învățate și că nu

este necesar să fie întoarsă viața pe dos sau să ne schimbăm locul de muncă pentru a ne simți bine în timp ce ne urmăm profesia.

Profesia didactică își are originea într-o vocație de relaționare cu elevii, după cum demonstrează toate acele studii care compară modul în care profesorii de diferite vârste percep bunăstarea, constatând, aproape invariabil, că profesorii mai tineri sunt mai puțin stresați decât cei mai în vârstă. Cum să înveți optimismul, atunci? Ce trebuie făcut pentru a face față unui loc de muncă stresant? Răspunsul mai profund și, aparent, cel mai banal, este să-ți dai posibilitatea de a schimba modul de a vedea lucrurile. În acest sens, unul dintre răspunsurile posibile conform psihologiei pozitive este prioritizarea experiențelor pozitive care apar în timpul zilei. Construirea resurselor personale îi pune pe profesor, precum și pe orice alt profesionist, în situația de a dispune de o serie de instrumente, care îi permit să gestioneze mai bine nu numai volumul de muncă și birocrăția, ci și relațiile cu diferiții interlocutori din contextul școlii. La gestionarea problemelor de sănătate pot ajuta consilierii, psihoterapeuții, antrenorii de viață, psihologi, practicieni în asistența medicală sau medicii, conform calificărilor și metodelor profesionale specifice.

Climatul școlar poate fi ameliorat, îmbunătățit prin proiecte de învățare în sprijinul comunității, prin care elevii experimentează o multitudine de situații pe care profesorul le poate valorifica pentru atingerea obiectivelor de învățare, pentru dezvoltarea competenței de învățare și a abilităților socio-emoționale în rândul elevilor. Mediile care oferă siguranță și suport pentru o stare bună de sănătate optimizează experiența de învățare. Prin activități de genul: „Bucuria de a dăruia”, sau „De la suflet pentru suflet”, „Pași către ceilalți” sau „Nu bullyingului!” – activități pe care le-am desfășurat cu elevii în ultimii șapte ani, despre comunicarea nonviolentă și combaterea bullyingului, când elevii pot participa la ateliere de comunicare nonviolentă, prin implicarea lor în jocurile nonformale, activități comune cu școli partenere, unde sunt și elevi instituționalizați, diagnosticați cu CES, am susținut și promovat ideea de unitate în fața fenomenului de bullying și dezvoltarea aptitudinilor sociale și emoționale și stau la baza altor relații pozitive, grijulii și respectuoase.

Dezvoltarea personală contribuie la competența socială, stima de sine și sentimentul de sens și scop, iar siguranța fizică și starea bună de sănătate fizică contribuie la starea de bine a elevilor, cât și a profesorilor implicați în proiecte de sprijin comunitar. Aplicând această metodă

numeroase beneficii vor fi aduse, nu doar pentru elevi, ci și pentru profesori, școală și comunitate. Scrierea, implementarea, realizarea unui proiect de acest gen contribuie în mod pozitiv la bunăstarea unui elev, la încrederea și stima de sine. De asemenea creșterea auto-disciplinei și a capacității de asumare a unor sarcini, responsabilități și chiar riscuri în procesul de învățare., favorizează emoțiile pozitive, care pot sta la baza angajamentelor și eforturilor suplimentare. Relațiile pozitive asigură conectarea și sentimentele de apartenență și sunt esențiale pentru bunăstare. Aceste relații sunt caracterizate prin interacțiuni constructive care oferă suport entuziast și autentic. Ele sunt importante deoarece ajută la bucuria sau prezența emoțiilor pozitive, generate de reușita unui proiect poate ameliora starea de bine a unui elev. Învățarea are loc mai eficient în contextul emoțiilor pozitive. Bucuria unui elev extinde capacitatea de gândire creativă, inovatoare și pentru o rezolvare mai eficientă a problemelor. În acest context de educație nonformală se dezvoltă competențe personale, dar și profesionale care pot asigura tinerilor o mare satisfacție în viață, mai multă încredere și auto-eficacitate și sentimente de mai mare rezistență, sănătate și bunăstare. Concursurile sau olimpiadele școlare pot contribui la flexibilizarea și extensia ocaziilor de învățare, la asumarea de către tineri a unei formări responsabile, autoconștințite, la călăuzirea alegerii carierei. Bunăstarea copiilor este un construct multidimensional, care cuprinde atât datele obiective, cât și cele subiective ale vieții acestora (aspirații, percepții, evaluări proprii ale vieții lor) incluzând, dar nelimitându-se la funcționarea socială, fizică, emoțională, spirituală, statutul adaptativ al copilului și atunci când este indicat, al familiei acestuia. Bunăstarea este influențată de schimbările care au loc în cadrul procesului de dezvoltare al copiilor și este influențată de mediu și de condițiile socio-culturale, iar indicatorii prin care se măsoară trebuie să ia în considerare în special dimensiunea pozitivă a acestor aspecte, adică în ce măsură copilul își atinge potențialul maxim. Bunăstarea interioară îi ajută pe copii să învețe mai ușor. De exemplu, copiii învață mult mai ușor anumite lucruri dacă le găsesc (sau le sunt prezentate) într-un mod distractiv, interesant. Eu predau Psihologie generală, Psihologia varstelor. Emoțiile pozitive pe care elevii mei le trăiesc, de la dragoste, recunoștință, inspirație, bucurie, optimism, încredere în sine, curiozitate, speranță, amuzament și până la pacea interioară, joacă un rol important asupra întregii lor bunăstări, contribuind, printre altele, la îmbunătățirea modului în care gândesc, a capacității de concentrare, a condiției fizice și intelectuale. Așa ne fac și pe noi profesorii, prin trăirile lor, fericiți. Când un profesor este supărat, elevii preiau starea. Când tu ești fericit și bine dispus la fel sunt și elevii tăi !

Emotiile sunt rezultatul gândirii noastre. Dacă îți schimbi atitudinea interioară, îți poți schimba și emoțiile și comportamentele. Profesorul furios transmite elevilor neputința și incapacitatea de a face față situației. În plus, ei preiau exemplul. Eu aleg să transmit fericire celorlalți iar elevii simt și preiau această stare... Mai mult, cred că un profesor fericit performează mai bine. Atitudinea este cea care face diferența! A fi fericit este o alegere! Când alegem să învățăm elevii să fie fericiți, vom fi mai respectați mai mult, vom performa mai bine și elevii își vor alege mai bine drumul în viața.

Pentru a putea lua măsurile optime de prevenire a absenteismului sau consumului de tutun, alcool și intervenție pentru menținerea sănătății mentale și fizice a elevilor este necesară cunoașterea cauzelor care pot genera în rândul elevilor aceste fenomene:

1. Cauze care țin de personalitatea și starea de sănătate a elevului: motivație școlară scăzută, lipsă de interes, încredere scăzută în educația școlară, oboseală, anxietate, autoeficacitate scăzută, imagine de sine deteriorată, sentimente de inferioritate, abilități sociale reduse, pasivitate; refuzul de a adera la o alegere făcută de alții (reacție la presiunea exercitată de dorințele adulților)
2. Cauze care țin de familie, condițiile socio-economice ale familiei: sărăcia, stil parental indiferent, neglijent, familii dizarmonice, părinți foarte ocupați sau plecați în străinătate
3. Cauze care țin de contextul școlar specific (inclusiv relația profesor-elev): presiunea grupului, supraîncărcarea școlară, comunicarea defectuasă elev-profesor (ironizarea, umilirea elevului) evaluarea subiectivă, frica de evaluare, conflict cu colegii, practici educative percepute de elevi ca fiind nedrepte, frustrante, incompatibilitate între aspirațiile, trebuințele de învățare și oferta educațională a școlii; formă de apărare –împotriva disciplinei excesiv de rigidă și severă, politici proabsenteiste ale școlii la elevii din clasele terminale foarte importantă este și variabila vârstă.

Sfaturi practice, de la specialiști, ce ajută în restabilirea stării de bine, de echilibru, pentru menținerea sănătății mentale și fizice a elevilor și al cadrelor didactice și didactice auxiliare:

- **Creșterea conștientizării** - accesul la educație și resurse de la specialist în domeniul sănătății mintale. De exemplu prin participarea la cursuri de formare precum “Starea de Bine a Profesorului, o călătorie conștientă”, organizat prin CCD Cluj sau Cursul MANAGEMENTUL SĂNĂTĂȚII ȘI IGIENEI MENTALE

ÎN EDUCAȚIE organizat de CCD Tîrgu Mureș , PSY Serenitas , la care tocmai am participat ,ce permit dezvoltarea și extinderea competențelor transversale privind interacțiunea și comunicarea cu mediul social și cu mediul pedagogic, de responsabilități privind organizarea, conducerea și îmbunătățirea performanței strategice a grupurilor profesionale, autocontrolul și analiza reflexivă a propriei activități, cu scopul de a primi informații utile legate de sănătatea mentală, depășirea unei situații dificile . De asemenea, se poate alege o zi pe săptămână în care să fie organizate diferite cursuri deschise legate de gestionarea situațiilor stresante sau chiar sesiuni individuale de lucru alături de un psihoterapeut.

- **Planificarea din timp a activităților** .Faceți o listă cu toate sarcinile și activitățile pentru ziua sau săptămâna de la începutul anului. Utilizați un planificator. Planificați-vă din timp , ar putea exista un milion de lucruri în mintea voastră cu privire la modul de a interacționa cu elevii și de a-i ajuta în tranziție. Faceți o listă cu toate sarcinile și activitățile pentru ziua sau săptămâna de la începutul anului. Utilizați un planificator de zile sau un blocnotes pentru a vă planifica săptămâna. Stabiliți obiective mici și luați pauze adecvate. Vă va ajuta să vă planificați mai bine timpul și să atenuați stresul de a avea prea multe lucruri neplanificate de făcut.
- **Elaborarea unor planuri de acțiune**- reprezintă resurse importante pentru o mai bună organizare și gestionare a timpului. Poți realiza un plan de acțiune săptămânal sau zilnic în care setezi obiectivele pe care dorești să le atingi și prin ce modalități îți propui să faci aceste lucruri. Încearcă să găsești un echilibru între activitățile pe care îți dorești să le faci la clasă, documentele pe care trebuie să le realizezi, dar lasă timp și pentru obiectivele ce țin de timpul tău liber și de activități plăcute cum a fi o plimbare în parc, vizionarea unui serial sau a unei emisiuni preferate sau chiar gătitul. Aici poți include orice activitate care îți aduce plăcere și te relaxează. Este important ca într-o zi să realizezi cel puțin o astfel de activitate. O altă modalitate prin care poți realiza planul de acțiune este prin intermediul unei agende, a unui organizator sau te poți folosi de diversele aplicații disponibile sau chiar de un calendar Google.

- Setarea unor **obiective și responsabilități clare**-obiectivele și responsabilitățile trebuie împărțite fiecărui angajat la fiecare proiect, pentru ca toată lumea să poată elabora un plan pentru a-și îndeplini sarcinile. Angajații trebuie anunțați ori de câte ori apare o modificare sau când ai nevoie de o schimbare de strategie. Comunicarea obiectivelor companiei îl va ajuta pe angajați să își urmărească activitatea și să lucreze în plus la punctele mai slabe pe care le observă. Responsabilitățile trebuie delegate în funcție de pregătirea și domeniul de lucru al fiecărui angajat, fără a lăsa loc de interpretare și de a-l pune pe acesta într-o poziție în care nu mai înțelege exact care îi sunt atribuțiile. Stabilirea unui echilibru în gestionarea muncii fiecărui angajat, fără a ignora modalitățile de motivare a personalului. O măsură a calității unui bun lider este data de recunoașterea meritelor ,recompensarea ,aprecierea și susținerea angajaților, profesorilor, elevilor meritorii.
- **Stabilirea limitelor**-este foarte importantă încă de la început pentru a preîntâmpina probleme ulterioare. Fie că ne referim la colegii de la locul de muncă, la părinții elevilor sau chiar la elevi este important să stabilim de la început anumite reguli și limite în interacțiunea cu aceștia. Spre exemplu, programul în care poți fi contactat/ă de părinți, cât timp să petreci răspunzând mesajelor sau email-urilor sau cât timp poți acorda pentru a realiza proiecte de lecție sau materiale didactice astfel încât aceste acțiuni să nu se transforme în situații stresante și suprasolicitante. E important ca atat colegii cat si elevii parintii, sa cunoasca programul , astfel incat sa nu iti fie afectat timpul si spatial privat, viata de familie !
- **Cultura organizațională și comunicare** –sprijinul acordat angajaților în dezvoltarea personală, autocunoaștere, prin programe de training și de comunicare ,autocunoaștere, autodezvoltare, prin implementarea unor relații care să conducă la starea de bine a profesorilor și personalului auxiliar, implicat în activitatea unei școli, împreună, fără diferențe professor-director, personal auxiliar, cu scopul formării unei culture organizaționale armonioase, integratoare, pozitive. O bună comunicare între superiori și angajați va face orice tranziție mai ușoară. De asemenea, o cultură în care cei din poziții mai înalte nu se izolează de restul angajaților în birouri și în întâlniri de afaceri este cea a viitorului.

- **Timp pentru relaxare** –orice ajută să îți ridici starea de spirit și te face să treci prin stres – fie că este vorba de joacă cu copiii tăi, mersul la plimbare, vorbitul cu prietenii, îngrijirea plantelor tale, citirea unei cărți sau prepararea unei rețete noi. Păstrați un spațiu pentru a vă relaxa. Aceste activități sunt la fel de importante ca și programul de lucru. Este vorba despre a-ți permite să te simți energizat.
- **Exprimarea recunoștinței** -Această apreciere poate fi reflectată asupra oamenilor alături de care suntem înconjurați, lucrurilor pe care le avem sau pe care le-am construit, dar mai ales experiențelor care ne formează și modelează spre ceea ce ne dorim să devenim. O tehnică foarte cunoscută prin care putem practica această abilitate este jurnalul recunoștinței. Probabil îți pare complicat și greu să realizezi un astfel de jurnal și chiar să îl completezi și să fii constant/ă în a umple paginile acestuia. În cazul în care te regăsești în această categorie, îți pot spune că există și alte modalități prin care poți exprima recunoștința. Spre exemplu, la finalul zilei acordă câteva minute pentru a reflecta asupra a trei lucruri pentru care ești recunoscător și dacă ai ceva de scris lângă tine notează aceste lucruri. Repetă acest exercițiu zilnic și vei observa cum atitudinea ta se va schimba după câteva săptămâni și poate treptat lucrurile vor fi percepute într-un mod diferit. Exprimând și practicând recunoștința putem face față provocărilor din viața de zi cu zi mai ușor și totodată putem face față și stresului mai ușor, mai ales în contextul actual. Cele menționate mai sus reprezintă câteva dintre lucrurile pe care le poate realiza un cadru didactic pentru a preveni problemele legate de sănătatea mintală cât și starea de bine generală. Dacă deja există simptome specifice unei tulburări sau lucrurile nu merg tocmai în direcția potrivită și este greu a gestiona anumite aspecte ale vieții atunci e bine ca orice profesor sau angajat al unei școli să apeleze la un ajutor specializat: consilier, psiholog, psihoterapeut etc
- **Realizarea unui echilibru între job și alte activități** -Echilibrul dintre cele ”două lumi” este un aspect esențial al unui mediu de muncă sănătos, iar angajatorii își pot sprijini angajații oferind flexibilitate în ceea ce privește programul de muncă. Cercetările arată că programul flexibil de muncă ajută la menținerea unui echilibru mai bun între viața profesională și cea personală, șansa de a evita traficul, dar și posibilitatea de a fi prezent la programările medicale – toate acestea fiind importante

pentru cei care se confruntă cu boli mentale.este important să realizezi cel puțin o activitate plăcută pe zi, aici ne vom referi la modul în care poți să acorzi timp tuturor aspectelor esențiale din viața ta. Este important să realizezi o listă cu ceea ce este important pentru tine și valorizezi – familie, loc de muncă, activități plăcute, diverse hobby-uri etc.- și să acorzi un anumit interval de timp în care să te ocupi și de aceste lucruri astfel încât la finalul unei săptămâni să nu ai regrete că nu ai vorbit cu familia ta sau că nu ai reușit să ajungi la evenimentul acela super interesant pentru că ai acordat prea mult timp sarcinilor de la locul de muncă. ,.

- Ai grija de **starea ta de bine psihică,emoțională** ! Gândești să fii mai atent/ă la unele aspecte legate de sănătatea mintală, îți pot spune că cel mai bun lucru pe care îl poți face pentru o persoană sau chiar pentru tine este să o asculți. Cu siguranță ai avut cel puțin un coleg la locul de muncă care te-a făcut să te îngrijorezi și să te gândești că poate se întâmplă ceva cu acesta. Acordă câteva minute pentru acest coleg/ă și scrie-i un mesaj sau vorbește cu el/ea. A asculta și a fi prezent constituie un prim pas atât de important spre vindecare și integritate. Emoțiile sunt firești și este bine să privim lucrurile în ansamblu, să reflectăm, să realizăm și activități plăcute, să ne acordăm un timp în care pur și simplu să facem ceva plăcut sau să îl petrecem împreună cu noi înșine!

La nivelul claselor de elevi , profesorii diriginți pot aplica și următoarele măsuri pentru menținerea sănătății mentale și fizice a elevilor :

- 1) Metode de predare – învățare atractive,
- 2) Păstrarea legăturii permanente cu familiile elevilor cu risc de abandon școlar;
- 3) Semnalarea cazurilor ce reprezintă situații de risc ,conducerii școlii și consilierului psihopedagogic;
- 4) Participarea cadrelor didactice din liceu la module de formare continuă (metode de a crește integrarea și comunicarea dintre elevi; profesor-elev; de a antrena elevii în activități extrașcolare; modalități de a crește implicarea și comunicarea permanentă cu părinții; orientarea extrașcolară a elevilor);

- 5) Comunicare eficientă ,asertivă, prin ascultarea activă, atât din partea elevilor cât și a elevilor. E important ca profesorii să evite etichetarea elevilor, să critice constructiv, să se focalizeze pe recompensarea elevilor și nu pe sancționarea lor
- 6) Confirmarea oficială a înscrierii elevilor la competiții, concursuri și aprobarea motivării absențelor pentru participarea elevilor de către conducerea școlii ;
- 7) Menținerea în clasă a unei atmosfere care să asigure satisfacerea trebuinței de siguranță afectivă pentru toți elevii;
- 8) Utilizarea resurselor școlii pentru atragerea elevilor prin activități de timp liber,out-door ;
- 9) Promovarea cooperării în clasă, astfel încât și elevii cu performanțe școlare modeste să experimenteze succesul; evitarea constituirii unor elite, concomitent cu etichetarea, marginalizarea, celor care nu aparțin elitei;
- 10) Sistem echitabil de recompense – sancțiuni care să mențină motivația școlară a elevilor; nota să fie doar o măsură obiectivă a performanței și nu o modalitate de sancționare a elevului;
- 11) Implicarea tinerilor cu risc de abandon în acțiuni comunitare;
- 12) Activități extrașcolare desfășurate în școală cel puțin o dată pe lună;
- 13) Activități de educație sexuală a elevilor;educație pentru stil de viață sănătos,,Mindfulness,,
- 14) Utilizarea la orele de consiliere a experienței celor ce au renunțat la școală pentru a preveni scăderea încrederii în educație.

Abordarea holistică permite înțelegerea situațiilor de viață într-o interdependență. Astfel, la nivelul unei unități școlare, obiectul și subiectul activității didactice îl reprezintă, în mod generic, elevul. Starea de bine și rezultatele, performanțele, dezvoltarea psihoemoțională a acestuia sunt influențate de relațiile cu colegii și cadrele didactice. Profesorii se află, de asemenea, împreună, alături de personalul nedidactic și conducerea școlii, care printr-un climat școlar armonios , determină binele colectiv și asigură, influențează sănătatea mentală individuală.

În concluzie, deși sănătatea fiziologică nu creează ca atare sănătate psihică ,este importantă, privirea lucrurilor în față cu încredere și optimism,cunoașterea adecvată a situațiilor din perspectiva obiectivității și efort continuu pentru depășirea situațiilor dificile. Activitatea omului poate avea obiective mai apropiate sau mai depărtate de capacitatea personală de realizare. Unii își fixează scopuri înalte, trăind în permanență într-o stare de neliniște și mulțumire. Obstacolele interne aduc o stagnare a progresului.. Cine ține cu orice preț să câștige în suprafață, pierde în profunzime.De aceea este importantă asumarea propriei responsabilități! .A raționaliza înseamnă a căuta cu orice preț o motivație satisfăcătoare din punct de vedere personal. Recunoașterea reacțiilor personale nesănătoase și acceptarea criticilor juste, dezvoltarea umorului, ajută la rezolvarea problemelor de viață, depășirea lor. Seriozitatea perpetuă și prea adâncă poate fi un indiciu al unei adaptări insuficiente a mecanismelor psihice. **Umorul, gluma subtilă și lipsită de răutate este un tonic al psihicului.** . Forma cea mai potrivită este autoironia, gluma indirectă care începe cu propria persoană. Trăirea pe planul prezentului și respectarea valorilor supreme ale culturii: adevărul, frumosul, binele, ne permit atingerea stării de echilibru și armonie cu sine și ceilalți. Sănătatea mentală a fiecăruia dintre noi ,aduce un beneficiu sănătății mentale a întregului grup și determină o mai bună eficiență și randament în desfășurarea activităților zilnice, inclusiv celor profesionale. Așadar pentru obținerea și menținerea sănătății mentale și fizice a elevilor și a cadrelor didactice și didactice auxiliare, toate măsurile și tehnicile de mai sus , alături de metode de introspecție și autocunoaștere, aduc un beneficiu asupra sănătății psihice ,respectiv emoționale asupra întregului grup, a comunității școlare , reprezentat de toți membrii săi, într-o unitate aflată în interdependență.

Resurse utile:UNICEF au scris un articol despre sănătatea mintală a profesorilor și oferă informații practice, mai ales prin prisma situației actuale:

- <https://www.unicef.org/eca/stories/ten-mental-health-and-well-being-tips-teachers>

Organizația Mental Health for Romania se ocupă cu îmbunătățirea accesului la servicii de specialitate și oferă informații utile despre sănătatea mintală. Pentru mai multe detalii, accesează link-ul următor:

- <https://mentalhealthforromania.org/ro/home>

- American Federation of Teachers. (2017). *2017 Educator Quality of Work Life - Survey*.
https://www.aft.org/sites/default/files/2017_eqwl_survey_web.pdf

Strategii specifice educației morale

Prof. Albu Lucia, Școala Gimnazială Comuna Dumbrăvița

Vârsta școlară constituie perioada cea mai favorabilă „bunelor deprinderi” (de autoservire, de ordine și curățenie, de comportare civilizată și de politețe). Ele reprezintă piatra de temelie pe care se vor clădi deprinderile complexe morale.

Iată care sunt așadar principalele metode și procedee folosite:

- **Metoda exemplului** - se bazează pe însușirea unor modele ce întruchipează fapte și acțiuni morale. Baza psihologică a exemplului o constituie, pe de o parte, efectul sugestiv al comportamentului celor din jur, iar pe de altă parte, tendința spre imitație, deosebit de intensă la această vârstă. Se imită, de obicei, ceea ce corespunde, la un moment dat, preocupărilor, dorințelor și aspirațiilor copilului. Dacă prin celelalte metode urmărim să-i lămurim pe copii cum trebuie să se comporte, prin exemple le oferim modele de comportare. La vârsta școlară modelul este imitat și preluat aidoma, fără nici un fel de prelucrare și filtrare internă. Copiii învață din faptele noastre. Un tată își plimbă copilul prin parc și observă un ambalaj pe jos, îl ridică și îl pune în coșul de gunoi. Copilul observând gestul tatălui său, îl întreabă cine a aruncat ambalajul. Acesta îi răspunde că nu știe, dar cum i-a apărut în cale, a găsit de cuviință să îl ridice și să-l arunce la coș. Copilul va reține reacția tatălui și va proceda și el la fel.

Vom distinge, în cadrul acestei metode diverse procedee, în funcție de originea sau sursa modelelor la care apelăm. Vom avea astfel exemple:

- directe (personale) – oferite de persoanele ce se află în anturajul copilului – părinți, educatoare, colegi, adulți; acționează nemijlocit asupra copilului prin relațiile interpersonale cu aceștia. Un rol important au aici exemplul părinților și al educatoarei, valoarea acestor modele rezultând din îmbinarea judicioasă a autorității și afecțiunii, îmbinare ce le conferă o forță de pătrundere și influențare a conduitei.

- indirecte (sau exemplificări) constau în relatarea sau descrierea cu ajutorul cuvântului, a unor fapte, a unor ilustrații, a unor acțiuni morale întruchipate de o persoană concretă, exemplificarea putând fi realizată cu ajutorul povestirii, textelor literare, filmelor pentru copii, reportajului, etc, prin care personajele sunt reliefate ca modele. Preșcolarii sunt puși în situația

de a trăi și reflecta asupra faptelor descrise, își însușesc anumite norme de conduită, încep să aprecieze diferite situații de viață personală sau colectivă.

Copilul intră în contact și cu exemple negative. Nu putem întotdeauna să controlăm mediul în care copilul se găsește. Copiii sunt martori sau aud lucruri pe care noi ne-am dori să nu le fi văzut sau auzit. Dar faptul că suntem cu ei sau că pot să ne povestească despre asta, ne dă posibilitatea să ne spunem opinia referitoare la ceea ce s-a întâmplat, dându-le o nouă învățătură. Atenția educatoarei trebuie orientată astfel în direcția prevenirii influenței negative și a opunerii celor două categorii de exemple cu scopul sublinierii celor pozitive

Folosirea exemplului ca metodă în educația morală impune educatoarei respectarea unor condiții psihopedagogice:

- exemplul este o metodă persuasivă prin excelență, ca atare educatoarea trebuie să asigure, în relațiile cu copiii, un climat psihosocial cu o puternică încărcătură afectivă;
- se va evita decretarea de către educatoare în mod absolut a unui copil ca fiind un exemplu integral; aflându-se într-o perioadă de intense transformări și modificări în evoluția ce duc spre conturarea unei personalități morale autonome, copilul poate fi un exemplu pentru unele calități și manifestări concrete, acestea putând fi subliniate în fața celorlalți;
- educatoarea este un exemplu pozitiv prin calitățile și conduita sa, dovedite în întreaga activitate, în relațiile cu copiii și cu ceilalți oameni. Adoptarea de către ei a unei atitudini și conduite naturale, fără exagerări și încercări teatrale, se impune ca o cerință intrinsecă, calității de cadru didactic.

• **Explicația morală** - cu ajutorul ei putem dezvălui conținutul, sensul și necesitatea respectării unor valori, norme sau reguli. La vârsta școlară accentul cade pe explicarea modului în care trebuie respectată o cerință morală, pentru ca pe parcurs ea să se extindă și asupra motivației respectării, a necesității îndeplinirii ei.

Explicația îndeplinește două funcții: una informativă și cealaltă stimulativă. Cea **informativă** - constă în conștientizarea sensului unei cerințe morale externe, prin relevarea notelor definitorii, prin sublinierea nuanțelor ce rezultă dintr-o împrejurare concretă de viață. Aceeași conștientizare se produce și în funcție de experiența copilului, explicația folosindu-se cu precădere atunci când aceasta este mai redusă sau inexistentă, ea având menirea să conducă la recunoașterea și înțelegerea adevărului moral. Cea **stimulativă** - constă în motivarea cerinței, în declanșarea de trăiri afective, datorită forței argumentative și persuasive a limbajului ca

instrument de comunicare. Atunci când argumentarea verbală este întregită cu materiale și fapte concrete, funcția stimulativă a explicației se amplifică. Orice explicații pur verbale, fără nici o legătură cu intuitivul și concretul, nu vor declanșa trăiri afective și astfel nu vor avea efect asupra conduitei.

- **Exercițiul moral** - constă în executarea sistematică a unor fapte și acțiuni, în condiții relativ identice, cu scopul formării deprinderilor și obișnuințelor de comportare, al elaborării și stabilizării trăsăturilor de voință și caracter implicate în atitudinea și conduita morală. Această metodă presupune două momente principale : formularea cerințelor și exersarea.

Orice acțiune sau activitate, indiferent de conținutul ei, este declanșată de ceva, de diverse mobiluri interne și externe. Exersarea morală presupune crearea unor situații care, repetându-se, să contribuie la realizarea sarcinilor educației morale. Declanșarea acestor situații se face cu ajutorul cerințelor formulate de o autoritate externă, individuală sau colectivă. Cerințele prescriu modul în care se va desfășura activitatea și condițiile de respectat.

O cerință nu se poate manifesta în conduită decât prin intermediul exersării, după cum oricâte relatări ne-ar face copilul despre cunoștințele și intențiile sale, nu ne vom putea da seama de nivelul conștiinței sale decât observându-l în împrejurări concrete de muncă și viață. Exersarea presupune organizarea și dirijarea relațiilor morale practice ale copilului în diverse activități pe care le desfășoară.

Exersarea trece de la stadiul în care este declanșată de cerințe externe, impuse de altcineva, la stadiul în care se autodeclanșează, subiectul însuși impunându-și anumite cerințe după care își reglează conduita.

- **Convorbirea morală** - este un dialog sau o discuție prin care se urmărește clarificarea cunoștințelor morale concomitent cu declanșarea de trăiri afective din partea copiilor. Avantajul constă în aceea că valorifică experiența de viață a copilului. Este posibilă numai când copiii dispun de o experiență în legătură cu cele discutate.

Se disting convorbiri organizate și convorbiri ocazionale.

Convorbirile ocazionale se desfășoară cu grupuri de copii sau individual ori de câte ori se ivește prilejul. Avantajul lor constă în aceea că, având un substrat faptic, generează puternic trăiri afective, copiii manifestă mai multă spontaneitate și independență în exprimarea opiniilor privitoare la faptele sau cerințele morale discutate. Atunci când dialogul are ca punct de plecare anumite abateri sau încălcări ale cerințelor morale, eficiența lor depinde de măsura în care

profesorul reușește să declanșeze trăiri afective de rușine și regret, însoțite de dorința de a se îndrepta. Discuția cu un singur copil oferă prilejul valorificării experienței de viață și al *adaptării la particularitățile* sale individuale.

Convorbirile morale pot avea ca punct de plecare subiectul unei povestiri, al unei bucăți literare, al unui film etc. Caracterizarea personajelor prin sublinierea unor trăsături morale îi ajută pe copii să cunoască și să înțeleagă anumite fapte morale, să discearnă între bine și rău, iar prin transpunerea și participarea lor imaginativă la faptele relatate să trăiască intens din punct de vedere afectiv.

- **Povestirea morală** - constă în relatarea și prezentarea, într-o formă atractivă a unor întâmplări, fapte reale sau imaginare, cu semnificații morale, oferind copiilor prilejul de a desprinde anumite concluzii în legătură cu comportarea lor.

Pentru desfășurarea ei, educatoarea apelează la scurte povestiri literare, istorioare, cu învățăminte privitoare la diverse norme morale. Ea se deosebește de celelalte metode prin forma expunerii. Eficiența ei depinde de modul în care povestitorul reușește să-l determine să-și imagineze întâmplările relatate și să se traspună în desfășurarea lor.

Folosirea unui limbaj expresiv presărat cu figuri de stil, a unui material adecvat, precum și a unor procedee retorice sau dramatice, sunt doar câteva cerințe pe care le solicită această metodă. Ea se deosebește de celelalte metode prin forma expunerii.

Povața este metoda ce se bazează pe valorificarea experienței morale a omului, sedimentată în proverbe, cugetări, maxime etc., în vederea formării conștiinței morale a elevilor. Dacă în majoritatea metodelor mesajul educativ vine de la educatoare (ca agent sau model), în cadrul acestei metode mesajul este codificat într-o expresie lingvistică cu o puternică semnificație morală. De data aceasta nu educatorii sînt cei care impun cerințe, orientează sau verifică moralitatea copiilor, ci maximele, cugetările, proverbele: *"Nu călca adevărul în picioare, dacă vrei să ai trecere la oameni"*

Rugămintea. Cu ajutorul ei le solicităm copiilor îndeplinirea benevolă a unei sarcini, lăsându-le totodată libertatea de a decide momentul și modul ei de realizare. De fapt, această metodă este opusă unor cerințe categorice. Spre deosebire de ordin, rugămintea presupune acceptarea autonomă a cerinței, de aceea refuzul îndeplinirii nu poate fi pedepsit.

Aprobarea constă în acceptarea, recunoașterea și confirmarea rezultatelor și comportării morale a copiilor de către o autoritate externă (educator sau colectiv). Ea este, din punct de

vedere psihologic, o întărire pozitivă, întrucât, declanșând o gamă de trăiri afective, va stimula și intensifica menținerea în continuare a aceleiași conduite morale.

Aprobarea se realizează prin mai multe procedee: **acordul** - prin intermediul lui ne exprimăm mulțumirea față de felul în care au fost respectate cerințele - un gest, o privire apreciativă sau cu ajutorul cuvântului („bine, „sunt mulțumit”); **lauda** - este o formă de apreciere verbală. Se poate realiza între patru ochi sau în fața colectivului; **evidențierea** - se face prin sublinierea îndeplinirii și respectării exemplare a unor cerințe; **recompensa** - o formă premială folosită în cazul unor rezultate ce depășesc nivelul de exigență obișnuit,

Dezaprobarrea este forma negativă a întăririi, de respingere a unor fapte și manifestări morale ale copilului. Prin intermediul ei educatorul își exprimă nemulțumirea față de felul cum au fost îndeplinite cerințele. Folosirea ei declanșează trăiri afective negative care îi determină pe copii să înceteze sau să evite repetarea acțiunii respective. Dezaprobarrea îi sensibilizează pe copii în privința respectării cerințelor, a alegerii și adoptării variantelor pozitive ale comportării.

Dintre procedeele acestei metode putem menționa: **dezacordul** - o formă de exprimare a nemulțumirii față de modul în care au fost respectate cerințele (gest, privire sau limbaj); **observația** - făcută individual sau în fața colectivului se referă întotdeauna la un aspect concret din conduita copilului, **muștrarea** - exprimarea nemulțumirii față de încălcarea obligațiilor și cerințelor morale; **admonestarea** - o formă mai drastică ce se aplică pentru greșeli repetate în atitudine și comportare; **avertismentul** - exprimarea indignării față de îndeplinirea deficitară a unei sarcini și prevenirea copilului că va primi o pedeapsă dacă va mai face la fel (un fel de ultimatum pe un ton sever); **pedeapsa** - cea mai înaltă formă a dezaprobarii se aplică atunci când copilul refuză îndeplinirea sarcinii.

În activitatea sa, cadrul didactic va trebui să manifeste mult tact în folosirea dezaprobarii atât în privința individualizării, cât și a aplicării concrete și imediate a acesteia după comiterea faptei, a evitării unor stări de încordare în relațiile cu copiii și de priverire a lor de afecțiune.

Aplicarea tuturor metodelor prezentate mai sus nu se face în mod izolat, fiecare situație impunând un complex metodic adecvat, pe care numai educatoarea îl poate stabili.

Studiul de caz: Presupune studierea unor situații-problemă concrete, cu detaliile și particularitățile lor; se desfășoară potrivit următoarelor etape: alegerea cazului, studiul analitic al situației problemă, căutarea variantelor de rezolvare, alegerea variantei optime.

Concluzionând, este bine să ne sprijinim pe latura afectivă a personalității copilului, astfel

încât componenta cognitiv – valorică a normei moral – civice și componenta acțional – practică să se îndeplinească. În viața copilului școlar, emoțiile joacă un rol important pentru orientarea conduitei copilului. Prin diferite mijloace (povești, povestiri, poezii, situații concrete, etc.) școlarii vor reuși să diferențeze comportamentele negative și pozitive, prin raportare la reguli cunoscute, adaptându-și și apreciindu-și și propriul comportament.

BIBLIOGRAFIE

- Băran-Pescaru, A., 2004, ***Parteneriat în educație***, Editura Aramis, București;
- Bârsănescu, Șt. (coord.), 1972, ***Istoria pedagogiei***, Manual pentru liceele pedagogice și institutele pedagogice de doi ani, Editura Didactică și Pedagogică, București;
- Bekker, I., Janssen, H., 2001, ***Educați așa!*** București;
- Nicola, I., 1992, ***Pedagogie***, Editura Didactică și Pedagogică, București;
- Nicola, I., 1994, ***Pedagogie***, Editura Didactică și Pedagogică, București;
- Nicola, I., Farcas, D., ***Pedagogie generală***, manual pentru clasa a IX-a, Scoli Normale, EDP, București, 1995;
- Păun, E., Iucu, R., 2002, ***Educația preșcolară în România***, Editura Polirom, Iași;
- Roman, A., Petroi, A., 2005, ***Labirintul evaluării educaționale***, Editura Universității „Aurel Vlaicu”, Arad;

PROMOVAREA IMAGINII ȘCOLII

Prof.înv.primar: ALBU MONA-LISA, Școala Gimnazială Nr.1,
Rm-Sărat, Jud. Buzău

Școala este locul în care copiii cresc, se joacă și învață împreună. De aceea, părinții sunt extrem de atenți atunci când aleg școala, cadrul didactic.

Unitățile de învățământ sunt pregătite să facă față unor cerințe tot mai complexe din partea societății contemporane și își revendică locul său în viața copiilor pe care îi educă, dar și, în centrul comunității pe care o influențează constant. Cerințele beneficiarilor fac din unitățile de învățământ un cadru viu, un mediu în continua schimbare. Internetul, privit cu reticență inițial, a devenit acum un mediu de promovare infinit, prin care o școală își poate construi o imagine.

Deschiderea spre nou se realizează datorită cadrelor didactice pregătite care intervin în favoarea acestei dezvoltări continue a școlii. Analizând ceea ce se cere de la unitatea de învățământ, putem stabili și cum anume o putem promova. Beneficiarii atât direcți, cât și indirecți (elevii, părinții) sunt cei ce intră în contact cu mediul școlar, comunitatea fiind astfel influențată de școală.

Promovarea imaginii instituției și factorilor ce își asumă responsabilitățile în procesele de descentralizare și asigurare a calității, personalizarea ofertei educaționale la nivel instituțional prin diversificarea și flexibilizarea acesteia în funcție de nevoile și interesele partenerilor și beneficiarilor procesului educațional și educației, crearea și promovarea unei imagini instituționale pozitive în comunitate se realizează, în primul rând, prin rezultatele educaționale pozitive ale elevilor, părinții fiind interesați în principiu de acest aspect. Crearea acestei imagini se realizează prin fiecare cadru didactic din instituție, schimbarea venind prin fiecare dintre noi. Motivarea elevilor printr-o educație individualizată, adaptă la particularitățile elevului, foloarea mijloacelor tehnologice în strategii de predare atractive vor îmbunătăți crea o imagine pozitivă asupra școlii. Armonizarea ofertei de servicii educaționale și formare permanentă cu nevoile specifice identificate în unitatea școlară și comunitatea locală.

Colaborarea eficientă cu toți reprezentanții minorităților etnice prin promovarea unor proiecte focalizate pe reducerea abandonului școlar prin Comisia de Combatere a Discriminării în Mediul Școlar. Integrarea elevilor în școala prin promovarea interculturalității și susținerea elevilor cu dezavantaj social și conduite de risc, dar și susținerea elevilor în abilități.

Promovarea imaginii instituției se realizează prin elaborarea unor proiecte la nivel local care să vizeze multiplicarea experienței pozitive și a exemplarelor de bună practică în managementul instituțional.

Activitățile extrașcolare sprijină promovarea imaginii instituției școlare. Copilul trăiește într-o lume dominată de mass media, influențele nefaste ale televizorului și calculatorului acționând asupra sănătății psihice și morale. Acestea contribuie la transformarea elevilor în persoane incapabile de a se controla comportamental și emotional. Activitățile de acest gen, cu o deosebită influență formativă, au la bază toate formele de acțiuni turistice, ateliere de creație, concursuri și parteneriate cu alte instituții

Activitățile extracurriculare dau o alternativă sănătoasă, practică și creativă de a ocupa timpul liber al elevilor, instituția de învățământ ce promovează astfel de activități beneficiind de imaginea pozitivă binemeritată, atât la nivel local, cât și județean sau național. Activitatea extracurriculară e o componentă educațională valoroasă și eficientă căreia orice cadru didactic trebuie să-i acorde atenție, adoptând el, în primul rând, o atitudine creatoare, atât în modul de realizare al activității, cât și în relațiile cu elevii, asigurând astfel o atmosferă relaxantă care să permită stimularea creativă a elevilor.

Promovarea imaginii pozitive a instituției școlare se realizează prin publicarea tuturor reușitelor, internetul devenind cel mai uzual mod de a face școala accesibilă. Cu ajutorul unui site, a unui email sau a unei platforme, nu doar că putem ține la curent părinții cu tot ce se întâmplă în școala, dar putem promova activitățile și implicit școala în cadrul căreia acestea se desfășoară.

Prin combaterea violenței din unitatea școlară, reducerea incidentelor din cadrul acesteia, oferind un mediu sigur, promovarea toleranței și a unui spirit moral-civic pozitiv în care elevii se integrează cu ușurință crează o imagine pozitivă a școlii.

În concluzie, imaginea școlii poate fi promovată oferind beneficiarilor ceea ce au aceștia nevoie: educație de calitate, accesul la ofertele educaționale, individualizarea învățării, combaterea discriminării, reducerea violenței, promovarea unui comportament moral pozitiv,

și participarea la activități extrașcolare. Școala noastră, în ochii comunității, este rezultatul unei munci constante.

Educația de calitate este rezultatul unui efort colectiv al cadrelor didactice, fiecare contribuind individual asupra imaginii, de ansamblu, a instituției școlare. Responsabilitatea aceasta este în mâinile noastre, deoarece aceasta imagine pozitivă se crează greu și se poate pierde rapid.

METODE EDUCATIONALE INOVATOARE

Prof. Alecu Ecaterina Mirela
Școala Gimnazială
comuna Drăgănești de Vede
Județul Teleorman

Metodele inovative de învățare sunt modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, sunt instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe, asigurând perfecționarea și optimizarea demersului educațional.

Procesul de formare interactiv presupune acțiune atât din partea profesorului, cât și din partea elevului. Profesorul model pentru a crea cadrul optim de învățare este necesar să țină cont de anumite criterii în aplicarea metodelor moderne de învățare, cum ar fi: competențele ce urmează a fi dezvoltate la elevi, nivelul intelectual și capacitățile elevilor, resursele materiale accesibile și gradul de complexitate al conținutului. Astfel metodele inovative trebuie adaptate acestor criterii, pentru ca procesul instructiv-educativ să se desfășoare într-un cadru activ-participativ, de stimulare a învățării. Metodele inovative presupun o învățare prin comunicare, prin colaborare, care produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup.

Astfel sunt utilizate o multitudine de metode moderne însoțite de tehnici specifice și resurse materiale, dintre care amintim:

- Explozia stelară - steluța mare și 5 steluțe mici
- Lotus- flori de nufăr mici și o floare de nufăr mare
- Bula dublă-două cercuri mari de culori diferite câte patru cercuri mici de culori diferite, săgeți lungi și scurte
- Predarea/învățarea reciprocă-palete colorate cu întrebări, ecusoane, coroane
- Ciorchinele-cercuri sau ovale de două mărimi și două culori, săgeți
- Cubul-un cub sau tot atâtea cuburi câte tematici predați, 6 plăcuțe cu descrie, compară, analizează, argumentează, asociază, aplică, simboluri pentru copii
- Pălăriuțe gânditoare-albă, roșie, galbenă, verde, albastră neagră
- Piramida și diamantul –suport de lucru, pătrate sau benzi de carton de culori diferite
- Mozaicul –fișa expert, ecusoane, chestionar de evaluare-ilustrat
- Diagrama Venn – fișe de lucru, ecusoane.

1. Explozia stelară este o metodă de stimulare a creativității, o modalitate de relaxare a copiilor și se bazează pe formularea de întrebări pentru rezolvarea de noi probleme și noi descoperiri.

Obiective –formularea de întrebări și realizarea de conexiuni între ideile descoperite de copii în grup prin interacțiune și individual pentru rezolvarea unei probleme

Descrierea metodei –copiii așezați în semicerc propun problema de rezolvat. Pe steaua mare se scrie sau desenează ideea centrală. Pe 5 steluțe se scrie câte o întrebare de tipul CE, CINE, UNDE, DE CE, CÂND, iar 5 copii din grupă extrag câte o întrebare. Fiecare copil din cei 5 își alege 3-4 colegi, organizându-se în cinci grupuri. Grupurile cooperează pentru elaborarea întrebărilor. La expirarea timpului, copiii revin în cerc în jurul steluței mari și spun întrebările elaborate fie individual, fie un reprezentant al grupului. Copiii celorlalte grupuri

răspund la întrebări sau formulează întrebări la întrebări. Se apreciază întrebările copiilor, efortul acestora de a elabora întrebări corect, precum și modul de cooperare, interacțiune.

2. Tehnica Lotus este o modalitate interactivă de lucru în grup care oferă posibilitatea stabilirii de relații între noțiuni pe baza unei teme principale din care derivă alte opt teme.

Obiective: stimularea inteligențelor multiple și a potențialului creativ în activități individuale și în grupe, teme din domenii diferite.

Etape: 1. Construirea schemei/diagramei tehnicii de lucru;
2. Plasarea temei principale în mijlocul schemei grafice;
3. Grupul de copii se gândește la conținuturile/ideile/cunoștințele legate de tema principală
4. Abordarea celor opt teme principale pentru cadranele libere
5. Stabilirea în grupuri mici de noi legături/relații/conexiuni, pentru aceste opt teme și trecerea lor în diagramă
6. Prezentarea rezultatelor muncii în grup, analiza produselor, aprecierea în mod evaluativ, sublinierea ideilor noi.

3. Bula dublă grupează asemănările și deosebirile dintre două obiecte, procese, fenomene, idei, concepte. Este prezentată grafic prin două cercuri mari în care se așează imaginea care denumește subiectul. În cercurile mici așezate între cele două cercuri mari, se desenează sau se așează simbolurile ce reprezintă asemănările dintre cei doi termeni cheie. În cercurile situate în exterior la dreapta și la stânga termenilor cheie se înscriu caracteristicile, particularitățile sau deosebirile.

4. Predarea-învățarea reciprocă este o strategie de învățare prin studiu pe text/imagine sau imagine/text pentru dezvoltarea comunicării copil-copil și experimentarea rolului cadrului didactic. Se poate aplica atât în jocurile libere, cât și în activitatea frontală

5. Ciorchinele-stimulează realizarea unor asociații noi de idei. Permite cunoașterea propriului mod de a înțelege o anumită temă.

Etape: - Se scrie un cuvânt sau se desenează un obiect în mijlocul sau în partea de sus a tablei/foii de hârtie

- Copiii, individual sau în grupuri mici, emit idei prin cuvinte sau desene, jetoane, legate de tema dată

- Se fac conexiuni, de la titlu la lucrările copiilor, acestea se pot face cu linii trasate de la nucleu la contribuțiile copiilor sau a grupurilor

- Este bine ca tema propusă să fie cunoscută copiilor, mai ales când se realizează individual.

6. Cubul este o strategie de predare-învățare ce urmărește un algoritm ce vizează descrierea, comparația, asocierea, analizarea, aplicarea, argumentarea atunci când se dorește explorarea unui subiect nou sau unul cunoscut pentru a fi îmbogățit cu noi cunoștințe sau a unei situații privite din mai multe perspective.

Etape: - se formează grupuri de 4-5 copii;

-fiecare copil din grup interpretează un rol în funcție de sarcina primită;

-copiii rezolvă sarcina individual sau în grup, într-un timp dat;

-prezintă pe rând răspunsul formulat.

7. Pălăriuțele gânditoare.

Pălăria albastră este liderul, conduce activitatea. Este pălăria responsabilă cu controlul discuțiilor, extrage concluzii, clarifică/alege soluția corectă.

Pălăria albă deține informații despre tema pusă în discuție, face conexiuni, oferă informația brută așa cum a primit-o, informează.

Pălăria roșie își exprimă emoțiile, sentimentele, supărarea, față de personajele întâlnite, nu se justifică, spune ce simte.

Pălăria neagră este criticul, prezintă posibile riscuri, pericole, greșeli la soluțiile propuse, exprimă doar judecăți negative, identifică greșelile.

Pălăria verde oferă soluții alternative, idei noi, inovatoare, caută alternative, generează idei noi.

Pălăria galbenă este creatorul, simbolul gândirii pozitive și constructive, explorează optimist posibilitățile, creează finalul, efortul aduce beneficii

8. Piramida și Diamantul Obiectiv - dezvoltarea capacității de a sintetiza principalele probleme, informații, idei, ale unei teme date sau unui text literar.

9. Mozaic - presupune învățarea prin cooperare, prin interdependența grupurilor și exercitarea statutului de expert în realizarea unei sarcini de învățare.

Obiectiv: documentarea și prezentarea rezultatelor studiului independent celorlalți, devenind expert pentru tematica studiată.

Etape: - Stabilirea temei și împărțirea în 4-5 subteme

-Organizarea grupelor de învățare

-Constituirea grupelor de experți

-Activități în echipa inițială de învățare

-Evaluare

10. Diagrama Venn - se aplică cu eficiență maximă în activitățile de observare, povestiri, jocuri didactice, convorbiri

Obiectiv: sistematizarea cunoștințelor-restructurarea idelor unui conținut abordat

Etape: - Comunicarea sarcinii de lucru

-Activitatea în pereche sau în grup

-Activitate în grup

-Activitate frontală

Aplicarea cu regularitate a metodelor inovative, de cooperare, duc în timp la rezultate superioare, relaționări pozitive, motivație intrinsecă mai mare, respect de sine crescut, dezvoltă abilități sociale deosebite.

Bibliografie:

- Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea resurselor umane 2007-2013, Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013, “Consiliere și dezvoltare profesională continuă – sistem transparent de pregătire pentru reușita în cariera didactică”, Suport de curs
- Breben Silvia, Gongea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela, “ Metode și tehnici interactive de grup” , sursa [www. scribd.com](http://www.scribd.com)

Alternative în predarea-receptarea romanului „Moromeții” – ecranizarea

Alexa Ozana-Maria, Colegiul Național Pedagogic „Ștefan cel Mare”, Bacău

În societatea actuală, reforma și modernizarea învățământului românesc sunt termeni folosiți în mod frecvent, iar un rol foarte important în această încercare de transformare a acestui sistem îi revine cadrului didactic. La orele de limbă și literatură română este important să fie folosite metode care să stimuleze interesul și creativitatea elevilor, să îi încurajeze să descopere și să își dezvolte abilitățile lingvistice și literare. Prin utilizarea tehnologiei la orele de limbă și literatură română, elevii pot deveni mai implicați și mai atrași de materie, iar comunicarea dintre elev și profesor poate deveni mai eficientă. Utilizarea tabletelor, calculatoarelor, a tablelor inteligente sau a altor dispozitive oferă posibilitatea accesării a unor resurse multimedia, aplicații interactive sau platforme de învățare online.

O metodă pe care folosit-o în studierea romanului „Moromeții” scris de Marin Preda, a fost metoda audiovizuală pe care am ales-o pentru a caracteriza personajul principal al operei. În vederea conturării portretului moral al lui Ilie Moromete, elevii vor viziona timp de 10 minute scena tăierii salcâmului, deosebit de importantă, întrucât salcâmul reprezintă în lumea vegetală ceea ce Moromete reprezintă pentru lumea satului, fiind un fel de axis mundi.

Înainte de începerea vizionării, elevilor li se furnizează un set de întrebări asupra cărora trebuie să se concentreze, pentru ca vizionarea să fie activă, și nu pasivă.

- Ce personaje din familia lui Ilie Moromete apar în secvența vizionată?
- Care sunt relațiile dintre personaje?
- Ce efect are filmarea feței lui Ilie Moromete în prim-plan?
- Ce sugerează prim-planul cu salcâmul?
- Ce senzație ți-a produs muzica în scena tăierii salcâmului?
- Ce registre stilistice ai remarcat?
- Dacă ai fi fost regizor, ce actor ai fi ales pentru rolul lui Ilie Moromete?
- Care este locul de desfășurare a acțiunii?

După vizionare, se va analiza semnificația simbolului salcâmului – elevii au avut de citit în prealabil studii critice de Eugen Simion și Nicolae Manolescu. Tot elevii trebuie să furnizeze exemple pentru a ilustra anumite trăsături ale personajului (detașat și neliniștit, iubitor de taclale și însingurat, inteligent, ironic, amuzant, sociabil, cu simț moral; are timpul și harul de a povesti, de a glumi, a sta de vorbă, a contempla mișcarea celorlalți țărani ai satului; faptul că are pământ îi dă un sentiment de siguranță, de confort, de aceea când are

timp liber se întâlnește cu prietenii, citește și comentează ziarul, se amuză pe seama altora). Acestor trăsături li se vor adăuga altele ce reies din secvența tăierii salcâmului.

Tot acum este momentul ca elevii să prezinte răspunsurile la întrebările lansate de profesor și se compară fragmentul din carte cu secvența din film punctându-se asemănările, dar și deosebirile. Se analizează minuțios toate detaliile din această scenă, pornind de la locul desfășurării acțiunii, personajele participante, modul în care sunt îmbrăcate, limbajul pe care îl folosesc, coloana sonoră aleasă. Utilizarea unor secvențe de film reprezintă o alternativă inovatoare și eficientă care compensează unele deficiențe ale manualelor, ajutând elevii să dezvolte abilități de interpretare și evaluare a informațiilor. Utilizarea filmelor în procesul instructiv-educativ, în predarea literaturii române, evită plictiseala, oferind posibilitatea unor activități de învățare dintre cele mai variate pentru elevi de niveluri diferite, în scopuri variate ce conduc la dezvoltarea următoarelor competențe: ascultare, scriere, vorbire, comunicare. Informațiile sunt multisenzoriale, amintind de sincretismul artelor.

Există și câteva dezavantaje: filmele pot fi cronofage dacă filmul ales este prea lung sau dacă profesorul decide să vizioneze filmul în timpul orelor de curs. De asemenea, există și opinia comună potrivit căreia ceva se pierde când o carte este ecranizată sau regizorul poate să aleagă să nu respecte întru totul conținutul cărții. Vizionarea unui film poate deveni o activitate pasivă, dacă vizionarea nu este urmată de o discuție; există riscul ca imaginea unui personaj sau a unei secvențe să se fixeze prea puternic în mintea unui elev (poate fi și un avantaj). Cu toate acestea, avantajele nu sunt de neglijat: crearea unui mediu plăcut și captivant pentru procesul instructiv-educativ; furnizarea unei mostre de limbaj specific unei anumite perioade și unei anume zone, permițând elevilor să observe expresia facială, gesturile, limbajul trupului, intonația, debitul vorbirii; facilitarea vizualizării a ceea ce citesc, astfel încât toți elevii au o experiență comună; crearea unor modele mentale care le permit înțelegerea intrigii, identificarea personajelor și a locului în care se desfășoară acțiunea. Un alt avantaj în folosirea acestei metode este și stimularea sporită a imaginației. Pornind de la această secvență de film, profesorul le poate propune elevilor alte metode moderne cum ar fi jocul de rol sau dramatizarea. Prin implicarea directă a elevilor în interpretarea unor personaje sau situații din operele literare, sau prin crearea de scenarii și dialoguri proprii, aceștia pot înțelege mai bine conținutul și mesajele transmise de operele literare, învățând astfel să comunice și să se exprime mai clar și mai convingător.

Având în vedere avantajele enumerate, consider că utilizarea acestei metode este un real câștig pentru elevi. Orice profesor ar trebui să utilizeze această metodă alternativă, mai ales că în ultimul timp, numărul elevilor care nu citesc crește simțitor.

În concluzie, metodele alternative diversificate și adaptate la nevoile specifice ale elevilor, astfel încât fiecare elev să poată învăța în funcție de propriile sale stiluri de învățare, pot conduce la o mai bună înțelegere a limbii și literaturii române.

Bibliografie:

Pamfil, Alina, *Didactica literaturii. Reorientări*, Editura Art, București, 2016.

Sâmihăian, Florentina, *O didactică a limbii și literaturii române. Provocări actuale pentru profesor și elev*, Grupul Editorial Art, București, 2014 .

Managementul educațional- Cheia transformării sistemului de învățământ

Prof. Alexandru Camelia Nicoleta

Școala Gimnazială "George Coșbuc" 23 August, Constanța

"Educația este lumină în întuneric și hrană pentru minte." - Constantin Brâncuși

Managementul educațional reprezintă un aspect esențial al procesului de învățare și dezvoltare a societății. Acesta implică planificarea, organizarea, coordonarea și controlul resurselor, proceselor și activităților din cadrul instituțiilor de învățământ, cu scopul de a asigura o educație de calitate și de a îndeplini obiectivele educaționale. Cheia pentru deschiderea ușilor viitorului este educația. Este cea mai puternică forță pentru schimbare și progres. Managementul educațional este esențial în asigurarea unei educații de calitate.

Planificarea educațională este primul pas în managementul educațional. Managerii educaționali trebuie să dezvolte planuri strategice și curriculare pentru a ghida instituțiile de învățământ în direcția corectă. Aceste planuri trebuie să țină cont de nevoile și obiectivele educaționale ale comunității și elevilor. Planurile strategice educaționale reprezintă documente care stabilesc obiectivele pe termen lung ale instituției de învățământ. Acestea sunt elaborate pentru o perioadă de câțiva ani (de obicei 3-5 ani) și pun accent pe direcțiile majore în care instituția dorește să se dezvolte. Planurile strategice pot include obiective legate de creșterea calității învățământului, extinderea infrastructurii, dezvoltarea resurselor umane și implicarea comunității. Planurile curriculare se concentrează pe proiectarea și dezvoltarea programelor de învățământ. Ele specifică ce și cum vor învăța elevii, precum și modalitățile de evaluare a performanței lor. Planurile curriculare trebuie să țină cont de standardele educaționale naționale sau regionale, dar și să fie adaptate la nevoile și cerințele specifice ale elevilor și ale comunității.

Analiza nevoilor este o componentă esențială a planificării educaționale. Managerii educaționali trebuie să identifice și să înțeleagă în profunzime nevoile elevilor și ale comunității. Acest lucru poate implica colectarea și analiza datelor despre performanța elevilor, feedback-ul părinților și al profesorilor, și evaluarea mediului socio-economic și cultural din comunitate. Consultarea părților interesate-planificarea educațională nu trebuie să fie o activitate izolată. Managerii educaționali ar trebui să consulte părțile interesate, cum ar fi profesorii, părinții, elevii și comunitatea locală. Prin implicarea acestor grupuri, se pot obține perspective diverse și sprijin pentru planurile educaționale. Prioritizarea și alinierea-după identificarea nevoilor și consultarea părților interesate, managerii educaționali trebuie să prioritizeze obiectivele și să alinieze resursele în consecință. Este important să existe o coerență între obiectivele strategice și curriculare, astfel încât să se asigure că toate activitățile contribuie la atingerea acestora.

Organizarea eficientă a resurselor este esențială pentru succesul procesului educațional, profesorii, materialele didactice și infrastructura, pentru a asigura un mediu propice pentru învățare. Managerii educaționali trebuie să asigure o distribuție corespunzătoare a personalului didactic și non-didactic. Evaluarea nevoilor de cadre didactice, asigurarea unei proporții adecvate de elevi pe fiecare cadru didactic și gestionarea eficientă a angajării și recrutării de profesori reprezintă o organizare eficientă a resurselor. Alocarea resurselor materiale, aprovizionarea cu manuale școlare, materiale didactice, echipamente de laborator, tehnologie și alte resurse necesare pentru procesul de învățare sunt activități prioritare ale unui management educațional eficient.

Infrastructura școlară joacă un rol semnificativ în furnizarea unei educații de calitate. Îmbunătățirea și menținerea infrastructurii, cum ar fi clădirile, sălile de clasă, laboratoarele, bibliotecile și facilitățile sportive, sunt necesare pentru a oferi un mediu propice învățării. Managerii educaționali trebuie să dezvolte bugete adecvate pentru a asigura toate resursele necesare pentru instituția de învățământ. Gestionarea financiară responsabilă este esențială pentru a evita deficite bugetare și pentru a asigura durabilitatea instituției pe termen lung (obținerea și administrarea fondurilor pentru a acoperi costurile cu salariile personalului, materialele didactice, mentenanța clădirilor și alte cheltuieli). Monitorizarea și evaluarea eficientă alocării resurselor, evaluarea modului în care resursele sunt utilizate pentru a atinge obiectivele educaționale.

Organizarea resurselor este un proces complex și dinamic, care necesită o gestionare atentă pentru a asigura că instituția de învățământ dispune de toate resursele necesare pentru a oferi o educație de calitate. Acest aspect al managementului educațional are un impact semnificativ asupra experienței elevilor și asupra rezultatelor educaționale.

Coordonarea și comunicarea între diferitele departamente și niveluri de învățământ este esențială pentru a asigura o experiență de învățare armonioasă. Un management educațional echilibrat trebuie să faciliteze comunicarea și colaborarea între profesori, elevi și părinți pentru a atinge obiectivele educaționale. În instituțiile de învățământ, există adesea multiple departamente și cadre didactice care lucrează cu elevii în diferite discipline sau domenii. O coordonare eficientă între aceste departamente poate implica planificarea și organizarea întâlnirilor între profesori sau dezvoltarea unor strategii comune de predare. În sistemele de

învățământ complexe, cum ar fi cele care includ cicluri de învățământ primar, gimnazial și liceal, managerii educaționali trebuie să asigure o tranziție armonioasă între nivelurile de învățământ, prin definirea obiectivelor și a așteptărilor pentru fiecare nivel, precum și asigurarea unei evaluări corespunzătoare a progresului elevilor. Un mediu în care profesorii, elevii și părinții se simt confortabili să împărtășească informații, feedback și preocupări reflectă o cultură a comunicării deschise în instituție. Trebuie să se creeze o punte de comunicare între școală și părinți, astfel încât aceștia să fie informați cu privire la progresul copiilor lor și să fie implicați în procesul de învățare. Sesiunile de întâlniri cu părinții, comunicarea electronică pot contribui la consolidarea parteneriatului între școală și familie.

Monitorizarea și evaluarea performanței, a modului în care coordonarea și comunicarea influențează performanța elevilor și calitatea învățământului se poate rezolva prin colectarea de date, evaluarea feedback-ului de la profesori, elevi și părinți și ajustarea practicilor în consecință. Prin colectarea și analiza datelor legate de performanța elevilor, se pot lua decizii informate pentru a îmbunătăți procesul de învățare. Comunicarea eficientă contribuie la o experiență de învățare mai bună pentru elevi.

Un aspect crucial al managementului educațional este asigurarea dezvoltării continue a profesorilor. Dezvoltarea profesională a cadrelor didactice reprezintă o componentă critică a managementului educațional, deoarece profesorii joacă un rol central în furnizarea unei educații de calitate. Primul pas în dezvoltarea profesională a cadrelor didactice implică identificarea nevoilor specifice de formare și dezvoltare. Această identificare se poate face prin intermediul autoevaluării, evaluării de la nivelul instituției sau a feedback-ului de la elevi, părinți și colegi. Cadrele didactice trebuie să identifice domeniile în care doresc să își îmbunătățească competențele, cum ar fi tehnologia în clasă, gestionarea clasei, metode de predare sau adaptarea la nevoile specifice ale elevilor. Pe baza nevoilor identificate, cadrele didactice și managerii educaționali pot planifica programe de dezvoltare profesională adecvate, pot participa la seminarii, workshop-uri, cursuri de specializare, conferințe sau studii individuale. Planificarea dezvoltării profesionale trebuie să țină cont de resursele financiare și de timp disponibile, precum și de calendarul școlar. O metodă eficientă de dezvoltare profesională este mentoratul și coaching-ul. Cadrele didactice mai experimentate pot să îi sprijine pe cei mai tineri sau mai puțin experimentați, oferindu-le ghidare, sfaturi și feedback constructiv. Această abordare ajută la transferul de experiență și la îmbunătățirea competențelor profesorilor într-un mod mai personalizat. Dezvoltarea profesională ar trebui să încurajeze inovația și adaptarea la schimbările în domeniul educației. Profesorii ar trebui să fie încurajați să exploreze noi metode de predare, tehnologii educaționale și abordări pedagogice, pentru a răspunde la nevoile în schimbare ale elevilor. Profesorii bine pregătiți și în continua dezvoltare aduc beneficii semnificative în cadrul instituțiilor de învățământ și contribuie la formarea viitoare a societății prin educația pe care o oferă.

Managerii educaționali au un rol semnificativ în transformarea sistemului de învățământ. Ei trebuie să fie lideri vizionari, capabili să identifice problemele din instituția lor și să găsească soluții inovatoare pentru acestea. De asemenea, trebuie să fie deschiși la schimbare și să promoveze inovația în procesul de învățare. Managementul educațional este esențial în asigurarea unei educații de calitate și în îmbunătățirea sistemului de învățământ. Prin aplicarea principiilor de management educațional, putem construi instituții de învățământ mai eficiente și să oferim elevilor o educație de calitate, pregătindu-i pentru succes în viitor.

"Educația este lumină în întuneric și hrana pentru minte." - Constantin Brâncuși

Bibliografie:

1. "Managementul organizației școlare. Implicații ale managementului democratic participativ", Adriana Denisa Manea, Ed. Școala Ardeleană, 2020
2. "Managementul schimbării educaționale", Valerica Anghelache, Ed. Institutul European, 2012
3. "Leadership și management educațional. Teorii și practici actuale", Tony Bush, 2021

STRATEGII INOVATIVE DE ÎMBUNĂȚIRE A PERFORMANȚELOR COPIILOR ȘI DE FORMARE A COMPORTAMENTELOR PROSOCIALE -EMPATIE, RECUNOȘTINȚĂ, BUNĂTATE-

Prof. înv. primar, Aligică Giuliana
Școala Gimnazială „Carol I” Curtea de Argeș

Strategiile inovative sunt modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe, asigurând perfecționarea și optimizarea demersului educațional. Cele mai utilizate strategii sunt cele care canalizează energiile creatoare ale elevilor în direcția propusă, le captează atenția, stimulează mecanismele gândirii, ale inteligenței, voinței, motivației și imaginației și îi implică afectiv în ceea ce fac. Procesul de formare interactiv presupune acțiune atât din partea profesorului, cât și din partea elevului.

Educarea copiilor reprezintă unul dintre cele mai importante roluri pe care le are adultul, fie că este specialist sau părinte. Educarea eficientă este forma prin care copiii învață comportamente pozitive pentru tot restul vieții, îi ajută să crească și să se dezvolte într-un mod echilibrat și sănătos din punct de vedere emoțional și social. Familia și școala contribuie la formarea atitudinii prosociale și implicit la înțajutorarea umană.

Profesorul model pentru a crea cadrul optim de învățare este necesar să țină cont de anumite criterii în aplicarea strategiilor inovative de învățare, cum ar fi:

- ✓ competențele ce urmează a fi dezvoltate la elevi;
- ✓ nivelul intelectual și capacitățile elevilor;
- ✓ resursele materiale accesibile;
- ✓ gradul de complexitate al conținutului.

Strategiile inovative trebuie adaptate acestor criterii, pentru ca procesul instructiv-educativ să se desfășoare într-un cadru activ-participativ, de stimulare a învățării. Ele presupun satisfacerea cerințelor educaționale prin efort personal și în colaborare cu colegii. Specific acestor strategii este faptul că stimulează interesul pentru cunoaștere, facilitează contactul cu realitatea înconjurătoare, ele fiind subordonate dezvoltării mintale și a nivelului de socializare al elevilor, constituind o resursă importantă în proiectarea activităților educative, deoarece stimulează și dezvoltă foarte mult învățarea prin cooperare, facilitează comunicarea, socializarea colaborarea și sprijinul reciproc, precum și formarea unor comportamente prosociale.

Strategiile inovative prezintă unele avantaje:

- ✓ formează comportamente prosociale de la vârste fragede: empatie, bunătate, recunoștință, voluntariat, toleranță
- ✓ transformă elevul din obiect în subiect al învățării, fiind coparticipant la propria formare, dezvoltându-și motivația pentru învățare;
- ✓ angajează intens toate forțele psihice de cunoaștere, dezvoltând gândirea critică;
- ✓ asigură elevului condiții optime de a se afirma individual și în echipă.

De ce trebuie să dezvoltăm comportamentele prosociale elevilor noștri?

Comportamentul prosocial este un element important în ceea ce privește interacțiunile sociale, în urma acestuia cei din jur având de câștigat, întrucât presupune ca persoana care se angajează în comportamentul prosocial să îi ajute pe ceilalți: voluntariatul, ajutorul oferit în mod informal celorlalți, acte de altruism. Comportamentele prosociale sunt importante nu numai pentru că îi ajută pe ceilalți, ci au beneficii și asupra propriei persoane, oferind o stare de bine. Trebuie dezvoltate încă din copilărie și adolescență, întrucât acestea ajută la dezvoltarea relațiilor cu ceilalți. Orice stare de spirit care aduce lucruri pozitive atât ție, cât și persoanelor din jurul tău este o stare care influențează comportamentul tău în viața de zi cu zi.

Comportamentele prosociale au consecințe sociale pozitive și contribuie la binele fizic și psihologic al altor persoane. Această categorie include: ajutorarea, altruismul, atracția interpersonală, prietenia, caritatea, cooperarea, sacrificiul, simpatia, încrederea, voluntariatul, empatia, recunoștința, bunătatea.

- ❖ Empatia corespunde capacității de a sesiza trăirile altora, de a ne identifica emoțional și cognitiv cu o altă persoană. Este capacitatea de a resimți indirect starea emoțională ori situația altcuiva – în esență, a simți ceea ce simte celălalt. Empatia se referă la grija față de o altă persoană care poate trece printr-un moment dificil. În alte cuvinte, poate fi descrisă ca „a te pune în papucii altcuiva”. Empatia se diferențiază de simpatie prin faptul că presupune mai mult decât o părere de rău, presupune o încercare de a înțelege sentimentele persoanei în cauză.
- ❖ Recunoștința este acea atitudine (mulțumirea cu care privim propria noastră viață) prin care ne raportăm la ceilalți și la lucrurile din viața noastră. Incapacitatea manifestării recunoștinței ne face incapabili de bucurie și de fericire. Falși, vom mai oferi doar recunoștința stimulată de frică, mascare de fapt a nemulțumirii pe care o încercăm. Pervertiți, nu o vom mai recunoaște decât într-o formă cuantificabilă: cadouri, atenții, mită, șpagă, trafic de influență etc., fără legătură, de fapt, cu recunoștința, ci doar cu tranzacționarea indefinită a unui „mi se cuvine”.
- ❖ Bunătatea este un tip de comportament marcat de acte de generozitate, considerație sau preocupare pentru ceilalți, fără a aștepta laude sau recompense. Ea are un efect stimulator, încurajator datorită satisfacțiilor și plăcerilor pe care le provoacă. Simulând că a făcut o faptă bună, că a ajutat pe cineva, copilul, își mărește încrederea în forțele proprii, trăiește un sentiment de satisfacție, mulțumire și împăcare. Ei se simt fericiți atunci când sunt buni.

În activitățile didactice desfășurate în cadrul orelor de educație civică, consiliere și dezvoltare personală, educație socială putem forma aceste comportamente prosociale, utilizând diverse strategii inovative eficiente pentru îmbunătățirea performanțelor elevilor noștri:

❖ **Metoda explozia stelară** este metodă similară brainstorming-ului, cu care, totuși, nu se confundă, deși presupune organizarea clasei de elevi într-un grup și stimulează crearea de întrebări la întrebări, așa cum brainstormingul dezvoltă construcția de idei pe idei. Se scrie ideea sau problema de dezbătut pe o foaie, apoi se înșiră în dreptul conceptului respectiv cât mai multe întrebări care au legătură cu el. La început se vor utiliza întrebări uzuale de tipul: Cine?, Ce?, Când?, Unde?, Din ce cauză?/ Cum?, care, ulterior, pot da naștere altor întrebări complexe. (Bunătate – „Cine este cel mai bun prieten al tău?”, „Ce câștigăm dacă dăm dovadă de bunătate?”, „Când ați făcut ultima faptă bună la școală?”, „Cum poate o persoană bună să facă pe cineva să zâmbească?”. (dezvoltarea comportamentelor de bunătate)

❖ **Ciorchinele** este o metodă didactică, utilizată individual sau în grup, care constă în evidențierea de către elevi a legăturilor dintre idei, pe baza găsirii altor sensuri ale acestora și a relevării unor noi asociații.

❖ **Știu,vreau să știu am învățat** – În urma citirii textului „Castana din poveste”, de Octav Pancu -Iași se solicită elevilor să completeze o fișă împărțită pe trei coloane, respectând cerințele metodei amintite: în prima coloană se vor nota informațiile cu care toți sunt de acord, apoi elevii vor fi ajutați să formuleze întrebări despre lucrurile, personajele de care nu sunt siguri, notându-le în coloana din mijloc. După recitirea textului, se răspunde la întrebările notate, completând coloana a treia. (dezvoltarea comportamentelor de empatie)

❖ **Învățarea prin cooperare/colaborare** este o practică pedagogică ce promovează socializarea și învățarea în grup și care presupune ca elevii să lucreze împreună pentru atingerea unui obiectiv comun, obiectiv pe care singuri l-ar atinge mai greu sau deloc. (dezvoltarea comportamentelor de ajutor reciproc, de întraajutorare, de voluntariat)

❖ **Metoda diagramelor Venn** reprezintă o modalitate de verificare a validității inferențelor (imediate și mediate) prin reprezentări grafice. Metoda în sine constă în intersectarea unui număr de cercuri, fiecare cerc reprezintă un termen al inferenței. (dezvoltarea comportamentelor de empatie, solidaritate, bunătațe)

❖ **Metoda Cubului** -este o strategie de predare care ne ajuta la studierea unei teme din perspective diferite. După citirea lecturii „ Pippi Șosețica”, pentru înțelegerea comportamentelor prosociale, am utilizat la clasă această metodă. Ea presupune utilizarea unui cub care are diferite instrucțiuni notate pe fiecare față, după cum urmează:

Describe - Cum arată Pippi Șosețica?

Compară – Compară comportamentul ei cu al unui personaj îndrăgit!

Asociază - La ce te face sa te gândești?

Analizează – Cum am putea s-o ajutăm pe Pippi Șosețica?

Aplică - Cum poate fi folosit?

Argumentează pro sau contra - E bun sau rău comportamentul personajului principal? De ce?

❖ **Jurnalul recunoștinței:** Starea de bine este redată de mai multe aspecte, printre care și exprimarea recunoștinței și aprecierea tuturor lucrurilor care se întâmplă pe parcursul unei zile. Acest jurnal de recunoștință este conceput și structurat pentru a te ajuta să te simți recunoscător/oare pentru tot ceea ce ai în viața ta. Fiecare zi din săptămână are destinată o pagină de jurnalului ce cuprinde un spațiu unde poți scrie, dar și un desen mindfulness pe care îl poți colora cum dorești tu, în timpul în care te gândești la cum a decurs ziua ta.

❖ **Dă-mi puțină fericire!** Acest joc l-am aplicat la dezvoltare personală, pentru a dezvolta elevilor comportamentele: bunătațe, cooperarea, starea de bine, recunoștința. Am inițiat o discuție referitoare la ceea ce înseamnă un compliment și cum te simți când faci sau când primești unul, solicitând fiecărui copil să își deseneze conturul palmei pe o foaie colorată de hârtie și apoi să o decupeze. Le-am propus elevilor să se miște liber prin clasă, să formeze echipe și să adreseze câte un compliment fiecărui coleg din echipa sa. După ce au făcut complimentul, și-au trecut numele pe unul dintre degetele palmei decupate de colegul respectiv. Elevii și-au prins apoi pe haine conturul palmelor, ca să își reamintească de ziua respectivă. La final, am adresat următoarele întrebări: „Cum te-ai simțit când ai făcut un compliment cuiva?, Cum te-ai simțit când altcineva ți-a făcut un compliment?, Crezi că acele complimente pe care le-ai primit astăzi sunt adevărate?, Credeți că fiecare persoană ar trebui să se simtă bine atunci când face o faptă bună?”

❖ **Panoul faptelor bune** – Putem

❖ **Cuvinte care zidesc**, sunt acele cuvinte care proiectează în noi și în ceilalți încredere, bucurie, speranță, ingrediente de care este nevoie pentru a evolua, pentru a construi temeinic treptele devenirii. Prin cuvintele bine alese, prin implicare și dăruire, profesorul are menirea de a le sădi elevilor încrederea în propriile puteri, de a-i ajuta să se concentreze și să persevereze, să fie mai buni în raport cu ei înșiși, îi va încuraja, construind astfel emoții pozitive, esențiale în formarea lor.

❖ Hărțile mentale create împreună cu elevii pot avea consecințe pozitive la orice vârstă, inclusiv în cazul copiilor cu dificultăți de învățare. Harta conceptuală reprezintă o oglindire a modului în care un elev poate percepe și interpreta realitatea. Este un instrument care îi permite cadrului didactic să evalueze nu atât cunoștințele pe care le dețin elevii, cât relațiile pe care aceștia le stabilesc între diverse concepte, cunoștințe internalizate în procesul învățării, modul în care își construiesc structurile cognitive, asociind și integrând cunoștințele noi în experiențele cognitive anterioare.

❖ **Termometrul învățării** este un instrument de obținere rapidă a feedbackului, la finalul unei activități de predare.

❖ **Jurnalul cu dublă intrare:** Aceasta este o metodă prin care cititorii stabilesc o legătură strânsă între text și propria lor curiozitate și experiență. Acest jurnal este deosebit de util în situații în care elevii au de citit texte mai lungi, în afara clasei.

❖ **Cvintetele** sunt instrumente rapide și eficiente de reflecție, sinteză și rezumare a conceptelor și informațiilor. Un cvintet este o poezie care necesită sintetizarea informației în exprimări concise

care descriu sau exprimă reflecții asupra unui subiect. Se poate cere elevilor la elaborarea lor lucrând individual, în perechi sau pe grupe. Regulile pentru elaborarea unui cvintet sunt:

- primul vers consta într-un singur cuvânt, care precizează subiectul/ tema (de obicei este un substantiv);
  - al doilea vers este format din două cuvinte care descriu subiectul (de obicei adjective);
  - al treilea vers este format din trei cuvinte care exprimă acțiuni (verbe);
  - al patrulea vers este format din patru cuvinte care exprimă sentimente față de subiect;
  - ultimul vers este format dintr-un cuvânt care exprimă esența subiectului (de obicei este un substantiv).
- ❖ Exemple de instrumente digitale/ aplicații online care pot contribui la formarea/dezvoltarea competențelor specifice
- Google Classroom <https://classroom.google.com>
  - Documente Google <https://www.google.ro/intl/ro/docs/about/>
  - Prezentări Google <https://www.google.ro/intl/ro/slides/about/>
  - Padlet www.padlet.com
  - WordArt <https://wordart.com>
  - CANVA <https://www.canva.com/>
  - MENTIMETER <https://www.mentimeter.com/app>
  - BOOK CREATOR <https://bookcreator.com/>

Valoarea acestor strategii se datorează faptului că ele vizează într-o mare măsură afectivitatea copilului, încrederea și dragostea pe care acesta o manifestă față de adultul care-i face aprecierile. Ei trebuie să cunoască consecințele morale ale faptelor pe care le săvârșesc și să explice motivele pentru care acționează într-un anumit fel. Utilizarea acestor strategii inovative antrenează elevii într-o continuă participare și colaborare, crește motivarea intrinsecă deoarece li se solicită să descopere fapte, să aducă argumente pro și contra. Lucrul în echipă dezvoltă atitudinea de toleranță față de ceilalți și sunt eliminate motivele de stres, iar emoțiile se atenuează. Formându-se comportamente prosociale.

BIBLIOGRAFIE:

- ✓ Boncu, Ștefan, Procese interpersonale. Autodezvăluire, atracție interpersonală și ajutorare, Ediția a II-a revăzută, Institutul European, 2017
- ✓ Neculau, A., 1996, *Psihologie sociala - aspecte contemporane*, Editura Polirom, Iași.
- ✓ Moscovici, S., (coord)., 1998, *Psihologia sociala a relațiilor cu celalalt*, Editura Polirom, Iași.
- ✓ Radu, I., Iluț, P, Matei, L, 1994, *Psihologie sociala*, Editura Exe, Cluj-Napoca.

TRATAREA DIFERENȚIATĂ ȘI INDIVIDUALIZATĂ A ELEVILOR– O ABORDARE PRACTICĂ

Prof. Ancuța Bianca
C.N.I. Matei Basarab Rm. Vâlcea

În contextul social actual, școala este supusă unui mare număr de idei și alternative. Complexitatea problematicii tratării diferențiate și individualizate, necesitatea aplicării în practică impun fiecărui cadru didactic o serioasă investigare a studiilor teoretice, dar, mai mult decât atât, identificarea, crearea, aplicarea unor idei, situații de învățare, experiențe în domeniu.

În documentele care reglementează drepturile copilului este specificat dreptul la educație. Astfel, „Convenția cu privire la drepturile copilului” prevede în cadrul art. 28 „dreptul copilului la educație(...) în mod progresiv și pe baza egalității de șanse”, iar art. 29 subliniază în alin. a) „dezvoltarea pleneră a personalității, a vocațiilor și aptitudinilor mentale și fizice ale copilului.”

Necesitatea tratării diferențiate nu este o noutate. Acum mai bine de un secol, în 1888, la Sorbona, H. Marion realizează o pledoarie în favoarea educației centrate pe elev. În anul 1978, în lucrarea „Învățământul diferențiat. Concepții și strategii”, I.T. Radu propune adaptarea activităților de învățare la posibilitățile diferite ale elevilor, la capacitatea de înțelegere și la ritmul propriu de lucru (al grupului sau al elevului).

Principiul de bază este că nu există elevi buni și elevi slabi, ci există elevi buni la lucruri diferite. În 1985 Howard Gardner elaborează Teoria inteligențelor multiple: inteligența nu este considerată o însușire pusă în lumină prin teste standard, ci capacitatea de a rezolva probleme și a realiza produse în situații concrete de viață; există inteligențe diferite și autonome care conduc la modalități diverse de cunoaștere, înțelegere și învățare.

Diferențierea în activitatea educațională include două perspective:

- perspectiva negativă („diferența” reflectă un statut mai scăzut, mai puțină valoare perpetuează inegalitățile și tratamentul inechitabil)
- perspectiva pozitivă (recunoașterea individualității, a necesităților și intereselor individuale).

Atât recunoașterea, cât și nerecunoașterea diferențelor pot produce, prin exagerare, consecințe negative, dacă ne referim la copiii cu dizabilități, dacă le recunoaștem, se poate ajunge la școlarizarea diferită, separată, stigmatizare, devalorizare. Dacă nu le recunoaștem, poate apărea o școlarizare inadecvată. (T. Vrasmas).

P. Perrenoud definește *diferențierea în educație* ca o organizare a activității „în așa fel încât fiecare elev să fie constant sau cât mai frecvent confruntat cu situațiile didactice cele mai productive pentru el.” Tratarea diferențiată se poate realiza prin:

- Curriculum diferențiat (trunchi comun, extindere, aprofundare);
- organizarea clasei eterogene în grupe de elevi pe niveluri (minim, mediu, maxim), în funcție de progres, pe discipline de studiu;

- organizarea activității pe centre de învățare (aplicație la teoria inteligențelor multiple a lui H. Gardner);
- organizarea și desfășurarea activității pe grupe, în funcție de tempoul de învățare;
- diferențierea temelor pentru acasă.

Individualizarea presupune personalizarea educației (de exemplu, copiii cu cerințe educative speciale, fie capabili de performanțe superioare, fie cu dizabilități în învățare). Individualizarea poate fi realizată prin:

- personalizarea obiectivelor (adaptarea obiectivelor educaționale la posibilitățile reale ale elevului);
- personalizarea activităților de învățare, cu posibilitatea ca elevul să poată alege modalitatea preferată de lucru;
- adaptarea timpului necesar pentru învățare;
- adaptarea materialelor de instruire (fișe de lucru, fișe de ameliorare, fișe de dezvoltare, suporturi audio- video etc.);
- învățare asistată pe calculator;
- individualizarea temei pentru acasă. O modalitate eficientă și acceptată de elevi este *tema pentru acasă cu sarcini de lucru diferențiate*, după următoarea structură:

- tema pentru acasă obligatorie (tema notată cu O), care cuprinde sarcini de lucru de nivel minim/ mediu;
- tema pentru „elevii harnici” (tema notată cu ▲); nu este obligatorie, dar poate fi efectuată de elevii care doresc să lucreze suplimentar; tema include sarcini de lucru de nivel mediu/ superior;
- tema pentru „elevii isteți” (notată cu ↑) tema nu este obligatorie și include – în alternanță - fie sarcini de lucru de nivel superior, fie diferențiere pe baza teoriei inteligențelor multiple.

Fiecare elev va alege acasă, după efectuarea temei obligatorii, ce și cât poate rezolva din celelalte teme propuse. Faptul că fiecare poate face acest tip de alegere înseamnă, pentru elev: automotivare, autoevaluare (relativă, evident!), propria adaptare la ritmul de lucru, la elementele de bioritm individual. Ulterior, în evaluare, se pot face aprecieri, pot fi lăudați, evidențiați elevii care, în unități mai mari de timp, dovedesc interes în realizarea temelor pentru acasă.

Abordare practică la nivel de clasa a II-a:

◆ Comunicare în limba română Textul narativ: Degețica (după H. Ch. Andersen)

Nivel 1 (tema pentru acasă obligatorie)

1. Răspunde în scris la întrebări.
2. Alcătuieste două enunțuri în care cuvântul bancă să aibă sensuri diferite.

Nivel 2 (tema pentru „elevii harnici”)

1. Scrie întrebări potrivite pentru enunțul: Broasca a luat-o pe Degețica.
2. Povestește fragmentul din manual, apoi găsește un final potrivit.

Nivel 3 (tema pentru „elevii isteți”)

1. Alcătuieste trei enunțuri în care cuvântul bancă să aibă sensuri diferite.
2. Realizează două desene/schițe care să ilustreze sensuri diferite ale cuvântului broască.

3. Alcătuieste și rezolvă o problemă pe baza datelor următoare: ....23 broscuțe..... cu 5 broscuțe mai puțin. Câte.....?
4. Amintește-ți cântecul „Broscuțele” și interpretează-l.
5. Caută și notează/adună cât mai multe informații despre plantele și viețuitoarele din apropierea apelor.
6. Modelează din plastilină unul din personajele textului „Degețica”.
7. Recitește textul din manual, apoi gândește-te și răspunde la următoarele întrebări:
  - a. Este corect gestul broaștei? Cum ar fi trebuit să procedeze?
  - b. Ce crezi că a simțit Degețica?
  - c. Ce ai simți tu dacă ai fi în locul Degețicăi?

Este evidentă superioritatea tratării diferențiate și individualizate. Practicienii cunosc însă foarte bine aspectul consumului (de energie, financiar, de timp etc.) în momentul proiectării/aplicării acestei maniere de lucru. Pentru obținerea unor reale rezultate în activitatea cu elevii este imperios necesar să se intervină cu modificări de tipul: scăderea numărului de elevi la clasă (nu menținerea artificială a numărului de 20-25 de elevi), dotarea cu un minim de mijloace didactice (computer, copiator, imprimantă, scanner) adecvate unui proces modern de predare-învățare etc.

Tema pentru acasă constituie o oportunitate pentru învățător și elevi de a prelungi timpul dedicat învățării, de a stimula interesul pentru diverse domenii, de a diferenția instruirea în sensul nevoilor și intereselor elevilor. Astfel, elevii vor învăța să facă alegeri bazate pe propriile interese, iar procesul de predare învățare se va perfecționa prin posibilitatea descoperirii mai multor perspective asupra conținuturilor, ideilor, evenimentelor.

Bibliografie:

- Dumitru, A.- Calitatea in educație, modul 6, 2011
- Cocoradă, Elena -, „Tema pentru acasă – rezultată a unor multiple influențe educative”, rev. Înv. primar, nr. 4/2004, Ed. Miniped, București, 2004
- Gliga, Lucia (coord.) -, „Instruirea diferențiată”, Ed. Tipogrup press, București, 2001

Metode Educaționale Inovatoare

Prof. Andrei Cristina Luciana

Școala Gimnazială Petrești, Petrești, Dâmbovița

Misiunea profesorului este aceea de a oferi fiecărui elev cel mai bun sprijin și cele mai bune condiții pentru dezvoltarea plină a personalității sale, pentru valorificarea maximă a potențialului său, pentru dobândirea acelor competențe intelectuale și morale care să îl ajute să învețe de-a lungul vieții și să-și construiască o viață de calitate. Profesorului îi revine dificila sarcină de a pregăti elevii pentru o profesie bazată pe descoperirea și dezvoltarea vocației cu șanse reale de exercitare a ei, fie pe piața muncii, fie prin fructificarea spiritului întreprinzător, printr-un set de măsuri și preocupări care au în vedere în principal :

- metode și mijloace moderne de pregătire cu accent pe latura formativă;
- corelarea conținutului pregătirii cu cerințele generale și specifice din economie;
- orientarea învățării spre formarea de capacități intelectuale și acționate prin folosirea metodelor interactive, stimularea gândirii creative și critice, utilizarea informației asimilate punându-se accent nu pe ceea ce elevul știe, ci pe ceea ce știe să facă prin ceea ce știe.

Metodele educaționale inovatoare reprezintă abordări noi și creative în procesul de predare-învățare, menite să încurajeze participarea activă a elevilor și să dezvolte abilități relevante pentru secolul XXI. Aceste metode pun accent pe implicarea elevilor, pe înțelegerea și aplicarea practică a cunoștințelor, precum și pe dezvoltarea gândirii critice și a abilităților colaborative. Iată câteva exemple de metode educaționale inovatoare:

1. Învățare bazată pe proiect (PBL - Project-Based Learning):

- Elevii lucrează în echipe pentru a rezolva probleme complexe sau pentru a crea produse relevante și aplicabile în context real.
- Accentul se pune pe rezolvarea de probleme, cercetare independentă și prezentarea rezultatelor.

2. Învățare prin jocuri (Game-Based Learning):

- Utilizarea jocurilor educaționale pentru a facilita învățarea și a stimula participarea activă.
- Jocurile pot fi adaptate pentru a acoperi o gamă largă de subiecte și abilități.

- Gamificarea transformă educația într-un joc, folosind elemente de joc pentru a motiva și angaja elevii. Prin utilizarea competițiilor, premiilor și provocărilor, gamificarea face învățarea mai distractivă și interactivă. Elevii sunt mai motivați să învețe când se simt ca și cum ar juca.
3. **Învățare prin explorare (Inquiry-Based Learning):**
    - Elevii sunt încurajați să descopere și să exploreze cunoștințele pe cont propriu, sub îndrumarea profesorului.
    - Accentul este pus pe întrebări, investigare și descoperirea soluțiilor.
  4. **Învățare bazată pe tehnologie (Technology-Enhanced Learning):**
    - Utilizarea tehnologiilor moderne, cum ar fi tabletele, computerele, software-ul educațional și platformele online pentru a sprijini și îmbogăți procesul de învățare.
    - Internetul a deschis uși noi pentru învățare. Elevii pot accesa resurse educaționale online, cursuri, tutoriale video și platforme de învățare interactivă. Învățarea hibridă combină metodele tradiționale cu cele online, permițând flexibilitate și personalizare. Această abordare a fost esențială în timpul pandemiei, dar continuă să se dezvolte și să ofere oportunități unice de învățare.
  5. **Clase inversate (Flipped Classroom):**
    - Elevii își pregătesc lecțiile acasă prin materiale online, iar timpul petrecut în clasă este dedicat discuțiilor, activităților practice și rezolvării problemelor.
  6. **Învățarea colaborativă (Collaborative Learning):**
    - Elevii lucrează împreună în echipe pentru a atinge un obiectiv comun.
    - Se dezvoltă abilitățile de comunicare, gândire critică și colaborare.
    - Învățarea peer-to-peer

Această metodă încurajează elevii să învețe unii de la alții. Elevii pot predă, explica și ghida pe colegii lor în învățarea unor subiecte specifice. Acest lucru nu numai că îmbunătățește înțelegerea materiei, dar dezvoltă și abilități de comunicare și empatie.
  7. **Evaluare autentică (Authentic Assessment):**
    - Evaluarea se bazează pe sarcini și proiecte care reflectă situații reale și care au relevanță în viața de zi cu zi.
  8. **Învățare adaptativă (Adaptive Learning):**
    - Utilizarea tehnologiei pentru a adapta conținutul și ritmul de învățare la nevoile individuale ale elevilor.
  9. **Învățare bazată pe competențe (Competency-Based Learning):**

- Accentul se pune pe dobândirea și demonstrarea competențelor specifice, în loc de progresul într-un anumit interval de timp.

10. Mindfulness în educație:

- Introducerea tehnicilor de mindfulness și de gestionare a stresului pentru a îmbunătăți concentrarea și starea de bine a elevilor.

Adoptarea unor astfel de metode inovatoare în educație poate contribui la creșterea motivării elevilor, la dezvoltarea abilităților lor într-un mod mai holistic și la pregătirea lor pentru provocările lumii contemporane. Este important ca profesorii să fie deschiși la experimentare și să adapteze metodele în funcție de nevoile specifice ale elevilor și ale contextului educațional.

Bibliografie

1. O’Flaherty, J., & Phillips, C. (2015), “The Use of Flipped Classrooms in Higher Education: A Scoping Review”, *Journal of Internet and Higher Education*
2. <https://iteach.ro/pg/blog/diana.patrascu1/read/75779/inovare-didactica-prin-utilizarea-metodelor-interactive-in-procesul-de-predare-invatare>
3. https://eduform.snsh.ro/images/programe_de_formare/P1_M3_SuportDeCurs.pdf

Numele și prenumele elevului.....
Clasa.....

ECOSISTEME NATURALE TERESTRE

TEST SUMATIV

I. Completează spațiile libere cu noțiunile potrivite astfel încât afirmațiile următoare să fie corecte din punct de vedere științific: (20 puncte)

1. Ecosistemul este format din..... care cuprinde totalitatea componentelor fără viață și din ..... ,care cuprinde totalitatea componentelor cu viață.
2. Pajiștile alpine se caracterizează prin vânturi..... astfel încât plantele prezintă talie (înălțime) .....
3. Frunzele coniferelor au formă de ....., ele nu ..... pe timpul iernii.
4. Lupii își procură hrana în grupuri numite .....
5. Pe timpul iernii blana iepurilor .....ca mijloc de apărare în fața prădătorilor.

II. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect (o singură variantă). (10puncte)

1. Pentru ecosistemul terestru, cel mai important factor abiotic este:

- A. solul
- B. vântul
- C. lumina
- D. temperatura

2. Într-o peșteră:

- A. proteul prezintă o piele puternic pigmentată
- B. algele sunt întâlnite doar la intrarea în peșteră
- C. producătorii sunt reprezentați de plantele superioare
- D. temperatura variază în funcție de anotimp și de momentul zilei

3. În pădurea de conifere:

- A. lumina este puternică tot timpul anului
- B. predomină vegetația ierboasă
- C. temperatura medie anuală este de 3-5° C
- D. putem întâlni o insectă numită croitorul fagului

4. Parcurile:

- A. sunt ecosisteme naturale, în care predomină animalele carnivore
- B. se întâlnesc numai în orașele mari
- C. între viețuitoare se stabilesc lanțuri trofice scurte datorită intervenției omului
- D. sunt locuri unde trăiesc numai plante și animale îngrijite de om

III. Citește cu atenție afirmațiile următoare. Dacă apreciezi că afirmația este adevărată, scrie, în dreptul afirmației, litera A. Dacă este falsă, scrie litera F și modifică parțial afirmația pentru ca aceasta să devină adevărată. (20 puncte)

- _1. Broasca este un animal care trăiește în două medii de viață, de mediul acvatic fiind legată prin reproducere.
- _2. Peșterile sunt ecosisteme antropizate.
- _3. Vulpea poate fi atât consumator primar, cât și consumator secundar.
- _4. Defrișările masive afectează doar biotopul, nu și biocenoza.
- _5. Buburuza este un consumator secundar.
- _6. Veverița este un animal rozător întâlnit atât în păduri, dar și în parcurile publice montane.

IV. Asociază noțiunile din cele trei coloane, de exemplu: a - 5 - B (20 puncte)

A	B	C
a. prepelița	1. pasăre cu cioc cu vârful încrucișate	A. pajiște alpină
b. iepure	2. animal nevertebrat de culoare închisă	B. pajiște de stepă
c. triton	3. mamifer rozător	C. parc
d. forfecuța	4. plantă cățărătoare	D. pădurea de foioase
e. iederă	5. cuibărește pe sol	E. pădure de conifere

V. Realizează un eseu intitulat : ” Un ecosistem terestru natural din împrejurimile orașului” . (20 puncte)

Pentru aceasta:

- denuțește doi factori abiotici importanți din ecosistemul ales;
- enumeră două plante, un animal nevertebrat și un animal vertebrat specifice acestui ecosistem;
- descrie un tip de relație din ecosistemul respectiv;
- realizează un lanț trofic alcătuit din minimum trei verigi, caracteristic acestui ecosistem;
- indică importanța acestui ecosistem pentru locuitorii orașului;
- elaborează două reguli pentru protejarea acestui ecosistem.

ECOSISTEME NATURALE TERESTRE

BAREM DE CORECTARE:

I. (20 puncte - 8 x 2,5p)

1. biotop ; biocenoza
2. puternice ; mică
3. ace ; cad/ îngheață
4. haite
5. își schimbă culoarea

II. (10 puncte - 4 x 2,5p)

1. A
2. B
3. C
4. C

III. (20 puncte - 8 x 2,5p)

1A   2F   3A   4F   5A   6A

IV. (20 puncte)

- a – 5 – B
- b – 3 – D
- c – 2 – A
- d – 1 – E
- e – 4 – C

V. (20 puncte)

- denumirea a doi factori abiotici importanți din ecosistemul ales; **(2 puncte)**
- enumerarea a două plante, un animal nevertebrat și un animal vertebrat specifice acestui ecosistem **(4 puncte)**
- descrierea unui tip de relație din ecosistemul respectiv; **(2 puncte)**
- realizarea unui lanț trofic alcătuit din minimum trei verigi, caracteristic acestui ecosistem **(4 puncte)**
- importanței ecosistemului **(4 puncte)**
- elaborarea a două reguli pentru protejarea acestui ecosistem **(4 puncte)**

Puncte din oficiu : **10 puncte**

T= 100 puncte

Timp de lucru: 50 minute

METODE EDUCATIONALE INOVATIVE

ORA DE LECTURĂ

**Prof. înv. primar ANGHEL Mariana-Luiza, Școala Gimnazială nr.1
Ciorogârla, Ilfov**

Lectura explicativă este o îmbinare a lecturii cu explicațiile necesare care, împreună, duc la înțelegerea mesajului textului. Se poate spune că lectura explicativă este mai mult decât o metodă, ea este mai degrabă un complex de metode, o adevărată strategie didactică.

1. Metode și procedee specifice

Conversația didactică

Conversația didactică este dialogul permanent între învățător și elevi pe teme științifice și de educație. Este o metodă activă (are ca prototip conversația socratică), dând posibilitatea și satisfacția elevilor de a descoperi ei înșiși adevărul, le formează priceperea de a utiliza dialogul pentru realizarea unei comunicări clare și complete.

Cercetările psihopedagogice contemporane structurează conversația din perspectiva potențării ei formativ-euristice, pentru a stimula gândirea liberă, creativă a elevilor, ferindu-i de răspunsuri stereotipe. Prin conversația didactică se urmărește stimularea elevilor în găsirea adevărului științific și aprofundarea cunoștințelor.

Funcțiile principale ale conversației sunt:

1. Funcția euristică, de descoperire a unor noi adevăruri, fiind cea mai des întrebuințată și cea mai fertilă (în învățarea noțiunilor);
2. Funcția de clarificare, de sintetizare și de aprofundare a cunoștințelor, noțiunilor și conceptelor învățate;
3. Funcția de evaluare și control atât a gradului de stăpânire a cunoștințelor însușite, cât și a priceperilor și deprinderilor formate.

Condusă cu competență și măiestrie pedagogică, conversația stabilește o relație și o comunicare intimă și eficientă între inteligența învățătorului și cea a elevului, permițând o activitate intelectuală și profesională elevată, care poate asigura progresul învățării și satisfacția

acesteia. Conversația pe verticală (învățător-elev) și cea pe orizontală (elev-elev) se completează reciproc, într-o încercare continuă de intercomunicare.

Forme ale conversației

Conversația cunoaște mai multe forme și anume:

- catehetică;
- euristică;
- dezbateri (discuție).

În practica școlară conversația catehetică (prin care elevii sunt solicitați să reproducă cele învățate) este tot mai mult înlocuită cu conversația euristică, prin care elevii sunt conduși să ajungă, cu ajutorul raționamentelor, la cunoștințe noi.

Conversația euristică este o formă de conversație bazată pe învățarea conștientă, folosind dialogul (întrebările și răspunsurile). Socrate a folosit dialogul euristic ca un proces de descoperire, de creație, de “naștere” a cunoștințelor. Metoda euristică oferă posibilitatea elevului de a descoperi și a înțelege singur cunoștințele ce trebuie să le învețe și apoi de a le reproduce într-o formă liberă, personală, desigur respectând adevărul științific. Este o formă de conversație ce dă învățării un caracter activ – participativ, antrenând și dezvoltând capacitățile intelectuale. Este forma de conversație care a dobândit viabilitate, menținându-se și în metodologia didactică actuală, desigur, cu îmbunătățirile corespunzătoare determinate de exigențele învățământului contemporan.

Dezbaterea este o formă complexă și eficientă de conversație, care se caracterizează printr-un schimb de păreri, pe baza unei analize profunde asupra unei probleme științifice sau practice, încheiat cu anumite deliberări, omologate de către învățător, în cadrul unei activități de predare.

Alte tipuri de conversație

În funcție de dinamica procesului de predare – învățare, conversația, dialogul și discuția pot avea și următoarele forme (tipuri);

- introductive, care au rolul de a pregăti elevii pentru conversație în legătură cu o anumită temă;
- de fixare și consolidare a cunoștințelor, în cadrul cărora dialogul și discuția au caracter repetitiv, de argumentare, aprofundare și stocare a cunoștințelor;
- de sistematizare și sinteză, în cadrul cărora dialogul și discuția au un rol de restructurare în noi ansambluri de cunoștințe esențiale;

- de aplicare, în cadrul cărora dialogul și discuția asigură fundamentarea teoretică a acțiunilor, a abilităților practice;
- de evaluare, în care dialogul urmărește să evidențieze nivelul, calitatea și aplicabilitatea pregătirii elevilor.

Condițiile conversației

Eficacitatea metodei conversației necesită conceperea și respectarea unor condiții, în primul rând ale dialogului, adică ale întrebărilor și ale rapsunsurilor.

Condițiile întrebărilor

Printre condițiile întrebărilor menționăm:

- formularea, după caz, a tipului cel mai potrivit de întrebări: retorice, repetitive, închise, deschise, înlănțuite, de explorare, stimulatorii;
- să fie clare, corecte și concise din punct de vedere științific și gramatical – stilistic, înlăturând formulările ambigue, complicate, neinteligibile;
- să stimuleze gândirea, spiritul critic și creativitatea elevilor, folosindu-se în acest sens, întrebările care încep astfel: de ce, pentru ce, din ce cauză, în ce caz, etc;
- să fie formulate în forme schimbate, variate, pentru a verifica gradul de înțelegere, flexibilitatea memoriei și gândirii, a pregătirii în general;
- să fie complete, cuprinzătoare, complexe, fără a fi duble, triple, etc;
- să nu ducă la răspunsuri monosilabice;
- să se adreseze întregului grup școlar și apoi să se fixeze pe cel care să dea răspunsul;
- să se formeze capacitatea elevilor de a formula întrebări, în vederea realizării unui dialog fructuos între învățător și aceștia.

Condițiile răspunsurilor

Răspunsurile trebuie să îndeplinească o serie de condiții, printre care:

- să fie clare, să fie exprimate inteligibil pentru a fi înțelese de toți elevii;
- să fie conștiente, însoțite de explicații, argumentări pentru a evidenția nivelul și calitatea cunoștințelor dobândite;
- să fie complete, evitând situațiile de “forțare” a învățătorului să pună întrebări ajutătoare;
- elevul să nu fie întrerupt în timp ce-și exprimă răspunsul, pentru a nu-l inhiba; excepție se poate face atunci când răspunsul este în afara întrebării sau răspunsul este incorect;

- să fie urmărite și apreciate obiectiv, subliniind atât corectitudinea și completitudinea lor, cât și eventualele neajunsuri, pentru ca aprecierile să dezvolte capacitatea de autoevaluare.

Explicația

Explicația este forma de expunere în care predomină argumentarea rațională, făcându-și loc deja problemele de lămurit. În explicație, cuvântul învățătorului înfățișează elevilor tema desfășurată într-o ordonare logică de date și fapte, care conduce în mod necesar la o concluzie și generalizare. Deci, pe primul plan nu se mai află faptele de prezentat, ci faptele de explicat.

Explicația are și ea la bază anumite rațiuni: elevul a acumulat o experiență faptică suficientă, simțind nevoia să-i fie lămurită în amănunt; mecanismele gândirii logice sunt destul de dezvoltate să poată receptiona discursul științific propriu-zis. Este o metodă ce a beneficiat de o îndelungată utilizare în procesul de învățământ, de unde încadrarea ei între metodele tradiționale ale școlii de pretutindeni.

Ea se folosește de datele descrierii și demonstrației intuitive, de detaliile tipice de specialitate, teoretice și experimental-aplicative, asigurând conștientizarea celor studiate în plan cognitiv și aplicativ, verificarea gradului de înțelegere, contribuind la antrenarea și dezvoltarea spiritului de observație, a memoriei și gândirii logice.

Pentru a sigura o explicație eficientă este necesar să se evite exagerările privind detaliile și argumentările ne semnificative, secundare, deoarece aceste pot diminua posibilitatea evidențierii esențialului, a elementelor generale și de sinteză, și ca atare pot duce la scăderea nivelului cunoașterii, al pregătirii temeinice. Explicația eficientă necesită un efort serios de documentare și experimentare, însoțit de un proces logic de abstractizare a ceea ce este important, tipic și poate contribui, cu adevărat, la clarificarea și înțelegerea în profunzime a ceea ce definește în plan gnoseologic și praxiologic realitatea studiată.

Povestirea

Povestirea este forma de expunere cu caracter plastic-intuitiv, concret-evocator și emoțional care sporește valoarea comunicării, mai ales la elevii de vârstă mică. Ea constă în prezentarea informației sub formă descriptivă sau narativă, respectând ordonarea în timp sau în spațiu a obiectelor, fenomenelor, evenimentelor. Explicațiile nu lipsesc cu desăvârșire, dar ele ocupă un loc secundar în raport cu prezentarea faptelor. Este utilizată ca una din metodele de bază în predarea limbii și literaturii române în clasele mici, fiind cerută de caracterul concret al gândirii

elevilor și de necesitatea menținerii atenției și trezirii interesului pentru studiu. Motivarea acestei ponderi însemnate se sprijină pe o seamă de realități precise, adică:

- a) volumul încă insuficient al reprezentării pe care copilul îl posedă la această vârstă școlară;
- b) tendința specifică vârstei școlare mici, aceea de cunoaștere a tabloului faptic, concret, al lumii, de unde oportunitatea povestirii;
- c) povestirea este forma de exprimare în care educatorul poate uza de o anumită “încărcătură afectivă” a faptelor prezentate și a limbajului utilizat.

Exercițiul

Prin exercițiu se înțelege executarea unei acțiuni în mod repetat și conștient, cu scopul dobândirii unei priceperi sau a unei deprinderi, prin care se ajunge la un anumit grad de automatizare a diferitelor componente ale activității didactice. A exersa înseamnă a supune la un efort repetat anumite funcții mentale sau motrice pentru a putea fi menținute în formă.

În școala activă, exercițiul, ca metodă didactică, nu se reduce la formarea deprinderilor, ci explorează domenii noi:

- sporirea capacității operatorii a cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor;
- prevenirea uitării și evitarea tendințelor de interferență (confuzie);
- dezvoltarea unor capacități și aptitudini intelectuale, a unor calități morale și trăsături de voință și caracter;
- înlăturarea deprinderilor greșite.

Formarea deprinderilor presupune respectarea următoarelor etape de abordare a acțiunii:

- instrucția verbală sau explicarea acțiunii;
- demonstrarea;
- exercițiul operatoriu;
- întărirea, controlul sau autocontrolul.

Exercițiile de limbă constau în înfăptuirea unor activități variate, orientate în scopul dezvoltării limbajului elevilor, formării deprinderilor de exprimare corectă, orală și scrisă. După formă se pot grupa în exerciții orale, exerciții scrise, exerciții practice. După scopul și complexitatea lor, rezultă, în principiu, patru tipuri:

- exerciții de introducere într-un model dat sau exerciții introductive; elevilor li se explică pentru prima oară o activitate, pe care ei o aplică în paralel cu explicațiile învățătorului;

- exerciții de însușire sau consolidare a modelului dat, denumite și exerciții de bază; elevul reia în întregime și în mod repetat, acțiunea ce i s-a explicat;
- exerciții de legare a cunoștințelor și deprinderilor mai vechi cu cele noi; sunt numite și exerciții paralele, având scopul de a integra deprinderile în sisteme din ce în ce mai largi;
- exerciții de creație sau euristice; elevul le efectuează după ce deprinderea deja a fost însușită, iar prin intermediul lor încearcă să introducă în “model” anumite elemente personale.

Exercițiul este folosit în toate activitățile didactice, începând cu lecțiile de comunicare și continuând cu cele de fixare, consolidare, de formare a priceperilor și deprinderilor intelectuale și aplicative, de recapitulare și sinteză și muncă independentă. Foarte des sunt utilizate exercițiile cu caracter creator. Ele sunt forme de activitate esențial conștientă. Prin ele se introduc în vorbirea elevilor, cuvinte ori expresii existente sau nu în fondul pasiv al bagajului lor lingvistic, se îmbogățește și se nuanțează exprimarea elevilor, se dezvoltă gândirea și limbajul, se face pasul de la corectitudine la expresivitate. Și exercițiul ne reține atenția prin câteva cerințe de respectat, în aplicarea lui.

1. Elevul să fie conștient de scopul exercițiului și să înțeleagă bine modelul acțiunii de învățat. În caz contrar, există eventualitatea dezorientării lui și a desfășurării la întâmplare a exersării, rezultatele fiind expuse de asemenea hazardului.
2. Exercițiile să aibă varietate suficientă, altfel riscând să formăm numai parțial deprinderea propusă ca scop.
3. Exercițiile să respecte o anumită gradație de dificultate în aplicarea lor. Deprinderile mai complicate se formează prin integrarea succesivă a unor deprinderi mai simple. În acest sens, se poate vorbi despre respectarea ordinii de dificultate de la exerciții introductive, la exerciții de bază, la exerciții paralele, apoi la exerciții euristice. Spre exemplu, nu pot cere elevului să alcătuiască compuneri înainte de a-i forma temeinic deprinderea de a se exprima în propoziții și de a descrie sau de a narra situații simple (după tablouri sau după anumite aspecte concrete din realitatea înconjurătoare).
4. Exercițiile să aibă continuitate în timp, altfel putând să apară lacune, care împiedică elevul să-și formeze în mod normal deprinderile vizate.

5. Exercițiile să aibă timp optim și durată optimă. În perioada de început, exersările trebuie să fie mai apropiate în timp și de mai scurtă durată; pe măsură ce elevul se familiarizează, distanța între exersări poate fi mai mare, iar durata exersării de asemenea mai întinsă.
6. Exersarea a fie permanent însoțită de corectura(inițial) și de autocorectură (pe măsură ce elevul începe să stăpânească acțiunea). Este regula care reiese din însăși teoria formării deprinderilor, altfel apărând posibilitatea însușirii mecanice și fără durabilitate.

Exercițiul este metoda cea mai intim împletită cu celelalte metode de predare și învățare. Drept urmare, am putea afirma că fiecare dintre acestea se pot transforma în exercițiu, o dată preluate de către elev, după modelul învățătorului. Este lucrul care ne dovedește o dată în plus că separarea netă a metodelor didactice este posibilă doar teoretic, nu însă și în practica utilizării lor.

Demonstrația

Ca metodă didactică, demonstrația înseamnă a prezenta elevilor obiecte și fenomene reale sau substitutele acestora în scopul ușurării efortului de explorare a realității, al asigurării unui suport perceptiv (concret-senzorial) eficient de sugestiv pentru a face accesibilă predarea și învățarea unor cunoștințe, al confirmării consistenței unor adevăruri ori al facilitării execuției concrete a unor acțiuni și al formării deprinderilor sau comportamentelor corespunzătoare.

Demonstrația are un loc și o pondere relativ mare în primele clase de învățământ, în care gândirea elevilor trece treptat de la caracterul ei concret la cel logico-concret și abstract. Ea reprezintă o aplicare a principiului intuiției realizând trecerea de la cunoașterea senzorială la cea rațională, precum și unitatea dintre ele.

Dintre variantele metodei, pentru limba și literatura română, pot fi utilizate:

- demonstrația cu acțiuni;
- demonstrația cu substitute;
- demonstrația cu mijloace tehnice.

Demonstrația cu acțiuni

Când sursa cunoașterii pentru elev este o acțiune pe care învățătorul i-o arată (i-o demonstrează), iar ținta de realizat este transformarea acțiunii respective într-o deprindere, avem de-a face cu demonstrația cu acțiuni. Cerințele pedagogice de respectat sunt:

1. așezarea și gruparea elevilor să fie concepute astfel încât să favorizeze receptarea convenabilă de către toți; pe de o parte, să fie avute în vedere particularitățile lor senzoriale; pe de altă parte,

dispunerea elevilor trebuie concepută diferențiat, în funcție de formula în care se face demonstrația: frontal, pe grupe;

2. elevii să fie sensibilizați și orientați în prealabil asupra acțiunii ce urmează a fi demonstrată, prin precizarea unor puncte de reper, care vor orienta percepția;
3. demonstrația să fie înfăptuită efectiv, să constea în acțiunea reală, iar nu din “mimare” sau simplă verbalizare;
4. să se îndeplinească în cât mai scurt timp cu exercițiul, adică acțiunea să fie preluată de către elev;
5. să se bazeze pe explicațiile învățătorului.

Demonstrația cu substitute

Are o extensie deosebit de mare, substitutele sau materialele confecționate putând sta adesea mai ușor la îndemâna învățătorului. Substitutele se înfățișează sub mai multe variante concrete:

- planșe cu cele mai felurite conținuturi: desene fidele originalului, scheme cu caracter convențional, liste de modele lingvistice, reprezentări grafice;
- fotografii și tablouri care prezintă calitatea de a reda cu strictă fidelitate realitatea pe care o studiem la un moment dat;
- albume literare.

Se respectă următoarele cerințe didactice:

1. așezarea și gruparea elevilor să fie concepute astfel încât să favorizeze receptarea convenabilă a materialului de către toți;
2. respectarea unor exigențe didactice de execuție, sugerarea proporțiilor dimensionale ale diferitelor realități substitute, fie utilizarea diverselor procedee de redare, care le sporesc caracterul inteligibil: linii îngroșate, linii punctate, trasare cu diferite culori;
3. conformarea la exigențele de ordin estetic, ele servind și ca mijloc de realizare a acestei componente de educație.

Demonstrația cu mijloace tehnice

Există și o formă aparte de demonstrație, care se bazează pe folosirea mijloacelor tehnice: mijloace audio, mijloace video, mijloace audio-vizuale. Motivarea folosirii mijloacelor tehnice este concretă, adică:

- a) redau cu mare fidelitate, atât în plan sonor, cât și vizual;
- b) pot surprinde aspecte care pe de altă parte ar fi imposibil sau cel puțin foarte greu de redat;

- c) permit reluarea rapidă, ori de câte ori este nevoie, așadar evită consumul stânjenitor de timp;
- d) datorită ineditului pe care îl conțin și chiar aspectului estetic pe care îl implică, ele sunt mai atractive pentru elevi și mai productive.

Cerințele pe care le implică se sintetizează astfel:

- organizarea specială a spațiului în care se fac demonstrațiile de acest fel (perdele opace, pupitre);
- alegerea judicioasă a momentului utilizării demonstrației de acest fel, pentru a nu “bruia” activitățile elevului;
- pregătirea specială a învățătorului pentru utilizarea și pentru întreținerea în stare funcțională a dispozitivelor, materialelor, aparaturii cuprinse în acest demers.

Prin combinarea cu alte metode, în special cu conversația sau cu problematizarea, demonstrația poate deveni o metodă activă de predare-învățare, ce poate fi folosită cu succes în studiul limbii și literaturii române.

BIBLIOGRAFIE

Iordăchescu, Carmen (2000), *Să dezlegăm tainele textelor literare*, clasa a IV-a, Editura Carminis, Pitești

Iordăchescu, Carmen (2000), *Să dezlegăm tainele textelor literare*, clasa a III-a, Editura Carminis, Pitești

Gheorghe, Alexandru; Franț, Ioana Ancuta, (2003), *Metodica predării limbii și literaturii române - învățământul primar*, Craiova, Editura Gheorghe Alexandru

Molan, Vasile; Bizdună, Maria (2006), *Didactica limbii și literaturii române*, București, Ministerul Educației și Cercetării.

Norel, Maria (2010), *Metodica predării limbii și literaturii române*, Brasov, Editura Credis

Parfene, C. (1999), *Metodica studierii limbii și literaturii române în școală*, Editura Polirom, Iași,

Șerdean, Ioan (1991), *Metodica predării limbii române la clasele I-IV*, București, EDP.

Șerdean Ioan (2000), *Didactica limbii române în școala primară*, București, Editura Teora

Tudor, Loredana, Sofia (2013), *Elemente de teoria instruirii-Aplicatii teoretice si practice pentru invatamantul prescolar si primar*, Pitești, Editura Ars Libri

ESEU

STILURI DE ÎNVĂȚARE

Prof.înv.primar Anton Ioana Codruța

Șc.Gimnazială Nr.1 Buntești

Stilul de învățare reprezintă modalitatea preferată de receptare, prelucrare, stocare și reactualizare a informației și se formează prin educație. Se diferențiază stiluri de învățare după:

- o componenta genetică implicată există patru stiluri de învățare principale: auditiv, vizual, tactil și kinestezic;
- o emisfera cerebrală activată predominant în învățare se diferențiază două stiluri cognitive: stilul global (dominanță dreaptă) și stilul analitic sau secvențial (dominanță stângă).

A vorbi despre stilurile de învățare, despre modurile diferite de a cunoaște, despre diferențele între cei care învață poate este mai puțin important decât strategiile efective adecvate fiecărui stil de învățare și materialele de învățare specifice folosite. Specialiștii subliniază rolul deosebit pe care îl joacă cadrele didactice, contribuția acestora „în meseria de a-i învăța pe elevi cum să învețe“ adaptată nevoilor, intereselor, calităților personale, aspirațiilor, stilului de învățare identificat. Stilul de învățare nu este unic pentru o persoană. Se posedă mai multe stiluri, dar de obicei predomină unul singur. Și stilul predominant nu este pentru toată viața, el se poate schimba de aceea este bine de a cunoaște toate stilurile de învățare și în dependență de acestea de a forma deprinderi de lucru.

Pentru determinarea stilului predominant de învățare se utilizează teste, chestionare, unele dintre acestea sunt atașate.

După modalitatea senzorială implicată sunt trei stiluri de învățare de bază: **vizual, auditiv, tactil-kinestezic.**

Atunci când învățăm, depindem de modalitățile senzoriale implicate în procesarea informațiilor. Cercetările au demonstrat că 65% din populație sunt vizuali, 30%-auditivi și numai 5%-tactil-kinestezici. Pentru stilul de învățare auditiv, inputul este valoros, pe când pentru celelalte două. combinația tuturor. Fiecare persoană are un mod primar de a învăța. Se știe că cei care au un stil de învățare vizual își amintesc 75% din ceea ce citesc și văd.

Puncte tari pentru :

a) stilul de învățare vizual :

- își amintesc ceea ce scriu și citesc;
- le plac prezentările și proiectele vizuale;

- își pot aminti foarte bine diagrame, titluri de capitole și hărți;
- înțeleg cel mai bine informațiile atunci când le văd.

b) stilul de învățare auditiv:

- își amintesc ceea ce aud și ceea ce se spun ;
- le plac discuțiile din clasă și cele în grupuri mici ;
- își pot aminti foarte bine instrucțiunile, sarcinile verbale/ orale;
- înțeleg cel mai bine informațiile când le aud.

c) stilul de învățare tactil-kinestezic:

- își amintesc ceea ce fac și experiențele personale la care au participat cu mâinile și întrg corpul (mișcări și atingeri);
- le place folosirea instrumentelor sau preferălecțiile în care sunt implicați activ la activități practice;
- își pot aminti foarte bine lucrurile pe care le-au făcut o dată, le-au exersat și le-au aplicat în practică (memorie motrică)
- au o bună coordonare motorie.

Identificarea și recunoaștera stilurilor de învățare se poate realiza și prin: observarea și analiza propriilor experiențe de învățare; caracterizarea stilului pe baza explicațiilor, descrierilor, exercițiilor prezentate în diferite situații; discuții cu specialiști de la cabinetele de asistență psihopedagogică din rețeaua de consiliere; participarea activă la activitățile practice cu această temă la diferite ore , cu precădere cele de consiliere și orientare, diverse opționale; implicarea în programe educaționale cu această temă (ex. optimizarea stilului de învățare, tehnici de învățare eficientă); etc.

Este vital pentru un cadru didactic să folosească o varietate de metode pentru a dezvolta stilurile de învățare identificate. Din punct de vedere pedagogic, stilurile de învățare sunt recunoașterea faptului că oamenii învață diferit; că în timp ce unii oameni învață mai repede citind cărți, alții învață mai rapid prin imagini și diagrame; că în timp ce unii oameni preferă să învețe în grup, altor oameni le place să lucreze singuri.

Bibliografie:

- Bernat, S., E. (2003) – Tehnica învățării eficiente, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj Napoca;
- Grigore, E., Macri C. (2011) – Stiluri de predare, stiluri de învățare, editor: Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului Unitatea de Management al Proiectelor cu Finanțare Externă, București
- Negovan, V. (2010) – Psihologia învățării – Forme, strategii și stil, Editura Universitară, București.

Tendențe ale perfecționării și modernizării învățământului românesc

*Prof. înv. primar Anton Roxana-Mihaela
Școala Gimnazială „Miron Costin” Bacău*

Schimbarea în educație necesită formarea la nivelul școlii a unei comunități profesionale care să permită instituționalizarea practicilor inovatoare și creșterea performanțelor școlii. În școlile în care comunitatea profesională este puternică, cadrele didactice lucrează împreună cu eficiență și fac eforturi comune pentru a crea condiții de învățare fiecărui elev.

Sistemul de învățământ românesc, în plin proces de integrare europeană prin reformă se raportează la noile dimensiuni europene în pregătirea pentru profesia didactică.

Dimensiunea europeană în problema redefinirii competențelor cadrelor didactice a devenit și pentru noi România o prioritate a reformei sistemului de învățământ.

Reforma învățământului acționează asupra tuturor componentelor structurale și funcționale ale învățământului, vizând restructurarea integrală a acestora - obiectivelor, structurilor, conținuturilor și strategiilor educației.

Principalele direcții în care se concentrează eforturile de realizare a unei reforme integrale, a sistemului educațional sunt:

- realizarea reformei curriculare (plan de învățământ, programe, manuale) și compatibilizare europeană a curriculum-ului național;
- trecerea de la învățarea reproductivă la învățarea logică, activă, interactivă și creativă, la rezolvarea de probleme și relansarea cercetării științifice;
- o nouă conexiune între școli, licee și universități și mediul lor înconjurător;
- ameliorarea infrastructurii și extinderea utilizării noilor tehnologii de informare și comunicare;

Tendențe principale de înnoire și modernizare a metodologiei de instruire sunt:

- Valorificarea deplină a metodelor în direcția activizării elevilor. Activismul ca orientare a metodelor presupune stimularea și dezvoltarea eforturilor elevilor nu numai pentru a reproduce cunoștințele, ci mai ales pentru a opera cu ele.
- Accelerarea caracterului formativ, a tuturor metodelor de instruire utilizate în activitatea de predare-învățare (clasice, clasice-renovate sau moderne). Elevul trebuie să fie capabil de a opera cu informațiile asimilate, de a investiga, de a căuta soluții.
- Aplicarea cu prioritate a metodelor activ – participative, centrate pe elev, pe transformarea elevului în coparticipant al propriei instruirii și educații. Creșterea ponderii metodelor activ-participative nu înseamnă renunțare la metodele clasice de învățământ (observația, expunerea, conversația, demonstrația, exercițiul), la cele de transmitere și asimilarea informației.

Metodologia modernă operează schimbări care țin de pondere și valorizare, de sporire a potențialului formativ al metodelor clasice, prin accentuarea caracterului lor euristic și activ-participativ. Nu se poate spune că metodele tradiționale sunt ineficiente și cele moderne eficiente. Totul trebuie adaptat la contextul în care sunt folosite.

- Caracterul euristic ce se cere a fi imprimat metodelor, exprimă crearea unor condiții care să favorizeze elevilor învățarea prin problematizare și descoperire.
- Folosirea metodelor care combină învățarea individuală (lectura, documentarea, observația proprie, exercițiul personal, tehnica muncii cu fișe) cu munca în echipă de genul dezbaterii colective, asaltului de idei (brainstorming-ul), a jocurilor etc.

- Folosirea unor metode care să favorizeze relația nemijlocită a elevului cu obiectele cunoașterii.
- Însușirea metodelor de studiu, de informare și documentare, a metodelor și tehnicilor de muncă intelectuală independentă, care oferă deschiderea spre autoinstruire, spre învățarea continuă de-a lungul întregii vieți.

Clasificarea metodelor didactice este însă o problemă controversată, problematica taxonomiei rămânând încă deschisă. Încadrarea unei metode într-o anumită clasă nu este definitivă ci relativă.

Termenul de **mijloc de învățare** este un concept nou, care desemnează totalitatea resurselor materiale concepute și realizate în mod explicit pentru a servi cadrului didactic în activitatea sa de predare și elevilor în activitatea de învățare. Folosirea mijloacelor de învățământ se bazează pe unele **principii** a căror aplicare este necesară:

- orice comentariu oral trebuie însoțit, dacă este posibil, de elemente audio-vizuale pentru a fi reținut sau pentru suscita discuții;
- ilustrarea audio-vizuală trebuie făcută în așa fel încât să dea viață unui subiect mai puțin atrăgător, să încurajeze discuția, sau să dea mai multă greutate unei explicații;
- prezentarea cu ajutorul mijloacelor de învățământ a cunoștințelor de învățat permite o asimilare mai rapidă și o activitate mai intensă;
- exercițiile bazate pe jocuri didactice sau pe simulări sunt eficiente pentru că o problemă devine tangibilă, elevii acționează ei înșiși, fac apel la propria experiență, fac sinteze cu achiziții pe care le dețin și extrag din activitatea lor învățăminte pe care le vor aplica în practică;
- folosirea mijloacelor de învățământ, permite cadrului didactic să lărgescă orizontul de cunoștințe al elevilor, prin abordarea interdisciplinară a problematicii predate, cu efecte formative, asupra grupului de elevi.

În ultimii ani în sistemul de învățământ instruirea programată a apărut ca o tehnică modernă de aplicare a ciberneticii în metodologia didactică. Aceasta se bazează pe parcurgerea unei programe de învățare adică a unui algoritm prestabilit, alcătuit din alternări de secvențe informative cu momente rezolutive, cu seturi suplimentare de cunoștințe.

Concluzii:

1. Învățământul este într-o uimitoare schimbare, complexitate, dinamică, rapiditate, tensiune, individualizare, influențat de tehnologii noi. Toate acestea reprezintă cerințe noi, pentru care trebuie căutate soluții viabile.
2. Învățarea este un proces de organizare proprie, pe care fiecare îl derulează singur, în care profesorul este doar inițiator, consilier, susținător.
3. Cadrul didactic trebuie să învețe să soluționeze conflictele (dintre persoane sau de idei) să fie un manager al proceselor de învățare.

Bibliografie:

1. Neacșu, I. , (coord.) – Școala românească în pragul mileniului III, București, Editura Paidea, 1997;
2. Ionescu M., Radu I. – Didactica modernă, Cluj Napoca, Editura Dacia, 2001;
3. Gliga L., (coord.) – Standarde profesionale pentru profesia didactică, Sibiu, Editura Polisib SA., 2002

KAHOOT!-INSTRUMENT DIGITAL ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL LICEAL TEHNIC

Prof.Antonescu Ligia – Colegiul economic”Gheorghe Chițu “

Integrarea noilor tehnologii în educație este una dintre problematicile de actualitate fiind analizată din mai multe perspective în funcție de avantajele, resursele necesare și implicațiile estimate la diferite niveluri.

Prin Rezoluția Consiliului Uniunii Europene din 13 iulie 2001, toate statele membre sunt încurajate:

- să integreze noile tehnologii în educație și să valorifice potențialul Internet-ului, tehnologiilor multimedia și mediilor virtuale de învățare pentru stimularea educației de-a lungul întregii vieți și pentru creșterea accesului la oportunități de formare;
- să integreze TIC în curriculumul preuniversitar;
- să asigure dotarea cu echipamente și crearea infrastructurii pentru educație și formare, în timpul cerut de avansul tehnologic, precum și asigurarea resurselor umane necesare pentru suport și servicii de întreținere;
- să susțină noi abordări și metode pedagogice care utilizează TIC, pentru a stimula formarea și a crește motivația elevilor pentru învățare;
- să încurajeze dezvoltarea materialelor de predare și învățare în format digital, pentru a asigura calitatea ofertelor educaționale online.

În alegerea instrumentelor digitale, profesorii trebuie să urmărească valențele pedagogice ale acestora(gradul de interacțiune, comunicare și colaborare, dezvoltarea competențelor secolului XXI-lea, etc.).

În învățământul liceal tehnic și profesional se pot utiliza următoarele instrumente digitale:

- ZOOM;
- GOOGLEMEET;
- eTwinning Twinspace;
- ZEEMAPS;
- PADLET;
- PIZAP;
- KAHOOT;

- **QUIZIZZ.**

KAHOOT! este un instrument online pentru feedback, cu ajutorul căruia se creează teste interactive pentru elevi; profesorul creează testul, apoi trimite codul de acces (PIN) elevilor care accesează testul într-un timp limitat. Se pot adăuga imagini, clipuri video și diagrame întrebărilor pentru a crește gradul de încreștere al jocului. Rezultatele testului sunt vizibile tuturor, la încheierea acestuia, sub forma unui clasament.

Aplicația Kahoot! este un instrument care poate fi utilizat la orice vârstă, la orice disciplină și care transformă învățarea într-o joacă.

Kahoot! este o platformă gratuită de învățare bazată pe tehnologie educațională. Lansat în august 2013 în Norvegia, Kahoot! Este acum folosită de peste 50 milioane de oameni din 180 de țări. A câștigat rapid popularitate datorită faptului că se poate accesa folosind orice dispozitiv, calculator, telefon, tabletă sau laptop.

Aceste dispozitive trebuie să aibă acces la Internet (dacă aplicația nu a fost descărcată pe dispozitivele elevilor). Cu Kahoot! Puteți să introducem subiecte noi, să testăm cunoștințele, să evaluăm, să ne conectăm cu alții din întreaga lume, să consultăm opiniile, să adunăm informații, să creăm o dezvoltare profesională.

Importanța utilizării aplicației Kahoot!:

- Interactivitate (dezvoltarea creativității, perspicacității, atenției, și distributivității);
- Feedback imediat pentru elevi și profesori (folosirea acestor aplicații asigură corectarea imediată a răspunsurilor, elevul realizând ce parte a disciplinei stăpânește mai puțin, iar profesorul își poate proiecta mult mai rapid activitățile);
- Reducerea factorului stres (utilizarea acestor aplicații în evaluare încurajează crearea unui climat de învățare incitant și plăcut).
- Centralizarea și stocarea rezultatelor. Stocarea rezultatelor elevilor la diferite teste și interpretarea grafică a acestora permite crearea unei baze online cu informații referitoare la nivelul lor de cunoștințe, dobândite la nivelul evaluărilor și oferă o perspectivă de ansamblu asupra activității elevilor pe o perioadă mai lungă de timp. Profesorul economisește timpul pregătirii testelor xeroxate, apoi corectate și centralizate. Folosind aplicația Kahoot! Sunt eliminate aceste etape și totul se face automat prin descărcarea rezultatelor.

- Se elimină complet posibilitatea ca un elev să copieze;
- Obiectivitatea evaluării rezultatelor.

Avantajele utilizării aplicației Kahoot!:

Pentru profesori:

- Îmbunătățirea calității actului de predare-învățare-evaluare;
- Ridicarea standardelor la nivelul competențelor digitale;
- Dezvoltarea creativității în proiectarea lecțiilor și testelor;
- Timp redus în proiectarea activității didactice și feedback (rezultatele clare și centralizate se pot descărca imediat).

Pentru elevi:

- Dezvoltarea autocontrolului;
- Îmbunătățirea abilităților digitale;
- Înțelegerea reciprocă;
- Dezvoltarea încrederii în sine;
- Colaborarea și munca în echipă.

Activitatea profesorului este :

- Să introducă un nou subiect;
- Să facă o evaluare formativă, recapitulare etc.;
- Să inițieze o discuție pre-test/post test etc.;
- Să conceapă și să creeze un test.

Un adevăr incontestabil al zilelor noastre ne demonstrează că elevii acestui secol al tehnologiei înțeleg și asimilează mai ușor informațiile prezentate cu ajutorul aplicațiilor media.

BIBLIOGRAFIE:

1. Platforma Kahoot!, <https://kahoot.it>
2. Crearea unui joc, <https://create.kahoot.it>;
3. Library , <https://kahoot.com/library/>;
4. Tutoriale, [https:// kahoot.com/blog/2017/12/06/case-study-film-students/](https://kahoot.com/blog/2017/12/06/case-study-film-students/).

Experiența Erasmus+ reprezintă o provocare, o oportunitate, o modalitate de a învăța, de a crește, de a te dezvolta profesional și personal, dar și datorită de a împărtăși colegilor, comunității și, nu în ultimul rând elevilor care sunt beneficiarii direcți ai activității educative.

Mobilitatea la care am participat în iulie 2023 - ICT in the Classroom: Innovative Tools to Facilitate Students Learning, Collaboration and Creativity a fost organizată în cadrul proiectului de mobilități ERASMUS+ pentru educație școlară pe care Liceul ”Ștefan Procopiu” l-a implementat în perioada 01.06.2022-31.08.2023.

Obiectivele cursului au vizat dezvoltarea competențelor digitale, învățarea colaborativă și stimularea creativității prin:

- ❖ Aplicarea modelelor care sprijină implementarea eficientă a instrumentelor digitale la ora de curs;
- ❖ Crearea și gestionarea conținuturilor de învățare folosind o varietate de instrumente, site-uri web și motoare de căutare;
- ❖ Utilizarea tehnologiei în procesul de predare – învățare – evaluare.

Prima zi a început cu prezentarea participanților din România, Germania și Bulgaria, o scurtă descriere a orașelor lor natale și a școlilor. unde predau. Apoi trainerul ne-a prezentat platforma Trello la care am lucrat pe tot parcursul mobilității. Această platformă reprezintă un instrument care vă permite să organizați proiectele și tot ceea ce este legat de acestea în panouri. Deosebit de interesante au fost activitățile Answer Garden și Save The Last Word care permit și învățarea colaborativă, facilitează dezvoltarea creativității. Pentru ziua următoare, trainerul ne-a propus printr-o metodă interesantă Think Pair Share să răspundem la întrebarea controversată Școala ucide creativitatea? Activitatea continuă cu prezentarea platformei Socrative, un spațiu în care profesorii pot crea chestionare, întrebări rapide care permit întrebări cu răspunsuri scurte, adevărat/fals. Am lucrat pe această platformă și am descoperit că procesul de predare-învățare-evaluare poate fi diversificat. Alte metode pe care le-am descoperit au fost Corners Fishbowl Debate Visual Thinking care implică dezvoltarea creativității, comunicarea și învățarea colaborativă. A doua zi am lucrat pe o platformă care permite elevilor să-și exprime cu ușurință opiniile pe o temă comună pe un perete virtual în care utilizatorii publică mesaje scurte care conțin imagini text, videoclipuri sau link-uri. Prin EdPuzzle am creat diverse tipuri de exerciții bazate pe clipuri video. A patra zi a fost bogată în activități practice și am studiat metoda Flipped Classroom, care presupune studierea conținutului teoretic acasă, iar exercițiile practice se rezolvă la clasă. Am analizat diverse moduri de verificare a elevilor și am creat secvențe scurte de lecții. Zilele următoare au continuat cu alte metode și tehnici de lucru captivante Jigsaw Method ScreenPal care permite înregistrarea ecranului și crearea unui conținut audio-video pentru studenți Study Stack care facilitează predarea și evaluarea prin crearea de carduri flash.

Am fost extrem de încântată să particip la această mobilitate încă , deoarece tema propusă reprezintă o adevărată provocare pentru orice profesor care își propune lecții atractive și dorește să motiveze elevii. Activitățile au fost extrem de diverse și atractive, iar trainerul a reușit să creeze o atmosferă relaxantă, propice schimbului de idei și bune practici. Am primit informații suplimentare atunci când a fost cazul și fiecare participant a fost încurajat să-și împărtășească ideile.

Consider ca este important să introduc mai multe instrumente digitale în lecțiile de franceză deoarece utilizarea imaginilor, exploatarea video-ului, realizarea de teste de evaluare online pot transforma cu succes învățarea unei limbi străine într-o experiență mai ușoară. Aplicarea metodelor care facilitează învățarea colaborativă și dezvoltă creativitatea va îmbunătăți participarea activă și va implica elevii care vor fi încurajați și motivați să-și exprime liber ideile. Acum mă simt mai încrezătoare ca profesor pentru că știu să aleg instrumentul online potrivit pentru activitățile mele, cum să optimizez procesul de remediere și să ofer un feedback real elevilor mei.

VALOAREA EDUCATIV - FORMATIVĂ A ÎNVĂȚĂRII MATEMATICII

CONSIDERAȚII TEORETICO – APLICATIVE PRIVIND

ROLUL MATEMATICII

PROFESOR PRISTAVU MARGARETA
PROFESOR ARGEANU ELENA - CLAUDIA
LICEUL SPECIAL „MOLDOVA”, Tg. Frumos, Jud. Iași

În epoca actuală ritmul alert al dezvoltării și competiției în toate domeniile de activitate ne impune să gândim repede și bine, iar afirmația că este nevoie de matematică este insuficientă. Se poate susține că nu se poate trăi fără matematică.

Matematica s-a născut din nevoile practice ale omului, iar apoi s-a cristalizat ca știință deschisă, capabilă de un progres permanent, de o perpetuă aprofundare, descoperire și creare a unor teorii noi. Dezvoltarea rapidă a științei, a acumulării în ritm tot mai intens a informațiilor, impun cu acuitate dezvoltarea culturii matematice, care trebuie să-și facă loc tot mai mult în cultura generală a unui om. Aceasta cu atât mai mult, cu cât astăzi matematica are aplicabilitate nu numai în domeniul tehnicii, fizicii, chimiei, biologiei, ci și în științele sociale.

Ca atare, încă din clasele mici ale învățământului elementar, se impune stimularea intelectului, a gândirii logice, a judecății matematice la elevi, încât matematica să devină o disciplină plăcută, atractivă, convergentă spre dezvoltarea raționamentului, creativității și muncii independente.

Matematica este știința conceptelor cele mai abstracte, de o extremă generalitate. Ca “abstracțiuni ale altor abstracțiuni” ele se construiesc la diferite “etaje”, prin inducție, deducție și transducție. Matematica este o excelentă școală de formare a gândirii în etape, care ordonează lucrurile conform complexității lor, care dezvoltă spiritul metodic de abstragere a faptelor date din experiență și intuiție, de cele ce decurg logic din ele. Ea dezvoltă gândirea recurentă, ne învață să abordăm studiul proceselor cu o infinitate de etape prin reducerea lor la procesele cu un număr finit de etape.

Tot matematica dezvoltă gândirea combinatorie, gândirea analogică, dezvoltă capacitatea de a descoperi o structură comună în fenomene aparent diferite.

În condițiile în care în știința contemporană asistăm la o veritabilă “constelație” a modurilor de gândire inductibile (analitic – constructiv, axiomatic – deductiv, statistic, algoritmic recursiv, analogic etc.), intervenția matematicii ne apare evidentă nu doar de natură instrumentală, care ar înarma o gândire formată și educată prin alte mijloace, ci și una esențială, constitutivă prin abordarea problemelor din orice domeniu de cunoaștere care a atins un nivel relativ înalt de maturizare teoretică.

În clasele gimnaziale se însușesc noțiunile de bază, “instrumentele” cu care elevul va “opera” pe tot parcursul vieții și pe care se clădește întregul sistem al învățământului matematic.

Dacă sunt predate în mod sistematic, ținându-se seama de particularitățile de vârstă ale elevilor, dacă sunt însușite în mod conștient și temeinic, cunoștințele de matematică aduc o contribuție deosebită la dezvoltarea gândirii logice și creatoare, la dezvoltarea spiritului de receptivitate a elevilor. Prin învățarea matematicii se cultivă o serie de atitudini: de a gândi personal și activ, de a folosi analogii, de a analiza o problemă și a o descompune în probleme simple etc. De asemenea se formează și o serie de aptitudini pentru matematică: capacitatea de a percepe selectiv, capacitatea de a trece de la aspectul diferențial la cel integral sau invers, plurivalența gândirii, capacitatea de a depune un efort concentrat. Cu ”echipamentul” pe care-l dau aceste clase, elevul face întreaga “călătorie” în domeniul acestei științe. Mulți copii întâmpină dificultăți în învățarea matematicii pentru că nu-și însușesc la timp aceste noțiuni. Important este ca profesorul

să respecte valoarea “formativă” a matematicii și să prezinte elevilor aceste noțiuni la nivelul particularităților psihice de înțelegere.

Utilizarea și apoi transferul noțiunilor matematice nu se realizează prin simpla transmitere a acestora de la profesor la elev, ci prin îndelungate și dirijate procese de căutare și descoperire a lor de către elevi. De aici, caracterul dinamic, activ și relativ dificil al învățării matematicii, mai ales prin efort propriu al elevului. Activitățile matematice necesită astfel o bună mobilizare a tuturor comportamentelor psihicului uman, cu precădere a inteligenței și a gândirii. Odată cu însușirea noțiunilor matematice prin efort intelectual elevul învață și anumite tehnici de investigare și rezolvare cu caracter tot mai general. Modalitățile didactice prin care elevul este pus în situația de a căuta și descoperi, de a rezolva situații noi, neînvățate anterior, sunt denumite metode euristice. În cadrul lor întâlnim de multe ori încadrate orientările didactice moderne: modelarea, problematizarea, învățarea prin descoperire. În categoria acestor strategii se înscriu metodele de predare –învățare –evaluare care privesc atât activitatea elevului cât și a profesorului și care își sporesc eficiența formativă cu cât îl implică mai mult pe elev, adică sunt mai activizante, mai participative.

Se poate afirma că matematica modernă, prin caracterul său riguros, științific și generativ al sistemului ei noțional și operativ pe care îl cuprinde, este investită în bogate valențe educativ – formative, nu numai în direcția formării intelectuale, ci și în ceea ce privește contribuția ei la dezvoltarea personalității umane pe plan rațional, afectiv, volitiv, având o importantă contribuție la formarea omului ca personalitate.

În același timp matematica se adresează și laturii afective: câte bucurii, câte nemulțumiri – întovărășite uneori cu lacrimi – nu trăiesc copiii în procesul activităților matematice. În primele clase se naște la copil atractivitatea, dragostea sau repulsia pentru matematică. Dacă elevul simte că pătrunde în miezul noțiunilor matematice, dacă gândirea lui este stimulată sistematic, făcând un efort gradat, iar el simte că ființa lui adaugă ceva în urma fiecărui “antrenament”, dacă el trăiește bucuria fiecărui succes mare sau mic, atunci se cultivă interesul și dragostea pentru studiul matematicii.

Prin reforma preconizată în învățământul românesc, sistemele și metodele de educație se cer continuu perfecționate, fiindcă învățământul trebuie să meargă alături de viață, cu manifestările ei zilnice, cu tendințele ei vitale. Școala trebuie să înțeleagă rolul său de ghid al vieții cotidiene și viitoare pentru elevi.

Studiul matematicii în școala își propune să asigure pentru toți elevii formarea competențelor de bază vizând: calculul aritmetic, noțiuni intuitive de geometrie, măsurare și măsuri.

În învățământul actual s-a produs o schimbare în modul de construire a programei de matematică. Astfel, în ansamblul său, noua concepție vizează următoarele: schimbări în abordarea conținuturilor, în învățare (trecerea de la memorizare la explorare-investigare), în predare (trecerea de la ipostaza de transmițător de informații a profesorului la cea de organizator al unor activități variate de învățare pentru toți elevii, în funcție de nivelul și ritmul propriu de dezvoltare al fiecăruia). Acestea impun ca profesorul să-și schimbe în mod fundamental orientarea în activitatea la clasă. Astfel, mediul realizat de către profesor în clasă trebuie să fie stimulativ și diversificat încât să ofere elevului o motivație susținută, favorabilă unei activități de grup, de rezolvare interactivă a unor probleme, de manifestare a solidarității și a unei competiții deschise, drepte și productive.

În cadrul procesului de învățământ, obiectivele coroborate cu celelalte componente ale sale sunt determinante pentru alegerea modalităților, a mijloacelor și căilor de realizare a activității instructiv-educative. Metodele folosite trebuie să aibă un caracter mobilizator, activizant, care să mărească potențialul creator al elevilor prin angajarea lor la un efort personal în actul învățării.

Matematica făcută cu “creionul și hârtia”, respectiv cu “creta și tabla” capătă mai puțină importanță și devine mult mai importantă utilizarea unei varietăți de obiecte care trebuie manipulate în procesul învățării; se trece de la memorare de reguli și socotit la activitate de rezolvare de probleme prin tatonări, încercări, implicare activă în situații practice, căutare de soluții dincolo de cadrul strict al celor învățate.

În zilele noastre societatea are nevoie de un om cu gândire creatoare, inventiv, explorator, îndrăzneț, de aceea este necesară modernizarea matematicii, perfecționarea învățământului în vederea sporirii eficienței sale formative. Dar nu orice perfecționare, orice introducere a noului înseamnă modernizare, ci căutarea de noi mijloace, folosirea celor existente cu scopul de a mări eficiența, de a asigura calitatea însușirii, de a forma oamenii capabili să stăpânească cunoștințele și deprinderile necesare și să le poată aplica în viață, în producție.

Se poate spune că modernizarea predării matematicii trebuie concepută operațional – epistemologic, vizând deopotrivă asimilarea spiritului ipotetic – deductiv și axiomatic al matematicii și modalitățile sale de intervenție pentru înțelegerea lumii înconjurătoare, învățarea matematicii pornind de la fundamente (principii), legi și categorii. În sfera matematicii acționează principiul pedagogic conform căruia, cu cât obiectivele studierii ei sunt formulate mai precis, în sarcini concrete, relativ limitate și

descriu comportamente pe cât posibil observabile, cu atât ele dau posibilitatea realizării funcției de orientare a tuturor aspectelor predării și învățării, oferind astfel educatorului posibilitatea de a forma, a măsura și a aprecia cât mai obiectiv rezultatele și progresele matematice ale elevilor din ciclul primar.

Modernizarea învățământului matematic înseamnă, pentru cei mai mulți specialiști, tocmai potențarea valențelor formative de care dispune matematica.

Bibliografie:

Miron Ionescu – „Clasic și modern în desfășurarea lecției”

Nicolae Oprescu – „Valențe formative ale activității de învățare”

EDUCAREA CREATIVITĂȚII ELEVILOR ÎN ȘCOALĂ

Profesor Margareta Pristavu
Profesor Argeanu Elena - Claudia
Liceul Special „Moldova”, Târgu Frumos, Județ Iași

ARGUMENT:

Rolul nostru, al dascălilor este de a face posibil visul frumosului permanent prin ocrotirea și îndrumarea copiilor, prin conturarea personalității lor sensibile și creatoare, vibrante și tulburătoare.

Să fim noi înșine frumoși la suflet și în tot ceea ce facem, fereastra prin care copiii să perceapă lumea, o lume atât de tainică pentru ei și prin ei, dar atât de frumoasă...

* * * * *

De-a lungul timpului, omul s-a creat pe sine ca specie, s-a dezvoltat și în același timp a valorificat și creat bunurile materiale și spirituale care îl înconjoară. Din însăși semnificația cuvântului „OM” reiese capacitatea acestuia de a crea.

Preocuparea noastră pentru dezvoltarea creativității la elevi se datorează necesității societății de a avea indivizi creativi. Dinamismul cu care societatea actuală evoluează face ca aceasta să ceară școlii formarea unei personalități care să dispună de capacitatea de a se integra în această societate supusă ritmului trepidant al dezvoltării și progresului. Un astfel de individ capabil să se adapteze schimbărilor impuse nu se poate forma decât promovându-se un învățământ formativ, centrat pe dezvoltarea imaginației și creativității elevilor. Putem afirma, așadar, că învățătorul este direct răspunzător de evoluția viitoare a elevilor săi pe plan creativ și nu numai. La fiecare nivel de vârstă copiii trebuie să fie învățați și stimulați cum să se exprime creator.

Dar ce este creativitatea?

Al. Roșca definește creativitatea ca un fenomen complex cu multiple aspecte, laturi și dimensiuni. Autorul citat definește creativitatea atât în sens larg cât și în sens restrâns. Creativitatea, în sens restrâns, este activitatea sau procesul care conduce la un produs caracterizat prin noutate sau originalitate și valoare pentru societate. În sens larg, creativitatea se referă la găsirea de soluții, idei, probleme, metode, procedee, care nu sunt noi pentru societate, dar la care s-a ajuns pe o cale independentă. În acest caz produsul este nou numai pentru respectivul subiect sau pentru un grup restrâns. Spre exemplu, în școală, rezolvarea de către elevi a unei sarcini este apreciată drept creatoare dacă se realizează pe o cale independentă, chiar dacă această modalitate de selecționare nu este nouă pentru știință.

Indivizii creativi dau dovadă de imaginație, de spirit inventiv și de originalitate. Procesul creativ este favorizat de o atitudine pozitivă față de ideile noi și neașteptate și de dispersarea atenției, decât de concentrarea ei asupra problemelor puse.

Creativitatea este asociată tot mai des cu trei factori: fluiditatea, flexibilitatea, originalitatea.

Fluiditatea constă în bogăția și viteza realizării asociațiilor verbale, a cursurilor ideilor, este în bună măsură o componentă a gândirii reproductive, sau o aptitudine predominant verbală, dependentă în mare măsură de influențele educative deci, poate fi stimulată prin *educație*.

Flexibilitatea constituie principalul factor al creativității presupunând restructurarea promptă și adecvată a informației, a sistemului de cunoștințe în conformitate cu cerințele noii situații.

Originalitatea presupune o interpretare personală a lucrurilor, a situațiilor comune care să surprindă prin noutate și raritate.

Privind creativitatea drept capacitatea de recombinație a cunoștințelor acumulate, putem înțelege mai bine virtuțile sintetizatoare ale sale, atât la nivel de personalitate cât și la nivel de știință.

Pentru a înțelege în ce măsură procesul instructiv-educativ prestat corespunde obiectivului prioritar de creativizare a societății, specialiștii în creatologie au identificat probleme pe care le putem recunoaște ușor în realitatea imediată:

- ❖ „pedagogie de câmpie” ce definește acea practică în care dascălul este preocupat doar de „șesurile intelectuale”. Acest tip de dascăl confundă creativitatea elevilor cu indisciplina sau anarhia. Cu certitudine sunt preferați elevii nonconformiști;
- ❖ obsesia exagerată a profesorului pentru programă;
- ❖ supraestimarea importanței calificativelor. Se poate ușor observa că esența rezolvării acestor probleme este cadrul didactic care printr-o abordare flexibilă a relației programă – școală – cadru didactic – elev poate realiza un sistem viabil, propice dezvoltării personalității creatoare a elevului. Revizuirea acestei relații presupune, în fapt, revizuirea metodelor didactice tradiționale.

Așadar, pentru ca elevii pe care îi formăm să devină activi din punct de vedere creativ, este necesar, ca profesorul să manifeste în primul rând spirit creativ. Doar așa el va fi capabil să organizeze și să desfășoare activități în care elevul să fie implicat direct, să se afle în ipostaza de „detectiv”. Care prin propriile eforturi va dezlega „misterele” propuse de profesor.

În vederea stimulării potențialului creativ al elevilor, este necesar ca fiecare cadru didactic să realizeze câteva acțiuni complementare (adică să-și stabilească standarde de calitate):

- ❖ să descopere și să valorifice potențialul creativ al fiecărui elev în parte;
- ❖ să creeze în grupul clasei un climat afectiv pozitiv caracterizat prin: încredere, acceptare, toleranță, dorință de învățare;
- ❖ să realizeze astfel demersul didactic încât fiecare elev în parte să-și dezvolte propriile capacități, înclinații, aptitudini;
- ❖ să utilizeze strategii didactice variate;
- ❖ să promoveze aplicarea cunoștințelor în contexte reale;
- ❖ să colaboreze cu familiile elevilor în vederea implicării acestora în dezvoltarea potențialului creativ al elevilor;
- ❖ să stimuleze și să motiveze elevii în învățare, să-i ajute să se cunoască, să se autoevalueze.

Pentru realizarea acestor activități este necesar să propunem următoarele măsuri:

1. regândirea rolului pe care îl are cadrul didactic în colectivul de elevi;
2. transformarea elevului din simplu operator în actor al propriei formări;
3. crearea de cât mai multe situații problematice;
4. antrenarea elevilor prin metode moderne;
5. depistarea și eliminarea, la timp, a blocajelor creativității;
6. transformarea școlii din „școală pentru toți” în „școală pentru fiecare” (adică fiecare copil să fie stimulat să-și valorifice și să-și cultive acel potențial cu care este înzestrat);
7. formarea la elevi a spiritului de cercetare, descoperire și a spiritului de echipă.

Metode de stimulare a creativității:

- ❖ *Brainstorming*: esența metodei constă în separarea intenționată a actului imaginației de faza gândirii critice. În practica brainstorming-ului se pornește de la două principii fundamentale:
  - a. orice individ e capabil să producă idei;
  - b. cantitatea dezvoltă calitatea.
- ❖ *Brainstorming cu schimburi de roluri*; în această situație învățătorul poate interveni pentru a facilita căutarea unor idei prin atribuirea de roluri specifice elevilor.
- ❖ *Sinectica*; este denumită și metoda analogiilor.
- ❖ *Philips 6-6*: clasa se divide în grupuri de câte 6 elevi; fiecare grup își desemnează câte un moderator ; învățătorul oferă în scris fiecărei grupe o problemă de rezolvat, iar dezbaterea pe marginea respectivei probleme va dura 6 minute.
- ❖ *Metode FRISCO*: în care învățătorul distribuie fiecărui elev câte un rol care să-i acopere o anumită dimensiune a personalității.
- ❖ *Metoda 635*: se formează grupuri de câte 6 elevi, fiecare elev din grup notează pe o foaie câte 3 soluții posibile de rezolvare a problemei date, iar timpul alocat acestei sarcini să fie de 5 minute.

Aceste metode prin care stimulăm creativitatea elevilor sunt utilizate cu succes și în orele de limba și literatura română. Iată câteva variante de activități de învățare:

- povestirea unei lecturi cu schimbarea finalului;
- povestirea prin analogie;
- continuarea unor povești, povestiri;
- intercalarea unor episoade noi în cadrul povestirilor;
- dramatizarea unor povestiri;
- realizarea unor desene care exprimă ce le-a sugerat textul audiat;
- crearea unui text literar în urma audierii unui fragment muzical;
- dezlegarea și crearea de ghicitori;
- ghicirea unui personaj prin cât mai puține întrebări;
- crearea unor evenimente narrative cât mai variate în cadrul unor „ipostaze fantastice” („Ce s-ar întâmpla dacă orașul X ar zbura?”) ;
- integrarea cuvintelor în enunțuri cu sensuri cât mai variate;
- construirea unor expresii poetice prin asocieri inedite de cuvinte;
- dezlegare de rebusuri;
- jocuri didactice cu sarcini impuse de învățător sau la propunerile elevilor.

Particularități specifice ale elevului cu deficiență vizuală

Lipsa vederii are influențe negative asupra dezvoltării de ansamblu a nevăzătorului. Insuficiența funcțională a analizatorului vizual, care furnizează peste 75% din informațiile mediului înconjurător ridică probleme în formarea și dezvoltarea capacităților intelectuale ale elevilor, care în acest caz depind de abilitatea dascălului de a prezenta realitatea și de a forma elevilor reprezentări corecte asupra realității.

Așadar, lipsa vederii, nu poate fi compensată decât printr-o activitate multiplă de cunoaștere prin simțul tactil-kinestezic, auditiv și olfactiv. Copilul nevăzător are vagi reprezentări despre realitate; ei descriu realitatea prin noțiuni învățate adică „deja memorate”. „Câmpul vizual” al nevăzătorului îl constituie mediul din jurul său, pe care acesta îl poate pipăi, și vocea învățătorului care îi explică tot ceea ce noi văzătorii observăm în jurul nostru. Copilul nu poate vedea modul în care oamenii se deplasează, aleargă, se joacă, mănâncă , nu poate vedea și deci nu poate învăța prin imitare cum comunică oamenii între ei, schimbându-și expresia feței, mișcându-și brațele, corpul... Nu poate vedea strada, școala, pădurea, munții...

În acest caz nevăzătorul nu știe ce se petrece în jurul lui și nu poate învăța în același mod în care copilul văzător învață la aceeași vârstă. Nevăzătorul are nevoie de explicațiile permanente ale profesorului pentru a înțelege ceea ce un copil văzător înțelege doar văzându-le.

Este foarte important pentru un copil cu deficiență de vedere să înțeleagă realitatea din jurul lui.

Vocea umană capătă o mult mai mare importanță în absența vederii.

Este important să vorbești oricărui copil, dar pentru un copil nevăzător este vital!

Creativitatea trebuie privită ca un fenomen complex la care participă întreaga personalitate pe baza acțiunii unitare a factorilor cognitivi, de personalitate și sociali.

Având în vedere cele prezentate mai sus se impune enumerarea câtorva principii privind recompensarea comportamentului creativ:

1. Respectarea întrebărilor neuzuale în care copiii au nevoie să fie învățați:
  - cum să formuleze o întrebare;
  - cum să se joace cu ea;
  - s-o reformuleze;
  - să-și asume rolul de investigator dincolo de nevoia de a primi răspunsuri imediate tip clișeu din partea învățătorului sau părintelui.
2. Respectarea imaginației și ideilor inedite: copiii creativi pot observa multe relații și semnificații ce scapă cadrelor didactice. Utilizarea ideilor elevilor în clasă crește interesul acestora, crează entuziasm și stimulează efortul.
3. Sublinierea valorii ideilor pe care le emit elevii.
4. Oferirea de oportunități de exprimare sau de lucru în absența unor evaluări imediate.

Cercetările demonstrează că potențialul creativ este un „fenomen general uman” (E. Landou), că putem vorbi în acest context de o educare a creativității. Rezultă de aici una din problemele pentru „educatorul de creativitate”, crearea unui cadru adecvat stimulării creativității la elevi. Crearea unor condiții favorabile stimulării creativității și dezvoltării prin diferite strategii euristice a imaginației creatoare a elevilor, sunt obiective majore ale școlii.

La situații variabile și noi, elevii dau răspunsuri variate și inedite. „Jocul” de idei prin care învățătorul crează situații de învățare stârnește, ca un lanț al slăbiciunilor, fantezia și creativitatea elevilor.

BIBLIOGRAFIE:

1. Moraru, I. „*Strategii creative transdisciplinare*” Editura Academiei Române, București, 1992
2. Roșca, A. „*Creativitatea generală și specifică*”, Editura Academiei R.S.R. București, 1981
3. Stoica, A. „*Creativitatea elevilor*” Editura Didactică și Pedagogică, București, 1983

Caracteristicile oamenilor creativi :

- ❖ întreprinzători
- ❖ iubitori ai riscului
- ❖ independenți în acțiune
- ❖ deschiși
- ❖ originali
- ❖ adaptabili și flexibili
- ❖ sensibili la probleme
- ❖ sensibili la armonie și frumos
- ❖ intuitivi
- ❖ empatici
- ❖ capabili de autocritică
- ❖ pertinenti
- ❖ apti atât pentru analiză cât și pentru sinteză
- ❖ dotați cu un solid simț al umorului
- ❖ curioși privind tot ce există
- ❖ capabili de realizări concrete
- ❖ disponibili noutății și schimbării

Anexa 2

Scopurile formării creative

- ❖ energie
- ❖ încredere în sine
- ❖ independență în gândire și acțiune
- ❖ spontaneitate în relaționare
- ❖ acuitate în percepție
- ❖ sensibilitate la lume și la sine
- ❖ intuiție și flexibilitate
- ❖ creșterea centrelor de interes
- ❖ dezvoltarea energiei interne
- ❖ motivația de a acționa creati

„Creatorii nu sunt oamenii care gândesc creativ, ci sunt oamenii care acționează creativ”.

Anexa 3

Regulile grupului creativ

- 1. Dați frâu liber imaginației!**
- 2. Acceptați ideile altora!**
- 3. Eliminați autocenzura!**
- 4. Preluati ideile altora și le îmbunătățiți!**

* EXPRIMAREA METAFORICĂ E BINEVENITĂ *

* A GÂNDI CORECT ÎNSEAMNĂ A CREA *

Anexa 4

Lista frazelor inhibitorii pentru creativitate

- ❖ „Nu avem timpul să...”
- ❖ „Avem prea multe lucruri de făcut.”
- ❖ „S-a mai încercat și nu se poate.”
- ❖ „Deși este o idee bună, sunt sigur că nu se poate!”
- ❖ „Nu s-a mai pomenit așa ceva.”
- ❖ „Este absurd...”
- ❖ „Nu se potrivește.”
- ❖ „Nu are nici o legătură cu ceea ce avem de făcut.”
- ❖ „Nu de idei ducem noi lipsă.”
- ❖ „Șansele de reușită sunt foarte mici.”
- ❖ „Scrie pe undeva de această idee?”
- ❖ „Te-ai gândit la ce te așteaptă atunci când faci o propunere?”
- ❖ „Te asigur că nu va ieși nimic.”

Surprize de la Iepuraș – joc didactic
Prof. Arzoiu Leontina - Filofteia
Grădinița cu Program Prelungit Nr. 14, Târgoviște

NIVEL: II – GRUPA MARE

EDUCATOARE: Prof. Înv. Preșc. ARZOIU Leontina - Filofteia

TEMA ANUALĂ DE STUDIU: „*Cu ce și cum exprimăm ceea ce simțim?*”

PROIECT TEMATIC: Săptămână independentă

TEMA SĂPTĂMÂNII: „*Pregătiri de Paște*”

TEMA ACTIVITĂȚII: „*Surprize de la Iepuraș*” – *joc didactic*

TIPUL DE ACTIVITATE: consolidare de cunoștințe, priceperi și deprinderi

FORMA DE REALIZARE: ADE – DȘ – ACTIVITATE MATEMATICĂ - **joc didactic**

SCOPUL ACTIVITĂȚII:

- Consolidarea și verificarea cunoștințelor copiilor referitoare la numărul în limitele 1-10 și la formarea de grupe de obiecte.

ACTIVITATE PE DOMENII EXPERIENȚIALE (ADE):

Domeniul Știință – Activitate Matematică

Tema: „*Surprize de la Iepuraș*”

Mijloc de realizare: joc didactic

Elemente de joc: mânăuirea materialului, surpriza, aplauzele, mișcarea

Obiective operaționale

O1: - să numere corect în limitele 1-10, formând șirul crescător și descrescător al numerelor;

O2: - să formeze grupe de obiecte, comparând numărul obiectelor prin formare de perechi („mai multe”, „mai puține”, „tot atâtea”);

O3: - să raporteze numărul la cantitate / cantitatea la număr;

O4: - să utilizeze un limbaj matematic adecvat, formulând propoziții corecte din punct de vedere gramatical;

SARCINA DIDACTICĂ:

Să numere corect în limitele 1-10 și să formeze grupe de obiecte.

ELEMENTE DE JOC: mânuirea materialului, închiderea și deschiderea ochilor, aplauze

REGULILE JOCULUI:

Un copil va număra în limitele 1-10 în ordine crescătoare/descrescătoare, așezând la panou jetoanele specifice.

Va forma grupe de obiecte și va preciza numărul de obiecte.

Va realiza comparații între grupe („mai multe”, „mai puține”, „tot atâtea”).

Va realiza corespondența cantitate-număr/număr-cantitate.

ELEMENTE DE FEEDBACK

Modul de rezolvare a sarcinilor de lucru formulate

STRATEGII DIDACTICE:

Metode și procedee: conversația, explicația, demonstrația, , exercițiul, jocul, problematizarea.

Mijloace de învățământ: jetoane cu cifre, jetoane cu obiecte, baghetă magică, laptop, joc în wordwall, panou, săculeți, mouse.

Forme de organizare: frontal

MODALITĂȚI DE EVALUARE:

Evaluare continuă prin aprecieri, verificare orală, observarea permanentă a comportamentului, analiza și corectarea imediată a răspunsurilor

Locul de desfășurare: sala de grupă

Durata: 30 de minute

Bibliografie:

- *Curriculum pentru învățământul preșcolar*, MECT, 2019;
- *Metodica predării activităților matematice în grădinița de copii*, Editura Didactică și Pedagogică, București, anul 1969;
- Mihaela Neagu, Georgeta Beraru, *Activități matematice în grădiniță – Îndrumator metodologic*. Editura Polirom, Iași, anul 1997;
- „*Revista învățământului preșcolar*” Nr. 1-2/2012 , Editura Arlequin
- *Aplicația wordwall*

DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII

Etapetele activității	Ob . Op .	Conținutul activității	Strategii didactice			Evaluare
			Metode și procedee	Mijloace de învățământ	Forme de organizare	
1. Moment organizatoric		Se asigură condițiile necesare pentru desfășurarea optimă a activității: - se va aerisi sala de grupă - se va aranja mobilierul - se vor organiza copiii	Conversația		Frontal	Aprecieri verbale
2. Captarea atenției		Se va realiza prin intermediul citirii unei scrisori de la Iepuraș, în care acesta precizează că are nevoie de ajutor din partea copiilor, deoarece a uitat cum să numere și cum să	Conversația Explicația	Scrisoare de la Iepuraș	Frontal	Stimularea interesului pentru activitate

		formeze grupe de obiecte, pentru a reuși să împartă daruri copiilor. (Anexa 1)				
3. Anunțarea temei și a obiectivelor		Copiii sunt anunțați că vor desfășura jocul didactic „Surprize de la Iepuraș” în cadrul activității matematice. Se precizează pe înțelesul lor sarcinile de lucru. Aceștia trebuie să numere în limitele 1-10, să formeze grupe de obiecte, să raporteze cantitatea la număr și numărul la cantitate.	Explicația		Frontal	Observarea comportamentului copiilor
4. Reactualizarea cunoștințelor		Educatorea distribuie copiilor palete pe care sunt scrise numerele de la 1 la 10. Le va cere să ridice paleta doar acei copii care vor avea cifra potrivită bățăilor din palme.	Conversația	Palete cu numere	Frontal	Observarea comportamentului copiilor

5. Dirijarea învățării	O1	<p>ACTIVITATEA PE DOMENII EXPERIENȚIALE – ADE – DȘ – ACTIVITATE MATEMATICĂ Se va desfășura jocul didactic „Surprize de la Iepuraș”.</p> <p>SARCINA DIDACTICĂ: Să numere corect în limitele 1-10 și să formeze grupe de obiecte.</p> <p>ELEMENTE DE JOC: mânăuirea materialului, închiderea și deschiderea ochilor, aplauze</p> <p>REGULILE JOCULUI: Un copil va număra în limitele 1-10 în ordine crescătoare/descrescătoare, așezând la panou jetoanele specifice. Va forma grupe de obiecte și va preciza numărul de obiecte. Va realiza comparații între grupe („mai multe”, „mai puține”, „tot atâtea”) . Va realiza corespondența cantitate-număr/număr-cantitate.</p> <p>ELEMENTE DE FEEDBACK Modul de rezolvare a sarcinilor de lucru formulate</p>	<p>Conversația</p> <p>Explicația</p> <p>Demonstrația</p> <p>Explicația</p> <p>Jocul</p>	<p>Baghetă magică</p> <p>Jetoane cu cifre Sarcini Imagini panou</p> <p>Jetoane cu cifre</p>	Frontal	Observarea comportamentului copiilor
------------------------	----	--	---	---	---------	--------------------------------------

	O2	<p>JOCUL DE PROBĂ</p> <p>Educatorea va desfășura j probă.</p> <p>Varianta 1</p> <p>Educatorea le sugerează copiilor să închidă ochii până la semnal. Aceasta va îndrepta bagheta spre un copil. Copilul numit va număra în limitele 1-10 și va așeza la panou șirul crescător/descrescător. Este aplaudat fiecare copil care rezolvă sarcina corect. Răspunsurile incorecte sunt sesizate și corectate prin sintagma “Te ajut eu”.</p> <p>Varinata 2</p> <p>Copilul indicat va forma grupe de obiecte de același fel și va compara cele două grupe prin formare de perechi, folosind expresiile „mai multe”, „mai puține” sau „tot atâtea”. Totdată,</p>				
--	----	---	--	--	--	--

		va așeza cifrele corespunzătoare grupelor de obiecte.				
6. Obținerea performanței	O3 O4	IV Complicarea jocului Se vor amesteca cifrele aferente grupelor de obiecte. Copiii vor sesiza greșelile strecurate intenționat în joc și le vor corecta. După ce toate sarcinile au fost rezolvate, se va aprecia modul de lucru.	Demonstrați a Exercițiul Explicația Problematiz area Jocul	Jetoane cu cifre Jetoane cu obiecte Panou	Frontal	Observarea comportamentului copiilor
7. Asigurarea retenției și transferului	O1	Se va realiza cu ajutorul unui joc realizat pe platforma Wordwall. Copiii vor preciza cifra/numărul care lipsește din șirul dat.	Explicația Demonstrați a Jocul	Laptop Joc realizat pe platforma wordwall Mouse	Frontal	Observarea comportamentului copiilor
8. Încheierea activității		Se fac aprecieri asupra modului în care preșcolarii au participat la activitate și sunt recompensați.	Conversația	recompense	Frontal	Observarea comportamentului copiilor

ANEXE

SCRISOARE DE LA IEPURAȘUL DE PAȘTE

Bună dimineața, dragi copii de la Grupa Mare!

Eu sunt Iepurașul de Paște. Mă bucur să vă cunosc! Cred că ați auzit de mine.

V-am trimis săculețul cu surprize pentru că am mare nevoie de ajutorul vostru. În timp ce pregăteam surprizele de Paște pentru copii am uitat numărătoarea cadourilor.

Vă rog să mă ajutați! Va trebui să numărați în limitele 1-10 în ordine crescătoare/descrescătoare, să formați grupe de obiecte și să precizați numărul de obiecte. Acestea vă vor fi explicate de către dra. educatoare.

Dacă vom reuși împreună să rezolvăm toate sarcinile de lucru, veți primi din partea mea câte o recompensă.

Vă mulțumesc, dragi copii!

Explorarea metodelor inovatoare în învățare

Metodele inovative au drept scop transformarea învățării bazate pe reproducerea informației într-un proces de educație activ, creativ, de stimulare, făcând trecerea de la pasiv (receptare) la atitudini active, de participare și chiar de inovare.

Învățământul modern pune un accent deosebit pe metodele interactive. Acestea presupun că instruirea să se facă activ, elevii devenind astfel coparticipanți la propria lor instruire și educație.

Prin folosirea metodelor interactive în demersul didactic sunt satisfăcute următoarele cerințe psihopedagogice ale activizării:

- pregătirea psihologică pentru învățare;
- prevenirea și reducerea influențelor negative ale diferitelor surse perturbatorii;
- asigurarea repertiilor congruente;
- asigurarea unui limbaj comun între educator și educat;
- utilizarea unor modalități eficiente de activizare. Prin folosirea metodelor interactive este stimulată învățarea și dezvoltarea personală, favorizând schimbul de idei, de experiențe și cunoștințe, asigură o participare activă, promovează interacțiunea, conducând la o învățare activă cu rezultate evidente, contribuie la îmbunătățirea calității procesului instructiv-educativ, are un caracter activ-participativ, o reală valoare activ-formativă asupra personalității elevilor. Pentru utilizarea eficientă a acestor metode, în practica didactică, este necesară cunoașterea teoretică, o minimă experiență în utilizarea acestora și integrarea corespunzătoare în proiectul didactic, în interrelație cu metodele tradiționale. Acest mod de predare transformă elevul într-un actor, participant activ în procesul învățării, pregătit să-și însușească cunoștințele prin efort propriu, o angajare optimă a gândirii, mobilizându-l în raport cu sarcinile de învățare date, se identifică cu situația de învățare în care este antrenat, fiind parte activă a propriei transformări și formări, generată de cunoaștere.

Practica didactică bazată pe metode interactive presupune:

- interacțiuni verbale și socio-afective nemijlocite între elevi, grație cărora se dezvoltă competențe intelectuale și sociale transferabile în diferite contexte formale sau informale;
- atitudine deschisă, activă, bazată pe inițiativă personală;
- o învățare în colaborare cu ceilalți colegi;
- angajarea intensă a elevilor în realizarea sarcinilor;
- responsabilitatea colectivă și individuală;
- valorizarea schimburilor intelectuale și verbale, mizând pe o logică a învățării care ține cont de opiniile elevilor. Demersurile didactice de acest tip conduc spre un progres cognitiv centrat pe descoperirea celui alt, a unei participări active și interactive, la reflecție comună în cadrul comunicării educaționale din care face parte.

Specific metodelor interactive este faptul că ele promovează interacțiunea dintre mințile participanților, dintre personalitățile lor, ducând la o învățare mai activă și cu rezultate evidente.

Metodele interactive:

- creează deprinderi;
- facilitează învățarea în ritm propriu;
- stimulează cooperarea, nu competiția;
- sunt atractive;
- pot fi abordate din punct de vedere al diferitelor stiluri de învățare. De exemplu una dintre cele mai cunoscute metode interactive este metoda proiectului.

Metoda proiectului este o metodă de predare-învățare activ-participativă care promovează dezvoltarea capacităților dinamice, dezvoltarea aptitudinilor elevilor, dar și o metodă de evaluare. Proiectul este o activitate personalizată, elevii putând decide nu numai asupra conținutului, dar și asupra formei de prezentare.

Caracteristici:

- se desfășoară pe o perioadă de timp de câteva zile sau câteva săptămâni;
- începe în clasă prin precizarea temei, definirea și înțelegerea sarcinilor de lucru;
- continuă în clasă și acasă și se încheie în clasă prin prezentarea unui raport despre rezultatul obținut și expunerea produsului realizat;
- poate lua forma unei sarcini de lucru individuale sau de grup;
- trebuie organizat riguros în etape, ca orice muncă de cercetare;
- facilitează transferul de cunoștințe prin conexiuni interdisciplinare. Avantajele folosirii proiectului ca metodă interactivă de predare – învățare – evaluare:
- valorizează experiența cotidiană, informațiile și interesele elevilor;
- oferă posibilitatea fiecărui elev de a se manifesta în domeniile în care capacitățile sale sunt cele mai evidente;
- stimulează acumularea de cunoștințe, dezvoltă capacitățile și abilitățile de comunicare, colaborare și ajutor, determinând învățarea activă.

Nu orice metodă poate fi aplicată în cadrul oricărei categorii de activitate sau la orice nivel de vârstă. În alegerea metodelor, trebuie să ținem cont de tema tratată, de tipul ei (de predare, învățare, evaluare) și de nivelul de dezvoltare intelectuală al copiilor. De aceea, este necesar un studiu profund al acestor metode, o analiză amănunțită, creativitate, responsabilitate didactică și capacitate de adaptare și aplicare.

Bibliografie:

Boncu Ștefan – „Psihosociologie școlară”, Editura Polirom, București, 2013;

Nicola Ioan – „Tratat de pedagogie școlară”, Editura Aramis, București, 2003;

Mîndru Elena – „Strategii didactice interactive”, Editura Didactică Publishing House, 2010

Informatician,

AVRAM MARIA

Colegiul National ”Sylvania” Zalău

MODALITĂȚI CONCRETE DE STIMULARE A CREATIVITĂȚII LA PREȘCOLARI

BABESCU LĂCRĂMIOARA LICEUL TEORETIC "DAVID VONIGA" GIROC

Educația are menirea să îndrume formarea copilului într-o perioadă de mare importanță pentru devenirea acestuia.

În învățământul actual, problema care se pune nu este aceea a obținerii unor rezultate anume, ci a dezvoltării maxime a potențialului fiecărui copil. Acest lucru presupune ameliorări la nivelul conținutului de învățământ, sub următoarele aspecte: calitatea educatorului, autoeducația și educația permanentă, conducerea științifică a învățării, cunoașterea copilului.

Actul creației, prezent de la cea mai fragedă vârstă, trebuie stimulat permanent prin crearea unor condiții optime manifestării creativității.

Am abordat tematica propusă de inițiatorii proiectului ECOPICTURA pentru a evidenția posibilitățile creative ale preșcolarilor și importanța formării unor personalități creative puternice.

Am căutat răspunsuri la întrebările:

-creativitate- în ce scop? Pentru a ne putea desăvârși, realiza și actualiza, pentru a trăi conștient, pentru a putea contribui activ la modelarea lumii.

-creativitate- în ce mod? Prin atitudinea deschisă, receptivă față de mediul înconjurător, prin acceptarea provocării ce pornește de la mediu, pentru a ne confrunța cu el, pentru a deveni o parte a acestui mediu.

Creativitatea poate fi utilă individului în orice domeniu și situație a vieții sale. Decisiv în această privință este modul creativ de a pune problema. Pentru rezolvarea creativă a problemelor, eul ține seama de situația dată, de sarcinile ce îi stau în față.

Una dintre cele mai importante premise ale creativității constă în disponibilitatea de a lua totul de la capăt, de a considera că nimic nu este definitiv, că nici un proces nu este încheiat odată pentru totdeauna. Nu există nici o situație conștientă care să nu permită o participare creativă.

Preșcolăritatea este vârsta la care este imperios necesară stimularea potențialului creativ al copilului, necunoscut sau neexprimat încă, prin cunoașterea și stimularea aptitudinilor, prin mobilizarea resurselor existente și prin susținerea manifestării lor prin mobilizarea intrinsecă. De la această vârstă trebuie cultivate unele valori, originalitatea, perseverența, interesele cognitive, dar și artistice.

Termenul de creativitate își are originea în cuvântul latin creare, care înseamnă a zămisli, a făuri, a crea, a naște. Însăși originea cuvântului demonstrează că termenul de creativitate definește un proces, un act dinamic care se dezvoltă, se desăvârșește și cuprinde atât originea cât și scopul.

Ideea dezvoltării creativității copiilor, pusă insistent în ultima vreme, pune educatorului o serie de probleme privind modul de manifestare a creativității, factorii și metodele de stimulare a creativității, modalități de evaluare a creațiilor plastice ale copiilor.

Lansarea proiectului ECOPICTURA a însemnat o nouă provocare a noastră pentru a căuta și găsi cele mai potrivite soluții de rezolvare a unei tematici extrem de interesante și tot atât de actuale.

Am inițiat o perioadă de testare a copiilor pentru a le evalua nivelul de priceperi și deprinderi și potențialul creativ. Știut fiind faptul că una dintre preferințele copiilor este aceea de a desena oameni, le-am dat ca temă de lucru realizarea figurii umane. Acest prim desen tip caracteristic pentru copiii de aproximativ 3 ani, corespunde unei manifestări a ceea ce numea Luquet, „realismul intelectual”. El corespunde unui model interior, copilul desenând nu ceea ce vede, ci ceea ce știe. Omul desenat de copil este proiecția imaginii pe care și-o face despre propriul său corp. Unii copii au desenat o formă

cefalopodă unde mâinile și picioarele pornesc de la cap și sunt reprezentate ochii, nasul, gura. Alți copii au reprodus multiplicat aceeași figură, indicând fluența. Puțini dintre aceștia au reprodus figuri umane cu alt chip, ceea ce indică flexibilitatea. Și culorile utilizate sunt de o mare importanță în evaluarea lucrurilor, ele fiind relevante pentru impulsurile lor cele mai profunde, aceste culori fiind totdeauna mai mult „expresive” decât „specifice”. Toate acestea duc la ideea că grădinița, prin activitățile desfășurate într-un cadru organizat, influențează pozitiv evoluția copilului. Prin activitățile de observare a corpului omenesc se precizează părțile componente ale acestuia și funcțiile lor. Prin diferite jocuri didactice se completează silueta umană cu părțile care lipsesc. Prin exersarea unor jocuri, a unor exerciții fizice, copiii recunosc și folosesc anumite segmente ale corpului. De aici se constată legătura omului cu mediul, copilul, realizând că nu se poate desprinde de acesta, fiind într-o permanentă interdependență.

O altă probă foarte importantă în evaluarea inițială a copiilor a fost proba “Forme geometrice” în care am urmărit evoluția celor trei parametri de bază ai creativității: fluență, flexibilitate, originalitate. Copiii au primit fișe conținând conturul figurilor geometrice deja cunoscute, pe care trebuia să le completeze cu detalii, astfel încât să obțină imaginile unor obiecte sau ființe cunoscute. Aceeași probă am aplicat-o și după derularea programului creativ. Analiza rezultatelor a relevat schimbări semnificative în cadrul celor trei parametri: o evoluție sigură a parametrilor fluență, flexibilitate și o dinamică mai lentă în cazul originalității.

Evoluția creativității grafic-figurale înregistrată, poate fi explicată atât prin volumul mai mare de achiziții cognitive și operaționale, cât și prin aportul antrenamentului creativ la care au fost supuși și a climatului creativ asociat acestuia.

Rezultatele pozitive semnalate oglindesc aptitudinile creative ale copiilor. Datoria noastră, a adulților, este de a lăsa copilul liber, nesilit, să-și exprime grafic experiența personală, potrivit nivelului său de dezvoltare. Individualitatea preșcolară este justificată psihologic de diferențele cantitative și calitative care există între copii, chiar dacă ei sunt de aceeași vârstă și aparțin aceluiași mediu. În activitatea pe care o desfășurăm, trebuie să ținem seama permanent de această variabilitate.

Acțiunea experimentală a constat în desfășurarea unei activități pe săptămână cu grupa experimentală conform unui program creativ ce a vizat mai multe categorii de activitate, cu următoarele obiective:

- Să descopere cât mai multe cuvinte care încep cu sunetele date
- Să descopere cât mai multe cuvinte care încep cu silabele date
- Să stabilească cât mai multe asemănări între doi termeni pereche
- Să schimbe motivate, logic finalul unei bucăți literare
- Să născocască cât mai multe consecințe ale unei situații date
- Să ilustreze grafic textul unei lecturi literare
- Să ilustreze prin desen conținutul unor proverbe și zicători
- Să completeze linii frânte, curbe, paralele așa încât să rezulte diverse obiecte, personaje, peisaje și să elaboreze titluri originale pentru aceste desene
- Să combine anumite părți ale animalelor cunoscute pentru a obține imaginea unui animal fantastic, folosind tehnici specifice artei plastice
- Să completeze prin puncte, amprente obținute cu degetul, palma sau piciorul înmuiate în tempera, realizând forme spontane
- Să compună figuri umane, folosind pătratul, triunghiul, cercul.

Am căutat să asigur suporturi variate de lucru-hârtie, textile, carton, sticlă, ceramică, tablă-instrumente diversificate- pensule, bețișoare, penițe, paie, bile, piaptăn, burete și vopsele care se pretează teme- acuarele, tempera, guașe, creioane colorate, ceracolor, cărbune.

La temele plastice care puteau fi realizate prin mai multe procedee tehnice însușite anterior - stropire, fuzionare, estompare, dactilo-pictură, folosirea ștampilelor și a șabloanelor, am dat libertate deplină copiilor în alegerea acestora.

Am pus, de asemenea, accent pe manifestarea liberă, neîngrădită a imaginației copiilor, lucru ce reiese și din modul de formulare a temelor.

În vederea stimulării interesului pentru artă și dezvoltarea gustului estetic am organizat vizite la Muzeul de artă.

Am organizat expoziții cu lucrări ale copiilor, punându-i chiar pe ei să selecteze cele mai bune lucrări.

În cadrul cercetării efectuate am urmărit posibilitățile reale de a organiza activitățile plastice prin metode cu caracter preponderent creativ.

Probele de creativitate presupun schimbarea comportamentului copiilor prin trecerea de la atitudinea de confort, imitație, memorare, la atitudinea de efort, elaborări, interpretări personale.

Copiii privesc cu interes acest gen de organizare și acționează corespunzător, am putea spune, surprinzător. Important este modul în care educatoarea concepe și administrează sarcini divergente în predarea cunoștințelor, cum promovează și menține un climat creativ, cum controlează producțiile creative și indicatorii de potențial.

Rezultatele experimentului desfășurat, atât cele cantitative, cât și mutațiile calitative, devin argumente de validare a ipotezei de la care am pornit, deci copiii preșcolari sunt capabili de performanțe creative superioare când învățarea este de tip creativ (sarcini de ordin constructiv, de elaborare creativă, situații problemă de tip divergent) și când climatul educativ angajează și stimulează independența și spontaneitatea creatoare a copiilor.

Din analiza produselor plastice ale copiilor, am constat că activitatea creatoare este influențată de modul de planificare, organizare, de comportamentul educatoarei în conducerea acestui tip de activități. De aici, decurg unele măsuri ameliorative care, fiind respectate, îmbunătățesc simțitor activitatea creatoare a preșcolarilor.

Cadrul ambiental are un rol hotărâtor în declanșarea mecanismelor interioare ale sufletului, în realizarea unui climat propice desfășurării procesului creativ. Decorația pereților trebuie să fie schimbată periodic, aducând astfel o notă de prospețime, de dinamică, de noutate. Un cadru astfel creat oferă copilului posibilitatea unei odihne active, a unei reconfortări prin munca.

Viața copiilor în grădiniță trebuie să aibă un conținut bogat pentru a contribui la dezvoltarea unor interese cât mai diverse. Copiii sunt foarte interesați de concret, iar „faptele vii” reprezintă principiul de baza în organizarea vieții copiilor. Activitatea din grădiniță, întotdeauna vie, interesantă, atrăgătoare, supune totodată copilul unor eforturi și încordări, pregătindu-l pentru învingerea dificultăților de mai târziu.

În concluzie

- Programul creativ a dus la schimbarea comportamentului copiilor prin trecerea de la atitudinea de confort, imitație, memorare, la atitudinea de efort, elaborări, interpretări personale.
- Conștientizarea de către copii a propriului potențial creativ, contribuie la dobândirea încrederii în forțele proprii, la exprimarea dorinței de a lucra cât mai mult pentru a se evidenția prin producții cu note deosebite de originalitate.
- Disponibilitățile creative ale preșcolarilor dovedite în cadrul antrenamentului creativ devin o premisă a dezvoltării creativității, dacă sunt valorificate și în cadrul celorlalte categorii de activitate.

Se impune deci, includerea în activitatea copiilor a unor aplicații analoage celor implicate în probele specifice de psihodiagnoză a creativității.

BIBLIOGRAFIE

- Bejat, M., Talent, inteligență, creativitate, Ed. Științifică, 1971
- Golu, P., Verza, E., Zlate, M., Psihologia copilului, E.D.P., R.A., București, 1993
- Landau, Erika, Psihologia creativității, E.D.P., București, 1979

Rolul activităților extracurriculare

Bacsadi Izabella

Prof.pt.înv.primar

Școala Gimnazială Nr.1 Pericei

Jud.Sălaj

“Fiecare copil pe care îl educăm este un OM dăruit societății”.
Nicolae Iorga

Un copil când se naște este foarte atașat de mamă, iar când crește simte o siguranță deosebită în sânul familiei. Când ajunge la grădiniță, se întâmplă o ruptură între părinți și copil. Copilul nu se mai simte în siguranță, îi e frică că părinții îl abandonează. Și totuși după câțva timp își dă seama că părinții trebuie să lucreze, și nu are cine să aibă grijă de el. Ruptura îl simte, dar crescând și ajungând școlar recunoaște că este “mare”, trebuie să învețe, să se desprindă de părinți, să aibă prieteni, să se adapteze comunității.

Școala trebuie să fie ca o familie pentru elev, iar învățătoarea ca o mamă, elevul trebuie să simtă că este în siguranță, alături de colegii lui. Și pentru ca acești elevi să se simtă bine, și să vină cu voie bună la școală, nu numai ca să învețe iar și iar, ca să citească texte, să le analizeze, sau să rezolve n probleme de diferite tipuri, școala trebuie să le ofere și ceva recreativ pentru ca acești copii să nu devină roboții societății. Pe acești elevi trebuie să îi și educăm nu doar să le umplem mințile cu tot felul de teoreme pe care poate niciodată în viață nu le vor folosi. Trebuie să vorbim cu ei, să îi ascultăm, să îi înțelegem pentru că și ei au problemele lor exact ca și adulții. Un învățător trebuie să-și cunoască elevii când se uită la ei și vede chipurile zâmbitoare sau triste ale unora dintre ei. Nu putem să fim nepăsători cu elevii care au probleme poate familiale, trebuie să încercăm să le ajutăm măcar cu un sfat, un îndemn, să le fim alături în momentele grele. Dar spre bucuria mea, eu am în clasă mulți elevi cu fețele zâmbitoare, așteptând de la fiecare oră de curs ceva interesant, ceva mai altfel. Abia așteaptă să avem

activități extracurriculare, pentru că copiii de azi nu le place să scrie, să citească, să aibă teme de casă.

Activitățile extracurriculare sunt activități complementare activității de învățare realizată la clasă, care urmăresc lărgirea și adâncirea informației, cultivă interesul pentru diferite ramuri ale științei, atrag elevul la viața socială, la folosirea timpului liber într-un mod plăcut și util, orientează elevii către activități utile care să întregască educația școlară, contribuind la formarea personalității. De aceea școala trebuie să fie deschisă spre acest tip de activitate care îmbracă cele mai variate forme.

Realizarea acestor activități presupune alegerea din timp a materialului de către învățător, abordarea creatoare a temelor de către acesta, măiestrie pedagogică și dragoste pentru copii.

Astfel de activități se deosebesc de cele școlare pentru că pot avea forme variate și conținuturi, prin durata lor, prin metodele folosite, prin utilizarea unei forme specifice de verificare și apreciere a rezultatelor și prin raporturile de colaborare, de apropiere, de încredere și de prietenie dintre cadrele didactice-părinți-elevi.

În continuare am să vă prezint câteva activități extracurriculare pe care le-am organizat împreună cu clasa de elevi.

Activitățile turistice- sunt activități extracurriculare cu o deosebită valoare formativă. Ele se pot realiza sub forma plimbărilor, excursiilor sau taberelor.

Am organizat excursii la clasa I. la o herghelie de ponei, unde fiecare elev a putut să se plimbe pe ponei, toți elevii s-au putut distra cu căruța trasă de ponei, le-au dat mâncare poneilor, le-au mângâiat, a fost ceva minunat când mulți dintre elevi cărora le-a fost teamă de ponei, la final toți s-au împrietenit cu ei.

În clasa a II-a, ne-am dus la Peștera Urșilor, unde ne-au ajutat și câțiva părinți pentru că fiind o clasă numeroasă, sincer nu am avut curajul să pornesc singură.

În clasa a III-a am vizitat Grădina Botanică din Cluj, după care ne-am deplasat la Râscruci să putem vedea Muzeul Etnografic de la Fundația Kallós Zoltán. După valorile

nestemate expuse în acest muzeu, ne-am dus și la Castelul Bánffy de la Bonțida, unde copiii au putut să se joace și fotbal, iar noi “fetele” am mâncat o înghețată.

Am constatat că aceste activități au îmbogățit cunoștințele elevilor despre viața plantelor și a animalelor, dar au încurajat și exprimarea liberă a copiilor în afara clasei. S-a mai observat că ei pot reprezenta cu mai multă creativitate realitatea atunci când desenează, modelează sau au de alcătuit scurte texte.

Serbarea- este o manifestare festivă, cu program complex, prilejuită de sărbătorirea diferitelor evenimente de însemnătate națională sau internațională, de tradițiile și obiceiurile statornicite în școală.

Serbarea școlară este o activitate extracurriculară tradițională, care are mari valențe educative. Această activitate permite exprimarea activă nu numai a câtorva elevi mai talentați într-un domeniu sau altul, ci a unui număr cât mai mare de elevi, fiecare contribuind, în felul lui la reușita comună.

Am realizat astfel de acțiuni cu ocazia zilei Crăciunului, a zilei de 8 Martie, la sfârșit de an școlar, zilele de naștere al fiecărui elev din clasă, oferindu-le elevilor posibilitatea de a se exprima liber, oral, în scris sau prin muzică.

Carnavalul- este o manifestare veselă, antrenantă, plină de mișcare și surprize. Am organizat carnavale în fiecare an școlar, de obicei în luna februarie. Elevii au purtat costume întruchipând diverse personaje, iar jocul de rol a stimulat imaginația lor. Elementul dominant al carnavalului a fost dansul, intercalat cu diverse forme de manifestări artistice. Elevii au avut

posibilitatea de a se manifesta liber, atât în crearea costumului, cât și în interpretarea/realizarea unor monologuri. Părinții ne-au adus gogoși făcuți proaspăt spre bucuria tuturor.

Concursurile- sunt forme competiționale de activitate extrașcolară, organizate pe diferite teme. Am organizat la nivel de județ, Concursul de citire expresivă “Boér Miklós”- ediția a XI-a, unde i-au parte elevi din clasele a III-a și a IV-a.

Vizionarea spectacolelor, a filmelor, a desenele animate sunt forme de activități prin care elevul nu doar dobândește informații, ci este stimulat spre activități de pictură, dans, determinând astfel și dezvoltarea creativității.

Activitățile extracurriculare sunt foarte valoroase și eficiente, deoarece aceste activități se realizează și din punct de vedere interdisciplinar.

În școala noastră, împreună cu profesorul de educație fizică în săptămâna “Școala Altfel”, s-au realizat și activități extracurriculare sportive. Elevii au putut să-și măsoare puterile dintre clase trăgând frânghia, prin ștafete, jucând fotbal, handbal sau volei. Elevii au fost interesați de aceste activități și s-a creat un fair-play între elevii claselor primare.

Noi cadrele didactice trebuie să promovăm activitățile extracurriculare, stimulând inventivitatea și creativitatea elevului. Trebuie să găsim calea prin care fiecare elev să se simtă bine la școală, ca munca lui să nu fie de prisos, să aibă eficiență și sentimentul de satisfacție în tot ceea ce face.

EXPLORAREA METODELOR INOVATOARE ÎN ÎNVĂȚARE

Daria Bădoi, Școala Gimnazială

”Academician Marin Voiculescu” Giurgiu

Motto: „Să nu-i educăm pe copii pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari. Și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci să-i învățăm să se adapteze.” (Maria Montessori)

Într-o lume aflată într-o schimbare continuă, cu tehnologia avansând într-un mod rapid, sistemul educațional schimbându-se de la an la an, învățarea eficientă a devenit esențială atât pentru dezvoltarea personală, cât și pentru succesul personal.

În ultimele decenii a crescut interesul pentru metode moderne în defavoarea celor tradiționale, care sunt capabile să mobilizeze energiile elevului, să-i concentreze atenția, să-l facă să urmărească cu interes și curiozitate lecția, să-și construiască și să-și dezvolte propriile competențe, să stimuleze dezvoltarea creativității copiilor, să stimuleze învățarea experiențială și exersarea capacităților de analiză. Aceste metode promovează interacțiunea dintre elevi, schimbul de cunoștințe și de idei asigurând în același timp un demers interactiv al procesului de predare – învățare – evaluare.

Printre cele mai frecvente metode moderne întâlnite sunt:

- a) **Învățarea bazată pe proiecte** - implică elevii în proiecte concrete și activități practice. Aceștia învață prin abordarea unor sarcini complexe, care necesită colaborare, cercetare și rezolvarea de probleme reale. Această metodă dezvoltă gândirea critică și abilitățile practice ale elevilor și le oferă o perspectivă mai clară asupra modului în care cunoștințele lor pot fi aplicate în viața reală. Proiectele destinate să sporească oportunitățile de învățare ale elevilor pot varia foarte mult în ceea ce privește conținutul și aria acoperită și pot avea loc la diferite niveluri de învățământ. Cu toate acestea, tind să aibă în comun câteva trăsături definitorii. Proiectele se dezvoltă pornind de la întrebări provocatoare care nu pot primi răspunsuri prin învățarea bazată pe memorare. Prin proiecte, elevii își asumă roluri active — cel care rezolvă problema, cel care ia decizia, cel care efectuează investigații, responsabilul cu documentarea.
- b) **Învățarea bazată pe tehnologie (e-learning)** - această metodă implică utilizarea tehnologiei, materialelor multimedia și a cursurilor interactive, a platformelor online pentru a oferi acces la informații și resurse educaționale. Unul dintre principalele beneficii ale e-learningului este faptul că permite tinerilor să învețe în ritmul lor, să acceseze informații din diferite surse și să interacționeze cu profesorii și colegii prin forumuri, în timp real. Învățarea bazată pe tehnologie stimulează creativitatea, oferă o învățare progresivă, egalitate de șanse, stimulează gândirea și are rol formativ. Beneficiile aduse cadrelor didactice sunt: transmiterea unui volum mare de informații într-un timp relativ scurt, realizarea permanentă a feedback-ului, creșterea standardului de pregătire profesională, identificarea mai rapidă a lacunelor și completarea lor, o mai bună corelare a conținutului învățării cu obiectivele și cu evaluarea, realizarea de conexiuni intradisciplinare și transdisciplinare.
- c) **Învățarea peer-to-peer** - Această metodă încurajează elevii să învețe unii de la alții. Elevii pot preda, explica și ghida pe colegii lor în învățarea unor subiecte specifice. Acest lucru nu numai că îmbunătățește înțelegerea materiei, dar dezvoltă și abilități de comunicare și empatie. Participanții se situează pe același nivel – niciunul nu este desemnat pentru rolul tradițional de profesor sau elev. În schimb, oricine are o cunoaștere specifică despre, sau experiență cu un subiect anume poate lua rolul de mentor în orice moment. Mentorii furnizează sensul structural pentru a dirija învățarea, lucru pe care ei îl fac ascultând empatic

și întărind motivația intrinsecă, pentru a ajuta elevul să-și descopere vocea, chemarea sau pasiunea. O dată ce acea pasiune sau interes specific a fost dezlănțuită, interacțiunile constante dintre membrii grupului, cu diferitele lor abilități și talente, funcționează ca un fel de amplificator fără pereche, furnizând numeroase ieșiri (conexiuni), resurse, ajutând la învățarea mai aprofundată a fiecăruia.

- d) Realitatea virtuală (RV) și realitatea augmentată (RA) – Realitatea Virtuală (Virtual Reality) se referă la un sistem de concepte, metode și tehnici care se utilizează la elaborarea și construirea de produse software în scopul utilizării lor prin intermediul unor sisteme de calcul moderne (calculatoare și echipamente specializate). Acestea oferă modalitatea prin care calculatorul și echipamentele specializate modifică modul în care omul percepe realitatea din mediul natural, prin simularea/modelarea unei alte realități.

Realitatea augmentată reprezintă o nouă tehnologie ce oferă o experiență interactivă și unică utilizatorului. Pe scurt, realitatea augmentată combină lumea virtuală cu cea reală prin suprapunerea în timp real a obiectelor virtuale, în unele cazuri tridimensionale, într-un mediu real. De exemplu, când vei privi cu ajutorul camerei unui telefon sau a unei tablete, modelul va apărea ca și cum s-ar afla în lumea reală. Această tehnologie oferă o experiență vizuală unică ce îmbunătățește considerabil viziunea utilizatorului față de realitate. De asemenea, cu ajutorul realității augmentate, informațiile bazate pe diverse teme devin interactive și mult mai ușor de manevrat. Datorită oportunităților de experimentare în timp real pe care le oferă, tehnologia este din ce în ce mai utilizată în lumea educației, întrucât oferă posibilitatea copiilor de a învăța lucruri noi și interesante într-un mod practic. Mai mult, mărește eficiența și ajută la elaborarea unor lecții fascinante ce implică mult mai mult elevii în materie. Aceștia au oportunitatea de a explora subiectul și sunt încurajați să privească informația din mai multe puncte de vedere. Așadar, realitatea augmentată este deosebit de utilă pentru dezvoltarea gândirii critice și a abilităților de rezolvare a problemelor.

În timp ce realitatea virtuală oferă o lume complet nouă care nu are nici o legătură cu lumea reală, realitatea augmentată îmbogățește lumea reală prin suprapunerea diverselor elemente digitale.

Cea mai mare diferență dintre cele două este reprezentată de echipamentul pe care îl necesită. Realitatea virtuală are nevoie de diverse echipamente pentru ca experiența VR să poată avea loc, cum ar fi „ochelari”, controlere și altele. AR are un nivel de accesibilitate mult mai mare, întrucât necesită doar camera dispozitivului și o conexiune la internet.

- e) Inteligența artificială (IA) în educație - poate personaliza învățarea, adaptând materialele și ritmul la nevoile individuale ale elevilor. Prin analizarea datelor, inteligența artificială poate oferi feedback și sugestii pentru a sprijini progresul elevilor. Aceasta face educația mai eficientă și accesibilă. Tehnologia IA poate susține în continuare cadrele didactice, oferindu-le acces la noi instrumente și tehnologii pentru a îmbunătăți experiențele de învățare pentru elevii lor.
- f) Învățarea prin jocuri – se referă la acumularea de noi cunoștințe, deprinderi și priceperi prin intermediul jocului, recreere, stimularea creației sau chiar recapitularea cunoștințelor.

În general, jocurile sunt gândite să acopere părți ale educației și dezvoltării copilului, într-o notă relaxantă. Fiecare tip de joc are o finalitate specifică sau mai multe finalități, ancorate în diferite etape ale dezvoltării. Jocurile fiind diferite, oferă un bagaj mare de cunoștințe dacă sunt aplicate corect și la momentul potrivit particularităților copilului (vârstă, stare de sănătate, interes).

Aceste metode inovatoare de învățare în școli au ca scop creșterea motivării, a implicării și a rezultatelor academice ale elevilor. Ele transformă educația dintr-un proces static, într-o experiență dinamică și adaptabilă. Cu tehnologia și creativitatea continuă, viitorul educației se anunță captivant și plin de oportunități pentru elevii de toate vârstele.

Procesul de învățare este unul personal și în continuă evoluție, iar folosirea modurilor de învățare adecvate poate transforma experiența de învățare într-una plină de succes și satisfacții.

În concluzie, există mai multe moduri de a învăța mai ușor, iar utilizarea tehnicilor de învățare rapidă și eficientă va avea un impact semnificativ asupra procesului de asimilare a cunoștințelor și a performanței învățării. Prin explorarea și aplicarea tehnicilor potrivite, rezultatele tinerilor pot fi îmbunătățite în diferite domenii, de la educație, la carieră și la dezvoltare personală.

Bibliografie:

1. Cerghit, I. "Metode de învățământ" Editura Didactică și Pedagogică, București, 1998.
2. Halliday, S. and Green, M. "A Geometric Modeling and Animation System for Virtual Reality." Virtual Reality Software and Technology (VRST 94), 71-84, Singapore
3. Clinciu, A., Usaci, D. "Psihologie educațională", Brașov, 2008

Rolul metodelor interactive de grup în stimularea comunicării la clasa pregătitoare.

Liceul Teoretic „Șerban Vodă” Slănic
Prof.Înv. Primar, Bădulescu Constanța Margareta

Metodele interactive de grup sunt modalități moderne de stimulare a comunicării, de exersare a capacităților de analiză, de dezvoltare a creativității copiilor. Specific acestor metode este faptul că ele promovează interacțiunea dintre școlari, schimbul de idei, de cunoștințe, asigurând un demers interactiv al actului de predare-învățare-evaluare. Prin folosirea acestor metode, școlarii depun un efort intelectual, de exersare a proceselor psihice, de abordare a altor demersuri interdisciplinare prin studiul mediului concret și prin corelațiile elaborate interactiv, în care își asumă responsabilități, formulează și verifică soluții.

De asemenea, aceste metode activează toți copiii, le dezvoltă comunicarea, creativitatea, independența în gândire și acțiune, îi ajută să ia decizii corecte și să argumenteze deciziile luate. Aceste metode presupun respectarea particularităților de vârstă, îmbinarea diferitelor forme de activitate, îmbinarea muncii individuale cu munca pe grupuri și activitatea frontală, evaluarea corectă a rezultatelor obținute și reconstituirea relației învățătoare-copil. Metodele de învățare activă implică copiii în procesul de învățare în sensul formării lor ca participanți activi la procesul de educare, astfel fiind ajutați să înțeleagă lumea în care trăiesc și să aplice în diferite situații de învățare ceea ce au învățat. Aceste metode sunt folosite din ce în ce mai mult în practica educațională alături de cele tradiționale ori în combinație cu acestea. În continuare voi prezenta câteva metode interactive de grup pe care le-am folosit în activitatea educativă, în funcție de obiectivele urmărite la fiecare activitate.

Schimbă perechea este o metodă interactivă de grup pe care am folosit-o în activitățile cu școlarii clasei pregătitoare în activități de observare, activități de convorbire, activități practice, etc. Această metodă are ca obiectiv stimularea comunicării și rezolvarea de probleme prin lucru în pereche.

Exemplu. „Fructe de toamnă”- observare, am urmărit ca prin lucru în pereche, copiii să descopere cât mai multe caracteristici ale fructelor care se coc în anotimpul toamna. Am organizat copiii în două cercuri concentrice după ecusoanele pe care le aveau în piept, în interior copiii cu frunze galbene, în exterior copiii cu frunze verzi. La îndemnul învățătoarei, copiii au luat din coș un fruct la alegere pe care l-au observat, l-au analizat pentru a spune totul despre el. Perechea a analizat fructul timp de 3-5 minute. La comanda învățătoarei „schimbă perechea” copiii din interior s-au deplasat și au format o nouă pereche. Copiii din cercul exterior au făcut o sinteză a observațiilor anterioare și au continuat analiza cu noua pereche pentru descoperirea caracteristicilor fructului prin câți mai mulți analizatori. Perechile s-au schimbat atunci când s-au epuizat toate ideile copiilor și când fiecare copil a făcut pereche cu toți membrii grupei.

Brainstormingul, în traducere directă „furtună în creier, sau „asalt de idei,, este o metodă pe care am folosit-o pentru a ajuta copiii să emită cât mai multe idei pentru soluționarea unor probleme, fără a critica soluțiile găsite. Această metodă am utilizat-o frecvent în activitățile de dezvoltare a limbajului pentru a da frâu liber imaginației copiilor și a le dezvolta capacitățile creatoare. Cu rezultate bune am folosit brainstormingul în cadrul povestirilor create după un tablou, sau un șir de ilustrații, în lecturile după imagini, convorbiri și jocuri didactice.

Exemplu: „**De ce îmi place anotimpul primăvara?**”-convorbire. La începutul activității copiii au stabilit împreună caracteristicile anotimpului primăvara pornind de la întrebarea „Ce știți despre anotimpul primăvara?”, fiecare copil a răspuns printr-un enunț scurt în ordinea stabilită fără a repeta ideile colegilor. Ideile emise sunt direct proporționale cu numărul membrilor grupului. După enunțarea ideilor, copiii au fost rugați să reflecteze asupra lor și să se pronunțe care sunt cele mai aproape de adevăr. Au fost subliniate ideile care se încadrau în sarcina didactică și care conturau ideea finală. Aceste caracteristici sunt împărțite în 3 categorii:

- Caracteristici care țin de evoluția naturii;
- Caracteristici care țin de relația omului cu mediul în anotimpul primăvara;
- Caracteristici care nu se încadrează în nici o categorie și care vor fi eliminate.

Explozia stelară este o metodă de stimulare a creativității și o modalitate de relaxare a copiilor. Ea se bazează pe formularea de întrebări pentru rezolvarea de probleme. Am folosit această metodă cu bune rezultate în activitățile de lecturi după imagini, convorbiri, memorizări, povestiri. Ca material didactic am folosit o stea mare, cinci stele mici de culoare galbenă, cinci săgeți roșii și jetoane. Pe steluța mare am așezat o imagine legată de tema abordată, iar pe cele cinci steluțe mici am scris câte o întrebare de tipul CE ?, CINE ?, UNDE? , DE CE ?, CÂND ?. Prin folosirea acestei metode, am urmărit dezvoltarea potențialului creativ al școlărilor, familiarizarea lor cu strategia elaborării de întrebări de tipul prezentat mai sus, exersarea capacității acestora de a alcătui propoziții interogative pe baza conținutului unor imagini și nu în ultimul rând rezolvarea problemelor prin găsirea răspunsurilor la întrebările adresate.

Diagrama Venn are o largă aplicabilitate și am folosit-o cu succes în activitățile de observare, povestiri, convorbiri, jocuri didactice, etc.. Diagrama Venn este formată din 2 cercuri care se suprapun parțial. În spațiul care intersectează cele două cercuri am așezat, desenate sau scrise, asemănările dintre două obiecte, idei, concepte, iar în cele două cercuri am așezat aspectele specifice ale acestora. Pentru fixarea și evaluarea cunoștințelor copiilor, am folosit aceasta metodă în activitățile de povestire, observare, convorbire, etc.

Exemplu:„**Totul despre păsări**”- convorbire, școlarii au realizat o diagramă în care au evidențiat asemănările și deosebirile existente între păsările de curte și păsările sălbătice. De asemenea, am folosit această metodă în jocul didactic „**În lumea poveștilor**” cu scopul de a verifica cunoștințele copiilor privind poveștile învățate. În cadrul acestui joc, copiii au realizat

o diagramă Venn în care au așezat în cele două cercuri personajele specifice fiecărei povești, iar în arealul în care se suprapun cele două cercuri au așezat personajele comune .

Turul galeriei este o metodă de învățare prin cooperare ce îi încurajează pe elevi să-și exprime opiniile proprii. Produsele realizate de copii sunt expuse ca într-o galerie, prezentate și susținute de secretarul grupului, urmând să fie evaluate și discutate de către toți elevii, indiferent de grupul din care fac parte. Turul galeriei presupune evaluarea interactivă și profund formativă a produselor realizate de grupuri de elevi.

Exemplu: Povestea „Fluierul fermecat” de Victor Eftimiu. Am prezentat copiilor povestea și slide-urile pregătite pentru ilustrarea ei, apoi am format patru echipe prin numărare de la 1 la 4 în mod repetat. Am alcătuit, astfel, echipele care au primit numele culorilor meselor la care s-au așezat: verde, roșie, albastră și galbenă.

Am solicitat echipei să se consulte și să decidă care vor fi aspectele pe care vor dori să le reprezinte prin desenul lor, astfel încât să redea cât mai multe aspecte, detalii pe care le-au sesizat în povestea audiată. Am cerut copiilor să folosească tot spațiul de lucru (o coală A3) și să coloreze imaginea folosind culori calde și nuanțe variate. În timpul alocat lucrului, copiii au găsit strategii de grup pentru a termina în timpul acordat și pentru o redare cât mai artistică ale aspectelor ilustrate în povestea audiată.

Metoda pălăriilor gânditoare este o metodă-joc pentru stimularea creativității participanților și se bazează pe interpretarea de roluri în funcție de pălăria aleasă. Sunt șase pălării gânditoare, fiecare având câte o culoare: alb, roșu, galben, verde, albastru și negru. Membrii grupului își aleg pălăriile și vor interpreta rolul precis, așa cum consideră mai bine. Rolurile se pot inversa, participanții sunt liberi să spună ce gândesc, dar să fie în acord cu rolul pe care îl joacă. Culoarea pălăriei este cea care definește rolul, iar pentru succesul acestei metode este bine ca materialul didactic să fie variat și bogat pentru a-i atrage pe elevi.

Exemplu: „Scufița Rosie” –povestirea copiilor

Pălăria albă –redă pe scurt textul povestirii.

Pălăria albastră –o caracterizează pe Scufița Roșie în comparație cu lupul: veselă, prietenoasă, dar neascultătoare, în timp ce lupul este rău, lacom, șiret, prefăcut. Arată ce se întâmplă când un copil nu ascultă sfaturile părinților.

Pălăria roșie –arată cum Scufița Roșie își iubea mama și bunica; iubește florile și natura, își exprimă compasiunea față de bunica, bucuria pentru vânător și supărarea față de lup.

Pălăria neagră - critică atitudinea Scufiței Roșii, care trebuia să asculte sfaturile mamei, trebuia să ajungă la bunica bolnavă. Consideră ca nu trebuia să aibă încredere în lup și nu trebuia să dea informații despre intențiile ei.

Pălăria verde –acordă variante Scufiței Roșii: dacă dorea să ofere flori bunicii trebuia să ceară mamei să cumpere un buchet de flori; dacă dorea să culeaga flori trebuia să-i ceară mamei să o însoțească în pădure; lupul o putea ajuta să culeaga flori mai repede pentru bunica.

Pălăria galbenă –gasește alt final textului. Scufița Roșie putea să nu stea de vorbă cu lupul; lupul putea să-i arate drumul cel mai scurt spre casa bunicii; animalele din pădure o sfătuiesc pe Scufița Roșie să nu asculte de lup etc.

Metoda R.A.I.(Răspunde – Aruncă - Interoghează) este o metodă de fixare și sistematizare a cunoștințelor, dar și de verificare. Are la bază stimularea și dezvoltarea capacității copiilor de a comunica prin întrebări și răspunsuri ceea ce au învățat. Copilul care aruncă mingea adresează o întrebare copilului care o prinde. Copilul care prinde mingea răspunde la întrebare apoi aruncă mingea altui coleg adresându-i o altă întrebare.

Exemplu: „Din tainele pădurii”

Întrebări și răspunsuri –exemplificări

- Cine trăiește în pădure? –*Animalele salbatice trăiesc în pădure.*
- Cine îngrijește pădurea? –*Pădurarul are grijă de copaci și de animale.*
- Ce animale trăiesc în pădurile noastre? –*Lupul, ursul, vulpea, veverița, ariciul, iepurașul etc.*
- Cine împușcă animalele? –*Vânătorul atunci când are voie.*
- Cine face aerul curat în pădure? –*Pomii și plantele.*
- Care sunt semnele toamnei în pădure? –*Cad frunzele, unele păsări pleacă, animalele își fac adăpost pentru iarnă.*

Metoda cubului presupune explorarea unui subiect din mai multe perspective. Constă în realizarea unui cub pe ale cărui fețe sunt scrise cuvintele: descrie, compară, analizează, asociază, aplică, argumentează, se anunță tema, se împarte clasa în 6 grupe, fiecare dintre ele examinând o temă de pe fețele cubului.

Exemplu: Anotimpurile

- Descrie: *culorile, formele, mărimile etc.*
- Compară: *ce este asemănător, ce este diferit.*
- Analizează: *spune din ce este făcut.*
- Asociază: *la ce te îndeamnă să te gândești?*
- Aplică: *la ce poate fi folosită?*
- Argumentează: *pro sau contra și enumeră o serie de motive care vin în sprijinul afirmației tale.*

Din multitudinea de metode interactive, am prezentat pe scurt doar câteva pe care le-am aplicat la grupă, metode prin care noul și căutarea de idei conferă activității ”un mister didactic” în care copilul e participant activ la propria formare.

Bibliografie:

1. Breben Silvia, Goncea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela – *Metode interactive de grup-ghid metodic*, Editura Arves, 2002;
2. Breben Silvia, Ruiu Georgeta, Gongea Elena – *Activități bazate pe inteligențe multiple*, Editura Reprograph, Craiova, 2005;
3. Gluiga Lucia, Spiro Jodi – *Învățarea activă, Ghid pentru formatori și cadre didactice*, București, 2001.

Tema 2.4. b Resursă educațională deschisă RED

Am folosit în cadrul unei lecții de recapitulare a cunoștințelor din această unitate tematică, aplicația *LearningApps.org*, ca o metodă alternativă , pentru ca lecția să fie mai atractivă. Am realizat un exercițiu de recapitulare și sistematizare a cunoștințelor despre textul literar/ non-literar; folosirea corectă a semnelor de punctuație; folosirea corectă a cuvintelor sa/ s-a; identificarea cuvintelor după numărul de silabe, poziția unei litere; despărțirea cuvintelor în silabe.

Elevii erau obișnuiți din lecțiile on-line cu această aplicație. Le-am cerut să își aducă telefoanele la școală. După o discuție despre siguranța pe internet, prin accesarea anumitor site-uri, le-am explicat în ce constă jocul și cum vor rezolva sarcinile de lucru, precum și despre modalitatea de primire a feed-backului. Le-am explicat, că chiar dacă greșesc au posibilitatea să se corecteze și să rezolve încă o dată exercițiul.

.Elevii au accesat linkul dat de mine și au rezolvat exercițiile individual. Fiecare tip de exercițiu are un feed-back imediat, în sensul în care elevul, dacă rezolvă corect sarcina de lucru , aplicația îi arată dacă a rezolvat corect sau nu. Pentru sarcina rezolvată incorect le apare un emoji trist.

.După fiecare tip de exercițiu, am verificat oral , frontal, modalitatea de rezolvare corectă, prin proiectarea , cu ajutorul laptopului și a videoproietorului a exercițiilor și am dat și eu feed-back elevilor. Elevii au fost foarte încântați și au rezolvat cu plăcerile exercițiile date.

Jocul realizat de mine se poate accesa de pe următorul link, pe aplicația *LearningApps.org*.

<https://learningapps.org/watch?v=pjvrk3otn21>

Aria curriculară : Limbă și comunicare

Disciplina : Comunicare în limba română

Clasa a II a

Unitatea tematică: Farmecul iernii

Subiectul: Iată ce știm!

Tipul activității: de recapitulare și sistematizare a cunoștințelor

Competențe specifice vizate:

- 1.3. Identificarea sunetelor și silabelor în cuvinte și a cuvintelor în enunțuri rostite cu claritate
- 1.4. Exprimarea interesului pentru receptarea de mesaje orale, în contexte de comunicare cunoscute -- aplicații interactive în jocurile pe computer
- 3.2. Identificarea mesajului unui text în care se relatează întâmplări, fenomene din universul cunoscut

4.2. Redactarea unor mesaje simple, cu respectarea convențiilor de bază

Alte competente vizate: una din competențele cheie, care formează profilul de formare al absolventului de clasa a IV a: *competența digitală*.

Obiective operaționale:

O1: să selecteze semnul de punctuație corect , în propozițiile date

O2: să bifeze varianta corectă din cele două date, pentru fiecare sarcină de lucru (despărțirea unui cuvânt în silabe; numărul de cuvinte din cadrul propoziției; cuvântul care are în componență un grup de litere)

O3: să identifice cărui tip de text aparține fiecare enunț dat sau fiecare imagine dată: literar sau non-literar

O4: să identifice cuvintele date ,care se potrivesc fiecărui cuvânt dat: sa /s-a

O5: să ordoneze corect cuvintele date pentru a forma o propoziție

O6: să folosească corect și responsabil aparatul digital, cu ajutorul aplicației ***LearningApps.org***.

Resurse procedurale: explicația, conversația, exercițiul, problematizarea, jocul didactic, munca independentă

Resurse materiale: Smartphone, conexiune internet, laptop, ecran de proiecție, videoproiector, aplicația ***LearningApps.org***.

<https://learningapps.org/watch?v=pjvrk3otn21>

Forme de organizare: frontal, individual

Durata: 35 de minute

Proiectarea lecției este în acord cu programa școlară pentru Comunicare în limba română, aprobată în Anexa nr. 2 la ordinul ministrului educației naționale nr. 3418/19.03.2013

Bibliografie:

Resurse TIC: aplicația ***LearningApps.org***.

Programe școlară în vigoare

PREDAREA-ÎNVĂȚAREA-EVALUAREA PE BAZA INTELIGENȚELOR MULTIPLE ȘI TEAM-TEACHING-UL

PROF. CARMEN VERONICA BĂJENARU
COLEGIUL NAȚIONAL „I.L.CARAGALE” PLOIEȘTI, PRAHOVA

Pentru a forma elevii, trebuie să cunoaștem mai întâi modul în care se dezvoltă de la o vârstă la alta, să identificăm particularitățile lor psihogenetice, astfel încât să putem interveni în procesul lor de formare „*Problema inteligenței preocupă mereu cadrele didactice, întrucât reușita școlară, printre altele, presupune și un anumit nivel mintal*”. (D.A. Pidgeon).

Conform cu teoria inteligențelor multiple, prezentată în premieră de profesorul Howard Gardner, de la universitatea Harvard, există o diversitate de abordări pe care un om le folosește pentru a percepe, înțelege și a-și forma o imagine asupra lumii – cu alte cuvinte, mai multe tipuri diferite de inteligență. Oameni diferiți au inteligențe diferite sau diferite combinații ale acestora, care le influențează modul de a învăța. Dacă ne gândim la copii, la oameni în general, ca la niște persoane care învață toată viața, ale căror capacități de învățare au puncte tari și puncte slabe, putem îmbunătăți procesul de învățare dacă le arătăm celor ce învață (indiferent de vârsta pe care o au) cum să recunoască și să folosească diferențele lor educaționale.

Faptul că domeniul de manifestare determină inteligență care este valorizată, subliniază importanța actului educativ în dezvoltarea uneia sau mai multora dintre inteligențele umane în funcție de oportunităților și posibilitățile de dezvoltare. Gardner susține că „*s-ar putea ca oamenii să fie cel mai bine motivați să învețe atunci când desfășoară activități pentru care au talent. Realizând asemenea activități este aproape sigur că ei vor face progrese și vor evita frustrări nemeritate.*”

Este deci dreptul fiecărui individ de a fi tratat diferențiat în așa fel încât să se asigure o dezvoltare armonioasă a personalității sale, în funcție de dominantele sale de inteligență și tipul său de personalitate. În opinia lui Gardner „*este datoria educatorilor nu doar să încerce să-i motiveze pe elevi în masă, ci mai degrabă să identifice activități care vor oferi rapid răsplată pentru un anumit grup de elevi predispuși.*”

Concepția științifică privitoare la tratarea individuală a elevilor constă în cunoașterea gradului de evoluție a diferitelor procese psihice, a gradului de dezvoltare, a tipului de inteligență caracteristică fiecărui copil, pentru a putea folosi mijloace adecvate în scopul dezvoltării acesteia la nivelul standardelor școlare.

Diferențierea vizează tehnologia didactică, diferențierea sarcinilor de muncă independentă în clasă sau acasă, stimularea inițiativelor și intereselor personale ale elevilor.

Diferențierea se realizează prin modul de organizare a activității școlare, a activității didactice și prin metodologia didactică aplicată.

Distingem patru moduri de organizare a activității:

- Activitate colectivă, caracterizată prin transmiterea informației de la cadrul didactic către elevi;
- Activitate pe grupe, în general omogene, constituite după un anumit criteriu;
- Activitate pe echipe, grupe eterogene, constituite după preferința elevilor pentru o activitate;
- Activitate individuală, independentă.

Învățământul diferențiat nu face nimic altceva decât să se centreze pe nevoile fiecărui elev în parte. Se accentuează modalitățile de lucru în echipă, cât și individual, iar cadrul didactic

cunoscându-le nivelul și interesele, poate folosi diferite grade de dificultate ale lucrărilor, formele de învățare fiind adaptate.

Tehnicile de diferențiere nu fac altceva decât să vină în ajutorul elevului, prin intermediul cadrului didactic. Cadrul didactic, nu numai că facilitează activitățile de învățare, ci îi oferă încredere în propriile forțe pentru atingerea obiectivelor procesului instructiv-educativ.

Un învățământ de calitate este acela în care toți elevii, indiferent de mediul de proveniență și de nivelul dezvoltării intelectuale, sunt sprijiniți și încurajați în dezvoltarea lor.

Predarea în echipă este o metodă didactică modernă care permite promovarea într-o manieră concretă, a interdisciplinarității în învățământ, asigurarea unor sinteze coerente pe o anumită problematică, demersul având și o mare forță formativă asupra elevilor. Practic, este vorba de desfășurarea lecțiilor în condițiile în care nu una, ci mai multe persoane sunt implicate în actul didactic.

Predarea în echipă este o alternativă, o variantă a activității didactice clasice, care se poate aplica doar la anumite capitole, lecții sau secvențe de lecții, și nu în orice condiții.

Activitatea în echipă conduce la anumite avantaje:

- Dezvoltă nu numai un singur tip de relații deja existent, între profesor și elev sau între elevi și un profesor, ci și noi tipuri de relații interumane mai consistente și organizate într-o manieră coerentă;

- Dezvoltă deprinderea de a învăța cum să învețe, de unde interesul echipelor față de procesul de învățare;

- Dezvoltă deprinderea de a învăța să schimbi ideile proprii cu cele ale partenerilor ;

- Stabilizează și dezvoltă voința și aptitudinea de a-și gestiona cât mai responsabil propriul timp, cel necesar schimbării și progresului comunității școlare.

Predarea în echipă de cadre didactice presupune:

- Existența variațiilor în cunoștințe, competența și capacitățile profesorilor;

- Exercițierea asupra elevilor a unei influențe pedagogice mai diverse;

- Procesul de învățare este abordat mai flexibil;

- Calitățile umane, în special cele de comunicare, sunt predominante în echipă;

- Schimbarea ritmului, a stilului de predare are darul de a capta atenția, de a menține interesul elevilor pe tot parcursul orei;

- Realizarea interdisciplinarității;

- Intervenția complementarității.

Team teaching –ul, pedagogia de grup sau predarea în echipă a câștigat numeroși adepți în rândurile specialiștilor și ale educatorilor practicieni, în ultimul deceniu.

Team Teaching este un mod de lucru colaborativ care se bazează pe încredere, comunicare, consecvență, organizare, flexibilitate, respect, sprijin reciproc și care presupune:

- Planificarea în echipă a activităților de învățare;

- Organizarea predării individual sau împreună, acordând atenție sistematizării și continuității în învățare;

- Discuții despre parcursul educativ al fiecărui copil din clasă și stabilirea de măsuri în funcție de nevoi;

- Verificarea în echipă a caietelor, a fișelor de lucru și a temelor copiilor (opționale); decizii comune privind activitățile suplimentare propuse copiilor;

- Decizii și muncă în echipă în cadrul proiectelor tematice lunare, dar și în cadrul ieșirilor în afara școlii;

- Însurubarea observațiilor zilnice într-un feedback ce se comunică părinților săptămânal/lunar.

Avantajele acestui sistem de lucru sunt următoarele:

- Elevii beneficiază de experiențe personale variate – profesorii au domenii de expertiză diferite: comunicare, științe sau arte etc.

- Elevii beneficiază de stiluri de predare diferite, ceea ce înseamnă o strategie de reducere a rămănerilor în urmă la citit, socotit etc.

- Se acordă mai multă atenție fiecărui elev în parte;

- Copiii au în față un exemplu real de muncă în echipă;

- Comunicarea cu părinții se face în timp real și devine mai eficientă; întâlnirile pot fi mai dese, în funcție de nevoi.

Predarea în echipă implică un grup de instructori care lucrează în mod intenționat, în mod regulat și cooperativ, pentru a ajuta un grup de elevi de orice vârstă să învețe.

Profesorii stabilesc împreună obiective pentru materia pe care trebuie să o predea, proiectează o programă, pregătesc planuri individuale de lecție, curriculum adaptat, plan de intervenție personalizat (după caz), predau elevilor și evaluează rezultatele. Aceștia împărtășesc opinii, se „ceartă” unul cu celălalt și chiar îi provoacă pe elevi să decidă ce abordare este mai bună.

Echipele pot fi echipe pentru o disciplină, pentru o lecție interdisciplinară în cadrul unei școli care se întâlnesc cu un set comun de elevi pe o perioadă extinsă de timp. Profesorii noi pot face echipe cu profesori veterani. Diferitele personalități, voci, valori și abordări sporesc interesul, păstrează atenția și împiedică plictiseala.

Lucrând ca o echipă, profesorii modelează respectul față de diferențe, interdependența și abilitățile de rezolvare a conflictelor. Membrii echipei stabilesc împreună obiectivele și conținutul care urmează a fi predat, selectează materiale comune, cum ar fi texte și filme, și concep teste de evaluare pentru toți elevii ținând cont de dezvoltarea cognitivă a elevilor, în special a celor cu cerințe educaționale speciale speciale din clasă.

Renunțarea la modelul de învățământ unic, single-course, single-teacher, care a fost acceptat pentru a fi încurajat, încurajează alte inovații și experimente.

Programele de remediere și secțiunile de onoare oferă alte oportunități atractive de a pune la dispoziție programe de învățământ adecvate și eficiente pentru elevii cu nevoi sau interese speciale. Aceștia pot aborda diferite abilități de studiu și tehnici de învățare. Învățarea în echipă poate, de asemenea, să compenseze pericolul impunerii de idei, valori și mentalități asupra minorităților sau a grupurilor etnice mai puțin puternice. Profesorii din diferite medii pot să se îmbogățească cultural unul pe altul.

Predarea în echipă răspândește responsabilitatea, încurajează creativitatea, aprofundează prietenia și construiește comunitatea în rândul profesorilor. Profesorii se completează reciproc. Aceștia împărtășesc perspective, propun noi abordări și pun la încercare ipoteze. Ei învață noi perspective și intuiții, tehnici și valori.

Lucrul în echipă îmbunătățește calitatea predării, deoarece diverși specialiști abordează același subiect din diferite unghiuri: teorie și practică, trecut și prezent, diferite genuri sau origini etnice. Evaluarea făcută de o echipă de profesori va fi mai vizibilă și mai echilibrată decât introspecția și autoevaluarea unui profesor individual.

Învățarea în echipă face mai multe solicitări în ceea ce privește timpul și energia. Membrii trebuie să organizeze timpi convenabili pentru planificare și evaluare.

Discuțiile pot fi drenate și deciziile de grup durează mai mult. Regândirea materiei pentru a se potrivi cu metoda de predare a echipei este adesea incomodă.

Problemele legate de predarea în echipă sunt numeroase și complexe. Nici un model unic de predare în echipă nu va avea drept rezultat succesul pentru o anumită situație de predare. Orice program de predare a echipei trebuie să fie personalizat pentru a se potrivi curriculumului, profesorilor și elevilor.

Acest „parteneriat în predare” reprezintă un mijloc de asistență acordată profesorilor de alți profesori când se introduc metode de lucru noi.

Partener poate fi:

- un coleg de aceeași specialitate, cu o experiență educativă mai bogată (care poate juca rol de îndrumător);
- un coleg cu o altă specializare, de obicei una înrudită.

Eficiența unui parteneriat depinde de:

- evaluarea eficienței profesorului;
- predarea în echipă a unor teme ce se pretează la abordări interdisciplinare. Se propun ca principale strategii de acțiune didactică și respectiv de formare continuă a cadrelor didactice:
  - Învățarea prin interacțiune;
  - Negocierea obiectivelor propuse în activitate;
  - Folosirea demonstrației, aplicării și a feedback-ului;
  - Valorizarea evaluării permanente prin procedee variate;
  - Asigurarea unui sprijin constant în predare-învățare

În esență, procesul de coaching profesionist facilitează schimbarea, evoluția, dezvoltarea, pasul elevilor pe o treaptă superioară, astfel încât acesta să ajungă să traiască viata pe care și-o doresc.

Bibliografie:

Cerghit Ioan, *Metode de învățământ*, ediția a III-a, Editura Didactică și Pedagogică R.A., București 1997.

Cerghit Ioan, Neacșu Ioan, Negreț-Dobridor Ion, Pânișoară Ion Ovidiu, *Prelegeri pedagogice*, Editura Polirom, Iași, 2001.

Dinamica grupului și a echipei, A. Neculău, Editura Polirom, 2077
<https://www.scribd.com/document/96187323/Dinamica-de-Grup-Si-Munca-in-Echipa>

1. Gardner, H. – 2007. *Inteligențe multiple. Noi orizonturi pentru teorie și practică*, Editura Sigma, București.

2. Roco, M. – 2001. *Creativitate și Inteligență Emoțională*, Editura Polirom, Iași

PERSPECTIVE SI PROVOCARI ÎN CADRUL PROCESULUI DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE

Prof. Inv. Presc. Balabaneanu Alina
Grădinița Nr.283 Bucuresti

Rolul educației este de a forma ființa socială, de a-l socializa pe copil. În realitate, educația are un caracter pluridimensional și o definiție adecvată trebuie să ia în considerare în egală măsură ambele dimensiuni, astfel încât să poată orienta acțiunea educativă pentru a răspunde atât nevoilor individului, cât și celor ale societății pentru care îl formăm.

Încercând o astfel de definiție, putem spune ca educația este ansamblul de acțiuni și de influențe menite să permită ființei umane să-și dezvolte capacitățile fizice și intelectuale, dar și sentimentele și atitudinile morale și estetice, în scopul responsabilizării și integrării sociale optime ca cetățean.

Din ce în ce mai multe probleme sociale intră în școală, ceea ce face ca școala să nu mai poată sta departe de comunitatea din care face parte. Pentru mulți ani, o echipă de cercetători condusă de J. Epstein a inițiat studii pentru a identifica premisele și modalitățile pe care trebuie să le aibă în vedere școlile pentru a dezvolta și implementa programe de parteneriat largi. Din această muncă au rezultat șase tipuri fundamentale de implicare, fiecare putând fi operaționalizat prin sute de practici la nivelul școlilor: calitatea de părinte (parenting), comunicarea între casă și școală, voluntariatul, învățarea acasă, luarea deciziilor, colaborarea cu comunitatea.

Comunitatea oferă o largă varietate de resurse importante de care școlile și familiile se pot folosi mai ușor pentru binele copiilor. De asemenea, participarea comunității la luarea de decizii poate îmbrăca următoarele forme: stabilirea priorităților, planificarea și executarea programelor, participarea la împărțirea beneficiilor din cadrul instituției, participarea la monitorizarea și evaluarea proiectelor.

Referitor la implicarea părinților în sfera educației formale, cercetările recente confirmă existența unor conexiuni pozitive între implicarea familiei și succesul școlar al elevilor, dar se cunoaște încă destul de puțin despre care practici, pentru cine și de ce se întâmplă asta.

Participarea lor în cadrul activităților educaționale din școală este un prilej pentru adulți de a-și împărtăși abilitățile și interesele, ceea ce contribuie la crearea unei relații pozitive cu propriii copii și cu școala, precum și la dezvoltarea conștiinței proprii valori și a încrederii în sine, iar pe de alta parte implicarea alături de ceilalți părinți din comunitate creează oportunități și rețele de implicare sporite, sedimentează relațiile sociale și poate crește sentimentul de control asupra mediului de viață.

Școlile pot beneficia de suportul moral, informațional și economic al familiilor și comunității. S-a demonstrat că în școlile unde există și se implică comunitatea, ea devine o bogată sursă de materie primă care poate fi folosită pentru a face procesul de predare-învățare mai legat de realitate și mai profund. De asemenea, comunitățile oferă mediul și contextul care poate întări valorile, cultura și învățarea în școală.

Când aceste prime două instituții (familia și școala) formează o echipă, școala devine o adevărată forță în societate, prin promovarea unei dezvoltări integrale și continue a copiilor. Pentru a se ajunge la aceasta, școlile “trebuie să devină mai sensibile, responsabile, centrate pe copil și să se afle în strânsă legătură cu comunitatea și familia” .

Educația permanentă reprezintă un principiu organizatoric și filozofic care presupune că educația este un continuum existențial ce poate avea la bază un sistem complex de mijloace care trebuie să răspundă nevoilor și aspirațiilor de ordin educațional și cultural ale fiecărui

individ. În contextul dinamicii și complexității actuale, educația permanentă reprezintă unul dintre răspunsurile fundamentale la provocările societății contemporane.

Scopul final al educației este să sporească calitatea vieții. Încercând să înlăture confuziile multiple referitoare la înțelegerea conceptului de educație permanentă, Emil Păun subliniază: „educația permanentă nu este nici un sistem, nici un domeniu educativ, ea este principiul pe care se bazează organizarea globală a sistemului educațional. [...] Dificultățile punerii în practică a ideii educației permanente provin mai ales din profunzimea și radicalitatea transformărilor pe care le impune. Educația permanentă este un adevărat proiect educativ, care are un caracter prospectiv și vehiculează un sistem de valori.”

Educația permanentă este mai mult decât o paradigmă sau normă pedagogică, ea presupune existența unui sistem social concret care să includă ansamblul experiențelor de învățare oferite de către societate individului. Acest sistem are trei componente majore: educația inițială, educația adulților, educația difuză. Sistemul de învățământ reprezintă prin conținut, cuprindere și organizare un subsistem în cadrul educației permanente.

Preocuparea autoformativă se dezvoltă în procesul afirmării personalității în relație cu lumea exterioară ce apare la sfârșitul preadolescenței și când se accentuează năzuința spre realizarea de sine, autodepășire și creativitate. Motivația automodelării personalității la nivel caracterial este dată de modelul și idealul de viață ce devin scopuri ale autoeducației..

Procesul prin care subiectul face opțiunea pentru un anumit model pe care-l transformă ulterior într-un ideal propriu de viață tangibil este foarte personal și greu de anticipat. Acesta are la bază procesul de formare a unei identități de sine autentice și de dezvoltare personală în plan afectiv, moral și spiritual, precum și o permanentă autoevaluare la toate nivelele personalității.

Pornind de la conceptul de învățare și prin echivalență cu acesta, Philip Coombs a diferențiat încă din anii 70 trei tipuri (forme, moduri) de educație: formală, nonformală și informală. Semnificația corectă este cea de educație intenționată, organizată, sistematică și evaluată, încredințată unor educatori cu o pregătire specială și realizată în instituții specializate (grădiniță, școală, universitate, centru de formare).

„Educația, de cele mai multe ori, e numai pojghița sub care se desfășoară în liniște, pe încetul, firea cea adevărată” (Nicolae Iorga)

Din punctul meu de vedere, cadrele didactice ar trebui să știe cum să valorifice diversele experiențe de învățare ale elevilor, provenite din educația nonformală sau informală și să găsească căi, metode de a-și valorifica propriile experiențe de învățare din afara învățării formale, pentru a dinamiza și a eficientiza procesele didactice pe care le construiesc.

Deoarece elevii se simt valorizați, capătă încredere în ei, învață să comunice cu ceilalți, au șansa de a învăța în mod autentic și profund, din mai multe perspective despre o temă, de a interioriza diverse experiențe de învățare și de a-și clarifica propriile valori și atitudini față de cunoaștere, interiorizează un continuum între ceea ce învață la școală și ceea ce învață în alte contexte, nonformale sau informale.

Profesorii ar trebui să împărtășească experiențe de învățare proprii, din care să rezulte o anumită atitudine față de cunoaștere și un stil de lucru intelectual, să creeze un climat stimulant pentru elevi, satisfacția de a-și folosi întregul potențial cognitiv și metacognitiv în procesul didactic.

BRAINSTORMING – METODĂ DE STIMULARE ȘI DEZVOLTARE A POTENȚIALULUI CREATIV AL ELEVILOR

Prof. Balan Raluca – Grădinița Clopoțel - București

Este știut că de cele mai multe ori succesul predării, învățării depinde în mare măsură de metoda aleasă. Metodele activ-participative încearcă să dezvolte elevilor abilități cognitive de care au nevoie cei ce învață independent toată viața.

Atunci când sunt interesați, motivați, activi, elevii se simt bine, iar informațiile se rețin cu ușurință și le place să învețe sau să vină la școală.

Așadar, să-i învățăm pe elevi strategii de învățare care să le permită să înțeleagă pasajele dificile sau neatractive, mesajul unui text din manual etc.

Brainstorming-ul sau „furtuna de creier” este o metodă interactivă de dezvoltare de idei noi ce rezultă din discuțiile purtate între mai mulți participanți, în cadrul căreia fiecare vine cu o mulțime de sugestii. Rezultatul acestor discuții se soldează cu alegerea celei mai bune soluții de rezolvare a situației. Elevii se întrec astfel în a căuta idei cât mai variate, diferențiindu-se inevitabil prin potențialul creator individual.

Principiul fundamental al metodei brainstorming-ului constă în suspendarea criticii astfel încât elevii să-și exprime liber orice idee care le trece prin minte, inclusiv idei hazlii sau inaplicabile, deoarece acestea îi pot stimula pe ceilalți participanți să vină cu idei valoroase. Fiecare elev are o perspectivă unică asupra situației, iar această perspectivă este la fel de valoroasă ca a oricărui membru al grupului.

În grup nu există șefi și subalterni, elevi „mai creativi” și elevi „mai puțin creativi”. Ideile născute sunt ideile grupului și fiecare elev are aceeași importanță în nașterea ideii.

Brainstorming-ul propune amânarea evaluării unei idei în favoarea generării unor noi.

În cadrul unui grup, metoda dă posibilitatea fiecărui membru să se inspire din ideile predecesorilor.

Elevii pot să își formeze păreri care nu le-ar fi venit în minte dacă ar fi lucrat individual.

Brainstorming-ul este una dintre metodele de identificare a unor soluții novatoare, creative.

Iată câteva dintre avantajele utilizării metodei:

- stimulează participarea activă;
- dezvoltă creativitatea, spontaneitatea, încrederea în sine prin procesul evaluării amânate;
- contribuie la obținerea rapidă și ușoară a ideilor noi;

- dezvoltă abilitatea de a lucra în echipă.

Condiția primă a dezvoltării imaginației creatoare a elevilor este ca dascălul să știe ce înseamnă a fi creativ. Astfel, el nu va putea încuraja ceva ce nu înțelege sau despre care nu știe mare lucru. Una dintre sarcinile cadrului didactic este aceea de a avea cunoștințe de bază despre creativitate, despre psihologia creativității, despre posibilitățile de dezvoltare a acesteia în procesul de învățământ. O altă condiție vizează respectarea personalității creatoare a elevului.

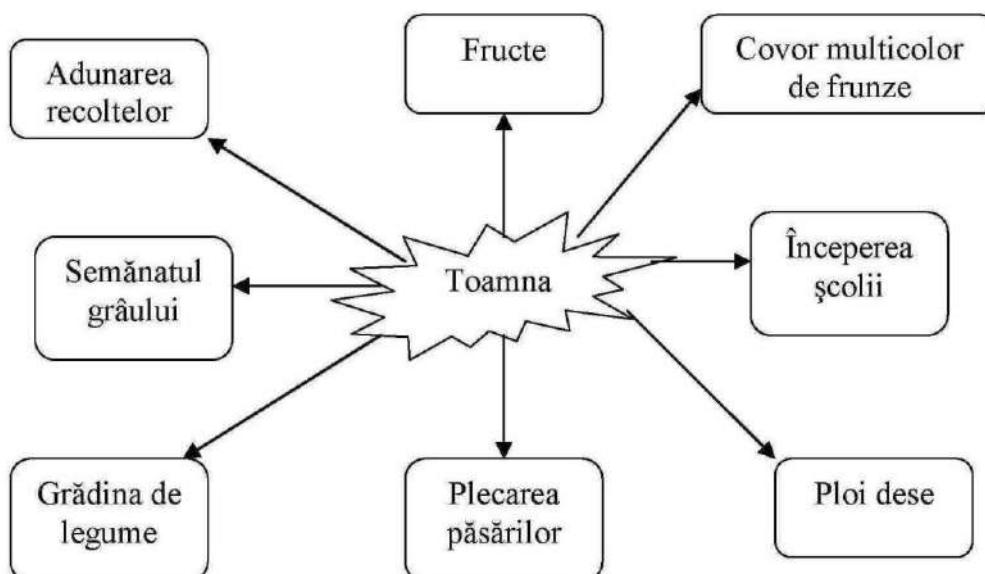
Acest lucru nu este ușor dacă ne gândim la faptul că elevii creativi pun întrebări incomode, oferă soluții inedite a unor cerințe, sunt de o curiozitate, uneori supărătoare și sunt nonconformiști.

Este foarte important ca fiecare cadru didactic să nu reprime manifestările elevilor creativi, să încurajeze libera exprimare a opiniilor, să stimuleze imaginația sau soluțiile mai deosebite.

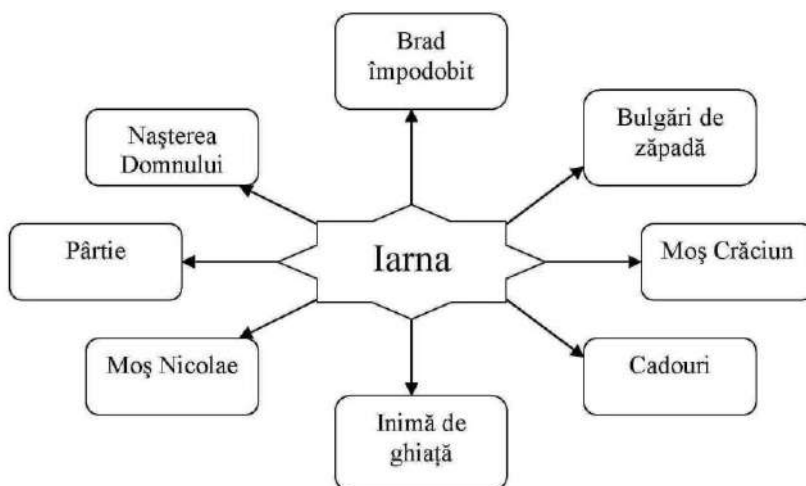
Am utilizat cu succes în cadrul activităților metoda brainstorming-ului sau „explozia de idei”. Elevii s-au întrecut în a căuta idei cât mai variate, diferențiindu-se inevitabil prin potențialul creator individual.

Iată câteva exerciții de brainstorming literar:

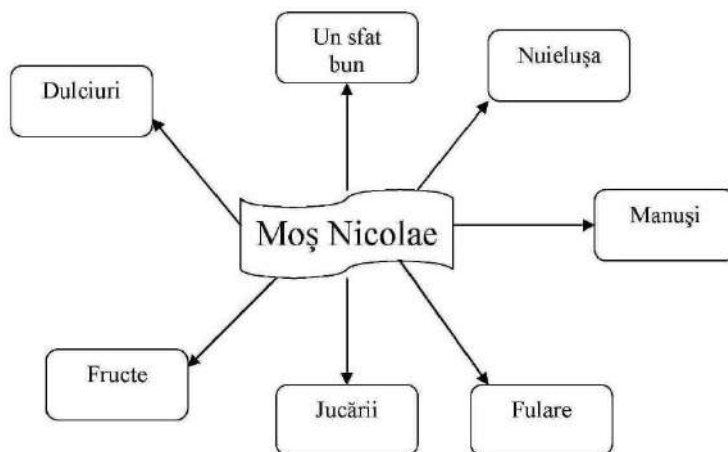
a. Pornind de la cuvântul cheie „Toamna”, elevii au realizat următorul tablou:

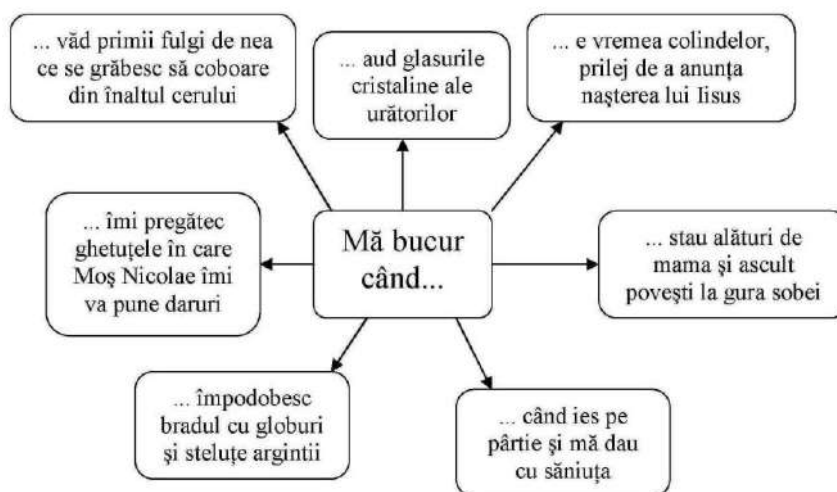
b. Pentru cuvântul „Iarna”:

c. În cadrul imaginilor-simbol, elevii au completat lista cu ceea ce pot găsi în ghetuțe de Moș Nicolae:

d. În cadrul temei „Mă bucur când...”, legată de anotimpul alb, elevii au prins gânduri alese, cum ar fi:

e. Pornind de la întrebarea „Cine-i primăvara?” s-au obținut următoarele răspunsuri:

- e zâna cu ochi albaștri, cea mai tânără dintre zâne;
- e cea care trezește natura la o nouă viață;
- cea care umple livezile de flori albe ca spuma laptelui;
- cea care prinde fluturii într-o horă a păcii;
- cea care umple ogoarele de duduital tractoarelor;
- cea care îmbracă totul în straie de un verde crud.

f. La invitația de a scrie „Un gând pentru...” elevii au găsit idei ca:

Dragă primăvară,

O dată cu bogăția de flori albe și roz din miile de livezi, mi-ai umplut sufletul de bucurie. Doresc să rămâi veșnic prințesa pomilor înfloriți.

Pentru tine, mamă scumpă,

Mamă scumpă, îți mulțimesc pentru nopțile nedormite, pentru răbdarea cu care m-ai învățat lucruri interesante, pentru clipele fericite petrecute împreună, pentru minunata familie în care găsesc sprijinul.

Bibliografie:

- Caluschi, M., *Grupul mic și creativitatea*, Editura Cantes, Iași, 2004;
- Gîrboveanu M., Nigorescu V., *Stimularea creativității elevilor în procesul de învățământ*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1999;
- Hriscu P., *A-i învăța pe elevi cum și de ce să învețe*, Editura Ștef, Iași, 2005.

AUTOEVALUAREA – O TREAPTĂ SPRE PROGRES

Prof. Bălașa Flori
Colegiul Național Militar Tudor Vladimirescu

Autoevaluarea este o formă de organizare și apreciere reprezentând expresia unei motivații lăuntrice față de învățare. Ea are efect formativ și se raportează la diferite capacități ale elevului în funcție de progresul realizat și de dificultățile pe care le are a depăși.

Elevul are nevoie să se autocunoască, fapt cu multiple implicații în plan motivațional. El să aibă un program propriu de învățare, să-și autoaprecieze și valorizeze și să-și pună în valoare propriile atitudini. Sarcina cadrului didactic este de a pregăti elevii pentru autoevaluare, de a-i face să înțeleagă criteriile după care își apreciază propria activitate. Informațiile obținute în urma autoevaluării pot fi folosite pentru a le compara cu cele ale colegilor, pentru a le prezenta periodic părinților și pentru a-și completa portofoliul său .

Modalități de autoevaluare la elevi

O modalitate de evaluare cu largi valențe formative o constituie autoevaluarea elevilor. Autoevaluarea poate să pornească de la autoaprecierea verbală și autonotarea supravegheată eventual de învățător. Pentru perfecționarea practicilor de evaluare, urmează o centrare pe obiective mult mai bine determinate. Trecerea de la evaluarea produsului la evaluarea procesului modifică înseși funcțiile evaluării. Evaluarea procesului devine un moment central și permite un demers circular sau în formă de spirală, prin care se asigură ameliorarea din interior a întregului sistem. În timp ce evaluarea tradițională, menită a garanta obiectivitatea, este pusă în situația de exterioritate în raport cu ceea ce urmează a fi evaluat, demersul sistemic se bazează pe autoevaluare, ea însăși asociată unei deschideri. La limită se poate ajunge la o evaluare fără judecare, fondată numai pe constatări. Altfel spus, obiectivul evaluării nu constă în a raporta o acțiune educativă la un ansamblu de valori, mai mult sau mai puțin absolute, în vederea unei condamnări sau aprobări, ci de a ajunge la o deschidere suficient de sistematică pentru a putea percepe legăturile între diferite elemente și, în caz de necesitate, de a acționa asupra unora dintre ele pentru a le modifica pe altele.

Componentele autoevaluării

- Elevul își va dezvolta abilitățile de autoevaluare în cazul în care profesorul va demonstra o atitudine binevoitoare față de el, încredere în forțele lui, dorința de a-l ajuta să învețe pe toate căile posibile;
- Este important ca elevul să poată să-și dea o caracteristică succintă, să-și poată autoregla activitatea de instruire. Baza activității de autoevaluare include: dezvoltarea unei atitudini critice față de sine, activizarea proceselor de gândire, organizarea eficientă a activității mintale și practice;
- Educarea nivelului realist de cerințe a elevilor, a abilităților de autoevaluare necesită un nivel înalt al acestui proces, formarea căruia cere eforturi și timp.

Efectele implicării elevilor în autoevaluare

- Învățătorul obține confirmarea aprecierilor sale în opinia elevilor, referitoare la rezultatele constatate;
- Elevul exercită rolul de subiect al acțiunii pedagogice, de participant la propria sa formare;
- Permite elevilor să aprecieze rezultatele obținute și să înțeleagă eforturile necesare pentru atingerea obiectivelor stabilite;

- Cultivă motivația interioară față de învățatură și atitudinea pozitivă, responsabilă, față de propria activitate.

Accente privind autoevaluarea:

- În învățământul formativ este necesară substituția notei în sensul tradițional al ei cu mecanismul de autoevaluare;
- Conținutul autoevaluării elevului este determinat de caracterul și formele de evaluare ale activității învățătorului;
- Nivelul format de autoevaluare a elevilor este diferit. Învățătorul trebuie să observe etapele de trecere a elevilor de la orientarea pentru notă spre autoevaluare și insistent să-i dirijeze în această direcție;
- Merită atenție deosebită funcția de proiectare a autoevaluării, care permite elevului sinestător să determine conținutul etapei ulterioare;
- Formarea deprinderilor de autoevaluare cere o muncă insistentă din partea învățătorului în educarea elevilor în scopul determinării nivelului realist al cerințelor.

Funcțiile autoevaluării

- de constatare (ce știu bine din conținuturile învățate și ce știu mai puțin bine?)
- de mobilizare (eu am reușit să fac mult, dar la tema respectivă mai am rezerve...)
- de proiectare (ca să nu am probleme în continuare, trebuie să repet următoarele...)

Căi de formare și de educare a spiritului de evaluare obiectivă:

- *Autocorectarea sau corectarea reciprocă.* Este un prim exercițiu pe calea dobândirii autonomiei în evaluare. Elevul este solicitat să-și depisteze operativ unele erori, scăderi, în momentul realizării unor sarcini de învățare. În același timp, pot exista cazuri de corectare a lucrărilor colegilor. Depistarea lacunelor proprii sau pe cele ale colegilor, chiar dacă nu sunt apreciate prin note, constituie un prim pas pe drumul conștientizării în mod independent a rezultatelor obținute în procesul de învățare.
- *Autonotarea controlată.* În cadrul unei verificări, elevul este solicitat să-și acorde o notă, care este negociată, apoi, cu învățătorul sau împreună cu colegii. Învățătorul are datoria să argumenteze și să evidențieze corectitudinea sau incorectitudinea aprecierilor propuse.
- *Notarea reciprocă.* Elevii sunt puși în situația de a se nota reciproc, fie la lucrări scrise, fie la răspunsurile orale. Aceste exerciții nu trebuie neapărat să se concretizeze în notare efectivă.
- *Metoda de apreciere obiectivă a personalității.* Constă în antrenarea întregului colectiv al clasei, în vederea evidențierii rezultatelor obținute de elevi prin utilizarea a cât mai multe informații și aprecieri – eventual, prin confruntare – în vederea formării unor reprezentări complete despre posibilitățile fiecărui elev în parte și ale tuturor la un loc.

Întrebări pe care elevii ar trebui să și le pună:

- Există un alt mod (metodă) de a rezolva această sarcină?
- Am rezolvat sarcina suficient de bine?
- Ce ar trebui să fac în pasul următor?
- Ce produs, care mă reprezintă, ar trebui să-l valorific?

Condiții necesare pentru formarea deprinderilor autoevaluative la elevi:

- Prezentarea obiectivelor pe care elevii trebuie să le atingă;
- Încurajarea elevilor în a-și pune întrebările de mai sus și de a da răspunsul în scris;

- Încurajarea evaluării în cadrul grupului;
- Completarea, la sfârșitul unei sarcini importante, a unor propoziții de genul:
  1. Am învățat...
  2. Am fost surprins de faptul că...
  3. Am descoperit că...
  4. Am folosit metoda...deoarece...
  5. În realizarea acestei sarcini am întâmpinat următoarele dificultăți...

Grilele de autoevaluare permit elevilor să-și determine, în condiții de autonomie, eficiența activităților realizate. Valențele formative ale activităților de autoevaluare pot fi sintetizate astfel:

- ajută elevul să se implice în procesul evaluării și în felul acesta să conștientizeze criteriile specifice de evaluare, ceea ce îl face să înțeleagă și să aprecieze eforturile necesare pentru atingerea obiectivelor, să înțeleagă semnificația calificativelor acordate de învățător;
- încurajează elevul să-și dezvolte procesele metacognitive, de autoreglare a proceselor de construire a propriilor cunoștințe;
- contribuie la formarea reflexivității asupra propriei activități, la conștientizarea conduitei și a gradului de adaptare a acesteia la cerințele învățării și activității școlare;
- devine disponibilă în raport cu învățarea, fiind privită ca un proces de autoreglare care accelerează învățarea;
- dezvoltă o atitudine critică față de sine, ajutând elevul să-și dea seama singur de limitele sale, de poziția pe care se situează în raport cu colegii săi;
- dezvoltă capacitatea de identificare a propriilor progrese și de ameliorare a performanțelor proprii.

Prin noile metode de evaluare se urmărește diversificarea controlului activității școlare având ca finalitate formarea unor competențe și capacități operaționale în mai multe domenii.

Evaluarea trebuie să stimuleze elevii pentru a-și ameliora rezultatele, să evidențieze progresul și nu incapacitatea lor de a realiza anumite cerințe școlare.

Finalitatea evaluării trebuie să ofere „o oglindă” a nivelului de pregătire a elevului de-a lungul unei perioade de școlaritate.

Bibliografie:

Radu, I. T. *Evaluarea în procesul didactic*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 2000.

Stoica, Adrian. a). *Metodologia elaborării testelor de progres școlar*, Colegiul Universitar Credis, 1999-2000.

b.) *Metode și instrumente de evaluare*, București, 2000.

Cucoș, C-tin. *Probleme de docimologie didactică, în Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice*, Iași, Editura Polirom, 1998.

Procesul de predare prin intermediul metodelor moderne

Prof. Bălașa Flori
Colegiul Național Militar „Tudor Vladimirescu”

Metodele moderne de predare pot fi folosite cu succes, în cadrul orelor de limba și literatura română, pentru a permite nu doar dezvoltarea unor competențe specifice acestui obiect, ci și pentru a da posibilitatea elevilor de a-și exprima originalitatea, de a fi creativi, intuitivi, de a avea curajul să își susțină punctul de vedere.

Una dintre aceste metode se numește deliberare și am utilizat-o, în cadrul unor lecții de limba și literatura română, atât pentru elevii din ciclul gimnazial, cât și pentru cei din ciclul liceal. Etapele lecției includ mai mulți pași: 1. Introducere: profesorul prezintă titlul lecției; se parcurg regulile deliberării. 2. Citirea textului: fiecare elev primește un text pentru studiu despre tema aleasă; elevii citesc individual textul; profesorul cere acestora, după parcurgerea integrală a textului, să împărtășească, în grup, informații interesante/deosebite/neobișnuite din text. 3. Formarea grupelor și discutarea textului: clasa se împarte în grupe de câte 4 elevi; profesorul cere acestora să facă schimb de idei, informații interesante, importante, identificate de către fiecare dintre ei, în text. 4. Prezentarea întrebării pentru deliberare: se precizează că fiecare text are o întrebare, pe baza căreia va fi discutată lecția, prin deliberare; întrebarea se scrie pe tablă sau se afișează pe o foaie de flip-chart și se citește cu glas tare. 5. Identificarea argumentelor: fiecare grup de elevi este împărțit în două echipe: A și B; cei din echipa A vor cauta în text cele mai puternice argumente în favoarea întrebării pentru deliberare; cei din echipa B vor cauta în text cele mai puternice argumente împotriva întrebării pentru deliberare; echipele nu comunică în timp ce identifică argumentele. 6. Prezentarea argumentelor majore: cei din echipa A prezintă argumentele din text care susțin întrebarea pentru deliberare, celor din echipa B; aceștia din urmă nu au voie să își exprime opinia, pot pune întrebări de clarificare; cei din echipa B prezintă argumentele din text împotriva întrebării pentru deliberare, celor din echipa A; aceștia din urmă pot pune întrebări de clarificare, dar nu își pot spune punctul de vedere. 7. Inversarea rolurilor: profesorul precizează că, pentru a demonstra că fiecare parte înțelege poziția celeilalte părți, rolurile trebuie să se schimbe: cei din echipa A vor căuta în text argumente împotriva întrebării pentru deliberare, iar cei din echipa B vor căuta în text argumente care să susțină întrebarea pentru deliberare. 8. Deliberarea: elevii ies din rolurile A și B și încep să delibereze; se reamintește întrebarea pentru deliberare; fiecare din grupurile de câte 4 elevi va trebui să hotărască ce poziție -pro sau contra- va adopta cu privire la întrebarea pentru deliberare, pe baza argumentelor din textul dat; acest lucru se va realiza prin negocieri la nivelul grupului mic; fiecare elev își exprimă punctul de vedere, care nu

este obligatoriu să coincidă cu poziția grupului. 9. Analiza procesului de deliberare: se reunește întreaga clasă; profesorul va pune diferite și numeroase întrebări, referitoare la procesul ce a avut loc în interiorul fiecărui grup. Un exemplu în acest sens îl pot constitui întrebări precum: Care a fost cel mai puternic argument pro sau contra întrebării pentru deliberare? Care a fost poziția individuală a elevilor? Care au fost zonele de consens/de înțelegere? Ce întrebări există încă? De unde puteți obține informații?

Lecțiile s-au desfășurat pe baza etapelor pe care le-am prezentat detaliat. Textele pe care le-au avut de citit conțineau informații selectate riguros, astfel că sarcina lor a fost să identifice în paginile parcurse argumente care să susțină întrebarea pentru deliberare, precum și argumente împotriva întrebării pentru deliberare.

Foarte importantă a fost realizarea unei atente analize a procesului în sine, obligatorie și necesară pentru a înțelege ceea ce s-a întâmplat, de ce s-a întâmplat, cum s-a întâmplat. De aceea, întrebări precum: Care a fost cel mai puternic argument pro al grupului, identificat în text, referitor la întrebarea pentru deliberare? Care a fost cel mai puternic argument contra al grupului, referitor la întrebarea pentru deliberare? Care a fost poziția ta în grupul mic? Care este opinia ta și cu ce argumente găsite în textul dat o susții? Au fost utile pentru o fixare și o sistematizare a cunoștințelor asimilate de către elevi în această lecție.

Bibliografie:

- Stoica, Adrian. a). *Metodologia elaborării testelor de progres școlar*, Colegiul Universitar Credis, 1999-2000.
b.) *Metode și instrumente de evaluare*, București, 2000.

Provocări și soluții în educație - învățarea sincron și asincron

Prof. Bălașa Flori
Colegiul Național Militar Tudor Vladimirescu

Învățământul românesc a fost supus la mari provocări în perioada 2020-2023. Experiența pandemică a supus cadrele didactice la un mare test. Unele probe au fost trecute cu succes, la altele au fost întâmpinate dificultăți.

În prezent toate cadrele didactice posedă competențe formate în sistemul tradițional de instruire. Formarea online realizată în timpul și mai ales după pandemia cu SARS Cov II a căpătat o pondere însemnată în ceea ce privește procesul instructiv-educativ. Cadrele didactice au avut posibilitatea să participe la cursuri online de formare profesională sau la o reconversie profesională fără să fie necesară deplasarea efectivă la instituția de instruire organizatoare. Pentru profesorii debutanți prezența în sala de clasă este indispensabilă, de aceea corelarea instruirii online cu cea tradițională este foarte benefică. În urma contextului pandemic a luat ființă învățarea online de tip sincron și asincron. Cadrele didactice au fost nevoite să abordeze aceste tipuri online de învățare.

Învățarea sincron se bazează pe învățarea online prin conexiune directă, în timp real. Acest tip de învățare produce un eveniment educațional care implică participarea tuturor educabililor, așadar toți elevii participă activ la activitățile propuse de către cadrul didactic. Practic este reprodus contextual de învățare clasic în care profesorul ghidează tot procesul educativ de preadre-învățare.

Învățarea asincron este bazată pe învățarea independentă. Acest tip de învățare online presupune întreruperea fluxului de conexiune directă la grup. Educabilii, prin intermediul dispozitivelor electronice, învață aceleași conținuturi dar în momente diferite și în ritmul propriu de lucru. Învățarea asincron se bazează pe învățarea autoghidată adaptată nevoilor individuale ale elevilor.

În școli, începând cu perioada pandemică au fost utilizate cu preponderență pentru învățarea sincron și asincron următoarele **platforme educaționale și aplicații**: platforma Google Classroom, platforma Teams, platforma Digitaliada, platforma Adservio; platforma LivresQ, platforma Kinderpedia, platforma Timlogo, platforma Intuitext, MyKoolio, Vboard Zoom; Jitsi Meet etc.

Oferim în cele ce urmează câteva informații despre cele mai accesate instrumente de predare-învățare-evaluare online.

LIVRESQ este o platformă de creare de lectii interactive și cursuri online ce pot fi descărcate și apoi încărcate în alte platforme. Aceasta conține și cea mai mare Bibliotecă de resurse educaționale din România. Sunt peste 19.600 de lectii disponibile, din care 5673 publice. Platforma integrează și inteligență artificială pentru a ajuta cadrele didactice să creeze lecții și cursuri, mai bune și mai repede. Toate materialele LIVRESQ funcționează și se adaptează automat pentru orice dispozitiv cu browser (telefoane, calculatoare, tablete, televizoare smart, table interactive, etc.).

Adeservio este o platformă de management a proceselor educaționale. Aduce beneficii directorilor, cadrelor didactice, personalului auxiliar, părinților și elevilor. Modulele integrate în această platformă sunt: catalog școlar electronic, mesagerie, modului dedicat secretariatului, modulul dedicat directorilor, modulul pentru profesor.

Kinderpedia este o platformă de management al proceselor educaționale. Utilă activităților din școli și grădinițe. Module cheie: Orar, Catalog școlar electronic, Teme, Videoconferințe, Rapoarte de activități și progres, Management personal, Financiar, Mesagerie, Newsletter, Multimedia, Modul Sondaje.

MyKoolio este un portal educational cu lecții interactive. Conține și module pentru gestiunea proceselor dintr-o instituție educațională (Catalog Virtual, gestionare clase, modul de teme, calendar activități, mesagerie).

Digitaliada este o platformă centralizatoare cu materiale dezvoltate în platforme tip LIVRESQ și editoare de text. Conține și funcționalități utile pentru directori, profesori și părinți. Lansează în fiecare an un concurs de materiale digitale. Concursul se adresează cadrelor didactice.

Kidibot este o platformă educațională ce ajută copiii să citească și să învețe mai mult. Conține o multitudine de teste și elemente de gamificare.

Școala Intuitext este un portal educațional cu lecții interactive. Conține și funcționalități pentru managementul clasei (creare clasa, anunțuri, notificări evenimente) și managementul temelor (alocare, corectare, notare, rapoarte de activitate).

Timlogo este o platformă românească avizată de Ministerul Educației, ca mijloc de învățământ pentru deficienți de vorbire, nivel preșcolar/primar/gimnazial. Conține lecții interactive și funcționalități pentru educație specială. Utilă logopezilor și profesorilor psihopedagogi.

VBoard este platformă ce oferă o tablă interactivă construită special pentru predarea online în timp real. Este ușor de folosit, suportă audio/video direct în aplicație, permite un control mai bun asupra predării și suportă table individuale – o funcționalitate inovatoare care permite profesorilor să monitorizeze simultan toți elevii în același timp (fie pentru testare, fie pentru pregătiri cu elevi de diferite nivele).

Aceste instrumente oferă o imagine de ansamblu în timp real a procesului instructiv-educativ prin care trece fiecare elev în parte. Așadar este imperios să încurajăm educabilii să utilizeze mijloace NTIC pentru că generațiile viitoare să găsească soluții la problemele în fața cărora suntem azi uneori neputincioși.

Bibliografie:

Ceobanu, Ciprian (2016), *Învățarea în mediul virtual*, Editura Polirom, Iași.

Ceobanu, Ciprian; Cucos, Constantin; Istrate, Olimpius; Pânișoară, Ion-Ovidiu (2020), *Educația digitală*, Editura Polirom, Iași,

Făt, Silvia & Adrian Labăr (2009), *Eficiența utilizării noilor tehnologii în educație*. EduTIC 2009. Raport de cercetare evaluativă. București, Centrul pentru Inovare în Educație. Accesat la 28.08.2023 pe www.elearning.ro/resurse/EduTIC2009_Raport.pdf

Mingasson, Michel (2002), *Le guide du e-learning. L'organisation apprenante*, Éditions d'Organisation, Paris. 9. Weller, M. (2007), *Virtual Learning Environments: Using, Choosing and Developing your VLE*. Londra, Routledge.

<https://www.liis.ro/Documents/download/Noi%20perspective%20ale%20educatiei%20in%20era%20digitala%202021.pdf> accesat la 28.08.2023

<https://livresq.com/ro/news/lista-platforme-educationale-romanesti/> accesat la 28.08.2023

Revoluționarea Procesului Educațional: Explorarea Metodelor Inovatoare în Învățare

Învățător Băluță Izabela Roberta, Școala Gimnaziala Bratovoiești

Într-o lume în continuă schimbare și cu tehnologia avansând rapid, metodele tradiționale de învățare din școli sunt supuse unei revoluții semnificative. Educația nu mai este limitată la manualele tipărite și orele frontale, ci se adaptează la nevoile și așteptările elevilor.

Motto: „Să nu-i educăm pe copii pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari. Și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci să-i învățăm să se adapteze.”
(Maria Montessori)

Procesul de învățământ este un sistem complex, rezultat al interdependenței dintre predare, învățare și evaluare, cu o finalitate bine conturată – aceea de transpunere în practică a idealului educațional, dezvoltarea integral-vocațională a personalității. Calea principală prin care se realizează acest aspect este perfecționarea tehnologiei, respectiv a formelor, metodelor și mijloacelor prin care se ajunge la rezultatul scontat. Tehnologia didactică include într-un tot unitar toate componentele procesului de învățământ, insistând asupra interdependenței dintre conținut și toate celelalte aspecte, cum ar fi: organizarea, relațiile profesor-elevi, metodele, procedeele folosite etc.

Un loc important în cadrul tehnologiei didactice îl ocupă strategiile didactice.

Prin strategie didactică înțelegem un ansamblu de metode și procedee prin care se realizează conlucrarea dintre profesori și elevi în vederea predării, învățării, dar și evaluării unui volum de informații, a formării unor priceperi și deprinderi, a dezvoltării personalității umane. Pentru definirea metodei ținem seama de faptul că termenul provine din cuvântul grec „methodos”, care înseamnă „cale”. Metoda de învățământ este un demers tipic, folosit în procesul de învățământ atât de către profesor cât și de către educat în scopul educării acestuia din urmă, demers care are ca principale determinări, pe de o parte orientarea spre sporirea cunoașterii și perfecționarea capacităților de cunoaștere, și pe de altă parte, relativa reglementare cu privire la etapele de parcurs, mijloacele strict necesare, limitele de eficiență.

Implementarea metodelor didactice activ-participative:

Ciorchinele (word-map, rețeaua de semnificații)

Ciorchinele este o metodă prin care se realizează un câmp lexical, fiind actualizate cunoștințele dobândite anterior de elevi despre un subiect. Câmpul lexical al unui cuvânt este alcătuit din ansamblul tuturor cuvintelor care se raportează la aceeași idee, oricare ar fi radicalul termenilor. Aceasta înseamnă că elevii pot spune orice cuvânt legat ca sens de ideea de la care se pornește. Învățătorul scrie în mijlocul tablei un cuvânt și îl încercuiește. Se poate scrie și o scurtă propoziție de start. Este bine să se folosească o culoare vie, deosebită de cea care se va utiliza în continuarea exercițiului. Metoda poate fi folosită și în fixarea cunoștințelor, grupând informațiile primite după anumite criterii.

Aplicație: Lectură „Albă-ca –Zăpada” după Frații Grimm, clasa a II-a Completează casetele cu cuvintele care denumesc obiectele fermecate de care se folosește mama vitregă pentru a scăpa de Albă- ca- Zăpada. Cvintetul Metoda cvintetului este o metodă nouă care pune accentul pe forța creativă a elevului, de acest lucru m-am convins chiar eu, de-a lungul orelor de limba și literatura română.

Cvintetul este o poezie care impune sintetizarea unor informații, conținuturi în exprimări clare care descriu sau prezintă reflecții asupra temei date sau subiectului dat. Este o poezie de 5 versuri a cărei

construcție are la bază anumite reguli pe care elevii trebuie să le respecte, iar timpul de întocmire este de 5-7 minute. Trebuie să le dați un subiect (un cuvânt-cheie din lecția zilei respective sau din lecția anterioară), iar ei, în timpul dat, trebuie să dovedească capacitatea lor de a crea și de a fi receptivi la cele discutate în clasă. E o metodă eficientă care combină utilul cu plăcutul.

Pălăriile gânditoare

Acest nou tip de metodă de predare – învățare este un joc în sine. Copiii se impart în șase grupe – pentru șase pălării. Ei pot juca și câte șase într-o singură grupă. Împărțirea elevilor depinde de materialul studiat. Pentru succesul acestei metode este important însă ca materialul didactic să fie bogat, iar cele șase pălării să fie frumos colorate, să-i atragă pe elevi. Ca material vor fi folosite 6 pălării gânditoare, fiecare având câte o culoare: alb, roșu, galben, verde, albastru și negru. Fiecare, bineînțeles, 10 că rolurile se pot inversa, participanții fiind liberi să spună ce gândesc, dar să fie în acord cu rolul pe care îl joacă. Fiecare culoare reprezintă un rol.

Aplicație: Lectură „Ploaia de stele” după Frații Grimm, clasa a II-a Vă împărțiți în șase grupe: grupa pălăriilor albastre, grupa pălăriilor albe, grupa pălăriilor roșii, grupa pălăriilor negre, grupa pălăriilor verzi și grupa pălăriilor galbene. Rezolvați împreună, în cadrul grupei, sarcina de lucru.

1. Pălăriile albastre (moderatorii): Sunteți responsabili de modul în care se desfășoară activitățile celorlalte grupe: dați cuvântul membrilor grupelor pentru a-și prezenta rezolvarea sarcinilor .
2. Pălăriile albe (povestitorii): Povestiți, în lanț, conținutul textului.
3. Pălăriile roșii (psihologii): Prezentați-le colegilor voștri sentimentele pe care credeți că le-a trăit fetița. Argumentați alegerile făcute.
4. Pălăriile negre (criticii): Ce anume v-a nemulțumit după ce ați citit această poveste?
5. Pălăriile verzi (gânditorii): Imaginați-vă că, după ce și-a dat toate lucrurile și a ajuns în pădure, nu a început ploaia de stele, ci fetița s-a întâlnit cu o zână bună care i-a promis că-i va îndeplini trei dorințe. Ce credeți că și-a dorit?
6. Pălăriile galbene (creatorii): Povestiți despre ceea ce credeți că a făcut fetița după ce a plecat din pădure.

Implementarea metodelor inovatoare de învățare în școli:

1. Învățarea bazată pe proiecte

Învățarea bazată pe proiecte implică elevii în activități practice și proiecte concrete. Ei învață prin abordarea unor sarcini complexe, care necesită cercetare, colaborare și rezolvarea de probleme reale. Această metodă dezvoltă gândirea critică și abilitățile practice ale elevilor și le oferă o perspectivă mai clară asupra modului în care cunoștințele lor pot fi aplicate în viața reală.

2. Învățarea online și hibridă

Internetul a deschis uși noi pentru învățare. Elevii pot accesa resurse educaționale online, cursuri, tutoriale video și platforme de învățare interactivă. Învățarea hibridă combină metodele tradiționale cu cele online, permițând flexibilitate și personalizare. Această abordare a fost esențială în timpul pandemiei, dar continuă să se dezvolte și să ofere oportunități unice de învățare.

3. Gamificarea

Gamificarea transformă educația într-un joc, folosind elemente de joc pentru a motiva și angaja elevii. Prin utilizarea competițiilor, premiilor și provocărilor, gamificarea face învățarea mai distractivă și interactivă. Elevii sunt mai motivați să învețe când se simt ca și cum ar juca.

4. Învățarea peer-to-peer

Această metodă încurajează elevii să învețe unii de la alții. Elevii pot preda, explica și ghida pe colegii lor în învățarea unor subiecte specifice. Acest lucru nu numai că îmbunătățește înțelegerea materiei, dar dezvoltă și abilități de comunicare și empatie.

5. Realitatea virtuală (RV) și realitatea augmentată (RA)

RV și RA aduc învățarea într-un mediu virtual sau augmentat, oferind experiențe de învățare imersive. De la explorarea unor lumi virtuale până la experimentarea unor concepte științifice complexe în RA.

6. Inteligența artificială (IA) în educație

IA poate personaliza învățarea, adaptând materialele și ritmul la nevoile individuale ale elevilor. Prin analizarea datelor, IA poate oferi feedback și sugestii pentru a sprijini progresul elevilor. Aceasta face educația mai eficientă și accesibilă.

Aceste metode inovatoare de învățare în școli au ca scop creșterea motivării, a implicării și a rezultatelor academice ale elevilor. Ele transformă educația dintr-un proces static într-o experiență dinamică și adaptabilă. Cu tehnologia și creativitatea continuă, viitorul educației se anunță captivant și plin de oportunități pentru elevi de toate vârstele.

Bibliografie:

1. Boncu Ștefan – „Psihosociologie școlară”, Editura Polirom, București, 2013;
2. Nicola Ioan – „Tratat de pedagogie școlară”, Editura Aramis, București, 2003;
3. Mîndru Elena – „Strategii didactice interactive”, Editura Didactica Publishing House, București, 2005.

APLICAREA TEORIEI INTELIGENȚELOR MULTIPLE ÎN PREDAREA DISCIPLINELOR OPȚIONALE

Prof. BĂNCESCU CRISTINA, Colegiul Tehnic “Lațcu Vodă” Siret

Considerată cea mai importantă descoperire în domeniul pedagogiei de după L. Piaget, Teoria Inteligențelor Multiple a fost formulată pentru prima dată în 1985 de către Howard Gardner și a pornit de la o critică a sistemului de învățământ, care valorizează cu precădere capacitățile logico–matematice și lingvistice ale elevilor.

Experiența la catedră, mai ales a profesorilor care predau alte discipline decât cele din ariile curriculare «Limbă și comunicare» și «Matematică și Științe», evidențiază faptul că sistemul actual de învățământ nu îndeplinește nevoile fiecărui copil, dezavantajând în primul rând pe cei care au alte capacități decât cele lingvistice și logico-matematice.

Egalitatea șanselor la educație trebuie să se instituie prin recunoașterea și respectarea diferențelor de capacitate înnăscute și dobândite. Egalitatea accesului la educație nu înseamnă școală unică pentru toți, ci școală adaptată posibilităților aptitudinale și nevoilor fiecăruia. Există multe moduri în care un elev își poate arăta inteligența dar, din nefericire, nu fiecare tip de inteligență este la fel de ușor de recunoscut și nu fiecare tip este la fel de răsplătit.

Teoria lui Gardner are la bază ideea existenței unor inteligențe diferite și autonome ce conduc la modalități diverse de cunoaștere, înțelegere și învățare. În concepția sa inteligența reprezintă «capacitatea de a rezolva probleme și de a realiza produse în situații concrete de viață». Gardner diferențiază 8 tipuri de inteligențe. Toți indivizii normali posedă fiecare din aceste inteligențe într-o anumită măsură, iar ceea ce îi diferențiază este gradul lor de dezvoltare și natura unică a combinării lor.

Pornind de la aceste premise, putem considera că aplicarea acestei teorii în practica pedagogică are mari șanse de reușită abia după o bună cunoaștere a colectivului de elevi al clasei și a fiecărui elev în parte, nefiind potrivită la începutul anului școlar și mai ales la începutul unui ciclu de învățământ. Ca urmare, am aplicat Teoria Inteligențelor Multiple a lui Gardner la nivelul clasei a VIII-a, la disciplina opțională *“Geografia orașului Siret”*, tema *«Procese geomorfologice de versant»*. Conținuturile au fost abordate simultan dintr-o

perspectivă plurală, transdisciplinară, iar obiectivele urmărite la această lecție au fost diversificate în funcție de tipul de inteligență vizat.

Scenariul didactic :

1. Repartizarea elevilor pe grupe sau centre de lucru. Inițial s-a urmărit crearea a 8 grupe, fiecare reprezentând un tip predominant de inteligență, dar ca urmare a faptului că în clasa respectivă au fost identificați mai puțini elevi cu inteligența dominantă corporal–kinestezică și muzicală, aceștia au fost grupați într-un singur centru (cel de actorie). Astfel, au rezultat 7 centre, la cel menționat anterior adăugându-se alte 6 centre, corespunzând următoarelor tipuri de inteligență : inteligența lingvistică, inteligența logico–matematică, inteligența spațial-vizuală, inteligența naturalistă, inteligența interpersonală și inteligența intrapersonală.

2. Aplicație practică în teren. În cadrul acestei aplicații, sub îndrumarea profesorului, elevii pot descoperi diverse procese sau urme ale proceselor de versant. Sunt identificate și descrise alunecări de teren, suprafețe afectate de eroziune areolară sau lineară (rigole, ravene și chiar organisme torențiale incipiente), sunt prezentați factorii care favorizează și declanșează aceste procese precum și modalitățile de prevenire și limitare a efectelor acestora.

3. Indicarea sarcinilor de lucru:

a. Centrul literațiilor (care include elevii cu inteligență predominant lingvistică pasionați de lectură, cu vocabular dezvoltat și aptitudini pentru creația literară) :

- Căutarea unor fragmente din literatură în care sunt descrise forme de relief afectate de procese de versant (elevilor li se va sugera o bibliografie care să includă atât lucrări generale cât și lucrări referitoare la orașul Siret);
- Realizarea unei compuneri pe tema «Procesele de versant pe teritoriul orașului Siret».

b. Centrul de Logică (include elevii cu inteligență predominant logico–matematică cu capacitatea de a opera cu modele, de a compune probleme, de a înțelege relații și de a grupa și ordona date) :

- Realizarea unei demonstrații științifice prin care să prezinte colegilor mecanismul de eroziune areolară și lineară;
- Realizarea unor probleme care să necesite calcularea unor indicatori ca: viteza de deplasare a corpului alunecării, masa rocilor sau panta în cazul unei alunecări de teren.

c. Centrul de Artă (include elevii cu inteligență predominant spațial-vizuală care au capacitatea de a se orienta în spațiu, de a dezvolta produse cu ajutorul reprezentărilor spațiale, a desenelor și a imaginilor):

- Realizarea unor colaje cu desene și fotografii care să prezinte fenomenele observate în cadrul aplicației din teren;
- Completarea unui suport cartografic (Harta orașului Siret) cu traseul parcurs în cadrul aplicației și semnele convenționale ale proceselor de versant identificate pe teren.

d. Centrul de Actorie (care combină inteligența muzicală cu cea corporal-kinestezică):

- Crearea unui scenariu pornind de la un caz ipotetic de calamitate naturală (alunecare de teren soldată cu distrugerea unor gospodării) și punerea în scenă a acestuia. Elevii cu inteligență muzicală dominantă vor alege momente muzicale care să sugereze dezlănțuirea forțelor naturii (averse violente cu fulgere și trăsnete, vânt puternic), știut fiind faptul că aceste manifestări climatice favorizează procesele de versant. Aceeași elevi vor alege fondul muzical pentru jocul de rol în care sunt implicați elevii cu inteligență corporal-kinestezică dominantă.

e. Centrul Naturaliștilor (include elevii cu inteligență predominant naturalistă care au capacitatea de a rezolva probleme cu ajutorul reprezentărilor din mediul înconjurător):

- Realizarea unei descrieri detaliate a vegetației de pe versanții studiați în cadrul aplicației de teren ;
- Prezentarea unui referat în care să evidențieze rolul vegetației și al climei în producerea proceselor de versant pornind de la situația concretă din teren.

f. Centrul de Comunicare (include elevii cu inteligență predominant interpersonală, care cooperează în grup și au capacitatea de a dezvolta produse prin interacțiunea cu ceilalți):

- Elevii din acest centru vor realiza un sondaj de opinie pe un eșantion de 50 de persoane (colegi, profesori, părinți, vecini) prin care să evidențieze părerea opiniei publice în legătură cu problemele de mediu și necesitatea luării unor măsuri în acest sens de către autoritățile locale.

g. Centrul de Autocunoaștere (include elevii cu inteligență predominant intrapersonală cu capacitatea de a rezolva probleme prin cunoașterea de sine). Elevilor din acest centru li se vor adresa următoarele cerințe :

- Imaginați-vă că ați putea fi metamorfozați în unul din elementele naturii prezent în cadrul aplicației. Care ar fi acesta? Descrieți-l!
- Creați un desen care să exprime starea voastră sufletească în momentul aplicației, folosind un “vocabular al culorilor”.

4. Comunicarea modului în care au fost rezolvate sarcinile. Fiecare centru își prezintă proiectul realizat și modul în care fiecare elev din grup a contribuit la realizarea acestuia.

5. Evaluarea activității. Elevii sunt notați în funcție de calitatea proiectelor prezentate și de contribuția fiecăruia la realizarea acestor proiecte.

6. Feed back-ul activității. La sfârșitul activității, elevilor le sunt distribuite fișe în care aceștia își pot consemna aprecierile față de activitatea desfășurată și în ce măsură acest mod de abordare a problemelor i-a motivat în rezolvarea sarcinilor de lucru.

Concluzia acestui experiment este că fiecare elev își realizează sarcinile pe care le primește din perspectiva inteligențelor “tari” pe care le posedă, capătă o atitudine comunicativă și activ-participativă dezvoltându-și în același timp creativitatea. Valorizarea elevilor care au o anumită inteligență dominantă se poate realiza nu doar prin gruparea lor pe centre axate pe o anumită inteligență ci și prin realizarea unor proiecte de către grupuri în care se regăsesc elevi cu inteligențe dominante diferite, astfel existând o complementaritate, care se va regăsi în produsele finale superioare calitativ.

De asemenea este foarte important ca în aplicarea Teoriei Inteligențelor Multiple la lecțiile de geografie elevii care au un anumit tip de inteligență dominantă să nu fie canalizați numai spre acel tip de inteligență, ci să fie ajutați și încurajați să își dezvolte și celelalte tipuri pentru o dezvoltare armonioasă și multilaterală.

Bibliografie:

1. Diversitate în învățare- Teoria inteligențelor multiple - suport de curs - CCD Galați, 2002
2. Instruirea activă – suport de curs CCD Galați, 2002

METODE ACTIV-PARTICIPATIVE ÎN PREDAREA LIMBILOR MODERNE

**Profesor Bărboi Luminița,
Școala Gimnazială Dragomirești, Județul Dâmbovița**

Necesitatea interrelaționării în spațiul Uniunii Europene și nu numai, realizarea schimburilor politice, culturale, economice sau sociale, impune concentrarea eforturilor în vederea ameliorării calității demersului de predare a limbilor moderne în școli. Cu toate acestea, rolul primordial în obținerea unor rezultate optime în procesul de predare-învățare a limbilor străine îi revine profesorului.

Predarea unei limbi străine presupune o înaltă pregătire profesională a celui aflat la catedră, concretizată printr-o permanentă preocupare pentru informare și formare continuă, participare la stagii de pregătire suplimentară, programe de mobilitate, realizarea unor parteneriate naționale și îndeosebi internaționale, toate acestea având ca scop eficientizarea demersului didactic.

În practica predării limbilor moderne există o multitudine de metode care au fost și sunt folosite, unele mai eficiente, altele mai puțin eficiente. În privința strategiilor, tehnicilor și metodelor de învățare, voi evidenția câteva principii moderne care stau la baza unui proces educativ eficient.

Mai întâi de toate, învățarea este un proces activ, voluntar și personal, altfel spus, elevul devine participant activ la propria formare. Subiectul implicat în actul învățării va crea interpretări și configurații personale coerente în zona cunoștințelor dobândite.

Structurile cognitive noi se realizează prin integrarea cunoștințelor anterioare, background-ul reprezentând un factor esențial în asimilarea noilor noțiuni.

Motivația, de asemenea, joacă un rol primordial în demersul didactic. Pornind de aici, primul pas în învățarea unei limbi moderne îl constituie motivația, iar dacă motivația intrinsecă nu funcționează, profesorului îi revine misiunea de a conștientiza atât părinții, cât și copiii în privința rolului pe care studierea limbilor moderne îl poate avea în devenirea lor ca indivizi ai unei societăți plurivalente sau ca viitori profesioniști într-un anumit domeniu de activitate. Găsirea unor strategii și metode didactice inovatoare și atractive în același timp va avea ca rezultat crearea unei atmosfere relaxante, propice învățării și implicit, optimizarea și eficientizarea actului de predare-învățare.

Una dintre cele mai interesante abordări în acest sens, este așa numita suggestopedia, o metodă de învățare elaborată de medicul bulgar Lozanov, care permite asimilarea de informații, cuvinte, date, formule din orice domeniu. Astfel, având ca fundal muzical compoziții în stil baroc ale lui Handel, Vivaldi, Bach, cu măsura de 4/4 sau 3/4 și ritmul largo (60 de bătăi pe minut), se obține o stare de relaxare fizică, fapt care accelerează și facilitează asimilarea noțiunilor.

The Direct Method este modalitatea de predare a vocabularului unei limbi moderne care implică utilizarea demonstrației prin obiecte reale (ex: fructe, obiecte de vestimentație, jucării, etc.), mimică pentru ilustrarea unor acțiuni sau imagini. Avantajul pe care îl prezintă

această metodă este expunerea directă a elevului la un context de învățare concret, real și nu unul abstract.

AeL, platforma universală de e-learning urmărește stimularea creativității și competiției, dar și lucrul în echipă. AeL este o soluție completă de e-Learning, oferă facilități de gestionare și prezentare a diverselor tipuri de conținut educațional, precum și materiale interactive de tip multimedia, ghiduri interactive, exerciții, jocuri didactice, simulări.

Audițiile de materiale rostite de vorbitori nativi de limbă engleză, de exemplu, joacă un rol foarte important în pronunțarea corectă a cuvintelor și învățarea limbii mai ușor.

Învățarea limbii în comunitate (Community Language Learning) – metoda provine din consilierea în domeniul învățării, dezvoltată de C.A. Curran, care vede profesorii drept consilieri lingvistici. Principalele obiective sunt învățarea limbii într-un mod comunicativ și învățarea despre propria învățare. Se pune accentul pe comunicare, dezvoltarea pronunției, a capacității de receptare a mesajului oral, capacității de receptare a mesajului scris, precum și discutarea unor elemente de gramatică. Limba nativă a elevilor este folosită pentru ca aceștia să se simtă în siguranță. Evaluarea constă într-un test oral sau scris la finalul cursului.

Metoda răspunsului fizic total (The Total Physical Response Method) este introdusă de J.Asher și acordă o foarte mare importanță dezvoltării capacității de receptare a mesajului oral. Metoda are ca scop reducerea stresului în învățarea unei limbi străine, iar elevii să se bucure de experiență învățării. Partea inițială a lecției constă în modelare, profesorul dând comenzi, realizând acțiuni împreună cu elevii, iar în a doua fază a lecției demonstrează că au înțeles comenzile.

Calea tăcerii (The Silent Way) este o metodă introdusă de C. Gattengo, principiul de bază atestând faptul că predarea trebuie subordonată învățării. Elevii au un rol activ, fiind responsabili de propria învățare. Aceștia vor exersa mult, iar principalele domenii pe care se pune accent, în acest caz, sunt pronunția și gramatica. Rolul profesorului este acela de a ajuta elevii, profesorul este tăcut, dar foarte activ; vorbește doar pentru a da anumite sugestii. Greșelile sunt considerate ca fiind normale; elevii sunt încurajați să se autocorecteze, există interacțiuni între elevi și se pune accentul pe evaluarea continuă.

Metoda comunicativă (Communicative Language Teaching) pune accent pe comunicarea reală și dezvoltă toate cele patru dimensiuni ale predării limbii, și anume: capacitatea de exprimare orală, capacitatea de receptare a mesajului oral, capacitatea de receptare a mesajului scris și capacitatea de exprimare scrisă. Limba maternă a elevilor nu este folosită, gramatica este învățată prin practică, iar ca tehnici sunt folosite : discuții, dezbateri, jocuri de rol, drama, activități comunicative scrise. Rolurile profesorului sunt acelea de facilitator și manager al activității elevilor, dar și de partener al acestora, interacțiunea având loc în special între elevi. Sunt folosite materiale autentice și interesante, erorile sunt tolerate , în special în timpul activităților comunicative când accentul este pus pe fluentă, evaluarea elevilor făcându-se atât oral, cât și scris.

Metoda audio-linguală (The Audio-Lingual-Method) s-a dezvoltat în SUA în timpul celui de-al doilea război mondial. Principalul obiectiv este acela ca elevii să învețe să folosească limba într-un mod comunicativ, în mod automat. Vocabularul și gramatica sunt prezentate sub forma unor dialoguri care sunt învățate prin repetiție și imitație. Gramatica este predată în mod inductiv. Exercițiile care dezvoltă capacitatea de receptare a mesajului scris și capacitatea de exprimare scrisă sunt bazate pe activitățile comunicative. Tehnicile folosite sunt: dialogul, jocul de rol, repetiția, exerciții de gramatică și vocabular.

Prezentare, Practică, Producere (Presentation, Practice, Production) este varianta britanică a metodei audio-linguale și se constituie din trei etape. În prima etapă profesorul introduce elementele de limbaj ce trebuie asimilate, iar apoi elevii exersează folosind tehnici de reproducere și repetiție. A treia etapă se referă la folosirea limbajului prezentat și asimilat

într-un mod original și autentic de către elevi. La fel ca și în cazul metodei audio-linguale, vocabularul și gramatica sunt predate inductiv.

Metodele detaliate mai sus ilustrează una dintre tendințele actuale utilizate în predarea limbilor moderne, și anume – învățarea centrată pe elev. Este vorba despre metode activ-participative, în care elevul devine subiect al învățării și nu obiect. Toate aceste metode sunt folosite cu succes în multe țări europene și, alături de alte strategii didactice, reprezintă o garanție a succesului în studierea limbilor străine.

Bibliografie:

- Jeremy Harmer, 2004, The Practice of English Language Teaching, London, Longman
- Diane Larsen- Freeman, 1996, Fundamental Concepts of Language Teaching, Oxford, Oxford University Press

MODALITĂȚI MODERNE DE STIMULARE A ÎNVĂȚĂRII

P.Î.P. Barbu Emilia Grațîela
Școala Gimnazială Calopăr
Loc. Calopăr , Jud. Dolj

Utilizarea metodelor alternative de evaluare încurajează crearea unui alt tip de climat de învățare și anume unul plăcut și relaxat , elevii fiind evaluați în mediul obișnuit de învățare, prin sarcini diferite. Metodele utilizate în învățământul primar sunt atât cele “clasice”, cât și cele “moderne”; numai abilitatea cadrului didactic poate face ca orice metodă folosită să stârneasă interesul copilului preșcolar și să-l determine să învețe în modul cel mai plăcut: prin joc. Cele mai utilizate metode interactive sunt cele care canalizează energiile creatoare ale elevilor în direcția propusă, le captează atenția, stimulează mecanismele gândirii, ale inteligenței, voinței, motivației și imaginației și îi implică afectiv în ceea ce fac.

În zilele noastre, mulți profesori încearcă să-și țină orele cât mai departe posibil de acest scenariu și să-și lase elevii să se implice mai mult în învățare, găsind abordări diferite de a le preda. Domeniul educației se schimbă atât de repede încât trebuie să ții pasul și să te adaptezi la strategiile mai moderne.

Inovarea metodelor de predare înseamnă tranziția de la programele educaționale care abordează conținutul la capacitatea cursanților.

Metodele de predare inovatoare nu se referă doar la utilizarea celei mai de ultimă oră tehnologie la clasă sau la atingerea constantă a ultimelor tendințe educaționale, acestea sunt metodele de predare-învățare! Îi ajută pe elevi să promoveze creativitatea și să dezvolte abilități, inclusiv abilități de auto-cercetare, de rezolvare a problemelor și de gândire critică, abilități soft și autoevaluare. Totul se referă la utilizarea de noi strategii de predare care se concentrează mai mult pe elevi. Acestea încurajează elevii să se alăture în mod proactiv și să interacționeze cu colegii lor și cu tine – profesorul – în timpul lecțiilor. Elevii vor trebui să lucreze mai mult, dar într-un mod care să le răspundă mai bine nevoilor și să-i ajute să crească mai repede.

Lumea a cunoscut o schimbare de la sălile de clasă concrete la cele online și învățarea hibridă. Cu toate acestea, a se uita la ecranele laptopurilor înseamnă că este mai ușor pentru elevi să se piardă și să facă altceva , în timp ce nu își perfecționează nimic altceva decât abilitățile lor de a pretinde că se concentrează. Nu putem da vina pe acei elevi pentru că nu au studiat din greu; este și responsabilitatea profesorului să nu dea lecții plictisitoare și seci care să îi saturezi pe elevi.

Multe școli, profesori și formatori au încercat strategii de predare inovatoare în noua normalitate pentru a menține elevii interesați și implicați mai mult. Și programele digitale i-au ajutat să ajungă la mințile lor și să le ofere un acces mai bun la cursuri.

Aceste metode inovatoare pot face bine elevilor și merită încercate. Voi prezenta o parte din beneficiile acestor metode .

-Încurajează cercetarea – Abordările inovatoare ale învățării îi încurajează pe elevi să exploreze și să descopere lucruri și instrumente noi pentru a-și lărgi mințile.

-Îmbunătățește abilitățile de rezolvare a problemelor și de gândire critică – Metodele creative de predare permit elevilor să învețe în propriul ritm și îi provoacă să facă brainstorming noi modalități de a aborda o problemă în loc să găsească răspunsuri deja scrise în manuale.

-Evitați să primiți multe cunoștințe simultan – Profesorii care folosesc abordări noi încă oferă elevilor informații, dar tind să le împartă în părți mai mici. Digerarea informațiilor poate fi acum

mai accesibilă, iar menținerea lucrurilor scurte îi ajută pe elevi să obțină mai repede noțiunile de bază.

-Adoptă mai multe abilități soft – Elevii trebuie să folosească instrumente mai complexe în clasă pentru a-și termina munca, ceea ce îi ajută să învețe lucruri noi și să le stimuleze creativitatea. De asemenea, atunci când fac proiecte individuale sau de grup, elevii știu să-și gestioneze timpul, să prioritizeze sarcinile, să comunice, să lucreze mai bine cu ceilalți și multe altele.

-Verificați înțelegerea elevilor – Notele și examenele pot spune ceva, dar nu totul despre capacitatea de învățare și cunoștințele unui elev (mai ales dacă există priviri furtive în timpul testelor!). Ideile de predare inovatoare le permit profesorilor să monitorizeze orele și să știe mai bine cu ce se luptă elevii lor pentru a găsi soluțiile cele mai potrivite.

-Îmbunătățiți autoevaluarea – Cu metode grozave de la profesori, elevii pot înțelege ce au învățat și ce le lipsesc. Descoperind ceea ce mai trebuie să știe, ei pot înțelege de ce să învețe anumite lucruri și să devină mai dornici să le facă.

-Însuflețiți sălile de clasă – Nu vă lăsați sălile de clasă să fie pline de vocea voastră sau de tăcerea incomodă. Metodele de predare inovatoare oferă elevilor ceva diferit de care să se entuziasmeze, încurajându-i să vorbească și să interacționeze mai mult.

Metode de predare inovatoare

-Lecții interactive-lecțiile cu un singur sens sunt foarte tradiționale și uneori epuizante pentru elevi, așa că trebuie creat un mediu în care elevii se simt încurajați să vorbească și să-și exprime ideile.

-Utilizarea tehnologiei de realitate virtuală- Intram într-o lume complet nouă chiar în sala de clasă cu tehnologia de realitate virtuală. La fel cum stau într-un cinema 3D sau joacă jocuri VR, elevii se pot scufunda în spații diferite și pot interacționa cu obiecte „reale” în loc să vadă lucruri pe ecrane plate. Acum, clasa poate călători în altă țară în câteva secunde, poate merge în spațiu pentru a ne explora Calea Lactee sau poate învăța despre era Jurassic cu dinozauri care stau la doar câțiva metri distanță.

-Utilizarea AI în educație- AI ne ajută să facem atât de mult din munca noastră, așa că cine spune că nu o putem folosi în educație? Această metodă este surprinzător de răspândită în zilele noastre. Folosirea AI nu înseamnă că face totul și te înlocuiește. Îi ajută pe profesori să-și reducă volumul de muncă, să personalizeze cursurile și să instruiască studenții mai eficient.

-Învățare combinată-Învățarea mixtă este o metodă care combină atât formarea tradițională în clasă, cât și predarea online de înaltă tehnologie. Ne oferă mai multă flexibilitate pentru a crea medii de studiu eficiente și a personaliza experiențele de învățare.

-3D imprimare-Imprimarea 3D face lecțiile mai distractive și oferă elevilor experiență practică pentru a învăța mai bine lucruri noi. Această metodă duce implicarea în clasă la un nou nivel pe care manualele nu îl pot compara niciodată. Imprimarea 3D oferă înțelegerea lumii reale și le aprinde imaginația. Studiul este mult mai ușor atunci când elevii pot ține modele de organe în mâini pentru a afla despre corpul uman sau pentru a vedea modele de clădiri celebre și pentru a le explora structurile.

-Utilizați procesul de gândire a designului-Aceasta este o strategie bazată pe soluții pentru a rezolva probleme, a colabora și a stârni creativitatea elevilor. Există cinci etape, dar este diferit de alte metode pentru că nu trebuie să urmezi un ghid pas cu pas sau orice ordine. Este un proces neliniar, așa că îl puteți personaliza pe baza prelegerilor și activităților dvs.

Cele cinci etape sunt:

Empatizați – Dezvoltați empatia și aflați nevoile pentru soluții.

Definiți – Definiți problemele și potențialul de a le aborda.

Ideea – Gândește și generează idei noi, creative.

Prototip – Realizați o schiță sau un eșantion de soluții pentru a explora ideile în continuare.

Test – Testați soluțiile, evaluați și adunați feedback.

-Învățarea bazată pe proiecte-Toți elevii lucrează la proiecte la sfârșitul unei unități. Învățarea bazată pe proiecte se învârtă și în jurul proiectelor, dar le permite elevilor să rezolve probleme din lumea reală și să vină cu noi soluții pe o perioadă mai lungă. În această metodă de învățare activă, lucrezi ca ghid, iar elevii tăi se ocupă de călătoria lor de învățare. Studiarea în acest fel poate duce la o mai bună implicare și înțelegere, le poate stârni creativitatea și poate promova învățarea pe tot parcursul vieții.

-Învățare bazată pe anchetă- Elevii trebuie să cerceteze subiectul în mod independent sau cu un grup pentru a găsi un răspuns. Această metodă îi ajută să dezvolte foarte mult abilitățile de rezolvare a problemelor și de cercetare.

- Jigsaw- Puzzle-ul este un joc obișnuit pe care punem pariu că fiecare dintre noi l-a jucat cel puțin o dată în viață. Lucruri similare se întâmplă în clasă dacă încerci tehnica puzzle-ului.

Iată cum: Împărțiți elevii în grupuri mici.

Dați fiecărui grup o subtemă sau o subcategorie a subiectului principal.

Instruiți-i să le exploreze pe cele date și să-și dezvolte ideile.

Fiecare grup își împărtășește descoperirile pentru a forma o imagine de ansamblu, care este toate cunoștințele pe tema pe care trebuie să o cunoască.

-Predarea cloud computing-Termenul poate fi ciudat, dar metoda în sine este familiară pentru majoritatea profesorilor. Este o modalitate de a conecta profesori și studenți și de a le permite să acceseze cursuri și materiale de la mii de mile distanță. Are mult potențial pentru toate instituțiile și educatorii. Această metodă este ușor de utilizat și economisește costuri, vă securizează datele, permite studenților să învețe la distanță și multe altele.

- Predarea la egal la egal-Acesta este similar cu ceea ce am discutat în tehnica puzzle-ului. Elevii înțeleg și stăpânesc mai bine cunoștințele atunci când le pot explica clar. Atunci când prezintă, ei ar putea să învețe pe de rost în prealabil și să vorbească cu voce tare ceea ce își amintesc, dar pentru a-și învăța colegii, trebuie să înțeleagă problema în detaliu. Elevii pot prelua conducerea acestei activități alegându-și domeniul de interes din cadrul subiectului.

- Feedback de la egal la egal-Abordările inovatoare de predare sunt mult mai mult decât predare sau învățare în cadrul clasei. Le puteți aplica în multe alte domenii, cum ar fi timpul de feedback de la colegi după o lecție. Furnizarea și primirea de feedback constructiv cu o minte deschisă și maniere adecvate sunt abilități esențiale pe care elevii trebuie să le învețe.

- Predare încrucișată-Îți amintești cât de entuziasmat ai fost când clasa ta a mers la un muzeu, o expoziție sau o excursie? Este întotdeauna o groază să ieși afară și să faci ceva diferit de a te uita la tablă într-o clasă. Predarea crossover combină experiența de învățare atât în sala de clasă, cât și într-un loc în afara. Explorați împreună concepte în școală, apoi organizați o vizită într-un anumit loc unde puteți demonstra cum funcționează acel concept într-un cadru real.

- Învățare personalizată-În timp ce o strategie funcționează pentru unii studenți, poate să nu fie atât de eficientă pentru un alt grup. De exemplu, activitățile de grup sunt grozave pentru cei extrovertiți, dar pot fi coșmaruri pentru studenții super introvertiți. Această metodă adaptează procesul de învățare al fiecărui elev. Deși acordarea de mai mult timp pentru planificare și pregătire îi ajută pe elevi să învețe în funcție de interesele, nevoile, punctele forte și punctele lor slabe pentru a obține rezultate mai bune.

În societatea contemporană, cu schimbări rapide și efecte imediate, educația și învățământul trebuie reînnoite, completate, adaptate, astfel încât putem vorbi despre o permanentă inovație și creație în activitatea didactică.

Bibliografie:

- Boncu Ștefan – „Psihosociologie școlară”, Editura Polirom, București, 2013;
- Nicola Ioan – „Tratat de pedagogie școlară”, Editura Aramis, București, 2003;
- Mîndru Elena – „Strategii didactice interactive”, Editura Didactica Publishing House, București, 2005.
- Breben, Silvia; Gongea, Elena; Ruiu, Georgeta; Fulga, Mihaela, Metode interactive de grup – ghid metodic, Editura Arves

Matematica - de la curiozitate la investigații

Profesor matematică - Barbu Sanda
Liceul Teoretic "Ion Creangă", Tulcea

„Matematician nu este cel ce știe matematică, ci cel ce creează matematică.”
(Grigore Moisil)

„Știința nu e tristă decât pentru unii”, credea cu tărie matematicianul Grigore Moisil, considerat părintele informaticii românești. Mulți profesori de matematică rămân în amintirea elevilor ca persoane plictisitoare, rigide și mult prea serioase, dar Grigore Moisil a făcut istorie nu doar prin aportul său la dezvoltarea matematicii, ci și prin vorbele de duh cu care și-a amuzat colegii și cursanții și pe care le-a lăsat generațiilor următoare.

Deși în fiecare an olimpicii români se întorc de la concursurile și olimpiadele internaționale cu rezultate remarcabile la matematică, paradoxal, mulți elevi au dificultăți reale la această materie, matematica fiind, din varii motive, sperietoarea elevilor români.

Aproape la fiecare examen național, evaluare națională sau bacalaureat, discuțiile privind dificultatea subiectelor și procentul scăzut de promovare sunt legate, în principal, de matematică. Matematica, fără voia ei, a devenit „cuiul” din trunchiul comun al curriculei pentru majoritatea elevilor. Rezultate slabe sunt obținute de către elevi nu doar la examenele naționale, ci și la evaluările internaționale - TIMSS și PISA, studii care se concentrează pe aspecte diferite ale învățării la elevi. În linii generale, TIMSS urmărește să evalueze ce știe elevul, în timp ce PISA caută să afle ce pot face elevii cu cunoștințele lor.

Agenția Executivă pentru Educație, Audiovizual și Cultură (EACEA P9 Eurydice) arată în studiul „Învățământul matematic în Europa: Provocări comune și politici naționale” că cele mai bune rezultate la matematică le au elevii finlandezi, în timp ce elevii din Bulgaria, România și Turcia obțin scoruri medii cu 50-70 de puncte mai mici decât media din UE-27. Concluzia studiului mai sus amintit este că „pentru a crește performanța medie, Irlanda, Grecia, Spania, Letonia, Lituania, Portugalia și România trebuie să îndrume performanța la matematică pe toată gama nivelurilor de competență”.

În Marea Britanie, de exemplu, elevii de 10 ani învață numerele negative, adunarea, scăderea, înmulțirea și împărțirea, fracții, zecimale și procente, rapoarte și proporții, noțiuni de algebră, respectiv folosirea de formule simple, exerciții cu o necunoscută, posibilități de combinare a două variabile. La capitolul geometrie, învață să deseneze în două și trei dimensiuni, compară și clasifică forme geometrice, ilustrează și numesc părțile cercului, calculându-i raza, diametrul și circumferința. Totodată, nu lipsesc noțiuni de statistică, unde elevii britanici învață să interpreteze și să construiască diagrame radiale, să traseze grafice și să le folosească în rezolvarea problemelor, dar și să calculeze și să interpreteze media. Făcând o comparație cu ceea ce studiază elevii români la aceeași vârstă, noțiunile sunt aproximativ aceleași, însă complexitatea și modul de abordare și de aplicare a noțiunilor în exerciții practice sunt diferite.

Modul de abordare și de aplicare a noțiunilor studiate, conținutul mult prea formal și non-aplicativ în predarea matematicii, slaba legătură a disciplinei matematică cu viața cotidiană, pare să fie principala problemă a elevilor români, și nu nivelul de dificultate invocat adeseori.

Studiul internațional despre performanța elevilor la matematică analizează și factorii asociați cu performanța științifică pe câteva niveluri: caracteristicile individuale ale elevilor și familiilor lor, ale profesorilor și școlilor și ale sistemelor educaționale. Cercetările au stabilit clar faptul că mediul familial este foarte important pentru performanțele școlare. Studiul arată că îmbunătățirea rezultatelor la matematică a fost posibilă în sistemele educaționale unde s-a făcut revizuirea sistemului de formare a profesorilor, reducerea numărului de elevi la clase, dar și alocarea unor resurse suplimentare pentru infrastructura școlilor.

Experiența spune că învățarea matematicii este mai ușoară și mai plăcută dacă se pune accentul pe dezvoltarea clarității conceptelor matematice încă clasele primare. Dacă profesorul eșuează în acest domeniu, atunci elevul va dezvolta o reticență față de matematică pe măsură ce avansează în clasele gimnaziale și liceale. Întrebările cu răspuns deschis trebuie folosite cât mai des și elevul trebuie încurajat pentru a găsi toate modurile de rezolvare posibile. Elevul trebuie apreciat pentru fiecare încercare corectă și fiecare greșeală trebuie corectată fără critici. Cea mai mare dificultate o reprezintă lipsa de exercițiu. Elevii ar trebui să lucreze în fiecare zi cel puțin 8-10 probleme cu grade diferite de dificultate în scopul de a-și însuși conceptele matematice și de a-și dezvolta rapiditatea și acuratețea rezolvării problemelor.

Matematica, prin mijloace proprii, participă la modelarea personalității atât sub aspect intelectual cât și sub aspect estetic și moral.

Din punctul de vedere al dezvoltării intelectuale, învățarea matematicii exersează capacitatea de a judeca, ajută elevul să distingă adevărul științific de neadevăr, să-l demonstreze; antrenează organizarea logică a gândirii, ordonarea ideilor, recunoașterea ipotezelor și a concluziilor, îl învață pe elev să distingă diversele aspecte ale unei situații, să separe esențialul de neesențial; dezvoltă atenția, antrenează memoria logică, exersează analiza și sinteza, favorizează dezvoltarea imaginației creatoare; dezvoltă spiritul critic, formează spiritul științific obiectiv și stimulează dorința de cercetare.

Sub aspect estetic, matematica cultivă calități ale exprimării gândirii (claritate, ordine, concizie, eleganță), îl ajută pe elev să recunoască și să aprecieze legătura formală a creației artistice din echilibrul arhitectural, compoziția artelor plastice, ritmuri și structuri muzicale, frumusețea și organizarea naturii și a tehnicii.

Din punct de vedere moral, matematica formează capacitatea aprecierii adevărului, obiectivității și echității, creează nevoia de rigoare, discernământ și probarea ipotezelor, dezvoltă nevoia de cunoaștere, de a înțelege. Se formează deprinderi de cercetare și investigare, e stimulată perseverența.

Matematica ne ajută să avem vieți ordonate și să prevenim haosul. Anumite calități cum ar fi creativitatea, vederea în spațiu, gândirea critică și abilitatea de a rezolva probleme sunt dezvoltate și întreținute de gândirea matematică. Matematica este leagănul tuturor creațiilor și creaturilor, fără de care lumea ar rămâne în inerție. Orice bucătar sau fermier, tâmplar sau mecanic, vânzător sau doctor, inginer sau cercetător, muzician sau magician folosește matematica în activitatea de zi cu zi. Chiar și animalele și insectele o folosesc în

viața lor cotidiană: melcii în cochiliile lor, păianjenii în pânzele lor, albinele pentru a-și construi hexagonalele adăposturi. Există nenumărate exemple de modele matematice în tiparele naturii și în viața noastră cotidiană.

Oriunde am privi, găsim dovezi palpabile ale prezenței matematicii în viața noastră. Este misiunea noastră să îi facem pe copii să înțeleagă și îndrăgească acest domeniu și beneficiile matematicii în viețile noastre.

Bibliografie:

- ✓ <https://ssmr.ro/>
- ✓ <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/>

METODE ȘI STRATEGII INOVATOARE CE POT FI UTILIZATE ÎN CICLUL PRIMAR, ÎN CONTEXTUL SCHIMBĂRILOR GLOBALE

Înv. BĂRBULESCU DANIELA MARILENA
Școala Gimnazială Nr. 117, București

Cultivarea spiritului inovator a devenit o sarcină importantă a scolii de azi. Omul viitorului trebuie să fie un constructor de probleme și de sisteme ideative necesare rezolvării lor, să fie capabil să concretizeze în practică soluții optime și eficiente. Este motivul pentru care, noile orientări asupra științei educației solicită cu necesitate aplicarea unor strategii interactiv-creative în predarea și învățarea școlară. În consecință, învățarea interactiv-creativă este necesară pentru a promova omul creativ, un constructor de idei care nu rămâne suspendat în sistemul său ideativ, ci îl folosește pentru a elabora decizii și a rezolva problemele vieții. Acest tip de învățare nu se opune învățării școlare clasice, ci este o nouă calitate a acesteia prin obiectivele pe care le urmărește privind formarea personalității umane. Ea pune accentul pe învățarea prin descoperire, pe învățarea prin efort propriu independent sau dirijat, dar mai ales pe echipamentul intelectual operatoriu, pe gândire și imaginație creatoare. Creația, deși relativ asemanătoare cu rezolvarea de probleme, implică un salt calitativ, o combinare a ideilor, o folosire îndrăzneță a analogiilor. Stimularea activismului și a creativității în școală presupune favorizarea unui mediu de învățare interactiv, incitator și dinamic. Deosebit de importantă, încă de la începutul școlarității, este atitudinea învățătorului, relația sa cu elevii. Nu este nicidecum indicată poziția sa autoritară deoarece poate crea blocaje afective. Copiii nu îndrăznesc să pună întrebări, se tem de eșec. Este nevoie de un climat cald, destins, prietenos în care școlarul să-și poată manifesta în voie curiozitatea și spontaneitatea.

Conduita creativa a cadrului didactic, va genera ea însăși dezvoltarea potențialului creativ al elevilor. Profesorul trebuie să depisteze școlarii cu potențialități creative superioare și să le asigure posibilități speciale de dezvoltare a capacităților lor, dar nu în detrimentul celorlalți elevi ai clasei cărora, de asemenea are îndatorirea de a le cultiva disponibilitățile imaginative. El este cel care trebuie să găsească cele mai eficiente modalități prin care să stimuleze potențialul creativ al fiecărui elev. Dezvoltarea capacității de organizare de materiale, de idei, de contraste, prin întocmirea de portofolii asupra activității proprii, educarea capacității de a privi și altfel lucrurile, de a-și pune întrebări neobișnuite despre lucruri obișnuite, organizarea de discuții pe

anumite teme insistându-se a se afla cât mai multe răspunsuri originale, vor conduce la mobilizarea creativității potențiale a elevilor.

Strategiile didactice inovative sunt bazate pe interactivitate, oferă ocazii benefice de organizare pedagogică a unei învățări temeinice, ușoare și plăcute, în același timp, cu un pronunțat caracter activ-participativ din partea elevilor, cu posibilități de cooperare și de comunicare eficiente.

O învățare de tip inovativ- creativ și se realizează în relație cu ceilalți și cu materialul de studiu, apare ca urmare a eforturilor individuale și colective, stimulând construirea și redefinirea sensurilor, receptivitatea față de experiențele noi, căutate și rezolvate prin explorare, deducție, analiză, sinteză, generalizare, abstractizare, concretizare, punând accentul pe realizarea conexiunilor între noțiuni și solicitând o profundă implicare intelectuală, psihomotorie, afectivă și volitională. Cel ce învață "reconstruiește" sensuri prin explorarea mediului înconjurător/ educativ, rezolvând probleme și aplicând informația dobândită în situații noi, extragând idei din surse diferite, învățând să respecte părerile celor alături de care învață.

Acest tip de metode, prin însăși natura și implicațiile profunde pe care le au asupra celor ce învață, pot fi folosite cu eficiență la orice vârstă și la toate disciplinele de învățământ.

Dintre metodele și tehnicile de învățare interactivă, le-am selectat pe cele mai des folosite la clasele I-IV, considerând ca ele corespund cel mai mult tipurilor de activitate specifice ciclului primar.

❖ **Comerțul cu probleme**

Profesorul ține o prelegere sau dă de citit un text (trebuie folosite activități de evocare/ introducere a temei adecvate).

Elevii formează perechi la întâmplare. Perechile identifică patru sau cinci idei principale în prelegere sau în text. Se alătură apoi altor perechi pentru a discuta ideile principale și a clarifica anumite lucruri. Fiecare pereche scrie apoi un set de întrebări, sau o problemă pe care urmează să o rezolve cealaltă pereche. Cele două perechi se adună din nou și își pun întrebări una-alteia sau își dau una-alteia problemele pentru a le rezolva. Cei patru elevi concluzionează ce au învățat din exercitiu.

❖ **Recenzia prin rotație**

Sunt scrise pe coli de hârtie separate 6-8 întrebări. Colile se fixează pe pereții clasei. Fiecare întrebare revine unui grup de 3-4 elevi. Acestia se duc la coala cu întrebarea respectivă,

discută întrebarea timp de cinci minute și apoi scriu răspunsul. La semnalul profesorului, grupurile se mută la coala următoare, citesc întrebarea și răspunsul care a fost scris de grupul precedent, apoi adaugă propriile comentarii. Profesorul dă din nou semnalul de oprire, repetând procesul, dacă e posibil, până când grupurile revin la întrebarea inițială.

❖ **Turul galeriei**

Grupuri de trei sau patru elevii lucrează întâi la o problemă care se poate materializa într-un produs (diagrama, desen, compunere) pe cât posibil pretându-se la abordări variate. Produsele sunt expuse pe pereții clasei. La semnalul profesorului, grupurile se rotesc prin clasă, pentru a examina și a discuta fiecare produs. Își iau notite, pot face comentarii pe hârtiile expuse. După turul galeriei, grupurile își reexaminează propriile produse prin comparație cu celelalte și citesc comentariile făcute asupra produsului lor.

❖ **Predicțiile în perechi**

Această metodă poate fi folosită la diverse materii. Cel mai adesea, strategia poate fi folosită la o lecție de literatură pentru copii. Se va citi o povestire, după care elevii sunt întrebați dacă au mai citit povestirea, dacă le este cunoscută. Dacă cineva răspunde afirmativ i se spune să nu participe la această etapă. Copiii sunt puși apoi să lucreze în perechi folosind o foaie de hârtie și un creion. Li se anunță o listă de cuvinte care se referă la personaje, la locul în care se petrece acțiunea și la acțiunea propriu-zisă (5-7 cuvinte). Elevii notează cuvintele, discută cu partenerul și încearcă să-și imagineze împreună despre ce va fi vorba. vor face împreună câteva predicții. Li se vor da apoi 5 minute, timp pentru discuții și pentru a-și nota predicțiile, ca să și le poată aminti mai târziu, când se va citi textul. Activitatea predictivă poate fi făcută o singură dată, la început, sau poate fi repetată în decursul lecturii, permitându-le elevilor să-și modifice predicțiile, pe măsură ce citesc.

❖ **Rezumați-Lucrați în perechi- Comunicați**

Se va cere elevilor să se gândească puțin la un text pe care l-au citit. Sarcina lor este să îl rezume în două -trei fraze. Când termină, trebuie să se întoarcă spre partenerul lor, să-și citească unul-altuia rezumatul, să discute asemănările și deosebirile dintre rezumatele întocmite sau să facă un rezumat comun. Această simplă activitate în perechi este o extensie a celei precedente și poate fi folosită după ascultarea unei prezentări, după lectura unui text, sau după discutarea unei teme.

Metodele active și interactive constituie în totalitatea lor, veritabile căi prin care profesorul îi sprijină pe elevi să descopere natura, lumea, lucrurile, știința. Ele sunt totodată mijloace prin care se formează priceperile, deprinderile și capacitățile elevilor de a acționa asupra lucrurilor care-l înconjoară, de a folosi roadele cunoașterii transformând exteriorul în facilitate interioară, formându-și caracterul și dezvoltându-și personalitatea.

Ținând cont de transformările la care asistăm, atât în plan social cât și educațional, este evidentă valoarea tot mai însemnată pe care trebuie să o aibă educarea spiritului inovativ-creativ în școală, la toate vârstele.

BIBLIOGRAFIE:

- Oprea Lăcrămioara-Crenguța-“Strategii didactice interactive”,E.D.P.,Bucuresti,2006
- Joita Elena-“Eficiența învățării, E.D.P.,” Bucuresti, 2008
- Bocoș Mușata-“Instruire interactivă”,Ed Presa Universitară Clujană, Cluj-Napoca, 2002

TEMA:

"Revoluționarea Procesului Educațional: Explorarea Metodelor Inovatoare în Învățare"

EVALUARE, RECUNOAȘTERE ȘI ECHIVALARE ÎN DEMERSUL DIDACTIC

Nume și prenume: BARTÓK EMILIA

Școala: ȘCOALA GIMNAZIALĂ „MOLNAR JOZSIAS”

Localitatea: TÂRGU SECUIESC

Jud: COVASNA

Cadrul didactic trebuie să fie acel promotor al schimbării, care poate face față noilor provocări/cerințe/exigențe, utilizând metode de predare adaptate, strategii manageriale, adaptând mediul școlar la necesitățile elevilor și utilizând tehnici de planificare adaptate stilului acestora. Strategiile de predare-învățare-evaluare actuale necesită abordare flexibilă din partea cadrului didactic și se pot adapta cu ușurință la diferitele necesități de învățare ale elevilor, numai dacă cadrul didactic, evident, le cunoaște și dorește acest lucru. Necesară și binevenită în organizarea procesului educațional individualizat este utilizarea atât a metodelor activ-participative, cât și a celor multisenzoriale. Flexibilitatea cadrului didactic permite adaptarea stilului propriu de predare la diferitele stiluri de învățare ale elevilor. Un ajutor important în determinarea factorilor de mediu care ar fi cel mai potrivit pentru elevi este adaptarea la stilurile individuale de învățare ale acestora și ajustarea mediului de clasă. Flexibilitatea cadrului didactic și cooperarea elevilor va fi avantajul acestei schimbări.

Învățarea formalizată între egali poate ajuta managerii să învețe eficient. Le oferă mult mai multă practică decât metodele tradiționale de predare și învățare în a-și asuma responsabilitatea pentru propria lor învățare și, mai general, pentru a învăța cum să învețe. Nu este un substitut pentru predarea și activitățile concepute și conduse, ci o completare importantă la repertoriul activităților de predare și învățare care pot îmbunătăți calitatea educației.

Modul în care interacționăm cu cei din jurul nostru în activitatea profesională, și nu numai, își pune amprenta pe rezultatele obținute, climatul organizațional, starea de bine, calitatea relațiilor interpersonale. Performanțele profesionale ale cadrelor didactice debutante sunt determinate de intervențiile la nivelul managementului instituției de învățământ. Școala, prin reprezentanții săi – directori, șefi de secție, șefi de

catedră, profesori, este îndemnată să își asume responsabilități în raport cu inserția profesională a cadrelor didactice, să investească în personal, să implementeze măsuri de integrare/formare a personalului didactic, ceea ce va spori motivația și interesul cadrelor didactice și va da relevanță acțiunilor manageriale. Prin urmare, instituția de învățământ, prin aplicarea unor măsuri de monitorizare, de evaluare, de îmbunătățire, va contribui la asigurarea unui climat psihosocial optim, la creșterea satisfacției profesionale a cadrelor didactice debutante, fapt ce le va permite să se afirme ca subiecte axiologice, capabile și competențe să producă educație de calitate.

Cred că locul dezvoltării profesionale a învățătorului se află la intersecția dintre schimbările în educație, dezvoltarea profesională și perfecționarea în școală. În viziunea mea, profesorul desăvârșit este o personalitate complexă care are menirea de a trezi în elevi, miracole ascunse și să-i determine să-și găsească un rost în viață, încurajându-i și motivându-i la schimbări. Profesorul desăvârșit trebuie să-și încurajeze elevii prin propriul exemplu, fiind un autodidact și să dispună de competențe profesionale determinative. În practică școlară se impune cu necesitate profesionalizarea cadrelor didactice în condițiile în care:

- instruirea este centrată pe elev;
- profesorul se implică în viața reală a clasei, prin adaptarea la context și la diferențele dintre elevi;
- se caută soluții eficiente pentru depășirea obstacolelor după criterii de performanță;
- se caută alternative sau se facilitează, se susține și se coordonează construcția învățării în clasă.

Profesorul nu poate fi doar un simplu recipient al diverselor politici de reformare a educației, ci trebuie să poată dovedi înțelegerea lor - prin capacități - și aplicarea lor critică și creatoare - prin competențe, în condiții contextuale concrete. De aceea, este necesară restructurarea pregătirii profesorului, prin precizarea unor noi standarde pentru formarea, evaluarea și dezvoltarea lui profesională continuă. Competențele pedagogice ale profesorului sunt:

- cunoștințe științifice;
- abilități practice;
- noi roluri ale profesorului și ale elevilor;
- organizare și proceduri pedagogice argumentate de calitate și de eficiență;
- noi relații interpersonale profesori-elevi;
- o cultură a profesionalizării.

Competențele pedagogice se bazează pe cunoștințele științifice (a ști) și pe cele procedurale (a ști să faci) pentru ca profesorul să gestioneze eficient situațiile profesionale reale pe categorii de activități: cum să le folosească, să le combine, să le prelucreze, să le interpreteze, să ia decizii, să le coreleze, să le sistematizeze, să formuleze noi ipoteze și variante de soluționare, să le utilizeze în argumentare, să formuleze reflecții. În definirea competențelor trebuie reliefată capacitatea de a mobiliza într-un ansamblu resursele cognitive asimilate. Acestea pot fi transpuse pragmatic, în conformitate cu particularitățile contextului, pentru a fi valorizate adecvat, fiind însoțite de responsabilitate ca atitudine.

Prin profesionalizare profesorul trebuie să dovedească depășirea rutinei profesionale, trebuie să-și afirme creativitatea, să demonstreze puterea de reflectare continuă și critică, să participe la deciziile școlii.

Ceea ce interesează în evaluarea profesorului acum sunt următoarele aspecte:

- ce poate aplica și cum, din ceea ce știe în domeniu;
- cum și cu ce își creează și își dezvoltă contextul necesar construirii cunoașterii;
- cum își mobilizează cunoștințele pedagogice;
- cum se implică în rezolvarea situațiilor problematice reale;
- cum comunică și colaborază cu elevii;
- cum își rezolvă cu succes rolurile manageriale.

Îndeplinirea rolului de profesor presupune deținerea atât a unor competențe generale (prezentate mai sus), cât și specifice, de genul competențelor didactico-metodologice, competențe de comunicare asertivă și administrare a regulilor, recompenselor și sancțiunilor; de organizare și conducere a clasei de elevi; de evaluare a activității didactice și a diferitelor situații educative; competențe reflexive, critice (metacognitive) și de inovare a practicilor educaționale; de inițiere și promovare a parteneriatului școală-familie-comunitate; de promovare a valorilor democratice.

Astfel, profesia de cadru didactic trebuie privită de către comunitate cu încredere și responsabilitate, necesitând standarde ridicate de profesionalism:

- integritate: crearea și menținerea relațiilor profesionale corespunzătoare; exersarea acțiunilor de zi cu zi cu corectitudine, de la gânduri la fapte;
- onestitate: comportarea cu imparțialitate, încredere și onestitate; exprimarea stimei față de o altă persoană, acționând și discutând sincer și corect;
- respect: toleranță, atenție și bună înțelegere cu alte persoane, respectând părerile și valorile lor, conștientizând faptul că relația cu elevii și părinții acestora trebuie să fie bazată pe stimă și respect reciproc, încredere și confidențialitate;
- responsabilitate: oferirea priorității educației și instruirii elevilor; angajarea în activități de dezvoltare profesională continuă și de îmbunătățire a strategiilor de predare-învățare; colaborarea și cooperarea cu colegii în interesul educării și instruirii elevilor.

Profesionalismul în predare nu se reduce la un ansamblu de competențe individuale legate de o unică specializare, ea incluzând atât abilitatea profesorului de a funcționa ca parte a unei clase care învață, cât și capacitatea lui de a se deplasa către sau înspre alte domenii, diferite de cele în care este specializat la un moment dat, pentru a dobândi noi experiențe care îi pot îmbogăți competența de predare.

Bibliografie:

M. Zlate (2000) Introducere în psihologie, Iași: Polirom

Stan, C (2020), "Mentorat și coaching în educație", Editura Presa Universitară

Stan, E. (2009) Comunicarea și relațiile de comunicare pedagogică

<https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/continuing-professional-development-teachers-working-early->

childhood- and-school education-61_ro

http://publications.europa.eu/resource/cellar/435e941e-1c3b-11e8-ac73-01aa75ed71a1.0012.01/DOC_1

Metode educaționale inovatoare – proiecte de cercetare

Prof. Bătrăneanu Mihaela Mirela

Școala Gimnazială nr. 99, Sector 4, București

Proiectele de cercetare active și participative pot fi personalizate pentru a se potrivi diferitelor nivele de vârstă și domenii variate, contribuind la dezvoltarea unui set extins de competențe, cum ar fi gândirea critică, abilitățile de cercetare, analiza datelor și prezentarea rezultatelor. Aceste proiecte încurajează elevii să devină cercetători autonomi și să dobândească o înțelegere mai profundă a procesului de rezolvare a problemelor.

Proiectele de cercetare reprezintă metode excelente și active pentru stimularea gândirii critice la elevi. Aceste proiecte implică, în mod obișnuit, identificarea unei probleme de cercetare, colectarea și analiza de date, formularea de concluzii și prezentarea rezultatelor.

Câteva etape esențiale în proiectele de cercetare, menite să promoveze gândirea critică la elevi, sunt: definirea problemei de cercetare, dezvoltarea unui plan de cercetare, colectarea datelor, analiza datelor, formularea concluziilor, prezentarea rezultatelor, revizuire și îmbunătățire, evaluare și feedback.

Elevii ar trebui încurajați să aleagă sau să identifice o problemă sau o întrebare de cercetare care îi interesează și care este relevantă pentru materia pe care o studiază. Ajutorul acordat pentru crearea unui plan de cercetare, care să includă obiectivele cercetării, metodologia, sursele de date și instrumentele de colectare a datelor, este crucial. Această etapă solicită gândire critică pentru a identifica cele mai eficiente metode de abordare a problemei.

Colectarea datelor poate implica interviuri, sondaje, observații sau cercetare bibliografică. Este important ca elevii să fie ghidați în a fi critici în selectarea și evaluarea surselor de date, precum și în metodele de colectare a acestora.

Analiza datelor impune elevilor să identifice modele, tendințe sau relații, necesitând gândire critică pentru interpretarea și evaluarea corectă a informațiilor. Formularea de concluzii bazate pe datele colectate și pe analiza acestora implică evaluare critică, cu accent pe susținerea concluziilor prin date și identificarea limitărilor cercetării.

Prezentarea rezultatelor poate fi realizată prin intermediul unui raport, unei prezentări sau a unei expoziții, iar această etapă solicită gândire critică pentru a alege modalitățile eficiente de comunicare a informațiilor.

După încheierea proiectului de cercetare, elevii trebuie încurajați să reflecteze asupra procesului și să identifice modalități de îmbunătățire a abilităților lor de cercetare și gândire critică pentru proiectele viitoare.

Feedback-ul și evaluarea constructivă privind calitatea cercetării și gândirea critică a elevilor sunt esențiale pentru a-i ajuta să înțeleagă în ce domenii pot îmbunătăți abilitățile lor.

Prin adaptarea proiectelor de cercetare la diferite nivele de vârstă și domenii de studiu, acestea pot dezvolta o gamă largă de abilități, contribuind astfel la stimularea gândirii critice, a cercetării, analizei datelor și prezentării. Aceste proiecte pot să încurajeze elevii să devină cercetători independenți și să obțină o înțelegere mai profundă a procesului de rezolvare a problemelor.

YouTube Videos and “the Google-Eyed Generation”

or how to use video in teaching EFL/ESL

Belei Cristina Ligia,

Colegiul Național “Vasile Goldiș” Arad

In recent years, visual media has gained unprecedented allure and its potency on young people and children’s lives has been publicly acknowledged. According to Stempleski and Tomalin (1990:3), “children [...] feel their interest quicken when language is experienced in a lively way through television and video.” Moreover, digital media has captured the academic environment as well and thus, new tools have been introduced to facilitate learning: Virtual Worlds, webcasts, mLearning, podcasts, YouTube videos, games etc. Bennet, Maton and Kervon (2008) quoted in Olasina (2017) concluded that there has been “an immersion of young people in digital technologies such as computers, video games and the internet” (233). Other studies (Davis, 2013, Conole 2015) revealed that young people have embraced digital media at an extremely high rate and that there is “a need for innovation and new trend to improve learning experiences for users”.

Marsh and Millard (2004), researched children’s fascination with video and technology and their findings revealed that printed materials and audio-visual ones are in many respects similar. They believe that “the common feature of reading both a book and a televisual text is that reading develops social, cognitive and emotional skills, although each in their own way” (2004: 223). What is more, both activities require the same sets of skills, graphic, syntactic, audio-visual, semantic.

They both involve narrative and the reader/viewer needs to process and construct meaning, be it social, political, historical, emotional, geographical, etc. This is why it is generally felt that audio visual aids or digital tools can be just as successfully used, if not more, as any printed material. However, in today's world, technology is favored.

In the article "Engaging the YouTube Google-Eyed Generation: Strategies for Using Web 2.0 in Teaching and Learning" Duffy (2007) introduced the idea of Web 2.0 explaining that the World Wide Web has developed from a "read only" medium into one that is "the read write web". This 'repositioning' has opened up the doors to a new world that most people, especially teenagers, have eagerly embraced. The wide access to a wealth of digital resources, creative tools, socializing rooms, chat platforms, has caused teachers to reconsider their approach and to try and include the web into the design of their lessons. Thus, flipped classrooms have become common practice and the use of video via YouTube has been incorporated into learning activities.

According to Young and Asensio (2002) cited in Karpinen (2005), the appearance of a framework called "Three I's Framework" (image, interactivity and integration) has produced a great breakthrough in the teaching process because it allowed teachers to make use of practical tools and combine technology with educational and pedagogical goals. The framework provided clear instructions on how to incorporate video and technology into the classroom. Moreover, another concept that is central to video use is mLearning which is defined as learning that is individual and via a mobile phone (Romrell, Kidder, Wood, 2004). Thus, smart phones, tablets, laptops and such devices can be used by the learners to access videos for educational or personal purposes. One of the greatest assets is that students are in control of the learning process in the sense that they can work at their own pace, they can pause the video or rewind it, they can freeze a frame or even put it on a loop. Accessibility and flexibility are other benefits of the internet-based resources since learners can retrieve the videos at any other time outside the classroom. Therefore, the mixture of video and internet-sharing facilitation is conducive of learning and an increased level of autonomy.

In 2009 YouTube launched an adjoining instructional resource, called YouTubeEdu, which comprises a variety of YouTube channels streamed by colleges and universities throughout the world. They provide practical, helpful instructions and information, lectures, etc to cater to students of all competence levels and interests. Jia (2019) holds the view that "the growth of

educational video on YouTube runs concurrently with broader trends in the educational environment". She also cites Alias et al. (2013) claiming that "the topic of teaching and learning is among the top three categories of YouTube research topic." Furthermore, it has been found that YouTube videos stimulate student interaction, discussion, facilitate learner autonomy and provide interesting, thought-provoking content. Szeto and Cheng (2014) cited in Jia (2019) postulate that "most YouTube videos link to other web-based teaching platforms, like Blackboard, and their impacts on teaching are profound. For both instructors and students, YouTube is a useful learning video searching platform, comparing and analyzing ideas, qualifying hypotheses and theorizing knowledge."

In the same vein, Watkins and Wilkins (2011:114) opine that YouTube videos provide learners with "a degree of L2 immersion that might otherwise be unavailable outside a study-abroad programme". Another argument they put forward by citing Wang (2005) is that "incorporating technology into second-language classrooms is a way for students to connect seemingly abstract foreign language concepts to their actual experience" (114). To these great benefits we can add the previously mentioned idea of student-centered learning and also the fact that internet-based resources "instill lifelong language learning skills" (Leung, 2004 cited by Watkins and Wilkins, 114).

Internet-based video sharing sites are also helpful for teachers. Chen and Wu (2008) conducted research which revealed that teachers use the internet to plan their lessons and keep up to date and also to find accurate videos that resemble real life since they are more engaging with students. Some of the teachers also claimed that YouTube and other such sites have certain features that can be used to support the educational process.

In consonance with this view, Berk (2009) cited in Lialikhova, believes that video holds the power to lead to what he calls "potential learning outcomes". Among these, he enumerates the following: "videos attract pupils' attention, focus pupils' concentration, generate interest in class, energise or relax pupils for learning exercises, improve attitudes toward learning, increase understanding, foster creativity, stimulate the flow of ideas, provide an opportunity for freedom of expression, serve as a vehicle for collaboration, inspire and motivate pupils, make learning fun, and decrease anxiety and tension on scary topics" (p.30).

Moreover, they employ authentic material which is detrimental in L2 acquisition. We will not delve into yet another expose on the meaning of authenticity as it has already been touched upon in the previous chapters. What must be emphasized, though, is the naturalness of the language that students are exposed to and the fact that it is a medium to connect to the world around them. Another benefit of using authentic materials is that it is great motivator. Peacock (1997:153) has found that students whose teachers employed such materials were more involved, focused better and for longer periods of time and they carried out tasks more effectively.

Intercultural awareness is an additional highlight of using authentic material in class, as has already been mentioned previously. The purpose of learning a foreign language is not only to deepen grammar and gain vocabulary but also to broaden one's views and knowledge of the world and especially of the target language. Video helps teachers familiarize students with the target culture going hand in hand with the teaching of the other skills.

To further this view, we must also mention Kramersch's postulate (1995) which argues that teachers will not only be viewed "as the impresario of a certain linguistic performance, but as the catalyst for an ever-widening critical cultural competence." This means that intercultural knowledge will become vital in the future so as to instruct people how to interact, communicate, negotiate. "Teachers can benefit from the films/videos that deal with such subjects as immigration, xenophobia, adjusting to a new culture, or the dilemmas faced when one belongs to two cultures. Although films cannot substitute for actual interaction with members of other cultures, they can provide useful preparation for those encounters by fostering understanding and developing sensitivity" (Lialikhova, 32). Videos are great illustrations of how people deal with xenophobia, racism, or any other types of behavioral patterns. They also encapsulate stereotypes, intergenerational strife, neurotic behavior and lack of empathy towards these issues. We can definitely assert that videos can help people become aware of the gravity of some social issues and challenge them to take a stand.

Kay (2012) quoted in Olasina (2017) has reviewed YouTube video podcasts as far as their educational value is concerned. He included 53 articles underpinning the positive spin-offs, the potential pitfalls and the methodological potency related to these media. He concluded that video hold the capability to facilitate "positive attitudes, learning control, enhanced reading an study

behavior, and the students' improved performance" (236-237). On the downside, however, he mentions possible technical problems, reduced class participation. As far as methodological considerations are concerned, he calls for extensive research in the field and "a provision of empirical evidence on experiences in learning contexts" (237).

Concurrently, there are numerous reports that suggest that there is a close connection between the use of social media/digital media sites such as Facebook, YouTube, etc and increased academic performance. "Their results show overwhelming positive influence of the social medium on academic performance suggesting that academic pursuits may determine students' use of social media beyond what is commonly reported" (237).

Along the same line, Duncan, Yarwood-Ross and Haigh (2013) cited in Olasina (2017) underline the relevance of video streaming sites and uphold that "YouTube videos are valuable to practical, medical and clinical science education, and research. The authors report that the videos on YouTube may be used in ways to stimulate student participation to counteract the students' lack of interest often reported in traditional learning."

Furthermore, given the current pandemic context, more and more academic institutions use YouTube to stream and record their lectures and academic modules and more and more students resort to digital media as an information resource. Although there are critics who claim that the internet and digital media can cause students to be counter-productive because it is highly distractive, certain studies (Kousha, Thelwall & Abdoli, 2012) have proven that "online video are applied for teaching, informal scholarly communication and citation in academic journals." Moreover, they also uphold that "the arts and human and social sciences were the most common to have cited YouTube videos. In other words, the most mentioned themes are culture, news, history, politics and documentaries" (cited in Olasina, 239). Gentry, citing Trier (2007, p.598) in his article "Using YouTube: Practical Applications for 21st Century Education" postulates that YouTube is highly beneficial in developing communicative skills: "YouTube can be used as a substantial resource from elementary school to graduate school" to keep students engaged throughout the instructive process, to provide an educational environment rich in stimulating materials that appeals to the "Google-eyed generation" (Duffy, 2008).

Bibliography:

1. Chen, S.H. and Wu, M. C. (2006) *The effects of two early reading training programs on word recognition in Taiwanese EFL young poor readers*. *English Teaching & Learning* 30, 61–80.
2. Conole, G., de Laat, M., Dillion, T. & Darby, J. (2008) ‘*Disruptive Technologies*’, ‘*Pedagogical Innovation: what’s new? Findings from an In-Depth Study of Students’ Use and Perception of Technology*, *Computers & Education*, 50, 511-524
<http://dx.doi.org/10.1016/j.compedu.2007.09.009>
3. Duffy, P. (2007), *Engaging the YouTube Google-Eyed Generation: Strategies for Using Web 2.0 in Teaching and Learning*”, *Electronic Journal of e-Learning*, v6 n2 p119-130 2008
4. Gentry, L.B., Denton, C.A. & Kurz, T. (2008). *Technologically-Based Mentoring Provided to Teachers: A Synthesis of the Literature*. *Journal of Technology and Teacher Education*, 16(3), 339-373. Waynesville, NC USA: Society for Information Technology & Teacher Education. retrieved August 17, 2020
from <https://www.learntechlib.org/primary/p/24347/>.
5. Jia Li, & Cummins, Jim. (2019). *Effect of using texting on vocabulary instruction for English learners*. *Language, Learning and Technology*. 23. 43-64.
6. Karppinen, P., PY - 2005/01/01, *Meaningful learning with digital and online videos: Theoretical perspectives*, VL - 13, JO - Association for the Advancement of Computing In Education Journal
7. Kousha, K., Thelwall, M., Abdoli, M., 17 August 2012, *The role of online videos in research communication: A content analysis of YouTube videos cited in academic publications*, retrieved from <https://doi.org/10.1002/asi.22717>
8. Kramsch, C. (2006). *Language and Culture*. New York: Oxford University Press.
9. Lialikhova, D. (2014). *The use of video in English language teaching: A case study in a Norwegian lower secondary school: University of Stavanger*. Retrieved from <http://hdl.handle.net/11250/198779>
10. Marsh, J. and Millard, E. (2000) *Literacy and popular culture: Using children’s culture in the classroom*. London: Paul Chapman.

11. Olasina, G. (2017), *An Evaluation of Educational Values of YouTube Videos for Academic Writing* *The African Journal of Information Systems*: Vol. 9:Iss. 4, Article 2. Available at: <https://digitalcommons.kennesaw.edu/ajis/vol9/iss4/2>
12. Peacock, M. *The Effect of Authentic Materials on the Motivation of EFL Learners*. *ELT Journal*, vol. 51, no. 2, 1997.
13. Romrell, D., Kidder, L.C. & Wood, E. (2014). *The SAMR Model as a Framework for Evaluating mLearning*. *Journal of Asynchronous Learning Networks*, 18(2),. Retrieved August 18, 2020 from <https://www.learntechlib.org/p/154199/>
14. Stem Stempleski, S., Tomalin , B. (2009) *Film Resource for Teachers*, Oxford University Press
15. Wang, Y. (2009). *Using Films in the Multimedia*. *English Language Teaching*. Volume 2 No. 1
16. Watkins, J. Wilkins, M., *Using YouTube in the EFL Classroom*, in *Language Education in Asia*, Volume 2, Issue 1, 2011
17. Young and Asensio (2002) Young, C. (2016). *Teaching the English language arts with technology: a critical approach and pedagogical framework*, *Contemporary Issues in Technology and Teacher Education*. Volume 4/issue-1-04. Retrieved from <http://www.citejournal.org/volume-4/issue-1-04/english-language-arts/teaching-the-english-language-arts-with-technology>

Impactul activităților nonformale în evoluția progresului școlar

Profesor pentru învățământ primar: Belu Cristina

Activitățile extrașcolare însumează totalitatea activităților educative culturale, sportive, artistice și/ sau de educație morală, organizate și planificate în instituțiile de învățământ sau în afara lor, de acestea sau de către alte organizații cu scop educațional, sub incidența sau în afara programelor școlare, contribuind la dezvoltarea intelectuală, emoțională și socială a elevului, cu rol complementar orelor clasice de predare-învățare, în cadrul parteneriatului școală – familie – comunitate. Modernizarea și perfecționarea procesului instructiv-educativ presupune îmbinarea activităților școlare de tip clasic ce cele extrașcolare, cât mai variate și bogate în conținut, artistice, recreative, distractive, numeroasele valențe formative ale acestora punând bazele unui capital social și uman, într-un mediu formator interesant, efervescent, dar relaxat și atractiv, în afara contextului strict academic.

Cadrul didactic preocupat de organizarea diverselor activități extrașcolare va corela proiectarea, structurarea și implementarea lor, ceea ce reclamă o atitudine creativă și inovativă, atât în modul de realizare al activităților, cât și în relațiile cu elevii, influențând direct creșterea interesul copiilor pentru școală și pentru oferta educațională, pe lângă toate celelalte beneficii. Identificarea și cultivarea aptitudinilor, talentelor, activarea unui stil de viață sănătos și civilizată, precum și stimularea imaginației și creativității, în diferite domenii pentru care elevul prezintă interes, sunt avantajele imediate ale educației prin activități extracurriculare.

Activitățile extrașcolare desfășurate în tabere, excursii și drumeții, workshopurile pe diverse teme determină dezvoltarea intelectuală și fizică a copilului, însușirea unor experiențe sociale importante, îmbogățirea orizontului științifico-cultural, contribuind la educarea lui cetățenească și patriotică și îmbogățirea cunoștințelor despre frumusețile și trecutul țării, prin comportamentul pe care îl activează, ținuta adecvată situației, declanșând anumite sentimente care facilitează pregătirea copilului pentru viață, educarea dragostei, respectului pentru frumosul din natură, artă, cultură, realizările înaintașilor, fie ale istorice sau artistice, toleranță față de idei, grupuri și situații noi. Prin activitățile educative școlare și extrașcolare, de genul plimbărilor, excursiilor în natură, în contact direct cu obiectele și fenomenele naturii, elevii, își dezvoltă spiritul de observație, gândirea critică, pot reda, cu mai multă creativitate și sensibilitate, imaginea realității, chiar cu materiale pe care le culeg din natură, (frunze, crengi, ghinde etc.), în lucrări interesante, inspirate și originale în cadrul orelor de A.V.A.P., corelând

informațiile despre mediul înconjurător, științele naturii, ecologie, dar și educație plastică/artistică. Apetitul pentru ludic, cel pentru mișcare, cel prin care se descoperă „secretele” vieții cotidiene, acela de a „inventa” roluri și situații cu trimitere la viața reală, pot fi „vlăguite” în cadrul acestor activități în care elevii, mai mici sau mai mari, se deprind să folosească surse informaționale diverse, să realizeze colecții, să sistematizeze date, să exerseze deprinderi antreprenoriale, învață să învețe, supunându-se de bună voie regulilor, asumându-și responsabilități care de multe ori depășesc vârsta sau aria preocupărilor familiilor lor, autodisciplinându-se, exersând competențele sociale, punând bazele personalității complexe a adultului bine instruit, determinat, dornic să colaboreze, să se implice în rezolvarea problemelor personale, dar și ale comunității din care va face parte ca cetățean cu rol distinct activ - participativ. Cultivarea interesului pentru activități socio-culturale, prin vizionări de piese de teatru, filme și expoziții, participarea la spectacole de muzică sau de circ, implicarea directă a elevilor în astfel de activități, permit cadrelor didactice o mai bună cunoaștere a acestora, fructificarea talentelor personale, facilitarea integrării în mediul școlar pentru cei mai timizi sau cei cu CES, stabilirea unor legături mai apropiate prin care aceștia să-i dirijeze, influențând benefic dezvoltarea lor ulterioară. Concursurile pe diferite teme, deosebit de atractive pentru elevi, sunt o oportunitate pentru a demonstra practic ce au învățat la școală și nu numai, pentru a stimula spiritul lor de inițiativă, gândirea independentă, capacitatea de a descoperi probleme și soluții noi, implicând analiza, sinteza și critica constructivă, dar și răbdarea și competitivitatea sau cooperarea. Chiar dacă necesită un efort suplimentar, activitățile extrașcolare stârnesc interes, aduc bucurie, facilitează acumularea de noi cunoștințe/ experiențe, iar elevii puși în situații limită, ca, de pildă, să ofere/ să primească primul ajutor, (în caz de cutremur, incendiu, accident), dezvoltă spirit practic, operațional, concomitent cu conștientizarea urmărilor discriminării, bullying-ului sau poluării, necesității educației civice, financiare, rutiere și/ sau ecologice, respectului față de umanitate și sale, pregătindu-se astfel pentru viața reală și provocările ei.

LITERAȚIA - DE LA ÎNȚELEGEREA TEXTULUI SIMPLU LA COMPUNERE

prof. înv. primar: BELU CRISTINA IZABELA

Școala Gimnazială „Constantin Brâncuși”, Medgidia

Ce este literația?

În unele dicționare, **literația** este definită ca abilitatea de a citi și a scrie. Explicația este însă prea simplistă și creează confuzie, pentru că și alfabetizarea are aceeași definiție.

Competențele de literație țin de relaționarea cu un text, adică de un ansamblu de acțiuni care presupun mai mult decât receptarea unor semne sau ideograme. O persoană literată înțelege textul pe măsură ce îl parcurge. Chiar după prima lectură, ea este capabilă să selecteze, interpreteze și utilizeze informații din text. De asemenea, poate forma alte texte sau opinii pe baza celui citit.

Importanța competențelor de literație

Un copil care are dificultăți în a înțelege un text de la prima lectură, va învăța mai greu sau chiar nu va reuși să-și formeze anumite competențe. Este dificil pentru un elev să evolueze, dacă după lectură nu reușește să obțină informații specifice și să le folosească. Pe termen lung, consecințele sunt la fel de îngrijorătoare. Abilitățile slabe de a interacționa cu un text predispun la eșecuri profesionale și riscul de a fi manipulat sau fraudat. De aceea, literația trebuie să fie o prioritate în educația copilului.

Relaționarea cu textul

Relaționarea cu un text presupune observarea factorilor specifici precum:

- ✓ Tipul;
- ✓ Forma de prezentare;
- ✓ Lungimea;
- ✓ Structura;
- ✓ Complexitatea vocabularului;
- ✓ Conceptele și ideile prezentate.

Cititorul are și el anumite caracteristici care marchează interacțiunea cu textul și sarcinile asociate:

- Vârsta;
- Experiența de viață;
- Cultura generală;
- Competența de lectură;
- Obișnuința de a citi anumite tipuri de texte.

Când citim cu scopul de a rezolva o sarcină, aceasta influențează interacțiunea cu textul din următoarele perspective:

- Nivelul lecturii (profund sau de suprafață);
- Percepția asupra textului;
- Dificultatea sarcinii;
- Contextul interacțiunii cu textul;

- Atenția la detalii sau întreg.

Abordări în dezvoltarea literației elevilor

Putem să pornim în procesul de însușire a citit-scrisului de către elevi, de alfabetizare a acestora, de la abordarea fonetică sau de la cea holistă, respectiv de la învățarea fiecărei litere și a sunetului asociat, legarea lor în silabe, cuvinte, propoziții sau de la învățarea cititului unor cuvinte, desprinse din texte întregi, prin recunoașterea și deslușirea lor, în contextul în care ele apar.

Abordarea fonetică începe de la parte, activează aria Wernicke (implicată în înțelegerea limbajului scris și vorbit), face conexiunea sunet-simbol și este bazată pe „codul” de descifrare al limbii, pe când abordarea holistă începe de la întreg, este bazată pe experiența personală a elevilor, activează sistemul vizual și face conexiunea imagine-simbol.

Abordarea holistă este o filosofie a învățării, o orientare teoretică despre cum se poate organiza predarea-învățarea literației, reflectată de metoda Abel, care abordează diferit modul de însușire a citit-scrisului, în perioada de învățare a unei limbi, de alfabetizare a elevilor. Se bazează pe cunoștințele anterioare ale elevilor și presupune că dacă ne apropiem de limbaj luând separat componentele sale, sunetele, silabele, cuvintele, atunci pierdem sensul. Dacă în schimb pornim cu alegerea unor cărți, reviste, pliante potrivite nivelului de dezvoltare și intereselor elevilor, și nu cu abecedarele clasice, elevii se familiarizează cu acestea, învață să recunoască cuvinte folosindu-se de contextul în care acestea apar.

Procesul este similar cu învățatul unor cuvinte, după diferite imagini prezentate – reținem numele a ceea ce este prezentat și apoi facem legătura cu acesta de câte ori vedem imaginea respectivă.

Atunci când nu funcționează *metoda fonetică* în învățarea citit-scrisului, se poate folosi *abordarea holistă*, în special la elevii care au dificultăți în procesul de alfabetizare.

Elevii trebuie să interacționeze cu textele scrise, de la bun început, participând la astfel de activități, ascultând citirea unor texte de către alți cunoscători sau scrierea unor mesaje, pentru că ei imită ceea ce văd. În familiile preocupate de dezvoltarea literației copiilor, se desfășoară multe astfel de activități, iar copiii reușesc să învețe să citească, fără să se insiste pe acest lucru.

La școală, profesorul se adaptează acestei situații, citește și scrie împreună cu elevii, dispune de cărți în biblioteca clasei, expune diferite materiale scrise. Elevii își aleg ce să scrie sau ce să citească, iar profesorul lucrează împreună cu elevii la diferite texte create, pe care apoi le folosește în activități, ținând cont de experiența personală a elevilor, de nevoile și interesele acestora și încearcă să creeze legături între acestea. Trebuie ca și părinții să se implice în programul de lectură al copiilor lor.

Fiecare lecție care încearcă să dezvolte competențele de literație ale elevilor conține aspecte care interacționează, precum discuții, citire și scriere. Ascultarea, vorbirea, gândirea, rememorarea unor întâmplări, scrisul și cititul trebuie să aibă loc, să se lucreze cu toate, în același timp, pentru a exista o eficiență a învățării.

Prin diferite discuții provocate de către profesor, elevii rememorează momente din propria lor experiență, le analizează, își exprimă părerile, sentimentele proprii, încercând ca fiecare elev să participe la discuții, pe cât posibil.

Profesorul le citește elevilor, fiind un model al cititorului avansat, elevii ascultând, apoi se citesc texte scurte create împreună cu elevii pentru a-i ajuta să se familiarizeze cu sunetele și forma literelor, a cuvintelor și a propozițiilor, citind și alte texte scrise pentru a afla informații noi, a descoperi lucruri noi, din viața cotidiană.

Scrierea unor cuvinte este folosită pentru a organiza astfel gânduri, idei, experiențe, potrivit nivelului lor de dezvoltare și instruire. Este bine să combinăm aceste elemente în cadrul orelor, pentru a realiza un tot unitar și de a activa toți elevii, pe cât posibil.

Predarea integrată a limbii și literaturii române oferă oportunități de organizare a activității didactice, astfel încât să se combine optim cele trei elemente. Trebuie să fie ajutat

fiecare elev pentru a se dezvolta, în ritmul său, fiecare având interese și abilități diverse, diferite, lucrând diferențiat cu aceștia, îmbinând munca individuală, cu cea în perechi sau în grup.

Prin activitatea individuală, învățarea prin propria experiență, fiecare elev va reuși să învețe să citească și să scrie, să înțeleagă ceea ce citesc, alocând timpul necesar exersării acestor deprinderi noi.

Elevii, lucrând în perechi uneori, pot mai ușor să fie ajutați la nevoie, de către profesor sau chiar de către partenerii lor, își pot citi unii altora ceea ce au lucrat, se pot consulta, cooperează cu partenerii.

Se pot forma și grupuri mici de elevi, omogene, care să înceapă să discute între ei, încurajându-i astfel pe toți să discute, chiar și cei mai necomunicativi, iar un elev va reprezenta grupul și va vorbi despre rezultatul discuției cu ceilalți colegi.

Este indicat ca aceste moduri de organizare să fie incluse în structura lecțiilor organizate pentru dezvoltarea literației elevilor, fiind modalități ce conduc la dezvoltarea încrederii în sine, a spiritul competitiv al acestora.

Dezvoltarea literației prin *metoda Abel – abordarea bazată pe experiența utilizării limbii* – are în prim plan stimularea potențialului elevilor, urmărind ca aceștia să vorbească despre anumite subiecte, fiind stimulați, să observe scrierea a ceea ce au discutat, cu scopul de a compune texte scurte, care apoi vor fi citite de mai multe ori, pentru ca elevii să rețină cât mai multe cuvinte rostite, asociate textului citit, astfel se face un bun început pentru citire și scriere.

Această metodă este utilă și pentru cei care sunt la începutul acestui drum al învățării, dar și pentru elevii care întâmpină dificultăți în sintetizarea sunetelor și rostirea cuvintelor.

După stimularea discuțiilor, urmează scrierea după dictare și citirea împreună, deconstrucția și reconstruirea textelor, iar la final extinderea activităților. Profesorul ajută elevii în compunerea unui text, îl scrie pe o foaie mare, pronunță fiecare cuvânt pe care îl scrie, iar elevii citesc de mai multe ori fiecare propoziție scrisă, în timp ce profesorul indică ceea ce citesc. Textul compus și scris trebuie lăsat la vederea elevilor, mai mult timp, repetată citirea acestuia, apoi se scrie un text identic, care se taie etapizat pe bucăți reprezentând propoziții, cuvinte, silabe, litere, care trebuie citite și puse la locul lor inițial, identificat de către copii. Elevii sunt invitați și ei să scrie cuvinte.

Pe măsură ce se vor crea și scrie mai multe texte, elevii vor învăța mai multe cuvinte, recitind mereu textele. Se pot face diferite desene de către copii, care să însoțească textele, se pot aborda aspecte legate de ortografie și punctuație, o atenție deosebită fiind acordată și scrisului.

Limba și literatura română este o disciplină care, prin intermediul textelor diverse, prin abordarea ei conform modelului comunicativ-funcțional și prin însuși faptul că valorifică limba maternă, presupune dezvoltarea competențelor de literație pe tot parcursul școlarizării. În fond, această disciplină nu poate fi predată în afara „*cititului și scrisului cu sens*”, lucru care va determina „*înțelegerea, utilizarea, evaluarea, reflecția și interacțiunea cu textul.*”

Mai întâi, limba română ca limba maternă este utilizată în orice context al vieții ceea ce presupune o interacțiune aproape continuă cu „celălalt”, dar și cu texte și imagini, așa încât se poate susține că există literație. Pentru ca această competență să se dezvolte, să se manifeste și să determine gândire critică și învățare autonomă este necesar ca profesorul să creeze contexte favorabile și să reprezinte scopul fundamental al cadrului didactic la toate nivelurile de învățământ, dar și o cale de a înlătura handicapul analfabetismului funcțional.

Apoi, limba și literatura română nu se predă independent de literație, așa cum literația, în sensul de competență, se dezvoltă în și prin această disciplină care presupune o permanentă raportare la texte scrise sau orale, la imagine, la filme. În direcția dezvoltării competențelor de comunicare scrisă și orală, de receptare a mesajelor scrise sau orale, de producere a lor, profesorul urmărește ca elevul să citească și să înțeleagă cele citite, să își exprime opinii utilizând corect limba română (aspecte ale literației). Pe măsură ce elevii trec la un nivel superior de studiu, dezvoltarea acestor competențe este favorizată de conținuturi variate și de activități de

învățare adecvate. Deci, această disciplină favorizează prin specificul ei aceste contexte de dezvoltare a literației. În acest sens, sarcini care pot fi date elevilor, în scopul amintit, sunt:

- lectura și înțelegerea textelor diverse (literare, nonliterare), secvențe de film, imagini (picturi);
- explicarea, prin apel la dicționare, a sensului unor cuvinte, expresii, anterior momentelor de rezumare, alcătuire a unui plan de idei;
- identificarea termenilor cheie, a câmpurilor lexicale dintr-un anumit tip de text (descriptiv, narativ, liric, nonliterar sau literar);
- jocuri de rol, proces literar prin care îi pun în situații de viață, îi determină să se raporteze la realități istorice, la aspecte cotidiene;
- provocări la discuții prin întrebări-problemă care îi solicită să gândească în mod critic;
- utilizarea de metode interactive : pălăriile gânditoare, explozia stelară, brainstorming și organizatori grafici (harta personajului, rețeaua personajelor) etc;
- utilizarea metodei proiectelor - elevii sunt solicitați să caute singuri informații legate de tema dată, să înțeleagă, să sintetizeze, să analizeze, să exprime opinii;
- vizionarea de filme, ecranizări ale unor opere literare din literatura română și/sau universală, pentru ca apoi elevii să aibă drept sarcină descoperirea aspectelor care deosebesc filmul de carte;
- demersul Știu/ Vreau să știu/ Am învățat este unul preferat de elevi și prin care aceștia sunt determinați să își actualizeze noțiuni deja învățate, să își exprime curiozitatea și dorința de a descoperi noutăți legate de aceste noțiuni, să realizeze conexiuni între cunoștințe asimilate la limba română și la alte discipline.

„Compunerile reprezintă rezultanta unei activități intelectuale complexe, care implică sinteza cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor dobândite de elevi în lecțiile de citire, gramatică, lectură, precum și la alte obiecte de învățământ.” (Silvia Nuță)

Una dintre responsabilitățile învățătorului în învățământul primar este formarea și dezvoltarea capacității de exprimare corectă (scrisă și orală) a elevilor. La realizarea acestui obiectiv concurează toate disciplinele de învățământ din ciclul primar, însă limba și literatura română se datașează, atât în ceea ce privește ponderea deținută în planul de învățământ al ciclului primar, cât și în ceea ce privește desfășurarea concretă a activităților.

Un rol evident în direcția cultivării capacităților de exprimare a elevilor îl au compunerile, cu o contribuție importantă la formarea lor intelectuală, morală și estetică.

Prin intermediul compunerilor se valorifică cunoștințele elevilor dobândite la celelalte componente ale obiectului limba și literatura română (citit-scris, comunicare, lectură etc.).

Este tipul de activitate cel mai personalizat dintre componentele limbii și literaturii române pentru că în mai mare măsură decât în cazul altor activități vizează trăsăturile individuale, atât ca premise, cât și ca finalități.

Activitatea de compunere contribuie la:

- a) exercitarea de către elevi a actului comunicării, în formă orală și scrisă;
- b) dezvoltarea capacităților intelectuale (selecția, comparația);
- c) formarea și dezvoltarea capacităților de percepție globală, prin concentrarea în același tip de activitate a unor informații provenite din surse diferite: experiență personală, celelalte obiecte de învățământ;
- d) stimularea imaginației;
- e) afirmarea personalității și cultivarea încrederii în capacitățile proprii.

Compunerea este considerată o activitate cu grad sporit de dificultate, resimțită atât de către învățător, cât și de către elevi.

Acest fapt se datorează următoarelor motive:

- a) presupune o experiență cognitivă în timp (cunoștințe, activități practice, impresii);
- b) implică o prezentare personală a unui obiect determinat (proces, imagine, succesiune de imagini).

Activitatea propriu-zisă de elaborare a compunerii este precedată de pregătirea elevilor pentru aceasta, care constă în activități asupra modelului, respectiv analiza și imitarea lui. Întâi elevii învață să descopere organizarea internă a unui text și apoi trec la elaborarea textului personal.

Pregătirea elevilor pentru a ajunge la capacitatea de a redacta în mod independent compuneri se realizează într-un interval mai mare de timp, ca oricare proces prin care se urmărește formarea unei deprinderi. Activitatea desfășurată în cadrul orelor de limba și literatura română oferă elevilor achizițiile necesare pentru a elabora compuneri: învață să înlănțuie cuvintele în propoziții, să formeze propoziții clare și corecte din punct de vedere gramatical, să desfășoare ideile în succesiunea lor logică.

Câteva aspecte asupra cărora învățătorul trebuie să se oprească:

- a) *alegerea temei și stabilirea conținutului compunerii.* Învățătorul va avea în vedere particularitățile de vârstă ale elevilor, sfera lor de preocupări etc.;
- b) *gradarea efortului elevilor.* A desfășura activitatea conform acestei cerințe înseamnă a pleca de la simplu la complex;
- c) *tehnica elaborării.* Aceasta presupune orientarea elevilor în adunarea materialului corespunzător titlului indicat, distribuirea acestui material pe cele trei părți ale compunerii. Învățătorul trebuie să asigure înțelegerea de către elevi a temei care urmează să fie prezentată. Stabilirea unui titlu potrivit ușurează elevilor sarcina elaborării compunerii, pentru că le organizează gândirea și imaginația în jurul unei idei clare.
- d) *strângerea materialului necesar pentru elaborarea compunerii.* Este o operație dificilă pentru elevi, care implică stabilirea a ceea ce va cuprinde textul compunerii, procurarea materialului și organizarea acestui material în conformitate cu un plan. În prima fază, învățătorul sugerează ce trebuie reprezentat, prin întrebări. Apoi elevii sunt aceia care propun materialul, adică aspecte conținute de compunere. Ideile propuse de elevi se scriu pe tablă în ordinea în care au fost comunicate de ei. Se citește pentru a se constata dacă nu sunt unele care se repetă, care nu surprind aspecte esențiale, care nu se raportează la titlu. Datorită faptului că ele sunt scrise în ordinea emiterii lor, elevii sunt îndrumați să le distribuie în ordinea firească. Acest fapt se realizează pe baza întrebărilor învățătorului (*Cu ce ați începe? Despre ce veți scrie la început? Ce veți prezenta apoi? Cu ce veți încheia?*). În felul acesta, elevii vor distribui ideile potrivit structurii compunerii: introducere, cuprins și încheiere.
- e) *redactarea compunerii (transformarea planului în compunere).* Accentul se pune pe cuvânt ca mijloc de exprimare a ideii. În primă fază, elevii vor fi ajutați de învățător. Se propun mai multe variante, dintre care învățătorul o alege pe cea mai bună și o va scrie pe tablă, în dreptul ideii din plan. Compunerea se redactează cu participarea tuturor elevilor. Alteori, planul compunerii se redactează în clasă, iar transformarea lui în text se face individual acasă de către elevi.

Părțile compunerii

Raportul de dimensiune între părțile compunerii este acesta: introducerea să cuprindă 1/6 din text, iar cuprinsul să fie de 2 ori mai mare decât introducerea și încheierea luate la un loc.

- a) *Introducerea* – începutul compunerii. În general arată locul și timpul (descrierii) sau când are loc întâmplarea povestită (narațiunea);
- b) *Cuprinsul* – partea cea mai întinsă a compunerii, prezintă faptele, în ordinea în care s-au petrecut (narațiunea) sau elementele componente ale unui peisaj (descrierea);
- c) *Încheierea* – este scurtă, arată sfârșitul acțiunii, sentimentele trăite.

Formarea și dezvoltarea capacităților de elaborare a unei compuneri reprezintă un proces îndelungat, în care rolul de îndrumător al învățătorului este considerabil. Predarea compunerii trebuie plasată în direcția uneia dintre cele trei funcții generale ale scrierii:

1. transcrierea informației (înglobează secvența de acțiune care urmează să fie comunicată);

2. autoexprimarea (prin intermediul scrisului, orice persoană, implicit elevul, comunică o atitudine personală față de cele comunicate);
3. favorizarea dezvoltării cognitive (în timpul unei elaborări scrise, elevul reușește să privească realitatea din unghiuri de vedere noi).

În momentul în care învățătorul propune elevilor să elaboreze o compunere, el trebuie să știe care este direcția pe care dorește s-o cultive cu precădere, pentru că însăși evaluarea se va face prin relaționarea cu aceste direcții: „*Compunerea trebuie să fie apreciată în raport cu scopul sau cu funcția pe care o îndeplinește, iar nu după lungimea ei, deoarece, în multe cazuri, pot fi suficiente doar câteva propoziții.*” (L. Klein Marvin)

Tipuri de compuneri

a. Forma cea mai simplă de compunere este *reproducerea orală a unui text auzit sau citit*. Alcătuirea compunerii pe bază de texte presupune stabilirea unui plan, în care să fie înregistrate momentele principale ale acțiunii, dacă textul respectiv este o narațiune, sau tablourile, când textul aparține liricii sau prozei peisagistice.

Rezumatul înseamnă prezentarea pe scurt, în forma orală sau scrisă, a conținutului unei opere literare.

Elaborarea rezumatului implică delimitarea fragmentelor și sintetizarea conținutului lor sub formă de idei principale. Ideile principale pot fi formulate în mai multe variante, în funcție de experiența elevilor în acest tip de activitate, de natura textului literar:

- sub formă de desene (clasa I);
- sub formă de întrebări (cea mai ușoară formă de elaborare a ideilor principale);
- sub formă de titluri (texte descriptive);
- sub formă de propoziții enunțiative (texte narative);
- sub formă de citate.

Amplificarea ideilor principale duce la realizarea rezumatului.

b. *Compuneri orale pe baza unei ilustrații sau a unui șir de ilustrații* s-au realizat și în perioada preșcolară.

În ciclul primar elevii sunt capabili să stabilească legături între secvențele reprezentate de ilustrații, respectiv să completeze golurile între o ilustrație și alta.

c. *Benzi desenate* se adresează, aproape exclusiv, copiilor și tinerilor. Sunt formate din text scurt, esențial, plasat în „baloane” și imagini. Compunerea pe bază de benzi desenate are, întotdeauna, un caracter narativ.

d. *Compunerile după un plan dat* presupun experiența unor sugestii sub formă de idei. Rolul de a formula planul de idei îi revine învățătorului.

e. *Compunerile pe baza unor cuvinte de sprijin* propun elevilor să lucreze pe baza unui suport lingvistic dat de către învățător: cuvinte comunicate în ordinea prevăzută să apară în text.

f. *Compunerea cu început dat* se caracterizează printr-un mare grad de independență oferit elevilor. Lor li se dă începutul compunerii urmând să continue într-o direcție presupusă sau inventată de ei.

g. *Compunerile narative în care se introduce dialogul* se bazează pe experiența personală a elevilor, pe lecturi sau pe capacitatea lor de a inventa. Învățătorul va explica elevilor că, pe lângă prezentarea unei întâmplări, în compunere va fi utilizat, în mod obligatoriu, dialogul.

h. *Compunerea liberă* presupune dreptul acordat elevilor în alegerea subiectului compunerii și în modul de tratare a acestuia. Elaborarea unei compuneri libere se bazează pe două premise fundamentale:

- să beneficieze de un volum de cunoștințe de care să se folosească în compunere;
- să aibă capacitatea de a-și elabora, oral și scris, ideile.

Realizarea unei compuneri libere parcurge următoarele etape:

- pregătirea informațională (inventiunea);
- elaborarea planului de idei;

- redactarea compunerii;
  - analiza compunerilor.
- i. *Compunerile – corespondență:*
Biletul – este forma cea mai simplă de comunicare scrisă.
Telegrama – transmite o informație în cuvinte puține.
 Scrierea cărților poștale ilustrate cuprinde salutări transmise dintr-o localitate, unde cineva se găsește în trecere sau pentru un interval de timp mai mare.
Scrisoarea poate fi scrisoarea familiară sau scrisoarea amicală. Prima vizează membrii familiei expeditorului, iar cea de-a doua – prietenii de stradă, de bloc sau colegii de școală ori de clasă. Este un text prin care se comunică informații.

Etapele elaborării unei compuneri:

Când realizăm o compunere, trebuie să respectăm următoarele indicații:

1. Citiți cu atenție titlul sau cerința temei, până la deplina înțelegere a înțelesului fiecărui cuvânt, precum și a enunțului complet.
2. Gândiți-vă intens ce cunoștințe puteți folosi în această compunere - cunoștințe dobândite prin: experiența personală, lecturi, studiu, informații radio-tv.
3. Alegeți din cunoștințele potrivite cu tema, pe cele mai interesante și mai semnificative.
4. Ordonati cunoștințele alese într-un plan de idei, într-o ordine logică.
5. Alcătuiți planul compunerii, distribuind ideile în: introducere, cuprins, încheiere și proporționați părțile compunerii.
6. Realizați compunerea, dezvoltând ideile din plan și păstrând armonia între titlul și conținut, precum și între părțile compunerii.
7. Recitiți cu atenție compunerea și corectați eventualele greșeli.
8. Citiți de cel puțin două ori compunerea, cu voce tare, eventual în fața oglinzii. Supravegheați-vă intonația, mimica, ținuta.

Rod al unor activități independente și de creație ale elevilor, rezultat al unui efort intelectual propriu, compunerile contribuie plenar la formarea capacităților și deprinderilor de exprimare fluentă, corectă, coerentă-verbală și în scris.

Bibliografie:

1. Crăciun Corneliu, *Metodica predării limbii române în învățământul primar*, Editura Emia, Deva, 2002;
2. Gherghina Dumitru, *Aproape totul despre compunerile școlare*, Editura „Didactica Nova”, Craiova, 2005;
3. Nută Silvia, *Metodica predării limbii române în clasele primare*, Editura Aramis, București, 2002.
4. Curs online: *Dezvoltarea literației timpurii prin metoda Abel*. Fundația Noi Orizonturi

METODE INOVATIVE DE ÎNVĂȚARE ÎN PROCESUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT

**Profesor Benga Carmen-Mariana
Liceul Mătășari, Județul Gorj**

În societatea noastră, procesul de învățământ reprezintă mijlocul principal prin care educă și instruește noile generații.

În acest sens, școlii îi revine responsabilitatea organizării și conducerii acestui proces. Procesul de învățământ este reprezentat printr-un ansamblu de activități organizate și dirijate, ce se desfășoară etapizat, în cadrul unor instituții specializate, sub îndrumarea unor persoane pregătite în acest scop, în vederea atingerii anumitor obiective instructiv-educative.

În timp ce știința fundamentală și de sinteză a educației este pedagogia, știința și arta procesului de învățământ este didactica. Astfel, educația are o sferă mai largă decât procesul de învățământ, ocupându-se cu toate tipurile și formele ei: educația formală, non-formală, informală. În centrul preocupărilor sale, didactica are tehnologia procesului de învățământ: metodele, mijloacele și formele de organizare și evaluare a procesului educațional. Elemente ale tehnologiei didactice, ca și metode, mijloace, forme de organizare ale activității și evaluarea, pot dezvolta la elevi o conduită de responsabilitate, creativitate, gândire critică, învățare aplicată, cerințe ale învățământului modern, dar și al societății contemporane.

Metodele inovative de învățare sunt modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, sunt instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe, asigurând perfecționarea și optimizarea demersului educațional.

Metodele inovative presupun o învățare prin comunicare, prin colaborare, care produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup.

În ceea ce privesc metodele inovative de predare – învățare – evaluare centrate pe elev, în școala modernă, dimensiunea de bază în funcție de care metodele de învățământ sunt considerate inovative este caracterul lor activ adică măsura în care sunt capabile să declanșeze angajarea elevilor în activitate, concretă sau mentală, să le stimuleze motivația, capacitățile cognitive și creatoare. Aceste metode inovative se numesc metodele interactive centrate pe elev, acele modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe. Interactivitatea presupune o învățare prin comunicare, prin colaborare, produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup.

Interactivitatea presupune o învățare prin comunicare, prin colaborare, produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din

interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup. Implementarea acestor instrumente didactice moderne presupune un cumul de calități și disponibilități din partea cadrului didactic: receptivitate la nou, adaptarea stilului didactic, mobilizare, dorință de autoperfecționare, gândire reflexivă și modernă, creativitate, inteligența de a accepta noul și o mare flexibilitate în concepții.

Într-o abordare modernă, cadrul didactic se preocupă de crearea de ocazii de învățare pentru elevi. În acest context, metodele pe care le va folosi sunt mijloacele prin care sunt configurate activitățile de învățare ale elevilor. Astfel de metode de predare interactivă, centrate pe elev, sunt cunoscute (mai puțin utilizate) de către majoritatea cadrelor didactice.

Amintim doar câteva dintre acestea: Predarea reciprocă, Floarea de lotus, Brainstormingul, Știu/vreau să știu/am învățat, Bulgărele de zăpadă, Cubul, Ciorchinele, Pălăriile gânditoare, Explosia stelară, Eseul de cinci minute, Jurnalul cu dublă intrare, Turul galeriei.

Metoda *predării reciproce* este o metodă prin care elevii sunt „învățători” și pot să explice colegilor din grup o anumită parte a lecției, apoi să pună întrebări sau să ceară explicații despre ceea ce au înțeles.

Metoda *Floarea de lotus* presupune deducerea de conexiuni între idei, concepte, pornind de la o temă centrală. Aceasta determină cele 8 idei secundare care se construiesc în jurul celei principale, asemenea petalelor florii de lotus. Cele 8 idei secundare sunt trecute în jurul temei centrale, urmând ca apoi ele să devină la rândul lor teme principale, pentru alte 8 flori de lotus.

Brainstorming-ul este una dintre cele mai răspândite metode în stimularea creativității, cu condiția folosirii și mănuirii cu profesionalism, flexibilitate și inspirație, fiind prezent chiar în activitatea de compunere de probleme, în scopul stimulării creativității.

Bulgărele de zăpadă are la bază împletirea activității individuale cu cea desfășurată în mod cooperativ în cadrul grupurilor. Întâi, elevii lucrează pe cont propriu, apoi formează perechi pentru a analiza rezultatele individuale. Perechile se rezumă în grupuri mari, întreaga clasă se reunește, apoi, pentru a analiza și concluziona ideile emise. Se alege soluția finală și se stabilesc concluziile.

Cubul este o strategie de predare – învățare ce urmărește un algoritm ce vizează descrierea, comparația, asocierea, analizarea, aplicarea, argumentarea atunci când se dorește explorarea unui subiect nou sau unul cunoscut pentru a fi îmbogățit cu noi cunoștințe sau a unei situații privite din mai multe perspective. Se formează grupuri de 4-5 copii. Fiecare copil din grup interpretează un rol în funcție de sarcina primită. Elevii rezolvă sarcina individual sau în grup, într-un timp dat, apoi prezintă pe rând răspunsul formulat.

Metoda *Știu/Vreau să știu/Am învățat* este o metodă ce urmărește conștientizarea elevilor în legătură cu propria lor activitate de cunoaștere, respectiv stimularea abilităților metacognitive și a gândirii critice. Gândirea critică nu este o materie de studiu, ci un produs, este un nivel la care ajunge gândirea noastră în momentul în care gândim critic din obișnuință ca modalitate firească de interacțiune cu ideile și informațiile pe care le descoperim.

Ciorchinele este o metodă de brainstorming neliniară care stimulează gândirea critică, conexiunile dintre idei, crearea unei structuri grafice, a unor clasificări și corelări de cunoștințe, utilizând informații dintr-o sursă analizată. Este o metodă grafică antrenantă ce poate fi utilizată

pentru reținerea informației dintr-un text, dar și pentru observarea și comentarea unei imagini sau film. Se poate folosi în activitățile de învățare, de fixare a cunoștințelor și la evaluarea sumativă a uneiia sau a mai multor unități de învățare. Într-un cerc, în mijlocul unei foi/planșe/tablă se scrie un cuvânt, o sintagmă care să reprezinte subiectul. Pe măsură ce vin ideile, se formează „ramuri” care se trec în cercuri mai mici pe lateral, legate de subiectul principal prin linii. Un subiect poate avea numeroase ramuri, iar o ramură numeroase mlădițe.

Explozia stelară este o metodă de stimulare a creativității, o modalitatea de relaxare a elevilor și se bazează pe formularea de întrebări pentru rezolvarea de probleme și noi descoperiri. O stea mare, cinci stele mici de culoare galbenă, cinci săgeți roșii, jetoane sunt tot ce trebuie. Pe cele 5 steluțe se scrie câte o întrebare de tipul: Ce? Cine? Unde? De ce? Când?

Metoda *Pălăriile gânditoare* este o metodă fundamentală de lucru prin care se încearcă, într-un mod simplu și ludic, să se reflecte: conștientizarea diferitelor modele de gândire posibile asupra unei situații/probleme; descrierea problemei din diferite unghiuri de vedere posibile și relevante; evidențierea randamentului diferențiat în abordarea și rezolvarea problemei. Aplicația pălăriilor gânditoare propusă de Edward De Bono este o modalitate de a aborda o problemă din șase perspective. Fiecare pălărie este asociată unui tip de gândire: pălăria albastră este liderul, conduce activitatea, este responsabilă cu controlul discuțiilor, extrage concluzii, clarifică/alege soluția corectă; pălăria albă deține informații despre tema pusă în discuție, face conexiuni, oferă informația brută așa cum a primit-o; pălăria roșie își exprimă emoțiile, sentimentele, supărarea, față de personajele întâlnite, nu se justifică, spune ce simte; pălăria neagră este criticul, prezintă posibile riscuri, pericole, greșeli la soluțiile propuse, exprimă doar judecăți negative, identifică greșelile; pălăria verde oferă soluții alternative, idei noi, inovatoare, caută alternative, generează idei noi; pălăria galbenă este creatorul, simbolul gândirii pozitive și constructive, explorează optimist posibilitățile, creează finalul, efortul aduce beneficii.

Metodele noi de predare-învățare prezintă un potențial semnificativ pentru stimularea inovației și schimbării actului de educație. Ele apar constant și pot fi pretabile la una sau mai multe discipline, dar foarte rar la toate. În acest sens, este important ca profesorul să înțeleagă că integrarea acestor metode în procesul educativ depinde de o multitudine de elemente interconectate, cum ar fi: tipul lecției, nivelul clasei, disponibilitatea elevilor de a lucra individual sau pe grupe.

Fiecare dintre aceste metode moderne se poate utiliza cu succes la toate clasele, gradul de complexitate al lor organizându-se în funcție de particularitățile de vârstă ale elevilor. Așadar aplicarea cu regularitate a metodelor inovative, de cooperare, duc în timp la rezultate superioare, relaționări heterogene mai pozitive, motivație intrinsecă mai mare, respect de sine mai crescut și dezvoltă abilități sociale deosebite, solicitate de piața muncii.

Bibliografie:

1. Ionescu M., Radu I. *Didactica modernă*, Editura Dacia, Cluj – Napoca, 2001;
2. Alois Gherguț, *Management general și strategic în educație*, Editura Polirom, Iași, 2007;
3. I. Cerghit, *Sisteme de instruire alternative*, Aramis, București, 2002.

Revoluționarea Procesului Educațional: Explorarea Metodelor Inovatoare în Învățare(RAI)

Activitate practică ce implică metoda RAI

Clasa: a VI-a

Aria curriculară: Limbă și comunicare

Disciplina: Limba și literatura română

Unitatea de învățare: *Printre colegi și prieteni*

Subiectul: *VERBUL(actualizarea cunoștințelor)*

Tipul lecției: transmitere și însușire de noi cunoștințe

Scopul: însușirea cunoștințelor despre verbele predicative și nepredicative

Competențe generale:

1. Utilizarea corectă, adecvată și eficientă a limbii române în procesul comunicării orale și scrise.
2. Participarea la interacțiuni verbale în diverse situații de comunicare, prin receptarea și producerea textului oral.

Competețe specifice:	Conținuturi:
4.1. Utilizarea structurilor sintactice și morfologice de bază ale limbii române standard pentru înțelegerea și exprimarea corectă și precisă a intențiilor comunicative	- verbele predicative și nepredicative
4.2. Aplicarea achizițiilor lexicale și semantice de bază, în procesul de înțelegere și de exprimare corectă a intențiilor comunicative.	- activități de învățare/ consolidare prin exerciții
4.4. Utilizarea deprinderilor dobândite pentru monitorizarea corectitudinii comunicării, prinraportarea la normă	- exerciții de scriere, de transcriere și de rescriere corectă a unor texte;

Obiective operaționale:

Pe parcursul și la sfârșitul orei, elevii vor fi capabili:

- O₁** – *Să identifice verbele predicative/ nepredicative din textele date.* Obiectivul se consideră realizat, dacă toți elevii recunosc toate verbele dintr-un text dat.
- O₂** – *Să precizeze felul verbului și categoriile gramaticale.* Obiectivul se consideră realizat, dacă toți elevii pot preciza felul verbelor identificate în diferite contexte și categoriile gramaticale.

O3 - Să stabilească forma corectă a verbelor din enunțurile date. Obiectivul se consideră realizat, dacă toți elevii reușesc să stabilească formele corecte ale verbelor date.

O4 - Să utilizeze corect verbul în diferite contexte. Obiectivul se consideră realizat, dacă toți elevii pot utiliza corect verbul în contextele date.

Strategii didactice:

Metode și procedee: conversația euristică, explicația, problematizarea, exercițiul, descoperirea, RAI

Mijloace de învățământ: laptop/ computer, videoproiector, manual , fișe de lucru, planșe.

Forme de organizare: frontal, individual.

Resurse: umane – 24 de elevi
temporale – 50 de minute

Bibliografie:

✓ PROGRAMA ȘCOLARĂ LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ - CLASA a VI-a .

✓ *Limba și literatura română*, manual pentru clasa a VI-a, Editura Art Klett, București, 2023;

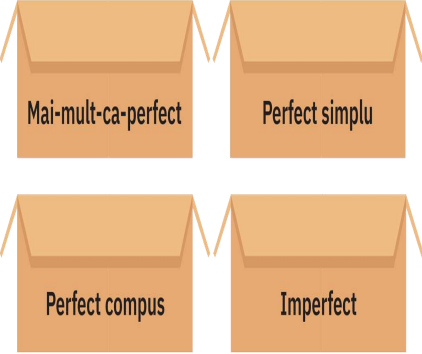
✓ *Limba și literatura română, Caietul elevului* pentru clasa a VI-a, Editura Art Klett, ediție revizuită, conform DOOM³, București, 2023

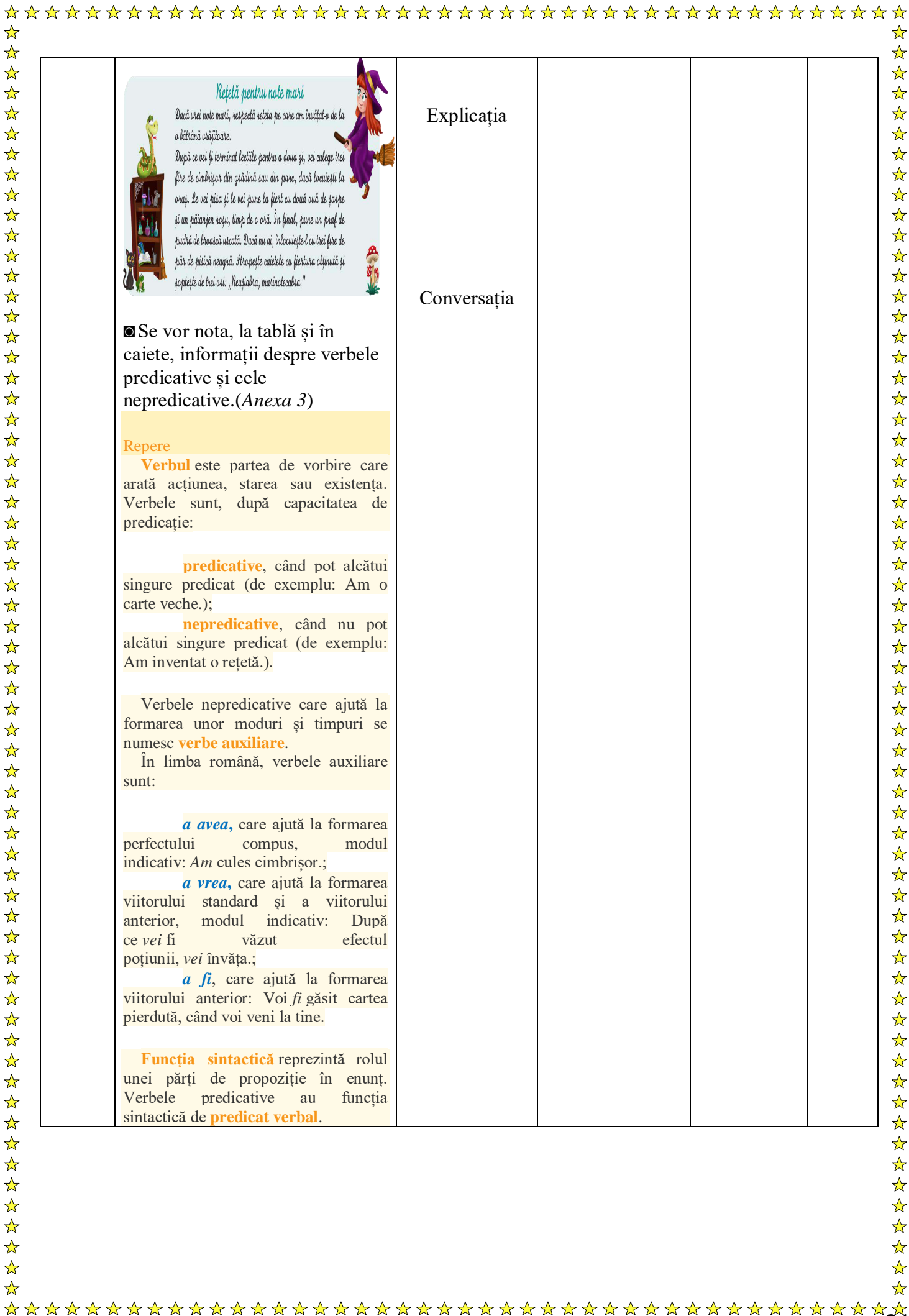
✓ *Limba și literatura română, Ghidul profesorului* - clasa a VI-a, Editura Art Educational, București, 2023;

✓ Sofia Dobra, *Cartea mea de gramatică*, ediție revizuită, conform DOOM³, Editura Art Educational, București, 2023; **Platforme** : youtube; manuale digitale.

	Conținutul științific	Strategii didactice			Evaluare
		Metode și procedee	Mijloace de învățământ	Forme de organizare	
1. Moment organizatoric	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Se asigură liniștea și ordinea necesare începerii lecției. ☐ Se solicită pregătirea materialelor necesare bunei desfășurări a activității didactice. 	Conversația		frontal	
2. Verificarea cunoștințelor/ Reacțiunile anterioare	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Se verifică <i>tema</i> pe care elevii au avut-o de efectuat, cantitativ și calitativ. ☐ Prin intermediul acestei teme se vor relua idei-ancoră din lecția anterioară, referitoare la <i>verbele predicative și nepredicative</i>. ☐ Se verifică studiul individual în mod frontal. Elevii vor prezenta tema de ora trecută, fiind solicitați, prin sondaj, să citească și să motiveze, antrenându-se, prin întrebări frontale, întreaga clasă (corectare, observații, concluzii, evaluare). 	Conversația	Laptop/ videoproiector fișe rebus	frontal	aprecierea verbală
3. Captarea atenției	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Se solicită elevilor să participe la jocul <i>wordwall-Recunoaște VERBELE!</i> - (reactualizare din clasa a V-a). ☐ Elevii participă la jocul wordwall. 	Conversația	Computer youtube	individual	observarea sistematică
4. Anunțarea temei lecției	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Profesorul anunță titlul lecției și scrie pe tablă data și titlul: <i>Verbul</i>. ☐ Se enunță obiectivele pe înțelesul elevilor. 	Explicația		frontal	

și obiectivul					
5. Dirijarea învățării	<p> ☑ Profesorul solicită elevilor să participe la desfășurarea jocului didactic: „Cutia cu verbe”. </p> <p> ☑ Se solicită elevilor să extragă bilețele și să stabilească locul verbului în cutia potrivită: </p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Biletul 1: au fugit 2. Biletul 2: copseseră 3. Biletul 3: veniră 4. Biletul 4: sfiii 5. Biletul 5: au navigat 6. Biletul 6: purtau 7. Biletul 7: voia 8. Biletul 8: explorase 9. Biletul 9: aflate 10. Biletul 10: aduceai <p> Elevii vor nota răspunsurile date în cutia potrivită, ținând cont de indicația de pe cutie. (Anexa 1). </p> <p> ☑ Profesorul va proiecta pe tablă „Rețeta pentru note mari” (Anexa 2) și le va cere elevilor să rezolve exercițiul, la tablă, sub atenta sa îndrumare. </p>	<p>Exercițiul</p> <p>Explicația</p> <p>Conversația</p> <p>Problematizarea</p> <p>Explicația</p> <p>Exercițiul</p> <p>Problematizarea</p> <p>Explicația</p> <p>Exercițiul</p> <p>Problematizarea</p> <p>Explicația</p> <p>Exercițiul</p>	<p>caiet</p> <p>planșă</p> <p>bilețele</p>	<p>individual</p> <p>frontal</p> <p>individual</p> <p>frontal</p>	<p>apreciere verbală</p> <p>observarea sistematică</p> <p>observarea sistematică</p>

Explicația

Conversația

Se vor nota, la tablă și în caiete, informații despre verbele predicative și cele nepredicative. (Anexa 3)

Repere

Verbul este partea de vorbire care arată acțiunea, starea sau existența. Verbele sunt, după capacitatea de predicatie:

predicative, când pot alcătui singure predicat (de exemplu: Am o carte veche.);

nepredicative, când nu pot alcătui singure predicat (de exemplu: Am inventat o rețetă.).

Verbele nepredicative care ajută la formarea unor moduri și timpuri se numesc verbe auxiliare.

În limba română, verbele auxiliare sunt:

a avea, care ajută la formarea perfectului compus, modul indicativ: Am cules cimbrisor.;

a vrea, care ajută la formarea viitorului standard și a viitorului anterior, modul indicativ: După ce vei fi văzut efectul poțiunii, vei învăța.;

a fi, care ajută la formarea viitorului anterior: Voi fi găsit cartea pierdută, când voi veni la tine.

Funcția sintactică reprezintă rolul unei părți de propoziție în enunț. Verbele predicative au funcția sintactică de predicat verbal.

<p>6. Fixare a cunoștințelor</p>	<p>Profesorul va solicita elevilor să rezolve, în perechi, exercițiile scrise pe <i>floarea de Lotus</i>.</p> <p>1. Găsește intrusul din fiecare serie de mai jos:</p> <ul style="list-style-type: none"> * ninge, apelasă, văzuși, ratase, vuisse; * au văzut, veneau, scrisese, va plăcea, înmii; * apăruse, pășim, ați cântat, apucam, căzură. <p>2. Identifică verbele la modul imperativ din propozițiile date, precizând persoana, numărul și forma acestora.</p> <p>* Duceți mâncarea la rece!</p> <p>* Nu duce valiza acolo!</p> <p>* Deschide caietul și citește teoria!</p> <p>* Ia oul și prepară-l!</p> <p>3. Completează enunțurile cu verbele dintre paranteze la modul indicativ, timpul prezent.</p> <p>Băiatul (<i>a suspecta</i>) ... că fata (<i>a avea</i>) ... puteri supranaturale.</p> <p>Ea (<i>a goni</i>) ... pisica, căci îi (<i>a fura</i>) ... hrana.</p> <p>Eu (<i>a finaliza</i>) ... aranjatul lucrurilor în cameră și tu tot (<i>a scrie</i>) ... la matematică.</p> <p>4. Construiește enunțuri cu formele verbale:</p> <p>reflectă/ reflectează; degajă/ degajează.</p> <p>5. Asociază verbele date cu frunzele</p> 	<p>Explicația</p> <p>Conversația</p> <p>Problematizarea</p> <p>Exercițiul</p>	<p>Petale din carton colorat</p>	<p>individual</p>	<p>apreciere verbală</p>
---	--	---	----------------------------------	-------------------	--------------------------

	<p>corespunzătoare ale trifoilului norocos: <i>dansaseră, ascultarăm, văzuseși, coborau, ai săpat, treceai, ai gândit, făcurăți, doreăți.</i></p> <p>6. Menționează felul verbului „a fi” din exemplele de mai jos:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Concursul a fost ieri. * Fata era la școală. * Când voi fi terminat cartea, ți-o voi înapoia. * Proba sportivă este 20 de minute. <p>7. Subliniază formele corecte de imperativ din propozițiile:</p> <ul style="list-style-type: none"> * <i>Refă/ Reface</i> tema! * <i>Taceți/ Tăceți!</i> * <i>Nu du/ nu duce</i> plasa grea! * <i>Nu fi/ Nu fii</i> neatent! * <i>Nu zice/ Nu zi</i> minciuni! * <i>Nu dă/ Nu da</i> caietul! <p>8. Alege forma corectă:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Copiii crează/ creează un joc nou. * Trebuie să fi/ să fii pregătit mereu. * - Fi/ Fii respectuos! * El voia/ vroia mulți bani. 				
<p>8. Obținerea performanței</p>	<p>☑ Profesorul va aplica <i>Metoda R.A.I. (Răspunde-Aruncă-Interoghează)</i>, solicitând elevilor să participe activ la desfășurarea jocului propus.</p>	<p>Conversația</p> <p>Jocul didactic</p>	<p>Minge</p>	<p>frontal</p>	
<p>9. Asigurarea atenției și a transferului</p>	<p>☑ Profesorul comentează eventualele erori apărute în interpretarea oferită de către elevi. Se va specifica elevilor faptul că materialul realizat în cadrul acestei lecții va constitui bază de rezolvare a exercițiilor cu verbe.</p> <p>☑ Profesorul evaluează permanent procesul de învățare, pe tot parcursul lecției; elevii evaluează și se autoevaluează.</p> <p>☑ <i>Tema pentru acasă:</i></p> <p>De-a reporterul! Imaginează-ți că ești pe un stadion, în calitate de reporter,</p>	<p>Conversația</p> <p>Explicația</p>	<p>caiet</p>	<p>frontal</p>	<p>aprecieri și recomandări</p>

	<p>având misiunea de a prezenta, într-un material scris pentru un cotidian online, evenimentele sportive care se desfășoară acolo. Redactează acest text, în aproximativ douăsprezece rânduri, folosind cât mai multe verbe de mișcare, pe care le vei sublinia. Dă-i compunerii tale un un titlu potrivit! .</p>				
--	---	--	--	--	--

Fișă-anexa 1

Grupează în cutia potrivită verbele de mai jos care sunt la modul indicativ, timpul trecut.

1. *Biletul 1*: au fugit
2. *Biletul 2*: copseseră
3. *Biletul 3*: veniră
4. *Biletul 4*: sfiii
5. *Biletul 5*: au navigat
6. *Biletul 6*: purtau
7. *Biletul 7*: voia
8. *Biletul 8*: explorase
9. *Biletul 9*: aflase
10. *Biletul 10*: aduceai

Mai-mult-ca-perfect

Perfect simplu

Perfect compus

Imperfect

Fișă-anexa 2

Rețetă pentru note mari

Dacă vrei note mari, respectă rețeta pe care am învățat-o de la o bătrână vrăjitoare.

După ce vei fi terminat lecțiile pentru a doua zi, vei culege trei fire de cimbrisor din grădină sau din parc, dacă locuiești la oraș. Le vei pisa și le vei pune la fiert cu două ouă de șarpe și un păianjen roșu, timp de o oră. În final, pune un praful de pudră de broască uscată. Dacă nu ai, înlocuiește-l cu trei fire de păr de pisică neagră. Stropește caietele cu fiertura obținută și șoptește de trei ori: „Reușialbra, marinotecabra.”

* Petruța pare că se pricepe la vrăji, la fel ca Harry Potter, pentru că îl vindecă pe băiat și îi ghicește gândurile. Citește rețeta pe care i-a scris-o în oracol, în joacă, unei prietene.

* Identifică verbele din rețetă și stabilește timpul lor.

Fișă-anexa 3

* Reperere!!!

Verbul este partea de vorbire care arată acțiunea, starea sau existența. După capacitatea de predicție, verbele pot fi:

* **predicative**, când pot alcătui singure predicat (de exemplu: *Am o carte veche.*);

* **nepredicative**, când nu pot alcătui singure predicat (de exemplu: *Am inventat o rețetă.*).

Verbele nepredicative care ajută la formarea unor moduri și timpuri se numesc **verbe auxiliare**.

În limba română, **verbele auxiliare** sunt:

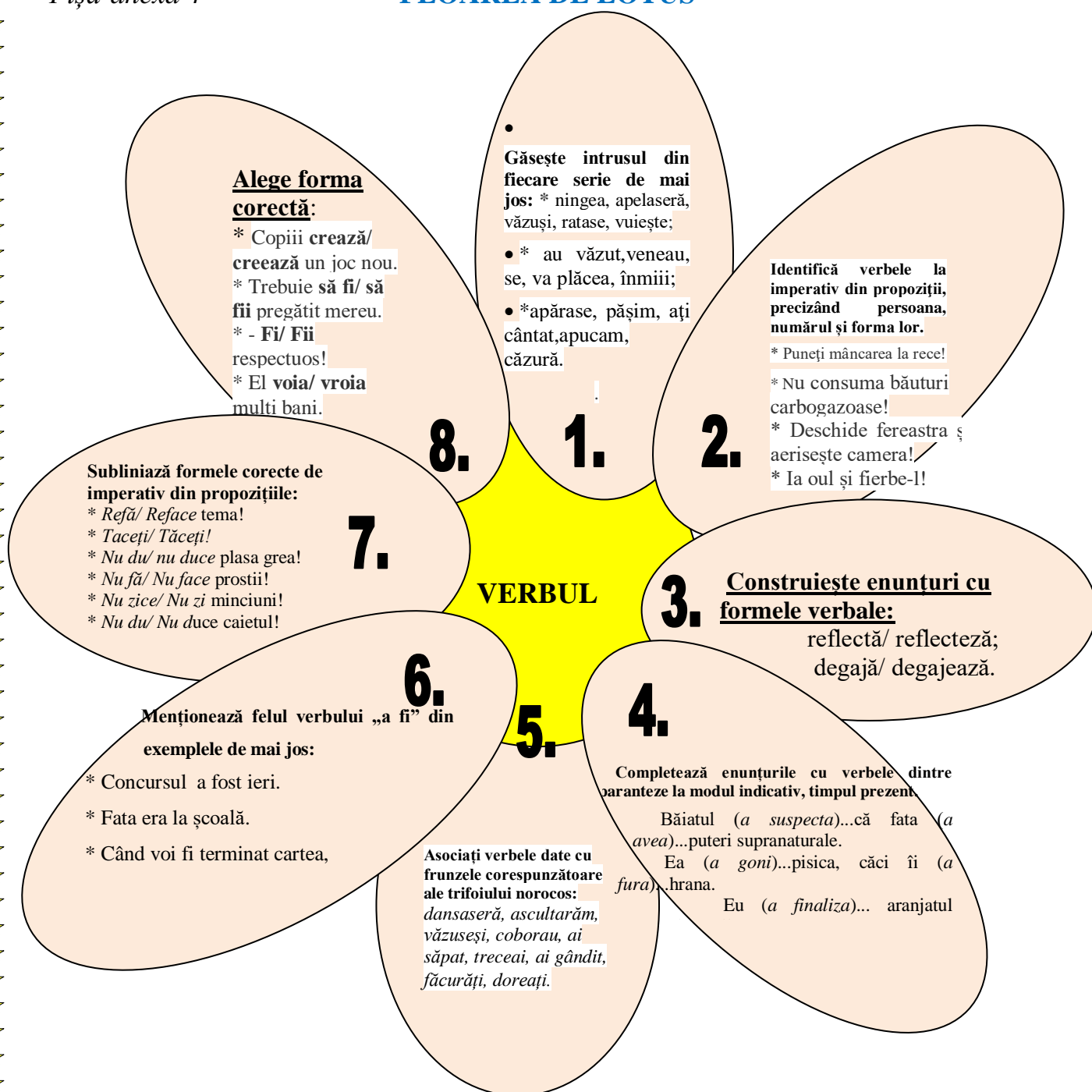
* **a avea**, care ajută la formarea perfectului compus, viitorului de limbă vorbită sau a viitorului în trecut, modul indicativ: *Am cules cimbrisor./ Am să culeg cimbrisor./ Aveam să culeg cimbrisor.*;

* **a vrea**, care ajută la formarea viitorului, a viitorului popular și a viitorului anterior, modul indicativ: *După ce vei fi văzut/ îi vedea efectul poționii, vei învăța.*;

* **a fi**, care ajută la formarea viitorului anterior: *Voi fi găsit cartea pierdută, când voi veni la tine.*

Funcția sintactică reprezintă rolul unei părți de propoziție în enunț. **Verbele predicative** au funcția sintactică de **predicat verbal**.

Bibliografie:

- ✓ PROGRAMA ȘCOLARĂ LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ - CLASA a VI-a .
- ✓ *Limba și literatura română*, manual pentru clasa a VI-a, Editura Art Klett, București, 2023;
- ✓ *Limba și literatura română, Caietul elevului* pentru clasa a VI-a, Editura Art Klett, ediție revizuită, conform DOOM³, București, 2023

✓ *Limba și literatura română, Ghidul profesorului* - clasa a VI-a, Editura Art Educational, București, 2023;

✓ Sofia Dobra, *Cartea mea de gramatică*, ediție revizuită, conform DOOM³, Editura Art Educational, București, 2023;

✓ **Platforme** : youtube; manuale digitale.

Profesor: BEȘTOIU MAGDALENA-FLORENTINA, Școala Gimnazială „Federico Garcia Lorca”, București

„Cum realizez predare / instruirea cu elevii mei, în așa fel încât să le asigure dezvoltarea competențelor necesare în contextual schimbărilor globale?”

„Elevul viitorului va fi un explorator.”

Marshall McLuhan

Învățământul actual are ca sistem de referință formarea la elevi a competențelor generale și specifice așa cum sunt menționate în programele școlare, plecându-se de la cele 8 competențe cheie, pe care elevul trebuie să le dobândească pe parcursul și la finele unui ciclu de instruire, al unui an de studiu etc.. Astfel, putem spune că, centrarea pe competențe reprezintă o preocupare majoră în triada predare-învățare-evaluare.

Ca orice cadru didactic, analizând această întrebare, mi-am dat seama că prin actul predării ar trebui să urmărim, de fapt, formarea la elevi a unor capacități de învățare necesare de-a lungul întregii vieți, precum și de integrare socială armonioasă, inclusiv prin sporirea șanselor de a urma parcursuri de învățare ulterioare care să le faciliteze găsirea unui loc de muncă într-o piață a muncii modernă, flexibilă și inclusivă. Acesta ar trebui să fie scopul nostru principal, ca „dirijori” ai procesului de învățare pentru elevi. Astfel, întrebarea care urmează ar fi: „cum fac acest lucru?”. În primul rând asumându-mi rolul de manager al actului de învățare, având atât rol în proiectarea și organizarea activității de învățare, de coordonare a ei, dar și de evaluarea a rezultatelor obținute în urma acestei activități.

O soluție de dezvoltare a competențelor elevilor în activitatea de învățare ar fi folosirea în activitatea de predare, de către cadrul didactic, a unor metode care contribuie la stimularea creativității și a modului independent de gândire al elevului. Aceste metode au la bază implicarea redusă a profesorului, având doar un rol de consiliere și îndrumare, creând în schimb, o relație de colaborare, de încredere și respect reciproc între cadrul didactic și elevi, dar și între elevi.

Avantajele acestor metode constau și în faptul că ele nu se bazează doar pe transmiterea unor informații, ci pe o interacțiune care implică elevul, ce devine partener al cadrului didactic în actul de predare-învățare. Învățarea nu se bazează doar pe conținuturi, ci și pe abilități. Aceste metode, denumite activ-participative sau interactive, ajută la formarea deprinderilor practice, la dezvoltarea abilităților de comunicare, cultivă independența elevilor și stimulează conexiunile logice și a imaginației lor.

De exemplu, aceste metode urmăresc dezvoltarea diferitelor competențe ale elevilor, printre care și competența de comunicare, făcând posibilă depășirea „tendințelor inhibitorii care pot apărea în

cadrul grupului” așa cum observa și Ion-Ovidiu Pânișoară. Plecând de la premisa că omul nu poate trăi fără să comunice, se justifică dezvoltarea acestei competențe încă din primii ani de viață, dar în special în perioada de școlaritate, prin faptul că în această perioadă formarea și dezvoltarea acestei competențe implică realizarea unor sarcini specifice, predominant în cadrul orelor de limba română, dar nu numai (Cucu, 2007, p. 63). Referindu-mă la metodele folosite în cadrul acestor activități, pot enumera de exemplu: brainstorming-ul, lectura explicativă, studiul de caz, cubul, harta minții, știu-vreau să știu-am învățat și multe altele, deosebit de eficiente și stimulative în procesul activității didactice în clasă.

Pentru a fi eficiente, aceste metode activ-participative, trebuie „susținute instrumental de mijloace didactice, la nivel de material didactic, operațiile automatizate în cadrul procedeelelor didactice și acțiunea de învățare/autoînvățare proprie metodei didactice propusă de profesor, preluată efectiv de clasa de elevi, pe parcursul activității” (Cristea, 2019, p. 208). Mijloacele didactice sunt într-o evoluție tehnologică continuă, dar și într-o permanentă evoluție pedagogică, „pe fondul promovării unor noi concepții didactice, favorabile procesului de diferențiere/ individualizare a instruirii, de stimulare a creativității, a gândirii critice etc.” (Cristea, 2019, p. 208).

În concluzie, răspunsul la întrebarea temei, ar putea fi formulat pe scurt, astfel: putem asigura dezvoltarea competențelor elevilor prin folosirea în actul de predare a metodelor activ-participative, susținute de mijloace tehnice corespunzătoare.

Bibliografie:

- Cristea, S. (2019). *Metodologia și tehnologia instruirii*. Sinteze de pedagogia învățământului primar – Ghid pentru pregătirea examenelor de titularizare, definitivat și gradul didactic II. DPH. București. 208
- Cucu, V. (2007). *Dezvoltarea competențelor comunicative la elevii ciclului primar în cadrul orelor de limba română prin intermediul metodelor participative*. Didactica Pro... nr. 1-2 (41-42). 63-64

METODE ȘI ABORDĂRI INOVATOARE ÎN PROCESUL EDUCAȚIONAL

Prof.Bîrzăianu Carolina Lorena, Liceul Teortic “Ion Barbu” București

Prof.Trușcă Cristina Ramona , Liceul Teoretic “Ion Barbu” București

Metodele inovative au drept scop transformarea învățării bazate pe reproducerea informației într-un proces de educație activ, creativ, de stimulare, făcând trecerea de la pasiv (receptare) la atitudini active, de participare și chiar de inovare. Aplicarea acestor metode cer din partea elevilor un efort intelectual susținut, fiind puși în situația de a emite idei, de a găsi soluții pentru problemele noi apărute. Pentru a fi accesibile și atractive copiilor, aceste metode se desfășoară sub forma unor jocuri cu reguli. Metodele de predare inovatoare nu se referă doar la utilizarea celei mai de ultimă oră tehnologie la clasă sau la atingerea constantă a ultimelor tendințe educaționale, acestea sunt metodele de predare-învățare! Totul se referă la utilizarea de noi strategii de predare care se concentrează mai mult pe studenți. Acestea inovatoare încurajează elevii să se alăture în mod proactiv și să interacționeze cu colegii lor și cu tine – profesorul – în timpul lecțiilor. Elevii vor trebui să lucreze mai mult, dar într-un mod care să le răspundă mai bine nevoilor și să-i ajute să crească mai repede. Spre deosebire de predarea tradițională, care se concentrează în principal pe cât de multe cunoștințe le puteți transmite studenților dvs., modalitățile inovatoare de predare caută adânc în ceea ce studenții iau cu adevărat din ceea ce predați în timpul cursurilor.

De ce metode de predare inovatoare?

Lumea a cunoscut o schimbare de la sălile de clasă concrete la cele online și învățarea hibridă. Cu toate acestea, a se uita la ecranele laptopurilor înseamnă că este mai ușor pentru elevi să se piardă și să facă altceva (poate să urmărească vise dulci în paturile lor), în timp ce nu își perfecționează nimic altceva decât abilitățile lor de a pretinde că se concentrează. Nu putem da vina pe acei elevi pentru că nu au studiat din greu; este și responsabilitatea profesorului să nu dea lecții plictisitoare și seci care să îi saturezi pe elevi. Multe școli, profesori și formatori au încercat strategii de predare inovatoare în noua normalitate pentru a menține elevii interesați și implicați mai mult. Și programele digitale i-au ajutat să ajungă la mințile elevilor și să le ofere acestora un acces mai bun la cursuri.

Beneficii ale metodelor de predare inovatoare

Iată 7 dintre ceea ce aceste inovații pot face bine elevilor și de ce merită încercate.

1. **Încurajează cercetarea** – Abordările inovatoare ale învățării îi încurajează pe elevi să exploreze și să descopere lucruri și instrumente noi pentru a-și lărgi mințile.
2. **Îmbunătățește abilitățile de rezolvare a problemelor și de gândire critică** – Metodele creative de predare permit elevilor să învețe în propriul ritm și îi provoacă să facă brainstorming noi modalități de a aborda o problemă în loc să găsească răspunsuri deja scrise în manuale.
3. **Evitați să primiți multe cunoștințe simultan** – Profesorii care folosesc abordări noi încă oferă elevilor informații, dar tind să le împartă în părți mai mici. Digerarea informațiilor poate fi acum mai accesibilă, iar menținerea lucrurilor scurte îi ajută pe elevi să obțină mai repede noțiunile de bază.
4. **Adoptă mai multe abilități soft** – Elevii trebuie să folosească instrumente mai complexe în clasă pentru a-și termina munca, ceea ce îi ajută să învețe lucruri noi și să le stimuleze creativitatea. De asemenea, atunci când fac proiecte individuale sau de grup, elevii știu să-și gestioneze timpul, să prioritizeze sarcinile, să comunice, să lucreze mai bine cu ceilalți și multe altele.
5. **Verificați înțelegerea elevilor** – Notele și examenele pot spune ceva, dar nu totul despre capacitatea de învățare și cunoștințele unui elev (mai ales dacă există priviri furtive în timpul testelor!). Ideile de predare inovatoare le permit profesorilor să monitorizeze orele și să știe mai bine cu ce se luptă elevii lor pentru a găsi soluțiile cele mai potrivite.
6. **Îmbunătățește autoevaluarea** – Cu metode grozave de la profesori, elevii pot înțelege ce au învățat și ce le lipsesc. Descoperind ceea ce mai trebuie să știe, ei pot înțelege de ce să învețe anumite lucruri și să devină mai dornici să le facă.
7. **Însufleți sălile de clasă** – Nu vă lăsați sălile de clasă să fie pline de vocea voastră sau de tăcerea incomodă. Metodele de predare inovatoare oferă elevilor ceva diferit de care să se entuziasmeze, încurajându-i să vorbească și să interacționeze mai mult.

Într-o lume în continuă schimbare și cu tehnologia avansând rapid, metodele tradiționale de învățare din școli sunt supuse unei revoluții semnificative. Educația nu mai este limitată la manualele tipărite și orele frontale, ci se adaptează la nevoile și așteptările elevilor. În cele ce urmează, vom explora metodele inovatoare de învățare în școli și

modul în care acestea transformă educația într-o experiență mai captivantă și relevantă pentru elevi.

1. Învățarea bazată pe proiecte

Învățarea bazată pe proiecte implică elevii în activități practice și proiecte concrete. Ei învață prin abordarea unor sarcini complexe, care necesită cercetare, colaborare și rezolvarea de probleme reale. Această metodă dezvoltă gândirea critică și abilitățile practice ale elevilor și le oferă o perspectivă mai clară asupra modului în care cunoștințele lor pot fi aplicate în viața reală.

2. Învățarea online și hibridă

Internetul a deschis uși noi pentru învățare. Elevii pot accesa resurse educaționale online, cursuri, tutoriale video și platforme de învățare interactivă. Învățarea hibridă combină metodele tradiționale cu cele online, permițând flexibilitate și personalizare. Această abordare a fost esențială în timpul pandemiei, dar continuă să se dezvolte și să ofere oportunități unice de învățare.

3. Gamificarea

Gamificarea transformă educația într-un joc, folosind elemente de joc pentru a motiva și angaja elevii. Prin utilizarea competițiilor, premiilor și provocărilor, gamificarea face învățarea mai distractivă și interactivă. Elevii sunt mai motivați să învețe când se simt ca și cum ar juca.

4. Învățarea peer-to-peer

Această metodă încurajează elevii să învețe unii de la alții. Elevii pot predă, explica și ghida pe colegii lor în învățarea unor subiecte specifice. Acest lucru nu numai că îmbunătățește înțelegerea materiei, dar dezvoltă și abilități de comunicare și empatie.

5. Realitatea virtuală (RV) și realitatea augmentată (RA)

RV și RA aduc învățarea într-un mediu virtual sau augmentat, oferind experiențe de învățare imersive. De la explorarea unor lumi virtuale până la experimentarea unor concepte științifice complexe în RA

6. Inteligența artificială (IA) în educație poate personaliza învățarea, adaptând materialele și ritmul la nevoile individuale ale elevilor. Prin analizarea datelor, IA poate oferi feedback și sugestii pentru a sprijini progresul elevilor. Aceasta face educația mai eficientă și accesibilă.

Aceste metode inovatoare de învățare în școli au ca scop creșterea motivării, a implicării și a rezultatelor academice ale elevilor. Ele transformă educația dintr-un proces static într-o experiență dinamică și adaptabilă. Cu tehnologia și creativitatea continuă, viitorul educației se anunță captivant și plin de oportunități pentru elevi de toate vârstele.

Bibliografie

1. Breben, Silvia; Gongea, Elena; Ruiu, Georgeta; Fulga, Mihaela, Metode interactive de grup – ghid metodic, Editura Arves
2. Cerghit, I., 1997, Metode de învățământ, E.D.P., București;
3. Moldoveanu, M., 2002, Mentalitatea creativă – perspectivă psihosociologică, Editura Coresi, București;
4. Roco, M., 2004, Creativitate și inteligență emoțională, Ed. Polirom, Iași

Bîrzescu Claudia- Laura

Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă, Băbeni, jud. Vâlcea

Școala specială vs Școala de masă

Răzvan, Luiza, Raisa, Cristi, Claudiu... sunt doar câteva nume de copii cu cerințe educative speciale... Au depășit perioada preșcolărității dar ecouri despre parcursul lor școlar îmi parvin destul de des. Toți se confruntă cu aceeași problemă. Diagnosticul lor de DMU îi situează undeva la linia ingrată, de graniță, a accesului într-o școală normală sau în școala specială. Frecventează cursurile a diverse școli de masă din oraș, dar se confruntă zilnic cu provocări și dezamăgiri, atât ei, cât și familiile lor.

Luiza este ceva mai norocoasă. Este cuminte, docilă, nu deranjează lecțiile. Deși nu face față cu brio tuturor sarcinilor didactice, integrarea ei este un succes, datorat mai ales comportamentului ei supus. La capătul opus, se sitează Răzvan. Deși are potențial cognitiv mai bun, integrarea lui este un eșec, confruntându-se în fiecare zi cu amenințarea exmatriculării și transferului în școala specială.

De-a lungul carierei am stat și am reflectat mult asupra acestei teme. Ce este de făcut cu acești copii care nu își găsesc locul? Pentru ei, școala specială ar însemna limitarea până la excludere de la o viață normală, cu consecințe asupra dezvoltării și afirmării personalității. Dar oare, școala de masă nu reprezintă același lucru? Sarcinile școlare cu grad de dificultate crescut, concurența acerbă între copii, lipsa toleranței față de diversitate, nu influențează negativ parcursul acestor copii?

Teoria sună bine. Politicile educaționale pledează pentru asigurarea accesului la educație pentru toți copiii și respectarea principiului „șanselor egale de educație”. Acestea, însă, pot rămâne doar deziderate sau frumoase proiecte teoretice, dacă nu sunt însoțite de modalități concrete de realizare, în cadrul cărora capacitatea cadrelor didactice de a le transpune în practică este esențială. Cu toții trebuie să ne asociem ideii că fiecare elev este unic și are valoarea sa, indiferent de problemele pe care le prezintă în procesul de învățare școlară. Procesul de învățare și dezvoltare este și el unic pentru fiecare elev, în funcție de stilul,

ritmul, caracteristicile și particularitățile sale, de aptitudinile, așteptările și experiența sa anterioară.

Principiul „șanse egale în educație” poate conduce la oferirea unor experiențe educaționale flexibile, ca principiu fundamental pentru un învățământ de calitate și crearea unei societăți mai generoase și mai tolerante, capabilă să evite consecințele morale ale risipei și devalorizării de capital uman. Rolul școlii este acela de a oferi tuturor posibilitatea de a învăța în funcție de ritmul, capacitățile și nevoile proprii și de a se exprima conform trăsăturilor individuale de personalitate. La nivelul societății, această atitudine se manifestă în respectarea principiului normalizării, adică al asigurării accesului, pentru toate categoriile de persoane, la tiparele existențiale și la condițiile de viață cotidiană cât mai apropiate de normele considerate firești pentru o viață obișnuită.

Învățământul incluziv promovează asigurarea posibilităților de participare la educație a tuturor copiilor, indiferent de cât de diferiți sunt ei și cât se abat, prin modelul personal de dezvoltare, de la ceea ce societatea a denumit normal. Participarea presupune, în primul rând, accesul și apoi identificarea modalităților prin care fiecare să fie integrat în structurile ce facilitează învățarea socială și individuală, să contribuie și să se simtă parte activă a procesului. Învățământul incluziv comportă o provocare permanentă care necesită schimbarea mentalităților și atitudinilor referitoare la elevii diferiți de cei „normali”, schimbarea reprezentărilor sociale asupra acestui segment de populație școlară și renunțarea la etichetări și stigmatizare, oferirea de șanse egale în vederea integrării comunitare și sociale. Incluziunea înseamnă ca toți copiii să participe la viața și activitățile școlii indiferent de nevoile pe care le au. Incluziunea este văzută ca un proces continuu de depășire a barierelor de învățare și participare pentru toți copiii și tinerii.

Practic, însă, acești copii se confruntă zilnic cu dificultăți de învățare și adaptare școlară. Unde este locul lor? Unde este egalitatea de șanse?

Bibliografie

Mogonea, F. (2020). *Curs Cesform*. Craiova: Sitech.

Papalia Diane E., W. O. (2010). *Dezvoltarea umană*. București: TREI.

Schaffer, H. R. (2010). *Introducere în psihologia copilului*. Cluj- Napoca: ASCR.

Educatia in context Contemporan

Educația în contextul schimbărilor globale reprezintă o temă extrem de importantă, deoarece societatea se confruntă cu transformări semnificative în diverse domenii, cum ar fi tehnologia, economia, mediu și relațiile internaționale. În acest context, educația trebuie să se adapteze pentru a pregăti elevii și studenții pentru provocările și oportunitățile ce decurg din aceste schimbări. Iată câteva aspecte cheie ale educației în contextul schimbărilor globale:

1. **Competențe pentru secolul XXI:** Educația ar trebui să se axeze pe dezvoltarea competențelor esențiale pentru secolul XXI, cum ar fi gândirea critică, rezolvarea de probleme, creativitatea, comunicarea și colaborarea. Aceste abilități sunt esențiale într-o lume în continuă schimbare.
2. **Tehnologia și educația digitală:** Avansul tehnologic rapid schimbă modul în care lucrăm, comunicăm și învățăm. Educația digitală devine tot mai importantă, iar elevii ar trebui să fie pregătiți să utilizeze tehnologia în mod eficient pentru a căuta informații, a rezolva probleme și a comunica.
3. **Inovația în predare:** Profesorii și instituțiile de învățământ ar trebui să adopte metode inovatoare de predare pentru a susține procesul de învățare continuă. Aceasta poate include utilizarea tehnologiilor educaționale, lecții interactive și proiecte practice care să încurajeze creativitatea și aplicarea cunoștințelor.
4. **Educația pentru sustenabilitate:** În contextul schimbărilor climatice și a altor probleme legate de mediu, educația ar trebui să promoveze înțelegerea și conștientizarea problemelor de mediu, precum și dezvoltarea unor comportamente sustenabile.
5. **Globalizarea și diversitatea culturală:** Globalizarea a dus la o lume tot mai interconectată. Educația ar trebui să promoveze înțelegerea și respectul față de diversitatea culturală și să pregătească elevii să interacționeze și să colaboreze cu oameni din diverse medii culturale și lingvistice.
6. **Flexibilitate și adaptabilitate:** Într-o lume în continuă schimbare, educația ar trebui să dezvolte abilități precum flexibilitatea și adaptabilitatea. Elevii trebuie să învețe cum să se adapteze la noi situații și să-și continue învățarea pe tot parcursul vieții.
7. **Inegalități și acces la educație:** Schimbările globale pot accentua inegalitățile sociale și economice. Educația ar trebui să lupte împotriva acestor inegalități, oferind acces echitabil la resurse educaționale și promovând oportunitățile pentru toți elevii, indiferent de origine sau mediu socio-economic.

Educația adaptabilă și inovatoare reprezintă cheia pentru pregătirea elevilor și studenților într-o lume în continuă schimbare. Iată cum educația poate să promoveze adaptabilitatea și inovația:

1. **Flexibilitate curriculum-ului:** Curriculum-ul ar trebui să fie flexibil și să permită ajustări rapide pentru a răspunde schimbărilor din societate și pe piața muncii. Instituțiile de învățământ ar trebui să fie deschise la revizuirea și adaptarea conținutului programelor de studiu pentru a include subiecte relevante și abilități solicitate în prezent.
2. **Metode de predare inovatoare:** Profesorii ar trebui să adopte metode de predare inovatoare, cum ar fi învățarea bazată pe proiecte, colaborarea online, utilizarea tehnologiilor educaționale și alte abordări interactive. Aceste metode nu numai că susțin învățarea activă, ci și dezvoltă abilități esențiale precum gândirea critică și rezolvarea de probleme.

Educația în context Contemporan

3. Promovarea gândirii critice și creativității: Învățarea ar trebui să se concentreze pe dezvoltarea gândirii critice și a creativității. Elevii ar trebui să fie încurajați să pună întrebări, să exploreze soluții alternative și să aplice cunoștințele în contexte noi.
4. Colaborare și abilități sociale: Într-o lume tot mai interconectată, abilitățile sociale și de colaborare sunt esențiale. Educația ar trebui să promoveze proiecte de grup, activități de echipă și comunicare eficientă pentru a pregăti elevii pentru interacțiuni sociale variate în viața reală.
5. Învățare continuă și dezvoltare profesională: Educația nu se oprește odată cu absolvirea școlii sau universității. Elevii și profesioniștii ar trebui să fie încurajați să-și continue învățarea pe tot parcursul vieții prin programe de dezvoltare profesională, cursuri online și alte resurse educaționale.
6. Mentorat și consiliere: Oferta de mentorat și consiliere poate ajuta elevii să-și dezvolte direcția în carieră și să înțeleagă mai bine modul în care pot să-și aplice abilitățile în diverse contexte. Mentorii pot oferi ghidare și susținere în procesul de adaptare și inovare.
7. Utilizarea tehnologiei în educație: Integrarea tehnologiei în procesul de învățare poate facilita accesul la informații, stimula implicarea și oferi noi modalități de explorare a conceptelor. Tehnologia poate fi folosită pentru a personaliza experiența de învățare și a răspunde la nevoile individuale ale elevilor.
8. Parteneriate cu industria: Colaborarea strânsă între instituțiile de învățământ și sectorul privat poate facilita transferul de cunoștințe și abilități relevante pentru piața muncii. Stabilirea unor parteneriate între școli/universități și companii poate duce la stagii practice, proiecte comune și îmbunătățirea pregătirii elevilor pentru viitoarele provocări profesionale.

În ansamblu, educația adaptabilă și inovatoare ar trebui să ofere elevilor instrumentele necesare pentru a face față schimbărilor și a prospera într-o lume în continuă evoluție.

Există o varietate de metode educationale inovatoare care pot îmbunătăți procesul de învățare, stimulând interesul elevilor și promovând dezvoltarea abilităților esențiale. Iată câteva exemple:

1. Învățarea bazată pe proiecte (PBL): Elevii lucrează asupra unor proiecte practice care abordează probleme reale și care necesită aplicarea cunoștințelor în contexte concrete. Această metodă dezvoltă gândirea critică, rezolvarea de probleme și abilitățile de colaborare.
2. Învățarea bazată pe jocuri (GBL): Utilizarea elementelor de joc pentru a facilita învățarea poate fi captivantă și motivantă pentru elevi. Jocurile pot acoperi o gamă largă de subiecte și pot încuraja competiția sănătoasă și colaborarea.
3. Învățarea inversată (Flipped Classroom): Elevii studiază materialele înainte de clasă, iar timpul în clasă este folosit pentru a rezolva probleme, discuții și activități practice sub îndrumarea profesorului. Aceasta schimbare în paradigma de predare permite elevilor să-și aprofundeze înțelegerea și să-și aplice cunoștințele într-un mediu ghidat.
4. Utilizarea tehnologiei educaționale: Integrarea tehnologiei, cum ar fi tablete, dispozitive interactive, platforme online și simulări, în procesul de învățare poate face materialul mai accesibil și mai atractiv pentru elevi. Aceasta poate stimula colaborarea și creativitatea.

Educatia in context Contemporan

5. **Învățarea colaborativă:** Promovarea activităților de grup și a proiectelor colaborative încurajează elevii să lucreze împreună pentru a atinge un obiectiv comun. Această metodă dezvoltă abilitățile de comunicare, lucrul în echipă și gestionarea conflictelor.
6. **Metoda Socratică:** Această metodă implică folosirea întrebărilor pentru a ghida gândirea elevilor și pentru a-i ajuta să își dezvolte gândirea critică și capacitatea de argumentare. Profesorii pun întrebări provocatoare, iar elevii sunt încurajați să exploreze și să dezbătă ideile.
7. **Portofolii electronice:** Elevii pot crea portofolii online pentru a-și documenta și a-și prezenta progresul și realizările. Acest lucru îi ajută să-și dezvolte abilitățile de autoevaluare și să-și gestioneze învățarea.
8. **Învățarea prin explorare și descoperire:** Elevii sunt încurajați să exploreze subiectele în mod independent, să descopere informații și să-și construiască propriile cunoștințe. Această abordare sprijină curiozitatea și autonomia în învățare.
9. **Cursuri online deschise (MOOCs):** Aceste cursuri sunt disponibile online și permit accesul la resurse educaționale de la universități și experți din întreaga lume. Ele oferă flexibilitate în învățare și posibilitatea de a explora subiecte diverse.
10. **Mentorat și coaching:** Implicarea mentorilor sau a coach-ilor în procesul de învățare poate oferi ghidare personalizată și sprijin pentru dezvoltarea abilităților elevilor.

Aceste metode inovatoare pot fi adaptate la diverse contexte educaționale și pot contribui la crearea unui mediu de învățare stimulant și relevant pentru nevoile și interesele elevilor.

Bițiș Corina, Liceul Teologic Penticostal Betel Oradea

METODE INTERACTIVE IN PREDAREA VOCABULARULUI

PROF. BIVOL ANCA FLORINA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ, COMUNA GÂDINȚI,

JUDEȚUL NEAMȚ

„Nu privi niciodată învățătura ca pe o datorie, ci ca pe un prilej de invidiat de a cunoaște frumusețea eliberatoare a intelectului, pentru propria ta încântare și spre folosul comunității căreia îi va aparține munca ta de mai târziu “ (Albert Einstein)

Lecția este o construcție personală favorizată de interacțiunea cu elevii și, fără îndoială, transferul achizițiilor în contexte noi duc la adevărata învățare.

Metodele interactive m-au ajutat să creez o învățare mai profundă și o mai bună aplicare a cunoștințelor de vocabular și nu numai.

Elevii au dovedit o mai bună memorare, și-au dezvoltat aptitudini de gândire mai bune.

Din experiența mea și a altora am observat că învățarea interactivă îi determină să-și formeze propria înțelegere a informațiilor și propria perspectivă. Ei chiar preferă aceste metode.

La orele de limba română, cu o strategie didactică adecvată și măiestrit aleasă, putem angaja în mod real elevii în elaborarea cunoștințelor pe care trebuie să și le însușească. Știm că este esențială facilitarea și verificarea nivelului de învățare. Cu ajutorul metodelor interactive se poate obține feedback asupra măsurii în care elevii înțeleg informațiile și putem corecta aspectele înțelese greșit.

Ioan Cerghit susține faptul că „ sunt considerate interactive acele metode care promovează învățarea interactivă, care sunt orientate către intensificarea interacțiunilor și interrelațiilor în cadrul grupului de elevi, care conduc într-un mod organizat, fie în grupul-clasă de elevi, în grupuri mici sau în perechi, la construcția interactivității, fiind cele care încurajează interschimbul liber de cunoștințe, de idei, de experiențe, confruntarea de opinii și argumente în vederea ajungerii în comun la construcția unor noi cunoștințe, la noi clarificări și soluții la problemei “.

Predarea interactivă a lecțiilor de vocabular este centrată pe elev și pentru realizarea unui demers didactic reușit am promovat metode active, prin care am pus în centrul atenției elevul.

În continuare, am să prezint câteva dintre metodele și tehnicile active menite să contribuie la diversitatea metodologiei didactice existente, înscriindu-se în domeniul căutărilor și preocupărilor creative de sporire a eficienței muncii noastre cu elevii, aplicate la orele de limba și literatura română.

Îmi propun să ilustrez unele dintre metodele interactive de predare-învățare care mi s-au părut utile în abordarea cunoștințelor de vocabular la gimnaziu...

Am constatat că în 8-10 minute se pot realiza așa-zisele **exerciții de încălzire** pe care le putem face la începutul secvenței didactice.

Tipuri de exerciții de vocabular, de exemplu, pentru studiul sinonimelor, pot fi puse pe o fișă de lucru în care să existe itemi de tipul:

- scrie în spațiul punctat cuvântul corespunzător
- alege prin încercuire răspunsul considerat corect
- scrie două sinonime pentru două adjective din text
- numește culoarea corespunzătoare
- rezolvând rebusul dat, vei obține ...

Brainstormingul se poate face cu elementele cheie ale textului, cuvinte ce pot alcătui un **ciorchine** care să grupeze sintetic răspunsurile elevilor.

Alegerile elevilor vor fi totdeauna argumentate și trecute prin filtrul profesorului.

Proiectul este o altă metodă interactivă, de grup sau individual, care poate începe în clasă și se poate termina acasă. Li se pot propune elevilor exerciții în care unele *sinonime sau antonime pot fi corecte sau incorecte*, urmând ca ei să rezolve sarcinile de lucru și să ajungă la răspunsul corect.

Cvintetul este o metodă creativă care, deși utilizată mai mult pentru versuri în vederea sintetizării unui conținut de idei, poate conține *perechi de sinonime sau antonime ce exprimă acțiuni sau cuvinte cheie, dar și substantive*.

Tehnica : Gândiți/ Lucrați în perechi / Comunicați este îndrăgită pentru dinamismul ei și caracterul de joc. De exemplu, elevii formează *perechi* și cu ajutorul dicționarilor identifică sensurile unor cuvinte, fiecare membru din echipă răspunzând individual la anumite întrebări ce pot avea mai multe răspunsuri posibile. Pot fi utilizate și *neologisme*. Fiecare pereche ajunge la un răspuns comun care să includă părerile membrilor săi. Se vor rezuma conținuturile discuțiilor purtate și concluziile la care au ajuns partenerii de comun acord.

Metodele interactive determină profesorul în acest fel să creeze situații de comunicare în care elevii să fie obligați să utilizeze o gamă vastă de operații mintale, să aibă în vedere o abordare multiplă a unor situații date. Este adevărat că în acest fel putem să valorificăm pe multiple planuri potențialul uman de cunoaștere, de acțiune și de simțire cu care orice elev vine la școală. Dacă elevii ar fi puși să joace rolul de profesor, ei vor avea posibilitatea de a reînvăța ceea ce credeau că știu.

Studiind **pleonasmul**, am propus predarea reciprocă și am exersat acest lucru în grupuri de 4 membri la o clasă cu 20 de elevi. Cele 5 grupe și-au desemnat câte un lider, care și-a luat rolul în serios și, pus în postura de profesor, le-a predat colegilor .

O altă metodă interactivă utilizată în predarea noțiunilor de vocabular la gimnaziu poate fi **scrierea liberă**. Este o tehnică ce presupune activitatea de a scrie cu scopul de a gândi. Mai ales la clasa a VIII-a, pot fi realizate *texte non-literare* care să includă elemente de vocabular.

Astfel, vom observa că eficiența unei metode interactive depinde de măiestria profesorului de a o aplica metodele, acestea fiind doar un nivel superior în ierarhia strategiilor didactice. Nu sunt rupte de tradițional, dar vizează modernul. Ele marchează un alt stadiu al dezvoltărilor prin raportare la formativ.

Pentru clasa a VI-a, am preferat **metoda cubului** prin care elevii au asociat și comparat diversele omonime. Este știut faptul că această metodă este utilizată pentru că oferă perspective diferite.

Prin **metoda Graffiti** am putut realiza analiza unui subiect învățat la recapitularea unui capitol, la compuneri ce conțin elemente de lexic.

Fișele de lucru și portofoliile pot fi realizate prin diverse metode moderne.

Albert Einstein spunea : “ *Dacă cineva stăpânește bazele domeniului studiat și dacă a învățat să gândească și să lucreze independent, el își va găsi cu siguranță drumul și în plus, va fi bine pregătit pentru a se adapta progresului și schimbărilor*”.

Metodele interactive îi determină pe elevi să utilizeze, după cum am văzut, numeroase operațiuni mintale ca observarea, identificarea, comparația, clasificarea etc.

Metoda R.A.I : aruncarea unei mingii ușoare poate fi începutul unui joc pe cât de obișnuit, pe atât de interesant. Această metodă de fixare și sistematizare a cunoștințelor, dar și de verificare urmărește realizarea feed-back-ului printr-un joc .

Ca profesor am învățat că informațiile noi se raportează la schemele mintale preexistente și se reorganizează prin restructurare.

„Profesorul se află în relație de parteneriat cu elevii săi, negociind obiectivele învățării, precum și formele și modalitățile de evaluare. El tratează clasa școlară ca pe o lume reală, analizându-i regulile explicite și implicite și valorificând lumea reală ca pe o nepuizabilă scenă a situațiilor de învățare. Metodele didactice folosesc exprimarea personală, atitudinea reflexivă și critică , autonomia individului dar și a grupului , stimulând învățarea prin cooperare, pentru a induce dezvoltarea personală prin acțiuni de autocunoștientizare în cadrul grupurilor mici” (Crenguța-Lăcrămioara Oprea).

Prin metodele interactive, stimulăm activismul elevilor și dezvoltăm spiritul investigativ, gândirea divergentă , atitudinea creativă și activă în școală .

Studiind, de exemplu, *neologismele*, elevii sunt încurajați să pună cât mai multe întrebări și favorizăm accesul la cunoaștere prin forțe proprii .

Le cerem spontaneitate și îi încurajăm în sensul dezvoltării capacității de organizare de materiale, de idei, de colecții de cuvinte pe care le pot asambla sub formă de **aritmografe**, făcând din incursiunile lor o adevărată aventură a cunoașterii.

Este important ca formarea unor deprinderi de învățare interactiv-creativă ce antrenează efortul intelectual al elevului să înceapă timpuriu. Astfel, vor avea un efect formativ mai eficient .

Dovedind creativitate individuală, dar și de grup, elevii pot crea diverse tipuri de exerciții, mai ales de tipul celor *cu cuvinte derivate și compuse*.

Un instrument de învățare interactivă a fost considerat **internetul**, deoarece acesta este o poartă spre cunoaștere pentru toate domeniile și pentru toate vârstele .

Sub atenta îndrumare a profesorului , elevii pot realiza **dicționare virtuale**, care să corespundă nivelului lor de cunoaștere și de așteptare.

Comunicarea virtuală crește responsabilitatea de învățare din partea elevului, cointerestat în propria formare. Sarcinile profesorului sporesc, deoarece acest tip de activitate presupune un anumit tip de interactivitate cu elevii. „ *Curriculum digital și aplicațiile în rețea vor transforma predarea-învățarea-evaluarea. Clasele de elevi vor reuni elevi diferiți*”(*Crenguța Oprea*)

Astfel de lecții au putut fi realizate în cadrul orelor de limba română pe care le-am defășurat în cabinetul de informatică, în cadrul lecțiilor AEL.

Metodele interactive au făcut mai ușor drumul elevilor spre cunoaștere, au făcut apel la capacitatea lor de a gândi, de a acționa și imagina, de a crea și construi operații mintale .

Evantaiul metodelor active este foarte larg și în continuă extindere.

Profesorul Ioan Cerghit afirmă : „ Pedagogia modernă nu caută să impună niciun fel de rețetar rigid, dimpotrivă , considera că fixitatea metodelor , conservatismul educatorilor, rutina excesivă, indiferente, etc. aduc mari prejudicii efortului actual de ridicare a învățământului pe noi trepte: ea nu se opune inițiativei și originalității individuale sau colective de regândire și reconsiderare în spirit creator a oricăror aspecte care privesc perfecționarea și modernizarea metodologiei învățământului de toate gradele. In fond, creația în materia de metodologie, înseamnă o neconținută căutare, reînnoire și îmbunătățire a condițiilor de muncă în instituțiile școlare ”

Metodele interactive stimulează dezvoltarea personalității elevului ,: „ ***Inteligența creatoare este forma superioară de organizare a comportamentului creativ “***

(Marin Stoica)

BIBLIOGRAFIE :

- 1 CERGHIT, Ioan, 2006, *Metode de învățământ”* , Iași , Editura Polirom
- 2 OPREA, Crenguța-Lăcrămioara, 2008, , *Strategii didactice interactive “*, București , EDP ,
- 3 STOICA, Marin,2002, *Pedagogie și psihologie”* , Editura Gheorghe Alexandru , 2002
- 4 CUCOȘ , Constantin, 2000, „*Pedagogie”*, Iași,Editura Polirom
- 5 IONESCU M , RADU I, 2001 „*Didactica modernă “* , Cluj-Napoca ,Editura Dacia

EDUCAȚIA GLOBALĂ: TOLERANȚĂ, RESPONSABILITATE ȘI RESPECT

PROF. BOAR DORINA MIRELA

MOTTO:

”... respectarea drepturilor omului trebuie să facă parte din educația globală și din demnitatea omului, iar toate aspectele violenței fizice sau mintale împotriva persoanei umane constituie o violare a drepturilor sale.” – Parlamentul European, Rezoluție, 11 iunie 1986.

Educația globală este o sintagmă utilizată pentru a descrie o formă de educație care:

-facilitează înțelegerea conexiunilor dintre viața individului și cea a semenilor lui răspândiți pe tot globul;

-aprofundează înțelegerea influențelor economice, culturale, politice și de mediu care ne modelează viața;

-dezvoltă acele competențe, atitudini și valori care ne permit să lucrăm împreună pentru a produce o schimbare și pentru a prelua controlul asupra propriilor noastre vieți;

-are ca și scop primar formarea unei societăți juste și durabile, în care puterea și resursele să fie împărțite într-un mod mai echitabil decât acum.

Educația globală este o educație de calitate: stimulează dezbaterile, încurajează creativitatea și ne furnizează abilități utile atât în viața profesională, cât și în cea personală. Elevii de azi au în față un viitor în care granițele sunt abstracte și dimensiunea globală a educației este esențială.

Cetățenii de mâine trebuie să comunice la nivel global, să poată participa cu succes la activități bazate pe proiecte și, mai ales, trebuie să aibă competențe de colaborare.

Educația globală definește o abordare educațională pozitivă și integrată al cărei **scop** este acționarea în vederea asigurării condițiilor instaurarea a lumi durabile și sigure pe baza analizării problemelor sociale și economice, a diversității culturale și a strategiilor de instituire a păcii.

Obiectivele majore ale educației **globale** urmăresc:

-Înțelegerea de către studenți a proceselor complexe care determină violența, conflictele la nivel individual, de grup, național și global; cunoașterea modalităților de rezolvare a acestora și implicarea în eliminarea și prevenirea lor;

-Dezvoltarea abilităților personale și sociale necesare conviețuirii în armonie cu ceilalți,

-Formarea comportamentului proactiv bazat respectarea drepturilor omului,

-Crearea și dezvoltarea comunității de învățare în care elevii și profesorii se motivează reciproc pentru a lucra împreună în vederea înțelegerii problemelor sociale cu care se confruntă și identificării soluțiilor potrivite capabile de aplicabilitate.

Cunoștințele frecvent asociate educației **globale** se subsumează următoarelor concepte:

-**Conflictul** (investigarea unei varietăți de conflicte: istorice, contemporane, personale, **globale**; modalități de soluționare a acestora în maniere non-violente etc.);

-**Pacea** (investigarea păcii atât ca stare, cât și ca proces; studii de caz: persoane, instituții, organizații care militează pentru promovarea și instaurarea păcii etc.);

-**Justiția** (respectarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale; statutul de militant și observator al acestor realități);

-Puterea (puterea, efectele ei, democrația și participarea democratică etc);

-**Schimbarea socială și continuitatea** (investigare proceselor de schimbarea socială, valoarea și efectele lor la diverse niveluri: micro și macro contextuale);

-**Genul** (investigarea discriminării din perspectivă istorică și în context contemporan, evoluția viitoare a acestui fenomen, micro și macro perspective);

-**Grupul etnic** (discriminarea bazată pe etnicitate; înțelegerea fundamentului istoric, rasismul, xenofobia, violența, dimensiuni micro și macro contextuale);

-**Ecologia** (investigarea problemelor ecologice la nivel local, regional, global; provocări, oportunități și provocări contemporane);

-**Interdependența** (investigarea impactului deciziilor și acțiunilor unor grupuri la diferite niveluri; interdependența populației bazată pe comunicare și mediu);

-**Viitorul** (investigarea alternativelor viitorului, a implicațiilor diverselor opțiuni, a posibilităților de conturarea a unei lumi mai sigure).

Istoria Săptămânii Educației Globale începe în 1999, când Consiliul Europei, prin organismul său specializat - Centrul - Nord - Sud, a inițiat, la Strasbourg, prima "Săptămâna a Educației Globale". Scopul acestei săptămâni este acela de a promova în statele membre activități școlare dedicate reducerii sărăciei și excluderii sociale. Astfel, fiind o reușită înca de la prima ediție, sărbătoarea dedicată educației mondiale se continuă și în prezent.

"Săptămâna Educației Globale" încurajează copiii, tinerii și profesorii să inițieze activități educaționale în domeniul cetățeniei globale prin dezbaterile unor teme ca: diversitatea și inegalitatea, atât la nivel local cât și global, având la bază principalele teme ale cetățeniei globale: sensibilizarea întregii lumi asupra rolului de cetățeni ai globului, respectarea diversității și a comunicării interculturale, dorința de a face ca lumea să devină un loc mai echitabil și durabil, responsabilitatea asupra propriilor acțiuni.

BIBLIOGRAFIE

- Cucoș, C., 1998, *Psihopedagogie*, Editura Polirom, Iași
- Joița, E., 2003, *Pedagogie și elemente de psihologie școlară*, Editura Arves, Craiova
- Toader, A.D., 1995, *Psihologia schimbării și educația. Polarități și accente ale procesului educațional*, EDP, București.

PROBLEMATIZAREA

Prof. BOBÎRSC ADRIANA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 1 OȚELU ROȘU, jud. CARAȘ-SEVERIN

PROBLEMATIZAREA reprezintă una dintre cele mai utile metode, prin potențialul ei euristic și activizator. Se face o distincție foarte clară între conceptul de problemă și conceptul de situație-problemă implicat în metoda problematizării. Primul vizează problema și rezolvarea acesteia din punctul de vedere al aplicării, verificării unor reguli învățate, al unor algoritmi ce pot fi utilizați în rezolvare.

O situație-problemă desemnează o situație contradictorie, conflictuală, care rezultă din trăirea simultană a două realități: experiența anterioară, cognitiv-emoțională și elementul de noutate, necunoscutul cu care se confruntă subiectul. Acest conflict incită la căutare și descoperire, la intuirea unor soluții noi, a unor relații aparent inexistente între ceea ce este cunoscut și ceea ce este nou pentru subiect.

O întrebare devine situație-problemă atunci când se declanșează curiozitatea, tendința de căutare, de depășire a obstacolelor.

În problematizare, cea mai importantă etapă este crearea situațiilor-problemă și mai puțin punerea unor întrebări.

Problematizarea trebuie înțeleasă ca fiind o modalitate instructivă prin care se recurge la cunoașterea realității, constituind forma pedagogică prin care stimulăm elevul să participe conștient și intensiv la autodezvoltarea sa pe baza unei probleme propuse și o nouă experiență care tinde să restructureze vechea sa experiență.

O problemă trebuie să dezvolte o atitudine creatoare. Creativitatea, ca găsire a unei soluții noi, originale, implică o situație problematizantă și se cultivă pe terenul conflictual al acesteia asigurând flexibilitatea gândirii. Lipsa de încurajare, de apreciere a efortului, pot curma o gândire creatoare.

O problemă sau o situație-problemă nu trebuie confundată cu conversația euristică, unde elevul este pus în situația de a da un răspuns, cu un efort relativ ușor, la o întrebare care-i direcționează procesele de cunoaștere.

Scopul întrebării de tip euristic în problematizare este de a deschide calea pentru rezolvarea altor probleme mai simple, ca trepte în soluționarea problemei centrale.

În orice situație problematică, în general, se disting două elemente principale: primul – o scurtă informație care-l pune pe elev în temă și al doilea – întrebarea care provoacă dificultatea de rezolvare, antrenând capacitatea de reflexie.

Etape posibile în abordarea unei situații-problemă:

- definirea punctului de plecare și a scopului urmărit
- punerea problemei prin cunoașterea profundă a situației de plecare și selectarea informației

- organizarea informației;
- transformarea informației pe calea raționamentului, inducției și deducției, a intuiției și analogiei, inclusiv a utilizării și a altor procedee para-logice, în vederea identificării soluțiilor posibile;
- luarea deciziilor – opțiunea pentru soluția optimă; verificarea soluției alese și a rezultatelor

Ea este denumită și predare prin rezolvare de probleme, fiind metoda didactică ce constă din punerea în fața elevului a unor dificultăți create în mod deliberat în depășirea cărora, prin efort propriu, elevul învata ceva nou.

Tipuri de situații problemă :

- a) când există un dezacord între vechile cunoștințe ale elevului și cerințele impuse de rezolvarea unei noi situații;
- b) când elevul trebuie să aleagă dintr-un lanț sau sistem de cunoștințe, chiar incomplete, numai pe cele necesare în rezolvarea unei situații date, urmând să completeze datele necunoscute;
- c) când elevul este pus în fața unei contradicții între modul de rezolvare posibil din punct de vedere teoretic și dificultatea de aplicare a lui în practică;
- d) când elevul este solicitat să sesizeze dinamica mișcării chiar într-o schemă aparent statică
- e) când elevului i se cere să aplice, în condiții noi, cunoștințele anterior asimilate.
- f) favorizează aspectul formativ al învățământului (elevul participă efectiv și susținut și își dezvoltă interesele de cunoaștere).

Cerințele pentru utilizarea metodei problematizării sunt:

- ❖ existența unui fond apercptiv suficient al elevului ;
- ❖ dozarea dificultăților într-o anumită gradație;
- ❖ alegerea celui mai potrivit moment de plasare a problemei în lecție;
- ❖ existența unui interes real pentru rezolvarea problemei;
- ❖ asigurarea unei relative omogenități a clasei, la nivelul superior;
- ❖ un efectiv nu prea mare în fiecare clasă de elevi;
- ❖ evitarea supraîncărcării programelor școlare.

Problematizarea are o deosebită valoare formativă: se consolidează structuri cognitive , se stimulează spiritul de explorare și se formează un stil activ de muncă, se cultivă autonomia și curajul în afișarea unor poziții proprii.

Predarea - învățarea inovativă

Prof. Bodnar Firuța

Centrul Școlar de Educație Incluzivă, Vișeu de Sus

Metodele inovative de învățare sunt modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, sunt instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe, asigurând perfecționarea și optimizarea demersului educațional.

Metodele utilizate la școlari sunt atât cele “clasice”, cât și cele “moderne”; numai abilitatea cadrului didactic poate face ca orice metodă folosită să stârnească interesul copilului școlar și să-l determine să învețe în modul cel mai plăcut. Cele mai utilizate metode interactive sunt cele care canalizează energiile creatoare ale școlarilor în direcția propusă, le captează atenția, stimulează mecanismele gândirii, ale inteligenței, voinței, motivației și imaginației și îi implică afectiv în ceea ce fac. Procesul de formare interactiv presupune acțiune atât din partea profesorului cât și din partea elevului. Profesorul model pentru a crea cadrul optim de învățare este necesar să țină cont de anumite criterii în aplicarea metodelor moderne de învățare, cum ar fi: competențele ce urmează a fi dezvoltate la elevi, nivelul intelectual și capacitățile elevilor, resursele materiale accesibile și gradul de complexitate al conținutului. Astfel metodele inovative trebuie adaptate acestor criterii, pentru ca procesul instructiv-educativ să se desfășoare într-un cadru activ-participativ, de stimulare a învățării.

Metodele inovative presupun o învățare prin comunicare, prin colaborare, care produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup.

Printre metodele inovatoare se numără:

- ✚ **Învățarea bazată pe proiect:** Elevii lucrează la proiecte concrete, abordând probleme reale și dezvoltând abilități practice.
- ✚ **Metoda Flipped Classroom:** Materialele sunt predate în afara clasei, iar timpul în clasă este folosit pentru activități practice și discuții
- ✚ **Învățarea bazată pe competențe:** Accentul pe dezvoltarea abilităților practice și aptitudinilor necesare în viața reală.

- ✚ **Realitatea virtuală și augmentată:** Utilizarea tehnologiilor precum VR și AR pentru a oferi experiențe de învățare interactive și captivante.
- ✚ **Învățarea prin jocuri:** Utilizarea jocurilor pentru a face învățarea mai interactivă și plăcută, promovând participarea activă a elevilor.

Nu este cazul să absolutizăm utilizarea metodelor moderne în detrimentul celor clasice. Un adevărat profesionist în predare (indiferent de disciplină) va trebui să știe să adapteze demersul didactic. Bineînțeles că metodele activ – participative nu pot înlocui în totalitate metodele tradiționale de predare – învățare – evaluare. Dar există multe avantaje a utilizării acestor metode, printre ele numărându-se:

- Stimularea creativității la elevi;
- Stimularea imaginației;
- Sporirea încrederii în forțele proprii;
- Asigurarea unei mai bune aplicabilități practice a noțiunilor învățate;
- Dezvoltarea unor capacități cognitive, afective, de relaționare, spiritului de echipă;
- Dezvoltarea capacității de autoevaluare;

Metodele active participative încearcă să facă elevul să gândească independent, să înțeleagă cu mai multă ușurință, să rețină mai ușor și pentru o perioadă mai lungă de timp noțiunile asimilate, să aplice cât mai eficient ceea ce a învățat. Rolul metodelor didactice active participative este acela de a crea un context situațional, astfel încât cel care învață să fie angajat și să participe în mod activ la realizarea obiectivelor predării, să asigure transformarea lui în subiect al propriei formări.

BIBLIOGRAFIE

1. Breben Silvia, Gongea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela, “ Metode și tehnici interactive de grup” , sursa [www. scribd.com](http://www.scribd.com)
2. Cerghit., I. – Metode de învățământ. Ediția a IV-a revizuită și adăugită. Ed. Polirom. București, 2006.
3. Oprea, Crenguța - Lăcrămioara – “ Strategii didactice interactive”, ed. a III-a, EDP, București, 2008

Rolul dascălului și al grupului de semeni în integrarea socială a școlarului mic

Fink Camelia Liliana, Școala Gimnazială nr. 3 Cisnădie, jud. Sibiu

Bodnărescu Anca Florentina, Școala Gimnazială nr. 3, Cisnădie, jud. Sibiu

Educația reprezintă una din dimensiunile fundamentale ale societății contemporane, aceasta devenind o premisă dar și un rezultat care condiționează atitudinea și conduita individului și, prin el, evoluția întregii societăți.

Educația armonizează interacțiunea ereditate-mediu și crează un climat favorabil actualizării potențialităților genetice, fapt pentru care putem spune că este o activitate umană specializată în dezvoltare. În plan social, educația devine o preocupare a întregii colectivități, iar în plan individual reprezintă o condiție indispensabilă dezvoltării personalității, a libertății individului, a autonomiei personale.

În cursul existenței sale, fiecare persoană este supusă unor influențe educative multiple, care pot acționa concomitent, succesiv sau complementar, în forme variate. Unele acționează spontan, incidental, altele au un caracter organizat, sistematizat provenit din partea școlii sau a altor instituții extrașcolare.

După cum știm, educația formală a individului se realizează în școli, fiind încredințată unor educatori formați ca specialiști și ca pedagogi și metodiști ai predării disciplinelor de învățământ. Această educație se realizează în funcție de planuri, programe și manuale școlare, pe bază de orare și evaluări, acestea exprimându-se în moduri diferite: note, calificative aprecieri, caracterizări.

Școala creează capacități și strategii de învățare care contribuie la structurarea identității și a capacității proprii, specifice fiecărui individ, contribuind, totodată, la formarea unui regim de activitate intelectuală, a spiritului de ordine, disciplină în viață și gândire.

Perioada școlară mică (6-10 ani), de la intrarea copilului în școală și până absolvirea ciclului primar, este apreciată de unii autori ca fiind un fel de sfârșit al copilăriei. Specific este că, pentru toată această etapă de dezvoltare, sunt evidențiate descrieri centrate pe problemele adaptării școlare și ale învățării, fără a se neglija aspectul conform căruia unele structuri psihice se dezvoltă ca urmare a faptului că, în copilăria timpurie și în perioada preșcolară are loc cea mai importantă achiziție de experiență adaptativă și atitudinală.

Învățarea devine tipul fundamental de activitate, tinzând tot mai mult să ocupe un loc major în viața de fiecare zi a copilului școlar. Această condiție nouă îi modifică existența și acționează profund asupra personalității copilului.

Sub influența rigorilor și a regulilor vieții școlare, a cerințelor acestora, se produce o schimbare de fond a întregii activități psihice: are loc investirea gândirii copilului, de la contemplarea și înțelegerea intuitivă a fenomenului, a cazului, la logica regulii, a legii pe care o exprimă cazul, fenomenul și operarea lui în această concepție, fapt ce reprezintă o adevărată revoluție în actul de cunoaștere, o schimbare de structură a înțelegerii.

Totodată, se modifică trebuințele, interesele, preferințele, are loc un proces de apropiere a intereselor de aptitudini, acestea din urmă devenind intuite ca atare de către copil prin caracterul valoric mai înalt al produselor activității sale în competițiile școlare.

Deosebit de importante devin acum două categorii de probleme strâns legate între ele: prima se referă la dezvoltarea interrelațiilor sociale și a caracteristicilor acestora, iar a doua privește rezonanțele în structura personalității a noii experiențe pe care o traversează dezvoltarea psihică. Copilul realizează o dezvoltare de la simplu la complex, ca urmare a faptului că fiecare acumulare este o condiție a unor achiziții superioare, iar în fiecare stadiu se pregătesc condițiile stadiului următor, astfel încât maturizarea bio-psiho-socială se finalizează cu o dezvoltare complexă a personalității. Între factorii biologici, psihologici și sociali apar interacțiuni și

interdependențe care determină salturi calitative și cantitative, cu un înalt grad de specificitate pentru perioada sau stadiul pe care îl traversează fiecare individ.

Un rol deosebit de important pentru evoluția copilului îl au, pe de o parte, dezvoltarea interrelațiilor sociale și caracteristicile acestor, iar pe de altă parte, recepționarea rezonanțelor în structura personalității a noii experiențe și îmbogățirea continuă a cunoștințelor. Interrelațiile sociale poartă amprenta vieții sociale, aceasta însemnând, pentru copilul de vârstă școlară mică, relațiile dezvoltate în cadrul familiei (de bază sau extinse) și cele din viața de școlar. Viața școlară îl dezvoltă pe copil și îl pregătește pentru adaptare și integrare eficientă în mediul ambiant. În același timp, volumul mare de cunoștințe pe care le vehiculează școala permit să se formeze o continuitate socială prin integrarea culturală a copilului în structura cerințelor și intereselor sociale.

Clasa de elevi constituie cadrul psihosocial al desfășurării activității de instruire și educare și un mediu de comunicare și socializare. Ca grup social, clasa de elevi are o structură și caracteristici proprii, iar membrii acesteia ocupă diverse poziții, au roluri diverse și stabilesc relații variate între ei.

Elevul, în condițiile vieții școlare, nu trăiește izolat, ci într-un angrenaj social, viața sa afectivă, activitatea sa intelectuală și cea interrelațională desfășurându-se în interiorul și în interdependență cu mediul social înconjurător și în condițiile date de acesta. Ca urmare a relațiilor dezvoltate, între componenții unei clase de elevi se va constitui o realitate socială cu consecințe multiple asupra desfășurării procesului instructiv-educativ, în ansamblul său. Relațiile copilului cu grupurile sociale în care se va integra de-a lungul existenței sale (în cazul nostru, clasa de elevi) vor exercita o influență deosebită, atât asupra evoluției sale ca persoană în permanentă devenire cât și a randamentului activității desfășurate (respectiv, învățarea).

Îndeplinirea unor sarcini sau activități comune determină, între membrii grupului respectiv, relații funcționale de interdependență, în vederea scopului comun propus. Viața în grup comportă întotdeauna atât aspecte emoțional-afective, cât și momente de tensiune și conflict. Coloratura afectivă a relațiilor este determinată de faptul că viața colectivă a mediului clasei de elevi dezvoltă, treptat și gradat, valori, norme, convingeri care exercită atât influențe, cât și convingeri asupra indivizilor. Personalitatea elevului se conturează, dezvoltă și se manifestă în interdependență cu viața grupului din care el face parte, cu normele și valorile pe care acesta le dezvoltă.

La nivelul clasei de elevi, considerată ca un grup social cu o dinamică relațională accentuată, sunt general acceptate și analizate două mari tipuri de forțe: influența personală a dascălului, atât ca lider cât și ca factor exterior, precum și influența de grup, guvernată aparent de factori nonformali.

Influența personală a profesorului asupra clasei de elevi este cunoscută și descrisă, în general, ca fiind, prin modul său de a se comporta și a comunica cu elevii, capabil să influențeze și afecteze comportamentul acestora, fiind considerat mai ales la clasele mici, modelul de ascultat și urmat. El inițiază, aproape în fiecare moment, acțiuni prin care intervine asupra comportamentului elevilor (le poate cere să fie atenți, să îndeplinească anumite sarcini etc.), în timp ce elevii vor acționa în funcție de intensitatea influenței profesoriale,

Elementele instructionale și emoționale ale clasei de elevi sunt inseparabil legate între ele. În cele mai bune clase de elevi, aceste dimensiuni sunt integrate în activități instructive, în dezbateri, în asocieri ale interacțiunilor bazate pe respectul relațiilor personale, pe o orientare productivă a învățării prin activități atractive, care stimulează atât gândirea, cât și interacțiunile sociale, reglând, în același timp, feed-back-ul critic.

Educația școlară este o adevărată miză esențială pentru destinul omului și pentru viitorul societății în care trăiește. Prin educație, fiecare individ își însușește cunoștințe și își formează abilități și comportamente adecvate, dobândind capacitatea de a realiza produse noi și de a căuta soluții inovatoare la toate problemele care apar în societate. Unii dintre elevii de astăzi vor deveni

cetățenii competenți, creatori, cu standard cultural ridicat care vor contribui la dezvoltarea economică, socială, politică sau culturală a societății de mâine.

BIBLIOGRAFIE:

- Abric, Jean-Claude. 2002. Psihologia comunicării: teorii și metode, Iași: Editura Polirom;
- Agabrian, Mircea. 2003. Sociologie generală. Iași: Editura Institutul European;
- Crețu, Daniela. 1999. Psihopedagogie- Elemente de formare a profesorilor. Sibiu: Editura Imago;
- Cucuș, Constantin. 2002. Pedagogie. Iași: Editura Polirom;
- Hatos, Adrian. 2006. Sociologia educației. Iași: Editura Polirom;
- Iucu, Romiță B. 2006. Managementul clasei de elevi: aplicații pentru gestionarea situațiilor de criză educațională. Iași: Editura Polirom;
- Pianta, Robert C., Belsky, Jay și Vandergrift, Nathan. 2008. Classroom Effect on Childrens Achievement Trajectories in Elementary School. In American educational Research Journal, vol. 45, nr. 2;
- Verza, Emil. 1983. Psihologia vârstelor. București: Editura Hyperion XXI

Conceptul de Blended Learning - o alternativă de învățare

Prof. Boian Mircea-Vasile
Școala Gimnazială Vad, jud. Cluj

Conceptul de blended-learning este un concept de educare modern, flexibil, care are ca scop dobândirea de către fiecare cursant a unor cunoștințe de nivel tehnic ridicat. Sistemul este bazat pe concepte și metode de studiu inovative, care cuprind studiul în sala de clasă asistat de trainer, studiu individual și studiul online.

Învățarea bazată pe metode tradiționale rămâne una dintre cele mai apreciate căi de învățare a noțiunilor teoretice. Dar interacțiunea dintre profesor și educabil s-a dovedit a fi cea mai eficientă și consolidarea conținuturilor învățării mai bună, prin învățarea asociată. Învățarea asociată este un program educațional formal sau non formal, care combină mediile digitale cu metodele tradiționale folosite la clasă. Uneori termenul de învățare asociată este înlocuit cu cel de „învățare personalizată” sau cel de „instruire personalizată” astfel învățarea mixtă este și o revenire la învățarea centrată pe profesori, singurii responsabili pentru conceperea scenariului didactic, pentru structurarea și prezentarea conținutului învățării. „Tehnologiile sunt doar niște unelte care pot fi folosite în mai multe domenii, cu precădere în educație, dar cel mai important este modul cum se aplică. Este cunoscut faptul că în educație, tehnologiile media sunt folosite în diferite combinații, iar cei șase piloni media sunt:= (Bates, Anthony William, 2015)

➤-învățarea față-n-față ➤ -text ➤ -(stil) grafică ➤ -audio (inclusiv vorbirea) ➤ -video
➤-computerul (inclusiv animații, simulări și realități virtuale)

Blended learning-ul este un termen care descrie o modalitate de învățare mixtă, ce combină metodele de învățare tradiționale cu studiul independent, obținând astfel o nouă metodologie hibridă de învățare. Acesta reprezintă o schimbare majoră în strategiile didactice prin introducerea computerului în actul de predare-învățare-evaluare. Blended learning-ul este interacțiunea dintre profesor și elev prin intermediul tehnologiei. Elevii se pot bucura de o învățare personalizată, folosind instrumente de învățare mixte. Profesorii pot interacționa cu elevii mai eficient prin monitorizarea creșterii calității actului instructiv-educativ și prin oferirea feedbackului instantaneu. Acest tip de învățare permite elevilor să își personalizeze experiențele de învățare, utilizând instrumente suplimentare, moderne și dincolo de sala de clasă. Acest tip de învățare pregătește elevii să lucreze în locuri de muncă bazate pe tehnologie, iar profesorii își pot îmbunătăți lecțiile. Acesta este un mod modernizat de predare care are un impact pozitiv asupra experienței de formare a unui elev, prin această învățare mixtă se creează un echilibru între educația online și educația față în față, fapt care încurajează elevii să urmeze cursuri online de formare profesională.

Învățarea bazată pe tehnologie s-a dovedit a fi eficientă atunci când se dorește păstrarea elevilor în sala de clasă sau în educația online. Această metodă nu este monotona, dar îmbunătățește întotdeauna formarea, permite elevilor să se concentreze perioade mai lungi de timp, ceea ce duce la obținerea de progrese. Metodele de formare combinate includ instrumente de predare care permit creativitatea în lecții și în subiectele propuse.

Un alt avantaj al învățării mixte este acela că elevii pot lucra individual, iar profesorul identifică mai ușor pe aceia care au nevoie de ajutor individualizat, ceea ce îmbunătățește

atitudinea elevilor față de învățare. Fiecare elev are posibilitatea de a lucra într-un ritm propriu. Învățarea mixtă include și softwer-ul care înregistrează automat datele elevilor și le măsoară progresul, oferind cadrelor didactice, elevilor, părinților informații detaliate despre elevi. Testele sunt marcate automat, iar feedbackul se realizează instantaneu. Dacă nu este planificată și executată corect, învățarea mixtă poate avea și unele dezavantaje, mai ales în ceea ce privește resursele tehnice sau instrumentele folosite.

Educația la distanță este o corespondență între educator și educabil prin intermediul internetului și a tehnologiei (audio, video, rețele de calculatoare, etc). Termenul de E-learning de origine anglosaxonă, a fost introdus în 1998 de fondatorul Internet Time Grup, și desemnează învățământul electronic care se definește prin multitudinea de tehnici de învățare și instruire asistate de calculator, așadar termenul de e-learning este similar cu cel de online learning. Acest tip de material „fără suport pe hârtie are o serie de avantaje: (Herlo Dorin,2005)

- -se înlătură necesitatea spațiilor de depozitare și a personalului numeros;
- -costuri de expediere reduse;
- -flexibilitate pentru educabil în sensul posibilității alegerii porțiunilor care se tipăresc și care rămân în format electronic;
- -expedierea la educabil exact la timp în sensul accesului la material exact când și unde este necesar;
- -integărarea unei varietăți de medii de învățare: text, grafică, imagine statică și animată, sunet, scurte filme;
- -acces la material din alte surse, unele prin linkuri (legături) directe din stilul de origine;
- -integărarea legăturilor cu tutori și cu alți educabili, prin intermediul Web-sitului.

E-learning-ul se realizează pe mai multe moduri, dintre acestea vom aminti doar două:

1. E-learning pe bază de CD: cursanții primesc cursurile pe CD, vor instala aceste cursuri pe calculatorul propriu și pot începe pregătirea, învățarea;

2 .E-learning pe bază de rețea: cursurile pot fi accesate prin intermediul rețelei de internet din serverul central. Oricare dintre cele două variante am alege, cursurile sunt în format electronic, diferența o face modul în care profesorul poate urmări evoluția cursanților. În primul mod profesorul coordonează cursul dar îi este foarte greu să urmărească modul în care elevul parcurge materialul, dacă are sau nu are întrebări, dacă reușește să asimileze informațiile cerute.

În cazul e-learning-ului pe bază de rețea toate informațiile pot fi accesate de către profesor de pe serverul care furnizează cursul.

Cerințele de bază a e-learning-ului cuprind următoarele elemente esențiale, care se focusează pe cursant pentru a-l ajuta să obțină cunoștințele necesare:

- Infrastructura -desemnează mulțimea de elemente, hard și soft, care permit cursantului accesul la informațiile pe care vrea să și le însușească;

- Conținutul –desemnează cunoștințele, în format electronic, stabilite din tematica cursului

(sub formă de text, audio, video, simulări);

- Serviciile – desemnează planurile cadru de învățământ, relaționarea cu învățământul tradițional, evidența cunoștințelor dobândite până la momentul respectiv de cursanți, managementul capacităților psihomotorii ale cursanților, etc.

Principalele categorii de informații stocate pe o platformă de e-learning sunt: datele despre utilizatori, date despre calendarul activităților didactice, diverse analize și proceduri și

resursele educaționale utilizate. Dintre resursele educaționale deschise (Open Educational Resources) amintim: materiale folosite la predare-învățare cum ar fi proiecte deschise (open courseware); cursuri free; directoare de obiecte de învățare (learning objects), teste de autoevaluare, teme pentru acasă; software open source pentru căutarea, dezvoltarea, organizarea accesul la mediile virtual de învățare; etc.

E-learning-ul în școlile românești

Începând cu anii 1990 pe piața românească de IT își fac apariția tot mai multe firme din domeniul e-learning-ului astfel că apare prima academie de instruire în domeniul rețelelor de calculatoare numită CISCO. În anul 2001 Ministerul Educației Naționale a lansat programul „Sistem de educație informatizat (SEI)”, program prin care se demarează o serie de proiecte cum ar fi implementarea și dezvoltarea de software educațional, formarea resurselor umane TIC în învățământul preuniversitar, introducerea în învățământul preuniversitar a IAC-ului, dezvoltarea unui centru de date, etc.

În prezent, portalul SEI este un centru unic de comunicare între Ministerul Educației Naționale și publicul din toată țara. AEL este o platformă lansată în anul 2001 de către firma SIVECO, este o platformă integrală, completă de instruire asistată pe calculator care oferă suport atât în predare-învățare cât și în evaluare, testare, în monitorizarea conținutului învățării. La ora actuală este folosită în peste 15000 de școli din Europa, Orient, Africa, făcându-se remarcată prin interfața prietenoasă, diferențiată în funcție de fiecare utilizator, are suport multilingvistic ușor de transpus și de configurat în altă limbă. Sistemul AEL este compatibil cu MathML, SCORM și IMS este ușor de instalat și administrat și caracteristici tehnice se remarcă faptul că platforma este proiectată pe un sistem multi-strat, browserul este de tip Web iar serverul de aplicații de la JAVA. Este așadar o soluție de E-learning facilă, modernă, care generează diferite tipuri de conținut educațional cum ar fi: ghiduri interactive, material multimedia, simulări, teste etc.

Principiile care stau la baza funcționării sistemului AEL sunt: obținerea unor cunoștințe de bază, dezvoltarea gândirii, dezvoltarea proceselor cognitive superioare. Prin intermediul programului AEL învățarea este sincronă-împreună cu profesorul care controlează în întregime actul didactic, asincronă – fiecare elev învață într-un ritm propriu, deasemenea sistemul mai funcționează prin intermediul proiectelor de colaborare, teste de evaluare și autoevaluare și este utilizat și în învățământul la distanță.

Astfel, dintre beneficiile AEL la nivelul unităților școlare amintim: standard ridicat al informației transmise, dotarea tehnică a unității cu echipamente performante, crearea și lărgirea bazei de date, elimină cheltuielile pentru achiziționarea materialelor didactice, asigură trecerea de la învățământul centrat pe profesor la învățământul centrat pe elev, aliniază învățământul românesc la standard europene. În ceea ce privește beneficiile aduse elevilor, sistemul AEL stimulează creativitatea, dezvoltă spiritul competitiv, oferă o învățare progresivă, oferă egalitate de șanse și stimulează gândirea și are rol formativ, etc. Beneficiile aduse cadrelor didactice sunt: transmiterea unui volum mare de informații într-un timp relativ scurt, realizarea permanentă a feedback-ului, crește standardul de pregătire profesională, identificarea mai rapidă a lacunelor și completarea lor, o mai bună corelare a conținutului învățării cu obiectivele și cu evaluarea, realizarea de conexiuni interdisciplinare și transdisciplinare.

Bibliografie:

1. Herlo, D., (2016), IT tools in initial teacher training, Ón Proceedings of international conference e-Learning 2016, Madeira, Portugal, July 1-4, Edited by Miguel Baptista Nunes,

Maggie McPherson, ISBN:978-989-8533-51-7, pp 85-92

2 . Ionescu, M., Radu, I., (2004), Didactica modernă, Editura Dacia, Cluj Napoca;6.

5. unea, E., (2013), Instruire asistată de calculator, Curs Universitar, Editura Universității Naționale de Apărare Carol I, Bucuresti;

3. Rosca, I. Gh., Bodea C-ta., Smeureanu, I., (1997), Sisteme automate de instruire, Revista

Economică nr.2/1997 A.S.E, Bucuresti.

4. Vlada, M., (2003), E-Learning și software educațional, Noi tehnologii de e-learning, Conferința Națională de Învățământ Virtual, Software educațional, Editura Universității din București;

5. Watson, J., (2012), Blending Learning: The Convergence of Online and Face-to-Face Education Promising Practices in online learning,

<https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED509636.pdf>consultat la data de 07.06.2018

Educația în contextul schimbărilor globale. De la tradițional la reformă inovativă

Prof. BOLOGAN ELENA, Școala Gimnazială Nr 1 Drăgești, jud. Bihor

Termenul „Inovație” se referă la noutate, schimbare, modificare, sau, mai precis, „Schimbare făcută într-un domeniu, sistem etc. în scopul de a-i îmbunătăți calitățile.” Pentru elevi, școala viitorului trebuie să promoveze o educație de calitate și să fie axată pe valori în care elevii să creadă, în care să se regăsească, îndeplinind două condiții, fundamentale din punctul lor de vedere: școala viitorului trebuie să le placă și să fie eficientă.

„Inovație” este acel tip de cuvânt care, după ce a fost folosit de atât de multe ori, în situații nepotrivite, și-a pierdut esența. La fel ca și „Creativitate”, Componenta principală a creativității o constituie imaginația, dar creația de valoare reală mai presupune și o motivație, dorința de a realiza ceva nou, ceva deosebit. Profesorul trebuie să fie creativ, receptiv la nou, pe care să-l accepte, să-l promoveze și să-i formeze pe elevi în spiritul aceluiași valori și atitudini, competențe și abilități, a unei reale educații europene

Inovarea pedagogică este o mișcare de la ceea ce înseamnă tradiție la modernitate, prin introducerea unor schimbări, în scopul creșterii eficienței procesului de instruire și formare a a personalității copilului European.. Inovațiile în domeniul învățământului pot fi realizate sub forma unor schimbări de concepție privind sistemul de organizare, programele, manualele și metodele de învățământ, schimbări referitoare la relațiile interpersonale, ca spre exemplu relația profesor-elev, sau de natură materială, dacă ne referim la mijloacele de învățământ care au devenit astăzi attractive (tablete, laptopuri, platforme educaționale, softuri educationale, table inteligentă, etc.)

Implementarea inovațiilor în învățământ se realizează prin reforme educaționale sau prin introducerea diferitelor schimbări la nivel structural și funcțional în scopul perfecționării procesului educațional.

Procesul de reformă este unul dificil, de lungă durată și numeroase studii și cercetări au subliniat faptul că la nivelul societății noastre se manifestă deja o anumită oboseală, un „stres al reformei”. Aceleași studii evidențiază faptul că relațiile dintre cadrele didactice, dintre acestea și elevi s-au îmbunătățit, comunicarea și cooperarea fiind cele care i-au ajutat să facă față procesului de reformă. Inovația în învățământ poate și trebuie să fie susținută și stimulată, atât prin măsuri care să acționeze din interiorul sistemului, cât și din afara lui. În al doilea caz, finanțarea corespunzătoare a învățământului este una dintre măsurile cele mai importante,

pentru că inovația solicită un suport financiar.

Sistemul de învățământ trebuie să se concentreze într-o mai mare măsură asupra dezvoltării unor programe educaționale specifice pentru diferite categorii de populație, de la persoane cu dizabilități, la minorități etnice, indivizi superior dotați, până la posibilitatea includerii în sistemul de învățământ a tuturor celor care doresc să-și perfecționeze, să-și completeze pregătirea necesară.

Un alt mod de stimulare a inovației constă în recompensarea muncii în echipă. În prezent, la nivelul sistemului de învățământ, personalul didactic, dar și elevii sunt evaluați, recompensați în funcție de activitatea individuală.

Astfel, munca în echipă, implicarea în diverse programe, proiecte educaționale nu este recompensată în vreun fel și, deci, nu este atrăgătoare pentru indivizi. În aceste condiții nici motivația profesională și nici satisfacția în muncă nu sunt mari, fapt care împiedică formarea unei culturi școlare favorabile inovației.

Bibliografie:

1. Miclea, M., Vlăsceanu, L, Potolea, D., Petrescu. P. (coord.), Nevoi și priorități de schimbare educațională – fundament al dezvoltării și modernizării învățământului preuniversitar, 2006, www.edu.ro/index.php/genericdocs/8246;
2. Perron, M., Lessard, C., La professionnalisation de l'enseignement et de la formation des enseignants: tout a-t-il été dit?, „Revue des sciences de l'éducation”, Vol. XIX, nr. 1, 1993;
3. Hassenforder, J., Inovația în învățământ, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1996.

CANVA FOR EDUCATION

*Prof. înv. primar Cristina Elena Bostan
Școala Gimnazială nr. 179*

Platforma Canva reprezintă o platformă multi-națională de design pentru materiale grafice. Varianta Canva for Education oferă posibilitatea profesorilor, învățătorilor, educatorilor, elevilor și studenților să aibă acces la milioane de șabloane cu care pot crea instrumente de învățare.

Canva necesită crearea unui cont de utilizator și poate fi accesat:

- în browser, de pe laptop, desktop, tabletă și alte dispozitive conectate la internet
- prin instalarea aplicației în iOS și Android (de pe telefon smart, tabletă)

Canva oferă o versiune free, fără costuri, dar cu opțiuni limitate (se poate crea materialul, dar nu se poate distribui sau descărca). Versiunea Pro presupune costuri prin achiziționarea unui abonament lunar sau anual care vine cu posibilități nelimitate de design, șabloane și caractere speciale ș.a.m.d. În timpul pandemiei de Covid-19, când lecțiile s-au desfășurat online, platforma Canva a venit în sprijinul sistemului de educație și a gândit o versiune pentru domeniul educațional (Canva for Education) care poate fi utilizată de actorii din mediul educațional – profesori, studenți, elevi - și de ong-iști în mod absolut gratuit.

Minunea Canva este reprezentată de milioanele de șabloane pentru materiale educaționale, cu care se pot crea prezentări, postere, infografice, fișe de lucru, ecusoane, diplome, orare, documente, șabloane pentru whiteboard, hărți mentale, newsletter, calendare ș.a.

Cum putem utiliza materialele după conceperea lor?

- distribuim link cu drept de editare sau vizualizare către oricine are acces la internet (cu cont sau fără cont de utilizator în Canva)
- descărcăm în format JPEG, PNG, PDF, MP4 VIDEO
- listăm documentele la imprimanta proprie sau prin serviciul dedicat de pe platforma Canva
- distribuim materialele în rețelele sociale, pe site-uri, pe bloguri etc.

În cele ce urmează voi expune o serie de materiale create în Canva de mine:

Fig. 1 – Ecuson voluntar Târg de mărțișoare desfășurat în școală

Fig. 2 – Afiș eveniment școlar Târg caritabil de mărțișor

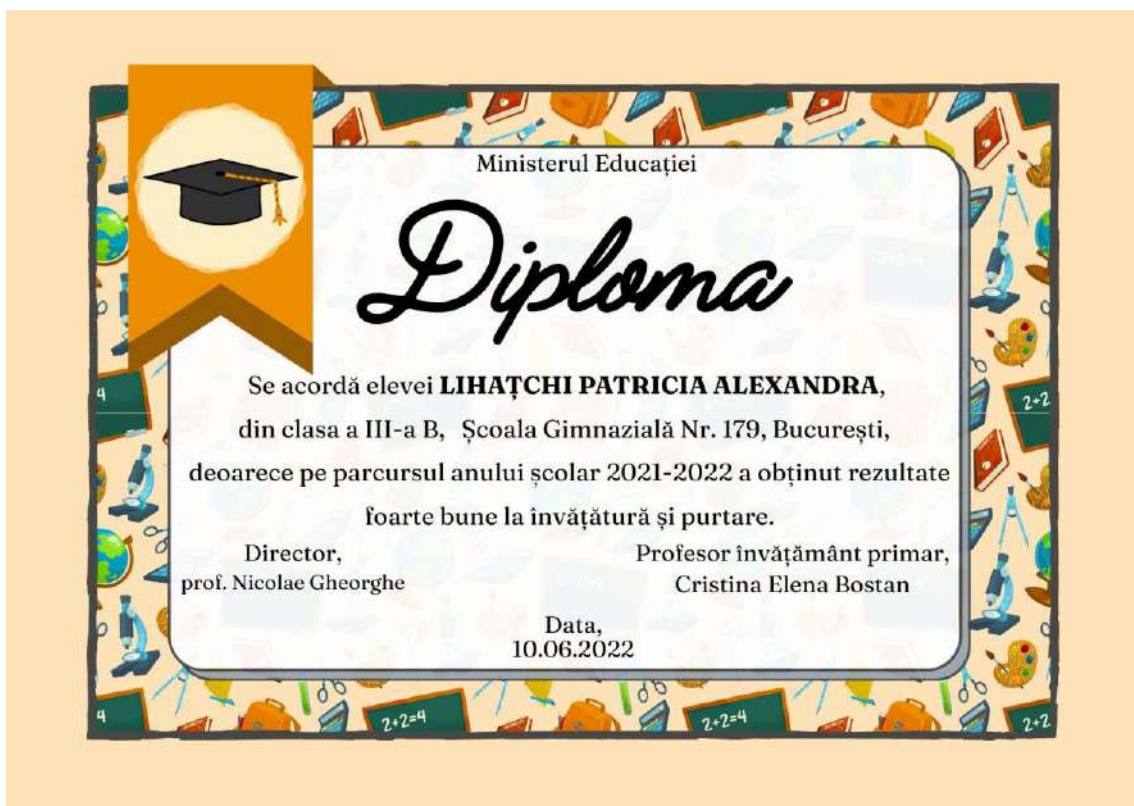

Fig. 3 – Diplomă de final de an școlar

Autor profesor de geografie Bot Livia Liliana

Scoala Gimnazială nr.18 Baia Mare

Se ridică imperios o întrebare: de ce metode de predare inovative? În noua normalitate a acestor vremuri, multe școli și mulți profesori au încercat strategii de predare inovatoare pentru menținerea interesului elevilor și pentru antrenarea acestora în procesul de predare-învățare. Ele au o serie de beneneficii cum sunt: -încurajeaza cercetarea, elevii sunt tentați să exploreze și să experimenteze lucruri noi.

-îmbunătățesc gândirea critică și abilitățile de rezolvare a problemelor de către elevi, îi provoacă să facă brainstorming

-ajută elevii să digere mai ușor informațiile, se evită astfel primirea de mai multe cunoștințe simultan

-elevii trebuie să își folosească în casă mai multe abilități ca să își termine munca în clasă, elevii știu să prioritizeze sarcinile, să-și gestioneze mai bine timpul de lucru, să comunice și să adopte mai multe abilități soft

-se verifică mai bine înțelegerea elevilor, metodele de evaluare și de înțelegere sunt astfel îmbunătățite și permit profesorului să monitorizeze mai bine orele

- îmbunătățirea autoevaluării, elevii putând înțelege ce au învățat mai ușor și ce mai au de învățat

-însuflețirea sălilor de clasă prin utilizarea metodelor inovatoare care animă elevii și îi face să colaboreze mai bine între ei, aceste metode oferindu-le ceva diferit de care ei să se entuziasmeze.

Un exemplu de predare inovatoare sunt lecțiile interactive, de pe platformele on line unde se află chestionare, jocuri, teste sau sondaje unde elevii pot să dea răspunsurile anonim, fără teama de a greși sau de a fi judecați greșit de către colegi, ei fiind prin asta mai implicați și mai încrezători.

O altă metodă utilizată în ultima perioadă, o constituie învățarea mixtă sau combinată, care îmbină atât învățarea tradițională, în clasă, cât și cea cu ajutorul tehnologiei, on line. Tehnologia 3 D transpune elevii într-o realitate complet nouă, elevii pot interacționa cu o lume și o realitate

complet nouă, pot călători în altă țară sau prin Calea Lactee. Se intră astfel într-o lume complet nouă și poate face geografia o disciplină fascinantă și atrăgătoare. Astfel întâlnirile video dintre profesori și elevi au devenit o practică des întâlnită. Se utilizează frecvent, de asemenea, învățarea bazată pe proiecte. Aceasta le permite elevilor să rezolve probleme din lumea reală, să vină cu noi soluții ceea ce face orele distractive și captivante, în timp ce aceștia învață un nou conținut, vin cunoi soluții, li se dezvoltă gândirea critică, lucrează independent, dar și cu alții. Profesorul este ghidul. Iar elevii se ocupă de călătoria lor de învățare. O altă metodă este metoda AI, care este destinată să ușureze munca profesorului, nu să îl înlocuiască pe acesta. Îl ajută să reducă volumul de muncă și să instruiască eficient elevii. Utilizarea AI în educație are următoarele etape;

-managementul cursului

-evaluare

-învățare adaptivă

-comunicarea părinte- profesor

-ajutoare audio/vizuale

Astfel se realizează o învățare combinată sau mixtă care îmbină predarea tradițională din clasă cu predarea online de înaltă tehnologie.

Exemplele de proiecte pot fi filmarea unui documentar în comunitatea voastră, organizarea unei activități sau a unei petreceri la școală, crearea și gestionarea unui cont social media, ilustrarea și analizarea cauză- efect cum ar fi problemele de suprapopulare din marile orașe, deficitul de locuințe și problema emisiilor de carbon.

Învățarea bazată pe anchetă unde profesorul încearcă să provoace elevii să:

-să găsească soluții pentru poluarea aerului /apei/ zgomotului sau luminii într-o anumită zonă

-să crească o plantă și să găsească cele mai bune condiții de creștere

- să investigheze o poitică/ regulă a școlii dvs. pentru prevenirea agresiunii și a bullyingului

Abordările inovatoare de predare sunt mai mult decât decât predarea sau învățarea în cadrul clasei. Se pot aplica în mai multe ipostaze cum ar fi timpul de feedback de la colegi după o lecție.

Utilizarea procesului de gândire al designului, este o strategie bazată pe soluții care este menită să rezolve probleme, să determine colaborarea elevului și să-i stârnească creativitatea. Acest procedeu are cinci etape;

- Empatizați și aflați nevoile pentru a găsi soluții
- Definiția problemelor și potențialul de a le aborda
- Ideea elevii vor genera idei noi , creative prin gândire
- Prototip-realizați o schiță pentru explorarea ideilor
- Testul- testați soluțiile, evaluați și adunați feed-back

Învățarea bazată pe anchete aduce elevilor o serie de provocări și anume:

- Găsirea de soluții pentru poluarea aerului, apei într-o anumită zonă
- Creșteți o plantă și observați condițiile de creștere și dezvoltare
- Investigați un răspuns oferit la o întrebare de exemplu, de exemplu o regulă aplicată în școală pentru prevenirea agresiunii și bullyingului.

Activitățile de grup se fac prin învățarea personalizată deoarece există elevi sensibili, introverți pe care activitățile de grup pot să nu îi antreneze așa că metoda adaptează procesul de învățare a fiecărui elev. Modalitățile de învățare a fiecărui elev pot fi diferite, însă scopul lor rămâne același: pregătirea acestora pentru viața lor viitoare.

|Bibliografie:

ahaslides.com/ro/blog/15-innate-teaching-methods

METODE DE INTEGRARE A COPIILOR CU C.E.S.

Prof. Inv. Primar Bota Ionica

Scoala Gimnaziala Nr 129, Sector 4, Bucuresti

Să fii părinte este experiența cea mai dificilă, solicitantă dar și cea mai frumoasă mângâiere și generatoare de satisfacții pe care o oferă viața și implicit Dumnezeu.

Rolul de părinte al unui copil cu dizabilități este deseori stresant. Deși își iubesc copiii, pot reacționa la stres tipând la ei sau tratându-i în moduri în care nu ar trata niciodată pe alții. Când reacționează în acest fel, ei le reduc prețuirea față de ei înșiși. Când își controlează stresul, ei modelează abilități pentru copiii lor și îi ajută să-și mențină prețuirea de sine.

În fiecare generație de elevi există copii cu deficiențe, adică cu pierdere, tranzitorie sau definitivă, a structurilor de funcționare fiziologică sau psihologică. Acei copii care suferă de incapacitatea sau limitarea, rezultată din deficiențe, sunt îndrumați spre instituții speciale de învățământ. Dar deficiența poate fi diminuată în unele cazuri.

Trebuie să existe un parteneriat cât mai strâns între părinții copiilor cu dizabilități și cadrele didactice bine pregătite și informate, în legătură cu felul în care pot interveni pentru consilierea acestora. Acest lucru ajută la reducerea stresului pe care îl resimt familiile și micșorează riscul ca părinții să-și manifeste frustrările asupra copiilor lor. "Unde-s mulți, puterea crește" spune învățătura populară și numai prin unirea forțelor părinților, cadrelor didactice și a școlii se poate face o mai bună integrare a copiilor cu CES.

Copiii, majoritatea timpului lor liber și nu numai, și-l petrec jucându-se. Jocul reprezintă pentru copii o modalitate de a-și exprima propriile capacități. Prin joc, copilul capătă informații despre lumea în care trăiește, intră în contact cu

oamenii și cu obiectele din mediul înconjurător și învață să se orienteze în spațiu și timp. Putem spune ca jocul este « munca copilului ». În timpul jocului, copilul vine în contact cu alți copii sau cu adultul, astfel că jocul are un caracter social. Jocurile sociale sunt esențiale pentru copiii cu handicap, întrucât le oferă șansa de a se juca cu alți copii

Integrarea școlară exprimă:

- *atitudinea favorabilă a elevului față de școala pe care o urmează;*
- *condiția psihică în care acțiunile instructiv-educative devin accesibile copilului;*
- *consolidarea unei motivații puternice care susține efortul copilului în munca de învățare;*
- *situație în care copilul sau tânărul poate fi considerat un colaborator la acțiunile desfășurate pentru educația sa;*
- *corespondența totală între solicitările formulate de școală și posibilitățile copilului de a le rezolva;*
- *existența unor randamente la învățatură și în plan comportamental considerate normale prin raportarea la posibilitățile copilului sau la cerințele școlare.*

Educația incluzivă se adresează tuturor copiilor și promovează ideea că școala trebuie să se schimbe și să se adapteze nevoilor elevului și nu invers. Educația incluzivă garantează prin flexibilitatea sa pregătirea pentru viața socială și profesională a tuturor elevilor cu / fără deficiență. Beneficiul acestui tip de învățământ rezultă din:

- *eliminarea barierelor de învățare;*
- *asigurarea șanselor egale tuturor elevilor, indiferent de sex, rasă, condiție socială, etc.;*
- *soluțiile efective, adaptate nevoilor de învățare ale fiecărui elev;*

- *lucrul în echipă (cadru didactic de la clasă, cadru didactic de sprijin, psiholog, logoped, medic școlar, părinte, mediator școlar, comunitatea).*

Consilierea persoanelor cu insuficiențe, deficiențe sau dizabilități are caracteristici specifice. Consilierea elevilor cu CES are loc în colaborare cu medici, psihologi, psihopedagogi, asistenți sociali, cu familia. Consilierul obține de la specialiști informații despre conduita elevului și le pune la dispoziția acestuia, cu evidențierea aspectelor pozitive și posibilităților, oportunităților de integrare (școlară, profesională, socială). Perspectiva din care lucrează consilierul este de întărire a părților pozitive, de maximizare a potențialului copilului pentru asumarea de roluri sociale posibile și realiste, care oferă perspectiva unor performanțe bune..

A lucra pentru copil, a duce până la capăt munca obositoare de a-l salva, înseamnă a cuceri taina umanității.

Bibliografie

VERZA, E. , PĂUN, E. „Educația integrată a copiilor cu handicap”, Unicef, 1998

POPESCU, E. , PLEȘA, O.(coord) „Handicap, retardare, integrare”, București, Pro Humanita, 1998

VRĂȘMAȘ, T. „Învățământ și/sau inclusiv”, Ed. Aramis, 2001

Utilizarea resurselor educaționale digitale

Boțu Maria

Colegiul Național „Petru Rareș” Piatra Neamț

Criza pandemică „Covid-19” a restabilit modalitățile de predare de la interacțiunea „față în față” la mediul online, lucru ce a dus la o serie de opinii ce au adus în prim plan faptul că predarea, învățarea și tehnologia nu mai pot fi luate separat, ci conturează, viitorul educației digitale.

Aspectul acesta a conturat rolul educației digitale ca fiind un obiectiv-cheie pentru predarea-învățarea-evaluarea de înaltă calitate, accesibilă și favorabilă incluziunii, precum și abordarea unei strategii privind dobândirea competențelor digitale pe tot parcursul vieții, pentru toți cei implicați.

În tot acest timp, „predarea-învățarea” s-a mutat predominant în mediul online, iar școlile din România s-au confruntat cu o serie de probleme, precum:

- Lipsa de predictibilitate;
- O rețea școlară complicată, cu diferențe mari în organizarea eficientă a procesului didactic în mediul online;
- Accesul redus la tehnologie și conectivitatea redusă la internet;
- Posibilitățile reduse ale familiilor de a-i ajuta pe copii să participe la orele online.

Pregătirea și perfecționarea resurselor umane, pentru adaptarea la sistemul de educație și formarea acestora la evoluția tehnologică, este un proces complex, dar și un element esențial pentru dezvoltarea și modernizarea procesului educațional, dar nu numai. Folosirea tehnologiilor digitale noi, este cel mai bun mod pentru a face școala mai atractivă pentru elevi și mai eficientă în dezvoltarea competențelor.

O resursă digitală educațională poate fi creată pentru a fi utilizată în activități de învățare independente sau pentru susținerea activității cadrului didactic.

Tehnologiile digitale au un rol foarte important în furnizarea de resurse educaționale adaptate și accesibile elevilor aflați în dificultate. Resursele digitale pot contribui în mod semnificativ la îmbunătățirea primirii și integrării depline a acestor elevi.

Platforme recomandate pentru desfășurarea orelor online sunt: Google Classroom, Microsoft Teams, Edmodo, Adservio, easyClass, Zoom etc.

Beneficiile utilizării acestor platforme pot fi: un pachet de instrumente digitale pentru colaborarea la clasă, folosirea tehnologiei la clasă pentru teme și proiecte, dezvoltarea de abilități digitale necesare secolului 21, instrumente intuitive ușor de folosit la clasă, ce nu necesită o instruire intensivă și oferă economie de timp și energie, o mai bună colaborare între cadru didactic și elev.

Educația digitală este o oportunitate modernă și nouă care nu are rolul de a înlocui contactul față în față, ci de a îmbunătăți posibilitățile alternative de învățare. Nu înlocuiesc procesul de predare-învățare-evaluare realizat la clasă, unde elevul utilizează manualul, caietul, fișele de lucru, proiectele de grup, colaborarea, socializarea. În această epocă în care digitalizarea este inevitabilă și necesară, includerea aplicațiilor își demonstrează utilitate.

Există foarte multe platforme și instrumente din care se poate alege și experimenta cea mai bună și eficientă pentru elevi.

Lecțiile online sunt un instrument nou pentru ambele părți, atât pentru profesor cât și pentru elev.

Dacă ar fi să găsim și avantajele acestui tip de educație, acestea ar fi:

- Cursurile și resursele atașate pot fi accesate oricând;
- Evaluarea elevilor se poate realiza mai rapid;
- Învățarea digitală este mai interactivă, mai ușor de reținut și asimilat în defavoarea manualelor voluminoase
- Platformele digitale îi ajută atât pe profesori cât și pe elevi să se conecteze mai bine cu materialele de studiu, iar pe profesori în mod special, îi ajută să creeze și să administreze grupuri de lucru, câștigând astfel mai mult timp, reușind să răspundă mult mai repede cerințelor elevului

Calculatorul este un instrument indispensabil în educația modernă, fiind utilizat de cadrele didactice în procesul de predare-învățare, și nu numai. Este un mijloc de educație modern, iar folosirea sistemelor informatice a câștigat teren datorită însușirilor atractive pentru elevi, accesibilității pentru aceștia și ușurința prezentării informațiilor.

Pentru o folosire cât mai eficientă se recomandă utilizarea anumitor pași, precum motivarea grupului, activitatea în sine și nu în cele din urmă, activități în care nu sunt folosite calculatorul, dar care observă nivelul de atingere a obiectivelor urmărite.

O variantă de lecție pentru formarea unor deprinderi tehnice, este lecția de lucrări practice în care cu ajutorul calculatorului se simulează un fenomen, o lege fizică, chimică sau descoperă biologia și anatomia. Lecțiile își propun să dezvolte deprinderile elevilor asupra tehnicii de calcul și de a crește viteza de reacție la stimulii vizuali și auditivi. Susțin procesul de învățare eficientă, oferă profesorului un instrument util în completarea mijloacelor clasice de predare și suplinesc problema dotării laboratoarelor școlare din unitățile de învățământ.

Totuși, este necesar pe cât mai mult posibil, să se realizeze experimentele în stil clasic. Nu trebuie excluse experimentele virtuale, pentru că în acest mod, elevul poate vedea experimente, care nu se pot realiza fizic, din diverse motive.

Laborantul are sarcina de a contribui alături de profesor la educarea elevilor din punct de vedere intelectual, dar în special, practic, de deprindere a unor abilități de lucru, de dobândire a cunoștințelor prin efort propriu, și prin îndrumarea spre noile tehnologii.

Adaptarea la nou se poate face cât mai eficient prin educarea profesorilor și asigurarea acestora a unor cursuri de integrare a tehnologiei în materia predată. Trebuie venit în sprijinul acestora și demonstrat celor reticenți că, tehnologia nu este un impediment ci un beneficiu în atragerea copiilor spre disciplina predată.

Nivelul de educație al unei națiuni dă măsura gradului de compatibilitate a acesteia cu valorile universale ale umanității. Se impune o regândire a întregului sistem național de educație, în contextul dezvoltării sistemului digital și al provocărilor din societatea contemporană.

Bibliografie:

1. Damrosch, L. (2007). Jean-Jacques Rousseau: Restless Genius. Houghton Mifflin Harcourt;
2. Taleb, N.N. (2008). Lebedă neagră: impactul foarte puțin probabilului;

3. Constantin Cucuș, Olimpiu Istrate, Ion - Ovidiu Pânișoară, Petre Bodnariuc, Simon Vela, „Școala online-elemente pentru inovarea educației” , Ed.Universității, București, 2020;
4. [http:// www.e-scoala.ro](http://www.e-scoala.ro)
5. Ionescu,M., (1972), Clasic și modern în organizarea lecției, Ed.Dacia,Cluj-Napoca.
6. Matei,N.C., (1982), Educarea capacităților creatoare în procesul de învățământ, E.D. P., București;
7. Ionescu,M.; Chiș,V. – Mijloace de învățământ și integrarea acestora în activitățile de instruire și autoinstruire, Editura Presa Universitară Clujeană,Cluj-Napoca, 2001

EDUCAȚIE, INOVAȚIE ȘI REFORMĂ

PROF. BRAȘOVEANU ELENA – LILIANA
LICEUL TEHNOLOGIC TODIRENI, JUD. BOTOȘANI

DEFINIȚIE:

Educația este activitatea socială complexă, organizată și de dezvoltare a personalității în vederea integrării active și creative în viața socială. Scopul educației este acela de a forma și modela personalități umane, generații, în concordanță cu idealul societății promovat într-o perioadă istorică. Educația reprezintă un proces dirijat spre un anumit scop bine delimitat, o activitate conștientă și finală, orientată de valorile și exigențele impuse de societate.

NOILE EDUCAȚII:

- educația ecologică
- educația pentru schimbare și dezvoltare
- educația pentru tehnologie și progres
- educația față de mass-media
- educația demografică
- educația pentru pace și cooperare
- educația pentru democrație
- educația sanitară modernă

Educație permanentă: este specific pedagogiei contemporane și poate fi disociată de un alt conținut noțional, cel referitor la caracterul permanent al educației. Educația nu trebuie să se rezume la ceea ce oferă școala, ea trebuie să continue și după absolvirea școlii și pe întreg parcursul vieții. Educația permanentă apare ca un concept integrator, ce înglobează toate dimensiunile actului educativ atât în plan temporal, cât și în plan spațial, articulând toate influențele educaționale exercitate într-o organizare formal, noformală și informală. Aceasta este un proces de perfecționare a dezvoltării personale, sociale și profesionale pe durata întregii vieți a indivizilor, un principiu organizator al întregii educații.

Factorii care reclamă și justifică înscrierea învățământului în perspectiva educației permanente : procesul de accelerare a schimbărilor, explozia demografică, evoluția fără precedent a științelor și tehnologiei, sporirea timpului liber, criza modelelor relaționale și de viață (Lengrand, 1973), multiplicarea profesiunilor, creșterea gradului de democratizare a vieții sociale (Văideanu, 1988).

Principii educație permanentă:

- instrucția și educația trebuie extinse la durata întregii vieți, asupra tuturor oamenilor, în toate sferile de activitate socio-umană;
- actul educativ trebuie conceput ca formare totală a omului;

- educația are un caracter sistematic, menit să contribuie la realizarea adaptării continue a omului, în plan social, profesional și cultural;
- prioritatea dezvoltării creativității și productivității gândirii și acțiunii umane.

Obiective:

- înțelegerea necesității educației permanente de factorii de decizie a unităților de învățământ, a altor factori educativi a individului tânăr și adult;
- asigurarea înprospătării și îmbogățirii continue a cunoștințelor generale și speciale ;
- perfecționarea capacităților și deprinderilor intelectuale și profesionale
- asigurarea progresului social continuu ;
- diminuarea efectelor —uzurii morale a cunoștințelor teoretice și practice

Factorii educației permanente sunt :

1. Factori instituționali școlari: școala trebuie să asigure pregătirea pentru autoeducație după absolvirea școlii și realizarea sistematică și organizată a educației permanente;
2. Factori instituționali peri și extrașcolari -mass-media : presa, teatral, cinematograful, internetul ,expoziții, excursii
3. Factori generali: progresul social, revoluția științifico-tehnică, culturală, setea de cunoaștere a omului -necesitatea restructurării educației și învățământului în conformitate cu progresul social
4. Forme de educație permanentă: organizate de școală, organizate de sistemul de educație permanentă , forme libere, spontane

Strategii și moduri de acțiune:

- universalizarea accesului la educație și promovarea echității;
- accentuarea procesului de însușire conștientă și temeinică a cunoștințelor;
- amplificarea și diversificarea ariei educație de bază;
- ameliorarea condițiilor de învățare;
- intensificarea relațiilor de parteneriat.

ALTERNATIVELE EDUCAȚIONALE: reprezintă variante de organizare școlară care propun modificări ale anumitor aspecte legate de formele oficiale de organizare a activității instructiv-educative:

1.STEP-BY-STEP

- promovează modele educaționale centrate pe elev, pe educația individuală
- accent pe colaborarea cu familia, pe implicarea părinților în conceperea și organizarea activității din școală
- activitatea didactică bazată pe munca în grupuri
- activitatea elevilor – bazate pe cercetare (învață prin asociere –ce știi/cele noi)
- elevii sunt evaluați prin modalități specifice: scaunul evaluării, mapa de lucrări, caietul de evaluare
- atmosfera pozitivă , de încredere

2.MONTESSORI

- își propune să învețe copilul să gândească/acționeze independent și responsabil
- există automotivarea - copilul și învățarea sunt pe primul loc, iar predarea și programa de educație pe locul doi
- mediul de instruire este bazat pe obiecte mici, ușor de manipulat și detaliate din punct de vedere vizual
- bazată pe observarea directă a copilului, pe pregătirea mediului de instruire pe baza observațiilor realizate și pe conceperea programei în funcție de nevoile copilului

3.WALDORF

- urmărește dezvoltarea personalității copilului ;
- își orientează oferta în funcție de particularitățile diferitelor trepte de vârstă și cerințe
- un loc important în curriculum: artele, lucrul manual, artizanatul, limbajul, istorie, geografie, matematica, limbile străine
- clasa: elevii au aceeași vârstă, nu-și modifică componența
- esența: relația elev-profesor
- profesorul ține legătura cu părinții (întâlniri cel puțin 1 dată/lună)
- profesorul predă în cuvinte proprii fără cărți, iar elevii confecționează propriile cărți
- evaluarea are în vedere toți factorii : scrisul, dedicația, fantezia, logica și flexibilitatea gândirii, stilul, ortografia, cunoștințele reale
- evaluarea - caracterizare calitativă (ceea ce e pozitiv, critică negativul în legătură cu ceea ce ar putea realiza)

Tranziția de la grădiniță la școală

Introducerea clasei pregătitoare în învățământul primar are o importanță majoră, deoarece asigură trecerea gradată a copilului de la educația din familie și grădiniță la formarea inițială asigurată de școală. Copiii își vor dezvolta capacitatea de a comunica, vor stabili și vor consolida primele contacte cu lumea cifrelor și a literelor, vor învăța să observe mediul înconjurător și să interacționeze cu ceilalți copii și cu adulții prin jocuri didactice, activități în echipă, activități de descoperire, prin desen sau muzică.

Dezvoltarea integrală a elevului de vârstă școlară mică necesită un mod integrat de abordare a activităților de predare-învățare-evaluare prin joc. Prin activitățile desfășurate într-o manieră integrată, cadrul didactic oferă șansa elevilor de a se manifesta liber și creativ și crează un mediu stimulat și diversificat pentru dezvoltarea personalității lor.

Jocul este o activitate practică încă din primii ani de viață. Aceasta este o activitate captivantă pentru copii, care presupune o confruntare cu sine și cu ceilalți. Din punct de vedere psihologic, jocul este activitatea dominantă atât la grădiniță, cât și la clasa pregătitoare. Prin joc, copilul descoperă lumea, manipulează obiectele, dobândește cunoștințe și încredere în sine. Educatoarea este cea care conduce jocul și

asigură copiilor un mediu plăcut de activare în care să-și manifeste curiozitatea și spontaneitatea, în care creativitatea și experiența personală să reprezinte elementul principal, și nu să o îngrădească prin scenarii prestabilite, considerate valabile pentru orice situație.

În ciclul preșcolar pregătirea copilului pentru școală este o prioritate, educația la vârste timpurii fiind optimizată și eficientizată pentru aceasta. Dezvoltarea copilului este dependentă de ocazii oferite de rutina zilnică din grădiniță, de interacțiunea cu ceilalți, de organizarea mediului din grădiniță sau de activitățile și situațiile de învățare special concepute. Realizarea unei continuități între grădiniță și școală are sens dublu, scopul fiind de continuare a dezvoltării copilului și de continuitate a muncii educaționale. Vârsta cuprinsă între 3-5/6 ani este cea care reprezintă cele mai înalte ritmuri de dezvoltare, cea în care se pun bazele viitoarei personalități. Pregătirea pentru școală este susținută de motivația bazată pe interiorizarea intereselor de cunoaștere și de integrarea în școală.

Pregătirea copiilor pentru școală a fost și este o problemă de mare actualitate mai ales în condițiile intensificării și accelerării întregului proces de învățământ, a schimbărilor din învățământul preșcolar, a Programului de reformă a educației timpurii inițiat de MECD. Acest program vizează optimizarea și eficientizarea calității educației la vârstele timpurii, pentru a putea răspunde actualelor exigente sociale, cât și celor de dezvoltare personală.

Dezvoltarea copilului este dependentă de ocaziile pe care i le oferă rutina zilnică, de interacțiunile cu ceilalți, de organizarea mediului și activitățile sau situațiile de învățare special create.

Grădinița realizează sprijinirea viitoarei activități școlare prin două forme specifice: jocul și învățarea, calea cea mai importantă prin care copilul primește învățătura este – jocul.

Activitățile de învățare reprezintă un ansamblu de acțiuni cu caracter planificat, sistematic, metodic, organizate și conduse de cadrul didactic, în scopul atingerii finalităților prevăzute în curriculum. Desfășurarea acestora necesită cordonarea eforturilor comune ale celor trei parteneri ai procesului de predare-învățare-evaluare, respectiv: cadre didactice, părinți și copii dar și a partenerilor educaționali din comunitate (școală, primărie, biserică, bibliotecă, casă de cultură, muzeu)

Cu privire la partenerii de mai sus, legătura grădiniță – școală are un dublu sens, scopul acesteia fiind continuitatea dezvoltării copilului și continuitatea muncii educaționale.

Realizarea continuității grădiniță–școală presupune asigurarea posibilității reale de frecvență a grădiniței, realizarea unei unități a punctelor de vedere cu privire la conținutul activității, a strategiilor didactice, cunoașterea reciprocă a programei, preocupare pentru conținutul și formele de pregătire a copiilor din grupa pregătitoare.

Vârsta cuprinsă între 3-6/7 ani reprezintă o perioadă caracterizată prin înalte ritmuri de dezvoltare, în care se pun bazele formării viitoarei personalități. Din perspectiva educabilității preșcolarul mare 5-6/7 ani, dispune de o capacitate de învățare superioară în raport cu celelalte subperioade ale preșcolarității. În

desfasurarea activitatii cu acesta accentul va cadea pe incurajarea initiativei copilului si a luarii deciziilor, pe invatarea prin experimente si exersari individuale. Activitatile de invatare se desfasoara fie cu intreaga grupa de copii, fie pe grupuri mici sau individual. Ele pot lua forma unor activitati pe discipline sau integrate, a activitatilor liber-alese sau a celor de dezvoltare personala. Dintre mijloacele de realizare amintim: jocul liber, jocul didactic, discutiile libere, experimentele, constructiile, lecturile dupa imagini sau lectura educatoarei, povestirea sau povestirile create de copii precum si alte mijloace specifice didacticii, in functie de nevoile educationale ale copiilor.

Pregatirea pentru scoala a copilului prescolar este sustinuta in plan psihologic de o motivatie bazata tot mai mult pe interiorizarea intereselor de cunoastere, dar si de o imaginatie activa favorabila integrarii sociale.

Scoala presupune modificarea intregului regim de viata si de munca a prescolarului iar intrarea in scoala constituie un moment crucial in viata sa.

Aptitudinea, maturitatea scolara constituie expresia unei faze a dezvoltarii copilului. Ea marcheaza acel nivel al dezvoltarii (fizice, psihice, al conduitei) la care activitatea desfasurata in forma sa institutionalizata poate contribui la dezvoltarea in continuare a personalitatii. Aptitudinea de scolaritate face parte din aptitudinile generale deoarece reprezinta o imbinare a disponibilitatilor fizice si psihice si constituie o conditie a integrarii copilului in activitatea scolara si in acelasi timp, rezultatul formarii in familie si mai ales in grădinița. Scolarizarea prin grădinița va atenua dificultatile de adaptare a copilului la regimul scolar.

Maturitatea scolara constituie expresia unei faze a dezvoltarii copilului, ea marcheaza acel nivel al dezvoltarii fizice, psihice si sociale care face posibila integrarea in scoala.

Personalitatea matura pentru scoala trebuie sa se caracterizeze prin:

- maturitate fizica – rezistenta la efort
- maturitate mintala – capacitate de analiza si planificare, intelegre a normei si regulii;
- maturitate volitiva – capacitatea de autoreglare, de inhibare a impulsurilor si de reglare a trebuintelor;
- maturitate sociala - trebuinta de apartenenta la grup, conduita sociala adecvata in grup;
- maturitate morala – sentimentul datoriei si al responsabilitatii, constiinta sarcinii;
- maturitate pentru munca – aptitudinea de concentrare, atentie si perseverenta, trebuinta de performanta;

Grădinița are posibilitatea si datoria de a pregati copilul, are rolul de a sistematiza si integra cunostintele si influentele, de a dezvolta capacitatea si modalitatea de receptare si comunicare a informatiei, de socializare a copiilor dar si de a depista eventualele deficiente pentru a preveni un eventual esec in debutul scolaritatii, astfel la intrarea in scoala copilul trebuie sa posede:

- abilitatea de a lua decizii asupra a ce intentioneaza sa faca si cum va actiona;
- autodisciplina, abilitatea de a identifica scopuri personale si capacitatea de a-si urmari si completa propriile sarcini;
- abilitatea de a se angaja cu copii si adultii in grupuri de lucru, cooperare;
- abilitati expresive: a vorbi, a reprezenta grafic experientele, ideile si sentimentele;
- abilitatea de a realiza clasificarea, scrierea in raport cu timpul, spatiul si cantitatea; rezolvare matematice in diverse situatii;
- deschiderea spre conduitele, opiniile si valorile altora;
- depinderi si abilitati in arta, stiinta si miscare fizica, in care sa-si exprime energia si talentul;
- spirit avid de cunoastere si simt personal al valorilor;

Integrarea copilului in scoala marcheaza o cotitura in viata lui si indeplineste dorinta prescolarului de a deveni scolar, lucru resimtit din plin si de familie. In grădinița prescolarul interpreteaza rolul de elev, dar odata cu intrarea in scoala el ajunge intr-o lume reala, organizata dupa reguli specifice.

Pregatirea pentru scoala trebuie sa vizeze “factorii unei scolarizari normale” astfel:

1. Dezvoltare fizica adecvata si corelare intre inaltime si greutate;
2. Percepere auditiva corecta a sunetelor (auz normal)
3. Percepere vizuala corecta a literelor, cifrelor, simbolurilor (vaz normal)
4. Articulare corecta a sunetelor (limbaj normal)
5. Grad de dezvoltare intelectuala satisfacator (inteligenta normala)
6. Maturizare afectiva suficienta
7. Organizare temporal-spatiala corespunzatoare (limbajul vorbit se desfasoara in timp, iar cel scris in spatiu – (“rostim sunete, scriem litere”))
8. Achizitionare corecta a notiunii de schema corporala (dreapta-stanga)
9. Coordonare motorie adecvata (prezenta unei stabilitati motorii si lipsa inhibitei motrice)
10. Lateralitatea manuala definitiv precizata (foloseste mana stanga sau dreapta)
11. Motivatie adecvata (dorinta copilului de a creste mare)
12. Mediul socio-familial propice.

Fiecarui stadiu al dezvoltarii individului ii corespund stari de maxima receptivitate pentru anumite domenii. Este de datoria educatorilor, de orice fel, de a identifica acele continuturi care au un impact deosebit asupra formarii personalitatii la varsta prescolara.

METODE INTERACTIVE DE PREDARE – UN RĂSPUNS LA NEVOILE ELEVILOR

Bratu Adriana

Școala Gimnazială „Ion Basgan” Focșani

Orice demers de predare trebuie să pornească de la identificarea nevoilor individuale de învățare ale elevilor. Fără un diagnostic real al nevoilor, stilurilor și strategiilor de învățare ale elevilor, profesorul va fi un transmițător legitim de cunoștințe sigure și fără echivoc, nu un profesionist reflexiv, care vine permanent în întâmpinarea nevoilor individuale ale elevilor și facilitează implicarea acestora în contexte de învățare care să le dezvolte abilități de gândire de ordin superior și să le favorizeze adaptarea și dezvoltarea abilităților de autoinstruire și autoeducație.

Conceptul de cerințe educative speciale corespunde unei abordări care:

- postulează ideea că fiecare copil este unic;
- identifică faptul că orice copil poate învăța;
- valorizează unicitatea tipului de învățare determinată de particularitățile individuale;
- cultivă diversitatea copiilor ca un mijloc de învățare care sprijină și întărește învățarea dacă este folosită adecvat (prin curriculum).

De asemenea, la copii cu deficiență mintală, identificarea și potențarea unor calități, stimularea și abordarea integrală a personalității și a potențialului de dezvoltare sunt obiective educaționale de bază.

Identificarea acestor copii se poate face prin mai multe indicii care pot fi grupate în arii: vorbirea, înțelegerea limbajului, jocul, mișcarea, comportamentul, cititul și scrisul, psihomotricitatea, abilitățile de calcul. Astfel, elevul: dă răspunsuri inegale, incomplete; are nevoie de un anumit interval de timp pentru a răspunde la întrebări; are dificultăți în procesele de scris-citit și calcul aritmetic; nu respectă forma, mărimea, proporția, orientarea; manifestă încetineală în gândire; are dificultăți de a asculta și înțelege cele predate; are o slabă capacitate de concentrare, rezistență minimă la efort; are dificultăți de colaborare și stabilire a unor relații cu ceilalți copii; poate avea tulburări de comportament.

Identificarea nevoilor individuale este necesară pentru:

- Proiectarea și derularea eficientă a activităților de predare–învățare–evaluare;
- Crearea unui mediu pozitiv de învățare în care „să savureze” experiențele învățării;
- Adaptarea și modelarea strategiilor și tehnicilor de învățare, conținuturilor, metodelor de evaluare în funcție de vârstă/ disciplină/ aptitudini și abilități/ interese/ calități personale;
- Realizarea conexiunilor transdisciplinare, integrate;
- Asigurarea consilierii și „coaching-ului” pentru rezolvarea situațiilor problematice și de criză și dezvoltarea responsabilității individuale;
- Dezvoltarea potențialului fiecărui individ și îmbunătățirea evaluării;
- Tratarea diferențiată și individualizată a elevilor;
- Asigurarea managementului clasei și dezvoltarea echipei;
- Câștigarea și trăirea satisfacției profesionale ca și cadru didactic.

Această abordare consideră curriculum-ul școlar ca un instrument necesar a fi flexibil, adaptabil la nevoile/cerințele elevilor. Punctul de plecare în alcătuirea strategiilor de lucru este identificarea problemelor pe care le întâmpină copiii în învățare, nu pentru a-i clasifica și eticheta, ci pentru a construi și proiecta activitățile în întâmpinarea nevoilor lor. Scopul îl constituie dezvoltarea fiecăruia și a tuturor, pentru că individualitatea este la fel de importantă ca și interacțiunea între elevi. Problemele de învățare sunt astfel cunoscute ca cerințe mai mult sau mai puțin speciale, particularități pe care se adaptează predarea și învățarea.

Este deosebit de importantă cunoașterea dificultăților de învățare ale fiecărui elev, modul lor de manifestare și domeniul în care apar.

Cunoașterea a cât mai multor lucruri despre elevii noștri și trăsăturile lor individuale ne vor ajuta să știm mai bine care sunt nevoile de învățare ale fiecăruia și, în consecință, care parte din curriculum trebuie diferențiată pentru o anumită lecție.

Satisfacerea diverselor nevoi ale elevilor nu este ceva care are loc întâmplător – trebuie să fie plănuită prin:

O investigație inițială completă și adecvată pentru a identifica orice dificultăți de învățare de ansamblu și particulare și nevoile de sprijin:

- A se asigura că mecanismele de asistență potrivite sunt puse la dispoziție prompt
- Oferirea unei asistențe și îndrumări eficiente
- Identificarea stilurilor de învățare preferate ale elevilor
- Plănuire eficientă a lecțiilor, ținând cont de stilurile de învățare preferate ale elevilor
- A se asigura că toate lecțiile iau în considerare stilurile de învățare preferate ale elevilor
- Strângerea și organizarea unor materiale de predare și învățare diferențiate corespunzătoare, de înaltă calitate
- A se asigura că orele mențin treaz interesul tuturor elevilor și că aceștia primesc sprijinul potrivit pentru a-și atinge scopurile și obiectivele învățării
- A se asigura că elevii capabili sunt provocați să-și atingă întregul potențial

Este binecunoscut faptul că proiectarea lecțiilor face ca activitatea de predare-învățare să fie mai eficientă. În absența acestora apare improvizația care duce la o activitate didactică ineficientă. Astfel, apar întrebările: ce învățăm?, cum învățăm?, pe cine învățăm?, de ce învățăm?.

„Atunci când predarea se pliază pe nevoile elevilor, atitudinea acestora se schimbă și se obțin rezultate mai bune” (Cotton, 1998). Toți elevii au nevoie de condiții adecvate nivelului lor și de sprijin individualizat. Informațiile obținute de profesori prin evaluările formative îi ajută să proiecteze activitatea didactică în care utilizează resurse procedurale și materiale care să corespundă nevoilor tuturor elevilor.

Tomlinson (2000) enumeră patru modalități prin care profesorii pot diferenția instruirea:

- prin conținut: ajustarea a ceea ce au de învățat elevii sau a modului în care ei primesc informația necesară;
- prin proces: recomandarea unor modalități de abordare a conținutului;
- prin produse: crearea de oportunități de exersare, aplicare și extindere a ceea ce au învățat într-o varietate de moduri;
- prin mediul învățării: crearea unei clase în care să existe zone de studiu în liniște și zone de interacțiune și în care să se predea rutine care dezvoltă independența de acțiune.

În scopul eficientizării procesului de învățare, în clasele unde se practică învățământul incluziv, UNESCO a elaborat un pachet de resurse pentru profesori, în care sunt prezentate o serie de strategii de sprijinire a învățării pentru toți elevii din clasă. În sinteză, aceste strategii pot fi prezentate astfel:

Învățarea interactivă – presupune folosirea unor strategii de învățare focalizate pe cooperarea, colaborarea și comunicarea între elevi la activitățile didactice, precum și interacțiunea dintre profesori și elevi sau dintre profesori (eficiența învățării presupune lucrul profesorilor în echipă) ca o modalitate permanentă de lucru.

Negocierea obiectivelor – se referă la discutarea și explicarea obiectivelor acțiunii de învățare în cadrul relației dintre profesori și elevi, deoarece fiecare participant la actul învățării are idei, experiențe și interese personale de care trebuie să se țină seama în proiectarea activităților didactice.

Demonstrația, aplicația și feedback-ul – se referă la faptul că orice proces de învățare (mai ales în condițiile învățământului incluziv) este mai eficient și mai ușor de înțeles dacă informațiile prezentate sunt demonstrate și aplicate la situații reale de viață, existând și un feedback continuu de-a lungul întregului proces.

Modalitățile de sprijin în actul învățării. Elevii cu cerințe educative speciale au nevoie în anumite momente de un sprijin activ în învățare, atât în timpul activităților desfășurate în clasă (profesori de sprijin), cât și la activitățile din afara clasei. Acesta poate fi acordat și prin dezvoltarea unui parteneriat educațional cu anumite categorii de specialiști, cu familiile elevilor sau cu anumite instituții din comunitate.

Evaluarea continuă a învățării – presupune prezența unui răspuns permanent la conținuturile și mesajele primite de cel care învață, iar aceste răspunsuri constituie principalul reper după care fiecare profesor își poate perfecționa și optimiza intervenția în actul învățării, în timp ce elevul își poate verifica capacitatea de a oferi soluții valide la situațiile diverse de învățare datorită interacțiunii permanente cu ceilalți colegi din clasă (A. Gherguț, 2001).

Având în vedere perspectivele enumerate anterior și considerând că învățarea reprezintă un fenomen dinamic și complex, putem enumera o serie de elemente definitorii ale strategiilor învățării interactive care pot completa lista strategiilor devenite deja clasice. În acest sens, enumerăm următoarele :

- valorificarea experiențelor zilnice ale elevilor prin crearea unor situații/ scenarii-tip (ex., „întâlnirea de dimineață”) – fiecare elev poate avea o experiență diferită cu privire la unul și același eveniment/ fenomen și care poate fi împărtășită și celorlalți colegi;
- valorificarea cunoștințelor anterioare ale elevilor în desfășurarea lecțiilor noi și rezolvarea unor sarcini de lucru în perechi sau grupuri mici;
- utilizarea situațiilor de joc în învățare (jocuri de rol, dramatizare, jocul didactic etc.);
- folosirea problematizării pe secvențe didactice și aplicarea practică a rezultatelor prin metode și procedee de expresie ca desenul, povestirea, lucrul manual, modelajul etc.;
- rezolvarea creativă a conflictelor în clasă, colaborarea cu familia și valorificarea resurselor din comunitate ca tehnici de sprijinire a învățării, predării și evaluării;
- implicarea elevilor în activități care presupun cooperare pentru rezolvarea unor probleme și prin care pot învăța să asculte, să negocieze și să accepte opinia sau părerea celui alt, indiferent de statutul sau rolul pe care îl dețin în grupul respectiv.

În concluzie, a fi un profesor bun presupune a avea abilitatea de a reflecta la modul în care fiecare elev poate să-și însușească și să învețe cu succes deprinderile și conceptele noi, înseamnă a gândi predarea și învățarea în moduri noi și diferite. Nu există nici început, nici sfârșit. Este un proces și, ca atare, se dezvoltă continuu. Prin urmare, nu există un singur fel corect de a-l realiza. Este o filozofie despre elevi, predare și învățare. Toate acestea sunt ajutate de strategii de predare și învățare eficiente care să contribuie la diferențierea curriculum-ului.

Bibliografie:

1. ANDRUSZKIEWICS, MARIA, PRENTON, KEITH, (2006) ,Educația incluzivă – Concepte, politici si practici in activitatea școlară. Ghidul cadrului didactic. Centrul Step by Step, București.

2. BRATU GABRIELA, (2006), Aplicații ale metodelor gândirii critice la învățământul primar, Ed. Humanitas Educațional
3. REBEN S., GONGEA E., RUIU G., FULGA M.,(2002), Metode interactive de grup, Editura Arves, Craiova;

REALIZAREA DEMERSULUI DIDACTIC LA DISCIPLINA ISTORIE ÎN MANIERĂ INTER- ȘI TRANSDISCIPLINARĂ

Prof. SIMONA BRATU
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „SFÂNTUL VASILE”, PLOIEȘTI

Motto: „O autentică educație nu poate favoriza abstractizarea în dauna altor forme de cunoaștere. Educația trebuie să pună accentul pe contextualizare, concretizare și globalizare. Educația transdisciplinară se bazează pe reevaluarea rolului intuiției, imaginației, sensibilității și corpului în transmiterea cunoștințelor¹”.

Trăim global, trăim într-o eră informațională care practic obligă re poziționarea sistemului educațional, alinierea lui la noi standarde. Principala investiție în era actuală are ca ținte educația și cercetarea în formarea și dezvoltarea personală, pornind de la nivelul preșcolar până la pensionari – prin conceptul de formare continuă.

Una dintre cele mai importante tendințe în educația europeană din ultimii ani o reprezintă învățarea interdisciplinară și transcurriculară, în care disciplinele de studiu nu mai au granițe clare; scopul principal constă în crearea de tehnici eficiente pentru a-i învăța pe tineri cum să învețe, unde să caute informațiile relevante și cum să se poziționeze adecvat în contextul global, aflat într-o metamorfoză în ritm accelerat.

Predarea interdisciplinară este o provocare actuală a educației contemporane, care este orientată în jurul unor teme diferite, pe care le explorează cu ajutorul unei diversități noționale, elevii fiind încurajați să preia inițiativa, să facă prezentări în fața colegilor și să afle singuri noi și noi informații, pentru a dobândi o imagine de ansamblu asupra subiectului studiat, fie el un ecosistem, un fenomen fizic, un curent literar, un proces sau fenomen istoric, artistic, muzical, etc.

Interdisciplinaritatea s-a impus ca modalitate de abordare din perspectiva educației pentru schimbare a noilor tendințe de afirmare a unității științei, a întrepătrunderilor firești dintre ele sub raport logic. Abordarea integralizată este tot mai vădită astăzi și apare din imposibilitatea de rezolvare monodisciplinară a problemelor complexe impuse de conținutul unitar al vieții, al lumii în care trăim.

Compartimentarea procesului de învățământ pe discipline este un proces cognitiv care continuă să fie preferat pe mapamond, întrucât corespunde divizării practice a cunoștințelor și a subiectelor

---

¹ Basarab Nicolescu: *Transdisciplinaritatea-Manifest*, ediția a II-a, Iași, Editura Junimea, 2007.

de cercetare și de gândire. Este un sistem puternic consolidat, deoarece a găsit solide puncte de sprijin în structura socială și mentalitatea societății trecute.

Corelațiile interdisciplinare și transdisciplinare vizează cunoașterea și înțelegerea de către elevi a complexității socio – economice, culturale și politice, precum și a mentalităților dominante. Întrucât abordarea subiectului interdisciplinarității conduce firesc către trans / multi / pluridisciplinaritate, consider necesară o scurtă definiție a lor, precum și un istoric al etapelor acestor concepte educaționale.

Interdisciplinaritatea:

- apare ca necesitate a depășirii granițelor artificiale între diferite domenii;
- este definită de stabilirea unor relații între mai multe științe sau discipline.

Transdisciplinaritatea:

- definită din perspectiva unei filosofii a științei ca o nouă viziune asupra Lumii, a Naturii și Realității;
- este ceea ce se află în același timp între discipline și înăuntrul și dincolo de orice disciplină.

Conceptele de inter / pluri / multidisciplinaritate sunt înțelese ca forme și grade de potențializare și actualizare ale transdisciplinarității. Aceste explicații sunt date de CIRET – Centrul Internațional de Cercetări și Studii Transdisciplinare, cu sediul la Paris, al cărui președinte este savantul român Basarab Nicolescu, fizician și teoretician al acestei instituții prestigioase.

Istoricul acestora este relativ recent, începe în 1970 – An Mondial al Educației, declarat de UNESCO, an în care într-o serie de lucrări ale lui Jean Piaget, Edgar Morin și alții apar schițe care susțin inter și transdisciplinaritatea. În același an se desfășoară la Nisa și Colocviul Interdisciplinaritatea – Probleme de învățare și cercetare în universități, unde Piaget propune adăugarea la accepțiunea de înăuntrul disciplinelor și accepțiunea de dincolo de discipline.

Următorul pas este înregistrat în 1980, când aceste accepțiuni intră cu prioritate și în câmpul de cercetare și teoretizare al oamenilor de știință. Astfel, în 1987 la Paris, ia ființă Centrul Internațional de Cercetare și Studii Transdisciplinare, avându-l ca președinte pe savantul român Basarab Nicolescu, funcție pe care o ocupă și în prezent.

În 1992, ia ființă Grupul de Reflecție asupra Transdisciplinarității de pe lângă UNESCO, iar în 1994 se redactează deja în Portugalia, în cadrul Congresului Mondial al Transdisciplinarității – „CARTA TRANSDISCIPLINARITĂȚII”. Document de mare importanță în noua eră educațională, este o declarație – program care se adresează “oricărei persoane interesate în promovarea măsurilor progresive de ordin național, internațional și transnațional menită să asigure aplicarea acestor articole în viața de fiecare zi”. Această nouă atitudine intelectuală și științifică

inaugurează o abordare complexă, care unește sferele diferite ale cunoașterii umane din epoca contemporană, cu scopul de a interconecta trăsăturile comune din cadrul domeniilor cognitive, oricât de contrastante ar fi principiile care le fundamentează.

Academicianul Basarab Nicolescu, savant de renume internațional, în lucrarea „Transdisciplinaritate-Manifest” emite ideea că omul modern „nu mai acumulează cunoștințe, ci caută legăturile de sens, schemele universale dintre domenii...aceasta este marea provocare a mentalului actual - o raționalitate cuprinzătoare în cadrul unui nou umanism bazat pe transdisciplinaritate²”.

Acest nou concept tinde să-și creeze un spațiu individual în lumea „supercomplicată” în care trăim, din necesitatea de a oferi o „unitate a cunoașterii”, „un alt fel de a vedea lumea multistratificată de azi³” și reprezintă un pas firesc pe scara evoluției speciei umane.

Este foarte semnificativ modul în care este redată prezentarea sintetică a rolului și finalității noului domeniu care se conturează la nivel global, în art.8 din „Carta Transdisciplinarității”: „Demnitatea ființei umane este atât de ordin planetar, cât și cosmic. Apariția ființei umane pe pământ este una din etapele istoriei Universului. Recunoașterea Terrei ca patrie a tuturor ființelor umane este unul din imperativele transdisciplinarității. Fiecare ființă umană are dreptul la o naționalitate, dar locuind pe Pământ este și o ființă transnațională. Recunoașterea de către dreptul internațional a acestei duble apartenențe - la o națiune și la Terra - este una dintre finalitățile cercetării transdisciplinare⁴”.

Prin inter și transdisciplinaritate înțelegem o nouă zonă a noilor educații, a educației pentru schimbare. Educația pentru schimbare – “este o formă a noilor educații care vizează modelarea unei personalități proactive, capabile să inițieze devenirea, să o sesizeze / întâmpine adecvat și să o domine”. Cel mai important obiectiv pe care îl atingem prin acest tip de educație sunt competențele generale pe care le formăm și care conduc la: spirit de inițiativă, a învăța să înveți, sensibilizare și exprimare culturală. De asemenea, conduc la formarea unei vaste game de valori și atitudini exprimate prin respect pentru adevăr și rigurozitate științifică, precum și disponibilitatea pentru învățarea permanentă, valori sine qua –non ale epocii pe care o parcurgem.

Prin promovarea și aplicarea tot mai frecventă a noilor concepte, accentul educației se pune simultan pe aspectele multiple ale dezvoltării copilului: intelectuală, emoțională, socială, fizică și estetică. Interdisciplinaritatea sprijină actul de predare – învățare – evaluare pentru ambele părți implicate – profesori și elevi.

---

² afacerisociale.blogspot.com/2013/07/carta-transdisciplinaritatii.html.

³ *Ibidem*.

⁴ *Ibidem*.

Elevul - obține cunoștințe temeinice, care pot fi utilizate cu succes în cadrul diverselor activități pe care le desfășoară. Profesorul – se bazează pe atragerea elevului la predarea noii teme, cunoscând unele informații analizate la alte ore.

Cu sprijinul conexiunilor interdisciplinare se realizează integrarea cunoștințelor de istorie în ansamblul informațional de care dispun elevii și se asigură asimilarea lor temeinică datorită corelațiilor logice între ele.

Spre deosebire de alte discipline, lecțiile de istorie dețin o mare accesibilitate și flexibilitate în a utiliza cu mare ușurință cunoștințe și informații din cadrul orelor de geografie, literatură, chimie, fizică, matematică, biologie, arte plastice, muzică, etc.

BIBLIOGRAFIE

1. NICOLESCU, BASARAB, *Transdisciplinaritatea-Manifest*, ediția a II-a, Iași, Editura Junimea, 2007
2. PÂNIȘOARĂ, ION-OVIDIU, *Comunicarea eficientă*, ediția a III-a, revăzută și adăugită, Iași, POLIROM, 2006
3. *Educație și dezvoltare profesională* /coordonatori: Valentin Dogaru –Ulieru, Luminița Drăghicescu, Craiova, Scrisul Românesc Fundația Editura, 2011

INTERNET

afacerisociale.blogspot.com/2013/07/carta-transdisciplinaritatii.html
www.frontpress.ro/.../despre-propunatorul-unei-alte-dioptrii-in-relatia-sti...
www.moisenicoara.ro/cine-este-basarab-nicolescu

Prof. Înv. Primar Brează Bianca Nicoleta

Școala Gimnazială “Alice Voinescu” - Drobeta Turnu Severin

Metodele inovative de învățare sunt modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, sunt instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe, asigurând perfecționarea și optimizarea demersului educațional.

Pentru utilizarea eficientă a acestor metode, în practica didactică, este necesară cunoașterea teoretică, o minimă experiență în utilizarea acestora și integrarea corespunzătoare în proiectul didactic, în interrelație cu metodele tradiționale. Acest mod de predare transformă elevul într-un actor, participant activ în procesul învățării, pregătit să-și însușească cunoștințele prin efort propriu, o angajare optimă a gândirii, mobilizându-l în raport cu sarcinile de învățare date, se identifică cu situația de învățare în care este antrenat, fiind parte activă a propriei transformări și formări, generată de cunoaștere. Practica didactică bazată pe metode interactive presupune:

- interacțiuni verbale și socio-afective nemijlocite între elevi, grație cărora se dezvoltă competențe intelectuale și sociale transferabile în diferite contexte formale sau informale;

- atitudine deschisă, activă, bazată pe inițiativă personală;
- o învățare în colaborare cu ceilalți colegi;
- angajarea intensă a elevilor în realizarea sarcinilor (chiar dacă în cazul unora dintre ei nu se produce la primele experiențe de acest gen);

- responsabilitatea colectivă și individuală;
- valorizarea schimburilor intelectuale și verbale, mizând pe o logică a învățării care ține cont de opiniile elevilor. Demersurile didactice de acest tip conduc spre un progres cognitiv centrat pe descoperirea celui alt, a unei participări active și interactive, la reflecție comună în cadrul comunicării educaționale din care face parte. Specific metodelor interactive este faptul că ele promovează interacțiunea dintre mințile participanților, dintre personalitățile lor, ducând la o învățare mai activă și cu rezultate evidente. Metodele interactive:

- creează deprinderi;
- facilitează învățarea în ritm propriu;
- stimulează cooperarea, nu competiția;
- sunt atractive;
- pot fi abordate din punct de vedere al diferitelor stiluri de învățare.

Ofer spre exemplificare una dintre cele mai cunoscute metode interactive – Metoda proiectului.

Metoda proiectului este o metodă de predare-învățare activ-participativă care promovează dezvoltarea capacităților dinamice, dezvoltarea aptitudinilor elevilor, dar și o metodă de evaluare. Proiectul este o activitate personalizată, elevii putând decide nu numai asupra conținutului, dar și asupra formei de prezentare.

Caracteristici:

- se desfășoară pe o perioadă de timp de câteva zile sau câteva săptămâni;
- începe în clasă prin precizarea temei, definirea și înțelegerea sarcinilor de lucru;
- continuă în clasă și acasă și se încheie în clasă prin prezentarea unui raport despre rezultatul obținut și expunerea produsului realizat;
- poate lua forma unei sarcini de lucru individuale sau de grup;
- trebuie organizat riguros în etape, ca orice muncă de cercetare;
- facilitează transferul de cunoștințe prin conexiuni interdisciplinare.

Avantajele folosirii proiectului ca metodă interactivă de predare – învățare – evaluare:

- Valorizează experiența cotidiană, informațiile și interesele elevilor;
- Oferă posibilitatea fiecărui elev de a se manifesta în domeniile în care capacitățile sale sunt cele mai evidente;
- Oferă oportunități pentru realizarea unei cooperări educaționale între principalii actori ai educației: elev + elev, elev – învățător, învățători – elev – părinte;
- Stimulează acumularea de cunoștințe, dezvoltă capacitățile și abilitățile de comunicare, colaborare și ajutor, determinând învățarea activă. Trebuie, însă, să avem mare grijă, când, cum și ce metodă aplicăm, deoarece demersurile didactice pe care le inițiem trebuie să fie în concordanță cu particularitățile de vârstă și posibilitățile cognitive și practice ale copiilor. Nu orice metodă poate fi aplicată în cadrul oricărei categorii de activitate sau la orice nivel de vârstă. În alegerea metodelor pe care le vom aplica, trebuie să ținem cont de tema tratată, de tipul ei (de predare, învățare, evaluare) și de nivelul de dezvoltare intelectuală al copiilor. De aceea, este necesar un studiu profund al acestor metode, o analiză amănunțită, creativitate, responsabilitate didactică și capacitate de adaptare și aplicare.

În învățământul primar sunt utilizate o multitudine de metode moderne însoțite de tehnici specifice și resurse materiale, dintre care amintim:

1. Explozia stelară - steluța mare și 5 steluțe mici
2. Lotus- flori de nufăr mici și o floare de nufăr mare
3. Bula dublă-două cercuri mari de culori diferite câte patru cercuri mici de culori diferite, săgeți lungi și scurte
4. Predarea/învățarea reciprocă -palette colorate cu întrebări, ecusoane, coronițe
5. Ciorchinele-cercuri sau ovale de două mărimi și două culori, săgeți
6. Cubul-un cub sau tot atâtea cuburi câte tematici predați,
6. plăcuțe cu descrie, compară, analizează, argumentează, asociază, aplică, simboluri pentru copii
7. Pălăriuțe gânditoare-albă, roșie, galbenă, verde, albastră neagră
8. Piramida și diamantul –suport de lucru, pătrate sau benzi de carton de culori diferite
9. Mozaicul –fișa expert, ecusoane, chestionar de evaluare-ilustrat
10. Diagrama Venn – fișe de lucru, ecusoane

1. Explozia stelară □

Def. – Este o metodă de stimulare a creativității, o modalitate de relaxare a copiilor și se bazează pe formularea de întrebări pentru rezolvarea de noi probleme și noi descoperiri □

Obiective –formularea de întrebări și realizarea de conexiuni între ideile descoperite de copii în grup prin interacțiune și individual pentru rezolvarea unei probleme □
Descrierea metodei –copiii așezați în semicerc propun problema de rezolvat. Pe steaua mare se scrie sau desenează ideea centrală. - Pe 5 steluțe se scrie câte o întrebare de tipul CE, CINE, UNDE, DE CE, CÂND, iar 5 copii din grupă extrag câte o întrebare. Fiecare copil din cei 5 își alege 3-4 colegi, organizându-se în cinci grupuri. Grupurile cooperează pentru elaborarea întrebărilor. La expirarea timpului, copiii revin în cerc în jurul steluței mari și spun întrebările elaborate fie individual, fie un reprezentant al grupului. Copiii celorlalte grupuri răspund la întrebări sau formulează întrebări la întrebări. - Se apreciază întrebările copiilor, efortul acestora de a elabora întrebări corect, precum și modul de cooperare, interacțiune.

2. Tehnica Lotus

• Este o modalitate interactivă de lucru în grup care oferă posibilitatea stabilirii de relații între noțiuni pe baza unei teme principale din care derivă alte opt teme. • Obiective – stimularea inteligențelor multiple și a potențialului creativ în activități individuale și în grupe, teme din domenii diferite. ETAPE

1. Construirea schemei/diagramei tehnicii de lucru;
2. Plasarea temei principale în mijlocul schemei grafice
3. Grupul de copii se gândește la conținuturile/ideile/cunoștințele legate de tema principală
4. Abordarea celor opt teme principale pentru cadranele libere
5. Stabilirea în grupuri mici de noi legături/relații/conexiuni, pentru aceste opt teme și trecerea lor în diagramă
6. Prezentarea rezultatelor muncii în grup, analiza produselor, aprecierea în mod evaluativ, sublinierea ideilor noi.

3. Bula dublă

Tehnica bula dublă grupează asemănările și deosebirile dintre două obiecte, procese, fenomene, idei, concepte. Bula dublă este prezentată grafic prin două cercuri mari în care se așează imaginea care denumește subiectul Exemple: Animale-păsări, Copii-părinți, Fructe-legume În cercurile mici așezate între cele două cercuri mari, se desenează sau se așează simbolurile ce reprezintă asemănările dintre cei doi termeni cheie. În cercurile situate în exterior la dreapta și la stânga termenilor cheie se înscriu caracteristicile, particularitățile sau deosebirile.

4. Predarea – învățarea reciprocă

Definiție: strategie de învățare prin studiu pe text/imagine sau imagine/text pentru dezvoltarea comunicării copil-copil și experimentarea rolului educatoarei. Se poate aplica atât în jocurile libere cât și în activitatea frontală (povestire, lectura după imagini, memorizare, etc.)

1. Rezumarea-se expune sinteza textului citit sau a imaginii contemplate timp de 5-7min. (REZUMATORI)
2. Punerea de întrebări-analizează textul său imaginea în grup apoi se formulează întrebări folosindu-se de paletetele cu întrebări - ÎNTREBĂTORII
3. Clarificarea datelor- se identifică cuvinte, expresii, comportamente, etc. și se găsesc împreună răspunsuri - CLARIFICATORII
4. Precizarea (pronosticarea) - se analizează textul, imaginea și prognozează ce se va întâmpla, exprimând cele mai neașteptate idei, fapte, PREZICĂTORII
5. Ciorchinele □

Stimulează realizarea unor asociații noi de idei □ Permite cunoașterea propriului mod de a înțelege o anumită temă

ETAPE: □ Se scrie un cuvânt sau se desenează un obiect în mijlocul sau în partea de sus a tablei/foii de hârtie □ Copiii, individual sau în grupuri mici, emit idei prin cuvinte sau desene, jetoane, legate de tema dată □ Se fac conexiuni, de la titlu la lucrările copiilor, acestea se pot face cu linii trasate de la nucleu la contribuțiile copiilor sau a grupurilor □ Este bine ca tema propusă să fie cunoscută copiilor, mai ales când se realizează individual.

6. Cubul

Strategie de predare –învățare ce urmărește un algoritm ce vizează descrierea, comparația, asocierea, analizarea, aplicarea, argumentarea atunci când se dorește explorarea unui subiect nou sau unul cunoscut pentru a fi îmbogățit cu noi cunoștințe sau a unei situații privite din mai multe perspective.

ETAPE □ se formează grupuri de 4-5 copii □ fiecare copil din grup interpretează un rol în funcție de sarcina primită (rostogolici, istețul, știe tot, umoristul, cronometrul)

□ copiii rezolvă sarcina individual sau în grup, într-un timp dat □ prezintă pe rând răspunsul formulat.

7. Pălăriuțele gânditoare □

Pălăria albastră – este liderul, conduce activitatea. Este pălăria responsabilă cu controlul discuțiilor, extrage concluzii – clarifică/alege soluția corectă □

Pălăria albă – deține informații despre tema pusă în discuție, face conexiuni, oferă informația brută așa cum a primit-o – informează □

Pălăria roșie – își exprimă emoțiile, sentimentele, supărarea, față de personajele întâlnite, nu se justifică – spune ce simte □

Pălăria neagră – este criticul, prezintă posibile riscuri, pericole, greșeli la soluțiile propuse, exprimă doar judecăți negative – identifică greșelile □

Pălăria verde – oferă soluții alternative, idei noi, inovatoare, caută alternative {Ce trebuie făcut?} – generează idei noi □

Pălăria galbenă – este creatorul, simbolul gândirii pozitive și constructive, explorează optimist posibilitățile, creează finalul. – Efortul aduce beneficii □

8. Piramida și Diamantul

Obiectiv - dezvoltarea capacității de a sintetiza principalele probleme, informații, idei, ale unei teme date sau unui text literar.

9. Mozaic □

Definiție: presupune învățarea prin cooperare, prin interdependența grupurilor și exercitarea statutului de expert în realizarea unei sarcini de învățare □ Obiectiv: documentarea și prezentarea rezultatelor studiului independent celorlalți, devenind expert pentru tematica studiată ETAPE: 1. Stabilirea temei și împărțirea în 4-5 subteme □ 2. Organizarea grupelor de învățare □ 3. Constituirea grupelor de experți □ 4. Activități în echipa inițială de învățare □ 5. Evaluare

10. Diagrama Venn □

Se aplică cu eficiență maximă în activitățile de observare, povestiri, jocuri didactice, convorbiri □ Obiectiv: sistematizarea cunoștințelor- restructurarea idelor unui conținut abordat Etape: □ 1. Comunicarea sarcinii de lucru □ 2. Activitatea în pereche sau în grup □ 3. Activitate în grup □ 4. Activitate frontală.

Bibliografie: Boncu Ștefan – „Psihosociologie școlară”, Editura Polirom, București, 2013; Nicola Ioan – „Tratat de pedagogie școlară”, Editura Aramis, București, 2003; Mîndru Elena – „Strategii didactice interactive”, Editura Didactica Publishing House, București, 2005.

Proiect: Profesionalizarea carierei didactice - PROF
Beneficiar: Ministerul Educației
POCU/904/6/25/Operațiune compozită OS 6.5, 6.6, cod SMIS 146587

Numele și prenumele: BRISC SANDA-MARIA

***Unitatea de învățământ: COLEGIUL TEHNIC „IULIU MANIU”,
ȘIMLEU SILVANIEI***

Integrarea elevilor cu deficiențe de auz

Integrarea elevilor cu CES, în școlile de masă este o încercare de a se realiza o educație unică pentru toți copiii, pentru că astfel adeptii integrării susțin că acești copii cu dizabilități vor fi integrați mai ușor în educație. Această formă de educație urmărește dezvoltarea la aceștia a unor capacități fizice și psihice care să-i apropie cât mai mult de copiii normali. De aceea, procesul integrării educaționale a copiilor cu cerințe speciale în educație presupune elaborarea și aplicarea unui plan de intervenție individualizat, realizat de către cadrele didactice în colaborare cu familia și ținând cont de nevoile educaționale ale copilului. El va fi centrat pe folosirea unor modalități eficiente de adaptare a curriculumului și pe diversificarea ofertelor de învățare în cadrul lecțiilor. În acest scop, principalele strategii care ar putea fi folosite pentru proiectarea unui curriculum din învățământul integrat se referă la: selectarea unor conținuturi din curriculumul general adresat copiilor normali, care pot fi înțelese și însușite de copii cu deficiențe și renunțarea la alte conținuturi cu un grad ridicat de complexitate; accesibilizarea întregului conținut printr-un proces de simplificare, diversificarea componentelor curriculumului general prin introducerea elevilor cu cerințe educative speciale într-o varietate de activități individuale. Dizabilitatea face parte din existența umană, fiind o latură a dimensiunii universale a umanității. Ea este cea mai puternică provocare în acceptarea diversității, pentru că limitele sale sunt foarte fluide.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect: Profesionalizarea carierei didactice - PROF
Beneficiar: Ministerul Educației
POCU/904/6/25/Operațiune compozită OS 6.5, 6.6, cod SMIS 146587

În categoria persoanelor cu dizabilități poate intra oricine, în orice moment, ca urmare a unor împrejurări nefericite (boli, accidente) și există opinia că segmentul de populație marcat de dizabilități este potențial în creștere.

Sarcina evaluării persoanelor cu dizabilități nu este una ușoară. Rolul cadrului didactic este să știe exact ce este dizabilitatea, dar și să o recunoască fie ca pe o experiență unică, fie ca pe o dimensiune a diversității umane. Numai astfel se poate aprecia corect dacă programele de intervenție educațională recuperatorie răspund necesităților celor cărora le sunt adresate.

Integrarea școlară reprezintă procesul de includere în școlile de masă sau în clasele obișnuite, la activitățile educative formale și non formale, a copiilor considerați ca având cerințe educative speciale. Integrarea școlară reprezintă o particularizare a procesului de integrare socială a acestei categorii de copii, proces care are o importanță fundamentală în facilitarea integrării ulterioare în viața comunitară prin formarea unor conduite și atitudini, a unor aptitudini și capacități favorabile acestui proces.

În plus, integrarea școlară a copiilor cu cerințe speciale permite, sub îndrumarea atentă a cadrelor didactice, perceperea și înțelegerea corectă de către elevii normali a problematicii și a potențialului de relaționare și participare la viața comunitară a semenilor lor care, din motive independente de voința lor, au nevoie de o abordare diferențiată a procesului de instrucție și educație din școală și de anumite facilități pentru accesul și participarea lor la serviciile oferite în cadrul comunității.

În concluzie, ca o importanță majoră pentru integrarea elevului cu deficiență (de auz, de vedere, mintală) în școala de masă, o are depistarea precoce, intervenția timpurie și urmarea unor trasee educaționale compatibile cu tipul și gradul de deficienței. Integrarea reprezintă o încercare de a se realiza o educație unică pentru toți copiii, pentru că astfel adepții integrării susțin că acești copii cu dizabilități vor fi integrați mai ușor în educație. Această formă de educație urmărește dezvoltarea la aceștia a unor capacități fizice și psihice care să-i apropie cât mai mult de copiii normali. Dacă în viitor nu se iau măsuri pentru a favoriza condițiile de dezvoltare al elevilor cu CES, educația integrată nu va avea progrese, și nu va satisface nevoile persoanelor aflate în

Proiect: Profesionalizarea carierei didactice - PROF
Beneficiar: Ministerul Educației
POCU/904/6/25/Operațiune compozită OS 6.5, 6.6, cod SMIS 146587

dificultate. În orice domeniu se încerca perfecționare, progres și în domeniul educației integrate există nevoie de reformă.

Procesul de integrare a copiilor cu CES presupune din partea profesioniștilor antrenați nu doar interes, cunoștințe și competențe – ci și o capacitate reală de a lucra în echipă. O echipa constituită atât în cadrul școlii, dar și o echipă la nivel interinstituțional, care să-i includă pe toți profesioniștii care răspund de copil: educator sau asistent maternal, asistent social, profesor diriginte, director de școală și alții.

În cazul limbii și literaturii române, adaptarea curriculumului pornește de la:

- scopurile și competențele generale ale predării și învățării limbii și literaturii;
- înțelegerea unor fapte și fenomene din universul apropiat;
- program de învățare personalizat;
- diferențierea strategiilor didactice (elevilor să li se predea la niveluri diferite);
- adaptarea metodelor și mijloacelor care se potrivesc propriilor experiențe ale elevilor;
- adaptarea cerințelor la clasă și identificarea unor modalități diferențiate de realizare a evaluării.

În acest studiu de caz este prezentat cazul unui eleve din clasa a X-a, care necesită plan de intervenție personalizat având în vedere faptul că este diagnosticată cu deficiențe de auz.

Eleva L.D.G. a fost diagnosticată cu:

- *Medical*: hipoacuzie neurosenzorială, deficit auditiv profund, implant cohlear;
- *psihologic*: percepție bună, tulburări emoționale;
- *psihopedagogic*: inteligență de nivel mediu, dificultăți de învățare, dificultăți minore de pronunție;
- *pedagogic*: tulburări de învățare, face față cerințelor educaționale; adaptare medie la cerințele programei școlare pentru clasa a X-a și a curriculumului de limba și literatura română.

Educația în context blended – learning facilitează realizarea activităților didactice sincron și asincron, într-un mod interactiv, cu accent pe vizualizare. Am realizat un plan de intervenție personalizat, PIP, având ca parteneri în educarea elevului, familia acestuia și profesorul consilier,

Proiect: Profesionalizarea carierei didactice - PROF
Beneficiar: Ministerul Educației
POCU/904/6/25/Operațiune compozită OS 6.5, 6.6, cod SMIS 146587

alături de directorii unității școlare, iar eu, ca profesor de limba și literatura română, fiind și diriginta clasei din colectivul căreia face parte eleva. Conținutul predat a fost adaptat astfel încât să-i permit să dobândească competențe și abilități specifice disciplinei limba și literatura română. Am utilizat în predarea și evaluarea acesteia, platforme educaționale, realizând lecții pe platforma genially și în aplicații: learningapps, google docs, wordwall, aplicând teste de evaluare cu răspuns la alegere, în google forms, recunoașterea și denumirea structurii după imagine (răspuns scurt). A dezvoltat abilități de activitate pe calculator, precum și activități practice de tip – înțelegerea unui text, stabilirea ideilor principale, realizarea unor conexiuni cu alte texte, exprimarea orală și scrisă a opiniilor personale. De asemenea, a fost implicată, din proprie inițiativă, în activități extrașcolare, în care a realizat diverse sarcini multiple de lucru precum: conceperea unor planșe cu tematică diversă (antidrog, antifumat, antibullying, împotriva traficului de persoane), realizarea unor obiecte hand-made pentru diverse proiecte de voluntariat.

Platforme și aplicații utilizate cu succes la clasă pentru integrarea elevei cu deficiențe auditive (livresq, genially, wordwall, google classroom, learningapps, liveworksheet, google docs, kahoot):

Platforma LIVRESQ

Această platformă permite cadrului didactic crearea de soft educațional într-un mod interactiv, punând la dispoziție utilizatorului cele mai diverse resurse, care pot fi asociate într-un mod cât mai atractiv. Platforma este extrem de ofertantă prin resursele sale (text, audio, video, aplicații, tab-uri, galerii de imagini, chestionare etc.), facilitând demersul de elaborare a unei lecții interactive, atractive prin formă și conținut dinamic. Resursa chestionar creată de Livresq m-a atras prin diversitate, oferind o gamă extinsă de itemi. Spațiu virtual este unul extraordinar dedicat atât profesorilor, cât și elevilor. Se pot realiza astfel, lecții antrenante și intuitive, care depășesc startul monoton, rezultatul fiind pe placul elevilor.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Proiect: Profesionalizarea carierei didactice - PROF
Beneficiar: Ministerul Educației
POCU/904/6/25/Operațiune compozită OS 6.5, 6.6, cod SMIS 146587

Aplicația Kahoot!

Kahoot! este o aplicație digitală de învățare care folosește jocuri sub formă de test făcând informațiile captivante și distractive. Kahoot! oferă elevilor o întrebare și 4 variante de răspuns din care doar 1 este corectă, sau elevii pot primi o afirmație și să aprecieze valoarea de adevăr a acesteia. Întrebările pot fi îmbunătățite cu un conținut media, cum ar fi imagini și videoclipuri, pentru a adăuga mai multă interactivitate. Poate fi folosit atât în sala de clasă cât și în mediul online; poate fi jucat atât individual cât și în grup. Pentru utilizarea la clasă este necesar ca fiecare elev să dispună de dispozitiv (telefon mobil, tabletă, laptop), iar în sala de clasă să existe conexiune la internet, videoproiector, ecran de proiecție, laptop. Această aplicație poate fi utilizată în etapa de recapitulare a cunoștințelor, în fixarea cunoștințelor, în etapa de predare, ca evaluare.

Google Classroom

Pentru a crea conținutul unei lecții cu *Google Classroom* este nevoie să dezvoltăm planul unei lecții prin prezentarea resurselor necesare realizării acestuia, complet și atractiv (prezentări PowerPoint, teste, fișe de lucru, filme, quizz-uri etc.) Toate documentele Word, foi de calcul Excel, prezentări PowerPoint, pentru a fi integrate în *Google Classroom*, trebuie să fie convertite în formate care permit lucru colaborativ, operație realizabilă prin simpla utilizare a *Google Drive*.

Proiect: Profesionalizarea carierei didactice - PROF
Beneficiar: Ministerul Educației
POCU/904/6/25/Operațiune compozită OS 6.5, 6.6, cod SMIS 146587

Nr. de înregistrare:.....

Avizat director,
Prof.dr.ing. Cîmpan Liliana-Reli

PROGRAM DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

NUMELE ȘI PRENUMELE ELEVULUI: L. D. -G.

DATA NAȘTERII: 08.07.2005

CLASA: a X-a C

ANUL ȘCOLAR: 2022-2023

DIAGNOSTICUL:

- *Medical:* hipoacuzie neurosenzorială, deficit auditiv profund, implant cohlear;
- *psihologic:* percepție bună, tulburări emoționale;
- *psihopedagogic:* inteligență de nivel mediu, dificultăți de învățare, dificultăți minore de pronunție;
- *pedagogic:* tulburări de învățare, face față cerințelor educaționale; adaptare medie la cerințele programei școlare pentru clasa a X-a și a curriculumului de limba și literatura română

ECHIPA DE INTERVENȚIE:

- Consilier școlar: prof. BÎRSAN CAMELIA
- Prof. limba și literatura română: BRISC SANDA-MARIA
- Părinții

Proiect: Profesionalizarea carierei didactice - PROF
Beneficiar: Ministerul Educației
POCU/904/6/25/Operațiune compozită OS 6.5, 6.6, cod SMIS 146587

SCOPUL (COMPORTAMENTUL ȚINTĂ/REZULTATUL AȘTEPTAT)

- Reducerea și eliminarea lacunelor din cunoștințele elevului;
- Cunoașterea și utilizarea conceptelor specifice limbii și literaturii române;
- Dezvoltarea capacităților de explorare a unui text literar și de rezolvare a unor sarcini specifice ;
- Formarea și dezvoltarea capacității de a comunica fluent și cursiv, respectând normele limbii literare;

OBIECTIVE:

→ PE TERMEN SCURT:

- Dezvoltarea abilităților de comunicare;
- Participarea activă la activități de grup;
- Dezvoltarea abilităților de participare la lecții;
- Creșterea interesului pentru lectură.
- Analizarea relațiilor dintre o operă studiată și contextul cultural în care a apărut aceasta.

→ PE TERMEN LUNG:

- Dezvoltarea exprimării orale, înțelegerea și utilizarea corectă a semnificațiilor structurilor literare;
- Dezvoltarea expresivității și creativității;
- Producerea de mesaje orale și scrise;
- Folosirea potențialului psihic de învățare ale elevului, a ritmului propriu de achiziție, prin observarea zilnică și prin concentrarea tuturor informațiilor din cadrul familiei;

Proiect: Profesionalizarea carierei didactice - PROF
Beneficiar: Ministerul Educației
POCU/904/6/25/Operațiune compozită OS 6.5, 6.6, cod SMIS 146587

- Utilizarea, în exprimarea proprie, a normelor ortografice, ortoepice, de punctuație, morfosintactice și folosirea adecvată a unităților, lexico-semantice, compatibile cu situația de comunicare.

DURATA PROGRAMULUI: noiembrie 2022-iunie 2023

DOMENIUL / DOMENII DE INTERVENȚIE: Limba și literatura română

DATA ELABORARII PIP: noiembrie 2022

DATA REVIZUIRII PIP: ianuarie 2023

CONȚINUTUL ACTIVITĂȚILOR:

- Reducerea și eliminarea lacunelor din cunoștințele elevului;
- Dezvoltarea deprinderilor de scriere corectă;
- Cunoașterea și utilizarea conceptelor specifice disciplinei limba și literatura română;
- Dezvoltarea capacităților de explorare/investigare și rezolvare de exerciții aferente disciplinei limba și literatura română.

Nr. crt.	Obiectiv operațional	Strategii de terapie și recuperare	Intervalul de timp	Evaluare și aprecierea evoluției	
				Indicatori	Instrumente
	OBIECTIVE GENERALE <ul style="list-style-type: none"> ▪ dezvoltarea abilităților de lectură; 	Metode și procedee:			

Proiect: Profesionalizarea carierei didactice - PROF
Beneficiar: Ministerul Educației
POCU/904/6/25/Operațiune compozită OS 6.5, 6.6, cod SMIS 146587

1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ structurarea unor comportamente dezirabile (elaborarea unor modele de comportament cu un grad mare de adaptare școlară și socială); ▪ antrenarea elevului în activități școlare și extracurriculare plăcute pentru a-l motiva; ▪ îmbogățirea, precizarea și activizarea vocabularului; ▪ dezvoltarea autonomiei personale și sociale; <p>LITERATURĂ</p> <p>2.1. Utilizarea strategiilor de lectură în vederea înțelegerii adecvate a textelor studiate</p> <p>2.3. Interpretarea textelor studiate prin prisma propriilor valori și a propriei experiențe de lectură</p>	<p>Lectura expresivă</p> <p>Conversația</p> <p>Brainstormingul</p> <p>Explicația</p> <p>Învățarea prin descoperire</p> <p>Exercițiul</p> <p>-menținerea unui contact vizual permanent cu elevul, pentru ca actul de comunicare să se realizeze corespunzător;</p>	Nov. 2022 Iunie 2023	<ul style="list-style-type: none"> - Elevul răspunde pozitiv la fiecare contact al profesorului; - Este receptiv și doritor de a lua inițiativa în diferite sarcini de lucru;
----	---	---	-------------------------	--

Proiect: Profesionalizarea carierei didactice - PROF
Beneficiar: Ministerul Educației
POCU/904/6/25/Operațiune compozită OS 6.5, 6.6, cod SMIS 146587

	<p>3.1. Identificarea și explicarea relațiilor dintre opera literară studiată și contextul cultural în care a apărut aceasta</p> <p>2.1 Analiza principalelor componente de structură, de compoziție și de limbaj specifice textului narativ/liric/dramatic.</p> <p>3.3 Elaborarea unei argumentări orale sau scrise pe baza textelor studiate</p>	<p>- distribuirea unor materiale de consolidare a lecției (în special vizuale);</p> <p>-verificarea sarcinilor/ notițelor/ temelor și completarea lor cu explicații (unde este cazul);</p> <p>- antrenarea elevului în activitățile specifice pe arii de stimulare sau recreative, cu respectarea particularităților individuale.</p> <p>https://learningapps.org/20218888</p> <p>https://learningapps.org/19750828</p> <p>https://learningapps.org/19624402</p> <p>https://learningapps.org/19314258</p> <p>https://learningapps.org/display?v=pggefxc21</p>	<p>Nov. 2022-Iunie 2023</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Rezolvă cu responsabilitate majoritatea sarcinilor de lucru; - Elevul este capabil să efectueze sarcini specifice disciplinei limba și literatura română. <p>https://wordwall.net/play/3041/036/848 (material folosit pentru evaluare-basmul cult)</p> <p>https://wordwall.net/ro/resource/8027308 (material folosit pentru evaluare-verificarea lecturii- romanul realist)</p> <p>https://create.kahoot.it/details/57e19b88-13b1-4daf-abd4-fc5ee98ac264 - evaluare comedia</p> <p>https://wordwall.net/ro/resource/5379652 -evaluare roman</p> <p>https://learningapps.org/15303076 -evaluare nuvela</p>
--	--	--	-------------------------------------	---

Proiect: Profesionalizarea carierei didactice - PROF
Beneficiar: Ministerul Educației
POCU/904/6/25/Operațiune compozită OS 6.5, 6.6, cod SMIS 146587

<p>2.</p>	<p>LIMBĂ ȘI COMUNICARE</p> <p>1.1 Identificarea particularităților și a funcțiilor stilistice ale limbii în receptarea diferitelor tipuri de texte</p> <p>1.3 Folosirea adecvată a strategiilor și a regulilor de exprimare orală în monolog și în dialog</p> <p>3.2 Compararea unor argumente diferite pentru formularea judecăților proprii.</p> <p>1.5 Utilizarea, în exprimarea proprie, a normelor ortografice, ortoepice, de punctuație, morfosintactice și folosirea adecvată a unităților, lexico-semantică, compatibile cu situația de comunicare.</p>	<p>(materiale folosit pentru consolidare la literatură)</p> <ul style="list-style-type: none"> - explicarea suplimentară a sarcinilor orale de lucru; - antrenarea elevului în producerea de texte orale și scrise, specifice monologului și dialogului; - implicarea elevului în activități de grup, pentru rezolvarea unor exerciții de limbă și comunicare; <p>https://youtu.be/6Arz1ij5SE8 - consolidare stilurile funcționale</p> <p>https://read.bookcreator.com/8Nq1XcUo2MwXIVeAq8G0WvjUTr73/PK_Ark6lQ365eO2qrNyHLw -consolidare</p>		<ul style="list-style-type: none"> - Elevul formulează răspunsuri la întrebările și exercițiile date; - Citește fluent, cu ușoare dificultăți de pronunție; - Construieste oral / în scris texte, respectând algoritmul de argumentare; - Scrie corect, respectând normele limbii literare. <p>https://digitaledu.ro/textul-nonliterar-biblioteca-din-alexandria-test/</p> <p>evaluare</p> <p>https://digitaledu.ro/textul-nonliterar-test/</p>
-----------	--	--	--	---

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect: Profesionalizarea carierei didactice - PROF
Beneficiar: Ministerul Educației
POCU/904/6/25/Operațiune compozită OS 6.5, 6.6, cod SMIS 146587

		https://learningapps.org/15157288 -consolidare text literar/nonliterar https://docs.google.com/presentation/d/1qrXPiz2tVKEOu2XfvUalafGLSJUTHJvi/ -consolidare genuri https://learningapps.org/25524408 -comunicare		evaluare
--	--	---	--	----------

Întocmit,

Prof. BRISC SANDA-MARIA

Semnătură:

EXEMPLE DE BUNĂ PRACTICĂ ÎN PLANUL ACTIVITĂȚII EXTRASCOLARE

Broicea Norica, Școala Gimnazială Dumbrava, Loc.Rachita, Timiș
Otescu Ioana Iuliana, Școala Gimnazială Dumbrava, Loc.Rachita, Timiș

Educația reprezintă un fenomen social fundamental apărut odată cu societatea umană și este specific fiecărei organizări sociale, îndeplinind funcțiile de informare și de formare a omului din punct de vedere intelectual, moral, artistic, fizic. Asupra individului se exercită o multitudine de acțiuni și influențe educaționale de-a lungul vieții. Specialiștii le-au sistematizat în trei tipuri de realizare a pregătirii pentru viață: educația formală (scolară) nonformală (extrascolară), informală (cunoștințele pe care individual le preia zi de zi în familie, cu prietenii, pe stradă, în mass-media). Educația nonformală își are începuturile încă din timpul fondării educației și conține majoritatea influențelor educative care au loc în afara clasei, fiind activități extrascolare sau activități opționale. Are un caracter mai puțin formal, dar cu același rezultat formativ. Acțiunile educative plasate în cadrul acestui tip de educație sunt flexibile și vin în întâmpinarea diferitelor interese, în mod particular pentru fiecare persoană.

În societatea contemporană, problematica educației dobândește noi conotații, provocate de schimbările care se produc în toate domeniile vieții sociale. Educația depășește limitele exigențelor și valorilor naționale și tinde spre universalitate, spre patrimoniul valoric comun al umanității. (În acest motiv, un curriculum unitar nu mai poate răspunde singur diversității umane, iar dezideratul educației permanente tinde să devină o realitate de necontestat.). Pedagogia modernă urmărește depășirea vechii concepții educaționale care era centrată pe achiziționarea de către elev a unui volum mare de informații. Această concepție presupune averbalism, enciclopedism, ineficiente în planul integrării profesionale și sociale. Educația extracurriculară este realizată dincolo de procesul de învățământ și își are rolul și locul bine stabilit în formarea personalității tinerilor. Activitățile extrașcolare constituie modalitatea neinstituționalizată de realizare a educației.

Prin activitățile extracurriculare, educația urmărește identificarea și cultivarea corespondenței optime dintre aptitudini, talente, cultivare a unui stil de viață civilizat, precum și stimularea comportamentului creativ în diferite domenii. Activitățile extrașcolare contribuie la gândirea și completarea procesului de învățare, la dezvoltarea înclinațiilor și aptitudinilor elevilor, la organizarea rațională și plăcută a timpului lor liber. Având un caracter atractiv, copiii participă într-o atmosferă relaxantă, cu însuflețire și dăruire, la astfel de activități. Scopul activităților extracurriculare este dezvoltarea unor aptitudini speciale, antrenarea elevilor în proiecte cât mai variate și bogate în conținut, cultivarea interesului pentru activități socio-culturale, facilitarea integrării în mediul școlar, fructificarea talentelor personale și corelarea aptitudinilor cu atitudini caracteriale. Activitățile extrașcolare se desfășoară într-un cadru informal, ce permite elevilor cu dificultăți de afirmare în mediul școlar să reducă nivelul anxietății și să-și maximizeze potențialul intelectual. Activitățile extracurriculare au menirea de a valorifica timpul liber al elevilor într-un mod plăcut și util și de a-l transforma într-o sursă educațională. Este necesar ca în activitățile extracurriculare obiectivele instructiv-educative să primeze, dar trebuie să fie integrate în mod echilibrat și momente recreative.

Activitățile extrașcolare, în general, au cel mai larg caracter interdisciplinar, oferă cele mai eficiente modalități de formare a caracterului copiilor încă din clasele primare, deoarece sunt factorii educativi cei mai apreciați și mai accesibili sufletelor acestora. Activitățile complementare concretizate în excursii și drumeții, vizite, vizionări de filme sau spectacole imprimă copilului un anumit comportament, o ținută adecvată situației, declanșează anumite sentimente. O mai mare contribuție în dezvoltarea personalității copilului o au activitățile extrașcolare care implică în mod direct copilul prin personalitatea sa și nu prin produsul realizat de acesta. Se știe că încă de la cea mai fragedă vârstă, copiii acumulează o serie de cunoștințe dacă sunt puși în contact direct cu

obiectele și fenomenele din natură. Copiii au nevoie de acțiuni care să le lărgesc lumea lor spirituală, să le împlinescă setea de cunoaștere, să le ofere prilejuri de a se emoționa puternic, de a fi în stare să iscodească singuri pentru a-și forma convingeri durabile. Participarea efectivă și totală în activitate angajează atât elevii timizi cât și pe cei slabi, îi temperează pe cei impulsivi, stimulează curentul de influențe reciproce, dezvoltă spiritul de cooperare, contribuie la formarea colectivului de elevi.

Elevii se autodisciplinează, prin faptul că în asemenea activități se supun de bună voie regulilor, asumându-și responsabilități. Cadrul didactic are, prin acest tip de activitate posibilități deosebite să-și cunoască elevii, să-i dirijeze, să le influențeze dezvoltarea, să realizeze mai plăcut și mai temeinic obiectivul principal al școlii și al învățământului primar, pregătirea copilului pentru viață. Realizarea acestor obiective depinde în primul rând de cadrul didactic, de talentul său, de dragostea sa pentru copii, de modul creator de abordare a temelor, prin punerea în valoare a posibilităților și resurselor de care dispune clasa de elevi.

Activități extracurriculare

1. Serbările și festivitățile

Serbările școlare au un caracter stimulator atât pentru micii artiști, cât și pentru părinții lor. Punerea serbărilor în scenă aduce satisfacții atât „artiștilor“, cât și „spectatorilor“, elevi și părinți, contribuind la socializarea copiilor de la o vârstă fragedă. Acest tip de activități extrașcolare marchează evenimentele importante din viața școlarului. Importanța acestor activități constă în cultivarea înclinațiilor artistice ale elevului, precum și în atmosfera festivă creată cu acest prilej.

Perioada de pregătire a serbării, dorința sinceră de succes, sudează colectivul, impulsionează în mod favorabil, cultivă capacitățile de comunicare și înclinațiile artistice ale elevilor, atenția, memoria, gustul pentru frumos. Prin conținutul bogat și diversificat al programului pe care îl cuprinde, serbarea școlară valorifică varietatea intereselor și gusturilor școlarilor. Ea evaluează talentul, munca și priceperea colectivului clasei și transformă în plăcere și satisfacție străduințele colectivului și ale fiecărui elev în parte. Este important ca fiecare copil să aibă un loc bine definit în cadrul programelor pentru a se simți parte integrată a colectivului și pentru a fi conștient că și participarea lui contribuie la reușita serbării școlare, de asemenea, un rol educativ îl au activitățile realizate cu prilejul sărbătorilor naționale și internaționale.

2. Concursurile școlare

Concursurile școlare sunt o metodă de a stârni interesul elevului pentru diferite arii curriculare, având în același timp o importanță majoră și în orientarea profesională a acestuia. Concursurile școlare oferă elevilor posibilitatea de a demonstra practic ceea ce au învățat la școală și acasă. Concursuri precum „Cangurul“, „Micul matematician“, pot oferi cea mai bună sursă de motivație, determinând elevii să studieze în profunzime și să obțină rezultate mai bune la școală. Același efect îl pot avea concursurile organizate la nivelul clasei sau al școlii. (dacă sunt organizate într-o manieră plăcută, vor stimula spiritul de competitivitate, oferindu-i copilului prilejul de a se integra în diferite grupuri pentru a duce la bun sfârșit munca, precum și ocazia de a asimila mult mai ușor cunoștințele.

3. Excursiile și drumețiile

Acest tip de activități ajută la dezvoltarea intelectuală și fizică a copiilor, la educarea lor cetățenească și patriotică. Excursia îl reconfortează pe copil, îi prilejuiește însușirea unei experiențe sociale importante, dar și îmbogățirea orizontului cultural-științific. Excursia este o formă de activitate cu caracter atractiv și mobilizator. Este o modalitate deosebită de educație completă deoarece permite o abordare interdisciplinară a cunoștințelor. Cunoștințele de limbă și

literatura romană sunt valorificate prin recitarea unor poezii, povestirea unor întâmplări, citire, răsfoirea unor pliante, scrierea impresiilor, alegerea unor cărți sau reviste. Cunoștințele de matematică sunt utilizate pentru calcularea distanțelor, duratei de desfășurare a unei activități, măsurarea sau aproximarea mărimilor. Informațiile din cadrul orelor de istorie sunt folosite de către elevi pentru a citi inscripții, pentru a vizita muzee, expoziții, monumente și locuri istorice, iar cele din cadrul orelor de geografie sunt utilizate pentru a analiza forme de relief, clima, fauna, flora, localități.

Orele de educație civică au de asemenea un aport în cadrul excursiilor, ajutând elevii să lege noi prietenii, să studieze grupurile, să identifice trăsături morale, să aplice norme de politețe în societate. În realizarea unei excursii școlare e nevoie de un plan de lucru cu abordare interdisciplinară, de prelucrarea normelor de deplasare în grup, a cerințelor igienico-sanitare, a regulilor de comportare civilizată. Excursia este o activitate cu o formă de educație complexă, prin multitudinea de aspecte ale vieții istorice, sociale, geografice, civice, culturale pe care le înglobează, excursia în natură îi ajută pe elevi să înțeleagă legătura dintre cunoștințele dobândite la diferitele discipline de studiu și lumea din afara școlii, le oferă posibilitatea de a se implica activ în propriul proces de educație, îi pune în contact cu comunitatea și le creează posibilitatea de a-și susține în mod public opiniile. Elevii au posibilitatea de a se simți în ipostaza de mici cercetători ai realității, se simt responsabilizați, înțeleg semnificația unor norme. (dezvoltându-și gustul pentru descoperirea adevărurilor și legilor naturii din jurul lor învață cum să iubească și să respecte natura în ansamblul ei). Lucrările realizate pe baza materialelor culese, compunerile, desenele, portofoliile, oferă posibilitatea unei evaluări temeinice.

Concluzii

Activitățile extrașcolare sunt atractive la orice vârstă. Ele starnesc interes, produc bucurie, facilitează acumularea de cunoștințe. Copiilor li se dezvoltă spiritul practic, fiecare dintre ei având posibilitatea să se afirme conform naturii sale. Activitățile extracurriculare mai sus enumerate și analizate sunt apreciate atât de către copii, cât și de cadrele didactice în măsura în care valorifică și dezvoltă interesele și aptitudinile copiilor, formele de organizare sunt din cele mai ingenioase, cu caracter recreativ, au un efect pozitiv pentru munca desfășurată în grup. Putem spune că activitatea extracurriculară este o componentă educațională valoroasă și eficientă careia orice cadru didactic trebuie să îi acorde atenție, adoptând o atitudine creatoare atât în modul de realizare a activității, cât și în relațiile cu elevii, asigurând astfel o atmosferă relaxantă care să permită stimularea creativă a elevilor. Gandirea creativă și învățarea din proprie inițiativă trebuie încurajate prin laudă. Trebuie promovată modul variat de abordare a problemelor de manipulare a obiectelor și a ideilor. Elevii trebuie să fie îndrumați să dobândească o gândire independentă, nedeterminată de grup, toleranță față de ideile noi, capacitatea de a descoperi probleme noi și de a găsi modul de rezolvare a lor și posibilitatea de a critica constructiv.

Înainte de toate, este însă important ca profesorul însăși să fie creativ, pentru că numai așa poate să aducă în atenția elevilor săi tipuri de activități extrașcolare care să le stârnească interesul, curiozitatea, imaginația și dorința de a participa necondiționat la desfășurarea acestora.

Bibliografie:

- 1) Cernea, Maria, Contribuția activităților extracurriculare la optimizarea procesului de învățământ, în "Învățământul primar" nr. 1/2000 : Ed. Discipol, București.
- 2) Crăciunescu, Nedelea, Forme de activități extracurriculare desfășurate cu elevii ciclului primar, în „Învățământul primar“ nr. 3, 3/2000, Ed. Discipol, București

METODE EDUCAȚIONALE INOVATOARE

Prof. Mihaela Bucur

Școala Gimnazială Dumbrăvița, Timiș

În școala modernă, dimensiunea de bază în funcție de care metodele de învățământ sunt considerate inovative este caracterul lor activ adică măsura în care sunt capabile să declanșeze angajarea elevilor în activitate, concretă sau mentală, să le stimuleze motivația, capacitățile cognitive și creatoare.

Aceste metode inovative se numesc metodele interactive centrate pe elev, acele modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe.

Interactivitatea presupune o învățare prin comunicare, prin colaborare, produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup.

Implementarea acestor instrumente didactice moderne presupune un cumul de calități și disponibilități din partea cadrului didactic: receptivitate la nou, adaptarea stilului didactic, mobilizare, dorință de autoperfecționare, gândire reflexivă și modernă, creativitate, inteligența de a accepta noul și o mare flexibilitate în concepții.

Uneori considerăm educația ca o activitate în care continuitatea e mai importantă decât schimbarea. Devine însă evident că trăim într-un mediu a cărui mișcare este nu numai rapidă ci și imprevizibilă, chiar ambiguă. Nu mai știm dacă ceea ce ni se întâmplă este “bine” sau “rău”. Cu cât mediul este mai instabil și mai complex, cu atât crește gradul de incertitudine.

Datorită progresului tehnologic și accesului sporit la cunoaștere și la resurse ne putem propune și realiza schimbări la care, cu câțva timp în urmă nici nu ne puteam gândi.

E bine ca profesorul să modeleze tipul de personalitate necesar societății cunoașterii, personalitate caracterizată prin noi dimensiuni: gândire critică, creativă, capacitate de comunicare și cooperare, abilități de relaționare și lucru în echipă, atitudini pozitive și adaptabilitate, responsabilitate și implicare.

Un învățământ modern, bine conceput permite inițiativa, spontaneitatea și creativitatea copiilor, dar și dirijarea, îndrumarea lor, rolul profesorului căpătând noi valențe, depășind optica tradițională prin care era un furnizor de informații.

În organizarea unui învățământ centrat pe copil, profesorul devine un coparticipant alături de elev la activitățile desfășurate. El însoțește și încadrează copilul pe drumul spre cunoaștere.

Utilizarea metodelor interactive de predare – învățare în activitatea didactică contribuie la îmbunătățirea calității procesului instructiv - educativ, având un caracter activ – participativ

Există o mulțime de abordări creative pe care le putem încerca în procesul de învățare. Iată câteva exemple:

1.Învățarea bazată pe proiecte: Această metodă implică rezolvarea de probleme reale prin intermediul proiectelor. Elevii sunt implicați activ în procesul de învățare și pot aplica cunoștințele în contexte practice.

2.Învățarea prin jocuri: Jocurile educative pot fi o modalitate distractivă de a învăța și de a stimula creativitatea. Pot fi create jocuri interactive sau chiar utilizate aplicații și platforme digitale special create în acest scop.

3.Învățarea colaborativă: Încurajează colaborarea și interacțiunea între elevi. Aceasta poate fi realizată prin intermediul proiectelor de grup, sesiunilor de discuții sau chiar prin utilizarea platformelor online care facilitează colaborarea.

4.Învățarea prin experiență: Această abordare implică implicarea activă a elevilor în experiențe de învățare practice. Acestea pot include excursii, vizite la muzee sau chiar stagii de practică în domeniul de interes.

5.Învățarea adaptivă: Utilizează tehnologia pentru a personaliza procesul de învățare, adaptându-l la nivelul și nevoile individuale ale elevilor. Aceasta poate include utilizarea platformelor de învățare online care oferă feedback în timp real și materiale adaptate la nivelul de cunoștințe al fiecărui elev.

6.Învățarea bazată pe competențe: Această abordare se concentrează pe dezvoltarea competențelor esențiale pentru succesul în viață, cum ar fi gândirea critică, rezolvarea de probleme, comunicarea și colaborarea. Elevii sunt încurajați să-și aplice cunoștințele în situații reale și să-și dezvolte abilitățile practice.

7.Învățarea inversă: În această metodă, elevii își studiază individual materialele de învățare înainte de lecții și apoi lecțiile sunt folosite pentru a clarifica conceptele și aprofunda cunoștințele. Aceasta permite elevilor să își gestioneze propriul ritm de învățare și să participe activ în proces.

8.Învățarea bazată pe tehnologie: Utilizarea tehnologiei în procesul de învățare poate fi foarte inovatoare. De exemplu, puteți utiliza aplicații mobile, platforme online sau dispozitive interactive pentru a îmbogăți experiența de învățare, a crea materiale interactive și a promova implicarea elevilor.

9.Învățarea vizuală: Grafice, diagrame, ilustrații și alte mijloace vizuale pot ajuta elevii să înțeleagă și să rețină informațiile mai ușor. Această abordare stimulează creativitatea și susține înțelegerea profundă a subiectelor.

10.Învățarea pe baza intereselor și pasiunilor: Atunci când elevii sunt implicați în învățare într-un domeniu care îi pasionează, sunt mai motivați și angajați. Profesori pot utiliza metode inovatoare, cum ar fi proiecte personalizate, activități de cercetare sau prezentări creative pentru a stimula interesul elevilor.

Acestea sunt doar câteva exemple de metode educationale inovatoare. Fiecare dintre acestea poate fi adaptată în funcție de nevoile și interesele elevilor și poate contribui la crearea unui mediu de învățare captivant și motivant.

PRINCIPIILE CARE STAU LA BAZA ÎNVĂȚĂRII EFICIENTE CENTRATE PE ELEV SUNT:

Accentul activității de învățare trebuie să fie pe persoana care învață și nu pe profesor.

Recunoașterea faptului că procesul de predare în sensul tradițional al cuvântului nu este decât unul dintre instrumentele care pot fi utilizate pentru a-i ajuta pe elevi să învețe.

Rolul profesorului este acela de a administra procesul de învățare al elevilor pe care îi are în grijă.

Înțelegerea procesului de învățare nu trebuie să aparțină doar profesorului – ea trebuie împărtășită și elevilor.

Profesorii trebuie să încurajeze și să faciliteze implicarea activă a elevilor în planificarea și administrația propriului lor proces de învățare prin proiectarea structurată a oportunităților de învățare atât în sala de clasă, cât și în afara ei.

Luată individual, elevii pot învăța în mod eficient în moduri foarte diferite. Se pune de asemenea accentul pe autoevaluarea cadrului didactic și pe practica reflecției, pentru a facilita dezvoltarea profesională continuă.

AVANTAJELE METODELOR INTERACTIVE CENTRATE PE ELEV

Creșterea motivației elevilor, deoarece aceștia sunt conștienți că pot influența procesul de învățare;
Eficacitate mai mare a învățării și a aplicării celor învățate, deoarece aceste abordări folosesc învățarea activă;

Învățarea dobândește sens, deoarece a stăpîni materia înseamnă a o înțelege;

Posibilitatea mai mare de includere – poate fi în funcție de potențialul fiecărui elev, de capacitățile diferite de învățare, de contextele de învățare specifice;
Sprijină abilitățile pentru învățarea pe parcursul întregii vieți;
O pregătire mai bună pentru exercitarea unei profesii;

CONCLUZII

Inovarea didactică este un proces progresist, în derulare, se poate continua și în alte ocazii
Elevul trebuie pus permanent în situația de a face, a judeca, a coopera, a da răspunsuri, a avea păreri pentru a deveni responsabil și creativ.
Pentru a realiza un învățământ de calitate și pentru a obține cele mai bune rezultate trebuie să folosim atât metodele clasice de predare-învățare-evaluare cât și metodele moderne
profesorii trebuie să posede pe lângă cunoștințele teoretice și practice aferente disciplinei studiate și abilități de utilizare a TIC

BIBLIOGRAFIE

1. Oprea, Crenguța - Lăcrămioara – “ Strategii didactice interactive”, ed. a III-a, EDP, București, 2008
2. Pânișoară, Ion- Ovidiu – “ Comunicarea eficientă”, ediția a III-a, Editura Polirom, Iași, 2006
3. Cojocariu, Venera Mihaela – “ Teoria și metodologia instruirii”, EDP, București, 2004

Provocările prezentului și adaptarea profesorului la particularitățile generațiilor Z și Alpha

prof. înv. primar **Budai Antoanela-Camelia**
Colegiul Național „Titu Maiorescu” Aiud

„Marea descoperire a generației mele este că ființa umană își poate schimba viața prin schimbarea atitudinii ei”. (William James)

„Fiecare generație este convinsă că anume ei trebuie să schimbe această lume. Generația mea, însă știe, că nu o mai putem schimba. Sarcina noastră principală este să nu o lăsăm să moară”.

Schimbările ce au loc astăzi în societate, fie că sunt cauzate de expansiunea Internetului, de tendința spre globalizare sau de supremația informației, se reflectă direct asupra actului educațional și duc la redefinirea rolurilor tradiționale ale agenților sistemului de învățământ. Această orientare nouă determină necesitatea abordării curriculumului din perspectiva unor noi realități sociale pentru a răspunde mai bine nevoilor socio-economice.

În acest context, integrarea noilor tehnologii în curriculum ar deveni o prioritate în implementarea politicilor educaționale naționale. Responsabilitatea eficienței acestui proces pe termen lung revine atât autorităților naționale, cât și profesorilor și instituțiilor de învățământ din care aceștia fac parte, astfel încât să aibă loc armonizarea ofertei educaționale, dar și a strategiilor didactice la noul tip de educabil, exponent al generației Internetului. Pentru a crește atât motivația pentru învățare, cât și nivelul de performanță al elevilor este necesară găsirea echilibrului în alocarea resurselor tradiționale și a noilor resurse digitale pentru optimizarea actului educațional.

Ritmul tot mai accelerat în care se produc transformările sociale, culturale și economice din societate determină restructurarea permanentă a sistemului școlar. Ca atare, școala este determinată să răspundă adecvat, să ofere societății oameni pregătiți corespunzător nevoilor actuale.

Din orice perspectivă ar fi privită, problema perfecționării învățământului și adaptării lui la condiții noi se impune logic, ca singură soluție pentru asigurarea echilibrului necesar între școală și societate, între societate și om. Cei care pierd din vedere acest proces sau îi minimalizează importanța riscă să se autoexcludă spiritual din fluxul firesc al evoluției, iar în cadrul activităților pe care le conduc se pot produce, fără voia lor, anomalii cu efecte prelungite în evoluția copilului.

Condițiile actuale din societate și cele familiale au transformat cu totul misiunea învățământului primar. În învățământul actual accentul este pus mai puțin pe ce se învață și pentru ce se învață și mai mult pe cum se învață și cum sunt învățați în școală. Comunicarea a fost întotdeauna o componentă principală a educației, un suport indispensabil al învățământului.

În ultimii ani, în învățământul primar se pune accent pe structurile de personalitate, ceea ce înseamnă, de fapt, o completă și corectă cunoaștere psihopedagogică a elevilor, un stil pedagogic flexibil, o continuă ajustare a strategiilor didactice la obiectivele propuse. La intrarea în școală, elevilor li se asigură șanse egale, dar dezvoltarea acestora este influențată de o serie de factori: naturali, fiziologici, educaționali, demografici, politici, sociologici, tehnologici și economici, care fac ca aceștia să aibă un parcurs educațional diferit. Fiecare copil este o individualitate și numai o abordare psihopedagogică a acestuia poate să-i favorizeze o dezvoltare optimă.

Cine sunt, de fapt, copiii de ieri și cei de astăzi?

În ultima vreme s-a vorbit frecvent despre Generațiile X, Y, Z, Alpha, clasificarea acestora făcându-se în funcție de anul nașterii (Generația X, de exemplu, e reprezentată de cei născuți între 1964 și 1980, Generația Y îi desemnează pe cei născuți între 1980 și 1995, cunoscuți drept Millennials, din Generația Z, cei născuți între 1995 și 2010, iar din Generația Alpha, făcând parte nativii din perioada 2010-2024. A face parte dintr-o anumită generație este unul dintre acei factori biografici care nu se referă doar la vârstă, ci și la contextul social din punct de vedere spațio-temporal.

Astfel, **generația Z** reprezintă grupul populației de tineri care s-au născut în mijlocul revoluției tehnologice, nativi digitali care nu concep lumea fără Internet, rețelele sociale, YouTube și tot ceea ce oferă lumea virtuală. Este generația cu expunere accentuată la tehnologie, la un mediu divers, multă creativitate, multe oportunități educaționale etc. Cei care fac parte din această generație caută ușurință, independență și lejeritate, într-un mod propriu. Aceștia merg foarte mult pe principiul schimbărilor și sunt foarte ambițioși. Sunt strâns legați de utilizarea tehnologiilor, fiind deplin familiarizați cu utilizarea dispozitivelor încă de la naștere.

Generația Z este prima generație a nativilor digitali. Se apreciază că, prin anumite caracteristici, ea este total diferită de alte generații de până acum. Într-o lume în care fiecare dispune de o tribună pe rețelele sociale, reprezentanții generației Z doresc să se simtă unici. Dorința de unicitate îi face să caute produse în ediții limitate, produse de marcă sau create de ei înșiși. Dorința de a se singulariza este o caracteristică comună a tinerilor, dar pentru generația Z este specific faptul că ei își definesc unicitatea prin ceea ce „consumă”.

Cum se poate adapta această generație la solicitările de tip școlar, cerințelor acestui mediu, știut fiind că, în general, abordările în contextul educațional sunt mai degrabă conservatoare, impregnate cu modele tradiționale? Este inteligența emoțională, pentru generația Z, acel catalizator

absolut necesar în rezolvarea sarcinilor de tip școlar? Cum se realizează adaptarea la contextele educaționale, adesea rigide și noncreative?

Potrivit celebrului psiholog american, Daniel Goleman, cel care a fundamentat și a lansat conceptul de inteligență emoțională (2001), persoanele cu o înaltă inteligență emoțională au capacitatea de a-și identifica emoțiile, de a le controla și sunt pe deplin conștiente de modul în care acestea pot influența alte persoane.

Într-un studiu realizat în Franța, în 2015, se menționează că tinerii generației Z sunt caracterizați de existența unor multiple identități și apartenențe declarate. Au nevoie de un ritm mai rapid de manifestare, sunt adepți ai vitezei în toate planurile, sunt nerăbdători. Etalează o puternică stimă de sine, în relație cu importanța acordată propriei imagini. Cheia reușitei constă în existența ... rețelei!

Generația Z se concentrează excesiv pe imagine, atât pe cea personală, cât și pe a altora. Aproximativ 60% din viața lor socială este afișată pe rețelele sociale. Un eveniment oarecare nu a avut loc dacă nu este postat pe rețelele de socializare și validat de comunitățile online. Snapchat, rețea socială centrată exclusiv pe distribuirea de imagini, este folosită cel puțin o dată pe zi de 67% dintre tinerii investigați.

Ce competențe emoționale trebuie să formăm? Desfășurarea unei activități, inclusiv a învățării de tip școlar, motivația necesară, dar și competențele aferente sunt aspecte aflate în atenția studiilor și cercetărilor referitoare la generația Z. Psihiatrul Olivier Revol (Lyon) îi caracterizează pe cei din generația Z ca fiind lucizi și maturi, sensibili la ideea de dreptate, solidari și selectivi în legarea prietenilor. Acesta propune câteva modalități de stimulare a adolescenților (Revol, 2017, p.36), și anume:

- să le cunoaștem codurile de comunicare;
- să le propunem soluții rapide, cu rezultate previzibile, pentru că ei trăiesc în prezentul imediat;
- să-i convingem, nu să-i constrângem, pentru că preferă mai degrabă să înțeleagă decât să învețe;
- să generăm și să menținem limite coerente, pentru că ei caută stabilitate și siguranță;
- să fim dreți și autentici, pentru că ei caută dreptate și justiție socială;
- să le permitem să ne contacteze prin mijloacele pe care ei le utilizează, pentru că sunt hiperconectați.

Care este specificul relației profesor-elevii din generația Z? Cea mai fericită situație e când avem profesori bine intenționați și părinți deschiși la un dialog sincer și onest cu copilul, interesați nu doar de cunoștințele asimilate, ci și de valorile care stau la baza alegerilor făcute de copil. Ce se întâmplă însă cu ceilalți tineri care renunță la școală sau la dialogul cu profesorii pentru că simt că

celor de la catedră nu le pasă de nevoile lor, că sunt asemenea unor funcționari care își fac doar treaba fără implicare emoțională, bifând strict activitățile enumerate în fișa postului doar pentru a fi remunerați, iar acasă nu au cu cine împărtăși aceste decepții? Pe de altă parte, ce se întâmplă cu cadrele didactice entuziaste, care aleg cariera didactică nu pentru remunerație, ci pentru că sunt pasionate de această profesie, pentru că doresc să devină din zi în zi tot mai bune profesional și, odată ajunse în sala de clasă, întâlnesc elevi lipsiți de respect, acompaniați de părinți care vin să le tragă de urechi atunci când acestea „îndrăznesc” să le impună elevilor anumite norme sau responsabilități?

Suntem cu toții dezamăgiți de rezultatele pe care școala românească le oferă astăzi, dar nu ne întrebăm care este calitatea umană nu doar a celor desemnați să facă educație în școli, ci și a familiilor acestor elevi. Școala și familia se învinovățesc reciproc, dar se uită însă un singur lucru, că, în procesul educațional, calitatea resursei umane (profesor, elevi, părinți etc.) este capitală. Dacă nu recunoaștem, sincer și critic propriile limite din partea fiecărui membru ce intră în relația educațională și nu încercăm să ne corectăm continuu propriile greșeli, nu vom putea menține o relație armonioasă profesor-elev, școală-familie și nu vom putea construi nimic împreună.

Părintele Iustin Pârvu spunea: „O țară nu înflorește din parlament, nici din guvern, înflorește din străduința și din conștiința fiecărui individ în parte”. O relație eficientă profesor-elev înflorește doar cu condiția ca fiecare din cele două părți să fie sincere cu sine și cu ceilalți, să poată găsi soluții împreună pentru a-i asigura tânărului cele mai bune condiții de start. În general, fiecare așteaptă ca celălalt să-i cunoască și să-i înțeleagă nevoile. O relație sănătoasă va fi doar când ambele părți manifestă respect, grijă și înțelegere una pentru alta.

Ca profesor nu e suficient să transmiți informații, e necesar să-i faci pe elevii tăi să simtă că tu ești lângă ei pentru a-i ajuta, să ai dispoziția și energia de „a purta neputințele” elevilor tăi. Rolul profesorului este mai mult decât a preda și a evalua cunoștințe, este de „a vindeca răni” și „a se dărui pe sine”.

Într-unul dintre articolele sale, intitulat „Copiii noștri sunt pe pragul dintre două lumi” (2017), Oana Moraru îi caracteriza pe cei din generația Z astfel: „Pentru copiii noștri nu mai funcționează autoritatea formală. Ei sunt pe pragul dintre două lumi. De aceea, par dificili, neangajați, leneși sau obraznici, neatenți sau agitați. Generația lor va face lucrurile altfel, prin conectare emoțională, simplificând mult comunicarea, folosind mult spațiul virtual... Vor face lucrurile cu mai puțin ego, vor căuta întâi să se simtă bine, să fie în echilibru înainte de a acționa. De aceea, avem astăzi sub ochi o tranziție destul de neplăcută: sentimentul că nu mai au respect pentru vechea ordine, că nu înțeleg, că nu citesc, că sunt superficiali. Din paradigma veche, da, lucrurile așa par. Din perspectiva lumii noi pe care o vor construi, modul lor de operare va deveni dominant. Nu

este nici mai bun, nici mai rău, este un upgrade al felului în care oamenii se cunosc pe sine și îi cunosc și pe ceilalți.”

Elevii generației Z apreciază efortul pe care profesorii îl fac atunci când transformă învățarea în ceva pozitiv, când utilizează umorul și buna dispoziție la ore, când se face din învățare un lucru distractiv. Aceștia simt bine vizavi de ceea ce învață, nivelul stresului scade, anxietatea de test și de răspuns dispare, sunt mai angajați, mai creativi și participă activ la propria învățare.

Conf. univ. dr. Simona Laurian-Fitzgerald arăta într-unul dintre studiile făcute (2020) că relația profesor-elev se îmbunătățește atunci când cadrele didactice folosesc umorul în predare: „Dacă vrei să transformai această generație, ajutați-vă elevii și studenții să se relaxeze și să se simtă bine la orele voastre” (p.7). O altă recomandare pentru îmbunătățirea relației dintre profesor și elevii din generația Z este cea de a-i implica pe aceștia în desfășurarea unor proiecte cu semnificație pentru ei: participarea la proiecte conectate cu lumea reală (reciclarea, renovarea zonelor afectate de calamități, a parcurilor, ajutorarea celor nevoiași etc.).

Elevii generației Z trebuie ajutați să facă față problemelor importante ale vieții, cu cât vor fi mai puternici, cu atât se vor simți mai capabili să atingă un ideal. Trebuie să ne schimbăm modul de gândire, de predare, modul în care relaționăm cu elevii noștri. Poate că a sosit vremea ca la rândul nostru să învățăm să avem tărie de caracter și o mentalitate flexibilă pentru noi înșine și pentru elevii noștri.

Într-o lume în care școala pierde teren, nouă, profesorilor, ne revine sarcina, deloc ușoară, de a da un nou sens acțiunilor elevilor noștri, de a căuta o nouă strategie prin care să îi recâștigăm. Cred că cea mai potrivită strategie este cea a „iubirii”. E extrem de important să câștigăm inimile elevilor noștri, căci apoi modelarea minții lor va fi un proces în doi. Doar un profesor care iubește are puterea de a-l iubi și pe cel care nu-i acordă respect și-l disprețuiește.

Profesorul ar trebui să fie mai mult un partener de drum, să treacă din postura de superior în postura de partener. Cred că ar trebui să aibă un rol mai mult de ghidaj decât de furnizor de informații, să fie filtrul și apoi să-i învețe pe copii să-și filtreze informațiile, să le ofere reguli, să le spună motivele și să le seteze obiectivul. Mai întâi să vedem destinația și apoi cum ajung acolo. Asta e esențial în procesul de învățare, să înțeleagă de ce fac ceea ce fac.

Noilor generații nu mai merge să le spui „pentru că așa se face”. Pe lângă asta, atâta timp cât tu ca profesor nu continui să înveți cu plăcere, nu ai cum să predai cu plăcere și să-i înveți pe elevi să învețe. Profesorii ar trebui să se concentreze pe a învăța ei în continuare, să-și mențină și să-și crească acel copil interior curios să pună întrebări și să participe la cât mai multe, să se pună singurei în contexte cât mai diverse și cât mai interesante de învățare.

Integrarea tehnologiei în educație a fost studiată de peste patru decenii. Ritmul cu care tehnologia a pătruns în viețile noastre ne obligă să o repoziționăm și atunci când vorbim de sistemul

de învățământ. Atunci când vorbesc despre tehnologie, elevii generației Z se referă nu doar la calculatoare și internet, ci și la orice alte dispozitive digitale sau aplicații care le vin în ajutor și care răspund nevoilor lor. Rothman (2014) a observat că generația Z a folosit diferite tehnologii de la o vârstă fragedă, iar acestea au devenit o parte firească a vieții sale. Astfel, printre punctele forte ale acestei generații se numără abilitatea de a adapta tehnologia astfel încât să-i satisfacă nevoile individuale.

Se spune că tinerii din această generație gândesc preponderent vizual, lateral, creativ, dar mai puțin critic, iau rapid decizii, încetineala declanșându-le furie, plictiseală. Cu alte cuvinte, este o generație grăbită, pragmatică, încăpățânată și independentă, ambițioasă, cinică uneori, dar educată, axată pe ranguri și performanță. Destinul acestei generații este puternic influențat de înalta tehnologizare, dar și de schimbările climatice.

Generația Z este beneficiara unor progrese nemaîntâlnite în istoria umanității, dar și expusă numeroaselor vulnerabilități: consum de alcool și/sau droguri, depresie, idei suicidare. Anxioasă și hiperkinetică, doritoare de feedback imediat, această generație manifestă și un comportament de tip multitasking cu efecte asupra calității activităților, puse pe seama unei concentrări atenționale mai slabe sau chiar a limitării spațiului atențional.

Ciclul evoluției, bazat pe teoria generațiilor, s-a încheiat în 2010, când a luat naștere **generația Alfa**. Ce anume diferențiază noua generație de cele anterioare? De ce tinerii Alpha sunt mai versați în gadgeturi decât în emoțiile oamenilor și cum acești copii ne vor schimba lumea când vor crește? Copiii Alpha născuți după 2010 sunt oameni cu adevărat noi, cu trăsături și provocări unice. Este surprinzător faptul că adepții teoriei generaționale a lui Neil Howe și William Strauss au decis să nu continue să urmeze alfabetul grecesc, la care s-au orientat, „marcînd” generațiile din 1967 până în 2010 cu literele X, Y și Z, ci să completeze ciclul evoluției. Și după 2010, au resetat număratoarea inversă și s-au întors la Alpha. Deci, copiii A sunt meniți să înceapă „sfîrșitul lumii”?

Generația Alpha de astăzi este obișnuită să se idealizeze: copiii se nasc cu un gadget în mâini și încep să „vorbească” în limbaj digital aproape din leagăn; este vital pentru ei să creeze o simbioză cu inteligența artificială, să stăpânească digitalizarea completă și să trăiască la viteza și capacitățile minții computerului, iar în spatele lor stă toată puterea unei lumi noi foarte tangibile. E adevărat. Dar să ne gândim: cine a creat această „lume nouă”? Iată cel mai recent exemplu: Elon Musk, inginerul care intenționează să îmbine inteligența artificială cu inteligența umană.

Numeroși membri ai generației Alpha au crescut folosind smartphonuri și tablete în cadrul diverselor hobbyuri, iar mulți dintre ei au fost expuși la aparate în contextul unor ajutoare pedagogice. Timpul petrecut în fața unui ecran de către nou-născuți, cei foarte mici și copiii de vârstă preșcolară a explodat în cursul anilor 2010. Un raport realizat de Commin Sense Media a sugerat faptul ca timpul petrecut de copiii mai mici de 9 ani din SUA în fața aparatelor de telefonie mobilă a

crescut de la 15 minute pe zi în 2013 la 48 de minute pe zi în 2017. Cercetări elaborate de organizația caritabilă pentru copiii Childwise au sugerat că majoritatea copiilor britanici de 3 și 4 ani au un telefon mobil conectat la Internet. Să te naști într-un mediu în care utilizarea aparatelor electronice este omniprezentă presupune propriile provocări: cyberintimidare, dependența de ecran și de conținuturi nepotrivite.

Scriitorul și educatorul Jordan Shapiro a sugerat că natura din ce în ce mai tehnologică a copilăriei ar trebui să fie îmbrățișată ca un mijloc de a-i pregăti pe copii pentru o viață într-o lume din ce în ce mai numerică, dar și de a-i învăța competențele necesare vieții offline.

Formatul de difuzare preferat de copiii generației Alpha este imaginea, fără text sau cu fragmente de text, iar formatul de percepție este gândirea clipului. Și, ca rezultat, este imposibil să ne concentrăm asupra unei probleme specifice, să o rezolvăm profund și să tragem concluzii. Adică, la copiii Alpha, funcția de sinteză și analiză este redusă. Textele mari sunt dincolo de puterea lor, nu termină de citit, fugind în spațiul clipului. Acesta este un mare dezavantaj, mai ales cu abilitățile de comunicare în cădere.

Astăzi vedem copii care, chiar și pe locul de joacă, nu pot comunica între ei. Școlarii din recreere se strâng în curtea școlii însă se uită la dispozitivele lor mobile. Doi stau unul lângă celălalt și are loc un dialog între ei: „Ți-am trimis o poză amuzantă în WhatsApp, aruncă o privire”. Al doilea: „O, da. Ți-am răspuns”. Așa că au vorbit. Nu comunică cu adevărat, iar această abilitate dispare treptat.

Dar acești copii vor munci, vor conduce afaceri. Și afacerea eficientă implică negocieri. *Cum o vor face? Practic cu o bibliotecă de emoji?* Deși anii de pandemie au demonstrat că, aparent, orice este posibil, iar cea mai gravă problemă a generației Alpha este inteligența emoțională nedezvoltată.

Este uimitor, dar nu ne naștem cu abilitatea de a înțelege emoțiile. Aflăm acest lucru - prin comunicare, prin contacte live cu oameni vii. Funcțiile de bază ale inteligenței emoționale sunt recunoașterea și gestionarea propriilor emoții. Cum poți gestiona ceea ce nu ai văzut niciodată?

Când partea de comunicare este conținută în planurile digitale - cu legile și sistemul lor de semnalizare - cum să înveți să fii cu adevărat fericit, trist, jignit și iubit? Și cel mai important - de unde știi că cineva te place singur, ești binevenit, ești iubit? Există o aplatizare emoțională, sărăcire. De unde a venit numărul mare de copii cu pseudo-autism? Nu pentru că au într-adevăr un fel de trăsături autiste, dar pur și simplu nu știu cum să o facă diferit. Copilul primește primele lecții în dezvoltarea inteligenței emoționale de la părinți, la locul de joacă, la grădiniță și la școală.

De multe ori până în clasa întâi copilul citește deja, scrie și cunoaște două limbi străine...și părinții cred că au pregătit copilul pentru școală. Abia acum au uitat de pregătirea fiziologică. Acesta poate fi cel mai inteligent copil care nu va putea sta la lecție, deoarece are o concentrație de atenție la zero, funcțiile motorului dinamic la zero - aceasta este scris de mână, aceasta este capacitatea de a

comuta, aceasta este epuizare. *Cum va învăța?* Al doilea aspect al acestei dezvoltări ideale este segregarea inegalității. Anterior, copiii mergeau la școală pentru a învăța să citească și să scrie, dar acum merg să demonstreze abilitățile pe care le-au dobândit deja. Sunt intervievați, în funcție de rezultatele cărora sunt încadrați în clase puternice și slabe. Pentru unii copii, intrarea într-o clasă slabă este un verdict al propriului eșec. Adesea, acești copii se confruntă cu probleme grave de dependență de computer.

Este clar că progresul nu poate fi oprit, dar este periculos să-i urmezi fără grijă toate tendințele, fără a observa aspecte negative. Prin urmare, astăzi este important să dotăm copiii cu abilități și cunoștințe care să compenseze dezavantajele noii lumi digitale. Mai mult, pregătirea ar trebui să înceapă cu părinții, la nivelul școlilor de pregătire pentru naștere, unde viitoarelor mame și tați li se vor spune nu numai despre aspectele fiziologice și medicale, ci și avertizate cu privire la dificultățile în dezvoltarea emoțională, intelectuală și mentală a copiilor noi. Părinților trebuie să li se dea acum instrumente care să-i ajute să-și crească copilul corect. De exemplu, putem neutraliza răul cauzat de gândirea clipurilor și incapacitatea de concentrare dacă dedicăm o oră pe săptămână citirii unei cărți, urmată de discuții. Împreună vom dezvolta atât sinteza, cât și analiza. În acest fel părinții vor învăța să recunoască emoțiile, care nu vor atârna în smartphone-uri, ci vor vorbi cu copilul toate sentimentele și toate situațiile de zi cu zi.

Principala îngrijorare a părinților este legată de dorința copiilor de a petrece mai mult timp în fața ecranului în detrimentul timpului de calitate petrecut în familie și a interacțiunii umane în general. Jocurile pe calculator sunt o activitate recreativă, educativă, și aduc o stare de bine atunci când nu sunt duse la extrem.

Un program bine stabilit de către părinți (timp petrecut în fața laptop-ului - timp fără ecran) contribuie în mod semnificativ la atingerea unui echilibru, la eliminarea riscului de dependență.

Este de preferat ca părinții să fie atenți la câteva aspecte care pot sugera faptul că există o dependență de jocurile pe calculator:

- ✪ Copilul nu se poate concentra la teme.
- ✪ Copilul nu se dezlipește în mod voit de ecrane.
- ✪ Copilul ignoră total activitățile cu familia și alți copii în detrimentul jocurilor pe calculator.
- ✪ Copilul prezintă tulburări de somn și dureri de cap.
- ✪ Copilul are probleme de integrare socială.
- ✪ Copilul are o viață sedentară, are probleme cu greutatea (semne de obezitate).
- ✪ Copilul dă semne de stres, pare că ascunde ceva, este trist sau are alte probleme emoționale.

În toate domeniile, trebuie găsit un mecanism compensatoriu care să completeze ceea ce se pierde. Abia atunci va fi o generație care va fi capabilă să păstreze abilitățile dobândite de generațiile

anterioare și să dezvolte ceva unic...fără teama momentului în care electricitatea se oprește brusc, stimulatorul cardiac se deteriorează și Internetul se termină.

Pe lângă relaxare și divertisment, jocurile pe calculator aduc și alte avantaje importante - bineînțeles, dacă alături de ele în programul zilnic al copilului se regăsesc și activități sportive, plimbări în aer liber, timp petrecut cu familia și prietenii fără ecran, și anume: acces la informație, dezvoltarea inteligenței emoționale, capacitatea de a lua decizii, lucrul în echipă și învățarea unor concepte noi. Favorizează socializarea. Noua generație are altă cale de socializare și de a se conecta cu oameni noi, chiar dacă uneori ne este dificil să acceptăm asta.

În cazul jocurilor de echipă sunt tot felul de obstacole sau nivele de depășit. Astfel acestea îi ajută să devină mai competitivi. Prin atingerea unor nivele în raport cu alți jucători crește capacitatea de a se depăși și dorința de a realiza lucrurile cât mai bine, de a atinge performanța.

Specialiștii susțin că Generația Alpha este generația care își va urma pasiunea, se va face auzită și va schimba lumea. Până atunci, să ne bucurăm de prezent și de fiecare moment petrecut alături de ei.

Resurse bibliografice:

1. Bonchiș, E. (2021). *Generația Z: o perspectivă psihologică și emoțională*, Iași, Editura Polirom
2. Goleman, D. (2001). *Inteligența emoțională*, București, Editura Curtea Veche
3. Gordon, T.; Burch, N. (2011). *Profesorul eficient. Programul Gordon pentru îmbunătățirea relației cu elevii*. București, Editura Trei
4. <https://www.desprecopii.com/info-id-32860-nm-Copiii-din-generatia-Alpha-asimileaza-altfel-informatia-Educatia-prin-gaming.htm>
5. <https://www.revistaromaniamare.ro/generatia-alfa-copiii-care-ne-vor-distruge-lumea-sau-o-vor-face-perfecta-65>

Metode inovatoare – învățarea prin anchetă

Buhu Narcisa-Maria
Colegiul Tehnic de Industri Alimentară
Suceava, jud. Suceava

Ce gândim când auzim de metodele de predare inovatoare?

Ne gândim la utilizarea tehnologiei de ultimă generație la clasă sau la atingerea constantă a ultimelor tendințe educaționale, acestea sunt metodele de predare-învățare sau ar fi mai bine să găsim noi strategii de predare care se concentrează mai mult pe elevi, pe modul lor de gândire și pe abilitățile lor practice.

Inovatoare trebuie să încurajeze elevii să fie activi, să fie încântați de ceea ce fac și să interacționeze cu colegii lor și cu profesorul în timpul lecțiilor.

În predarea tradițională care pune accent mai mult pe transmiterea de cunoștințe trebuie introduse modalitățile inovatoare de predare care să-i ajute pe elevi să caute, să descopere ei cu adevărat termeni noi din ceea ce se transmite, ca informație în timpul orelor de predare.

Noi, toți am fost nevoiți să ne schimbăm, să trecem de la sălile de clasă la învățarea în mediul online sau la învățarea hibridă care a presupus să realizăm lecții mai atractive pentru al atrage pe elev să participe la ora pentru că altfel riscam ca elevul să se plictisească, să se piardă în fața ecranului sau să facă altceva (să doarmă sau să se joace).

Și așa am început să folosim strategii de predare inovatoare în noua normalitate pentru a menține elevii interesați și implicați mai mult, i-am încurajează pe elevi să exploreze, să descopere lucruri și instrumente noi pentru ei și pentru noi, să-și îmbunătățească abilitățile de rezolvare a problemelor, să-și dezvolte abilitățile soft, să-și spună părerea în legătură cu termeni de specialitate sau despre modul în care s-a realizat ora.

Asta ne-a învățat că în momentul în care ne-am întors în sala de clasă putem să folosim învățarea mixtă care este o metodă care combină atât formarea tradițională în clasă, cât și predarea online de înaltă tehnologie.

AhaSlides ne prezintă o serie de metode prin care putem interacționa mai bine cu elevii astfel încât aceștia să participe activ la oră cum ar fi procesul de gândire a designului sau învățarea bazată pe anchetă.

Aceasta este o strategie bazată pe soluții pentru a rezolva probleme, a colabora și a stârni creativitatea elevilor. Există cinci etape, dar este diferită de alte metode pentru că nu trebuie să urmezi un ghid pas cu pas sau orice ordine. Este un proces neliniar care poate fi personalizat pe baza prelegerilor și activităților.

Cele cinci etape sunt:

1. Empatizați – Dezvoltați empatia și aflați nevoile pentru soluții.
2. Defini – Definiți problemele și potențialul de a le aborda.
3. Ideea – Gândește și generează idei noi, creative.
4. Prototip – Realizați o schiță sau un eșantion de soluții pentru a explora ideile în continuare.

5. Test – Testați soluțiile, evaluați și adunați feedback.

Învățarea bazată pe anchetă este, de asemenea, un fel de învățare activă. În loc să susțin o prelegere, încep lecția oferind întrebări, probleme sau scenarii. Include, de asemenea, învățarea bazată pe probleme și nu se bazează prea mult pe tine; în acest caz, este mai probabil să fii un facilitator decât un lector.

Elevii trebuie să cerceteze subiectul în mod independent sau cu un grup pentru a găsi un răspuns. Această metodă îi ajută să dezvolte foarte mult abilitățile de rezolvare a problemelor și de cercetare.

Exemplu: la M1- Gestionarea deșeurilor, clasa a XI a, tema: Valorificarea deșeurilor din sectorul agro-industrial putem organiza etapele anchetei astfel:

I. Formarea grupelor de lucru:

- unirea eforturilor tuturor membrilor echipei pentru realizarea obiectivelor anchetei, colaborarea și apropierea între membrii echipei de lucru;

II. Partea de cercetare și experimentare propriu-zisă :

- identificați deșeurile din sectorul agro-industrial care pot fi valorificate;

- redați metodele de reciclare – reutilizare a deșeurilor din sectorul agro-industrial ;

- prezentați metoda de valorificare aleasă :

1. grupa I: reciclarea sticlei,

2. grupa II: reciclarea PET-urilor;

3. grupa III: reciclarea hârtiei:

4. obținerea compostului;

5. incinerarea;

- concluzii.

III. Prelucrarea informației.

IV. Bilanțul fiecărei etape parcurse

V. Realizarea formei finale.

Temele pot fi alese împreună cu elevii și grupele pot fi formate în funcție de gradul de interes al elevilor.

Valorificarea presupune ca informația oferită să fie corectă, la zi și să poată fi folosită și de alții (ex. reciclarea sticlei pentru obținerea pâslei, reutilizarea sticlei și a PET-urilor în scop decorativ, incinerarea deșeurilor periculoase, utilizarea gunoiului de grajd ca îngrășământ natural în agricultura ecologică, deșeuri care pot fi utilizate pentru obținerea compostului la noi acasă).

Realizarea unei astfel de anchetă presupune eforturilor comun al membrilor echipei pe o perioadă mai îndelungată de timp (ex. o lună) timp în care profesorul trebuie să îndrume echipele de lucru și să corecteze eventualele greșeli.

Profesorul va pune la dispoziția elevului atât materiale didactice dar îl va lăsa pe elev și să exploreze internetul în cautarea noilor metode de reciclare-reutilizare a deșeurilor din acest sector.

La final materialului obținut poate fi încărcat pe classroom la clasa respectivă sau poate fi realizată o prezentare PowerPoint care să fie prezentată colegilor de clasă în funcție de sarcinile trasate de profesor.

Prezentarea PowerPoint în fața clasei îi va ajuta pe elevi să-și învingă fricile de a vorbi în fața unui colectiv de elevi sau de profesori

În lumea bazată pe tehnologie în care trăim, este greu să neglijăm instrumente puternice precum internetul sau software-ul de e-learning. Lucruri precum întâlniri video pentru profesori și elevi, SMS pentru a gestiona cursuri, site-uri online pentru a interacționa și a juca și multe aplicații care servesc scopurilor de studiu.

Bibliografie:

<https://ahaslides.com/ro/blog/15-innovative-teaching-methods/?limit=all>

Didactica modernă aplicată în cadrul orelor de fizică

Prof. Maria BUZAN

Liceul Teoretic „Petru Maior” Gherla

Predarea - evaluarea inovatoare la fizică poate îmbunătăți implicarea elevilor și le poate oferi oportunități de a-și demonstra cunoștințele în diferite moduri.

În general integrarea mai multor forme de evaluare în procesul de învățare poate contribui la o evaluare mai comprehensivă a cunoștințelor și abilităților elevilor

Evaluarea reprezintă procesul de obținere a unor informații în vederea organizării, măsurării și aprecierii rezultatelor școlare cu scopul adoptării unor decizii privind ameliorarea activităților viitoare.

În prezent, pentru verificarea performanțelor elevilor, pe lângă metodele tradiționale de evaluare se mai utilizează și metode complementare. Acestea vin în completarea metodelor tradiționale și se pot folosi simultan, ceea ce indică caracterul lor complementar. Practica demonstrează că nu putem renunța la metodele tradiționale de evaluare, ci trebuie să găsim o complementare fructuoasă, o îmbinare optimă și funcțională.

Investigația este o metodă de evaluare în care elevul caută o soluție la exigențe și complexități diferite. Metoda se poate derula pe durata unei ore/ succesiuni de ore de curs, în care elevii demonstrează o gamă largă de capacități și cunoștințe.

Elevul/ grupa de elevi primește o temă cu sarcini clare. Tema trebuie înțeleasă și conturată foarte precis în legătură cu ordinea de rezolvare, cu notarea observațiilor parțiale și cu ordinea de prezentare a rezultatelor finale. Elevul trebuie să dovedească că a înțeles cerințele temei, a soluției adoptate și a transpunerii ei în alt context.

Investigația prezintă un pronunțat caracter formativ, integrator și sumativ, angrenând priceperi, cunoștințe, abilități și atitudini diverse și poate exercita în mod organizat activități de cercetare folositoare în formarea ulterioară și în educația permanentă.

Etapele investigației:

- 1) Formularea întrebării și avansarea ipotezelor – EVOCARE / ANTICIPARE
- 2) Testarea ipotezelor alternative –EXPLORARE / EXPERIMENTARE
- 3) Propunerea unei explicații – REFLECTIE / EXPLICARE
- 4) Testarea explicației prin includerea altor cazuri particulare; raportarea rezultatelor – APLICARE
- 5) Impactul noilor cunoștințe în diferite domenii – TRANSFER

Etapa I - Evocare/ Anticipare „Ce știi sau ce cred eu despre asta?”

1) Lucrând în perechi, elevii evocă în diverse moduri observații, experiențe și întâmplări personale privind plutirea corpurilor. Ex.:Un vapor pe mare așezat nu se scufunda, iar un bolovan se scufunda imediat. De ce vaporul nu se scufundat fiind totuși mai greu ca bolovanul?"

2) Întrebarea „De ce?” poate fi înlocuită prin „Cum de? “

Elevii formulează răspunsuri, pe baza a ceea ce știu, consultând diferite surse : ; „probabil ca bolovanul nu era destul de mare” ; „vaporul are camere cu aer în interior, dar piatra nu are” și altele.

3) Elevii prezintă clasei produsele realizate, variantele de răspuns, compara răspunsurile lor cu ale celorlalți colegi, evaluând explicațiile și comunica în clasa punctele lor de vedere.

Etapa a II-a Explorare / Experimentare „Cum se potrivește această informație cu ceea ce știi sau cred eu despre ea ?”

În funcție de răspunsul dat sau de preferințe, elevii alcătuiesc grupuri de lucru pentru verificarea ipotezelor sau variantelor de răspuns

În grupurile de lucru alcătuite, prin discuții între ei, respectiv, cu profesorul, elevii proiectează investigațiile, colectează probe pentru verificarea răspunsului, formulează observații preliminare, de exemplu :un vapor de lemn care plutește pe apa se scufunda diferit, în funcție de masa corpurilor așezate pe ea, independent de volum , bolovanii se scufundă complet in apa, iar lemnul plutește.

Pe grupuri de lucru, elevii organizează datele în moduri diverse, expun concluziile în fața clasei formulând noi întrebări sau ipoteze

Elevii compara :

– La același volum, masele unor corpuri din materiale diferite care se scufunda in apa cu masele celor care plutesc ;

– La aceeași masa, volumele unor corpuri din materiale diferite care se scufunda in apa, cu volumele celor care plutesc

– Masele corpurilor care se scufunda in apa, cu masele apei pe care o dezlocuiesc

– Masele corpurilor care plutesc pe apa, cu masa apei pe care o dezlocuiesc când sunt scufundate complet

Dacă si-au încheiat activitatea, elevii reorganizează grupele de lucru, orientându-se către grupurile ale căror investigații sunt in curs de desfășurare.

Etapa a III-a Reflecție / Explicare „Cum sunt afectate convingerile mele de aceste idei ? ”

In grupurile de lucru, prin discuții între ei sau cu profesorul, elevii sintetizează datele obținute, expun în fața clasei informațiile colectate, produsele realizate, disting reguli în datele colectate. De exemplu :

Corpurile observate se deosebesc prin gradul de „concentrare” a masei în același volum, respectiv, prin gradul de „împrăștiere ” în spațiu, la aceeași masa

Etapa a IV-a – Aplicare „Ce convingeri îmi da această informație ? ”

În grupurile de lucru, prin discuții între ei, respectiv, cu profesorul, elevii analizeaza datele credibile

- Elevii testează explicația pe alte cazuri particulare realizând previziuni de felul :

- măsoară masele si volumele unor corpuri, prevăd substanțele din care sunt alcătuite, lichidele pe care plutesc

- determină experimental masa maxima pe care o poate transporta o pluta de lemn

Întocmesc un scurt raport (scris sau oral) privind rezultatele investigației proprii, prezintă produsele realizate și rapoartele de lucru în fața clasei.

Etapa a V-a – Transfer „ Ce anume pot face in alt fel, acum când dețin această informație ”

Elevii investighează consecințele explicației găsite :

- unii evoca (prin desene, eseuri scurte, construcții) în lumina noilor cunoștințe, experiențe proprii, observații ale unor fenomene naturale, alții construiesc machete, jucării (pluta, submarin dintr-o seringă, densimetru dintr-o eprubeta menținuta vertical în apă)

Individual sau in grup, elevii expun produsele realizate (planșe, desene, machete etc.) in expoziții școlare,;

Evaluarea investigației are loc cu ajutorul unei scheme de notare care cuprinde măsurarea separată a elementelor importante în investigație: aplicarea cunoștințelor, regulilor, principiilor, strategia de rezolvare, atitudinea elevilor în rezolvarea cerințelor, dezvoltarea deprinderilor de

lucru, acuratețea prelucrării datelor, forma prezentării și claritatea argumentării, inventarierea produsului realizat. Această metodă de evaluare trebuie adaptată particularităților intelectuale și de vârstă ale elevilor.

Bibliografie

1. Constantin Cucuș, Pedagogie, ediția a II-a, Editura Polirom, Iași, 2006;
2. Liliana Ciascai, Didactica fizicii, Editura Corint, București, 2001;
3. Ciascai, L. (coordonator). 2017. Model ciclic de predare-învățare bazat pe investigație. Cluj: Presa Universitară Clujeană. National Research Council. (2000).

Educația privind schimbările climatice și mediul

Liceul Teoretic „Gabriel Țepelea” Borod

Prof. Cacuci Simona Liana

Educația privind schimbările climatice și mediul are drept scop dezvoltarea competențelor cetățenilor astfel încât aceștia să acționeze responsabil și să țină cont de impactul acțiunilor lor. Pornim de la premisa că sistemul de învățământ trebuie să își asume un rol fundamental în pregătirea de cetățeni activi, care manifestă responsabilitate față de mediu și combat direct schimbările climatice.

Educația privind schimbările climatice și mediul are și rolul de a contribui la modelarea comportamentale individuale, de grup și de sistem care duc la degradarea naturii și a mediului înconjurător și de a împuternici indivizii să contribuie la rezolvarea de probleme și la schimbări sistematice.

Scopul educației privind schimbările climatice și mediul este de a contribui la atingerea obiectivelor de sustenabilitate pe termen lung, de a sprijini autoritățile publice centrale și locale în lupta cu efectele grave ale poluării, degradării mediului și schimbărilor climatice și de a crește capacitatea lor de intervenție.

Această educație vizează, așadar, orientarea către schimbare și către acțiune, ținând cont de trei dimensiuni:

▪ Cultura complexității

Complexitatea este înțeleasă ca mod de a gândi și de a acționa, ținând cont de variabile precum *riscul, incertitudinea, schimbarea permanentă*. Valori asociate acestui palier sunt: *participarea, valorizarea gândirii strategice, responsabilitatea colectivă*.

▪ Capacitatea de acțiune

A educa pentru a acționa implică fundamentarea de competențe, înțelese în termenii capacității de a antrena cunoștințele și abilitățile, pentru a analiza o situație dată / o problemă, a-i găsi o soluție și a acționa în vederea implementării sale.

▪ Co-responsabilitatea față de mediu

Școala va crea punți de legătură și spații de întâlnire, nu doar cu familiile elevilor, ci și cu instituțiile și cu organizațiile locale, pe care să le antreneze în proiecte de mediu comune, benefice întregii comunități. Astfel, școala poate crea contextul pentru ca elevii să își asume co-responsabilitatea față de mediu, dar și să îi învețe un model de cooperare pentru rezolvarea problemelor comunității.

Obiectivul educației privind schimbările climatice și mediul este dezvoltarea de competențe adecvate cunoștințe, abilități și atitudini care să permită oamenilor să contribuie la:

- acțiuni relevante pentru combaterea schimbărilor climatice și reducerea impactului acestora;
- acțiuni de adaptare la schimbările climatice și asigurarea modelelor de reziliență la schimbările climatice;
- protejarea, refacerea și promovarea folosirii sustenabile a ecosistemelor terestre, apelor curgătoare, lacurilor, mărilor și resurselor marine și stoparea pierderii biodiversității;
- asigurarea modelelor sustenabile de consum și producție. Se urmărește dezvoltarea capacității elevilor de a:
  - înțelege și utiliza noțiuni elementare referitoare la mediu și schimbări climatice
  - dezvolta o gândire sistemică, la nivel planetar, și de a înțelege schimbările climatice în context global și conexiunile dintre acestea și alte domenii cum ar fi energia verde, exploatarea iresponsabilă a resurselor naturale, poluarea, industria alimentară, industria extractivă, industria energetică, justiția socială, risipa alimentară, catastrofe naturale etc.;
  - explora / investiga mediul înconjurător și de a relaționa cu factorii de mediu și cu mediile de viață;
  - a lua decizii și de a acționa zi de zi prin raportarea la impactul asupra planetei, adoptând un comportament de protecție și îmbunătățire a calității mediului;
  - a se adapta la fenomene meteo extreme și a răspunde la potențiale dezastre naturale;
  - a înțelege legislația de mediu, a rolului fiecăruia pentru ca să poată demara acțiuni personale relevante;
  - a participa, în viitor, la elaborarea de politici publice cu privire la schimbările climatice și mediu și la dezvoltarea de noi tehnologii care să contribuie la combaterea schimbărilor climatice.

În ceea ce privește conținutul curriculumului, majoritatea inițiativelor abordează cauzele schimbărilor climatice, însă foarte puține se concentrează pe adaptare, atenuare și reducerea impactului acestora. Mai mult, în aproape toate cazurile, accentul cade pe dezvoltarea cunoștințelor și a înțelegerii schimbărilor climatice, însă doar o treime din inițiative sprijină proiectarea și implementarea proiectelor de acțiune climatică.

Ar trebui să se aibă în vedere următoarele lucruri:

- agregarea resurselor educaționale pentru diferite grupe de vârstă pe o platformă comună, astfel încât să fie disponibile pentru toate cadrele didactice;
- stimularea dezvoltării de inițiative locale care răspund nevoilor comunităților. Accentul programelor progresează gradual de la nivel local, în ciclurile primare și gimnaziale, la nivel global, în liceu;
- accent mai mare pe atenuare și adaptare, nu doar pe cauzele schimbărilor climatice.
- programele și resursele educaționale trebuie să aibă o abordare orientată spre soluții și acțiune colectivă în ceea ce privește schimbările climatice, în vederea reducerii anxietății ecologice în rândul elevilor și promovării sentimentului că pot fi agenți ai schimbării;
- accent mai puternic pe dezvoltarea, implementarea și evaluarea programelor de dezvoltare profesională de înaltă calitate pentru cadrele didactice implicate în predarea schimbărilor climatice;
- corelarea inițiativelor și resurselor (inclusiv formarea inițială a profesorilor și dezvoltarea profesională continuă) cu planurile de învățământ primar și gimnazial, pe măsură ce acestea din urmă sunt revizuite.

Bibliografie :

1. ISE (2015). *Descriptivul competențelor cheie europene*. <https://www.ise.ro/wp-content/uploads/2015/04/Competente-cheie-europene.pdf>
2. Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului (2007). *Programe școlare pentru disciplina opțională ecologică și de protecție a mediului – învățământ preșcolar, primar, gimnazial (V-VII)*.
http://programe.ise.ro/Portals/1/Curriculum/Progr_Pri/CD/Educatie%20ecologica%20si%20de%20protectie%20a%20mediului%20prescolar_primar_gimnazial.pdf
3. Ministerul Educației Naționale (2013). *Ordin*.
http://programe.ise.ro/Portals/1/Curriculum/Progr_Pri/CD/Matematica%20si%20stiinte%20in%20societatea%20cu_noasterii_inv%20primar%20si%20secundar.pdf

ACTIVITĂȚILE OUTDOOR ÎN GRĂDINIȚĂ

Profesor Învățămint Preșcolar- Calistru Cristina
Grădinița cu Program Prolungit „Căsuța cu povești” Bistrița, Jud. Bistrița-Năsăud

Educația outdoor este un concept relativ nou în contextul educativ românesc, însă ea începe din ce în ce mai mult să capteze interesul actorilor educaționali din sistemul de învățământ formal. Există numeroase accepțiuni pentru termenul de educație outdoor, însă pentru a da o definiție simplă și pe înțelesul cititorilor, putem spune că această formă de educație se bazează pe învățarea în aer liber. Termenul de educație outdoor, poate include educația pentru mediu, activități recreative, programe de dezvoltare personală și socială, drumetii, aventură, etc.

- *Educația outdoor ofera posibilitatea contactului direct cu natura* – protecția mediului reprezintă un subiect de interes mondial, urbanizarea masivă a produs un efect nociv asupra mediului și prin faptul că oamenii nu constientizează impactul pe care acțiunile lor non-ecologice le au asupra mediului – educația outdoor se desprinde ca o modalitate extrem de benefică pentru schimbarea atitudinilor și comportamentelor față de mediu;

- *Educația outdoor reprezinta o puternica sursă de experiențe de învățare* – un mediu relaxant, liber, fara constrangerile pe care le impun “cei 4 pereti ai unei săli de grupă” poate oferi elevilor nenumărate provocări, astfel că procesul de educare devine puternic, inspirațional și de natură să schimbe comportamente antisociale, să creeze o relație puternică între oameni bazată pe sprijin reciproc;

- *Educația outdoor facilitează procesul de învățare al preșcolarilor care întâmpină dificultăți în acest sens* – cum spuneam mai sus, educația outdoor oferă un climat diferit de învățare ce permite preșcolarilor care în mod usual întâmpină dificultăți de învățare și au un nivel scăzut de performanță școlară, să devină mai motivați, cu mult mai capabili;

- Dezvoltare personală atât al celor care o aplică, cât mai ales al preșcolarilor;

- *Dezvoltarea spiritului de echipă* – conexiunea între elevi, elevi-profesori duce la creșterea gradului de participare activă, creșterea cetățeniei active în rândul ambelor categorii;

- *Educația outdoor ofera nenumărate beneficii fizice, emoționale, mentale ce asigură bunăstarea societății*

Obiectivele generale ale educației outdoor sunt:

- Dezvoltarea abilităților socio-personale: îmbunătățirea muncii în echipă, îmbunătățirea relațiilor sociale, dezvoltarea competențelor de conducere, etc

- Dezvoltarea abilităților de management: organizare, coordonare, evaluare

- Oferirea unui cadru stimulativ de învățare

- Oferă posibilitatea creării unui mediu relaxant și motivant în funcție de problema identificată – permite escaladarea unor nivele înalte de imaginație în vederea obținerii rezultatelor propuse.

EXEMPLE PRACTICE DE INTEGRARE A EDUCAȚIEI OUTDOOR ÎN CADRUL CURRICULEI ȘCOLARE

Integrarea educației outdoor în cadrul curiculei școlare implică diferite etape de la planificarea procesului și până la implementare.

Limbă și comunicare –Vă prezint mai jos câteva exemple:

- punerea în scena a unei povești, după ce în prealabil aceasta a fost citită în sala de clasă – puteți solicita elevilor să schimbe firul epic al poveștii (pentru a evita haosul și dezorganizarea, pregătiți elevii pentru activitate cu o zi înainte, sprijiniți elevii în acest proces, fără însă a interveni în deciziile lor pentru stabilirea unui nou fir epic - activitatea nu presupune o repetiție propriu-zisă, este indicat să lăsați elevii să fie spontani, ei se vor gândi în prealabil cum să schimbe firul epic, însă pentru exemplificare ei vor fi încurajați să improvizeze

- identificați anumite elemente naturale cu care elevii pot scrie: pe pământ, pe pietre sau frunze

- începeți o poveste alegând un obiect din natură (un copac, o floare, etc) și încurajați elevii să continue povestea

- creați împreună cu preșcolarii un loc sau mai multe locuri de citit (atunci când aveți o lectură la clasă puteți merge în acel loc)

- încurajați elevii să compună poezii cu diverse obiecte din jur (copaci, iarba, etc).

- Excursie ABC: Plimbați-vă în jur afară, căutând obiecte care încep cu literele alfabetului. Când zăriți o furnică, cereți elevilor să scrie despre aceasta sau să deseneze o poză cu furnica sub litera A. Vezi câte litere din alfabet poți să acoperi.

- Poveștile Copacilor: Așează grupulețe de copii în liniște o perioadă de timp lângă un copac. Ce sunete aud? De unde vin? Dacă copacul ar putea vorbi, ce povești ar putea spune el? Există o varietate de activități ce pot fi derulate pentru a preda într-un mod inedit această materie, astfel elevii își vor exercita imaginația, creativitatea, vorbirea, exprimarea literară/artistică.

Domeniul științe

Matematica oferă și ea oportunități care mai de care mai diversificate, prin compunerea sau rezolvarea de probleme, elevii sunt puși în situația de a evalua în cifre exacte anumite aspecte, spre exemplu:

- adunați o gramadă de pietre din care profesorul și fiecare elev își vor alege una, compară piatra aleasă de tine cu cea a elevilor, cine are piatra cea mai mare sau piatra cea mai mică.

- scoateți copiii în curtea grădiniței și cere-le să formeze diferite figuri geometrice, astfel vor învăța într-un mod interactiv

- măsurați curtea grădiniței sau poate grădina cu flori, etc.

- Peisaj de Calcul - faceți o plimbare, căutând diferite culori, forme sau obiecte. Cereți elevilor să păstreze o foaie de calcul pe care să noteze obiectele găsite de copii. Faceți simple grafice pentru a reprezenta numerele din categoriile variate. Cum ați descrie zona voastră unei persoane din alt oraș sau țară.

- Clasificări: cereți elevilor să adune 20 sau mai multe frunze pe care le găsesc pe jos, să le sorteze pe grămezi diferite (după culoare, formă, etc). Discutați despre modul cum diferite criterii de clasificare duc la diferite distribuiri de grămezi. Ce criterii folosim pentru a clasifica grupuri de organisme cum ar fi mamiferele, păsările, plantele și insectele? Cum ar putea să se schimbe ordinea noastră dacă am sorta folosind criterii diferite?

Domeniul știință (cunoașterea mediului) – preșcolarul dobândește organizat cunoștințe cu privire plantele și animalele din natura, informații cu privire la mediul înconjurător, la poluare și consecințele acesteia. Valențele educative ale lecțiilor de cunoașterea mediului pot fi puse în valoare prin:

- plantarea și îngrijirea plantelor din grădina școlii, din grădina de legume,
- vizite la grădina zoologică, la grădina botanică,
- participarea elevilor la acțiuni de protecția mediului,
- drumeții în pădure și construire de căsuțe pentru păsările
- fotografierea vietăților din jur (pasări, insecte)
- Urme de animale: căutați urme de animale în nămol, nisip sau zăpadă. Puneți-i pe elevi să-și miște corpul în așa fel încât să lase modele de urme similare cu cele pe care le-au vazut. Cât de dificil este să ne mișcăm ca celelalte animale? Credeți că iepurii, câprioarele sau șoarecii ar avea aceleași probleme de mișcare ca noi?

Arte

Educația plastică și abilitățile practice oferă posibilitatea manifestării depline a creativității și sensibilității copilului. Desenele, colajele, afișe cu mesaj ecologic constituie o îmbinare a esteticului cu informația științifică. Prin aceste activități capătă valoare artistică unele obiecte realizate din materiale refolosibile. Documentați-va, identificați și vizitați împreună cu elevii un monument din comunitatea dumneavoastră, o operă de artă din apropierea localității, încurajați elevii să-și exprime părerea față de obiecte vizitate – ce reprezintă acestea, oferiți-le informații despre autorul/autorii creațiilor. În acest fel elevii își formează vorbirea, exprimarea, creativitatea gândirea analitică și critica.

Educație fizică și sport

Această arie disciplinară se pliază cel mai bine cu acest concept de educație outdoor. Unde altundeva poți ține orele de curs decât în aer liber? Aveți de ales dintr-o varietate de activități sportive- tenis, fotbal, volei, handbal, ping-pong, diferite exerciții fizice, baschet - toate aceste activități contribuie la dezvoltarea fizică și psihică a elevului într-un mod armonios, elevii cu probleme de obezitate vor fi încurajați să ducă un stil de viață sănătos, anumite probleme de sănătate pot fi prevenite printr-o viață activă ce poate fi modelată în timpul orelor de educație fizică și sport.

Educația ecologică

Deseori educația outdoor este confundată cu educația pentru mediu-ecologică, asta pentru că cele două se întâlnesc în aer liber, educația outdoor nu înseamnă numai acest lucru, ea are nenumărate valențe în toate domeniile nu doar în cel al protecției mediului.

Bibliografie:

1. Anghel Diana-Tribuna învățământului
2. Cucoș, C-Doxologia, decembrie 2012
3. Ionescu, M. , Radu, I. (coord)-Didactica Modernă, Editura Dacia, Cluj Napoca, 2001

EGALIZAREA ȘANSELOR, NORMALIZAREA, INTEGRAREA, INCLUZIUNEA PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI

**Canalaș Liliana, Centrul Școlar de Educație Incluzivă „ORIZONT”, Oradea, județul
Bihor, România**

Termenul *egalizarea șanselor* are înțelesul unui proces prin care diversele sisteme ale societății și mediului, cum ar fi serviciile, activitățile, informațiile și documentarea sunt puse la dispoziția tuturor, în particular, persoanelor cu dizabilități (articolul 24 din Regulile Standard).

În Declarația de la Salamanca - articolul 3 – se afirmă că școlile trebuie să includă în procesul de învățământ toți copiii, în egală măsură copiii cu handicap și pe cei superdotați, copiii străzii și pe cei încadrați în muncă.

Egalizarea șanselor trebuie însă precedată de acceptarea diversității. Incapacitatea, dizabilitatea este o dimensiune universală a umanității, este elementul predominant și cea mai recunoscută dimensiune a varietății. Dizabilitatea se pare că este cea mai puternică provocare pentru acceptarea diversității, poate și pentru că este un fenomen „deschis”, gata să „primească” în rândul său pe oricine și oricând, datorită unor întâmplări nefericite.

Acceptarea diversității impune *egalizarea șanselor*, iar aceasta impune la rândul ei, *principiul normalizării*.

Normalizarea este, de fapt, ultima și cea mai puternică lovitură dată modelului educațional bazat pe selecție, separare și segregare, a cărui tratament pedagogic propus are drept criteriu valoric aptitudinile și performanțele intelectuale. Normalizarea sprijină modelul integrării educaționale, bazat pe încrederea în copil și în capacitățile sale, adaptarea școlii la copil, tratament egal, dar bazat pe o pedagogie în care discriminarea pozitivă și simțul suportiv sunt esențiale.

Educația incluzivă este susținută de principiul normalizării și înlesnește integrarea socială a persoanelor cu handicap, integrarea fiind operaționalizarea, mijlocul, modalitatea principală de realizare a normalizării, care este de fapt un ideal, un scop general.

„Integrarea reprezintă unul dintre mijloacele de a obține acceptarea socială și de a ajunge la schimbarea adaptivă a comportamentului” (Wolfensberger, 1983, p. 47). Problema integrării sociale este una din marile probleme ale persoanei cu dizabilități și a familiei acesteia. Integrarea, ca opus al segregării, trebuie să abordeze acele practici și măsuri care să „maximizeze potențialul unei persoane de participare la principalele tendințe ale culturii sale” (ibidem, p. 48).

Incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități se referă, în opinia lui Gherguț (2005, p. 20) la *„schimbarea atitudinilor și practicilor din partea indivizilor, instituțiilor și organizațiilor, astfel încât toate persoanele, inclusiv cele percepute ca fiind „diferite” din cauza unor deficiențe, a apartenenței etnice, condițiilor socioeconomice de viață etc., să poată contribui și participa în mod egal la viața și cultura comunității din care fac parte.* Operațional, acest termen poate fi înțeles și astfel: **nondiscriminare + acțiune pozitivă + incluziune socială”**.

O persoană cu anumite dizabilități se poate spune că este integrată atunci când ea trăiește într-o comunitate în care sunt stabilite anumite norme, o comunitate *„cultural normativă”*, în care se poate manifesta conform vârstei și poate utiliza resursele tipice, normale ale unei comunități: locuri de muncă, spitale, magazine, restaurante etc.

O persoană poate fi considerată ca fiind integrată social dacă aparține comunității și participă activ la viața acesteia, nu prin simpla prezență fizică. (Chelemen I., 2013, p. 313)

Ideea integrării educaționale a copilului cu dizabilități a cunoscut și mai cunoaște încă o dispută între susținătorii educației segregacioniste (în instituții specializate) și susținătorii educației integraționiste (în școli obișnuite, inclusive).

Adepții segregării își motivează poziția prin argumente cum sunt: a) școlile și clasele speciale prezintă avantajul omogenizării grupelor; b) numărul elevilor dintr-o clasă specială este mai mic decât cele dintr-o clasă obișnuită; c) școlile și clasele speciale beneficiază de personal specializat, care poate răspunde adecvat și eficient nevoilor cerințelor educaționale speciale ale unor copii; d) școlile și clasele speciale sunt posesoare ale unor conținuturi, tehnologii didactice specializate,

cea ce oferă eficiența activității de educație și recuperare cu copiii cu dizabilități; e) clasele și școlile obișnuite nu oferă un mediu adecvat de învățare și dezvoltare pentru copiii cu probleme, ele amplifică mai degrabă sentimentul de inferioritate a copilului cu dizabilități; f) prezența acestor copii în clase obișnuite perturbă activitatea grupului de copii „normali”, rupe dinamica internă a acestuia, care răspunde la emulație și competiție; g) Modelul *instituțional* – mai ales în sensul segregării copiilor în instituții separate, de tip azilard – este treptat supus unor critici tot mai severe, deși există destule opinii care apreciază și oportunitatea reabilitării și adaptării acestui model, în mai mare măsură la copil (Vrasmaș T., 1996).

Prin *educație integrată* se pune accentul pe copii și formele de suport pentru aceștia; *educația incluzivă* are ca obiectiv principal adaptarea școlii în general la diversitatea copiilor dintr-o comunitate, presupune un proces de îmbunătățire a instituției școlare vizând valorificarea tuturor resurselor, mai ales a celor umane, pentru a susține participarea la procesul de învățământ a tuturor elevilor din comunitate. „Educația incluzivă presupune un proces permanent de îmbunătățire a instituției școlare, având ca scop exploatarea resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a susține participarea la procesul de învățământ a participarea la procesul de învățământ a tuturor elevilor din cadrul unei comunități” (Vrasmaș, E., Vrasmaș T., 2012, p. 13).

Incluziunea ca obiectiv și acțiune nu aparține doar celor care lucrează în domeniul educației speciale – ea aparține și altor specialiști: psihopedagogi, sociologi, asistenți sociali, medici, psihologi, ingineri etc. În fapt, incluziunea aparține societății în general, o societate în care nu putem să nu includem persoana pentru care vrem *incluziunea* – persoana cu dizabilități.

Incluzivitatea, dacă nu a fost anticipată, trebuie cel puțin acum însoțită de o *educație pentru diversitate* de la copil al adult, pentru a înțelege și accepta diversitatea.

Educația pentru diversitate vizează *educația incluzivă*. Aceasta incumbă atât conceptul de *educație integrată*, cât și conceptul de *educație specială*.

Educația specială ca parte componentă a *educației incluzive* presupune adaptarea procesului de învățământ precum și intervenția specifică (reabilitarea/recuperarea) destinate persoanelor care nu pot atinge standardele de performanță într-un învățământ obișnuit.

Educația specială (Vrasmaș T., 1996, p. 11) nu trebuie identificată cu învățământul special, terenul de implementare al său poate fi orice școală. Educația specială nu trebuie să fie sinonimă cu educația separată. Separarea, segregarea determină scăderea și nu ridicarea standardelor, iar pe de altă parte educația integrată are anumite trăsături normalizatoare care o fac mai eficientă decât educația separată.

Ideea unei educații incluzive a fost susținută și de ideea *normalizării* vieții persoanelor cu handicap, cât și de o acțiune de prevenire a dizabilităților și de atenuare a handicapurilor.

În acest sens o direcție de acțiune în legătură cu persoanele care potențial pot deveni dizabile, este prevenția, prevenirea.

Incluziunea presupune deci prevenție, intervenție precoce, egalizarea șanselor, dar toate aceste acțiuni trebuie precedate sau realizate concomitent cu acțiunea de *recuperare*. (Chelemen I., 2010, p. 99).

Bibliografie:

Gherguț, A., *Sinteze de psihopedagogie specială – Ghid pentru concursuri și examene de obținere a gradelor didactice*, Editura Polirom, Iași, 2005

Chelemen, I., (coordonator), Peter, K., Boroș, D., Perțe, A., Onicaș, R., (2010), *Elemente de psihopedagogie specială*, Editura Universității, Oradea, 2010

Peter, K., Kiss Julien-Ferencz, (coordonatori), *Psihopedagogie specială aplicată*, Editura Universității din Oradea, 2013

Vrasmaș, E., Vrasmaș, T., *Educația incluzivă în grădiniță: dimensiuni, provocări și soluții*, Asociația RENINCO, România, București, 2012

Vrasmaș, T., Daunt, P., Mușu, I., *Integrarea în comunitatea copiilor cu cerințe educative speciale*, București: UNICEF, 1996

*** *Declarația de la Salamanca și direcțiile de acțiune în domeniul educației speciale*, O.N.U., Salamanca - Spania, 7-10 iunie 1994

METODE EDUCATIONALE INOVATOARE

Profesor Cantemir Liliana

Colegiul Național “Ecaterina Teodoroiu” Târgu Jiu, județul Gorj

Motto: “ Mai mult decât a preda, tehnica didactică înseamnă a învăța pentru sine și a facilita învățarea altora.” Bernat S. (2003 p.15-19)

Sistemul de învățământ contemporan este caracterizat prin implementarea de practici de inovare, acestea reprezentând un proces complex de dezvoltare, modernizare și perfecționare. Acest nou tip de învățare, prin introducerea restructurării și reformulării problemelor, duce la creșterea eficienței procesului de instruire și formare a personalității elevului.

Inovațiile în domeniul educației și învățământului pot fi realizate prin schimbarea concepțiilor care stau la baza sistemului de organizare a învățământului de toate nivelurile, a programelor și manualelor școlare, și nu în ultimul rând, schimbările privind relațiile interpersonale (relația profesor-elev), reprezentând înnoiri intenționate și bine fundamentate, datorate noilor cercetări pedagogice științifice.

Metodele inovative de învățare sunt modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, sunt instrumentele didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe, asigurând perfecționarea și optimizarea procesului educațional. Profesorul model, pentru a crea un cadru optim de învățare, trebuie să țină cont de anumite criterii în aplicarea metodelor moderne de învățare, cum ar fi: competențele ce urmează a fi dezvoltate la elevi, nivelul intelectual și capacitățile elevilor, resursele materiale accesibile și gradul de complexitate al conținutului, procesul educativ desfășurându-se într-un cadru activ-participativ, de stimulare a învățării. Metodele inovative presupun învățarea prin comunicare, prin colaborare, producându-se o confruntare de idei, opinii și argumente, bazându-se pe implicarea elevilor directă și activă, pe influența reciprocă și interacțiunea dintre aceștia.

O înnoire dobândește statut de inovație dacă îndeplinește următoarele cerințe:

- are caracter conștient, deliberat, voluntar și programat/planificat, spre deosebire de schimbările spontane;
- presupune schimbări de fond privind strategiile educaționale, modificări de atitudine și mentalități;
- presupune transformări importante și eficiente pe scară largă și de durată;
- presupune modificări substanțiale în proiectarea politicii educaționale.

Dacă inovațiile presupun un factor de masă critică, reprezentând gradul de presiune care se exercită în favoarea schimbării, și un factor de prag critic, respectiv o anumită investiție de resurse umane, temporale etc., atunci putem vorbi de următoarele tipuri de inovații în școală:

1. Inovații materiale, care vizează mediul educativ și echipamentul școlar: sălile de clasă, laboratoarele, cabinetele, mijloacele de învățământ, manualele, cărțile, etc.;

2. Inovații „de concepție”, referitoare la modalitățile de proiectare și organizare a procesului instructiv-educativ, la întregul curriculum școlar și la componentele acestuia: conținutul învățământului, strategiile de predare și învățare, strategiile de evaluare etc.;

3. Inovații legate de conduita interpersonală, care vizează atât rolurile și relațiile dintre cei doi factori ai binomului educațional -educatori și educați-, cât și relațiile stabilite între cadrele didactice (de exemplu, colaborarea pentru realizarea unor cercetări pedagogice, pentru organizarea de cercuri școlare pe arii curriculare sau cu caracter interdisciplinar, pentru creșterea randamentului școlar, etc.), relațiile dintre educatori, educați și personalul administrativ ș.a.m.d.

Spre deosebire de predarea tradițională, care se concentrează în principal pe cât de multe cunoștințe se pot transmite elevilor, modalitățile inovatoare de predare prin utilizarea de noi strategii de predare care se concentrează mai mult pe elevi, încurajându-i să se alătore în mod proactiv și să interacționeze cu colegii lor și cu tine – profesorul în timpul lecțiilor. Elevii vor trebui să lucreze mai mult, dar într-un mod care să le răspundă mai bine nevoilor și să-i ajute să evolueze rapid.

În următorul tabel sunt exemplificate 11 metode de predare inovatoare:

1	Lecții interactive	lecțiile cu un singur sens sunt foarte tradiționale și uneori epuizante pentru profesori și elevii lor, fiind necesară crearea unui mediu în care elevii se simt încurajați să vorbească și să-și exprime ideile.
2	Utilizarea tehnologiei de realitate virtuală	reprezentată printr-o lume complet nouă în sala de clasă. La fel cum stau într-un cinema 3D sau joacă jocuri VR, elevii se pot scufunda în spații diferite și pot interacționa cu obiecte „reale” în loc să vadă lucruri pe ecrane plate.
3	Folosirea inteligenței artificiale în educație	îi ajută pe profesori să-și reducă volumul de muncă, să personalizeze cursurile și să instruiască elevii mai eficient (ex: detectarea plagiatului, scorul și evaluarea automată, etc.). Folosirea AI nu înseamnă că aceasta face totul și înlocuiește profesorul.
4	Învățare combinată	o metodă care combină atât formarea tradițională în clasă, cât și predarea online de înaltă tehnologie (ex: predarea on-line din perioada pandemiei Covid 19), oferind , atât profesorilor , cât și elevilor, mai multă flexibilitate pentru a crea medii de studiu eficiente și a personaliza experiențele de învățare.
5	Învățare bazată pe proiecte	le permite elevilor să rezolve probleme din lumea reală și să vină cu noi soluții pe o perioadă mai lungă, făcând orele mai distractive și mai captivante, în timp ce elevii învață conținut nou și își dezvoltă abilități precum cercetarea, lucrul independent și cu alții, gândirea critică etc. Studiarea în acest fel poate duce la o mai bună implicare și înțelegere, le poate stârni creativitatea și poate promova învățarea pe tot parcursul vieții.
6	Învățare bazată pe anchetă	profesorul, în loc să susțină o prelegere, începe lecția oferind întrebări, probleme sau scenarii, incluzând, de asemenea, învățarea bazată pe probleme; în acest caz, profesorul este mai degrabă un facilitator, nu un lector. Elevii trebuie să cerceteze subiectul în mod independent sau în grup pentru a găsi un răspuns. Această metodă îi ajută să dezvolte foarte mult abilitățile de rezolvare a problemelor și de cercetare.
7	Clasă inversată	înainte de curs, elevii trebuie să vizioneze videoclipuri, să citească materiale sau să cerceteze pentru a avea unele cunoștințe de bază. Timpul de clasă este dedicat efectuării așa-numitelor „teme” făcute de obicei după oră, precum și discuțiilor de grup, dezbaterilor sau altor activități conduse de elevi. Această strategie se concentrează pe elevi și îi poate ajuta pe profesori să planifice mai bine învățarea personalizată și să evalueze performanța elevilor.
8	Predarea de la egal la egal	elevii înțeleg și stăpânesc mai bine cunoștințele atunci când le pot explica clar. Atunci când prezintă lecția, ei sunt nevoiți în prealabil să o învețe pe de rost și să predea tot ceea ce își amintesc, dar, pentru a-și învăța colegii, ei trebuie să înțeleagă problema în detaliu. Elevii pot prelua conducerea acestei activități alegându-și domeniul de interes din cadrul subiectului. Oferirea acestui tip de autonomie îi ajută pe elevi să dezvolte un sentiment de

		proprietate asupra materiei și responsabilitatea de a o preda corect.
9	Feedback de la colegi	furnizarea și primirea de feedback constructiv, abilitate esențială pe care elevii trebuie să o învețe.
10	Predare încrucișată	combină experiența de învățare atât în sala de clasă, cât și într-un loc din exterior (ex: se explorează conceptele în școală, apoi se organizează o vizită într-un anumit loc unde se demonstrează cum funcționează acel concept într-un cadru real).
11	Predare personalizată	adaptează procesul de învățare al fiecărui elev, acordarea de mai mult timp pentru planificare și pregătire ajutându-i pe elevi să învețe în funcție de interesele, nevoile, punctele forte și punctele lor slabe, pentru a obține rezultate mai bune (ex: activitățile de grup sunt grozave pentru cei extrovertiți, dar pot fi coșmaruri pentru elevii super introvertiți).

Beneficiile metodelor inovative de învățare:

1. Încurajează cercetarea – încurajând elevii să exploreze și să descopere lucruri și instrumente noi pentru a-și îmbunătăți performanțele;
2. Îmbunătățirea abilităților de rezolvare a problemelor și de gândire critică – permițând elevilor să învețe în propriul ritm și provocându-i să găsească noi modalități de a aborda o problemă, în loc să găsească răspunsuri deja scrise în manuale;
3. Adoptarea mai multor abilități soft – folosind instrumente mai complexe în clasă pentru a-și termina munca, elevii învață lucruri noi și le este stimulată creativitatea. De asemenea, atunci când fac proiecte individuale sau în grup, elevii știu să-și gestioneze timpul, să prioritizeze sarcinile, să comunice și să lucreze mai bine cu ceilalți;
4. Verificarea cunoștințelor și înțelegerii elevilor – notele și examenele pot spune ceva, dar nu totul, despre capacitatea de învățare și cunoștințele unui elev. Ideile de predare inovatoare le permit profesorilor să monitorizeze orele și să știe mai bine cu ce se luptă elevii lor pentru a găsi soluțiile cele mai potrivite;
5. Îmbunătățirea autoevaluării – cu ajutorul metodelor inovative ale profesorilor, elevii pot înțelege ce au învățat și ce le lipsește. Descoperind ceea ce ar mai trebui să știe, ei pot înțelege de ce este necesar să învețe anumite lucruri și să devină mai dornici să o facă;
6. Însuflețirea sălilor de clasă – sălile de clasă nu trebuie să fie pline de vocea profesorilor sau de o tăcere incomodă. Metodele de predare inovatoare oferă elevilor ceva diferit de care să se entuziasmeze, încurajându-i să vorbească și să interacționeze mai mult.

Prin urmare, reforma învățământului reprezintă o inovare macroeducațională care acționează asupra macrosistemului, adică asupra tuturor componentelor structurale și funcționale ale învățământului, vizând restructurarea integrală a obiectivelor, structurilor, conținuturilor și strategiilor educației, pe baza următoarelor schimbări:

- schimbarea orientării sistemului educațional;
- schimbarea structurii sistemului educațional;
- schimbarea conținutului procesului educațional.

Pe de altă parte, inovarea microeducațională reprezintă o schimbare pedagogică la nivelul componentelor sistemului instructiv-educativ, îmbunătățirea practicii educaționale în unitățile de

învățământ, potrivit cerințelor reformei (de exemplu, noi planuri de învățământ, noi programe școlare, noi resurse metodologice, noi mijloace de învățământ, noi tipuri de relații educative, etc.).

Între cele două forme ale inovației se stabilește o legătură strânsă, în sensul că reforma învățământului nu este posibilă în absența inovației microeducaționale relevante, sistematice și coerente, iar pe de altă parte, acestea sunt jalonate de liniile generale ale reformei. Pentru perfecționarea instruirii și formării și pentru realizarea reformei învățământului, este necesar să se elaboreze strategii de difuziune, extindere, generalizare și implementare a inovațiilor realizate în anumite „puncte” ale sistemului de învățământ, întrucât ele nu pot apărea dintr-o dată în întreaga rețea educațională.

Ritmul dezvoltării social-economice, cerințele de forță de muncă, schimbările de știință și tehnică, noile orientări culturale, politice și valorice sunt câțiva din factorii care solicită și determină tendințele și practicile de inovare a învățământului. Aplicarea cu regularitate a metodelor inovative, duc în timp la rezultate superioare, relaționări heterogene mai pozitive, motivație intrinsecă mai mare, respect de sine mai crescut și dezvoltă abilități sociale deosebite, solicitate de piața muncii.

Însă, în vederea producerii, acceptării, introducerii și generalizării inovațiilor educaționale, se impune realizarea unei pregătiri adecvate, teoretice și practice, a cadrelor didactice, în cadrul celor două subsisteme de pregătire și perfecționare a lor: cel al formării inițiale și cel al formării continue.

Bibliografie:

- * Cazacu, Aculin: Sociologia educației, Editura Hiperion XXI , București, 1992;
- * Ionescu, Miron: Inovația în educație și în învățământ, în revista „Învățământul primar” nr.2-3/2003, Editura Miniped, București;
- * Marin, Stoica: – Pedagogie și Psihologie pentru examenele de definitivare și grade didactice; Editura Gheorghe Alexandru, Craiova, 2002;
- * Vlăsceanu, Lazăr: Decizie și inovație în învățământ, E.D.P., București, 1979;
- * ahaslides.com/ro/blog/15-innovative-teaching-methods.

METODE MODERNE UTILIZATE IN ACTIVITATILE DIN GRADINITA

Profesor pentru învățământul preșcolar: Căprărescu Vsilica,

Grădinița nr.94 ,sector 6 București

Un rol important in activitățile creatoare desfășurate cu copiii îl are imaginația. Preșcolăritatea este prima perioada in care copilul își manifesta și își dezvoltă aptitudinile. Domeniile muzicii, ale desenului, ale picturii, colajului, pirogravurii, modelajului, lecturii după imagini, jocurile de rol și de creație sunt abordate cu dezinvolțura, plăcerea deosebită oferindu-i ocazii de a trăi satisfacția.

Imaginația interacționează cu memoria, cu gândirea, cu limbajul. Ea este proprie numai omului, prin intermediul ei sfera cunoașterii umane se lărgeste mult și se poate realiza unitatea între trecut, prezent și viitor.

Dezvoltarea imaginației depinde foarte mult și în mare măsură de nivelul limbajului. La preșcolar are loc o adevărată explozie a imaginației.

Jocul și învățarea oferă copilului numeroase ocazii de a-și combina și recombina reprezentările de care dispune. În timpul jocului nu există oameni mai serioși decât copiii mici: jucându-se ei nu numai că râd, dar trăiesc și emoții profunde, se bucură ori suferă. Copilul imaginează și creează multe lucruri: ascultând povești, basme, povestiri el reconstruiește mental momentele narațiunii, amplifică sau diminuează structurile inițiale, multiplică sau omite numărul de elemente structurale. Acum se dezvoltă capacitatea copilului de a integra psihicul în real.

Convorbirile, povestirile, repovestirile, memorizările, jocurile didactice contribuie la combinarea de imagini și idei, la stârnirea interesului pentru nou, la lărgirea orizontului de cunoaștere, la valorificarea tuturor disponibilităților angajate în dezvoltarea capacității de a vorbi. Imaginația reproductivă și imaginația creatoare sunt forme active și voluntare de prelucrare a unui material cognitiv divers: imagini, idei, capacități de figurare etc. Imaginația colorează exprimarea, contribuie la stimularea spiritului de creație, la dezvoltarea memoriei vizuale, la formarea unor deprinderi de vorbire expresivă, la descrierea și interpretarea nuanțată și originală a conținutului unor povești ascultate anterior, imagini din tablouri, diafilme,

diapozitive, desene, fotografii, la crearea unor povestiri scurte după modelul dat. Creativitatea verbala este surprinzătoare chiar la aceasta vârstă.

Când termenul îi lipsește din încercări de versificare chiar dacă utilizează cuvinte fără sens, pentru a rima. Apoi apare povestirea expresivă în construirea de povești, teatru de păpuși, dramatizări cu text creat și cu tema dată.

La vârsta preșcolară, copiii sunt atrași de formele complexe de artă, film, desen animat, serbări ce cuprind scenete, dans, recitare, muzică instrumentală, cor, balet, arta deghezării, printre ei putându-se identifica de pe acum viitori actori, dansatori, cântăreți etc.

Problema creativității individuale și colective este de natură să fie mai atent studiată și cercetată. Copiii se imită unii pe alții, copiază desenul vecinului, apar creații originale, povești noi după consultarea colegilor de grupă. Există și metode specifice de stimulare a creativității de grup: Brainstorming, Gordon, Sinectica; dar mai greu accesibile vârstei preșcolare. Desenele colective, machetele, colajele, serbările și spectacolele grupei, pot amplifica potențele creatoare ale indivizilor și colectivului în ansamblu.

Bibliografie:

1. Cerghit, Ioan, Metode de învățământ, Editura Polirom, Iași, 2006;
2. Cerghit, Ioan, Metode de învățământ, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1980;

Dezvoltarea potențialului creativ al elevilor prin apelul la metode interactive

Prof. Căpriță Paraschiva
Colegiul Economic „Regele Mihai I” Buzău

MOTO:

„Pretutindeni unde există un sistem educativ tradițional, verificat timp îndelungat și despre care se credea că este suficient ca din timp în timp să i se aducă unele îmbunătățiri, unele adaptări semiautomate, acest sistem suscită o avalanșă de critici și sugestii care adesea ajung să pună în discuție sistemul în ansamblul său. O parte a tineretului se revoltă contra modelelor pedagogice și a tipurilor instituționale care îi sunt impuse, fără să fie ușor de delimitat rolul exact care îi revine acestei probleme în neliniștile difuze și izbucnirile sale de revoltă”

(Jinga, I. Negreț, Învățarea eficientă, 1994)

Transformările actuale din domeniul învățământului impun un nou concept de instruire a cadrelor didactice, scopul căruia este formarea unor profesioniști de o înaltă cultură pedagogică.

Metodele moderne de predare – învățare - evaluare oferă o ocazie benefică de organizare pedagogică a unei învățări temeinice, ușoare și plăcute, și în același timp cu un pronunțat caracter activ-participativ din partea elevilor, cu posibilități de cooperare și de comunicare eficientă. Folosirea sistematică a metodelor moderne, presupune desfășurarea unor relații de comunicare eficientă și constructivă în cadrul cărora, toți cei care iau parte la discuții, să obțină beneficii în planurile: cognitiv, afectiv-motivațional, atitudinal, social și practic aplicativ.

Folosirea metodelor moderne de predare-învățare-evaluare nu înseamnă a renunța la metodele tradiționale ci a le actualiza pe acestea cu mijloace moderne.

La finalul activităților moderne de predare-învățare-evaluare rezultatele școlare nu se referă numai la achizițiile elevilor în domeniul cognitiv, cunoștințe, priceperi, capacități, abilități și la întregul spectru de comportamente care contribuie la dezvoltarea personalității elevului: comportamente școlare din plan afectiv și psihomotor, unele rezultate școlare, unele rezultate extrașcolare cu influență directă asupra rezultatelor școlare.

Cercetări efectuate în ultimii ani arată că pasivitatea din clasă (înțeleasă ca rezultat al predării tradiționale, în care profesorul ține o prelegere, eventual face o demonstrație, iar elevii îl urmăresc) nu produce învățare decât în foarte mică măsură.

De ce metode de învățare activă?

- creează comportamente ce denotă participarea;

- facilitează învățarea în ritm propriu;
- stimulează cooperarea, nu competiția;
- sunt atractive;
- pot fi abordate din punctul de vedere al diferitelor stiluri de învățare.

Învățarea activă înseamnă, conform dicționarului, procesul de învățare calibrat pe interesele/nivelul de înțelegere /nivelul de dezvoltare al participanților la proces. În cadrul învățării active, se pun bazele unor *comportamente*, de altfel observabile:

***comportamente ce denotă participarea** (elevul e activ, răspunde la întrebări, ia parte la activități);

***gândirea creativă** (elevul are propriile sale sugestii, propune noi interpretări);

***învățarea aplicată** (elevul devine capabil să aplice o strategie de învățare într-o anumită instanță de învățare);

***construirea cunoștințelor** (în loc să fie pasiv, elevul îndeplinește sarcini care îl vor conduce la înțelegere).

Printre metodele care activează predarea-învățarea sunt și cele prin care elevii lucrează productiv unii cu alții, își dezvoltă abilități de colaborare și ajutor reciproc. Ele pot avea un impact extraordinar asupra elevilor datorită denumirilor foarte ușor de reținut, caracterului ludic și oferind alternative de învățare cu “priză” la copii.

Metodele și tehnicile interactive de grup se clasifică, după funcția principală didactică în :

a) Metode de predare –învățare interactivă în grup :

- *metoda predării / învățării reciproce*(*Reciprocal teaching – Palinscar*)
- *metoda “mozaicului”*(*Jigsaw*)
- *citirea cuprinzătoare*
- *metoda “Cascadei”*(*Cascade*)
- *metoda învățării pe grupe mici*(“*STAD - Student Teams Achievement Division*”)
- *metoda “turnirului între echipe”*(“*TGT - Teams/Games/Tournaments*”)
- *metoda “Piramidei”*
- *învățarea dramatizată*

b) Metode de fixare și sistematizare a cunoștințelor și de verificare :

- *hartă cognitivă / conceptuală*
- *matricele*
- *”Lanțurile cognitive”*

- „Scheletul de pește”
- diagrama cauzelor și a efectului
- ”Pânza de păianjen”
- ”Tehnica florii de nufăr”
- ”Cartonașe luminoase”

a) Metode de rezolvare de probleme prin stimularea creativității :

- ”Brainstorming”
- ”Explozia stelară”
- ”Metoda pălăriilor gânditoare”
- ”Caruselul”
- ”Masa rotundă”
- interviul de grup
- studiul de caz
- ”Incidentul critic”
- ”Phillips 6/6”
- ”Tehnica 6/3/5”
- ”Controversa creativă”
- ”Tehnica acvariului”
- ”Tehnica focus-grup”
- ”Patru colțuri”
- ”Metoda Frisco”
- ”Metoda Delphi”

d) Metode de cercetare în grup :

- tema / proiectul de cercetare în grup
- experimentul pe echipe
- portofoliul de grup

Bibliografie:

- 1) Cerghit, I., (coord) „Prelegeri pedagogice, Ed. Polirom, Iași, 2001;
- 2) Cosmovici, A., Iacob, L., „Psihologie școlară”, Ed. Polirom, Iași, 1998;
- 3) Ionescu, M., „Didactica modernă”, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2001;

Rolul metodelor inovatoare în predarea eficientă

Prof. Căpriță Paraschiva
Colegiul Economic „Regele Mihai I” Buzău

Procesul instructiv-educativ în școala românească se confruntă cu foarte multe aspecte critice. Mentalitatea majorității elevilor din țara noastră, dar și a părinților lor privind educația și rolul acesteia în formarea unei cariere s-a schimbat în ultimii ani. Respectul pentru școală și pentru tot ceea ce reprezintă aceasta pentru un popor s-a diminuat pe măsură ce sistemul de învățământ românesc a început să plutească în derivă, bulversând, prin permanentele schimbări, elevi, profesori, părinți. Printre cauzele principale amintesc: programele supraîncărcate, manualele necorespunzătoare, lipsa dotărilor pe măsura cerințelor actuale, iar la capătul a multor ani de școală faptul că mulți dintre absolvenți intră direct în șomaj.

A preda nu este sinonim cu a spune, eventual a dicta și a cere lecția viitoare restituirea verbală a celor spuse. Formalismul - notează Skinner - se naște tocmai din echivalarea facilă între „a preda” și „a spune”. A preda înseamnă:

- a prezenta fapte, exemple, modele, exponate, decupaje din realitate;
- a propune elevilor o activitate asupra acestora, adică a-i conduce să le analizeze, să le compare etc.;
- a extrage apoi esențialul care să se condenseze în definiții, legi, principii, reguli;
- a organiza și îndruma actul de învățare;
- a face operante cunoștințele în exerciții, activități aplicative.

Mijloacele de transmitere a informației sunt în școală - exemplul, modelul, decupajul din realitate, schema, definiția, regula, textul descriptiv etc. Pe scurt, oferta de informație a predării cuprinde date concrete și verbale. Problema care se pune: cum vom organiza procesul de predare? Cui vom reuși să întrușchimbăm noțiunea - care este o abstracție - în exemple, imagini, explicații verbale, demonstrații experimentale etc., pentru ca la capătul secvenței de instruire elevul să ajungă la noțiunea scontată? Încă de la vârstă preșcolară, copilul decupează categorii de obiecte din mediu: fruct, mobilă, automobil etc. Se operează, de fapt, cu pre-concepte, cu prototipuri, care reunesc exemplarul tip al unui grup de obiecte. Școala restructurează aceste pre-noțiuni, substituindu-le concepte științifice.

Procesul de predare-învățare poate fi considerat ca o formă specifică de comunicare și în consecință poate fi examinat prin prisma modelelor oferite de teoria comunicării. Notăm că reușita actului pedagogic este dată în bună măsură de succesul actului de comunicare, ceea ce presupune anumite cerințe precise pentru lecția orală, pentru dezbaterile sau convorbirile etice, pentru elaborarea manualului etc.

Comunicarea însăși este o relație; ea presupune - cum s-a spus - un cod interiorizat comun, care este în mod curent limba, împreună cu mijloacele nonverbale de expresie (mimica, gesturile etc.). Comunicarea dintre profesor și elev se face pornind de la niveluri diferite de dezvoltare a gândirii. Structura logico-formală a gândirii, proprie adultului, este încheierea unei întregi evoluții.

Este un loc comun în pedagogie a spune că logica celui care știe (predă) nu este aceeași cu logica celui care învață. Cel care știe - în cazul nostru, profesorul - este tentat să prezinte lucrurile în formă finită, condensată, mai ales deductivă; cel care învață (elevul) preferă procedeul inductiv, segmentarea materiei în pași mai mici, cu reveniri la părțile dificile. Există apoi ritmuri diferite de asimilare în clasă, după cum există nivele diferite de inteligență școlară și sânguință (motivare).

Pornind de la ipoteza de lucru că aspectul primordial cu care se confruntă atât părinții, cât și profesorii în ziua de astăzi este acela că elevii nu sunt motivați să învețe, putem observa următoarele aspecte: intervine, pe de o parte, atitudinea unora dintre părinți care prezintă dezinteres față de educarea și formarea propriilor copii, iar pe de altă parte, atitudinea față de unele materii studiate în școală. Majoritatea elevilor sunt motivați doar prin notele obținute și nu pentru a-și desăvârși educația. La ora actuală lipsa motivației elevilor se datorează și lipsei unor modele pozitive, a unor reale valori, mass-media cu o influență atât de puternică azi în societatea noastră, prezentând prin toate mijloacele false personalități (modele).

Dacă profesorul își adaptează continuu strategia la particularitățile colectivului de elevi, folosește metode activ-participative, are permanent o comunicare eficientă cu elevii, îi stimulează și îi încurajează, atunci elevii ar fi mai receptivi, mai interesați, iar motivarea lor pentru participarea la activități ar crește.

Metodele interactive alese pentru a verifica ipoteza de lucru sunt: scrierea liberă, masa rotundă simultană și ciorchinele.

Scrierea liberă este „o metodă utilizată în vederea formării capacității elevilor de a reflecta și de a învăța, prin exprimarea în scris a gândurilor, a ideilor pe care le au despre o anumită temă indicată de profesor” (Dorin Opreș, Monica Opreș, *Metode active de predare-învățare*, p.20-22). Atunci când tema este vastă ea poate fi împărțită pe mai multe secvențe sau subiectul se poate alege de către elevi. Metoda este realizată cu clasa întreagă, într-un timp dat (3-4 minute), în acest interval elevii fiind rugați să scrie pe o foaie tot ce le vine în minte în legătură cu subiectul și fără să acorde atenție ortografiei sau semnelor de punctuație.

Acest demers are rolul de a anula inhibiția în ceea ce privește exprimarea, demonstrându-le că pot aborda subiectul propus. În continuarea scenariului didactic, fiecare elev citește colegului de bancă ceea ce a scris cu scopul de a clarifica ideile și eventual, de a primi anumite sugestii. Modelul îl poate oferi profesorul, ascultând ce a scris unul dintre elevi și dialogând cu el pe această temă. Fiecare elev citește ceea ce a scris, în fața clasei, iar dacă activitatea se desfășoară pe grupe de elevi,

moderatorul fiecărei grupe. Evaluarea ideilor se poate face de către ceilalți colegi sau de către profesor. Dacă tema propusă necesită mai mult timp, activitatea se poate desfășura pe mai multe ore de curs.

Avantajele utilizării metodei sunt: stimulează exprimarea în scris a elevilor; înlătură inhibițiile anumitor elevi față de retorică; contribuie la dezvoltarea spiritului critic prin evaluarea ideilor celorlalți colegi; implică lucrul în echipă, sporind comuniunea între membrii clasei.

Dezavantajele utilizării metodei sunt: necesită cunoașterea unor aspecte ale subiectului propus; prin „libertatea” ortografică poate întârzia corectarea unor greșeli; îi dezavantajează într-o anumită măsură pe elevii cu aptitudini de exprimare orală, însă ei pot fi moderatori ai grupelor; se pot strecura greșeli în ceea ce privește adevărurile de credință.

Masa rotundă simultană este metoda didactică interactivă prin care fiecare elev este solicitat să-și exprime punctul de vedere asupra temei sau problemei aflate în discuție. Clasa este împărțită în grupe formate din mai mulți elevi. Fiecare grupă se va așeza la masă și vor primi de la profesor o foaie de hârtie pe care fiecare va trece pe rând opinia referitoare la tema în discuție. Timpul de lucru este de câteva minute, iar apoi opiniile sunt citite de către un membru al grupeii sau de către profesor. Acesta ajută prin întrebări fie la clarificarea unor puncte de vedere, fie la obținerea celor mai bune soluții pentru problemele discutate.

Avantajele utilizării metodei sunt: stimulează exprimarea liberă; fiecare elev își poate spune punctul de vedere; prin faptul că nu este menționat numele se înlătură frica de răspunsuri eronate.

Dezavantajele utilizării metodei sunt: pot apărea puncte de vedere greșite referitoare la fapte morale sau la învățăturile de credință; analiza opiniilor exprimate poate descuraja activitățile ulterioare.

Ciorchinele este o metodă de predare-învățare care poate fi folosită individual sau în grup, ce urmărește stimularea gândirii libere, realizarea conexiunilor între idei, pe baza găsirii altor sensuri sau conotații ale acestora.

Etape în utilizarea metodei:

- scrierea unui cuvânt sau a unei propoziții-nucleu;
- găsirea unui cuvânt sau a unei sintagme în legătură cu un cuvânt-nucleu;
- trasarea unor linii de la cuvântul-nucleu către celelalte cuvinte noi;
- completarea schemei până la expirarea timpului.

Activitatea poate fi organizată individual și fiecare elev va adăuga un nou cuvânt, având grijă să nu fi fost scris de către alt coleg, sau pe grupe, fiecare grupă realizând un ciorchine pe care îl prezintă moderatorul celorlalte grupe de elevi. Profesorul poate aduce anumite informații prin care să-i ghideze pe elevi, în cazul acesta ei realizând un ciorchine semidirijat.

Avantajele utilizării metodei sunt: dezvoltarea gândirii prin stabilirea conexiunilor între idei; cunoașterea celorlalți colegi prin observarea cuvintelor pe care le adaugă sau prin legăturile pe care le stabilesc între cuvinte; activitatea creează un mediu antrenant, competitiv ceea ce o face foarte plăcută elevilor; prin ea, profesorul poate ajunge să-și cunoască foarte bine elevii, cel puțin din punctul de vedere al gândirii asupra unor probleme-cheie.

Dezavantajele utilizării metodei sunt: scrierea unor cuvinte fără legătură, sau apariția unor cuvinte nepotrivite ceea ce poate atrage dezaprobarea din partea colegilor de clasă; uneori pot apărea conexiuni între idei ce pot isca dezbateri, ceea ce depășește limita de timp acordată.

Concluziile care se pot trage sunt următoarele: în cadrul sistemului educațional, metodologia didactică trebuie să se adapteze permanent conținuturilor curriculare, precum și necesităților specifice elevilor, dar și transformărilor societății. Ea trebuie să fie deschisă schimbărilor continue ale procesului instructiv-educativ. O metodă nu este bună sau rea în sine, ci depinde întru totul de contextul în care este folosită, de fiecare disciplină în parte, de calitățile pedagogice ale profesorului, dar și de disponibilitățile elevului. Sunt necesare anumite cerințe pe care metodologia didactică trebuie să le îndeplinească astfel încât ea să răspundă eficient nevoilor contemporane:

- folosirea metodelor activ-participative care implică foarte mult elevul și ajută la dezvoltarea structurilor cognitive ale acestuia;
- combinarea diferitelor metode didactice, renunțarea la o metodă dominantă, astfel încât să putem răspunde caracteristicilor fiecărei clase de elevi;
- integrarea în ansamblul metodologic al unor mijloace de învățământ potrivite metodelor noi de predare-învățare (calculatorul, diferite aplicații precum Power Point, etc);
- atenuarea rolului dominant al profesorului și accentuarea comunicării elev-elev și elev-profesor, precum și dezvoltarea capacității elevului de a învăța prin participare la actul de predare;
- sublinierea componentei educative a procesului de învățământ prin implicarea elevilor în activități de acest gen.

Predarea eficientă, în accepție constructivistă, așază elevul în centrul propriei sale formări și valorifică permanent experiențele pe care le are, ținând de mediul său școlar sau exterior, în vederea modelării propriului plan de viață și de integrare în societate. Așadar, predarea eficientă antrenează elevul într-o învățare constantă, cu minim de efort și maxim de calitate, permițând acestuia ca la sfârșitul orei să plece cu peste 80% din lecție învățată din clasă.

Bibliografie:

1. Opreș, Dorin, Opreș, Monica, *Metode active de predare-învățare*, Editura Sf. Mina, Iași, 2006
2. Pamfil, Alina, *Structuri didactice deschise*, Editura Paralela 45, Pitești, 2009

COMUNICAREA ȘI REUȘITA SOCIALĂ

Caraman Liliana, Liceul Teoretic

Ion Creangă, Tulcea

“Capacitatea de a exprima o idee este tot atât de importantă ca ideea însăși”, spunea
finanțistul Bernard Baruch

Comunicarea este un element de bază al existenței umane fără de care aceasta nu s-ar derula , ea acționând ca intermediar între noi și ceilalți, dar și ca oglindă, îndeplinind importanta funcție de control. Comunicarea reprezintă schimbul de informații, în timp ce relația de comunicare cu mediul înconjurător este cea mai importantă condiție pentru sănătatea psihică.

Comunicarea reprezintă un mod de interacțiune psihosocială a oamenilor, realizată prin limbaj sau prin alte coduri, în scopul transmiterii de informații sub formă de mesaje, știri, semne, texte ori gesturi simbolice. Acest ansamblu de acțiuni este efectuat între cel puțin doi interlocutori, respectiv emițătorul și receptorul.

Comunicarea presupune interacțiune socială, prin intermediul modurilor de comportare înnăscute sau dobândite, precum și existența unor semnale verbale sau nonverbale care sunt emise și recepționate, conștient sau inconștient.

Se pot identifica **două dimensiuni** ale acestui proces, respectiv:

➤ **dimensiunea relațională:**

- un nivel redus de comunicare determină o relație superficială, formală;
- o comunicare eficientă determină o relație profundă, serioasă.

➤ **dimensiunea comunitară:** la școală, grupul de prieteni, locul de muncă, familia, orice formă de microcomunitate.

Orice atitudine pe care o abordăm comunică ceva despre noi și determină, conștient sau inconștient, o reacție de răspuns din partea celorlalți, putând fi factor declanșator și susținător constant al procesului de evoluție socială. Importanța fenomenului a determinat elaborarea unor reguli care formează:

Decalogul comunicării

1. Nu poți să nu comunici.
2. A comunica presupune cunoaștere de sine și stimă de sine.
3. A comunica presupune conștientizarea nevoilor celuilalt.

4. A comunica presupune a ști să ascuți.
5. A comunica presupune a înțelege mesajele.
6. A comunica presupune a da feed-back-uri.
7. A comunica presupune a înțelege personalitatea unei relații.
8. A comunica presupune a ști să-ți exprimi sentimentele.
9. A comunica presupune a accepta conflictele.
10. A comunica presupune asumarea rezolvării conflictelor.

Orice comunicare presupune o structură precisă ce cuprinde trei elemente de bază: emițătorul, cel de la care pornește inițial comunicarea, mesajul fie el verbal, non-verbal, direct sau indirect și receptorul, cel care recepționează mesajul. Pe parcursul comunicării, partenerii își pot schimba rolurile receptorul devenind emițător și invers. De cele mai multe ori se interpun între emițător și receptor o serie de factori perturbatori, tocmai de aceea, pentru asigurarea unei comunicări eficiente, nedistorsionate, se impune ca:

❖ **emițătorul:**

- să cunoască resursele de receptare ale receptorului și să folosească un limbaj expresiv, accesibil acestuia;
- să-i ofere mesaje pe care să le înțeleagă;
- să-i ofere elemente suplimentare de înțelegere a mesajului.

❖ **mesajul:**

- să fie clar, explicit;
- să fie convingător, adecvat, obiectiv;
- să fie concis, complet, de calitate;
- să aibă un suport adecvat conținutului.

❖ **receptorul:**

- să fie receptiv;
- să fie interesat;
- să fie flexibil

În comunicare se folosesc următoarele canale

- Canale tehnologice : telefoane, casetofoane, computere, video, pager, radio
- Canale scrise : scrisori, rapoarte, afișiere, memo-uri, formulare, cărți, reviste, ziare;
- Canale fata-n fata conversații, interviuri, întâlniri, prezentări, cursuri, lecturi

Comunicarea este o componentă indispensabilă și în ceea ce privește orientarea spre o carieră și alegerea ei, fiind modalitatea optimă prin intermediul căreia putem face cunoscute celorlalți calitățile, cunoștințele, abilitățile noastre, în funcție de care suntem sau nu acceptați, apreciați. Toate acestea pot fi comunicate prin:

- Limbajul verbal
- Limbajul scris
- Mimică și gesturi
- Postură
- Vestimentație

Limbajul nonverbal

Comunicarea nonverbală este realizată atunci când informația este codificată și transmisă printr-o diversitate de semne legate direct de postura, mișcarea, gesturile, mimica, înfățișarea partenerilor. Din punct de vedere ontogenetic, comunicarea nonverbală s-a dovedit extrem de precoce, datorită caracterului ei înnăscut.

Dimensiunea nonverbală a comportamentului este puternic implicată în construirea condițiilor interacțiunii, astfel privirea orientarea corpului, poziția și distanța dintre parteneri sunt esențiale în începerea, susținerea și oprirea unei comunicări. Este determinată structura interacțiunii, influența conținutului comunicării, precum și capacitatea de a cunoaște partenerul.

Distanța dintre parteneri

Zona aferentă unui individ a fost și este un domeniu de disputat și de apărut. La oameni, acest teritoriu corespunde: tribului, familiei sau personal. Comunicarea poate fi în mod vizibil influențată, în principal, de cercul pe care fiecare individ îl trasează inconștient în jurul său odată cu stabilirea gradelor de libertate, cine și în ce condiții poate trece de limita imaginar trasată. Distanțele diferă de la o cultură la alta ea fiind strâns legată de personalitatea și cultura individului. Se pot distinge patru zone de distanță, respectiv:

- **Distanța intimă.** Această zonă măsoară aproximativ 60 cm, de la contactul cu pielea până la lungimea unui braț. Pe această zonă are loc schimbul de mesaje corporale intime accesul fiind permis doar persoanelor apropiate. Încălcarea distanței limită determină o serie de reacții care-l avertizează pe intrus:
  - mișcări neliniștite stânga- dreapta;
  - punerea unui picior peste celălalt, într-o direcție opusă intrusului;
  - „baterea tobei” cu degetele;

- închiderea ochilor.
- **Distanța personală.** Se întinde de la 60 la 120 cm, între aceste limite fiind desfășurate relațiile de comunicare, în special, cu prietenii. Există diferențe în funcție de temperamentele persoanelor, astfel introvertiții vor stabili limite mai strânse, în timp ce extrovertiții vor avea zona mai extinsă. Aproximarea se impune să fie făcută lent pentru a nu determina declanșarea semnalelor de retragere. Acele persoane care se apropie prea repede sau chiar pătrund în zona intimă, denotă lipsă de tact și incapacitatea de a aprecia personalitatea celuilalt și pot fi etichetați ca obraznici și agresivi.
- **Distanța socială.** Această zonă variază între 120 și 300 cm și se impune în cazul prezenței unor cunoscuți, colegi de serviciu. La această distanță au loc discuțiile, negocierile sau tratativele, acele conversații instrumentale care presupune eliminarea sau diminuarea trăirilor emoționale.
- **Distanța publică.** Limita inferioară este de 300 cm și este distanța care-i cuprinde pe toți cei care se află, adresează într-un spațiu public: conferințe, ședințe, concerte etc.

Gesturile

Gesturile sunt mișcări expresive ale limbajului corpului în scopul de a comunica sau de a însufleți reflexii, stări și trăiri individuale. Vorbitorul folosește aceste mișcări ale corpului, în special ale mâinilor și brașelor, pentru a-și însufleți vorbele, iar aceste mișcări pot sublinia, întări, înlocui cele spuse sau, uneori le pot contrazice. Există o serie de gesturi singulare care fie merg paralel cu vorbirea, fie înlocuiesc cuvintele:

- **Gesturi de subliniere** destinate să sublinieze cuvintele sau declarațiile- mișcări ritmice ale mâinilor în mod repetat
- **Gesturi de indicare-arătare** menite să ne atragă atenția asupra unor relații obiective, prezentări, obiecte sau persoane.
- **Gesturi de fundamentare a vorbelor.** Semnificația este determinată de poziția în care se țin mâinile:
  - palma orientată în sus- prietenie;
  - palma în poziție verticală-poziție neutră;
  - palma orientată în jos- negativism;
  - pumnul- tărie;
  - degetele- atragerea atenției.
- **Gesturi de delimitare** indică domenii spațiale sau interdependențe-palmele sunt ținute vertical
- **Gesturi demonstrative** confirmă relații obiective: mărimi, greutate etc.

- **Gesturi ilustrative**
- **Gesturi de atingere** prin care se stabilesc contactele cu persoane și obiecte.
- **Gesturi de înlocuire a cuvintelor**
- **Gesturi simbolice:**
  - sărutarea vârfului degetelor
  - îndoirea degetului mare în palmă
  - ciupirea urechii
  - semne de lovire
  - semne de putere
  - semne de intenție
  - semne de apucare

Mimica

Mimica este expresia sentimentelor, gândurilor și emoțiilor. Ea se ocupă de mișcările mușchilor feței, de aspectele și de jocul mimic al acesteia. Servește atât la exprimarea propriilor trăiri, cât și a celor străine, în cazul actorilor. Dintre toate reacțiile corporale, mimica este cea care reflectă nemijlocit trăirile sufletești.

Musculatura feței se compune din 80 de mușchi mari și mici, care prin diverse combinații reușesc să exprime un număr limitat de expresii. Fiecare jumătate a feței este coordonată de o emisferă cerebrală, emisfera dreaptă coordonează jumătatea stângă și invers, tocmai de aceea celor mai mulți oameni le este mai ușor să zâmbescă cu partea stângă a feței, decât cu cea dreaptă.

Există o serie de stimuli trimiși de creier musculaturii feței, în funcție de mesajul care a ajuns la el. Stimulii pozitivi pot declanșa reacții precum: umflarea buzelor, strălucirea ochilor, lărgirea pupilelor, freamătul nărilor, deschiderea porilor și apariția transpirației. Se pot descrie și mai multe tipuri de mimică:

- **mimica agitată** manifestată prin mișcări rapide și se datorează unei succesiuni alerte de stări sufletești, însoțite de senzații puternice și diverse. Este caracteristică tendințelor impulsive.
- **mimica liniștită** indică o stabilitate a proceselor sufletești. Multor stimuli nu li se răspunde. Persoana cu o astfel de mimica este foarte greu de perturbat, fiind reprezentarea persoanei de nădejde, echilibrată, pe care te poți baza. Caracterizează persoanele vesele și comode.
- **monotonia și schimbarea rară a formelor** poate sublinia sărăcia trăirilor sufletești, dar și o slăbire a impulsului motric. Cauzele acestei stări pot fi: tulburările de

melancolie, paralizia afectivă, plictiseala, tristețea, depresia, dar pot apărea și ca urmare a unei boli.

- **mimici cuplate** reprezintă însumarea de foarte multe expresii individuale.

Mișcarea

Imaginația, senzațiile și emoțiile pot genera o activitate musculară mai mult sau mai puțin intensă vizibilă cu ajutorul mișcărilor. Mișcărilor pot fi efectuate cu mai mult sau mai puțin „nerv”, astfel pot apărea tensiuni pozitive care stârnesc interesul și pot genera angajări, atunci când influențează diverse mișcări, dar și tensiuni negative concretizate sub forma abandonului și manifestate prin răsucirea degetelor de la mâini. Există mai multe tipuri de mișcări:

- **mișcări înainte** care semnifică interes pentru obiectivul- țintă.
- **mișcări înapoi** care exprimă tendința de a câștiga distanță și este privită ca un preludiu al fugii.
- **mișcări laterale** asociate tendinței de a evita ceva.
- **mișcări în sus**, ca întinderea sau înălțarea pe vârfuri, corespund dorinței de a te impune asupra celor din jur.
- **mișcări în jos**, de a părea mai mic, atunci când „îi atârână capul”, „pare abătut”.
- **mișcări spre exterior** răspunde dorinței de a „acapara” spațiu și putere.
- **mișcări spre interior** reprezintă acea îngândurare tăcută cuplată cu senzația de îngustare, o respirație rezervată și cu extremitățile corpului cât mai strânse.

Vestimentația

Îmbrăcămintea și felul cum o persoană dorește să arate indică statutul social pe care-l dorește și dispoziția sa. Voința de a avea un aspect este ocazional afectată de așteptările grupului țintă. „Haina face pe om” încearcă în fapt să evidențieze faptul că așa cum arată îmbrăcămintea persoanei așa este și statutul său. Estetica eleganței constă în îmbinarea optimă dintre fiecare componentă a vestimentației în culoare, formă și model. La o astfel de eleganță nu ajunge decât acea persoană care se îmbracă cu gust și conform statutului său social.

Îmbrăcămintea la un interviu de angajare ar trebui să fie curată, în concordanță cu moda actuală, să nu atragă atenția prea tare și să concorde cu postul pentru care optați. Interviul de prezentare este primul contact pe care-l aveți cu angajatorul, iar îndeșten urma acestuia se încearcă să se stabilească dacă vă potriviți sau vă puteți acomoda firmei. Este necesară prezentarea într-o lumină cât mai pozitivă, dar fără a aborda o îmbrăcămintă care să nu se potrivească stilului și personalității dvs.

Încearcă să înțelegi ce spune interlocutorul

Fără îndoială nu vei reuși să comunici corect cu o altă persoană dacă nu încerci să privești dincolo de cuvintele acesteia. Importanța comunicării nu se rezumă doar la ascultarea vorbelor rostite, ci și la înțelegerea mesajului livrat pentru a veni în întâmpinarea nevoilor celuilalt.

Transmite mesajul clar, concis și corect

Nu folosi cuvinte și expresii vagi în discuția cu o altă persoană. Comunică clar ceea ce vrei, concis și corect. De altfel, o comunicare eficientă poate fi obținută prin tehnica celor 7C – clar, concis, concret, corect, coerent, complet și curtenitor.

Nu trebuie să pui la îndoială importanța comunicării dacă îți dorești ca interlocutorul să simtă, să gândească sau să se comporte într-un anumit fel. Acest proces are rolul de a construi și menține relațiile dintre oameni, însă arta comunicării corecte necesită anumite abilități de transmitere și primire a unui mesaj ce pot fi dobândite în timp, prin multă muncă și exercițiu.

BIBLIOGRAFIE

- CRUCIAL CONVERSATIONS – Tools for Talking When Stakes are High , Al Switzler, Joseph Grenny, and Ron McMillan
- OMUL DEVINE CEEA CE GÂNDEȘTE ,James Allen,2022
- COMUNICAREA EFICIENTĂ,Ion -Ovidiu Pânișoară,Polirom 2015

ROLUL JOCULUI ÎN ACTIVITĂȚILE MATEMATICE ÎN GRĂDINIȚĂ

Prof. Înv. Preșcolar Cojocaru Geanina Daniela
Prof. Înv. Preșcolar Cercel Virginia
Grădinița „Floare albastră”, București

De-a lungul anilor s-au constatat tendințe negative legate de instruirea matematică în grădiniță: caracteristicile activităților obligatorii de matematică, pregătirea pentru școală, centralizare pe activități obligatorii/comune și pretențiile și așteptările părinților vizavi de obiectivele generale ale educației timpurii.

S-au uitat necesitățile, interesele copilului și faptul că activitatea fundamentală a preșcolarului este jocul. Jocul reprezintă un ansamblu de acțiuni și operații care, paralel cu buna dispoziție și bucuria, urmărește obiective de pregătire intelectuală, morală, fizică etc, a copiilor.

De aceea, noi cadrele didactice, trebuie să transformăm matematica într-un joc plăcut, deoarece exercițiile matematice se pot rezolva mult mai eficient în cadrul jocurilor (joc liber, dirijat sau didactic), dar și prin introducerea unor elemente de joc chiar în activitățile matematice de predare/verificare/evaluare.

Reușita desfășurării acestora depinde de măsura în care mediul educațional îl stimulează pe copil, precum și de buna organizare a spațiului sălii de grupă.

Cum devine jocul un mijloc indispensabil al educației matematice în grădiniță?

Din cercetările/experiențele noastre la clasă am ales următoarele ipoteze:

- Jocul este cea mai eficientă metodă de predare a matematicii.
- Dezvoltarea gândirii la vârsta preșcolară se bazează pe jocuri alese, jocuri didactice, situații bazate pe descoperire.
- Jocul, ca activitate fundamentală a copilului preșcolar, contribuie la formarea priceperilor matematice.

Pentru a demonstra ipotezele, am abordat următoarele metode: evaluarea inițială, evaluarea continuă, evaluarea sumativă/finală, observația. De asemenea, am analizat relația joc și învățare în asimilarea experiențelor de matematică, cum se dezvoltă cultura matematică prin diferite jocuri, modul în care noi cadrele didactice aplicăm libertatea metodică și care este impactul acesteia asupra copiilor.

În decursul practicii noastre la clasă, s-a confirmat ipoteza conform căreia, la vârsta preșcolară, dezvoltarea gândirii poate fi ajutată numai prin jocuri și activități ludice.

Este deci important, ca acestea să se realizeze prin intermediul inventivității noastre, a creativității noastre, iar jocurile concepute să vină în sprijinul găsirii soluțiilor de către copii la problemele supuse rezolvării.

Jocul contribuie spontan la dezvoltarea priceperilor și deprinderilor: ordonarea obiectelor după criteriile date: culoare, formă, mărime, în șir crescător și descrescător; la dezvoltarea imaginației, memoriei, acționarea operațiilor gândirii; sesizarea raporturilor cantitative („mai multe”, „mai puține”, „tot atâtea”); la recunoașterea formelor geometrice; la coordonarea ochi-mână; problematizare; creativitate.

Pentru sporirea eficienței activităților cu conținut matematic, este necesar introducerea elementelor de joc prin care să se îmbine într-un tot armonios atât sarcini și funcții specifice jocului, cât și sarcini și funcții specifice învățării.

Jocurile didactice matematice conduc la realizarea obiectivului de bază și anume: formarea noțiunii de număr și numerație la copilul preșcolar. În organizarea activităților cu conținut matematic trebuie să se țină seama de principiile impuse de psihologia dezvoltării.

Operațiile gândirii: analiza, sinteza, abstractizarea și generalizarea, comparația, concretizarea logică, inducția și deducția oferă posibilitatea de a ajunge la conceptul de număr, conform teoriei mulțimilor.

O problemă de matematică poate deveni joc didactic matematic, dacă: formulează un scop didactic și o sarcină didactică, folosește elemente de joc, conținut matematic accesibil și atractiv, material didactic corespunzător și utilizează reguli de joc. De exemplu: în jocul „Caută vecinii”, scopul didactic este: consolidarea deprinderii de comparare a unor numere, iar sarcina didactică este: să găsească numărul mai mare sau mai mic cu o unitate decât numărul dat. Reușita jocului este condiționată de proiectarea, organizarea și desfășurarea lui metodică. Un rol important în educarea și dezvoltarea originalității îl are educatoarea prin modul cum realizează jocul didactic și îmbinarea strategiilor didactice. Aprecierea, interpretarea rezultatelor copiilor la joc se face de obicei cu participarea activă a întregii grupe.

Dar și în activitățile de verificare/ consolidare/evaluare a numărului, noi am folosit jocuri precum: „Ghicește ce lipsește?”, „Ghicește ce s-a schimbat?”, „Ghicește ce este greșit și corectează”. (scara numerică pe flanelograf sau la tabla magnetică). Pentru verificarea numărului până la un număr învățat, prin verificarea atenției, am folosit jocul „Mai departe tu ...” (exemplu 1,2...mai departe tu!).

De asemenea, am dat copiilor pe mese flori de 3/4/5 culori, în funcție de numărul copiilor prezenți, și le-am cerut să se ordoneze în ordine crescătoare/descrescătoare, în fața clasei, în funcție de culoarea cerută de cadrul didactic. Un alt joc interesant și atrăgător a fost acela în care copiii- fluturi au numere și trebuiau să-și caute copiii-floare de aceeași culoare și cu același număr, pentru a face perechi. „Buchetelele” este jocul cel mai agreat de preșcolari la matematică. Copiii primesc medalioane cu flori de primăvară: ghiocei, zambile, narcise, lalele, panseluțe. Educatoarea le cere să se grupeze la început în funcție de numele florilor, apoi după culori, dar și în funcție de numărul arătat de ea pe un cartonaș/o paletă.

După efectuarea mai multor activități matematice la clasă, ipoteza s-a demonstrat: Jocul este metoda cea mai eficientă în educația matematică. Jocul este tipul fundamental de activitate a copilului, activitatea fundamentală a perioadei preșcolare.

El influențează întreaga conduită și prefigurează personalitatea în plină formare a acestuia. În desfășurarea jocurilor, esențială este activitatea conștientă, de continuă căutare de descoperire a soluțiilor. Scopul principal este de a-i înzestra pe copii cu un aparat logic polivalent, care să le permită a se orienta în mediul apropiat, să exprime judecăți și raționamente variate, într-un limbaj simplu și familiar.

Astfel, devine jocul un mijloc indispensabil al educației matematice. În timpul jocurilor copiii descoperă și procese matematice, iar în timp ce acumulează experiențe noi, se formează și relația lor cu mediul social. Jocul este modalitatea naturală prin care copiii își exprimă ceea ce gândesc, ceea ce trăiesc sau simt, este metoda pe care preșcolarii o folosesc pentru a înțelege lumea.

Bibliografie

Lupu C, Savulescu Metodica predării matematicii, Pitesti, Editura Paralela45, 1999

Pereteatcu M Jocuri didactice matematice Chisinau, Lumina 1990

Antohe V, Gherghinoiu C, Obeada M Metodica predării matematicii Jocul didactic matematic. Suport de curs Braila 2002

TEORIA INTELIGENȚELOR MULTIPLE ÎN ABORDAREA TEXTULUI LIRIC

Introdus în vocabularul curent și consacrat de Cicero, termenul *inteligență*, derivat din latinescul *interlegere*, reunea două sensuri- *a discrimina* și *a lega, a pune împreună*. Așadar, din punct de vedere etimologic, *inteligența* desemnează *capacitatea minții de a stabili legături, relații*. Cunoașterea comună consideră inteligența drept capacitatea de adaptare la mediu, aptitudinea de a găsi soluții inedite, devenind un instrument al reușitei. J. Piaget menționează faptul că în situația omului nu este vorba doar de adaptare, ci mai curând de o transformare, de o modificare a mediului în funcție de propriile necesități. Aptitudine generală a personalității umane, ce reunește *informația (cultura generală), raționamentul aritmetic, vocabularul, stabilirea analogiilor, surprinderea succesiunii, percepția întregului, capacitatea de concentrare, discriminarea între esențial și neesențial, capacitatea de învățare și de adaptare la o situație nouă, vederea spațială* etc., inteligența cunoaște o mare dezvoltare în ontogeneză până la vârsta de 18-20 de ani, după care se produce procesul complex al maturizării, al socializării și al profesionalizării ei relative.

Perspectiva complexă asupra inteligenței a inspirat teoria inteligențelor multiple, enunțată de Howard Gardner în lucrarea **Frames of mind: The theory of multiple intelligences**(1993). Specialistul în domeniul psihologiei stadiale susține faptul că inteligența nu este un instrument unidimensional, ci un construct format din opt inteligențe independente care-i permite individului „să manifeste transformările și modificările percepțiilor individuale” și „să recreeze aspecte ale propriilor experiențe”.

Astfel, *inteligența lingvistică* se reflectă în capacitatea de exprimare și de comunicare, manifestată într-un context cultural, fiind vizibilă prin lecturi, folosirea cărților, discuții în grupuri, povestiri, jocuri de rol, memorare, lectură individuală. *Inteligența logico-matematică*, specifică specialiștilor din domeniul științelor exacte, dar și managerilor, asigură rezolvarea problemelor de matematică, jocuri logice, demonstrații științifice, clasificări, cuantificări și calcule, decizii obiective, raționale. *Inteligența spațială* are în vedere exerciții de gândire vizuală, folosirea culorilor, povestiri în imagini, colaje, hărți, diagrame, grafice, fotografii și filme, fiind necesară celor care proiectează și realizează construcții spațiale. *Inteligența corporal-kinestezică* vizează mișcarea creativă, mima, dramatizarea, folosirea limbajului

corporal, exerciții de relaxare fizică, coordonarea cu sens între intelect și corp. **Inteligența muzicală** pune accent pe folosirea muzicii de fond, ascultarea muzicii, analiza ei, murmurarea, crearea de melodii sau legarea acestora de concepte. **Inteligența interpersonală** are în vedere cooperarea în cadrul grupului, implicarea în viața comunității, simulări, medierea de conflicte, predarea reciprocă, brainstormingul în grup, întâlniri și consultări în contextul învățării. **Inteligența intrapersonală** asigură studiul independent, învățarea în ritm propriu, centrele de interes, reflecția la un moment dat, instruirea autoprogramată, activitățile de autoevaluare.

Aplicată la nivelul disciplinei limba și literatura română, în domeniul de conținut al lecturii, teoria inteligențelor multiple contribuie substanțial la extinderea posibilităților de învățare dincolo de metodele convenționale (verbale și logico-matematice), în sensul organizării unei instruiți interactive și diferențiate, care susține un demers adaptat elevilor, mai exact resurselor cognitive și aptitudinale ale acestora, în vederea formării capacității de autoinstruire și a motivației pentru învățarea permanentă.

Un exemplu al aplicării acestui concept este scenariul didactic elaborat pentru desprinderea semnificațiilor poeziei **Lacul** de Mihai Eminescu, organizarea efectivului de elevi realizându-se în grupe, în funcție de tipul de inteligență identificat anterior, prin puncte de intrare diferite, asimilate unor sarcini de lucru diferențiate, dar având drept obiectiv comun comprehensiunea textului.

1. Inteligența predominant lingvistică:

- a) Identifică două mărci ale subiectivității în text, exemplificându-le.
- b) Motivează scrierea cu litere cursive a pronumelui personal de persoana a III-a (*ea*).
- c) Numește elementele decorului imaginat de eul liric pentru întâlnirea dintre cei doi îndrăgostiți.
- d) Interpretează, în 30-50 de cuvinte, două figuri de stil diferite din ultima strofă.
- e) Explică rolul inversiunilor din prima și a patra strofă a poeziei.
- f) Prezintă dinamica trăirilor interioare ale îndrăgostitului.

2. Inteligența predominant logico-matematică:

- a) Identifică două perechi de sinonime în poezie.
- b) Precizează de câte ori se repetă cuvântul *lacul* în text.
- c) Scrie câte patru termeni din câmpul lexical al culorilor și al apei.

d) Stabilește proporția termenilor care fac parte din câmpul lexical al cadrului acvatic în raport cu cei incluși în câmpul lexical al spațiului cosmic.

e) Stabilește o particularitate de compoziție a poeziei **Lacul** de Mihai Eminescu.

3. Inteligența predominant spațială:

a) Realizează o copertă pentru un volum de poezii de dragoste care se deschide cu opera literară **Lacul** de Mihai Eminescu.

b) Concepe, inclusiv într-o aplicație utilizată de tine în mod frecvent, un semn de carte pentru volumul de poezii de la punctul a).

c) Delimitează secvențele poeziei, utilizând markere de culori diferite.

d) Transformă poezia într-o bandă desenată, utilizând aplicațiile Toontastic 3D, Storyboard That sau Canva.

e) Realizează un modelaj care să reprezinte cuplul de îndrăgostiți din poezia eminesciană.

4. Inteligența predominant corporal – kinestezică:

a) Indică un dans potrivit pentru textul studiat.

b) Folosind limbajul corporal, imită mișcarea lacului din poezia studiată.

c) Realizează un joc de rol/ spectacol de pantomimă în care să se reflecte motivul comuniunii dintre om și natură.

d) Realizează un colaj de fotografii/ un videoclip în care să recreezi cadrul natural evocat în poezia **Lacul** de Mihai Eminescu.

5. Inteligența predominant muzicală:

a) Asociază cu un instrument muzical textul poeziei **Lacul** de Mihai Eminescu.

b) Realizează improvizații muzicale pe baza primei strofe.

c) Imaginează-ți o poveste muzicală a lacului, elementul central al textului studiat.

d) Creează un duet între vocea lirică și codru, martor al poveștii de iubire neîmplinite.

6. Inteligența predominant naturalistă:

a) Descrie și alte scene memorabile din natură, oglindite în alte două opere eminesciene.

b) Identifică două analogii structurale între om și elementele naturii.

c) Prezintă trei-cinci influențe ale climei și ale mediului înconjurător asupra creatorilor de poezie.

d) Propune trei-cinci articole integrabile într-o lege eficientă pentru combaterea poluării mediului natural.

7. Inteligența predominant interpersonală:

a) Precizează două avantaje ale desfășurării activităților extracurriculare în aer liber.

b) Ilustrează, într-un joc de rol, drama omului efemer în mijlocul naturii eterne.

c) Redactează un dialog de 10-15 replici în care să-ți imaginezi că te-ai transformat într-un element al naturii și vorbești cu ființa poetică despre iubire.

8. Inteligența predominant intrapersonală:

a) Scrie un eseu autobiografic de minimum 100 de cuvinte intitulat **Viitorul meu începe azi**.

b) Redă grafic, printr-o schiță/un desen, etapele vieții omului și ale codrului, așa cum îți le imaginezi.

c) Elaborează, folosind cel puțin doi termeni din câmpul lexical al culorilor, un text de 30-50 de cuvinte care să exprime starea ta sufletească după lectura poeziei.

Prof. Cernat-Mihai Ionela

Școala Gimnazială Nr. 128, București

Bibliografie

Gardner, H., (2005). *Mintea disciplinată: educația pe care o merită orice copil, dincolo de informații și teste standardizate*, Editura Sigma, București.

Gardner, H., Csikszentmihalyi, M., Damon, W. (2005). *Munca bine făcută. Când excelența și etica își dau mâna*, Editura Sigma, București.

Gardner, H., (2006). *Inteligențe multiple. Noi orizonturi*. Editura Sigma, București.

Gardner, H., (2006). *Tratat de răzgândire. Arta și știința RĂZGÂNDIRII noastre și a altora*, Editura Allfa, București

METODE EDUCATIONALE INOVATOARE

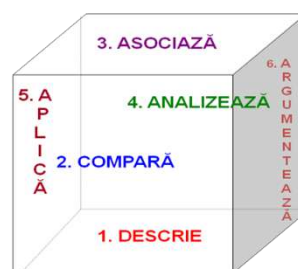
Laborant Cherecheș Mariana

Școala Gimnazială *Silvania*, Șimleu Silvaniei

*„Educația este ceea ce supraviețuiește după ce tot ce a fost învățat a fost uitat.”
(Burrhus Frederic Skinner)*

Schimbările rapide ale societății determină o abordare modernă a actului educațional, noile modele de curriculum, deși sunt diferite ca mod de abordare și concepție, trebuie alese și adaptate la contextul social, economic, cultural. Se urmărește învățarea conștientă și nu mecanică, punându-se accent pe înțelegerea sensului informațiilor: „cel ce învață trebuie să rearanjeze o serie de date, de informații, să le integreze în cunoștințele sale anterioare și să reorganizeze ori să transforme această combinație integrală în așa fel încât ea să poată produce rezultatul final dorit, în mod obișnuit o nouă noțiune sau o nouă propoziție”. (J. Bruner, 1996, p.49).

Printre metodele inovative se numără **Metoda Cubului**, care valorifică resursele elevilor de participare la descoperirea cunoștințelor și a relațiilor dintre acestea. Aceasta dezvoltă gândirea critică, elevii având de rezolvat șase sarcini, care corespund celor șase fețe ale cubului. Astfel, elevii privesc o noțiune învățată din mai multe puncte de vedere.

Evenimentul respectiv se poate studia individual, în perechi sau în grup de 5-6 persoane. **Cum se aplică această metodă?** Profesorul pregătește un cub din carton pe ale cărui șase fețe înscrie șase sarcini: **descrie, compară, asociază, analizează, aplică, argumentează**. Abordarea conținutului de studiat se poate face, pe de o parte, într-o ordine de complexitate a sarcinilor ce reia traseul firesc al producerii cunoașterii științifice astfel:

- **DESCRIE** - elevii îndeplinesc această sarcină cercetând cum arată, ce caracteristici are obiectul de studiat;
- **COMPARĂ**- determină elevii să sesizeze asemănări și deosebiri (cu ce/cine se aseamănă și de cine/ce diferă?);

- **ASOCIAZĂ**- elevii răspund la această provocare căutând analogii, corelații cu alte experiențe sau fenomene; întrebarea de sprijin ar putea fi: *La ce ne gândim când vorbim despre... ?* ;
- **ANALIZEAZĂ**- face trimitere la menționarea elementelor componente: *Din ce e făcut?, Ce conține?, Ce etape cuprinde desfășurarea sa?* ;
- **APLICĂ**- *Cum poate fi folosit(ă)?, Ce putem face cu... ?, Ce utilizare are ?*
- **ARGUMENTEAZĂ** (pro sau contra) - *E bine să folosim...?, E bun sau rău?, Periculos sau nu?, De ce?*.

Fațeta 1 (**descrie**) se referă la capacitățile de identificare, descriere, denumire, fațetele 2 și 3 (**compară și asociază**) antrenează cunoștințele intelectuale, fațeta 4 (**analizează**) presupune abilități analitice, apelând la raționamente inductive și deductive, iar fațetele 5 și 6 (**aplică și argumentează**) valorizează capacitatea de a emite judecăți de valoare asupra subiectului propus. Lecția se poate încheia cu elaborarea unei lucrări sau a unui poster de către fiecare grup în parte, produsele fiind afișate în clasă pentru a fi consultate de toți elevii.

Bibliografie:

- Moise Constantin, Seghedin Elena, *Metodele de învățământ*, In C. Cucoș (coord.), *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice*, „Polirom”, 2009, pag. 380-381
- Bradea Adela, *Elemente de didactică generală*, Editura Universității din Oradea, 2014, p. 97
- Cerghit I., *Metode de învățământ*, Editura „Polirom”, 2006.

Revolutionarea Procesului Educațional: Explorarea Metodelor Inovatoare în Învățare

CHIOJDOIU MARIA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.178

Predarea inovatoare este o abordare proactivă pentru a integra noi strategii și metode de predare într-o clasă. Cercetarea în educație susține beneficiile pe care anumite procese, instrumente și metode le au asupra învățării.

Predarea inovatoare implică și creativitate din partea profesorului. Profesorii inovatori reorganizează uneori procesul educațional.

Educația este o componentă esențială a dezvoltării individuale și a societății în ansamblu. Utilizarea metodelor de predare inovatoare la clasă poate face învățarea mai ușoară și mai eficientă.

În ultimele decenii, s-a observat o schimbare accelerată a societății datorită avansului tehnologic și transformărilor sociale. Într-o societate aflată în permanentă schimbare, orice dezvoltare trece prin educație, astfel că sistemul de învățământ trebuie să se adapteze la noile schimbări și să vină în sprijinul noilor generații cu resurse și oferte care să răspundă acestor necesități ale formabililor, ceea ce face practic imposibilă revigorarea procesului de învățământ fără implementarea tehnologiilor informaționale.

Una dintre metodele inovatoare care a captat atenția în ultimii ani este învățarea bazată pe proiect. Această abordare implică elevii în activități practice, proiecte și sarcini care îi ajută să își dezvolte abilități practice și să aplice cunoștințele în contexte reale. Învățarea bazată pe proiect promovează gândirea critică, rezolvarea problemelor și colaborarea, oferind elevilor o perspectivă mai holistică asupra materiei de studiu.

În paralel, tehnologia joacă un rol crucial în revoluționarea educației. Integrarea dispozitivelor inteligente, a platformelor online și a aplicațiilor interactive a schimbat modul în care elevii învață și interacționează cu informația. De exemplu, platformele de învățare

online oferă acces la resurse educaționale variate, personalizând experiența de învățare în funcție de ritmul și stilul fiecărui elev. Astfel, tehnologia nu doar facilitează accesul la informație, ci și stimulează creativitatea și gândirea inovatoare.

O altă metodă inovatoare în educație este învățarea activă. Aceasta implică elevii în procesul de învățare prin activități interactive, dezbateri și discuții, în locul abordării tradiționale pasive. Învățarea activă pune accentul pe participarea activă a elevilor, promovând astfel retenția informațiilor și dezvoltarea abilităților de comunicare și colaborare.

Un alt aspect important este diversificarea evaluării. În locul evaluărilor tradiționale, cum ar fi examenele standardizate, se observă o tranziție către metode de evaluare mai relevante și cuprinzătoare. Portofoliile digitale, proiectele individuale și evaluările continue oferă o imagine mai completă a progresului elevilor, permițând astfel personalizarea procesului educațional în funcție de nevoile fiecărui elev.

Cu toate aceste inovații, este important să recunoaștem că implementarea cu succes a acestora necesită o abordare integrată și susținere continuă din partea cadrelor didactice, a părinților și a sistemului educațional în ansamblu. Profesorii joacă un rol esențial în ghidarea elevilor prin aceste noi metode, adaptându-le la nevoile specifice ale clasei și oferind suport în dezvoltarea abilităților necesare pentru lumea modernă.

Tehnicile de predare sunt coloana vertebrală a succesului educațional. Ele sunt instrumentele prin care se transmit cunoștințele, se explică conceptele și se încurajează gândirea critică. Metodele de predare potrivite pot aprinde curiozitatea, pot stimula dragostea pentru învățare și pot dota studenții cu abilitățile necesare pentru a naviga într-o lume în continuă schimbare. În esență, tehnicile de predare nu se referă doar la transmiterea de informații; sunt despre modelarea viitorului.

Revoluționarea procesului educațional prin explorarea metodelor inovatoare în învățare este esențială pentru pregătirea elevilor pentru provocările contemporane. Învățarea bazată pe proiect, tehnologia, învățarea activă și evaluările diversificate sunt doar câteva exemple de practici care pot transforma experiența educațională. O abordare flexibilă și adaptabilă, împreună cu sprijinul și colaborarea între toate părțile implicate, este cheia construirii unui sistem educațional eficient și relevant pentru societatea în schimbare constantă.

<https://corp.kultura.com>

<https://dppd.tuiasi.ro/wp-content>

<https://www.reference.com>

Dialog educațional –utilizarea metodelor moderne de succes

Profesor Alexandra Chirilă
Colegiul Economic *Dimitrie Cantemir* Suceava, județul Suceava

Școala a fost și este nevoită să-și diversifice modalitățile de interacțiune altfel rămâne o instituție greoaie și ineficientă, inadaptată unei societăți în continuă transformare. Metodele din științele educației s-au diversificat și s-au adaptat la atributele specificității populației școlarizate. Prin interdisciplinaritate s-au produs asimilări ale altor metode din științele cu care pedagogia interacționează, dar aceste metode au găsit soluții pertinente la problemele diferite din educație. În cele ce urmează ne vom referi la metodele moderne utilizate în interacțiunea educațională adoptând interpretarea cadru: Metoda brainstorming-ului (metoda asaltului de idei); Tehnica electronica de brainstorming; Brainstorming-ul personal; Reuniunea Phillips 66; Controversa creativa; Tehnica focus group; Ascultarea interactiva; Tehnica „acvariului” (fishbowl); Metoda rezolvării creative de probleme (problem solving).

Metoda asaltului de idei (brainstorming-ul)

Metoda a fost inițiată de *Alex. F. Osborn*, iar sub aspect pedagogic are două sensuri:

-originar, fiind o metoda de stimulare a creativității participanților, de descoperire a unor soluții inovatoare pentru problemele în domeniu;

-al doilea sens este de a fi cadru propice pentru instruirea școlară.

Metoda presupune: *O prima etapa* de ordin cantitativ, care reunește un grup de 5-12 persoane ce emit timp de o ora mai multe idei, nici o afirmație nu este supusă unui demers critic. Astfel, se dezvoltă o atmosferă constructivă, fiecare idee primind maximum de atenție. Deoarece, nu se critică, se diminuează factorii inhibitori și se elimină blocajele din gândire favorizate rutinei intelectuale. Calea progresiv-liniară – presupune evoluția unei idei prin completarea ei până la emiterea ideii-soluție de rezolvare a problemei. Calea catalitică - ideile sunt propuse prin analogie sau prin apariția unei idei noi, opuse celei pe care a generat-o. Calea mixtă – o idee poate dezvolta simultan soluții complementare și soluții opuse.

Brainstorming-ul presupune respectarea următoarelor *reguli*: toate ideile, cu caracter de cunoștințe vor fi primite ca atare de către membrii grupului, nici o sugestie nu se critică, membrii grupului sunt încurajați să construiască pe ideea altuia, la final nici o idee ce aparține nimănui, se încurajează combinațiile de idei, sunt solicitați și cei tăcuți din grup, aceștia fiind investiți cu această structură de rol și de putere, calitatea e mai puțin importantă decât cantitatea, dar nu înseamnă că membrii grupului nu trebuie să gândească inteligent și creativ.

A doua etapa constituie „*perioada de incubare*” de reflecție, de evaluare și selecție a ideilor sau soluțiilor propuse. Trebuie ca: grupul de persoane care evaluează ideile să fie compus din aceleași persoane care au emis ideile sau dimpotrivă, în practica pedagogică grupul care a emis ideile să fie același cu cei care le evaluează la finalul sesiunii.

Aplicarea metodei asaltului de idei în *practica școlară* a permis desprinderea următoarelor concluzii: elevii se integrează greu într-o asemenea activitate, grupul care a emis ideile să fie același care le evaluează la sfârșitul sesiunii (se poate ca investirea unor elevi cu titlul de evaluator

ai ideilor emise de colegii lor să inducă o atmosferă inhibitorie și conflictuală în cadrul grupului), elevii trebuie obișnuți cu specificitatea unei astfel de metode (se pot aplica situații de brainstorming amuzante și nespecifice), se pot aplica simultan mai multe metode de stimulare, metoda se realizează mai ușor pe grupe omogene, dar este mai puțin eficientă în ceea ce privește originalitatea ideilor, dacă are loc pe grupe eterogene, una din limitele serioase ale metodei *tradiționale* este că se consumă o mare cantitate de timp, datorită inhibiției, anumite persoane pot dovedi un ritm de creativitate sensibil, mai ridicat față de altele, grupul poate fi dominat de un membru ineficient.

Tehnica electronică de brainstorming

Introducerea unui mediu informatizat introduce perspectiva unor *grupuri electronice*, iar tehnica electronică de brainstorming are următoarele *avantaje*: se elimină inhibițiile interacțiunii *față în față*, participanții rămân anonimi, lipsesc elementele de ritm ale vocii, de tonalitate, gesturile, informațiile sunt apreciate în mod obiectiv, dispar barierele de statut, se evita fenomenul de *chiul social* sau lene socială. Practica educațională trebuie să aibă în vedere introducerea metodei în activitatea profesorilor și a elevilor. Astfel, deoarece rețeaua Internet a cunoscut o dezvoltare tot mai mare, iar tot mai mulți tineri frecventează *Internet – Café-urile*, școala ar trebui să se implice tot mai mult în acest fenomen și să nu îl evite. Școala românească și-a diversificat oferta și prin învățământul deschis la distanță, iar tehnica electronică și de brainstorming ar facilita interacțiunea necesară procesului instructiv-educativ.

Metoda are și dezavantaje dintre care menționăm: persoana se poate simți degrevată de responsabilitatea participării, familiaritatea spațiului, spațiu personalizat pentru fiecare subiect, poate induce o izolare în ideea neîmpărtășirii unui spațiu comun, personalizat prin interacțiunile persoanelor. Deci, familiaritatea spațiului poate inhiba activitatea și sentimente de apartenență la grup, lipsa unei interacțiuni *față-n-față* determină o alienare.

Brainstorming-ul personal

Importanța unui brainstorming individual se remarcă și în lipsa unui grup. *Sandra Hybels, Richard L. Weaver* menționează: *stând relaxat în scaun, cu o hârtie și un instrument de scris ... gândește-te la ceva de care ești interesat și scriind totul imediat ce-ți vine în minte. Nu încerca să dezvolți, să construiești ideile – în fapt nici nu te gândești asupra lor. Lucrează repede și fă o listă cât este posibil mai lungă. Ovidiu Penișoară* a dezvoltat metoda pe baza propriei experiențe de participant la mai multe conferințe sau sesiuni de comunicări, prilej cu care în elaborarea propriului material a ținut seama și de urmărirea simultană a ideilor expuse. Deci, ideile proprii și ideile altora au fost reținute pentru dezvoltarea studiului materialului.

Tehnica se poate dezvolta astfel:

-vom gândi un grup de brainstorming de cincisprezece persoane (cifra optimă de activitate), grupul de persoane va fi împărțit în trei grupuri de câte cinci persoane ce vor constitui un microgrup de brainstorming, o problema majoră se va diviza în trei cazuri de discutat, fiecare grup își va alege sau i se va propune un caz anume, inițial, toate grupurile încep să discute în sensul unui brainstorming tradițional, la un moment dat grupul unu se oprește din brainstorming-ul tradițional și se subdivide în două subgrupuri care se vor distribui la celelalte grupuri de câte cinci, acestea

din urma continuându-și activitatea de brainstorming tradițional, sarcina membrilor grupului 1 va fi aceeași de continuare personală a problemei proprii, ei fiind îndemnați să elaboreze un material despre discuția lor până în acest moment. Concomitent vor asculta discuția celor din grupul doi și trei unde au fost repartizați, chiar pot interveni în discuții. Acum, se intervine cu capacitățile brainstorming-ului personal, după un interval de timp, grupul numărul unu se reunește cu grupul de brainstorming tradițional, ulterior grupul doi se divizează în celelalte două grupuri, procedura se repeta și pentru grupul trei.

Reuniunea Phillips 66

Metoda se practica astfel: se utilizează un număr mare de participanți împărțit în cinci-șase echipe funcționale, fiecare echipa formată din șase persoane, fiecare microgrup va avea câte un conducător de discuții, cu rol de moderator, activitatea în echipa desfășurându-se pe trei coordonate: pregătirea, desfășurarea, valorificarea producției de idei, durata reuniunii Phillips 66 este de doua ore și presupune doua faze: discuția pe grupe și dezbateră în plen. *Discuția pe grupe* presupune: timp de un minut pentru ca grupul să-și desemneze prin opțiune comună la vot un lider, alegerea unui secretar de discuții, alegerea, precizarea modului de înregistrare a informațiilor (o înregistrare directă, agresivă poate inhiba pe unii membrii din grup). fiecare echipă dezbate separat, prin implicarea tuturor membrilor problema timp de 6 minute. Unii autori considera ca un interval flexibil de 6-12 minute este mai productiv, ideile sunt reținute de liderii grupurilor și analizate, important este să se activeze fiecare participant, iar liderul grupului să îndeplinească rolul de moderator să nu-și impună propriile convingeri și idei în cadrul dezbaterii.

Distribuția în spațiu a participanților și a liderilor va influența modul și gradul de interacțiune în microgrup. Vom prezenta câteva dintre cele mai frecvente distribuții spațiale: poziționarea tot în jurul unei *mese dreptunghiulare*, dar liderul nu se mai afla în capul mesei, ci pe una din laturi. Caracteristici și consecințe ale acestei poziționări: liderul nu mai e atât de autoritar, distanța socială dintre lider și membrii grupului se scurtează, dispare monopolul de dominare vizuală de unde și posibilitatea dezvoltării unui microclimat mai propice dezbaterii.

Bibliografie

1. Cerghit, I., (2006), Metode de învățământ. Iași, Polirom.
2. Cucos, C., (2006), Pedagogie. Iași, Polirom
3. Oprea C.-L., (2008), Strategii didactice interactive, București, E.D.P.

**EDUCAȚIA ÎN CONTEXTUL SCHIMBĂRILOR GLOBALE:
Adaptare și Inovare
METODE EDUCAȚIONALE INOVATOARE**

**PROF. CIOABĂ CORNELIA MĂDĂLINA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ CONSTANTIN NEGREANU**

Inovația este considerată, în general, ca motorul principal al creșterii economice în economia globală de astăzi. Prin introducerea în practică a inovațiilor se pot obține produse cu caracteristici de calitate îmbunătățite, servicii de calitate superioară, procese de producție noi, mai eficiente și mai curate (ecologice), modele îmbunătățite ale sistemului de management al afacerilor, metode moderne de management al forței de muncă etc.

Adaptarea și transformarea nu au loc independent de inovație, poate cel mai important factor care ne face pe noi, umanitatea, să evoluăm. Dacă până nu demult vedeam cum se inovează în foarte multe domenii – de la tehnologie, la servicii – acum, pandemia de coronavirus are o (altă) parte bună: ne forțează să inovăm cu o viteză mai mare, să împingem limitele inovației și să mărim tot mai mult procentul de inovare în produsele și serviciile pe care le oferim. Ceea ce părea inovativ acum un an și jumătate, acum este ceva normal; iar poate că progresul pe care îl înregistrăm acum în urma inovării l-am fi atins peste câțiva ani dacă nu eram forțați să ne adaptăm noii normalități.

Doar că din nou, accelerarea inovației nu ține de evenimente de forță majoră. Nu ține și nu ar trebui să țină. Inovăm pentru noi, pentru business-ul nostru, pentru a veni cu ceva nou și pentru a nu rămâne cantonați sau prinși în trecut. Inovația este, în cele din urmă dovada că vrem să ne depășim limitele și că vrem să oferim pieței și în cele din urmă consumatorului final, ce este mai bun. Și pe măsură ce noi, cei care furnizăm produse sau servicii creștem ștacheta, și așteptările consumatorului și comportamentul lor de consum se transformă, se adaptează și se rafinează. Cum vă spuneam: cercul se închide: de la adaptare, la transformare, până la inovare.

Trăim în vremuri în care explozia informațională solicită schimbare și inovație permanentă în educație. Viitorul apropiat aduce în mod inevitabil multiple schimbări de conținut în ceea ce privește filozofia și practica managerială la nivelul sistemului de învățământ românesc și al organizației școlare.

Educația are ca succes în societatea contemporană adaptarea demersului educațional la nevoile individuale de autoinstruire ale elevilor. Ideea centrală este aceea că fiecare copil este unic, iar unicitatea lui reprezintă punctul de plecare în toate deciziile luate cu scopul primordial de a-l ajuta să-și dezvolte pe deplin și armonios personalitatea.

Sursele care determină nevoia de schimbare în managementul educațional sunt multiple. Acestea vin atât din interiorul școlii, cât și din exteriorul acesteia ca instituție, menită să învețe și să-l formeze pe elev pentru învățarea continuă.

Sursele schimbării sunt impuse de nevoile comunității locale și de presiunea exercitată de cerințele societății la nivel regional, național, european. Ele sunt alimentate de noile evoluții sociale, economice, politice, tehnologice și culturale care au loc continuu în societatea contemporană. Efectul cumulat al acestor presiuni și direcții de reformă socială solicită în mod inevitabil un management schimbat, adaptat la o nouă viziune asupra conducerii școlii, care să fie restructurată, flexibilă și colaborativă.

Generațiile de copii și adolescenți care sunt acum pe băncile școlii trebuie să facă față în viitor unor noi provocări, diferite de cele în care au fost pregătiți. Din acest motiv școala trebuie să formeze la elevi abilități de învățare pe tot parcursul vieții în acord cu cerințele pieței muncii și cu schimbările societății din secolul XXI.

Noile medii de comunicare în masă, nanotehnologiile, fluxul informației tehnice, evoluția continuă a tehnologiei moderne și a științei impun formarea unor competențe de învățare durabilă, cum ar fi:

- gândirea critică și gândirea sistemică – exersarea gândirii în ceea ce privește înțelegerea și realizarea unor alegeri complexe; înțelegerea conexiunilor dintre sisteme;
- capacități de informare și abilități media – analizarea, accesarea, administrarea, integrarea, evaluarea și crearea de informații în diverse forme și medii;
- capacitate de decizie conștientă și responsabilă;
- capacități de colaborare și interpersonale – demonstrarea capacităților de lucru în echipă și de conducere; adaptarea la diverse roluri și responsabilități; colaborarea productivă cu ceilalți; conduită empatică; respectarea altor puncte de vedere;
- capacități de soluționare a problemelor – capacitatea de a depista, formula, analiza și rezolva probleme.

Metodele de învățământ pot fi definite ca „modalități de acțiune cu ajutorul cărora, elevii, în mod independent sau sub îndrumarea profesorului, își însușesc cunoștințe, își formează priceperi și deprinderi, aptitudini, atitudini, concepția despre lume și viață”.(M.Ionescu, V.Chiș)

Activitatea instructiv-educativă se desfășoară în baza unor finalități, este pusă în practică prin intermediul unui sistem de metode și procedee, apelează la o serie de mijloace tehnice de realizare, iar rezultatele sunt verificate și evaluate prin strategii specifice.

Curriculum-ul școlar integrează toate aceste componente, dintre care o poziție centrală revine metodelor care fac posibilă atingerea finalităților educaționale.

Metoda este selectată de cadrul didactic și este pusă în aplicare în lecții sau activități extrașcolare cu ajutorul elevilor și în beneficiul acestora; presupune, în toate cazurile, o colaborare între profesor și elev, participarea lor la căutare de soluții, la distingerea dintre adevăr și eroare și care, sub forma unor variante și/sau procedee selecționate, se folosește pentru asimilarea cunoștințelor, a trăirilor valorice și a stimulării spiritului creativ.

Când se alege o metodă, se ține cont de finalitățile educației, de conținutul procesului instructiv, de particularitățile de vârstă și de cele individuale ale elevilor, de psihosociologia grupurilor școlare, de natura mijloacelor de învățământ, de experiența și competența cadrului didactic.

Metodele tradiționale, expozitive ori frontale lasă impresia că nu ar mai fi în conformitate cu noile principii ale participării active și conștiente a elevului. Acestea pot însă dobândi o valoare deosebită în condițiile unui auditoriu numeros, având un nivel cultural care să-i asigure accesul la mesajul informațional transmis raportat la unitatea de timp.

Modelul învățământului hibrid

- Metoda de predare și învățare utilizată în cadrul învățământului hibrid combină metodele de învățare activă și resursele educaționale digitale, pentru a îmbunătăți experiența de învățare a elevilor.
- Învățământul hibrid folosește tehnologia în mod complementar activităților față-în-față și nu le înlocuiește, ca instrument pentru dezvoltarea de competențe și abilități.

- În modelul învățământului hibrid, tehnologia și resursele educaționale digitale sprijină procesul de învățare și oferă profesorilor posibilitatea de a desfășura activități didactice în mediile offline și online, sincron și asincron.
- Experiența de învățare a elevilor este îmbunătățită prin posibilitatea prioritizării, în timpul activităților didactice față-în-față, a sarcinilor care necesită mai multă interacțiune directă între elev și profesor.
- Complementaritatea permite profesorilor să aloce mai mult timp pentru activități de lucru individuale și să personalizeze parcursul educațional al elevilor, adaptând lucrul cu aceștia la nevoile lor de învățare.

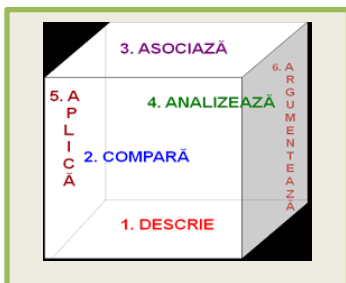
Modelul învățământului hibrid are trei componente de bază:

- 1) Activități de predare față-în-față, pentru sarcinile care necesită o interacțiune directă între elev și profesor;
- 2) Resurse educaționale digitale, care conțin informații și explicații necesare înțelegerii unor teme; disponibilitatea acestor resurse poate fi crescută prin încărcarea lor pe platforme de e-learning dedicate, în format open source;
- 3) Studiu individual structurat, ghidat de activitatea de predare față-în-față, care să permită aprofundarea unor noțiuni și concepte și aplicarea lor în diverse contexte.

Educația, în contextul actual al societății, trebuie să răspundă cerințelor tot mai schimbătoare ale viitorului, deoarece întreaga dezvoltare trece prin educație. Aceasta precede și face posibilă evoluția, dezvoltarea cu condiția de a fi adaptată necesităților poporului respectiv și exigențelor viitorului.

BIBLIOGRAFIE

- Cerghit, I., 2006, Metode de învățământ, editura Polirom, Iași
- Ionescu, M., Radu I., Didactica modernă, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001
- Moise, C., 1996, Concepte didactice fundamentale, Ankarom, Iași
- Văideanu, G., 1986, Pedagogie- ghid pentru profesori, ed. Universității Al. I. Cuza, Iași.

”Tehnici noi - metoda cubului!”

Profesor, Ciobanu Corina

Liceul Tehnologic ” Ioan Corivan” Huși, Vaslui

Numele provine de la mijlocul didactic folosit, un cub cu ajutorul căruia se transmit sarcinile de lucru către școlari. Metoda arată o cale de predare – învățare ce concretizează resursele școlarii de asistare conștientă la găsirea cunoștințelor și a legăturilor dintre ele. Este considerată a fi una dintre căile cele mai precis renumite evoluției gândirii critice. Organizarea învățării pe baza clarificării, rezolvării celor șase atribuții ce corespund celor șase fețe ale cubului provoacă școlarii de regulă pe tot traseul etapelor cognitive precizate de Bloom, în interiorul taxonomiei sale. Metoda este folosită în momentul când vrem să găsim cât mai multe informații despre un proces, o concepție și alte aspecte urmărindu-le pe acestea din diferite puncte de vedere.

Modalitatea de utilizare a acesteia, constă în faptul că cadrul didactic pregătește un cub din hârtie – carton, unde pe fiecare față a sa, notează câte o sarcină de lucru: descrie, compară, asociază, analizează, aplică, argumentează. Dacă lecția este proiectată cu ajutorul acestei tehnici, oferă posibilitatea de a fi folosită frontal (prezintă o față a cubului, citește sarcina de lucru și discută cu întreaga grupă), individual (întorcând o față a cubului și oferindu-le școlarii sarcina ca o activitate personală, liberă) sau poate aranja școlarii în perechi sau echipe de 4-5 educați, fiecare dintre ei primind spre rezolvare una dintre cele șase sarcini. În urma răspunsurilor oferite de către fiecare echipă, se identifică, un sens general al învățării.

Tratarea conținutului de învățat este posibilă să se realizeze într-o ordine de complexitate a sarcinilor ce reîncep traiectoria firească a determinării cunoașterii științifice, astfel:

1. ***Describe*** – participanții execută sarcina analizând cum arată, ce însușiri are disciplina de studiu.

2. **Compară** – provoacă școlarii să găsească asemănări și deosebiri asupra temei propuse;
3. **Asociază** – școlarii răspund la provocare, caută potriviri, legături cu alte experiențe; ca să fie asocierea cât mai eficientă se poate folosi întrebarea de ajutor: ”La ce ne gândim când zicem despre...?”
4. **Analizează** – face referire la precizarea și împărțirea elementelor component constitutive: ”Ce conține?”, ”Ce etape conține efectuarea sa”,
5. **Aplică** – ”Ce utilizare poate avea...?”, ”Cum poate fi aplicat (ă)”?
6. **Argumentează** – ”E corect sau incorect?”, ”De ce?”

Pentru un rezultat cât mai bun este necesară o evaluare imediată printr-un test care să cuprindă sarcini din cei șase itemi de pe fețele cubului.

Este de precizat că ordinea de mai sus (punctele 1-6) nu este fixă. Același conținut poate fi tratat și întâmplător, în ordinea în care fețele cubului apar, după ce mijlocul didactic ”cubul” a fost răsturnat pe catedră.

Școlarii pot lucra cerințele la tablă- varianta frontală – sau rezolvă pe caiet și după verifică adevărurile cu toată grupa; este posibilă folosirea și tehnica mixtă- unele cerințe se vor efectua independent, altele în echipă sau direct la tablă.

De reținut!

Metoda se aplică în momentul când ne dorim să găsim cât mai multe noțiuni despre o temă.

”Metodă de ultim val - metoda mozaic!”

Profesor, Ciobanu Corina

Liceul Tehnologic ” Ioan Corivan” Huși, Vaslui

Se caracterizează prin :

- a) grija diferită a participanților din aceeași echipă;*
- b) o anumite energie a echipelor realizate ad-hoc.*

Fiecare participant al echipei are rolul de ”experți” într-o anumită configurație a temei de învățat.

O schiță de bază a utilizării metodei mozaic, ar putea fi:

Etapa 1: *se prezintă conținutul propus, se anunță școlarii, cadrul didactic crează echipele. Dimensiunea fiecărei echipe este egală cu numărul secțiunilor în care a fost împărțit conținutul textului de studiat. Profesorul le împarte fișa de lucru, și anume conținutul de învățat. Fiecărei părți a fragmentului i se atribuie un număr curent; școlarii din echipă primesc și ei la fel. Fiecare elev primește sarcina de a analiza fragmentul de text cu același număr cu el (elevul 1, fragmentul de text 1; elevul 2, fragmentul de text 2, etc), așadar să ajungă ”cunoscător” al conținutul acelui text.*

Etapa 2: *se citește individual fragmentul atribuit, fiecare școlar depune efort pentru a memora fragmentul de text pe care a l-a primit;*

Etapa 3: *se adună experții care au același număr (1 cu 1, 2 cu 2, 3 cu 3 ...etc, depinde cât de mare a fost textul și în câte părți s-a putut împărți), drept cercetare reciprocă și adâncire științifică, în vederea prezentării care va urma; parcurg conținutul împreună, identifică posibilități potrivite de predare a subiectului și posibilități de a identifica perceperea informațiilor de către colegii din echipa cooperativă.*

Etapa 4: școlarii revin în echipele lor inițiale pentru a prezenta și a verifica. Individual școlarul își va prezenta secțiunea sa în fața colegilor. Obiectivul grupului este ca toți participanții să studieze tot conținutul expus.

Etapa 5: aprecierea actului de studiu. Etapa conturează pe de o parte, șansa personală de reproducere a informațiilor de către participanții grupei, și pe de altă parte, răspunderea echipelor față de cunoașterea întregului conținut de către toți membrii. Școlarii pot fi solicitați să dovedească că au înțeles prin teste, prezentări, sinteze, răspunsuri la întrebări orale.

Un aspect destul de important în această metodă este monitorizarea predării noilor cunoștințe de către cadrul didactic, pentru a fi convins că noțiunile sunt împărtășite bine și că pot fi folosite ca semn de pornire pentru întrebări, sinteze, discuții sau de ce nu o nouă activitate de studiere.

De reținut!

Dacă sunt situații când echipele de experți se încurcă, cadrul didactic le oferă sprijin, pentru a se convinge că acestea pricep corect și pot împărtăși mai departe conținuturile.

”Învățarea prin cooperare calea spre succes!”

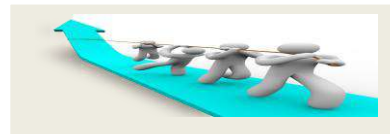
Profesor, Ciobanu Corina

Liceul Tehnologic ” Ioan Corivan” Huși, Vaslui

În condițiile accentuării globalizării și ale răspândirii politicilor de incluziune socială, nimic nu contestă importanța dezvoltării abilităților de cooperare ale tuturor. Argumentele în favoarea cooperării sunt oferite atât pe piața muncii, cât și de domeniul social și civic. Dacă sălile de clasă și școlile doresc să devină locuri unde sunt atinse obiective valoroase, ele trebuie să devină locuri unde elevii, profesorii, managementul școlii etc. cooperează pentru atingerea lor. Acest tip de cooperare trebuie încurajat, urmărit și exersat în mod conștient până când cooperarea devine modul natural de interacționare în școală. Cooperarea este necesară deoarece educația este un proces social care se poate realiza doar prin interacțiunea constructivă dintre oameni: învățarea rezultă din cooperarea care vizează construirea unor înțelegeri și a unor cunoștințe comune (Johnson, Johnson&Holubec, 1994).

Învățarea prin cooperare este o abordare a procesului de învățare ce presupune interacționarea în grupuri mici, constituite din elevi cu abilități mixte. În fiecare grup, fiecare elev este responsabil nu doar pentru propria învățare, ci și pentru sprijinirea învățării coechipierilor săi. În astfel de activități elevii au roluri diferite și care se completează reciproc. Amplificarea învățării se realizează prin interacțiune și discuții focalizate pentru clarificarea și realizarea sarcinii, prin expunerea la o diversitate mai mare de idei, prin stabilirea în comun a unei strategii de rezolvare a sarcinii, prin monitorizarea și feedback-ul reciproc și prin reflecția comună asupra procesului parcurs și a rezultatelor obținute.

Când apare învățarea prin cooperare?

Învățarea prin cooperare autentică apare atunci când în grupul format în scopul învățării îndeplinește cele cinci criterii definitorii, precum interdependența pozitivă, responsabilitate individuală, interacțiune, procesarea în grup a învățării, dezvoltarea abilităților interpersonale (Johnson, Johnson&Holubec, 1994).

Responsabilitate individuală

Acest criteriu înseamnă că deși elevii sunt interdependenți în procesul de învățare, în realizarea sarcinilor, fiecare trebuie să răspundă individual, să își asume responsabilitățile pentru contribuția adusă la atingerea rezultatelor comune.

”Fiecare purtăm răspunderea pentru reușita sau eșecul comun”.

În practică pe lângă evaluarea rezultatului comun al grupului, se evaluează și performanța fiecărui membru.

Interdependența pozitivă

Acest criteriu se referă la faptul că sarcina de învățare presupune conlucrarea și sprijinul reciproc al membrilor grupului. **”Reușim împreună sau eșuăm împreună”** este sloganul care reflectă acest criteriu. A reuși împreună înseamnă că sarcina bine rezolvată depinde de performanța fiecărui membru al grupului. Sarcina trebuie formulată astfel încât să presupună colaborarea reală.

Criterii definitorii ai învățării prin cooperare

Interacțiunea

Acest criteriu derivă din cele de mai sus – inițierea și menținerea interacțiunii directe pentru realizarea sarcinii de învățare este inevitabilă. Interacțiunea îmbogățește învățarea fiecărui membru al grupului, cu toate că nu fiecare învață același lucru. Avantajul învățării prin cooperare este dat și de diferențele de cunoaștere, de diversitatea ideilor cu care contribuie membrii grupului.

Procesarea în grup a învățării

Acest criteriu se referă la faptul că membrii grupului analizează și reflectează împreună la cele învățate, dar și la procesul pe care l-au parcurs și astfel pot stabili care sunt modalitățile de creștere a eficienței învățării.

Dezvoltarea abilităților interpersonale

Aceasta are loc prin exersarea respectului pentru diversitatea de opinii, a comunicării respectuoase, a încrederii în membrii grupului, a armonizării cu ceilalți, prin negocierea proceselor și oferirea de feedback constructive.

METODE PEDAGOGICE INOVATOARE DE ABORDARE A ÎNVĂȚĂRII

Prof. Ciobanu Costel Daniel
Școala Gimnazială Ipotesti

Învățarea este un act personal care cere participare personală. Problema esențială de care depinde producerea învățării eficiente este cea a implicării, a angajării celui care învață în actul învățării. Definitiv pentru metodele activ-participative este capacitatea acestora de stimulare a participării active și depline, fizic și psihic, individuale și colective a elevilor în procesul învățării.

În ultima vreme a crescut, fără precedent, interesul pentru metodele activ-participative. Preocuparea pentru promovarea acestor metode duce mai departe tradițiile „școlii active” fondată pe ideea unui efort psihic și fizic, dedus din împletirea strânsă a gândirii și acțiunii, a activității intelectuale și experiențe practice, sugerate din exterior. Didactica actuală pune accentul pe modurile interioare, pe atitudinea activă izvorâtă din interiorul elevului, pe activitatea din proprie inițiativă. Curiozitatea, dorința de a cunoaște, de a descoperi, a crea etc. apar încă din primii ani de viață, iar școala trebuie să se bizuie pe ele.

Învățarea este un act personal care cere participare personală. Problema esențială de care depinde producerea învățării eficiente este cea a implicării, a angajării celui care învață în actul învățării. Definitiv pentru metodele activ-participative este capacitatea acestora de stimulare a participării active și depline, fizic și psihic, individuale și colective a elevilor în procesul învățării.

Cu siguranță, inovația cu privire la metodele de abordare a învățării nu reprezintă o noutate. Ea a fost prezentată și asimilată în forme variate, motivată cel puțin de faptul de a ne afla, la nivelul întregului sistem de învățământ românesc, într-o perioadă prelungită de renovare, redimensionare, reasezare. Dacă, dincolo de aceste motive extrinseci, susținute de apartenența sistemului de educație, se găsesc fundamentele înțelegerii necesităților reale psihologice de dezvoltare a copiilor, atunci implementarea unor noi metode are un real succes. Și, îndrăznesc să cred, reflecțiile precum versurile amintite nu vă sunt străine și vă puteți imagina cu ușurință o continuare a acestora, în spiritul autorului, care rămâne deocamdată neștiut și pentru noi.

Elementul de noutate rezidă în maniera fiecărei tehnici de a aborda învățarea, astfel încât aceasta să fie pe cât mai posibil temeinică, de durată și, mai ales, să faciliteze, să susțină operarea cu noile conținuturi, punerea lor în relație, construirea de scheme cognitive ca bază a noilor asimilări, structurări și restructurări și care, prin excelență, exersează gândirea, dezvoltă capacitățile acesteia de operare. Ideea ce se constituie în punct de plecare este promovarea descoperirii de către elevi a conținuturilor, în detrimentul celei de a învăța, de a le prezenta aceste conținuturi. Cheia o reprezintă crearea de obstacole și utilizarea lor, ceea ce va aduce cu sine comprehensiunea, pătrunderea cu ajutorul minții în conținutul dat, ca precedând învățarea, știind că nu se învață bine decât ceea ce este înțeles!

În calitate de profesor, pentru a aborda această provocare în mod eficient, ar trebui să implementăm idei inovatoare care fac experiența la clasă mult mai plăcută pentru elevii nostri.

Așadar, iată o *idei inovatoare* care vă vor ajuta să vă reinventați metodele de predare și să vă faceți orele mai interesante.

Provocarea la lectură – tehnică al cărei scop este de a cultiva interesul pentru lectura individuală. Competențele solicitate :

✓ Să se servească de informațiile conținute de coperta și de pagina de titlu ale unei cărți pentru a afla dacă acestea aparțin cărții căutate;

- ✓ Să înțeleagă un text literar pe baza citirii silențioase și a memoriei;
- ✓ Să participe la o dezbateri asupra unui text literar;
- ✓ Să-și formuleze o interpretare asupra lecturii și să o confrunte cu altele;
- ✓ Să citească cel puțin o carte de literatură pe lună.

Se selectează zece opere ce urmează a fi propuse spre lectură elevilor.

Desfășurare

- Grupele formate din doi – patru elevi primesc ca sarcină să pună în corespondență ilustrațiile (primei coperte), textele din prefață sau din comentariile de pe coperta 4 și textele din prima pagină, aflate în relație cu titlul;

- Punerea în comun: confruntarea, punerea în evidență a indiciilor prezente în documente care permit realizarea sarcinii;

- Dacă între grupe apar dezacorduri privind punerea în corespondență, învățătorul prezintă cărțile ce constituie subiectul dezbaterilor; la finalul activității, se prezintă toate cărțile în vederea validării răspunsurilor.

- Propunerea de către învățător sau, mai degrabă, de către elevi, a lecturii diferitelor cărți.

Organizarea lecturii:

- Fiecare carte va circula în două exemplare în clasă; fiecare alege cartea pe care dorește să o citească;

- Obiectivul se va fixa împreună cu elevii: citirea a minimum două romane;

- De fiecare dată când un elev va termina o carte, va face un rezumat oral asupra acesteia, o prezentare în fața clasei;

- Când un elev termină o carte, redactează două întrebări pe o fișă de referință(realizată pentru fiecare elev în parte). Dar înainte de a redacta întrebările, trebuie să răspundă la cel puțin două întrebări precedente, înainte de colegii care au citit anterior cartea.

Activități conexe

- Copiii pot alege pasaje preferate cărora să le facă o reprezentare(interpretare) plastică;
- Reprezentarea unor personaje;
- Jocuri de ghicitori pentru a regăsi un personaj, un titlu, un obiect important;
- Rebusuri, integrame.

Întâlnirea:

- La interval de trei săptămâni este organizată o întâlnire între elevii clasei;
- Se organizează un joc, în care grupele înaintează doar dacă răspund corect la o întrebare dintr-o carte.

Alte precizări:

- Se lucrează la început cu grupe de patru elevi, apoi trei și doi elevi pentru o activitate din ce în ce mai crescută,
- Punerea în corespondență se va definitiva la tablă, prin completarea de toate grupele a unui tabel care conține titlurile și autorii;
- Elevii vor proceda la înscrierea cifrelor corespunzătoare ilustrațiilor, fragmentelor inițiale și textelor de comentariu.
- **BIBLIOGRAFIE:**

1. *Cerghiț, Ioan, 2002, Sisteme de instruire alternative și complementare; structuri, stiluri și strategii*, Ed. Aramis Print SRL, București

2. *Cosmovici, Andrei, Iacob, Luminița, 1998, Psihologie școlară*, Ed. Polirom, Iași

3. *Faber, Adele, Mazlish, Elaine, 2002, Comunicarea eficientă cu copiii (acasă și la școală), Col. Familia la Curtea Veche, București*
4. *Stan, Liliana, 1995, Cercetarea pedagogică și inovarea în învățământ, Ed. Polirom, Iași*
5. *Văideanu, G., 1998, Educația la frontiera dintre milenii, Ed. Politică, București*

METODE INOVATIVE CENTRATE PE ELEV

Prof. Liliana Ciobanu
Liceul Tehnologic de Mecatronică și Automatizări Iași

Procesul de învățământ reprezintă mijlocul principal prin care societatea noastră educă și instruește noile generații, responsabilitatea organizării și conducerii acestui proces revenind școlii.

Procesul de învățământ apare ca un ansamblu de activități organizate și dirijate, care se desfășoară etapizat, în cadrul unor instituții specializate, sub îndrumarea unor persoane pregătite în acest scop, în vederea atingerii anumitor obiective instructiv-educative.

Dacă știința fundamentală și de sinteză a educației este pedagogia, știința și arta procesului de învățământ este didactica.

Educația are o sferă mai largă decât procesul de învățământ, ocupându-se cu toate tipurile și formele ei: educația formală, non-formală, informală. Procesul de învățământ are un caracter predominant formal, se desfășoară în mod special în școala de diferite tipuri și nivele.

Didactica are în centrul preocupărilor sale tehnologia procesului de învățământ: metodele, mijloacele și formele de organizare și evaluare a procesului educațional.

Strategiile didactice vor include metodele și procedeele didactice, mijloacele didactice precum și formele de activitate didactică alese de profesor într-o situație concretă educațională. Desigur, alegerea strategiei depinde de anumite criterii: conținutul informațional, particularitățile de vârstă ale elevilor, dar depinde și de pregătirea și personalitatea profesorului. A adopta o strategie didactică, înseamnă a adopta o linie directoare de organizare a învățării.

Metodele de învățământ sunt un element de bază al strategiilor didactice, în strânsă relație cu mijloacele de învățământ și cu modalitățile de grupare a elevilor. De aceea, opțiunea pentru o anumită strategie didactică condiționează utilizarea unor metode de învățământ specifice.

Sistemul metodelor de învățământ conține:

- metode tradiționale, cu un lung istoric în instituția școlară și care pot fi păstrate cu condiția reconsiderării și adaptării lor la exigențele învățământului modern;
- metode moderne, determinate de progresele înregistrate în știință și tehnică, unele dintre acestea de exemplu, se apropie de metodele de cercetare științifică, punându-l pe elev în situația de a dobândi cunoștințele printr-un efort propriu de investigație experimentală; altele valorifică tehnica de vârf (simulatoarele, calculatorul).

Un criteriu de apreciere a eficienței metodelor îl reprezintă valențele formative ale acestora, impactul lor asupra dezvoltării personalității elevilor.

În școala modernă, dimensiunea de bază în funcție de care metodele de învățământ sunt considerate inovative este caracterul lor activ adică măsura în care sunt capabile să declanșeze angajarea elevilor în activitate, concretă sau mentală, să le stimuleze motivația, capacitățile cognitive și creatoare.

Aceste metode inovative se numesc metodele interactive centrate pe elev, acele modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe. Interactivitatea presupune o învățare prin comunicare, prin colaborare, produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup.

Implementarea acestor instrumente didactice moderne presupune un cumul de calități și disponibilități din partea cadrului didactic: receptivitate la nou, adaptarea stilului didactic, mobilizare, dorință de autoperfecționare, gândire reflexivă și modernă, creativitate, inteligența de a accepta noul și o mare flexibilitate în concepții.

Un învățământ modern, bine conceput permite inițiativa, spontaneitatea și creativitatea copiilor, dar și dirijarea, îndrumarea lor, rolul profesorului căpătând noi valențe, depășind optica tradițională prin care era un furnizor de informații. În organizarea unui învățământ centrat pe elev, profesorul devine un coparticipant alături de elev la activitățile desfășurate. El însoțește și încadrează elevul pe drumul spre cunoaștere.

Utilizarea metodelor interactive de predare-învățare în activitatea didactică contribuie la îmbunătățirea calității procesului instructiv-educativ, având un caracter activ-participativ.

Avantajele aplicării metodelor active se referă la faptul că acestea :

- Transformă elevul din obiect în subiect al învățării;
- Este coparticipant la propria formare;
- Angajează intens toate forțele psihice de cunoaștere;
- Asigură elevului condiții optime de a se afirma individual și în echipă;
- Dezvoltă gândirea critică și motivația pentru învățare;
- Permite evaluarea propriei activități.

Gibbs (1992) dă o definiție utilă a învățării centrate pe elev. El afirmă că învățarea centrată pe elev “oferă elevilor o mai mare autonomie și un control sporit cu privire la disciplinele de studiu, la metodele de învățare și la ritmul de studiu”. Această perspectivă subliniază caracteristicile fundamentale ale învățării centrate pe elev, promovând ideea că elevilor trebuie să li se ofere un control sporit asupra învățării prin asumarea responsabilității cu privire la:

- ceea ce se învață,
- modul cum se învață și de ce
- momentul când se învață.

O consecință importantă a acestei definiții o reprezintă necesitatea ca elevii să își asume un înalt grad de responsabilitate în contextul învățării și să își aleagă în mod activ scopurile, precum și să își administreze învățarea. Ei nu se mai pot baza pe faptul că profesorul ori persoana care predă la clasă le va spune ce, cum, unde și când să gândească. Ei sunt cei care trebuie să înceapă să o facă.

Recomandarea pentru trecerea responsabilității de la profesor la elev este răspândită în pedagogia contemporană.

Principiile care stau la baza învățării eficiente centrate pe elev sunt:

- Accentul activității de învățare trebuie să fie pe persoana care învață și nu pe profesor.
- Recunoașterea faptului că procesul de predare în sensul tradițional al cuvântului nu este decât unul dintre instrumentele care pot fi utilizate pentru a-i ajuta pe elevi să învețe.
- Rolul profesorului este acela de a administra procesul de învățare al elevilor pe care îi are în grijă.
- Recunoașterea faptului că, în mare parte, procesul de învățare nu are loc în sala de clasă și nici când cadrul didactic este de față.
- Înțelegerea procesului de învățare nu trebuie să aparțină doar profesorului – ea trebuie împărtășită și elevilor.
- Profesorii trebuie să încurajeze și să faciliteze implicarea activă a elevilor în planificarea și administrarea propriului lor proces de învățare prin proiectarea structurată a oportunităților de învățare atât în sala de clasă, cât și în afara ei.
- Luați individual, elevii pot învăța în mod eficient în moduri foarte diferite.

Pentru a sprijini instruirea centrată pe elev și utilizarea metodologiilor moderne de lucru la clasă, se va pune accent pe strategii de predare care să corespundă stilurilor individuale de învățare.

În cadrul acestor strategii:

- Lecția pleacă de la experiențele elevilor și cuprinde întrebări sau activități care să îi implice pe elevi;
- Elevii sunt lăsați să aleagă singuri modul cum se informează pe o anumită temă și cum prezintă rezultatele studiului lor;
- Elevii pot beneficia de meditații, în cadrul cărora pot discuta despre preocupările lor individuale cu privire la învățare și pot cere îndrumări;
- Aptitudinea elevilor de a găsi singuri informațiile căutate este dezvoltată – nu li se oferă informații standardizate;
- Pe lângă învățarea specifică disciplinei respective, li se oferă elevilor ocazia de a dobândi aptitudini fundamentale transferabile, cum ar fi aceea de a lucra în echipă;
- Se fac evaluări care permit elevilor să aplice teoria în anumite situații din viața reală, cum ar fi studiile de caz și simulările;
- Lecțiile cuprind o combinație de activități, astfel încât să fie abordate stilurile pe care elevii le preferă în învățare (vizual, auditiv, practic/kinetic);
- Lecțiile înlesnesc descoperirile făcute sub îndrumare și solicită participarea activă a elevilor la învățare;
- Lecțiile se încheie cu solicitarea adresată elevilor de a reflecta pe marginea celor învățate, a modului cum au învățat și de a evalua succesul pe care l-au avut metodele de învățare în cazul lor.

Acest proces de formare se orientează deci în final spre scopul de a spori succesul elevilor, concentrându-se pe ceea ce este necesar pentru a îmbunătăți experiența de învățare a elevilor și implicarea lor activă în acest proces, precum și satisfacția pe care le-o dă această învățare. Acest lucru trebuie să se înscrie în contextul general al îmbunătățirii oportunităților oferite tinerilor în cadrul dezvoltării unei piețe moderne a muncii. Scopul implicit este de asemenea acela de a le permite să aibă încredere în procesul de învățare, astfel încât să poată continua să își pună în aplicare aptitudinile de învățare la locul de muncă, la vârsta maturității, precum și în procesul de învățare continuă.

Bibliografie:

- Bontaș I. – Pedagogie, Editura ALL, București, 1994;
- Carcea Maria - Strategii de activare a potentialului creativ, Iași, 2003;
- Purțuc D. – Modele de instruire formativă specifice disciplinelor tehnice, Editura “Spiru Haret”, Iași, 1996;

Revoluționarea procesului educațional: Explorarea metodelor inovatoare de învățare

Autor: Ciobanu Maria

Grădinița Cerchejeni, nr.2

În societatea actuală are loc un proces dinamic care obliga toate categoriile sociale să țină pasul cu evoluția societății și implicit a educației. În funcție de evoluția societății, a cerințelor și a provocărilor pe care le aduce secolul XXI, procesul educațional este într-o continuă transformare. În acest context, este necesar să se găsească metode și strategii inovatoare pentru a îmbunătăți calitatea și eficiența învățării, pentru a stimula motivația și participarea copiilor, pentru a dezvolta competențe transversale și pentru a răspunde diversității și nevoilor individuale.

Aceste metodele inovatoare de învățare se bazează pe principii pedagogice moderne, cum ar fi: activitatea și cooperarea, centrarea pe elev, interdisciplinaritatea și transdisciplinaritatea, personalizarea și contextualizarea, feedbackul și evaluarea formativă, utilizarea tehnologiei și a resurselor digitale, dezvoltarea gândirii critice și creative, a autonomiei și a responsabilității, a valorilor și a atitudinilor pozitive.

În educația timpurie, metodele inovatoare de învățare pot avea un impact semnificativ. La această vârstă fragedă copiii își formează bazele cognitive, afective, sociale și morale, care vor influența ulterior parcursul lor școlar și personal. De aceea, este important ca grădinița să ofere un mediu stimulat, sigur, plăcut și diversificat, în care copiii să învețe prin joc, explorare, experimentare, descoperire, interacțiune și colaborare. Activitățile pentru copii trebuie să aibă un caracter spontan, să contribuie la dezvoltarea independenței în gândire și acțiune. Căutarea de idei prin metodele ineractive conferă activității „mister didactic”, constituie „o aventură a cunoașterii” în care copilul e participant activ pentru că el întâlnește situații complexe, probleme pentru mintea lui de copil dar, prin analiză, dezbateri, descoperă răspunsurile la toate întrebările, este responsabil și rezolvă sarcinile de învățare și este mulțumit la finalul lecției.

În grădiniță pot fi aplicate metode inovatoare cum ar fi: metoda proiectului și metoda portofoliului.

Metoda proiectului: presupune realizarea de activități integrate, pe baza unui subiect sau a unei probleme de interes pentru copii, care implică cercetarea, planificarea, executarea și prezentarea unui produs final. Metoda proiectului dezvoltă competențele transversale, cum ar fi comunicarea, cooperarea, creativitatea, rezolvarea de probleme, gândirea critică și reflecția.

Etapele desfășurării metodei proiectelor :

1. Faza preoperatorie și de inițiere, care presupune alegerea subiectului, stabilirea direcțiilor de dezvoltare, crearea centrului tematic și procurarea materialelor, discuții cu persoanele implicate.
2. „Inima proiectului”-documentare, investigare.
3. Adăugarea detaliilor și evaluarea produselor muncii.

De exemplu, în cadrul proiectului tematic „Tradiții și obiceiuri de iarnă”, desfășurat la grupa mare, tema „Tradiții și obiceiuri de iarnă”, scopul a fost îmbogățirea cunoștințelor copiilor despre obiecte de artă populară românească, despre tradiții și obiceiuri ale poporului român. Durata proiectului: două săptămâni.

Sursa subiectului a pornit de la curiozitatea copiilor de a afla de ce unii oameni își sărbătoresc ziua de două ori și de la preluarea unor prenume după sfinți-Sfântul Andrei.

Harta-alcătuită împreună cu copiii- a fost realizată cu iagini decupate, desenate, rămânând deschisă pe tot parcursul proiectului. Alături de hartă s-a afișat și inventarul de probleme- ce știu, ce nu știu, ce doresc să afle copiii.

Crearea centrului tematic s-a realizat prin albume despre portul popular, tradițiile românești, obiecte de artizanat, imagini cu manastiri, cărți cu povești religioase.

Partenerii implicați au fost părinții și preotul satului.

Pentru ca toate cele solicitate de copii să poată fi cuprinse în proiect, s-a stabilit parcurgerea lui într-o perioadă de două săptămâni, cu următoarele două subteme: Portul tradițional românesc și Tradiții și obiceiuri de iarnă. După ce s-au stabilit obiectivele proiectului, s-au planificat activitățile, ținând cont de programă, de experiență și dorințele copiilor.

După parcurgerea temelor stabilite în cele două săptămâni, a activităților de dezvoltare personală, a jocurilor și activităților alese și activităților pe domenii experiențiale propuse, a avut loc evaluarea finală. Evaluarea s-a realizat printr-o serbare în care copiii au spus poezii, rugăciuni și au cântat cântece bisericești. Copiii au primit dulciuri și daruri.

Una dintre metodele de evaluare alternativă este metoda portofoliului.

Metoda portofoliului: presupune colectarea și organizarea de lucrări și materiale realizate de copii pe parcursul unui anumit interval de timp, care reflectă progresele și realizările lor. Această metodă favorizează autoevaluarea, autoîncrederea, responsabilitatea și recunoașterea meritelor proprii și ale celorlalți. În DEX este definită ca fiind „un dosar, o mapă în care se păstrează acte, hârtii de valoare.” Un exemplu de utilizare a portofoliului în învățământul preșcolar este acela de metodă alternativă de evaluare a proiectului educațional „Pe cărările toamnei”, desfășurat în perioada 9 octombrie-17 noiembrie în grădiniță. Activitățile s-au desfășurat atât în incinta grădiniței, cât și în afara ei, la seră, în livadă, în parc, la florărie. Argumentul inițierii acestui proiect a fost necesitatea debutului educației ecologice de la cele mai fragede vârste, preșcolarii înțelegând importanța alimentelor, a fructelor, legumelor, dar și muncii oamenilor în viața lor.

Rezultatul proiectului a constat în realizarea portofoliului cu tema „Pe cărările toamnei” care a avut și rolul de metodă alternativă de evaluare a proiectului. Acesta a cuprins toate produsele activităților preșcolare referate, prezentări PowerPoint, colaje, desene, articole de presă.

Portofoliul, ca metodă de evaluare continuă a preșcolarelor pe parcursul proiectului menționat definește complexitatea realizărilor grupei în conformitate cu activitățile, obiectivele stabilite și reflectă creativitatea copiilor, lăsând libertatea de a lucra autonom, pe grupe, cu sau fără ajutor, elimină stereotipurile pe care le presupune uneori evaluările clasice.

Acestea sunt doar două dintre metodele inovatoare de învățare care pot fi folosite în grădiniță, dar există multe altele, care pot fi adaptate în funcție de specificul, nevoile și interesele fiecărui grup de copii. Scopul lor comun este de a oferi o experiență de învățare plină de sens, bucurie și satisfacție, care să pregătească copiii pentru viață și pentru viitor.

Bibliografie

Frumos, F. (2023). *Cogniția epistemică. Fundamente și implicații în educație*. Iași: Polirom.

Gherguț, A. *Psihopedagogie specială. Fundamente teoretice și perspective practice (ediția a IV-a revăzută și adăugită)*. Iași: Polirom.

Stan, A. (2013). *Eduard Gruber. Întemeietorul psihologiei experimentale în România*. Iași: Institutul European.

Metoda GROW (Articol)

Prof. CIOBANU VALENTINA

Școala Gimnazială "Nicolae Bălcescu"-Drăgășani, Județul Vâlcea

Avem următoarea speță: Sunt diriginte la clasa a VI-a și un elev care are dificultăți în a ajunge la ore la timp, vine mereu cu scutiri/scuze, cu toate că știu că nu suferă de nimic grav. Sunt pusă în situația de a motiva absențe și de a da explicații colegilor, pentru lipsa de note. Elevul nu sesizează problema, iar eu analizez situația urmând să-l consiliesc aplicând metoda GROW.

Formulați conversația cu elevul pe structura GROW.

Precizare: la fiecare etapă sunt necesare cel puțin 2 întrebări.

G

Fixează Obiectivul – mai întâi, împreună cu membrii echipei, este nevoie să se definească și să se cadă de acord asupra obiectivului sau a rezultatului așteptat, pentru a se asigura că acesta va fi îndeplinit. Îndrumătorul trebuie să ajute echipa să definească acest obiectiv, care trebuie să fie unul SMART (Specific- Measurable- Achievable- Realistic- Time). Pentru a se asigura că obiectivul îndeplinește cele 5 criterii esențiale, îndrumătorul va supune obiectivul unei serii de întrebări, care să confere răspunsuri la întrebări precum: "Cum vei ști că ți-ai îndeplinit acest obiectiv?" sau "Cum te vei asigura că problema a fost rezolvată?"

1. - *Dragă Sabin, cum ne explici, tuturor, faptul că nu ai decât o singură notă la toate disciplinele și mai sunt trei săptămâni până la încheierea anului școlar?*
2. - *Cum ne vei asigura că problema absențelor de până acum a fost rezolvată?*

R

Analizează situația dată – roagă membrii echipei să descrie realitatea curentă. Acesta este un pas foarte important, întrucât, de multe ori, oamenii încearcă să rezolve o problemă fără a considera punctul de start, și de multe ori, trec cu vederea informațiile sau detaliile ce i-ar putea ajuta în a ajunge la o soluție optimă într-un timp scurt. Pe măsură ce membrii echipei spun care este realitatea lor curentă, îndrumătorul trebuie să adreseze întrebări precum: "Ce se întâmplă în prezent?"; "Ce/ Cine/ Când/ Cât de des?"; "Care a fost efectul sau rezultatul acelei acțiuni?" – încercând astfel să creioneze o posibilă soluție.

3. - *Ce se întâmplă cu tine, în prezent?*
4. - *Care crezi că este efectul absenteismului tău și cum vezi rezolvarea acestei atitudini?*

O

Explorarea opțiunilor – odată ce îndrumătorul și membrii echipei au identificat situația curentă, următorul pas este acela de a găsi alternative, cu alte cuvinte, să identifice cât mai multe opțiuni posibile pentru a rezolva problema. Diriginta trebuie să ajute echipa să genereze cât mai multe opțiuni, dar și să le discute. În general, membrii echipei trebuie încurajați pentru a discuta și expune soluțiile la care s-au gândit, abia apoi îndrumătorul poate veni cu propriile sugestii. Întrebările ce se adresează în această etapă sunt: “*Ce altceva ai mai putea face?*”; “*Cum ar fi dacă acest obstacol ar fi înlăturat?*”; “*Care sunt avantajele și dezavantajele acestor opțiuni?*”; “*Care sunt factorii la care vei apela în a cântări opțiunile tale?*”...

5. - *Ce altceva ai mai putea face pentru a-ți îndrepta situația în care te afli, știind că ești un elev capabil?*

6. - *Cum ar fi dacă nu ai mai absenta atât de mult?*

W

Fixarea traseului – după explorarea situației curente, cât și a opțiunilor la îndemână, membrii echipei au o imagine mai clară asupra modului în care își vor duce la îndeplinire obiectivul setat. Așadar, ultimul pas al sesiunii este acela de a -i face pe membrii echipei să se responsabilizeze cu privire la propriul mod de operare sau acțiune. Pentru a obține asta, echipa trebuie ajutată să-și mențină motivația asupra lucrului stabilit. Întrebările utile ce trebuie adresate sunt: “*Ce vei face acum și când?*”; “*Ce te-ar putea împiedica în a înainta?*”; “*Cum vei depăși acest obstacol?*”; “*Cum vei ținti către obiectivul ales?*”; “*Cât de mare este șansa ca opțiunea aleasă să reușească?*”; “*Ce altceva vei face?*”...

7. - *Aș vrea să știu, ce vei face acum și de când nu vei mai absenta?*

8. - *Ce te-ar putea împiedica să vii zilnic, la timp, la cursuri?*

Resurse bibliografice:

1. Programa școlară pentru disciplina Limba și literatura română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară Clasele a V-a – a VIII-a București, Anexa nr. 2 la ordinul ministrului educației naționale nr. 3393 / 28.02.2017 Ministerul Educației Naționale
2. Recomandarea Consiliului din 22 mai 2018 privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții (Text cu relevanță pentru SEE) (2018/C 189/01), Jurnalul Oficial al Uniunii Europene 4.6.2018
3. Chirilă, I.D., (2005), „Științele naturii în planurile de învățământ în secolul al XX-lea”, în „Preocupări actuale în științele educației”, coord. Miron Ionescu, Colecția Universitas, Editura Eikon, Cluj-Napoca
4. Cocoș, M., (2007), „Didactica disciplinelor pedagogice – un model constructivist”, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj Napoca
5. Iucu, R., (2002), „Instruirea școlară”, Editura Polirom, Iași
6. <http://www.tinapse.ro/home/.../Modelul%20GROW%20de%20coaching.doc>

UTILIZAREA APLICAȚIEI „WORD WALL” ÎN PREDAREA GEOGRAFIEI

Ciocan Elisabeta

Liceul Teologic Adventist, Liceul Tehnologic Auto Craiova

Educația, proces complex de influențare organizată a dezvoltării intelectuale, morale și comportamentale a persoanelor de diferite vârste, este în continuă transformare pentru a se adapta schimbărilor societății.

Astfel, dascălii sunt în căutarea unor metode didactice inovative care să capteze atenția elevilor, dar în același timp să transmită informații științifice specifice disciplinei predate.

Dacă nu este un simplu acumulator de informații ci deține și competențe TIC, îmbinate cu cele metodice. El predă, evaluează, observă, modelează caractere umane, precum un sculptor lutul, dala sa fiind metoda.

Aplicația „Word Wall” este un instrument TIC pentru a crea propriile resurse didactice.

Oferă o diversitate de variante: quiz, flashcards, matchup, random wheel, anagram, flip tiles, matching pairs, wordsearch, crossword, gameshow quiz, open the box, find the match, hangman, random cards (test, carduri fulgerătoare, potrivire, roată aleatorie, anagramă, lovitură ușoară, perechi potrivite, căutare de cuvinte, cuvinte încrucișate, test de jocuri, deschide cutia, găsiți potrivirea, călău, cărți aleatorii) - Fig. 1. Profesorii pot insera imagini sau hărți - Fig. 2.

Fig. 1. Modele de șabloane folosite pentru teste
(sursa: <https://wordwall.net>)

Fig. 2. Utilizarea aplicației <https://wordwall.net>
(sursa: arhiva personală)

Importanța acestei aplicații constă în:

- accesibilitate;
- autoevaluare;
- funcția educațională, prin transmiterea de informații;

- atractivitate;
- conexiunea la cloud, putând fi accesată oricând.

Este o aplicație ce poate fi folosită și de elevii cu CES. Contribuie la reducerea absenteismului, fiind îndrăgită de elevi.

Bibliografie:

*** *An Introduction to Cloud Computing Characteristics and Service/Deployment Models*, <http://cloud.dzone.com/articles/introduction-cloud-computing>

*** *National Institute of Standards and Technology*, <http://www.nist.gov/>

*** *GHID Securitatea în Cloud – Asociația Națională pentru Securitatea Sistemelor Informatice*, http://www.cert-ro.eu/files/doc/775_20131030091057011764400_X.pdf

*** *Programa școlară pentru disciplina Geografie, clasele a V-a – a VIII-a*, Anexa nr. 2 la ordinul ministrului educației naționale nr. 3393 / 28.02.2017, București, 2017;

<https://wordwall.net>

STUDIU PRIVIND INFLUENȚA NOILOR TEHNOLOGII CA O PROVOCARE PENTRU ȘTIINȚĂ ȘI EDUCAȚIE

Profesor Ciochină Luisa,
Școala Gimnazială "Take Ionescu", Râmnicu Vâlcea

Educația în contextual schimbărilor globale reprezintă un sistem al vieții sociale sensibil la mesajele viitorului adaptată la inovații pe diverse planuri (sociologic, pedagogic, economic, tehnic) ce reprezintă un proces deosebit de complex și presupune dezvoltare, schimbare, reformă, modernizare, perfecționare, digitalizare.

Inovațiile în domeniul învățământului pot fi realizate sub forma unor schimbări de concepție privind sistemul de organizare, programele, manualele școlare și metodele de învățământ, schimbări referitoare la relațiile interpersonale, ca spre exemplu relația profesor-elev, sau schimbări de natură materială, dacă ne referim la mijloacele de învățământ și la laboratoarele de tehnologie didactică.

Noile tehnologii, provocare atât pentru știință cât și pentru educație, înseamnă o serie de echipamente precum laptop-uri, tablete, table interactive și de aplicații de tipul editoarelor de texte, utilităților pentru prezentări sau pentru calcul tabelar, navigatoarelor pentru Internet, orizontul tehnologic se populează cu dispozitive noi, care vor influența educația.

În școală, explorăm modalitățile simple necesare unei lecții - softuri educaționale prin care să prezentăm elevilor secvențe de conținut în format digital.

Utilizarea dispozitivelor tehnologiei și a softurilor educaționale în procesul educativ promovează un alt model de învățare și interacțiune didactică, poate transforma comunicarea electronică într-una educațională dacă sunt subordonate conceperii și proiectării unui învățământ interactiv și modern.

Putem vorbi astăzi în știință despre tehnologii avansate: ochelari pentru realitate augmentată, suprafețe multi-touch, proiectoare de holograme.

Noi tehnologii, care acum câțiva ani păreau departe, încep să-și facă loc în laboratoarele cercetătorilor și în practica cadrelor didactice eficiente în desfășurarea activităților curente profesionale sau personale. Matematica, tehnologiile, științele și ingineria (așa-numitul compozit STEM- sciences, technologies, engineering, math) sunt cele care impulsionează inovarea științifică, și devin schimbare pentru disciplinele școlare care reușesc să încorporeze noile conținuturi, iar profesorii să-și îmbunătățească metodele de predare.

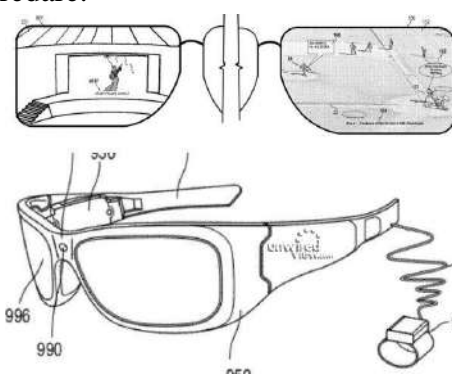
Ochelari pentru Realitate augmentată

Realitatea augmentată (AR) este, în esență, o suprapunere de date suplimentare peste realitatea pe care o vedem deja, posibilă cu ajutorul unor dispozitive similare cu ochelarii. Lansarea unor astfel de dispozitive, destul de flexibile și de operaționale pentru a fi utilizate comod. Implicațiile educaționale pentru aceasta tehnologie sunt imense, putând consta într-o nouă serie de conținuturi educaționale mai intuitive, mai atractive, mai eficiente.

Suprafețe multi-touch

Suprafețele multi-touch sunt ecrane touch-screen care permit și interpretează atingeri multiple. Cum suprafețele tactile devin din ce în ce mai ieftine, iar tehnologia avansează rapid, probabil că foarte curând echipamentele de tip multi-touch vor schimba sala de clasă.

Echipamentele multi-touch au un bun punct de plecare prin proiectul ce vizează dezvoltarea și pilotarea unui "laborator imaginar" sau "virtual", cu ajutorul tehnologiei multi-touch, în cadrul unui curs integrat de științe dezvoltat pentru liceu.

Prin utilizarea meselor multi-touch într-un curriculum special creat pentru ore de științe inovative, ”demersul de formare devine:

1. colaborativ – conținutul bogat, variat, interesant și cu multiple posibilități de valorificare favorizează abordarea în echipe de învățare, cu sarcini de lucru complementare sau în cooperare;

2. imersiv – permite experiențe totale necesare pentru învățare durabilă, susținută de afect;

3. extins – realizează legături cu alte domenii; face apel la experiențele de învățare nonformale și stimulează continuarea învățării în afara școlii;

4. alimentat de imaginație și investigație – învățare activă și aplicativă;

5. personalizat – permite și invită la explorări individuale, în funcție de interes, capacități, motivație;

6. accelerat (/susținut) de utilizarea TIC.”

Comparativ cu posibilitățile simulărilor și jocurilor de rol de pe computerele actuale, avantajul utilizării suprafeței de lucru multi-touch rezidă în potențialul acesteia de a susține colaborarea între elevi și profesori, de a angaja elevii în activități de grup colaborative, de a-i motiva să experimenteze.

Proiectoare holografice

Posibilitatea interacțiunilor directe tridimensionale cu modele simulate, în domeniul educației și științelor, proiectorul holografic ar putea revoluționa învățământul la distanță și ar putea să ofere un spațiu complet diferit pentru simulare și pentru experimentare. Elevii ar putea (re)crea scenarii holografice, cum ar fi experimente științifice sau modele la scală ale unor obiecte sau fenomene care sunt prea costisitoare sau prea periculoase pentru a le aduce în sala de clasă. Microsoft se poate lăuda cu un model preliminar de ecran holografic, numit HoloDesk, care se poate utiliza nu numai pentru a vizualiza imagini holografice, cât și pentru a interacționa cu modele 3D.

Bibliografie

1. Diaz, Chris L. Must Have: Google “Project Glass” Augmented Reality Glasses. Online:<http://chrisldiaz.com/2012/04/04/must-have-google-project-glass-augmented-reality-glasses/>

2. MECTS-UMPFE. Proces educațional optimizat în viziunea competențelor societății cunoașterii. Online:<http://proiecte.pmu.ro/web/transdisciplinarfse/>

3. <http://iteach.ro/>

Lumea se caracterizează printr-o evoluție rapidă și imprevizibilă a științei și tehnicii, generând o gigantică mișcare de idei, de invenții și descoperiri, o creștere exponențială a informației și a tehnologiilor de vârf toate acestea ducând către informatizarea societății.

În această perspectivă, educația și învățământul trebuie reînnoite, completate, adaptate spre o permanentă inovație și creație în activitatea didactică.

Sistemul de învățământ românesc operează cu cele opt competențe-cheie europene, competența digitală fiind una dintre cele opt competențe-cheie europene ce presupune: alfabetizare digitală, comunicare și colaborare, alfabetizare media, creare de conținuturi digitale, siguranță (stare de bine/ confort în mediul online și competențe de securitate cibernetică), respectarea proprietății intelectuale, rezolvare de probleme, gândire critică.

În această accepțiune, prioritatea învățământului o constituie informatizarea, softul educațional, reprezentat de programele informatice special dimensionate în perspectiva predării unor teme specifice, ceea ce reprezintă o necesitate evidentă.

Astfel, pentru elevi, școala viitorului trebuie să promoveze o educație de calitate și să fie axată pe valori în care elevii să creadă, în care să se regăsească, îndeplinind două condiții, fundamentale din punctul lor de vedere: școala viitorului trebuie să le placă și să fie eficientă.

Promovarea sănătății și a stării de bine a elevului determină de asemenea o dezvoltare optimă din punct de vedere somatic, fiziologic, mintal, emoțional, social și spiritual.

Pentru dezvoltarea creativității în procesul educațional, elevul trebuie încurajat să gândească independent, să își asume riscuri și responsabilități în demersul său spre formare intelectuală.

Un obiectiv important este acela de a dezvolta capacitatea de a învăța, de a dobândi competențe, învățământul modern având ca sistem de referință competențele generale și specifice pe care trebuie să le dobândească cel ce învață – elevul – pe parcursul și la finele unui ciclu de instruire, al unui an de studiu.

Tehnologia a transformat modul în care învățăm și predăm, deschizând noi orizonturi de oportunități și provocări pentru sistemul educațional. De la sălile de clasă tradiționale la platformele de învățare online, inovația digitală a adus accesibilitate la educație în locații și comunități care altfel ar fi fost excluse.

Conținutul și ritmul de învățare este adaptat în funcție de nevoile individuale ale elevilor, fiecare elev putând învăța în propriul său ritm, sporind astfel eficiența procesului de învățare. Tehnologiile precum inteligența artificială (IA) pot analiza performanța elevilor și pot sugera resurse sau activități pentru a-i ajuta să-și dezvolte punctele slabe.

Aplicațiile interactive, jocurile educaționale și platformelor multimedia, au transformat învățarea plictisitoare și greoaie într-o învățare mai captivantă și mai atractivă pentru elevi. Prin utilizarea elementelor vizuale și interactive, educația devine mai ușor de înțeles și de reținut. Acest lucru stimulează și îi motivează pe elevi să participe activ la procesul de învățare.

Însă, uneori accesul la tehnologie și internet rămâne limitat sau inexistent, ceea ce poate crea inegalități, sau poate crea dependență și elevul să piardă abilitatea de a gândi critic sau de a interacționa în lumea reală.

Inovarea în procesul educațional prin digitalizare impune adaptarea cadrelor didactice la noile tehnologii și la metode de predare noi pentru a putea profita la maximum de beneficiile inovației digitale și deci apare nevoia de formare continuă a acestora.

Un dezavantaj al resurselor digitale este faptul că nu tot conținutul disponibil online este de înaltă calitate sau verificat științific, ceea ce poate duce la învățarea informațiilor incorecte sau neactualizate.

De aceea, un rol important în educația digitală îl au platformele educaționale: crearea claselor virtuale, distribuirea unor materiale în format electronic, editarea unei lecții interactive, utilizarea unei table virtuale, acordarea unui feedback imediat scris sau vocal.

Din perspectiva abordării mediului de educație digitală putem spune că resursele educaționale deschise (RED) sunt instrumente și aplicații care permit elaborarea unor resurse sigure care facilitează învățarea și evaluarea, eficientizând predarea.

Inovarea folosind noile tehnologii digitale în procesul educațional are un impact semnificativ asupra modului în care învățăm și predăm, Resursele digitale folosite responsabil oferă oportunitatea îmbunătățirii și accesibilității unei educații de calitate.

Bibliografie:

1. Ionescu M., Radu I. – ”*Didactica modernă*”, Editura Dacia, Cluj – Napoca, 2001;
2. Alois Gherguț - “*Management general și strategic în educație*”, Ed. Polirom, Iași, 2007;
3. I. Cerghit – “*Sisteme de instruire alternativă*”, Aramis, Bucuresti, 2002.
4. Ionescu, Miron – “*Inovația în educație și în învățământ*”, revista „Învățământul primar” nr.2-3/2003, Editura Miniped, București.

Revoluționarea procesului educațional
Explorarea metodelor inovatoare în învățare

Ciora Diana Elena
Grădinița Nr 271, București, sector 5

Globalizarea și schimbările survenite în societatea contemporană (pandemia, comunicarea online, conflictele militare) au schimbat atât mediul politic, economic, științifico-tehnic cât și educația, mai ales modalitățile de învățare.

În lumea contemporană se promovează sisteme de educație proiectate în concordanță cu caracteristicile unei societăți dinamice și deschise.

Politicile europene privind dezvoltarea timpurie a copilului, la care a aderat și țara noastră, dar și o multitudine de idei, analize și studii realizate în ultimele decenii au conturat, treptat, contextul prezent al educației noastre.

Consiliul European din 2011 consideră că accesul universal la servicii de educație timpurie de calitate este în beneficiul tuturor, astfel cred că ar trebui plecat de aici. În multe sate din România majoritatea copiilor un frecventează grădinița, iar la oraș majoritatea părinților o văd de multe ori doar un loc unde copiii doar se joacă.

Educația din România trebuie să țină pasul cu noile dogme de creștere a copiilor, noul parenting modern care de multe ori este inteles greșit de părinți, copilul are mereu voie să facă ce vrea, profesorul un mai este respectat, tehnologia a pătruns prea mult în viața copiilor încă de la vârste foarte fragede. Tehnologia ne poate ajuta să extragem mai ușor informațiile și să învățăm mai multe, dar în același timp aceasta este folosită și în alte scopuri de către copii ducând la plictiseală, pierderea răbdării și de asemenea la autism virtual atunci când este folosit în exces.

Domeniul educației se schimbă atât de repede încât trebuie să ții pasul și să te adaptezi la strategiile mai moderne. Metodele inovative sunt metodele centrate pe elev care propun o învățare prin colaborare, implicarea directă și activă a copiilor.

Există o serie de metode inovatoare de învățare precum: metoda cubului, lotusul, ciorchinele, brainstorming ,diagrama venn, etc.

Aceste metode un se referă doar la folosirea tehnologiei în învățare sau predare, total se referă la utilizarea de noi strategii de învățare și predare.

Metodele inovatoare de învățare încurajează cercetarea, îmbunătățește abilitățile de rezolvare a problemelor, dezvoltă gândirea critică, etc.

Astfel într-o lume în plină schimbare și cu tehnologia avansând rapid metodele tradiționale de învățare din educație sunt supuse unei revoluții semnificative, făcând loc metodelor inovatoare care transformă educația într-o experiență mai captivantă pentru elevi.

BIBLIOGRAFIE

1. European-union.europa.eu
2. Scrigroup.com – Educația și provocările lumii contemporane
3. Sinteze de pedagogia învățământului preșcolar, Ion Albulescu, Horațiu Catalano, DPH

Educația în Contextul Schimbărilor Globale: Adaptare și Inovare

Profesor CÎRCEANU CLAUDIA

Școala Gimnazială Orbán Balázs –Odorheiu Secuiesc

"Educația în Contextul Schimbărilor Globale: Adaptare și Inovare" reflectă o preocupare actuală și urgentă în domeniul educației, având în vedere transformările semnificative la nivel mondial în diverse domenii precum tehnologia, economia, mediul și societatea în ansamblu. Acest eseu își propune să exploreze modul în care sistemul de învățământ poate răspunde la aceste schimbări prin adaptare și inovare.

O primă observație importantă este că schimbările globale, în special cele tehnologice și economice, au transformat radical cerințele de competențe necesare în societatea contemporană. Într-o lume dominată de tehnologie și interconectivitate, abilitățile digitale, gândirea critică, rezolvarea de probleme și creativitatea devin tot mai importante. Educația trebuie să se adapteze pentru a dezvolta aceste competențe esențiale, asigurând astfel că absolvenții sunt pregătiți pentru succes într-o lume în continuă schimbare.

Adaptarea înseamnă să ținem cont de diversitatea culturală și de nevoile individuale ale elevilor. Globalizarea a dus la o interconectare mai strânsă a societăților și la o diversitate crescută în clasă. Educația trebuie să fie sensibilă la această diversitate și să ofere un cadru inclusiv care să susțină învățarea pentru toți elevii, indiferent de originea lor culturală sau socio-economică.

În paralel cu adaptarea, inovarea devine esențială în abordarea schimbărilor globale. Sistemele tradiționale de predare și evaluare pot să nu mai fie eficiente în pregătirea elevilor pentru provocările viitorului. Integrarea tehnologiei în procesul de învățare, utilizarea metodelor de predare inovatoare și promovarea proiectelor de cercetare și colaborare pot contribui la dezvoltarea unui mediu educațional mai dinamic și relevant. Adaptarea înseamnă, de asemenea, să recunoaștem diversitatea în creștere a elevilor și să abordăm nevoile lor individuale. Fiecare elev are un set unic de talente, interese și moduri de învățare. Sistemul de învățământ ar trebui să ofere un mediu flexibil și inclusiv, în care fiecare elev să se simtă valorizat și sprijinit în dezvoltarea potențialului său. Această abordare nu numai că încurajează diversitatea, dar și pregătește elevii pentru o lume în care colaborarea și adaptabilitatea sunt esențiale.

Adaptarea educației la schimbările globale reprezintă o necesitate imperativă în contextul actual, caracterizat de evoluții tehnologice rapide, transformări economice și sociale semnificative și provocări globale precum schimbările climatice. Este esențial ca sistemul de învățământ să răspundă flexibil la aceste schimbări și să își revizuiască constant abordările pentru a asigura că elevii sunt pregătiți pentru cerințele și oportunitățile societății contemporane.

Unul dintre aspectele majore ale adaptării educației la schimbările globale este integrarea tehnologiei în procesul de învățare. Tehnologiile digitale oferă oportunități inestimabile pentru a extinde accesul la informație, pentru a dezvolta abilități digitale esențiale și pentru a spori interactivitatea în clasă.

Utilizarea platformelor online, a resurselor digitale și a instrumentelor de colaborare poate transforma învățarea într-o experiență mai dinamică și mai personalizată.

Un alt aspect crucial este adaptarea curriculumului la noile realități ale lumii contemporane. Acest lucru implică includerea materiilor care acoperă aspecte precum inteligența artificială, sustenabilitatea,

gândirea critică și rezolvarea de probleme. Elevii trebuie să fie pregătiți nu doar să acumuleze cunoștințe, ci și să aplice aceste cunoștințe în contexte complexe și să-și dezvolte abilitățile necesare pentru a face față provocărilor viitorului.

Adaptarea înseamnă, de asemenea, să se recunoască importanța abilităților socio-emoționale în procesul educațional. Învățarea empatiei, a comunicării eficiente și a lucrului în echipă devine tot mai crucială într-o lume interconectată și diversă. Educația trebuie să încurajeze dezvoltarea acestor competențe pentru a forma indivizi pregătiți să interacționeze cu succes în societatea globalizată. O altă direcție importantă de adaptare este diversificarea metodelor de evaluare. Evaluările tradiționale se pot dovedi limitate în măsurarea adevăratei înțelegeri și a abilităților elevilor. Integrarea evaluărilor continue, proiectelor de cercetare și a portofoliilor poate oferi o imagine mai cuprinzătoare a progresului elevilor și a capacităților lor de aplicare a cunoștințelor.

De asemenea, este esențial să se creeze un mediu educațional deschis la inovație și schimbare. Profesorii trebuie să fie pregătiți să adopte practici pedagogice inovatoare și să încurajeze gândirea creativă în rândul elevilor. Colaborarea între școli, între profesori și cu mediul de afaceri poate contribui la schimbul de bune practici și la îmbunătățirea continuă a sistemului de învățământ.

Un alt aspect important al inovării în educație este adaptabilitatea curriculumului. Curriculumul trebuie să fie flexibil și să răspundă la schimbările rapide în societate și pe piața muncii. Introducerea disciplinelor sau temelor relevante pentru tehnologia emergentă, sustenabilitatea și abilitățile socio-emoționale poate contribui la pregătirea elevilor pentru provocările viitorului.

În concluzie, "Educația în Contextul Schimbărilor Globale: Adaptare și Inovare" reprezintă o chemare la acțiune pentru transformarea sistemului de învățământ. Adaptarea la schimbările globale și inovarea în procesul educațional sunt esențiale pentru a asigura că educația rămâne relevantă și eficientă în fața provocărilor contemporane. Prin adoptarea unui spirit de schimbare și inovare, educația poate deveni un catalizator pentru pregătirea elevilor nu doar pentru prezent, ci și pentru viitorul incert și dinamic

Importanța celor „7 ani de acasă”

Prof.înv.preșc.Cîrstea Luiza

Grădinița cu PP Nr 32,Ploiești

„Cei 7 ani de acasă” își pun accentul cel mai mult în ceea ce devine un copil mai târziu și anume – OM.

Când vorbim despre cei șapte ani de acasă ne gândim la educația pe care copilul o primește de la părinți, la formarea personalității și comportamentului copilului până merge la școală. Când spunem că un copil are cei șapte ani de acasă ne gândim la un copil bine crescut, care știe să salute, să spună mulțumesc, te rog, care se comportă cuviincios cu cei de vârsta lui și cu adulții.

Educația, bunele maniere, regulile morale sunt cheia către adaptarea copilului în societate. Un copil manierat se va descurca mult mai bine în relațiile cu cei din jur decât unul căruia îi lipsesc cei șapte ani de acasă. Copilăria reprezintă cea mai bună perioadă a vieții pentru educație, pentru formarea și instruirea caracterului psiho-social. Familia este cea care răspunde de trebuințele elementare ale copilului și de protecția acestuia, exercitând o influență atât de adâncă, încât urmele ei rămân uneori, întipărite pentru toată viața în profilul moral-spiritual al acestuia.

Dacă unui copil familia nu-i satisface nevoia de confort fizic și afectiv, atunci pe viitor va apărea acel sentiment de neîncredere în mediu, teama de viitor sau îndoieli de sine, o lipsă a încrederii în propriile sale forțe, dar va apărea și acel sentiment de rușine. Tot timpul familia trebuie să încurajeze copilul, să îl îndrume și să îi arate ce e bine și ce e rău. Familia este cea care oferă copilului primele informații despre lumea ce-l înconjoară, primele norme și reguli de conduită, dar și climatul socio-afectiv necesar trebuințelor și dorințelor sale. Influențele educative pe care familia le exercită asupra copiilor se pot manifesta atât direct, prin acțiuni mai mult sau mai puțin dirijate cât și indirect, prin modele de conduită oferite de membrii familiei. Modelele de conduită oferite de părinți, pe care copiii le preiau prin imitație și învățare, și climatul socio-afectiv, în care se exercită influențele educaționale, reprezintă primul model social cu o influență hotărâtoare asupra copiilor privind formarea concepției lor despre viață, a modului de comportare și relaționare în raport cu diferite norme și valori sociale.

Procesul educativ al copilului trebuie condus cu grijă și caldă afecțiune în concordanță cu etapa de dezvoltare în care se află el, fără a-l solicita prea de timpuriu cu lucruri ce nu sunt pe măsura forțelor lui, oferindu-i și cerându-i numai ce nu-i depășește capacitatea de înțelegere. În familie se dezvoltă sprinjinul de afirmare a idealurilor tânărului, dorința sa de participare la viața socială, culturală și politică a țării sale. În familie se formează primele deprinderi de viață sănătoasă ale copilului, de conduită igienică individuală și colectivă și de altruism, componente majore ale moralei elementare a indivizilor societății, constituind bagajul educativ al „celor 7 ani de acasă”. Viața copilului acasă, alături de părinții săi, toate activitățile care se desfășoară împreună consolidează anumite deprinderi, abilități ce contribuie la autonomia copilului, conviețuirea socială, sănătatea, igiena și protecția lui. În familie copilul începe să se cunoască pe sine, să se definească prin jocul imitațiilor, comparațiilor și își însușește modele la care se poate referi în mod constant în devenirea sa ca adult. După ce ajunge la vârsta preșcolară educația copilului se împarte între familie și dascălii și pedagogii din școală; cei din urmă vor fi chemați să șlefuiască ceea ce a realizat familia, să completeze golurile din procesul instructiv-educativ care au scăpat până la această vârstă și să-l ajute pe copil în înțelegerea și lămurirea unor probleme.

„Cei 7 ani de acasă” își pun accentul cel mai mult în ceea ce devine un copil mai târziu și anume – OM. Aceasta este perioada cea mai importantă, fiind temelia pe care se clădește o ființă cu diverse aptitudini și preferințe, cu un comportament normal sau deviant. Așa cum ne creștem și ne educăm copiii, așa cum ne comportăm noi, așa vor trăi și se vor manifesta pe viitor. Copii cresc și se formează în viață într-un univers pe care-l creează părinții.

BIBLIOGRAFIE

- Golu, M., (2000), Fundamentele psihologiei, Editura Fundației România de Mâine, București.
Negovan, V., (2003), Introducere în psihologia educației, Editura Curtea Veche, București.
Sălăvăstru, D., (2004), Psihologia educației, Editura Polirom, Iași

Metode interactive in triunghiul didactic predare-învățare-evaluare

Prof.înv.preșc Cîrstea Luiza

Grădinița cu PP Nr 32

Tehnologia didactică include într-un tot unitar toate componentele procesului de învățământ, insistând asupra interdependenței dintre conținut și toate celelalte aspecte, cum ar fi: organizarea, relațiile profesor-elevi, metodele, procedeele folosite etc. Un loc important în cadrul tehnologiei didactice îl ocupă metodele didactice folosite. Pentru definirea metodei ținem seama de faptul că termenul provine din cuvântul grec „methodos”, care înseamnă „cale”. Metoda de învățământ este un demers tipic, folosit în procesul de învățământ atât de către profesor cât și de către educat în scopul educării acestuia din urmă, demers care are ca principale determinări, pe de o parte orientarea spre sporirea cunoașterii și perfecționarea capacităților de cunoaștere, și pe de altă parte, relativa reglementare cu privire la etapele de parcurs, mijloacele strict necesare, limitele de eficiență. Învățământul modern pune un accent deosebit pe *metodele interactive*. Acestea presupun ca instruirea să se facă activ, elevii devenind astfel coparticipanți la propria lor instruire și educație. Prin folosirea metodelor interactive în demersul didactic sunt satisfăcute următoarele cerințe psihopedagogice ale activizării:

- pregătirea psihologică pentru învățare;
- prevenirea și reducerea influențelor negative ale diferitelor surse perturbatorii;
- asigurarea repertoriilor congruente;
- asigurarea unui limbaj comun între educator și educat;
- utilizarea unor modalități eficiente de activizare.

Prin folosirea metodelor interactive este stimulată învățarea și dezvoltarea personală, favorizând schimbul de idei, de experiențe și cunoștințe, asigură o participare activă, promovează interacțiunea, conducând la o învățare activă cu rezultate evidente, contribuie la îmbunătățirea calității procesului instructiv-educativ, are un caracter activ-participativ, o reală valoare activ-formativă asupra personalității elevilor. Pentru utilizarea eficientă a acestor metode, în practica didactică, este necesară cunoașterea teoretică, o minimă experiență în utilizarea acestora și integrarea corespunzătoare în proiectul didactic, în interrelație cu metodele tradiționale. Acest mod de predare transformă elevul într-un actor, participant activ în procesul învățării, pregătit să-și însușească cunoștințele prin efort propriu, o angajare optimă a gândirii, mobilizându-l în raport

cu sarcinile de învățare date, se identifică cu situația de învățare în care este antrenat, fiind parte activă a propriei transformări și formări, generată de cunoaștere.

Practica didactică bazată pe metode interactive presupune:

- interacțiuni verbale și socio-afective nemijlocite între elevi, grație cărora se dezvoltă competențe intelectuale și sociale transferabile în diferite contexte formale sau informale;
- atitudine deschisă, activă, bazată pe inițiativă personală;
- o învățare în colaborare cu ceilalți colegi;
- angajarea intensă a elevilor în realizarea sarcinilor (chiar dacă în cazul unora dintre ei nu se produce la primele experiențe de acest gen);
- responsabilitatea colectivă și individuală;
- valorizarea schimburilor intelectuale și verbale, mizând pe o logică a învățării care ține cont de opiniile elevilor.

Demersurile didactice de acest tip conduc spre un progres cognitiv centrat pe descoperirea celuilalt, a unei participări active și interactive, la reflecție comună în cadrul comunicării educaționale din care face parte. Specific metodelor interactive este faptul că ele promovează interacțiunea dintre mințile participanților, dintre personalitățile lor, ducând la o învățare mai activă și cu rezultate evidente.

Metodele interactive:

- creează deprinderi;
- facilitează învățarea în ritm propriu;
- stimulează cooperarea, nu competiția;
- sunt atractive;
- pot fi abordate din punct de vedere al diferitelor stiluri de învățare.

Ofer spre exemplificare una dintre cele mai cunoscute metode interactive – Metoda proiectului. Metoda proiectului este o metodă de predare-învățare activ-participativă care promovează dezvoltarea capacităților dinamice, dezvoltarea aptitudinilor elevilor, dar și o metodă de evaluare. Proiectul este o activitate personalizată, elevii putând decide nu numai asupra conținutului, dar și asupra formei de prezentare.

Caracteristici:

- se desfășoară pe o perioadă de timp de câteva zile sau câteva săptămâni;

- începe în clasă prin precizarea temei, definirea și înțelegerea sarcinilor de lucru;
- continuă în clasă și acasă și se încheie în clasă prin prezentarea unui raport despre rezultatul obținut și expunerea produsului realizat;
- poate lua forma unei sarcini de lucru individuale sau de grup;
- trebuie organizat riguros în etape, ca orice muncă de cercetare;
- facilitează transferul de cunoștințe prin conexiuni interdisciplinare. Avantajele folosirii proiectului ca metodă interactivă de predare – învățare – evaluare:
- Valorizează experiența cotidiană, informațiile și interesele elevilor;
- Oferă posibilitatea fiecărui elev de a se manifesta în domeniile în care capacitățile sale sunt cele mai evidente;
- Oferă oportunități pentru realizarea unei cooperări educaționale între principalii actori ai educației: elev + elev, elev – învățător, învățători – elev – părinte;
- Stimulează acumularea de cunoștințe, dezvoltă capacitățile și abilitățile de comunicare, colaborare și ajutor, determinând învățarea activă.

Trebuie, însă, să avem mare grijă, când, cum și ce metodă aplicăm, deoarece demersurile didactice pe care le inițiem trebuie să fie în concordanță cu particularitățile de vârstă și posibilitățile cognitive și practice ale copiilor. Nu orice metodă poate fi aplicată în cadrul oricărei categorii de activitate sau la 6 orice nivel de vârstă. În alegerea metodelor pe care le vom aplica, trebuie să ținem cont de tema tratată, de tipul ei (de predare, învățare, evaluare) și de nivelul de dezvoltare intelectuală al copiilor. De aceea, este necesar un studiu profund al acestor metode, o analiză amănunțită, creativitate, responsabilitate didactică și capacitate de adaptare și aplicare.

Bibliografie:

- Boncu Ștefan – „Psihosociologie școlară”, Editura Polirom, București, 2013;
- Nicola Ioan – „Tratat de pedagogie școlară”, Editura Aramis, București, 2003;
- Mîndru Elena – „Strategii didactice interactive”, Editura Didactica Publishing House, București, 2005.

Titlu: Revoluționarea Procesului Educațional: Explorarea Metodelor Inovatoare în Învățare

Autor: Cîrstea Ștefania

Instituția școlară: Grădinița „Căsuța Copilăriei” Buftea

Este bine știut faptul că secolul al XXI-lea și-a propus să aducă o schimbare în ceea ce privește domeniul educațional. Reforme, proiecte, se încearcă și se implementează orice variante pentru a face ca procesul educațional să devină unul de calitate, atingând cele mai înalte standarde. Profesorii își doresc, de asemenea, să atingă performanțe și să crească reușitele tuturor elevilor lor. Acest lucru se realizează însă cu multă muncă, efort, dedicare, implicare și seriozitate, atât din partea profesorilor, cât și a elevilor. Nu este ușor să formezi oameni și să îi pregătești pentru viitor. Meseria de dascăl este una frumoasă, care îți aduce satisfacții multe, însă care uneori te solicită pentru a atinge nivelul pe care ți-l dorești. În prezent trebuie să atingem nivelul de așteptare al copiilor față de ceea ce învață, trebuie să le răspundem adecvat nevoilor, să păstrăm un ritm bun și constructiv.

La fel de cunoscut este faptul că pentru a-i învăța pe elevi, este necesar să ținem cont de ritmul propriu de învățare al fiecăruia, de potențialului lui, de propriile interese și dorințe. Elevii învață diferit, fiecare în ritmul lui. Nu trebuie să grăbim procesul de asimilare de cunoștințe pentru niciunul dintre ei. M-am gândit și am selectat câteva activități care ne pot ușura munca, idei creative, metode inovatoare care pot fi utilizate cu succes în învățământul preuniversitar: prima dintre ele ar fi învățarea în grup. Individual, copiii pot acționa perfect, pot învăța și se pot dezvolta corect. Lucrul în grup îi ajută însă să fie receptivi și la alte idei decât cele personale, să colaboreze, să accepte diferite opinii și, totodată, să le valorizeze și pe ale lor. În cadrul grupului copiii își pot exprima liber opinia fără ca cineva să îi critice, deoarece grupul este format din copii de aceeași vârstă și colegi, ceea ce poate da naștere unui mediu prietenos, deschis și eficient.

Consider că încă o metodă inovatoare este reprezentată de predarea de elevul însuși la clasă. Oferindu-i acest rol, copilul va căpăta încredere în forțele proprii, se va simți apreciat și valorizat. Copilul poate susține orice lecție își dorește, la orice materie la care consideră că se pricepe și că îl pasionează. Ceea ce va transmite colegilor nu trebuie să fie impus, ci ales de copil și transpus cum dorește el și cum consideră că este mai bine. Totuși trebuie respectată succesiunea logică a derulării informațiilor.

Uneori lecțiile pot fi considerate obositoare pentru elevi. De multe ori profesorul vine în fața clasei, prezintă informațiile într-o cantitate mare, oral, iar elevii le notează. Ca întreg procesul să fie atractiv, elevii trebuie implicați în predare și învățare ori de câte ori se ivește ocazia. Socializarea elevi-profesori este importantă și benefică, ajută ambele tabere să se integreze și dezvolte permanent. Poate fi considerat ceva banal, însă socializarea deschisă elevi-profesori chiar este uneori o metodă inovatoare care crește șansele spre succes.

În zilele pe care le trăim, fie că vrem sau nu, accesul la tehnologie se face ușor iar elevii sunt din ce în ce mai perfecționați în acest domeniu. Uneori tehnologia și internetul primează, iar elevii neglijează educația la nivelul școlii. Dacă tot nu putem împiedica această dezvoltare, ne putem folosi în mod pozitiv de tehnologie. Putem crea un site sau un blog în care așternem

informațiile atractiv pentru copii, putem încărca acolo fișe de lucru și imagini sugestive pentru diferite lecții. Acesta poate fi considerată o metodă inovatoare pentru generația de copii de astăzi, care sunt în permanență creștere și dezvoltare, curioși de tot ceea ce apare nou și care este în tendințe. Dacă este folosită corect, tehnologia nu afectează, ci devine un prieten al profesorului, care îl ajută să transmită unele informații mai ușor, să le transpună într-un mod mai atractiv, să ofere metode noi de lucru. De asemenea, în cadrul site-ului sau blogului pe care îl creăm, putem să îi determinăm pe copii să își caute singuri informațiile. Pe o pagină le așternem câteva întrebări sau exerciții cu privire la un subiect anume, și vor avea de găsit răspunsurile accesând un anumit site dat de noi, lăsat printr-un link în pagina respectivă. Aceștia accesează link-ul, lecturează informația și caută soluționarea problemelor din fișele de lucru. De asemenea copii pot primi pe blog și o anumită situație, o problemă dată la care ar trebui să caute soluții, folosind brainstormingul sau problematizarea în alte cazuri. Internetul chiar ne poate ajuta să creăm un proces de predare-învățare de succes, inovator, folosind caracteristicile acestuia într-un mod cât se poate de educativ, pe lângă cel de divertisment, așa cum îl folosesc elevii acasă.

O altă metodă inovatoare poate fi reprezentată de lucrul pe bază de referate sau proiecte. Ce alt lucru bun mai poate exista decât ca elevii să își caute singuri informațiile, să le proceseze și să extragă tot ce este mai bun pentru ca rezultatul final să fie apreciat de către profesor? Proiectele se aleg totuși cu grijă, informația urmând să fie prelucrată și selectată într-un mod corect și într-o succesiune logică. Copiii pot primi un timp mai mare de lucru pentru finalizarea unui proiect deoarece rezultatul final trebuie să fie de calitate. Prin această metodă, învățarea se realizează altfel, nu mai este pur și simplu transmisă de profesor, ci este trecută prin filtrul minții elevilor, ei înșiși căutând informații.

Un lucru esențial pentru un învățământ de calitate îl constituie, pe lângă toate aceste metode desfășurate în sala de clasă sau acasă, și învățarea extracurriculară. De multe ori aceasta este mai eficientă decât activitățile din clasă. Activitățile extracurriculare pot cuprinde mai multe zone: excursii, plimbări în aer liber, desfășurarea orei în curtea școlii. Contactul elevilor cu natura este benefic și, măcar o dată pe lună este necesar să se organizeze astfel de ieșiri. Învățarea nonformală duce la asimilarea informației într-un mediu plăcut, aerisit și primitor. Elevii se vor simți întotdeauna bine când au parte de experiențe noi, neobișnuite, pe care nu le pot trăi în interiorul școlii.

Poate că nu toți elevii au înclinații muzicale sau artistice, însă o parte din aceștia sunt pasionați de așa ceva. Alții însă, au altfel de pasiuni și înclinații, sunt mai buni la matematică și științele exacte, sau limbi străine. Ideea principală este că ar trebui să ne folosim de talentul lor și să încercăm să valorificăm la maxim potențialul pe care aceștia îl au. Consider că o metodă inovatoare ar fi exact punerea în evidență a acestor talente, lucrul cu ele și susținerea permanentă pentru a se perfecționa în domeniu. Putem crea diferite grupe în care copiii talentați la desen lucrează cu cei buni la matematică, astfel creându-se o activitate unitară, cu copii pasionați de sfere diferite, dar care lucrează împreună și care își doresc să obțină un rezultat pozitiv. Ieșirea în aer liber are succes mai ales la vârsta preșcolară, cea în care copiii învață explorând, natura fiind cadrul ideal pentru a face experimente, pentru a se destăinui, pentru a învăța cât mai multe lucruri. Este recomandat ca preșcolarii să iasă cel puțin o dată pe zi afară, în aer liber, pentru a se relaxa, juca, oxigena creierul. Aceștia sunt mereu gata de noi aventuri iar spațiul de afară le oferă această posibilitate, fiind o metodă inovatoare.

Tot pentru cei de vârstă puțin mai mică, există posibilitatea ca o metodă inovatoare să fie lucrul împreună cu membrii ai familiei. Am testat acest lucru la vârsta preșcolară și are efecte pozitive. La o vârstă așa mică, informațiile sunt mai puține și vizează lucruri generale. O idee bună este ca, o dată pe săptămână, un părinte să vină la clasă și să susțină o anumită activitate. Este o provocare pentru părinte, dar în același timp acest lucru îl poate apropia și mai mult de copilul lui. Părintele este cel care va coordona activitatea și tot el își alege ceea ce vrea să predea. De asemenea, și atelierelor cu părinții realizate ori în aer liber, ori în sala de clasă reprezintă activități inovatoare care sporesc gradul de interes față de învățare și cresc șansele de reușită ale copilului.

Prin urmare, toate argumentele aduse întăresc și mai tare ideea că pentru a reuși și pentru a se dezvolta global, copilul din zilele noastre trebuie stimulat să învețe diferit, să folosească diferite tehnici, instrumente, metode, noțiuni inovatoare, pentru a ține în același timp pasul cu vremurile ce vor veni. Maria Montessori, pedagog și medic italian, a spus la un moment dat ceva foarte adevărat și aplicabil care mi-a rămas întipărit în minte: nu trebuie să îi antrenăm sau pregătim pe copiii noștri pentru vremurile din trecut și nici nu contează tot ceea ce s-a întâmplat în trecut, ci trebuie să îi pregătim pentru viitor, pentru încercările viitorului și pentru ceea ce își doresc ei să obțină, să atingă. Trebuie să îi susținem să ajungă cât mai sus, să își îndeplinească visele și să lupte pentru ele. Doar în acest mod putem forma viitorii oameni.

Bibliografie

1. Neacșu I. (2015). *Metode și tehnici de învățare eficientă*. Iași. Editura Polirom
2. Tran E.(2023). *15 metode de predare inovatoare cu ghid și exemple*, disponibil online: [15 metode de predare inovatoare \(ghid + exemple\) pentru 2023 \(ahaslides.com\)](https://ahaslides.com)

METODE INOVATIVE DE ÎNVĂȚARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

PROF.: CISMAȘ LUMINIȚA-CARMEN

LICEUL TEHNOLOGIC „MIHAI VITEAZU” VULCAN, JUD. HUNEDORA

Motto: “ Mai mult decat a preda, tehnica didactică înseamnă a învăța pentru sine și a facilita învățarea altora.” Bernat S.

Metodele inovative de învățare sunt modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, sunt instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe, asigurând perfecționarea și optimizarea demersului educațional.

Metodele utilizate la preșcolari sunt atât cele “clasice”, cât și cele “moderne”; numai abilitatea cadrului didactic poate face ca orice metodă folosită să stârnească interesul copilului preșcolar și să-l determine să învețe în modul cel mai plăcut: prin joc. Cele mai utilizate metode interactive sunt cele care canalizează energiile creatoare ale preșcolarilor în direcția propusă, le captează atenția, stimulează mecanismele gândirii, ale inteligenței, voinței, motivației și imaginației și îi implică afectiv în ceea ce fac.

Procesul de formare interactiv presupune acțiune atât din partea profesorului cât și din partea elevului. Profesorul model pentru a crea cadrul optim de învățare este necesar să țină cont de anumite criterii în aplicarea metodelor moderne de învățare, cum ar fi: competențele ce urmează a fi dezvoltate la elevi, nivelul intelectual și capacitățile elevilor, resursele materiale accesibile și gradul de complexitate al conținutului. Astfel metodele inovative trebuie adaptate acestor criterii, pentru ca procesul instructiv-educativ să se desfășoare într-un cadru activ-participativ, de stimulare a învățării. Metodele inovative presupun o învățare prin comunicare, prin colaborare, care produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup.

În învățămîntul preșcolar sunt utilizate o multitudine de metode moderne însoțite de tehnici specifice și resurse materiale, dintre care amintim:

1. Explozia stelară - steluța mare și 5 steluțe mici
2. Lotus- flori de nufăr mici și o floare de nufăr mare

3. Predarea/învățarea reciprocă -palete colorate cu întrebări, ecusoane, coronițe
4. Ciorchinele-cercuri sau ovale de două mărimi și două culori, săgeți
5. Cubul-un cub sau tot atâtea cuburi câte tematici predați, 6 plăcuțe cu descrie, compară, analizează, argumentează, asociază, aplică, simboluri pentru copii
6. Piramida și diamantul –suport de lucru, pătrate sau benzi de carton de culori diferite
7. Mozaicul –fișa expert, ecusoane, chestionar de evaluare-ilustrat
8. Diagrama Venn – fișe de lucru, ecusoane

1. Explozia stelară

Explozia stelară este o metodă de stimulare a creativității, o modalitate de relaxare a copiilor și se bazează pe formularea de întrebări pentru rezolvarea de noi probleme și noi descoperiri .

Obiective –formularea de întrebări și realizarea de conexiuni între ideile descoperite de copii în grup prin interacțiune și individual pentru rezolvarea unei probleme .

Descrierea metodei –copiii așezați în semicerc propun problema de rezolvat.

Pe steaua mare se scrie sau desenează ideea centrală.

- Pe 5 steluțe se scrie câte o întrebare de tipul CE, CINE, UNDE, DE CE, CÂND, iar 5 copii din grupă extrag câte o întrebare. Fiecare copil din cei 5 își alege 3-4 colegi, organizându-se în cinci grupuri. Grupurile cooperează pentru elaborarea întrebărilor. La expirarea timpului, copiii revin în cerc în jurul steluței mari și spun întrebările elaborate fie individual, fie un reprezentant al grupului. Copiii celorlalte grupuri răspund la întrebări sau formulează întrebări la întrebări.

- Se apreciază întrebările copiilor, efortul acestora de a elabora întrebări corect, precum și modul de cooperare, interacțiune.

2. Tehnica Lotus -este o modalitate interactivă de lucru în grup care oferă posibilitatea stabilirii de relații între noțiuni pe baza unei teme principale din care derivă alte opt teme.

Obiective – stimularea inteligențelor multiple și a potențialului creativ în activități individuale și în grupe, teme din domenii diferite.

Etape:

1.Construirea schemei/diagramei tehnicii de lucru:

2. Plasarea temei principale în mijlocul schemei grafice;
3. Grupul de copii se gândește la conținuturile/ideile/cunoștințele legate de tema principală
4. Abordarea celor opt teme principale pentru cadranele libere
5. Stabilirea în grupuri mici de noi legături/relații/conexiuni, pentru aceste opt teme și trecerea lor în diagramă
6. Prezentarea rezultatelor muncii în grup, analiza produselor, aprecierea în mod evaluativ, sublinierea ideilor noi.

3. Predarea – învățarea reciprocă

Strategia de învățare prin studiu pe text/ imagine sau imagine/text pentru dezvoltarea comunicării copil-copil și experimentarea rolului educatoarei. Se poate aplica atât în jocurile libere cât și în activitatea frontală (povestire, lectura după imagini, memorizare, etc.)

1. Rezumarea-se expune sinteza textului citit sau a imaginii contemplate timp de 5- 7min. (REZUMATORI)
2. Punerea de întrebări-analizează textul său imaginea în grup apoi se formulează întrebări folosindu-se de paletetele cu întrebări - ÎNTREBĂTORII
3. Clarificarea datelor- se identifică cuvinte, expresii, comportamente, etc. și se găsesc împreună răspunsuri - CLARIFICATORII
4. Precizarea (pronosticarea) - se analizează textul, imaginea și prognozează ce se va întâmpla, exprimând cele mai neașteptate idei, fapte, PREZICĂTORII

4. Ciorchinele –cercuri

Stimulează realizarea unor asociații noi de idei și permite cunoașterea propriului mod de a înțelege o anumită temă.

Etape:

1. Se scrie un cuvânt sau se desenează un obiect în mijlocul sau în partea de sus a tablei/foii de hârtie
2. Copiii, individual sau în grupuri mici, emit idei prin cuvinte sau desene, jetoane, legate de tema dată
3. Se fac conexiuni, de la titlu la lucrările copiilor, acestea se pot face cu linii trasate de la nucleu la contribuțiile copiilor sau a grupurilor
4. Este bine ca tema propusă să fie cunoscută copiilor, mai ales când se realizează individual.

5. Cubul

Strategie de predare –învățare ce urmărește un algoritm ce vizează descrierea, comparația, asocierea, analizarea, aplicarea, argumentarea atunci când se dorește explorarea unui subiect nou sau unul cunoscut pentru a fi îmbogățit cu noi cunoștințe sau a unei situații privite din mai multe perspective.

Etape :

- se formează grupuri de 4-5 copii
- fiecare copil din grup interpretează un rol în funcție de sarcina primită (rostogolici, istețul, știe tot, umoristul, cronometrul)
- copiii rezolvă sarcina individual sau în grup, într-un timp dat
- prezintă pe rând răspunsul formulat.

6. Mozaic

Metoda Mozaicului resupune învățarea prin cooperare, prin interdependența grupurilor și exercitarea statutului de expert în realizarea unei sarcini de învățare

Obiective: documentarea și prezentarea rezultatelor studiului independent celorlalți, devenind expert pentru tematica studiată

Etape:

1. Stabilirea temei și împărțirea în 4-5 subteme
2. Organizarea grupelor de învățare
3. Constituirea grupelor de experți
4. Activități în echipa inițială de învățare
5. Evaluare

7. Diagrama Venn

Se aplică cu eficiență maximă în activitățile de observare, povestiri, jocuri didactice, convorbiri

Obiective: sistematizarea cunoștințelor- restructurarea ideilor unui conținut abordat

Etape:

1. Comunicarea sarcinii de lucru
2. Activitatea în pereche sau în grup

3. Activitate în grup

4. Activitate frontală

În studiile privind activitatea în colaborare, Swing și Peterson (1982) au observat că elevii cu rezultate mai slabe au beneficii de pe urma participării în grupuri heterogene compuse din elevi cu rezultate școlare diferite în comparație cu participarea în grupuri omogene de elevi cu rezultate slabe. (Asociația internațională Step by step, CEDP 2007). Așadar aplicarea cu regularitate a metodelor inovative, de cooperare, duc în timp la rezultate superioare, relaționări heterogene mai pozitive, motivație intrinsecă mai mare, respect de sine mai crescut și dezvoltă abilități sociale deosebite, solicitate de piața muncii.

Bibliografie:

1. Bocoș Mușata, Avram Iftinia, Catalano Horațiu, Someșan Eugenia, “Pedagogia învățământului preșcolar. Instrumente didactice”, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2009

2. Breben Silvia, Gongea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela, “ Metode și tehnici interactive de grup” ,

3. sursa [www. scribd.com](http://www.scribd.com) Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea resurselor umane 2007-2013,

4. Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013, “Consiliere și dezvoltare profesională continuă – sistem transparent de pregătire pentru reușita în cariera didactică”,

5. Suport de curs Asociația Internațională Step by step, Centrul step by step pentru educație și dezvoltare profesională România.

METODE DE LUCRU PENTRU ELEVII CU CES

PROF. CIUBOTARIU BEATRICE LILIANA
ȘCOALA GIMN. SPEC. "C-TIN PĂUNESCU" TECUCI

Educația joacă rolul cel mai important în cadrul societății. Este baza pentru susținerea culturii, instruirea individuală, integrarea socială și pentru evoluția umanității.

Într-o societate modernă, deschisă, un învățământ de calitate este acela în care toți copiii, indiferent de mediul de proveniență și de nivelul dezvoltării intelectuale, religie, sunt sprijiniți și încurajați în dezvoltarea lor. Copiii trebuie considerați la fel de importanți, fiecăruia să-i fie valorificate calitățile, pornind de la premisa afirmată de N. Iorga " Fiecare copil pe care îl instruiți este un om dăruit societății", astfel spus fiecare copil este capabil să realizeze ceva bun. Fiecare copil este înțeleș ca un participant activ la învățare și predare , pentru că fiecare aduce cu sine în procesul complex al învățării și dezvoltării o experiență, un stil de învățare, un model social, o interacțiune specifică, un ritm personal, un mod de abordare.

Școala incluzivă, școală flexibilă, transparentă care pune accent pe învățarea diferențiată, presupune înainte de orice, acceptarea faptului că toți copiii pot învăța. Fiecare participant învață și se dezvoltă prin faptul că interacționează cu ceilalți.

Diferențierea presupune un proces de predare diversificat, care ține cont de nevoile, posibilitățile elevilor și de ritmul în care ei învață. Bunul mers al procesului de învățământ și rezultatele obținute depind de metodele și tehnicile de lucru utilizate.

Metodele sunt instrumente importante aflate la dispoziția profesorului, de a căror cunoștințe și utilizare depinde eficiența muncii educative. Cunoșcând particularitățile psiho-individuale ale fiecărui copil, ritmul propriu de asimilare a cunoștințelor, gradul deficienței, profesorul poate alege metodele care consideră că se pliază cel mai bine și dau randament în actul educațional.

Metodele interactive de grup sunt modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale care pot fi aplicate încă de la vârstele timpurii și sunt instrumente didactice care favorizează inter-schimbul de idei, experiențe, și cunoștințe.

Interactivitatea presupune o învățare prin comunicare, prin colaborare, lucrul în echipă, produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup. Interactivitatea presupune și o atitudine pozitivă față de relațiile umane, față de importanța muncii în echipă, o atitudine de susținere a ideilor apărute prin colaborarea cu ceilalți.

Pornind de la principiul dreptului egal la educație pentru toți copiii, metodele activ-participative permit elevului satisfacerea interesului pentru cunoaștere, facilitează contactul cu realitatea înconjurătoare, sporind gradul de socializare a elevilor ,stimulează și dezvoltă învățarea prin cooperare. Datorită caracterului ludic al acestor metode, lecțiile devin mai atractive, se elimină monotonia, se stimulează cooperarea între elevi, originalitatea, creativitatea. Printre metodele cu impact pozitiv la clasă se numără:

*Metodele care favorizează înțelegerea conceptelor și ideilor, valorifică experiența proprie a elevilor sunt: discuția, dezbateră, jocul de rol.

*Metodele care stimulează gândirea și creativitatea îi determină pe elevi să caute și să dezvolte soluții pentru diferite probleme, să compare și să analizeze situații date sunt: studiul de caz, rezolvarea de probleme, exercițiul.

*Metodele prin care elevii sunt învățați să lucreze productiv unii cu alții și să-și dezvolte abilități de colaborare sunt: mozaicul, proiectul în grupuri mici.

Metodele activ-participative presupun activism, curiozitate intrinsecă, dorință de a observa, a explica, a explora, a descoperi. Sunt considerate active-participative acele metode care mobilizează energiile elevului, care ajută să își concentreze atenția, să-i strânsă curiozitate. Metodele active-participative pun accentul pe cunoașterea operațională, pe învățarea prin acțiune, aduc elevii în contact nemijlocit cu situațiile de viață reală.

Lucrul în echipă oferă elevilor cu CES posibilitatea de a-și împărtăși părerile, experiența, ideile, strategiile personale de lucru, informațiile, interrelațiile dintre membrii grupului, sporesc interesul pentru o temă sau o sarcină dată, motivând elevii pentru învățare.

Metodele activ-participative sunt cele care au în centrul procesul instructiv-educativ pe elev, oferindu-i posibilitatea de a descoperi singur ceea ce trebuie să învețe și să participe cu plăcere la realizarea lecției. Aceste metode stimulează potențialul creativ al elevului cu CES, îi asigură independența de mișcare și îi creează un aport de curaj și încredere în a-și folosi propriile forțe. Elevii nu vor mai fi simpli spectatori la lecții ci chiar actori cu rol activ participativ, gata să se implice emoțional și motivațional iar noutatea redescoperită de elevi, va fi într-o manieră proprie.

Metode care au un pronunțat caracter activ-participativ, folosite în practica didactică la copiii cu CES:

* Brainstormingul - este cea mai răspândită metodă de stimulare a creativității în condițiile activității în grup, încurajând participarea tuturor membrilor grupului. Copiii învață să asculte, să emită păreri, să colaboreze, să respecte ideile celorlalți, să compare, să argumenteze și să decidă, devin mai curajoși și au mai multă încredere în propria persoană. Scopul central îl reprezintă enunțarea a cât mai multe puncte de vedere, fiind admise toate ideile formulate, nu se tolerează nici un fel de critică.

* Tehnica ciorchinului - este o tehnică de predare - învățare care încurajează pe copii să gândească liber și deschis, care stimulează găsirea conexiunilor dintre idei. „Ciorchinele” constă în utilizarea unei modalități grafice de organizare a brainstorming-ului pentru a ilustra relațiile, conexiunile dintre idei, o modalitate de a construi asociații noi de idei sau de a releva noi sensuri ale ideilor.

* Turul galeriei - este o metodă de învățare prin colaborare, care încurajează exprimarea propriilor idei și opinii dar și a părerilor cu privire la soluțiile de rezolvare a unei probleme sau efectuare a unor sarcini de către colegii lor, membrii ai celorlalte grupuri.

* Jocul de rol este cea mai folosită și eficientă tehnică utilizată în învățământul școlar și preșcolar. Prin jocul de rol, copiii se transpun în diferite ipostaze ale vieții sociale reale, cu scopul de a exersa multiple comportamente și de a dobândi abilități diverse, de a acționa conform unei anumite poziții sau funcții sociale, de a rezolva pozitiv situații problemă, de a-și adecva comportamentul în situații similare.

* Jocul propriu zis, cu reguli sau fără, ca modalitate de relație între individ și lumea obiectelor, constituie formula primară a acțiunii umane, o formă de organizare a cogniției, o formă de organizare a cunoașterii. Cântecul, jocurile muzicale, jocurile cu text și cântec, audițiile muzicale, modelajul, desenul, pictura, sculptura sau alte activități din sfera terapilor ocupaționale contribuie la sporirea atenției, la dezvoltarea memoriei, gândirii, imaginației a tuturor proceselor psihice implicate în învățarea de tip școlar. Prin teoria „inteligențelor multiple” ale lui H. Gardner se recunoaște faptul că oamenii învață în moduri diferite și obțin progrese școlare tot în moduri diferite.

Copiii le plac aceste metode activ-participative și chiar dacă uneori copiii cu CES nu le înțeleg pe deplin ei solicită să participe în număr cât mai mare la realizarea lecției.

Folosirea metodelor activ-participative în procesul de predare-învățare-evaluare la elevii cu CES, face ca elevii să se implice personal, să învețe cu drag chiar în timpul orelor de curs, să fie mai activi și să participe la provocările oferite de acestea, individual sau pe grupe,

dezvoltându-le spiritul de competiție, dând frâu liber creativității și comunicării cu ceilalți colegi.

Bibliografie

1. Gherguț Alois, (2006), Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale, Editura Polirom, Iași.;
2. Verza Emil , Verza Florin Emil (coordonatori), Tratat de psihopedagogie specială, Editura Universității din București, 2011.
3. Vrășmaș Ecaterina Adina, Introducere în Educația cerințelor speciale, Universitatea din București, Editura Credis, 2004

Activități și factori stimulatori în procesul lecturii elevilor

autor: profesor Cobelea Daniela
Școala Gimnazială Nr. 1 Hilișeu-Horia
Comuna Hilișeu-Horia, Județul Botoșani

Timpul alocat lecturii în cadrul orelor de curs este limitat, ceea ce restricționează cadrul didactic posibilitatea de a forma elevilor competența lecturală, indiferent de strategiile de organizare folosite sau de măiestria profesorului. De aceea este necesar să se întregască procesul instructiv-educativ prin introducerea unor activități extracurriculare în cadrul cărora elevii să aibă posibilitatea să-și activeze și să valorifice în practică cunoștințele însușite la lecții, să-și manifeste inițiativa și creativitatea, să-și dezvolte spiritul de observație, imaginația și gândirea.

Cercul de lectură

Motivația alegerii cercului de lectură apare din experiența didactică la clasă, unde se constată că elevii sunt puțin interesați de lectură, în condițiile în care audio-vizualul exercită o influență majoră, cu efecte, de cele mai multe ori, facile și nocive. În aceste condiții atragerea elevilor către universul plăcut și relaxant pe care îl oferă cartea se poate face prin activități organizate cu regularitate în moduri cât mai creative, în care accentul se pune pe aspectul ludic. Prin joc elevii sunt inițiați în universul ficțional al operei, în care descoperă și parcurg teme interesante, bogate în conținut informațional, cu valențe formative și capabile să readucă în conștiința lor adevăratul sens al cărții.

Mesajul artistic al operelor contribuie la educarea acestora în spiritul unor virtuți morale. Formarea și modelarea caracterelor, deprinderilor elevilor cu normele de comportare civilizată a sentimentelor morale, curajul, perseverența, respectul pentru muncă, sunt cerințe cărora opera literară, prin specificul ei, aduce o contribuție majoră. De regulă, o mare parte dintre elevi citesc din “constrângerea” notei din catalog. Astfel, de multe ori lectura se transformă în asimilarea de cunoștințe noi, fără ca cititorii să fie cu adevărat afectați de lectură. Prin urmare, să-i învățăm pe elevi cum să citească de plăcere, cum să se relaționeze cu textul și

cum să acționeze ca răspuns la ceea ce au citit, cum să treacă de la reproducerea naivă la analiza complexă a textului este de datoria profesorului de limba și literatura română. De măiestria sa didactică depinde capacitatea de a găsi strategia adecvată și puntea de comunicare prin care să cultive elevilor plăcerea de a citi.

Vizitarea caselor memoriale

O activitate extrașcolară care poate stimula interesul elevilor pentru lectură o constituie vizitarea caselor memoriale ale scriitorilor cu operele cărora elevii sunt într-o oarecare măsură familiarizați. Casele memoriale se pot converti într-un nou mediu educativ, complementar școlii, ce favorizează colaborarea și coparticiparea în procesul educativ a unor factori care în mod tradițional acționează separat sau în contratimp. Proiectele de colaborare dintre școală și muzeu, încheiate pe termen mediu sau lung (la nivel de an sau ciclu școlar), provoacă fiecare partener să-și deslușească roluri noi, competențe complete, implicări reciproce.

Muzeul, depozitar al unor mărturii biografice, poate întări, extinde sau aduce completări la incursiunea elevului în universul ficțional al operei. El poate deveni un teritoriu pentru fixarea unor cunoștințe, pentru asigurarea unor integrări, corelări cu caracter concluziv ori transdisciplinar sau pentru declanșarea interesului, pentru a motiva și a stârni bucuria lecturii. Organizarea unor seri de lectură, a unor concursuri de creație, interpretare sau chiar realizarea unor secvențe de predare a unor conținuturi informaționale conforme cu programa școlară presupun inventivitate și disponibilitate atât din partea cadrului muzeal cât și a celui didactic.

Pășind în același spațiu în care s-a născut și copilărit un anumit autor, aflând detalii interesante despre evenimente din viața acestuia, elevii vor manifesta un grad ridicat de disponibilitate pentru cunoașterea operei.

Biblioteca școlară-factor stimulator în procesul evolutiv al lecturii elevilor

Biblioteca școlară reprezintă o instituție integrată în structura de organizare a unității de învățământ, care oferă un anumit volum de resurse informaționale necesare elevilor în cadrul procesului instructiv-educativ. Principala menire a bibliotecilor școlare este de a pune la dispoziția utilizatorilor întreaga informație necesară, precum și instrumentele de documentare și metodologia de utilizare a lor.

Pentru a putea face față transformărilor existente în structura și conținutul educației, bibliotecile școlare trebuie să fie prezente active în viața elevilor, iar cei care răspund de activitatea lor, respectiv bibliotecarii școlari, trebuie să găsească acele forme și metode de lucru

cu cartea care să corespundă procesului de modernizare a învățământului. Potrivit Ninei Jemăneanu, biblioteca școlară își lărgeste sfera atribuțiilor, devansând unele sarcini ale predării diverselor discipline, punând accent atât pe procesul de diferențiere cât și pe cel de individualizare a învățământului¹. În acest sens un punct de pornire în îndrumarea corectă a elevilor spre o lectură atentă și implicată derivă din cunoașterea trăsăturilor personale ale acestora. Unii elevi au o predispoziție spre lectură și pot fi atrași mai ușor pe când alții sunt mai puțin receptivi și implicarea în actul de lectură este un proces provocator care are la bază metode ingenioase menite să vizeze anumite sensibilități și să stimuleze interese latente. În vederea atingerii acestui obiectiv se impune ca „bibliotecarul școlar să posede o pregătire multilaterală de specialitate, pedagogică, psihologică, să fie informat la zi cu tot ce este nou în evoluția diferitelor domenii ale activității.”² Prin recomandările de lectură pe care le face, bibliotecarul devine un consilier avizat, care îndrumă cu tact și înțelegere elevii, le dezvăluie gustul studiului și al lecturii, le formează deprinderi de orientare, selectare, capacitate de lectură valorizantă. Pornind de la cunoștințele de biblioteconomie pe care le posedă, coroborate cu aspectele specifice școlii în care își desfășoară activitatea, cu principii ale învățământului modern și cu indicații existente în programele și manualele școlare sau de la cadrele didactice, aceștia organizează biblioteca școlară în așa fel încât să poată satisface într-o măsură cât mai mare obiectivele sale specifice.

Intervenția la momentul oportun în procesul de educație poate învinge reticenta de început a copiilor, neajunsurile și lipsa de interes din cadrul familiilor acestora. Prin interes, pricepere, răbdare, cadrul didactic în colaborare cu bibliotecarul școlii pot să-și cunoască elevii și să le facă recomandări de lectură care să vină în întimpinarea nevoilor de cunoaștere ale acestora. Este o misiune grea deoarece copiii sunt tentați nu de puține ori să renunțe la o carte în favoarea unui film, a unui joc pe calculator, a prezenței pe o rețea de socializare sau chiar într-un anturaj în care valorile să fie cu totul altele. De puterea de convingere și de tactul pedagogilor depinde conștientizarea rolului pe care deprinderile de lectură și calitatea textelor citite o au asupra elevilor, implicându-i în procesul instructiv-educativ prin care își vor dezvolta o capacitate sporită de comunicare.

---

¹Vezi Jemăneanu, Nina, *Ghid pentru bibliotecarul școlar*, București: Editura Didactică Și Pedagogică, 1974, p.6

²Jemăneanu, Nina, *op. cit.*, p.16

Mass media- o sursă de învățare în contextul globalizării actuale

Profesor Mihaela Cobzaru

Liceul Economic “Virgil Madgearu” Constanța

Elevii din întreaga lume acordă o importanță deosebită dezvoltării fluentei în limba pe care vor să o studieze. Elevii români, care învață limba engleză ca limbă străină, au puține oportunități de a interacționa cu vorbitori nativi de engleză pentru a-și îmbunătăți fluența. Dezvoltarea abilităților de limbă străină în ora de engleză prin utilizarea mijloacelor de informare în masă mi s-a părut o idee bună, deoarece i-ar ajuta să-și extindă vocabularul, perfecționând, de asemenea, pronunția și înțelegerea limbii vorbite. De asemenea și în contextul științelor, al geografiei în cazul meu, mass media poate facilita învățarea prin explicarea unor fenomene cu ajutorul experimentelor realizate digital și al imaginilor.

Milioane de studenți din întreaga lume pun accentul pe dobândirea abilităților lingvistice funcționale în aceste zile. Studenții români care învață limba engleză ca a doua limbă au rareori oportunitatea de a călători în străinătate sau de a vorbi cu un vorbitor nativ de engleză pentru a-și îmbunătăți fluența în limba engleză. Din această cauză, mi-am dat seama că predarea unei limbi străine prin utilizarea mijloacelor de informare în masă în cursuri le-ar aduce beneficii vocabularului, pronunției și înțelegerii limbii vorbite, precum și capacitatea lor de a vorbi și de a scrie în limbă.

Am fost conștientă de aceste dificultăți și am înțeles că profesorii ar trebui să aplice strategii de predare diferite decât cele folosite în trecut. Un bun exemplu în acest sens este utilizarea mass media și a platformelor de social media populare în cadrul orelor de limba engleză. Dezvoltarea abilităților lingvistice, în special a abilităților de citire și de pronunțare/vorbire este un sistem activ care le cere copiilor să facă în mod constant presupuneri, să prognozeze rezultatele, să-și verifice munca, să pună întrebări, să creeze fragmente de limbaj scris și să interacționeze cu colegii lor.

În contextual actualelor schimbări la nivel global consider că este din ce în ce mai greu să te adaptezi la societatea actuală fără a cunoaște o limbă străină. În ultimii ani am căutat metode cât mai apropiate de vârsta elevilor mei pentru a-i ajuta să evolueze la acest capitol, pentru a crește niște adulți care să se integreze în societatea globală. De aceea, am început prin a presupune că adolescenții nu sunt cu adevărat entuziasmați de lectură și apoi mi-am propus să descopăr care sunt preferințele lor de lectură. Din acest motiv, am creat un chestionar despre preferințele lor, iar rezultatele au scos la iveală că preferă cel mai mult să urmărească filmulețe pe YouTube sau pe rețelele de socializare. Unii dintre ei încă mai citesc, dar majoritatea își petrec timpul liber pe rețelele sociale și pe internet, și nu doar pe aceste platforme. Noua generație nu mai are răbdare să citească sau să urmărească filme lungi. Acest lucru nu a fost o surpriză, pentru că predau geografie

adolescenților de aproape 25 de ani, în ultimii ani am făcut și a doua specializare, limba engleză, și sunt familiarizată cu realitățile sistemelor de predare și de învățare. Acest lucru, combinat cu faptul că elevii mei au întotdeauna telefoanele inteligente deschise pe bănci, unde pot viziona un videoclip scurt, m-a determinat să iau în considerare utilizarea media digitală în predarea limbilor străine dar și a geografiei.

În ultimii ani am ajuns la concluzia că mass-media este o formă importantă de cultură care este mult mai accesibilă publicului larg și că profesorii o pot folosi pentru a ajuta tinerii să învețe o limbă străină mai ușor și în conformitate cu abilitățile lor. Astfel am început să folosesc mass media în predare, precum și să utilizez platformelor de social media, cum ar fi YouTube, Instagram și TikTok, pentru a îmbunătăți cunoștințele elevilor care studiază limba engleză sau geografie, acestea fiind disciplinele pe care eu le predau. Am început să folosesc cele mai populare canale de YouTube și TikTok ținând cont de abilitățile și nivelul de cunoaștere a limbii engleză a acestora. Am descoperit o multitudine de pagini de Instagram sau TikTok ale unor profesori de limba engleză sau geografie care prin videoclipuri de scurtă durată le pot stârni interesul adolescenților noștri și în acest fel le pot facilita învățarea, utilizând subiecte atractive pentru aceștia

Ca o scurtă concluzie, în contextul actualei globalizări consider că micro-învățarea este deja în creștere, pe măsură ce tinerii adulți învață și comunică mai eficient prin tehnologie iar noi, profesorii trebuie să ne orientăm spre metode adaptate noilor generații dacă dorim să ajutăm tinerii să se integreze în societatea modernă, globală.

Bibliografie:

1. Alvermann, D. E., Jennifer S. Moon & Margaret C. Hagood, 1999, Popular Culture in the Classroom in *Teaching and Researching Critical Media Literacy*, p. 28, National Reading Conference and International Reading Association, Chicago and Newark.
2. Pindado, J., 2006, Media and the construction of adolescent identities, p.11-22, *ZER Journal of Communication Studies*, Vol. 11, nr. 12, Salamanca.
3. Twenge, Jean M., Gabrielle N. Martin, Brian H. Spitzberg, San Diego State University, 2018, *Trends in U.S. Adolescents' Media Use, 1976 –2016: The Rise of Digital Media, the Decline of TV, and the (Near) Demise of Print*, Vol. 8, No. 4, 329 –345, American Psychological Association.
4. Twenge, Jean M., 2020, *iGen, Generatia Internetului*, Baroque Books and Arts Press, Bucuresti.

EDUCAȚIA ÎN CONTEXTUL SCHIMBĂRILOR GLOBALE: Adaptare și Inovare

Prof. CRISTIAN COCULEANA

Școala Gimnazială „Vasile Alecsandri” Vaslui

În societatea contemporană, caracterizată de schimbări globale fără precedent, educația devine coloana vertebrală a pregătirii individului pentru a face față unui viitor imprevizibil. Cu tehnologia evoluând rapid, frontierele geografice estompate și provocările sociale în creștere, adaptarea și inovarea în sistemul educațional devin imperative. În acest context, eseurile aprofundate asupra educației și transformărilor globale sunt esențiale pentru a înțelege modul în care putem modela un viitor educațional durabil și relevant.

Schimbările globale contemporane acționează ca agenți perturbatori, remodelând peisajul educațional într-un mod semnificativ. Progresele tehnologice, de exemplu, nu doar că redefinesc modul în care accesăm și procesăm informația, dar și schimbă modul în care interacționăm și colaborăm. În același timp, globalizarea duce la o interdependență sporită între țări și culturi, necesitând o adaptare rapidă la diversitatea culturală și la cerințele economiei mondiale. Impactul acestor schimbări asupra educației este profund. Metodele tradiționale de predare și evaluare se confruntă cu provocări unice, deoarece nevoia de abilități precum gândirea critică, rezolvarea problemelor și creativitatea devine din ce în ce mai evidentă. Educația trebuie să răspundă acestor provocări și să echipeze studenții nu numai cu cunoștințe academice, ci și cu abilitățile necesare pentru a supraviețui într-o lume în continuă schimbare.

Prin urmare, în secțiunea următoare vom explora modul în care adaptarea și inovarea în educație pot răspunde în mod eficient provocărilor schimbărilor globale și, prin urmare, contribuie la modelarea societăților capabile să facă față provocărilor secolului XXI. Pe fondul schimbărilor rapide, va fi esențial ca sistemele de învățământ să se adapteze pentru a răspunde în mod eficient provocărilor actuale. Aceasta include determinarea necesității de adaptări, adaptarea conținutului și a metodelor de instruire și oferirea de flexibilitate în structurile școlare. Exemple concrete de adaptare globală și locală demonstrează diversitatea strategiilor eficiente. De la programe personalizate de învățare online până la parteneriate cu comunitate și industrie, demonstrează că există soluții creative pentru a face față schimbării.

Discuțiile privind eficacitatea strategiilor de adaptare și implicarea tuturor părților interesate vor contribui la evaluarea continuă și la îmbunătățirea procesului. Prin flexibilitate, inovare și colaborare activă, putem construi sisteme educaționale care pot răspunde mai bine la schimbările globale și pot asigura un viitor durabil și relevant pentru educație.

Inovația este farul care ghidează calea educației în vremuri de schimbare globală. Într-un peisaj care evoluează rapid al tehnologiei și societății, educația trebuie să îmbrățișeze inovația pentru a rămâne relevantă și eficientă.

A Explorarea conceptului de inovare în educație

Inovarea în educație nu înseamnă doar introducerea de noi tehnologii, ci și găsirea unor modalități creative de a preda și de a învăța. Scopul său este de a folosi metode flexibile, de a stimula gândirea critică și de a încuraja creativitatea. Inovația deschide ușa către noi modalități

de a încuraja studenții să exploreze, să descopere și să dezvolte abilitățile de care au nevoie pentru secolul 21.

B. Evaluați modul în care inovația poate contracara efectele schimbării globale

Când se confruntă cu provocările schimbărilor globale, inovația este un catalizator esențial pentru adaptare. Utilizarea noilor tehnologii în procesul de învățare, introducerea de noi modele de evaluare și promovarea proiectelor educaționale interdisciplinare sunt doar câteva exemple ale modului în care inovația poate contracara efectele negative ale schimbării.

C. Exemple de inițiative și rezultate educaționale inovatoare

Inițiativele inovatoare au un impact major asupra diferitelor medii educaționale. De la platforme de învățare online în colaborare la programe de mentorat și proiecte de cercetare în colaborare cu industria, aceste inițiative au condus la creșterea motivației studenților, la îmbunătățirea performanței academice și la o mai bună pregătire pentru carierele viitoare. Explorând și implementând practici inovatoare în educație, putem descoperi rădăcinile cunoașterii și putem stimula mințile inovatoare ale următoarei generații. Inovația în educație nu este doar un scop, este o necesitate de a pregăti elevii pentru a face față provocărilor și oportunităților unei lumi în continuă schimbare.

Sinergia adaptării și inovației este esențială pentru construirea unui sistem de educație care să fie rezistent la schimbările globale. Aceste două elemente se împletesc pentru a oferi o platformă solidă pentru a răspunde în mod eficient și durabil provocărilor și oportunităților.

Adaptarea și inovația, atunci când sunt integrate în mod consecvent, formează echilibrul necesar între stabilitate și evoluție. Exemplele de succes din diverse medii educaționale demonstrează puterea sinergiei dintre aceste două elemente. Instituțiile care au adoptat strategii de adaptare la nevoile specifice ale elevilor lor și i-au integrat în programe educaționale inovatoare au obținut rezultate remarcabile.

Educația în contextul schimbării globale necesită nu numai adaptare, ci și inovare, ci și sinergie consistentă între cele două. Această combinație nu este un simplu lux. Este o necesitate strategică. Pe scurt, credem că construirea unui mediu educațional care să echilibreze prezentul și viitorul și să pregătească elevii pentru provocările și oportunitățile unui viitor incert necesită un angajament continuu și cuprinzător față de adaptare și inovare în educație. recunoaște că este important. Acesta este un apel la acțiune pentru educatori, părinți, comunități și lideri din educație pentru a lucra împreună pentru a construi bazele unui sistem educațional durabil și adaptabil într-o lume în continuă schimbare.

Bibliografie

- 1) Ministerul Educației și Cercetării din România (edu.ro)
- 2) Centrul de Resurse pentru Educație și Dezvoltare Incluzivă (CREDIS)
- 3) www.scribd.ro
- 4) www.wikipedia.com

Dezvoltarea inovației în procesul educațional prin utilizarea strategiilor didactice interactive

Prof. Cocuți Lăcrămioara Carmen
Școala Gimnazială „Grigore Antipa” Botoșani

Promovarea unor abordări inovative și creative în diferite domenii de activitate și în special în educație, a devenit în prezent un imperativ extrem de important al politicii tuturor țărilor, care au în vedere edificarea societății bazate pe cunoaștere. Datorită transformărilor complexe ce au loc în societatea contemporană, când sistemul educațional se află în continuă schimbare, inovațiile educaționale au o importanță deosebită.

Inovația în învățământ reprezintă procesul de transformare a practicilor prin introducerea unei noutăți curriculare, pedagogice sau organizaționale, care face obiectul unei diseminări și care vizează ameliorarea durabilă a reușitei educative a elevilor. Astfel, în condițiile în care lumea se dezvoltă continuu, școala are un rol esențial, orientat spre învățarea globală, dezvoltarea gândirii critice, achiziția de cunoștințe, aptitudini și atitudini necesare elevilor, în vederea adoptării unor noi modele de consum și de comportament.

Prin urmare, este necesar să se acorde o atenție deosebită utilizării unor metode moderne, interactive, în procesul de predare-învățare-evaluare, care să contribuie la o învățare eficientă, dezvoltând competențele specifice din programă școlară. Totodată, corelarea strategiilor didactice interactive cu particularitățile elevilor precum și cu obiectivele care trebuie atinse, contribuie la eficientizarea demersului educațional, facilitează antrenarea permanentă a elevilor la un efort intelectual susținut și la achiziția de capacități necesare unei activități de învățare productive, prin efort propriu, independent sau dirijat.

Dezvoltarea unei culturi școlare care să fie și o cultură a inovației apare ca o soluție optimă pentru școală, în general și pentru personalul didactic, în special, pentru a face față exigențelor crescânde ale societății și economiei, schimbărilor accelerate în domeniul științei și tehnologiei. Inovația urmărește identificarea de soluții, oportunități, strategii, prin care să fie atins idealul educațional, concret inovația este schimbarea menită să optimizeze procesul educațional și să conducă la îmbunătățirea calității acestuia.

Schimbările pozitive care conduc la procesele inovatoare care au loc astăzi în educație sunt facilitate de aplicarea în mod creativ a programele școlare, de folosirea unor metode și strategii didactice interactive și inovative pentru dezvoltarea competențelor-cheie, generarea de resurse educaționale deschise, crearea unui mediu școlar incluziv care reușește să reducă riscul de eșec școlar.

Prin urmare, școlii îi revine rolul de a forma și dezvolta spiritul inovator la elevi, de a promova creativitatea în vederea dezvoltării competențelor personale, profesionale, antreprenoriale, sociale și pentru bunăstarea tuturor membrilor societății. Tânăra generație trebuie să facă față în viitor unor noi provocări, de aceea, școala trebuie să-i formeze abilități de învățare pe tot parcursul vieții în acord cu cerințele pieței muncii și cu schimbările societății din secolul XXI. Noile medii de comunicare în masă, nanotehnologiile, fluxul informației tehnice, evoluția continuă a tehnologiei moderne și a științei impun formarea unor competențe de învățare durabilă, cum ar fi: gândirea critică, capacitatea de decizie conștientă și responsabilă, adaptarea la diverse roluri și responsabilități, colaborarea productivă cu ceilalți, capacitatea de soluționare a problemelor.

Astfel, pentru a avea o dezvoltare durabilă, trebuie să ne focusăm pe inovația în educație și anume pe utilizarea unor noi modele de învățământ, noi materii, metodologii adaptate și convergente trendurilor în digitalizare. Contextul educațional actual impune, cu precădere, perfecționarea strategiilor didactice, îmbogățirea bazei didactico-materiale, elaborarea de noi materiale de învățare, etc.

De subliniat faptul că strategia de instruire este foarte importantă deoarece reprezintă modul în care profesorul reușește să aleagă cele mai potrivite metode, materiale și mijloace, să le combine și să le organizeze într-un ansamblu, în vederea atingerii competențelor vizate. Nu putem nega valoarea instruirii tradiționale, însă ea trebuie adaptată vremurilor și noilor generații de copii, punând accent pe participare, cooperare, explorare, schimb de idei cu ceilalți, transformarea conținutului didactic într-unul dinamic și atractiv precum și adaptarea demersului educațional la nevoile individuale de autoinstruire ale elevilor. Profesorul nu mai poate fi doar un transmițător autoritar de cunoștințe, ci trebuie să devină partener în formarea elevilor, cel care le declanșează și le întreține interesul, curiozitatea și dorința de a progresa, își actualizează în permanență tehnicile de predare, astfel încât fiecare copil să își poată atinge și valorifica propriul potențial.

Îmbunătățirea activității didactice la clasă prin utilizarea metodelor interactive și a tehnologiei informației și comunicării, prin integrarea în clasă a diferitelor resurse digitale și instrumente digitale bazate pe probleme ale lumii reale, sporesc motivația elevilor pentru învățare, stimulează inovarea și creativitatea acestora. Astfel, modalitățile moderne de stimulare a învățării își dobândesc avantajul prin mai multe aspecte: se accentuează și se câștigă pregătirea individuală a elevului potrivit caracteristicilor personalității acestuia, se îmbunătățesc performanțele școlare și creșterea încrederii de sine.

Există o multitudine de strategii și tehnici interactive pe care le putem utiliza și combina eficient pentru optimizarea calității învățământului, ca de exemplu: experimente, jocul de rol, tehnici din domeniul teatrului aplicat, jocuri interactive, teste online, aplicații digitale (Kahoot!, Jigsaw Planet, Wordwall, Liveworksheet), tabla digitală (Jamboard, OpenBoard), galeriile virtuale (Padlet), învățarea bazată pe proiect, învățarea prin investigație, rezolvarea de probleme/situații problemă, alături de alte metode interactive, deja mult utilizate, precum: Ciorchinele, Cubul, Harta conceptuală, Mozaicul, Turul galeriei, Explozia stelară, Copacul ideilor, Tehnica pălăriilor gânditoare ș.a.

De asemenea, putem folosi și alte metode inovatoare și atractive, care sunt centrate pe elev, pe implicarea directă în propria învățare, precum: Jurnalul cu dublă intrare, Harta textului cu elemente surpriză, Văd-Cred că-Mă întreb, Predicțiile, Povestirea/Repovestirea prin benzi desenate, Harta mentală, etc. Rămâne la latitudinea cadrului didactic să aleagă acele strategii care să contribuie la creșterea atractivității școlii, insufându-le elevilor bucuria de a învăța, de a înțelege și de a descoperi lumea în care trăim.

Prin aplicații practice și activități teoretice interactive, elevii vor învăța modalități prin care pot fi mai creativi și prin care ideile originale pot fi materializate sub formă de produse tehnice sau produse artistice. Orice disciplină se pretează la originalitate, dar pentru aceasta profesorii trebuie să înțeleagă importanța creativității și să aibă capacitatea de a forma competențe și abilități creative, inovative și să fie instruiți în sensul utilizării, în activitatea curentă din clasă, de metode care să stimuleze creativitatea elevilor.

Leccióniile dinamice și captivante, cu accent pe dezvoltarea gândirii critice a copiilor, favorizează învățarea experiențială, prin descoperire, cu o eficiență maximă de efort și timp, de aceea, accentul principal trebuie pus pe caracterul practic al conținuturilor studiate, raportate la

nevoile și interesele elevilor. Elevii care găsesc în școală un mediu dinamic de învățare și care integrează experimente educaționale moderne, pot să-și dezvolte inteligența, talentele, învață cu plăcere, își dezvoltă motivația interioară de a progresa pentru ei și viitorul lor.

În concluzie, în contextul lumii moderne, care pune accentul pe folosirea eficientă a cunoașterii și a inovației, este necesară extinderea abilităților creatoare care permit oamenilor să se schimbe și să fie deschiși față de idei noi într-o societate diversă din punct de vedere economic, social, cultural și bazată pe cunoaștere.

Bibliografie:

Cerghit, I. „Metode de învățământ”, Editura Polirom, Iași, 2006

Dumitru, I. Al. „Dezvoltarea gândirii critice și învățarea eficientă”, Editura de Vest, Timișoara, 2000

Neacșu I. „Instruire și învățare”, Editura Științifică, București, 1990

Furia elevilor mici sau adolescenților la ora de educație fizică. Cum îi ajutăm să o gestioneze?

Pr. prof. **Codină Bogdan Iulian**

Școala Gimnazială “Acad. H. Mihăescu” Udești, Structura Poieni, Județul Suceava

De multe ori competițiile sportive sau orele de educație fizică se pot transforma ușor în dispute pe care elevii mici, dar și adolescenții le pot percepe ca adversari inamici și nu colegiali. Emoțiile de tot felul pot fi mai intense și mai instabile în adolescență. La această vârstă, elevii se revoltă mai repede, exprimă nemulțumiri, frustrări și furie mai intens și cu mai puțină grijă pentru reacțiile celor din jur.

Acest lucru poate duce la probleme în familie, dar și la școală sau în grupul de prieteni. Cum îi ajutăm pe elevi să își gestioneze furia mai bine?

Primele semne că elevii mici sau adolescenți au nevoie de sprijin pentru a-și gestiona furia sunt:

- ✓ se enervează în toate situațiile stresante;
- ✓ au reacții de furie exagerate – de exemplu, interpretează situații neutre ca fiind ostile sau se gândește la răzbunare după orele de educație fizică și sport;
- ✓ este nervos chiar și la mai mult timp (de exemplu, zile) după ce evenimentul a avut loc;
- ✓ situații neplăcute, dar normale, devin o sursă de furie pentru adolescent (de exemplu, dacă nu dă pasa pentru un gol, el fiind demarcat și are posibilitatea să marcheze un gol);

Iată câteva exerciții de reflecție care îi pot ajuta pe elevii mici sau adolescenți să își înțeleagă mai bine reacțiile de furie:

Prima întrebare care trebuie adresată de un cadru didactic este ce îi înervează pe elevii mici sau adolescenți cel mai des la orele de educație fizică și sport?

Începeți cu o listă de situații în care elevii mici sau adolescenți se simt furioși. Spuneți-le elevilor mici sau adolescenților la orele de educație fizică să scrie două coloane: în prima, descrieți situația în care s-a enervat – ce s-a întâmplat, cine era prezent etc. În a doua coloană, trebuie să răspundă la întrebarea “*Cine sau ce v-a enervat?*”. Cel mai probabil, răspunsurile la această întrebare vor include alte persoane (“Colegul de echipă.”), situații (“Ploaia de afară.”), sau chiar obiecte (“șiretul de la adidas care se desface prea des.”).

Cadrul didactic la disciplina educație fizică și sport v-a lua fiecare situație descrisă în parte și va încerca să analizeze împreună răspunsul la întrebarea “*Cine v-a enervat?*”. Întrebă pe elevii mici sau adolescenții dacă într-adevăr persoana, situația sau obiectul respectiv au puterea să îi controleze furia sau reacțiile. Este important să aveți această discuție pe un ton normal și calm, nu acuzator sau didactic. Încercați să înțelegeți împreună care este procesul prin care furia apare, nu să îi certați pe elevii mici sau adolescenți pentru felul în care a reacționat.

Tot elevul vorbește apoi despre gândurile care i-au trecut prin minte în momentul în care s-a enervat. De multe ori, sunt gânduri bazate pe distorsiuni cognitive sau pe atribuirea de intenții ostile altor persoane (“*Dinadins n-a dat pasă, că să nu pot da gol.*”). În această situație cadrul didactic trebuie să îi ajute pe elevii mici sau adolescenți să descopere ce emoții se ascund în spatele furiei lor. Deseori, furia poate fi descrisă ca un iceberg - la suprafață, avem reacțiile specifice furiei, dar în spatele acestora se ascund emoții precum dezamăgirea, nesiguranța de sine, rușinea sau vinovăția.

Astfel, elevii pot înțelege felul în care apare furia și pot vedea că nu situațiile exterioare controlează sau creează furia, ci propriile gânduri și emoții.

Înterpretări alternative

După ce ați înțeles mai bine cum apare furia, este momentul pentru încurajarea flexibilității psihologice. Rugați-i pe elevii mici sau adolescenți să descrie trei situații în care s-au enervat recent. Pentru fiecare situație în parte, spuneți-le să scrie gândurile care le-au trecut prin minte înainte să se enerveze și în timp ce era nervos.

Următoarea etapă este descrierea faptelor - ce știu cu siguranță că s-a întâmplat în situația respectivă? Care sunt acțiunile sau evenimentele care au avut loc? Este important să descrie faptele și acțiunile, nu părerile, emoțiile sau presupunerile pe care le-au făcut în momentul în care acțiunile au

avut loc. Apoi, în funcție de faptele și informațiile concrete pe care le-au scris, rugați-i să răspundă la întrebarea: "Au fost gândurile mele raționale și realiste?". Dacă răspunsul este nu, rugați-i pe elevii mici sau adolescenții să răspundă la următoarea întrebare: *Ce alte gânduri, mai raționale și realiste, aș fi putut să am în situația respectivă?*

În timp, acest exercițiu va deveni un obicei de gândire, iar în situațiile tensionate, elevii mici sau adolescenții pot întreba singuri ce alte interpretări ar putea găsi pentru situația în care se află. Astfel, pot învăța să evite momente de furie excesivă.

Deseori scrisul îi poate ajuta pe elevii mici sau adolescenții să treacă mai ușor momentele de furie. Scrisul poate avea un efect de calmare și îi pot ajuta pe elevii mici sau adolescenții să își înțeleagă mai bine reacțiile. Când sunt furioși și nu au cu cine să vorbească, îi poți încuraja să scrie în jurnal ce s-a întâmplat, ce gânduri le-au trecut prin minte, ce reacții au avut și care au fost rezultatele obținute. Cum au fost afectați cei din jur de reacțiile lor?

Cu cât adolescenții sunt încurajați să se gândească la propriile reacții și să găsească interpretări și comportamente alternative, își dezvoltă capacitatea de gestionare a furiei și abilitatea de a-și controla acțiunile, fapt care mă frământă și mă face să mă întreb: Când este cazul să mă îngrijoreze furia elevilor la ora de educație fizică și sport?

Toți elevii mici sau adolescenții au crize de furie, momente în care se enervează și nu se pot stăpâni sau când au comportamente agresive din cauza furiei. Pentru mulți părinți, furia copiilor este o sursă de îngrijorare, deși furia, la fel ca toate emoțiile, are un rol important în adaptare. Când este însă momentul să te îngrijorezi în legătură cu furia elevilor la ora de educație fizică?

Primele semnele care ar trebui să îmi atragă atenția când vine vorba de furia elevilor mici sau adolescenților la orele de sport sunt:

- ✓ Crizele de furie și plâns apar la vârstă de peste 7-8 ani;
- ✓ Țipete și loviri repetate la dolescenți;
- ✓ Elevul are comportamente care îl pun în pericol pe el însuși sau pe cei din jur, atunci când este furios.
- ✓ Furia creează conflicte repetate cu alți elevi și este exclus din grupurile sociale.
- ✓ Furia dă naștere la probleme și conflicte la școală, afectându-i învățarea și relația cu profesorii și colegii.
- ✓ Furia elevului dă naștere la conflicte frecvente acasă.
- ✓ Elevul își da seama că nu își poate controla furia și este îngrijorat sau simte rușine din acest motiv.

Deseori profesorul de educație fizică poate asocia furia excesivă a elevilor cu:

○ **Probleme de concentrare a atenției și impulsivitate.** Tulburările precum ADHD-ul duc la frustrări frecvente în rândul elevilor mici sau dolescenților, pentru că nu se pot concentra asupra sarcinilor pe care le au de îndeplinit și nu își pot controla comportamentul. Aceste dificultăți pot fi interpretate de către cei din jur ca furie și sfidare, iar acest lucru duce la apariția sau intensificarea furiei elevilor mici sau dolescenților.

○ **Anxietatea.** Aceasta îi face elevii mici sau adolescenți, să reacționeze intens emoțional în situații în care asemenea reacții nu sunt ușor de înțeles sau justificat. Din dorința de a evita activitățile sau situațiile care le trezesc anxietatea, elevii se pot manifesta agresiv sau pot deveni frustrați în fața insistențelor celor din jur. În timp, furia devine o modalitate de exprimare a anxietății, fără că adulții din jur să poată vedea dincolo de agresivitatea elevilor mici sau dolescenților.

○ **Abuzul, trauma sau neglijarea.** Conflictele între părinți, un stil de viață haotic și nesigur, absența fizică sau emoțională a părinților, expunerea la violență domestică sunt factori care cresc riscul problemelor legate de furie în rândul elevilor mici sau dolescenților. Aceștia au nevoie de siguranță emoțională și fizică în familie pentru a-și dezvoltă abilitățile de autocontrol și pentru a învăța modalități sănătoase de gestionare a furiei și a altor emoții intense. În lipsa siguranței emoționale și fizice, elevii mici sau dolescenții își vor exprima frustrarea și teamă prin furie și comportamente agresive.

○ **Tulburările și dificultățile de învățare.** Frustrarea cauzată de dificultățile sau tulburările de învățare îi poate face pe elevii mici sau dolescenți să se poarte agresiv - de exemplu, să arunce caietele și cărțile sau să țipe pentru că nu vor să își facă temele. Din cauza acestor comportamente, părinții și cadrele didactice nu au ocazia să observe cât de serioase sunt problemele de învățare ale elevului. Furia este considerată o emoție secundară, care apare ca urmare a unor alte emoții. Poate fi vorba de:

rușine, singurătate, oboseală sau chiar îngrijorare sau anxietate. În acest sens, putem spune că furia seamănă cu un iceberg: există o parte a ei nevăzută, mult mai complexă decât ce putem vedea la suprafață. Atunci când un elev este furios de cele mai multe ori, trebuie să privim dincolo de vârful icebergului și să căutăm emoțiile pe care le ascunde pentru a-l putea înțelege cu adevărat. La fel se întâmplă și în cazul adolescenților sau chiar al adulților.

O altă întrebare care mă frământă des la orele de educație fizică este următoarea: Ce poate ascunde furia unui elev sau adolescent? Cu toții gândim des așa, pentru un elev sau adolescent se ascunde rușine, neputință, frustrare, frică, copleșire, vinovăție, respingerea din partea celorlalți, anxietate, traumă, nesiguranță, umilință, regret, lipsă de confort, nerăbdare, neplăcere. Deși toți ne dorim să avem elevi sau adolescenți care să trăiască doar emoții pozitive precum bucuria, speranța sau entuziasmul, există situații în care emoțiile negative le sunt extrem de utile. Spre exemplu:

- anxietatea sau frica le oferă informații despre potențiale pericole;
- furia poate să îi ajute să acționeze pentru a se apăra de un pericol sau de o nedreptate;
- tristețea îi poate mobiliza pe elevi să aibă mai mare grijă de ei și de cei din jur;
- rușinea, vinovăția sau regretul pot oferi informații elevilor mici sau dolescenților despre modalități mai adecvate de a acționa în grupurile sociale.

Emoțiile negative îi pot ajuta pe elevii mici sau dolescenți să le ofere energia de care au nevoie în caz de pericol, dar îi și poate „paraliza”, așa cum este în cazul anxietății. Emoțiile pozitive sunt deseori motivatoare și indicatori puternici ce ne ajută să explorăm lumea din jur, să căutăm activități, oameni și evenimente noi. Este important să îți minte că emoțiile negative ne influențează mai puternic decât cele pozitive, tocmai pentru că cele negative ne transmit informații importante despre siguranță și supraviețuire. De aceea, elevii mici sau dolescenții au nevoie de cât mai multe ocazii în care să trăiască emoții pozitive, pentru că cele negative să nu le afecteze pe termen lung stilul de gândire și comportamentul.

Crizele de furie apar în jurul vârstei de 2 ani, iar felul în care părinții reacționează la furia copilului este esențial pentru că de-a lungul anilor următori cel mic să învețe modalități adecvate de a-și manifesta această emoție. Astfel, înainte de a critica sau pedepsi un elev la ora de sport pentru că are episoade de furie frecvente, e important să identifici care sunt emoțiile ce se ascund în spatele furiei. Cum poți să îți ajuți elevii la orele de educație fizică și sport să facă față furiei?

Nu lua furia elevilor mici sau adolescenților personal. Chiar dacă dă dovadă de lipsă de respect atunci când își manifestă furia, este important să îți minte că aceasta este modalitatea prin care elevul știe să își exprime emoțiile în momentul respectiv. Scopul tău pe termen lung este să îl înveți cum poate face acest lucru în mod adecvat, iar dacă vei considera furia elevului un atac personal, îți va fi greu să îți îndeplinești acest scop.

Ajută-ți elevii să identifice emoțiile ascunse de către furie, pornind de la situația care le-a trezit.

Învață-i despre faptul că emoțiile sunt trecătoare. De multe ori este suficient să așteptăm câteva minute și ne vom calma. Le poți spune că emoțiile sunt ca mașinile care trec pe stradă: le putem „privi” cum vin și trec, numindu-le („Acum sunt furios”) și așteptând să se îndepărteze de noi.

Învață-i tehnici de relaxare care îi pot ajuta să se calmeze astfel încât să nu acționeze violent.

Arată-le că în sine furia este o emoție utilă, care ne spune că avem nevoie să acționăm. Însă modalitățile prin care putem acționa sunt diverse, iar violența verbală sau fizică nu sunt opțiuni care să ne ajute. Când s-au calmat, întreabați-i ce pot face pentru că situația care i-a înfuriat să nu se mai repete.

Acordă atenție felului în care îți exprimi la rândul tău furia.

Studiile arată că furia și agresivitatea pot fi învățate din familie, de la părinți. În plus, tulburarea de hiperactivitate și deficit atențional este și ea caracterizată prin episoade de furie, tocmai pentru că elevii nu reușesc să își controleze impulsurile și nu pot să realizeze activitățile care li se cer. Anxietatea și depresia pot avea ca simptome iritabilitate și episoade de furie.

De aceea, atunci când elevul trăiește în mod constant în furie și acest lucru aduce prejudicii atât copilului, cât și celor din jur, ar fi bine să cauți un ajutor la o persoană de specialitate.

DE LA TRADIȚIE LA INOVAȚIE-PROVOCĂRI ÎN REVOLUȚIONAREA PROCESULUI EDUCAȚIONAL LA NIVELUL ARIILOR CURRICULARE TEHNOLOGII-OM ȘI SOCIETATE

Mihaela-Carmen Codrea, Ioana-Ileana Teulea

Liceul Teoretic "George Moroianu" Săcele

Conținuturile tematice ale disciplinei Religie ortodoxă au fost de-a lungul timpului actualizate și valorizate în selectarea atentă a competențelor urmărite în programele școlare modificate permanent.

În contextul noilor provocări din era digitalizării, nevoia de metode inovative la nivelul disciplinelor predate cu precădere în mod tradițional, a făcut posibilă colaborarea inter și trans disciplinară între ariile curriculare Om și societate și Tehnologii. Complexitatea și versatilitatea disciplinei Informatică și Tic vine în întâmpinarea nevoii de dinamizare a unor conținuturi regăsite la disciplina Religie ortodoxă. În egală măsură am considerat reală și oportună necesitatea implementării metodelor inovative care să aibă ca scop formarea unitară și integrată în social a personalității elevului.

După noua curriculă pentru gimnaziu, din 2017, cu privire la materia Informatică și Tic, programarea ocupă un loc fruntaș în formarea profilului absolventului de clasa a VIII-a. Acesta este atras de aplicațiile prietenoase din punct de vedere al dinamicii, al formelor, al culorilor întâlnite în jocurile educaționale pe calculator. Astfel, provocarea adusă de cadrele didactice ale celor două arii cu scopul creării de conținut aplicat anumitor aspecte religioase pe baza achizițiilor dezvoltate la ora de Informatică și Tic încununează eforturile revoluționării procesului educațional.

Colaborarea cu disciplina Religie ortodoxă izvorăște și din dorința profesorilor de a face saltul de la tradiție la inovație, de a apropia anumite conținuturi expuse tradițional de universul specific vârstei educabilului. Astfel s-au creat materiale inovative pornind de la pildele și minunile Mântuitorului, viețile sfinților, parcurgerea traseelor Sf. Apostoli, a călătoriilor misionare, a ctitoriilor voievozilor români prin folosirea programării (Scratch), a tehnologiei informațiilor prin intermediul prezentărilor (Prezi) și a altor aplicații gratuite, atractive și facile, aplicabile de la vârste potrivite nivelului gimnazial (Chatter Pix, Pivot Animator, CapCut).

Ele se doresc a fi mereu actuale, utilizând creativitatea sub diverse forme atât la elevi-în procesul de învățare cât și la profesori-în procesul de predare. Menționăm că demersurile noastre s-au adresat elevilor de liceu cu abilități și preocupări în domeniul programării prin utilizarea aplicației Scratch, dar și gimnaziului prin folosirea celorlalte aplicații menționate.

În cadrul orelor de Informatică și Tic elevii au fost încurajați să folosească programe și competențele specifice orei cu posibilă aplicabilitate în alte discipline din curricula școlară. Aceștia au realizat proiecte interdisciplinare cu informații din istorie, geografie, biologie, dar adevărata provocare a venit din ora de religie printr-o idee de proiect realizat digital pe baza unei pilde studiată la clasă (ex. Pilda Semănătorului).

Rolul profesorilor în acest proiect a fost de a sintetiza informațiile, de a esențializa mesajul care trebuie transmis prin imagini sugestive, personaje și scene create în mod original cât mai aproape de nivelul de înțelegere al elevilor. Creativitatea a constat în folosirea programării spre a realiza fragmente de lecții create de elevi pentru elevi, într-o modalitate inovatoare, pornind de la interesul real pentru informatică și joc.

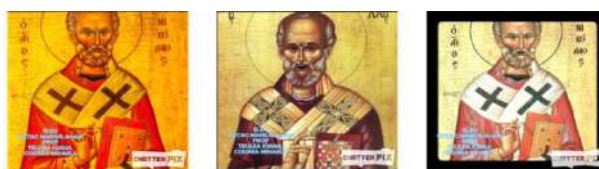
Codul programului Scratch însoțit de scene și personaje create special pentru a fi importate sunt exemplificate mai jos:

Materialele realizate de elevii de liceu pot fi folosite cu succes în cadrul orelor de religie de gimnaziu în diferite etape ale unei lecții, ele conferind într-un timp scurt (2 minute), informații esențiale, imagini tip tablou reprezentativ și sugestiv pentru fiecare situație descrisă în pildă. De asemenea, constituie un imbold pentru cei mici de a realiza și ei, ulterior, în manieră proprie, viziunea personală asupra temelor studiate.

O altă aplicație, gratuită, realizată pentru telefoanele mobile de această dată, este Chatter Pix. Ea vine în sprijinul elevilor care nu dețin sisteme de calcul și poate constitui un instrument didactic creativ, util elevilor de gimnaziu permițându-le demonstrarea învățării prin realizarea de prezentări captivante și distractive, personalizate prin vocea lor. Munca poate fi împărtășită făcând aplicația o modalitate de lucru utilă în predare și evaluare.

Astfel, viața Sf. Ierarh Nicolae a fost interiorizată și transpusă prin lipirea a trei cadre (30 de secunde permise de aplicație), înregistrate cu vocea elevului pe baza unui text religios.

Modalitatea de lucru este extrem de simplă, ea permițând realizarea unei fotografii proprii sau accesarea uneia din galerie, pe care se trasează o linie pentru a se crea o gură ce va simula vorbitul, după care se poate face înregistrarea vocii. La final, se adaugă text, filtre, stickere sau alte fundaluri. Rezultatele astfel obținute pot fi exportate în camera foto sau salvate în galerie pentru reeditări ulterioare.

Prezentarea materialelor realizate de elevi în cadrul orei de religie a condus la exprimarea dorinței celorlalți elevi de a întocmi noi resurse pentru ciclul primar prin aceeași aplicație, tema fiind sfinți ocrotitori ai căror nume îi poartă.

O altă aplicație utilă demersului nostru este Pivot Animator cu ajutorul căreia elevii de clasa a VII-a au reușit să surprindă în mod dinamic parabole și pilde ale Mântuitorului-ex. Pilda Seminței de muștar.

Aplicațiile prezentate anterior au consolidat colaborarea între cele două arii curriculare dovedind ideea că ceea ce pare a fi abstract și teoretic trebuie și poate fi implementat în crearea de conținut didactic pentru a face saltul de la tradiție la inovație fiind o provocare la nivelul procesului educațional.

Un beneficiu major al proiectului transcurricular este adoptarea unei percepții largi, cuprinzătoare, vizionare asupra disciplinelor studiate, aparent disjuncte, dar care prin creativitate se dovedesc complementare.

Inovație și creație în procesul educativ

Prof. învă. preșcolar: Codreanu Maria

G.P.N. Gherăseni, jud. Buzău

În societatea contemporană, cu schimbări rapide și efecte imediate, educația și învățământul trebuie reînnoite, completate, adaptate, astfel încât putem vorbi despre o permanentă inovație și creație în activitatea didactică.

Pentru creșterea calității procesului instructiv-educativ, trebuie perfecționate metodele tradiționale, dar și introducerea unor metode și procedee educative. Stilul didactic ce trebuie adoptat este în funcție de personalitatea copiilor. Proiectarea unui demers didactic, diferit de cel tradițional dă posibilitatea fiecărui cadru didactic să-și valorifice propria experiență prin utilizarea unor metode moderne într-o abordare interdisciplinară

Obiectivul general este acela de a promova creativitatea ca factor cheie în dezvoltarea competențelor personale, antreprenoriale și sociale prin învățarea pe tot parcursul vieții dar și de a găsi strategii moderne folosite pentru asigurarea unei educații de calitate în învățământ.

Pentru elevi, școala viitorului trebuie să promoveze o educație de calitate și să fie axată pe valori în care elevii să creadă, în care să se regăsească, îndeplinind două condiții, fundamentale din punctul lor de vedere: școala viitorului trebuie să le placă și să fie eficientă.

Prioritatea învățământului o constituie informatizarea, softul educațional, reprezentat de programele informatice special dimensionate în perspectiva predării unor teme specifice, ceea ce reprezintă o necesitate evidentă. Utilizarea calculatorului în procesul instructiv-educativ facilitează realizarea scopurilor didactice și idealurilor educaționale. Calculatorul nu este utilizat pentru a înlocui activitatea de predare a cadrului didactic, ci pentru a veni tocmai în sprijinul predării, ajutându-l astfel să-și îndeplinească mai bine funcția sa didactică fundamentală. Programul de calculator poate deveni un suport important pentru o predare eficientă. Formarea capacității de a utiliza calculatorul, de a folosi internetul este benefică elevilor, atât în activitatea școlară cât și în cea extrașcolară, în plan cognitiv cât și psihic, prin relaționarea cu lumea oferită de aceste instrumente de lucru ale mileniului al III-lea.

Promovarea sănătății și a stării de bine a elevului determină de asemenea o dezvoltare optimă din punct de vedere fiziologic, mintal, emoțional, social și spiritual.

Este foarte important ca în formarea unui stil de viață sănătos pentru școlari să se pună accent pe autocunoașterea și construirea unei imagini pozitive despre sine, comunicare și relaționare interpersonală, controlul stresului, dezvoltarea carierei profesionale, prevenirea accidentelor și

a comportamentelor cu risc pentru sănătate și prevenirea atitudinii negative față de sine și viață. În abordarea creativității în procesul educațional, elevul trebuie încurajat să gândească independent, să își asume riscuri și responsabilități în demersul său spre formare intelectuală. Evaluarea pentru asigurarea calității și rezultatele obținute trebuie să ne lărgescă perspectiva asupra situației reale din școli, să identifice nivelul de pregătire al elevilor și să ne ajute să descoperim componentele ce au nevoie de sprijin în dezvoltare. Un obiectiv important ce ar trebui stabilit pentru anii următori este de a dezvolta un indicator internațional al capacității de a învăța, toate acțiunile bazându-se pe cercetarea științifică.

Învățământul modern are ca sistem de referință competențele generale și specifice pe care trebuie să le dobândească cel ce învață – elevul – pe parcursul și la finele unui ciclu de instruire, al unui an de studiu etc. Centrarea pe competențe reprezintă o preocupare majoră în triada predare-învățare-evaluare.

Noua imagine a profesorului trebuie stabilită prin luarea în considerare a tuturor abordărilor de până acum, de la conceperea ca distribuitor de recompense sau ca sursă de informații, până la cea de „manager al învățării”. Pentru fiecare profesor sunt fundamentale două roluri, cel de manager și cel de evaluator. Procesul instructiv-educativ trebuie astfel conceput și desfășurat, încât să-i convingă pe elevi să prețuiască propria moștenire națională, să primească contribuțiile originale ale oricărei națiuni la civilizația modernă, pregătind atât elevii, cât și dascălii să înțeleagă valoarea diversității și a independenței de spirit.

Educația este factorul hotărâtor al dezvoltării psihoindividuale a persoanei. Ea sistematizează și organizează influențele mediului, dezvoltă personalitatea. Creativitatea, în termeni generali, este un proces mental care permite generarea de idei și concepte noi sau asocieri originale între concepte și idei deja existente. Lumea modernă pune accentul pe folosirea mai eficientă a cunoașterii și a inovației. Este necesară extinderea abilităților creatoare ale întregii populații, mai ales ale acelor care le permit oamenilor să se schimbe și să fie deschiși față de idei noi într-o societate diversă din punct de vedere cultural, bazată pe cunoaștere. Obiectivul principal este promovarea unor abordări inovative și creative în diferite domenii de activitate.

Educația și formarea profesională sunt factori decisivi pentru realizarea acestui lucru.

Activitățile ar trebui să se concentreze pe crearea unui mediu favorabil pentru creativitate și inovație și să stimuleze o strategie pe termen lung. Ar trebui, de exemplu, să se pună accent pe o gamă largă de subiecte, precum matematica, știința și informația și alte tehnologii. Noul mileniu aduce noi cerințe educaționale care impun noi metode, altele decât cele folosite.

O importanță majoră în pregătirea elevilor pentru noile cerințe, o au cele trei forme ale educației și anume: educația formală însemnând învățare sistematică, structurată și gradată

cronologic, realizată în instituții specializate de către un personal specializat; educația nonformală constând în activități educative desfășurate în afara sistemului formal de învățământ de către diferite instituții educative; educația informală care se referă la experiențe de învățare spontană, cotidiană, existențială, desfășurate în medii culturale care nu au educația ca scop principal. Criteriul de calitate aplicat educației are un rol foarte important deoarece măsurile propuse pentru a promova creativitatea și capacitatea pentru inovare vor fi adaptate fiecărei etape din cadrul învățării continue.

Focalizată pe unitatea de învățare, evaluarea ar trebui să asigure evidențierea progresului înregistrat de elev în raport cu sine însuși pe drumul atingerii obiectivelor prevăzute în programă. Este important să fie evaluată nu numai cantitatea de informație de care dispune elevul, ci, mai ales, ceea ce poate el să facă utilizând ceea ce știe sau ceea ce intuiește.

Fiecare activitate de evaluare a rezultatelor școlare este însoțită de o autoevaluare a procesului pe care profesorul l-a desfășurat cu toți elevii și cu fiecare elev în parte. Astfel poate fi descris nivelul de formare a competențelor pentru fiecare elev și pot fi stabilite modalități prin care se pot regla, de la o etapă la alta, activități de învățare-formare a elevilor, în mod diferențiat.

Bibliografie:

1. Ionescu M., Radu I.-" Didactica modernă", Ed. Dacia, Cluj – Napoca, 2001;
2. Alois Gherguț,- "Management general și strategic în educație", Ed. Polirom, Iași, 2007;
3. I.Cerghit – "Sisteme de instruire alternative", Aramis, Bucuresti, 2002.
4. Breben Silvia, Gongea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela, " Metode și tehnici interactive de grup" , sursa [www. scribd.com](http://www.scribd.com) Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea resurselor umane 2007-2013;

COPILUL ȘI ACTIVITĂȚILE EXTRAȘCOLARE

Cojocaru Simona-Maria

Grădinița cu P. P. TRAIAN-Rm. Vâlcea

Activitățile extrașcolare influențează benefic dezvoltarea copiilor. Cu ajutorul lor, copiii își pot descoperi talentele și aptitudinile. E bine ca activitățile extrașcolare să corespundă cu dorințele și preferințele copilului pentru a fi practicate cu plăcere. Este indicat ca preșcolarul să fie însoțit la început măcar de un părinte pentru a se simți în siguranță și în largul său. La alegerea din varietatea de activități extrașcolare, trebuie să se țină cont și de programul școlarului pentru a nu-l suprasolicita.

Diversitatea activităților extrașcolare crește interesul copiilor pentru activități de învățare. Preșcolarii sunt atrași de activitățile artistice, recreative, distractive, care ajută la dezvoltarea creativității, gândirii critice și stimulează implicarea în actul decizional în legătură cu respectarea drepturilor omului, conștientizarea urmărilor poluării, educația rutieră, educația pentru păstrarea valorilor, toleranța, comunicarea interculturală, drept dovadă că fiecare subiect din lumea reală poate fi luat separat și introdus în contextul lumii școlarului, și dezbătut la nivelul înțelegerii lui.

Organizarea de activități pentru timp liber poate include cele mai variate teme, după modelul evenimentelor de interes local, național și internațional, precum: Sărbătorirea Zilei europene a siguranței rutiere; Săptămâna Educației Globale; Ziua Națională a României; Unirea Principatelor Române; Luna mărișorului; 8 Martie; 9 Mai, Ziua Europei; Ziua Eroilor; 1 Iunie; Ziua Recoltei.

Alte exemple de activități care pot ocupa timpul liber al preșcolarului: balet, dans modern, karate, sport, muzică, activități ecologice, protecția mediului și animalelor, igiena corporală și orală, selectarea și reciclarea deșeurilor, noi tehnologii, astronomie, nutriție, sănătate, siguranță rutieră, efectul de seră și încălzirea globală, protejarea de radiațiile solare, prevenirea incendiilor, prevenirea violenței, precum și organizarea diverselor cluburi: de artă, de calculatoare, de dramă, de limbi străine, de șah.

Există posibilități diverse de a se constitui tipuri de activități în timpul liber, prin gruparea pe ateliere de activități, în funcție de aptitudini, pasiuni, după modelul următor: Atelierul de activități uzuale, care are în centru activitățile de zi cu zi (spre exemplu, cele de

întreținere). Acestea includ: hrănirea, îmbrăcarea, igiena, în timp ce alte acțiuni sunt la baza existenței umane în lumea socială: ținuta, comportamentul.

Cei care implementează acest proiect au ca preocupare centrală în domeniul activității uzuale să ajute copilul să se mențină la un nivel cât mai ridicat de independență. Fiecare pas în atingerea independenței duce la creșterea demnității umane și la ameliorarea calității vieții. Bineînțeles, în concordanță cu vârsta acestora.

Tot în cadrul acestui atelier copiii vor asimila informații cu privire la bunele maniere, normele morale, sociale.

Atelierul de creație și productivitate are obiectivul de a-i determina pe copii să dea frâu liber imaginației și să își dezvolte creativitatea, realizând diverse lucruri de diverse grade de utilitate. Se poate îmbina utilul cu plăcutul, promovând ideea conform căreia oricine poate realiza lucruri folositoare, făcându-i plăcere și simțindu-se util. În cadrul acestui atelier se pot confecționa obiecte de artizanat, destinate apoi expozițiilor organizate, stimulativ, cu tematica respectivă.

Prin activități ludice, copiii vor avea ocazia să descopere atât jocul în echipă, cât și competiția. Prin joc, cei mici își exprimă cel mai bine sentimentele, acesta având o mare importanță în dezvoltarea motorie și psiho-intelectuală. Jocul constituie o metodă ce valorizează sentimentul de apartenență la grup, solidaritatea, spiritul de echipă, respectarea normelor. Acesta are obiectiv și efect terapeutic pentru cei care nu au dezvoltată inițiativa și curajul de a intra în competiție

Indiferent de domeniul în care se desfășoară activitatea extrașcolară, o mare parte din trăsăturile activității intră fără îndoială în categoria frumosului.

Copilul este de la natură creator, inventator, explorator. Arta face parte organică din viața sa, în timp ce la marea majoritate a adulților, constituie un capitol separat. Jocul copilului și comunicarea pe care o întreține sunt poetice prin excelență. El dansează, se mișcă ritmic, dramatizează, cântă, spune povești, desenează, compune poezii, simte nevoia să-și exercite continuu fantezia. Imagistica vizuală a micului copil constituie unul dintre extraordinarele fenomene ce pot fi găsite pe parcursul dezvoltării psihicului uman.

Scopul activităților extrașcolare este dezvoltarea unor aptitudini speciale, antrenarea preșcolarilor în activități cât mai variate și bogate în conținut, cultivarea interesului pentru activități socio-culturale.

PORTUL POPULAR ROMÂNESC - SIMBOL AL IDENTITĂȚII NAȚIONALE

**Profesor pentru învățământ primar Coman Irina-Ancuța
Școala Gimnazială „Miron Costin” Bacău**

Motto: „Când nu vom mai avea tradiții, obiceiuri, port popular, vom pieri ca națiune și popor și vom deveni ca o privighetoare fără glas.” (Nicolae Iorga)

În zi de sărbătoare națională, duminicile, în ziua nunții, în zile de botez, românii au început să poarte cu mândrie costumul popular românesc, moștenire de la străbuni, simbol al identității noastre naționale, legătura noastră cu istoria și cu vechile meșteșuguri. Începând cu anul 2013, a apărut Ziua Universală a Iei dedicate piesei principale din portul tradițional românesc, implicit costumului nostru popular – 24 iunie, de Sânziene.

Portul popular românesc și întreaga artă populară reprezintă o parte integrantă a istoriei și civilizației poporului român, constituie un document viu care, dăinuind peste veacuri, a transmis generațiilor mesajul unei creații artistice autentice. Costumul popular s-a născut și a trăit pe teritoriul țării noastre din timpuri străvechi și este un prețios document artistic, social și istoric. Arta broderiilor de pe îmbrăcămintea țăranilor este realizată din fire colorate combinate în mod estetic, cu atâta gust și atâta pricepere încât dovedește că strămoșii noștri au practicat din timpuri străvechi această artă care s-a perfecționat o dată cu trecerea timpului încă de pe vremea dacilor.

Originile costumului popular românesc pot fi identificate în portul geto-dac. Există mărturii despre vechimea și originea portului românesc pe Columna lui Traian și pe monumentul de la Adamclisi. Monumentul de piatră de la Adamclisi are metope care înfățișează pe daci cu cămăși la fel croite cum poartă și azi tărâncile noastre, mai ales cele din Moldova și Bucovina. Marele nostru scriitor Mihail Sadoveanu spunea: „Portul de dac îl poartă și astăzi țăranii noștri de la munte, mai ales momârlanii din valea superioară a Jiului. Pădurencele din Hunedoara, țăranii din jurul Gradiștei și-au păstrat neschimbat, pe lângă chip, îmbrăcămintea dacilor. Bubourile (saricile) sunt haine tipic dacice.” Aceste dovezi care s-au păstrat de-a lungul timpurilor sunt documente care atestă originea și continuitatea românilor pe pământul vechii Dacii.

Costumul tradițional era confecționat din lână, cânepă, in, bumbac și borangic. Cămășile bărbățești și femeiești se croiau din pânză de cânepă, in sau bumbac țesută în două ițe, iar fotele, catrințele, zadiile, țăarii se croiau din pânză de lână țesută în două sau în patru ițe. Croiul simplu din patru foi drepte sau patru stani al cămășii drepte, fără nici un fel de răscoală, avea rostul de a nu se pierde nici un petec de pânză. Broderiile care ornamează obiectele de port popular contribuie la păstrarea unității portului. Ele erau create de țăranca ce se inspira din mediul înconjurător, din viața de zi cu zi, fiind o materializare a talentului și a iubirii pentru natura în care s-a născut. Esențial era modul în care ornamentul era dispus pe albul pânzei, oferind astfel un echilibru între diferitele câmpuri ornamentale, un bun gust estetic. Păstrarea lui a constituit un semn de protest în calea celor care au exercitat oprimarea socială națională.

În funcție de regiunea din care provine costumul popular, acesta se diferențiază, raportându-se la condițiile specifice fiecărei zone, dar și la ocupații și meșteșuguri, însă caracteristicile fundamentale ale portului popular au rămas aceleași, având ca trăsătură esențială unitatea în varietate. În privința elementelor ornamentale, aspectul costumelor este influențat de cele mai importante ceremonii din viața purtătorului. Piesa de bază a costumului popular

românesc este cămașa, purtată atât de bărbați și de femei, în realizarea căreia acul se transformă în pensulă, firul de ață în acuarelă pentru realizarea unor cusături de înaltă valoare artistică.

Izvorâte din experiență și înțelepciune de viață, din bucurie sau durere, din năzuințele și dorurile românului, din setea de liniște sau din dragostea pentru frumos, elementele de cultură și tradițiile populare transmit valori și creează punți de legătură între generații. Tradițiile, obiceiurile, portul popular și folclorul sunt comori inestimabile, care definesc un popor, făcându-l unic, statornic și nemuritor.

Bibliografie:

[http://enciclopediaromaniei.ro/wiki/Portul românesc tradițional](http://enciclopediaromaniei.ro/wiki/Portul_rom%C3%A2nesc_tradi%C5%A2ional)

<https://www.icr.ro/paris/ziua-universala-a-ie>

ABORDĂRI INOVATOARE ÎN PROCESUL EDUCAȚIONAL

Prof. înv. primar Conea Oana-Cristina
Școala Gimnazială Numărul 13, Timișoara

„A instrui pe tineri cum se cuvine nu constă în a le vârî în cap mulțime de cuvinte, fraze, expresiuni și opinii din diferiți autori, ci a le deschide calea cum să priceapă lucrurile”

(Jan Amos Komensky)

În managementul educațional sunt necesare strategii didactice inovatoare pentru implicarea mai eficientă a elevilor în clasă. Câteva strategii inovatoare, cum ar fi abordarea ”flipped classroom” sau ”clasă răsturnată”, câștigă rapid popularitate în învățământul superior. Astfel de abordări pot ajuta elevii să înțeleagă cum să aplice informații teoretice cu privire la concepte precum rezolvarea conflictelor, munca în echipă și comunicare. Jocul de rol este o tehnică folosită în strategiile de predare inovatoare, cum ar fi metoda flipped class, care este esențială pentru practicarea aplicării corecte a conceptelor în sala de clasă. Acest articol va discuta despre conceptele de clasă flipped și jocul de rol, precum și utilizarea lor în managementul educațional. Scopul acestui articol este de a oferi managerilor educaționali o imagine de ansamblu asupra strategiilor inovatoare care pot fi utilizate pentru a îmbunătăți managementul educațional. Aceste informații vor avea implicații asupra forței de muncă din management în furnizarea de cunoștințe care pot duce la dezvoltarea de bune practici.

Pentru a avea buni manageri care să înțeleagă cum să dezvolte bune practici de management, trebuie luată în considerare structura educației pentru management. De-a lungul anilor, învățământul a evoluat. În cadrul acestei evoluții, modul în care elevii învață și metodele prin care profesorii predau, au fost în centrul cercetării. Cercetările au arătat că stilurile de învățare ale elevilor diferă, iar predarea în formatul tradițional de lectură nu este întotdeauna de succes pentru învățarea elevilor. Este clar că toți elevii nu învață la fel. Pentru ca informațiile să fie absorbite, ar trebui încorporate diferite clase de învățare în clasă.

Abordarea flipped class este o metodă de predare care se concentrează pe instruirea centrată pe elev. Această metodă permite elevului să fie centrul educației sale. Cu alte cuvinte, elevul are responsabilitatea de a învăța, iar profesorul facilitează învățarea (Aslan & Sinem, 2016).

Strategiile de utilizare a abordării de tip clasă flipped în managementul educațional pot lua forme în câteva moduri diferite. O formă este crearea de momente de învățat prin experiențe trăite. Momentele programabile oferă o perspectivă asupra aplicării conceptelor din lumea

reală, ceea ce poate oferi elevilor de management „know-how-ul” pentru a încorpora în mod corespunzător conceptele învățate în clasă în cariera lor profesională. Profesorii care creează momente de învățare o fac prin modelarea comportamentului în clasă prin jocul de rol. Jocul de rol și alte instrumente de instruire au fost utilizate în mod strategic în managementul educațional.

Există o cantitate extinsă de tehnici de educare a managementului. Un numitor comun în literatura educațională de management este că modul în care învață profesorii se schimbă. Deciziile pe care profesorii le iau cu privire la metodele de instruire sunt mai complexe ca niciodată (McIver, Fitzsimmons și Flanagan, 2016). Abordarea centrată pe elev oferă profesorilor un nou arsenal de metode de instruire, inclusiv învățare colaborativă (Burns, Pierson, & Reddy, 2014), simulări, abordare în flipped-class și learning service (McIver, Fitzsimmons, & Flanagan, 2016).

Învățământul, datorită standardelor ridicate pe care le deține, devine presat pentru a îmbunătăți învățarea și eficacitatea elevilor. Un mod în care se poate realiza acest lucru este prin adăugarea de modalități inovatoare de a îmbunătăți învățarea elevilor.

Abordarea flipped class are mai multe descrieri, dar o obișnuință între definiții este aceea că sala de clasă flipped preia instrucțiunea condusă de profesori și o înlocuiește cu elevii care se ocupă de învățarea lor (O’Flaherty & Phillips, 2015). Elevii se pregătesc în afara clasei urmărind videoclipuri sau completând teme pe un subiect atribuit. Timpul clasei este utilizat pentru învățarea interactivă în rândul elevilor. Învățătorul în abordarea flipped class facilitează învățarea și este capabil să îndrume elevii și să ofere ajutor individual, dacă este nevoie.

Abordarea flipped a clasei pune responsabilitatea asupra elevului. Eficiența abordării în clasă flipped este evidentă în literatura de specialitate. Abordarea poate fi utilizată în mai multe setări și în diferite domenii educaționale.

Printre caracteristicile unui manager bun se numără rezolvarea problemelor, un bun ascultător, cunoscător și organizat. Conceptul și teoriile predominante în educația managerială îi învață pe elevi să fie un manager de succes prin gândirea critică și învățarea activă. Tehnica de abordare a clasei flipped reflectă același concept.

Multe studii au fost efectuate cu privire la eficacitatea abordării la clasă flipped. O’Flaherty & Phillips (2015) au descoperit că abordarea contribuie la eficacitatea învățării elevilor. Alții au descoperit că abordarea a înlocuit prelegerile tradiționale cu învățarea activă a elevilor, care a furnizat o gândire critică bine echilibrată și îmbunătățirea păstrării informațiilor (Sajid et al, 2016). Ar trebui să se analizeze în continuare utilizarea de clasă flipped și jocul de

rol cu concepte specifice de management, cum ar fi rezolvarea conflictelor, munca în echipă și abilitățile de comunicare.

Una dintre tehnicile pe care profesorii le folosesc în abordarea flipped class este jocul de rol. Jocul de rol a fost utilizat pe scară largă în cadrul clasei de ani de zile dar devine mai des utilizat în diferite domenii educaționale. Presiunea și standardele ridicate ale învățământului au provocat modul în care instructorii predă și tehnicile active de învățare devin tot mai frecvente.

Scopul jocului de rol într-o clasă flipped este de a lua informațiile învățate înainte de clasă și apoi a exprima conceptele în timpul clasei. Tehnica jocului de rol permite elevilor să practice ceea ce au învățat, astfel încât să înțeleagă mai bine materialul și conceptele. Aplicarea situațiilor din lumea reală prin jocul de rol a demonstrat în mod pozitiv că elevii își amintesc materialul chiar și după terminare anului școlar. Literatura explorează potențialul jocului de rol în învățământ. Un studiu a confirmat că abordarea activă a învățării folosirii jocului de rol în clasă a îmbunătățit abilitățile de ascultare activă, conștientizarea socială și rezolvarea problemelor, precum și o muncă de echipă stimulată.

Conceptul de joc de rol și de imitare a scenariilor din lumea reală ca tehnică în clasă a demonstrat pozitiv implicarea elevilor, precum și ajutorul în înțelegerea conceptelor și obiectivelor de bază din clasă (Lofstrom, 2016). Implementarea tehnicilor inovatoare în învățământul superior devine norma. Abordarea flipped în clasă și jocul de rol sunt tehnici care pot fi utilizate pentru a spori învățarea elevilor în managementul educațional. Există mai multe concepte centrale în managementul educațional care beneficiază de utilizarea tehnicilor inovatoare pentru a spori capacitatea elevilor de a transpune abilitățile în lumea reală.

Abilitățile de soluționare a conflictelor sunt extrem de importante în management. Tehnici precum jocul de rol pot fi utilizate într-o sală de clasă flipped pentru a oferi elevilor posibilitatea de a-și exersa aplicarea abilităților. O strategie este de a utiliza scenarii care apar frecvent în viața de zi cu zi și de a face jucătorii să joace rolul cum ar face fața fiecărei situații. Acest lucru permite profesorilor posibilitatea de a observa abilitățile elevilor și de a oferi îndrumări și feedback în ceea ce privește siguranța și securitatea clasei.

Munca în echipă devine din ce în ce mai prevalentă în viața de zi cu zi. Astfel, trebuie să înțeleagă dinamica echipei pentru a putea supraveghea eficient echipele. Proiectele de echipă pot fi încorporate într-o abordare de clasă flipped pentru a oferi elevilor experiența reală de a lucra împreună ca o echipă pentru a atinge un scop comun. De asemenea, oferă elevilor posibilitatea de a exersa abilități de supraveghere. Un model posibil este de a oferi fiecărui elev din echipă un rol de supraveghere. Fiecare elev are autoritate asupra unei părți din proiect. Acest lucru va permite elevilor o experiență reală de gestionare și supraveghere a altora.

Toți managerii trebuie să aibă abilități bune de comunicare și prezentare pentru a avea succes. Deși prezentările sunt frecvente în toată educația în multe discipline, elevii au nevoie de o accentuare a abilităților de comunicare și prezentare. Prin abordarea flipped în clasă, profesorii pot atribui elevilor diferite subiecte de prezentat, astfel încât fiecare elev trebuie să gestioneze eficient modul de transmitere a informațiilor către colegi într-un mod informativ.

În timp ce abordarea flipped a clasei a explodat ca strategie de instruire în sistemele de învățământ din străinătate, în România acest concept pare departe de a fi atins. Jocul de rol este o tehnică de clasă flipped care este utilă pentru a permite elevilor să exerseze practicarea diferitelor concepte. Rezolvarea conflictelor, dinamica echipei, comunicare și abilități de prezentare sunt toate esențiale, dar dificil de învățat doar din lecția tradițională. Metodele de clasă flipped sunt vitale pentru a permite elevilor să câștige experiență în a învăța cum să aplice informațiile achiziționate din teorie, în situații reale. Utilizarea unor abordări inovatoare în procesul educațional poate oferi o cale pentru dezvoltarea eficientă a elevului.

Bibliografie:

1. Löfström, E. (2016), "Role-Playing Institutional Academic Integrity Policy-Making: Using Researched Perspectives to Develop Pedagogy", *International Journal for Educational Integrity*, 12(1), 1-14.
2. O'Flaherty, J., & Phillips, C. (2015), "The Use of Flipped Classrooms in Higher Education: A Scoping Review", *Journal of Internet and Higher Education*, 25, 85-95.
3. Sajid, M, R., Leheji, A, F., Abothenain, F., Salam, Y., Aljayar, D., & Obeidat, A. (2016), "Can Blended Learning and the Flipped Classroom Improve Student Learning and Satisfaction in Saudi Arabia?" *International Journal of Medical Education*, 7, 281-285.

Abordarea integrată la vârste mici, formă de liberă exprimare și acțiune din perspectiva impactului în susținerea cognitivă, aptitudinală și comportamentală

**Prof. înv. preșc.: Constantin Dana Monica
Grădinița „Floare albastră”, București**

"Niciodată nu este prea devreme pentru începerea educării creativității; activitatea creatoare nu ar trebui să fie îngrădită de nici un fel de restricții, limitări, critici".

Lowenfeld

DEFINIȚIA INTEGRĂRII ÎN CONTEXT EDUCAȚIONAL:

- Educația organizată astfel încât să traverseze barierele obiectelor de studiu, aducând împreună diferitele aspecte ale curriculumului în asociații semnificative care să se centreze pe ariile mai largi de studiu. (Shoemaker, 1991)

Prin abordarea integrată a activităților, educatoarea organizează învățarea ca un regizor, un moderator, ajutându-i pe copii să înțeleagă, să accepte și să stimuleze opinii personale, emoții, sentimente, să fie parteneri în învățare. Desfășurând activități integrate, copilul are posibilitatea de a-și exprima păreri personale, de a coopera cu ceilalți în elaborarea de idei noi, în rezolvarea sarcinilor, în argumentare, devenind mai activ și câștigând mai multă încredere în sine.

Activitatea integrată reprezintă un demers didactic global, în care granițele dintre categoriile de activități dispar, activitatea desfășurându-se după un scenariu unitar, în scopul investigării unei teme ce se lasă investigată cu mijloacele diferitelor științe, evident, conținuturile au un subiect comun, care urmează a fi elucidat în urma parcurgerii acestora și atingerii obiectivelor comportamentale avute în vedere.

Integrarea este:

- ▶ Acțiunea de a face să interrelaționeze diverse elemente pentru a constitui un tot armonios, de nivel superior, a aduce părți separate într-un întreg unitar, funcțional, armonios.
- ▶ Sinonime pentru integrare: fuziune, armonizare, încorporare, unificare și coeziune
Activitățile integrate lasă mai multă libertate de exprimare și acțiune atât pentru copil cât și pentru educatoare.

În activitățile integrate accentul va cădea pe acțiunile de grup și nu pe cele cu întreaga clasă, în care o idee transcende granițele diferitelor discipline și organizează cunoașterea în funcție de noua perspectivă, respectând tema de interes. Scenariul educatoarei îi orientează pe copii să opteze pentru diverse centre care oferă posibilitatea alegerii domeniilor de învățare și a materialelor. Varietatea acestora încurajează copiii să manifeste, să observe, să gândească, să-și exprime ideile, să interpreteze date, să facă predicții. Copiii își asumă responsabilități și roluri în macrogrupul din care fac parte, participând la jocuri de rol interesante, inițiate la sugestia celor din jur sau create chiar de ei.

Copilului i se oferă o gamă largă de oportunități pentru a-și exersa o învățare activă. Prin aceste activități se aduce un plus de lejeritate și mai multă coerență procesului didactic, punându-se accent pe joc ca metodă de bază a acestui proces.

Programa activităților instructiv-educative în grădinița de copii prefigurează două mari tendințe de schimbare în interiorul sistemului preșcolar, în acord cu prevederile programului educațional care pornește de la ideea necesității îmbunătățirii calității educației la vârstele timpurii, pentru a putea răspunde exigențelor copilului preșcolar de astăzi. Tendințele vizează crearea unui mediu educațional adecvat, în vederea stimulării continue a învățării spontane a copilului și pentru introducerea acestuia în ambianța culturală a spațiului căruia îi aparține.

Noul plan de învățământ prezintă o abordare sistematică permite parcurgerea modulară și interdisciplinară a conținuturilor categoriile de activități și asigură adaptarea schemei orare la nivelul unității preșcolare, pe durata unei zile, în funcție de regimul grădiniței.

PARTICULARITĂȚI ALE ÎNVĂȚĂRII INTEGRATE:

- interacțiunea obiectelor de studiu;
- centrarea pe activități integrate de tipul proiectelor;
- relații între concepte, fenomene și procese din domenii diferite;
- corelarea rezultatelor învățării cu situațiile din viața cotidiană;
- unitățile tematice, conceptele sau problemele ca principii organizatoare ale curriculumului;
- flexibilitatea în gestionarea timpului școlar și în gruparea elevilor;
- rezolvarea de „probleme” – cea mai importantă forță motrice a integrării, datorită relevanței sale practice.

CARACTERISTICI DEFINITORII ALE ACTIVITĂȚII INTEGRATE:

- Finalitățile activității integrate sunt selectate din listele de obiective-cadru și de referință ale domeniilor experiențiale, iar obiectivele operaționale vor constitui un set unitar și restrâns de patru-cinci obiective, cu referire directă la experiențele de învățare vizate.
- Conținuturile abordate sunt selectate și abordate în strânsă relație cu nucleul de integrare curriculară (tema săptămânii, tema anuală de studiu...)
- Fiecare din situațiile de învățare proiectate și desfășurate în cadrul activității integrate contribuie la explicitarea, analiza, rezolvarea temei activității.

Activitatea integrată trebuie să vizeze antrenarea de abilități disciplinare și/sau transferabile, oferind copiilor ocazii de comunicare, cooperare, utilizare a unor surse variate de informații, investigație, experimentare, identificare de soluții, testare de ipoteze etc.

CONCLUZII:

Preșcolarii trebuie să învețe într-o manieră integrată, fiecare etapă de dezvoltare fiind strâns legată de cealaltă. Activitățile integrate sunt oportune în acest sens, prin ele aducându-se un plus de lejeritate și mai multă coerență procesului de predare-învățare, punând accent deosebit pe joc ca metodă de bază a acestui proces.

Activitatea integrată se dovedește a fi o soluție pentru o mai bună corelare a activităților de învățare cu viața societății, cultura și tehnologia didactică.

BIBLIOGRAFIE:

- Bocoș, M., (2005), Teoria și practica cercetării pedagogice, Ediția a III-a, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca
- Bocoș, M., Jucan, D., (2007), Teoria și metodologia instruirii și Teoria și metodologia evaluării, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca
- Chiș, V., (2005), Pedagogia contemporană – pedagogia pentru competențe, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca
- Glava, A., Glava, C., (2002), Introducere în pedagogia preșcolară, Editura Dacia, Cluj - Napoca,
- Stan, C., (2001), Teoria educației, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca
- Voiculescu, (2003), Ed., Pedagogie preșcolară, Editura Aramis,
- Zlate, M., (2000), Introducere în psihologie, Editura Polirom,

***Curriculum pentru învățământul preșcolar – prezentare și explicitări, 2009, Editura Didactică și pedagogică, București

EDUCAȚIA SECOLULUI 21 SUB SEMNUL PERMANENTEI INOVĂRI

**Prof. Cornășeanu Lavinia Elena
Liceul Teoretic „Ion Barbu”, București**

Într-o eră caracterizată de schimbări rapide și transformări globale, domeniul educației se află în fața unor provocări și oportunități semnificative. Schimbările globale, precum avansul tehnologic accelerat, globalizarea și preocupările privind sustenabilitatea, au un impact profund asupra modului în care învățăm și pregătim generațiile viitoare. Această revoluție a schimbărilor aduce cu sine necesitatea unei adaptări continue și a unor orientări educaționale care să reflecte cerințele unei lumi în transformare.

În primul rând, avansul tehnologic redefinește modalitățile de acces la informație și schimbă dinamica procesului de învățare. Educația nu mai este limitată la cadrul tradițional al sălilor de clasă, ci se extinde în lumea digitală, solicitând noi abordări și competențe digitale esențiale. Elevii trebuie să fie nu doar consumatori de informații, ci și creatori și gânditori critici într-un peisaj digital complex.

Globalizarea aduce cu sine o nevoie crescută de conștientizare și înțelegere a diversității culturale. Educația trebuie să promoveze nu doar cunoașterea, ci și competențe precum comunicarea interculturală și colaborarea globală. Într-o lume interconectată, elevii trebuie să fie pregătiți să navigheze în contexte culturale variate și să-și dezvolte o perspectivă globală.

Sustenabilitatea devine un element central al orientărilor în educație, întrucât tinerii devin agenți activi în construirea unui viitor durabil. Învățarea trebuie să fie ancorată în conștiința ecologică, cultivând responsabilitatea față de mediu și promovând soluții inovatoare pentru problemele globale.

În acest context, adaptabilitatea devine o abilitate fundamentală. Elevii trebuie să învețe să se adapteze la schimbările continue, să-și actualizeze competențele și să abordeze provocările complexe cu o mentalitate flexibilă. Educația nu mai este un punct de destinație, ci o călătorie continuă de descoperire și creștere personală.

Astfel, schimbările globale nu sunt doar influențe externe asupra educației, ci devin elemente centrale în modelarea noilor paradigme educaționale. În acest context dinamic, adaptarea la schimbare și integrarea competențelor relevante devin cheia formării unei generații pregătite să facă față provocărilor și să contribuie la construirea unui viitor sustenabil și incluziv.

Până în 2030, Uniunea Europeană își propune să continue să își îmbunătățească sistemele de educație și formare în contextul unor obiective mai ample și mai ambițioase. Agenda educațională pentru perioada până în 2030 este influențată și direcționată de diverse inițiative și strategii la nivel global și european. În acest sens, o componentă semnificativă o reprezintă Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă a Organizației Națiunilor Unite (ONU). Obiectivele la nivel european vizează crearea unui context în care educația este recunoscută ca un factor esențial în cadrul Obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD) stabilite de ONU. Obiectivul 4 al Agendei vizează asigurarea unei educații de calitate, echitabile și incluzive, promovând oportunitățile de

învățare pe tot parcursul vieții pentru toți. Aceasta include și subiecte precum dezvoltarea abilităților, promovarea educației non-formale și reducerea decalajelor în accesul la educație.

Comisia Europeană a propus crearea unui European Education Area până în 2025. Această inițiativă are ca scop consolidarea cooperării transfrontaliere în domeniul educației, facilitând mobilitatea și recunoașterea calificărilor în întreaga Uniune Europeană. EEA urmărește să creeze un mediu educațional integrat și să încurajeze diversitatea culturală și lingvistică.

Se continuă promovarea competențelor cheie ca fiind prioritară, deoarece include consolidarea abilităților digitale, îmbunătățirea competențelor gândirii critice, creative și inovatoare, precum și dezvoltarea abilităților sociale și civice.

Pe de altă parte, în contextul schimbărilor tehnologice accelerate, se preconizează că investițiile în inovare educațională vor juca un rol crucial. Aceasta implică adoptarea tehnologiilor emergente în procesul de învățare, îmbunătățirea accesului la resurse digitale și promovarea metodelor de predare inovatoare. În lumina provocărilor legate de schimbările climatice și de mediu, educația pentru sustenabilitate joacă un rol major. Promovarea conștientizării și a responsabilității ecologice în rândul elevilor va fi o prioritate, pregătindu-i pentru a deveni cetățeni activi și responsabili într-o lume în schimbare.

În secolul 21, educația se confruntă cu provocări semnificative generate de schimbările rapide în tehnologie, societate și economie. Adaptabilitatea și inovația devin reperele esențiale pentru a forma viitoarele generații pregătite să facă față unei lumi în continuă transformare.

Adaptabilitate presupune, la nivel curricular, permanenta adaptare a programele educaționale la nevoile individuale ale elevilor. Modelele curriculare flexibile care să permită explorarea personalizată și dezvoltarea competențelor relevante.

Cultivarea unei culturi a învățării continue, atât pentru elevi, cât și pentru cadrele didactice prin accesul la resursele online, cursurile de actualizare și programele de pregătire profesională care joacă un rol esențial în menținerea relevanței într-o societate în schimbare rapidă.

Dezvoltarea unor abilități (creativitatea, gândirea critică, colaborarea, comunicarea) prin care să gestioneze schimbarea și să-și dezvolte reziliența este de asemenea esențială în procesul de învățare al elevilor. Aceasta poate include activități de consiliere, proiecte care simulează situații reale și deprinderea abilităților socio-emoționale.

Permanentă transformarea a paradigmei educaționale în vederea integrării tehnologiei în procesul de învățare pentru a stimula angajarea și accesul la informație. Platforme online, aplicații educaționale și instrumente digitale pot oferi modalități captivante de a explora conținutul educațional. Promovarea metodele activ-participative, cum ar fi învățarea prin proiecte, dezbateri și simulări care să stimuleze gândirea critică și să încurajeze creativitatea și colaborarea la nivel global prin proiecte și parteneriate internaționale. Aceasta oferă elevilor o perspectivă globală și abilități interculturale, esențiale într-o lume interconectată.

Revoluționarea procesului educațional devine o necesitate imperativă pentru a asigura pregătirea elevilor pentru provocările secolului 21. Această **viziune către inovație**, adaptabilitate și impact global redefiniște modul în care educația este concepută și livrată, având un scop mai amplu de a dezvolta nu doar cunoștințe, ci și competențe esențiale pentru navigarea într-o lume în continuă evoluție.

Viziunea în care trebuie gândit și proiectat fiecare conținut în procesul de predare-învățare trebuie să se circumscrie următoarelor aspecte:

- personalizarea învățării prin diferențierea curriculară și adaptarea conținutul și ritmul învățării la nevoile individuale ale elevilor. Utilizarea evaluărilor continue pentru a ajusta planurile de învățare în funcție de progresul fiecărui elev;

- integrarea tehnologiei prin utilizarea platformelor educaționale online pentru a oferi resurse interactive, lecții online și colaborare virtuală, astfel învățarea devine captivantă și relevantă;
- metode activ-participative pentru o învățare activă, implicată și conștientă. Această abordare nu doar stimulează gândirea critică, ci și dezvoltă abilitățile practice necesare în lumea reală;
- evaluare formativă și feedback constant care permit ajustarea continuă a procesului de învățare și încurajează autoevaluarea;
- promovarea gândirii critice și creativității prin încurajarea dezbaterilor și a analizei critice a informațiilor;
- colaborare și comunica prin stimularea schimbul de idei și construirea libertății de opinie în comunitatea clasei;
- abordare interdisciplinară prin crearea de legături între discipline pentru a evidenția relevanța și interconexiunile dintre domenii sporind înțelegerea holistică;
- încurajarea și dezvoltarea unor proiecte care au un impact real în comunitate sau chiar la nivel global care nu doar îmbunătățesc învățarea, ci și dezvoltă responsabilitatea socială;
- dezvoltarea competențelor digitale într-un mod responsabil și creativ;
- formare continuă a cadrelor didactice pentru a le oferi instrumentele și abilitățile necesare pentru a implementa practici inovatoare și adaptabile.

Prin integrarea acestor elemente în etapele de pregătire a unui parcurs educațional, se creează un mediu educațional dinamic, adaptat la provocările contemporane și pregătit să îi încurajeze pe elevi să devină gânditori critici, inovatori și participanți activi în propria lor învățare.

Bibliografie:

- Fullan, M. (2016). "The NEW Pedagogy: Students and Teachers as Learning Partners." *Corwin Press*.
- Siraj-Blatchford, J., & Manni, L. (2017). "Learning in the Making: A Comparative Case Study of Three Makerspaces." *European Journal of Education*, 52(1), 42-58.
- Johnson, D. W., & Johnson, R. T. (2009). "An Educational Psychology Success Story: Social Interdependence Theory and Cooperative Learning." *Educational Researcher*, 38(5), 365-379.

METODE EDUCAȚIONALE INOVATOARE

Prof. înv. primar, Corodescu Aura Mirela
Școala Gimnazială Nr. 1 Limanu, jud. Constanța

Metodele inovative de învățare sunt modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, sunt instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe, asigurând perfecționarea și optimizarea demersului educațional. Metodele utilizate sunt atât cele „clasice”, cât și cele „moderne”; numai abilitatea cadrului didactic poate face ca orice metodă folosită să stârnească interesul copilului și să-l determine să învețe în modul cel mai plăcut: prin joc. Cele mai utilizate metode interactive sunt cele care canalizează energiile creatoare ale școlarilor în direcția propusă, le captează atenția, stimulează mecanismele gândirii, ale inteligenței, voinței, motivației și imaginației și îi implică afectiv în ceea ce fac. Procesul de formare interactiv presupune acțiune atât din partea profesorului cât și din partea elevului. Profesorul model pentru a crea cadrul optim de învățare este necesar să țină cont de anumite criterii în aplicarea metodelor moderne de învățare, cum ar fi: competențele ce urmează a fi dezvoltate la elevi, nivelul intelectual și capacitățile elevilor, resursele materiale accesibile și gradul de complexitate al conținutului. Astfel metodele inovative trebuie adaptate acestor criterii, pentru ca procesul instructiv-educativ să se desfășoare într-un cadru activ-participativ, de stimulare a învățării.

În abundența informațională cu care societatea actuală se confruntă, sistemul educațional are dificilul rol de a forma personalități care să discearnă informația prețioasă de cea excedentară, să extragă esențialul din general. Astfel, în educație a apărut termenul de „educație modernă”. Înveți nu doar pentru „a ști” și a stoca o serie de informații din diferite domenii, ci pentru „a face”, pentru a folosi ceea ce știi, pentru a aplica ceea ce ai acumulat, în folosul tău și al celorlalți.

Pedagogia modernă are în vedere educatori care ușurează cunoașterea și participă la construirea cunoașterii. Cunoașterea se realizează pentru că este utilă. Relațiile educator-educat sunt deschise, bazate pe sprijin reciproc, pe respect, pe dialog constructiv, cooperare.

Metodele active sunt acțiunile pedagogice care permit elevului satisfacerea trebuințelor lui de activitate, de cercetare, de creativitate, de comparare și de înțelegere a cunoștințelor prin el

însuși sau în colaborare cu alți elevi. Profesorul este animator, moderator, este cel care crează situațiile stimulatoare, care susține efortul elevilor.

Prezentarea celor mai utilizate metode inovatoare

• Ce se vede? Ce se aude? Ce se simte ?

Îi învață pe elevi să folosească percepția senzorială pentru a înțelege mai ușor conceptele teoretice. Profesorul citește cu voce tare un text și cere elevilor să răspundă pe fișe sau caiete la cele 3 întrebări.

• Stiu. Vreau să știu. Am învățat. (SVI)

Tabla se împarte în trei coloane mari. În prima coloană se trec informațiile cunoscute de către elevi privitoare la subiectul propus. Se discută până când se detașează un set de elemente esențiale, de care elevii sunt suficient de siguri. Profesorul ghidează elevii pentru formularea întrebărilor despre lucrurile de care nu sunt siguri, pe care nu le știu și ar dori să le afle. Acestea se trec în coloana a doua. După citirea textului, se revine asupra întrebărilor formulate și se trec răspunsurile în coloana a treia. Întrebările rămase fără răspuns sau cele nou-apărute pot constitui un nou punct de plecare în investigațiile ulterioare.

• Linia valorilor

Se adresează o întrebare la care răspunsul poate fi DA sau NU (întrebare binară). Elevii care răspund hotărât DA sau NU se plasează la capetele liniei imaginare, cei indeciși rămân la mijloc. Profesorul discută cu fiecare grup alegerea făcută, fără a face judecăți de valoare. Elevii își pot schimba poziția în funcție de argumentele aduse de ceilalți colegi. A fi indecis nu este întotdeauna un aspect negativ.

• Mozaic cu fișe de expert

Metoda îi implică pe elevi în propria educație, încurajează comunicarea și dezvoltarea abilităților de interrelaționare umană, stimulează cooperarea în vederea atingerii performanței, are rol deosebit în dezvoltarea percepției sinelui și acceptării diversității. Se identifică noțiunile de bază ce trebuie transmise și se împarte colectivul de elevi în grupe de bază cu număr de elevi egal cu numărul de noțiuni. În fiecare grup de bază elevii numără de la 1 la n. Elevii cu numărul 1 din fiecare grupă de bază formează grupul de experți 1, elevii cu numărul 2 formează grupul de experți cu numărul 2, ș.a.m.d. Fiecare grup de experți are de studiat și lămurit o noțiune pe baza unei fișe de expert, apoi se întoarce în grupul de bază și împărtășește colegilor informațiile sale și primește informațiile celorlalți colegi.

• Brainstorming

Metoda “asaltului de idei” constă în formularea cât mai multor idei – unele chiar fanteziste – ca răspuns la o situație enunțată. Se mai numește și “filosofia marelui DA” deoarece pe moment se acceptă orice idee, fără a se admite critici, după principiul cantitatea generează calitatea.

După o pauză pentru “așezarea” ideilor, acestea se grupează după diferite criterii și se analizează, argumentează, evaluează. Sunt selectate ideile originale sau cele mai apropiate de adevăr.

• **Starbursting (explozia de stele)**

Este o metodă similară brainstorming-ului, care are drept scop formularea cât mai multor întrebări privitoare la o situație dată.

• **Metoda cubului** – este o strategie care facilitează analiza unui subiect din puncte de vedere diferite și poate fi folosită în orice moment al lecției. Se realizează un cub ale cărui fețe se pot acoperi cu hârtie de culori diferite, fiecare față a cubului are una dintre următoarele sarcini: **Descrie** (un obiect), **Compară** (cu ceva similar), **Analizează** (din ce este alcătuit, ce conține), **Asociază** (cu ce seamănă, obiecte/ concepte/ idei asemănătoare), **Aplică** (la ce se poate folosi), **Argumentează** (pro sau contra folosind argumente logice). În rezolvarea acestor sarcini trebuie pornit de la simplu la complex, de la general la abstract. Forma finală se poate scrie pe tablă.

• **Metoda Frisco** are la bază interpretarea unui rol specific abordând o problemă din mai multe perspective:

– *conservatorul* apreciază meritele situațiilor vechi, fără a exclude posibilitatea unor îmbunătățiri;

– *exuberantul* emite idei aparent imposibil de aplicat în practică;

– *pesimistul* va relua aspectele nefaste ale îmbunătățirilor aduse;

– *optimistul* va găsi posibilități de realizare a soluțiilor propuse de exuberant.

Această metodă prezintă următoarele avantaje: posibilitatea inversării rolurilor între participanți, dezvoltă competențele inteligenței lingvistice și logice.

• **Tehnica Acvariului**

Elevii formează două cercuri concentrice. Cei din cercul interior primesc 8-10 minute pentru a discuta o temă propusă. În discuție se clarifică nelămuririle legate de temă și se consolidează. Ceilalți pot fi de acord sau nu cu cel care vorbește, susținându-și poziția prin argumente. Cei din cercul exterior, ascultă/observă ce se discută în cercul interior. Observațiile se fac în scris pe baza unei fișe (se observă relația dintre cei care discută, conflictele apărute, emoțiile, strategiile de discuție).

Elevii pot schimba rolurile în cerc, dar este indicat ca tema de discuție să se schimbe. Rolul profesorului poate fi variat: observator, participant, consultant, suporter, arbitru, ghid, facilitator etc.

Bibliografie

Caradan L., Gherghescu I., Crăciun B.–Misterioasa viață a reptilelor, Editura Porțile Orientului, Iași, 2001;

Hussar Elena, Aprodu Diana și co. – Școala incluzivă-școală europeană, Editura Casei Corpului Didactic, Bacău, 2007;

Petrescu I.C.–Școala activă, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1973

EDUCAȚIA MODERNĂ PRIN INTERMEDIUL METODELOR INTERACTIVE INOVATOARE

Prof. înv. primar, Corodescu Aura Mirela
Școala Gimnazială Nr. 1 Limanu, jud. Constanța

„Nu vă mândriți cu predarea unui număr mare de cunoștințe. Stârniți numai curiozitatea.

Mulțumiți-vă să deschideți mințile, nu le supraîncărcați. Puneți în ele scânteia.” –

Anatole France

Într-o perioadă a schimbărilor, sarcina profesorului modern este una nu tocmai ușoară. Tendințele educaționale actuale sunt orientate tot mai mult spre implicarea elevului în procesul de învățare. Crearea și menținerea unui mediu de învățare adecvat în care elevii să participe cu entuziasm, în mod activ și creativ la procesul instructiv-educativ a devenit o adevărată provocare pentru fiecare cadru didactic în parte. Astfel, utilizarea unor metode moderne, interactive în procesul de predare-învățare, reprezintă o necesitate reală. Pentru a stimula învățarea și dezvoltarea personală a elevilor, profesorii folosesc tot mai des metode didactice interactive, centrate pe elevi, care favorizează interschimbul de idei, de experiențe și de cunoștințe. Interactivitatea se referă la procesul de învățare activă. În loc să fie pasiv, elevul îndeplinește sarcini care-l ajută să înțeleagă. El acționează asupra informației pentru a o transforma într-una nouă, personală și interiorizată. În cadrul învățării, copilul își asumă rolul de subiect, de agent al propriei formări, iar cadrul didactic are rolul de a-l ghida în demersurile întreprinse.

Până nu de mult, s-au folosit anumite metode de predare-învățare care mergeau pe principiul că este utilă cât mai multă informație predată, elevul fiind cel care trebuie să o memoreze. Dacă am procedat în felul acesta și avem rezultatele pe care le știe toată lumea, de ce să nu schimbăm direcția și să încercăm alte lucruri, metode, soluții? Consider că metodele tradiționale nu trebuie eliminate, ci reîmprospătate sau, mai bine spus, combinate cu unele moderne.

Învățarea interactiv-creativă pune accentul pe învățarea prin cercetare-descoperire, pe învățarea prin efort propriu, independent sau dirijat. Una dintre cerințele educației moderne, conform lui Jean Piaget, este de a asigura o metodologie diversificată bazată pe îmbinarea activităților de învățare și de muncă independentă, cu activitățile de cooperare, de învățare în grup și de muncă interdependentă. Strategia didactică, devine astfel, rodul unei munci colective desfășurată de cadrul didactic împreună cu copiii,

aceștia completând planul de lucru cu propriile interese, dorințe de cunoaștere și de activitate intelectuală. În aceste condiții, copiii pot alege modul în care doresc să lucreze: în echipă, colectiv sau individual, pot alege ce materiale didactice să utilizeze, pot opta pentru anumite metode de lucru.

Metodele interactive de predare-învățare contribuie la îmbunătățirea calității procesului instructiv-educativ, având un caracter activ-participativ și valoare activ-formativă asupra personalității elevului. Ele presupun o învățare prin comunicare, prin colaborare, produc o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup. Astfel, sub supravegherea profesorului, elevii își asumă responsabilitatea propriei învățări dezvoltându-și competențe metaconitive și autoevaluative.

Rolul esențial al strategiilor didactice în toate cele trei faze ale conceperii și realizării activității didactice, a fost evidențiat astfel: în faza proiectării când profesorul decide ce strategie va utiliza, în faza de desfășurare a activității când se concretizează strategia didactică aleasă și în faza (auto)evaluării când se apreciază rezultatele și calitatea strategiilor didactice aplicate.

Elementele componente ale unei strategii didactice interactive sunt:

- metodele, tehnicile și procedeele;
- mijloacele de învățământ;
- formele de organizare a elevilor;
- conținuturile;
- timpul școlar disponibil.

Una dintre metodele interactive mai puțin folosite la noi este *metoda acvariului*. Numele metodei provine de la modul de așezare al elevilor în spațiul destinat dezbaterii în două cercuri concentrice, cel din interior fiind asemănat cu un acvariu. Particularitatea acestei metode constă în faptul că elevii implicați în activitate sunt puși în două ipostaze: – de participanți activi la dezbateri și de observatori ai interacțiunilor care au loc. Folosirea acestei metode asigură un mediu dinamic și permisiv de exprimare a unui spectru larg de idei, opinii, soluții, argumente și contraargumente.

Folosirea metodelor interactive prezintă o serie de avantaje și de dificultăți. Printre avantajele folosirii metodelor interactive pot fi enumerate: comunicarea directă, feedback-ul

imediat, interrelaționarea, empatia, spiritul ludic, încurajarea colaborării, valorificarea experienței anterioare și mai ales dinamismul.

Metodele interactive au și anumite limite impuse de timpul îndelungat de utilizare, de neconcordanță cu gradul de motivare al elevilor, de nestimularea tuturor participanților și de transmiterea unor informații limitate.

În vederea asigurării unui proces educativ adecvat cadrul didactic trebuie să fie preocupat de faptul cum va reuși să-i determine pe elevi să învețe, și mai puțin de ceea ce va preda elevilor.

În concluzie, putem spune că strategiile didactice constituie cheia reușitei activității instructive educative și elementul ei central.

Bibliografie

1. Cerghit, Ioan, Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri strategii, Bucuresti, Editura Aramis, 2002;
2. Crenguța- Lăcrămioara Oprea, Strategii didactice interactive, București, Editura Didactică și Pedagogică ,
3. Miron Ionescu, Chiș Vasile, Strategii de predare-învățare, București, Editura Științifică, 1992;

EDUCAREA CREATIVITĂȚII ÎN CONTEXTUL SCHIMBĂRILOR GLOBALE

Prof. înv. primar, Corodescu Aura Mirela
Școala Gimnazială Nr. 1 Limanu, jud. Constanța

În scopul educării creativității, la nivelul fiecărei arii curriculare, se poate folosi o gamă variată de metode și strategii. Beneficiind de mijloace stimulative adecvate, orice copil cu dezvoltare normală, își poate dezvolta măcar un minim de creativitate. Am urmărit ca în cadrul fiecărei activități elevul să aibă șansa de a intra în posesia cunoștințelor prin efort propriu, să descopere mijloace de însușire a acestora, să le prelucreze și să le integreze în noi structuri, implicându-se activ în dezvoltarea lui. Descătușarea spiritului creator se realizează diferențiat de la o etapă la alta, chiar de la un copil la altul, deseori, sarcina pregătirii activităților necesitând multă trudă, migală, dar rezultatele nu se vor lăsa prea mult așteptate.

În cele ce urmează, vor fi evidențiate trei metode cu ajutorul cărora micii școlari, sub îndrumarea învățătoarei sau în mod independent, acumulează cunoștințe, își formează și dezvoltă priceperi, deprinderi intelectuale și practice, aptitudini, atitudini, trebuie creată atmosfera unui joc cu reguli, căci jocul ocupă un rol important în strategia de educare a creativității.

1. Metoda viselor

Copilul își poate lăsa în voie imaginația să lucreze pentru a expune ceea ce a gândit că poate face el în viitor. În cadrul acestei metode se urmărește accelerarea creativității prin crearea unor situații ce pot fi comparate cu cele existente în viața reală.

Activitatea se desfășoară în grupuri mici de elevi. După prezentarea temei „Școala mea”, fiecare copil se gândește cum va arăta școala în care învață, atunci când va fi mare. În acest timp, se poate asigura starea de relaxare, ascultând muzică ambientală. Elevii colaborează, rezolvă sarcina în funcție de specificul grupei din care face parte:

Arhitecții vor construi cu ajutorul pieselor lego școala imaginată;

Naturaliștii vor realiza o machetă din materiale reciclabile;

Desenatorii vor realiza un poster, desenând pe ziare conturul clădirii, decupând, lipind și continuând cu detalii specifice împrejurimilor școlii;

Lingviștii vor alcătui un tablou prin sortarea și lipirea imaginilor sugestive școlii vizate.

Fiecare grupă prezintă rezultatele obținute. Opțional, se poate continua prin propunerea elevilor de a-și imagina, cum, printr-un pas magic, au putut pătrunde în tabloul creat și aud, văd ceea ce se întâmplă. Învățătorul îi ghidează, solicitându-i să răspundă unor întrebări, precum:

În ce moment/ timp ai ajuns?

Cine/ ce apare în tablou?

Ce se întâmplă?

Ce aud, ce văd, ce simt?

Ce mi-ar plăcea să observ mai îndeaproape?

2. Chindogu

Aplicarea acestei metode provoacă spiritul creator, cere elevilor să creeze un produs original, care să respecte condițiile: să nu aibă inițial o întrebuintare și să poată fi confecționat. Răspunzând la întrebări precum Ce aș putea face cu...?, La ce mi-ar fi de folos...?, copiii, eliberați de captivitatea rutinei, încep să dea frâu imaginației, să gândească și să lucreze liber. Criteriile de evaluare constau în originalitatea, unicitatea, aspectul plăcut al produsului creat.

Astfel, copiii cărora li s-au oferit pahare de plastic, au realizat:

trofee – au lipit câte două pahare la capete opuse, iar toartele le-au confecționat dincarton;

suporturi pentru creioane – au obținut o pălărioară, decupând fundul paharului și au aplicat un carton la bază, pentru a susține creioanele;

decorațiuni – au realizat flori, decupând paharul în fâșii subțiri, iar frunzele le-au realizat din hârtie creponată;

coroniță de prințesă – au decupat gura paharului în zig-zag și au atașat-o într-o parteunei cordeluțe.

3. Lapbook

Apreciat în SUA, atât în rândul practicantilor de *home schooling*, cât și în grădinițe sau școli, cu influențe restrânse la noi în țară, lapbook-ul stârnește interesul și creativitatea oricărui copil, tocmai prin faptul că oferă libertatea de a-și alege singuri modalitatea de expunere a informațiilor și își pot manifesta creativitatea în diverse moduri.

Proiectul final poartă denumirea de lapbook, deoarece este de mari dimensiuni și acoperă întreaga suprafață (lap – poală). Un lapbook este un portofoliu realizat prin atașarea pe un suport de carton de dimensiunile unui dosar, a unor minicărțile care cuprind elemente esențiale ale temei studiate, are multe imagini, este plin de culoare și poate fi folosit cu succes în integrarea Artelor vizuale și abilităților practice în disciplinele studiate la ciclul primar.

Această metodă interactivă impune respectarea unor etape:

- elevii primesc diferite materiale didactice (foarfece, lipici, dosare, hârtie colorată, creioane colorate, carioci etc.);
- fiecare grupă discută, coechipierii enunțând ideile pe care le au în legătură cu tema dată; sunt stabilite sarcinile pe care le are fiecare, se descoperă locul fiecărui material în vederea completării lapbook-ului;
- elevii își dovedesc creativitatea, atât prin confecționarea, cât și prin așezarea materialelor;
- fiecare grupă își prezintă creația, copiii fiind încurajați să explice detaliile redată în lapbook.

Astfel, în cadrul disciplinei Matematică și explorarea mediului, studiind „Apa – sursă a vieții”, scopul creării unui lapbook este de a prezenta informații cât mai diverse într-o manieră originală. Elevii pot reda prin desen trecerea unei picături de apă prin cele trei stări de agregare. Prin folosirea diferitelor tehnici de lucru (colaj, plierea hârtiei etc.), se pot scoate în evidență informații despre poluarea apei și efectele ei, metode de reducere a consumului de apă în gospodăria familiei, se pot evidenția ghicitori, curiozități specifice temei.

Adaptat continuu la cerințele prezentului, procesul instructiv – educativ prevede ca strategiile aplicate să fie atent selectate și într-o formă accesibilă, inovatoare. Utilizarea diversificată a metodelor tinde către evitarea monotoniei, rutinei, deschizând noi căi, dorință de învățare activă și eficientă. Trebuie găsit un echilibru în combinarea metodelor tradiționale cu cele moderne, astfel încât elevul să fie determinat să-și manifeste inițiativa, să fie răbdător, îndrăzneț, inventiv. Învățarea creativă oferă libertate de studiu, de cercetare, de exprimare, dar mai ales, libertatea elevului de a fi el însuși.

Metodele descrise, pe lângă faptul că nu îndeapărtează dezvoltarea abilităților manuale, antrenează, solicită și dezvoltă parametri psihici implicați în creativitate: fluiditatea, flexibilitatea gândirii, elaborarea analogică și în mod deosebit, originalitatea, imaginația creatoare.

Bibliografie

- Popescu, Eugenia, Barbu, H., Șerban, Filofteia, Activități de joc și recreativ- distractive, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1994
- Stoica, Ana, Creativitatea–Posibilități de cunoaștere și educare, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1983
- dokumen.tips/documents/metode-interactive-de-predare-55c999a07f67f.html

Ideas for Teaching English Creatively

Prof. Coscai Adriana

Liceul Teoretic "Nicolae Cartoian", Giurgiu

There are a lot of creative ways of teaching English. Firstly I decided to develop the ideas of teaching English online which obviously implies creativity. Teaching English language learners online has risen dramatically over the past couple of years – and this trend seems likely to continue. Virtual classes can be just as rewarding as face-to-face lessons. But there are some challenges to overcome. When students are learning online, all the distractions of the internet are just one click away. It can be trickier to encourage student participation, and Zoom fatigue can affect student engagement, too.

So, it's important for teachers to find solutions to keep learners focused and motivated. Thankfully, along with the rise in online learning, there have been lots of innovations in different digital teaching tools, platforms and games. Cleverly designed digital resources can encourage participation. They can also open up communication between teacher and student. In turn, this can boost learner autonomy and motivation.

Here are some innovative digital teaching tools to use when teaching English as a second language (ESL) online.

Minecraft Adventures in English

Digital Teaching Tools - 1 Minecraft Adventures in English

One of the best interactive games for online learning, Minecraft Adventures in English uses game-based learning to get students engaged. There are two modes in Minecraft: survival mode, where players need to gather resources, and creative mode, where players build the most complex structures they can. In Minecraft Adventures in English, students can do fun puzzles, meet new characters, solve mysteries and much more while they explore the Minecraft world. This award-winning game helps young learners of all ages practise their English language skills while having fun. Aimed at A1 and above, it offers a range of activities and exercises to complete.

How to use Minecraft Adventures in English in class

Immerse your learners in this virtual world and have them solve puzzles to reach the next level. They can play individually, in small groups. Or, for a whole-class activity, you can project the game onto the main screen and play as a class, getting students to discuss decisions and problem-solve as a group.

Kahoot

Kahoot is a digital quiz tool which can enhance your English language lessons. It allows you to review topics you've covered in class and get a sense of your learners' progress. Learners can play individually, or in teams, answering questions related to the target language or learning goals. Students receive notifications while playing to let them know they're on a winning streak, or they're the fastest to answer. You can share your quizzes to the main class screen while students complete the activity, and create class leaderboards to gamify student learning even further.

How to use Kahoot in class

An effective way to use Kahoot in your lesson is by starting with it as a warm-up activity. This could be great for reviewing vocabulary from the previous class. For instance, take the topic of travel. Depending on the level, students may have learnt words such as "luggage", "journey", "sightseeing" and "trip", among others. Test this by writing questions in Kahoot that target these words. For example:

She packed three _____ to take with her on holiday.

Luggage

Suitcases

Baggage

This will get the class engaged from the get-go and will help refresh what they've previously covered.

Cambridge English kahoots for young learners

Cambridge free kahoots include music and images to engage young learners and make learning exciting and enjoyable. Any teacher can use free, fun games with your learners now.

Exam lift

If you teach exam preparation classes, you'll know it can be difficult to find specific practice activities to do with learners online. Exam Lift is a free mobile app designed to solve this problem. It helps learners improve their English and prepare for their A2 Key for Schools, B1 Preliminary for Schools and B2 First for Schools exams. The app includes daily activities which students can use to practise all four language skills; reading, writing, listening and speaking.

How to use Exam Lift in Class

In class, students can use the app together as a group. For instance, you can try a B1 writing spelling activity where students have to correct the spelling. Pair your students up and have them work together to guess the correct spelling. They can compete against other pairs in the class to see who can spell the most correct words, adding a bit of friendly competition to the activity.

Learn English with Cambridge

Learn English with Cambridge is the perfect resource for learners looking for some additional help with their English studies. It's also useful for ESL teachers who want to supplement their

lessons. Learn English with Cambridge features a team of international teachers who provide short YouTube lessons on exams and general English topics. It has everything from “how to answer IELTS speaking part 1”, to “synonyms for the word ‘good’”.

How to use Learn English with Cambridge in class

If you’re teaching a particular topic or grammar point, you can use these videos to supplement your explanations and examples. For example, imagine that you’re studying spring vocabulary. Tell students they’re going to learn spring idioms and play them 7 English idioms related to spring.

After watching it, have students write two or three sentences using the idioms, which they can then share with the class. It will engage learners and help them learn expressions and they won’t even realise they’re studying!

Storybird

Storybird is a teaching tool that helps you to create a writing and reading skills lesson. It uses illustrations to inspire students to write and publish their own stories. The app includes age and level appropriate video tutorials, writing challenges, quizzes, and more.

How to use Storybird in class

Ask your class for a topic which interests them, for example, fashion, sports or hobbies. Then choose pictures to use as writing prompts and upload them to Storybird using their easy-to-use interface. Following this, ask students to write a story based on the picture. You may need to give them some key vocabulary before they get started. Afterwards, have students read each other’s work and offer feedback.

Adobe Spark Video

Add more storytelling to your digital classroom with Adobe Spark Video. This app is one of the most effective digital teaching tools as it allows learners to put together their very own short, animated videos. They can choose a theme, upload their content, add audio, download and share. Adobe Spark Video will inspire creativity and boost students’ digital skills, all while encouraging them to think, create and communicate in English.

How to use Adobe Spark Video in Class

Have students develop their own class presentations using Spark Video. Put them in small groups and ask them to brainstorm interesting topics to research. This could include climate change, space travel or wildlife conservation, for example. Then have them research the subject as a group and put together their video. Finally, they will present it to the rest of the class and answer questions from their classmates.

Geotastic

This free online game is an exciting activity for online classes, allowing you and your students to explore the world. Geotastic drops you somewhere in the world, and then, using the street view function or the satellite view on Google maps, you have to look around and discover where you are using clues like flags, monuments, languages and number plates. There’s a multiplayer mode, so students can play in teams.

How to use Geotastic in class

Geotastic is a great way to give students practice in using different language concepts related to a place. For example, you could use Geotastic to teach town and city vocabulary (monument, pavement, skyscraper) or directions (turn left at the end of the road, go straight at the crossing).

You could also use the game to help your students practise modals of speculation (it could be, it can't be, it must be.) And the game itself will help your students to build their problem-solving and critical thinking. We hope you find these digital teaching tools as useful as we do. They provide an opportunity to add variety and additional interest to your online lessons and offer ways to engage your students, reigniting their enthusiasm for learning English.

There is a Free software to run online classes. Every online teacher will need software that will allow them to connect with their online students easily and quickly. Software programs for online teachers need to include video, have the option to share screens and use a whiteboard for instruction and in order to chat with their students. There are lots of software tools out there, but these rise to the top of the list for quality, stability and ease of use.

Boom Cards

Boom Cards are self-checking interactive activities that give students real-time feedback on their responses.

Here's how they work:

You create the Boom Cards in advance or use pre-created decks from other teachers

You use the fast play option (for free) and get a link to send to students

Your students are shown one question at a time and given real-time feedback on their answer

They can correct themselves or simply discard the card

You can also differentiate instruction with Boom Cards and assign certain cards to certain students

You can only use the fast play option with the free version and you will not be able to track progress but you can upgrade at any time under different price packages.

We love the idea of Boom Cards for a creative way to assess students where they won't even realize they are learning!

Nearpod

Nearpod allows teachers to make any lesson interactive. Take those boring worksheets and make them fun and engaging. Or, pull in videos and other interactive content into your Nearpod lesson. Free tools to stay organized and productive. If you are a teacher struggling to stay organized with your students and the many tasks that go into teaching then look no further than apps like Asana and Trello.

Asana

Asana is your personal teaching secretary all in one powerful app that gives you control over your tasks, projects and to-do lists.

Essentially, Asana is a productivity management solution for teams, individuals or anyone that needs more control over their tasks.

Teachers will enjoy Asana for a number of reasons.

Firstly, from a simple angle of gaining control over the multitude of to-do's and projects that teachers need to manage, this app will do it all.

Some ways that teachers can use Asana in their teaching life can include:

Creating lesson plan tasks with manageable subtasks that have deadlines

Managing students' information, progress and other important details

Helping with teams of teachers to manage projects that need to be completed

Create online lesson plans that allow teachers to see what parts of the lesson were and weren't completed

This app is great for teachers in brick-and-mortar schools as well as online teachers who need to gain control over their schedule by focusing on what matters each day.

Trello

Trello is another online productivity app that works similar to Asana but has some differences.

Trello is a collaboration tool that lets you organize your projects into boards.

It can tell you what's being worked on and where your tasks are in terms of the completion process.

Of course, it also lets you add to-do lists, tasks and other similar features to Asana.

Best online assessment tools.

Quizlet

Quizlet is a free tool that helps teachers create learning activities for students, like flashcards, study material and interactive quiz games.

The amazing thing about Quizlet is that it can really be used at any grade level and any age! Students love the game-based feature of Quizlet and you are helping them get prepared for assessments without even realizing it. There are some explanations about how it works

You, as the teacher, create study sets for your students.

These study sets can be used as review activities or it can be a quiz game to help students review for a test. The student can log in and choose the appropriate study set, either created by the teacher or by others. That's it! It's that easy.

In our opinion, Quizlet is great for students because it allows the teacher to:

Differentiate instruction with the activities that you create

Teach collaborative skills because students are working together

Help prepare students for assessments and tests

Quizlet, while is a great free tool for teachers, does have limitations and should be used as one resource in your classroom among the many others that you have access to.

Canva

Canva is amazing! It is a free tool, although there are premium features you can pay for that lets you create just about anything for your classroom. You can create and design all types of content within Canva using their free account that looks professional and can be used with your students in your virtual classroom, or brick-and-mortar classroom.

Think of Canva as your easy-to-use plug-and-play design assistant. Canva lets teachers create:

Worksheets

Lesson plans

Presentations

Posters

Virtual backgrounds (for Zoom, etc.)

Documents

Teaching resume

Infographics

...and so much more!

Google Slides

Google Slides, while more limiting than Canva, is another easy-to-use, free tool for teachers to use to make lessons, presentations and content for their classroom. Part of the Google Suite of apps, Google Slides acts as your web-based presentation tool similar to applications like PowerPoint or Keynote. With a free Google account, you have access to Google Slides and can create unlimited presentations to use in your classroom. Simply go to Google Drive and make a new Google Slide presentation. You can choose from their pre-made templates or make your own.

Once you have made your presentation template you can add:

Images

Text

Audio

Video

Shapes

Tables

Charts

Diagrams

You can customize color, font and all the normal features of a presentation program.

Since it is part of the suite of Google Apps, you can have students create their own presentations collaboratively or individually.

Google slides can also be shared with others with ease of use or you can download them as PDF files.

While there are hundreds of free teaching tools for teachers online, there are 11 free teaching tools to get you started and help you with creating engaging lessons, organizing your busy teacher life, and running your online and virtual classes.

If you are looking for a course to help you with your online teaching, this online teaching course will do the trick and help to get you started with becoming the best online teacher you can be.

The most important thing is to keep learning about the best free tools available to teachers that will create the most engaging and interactive classes for your students.

Quizizz is a free online learning game site that is incredibly easy to use, has zillions of already-made games on just about every topic that are fun activities for reinforcement and formative assessment, and has recently added a simplified Nearpod-like feature (for those of you familiar with that popular tool) called student-paced “Lessons.” My students love playing Quizizz games in teams divided into separate Zoom breakout rooms. Unlike other game sites, students can see the question and the possible answers on the same screen and don’t have to split them into two.

Baamboozle is another free online game site. Its main advantage is that it’s set up so that students can play online in teams, but they don’t have to go into different breakout rooms. In other words, students can select a question to answer and talk among themselves in front of others to determine the correct answer (other students are waiting for their turn to choose another question). If that explanation is a bit confusing, it will be very clear once you go to the site itself.

Quill is a free and amazing site where students can learn grammar in a nonpainful way. I use it with my English-language-learner classes, but students of all English-proficiency levels would find it helpful. I love that after periodic “diagnostics,” it recommends which exercises students should move onto for additional practice.

Pixton is suitable for students of all ages

Why make students write a story when they can draw it for a change? Digital tools for classroom like Pixton boost the children’s visual thinking and creativity while it engages them to the fullest. This tool allows little and big students to make comics and storyboards. This activity can be both educational and fun. If you are an educator, you can try Pixton for free before introducing it to your kids. A perfect tool to boost the students’ imagination!

BoomWriter is suitable for students of all ages.

A great digital tool for collaborative writing. BoomWriter is suitable for children of all ages but especially for the little ones who are still reluctant to write. BoomWriter encourages students to write a story together by voting for each person’s version of the story. To get an idea of the process, check out this great explainer video and spark the interest of your students in writing.

Explain Everything is suitable for educators and upper-class students

Explain Everything is all about interaction in a virtual environment. This digital tool allows students and teachers to collaborate on an interactive whiteboard thus encouraging group activities. This software can also be integrated with Schoolwork, Dropbox, Evernote, GDrive, OneDrive, and more useful apps. With the drag-and-drop options, Explain Everything is super easy and intuitive to work with.

Educreations is suitable for educators and upper-class students

As an interactive whiteboard and screencasting tool, Educreations is an alternative to Explain Everything. Educreations allow you to explain any kind of concept in an interactive digital environment which means you can teach and learn from anywhere. The app allows you to approach each student individually by replaying their work and allowing them to learn at their own pace.

Glogster is suitable for students of all ages and suitable for teachers.

Glogster is one of the amazing digital tools for classroom which helps children learn by using visual content. This app allows you to create multimedia posters by combining text information, photos, and videos. The creations are called glogs and stored in a special library called Glogpedia. Containing over 40 thousand different glogs on various subjects and topics, this tool can become one of your most trusted tools for teaching children effectively. Learn more in the video below.

Flipsnack is suitable for students and educators

Another interesting tool that will help you boost the engagement level of your class is Flipsnack. This is an app for creating digital flipbooks. This digital tool can be used by teachers for educational purposes and by students for presenting projects in class in a really interesting way. The tool works with PDFs and JPGs. All you have to do is upload your images, write your information and present it to the world.

Visme is suitable for students and educators

One of the great digital tools for classroom which provides educators and students with tools to create infographics, presentations, reports, and more visual content materials. Visme provides all kinds of templates and graphic resources to help visualize any kind of data or assignment. You can insert videos, make animations, insert links, etc. Check out the following to see what you can do with Visme.

Conclusion

Technology is a friend of education and there is no reason to fight this trend. Right on the contrary, by incorporating digital tools in classroom, you become an effective school leader who fosters innovation.

To make creativity a part of the mix, here is the key advice you can use to incorporate it into your classroom all year long.

1. Teach Through Play

Play is fun and freeing. It allows students to get engaged with English in a low-stakes, entertaining setting. It creates positive associations with the language and provides the space for unique ideas or new questions to come to the surface.

Games are a great way to encourage play for students. There are plenty of great games for the ESL classroom out there. And if you can't find exactly what you're looking for, create your own or modify one that already exists.

Role plays are another way to encourage play among your students, especially if they include dressing up. When students play a role in a dialogue they get the chance to be someone else, and that allows different aspects of their personalities to come through. It's a fun, low-pressure way to get students speaking in English naturally.

You might especially consider role play activities with older students who aren't interested in "playtime," per se, but do want a chance to relax and engage with English freely.

2. Incorporate Students' Interests into Your Lessons

When we have an interest in a particular subject or skill—when we have an individual connection to something we're learning—we're driven to learn more. Your students are curious. They have interests unique to themselves. They want to know things. Encourage that. Take advantage of the curiosity students already have by noting what interests them, what they ask questions about and what they do in their free time. Ask students what they would like to learn about, and take their ideas seriously. Then, use students' interests as a frame for teaching what you need to cover in your curriculum. When you base your instruction on their interests, they'll be engaged and motivated and their passion will take them to places they might not otherwise go.

3. Celebrate Student Accomplishments

Celebration is a great way to support the successes of your students, and you should make room to celebrate often. In the process of learning English (or any language for that matter), it's easy to see more of what you don't know rather than what you do. When you celebrate accomplishments, you help students see that they're making progress and moving along the road to fluency. And when you point out their successes, they'll be more motivated to reach for the next goal.

You can create class books containing work from each of your students and put the book on display for all the members of your class to enjoy. You might laminate pages and bind them or make your book by placing student work into plastic sleeves and compiling them in a three-ring binder.

You can also give students a chance to celebrate their own accomplishments. Consider scheduling regular "open mic" time where students can share their English successes.

If you're teaching ESL students within an English-speaking country, this is a great opportunity for them to note moments that they're proud of, whether it's getting a job after an interview in English or even just correctly asking for directions on the train. By celebrating your students' accomplishments, they'll feel valued, supported and freer to express themselves in English in the future.

4. Conduct Classroom Experiments

They're not just for science class! Fun classroom experiments can be an exciting, creative way to get students speaking and thinking in English. Let students make predictions and test outcomes to see if their predictions were correct. Encourage use of the scientific method in which students pose a hypothesis and then design experiments to test those hypotheses before coming to a conclusion. You can have students write down their hypotheses and results in English, which can then get presented orally at the end of class. Not only will you be giving them vital English practice, you'll also be teaching them valuable research and critical thinking skills. Any of your students who plan to continue using English for academic purposes will especially thank you.

5. Encourage Reflective Thinking

Creative teaching doesn't stop at coming up with new activities. Creative teaching is also about encouraging new ways of thinking, unique ideas and student-driven learning. One of the best ways to do this is to encourage reflective thinking, or considering and analyzing the surrounding world and past events. For English learners, it means being able to learn from mistakes and decide what goals, practice habits and language tools will help in the path to fluency. You can introduce reflective thinking in English to your classroom with a simple but effective activity. All you need to do is pick a recent lesson or project from your curriculum and ask students to list three things that went well and one thing they would want to improve. Students can do this in groups or individually.

6. Foster Connections Between Students

At the end of the day, teaching English isn't really about vocabulary lists and grammar drills. It's about getting students to effectively communicate in English. It's important that your creative teaching methods home in on this goal if you want them to have a real impact. Fostering connections between your students is one of the easiest and most useful ways to do this. You can help create a supportive classroom environment by making sure to carve out time in your lesson plans for group work and collaborative learning. Pair students up with different classmates, always giving them a common goal. As they pursue their goals and then achieve them, they'll develop mutual understanding and encouragement and will support one another. This will create a safe place for students to put their English skills to use in a supportive environment that encourages creativity.

In addition, remember that culture is always a factor in ESL classrooms. Since so much of culture is subconscious, it's easy for students from different nations and groups to come into conflict without even realizing why. It's therefore essential to make your classroom a safe place for students to take risks as they express themselves in English, and you can do that by promoting diversity and understanding among your ESL students. When culture is something that can be discussed rather than being taboo, students may become more aware that clashes they run into may be due to cultural differences.

Teaching English creatively is much more challenging than including creative projects in traditional education methods, but it's so very worth it. When our students can think for themselves and express their thoughts, support each other and explore and evaluate their own ideas, they'll be confident learners, speakers and thinkers in the English language.

In the world we live in, technology is literally everywhere and the kids adapt to it more than anyone else. Unlike teachers, students are being raised in a digital world. It is absolutely natural for students of all ages to use technology in every aspect of their lives. This is why digital tools in classroom are becoming more and more crucial. Traditional methods for teaching are already going through a transformation to adapt to the needs of 21st-century students and to enhance the professional practice of teachers. The digital future is literally happening now.

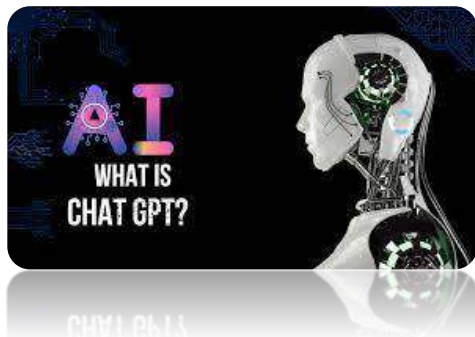
Using technology for education provokes students' curiosity, boosts their engagement, and leads to better learning and comprehension. These factors are a priority for every effective teacher and today they can be easily achieved by using digital tools in classroom. We've selected 20 innovative digital tools for classroom which foster responsibility, relationships, and respect, and can be used by educators and students.

Bibliography:

1. [6 Essential Ideas for Teaching English Creatively | FluentU English Educator Blog](#)
2. <https://www.cambridge.org/elt/blog/2022/04/29/>
3. <https://www.bing.com/ck/a>
4. <https://www.teachingenglish.org.uk/professional..>

Îmbunătățirea performanțelor elevilor folosind chatbotul ChatGPT

Emilia-Felicia Coșniță,
Liceul Teoretic “Miron Costin” Pașcani

ChatGPT (Chat Generative Pre-trained Transformer) este un chatbot lansat de OpenAI în noiembrie 2022. A atras rapid atenția pentru răspunsurile sale detaliate și răspunsurile articulate în multe domenii de cunoaștere. Cu capacitatea sa de a genera text asemănător omului, GPT a devenit unul dintre cele mai discutate progrese în tehnologia AI. Dezvoltarea GPT a început în 2018, când OpenAI a lansat prima versiune a modelului său de procesare a limbajului natural. De atunci, modelul a trecut prin mai multe iterații și a crescut la peste 175 de miliarde de parametri.

Pentru a maximiza beneficiile și a minimiza riscurile, instituțiile de învățământ ar trebui să ia în considerare implementarea ChatGPT într-un mod responsabil și bine planificat, asigurându-se că sistemul este personalizat pentru nevoile și capacitățile elevilor și că există măsuri adecvate de securitate și confidențialitate a datelor. De asemenea, este important să se acorde o atenție sporită dezvoltării abilităților critice și de evaluare a elevilor, astfel încât aceștia să poată înțelege și să evalueze în mod critic feedback-ul oferit de ChatGPT și să își dezvolte abilitățile de evaluare independentă și de îmbunătățire a performanțelor.

Cum se folosește Chat GPT?

a) Prin utilizarea unui serviciu online:

OpenAI oferă acces la GPT prin intermediul platformei sale API (Application Programming Interface). Se poate utiliza acest serviciu pentru a accesa chat-ul GPT prin intermediul aplicației web sau al unui alt software.

b) Prin descărcarea și instalarea software-ului pe computer:

Se poate descărca și instala software-ul care permite să utilizeze chat-ul GPT pe computer.

Pentru a utiliza chatul GPT, trebuie mai întâi ales modul cum se va accesa acest model și apoi se vor urma instrucțiunile de utilizare a acestui instrument.

Chat GPT poate ajuta la școală?

Chat GPT poate pregăti un rezumat de carte sau poate sugera un plan de lucru pentru un eseu – cu toate acestea, nu este recomandată rescrierea sau copierea textelor acestuia. Propun să nu se folosească acestui instrument pentru a genera eseuri, teme sau a-l folosi ca și calculator pentru a rezolva probleme. Chat va răspunde întotdeauna în același mod. Toată lumea poate verifica dacă este un articol independent sau doar o copie din Chat GPT. În altă ordine de idei rând, Chatul nu este încă foarte bun la matematică și răspunsurile lui pot fi greșite.

Pentru ce se folosește GPT Chat?

Încă de la lansare, a fost folosit pentru a genera text pentru chatbot, pentru a rezuma date, pentru a crea articole și povești, pentru a construi sisteme de asistență pentru clienți, pentru a ajuta la sarcini de răspuns la întrebări și multe altele. Poate fi integrat cu alte servicii AI, cum ar fi Google Cloud Platform sau Amazon Web Services, pentru a automatiza sarcini sau pentru a rezolva probleme complexe. Capacitatea sa de a înțelege limbajul natural îl face deosebit de util în interfețele conversaționale, cum ar fi asistenții virtuali și chatboții.

Care sunt limitările Chat GPT?

Sunt similare cu cele ale altor modele AI și pot include următoarele aspecte:

Fără cunoștințe despre evenimentele mai noi de 2021:	Ca și alte modele AI, GPT se limitează la informațiile disponibile la momentul în care a fost antrenat. Cunoștințele sale nu se extind la evenimentele de după 2021, deoarece nu are acces la actualizări sau date noi.
Lipsa gândirii independente:	Chat GPT poate răspunde doar la întrebări sau mesaje care îi vor fi furnizate, iar răspunsurile sale se bazează pe datele care îi vor fi furnizate. Este un model de inteligență artificială și nu are capacitatea de a gândi sau de a decide singur.
Lipsa abilității de a înțelege contextul:	Este important să fim preciși și clari cu privire la întrebarea sau mesajul nostru, astfel încât Chat GPT să poată răspunde corect. Acesta nu poate înțelege contextul sau intenția persoanei care îi scrie.
Limitări de limbă:	În prezent, Chat GPT este capabil să accepte mai multe limbi, dar nu toate. Ca model de limbaj natural, este capabil să înțeleagă și să răspundă doar la limbile în care a fost instruit.

Scopul inițial al dezvoltării Chat GPT a fost de a crea un model de limbaj mai precis, care să poată fi utilizat pentru sarcini de procesare a limbajului natural, cum ar fi rezumarea și traducerea automată. De-a lungul timpului, a devenit clar că Chat GPT avea aplicații potențiale dincolo de aceste funcții de bază. De atunci, cercetătorii l-au folosit pentru a clasifica documente, pentru a răspunde la întrebări și chiar pentru a crea grafică pe computer din descrieri textuale.

Chat GPT este cunoscut în special pentru capacitatea sa de a învăța din seturi mari de date și de a genera text cu sunet natural, ceea ce îi permite să realizeze o mare varietate de sarcini, cum ar fi traducerea, răspunsul la întrebări, crearea de conținut pentru știri și adnotarea imaginilor. Chat GPT este, de asemenea, capabil să învețe sarcini noi fără a fi nevoie de instruire suplimentară, ceea ce îl face unul dintre cele mai flexibile și versatile modele AI disponibile în prezent.

CONCLUZII

- Elevii pot să simtă că nu au o interacțiune umană suficientă în timpul procesului didactic, deoarece ChatGPT este un sistem automat și nu poate oferi suport emoțional sau încurajare individual. Dar, trebuie menționat și faptul că, unii elevi pot fi mai puțin anxioși în timpul examinărilor și testelor, deoarece ChatGPT poate oferi feedback obiectiv și constructiv, eliminând astfel anxietatea asociată cu așteptarea feedback-ului din partea profesorului.
- ChatGPT poate oferi feedback care nu este adaptat la stilul de învățare al elevilor, ceea ce poate duce la frustrare sau neînțelegere. Elevii pot pierde feedback-ul personalizat și adaptat la nevoile lor individuale, deoarece ChatGPT oferă feedback automat, care poate să nu fie atât de relevant și personalizat pentru ei.
- Utilizarea ChatGPT poate face elevii să devină dependenți de tehnologie și să se bazeze prea mult pe aceasta, în detrimentul abilităților lor de a evalua propriile lucrări și de a îmbunătăți performanțele lor în mod independent. În același timp, ChatGPT poate oferi feedback relevant și constructiv elevilor, ceea ce poate ajuta la îmbunătățirea procesului de învățare și la dezvoltarea competențelor la informatică/TIC.
- ChatGPT poate avea limitări în evaluarea competențelor, în special atunci când vine vorba de evaluarea unor abilități complexe și a aspectelor contextuale care pot fi necesare pentru o evaluare cuprinzătoare a unei lucrări.

Este important de menționat că Chat GPT este un model de inteligență artificială și nu este capabil să gândească de la sine. Acesta poate răspunde doar la întrebările sau mesajele care îi sunt furnizate, așa că trebuie să ne amintim să îi oferim intrările potrivite pentru a obține rezultatele așteptate.

Webografie

- <https://www.nytimes.com/2023/01/12/technology/chatgpt-schools-teachers.html>
- <https://apnews.com/article/what-is-chat-gpt-ac4967a4fb41fda31c4d27f015e32660>
- <https://www.forbes.com/sites/cindygordon/2023/04/30/how-are-educators-reacting-to-chat-gpt/>

Utilizarea inteligenței artificiale în educație:

Transformarea procesului de învățare în era digitală

Prof. Costin Iulia-Andreea, Școala Gimnazială „Liviu Rebreanu” Chiuza, jud. BN.

Motto: „Să nu-i educăm pe copii pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari. Și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci să-i învățăm să se adapteze.” (Maria Montessori)

Educația este un domeniu în continuă evoluție, iar introducerea de metode inovative în activitatea didactică reprezintă un pas esențial pentru a răspunde nevoilor și provocărilor societății contemporane. În era digitală în care trăim, tehnologia și creativitatea devin instrumente esențiale pentru a susține procesul de învățare. În acest context, metodele inovative aduc un suflu nou în sala de clasă, transformând-o într-un mediu stimulant și captivant.

Una dintre cele mai notabile metode inovative este integrarea tehnologiei în procesul de învățare. Utilizarea inteligenței artificiale, dispozitivelor digitale, a platformelor online și a aplicațiilor educaționale aduce o schimbare semnificativă în modul în care profesorii predau și elevii învață. Tehnologia oferă acces la o gamă largă de resurse educaționale, facilitând înțelegerea conținutului și dezvoltând abilitățile digitale ale elevilor.

Integrarea tehnologiei în clasă aduce cu sine numeroase oportunități de inovare. Tabletele, dispozitivele interactive, platformele de învățare online și aplicațiile educaționale transformă modul în care elevii accesează informația și cum interacționează cu conținutul de învățare. Profesorii devin ghizi în navigarea în lumea digitală, facilitând astfel învățarea personalizată și accesul la resurse educaționale variate.

Inteligența artificială (IA) a devenit o forță motrică în schimbarea paradigmei educației. Prin implementarea tehnologiilor AI, procesul de învățare devine mai personalizat, eficient și adaptat nevoilor individuale ale elevilor. Această inovație în educație nu doar optimizează predarea și învățarea, ci și deschide noi orizonturi pentru explorarea cunoștințelor.

Sistemele de tutoriat inteligent utilizează algoritmi de inteligență artificială pentru a analiza performanța elevilor și a oferi feedback personalizat. Acestea monitorizează progresul individual și identifică zonele în care elevii întâmpină dificultăți, oferind resurse suplimentare și exerciții adaptate pentru consolidarea cunoștințelor.

Inteligența artificială permite **personalizarea** conținutului educațional în funcție de stilurile de învățare și ritmurile individuale ale elevilor. Prin analiza datelor privind performanța și preferințele elevilor, platformele educaționale pot oferi lecții, exerciții și materiale adaptate, maximizând eficiența procesului de învățare. De exemplu, un elev care întâmpină dificultăți la matematică poate primi exerciții adaptate pentru a-și consolida cunoștințele la această materie.

Crearea de Conținut Educațional

Generarea automată de conținut educațional reprezintă o altă modalitate în care inteligența artificială poate sprijini educația. Algoritmi de învățare automată pot crea lecții, teste și materiale educaționale adaptate, luând în considerare cerințele curriculumului și nivelul de dificultate corespunzător.

Gamificarea procesului de învățare

În era digitală în care trăim, învățarea devine din ce în ce mai interactivă și captivantă, iar o alta modalitate de a potența motivația și creativitatea elevilor, este **gamificarea** procesul de educație care reprezintă o abordare inovatoare menită să transforme sala de clasă într-un mediu dinamic și motivant. Gamificarea presupune integrarea elementelor specifice jocurilor în contextul educațional, având scopul de a stimula interesul, angajamentul și performanța elevilor. Transformând lecțiile în experiențe captivante și interactive, gamificarea nu doar îmbunătățește procesul de învățare, ci și pregătește elevii pentru provocările unei lumi digitale și competitive.

Educația la Distanță și Asistența Virtuală

În contextul creșterii învățării online, inteligența artificială devine o resursă esențială. Asistenții virtuali, alimentați de tehnologii AI, pot oferi suport în timp real pentru elevi și profesori în mediile de învățare la distanță, facilitând comunicarea și rezolvarea problemelor.

Procesul de evaluare devine mai eficient și mai echitabil prin integrarea inteligenței artificiale. Sistemele automate pot analiza răspunsurile elevilor la teste și exerciții, oferind feedback imediat și personalizat. Acest lucru nu doar optimizează timpul profesorilor, ci și încurajează elevii să înțeleagă și să corecteze greșelile în timp real.

Asadar, utilizarea inteligenței artificiale în educație reprezintă un pas esențial către crearea unui mediu educațional mai adaptat nevoilor individuale ale elevilor. Sistemele de tutoriat inteligent, personalizarea învățării, evaluarea automată și generarea de conținut educațional sunt doar câteva exemple care demonstrează impactul semnificativ pe care tehnologiile AI le pot avea asupra procesului de învățare. Cu aceste inovații, educația devine mai accesibilă, mai eficientă și mai relevantă în contextul societății digitale. Metodele inovative în activitatea didactică reprezintă un pas esențial către modernizarea sistemului educațional. O abordare flexibilă, adaptată nevoilor specifice ale elevilor și integrând tehnologia, promovează o învățare eficientă și stimulează dezvoltarea competențelor necesare în secolul XXI. Profesorii devin astfel agenți de schimb și modelatori ai viitorului, contribuind la formarea unei generații pregătite să facă față provocărilor unei lumi în continuă schimbare.

Bibliografie:

Cerghit ,I., -Sisteme de instruire alternative și complementare, Ed.Aramis, București, 2002
Cum poate fi integrată inteligența artificială în educație?

<https://www.schooleducationgateway.eu/ro/pub/resources/tutorials/ai-in-education-tutorial.htm/>

Iordache, I. Impactul inteligenței artificiale (IA) în educație și regândirea rolului educației în era digitală. <https://www.geopolitic.ro/2021/11/impactul-inteligenței-artificiale-ia-educație-si-regandirea-rolului-educației-era-digitala/>

Mîndru Elena – „Strategii didactice interactive”, Editura Didactica Publishing House, București, 2005.

EVALUĂREA ÎN CONTEXTUL CREȘTERII CALITĂȚII ACTULUI EDUCAȚIONAL

1. Definirea conceptului de evaluare.

Evaluarea este actul didactic complex, integrat întregului proces de învățămînt, care asigură evidențierea cantității cunoștințelor dobândite și valoarea acestora la un moment dat, oferind soluții de perfecționare a actului de predare-învățare.

Dintre multitudinea definițiilor date evaluării, am selectat doar câteva:

„Evaluarea constă într-o măsurare sau apreciere, cu ajutorul criteriilor, a atingerii obiectivelor sau a gradului de proximitate a unui rezultat școlar în raport cu o norma.” (Yvan Abernot, *Les methodes d'evaluation scolar*).

”Într-o accepție mai largă, termenul de evaluare desemnează actul prin care, a propos de un eveniment, un individ, sau un obiect, se emite o judecată prin raportare la unul sau mai multe criterii.” (G. Noizet, în 1978).

A evalua înseamnă a examina gradul corespondenței dintre-un ansamblu de informații și un ansamblu de criterii adecvate obiectivelor fixate, în vederea luării unor decizii.” (J.M.De. Ketele, 1982)

Încercând să extragem ceea ce unește definițiile date mai sus, putem spune ca, în sens general, A EVALUA înseamnă a formula o judecată de valoare asupra realității. În domeniul școlar termenul de „evaluare” are sensul de a atribui o notă sau un calificativ unei prestații. Actul evaluativ în școală este plurideterminat și multidimensional.

2. Funcțiile evaluării

Din analiza relațiilor dintre evaluarea rezultatelor școlare și procesul de instruire se desprind funcțiile evaluării. Aceste funcții privesc sarcinile, obiectivele, rolul și destinația evaluării.

- **Funcția de constatare** – stabilește dacă o activitate instructivă s-a derulat în condiții optime, o cunoștință a fost asimilată, o deprindere a fost achiziționată.
- **Funcția de informare** – este informată societatea prin diferite mijloace cu privire la stadiul pregătirii populației școlare.
- **Funcția diagnostică** – vizează depistarea lagunelor și greșelilor elevilor și înlăturarea acestora; arată valoarea, nivelul și performanțele elevilor la un moment dat.
- **Funcția prognostică** – evidențiază performanțele viitoare ale elevilor și sprijină decizia de orientare profesională; prevede, probabilistic, valoarea, nivelul și performanțele ce ar putea fi obținute în etapa viitoare de pregătire a elevului.
- **Funcția de selecție** – permite clasificarea și/sau ierarhizarea elevilor; este funcția de comparație în raport cu care se asigură ierarhizarea elevilor după valoarea și performanțele obținute.
- **Funcția de certificare** – relevă competențele și cunoștințele elevilor la finele unui ciclu/forme de școlarizare.
- **Funcția motivațională** – stimulează activitatea de învățare a elevilor și se manifestă prin valorificarea pozitivă a feedback-ului oferit de evaluare, în sensul aprecierii propriei activități.
- **Funcția pedagogică** – pentru elev are caracter stimulat, de întărire a rezultatelor, de formare a unor abilități, de orientare școlară și profesională, iar pentru profesor evidențiază ceea ce a realizat și ce are de realizat pe viitor.

3. Evaluarea școlară

Asadar dintre multiplele aspecte ale evaluării, **evaluarea școlară** reprezintă un ansamblu de activități în funcție de anumite intenții, care transpun datele imediate, raportându-le la o serie de funcții și scopuri bine determinate.

Scopul evaluării nu este de a obține anumite date, ci de a perfecționa procesul educativ. Nu este vorba numai de a stabili o judecată asupra randamentului școlar, ci de a institui acțiuni precise pentru a adapta neconținut strategiile educative la particularitățile situației didactice, la cele ale elevilor, la condițiile economice și instituționale existente etc. Plecând de la evaluare, ar trebui să se determine de fiecare dată în ce măsură putem transforma situația educațională într-o realitate convenabilă, adecvată obiectivelor în extensiune ale școlii.

Esența evaluării este cunoașterea efectelor acțiunii desfășurate, pentru ca pe baza informațiilor obținute, această activitate să poată fi ameliorată în timp. Evaluarea înseamnă deci *măsurarea, interpretarea, aprecierea rezultatelor și adoptarea deciziei*.

În contextul evaluativ școlar, evaluarea acționează din două perspective:

- evaluarea ca utilitate socială, care se traduce prin decizia de orientare, selecție și certificare;
- evaluarea ca utilitate pedagogică tradusă prin decizii de reglare didactică.

În ultimul timp s-a constatat câteva mutări de accent privind redimensionarea, regândirea strategiilor evaluative și a metodelor educaționale inovative de predare și evaluare:

- extinderea evaluării de la verificarea și aprecierea rezultatelor – obiectivul tradițional – la evaluarea procesului, evaluarea nu numai a elevilor, dar și a conținutului, a metodelor, a obiectivelor, a situației de învățare, a evaluării;
- luarea în calcul nu numai a achizițiilor cognitive, dar și conduita, personalitatea elevilor, atitudinile etc.;
- diversificarea tehnicilor și metodelor de evaluare și mărirea gradului de adecvare a acestora la situații didactice (extinderea folosirii testului docimologic, a lucrărilor cu caracter de sinteză, punerea la punct a unor metode de evaluare a achizițiilor practice);
- deschiderea evaluării spre mai multe perspective ale spațiului școlar (competențele relaționale, comunicare profesor-elev, disponibilitățile de integrare în mediul social);
- necesitatea întăririi și sancționării rezultatelor evaluării cât mai operativ; scurtarea feedback-ului, a drumului de la diagnosticare la ameliorare, inclusiv prin integrarea eforturilor și a exploatarea dispozițiilor psihice ale elevilor;
- centrarea evaluării asupra rezultatelor pozitive și nesancționarea în permanență a celor negative;
- transformarea elevului într-un partener autentic al profesorului în evaluare prin autoevaluare, interevaluare și evaluare controlată.

4. Componentele evaluării.

Evaluarea implică trei componente interdependente:

- a. **Controlul** (verificarea) este componenta evaluării de constatare de către profesor sau de calculator a volumului și a calității cunoștințelor teoretice și practice dobândite de elev;
- b. **Aprecierea** este componenta evaluării care asigură estimarea (evidențierea) valorii, a nivelului și a performanțelor cunoștințelor dobândite de elev;
- c. **Notarea** este componenta evaluării care realizează măsurarea și validarea rezultatelor pregătirii elevului în urma controlului și aprecierii, care se obiectivează prin anumite semne (coduri și simboluri) convenționale, denumite note.

5. Strategii de evaluare

În teoria și practica educațională se disting trei **strategii de evaluare**:

- **evaluarea inițială** – are rol de control, este diagnostică, stimulantă și indică planul de urmat în procesul de învățare.

- **evaluarea sumativă** - este realizată prin verificări parțiale pe parcursul programului și o estimare globală, de bilanț, a rezultatelor pe perioade lungi, în general corespunzătoare semestrelor/modulelor școlare sau anului școlar. Ea realizează un sondaj atât în ceea ce privește elevii, cât și materia a cărui însușire este supusă verificării.

- **evaluarea formativă** – marchează faptul că evaluarea face parte din procesul educativ normal, ”erorile” fiind considerate ca momente în rezolvarea unei probleme și nu ca slăbiciuni ale elevului sau manifestări patologice. Evaluarea formativă este mai degrabă o atitudine decât o metodă. Ea nu este o verificare a cunoștințelor, ci este o „interogare” a procesului de învățare, o reflecție asupra activității de învățare.

Schimbările complexe în ceea ce privește utilizarea unor **strategii moderne** ale învățării presupun și **metode de evaluare adecvate**.

Evaluarea trebuie să fie coerentă cu noile stiluri și metode de predare – învățare și să fie gândită ca un instrument pentru îmbunătățirea activității, nu ca o „probă” a ceea ce știi sau nu știi elevii la un moment dat. Organizarea unei activități interesante, în care elevii (și profesorii) se simt bine în timpul învățării nu este un scop în sine. Trebuie să înregistrăm mereu progresele pe care le fac elevii în procesul de învățare. De aceea, evaluarea este menită să ne sprijine pentru a îmbunătăți învățarea, nu să probeze că elevii au învățat ceva anume (și cât anume) ca și informație.

Din aceste motive profesorii trebuie să folosească atât *evaluarea formativă* (pentru procesul de predare – învățare) cât și *evaluarea sumativă* (pentru „produsele” care rezultă în urma învățării).

În *evaluarea formativă*, văzută ca un proces de predare-învățare, profesorii pot utiliza trei întrebări:

- Care au fost cele mai importante concepte învățate în această lecție?
- Ce este încă neclar?
- Ce v-a plăcut cel mai mult în această lecție?

În ceea ce privește *evaluarea sumativă*, profesorii pot folosi pe lângă testele scrise sau examinarea orală și alte „probe” de evaluare, care pun accentul pe „interactivitatea” dintre elev și profesor. Profesorii trebuie să aibă în vedere utilizarea acestora și pentru faptul că presupun munca în grup, unde fiecare elev acționează ca membru al grupului respectiv (metode utilizate cu precădere de predarea – învățarea interactivă). Deci ei trebuie să evalueze și activitatea grupului ca un tot, dar și felul în care fiecare elev lucrează în grupul respectiv. Se poate apela și la autoevaluare; elevii trebuie încurajați să reflecteze asupra propriei activități și trebuie să învețe să-și aprecieze (cu note!) propria învățare.

6. Metodele și tehnicile de evaluare

Un rol la fel de important, în realizarea unei evaluări corecte și utile, ca cel al strategiilor îl dețin **metodele și tehnicile de evaluare**. Găsirea unor noi metode, tehnici de evaluare cu adevărat originale este mai dificilă, deși este de dorit a proiecta demersul pedagogic și a-l adapta la contextul actual (mai cel al tehnologie)

Metodele și tehnicile de evaluare pot fi împărțite în :

Metode tradiționale - folosite frecvent în practica școlară curentă sunt:

- **probe orale** – la oral se apreciază întreaga personalitate. Modul de prezentare, ținută, privirea directă sau nu, prezența de spirit, prestigiul, concentrarea atenției, demn sau servil, prestigiul, șarmul sunt importante” (H. Pieron, 1963);

- **probe scrise** – care se realizează recurgându-se la mai multe tipuri de lucrări precum: probe scrise de control curent, lucrări de control la sfârșitul unui capitol, lucrări scrise, etc.
- **probe practice** – realizează verificarea modului în care elevii efectuează diferite lucrări specifice unor obiecte de învățământ.

Metode alternative (inovatoare) – pot fi folosite alături de cele tradiționale. Oferă cadrul didactic informații suplimentare despre activitatea și nivelul pregătirii elevului. Completează datele furnizate de metodele tradiționale. Sunt de mai multe tipuri:

- observarea sistematică a comportamentului elevului ;
- investigația;
- proiectul;
- portofoliul;
- autoevaluarea;
- jocul didactic etc.

În această lucrare am hotărât să mă opresc asupra unei metode inovatoare alternative și anume la **proiectul ca instrument de evaluare**:

Și metodele, modelele, componentele sau strategiile de învățământ îmbătrânesc, ca și oamenii. Într-o lume supusă unei singure legi, paradoxal stabile - cea a schimbării - învățământul nu poate face excepție.

Un mod de a conferi deschidere și viață muncii noastre este și acesta al exercițiului interdisciplinar prin folosirea proiectului ca metodă complementară sau alternativă de evaluare. Acesta oferă elevilor posibilitatea de a demonstra ce știu, dar, mai ales, ceea ce știu să facă, adică să le pună în valoare anumite capacități. Realitatea practicii noastre profesionale ne învață că el nu se poate aplica nici permanent, nici pretutindeni, dar utilizarea lui dă frumusețe și viață învățării școlare, fiind și posibilă și necesară.

Proiectul ca instrument de evaluare:

- se desfășoară pe o perioadă de timp de câteva zile sau câteva săptămâni;
- începe în clasă prin precizarea temei, definirea și înțelegerea sarcinilor de lucru, continuă în clasă și acasă și se încheie în clasă prin prezentarea unui raport despre rezultatul obținut și expunerea produsului realizat;
- poate lua forma unei sarcini de lucru individuale sau de grup;
- trebuie organizat riguros în etape, ca orice muncă de cercetare;
- facilitează transferul de cunoștințe prin conexiuni interdisciplinare;

Metoda proiectului presupune **parcurerea unor pași**, de la pregătirea acestuia, la evaluare:

1. Pregătirea proiectului- învățătorul împreună cu elevii vor decide câteva repere care se pot formula prin întrebări ce pot dirija dimensiunea evaluativă:
  - a. pe ce se va centra demersul evaluativ: - pe produs final?- pe proces?- pe ambele?
  - b. ce rol va avea învățătorul: - consilier permanent al elevului?- doar evaluator final?- coordonator al întregii activități?
  - c. care este statutul resurselor implicate în derularea proiectului:- sunt puse de la început la dispoziția elevului?- sunt identificate pe parcurs?- sunt comune pentru toți elevii?
  - d. există o anumită structură: - propusă?- impusă de învățător?- aleasă de elevi?
  - e. există niște caracteristici ale produsului final obligatorii pentru toți elevii?
2. Stabilirea ariei de interes și a tematicii proiectului - discutată și negociată între cadrul didactic și elevi (trebuie să fie adecvată relevanței scopului și obiectivelor pe care proiectul și le propune din perspectiva specificului disciplinei respective).
3. Stabilirea premiselor inițiale, cadrul conceptual, metodologic, datele generale ale investigației, tipul de informații de care au nevoie. Elevul poate să-și stabilească un set de întrebări esențiale care vor fixa elementele cheie ale proiectului.
4. Identificarea și selectarea resurselor materiale (altele decât cele date suport).

- Precizarea elementelor de conținut ale proiectului (pentru prezentarea în scris sau orală) Pagina de titlu (tema, autorii/autorul, clasa, școala, perioada de elaborare) - Cuprinsul (titlurile capitolelor, subcapitolelor, subtemelor, etc.)- Argumentul- Dezvoltarea elementelor de conținut (pliante, postere, diagrame, citate, desene, cântece)- Concluzii (elemente de referință desprinse din studiul temei) - Bibliografia- Anexa (toate materialele importante rezultate).

6. Concluzii

Obiectivitatea în evaluare este dată de situația în care aprecierea performanței celui care învață reflectă nedistorsionat obiectul și independența în raport cu opiniile, părerile personale sau dispozițiile de moment ale subiecților implicați în rezolvarea ei.

Cu toate acestea, practica arată ca majoritatea elevilor preferă ca modalitate de evaluare lucrările scrise și anonimul, cele două reprezentând în opinia lor cele mai corecte modalități de evaluare. Se constată că elevilor le este teamă de evaluarea orală care presupune atât interacțiune verbală cât și nonverbală și paraverbală. Inconștient, elevii par a se teme de *efectul halo*, în special cei cu performanțe scăzute și medii care realizează că nu pot schimba părerea profesorului.

Se impune, **reconsiderarea și reconstrucția sistemului de referință** la nivelul mentalității, atitudinal și relațional atât al profesorilor cât și a elevilor în vederea dezvoltării la elevi a capacității de a evalua și a se evalua în contexte diferite atât pe parcurs cât și la finalul perioadei de studiu, permițând astfel dezvoltarea unei personalități autonome, armonioase, capabile de performanță și succes.

Metodele inovative (de predare sau evaluare) au drept scop transformarea învățării bazate pe reproducerea informației într-un proces de educație activ, creativ, de stimulare, făcând trecerea de la pasiv (receptare) la atitudini active, de participare și chiar de inovare, de implicare a elevului atât în predare cât mai ales în a-i da libertatea de exprimare în evaluare.

BIBLOGRAFIE

- Potolea, D., Neacșu, I., Radu, I. T., *Reforma evaluării în învățământ. Concepții și strategii*, Ministerul Învățământului, Consiliul National de Evaluare și Examinare, București, 1996
- Meyer, G., *De ce și cum evaluăm*, trad., Iași, Editura Polirom, 2000
- Neacșu, I., Stoica, A. (coord.), *Ghid general de evaluare și examinare*, Editura Aramis, București, 1996
- Nicola, I., *Tratat de pedagogie școlară*, Editura Aramis, 2002
- Radu, I. T., *Evaluarea în procesul didactic*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2000
- Stoica, Adrian, *Evaluarea curentă și examenele – Ghid pentru profesori*, Ed. ProGnosis, Bucuresti, 2001
- Pânișoară, Ion-Ovidiu, *Enciclopedia metodelor de învățământ* – Editura Polirom, București, 2022

METODE ACTIV-PARTICIPATIVE FOLOSITE IN PREDAREA MATEMATICII

Prof. Crăcan Anda

Școala Gimnazială „Prof. Cristea Stănescu,, Cornu

**Un elev nu este un vas pe care trebuie sa-l umpli,
ci o flacara pe care trebuie sa o aprinzi...**

Matematica este obiectul care genereaza la marea majoritate a elevilor eșecul școlar. De aceea profesorul de matematică trebuie să creeze un climat institutional favorabil folosind diverse metode moderne care să-l determine pe elev să se implice activ în procesul instructiv educativ.

Școala nu trebuie înțeleasă ca fiind locul unde profesorul predă și elevii ascultă. Învatarea devine eficientă doar atunci cand elevii participă in mod activ la procesul de învățare: discuția, argumentul, investigația, experimentul, devin metode indispensabile pentru învățarea eficientă și de durată.

Toate situațiile și nu numai metodele active propriu-zise în care elevii sunt puși și care îi scot pe aceștia din ipostaza de obiect al formării și-i transformă în subiecți activi, coparticipanți la propria formare, reprezintă forme de învățare activă.

Metodele active necesita o pregatire atentă: ele nu sunt eficiente decât în condițiile respectării regulilor jocului. Avantajul major al folosirii acestor metode provine din faptul că ele pot motiva și elevii care au rămâneri în urmă la matematică.

Exemple de activități desfășurate cu elevii pe baza aplicării metodelor de învățare activ-participative:

METODA „SCHIMBA PERECHEA”

Este o metodă interactiva de lucru în perechi. Elevii au posibilitatea de a lucra cu fiecare dintre membrii colectivului. Stimuleaza cooperarea în echipă, ajutorul reciproc, înțelegerea și toleranța față de opinia celuilalt.

ETAPE:

Se împarte clasa în două grupe egale ca număr de participanți. Se formează două cercuri concentrice, copiii fiind față în față pe perechi. Profesorul dă o sarcină de lucru. Fiecare pereche discută și apoi comunică ideile. Cercul din exterior se rotește în sensul acelor de ceasornic, realizându-se astfel schimbarea partenerilor în pereche. Copiii au posibilitatea de a lucra cu fiecare membru al grupeii. Fiecare se implică în activitate și își aduce contribuția la rezolvarea sarcinii.

EXEMPLU DE ACTIVITATE:

Tema: „ Proportionalitate directă/proportionalitate inversă”

Etapile activității:

1. Se organizează colectivul în două grupe egale. Fiecare copil ocupă un scaun, fie în cercul din interior, fie în cercul exterior. Stând față în față, fiecare copil are un partener.
2. Profesorul comunică cerința: „ Verifica daca numerele urmatoare sunt direct/invers proportionale cu urmatoarele numere!”.
3. Lucru în perechi. Copiii lucrează doi câte doi pentru câteva minute.

Copilul aflat în cercul interior spune soluția de rezolvare iar celălalt aduce completări încercând să rezolve cerința. Apoi copiii din cercul exterior se mută un loc mai la dreapta pentru a schimba partenerii, realizând astfel o nouă pereche. Jocul se continuă până când se ajunge la partenerii inițiali sau se termină.

4. Analiza ideilor și a elaborării concluziilor. În acest moment, copiii se regroupează și se vor analiza pe rând rezolvarile problemelor.

METODA CUBULUI

Este o metodă folosită în cazul în care se dorește explorarea unui subiect, a unei situații din mai multe perspective.

ETAPE:

1. Se realizează un cub pe ale cărei fețe se notează: descrie, compară, analizează, asociază, aplică, argumentează;
2. Se anunță tema / subiectul pus în discuție;
3. Se împarte grupul în șase subgrupuri, fiecare subgrup rezolvând una dintre cerințele înscrise pe fețele cubului;
4. Se comunică forma finală a scrierii, întregului grup (se pot afișa/ nota pe caiet).

EXEMPLU DE ACTIVITATE:

Tema: Prisma regulată dreaptă : triunghiulară , patrulateră , hexagonală ; cubul , paralelipipedul dreptunghic

Descrierea activității elevilor:

Elevii care primesc fișa cu verbul **descrie** vor avea

- de definit prisma regulată și prisma dreaptă , cubul și paralelipipedul dreptunghic ,
- de enumerat prismele studiate,
- de realizat reprezentarea plană a corpurilor studiate și desfășurările lor plane;
- de identificat elementele acestora;

Elevii care primesc fișa cu verbul **compară** vor stabili asemănări și deosebiri între prisma oblică și prisma dreaptă , paralelipiped și paralelipiped drept , paralelipiped drept și paralelipiped dreptunghic , paralelipiped dreptunghic și cub .

Elevii care vor avea fișa cu verbul **asociază** vor asocia fiecărei prisme studiate formulele de calcul pentru volum și arie (laterală, totală), aria bazei , perimetrul bazei , apoi vor identifica obiecte cunoscute care au forma obiectului respectiv. Elevii pot primi un obiect practic/desen pe care să-l „descompună” în corpuri geometrice cunoscute.

Pentru grupa care va avea **de analizat**, sarcina de lucru va cere ca elevii să analizeze diferite secțiuni în corpurile studiate.(diagonale, secțiuni cu un plan paralel cu baza).Se vor realiza desene corespunzătoare în care se vor pune în evidență toate planele de secțiune și forma secțiunii rezultate, prin markere sau carioci colorate.

Elevii ce vor primi o fișă cu verbul **argumentează** vor avea de analizat și justificat în scris valoarea de adevăr a unor propoziții , ce vor conține și chestiuni „capcană”.Li se poate cere să realizeze și scurte demonstrații sau să descopere greșeala dintr-o redactare a unei rezolvări.

Elevii din grupa verbului **„aplică”** vor avea un set de întrebări grilă în care vor aplica formulele pentru calculul ariei sau volumului prisme regulate drepte în contexte variate.

Evaluare:

După expirarea timpului de lucru (20-25 min) se va aplica

METODA „TURUL GALERIEI”

Materialele realizate, posterele, vor fi expuse în clasă în 6 locuri vizibile.Elevii din fiecare grup își vor prezenta mai întâi sarcina de lucru și modul de realizare a ei, apoi, la

semnalul dat de profesor, vor trece, pe rând pe la fiecare poster al colegilor de la altă grupă și vor acorda acestora o notă. După ce fiecare grup a vizitat „galeria” și a notat corespunzător produțiile colegilor, se vor discuta notele primite și obiectivitatea acestora, se vor face aprecieri și se vor corecta eventualele erori.

METODA „ȘTIU / VREAU SĂ ȘTIU / AM ÎNVĂȚAT”

Metoda se bazează pe cunoaștere și experiențele anterioare ale elevilor, pe care le vor lega de noile informații ce trebuie învățate.

ETAPE:

- Listarea cunoștințelor anterioare despre tema propusă;
- Construirea tabelului (Profesor);

Ceea ce știm / credem că știm	Ceea ce vrem să știm	Ceea ce am învățat

- Completarea primei coloane;
- Elaborarea întrebărilor și completarea coloanei a doua;
- Citirea textului;
- Completarea ultimei coloane cu răspunsuri la întrebările din a doua coloană, la care se adaugă noile informații;
- Compararea informațiilor noi cu cele anterioare;
- Reflecții în perechi / cu întreaga clasă.

EXEMPLU:

Matematică

Clasa a V-a

Lecția: Ordinea efectuării operațiilor

ȘTIU	VREAU SĂ ȘTIU	AM ÎNVĂȚAT
-operații matematice: adunare, scădere, înmulțire, împărțire - termeni, sumă, descă-zut, scăzător, rest, factori produs, deîmpărțit, împărțitor, cât, rest.	1. Cum se rezolvă exercițiile cu paranteze ( ), [ ] ?	Rezolvăm exercițiile din paranteza rotundă și apoi din cea pătrată.
- proba operațiilor: $T1=S-T2$ $D=R+S$; $S=D-R$ $F1=P:F2$ $D=Cx\hat{I}+r$; $\hat{I}=(D-r):C$	2. Care este ordinea rezolvării acestor exerciții?	Se rezolvă exercițiile din paranteza rotundă, apoi cea pătrată se transformă în rotundă și apoi se rezolvă exercițiul din paranteză.
- operații de ordinul I (adunare, scădere) și de ordinul II (înmulțire, împărțire)	3. Cum rezolvăm exercițiile fără paranteze, dar care conțin toate operațiile?	Se rezolvă întâi exercițiile de înmulțire și împărțire, în ordinea în care sunt scrise, apoi

		cele de adunare și scădere.
- parantezele ( ), [ ].	4.Cum rezolvăm probleme printr-un exercițiu?	Realizăm planul problemei, observăm exercițiile fiecărei aflări și le grupăm într-un exercițiu folosind și parantezele dacă este cazul.
- rezolvarea de probleme.	5.Cum compunem probleme după un exercițiu?	Ne gândim la operațiile exercițiului, ce sintagme folosim, în ce ordine alcătuim enunțul problemei.

METODA MOZAICUL

Metoda mozaicului presupune învățarea prin cooperare la nivelul unui grup și predarea achizițiilor dobândite de către fiecare membru al grupului unui alt grup. Are avantajul că implică toți elevii în activitate și că fiecare dintre ei devine responsabil atât pentru propria învățare, cât și pentru învățarea celorlalți. De aceea, metoda este foarte utilă în motivarea elevilor cu rămaneri în urmă: faptul că se transformă pentru scurt timp, în „profesori” le conferă un ascendent moral asupra colegilor.

ETAPE:

Se împarte clasa în grupe eterogene de 4 elevi, fiecare primind câte o fișă numerotată de la 1 la 4, ce conține părți ale unui material ce urmează să fie înțeles și discutat de către elevi. Elevii sunt regrupați în funcție de numărul fișei primite și încearcă să înțeleagă conținutul informativ de pe fișe și stabilesc modul în care pot preda ceea ce au înțeles colegilor din grupul lor original. Se revine în gruparea inițială și are loc predarea secțiunii pregătite celorlalți membri.

Și în final are loc trecerea în revistă a materialului dat prin predarea orală cu toată clasa/ cu toți participanții.

EXEMPLU DE ACTIVITATE:

Clasa: a V-a

Tema: Propoziții compuse

Cele patru fișe de lucru sunt paragrafe prezentate în manual cu titlurile: Când obținem propoziții adevărate folosind „și”/ „sau”/ „nu”/ „daca...atunci...”

METODA BRAINSTORMING

Metoda Brainstorming înseamnă formularea a cât mai multe idei – oricât de fanteziste ar părea – ca răspuns la o situație enunțată, după principiul cantitatea generează calitate. Obiectivul fundamental constă în exprimarea liberă a opiniilor elevilor așa cum vin ele în mintea lor, indiferent dacă acestea conduc sau nu la rezolvarea problemei.

ETAPE:

Alegerea sarcinii de lucru. Solicitarea exprimării într-un mod cât mai rapid a tuturor ideilor legate de rezolvarea problemei. Înregistrarea pe tablă și regruparea lor pe categorii, simboluri, cuvinte cheie, etc. Selectarea și ordonarea ideilor care conduc la rezolvarea problemei.

EXEMPLU DE ACTIVITATE:

O problemă de geometrie din manualul de clasa a VII-a în care se aplică teoremele învățate: teorema lui Pitagora, a înălțimii și a catetei. Problema este scrisă pe tablă apoi elevii

propun idei care duc la rezolvarea problemei, cum ar fi: -construim figura, aplicam teorema lui Pitagora apoi teorema catetei, etc.

POVESTIRI CU SUBIECT DAT

ETAPE:

Se alege un concept matematic: triunghiul dreptunghic și se cere elevilor să creeze o povestire în care personajul principal este conceptul ales, iar alte personaje sunt „rudele” acestuia - cum ar fi triunghiul oarecare și dreptunghiul. În acest fel elevii ajung în mod natural la caracterizarea unei noțiuni sesizând asemănările și deosebirile dintre noțiunea nouă și alte noțiuni studiate anterior.

EXEMPLU:

„Salut! Sunt un triunghi și am un prieten cu care mă înțeleg foarte bine. Să vă spun cum ne-am împrietenit:

Era o familie de patrulatere. Unul din ei era paralelogramul, fratele pătratului și verișorul dreptunghiului... Într-o zi, ne-am dus să ne înscriem într-un club de matematică. Ca să fim acceptați trebuia să ne desenăm și să ne aflăm perimetrele și aria. El a reușit, eu nu! Așa că vreau să mă ajutați voi.

JOC DE ROL

ETAPE:

Jocul de rol se realizează prin simularea unei situații, care pune participanții în ipostaze care nu le sunt familiare, pentru a-i ajuta să înțeleagă situația respectivă și să înțeleagă alte persoane care au puncte de vedere, responsabilități, interese, preocupări și motivații diferite.

EXEMPLU:

Un joc de rol poate fi: liniile importante din triunghi discuta între ele - ce își spun?

Se împart rolurile, se stabilește modul de desfășurare al jocului, se pregătesc fișele cu descrierile de rol și sunt instruiți elevii cu desfășurarea propriu-zisă. Fișele pot puncta câteva dintre proprietățile pe care „actorii” le pot invoca: „noi, în ultimile suntem mai importante, pentru că ajutam la calcularea ariilor” și să ajungă la asemănări: „de fapt în triunghiul isoscel suntem surori gemene”, etc.

După desfășurarea jocului sunt utile următoarele întrebări:

A fost o interpretare conformă cu realitatea?

Ce ar fi putut fi diferit în interpretare?

Ce alt final ar fi fost posibil?

Ce ați învățat din această experiență?

JOCUL MATEMATIC

Jocul matematic poate fi sub forma de rebus, probleme cu conținut haios, dezlegarea unor puzzle, etc.

- Cunoscând locul pe care jocul îl ocupă în viața copilului – unul preferat – se înțelege eficiența folosirii lui în procesul instructiv-educativ
- Folosind jocul:
  - Elevul învață de plăcere cu un minim de efort
  - Elevul devine interesat de activitatea pe care o desfășoară
  - Îi facem pe elevii timizi să devină mai volubili
  - Copilul nu este constrâns, ci este motivat intrinsec

- Elevul își reglementează comportamentul
- Elevul iese din egocentrismul său și învață să colaboreze

EXEMPLE:

1. "Caută vecinii ! "

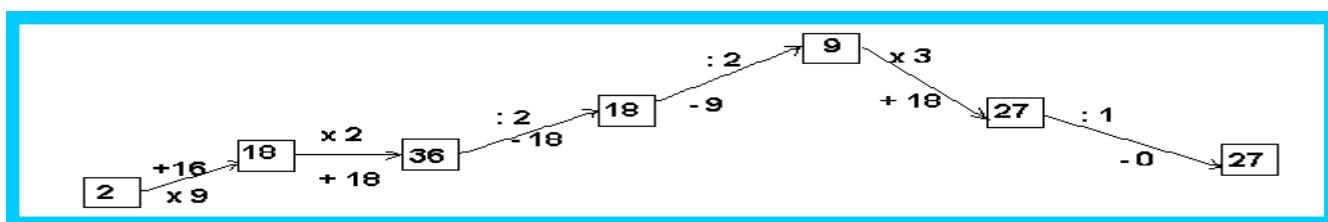
Scopul didactic este "consolidarea deprinderilor de comparare a unor numere",

Sarcina didactică este "să găsească numărul mai mare sau mai mic cu o unitate decât numărul dat".

2. " Cine urcă scara și coboară mai repede? "

Scopul didactic este "consolidarea deprinderilor de calcul cu cele patru operații",

Sarcina didactică este "să efectueze exerciții de adunare , scădere, înmulțire, împărțire".

3. Puzzle

Cel mai atractiv dintre jocuri rămâne cel numit „puzzle” („bucăți” care, asamblate, conduc la o formă plană, o imagine). Piesele componente pot fi realizate din carton sau poate fi utilizată doar vizualizarea ansamblului.

Jocul , gen „puzzle”, cu o mare vechime (inventat în China antică), este utilizat în noile manuale sub denumirea PĂTRATUL TANGRAM. Acesta constă din „bucăți”, numite TANURI, care asamblate formează un pătrat, dar așezate în diferite poziții se pot folosi pentru a obține figuri diferite: animale, plante, litere, cifre, obiecte, etc.

Scopul: -consolidarea cunoștințelor despre figurile geometrice;

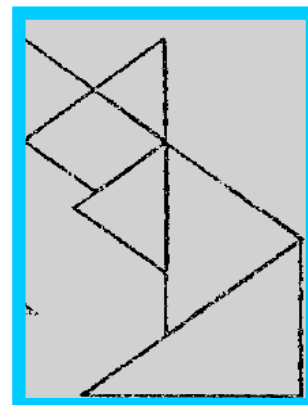
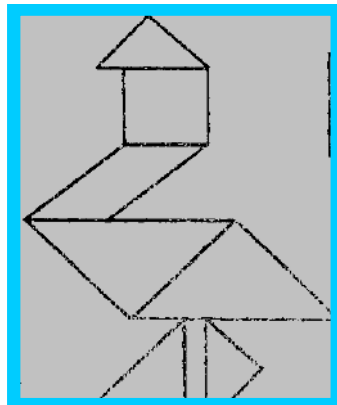
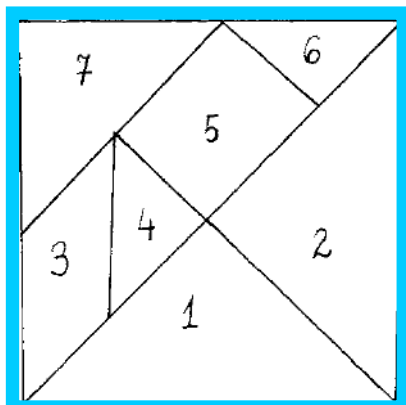
-să-și dezvolte deprinderile practice privind tăierea și lipirea figurilor geometrice;

Sarcina didactică: -să desprindă un pătrat dintr-o formă dreptunghiulară;

-să asocieze figurile geometrice pentru obținerea imaginii dorite;

Material didactic; pătratul TANGRAM, lipici, coli de hârtie

Desfășurarea jocului: la semnalul învățătorului elevii încep să decupeze figurile geometrice conform explicațiilor; cele mai reușite lucrări vor fi prezentate în cadrul unei expoziții.

Metodele active acordă valoare activismului subiectului:

- valorifică gândirea critică / creativitatea;
- presupun complementaritate – relații;
- sistematizează experiențe subiective;
- presupun colaborare – cercetare comună.

Specific metodelor interactive de grup este faptul că ele promovează interacțiunea dintre mințile participanților, dintre personalitățile lor, ducând la o învățare mai activă și cu rezultate evidente.

Acest tip de interactivitate determină „identificarea subiectului cu situația de învățare în care acesta este antrenat” ceea ce duce la transformarea elevului în stăpânul propriei formări.

Surse bibliografice:

1. Gardner, H., „Mintea disciplinată”, Ed. Sigma, 2004
2. Singer, M., Voica, C. Invatarea matematicii. Elemente de didactica aplicata. Ghidul Profesorului, Ed. Sigma, 2002.
3. Ghid metodologic pentru aplicarea programelor de matematica primar-gimnazial, Ed. SC Aramis print, 2001.

CAPCANA RECIPROCELOR ÎN ANALIZA MATEMATICĂ

Prof. Cracană Dumitru
Colegiul Economic „O.Onicescu” Botoșani

Se întâmplă uneori ca un elev, de la care să ai ceva așteptări, să facă afirmații profund dezamăgitoare: „orice funcție continuă este derivabilă” sau „o funcție cu proprietatea lui Darboux admite primitive”... Insuficiența cunoașterii a noțiunilor sau tendința de a echivala unele concepte conduc la această gravă confuzie. Deși, istoric, marele Cauchy nu diferențiază continuitatea de derivabilitate, perfecționarea analizei matematice din ultimul secol nu permite conservarea acestor erori. Despre aceste „periculoase” reciproce vom vorbi în articolul de față, încercând să disjungem aspectele care conduc la greșeală, exact la unele rezultate fundamentale ale analizei matematice.

Teoremă 1. Orice funcție continuă într-un punct, are limită în acel punct.

Reciproca, neadevărată ! Există numeroase funcții având limită într-un punct, *fără să fie* continue. Continuitatea necesită o egalitate în plus : pe lângă existența și egalitatea limitelor laterale, acestea trebuie să **coincidă** cu valoarea funcției în punct.

Exemple 1 a) $f: \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}, f(x) = \begin{cases} \frac{1}{x^2}, & x \neq 0 \\ 0, & x = 0 \end{cases}$; b) $f: \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}, f(x) = \begin{cases} \frac{\ln(1+x)}{x}, & x \neq 0 \\ 0, & x = 0 \end{cases}$.

a) Vom avea: $(\exists) l_s(0) = l_d(0) = +\infty$ dar $+\infty \neq 0 = f(0)$ deci, funcția are limită în $x=0$ dar **nu** este continuă în acest punct.. La b) avem $(\exists) l_s(0) = l_d(0) = 1$, deci funcția are limită în $x=0$, dar valoarea acesteia **nu coincide** cu $f(0)$.

Teoremă 2. Orice funcție derivabilă este continuă.

Reciproca, neadevărată ! Derivabilitatea este o condiție mai restrictivă. **Nu** o putem obține doar pe baza continuității. Există funcții continue peste tot dar **nicăieri** derivabile! Primul exemplu de acest tip l-a construit Weierstrass în 1872: $W(x) = \sum_{n=0}^{\infty} a^n \cos(b^n \pi x)$, unde $a \in (0,1)$ iar b este un număr întreg impar care verifică $ab > 1 + 3\pi/2$. Uzuale însă, sunt:

Exemple 2 a) $f: \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}, f(x) = |x| = \begin{cases} x, & x \geq 0 \\ -x, & x < 0 \end{cases}$; b) $f: \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}, f(x) = \begin{cases} x \sin \frac{1}{x}, & x \neq 0 \\ 0, & x = 0 \end{cases}$.

Aplicând definițiile, la a) avem $(\exists) l_s(0) = l_d(0) = f(0) = 0$ deci, funcția este continuă în $x=0$ dar $f'_s(0) = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{-x-0}{x-0} = -1 \neq f'_d(0) = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x-0}{x-0} = 1$ așadar, **nu-i** derivabilă în $x=0$. La

b) se verifică continuitatea dar, de exemplu, $f'_s(0) = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x \sin \frac{1}{x} - 0}{x - 0} = \lim_{x \rightarrow 0} \sin \frac{1}{x}$ care **nu există!**

Teoremă 3. Orice funcție continuă $f: I \rightarrow \mathbf{R}$, admite primitive pe I .

Reciproca, neadevărată ! Mulțimea funcțiilor care admit primitive este mai largă decât mulțimea funcțiilor continue. Avem funcții care admit primitive (deși nu le putem calcula) **fără** a fi continue:

Exemple 3: a) $f: \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}, f(x) = \begin{cases} \sin \frac{1}{x}, & x \neq 0 \\ 0, & x = 0 \end{cases}$, b) $f: [0,1] \rightarrow \mathbf{R}, f(x) = \begin{cases} \cos \frac{1}{x}, & x \neq 0 \\ 0, & x = 0 \end{cases}$.

a) Întrucât $\left(\cos\left(\frac{1}{x}\right)\right)' = -\sin\left(\frac{1}{x}\right) \cdot \left(-\frac{1}{x^2}\right)$ avem $\sin\left(\frac{1}{x}\right) = x^2 \cdot \left(\cos\left(\frac{1}{x}\right)\right)'$ deci $\int \sin\left(\frac{1}{x}\right) dx = \int x^2 \cdot \left(\cos\left(\frac{1}{x}\right)\right)' dx \stackrel{\text{prin părți}}{=} x^2 \cos\left(\frac{1}{x}\right) - \int 2x \cos\left(\frac{1}{x}\right) dx$. Considerând funcția continuă

$$g: \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}, g(x) = \begin{cases} x \cos \frac{1}{x}, & x \neq 0 \\ 0, & x = 0 \end{cases}, \text{aceasta admite primitive. Fie } G \text{ una dintre ele. Cu aceasta}$$

putem construi o primitivă F a lui $f: F(x) = \begin{cases} x^2 \cos \frac{1}{x} - 2G(x), & x \neq 0 \\ -2G(0), & x = 0 \end{cases}$. **Există** F (verifică

definiția), o primitivă a funcției f , deși f **nu este** continuă (nici măcar nu are limită în $x=0$).

b) Procedând la fel ca la subpunctul anterior, cum $\left(\sin\left(\frac{1}{x}\right)\right)' = \cos\left(\frac{1}{x}\right) \cdot \left(-\frac{1}{x^2}\right)$ putem extrage

$$\cos\left(\frac{1}{x}\right) = -x^2 \cdot \left(\sin\left(\frac{1}{x}\right)\right)' \text{ de unde, prin părți } \int \cos\left(\frac{1}{x}\right) dx = \int -x^2 \cdot \left(\sin\left(\frac{1}{x}\right)\right)' dx = -x^2 \cdot \left(\sin\left(\frac{1}{x}\right)\right) + \int 2x \cdot \left(\sin\left(\frac{1}{x}\right)\right) dx. \text{ Funcția continuă } g: \square \rightarrow \square, g(x) = \begin{cases} x \sin \frac{1}{x}, & x \neq 0 \\ 0, & x = 0 \end{cases}$$

va admite o primitivă G . Orice primitivă F a funcției f ar avea forma

$$F(x) = \begin{cases} -x^2 \sin \frac{1}{x} + 2G(x) + k, & x \neq 0 \\ 2G(0) + k, & x = 0 \end{cases}, k \in \square, \text{ care verifică derivabilitatea pe } (0,1] \text{ și}$$

$F'(x) = f(x)$ pe $(0,1]$. Verificând derivabilitatea la dreapta în $x=0$ găsim

$$F'_d(0) = \lim_{\substack{x \rightarrow 0 \\ x > 0}} \frac{F(x) - F(0)}{x} = \lim_{\substack{x \rightarrow 0 \\ x > 0}} \frac{-x^2 \sin \frac{1}{x} + 2G(x) + k - 2G(0) - k}{x} = \lim_{\substack{x \rightarrow 0 \\ x > 0}} \frac{-x^2 \sin \frac{1}{x}}{x} +$$

$$+ 2 \lim_{\substack{x \rightarrow 0 \\ x > 0}} \frac{G(x) - G(0)}{x} = 0 + 2G'(0) = 0 + 2g(0) = 0. \text{ Cum } f(0) = 0 \text{ deducem că } F \text{ este o primitivă}$$

a lui f pe $[0,1]$. Deși, f nici măcar **nu are** limită în $x=0$.

Teoremă 4. Orice funcție $f: I \rightarrow \square$ care admite primitive pe I , are P.D. pe I .

Reciproca, neadevărată! Condiția de a avea P.D. este mai „relaxată” decât cea de a admite primitive.

Exemple 4 : a) $f : \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}, f(x) = \begin{cases} \sin \frac{1}{x}, & x \neq 0 \\ -\frac{1}{2}, & x = 0 \end{cases}$; b) $f : [0,1] \rightarrow \mathbf{R} f(x) = \begin{cases} \cos \frac{1}{x}, & x \neq 0 \\ 1, & x = 0 \end{cases}$.

a) Urmărind aceeași construcție de la „Exemple 3”, o primitivă F ar avea forma:

$$F(x) = \begin{cases} x^2 \cos \frac{1}{x} - 2G(x), & x \neq 0 \\ -2G(0), & x = 0 \end{cases} \text{ cu } G \text{ primitivă a lui } g : \square \rightarrow \square, g(x) = \begin{cases} x \cos \frac{1}{x}, & x \neq 0 \\ 0, & x = 0 \end{cases}.$$

Verificând derivabilitatea în $x = 0$:

$$F'(0) = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{F(x) - F(0)}{x - 0} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x^2 \cos \frac{1}{x} - 2G(x) + G(0)}{x - 0} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x^2 \cos \frac{1}{x}}{x} - 2 \lim_{x \rightarrow 0} \frac{G(x) - G(0)}{x - 0} = 0 - 2g(0) = 0 \neq -\frac{1}{2} = f(0) \Rightarrow f \text{ nu admite primitive pe } \square.$$

b) Analog: Orice primitivă F a funcției f ar avea forma

$$F(x) = \begin{cases} -x^2 \sin \frac{1}{x} + 2G(x) + k, & x \neq 0 \\ 2G(0) + k, & x = 0 \end{cases}, k \in \mathbf{R} \text{ cu } G \text{ este primitivă a lui } g(x) = \begin{cases} x \sin \frac{1}{x}, & x \neq 0 \\ 0, & x = 0 \end{cases}.$$

F este derivabilă pe $(0,1]$ și $F'(x) = f(x)$ pe $(0,1]$. Verificând derivabilitate la dreapta în $x = 0$ găsim

$$F'_d(0) = \lim_{\substack{x \rightarrow 0 \\ x > 0}} \frac{F(x) - F(0)}{x} = \lim_{\substack{x \rightarrow 0 \\ x > 0}} \frac{-x^2 \sin \frac{1}{x} + 2G(x) + k - 2G(0) - k}{x} = \lim_{\substack{x \rightarrow 0 \\ x > 0}} \frac{-x^2 \sin \frac{1}{x}}{x} + 2 \lim_{\substack{x \rightarrow 0 \\ x > 0}} \frac{G(x) - G(0)}{x} = 0 + 2G'(0) = 0 + 2g(0) = 0. \text{ Cum } f(0) = 1 \text{ avem } F'(0) = 0 \neq 1 = f(0)$$

ceea ce arată că f nu are primitive pe $[0,1]$. Față de „Exemple 3”, modificându-le valoarea în $x = 0$, am obținut funcții care nu mai admit primitive. La „Exemple 5” vom justifica P.D.

Teoremă 5 (Cauchy-Weierstrass-Bolzano). Orice funcție continuă $f : I \rightarrow \mathbf{R}, I$ interval, are proprietatea lui Darboux pe I .

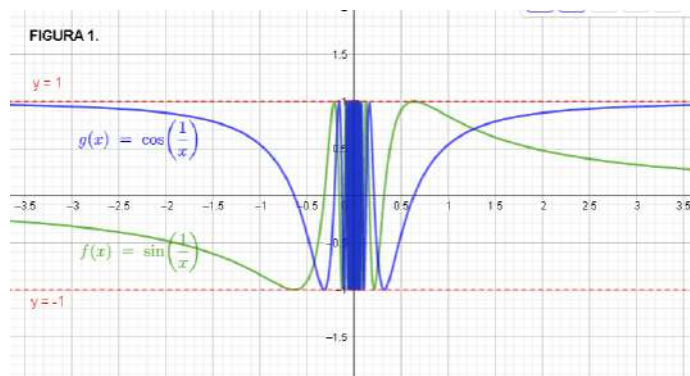
Reciproca, neadevărată! Este lesne de dedus din teoremele 4 și 3.

Exemple 5:

$$a) f : \square \rightarrow \square, f(x) = \begin{cases} \sin \frac{1}{x}, & x \neq 0 \\ k, & k \in [-1,1], x = 0 \end{cases} ; b) g : \square \rightarrow \square g(x) = \begin{cases} \cos \frac{1}{x}, & x \neq 0 \\ k, & k \in [-1,1], x = 0 \end{cases}.$$

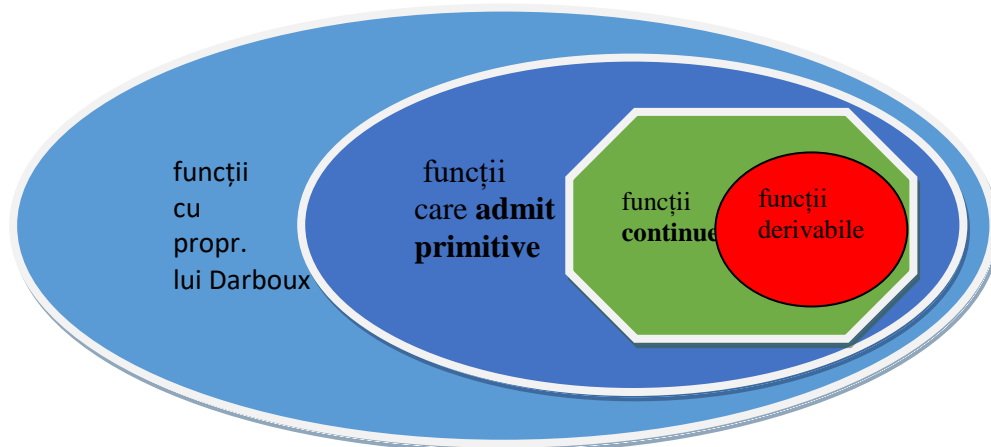
Neavând limită în $x = 0$, nu vor fi continue. Au, însă, proprietatea lui Darboux.

Folosind programul informatic GeoGebra, putem vizualiza o „reprezentare” geometrică a graficelor celor 2 funcții în FIG.1.

Oricare dreaptă $y = \lambda, \lambda \in [-1, 1]$ va intersecta graficul funcției corespunzător subintervalului (a, b) (care să aibă originea ca punct de acumulare) într-o infinitate numărabilă de ori, deci, ecuația $f(x) = \lambda$, are cel puțin o soluție x_λ în intervalul (a, b) . Adică, funcțiile au proprietatea lui Darboux, fără să fie continue (tehnic, la prima funcție, de exemplu: în orice subinterval $(0, \varepsilon), \varepsilon > 0$ se află o infinitate de termeni ai șirului $x_n = \frac{1}{\arcsin \lambda + 2n\pi}, x_n \rightarrow 0$ șir pentru care avem $f(x_n) = \lambda$).

Ca rezumat, în diagrama următoare, observăm legăturile ca implicații între cele 4 noțiuni prevăzute în teoremele anterioare:

Bibliografie

- [1.] Boboc, N., Colojoară, I., *Matematică, manual pentru clasa a XII-a, Elemente de analiză matematică*, Ed. Didactică și Pedagogică, R.A., București, 1993;
- [2.] Burtea, M., Burtea, G., *Matematică, manual pentru clasa a XII-a*, Ed. Carminis, Pitești, 2001;
- [3.] Catană, A., Săcuiu, M., Stănășilă, O., *Metodica predării analizei matematice*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1983;
- [4.] Ganga, M., *Elemente de analiză matematică* (manual pentru clasa a XI- a), Ed. Mathpress, Ploiești, 2003;
- [5.] Ganga, M., *Elemente de analiză matematică, manual pentru clasa a XII- a*, Ed. Mathpress, Ploiești, 2003;
- [6.] <https://www.geogebra.org/classic>.

Forme inedite de visare în spațiul lecturii

Prof. Crăciun Elena

Cu verbele „a înțelege, a întreba, a ști începe educația”

Cititul nu ar trebui să reprezinte o corvoadă, ci un mod plăcut și productiv de relaxare. *Docere et delectare* –lectura constantă a cărților științifice sunt într-o complementaritate necesară cu literatura ,ne mobilează creierul și sufletul deopotrivă, ne face mai empatici față de semenii, iar cunoștințele se acumulează fără vreun efort. .

Cum facem lecturile atractive? Răspunsuri multiple din care spicuim-sarcini de lucru inedite:găsește /citește o carte al cărei autor este născut în aceeași zi din lună cu tine/un autor reprezentativ din orasul tau ;o carte cu mai multi naratori;o istorie de familie;cea mai tristă sau cea mai veselă carte;cartea preferată a părinților tăi ; o carte frumoasă sub o sută de pagini; o carte după care s-a făcut un film ;o carte al carei titlu conține un număr,un nume sau un toponim etc.

La ora de limba și literatura română se pot propune puncte de sprijin în creșterea motivației prin valorificarea unor elemente sociale, cognitive , de ordin afectiv/profesional; se impun modalități de energizare a activității elevilor .

Creativitatea copilului depinde de creativitatea profesorului, dar dincolo de rigurile unui examen, rutină și convenționalism, putem apela la întrebări simple care pot genera răspunsuri originale: Care este părerea ta? Tu cum vezi lucrurile? Tu cum ai fi procedat în această situație în care se află personajul? Ce conexiune poți face între acest episod ficțional și viața reală? Cine ai fi , dacă ai fi personaj literar?

Prin ce te asemeni/ deosebești în raport cu acest personaj literar? Ce titlu/deznodământ /rezolvare a conflictului/onomastică/arhitectură narativă ai alege pentru această carte?

Ce îți-a plăcut/ displăcut în această carte- Personajul principal/ Atmosfera/ Tema/ Intriga/ Ritmul narațiunii?

Formele de lucru , sunt și ele importante în această ecuație ,care stimulează motivația precum învățarea prin cooperare; portofoliul personal;prezentarea power-point , transdisciplinaritatea, folosirea resurselor educaționale

Putem numi exemple de exerciții care cresc motivația elevilor precum jocurile *enigmistice*(un elev alege un personaj, iar ceilalți îi adresează întrebări pentru a-l descoperi).

Apoi , se vor împărți cartonașe cu atribute morale , în urma cărora elevii descoperă cartonașul (se poate mima personajul).

Alte modalități de apropiere către lectura este jocul *lanțul povestirii, ștafeta*.

Alte exerciții pot face apel la *Hartă*(geografia reală și ficțională, topografia simbolică, diagrama stărilor la nivelul unei poezii, harta călătoriei într-un roman,harta relațiilor personajelor

Un alt joc la care putem apela este cel numit *Colecționarul*(se colecționează citate despre definițiile pe care le dă iubirii/citate despre culori/instrumente muzicale din poeme.

Interviul ar fi o alternativă la fel de incitantă în cadrul orelor de lectură- pentru un personaj principal dintr-o nuvelă/roman studiat la clasă sau acasă.

O altă modalitate de activare a lecturii ar fi jurnalul / autobiografia / scrisoarea / biletul / declarația unui personaj dintr-un text dat.

Dar cea mai utilizată metodă în ultima vreme este cea a proiectului. În vederea apropierei către carte sunt subsumate o serie de acțiuni. Astfel, la nivelul Brașovului , în toamna anului 2019 , s-a organizat în apropierea parcului Tractorul un loc destinat lecturii. Acolo timp de o săptămână au fost organizate cu ajutorul unor voluntari diverse activități pentru elevii noștri ,de popularizare a lecturii-(mai neconvențional)-pe artera pietonală sub forma de joc și joacă-. În cadrul acestui amplu proiect ce a durat o săptămână-a fost inaugurat *Clubul de lectură*- .

Ne-am distrat citind , comod, într-un spațiu verde, realizând ca într-un roler-coast și alte activități recreative.(ciclism,traforaj,îndeletniciri manuale, sală de cinema în aer liber etc)-oferind variante de petrecere a timpului liber, în apropiere de Coresi.

Anul trecut, în timpul săptămânii *Școala Altfel* am inițiat un spațiu nonconformist intitulat –*Cafeneaua Literară*.

Din buna colaborare între Asociația părinților și Școala Gimnazială nr.13 în cadrul proiectului *Lumea magică a cărților!* (proiect finanțat de Fundația Alber), surprind *Colțurile de lectură* destinate elevilor de la ciclul primar de care se bucură însă și cei de la gimnaziu.

O altă variantă neconvențională o reprezintă întâlnirea cu scriitorii-pe care îi putem vedea în carne și oase la Târgurile de cărți , dar și pe la casele memoriale ale scriitorilor . În apropiere de Brașov, la Săcele , se găsește casa memorială, transformată în Salon Literar- *Daric Magheru*(grație -doamnei Olga Lascu,sora poetului), iar în mansarda din apropierea Bibliotecii Județene *George Barițiu* au avut loc întâlniri-cu scriitori contemporani,oameni de cultură ai Brașovului.

Încă din august 2018 Brașovul se găsește pe harta caravanei *Gaudeamus* și de atunci, an de an este organizat *Târgul Gaudeamus*. Aici sunt prezente cele mai recente apariții editoriale din țară și peste hotare,best-selluri,titluri în vogă,o bogată selecție de muzică și jocuri educative. Pentru câteva zile cartea devine mai accesibilă prin pachete promoționale, importante reduceri de preț.

Anticariatele,librăriile (vezi Libris/St.O.Iosif) devin spații armonioase destinate lecturii.

În cadrul școlii noastre- anul acesta se derulează un proiect prin grija fundației Albert intitulat *Magia lecturii*.Gustul pentru citit nu apare natural , ci se formează prin răbdare, perseverență, ambiție .Cartea , a fost eclipsată în ultimii ani,(pentru unii) de tot ceea ce înseamnă digital:e-book, blog, youtube. Noi însă , ne încapățânăm să rămânem *Ultimul mohican*

În acest sens, multe și minunate inițiative sunt circumscrise ideii de lectură-proiecte din toată țara, care pot constitui surse de inspirație..

Câteva proiecte au fost sau mai sunt în desfășurare în țară printre care-*Borcanul cu dulceață de povești, Grădina de citit, Lecturi urbane la metrou, tramvaiul bibliotecă din Iași* sau *Copacul cu cărți* din Cișmigiu. În lume există pe lângă deja tradiționalele

festivaluri de carte, schimburi de cărți, lecturi în spații neconvenționale și orașe ale cărții (book towns), librării plutitoare, biblioteci în aer liber, în aeroport sau în gară.

Forme mai mult sau mai puțin convenționale putem alcătui și noi cu ocazia *Zilei Internaționale a cărții*- ori adopta o formă originală a cărții-tip -*Tancul de cărți* – construirea unei biblioteci – tanc, un fel de armă de instruire în masă (Argentina).

Automate cu povestioare (Franța)-un fel de fast food spiritual, disponibil în așteptarea autobuzului.

În Germania, există biblioteci în aer liber din 2005-alcătuite unele din materiale prefabricate. Din 2015 în Tokyo, deci în Japonia poți dormi în *Book and Bed*, un *hotel bibliotecă* (rafturi întregi cu cărți în engleză și japoneză separă micile capsule de dormit de spațiul mult mai generos oferit cărților).

Un alt spațiu inedit ar fi *Cubul de lectură* din parc-(un fel de bibliotecă de mici dimensiuni, care se deschide ca o carte, sub forma unei capsule dotată cu niște corpuri de iluminat și un panou solar pe acoperiș, închisă pe timp de noapte sau în zilele geroase).

Biblioteca din aeroport (Amsterdam) a devenit spațiu de așteptare pentru mulți călători, reflecție a unui spațiu conform căruia poți călători fizic, dar și imaginar.

Labirintul de cărți (Londra)-un mic paradis recreat.

O barcă veche de 100 de ani s-a transformat într-o *Librărie plutitoare*, spațiu și el inedit unde poți răsfoi și cumpăra cărți noi și de anticariat. Atmosfera de altădată e recreată prin faptul că poți să te încălzești la o sobă cu lemne sau asculta muzică pe acoperiș.

În Turnul Londrei, turiștii, dar și localnicii se bucură de o altă modalitate de recepție-o bancă-*Stația literaturii* care sugerează forme de carte așezate pe un raft și pe ale căror „cotoare”, sunt inscripționate citate aparținând unor autori remarcabili români și englezi.

Prin aceste câteva exemple enumerate, putem afirma fără tăgadă că spațiul livresc poate fi adaptat funcție de imaginație, dobândind accente locale și cucerind populația școlară.

Idei preluată și împărtășită cu dvs.- prin intermediul cărților-sub orice formă s-ar prezenta, sub forma clasică sau digitală, să facem o lume mai bună, de pace și armonie!

Bibliografie

- **Curs** –*Educația pentru excelență în ora de Limba și literatura română*, ISJ Brașov, 2023
- traiestecreativ.ro/10-proiecte-neconventionale-care-promoveaza-lectura/

Tehnologiile asistive-instrumente pentru integrarea școlară

Crăciun Roxana Mihaela-CSEI NR.2 COMĂNEȘTI

Tehnologiile de asistare (AT) sunt acele tehnologii informatice și tehnice concepute pentru a face produsele hardware sau software accesibile elevilor cu cerințe educative speciale. Tehnologiile asistive sunt instrumente sau dispozitive (hardware), aplicații sau programe de calculator (software), sisteme de asistare (hardware și software) care permit persoanei cu dizabilități să acceseze în mod independent informațiile și serviciile furnizate de sistemele informatice, depășind sau reducând condițiile de dezavantaj sau inaccesibilitate.

Tehnologiile de asistare constau, de obicei, dintr-un **set complex de hardware și software** sub forma unui dispozitiv autonom, cum ar fi un telefon mobil conceput special pentru persoanele cu dizabilități. Cu toate acestea, ele pot consta și doar **dintr-o parte software**: gândiți-vă doar la numeroasele programe sau aplicații care au fost create în ultimii ani pentru a compensa dizabilitățile specifice.

Nucleul unei tehnologii asistive constă în principal dintr-o **interfață om-mașină**. Adică un sistem care permite persoanei cu dizabilități să interacționeze cu mediul, în ciuda dificultăților ridicate de dizabilitatea sa.

În prezent, **asistența tehnică este multiplă** și în continuă dezvoltare.

Printre cele mai importante se numără:

1. la nivel hardware:

- tipuri de tastaturi personalizate, programabile de către utilizatori;
- mouse ergonomic sau emulat;
- detalii ecran tactil;
- dispozitive de indicare a ochilor care, prin intermediul camerelor, pot converti o intrare, cum ar fi mișcarea ochilor sau închiderea pleoapelor, într-un clic digital;
- senzori de presiune sau laser care transformă un semnal analogic într-unul digital;

2. în domeniul software-ului:

- software de mărire a ecranului pentru persoanele cu deficiențe de vedere sau pentru cei care citesc automat textul;
- programe pentru dislexici sau pentru cei cu probleme de comunicare;
- cititoare de ecran sau software pentru îmbunătățirea și menținerea facultăților logice, mnemonice, senzoriale și comunicative.

Adolescenții și copiii care suferă de **tulburări specifice de învățare**, patologii legate de **vorbire sau memorare, deficiențe vizuale sau auditive** și dizabilități în general, pot obține un mare sprijin prin utilizarea tehnologiilor informaționale asistive.

Datorită asistenței tehnice, tinerii se pot bucura de **sisteme educaționale care corespund mai bine nevoilor** lor, ceea ce facilitează atingerea obiectivelor lor de formare. De ani de zile, cercetările americane au dovedit că tehnologiile de asistență oferă studenților cu dizabilități mai multe oportunități de studiu, interacțiune în grup și, mai târziu, muncă.

În special, tehnologiile de asistență contribuie **la reducerea decalajului care separă copiii și tinerii cu dizabilități de colegii lor**. Acest lucru sporește, de asemenea, stima de sine și bunăstarea generală.

Software-urile didactice sau educaționale sunt programe produse pentru învățarea subiectelor fără dificultăți deosebite, dar care, în unele cazuri, pot fi utilizate chiar cu elevi cu dizabilități.

Software-urile speciale sunt concepute pentru elevi cu nevoi educative speciale, în timp ce software-urile dedicate sunt create într-un mod specific pentru a permite recuperarea anumitor dizabilități. De exemplu, îmbunătățirea coordonării oculo-motorie a unui elev ce prezintă dificultăți în acest sens sau oferă utilizatorilor instruire pentru a depăși dificultăți legate de formele de afazie dobândită.

Un produs informatic este un punct de plecare: eficacitatea sa va fi evaluată în posibilitatea de a-l adapta concret la nevoile specifice ale elevilor care îl vor utiliza.

Prin intermediul tehnologiilor asistive pot fi abordate căi educaționale care conduc la dezvoltarea unei mai mari autonomii și integrarea școlară a elevilor cu dizabilități intelectuale. În prezența unui elev, computerul poate acționa ca o conductă pentru a promova un mediu de învățare cu adevărat incluziv.

[Ce sunt tehnologiile de asistare și ce oportunități oferă? | Ceteco](#)

Metode inovatoare în învățarea limbilor străine

Prof. Crișan Alina-Voichița, Colegiul Național "Horea, Cloșca și Crișan"

Alba Iulia

Educația în contextul schimbărilor globale se confruntă cu o adevărată revoluție, în special în predarea limbilor străine. Progresele tehnologice, noile abordări pedagogice și globalizarea au transformat modul în care sunt predate și învățate limbile străine. Aceste schimbări au deschis calea pentru metode inovatoare care promovează o achiziție mai eficientă a limbajului. Câteva exemple specifice de metode inovatoare în predarea limbilor străine includ:

Învățare adaptivă și personalizată: Platformele online folosesc inteligența artificială pentru a oferi cursuri personalizate. Exemplele includ adaptarea conținutului la nivelul de competență al fiecărui elev și utilizarea datelor pentru a ajusta parcursul de învățare în timp real. De exemplu, "TV 5 Monde", "Radio France International" oferă exerciții adaptate care se ajustează competențelor elevului, oferind astfel învățare individualizată.

Realitatea virtuală și augmentată: Aceste tehnologii oferă experiențe imersive care introduc elevii în medii în care pot practica limba. De exemplu, există aplicații care folosesc realitatea virtuală pentru a simula conversațiile cu vorbitori nativi, ajutând cursanții să-și îmbunătățească înțelegerea orală și fluența limbii.

Gamificarea: Jocurile și elementele ludice sunt integrate în programele de învățare pentru a face experiența mai captivantă. De exemplu, aplicații precum "Memrise" folosesc tehnici de joc pentru a motiva cursanții să învețe vocabularul și să-și consolideze competențele lingvistice într-un mod distractiv și interactiv.

Comunități de învățare online: Există numeroase platforme care permit cursanților să se conecteze cu alte persoane din întreaga lume pentru a practica limba țintă. Exemplele includ schimburi lingvistice prin forumuri sau aplicații specializate, cum ar fi "Tandem", unde cursanții pot comunica cu vorbitori nativi pentru a-și îmbunătăți competențele lingvistice.

Integrarea inteligenței artificiale și a chatbots în educație: Există programe care folosesc chatbot-uri alimentate de inteligență artificială pentru a oferi practică conversațională. Aceste chatbot-uri pot simula conversații reale, pot oferi corecții și sfaturi personalizate. De exemplu, "Replika" folosește inteligența artificială pentru a crea conversații care îi ajută pe cursanți să practice o limbă străină într-un mod conversațional.

Învățare pe aplicații mobile: Aplicațiile mobile permit cursanților să acceseze cu ușurință resursele educaționale oriunde s-ar afla. Aplicații precum "Babbel" sau "Rosetta

Stone” oferă cursuri cuprinzătoare accesibile de pe dispozitive mobile, permițând utilizatorilor să învețe în propriul ritm.

Clasele inversate și învățarea online hibrid: Cursurile online combinate cu sesiuni față în față permit o mai mare flexibilitate pentru cursanți. Elevii pot accesa conținutul online în propriul ritm, apoi pot folosi sesiunile față în față pentru discuții aprofundate, activități interactive și exerciții practice.

Aceste metode inovatoare în predarea limbilor străine transformă fundamental modul în care cursanții dobândesc competențe lingvistice. Ele oferă oportunități de învățare mai personalizate, interactive și adaptate nevoilor individuale. Cu toate acestea, este esențial să se observe că integrarea cu succes a acestor metode necesită o formare adecvată a cadrelor didactice, acces la tehnologie și o adaptare la contextele culturale și lingvistice specifice ale cursanților.

În concluzie, predarea limbilor străine evoluează rapid datorită acestor metode inovatoare, oferind astfel cursanților oportunități unice de a stăpâni în mod eficient noi limbi în contextul în continuă schimbare al lumii moderne.

Bibliografie:

Educația digitală / vol. coord. de Ciprian Ceobanu, Constantin Cucos, Olimpius Istrate, Ion-Ovidiu Pânișoară – Ed. a II-a reviz. și adăug. – Iași: Polirom, 2022

Metode de învățare eficiente

Prof.Cucu Luminița Dumitra

Colegiul Economic Administrativ Iași

Educația este o călătorie continuă, iar profesorii sunt cei care ghidează elevii, în această călătorie! Într-o lume în continuă evoluție, în care sistemul educațional se schimbă de la an la an, învățarea eficientă a devenit esențială atât pentru dezvoltarea personală, cât și pentru succes academic și profesional. Trebuie să fim conștienți de faptul că oamenii învață în moduri diferite și au nevoi și preferințe individuale. Pentru a satisface aceste nevoi, este nevoie să oferi mai multe metode și materiale de învățare. Adaptabilitatea în abordarea procesului de învățare poate facilita succesul elevilor.

Tehnicile de învățare trebuie aplicate în funcție de preferințele individuale și de nevoile elevilor.

Învățarea activă implică participarea activă a elevilor în procesul de învățare.

Învățarea bazată pe proiecte este o tehnică care implică abordarea unei sarcini practice care necesită aplicarea cunoștințelor și abilităților într-un context real. În acest caz, elevii sunt implicați activ și trebuie să își definească obiectivele, să planifice și să implementeze proiectul, ceea ce îi ajută să-și dezvolte gândirea critică.

Învățarea bazată pe rezolvarea de probleme: în această tehnică, elevii sunt provocați să rezolve probleme complexe sau să răspundă la întrebări deschise, la care nu există un răspuns corect sau greșit sau corect.

Învățarea prin descoperire este o tehnică care se concentrează pe explorarea și descoperirea autonomă a informațiilor. În acest caz, elevii sunt încurajați să-și pună întrebări, să investigheze individual și să descopere cunoștințe prin intermediul resurselor disponibile. Își pot dezvolta astfel, abilități de cercetare, autocunoaștere și autonomie în învățare.

Învățarea colaborativă este o metodă de învățare care implică interacțiunea și cooperarea activă a mai multor participanți, în scopul de a atinge un obiectiv comun de învățare. Această abordare promovează lucrul în echipă, stimulând astfel înțelegerea mai profundă și dezvoltarea abilităților sociale.

Învățarea în echipă presupune formarea de echipe de elevi care lucrează împreună, pentru a atinge același obiectiv comun. Fiecare membru al echipei contribuie cu idei și cunoștințe proprii în rezolvarea sarcinii.

Dezbaterile în grup: în cadrul acestor dezbateri, elevii sunt încurajați să-și împărtășească și să-și apere ideile, argumentând și contraargumentând.

Studiul în perechi (peer learning): această tehnică este similară cu învățarea în echipă, doar că echipa este formată doar din două persoane, unde una îndeplinește rolul de „expert” și îl ajută pe celălalt să-și rezolve dificultățile în învățare. Prin discuții și feedback reciproc, aceștia își consolidează informațiile

Învățarea prin cooperare online: tehnologia oferă numeroase oportunități pentru învățarea colaborativă online. Există numeroase platforme online care le permit elevilor să lucreze împreună la proiecte, să colaboreze în timp real și să își împărtășească idei și documente.

Ne întrebam frecvent, ce metode de a învăța mai ușor, există? Este important să cunoaștem următorul aspect: o parte importantă a procesului de învățare eficientă o reprezintă modul în care acesta este organizat. În prezent, există diverse metode de organizare a învățării, atât tradiționale, cât și moderne, care influențează în mod direct modul în care tinerii asimilează informațiile.

Odată cu avansarea tehnologiei, metodele de organizare a învățării s-au schimbat radical. Astăzi avem la dispoziție platforme de e-learning și instrumente digitale care pot revoluționa modul în care obținem și procesăm informații. Cursurile interactive și aplicațiile mobile transformă învățarea într-o experiență captivantă, iar elevii nu mai sunt nevoiți să-și ia notițe pe hârtii sau caiete, decât dacă doresc, ci pot digitaliza procesul și să-și noteze direct pe cursurile de pe tabletă sau laptop.

Învățarea bazată pe tehnologie (e-learning) este o metodă care implică utilizarea tehnologiei, a platformelor online, a materialelor multimedia și a cursurilor interactive, pentru a oferi acces la informații și resurse educaționale. Unul dintre principalele beneficii ale e-learningului este faptul că permite tinerilor să învețe în ritmul lor, să acceseze informații din diferite surse și să interacționeze cu profesorii și colegii prin forumuri, în timp real.

Este dovedit faptul că noile generații reacționează mai bine la învățarea bazată pe tehnologie

Învățarea prin jocuri – o metodă modernă de învățare o reprezintă folosirea elementelor de joc în procesul de asimilare a cunoștințelor, pentru a crește angajamentul și motivația elevilor. Prin intermediul jocurilor, aceștia învață cum să-și rezolve problemele și dobândesc cunoștințe într-un mod interactiv și captivant.

Metodele și tehnicile de învățare din procesul de asimilare a cunoștințelor pot aduce numeroase avantaje pentru tineri, însă nu sunt lipsite de provocări. Tinerii au stiluri de învățare și ritmuri diferite de asimilare a informațiilor, dar și de resurse limitate, fie că sunt materiale, tehnologice sau umane.

În concluzie, există mai multe moduri de a învăța mai ușor, iar utilizarea tehnicilor de învățare rapide și eficiente va avea un impact semnificativ asupra procesului de asimilare a cunoștințelor și a performanței învățării. Prin explorarea și aplicarea tehnicilor potrivite, rezultatele tinerilor pot fi îmbunătățite în diferite domenii, de la educație, la carieră și la dezvoltare personală.

Bibliografie:

Bernat, Simona-Elena – *Tehnica învățării eficiente*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2010;

Ionescu M, Radu I. -*Didactica modernă*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2019

Metoda învățării pe bază de proiecte. Aplicație la modulul "Construcția și funcționarea automobilului".

Prof. Sorin CUCU- Palatul Național al Copiilor din București

Abstract

Pentru cei mai mulți dintre noi, învățăm cel mai bine făcând, examinând, reflectând și iterând. Învățarea bazată pe proiecte preia caracteristicile esențiale ale ceea ce prețuim cel mai mult la educație și le pune în centrul mediilor noastre formale de învățare.

Educația non-formală realizată în palate și cluburi ale copiilor, are un rol complementar activităților educaționale formale și se concentrează pe dezvoltarea în ansamblu a personalității preșcolarilor și a elevilor, contribuind la dezvoltarea lor fizică, cognitivă, emoțională și socială, pentru atingerea potențialului individual și participarea activă în societate. Aici este locul unde metoda învățării pe bază de proiecte este definitorie.

Se prezintă comparativ obiectivele și competențele obținute în urma parcurgerii modulului "Construcția și funcționarea automobilului" din filiera tehnologică a învățământului liceal, cu cele obținute în urma realizării proiectului "Construcția unui automodel" în cadrul cercului Machete construcții automodele al Palatului Național al Copiilor.

Cuvinte cheie: Metode educaționale, Educație nonformală, Project Learning, Palate și cluburi ale copiilor.

1. Introducere

Învățarea bazată pe proiecte este o abordare educațională concepută pentru a oferi elevilor oportunitatea de a dezvolta cunoștințe și abilități prin proiecte captivante, stabilite în jurul provocărilor și problemelor cu care se pot confrunta în lumea reală. Învățarea bazată pe proiecte este mai mult decât „a face un proiect” sau „învățare prin practică”. Elevii „sunt investigați și răspund la o problemă sau provocare autentică, captivantă și complexă” cu o atenție profundă și susținută [1].

Adevărul este că mulți din educație recunosc că lumea noastră modernă este susținută și avansată prin finalizarea cu succes a proiectelor. Sau, după cum a spus psihologul elvețian Jean Piaget, „cunoașterea este o consecință a experienței” [2]. „Rezolvarea problemelor din lumea reală care contează este importantă pentru noi ca adulți – și este importantă pentru studenții noștri”, explică Lathram, Lenz și Vander Ark în cartea lor electronică, Pregătirea studenților pentru o lume bazată pe proiecte [3].

Educația non-formală este complementară învățării formale și informale. Educația non-formală se referă la programe și procese de educație planificate, structurate menite să

îmbunătățească o serie de abilități și competențe, care au loc în afara curriculum-ului educațional formal, inclusiv în Palatele și Cluburile copiilor.

Educația non-formală poate lua diferite forme și forme. Există însă câteva caracteristici comune:

- proces de învățare planificat cu obiective educaționale;
- activitățile se bazează pe nevoile cursanților;
- activitățile sunt deschise contribuției elevilor la procesul de învățare și încurajează crearea de legături cu viața reală;
- participarea voluntară a cursanților (cu alte cuvinte, nu este o activitate obligatorie);
- este incluzivă și accesibilă, cu alte cuvinte, fiecare tânăr poate participa, iar organizatorii caută în mod activ modalități de a include elevi care se pot confrunta cu excluderea sau marginalizarea;
- este holistică, ceea ce înseamnă implicarea emoțiilor, minții și trupurilor elevilor;
- activitățile pot fi conduse de profesori/instructori profesioniști și/sau voluntari [4].

Metodologiile educației non-formale sunt variate, participative și centrate pe elev, includ o combinație de învățare individuală și de grup și încurajează oamenii să învețe unii de la alții.

În concluzie, dacă vrem să pregătim elevii pentru succesul în viață, trebuie să-i pregătim pentru o lume bazată pe proiecte. Prin urmare, atunci când raportăm beneficiile învățării bazate pe proiecte pentru elevi, trebuie să includem întotdeauna exemple de aplicare în lumea reală. Acest lucru va întări pentru elevi ideea că pot descompune problemele viitoare în părțile lor componente, pot asambla și conduce o echipă diversă de părți interesate pentru a procesa problema și a implementa o soluție.

2. Elementele esențiale ale învățării bazate pe proiecte

De prea multe ori, învățarea tradițională nu se aventurează niciodată dincolo de domeniul pur al cunoștințelor teoretice. Învățarea bazată pe proiecte îi conectează pe elevi cu lumea dincolo de clasă și îi pregătește să accepte și să facă față provocărilor din lumea reală, într-un mod care reflectă ceea ce fac în fiecare zi.

În loc de memorarea pe termen scurt și regurgitarea sumativă, învățarea bazată pe proiecte oferă elevilor o oportunitate de a se implica profund cu conținutul țintă, punând accentul pe reținerea pe termen lung.

Deși definițiile și parametrii proiectului pot varia de la școală la școală, caracteristicile învățării bazate pe proiecte sunt clare, constante și împărtășesc spiritul instrumentalismului lui John Dewey.

În esență, modelul învățării bazate pe proiecte constă din aceste șapte caracteristici [5] :

- se concentrează pe o întrebare, provocare sau problemă mare și deschisă pe care elevul să o cerceteze și să răspundă și/sau să o rezolve;

- aduce în ecuație ceea ce elevii ar trebui să cunoască, să înțeleagă și să poată face din punct de vedere al educației școlare;

- se bazează pe întrebări, stimulează curiozitatea intrinsecă și generează întrebări, deoarece îi ajută pe elevi să caute răspunsuri;

- folosește abilități precum gândirea critică, comunicarea, colaborarea și creativitatea, printre altele;

- se bazează pe alegerea elevului în proces;

- cere elevilor să-și prezinte problemele, procesul de cercetare, metodele și rezultatele, așa cum cercetarea științifică sau proiectele din lumea reală trebuie să fie în fața evaluării de către colegi;

- oferă oportunități de feedback și revizuire a proiectului, la fel ca în viața reală.

Este demn de remarcat faptul că, deși învățarea bazată pe proiecte poate părea o practică de instruire specifică sau izolată, lista de mai sus ar trebui să pară familiară. Ele sunt pur și simplu elementele unor experiențe de învățare.

Aspectele interpersonale se potrivesc perfect cu utilizarea tehnologiei în sala de clasă/cerc. Proiectele bazate pe tehnologie sunt interdisciplinare, colaborative, bazate pe anchete, auto-dirijate, motivante și se adresează întregii game de nevoi și stiluri de învățare ale elevilor [6]. În plus, alfabetizarea digitală și obiectivele cetățeniei digitale devin înrădăcinate în proiectele bazate pe tehnologie, mai ales atunci când oportunitatea învățării pe bază de proiecte este desfășurată fără probleme în limitele prietenoase ale sistemului de management al învățării din unitatea de învățământ.

3. Criterii în elaborarea proiectelor de educație non-formală

Dezvoltarea activităților bazate pe educație non-formală în cadrul proiectelor pentru elevi [7] trebuie să țină seama de:

- identificarea nevoilor de învățare și a rezultatelor învățării pentru participanții la curs;

- existența unei legături logice între problemele cu care se confruntă elevii, procesul educațional pe care îl propuneți și impactul activității propuse asupra participanților și comunităților mai largi;

- elevilor li se va oferi timp să se cunoască și să dezvolte încredere în grupul de participanți;

- stabilirea obiectivelor cu tipurile de activități pe care le propuneți, cu timpul disponibil, cu nevoile participanților și cu numărul de participanți;

- planificarea și structurarea procesului educațional, astfel încât sesiunile să fie conectate între ele, iar elevii să învețe ceva semnificativ, pas cu pas;

- constituirea unei echipe de proiect; complexitatea unor proiecte necesită o dezvoltare atât pe verticală, cât și pe orizontală (interdisciplinară);

- pregătirea sesiunilor de activitate, astfel încât să știți ce veți face, cum și cine este responsabil din echipa ta de proiect;

- acordarea unui timp suficient pentru a explora și a aborda subiecte relevante; prea multe subiecte diferite într-un timp prea scurt duc la o încărcare de cunoștințe ce nu pot fi asimilate;
- învățarea activă;
- asigurarea unui timp pentru reflecție, nu doar pentru experiență; prin reflecție, participanții își vor consolida învățarea;
- dacă se așteaptă ca participanții să ofere activități ulterioare, alocați-le timp pentru a-și planifica și a-și consolida abilitățile adecvate pentru realizarea lor;
- dacă activitatea include explorarea unor probleme complexe sau sensibile, asigurarea unui timp suficient pentru identificarea metodelor și mijloacelor adecvate este necesară pentru ca participanții să se implice;
- evitarea a prea multe prezentări frontale, deoarece participanții se pot dezactiva sau deveni demotivați (care pot aminti de zilele lor proaste de școală);
- variația metodelor și adaptarea conținutului la nivelul participanților;
- trebuie luate în considerare emoțiile, mințile și corpurile participanților;
- trebuie ținut cont cât mai mult posibil de nevoile de accesibilitate, pentru a asigura participarea tuturor la activitatea desfășurată;
- dacă participanții se confruntă cu bariere care îi exclud de la participarea la activitatea cercului, trebuie căutate în mod activ modalități de a crește incluziunea (de exemplu, prin eliminarea taxelor de participare – educația în palatele și cluburile copiilor ce aparțin de Ministerul Educației Naționale este gratuită);
- asigurarea că toți elevii înscriși la cerc pot participa pe deplin la fiecare activitate;
- metodele utilizate ar trebui să permită elevilor să împărtășească și să învețe din propriile experiențe și din experiențele altora din grup;
- schimbul de experiență între cercurile cu aceeași tematică din palate și cluburi îmbunătățește calitatea actului educațional;
- inițierea de acorduri de parteneriat cu alte entități;
- evaluarea activităților; adaptarea metodei de evaluare la grupul de participanți;
- abordarea proiectului ținând cont de cele patru etape: planificare, efectuare, verificare și acțiune; această abordare, cunoscută și sub numele de Ciclul Deming, impune evaluarea proiectului pentru ca instituția de învățământ să învețe cum să își îmbunătățească activitățile și să aibă o indicație clară dacă s-au atins obiectivele stabilite;
- identificarea unor metode de îmbunătățire a procesului educațional în contextul punctelor slabe reliefate în etapa de evaluare.

4. Consolidarea cunoștințelor și aptitudinilor în cadrul cercurilor tehnico-aplicative

Curricula filierei tehnologice a învățământului liceal, domeniul mecanic, calificarea mecanic auto, nivelul 2, cuprinde și modulul "Construcția și funcționarea automobilului". În cadrul

palatelor și cluburilor copiilor există cercuri precum "Automodelism" sau "Machete construcții automodele".

În timp ce cunoștințele teoretice științifice se încadrează perfect în mediul formal, strategia de instruire se pretează în mod natural învățării interdisciplinare, învățarea pe bază de proiect, în mediul non-formal.

Se prezintă comparativ obiectivele și competențele obținute în urma parcurgerii modulului "Construcția și funcționarea automobilului" din filiera tehnologică a învățământului liceal, cu cele obținute în urma realizării proiectului "Construcția unui automodel" în cadrul cercului Machete construcții automodele al Palatului Național al Copiilor.

<p align="center">Construcția și funcționarea automobilului [8]</p>	<p align="center">Construcția unui automodel</p>
<p>OBIECTIVE La absolvirea acestei unități de competență, elevii vor fi în stare să:</p> <ul style="list-style-type: none"> - folosească un limbaj tehnic adecvat ; - utilizarea calculatorului și prelucrarea informației ; - citească și interpreteze grafice ; - coreleze munca personală cu cea a echipei din care face parte ; - stabilească modul de utilizare și rolul funcțional al diferitelor organe de mașini ; - enumere elementele componente ; - enunțe rolul acestora în alcătuirea sistemelor mecanice ; - descrie construcția și funcționarea automobilului . 	<p>OBIECTIVE După realizarea acestui proiect, elevii vor fi în stare să:</p> <ul style="list-style-type: none"> - folosească un limbaj tehnic adecvat ; - utilizarea calculatorului și prelucrarea informației ; - coreleze munca personală cu cea a echipei din care face parte ; - enumere și stabilească modul de utilizare și rolul funcțional al diferitelor organe de mașini ; - identifice și utilizeze tehnologii de fabricare a pieselor machetei; - realizeze macheta funcțională a unui automobile (automodel) ; - descrie construcția și funcționarea automodelului (automobilului) .
<p>COMPETENȚE Competența 1 (unitatea de competență lucrul în echipă): 1. Identifică sarcinile și resursele necesare pentru atingerea obiectivelor Criterii de performanță: - Identificarea obiectivelor lucrului în echipă; - Descrierea sarcinilor de lucru în echipă;</p>	<p>COMPETENȚE Competența 1 (unitatea de competență analizarea pericolelor): 1. Demonstrează cunoașterea și înțelegerea regulilor de baza privind protecția propriei personale, a celorlalti si a mediului inconjurator</p>

<p>- Selectarea resurselor necesare atingerii obiectivelor.</p> <p>2. Își asumă rolurile care îi revin în echipă</p> <p>Criterii de performanță:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Raportarea poziției individuale la ceilalți ; - Asumarea și promovarea atitudinilor constructive în grup ; - Inițierea acțiunilor în grup . <p>3. Colaborează cu membrii echipei pentru îndeplinirea sarcinilor</p> <p>Criterii de performanță:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Recunoașterea competenței membrilor echipei ; - Corelarea propriilor sarcini cu cele ale echipei ; - Adoptarea unor măsuri de eficientizare a lucrului în echipă . 	<p>2. Demonstrează capacitatea de a face previziuni referitoare la potențialii factori de risc</p> <p>3. Aplica în practică, atât în instituția de învățământ cât și în afara acesteia, regulile de bază privind propria persoană, a celorlalți și a mediului înconjurător</p> <p>Criterii de performanță:</p> <ul style="list-style-type: none"> - demonstrează cunoașterea și înțelegerea regulilor de bază privind protecția propriei persoane, a celorlalți și a mediului înconjurător; - demonstrează capacitatea de a face previziuni referitoare la potențialii factori de risc; - aplică în practică, atât în instituția de învățământ cât și în afara acesteia, regulile de bază privind propria persoană, a celorlalți și a mediului înconjurător.
<p>COMPETENȚE</p> <p>Competența 2 (unitatea de competență comunicare și numerație):</p> <p>1. Realizează o scurtă prezentare utilizând imagini ilustrative</p> <p>Criterii de performanță:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Selectarea și ordonarea logică a textului și imaginilor asociate, din surse variate ; - Alegerea unei modalități ilustrative de expunere a informațiilor ; - Prezentarea ilustrată a materialului folosind diferite mijloace de ilustrare . <p>2. Citește și utilizează documente scrise în limbaj de specialitate</p> <p>Criterii de performanță:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Selectarea documentelor din surse specializate ; - Utilizarea informațiilor în activități profesionale; - Completarea sau redactarea corectă a documentației pentru sarcini de lucru . 	<p>COMPETENȚE</p> <p>Competența 2 (unitatea de competență Identificarea materialelor, sculelor, dispozitivelor și organizarea locului de muncă / activitate):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cunoaște diversitatea materialelor și caracteristicile acestora 2. Identifică SDV-urile din dotarea cercului și modul corect de folosire a acestora 3. Formează și își perfecționează deprinderi corecte de operare cu SDV-urile 4. Conștientizează răspunderea pe care o are față de bunurile materiale 5. Folosește instrucțiunile de lucru pentru îndeplinirea sarcinilor 6. Se implică în dezvoltarea bazei materiale și întreținerea celei existente <p>Criterii de performanță:</p> <ul style="list-style-type: none"> - cunoaște diversitatea materialelor și caracteristicile acestora;

<p>3 . Prelucreează și interpretează grafic rezultatele obținute pe o sarcina dată</p> <p>Criterii de performanță:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Efectuarea de calcule cu grad mediu de dificultate într-o sarcină dată ; - Selectarea metodelor grafice adecvate ; - Reprezentarea grafică corectă a rezultatelor prin diferite mijloace grafice. 	<ul style="list-style-type: none"> - identifica SDV-urile din dotarea cercului si modul corect de folosire a acestora; - formeaza si isi perfectioneaza deprinderi corecte de operare cu SDV-urile; - foloseste instructiuni de lucru pentru indeplinirea sarcinilor; - constientizeaza raspunderea pe care o are fata de bunurile materiale; - se implica in dezvoltarea bazei material si intretinerea celei existente.
<p>COMPETENȚE</p> <p>Competența 3 (unitatea de competență utilizarea calculatorului și prelucrarea informației):</p> <p>1. Exploatează baza de date</p> <p>Criterii de performanță:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ilustrarea tipurilor de date ; - Prezentarea structurii unei baze de date ; - Încărcarea unei baze de date ; - Întreținerea unei baze de date . <p>2. Prezintă informații incluzând text, numere și imagini</p> <p>Criterii de performanță:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Indicarea formatelor de prezentare a informațiilor ; - Completarea unui format cu text, numere și imagini ; - Realizarea unei expuneri adecvate temei alese ; - Prezentarea aplicației. <p>3. Comunicare prin Internet</p> <p>Criterii de performanță:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Utilizarea tehnicilor de cautare adecvate surselor de informații ; - Extragerea informațiilor relevante ; - Folosirea metodelor de schimb al informațiilor. 	<p>COMPETENȚE</p> <p>Competența 3 (unitatea de competență Comunicarea in limbaj tehnic):</p> <p>1, Comunica oral si in scris concluziile si argumentele lor, utilizand un limbaj tehnico – stiintific corespunzator</p> <p>2. Demonstreaza intelegerea modului de functionare al automodelului, precum si tehnologia de realizare a acestuia utilizarea calculatorului și prelucrarea informației</p> <p>Criterii de performanță:</p> <ul style="list-style-type: none"> - comunica oral si in scris concluziile si argumenteaza, utilizand un limbaj tehnico – stiintific corespunzator; - demonstreaza intelegerea modului de functionare al automodelului, precum si tehnologia de realizare a acestuia ; - demonstreaza constiinta unui numar de puncte de vedere asupra aceleiasi problem (solutie tehnica).

<p>COMPETENȚE</p> <p>Competența 17 (unitatea de competență construcția și funcționarea motorului cu ardere internă):</p> <p>1. Descrie construcția mecanismelor și instalațiilor auxiliare ale motorului cu ardere internă - mecanismul motor ; mecanismul de distribuție - instalația de alimentare la MAS ; instalația de alimentare la MAC - instalația de ungere ; instalația de răcire ; instalația de aprindere și pornire</p> <p>Criterii de performanță :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Precizează elementele componente ale instalațiilor ; - Identifică rolul funcțional al fiecărui element component . <p>2. Descrie funcționarea mecanismelor și instalațiilor auxiliare ale motorului cu ardere internă - mecanismul motor ; mecanism de distribuție - instalația de alimentare la MAS ; instalația de alimentare la MAC - instalația de ungere ; instalația de răcire ; instalația de aprindere și pornire</p> <p>Criterii de performanță :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Identificarea principiilor de funcționare ale mecanismelor și instalațiilor ; - Identificarea principiilor de funcționare ale mecanismelor și instalațiilor . 	<p>COMPETENȚE</p> <p>Competența 4 (unitatea de competență realizarea tehnologiei de execuție a lucrurilor de construcție a automodelurilor):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Știe să-și organizeze ergonomic locul în care lucrează 2. Se încadrează în cerințele exprimate de coordonatorul de activitate 3. Folosește instrucțiunile de lucru 4. Manifestă disponibilitate la sarcini 5. Poședă cunoștințe despre caracteristicile tehnice ale automodelului 6. Identifică și folosește materialele, sculele și verificatoarele specificate în fișa tehnologică a automodelului 7. Verifică componentele necesare executării lucrurilor 8. Citește și operează cu documentația tehnică aferentă lucrurilor de executat 9. Aplică datele din documentația tehnică pentru executarea lucrurilor <p>Criterii de performanță :</p> <ul style="list-style-type: none"> - să știe să-și organizeze ergonomic locul în care lucrează; - să se încadreze în cerințele exprimate de coordonatorul de activitate; - să folosească instrucțiunile de lucru; - să manifeste disponibilitate la sarcini; - să poșede cunoștințe despre caracteristicile tehnice ale automodelului; - să identifice și să folosească materialele, sculele și verificatoarele specificate în fișa tehnologică a automodelului; - să verifice componentele necesare executării lucrurilor; - să citească și să opereze cu documentația tehnică aferentă lucrurilor de executat; - să aplice datele din documentația tehnică pentru executarea lucrurilor.
---	--

	<p>COMPETENȚE</p> <p>Competența 5 (unitatea de competență Finalizarea și testarea automodelor, rezolvarea de probleme, diagnosticarea defectiunilor aparute):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cunoaște subansamblurile automodelului și rolul funcțional al acestora 2. Cunoaște etapele și să efectueze operațiile tehnice de asamblare specificate în documentație 3. Cunoaște componentele și echipamentele de RC, să precizeze rolul funcțional al acestora și să le utilizeze 4. Este capabil să controleze buna funcționare a automodelor și echipamentelor 5. Depistează și Remediază eventualele defectiuni 6. Efectuează lucrări de întreținere curentă <p>Criterii de performanță :</p> <ul style="list-style-type: none"> - să cunoască subansamblurile automodelului și rolul funcțional al acestora; - să cunoască etapele și să efectueze operațiile tehnice de asamblare specificate în documentație; - să cunoască componentele și echipamentele de RC, să precizeze rolul funcțional al acestora și să le utilizeze; - să fie capabil să controleze buna funcționare a automodelor și echipamentelor; - să depisteze și să remedieze eventualele defectiuni; - să efectueze lucrări de întreținere curentă.
	<p>COMPETENȚE</p> <p>Competența 6 (unitatea de competență Pilotarea automodelor, dezvoltarea personală în scopul obținerii performanței):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cunoaște și prezintă caracteristicile personale implicate în atingerea performanței

	<p>2. Utilizează calculatorul și programele de simulare specifice profilului</p> <p>3. Demonstrează maiestrie în pilotarea automodelor</p> <p>4. Cunoaște prevederile regulamentului de concurs</p> <p>5. Atinge cotele de performanță prevăzute în programul de pregătire</p> <p>Criterii de performanță :</p> <ul style="list-style-type: none"> - să-și cunoască și să prezinte caracteristicile personale implicate în atingerea performanței; - să știe să utilizeze calculatorul și programele de simulare specifice profilului; - să demonstreze maiestrie în pilotarea automodelor; - să cunoască prevederile regulamentului de concurs; - să piloteze fără greșeală cu viteză mare întregul traseu de concurs; - să se clasifice pe unul din primele 3 locuri la concurs.
--	--

Concluzii

Structura metodei de învățare pe bază de proiecte se pretează la construirea motivației intrinseci, deoarece centrează învățarea elevilor în jurul unei întrebări sau probleme centrale și a unui rezultat semnificativ. Elevii ajung să-și dorească să înțeleagă răspunsul sau soluția la fel de mult sau mai mult decât dorește profesorul să știe ceea ce știu, înțeleg și sunt capabili să facă!

Datorită concentrării pe abilitățile secolului 21, învățarea pe bază de proiecte îmbunătățește abilitățile tehnologice ale elevilor. Învățarea bazată pe proiecte îi ajută pe elevi să dezvolte abilitățile de lucru în echipă și de rezolvare a problemelor, împreună cu capacitatea de a comunica eficient cu ceilalți.

Toate aceste caracteristici ai metodei de învățare bazată pe proiecte (Provocare, Informare, Autenticitate, Subiectivism, Reflecție, Critică și revizuire, Produs), dacă sunt bine combinate, au ca rezultat cunoștințe, înțelegere și abilități cheie.

Bibliografie

1. Buck Institute for Education . Project-based learning for all. PBLWorks .
<https://www.pblworks.org>
2. Martinez, S. (2014). The maker movement: standing on the shoulders of giants to own the future. Edutopia. <https://www.edutopia.org/blog/maker-movement-shoulders-of-giants-sylvia-martinez>
3. Lathram, B., Lenz, B. & Vander Ark, T. (2016). Preparing students for a project-based world. I'm getting smart. <https://www.gettingsmart.com/wp-content/uploads/2016/08/Preparing-Students-for-a-ProjectBasedWorld-FINAL.pdf>
4. European Youth Foundation. Non-formal education in youth projects.
<https://www.coe.int/en/web/european-youth-foundation/non-formal-education/non-formal-education>.
5. Bruce, B. & Naomi Bloch (2012). Learning by Doing, Encyclopedia of the Sciences of Learning, ISBN : 978-1-4419-1427-9
6. Love, C. (2021). Six benefits of project-based learning and technology integration. TechnoKids blog. <https://www.technokids.com/blog/technology-integration/benefits-project-based-learning/>
7. PowerSchool. Project-Based Learning: Benefits, Examples, and Resources.
<https://www.powerschool.com/blog/project-based-learning-benefits-examples-and-resources/>
8. Ministerul Educației și Cercetării, Programul PHARE TVET 2002 / 000 – 586.05.01.02.01.01. AUXILIAR CURRICULAR CLASA a XI – a DOMENIUL : Mecanic CALIFICAREA : Mecanic auto NIVELUL : 2 MODULUL : Construcția și funcționarea automobilului.
http://ipttic.ctenvk.ro/Aux_Phare/Aux_2002/Mecanic/MECANICA%20XI%20CONSTRUCTIA%20SI%20FUNCTIONAREA%20AUTOMOBILULUI.pdf

Metode didactice inovative

Dan Ingrid Arabella
Liceul Teoretic "Mircea Eliade" Lupeni

“Împreună, indivizii generează și discută idei, ajungând la o gândire care depășește posibilitățile unui singur individ”.

(C. Costa)

Una din componentele esențiale ale curriculum-ului școlar o constituie metodologia didactică, sistemul de metode și procedee, strategia didactică care asigură atingerea obiectivelor formative și informative ale învățământului. Strategia didactică reprezintă o succesiune de operații realizate în vederea atingerii unui scop, un instrument de lucru în activitatea de cunoaștere, de formare și dezvoltare, reprezintă demersul acțiunii didactice.

Gândirea critică este un proces complex, care începe cu asimilarea unor cunoștințe și achiziționarea unor deprinderi de procesare a informațiilor, continuând cu formarea unor convingeri care să stea la baza luării unor decizii și finalizându-se prin manifestarea unor comportamente adaptive și eficiente. Gândirea critică poate fi înțeleasă și ca un mod de abordare și de rezolvare a problemelor care se bazează pe argumente raționale și care presupune evaluarea și alegerea unei soluții considerate adecvate.

La fel ca orice abilitate, gândirea critică solicită un efort continuu de perfecționare și se cere a fi aplicată permanent și cu consecvență. Dar pentru aceasta este important ca o astfel de abilitate să fie formată și dezvoltată, iar rolul principal în această privință îi revine școlii. Așa cum am mai sugerat, gândirea critică poate fi formată și dezvoltată în primul rând prin practicarea ei efectivă, ceea ce necesită existența unui cadru adecvat de manifestare a acestuia. Într-un astfel de cadru, procesul de predare-învățare ar trebui să pornească de la cunoștințele pe care elevii le dețin deja cu privire la tema respectivă, să facă posibilă analiza și evaluarea cât mai multor idei în scopul înțelegerii profunde a conținuturilor predate, împreună cu diferitele lor implicații. Pentru o mai bună integrare a acestor conținuturi, este recomandabilă compararea lor cu opiniile exprimate de către elevi în faza inițială, pentru a vedea în ce măsură aceste opinii sunt confirmate sau infirmate de noile achiziții.

Există mai multe modalități de a forma și de a dezvolta abilitățile specifice gândirii critice. Una dintre ele ar fi utilizarea metodelor didactice interactive în actul predării.

În activitatea didactică, una dintre metodele inovative, folosită cu succes la clasă, a fost metoda **Lapbooking**, o metodă inovativă care stârnește interesul și creativitatea oricărui elev și

care îi ajută pe elevi să sintetizeze ceea ce au studiat la diferite discipline. Produsul finit al acestei metode se numește lapbook.

Lapbook-ul este un portofoliu realizat prin atașarea pe un suport de carton de dimensiunile unui dosar , a unor minicărțile care cuprind elemente esențiale ale temei studiate , o broșură interactivă folosită pentru a revizui cunoștințele , care oferă un spațiu generos pentru desene, povești grafice, diagrame,jocuri, ghicitori, benzi desenate,întrebări și răspunsuri,curiozități din orice subiect studiat,adunate,lipite și creativ afișate, o creație originală,diferită în funcție de creator și de subiect.Un lapbook are multe imagini și este plin de culoare.

Acest portofoliu se deosebește de cel clasic prin faptul că:

- este mult mai prietenos datorită culorilor și formelor diferite;
- este mai puțin plictisitor datorită activităților diverse din momentul realizării;
- folosește foarte multe instrumente de lucru,
- permite o abordare transdisciplinară a temei;
- ajută la formarea abilităților organizatorice ale elevului;
- poate fi recitat oricând.

Această metodă interactivă este foarte apreciată și des folosită în alte țări,atât în școli cât și în grădinițe. Din păcate , în România lapbook-ul este o metodă prea puțin cunoscută și prea rar folosită.

Bibliografie:

- I.SCHEAU**,Gândirea critică:metode active de predare-învățare,Cluj-Napoca,Editura Dacia,2004;
- M.KOVACS**,Proiecte didactice pentru promovarea gândirii critice,Cluj-Napoca,Editura Studium,2007;
- C.MACARIE**,Alternative metodologice moderne-o provocare pentru activitatea didactică,Târgu-Jiu, Editura Măiastra,2005
- CCD DEVA**,Formarea și dezvoltarea gândirii critice,Deva,2009

EDUCAȚIA – drumul viitorului

Dan Ramona Marcela

Școala gimnazială Nr. 1 Rieni

Educația are și a avut dintotdeauna roluri multiple atât pentru individ cât și pentru societate. Educația are implicații semnificative în evoluția fiecărui individ în parte, a fiecărei comunități, a fiecărei națiuni.

Cele mai importante valori care contribuie la evoluția educației în România sunt cele **de încredere, echitate, solidaritate, eficacitate și autonomie.**

Încrederea este o valoare de bază, care caracterizează respectul reciproc și interdependența între toți actorii implicați în educație, începând de la elev și profesor și continuând cu familia și comunitatea.

Echitatea implică dreptul fiecărui elev de a avea șanse în mod egal la educație, pentru atingerea potențialului și a-și modela personalitatea, indiferent de calități, de aptitudini sau caracteristici fizice și psihice.

Solidaritatea implică contribuția comună, prin care toți membrii și actorii educaționali lucrează împreună și formează o comunitate de învățare incluzivă, fiind egali, în folosul educației.

Eficacitatea implică preocuparea ca educația să aibă efectul așteptat, astfel încât copiii să învețe și să evolueze spre atingerea idealului, astfel încât să aibă o viață de calitate. Profesorul trebuie să fie preocupat în mod activ ca activitățile, intervențiile, strategiile și acțiunile sale să fie cele mai potrivite pentru fiecare elev.

Autonomia presupune responsabilizarea fiecărui individ implicat în educație, să fie transparentă și să urmărească interesul beneficiarilor actului educațional.

Beneficiarul direct al educației în țara noastră este elevul împreună cu cele trei dimensiuni ale dezvoltării sale, și anume: corp, minte și suflet. Indiferent de activitatea desfășurată într-o instituție de învățământ, trebuie justificată în măsura în care îmbunătățește, în mod clar și evident, calitatea educațională.

Școala contribuie la dezvoltarea educațională a elevilor în toate în toate domeniile necesare unei vieți independente și împlinite în societate, și le asigură o alfabetizare

funcțională care să contribuie la atingerea idealului , in funcție de aptitudinile și dorințele fiecăruia, dar și trasarea drumului spre starea de bine individuală și a comunității.

Școala oferă tinerilor un set de valori și de principii etice care să le asigure dezvoltarea unei identități bine definite din perspectiva națională, europeană și globală. Școala asigură fiecărui beneficiar educațional o dezvoltare personală care să-i permită gestionarea emoțiilor, luarea deciziilor, lucrul în echipă și în comunitate.

Rolul fundamental, central în educarea copiilor îl ocupă familia, dar și comunitatea locală, ca univers median față de societate, în ansamblul său. Educația este astfel organizată și structurată pentru a veni în sprijinul și în orientarea familiei în acest scop, într-un mod care să implice cooperarea și încrederea, care să asigure că obiectivele parcursului școlar obligatoriu sunt atinse în interesul și în contextul nevoilor speciale ale copilului.

METODE EDUCAȚIONALE INOVATOARE

Prof.înv. preșc. Dănăilă Daniela

Metodele educaționale inovatoare nu se referă doar la utilizarea tehnologiei de ultimă oră la clasă sau la atingerea constantă a ultimelor tendințe educaționale.

Metodele educaționale inovatoare sunt modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, sunt instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe, asigurând perfecționarea și optimizarea demersului educațional.

Metodele utilizate în învățământul preșcolar sunt atât cele „tradiționale”, cât și cele „moderne”; numai abilitatea cadrului didactic poate face ca orice metodă folosită să stârnească interesul copilului preșcolar și să-l determine să învețe în modul cel mai plăcut: prin joc. Cele mai utilizate metode interactive sunt cele care canalizează energiile creatoare ale preșcolarilor, le captează atenția, stimulează mecanismele gândirii, ale inteligenței, voinței, motivației și imaginației și îi implică afectiv în ceea ce fac.

Folosirea metodelor moderne de predare-învățare-evaluare nu înseamnă a renunța la metodele tradiționale ci a le actualiza pe acestea cu mijloace moderne.

Metoda brainstorming înseamnă formularea a cât mai multor idei – oricât de fantastice ar părea – ca răspuns la o situație enunțată, după principiul cantitatea generează calitatea. Obiectivul fundamental constă în exprimarea liberă a opiniilor elevilor așa cum vin ele în mintea lor, indiferent dacă acestea conduc sau nu la rezolvarea problemei. Alegerea sarcinii de lucru. Solicitarea exprimării într-un mod cât mai rapid a tuturor ideilor legate de rezolvarea problemei. Înregistrarea pe tablă și regruparea lor pe categorii, simboluri, cuvinte cheie, etc. Selectarea și ordonarea ideilor care conduc la rezolvarea problemei. Are o serie de avantaje:

- Participarea activă a tuturor participanților;
- Dezvoltarea capacității de a trăi anumite situații, de a le analiza, de a lua decizii privind alegerea soluției optime;
- Exprimarea personalității;
- Exersarea creativității și a unor atitudini deschise la nivelul grupului;

➤ Dezvoltarea relațiilor interpersonale, prin valorizarea ideilor fiecăruia;

➤ Realizarea unei ambiante pline de prospețime și emulație.

Metoda pălărilor gânditoare este un joc în sine. Copiii se împart în șase grupe – pentru șase pălării. Ei pot juca și câte șase într-o singură grupă. Împărțirea elevilor depinde de materialul studiat. Pentru succesul acestei metode este important însă ca materialul didactic să fie bogat, iar pălăriile să fie frumos colorate, să-i atragă pe copii. Ca material vor fi folosite șase pălării gânditoare, fiecare având câte o culoare: alb, roșu, galben, verde, albastru și negru și un anumit rol. Bineînțeles, că rolurile se pot inversa, participanții fiind liberi să spună ce gândesc, dar să fie în acord cu rolul pe care îl joacă.

- Pălăria albastră este liderul, conduce activitatea. Este pălăria responsabilă de controlul discuțiilor, supraveghează și dirijează bunul mers al activității. Albastrul este rece, culoarea cerului care e deasupra tuturor, atotvăzător și atotcunoscător.
- Pălăria albă este povestitorul, cel care redă pe scurt conținutul textului, exact cum s-a întâmplat acțiunea, este neutru, informează.
- Pălăria roșie își exprimă emoțiile, sentimentele, supărarea, nu se justifică – spune ce simte. Lasă frâu liber imaginației și sentimentelor; este impulsivă; poate exprima și supărare sau furie; reprezintă o bogată paletă a stărilor afective.
- Pălăria neagră este criticul, reprezintă aspectele negative ale întâmplărilor, emite doar judecăți negative, identifică greșeli, exprimă prudența, grija, avertismentul, judecata. Oferă o perspectivă întunecoasă, tristă, sumbră asupra situației în discuție. Reprezintă perspectiva gândirii negative, pesimiste.
- Pălăria verde este gânditorul, care oferă soluții alternative, idei noi, stimulând gândirea critică; este simbolul fertilității, al producției de idei inovatoare.
- Pălăria galbenă este creatorul, simbolul gândirii pozitive și constructive, pe un fundament logic, explorează optimist posibilitățile. Oferă o perspectivă pozitivă și constructivă asupra situației; culoarea galbenă simbolizează lumina soarelui, strălucirea, optimismul.

Participanții trebuie să cunoască foarte bine semnificația fiecărei culori și să-și reprezinte fiecare pălărie, gândind din perspectiva ei. Cele șase pălării gânditoare pot fi privite în perechi: pălăria albă – pălăria roșie; pălăria neagră – pălăria galbenă; pălăria verde – pălăria albastră.

Explozia stelară este o metodă de stimulare a creativității, o modalitate de relaxare a copiilor și se bazează pe formularea de întrebări pentru rezolvarea de noi probleme și noi descoperiri.

Descrierea metodei : copiii așezați în semicerc propun problema de rezolvat. Pe steaua mare se scrie sau desenează ideea centrală.

- pe cinci steluțe se scrie câte o întrebare de tipul CE, CINE, UNDE, DE CE, CÂND, iar cinci copii din grupă extrag câte o întrebare.

Fiecare copil din cei cinci își alege 3-4 colegi, organizându-se în cinci grupuri.

Grupurile cooperează pentru elaborarea întrebărilor.

La expirarea timpului, copiii revin în cerc în jurul steluței mari și spun întrebările elaborate fie individual, fie un reprezentant al grupului.

Copiii celorlalte grupuri răspund la întrebări sau formulează întrebări la întrebări. - Se apreciază întrebările copiilor, efortul acestora de a elabora întrebări corect, precum și modul de cooperare, interacțiune.

Cubul : Etape

- se formează grupuri de 4-5 copii
- fiecare copil din grup interpretează un rol în funcție de sarcina primită (rostogolici, istețul, știe tot, umoristul, cronometrul)
- copiii rezolvă sarcina individual sau în grup, într-un timp dat
- prezintă pe rând răspunsul formulat.

Metodele inovatoare presupun o învățare prin comunicare, prin colaborare, care produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă.

Utilizând metode inovative, educatoarele își propun o implicare activă și creativă a copiilor pentru stimularea gândirii, libertatea de exprimare a cunoștințelor, a gândurilor, a faptelor. Povestirea este o metodă de învățământ ce poate fi folosită cu foarte mare succes în învățământul preșcolar, care constă în expunerea orală, vie, plastică, sub formă de narațiune sau descriere prin intermediul căreia sunt înfățișate fapte, evenimente, întâmplări îndepărtate în fenomene ale naturii, spațiu și timp, etc. pe care copiii nu le pot înțelege altfel. Activitatea de povestire este una dintre activitățile de educare a limbajului cele mai plăcute copiilor, deoarece satisface nevoia de cunoaștere și de afectivitate, stimulează imaginația și oferă cadrul adecvat de exersare a capacității de comunicare.

Covorul povestitor, covorul cu povești, povestea din covor, sacul cu povești sau trăistuța cu povești, cum mai denumim această manieră de a povesti, este un suport la carte ca

și mini-teatrul, păpușile de deget sau păpușile, care îi induce copilului plăcerea de a citi, conștientizându-l că acea poveste pe care el o ascultă, se găsește între coperțile acelei cărți care se află alături de covor. De obicei cartea, covorul și personajele din poveste se găsesc într-un sac adus de doamna și este plin cu povești. Începutul tradițional al poveștii cu "A fost odată ca niciodată ..." se transformă în "Și când covorul s-a desfăcut, / Povestea a și început!" sau "Covorul se derulează / Și povestea demarează", iar finalul "Și am încălecat pe-o șa și v-am spus povestea așa" devine "Și când povestea s-a terminat, / Covorul l-am și rulat".

Șorțul povestitor este o metodă inovativă de predare folosită în grădinițe, prin care copiii sunt implicați activ și creativ în povesti. Șorțul este confecționat din material textil, iar toate elementele și personajele sunt din fetru, personalizate pentru fiecare poveste în parte, cu detalii specifice acțiunii din acea poveste; elementele fixe sunt cusute, iar personajele sunt marionete de degete.

În societatea actuală, are loc un proces dinamic care obligă toate categoriile sociale să țină pasul cu evoluția societății și implicit a educației. Și în învățământ au loc transformări rapide. Educatoarea apelează la o serie întreagă de instrumente pentru a ușura și accelera asimilarea și aplicabilitatea informațiilor.

Bibliografie:

1. Bocoș Mușata, Avram Iftinia, Catalano Horațiu, Someșan Eugenia, "Pedagogia învățământului preșcolar. Instrumente didactice", Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2009
2. Breben Silvia, Gongea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela, "Metode și tehnici interactive de grup"
3. Crenguța Oprea, Strategii didactice interactive, Editura didactică și pedagogică, București, 2007

ACTIVITATE DE CONSILIERE CURENTĂ CU PĂRINȚII

Cum se adaptează copilul meu?- grupul de joacă

Autor: Dănilă Iuliana, profesor învățământ preșcolar

Instituția de învățământ: Grădinița nr. 122, sector 1, București

Diferența dintre socializarea copilului la ateliere cu activități pentru copii în grupuri mai mari de copii plus însoțitori (de cele mai multe ori, la vârstă mică) și adaptarea socială treptată în grupuri mai mici, constă în scopul și natura fiecărei experiențe, precum și în profunzimea și intensitatea interacțiunilor sociale. Acestea servesc unor obiective de integrare și dezvoltare diferite. Sigur că pot fi atinse și alte ținte pe termen lung, dacă există această resursă de timp alocată. De aceea, este important să existe o comunicare foarte bună către trainer a nevoilor familiei și copilului pentru a se fixa obiective realizabile, pentru a exista markeri înregistrați de progres și evoluție într-un orizont de timp mai mult sau mai puțin flexibil.

Adaptarea socială treptată în vederea încadrării ulterioare în colectivități mai mari, cum ar fi grădinița, se face în grupuri mai mici. Ce se are în vedere și care sunt beneficiile unor astfel de grupuri de activitate?

Focus pe dezvoltarea socială și adaptare

În acest context, grupurile mai mici sunt concepute cu accent pe dezvoltarea socială și adaptarea copiilor într-un mediu mai mic și mai controlat. Scopul principal este ca fiecare copil să se simtă confortabil, încrezător și să se integreze treptat într-un grup mai mare. Un grup mai mic poate crea un mediu liniștit și sigur, care să faciliteze adaptarea și dezvoltarea copiilor într-un mod mai armonios. Copiii vor fi mai puțin copleșiți de prezența unui număr mare de copii și vor avea ocazia să se concentreze mai bine asupra experiențelor lor.

Interacțiuni puternice și conexiuni de încredere

Grupurile mai mici facilitează interacțiuni mai profunde și mai intime între copii. Ei au ocazia să își cunoască colegii mai bine, să își exprime emoțiile și să își construiască relații mai

strânse, ceea ce poate duce la o adaptare mai facilă și la o încredere crescută în grup, resurse care contribuie ulterior la o adaptare mai ușoară în colectivități mai mare, cum sunt cele din medii instituționale, precum creșa sau grădinița.

Flexibilitate în planificarea și adaptarea activităților la ritmul copiilor

Cu un număr mai mic de participanți, programul poate fi mai flexibil și poate fi ajustat în funcție de nevoile fiecărui membru al grupului. Trainerii pot adapta activitățile în timp real pentru a se potrivi cu interesele și dezvoltarea fiecărui copil în mod specific, iar în Pod acest lucru s-a întâmplat de foarte multe ori cu rezultate foarte bune și pentru copii, dar și pentru relația copil-îngrijitor (mamă/ bonă/ bunică etc).

Sprijin individualizat și personalizarea experienței

Trainerii au capacitatea de a oferi un sprijin mai individualizat în grupurile mai mici. Ei pot observa mai atent nevoile și reacțiile fiecărui copil și pot interveni mai eficient pentru a aborda orice dificultăți sau îngrijorări sau pot construi în direcția obiectivelor specifice discutate cu părintele și nevoilor și intereselor observate sau comunicate direct de copil. Într-un grup mai numeros, este posibil ca anumite nevoi individuale să fie mai puțin vizibile sau mai dificil de gestionat. Un grup mai mic permite trainerilor să adapteze mai ușor metodele și activitățile de învățare în funcție de interesele și ritmul de dezvoltare al fiecărui copil. Astfel, copiii vor fi implicați în activități care să îi atragă și să îi motiveze, maximizând astfel învățarea lor.

Confort și încredere

Participanții se pot simți mai confortabil și încrezători să își împărtășească gândurile și sentimentele într-un grup mai mic. Acest lucru poate contribui la o adaptare mai blândă și la dezvoltarea abilităților sociale într-un mediu în care copiii se simt în siguranță. Cu un număr redus de participanți, trainerii pot monitoriza mai atent progresul fiecărui copil în timpul programului. Aceasta permite identificarea rapidă a progreselor și a dificultăților, astfel încât intervenția pentru a oferi sprijin adecvat să fie imediată. Cu o adaptare reușită și o bază solidă de încredere și învățare într-un grup mic, copiii vor avea mai multă încredere în ei înșiși atunci când se vor alătura unei grupe mai mari în viitor.

În cazul socializării la ateliere cu activități pentru copii în grupuri mai mari obiectivele propuse sunt:

De natură educațională și de învățare

Aceste ateliere sunt, în principal, create pentru a oferi copiilor oportunități variate de învățare și dezvoltare prin intermediul activităților interactive. Socializarea este unul dintre aspectele benefice ale acestor ateliere, dar nu este întotdeauna obiectivul principal.

Diversitate și dinamică

Grupurile mai mari pot include copii cu diferite personalități, interese și niveluri de dezvoltare diferite. Această diversitate poate stimula interacțiuni complexe și oferă oportunități pentru copii să învețe să coopereze și să lucreze cu alții într-un mediu mai dinamic, benefic în doze potrivite la nivel de săptămână (una sau două expuneri/ săptămână).

Interacțiuni variate

Într-un grup mai mare, copiii pot avea șansa să interacționeze cu o gamă mai largă de colegi și să experimenteze dinamici sociale variate. În același timp, este posibil ca aceste interacțiuni să fie mai superficiale din cauza numărului mai mare de copii. Relațiile de prietenie se leagă în condițiile unui timp mai îndelungat de expunere, uneori putând să dureze și luni, în cazul copiilor sub 3 ani.

În concluzie, socializarea în cadrul atelierelor cu activități pentru copii în grupuri mai mari are un accent mai puternic pe învățare și dezvoltare, în timp ce adaptarea socială treptată, care se face în grupuri mai mici, pune accentul pe construirea relațiilor și dezvoltarea socială și presupune un raport de un adult la 4-5 copii. Este important ca părinții să știe că un grup mai mic aduce avantaje semnificative pentru dezvoltarea și adaptarea copiilor într-un mod mai personalizat și eficient. Ambele experiențe au beneficiile lor unice, cu siguranță, iar în Podul lui Sfredeluș oferim ambele tipuri de experiențe, dar acestea se concentrează pe aspecte diferite ale socializării și integrării copiilor într-un mediu social. De aceea, vă invităm să avem o discuție cu privire la obiectivele familiei, în ceea ce privește aceste aspecte, înainte de a veni în Pod. Un grup mai mic are beneficii semnificative pentru dezvoltarea copiilor și acesta este un pas important în pregătirea lor pentru o experiență mai mare în grădiniță. E important și încurajăm părinții să își dea șansa să experimenteze și să înțeleagă beneficiile unui grup mai mic pentru copiii lor.

ACTIVITATE DE CONSILIERE CURENTĂ CU PĂRINȚII

Regulile grupei și regulamentul

Autor: Dănilă Iuliana, profesor învățământ preșcolar

Instituția de învățământ: Grădinița nr. 122, sector 1, București

Regulile grupei - condiția desfășurării actului didactic

Prima regulă cu care se confruntă un copil este cea impusă acasă, de către părinți, ori așa ar trebui să se întâmple. De mici, copiii învață de la părinți, într-o manieră pozitivă sau negativă, cum trebuie să se comporte în anumite situații. Pornind de la acest principiu social, școala vine să continue, să aprofundeze ceea ce familia a început, mediul instituțional fiind de fapt o reflecție a disciplinei sociale.

Disciplina școlară se concretizează într-o serie de reguli care reflectă comportamentul ideal al unui elev. Asimilarea acestui sistem de reguli se face încă din grădiniță, de la primele relații sociale manifestate și care se reflectă în modul cum preșcolarul empatizează cu ceilalți colegi, cum împarte cu ceilalți jucăriile, cum acceptă ideile celorlalți, cum reacționează la atitudinea celorlalți etc. Iar acest proces de disciplinare se aprofundează și capătă noi valențe pe măsură ce copilul crește și relațiile cu ceilalți devin mai complexe.

Ca orice deprindere care se formează, respectarea disciplinei și a valorilor microgrupului se formează și se consolidează prin exercițiu, control și stimulare din partea cadrului didactic. Cea mai bună soluție este abordarea diferențiată a elevului, astfel că se impune adoptarea atenției sporite în cazul elevilor care manifestă dezinteres și care nu acceptă respectarea regulilor grupului, deranjând atât colegii, cât mai ales desfășurarea în condiții optime a actului didactic. Aici intervine și nevoia unei bune colaborări între cadrul didactic și părinții copiilor și menținerea unei legături comunicaționale permanente.

Este important a se înțelege corect semnificația procesului de disciplinarea educabilului. Elevul își va însuși corect și de bună voie regulile grupului și ale grupei atâta timp cât va înțelege

că actele sale comportă anumite consecințe pozitive, ori negative, pasibile de recompensare sau pedepsire.

Transmiterea și formarea deprinderii de a respecta reguli este condiționată de cunoașterea cât mai bună a personalității elevului, după o corectă și serioasă observare pe parcursul mai multor tipuri de activități. Educatorul care își cunoaște elevul știe ce metode se potrivesc cel mai bine pentru fiecare subiect în parte. Cel mai mult și mai greu presupune atenție copilul preșcolar de grupă mică, a cărui comportament este ghidat în primul rând de impulsuri emoționale mai degrabă, decât de rațiune. Neavând capacitate de analiză, pentru a corela acțiunile sale cu consecințele care decurg ulterior, preșcolarul mic nu conștientizează și nu face bine distincție între fapte bune, respectiv fapte rele. Aici intervine măiestria și capacitatea didactică a educatorului să descopere cauzele unui anumit comportament, fie că este vorba despre motive emoționale, fie că elevul suferă de lipsă de atenție, fie că este o cauză de natură fizică etc.

Un avantaj pentru educator este sentimentul firesc uman al copilului și anume faptul că întotdeauna va aștepta un feedback pozitiv din partea acestuia. Dar trebuie să știe exact ce se așteaptă de la el și asta chiar de la începutul anului școlar, din primele două săptămâni, dedicate chiar acomodării elevului cu mediul instituțional.

Este de dorit ca regulile să fie stabilite împreună cu copiii, direcționați desigur de către educator spre ceea ce se dorește. Astfel este mult mai ușor pentru copii să se conformeze cu regulile și să și le însușească. Din experiență proprie am remarcat o mai bună responsabilizare a preșcolarilor dacă conștientizează că un comportament este de dorit iar altul nu este de dorit.

Numărul regulilor se stabilesc și în funcție de vârsta pe care o au preșcolarii, astfel că pentru grupa mică se vor stabili puține reguli, pe care educabilul să le rețină, iar numărul regulilor va crește odată cu vârsta copiilor. Grupa mare, spre exemplu are nevoie de un număr mai mare de reguli deoarece e nevoie ca acești preșcolari să fie mai responsabilizați.

Regulile de la grupă se stabilesc după evaluarea și caracterizarea grupei de către cadrul didactic-diriginte, cunoscând astfel spre ce direcție apar mai multe devieri în comportamentul copiilor și asupra cărora e necesar a se insista.

Regulile stabilite la grupă pentru acest an școlar, fiind grupă mică, vizează următoarele comportamente: Suntem toți prieteni; Vorbim în șoaptă; Suntem atenți la doamna educatoare; Nu alergăm prin sala de grupă; Adunăm jucăriile după joacă.

Odată stabilite aceste reguli se pune problema respectării lor pe parcursul anului școlar. În acest sens am realizat activități care au presupus și colorarea unor imagini care să reflecte regulile prestabilite împreună. Iar aceste lucrări sunt expuse în permanență într-un loc vizibil pentru copii. În plus am afișat la baza regulilor recompense, respectiv sancțiuni care vor decurge ca și consecințe la respectarea sau nerespectarea lor. Spre exemplu ca recompense copiii primesc puncte/steluțe roșii, diplome, aplauze, coroane, iar ca sancțiuni avem una singură dar de efect, respectiv pauza pe scaunelul de meditație, un număr de minute egal cu vârsta copilului.

Sanționarea are ca scop de fapt modelarea pozitivă a comportamentului copilului. Până la urmă se urmărește însușirea de către elev a autocontrolului, astfel încât să nu mai fie necesară intervenția educatorului pentru corectarea comportamentului nedorit.

La nivelul preșcolarității un aport foarte bun pentru disciplinare îl putem realiza cu ajutorul Domeniului experiențial Limbă și comunicare, prin metoda lecturii. Este o metodă constructivă în procesul de formare și dezvoltare emoțională și socială, de interiorizare a regulilor de conduită morală. Este vârsta la care copilul învață prin imitație, ceea ce presupune preluarea și imitarea unor modele, cu care copilul se identifică.

În concluzie, rolul educatorului este de a asigura o bună comunicare cu elevul, bazată pe respect și afecțiune reciprocă, dezaprobare explicită a comportamentelor ieșite din tiparul social. Aceasta conferă o valență educativă incomparabil mai mare decât aplicarea sancțiunilor de orice fel.

Bibliografie

Pânișoara, I.Ovidiu, Comunicarea eficientă, ed. Polirom, București, 2006
Wycoff, J., Disciplina fără țipete și palme, ed. Meteor Press, 2008

Sursa: <https://edu.freepedia.ro/regulile-grupeii-conditia-desfasurarii-actului-didactic>

PROIECT DE ACTIVITATE

Unitatea de învățământ: Centrul Școlar de Educație Incluzivă Nr.2 Sibiu

Cadru didactic: Darabantiu Diana

Data: 29.11.2023

Clasa: IV

Domeniul de activitate: Terapie educațională complexă și integrată

Disciplina: Terapie ocupațională

Subiectul lecției: Felicitări de Craciun

Tipul lectiei: Formarea și consolidarea priceperilor și deprinderilor

Scop: Confectionarea unor felicitări cu braduti si sclipici

Unitatea de invatare: Produse simple finite (decorative sau utile)

COMEPTEŢE GENERALE:

- 1. Formarea și dezvoltarea abilităților psihomotrice generale*
- 2. Învățarea tehnicilor de lucru folosind materiale și instrumente de lucru variate*
- 3. Realizarea și aprecierea unor produse simple și utile*
- 4. Exersarea abilităților și comportamentelor formate în situații concrete de viață*

COMPETENȚE SPECIFICE:

- 1.2. Formarea și dezvoltarea psihomotricității*
- 1.3. Formarea și exersarea gesturilor manuale fundamentale și a coordonării motrice*
  - 2.1. Identificarea instrumentelor specifice prelucrării materialelor*
  - 2.2. Identificarea materialelor de lucru utilizate în activitatea practică*
  - 2.4. Exersarea tehnicilor de lucru utilizate în activitățile de terapie ocupațională*
- 3.1. Învățarea etapelor/operațiilor de realizare a unor produse simple*
- 3.2. Realizarea de produse simple, utilizând tehnicile învățate*
- 3.3. Analizarea, descrierea și aprecierea produsului finit*
  - 4.1. Exersarea deprinderilor de ordine și igienă*

OBIECTIVE:

- O1 – precizarea elementelor specifice iernii pe baza audiției muzicale a cântecelor
- O2 - identificarea etapelor de lucru necesare în realizarea lucrării pe baza explicațiilor profesorului și a lucrării model
- O3 – utilizarea tehnicilor de trasare, decupare, lipire, îndoire corespunzătoare etapelor de lucru pentru a realiza lucrarea finală
- O4 – asamblarea elementelor componente ale lucrării

Obiective pentru elevii cu care se lucrează diferențiat:

O1 – utilizarea tehnicilor de lipire, îndoire corespunzătoare etapelor de lucru pentru a realiza lucrarea finală

O2 – asamblarea elementelor componente ale lucrării

RESURSE:

Strategii didactice:

Metode si procedee:

- conversatia
- explicatia
- demonstratia
- modelul
- imitația
- observația dirijată
- munca independentă
- exercițiul

Mijloace de invatamant:

- cartoane colorate, foarfece, creioane, lipici, șabloane, sclipici
- înregistrarea audio a cântecelor “Mos Craciun cu plete dalbe”
- laptop

Forme de organizare: frontală

individuală

Forme de evaluare: formativă, prin aprecieri verbale stimulative

Timp: 45 minute

Bibliografie si resurse:

Programa Terapie educațională complexă și integrată

Watt, F., Gilpin, R. - Trucuri pentru activități de vacanță

Desfășurarea activității

Momentele activității/Timp	Obiective	Demersul instructiv – educativ	Strategii didactice			Evaluare
			Metode si procedee	Mijloace de invatamant	Forme de organizare	
Moment organizatoric 5 min		Se asigura conditiile necesare pentru o desfasurare optima a lectiei: pregatirea materialului didactic necesar, pregatirea elevilor pentru lectie, bancile elevilor sunt asezate in forma de U, iar profesorul se afla in fata acestora, astfel incat demonstratia sa articulatorie sa poata fi urmarita cu usurinta. Se verifica functionarea aparatelor auditive. Se cere elevilor sa fie atenti si sa urmareasca explicatiile. Se pregătesc materialele necesare.	Conversatia	Cartoane, foarfece, lipici, creioane, gume de sters	Frontala	
Captarea atenției 3 min	O1	Audiția cântecului “Mos Craciun cu plete dalbe”. Se discută despre anotimpul primăvara și se precizează schimbările care au loc în natură.	Conversatia	Cântec	Frontala	
Anunțarea temei 2 min		Se anunță tema activității, se propune realizarea unei lucrări intitulate “Felicitare de Craciun” Profesorul explica elevilor ca la ora de terapie ocupațională vor realiza o felicitare de iarna cu braduti si sclipici. Profesorul arată elevilor imaginea modelului.	Conversatia		Frontala	
Desfășurarea activității 30 min	O2	Profesorul prezinta un model al lucrării ce urmează a fi realizat, apoi un Power Point cu modelul felicitării, materialele necesare și etapele de lucru.	Conversatia Descoperirea dirijata Explicatia	Cartoane colorate Șabloane	Frontala Individuala	Observarea comportamentului Aprecierea

	O3 O4 O1 O2	<p>Profesorul prezintă etapele de lucru: - se arată modul de îndoire al cartonului - șabloanele bradutilor care trebuie trasati, decupati și lipiti. - ornarea felicitării prin presărare de sclipici</p> <p>Realizarea propriu zisa a lucrării se face prin respectarea etapelor de lucru conform demonstrației și explicației profesorului. Elevii sunt îndrumati si corectati individual.Se corectează poziția în banca si modul de folosire a ustensilelor. Profesorul dă indicații copiilor asupra modului de realizare a lucrării. Profesorul observă elevii și intervine dacă este necesar. Profesorul supraveghează lucrul elevilor, intervenind cu încurajări, îi va ajuta pe elevii care întâmpină greutăți.</p> <p>Elevii sunt încurajați să folosească diferite forme și culori pentru realizarea lucrării.</p> <p>Profesorul ajută elevii care întâmpina greutăți la trasare, decupare și lipire. Unii elevi vor primi forme de braduti pentru a le lipi pe carton, fără a le trasa și decupa.</p>	Observatia Demonstratia Exercițiul Munca independenta	Foarfece Creioane Gume de sters Lipici Sclipici Lucrare model Cântece		modului de lucru
Evaluarea performanței și încheierea activității 5 min		<p>La final, după ce au terminat toți elevii, felicitările copiilor sunt expuse, profesorul face aprecieri asupra modului cum au fost realizate. Profesorul va face o analiză a lucrărilor și aprecieri asupra desfășurării activității, a</p>	Observatia	Lucrările elevilor	Frontala	Aprecieri verbale

		modului în care elevii au realizat lucrarea. Elevii vor curăța spațiul de lucru. Fiecare elev va fi lăudat pentru felicitarea realizată.				
--	--	--	--	--	--	--

Activități cu caracter ecologic în cadrul terapiei educaționale complexe și integrate

prof. Diana Dărăbanțiu
Centrul Școlar de Educație Incluzivă nr. 2 Sibiu

Aria curriculară „Terapia educațională complexă și integrată” cuprinde următoarele discipline: Formarea autonomiei personale, Socializarea, Terapia ocupațională, Stimularea cognitivă și Ludoterapia. Activitățile propuse în cadrul acestor discipline au un caracter de terapie corectiv-recuperativă. Aceste tipuri de activități sunt parte componentă a programului complex, integrativ, de evoluție și dezvoltare a copiilor cu dizabilități.

Prin conținutul lor, acestea se referă predominant la aria de dezvoltare personală și socială, având ca scop final independența copilului/ tânărului cu dizabilități, precum și integrarea lui într-un mediu în continuă schimbare. Activitățile se găsesc într-o relație de interdependență, cu implicații metodologice intermodulare/ intradisciplinare și intramodulare, urmărind valorificarea învățării sociale cu largă deschidere spre normalitate. urmăresc formarea unor deprinderi de autonomie personală și socială, sporind gradul de adaptabilitate al copiilor cu dizabilități. Toate activitățile din cadrul terapiei educaționale complexe și integrate se găsesc într-o relație de interdependență reciprocă. Toate activitățile pot avea un caracter intermodular – interdisciplinar, rezultând astfel activitățile integrate. Abordarea integrată în cadrul procesului recuperative-compensatoriu la elevii cu dizabilități duce spre normalitate, oferindu-le astfel copiilor o deschidere spre condițiile și modurile de viață obișnuite.

În cadrul activităților integrate cu caracter ecologic se urmărește dezvoltarea simțului responsabilității, grija față de mediul înconjurător, implicarea în comunitate și schimbarea benefică a acesteia. Accentul se pune pe activitățile de grup, nu pe cele frontale, copiii putând astfel să se manifeste, să își exprime ideile, sentimentele și emoțiile, să devină parte integrată a comunității.

La disciplina Socializare ca și obiectiv principal există formarea și dezvoltarea atitudinii ecologice. Ca și activități se realizează o serie de activități de informare despre mediul înconjurător și lumea vi prin observare, manipulare de obiecte și explorarea mediului înconjurător folosind surse eficiente: filme educative, enciclopedii.-(„Pot să aflu!”, „Cine are viață?”, „Ce se întâmplă?”); exerciții practice de îngrijire și protejare a plantelor din clasă sau din curtea școlii; exerciții practice de îngrijire și plantare a florilor/copacilor/rasadurilor; exerciții pentru familiarizarea cu efectele poluării – (Apa curată – Apa poluată); exerciții de însușire a regulilor de protejare a mediului înconjurător.

Activități outdoor -ecologizarea a parcurilor din oraș („Ecologistul”);jocuri-experiment (Curcubeul”); concursuri de desene pe teme ecologice; concursuri și acțiuni organizate cu ocazia Zilei Mediului, Zilei Pământului , Zilei Apei, Zilei Păsărilor; activități practice de realizare de jucării din materiale reciclabile-pahare sau sticle, hârtie, semințe, coji de copac, pământ („Roboțelul teleghidat”, „Sticle senzoriale”, „Cuibul de păsări”).

Bibliografie:

Proiectul Multilateral Comenius „Sa facem ceva pentru planeta noastra”

Paunescu, Constantin – Terapia educationala integrată

Penes, Marcela – “Caiet de vacanță, am incheiat clasa I”, Ed. Aramis, 2006

Stefanescu, Elena, Iacob, Roxana – Stiinte ale naturii, caietul elevului, clasa a III-a, editura Diana

JOCUL MUZICAL

Diana Darabantiu, prof-ed., CSEI Nr. 2 Sibiu, didiana17dia@gmail.com

Jocul este o activitate complexa, specifica copiilor, care influenteaza dezvoltarea generala a copilului. Astfel, jocul are un mare rol in dezvoltarea fizica si psihica a copilului, devenind pe parcursul dezvoltarii acestuia o forma de activitate tot mai complexa. Jocul, ca activitate, este constituit dintr-o gama diversa de actiuni si comportamente ludice specifice, care se desfasoara de la varsta copilariei pana la batranete, avand un rol esential in procesul de socializare a persoanei, in vederea integrarii ei optime in societate. Jocul are efecte remarcabile in dezvoltarea senzoriala, motrica, cognitiva si sociala a copilului. Totodata jocul ajuta dezvoltarea relatiilor complexe intre copii, in acelasi timp faciliteaza relatiile sociale.

Jocul, ca activitate didactica specifica, îndeplinește diferite funcții: distracție, creativitate în conformitate cu vârsta, modelare și formare a personalității copiilor.

Încorporate în activitățile didactice, elementele de joc imprimă un caracter mai viu și mai atrăgător, aduc varietate și o stare de bună dispoziție, de veselie, de destindere, prevenind apariția oboselii.

Muzica, manifestare a frumosului artistic, a fost considerata dintotdeauna un mijloc esential de cultivare spirituala a omului, de consolidarea a personalitatii. Aceasta reprezinta arta de a exprima sentimente si idei cu ajutorul sunetelor combinate intr-o maniera specifica. Ea se bazeaza pe ritm, armonie si melodie. Valoarea terapeutica a muzicii rezulta din multiplele influente pe care le are asupra psihicului uman datorita complexitatii fenomenului muzical.

Psihologia varstelor (Schiopu, U, Verza, E., *Psihologia varstelor*, E.D.P., Bucuresti, 1981) arata faptul ca muzica joaca un rol important in fiecare etapa a varstelor umane, dar mai ales in anii copilariei si adolescentei. Ea raspunde nevoilor copiilor de exprimare, comunicare, afectivitate, frumos, integrare sociala, definire a propriei identitati.

Ca si parte a terapiei prin arta, meloterapia, prin muzica, face posibila exprimarea sentimental a ideilor cu ajutorul sunetelor combinate intr-un mod specific, declansand procese afective dintre cele mai variate, de la emotia muzicala manifestata prin bucurie, pana la descarcari explozive. In cadrul activitatilor educational-terapeutice din sfera meliterapiei, cantecul si jocul muzical sunt principalele forme de organizare.

Jocul muzical, alaturi de celelalte tipuri de jocuri, prezinta un rol dominant in dezvoltarea optima a copilului, acesta reprezinta o activitate care produce satisfacii si placere, il atrage si il intereseaza pe copil, trezind o serie de trairi emotionale puternice. Jocul muzical este folosit mai ales la copiii de varsta mica cu scop de a dezvolta simtul ritmic. Aceste jocuri au la baza ritmarea unor versuri prin batai din palme, marcarea ritmului cu ajutorul instrumentelor de percutie sau prin combinarea miscarilor ritmice mana-picioar; jocurile muzicale pot fi si jocuri desfasurate dupa o melodie cunoscuta, jocuri de recunoastere a unor cantece sau ritmuri melodice si jocuri bazate pe unele sarcini sau comenzi date de educator. Pe baza receptivitatii analizatorului

auditiv, prin intermediul muzicii se dezvoltă calitativ percepțiile și reprezentările. Pornind de la acestea, toate procesele psihice de cunoaștere urmează o evoluție favorabilă. Jocurile muzicale nu au o formă proprie fixă, ci se organizează ca o activitate vie, având drept obiectiv anumite sarcini didactice și care apelează la materiale muzicale diverse. Aceste jocuri au un mare rol în dezvoltarea atenției copiilor, prin ritm și linie melodică, armonie sau text, producând emoții și trăiri interioare puternice. Memoria se dezvoltă prin reflectarea experienței anterioare, prin fixarea, păstrarea, recunoașterea și reproducerea materialului sonor, a textului, a ideilor, a stărilor afective sau a mișcărilor asimilate. Jocurile muzicale au un mai mare potențial educativ decât celelalte tipuri de jocuri, deoarece contribuie la dezvoltarea auzului muzical și a vocii copiilor, dezvoltă interesul pentru muzică, precum și simțul ritmic.

Liviu Comes consideră că jocul didactic muzical nu este decât un simplu cântec ce poate fi interpretat în diferite variante: în grup, în dialog, cu gesturi și acompaniament ritmic. Jocurile didactice muzicale ale compozitorului Liviu Comes rămân unice în pedagogia muzicală europeană.

În funcție de mijlocul muzical cu care se combină, jocurile se clasifică în jocuri muzicale axate pe cântece, exerciții, auditive.

În funcție de sarcina muzicală urmărită, jocurile muzicale se clasifică în: jocuri muzicale melodice, ritmice, cu mișcări sugerate de textul cântecului, jocuri dans, jocuri muzicale pentru însușirea elementelor de expresie, jocuri muzicale pentru diferențierea timbrilor, jocuri muzicale armonico-polifonice, jocuri muzicale pentru cultura vocală, jocuri muzicale de creație.

Jocurile didactice muzicale, pot fi: melodice, ritmice, psiho-motrice - cu mișcări sugerate de textul cântecului, mișcări de dans pe cântec sau auditive (jocuri-dans), pentru însușirea elementelor de expresie, de formare a competențelor legate de intensitatea sunetelor și tempo-uri, pentru diferențierea timbrilor, pentru formarea deprinderilor armonico-polifonice (cu roluri sau sub formă de întrebare și răspuns), de formare a deprinderii de audiere, de formare a deprinderii de a cânta în colectiv, jocuri de cultură vocală, de creație.

Jocurile didactice muzicale pot fi axate pe cântece și piese instrumentale, pe auditive sau pe exerciții. Jocul axat pe cântec presupune dinamizarea activității prin cântare, prin îmbogățirea ei cu diverse mișcări și procedee de interpretare:

- stabilite prin indicații de desfășurare
- jocuri cu indicații de regie
- jocuri muzicale sugerate de ritm
- jocuri muzicale sugerate de melodie
- jocuri muzicale sugerate de textul cântecului

Jean Lupu și Mihaela Stănescu în cartea "Jocuri muzicale pentru copii mari și mici" clasifică aceste jocuri astfel:

- jocuri recreative
- jocuri pentru cunoașterea mediului
- jocuri despre cele patru anotimpuri
- jocuri pentru cunoașterea diverselor indeletniciri
- jocuri în sprijinul celorlalte discipline
- jocuri pentru formarea deprinderilor de conduită
- jocuri populare românești

Ana Motora Ionescu prezintă în lucrarea sa "Cântece și jocuri muzicale pentru preșcolari" unele din cele mai cunoscute cântece și jocuri muzicale românești, colecția cuprinde un vast repertoriu de cântece și jocuri muzicale cu o tematică variată: dragostea de familie, școală,

interestul pentru muncă, diferite profesii, diverse unelte de lucru, cunoștințe despre mediul înconjurător, natură, plante, animale. Toate aceste jocuri au la bază principiul pedagogic al gradăției, sunt organizate de la simplu la complex.. Astfel, primele piese prezentate constau în repetarea aceluiași sunet în diverse grupări ritmice, introduse în mod treptat, apoi apar sunete de înălțimi diferite, încadrate în anumite formule melodice care cresc în complexitate, ajungând spre sfârșitul colecției să fie cuprinse toate cele șapte sunete ale spațiului do1-do2.

G. Aldea, stabilește următoarele condiții pentru ca un joc muzical să devină joc didactic muzical: să vizeze un obiectiv al educației muzicale; să folosească un conținut muzical accesibil, atractiv și recreativ; să folosească reguli de joc cunoscute anticipat de către elevi.

În însușirea jocului muzical cu suport pe cântec este necesar să se parcurgă o serie de etape. Profesorul anunță titlul jocului, demonstrează, explică sau stabilește cu copiii mișcările; execută concomitent cu elevii; urmărește corectitudinea, iar elevii execută cântecul; observă, recepționează, analizează și stabilesc mișcări; execută în colectiv, ajutați de profesor; execută independent.

Printre cele mai cunoscute jocuri muzicale propuse de Jean Lupu și Mihaele Stăneci în lucrarea “Jocuri muzicale pentru copii mari și mici” utilizate în activitățile didactice sunt: jocuri recreative – “Batistuța”, “Dacă vesel se trăiește”, “Podul de piatră”, “Tăranul e pe câmp”, jocuri pentru cunoașterea mediului – “Bate vântul frunzele”, “Înfloresc grădinile”, jocuri despre cele patru anotimpuri – “Omul de zăpadă”, “Saniuța”, “Vine, vine primăvara”, jocuri pentru cunoașterea diverselor indeletniciri – “Acul”, “Marinarii”, “Muzicanții”, jocuri în sprijinul celorlalte discipline – “Șade rata pe butoi”, jocuri pentru formarea deprinderilor de conduită – “Căsuța din pădure, să jucăm”.

Aceste jocuri dezvoltă abilitățile muzicale, limbajul, vocabularul și memoria copiilor, facilitând aprecierea structurii sunetelor, încurajează și dezvoltă exprimarea creativă, interacțiunea și relațiile sociale. Muzica și ritmul ajută copilul să își exprime emoțiile, să își elibereze energia și să o canalizeze în direcții creative și productive, să castige încredere în el, să învețe noi cuvinte și să învețe despre sine și despre relațiile pe care le are cu ceilalți.

Jocul muzical are valențe cognitive, educative, volitionale, afective și estetice măsurabile dar și inedite, nerepetabile. Deci, jocul muzical, alături de muzica, este știință și artă, introduce frumosul în viața de toate zilele, dezvoltă sentimente primare: bucuria, tristetea, durerea, dându-le coloratură rațională și amplifică emoții complexe ca regretul, dorul, nostalgia.

Jocurile muzicale, prin activități dans și mișcare, dezvoltă coordonarea și controlul, experiențele muzicale de asemenea oferă oportunități de a explora elementele muzicii ca ritmul și tempo-ul. Aceste jocuri facilitează dezvoltarea muzicală, ca de exemplu jocurile melodice, jocurile ritmice, toate acestea având reguli simple și clare, ele accentuează emoțiile, umorul, provocarea, surpriza și cooperarea mai mult decât competiția.

Rezumat

Jocul muzical prezintă un rol dominant în dezvoltarea optimă a copilului, prin intermediul muzicii se dezvoltă calitativ percepțiile și reprezentările. Pornind de la acestea, toate procesele psihice de cunoaștere urmează o evoluție favorabilă. Aceste jocuri au un mare rol în dezvoltarea atenției copiilor, prin ritm și linie melodică, armonie sau text, producând emoții și trăiri interioare puternice. Memoria se dezvoltă prin reflectarea experienței anterioare, prin

fixarea, păstrarea, recunoașterea și reproducerea materialului sonor, a textului, a ideilor, a stărilor afective sau a mișcărilor asimilate.

Musical games develop musical skills, children's coordination, control and body awareness. Musical experiences also provide opportunities for children to explore the elements of music such as beat, rhythm and tempo. Music and movement can help develop participating in a group, social skills, express emotions, awareness of movement and body positions, creativity and imagination, learn new words and concepts, explore cause and effect, develop large motor skills, improve balance, coordination and rhythm. Listening to songs, music and dancing, helps to develop children's listening skills, language, vocabulary and memory. These activities can help them develop musical skills such as spontaneous singing; create, play, and recognize various rhythms; appreciate the structure of sounds; enhances creative expression and social interaction.

Bibliografie:

Aldea, G., Munteanu, G., *Didactica educatiei muzicale in invatamantul primar*, Editura Didactica si Pedagogica, Bucuresti, 2005

Ionescu, A. Matora, *Cantece si jocuri muzicale pentru prescolari*, Editura Didactica si Pedagogica, Bucuresti, 1980

Lupu, J., Staneci M., 1999, *Jocuri muzicale pentru copii mari si mici*, Ed. Sigma Primex, Bucuresti, 1999

Schiopu, U, Verza, E., *Psihologia varstelor*, E.D.P., Bucuresti, 1981

Schiopu, U., *Psihologia copilului*, Romania Press, 2009

Margaret Athey, Gwen Hatchikiss, *A Galaxy of Games for the Music Class*

Storms J., *101 More Music Games for Children: More Fun and Learning with Rhythm and Song*, Humter House, 2001

Ora de Religie prin activități extrașcolare

Prof. Drd. Dăscălescu Adrian-Florentin

„Nu oricine Îmi zice: Doamne, Doamne, va intra în împărăția cerurilor, ci cel ce face voia Tatălui Meu Celui din ceruri.” (Matei 7, 21)

Expresia „Ceea ce vei semăna, aceea vei culege.” este bine cunoscută fiecăruia dintre noi. Cu toții suntem conștienți de faptul că ceea ce plantăm în grădina noastră va influența ceea ce vom culege mai târziu. Atunci când punem semințele în pământ și avem grijă de ele, vom fi răsplătiți cu o recoltă bogată. Această analogie simplă este ușor de înțeles și poate fi aplicată în multe aspecte ale vieții noastre. Deși este o expresie des utilizată în popor, nu toată lumea știe că provine din Sfânta Scriptură, unde are nu doar un înțeles strict agricol, ci, în special, un înțeles spiritual, aflat în conexiune directă cu ora de Religie din școală. Educația copiilor noștri reprezintă ceea ce sădim noi în inimile și cugetele lor, ca într-un viitor, să ne bucurăm de roade. [6] Prin urmare, atunci când plantăm o sămânță de calitate și o îngrijim cu grijă, vom aduna roade bogate. Cu toate acestea, pentru a sădi această sămânță de calitate, care va produce roade, trebuie să ne dedicăm complet și să ne implicăm trup și suflet în această misiune. Din această perspectivă, a fi profesor nu se reduce la o simplă meserie, ci devine o vocație care necesită pasiune și dedicare în tot ceea ce facem pentru a ghida și influența tinerii din sistemul de învățământ românesc. Mântuitorul Hristos ne îndeamnă să accentuăm faptele în viața noastră pentru a dobândi împărăția veșnică: *Nu oricine Îmi zice: Doamne, Doamne, va intra în împărăția cerurilor, ci cel ce face voia Tatălui Meu Celui din ceruri.* (Mt.7, 21). [1] Învățătura creștină privește idealul educației ca fiind drumul dintre chip și asemănare, omul creat după chipul lui Dumnezeu este chemat la asemănarea cu Acesta. El nu este doar Idealul în-omenit, ci ne este și Calea, conform Ioan 14,6 „*Eu sunt Calea, Adevărul și Viața*” [1], ceea ce implică punerea întregului proces educativ religios sub semnul modelului propus de Învățătorul suprem. [4, p.16]

Prin urmare, dacă doar discutăm despre învățăturile Mântuitorului fără a le trăi autentic, ne asemănăm cu un izvor frumos în aparență, dar de fapt, lipsit de apă, incapabil să potolească setea cuiva. Un profesor de religie trebuie să trăiască cu adevărat în comuniunea cu Hristos pentru a

putea transmite învățăturile Sale. El trebuie să stabilească o conexiune autentică cu elevii săi, să fie deschis și să se dedice lor, să îi atragă în jurul său.

Dintre toate speciile existente pe acest pământ, omul este singurul care are cea mai lungă copilărie, necesară adaptării prin învățare asistată la un mediu complex, mereu în schimbare [2, p.151]. Astfel a apărut activitatea specializată care să faciliteze acest proces, și anume educația. Dintre cele trei forme ale educației (formală, nonformală și informală), educația nonformală, care deși este mai puțin formalizată, are întotdeauna efecte formative asupra omului, prin varietatea și flexibilitatea în abordarea conținuturilor și implicarea persoanelor în activități cu impact educațional. O modalitate de realizare a acestei educații nonformale, dar și de a-i atrage pe tinerii de astăzi, o reprezintă activitățile extrașcolare. Educația prin activitățile extracurriculare are ca scop cultivarea corespondenței optime între aptitudini și talente, promovarea unui stil de viață creștin autentic și civilizat, precum și încurajarea comportamentului creativ în diverse domenii. Astfel, putem spune că aceasta are un rol și un loc bine stabilite în formarea personalității copiilor. Scopul activităților extrașcolare îl reprezintă dezvoltarea unor aptitudini speciale, a unor comportamente creștine, antrenarea elevilor în activități cât mai variate și bogate în conținut, atragerea acestora către Sfânta Biserică, cultivarea interesului pentru activități socio-culturale, filantropice, facilitarea integrării în mediul școlar, fructificarea talentelor personale, oferirea de suport pentru reușita școlară în ansamblul ei, nu doar academică, ci și relațională. Activitățile extracurriculare au loc într-un mediu nonformal, oferind elevilor care au dificultăți de afirmare sau se simt timizi în cadrul școlar o oportunitate de a reduce anxietatea și de a-și dezvolta potențialul intelectual. De asemenea, aceste activități le permit să interacționeze cu colegii lor și să fie mai atenți la nevoile acestora.

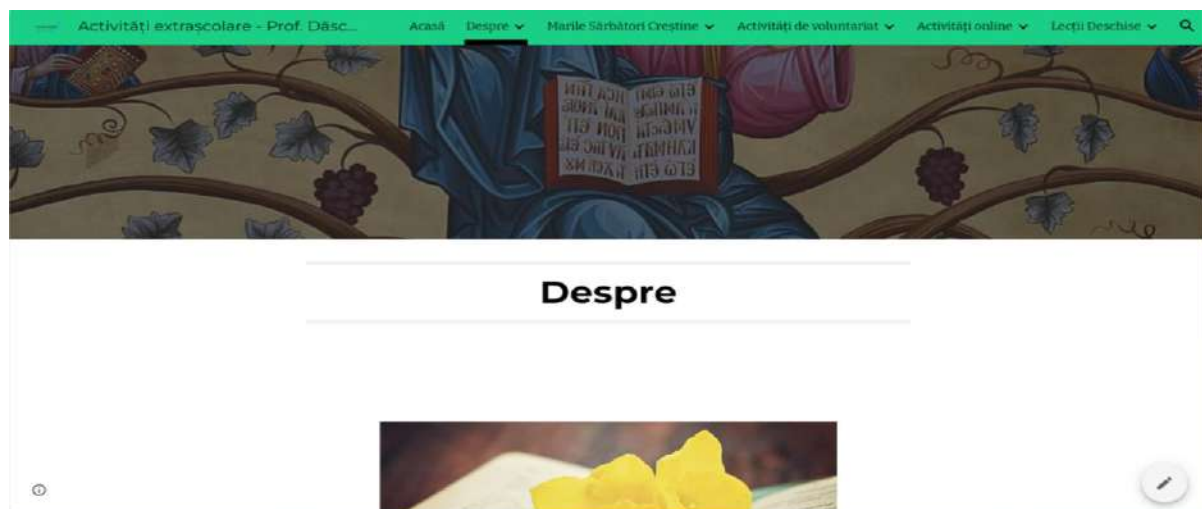
Educația religioasă încorporează nu doar cunoștințe, ci, mai ales, valori și atitudini, care pot fi învățate și internalizate cu mult mai mare eficiență prin implicarea activă a elevilor în viața creștină autentică, nu doar prin discuții teoretice. Bineînțeles, cunoștințele sunt baza din care se formează valori și atitudini, dar punerea acestor cunoștințe în practică consolidează și cristalizează valorile și atitudinile dobândite. Crezând cu tărie în conceptul Learning by doing, după cum însuși Sfântul Ioan Gură de Aur afirma în lucrarea sa *Omilii și cuvântări despre educația copiilor*, aceștia nu vor uita niciodată cum s-au simțit atunci când au fost implicați într-o activitate [5, p. 13] și urmând învățăturile Maicii Magdalena din lucrarea *Sfaturi pentru o*

educație ortodoxă a copiilor de azi [3, p. 44] am considerat ca fiind importantă implicarea unui număr cât mai mare de copii în activități de acest tip și am avut grijă ca participarea elevilor la aceste activități să aibă la bază voința liberă de a se implica.

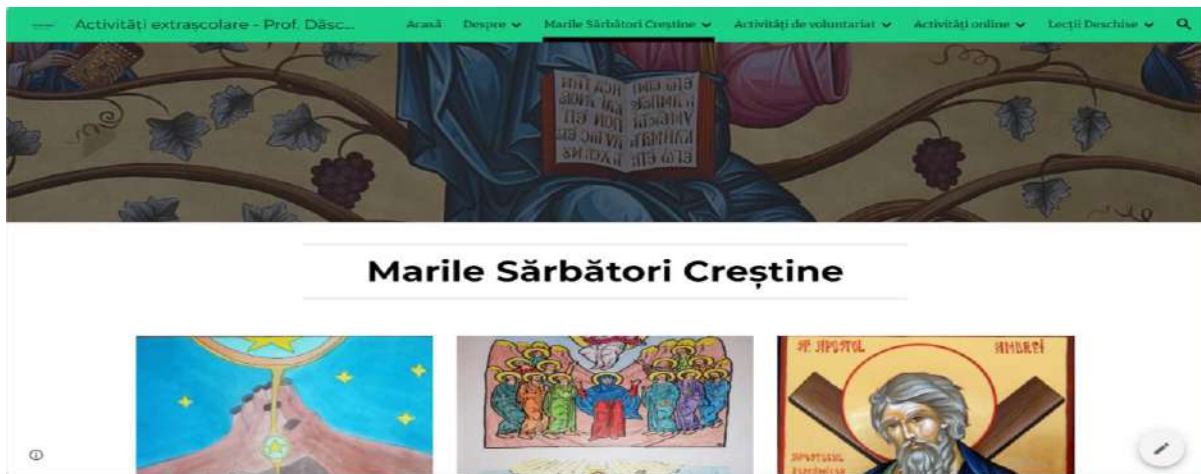
În încercarea de a evidenția aceste activități extrașcolare am creat, cu ajutorul google sites, un site dedicat în întregime activităților extrașcolare – *Ora de Religie prin activități extrașcolare*. Site-ul cuprinde o pagină generală (imaginea 1) în care sunt incluse cinci subpagini (imaginile 2-6):

Imaginea 1. Pagina generală a site-ului.

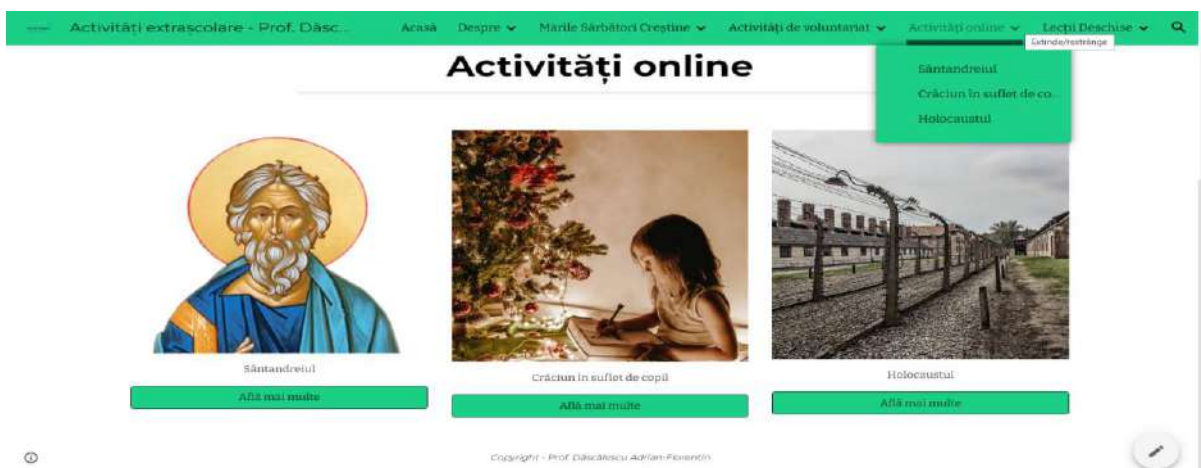
Imaginea 2. Subpagina *Despre ora de Religie și Activitățile extrașcolare*.

Imaginea 3. Subpagina activităților desfășurate cu ocazia *Marilor Sărbători Creștine*.

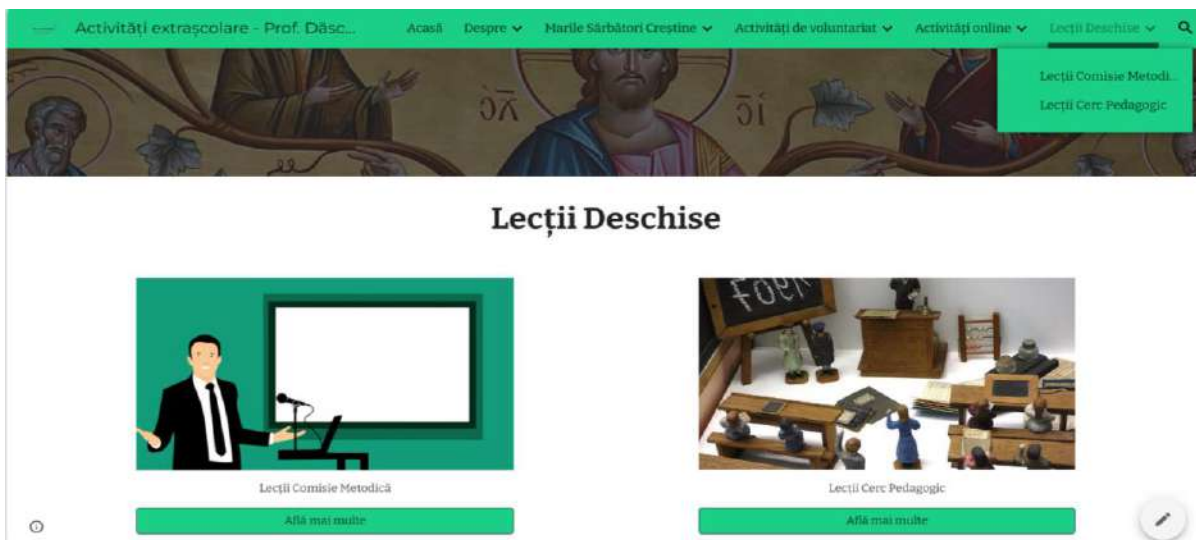

Imaginea 4. Subpagina *Activități de voluntariat*.

Imaginea 5. Subpagina *Activități online* (activități desfășurate în perioada pandemiei).

Imaginea 6. Subpagina *Lecții deschise*.

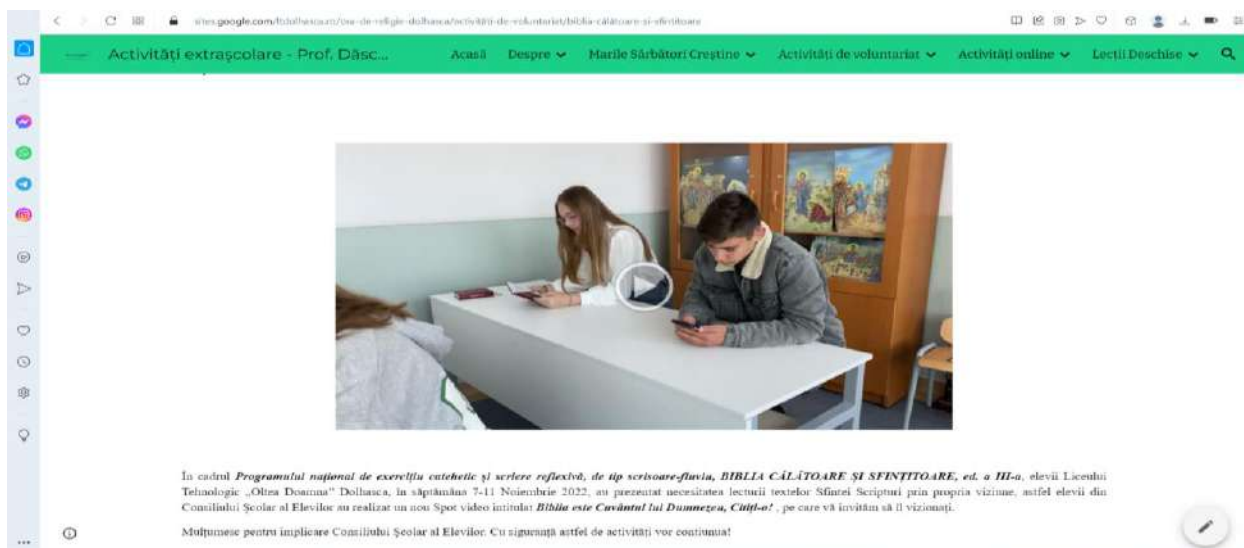
Prin analiza detaliată a activităților prezentate pe acest site, devine evident scopul pe care mi l-am propus, acesta constând în oferirea elevilor posibilității de a experimenta autenticitatea credinței creștine, prin participarea lor activă la diverse proiecte educaționale. Deosebit de notabile sunt proiectele dedicate Marilor Sărbători Creștine care marchează întregul an școlar, precum Sfântul Andrei, Nașterea Domnului, Învierea Domnului și Înălțarea Domnului, dar și cele dedicate activităților de voluntariat precum: *Hristos împărtășit copiilor* (Împărtășirea elevilor la perioada de post a Nașterii Domnului și a Învierii Domnului reprezintă o lecție de religie deosebit de frumoasă, care nu se rezumă doar la predarea informațiilor despre Hristos, ci oferă elevilor o experiență directă în care nu doar învață despre Hristos, ci Îl și primesc în trupul și sufletul lor); *Cu viața mea apăr viața* (activități de protecție civilă); *Din suflet pentru suflet / Olimpiadele faptelor bune* (activități filantropice); *Biblia călătoare și sfințitoare* (descoperirea textului Sfintei Scripturi și atragerea elevilor în lecturarea ei), *Cupa Parohiilor* (activități de relaxare și sportive), *Antibullying* (activități de conștientizare a necesității opririi acestui fenomen), *Spune Nu drogurilor!* (activitate împotriva adicțiilor), *Let`s do it!* (activitate de ecologizare), *Tabere școlare și excursii pentru cei mai meritoși copii* (aceste activități au fost susținute financiar de generoasele donații provenite atât din partea Parohiilor Dolhasca și Siliștea Nouă, cât și de la foștii elevi care, la rândul lor, au beneficiat de aceste activități în perioada când erau elevi.); activități online (*Sfântul Andrei, Crăciun în suflet de copil, Holocaustul*) - activitățile extrașcolare au continuat să se desfășoare în timpul perioadei de pandemie. Chiar

dacă cursurile s-au transferat în mediul online, nu am întrerupt activitățile extrașcolare, ci le-am adaptat la noul format online.

Prin accesarea site-ului, veți remarca că fiecare subpagină dispune de mai multe secțiuni, accesibile prin intermediul butonului "Află mai multe". În fiecare pagină, am urmărit să includ cât mai multe imagini sugestive sau videoclipuri relevante despre activitățile respective, însoțite de o scurtă descriere.

Imaginea 7. Liceeni și cadre didactice în excursie la Iași.

Imaginea 8. Scurtmetraj realizat de elevii clasei a XI-a, cu mesajul „Citește Biblia!”.

Dacă articolul de până acum v-a stârnit curiozitatea, vă încurajez să explorați acest site accesând link-ul următor: <https://sites.google.com/ltdolhasca.ro/ora-de-religie-dolhasca/acasa>

Bibliografie:

1. *BIBLIA sau Sfânta Scriptură*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2008.
2. CUCOȘ, Constantin (coord.), *Pedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice*, Editura Polirom, Iași, 2009.
3. MAGDALENA, Maica, *Sfaturi pentru o educație ortodoxă a copiilor de astăzi*, Editura Deisis, Sibiu, 2006.
4. OPRIȘ, Dorin, OPRIȘ, Monica, *Cercetare și religie. Repere și dimensiuni comune*, Editura Eikon, Cluj-Napoca, 2013.
5. SFÂNTUL IOAN GURĂ DE AUR, *Omilii și cuvântări despre educația copiilor*, trad. Pr. Marcel Hancheș, Editura Marineasa, Timișoara, 2005.
6. <https://iulian-proca.blogspot.com/2010/12>, accesat la data de 2.11.2023.

INOVAȚIE ÎN ORA DE CHIMIE

Luiza Mihaela David, Școala Gimnazială "Traian Săvulescu" Izvoarele

Didactica scolastică, didactica intuiției, didactica herbartiană sau chiar cea specifică școlii active reprezintă forme de modernizare posibile în limitele experienței tradiționale ale contextului socio-cultural și istoric respectiv, combinate cu unele inovații sugerate de evoluția filozofiei sau chiar a științei educației. Noile didactici de tip cognitivist (didactica învățării capacităților intelectului specific sau cea bazată pe teoria inteligențelor multiple) reprezintă salturi atât de mari în domeniul didactic, încât noul conținut al învățării școlare nu mai poate fi elaborat în limitele practicii didactice tradiționale; aceasta solicită transformarea profesorilor în specialiști ai domeniului proiectării curriculare. Metodele de învățământ pot fi definite ca „*modalități de acțiune cu ajutorul cărora, elevii, în mod independent sau sub îndrumarea profesorului, își însușesc cunoștințe, își formează priceperi și deprinderi, aptitudini, atitudini, concepția despre lume și viață*” Metodele tradiționale (expunerea didactică, conversația didactică, demonstrația, lucrul cu manualul, exercițiul, ș.a.) nu mai răspund nevoilor actuale de învățare ale elevilor, din cauza caracteristicilor lor principale. În schimb, metodele moderne (algoritmizarea, modelarea, problematizarea, instruirea programată, studiul de caz, metodele de simulare, jocurile, învățarea pe simulator, învățarea prin descoperire, învățarea cu ajutorul calculatorului, metoda cubului, metoda Stiu-Vreau sa stiu-Am învățat, metoda mozaicului, brainstormingul, ș.a.) au multiple avantaje deoarece:

- relația profesor-elev este democratică, bazată pe respect și colaborare; acordă prioritate dezvoltării personalității elevilor, vizând latura formativă a educației; sunt centrate pe activitatea de învățare a elevului, acesta devenind subiect al procesului educațional; sunt centrate pe acțiune, pe învățarea prin descoperire; sunt flexibile, încurajează învățarea prin cooperare și capacitatea de autoevaluare la elevi, evaluarea fiind una formativă; stimulează motivația intrinsecă.

Dintre metodele activ-participative enumerate mai sus metoda preferată de mine este problematizarea, metodă de învățământ ce constă în crearea, cu scop didactic, a unei stări conflictuale, a unei contradicții între cunoștințele elevilor și cerințele unei situații-problemă care li se propune elevilor spre rezolvare.

Exemple de situații problemă:

Nu de puține ori, în cadrul unor lecții de genul “Formarea ionilor” (fie că sunt ei negativi sau pozitivi) elevii se simt contrariați de faptul că ionii anumitor metale sau nemetale pot avea și rol biologic asta în contextul în care ei au studiat la proprietățile substanțelor că anumite metale precum fierul sau cuprul se utilizează frecvent în construcții iar ionii lor îndeplinesc funcții importante în organismul uman. Astfel, atomii, neutri din punct de vedere electric, pentru a ajunge la configurații stabile pot ceda electroni și formează ioni pozitivi, numiți cationi, sau pot accepta electroni și formează ioni negativi, numiți anioni. Sângele este un fluid cu rol în păstrarea temperaturii constante a corpului și care asigură nutriția și oxigenarea organismului la vertebratele superioare. Are în compoziție elemente celulare (mai importante fiind hematiile, leucocitele și eritrocitele) și plasma. Plasma conține 90% apă, substanțe organice cu molecule mici și săruri minerale, în special cloruri de sodiu și potasiu.

Ex. 1: ionul divalent Fe^{2+} , intră în structura hemoglobinei (o proteină prezentă în hematii, globulele roșii din sângele organismului uman) având rol fundamental în transportul oxigenului de la plămâni la toate organele și celulele corpului.

Ex. 2: Elevii cunosc foarte bine cuprul care este un metal roșiatic, maleabil și ductil (se utilizează ca tablă pe acoperișul diferitelor instituții publice importante cât și sub formă de fire sau conductori electrici) Bunăoară, cuprul este un mineral esențial pentru supraviețuire, existent în multe din proteinele corpului omenesc. Acesta are rol în formarea colagenului¹, dezvoltarea globulelor roșii din sânge, creșterea imunității și fertilității, dar și în sinteza melaninei.

Ex. 3 Principala sursă de clor pentru organismul uman este sarea de masă, clorura de sodiu. Clorurile reprezintă aproximativ 0,15% din masa organismului uman. Ionul de clor fiind esențial pentru buna funcționare a corpului nostru, participând la formarea oaselor, a dinților, a tendoanelor, la echilibrul acido-bazic din organism, contribuie la formarea acidului clorhidric, cu rol important în digestie, are acțiune de curățare a ficatului. Totodată, clorul este un gaz extrem de toxic, de culoare galben-verzuie utilizat în gospodărie în produsele de curățat și dezinfectat cât și ca înălbitor.

Concluzionând, prin rezolvarea unor situații problemă asemănătoare celor redate supra elevii sunt puși în situația de a căuta activ, de a descoperii noi reguli, de a aborda critic o situație, toate acestea generând o nouă învățare care îndeamnă la reflecție și la căutare.

Metoda ”Știu – Vreau să știu – Am învățat” este o metodă ce urmărește conștientizarea elevilor în legătură cu propria lor activitate de cunoaștere, respectiv stimularea abilităților metacognitive și a gândirii critice.

Etapele metodei:

- a. împărțirea clasei pe perechi și anunțarea temei;
- b. elevii fac o listă cu tot ceea ce știu despre tema aleasă;
- c. profesorul alcătuieste la tablă un tabel cu următoarele coloane: știm/ credem că știm/ ceea ce vrem să știm, ceea ce am învățat;
- d. elevii spun ceea ce au notat, iar profesorul completează prima coloană;
- e. elevii alcătuiesc apoi o listă de întrebări pe marginea subiectului abordat, iar profesorul completează coloana a doua a tabelului;
- f. se citește informația din manual sau din fișele de instruire realizate de către profesor;
- g. se revine asupra listei de întrebări și se răspunde la fiecare dintre acestea;
- h. se completează coloana a treia din tabel. Unele întrebări ar putea rămâne fără răspuns sau ar putea să apară unele noi, care trebuie consemnate;
- i. elevii compară ceea ce știau despre subiect cu ceea ce au învățat din noua lecție (coloanele 1 și 3 din tabel);
- j. se precizează alte surse de informare pentru răspunsurile la toate întrebările expuse în coloana a doua. Întrebările din coloana a doua pot fi folosite pentru investigații suplimentare prin muncă individuală și realizarea unui eseu sau a unui studiu de caz. Această metodă se poate regăsi în scenariul oricărei lecții de predare

Bibliografie:

1. Naumescu A., Corpodean C., Metodica predării chimiei, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2001.
2. Ionescu M., Radu I., Didactica modernă, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001
3. Fătu S., Didactica chimiei, Editura Corint, București, 2002
4. Cojocariu, Mihaela, „Teoria si metodologia instruirii” Editura Didactica si Pedagogica, R. A. 2002.
5. Saucan, Doina, „Specificitatea comunicarii didactice in contextul comunicarii interumane”, Editura ALL, Bucuresti 1999.
6. Nicola, Ioan, „Pedagogie scolara” Editura Didactica si Pedagogica Bucuresti 2000.
7. Bocoș M., Ciomoș F., 2002, Didactica chimiei, Cluj-Napoca: Ed. Eurodidact.

Corectarea tulburărilor de pronunție la școlarul mic

prof. psihopedagog Denes Melinda Andrea

C.S.E.I. „Bonitas” Oradea

Prezentul referat propune să scoată în evidență importanța limbajului în copilăria mijlocie, problemele/ tulburările de limbaj cu care se confruntă elevii în această perioadă și prezentarea terapiei dislaliei ca o modalitate educațional -terapeutică folosită în corectarea tulburărilor de limbaj.

Vârsta școlară mică de 6 la 10/11ani, se constituie ca un stadiu nou, calitativ superior, bazat pe achizițiile anterioare, pe experiența cognitivă a copilului pe care o valorifică și restructurează, în funcție de noile solicitări. Sintetizând aspectele esențiale ale stadiului, (după Bonchiș E. 1997,) M. Debesse consideră că perioada între 7 și 11 ani ar putea fi caracterizată ca fiind „vârsta rațiunii și a cunoașterii”.

Intrarea în școală creează și limbajului noi solicitări și condiții. Limbajul este esențial pentru dezvoltarea armonioasă a copilului, pentru relații pozitive, benefice, pentru o evoluție academică bună și ulterior pentru reușita în plan personal, educațional și profesional. Dezvoltarea limbajului este indisolubil legată de evoluția gândirii, care la rândul său este influențată de dezvoltarea limbajului. După H. Vallon „Limbajul nu este cauza gândirii, ci instrumentul și suportul indispensabil progresului ei” (D.V Popovici, 1997).

Limbajul este un fenomen deosebit de complex care a preocupat de multă vreme oameni de știință din cele mai variate domenii. Termenul de limbaj este definit în DEX ca fiind „ un sistem de comunicare alcătuit din sunete articulate, specific oamenilor, prin care aceștia își exprimă gândurile, sentimentele și dorințele.”

În procesul comunicării, oamenii folosesc variate forme de limbaj, nonverbale (acțiuni concrete cu obiectele, gesturile și mimica), sau verbale (sonore, grafice). Pentru o integrare armonioasă în societate, omul are nevoie de dezvoltarea tuturor "fațetelor" limbajului, tulburarea oricărui aspect influențând adaptarea individului la mediu.

Ca activitate specific umană limbajul, odată cu intrarea copilului în școală devine obiect de studiu și conștient. În cursul miciei școlarități se dezvoltă atât limbajul oral, cât și cel scris. Vocabularul școlarului mic ajunge să numere spre sfârșitul miciei școlarități, aproape 5000 cuvinte, dintre care tot mai multe pătrund în limbajul activ al copilului.

Înșușirea citit-scrisului facilitează construirea unor propoziții, fraze mai complexe, amplifică expresivitatea limbajului, însușirea unor reguli gramaticale. Lecturile literare fac să crească posibilitățile de exprimare corectă. Dezvoltarea limbajului se face și în contextul altor activități școlare cu prilejul cărora copilul face cunoștință cu o nouă terminologie care variază de la un domeniu la altul. Copiii se obișnuiesc ca prin limbaj, să-și planifice activitatea, să exprime acțiunile ce au de făcut, ordinea în care vor lucra, limbajul devine astfel, un mijloc de adaptare, facilitare a inter-relațiilor.

După cum se știe, în activitatea de învățare școlară, este important calitatea mesajului verbal, pe care-l transmite cadrul didactic elevilor săi, adaptându-l nivelului de înțelegere al acestora. Învățătorul astfel trebuie să utilizeze cu măiestrie totalitatea mijloacelor intuitive, acționare și verbale de care dispune, pentru a sprijini și accelera formarea proceselor gândirii și dezvoltarea personalității școlarului.

Comunicarea este deci o relație între indivizi și înseamnă mai mult decât abilitatea de a vorbi sau de a scrie cuvinte. Comunicarea este abilitatea de a face pe cineva să înțeleagă că tu dorești ceva. Deci comunicarea ideală este aceea în care tot ce se emite poate fi recepționat. Astfel prin intermediul comunicării urmărim 4 scopuri: să fim receptați, să fim înțeleși, să fim acceptați, să provocăm o reacție.

Însă nu toți copiii se dezvoltă la fel și nu toți copiii la fel fac față solicitărilor educative, astfel este foarte important să cunoaștem copiii cu care lucrăm și să le ajutăm să depășească dificultățile cu care se confruntă în vederea unei adaptări școlare adecvate care influențează reușita școlară și ulterior integrarea socio-profesională.

Dintre cele mai des întâlnite probleme/dificultăți/tulburări, ale limbajului cu care se confruntă școlarul mic amintim: tulburările de pronunție, dislexia, disgrafia, tulburările de ritm și fluentă (ex. bâlbâiala), întârzieri în evoluția și dezvoltarea limbajului.

Mulți școlari mici se confruntă cu tulburări de pronunție ce afectează limbajul verbal, dar fără intervenție logopedică poate să aibă influențe și asupra scris-cititului, a comportamentului și chiar asupra personalității elevului. Dacă la începutul școlarității omisiunile, înlocuire, distorsiunile de sunete nu îl deranjează pe elev și nici pe colegi, dar cum înaintea în vârstă, elevul va fi sensibil la criticile colegilor, sâsâitul și rârâitul nu vor mai părea amuzante.

Cu cât intervenția în corectarea acestora are loc în fazele de început, cu atât progresul și corectarea vor fi mai rapide și evoluția va fi pozitivă. Scopul intervenției terapeutice recuperatorii constă, așadar, în valorificarea la maximum a posibilităților individului. Acest lucru este posibil doar prin evaluare.

În terapia tulburărilor de pronunție folosită ca o modalitate educațional-terapeutică, ședințele se desfășoară conform unui plan terapeutic complex, (după C. Stănică și E. Vrajmaș, 1994), care cuprinde mai multe etape. Dacă luăm dislalia, care este o tulburare de pronunție provocată de afecțiuni organice sau funcționale ale organelor periferice a vorbirii și care constă în imposibilitatea emiterii corecte a unuia sau mai multe sunete, în cadrul planului terapeutic complex începem cu **etapa pregătitoare**, care se referă la cunoașterea elevului și presupune colectarea de informații cât mai complete, interpretarea de date în scopul orientării deciziei și intervenției.

Evaluarea logopedică/psihopedagogică este un demers profesional care cuprinde mai multe acțiuni în funcție de scopul evaluării. Astfel pornim de la **anamneză**, care presupune culegerea datelor generale despre subiect, situația prezentă, contextul în care se manifestă simptomatologia sau comportamentul inadecvat, motivele prezentării la evaluare, expectanțele și orice alte informații care pot avea o relevanță. Aceste informații se strâng de la părinți, învățător, bunici, frați, chiar și de la copilul în cauză. Apoi urmează examenul logopedic/psihopedagogic, care este un act de investigație, un proces ce constă în a culege date prin intermediul testelor/probelor, a chestionarelor și altor metode și tehnici specifice ariilor investigate.

Pentru **evaluarea limbajului** și a vorbirii copiilor la vârsta școlară mică se pot folosi următoarele probe: **Test de vocabular în imagini**, **Testul T.A.C.L.-R** (vizează evaluarea limbajului receptiv pentru vârsta de 3-10 ani), **proba pentru cunoaștere a vârstei psihologice a limbajului – după ALICE DESCOEUDRES** (adaptată). **Proba de evaluare a progresului în învățarea limbajului** (după C. Stănică și E. Vrajmaș, 1997), **Proba Borel Moissonny pentru citit scris**, **Test A.B.C.** (după C. Stănică și E. Vrajmaș, 1997 și probe de pronunție pentru surprinderea tulburărilor de pronunție, probe de scris-citit. Pentru a realiza un diagnostic corect este indicat evaluarea și a celorlalte funcții, care au legătură cu limbajul: inteligența, evaluată prin **Wechsler Intelligence Scale for Children (WISC)** sau **Raven color** sau **Scala de Inteligență Stanford Binet** sau **Testul F. Goodenough**; psihomotricitatea și structurarea spațial-vizuală evaluată prin **Testul Bender-Gestalt**, **Testul Frostig** sau **Testul Benton**, evaluarea funcțiilor neuropsihologice pentru care se poate aplica bateria de teste **NAPSY** care vizează următoarele domenii: atenție/ funcții executive, memorie și învățare, limbaj, funcționare senzorio-motorie, procesare vizuo-spațială.

Tot în această etapă pregătitoare se lucrează pe crearea unei atitudini pozitive față de corectare, crearea încrederii în posibilități, înlăturarea negativismului față de vorbire și familiarizarea copilului cu mediul logopedic. Psihopedagogul/ logopedul trebuie să acorde suport copilului în situațiile dificile, trebuie să manifeste empatie, amabilitate și respect.

În procesul evaluării se formulează concluziile și recomandările, nu numai pe baza rezultatelor obținute la teste probe/scale ci și pe baza observației directe. Copilul este observat cum se manifestă în cabinet, în clasă în relația cu copiii, cu adulții și în timpul rezolvării unor sarcini. După ce am colectat date suficiente pentru a stabili un diagnostic corect, urmează să propunem obiectivele pe termen scurt/mediu/lung în vederea corectării problemelor de pronunție. Deci urmează **etapa terapiei propriu-zise**, care include **terapia generală** și în care se pun accent pe exerciții pentru dezvoltarea musculaturii generale, exerciții pentru dezvoltarea respirației, exerciții pentru dezvoltarea aparatului fonoarticulator și educarea auzului fonematic. Exercițiile selectate pentru această etapă depind și de sunetul deficitar pe care urmează să îl corectăm. Apoi urmează **terapia specifică** cu **etapa de emitere** a sunetului care poate să se realizeze în mod direct, emiterea sunetului prin imitație acustică și articulatorie, sau în mod indirect ex. emiterea sunetului prin onomatopee. Urmează **etapa de consolidare** a sunetului corectat în care materialul ilustrat și verbal cuprinde imagini și cuvinte în a căror denumire sunetul se află în trei poziții (inițială, mediană, finală) cu dificultăți crescânde de verbalizare, de la grupări vocalice la grupări consonantice, de la cuvinte monosilabice la cuvinte polisilabice, **etapa de diferențiere** a sunetului în care exercițiile se axează pe diferențierea sunetului corectat de cele cu care le confundă, atât la nivelul silabelor cât și la nivelul cuvintelor și a propozițiilor. Ultima etapă este, **etapa de automatizare** a sunetului în care „se trece de la deprinderea de a vorbi corect la obișnuința verbală conștientizată , bazată pe automatisme psiholigvistice” (după E. Jurcău, N. Jurcău, 1999, pag123). Metodele terapeutice folosite în cadrul programului terapeutic complex pentru corectarea dislaliei sunt: demonstrația articulatorie, imitația, exercițiul, comparația, derivarea sunetului, metoda fonetică, analitică-sintetică, intuiția, conversația și jocul terapeutic. Mijloacele folosite în cadrul terapiei pot fi foarte variate: oglindă, obiecte de suflat, instrumente muzicale, album logopedic, jucării, planșe cu imagini, jetoane, cărți cu imagini, soft educațional, etc. Modul de selectare și adaptare a metodelor și mijloacelor la nivelul fiecărui copil, ține de profesionalismul și creativitatea logopedului/psihopedagogului. Durata ședințelor este de la 20 până la 60 de minute acesta depinde de vârstă și nivelul de dezvoltare a copilului.

Pare atât de simplu, și totuși atât de greu. Chiar dacă cunoaștem deja copilul și suntem profesioniști, cunoaștem și aplicăm diferite metode, tehnici și terapii, singuri suntem puțini, fără implicarea a mai multor persoane responsabile dezvoltării fiecărui copil -învățător, părinte, psiholog, logoped, psihopedagog; dezvoltarea, recuperarea și educarea copilului nu poate să atingă nivelul dorit. Pentru a obține acel echilibru toți trebuie să colaboreze și să formeze o echipă funcțională cu aceeași scop și care pune în centrul atenției copilul.

Bibliografie

Nicola I– Tratat de pedagogie școlară – Editura Aramis, București, 2003

Gherguț A.– Sinteze de psihopedagogie specială- Editura Polirom, București, 2005

Vlad Popovici D.– Dezvoltarea comunicării la copiii cu deficiențe mintale – Editura Pro Humanitate, București, 1994

Șchiopu U, Verza E - Psihologia vârstelor: ciclurile vieții, Editura Doidactică și pedagogică, București, 1997

Jurcău E, Jurcău N. - Învățăm să vorbim corect, Editura Printek, Cluj Napoca, 1999

Stănică C. și Vărăjmaș E. - Terapia tulcurărilor de limbaj, Editura Doidactică și pedagogică, București, 1997

Bonchiș E. - Copilul și copilăria- Editura Imprimeriei de Vest, Oradea, 1996

Bonchiș E. - Psihologie școlară- Universitatea din Oradea- Lecții pentru uzul studenților, 1997

Buică C. B. - Bazele defectologiei- Editura Aramis, București, 2004

D. Papalia,S. Wendkos, R Duskin Feldman,– ediția a IX-a Dezvoltarea umană-, Editura Trei, București, 2010

CREAREA UNEI APLICAȚII ÎN ORACLE APEX 23.2

Prof. Dima Maria Narcisa - Liceul Teoretic "Ion Barbu", Pitești

În cele ce urmează, vom crea o aplicație cu baze de date, folosind utilitarul ORACLE APEX 23.2. Vom considera, spre exemplificare, crearea unei aplicații în care să ținem evidența produselor dintr-un magazin. Vom crea trei tabele în care vom reține denumirea produsului, categoria în care se încadrează, firma producătoare, prețul și stocul pentru fiecare produs în parte, după cum urmează:

Tabela *Firme*

```
create table "firme"
```

```
( "id" number generated by default on
null as identity minvalue 1 maxvalue
99999999999999999999999999999999
increment by 1 start with 1 cache 20 noorder
nocycle nokeep noscale not null enable,
"firma" varchar2(100 char) not null enable,
constraint "firme_pk" primary key ("id")
using index enable
);
comment on table "firme" is 'pentru
aplicatia magazin';
```

Tabela *Categorii*

```
create table "categorii"
```

```
( "id" number generated by default
on null as identity minvalue 1 maxvalue
99999999999999999999999999999999
increment by 1 start with 1 cache 20
noorder nocycle nokeep noscale not
null enable,
"categorie" varchar2(100 char) not null
enable,
constraint "categorii_pk" primary key
("id")
using index enable
);
```

Tabela *Produce*

```
create table "produce"
```

```
( "id" number generated by default on null as identity minvalue 1 maxvalue
99999999999999999999999999999999 increment by 1 start with 1 cache 20 noorder nocycle
nokeep noscale not null enable,
"produs" varchar2(250 char) not null enable,
"firma" number not null enable,
"categorie" number not null enable,
"pret" number,
"stoc" number,
constraint "produce_pk" primary key ("id")
using index enable
);
alter table "produce" add constraint "produce_fk1" foreign key ("categorie")
references "categorii" ("id") on delete cascade enable;
alter table "produce" add constraint "produce_fk2" foreign key ("firma")
references "firme" ("id") on delete cascade enable;
comment on table "produce" is 'pentru aplicatia magazin';
```

Crearea aplicației presupune parcurgerea următorilor pași:

- Alegerea interfeței grafice, denumirea aplicației (Fig.1):

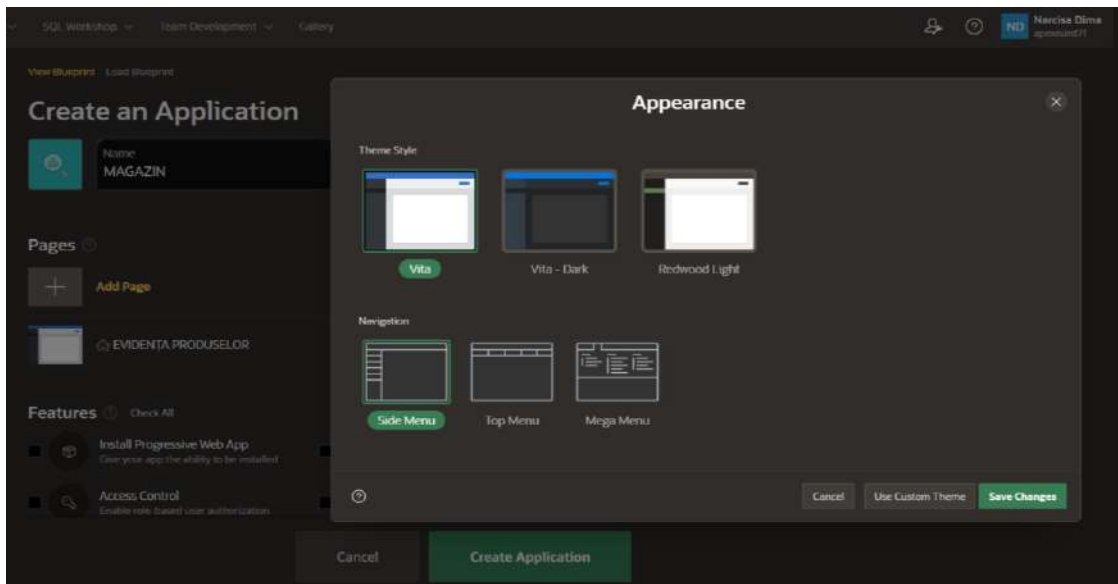

Fig.1 Crearea aplicației- alegerea interfeței grafice

- Adăugarea paginilor în aplicație(Fig.2):

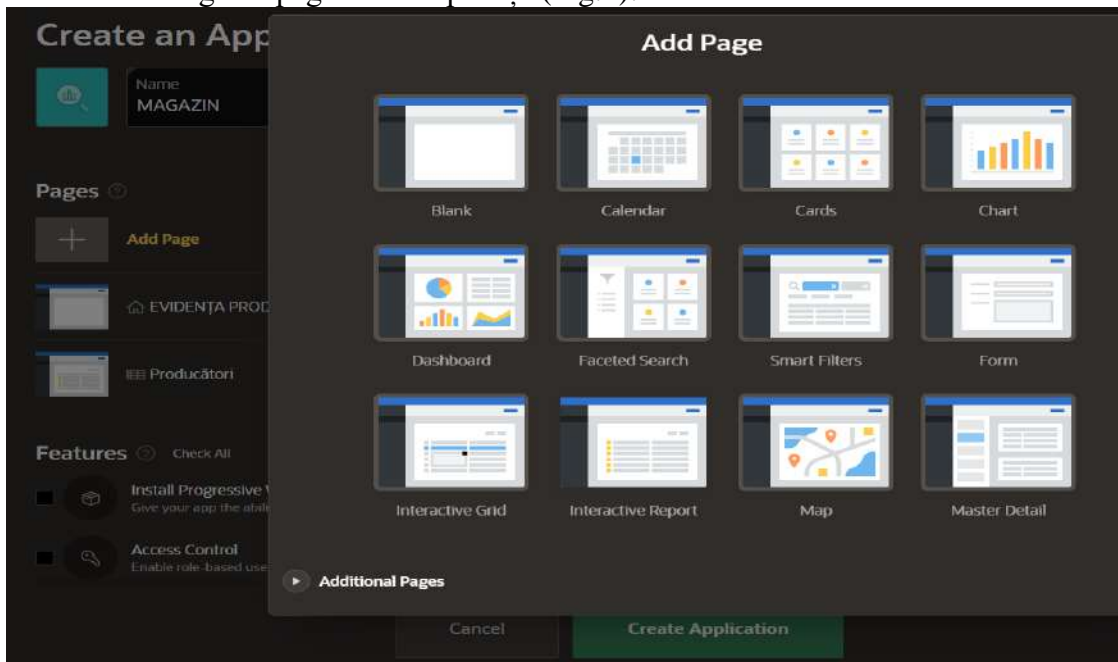

Fig.2 Crearea aplicației- crearea paginilor web ce compun aplicația

- Lansarea în execuție a aplicației(Fig.3):

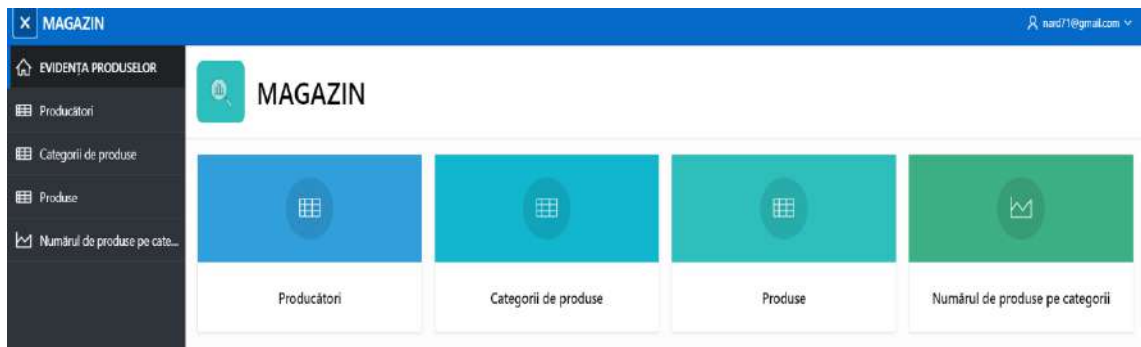

Fig.3 Lansarea în execuție a aplicației

- Introducerea datelor în tabele prin intermediul formularelor(Fig.4):

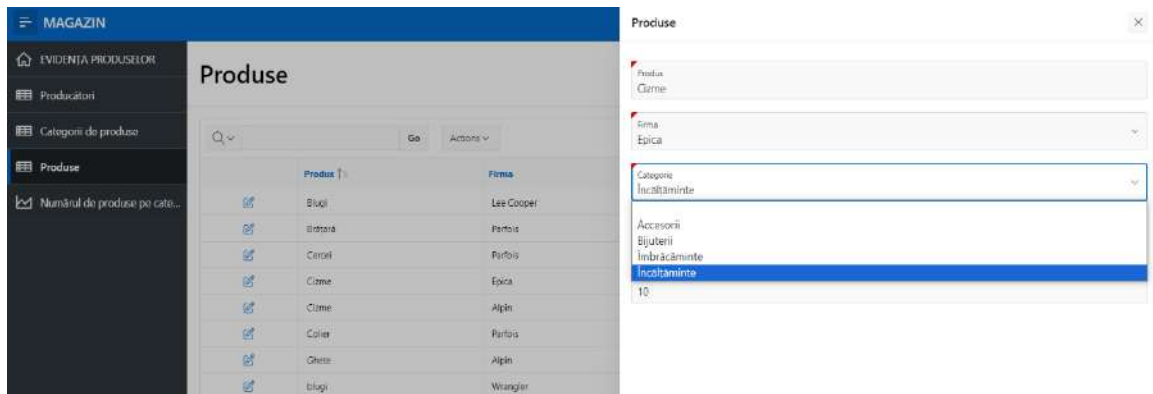

Fig.4 Introducerea datelor prin intermediul formularelor

- Crearea unui grafic cu raport atașat(Fig. 5 și Fig. 6) pentru calculul numărului de produse din fiecare categorie

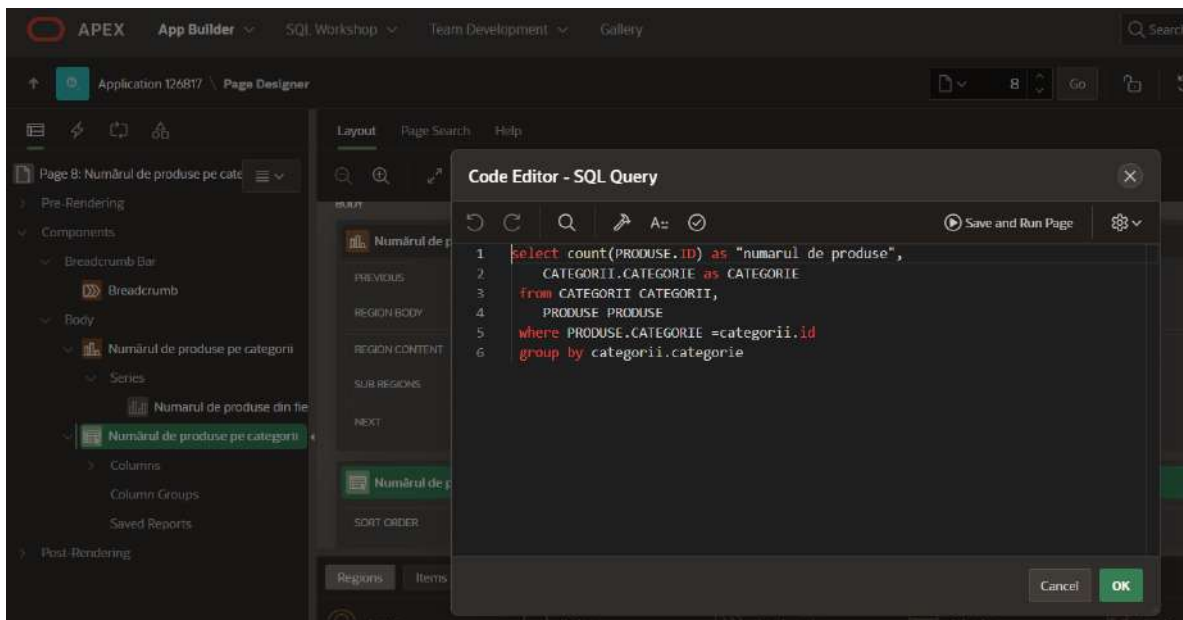

Fig.5 Raport cu numărului de produse din fiecare categorie

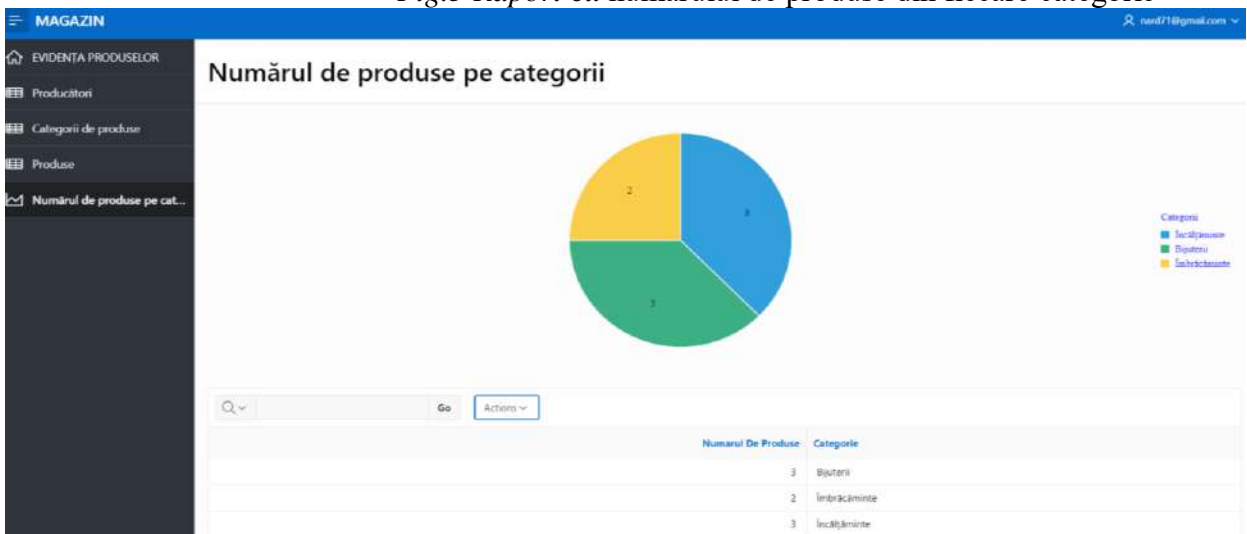

Fig.6 Grafic cu raport atașat

BIBLIOGRAFIE

1. **ORACLE ACADEMY**- *Database Programming with PL\SQL* ,
<https://academy.ORACLE.com/>, 2023
2. **ORACLE ACADEMY** - *Database Programming with SQL*,
<https://academy.ORACLE.com/>, 2023
3. **Hernandez, Michael J**- *Proiectarea bazelor de date*, Editura TEORA, 2000
4. **Luers, Tom**- *ORACLE PL/SQL*, Editura TEORA, 2001
5. **ORACLE® APPLICATION EXPRESS** 23.2 - <http://apex.oracle.com/>

Adaptare și inovare în procesul didactic

Prof. Dima Vasile

Colegiul Tehnic "Miron Costin" Roman

Motto: „Educația digitală este instrumentul care ne va permite să ne construim viitorul. Ea ne va permite să înțelegem lumea în care trăim și să ne pregătim pentru lumea care vine.”

„Mindstorms: Children, Computers, and Powerful Ideas” Seymour Papert

Pornind de la lucrarea: „Mindstorms: Children, Computers, and Powerful Ideas”, Seymour Papert dezvoltă o teorie a învățării constructiviste, care pune accentul pe implicarea activă a elevilor în procesul de învățare, astfel elevii învață mai bine atunci când sunt provocați să-și construiască propriile cunoștințe și înțelegeri.

În era digitală, tehnologia oferă noi oportunități pentru educația constructivistă, mediile de învățare virtuale pot oferi elevilor oportunități de învățare mai flexibile și mai relevante. Așa elevii pot învăța în propriul ritm, pot colabora cu colegi din întreaga lume și pot accesa o gamă largă de resurse educaționale.

Plecând de la premisa că nu este suficient să se creeze oportunități pentru ca elevii să interacționeze între ei pentru ca o clasă să participe activ la procesul de învățare, ci este necesar să se îndeplinească anumite condiții de facilitare astfel încât să nu se excludă unii elevi, activitățile didactice directe cu elevii au avut ca scop dezvoltarea competențelor digitale prin integrarea lor în contextul unor activități semnificative pentru procesul de învățare a disciplinei, pe de o parte, și pentru cei care învață, pe de altă parte. Prin urmare, am început treptat cu nivelul competențelor digitale, de la abilitățile de bază de operare a computerului, trimiterea de e-mailuri, până la capacități de nivel mai ridicat, cum ar fi capacitatea de a localiza, analiza și sintetiza informații dintr-o varietate de surse, capacitatea de a evalua informațiile și sursele de informații prin analiză și comparație critică, capacitatea de a crea cunoștințe noi și de a le prezenta în mod creativ, folosind diverse formate și media digitale.

Educația non-formală reprezintă o parte importantă a acestui proces, oferind oportunități pentru dezvoltarea valorilor, atitudinilor și comportamentelor sociale într-un mod natural și autentic. Pentru a asigura succesul acestui proces, relația profesor-elevi, managementul și gestiunea clasei de elevi și dezvoltarea valorilor, atitudinilor și comportamentelor sociale trebuie să fie luate în considerare în mod special în activitățile educaționale.

Activarea clasei de elevi a fost discutată de mult timp în literatura pedagogică. A fost identificat faptul că există o legătură puternică între motivația și implicarea elevilor și performanțele lor academice, astfel utilizarea noilor tehnologii și a strategiilor didactice inovatoare în procesul de predare și învățare poate îmbunătăți semnificativ performanțele academice ale elevilor și poate contribui la dezvoltarea unui mediu educațional mai eficient și mai incluziv.

Integrarea competențelor digitale în educație reprezintă unul dintre cele mai importante aspecte ale activității educaționale moderne. Tehnologia a devenit o parte integrantă a vieții noastre, iar elevii trebuie să învețe să utilizeze aceste tehnologii în mod eficient pentru a se pregăti pentru lumea în continuă schimbare în care trăim.

Elementele cheie ale activității educaționale moderne includ utilizarea noilor tehnologii și a metodelor inovatoare de predare, precum și dezvoltarea competențelor digitale și a unei atitudini pozitive față de aceste tehnologii. În acest sens, profesorii trebuie să fie pregătiți să utilizeze noile tehnologii în activitatea lor didactică și să îi încurajeze pe elevi să utilizeze tehnologia în mod creativ și productiv.

De asemenea, este important să se acorde o atenție deosebită dezvoltării unei societăți mai incluzive și dezvoltate prin intermediul educației. Profesorii trebuie să își asume responsabilitatea de a crea un mediu de învățare sigur și incluziv pentru toți elevii, indiferent de diferențele lor culturale, etnice sau socio-economice. În plus, prin dezvoltarea competențelor digitale și utilizarea noilor tehnologii în activitățile educaționale, putem contribui la reducerea decalajelor socio-economice și la creșterea șanselor de a obține un loc de muncă bine plătit și de a-și dezvolta o carieră de succes.

Relația profesor-elevi este unul dintre elementele cheie în activitatea educațională, fiind esențială pentru crearea unui climat educațional pozitiv și pentru dezvoltarea elevilor. Luminița Ghivirigă susține în cartea sa „Relația profesor-elevi în perspectiva lecției moderne” că "O relație de încredere și respect între profesor și elev este esențială pentru procesul de învățare și pentru dezvoltarea personală a elevului." Astfel, profesorii trebuie să creeze un climat de încredere și respect care să permită elevilor să se simtă în siguranță și să se exprime liber.

În ceea ce privește managementul și gestiunea clasei de elevi, este important ca profesorul să aibă abilități solide de organizare și comunicare. Potrivit lui R. Iucu, în cartea sa „Managementul și gestiunea clasei de elevi, Fundamente teoretico-metodologice”: "Profesorul trebuie să fie un bun manager și să își asume responsabilitatea pentru buna desfășurare a activității." Prin urmare, profesorii trebuie să fie capabili să gestioneze și să organizeze cu succes activitățile educaționale, indiferent de tipul lor.

De asemenea, dezvoltarea valorilor, atitudinilor și comportamentelor sociale este un aspect important în educația tinerilor. Potrivit lui Petru Iluț, în cartea sa „Valori, atitudini și comportamente sociale. Teme actuale de psihosociologie”: "Valorile sunt temeiul dezbaterii și acțiunii sociale,

atitudinile sunt un factor important în adoptarea comportamentelor sociale." Prin urmare, profesorii trebuie să fie atenți la dezvoltarea valorilor și atitudinilor pozitive în rândul elevilor, precum solidaritatea, responsabilitatea și respectul față de ceilalți.

BIBLOGRAFIE

1. Ioan Cuceș, Tehnologia informației și comunicării în educație, Editura Polirom, Iași, 2007
2. Mircea Miclea, Educație și tehnologie, Editura Polirom, Iași, 2012.
3. Papert, Seymour. The Children's Machine: Rethinking School in the Age of the Computer. New York: Basic Books, 1993.
4. Jonassen, David H., Richard M. Mayes, and Thomas M. Shank. Learning with Technology: A Constructivist Perspective. Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall, 1999.
5. Driscoll, Michael P. Psychology of Learning for Instruction. Boston: Allyn and Bacon, 2005.
6. Iucu, R, (2001), Managementul și gestiunea clasei de elevi, Fundamente teoretico-metodologice, Editura Polirom, Iași;
7. Iluț, Petru, (2004), Valori, atitudini și comportamente sociale. Teme actuale de psihosociologie, Iași, Editura Polirom;
8. Iucu, R, (2001), Managementul și gestiunea clasei de elevi, Fundamente teoretico-metodologice, Editura Polirom, Iași;

METODE BAZATE PE CERCETARE

1. Metoda proiectelor

Metoda proiectelor sau a temei de cercetare-acțiune este o modalitate de învățare care îmbină cercetarea cu acțiunea. Este vorba de o situație autentică de cercetare care se soldează cu rezolvarea eficientă a problemei.

Tema de cercetare poate fi proiectarea unor aparate, confecționarea unor obiecte, confecționarea de material didactic. Efectuarea unor asemenea proiecte îi antrenează pe elevi la rezolvarea efectivă a unor probleme practice pe bază de cercetare.

Cu ajutorul ilustrațiilor, elevii pot alcătui albume tematice, colective sau individuale. Pe pagina întâi se scrie titlul albumului, de exemplu: Orașele din țara noastră, pe pagina a doua motto în proză sau în versuri, cu referire la conținutul albumului, iar în interior o hartă a patriei, vederi și fotografii ce reprezintă în cazul nostru orașe din țară, vederi cu monumente din respectivele orașe sau fabrici, teatre, școli.

Se pot introduce în album și articole din ziare referitoare la orașele respective (dezvoltarea lor economică).

Elevii pot întocmi calendarul naturii, un material didactic foarte folositor lor.

Un alt material didactic pe care și-l pot realiza elevii și care se folosește cu succes în orele de geografie este dicționarul geografic.

În general, la toate lecțiile legate de tema Formele de relief ale patriei, este bine să explicăm denumirile și originea lor, pentru ca elevii să rețină mai ușor aceste denumiri, de exemplu originea cuvintelor: Porțile de Fier, Cazane, Retezat etc.

În dicționarul geografic se va nota denumirea specifică geografiei, ca: denumire, peșteră, lavă, chei, cascadă, vulcan, hidrocentrală. Pentru ca să se fixeze mai bine în memoria elevilor, în dicționarul respectiv se pot lipi ilustrații sau fotografii care explică conținutul acestor noțiuni.

Se poate confecționa albumul Costumele naționale din țara noastră (spre a sublinia varietatea și frumusețea lor) care se pot folosi la lecția cu privire la populație.

2. Lucrările practice

Elevii învață nu numai din ceea ce citesc, după ce ascultă sau observă, ci și din ceea ce fac, adică din propria lor acțiune. Dacă “a ști” înseamnă “a acționa”, “a face”, “a învăța să știe” se completează firesc cu “a învăța să acționezi”.

Numai în felul acesta se poate ajunge la o pregătire temeinică pentru viața activă, pentru muncă. Din aceste motive, încă din primii ani de școală, elevii trebuie deprinși să învețe și din acțiunea practică, să știe să aplice cele învățate.

Metoda lucrărilor practice se definește ca un ansamblu de acțiuni cu caracter practic și aplicativ, conștient și sistematic executate de elevi în scopul adâncirii înțelegerii și consolidării cunoștințelor dobândite, verificării și corectării lor,

precum și al însușirii unor priceperi și deprinderi practice, aplicative, al cultivării dragostei pentru muncă.

Ceea ce este specific acestor activități este caracterul lor tranzitiv. Adică, ele sunt orientate în direcția transformării într-un fel oarecare a realității în scopuri utile omului și societății.

Interesul pentru lucrările practice, ca și eficiența lor pedagogică, sporesc considerabil atunci când:

- sunt bine organizate (pe grupe, individual sau colectiv);
- execuția lor face referire la cunoștințele însușite;
- includ elemente de creație;
- generează sentimente de satisfacție;
- contribuie la autodotarea școlii.

Elevii își însușesc și deprinderi practice de a mânuși unele instrumente: girueta, termometrul, pluviometrul.

La lecția “Apa în natură”, pentru a aplica și verifica cunoștințele teoretice referitoare la circuitul apei în natură și importanța ei se recomandă următorul experiment dat elevilor pentru acasă:

Puneți la încolțit boabe de grâu în două ghivece și așezați-le undeva la lumină și căldură potrivită. În primul ghiveci puneți puțină apă care să umezească bine pământul. Apoi, în zilele următoare, nu mai puneți apă deloc. În al doilea ghiveci, repetați experiența, umeziți bine pământul apoi puneți câte puțină apă, din două în două zile. Observați care plântuțe de grâu cresc mai bine, sunt mai viguroase, mai verzi. Explicați de ce?

A observa înseamnă a experimenta pentru a vedea, pentru a ști mai bine. Lucrări experimentale simple, în laborator, pe terenul experimental, în clasă, la colțul naturii vii, se pot efectua și cu elevii claselor primare. În acest sens se aleg teme ușoare și accesibile, ca de exemplu:

- proprietățile apei, aerului;
- dilatarea și contractarea corpurilor;
- permeabilitatea solului;
- creșterea plantelor în condiții diferite.

Cu acest prilej se folosesc dispozitive experimentale simple și ușor de mânușit.

De cele mai multe ori, învățătorul este cel care efectuează întâi experiența, iar elevii o repetă. Unele experiențe pot avea un caracter de cercetare și descoperire, altele se pot folosi în scopuri demonstrative, aplicative sau de fixare a cunoștințelor dobândite.

În natură se fac experiențe cu prilejul excursiilor: de exemplu putem măsura viteza, lățimea și adâncimea unui râu.

Adâncimea se poate măsura cu ajutorul unei prăjini gradate de pe un pod plutitor sau cu frânghie care la capătul de jos are o greutate.

Viteza râului o măsurăm astfel: se fixează doi țaruși pe malul apei la o distanță de exemplu de 10 m; pe mijlocul râului aruncăm o plută.

Cronometrăm timpul în care pluta străbate distanța marcată. Raportând distanța la timp, aflăm viteza. În cazul nostru, dacă pluta străbate 10 m în două secunde, atunci va avea viteza: $10 \text{ m} : 2 \text{ s} = 5 \text{ m/s}$.

Viteza se poate măsura și la mal. Elevii observă atunci că aici viteza este mai mică, datorită frecării apei de mal. Dacă există timp suficient și posibilități de deplasare se poate măsura viteza în cursul superior, inferior și mijlociu al apei. Elevii vor reuși să înțeleagă astfel legătura dintre viteza apei și formele de relief.

Succesul experiențelor depinde de anumite condiții, și anume:

- să fie legate de temele din programa școlară și planificate pe întreg semestrul, pentru a se evita improvizarea lor;
- învățătorul să verifice în prealabil experiența și să le cronometreze;
- înainte de experiență trebuie anunțate scopul experienței și indicațiile metodice
- în timpul experienței, prin întrebări elevii vor fi activați a observa ceea ce este esențial în experiență;
- concluziile experienței să fie formulate cu ajutorul elevilor;
- experiența să nu dureze prea mult timp, iar dacă e vorba de experiența complexă, să se facă într-o oră specială sau prin mai multe experiențe.

Experiențele îi ajută pe elevi să lege teoria de practică, dobândind cunoștințe noi și le trezește interesul pentru cercetarea științifică.

3. Învățarea prin descoperire

Învățarea prin descoperire trebuie înțeleasă ca o strategie generală, dar și ca o metodă didactică ce se poate aplica pe timpul parcurgerii unui eveniment al învățării, unei secvențe.

Schematic, învățarea prin descoperire presupune îndeplinirea de către cadrul didactic și elev a următoarelor roluri:

Se observă gradul ridicat de implicare a elevilor la propria lor formare, în realizarea descoperirilor didactice.

Detalierea interacțiunilor ce se nasc în parcurgerea acestei strategii dă naștere metodei didactice cu aceeași denumire.

Acestea sunt într-o prezentare succintă argumente pentru care se apreciază că învățarea prin descoperire reprezintă mai mult decât o metodă didactică, o strategie, dar în același timp concretizarea acesteia pentru realizarea unui obiectiv operațional-observabil și măsurabil, justifică și menținerea statutului de metodă didactică.

Învățarea prin descoperire este metoda didactică în care cadrul didactic concepe și organizează activitatea astfel încât să faciliteze elevului descoperirea prin efort propriu a cunoștințelor, explicațiilor, legilor, proceselor și fenomenelor, prin parcurgerea identică sau diferită a drumului descoperirii inițiale a adevărilor.

Descoperirea didactică se realizează prin metode diferite de nuanță euristică, cum ar fi: observarea dirijată, observarea independentă, învățarea prin încercări, experiențe, studiul de caz, elaborarea de lucrări.

Ținând seama de logică, se poate vorbi de următoarele tipuri de descoperire, corespunzător formelor de raționament pe care se întemeiază.

Descoperirea inductivă presupune organizarea unor situații care să ofere celor care învață elemente, cazuri similare, particulare, pe baza cărora, prin efort propriu să ajungă la generalizări, reguli, definiții.

Să reținem “efort propriu” pentru a nu confunda prezentarea expozitiv-inductivă, demonstrativă cu învățarea prin descoperire.

Ea se poate baza pe material geografic cules în urma excursiilor din afara orelor de curs. Scopul principal al unei asemenea noțiuni (de ape, relief, climă), prin intermediul descoperirii.

De exemplu, noțiunea de izvor poate fi explicată prin ieșirea apei din pământ în diferite ipostaze (pe fundul unei râpe, pe panta unui deal) dându-le explicații suplimentare privind anumite caracteristici ale izvoarelor sau ale apelor în general (temperatură, debit, gust).

Reîntorși în clasă, învățătorul, cu ajutorul întrebărilor, va cere școlarilor să pună în relații aceste date culese și să desprindă concluzii, să definească izvorul. Elevii vor analiza și selecta datele esențiale și neesențiale, obținând o “redescoperire” a științei.

Descoperirea deductivă se realizează pornind de la adevăruri generale (principii, legi, reguli) la cunoștințe particulare. În felul acesta, elevii confruntă anumite cazuri particulare cu principiul cunoscut pentru a constata apartenența sau neapartenența acestora la principiul respectiv, precum și modul specific în care se manifestă adevărurile generale în cazurile particulare studiate.

Elevii, pornind deductiv de la cunoașterea elementelor favorabile ale așezării geografice a țării noastre, pot deduce implicațiile directe ale acestei poziționări geografice asupra unor ramuri ale economiei țării noastre: industrie, agricultură, transport, comerț, turism.

Descoperirea analitică se realizează pe baza asemănării unor elemente a două sisteme (obiecte, fenomene) și ca urmare, se presupune și asemănarea celorlalte elemente ca și în cazul raționamentelor.

Datorită valențelor sale formative pentru viață, descoperirea didactică trebuie practică sistematic, deoarece dezvoltă armonios însușirile și trăsăturile de personalitate umană cum ar fi: elementele cunoașterii senzoriale, gândirea, limbajul, imaginația, creativitatea, curiozitatea epistemică, voința, calitățile moral-volitivă, precum și trăsăturile de caracter.

Rezultă că aplicarea acestei strategii (metode) nu realizează o simplă înregistrare de cunoștințe, ci formarea conștientă și deliberată a capacităților umane.

Practicarea metodei are efecte deosebite asupra formării personalității elevilor, realizând o nuanțată motivație intrinsecă, dezvoltă potențialul intelectual, se perfecționează metodele și procedeele de muncă intelectuală, dezvoltă încrederea în forțele proprii de cunoaștere.

Cucerind prin efort adevărurile, se dezvoltă participanților sentimentul dragostei și respectul pentru știință, tehnică, cultură.

Experimentând în laboratoare sau ateliere, măsurând sau construind, descoperirea formează și dezvoltă deprinderile și capacitățile de a utiliza mijloacele tehnice, aparatura de măsură și control.

Datorită acestor virtuți, strategia (metoda) descoperirii, în ciuda timpului mai mare ce-l presupune aplicarea ei, trebuie să fie utilizată cu consecvență.

Descoperirea adevărurilor, pe baza efortului personal, constituie virtutea principală a metodei (strategiei) care materializează cerința realizării unui învățământ activ-participativ, formativ, conștient și temeinic, ceea ce oferă pentru fiecare elev valoarea unor adevărate descoperiri, prilejuind satisfacții cognitive deosebite și calitățile de a nu fi uitate cu ușurință.

Indiferent de evenimentul lecției pe care cadrul didactic îl organizează și-l desfășoară, eficiența aplicării metodei depinde de angajarea conștientă la greul muncii de cucerire prin efort propriu a conținutului de instruit.

Activismul elevului este în funcție de realizarea unei motivații corespunzătoare a ambilor agenți ai procesului de învățământ.

Redescoperind noțiunile sau numai anumite aspecte ale lor, elevii își însușesc diferite procedee de muncă intelectuală, premise certe în dobândirea altor cunoștințe, deoarece:

Nu predăm o materie oarecare pentru a produce biblioteci vii în acea materie, ci pentru a-l face pe elev să gândească... Cunoașterea este un proces, nu un produs (Jerome Bruner)

BIBLIOGRAFIE

Didactica geografiei - cărți și cursuri

1. Bârgăoanu P., (1957), Metodica predării geografiei - Curs, Tipografia Universității București;
2. Bârgăoanu P., (1966), Metodica predării geografiei în școala generală, Editura Didactică și Pedagogică;
3. Bârgăoanu P., (1979) Metodica predării geografiei - Curs, Tipografia Universității București;
4. Boroș M., (1994) Profesorii și Elevii, Editura Gutinul;
5. Coteș P., (1979), Metodica predării geografiei - Curs, Tipografia Universității București;
6. Stoica D.; Bușe L., (1979) Metodica predării geografiei la clasele I-IV, Editura Didactică și Pedagogică, București;

Didactica geografiei - articole cu caracter general

1. Bârgăoanu P., (1967) Cercetări experimentale pentru îmbunătățirea predării geografiei în școală, Rev. Natura, seria geografi-geologie, nr.4;
2. Constantinescu E., (1968) Realizarea funcției formative a învățământului în predarea geografiei, Natura, seria geologie, nr.3;
3. Mândruț Oct., (1978) Cercetări, rezultate și probleme actuale privind predarea geografiei în școală, Rev. Tera, nr.2;
4. Mândruț Oct., (1977) Obiectivele instructiv-educative în predarea geografiei, Rev. de pedagog., nr.9;
5. Mândruț Oct., (1978) Cercetări, rezultate, probleme actuale privind predarea geografiei în școală, Rev. de pedagog., nr.3;
6. Pleșca Gh., (1972) Preocupări actuale și sarcini de perspectivă privind perfecționarea metodicii predării geografiei în școala generală și liceu, Rev. Terra, nr.3;
7. Posea Gr., Mândruț Oct., (1976) Geografia modernă și predarea modernă a geografiei, I.A.P.G., vol.IVSSG;
8. Posea Gr., (1974) Obiectul și pregătirea specialistului în geografie, Rev. Terra, nr.4;

Metode, procedee și tehnici

1. Pleșca G., (1972) Problematizarea și valoarea ei formativă în predarea geografiei, Rev. Terra nr.4
2. Stanculescu G., Achim N., (1969) Aspecte ale problematizării la lecțiile de geografie, Rev. Terra nr.4

METODA FLIPPED CLASSROOM

*P.I.P. ILIUȚĂ LUMINIȚA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.1,DĂBULENI
P.I.P. DINCĂ LILIANA CODRUȚA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.1,DĂBULENI*

Metoda "flipped classroom" sau „clasa inversată” este o metodă modernă utilizată în educație, o formă de „blended learning”, învățare mixtă (atât offline, cât și online), pe care mulți profesori au experimentat-o deja, fără să știe că așa se numește. De obicei, aceasta presupune (re-)crearea conținuturilor în format digital, ca pagină/ aplicație web sau ca videoclip online. Strategia facilitează minimalizarea timpului alocat predării și maximizarea timpului necesar interacțiunii cu elevii.

”Inversarea” (*flip*) constă în faptul că “predarea” noțiunilor de bază ale unei lecții se face acasă și nu în sala de clasă. ”Tema” de acasă a elevilor constă în angajarea lor motivată, cu eforturi proprii creative, în procesul cunoașterii, iar temele date clasic pentru aplicarea și consolidarea conținuturilor se efectuează în activitatea colaborativă din sala de clasă.

Elevii câștigă controlul asupra procesului de învățare prin studierea materialelor de curs în afara clasei, folosind lecturi, cursuri video pre-înregistrate (folosind tehnologia, cum ar fi Tegrity) sau emisiuni de cercetare.

Scopul principal al acestei metode este de a cultiva experiențe de învățare variate pentru cei care învață, care pot include învățarea prin colaborare, învățarea bazată pe proiect, învățare colaborativă și rezolvare de probleme.

Cheia succesului pentru lecții creative în modelul flipped classroom este un nou profil al cadrului didactic. Acesta trebuie să aibă abilități de operare și utilizare a calculatorului și a diverselor aplicații/platforme, să aibă abilități de coordonare și gestionare a comunicării scrise în grupul de părinți, să dea dovadă de adaptare și flexibilitate cognitivă, adaptare constantă a sarcinilor profesionale, să aibă un timp de reacție scurt și eficient în raport cu situații neprevăzute, să gestioneze eficient stresul, și nu în ultimul rând, să aibă o atitudine pozitivă față de învățare/formare continuă.

De multe ori, a fost denumită ca ”activitatea școlară la domiciliu și munca la domiciliu în școală”.

Avantajele folosirii acestei metode:

- reprezintă un amestec de predare directă cu învățarea de tip constructivist;
- este un mijloc de creștere a interacțiunii/ ”timpului de contact” între elevi și profesor;
- este o modalitate prin care elevii își asumă responsabilitatea pentru propria lor învățare;
- elevii nu rămân în urmă dacă absentează, informațiile le pot obține online;
- toți elevii sunt implicați în procesul de învățare;
- conținutul informațiilor este permanent arhivat, poate fi revizuit sau remediat oricând.

În continuare, voi descrie așa cum văd eu desfășurarea unei lecții de limba și literatura română la școală – designul unei lecții de compunere care folosește metoda ”flipped classroom”.

Clasa: aIV-a

Tema: *Compunere după un plan de idei – ”Sporturile de iarnă”*

Presupunând că toți copiii au acces la Internet și grupul clasei este constituit, voi încerca să-mi încep activitatea propriu-zisă. Voi folosi un curs video pre-înregistrat în care le voi prezenta copiilor tema lecției, apoi le voi prezenta o compunere model, rugându-i ca și în compunerea pe care o vor face să țină cont de câteva aspecte:

- să delimiteze părțile compunerii;
- formularea propozițiilor să fie în concordanță cu planul de idei al compunerii;
- le voi prezenta criteriile de redactare și apreciere a lucrărilor;
- să țină cont în structurarea compunerii de introducere, cuprins și încheiere.

Tot în cadrul acestei activități, le voi prezenta copiilor diferite imagini din cadrul competițiilor de iarnă, precum și site-uri de unde pot culege diferite informații. Elevii se vor documenta în legătură cu istoricul sporturilor de iarnă, resursele web identificate de elevi pe parcursul documentării vor fi incluse în compunere, sub forma referințelor bibliografice. În cadrul compunerii, elevii vor putea comenta, de asemenea, modul în care tehnologiile TIC vor influența în viitor competițiile sportive.

Aceasta reprezintă tema lor de vacanță, deci copiii vor lucra în ritm propriu. Compunerile vor fi prezentate și analizate în clasă, cea sau cele câștigătoare, urmând să fie afișate pe pagina web a școlii. Acesta va fi încărcată de către elevi, sub îndrumarea profesorului, în secțiunea ”Vacanța de iarnă”.

La finalul expunerii, voi preciza că vor putea lucra în mod colaborativ și în echipe formate din 2 sau 3 elevi.

De regulă, metoda mai sus prezentată se poate folosi la ciclul primar în cadrul activităților de predare, cât și de consolidare, dar poate fi folosită cu succes și în învățământul preșcolar. Cheia succesului pentru lecții creative în modelul flipped classroom este un nou profil al cadrului didactic. Acesta trebuie să aibă abilități de operare și utilizare a calculatorului și a diverselor aplicații/platforme, să aibă abilități de coordonare și gestionare a comunicării scrise în grupul de părinți, să dea dovadă de adaptare și flexibilitate cognitivă, adaptare constantă a sarcinilor profesionale, să aibă un timp de reacție scurt și eficient în raport cu situații neprevăzute, să gestioneze eficient stresul, și nu în ultimul rând, să aibă o atitudine pozitivă față de învățare/formare continuă.

Bibliografie:

1. Bergmann, J., & Sams, A., 2012, Flip your classroom: reach every student in every class every day, Washington DC

2. <http://tanasachecamalia.blogspot.com/2015/05/flipped-classroom.html>

3. <http://popescubrinsbusan.blogspot.com/2015/12/flipped-classroom.html>

Importanța metodelor interactive în grădiniță

prof. Dinică Karina, Grădinița PP nr.38 Timișoara

Metodele inovative de învățare sunt modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării copiilor încă de la vârste timpurii care presupun o învățare prin comunicare, prin colaborare, care creează situații de învățare centrate pe dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe interacțiunea socială a membrilor unui grup. Activizarea predării-învățării presupune folosirea unor metode, tehnici și procedee care să-l implice pe copil în procesul de învățare, urmărindu-se: dezvoltarea gândirii critice, stimularea creativității, dezvoltarea interesului pentru cunoaștere, în sensul formării lui ca participant activ la procesul de educare.

Folosirea metodelor interactive de grup în activitatea cu preșcolarii permite experimentarea, căutare de noi variante pentru a spori eficiența activității instructiv-educative din grădiniță, prin directă implicare a preșcolarului și mobilizarea efortului său cognitiv. Adevărata învățare este aceea care permite transferul achizițiilor în contexte noi. Lucrul în echipă a oferit copiilor posibilitatea de a-și împărtăși părerile, experiența, ideile, strategiile personale de lucru, informațiile, iar timpul de soluționare al problemelor a fost de cele mai multe ori mai scurt.

Metodele interactive determină solicitarea mecanismelor gândirii, ale inteligenței, ale imaginației și creativității. Ele sunt totodată mijloace prin care se formează și se dezvoltă priceperile, deprinderile și capacitățile copiilor, de a folosi roadele cunoașterii transformând exteriorul în facilități interioare, formându-și caracterul și dezvoltându-și personalitatea.

Utilizând metode active de predare-învățare, educatoarea trebuie să aibă în vedere că învățarea prin cooperare nu este un scop în sine, ci un mijloc de atingere a obiectivelor prin fiecare membru al grupului în parte, permit preșcolarilor să asimileze sau să-și consolideze concepte sau deprinderi prin stimularea lor de a afla informații interesante pentru cunoașterea a ceea ce îi înconjoară și îi ridică semne de întrebare. Pentru a fi accesibile și atractive pentru copii, aceste metode se desfășoară sub forma unor jocuri cu sarcini și reguli care să fie antrenante, atractive.

Metoda Lotus (floare de nufăr) - pornește de la o temă principală din care derivă 8 teme secundare concretizate în opt idei ce vor deveni teme abordate în activitatea pe grupuri mici. Am aplicat metoda Lotus în cadrul domeniului știință (DS) având ca temă „Iarna, bucuria copiilor”. Ca obiectiv urmărit a fost evaluarea cunoștințelor despre anotimpul toamna pe baza reprezentărilor formate în urma desfășurării activităților pe parcursul a patru săptămâni în care

au avut ca temă centrală „Iarna”. Copiii au avut la îndemână un material bogat și variat.

Pornind de la tema principală „Iarna, bucuria copiilor”, am derivat opt teme secundare care să fie abordate în activitatea pe grupuri mici. Copiii au fost împărțiți în opt grupuri și fiecare a abordat o temă secundară. Fiecare grup punându-și întrebări, a clasificat aspecte, a elaborat idei. Un lider al fiecărui grup prezintă sinteza a ceea ce s-a rezolvat în grup. Celelalte grupuri pun întrebări sau completează ideile lor, s-au realizat colaje, lucrări colective.

Metoda cubului -este o metodă prin care se explorează o situație din mai multe perspective, oferind copiilor posibilitatea de a dezvolta competențele necesare unei abordări complexe și integratoare. Cerințele de pe cub: descrie, compară, asociază, analizează, aplică, argumentează nu fac altceva decât să îi ajute pe copii să abordeze o problemă din mai multe puncte de vedere, să genereze astfel idei din mai multe perspective, toate ideile contribuind, până la urmă, la consolidarea și clarificarea cunoștințelor despre o temă, la rezolvarea unei probleme. De exemplu, în cadrul proiectului tematic „Toamna, anotimpul bogăției”, am consolidat aspectele specifice anotimpului. Astfel, copiii au descris, au comparat, au analizat aspecte ale acestui anotimp, au explicat ce se poate prepara din fructe/legume de toamnă, au argumentat de ce le plac sau de ce nu le plac anumite legume sau fructe sau de ce e bine să le consumăm, au exprimat ideile care le vin în minte când se gândesc la anotimpul toamna.

Diagrama Venn este o metodă interactivă, de fixare, consolidare și evaluare a cunoștințelor. Această metodă are o largă aplicabilitate și am folosit-o cu succes în activitățile de observare, povestiri, convorbiri, jocuri didactice, etc. Diagrama Venn este formată din 2 cercuri care se suprapun parțial. În spațiul care intersectează cele două cercuri am așezat, desenate sau scrise asemănările dintre două obiecte, idei, concepte iar în cele două cercuri am așezat aspectele specifice ale acestora. Am folosit această metodă în cadrul DLC - convorbire „Totul despre animale”, preșcolarii au realizat o diagramă în care au evidențiat asemănările și deosebirile existente între animalele domestice și animalele sălbatice.

Metoda „Turul galeriilor “- copiii se împart pe grupe, își aleg tema și materialele necesare pentru a realiza câte o lucrare colectivă, ca de exemplu: “ Peisaj de iarnă”. După terminarea lucrării fiecare echipă își afișează peisajul realizat într-un loc deja stabilit. Grupurile de copii trec pe la toate lucrările și vor completa, vor aduce îmbunătățiri și vor face observații la ceea ce au lucrat colegii lor. La sfârșit se face o analiză a lucrărilor realizate

Într-o societate modernă aflată în continuă schimbare, metodele didactice trebuie să fie în concordanță cu nevoile elevilor. Metodele inovative de predare sunt atuurile necesare oricărui demers didactic. Adaptându-le fiecărui nivel de învățământ și pliindu-le după necesitățile elevilor ele vor da roade și vor contribui la calitatea actului didactic. Aceste metode

stimulează comunicarea, activează copiii și formează capacități cum ar fi: spiritul critic constructiv, independența în gândire și acțiune, găsirea unor idei creative, îndrăznețe de rezolvare a sarcinilor de învățare.

BIBLIOGRAFIE:

1. Breben, S., Gongea, E., Ruiu, G., Fulga, M. "Metode interactive de grup"- Ghid metodic Editura Arves, 2002;
2. Cerghit, I., "Metode de învățământ", Editura Didactică și Pedagogică București, 1997.
3. Ciolan L., „Învățarea integrată – Fundamente pentru un curriculum transdisciplinar”, Editura Polirom, 2008

ACCENTUAREA DIMENSIUNII CONȘTIENȚE A ÎNVĂȚĂRII PRIN PROIECTAREA ACTIVITĂȚII DE ÎNVĂȚARE CARE SĂ STIMULEZE GÂNDIREA CRITICĂ ȘI CREATIVĂ A ELEVILOR

*Profesor Diniș Adam Cristina
Școala Gimnazială "Nicodim Ganea" Bistra
Specialitatea: Limba și literatura română*

Noua orientare a învățământului românesc trebuie să urmărească dezvoltarea gândirii critice a copiilor prin folosirea metodelor și tehnicilor activ-participative noi, care pun accentul pe participarea copilului și îl plasează pe acesta în centrul procesului de învățare.

A „gândi critic” înseamnă a emite judecăți proprii, a accepta părerile altora, a fi în stare să privești cu simțul răspunderii greșelile tale și să le poți corecta, a primi ajutorul altora și a-l oferi celor care au nevoie de el. Capacitatea de a gândi critic se dobândește în timp, permițând copiilor să se manifeste spontan, fără îngrădire, ori de câte ori există o situație de învățare, fără să le fie teamă de reacția celor din jur, de părerile lor și le dă putere și încredere de analiză și reflexie.

Dezvoltarea creativității copiilor reprezintă o preocupare permanentă pentru cadrele didactice înzestrate cu un acut simț al imperativului social. Astfel, copilul provocat să creeze va deveni omul capabil să găsească soluții și să se adapteze într-o societate aflată în permanentă schimbare. E nevoie deci de un dascăl creativ, ingenios, plin de fantezie, bine informat care să descopere mereu noi forme de lucru, noi metode, procedee și tehnici, noi căi de abordare a fenomenului educațional pentru a depăși rutina, șablonul. Ciclul achizițiilor fundamentale reprezintă baza formării deprinderilor de conduită școlară, de înzestrare a elevilor cu capacități de bază citirea, scrierea și cu orientarea actului comunicării spre baze logico-stiințifice, fără elemente de teoretizare, ci prin exersare și simulare. Maniera de abordare a conținuturilor este cea integrată în vederea formării noului model comunicativ funcțional. Pentru a realiza noul model comunicativ funcțional, orice profesor trebuie să-și formeze modelul operațional-strategic al predării limbii române, care are ca premise formarea și perfecționarea deprinderilor de citire, îmbogățirea, precizarea, activizarea și nuanțarea vocabularului elevilor, însușirea ortografiei și punctuației în limitele prevăzute de programa școlară. În acest sens, literatura are un rol esențial.

”Literatura poate mult. Ne poate întinde mâna când suntem profund deprimați, ne apropie de ceilalți oameni din jurul nostru, ne face să înțelegem mai bine lumea și ne ajută să trăim. Ceea ce nu înseamnă decât că ea este, înainte de orice, o metodă de îngrijire a sufletului. Fiind totodată și revelație a lumii, ea poate, pe parcurs, să ne transforme, pornind din interiorul fiecăruia. Literatura are de jucat un rol vital; dar pentru aceasta ea trebuie să fie înțeleasă într-un sens general și susținut, sens care a prevalat în Europa până la sfârșitul secolului al XIX-lea și care e astăzi marginalizat, în timp ce o concepție absurdă și limitată este pe cale să triumfe.”

(Tzvetan Todorov, Ce poate literatura în Literatura în pericol)

Contextul actual al didacticii receptării textului ne prezintă o serie de modele lectoriale, de etape, procese, strategii și tehnici de recepție influențate de teoreticieni ai fenomenului literar. Lectura devine un domeniu de cercetare râvnit și explicat din unghiuri dintre cele mai diverse, din dorința de a oferi principii și strategii valabile pentru a crea un cititor empatic, cultural, critic și conștient de propriul model lectorial.

Consider că în lectura textelor literare, profesorul trebuie să fie un model pentru elevii săi, propunându-și să facă din ei cititori pasionați. De aceea el trebuie să fie la curent cu exegezele privind arta cititului, de la cele clasice până la cele moderne. Prin dezvoltarea stereotipurilor se va crea o manieră de lectură, o activitate dinamică și ludică care va activa atât dimensiunea intelectual-rațională, cât și pe cea imaginativ-afectivă.

Există mai multe etape ale lecturii. Mai întâi are loc o orientare prealabilă (prelectura) care presupune o etapă de pre-receptare, de pregătire a cititorului pentru lectură prin mobilizarea memoriei, a afectivității, oferind astfel textului sens și valoare. A doua etapă este comprehensiunea locală care se focalizează pe gradul de înțelegere a vocabularului, urmat de construirea sensului în frază. Lectura are un caracter progresiv, tinzând spre recunoașterea structurilor semantice, de la microtexte (structuri, enunțuri, fraze), la contexte intermediare (alineate, fragmente) și macrocontexte (cumul de fragmente).

Comprehensiunea globală are rolul de a depăși sensul izolat creat în etapa precedentă și va integra informațiile obținute într-o schemă mult mai complexă. Ultima etapă se referă la interpretarea textului prin care se va crea o schemă unificatoare a sensurilor, dar și o serie de ipoteze interpretative.

Evaluarea textului reprezintă o etapă finală a procesului lectorial, prin care opera este supusă de profesor/elev unor judecăți de valoare.

Unul dintre obiectivele pe care îl am în vedere în cadrul orelor de literatură este acela de a le forma elevilor competența de "a vedea în text" de "a simți" textul cu propria putere de înțelegere, într-o deschidere interpretativă personală.

În ceea ce privește momentul interpretării unui text, acesta trebuie să urmeze cei trei timpi despre care amintea Alina Pamfil în articolul "Un model consacrat receptării școlare a textului literar: prelectură-lecturi succesive-postlectură:

- a) Construirea semnificației/semnificațiilor textului;
- b) Confruntarea semnificațiilor formulate de criticii literari;
- c) Integrarea semnificațiilor create de cititorul-elev din punctul de vedere al relevanței lor pentru epoca în care trăiește.

Critica literară în clasele de gimnaziu

Având în vedere că elevii trebuie învățați din timp să interpreteze semnificațiile unui text literar, obișnuiesc să introduc critica literară încă din clasa a V-a. Însă niciodată nu intru abrupt într-un text, ci în etape. Mă leg de câteva detalii biografice care pot să-mi netezească drumul în abordarea textului, încerc să conturez câteva aspecte ale contextului cultural în care s-a integrat scriitorul respectiv, explic câteva principii de creație ale autorului, folosindu-mă de lectura unor texte integrale. Apoi le solicit elevilor să parcurgă prefața unui volum, tocmai pentru a aprofunda ceea ce am discutat la clasă. Urmează apoi descifrarea semnificației/semnificațiilor textului vizat, pentru ca, după această etapă să ne oprim la câteva citate critice pe care le analizăm, prin raportare la textul supus interpretării.

Secvențe didactice

1. Aplicație după studiul poeziei "O furnică" de Tudor Arghezi

Elevii din clasa a V-a învață primele noțiuni despre opera literară, din perspectiva raportului dintre realitate și ficțiune. Am fixat aceste noțiuni pornind de la textul lui Arghezi "O furnică". Având în vedere faptul că opera literară este opera în care autorul își crează un univers imaginar propriu pornind de la aspectele realității, am identificat în text aspectele reale și pe cele imaginate și am conturat modul în care autorul transformă o întâmplare banală (și reală: o furnică se poate urca pe picioarele cuiva) într-o aventură demnă de a intra într-o operă literară. Pentru a evidenția fantezia

creatoare a autorului am pus la dispoziția elevilor un citat de Nicolae Balotă: ”Una dintre atitudinile cele mai caracteristice ale lui Arghezi este uimirea. Poetul e gata să descopere în orice obiect contemplat prezența minunii”. Am cerut elevilor să răspundă în scris la întrebarea dacă împărtășesc sau nu gândurile lui Balotă. Elevii au sesizat adevărul citatului, afirmând că acest text literar produce o schimbare în sufletul lor, îi ajută să devină mai sensibili față de ceea ce îi înconjoară, mai atenți la micile creaturi din jurul nostru, precum furnicile.

Autorul imaginează un univers, creează o lume, folosește sentimente de afecțiune și uimire față de personajele sale și în același timp generează emoții lectorului. Am dedus apoi mesajul textului, constatând că acesta are legătură cu lumea în care trăim. Elevii au afirmat că oamenii sunt acum mai mult preocupați de tehnologia în continuă schimbare și mai puțin de natură, de grija pentru niște vietăți mărunte, neînsemnate, însă din punct de vedere emoțional, sufletesc textul a avut un impact deosebit asupra lor, afirmând că este bine să ai compasiune pentru tot ce te înconjoară, chiar și pentru o ființă mică, cum e furnica, deoarece în cultura românească, aceasta reprezintă hărnicia. Alții au afirmat că acest text literar i-a învățat că nu contează cât de mic și neînsemnat este ceva, pentru că dacă se străduiește și nu se abate de la ceea ce face poate ajunge la performanțe foarte mari.

2. Aplicație după studiul schiței ”D-l Goe...” de I.L. Caragiale

La elevii din clasa a VI-a, obișnuința de a lucra pe un text literar la prima vedere este mai mare, distanța dintre lectură și interpretare se micșorează, dar și așa apar unele aspecte semnificative.

Având ca suport textul ”D-l Goe...” de I.L. Caragiale am urmat pașii esențiali de analiză a unui text epic: sintetizarea textului într-un plan de idei pe momentele subiectului, identificarea personajelor principale, secundare și episodice, precizarea modurilor de expunere din text, caracterizarea personajului principal (caracterizare directă și indirectă – trăsături deduse prin conversație euristică și exemplificate cu secvențe din text).

Pentru a concluziona și a da posibilitatea elevilor să-și spună punctul de vedere și să susțină cu argumente anumite idei am folosit metoda Frisco. Aceasta presupune existența unei echipe de investigare și a unei echipe de concluzionare. Echipa de investigare a constituit-o întreaga clasă. (toți au analizat textul și au contribuit la deducerea trăsăturilor personajului Goe). Echipa de concluzionare a cuprins: un conservator/tradiționalist, un exuberant, un pesimist și un optimist. Acestor membri li s-au adăugat și alții pe parcursul discuțiilor, care au fost de aceeași părere cu ei.

Problema a fost următoarea: ”Joacă o atitudine față de faptul că Goe este un copil obraznic, leneș și needucat.” Metoda presupune interpretarea unor roluri.

Tradiționalistul: ”Goe este un copil obraznic, leneș și needucat datorită educației greșite pe care a primit-o în familie. El nu trebuie condamnat deoarece e doar un copil, însă părinții lui nu au procedat corect, deoarece în loc să-i facă observații și să ia atitudine atunci când a greșit, ei l-au alintat și l-au încurajat.”

Exuberantul: ”Un astfel de copil are șanse să ajungă departe în viață deoarece este curajos, are o personalitate puternică și nu se dă bătut. Astfel de persoane reușesc mult mai ușor în zilele noastre.”

Pesimistul: ”Goe va fi un inadaplat al societății, comportamentul lui este irecuperabil, va fi respins și criticat de toată lumea deoarece cei șapte ani de acasă nu se mai pot recupera niciodată.”

Optimistul: ”Goe se va maturiza și își va da seama ce este bine și ce este rău. Viața îl va învăța cum trebuie să se comporte și va ajunge pe drumul cel bun.”

Această metodă mi-a oferit prilejul să ascult mai multe puncte de vedere din partea elevilor. Critica literară s-a folosit pentru o valorificare pozitivă, pentru a emite judecăți de valoare, pentru a înțelege aspectele complexe ale vieții.

Ceea ce am observat în urma activităților a fost grija pentru cuvânt, atenția pentru ceea ce se comunică. Limbajul critic se dobândește în timp, de aceea trebuie făcute lecturi critice numeroase și orientate. Elevii au conștientizat faptul că literatura îi șlefuește. Așadar, în ciuda modelelor negative care îi bombardează, ei fac distincția între bine rău, între generozitate și egocentrism. Oricum, fiecare text nu oferă doar o poveste ci o poveste cu tâlc. Fiecare poveste cu tâlc contribuie la formarea caracterului și constituie o formă de educație pentru dezvoltare durabilă.

Prin urmare, în procesul instructiv-educativ este necesară schimbarea poziției față de copil. El trebuie considerat, de mic, drept un participant activ și creativ la propria formare. Trebuie avut în vedere că deprinderile de învățare interactiv-creativă, antrenând efortul intelectual din partea copilului, cu cât sunt mai de timpuriu formate, fixate și consolidate, cu atât au un efect formativ mai eficient, materializat în dezvoltarea capacităților intelectuale superioare.

De aceea, credem cu putere că secretul bucuriei educației este dat de darul de a convinge, de a se adresa inimii, nu numai minții. Dascălul care se apropie de copii cu iubire și cu simțul dreptății, care îi ascultă cu bunăvoință și îi învață să gândească dincolo de buchea cărții, care glumește cu ei, care caută să le insufle sentimente morale este dascălul a cărui autoritate rezistă în timp. Asemenea dascăli își fac simțită influența în întreaga viață ulterioară a copilului dar, din păcate, asemenea dascăli sunt din ce în ce mai rari.

Bibliografie:

1. Parfene Constantin, *Metodica studierii limbii și literaturii române în școală*, Iași, Ed. Polirom, 1999;
2. Goia Vistian, *Didactica limbii și literaturii române pentru gimnaziu și liceu*, Cluj Napoca, Ed. Dacia, 2002;
3. Alina Pamfil, *Limba și literatura română în gimnaziu – Structuri didactice deschise*, Colecția Preuniversitaria, Seria Pedagogie, Ed. Paralela 45, 2003.

Metode educaționale inovatoare

Mădălina Dinu-Pătrașcu,
Școala Gimnazială "Ion Câmpineanu", Câmpina
Mihail Dinu-Pătrașcu, L.T.A.S. "Victor
Slăvescu", Ploiești

În educație, cea mai mare provocare a reformei reale, de fond, și nu de formă a învățământului românesc, continuă, să determine incertitudini, confuzii, suspiciuni. Întrebările referitoare la tema metodele educaționale inovatoare sunt numeroase și ele așteaptă răspunsuri.

Mai jos vom prezent câteva metode de lucru noi ce pot fi aplicate la clasă, pe disciplinele Educație socială și Istorie.

1. Învățarea din povești reale de viață

Obiectiv: Să ajute participanții să exploreze situații de nedreptate, conflict și lipsă de respect prin intermediul poveștilor reale de viață.

Rezultate: Participanții au realizat că toată lumea are obligația de a respecta dreptul uman la demnitate, care este universal și inalienabil.

Materiale: Adunați materiale despre încălcarea drepturilor omului din reviste și ziare de actualitate sau dintr-unul din studiile de caz. Puteți alege să folosiți una, două sau mai multe dintre povești. Încercați să alegeți povești de aceleași dimensiuni, ați putea vrea ca toată lumea să discute despre aceeași temă sau să prezentați povești cu un număr diferit de teme. Activitatea necesită flipchart și markere pentru facilitator.

Activitate

1. Împărțiți participanții în grupuri mici de trei sau cinci oameni și dați fiecărui grup o copie a poveștii.
  2. Spuneți fiecărui grup să citească povestea lui, discutați despre cauza situației descrise în poveste, despre care principii etice sau drepturi umane au fost încălcate și despre consecințele acestora.
  3. Dacă timpul o permite, cereți grupului să pregătească un joc de rol pentru a prezenta situația despre care au citit. Jocul de rol nu ar trebui să fie neapărat o rețineră a poveștii, ci o interpretare. Dacă luați decizia de a sări peste acest pas, treceți direct la punctul cinci, discuția.
  4. De îndată ce grupul a terminat discuția și pregătirea jocurilor de rol, strângeți toate grupurile în același loc pentru a juca și apoi discutați prezentările.
  5. Folosiți întrebările de mai jos pentru o discuție pe tema poveștii. În timp ce treceți prin întrebări, rezumați răspunsurile și reflecțiile participanților pe un flipchart, astfel încât participanții să poată vizualiza propria învățare.
- Care sunt protagoniștii și care sunt relațiile dintre ei?
Care este situația sau evenimentul principal în poveste și ce a cauzat-o?
Ale cui drepturi sunt încălcate?
Ale cui drepturi sunt respectate? Se respectă oamenii reciproc? Își asumă oamenii responsabilitatea pentru ei înșiși și pentru ceilalți? Protejează ei drepturile celorlalți?
Cum se poate rezolva situația curentă în mod etic?

Care sunt învățămintele poveștii și cum sunt legate acestea de viețile noastre? Încurajați participanții să își exprime experiențele personale pentru a-și aduce contribuția la discuție. Concluzionați activitatea prin a reflecta la cum ceilalți oameni sunt afectați de către acțiunile și atitudinile noastre, în mod pozitiv sau negativ.

2. Situații nedrepte

Obiectiv: Să motiveze participanții să învețe mai mult și să reflecteze asupra nedreptăților din lume.

Rezultate: Participanții pun întrebări asupra cauzelor nedreptăților din lume și reflectează la ceea ce pot face pentru a fi de ajutor.

Materiale: Multe imagini care să reprezinte o varietate de situații nedrepte din jurul lumii (obiceiuri lipsite de respect, oameni care suferă, imagini ale sărăciei, imagini care înfățișează conflicte, afișe) luate din reviste, ziare, afișe, etc. Puteți folosi și o prezentare Power Point. Site-urile organizațiilor non-guvernamentale adesea au multe imagini relevante care pot fi folosite.

Activitate : Puneți o selecție de imagini pe perete sau pe podea și cereți participanților să meargă în jurul camerei și să se uite la imagini. Apoi cereți-le să se întoarcă și să se așeze în cerc astfel încât să poată vedea imaginile. Cereți participanților să discute despre ce au simțit privind imaginile.

Întrebați care imagine le-a atras atenția și de ce.

Cereți câtorva dintre participanți să vorbească despre ce cred că se întâmplă în imaginea pe care au ales-o:

Ce este posibil să se fi întâmplat?

Cine a făcut-o?

De ce s-a întâmplat?

De ce are persoana respectivă acea expresie a feței?

La ce s-ar putea gândi și ce ar putea simți persoanele din imagine?

Ce s-ar putea întâmpla cu ei acum?

Participanții ar putea avea o mulțime de întrebări și curiozități despre unele dintre situațiile prezentate în imagini și este foarte important să nu se simtă la sfârșitul activității neajutorați și neputincioși, chiar deprimați. Către sfârșitul sesiunii puneți întrebări participanților care să îi ajute să îi înțeleagă pe ceilalți:

De ce se rănesc oamenii între ei?

Ce cauzează ura, nedreptatea și violența în lume?

Ce rol joacă organizațiile laice și religioase în scenariile nedrepte și violente?

Cum contribuie religia la pace?

Ce pot participanții să facă aici, în orașul/satul lor, pentru a-i ajuta pe ceilalți să facă lumea un loc mai bun?

Ar putea exista o mare varietate de răspunsuri la această ultimă întrebare, de la a-i ajuta pe cei care caută azil sau pe aceia care sunt „în afara” mării majorității a populației, până la a te ruga pentru ceilalți, până la creșterea conștientizării asupra tuturor problemelor sau scrierea unei scrisori către parlament sau prim-ministru, etc.

Este foarte important să îi încurajați să se gândească la ceea ce pot ei face.

3. Fișe- știri de pace

Scopul acestor fișe este să descrie situații care implică lipsa de respect sau/șidiscriminarea, pentru care participanții trebuie să găsească soluții pozitive. Participanții trebuie să relateze în legătură cu soluția lor, ca și cum ar fi o știre de prima pagină/senzațională într-un buletin de știri la TV. Ei vor prezenta titlul știrii, interpretând situația și/sau intervievând oamenii implicați.

Poți scrie propriile tale fișe cu știri de pace despre situații legate de probleme din orașul sau vecinătatea ta!

Fișa 1

5% din populația orașului tău o reprezintă imigranții. Cu câteva săptămâni în urmă, au avut loc incidente violente între imigranți și populația locală. Trei copii de imigranți dintr-un cartier din orașul tău au fost prinși când furau o sacoșă într-un magazin. Localnicii s-au revoltat spunând că nu este prima dată când se întâmplă acest lucru și că ei nu vor ca imigranții să mai locuiască în vecinătatea lor. Au fost tensiuni între localnici și imigranți care au dus la confruntări violente. Localnicii au cerut guvernului să mute imigranții în alt loc și ei să aibă propria lor vecinătate. Au argumentat că nivelul de criminalitate și nesiguranța a crescut odată cu venirea mai multor imigranți. Imigranții s-au plâns că există discriminare împotriva lor și nu este ușor pentru ei să obțină locuri de muncă și să se integreze în societate. Ei au protestat în fața primăriei în fiecare zi săptămâna trecută. Guvernul a găsit o soluție, iar știrea zilei este...

Fișa 2

Trei elevi noi au sosit la școala ta. Ei sunt din altă țară și au credințe religioase diferite decât majoritatea elevilor. Părinții lor s-au plâns la școală că mâncarea servită la cantină pentru prânz, nu este în conformitate cu cerințele vegetariene ale regimului copiilor lor. Au cerut ca școala să asigure și o variantă vegetariană. Totuși, directorul nu a acceptat acest lucru, argumentând că este mult mai scump pentru școală să asigure mâncare diferită doar pentru trei elevi și nu este buget alocat în acest scop. El a propus ca elevii să-și aducă mâncarea de acasă. Familia a acuzat școala de comportament rasist și l-au amenințat pe director că vor da școala în judecată dacă nu se va asigura copiilor lor meniu vegetarian. Situația a fost soluționată și soluția este știrea zilei...

Fișa 3

Într-o țară care încearcă să țină separat religia și statul, o fată de 13 ani a început să vină la școală purtând hijab, inclusiv un văl care îi acoperea fața. Ea spune că acum, când a ajuns la pubertate, trebuie să se acopere. Consideră că acest lucru nu reprezintă nici o diferență în modul ei de a învăța. Totuși, dirigintele a trimis-o acasă și i-a spus să nu mai vină până nu renunță la hijab. A spus că poate prezenta un pericol, de exemplu, în laboratoarele de științe și aduce și că aduce religia în școala care este laică. Părinții fetei insistă ca ea să vină la școală în hijab și au amenințat cu tribunalul. Aceasta s-a rezolvat și soluția este știre de senzație...

Fișa 4

O școală este în alertă în legătură cu sosirea unui mare număr de elevi, care de abia au sosit în țară. Acești tineri nu vorbesc bine limba țării sau nu o știu deloc. Ceilalți elevi sunt îngrijorați că nu vor mai avea o educație bună, deoarece profesorii vor încerca să se ocupe de cei care nu înțeleg. Le este teamă că standardele vor scădea și nu vor ajunge la colegiile unde ei doresc. Au început să se poarte urât cu cei noi veniți și să reclame la profesori. Aceasta s-a rezolvat, soluția este știrea zilei...

Metode inovatoare în procesul educațional
Profesor Dobrete Florentina Adina
Colegiul Național de Informatică “Matei Basarab”, Râmnicu Vâlcea

Într-o lume în continuă schimbare și cu tehnologia avansând rapid, metodele tradiționale de învățare din școli sunt supuse unor schimbări semnificative de interactivitate centrată pe elev ce stimulează învățarea și dezvoltarea personală.

Școala are responsabilitatea organizării și conducerii procesului de învățământ, mijloc principal prin care noile generații sunt educate și instruite.

Procesul de învățământ este reprezentat printr-un ansamblu de activități organizate și dirijate, ce se desfășoară etapizat, în cadrul unor instituții specializate, sub îndrumarea unor persoane pregătite în acest scop, în vederea atingerii anumitor obiective instructiv-educative.

În timp ce știința fundamentală și de sinteză a educației este pedagogia, știința și arta procesului de învățământ este didactica.

Astfel, educația poate fi: educația formală, non-formală, informală.

În centrul preocupărilor sale, didactica are tehnologia procesului de învățământ: metodele, mijloacele și formele de organizare și evaluare a procesului educational.

Metodele de învățământ sunt mijloace de care se folosește profesorul pentru a sprijini elevii în descoperirea vieții, a lumii, a lucrurilor, a științei, prin care se formează și se dezvoltă priceperile, deprinderile și capacitățile elevilor, personalitatea.

Metodele de învățământ sunt un element de bază al strategiilor didactice, în strânsă relație cu mijloacele de învățământ și cu modalitățile de grupare a elevilor. De aceea, opțiunea pentru o anumită strategie didactică condiționează utilizarea unor metode de învățământ specific: tradiționale sau moderne.

Educația nu mai este limitată la manualele tipărite și orele frontale, ci se adaptează la nevoile și așteptările elevilor.

Astăzi, există metode inovatoare de învățare în școli și acestea transformă educația într-o experiență captivantă și relevantă pentru elevi.

Învățarea bazată pe proiecte implică elevii în activități practice și proiecte concrete. Ei învață prin abordarea unor sarcini complexe, care necesită cercetare, colaborare și rezolvarea de probleme reale. Această metodă dezvoltă gândirea critică și abilitățile practice ale elevilor și le oferă o perspectivă mai clară asupra modului în care cunoștințele lor pot fi aplicate în viața reală.

Învățarea folosind internetul a permis elevii să acceseze resurse educaționale online, cursuri, tutoriale video și platforme de învățare interactivă. Învățarea hibridă combină metodele tradiționale cu cele online, permițând flexibilitate și personalizare.

O altă metodă inovatoare este gamificarea ce transformă educația într-un joc de echipă, folosind elemente de joc pentru a motiva și angaja elevii. Prin utilizarea competițiilor, premiilor și provocărilor, metoda jocului face învățarea mai distractivă și interactivă. Elevii sunt mai motivați să învețe când se simt ca și cum ar juca.

Învățarea per to per este o metodă ce încurajează elevii să învețe unii de la alții. Elevii pot preda, explica și ghida pe colegii lor în învățarea unor subiecte specifice. Acest lucru nu numai că îmbunătățește înțelegerea materiei, dar dezvoltă și abilități de comunicare și empatie.

Realitatea virtuală (RV) și realitatea augmentată (RA) aduc învățarea într-un mediu virtual sau augmentat, oferind experiențe de învățare imersive. De la explorarea unor lumi virtuale până la experimentarea unor concepte științifice complexe în realitate augmentată, acea realitate ce combină lumea virtuală cu cea reală prin suprapunerea în timp real a obiectelor virtuale, în unele cazuri tridimensionale (3D), într-un mediu real.

Inteligența artificială (IA) în educație poate personaliza învățarea, adaptând materialele și ritmul la nevoile individuale ale elevilor. Prin analizarea datelor, IA poate oferi feedback și sugestii pentru a sprijini progresul elevilor. Aceasta face educația mai eficientă și accesibilă.

Datorită progresului tehnologic profesorul modelează tipul de personalitate necesar societății cunoașterii: gândire critică, creativă, capacitate de comunicare și cooperare, abilități de relaționare și lucru în echipă, atitudini pozitive și adaptabilitate.

Inovarea didactică este un proces continuu permanent în care folosim atât metodele clasice de predare-învățare-evaluare cât și metodele modern inovative, iar profesorii trebuie să posede pe lângă cunoștințele teoretice și practice aferente disciplinei studiate și abilități de utilizare a TIC.

Putem spune că metodele inovatoare de învățare în școli cresc motivarea și a implicarea elevilor în activitatea didactică, transformând educația dintr-un proces static într-o experiență dinamică și adaptabilă.

Bibliografie:

1. Oprea, Crenguța - Lăcrămioara –“ Strategii didactice interactive”, ed. a III-a, EDP, București, 2008
2. Cerghit., I. – Metode de învățământ. Ediția a IV-a revizuită și adăugită. Ed. Polirom, București, 2006.
3. www.didactic.ro/.../metode-moderne-de-predare-învățare
4. www.didactic.ro/.../13662_metode-moderne-de-predare-învățare-strategii-didactice-inovative

Educația prin tradiție sau inovare?

Profesor Dobrete Florentina Adina
Colegiul Național de Informatică "Matei Basarab", Râmnicu Vâlcea

Activitatea instructiv-educativă se desfășoară în baza unor finalități, este pusă în practică prin intermediul unui sistem de metode și procedee, apelează la o serie de mijloace tehnice de realizare, iar rezultatele sunt verificate și evaluate prin strategii specifice.

Elevii prezintă particularități psihoindividuale, astfel încât se impune utilizarea unei game cât mai ample de metode de predare care să le valorifice potențialul.

Semnificația metodelor depinde, în cea mai mare măsură, de utilizator și de contextul în care este folosită.

Metodele tradiționale, expositive ori frontale lasă impresia că nu ar mai fi în conformitate cu noile principii ale participării active și conștiente a elevului. Acestea pot însă dobândi o valoare deosebită în condițiile unui auditoriu numeros, având un nivel cultural care să-i asigure accesul la mesajul informațional transmis raportat la unitatea de timp.

Metodologia didactică actuală este orientată către implicarea activă și conștientă a elevilor în procesul propriei formări și stimularea creativității acestora.

În acest context, metodele de învățământ se caracterizează printr-o relație dinamică-deschisă. Diversitatea metodelor este impusă de complexitatea procesului de învățare, fiecare metodă trebuie să fie aleasă în funcție de registrul căruia i se raportează. Amplificarea caracterului formativ al metodelor presupune punerea accentului pe relațiile sociale pe care le are elevul în procesul de culturalizare și formare a personalității.

Reevaluarea permanentă a metodelor tradiționale vizează adaptarea lor în funcție de necesități și raportarea lor la evoluția științei.

Metodele de predare-învățare pot fi clasificate în:

1. Tradiționale: expunerea didactică, conversația didactică, demonstrația, lucrul cu manualul, exercițiul;

2. Moderne: algoritimizarea, modelarea, problematizarea, instruirea programată, studiul de caz, metode de simulare(jocurile, învățarea pe simulator), învățarea prin descoperire.

Principala metodă de educare a gândirii în învățământul tradițional o constituie expunerea profesorului, completată cu studiul individual al elevului. Această metodă a fost criticată, susținându-se că ea nu favorizează legătura cu practica. Lipsa de legătură cu realitatea vine de la atitudinea elevilor: ei asistă pasiv la expunere, pe care știu că trebuie să o repete.

Cealaltă metodă tradițională, convorbirea cu întreaga clasă, antrenează mai mult participarea elevilor, dar elevii sunt ghidați, nu știu ce se urmărește.

Așadar, forma clasică a învățământului dezvoltă puțin gândirea elevilor. Ulterior, s-au preconizat diverse moduri de organizare a învățământului, denumite școli active, în care accentul cade pe studiul individual efectuat de elevi.

Modul nou, activ, de organizare a învățământului se dovedește superior, dar solicită mult timp. Odată cu descongestionarea programelor școlare în cadrul reformei învățământului, se va începe și activizarea predării în școala românească.

Metodele activ-participative pun accent pe învățarea prin cooperare, aflându-se în antiteză cu metodele tradiționale de învățare.

Educația pentru participare îi ajută pe elevi să-și exprime opțiunile în domeniul educației, culturii, timpului liber, pot deveni coparticipanți la propria formare.

Elevii nu sunt doar un receptor de informații, ci și un participant activ la educație.

În procesul instructiv-educativ, încurajarea comportamentului participativ înseamnă pasul de la „a învăța” la a „învăța să fii și să devii”, adică pregătirea pentru a face față situațiilor, dobândind dorința de angajare și acțiune.

Principalul avantaj al metodelor activ-participative îl reprezintă implicarea elevilor în actul didactic și formarea capacității acestora de a emite opinii și aprecieri asupra fenomenelor studiate. În acest mod, elevilor le va fi dezvoltată o gândire circumscrisă abilităților cognitive de tip superior, gândirea critică.

Aceasta reprezintă o gândire centrată pe testarea și evaluarea soluțiilor posibile într-o situație dată, urmată de alegerea rezolvării optime pe baza argumentelor. A gândi critic înseamnă a deține cunoștințe valoroase și utile, a avea convingeri raționale, a propune opinii personale, a accepta că ideile proprii pot fi discutate și evaluate, a construi argumente suficiente propriilor opinii, a participa activ și a colabora la găsirea soluțiilor.

Principalele metode de dezvoltare a gândirii critice sunt: metoda Ciorchinelui; metoda Mozaic; metoda Cubul; metoda Turul Galeriei; metoda 6/3/5; metoda Lotus; metoda Palariile ganditoare; metoda Frisco; metoda Schimba perechea; metoda Explozia stelara; diagrama Venn; metoda Cauza-efect. Pentru ca învățarea prin cooperare să se bucure de un real succes, se impune respectarea unor reguli.

Literatura de specialitate relevă faptul că, pentru ca elevii să fie dispuși să lucreze în echipă, se impune respectarea a două condiții: asigurarea unui climat pozitiv în clasă; formularea unor explicații complete și corecte asupra sarcinii de lucru, astfel încât aceasta să fie înțeleasă de toată lumea. În vederea asigurării unui climat pozitiv în sala de clasă este necesar ca elevii să aibă impresia că au succes în ceea ce fac. Factorii care asigură succesul într-o clasă sunt: formularea de expectanțe pozitive față de elevi; utilizarea unor strategii de management educațional eficient; stabilirea de obiective clare și comunicarea acestora elevilor; valorificarea la maxim a timpului destinat predării; evaluarea obiectivă. Eficiența muncii în grup depinde de claritatea explicației pentru sarcinile de lucru. Profesorii trebuie să ofere explicații cât mai clare și să se asigure că ele au fost corect înțelese de către elevi.

Metodele tradiționale au următoarele caracteristici:

- pun accentul pe însușirea conținutului, vizând, în principal, latura informativă a educației;
- sunt centrate pe activitatea de predare a profesorului, elevul fiind văzut ca un obiect al instruirii, asadar comunicarea este unidirecțională;
- sunt predominant comunicative;
- sunt orientate, în principal, spre produsul final, evaluarea fiind de fapt o reproducere a cunoștințelor;
- au un caracter formal și stimulează competiția;
- stimulează motivația extrinsecă pentru învățare;
- relația profesor-elev este autocratică, disciplina școlară fiind impusă.

Aceste metode generează pasivitatea în rândul elevilor.

La polul opus, metodele moderne se caracterizează prin următoarele note:

- acordă prioritate dezvoltării personalității elevilor, vizând latura formativă a educației;
- sunt centrate pe activitatea de învățare a elevului, acesta devenind subiect al procesului educațional;
- sunt centrate pe acțiune, pe învățarea prin descoperire;
- sunt orientate spre proces;

- sunt flexibile, încurajează învățarea prin cooperare și capacitatea de autoevaluare la elevi, evaluarea fiind una formativă;
- stimulează motivația intrinsecă;
- relația profesor-elev este democratică, bazată pe respect și colaborare, iar disciplina derivă din modul de organizare a lecției.

Prin metodele moderne se încurajează participarea elevilor, inițiativa și creativitatea.

Din toate cele menționate rezultă faptul că profesorul trebuie să-și schimbe concepția și metodologia instruirii și educării, să coopereze cu elevii, să devină un model real de educație permanentă, să se implice în deciziile educaționale, să asigure un învățământ de calitate.

Pregătirea managerială a profesorului, însușirea culturii manageriale, nu numai cea tradițională psihopedagogică și metodică, pot asigura înțelegerea și aplicarea relației autoritate-libertate, ca nou sens al educației, prin predare-învățare și rezolvarea altor situații din procesul educațional școlar.

Bibliografie:

1. Dumitru, I., Dezvoltarea gândirii critice și învățarea eficientă, Editura de Vest, Timișoara, 2001
2. Guțu, V., Dezvoltarea și implementarea curriculumului în învățământul gimnazial: cadru conceptual, Grupul Editorial Litera, Chișinău, 1999
3. Ionescu, M., Radu I., Didactica modernă, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001
4. Marcu V. , Filimon L., Psihopedagogie pentru formarea profesorilor, Editura Universității din Oradea, 2003

Colegiul Național de Informatică “Matei Basarab”, Râmnicu Vâlcea

Informația și digitalizarea aduc mari schimbări la nivelul interacțiunii dintre oameni și instituții. Această interacțiune de la distanță caracterizează în prezent atât procesul de predare-învățare, cât și procesul de evaluare, fapt ce se datorează contextului actual.

”Evaluarea educațională este procesul de colectare sistematică, orientată de obiectivele definite, a datelor specifice privind evoluția și/ sau performanța evidențiate în situația de evaluare, de interpretarea contextuală a acestor date și de elaborare a unei judecăți de valoare cu caracter integrator care poate fi folosită în diverse moduri, prespecificate însă în momentul stabilirii scopului procesului de evaluare” (Stoica, A., Musteață, S., 1997).

Pornind de la această definiție a procesului de evaluare pot fi subliniate unele valențe ale evaluării: - aprecierea unor trăsături, caracteristici sau componente prin raportare la o scală de măsurare clar definită; - un proces de evaluare se poate realiza în momentul în care îi este stabilit scopul, în funcție de acesta fiind proiectate apoi obiectivele, procedurile și construite instrumentele.

În procesul evaluării este necesar să ne orientăm reflecția asupra metodelor, tehnicilor și instrumentelor pe care le valorificăm în cadrul demersului evaluativ, astfel încât și acesta (nu numai actul predării și al învățării) să se poată caracteriza prin atributele: atractiv, incitant, stimulat, eficient.

Evaluarea în mediul online presupune folosirea unei tehnologii digitale adecvate, tehnologie care a fost folosită și integrată din ce în ce mai mult în activitatea de predare-învățare - evaluare. Dacă la predarea și transmiterea cunoștințelor fiecare cadru didactic s-a descurcat, procesul de evaluare eficientă este o adevărată provocare.

În școala online, și nu numai, este folosită platforma Google Classroom. Experiența actuală ne ajută să înțelegem că tehnologiile sunt instrumente de aplicat cu atenție și în mod adecvat. Provocarea pentru profesori este să se îndepărteze de noțiunea de evaluare ca document Word și să folosească tehnologia pentru a-i ajuta pe elevi să devină autonomi în învățare. În contextul online, implicarea este esențială și instrumentele alese pentru predare și evaluare trebuie să creeze o interacțiune umană mai profundă și mai semnificativă. Creativitatea pe care tehnologia îi permite să o exprimi este ceva despre care noi, profesorii, trebuie să vorbim pozitiv.

Atât în învățare, cât și în evaluarea online, fiecare răspuns al elevului implică un proces cognitiv, fiecare la un alt nivel. Se recomandă utilizarea unui model de taxonomie adaptat, unde se folosesc doar trei niveluri cognitive: cunoaștere și înțelegere, aplicare și raționament. În procesul de evaluare online trebuie să se acorde o importanță deosebită pentru designul evaluării, astfel: Este foarte important dacă sarcinile și conținutul probelor de evaluare sunt interesante, provocatoare și schimbă evaluarea rigidă într-o experiență exploratorie. Acest lucru are ca substrat faptul că orice act de evaluare este și un act de învățare, analizarea lecturii critice a programelor, analizarea competențelor crearea de specificații, asociind niveluri taxonomice cu conținuturi și sarcini de evaluare, metode, instrumente, tipuri de itemi - sarcinile de evaluare.

Avantajele sistemului de evaluare online :

Sistemele online de administrare și evaluare a examenelor facilitează furnizarea unei experiențe de învățare personalizate pentru elevi, deoarece notele și performanțele lor sunt urmărite în sistemul centralizat. Aceste sisteme ajută la:

- Centralizarea și eficientizarea administrării și evaluării examenelor
- Reducerea costurilor, eforturilor și timpul necesar pentru evaluarea manuală a fișelor de răspunsuri

- Scanarea și criptarea copiilor foilor de răspunsuri pentru partajare rapidă și sigură
- Oferă opțiuni pentru adăugarea de comentarii și feedback pentru referința elevului
- Permite caracteristici de clasificare automată pentru a reduce erorile umane
- Evaluarea scripturilor de răspuns de pe un desktop, laptop sau dispozitiv activat pentru web

- Recuperarea ușoară a scripturilor de răspuns la cererea elevilor sau profesorilor
- Urmărirea rezultatelor fiecărui elev și a progresului acestuia în timp

Evaluarea în timp util facilitată de platformele online reduce timpul de așteptare și oferă elevilor rezultate instantanee ale testării. Cu astfel de mecanisme de feedback imediat, un elev poate analiza progresul lui de învățare, punctele forte și punctele slabe rapid. Procesul de evaluare online eliberează, de asemenea, timpul profesorilor. Rezultatele pot fi analizate pentru a identifica domeniile de performanță scăzută, astfel încât profesorii să se poată concentra asupra acestor lacune de învățare. Rapoartele detaliate ajută la crearea unor programe de învățare specifice pentru acești cursanți, ceea ce duce la un rezultat mai bun al învățării și sporește încrederea elevilor. Sistemele de evaluare online simplifică sarcina de a aduna și corecta manual documentele de răspuns și de a împărtăși rezultatele. Se reduc costurile care merg în imprimarea materialelor.

Astfel platformele digitale:

- Google Classroom are inclusă aplicația Meet ce poate fi utilizată în comunicarea vizuală; tot aici pot fi corectate temele și poate fi oferit feedback direct fiecărui elev, se poate crea o bancă de comentarii pentru feedback mai facil pe baza celor mai frecvente comentarii pe care le oferim elevilor etc.

- Google Jamboard este un mod de vizualizare foarte facil al unor răspunsuri scurte – toți elevii pot vedea toate răspunsurile date pe post-it-uri virtuale.

- Google Forms este o aplicație Google care permite realizarea documentelor la care elevii pot colabora în timp real folosind smartphone-uri, tablete și laptopuri, calculatoare. Se pot adăuga tipuri de întrebări, imagini. Întrebările pot fi aranjate în ordinea dorită, se poate personaliza formularul cu teme simple de fotografii sau culori. Răspunsurile se pot salva într-o foaie de calcul, Google Sheets, fiind ușor de urmărit. Modalitate de accesare: cadrul didactic: din contul google elevul: prin accesarea link-ului primit.

Aplicația forulare permite conceperea unor formulare care pot fi utilizate pentru a obține feedback, pentru a trimite confirmări de participare la un eveniment, dar și pentru a crea teste scrise – pentru a realiza evaluarea. Serviciul permite profesorului să includă imagini sau video pentru interpretare sau ca material de reflecție pentru elev. Elevii pot primi atât întrebări deschise, cât și închise, cu mai multe variante de răspuns, sau nu.) Funcția Quiz permite, pe mai departe, oferirea

de feedback prompt. Elevii pot afla imediat dacă la un test cu răspunsuri la alegere au răspuns corect sau nu. Aici măiestria profesorului este să construiască distractori (răspunsuri greșite, care rezultă dintr-un proces de gândire eronat, dar frecvent la elevi) cât mai buni. Mai mult, putem să includem explicații pentru răspunsul greșit, explicații pe care elevul să le primească de îndată ce a terminat testul. În plus, elevii pot relua testul.

– Kahoot Este o aplicație care are la bază jocul, cu ajutorul căreia se pot realiza teste interactive. Se poate folosi Kahoot! și cu Google Classroom, fiind oferite noi posibilități. Elevii primesc imediat feedback-ul prin slide-uri animate. Modalitate de accesare: cadrul didactic: își realizează un cont elevul: prin accesarea site-ului www.kahoot.it, instalarea aplicației și introducerea pin-ului primit de la profesor. Baza pedagogică a acestei aplicații este că elevii devin „profesori”, construind ei înșiși itemi de teste.

– Wordwall – mai multe tipuri de activități potrivite pentru evaluare, mai ales la învățământul primar.

În contextele online, implicarea este absolut esențială și aceste instrumente trebuie să creeze o interacțiune umană mai profundă și mai semnificativă.

Produsele elevilor sunt cea mai bună dovadă a calității educaționale, iar creativitatea pe care tehnologia îți permite să o exprimi este ceva despre care profesori din diverse colțuri ale lumii vorbesc în mod constant într-un sens pozitiv.

Există un număr de beneficii percepute în utilizarea computerelor în procesul de evaluare care pot fi enumerate ca:

- Posibilitatea de a nota cu rapiditate și în mod adecvat un număr mare de răspunsuri
- Monitorizarea răspunsurilor elevilor
- Evaluarea poate avea loc într-un mediu cu acces deschis
- Evaluările pot fi păstrate și reutilizate
- Furnizarea de feedback imediat

Articolele de evaluare pot fi selectate la întâmplare pentru a furniza un document diferit fiecărui elev. Evaluarea ar trebui să fie îndeajuns de flexibilă și diversă pentru a lua în considerare nevoile și circumstanțele diferite ale elevilor care urmează cursuri online. Flexibilitatea poate însemna:

- Susținerea de exerciții de evaluare pentru a dovedi circumstanțele și nevoile elevilor;
- Furnizarea de flexibilitate în durată sau furnizarea de opțiuni pentru situații neprevăzute pentru a compensa lipsa de fiabilitate sau diferențele în ceea ce privește conexiunile tehnologice;
- Furnizarea posibilității de alegere a locului de desfășurare a procesului de evaluare.

Evaluarea online este susținută de aceleași principii de valabilitate, fiabilitate, flexibilitate și echidistanță și utilizează multe din strategiile folosite în predarea și evaluarea tradiționale față în față. Diferența constă în contextul evaluării, în interacțiunile dintre evaluator și cei care sunt evaluați și procesele de colectare și administrare. Evaluarea online poate fi utilizată:

- Ca o sursă independentă de dovezi pentru evaluare;
- Ca o contribuție la întregul proces de evaluare;

Evaluarea online poate furniza:

- Mai mare flexibilitate asupra locului, momentului și modului în care este efectuată evaluarea;

- O mai largă gamă de opțiuni elevilor pentru a-și demonstra cunoștințele și abilitățile.

Învățarea online, prin natura sa, necesită un grad de independență al elevilor și abilitatea de a rezolva probleme (adică, abilitatea de a rezolva probleme de învățare și probleme tehnice). Lucrul în afara școlii, departe de profesori și colegi, înseamnă că elevii trebuie să-și asume responsabilități mai mari dacă doresc să reușească la cursurile online. În plus, există percepția conform căreia elevii sunt încurajați să-și asume și mai multe responsabilități pentru propriul proces de învățare pentru a face față așteptărilor. Autoevaluarea, evaluarea de către colegi, învățarea prin descoperire sunt doar câteva metode prin care elevii sunt încurajați să-și administreze propria învățare și evaluare. Alte metode includ opțiuni de discutare a activităților de evaluare, mod de prezentare, durată a evaluării și decizii referitoare la punctaj sau notare. Provocarea care rămâne este aceea de a găsi rezultate măsurabile pentru a demonstra însușirea competențelor și a abilităților dorite.

Bibliografie

- 1] *Andreea Văsi, facilitator, expert în tehnici de învățare*
- 2] Brut Mihaela, *Metode de testare online* <http://www.infoiași.ro/mihaela> 2005/2006
- 3] Cucuș, C., *Teoria și metodologia evaluării*, Editura Polirom, Iași, 2008.

Revoluționarea Procesului Educațional: Explorarea Metodelor Inovatoare în Învățare

SCOALA GIMNAZIALA ANINOASA
PROFESOR: DOLCESCU BOGDAN DANIEL

Introducere

În contextul schimbărilor rapide din societatea contemporană, procesul educațional se confruntă cu provocări semnificative și necesită adaptarea continuă pentru a răspunde nevoilor complexe ale elevilor din secolul XXI. În acest sens, explorarea și implementarea metodelor inovatoare în învățare devin esențiale pentru a revoluționa paradigmele educaționale tradiționale și pentru a oferi o experiență educațională mai eficientă și mai relevantă.

Contextul Inovării în Educație

Educația nu mai poate fi percepută ca un proces static și standardizat, ci ca un mediu flexibil și adaptabil la diversitatea nevoilor și stilurilor de învățare ale elevilor. Metodele tradiționale de predare, bazate pe predarea unidirecțională și evaluarea rigidă, sunt înlocuite tot mai mult de abordări inovatoare care promovează implicarea activă a elevilor și dezvoltarea abilităților lor critice și creative.

Metode Inovatoare în Învățare

1. Învățarea bazată pe proiecte (PBL - Project-Based Learning)

Metoda PBL implică implicarea elevilor în proiecte complexe și provocatoare care necesită abordări interdisciplinare și rezolvarea de probleme reale. Această abordare încurajează colaborarea, gândirea critică și aplicarea cunoștințelor în contexte practice, pregătind astfel elevii pentru cerințele din lumea reală.

2. Învățarea experiențială

Prin intermediul învățării experiențiale, elevii sunt expuși la situații și activități care îi implică direct, permițându-le să-și construiască cunoștințele și să-și dezvolte abilitățile într-un mod concret și aplicat. De exemplu, stagiile de lucru, simulări și excursii pot oferi oportunități inestimabile de învățare.

3. Tehnologia în educație

Utilizarea tehnologiei în educație poate transforma complet procesul de învățare. De la platforme de învățare online la utilizarea realității virtuale și a inteligenței artificiale în instruire, tehnologia poate personaliza învățarea, oferind resurse diversificate și adaptate nevoilor individuale ale elevilor.

Beneficiile Metodelor Inovatoare

Adoptarea metodelor inovatoare în procesul educațional aduce multiple beneficii. Aceste metode nu doar că sporesc angajamentul și motivația elevilor, dar și dezvoltă abilități esențiale pentru succesul în secolul XXI, cum ar fi gândirea critică, rezolvarea de probleme și colaborarea.

Concluzie

Revoluționarea procesului educațional prin implementarea metodelor inovatoare în învățare este esențială pentru a pregăti elevii pentru cerințele unei lumi în schimbare rapidă. Încurajând abordări care pun accent pe implicarea activă, adaptabilitate și relevanță, educația poate deveni mai eficientă și mai adaptată la cerințele individuale și sociale.

În concluzie, este crucială continuarea explorării și adoptării metodelor inovatoare în educație pentru a asigura o pregătire adecvată a elevilor pentru provocările și oportunitățile secolului XXI.

Bibliografie

1. Dewey, J. (1916). *Democracy and Education: An Introduction to the Philosophy of Education*. New York: Macmillan.
2. Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
3. Thomas, D., & Brown, J. S. (2011). *A New Culture of Learning: Cultivating the Imagination for a World of Constant Change*. Lexington, KY: CreateSpace Independent Publishing Platform.
4. Gardner, H. (2006). *Multiple Intelligences: New Horizons*. New York: Basic Books.
5. Siemens, G. (2005). *Connectivism: A Learning Theory for the Digital Age*. *International Journal of Instructional Technology and Distance Learning*, 2(1), 3-10.

METODE INTERACTIVE UTILIZATE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

PÎPP: Dorilă Petruța-Iuliana
Școala Gimnazială Salcia, Teleorman

BRAINSTORMING

Brainstorming-ul este o metodă de stimulare a creativității și imaginației elevilor, dar și de formare a unor trăsături de personalitate (spontaneitate, altruism etc.). Se realizează prin formularea a cât mai multor idei, ca răspuns la o situație enunțată de profesor sau un elev, după principiul "cantitatea generează calitatea".

Un moment de brainstorming se poate crea în orice etapă a lecției și poate să se desfășoare de la 5 minute până la întreaga oră (50 minute). Pentru desfășurarea optimă a unui brainstorming, se impune respectarea unor reguli, enunțate de liderul grupului (profesorul, elevul) chiar de la începutul activității:

- solicitarea de exprimare a ideilor rapid în fraze, propoziții sau cuvinte scurte și concrete fără cenzură
- sunt interzise aprecierile critice, ironiile, contradicțiile, orice manifestare de acest gen care inhibă imaginația participanților
- sunt încurajate asociațiile neobișnuite de idei, combinările și ameliorările soluțiilor propuse de ceilalți
- imaginația trebuie să fie liberă, exprimându-se orice idee îi vin elevului în minte, care este acceptată fără cenzură
- toți elevii trebuie să comunice o idee

Metoda se parcurge prin derularea următoarelor etape:

1. Alegerea temei/problemei și prezentarea ei

- liderul (profesorul sau un elev) va comunica tema pusă în discuție și va prezenta/reaminti regulile
- subiectul brainstorming-ului se poate formula prin diferite noțiuni sau concepte, prin întrebări (Ce știți despre...?, Ce ați face dacă ați fi...?, Ce ați propune...?, Cum s-ar putea realiza...?, Cum explicați...?, Ce întrebări ați pune...? etc.), prin prezentarea unor imagini, a unui film (metoda poate să preceadă dezbaterile lor).

2. Generarea ideilor

- toți elevii își vor comunica ideile, după regulile enunțate, fără nici o cenzură
- toate ideile vor fi scrise pe tablă sau flipchart în ordinea emisă de participanți
- etapa se încheie când toți participanții și-au exprimat cel puțin o idee

3. Evaluarea calității ideilor

- reluarea ideilor pe rând și gruparea lor pe diferite criterii

- analiza critică, argumentarea, contraargumentarea ideilor emise anterior, la nivelul întregii clase sau al unor grupuri mai mici

4. *Selectarea celor mai importante idei*

- se discută liber soluțiile originale și fezabile

5. *Afișarea ideilor rezultate în forme cât mai variate și originale*

CIORCHINELE

Este o metodă de brainstorming neliniară care stimulează gândirea critică, conexiunile dintre idei, crearea unei structuri grafice, a unor clasificări și corelări de cunoștințe, utilizând informații dintr-o sursă analizată. Este o metodă grafică antrenantă ce poate fi utilizată pentru reținerea informației dintr-un text, dar și pentru observarea și comentarea unei imagini sau film. Se poate folosi în activitățile de învățare, de fixare a cunoștințelor și la evaluarea sumativă a uneia sau a mai multor unități de învățare. Într-un cerc, în mijlocul unei foi/planșe/tablă se scrie un cuvânt, o sintagmă care să reprezinte subiectul. Pe măsură ce vin ideile, se formează „ramuri” care se trec în cercuri mai mici pe lateral, legate de subiectul principal prin linii. Aceste „subiecte-ramură” pot avea, la rândul, „subiecte-mlădițe”. Un subiect poate avea numeroase ramuri, iar o ramură numeroase mlădițe.

Etapele de realizare ale metodei:

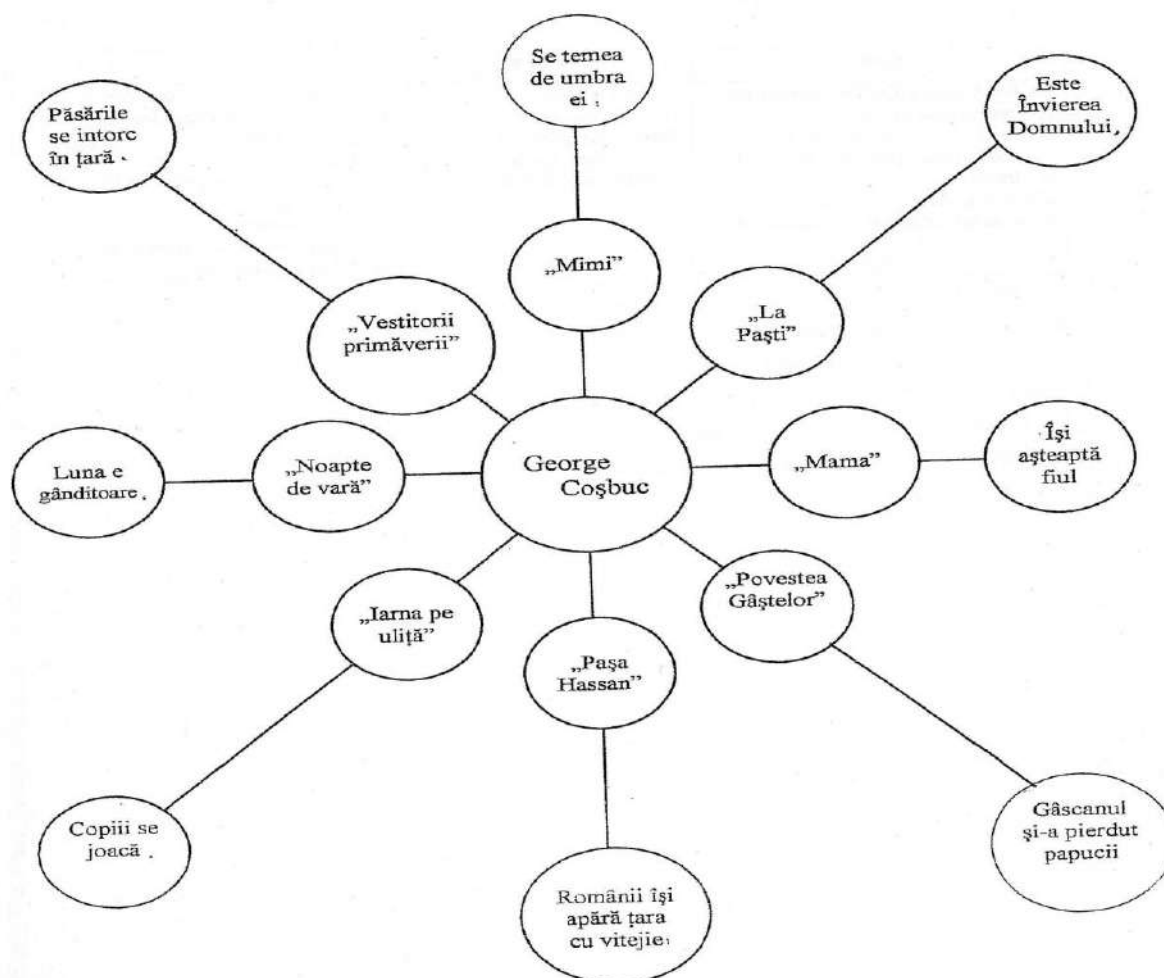
6. stabilirea modalității de lucru: individual, pe grupe de 4-5-6 elevi sau cu întreaga clasă
7. se scrie un cuvânt/temă/sintagmă ce urmează a fi cercetată în mijlocul foii, planșei sau tablei
8. se poate utiliza metoda brainstorming-ului timp de 5 minute
9. se citește textul/documentul, se observă imaginea într-un timp propus (15 – 20 minute)
10. se notează individual ideile, sintagmele, cunoștințele care le vin în minte elevilor în legătură cu tema propusă în jurul cuvântului central, trăgându-se linii între acesta și informațiile notate
11. schimbul de idei – împreună cu colegul de bancă, apoi în grup, elevul discută și completează ciorchinele individual
12. se realizează un produs al grupei sau al clasei, un „afiș” pe coală mare, fiecare grupă folosește altă culoare de scris stabilită la început și se fixează timpul de lucru (10 minute)
13. produsele finale se afișează și se realizează „turul galeriei”
14. raportorul grupei prezintă produsul și răspunde întrebărilor
15. se face autoevaluarea și evaluarea pentru fiecare produs în parte, după criterii dinainte stabilite și cunoscute de elevi.

Dacă metoda nu se utilizează pe grupe, ci este implicată întreaga clasă, atunci ciorchinele se va realiza pe tablă sau flipchart, și în această situație:

- se urmează pașii 1-5, activitatea oprindu-se când s-au epuizat toate ideile, în limita de timp anunțată
- în final, ciorchinele se va reorganiza, utilizându-se conceptele, ideile fezabile, elevii notându-și în caiete forma definitivă a ciorchinului.

Produsele finale pot rămâne afișate în clasă, iar cele individuale se vor păstra în Portofoliul elevului. „Ciorchinele” se poate utiliza cu succes la toate clasele, gradul de complexitate al acestuia se organizează în funcție de particularitățile de vârstă ale elevilor.

CIORCHINELE

SINELG

(Sistem interactiv de notare pentru eficientizarea lecturii și a gândirii)

Este o metodă prin care cel care învață, citește și codifică un text pentru a-l înțelege în mod activ și pragmatic.

Etapele metodei sunt:

1. Elevii citesc textul (fișe de lucru, textele din manual etc.) individual, în perechi sau în grup de 3-4
2. Elevii marchează pe marginea textului următoarele simboluri:

V pentru cunoștințe confirmate/cunoscute
- pentru cunoștințe infirmate/contrazise de text
+ pentru cunoștințe noi, neîntâlnite până acum
? pentru cunoștințe incerte, confuze

3. după încheierea lecturii, elevii trec informațiile într-un tabel care are forma următoare:

V	-	+	?

4. rezultatele obținute se discută pe grupuri și se comunică profesorului, care le centralizează într-un tabel similar la tablă sau pe o planșă ce va rămâne apoi afișată în clasă
5. cunoștințele incerte se vor discuta în clasă, sau pot fi o temă pentru acasă, de stimulare a cercetării

Metoda este eficientă în etapa de realizare a sensului, de învățare și înțelegere a cunoștințelor. Se poate utiliza cu success la orice tip de lecție, fiind extrem de eficientă în lecțiile de recapitulare, fixare și consolidare, când se redimensionează conținuturile și se pot introduce informații noi, mai atractive, mai spectaculoase.

ȘTIU/VREAU SĂ ȘTIU/AM ÎNVĂȚAT

Este o metodă grafică prin care elevul își inventariază cunoștințele despre o temă/un subiect, și își îmbogățește cunoștințele. Metoda poate fi aplicată în toate momentele lecției și la toate tipurile de lecție. Se pleacă de la premisa că elevii “știu ceva” despre tema/subiectul lecției, fie din anii anteriori, fie din alte surse de informare (lecturi personale, televiziune, internet etc.). Elevii pot lucra individual, în perechi sau grupați câte 4-6.

Etapele metodei:

- se cere elevilor să facă o listă cu tot ceea ce știu despre tema anunțată
- se realizează următorul tabel fie pe tablă, fie pe o planșă, dar și în caiete:

ȘTIU (ce cred că știu?)	VREAU SĂ ȘTIU (ce vreau să știu?)	AM ÎNVĂȚAT (ce am învățat?)

- în funcție de organizare (individual, perechi sau grupe), se cere elevilor să comunice colegului, altei perechi altei grupe ceea ce au scris
- se notează în coloana din stânga informațiile cu care toată lumea este de acord
- se solicită elevilor formularea întrebărilor despre ceea ce vor să știe sau nu sunt siguri de informația deținută; profesorul îi încurajează și îi ajută pe elevi să formuleze întrebări; întrebările sunt notate în coloana din mijloc
- elevii vor lectura un text de pe fișele de lucru, sau din manuale și culegeri de texte, vor urmări un film documentar/artistic
- după lectură sau vizionare, se revine asupra întrebărilor formulate, se reiau întrebările, și în dreptul celor care și-au găsit răspunsul se va completa coloana “Am învățat”
- se cere elevilor să identifice acele informații, în legătură cu care nu au pus întrebări, acestea vor fi trecute tot în ultima coloană
- întrebările rămase fără răspuns vor fi discutate cu elevii și se indică sursele posibile pentru aflarea răspunsurilor
- întrebările fără răspuns sau altele apărute pe parcurs pot fi temă pentru acasă, pentru realizarea unui eseu, a unui proiect mai amplu.

CADRANELE

Metoda este grafică și eficientă pentru selectarea, clasificarea și sintetizarea informațiilor. Se poate folosi cu succes în toate etapele lecției, dar și pentru realizarea feed-back-ului învățării. Se lucrează individual, dar și pe grupe, fiecare elev completând un cadran, sarcinile fiind distribuite între ei, nu de către profesor.

Modul de realizare:

- se prezintă materialul de studiat (textul lecției, fișe de lucru cu extrase din documente etc.)
- se împarte pagina în 4 părți, trasându-se două drepte perpendiculare
- cele patru cadrane obținute se numerotează, urmând ca în fiecare cadran să se noteze informațiile referitoare la cerințele stabilite sub forma unor titluri
- elevii citesc textul pentru a face însemnările necesare – profesorul oferă explicații și îndrumări la solicitarea elevilor
- rezultatele se confruntă, se dezbate și se analizează
- se completează cadranele cu informații omise
- se trag concluzii și se fac aprecieri
- ultimul cadran poate fi lăsat la dispoziția elevului, unde acesta să-și exprime puncte de vedere proprii, impresii, sentimente, să completeze pro sau contra sau chiar să deseneze (mai ales cei care au abilități artistice)

1. Domnie	2. Fapte
3. Situatia Tarii Romanesti	4. Comentarii/impresii

TURUL GALERIEI

Este tehnica de învățare prin cooperare care stimulează "gândirea critică și învățarea eficientă", (Dulamă 2002) încurajând copiii să-si spună opiniile cu privire la soluțiile propuse de colegii lor.

Descrierea metodei:

1. Se formează grupe de 3- 4 copii
2. Copiii organizați în grupuri rezolvă sarcina de lucru care permite mai multe perspective de abordare sau mai multe soluții
3. Produsele activității grupelor de copii - desene, colaje, postere
4. Se expun pe pereții clasei, care se transformă într- o galerie
5. La semnalul dat prin diferite procedee de educatoare grupurile de copii (in calitate de vizitatori sau critici) trec pe la fiecare exponat pentru a vedea soluțiile sau ideile propuse de colegi și își înscriu pe poster (intr- un loc mai interior de preferință pe margine) comentariile critice, întrebările ,ajutați de educatoare sau prin simbol
6. După ce se încheie turul galeriei, grupurile revin la locul inițial și citesc comentariile, observațiile de pe lucrarea lor, reexaminându -și produsul dupa criticile acestora.

CUBUL

Este o metodă ce permite explorarea unui subiect din mai multe perspective, contribuind la o abordare complexă și integratoare a temei. Se poate utiliza la toate tipurile de lecții, imprimând lecției un caracter dinamic și relaxant.

Etapele metodei:

- se realizează un cub pe ale cărui fețe se specifică: descrie, compară, analizează, asociază, aplică, argumentează
- se pot nota direct cerințele unei teme
- se anunță tema/subiectul discuției : ex :” Povestea unui om lenes” de Ion Creanga
- se împarte clasa în șase grupe
- atribuirea perspectivei de lucru pentru fiecare echipă se face prin rostogolirea cubului
- fiecare grup va rezolva perspectiva unei fețe a cubului, astfel:

	1.Cine a fost Ion Creanga?	
2.Prin ce se deosebeste un om harnic de unul lenes?	3.Voi ce a-ti fi facut cu el?	4.Omul lenes din poveste la cine te duce cu gandul?
	5.Ce s-ar fi intamplat daca lenesul accepta propunerea cucoanei?	
	6.De ce nu e bine sa fim lenesi?	

- reuniunea perspectivelor prin prezentările făcute de un reprezentant al echipei
- lucrarea finală poate fi “desfăcută” și afișată pe tablă sau pe pereții clasei.

Cerințele, sarcinile trecute pe fețele cubului nu trebuie să se refere doar la conținuturi, se poate cere elevilor să-și exprime sentimente, atitudini, să argumenteze pro și contra o problemă etc. Modul de utilizare a metodei poate stimula creativitatea și originalitatea organizării unei lecții de către profesor ce-și propune să atingă competențe și să formeze atitudini, valori, sentimente.

CVINTETUL

Este o altă metodă atractivă și plăcută de elevi. Termenul semnifică o poezie cu cinci versuri. Regulile de scriere a acestei poezii sunt simple:

1. primul vers constă dintr-un singur cuvânt care descrie subiectul (de obicei un substantiv);
2. al doilea vers e format din două cuvinte care descriu subiectul (două adjective);
3. versul al treilea este format din trei cuvinte care exprimă acțiuni (verbe, eventual la gerunziu);
4. al patrulea vers e format din patru cuvinte care exprimă sentimente față de subiect;
5. ultimul vers est format dintr-un cuvânt care exprimă esența subiectului.

Cvintetele pot servi ca:

- instrument de sintetizare a unor informații complexe
- mijloc de evaluare a înțelegerii copilului
- mijloc de exersare a creativității

Cvintetele sunt un instrument rapid și eficient de reflecție, sinteză și rezumare a conceptelor și informațiilor.

Iată câteva exemple:

Natura

Îmbelșugată, bogată
Renăscând, răsând, aducând
Bucurie, veselie, speranță, alinare
Primăvara.

Soare

Călduros, luminos
Arzând, luminând, răsând
Bucurie, veselie, dragoste, armonie
Vara

Carte

Minunată, înțeleaptă
Răsfoind, citind, învățând
Mulțumire, bucurie, prețuire, dăruire
Înțelepciune.

SCHELETUL DE RECENZIE

Scheletul de recenzie este o modalitate de esentializare gradată a conținutului informațional a unor texte indeosebi literare și de dimensiuni variate. De asemenea, este o modalitate de întarire a învățării prin asocierea acestor informații cu desene, simboluri și culori induse de lectură. Se recomandă următorii pași pentru realizarea unui schelet de recenzie:

1. Spuneți / scrieți într- o propoziție conținutul esențial al textului.
2. Spuneți / scrieți într- o expresie, eventual preluată din text, care să sintetizeze acest conținut
3. Spuneți / scrieți într- un cuvânt esența acestui conținut
4. Redați printr un desen sau simbol problematica textului lecturat
5. Asociați conținutului o culoare.
6. Spuneți scrieți cel mai important lucru, aspect, idee pe care îl conține textul.

EXPLOZIA STELARĂ

Explozia stelară este o metodă de stimulare a creativității, o modalitate de relaxare a copiilor și se bazează pe formularea de întrebări pentru rezolvarea de probleme și noi descoperiri.

Obiective:

- Formularea de întrebări și realizarea de conexiuni între ideile descoperite de copii în grup prin interacțiune și individual pentru rezolvarea unei probleme.

Material :

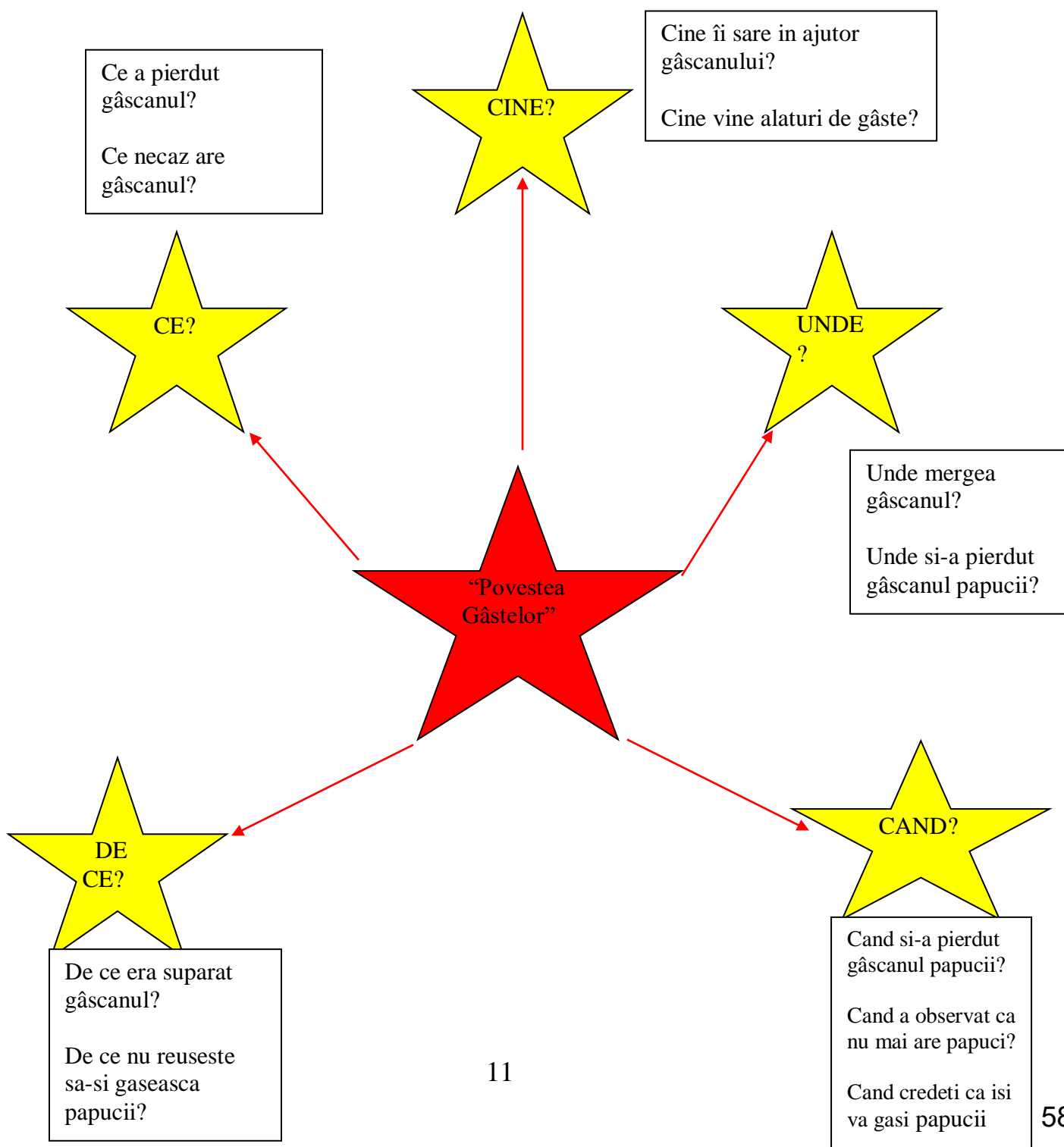
- O stea mare, cinci stele mici de culoare galbenă, cinci săgeți roșii, jetoane

Descrierea metodei:

1. Copiii așezați în semicerc propun problema de rezolvat; pe steaua mare se scrie sau desenează ideea centrală.
2. Pe 5 steluțe se scrie câte o întrebare de tipul : CE? CINE? UNDE ? DE CE ? CÂND ? iar cinci copii din grupă extrag câte o întrebare. Fiecare copil din cei cinci își alege câte 3-4 colegi, organizându-se astfel în cinci grupuri.
3. Grupurile cooperează în elaborarea întrebărilor.

4. La expirarea timpului, copiii revin în semicerc în jurul steluței mari și comunică întrebările elaborate , fie un reprezentant al grupului , fie individual, în funcție de potențialul grupului / grupei. Copiii celorlalte grupuri răspund la întrebări sau formulează întrebări la întrebări.
5. Se apreciază întrebările copiilor, efortul acestora de a elabora întrebări corecte precum și modul de cooperare și interacțiune.

„ **Explozia stelară** ” este eficientă în lectura după imagini deoarece corespunde cerințelor și etapelor impuse de metodologia acesteia : enumerare, descriere, interpretare.

BIBLIOGRAFIE

- **Bru, 2007:** Marc Bru, *Metodele în pedagogie*, București, 2007
- **Ionescu, Chiș, 1992:** Miron Ionescu, Vasile Chiș, *Strategii de predare-învățare*, Buc. 1992
- **Pintilie, 2002:** M. Pintilie, *Metode moderne de învățare-evaluare*, Cluj-Napoca, 2002

Literatura pentru copii – percepții și nevoi

Prof. învă. primar: Drăgoi Cristina

Clasa a IV-a A

Școala Gimnazială Nr. 18, Timișoara, Județul Timiș

Lumea copiilor are nenumărate evenimente, determinate de cele mai multe ori de preocupările deosebite ale eroilor acesteia care, imitând pe cei mari, își caută și plăsmuiesc o lume magică, specifică vârstei și preocupărilor lor.

Copiii au capacitatea de a visa și dorința de a cunoaște, de a fi utili, la ei cunoașterea este instinctuală și generată de dorințe sincere, nepragmatice. Este esențial pentru copii să se acorde o importanță cunoașterii particularităților lor psihice de vârstă atunci când li se recomandă anumite lecturi, așa numita literatură pentru copii.

Obligația cadrelor didactice implicate în procesul instrucției copiilor din vârsta școlarității mici dar și a scriitorilor – celor care concep și editează literatură destinată acestui segment de vârstă - este de a aprofunda și a diversifica de așa natură conținutul tematic încât, prin teme ample și printr-o mare varietate de mijloace adecvate să contribuie în mod real și eficient la dezvoltarea cognitiv-emoțională a copiilor. (Cojocaru, 2004)

Literatura pentru copii își are originea în timpuri străvechi și își diversifică continui formele, fondul și instrumentele folosite în realizarea operei literare și a structurii acesteia. Influența sa, latura sa educativă și modelatoare, este foarte importantă atât pentru cititori, cât și pentru autori, prin forma acestora și ceea ce inspiră prin cuvinte și transmit ca mesaj.

Cărțile copilăriei abundă în dragoste, deoarece cântecele, versurile, basmele au luminat și încălzit inima copilului, în special prin povești în primii ani de viață. Copilul pornește în viață alături de Hercule, Gavroche, de Gulliver, de Micul Prinț, datorită caracterului formativ din literatură, deoarece el se naște curios despre ce este lumea și nerăbdător de a se orienta sau integra în ea. Cartea este meditația autorului încorporată în destine, iar graiul emoțional al cărții trebuie să ajungă în casele dar mai ales în mintea și sufletul copiilor.

Literatura de specialitate este vastă și clar definită, și prin urmare, în cartea lui Iuliu Rațiu (2003) „*O istorie a literaturii pentru copii și adolescenți*” se face referire la relația dintre carte și imaginație dar și dintre formare continuă și copii deoarece cartea este profesorul care nu obosește și nu se odihnește niciodată. Iuliu Rațiu consideră că imaginația declanșată de carte are puteri asupra copiilor. Cartea are capacitatea de a crea idei și personalități dar și să formeze vise și sensibilități. În același timp, cartea este un model pentru toată viața atât pentru abilitățile copiilor cât și pentru percepțiile acestora. (Rațiu, 2003)

În textele literare copilul poate găsi modele de viață pe care le poate urmări mai ușor și care îi pot inspira anumite pasiuni sau dorințe de viitor. În același timp, copiii se pot și se vor identifica de multe ori cu personajele, în special cu cele pozitive, pot înțelege și lua la cunoștință despre ce e bine și ce e rău, cum se soluționează un conflict, cui și cum ar trebui să ceară ajutor. Practic, subiectele literaturii pentru copii pot fi calea spre un drum de succes, pe care aceștia și-l doresc. (Molan, 2015)

Pentru ca cititul cărților să se transforme într-o plăcere dar și într-o activitate de învățare, actul de lectură trebuie să se realizeze cu pasiune și să devină, în timp, o importantă pârgie în educația copilului. În aceste condiții este necesar ca instituția de învățământ să pună un accent deosebit pe atelierile de creație și de povestire.

Pe parcursul anilor, am citit diverse cărți pentru copii, dar cea mai puternică pentru mine a fost *Prâslea cel voinic și merele de aur*. Ca și impact asupra literaturii și a creațiilor literare, această carte a fost publicată în anul 1862, în două reviste din București cu orientări politice de divergente, primul titlul sub care a văzut lumina tiparului fiind *Cele trei mere de aur*. Aceste publicații aduce cartea pe pedestal deoarece, ca specie literară, *Prâslea cel voinic și merele de aur* este un basm popular și a devenit parte a volumului *Legende și basmele românilor* în care Petre Ispirescu a cules și a inclus mai multe basme populare.

Am ales să vorbesc despre *Prâslea cel voinic și merele de aur* deoarece actul pozitiv învinge, iar în viața de zi cu zi trebuie să luptă să fim pozitivi și să oferim acte de bunătate. În acest basm, consider că cele mai importante acțiuni sunt reprezentate de inițierea în viața adultă a feciorului unui crai și cel al trădării de frate. În figura 1 am ales să ilustrez coperta cărții *Prâslea cel voinic și merele de aur* redactată prin editura Minerva, deoarece sunt ilustrate punctual cele mai importante aspecte ale poveștii – eroul și merele de aur.

Figura 1 – Coperta cărții *Prâslea cel voinic și merele de aur* – de Petre Ispirescu

Acțiunea basmului se petrece într-un timp și loc nedeterminat, acțiunea este declanșată de nemulțumirea unui împărat căruia i se fură merele de aur. Întristat acesta oferă o recompensă pentru persoanele care aduc merele înapoi și pe hoț în fața împăratului. Cei doi fii mai mari ai împăratului se arată dornici să participe la vânătoare.

Există un moment în poveste când toți participanții la vânătoare adorm într-un mod miraculos, dar fiul cel mic al împăratului, Prâslea, reușește să îi îndeplinească dorința tatălui și aduce merele înapoi, împreună cu hoțul.

Puterea basmului constă în magie, prezentă în toate momentele călătoriei lui Prâslea – când este plecat în urmărirea hoțului, acesta se luptă cu zmeii, eliberează trei surori și transformă palatele în mere de aramă, argint și aur. În poveste e prezent sentimentul de invidie, ceilalți copiii ai împăratului îi refuză succesul, îl părăsesc pe tărâmul zmeilor și se căsătoresc cu fetele salvate de acesta. Firul narativ aduce noi evenimente, menite să contureze portretul lui Prâslea, iar salvarea unui meșteșugar îi aduce ajutorul nesperat și se întoarce la înapoi la palat. (Cojocaru, 2004)

În momentul întoarcerii, are loc reîntâlnirea cu una dintre cele trei surori salvate. Probele la care Prâslea este supus continuă căci fata îi cere salvatorului să îi aducă trei obiecte simbolice - o furcă și un fus din aur, o cloșcă de pui de aur, dar și un măr de aur.

Eroul luptă cu succes și pentru această ultimă încercare iar deznodământul basmului este unul fericit, deoarece Prâslea aduce obiectele cerute și drept răsplată se căsătorește cu fata salvată și se reface echilibrul inițial, incluzând aici și pedepsirea fraților pentru modul în care l-au tratat.

Dacă analizăm textul din punct de vedere al construcției literare, se observă faptul că narațiunea scrisă de Petre Ispirescu propune două conflicte, unul exterior și anume prinderea și pedepsirea hoțului de mere și cel interior prin faptele reprobabile și pedepsirea fraților care l-au trădat pe Prâslea.

Mesajul este unul direct, cititorii se pot identifica cu această poveste datorită lumii înconjurătoare, în care naivitatea este un punct comun cu evenimentele și trăirile din poveste. Peste acest fapt se suprapune și lupta pentru supraviețuire, prezentă atât în lumea basmului cât și în cea reală.

Eroul din basm înfruntă cu curaj diverse etape ale inițierii lui în maturitate. Evenimentele narate corespund cu transformările oricărui om și sunt model de așa da. În timp ce comportamentul fraților și al hoțului de așa nu.

Din punctul meu de vedere, această lectură m-a ajutat să delimitez lumea prin acțiunile negative și cele pozitive, iar impactul a fost puternic, deoarece în viața de zi cu zi, între frați există competiție, există acea dorință de a fi mai bun decât cel de lângă mine, de a fi mai puternic decât cel de lângă mine. Consider că a fi puternic și mai bun de cât cel de lângă mine constă în abilitatea de gândire, de percepții și de a lupta pentru bine și corectitudine.

BIBLIOGRAFIE

1. COJOCARU, Mihaela, *Literatura română pentru copii*, 2004, Editura Universității din Ploiești
2. Ispirescu, Petre, *Prâslea cel Voinic și merele de aur*, ediția din 1975, Editura Minerva, carte publicată în <https://www.okazii.ro/petre-ispireescu-pr-slea-cel-voinic-i-merele-de-aur-basme-minerva-1975-a210329604>, accesată la data de 23.22.2022
3. MOLAN, Vasile, *Literatură pentru copii*, București, Editura pentru Literatură, 2015
4. RAȚIU, I., *O istorie a literaturii pentru copii și adolescenți*, București, Editura Biblioteca Bucureștilor, 2003

EXERCITII PENTRU DEZVOLTAREA MOBILITĂȚII APARATULUI FONOARTICULATOR

Prof. Logoped Amalia Dragomir
Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Brașov

Miogimnastica reprezintă acele exerciții de tonifiere și activare a musculaturii de la nivelul aparatului fonoarticulator (buzes, obraji, maxilare, limbă) prin intermediul cărora se urmărește controlul componentelor care alcătuiesc structura fonoarticulatorie în vederea emiterii corecte a sunetelor. Sunetul se produce având la bază trei acțiuni concomitente:

- 1 poziția limbii, dinților și buzelor
2. cantitatea de aer expirată
- 3 vibrarea sau nonvibrarea corzilor vocale

Miogimnastica este o metodă cu caracter general în logopedie și se folosește în cazul mai multor tulburări de limbaj cum ar fi dislalia, ajutându-l pe logopat să învețe cum să-și poziționeze limba, dinții sau buzele și cum să respire astfel încât să emită corect sunetele. Ea este abordată și în cazul copiilor care necesită stimularea limbajului, dar este și o componentă esențială în cadrul tehnicii V.M.. (verbal motor learning) pentru copiii cu apraxie și hipotomie musculară.

Prima etapă de dezvoltare a musculaturii aparatului fonoarticulator o reprezintă acțiunea de mestecat. Sunt cinci mișcări de bază pe care copilul trebuie să și le însușească și anume: să deschidă gura, să închidă gura, să scoată limba, să zâmbească, și să dea pupic. Evident că exercițiile nu se limitează doar la atât, miogimnastica fiind o procedură complexă.

Exercițiile pentru dezvoltarea mobilității aparatului fonoarticulator sunt utile deoarece cu ajutorul lor, organele implicate în vorbire capătă capacitatea de a se mișca corespunzător. Este vorba de mișcări fine, necesare unei mai bune articulări, fapt care va favoriza o mai bună pronunție. De obicei aceste exerciții se realizează în oglindă pentru ca cei mici să poată avea modelul vizual al organelor implicate în vorbire ale logopedului și să poată imita mișcările acestuia.

Dificultatea în realizarea acestor exerciții apare în menținerea atenției mai ales la copiii cu cerințe educative speciale, în a-i determina să urmărească și să imite mișcările. Prin urmare este recomandat ca pe timpul activității logopedice să utilizăm recompensa

socială (lauda, aprecieri pozitive) sau materială (oferirea unei jucării preferate) pentru a crește motivația și dorința copilului de a coopera. Tot în acest sens este bine să folosim cartonașe cu imagini sau păpuși/marionete care să dea cât mai mult un caracter de joc acestor exerciții care de cele mai multe ori nu sunt ușor de realizat de către logopezi.

La copiii care nu au capacitatea de a imita ne putem folosi de o acadea pe care să o poziționăm deasupra buzei de sus, sub buza de jos, la colțul stâng al gurii sau la colțul drept al gurii, sarcina copilului fiind aceea de a atinge cu limba acadeaua.

În timpul exercițiilor este foarte important ca logopatul să aibă postura corporală corectă. Exercițiile logopedice se recomandă să se facă zilnic, câte 5-10 minute în fața oglinzii.

Exerciții care urmăresc dezvoltarea mobilității aparatului fonoarticulator - pentru școlari

a) Exerciții pentru dezvoltarea mobilității feței

- clipira concomitentă a ochilor
- clipirea alternativă a ochilor
- imitarea surâsului
- imitarea rictusului – zâmbim să vedem dinții
- încrețirea și descrețirea frunții
- închiderea și deschiderea ochilor concomitent cu ridicarea și coborârea sprâncenelor

b) Exerciții pentru dezvoltarea mobilității obrazilor

- umflarea concomitentă a obrazilor și dezumflarea lor
- umflarea alternativă a obrazilor
- suptul obrazilor
- retracția obrazului spre dinți, spre interiorul cavității bucale.

c) Exerciții pentru dezvoltarea mobilității maxilarelor

- închiderea și deschiderea gurii
- împingerea înainte și retragerea maxilarului inferior
- mișcarea maxilarului inferior de la stânga la dreapta și invers

d) Exerciții pentru dezvoltarea mobilității vălului palatin

- imitarea căscatului
- imitarea înghițitului

- imitarea tusei
- mișcări de glutiție (mestecăm și înghițim)

e) Exerciții pentru dezvoltarea mobilității limbii

- scoaterea ritmică și rapidă a limbii în afara cavității bucale, respectiv retragerea ei înapoi în cavitatea bucală
- mișcări la dreapta și la stânga, ale limbii, în afara cavității bucale
- limba șterge dinții de sus
- limba șterge dinții de jos
- limba șterge buza de sus
- limba șterge buza de jos
- limba șterge buzele (circular)
- limba șterge dinții pe dedesubt
- limba iese în formă de lopată
- limba iese în formă de săgeată
- limba sub formă de căuș
- limba ghemuită în fundul gurii
- mișcările limbii în sus și în jos cu gura deschisă
- pronunțarea rapidă și repetată a silabei „La”
- limba împinsă printre dinți și trasă apoi printre dinți închiși
- limba plată
- limba plată și jos.

f) Exerciții pentru dezvoltarea mobilității buzelor

- întinderea buzelor lipite una de alta
- retragerea buzelor, expunând gingiile (rictus)
- rotunjirea gurii astfel încât buzele să rămână deschise
- mișcări alternative cu buzele larg închise (zâmbet cu buzele lipite) și gura ținută cu buzele închise (nu se văd dinții)
- mișcări alternative cu buzele larg deschise (zâmbet cu buzele deschise, se văd dinții) și buzele ținute deschise (se văd dinții)
- mișcări alternative cu buzele ținute închise și buzele ținute deschise

- gura deschisă și ascunderea dinților în spatele buzelor
- cu dinții ascunși în spatele buzelor se pronunță vocale
- vibrarea buzelor (buzele se lasă relaxate și se suflă pe ele astfel încât acestea să vibreze)
- buzele închise și ținute se deplasează alternativ de la stânga la dreapta
- tragerea în sus al colțului stâng al gurii, apoi al colțului drept al gurii
- tragerea ambele colțuri ale gurii în partea de jos
- buza superioară sub cea inferioară și invers

BIBLIOGRAFIE

1. Anca Maria, *Logopeide*, Editura Presa Universitară Clujeană, 2002
2. Lăscuș, E.; *Noțiuni de logopedie*, Universitatea Cluj-Napoca, 1996
3. Neamțu, C.; Gherghuț, A, *Psihopedagogie specială*, Editura Polirom, Iași, 2002
4. Păunescu, C., *Tulburările de vorbire la copil*, Ed. Medicală, București, 1996
5. Ungureanu, D. , *Compendiu logopedic școlar*, Editura Eurostampa, Timișoara, 1998
6. Verza, E., *Dislalia și terapia ei*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1977
7. Vărășmaș, E.; Stănică, C., *Terapia tulburărilor de limbaj*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1997

Utilizarea metodelor inovatoare în învățare

**Prof. Dragomir Carmen
Grădinița cu P.P. "Prichindel", Galați**

La nivelul învățământului preșcolar, procesul de predare-învățare se desfășoară având la bază unele metode prin care cadrul didactic acționează, astfel încât preșcolarii să asimileze cunoștințe, forme comportamentale pentru dezvoltarea lor cognitivă, intelectuală.

Odată cu trecerea timpului a fost necesar ca metodele folosite de către cadrul didactic să fie adaptate contextului actual, făcându-se o trecere de la anumite metode tradiționale la unele moderne, chiar inovatoare. În ultima perioadă de timp interesul pentru aceste metode moderne a crescut, deoarece este din ce în ce mai greu să trezești interesul copiilor care petrec mare parte din timpul liber folosind mijloacele media, să se concentreze la activitățile clasice de predare-învățare. Acest lucru nu înseamnă că metodele tradiționale trebuie abandonate, ci trebuie să fie actualizate, adaptate la noile nevoi ale copiilor.

Metodele alese de către cadrul didactic trebuie să-l stimuleze pe preșcolar, să-l facă să-și concentreze atenția la activitate, să îi fie antrenată imaginația, înțelegerea, puterea de anticipare, creativitatea, etc. Oricât de bine ar fi organizată o activitate instructiv-educativă, dacă nu va mobiliza copilul, se va dovedi inefficientă, deoarece nu va conduce la efectele scontate.

Folosirea calculatorului și a mijloacelor informatice în învățământul preșcolar este necesară pentru o creștere a eficienței învățării și predării. Utilizarea acestor mijloace stimulează anumite funcții psihice ale copilului, pe care niciun alt mijloc nu o poate face. Printr-o utilizare optimă a acestora, traseul educațional este optimizat și facilitat.

Utilizarea noilor tehnologii în învățământ este utilă deoarece bogăția de conținut informațional și varietatea acestuia, permit cadrului didactic desfășurarea unor activități de predare-învățare cu un potențial mai mare informațional și motivațional, comparativ cu utilizarea metodelor tradiționale. Acest lucru trebuie să se realizeze bineînțeles sub controlul direct al cadrului didactic, care își va proiecta activitatea raportându-se la obiectivele pe care acesta le are în vedere și cu strategiile urmărite. Mijloacele media vor fi doar niște instrumente ce vor facilita integrarea noțiunilor și informațiilor într-un ansamblu ordonat și coerent.

Softurile educaționale sunt utilizate de către cadrele didactice pentru antrenarea activă a preșcolarii în procesul de predare-învățare-evaluare. Softurile educaționale sunt programe informatice special dimensionate în perspectiva predării unor teme specifice.

Există mai multe tipuri de softuri educaționale:

- Softuri interactive de învățare;
- Softuri de investigare;
- Softuri de exersare;
- Softuri de simulare;
- Softuri pentru testarea cunoștințelor;
- Softuri educative.

La nivelul învățământului preșcolar cel mai des folosite sunt softurile pentru predarea cunoștințelor, softurile pentru testarea cunoștințelor și softurile educative.

În cadrul activității de predare, cadrul didactic poate folosi mijloacele clasice pentru predarea noilor informații preșcolarilor (de tipul imaginilor, planșelor, diverse obiecte, mulaje, etc.) pentru a ilustra cele prezentate sau poate apela la mijloacele media. Din experiența mea profesională, copiii sunt mult mai atrași de o prezentare animată, de imagini dinamice, de o grafică adaptată celor prezentate. În același timp pentru cadrul didactic utilizarea softurilor poate constitui o economisire a resurselor materiale.

Utilizarea softurilor de verificare a cunoștințelor preșcolarilor este o altă modalitate eficientă de antrenare a copiilor în desfășurarea activităților, pentru a observa gradul de asimilare al cunoștințelor. O interfață grafică prietenoasă, viu colorată, va trezi interesul copilului, afișarea mesajelor prietenoase în urma oferirii de răspunsuri de către aceștia îi va stimula și încuraja să continue, dezvoltând astfel și o atitudine pozitivă față de învățare, respectiv evaluare, contribuind și la îmbunătățirea rezultatelor obținute.

Cele mai prezente în cadrul învățământului preșcolar sunt jocurile educative deoarece jocul sub toate formele lui este specific vârstei preșcolare. Jocurile educative antrenează copilul în rezolvarea unor probleme, folosind un set de reguli bine stabilite și aplicate inteligent având în vedere atingerea unui scop bine definit. Jocul de acest tip se bazează pe simularea unor realități și oferă copilului posibilitatea de a influența acțiunea pentru atingerea scopului. La baza softului educational stă strategia pedagogică, ce se concretizează în sarcini de lucru și determină modul de interacțiune al copilului cu programul. În cadrul softurilor create se pot folosi informații din mai multe domenii de activitate și astfel copilul poate integra informații din mai multe domenii (Științe, Limbă și comunicare, Estetic și creativ, Om și societate).

Alături de softurile educaționale, cadrul didactic folosește la clasă și alte instrumente media ce îi sunt de folos în cadrul procesului educativ: prezentările de tip PPT, care pot fi și ele interactive și pot implica o participare activă a preșcolarilor, diverse filme/clipuri educative

create cu aplicații de tipul Canva, Filmora, etc., ce permit crearea de animații și efecte dinamice ce atrag copiii. Deasemeni aplicațiile de tipul Jigsaw puzzle, Edpuzzle sunt utile în demersul didactic, antrenează copiii în descoperirea de soluții pentru diverse probleme, sporind abilitatea acestora de a rezolva diverse situații, dar și de a mânui mijloacele tehnice.

Cadrul didactic este cel care decide modul în care se utilizează mijloacele informatice, ponderea lor în demersul didactic, timpul alocat în programul activităților zilnice, într-un cuvânt este cel care deține controlul. Nu sunt de neglijat efectele negative ale tehnologiei ce pot afecta participării la actul didactic, dacă instrumentele informatice sunt folosite într-un mod necorespunzător. Pentru ca acest lucru să nu se întâmple, trebuie ca în centrul actului educativ să rămână resursa umană, care va dirija procesul educativ în scopul și direcția dorită.

Pentru ca procesul de instruire inovativ să se poată desfășura este nevoie ca personalul didactic să se formeze continuu în direcția creării și/sau a utilizării mijloacelor media. Tehnologia este în permanentă dezvoltare și inovare, iar cadrele didactice trebuie să se informeze mereu cu privire la noutățile apărute, potrivit sferei lor de interes și să participe la diverse programe de formare, de acest lucru depinzând calitatea actului educativ.

Bibliografie

1. Cerghit I., *Metode de învățământ*, Editura Polirom, Iași, 2006
2. Oprea C., *Strategii didactice interactive*, Editura didactică și pedagogică, București, 2007
3. <http://dir.upsc.md:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/2624/Conf-UPSC-18-06-2021-p210-217.pdf?sequence=3&isAllowed=y>
4. <https://www.scoalaargeseana.ro/didactica-magna/1520-softul-educational-metoda-moderna-in-invatamantul-prescolar>

INTERCULTURALISMUL ÎN ȘCOALĂ

Prof. înv. primar Dragomir Steluța

Școala Gimnazială nr. 17 „Ion Minulescu” Constanta

Mitul societăților uniforme din punct de vedere cultural a suferit tot mai mult în ultimele decenii, ajungându-se treptat la concluzia că diversitatea culturală a fost și este o stare de fapt caracteristică societăților europene.

Educația interculturală și-a făcut apariția pe agenda politică a Europei o dată cu școlarizarea copiilor imigranților din societățile vest-europene. S-a conștientizat atunci, pentru prima dată, faptul că existența unor grupuri provenite dintr-un fond cultural diferit de cel al populației majoritare poate constitui o provocare.

La nivelul legislației internaționale, se observă un interes pentru rolul educației în dialogul intercultural începând cu anul 1966, când se semnează în cadrul Înalțului Comisariat al Națiunilor Unite pentru Drepturile Omului, „Convenția Internațională privind Drepturile Economice, Sociale și Culturale”. Articolul 13 al acestui text stipulează că „educatia va permite tuturor persoanelor să participe efectiv într-o societate liberă, să promoveze înțelegerea, toleranța și prietenia între toate națiunile și toate grupurile rasiale, etnice sau religioase.”

Acest tip de educație reprezintă un demers pe deplin justificat, deoarece presupune o inserție a individului într-o lume spirituală polimorfă și dinamică.

Demersul formativ mai sus menționat vine în întâmpinarea dezideratelor individualității, prin valorizarea unor trăsături particulare, unice, care merită să fie recunoscute sau amplificate, cât și în profitul societății, asigurându-i un anumit grad de coerență, solidaritate și funcționalitate.

Solidaritatea comunitară este potențată și prin modul cum este reglată deschiderea spre alte formațiuni socioculturale. O cultură este mare nu numai prin ea însăși, dar și prin felul în care permite deschideri spre reverberații din exterior.

„Obiectivul principal al educației interculturale constă în pregătirea persoanelor pentru a percepe, accepta, respecta și experimenta alteritatea. Scopul îl reprezintă netezirea terenului întâlnirii cu celălalt. A face educație interculturală presupune ca însuși procesul educațional să se realizeze într-un mediu interacțional, prin punerea alături sau față în față a purtătorilor unor expresii culturale diferite. Alteritatea trebuie să devină un motiv de bucurie, o ocazie de întărire a sentimentului viețuirii laolaltă, o dorință de simțiri și conlucrări binevenite. Celălalt este un prilej de descoperire și conștientizare a identității reale” (Cucuș, C., 2000, pag. 133).

Cu alte cuvinte, căutându-l pe celălalt, de fapt ne descoperim pe noi înșine, ne dăm seama de ceea ce suntem.

De obicei, practicile școlare realizează și pun în practică variate strategii de marcarea a identității culturale. Acestea pot fi identificate la nivelul conținuturilor stipulate de programe, fiind de cele mai multe ori etno-centriste și cultural-centriste.

Trebuie subliniat faptul că această centrare mono-culturală a educației este un obiectiv pertinent, în măsura în care se țintește, în mod progresiv, deschiderea interculturală.

Interculturalismul presupune două niveluri principale de acțiune: primul, la nivel internațional, presupune conlucrarea între diferite culturi și al doilea, care privește colaborarea dintre diferitele segmente culturale și etnice ale unor comunități, în vederea formării tuturor membrilor, indiferent de etnie (respectarea și valorificarea specificității etnice și culturale a minorităților).

Educația interculturală acționează pentru:

- promovarea unor atitudini tolerante, deschise, de acceptare și înțelegere firească a raportului eu-celălalt și a noțiunii de străin;

- recunoașterea și respectarea diferențelor culturale prin valorificarea pozitivă a relațiilor de egalitate între oameni și nu prin aplicarea polarității superior-inferior;
- promovarea unor politici școlare care să promoveze egalizarea șanselor în educație;
- strategii de valorificare a diferențelor culturale pentru a le transforma în resurse pedagogice;

Școala reprezintă spațiul învățării pluralității culturale prin prețuirea diversității, a notei distincte aduse de cultura fiecărui actor social participant. Scopul acțiunii școlii în optica interculturalității este educația pentru diversitate prin diversitate. Tot ea trebuie să formeze deprinderea prețuirii valorilor pluriculturale, ideea că nu există valori superioare sau inferioare. Există valori specifice, care trebuie prețuite pentru aportul lor la nuanțarea și îmbogățirea celorlalte culturi cu care vin în contact.

Bibliografie:

Cucoș, C., 2000, *Educația. Dimensiuni culturale și interculturale*, Ed. Polirom, Iași;

Nedelcu, A., 2008, *Fundamentele educației interculturale. Diversitate, minorități, echitate*, Ed. Polirom, Iași;

Învățarea bazată pe proiecte- metodă inovatoare de motivare a învățării

Prof. învă. primar- Drăguț Silvia Mădălina

Liceul Teoretic "Alexandru Vlahuță", București

Confruntarea zilnică elev-educator îl pune pe acesta din urmă în fața rezolvării unor probleme practice, concrete, care să facă posibil succesul educațional. De la Piaget la Gardner, teoreticienii mecanismelor învățării au subliniat faptul că motivația este fundamentul pe care se construiește succesul educațional.

Cât de motivați sunt elevii din sistemul nostru de învățământ? Cum a evoluat motivația pentru învățare în perioada de reformă? De ce auzim din ce în ce mai mulți profesori care se plâng de faptul că munca lor la catedră este subminată constant de lipsa de motivație pentru învățare a elevilor lor?

Motivația nu este o chestiune de patrimoniu sau un declanșator automat al proceselor de învățare, așa cum apare pentru mulți, ci un efort sistematic care presupune o știință și un management adecvat, atât în plan personal cât și instituțional. Din acest motiv, pregătirea pentru stimularea și organizarea motivației în învățare este o dimensiune principală în formarea tuturor specialiștilor în educație. Orice educator interesat și responsabil trebuie să controleze cât mai bine un astfel de mecanism pentru a asigura condițiile unui parcurs școlar optim.

Stimularea motivației elevului este o artă care ține de măiestria și harul didactic al educatorilor, al acelor care, după cum spunea J.A Comenius, au „*cea mai minunată îndeletnicire din lume*”. Stimularea elevilor se realizează de către profesor, acesta trebuie să posede anumite trăsături de personalitate și un stil de lucru. Elevii și profesorii își asumă împreună responsabilitatea pentru succesul educațional. Eficiența activității didactice este dată de felul în care cadrul didactic înțelege și reușește să aplice și să adapteze strategiile la condițiile în care își desfășoară activitatea și în funcție de situațiile care apar, iar adaptarea lor corespunzătoare și optimă depinde în mare măsură de creativitatea și de experiența profesorului.

Strategiile didactice ocupă un loc central în cadrul procesului de învățământ. Proiectarea și organizarea lecției se definesc și se desfășoară în funcție de decizia strategică a profesorului.

Strategia didactică este modalitatea eficientă prin care profesorul îi ajută pe elevi să accedă la cunoaștere și să-și dezvolte capacitățile intelectuale, priceperile, deprinderile, aptitudinile, sentimentele și emoțiile. Ea se constituie dintr-un ansamblu complex și circular de metode, tehnici, mijloace de învățământ și forme de organizare a activității, complementare, pe baza cărora profesorul elaborează un plan de lucru cu elevii, în vederea realizării cu eficiență a învățării.

Metodele inovative au în vedere provocarea și susținerea învățării active în cadrul căreia, cel ce învață acționează asupra informației pentru a o transforma într-una nouă, personală, proprie. În acest sens, folosind aceste metode, profesorul îl determină pe elev să devină răspunzător și participant, aplicând ceea ce a dobândit în contexte noi, diferite.

Învățarea bazată pe proiecte le permite elevilor să rezolve probleme din lumea reală și să găsească soluții noi pe o perioadă mai lungă. Prin această metodă, orele devin mai active și mai captivante, în timp ce elevii învață un conținut nou și își dezvoltă abilități precum cercetarea, lucrul independent și cu alții, gândirea critică. Proiectul poate viza aspecte teoretice sau practice. Poate fi recomandat ca metodă de învățare și de evaluare la diferite vârste. Pentru vârstele preșcolară și școlară mică poate include și componente ludice.

La vârstele mici, îndeosebi, este necesar un sprijin mai substanțial din partea cadrului didactic, cel puțin în perioada de început a elaborării proiectului. La aceste vârste, proiectul începe în clasă, prin definirea și înțelegerea sarcinii de lucru, eventual și prin începerea rezolvării acesteia, apoi se continuă acasă pe secvențe de timp bine determinate de profesor sau structurate circumstanțial și se încheie în clasă prin prezentarea/“susținerea” în fața colegilor a produsului realizat (integral sau parțial).

Aplicând această metodă la clasă, cadrul didactic lucrează ca ghid, iar elevii se ocupă de călătoria lor de învățare, de descoperirea unor lucruri noi. Studiarea în acest fel poate duce la o mai bună implicare și înțelegere, le poate stârni creativitatea și poate promova învățarea pe tot parcursul vieții. De asemenea, proiectele pe echipe, propuse la diferite discipline (Științe ale naturii, Educație civică) au avut efecte benefice la clasa mea, atât pe planul învățării, cât și pe planul climatului psiho – social. Astfel, elevii își formează cele mai importante trăsături morale pozitive și anume prietenia, solidaritatea, încrederea în sine, dar și în ceilalți, responsabilitatea și respectul față de munca celor din jur.

Învățarea bazată pe proiecte conduce la formarea unor deprinderi de învățare care facilitează atitudinea activă a elevului, sporește motivația acestuia pentru învățare. Totodată, ajută și la realizarea obiectivelor de ordin cognitiv, precum și a obiectivelor de ordin socio-afectiv, atunci când se realizează în echipe.

Tipuri de proiecte:

1. Proiecte disciplinare sau pluridisciplinare, al căror scop principal este prelungirea și aprofundarea, îmbogățirea activității de învățare, realizată în clasă, prin lecții;
2. Proiecte cu caracter socio-cultural, desfășurate în afara orelor de clasă (realizări de spectacole, excursii tematice, proiecte comunitare etc.)

Avantaje și limite ale folosirii metodei bazate pe proiecte:

Avantaje:

- pune subiectul într-o situație autentică de cercetare și acțiune
- cultivă încrederea în forțele proprii
- stimulează creativitatea
- cultivă gândirea proiectivă
- facilitează achiziționarea unor metode de muncă specifice
- facilitează achiziționarea unor tehnici de elaborare și de execuție a unei lucrări științifice, practice

Limite:

- minimalizarea rolului profesorului

Introducerea metodelor inovative în cadrul învățământului românesc permite elevului, și nu numai, formarea unor capacități și deprinderi folositoare, pentru înțelegerea și realizarea unor situații autentice, precum și transformarea acestuia într-un participant activ la viața societății. Astfel, metodele inovative oferă elevilor posibilitatea explorării unor noi domenii, dobândirii de noi cunoștințe și dezvoltării de noi competențe.

Metodele inovative pe care cadrul didactic le folosește în demersul didactic trebuie astfel selectate încât să stârnească interesul / dorința elevului de cunoaștere, motivația pentru învățare. În acest sens, este necesară abordarea acestora în concordanță cu specificul învățământului primar și cu particularitățile individuale ale tuturor elevilor.

Cunoașterea cât mai completă a copilului, a capacității lui generale de dezvoltare, a greutăților pe care le întâmpină în învățare, precum și organizarea de activități diferențiate,

bazate pe specificul vârstei sunt sarcini de care cadrul didactic trebuie să țină seama în activitatea lui.

Cu alte cuvinte, datoria dascălilor este aceea de a cultiva copiii dorința de a cunoaștere și să mențină trează motivația pentru învățare pe toată perioada școlarității prin toate metodele.

BIBLIOGRAFIE

1. Cerghit. I. (2002). Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri și strategii. București: Editura Aramis;
2. Manolescu M. (2005), Evaluarea școlară: metode, tehnici, instrumente, București: Editura Meteor Press.;
3. Oprea C. L (2007), Strategii didactice interactive, Editura Didactica și Pedagogică, R.A.
4. Radu, I.T.(2000) Evaluarea în procesul didactic. București:Editura EDP.

Remotiver les élèves

Prof. Steluța Drâmbu
Liceul Teoretic „Benjamin Franklin”, București, Sector 3

Introduction

Comment les enseignants peuvent-ils améliorer leur relation aux élèves très démotivés ? Pourquoi un élève se démotive-t-il ? Comment le (re)motiver ? Qu'est-ce donc que la motivation, et quelle est sa place dans les apprentissages scolaires ?

Cet article se propose d'examiner en détail les causes de la motivation et de la démotivation scolaire et ses conséquences sur la relation pédagogique.

De quoi les élèves ont-ils fondamentalement besoin pour se motiver et réussir leur scolarité ?

Si vous n'êtes pas le type d'enseignant à traiter l'échec par l'exclusion, cette question va forcément vous intéresser. C'est une question simple, et pourtant, les réponses sont souvent complexes et loin de faire l'unanimité. Il existe en effet diverses approches qui ne partagent pas la même conception sur les façons de susciter le désir d'apprendre et d'impliquer les jeunes dans leur réussite scolaire.

Comment faire émerger le désir d'apprendre ?

Parler de motivation scolaire suppose au préalable de réfléchir à la manière dont un enseignant peut stimuler et transformer la curiosité de ses élèves en un engagement dans les apprentissages scolaires.

Des représentations concurrentes sur l'art et la manière d'enseigner

Nous pouvons avec le pédagogue français Philippe Meirieu distinguer au moins 4 approches pédagogiques concurrentes sur la manière d'enseigner pour susciter le désir d'apprendre.

Il y a ceux qui croient en une "éducation négative", c'est à dire en une forme de développement spontané, de spontanéisme ; les élèves sont censés désirer naturellement apprendre, il faudrait simplement laisser émerger ce désir en eux, sans les presser et sans les contraindre. Ce "naturalisme pédagogique" a tendance à refuser toute forme d'autorité dans la relation enseignant-élève.

Il y a ceux, moins rousseauistes, qui préfèrent valoriser une pédagogie centrée sur l'intérêt de l'élève. On va s'intéresser à ce qui intéresse l'élève pour lui donner envie d'apprendre ce qui est dans son intérêt. Les savoirs vont ainsi se transmettre à partir de ce qui intéresse plus directement l'élève, à partir de ses hobbies, ses loisirs. Le procédé est assez efficace bien qu'il faille faire usage de la ruse.

D'autres encore pensent que c'est en attribuant une utilité, une application, une fonctionnalité concrète aux savoirs, à l'extérieur de l'école, que les élèves vont désirer apprendre. Ils pensent également que le savoir doit pouvoir se transformer en compétences en vue de futurs emplois. Le savoir scolaire trouve en ce sens sa finalité pratique, éventuellement économique, à l'extérieur de l'école.

Il y a enfin ceux qui considèrent que le désir d'apprendre est avant tout étroitement lié à la manière dont les savoirs sont présentés et explorés de l'intérieur pour susciter un pur plaisir de compréhension. Bon sang mais c'est bien sûr ! Eurêka ! Le plaisir d'apprendre est associé au plaisir d'accéder à la rationalité et à la valeur symbolique des savoirs. L'utilité de ce qui est appris est secondaire. L'élève trouve au savoir une finalité en soi, sans nécessairement ressentir le besoin de lui dédier des usages.

Ces conceptions pédagogiques se bâtissent sur différentes représentations de l'éducation, de l'école, de l'élève, du savoir, et de la relation de l'élève au savoir. Or, c'est la nature de cette relation aux savoirs scolaires qui va être déterminante dans la motivation de l'élève pour apprendre.

Les élèves très motivés sont activement et volontairement engagés dans des activités, ils n'ont pas besoin d'anticiper une récompense pour se mettre au travail et participer à l'environnement d'apprentissage. Au contraire, les élèves qui manquent de motivation ont davantage tendance à accepter de travailler en échange d'une récompense : ils n'étudient pas "pour eux", parce qu'ils trouvent cela intéressant, mais parce qu'ils attendent une gratification. Ce faible degré de motivation peut avoir des répercussions négatives sur la réussite scolaire et le bien être à l'école.

Nous allons décrire plus précisément ces deux formes de motivation intrinsèque et extrinsèque, identifiées par Edward Deci et Richard Ryan (2000) dans la théorie de l'autodétermination.

De la motivation extrinsèque à la motivation intrinsèque

La motivation intrinsèque s'exerce lorsqu'une activité est réalisée pour elle-même, c'est-à-dire pour le sentiment de satisfaction qu'elle procure, sans anticipation de récompenses externes. La curiosité et le plaisir sont associés à la situation d'apprentissage. Un bon niveau de défi, associé à une tâche réalisable (qui requiert des compétences dont l'élève dispose ou est en voie de maîtriser) qui déclenche des sentiments d'intérêt pour l'élève sont des facteurs clés de motivation intrinsèque.

Les élèves ainsi animés par une motivation intrinsèque n'attendent pas de récompenses et recherchent des situations d'apprentissage pour éprouver le plaisir d'en connaître davantage sur un sujet.

Selon la théorie de l'autodétermination, la motivation intrinsèque est principalement déterminée par les besoins d'appartenance (de relation et de filiation), de compétence et d'autonomie : "résoudre un problème de mathématiques, apprendre à communiquer en anglais ou à réparer une panne électrique sont autant de motivations intrinsèques qui répondent aux besoins de compétence, d'autonomie ou de relation" (R. Ryan, E. Deci, 2000).

Au contraire, la motivation extrinsèque se manifeste lorsque les élèves s'engagent dans l'activité par contrainte, par peur de la punition ou en anticipant des signes de reconnaissance, des bonnes notes par exemple, des récompenses ou simplement pour "*faire plaisir à*".

Selon la même théorie de l'autodétermination, on peut distinguer plusieurs aspects à la motivation extrinsèque (par régulation externe, introjectée, identifiée et intégrée). Nous renvoyons le lecteur intéressé par cette théorie sur le site du Réseau d'Information pour la Réussite Éducative (RIRE).

La motivation peut être encouragée de façon extrinsèque au début d'un apprentissage, notamment lorsqu'il s'agit d'exercices fastidieux, mais l'objectif final est de développer une motivation intrinsèque. Bien que la motivation extrinsèque puisse déclencher un niveau élevé de volonté et d'implication au début de l'apprentissage, les récompenses externes finissent en effet par abroser chez les élèves le plaisir d'apprendre et de s'engager dans les activités pédagogiques.

Les motivations extrinsèque et intrinsèque interviennent toutes deux dans le processus d'apprentissage. La première, qui passe par des encouragements, permet d'engendrer une énergie initiale d'apprentissage ; la deuxième, qui fonctionne davantage sur le long terme, peut mener à des niveaux plus élevés d'auto motivation et donc d'autonomie dans l'apprentissage (Ti et Lynch, 2016).

Un enseignant ne pourra toutefois remotiver un élève qu'en comprenant finement les raisons pour lesquelles il s'est démotivé. Les bonnes paroles d'encouragement risquent autrement de rester parfaitement vaines si l'enseignant ne perçoit pas les motifs plus profonds de la démotivation.

Pourquoi un élève se démotive-t-il ?

Le manque de motivation des élèves est un problème fréquent auquel les enseignants sont confrontés. C'est un problème complexe car la relation au savoir s'établit en fonction de la

relation à l'autre, à celui qui va transmettre les connaissances et donner du sens aux apprentissages.

Le manque de motivation des élèves peut ainsi faire miroir au manque de motivation des enseignants qui sont alors contraints de remettre en question, en discussion, leurs méthodes d'enseignement.

Les élèves sont en effet incomparablement plus engagés dans leur travail quand les enseignants sont eux-mêmes impliqués, accessibles, encourageants et lorsqu'ils utilisent des méthodes pédagogiques différenciées et des supports d'apprentissage variés (vidéos, lectures, diaporamas, etc.). C'est l'effet prof ! Toutefois, il est devenu un peu facile de culpabiliser les enseignants, sans comprendre qu'il s'agit souvent d'un problème relativement indépendant de leur bonne volonté et de leurs compétences.

Nous souhaiterions dans cette perspective proposer quelques interprétations pour tenter de mieux comprendre comment se manifestent la démotivation scolaire et la perte de sens des apprentissages.

Le sentiment d'inefficacité personnelle

Le psychologue canadien Albert Bandura a montré, dans ses recherches sur l'impact du sentiment d'efficacité personnelle, que la confiance en soi, et plus précisément le sentiment d'auto-efficacité et le fait de croire en sa potentielle propre réussite, est un marqueur central de motivation.

Ce sentiment d'auto-efficacité est une confiance contextuelle qui s'applique à des situations très différentes comme celles de l'apprentissage scolaire, du sport, de l'emploi, etc. Les jeunes dont le sentiment d'auto-efficacité est élevé ont tendance à persévérer, à se fixer des objectifs ambitieux, à mieux s'autoréguler dans leurs apprentissages, et à faire preuve de compétences métacognitives.

À l'inverse, un manque de sentiment d'auto-efficacité crée des émotions d'anxiété face à la réalisation d'une nouvelle tâche, et, in fine, un évitement des situations vécues comme anxiogènes, car pouvant aboutir à un échec et un sentiment de honte. Un entourage qui exprime sa croyance dans les capacités du jeune permet de le motiver à fournir des efforts. Les attentes de performance doivent être réalistes, au risque de mener à un échec qui renforce le déficit de sentiment d'auto-efficacité.

Il est important de ne pas humilier un jeune qui ne réussit pas, de le rassurer sur ses capacités, de l'aider à identifier ses difficultés et de lui proposer un accompagnement plus adapté.

L'ennui et le besoin de nouveaux défis

Tous les apprenants ont besoin d'accorder du sens à ce qu'ils étudient. Un élève peut estimer un cours inutile parce qu'il ne perçoit pas immédiatement son intérêt, il ne voit pas le lien avec sa vie quotidienne. Et s'il ne peut pas donner du sens à son apprentissage, il finit inévitablement par ressentir de l'ennui et un sentiment d'insignifiance pour la matière.

Un élève peut aussi ressentir de l'ennui si un enseignant passe trop de temps sur une notion qu'il a déjà assimilée. Ces élèves ont besoin de nouveauté et de défis valorisants pour stimuler leurs capacités. Souvent, ce sont des jeunes qui ont confiance en eux et recherchent donc des exigences élevées. En parallèle, les élèves qui ont des troubles d'apprentissage, de même que ceux qui manquent d'assurance, d'estime de soi, peuvent décrocher leur attention lorsque le matériel pédagogique n'est pas adapté à leurs capacités et/ou qu'ils ne croient pas en leur capacité à réussir.

Les troubles affectifs, l'agressivité et la recherche d'attention

Un trouble émotionnel peut impacter négativement la concentration : l'anxiété, la peur, la dépression ou un sentiment de détresse peuvent interférer avec la motivation scolaire. Le cœur n'y est pas. D'autres problèmes préoccupent l'élève et il n'a plus la disponibilité nécessaire pour rester attentif en classe.

Un enseignant qui a suffisamment de sensibilité et de tact pour en parler avec son élève peut réussir à faire évoluer très positivement la relation pédagogique. Ce dialogue est d'autant plus important qu'il peut permettre à l'élève de réinvestir positivement les savoirs enseignés à l'école.

D'autres jeunes peuvent refuser de travailler et ainsi saboter leur scolarité pour exprimer de la colère envers les parents. L'agressivité n'est alors pas exprimée directement, frontalement, mais de façon détournée, au détriment des apprentissages scolaires. Cela peut être le cas lorsqu'un élève souffre d'une pression intense à la réussite et tente de reprendre le contrôle en refusant de travailler.

Dans ces conditions, plus le parent essaie de contrôler le jeune et sa réussite à l'école, plus les résultats baissent. Un enseignant qui en prend conscience peut tout à fait en parler à ses collègues et éventuellement demander à rencontrer les parents de l'élève pour l'aider à communiquer autrement son agressivité qu'en s'abîmant dans des attitudes contre-productives. Certains jeunes peuvent aussi délaissé leur travail scolaire pour attirer l'attention des parents ou des enseignants. Ces comportements peuvent cacher des problèmes de confiance en soi, un manque général de reconnaissance ou d'écoute, un sentiment d'abandon. L'attention accordée à chaque élève est un puissant facteur de motivation. Alors n'hésitez pas à valoriser leurs efforts et à écouter leurs difficultés, sans nécessairement chercher à donner des conseils !

Les troubles de l'apprentissage

La position d'élève suppose de l'humilité. Il s'agit de se laisser enseigner et donc d'avoir conscience de ce que l'on ne sait pas (encore) et d'accepter de ne pas tout savoir. Les élèves qui ont dû mal à reconnaître leurs limites et qui manquent de confiance en eux peinent à accepter cette position. Les jeunes atteints de TA peuvent aussi trouver que l'apprentissage est un processus difficile, frustrant ou qui manque de sens. Parmi d'autres, les problèmes de mémoire, les difficultés à suivre les instructions, les troubles de la perception visuelle ou auditive de l'information, l'incapacité à effectuer des tâches papier et crayon (c'est-à-dire écrire des compositions, prendre des notes, faire des devoirs écrits, passer des tests) peuvent transformer l'apprentissage en une corvée vraiment démotivante.

L'environnement scolaire

L'environnement scolaire fait référence à différentes normes et réglementations qui déterminent le climat général de l'école. Un environnement scolaire positif permet aux élèves de se sentir en sécurité, répond à leurs besoins de base et leur offre un environnement optimal pour bâtir des relations sociales saines. Les jeunes doivent se sentir libres de poser des questions, d'exprimer leur curiosité, etc.

À l'inverse, les environnements trop sévères inhibent la motivation et le sens des apprentissages. Le savoir de l'enseignant ne doit pas se transformer en pouvoir abusivement répressif sur l'élève. Le désir d'apprendre et la persévérance ne s'acquièrent pas au sein d'un environnement marqué par la peur et la menace de la punition ou l'entrave de la curiosité. Un élève doit se sentir suffisamment libre et sécurisé pour éprouver le plaisir d'apprendre. L'ajout d'éléments amusants aux leçons peut aider à améliorer l'atmosphère scolaire, la motivation et les résultats. Laisser suffisamment de temps pour jouer et se reposer peut également avoir un effet positif.

La démotivation d'un élève peut s'expliquer par divers facteurs internes et externes. De même, la motivation peut provenir de l'élève lui-même (motivation intrinsèque : volonté d'apprendre pour le plaisir de l'apprentissage, en accord avec ses besoins et désirs) ou de l'extérieur (motivation extrinsèque : apprendre pour obtenir l'approbation des parents, des notes ou des récompenses).

Alors que la recherche scientifique démontre de manière convaincante que les jeunes qui trouvent en eux la motivation peuvent réussir et s'autonomiser davantage, les enseignants et les parents ont souvent l'impression que les enfants recherchent des renforçateurs externes.

En fait, la motivation varie souvent en fonction du milieu, des personnes impliquées, de la tâche et de la situation. Le poids des expériences antérieures, des émotions, de l'environnement scolaire mais aussi familial ne doit pas être occulté. Comment les enseignants peuvent, malgré tout, essayer de motiver ou de remotiver leurs élèves pour éviter à terme leur décrochage scolaire ?

Comment (re)motiver un élève ?

Comment un enseignant peut-il donner à ses élèves la confiance nécessaire à leur réussite, et le cas échéant, les remotiver ? Le neuropsychologue français Stanislas Dehaene réaffirme dans son ouvrage *Apprendre !* (2018), les 4 principaux fondements de l'apprentissage :

- L'attention, la capacité à se concentrer suffisamment longtemps ;
- L'engagement actif, soutenu par une vision claire des objectifs à atteindre ;
- Le retour de l'enseignant sur le travail effectué par l'élève (donner une appréciation approfondie, s'assurer que l'enfant a compris ses erreurs, l'évaluer régulièrement) ;
- La répétition pour consolider les connaissances.

En tant qu'enseignant, vous devez rigoureusement prendre en compte ces 4 points essentiels pour renforcer la motivation de vos élèves. Pour bien apprendre, ils ont aussi besoin de poursuivre sereinement leurs apprentissages et explorations, sans craindre l'échec. C'est par essais et erreurs, et par rectification des erreurs qu'ils progressent rapidement et acquièrent un sentiment d'auto-efficacité. Les enseignants peuvent renforcer ce sentiment d'efficacité personnelle d'un élève en lui montrant comment ses erreurs sont essentiels à son cheminement. Ils vont ainsi faciliter la transformation d'un sentiment d'inefficacité ou d'échec en source d'apprentissage.

À l'inverse, la sanction sévère ou inappropriée des erreurs menace sérieusement la motivation de l'élève et inhibe son désir d'apprendre. La transmission trop impositive des connaissances ou trop éloignée des capacités de l'élève risque de créer le même effet et de le démobiliser durablement.

Il faut enseigner dans la "zone proximale de développement" qui selon le pédagogue russe Lev Vygotski représente l'espace de progression auquel un élève peut accéder en collaboration. Il est également préférable pour la motivation de l'élève et pour maintenir son attention plus longtemps de valoriser un "apprentissage distribué" (réalisation d'une tâche en plusieurs fois). Les enseignants peuvent enfin contribuer à renforcer chez leurs élèves un sentiment d'appartenance à leur classe et à leur école. Il s'agit d'un besoin essentiel à la réussite scolaire et de nombreuses études sociologiques démontrent un lien entre sentiment d'appartenance, motivation et performance scolaire.

Conclusion

Face à un élève très démotivé, la première chose à faire pour un enseignant est de chercher à savoir ce qui fait obstacle : les problèmes d'apprentissage, le sentiment d'inefficacité personnelle, les troubles émotionnels, la perte de sens des apprentissages peuvent en effet s'aggraver avec le temps et conduire des jeunes à se désengager et à abandonner leurs études. Plus de la moitié des décrocheurs ne bénéficient d'aucun accompagnement scolaire en dehors des heures de classe, et par conséquent, les enseignants jouent aujourd'hui un rôle d'autant plus important pour rattraper les décrocheurs, tout au moins pour essayer de réduire le décrochage scolaire.

Bibliographie

<https://www.academiediderot.com/post/rem%C3%A9diation-p%C3%A9dagogique>
<https://www.academiediderot.com/post/motivation-scolaire-et-relation-p%C3%A9dagogique>

Des pratiques pédagogiques pour un enseignement plus efficace

Prof. Steluța Drâmbu
Liceul Teoretic „Benjamin Franklin”, București, Sector 3

Introduction

L'idée d'un "enseignement efficace" est discutable, parce qu'il existe de nombreuses méthodes d'enseignement dont l'efficacité dépend de multiples modalités, difficiles à évaluer objectivement. Néanmoins, il existe des pratiques pédagogiques qui ont largement fait leurs preuves et contribuent à rendre l'enseignement nettement plus efficace, en faisant du savoir académique un objet plus facilement transmissible et assimilable par les élèves.

Stratégies d'enseignement et pluralité des apprentissages

Les compétences pour enseigner supposent plus qu'une simple expertise dans un domaine académique. Il s'agit en effet d'accorder une attention particulière à la pluralité des apprentissages et aux divers modes de transmission des connaissances dans des classes de plus en plus hétérogènes.

Visualisation et mise en pratique

En transmettant la matière de manière plus concrète, avec des expériences d'apprentissage visuelles et pratiques, les élèves peuvent généralement mieux assimiler, appliquer et comprendre l'intérêt des notions enseignées. Par exemple, vous pouvez utiliser un tableau blanc interactif pour afficher des photos, des clips audio et des vidéos ; également, vous pouvez organiser des expériences en classe et des excursions locales pour inviter les élèves à voir les choses d'un point de vue plus concret.

Vous pouvez aussi afficher aux murs de la salle de classe, des rubriques, des schémas, des tableaux d'ancrage, en engageant les élèves à s'y référer au besoin. Les affiches ont l'avantage de fournir une stimulation visuelle, contribuant ainsi au ton général de l'environnement, optimiste et collaboratif.

Gestion de classe et délégation des tâches

La gestion d'une salle de classe nécessite d'accorder de l'attention à de nombreuses choses différentes : distribuer des papiers, consigner des travaux, organiser et ranger la salle, rechercher des fournitures, remplir les feuilles de présence, etc. Ce n'est qu'une petite fraction des tâches que les enseignants doivent effectuer pour bien gérer leur classe.

Par conséquent, il s'agit de déléguer ce que vous pouvez. L'attribution de tâches spécifiques favorise le sens des responsabilités et aide les élèves à acquérir des compétences en communication et en leadership. De plus, cela peut être une façon très amusante et utile d'inciter les élèves à jouer un rôle actif dans le fonctionnement de leur classe.

L'apprentissage coopératif

C'est en encourageant les élèves à travailler de manière coopérative, en petits groupes ou en classe entière, qu'ils vont progressivement développer leur confiance en eux et améliorer leurs capacités de communication et de réflexion, en apprenant à exprimer verbalement leurs idées. C'est un effort coordonné pour trouver des réponses, rechercher ou créer un projet auquel chaque membre du groupe contribue de manière égale. Chacun se voit attribuer un rôle en fonction de ses compétences ; le fait de collaborer avec ses pairs permet de se responsabiliser les uns les autres. Résoudre en groupe des problèmes mathématiques, mener des expériences scientifiques à plusieurs ou jouer de courtes scènes de théâtre sont des exemples d'apprentissage coopératif. Votre rôle en tant qu'enseignant consiste, dans ces séquences-là, à animer les groupes et orienter leurs objectifs.

L'apprentissage basé sur l'enquête

L'apprentissage basé sur l'investigation est une méthode d'enseignement qui donne la priorité à la curiosité des élèves et à leurs capacités d'analyse. Les élèves travaillent pour trouver la

réponse à une question ou à un problème ouvert, en utilisant un raisonnement déductif, fondé sur des indices, des preuves, pour s'acheminer vers une conclusion logique.

En tant qu'enseignant, vous allez conduire les élèves vers une pensée plus critique et compréhensive, en les encourageant à penser par eux-mêmes et à devenir des apprenants plus autonomes. Ils vont en ce sens progressivement améliorer leurs compétences en résolution de problèmes et acquérir une compréhension plus approfondie des notions essentielles à leur programme.

Concrètement, les investigations des élèves vont chercher à mobiliser un savoir objectif (par exemple, "pourquoi mon ombre change-t-elle de taille ?" ou "la somme de deux nombres impairs est-elle toujours un nombre pair ?") ou bien ouvrir des discussions ("les poèmes doivent-ils rimer ?" ou "tous les élèves doivent-ils porter l'uniforme ?").

La pédagogie différenciée

La différenciation pédagogique permet d'adapter l'enseignement en attribuant des tâches en fonction des besoins et des capacités des élèves. L'attribution des activités pédagogiques selon la complexité des connaissances à transmettre et des besoins des élèves permet de fournir un accompagnement et des supports d'apprentissage plus appropriés pour chaque élève (ou petits groupes d'élèves).

Par exemple, vous pouvez distribuer des feuilles de travail dont la complexité varie en fonction des groupes. Les élèves apprendront mieux, en évitant toute surcharge cognitive. Nous vous invitons à lire sur ces questions notre article sur les enjeux de la pédagogie différenciée.

La pédagogie de projet

Afin de favoriser un apprentissage actif, la pédagogie de projet est une initiative intéressante. Elle vise à mobiliser les élèves autour de projets multidisciplinaires pour les encourager à développer des tâches complexes et à mieux identifier leurs compétences transversales. La pratique pédagogique de projet contribue à enrichir la culture générale des élèves, tout en renforçant positivement la persévérance scolaire. Elle donne du sens aux apprentissages, et encourage la réflexion interdisciplinaire en stimulant l'ambition d'acquérir de nouvelles connaissances.

Le projet doit être suffisamment flexible pour que les élèves puissent l'adapter à leurs propres intérêts et capacités, et susciter ainsi une curiosité qui les pousse à mener des recherches.

Pour que les élèves soient engagés dans ce travail, l'enseignant doit leur donner des consignes claires et les accompagner tout au long du processus.

Par exemple, l'enseignant de français peut proposer des exposés en groupe sur des thèmes diversifiés. Dans ce cadre, il aide les élèves à organiser leurs idées, à soigner leur rédaction et, par le détour d'autres disciplines, à consolider les compétences orales et rédactionnelles.

L'apprentissage optimal se produit lorsque les élèves sont aux prises avec un problème pour lequel ils sont capables de trouver la solution avec l'aide de l'enseignant ou de leurs camarades.

Il s'ensuit que les enseignants doivent être attentifs à ce que les élèves savent déjà et à ce qu'ils doivent apprendre pour mener à bien leurs projets.

Pour évaluer la qualité du projet, l'enseignant doit au préalable construire une grille d'évaluation de critères plus particulièrement axés sur la méthodologie (qualité des objectifs formulés, du processus de planification, des critères de prise de décision en groupe, etc.).

L'Apprentissage par problème (APP)

L'apprentissage par problème ressemble à l'apprentissage par projet, mais avec une différence majeure : il suppose le fait de donner aux élèves le problème au début d'un cours, avant qu'ils aient appris certains des concepts pertinents. Les élèves reçoivent une question ouverte et trouvent leurs propres informations et ressources.

Généralement, ils travaillent en petits groupes et découvrent ensemble de façon active les notions qui répondent au problème posé. L'APP aide à former des apprenants autonomes et est facile à personnaliser en fonction des besoins et des styles d'apprentissage des élèves.

L'apprentissage par la discussion

Dans l'apprentissage basé sur la discussion, l'enseignant anime une discussion en classe, suite aux échanges entre les élèves sur un sujet spécifique. Cet apprentissage favorise la pensée critique, l'écoute et l'ouverture à de nouvelles idées.

Les capacités de réflexion critique et créative mises en œuvre dans les discussions aident les élèves à renforcer leur curiosité et leur autonomie intellectuelle.

La salle de classe est un environnement dynamique qui réunit des élèves d'horizons différents, aux capacités et personnalités variées. Enseigner efficacement nécessite donc de mettre en œuvre des stratégies pédagogiques créatives et innovantes afin de répondre aux besoins individuels des élèves, sans perdre de vue l'objectif de transmettre les savoirs institués inscrits au programme de l'année.

Conseils pratiques pour enseigner plus efficacement

Quelles que soient les méthodes de l'enseignant, son enthousiasme, son engagement auprès des élèves va influencer sur la motivation et le désir d'apprendre. Parmi les enseignants qui parviennent le mieux à susciter ce désir chez leurs élèves, on retrouve plusieurs attitudes : ils fixent des consignes claires, ont une attitude positive, sont patients et proposent des rétroactions fréquentes aux élèves sur leurs apprentissages. De plus, ils sont conscients que les élèves apprennent de différentes manières, et sont donc capables d'ajuster leurs stratégies d'enseignement. Nous allons détailler les attitudes et pratiques qui nous semblent en ce sens les plus pertinentes pour enseigner efficacement. Nous allons souvent faire l'usage de l'impératif mais il ne s'agit que de propositions (aux enseignants encore peu expérimentés) qui sont à suivre ou non, à votre guise.

Enseigner avec enthousiasme et créativité

En faisant preuve d'enthousiasme et de créativité, vous susciterez plus facilement le désir d'apprendre des élèves et vous atténuerez la pression que suscitent pour eux les notes et les diplômes. Les élèves seront susceptibles d'éprouver plus d'intérêt pour ce qu'ils apprennent et l'enthousiasme n'aura pas d'incidence négative sur votre autorité et créera une ambiance de classe agréable.

Enseigner de manière explicite et bien organisée

Un style d'enseignement clair, explicite, bien organisé permet de présenter des notions difficiles et de transmettre des connaissances approfondies : gardez vos objectifs à long terme à l'esprit, communiquez-les à la classe, maintenez un rythme et essayez de terminer chaque cours par une conclusion. Afin que les élèves puissent s'appuyer sur des éléments qu'ils ont déjà étudiés lors d'une précédente leçon ou même dans une autre matière, il est pertinent de montrer la façon dont les connaissances sont liées entre elles.

Bien préparer la leçon avec des objectifs clairs

Vous devez parfaitement connaître le contenu de ce que vous allez enseigner, et préparer vos supports d'enseignement. Identifiez en quoi votre leçon contribue au programme dans lequel elle s'insère, et concertez vous avec vos collègues pour établir un parcours pédagogique cohérent. Interrogez-vous sur la nature des compétences qui devraient être visées à l'issue de la leçon et rédigez un plan que vous communiquerez à vos élèves, et qui détaille les objectifs d'apprentissage, les activités pédagogiques, les ressources et les modalités d'évaluation (critères de réussite de l'activité).

Poser le cadre et établir des règles dans la classe

Dans les premiers temps, il est toujours préférable de bien poser le cadre, d'expliquer aux élèves la façon dont les leçons et les activités vont se dérouler, de définir les objectifs d'apprentissage, et enfin de préciser les règles dans la classe (prise de parole par exemple).

Une fois que vous avez établi ces règles, il est important de les appliquer de manière égale et cohérente. Ce cadre permet ainsi d'établir un lien de confiance avec les élèves, un espace sécuritaire et respectueux d'apprentissage.

Favoriser les retours d'information et les échanges sur les apprentissages

Mobilisez vos élèves, encouragez-les à réfléchir, à s'interroger sur ce qu'ils apprennent. Pour retenir des informations à long terme, les élèves ont besoin d'être actifs et d'échanger entre eux. Pour cela, les exercices de résolution de problèmes ou les débats en petits groupes sont des activités pertinentes et qui ne sont pas compliquées à mettre en place. Votre travail consiste alors à expliquer et illustrer les points clés, à (re)contextualiser le savoir qui est transmis, et à aider les élèves à intégrer progressivement l'ensemble de leur propre travail : lectures, apprentissage de leçons théoriques, discussions, expériences, exercices pratiques, etc.

Faire preuve de patience et d'empathie

L'accompagnement des élèves dans les apprentissages implique une dimension affective. Pour apprendre de nouvelles choses, explorer, prendre le risque de ne pas réussir tout de suite, etc., les élèves doivent apprendre à se faire confiance.

Cela passe par le fait de se sentir en sécurité, soutenu, pris en considération par l'enseignant. Une bonne relation pédagogique permet en effet à un jeune, qui sait qu'il est soutenu et accompagné dans ses apprentissages, de se laisser aller plus facilement à la curiosité et aux essais. De votre côté, consultez régulièrement les élèves pour savoir s'ils ont compris une notion avant d'en passer à une autre. Il est souvent nécessaire de répéter et sa patience peut être mise à rude épreuve ! De nombreux concepts peuvent être illustrés plus efficacement avec des supports visuels tels que des diagrammes, des dessins, des graphiques, des diapositives, etc.

Favoriser les apprentissages en petits groupes

L'apprentissage par les pairs, qui se déroule généralement dans le cadre d'activités en petits groupes, permet aux élèves d'obtenir des commentaires à leur propre niveau de discours et de compréhension. Cela fournit un complément utile (et non un substitut !) aux instructions de l'enseignant.

Des technologies comme le tableau blanc, ou bien la création d'un forum en ligne sont des outils qui aident les groupes d'élèves à échanger plus facilement à propos de leurs apprentissages.

Créer de bonnes relations avec les collègues et les parents d'élèves

Une communication opportune avec les parents et les collègues affecte également l'apprentissage des élèves. Des relations cordiales entre enseignants peuvent en effet favoriser le partage des bonnes pratiques et l'ouverture à de nouvelles méthodes d'enseignement.

En parallèle, la communication avec les parents peut se révéler quelquefois déterminante, en certaines circonstances, pour la progression et le développement global de l'élève.

Bibliographie

<https://www.academiediderot.com/post/rem%C3%A9diation-p%C3%A9dagogique>

<https://www.academiediderot.com/post/quelles-pratiques-p%C3%A9dagogiques-pour-un-enseignement-plus-efficace>

PROIECT EDUCAȚIONAL INTERNAȚIONAL

EDUCAȚIA ÎN CONTEXTUL SCHIMBĂRILOR GLOBALE: Adaptare și inovare

METODE EDUCAȚIONALE INOVATOARE

DUCA LUCREȚIA-EMILIA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ TÂRNOVA, jud. ARAD

Motto: „Să nu-i educăm pe copii pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari. Și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci să-i învățăm să se adapteze.” (Maria Montessori)

Procesul de învățământ este un sistem complex, rezultat al interdependenței dintre predare, învățare și evaluare, cu o finalitate bine conturată – aceea de transpunere în practică a idealului educațional, dezvoltarea integral-vocațională a personalității. Calea principală prin care se realizează acest aspect este perfecționarea tehnologiei, respectiv a formelor, metodelor și mijloacelor prin care se ajunge la rezultatul scontat.

Noile educații vin cu diverse strategii și metode de predare-învățare-evaluare menite să dezvolte cât mai mult creativitatea, gândirea critică, imaginația elevilor. Astfel, amintim aici câteva metode educaționale inovatoare:

- Lecții interactive
- Învățarea bazată pe proiect
- Învățarea bazată pe anchetă
- Jigsaw
- Clasa inversată
- Predare încrucișată
- Predarea cloud computing
- Predare personalizată

Spre deosebire de predarea tradițională, care se concentrează în principal pe cât de multe cunoștințe poate profesorul să transmită, modalitățile inovatoare de predare caută în ceea ce elevii însușesc cu adevărat din curs/lecție. Aceste metode inovatoare se concentrează mai mult pe elevi, aceștia fiind încurajați să se alăture proactiv, să interacționeze cu colegii și cu profesorul, în timpul orelor. Elevii vor trebui să lucreze mai mult, dar într-un mod care să le răspundă mai bine nevoilor și să-i ajute să învețe mai repede.

Metodele inovative transformă învățarea care era bazată pe reproducerea unui conținut, într-un proces activ, stimulant, creativ, făcând o trecere prietenoasă între

comportamentul pasiv spre unul activ, de la reproducerea mecanică a unor conținuturi, spre creații proprii. Aceste metode devin accesibile și interesante pentru elevi, iar aplicarea lor la clasă e sub forma unor jocuri cu reguli.

Evaluarea sub formă de chestionare sau quiz-uri sunt metode bune și interactive de evaluare la fiecare sfârșit de oră. Pe internet există o mulțime de platforme care permit să evaluezi gradul de cunoștințe rămase în urma informațiilor predate.

Aceste metode oferă un plus foarte mare pentru cadrele didactice, deoarece față de evaluarea tradițională de la fiecare sfârșit de curs, în care se întreba elevii despre ce au discutat azi la oră, respectivele metode oferă posibilitate de a intra mai în detaliu în cunoștințele asimilate pe parcursul orei, precum și posibilitatea de a-și autoevalua tehnica de predare, deoarece dacă mai majoritatea elevilor au însușit corect informațiile predate, atunci e clar că profesorul face aproximativ tot ce trebuie.

De asemenea, aceste metode permit cadrelor didactice să își dea seama care copii nu au înțeles subiectul și au nevoie de o atenție sporită sau care copii nu au fost atenți la oră și ar trebui de implicat mai mult. Dar se recomandă ca aceste chestionare și quiz-uri să nu fie notate, pentru a nu intimida copilul și pentru a fi perceput ca o activitate educativă.

Larry Cuban a definit învățarea personalizată ca o gamă de „experiențe de învățare, abordări instructive și strategii de sprijin academic destinate să răspundă nevoilor specifice de învățare, intereselor, aspirațiilor sau mediului cultural al elevului concret”. Astfel, finalitatea majoră a învățării personalizate circumscrie un model de personalitate a elevului care este capabil să facă alegerea conștientă privind ce, când, cum și unde să învețe .

Nu trebuie să oțitem nici beneficiile majore ale utilizării metodelor inovative : încurajează cercetarea; îmbunătățește gândirea critică și analitică; autoevaluare activă; exersarea abilităților

Exercitii restitucioasta

Bibliografie:

- [ahaslides//blog/15-innovative-teaching-methods](https://ahaslides.com/blog/15-innovative-teaching-methods)
- revistaeducatie.ro
- Roco, M., *Creativitate și inteligență emoțională*, Ed. Polirom.

RESURSE ONLINE PENTRU STUDIUL FIZICII LA GIMNAZIU

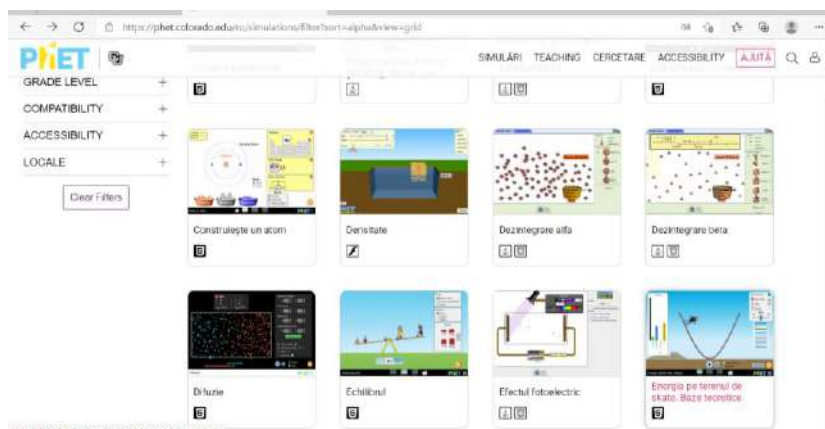
Prof. GIANINA DUDUIALĂ

COLEGIUL NAȚIONAL „MIHAI EMINESCU” PETROȘANI,HUNEDORA

Studiul fizicii la gimnaziu este axat în special pe partea experimentală . Datorită pandemiei și a lipsei de resurse materiale din unele școli, în ultimul timp au apărut o serie de resurse digitale, deosebit de atractive și de ușor de accesat.

Astfel, în studiul fizicii la gimnaziu , pe lângă celebrele resurse www.didactic.ro , unde sunt numeroase lecții ppt , modele de teste, fișe de lucru,etc. ,precum și youtube-o adevărată resursă de materiale filmate , se pot utiliza următoarele resurse:

1. <https://phet.colorado.edu/ro/simulations/filter?sort=alpha&view=grid> , este una din resursele cele mai folosite în studiul fizicii. Conține numeroase experimente virtuale grupate astfel :Mișcare,Sunet și Unde,Lucrul mecanic, Energia, Puterea,Căldură și Termodinamică,Fizică cuantică,Lumină și Radiații,Electricitate și Magnetism

2. <http://www.elearning.hum.ro/lectii-online-fizica-> conține materiale pentru următoarele lecții de gimnaziu: Viteza medie;Greutatea;Magneții.Refracția luminii;Lucrul mecanic;Difuzia.Lega lui Arhimede;Forța electromagnetică.

Magneții

Magneții au proprietatea de a atrage corpurile ce conțin fier.

Magneții pot fi clasificați după diferite criterii:

a) după formă: magneți în formă de bară, disc, porcoavă, ac magnetic etc

b) după modul de obținere: magneți naturali (așați în natură sub formă de roci), magneți artificiali

c) după intervalul de timp cât își păstrează proprietatea de a atrage corpurile ce conțin fier: magneți permanenți și magneți temporari. Magneții temporari sunt magneții realizați dintr-o înfășurare din sârmă și

3. <https://www.vacak.cz/physicsanimations.php?l=ro> ,conține aplicații (animații și simulări) pentru : Mecanică, Câmp gravitațional ,Oscilații și unde mecanice ,Fizica moleculară și termodinamica ,Electrostatică ,Curent electric ,Semiconductor ,Curentul electric în lichide, Curentul electric în gaze și în vid, Câmp magnetic, Curent alternativ ,Optică ,Teoria relativității restrânse ,Fizică atomică, Fizică nucleară

4. <https://sites.google.com/site/laboratorvirtualdefizicaii/home/simulari-experimente> , conține resurse despre ; Bacalaureat la fizică, Experimente de fizică ,Materiale de invatare, Resurse online, Școala Altfel, Evaluare națională clasa a VI-a, TIC.

Laborator virtual de fizică

Laborator de fizică   Bacalaureat la fizică   Experimente de fizică   Materiale de invatare   Resurse online   Școala Altfel   Evaluare națională clasa a VI-a   TIC

Laborator de fizică

Acest site conține materiale care vin în sprijinul învățării fizicii în învățământul preuniversitar.

Site realizat de prof. Colegiul Tehnic "Dan Păun"

Subpagini (11): [Bacalaureat la fizică](#) [ERATOSTHENES EXPERIMENT](#) [Evaluare națională clasa a VI-a](#) [Experimente de fizică](#) [Lecții de fizică](#) [Materiale de invatare](#) [Resurse online](#) [Simulari experimente](#) [Site-uri educative](#) [Școala Altfel](#) [TIC](#)

Comments

You do not have permission to add comments.

Proprietarii site-ului
Iulia Iloase

5. In lecțiile de fizică on-line , de un real ajutor sunt manualele digitale:
- manual Fizică, clasa a VI-a, Editura Didactică și Pedagogică (format pdf), <https://manuale.edu.ro/manuale/Clasa%20a%20VI-a/Fizica/EDP/A538.pdf>,
  - manual Fizică, clasa a VII-a, Editura ArtKlett,

<https://manualedigitaleart.ro/biblioteca/art-fizica7>

- manual Fizică, clasa a VIII-a, Editura ArtKlett,

<https://manualedigitaleart.ro/biblioteca/art-fizica8>

sau Editura Litera,

<https://manuale.litera.ro/manuale/fizica-8/index.html>

6. Alte site-uri utile pentru cadrele didactice de fizica:

<https://fizicachimia.wordpress.com/>

<http://www.learner.org/interactives/parkphysics/parkphysics.html>

<http://www.upscale.utoronto.ca/GeneralInterest/Harrison/Flash/>

<http://www.physicsgames.net/>

<http://www.myphysicslab.com/>

http://www.physics.ccsu.edu/LEMAIRE/genphys/virtual_physics_labs.htm

http://www.edinformatics.com/il/il_physics.htm

<http://interactivesites.weebly.com/physics-and-motion.html>

<http://higheredbcs.wiley.com/legacy/college/halliday/0471320005/simulations6e/index.htm?newwindow=true>

<http://ael.ctcnvk.ro/econtent-fizica/>

<http://resources.hwb.wales.gov.uk/VTC/2010-11/science/science3-forces/eng/startHere.html>

http://resources.hwb.wales.gov.uk/VTC/16022007/electricity_circuits/lesson.html

<http://www.yteach.co.uk/index.php/search/results/Physics,1,0,3665;18633,0,25,1,tn,1.html>

<http://physics.bu.edu/~duffy/classroom.html>

http://physics.bu.edu/~duffy/NS548_simulations/ITOP_EJS.html

http://www.ostralo.net/3_animations/animations_phys_mecanique.htm

http://webphysics.davidson.edu/physlet_resources/physlet_physics/contents/mechanics/one_d_kinematics/default.html

<https://sites.google.com/site/suportededucational/home>

<http://www.physagreg.fr/animations.php#phys>

<http://www.walter-fendt.de/ph14ro/>

<http://www.fizica.com/>

METODE INOVATIVE APLICATE LA STUDIUL FIZICII

PROF.GIANINA DUDUIALĂ
COLEGIUL NAȚIONAL MIHAI EMINESCU PETROȘANI

Având în vedere viteza mare de apariție a informației, de aplicare a acesteia în practică, indiferent de sursă, este necesar ca informațiile să dețină valoare metodologică, să se pună accent pe funcția lor formativă organizându-se astfel cunoștințele în jurul unor concepte de mare generalitate, dar cu putere sintetizatoare și integratoare.

Necesitățile sociale ale acestei lumi aflate în evoluție au impus în țara noastră reforma învățământului, cea suită de inovații în interiorul unui sistem unitar și echilibrat. Astfel, învățarea științelor fundamentale în cadrul ariei curriculare „matematică și științe” se dorește a avea eficiență sporită în obținerea performanțelor școlare și a randamentului școlar în general. Noi, cei de la catedră, dorim ca elevii să înțeleagă că știința fizicii, chimiei și biologiei, dar și a informaticii constituie sisteme deschise cu structuri ce se pot modifica, dar ale căror frontiere nu se zăresc. Toate aceste științe au ca obiect construirea de modele și de teorii pentru studiul diverselor forme în mișcare, corelația dintre ele realizându-se prin intermediul aparatului matematic.

Reforma învățământului românesc trebuie să realizeze corelarea diferitelor programe școlare dar și formarea unui nou mod de gândire didactic, în pas cu însușirea unui nou mod de gândire didactic, în pas cu evoluția de la științe autonome spre științe de graniță și interdisciplinare, în pas cu însușirea unui limbaj științific interdisciplinar. Elevii vor fi educați în spirit euristic pentru a putea face ei singuri trimiteri interdisciplinare datorită conexiunilor puternice observate în planul realității și frontierelor relative sau arbitrare dintre științe. Astfel, în cadrul noilor planuri de învățământ devine tot mai dificilă misiunea profesorilor de fizică, biologie și chimie la acele profile unde orele alocate acestor discipline se reduc sau chiar dispar în clasa a XI-a și a XII-a. Trimiterile disciplinare se pot face doar atunci când există componente comune de structură, teoretice și funcționale ale disciplinelor respective. Trebuie organizate cunoștințele pe baza unui punct de vedere unitar, fiecare disciplină păstrându-și autonomia gnoseologică, specializarea și independența, integrându-se sistemului global de cunoștințe. Metodologic trebuie găsit modul de formare a atitudinilor interdisciplinare prin aplicarea metodelor cu grad înalt de generalitate (a experimentului, demonstrativă, a modelării, etc). Elevii trebuie să devină spirite deschise, capabili să sesizeze noul, să-l înglobeze, să facă abordări inedite, să fie flexibili în gândire. Nu trebuie omis faptul că din punct de vedere didactic, istoric și metodologic diviziune în mai multe discipline a științei implică aproximații și simplificări a realității, operații necesare pentru înțelegerea întregului în ansablul său.

Orice știință a naturii poate fi încadrată de o dublă știință umană (antropologică), ceea ce necesită o cercetare a rădăcinilor umane și istorice ale științei respective și o cercetare a consecințelor dezvoltării acelei științe pentru viața și gândirea umană (ntropogeografia, medicina aerospațială, radiobiologia, biofizica).

Se poate spune că dezvoltarea unui domeniu oarecare al cunoașterii nu se produce izolat, fără corelații cu progresele fizicii, chimiei, biologiei, informaticii.

Astăzi, informatica joacă un rol din ce în ce mai important în predarea fizicii.

Calculatorul este cel mai modern mijloc de învățământ și el poate fi utilizat în timpul orei în orice etapă a lecției: pentru dirijarea învățării, obținerea performanței, asigurarea feedback-ului, intensificarea retenției și (bineînțeles) evaluarea cunoștințelor. Pentru ca lecția de fizică ținută în laboratorul de informatică să decurgă astfel încât să se obțină rezultatul scontat, trebuie ca atât elevii cât și profesorul să posede cunoștințe de informatică.

Atât elevii cât și profesorul care lucrează astfel, trebuie să dobândească o serie de abilități atât informatice cât și organizatorice. Înainte de a organiza o lecție în laboratorul de informatică profesorul ar trebui să răspundă la următoarele întrebări:

1. Este necesară folosirea calculatorului în lecția aceasta?

- ajută calculatorul la prezentarea, demonstrarea, explicarea fenomenului studiat?
- oferă calculatorul informațiile necesare lecției?
- ajută calculatorul elevii la rezolvarea problemelor?
- se vor prezenta lucrări pe calculator?

2. S-au analizat aspectele metodice ale lecției?

- s-a organizat clasa (munca individuală sau pe grupe, ținând cont de posibilitățile existente) astfel încât toți elevii să participe la activitate?
- cum va fi utilizat calculatorul pentru atingerea obiectivelor lecției?
- cum va stimula sau orienta calculatorul învățarea?
- se pot evalua elevii la această lecție cu ajutorul calculatorului?

3. S-au analizat toate aspectele astfel încât calculatorul este folosit în mod eficient la lecție?

- s-a pregătit adecvat conținutul și metodele utilizate?
- s-au folosit software adecvate pentru atingerea obiectivelor?
- nu este utilizat calculatorul pentru sarcini prea banale?
- este util calculatorul în motivarea învățării fizicii?

În concluzie, pentru utilizare în condiții optime a calculatorului în lecția de fizică, este necesar un efort suplimentar din partea profesorului pentru o bună organizare a lecției, cunoștințe suplimentare de informatică, dar aceste lecții duc la creștere interesului pentru fizică și, totodată, la interesul pentru învățarea unor limbaje de programare.

Folosind calculatorul ca instrument de evaluare pot să apară anumite dificultăți legate în special de faptul că testarea cunoștințelor la fizică nu se poate detașa total de cunoștințele și abilitățile informatice. Sunt elevi care „știu” fizică dar nu „știu” informatică sau, invers, sunt elevi „ași” la calculator și nu cunosc o formulă de fizică. De aceea, prin „combinarea” acestor două discipline și încercând să se țină seama de particularitățile acestora, se pot considera drept obiective de evaluare următoarele:

1. rezolvarea testelor grilă pe calculator
2. introducerea și prelucrarea datelor experimentale
3. analiza și reprezentarea datelor experimentale (grafice, diagrame) cu ajutorul foilor de calcul tabelar
4. redactarea referatelor, a lucrărilor de laborator folosind editoarele de text
5. folosirea internetului sau a altor surse de documentare
6. proiectarea de experimente, simulare, crearea de programe
7. prezentarea de portofolii și proiecte.

În cazul unor astfel de lecții, profesorul va încerca obținerea feed-back-ului astfel:

- urmărirea progresului elevului prin analiza produselor acestuia: documente, prezentări, tabele, grafice, pagini Web, etc.
- determinarea contribuției fiecărui elev atunci când se lucrează pe grupe
- observarea sistematică a elevilor, conversație profesor-elev
- înregistrarea rezultatelor obținute în urma testărilor și discutarea lor.

Totuși, în condițiile utilizării calculatorului, la fizică, apar probleme legate de descrierea performanțelor atinse de elevi. Dar, cu toate acestea, calculatorul rămâne un mijloc modern și de ce nu, chiar preferat de elevi, în evaluarea, predarea cunoștințelor la fizică.

Curriculumul la decizia școlii (C.D.S.) reprezintă ansamblul proceselor educative și al experiențelor de învățare pe care fiecare școală le propune în mod direct elevilor săi, în cadrul ofertei curriculare proprii.

Educația pentru mileniul III, vizează transformarea practicilor educaționale tradiționale în baza noilor principii specifice educației și pedagogiei contemporane: educație globală, învățare pe parcursul întregii vieți, educație inclusivă, educația pentru toți, șanse egale, parteneriat în educație. Învățarea, bazată pe acțiunea și responsabilizarea celui care învață, formarea de competențe, integrarea cunoștințelor în structuri de aplicație, predarea interactivă, curriculum inter- și transdisciplinar sunt doar câteva concepte, idei, pe care se bazează pedagogia contemporană, fiind generate de schimbarea societăților europene către societatea bazată pe cunoaștere, de necesitatea integrării și globalizării educației.

Pentru a răspunde cerințelor specifice legate de creșterea calității în sistemul de învățământ, curriculumul la decizia școlii, este privit din perspectiva din care trebuie operate adaptările curriculare, caracteristici ale mediului școlar, obstacole în fața adaptării, construirea unor grupuri și echipe de lucru, inovație și creativitate, tipuri de resurse și activități specifice în domeniul adaptării curriculumului școlii.

Profesorii înțeleg cel mai bine posibilitățile și interesele de învățare ale propriilor elevi, astfel că ei pot lua cele mai bune decizii cu privire la cel mai potrivit curriculum pentru elevii din școlile în care predau.. Un curriculum la decizia școlii favorizează participarea democratică a profesorilor, elevilor și a comunității la luarea deciziilor școlare, ceea ce sporește gradul de implicare al tuturor și determină o creștere calitativă a educației școlare. Un curriculum elaborat în școală, reflectă, contextul unic în care funcționează școala respectivă.

Societatea în care trăim și în care vor trăi elevii pe care îi pregătim, are nevoie de oameni care să gândească interdisciplinar, care să treacă cu ușurință de la un domeniu la altul și care să-și îndeplinească cu succes rolurile sociale pentru care sunt pregătiți. Una dintre formele de aplicare a curriculumului la decizia școlii este și curriculumul interdisciplinar, care se desfășoară în cadrul orelor de opțional. Elevii învață mai bine atunci când sunt direct implicați în rezolvarea unor probleme care au importanță pentru ei și pentru cei din jurul lor. Crește motivația pentru învățare, deoarece elevii aplică ceea ce au învățat în situații reale de viață, în cadrul unor activități care au responsabilități diverse.

Aplicarea curriculumului interdisciplinar apare ca necesitate a depășirii limitelor de cunoaștere, care există între diferite domenii ale ei.

Prin aplicarea curriculumului interdisciplinar se creează pentru elevi:

- transferul de cunoștințe, priceperi, deprinderi, comportamente de la un domeniu la altul
- cultivarea aptitudinilor creative ale elevilor
- valorificarea celor mai bune posibilități în raport cu propriile aptitudini intelectuale
- dezvoltarea capacităților de căutare
- utilizarea cunoștințele în contexte noi, complexe
- cultivarea încrederii în forțele proprii și a spiritului de competiție
- dezvoltarea capacității de a rezolva situații problematice dificile
- exersarea lucrului în echipa și colaborarea dintre elevi
- dobândirea unei priviri de ansamblu asupra universului de către elevi
- asimilarea temeinică a valorile fundamentale ale diverselor discipline
- dezvoltarea unei gândiri integratoare
- facilitarea transferului de cunoștințe și metode între diverse discipline
- crearea unui limbaj interdisciplinar
- centrarea procesului de instruire pe elev, încurajând metodele active și participative de lucru la clasă
- sprijinirea elevilor să realizeze o învățare durabilă, prin interacțiunile permanente între discipline

Toate aceste achiziții obținute de către elevii, duc la concluzia că, prin aplicarea curriculumului interdisciplinar se obține o învățare de calitate, cu consecințe pozitive pentru elevi pe multiple planuri

Curriculumul interdisciplinar între matematică, , fizică și chimie,biologie,informatică se realizează în special în planul conținuturilor, având matematica drept instrument de lucru, fiecare demers (observare, experimentare, formulare de legi, teoretizare) fiind realizat în spirit matematic.

În alegerea strategiilor didactice pentru aceste cdș-uri se va ține cont de finalitățile așteptate, formulate în termeni de competențe generale și specifice. Astfel, activitățile de învățare trebuie să pună accent pe aspectul activ – participativ, astfel încât elevii să fie stimulați :

- Să identifice surse competente de informare privind protecția și calitatea mediului și legislația în vigoare din acest domeniu;
- Să formuleze și să exprime idei, puncte de vedere, critici și argumente;
- Să propună alternative, soluții la probleme;
- Să ia decizii și să-și asume responsabilitatea pentru acestea;
- Să aducă schimbări în atitudini și comportament privind protejarea mediului și menținerea calității vieții ;

În cadrul activităților de predare-învățare se vor utiliza atât metode tradiționale de evaluare cât și metode alternative:

- Metode expozitiv – euristice : expunerea verbală, dialogul, conversația euristică, discuția dirijată – structurată pe probleme formulate anterior, problematizarea algoritmizată, discuția liberă, brainstorming-ul, problematizarea aplicată eficient în combinație cu expunerea, dezbateră, experimentul.
- Metode de explorare a realității: observația, demonstrația
- Metode bazate pe acțiune, participative : studiul de caz, elaborarea unui portofoliu

Resurse materiale:

Fișe – suport de lecție

Fișe de lucru individual și / sau pe grupe

Teste și materiale de evaluare ;

Profesorul va formula sarcini de prelucrare variată a informațiilor, în scopul formării competențelor vizate. Este necesară alternarea prezentării conținuturilor cu moduri variate de antrenare a gândirii: brainstorming, studiu de caz.

De asemenea sunt necesare frecvente corelații interdisciplinare, folosirea unor idei, reguli, metode matematice în abordarea unor probleme practice sau pentru structurarea unor situații diverse(modelarea). Elevul trebuie pus în situația ca el însuși să formuleze sarcini de lucru adecvate(predarea/învățarea reciprocă).

Este indicată organizarea unor activități de învățare permițând desfășurarea sarcinilor de lucru în ritmuri diferite(învățarea prin descoperire, metoda știu-vreau să știu-am învățat).

Se va utiliza proiectul pentru particularizarea învățării și evaluarea muncii elevilor (independent și în cadrul grupelor).

Aceste cdș-uri îi implică în aceeași măsură atât pe profesor cât și pe elevi, realizându-se astfel un parteneriat în învățare. Opționalul are ca scop principal crearea condițiilor favorabile fiecărui elev de a-și forma și dezvolta competențele într-un ritm individual, de a-și transfera cunoștințele acumulate dintr-o zonă de studiu în alta.

BIBLIOGRAFIE:

Carmen Crețu, „Conținutul procesului de învățământ, componentă a curriculum-ului”, Polirom, Iași, 1998.

Garabet, M., Voicu, A., Păușan, E., coordonator Logofătu, M., ***Tehnologia Informației și a Comunicațiilor în școala modernă***, Ed. Credis, Universitatea din București, 2003

Aștilean, M., Căținean, A., Marina, S., Surducan, A., Bâlc, I., Bâlc, I. M., Lar, A., ș.a. coordonator: Chicinaș, L., ***Fizica prin experimente și jocuri-pentru elevi și profesori***, Ed. Eurodidact, Cluj-Napoca, 2003

Cerghit, I., ***Metode de învățământ***, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1997

Ciascai, L., ***Didactica fizicii***, Ed. Corint, București, 2001

<http://www.unibuc.ro/studies/Doctorate2011Noiembrie>

Ardelean L, *Didactica Matematicii*, Editura Universității L Blaga din Sibiu, 2007

Hollinger A. *Metodica predării algebrei*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1965

<http://www.scribd.com/doc/2535106/XII-Curs-Creativitatea>

<http://www.scribube.com/medicina/CONTRIBUTII-LA-MODELAREA-SI-SI51891.php>

COMPETENȚELE DIGITALE ȘI CARIERA DIDACTICĂ

Prof.DUDUIALĂ GIANINA,

COLEGIUL NAȚIONAL MIHAI EMINESCU PETROȘANI

Conform Ordinul ministrului educației nr. 4.150/2022, pentru aprobarea cadrului de competențe digitale ale profesionistului din educație, Art. 2. (1) În procesul de evoluție în cariera didactică și în procesul de dezvoltare profesională continuă, corespunzător nivelelor de competență didactică asociate standardelor de formare în cariera didactică se stabilesc 6 domenii și 22 de competențe digitale cheie. Pentru fiecare competență sunt furnizate o denumire și o scurtă descriere, care servesc ca punct principal de referință. Cadrul DigCompEdu descrie competențele digitale specifice cadrelor didactice, și stabilește 22 de competențe cheie, organizate în 6 domenii, după cum urmează:

(a) Domeniul 1 se adresează mediului profesional în sens larg și vizează utilizarea tehnologiilor digitale de către cadrele didactice în interacțiunile lor profesionale cu colegi, antepreșcolari/preșcolari/elevi/studenti/alte persoane aflate în proces de învățare, părinți și alte părți interesate, pentru dezvoltarea profesională proprie și în interesul organizației.

(b) Domeniul 2 abordează competențele necesare pentru utilizarea, crearea și partajarea eficientă și responsabilă a resurselor digitale în cadrul procesului de predare și învățare.

(c) Domeniul 3 se referă la modul de folosire a tehnologiilor digitale în procesul de predare și învățare.

(d) Domeniul 4 se referă la utilizarea strategiilor digitale pentru îmbunătățirea evaluării.

(e) Domeniul 5 urmărește valorificarea potențialului utilizării tehnologiilor digitale în dezvoltarea strategiilor de predare și învățare centrate pe elev.

(f) Domeniul 6 detaliază competențele pedagogice necesare pentru a facilita dobândirea competențelor digitale de către antepreșcolari/preșcolari/elevi/studenti/alte persoane aflate în stare de învățare.

În secolul XXI cadrele didactice trebuie să posede competențe digitale pentru a face față provocărilor erei informaționale. Necesitatea deținerii unui anumit nivel de competențe digitale are două fațete pentru profesori: parte integrantă a competențelor profesionale; stimulent și catalizator pentru dezvoltarea competențelor digitale ale elevilor ca prerogativă de angajare a acestora în câmpul muncii.

Domeniile de competență au fost determinate în conformitate cu un șir de documente naționale și internaționale, aparținând domeniului competenței-cheie digitale transversale din documentul cadru al Parlamentului European și al Consiliului European din 18 decembrie 2006 privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții. Din spectrul larg de competențe digitale se amintesc:

acces la cele mai bune resurse și conținuturi educaționale;

- comunicare cu colegii, părinții și în cadrul rețelelor profesionale;
- efectuarea managementului activităților didactice prin instrumente digitale.

Definirea competențelor cadrelor didactice în forma unui document cadru, care să ghideze formarea și dezvoltarea lor profesională de-a lungul carierei este una dintre condițiile majore a creșterii nivelului realizărilor elevilor. Competențele digitale au fost clasificate pe trei nivele – de bază, intermediar, avansat – din câteva considerente.

În prezent, la finele formării inițiale cadrele didactice dețin un anumit nivel de competențe digitale condiționat de programele de studii și de educația lor informală și non-formală. Pe de altă parte, mulți profesori au definitivat educația lor inițială cu mult timp în urmă, când multe instrumente și tehnologii informaționale nu erau disponibile. În același timp domeniul TIC este unul foarte dinamic, viteza de dezvoltare a noilor instrumente și oportunități fiind foarte mare, iar gama și complexitatea competențelor necesare pentru a fi pedagog în secolul XXI este atât de mare, încât este puțin probabil ca un individ să le posedă în totalitate sau să le dezvolte în aceeași măsură la anumite momente de timp.

În consecință, cadrele didactice trebuie să-și actualizeze în mod constant competențele și să le adapteze, iar acest lucru necesită atitudini critice bazate pe dovezi, care să le permită să fie responsabili de rezultatele elevilor.

Arii de competență	Competențe
Competențe legate de informații și date	1.1 Utilizarea de browsere, căutarea și filtrarea de date, informații și conținuturi digitale 1.2 Evaluarea datelor, informațiilor și a conținuturilor digitale 1.3 Gestionarea datelor, informațiilor și a conținuturilor digitale
Comunicare și colaborare	2.1 Interacțiunea cu ajutorul tehnologiilor digitale 2.2 Partajarea prin intermediul tehnologiilor digitale 2.3 Implicarea civică prin intermediul tehnologiilor digitale 2.4 Colaborarea cu ajutorul tehnologiilor digitale 2.5 Eticheta pe internet 2.6 Gestionarea identității digitale
Crearea de conținuturi digitale	3.1 Elaborarea de conținuturi digitale 3.2 Integrarea și detalierea conținuturilor digitale 3.3 Copyright și licențe 3.4 Programare
Siguranță	4.1 Protejarea dispozitivelor 4.2 Protecția datelor cu caracter personal și a confidențialității 4.3 Protecția sănătății și a bunăstării 4.4 Protejarea mediului
Rezolvarea de probleme	5.1 Rezolvarea problemelor tehnice 5.2 Identificarea nevoilor și a răspunsurilor tehnologice 5.3 Utilizarea creativă a tehnologiilor digitale 5.4 Identificarea lipsei de competențe digitale

Sursă: Adaptare după Carretero, Vuorikari și Punie, 2017.

BIBLIOGRAFIE

[cnc4_finalcompetente_digitale_profesori_22iulie2015_1.pdf \(gov.md\)](#)

<https://isj.vs.edu.ro/download/Cadrul-de-competente-digitale-al-profesionistului-in-educatie.pdf>

http://publications.europa.eu/resource/ellar/d7834ad0-ddac-11e9-9c4e-01aa75ed71a1.0011.01/DOC_1

RELAȚIA DINTRE CURRICULUM ȘI CONȚINUTUL ÎNVĂȚĂMÂNTULUI

Prof. înv. primar Dulgheriu Paula Veronica

Școala Gimnazială Nr. 1 Vadu Moldovei

Curriculum-ul apare inițial ca un concept echivalent cu cel de conținut al învățământului, dar pe măsură ce evoluează se poate vorbi mai cu seamă de o teorie curriculară decât de un simplu concept de curriculum. I se adaugă și alte elemente precum: scopurile și obiectivele educaționale, experiențele de învățare, strategiile de predare-învățare și modalitățile de evaluare ajungând astfel, în final, la cuprinderea întregului areal al educației.

Primul pas pentru întregirea arealului epistemic al termenului de curriculum este făcut în 1902, de John Dewey, care folosește termenul de curriculum cu sensul de proces amplu de predare-învățare-evaluare, centrat pe elev sau/și experiență de învățare realizată în școală. Deci, respectându-și natura holistică, curriculum-ul nu poate fi identificat nici măcar cu suma tuturor elementelor sale componente, incluzând și relațiile ce se stabilesc între acestea.

Astăzi, desemnează ansamblul structurat al experiențelor de predare și de învățare (obiective, conținuturi, material didactic, activități de predare/învățare/evaluare) planificate, oferite sub îndrumarea unei instituții de învățământ (în interiorul și în afara acesteia) în vederea atingerii obiectivelor prestabilite.

Sistem complex de „procese decizionale, manageriale sau de monitorizare care preced, însoțesc și urmează proiectarea, elaborarea, implementarea, evaluarea și revizuirea permanentă și dinamică a setului de experiențe de învățare oferite în școală. În sens restrâns, Curriculum desemnează ansamblul documentelor de tip reglator sau de altă natură în cadrul cărora se consemnează experiențele de învățare”. (Gilbert de Landsheere, în „*Dictionnaire de l'évolution et de recherche en education*”).

Definiția dată de UNESCO în anul 1975 este următoarea: „Curriculum conține orice activitate educativă elaborată de școală și dirijată spre un scop, care are loc în interiorul instituției sau în afara ei”. În semnificația ei cea mai largă, curriculum „implică orice experiență personală dobândită în diferite contexte și situații socio-culturale”.

În „Curriculum Național”, editat de MEN, sunt prezentate următoarele două definiții:

„Curriculum reprezintă un concept cheie nu numai în științele educației, dar și în cadrul practicilor educaționale contemporane.

a) În sens larg „Curriculum-ul este ansamblul experiențelor de învățare prin care trece elevul pe parcursul traseului său școlar”

b) În sens restrâns „Curriculum-ul reprezintă ansamblul documentelor școlare care reglementează desfășurarea activității școlare: plan de învățământ, programă, manuale, ghiduri de aplicare etc.” Acesta poartă, de regulă, denumirea de curriculum formal sau oficial” (În Curriculum Național, editat de MEN)

Curriculum Național concentrează ansamblul experiențelor de învățare pe care instituțiile de învățământ din România trebuie să le asigure copilului și elevului pentru a realiza finalitățile prevăzute prin Legea educației naționale.

Toate componentele curriculumului - idealul educațional, finalitățile educației, obiectivele generale și operaționale, conținuturile, metodele, mijloacele didactice, formele de organizare a învățării, locul învățării, evaluarea performanțelor, modalitățile de articulare între educația formală, nonformală și informală, conținuturile latente sau implicite, calitatea vieții școlare, stilurile pedagogice -sunt în relație reciprocă, fiecare cu fiecare și în ansamblul lor .

Conținutul învățământului reprezintă vectorul principal al procesului de învățământ. El constă într-un sistem de valori - cunoștințe, abilități, strategii, comportamente, atitudini, proiectate în documente școlare oficiale (planuri de învățământ, programe și manuale școlare) și transmise în cadrul procesului instructiv-educativ derulat în instituțiile de învățământ. Conținutul învățământului valorifică elementele cunoașterii umane din știință, tehnică, artă, morală, religie etc., relevante pentru procesul de formare și modelare a personalității. Constituie componenta procesului de învățământ care determină configurația celorlalte componente, a strategiilor de predare, învățare, evaluare și reglare a demersurilor didactice.

Curriculumul școlar reprezintă un proiect pedagogic care valorifică multiplele și complexe interdependențe ce se stabilesc între următoarele componente: conținuturile instructiv-educative vehiculate în vederea atingerii obiectivelor prestabilite, obiectivele educaționale generale formulate pentru disciplina de studiu, profilul școlii, nivelul de învățământ sau obiectivele operaționale ale activității educative, strategiile de predare și învățare în școală și în afara școlii, strategiile de evaluare a eficienței activității educaționale.

Proiectarea pedagogică reprezintă activitatea de structurare a acțiunilor și operațiilor care asigură funcționalitatea sistemului și a procesului de învățământ la nivel general, macroeducațional și la nivel concret operațional sau microeducațional. Modelul de proiectare curriculară dezvoltat la nivelul didacticii postmoderne, este centrat asupra obiectivelor. Se consemnează saltul de la organizarea bazată pe conținuturi definite explicit, specific didacticii tradiționale (ce învățăm ?) la organizarea orientată valoric prin intermediul unor obiective și metodologii implicite și explicite (cum învățăm ?)

La nivel de macrosistem, acțiunile de proiectare a conținutului învățământului, finalizate cu elaborarea de documente școlare oficiale, elaborate la nivel central - planuri de învățământ, programe analitice și manuale, presupun demersuri complementare de planificare, programare și operaționalizare. Planificarea conținutului învățământului constă în elaborarea documentelor curriculare oficiale, care conțin structura anului școlar, planul de învățământ și principiile de alcătuire a orarului școlar.

Programarea conținutului învățământului reprezintă acțiunea care se finalizează cu elaborarea programelor școlare, în conformitate cu finalitățile educației și care presupune: luarea în considerare a obiectivelor educaționale specifice fiecărei trepte de școlaritate și discipline de studiu/obiect de învățământ, asigurarea complementarității dintre educația formală, nonformală și informală, stabilirea competențelor și a temelor/unităților de conținut pentru fiecare obiect de învățământ, includerea unor sugestii metodologice referitoare la proiectarea strategiilor de predare, învățare și evaluare, proiectarea calendaristică a perioadelor și activităților de predare, învățare și evaluare.

Componente de bază ale Curriculumului Național, programele școlare reprezintă instrumentul didactic care descrie condițiile învățării, precum și criteriile dezirabile pentru reușita învățării, condiții exprimate în termeni de obiective, conținuturi, activități de învățare și standarde curriculare de performanță.

Operaționalizarea conținutului învățământului reprezintă acțiunea de elaborare a manualelor școlare și a auxiliarelor acestora - caiete ale elevului, caiete de exerciții, îndrumătoare didactice, culegeri s.a.

La nivelul microeducațional, proiectarea curriculară presupune stabilirea competențelor specifice pe discipline de învățământ sau module monodisciplinare, interdisciplinare, transdisciplinare, stabilirea resurselor pedagogice necesare pentru realizarea lor: conținuturi - metodologie de predare-învățare-evaluare - condiții interne și externe de învățare, stabilirea modalităților de evaluare parțială a elevilor (teste docimologice aplicabile pe lecții, subcapitole, capitole, module, ani de învățământ).

În concluzie putem spune că termenul curriculum nu trebuie să se confunde cu acela de conținut al învățământului, deși termenul se folosește cu referire specială la conținuturile învățământului/educației, acesta exprimă necesitatea de a porni în proiectarea, realizarea și evaluarea demersurilor educative de la finalități și obiective.

Relația dintre curriculum și conținutul învățământului este exprimată foarte bine de L.D'Hainaut (1981, p.95), care își exprima optiunea pentru un curriculum centrat pe elev: "Punctul focal al *curriculum*-ului trebuie să fie *elevul și nu materia*. De aceea, când se vorbește de conținutul *curriculum*-ului trebuie să înțelegem că nu este vorba de enunțări de materii de învățat, ci de scopuri exprimate în termeni de competențe, moduri de acțiune sau de a ști, în general, ale elevului".

Bibliografie:

1. Cucuș, Constantin,(2000), *Pedagogie*,Editura Polirom, Iași;
2. Cucuș, Constantin,(1998), *Psihopedagogie pentru examene de definitivare și grade didactice*, Editura Polirom ,Iași;
3. Curriculum Național pentru învățământul obligatoriu. Cadru de referință, CNC,MEN,1998.
4. MEC Proiectul pentru Învățământul Rural, Potolea Dan, Manolescu Marin, (2006),*Teoria și metodologia curriculumului*.

REPERE ȘI PRACTICI ALE ÎNVĂȚĂRII EXPERIENȚIALE PRIN ACTIVITĂȚI OUTDOOR

Profesor, Dumitrașcu Sorina
Grădinița cu Program Prelungit Inocența

Motto-ul educației outdoor: Înveți cu creierul, mâinile și inima !

Educația outdoor se definește ca fiind suma acțiunilor întreprinse de personal calificat, în principal educatori, într-un mediu natural, chiar sălbatic, folosind metode experiențiale pentru a produce schimbări la nivelul abilităților intelectuale, fizice inter și intrapersonale și al comportamentului față de mediu.

Programele de educație outdoor se desfășoară în natură și finalitatea acestora nu o reprezintă atestările de tipul certificatelor și diplomelor, ci schimbările vizibile produse la nivelul comportamentelor. Ca urmare, educația outdoor are, de cele mai multe ori, un caracter nonformal.

În educația outdoor, copilul învață în mod practic, activ, prin experiențe personale la care mai apoi reflectă, pentru a extrage învățături. Acest mod de învățare, caracteristic educației outdoor, este unul experiențial. Întrucât acest tip de educație are loc în cadrul unui proces elaborat, are la bază ținte/obiective care se realizează prin activități structurate și organizate în timpul programului școlar și conduce la rezultate dezirabile, tinde și poate să facă parte integrantă a educației formale.

Un vechi proverb chinezesc ne arată că: “Ce aud – Uit, Ce văd – Imi amintesc, Ce fac – Înțeleg”, iar un studiu modern ne spune că: “Ne amintim 20 % din ceea ce auzim, 30 % din ceea ce vedem și 90 % din ceea ce facem.”

Educația Outdoor se adresează următoarelor nivele de învățare: afectiv, motric, cognitiv.

Prin activitățile de tip outdoor se dobândește:

- Dezvoltarea complexă (globală, multilaterală) a copiilor;
- Călirea organismului; dobândirea și menținerea sănătății; recrearea copiilor;
- Cunoștințe sporite despre mediul înconjurător;
- Identificarea relațiilor dintre componentele mediului și modalitățile în care se poate contribui la protecția sa;
- O mai bună cunoaștere a propriei persoane, a propriilor limite și cum se pot depăși;
- Comunicare îmbunătățită și colaborare în cadrul unui grup;
- Dezvoltarea creativității și a capacității de a găsi soluții practice la probleme concrete; capacitate de adaptare;
- Familiarizarea cu noțiuni elementare specifice unor sporturi: ski, sanie, orientare turistică, tir cu arcul, tenis, badminton, etc.

Sarcinile cadrului didactic sunt orientate în următoarele direcții:

- Să creeze situații de învățare concretă în mediul înconjurător, valorificând cunoștințe, deprinderi și atitudini pozitive, dobândite în context formal, nonformal sau informal;
- Să faciliteze contactul copiilor cu materiale naturale cât mai diverse, pe care să le poate explora cu toate simțurile, pentru a le cunoaște, a și le apropia, a le aprecia/îndrăgi;
- Să stimuleze însușirea și dezvoltarea unor calități motrice, prin exersarea acestora, în condițiile mediului natural sălbatic sau cât mai aproape de acesta;

- Crearea unor momente de analiză și reflecție pentru copii și împreună cu aceștia, pe baza experiențelor avute asupra relației dintre om și natură, a relației dintre copii/oameni etc.

Este important de reținut:

- Educația outdoor presupune ca procesul de predare – învățare - formare să se petreacă în afara grădiniței, respectiv în natura și spații sociale/culturale. Obiectivul unui asemenea tip de educație îl reprezintă plasarea în cadrul vieții cotidiene a elementelor pe care copiii le învață la școală, dezvoltarea spiritului practic și a adaptării la situațiile concrete de viață, modalități de înțelegere a elementelor educaționale predate la grupă;
- Activitățile de tip outdoor nu sunt simple vizite, excursii, drumeții și nici simple activități de mișcare în aer liber; prin intermediul acestora, învățarea are loc dincolo de sala de grupă, în mediul natural, oferind copilului contactul direct cu natura și elementele sale;
- Educația outdoor reprezintă o puternică sursă de experiențe de învățare – un mediu relaxant, liber, fără constrângerile pe care le impun “cei 4 pereți ai sălii de grupă”; poate oferi copiilor nenumărate provocări, astfel că procesul de educare devine puternic, inspirațional și de natură să formeze și să schimbe comportamente;
- Activitățile de tip outdoor nu se desfășoară aleatoriu; acestea trebuie să fie atent planificate și proiectate, în funcție de obiectivele pe care cadrul didactic urmărește să le realizeze cu grupa de copii, prin activități concrete și contact nemijlocit cu materiale din natură.

Activitățile de tip outdoor nu sunt create pentru a-i ține neapărat concentrați, ci, dimpotrivă, îi permite minții să se joace, să „hoinărească”, acesta fiind o formă de învățare nonformală. Activitățile outdoor le permit copiilor să se conecteze cu natura și să dezvolte o relație specială cu lumea din jurul lor:

- Natura furnizează materiale și resurse valoroase pentru explorarea mediului de către copil: frunze, pietre, bețe, copaci, flori, insecte etc; toți copiii posedă o pasiune lăuntrică de a explora împrejurimile. Mediul exterior oferă o serie de oportunități la care copilul poate lua parte voit sau independent de voința lui. În cadrul unei sesiuni outdoor copiii pot fi una cu natura, se pot transpune într-o experiență senzorială unică. La vârste mici copiilor le place să manipuleze lucruri: nisip, apă, vopsea, lut, unelte accesorii, lupe etc., toate sunt pentru ei un univers în explorare.

De exemplu, jocul ”Vânătoarea de insecte”. Începeți prin a decide dinainte ce insecte sperați să găsiți. Evident, insectele care știți sigur că există în zona respectivă vor fi cel mai ușor de vânat. Tot ce aveți nevoie pentru o vanatoare de insecte este un copil și o insecta. Dar, pentru a transforma aceasta experiență într-o adevărată aventură, va recomand următoarele: lupa, o cutie transparentă, o enciclopedie, aparat foto.

- Joaca în mediul natural le dezvoltă subiecților dragostea pentru mediul în care trăiesc: aici copiii își pot asuma roluri, care în viața reală nu ar fi posibile prin care își dezvoltă creativitatea și imaginația: jocuri de creație, jocuri muzicale, jocuri cu text și cânt, jocuri de mișcare; Exemplu: ”Păianjenul și musculițele” : un copil din grup va fi ales păianjen, iar restul vor fi musculițe. Explicați copiilor ca păianjenul va încerca să prindă micile zburătoare, la fel ca un păianjen adevărat. Fiecare musculiță pe care păianjenul o va captura devine parte din pânza sa; ținându-se de mână cu acesta, musculița îl va ajuta să prindă muștele rămase (lucru care necesita coordonare și concentrare!) Fiecare musculiță care este prinsă se va ține de lanțul format și va ajuta la capturarea celor rămase. Ultimul jucător prins devine noul

păianjen.

- Excursia, plimbarea și vizita își aduc din plin contribuția la formarea trăsăturilor morale ale copiilor, acestea ocupând un loc important în procesul de formare a personalității lor. Copiii se obișnuiesc cu unele reguli de comportare în colectiv.
- Activitățile outdoor oferă copiilor șansa evadării dintr-o lume dominată de high-technology. Activitățile educației de tip outdoor sunt produse vizibile la nivelul comportamentului copiilor. De exemplu, putem iniția o activitate despre "Poveștile Copacilor": grupuri mici de copii sunt așezate în liniște o perioadă de timp lângă un copac. Ce sunete aud? De unde vin? Dacă copacul ar putea vorbi, ce povești ar putea spune el?

Jocurile outdoor au un rol important în dezvoltarea copilului din punct de vedere social, emoțional, fizic și cognitiv. Reprezintă o modalitate prin care preșcolarul învață despre corpul lui și lumea în care trăiește folosind toate cele 5 simțuri. Explorarea, învățarea experiențială este inima jocului outdoor, iar în mintea copilului orice experiment, experiență contează. Jocuri precum: „Pânza de păianjen”, „Mingea la coș”, „Firul Ariadnei”, „Pasul în tandem”, „Câmpul minat”, jocuri de orientare după hartă, simboluri sau alte indicii contribuie la dezvoltarea unor deprinderi și calități intelectuale foarte importante cum ar fi: spiritul de observație, capacitatea de a lua decizii rapide, de a rezolva situații problemă, rapiditatea gândirii, stimulează memoria, capacitatea de concentrare, de supunere la anumite reguli, dezvoltă creativitatea. În plan moral acestea au contribuții majore la formarea unor deprinderi și obiceiuri de comportament corect în întreceri, în spiritul respectării adversarilor și partenerilor de întrecere, al acceptării rezultatelor, dar și formarea unor trăsături pozitive de caracter: răbdarea, perseverența, spirit de inițiativă, spirit de cooperare, modestie, etc. Dezvoltarea capacității de a interacționa social, relaționarea conceptului cu reprezentarea lui concretă din lumea reală sunt variabile semnificative ale educației outdoor, acesta este și motivul pentru care științele educației se orientează din ce în ce mai acut către întoarcerea la natură, fiind o provocare pentru învățământul românesc.

Joaca liberă este ingredientul esențial pentru dezvoltarea copiilor, le oferă oportunitatea de a explora, observa, experimenta, de a rezolva probleme și de a învăța din greșeli. Relația pe care o are copilul în primii șase ani de viață cu lumea care îl înconjoară este caracterizată de deschidere și încredere absolută. Astfel, principala caracteristică a copiilor mici este imensa lor deschidere și receptivitate. Practic, copilul absoarbe viața prin toate simțurile sale și îi dă sens prin imitație și joacă.

Termenul „educație” capătă noi valențe prin educația outdoor. Ține de noi, cadrele didactice, să oferim copiilor cât mai multe situații instructiv-educative posibile, în care să-și poată recunoaște forțele și slăbiciunile, pentru ca mai târziu să știe când și cum să le poată aplica în situații reale de viață.

Bibliografie:

1. ***, (2010), Manualul 100 de idei de educație nonformală, Organizația Națională Cercetășii României în parteneriat cu Asociația Creativ.
2. Preda, V., Pletea, Mioara, Grama, Filofteia, (2011), 450 de jocuri educaționale, Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului, Editura Didactica Publishing House, București.
3. Rusu, C., & colaboratorii, (2014), Educația timpurie incluzivă, Editura Schultz, București.
4. <http://www.tribunainvatamantului.ro/educatia-outdoor-o-necesitate-sau-o>

ACTUL DIDACTIC PRIN EXPERIMENT

ing., prof. Florin M. DUMITRESCU
Liceul Tehnologic „G-ral David Praporgescu” Turnu Măgurele
Învățământ Tehnic-Profesional domeniul Ind. alim., Ind. chim.

Concepția științifică cu privire la procesul de cunoaștere forma concretă experienței dobândită prin contactul cu realitatea atingerii treptate raționale. Activitățile observării mediului se desfășoară pe grupă sau prin excursii și experimentarea devine suportul nemijlocit susținerii metodologiei în predarea științelor, deziderat exprimat încă de la sfârșitul secolului XIX-lea Școlii active “învățarea prin descoperire este metoda didactică în care cadrul didactic concepe și organizează activitatea astfel încât să faciliteze copilului descoperirea prin efort propriu a cunoștințelor, explicațiilor, prin parcurgerea identică sau diferită a drumului descoperirii inițiale a adevărului” cuprinzând tematica de cercetare prin descoperire detalierii unor activități de învățare la nivelul grupei, în care experimentul poate fi utilizat ca metodă didactică în etapele lecțiilor.

Este important pentru profesori să știe cum să-și dezvolte abilitățile de cercetare/investigare, cum să introducă la clasă concepte științifice folosind investigația, la fel de mult contează să predea într-o manieră diferită lucru se poate realiza prin dezvoltarea profesională a acestora, prin implicarea în activități care utilizează investigația în procesul de predare sau se poate realiza prin participarea la programe de formare special create pentru a sprijini profesorii să abordeze investigația în predarea științelor și îmbunătățirea procesului de predare, cursuri de formare continuă, ateliere de lucru. Dar multe alte strategii a ajuta profesori în predarea științelor au identificat strategii profesionale studii de caz bazate pe diferite tehnici de învățare, implementarea curriculum, meditația și mentoratul, examinarea muncii în care profesorii iau în studiu propria activitate deosebit de relevantă pentru acumularea de cunoștințe și identificarea metodelor în vederea eficientizării învățării de către elevi. Activitatea la clasă au exemple privind dezvoltarea profesională prin curriculum și a materialelor de lucru (activitate de laborator, rapoarte, evaluări) studiile de caz activități de predare permit acestora să examineze mai multe aspecte de predare și învățare bazate pe investigație poate analiza modul de gândire al elevilor pot să răspundă diferit la problemele sau întrebările adresate de către profesor sau la cele adresate de o parte dintre colegi. Profesorii pot studia răspunsurile date de către profesor, în studiul de caz și pot urmări efectul acestor răspunsuri deciziile de predare a unor conținuturi din punctul de vedere al muncii elevului, descrierea investigației sau a rezultatelor unei evaluări de performanță, poate reprezenta un demers valoros pentru profesori număr de întrebări abordate cu referire la abilitățile de investigație ai elevilor au adresat o întrebare la care poate avea răspunsuri: oare designul investigației demonstrează că elevul înțelege cum poate controla variabilele? cât este de elaborată explicația elevului? este bazată pe dovezi? elevul a aplicat cunoștințele în mod corespunzător cu această nouă situație? Respectarea temelor, a cerințelor cuprinse în curriculum poate fi abordată diferit, profesorii pot aborda la lecții predarea/învățarea științelor bazată pe investigație, pot analiza ceea ce învață și în cazul în care au probleme aleg strategia care sprijină înțelegerea profesorii pot încerca "reșezare a unei unităților de învățare" înlocuind curriculum-ul actual abordarea orientată spre conținuturi despre activitatea experimentală din punctele de plecare. Formatorii ne-au spus că, la fel ca oamenii de știință, am putea avea unele răsturnări de situație, că timpul petrecut în investigația noastră ne-ar conduce la noi înțelegeri despre lumină, optică și procesul de cercetare fiind explicarea modului în care sunt produse imaginile colorate ale corpurilor astronomice. Am gândit că, dacă am putea explica acest fenomen l-am putea explica. La început, am recreat toate culorile spectrului luminii și apoi am determinat sursa fiecărei umbre. Așa cum s-a prezis, investigația noastră a avut mai multe răsturnări de situație, dar de fiecare dată am avut ocazia să găsim o nouă piesă a puzzle, am folosit instrumentul software prezintă o demonstrație a modului în care adăugarea de culori prin filtrul colorat în fața sursei de lumină, a schimbat lumina care ajunge la ochi frecvența de lumină vizibilă, modul în care ochiul percepe aceste frecvențe am colaborat să vedem cât de bine coincide concluzia cercetării legată de optică cu informațiile cheie.

Stabilirea și urmărirea unei întrebări au intervenit pe parcurs și alte întrebări, cum ar fi: cum putem explica ceea ce am observat? ce dovezi avem că explicația este corectă? există o explicație alternativă ne putem gândi și de ce este una mai credibilă decât cealaltă? prin materiale și îndrumar punem întrebări care sunt conținuturile supuse experimentării, care este rezultatul interacțiunii și consultarea unei varietăți de resurse, inclusiv bazele de date ale observatoarelor au reușit într-o prima fază să-și formeze competențe de investigație, se acomodează cu materialele, vor putea să aprofundeze noțiunile. Colaborarea cu ceilalți și persoane cu expertiză îi ajută pe profesori a avea abilități de investigare și strategii prin care pot fi însușite cunoștințele științifice indică caracteristici de dezvoltare profesională predarea științelor bazate pe investigație. Una ar fi necesitatea ca profesorii să facă investigație pentru a afla sensul unor concepte, fenomene, valoarea sau modul de utilizare. Un alt aspect este importanța creării comunităților de elevi, de cadre didactice formează comunitățile de cercetare științifică abordarea cunoștințelor demonstrează cantitate semnificativă de timp pentru a face transformări în procesul de predare. Dezvoltarea profesională se concentrează pe îmbunătățirea activității prin investigație, respectă simultan mai multe obiective:

- oferă profesorilor o experiență de învățare prin organizarea de diferite cursuri, altfel decât cele tradiționale ateliere de lucru, coaching, tehnici de colaborare joburi integrate activității de învățare
- concentrează pe aspectele importante ale practicii cadrelor didactice, incluzând organizarea și prezentarea de curriculum, lucrările elevilor și dilemele în predare
- ajută să se gândească la modalitățile prin care elevii înțeleg conceptele științifice importante, la modul în care pot ajuta la dezvoltarea abilităților și la experiențele care îi fac pe elevi cercetători

Profesorii pot analiza modul în care parcurg eficient setul de conținuturi de la un capitol pe care îl pot preda utilizând investigația și modul în care învață un anumit set de experiențe, conținuturi de la același capitol pe care îl predau obișnuit, tradițional, în același timp. Studiarea și folosirea frecventă a investigației în predarea conținuturilor din curriculum poate determina înțelegerea mai rapidă și de durată a științelor și stimularea activităților de cercetare atât pentru profesor cât și pentru elev. Se pot crea diferite situații prin care profesorii descoperă noi informații despre o temă dată, acestea pot stimula analiza împreună cu alți profesori, pot fi motivați să caute mai multe informații despre conținuturile științelor predate, despre noile abordări în predare.

Experimentul – Fenomene fizice

Scopul: identificarea experimentală a unor fenomene ale naturii

Obiective: să observe/ denumească fenomene; întrebări în legătură cu fenomenele observate.

Materiale necesare: tăviță, făină diferite calități să umple tava pe o grosime, sită, picături de ploaie.

Mod desfășurare: se pune făină respectivă într-o tavă astfel încât grosimea stratului să aibă 2 cm., nivelează suprafața făinii cu o linie și apoi se lasă în ploaie 2-3 minute. Se distribuie proba pe grupe, o toarnă în sită și o cern, ceea ce a rămas în sită a fost un conținut cu picături de ploaie conservate, si a fi văzute, conținutul rămas în sită a fost pus pe coli de hârtie colorată. Am solicitat răspunsuri la câteva întrebări: “Ce formă au picăturile de ploaie? cât de mari sunt picăturile de ploaie? toate picăturile de ploaie sunt la fel?” elevii au fost încurajați să pună întrebări în legătură cu ploaia. Le-am spus că apa se găsește sub formă solidă, cantitatea de apă rămâne aceeași. Apa se evaporă din mări și oceane, râuri și lacuri, dar se întoarce sub formă de ploaie, o parte din apa planetei se află în aerul pe care-l respirăm sau sub formă de nori.

Experiment - Fenomene chimice

PRODUS	DETERMINAREA FALSIFICARILOR
FAINA	✓ cu sulfat de zinc, sulfat de cupru sau alaun ce ascunde alterarea făinii
	✓ cu oxid de azot, acid sulfuros in vederea inalbirii
	✓ prin adaos de substante chimice minerale
	✓ prin comercializarea făinii semialbe ca faina alba
MIEREA DE ALBINE	✓ adaugare de apa, pentru cresterea fluiditatii
	✓ adaugarea de zaharoza, melasa, glicerina, indulcitori (ciclamat) amidon

PRODUSELE LACTATE	LAPTELE
	✓ diluare cu apa
	✓ scoaterea smantanii
	✓ adaugare de faina
	SMANTANA
	✓ adaos albus de ou, faina, gelatina, lapte, amidon, creta, aracet
	UNTUL
	✓ adaugare de faina, creta, cartofi macerate
✓ preparare din resturi de unt sau din unt alterat (identificare fals organoleptic, untul avand aspect marmorat)	
✓ pastrarea unui continut prea mare de apa sau zer	
	BRANZETURILE
	✓ adaugare de grasimi, ca: margarina, untura
	✓ adaugare de faina, aracet, soia, cartofi macerati
PREPARATELE DIN CARNE SI PESTE	✓ comercializarea altor specii decat cea declarata
	✓ substituirea, in conservele de carne, a unui tip de carne cu altul
	✓ adaugarea de condimente in exces pentru a ascunde alterarea
	✓ adaugare de substante fainoase in tocaturi
	✓ adaugarea derivatelor de soia peste limita legala (2-10%)
	✓ adaugarea de coloranti straini pentru a imbunatati aspectul exterior
	✓ injectarea cu apa a puilor congelati pentru a mari masa
ULEIURI COMESTIBILE	Amestecare uleiuri: uleiul de masline se amesteca cu uleiul de floarea-soarelui, de susan folosindu-se saruri de cupru pentru a obtine culoarea verzui
	✓ amestecarea uleiurilor comestibile cu uleiuri tehnice
CAFEAUA	CAFEAUA VERDE
	✓ amestecare cu boabe din aluat sau din lut fiind identificate: boabele din lut au greutate mare, iar cele din aluat de inmoaie in apa
	✓ tratare cu apa in vederea maririi bobului a fi prezentate fiind de calitate superioara
	CAFEAUA BOABE MACINATE
	✓ extragerea cofeinei
	✓ prajire intens in scopul mascarii unor boabe de cafea avariate in urma contactului cu apa de mare
CAFEAUA MACINATA SI CEA SOLUBILA	
✓ amestecare cu inlocuitori (extract de secara, cicoare, naut, malt) sau cu zață	
CEAIUL	✓ adaugare de frunze ale altor plante ce au caracteristici asemanatoare
	✓ utilizarea cozilor intr-o proportie mai mare decat cea admisa
	✓ amestecarea ceaiului de calitate inferioara cu cel de calitate superioara
CONDIMENTE	CONDIMENTELE INTREGI
	✓ amestecarea cu parti vegetative aproximativ identice cu ale altor plante lipsite de substante active
	✓ extragerea partiala sau integrala de substante active din condimente
	CONDIMENTE MACINATE
✓ amestecarea cu praf, coji de nuci, zat de cafea, cenusa, praf de caramida, faina din alte cereale	
OTETUL	✓ adaugare de extracte de piper, mustar, acid acetic diluat cu apa
	✓ folosirea caramelului ca agent de diluare obt. otet de 3-4 ⁰ aciditate fata de 9 ⁰ cat este prevazut in standarde
BAUTURILE ALCOOLICE	VINURILE
	✓ diluare cu apă scade gradul alcoolic influentand aciditatea, la degustare vinul devine apos neconsistent
	✓ mascarea unor defecte sau reconditionare vinuri degradate prin adaos substante in vederea modificarii organoleptic (coloranti, arome sintetice)
	✓ adaugarea de alcool se remarca la degustare prin mirosul de alcool, gustul

	nearomat, amarui
	✓ adaugarea simultana de apa, alcool si zahar
	BEREA
	✓ adaos detergent pentru a spori volumul spumei, ceea ce afecteaza sanatatea consumatorilor
	CONIAC
	✓ diluare cu apa si ceai
	WHISKY
	✓ substituie cu un amestec de alcool etilic, apa coloranti
	✓ diluarea tarii alcoolice de la 43° la 22-23°

Interpretarea rezultatelor de cercetare

Temperatura apelor de suprafață :

- a. este constantă
b. variaza funcție de sărurile dizolvate
c. depinde de temperatura solului
d. depinde de temperatura aerului

Diluția probei de apă la determinarea CBO5 :

- a. inhibă procesele biochimice
b. înlătură inhibiția procesele biochimice
c. permite determinarea mai precisă
d. inhibă procesele chimice

Determinarea reziduului la 180°C permite:

- a. îndepărtarea apei de cristalizare
b. calculul cantității de substanțe anorganice din apă
c. calculul cantității de substanțe organice din apă
d. calculul cantității de substanțe volatile din apă

Un grad de turbiditate corespunde:

- a. 10g/l SiO₂ apă
b. 1g/dm³ SiO₂ apă
c. 1mg/dm³ SiO₂ apă
d. 100 mg/dm³ SiO₂ apă

Cea mai exactă metodă de determinare a pH-ului este:

- a. cu hârtie de pH
b. colorimetrică
c. spectrometrică cu electrod de sticlă
d. metoda Winkler

Corect: d b a C c

Transcrieți cifra corespunzătoare fiecărui enunț și notați în dreptul ei litera A, dacă apreciați că enunțul este adevărat și litera F, dacă apreciați că enunțul este fals

Un grad german de duritate reprezintă 10 mg CaO/l

Sfârșitul reacției de identificare a Cl⁻ este indicată prin formarea unui pp roșu cărămiziu.

Determinarea reziduului fix la 180°C permite îndepărtarea apei de cristalizare.

Alcalinitatea apei se poate determina în prezența permanganatului de potasiu.

Indicatorii chimici de poluare ai apei au efect toxic asupra organismului.

Corect: A,A,A,F,F

Asociați apa descrisă în coloana din stanga cu indicatorul de analiză care le pune în evidența caracterul din coloana din dreapta

- a) apă alcalină
0,1N/dm³ 1) ml NaOH
- b) apă cu substanțe organice dizolvate 2) indice organoleptic anorganice
- c) apă mirositoare de duritate 3) grade
- d) apă acidă reziduu fix/dm³ 4) mg
- e) apă cu conținut ridicat Ca si Mg 5) ml HCl 0,1 N/ dm³ săruri de

Corect: 5 4 2 1 3

Completați spațiile libere cu termenii corespunzători:

Duritatea temporară a apei este data de prezența .....(1)...de Ca și Mg se îndepartează prin ... (2)...și se determină prin titrare cu ... (3)... în prezența de ... (4).....ca indicator și reprezintă ... (5).....dintre duritatea totală și duritatea permanentă.

Corect: 1). bicarbonați, 2). fierbere, 3). HCl, 4). metiloranj, 5). diferența

Descoperirea didactică se realizează prin metode didactice: observarea dirijată; observarea independentă; învățarea prin experiențe; studiul de caz; problematizarea; studiul individual, astfel, relația experiment – învățare prin descoperire sau relația metodă – procedeu devine dinamică ca procedeu în cadrul altei metode, tot așa cum un procedeu poate fi ridicat la rang de metodă, la un moment dat. Un rol important în cadrul experimentului îl are și observarea care are o deosebită valoare euristică și participativă permite o percepție polimodală pe baza a cât mai multor simțuri, determinarea informației urmărește explicarea, descrierea și interpretarea unor fenomene printr-o sarcină concretă contribuind la formarea și dezvoltarea unor calități comportamentale: consecvența, perseverența, perspicacitatea și imaginație prin raționament și abstract de observație și de colaborare pe grupe. Corelarea observărilor de scurtă durată sau de lungă durată cu diferite experimente determină creșterea eficienței învățării.

Bibliografie

1. Bru M., *Metodele în pedagogie*, București, 2007
2. Dumitrescu Fl., *Lucrare didactică Gradul I*, București, 2020
3. Ionescu M., *Strategii de predare-învățare*, București, 1992
4. Pintilie M., *Metode moderne de învățare-evaluare*, Cluj-Napoca, 2002

Metode interactive de predare

PROF.ÎNV.PRIMAR DUMITRESCU LARISA IONELA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ “GRIGORE MOISIL”,PLOIEȘTI.

„Elevul viitorului va fi un explorator”, spunea Marshall McLuhan.

Învățământul actual încurajează varietatea metodelor de învățare, insistând pe mutarea accentului în zona metodologiei interactive care să solicite mecanismele gândirii critice, ale inteligenței, imaginației, creativității, să faciliteze dezvoltarea competențelor secolului XXI, să apropie școala de viața reală.

Metodele interactive sunt modalități moderne de stimulare a învățării încă de la vârstele timpurii, sunt instrumente didactice care favorizează schimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe.

Specific metodelor interactive este faptul că ele promovează interacțiunea dintre mințile participanților, dintre personalitățile lor, ducând la o învățare activă și eficientă.

Interactivitatea determină identificarea elevului cu situația de învățare în care acesta este antrenat, ceea ce duce la transformarea lui în stăpân al propriei formări.

Metodele interactive urmăresc optimizarea comunicării, făcând posibilă depășirea tendințelor inhibitorii care pot apărea în interiorul grupului.

Interactivitatea presupune atât cooperare cât și competiție, o caracteristică esențială fiind orientarea spre social, fără a diminua autonomia individului.

Învățarea presupune înțelegere, iar aceasta înseamnă mai mult decât cunoaștere

Fără îndoială,cel care învață își construiește cunoașterea pe baza propriei înțelegeri, nimeni neputând face acest lucru în locul său.În același timp, această construcție personală este favorizată de interacțiunea cu ceilalți care la rândul lor învață.

Omul este o ființă fundamental socială.Adevărata învățare ,aceea care permite transferul achizițiilor în contexte noi, este nu doar activă, ci interactivă.

Aspectul social al învățării a fost reliefat de Jerome Bruner încă din anii 1960.El avansa conceptul de reciprocitate definit ca o „nevoie umană profundă de a da o replică altcuiva și de a lucra împreună cu alții pentru atingerea unui obectiv.”

Nu numai cercetarea, dar și experiențele cadrelor didactice în metodele colaborative evidențiază efectul benefic al interacțiunii elevilor.

Gruparea și sarcinile în care membrii grupului depind unul de celălalt pentru realizarea rezultatului urmărit arată că:

-Elevii se implică mai mult în învățare decât în abordările frontale sau individuale

-Odată implicați, elevii își manifestă dorința de a împărtăși celorlalți ceea ce experimentează, iar aceasta conduce la noi conexiuni în sprijinul înțelegerii

-Elevii acced la înțelegerea profundă atunci când au oportunități de a explora și chiar predă celorlalți colegi ceea ce au învățat

În peisajul educațional interactiv, elevul se află permanent în centrul demersului didactic, în timp ce profesorul intră în roluri diverse, adaptate contextului: inițiator, organizator, participant, tutore, resursă, facilitator, mediator, partener.

Formarea devine formare-acțiune și se raportează la o situație concretă și la resurse investite (motivare, implicare, dorința de participare, cooperare).

Scopul activităților de predare-învățare nu mai este acumularea de cunoștințe, ci punerea elevului în situația de a ajunge la ele împreună cu partenerii de echipă.

Didactica modernă aduce în fața dascălilor o multitudine de metode interactive: predare-învățare reciprocă, mozaicul, cascada, metoda piramidei, învățarea dramatizată, pânda de păianjen, brainstorming-ul, metoda pălăriilor gânditoare, metoda ciorchinelui, caruselul, proiectul, portofoliul, experimentul ș.a.

Alegerea unei metode care să conducă la învățare interactivă este în strânsă relație cu : personalitatea profesorului, nivelul de pregătire a clasei, stilurile de învățare a elevilor, resursele didactice.

Avantajele metodelor interactive sunt notabile:

- dezvoltă capacități sociale, toleranță reciprocă, respect pentru opinia celuilalt
- dezvoltă inteligențele multiple
- asigură o mai bună clarificare conceptuală și o integrare ușoară a cunoștințelor asimilate
- ofera o perspectivă de ansamblu asupra activității elevului pe o perioadă mai lungă de timp
- asigură situații de învățare adaptate nevoilor elevilor și ritmului lor de învățare
- stimulează și dezvoltă capacități cognitive complexe
- stimulează creativitatea
- dezvoltă capacitatea de a lua decizii
- apropie elevul de problemele vieții reale
- stimulează interesul pentru învățare
- încurajează spiritul de echipă
- pregătesc elevii pentru inserare socială
- stimulează participarea activă și responsabilitatea
- dezvoltă capacități de autoevaluare și interevaluare
- dezvoltă competențe metacognitive (a învăța să înveți)
- descurajează practicile de învățare doar pentru notă

În paradigma modernă, creația, în materie de metodologie, înseamnă căutare, reînnoire și îmbunătățire, scopul fiind facilitarea accesului elevului secolului XXI la învățarea compatibilă cu societatea cunoașterii.

Bibliografie

1. Cerghit, Ioan-Metode de învățământ, Ed. Polirom, Iași, 2006
2. Breben,S.,Gongea, E.,Fulga-Metode interactive de grup,Ed.Arves, 2002
3. Dulamă, Maria Eliza-Modele, strategii și tehnici didactice activizante, Ed.Clusium

Evaluarea ne permite să ne pronunțăm “asupra stării unui fapt, proces la un anumit moment, din perspectiva informațiilor pe care la culegem cu ajutorul unui instrument care ne permite să măsurăm în raport cu o anumită normă la care ne raportăm” (Etienne Brunswic).

În sens larg, prin strategie se înțelege ansamblul de acțiuni întreprinse într-o organizație (militară, economică, educațională etc.) pentru atingerea obiectivelor stabilite pe termen lung sau mediu.

Strategia vizează asigurarea și pregătirea resurselor umane și materiale, probleme de planificare și organizare a muncii, de cooperare în cadrul organizației sau cu alte organizații etc., potrivit funcțiilor managementului modern, toate acestea având însă un caracter anticipativ, cu bătaie lungă, deci un pronunțat spirit de previziune.

Se poate asocia termenul de strategie, definit astfel, cu activitatea didactică în general și cu cea de evaluare, în particular. Activitatea didactică, indiferent de tipul și gradul (nivelul) instituției de învățământ, se desfășoară în conformitate cu anumite finalități, cunoscute sub denumirea de obiective pedagogice sau didactice.

Pentru atingerea lor, atât la nivelul instituției de învățământ, cât și la nivelul clasei, intră în joc resursele materiale (spații de învățământ, mobilier, materiale didactice, mijloace tehnice etc.) dar și cele umane (profesori, elevi, personal auxiliar etc.), au loc procese de planificare, organizare și dirijare, de control și evaluare, toate acestea, împreună, vizând atingerea obiectivelor pedagogice stabilite.

De priceperea utilizării resurselor și de capacitatea de conducere a procesului de învățământ (deci, de strategia didactică) depind, în ultimă instanță, performanțele școlare obținute de elevi.

Așadar, a stabili o strategie de evaluare în învățământ echivalează cu a fixa când evaluezi, sub ce formă, cu ce metode și mijloace, cum valorifici informațiile obținute etc. Desigur, în final, în funcție de concluziile desprinse, elevul își va modifica strategia de învățare, profesorul pe cea de predare iar directorul strategia managerială.

Strategia de evaluare denotă modul de integrare a acțiunii de evaluare (realizabilă prin operațiile de măsurare-apreciere-decizie) în structura de funcționare a activității didactice/ educative. Conceptul de *strategie de evaluare* reflectă tendința de extindere a acțiunilor evaluative: de la verificările tradiționale la evaluarea proceselor și condițiilor de desfășurare a activității didactice, a situațiilor de instruire/învățare.

Fiind un proces multidimensional, se pot identifica, în funcție de criteriile alese, mai multe strategii/tipuri de evaluare:

1. Din punct de vedere al **situațiilor de evaluare**, putem identifica două strategii:

- ◆ *evaluare realizată în circumstanțe obișnuite*, bazată pe observarea activității elevilor;
- ◆ *evaluare specifică*, realizată în condiții special create ce presupune elaborarea și aplicarea unor probe, partenerii angajați în proces fiind conștienți de importanța demersurilor de verificare și apreciere întreprinse;

2. După **funcția dominantă** îndeplinită, putem identifica două strategii:

- ◆ *evaluare diagnostică* (se realizează o diagnoză descriptivă ce constă în localizarea lacunelor și erorilor în cunoștințe și abilități dar și a “punctelor forte” și o diagnoză etiologică care relevă cauzele care au generat neajunsurile constatate);
- ◆ *evaluare predictivă* prin care se urmărește prognozarea gradului în care elevii vor putea să răspundă pe viitor unui program de instruire;

3. După **modul în care se integrează în desfășurarea procesului didactic**, putem identifica trei strategii:

- ◆ *evaluare inițială*, realizată la începutul demersurilor instructiv-educative, pentru a stabili nivelul la care se situează elevii;
- ◆ *evaluare formativă*, care însoțește întregul parcurs didactic, organizând verificări sistematice în rândul tuturor elevilor din toată materia;
- ◆ *evaluarea sumativă*, care se realizează de obicei, la sfârșitul unei perioade mai lungi de instruire;

4. După **autorul** care efectuează evaluarea, putem identifica trei strategii:

- ◆ *evaluare internă*, întreprinsă de aceeași persoană/instituție care este direct implicată și a condus activitatea de învățare (de exemplu, învățătorul sau profesorul clasei);
- ◆ *evaluarea externă*, realizată de o altă persoană/instituție, alta decât cea care a asigurat derularea predării și învățării;

♦ *autoevaluare*, efectuată de subiectul însuși asupra propriului progres;

5. Nu este mai puțin importantă nici departajarea ce se face între:

♦ *evaluarea preponderent pedagogică*, vizând în esență ceea ce subiecții au asimilat, ceea ce știu să facă și ce capacități și trăsături și-au format;

♦ *evaluarea preponderent psihologică*, privind funcțiile psihice implicate în activitatea de învățare. Evaluările psihologice vizează aptitudinea subiectului de a învăța, adică ceea ce poate să facă;

6. După **obiectul** evaluării:

♦ *evaluarea procesului de învățare* (atât a achizițiilor cât și a procesului în sine);

♦ *evaluarea performanțelor* (realizate individual, în grup sau de către grup);

♦ *evaluarea a ceea ce s-a învățat în școală* sau a ceea ce s-a învățat *în afara școlii*;

7. După **accentul pus pe proces sau pe sistem**:

♦ *evaluarea de proces* – se referă la performanțele elevilor;

♦ *evaluarea de sistem* – accentul se pune pe sistemul în care se desfășoară procesul de învățământ;

8. După **domeniu**:

♦ *evaluarea în domeniul psihomotor* (capacități, aptitudini, deprinderi);

♦ *evaluarea în domeniul socio-afectiv* (atitudini);

♦ *evaluarea în domeniul cognitiv* (cunoștințe);

9. După modul în care pot sau nu pot fi cuantificate rezultatele:

♦ *evaluare cantitativă* – rezultatele sunt cuantificabile în funcție de un punctaj;

♦ *evaluare calitativă* – la care rezultatele nu pot fi măsurate prin cuantificare;

10. Evaluarea este realizată întotdeauna cu un anumit *scop*. Diversitatea situațiilor educative, precum și spectrul larg de obiective presupun aplicarea unor variate strategii de evaluare, în unele cazuri apare necesitatea de a compara performanțele elevilor; în altele - de a determina nivelul achizițiilor elevului în raport cu un obiectiv fixat. Există situații în care se impune identificarea abilității elevilor de a executa acțiuni necesare pentru rezolvarea unei probleme specifice; în alte situații se urmărește obținerea unor informații generale despre performanțe în contextul dezvoltării preconizate și al devierilor posibile. În sfârșit, profesorul are nevoie de o înțelegere amplă, cuprinzătoare a comportamentului elevului.

11. *Evaluarea formativă* promovează un nou demers în cadrul căruia “interesează din ce în ce mai mult progresul elevului în timp, în raport cu obiectivele pedagogice dinainte definite.” Dezvoltându-se pe terenul inovației pedagogice, evaluarea formativă sprijină realizarea unei pedagogii diferențiate care “permite o reglare interactivă” în cadrul căreia “formatorul nu mai e interesat numai de rezultat, ci și de procesul care conduce la acest rezultat.”

12. *Evaluarea tradițională* tinde să fie tot mai mult înlocuită cu *evaluarea alternativă, dialogată*, (“*dialogical evaluation*”)

13. Metode de evaluare: metoda **orală**, metoda **scrisă**, metoda **practică**, **evaluarea asistată de calculator**, alte metode

Numeroase discuții s-au purtat de-a lungul timpului și continuă să se poarte și astăzi în legătură cu gradul de obiectivitate și de precizie al metodelor de evaluare.

Sunt numeroase argumente „pro” și „contra” utilizării exclusive a uneia sau alteia dintre metodele cunoscute. În realitate, îmbinarea lor constituie soluția cea mai potrivită.

✓ *Alte metode de evaluare*

În practica școlară sunt folosite și alte metode de evaluare a nivelului de pregătire al elevilor, atât pe parcursul instruirii cât și la sfârșitul ei.

Menționăm câteva, întâlnite mai des, în activitatea profesorilor: observarea; referatul; eseul; fișa de evaluare; chestionarul; investigația; proiectul; portofoliul; disertația/lucrarea de diplomă.

Bibliografie

1. Cristea, Sorin, *Pedagogie școlară*, Iași, Editura Polirom, 2002
2. Cercaș, Constantin, *Psihopedagogie*, Iași, Editura Polirom, 1998
3. Iacob, Luminița, *Psihologie școlară*, Iași, Editura Polirom, 1999
4. Sălăvăstru, Dorina, *Psihologia educației*, Iași, Editura Polirom 2004
5. Bocoș Mușata, Avram Iftinia, Catalano Horațiu, Someșan Eugenia, “Pedagogia învățământului preșcolar. Instrumente didactice”, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2009
6. Breben Silvia, Gongea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela, “Metode și tehnici interactive de grup”
7. Cerghit, I., *Metode de învățământ*, E.D.P., București 1998;

Creativitatea și metodele de stimulare a acesteia

prof.Dumitru Mădălina Laura

Palatul Copiilor Tg-Jiu

„Creativitatea este o floare atât de delicată încât elogiul o face să înflorească, în timp ce descurajarea o înăbușă adesea chiar înainte ca ea să se poată transforma în floare” (T. Carlyl).

Termenul de creativitate își are originea în cuvântul latin „creare”, care înseamnă „a zămisli”, „a crea”, „a naște” și se caracterizează printr-o multitudine de sensuri: eficiență, originalitate, productivitate, utilitate, valoare.

Ursula Șchiopu definește creativitatea „o dispoziție spontană de a crea și inventa care există la toate persoanele, la toate vârstele”. Creativitatea este cea mai înaltă formă a creativității omenești, este un proces al facerii, al aducerii la ființă (după dicționarul Webster). Creativitatea este o structură caracteristică psihicului care utilizează experiența și cunoștințele dobândite pentru a produce, a inventa idei originale.

W. Taylor distinge șase feluri de *creativitate*:

- creativitate procesuală - modul în care este văzută lumea, felul de a gândi;
- creativitatea de produs – dobândirea unor abilități pentru anumite domenii;
- creativitatea inovativă – găsirea unor soluții geniale;
- creativitatea inventivă – generează noi metode;
- creativitatea emergentă – inventarea unor legi, principii noi.

Factorii care acționează pentru crearea unui mediu creativității poartă numele defactori stimulatori de creativitate. În literatura de specialitate se regăsesc numeroase ierarhizări a acestora.

M. Zlate stabilește patru categorii de factori:

- factori interiori structurali (intelectuali, afectiv-motivaționali, de personalitate);
- factori exterior-conjuncturali sau socio-culturali;
- factori psiho-sociali;
- factori socio-educaționali (școala, familia, colectivele de muncă).

Maria Moldoveanu stabilește două categorii principale de factori:

- factori interni (intelectuali, aptitudinali, motivaționali);
- factori externi (de grup și de societate).

Cea mai completă ierarhie a factorilor stimulatori ai creativității este considerată a fi a lui A. Munteanu în 1994. El vorbește de trei categorii mari de factori:

1. Factori psihologici care se împart în:

- Factori intelectuali: gândirea divergentă, gândirea convergentă și stilul perceptiv.
- Factori nonintelectuali: motivația, afectivitatea, caracterul, temperamentul.
- Aptitudini speciale

2. Factori biologici:

- Ereditatea indică nivelul până la care se poate dezvolta creativitatea înăscută, dar nu garantează atingerea ei.
- Vârsta
- Sexul
- Sănătatea mentală.

3. Factori sociali:

- Condiții socio-economice și culturale
- Condiții educative – influențele exercitate de familie și școală.

Uneori, creativitatea poate fi blocată sub influența diferiților factori. Blocajele creativității sunt: culturale - pe de o parte, indivizii care se comportă diferit sunt sancționați de ceilalți, iar pe de altă parte se acordă o atenție sporită raționamentelor în detrimentul imaginației, fanteziei; emoționale – teama de necunoscut, teama de critică; perceptivă – incapacitatea de a face diferența între faptă și problemă, cauză și efect; relația individului cu grupul – lipsa de comunicare, izolarea, lipsa de autenticitate etc.

Cea mai mare responsabilitate, în a stimula creativitatea și a elimina blocajele, revine școlii. Pentru a stimula creativitatea elevilor, trebuie urmărite următoarele direcții:

1. descoperirea potențialului creativ al elevilor;
2. crearea mediului propice pentru desfășurarea activității creatoare;
3. dezvoltarea competențelor de comunicare care să-i permită individului să-și facă cunoscută creația;
4. valorificarea adecvată a talentelor individului;
5. comportamentul creator să se desfășoare sub auspiciile eticului.

Aspirația spre dezvoltarea spiritului creativ a dus la conceperea unor metode care să combată blocajele și să stimuleze exprimarea liberă, găsirea soluțiilor originale.

Cea mai răspândită metodă este **braistorming**. Metoda are ca scop emiterea unui număr cât mai mare de soluții, privind modul de rezolvare a unei probleme. Calea de obținere a acestora este stimularea creativității la nivelul grupului, într-o atmosferă neinhibitoare.

Explozia stelară este o metodă ce se bazează pe formularea de întrebări pentru rezolvarea de noi probleme. Există o stea mare pe care se scrie ideea centrală. Pe cinci steluțe se scrie câte o întrebare de tipul CE?, CINE?, UNDE?, DE CE?, CÂND?. Cinci elevi extrag câte o întrebare .

Fiecare elev din cei cinci își alege 3-4 colegi, organizându-se în cinci grupuri. Grupurile formulează întrebările, le lipesc în jurul steleței mari, iar celelalte grupuri răspund la ele.

Exemplu: Lecția *Vizită* de I.L. Caragiale

Grupul de elevi este împărțit în 5 echipe. Pe tablă se afișează o stea mare cu cinci colțuri care cuprinde întrebările CINE?, CE?, UNDE?, DE CE?, CÂND?. În interiorul stelei este scrisă tema: Comportamentul lui Ionel. Pe cinci steluțe mici sunt scrise aceleași întrebări. Reprezentantul fiecărei echipe extrage o steluță mică ce cuprinde una din întrebările de mai sus. Timp de câteva minute fiecare echipă formulează întrebări legate de purtarea lui Ionel care vor începe cu acele cuvinte extrase. La expirarea timpului, liderii revin în jurul stelei mari și lipesc întrebările obținute. Ceilalți, din celelalte echipe, răspund la întrebări și notează răspunsurile.

Metoda **pălăriilor gânditoare** este o tehnică interactivă, de stimulare a creativității participanților, bazată pe interpretarea de roluri, în funcție de pălăria aleasă. Sunt șase pălării gânditoare, fiecare având câte o culoare. Culoarea pălăriei definește rolul: alb – obiectivitate, roșu – perspectiva emoțională, galben – gânditorul, verde – creativitate, albastru – arbitrul discuției, negrul – criticul.

Exemplu: Lecția *Vizită*, I.L. Caragiale

Elevii sunt împărțiți în șase echipe. Reprezentantul fiecărei echipe va primi o pălărie și o fișă cu două sarcini de lucru.

Pălăria albă – Povestitorul:

1. Prezentați câteva date despre Caragiale.,
2. Realizați în 8-10 rânduri rezumatul operei.;

Pălăria roșie – Psihologul:

1. Imaginați-vă că sunteți unul dintre personajele operei. Cum ați prezenta întâmplările?,
2. Ce v-a plăcut cel mai mult din această operă

Pălăria galbenă – Gânditorul:

1. Imaginează-ți alt final al textului.,
2. Ce s-ar fi întâmplat dacă mama descoperea că Ionel a pus dulceață în

pantofii musafirului?;

Pălăria verde – Creatorul:

1. Care sunt calitățile lui Ionel?,
2. Cum s-ar fi comportat Ionel dacă ar fi fost un copil educat?;

Pălăria neagră – Criticul:

1. Cu ce fapte din text nu sunteți de acord?,
2. Ce nume ați fi dat personajelor , dacă ați fi fost voi scriitorul? De ce?;

Pălăria albastră – Moderatorul:

1. Care a fost intenția autorului scriind această operă?,
2. Care este învățătura desprinsă din text?

Fiecare echipă va da răspunsurile la întrebările primite pe o foaie de flipchart, apoi reprezentantul va prezenta oral munca echipei.

Bibliografie:

1. Nicola, Gr. "Stimularea creativității elevilor în procesul de învățământ" E.D:P, București, 1981;
2. Roșca Al. "Creativitate generală și specifică" Ed. Academiei Române, București, 1981.

Creativitatea și metodele de stimulare a acesteia

„Creativitatea este o floare atât de delicată încât elogiul o face să înflorească, în timp ce descurajarea o înăbușă adesea chiar înainte ca ea să se poată transforma în floare” (T. Carlyl).

Termenul de creativitate își are originea în cuvântul latin „creare”, care înseamnă „a zămisli”, „a crea”, „a naște” și se caracterizează printr-o multitudine de sensuri: eficiență, originalitate, productivitate, utilitate, valoare.

Uneori, creativitatea poate fi blocată sub influența diferiților factori. Blocajele creativității sunt: culturale - pe de o parte, indivizii care se comportă diferit sunt sancționați de ceilalți, iar pe de altă parte se acordă o atenție sporită raționamentelor în detrimentul imaginației, fanteziei; emoționale – teama de necunoscut, teama de critică; perceptivă – incapacitatea de a face diferența între faptă și problemă, cauză și efect; relația individului cu grupul – lipsa de comunicare, izolarea, lipsa de autenticitate etc.

Cea mai mare responsabilitate, în a stimula creativitatea și a elimina blocajele, revine școlii. Pentru a stimula creativitatea elevilor, trebuie urmărite următoarele direcții:

1. descoperirea potențialului creativ al elevilor;
2. crearea mediului propice pentru desfășurarea activității creatoare;
3. dezvoltarea competențelor de comunicare care să-i permită individului să-și facă cunoscută creația;
4. valorificarea adecvată a talentelor individului;
5. comportamentul creator să se desfășoare sub auspiciile eticului.

Aspirația spre dezvoltarea spiritului creativ a dus la conceperea unor metode care să combată blocajele și să stimuleze exprimarea liberă, găsirea soluțiilor originale.

Cea mai răspândită metodă este **braistorming**. Metoda are ca scop emiterea unui număr cât mai mare de soluții, privind modul de rezolvare a unei probleme. Calea de obținere a acestora este stimularea creativității la nivelul grupului, într-o atmosferă neinhibitoare.

Explozia stelară este o metodă ce se bazează pe formularea de întrebări pentru rezolvarea de noi probleme. Există o stea mare pe care se scrie ideea centrală. Pe cinci steluțe se scrie câte o întrebare de tipul CE?, CINE?, UNDE?, DE CE?, CÂND?. Cinci elevi extrag câte o întrebare. Fiecare elev din cei cinci își alege 3-4 colegi, organizându-se în cinci grupuri. Grupurile formulează întrebările, le lipsesc în jurul steluței mari, iar celelate grupuri răspund la ele.

Exemplu: Lecția Vizită de I.L. Caragiale

Grupul de elevi este împărțit în 5 echipe. Pe tablă se afișează o stea mare cu cinci colțuri care cuprinde întrebările CINE?, CE?, UNDE?, DE CE?, CÂND?. În interiorul stelei este scrisă tema: Comportamentul lui Ionel. Pe cinci steluțe mici sunt scrise aceleași întrebări. Reprezentantul fiecărei echipe extrage o steluță mică ce cuprinde una din întrebările de mai sus. Timp de câteva minute fiecare echipă formulează întrebări legate de purtarea lui Ionel care vor începe cu acele cuvinte extrase. La expirarea timpului, liderii revin în jurul stelei mari și lipsesc întrebările obținute. Ceilalți, din celelalte echipe, răspund la întrebări și notează răspunsurile.

Metoda **pălăriilor gânditoare** este o tehnică interactivă, de stimulare a creativității participanților, bazată pe interpretarea de roluri, în funcție de pălăria aleasă. Sunt șase pălării gânditoare, fiecare având câte o culoare. Culoarea pălăriei definește rolul: alb – obiectivitate, roșu – perspectiva emoțională, galben – gânditorul, verde – creativitate, albastru – arbitrul discuției, negrul – criticul.

Elevii sunt împărțiți în șase echipe. Reprezentantul fiecărei echipe va primi o pălărie și o fișă cu două sarcini de lucru.

Pălăria albă – Povestitorul: 1. Prezentați câteva date despre Caragiale; 2. Realizați în 8-10 rânduri rezumatul operei.

Pălăria roșie – Psihologul: 1. Imaginați-vă că sunteți unul dintre personajele operei. Cum ați prezenta întâmplările?; 2. Ce v-a plăcut cel mai mult din această operă.

Pălăria galbenă – Gânditorul: 1. Imaginează-ți alt final al textului; 2. Ce s-ar fi întâmplat dacă mama descoperă că Ionel a pus dulceață în pantofii musafirului?.

Pălăria verde – Creatorul: 1. Care sunt calitățile lui Ionel?; 2. Cum s-ar fi comportat Ionel dacă ar fi fost un copil educat?.

Pălăria neagră – Criticul: 1. Cu ce fapte din text nu sunteți de acord?; 2. Ce nume ați fi dat personajelor, dacă ați fi fost voi scriitorul? De ce?.

Pălăria albastră – Moderatorul: 1. Care a fost intenția autorului scriind această operă?; 2. Care este învățătura desprinsă din text?

Fiecare echipă va da răspunsurile la întrebările primite pe o foaie de flipchart, apoi reprezentantul va prezenta oral munca echipei.

Bibliografie:

1. Nicola, Gr. "Stimularea creativității elevilor în procesul de învățământ" E.D:P, București, 1981;
2. Roșca Al. "Creativitate generală și specifică" Ed. Academiei Române, București, 1981.

METODE INOVATIVE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE

Prof. Dumitru Mădălina Laura
Palatul Copiilor Tg-Jiu

În societatea noastră, procesul de învățământ reprezintă mijlocul principal prin care educă și instruește noile generații. În acest sens, școlii îi revine responsabilitatea organizării și conducerii acestui proces.

Procesul de învățământ este reprezentat printr-un ansamblu de activități organizate și dirijate, ce se desfășoară etapizat, în cadrul unor instituții specializate, sub îndrumarea unor persoane pregătite în acest scop, în vederea atingerii anumitor obiective instructiv-educative.

În timp ce știința fundamentală și de sinteză a educației este pedagogia știința și arta procesului de învățământ este didactica.

Astfel, educația are o sferă mai largă decât procesul de învățământ, ocupându-se cu toate tipurile și formele ei: educația formală, non-formală, informală.

În centrul preocupărilor sale, didactica are tehnologia procesului de învățământ: metodele, mijloacele și formele de organizare și evaluare a procesului educational.

Elemente ale tehnologiei didactice, ca și metode, mijloace, forme de organizare ale activității și evaluarea, pot dezvolta la elevi o conduită de responsabilitate, creativitate, gândire critică, învățare aplicată, cerințe ale învățământului modern dar și al societății contemporane

Metodele de învățământ sunt căile de care le folosește profesorul pentru a sprijini elevii în descoperirea vieții, a lumii, a lucrurilor, a științei. Ele sunt totodată mijloace prin care se formează și se dezvoltă priceperile, deprinderile și capacitățile elevilor de a acționa asupra naturii, de a folosi roadele cunoașterii transformând exteriorul în facilități interioare, formându-și caracterul și dezvoltându-și personalitatea.

Metodologia didactică desemnează sistemul metodelor utilizate în procesul de învățământ precum și teoria care stă la baza acestuia. Sunt luate în considerare: natura, funcțiile, clasificarea metodelor de învățământ, precum și caracterizarea, descrierea lor, cu precizarea cerințelor de utilizare.

Metodele de învățământ sunt un element de bază al strategiilor didactice, în strânsă relație cu mijloacele de învățământ și cu modalitățile de grupare a elevilor. De aceea, opțiunea pentru o anumită strategie didactică condiționează utilizarea unor metode de învățământ specifice.

Sistemul metodelor de învățământ conține:

- metode tradiționale, cu un lung istoric în instituția școlară și care pot fi păstrate cu condiția reconsiderării și adaptării lor la exigențele învățământului modern;
- metode moderne, determinate de progresele înregistrate în știință și tehnică, unele dintre acestea de exemplu, se apropie de metodele de cercetare științifică, punându-l pe elev în situația de a dobândi cunoștințele printr-un efort propriu de investigație experimentală; altele valorifică tehnica de vârf (simulatoarele, calculatorul).

Un criteriu de apreciere a eficienței metodelor îl reprezintă valențele formative ale acestora, impactul lor asupra dezvoltării personalității elevilor.

În ceea ce privesc metodele inovative de predare – învățare – evaluare centrate pe elev, în școala modernă, dimensiunea de bază în funcție de care metodele de învățământ sunt considerate inovative este caracterul lor activ adică măsura în care sunt capabile să declanșeze angajarea elevilor în activitate, concretă sau mentală, să le stimuleze motivația, capacitățile cognitive și creatoare.

Aceste metode inovative se numesc metodele interactive centrate pe elev, acele modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe.

Interactivitatea presupune o învățare prin comunicare, prin colaborare, produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de

cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup.

Implementarea acestor instrumente didactice moderne presupune un cumul de calități și disponibilități din partea cadrului didactic: receptivitate la nou, adaptarea stilului didactic, mobilizare, dorință de autoperfecționare, gândire reflexivă și modernă, creativitate, inteligența de a accepta noul și o mare flexibilitate în concepții.

Uneori considerăm educația ca o activitate în care continuitatea e mai importantă decât schimbarea. Devine însă evident că trăim într-un mediu a cărui mișcare este nu numai rapidă ci și imprevizibilă, chiar ambiguă. Nu mai știm dacă ceea ce ni se întâmplă este “bine” sau “rău”. Cu cât mediul este mai instabil și mai complex, cu atât crește gradul de incertitudine.

Datorită progresului tehnologic și accesului sporit la cunoaștere și la resurse ne putem propune și realiza schimbări la care, cu câtva timp în urmă nici nu ne puteam gândi.

E bine ca profesorul să modeleze tipul de personalitate necesar societății cunoașterii, personalitate caracterizată prin noi dimensiuni: gândire critică, creativă, capacitate de comunicare și cooperare, abilități de relaționare și lucru în echipă, atitudini pozitive și adaptabilitate, responsabilitate și implicare.

Un învățământ modern, bine conceput permite inițiativa, spontaneitatea și creativitatea copiilor, dar și dirijarea, îndrumarea lor, rolul profesorului căpătând noi valențe, depășind optica tradițională prin care era un furnizor de informații.

În organizarea unui învățământ centrat pe copil, profesorul devine un coparticipant alături de elev la activitățile desfășurate. El însoțește și încadrează copilul pe drumul spre cunoaștere.

Utilizarea metodelor interactive de predare – învățare în activitatea didactică contribuie la îmbunătățirea calității procesului instructiv - educativ, având un caracter activ – participativ .

În concluzie putem spune că inovarea didactică este un proces progresist, în derulare, și se poate continua și în alte ocazii. În această sens elevul trebuie pus permanent în situația de a face, a judeca, a coopera, a da răspunsuri, a avea păreri pentru a deveni responsabil și creativ. De asemenea, pentru a realiza un învățământ de calitate și pentru a obține cele mai bune rezultate trebuie să folosim atât metodele clasice de predare-învățare-evaluare cât și metodele moderne, iar profesorii trebuie să posede pe lângă cunoștințele teoretice și practice aferente disciplinei studiate și abilități de utilizare a TIC.

Bibliografie:

1. Oprea, Crenguța - Lăcrămioara – “ *Strategii didactice interactive*”, ed. a III-a, EDP, București, 2008
2. Cerghit., I. – *Metode de învățământ*. Ediția a IV-a revizuită și adăugită. Ed. Polirom, București, 2006.
3. www.didactic.ro/.../58127_metode-moderne-de-predare-învățare
4. www.didactic.ro/.../13662_metode-moderne-de-predare-învățare-strategii-didactice-inovative

METODE INOVATIVE DE ÎNVĂȚARE ȘI BENEFICIILE ACESTORA

**Prof. înv. primar: Dumitru Mariana
Școala Gimnazială Voievod Neagoe Basarab**

Procesul de învățământ este un sistem complex, rezultat al interdependenței dintre predare, învățare și evaluare, cu o finalitate bine conturată – aceea de transpunere în practică a idealului educațional, dezvoltarea integral-vocațională a personalității. Calea principală prin care se realizează acest aspect este perfecționarea tehnologiei, respectiv a formelor, metodelor și mijloacelor prin care se ajunge la rezultatul scontat.

Tehnologia didactică include într-un tot unitar toate componentele procesului de învățământ, insistând asupra interdependenței dintre conținut și toate celelalte aspecte, cum ar fi: organizarea, relațiile profesor-elevi, metodele, procedeele folosite etc.

Un loc important în cadrul tehnologiei didactice îl ocupă strategiile didactice. Prin strategie didactică înțelegem un ansamblu de metode și procedee prin care se realizează conlucrarea dintre profesori și elevi în vederea predării, învățării, dar și evaluării unui volum de informații, a formării unor priceperi și deprinderi, a dezvoltării personalității umane.

Pentru definirea metodei ținem seama de faptul că termenul provine din cuvântul grec „methodos”, care înseamnă „cale”. Metoda de învățământ este un demers tipic, folosit în procesul de învățământ atât de către profesor cât și de către educat în scopul educării acestuia din urmă, demers care are ca principale determinări, pe de o parte orientarea spre sporirea cunoașterii și perfecționarea capacităților de cunoaștere, și pe de altă parte, relativa reglementare cu privire la etapele de parcurs, mijloacele strict necesare, limitele de eficiență.

Învățământul din prezent pune un accent deosebit pe metodele interactive. Acestea presupun ca instruirea să se facă activ, elevii devenind astfel coparticipanți la propria lor instruire și educație. Prin folosirea metodelor interactive în demersul didactic sunt satisfăcute următoarele cerințe psihopedagogice ale activizării:

- pregătirea psihologică pentru învățare;
- prevenirea și reducerea influențelor negative ale diferitelor surse perturbatorii;
- asigurarea repertoriilor congruente;
- asigurarea unui limbaj comun între educator și educat;
- utilizarea unor modalități eficiente de activizare.

Prin folosirea metodelor interactive este stimulată învățarea și dezvoltarea personală, fiind propice schimbului de idei, de experiențe și cunoștințe, asigură o participare activă, promovează interacțiunea, conducând la o învățare activă cu rezultate evidente, contribuie la îmbunătățirea calității procesului instructiv-educativ, are un caracter activ-participativ, o reală valoare activ-formativă asupra personalității elevilor. Lumea a cunoscut o schimbare, de la sălile de clasă concrete la cele online și învățarea hibridă. Lucrând pe laptopuri, tablete, telefoane, elevii pot mai ușor să fie distrași și atunci este responsabilitatea profesorului să nu dea lecții lipsite de interes și care să îi obosească pe elevi. Lecțiile trebuie să le trezească curiozitatea, interesul, să fie cât mai ancorate în realitatea prezentă, să îi pregătească pentru viitor.

Multe școli, profesori și formatori au încercat strategii de predare inovatoare în noua normalitate pentru a menține elevii interesați și implicați mai mult. Programele digitale i-au ajutat să lucreze mai ușor și eficient.

Metodele de predare inovatoare nu se referă doar la utilizarea celei mai de ultimă oră tehnologie la clasă sau la atingerea constantă a ultimelor tendințe educaționale, acestea sunt metodele de predare-învățare!

Totul se referă la utilizarea de noi strategii de predare care se concentrează mai mult pe elevi. Aceste metode inovatoare încurajează elevii să se alătore în mod activ din propria învățare să interacționeze cu colegii lor și cu tine – profesorul – în timpul lecțiilor. Elevii vor trebui să lucreze mai mult, dar într-un mod care să le răspundă mai bine nevoilor și să-i ajute să crească mai repede.

Spre deosebire de predarea tradițională, care se concentrează în principal pe cât de multe cunoștințe le puteți transmite elevilor, modalitățile inovatoare de predare caută adânc în ceea ce studenții iau cu adevărat din ceea ce se predă în timpul cursurilor.

Unele dintre metode folosite cu succes în procesul de învățământ sunt:

- Folosirea inteligenței artificiale în educație;
- Învățarea bazată pe proiecte
- Învățare bazată pe anchetă
- Predarea cloud computing
- Clasă inversată
- Predarea de la egal la egal
- Feedback de la colegi
- Predare încrucișată

Beneficii ale metodelor de predare inovative

Abordările inovatoare ale învățării îi încurajează pe elevi să exploreze și să descopere lucruri și instrumente noi pentru a-și lărgi mințile.

Îmbunătățiți abilitățile de rezolvare a problemelor și de gândire critică. Metodele creative de predare permit elevilor să învețe în propriul ritm și îi provoacă să facă brainstorming noi modalități de a aborda o problemă în loc să găsească răspunsuri deja scrise în manuale.

Înțelegerea informațiilor poate fi acum mai accesibilă, iar menținerea lucrurilor scurte îi ajută pe elevi să obțină mai repede noțiunile de bază.

Elevii trebuie să folosească instrumente mai complexe în clasă pentru a-și termina munca, ceea ce îi ajută să învețe lucruri noi și să le stimuleze creativitatea. De asemenea, atunci când fac proiecte individuale sau de grup, elevii știu să-și gestioneze timpul, să își organizeze sarcinile, să comunice, să lucreze mai bine cu ceilalți.

Verificați înțelegerea elevilor – Notele și examenele pot spune ceva, dar nu totul despre capacitatea de învățare și cunoștințele unui elev. Ideile de predare inovatoare le permit profesorilor să monitorizeze orele și să știe mai bine cu ce se luptă elevii lor pentru a găsi soluțiile cele mai potrivite.

Îmbunătățiți autoevaluarea – Cu metode grozave de la profesori, elevii pot înțelege ce au învățat și ce le lipsesc. Descoperind ceea ce mai trebuie să știe, ei pot înțelege de ce să învețe anumite lucruri și să devină mai dornici să le facă.

Însuflețiți sălile de clasă – Nu vă lăsați sălile de clasă să fie pline de vocea voastră sau de tăcerea incomodă. Metodele de predare inovatoare oferă elevilor ceva diferit de care să se entuziasmeze, încurajându-i să vorbească și să interacționeze mai mult.

CUM SA INVATAM GEOGRAFIE CU AJUTORUL MIJLOACELOR INOVATOARE

ENASESCU RADU-STEFAN

LICEUL DE ARTE "SABIN PAUTA", RESITA

COLEGIUL NATIONAL "TRAIAN LALESCU", RESITA

În acest material, vom explora metodele inovatoare de învățare în școli cu privire la disciplinele legate de cunoașterea geografiei și modul în care acestea transformă lecțiile într-o experiență mai captivantă și relevantă pentru elevi.

Într-o lume în continuă schimbare și cu tehnologia avansând rapid, metodele tradiționale de învățare din școli sunt supuse unei revoluții semnificative. Educația elevilor nu mai este limitată la manualele tipărite și orele frontale, ci se adaptează la nevoile și așteptările elevilor.

În acest material, vom explora metodele inovatoare de învățare în școli și modul în care acestea transformă educația într-o experiență mai captivantă și relevantă pentru elevi.

1. Învățarea bazată pe proiecte:

Învățarea bazată pe proiecte implică elevii în activități practice și proiecte concrete. Ei învață prin abordarea unor sarcini complexe, care necesită cercetare, colaborare și rezolvarea de probleme reale. Această metodă dezvoltă gândirea critică și abilitățile practice ale elevilor și le oferă o perspectivă mai clară asupra modului în care cunoștințele lor pot fi aplicate în viața reală.

2. Învățarea online și hibridă:

Internetul a deschis uși noi pentru învățare. Elevii pot accesa resurse educaționale online, cursuri, tutoriale video și platforme de învățare interactivă. Învățarea hibridă combină metodele tradiționale cu cele online, permițând flexibilitate și personalizare. Această abordare a fost esențială în timpul pandemiei, dar continuă să se dezvolte și să ofere oportunități unice de învățare.

3. Gamificarea:

Gamificarea transformă educația într-un joc, folosind elemente de joc pentru a motiva și angaja elevii. Prin utilizarea competițiilor, premiilor și provocărilor, gamificarea face învățarea mai distractivă și interactivă. Elevii sunt mai motivați să învețe când se simt ca și cum ar juca. Apoi folosirea de hărți on-line permit cunoașterea prin joc a tarilor sau unitatilor de relief, o modalitate foarte placuta si motivanta, cu rezultate foarte bune.

4. Învățarea peer-to-peer

Această metodă încurajează elevii să învețe unii de la alții. Elevii pot preda, explica și ghida pe colegii lor în învățarea unor subiecte specifice. Acest lucru nu numai că îmbunătățește înțelegerea materiei, dar dezvoltă și abilități de comunicare și empatie. Studiile ne arata ca un copil este mult mai interesat si atent la oferirea unei informatii care vine dinspre cineva cu varsta asemanatoare.

5. Realitatea virtuală (RV) și realitatea augmentată (RA):

RV și RA aduc învățarea într-un mediu virtual sau augmentat, oferind experiențe de învățare imersive. De la explorarea unor lumi virtuale până la experimentarea unor concepte științifice complexe în RA.

6. Inteligența artificială (IA) în educație:

IA poate personaliza învățarea, adaptând materialele și ritmul la nevoile individuale ale elevilor. Prin analizarea datelor, IA poate oferi feedback și sugestii pentru a sprijini progresul elevilor.

Aceste metode inovatoare de învățare în școli au ca scop creșterea motivării, a implicării și a rezultatelor academice ale elevilor. Ele transformă educația dintr-un proces static într-o experiență dinamică și adaptabilă. Cu tehnologia și creativitatea continuă, viitorul educației se anunță captivant și plin de oportunități pentru elevi de toate vârstele facand educația mai eficientă și accesibilă.

CUM SA INVATAM GEOGRAFIE CU AJUTORUL MIJLOACELOR INOVATOARE

ENASESCU RADU-STEFAN

LICEUL DE ARTE "SABIN PAUTA", RESITA

COLEGIUL NATIONAL "TRAIAN LALESCU", RESITA

În acest material, vom explora metodele inovatoare de învățare în școli cu privire la disciplinele legate de cunoașterea geografiei și modul în care acestea transformă lecțiile într-o experiență mai captivantă și relevantă pentru elevi.

Într-o lume în continuă schimbare și cu tehnologia avansând rapid, metodele tradiționale de învățare din școli sunt supuse unei revoluții semnificative. Educația elevilor nu mai este limitată la manualele tipărite și orele frontale, ci se adaptează la nevoile și așteptările elevilor.

În acest material, vom explora metodele inovatoare de învățare în școli și modul în care acestea transformă educația într-o experiență mai captivantă și relevantă pentru elevi.

1. Învățarea bazată pe proiecte:

Învățarea bazată pe proiecte implică elevii în activități practice și proiecte concrete. Ei învață prin abordarea unor sarcini complexe, care necesită cercetare, colaborare și rezolvarea de probleme reale. Această metodă dezvoltă gândirea critică și abilitățile practice ale elevilor și le oferă o perspectivă mai clară asupra modului în care cunoștințele lor pot fi aplicate în viața reală.

2. Învățarea online și hibridă:

Internetul a deschis uși noi pentru învățare. Elevii pot accesa resurse educaționale online, cursuri, tutoriale video și platforme de învățare interactivă. Învățarea hibridă combină metodele tradiționale cu cele online, permițând flexibilitate și personalizare. Această abordare a fost esențială în timpul pandemiei, dar continuă să se dezvolte și să ofere oportunități unice de învățare.

3. Gamificarea:

Gamificarea transformă educația într-un joc, folosind elemente de joc pentru a motiva și angaja elevii. Prin utilizarea competițiilor, premiilor și provocărilor, gamificarea face învățarea mai distractivă și interactivă. Elevii sunt mai motivați să învețe când se simt ca și cum ar juca. Apoi folosirea de hărți on-line permit cunoașterea prin joc a tarilor sau unitatilor de relief, o modalitate foarte placuta si motivanta, cu rezultate foarte bune.

4. Învățarea peer-to-peer

Această metodă încurajează elevii să învețe unii de la alții. Elevii pot preda, explica și ghida pe colegii lor în învățarea unor subiecte specifice. Acest lucru nu numai că îmbunătățește înțelegerea materiei, dar dezvoltă și abilități de comunicare și empatie. Studiile ne arata ca un copil este mult mai interesat si atent la oferirea unei informatii care vine dinspre cineva cu varsta asemanatoare.

5. Realitatea virtuală (RV) și realitatea augmentată (RA):

RV și RA aduc învățarea într-un mediu virtual sau augmentat, oferind experiențe de învățare imersive. De la explorarea unor lumi virtuale până la experimentarea unor concepte științifice complexe în RA.

6. Inteligența artificială (IA) în educație:

IA poate personaliza învățarea, adaptând materialele și ritmul la nevoile individuale ale elevilor. Prin analizarea datelor, IA poate oferi feedback și sugestii pentru a sprijini progresul elevilor.

Aceste metode inovatoare de învățare în școli au ca scop creșterea motivării, a implicării și a rezultatelor academice ale elevilor. Ele transformă educația dintr-un proces static într-o experiență dinamică și adaptabilă. Cu tehnologia și creativitatea continuă, viitorul educației se anunță captivant și plin de oportunități pentru elevi de toate vârstele facand educația mai eficientă și accesibilă.

Noile direcții în educația incluzivă – Promovarea metodelor inovatoare: Design-ul Universal pentru Învățare

Fabian Natalia Miriam

Liceul Teoretic „Ioan Buteanu” Șomcuta Mare

Introducere

Educația incluzivă necesită schimbări majore în modul în care copiii dezavantajați sunt bineveniți în școli prin îmbunătățirea accesibilității, a metodelor de predare, a politicilor instituționale, precum și depășirea barierelor în atitudini. Includerea nu este doar plasarea acestor copii dezavantajați la școală. Este un proces de schimbare a predării, a modului de predare, a evaluării, astfel încât cursanții cu toate abilitățile să își poată atinge întregul potențial. Incluziunea, de asemenea, se adresează învățării accesibile, a siguranței fizice și emoționale, punând accent pe colaborarea școală-comunitate. A te simți în siguranță emoțional și binevenit are ca finalitate învățarea mai eficientă, îmbunătățirea bunăstării și creșterea implicării [1].

Studiile au arătat că școlile incluzive sunt mai rentabile și mai eficiente din punct de vedere academic și social decât școlarizarea segregate. Ca atare, educația incluzivă înseamnă transformarea sistemelor de învățământ prin:

- Îmbunătățirea formării profesorilor;
- Acceptarea diversității, a diferențelor și promovarea practicilor incluzive în actul didactic;
- Proiectarea metodelor și mijloacelor adecvate nevoilor fiecărui elev;
- Sprijinirea profesională;
- Implicarea activă a părinților și a comunității [1].

Unul dintre cele mai critice principii ale educației incluzive este recunoașterea faptului că nu există doi cursanți la fel și, prin urmare, școlile incluzive acordă o mare importanță creării egalității, oferirii de oportunități și șanse egale elevilor în învățare și aplicarea evaluării într-o

varietate de moduri, care să sprijine învățarea, mai degrabă decât să stabilească comparații, ierarhii între elevi sau să angajeze elevii într-o inutilă competiție

Ce este Designul Universal pentru Învățare? - UDL (Universal Design for learning)

O definiție concisă a designului universal pentru învățare a fost oferită de „Legea privind oportunitățile de învățământ superior” din 2008, care a afirmat: „Termenul DESIGN UNIVERSAL PENTRU ÎNVĂȚARE înseamnă un cadru valid științific pentru ghidarea practicii educaționale care:

(A) oferă flexibilitate în modurile în care sunt prezentate informațiile, în modurile în care elevii răspund sau demonstrează cunoștințe și abilități și în modurile în care elevii sunt implicați; și

(B) reduce barierele în instruire, oferă acomodare, sprijin și provocări adecvate, menținând așteptări înalte de performanță pentru toți elevii, inclusive pentru studenții cu dizabilități, deficiențe în învățare sau cu competențe limitate” [1].

În mediile de învățare, cum ar fi școlile și universitățile, variabilitatea individuală este norma, nu excepția. Când programele sunt concepute pentru a satisface nevoile unei „medii” imaginare, ele nu abordează variabilitatea realității elevilor. Ei nu reușesc să ofere tuturor indivizilor șanse echitabile și egale de a învăța prin excluderea cursanților cu abilități, medii și motivații diferite care nu îndeplinesc criteriile iluzorii pentru „medie” [2].

Designul Universal pentru învățare ajută la abordarea variabilității cursanților, sugerând obiective, metode, materiale și evaluări flexibile care le dă profesorilor posibilități să răspundă acestor nevoi variate. Curricula care este creată folosind UDL este concepută de la început pentru a satisface nevoile tuturor cursanților, făcând inutile modificări costisitoare, consumatoare de timp și ulterioare. Cadrul UDL încurajează crearea de modele flexibile de la început, care au opțiuni personalizabile, care permit tuturor cursanților să progreseze de unde sunt și nu acolo unde ne-am fi imaginat că sunt. Opțiunile pentru realizarea acestui lucru sunt variate și suficient de robuste pentru a oferi instruire eficientă tuturor cursanților [2]

Principiile afiliate Design-ului Universal pentru Învățare

Designul universal pentru învățare (UDL) vizează un set de principii pentru proiectarea curriculum-ului care oferă tuturor indivizilor șanse egale de a învăța. UDL este conceput pentru a servi tuturor cursanților, indiferent de abilitate, dizabilitate, vârstă, sex sau fundal cultural și lingvistic. UDL oferă un plan pentru proiectarea obiectivelor, metodelor, materialelor și evaluărilor pentru a ajunge la toți studenții, inclusiv la cei cu nevoi diverse.

Întemeiate pe cercetarea diferențelor dintre elevi și a strategiilor de instruire eficiente, principiile UDL solicită modalități variate și flexibile de:

- Prezentare sau accesare de informații, concepte și idei („ce” din învățare),
- Planificare și executare de sarcini de învățare („cum” de învățare) și
- Angajarea și menținerea implicării în învățare („de ce” învățării) [4].

Cadrul UDL se bazează pe trei principii:

- Mijloace multiple de reprezentare – folosind o varietate de metode de prezentare a informațiilor, oferind o serie de mijloace de sprijin;
- Mijloace multiple de acțiune și exprimare – oferind cursanților modalități alternative de a acționa cu pricepere și de a demonstra ceea ce știu;
- Mijloace multiple de implicare – atingerea intereselor cursanților prin oferirea de opțiuni de conținut și instrumente; motivarea cursanților prin oferirea de niveluri ajustabile de provocare [4].

Trei principii primare, care se bazează pe cercetarea în neuroștiință, ghidează UDL și oferă cadrul de bază pentru dezvoltarea unui ghid de practici incluzive [3]:

- Principiul I: Furnizați mai multe mijloace de reprezentare („ce” de învățare). Cursanții diferă în modul în care percep și înțeleg informațiile care le sunt prezentate. De exemplu, cei cu dizabilități senzoriale (de exemplu, orbire sau surditate); dificultăți de învățare (de exemplu, dislexie); diferențele de limbă sau culturale și așa mai departe pot necesita moduri diferite de abordare a conținutului. Alții pot înțelege informații mai rapid sau mai eficient prin mijloace vizuale sau auditive, mai degrabă decât prin text tipărit. De asemenea, învățarea și transferul învățării au loc atunci când sunt utilizate reprezentări multiple,

deoarece le permite elevilor să facă conexiuni în interiorul conceptelor, precum și între acestea. Pe scurt, nu există un singur mijloc de reprezentare care să fie optim pentru toți cursanții; oferirea de opțiuni de reprezentare este esențială.

- Principiul II: Oferiți mai multe mijloace de acțiune și exprimare („cum” de învățare). Cursanții diferă în modul în care pot naviga într-un mediu de învățare și pot exprima ceea ce știu. De exemplu, persoanele cu tulburări semnificative de mișcare (de exemplu, paralizie cerebrală), cei care se luptă cu abilitățile strategice și organizaționale (tulburări ale funcției executive), cei care au bariere lingvistice și așa mai departe abordează sarcinile de învățare în mod foarte diferit. Unii pot fi capabili să se exprime bine în textul scris, dar nu și în vorbire și invers. De asemenea, trebuie recunoscut faptul că acțiunea și exprimarea necesită multă strategie, practică și organizare, iar acesta este un alt punct în care cursanții pot diferi. În realitate, nu există un singur mijloc de acțiune și exprimare care să fie optim pentru toți cursanții; oferirea de opțiuni de acțiune și exprimare este esențială.
- Principiul III: Oferiți mai multe mijloace de implicare („de ce” învățării). Afectul reprezintă un element crucial pentru învățare, iar cursanții diferă semnificativ în modurile în care pot fi implicați sau motivați să învețe. Există o varietate de surse care pot influența variația individuală în afect, inclusiv neurologia, cultura, relevanța personală, subiectivitatea și cunoștințele de bază, împreună cu o varietate de alți factori prezentați în aceste ghiduri. Unii cursanți sunt foarte implicați de spontaneitate și noutate, în timp ce alții sunt dezagajați, chiar speriați, de aceste aspecte, preferând rutina strictă. Unii cursanți ar dori să lucreze singuri, în timp ce alții preferă să lucreze cu colegii lor. În realitate, nu există un singur mijloc de implicare care să fie optim pentru toți cursanții în toate contextele; oferirea mai multor opțiuni de implicare este esențială.

Cum abordează design-ul universal pentru învățare deficiențele curriculare?

Procesul obișnuit de a face curriculele existente mai accesibile este adaptarea curriculei, astfel încât acestea să fie mai accesibile tuturor cursanților. Adesea, profesorii înșiși sunt forțați să facă încercări dificile de a adapta elemente curriculare inflexibile „uniformizate” care nu au fost concepute pentru a satisface variabilitatea cursanților individuali. Termenul de design universal pentru învățare este adesea aplicat în mod eronat unor astfel de adaptări ulterioare.

Cu toate acestea, Designul Universal pentru Învățare se referă la un proces prin care un curriculum (adică, obiective, metode, materiale și evaluări) este conceput în mod intenționat și sistematic de la început pentru a aborda diferențele individuale. Cu programele care sunt concepute pe principiile UDL, dificultățile și cheltuielile ulterioare ale adaptării curriculei pot fi reduse sau eliminate – și poate fi implementat un mediu de învățare mai bun.

Provocarea nu este de a modifica sau adapta curricula pentru un număr deosebit, ci de a face acest lucru eficient de la început pentru toți studenții. Există deja cercetări considerabile care identifică practicile eficiente bazate pe dovezi pentru cursanții aflați în prezent „la margine” - defavorizați. Din păcate, aceste bune practici nu au fost disponibile pentru toți cursanții și, de obicei, sunt oferite numai după ce cursanții au eșuat deja în curricula generală. Acestea sunt adesea oferite apoi în plasamente de remediere sau speciale, unde legăturile cu curriculumul general și standardele sale înalte au fost întrerupte complet. Un curriculum UDL oferă mijloacele de a repara acele legături rupte și de a promova includerea tuturor cursanților [5].

Scopul design-ului universal pentru învățare

Scopul educației incluzive este dezvoltarea unor studenți „experți”. Din perspectiva UDL, studenții experți sunt:

1. Studenți cu resurse, cunoștințe – utilizează cunoștințe anterioare considerabile noilor învățări și activează acele cunoștințe anterioare pentru a identifica, organiza, prioritiza și asimila informații noi; recunosc instrumentele și resursele care i-ar ajuta să găsească, să structureze și să-și amintească informații noi; ei știu să transforme informații noi în cunoștințe semnificative și utilizabile.
2. Studenți strategici, direcționați către obiective - formulează planuri de învățare; ei elaborează strategii și tactici eficiente pentru a optimiza învățarea; organizează resurse și instrumente pentru a facilita învățarea; își monitorizează progresul; își recunosc propriile puncte tari și puncte slabe în calitate de elevi; abandonează planurile și strategiile care sunt ineficiente.
3. Studenți intenționați, motivați. Cursanții experți sunt dornici de noi învățări și sunt motivați de stăpânirea învățării în sine; sunt direcționați către un scop în învățarea lor;

ei știu cum să își stabilească obiective de învățare provocatoare pentru ei înșiși și știu cum să susțină efortul și rezistența pe care le va necesita atingerea acestor obiective; pot monitoriza și regla reacțiile emoționale care ar fi impedimente sau distragere a atenției pentru succesul învățării lor [6].

Ghid de proiectare universală pentru învățare

Orientarea 1: Oferiți opțiuni pentru percepție

Învățarea este imposibilă dacă informația este imperceptibilă pentru cursant și dificilă atunci când informațiile sunt prezentate în formate care necesită un efort sau asistență extraordinară. Pentru a reduce barierele în calea învățării, este important să ne asigurăm că informațiile cheie sunt la fel de perceptibile de toți cursanții prin: 1) furnizarea de aceleași informații prin diferite modalități (de exemplu, prin vedere, auz sau atingere); 2) furnizarea de informații într-un format care să permită ajustarea utilizatorului (de exemplu, text care poate fi mărit, sunete care pot fi amplificate). Astfel de reprezentări multiple nu numai că asigură accesul la informații pentru cursanții cu anumite dizabilități senzoriale și perceptuale, ci și mai ușor de accesat și de înțeles pentru mulți alții.

Orientarea 2: Oferiți opțiuni pentru limbaj, expresii matematice și simboluri

Elevii au necesități variate privind diferitele forme de reprezentare – atât lingvistice, cât și non-lingvistice. Vocabularul care poate clarifica concepte pentru un cursant poate fi opac și străin altuia. Un semn egal (=) ar putea ajuta unii cursanți să înțeleagă că cele două părți ale ecuației trebuie să fie echilibrate, dar ar putea provoca confuzie unui elev care nu înțelege ce înseamnă. Un grafic care ilustrează relația dintre două variabile poate fi informativ pentru un cursant și inaccesibil sau derutant pentru altul. O imagine care are sens pentru unii cursanți poate avea semnificații foarte diferite pentru cursanți din medii culturale sau familiale diferite. Ca urmare, inegalitățile apar atunci când informațiile sunt prezentate tuturor cursanților printr-o singură formă de reprezentare. O strategie de instruire importantă este să se asigure că reprezentările alternative sunt oferite nu numai pentru accesibilitate, ci și pentru claritate și inteligibilitate pentru toți cursanții.

Orientarea 3: Oferiți opțiuni pentru înțelegere

Scopul educației nu este de a face informațiile accesibile, ci mai degrabă de a-i învăța pe cursanți cum să transforme informațiile accesibile în cunoștințe utilizabile. Decenii de cercetare în știința cognitivă au demonstrat că capacitatea de a transforma informațiile accesibile în cunoștințe utilizabile nu este un proces pasiv, ci unul activ. Construirea cunoștințelor utilizabile, a cunoștințelor accesibile pentru luarea deciziilor viitoare, depinde nu doar de perceperea informațiilor, ci de „abilități active de procesare a informațiilor” cum ar fi participarea selectivă, integrarea de noi informații cu cunoștințele anterioare, categorizarea strategică și memorarea activă. Indivizii diferă foarte mult în abilitățile lor în prelucrarea informațiilor și în accesul la cunoștințe anterioare prin care pot asimila informații noi. Proiectarea și prezentarea corectă a informațiilor – responsabilitatea oricărei programe de învățământ sau metodologie de instruire – poate oferi scheletul necesar pentru a se asigura că toți cursanții au acces la cunoștințe.

Orientarea 4: Oferiți opțiuni pentru acțiune fizică

Un manual sau un registru de lucru în format tipărit oferă mijloace limitate de navigare sau interacțiune fizică (de exemplu, întoarcerea paginilor, scrierea de mână în spațiile prevăzute). Multe piese interactive de software educațional oferă în mod similar doar mijloace limitate de navigare sau interacțiune (de exemplu, folosind un joystick sau tastatură). Navigarea și interacțiunea în acele moduri limitate vor ridica bariere pentru unii cursanți - cei cu dizabilități fizice, orbire, disgrafie sau care au nevoie de diferite tipuri de sprijin pentru funcționarea executivă. Este important să oferim materiale cu care toți cursanții să poată interacționa. Materialele curriculare proiectate corespunzător oferă o interfață perfectă cu tehnologii de asistență comune prin care persoanele cu deficiențe de mișcare pot naviga și exprima ceea ce știu - pentru a permite navigarea sau interacțiunea cu un singur comutator, prin comutatoare activate prin voce, tastaturi extinse și altele.

Orientarea 5: Oferiți opțiuni pentru exprimare și comunicare

Nu există un mediu de exprimare care să fie la fel de potrivit pentru toți cursanții sau pentru toate tipurile de comunicare. În timp ce un elev cu dislexie poate excela la povestirea în conversație, el poate să se clatine când spune aceeași poveste în scris. Este important să se ofere modalități alternative de exprimare, atât la nivelul condițiilor de joc în rândul cursanților, cât și să

se permită cursantului să exprime în mod adecvat (sau ușor) cunoștințele, ideile și conceptele în mediul de învățare.

Orientarea 6: Oferiți opțiuni pentru funcțiile executive

La cel mai înalt nivel al capacității umane de a acționa cu pricepere se află așa-numitele „funcții executive”. Asociate cu rețele care includ cortexul prefrontal, aceste capacități permit oamenilor să depășească reacțiile impulsive, pe termen scurt, la mediul lor și, în schimb, să stabilească obiective pe termen lung, să planifice strategii eficiente pentru atingerea acestor obiective, să le monitorizeze progresul și să modifice strategiile după cum este necesar. Pe scurt, ele permit cursanților să profite de mediul lor.

De o importanță critică pentru profesori este faptul că funcțiile executive au o capacitate foarte limitată din cauza memoriei de lucru. Acest lucru este adevărat deoarece capacitatea executivă este redusă drastic atunci când:

1) capacitatea de funcționare executivă trebuie să fie dedicată gestionării abilităților și răspunsurilor „de nivel inferior” care nu sunt automate sau fluente, astfel încât se ia capacitatea pentru funcții de „nivel superior”; și

2) capacitatea executivă în sine este redusă din cauza unui fel de dizabilitate de nivel superior sau a lipsei de fluentă cu strategiile executive.

Cadrul UDL implică în mod obișnuit eforturi de extindere a capacității executive în două moduri: 1) prin dezvoltarea competențelor de nivel inferior, astfel încât acestea să necesite mai puține procesări executive; și 2) prin dezvoltarea abilităților și strategiilor executive de nivel superior, astfel încât acestea să fie mai eficiente și mai dezvoltate. Orientările anterioare au abordat modele de nivel inferior, abordând modalități de a oferi prototipuri pentru funcțiile executive în sine [7].

Orientarea 7: Oferiți opțiuni pentru recrutarea intereselor

Informațiile care nu sunt luate în considerare, care nu implică cunoașterea cursanților, sunt de fapt inaccesibile. Este inaccesibil atât în momentul de față, cât și în viitor, deoarece informațiile relevante trec neobservate și neprocesate. Ca rezultat, profesorii dedică efort considerabil pentru a recruta atenția și implicarea cursanților. Dar cursanții diferă semnificativ în ceea ce le atrage atenția

și le atrage interesul. Chiar și același cursant va diferi în timp și circumstanțe; „interesele” lor se schimbă pe măsură ce dezvoltă și dobândesc noi cunoștințe și abilități, pe măsură ce mediile lor biologice se schimbă și pe măsură ce se dezvoltă în adolescenți și adulți autodeterminați. Prin urmare, este important să existe modalități alternative de a recruta interesul cursanților, moduri care să reflecte diferențele importante inter și intra-individuale dintre cursanți.

Orientarea 8: Oferiți opțiuni pentru susținerea efortului și a persistenței

Multe tipuri de învățare, în special învățarea abilităților și strategiilor, necesită atenție și efort susținut. Atunci când sunt motivați să facă acest lucru, mulți cursanți își pot regla atenția și afectul pentru a susține efortul și concentrarea pe care o astfel de învățare le va necesita. Cu toate acestea, cursanții diferă considerabil în ceea ce privește capacitatea lor de a se autoregla în acest mod. Diferențele lor reflectă disparități în motivația lor inițială, capacitatea și abilitățile lor de autoreglare, susceptibilitatea lor la interferențe contextuale și așa mai departe. Un obiectiv educațional cheie este de a construi abilitățile individuale de autoreglare și autodeterminare care vor egaliza astfel de oportunități de învățare (vezi Ghidul 9). Între timp, mediul extern trebuie să ofere opțiuni care pot egaliza accesibilitatea prin sprijinirea cursanților care diferă în ceea ce privește motivația inițială, abilitățile de autoreglare etc.

Orientarea 9: Oferiți opțiuni pentru autoreglementare

Deși este important să se proiecteze mediul extrinsec astfel încât să poată sprijini motivația și implicarea, este, de asemenea, important să se dezvolte abilitățile intrinseci ale cursanților de a-și regla propriile emoții și motivații. Abilitatea de a se auto-regla – de a modula strategic reacțiile sau stările emoționale ale cuiva pentru a fi mai eficient în a face față și a se implica în mediul înconjurător – este un aspect critic al dezvoltării umane. În timp ce mulți indivizi își dezvoltă singuri abilități de autoreglare, fie prin încercare și eroare, fie prin observarea adulților de succes, mulți alții au dificultăți semnificative în dezvoltarea acestor abilități. Din păcate, unele săli de clasă nu abordează aceste abilități în mod explicit, lăsându-le ca parte a curriculum-ului „implicit”, care este adesea inaccesibil sau invizibil pentru mulți. Acei profesori și instituții care abordează în mod explicit autoreglementarea vor avea cel mai mare succes în aplicarea principiilor UDL prin modelare și îndemnare într-o varietate de metode. Ca și în alte tipuri de învățare, diferențele individuale sunt mai probabile decât uniformitatea. O abordare de succes necesită furnizarea de

alternative suficiente pentru a sprijini cursanții cu aptitudini foarte diferite și experiență anterioară pentru a-și gestiona eficient propriul angajament și afect [8].

Concluzii

Această lucrare se fundamentează pe unul dintre cele 17 Obiective Durabile (Sustenabile) din Agenda 2030 (SDGs – Sustainable Development Goals). Obiectivul 4 este destinat exclusiv educației și este preocupat de asigurarea unei educații echitabile și continue tuturor copiilor, elevilor și studenților – *Asigurarea unei educații incluzive și echitabile de calitate și promovarea oportunităților de învățare pe tot parcursul vieții pentru toți*. Cele 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD) cer doar o transformare a sistemelor financiare, economice și politice care ne guvernează, a societăților de astăzi pentru a garanta drepturile tuturor oamenilor. Ei cer voință politică imensă și acțiuni ambițioase din partea tuturor părților interesate.

În aceste condiții, se evidențiază necesitatea implementării unor măsuri la nivelul școlilor dar și la nivelul claselor, pentru a facilita învățarea și accesul la educație. Dezvoltarea educației incluzive necesită schimbări ample care să implice întregul sistem educațional, precum și alte servicii pentru copii și tineri. Există o serie de moduri prin care dezvoltarea educației incluzive poate deveni parte a unei mai largi schimbări în sistemul de învățământ sau în societate.

Într-un sistem de educație incluzivă, toți profesorii trebuie să aibă atitudini pozitive față de diversitatea elevilor și să înțeleagă practicile incluzive, dezvoltate atât prin formarea inițială, cât și prin procese continue de profesionalism. Cu toate acestea, ar fi util ca profesorii să dezvolte abilități și experiență pentru a-și adapta metodele de predare-învățare la diversitatea tuturor elevilor. O mare parte din formarea de care au nevoie profesorii este implementarea unui curriculum adaptat pe cerințele educaționale ale tuturor elevilor. Prin urmare, un curriculum de formare de bază pentru profesori ar trebui să includă principii incluzive și să fie gândit în mod diferențiat, adresat tuturor nevoilor elevilor.

În acest context, ca un sprijin profesorilor vine o proiectare universală menită să promoveze practicile incluzive. UDL – Universal Design for Learning este o abordare a proiectării curriculum-ului care îi poate ajuta pe profesori să personalizeze curriculum-ul pentru a servi tuturor cursanților, indiferent de abilități, dizabilități, vârstă, sex sau medii culturale și lingvistice. UDL oferă un plan pentru proiectarea de strategii, materiale, evaluări și instrumente pentru a ajunge și a preda eleviiilor cu nevoi diverse.

Bibliografie

- [1] R., Meyer, A Practical Reader in Universal Design for Learning, Harvard Education Press, 2006.
- [2] H. Rose, Teaching Every Student in the Digital Age by Rose & Meyer, Harvard Education Press, 2005.
- [3] M. Skilbeck, Access and equity in higher education: an international perspective on issues and strategies, Dublin: Higher Education Academy, 2000.
- [4] M. Wray, Developing an inclusive culture in higher education, New York: Higher Education Academy, 2013.
- [5] A. Aguirre, Leadership Practices and Diversity in Higher Education: Transitional and Transformational Frameworks, The Journal of Leadership Studies, 2002.
- [6] J. Andrew, Peer Mentoring Works! How Peer Mentoring Enhances Student Success in Higher Education, Birmingham: Aston University, 2011.
- [7] T. Bamber, Ensuring Integrative Learning Experiences for Non-Traditional Students in Higher Education, Widening Participation and Lifelong Learning, 2001.
- [8] K. Bohle-Carbonnell, From Envisioning to Managing Educational Development and Organizational Innovation, Switzerland: Springer Berlin Heidelberg, 2015.
- [9] D. L. Padden, Toolkit for Inclusive Higher Education Institutions - From Vision to Practice, UNIVERSITY FOR ALL, 2018.
- [10] Y. M. Layer, Student success: building for change, in: Action on Access, Bradford: Action on Access, 2003.
- [11] K. May, Developing and embedding inclusive policy and practice in higher education, New York: Higher Education Academy, 2010.

- [12] K. F. Shaw, Embedding widening participation and promoting student diversity. What can be learned from a business case approach?, The Higher Education Academy, 2007.
- [13] D. Reay, Degree of Choice. Social Class, Race and the Higher Education, Trentham Books, 2005.

EDUCAȚIA DE CALITATE – INOVAȚIE ȘI DIVERSIFICARE

Prof. Fănică Daniel
Școala Gimnazială Cândești
Loc. Cândești, jud. Buzău

Calitatea educației poate fi privită ca un ansamblu de caracteristici ale unui program de studiu și ale furnizorului acestuia prin care sunt îndeplinite așteptările beneficiarilor, precum și standardele de calitate. Beneficiarii și clienții educației de calitate (elevii, părinții, societatea) ar fi de dorit să fie consultați permanent în ceea ce privește satisfacția lor față de serviciile educaționale de care beneficiază.

Calitatea și eficiența sunt doi piloni importanți ai reformelor educaționale din toată lumea, care trebuie avute în vedere la construirea sistemelor naționale de management și de asigurare a calității și în învățământul românesc.

Îmbunătățirea managementului resurselor umane în învățământ printr-o planificare strategică și oferirea de stimulente pentru performanță poate contribui semnificativ la îmbunătățirea rezultatelor în educație. Sunt necesare eforturi suplimentare ale tuturor actorilor implicați în proces pentru a spori calitatea, accesibilitatea, relevanța, eficiența, echitatea educației.

Educația de calitate:

- Este centrată pe clienții și beneficiarii serviciilor educaționale;
- Este oferită de instituții responsabile;
- Este orientată pe rezultate;
- Respectă autonomia individuală și are la bază autonomia instituțională;
- Este promovată de lideri educaționali;
- Asigură participarea actorilor educaționali și valorizarea resursei umane;
- Se realizează în dialog și prin parteneriat;
- Se bazează pe inovație și pe diversificare;

- Abordează procesul educațional unitar, în mod sistemic;
- Are ca obiectiv îmbunătățirea continuă a performanțelor;
- Înțelege interdependența între furnizorii și beneficiarii implicați în oferta de educație.

Calitatea în educație este asigurată prin următoarele procese:

- a) planificarea și realizarea efectivă a rezultatelor așteptate ale învățării;
- b) monitorizarea rezultatelor;
- c) evaluarea internă a rezultatelor;
- d) evaluarea externă a rezultatelor;
- e) îmbunătățirea continuă a rezultatelor în educație.

Școala trebuie să contribuie la egalizarea șanselor tuturor copiilor la educație și la dezvoltarea potențialului lor, precum și la orientarea pregătirii școlare și profesionale. În învățământul contemporan se pune accentul pe funcția formativă a acestuia.

În elaborarea strategiilor didactice orientarea modernă a determinat noi roluri pentru fiecare participant la actul învățării, noi modalități de realizare a învățării, alte perspective de evaluare.

Pentru asigurarea calității proceselor care se desfășoară într-o instituție de învățământ preuniversitar este necesară existența unei structuri minimale la nivel de unitate, constând într-un Consiliu (comisie) al calității, din care să facă parte atât managementul școlii, cât și toate cadrele didactice care contribuie la desfășurarea activităților educative din unitate. Acest consiliu ar trebui să aibă prerogative extinse la nivelul: stabilirii programelor de învățământ ce vor fi utilizate în școală; al manualelor ce vor fi studiate la clasă, la toate disciplinele; stabilirii standardelor de evaluare atât pentru cadrele didactice, cât mai ales pentru elevi; identificării, analizei, deciziei și rezolvării oricărei probleme care apare în școală înainte de a atinge faza de conflict; identificării căilor de urmat, a metodelor și tehnicilor ce vor fi folosite pentru îmbunătățirea continuă a calității procesului educativ; evaluării programelor de dezvoltare pe termen mediu și lung etc. Pentru realizarea tuturor sarcinilor ce revin

acestui „consiliu”, în mod operativ, este necesară înființarea cercurilor de calitate la nivelul fiecărei clase, care să acționeze ca organ operativ la nivelul școlii.

Totalitatea metodelor și instrumentelor, grupate într-un sistem coerent, utilizate pentru menținerea și ridicarea calității educației oferite de către școală constituie sistemul de management al calității. Sistemul de management și de asigurare a calității are ca funcție principală orientarea dezvoltării unității școlare în direcția creșterii calității educației oferite membrilor comunității și comunității în ansamblul ei.

Privit ca un ajutor important în desfășurarea activității didactice la clasă, materialul didactic și mijloacele de învățământ trebuie folosite ca un stimulent pentru elevi, pentru crearea unui mod atractiv de a învăța, fiind o necesitate. Acestea nu trebuie să existe doar pentru a decora clasa, ci trebuie utilizate în mod concret la lecții. Implicarea elevilor în crearea materialelor le trezește interesul și le facilitează înțelegerea mesajului pe care urmărim să-l transmitem.

În asigurarea calității educației sunt avute în vedere trei domenii fundamentale de organizare și funcționare. Criteriile, standardele și indicatorii de performanță trebuie să fie astfel formulați, încât accentul să nu fie pus numai pe conformarea unei organizații la un set predeterminat sau predefinit de condiții cantitative și calitative, ci și pe angajarea deliberată, voluntară și proactivă a instituției pentru realizarea anumitor performanțe demonstrabile prin rezultate efective. Aceste domenii sunt:

a) capacitatea instituțională care rezultă din organizarea internă și infrastructura disponibilă pentru a îndeplini obiectivele programelor educationale;

b) eficacitatea educațională care constă în mobilizarea de resurse umane și financiare, cu scopul de a determina elevii să obțină rezultate cât mai bune în învățare;

c) managementul calității care rezultă din structurile, practicile și

procese prin care se asigură în instituție îmbunătățirea continuă a serviciilor educaționale.

Așadar, calitatea reprezintă nivelul de satisfacție pe care îl oferă eficacitatea ofertei educaționale din domeniul învățământului și formării profesionale, stabilit prin atingerea unor standarde cerute și a unor rezultate excelente care sunt solicitate și la care contribuie participanții la procesul de învățare și ceilalți factori interesați.

Bibliografie:

1. Ciolan, Lucian, „*Proiectarea temelor integrate în cadrul curriculum-ului la decizia școlii*”, în revista „*Învățământul primar*” nr. 1-2, 1999.
2. „*Tribuna învățământului*” nr. 884, 2007.
3. Josan, Simona, „*Lecții de management și calitatea educației*”, „*Tribuna învățământului*” nr.649, 2005.

4. „*Perspective interdisciplinare în învățământul românesc*” (studii de specialitate), Botoșani, 2004.

*Prof. Farcaș-Gherghina Adela
Școala Gimnazială "Ion Creangă", Iasi*

*“Obiectul matematica este atât de serios,
încât este util să nu pierdem ocazia de a-l face
puțin mai distractiv.”
(Blaise Pascal)*

Activitățile cu conținut matematic din grădiniță vizează formarea unor capacități intelectuale, contribuie la trecerea treptată de la gândirea concret-intuitivă la gândirea abstractă, logică.

În cadrul activităților matematice, alături de activitățile organizate pe baza de **exerciții**, întâlnim și activități sub forma de **joc didactic**. Acesta îmbină armonios elementul distractiv cu elementul instructiv-educativ, reprezentând o activitate de bază în dezvoltarea intelectuală a preșcolarului.

Clasificările jocului, în general, dar și a jocului didactic sunt diverse. Mă opresc asupra clasificării făcute de Mihaela Neagu și Georgeta Beraru în îndrumătorul metodic *Activități matematice în grădiniță*. Astfel, jocurile didactice sunt clasificate în:

- jocuri didactice de formare de mulțimi;
- jocuri logico-matematice (de exersare a operațiilor cu mulțimi);
- jocuri didactice de numerație.

1. Jocurile didactice matematice de formare de mulțimi implică exerciții:

- de imitare;
- de grupare;
- de separare și triere;
- de clasificare;

Aceste activități conduc la dobândirea abilităților de identificare, triere, selectare și formare de mulțimi.

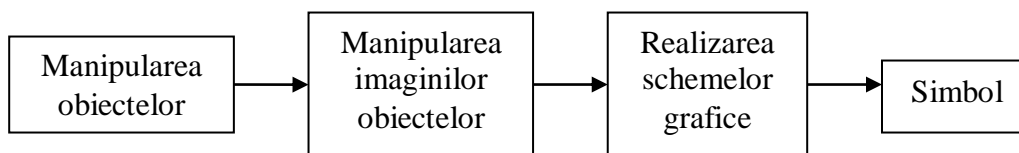
2. Jocurile didactice matematice de numerație implică exerciții:

- de asezare în perechi;
- de comparare;
- de numărare constientă;

- de exersare a cardinalului;
- de exersare a ordinalului;
- de familiarizare cu operațiile aritmetice;
- de formare a raționamentelor de tip ipotetico-deductiv.

3. **Jocurile logico-matematice** sunt jocuri didactice matematice care **introduc în verbalizare, conectorii și operațiile logice** (negația, conjuncția, disjuncția, implicația, echivalența) și urmăresc formarea abilităților pentru elaborarea judecăților de valoare și de exprimare a unităților logice.

Jocurile logico-matematice oferă posibilitatea familiarizării copiilor cu operațiile cu mulțimi. Acest tip de joc acordă un rol dinamic intuiției și pune accentul pe acțiunea copilului asupra obiectelor. Manipularea obiectelor conduce mai rapid și mai eficient la formarea percepțiilor, accelerând formarea structurilor operatorii ale gândirii. Etapa manipulării obiectelor se continuă cu cea a manipulării imaginilor acestora, și apoi cu elaborarea unor scheme grafice urmată de simbol. Pe aceasta cale se asigură accesul copiilor spre noțiunile abstracte (cum ar fi *numărul*).

Jocurile logice se organizează frontal, pe echipe și individual.

Mijloacele utilizate frecvent în jocurile logico-matematice sunt trusele cu piese geometrice Dienes, Logi I, Logi II.

Jocul logic respectă structura jocului didactic.

Clasificarea jocurilor logice:

- jocuri de descriere și caracterizare;
- jocuri de comparare;
- jocuri de orientare în tablou;
- jocuri cu cercuri.

1. Jocuri de descriere și caracterizare a mulțimilor și elementelor lor:

Exemple: „Ce este și cum este această piesă?”

„Cum este și cum nu este această piesă?”

2. Jocuri de comparare

Copiii trebuie să așeze piesele una după alta, astfel încât atributele a doua piese consecutive să se distingă printr-un număr determinat de diferențe (una, doua, trei sau patru diferențe).

Exemple: „Trenul cu o diferență”

„Trenul cu doua diferențe”

3. Jocuri de orientare în tablou

În cadrul acestor jocuri copiii vor așeza piesele geometrice într-o anumită ordine și succesiune. Tablourile (grilele, matricele) sunt formate din casuțe patrulate dispuse pe linii și coloane, iar totalul casuțelor corespunde numărului de piese din mulțimea ce trebuie aranjată.

Exemplu: „Tabloul tricolor”

4. Jocuri cu cercuri sunt activități în care operațiile cu mulțimi sunt înfățișate sub forma cercurilor. Denumirea acestor jocuri provine de la faptul ca delimitarea (în spațiu) a mulțimilor se face prin cercuri colorate trasate pe podea.

Exemplu: „Gasește locul potrivit!”

În concluzie, rolul formativ al jocului didactic matematic se caracterizează prin dezvoltarea spiritului de observație și imaginativ-creator, exersarea operațiilor gândirii (analiza, sinteza, comparația, clasificarea, abstractizarea) și dezvoltarea spiritului de inițiativă, de independență și de echipă.

Bibliografie

1. Alecu Marinela; Bulboaca, Madlena - *Metodica activităților matematice în grădinița și clasa I*, Edit. Sigma, București, 1996;
2. Iftimie, Gheorghe - *Jocuri logice pentru preșcolari și școlari mici*, E.P.D., București, 1976;
3. Neagu, Mihaela; Beraru, Georgeta - *Activități matematice în grădiniță*, Edit. Polirom, Iași, 1997;
4. Paduraru, Veronica (coordonator) - *Activități matematice în învățământul preșcolar*, Edit. Polirom, Iași, 1999.

"METODE EDUCAȚIONALE INOVATOARE"

Ferencz Melinda

Școala Gimnazială Bethlen Gábor, Lăzarea

Scopul activității pedagogice diferențiate este să conducă elevii către cel mai înalt nivel individual posibil de înțelegere a cunoștințelor. Diferite sarcini au efecte dezvoltatoare diferite. Se adaptează la ritmul individual de dobândire a cunoștințelor și utilizează oportunitățile organizaționale atât în timpul orelor cât și în afara lor.

În domeniul educației, strategia pedagogică se bazează pe planificarea în conformitate cu principiile ciberneticii, teoriei sistemelor și teoriei comunicării. Această strategie comprehensivă asigură o învățare eficientă a conținutului, utilizând materiale de informare moderne, instrumente și metode actualizate. Aceste metode pot fi folosite împreună cu metodele tradiționale, cum ar fi:

Cooperarea și colaborarea: promovarea proiectelor de grup și a colaborării între elevi pentru a dezvolta abilități sociale și de lucru în echipă.

Învățarea adaptivă: utilizarea tehnologiei pentru a personaliza procesul de învățare, oferind elevilor materiale și activități adaptate la ritmul și nivelul lor de înțelegere.

Mentorat și coaching: integrarea mentoratului și a coachingului pentru a oferi sprijin personalizat elevilor în atingerea obiectivelor lor academice și de dezvoltare personală.

Învățarea bazată pe competențe: elevii progresează la propriul lor ritm, dovedindu-și competențele pe măsură ce le dobândesc.

Există numeroase metode inovatoare în domeniul învățământului, care au fost dezvoltate pentru a facilita înțelegerea și aplicarea cunoștințelor.

În acest articol vor fi prezentate următoarele metode inovatoare și platforme, care pot fi folosite în învățământ:

- Proiectul
- Lapbook
- Învățarea prin joc
- Book Creator
- Quizizz
- Mentimeter
- Padlet
- Clasă inversată
- Kahoot
- WordArt

Proiectul:

Aceasta este o metodă complexă de evaluare, de regulă are loc la sfârșitul unui modul. Această metodă pun elevii în situația de a analiza și cerceta informații pe care le-au descoperit singuri. Cu ajutorul accesului la internet și la volumul mare de informații, vor învăța să-și integreze informația în așa fel încât să fie pe înțelesul tuturor. Poate să utilizeze platforme sau alte aplicații online pentru a crea suport vizual pentru proiectul lor. Să integreze poze sau videoclipuri despre subiectul ales, astfel, realizarea proiectului devine mai captivantă. Aceste proiecte pot acoperi mai multe discipline. Această metodă încurajează gândirea critică, rezolvarea de probleme și colaborarea.

"Lapbook"

Este o formă de proiect creativ și interactiv în care informațiile sunt organizate și prezentate într-o manieră vizuală și atrăgătoare. Lapbook-urile sunt formate dintr-o serie de mini-cărți, pliante, file și alte elemente interactive care sunt plasate și asamblate într-un dosar sau într-o carte groasă, numită și "booklet". Fiecare mini-carte sau componentă a lapbook-ului se concentrează asupra unei anumite teme sau concept. Acest mod de organizare permite elevilor să își structureze informațiile în mod clar și să le expună într-o manieră creativă. Unul dintre aspectele esențiale ale lapbook-urilor este că permit elevilor să-și personalizeze proiectul. Ei pot adăuga desene, culori, autocolante și alte elemente creative pentru a reflecta propriile lor interpretări și înțelegeri ale subiectului.

Învățarea prin joc:

Jocul este o metodă interactivă eficientă în procesul de predare-învățare-evaluare, există jocuri deja special concepute pentru multe subiecte care sunt predate la școală. De asemenea, poți informa copilul în legătură cu faptul că există astfel de jocuri didactice, care sunt foarte captivante, chiar și pentru un om matur. Aceasta poate implica jocuri de bord, jocuri video sau simulări interactive.

Book Creator:

A fost adoptat în mod special în mediul educațional, fiind utilizat pentru proiecte școlare, rapoarte de cercetare, jurnale și alte activități care încurajează creativitatea și implicarea elevilor în procesul de învățare. Book Creator este o platformă digitală care permite utilizatorilor să creeze cărți electronice interactive și multimedia. Este concepută pentru a fi ușor de utilizat și oferă o varietate de instrumente pentru a personaliza și îmbogăți conținutul cărților digitale. Iată câteva aspecte cheie ale Book Creator. Utilizatorii pot adăuga text, imagini, videoclipuri, sunete și alte elemente multimedia în paginile cărților lor. Aceasta oferă posibilitatea de a crea povești interactive și captivante.

Quizizz:

Este o platformă de învățare digitală, care oferă o modalitate interactivă și distractivă de a crea și distribui chestionare și evaluări. A fost concepută pentru a implica elevii și participanții în

procesul de învățare printr-un mediu de evaluare interactiv și personalizat. Quizizz permite utilizatorilor să creeze quiz-uri interactive, formate din întrebări cu opțiuni de răspuns. Întrebările pot include text, imagini și chiar videoclipuri. Platforma integrează elemente de gamificare pentru a face procesul de învățare mai distractiv și captivant. Utilizatorii pot câștiga puncte și pot urmări scorurile în timp real. Elevii și participanții pot accesa quiz-urile în mod autonom, fie în clasă, fie de la distanță. Această abordare permite învățarea autodirijată și individualizată. După fiecare întrebare, participanții primesc feedback instantaneu cu explicații și informații suplimentare. Acest aspect ajută la consolidarea cunoștințelor și la înțelegerea mai profundă a subiectelor. Pentru profesori pot fi utilizate pentru a evalua nivelul de înțelegere a subiectului și pentru a adapta viitoarele lecții sau activități. Quizizz poate fi integrat cu alte platforme de învățare online, precum Google Classroom, pentru a ușura procesul de gestionare și distribuire a conținutului.

Mentimeter:

Este o platformă interactivă de prezentare și participare care permite profesorilor să interacționeze în timp real cu elevii. Mentimeter oferă instrumente pentru crearea de sondaje, chestionare și întrebări cu opțiuni de răspuns, permițând prezentatorilor să colecteze feedback și să evalueze nivelul de înțelegere a eleviilor. Clasa poate contribui cu cuvinte sau idei prin intermediul unor funcții precum Word Clouds, în care cuvintele introduse de participanți sunt afișate în timp real sub formă de nor de cuvinte vizual atractiv. Profesorii pot crea sondaje cu opțiuni multiple, iar participanții pot vota sau selecta opțiunile preferate. Rezultatele sunt adesea afișate în grafice sau diagrame, facilitând înțelegerea rapidă a preferințelor grupului. Mentimeter oferă un mediu interactiv și dinamic colectând feedback.

Padlet:

Este o platformă online interactivă care permite utilizatorilor să creeze și să colaboreze în timp real pe panouri virtuale. Aceste panouri digitale, cunoscute și sub denumirea de "Padlets", pot fi personalizate cu diverse tipuri de conținut, cum ar fi texte, imagini, link-uri, videoclipuri și documente. Elevii pot crea panouri digitale personalizate pentru a organiza și partaja idei, informații sau proiecte. Aceste panouri pot fi accesate și editate de către multiple persoane simultan. Padlet acceptă diverse tipuri de conținut, inclusiv texte, imagini, videoclipuri, link-uri web, documente și alte fișiere multimedia. Aceasta permite o prezentare variată și captivantă a informațiilor. Multiple persoane pot contribui și edita în timp real la același Padlet, acest aspect facilitează colaborarea. Conținutul poate fi aranjat în mod liber pe Padlet sau organizat în coloane și rânduri, permițând utilizatorilor să își structureze informațiile în mod eficient. Padlet este utilizat în mod frecvent în educație pentru proiecte de grup, brainstorming, organizarea ideilor și pentru crearea de portofolii digitale.

Trello:

Este o platformă de gestionare a proiectelor bazată pe sistemul de board-uri (table), liste și carduri, care facilitează colaborarea și organizarea activităților în cadrul unui proiect. Concepută pentru a fi intuitivă și ușor de utilizat, Trello este utilizat în diverse contexte, de la proiecte profesionale și personale până la gestionarea sarcinilor zilnice. Utilizatorii pot crea board-uri pentru diferite proiecte sau domenii de activitate. Fiecare board reprezintă o tablă de lucru virtuală pe care se pot organiza și gestiona diverse sarcini și activități. Fiecare board

conține liste, care pot reprezenta etapele unui proiect sau categorii de sarcini. De exemplu, o listă poate fi "De făcut," "În desfășurare," și "Finalizat." Sarcinile individuale sau activitățile sunt reprezentate sub forma de carduri. Aceste carduri pot fi mutate între liste pentru a reflecta stadiul lor actual de progres. Fiecare card poate conține detalii suplimentare, inclusiv descrieri, atașamente, link-uri și comentarii. Trello oferă colaborare în timp real, astfel încât mai mulți utilizatori pot lucra simultan pe același board, adăugând, editând sau mutând carduri. Există aplicații mobile pentru Trello, ceea ce permite utilizatorilor să acceseze și să actualizeze board-urile și cardurile de pe dispozitivele lor mobile.

Clasă inversată:

În activitățile interactive reprezintă o parte semnificativă a metodei de clasă inversată. Fie la o evaluare dezvoltatoare sub forma unui concurs în direct sau la jocuri în mijlocul orelor pentru a face lucrurile mai interesante, este nevoie de o unealtă ușor de utilizat, potrivită pentru toate vârstele. AhaSlides este o platformă online interactivă de prezentare care permite includerea diverselor activități distractive, cum ar fi concursuri live, votări, schimb de idei, prezentări interactive și altele. De exemplu elevii sunt introdusi în subiect acasă, folosind videoclipuri și alte conținuturi personalizate. În timpul lecției, elevii participă la discuții legate de subiect, aducând în discuție diferite perspective legate de subiect. Aceasta nu este o dezbatere formală, ci mai degrabă un cadru mai relaxat, care ajută la o înțelegere mai profundă a subiectului și este potrivit pentru subiecte abstracte, cum ar fi arta, literatura, limba etc.

Kahoot:

Este o platformă de învățare bazată pe jocuri, creată pentru a transforma procesul de învățare într-o experiență interactivă și distractivă. Utilizatorii pot crea quiz-uri interactive cu întrebări cu opțiuni de răspuns multiple. Aceste quiz-uri pot fi utilizate pentru evaluare, testare de cunoștințe sau chiar pentru divertisment. Kahoot încurajează colaborarea și competiția prietenoasă. Jucătorii pot participa la quiz-uri în timp real, fie în mod individual, fie în echipe, și pot vedea scorurile în timp ce jocul progresa. Utilizatorii pot crea rapid și ușor propriile lor quiz-uri sau pot alege dintre o varietate de quiz-uri preexistente disponibile pe platformă. Jocurile Kahoot sunt proiectate cu elemente de gamificare pentru a face învățarea mai atractivă și distractivă. Scorurile, clasamentele și timpul rămas adaugă o dimensiune competitivă. Kahoot poate fi utilizat în diferite contexte, inclusiv în sălile de clasă și la evenimente corporative.

WordArt:

Un "word cloud" (nor de cuvinte) este o reprezentare vizuală a unui set de cuvinte, unde dimensiunea și poziționarea cuvintelor sunt determinate de frecvența lor într-un text sau într-o colecție de texte. Aceasta oferă o imagine rapidă și intuitivă a termenilor cheie sau a cuvintelor cele mai frecvente dintr-un conținut dat. Unele word cloud-uri utilizează culori pentru a evidenția și a diferenția cuvintele. Culorile pot fi utilizate pentru a accentua anumite aspecte ale textului. Cuvintele sunt plasate în mod aleatoriu în word cloud, ceea ce conferă o estetică aleatoare și creativă. Acest lucru face ca word cloud-urile să fie vizual atractive. Word cloud-urile sunt adesea folosite pentru a evidenția cuvinte-cheie sau pentru a oferi o privire vizuală asupra conținutului unui text extins. Ele sunt utile în sintetizarea informațiilor și în evidențierea aspectelor semnificative ale unui conținut text.

Aceste metode inovatoare pot fi adaptate în funcție de nivelul de învățământ și de subiectul abordat, iar combinații creative pot duce la un mediu de învățare mai eficient și captivant. Utilizarea metodelor inovative în învățământ poate aduce numeroase avantaje atât pentru profesori, cât și pentru elevi. Metodele inovative, cum ar fi jocurile educaționale, simulările și activitățile interactive, pot face procesul de învățare mai atractiv și mai interesant pentru elevi. Metodele inovative adesea implică activități care solicită elevilor să gândească critic, să rezolve probleme și să aplice cunoștințele în contexte reale, contribuind astfel la dezvoltarea abilităților de gândire critică. Tehnologiile și metodele inovative permit personalizarea mai eficientă a procesului de învățare, luând în considerare ritmul, stilul și nivelul de înțelegere al fiecărui elev în parte. Utilizarea tehnologiilor oferă acces la o varietate de resurse educaționale, inclusiv materiale multimedia, simulări virtuale, platforme online de învățare și alte instrumente care pot îmbogăți experiența de învățare. Multe metode inovative încurajează colaborarea între elevi și comunicarea activă, ajută la dezvoltarea abilităților sociale și a capacității de a lucra în echipă. Tehnologiile inovative pot ajuta la procesul de evaluare, oferind profesorilor instrumente pentru monitorizarea progresului, evaluarea performanței și furnizarea feedback-ului în timp real, pot oferi flexibilitate în ceea ce privește timpul și locul de învățare. Prin introducerea elementelor de joc, a simulărilor sau a altor abordări inovative, elevii pot fi mai motivați să participe activ la procesul de învățare. Metodele inovative pot fi adaptate pentru a răspunde diferitelor stiluri de învățare, asigurând astfel că elevii cu preferințe diferite beneficiază de oportunități de învățare adecvate.

Aceste avantaje subliniază importanța folosirea unor metode inovative în procesul de învățământ, contribuind la îmbunătățirea calității educației și la pregătirea elevilor.

Bibliografie:

Elena MÂNDRU: Strategii didactice interactive. 2010, București.

KIS-TÓTH Lajos: Information technology (IT) is synonymous with the term information and communications technology (ICT) used in various other countries.

LAPPINTS Árpád: Tanuláspedagógia. 2002.

IMPORTANȚA STRATEGIILOR DIDACTICE

ÎN PROCESUL DE PREDARE – ÎNVĂȚARE - EVALUARE

*Prof. Filip Alina Mirabela
Colegiul Agricol "Dimitrie Cantemir", Huși, Vaslui*

Conceptul de „strategie” a fost folosit pentru prima dată în domeniul artei militare, ulterior fiind preluat și în alte domenii de cunoaștere (politică, economie, pedagogie, management, etc.), fiecare conferindu-i particularități specifice, dar păstrând sensul inițial de construcție pragmatic – intuitivă generală în desfășurarea unei activități sau proces, concepută în vederea îndeplinirii scopului final.

În pedagogie s-a construit termenul de strategie didactică, un termen unificator, integrator, care reunește sarcinile de învățare cu situațiile de învățare, reprezentând un sistem unitar. Strategia didactică reprezintă ansamblu de resurse și metode planificate și organizate de profesor în scopul de a permite elevilor să atingă obiectivele date. Persoanele, localurile, materialele și echipamentele formează resursele, în timp ce modurile de intervenție (abordare), formele pedagogice și tehnicile pedagogice constituie metodele.

Strategia didactică este modalitatea eficientă prin care profesorul îi ajută pe elevi să aibă acces la cunoaștere și să-și dezvolte capacitățile intelectuale, priceperile, deprinderile, aptitudinile, sentimentele și emoțiile, constituindu-se dintr-un ansamblu complex și circular de metode, tehnici, mijloace de învățământ și forme de organizare a activității, pe baza cărora profesorul elaborează un plan de lucru cu elevii, în vederea realizării, cu eficiență, a învățării.

Deși au fost clasificate după mai multe criterii, strategiile didactice utilizate la clasă, nu pot fi strict euristice sau pur algoritmice, ci strategii mixte, în care elementele de dirijare și independență se îmbină în proporții diferite, în funcție de natura conținutului, cât și de stilul de activitate didactică (felul în care profesorul organizează și conduce procesul de învățământ).

Strategiile didactice interactive presupun munca în colaborare a elevilor organizați pe microgrupuri sau echipe de lucru, în vederea atingerii unor obiective preconizate, în vederea promovării și susținerii învățării active, în cadrul căreia, cel ce învață acționează asupra informației pentru a o transforma într-una nouă, personală, proprie. În acest sens constructiv, folosind aceste strategii, profesorul îl determină pe elev să devină răspunzător și participant în procesul construirii, prin explorări și cercetări sau aplicând ceea ce au dobândit în contexte noi, diferite.

Noul Curriculum național accentuează importanța demersurilor educaționale ce favorizează personalizarea predării și formarea autonomiei elevului și prezintă în antiteză caracteristici ale procesului de predare – învățare din didactica tradițională și cea modernă, actuală.

Diferențele dintre strategiile didactice tradiționale și cele de orientare modernă.

Criterii	Strategii didactice	
	Orientare tradițională	Orientare modernă
Rolul elevului	Urmărește prelegere, expunerea, explicația profesorului	Exprimă puncte de vedere proprii
	Încearcă să rețină și să reproducă ideile auzite	Realizează un schimb de idei cu ceilalți
	Acceptă în mod pasiv ideile transmise	Argumentează, pune și își pune întrebări cu scopul de a înțelege, de a realiza sensul unor idei
	Lucrează izolat	Cooperează în rezolvarea problemelor și a sarcinilor de lucru
Rolul profesorului	Expune, ține prelegeri	Facilitează și moderează învățarea
	Impune puncte de vedere	Ajută elevii să înțeleagă și să explice puncte de vedere proprii
	Se consideră și se manifestă în permanență ca un părinte	Este partener de învățare
Modul de realizare a învățării	Predominant prin memorare și reproducere de cunoștințe, prin apel doar la exemplele clasice, validate	Predominant prin formare de competențe și deprinderi practice
	Competiție între elevi, cu scopul de ierarhizare	Învățare prin cooperare
Evaluarea	Măsurarea și aprecierea cunoștințelor (ce știe elevul)	Măsurarea și aprecierea competențelor (ce poate să facă elevul cu ceea ce știe)
	Accent pe aspectul cantitativ (cât de multă informație deține elevul)	Accent pe elementele de ordin calitativ (valori, atitudini)
	Vizează clasificarea „statică” a elevilor	Vizează progresul de învățare la fiecare elev

Un învățământ modern, bine conceput permite inițiativa, spontaneitatea și creativitatea elevilor, dar și dirijarea și îndrumarea lor, rolul profesorului căpătând noi valențe, depășind optica tradițională prin care era un furnizor de informații.

În organizarea unui învățământ centrat pe elev, profesorul devine un coparticipant alături de elev la activitățile desfășurate. El însoțește și încadrează elevul pe drumul spre cunoaștere. Profesorul pregătește strategia didactică pas cu pas, ca un exercițiu de rezolvare creativă a unei situații-problemă ce implică abordări și soluții metodologice complexe din partea profesorului, pentru a asigura dobândirea competențelor specifice de către elevi.

Strategia didactică este doar o ipoteză de lucru, având un caracter dinamic deschis, putându-se modela pe parcursul activității în raport cu condițiile concrete în care se desfășoară activitatea instructiv-educativă.

METODE INOVATIVE DE EVALUARE

PROFESOR: FILIPOIU MĂDĂLINA-RAMONA

GRĂDINIȚA CU P.N. NR.1, ORAȘUL

VĂLENII DE MUNTE, jud.PRAHOVA

MOTTO:

„Acum acceptăm faptul că a învăța este un proces ce durează întreaga viață, un proces ce ne menține în fața schimbării. Cea mai presantă obligație pe care noi o avem este să educăm oamenii cum să învețe.” – Peter Drucker

În societatea de azi are loc un proces dinamic de schimbare, care obligă educația să țină pasul cu evoluția tehnologiei și a societății. Astfel, învățământul are nevoie de transformări rapide și cu aplicabilitate ridicată. Profesorul de azi apelează la o întreagă serie de instrumente pentru a ușura și accelera asimilarea și aplicabilitatea informațiilor. Lumea de azi nu mai este a celor care doar dețin informația, un bagaj vast de cunoștințe, ci a celor care știu să aplice aceste informații, să folosească creativ și inovativ toate cunoștințele pe care le dețin.

Proiectarea unui demers didactic diferit de cel tradițional prin utilizarea unor metode moderne, într-o abordare pluri și interdisciplinară, oferă posibilitatea valorificării experienței proprii fiecărui profesor. Utilizarea metodelor inovative de evaluare are ca efect implicarea activă și creativă a copiilor, prin stimularea gândirii divergente și exprimarea liberă a ideilor și cunoștințelor.

Școala viitorului trebuie să promoveze o educație de calitate și să fie axată pe valori în care copiii să creadă și în care să se regăsească, și să îndeplinească două condiții fundamentale: să placă și să fie eficientă.

Lumea modernă pune accentul pe folosirea eficientă a cunoașterii și a inovației, și pe stimularea creativității și a implicării active și voluntare. Copilul nu trebuie să se simtă controlat, ci sprijinit în procesul de învățare-evaluare, să învețe de plăcere cu un minim de efort, să devină interesat, atras de activitatea pe care o desfășoară.

Implementarea unor metode inovative presupune un cumul de calități și disponibilități din partea cadrului didactic: receptivitate la nou, adaptarea stilului didactic, dorință de autoperfecționare, creativitate, gândire reflexivă și modernă.

Noul curriculum oferă libertatea de a organiza cât mai creativ și personalizat actul didactic. Fiecare cadru didactic își poate alege propriul demers, care să fie în concordanță cu stilul didactic, cu obiectivele și conținuturile activităților.

De asemenea, are libertatea de a aplica la clasă metode inovative de evaluare care să țină seama de particularitățile psihoindividuale ale fiecărui copil în parte.

Noul, necunoscutul, căutarea de idei prin metodele inovative și interactive conferă activității „mister didactic”, se transformă într-o „aventură a cunoașterii” în care copilul este participant activ pentru că el întâlnește probleme sau situații complexe pentru mintea lui, iar prin evaluare, prin analize, descoperă răspunsurile la toate întrebările, rezolvă sarcini de învățare, se simte responsabil și mulțumit la finalul activității.

Calea de învățare pe care o parcurg copiii este determinată de metoda folosită. Această „cale” devine cel mai spectaculos exercițiu de interacțiune dintre mințile lor și conținuturile activităților și ne motivează când observăm progrese de la o perioadă la alta.

Efortul copiilor trebuie să fie unul intelectual, de exersare a proceselor psihice și de cunoaștere, de abordare a altor demersuri intelectuale, interdisciplinare, inovatoare, altele decât cele clasice. Prin corelațiile elaborate interactiv copiii își asumă responsabilități, formulează și verifică soluții, elaborează sinteze în activități de grup, individual sau în perechi.

Metodele inovative, activ-participative, solicită efortul personal de gândire, imaginație, memorie și voință, dar și valorifică maximal potențialul de cunoaștere, acțiune și trăire al copilului. Efectele formativ-educative ale învățării sunt în raport direct proporțional cu nivelul de angajare și participare individuală și colectivă.

Profesorul de azi trebuie să știe să modeleze tipul de personalitate necesar societății cunoașterii, personalitate caracterizată prin noi dimensiuni: gândire critică, creativă, capacitate de comunicare și cooperare, abilități de relaționare și lucru în echipă, atitudini pozitive și adaptabilitate, responsabilitate și implicare.

Învățământul actual trebuie să permită inițiativa, spontaneitatea și creativitatea copiilor, dar în același timp trebuie să dirijeze și să îndrume; rolul profesorului căpătând noi valențe,

depășind optica tradițională potrivit căreia el este doar un furnizor de informații. Profesorul însoțește și încadrează copilul pe drumul spre cunoaștere.

BIBLIOGRAFIE:

1. CERGHIT, I., Metode de învățământ, Editura Polirom, Iași, 2006
2. IONESCU, M., RADU, I., Didactica modernă, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001

Studiu de specialitate – Metode educaționale inovatoare de predare a matematicii

Prof. FIRICEL RODICA, Școala Gimnazială „Nicolae Simonide”, Pitești

Matematica este obiectul care generează la marea majoritate a elevilor eșecul școlar. De aceea profesorul de matematică trebuie să creeze un climat instituțional favorabil folosind diverse metode moderne care să-l determine pe elev să se implice activ în procesul instructiv educativ.

Metodele de predare inovatoare nu se referă doar la utilizarea celei mai de ultimă oră tehnologie la clasă sau la atingerea constantă a ultimelor tendințe educaționale, acestea sunt metodele de predare-învățare!

Totul se referă la utilizarea de noi strategii de predare care se concentrează mai mult pe elevi. Acestea inovatoare încurajează elevii să se alăture în mod proactiv și să interacționeze cu colegii lor și cu profesorul în timpul lecțiilor. Elevii vor trebui să lucreze mai mult, dar într-un mod care să le răspundă mai bine nevoilor și să-i ajute să crească mai repede.

Spre deosebire de predarea tradițională, care se concentrează în principal pe cât de multe cunoștințe se transmit elevilor, modalitățile inovatoare de predare caută adânc în ceea ce elevii iau cu adevărat din ceea ce se predă în timpul cursurilor.

Învățarea mixtă este o metodă care combină atât formarea tradițională în clasă, cât și predarea online de înaltă tehnologie. Oferă elevilor mai multă flexibilitate pentru a crea medii de studiu eficiente și a personaliza experiențele de învățare.

În lumea bazată pe tehnologie în care trăim, este greu să neglijăm instrumente puternice precum internetul sau software-ul de e-learning. Lucruri precum întâlniri video pentru profesori și elevi, pentru a gestiona cursuri, site-uri online pentru a interacționa și a juca și multe aplicații care servesc scopurilor de studiu au luat lumea.

Mulți elevii se înscriu la cursuri offline, fiind utile instrumentele digitale pentru a face lecțiile mai captivante. Este un instrument excelent pentru învățarea mixtă care implică elevii în sălile de clasă față în față și virtuale. Ei pot participa la chestionare, jocuri, brainstorming și multe activități de clasă pe această platformă.

Brainstormingul este o metodă care ajută la crearea unor idei și concepte creative și inovatoare. Pentru un brainstorming eficient, inhibițiile și criticile suspendate vor fi puse de-o parte. Astfel exprimarea va deveni liberă și participanții la un proces de brainstorming își vor spune ideile și părerile fără teama de a fi respinși sau criticați. Se expune un concept, o idee sau o problemă și fiecare își spune părerea despre cele expuse și absolut tot ceea ce le trece prin minte, inclusiv idei comice sau inaplicabile.

O sesiune de brainstorming bine dirijată dă fiecăruia ocazia de a participa la dezbateri și se poate dovedi o acțiune foarte constructivă.

Etapele unui brainstorming eficient sunt următoarele:

- deschiderea sesiunii de brainstorming în care se prezintă scopul acesteia și se discută tehnicile și regulile de bază care vor fi utilizate;
- perioada de acomodare durează 5-10 minute și are ca obiectiv introducerea grupului în atmosfera brainstormingului, unde participanții sunt stimulați să discute idei generale pentru a putea trece la un nivel superior;
- partea creativă a brainstormingului are o durată de 25-30 de minute. Este recomandabil ca în

timpul derulării acestei etape, coordonatorul (profesorul) să amintească timpul care a trecut și cât timp a mai rămas, să „prezeze” participanții și în finalul părții creative să mai acorde câte

3-4 minute în plus. În acest interval de timp grupul participant trebuie să fie stimulați să-și spună părerile fără ocolișuri.

- la sfârșitul părții creative coordonatorul brainstormingului clarifică ideile care au fost notate și

puse în discuție și verifică dacă toată lumea a înțeles punctele dezbătute. Este momentul în care se vor elimina sugestiile prea îndrăznețe și care nu sunt îndeajuns de pertinente. Se face și o evaluare a sesiunii de brainstorming și a contribuției fiecărui participant la derularea sesiunii. Pot fi luate în considerare pentru evaluare: talentele și aptitudinile grupului, repartitia timpului și punctele care au reușit să fie atinse.

- pentru a stabili un acord obiectiv cei care au participat la brainstorming își vor spune părerea și vor vota cele mai bune idei. Grupul supus la acțiunea de brainstorming trebuie să stabilească singuri care au fost ideile care s-au pliat cel mai bine pe conceptul dezbătut.

Pe timpul desfășurării brainstormingului participanților nu li se vor cere explicații pentru ideile lor. Aceasta este o greșeală care poate aduce o evaluare prematură a ideilor și o îngreunare a procesului în sine.

Brainstormingul funcționează după principiul: asigurarea calității prin cantitate și își propune să elimine exact acest neajuns generat de autocritică.

Vă recomandăm 7 reguli pe care elevii le vor respecta în scopul unei ședințe reușite de brainstorming:

1. Nu judecați ideile celorlalți – cea mai importantă regulă.
2. Încurajați ideile nebunești sau exagerate.
3. Căutați cantitate, nu calitate în acest punct.
4. Notați tot.
5. Fiecare elev este la fel de important.
6. Nașteți idei din idei.
7. Nu vă fie frică de exprimare.

Este important de reținut că obiectivul fundamental al metodei brainstorming constă în exprimarea liberă a opiniilor prin eliberarea de orice prejudecăți. De aceea, acceptați toate ideile, chiar trăznite, neobișnuite, absurde, fanteziste, așa cum vin ele în mintea elevilor, indiferent dacă acestea conduc sau nu la rezolvarea problemei. Pentru a determina progresul în învățare al elevilor este necesar să îi antrenați în schimbul de idei; faceți asta astfel încât toți elevii să își exprime opiniile!

BIBLIOGRAFIE

1. Oprea, Crenguța – Lăcrămioara, „Strategii didactice interactive”, ed. a III-a, EDP, București, 2008,
2. Gardner, H. „Mintea disciplinată”, Ed. Sigma, 2004,
3. Singer, M., Voica, C. Invatarea matematicii. Elemente de didactica aplicata. Ghidul Profesorului, Ed. Sigma, 2002.
4. Ghid metodologic pentru aplicarea programelor de matematica primar-gimnazial, Ed. SC Aramis print, 2001.

Momentele lecției în orele de limba engleză

Florescu Carmen

Colegiul Național Pedagogic „Constantin Brătescu”, Constanța

Aspectul formal al proiectului de lecție în România se deosebește de cel din spațiul anglofon din multe puncte de vedere. De aceea profesorii de limba engleză din România sunt ușor derutați când sunt puși în situația de a concepe un proiect de lecție în care să menționeze momente ale lecției. Planurile de lecție realizate în Marea Britanie numesc momentele lecției activități. Astfel vom întâlni *Activity 1 (Activitatea 1)*, *Activity 2 (Activitatea 2)*, *Activity 3 (Activitatea 3)*, etc. până la sfârșitul proiectului, în timp ce în România se folosesc denumiri specifice pentru fiecare activitate.

În lucrarea de față vom încerca succint să aducem la același numitor partea din proiectul românesc care nu există în cel din Marea Britanie, aceasta constituindu-se în cerință necesară pentru profesorii de engleză care intenționează să participe la examenul de titularizare sau de obținere a gradului didactic definitiv sau II. Sporind dificultatea celor ce predau limba engleză, sistemul românesc presupune, alături de examenul de specialitate care se dă în limba engleză, un al doilea examen, cel de pedagogie, care se susține în limba română. Din nefericire există câteva noțiuni și denumiri de abilități ce pot fi confundate cu denumiri de metode, tipuri de lecție sau denumiri ale momentelor lecției, căci de-a lungul vremii au existat multiple încercări de a adapta tiparul englezesc la cel românesc. Dintre acestea pot fi amintite *reading (citit)*, *writing (scris)*, *speaking (vorbit)* și *listening (ascultat)*.

Primul și cel care are un corespondent explicit în limba engleză este **Captarea atenției**. Cel mai utilizat termen pentru corespondentul său din proiectul englezesc este *Warm up*. În bibliografia de specialitate scrisă în limba engleză există și termeni folosiți în paralel pentru a desemna același moment de atragere a atenției elevilor de la activitățile specifice pauzei la activitățile din cadrul orei de curs. Este vorba de *Lead-in (Introducere)*, folosit pe scară largă în manualele de engleză aprobate de Ministerul Educației. Alte denumiri folosite sunt *Introductory activity (Activitate introductivă)*, *Engage students for prior knowledge (Reținerea atenției elevilor în vederea contactului cu noile cunoștințe)* sau *Opening hook for learning (Moment de deschidere a activității de învățare prin conectare la ceea ce urmează să fie învățat)*. În funcție persoana sau instituția care alcătuiește proiectul de lecție

termenii se schimbă, neexistând o reglementare la nivelul întregii țări. Ceea ce este comun tuturor instituțiilor din Marea Britanie sunt obiectivele, numite *standards* sau *objectives*.

Începând cu al doilea moment al lecției denumirile din limba engleză nu numai că nu corespund cu cele din limba română, dar nu se referă nici măcar la aceeași acțiune. Totuși o idee de gradare a procesului de achiziționare de cunoștințe există, ea oglindindu-se în varii denumiri, care, de altfel, sunt cât se poate de logice. Pentru studentul care abia și-a dat licența este bulversant și totodată derutant. Momentul de enunțare a obiectivelor este deseori omis din a fi menționat în proiectele englezești, deși are o importanță deosebită în activitatea de învățare. Acest lucru face însă obiectul altei discuții. Proiectele românești prevăd după Captarea atenției și verificarea temei (dacă este cazul), **Dirijarea învățării**. În limba engleză câteva denumiri folosite ar fi *Presentation (Prezentare)*, *Explore the concept and Explain (Explorarea conceptului și explicația)*, *Direct instruction (Instruire directă)* (care ar fi foarte asemănător cu termenul românesc), sau *Instructional procedure (Procedură de instruire)*.

Momentul de exersare a noilor informații în contexte noi, **Aplicarea cunoștințelor**, ar putea fi regăsit în proiectarea englezească sub denumirea de *Practice (Exersarea)*, *Guided and independent practice (Exersarea ghidată și individuală)*, *Main body of the lesson (Cuprinsul lecției)* sau *Explain (Explicarea)*. Este vorba despre partea lecției în care elevii aplică ceea ce li s-a explicat și fac conexiuni noi cu privire la integrarea în ceea ce știu a noilor noțiuni sau modalități de abordare a acestora. Ca durată este partea cea mai lungă, în timpul acesteia realizându-se de obicei cam două din obiectivele propuse inițial. Se realizează de obicei prin metode interactive, care să implice elevii în procesul de achiziționare a noilor informații.

În proiecte există și momentul de **Fixare a cunoștințelor**, care în engleză se regăsește ca *Production (Producere)*, *Follow up (După activitate)*, *Plenary activity (Activitatea care vizează tot ceea ce s-a discutat în lecție)*, sau *Elaborate (Detalierea)*. Este, bineînțeles, partea în care se fixează cunoștințele proaspăt înțelese prin exerciții de tipuri diverse. Exercițiile din această parte sunt mai complexe și solicită și crearea de legături noi în ceea ce privește utilizarea productivă a ceea ce s-a învățat. Acest moment este urmat de încheierea lecției care este logică și este comună din nou celor două tipuri de proiecte de lecție: **Evaluarea**. În cadrul evaluării finale se oferă și aprecieri ale profesorului pentru elevii săi, dar se și obțin informații despre impactul pe care l-a avut lecția asupra elevilor. În engleză întâlnim pentru acest moment denumiri ca *Feed back (Comentarii despre lecție)*, *Evaluation (Evaluare)*, *Assessment (Evaluare)*, sau *Closing (Încheiere)*.

În concluzie, deși denumirile sunt numeroase, ideea de a atrage gradat interesul elevilor este comună oricărui proiect de lecție. Debutanții pot alege denumirea pe care o consideră cea mai potrivită pentru propriul lor stil, însă până își pot defini stilul e bine să cunoască corespondențele dintre ceea ce învață la pedagogie în limba română și ceea ce studiază la metodică engleză în cadrul bibliografiei de specialitate care este recomandată de aceleași foruri care recomandă bibliografia în limba română.

Bibliografie:

1. https://uei.uchicago.edu/learn/LessonPlan_Rubric_CGW.pdf
2. forum.portal.edu.ro/index.php?act=Attach&type=post&id=1396213

METODE EDUCAȚIONALE INOVATOARE. ÎNVĂȚAREA BAZATĂ PE PROIECTE.

Prof. Foit Ecaterina-Daniela
Colegiul Economic „Dimitrie Cantemir” Suceava

În prezent, există o mulțime de metode educaționale inovatoare care sunt utilizate în scopul de a îmbunătăți procesul de învățare și pentru a-i face pe elevi să se implice mai mult în procesul educațional.

Printre acestea se numără: utilizarea lecțiilor interactive, utilizarea tehnologiei de realitate virtuală, folosirea inteligenței artificiale în educație, învățarea combinată, învățarea bazată pe proiecte, învățarea bazată pe anchetă, predarea cloud computing, utilizarea imprimantelor 3D, folosirea procesului de gândire a designului, Jigsaw, clasa inversată, predarea de la egal la egal, utilizare feedback-ului de la colegi, predarea încrucișată, predarea personalizată.

Utilizarea lecțiilor interactive - implică utilizarea tehnologiei pentru a crea lecții interactive și captivante. Elevii pot interacționa cu conținutul și pot învăța într-un mod distractiv și interactiv.

Utilizarea tehnologiei de realitate virtuală - implică utilizarea tehnologiei de realitate virtuală pentru a crea experiențe de învățare captivante și realiste. În acest fel, elevii pot explora lumi noi și pot învăța într-un mod distractiv și interactiv.

Folosirea inteligenței artificiale în educație - implică utilizarea inteligenței artificiale în scopul de a personaliza procesul de învățare și a oferi feedback individualizat elevilor.

Învățarea combinată - implică combinarea învățării online cu învățarea în mod tradițional pentru a crea un proces de învățare mai eficient și mai captivant.

Învățarea bazată pe proiecte - implică utilizarea proiectelor pentru a ajuta elevii să învețe într-un mod practic și interactiv.

Învățarea bazată pe anchetă - implică utilizarea anchetelor pentru a ajuta elevii să exploreze subiecte și să învețe într-un mod interactiv.

Predarea cloud computing - implică utilizarea cloud computing pentru a oferi acces la resurse și aplicații de oriunde și oricând.

Imprimare 3D - implică utilizarea imprimantelor 3D pentru a crea modele și prototipuri care să ajute la înțelegerea conceptelor mai complexe.

Folosirea procesului de gândire a designului - implică utilizarea procesului de gândire a designului pentru a crea soluții la problemele complexe și pentru a încuraja creativitatea și inovația.

Jigsaw - metodă ce implică împărțirea elevilor în grupuri și oferirea fiecărui grup o parte dintr-un subiect. Elevii trebuie să colaboreze pentru a înțelege subiectul în întregime.

Clasă inversată - implică utilizarea învățării online pentru a preda conținutul acasă, iar timpul petrecut la școală este folosit pentru a face exerciții și a discuta subiectul.

Predarea de la egal la egal - implică utilizarea colaborării între elevi pentru a învăța și a dezvolta abilități sociale.

Utilizarea feedback-ului de la colegi - implică utilizarea feedback-ului de la colegi pentru a îmbunătăți procesul de învățare.

Predare încrucișată - implică utilizarea colaborării între diferite discipline pentru a crea o înțelegere mai profundă a subiectelor.

Predare personalizată - implică utilizarea tehnologiei pentru a personaliza procesul de învățare și a oferi feedback individualizat elevilor.

În ce privește **învățarea bazată pe proiecte** – această metodă este un tip de instruire centrat pe elev, prin care elevii își aleg sau primesc o temă relativ cuprinzătoare, pe care o realizează în forme variate de studiu, de investigație și de activitate practică, fie individual, fie prin efort colectiv, în echipă.

Acest tip de învățare dezvoltă cunoștințe și capacități în orice domeniu, prin sarcini de lucru extensive, care promovează investigația și demonstrațiile autentice ale învățării prin rezultate și performanțe.

Metoda proiectului impune o varietate de abordare a managementului clasei, a managementului timpului și a materialelor folosite. După distribuirea temelor de proiect, profesorul sugerează și oferă elevilor sursele bibliografice, și chiar poate organiza cu aceștia bănci de date, în vederea dezvoltării abilităților de organizare a informațiilor.

Cheia succesului unui proiect constă în organizarea colectivului de elevi. Astfel, de preferat ar fi ca elevii să fie lăsați să-și aleagă colegii din grupul de lucru și să nu le fie impuși alți colegi, din diferite motive. De asemenea, trebuie de lăsat suficient timp elevilor pentru investigare și realizarea proiectelor.

Educația prin metoda proiectului este orientată de întrebări cheie ale curriculumului care fac legătura între standardele de performanță (obiective de referință și competențe specifice), capacitățile cognitive de nivel superior ale elevilor și contexte din viața reală.

Unitățile de învățare care utilizează metoda proiectului includ strategii de instruire variate, menite să îi implice pe elevi indiferent de stilul lor de învățare.

Introducerea unei unități de învățare bazate pe un proiect se realizează prin intermediul unor întrebări care exprimă idei importante și durabile, cu un caracter transdisciplinar. Elevii sunt provocați să cerceteze în profunzime subiectul cu ajutorul întrebărilor de conținut, care se concentrează pe obiectivele operaționale și pe standarde de performanță.

Prin implementarea la clasă a metodei inovative „învățarea prin proiecte”, se urmărește lărgirea granițelor creativității în procesul de predare-învățare-evaluare.

Proiectul începe în clasă, prin definirea și înțelegerea sarcinilor de lucru, se continuă acasă pe parcursul a câtorva zile sau săptămâni, timp în care elevul se consultă cu profesorul coordonator.

Proiectul se încheie tot în clasă, prin prezentarea în fața colegilor a unui raport-sinteză a rezultatelor obținute și a produsului realizat.

Astfel, în aplicarea metodei „învățarea prin proiecte”, se pot parcurge următorii pași:

- Precizarea proiectelor de realizat;
- Stabilirea obiectivelor;
- Distribuirea proiectelor pe grupe de elevi sau individual;
- Precizarea surselor de documentare și a condițiilor de realizare a proiectelor (de exemplu: stabilirea timpului de lucru; stabilirea resurselor de care au nevoie elevii pentru realizarea proiectului; stabilirea locului unde se vor desfășura activitățile/acțiunile proiectului);
- Stabilirea modului cum va fi realizată evaluarea, care sunt criteriile de evaluare (discuții, analize pe bază de criterii, chestionare, prezentare orală, portofoliu etc.);
- Stabilirea graficului activităților din proiect;
- Procesarea materialelor, comunicarea cu profesorul asupra conținutului;
- Efectuarea temelor subordonate și a sarcinilor de lucru, în grupuri sau individual, în conformitate cu graficul activităților din proiect;
- Monitorizarea către profesor a activității fiecărui grup, astfel încât toate grupurile să poată finaliza proiectul;
- Realizarea formei finale a proiectelor;
- Prezentarea proiectelor în fața clasei, analiza și evaluarea acestora;
- Feedback de la profesor, colegi (aprecieri, întrebări, schimb de idei).

Proiectele servesc obiectivelor operaționale specifice, semnificative și nu reprezintă: abateri de la programa școlară, activități suplimentare sau activități cu o temă comună.

Curriculumul prin proiecte este orientat de întrebări importante care leagă obiectivele operaționale și gândirea de nivel superior a elevilor, cu viața de fiecare zi. Elevii își asumă deseori roluri din viața reală și trebuie să îndeplinească sarcini pline de semnificație.

În timp ce lucrează la proiecte, elevii își dezvoltă competențe pentru lumea reală, corespunzătoare secolului XXI, multe dintre acestea fiind solicitate de angajatorii din zilele noastre, cum ar fi:

- capacitatea de a colabora;
- capacitatea de a gândi logic;
- capacitatea de a lua decizii;
- capacitatea de a avea inițiativă;
- capacitatea de generalizare și problematizare;
- capacitatea de a rezolva probleme complexe;
- capacitatea de a comunica eficient în echipă;
- capacitatea de a crea lucrări atractive și funcționale.

De exemplu, la disciplina TIC – Tehnologia Informației și a Comunicațiilor, se pot realiza proiecte la fiecare nivel de studiu.

Astfel, la clasa a IX-a, elevii pot utiliza aplicațiile Microsoft Office Word, Paint pentru:

- realizarea unei reviste, în funcție de specializarea clasei;
- crearea unui calendar (de exemplu a unui calendar cu caracter gastronomic - pentru clasele cu specializarea „Tehnician în gastronomie” sau a unui calendar cu diverse obiective turistice – pentru clasele cu specializarea „Tehnician în turism”, un calendar cu privire la agenții economici – pentru clasele cu specializarea „Tehnician în activități de comerț” etc.);
- realizarea de pliante, afișe, postere, site-uri web pe orice temă, ținând cont, nu numai de specializarea clasei de elevi, ci și de noile educații.

La clasa a X-a se pot realiza proiecte PowerPoint în funcție de specializarea clasei de elevi sau pe orice altă temă cu privire la noile educații (temă cu caracter ecologic, antidrog, antivioolență, prezentarea platformei cu lecții gratuite de robotică NEXTLAB.TECH etc.), dar și proiecte în care elevii pot prezenta diverse noțiuni teoretice referitoare la aplicațiile Microsoft Office Access, Microsoft Office Excel sau Microsoft Office PowerPoint, ori pentru a prezenta diverse probleme realizate cu ajutorul acestor aplicații.

La clasele a XI-a și a XII-a, proiectele pot fi concepute sub diverse forme, deoarece, din anii anteriori, elevii au deja cunoștințele de bază pentru a putea realiza un proiect.

De exemplu, la clasa a XI-a pentru unitatea de învățare „Realizarea documentelor și a prezentărilor folosind informații de pe Internet”, elevii pot realiza proiecte sub formă de prezentări PowerPoint, în conformitate cu specializarea clasei, cum ar fi:

- prezentarea aplicațiilor: SAGA C și REVISAL, prezentarea unui plan de afaceri, catalogul firmelor de exercițiu– pentru elevii cu specializarea „Tehnician în activități economice”;
- prezentarea unor zone turistice, agroturismul, turismul religios – pentru clasele cu specializarea „Tehnician în turism” sau „Tehnician în turism, intensiv engleză/franceză”;
- prezentarea unor rețete culinare – pentru clasele cu specializarea „Tehnician în gastronomie” etc.

În plus, în clasa a XII-a, elevii au de realizat proiectul pentru atestarea profesională, atât ca document Word, cât și ca prezentare PowerPoint sau ca site.

De asemenea, la orice nivel de studiu elevii pot fi implicați în realizarea unui proiect în cadrul PROGRAMUL INTERNAȚIONAL LeAF: “SĂ ÎNVĂȚĂM DESPRE PĂDURE” (LeAF – Learning About Forests). Acest proiect se poate realiza anual, în parteneriat cu CENTRUL

CARPATO-DANUBIAN DE GEOECOLOGIE BUCUREȘTI (CCDG). Detalii despre proiect se găsesc la adresa: <https://ccdg.ro/programe/leaf>.

În plus, elevii pot realiza proiecte pentru implicarea în proiectele școlare organizate la nivel de școală ori în parteneriat cu alte școli, dar și pentru participarea la diverse concursuri școlare.

În concluzie, metoda proiectului este fundamentată pe principiul învățării prin acțiune practică, cu finalitate reală (“learning by doing”) și reprezintă un mod mai cuprinzător de organizare a procesului de învățământ prin care pot fi satisfăcute cerințele unei educații pragmatice, în spiritul acțiunii și independenței în gândire.

Proiectul are un rol extrem de mare în dezvoltarea intelectuală a elevilor.

În “pedagogia proiectivă modernă” proiectul este înțeles ca o temă de cercetare orientată spre atingerea unui scop bine precizat ce urmează a fi realizat, pe cât posibil, prin îmbinarea cunoștințelor teoretice cu activitatea practică. Elevul se deprinde astfel să învețe și din cercetare și din activitatea practică.

În concluzie, proiectul este o metodă de evaluare complexă, ce oferă elevului posibilități multiple și variate de a-și valorifica potențialul de cunoștințe dobândit, produsul final realizat contribuind la reușita sa școlară și la creșterea stimei de sine, prin crearea sentimentul utilității a ceea ce a produs.

BIBLIOGRAFIE ȘI RESURSE WEB

- Ionescu, M. „Managementul clasei. Un pas mai departe. Învățarea bazată pe proiect.” Editura Humanitas, București, 2003
- <https://edict.ro/exemple-de-activitati-didactice-la-disciplina-tic/>
- <https://ahaslides.com/ro/blog/15-innovative-teaching-methods/>
- Experiențe și rezultate obținute prin aplicarea metodei inovative „învățarea prin proiecte” – EDICT
- <http://ccdmures.ro/cmsmadesimple/uploads/file/rev8sp/mateinfo/mat1.pdf>
- http://www.ecoleinclusiveeurope.eu/pdf-roumanie-bp/2_e_98_ro_metoda-proiectului--metoda-activa-de-invatare.pdf
- <https://eduscoala.ro/resurse/metoda-invatarii-pe-baza-de-proiecte>
- <https://ccdg.ro/programe/leaf>

Toleranță și diversitate în educația fizică și în sport

Frasineanu Florentin Rodinel
Colegiul Tehnic “Edmond Nicolau”
București

Bazele unei societăți tolerante și civilizate sunt reprezentate de valori, acestea fiind indispensabile pentru progresul societății. Sportul și educația fizică ajută la creșterea generațiilor viitoare, în spiritul valorilor fundamentale ale omenirii, aceste domenii de activitate oferind tuturor participanților șanse egale, cu respectarea anumitor reguli, încorporând concepte de prietenie, respect pentru adversari, spectatori, antrenori, fizioterapeuți etc.

Educația fizică și sportul sunt instrumente care pot fi utilizate pentru a promova valori, atitudini, toleranță și respect pentru diversitate. Unul dintre instrumente este excelența profesorilor și antrenorilor. Prin recunoașterea și promovarea valorilor, atitudinilor și comportamentelor culturale prin educația fizică și sport, ele pot sprijini eficient toleranța și diversitatea în sport.

Toleranța și diversitatea în educația fizică și sport

În Uniunea Europeană, prin Programul ”Pestalozzi”, în anul 2014, a fost lansat proiectul de formare “Educație fizică și sport pentru democrație și drepturile omului”. Programul a fost conceput pentru profesorii de educație fizică din școli și antrenori.

Educația fizică constă din mai multe procese dinamice care includ implicarea interactivă și interdependentă a participanților. Noua abordare a educației fizice distinge “învățarea prin mișcare” și “mișcarea pentru a învăța”. A învăța să se miște include abilități, tehnici și înțelegerea necesare participării în activități fizice: cunoașterea și controlul propriului corp, a amplitudinii și/sau a capacității sale de mișcare, în timp ce mișcarea pentru a învăța, în contextul resurselor pentru învățare presupune participare la activități, abilități sociale, management de concurență și cooperare, implementarea strategiilor și tacticilor, aplicarea judecății estetice, relațiile dintre exercițiile fizice, propria sănătate a participanților și bunăstarea mediului.

Educația fizică și sportul au devenit instrumente pentru dezvoltarea indivizilor și comunităților, instrumente prin care pot fi achiziționate noi cunoștințe, abilități și competențe folosite în viața de zi cu zi.

Așteptările de la orele de educație fizică s-au schimbat și au crescut. Se pune accent pe toleranță și respect pentru diversitate.

Educația fizică are nevoie de profesori în școli. Profesorii de educație fizică sunt indispensabili în școli și ar trebui să lucreze împreună cu profesorii de la clasă pentru a se conecta activitate fizică cu alt conținut. Politica educațională și curricula ar trebui să reflecte faptul că educația fizică este o materie de bază, la fel ca cititul, scrisul sau calculul. Educația fizică și pentru sănătate, împreună cu disciplinele artistice, ar trebui să reprezintă cheia promovării educației civice și a drepturilor democratice și ale omului.

Organizația Mondială a Sănătății (OMS) împreună cu multe asociații de medici cer în mod clar 60 de minute de educație fizică și de sănătate în fiecare zi. Lipsa infrastructurii nu trebuie

folosită drept scuză pentru puținele lecții de educație fizică. Există deja soluții pe care le putem asigura elevilor: săli de clasă, coridoare, parcuri și păduri.

Printr-un plan structurat se pot realiza bugete pentru echipamente și infrastructură.

Educația fizică întărește starea de sănătate a elevilor, are un impact pozitiv asupra obiceiurilor zilnice, crează premisele cooperării, aceasta din urmă având ca rezultat apariția coeziunii și incluziunii.

O înțelegere a toleranței și a diversității este crucială pentru dezvoltarea societății. Programele școlare ar trebui să urmeze ideea de învățare pe tot parcursul vieții, dezvoltând lecții bazate pe cunoștințe și dând posibilitatea elevilor pentru a-și îmbunătăți cunoștințele, abilitățile și atitudinile, pentru a spori angajamentul civic și coeziunea socială. Zidul dintre sala de clasă și sala de sport ar trebui distrus. Educația fizică ar trebui să fie parte integrantă a educației pentru valorile civice.

Diversitatea este un aspect natural al societăților modern, iar educația fizică și sportul joacă un rol important în a învăța oamenii să trăiască împreună în diverse comunități. De asemenea, au un mare potențial de a preda respectul pentru diversitate, prin implicarea tinerilor în procese de învățare și participare la activități sociale și civice, având ca rezultat incluziunea și îmbunătățirea toleranței și înțelegerii reciproce.

Un element esențial al oricărei educații pentru drepturile omului este promovarea coeziunii sociale și dialogului intercultural și valorizarea diversității și egalității, inclusiv egalității de gen. În acest scop, este esențial să se dezvolte cunoștințe, abilități personale și sociale și înțelegerea acestora, care să aibă ca rezultat reducerea conflictelor, să creeze premisele pentru înțelegerea diferențelor dintre credință și grupurile etnice, să construiască respectul reciproc pentru demnitatea umană și valorile comune, să încurajeze dialogul și să promoveze non-violența în rezolvarea problemelor și disputelor.

Practici și idei pentru promovarea toleranței și diversității:

- dezvoltarea unui cadru conceptual clar pentru educație și sport;
- dezvoltarea unor atitudini, abilități, cunoștințe pentru metode eficiente de dezvoltare a educației fizice în școli;
- descoperirea legăturilor între sport/educație fizică și drepturile omului/democrație;
- elaborarea de materiale de instruire și exemple de practici pentru profesori;
- crearea unei viziuni comune asupra competențelor profesioniștilor în educația fizică și sport;
- dezvoltarea unei metodologii adecvate pentru predarea cu succes a educației fizice și sportului;
- construirea unei rețele de profesioniști pentru a continua formarea specialiștilor la nivel internațional, național, nivel regional și local;

Atitudini

- acceptarea diversității ca valoare pozitivă pentru mediu și supraviețuirea speciei;
- asumarea responsabilității pentru acțiunile și alegerile personale;
- acceptarea faptului că fiecare individ construiește cunoștințele în mod diferit;
- acceptarea faptului că acțiunile personale pot reflecta valorile și convingerile personale mai autentic decât cuvintele;
- disponibilitatea de a acționa – și de a încuraja pe alții să acționeze – împotriva discriminării, prejudecăților, stereotipurilor și nedreptăților.

Aptitudini

-aptitudinea de a obține și de a răspunde la credințele, valorile, sentimentele și comportamentele altora;

Aptitudinea de a evalua situații și probleme de a căuta soluții cu toate părțile implicate.

- capacitatea de a promova conviețuirea pașnică;
- abilitatea de a face față problemelor complexe și de a evita răspunsurile unidimensionale;
- capacitatea de a face față provocării îndoielii și incertitudinilor.

Cunoaștere și înțelegere

- înțelegerea principalelor concepte legate de diversitate (cultură, identitate, egalitate, empatie, prejudecăți, stereotip, discriminare, rasism, cetățenie, interdependență globală, durabilitate);
- înțelegerea faptului că fiecare grup are o structură de putere;
- cunoașterea diferitelor forme de discriminare și violență.
- înțelegerea modului în care semnificațiile conceptelor sunt influențate de contexte și relațiile de putere;
- înțelegerea naturii subiective a cunoașterii despre sine și despre ceilalți.

Concluzii

Sportul înseamnă respectarea regulilor, oferind tuturor șanse egale de a participa; încorporează conceptele de prietenie, respect pentru ceilalți și comportament sportiv.

Transformările în societăți necesită participanți activi care pot efectua schimbarea. Valori, atitudini și comportamente pozitive, inclusiv toleranța și respectul pentru diversitate, trebuie să fie insuflăte și promovate prin educație și sport.

Activitatea fizică inspiră prin jocuri; sportivii ne uimesc cu abilitățile lor și ne oferă un sentiment de respect. Cu toate acestea, lumea este plină de ură, discriminare, intoleranță, criminalitate, însă educația fizică și sportul au o contribuție importantă în schimbarea în bine a societății.

Exemple de bune practice

Competiție vs. Cooperare

În cadrul acestui atelier, ideea este despre a discuta despre folosirea competiției în sport și educație fizică și cum să dezvoltăm cooperarea în cadrul echipei.

Se formează două echipe (fotbal, baschet, handbal, volei), o echipă va juca competitiv, să câștige cu orice preț, cealaltă formație va juca cooperant pentru a dezvolta spiritul de echipă.

Profesorul va observa comportamentul verbal și non-verbal, limbajul corpului, respectul pentru reguli, încurajarea partenerilor, ajutorarea lor etc, după care împreună cu elevii vor discuta despre modul în care cooperarea contribuie la succes într-un context competitiv.

Discriminare și violență în sport

Se formează două echipe, fiecare cu antrenorul lor. Unul dintre antrenori este relaxat, are un discurs liniștit în fața elevilor, explică rolurile fiecărui elev în echipă, celalalt antrenor are un comportament dur față de echipa sa.

Prin acest atelier se urmărește atenuarea abuzului asupra copiilor.

După terminarea meciului, ambele echipe și antrenorii vor purta discuții libere cu elevii pe tema discriminării și violenței, ținând cont de faptul că există mulți specialiști care folosesc pedepsele pentru a se asigura că sportivii obțin performanțe deosebite.

Empatie

Se pot folosi exerciții pe perechi (cu mingi, cu greutate mici). După efectuarea lor profesorul va discuta despre experiențele senzoriale și emoționale prin care au trecut elevii în timpul jocurilor pe perechi.

BIBLIOGRAFIE

- Andonova D., Acs M. and Holmes D. (2013), Move and learn, International Sport and Culture Association, Copenhagen, available at www.eplusifjusag.hu/public/files/press/move___learn-moveandlearn_manual.pdf (accessed 14 October 2017).
- Armour K. (2011), Sport pedagogy: an introduction for teaching and coaching, Routledge, London.
- Arnold P. (1979), Meaning in movement, sport and physical education, Heinemann, London.
- Bailey R. (2005), "Evaluating the relationship between physical education, sport and social inclusion", Educational Review Vol. 57, No. 1: 71-90.
- Bailey R. (2006), "Physical education and sport in schools: a review of benefits and outcomes", Journal of School Health No. 76: 397-401.
- Bailey R. and Dismore H. (2004), "The role of physical education and sport in education", SpinEd Project Report presented at the 4th International Conference of Ministers and Senior Officials Responsible for Physical Education and Sport (MINEPS IV), Athens.
- Bailey R. et al. (2009), "The educational benefits claimed for physical education and school sport: an academic review", Research Papers in Education No. 23: 1-26.
- Coalter F. (2001), "Realising the potential: the case for cultural services: sport", Local Government Association, London.
- Council of Europe (2016,) CDC, Council of Europe, Strasbourg, available at [Presentation of the project "Competences for Democratic Culture" - Education \(coe.int\)](http://www.coe.int/t/t09/education/Competences_for_Democratic_Culture/Education_Coe_Introduction.pdf).
- Green K. and Hardman K. (eds) (2011), Contemporary issues in physical education, Meyer & Meyer, Oxford.
- Green K. and Hardman K. (eds) (2005), Physical education: essential issues, Sage, London.

Ce ar trebui să învețe copiii noștri?

Secretar șef Frusinache Dorinela

Forța motrice a secolului XXI constă în capitalul intelectual al cetățenilor. Progresul politic, social și economic din acest mileniu va depinde de potențialul intelectual al generațiilor de oameni tineri. Prin urmare, nu ar trebui să rămânem indiferenți la ceea ce învață elevii - cum anume învață și în ce mod trebuie să investească în competențele lor. Urgența extinderii capacității angajaților, pentru a face față nevoilor pe care le impune secolul XXI, este predominant vizibilă în cercetările de specialitate, în care se face apel la acțiuni urgente.

Starea actuală și cea viitoare a economiei mondiale și a fiecărui stat în parte depinde în mod direct de cât de bine va fi definit nivelul de alfabetizare în rândul persoanelor tinere.

Aici vorbim de alfabetizarea secolului XXI, care include anumite competențe academice foarte dezvoltate, în ceea ce privește gândirea, înțelegerea, lucrul în echipă și utilizarea noilor tehnologii.

Pentru a progresa în economia digitală, elevii și studenții vor avea nevoie de anumite cunoștințe bazate pe era digitală. Este important ca sistemul de învățământ să facă schimbările necesare pentru a putea îndeplini această misiune, și anume pregătirea elevilor pentru lumea din afara sălilor de clasă. De aceea, sistemul de învățământ trebuie să înțeleagă și să accepte următoarele competențe ale secolului XXI în cadrul standardelor și programelor academice.

Alfabetizarea în era digitală - lucrurile esențiale astăzi

În măsura în care societatea se schimbă, se schimbă și competențele necesare cetățenilor pentru a obține anumite lucruri complexe. La începutul secolului al XX-lea, era suficient ca o persoană să știe să scrie, să citească și să calculeze. Abia în urmă cu câțiva ani, sistemul de învățământ a început să ceară elevilor să citească în mod critic, să scrie convingător, să gândească logic și să rezolve probleme matematice și științifice complexe.

Elevii trebuie, în primul rând, să dobândească alfabetizarea informatică și digitală. Acest lucru implică analiza, abordarea, gestionarea, integrarea, evaluarea și crearea de informații în diferite medii.

Alvin Toffler a afirmat că: „Analfabetul secolului XXI nu va fi acela care nu poate citi sau scrie, ci acela care nu poate să învețe, să se dezvețe și să reînvețe. Cei care pot face acest lucru sunt liderii de mâine.”

Alfabetizarea vizuală și informațională

Interfața grafică a Internetului și transferul vocii, a videourilor și a datelor în format digital au mărit drastic utilizarea instrumentelor vizuale. Tehnologiile avansate, precum camerele digitale, grafica, videoul și standardele de imagini, permit utilizarea imaginilor în scopul transmiterii de idei. Elevii au nevoie de competențe bune în ceea ce privește vizualizarea, pentru a putea să interpreteze imagini, pentru a observa anumite șabloane și pentru a putea să comunice prin intermediul imaginilor. Alfabetizarea informațională include accesul efectiv și eficient la informații, evaluarea informațiilor în mod critic și folosirea acestor informații în mod creativ și exact.

Alfabetizarea culturală și conștientizarea globală

Lumea trăiește într-un ritm tot mai alert, iar odată cu globalizarea comerțului, a crescut și nevoia de alfabetizare culturală. Într-o astfel de economie globală, unde în întreaga lume, interacțiunea, parteneriatul și concurența se află în prim-plan, apare o necesitate din ce în ce mai crescută pentru cunoașterea, înțelegerea și respectul pentru alte culturi, inclusiv pentru cele care au fost stabilite drept norme în societatea tehnologică.

Colaborarea

Colaborarea este un proces structurat, regenerabil, unde două sau mai multe persoane lucrează împreună pentru atingerea unui obiectiv comun. În cele mai frecvente cazuri, colaborarea este un efort intelectual de natură creativă - prin partajarea cunoștințelor, prin învățare și prin atingerea la un consens. Colaborarea nu necesită leadership și poate conduce la rezultate mult mai bune prin descentralizare și egalitarism. Concret, dacă există colaborare în cadrul unei echipe, se pot obține resurse, recompense și recunoașteri mult mai mari în confruntarea cu concurența pentru resursele finale.

Metodele de colaborare cu o anumită structură încurajează introspecția comportamentului și a comunicării. Aceste metode au obiectivul de a crește succesul echipelor incluse în rezolvarea problemelor prin colaborare. Anumite formulare, grile, tabele și diagrame sunt foarte utile în astfel de situații, pentru a documenta obiectiv trăsăturile personale, cu scopul de a îmbunătăți performanțele în proiectele actuale și în cele viitoare.

Schimbările rapide din societatea de astăzi și rețelele de comunicare au provocat schimbări și la nivelul luării deciziilor, iar aceasta nu numai la nivel de management superior. În același timp, complexitatea lumii contemporane necesită un nivel înalt de specializare a celor care iau decizii. De aici provine și nevoia de creare a unor echipe de specialiști care să fie responsabili cu efectuarea unor sarcini complexe. În acest sens, tehnologiile informaționale joacă un rol cheie atunci când este vorba de ușurința cu care are loc colaborarea între echipe și indivizi. E-mail-ul, fax-ul, mesageria vocală, conferințele audio și video, camerele de chat, documentele partajate și locurile de muncă virtuale pot asigura o colaborare reușită.

Cooperarea

Cooperarea este un proces de lucru și acțiune comună, care se poate realiza cu ajutorul unor entități intenționate și neintenționate. În forma sa cea mai simplă, cooperarea pornește de la premisa că lucrurile trebuie să funcționeze în armonie, umăr la umăr, în timp ce în formele sale mai complexe, cooperarea se poate referi și la funcționarea ființei umane în cadrul social al unei națiuni. Aceasta este o alternativă la munca individuală, bazată pe competiție. Cooperarea se poate realiza, de asemenea, și cu ajutorul calculatorului, prin intermediul căruia se pot procesa simultan mai multe resurse comune în același timp.

Totuși, cooperarea poate fi impusă, voluntară sau chiar involuntară, motiv pentru care indivizii și grupurile pot colabora, chiar și dacă nu au aproape nimic în comun în ceea ce privește interesele și obiectivele. Exemple de acest fel (bazate pe liberul arbitru, lege sau impunere) se pot găsi pe piață, în războaie, familii, locuri de muncă, școli și închisori și în alte instituții în care indivizii pot funcționa.

Comunicarea

Comunicarea este procesul care asigură indivizilor schimbul de informații cu ajutorul mai multor metode. Comunicarea este procesul prin care mesajul este trimis sau primit prin conversații, scriere sau gesturi.

Schimbul de informații necesită și un feedback, o reacție la ceea ce s-a transmis. Cuvântul comunicare este întrebuit și în contextul în care există foarte puțin sau nu există deloc feedback, precum emiterea unui program, unde feedback-ul întârzie, deoarece emițătorul și receptorul utilizează metode, tehnologii, timp și moduri diferite de transmitere a informațiilor.

Comunicarea se poate defini și ca un proces de interacțiune semantică între ființele umane. Acesta este un act de transmitere a informațiilor și un proces în care se schimbă sensuri pentru a ajunge la un anumit tip de înțelegere.

Comunicarea implică trimiterea de mesaje, atât verbale, cât și nonverbale, fie că este vorba de o idee, un gest sau o acțiune stimulativă.

Există mijloace auditive (vorbirea, intonația, ritmul etc.), precum și nonverbale (mimica, gestică, limbajul corporal, limbajul semnelor, contactul vizual sau scrisul).

Comunicarea se desfășoară la mai multe niveluri și în moduri diferite. De-a lungul timpului, au existat mai multe domenii de cercetare care s-au ocupat de comunicare, așadar este bine să știm despre ce aspecte ale comunicării este vorba.

Există foarte multe definiții ale comunicării, dintre care unele recunosc faptul că animalele pot comunica între ele, dar și cu ființele umane, în timp ce alte definiții sunt mai restrânse și susțin faptul că comunicarea este o activitate preponderent umană.

Cu toate acestea, există câteva elemente distincte care definesc comunicarea. Acestea sunt:

1. conținutul (ce se comunică);
2. sursa/emițătorul/expeditorul/cel care cifrează (cel care comunică);
3. forma (în ce formă se comunică);
4. canalul (prin ce mediu se comunică);
5. destinația/destinatarul/obiectivul/cel care descifrează (celui căruia i se comunică ceva);
6. sensul/aspectul pragmatic.

În societatea contemporană este necesar ca elevii să comunice prin utilizarea tehnologiei. Acest lucru include comunicarea sincronă și asincronă, precum e-mail-ul, interacțiunile în grup și locurile virtuale de învățare, camere chat, conferințe video interactive, telefon și interacțiuni prin stimuli și modele. Astfel de interacțiuni necesită cunoașterea conduitei tipice pentru un anumit mediu.

IT-ul nu schimbă ceea ce este necesar pentru o comunicare calitativă, însă oferă anumite dimensiuni noi, care trebuie învățate pentru a deveni transparente. În caz contrar, IT-ul va reprezenta mai degrabă un obstacol, decât o îmbunătățire a procesului de comunicare. Câteva noi dimensiuni, prezente în comunicarea globală, presupun programarea întâlnirilor și a ședințelor ținând cont de fusul orar, de culturile și limbile diferite.

Creativitatea

Creativitatea este un proces mental care include generarea de noi idei sau concepte, sau generarea unor asocieri noi între idei și concepte deja existente.

Din punct de vedere științific, produsele unei gândiri creative (uneori menționată ca gândire divergentă) sunt caracterizate prin originalitate. Ca alternativă, conceptul standard al creativității se referă la crearea a ceva nou.

Deși la prima vedere pare un fenomen intuitiv destul de simplu, creativitatea este în realitate mult mai complexă. Printre domeniile care au analizat acest fenomen se numără: psihologia behavioristă, psihologia socială, psihometria, psihologia cognitivă, inteligența artificială, filosofia, istoria, economia, cercetările din design, afaceri și management și multe altele. Studiile realizate au abordat creativitatea de zi cu zi, creativitatea de ordin superior sau chiar și creativitatea artificială. Spre deosebire de multe

fenomene științifice, încă nu există o perspectivă sau o definiție unică a creativității. Spre deosebire de multe fenomene psihologice, nu există o tehnică standard de măsurare a acestui fenomen.

Despre creativitate se spune că este har divin, o parte a procesului cognitiv sau un rezultat al mediului social și al trăsăturilor personale. Creativitatea este asociată cu genialitatea, cu bolile mintale sau cu umorul.

Organizarea

Organizarea este un acord social care tinde spre atingerea unor obiective comune, care își controlează propriul efect și care are o limită ce îl delimitează de mediul înconjurător. Cuvântul organizare provine de la cuvântul grecesc „*Δργασιον*”, care înseamnă instrument. Acest termen este utilizat zilnic în diverse moduri.

Soluționarea problemelor

Soluționarea problemelor este o parte a procesului de gândire. Soluționarea problemelor este considerată drept cea mai complexă dintre toate funcțiile intelectuale, fiind definită ca un proces cognitiv de ordin superior, ce necesită modulație și un control de rutină al competențelor fundamentale. Are loc atunci când organismul sau sistemul inteligenței artificiale se blochează și nu știe cum să continue din starea actuală către starea dorită. Este parte a unui proces mai amplu, care include identificarea unei probleme și formularea acesteia.

În ceea ce privește competențele de soluționare a problemelor, departamentul din cadrul instituției University of Michigan's Engineering are o pagină web excelentă, care propune diferite competențe pentru diferite tipuri de probleme. Dacă vreți să aflați mai multe despre taxonomia lui Bloom, vizitați site-ul oficial al University of Michigan's Engineering.

Autosesizarea și responsabilizarea socială

Tehnologiile de astăzi provoacă adesea dileme atunci când vine vorba de etică și valori. Datorită creșterii complexității tehnice, societatea noastră ar trebuie să ridice standardele etice și valorile la un nivel mai înalt, pentru a îndruma aplicarea științei și a tehnologiei în direcția corectă. Foarte important este ca elevii să înțeleagă această responsabilitate și, în calitate de cetățeni informați, să contribuie la aceasta pe toate planurile.

Elevii și studenții trebuie în primul rând să fie capabili de autoevaluare, monitorizare și înțelegere a propriilor nevoi, iar apoi trebuie să știe să localizeze resursele corespunzătoare și să transfere aptitudinile învățate dintr-un domeniu în altul.

De asemenea, comportamentul responsabil față de societate este la fel de important. Este necesară o armonie între comportamentul personal și interesul întregii comunități, precum și demonstrarea continuă a unui comportament etic pe plan personal, profesional și social.

Calitatea, rezultatele și productivitatea excepțională

Hank Levin a afirmat următoarele: „Trebuie să fim foarte atenți atunci când vorbim despre standardele după care se creează o forță de muncă productivă pentru economie.” Pe baza studiilor sale din anii `90 ai secolului trecut, Levin a ajuns la concluzia că niște rezultate bune la teste nu sunt în corelație cu productivitatea de la locul de muncă.

Pe de altă parte, deși momentan nu se află în centrul atenției în școli, o înaltă productivitate determină dacă o persoană va avansa sau nu la locul de muncă.

Prioritățile, planificarea și gestiunea având ca scop obținerea de rezultate

Un nivel înalt de complexitate necesită o planificare atentă și crearea planurilor de rezervă. Acestea sunt la fel de importante ca grija pentru rezultatele finale ale proiectului și concentrarea asupra atingerii obiectivelor principale. De asemenea, pentru a putea să anticipăm rezultatele neașteptate, este nevoie de flexibilitate și creativitate.

Utilizarea efectivă a instrumentelor reale

A douăsprezecea regulă a lui Bill Gates referitoare la afaceri sună astfel: „Utilizați instrumentele digitale pentru a-i ajuta pe clienți să-și rezolve singuri problemele.” Această idee se bazează pe comunicare și networking. Alegerea instrumentelor adecvate și aplicarea lor în situații reale, astfel încât să obținem rezultatele cele mai bune, sunt, de asemenea, importante și pentru o mai bună colaborare, promovare și sporire a creativității.

Doug Henton descrie trei tipuri de cunoștințe importante în economia contemporană: „a ști ce”, „a ști cum” și „a ști cine”. El ne mai spune că astăzi cu toții avem acces la „a ști ce”, însă ceea ce este într-adevăr important este „a ști cum” și „a ști cine”.

Rezultate de înaltă calitate aplicabile în mediul real

Cercetătorii văd un avantaj în tipul de învățare prin care elevii creează produse autentice, cu instrumentele corespunzătoare - fie că este vorba de un castel de nisip, programe de calculator, documente, grafică, construcții LEGO sau compoziții muzicale. Astfel de experiențe oferă elevilor o perspectivă de ansamblu asupra oricărui domeniu ales.

<https://www.business-academy.ro/cms/mestoZaUploadFajlove/competente%20necesare.pdf>

<https://gabrielnicolaeteodorescu.wordpress.com/competente-necesare-in-secolul-xxi/>

https://ro.wikipedia.org/wiki/Pagina_principal%C4%83

Conexiunea RED cu educația bazată pe competențe în vederea eficientizării învățării la școlarul mic

Prof.înv. primar Marena Funduianu
Școala Gimnazială Nr. 10 Botoșani

În societatea actuală, atât de tehnologizată sunt foarte puțini elevi care mai răspund stimulilor clasici de predare – învățare – evaluare. Pentru elevii acestei generații este nevoie de utilizarea tehnologiilor digitale pentru a-i implica activ și creativ în studiul unui subiect. Prin includerea tehnologiilor digitale în strategiile pedagogice putem promova dezvoltarea competențelor transversale, reflecția aprofundată și exprimarea creativă a elevilor. Aceste tehnologii asigură și deschiderea spre învățarea unor contexte noi, din lumea reală, care implică participarea cursanților la activități practice, cercetare științifică sau rezolvarea complexă a problemelor sau care, într-un alt mod, îmbunătățesc participarea activă a elevilor în cazul unor subiecte complexe. Folosind animații și/sau videoclipuri, jocuri, teste on-line, elevii sunt mai atrași de învățarea unor concepte sunt mai antrenați în implicarea în învățare.

Sarcina profesorului este aceea de a selecta tehnologiile digitale adecvate pentru contextul de învățare creat la un moment dat, astfel elevii sunt implicați activ în contextul de învățare și se pot atinge obiectivele stabilite. Tehnologiile digitale utilizate trebuie să fie adaptate subiectului, nivelul de vârstă și intereselor elevilor, raportării lor la utilizarea tehnologiei pentru învățare.

Competența digitală este una dintre competențele transversale pe care educatorii trebuie să o dezvolte elevilor. Tehnologiile digitale sunt folosite pentru a dezvolta și alte competențe transversale – pentru aceasta profesorii înșiși trebuie să aibă competențe digitale foarte bine dezvoltate și să știe să le utilizeze și să le aplice adaptat la context. Practic competența digitală a elevilor este dezvoltată sau rezultă oarecum firesc din competența digitală a profesorului.

Integrarea activităților de învățare, a temelor și a evaluărilor care solicită elevilor să își formuleze nevoile de informare, să găsească informații și resurse în medii digitale: organizarea, procesarea, analizarea și interpretarea informațiilor; compararea și evaluarea în mod critic a credibilității și a exactității informațiilor și a surselor acestora; crearea și actualizarea strategiilor personale de căutare bazate pe calitatea informațiilor găsite; organizarea, stocarea și preluarea datelor, informațiilor și conținutului din medii digitale.

Resursele Educaționale Deschise aduc numeroase beneficii și inovații majore în educație. Inovațiile au ca obiectiv eliminarea granițelor cauzate de poziția geografică, vârstă și chiar posibilitățile financiare, oferind acces deschis la diverse și numeroase platforme susținute de mai mulți profesori și forme de învățământ, cu o misiune continuă de a contribui la elevarea materialelor didactice, indiferent dacă acestea sunt în format digital sau pe suport fizic.

Resursele Educaționale Deschise, RED, ori Open Educational Resources (OER) sunt instrumentele folosite în procesul de învățare, predare, cercetare sau cu alte obiective educaționale care sunt disponibile într-un format accesibil și sub o licență liberă, adică aprobă accesul gratuit, dar și utilizarea, adaptarea și redistribuirea de către alte persoane cu restrângeri limitate sau fără restrângeri.

Apelativul deschise reprezintă eliminarea restrângerilor tehnice și legale privind utilizare lor.

Tipuri de Resurse Educaționale Deschise: cursuri, planuri de lecție, prezentări, cărți/ manuale, pachete cu diverse materiale, chestionare, fișe de lucru, activități și jocuri educative, evaluări, simulări și teste, teme pentru acasă, resurse audio și video, alte materiale didactice.

RED înseamnă instrumente și resurse suplimentare accesibile. Conținutul și sarcina de lucru prevăzute în mod curent într-o resursă educațională în format digital pot beneficia de variate resurse suplimentare din același mediu digital, care pot fi „apelate” pentru referință, exemplificare, aprofundare, consolidare sau aplicații.

Acestea constau în dicționare online, enciclopedii tematice, culegeri de probleme și exerciții, filme explicative și simulări, ecranizări, texte de referință, spații virtuale pentru experimente sau explorări, spații ludice, comunități virtuale de învățare etc. Toate acestea ajută la eficientizarea învățării la școlarul mic.

Beneficiile aduse de Resursele Educaționale Deschise sunt nelimitate, atât pentru profesori cât și pentru elevi. RED oferă oportunitatea tuturor de a crea și colabora în dorința de a aduce informații prețioase și actualizate, la care oricine, indiferent de locul în care se află, poate avea acces. Sprijinind astfel și condițiile în care profesorii și elevii trebuie să desfășoare orele online.

RED pot fi ajustate în funcție de nivelul de studiu al elevilor, al preferințelor acestora, dar și a altor criterii, care ajută la atingerea obiectivelor și rezultatelor educaționale dorite.

De asemenea, prin accesul lor liber, acestea ajută la stimularea creativității și inovației, contribuind la o educație accesibilă și de calitate.

Pe lângă materialele propriu-zise, conceptul de resurse educaționale deschise poate cuprinde și instrumente specializate precum software-ul necesar dezvoltării, folosirii și livrării materialelor educaționale, inclusiv cel destinat căutării și organizării conținutului, precum și comunitățile virtuale de învățare și instruire.

Beneficiile sunt importante pentru toți: elevi – sursa primară a conținutului digital, cadre didactice, instituția de învățământ.

Beneficiile pentru elevi:

- calitate sporită și flexibilitate a resurselor educaționale;
- aplicarea cunoștințelor într-un context mai larg;
- libertatea de acces (de exemplu, acasă) și oportunități sporite pentru învățare;
- suport pentru abordări centrate pe elev, individualizate, nonformale;
- dezvoltarea abilităților (de exemplu, matematica), prin elaborarea de RED generice care pot fi reutilizate și recontextualizate în diferite domenii;
- posibilitatea de a testa materialele înainte de predare și a le compara cu altele de la activități similare;
- oportunitatea de a se implica în inițiative RED, prin contribuție la dezvoltarea, testarea sau evaluarea acestora;
- experiențe autentice de “viață reală” prin intermediul RED.

Activități cu caracter practic - aplicativ care se pot realiza în cadrul orelor de Științe ale naturii:

Utilizarea softului educațional și a sistemului AEL - permite realizarea unor experimente virtuale și rezolvarea unor teste, având ca suport activitățile practice desfășurate.

Metoda proiectelor (Intel Teach) - această metodă/ stil de învățare, pentru elevi este foarte atractiv, deoarece derivă din autenticitatea experiențelor. Elevii își asumă rolul și comportamentul celor care lucrează într-un anumit domeniu. Fie că realizează o prezentare despre probleme de mediu, un album foto pentru a ilustra o anumită temă, un acvariu, o prezentare multimedia, o culegere de ghicitori sau jocuri didactice, elevii

sunt implicați în activități reale, semnificative pentru viața cea de toate zilele, dincolo de spațiul școlar.

Majoritatea aplicațiilor pentru crearea de resurse educaționale permit integrarea elevilor în platforme de management al învățării pentru a fi evaluate, adnotate și notate. Păstrarea unor elemente relevante de portofoliu ale elevului este o soluție actuală, care face posibilă construirea unei imagini de ansamblu asupra parcursului învățării și realizarea de predicții asupra performanței ulterioare.

De asemenea, accesul la rezultate – teste, răspunsuri la sarcini de lucru, rezolvări, eseuri, proiecte, împreună cu notițele și comentariile profesorului – poate fi acordat întregului grup de elevi, altor profesori, părinților. Aceștia ar putea „derula” oricând parcursul de învățare pentru a identifica lacunele și pentru a opta pentru module remediale.

Avantajele aplicării acestui concept în sistemul educațional sunt impresionante.

Acest concept ajută la eficientizarea învățării și depășirea problemelor ce țin de calitatea, accesul și relevanța educației presupun o abordare vizionară, inclusiv prin identificarea unor noi modele educaționale și valorificarea inteligentă a practicilor internaționale.

Resursele educaționale în format digital devin instrumente flexibile pentru a transpune conținuturi utile și relevante pentru elevii unei anumite clase într-o formă adecvată, suprapuse logicii strategiei didactice pe care cadrul didactic a construit-o pentru activitatea de învățare. Îl determină pe profesor să facă apel la cadrul pedagogic pentru a proiecta și a desfășura secvențe de învățare semnificative, propunând elevilor parcursuri personalizate, mulate pe cunoștințele, capacitățile, experiența și interesele lor.

Prin utilizarea tehnologiilor digitale se poate predă diferențiat în clasă și se poate asigura un învățământ personalizat, punând la dispoziție activități de învățare adaptate nivelului de cunoștințe, intereselor și nevoilor de învățare ale fiecărui elev. Se poate adapta predarea pentru a asigura accesul tuturor elevilor la informații, inclusiv al celor cu nevoi educaționale speciale. Trebuie avute în vedere așteptările de un anumit tip ale elevilor, modul în care reacționează la utilizarea tehnologiilor digitale și ce concepții au referitor la utilizarea acestora în predare-învățare.

În plus trebuie să se asigure accesul echitabil la tehnologii și resurse digitale adecvate, de ex. verificând că toți cursanții au acces la tehnologiile digitale utilizate. Sarcina profesorului este de a selecta și utiliza strategiile pedagogice digitale care răspund contextului digital al cursanților, de ex. constrângeri contextuale la utilizarea de către aceștia a tehnologiilor (de ex. disponibilitate), abilități, așteptări, atitudini, concepții greșite și utilizări eronate. Există posibilitatea de a utiliza tehnologiile și strategiile digitale pentru elevii care au nevoie de asistență specială (de ex. cursanți cu limitări fizice sau psihice, cursanți cu dizabilități de învățare). Este important să se pună la dispoziție unele instrumente și abordări alternative pentru elevii cu nevoi speciale.

Pentru asigurarea accesibilității este importantă respectarea principiilor de elaborare a testelor și materialelor utilizate în predare, monitorizarea continuă a măsurilor aplicate și adaptarea lor în funcție de rezultat. Educația are în vedere faptul că nevoile de învățare sunt diferite, ritmul de parcurgere al unor materiale și însușirea informațiilor este diferit, pentru a reduce diferențele acestea de învățare tehnologiile digitale au un rol foarte important. Utilizându-le eficient se poate asigura progresul în învățare la nivel individual, de exemplu situații de tipul: dislexie, ADHD, supraproformanță etc. Selectarea și aplicarea activităților de învățare va permite fiecăruia să-și stabilească un plan de învățare și utilizare a tehnologiilor digitale.

Includerea activităților de învățare, a temelor și a evaluărilor care solicită elevilor să utilizeze eficient și responsabil tehnologiile digitale pentru comunicare, colaborare și participare civică.

Elevii sunt încurajați:

- să interacționeze prin diverse tehnologii digitale;
- să înțeleagă mijloacele de comunicare digitală adecvate pentru un context dat;
- să partajeze datele, informațiile și conținutul digital cu alții, utilizând tehnologii digitale adecvate;
- să cunoască practicile de a face trimiteri și pe cele de atribuire;
- să participe în societate prin utilizarea serviciilor digitale publice și private;
- să caute oportunități de dobândire a autonomiei și a cetățeniei participative prin intermediul tehnologiilor digitale adecvate;
- să utilizeze tehnologiile digitale în procesele de colaborare și pentru construirea și fundamentarea prin colaborare a resurselor și a cunoștințelor;
- să cunoască normele de comportament și de know-how la utilizarea tehnologiilor digitale și la interacțiunea în medii digitale;
- să adapteze strategiile de comunicare la un anumit public și să dobândească cunoștințe referitoare la diversitatea culturală și generațională din mediile digitale;
- să creeze și să gestioneze una sau mai multe identități digitale;
- să protejeze propria reputație;
- să proceseze datele care sunt produse prin diverse tehnologii, medii și servicii digitale.

Pentru o implicare activă și eficientă în învățare, elevilor trebuie să li se asigure un climat propice care cuprinde: bunăstarea fizică, psihologică și socială. Utilizarea tehnologiilor digitale se va face în siguranță și într-un mod responsabil. Atitudinea față de tehnologiile digitale trebuie să fie una pozitivă și creativă, pentru a ne asigura de aceasta elevii trebuie asistați și monitorizați în modul în care reacționează, cum gestionează situațiile neplăcute în care se pot afla și să intervenim atunci când este vorba de cyberbullying sau alte situații care amenință bunăstarea elevilor.

Elevii și profesorii trebuie:

- să protejeze dispozitivele și conținutul digital;
- să înțeleagă riscurile și amenințările din mediile digitale;
- să înțeleagă măsurile de siguranță și securitate;
- să protejeze datele personale și confidențialitatea în mediile digitale;
- să înțeleagă modul de folosire și de partajare a informațiilor personale, protejând – în același timp - pe sine și pe ceilalți împotriva pericolelor;
- să înțeleagă faptul că serviciile digitale utilizează o „Politică de confidențialitate” cu privire la modul în care sunt utilizate datele personale;
- să evite riscurile pentru sănătate și amenințările la bunăstarea fizică și psihologică în timpul utilizării tehnologiilor digitale;
- să se protejeze pe sine și pe ceilalți de pericolele posibile din mediile digitale (de ex. cyberbullying);
- să cunoască tehnologiile digitale pentru bunăstarea socială și incluziunea socială;
- să cunoască impactul asupra mediului al tehnologiilor digitale și al utilizării acestora.

Activitățile de învățare care utilizează tehnologiile digitale încurajează creativitatea, transferul de cunoștințe – predarea – învățarea inter și transdisciplinară. Elevii sunt încurajați să se implice în rezolvarea problemelor tehnice și gestionarea funcționării dispozitivelor. Elevii trebuie să-și conștientizeze propriile nevoi și să adapteze mediile digitale la acestea. Tot în această categorie intră și selectarea acelor aspecte ale

tehnologiilor digitale care îi ajută să rezolve o anumită problemă, să dobândească noi cunoștințe, să-și îmbunătățească competența digitală autodezvoltându-se prin stabilirea de obiective în pas cu evoluția digitală.

Această metodă dezvoltă profesionalismul, colaborarea cu colegii, construirea relațiilor cu elevii și părinții acestora; contribuie la consolidarea competențelor digitale (prin realizarea și utilizarea unor site-uri educaționale online).

În concluzie, elevii pot fi învățați să-și dezvolte propriile idei despre lumea care îi înconjoară, acest lucru fiind posibil doar dacă învățătorul găsește cele mai bune căi de a face accesibile conținuturile acestei discipline. Cu cât vom avea mai multe canale de furnizare a cunoștințelor către elevi, cu atât mai durabil vor asimila și reține informațiile învățate. Dacă elevii sunt puși în situația de a aplica, de a observa, de a explora în mod direct, de a efectua experimente, este garantat gradul maximum de succes.

BIBLIOGRAFIE:

1. Albulescu, I., Catalano, H. (coord) (2021). Procesul de instruire în mediul online. București: editura DPH
2. Ciolan, L. (2008). Învățarea integrată. Fundamente pentru un curriculum transdisciplinar. Iași: Polirom
3. Ceobanu C., Cucos, C., Istrate O., Pânișoară, I.O (2022). Educația digitală. Iași: Ed. Polirom.
4. Zlate, Mielu (1999). Psihologia mecanismelor cognitive. Iași: Editura Polirom
5. Landiana MIHNEVICI Cristinel POPA Maria Monica COMAN Nicoleta Monica MUSTĂȚEA-ȘCOALĂ INCLUZIVA, COMUNITATE INCLUZIVĂ
6. [https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-](https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/project-result-content/fbcf03e6-3b63-450c-95ad-a3c8b5923d3f/Course%20content_RO.pdf)
7. [plus/project-result-content/fbcf03e6-3b63-450c-95ad-a3c8b5923d3f/Course%20content_RO.pdf](https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/project-result-content/fbcf03e6-3b63-450c-95ad-a3c8b5923d3f/Course%20content_RO.pdf)

În așteptarea lui Moș Nicolae

Prof. inv. preșcolar: Furtună Diana - Elena

Tema anuală de studiu: Cu ce și cum exprimăm ceea ce simțim?

Tema săptămânală: „Să-l așteptăm pe Moș Nicolae”

Tema activității: „Atelierul lui Moș Nicolae”

Forma de realizare: Activitate integrată

Tipul de activitate: consolidarea și verificarea cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor

Elementele activității integrate:

ADP: Întâlnirea de dimineață: „Scrisoare de la Moș Nicolae”

ALA 1:

-JOC DE ROL: „Prăjituri alese”- activitate gospodărească;

-JOC DE MASĂ: „ Surprizele lui Moș Nicolae”- puzzle;

-BIBLIOTECĂ: „Cărticica lui Moș Nicolae”

-ȘTIINȚE: „Bezele colorate pentru Moș Nicolae”- experiment

ACTIVITĂȚI PE DOMENII EXPERIENTIALE- ADE:

- DȘ- activitate matematică: „Darurile lui Moș Nicolae”- joc didactic matematic

-DOS- activitate practică: „Ghetuța lui Moș Nicolae”- lipire

JOCURI ȘI ACTIVITĂȚI RECREATIVE: „ Cerculețe fermecate”

MOMENT DE LITERATIE: „Legenda lui Moș Nicolae”

DIMENSIUNI ALE DEZVOLTĂRII:

- Cunoștințe și deprinderi elementare matematice pentru rezolvarea de probleme și cunoașterea mediului apropiat;
- Finalizarea sarcinilor și acțiunilor (persistență în activități);
- Motricitate grosieră și motricitate fină în contexte de viață familiare;
- Activitatea și manifestare a potențialului creativ.
- Conduită senzorio-motorie, pentru orientarea mișcării.

COMPORTEMENTE VIZATE:

- Realizează sarcinile de lucru cu consecvență;
- Efectuează operații de grupare, clasificare a obiectelor;
- Integrează ajutorul primit pentru realizarea sarcinilor de lucru la care întâmpină dificultăți;
- Utilizează mâinile și degetele pentru realizarea de activități variate;
- Își coordonează mișcările în funcție de stimulii vizuali, ritm, cadență, pauză, semnale sonore, melodii.
- Demonstrează creativitate prin activități practice;

SCOPUL ACTIVITĂȚII: Consolidarea și verificarea cunoștințelor matematice referitoare la formarea de mulțimi după diferite criterii, precum și a unor deprinderi specifice activităților din cadrul domeniului estetic-creativ.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

- O1. Să pregătească prăjiturile utilizând corect ustensilele de lucru;
- O2. Să îmbine piesele puzzle-ului pentru realizarea imaginilor cu surprizele de la Moș Nicolae;
- O3. Să realizeze cărticica;
- O4. Să amestece culorile primare pentru a obține culori secundare.
- O5. : Să recunoască cifrele în limitele 1-6, raportând cantitatea la număr și numărul la cantitate;
- O6. Să așeze cifrele în ordine crescătoare și descrescătoare în limitele 1-6;
- O7. Să recunoască vecinii numerelor, în limitele 1-6;
- O8. Să realizeze ghetuța lui Moș Nicolae, respectând indicațiile primite;

SARCINA DIDACTICĂ (joc didactic):

Citirea cerințelor din pliculețe și rezolvarea sarcinilor de lucru.

Răspunsurile corecte vor fi recompensate, iar cele greșite vor fi corectate. Câștigă echipa care ajunge prima în vârful piramidei.

REGULILE JOCULUI DIDACTIC :

Toate sarcinile jocului încep și se termină la semnalul educatoarei, răspund copiii desemnați de aceasta.

Copilul numit se deplasează, ia pliculețul și dă răspunsul la întrebare sau rezolvă sarcina cerută. Pentru fiecare răspuns corect echipa lui avansează cu pionul pe piramidă.

ELEMENTE DE JOC:

Surpriza, competiția, mânuirea materialului, aplauze

STRATEGII DIDACTICE

- Metode și procedee: conversația, explicația, demonstrația, observația, jocul, exercițiu.
- Materiale didactice: forme de prăjituri, șorturi și bonete, aluat, bomboane colorate, cărticica, imagini-puzzle, bezele, colorant alimentar, bețe de frigărui, pipete, plicuri cu cerințe, jetoane cu cifrele de la 1 la 6, jetoane cu elemente pentru jocul didactic, tablă magnetică piramidă, hârtie gumată colorată, ace de plastic, ață, acadele.
- Forma de organizare: frontal, individual, pe echipe

Durata: o zi

Bibliografie:

1. Curriculum pentru educație timpurie 2019;
2. Suport pentru explicitarea și înțelegerea unor concepte și instrumente cu care operează curriculum pentru educație timpurie 2019;
3. Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani, Unicef, editura Vanemonde

Revoluționarea Procesului Educațional: Explorarea Metodelor Inovatoare în Învățare

În era digitală în continuă expansiune, procesul educațional se află în fața unei transformări radicale. Noile tehnologii și metode inovatoare de predare și învățare au deschis noi orizonturi în educare, schimbând fundamental modul în care elevii și studenții accesează și asimilează cunoștințele. Acest articol explorează diversele modalități prin care metodele inovatoare în educație contribuie la revoluționarea procesului educațional.

1. Învățarea bazată pe tehnologie

Tehnologia a devenit un factor-cheie în transformarea procesului educațional. De la utilizarea dispozitivelor mobile și a platformelor online la realitatea virtuală și inteligența artificială, tehnologia oferă instrumente puternice pentru personalizarea și diversificarea experiențelor de învățare. Elevii pot explora concepte complexe prin intermediul simulărilor interactive sau pot colabora online în proiecte care depășesc granițele clasice ale sălilor de clasă.

2. Metode de învățare activă

Abordarea tradițională de predare frontală este înlocuită tot mai des de metodele de învățare activă, care implică participarea activă a elevilor în procesul educațional. Proiectele de grup, studiul de caz, jocurile educaționale și discuțiile interactive încurajează gândirea critică și dezvoltarea abilităților clasice. Astfel, elevii nu sunt doar receptorii pasivi ai informației, ci devin participanți activi în construirea propriilor cunoștințe.

3. Personalizarea învățării

Fiecare elev are ritmul său de învățare și stilul său unic de asimilare a informațiilor. Metodele inovatoare în educație vizează personalitatea procesului de învățare, oferind elevilor posibilitatea de a-și adapta ritmul și conținutul în funcție de nevoile lor specifice. Platformele online cu conținut adaptabil și evaluări personalizate sunt exemple de instrumente care sprijină acest aspect, contribuind la maximizarea potențialului fiecărui elev.

4. Colaborarea globală

Globalizarea a transformat modul în care educația este percepută și livrată. Prin intermediul colaborării globale, elevii au acum acces la perspective diverse și la resurse din întreaga lume. Proiecte internaționale, schimburile culturale și platformele online de colaborare facilitează interacțiunea între elevi din diferite țări și culturi, promovând înțelegerea reciprocă și dezvoltarea abilităților interculturale.

5. Concluzie

Revoluționarea procesului educațional prin metode inovatoare nu este doar un trend, ci o necesitate în contextul societății moderne. Învățarea nu mai este văzută ca un proces static, ci ca o călătorie dinamică și personalizată. Tehnologia, metodele active, personalizarea și colaborarea globală sunt elementele cheie care transformă educația într-un motor puternic

pentru dezvoltarea individuală și colectivă. În adoptarea acestor inovații, educația devine nu doar o pregătire pentru viitor, ci și o explorare continuă a potențialului uman.

MONITORIZAREA PROGRESSELOR ELEVILOR DIN CICLUL PRIMAR

Lect. univ. dr. Roxana-Maria GAVRILĂ

Monitorizarea progreselor reprezintă un set de proceduri de evaluare utilizate pentru a determina în ce măsură elevii beneficiază de pe urma instruirii școlare, precum și pentru monitorizarea eficienței curriculum-ului. Demersul educativ pornește de la premisa că elevii beneficiază de o educație de calitate. Aceasta presupune, la modul general, că elevii învață și deprind aptitudinile și conținuturile predate în clasă. Pentru elevii care nu reușesc să învețe în clasă, pot fi asigurate intervenții alternative, al căror rezultate pot fi, de asemenea, monitorizate.

Monitorizarea progreselor reprezintă un instrument valoros de măsurare a eficienței procesului de instruire școlară și de identificare a eventualelor modificări necesare, oferind, de asemenea, informații importante pentru realizarea de clasificări și departajări.

Ce înseamnă monitorizarea progreselor?

Monitorizarea progreselor este o practică științifică utilizată pentru a evalua performanțele academice ale elevilor și eficiența instruirii școlare. Monitorizarea progreselor poate fi implementată atât la nivel individual, cât și la nivelul clasei de elevi.

Cum funcționează monitorizarea progreselor?

Pentru a realiza monitorizarea progreselor, se stabilesc nivelurile de performanță actuale ale elevului și sunt identificate obiectivele de învățare viitoare. Performanțele academice ale elevului sunt măsurate periodic (săptămânal sau lunar). Progresele în direcția îndeplinirii obiectivelor sunt măsurate prin compararea nivelului efectiv de performanță al elevului cu nivelul de performanță preconizat. În funcție de rezultatele acestor măsurători, predarea va fi ajustată în mod corespunzător. Astfel, progresele elevului sunt monitorizate și tehnicile de instruire sunt ajustate pentru a veni în întâmpinarea nevoilor individuale de învățare ale elevului.

Care sunt beneficiile monitorizării progreselor?

Atunci când monitorizarea progreselor este realizată corect, beneficiile sunt importante pentru toți cei implicați:

- învățarea este accelerată, deoarece elevii beneficiază de o instruire adecvată;
- deciziile care se iau în ce privește instruirea școlară sunt bine justificate;
- progresele elevului sunt documentate;
- comunicarea cu familia, cu alți profesori etc, în ce privește progresele elevului, este mai eficientă;
- așteptările cadrului didactic responsabil sunt mai mari în ce privește performanțele elevilor;
- se reduce nevoia unor intervenții educative speciale.

În general, utilizarea monitorizării progreselor are ca rezultat implementarea unor tehnici și obiective de instruire mai eficiente și bine direcționate, care îi ajută pe elevi să atingă mai rapid standardele naționale de performanță.

Cine trebuie să utilizeze informațiile privind monitorizarea progreselor?

Oricine este interesat în îmbunătățirea rezultatelor elevilor ar trebui să realizeze monitorizarea progreselor. Cadrele didactice, profesorii din educația specială, furnizorii de servicii din domeniul educației, administratorii unităților școlare și părinții ar trebui să fie în mod special interesați în implementarea practicilor de monitorizare a progreselor.

Care sunt provocările monitorizării progreselor?

- Cadrul didactic responsabil și părinții au nevoie de informații cu privire la eficiența monitorizării progreselor, care să îi încurajeze în a adopta această practică.
- Cadrul didactic responsabil și alți practicanți din domeniul educației au nevoie de sprijin pentru transpunerea informațiilor obținute în urma monitorizării progreselor, în strategii ușor de implementat și de utilizat.

Ce alte denumiri sunt utilizate pentru monitorizarea progreselor?

Monitorizarea progreselor este un termen relativ nou. Alte denumiri utilizate sunt măsurarea și evaluarea pe baza curriculum-ului. Indiferent ce metodă vă decideți să utilizați, este important să vă asigurați de faptul că aceasta are o bază științifică.

Monitorizarea progreselor elevului: ce înseamnă aceasta pentru copil?

Monitorizarea progreselor poate oferi cadrului didactic responsabil și părinților informații care îl pot ajuta pe copil să învețe mai mult și mai repede, contribuind la luarea deciziilor corecte cu privire la tipul de instruire cel mai adecvat pentru respectivul copil.

Progresul copilului este deja monitorizat în mod constant la școală, printr-o serie de teme pentru acasă, chestionare, teste, proiecte și teste standardizate. Astfel, atunci când auzim despre —evaluarea progreselor elevului, reacția noastră inițială poate fi —dar deja se face! sau —și mai multe teste?!

Dar cunoașteți cu adevărat cât de bine învață sau ce progrese face copilul respectiv?

Testele standardizate compară performanțele copilului cu performanțele celorlalți copii sau cu standardele naționale. Dar aceste teste se dau la final de an; profesorul care a lucrat cu copilul pe tot parcursul anului școlar nu va putea folosi rezultatele testelor pentru a alege cea mai bună modalitate de a-l ajuta pe copil să învețe mai bine.

Monitorizarea progreselor elevului nu constituie o nouă modalitate de notare și clasificare, ci un proces care îl ajută pe copil să învețe, și pe profesor să predea mai bine.

Ce reprezintă monitorizarea progreselor elevului?

Monitorizarea progreselor elevilor îl ajută pe cadrul didactic responsabil să evalueze eficiența instruirii școlare pentru fiecare elev în parte sau pentru întreaga clasă. Probabil că deja cunoașteți obiectivele care trebuie incluse în planurile individuale de educație (PIE) pentru fiecare copil care beneficiază de servicii de educație speciale.

Cadrul didactic responsabil care folosește monitorizarea progreselor va utiliza obiectivele din PIE și standardele naționale pentru nivelul școlar la care se află copilul, pentru a dezvolta obiective care pot fi măsurate și urmărite periodic, și prin care să împartă ceea ce copilul trebuie să cunoască până la finalul anului școlar în mai multe etape măsurabile. De exemplu, copilul poate avea ca și obiectiv până la finalul anului să recunoască literele mari/mici de tipar și să le pună în corespondență cu sunetul asociat. Sau poate avea ca obiectiv la matematică să numere cu ușurință până la 20 și din 10 în 10 până la 100. După ce profesorul stabilește obiectivele și începe instruirea, progresele elevului în direcția atingerii respectivelor obiective vor fi măsurate săptămânal. Toate

testele au același nivel de dificultate, astfel încât testul săptămânal să reflecte în mod corect nivelul de progres al elevului.

După fiecare test, profesorul compară nivelul preconizat de cunoștințe al elevului cu nivelul actual. Dacă elevul satisface sau chiar depășește așteptările, profesorul va continua să îi predea în aceeași manieră. Dacă performanțele măsurate ale copilului nu se ridică la nivelul așteptărilor, profesorul va schimba modul de predare.

Profesorul poate schimba metoda de predare, durata instruirii, aranjarea pe grupuri (de exemplu instruire individuală, sau instruire pe grupuri mici), sau orice alt aspect al predării. Prin acest proces, profesorul urmărește să afle ce și cât trebuie să predea pentru a permite elevului să progreseze astfel încât să atingă obiectivele. Procesul de evaluare nu trebuie să dureze mai mult de 1-5 minute, astfel încât copilul să nu aibă senzația că este testat continuu. În plus, datorită faptului că profesorul măsoară progresele în mod frecvent (de obicei săptămânal), acesta poate revizui planul de instruire oricând copilul are nevoie de asta, fără a aștepta ca un test sau o evaluare națională să evedențieze faptul că nevoile de instruire ale copilului nu sunt satisfăcute.

După fiecare evaluare săptămânală, cadrul didactic responsabil notează nivelul de performanță al elevului și îl compară cu evaluările anterioare și cu nivelul de performanță pe care ar fi trebuit să îl aibă la momentul respectiv. Profesorul poate analiza progresele evaluate, folosind un grafic prin care să reprezinte succesele elevului și cadrului didactic deopotrivă.

Cum contribuie monitorizarea progreselor elevului la îmbunătățirea activității educative?

În climatul educațional actual, succesul școlii este definit prin succesul fiecărui elev în parte. Pentru a atinge acest obiectiv, profesorii au nevoie de instrumente care să îi ajute să identifice elevii care prezintă riscuri academice și să își adapteze strategiile de instruire pentru a veni în întâmpinarea nevoilor acestora. Monitorizarea progreselor elevului constituie o practică prin care profesorul poate utiliza informațiile cu privire la performanțele elevului pentru a evalua continuu eficiența instruirii și pentru a lua, în cunoștință de cauză, decizii în această direcție. Profesorul măsoară periodic (săptămânal, la două săptămâni, lunar), folosind teste de evaluare scurte și ușor de administrat. Fiecare dintre teste include întreaga gamă de aptitudini pe care elevul trebuie să le deprindă până la finalul anului școlar, și nu doar aptitudinile predate în acea săptămână sau lună. Aceasta constituie diferența esențială dintre monitorizarea progreselor elevului și abordările de

evaluare tradițională, precum testele realizate de profesor pentru fiecare din unitățile de învățare. Prin testele de evaluare obișnuite, profesorul poate afla dacă elevul stăpânește aptitudinile necesare pentru o anumită unitate de învățare, dar nu și dacă elevul învață într-un ritm care îi va permite să atingă obiectivele anuale de învățare. Măsurând periodic toate aptitudinile care trebuie deprinse, profesorii pot observa și nota evoluția elevului, raportând progresele realizate la ritmul de progres necesar pentru a atinge obiectivele anuale. Astfel, dacă ritmul în care un anumit elev învață pare insuficient pentru a atinge obiectivele, profesorul poate ajusta instruirea.

Pentru a urmări progresele elevului, profesorul realizează un grafic pornind de la nivelul inițial de performanță al elevului și până la obiectivul anual. În continuare, profesorul notează nivelul performanțelor pe măsură ce administrează fiecare test periodic de evaluare. Dacă performanțele elevului scad sub linia trasată în grafic, profesorul poate recurge la modalități de instruire mai intense (pe grupuri mici sau individual), poate decide să predea din nou materialul, sau să asigure oportunități suplimentare elevului pentru a exersa anumite aptitudini.

Cu toate că astfel de teste periodice de evaluare pot fi dezvoltate și implementate la nivel de școală, multe școli sunt descurajate de perspectiva dezvoltării unui număr suficient de teste echivalente și alternative de măsurare frecventă, pentru fiecare nivel de școlarizare. Se poate recurge, în consecință, acolo unde este posibil, la anumite programe informatice care realizează automat un grafic al progresului elevilor.

Ce știm în acest moment ?

Cercetările au demonstrat faptul că atunci când profesorii utilizează monitorizarea progreselor, elevii învață mai mult și își conștientizează mai bine propria performanță, fiind, de asemenea, facilitat procesul de luare a deciziilor de către profesor. Un număr semnificativ de studii realizate în ultimii 30 de ani au evidențiat faptul că această metodă poate anticipa cu precizie performanțele ulterioare, fiind astfel utilă pentru o gamă largă de decizii de instruire.

Cu toate că monitorizarea progreselor elevului (cunoscută anterior sub denumirea de evaluare pe baza curriculum-ului) a fost dezvoltată inițial pentru a evalua progresele elevilor din educația specială în anumite aptitudini de bază, cercetări specifice au validat utilitatea predictivă a acestor metode în ce privește dezvoltarea deprinderilor de citire și scriere¹⁰ și pentru identificarea elevilor din sistemul de educație public care sunt expuși riscului de insucces școlar. Monitorizarea

progreselor elevului se integrează fără probleme în rutina clasei. Testele pot fi administrate rapid, iar rezultatele sunt disponibile imediat, sunt clare și ușor de comunicat. În unele situații, elevii realizează graficele propriilor progrese și se consideră motivați „să facă linia să urce”.

TITLUL LUCRĂRII: METODOLOGIA DIDACTICĂ. METODĂ DIDACTICĂ. PROCEDEU. METODE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE. EXPLICAȚIA- CA METODĂ DE PREDARE-ÎNVĂȚARE

AUTOR: GEAMBAȘU LARISA

**INSTITUȚIA ȘCOLARĂ: GRĂDINIȚA CU PROGRAM NORMAL
POTOCENI**

**METODOLOGIA DIDACTICĂ. METODĂ DIDACTICĂ. PROCEDEUL.
METODE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE
EXPLICAȚIA- CA METODĂ DE PREDARE-ÎNVĂȚARE**

„Nu există metode bune sau rele, ci metode adecvate, bine sau prost utilizate” (Cerghit, I. 1997), afirma Ioan Cerghit în lucrarea sa. Pornind de la acest citat, constatăm faptul că metoda didactică este inerentă în activitatea instructiv-educativă a educatorului. Este necesar să încadrăm metoda didactică într-o categorie cu arie de aplicabilitate mai mare, iar aceasta este *metodologia didactică*.

Cucoș consemnează în lucrarea sa că metodologia didactică „vizează ansamblul metodelor și procedeele didactice utilizate în procesul de învățământ”. Cu alte cuvinte, prin termenul pedagogic de metodologie desemnăm totalitatea metodelor și procedeele, care se întrepătrund într-un mod sistematic și unitar, reprezentând un reper, un pilon foarte important în cadrul procesului de învățământ. Când ne referim la metodologie, trebuie să avem în vedere mai multe aspecte: caracterul său teoretic (furnizează informații despre funcțiile, natura, conținutul și clasificările metodelor), dar și caracterul său practic, praxiologic ce rezidă din capacitatea cadrului didactic de a alege, selecta metodele de acțiune cele mai adecvate. În această privință intervin două atribute ale cadrului didactic: inspirația și creativitatea. Profesorul trebuie să țină cont de nevoile și particularitățile de vârstă ale educaților, îmbinând cu succes atât partea teoretică, cât și cea practică.

Fiind o știință ce include ansamblul metodelor pedagogice propuse de educator, se desprind următoarele caracteristici: metodologia oferă o cale eficientă de acțiune, materializată într-o strategie de instruire ce vizează comunicarea, cercetarea și acțiunea practică.

Metodologia procesului de învățământ, metodologia de predare-învățare, a fost definită de R. Mucchielli (1982) ca totalitatea metodelor folosite în procesul de învățământ și se bazează pe o concepție unitară, pe principii, reguli și procedee aplicabile diverselor discipline și forme de instruire (apud De Landsheere, Viviane, 1992). Metodologia furnizează cadrului didactic un context prin care acesta își poate îndeplini obiectivele urmărite și poate transmite cunoștințele dorite. Metodologia didactică constituie punctul de plecare al unei lecții reușite. Aceasta valorifică modalități specifice care să motiveze elevul, să-i suscite capacitățile intelectuale, să-i stârnească interesul pentru participarea la activitate, să-i capteze atenția și să-i cultive curiozitatea în vederea descoperirii de noi cunoștințe. Metodologia reprezintă cadrul de ordin pedagogic care conduce învățătorul spre realizarea unor lecții ancorate la potențialul, dorințele, nevoile și particularitățile elevilor săi. Consultarea metodologiei nu rămâne un lucru marginal, ci, din contră, semnifică dorința de progres, interesul și preocuparea cadrului didactic pentru reușita activităților sale. Conform citatului lui Cerghit, amintit la începutul eseului, a aplica metode nu este un act simplu, ci presupune măiestria cadrului didactic. Este nevoie ca acesta să cunoască specificul unei metode, să găsească procedeul potrivit, să le integreze armonios în activitate, să le adapteze vârstei și posibilității de înțelegere a copiilor, să urmărească atent etapele și modul de punere în practică a metodei, iar toate aceste aspecte se regăsesc în ceea ce numim „Metodologie”. Deși pare un simplu cuvânt, acest termen are o mare încărcătură semantică și pedagogică.

Consider că metodologia ar trebui să se constituie ca un element cheie în ceea ce privește instruirea. Posibilitățile de ipostaziere diferențiată a metodelor, în perspectiva marelui pedagog Constantin Cucoș, depind de creativitatea și inspirația profesorului. Acest aspect determină următoarea constatare: metodologia, prin conținutul său sprijină cadrul didactic, îl ajută să selecteze cele mai potrivite metode și procedee în vederea valorificării potențialului elevilor și atingerii obiectivelor instructiv-educative prevăzute în programele școlare a fiecărei discipline. Așa cum am menționat anterior, abordarea metodologiei este marcată de două viziuni: una pur teoretică, care prin mijlocirea de către cadrul didactic, se transformă într-o problemă de ordin practic, transmitând informații elocvente despre diferențele dintre metode, dar și despre principiile care stau la baza acestora. A cunoaște metodologia instruirii reprezintă o componentă absolut necesară în dezvoltarea profesională a învățătorului. Aplicarea conștientă și adecvată a metodelor va avea ca rezultat creșterea eficienței actului de predare-învățare-evaluare.

După cum știm, pentru fiecare disciplină, în cadrul programelor școlare, se găsesc sugestiile metodologice, prezentate sub forma unei oferte flexibile, menită să direcționeze, să

orienteze cadrul didactic spre un demers didactic personalizat. Importante de reținut și de evidențiat sunt precizările despre metode, regăsite în metodologie. În acest sens, sunt ilustrate funcțiile și clasificările metodelor, din perspectiva diverșilor autori. Toate aceste precizări ne ajută, pe noi cadrele didactice, să înțelegem mai bine sistemul de referință al metodelor, și, constituie totodată un ghid în ceea ce privește modul optim de utilizare a acestora.

În concluzie, trebuie spus faptul că metodologia instruirii, așa cum menționa Ghe. Tomșa în lucrarea sa, este perfectibilă, aflându-se într-un proces continuu de evoluție, armonizare și adaptare la cerințele și schimbările de natură pedagogică atât din cadrul procesului de învățământ, cât și din sfera societății contemporane.

METODĂ DIDACTICĂ. PROCEDEU. METODE DE PREDARE- ÎNVĂȚARE

Alături de procedee, metoda didactică reprezintă un constituent de bază al metodologiei. Metoda, din punct de vedere etimologic, derivă din cuvintele grecești „metha” (către, spre) și „odos” (cale, drum). Din acestea, putem afirma că metoda reprezintă calea, modalitatea, care ne conduce către realizarea eficientă a actului didactic. Cerghit menționează în lucrarea sa că metoda semnifică „drumul de parcurs în vederea atingerii unui scop, a obținerii unui rezultat determinat”. Tot Cerghit afirmă faptul că metoda „Într-un sens mai larg, ... nu separă, ci unește într-un tot organic actul învățării și cel al predării și invers, acestea aflându-se într-o interdependență și influență reciprocă, strâns legate prin scopul sau obiectivul urmărit și prin munca în comun a celor doi parteneri.”. Astfel, consemnăm că metodă este calea pe care profesorul o urmează pentru a determina, conduce, controla și regla învățarea. Este o componentă esențială a strategiei didactice, un mijloc între conținuturi și obiective.

Metoda este un pilon important atunci când vine vorba de actul instructiv-educativ, iar pentru a alege metodele potrivite, adecvate unei situații de învățare trebuie să ținem cont de mai mulți factori, printre care se numără: competențele și obiectivele operaționale, logica internă a conținuturilor, contextul uman și social, personalitatea și particularitățile elevilor. Alături de metodă este important să menționăm și procedeul didactic care se constituie ca o secvență, ca un detaliu, o particularizare a metodei, Constantin Cucuș definește procedeul ca fiind o suită de operații concrete prin care se aplică metoda. Astfel în structura metodei intră un ansamblu corelat de procedee. După Ioan Cerghit, o clasificare a procedeelelor pornind de la

funcția lor pedagogică, vizează câteva categorii, printre care: procedee de reactivare și actualizare, procedee de individualizare a învățării, procedee de evaluare și autoevaluare, de comunicare sau de sprijinire a învățării. Relația dinamică existentă între metodă și procedeu face ca metoda să se transforme la un moment dat în procedeu și invers. Ghe. Tomșa explica astfel acest aspect: „dacă metoda folosită este demonstrația, putem include ca procedeu explicația. Într-o altă situație de învățare, explicația poate deveni metodă, iar demonstrația un procedeu subordonat acesteia.” Specialiștii în didactică susțin existența unor funcții pe care metodele diactice le dețin și le îndeplinesc: cognitivă, formativ-educativă, instrumentală și normativă.

Diverși autori atribuie metodelor didactice anumite clasificări, în funcție de mai multe criterii. O categorie aparte o reprezintă metodele de predare, încadrate tipologic de Ioan Cerghit după funcția fundamentală pe care o îndeplinesc în cadrul procesului de învățământ. Acestea se împart în două categorii: metodele de predare și învățare propriu-zise și cele de evaluare. Prima categorie are mai multe subdiviziuni, în funcție de obiectivul principal. Această perspectivă este consolidată, confirmată de Constantin Cucuș, care avansează următoarea clasificare după funcția didactică principală în trei ipostaze: metode de predare și comunicare, metode de fixare și consolidare, respectiv metode de verificare și apreciere.

Ne vom opri asupra metodelor de transmitere și asimilare de cunoștințe, adică metode de predare. În actul de predare, metoda didactică, alături de celelalte componente ale strategiei didactice, reprezintă instrumentul inerent, fără de care nu se poate realiza transmiterea de noi cunoștințe și informații. Metoda de predare este cea care mijlocește acțiunea cadrului didactic, deoarece îl orientează, îl dirijează pe învățător în actul său de predare, astfel încât îi permite să-și regleze activitatea didactică. Metodele de predare nu reprezintă doar un reper, ci influențează întreg procesul de transmitere-însușire. Acestea se relevă ca fiind acel ansamblu de metode ce se bazează pe expunere, prezentare, diseminare a informației. Este esențial ca aceste metode să fie alese în concordanță cu tematica lecției, cu subiectul acesteia, dar nu trebuie ignorați nici ceilalți factori, referitori la disciplină, obiectivele urmărite, contextul didactic, particularitățile colectivului și cele individuale.

Cu alte cuvinte, metoda de predare trebuie să îl sprijine pe cadrul didactic să-și îndeplinească obiectivele urmărite și să transmită cât mai interesant și motivant pentru elevi, conținutul informațional. Este evident că metoda pe care învățătorul alege să o utilizeze va influența semnificativ actul de predare. Consider că, selectarea unei metode adecvate și aplicarea corectă a acesteia va conduce întotdeauna la rezultatul scontat. Cu siguranță, că nu se va folosi doar o singură metodă, ci se va îmbina într-un mod armonios cu altele. Încă un

aspect important de menționat este că metoda trebuie să fie în conformitate cu disciplina la care se realizează predarea, iar aici intervine măiestria și tactul pedagogic ale cadrului didactic

EXPLICAȚIA- CA METODĂ DE PREDARE-ÎNVĂȚARE

Pornind de la clasificările menționate anterior, se desprinde următoarea idee: metodele de predare coincid prin caracterul lor pur informativ cu metodele expositive, iar din această categorie, conform lui Cerghit, fac parte următoarele metode: narațiunea, descrierea, explicația, prelegerea, instructajul. Acestor metode expositive, se alătură și alte metode de predare precum: conversația, demonstrația, problematizarea și discuția colectivă.

În cele ce urmează voi prezenta explicația ca metodă didactică frecvent utilizată. Consider că explicația este o metodă foarte importantă în demersul didactic, deoarece sprijină învățătorul în procesul de predare, oferindu-i ocazia să revină asupra fenomenului, conceptului prezentat prin adăugarea de informații suplimentare, ceea ce face conținutul transmis să devină accesibil. Din practică, am remarcat că pentru toți elevii, indiferent de vârstă, sunt necesare explicațiile, iar această metodă îi oferă cadrului didactic contextul metodologic potrivit, astfel încât aceștia să asimileze cunoștințele într-un mod conștient.

Din punct de vedere teoretic, explicația este o formă de expunere orală, ce presupune „introducerea în investigarea fenomenelor, pe calea dezvoltării conexiunilor interne, a relațiilor cauzale, a înțelegerii esenței lucrurilor”. Prin intermediul explicației se prezintă conceptul sau fenomenul în ansamblul său, se aduc lămuriri, argumente, sunt specificate caracteristici, fiind urmărită intenția de a clarifica noțiunile noi sau de a conduce către o studiere atentă a fenomenului. Explicația o întâlnim zilnic, atunci când explicăm cuiva anumite aspecte, când cerem explicații cu privire la un lucru, însă în cadrul învățământului explicația are un caracter mai organizat. Este bine să facem această distincție pentru a putea înțelege cât mai bine aplicabilitatea acestei metode didactice. Prin intermediul explicației se prezintă un fenomen, un concept, o definiție, o regulă, un cuvânt nou, o expresie, o sintagmă, urmând să aibă loc etapa de analiză a premiselor, cauzelor, relațiilor, sensurilor. Se apelează la realizarea de către elevi a unor conexiuni între informații, facilitând clarificarea și adâncirea înțelegerii.

Ioan Cerghit privește explicația din perspectiva obiectivelor dezvoltării și distinge șase tipuri de explicații: „explicația cauzală (de ce?), cu accentul pe relevarea cauzelor care justifică apariția, existența, manifestarea unui fenomen, fapt etc.; explicația normativă – de

analiză după criteriile stabilite, a caracteristicilor esențiale, a asemănărilor și deosebirilor etc. ; explicația procedurală (cum ?, care ?), de evidențiere a operațiilor necesare pentru producerea unui lucru; explicația teleologică (pentru ce ?), în vederea justificării unei acțiuni prin referințe la scop; explicația consecutivă (care ?), de prezentare în sens enumerativ a evenimentelor, stărilor etc. ce conduc la o situație finală; explicația prin mecanism (cum ?), de prezentare a principiilor funcționării."

Conchidem spunând că explicația, ca metodă de predare, este frecvent utilizată în cadrul lecțiilor de transmitere de cunoștințe, câștigând în valoare și în claritate.

SECVENȚĂ DE PREDARE: UTILIZAREA EXPLICATIEI CA METODĂ PREDOMINANTĂ

CLASĂ: a III-a

DISCIPLINĂ: Științe ale naturii

SUBIECT: „Ce sunt amfibienii?”

COMPETENȚE:

- 1.1. Identificarea unor caracteristici ale corpurilor vii și nevii;
- 1.2. Utilizarea unor criterii pentru compararea unor corpuri, fenomene și procese;
- 2.3. Reprezentarea grafică a rezultatelor unor observații realizate în cadrul diferitelor etape ale demersului investigative utilizând tabele, diagrame, formule simple;

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

- O₁- Să recunoască cel puțin trei amfibieni pe baza imaginilor;
- O₂- Să identifice părțile componente ale unui amfibian pornind de la explicațiile oferite;
- O₃- Să precizeze cel puțin trei caracteristici ale amfibienilor pe baza cunoștințelor dobândite anterior;

Metode de predare: *explicația*, conversația, observația, demonstrația, brainstorming;

Exemplificarea metodei- secvență de **DIRIJAREA ÎNVĂȚĂRII:**

Pentru început copiii vor fi solicitați să ofere exemple de amfibieni. În continuare, se vor prezenta elevilor informații despre ce sunt amfibienii și ce caracteristici au, toate acestea fiind notate pe tablă și în caiete. După ce este notată definiția: Amfibienii sunt animale vertebrate care trăiesc în două medii de viață: în apă și pe uscat., copiilor le va fi explicat

termenul „vertebrat” (care are coloană vertebrală). Ei vor fi solicitați să ofere și alte exemple de animale vertebrate, pentru a verifica dacă au înțeles noul termen. Elevilor le vor fi prezentate și explicate câteva caracteristici importante: „amfibienii se clasifică în amfibieni care au coadă (salamandra) și amfibieni fără coadă (broasca); corpul este acoperit cu o piele subțire și umedă, care îi ajută la respirație; respiră prin piele și plămâni;” Li se va explica elevilor modul în care respiră amfibienii, atât oral, cât și prin intermediul unui filmuleț. În continuare se vor scrie la tablă componentele unui amfibian: cap, trunchi, membre și coadă (cei care au). Se trece la un alt subpunct al lecției referitor la modul de deplasare, care poate fi prin înot (în apă) sau prin salturi (pe uscat). Cu ajutorul unui videoclip, cadrul didactic le explică elevilor că broaștele înoată cu ajutorul celor două membre din spate, care sunt mai lungi, iar degetele sunt unite printr-o piele, ce le face asemănătoare cu niște vâsle.

Înainte de a trece la evaluare se prezintă un scurt filmuleț despre etapele de dezvoltare ale unei broaște, iar pe baza unei planșe sunt explicate informațiile desprinse din filmuleț.

Deși metoda didactică- explicația este utilizată cu precădere de cadrul didactic, acesteia i se alătură și conversația, urmată de observație (elevii observă filmulețul, planșa), demonstrația (prin intermediul filmulețului- etape de dezvoltare ale broaștei), respectiv brainstorming (când se solicită oferirea unor exemple de amfibieni).

BIBLIOGRAFIE:

- ✓ Tomșa, Ghe. (coord.) Chelaru, M. Ilade, C. Iurea, F. Ștefănescu, C. Tomșa, R. (2005). *Psihopedagogie preșcolară și școlară*. București: Editura București
- ✓ Cucuș, C. (2014). *Pedagogie (Ediția a III-a revăzută și adăugită)*. Iași: Editura Polirom
- ✓ Cerghit, I. (2006). *Metode de învățământ (Ediția a IV-a revăzută și adăugită)*. Iași: Editura Polirom

Predarea în echipă, o perspectivă promițătoare și validă

Georgescu Cosmina Mihaela, profesor, Liceul Tehnologic "Dacia" Pitești

Predarea este o acțiune sistematică a elevilor cu cunoștințe, de îmbogățire a reprezentărilor și noțiunilor acestora, de conducere a activității lor independente, de control și evaluare.

În didactica tradițională în actul predării, accentul cădea pe comunicarea de cunoștințe gata făcute, pe care elevii le asimilau în mod pasiv.

În didactica modernă, optica asupra predării s-a schimbat radical. termenul „predare” e sinonim cu „instruire”, „informare”, „comunicare”, „transmitere”.

Eficiența predării crește dacă elevii sunt angajați în învățare și dacă metodele sunt îmbinate în funcție de informațiile primite prin feed-back (conexiune inversă). Profesorul are rolul de a proiecta, de a organiza și dirija procesul de predare-învățare, precum și de a-i controla eficiența prin evaluarea rezultatelor.

Predarea este o activitate cu dublă funcționalitate:

- de transmitere (de comunicare a unor cunoștințe, priceperi ori abilități, deprinderi, modele comportamentale)

- de învățare a altora (elevi, studenți).

Predarea înseamnă instruirea care formează. Ea este o activitate caracteristică școlii, cuprinzând relația de muncă dintre elevi și profesor. Predarea este necesară învățării, întrucât multe din obiectivele educaționale nu pot fi atinse fără virtuțile predării: prezentarea sistematică a conținutului, explicarea problemelor, a noțiunilor etc, introducerea suficientă în conținuturile pe discipline ale cunoașterii, exemplificări sau ilustrări, aplicații etc.

Șansele învățării depind, în apreciabilă măsură de calitatea condiționării ei de predare. În principal ele depind de producerea de către predare a învățării, dar și de formarea de către predare a atitudinii pozitive față de învățare.

Pe de altă parte, evoluția învățării are valoarea unui criteriu de corectură ori de ameliorare a celeilalte. Dar, în raportul predare-învățare, rolul conducător revine predării și subiectului ei- integrarea cu actele de învățare. Necesară învățării, predarea trebuie să fie și utilă acesteia, adică să fie concepută și organizată după nevoile și posibilitățile învățării.

Etapele învățării/predării creative sunt:

- punerea problemei sau crearea unei situații problematice;
- imaginarea modului de rezolvare, analiza problemei, găsirea soluției de rezolvare;
- verificarea

Învățarea/predarea creativă se realizează folosind învățarea euristică prin problematizare, dialog, euristică, descoperire, modelare etc.

Promovarea învățării active presupune și încurajarea în învățare. În față, adevărata învățare, aceea care permite transferul achizițiilor în contexte noi, este nu doar simpla activă (individual activă) ci, interactivă.

Nu numai cercetarea, dar și experiențele cadrelor didactice cu metodele colaborative evindețiază efectul benefic al interacțiunii elevilor.

Gruparea și sarcinile în care membrii grupului depind unul de celălalt pentru realizarea rezultatului urmărit arată că elevii se implică mai mult în învățare decât în abordările frontale sau individuale. Odată implicați, elevii își manifestă dorința de a împărtăși celorlalți ceea ce experimentează.

Trecerea la o metodologie mai activă, centrată pe elev, implică elevul în procesul de învățare și îl învață aptitudinile învățării, precum și aptitudinile fundamentale ale muncii alături de alții și ale rezolvării de probleme. Metodele centrate pe elev implică individul în evaluarea eficacității procesului lor de învățare și în stabilirea obiectivelor pentru dezvoltarea viitoare.

Aceste avantaje ale metodelor centrate pe elev ajută la pregătirea individului atât pentru o tranziție mai ușoară spre locul de muncă, cât și spre învățarea continuă.

Predarea reflexivă presupune recunoașterea, examinarea și ruminarea asupra implicațiilor, credințelor, experiențelor, atitudinilor, cunoașterii și valorilor unei persoane, precum și a oportunităților și constrângerilor generate de condițiile sociale în care profesorul lucrează. Predarea în team-teaching presupune, de fapt, predarea reciprocă, în echipă.

Ceea ce se poate sesiza cu ușurință la sfera avantajelor, privește un mai bun control al clasei, aspecte motivaționale relațiilor profesor-cursant, optimizarea metodelor de lucru, creșterea progresivă a atenției la lecție. Predarea în echipă a reușit să devină eficientă.

Ținta acestui mod de predare o constituie diversitatea și flexibilitatea. O echipă de profesori posedă mai multe arii de competență și expertiză. Team-teaching poate, de asemenea, să producă o utilă flexibilitate a grupărilor elevilor. În funcție de numărul de profesori disponibili, elevii se pot divide în grupuri de diferite mărimi, acordându-se atenție nevoilor acestora din diferite situații, lucrul pe interesele copiilor poate genera o mulțime de activități practice”.

În acest mod, se pot discerne, cu rang de concluzii de lucru, următoarele fenomene specifice predării în echipă:

- definirea responsabilităților fiecărui participant;
- în predarea în echipă se pot folosi metodele didactice în mod simultan de către participanți sau acestea pot fi alternate;
- cadrele didactice pot să se ocupe mai mult de grupele de elevi în folosirea metodelor și tehnicilor de interacțiune educațională;
- prin team-teaching se poate armoniza modul de utilizare a metodelor pe care le folosesc cadrele didactice;
- predarea în echipă se poate face în cazul aceleiași discipline, dar există și posibilitatea abordării interdisciplinare.

În mod semnificativ, predarea în echipă sprijină elevii cu risc de a nu învăța (din mai multe motive, cum ar fi părăsirea timpurie a școlii, handicapul, dezavantajul social și handicapul identificat) și oferă deschidere sălilor de clasă, având potențialul de a genera un dialog deschis și de a duce mai departe „învățarea la locul de muncă” și „calitatea învățării la locul de muncă”.

Pe lângă faptul că se adresează problemelor pe care le au elevii în materie de învățare și de maximizare a șanselor de reușită în viață, predarea în echipă oferă modalități de sprijinire inclusiv a profesorilor, pe care îi ajută să se dezvolte pe plan profesional și să rămână în școală în condiții mai solicitante.

BIBLIOGRAFIE:

1. Neacșu I., Stoica A.-*Ghid general de evaluare și examinare*, Editura Aramis, București, 1996
2. Radu I.T., *Evaluarea în procesul didactic*, EDP, București, 1978
3. Păun E., Potolea D., *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2002

OPTIMIZAREA PROCESULUI DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE PRIN TEHNICI METACOGNITIVE

Prof. dr. Gheorghe Carmen-Luiza
Liceul Teoretic de Informatică „Alexandru Marghiloman” Buzău

Astăzi, mai mult ca oricând, conceptele de învățare sunt ancorate în realitatea cotidiană și sunt centrate pe învățarea prin reflecție, metacogniție și metapredare, iar predarea inter- și transdisciplinară devin elemente-cheie în procesul educațional. În timp, acestea duc la schimbarea actului educațional. Este importantă construirea de lecții inter- sau transdisciplinare utilizând concepte teoretice relevante în predarea modernă. Prin predarea acestor lecții, profesorii vor experimenta importanța metaînvățării în abordarea predării centrate pe nevoile elevilor. Aceștia vor avea ocazia să primească feedback din partea lor și să descopere noi căi prin care aceștia pot răspunde unor provocări care să le crească interesul, curiozitatea și dorința de cunoaștere.

Multe probleme pot fi rezolvate prin metode cognitive unice (de exemplu, editarea unui text necesită aplicarea unor reguli stabilite). Dar, cele mai multe probleme în procesul de învățare și în viață sunt complexe și greșit structurate, conținând mai multe tipuri de variabile. Alte probleme au o soluție simplă, dar ce faci atunci când nu știi ce să faci? Ceea ce este necesar este nu numai punerea în aplicare a cunoștințelor, ci și punerea în aplicare a abilităților metacognitive, care se dezvoltă odată cu vârsta și prin practică. Dacă metacogniția este un ingredient esențial în comportamentul inteligent, provocarea pentru profesori constă în găsirea de modalități de a ajuta elevul să dezvolte în mod natural conștiința de sine. Deci, cum putem preda metacogniția? În cazul strategiilor de predare didactice, educatorul își asumă un control complet în stabilirea sarcinilor, proceduri de prescriere și evaluarea rezultatelor. Acestui tip de predare i se potrivesc scopuri specifice în ceea ce privește cunoașterea prin expunere și abilitățile practice, dar ea limitează domeniul de aplicare al elevului de a beneficia metacognitiv de experiență. Descoperirea dirijată permite elevilor să descopere, de exemplu, prin investigarea și rezolvarea de probleme, anumite strategii și puncte de predare. Profesorul facilitează transferul de învățare favorizând tranziții noi de învățare în cunoștințele existente, prin încurajarea reflecției și crearea de legături. Acest tip de predare încurajează elevul să se angajeze în descrieri cognitive și extinderi.

Elevii pot fi expuși în diferite moduri la procesele științei practice, de la experimente virtuale la proiecte deschise. Simulările PhET de la Universitatea din Colorado permit elevilor să schimbe rapid variabilele și să înțeleagă relațiile. Experimentele virtuale nu înlocuiesc lucrul real, dar îl pot susține. O simulare pe computer a unui experiment poate permite elevilor să realizeze o activitate practică, astfel încât atunci când o fac în clasă sunt deja familiarizați cu pașii pe care ei trebuie să îi urmeze și se pot concentra asupra învățării.

Așadar, metacogniția este: "examinarea modului în care gândim despre cum facem lucrurile, cum găsim soluțiile, cât de bine putem înțelege și analiza sistemele, strategiile și tehnicile pe care le folosim să gândim cum să facem lucrurile", "o conștientizare a procesului de găsire a răspunsului, a strategiilor, a tipului de gândire și a experiențelor anterioare care au fost folosite", "să aplice conștient un proces, o procedură la o problemă sau activitate și să fie conștienți de faptul că rezultatul este satisfăcător sau în alt mod. Meta-predarea are ca scop medierea metacogniției pentru a ajuta elevul în modul de gândire și de învățare în scop de autoevaluare și de automanagement.

Când profesorii folosesc frecvent termeni precum „strategie,” „proces” și „metacogniție”, ei comunică importanța acestor termeni elevilor și subliniază procesele care sunt importante pentru învățarea eficientă. Pentru a crea acest mediu, profesorii și elevii trebuie să-și dezvolte un limbaj al gândirii pe care să îl utilizeze cu toții în mod consecvent. Profesorii pot să afișeze postere în clasă pentru a le reaminti elevilor să gândească la propria gândire. Întrebări precum „Este aceasta cea mai bună strategie pentru sarcina asta?” sau „Funcționează planul tău așa cum ar trebui?” îi ajută pe elevi să-și amintească să fie metacognitivi. Să le acorzi elevilor timp și instrumente pentru a-i ajuta să-și dezvolte capacitățile metacognitive atunci când învață este unul dintre cele mai eficiente moduri de a-i ajuta să-și îmbunătățească rezultatele școlare. Construirea unui cadru prin indicii și

întrebări de orientare, cum ar fi „Ce ai putea să faci în continuare?” sau „Cum funcționează strategiile pe care le-ai ales?”, îi determină pe elevi să gândească metacognitiv.

Este important să fie alocat mult timp pentru faza de evaluare, timp în care comunitatea poate împărtăși idei, poate reflecta asupra activității și poate să încerce să ajungă la o înțelegere comună cu privire la metodele și ideile implicate. O abordare se va concentra nu doar pe rezultatele *cognitive* prin întrebări puse elevilor, cum ar fi: "Ce s-a întâmplat?" "De ce s-a întâmplat?" "Ce înseamnă asta?" dar și pe rezultatele *metacognitive*, prin care solicită întrebări ca: "Ce fel de gândire aveai?", "Cum te-a ajutat să descoperi / să rezolvi problema?", "Ce a fost special (matematic / științific, etc.) despre gândirea ta?".

Abordarea metacognitivă poate îmbogăți orice lecție nu numai prin etapele de planificare și analiză, dar și prin corelarea activităților cu alte elemente ale curriculum-ului și cu lumea de zi cu zi. Fără această corelare sau conectare la o activitate utilă în lecții, din viața de zi cu zi, poate părea a avea o relevanță limitată, în loc să fie ceva prin care să se înțeleagă pe ei înșiși și lumea lor.

Unde altundeva am putea folosi acest tip de raționament? (Întrebări logice); Știm asta sau credem asta? De unde știm? Ce fel de informație este asta? (Întrebări epistemologice); Ce ne ajută în a explica sau înțelege?; Ce a mai rămas pentru a explica sau înțelege? (Întrebări posibil metafizice); Cum ar putea acest lucru să ne ajute pe noi, sau pe alți oameni? Este util? (Valori, întrebări morale / etice); A fost ceva interesant, bine conceput sau frumos despre acest lucru? (Întrebare estetică) Deci, o analiză metacognitivă ajută elevii să schimbe experiență în timpul unei lecții pentru a-și completa experiența. Elevii au spus: "Un lucru important pe care l-am învățat despre propria mea gândire este că pentru a fi creativ am nevoie de timp. Când nu intru în panică, eu sunt în măsură să rezolv cele mai multe probleme ", "Având un timp de gândire după aceea este o idee bună, deoarece oferă timp să te gândești la lucruri pe care nu le înțelegi".

În concluzie: Abilitățile metacognitive pot fi dezvoltate eficient în contextul activităților de la clasă. Profesorii pot avea o contribuție majoră în dezvoltarea acestor abilități prin realizarea unor analize critice a momentelor lecției coroborate cu analiza conținuturilor care urmează a fi predate pentru a identifica momentele lecției în care introduc elemente explicite de natură metacognitivă. Profesorii vor transforma lecția într-o activitate de învățare interactivă, relevantă, care își va găsi utilitatea în viața de zi cu zi a elevilor. Aceasta înseamnă că aceștia vor putea utiliza noțiunile și în afara școlii, pentru că vor ști să le adapteze unor contexte de viață. Ei vor veni cu sugestii despre desfășurarea orei, despre metodele de predare, dar pot să aducă și elemente de noutate, care vor fi analizate și luate în calcul de profesor. Trebuie să se angajăm toți: profesori, elevi și părinți.

Bibliografie

1. Ashman A. & Conway R. (1993) *Using Cognitive Methods in the Classroom*, London: Routledge;
- Bloom, B. & Krathwohl, D.R. (1956) *Taxonomy of Educational Objectives, handbook 1: Cognitive Domain*. New York: David McKay;
2. Mo Pamplin, Dean Britton, Geoff Davison, Pele Mobaolorunduro, The Impact of “Study Skills” on Learners’ Metacognition, 2010;
3. Sălăvăstru D., Psihologia educației, Editura POLIROM, 2004;
4. Darling-Hammond L., Austin K., Cheung M. and Martin D. with contributions from Barron B., Palincsar A. and Shulman L., *Thinking About Thinking: Metacognition*, Stanford University School of Education;
5. Marzano, R. J. (1998). *A theory-based meta-analysis of research on instruction*. Aurora, CO: McREL.
6. www.mcrel.org/PDF/Instruction/5982RR_InstructionMeta_Analysis.pdf;
7. Tishman, J. E. Jay & D. N. Perkins. (1992). *Teaching thinking dispositions: From transmission to enculturation*. Cambridge, MA: ALPS.
8. <http://learnweb.harvard.edu/alps/thinking/docs/article2.html>

EDUCAȚIA PENTRU DEZVOLTAREA DURABILĂ A ROMÂNIEI

ÎNVĂȚĂTOR IOANA IRINA GHEORGHÎĂ
 ȘCOALA GIMNAZIALĂ VIIȘOARA, JUDEȚ MUREȘ
 SECȚIUNEA 1: ESEURI ȘI COMUNICĂRI

Introducere

Școala a reînceput de curând, la fel și lupta cadrelor didactice de a aduce un plus de eficiență, stabilitate și normalitate, în drumul spre reperatele spre care reforma educației tinde. Este un bun prilej de bilanț și analiză, dar mai ales de articulare a celor mai bune metode și abordări care ne pot apropia de standardele europene¹ privind educația. Înainte de a vorbi de bunele practici privind modernizarea învățământului, este important să înțelegem contextul acestui proces. Este ilustrativ faptul că în ultimii 30 ani s-au schimbat 28 de miniștri, iar legea a fost schimbată de 60 ori, ceea ce ne arată punctul nevralgic al problemei de fond: incoerența, instabilitatea.

Trebuie să existe o filosofie a educației de lungă durată și oricare ar fi schimbările ele trebuie să fie în continuitate. Altfel, ar suna, știți cum, ca și când ai o mașină și începi să înlocuiești o roată cu una de cărucior de copil, cu alta de tractor. Ambele roți sunt bune, nu e nimic greșit la niciuna din ele, dar împreună puse la aceeași mașină, s-ar putea să nu funcționeze.

Nu ne putem rupe total de istoria recentă, așadar reforma și încercările de schimbare trebuie înțelese în context mai larg, întorcându-ne și la modelele din trecut, tocmai pentru a încerca să **construim realist**² încât școala românească să fie una relevantă, recăpătându-și valorile. Nu se poate aplica o metodă ale cărei principii și valori nu sunt limpezi, coerente, unanim acceptate.

¹ “Contextul european actual oferă o serie de documente de referință, cu rol important în regândirea, reorganizarea și armonizarea sistemelor de învățământ, din perspectiva asigurării calității educației și a mobilității profesionale și de studiu.”

http://euromentor.ucdc.ro/nr_1/12%20-%20ELEMENTE%20DE%20REFORMA%20LA%20NIVELUL%20SISTEMULUI%20DE%20INVATAMA.pdf

² <https://www.contributors.ro/educatia-in-romania-reforma-sau-revolutie/>

“Altfel, ajungi să te întrebi cine este de vină pentru dezastrul „unanim acceptat”, unde am fost toți – părinți, profesori, politicieni – în aceste decenii în care sistemul de învățământ s-a fisurat constant, până în pragul

O reformă eficientă și profundă a educației

Reforma educației caută tocmai acest sens al actului didactic, cuvintele cheie în procesul de reformare a educației în România în prezent sunt inspirate de valori precum: **reziliență, infrastructură, modernizare, incluziune, echitate**. Este important să fim conștienți de contextul în care ne aflăm post-pandemie, dar și pe fondul evoluției tehnologice care impune digitalizarea. Așadar, este cu atât mai important să ne găsim ancore privind valorile educației pentru a evita deriva, așa cum menționează și dnul Prof. univ. dr. Ion-Ovidiu Pânișoară, Director al Departamentului de Formare a Profesorilor, expert în Științele Educației, Universitatea din București:

Din păcate, în sistemul de educație din România, lucrurile nu prea funcționează pentru faptul că nu ne întoarcem la lucrurile fundamentale. Și anume, avem în față o nouă generație de copii complet schimbată, care are nevoie de alt tip de abordare. Este mai greu de motivat pentru a învăța, are un alt mod de abordare a învățării prin intermediul tehnologiei care schimbă modul de abordare a învățării din partea creierului uman³.

Pentru cine dorește să înțeleagă mai bine contextul istoric, nevoile sistemului românesc de educație, recomandăm lucrarea foarte interesantă a lui Mircea Platon care ne oferă o prețioasă imagine de ansamblu, despre reformele educației din România democratică, despre motivele acestor blocaje și paradoxuri⁴: *Deșcolarizarea României. Scopurile cărțițele și arhitectii reformei învățământului românesc⁵*. Credem că nu putem eficientiza, dezvolta și schimba educația fără a înțelege cauzele profunde ale „bolilor” de care aceasta suferă. Este greu de vorbit de schimbări

---

prăbușirii. Iar până la marea schimbare, până la „al doilea moment Spirtu Haret”, munca noastră, a celor care, într-un fel sau altul am girat „lipsa de relevanță” a sistemului educațional din România, mai are vreun sens?”

³ <https://www.rfi.ro/social-146041-reforma-educatie-masina-ajuns-aiba-roata-carucior-tractor>

⁴ Paradoxul unui astfel de sistem constă în faptul că, deși el este promovat în numele „accesibilității educației” (M. Platon, p. 402), ajunge să instituționalizeze în fapt inegalitatea în sistemul de învățământ. Acest lucru poate fi observat și în cazul școlii românești, unde discrepanța între școlile foarte bune și școlile slabe a crescut în ultimii ani. Concluzia unui studiu efectuat recent de Asociația pentru Educație și Justiție Socială „Human Catalyst” este clară în acest sens: „Există o polarizare semnificativă a unităților de învățământ preuniversitar în privința resurselor și a rezultatelor obținute, a indicatorilor fundamentali de participare școlară și a rezultatelor învățării”.

⁵ https://jms.hyperion.ro/wp-content/uploads/2021/07/10.-Sabau_1_83-91.pdf

De exemplu, putem afla că disputa legată de trecerea la educația „centrată pe elev”, o sintagmă pe care o regăsim azi aproape în orice document educațional. Aici nu mică ne va fi surprinderea când vom afla că această dezbatere nu este nicidecum nouă, ci ea a mai avut loc în România în perioada interbelică, în anii 1910 – 1920, fiind cunoscută ca polemica dintre „școala instructivă” versus „școala creatoare”.

naționale, deoarece știm cât de greu se poate ajunge la un nivel unitar, însă putem la nivel local să implementăm proiecte și practici curajoase, moderne, pentru a produce schimbare de la temelie, prin deschiderea la standardele normale de educație.

Exemple de bune practici

În acest articol nu ne vom axa pe o abordare teoretică, ci vom prezenta evoluții recente și exemple de bune practici spre un învățământ mai eficient, capabil să ofere perspective reale de viitor. Mai concret, putem începe prin a menționa în 2021 a fost aprobat **Programul Național pentru Redresare și Reziliență**, care corelat cu **Proiectul România Educată**, cuprinde 6 reforme și 18 investiții principale pentru dezvoltarea învățământului românesc.

Acestea au ca obiectiv general creșterea capacității de reziliență a sistemului educațional prin modernizarea infrastructurii educaționale și a dotării aferente, în corelare cu nevoile prezente și viitoare ale pieței forței de muncă, în vederea asigurării participării la un proces educațional de calitate, modern și incluziv⁶.

Există proiecte civice care urmăresc dezvoltarea competențelor potrivit cu aceste scopuri. Un astfel de program este cel al **Asociației pentru Valori în Educație (AVE⁷)** care urmărește prin planul de transformare până în 2028, dezvoltarea competențelor pentru o viață împlinită, sănătoasă și sustenabilă, angajabilitatea, implicarea civică și incluziunea socială, așa cum a identificat Consiliul European. Asociația lucrează în numele unor valori sădite prin educație precum: **respectul, onestitatea, spiritul de echipă și responsabilitatea urmărind impact transformațional pentru educație**. Astfel de proiecte ale societății civile sunt laudabile datorită rezultatelor palpabile pentru educație în urma proiectelor implementate menite să stimuleze și să răsplătească performanța.

Raportul anual de activitate din 2022 al acestei Asociații dă multă speranță legat de dezvoltarea calității învățământului, reflectând și interesul cadrelor didactice pentru astfel de programe. Putem vedea că 101 școli au fost implicate în acest an în programul EduNetworks și 121 de directori au urmat module de pregătire din cadrul Academiei de Leadership și Management

⁶ <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/ro/national-education-systems/romania/reforme-derulare-si-evolutii-materie-de-politici>

⁷ <https://ave-romania.ro/>

Școlar. Această participare ne indică amploarea acestor proiecte civice, dar și implicarea cadrelor didactice și receptivitatea școlilor la astfel de programe, dorința de creștere.

De exemplu, în 2021, an dificil din pandemie, AVE a organizat *Gala Directorilor de școli, grădinițe și licee*. Există de asemenea o alianță numită: ***O Voce pentru Educație***, care este o colaborare solidă cu cei mai relevanți actori din societate, care a propus în iunie 2022, măsuri realiste pe **10 mari teme de reformă** Ministerului Educației și Președintelui României, legate de modernizarea sistemului educației din care majoritatea au fost integrate în noul proiect de lege al educației. Aceste teme fac referire la cariera cadrelor didactice, la managementul școlar, finanțare, abordări curriculare, evaluarea rezultatelor învățării, alfabetizarea funcțională, educația incluzivă, digitalizare, învățământ dual, infrastructură. Toate acestea alcătuiesc **un manifest**⁸ privind politicile propuse pentru noua legislație din educație, fiind inspirat de proiectul România educată și poate fi accesat online. Iată cum începe și care sunt valorile pe care se dorește fundamentarea sistemului educațional românesc modern:

România susține și contribuie la un sistem educațional centrat pe elev, cu viziunea de a oferi educație de calitate pe întreg parcursul vieții fiecărui participant la procesul de învățare, asigurând resursele pentru ca fiecare copil să-și realizeze potențialul și să se integreze cu succes în contexte sociale, culturale și profesionale variate. Semnatarii acestui Manifest consideră că acest deziderat poate fi realizat prin următoarele măsuri, reunite în cadrul a 10 capitole tematice.

Un alt program interesant la care putem face referire este **Săptămâna verde**, program care aduce elevii mai aproape de problemele de mediu cu care ne confruntăm în secolul nostru, invitând la implicare. Astfel că, pe 24 februarie 2023, MEd și MMAP au lansat [Saptamanaverde.edu.ro](https://saptamanaverde.edu.ro), o platformă online prin care elevii și cadrele didactice au la dispoziție resurse educaționale pentru a susține organizarea activităților din cadrul Programului „Săptămâna verde”. Platforma conține o serie de materiale informative și sugestii de activități care pot fi organizate la nivelul școlilor. Cadrele didactice nu sunt obligate să se limiteze la resursele propuse, fiind încurajate să identifice, la nivel local, și alte tipuri de activități complementare. În cadrul anului școlar, fiecare unitate de învățământ a putut alege o săptămână din perioada februarie – iunie, pentru a derula programul

⁸ <https://ovoce.ro/wp-content/uploads/2022/06/manifesto-ovoce.pdf>

Săptămâna verde. Școlile au realizat cinci zile consecutive, activități educaționale care contribuie la prevenirea schimbărilor climatice și la protejarea mediului.

Acest tip de program încurajează creativitatea și lasă loc inițiativelor locale, unde cadrele didactice pot organiza activități adaptate, în funcție de nevoile comunității și de interesele elevilor.

Un alt tip de proiect alternativ este legat de *educație financiară*. Dat fiind faptul că România este pe ultimul loc în Europa privind educația financiară, putem înțelege cât de importantă este introducerea acestei componente de bază a educației care pregătește concret elevii pentru viitor. Programul pe care dorim să-l dăm exemplu este LifeLab by BCR,⁹ demarat în toamna 2022, desfășurat până în iunie 2023 alături de FabLab și Asociația Edupedu. În cadrul proiectului cu format practic, profesorii din două școli au fost formați pentru a deveni și „profesori de viață” și apoi au adus la clasă elemente de educație financiară la toate nivelele de învățământ (primar, gimnazial, liceal), în cadrul disciplinelor diverse.

Conform unui studiu derulat de Școala de Bani, cu peste 1.500 de respondenți, 99% dintre profesori consideră că e nevoie de predarea educației financiare în școli de către profesorul de la clasă. Atât profesorii, cât și elevii au nevoie de conținut de educație financiară cât mai practic, cu exemple și exerciții ce pot fi aplicate imediat¹⁰.

Elevii care au beneficiat de acest program (Colegiul Național "Dinicu Golescu" din Câmpulung Muscel, și pe 21 septembrie în Școala Gimnazială nr. 1 din Poiana Mărului, județul Brașov) au învățat să gestioneze banii responsabil, deprinzând abilități de comunicare și planificare. Scopul acestui proiect este să pregătească elevii pentru viață, pentru a forma o Românie educată pe toate planurile, inclusiv financiar, dar și să ofere un model de bune practici educaționale, oferind întâlniri cu experți și formări de cea mai bună calitate.

Putem observa așadar importanța centrării educației pe nevoile prezente ale elevilor, ale comunității, ale societății românești. Aceste programe completează și se integrează excelent în curricula standard, stimulează deprinderea de abilități complexe în acord cu principiile reformei educației aliniate cu standardele europene. Acest articol cu exemple practice își atinge scopul dacă

⁹ <https://www.scoaladebani.ro/lifelab/despre-proiect>

¹⁰ <https://www.agerpres.ro/economic-intern/2022/09/21/bcr-lanseaza-programul-pilot-de-educatie-financiara-si-pentru-dezvoltarea-abilitatilor-de-viata-lifelab--982828>

conștientizăm importanța creativității și flexibilității, deschiderea spre proiecte *altfel* menite să dezvolte real elevii, inspirând cadrele didactice și pregătind pentru provocările vieții.

BIBLIOGRAFIE

ELEMENTE DE REFORMĂ LA NIVELUL SISTEMULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT DIN ROMÂNIA, LECT. UNIV. DR. MĂDĂLINA TOMESCU, UNIVERSITATEA CREȘTINĂ „DIMITRIE CANTEMIR”

http://euromentor.ucdc.ro/nr_1/12%20-%20ELEMENTE%20DE%20REFORMA%20LA%20NIVELUL%20SISTEMULUI%20DE%20INVATAMA..pdf

<https://ovoce.ro/wp-content/uploads/2022/06/manifesto-ovoce.pdf>

<https://www.contributors.ro/educatia-in-romania-reforma-sau-revolutie/>

<https://www.rfi.ro/social-146041-reforma-educatie-masina-ajuns-aiba-roata-carucior-tractor>

DUPĂ 30 DE REFORME ALE EDUCAȚIEI, GELU SABĂU

https://jms.hyperion.ro/wp-content/uploads/2021/07/10.-Sabau_1_83-91.pdf

<https://www.scoaladebani.ro/lifelab/despre-proiect>

<https://www.agerpres.ro/economic-intern/2022/09/21/bcr-lanseaza-programul-pilot-de-educatie-financiara-si-pentru-dezvoltarea-abilitatilor-de-viata-lifelab--982828>

**Școala românească, școală europeană prin stiluri manageriale ale profesorului,
eficientizate pentru dezvoltarea performanțelor elevilor**

**Prof. Gheorghică Margareta,
Școala Gimnazială Nr. 3 Slatina, județul Olt**

Rezumat. Stilul managerial este o interferență între personalitatea, pregătirea profesională și experiența de viață a managerului. Eficiența stilului managerial reprezintă realizarea finalităților propuse cu un consum mic de resurse, iar eficacitatea - măsura în care o activitate realizează finalitățile propuse. Un profesor aplică un stil managerial eficace dacă are o viziune clară asupra activității didactice eficace, dacă e capabil să determine actorii educaționali să împărtășească viziunea sa, dacă obține prin consistența și consecvența acțiunilor performanță măsurabilă, dacă în urma evaluării interne și externe a manifestării calităților și abilităților manageriale înregistrează creștere substanțială a serviciilor educaționale și a produselor finale: creșterea succesului școlar, a performanței elevilor cu minimum de resurse consumate.

Abstract. *Managerial style is an interference between personality, professional training, and the manager's life experience. The efficiency of managerial style is the achievement of the proposed end results with low resource consumption, and the effectiveness - the extent to which an activity achieves the proposed goals. A teacher applies an effective managerial style if he / she has a clear vision of effective didactic activity if he / she is able to determine the educational actors to share his / her vision if he / she obtains through the consistency and consistency of actions measurable performance if, following the internal and external evaluation of the manifestation of qualities managerial abilities show a substantial increase in educational services and final products: increasing school success, pupils' performance with minimum resources consumed.*

Termeni-cheie: management, status, roluri ale profesorului, personalitatea profesorului;
management, status; roles of the teacher; the personality of the teacher.

I. Eficiența managementului educațional

„Managementul educațional” are în vedere teoria și practica, știința și arta proiectării, organizării, coordonării, evaluării, reglării elementelor activității educative, a resurselor ei, ca activitate de dezvoltare liberă, integrală, armonioasă a individualității, conform idealului educațional.¹

Managementul educațional este un concept care orientează acțiunile spre obținerea succesului în educație, cuprinde ansamblul de principii, funcții, norme și metode de conducere ce asigură realizarea obiectivelor sistemului educativ. Funcționarea activității didactice nu asigură și succesul ei. **Eficacitatea** unei activități constă în *„măsura în care activitatea satisface o necesitate, realizează un obiectiv, îndeplinește o funcție”, iar eficiența activității este raportată la „măsura rezultatelor unei activități la eforturile făcute în timpul desfășurării activității respective”.*² Pentru a fi eficient trebuie să se maximizeze rezultatele și să se diminueze costurile. Eficiența este deci raportul dintre eficacitate și costuri.

¹ Gherguț, Alois, *Management general și strategic în educație. Ghid practic*, Iași, Editura Polirom, 2007, p. 20

² Iacob, Dumitru, Cismaru, Diana-Maria, *Curs Managementul organizației școlare. Comunicare instituțională, S.N.S.P.A., Facultatea de Comunicare și Relații Publice „David Ogilvy”*, București, 2005 – 2006, pp. 6-11

Stephen Covey consideră că un manager modern adoptă „șapte deprinderi”³:

1. **Atitudinea proactivă** - inversă atitudinii reactive. „A fi proactiv” presupune ca un manager să caute soluții, să rezolve problemele, să aibă capacitatea de a le preveni.
2. **Existența scopului, încă de la începutul acțiunii.** Eficiența managementului are la bază conștiința activă atât a scopurilor, cât și a capacității creative de a le finaliza.
3. **Prioritatea priorităților** sugerează desfășurarea activităților nu după urgența, ci după importanța lor. Este nevoie de discernământ, voință, disciplină.
4. **Gândirea câștig / câștig („win – win”)** presupune ca fiecare parte negociatoare să aibă un avantaj și să fie mulțumită după tranzacție.
5. **A înțelege mai întâi și apoi a fi înțeles.** Este foarte important ca managerul să aibă capacități empatică. Interacțiunile personale pe care le are cu resursele umane (elevi, părinți, alți profesori etc.) presupun ascultare atentă a celor cu care intră în contact, de intuire a trăirilor și sentimentelor lor. Dacă vrea doar să fie înțeles de ceilalți, fără să îi înțeleagă mai întâi, de regulă are un stil managerial autoritar, care impune doar gândurile proprii și nu ascultă ideile celorlalți.
6. **A acționa creativ.** În funcție de situație, e nevoie în anumite doze de conformism sau de nonconformism. În mediul clasei uneori actorii educaționali se comportă conform cu valorile împărtășite. Pentru a gestiona rețeaua de roluri și statute din școală / clasă e nevoie de valori. Managerul trebuie să stimuleze procesele creative creând un mediu favorabil care să permită exprimarea și variabilitatea ideilor relative la un subiect, un climat destins bazat pe cooperare, toleranță față de ambiguitate și multă informație, schimbul democratic de idei între membri. Pentru eficiență trebuie raportate efortul și rezultatele la timp, trebuie încurajate discuțiile constructive, aparent contradictorii.
7. **Continua înnoire de sine** în vederea depășirii dezordinii este, de fapt, continua antrenare a managerului educațional pe toate planurile. Dezvoltarea eficientă, continua înnoire de sine implică două procese: (1) dezvoltarea prin experiență a normelor pro-sociale; (2) sporirea capacităților personale. Un manager educațional trebuie să-și perfecționeze continuu stilul managerial, să fie deschis la schimbări de viziuni, să se adapteze continuu și rapid. Este discutabil care ar fi cea mai importantă funcție a managerului: organizarea sau controlul?

II. Statusul social și profesional al profesorului

Persoana trebuie înțeleasă ca expresie obiectivă a raporturilor dintre individual și social, dintre psihologic și sociocultural.

Conceptul de **status** (lat. status) desemnează o „poziție ocupată de o persoană sau de un grup în societate”. (Dicționar de sociologie, www.dictsociologie.netfirms.com)⁴

„**Statusul atribuit** sau ascriptiv reprezintă poziția acordată de societate, urmare a dimensiunii psihosociale (vârstă, sex, religie, rasă, mediu familial).

Statusul dobândit este poziția câștigată de o persoană prin învățare, prin efort și se obține de către individ în cadrul competiției cu toți cei care aspiră la el, precum și prin exprimarea opțiunilor pentru poziția ocupată.” (Schifirneț, Constantin, prof. univ. dr., Curs Sociologia profesiilor, București, 2005, p. 7)⁵

³ Covey, Stephen, *Etica liderului eficient sau Conducerea bazată pe principii*, Editura ALLFA, București, 2002, pp. 32-39

⁴ *** Dicționar de sociologie, www.dictsociologie.netfirms.com

⁵ Schifirneț, Constantin, prof. univ. dr., Curs Sociologia profesiilor, București, 2005, p. 7

În științele sociale conceptul de *status* se referă la poziția unei persoane sau a grupului în sistemul relațiilor cu ceilalți din grup sau cu alte grupuri sociale; *statusul* definește identitatea socială, drepturile și îndatoririle persoanelor, reprezentând poziția pe care un individ o ocupă pe una din dimensiunile sistemului social existent.

Paul Popescu-Neveanu definește în „*Dicționar de psihologie*” *profesia* ca fiind o „*formă de activitate specializată pusă la dispoziția persoanei de către societate, în vederea satisfacerii necesităților acesteia și a valorificării capacităților individuale ca sursă de venit și mijloc de existență individuală, grupală, socială, ca ansamblu de solicitări, pe plan tehnic și social în care persoana trebuie să se poată integra ca totalitate, cu prevederea înlăturării de risc, supraefort, neplăcut sau inadecvat.*”⁶

Rolul profesorului în școală și în societate

„În școală profesorul este conducătorul activității didactice ce se desfășoară în vederea realizării obiectivelor prevăzute în documentele școlare. ... Rolul conducător al profesorului în activitatea didactică rămâne una din coordonatele de bază ale misiunii sale.” (Nicola, Ioan, *Tratat de pedagogie școlară*, Editura Aramis, București, 2000, p. 473)⁷

Toate conținuturile informaționale prevăzute în programele școlare, materialele și mijloacele didactice constituie doar premise latente ale formării personalității umane, însă ele capătă valențe educative doar ca urmare a prelucrării și transmiterii lor de către profesor.

Anita E. Woolfolk menționează în *Educational Psychology*⁸ următoarele **roluri** pe care le poate exercita profesorul: a) expert al actului de predare-învățare (poate lua decizii referitoare la tot ce se întâmplă în procesul de învățământ); b) agent motivator (declanșează și întreține interesul elevilor, curiozitatea și dorința elevilor pentru învățare); c) lider (conduce un grup de elevi, exercitându-și puterea asupra principalelor fenomene care au loc în procesul instructiv-educativ, este prieten, confident, sprijin al elevilor, substitut al părinților ș.a); d) consilier (observator sensibil al comportamentului elevilor, îndrumător persuasiv, sfătuitor); e) model (exemplu pozitiv pentru elevi prin întreaga sa activitate, personalitate, prin acțiuni și comportament); f) profesionist reflexiv (încearcă permanent să înțeleagă, să reflecteze la întâmplările inedite din clasă, să studieze și să analizeze fenomenele psihopedagogice cu care se confruntă); g) manager al clasei (monitorizează, organizează, evaluează întreaga activitate din clasă, asigură consensul elevi-profesori-părinți-alți factori educaționali; proiectează „toate deciziile și acțiunile solicitate pentru menținerea ordinii în clasă” (Woolfolk, E. Anita, *Educational Psychology*, New York, 1990, pp. 5-7).

Profesorul își asumă deci o multitudine de roluri a căror exercitare este dependentă de personalitatea lui. Paralel cu activitatea didactică, profesorul desfășoară și o activitate extrașcolară sau cultural-educativă. Conținutul social al acestei profesii constă în participarea la evenimentele și frământările social-culturale ale timpului în care trăiește și ale poporului din care face parte. Acest status îl prezintă pe profesor ca fiind un pedagog social, preocupat de grija pentru creșterea gradului de cultură și civilizație al națiunii sale. Dascălul nu încetează să fie educator și în afara școlii, cu obiective, mijloace și strategii specifice activității extrașcolare. Acest status social este exercitat numai dacă

⁶ Popescu -Neveanu, Paul, *Dicționar de psihologie*, Editura Albatros, București, 1978, p. 557

⁷ Nicola, Ioan, *Tratat de pedagogie școlară*, Editura Aramis, București, 2000, p. 473

⁸ Woolfolk, E. Anita, *Educational Psychology*, New York, 1990, p. 5-7

dascălul își continuă misiunea și în afara cadrului profesional. Cele două laturi ale activității sale, școlară și extrașcolară, coexistă, imprimând acestei profesii un rol foarte important în progresul societății.

Personalitatea profesorului este suma dintre motivele alegerii acestei profesii și pregătirea de specialitate și psihopedagogică dobândită în formarea profesională. Formarea trăsăturilor de personalitate este condiționată de aptitudinea pedagogică a profesorului și de cultura sa dobândită ca rezultat al pregătirii și experienței profesionale acumulate în timpul studiilor și în activitatea didactică.

Cultura profesorului. Profesia de dascăl e rezultatul acumulării unei culturi profesionale, a unei tehnici de lucru, al formării unor competențe generale și specifice necesare acestei profesii. Cultura profesorului e compusă din cultura generală, cea filosofică, de specialitate și cultura psihopedagogică.

La **nivel profesional și social** profesorul îndeplinește numeroase **sarcini** care îi impun o cultură vastă, cuprinzând cunoștințe din diverse domenii ale științei, tehnicii și culturii, dublate de o viziune filosofică care îi asigură un stil propriu asupra activității pedagogice și asupra evoluției societății. „*Pregătirea de specialitate se referă la însușirea cunoștințelor dintr-un domeniu al științei, tehnicii, artei sau culturii, care urmează să fie apoi valorificate în actul pedagogic al predării unui obiect de învățământ.*” (Nicola, Ioan, *Tratat de pedagogie școlară*, Editura Aramis, București, 2000, p. 474)⁹.

Dintre **competențele generale și speciale** solicitate în această profesie pot fi enumerate după *Clasificarea Ocupațiilor din România*¹⁰: a) solide cunoștințe în domeniul pe care îl predă, dar nu numai atât; b) tehnici interactive de predare; c) abordarea unor strategii eficiente de management al clasei; d) utilizarea adecvată a tehnologiei moderne a informațiilor; e) evaluarea progresului școlar al elevilor printr-o paletă variată de instrumente. Cerințele psihice necesare profesorului (C.O.R.) sunt: adaptabilitate, flexibilitate, a învăța și după terminarea studiilor, toleranță față de opinii diferite, empatie, rezistență la stres.

Cultura psihopedagogică este compusă din cunoștințe de psihologie, pedagogie, metodică, adică din cunoștințe teoretice și dintr-un ansamblu de priceperi și deprinderi practice necesare în desfășurarea activității didactice. Personalitatea profesorului presupune și o multitudine de **calități** determinate de specificul și de complexitatea muncii pe care o desfășoară.

Statusul social și profesional al profesorului trebuie să confere o calitate deosebită omului, dar și calitatea omului conferă statusul socio-profesional, ca ideal de devenire a profesorului în școala românească, școală europeană.

BIBLIOGRAFIE:

1. *** „*Dicționar de sociologie*”, www.dictsociologie.netfirms.com
2. *** *Clasificarea Ocupațiilor din România*, <https://legislatiamuncii.manager.ro/a/19991/cor-2015-clasificarea-ocupatiilor-din-romania-actualizata-la-zi-noi-ocupatii-incluse-in-cor.html>
3. Covey, Stephen, *Etica liderului eficient sau Conducerea bazată pe principii*, Editura ALLFA, București, 2002, pp. 32-39
4. Gherguț, Alois, *Management general și strategic în educație. Ghid practic*, Iași, Editura Polirom, 2007, p. 11, p. 151
5. Iacob, Dumitru, Cismaru, Diana-Maria, *Curs Managementul organizației școlare. Comunicare instituțională, S.N.S.P.A., Facultatea de Comunicare și Relații Publice „David Ogilvy”*, București, 2005-2006, p. 6-11
6. Nicola, Ioan, *Tratat de pedagogie școlară*, Editura Aramis, București, 2000, pp. 473, 474, 475-476, 476
7. Popescu-Neveanu, Paul, *Dicționar de psihologie*, Editura Albatros, București, 1978, p. 557
8. Schifirneț, Constantin, prof. univ. dr., *Curs Sociologia profesiilor*, București, 2005, p. 6, 7
9. Woolfolk, E.Anita, *Educational Psychology*, New York, 1990, p. 5-7

⁹ Nicola, Ioan, *Tratat de pedagogie școlară*, Editura Aramis, București, 2000, p. 474

¹⁰*** *Clasificarea Ocupațiilor din România, Internet*

Premise psihopedagogice în valorificarea aptitudinii matematice pentru obținerea succesului școlar

*Prof. înv. primar Gheorghică Margareta,
Școala Gimnazială Nr. 3 Slatina, jud. Olt*

*«Nu există pe lume un studiu care să pună mai armonios în acțiune
facultățile spiritului decât cel al matematicilor.» (J. J. Sylvester)*

Psihologia contemporană acordă o atenție din ce în ce mai mare cercetării aptitudinilor generale și speciale ale omului. Calitățile care fac o persoană aptă pentru îndeplinirea cu succes a unei anumite forme de activitate nu pot fi considerate nici ca produse exclusive ale eredității și nici ca proiecții singulare în conștiință ale lucrurilor și modelelor externe. Calitățile apar ca rezultate ale dezvoltării, ale interacțiunii dintre individ și condițiile sale de mediu socio-economic, științific, tehnic și cultural. Caracterul lor, mai mult sau mai puțin creativ, depinde de felul în care se realizează modelarea potențialităților ereditare de către factorii ambientali, de conținutul și caracteristicile activității de învățare, în primul rând.

Dotația se definește ca un ansamblu de însușiri funcționale ereditare și înnăscute care, în urma dezvoltării și a educației, condiționează performanțe înalte în activități de diverse tipuri. (P. Popescu – Neveanu)

Supradotarea e legată de natura sistemului nervos central superior și capacitatea lui de a elabora conexiuni de înalt nivel. (Bogdan T., 1981)

Realizările precoce se pun pe seama unei înalte dotații naturale. După Q.I., sunt socotiți supradotați acei copii care la bateriile de teste de inteligență depășesc punctajul de 120, deci se situează în jurul valorii Q.I.-ului de 120. Dotația are o mai mare importanță pentru reușita în activitățile artistice și sportive, în rest putându-se obține, pe baza exercițiului și educației, performanțe dintre cele mai înalte, în condițiile unei dotații de nivel normal. (Paul Popescu – Neveanu, 1978)

La baza înțelegerii procesului de formare și dezvoltare a **aptitudinilor**, în general, a celor matematice, în particular, se află ideea că între conținutul învățării și capacitățile intelectuale și acționale ale copilului există strânse raporturi de determinare, de condiționare reciprocă. Acumularea de cunoștințe, priceperi și deprinderi duce la dezvoltarea și transformarea calitativă a schemelor de cunoaștere și acțiune, iar acestea, la rândul lor, reglează cantitatea și calitatea achizițiilor școlare. **Succesul în învățarea matematicii, pentru performanță**, rămâne dependent de modul de conjugare și armonizare a calităților și proceselor cognitive cu cele afective și motivaționale. O atenție sporită trebuie acordată momentului primar în care se realizează contactul copilului cu matematica, în clasa I, grija pentru cultivarea gustului matematic, pentru problematic, în general. Psihologi și pedagogi din lumea întreagă demonstrează faptul că există încă largi zone ale înțelegerii copilului, care deocamdată nu sunt suficient de bine cunoscute și, ca atare, nici stimulate și valorificate în procesul învățării.

Aptitudinea matematică a devenit o problemă (empirică) începând din antichitate, evul mediu, până în capitalism, când goana după supraprofit a făcut ca principiul «*omul potrivit la locul potrivit*» să devină din ce în ce mai presant.

Problema capacităților mintale ale omului în general, ale omului capabil de performanțe (incluzând și aptitudinile matematice), deși veche de peste un secol (F. Galton, 1869, «*Hereditary Genius*»), continuă să se afle permanent în atenția specialiștilor, ea fiind, indiferent de studiile și rezultatele la care s-a ajuns, un motiv de a pune întrebări și mai puțin de a oferi soluții acceptabile.

Aptitudinea matematică a devenit obiect al cercetării psihologice abia la începutul secolului nostru, ceea ce explică, într-o anumită măsură, rezultatele relativ modeste obținute până acum, în privința cunoașterii și valorificării ei practice.

Considerând pluridimensionalitatea personalității umane, în cadrul căreia inteligența generală, aptitudinile speciale și creativitatea sunt definatorii pentru performanță, există blocaje în depistarea, cultivarea și valorificarea copiilor supradotați (real). Tiberiu Bogdan și Iulian Nica estimează că « *circa 5 % din populația școlară o reprezintă copiii supradotați, care nu sunt satisfăcuți de solicitările școlarității. Școala este eminamente făcută pentru copiii obișnuiți.* ». Carl Sagan (« *Creierul lui Broca* », capitolul “*O lume care te atrage precum eliberarea*” – despre Albert Einstein) întreabă: “*Câți Einstieni potențiali au fost poate totdeauna descurajați de examenele prin concurs și de îndoparea cursurilor?*».

Există conflicte și probleme pe care copiii supradotați le ridică părinților și educatorilor neavizați. O problemă importantă este și cea referitoare la obstacolele creativității și modalitățile de deblocare, precum și procedeele de cultivare a capacităților individuale și colective.

Printre obstacolele ce blochează creativitatea se numără:

- *autoritatea modelelor, șabloanelor;*
- *rezistența socială;*
- *tradiția, obișnuințele culturale;*
- *autoritatea titanilor în umbra cărora nu se poate înfiripa nici cea mai mică idee (legat de noutatea ei);*
- *autoritatea literei tipărite, oficializate etc.*

Conștient de aceste pericole, Einstein, care s-a ridicat împotriva unei educații rigide, constata cu regret: „*Ca să mă pedepsească pentru disprețul meu față de autorități, soarta a făcut din mine o autoritate*”.

Elevii capabili de performanțe superioare trebuie să beneficieze de un tratament pedagogic diferențiat. Capacitatea de creație se impune ca o trăsătură importantă asupra dotațiilor. „*Creativitatea, la nivelul ei cel mai înalt, este, probabil, la fel de importantă ca oricare calitate umană*”.

Ioan Jinga și Ion Negreț susțin că *o clasă ideală este o absurditate în sine*, opusă uneia dintre trăsăturile fundamentale ale speciei Homo: infinita variabilitate intraspecifică. Tratamentul pedagogic diferențiat al elevilor supradotați este o necesitate, dar „*clasa ideală*” este o himeră.

Se pot constitui „*clase speciale*”, «*de excelență*», **pentru unii elevi capabili de performanțe superioare.**

Aptitudinea este un subsistem sau un sistem operațional superior dezvoltat, care mijlocește performanțe supramedii în activitate. *Aptitudinea arată ce poate individul, nu ce știe el.*

Aptitudinea matematică este o structură relativ unitară distinctă și specifică, formată din mai multe componente (Ioan Berar, “*Aptitudinea matematică la școlari*”, Editura Academiei Române, București, 1991):

- **capacitatea de orientare în sarcină** sau intuirea esențialului pe baza informării primare asupra problemei;
- **capacitatea de analiză și sinteză a datelor** (capacitatea de a selecta informația primită, de a sesiza datele necesare, precum și cele superflue și, eventual, lacunare, de a stabili relațiile necesare, logice între datele problemei etc.);
- **simțul sau rigurozitatea logică a judecării** (măsura în care sunt acceptate, respinse sau reținute ca probabile diferitele soluții obținute);
- **capacitatea de semnificare** (de simbolizare sau de înțelegere a semnificației limbajului matematic);
- **capacitatea de reprezentare și imaginare spațială;**
- **operativitatea gândirii** (rapiditatea și corectitudinea generalizării, abstractizării, reversibilității și contragerii sau prescurtării raționamentelor matematice);
- **memorarea de numere, figuri, relații și scheme de rezolvare;**
- **capacitatea de concentrare a atenției;**
- **atracția pentru problematic** (aspectul motivațional).

Cunoașterea, dezvoltarea și valorificarea aptitudinilor generale și speciale ale omului au fost și continuă să rămână probleme de o deosebită actualitate pentru teoria și practica instructiv – educativă.

Pentru depistarea elevilor cu aptitudini matematice am plecat de la ideea că metoda de investigare este, în același timp, premisă și produs, instrument și rezultat al unei cercetări. În elaborarea și experimentarea sistemului metodic propriu și al celui al lui Ioan Berar, am respectat anumite cerințe de ordin teoretic și practic, care să confere grade acceptabile de fidelitate și validitate:

- ❖ recurgerea la metode relativ obiective de cercetare (observabile, măsurabile ale reacțiilor elevilor la acțiunea directă sau indirectă a diferiților stimuli externi) ;
- ❖ posibilitatea înregistrării datelor;
- ❖ cunoașterea elevilor pe baza influențării active a procesului sau fenomenului investigat (recurgerea la probe formative);
- ❖ folosirea unor teste psihologice și pedagogice, aplicate individual / colectiv;
- ❖ folosirea unor probe formative, aplicate individual.

În urma unei **cercetări** realizate la nivelul unei clase, am ajuns la concluzia că nu există certitudini psihice, intelectuale de realizare a unor capacități care să ducă la aptitudinea matematică, ci numai premise, împlinite prin conjugarea mai multor factori printre care și munca, pasiunea învățătorului pentru această disciplină, pregătirea profesională și tactul pedagogic.

Am observat elevii în timpul activităților desfășurate la orele de matematică și nu numai, la orele suplimentare de matematică, am analizat probele de evaluare, am purtat conversații cu elevii și cu părinții acestora, am efectuat sondaje privind preferințele și interesele elevilor, am făcut corelații între rezultatele obținute la matematică și rezultatele obținute la celelalte discipline școlare de-a lungul ciclului primar, am aplicat, analizat și evaluat probe normative (de aptitudini și cunoștințe), formative etc.

Este datoria morală și profesională a învățătorului să investigheze capacitățile intelectuale și premisele aptitudinilor matematice ale elevilor (mai târziu supradotați în acest domeniu), pentru dezvoltarea acestor premise în cadrul cursurilor, pregătirii suplimentare, muncii diferențiate, cercurilor matematice și pentru orientarea elevilor către școlile superioare cu profil matematic.

De la începutul clasei I am urmărit depistarea potențialelor aptitudini matematice ale elevilor. De multe ori nu a ajuns timpul unei ore, dar dorința de a găsi soluția, și alteori mai multe soluții, punând elevii la muncă intelectuală, la căutări, îndepărtându-i de gândirea rutinieră, au cerut suplimentarea timpului destinat acestui obiect după orele de curs, la cererea copiilor. Ei înșiși au găsit motivația pentru lucrul la matematică. Au simțit satisfacția găsirii soluției și continuată adecvat, această satisfacție are șansele transformării în pasiune pentru matematică, pentru invenție, pentru obținerea a ceea ce alții n-au reușit să obțină, pentru câștigarea unor punctaje mari sau a unor clasamente bune sau foarte bune la nivelul clasei sau la diverse concursuri.

Pentru a investiga aptitudinile matematice ale elevilor unei clase pe parcursul claselor I-IV, am concentrat atenția asupra metodelor frecvent folosite de către învățători:

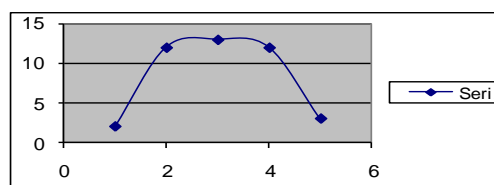
- ❖ chestionare;
- ❖ teste psihologice, aplicate individual și colectiv;
- ❖ probe normative (de aptitudini și cunoștințe);
- ❖ probe formative, aplicate individual (probleme care nu depind direct de setul de cunoștințe, priceperi și deprinderi, algoritmi stocați în memoria subiectului, ci și de experiența pe care acesta o câștigă în și prin procesul rezolvării ei). Acestea reliefează nu doar ce știe și poate elevul la un moment dat, ci mai ales, capacitatea de a beneficia de experiența dobândită pas cu pas și receptivitatea la ajutorul primit, capacitatea de a fi creativ în situații noi.

Am urmărit și: mediul în care au crescut elevii (urban, rural); sexul (19 băieți și 22 fete); pregătirea școlară a părinților (31,71% din părinți – pregătire superioară și 65,85% din părinți – pregătire medie, 2,44% - pregătire elementară). În urma aplicării probelor despre care am amintit mai

sus am ajuns, după numeroase etape (rezultate înregistrate, punctaje - de la 0 la 100 puncte, comparații etc.), la o «*curbă a lui Gauss*» a elevilor clasei, curbă care arată astfel :

5 puncte	5,33	5,67	6	6,33	6,67	7	7,33	7,67	8	8,33	8,67	9	9,33	9,67	10
4,76% din elevii clasei	28,57%					30,95%					28,57%			7,14%	

5 puncte	5,33 - 6,67	7- 8,67	9- 9,67	10
2 elevi	12	13	12	3

Concluzii:

În clasa în care am efectuat **minicercetarea** (clasă eterogenă - 33 subiecți), 31,71% au avut rezultate peste 90 puncte, iar rezultate maxime 7,14%, acest procent depășind procentul de 2% obișnuit, normal. Acest lucru este explicabil prin **orele suplimentare de matematică desfășurate cu clasa**. Bârzea afirmă că a devenit o obișnuință a cadrelor didactice să clasifice elevii dintr-o clasă astfel : 2% - elevi foarte buni; 13% - elevi buni; 70% - elevi mijlocii; 13% - elevi slabi; 2% - elevi foarte slabi (conform *distribuției normale* a lui Carl Friedrich Gauss – curba sau ”clopotul” lui Gauss).

Pentru stimularea și dezvoltarea aptitudinilor matematice la elevii claselor I-IV este nevoie, pe lângă caracterul înnăscut al acestora, de un efort suplimentar pe parcursul dezvoltării ontogenetice a copilului, cadrul didactic având rolul de a modela premisele ereditare în contactul lor cu diverși factori : mediul familial, nivelul de pregătire, cultură și ambient; contactul cu societatea, cultura, tehnica etc.; pregătirea constantă și de nivel superior atât la clasă, cât și în afara orelor de curs.

A stabili ce pondere au în structura aptitudinilor matematice grupa factorilor ereditari și grupa factorilor de mediu este imposibil. La întrebarea sacramentală, dacă matematician poți deveni sau trebuie să te naști, ipotetic se poate răspunde: «**Matematician obișnuit poți deveni; matematician remarcabil, talentat trebuie să te naști.**» (Krutețki, V. A.)

Bibliografie:

- Berar Ioan, *Aptitudinea matematică la școlari*, Editura Academiei Romane, București, 1991;
- Jinga Ioan, Negreț Ion, *Învățarea eficientă*, Colecția PAIDEIA, Editis, București, 1994;
- Popovici Doru-Vlad, Balotă Alina, *Introducere în psihopedagogia supradotaților*, Editura Fundației HUMANITAS, București, 2004;
- Sagan Carl, *Creierul lui Broca*, Editura Politică, București, 1984.

Metode inovatoare de învățare în școli: transformarea lentă, dar sigură, a educației

Prof. GHINEA LILIANA
Sc. Gim. „THEODOR COSTESCU”, Dr. Tr. Severin, Mehedinți

Cadrele didactice au devenit din ce în ce mai preocupate de nivelul de implicare al elevilor la ore. Profesorii caută tot mai multe metode interactive de predare pentru ca experiența copiilor la școală să fie una de impact asupra viitorului lor.

Trăim în era informației, cunoscută și ca era digitală, care este o perioadă din istoria omenirii caracterizată prin trecerea de la producția industrială la informație și computerizare, schimbând semnificativ modul în care oamenii interacționează între ei, dar și cu instituțiile publice și entitățile economice.

Într-o lume în continuă schimbare și cu tehnologia avansând rapid, metodele tradiționale de învățare din școli sunt supuse unei revoluții semnificative. Educația nu mai este limitată la manualele tipărite și orele frontale, ci se adaptează la nevoile și așteptările elevilor. În acest articol, vom explora metodele inovatoare de învățare în școli și modul în care acestea transformă educația într-o experiență mai captivantă și relevantă pentru elevi.

1.Învățarea bazată pe proiecte

Învățarea bazată pe proiecte implică elevii în activități practice și proiecte concrete. Ei învață prin abordarea unor sarcini complexe, care necesită cercetare, colaborare și rezolvarea de probleme reale. Această metodă dezvoltă gândirea critică și abilitățile practice ale elevilor și le oferă o perspectivă mai clară asupra modului în care cunoștințele lor pot fi aplicate în viața reală.

2. Învățarea online și hibridă

Internetul a deschis uși noi pentru învățare. Elevii pot accesa resurse educaționale online, cursuri, tutoriale video și platforme de învățare interactivă. Învățarea hibridă combină metodele tradiționale cu cele online, permițând flexibilitate și personalizare. Această abordare a fost esențială în timpul pandemiei, dar continuă să se dezvolte și să ofere oportunități unice de învățare.

3. Gamificarea

Gamificarea transformă educația într-un joc, folosind elemente de joc pentru a motiva și angaja elevii. Prin utilizarea competițiilor, premiilor și provocărilor, gamificarea face învățarea mai distractivă și interactivă. Elevii sunt mai motivați să învețe când se simt ca și cum ar juca.

4. Învățarea peer-to-peer

Această metodă încurajează elevii să învețe unii de la alții. Elevii pot predă, explica și ghida pe colegii lor în învățarea unor subiecte specifice. Acest lucru nu numai că îmbunătățește înțelegerea materiei, dar dezvoltă și abilități de comunicare și empatie.

5. Realitatea virtuală (RV) și realitatea augmentată (RA)

RV și RA aduc învățarea într-un mediu virtual sau augmentat, oferind experiențe de învățare imersive. De la explorarea unor lumi virtuale până la experimentarea unor concepte științifice complexe în RA.

6. Inteligența artificială (IA) în educație

IA poate personaliza învățarea, adaptând materialele și ritmul la nevoile individuale ale elevilor. Prin analizarea datelor, IA poate oferi feedback și sugestii pentru a sprijini progresul elevilor. Aceasta face educația mai eficientă și accesibilă.

Aceste metode inovatoare de învățare în școli au ca scop creșterea motivării, a implicării și a rezultatelor academice ale elevilor. Ele transformă educația dintr-un proces static într-o experiență dinamică și adaptabilă. Cu tehnologia și creativitatea continuă, viitorul educației se anunță captivant și plin de oportunități pentru elevi de toate vârstele.

Indiferent de unde se desfășoară procesul de predare-învățare-evaluare, acesta trebuie să fie centrate pe nevoile elevilor, să răspundă diferitelor nevoi de învățare a elevilor, deoarece nu toți elevii învață în același ritm. Dacă materialele didactice vor fi structurate în așa fel încât să plaseze copilul pe primul loc, atunci acesta va participa la activitățile școlii cu plăcere.

Principala problema cu care s-a confruntat sistemul de învățământ românesc a fost lipsa de structură și lipsa infrastructurii minimale (laptop, tabletă, telefon, conexiune la internet). dar și lipsa cunoștințelor tehnice ale cadrelor didactice, dar și a părinților.

De aceea, furnizorii de servicii educaționale s-au adaptat rapid la contextul actual, cercetând și analizând modele de predare-învățare-evaluare online au reușit să dezvolte cursuri pentru cadrele didactice și părinți în care îi instruiesc pe aceștia pe partea de folosire a tehnologiei în domeniul educației.

Astfel, se poate observa faptul că copiii, dar și majoritatea cadrelor didactice au acceptat această nouă realitate și se află într-un continuu proces de învățare și dobândire a competențelor digitale.

Pentru a realiza un învățământ de calitate și pentru a obține cele mai bune rezultate trebuie să folosim atât metodele clasice de predare-învățare-evaluare cât și metodele moderne, profesorii trebuie să posede pe lângă cunoștințele teoretice și practice aferente disciplinei studiate și abilități de utilizare a TIC-ului.

Bibliografie:

1. “Profesorul azi. Metode moderne de predare”- Geoff Petty, Editura Atelier Didactic, 2007
2. “Metode și tehnici de învățare eficientă”- Ioan Neacșu, Editura Polirom, 2015
3. www.google.ro
4. „Sisteme de instruire alternative și complementare” – Cerghit I, Ed.Aramis, București, 2002
5. www.didactic.ro - *metode-moderne-de-predare-învățare-strategii-didactice-inovative*

RELAȚIA DINTRE EDUCAȚIE, PROFESOR ȘI ELEV

GHIONOIU CRISTINA VALERIA

PROFESOR LIMBA ENGLEZA

COLEGIUL NATIONAL ALEXANDR IOAN CUZA MUNICIPIUL PLOIESTI

Educația în zilele noastre încearcă să se îndeparteze de acele premise intelectualiste, aride, reci și distante, de acel învățământ centrat pe transmiterea de cunoștințe de către profesor și reproducerea cât mai fidelă a programelor și manualelor; Înainte accentul era pus pe memoria reproductivă.

Învățământul tinde să devină mai flexibil, dinamic și atractiv, deschis către problemele elevului și ale profesorului. O școală ideală este aceea în care elevii sunt învățați să coopereze, în care sunt susținuți și sfătuiți de educatori; Educatorul trebuie să fie sensibil la problemele elevilor săi, la formarea și exprimarea propriei lui identități. Elevul trebuie învățat să se autorealizeze, să colaboreze și să și controleze viața. Elevul trebuie să fie învățat să aibă încredere în el, să aibă o imagine despre sine, să fie sfătuit cum să găsească soluții la problemele cu care se confruntă, să și asume responsabilitățile.

Trebuie înțeles ca tonalitatea afectiv-motivațională a relației educative este tot atât de importantă ca și aspectul ei cognitiv. Latura afectiv-motivațională a elevului și a profesorului trebuie avută în vedere.

În relația educativă profesor-elev ambii poli au aceeași importanță.

Educatorul este un om care se frământă pentru elevii săi și care se pune în slujba lor cu tot potențialul lui. Educatorul își pregătește elevii pentru prezent și pentru viitor. Pregătind tinerii pentru prezent, profesorii pregătesc viitorul.

Pornind de la psihologia umanistă și de la ideile lui Arthur W. Combs consider că este esențial ca educatorul să înțeleagă și să privească orice situație de învățare – dezvoltare din unghiul elevului; Scopul educației este acela de a-l ajuta pe elev să-și dezvolte o imagine pozitivă despre sine.

Profesorii care se încred în forțele lor își vor asuma acțiuni și probleme, iar cei care nu se încred în ele vor ezita, vor evita responsabilitățile. Profesorii care se simt plăcuți de elevi se vor comporta diferit în raport cu cei care se simt respinși de elevi. Este probabil ca profesorii care cred ca profesia lor este o profesie demnă și cinstită să se poarte cu demnitate și cinste. Dimpotrivă, profesorii care au îndoieli în legătura cu importanța și valoarea profesiei lor se pot comporta agresiv și îndoielnic în raport cu elevii lor, cu colegii lor sau cu alte persoane din afara sistemului educativ-formativ.

Profesorul este o persoana care manifestă tendința de a se recunoaște în oamenii comunicativi, sociabili și nu în cei retrași. El se vede pe sine ca pe o persoana care are tot ce îi trebuie pentru a-și înfrunța și rezolva problemele, și nu ca o persoana care nu este capabilă să facă față propriilor sale probleme. Profesorul are încredere în sine. El se vede ca pe un om de care poți să depinzi, în care poți să ai încredere, care poate depăși orice fel de situație. Profesorul se vede ca pe o persoană atractivă și dorită și, în general capabilă de a da un răspuns corespunzător solicitărilor.

Profesorul îi ajută pe alții într-un mod elegant, relaxant, facilitator, și nu manipulându-i inhibându-i controlându-i. Un profesor bun este sensibil la lumile în care trăiesc elevii și colegii lui și le acceptă sentimentele, atitudinile, cerințele și modurile de a înțelege ca pe niște date importante pentru relațiile umane. Profesorul are tendința să atribuie oamenilor valori și calități, să îi califice drept persoane demne și integre nu îi consideră neimportanți și nu îi tratează cu indiferență.

Th Gordon considera că educația nu poate avea loc în afara iubirii, iar iubirea presupune a-i accepta pe tineri așa cum sunt: a fi acceptat înseamnă a fi iubit. Th Gordon concepe o metoda de interacțiune care urmărește aprofundarea relației profesor-elev, creșterea intensității ei. Metoda este cunoscută sub numele de Pregătirea Eficientă a Profesorului și utilizează câteva principii de comunicare eficientă. Ea oferă un model pentru realizarea unei comunicări deschise și oneste în clasă, precum și pentru rezolvarea conflictelor profesor-elev într-o direcție reciproc benefică și democratică.

Programul de pregătire a lui Gordon pune accent pe libertate și responsabilitate, pe ideea renunțării la putere în favoarea negocierii reglementărilor, acordurilor în care nimeni nu pierde. Nu există învingători și învinsi. Nu este afectată nici poziția adultului, nici încălcată demnitatea copilului îi subminată încrederea în capacitățile proprii.

Gordon recomandă profesorilor să fie deschiși și preocupați de problemele elevilor, să fie atenți cu ei, menținându-le și încurajându-le, totodată, individualitatea. El solicită reducerea la minimum a controlului exterior asupra elevilor și înlocuirea lui cu întâlnirea reciprocă a trebuințelor acestora.

Pare să fi devenit o axiomă a pedagogiei tradiționale cerința ca educatorul, pentru a-și asigura succesul actului formativ, să-și cunoască sistematic și cât mai profund elevul. Dar pentru a surprinde mai profund realitatea, este necesar și util să recunoaștem faptul că, pe lângă o cunoaștere sistematică a elevului de către educator, raportul educativ implică și alte aspecte: în primul rând cunoașterea educatorului de către elev, actul real de autocunoaștere al educatorului și actul de cunoaștere al elevului însuși. Deci, actul educativ presupune și implică cunoaștere reciprocă și cunoaștere de sine, atât de o parte, cât și de cealaltă a relației.

Într-o relație educativă nu este importantă doar presiunea formativă venită dinspre educator spre elev, ci și gradul de compatibilitate dintre trebuințele educatorului și cele ale elevului.

Bibliografie

Arthur W. Combs, New Assumptions for educational reform

ÎNVĂȚAREA PRIN COOPERARE ÎN CADRUL ACTIVITĂȚILOR INSTRUCTIV-EDUCATIVE DIN ȘCOALĂ

prof. Ghiuță Manuela Cătălina
Școala Gimnazială Nr.1, sat Pildești
Com. Cordun, jud. Neamț

Personalitatea nu este dată la naștere. De la premisele biologice unice, fiecare copil construiește anumite trăsături în funcție de șirul ireparabil al experiențelor trăite în mediul natural și social. Primul cerc social pe care-l cunoaște copilul este propria familie. În funcție de comportamentul părinților, fraților, el va da anumite răspunsuri, care, prin reperi, vor conduce la constituirea unor însușiri de personalitate.

Noi, cadrele didactice avem o mare răspundere morală față de copiii care ne sunt încredințați ca elevi.

„Să nu-i educăm pe copii pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari. Și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci să-i învățăm să se adapteze.”

Maria Montessori

Societatea actuală aduce schimbări profunde și rapide în aproape toate domeniile. Nici învățământul nu iese din acest tipar, școala românească trebuind să facă față acestora. Pentru a găsi soluții favorabile evoluției învățământului românesc spre nivelul cerințelor de perspectivă, precum și în vederea compatibilizării cu sisteme educaționale din alte țări, este necesar a fi luate unele măsuri care privesc regândirea acestui domeniu sub aspect organizatoric, precum și al proiectării conținuturilor ținându-se seama de finalitățile domeniului.

Modernizarea procesului de învățământ implică mai multe componente: proiectarea didactică, tehnici și instrumente de cunoaștere și evaluare a copiilor, parteneriate educaționale, activități extracurriculare, o metodologie didactică activă. În ceea ce privește ultimul aspect, pentru creșterea calității procesului instructiv-educativ, ar fi de dorit perfecționarea metodelor tradiționale, precum și introducerea unor *metode interactive de grup și strategii de învățare prin cooperare*.

Schimbarea, poate însemna deci, folosirea în paralel a metodelor didactice tradiționale și a metodelor specifice învățării prin cooperare. Situațiile de învățare rezolvate cu ajutorul acestor metode dezvoltă elevilor gândirea democratică, după fiecare strategie aplicată putându-se obține performanțe pe care copiii le percep și îi responsabilizează în rezolvarea sarcinilor de lucru viitoare.

Dacă până acum cadrul didactic conducea activitatea în mod tradițional, acum, prin aplicarea metodelor specifice învățării prin cooperare, rolul acestuia se schimbă, el devine coechipier, îi orientează pe elevi în a colabora în rezolvarea sarcinilor, îi învață să dialogheze unii cu alții, să aibă inițiativă și rapiditate în gândire și acțiune, le trezește interesul pentru competiții și nu în ultimul rând, îi consiliază.

Învățarea prin cooperare de la elev la elev este mai eficientă decât învățarea individuală. Grupul dă posibilitatea testării ideilor, revizuirii opiniilor și dezvoltării inteligenței personale.

„Învățarea cooperativă este o metodă didactică bazată pe organizarea, în funcție de obiectivele operaționale bine stabilite, a unei munci colective fondate pe complementaritate, orientată spre asigurarea aspectului social al învățării și care vizează dezvoltarea deprinderilor de comunicare interpersonală, a interacțiunilor, competențelor și comportamentelor sociale ale elevilor” (Ionescu, M., Bocoș, M., 2001).

Cooperarea (conlucrarea, munca alături de cineva), presupune colaborarea (participarea activă la realizarea unei acțiuni, bazată pe schimbul de propuneri, de idei). Cu toate că cele două noțiuni sunt sinonime, trebuie făcute unele delimitări de sens, înțelegând prin *colaborare* o formă de relații între copii, ce constă în soluționarea unor probleme de interes comun, în care fiecare contribuie activ și efectiv și prin *cooperare* o formă de învățare, de studiu, de acțiune reciprocă, interpersonală/intergrupală, cu durată variabilă, care rezultă din influențările reciproce ale agenților implicați (Loreta Handrabura, 2003, pag. 50).

Contribuția activităților de grup, în speță a învățării prin cooperare, la dezvoltarea personalității elevilor, sub aspect moral și social, ar putea fi sintetizată astfel:

- favorizează formarea trăsăturilor pozitive de caracter și personalitate: inițiativă, principialitate, cooperare, spirit critic și autocritic, respect reciproc;
- elevii au ocazia să-și cunoască mai bine aptitudinile, calitățile intelectuale și morale, de voință și de caracter;
- permit manifestarea și consolidarea calităților morale: colegialitate, sinceritate, onestitate, modestie, altruism;
- formează trăsături morale pozitive ale comportamentului copiilor: solidaritate, perseverență, responsabilitate etc.;
- îmbogățesc experiența socială, obișnuindu-i să gândească prin reciprocitate, să țină seama de opiniile celorlalți, să aprecieze munca în echipă.

Învățarea prin cooperare presupune și unele dezavantaje: impunerea lucrului în echipă nu reușește mereu să integreze copiii timizi și cu deficiențe majore de comunicare; unii elevi pot domina grupul; productivitatea unora poate scădea atunci când sunt obligați să colaboreze cu alții; cadrul didactic se confruntă cu necesitatea realizării unui compromis între eficiență și performanță; este un procedeu care necesită mai mult timp.

BIBLIOGRAFIE

1. Breben, S., Gongea, E., Ruiu, G., Fulga, M., *Metode interactive de grup, Ghid metodic*, Editura Arves, Craiova, 2007
2. Cerghit, I., *Metode de învățământ*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1980
3. Stan, C., *Teoria educației. Actualitate și perspective*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj Napoca, 2001

METODE INOVATIVE DE ÎNVĂȚARE

Autor Carmen Gioroc , Școala Gimnazială Nr. 97, București

Învățământul modern pune accentul pe renunțarea la ideea unei evaluări care penalizează elevul în raport cu lipsurile sale, prin adaptarea inovativă dorind să sublinieze progresul elevului în învățare. În lucrările recente de metacogniție este încurajată abordarea unei evaluări formative, care ofera responsabilitate elevilor. Metodele moderne îmbină funcțiile formativă și informativă ale evaluării. Evaluarea cu ajutorul metodelor alternative dezvoltă capacitatea de conștientizare a elevului a funcționării sale cognitive, cercetând mijloacele ce pot regla propria învățare. Astfel, elevul conștientizează propriul progres.

Aceste metode inovative se numesc metodele interactive centrate pe elev, acele modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe.

Interactivitatea presupune o învățare prin comunicare, prin colaborare, produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup.

Implementarea acestor instrumente didactice moderne presupune un cumul de calități și disponibilități din partea cadrului didactic: receptivitate la nou, adaptarea stilului didactic, mobilizare, dorință de autoperfecționare, gândire reflexivă și modernă, creativitate, inteligența de a accepta noul și o mare flexibilitate în concepții.

Învățarea-evaluarea în sistem blended-learning permite profesorilor să apeleze la o serie de resurse și activități pentru a oferi elevilor o experiență de învățare și evaluare individualizată. În acest sens, profesorii au la dispoziție o multitudine de platforme ce oferă surse bogate de informații. Materialele încărcate de profesori sau elevi pe o platformă ar trebui să contribuie la dezvoltarea și extinderea acestora.

Principalele caracteristici ale platformelor de e-learning sunt:

- autentificare;
- generarea de conținut;
- vizualizarea conținutului;
- diferite medii cu un profesor;
- efectuarea de activități, cum ar fi sarcini, grupuri de lucru;
- raportul activităților întreprinse de către elev;
- instrumentele de evaluare;

Importanța platformelor de e-learning este aceea că ele permit două tipuri de învățare:

- **Sincron** în care profesorul conduce lecția în întregime, creând, coordonând, adaptând și monitorizând mediul educațional;

-**asincron**, ceea ce implică faptul că elevul are un ritm personal de studiu, presupunând învățarea la distanță.

Așadar, platformele e-learning prezintă o serie de **avantaje**, cum ar fi:

- Accesarea cunoștințelor oricând și de oriunde;
- Flexibilitatea sporită atât pentru profesori, cât și pentru elevi;
- Activitățile sunt centrate pe elev;
- Favorizează colaborarea elevilor;
- Promovează creativitatea și descoperirea de noi interpretări;
- Permite accesul la noile competențe cerute de viața modernă;
- Informația poate fi modificată;
- Permite elevului să învețe în ritmul lui propriu;
- Oferă feedback rapid și permanent;
- Presupune costuri reduse de distribuție a materialelor;
- Are o capacitate mare de stocare;
- Permite interacțiune sincronă și asincronă între profesor și elevi;

Evaluarea didactică poate implica diverse metode și tehnici, iar selecția acestora depinde de obiectivele și conținutul învățat, precum și de nevoile și caracteristicile elevilor. În cadrul orelor de limba română pot fi utilizate următoarele metode inovative de evaluare:

- **Dezbateri** : Elevii pot fi implicați în dezbateri și discuții pe diverse teme literare sau sociale. Evaluarea se poate concentra pe capacitatea de a argumenta, de a susține puncte de vedere și de a asculta și a răspunde adecvat la ideile celorlalți.
- **Analiza și interpretarea textelor literare**: Elevii pot fi evaluați pe baza capacității de a analiza și interpreta texte literare. Pot fi propuse fragmente sau opere literare, iar elevii trebuie să identifice temele, personajele, simbolurile și să ofere interpretări argumentate.
- **Proiecte creative**: Elevii pot fi încurajați să creeze proiecte creative, cum ar fi scrierea de poezii, povestiri sau piese de teatru. Evaluarea poate fi realizată pe baza creativității, originalității și calității limbajului utilizat.

1. Oprea, Crenguța - Lăcrămioara (2008) – “ *Strategii didactice interactive*”, ed. a III-a, EDP, București,
2. Pânișoară, Ion- Ovidiu (2006) – “ *Comunicarea eficientă*”, ediția a III-a, Editura Polirom, Iași,
3. Cojocariu, Venera Mihaela (2004) – “ *Teoria și metodologia instruirii*”, EDP, București,

Metode educaționale inovatoare

-Învățarea centrată pe elev-

Intituția: Școala Gimnazială Comuna Dumbrăvița, jud. Timiș

Autori: Prof. Stroescu Severica Cătălina

Prof. Giura Suzana

Rolul principal al profesorului este să descopere, să stimuleze și să valorifice potențialul elevilor, pe de-o parte, orientându-i spre direcția de studiu pentru care aceștia sunt interesați și, pe de altă parte, să le ofere acele contexte de învățare care să le genereze interesul și să nu le blocheze simpla curiozitate naturală. Școala formează cetățeni care, la un moment dat, devin capabili să ia ei înșiși decizii. Pentru aceasta au nevoie de înțelegerea lumii în care trăiesc, implicit de ideea că egalitatea este una dintre șanse, devenită principiu în educație, la nivel de macrosistem, dar și demicosistem, care trebuie respectată.

Activitatea de învățare centrată pe elev necesită negocierea și monitorizarea regulată a „contractelor de învățare”. Astfel, elevii se pot concentra pe atingerea unor obiective individualizate. În cadrul acestei metode, elevii lucrează pe cont propriu, monitorizați și ajutați individual de către profesor. Acest fapt necesită timp și o administrare atentă; fiind necesară oferirea de oportunități suficiente pentru opțiuni de învățare individuală, și nu doar colectivă, cum era întâlnită în învățământul tradițional. Modelul educațional promovat în contextul actualei reforme a învățământului corespunde unei pedagogii active și interactive, unor practici pedagogice centrate pe elev și pe activitatea de învățare individuală sau colaborativă a acestuia. Față de învățământul tradițional, care considera că primordial este raportul profesor-cunoștințe, în actuala reformă educațională devine prioritar raportul elev- cunoștințe. În ceea ce îl privește pe elev, se consideră că acesta nu este un „sac gol”, pe care profesorul are datoria să îl „umple” cu noi și noi cunoștințe, pe care el să le depoziteze. Dimpotrivă, elevul este individualitate, care vine în clasă cu propriile idei și concepții, cu reprezentări formale fie în contextul vieții cotidiene, pe baza informațiilor din mass -media etc., fie în contexte formale în școală.

Ca urmare, există anumite **ținte** în domeniul predării interactive și centrate pe elev:

- Creșterea capacității cadrelor didactice de a preda într-un mod interactiv și centrat pe elev și de a folosi metode care îi stimulează pe elevi să gândească în mod independent asupra problemelor, soluțiilor și modalităților de rezolvare a unor probleme;

-Deprinderea unor abilități și tehnici de predare care îi permit să realizeze activități în grupuri mici, să faciliteze învățarea prin cooperare;

-Îmbunătățirea capacității sale de a adapta predarea în funcție de nivelurile diferite ale elevilor pentru a asigura progresul tuturor elevilor.

Strategiile indicate sunt acelea care au ca efect maximizarea învățării pe baza unor considerente cum ar fi: adecvarea la scop, nevoile elevilor, eficiență de timp, resurse.

În sens larg, prin strategie se înțelege un set structurat de activități de predare, special conceput pentru atingerea unor rezultate dorite. Este o cale prin care profesorul determină și controlează direcția generală de desfășurare a învățării elevilor.

Strategia este o formă specifică și superioară a normativității pedagogice, care asigură activității instructiv-educative coerență internă, compatibilitate cu obiectivele și complementaritatea efectelor.

Strategiile prezintă următoarele **caracteristici**:

- Caracter normativ (se bazează pe prescripții și reguli care țin de predare-învățare-evaluare);

Reprezintă structurarea și înlănțuirea situațiilor de învățare/instruire;

-Integralitatea (vizează ansamblul instruirii);

- Caracterul probabilistic, dinamic, perfectibil;

-Aspectul metacognitiv (profesorul este model și mediator al cunoașterii).

De asemenea, strategiile prezintă și structuri care se includ în procesul de predare: metodele de instruire, mijloacele de instruire, formele de organizare a instruirii, interacțiuni și relații instructionale, decizia instrucțională și nu în ultimul rând modul de organizare și de abordare a învățării.

Principiile care stau la baza învățării eficiente centrate pe elev sunt:

- Accentul activității de învățare trebuie să fie pe persoana care învață și nu pe profesor.

-Recunoașterea faptului că procesul de predare în sensul tradițional al cuvântului nu este decât unul dintre instrumentele care pot fi utilizate pentru a-i ajuta pe elevi să învețe. Rolul profesorului este acela de a administra procesul de învățare al elevilor pe care îi are în grijă.

-Recunoașterea faptului că, în mare parte, procesul de învățare nu are loc în sala de clasă și nici când cadrul didactic este de față.

-Înțelegerea procesului de învățare nu trebuie să aparțină doar profesorului - ea trebuie împartășită și elevilor.

-Profesorii trebuie să încurajeze și să faciliteze implicarea activă a elevilor în planificarea și administrarea propriului lor proces de învățare prin proiectarea structurată a oportunităților de învățare atât în sala de clasă, cât și în afara ei.

-Luați individual, elevii pot învăța în mod eficient în moduri foarte diferite.

Iată câteva exemple de învățare centrată pe elev:

- Procesul de predare are trei faze, iar fiecare necesită metode adecvate. (Vezi metoda PAR)

Prezintă: Metode de prezentare de noi cunoștințe elevilor sau de încurajare în a le găsi singuri, ceea ce poate implica fapte, teorii, concepte, povestiri etc.

Aplică: Metode care să-i oblige pe elevi să aplice noile cunoștințe care le-au fost doar prezentate. Aceasta este singura modalitate de a te asigura că elevii formează concepte despre noul material pentru a îl înțelege, a și-l aminti și a îl folosi corect pe viitor.

Recapitulează: Metode de încurajare a elevilor să își amintească vechile cunoștințe în vederea clarificării și concentrării asupra punctelor cheie, asigurării unei bune înțelegeri și punerii în practică și verificării cunoștințelor mai vechi.

Un alt exemplu de metodă inovatoare de învățare centrată pe elev : **Metoda „Flipped Classroom”** este o abordare educațională care implică schimbarea tradiționalei distribuții a activităților de învățare între clasă și acasă. Într-un mediu tradițional de învățare, elevii primesc instruirea în clasă, iar apoi sunt rugați să își consolideze cunoștințele prin teme de casă. În schimb, în metoda „Flipped Classroom”, elevii vizualizează prezentări video, citesc materiale sau utilizează alte resurse online înainte de a veni la clasă, iar timpul petrecut în clasă este dedicat activităților practice, discuțiilor și explorării conceptelor cheie sub îndrumarea profesorului.

Scopul acestei metode este de a încuraja gândirea critică și creativă, de a consolida cunoștințele elevilor și de a îmbunătăți angajamentul și performanța lor în procesul de învățare. În plus, prin vizionarea prezentărilor video și a altor materiale online înainte de clasă, elevii pot învăța în propriul lor ritm și pot accesa resurse suplimentare pentru a-și extinde cunoștințele.

Trecerea la o metodologie mai activă, centrată pe elev, implică elevul în procesul de învățare și îl învață aptitudinile învățării, precum și aptitudinile fundamentale ale muncii alături de alții și ale rezolvării de probleme. Metodele centrate pe elev implică individul în evaluarea eficacității procesului lor de învățare și în stabilirea obiectivelor pentru dezvoltarea viitoare. Aceste avantaje ale metodelor centrate pe elev ajută la pregătirea individului atât pentru o tranziție mai ușoară spre locul de muncă, cât și spre învățarea continuă.

Bibliografie

- 1.,Creativitate și inovație în învățământul centrat pe elev,, - Buzău 2017- Culegere de lucrări științifice
- 2.Metode și tehnici de învățare eficientă, Ioan Neacșu, Editura Polirom, 2015.
3. <https://www.scrigroup.com/didactica-pedagogie/Invatarea-centrata-pe-elev-Pri71276.php>, accesat in data de 15.12.2023

METODE DE LUCRU LA CLASA CU ELEVII CU CES

Prof. Goicea Gabriela

Liceul Teoretic "George Moroianu" -Săcele-Brasov

Vorbim tot mai mult în zilele noastre de integrare și incluziune școlară. Dar cum facem pentru a ne asigura că toți elevii noștri se simt bine-veniți și valorizați în școli? Ce înseamnă incluziunea școlară?

În timp ce integrarea școlară este un proces de includere în școlile de masă la activitățile educaționale formale și nonformale, a copiilor cu cerințe educaționale speciale, incluziunea reflectă aprecierea diversității și recunoașterea necesității de a dezvolta răspunsuri care să vină în întâmpinarea diversității de nevoi a elevilor. Conceptul de educație incluzivă a apărut ca urmare a recunoașterii faptului că integrarea nu era suficientă pentru a împiedica marginalizarea copiilor cu nevoi speciale; incluziunea pune accentual pe necesitatea ca școlile să se schimbe și să se adapteze pentru a răspunde nevoilor elevilor.

Cum putem adapta stilul de predare-învățare la specificul elevului cu CES? Profesorul are responsabilitatea de a cunoaște elevii, de a lucra cu ei, de a adapta metodele la dificultățile întâmpinate de fiecare elev.

De exemplu, pentru elevul care are dificultăți de comunicare (Sindromul Asperger, tulburările din spectrul autist), cel mai important este să pregătim clasa, să îi facem pe elevi să înțeleagă că un coleg este diferit, că poate reacționa violent sau pe neașteptate, că nu este vina lui că nu își poate controla emoțiile și gesturile. Astfel, evităm situații conflictuale sau chiar agresivități.

După ce am creat un climat propice, trebuie să ne adaptăm modul de predare. Identificăm abilitățile copilului și plecăm în demersul nostru de la aceste puncte tari; este bine să fim concisi, atenți la formulări, fără să utilizăm expresii ambigue sau metaforice. Verificăm în permanență dacă elevii scriu, și cei cu CES, dacă este nevoie repetăm și așteptăm să termine cu toții de scris. Este important ca elevul cu CES să participe la toate discuțiile din clasă, să fie lăudat în fața celorlalți, încurajat și valorizat; astfel, acesta se va simți în siguranță și va avea mult mai multă încredere în sine.

De multe ori pot apărea situații mai tensionate, dar important este să știm să aplanăm conflictele prin discuții, explicații, sau chiar câteva momente de liniște.

Elevul cu CES trebuie încurajat să lucreze în echipă cu un coleg sau cu un grup de colegi, capabili de empatie, iar în timpul pauzelor ar fi bine să fie atent supravegheat, deoarece are tendința de a rămâne singur. Dacă este încurajat, își poate face prieteni și chiar manifestă interes pentru multe activități.

Din experiența personală la catedră pot spune că nu este foarte dificil să lucrezi cu astfel de copii, dacă iei în considerare aceste aspecte. Si am remarcat că schimbările bruște nu sunt binevenite, pentru că sunt obișnuiți cu o anumită rutină, dar dacă realizăm aceste schimbări mai lent, totul funcționează. Un copil cu autism nu poate funcționa când sunt prea multe schimbări într-o zi, de aceea este bine să fim atenți la acest lucru.

Cu puțin efort și cu multă înțelegere din partea tuturor, toți elevii vor avea o șansă reală în pregătirea și formarea lor pentru viitor.

Bibliografie: Să înțelegem și să răspundem la cerințele elevilor din clasele incluzive(2002), Ghid UNESCO, traducere UNICEF

Metode didactice inovatoare - mijloace ale calitatii educatiei

Prof.Golea Dorina
Liceul Teoretic "Jean Monnet" Bucuresti

Activitatea instructiv-educativă se desfășoară în baza unor finalități, este pusă în practică prin intermediul unui sistem de metode și procedee ce apelează la mijloace tehnice de realizare, iar rezultatele sunt verificate prin strategii specifice.

Curriculum-ul școlar integrează toate aceste componente, dintre care o poziție centrală revine metodelor activ-participative, care fac posibilă cunoașterea.

Metodele de învățământ pot fi definite ca modalități de acțiune cu ajutorul cărora, elevii, în mod independent sau sub îndrumarea profesorului, își însușesc cunoștințe, își formează priceperi și deprinderi, aptitudini, atitudini, concepția despre lume și viață.

Metodologia didactică actuală este orientată către implicarea activă și conștientă a elevilor în procesul propriei formări și stimularea creativității acestora. În acest context, prefacerile pe care le cunosc metodele de învățământ reprezintă o cale de acces spre cunoașterea și transformarea realității, spre însușirea științei și a tehnicii, a culturii și a comportamentelor umane, fiind o componentă indispensabilă procesului de instruire

Relația dinamică, deschisă constă în raporturile mereu în schimbare ce se stabilesc între diferitele metode.

Diversitatea metodelor este impusă de complexitatea procesului de învățare, fiecare metodă de lucru, fiind aleasă în funcție de registrul căruia i se raportează. Reevaluarea permanentă a metodelor tradiționale vizează raportarea lor la evoluția științei. Am ales spre exemplificare câteva dintre metodele active de învățare, utilizate în practica didactică:

- Învățarea colaborativă (Aronson Puzzle)
- Metoda Starbursting (explozia stelară)
- Învățarea pe bază de proiecte (Project Based Learning)
- Problematizarea

1. Învățarea colaborativă (Aronson Puzzle)

Aceasta, este o metodă de instruire structurată și sistematizată care implică activități de colaborare, pentru rezolvarea unor sarcini de instruire. Elevii cu abilități și cunoștințe eterogene, sunt organizați în grupe mici (3-4 elevi) lucrează împreună și se ajută unii pe alții, pentru a înțelege și a găsi cele mai bune soluții la situațiile problemă prezentate de profesor. Astfel, fiecare membru al unui grup poate să-și îmbunătățească propriile competențe, dar și să contribuie la îmbunătățirea competențelor celorlalți membri ai grupului.

Exemplu de învățare colaborativă:

- Împărțirea clasei în grupuri eterogene de 3 elevi, fiecare dintre aceștia primind câte o fișă de învățare numerotată de la 1 la 3. Fișele cuprind părți ale unei teme de învățare.
- Prezentarea succintă a subiectului prezentat de către profesor.
- Explicarea sarcinilor de lucru, de către profesor.
- Regruparea elevilor, în funcție de numărul fișei primite, în grupuri de experți: toți elevii care au numărul 1 vor forma un grup, toți elevii care au numărul 2 vor forma un grup, etc.
- Elevii din grupurile de experți vor învăța prin cooperare secțiunea primită: elevii citesc, discută, încearcă să înțeleagă cât mai bine, hotărâsc modul în care pot preda ceea ce au înțeles colegilor din grupul lor inițial.

- Revenirea în grupul inițial și predarea secțiunii pregătite celorlalți membri.
- Trecerea în revistă a temei de învățare prin prezentare orală cu toată clasa.

2. Starbursting (eng. "star" = stea; eng. "burst" = a exploda), o metodă pentru dezvoltarea creativității ce are un succes deosebit în aplicarea la clasa ce se aseamănă, într-o anumită măsură, cu metoda Brainstorming.

Se pornește de la un concept și se utilizează întrebări, asemenea unei explozii stelare. Se precizează tema de discuție și se generează cât mai multe întrebări care au legătură cu ea. Un bun punct de plecare îl constituie cele de tipul: Ce?, Cine?, Unde? Când? De ce?

Lista de întrebări inițiale poate genera altele, neașteptate, care necesită o mai mare concentrare și, respectiv, implicare. Scopul metodei este să obținem cât mai multe întrebări, creând astfel anumite conexiuni între concepte. Metoda stimulează creativitatea individuală și pe cea de grup, facilitând participarea întregului colectiv, prin crearea de întrebări la întrebări, respectiv construcția de idei pe idei.

Profesorul organizează aplicarea metodei în etape: propunerea unei probleme; organizarea colectivului, eventual în grupuri preferențiale; lucrul propriu-zis, cu elaborarea listei de întrebări: cât mai multe și cât mai diverse; comunicarea rezultatelor obținute de grupuri; evidențierea celor mai interesante întrebări și evaluarea muncii în echipă. În funcție de timpul disponibil, putem propune și răspunsuri la toate sau la unele dintre întrebări.

Metoda Starbursting se poate adapta pentru vârste și domenii diferite. Elevii o percep ca pe un joc, o modalitate de relaxare, dar și ca pe o sursă de noi descoperiri.

Putem utiliza această metodă în diferite momente ale lecției, iar momentele reflecției și extinderii se pot baza, în egală măsură, pe o suită de întrebări rezultate în urma aplicării metodei Starbursting. Imaginația profesorului poate crea momente oportune în fiecare moment al lecției, indiferent de disciplina sau subiect, totul depinzând de modul în care stabilim conceptul sau cuvântul-cheie pe marginea căruia vom construi întrebările. De asemenea, putem porni de la principiul clasei răsturnate, solicitând elevilor să se gândească la întrebări cât mai diverse.

3. Învățarea pe bază de proiecte (Project Based Learning), este o metodă didactică modernă, care oferă elevilor posibilitatea să exerseze interdisciplinaritatea cât și transdisciplinaritatea, să aplice și să integreze cunoștințele și deprinderile dobândite la disciplina de studiu, în diferitele etape ale proiectului. Această metodă poate oferi atât profesorului cât și elevilor, informații cu privire la competențele și progresul elevilor, dobândite pe durata desfășurării proiectului.

Prin metoda proiectului, profesorul poate să provoace elevii să coopereze și să-și asume diferite roluri în cadrul echipelor, pentru a investiga sistemic și pentru a soluționa, anumite situații problemă din natură, de interes pentru aceștia. Subiectele proiectelor pot fi propuse de profesor sau de către elevi, iar rezultatele obținute pot fi prezentate întregii clase sau chiar unei comunități mai largi (cadre didactice din școală sau de la alte școli, părinți, elevi de la alte clase, etc.)

Câteva exemple de proiecte la disciplina biologie, pe care o coordonez la clasa sunt :

- a. Calendarul naturii – clasa a V-a
- b. Măsurarea variației factorilor abiotici dintr-un mediu terestru sau acvatic – clasa a V-a
- c. Educație pentru sănătate, educație pentru viață- clasa a VI-a
- d. Mișcarea și sensibilitatea la plante – clasa a VII-a
- e. Arborele genealogic al familiei – clasa a VIII-a

4. Problematizarea - poate fi definită astfel:

-, „înscenarea” unor stări conflictuale între cunoștințele elevilor și informațiile noi;

- crearea unor dificultăți practice sau teoretice, a căror rezolvare să fie rezultatul activității proprii de cercetare;- elevii sunt puși să descopere și să verifice adevărul, refăcând drumul elaborării

cunoștințelor prin activitate proprie, independentă;- a apărut pe baza analogiilor existente între procesul de instruire și cel de cercetare, deoarece orice cercetare are ca punct de plecare o întrebare-problemă sau o situațieproblemă, urmată de o investigație.

Avantaje: prezența potențialului euristic ;- dezvoltarea stilului activ de muncă, spiritul de cercetare, de investigare și de creație ; implicarea observației, experimentului, conversației, dezbateri;motivarea intrinsecă a învățării ; cultivarea autonomiei ; afișarea unor poziții proprii; determină la elevi deprinderea de a ridica ei înșiși probleme ;antrenarea tuturor componentele personalității elevului: intelectuale, afective, voliționale;valoare formativă ; dorința de autodepășire; stimularea spiritului de explorare, a dorinței de înlăturare a incertitudinii, a necunoscutului.

După baza de raționament descoperirile poti fi clasificate în trei tipuri:

1. Descoperiri inductive: pornind de la particular, concret (de exemplu: organisme, procese), prin analiză, comparare, analogie, sinteză, abstractizare să se descopere generalul, esențialul (de exemplu: caractere generale, legi)

2. Descoperiri deductive: pornind de la general și esențial să se descopere valabilitatea prin observarea, analiza, compararea, cercetarea unor cazuri particulare, concrete

3. Descoperiri analogice, transductive: se bazează pe asemănările existente între sisteme, elemente ale acestora, între procese; reprezintă predarea comparativă

CONCLUZII

Metodele activ-participative solicită efortul personal de gândire, imaginație, memorie și voință, dar și valorifică maximal potențialul de cunoaștere, acțiune și trăire al elevilor. Efectele formativ – educative ale învățării sunt în raport direct proportional cu nivelul de angajare și participare individuală și colectivă.

În opoziție cu metodologia tradițională, pentru care elevul rămâne mai mult un auditoriu sau un simplu spectator, gata sa recepteze pasiv ceea ce i se transmite ori i se demonstrează, metodele active au tendința să facă din acesta un actor, un participant activ în procesul învățării, pregătit să-și însușească cunoștințele pe calea activității proprii, a unei angajări optime a gândirii, a mobilizării tuturor funcțiilor intelectuale și energiilor emoțional – motivaționale în raport cu sarcina de învățare dată.

Bibliografie:

1. Cerghit, I.,„Perfecționarea lecției în școala modernă”, EDP, București 1983;
2. Ionescu, M., „Strategii și demersuri tipice în predare și învățare”, în Ionescu, M., Radu, I. (coord.),Didactica modernă, Dacia, Cluj-Napoca, 1995;
3. Pânișoară, I.-O.”Metode moderne de interacțiune educațională” în Cerghit, I., Neacșu, I., NegrețDobrodor, I., Pânișoară, I.-O., Prelegeri pedagogice, Polirom, Iași, 2001.

Modalități de inovație și creativitate în abordarea procesului instructiv-educativ a copiilor cu Cerințe Educative Speciale - metode de predare - învățare

Studiu de specialitate

*Profesor pentru învățământul primar Gorun Mirela
Colegiul Național „George Coșbuc” Motru, Gorj*

Motto: „ Cea mai mare victorie este victoria asupra noastră înșine fără de care cu greu putem păși înainte”. (Reninco)

Problematika educației copiilor cu cerințe speciale a devenit în ultimii ani o preocupare aparte în rândul specialiștilor. Apariția conceptelor de educație integrată și școală incluzivă a determinat modificări fundamentale în percepția actului educativ și a necesitat identificarea unor răspunsuri la câteva întrebări fundamentale:

Cum putem ajuta elevul cu dificultăți de învățare?

Profesorul trebuie să posede cunoștințe care să-i permită să recunoască tulburările de învățare a copilului. Simptomele și modelele de comportament care sugerează prezența tulburării de învățare sunt:

- în fazele ameliorate și acute ale tulburărilor de învățare apare o divergență între performanțele școlare și nivelul intelectual al copilului;
- performanța scăzută, care apare în clasele primare, iar în cazul afecțiunilor mai puțin grave, apare mai târziu. Astfel de disfuncții sunt : dislexia, disgrafia, discalculia;
- un model comportamental tipic îl reprezintă tulburările de atenție, hiperactivitatea și neurotizarea secundară (ADHD). În contextul colectivului, copilul nu acordă atenție nici învățătorului, nici colegilor. El dispune de o necesitate motrică crescută, nu poate sta locului. Eșecul sistematic datorat deficienței intelectuale, respectiv faptului că elevul nu este capabil de performanțele colectivului, implică dezvoltarea unor sisteme comportamentale neurotice secundare: ticuri, comportament inhibat sau chiar opusul acestuia, comportament extravagant, menit să compenseze deficiențele intelectuale.

În scopul eficientizării procesului de învățare pentru elevii cu cerințe speciale sunt invocate, mai ales în ultimul timp, câteva repere fundamentale:

- învățarea interactivă: presupune folosirea unor strategii de învățare focalizate pe cooperarea, colaborarea și comunicarea între elevi la activitățile didactice, precum și pe comunicarea între elevi la activitățile didactice, precum și pe interacțiunea dintre cadre didactice (ca o modalitate de lucru) cadre didactice și elevi;
- elaborarea în comun a obiectivelor învățării: (profesor-elev) deoarece fiecare participant la actul învățării are ideile, experiențele și interesele personale de care trebuie să se țină seama în proiectarea activităților didactice;
- demonstrația, aplicația și feedbackul: orice produs de învățare (mai ales în cazul elevilor cu cerințe speciale) este mai eficient și mai ușor de înțeles dacă informațiile prezentate sunt demonstrate și aplicate în situații reale de viață, existând și un feedback continuu de-a lungul întregului proces;
- modalitățile de sprijin în actul învățării: elevii cu cerințe educative speciale au nevoie în anumite momente de un sprijin activ de învățare atât în timpul activităților desfășurate în

clasă, cât și la activitățile din afara clasei, prin dezvoltarea unui parteneriat educațional cu anumite categorii de specialiști, cu familiile elevilor.

Cele mai utile metode și tehnici de sprijinire a învățării elevilor cu cerințe speciale sunt:

- asigurarea unui confort socioafectiv favorabil învățării;
- învățarea de la copil la copil;
- colaborarea între elevi la activitățile de predare- învățare;
- parteneriatul cu părinții în învățare;
- comunicarea cu alți specialiști din afara școlii;
- perfecționarea formelor de învățare;
- cunoașterea și analiza conduitei de învățare specifice fiecărui elev;
- evaluarea continuă a învățării: fiecare dascăl să demonstreze o atitudine și o codită flexibilă în timpul activităților de predare-învățare favorabile unei evaluări permanente, concretizate în disponibilitatea de a asculta toate răspunsurile și a aprecia fiecare intervenție a elevilor.

Metodele și procedee de predare- învățare trebuie să fie în raport cu scopul și competențele activității didactice, conținutul lecției și particularitățile elevilor (vârsta, nivelul dezvoltării psihice, tipul și gradul deficiențelor/ tulburărilor, tipul de percepție al elevilor- analitic sau sintetic), stilul de lucru al învățătorului.

În activitățile didactice destinate elevilor cu cerințe speciale se pot folosi metode expositive, (povestirea, expunerea, explicația, descrierea) dar trebuie respectate anumite cerințe:

- să se folosească un limbaj adecvat, corespunzător nivelului comunicării verbale;
- prezentarea să fie clară, precisă, concisă;
- ideile să fie sistematizate;
- să se recurgă la procedee și materiale intuitive;
- să se antreneze elevii prin întrebări de control pentru a verifica nivelul înțelegerii conținuturilor de către aceștia și pentru a interveni cu noi explicații atunci când se impune acest lucru.

Pentru elevii cu deficiențe mintale utilizarea povestirii ca metodă didactică trebuie să fie însoțită de suporturi ilustrativ- sugestive sau imagini filmate, deoarece se captează mai ușor atenția și este facilitată implicarea afectiv- motivațională a elevilor în secvențele lecției.

Experiența practică a demonstrat necesitatea îmbinării metodelor interrogative cu celelalte metode expositive, demonstrative, activ-participative, înlăturându-se monotonia și stimulându-se gândirea și concentrarea atenției, condiții necesare în obținerea succesului la elevii cu cerințe speciale.

Metode experimentate:

a) *Metode multisenzoriale pentru învățarea citit-scris:*

Elevul lucrează cu două cuvinte sau cu două litere. Urmăresc-observ dacă poate citi și scrie aceste litere și cuvinte din memorie, adaug încă două, până când elevul va putea scrie într-o secvență trei, patru sau mai multe litere sau cuvinte.

1. Elevul scrie un cuvânt sau o literă, apoi folosește o bucată de plastilină pentru a o modela; la final va indica cu degetul arătător de la mâna cu care scrie, denumind litera cu voce tare;

2. scriu o literă sau un cuvânt pe tablă, pe rețea liniară. Elevul va indica fiecare literă și apoi întregul cuvânt, citindu-le cu voce tare;

3. trasez cu degetul, conturul literelor sau cuvintelor pe spatele copilului, între omoplați; repet fiecare literă de 5-6 ori, iar elevul încearcă să le recunoască. Le scrie imediat pe foaie, pronunțându-le cu voce tare. Dacă întâmpină dificultăți, îl ajut, amintindu-i din nou cum au fost trasate liniile pe spatele său.

În general, am în vedere următoarele elemente:

- înțelegerea de către elev a codului de simbolizare a unui sunet printr-un semn grafic;

- corectarea de percepție auditivă;
- corectarea problemelor de organizare spațio-temporală;
- formarea deprinderii de a citi.

Analiza cuvântului presupune două nivele:

- a) analiza morfologică (corespondența dintre foneme și grafeme);
- b) analiza morfologică (părțile cuvântului: silabe, sufixe, prefixe, terminații verbale).

4. formez prima silabă; o prelungesc în timp, recomandând elevului să vizualizeze următoarea silabă; repetăm: prima+ a doua și ce a mai rămas din cuvânt. Pronunțăm apoi cuvântul în întregime.

5. formez silabele și cuvintele prin „adunare” (interdisciplinaritate)- pentru elevii care au înțeles semnificația semnului „+”

6. Metoda simbolurilor: fiecare deget reprezintă o literă, unirea (apropierea) degetelor înseamnă adunarea lor în buchețel, ceea ce înseamnă că se citesc împreună.

7. Metoda intuitivă sau „ urmărirea cu degetul arătător”- pentru obținerea unui ritm, pentru evitarea uitării, pentru o mai bună vizualizare-fixare a cuvintelor; pentru dinamizare; pentru o bună coordonare oculo-motorie.

b) Metode pentru îmbunătățirea-dezvoltarea vocabularului receptiv și expresiv:

1. Elevul ascultă și face o asociație de idei(acru-oțet, lămâie, borș etc.)

2. Ascultă un cuvânt și caută un sinonim(bun=blând).

3. Elevul ascultă o propoziție. Îi cer să înlocuiască cu un sinonim cu cuvânt principal pe care îl alege din 2-3 cuvinte (bun- blând, puternic-curajos).

4. Elevul ascultă 2 propoziții ce conțin un cuvânt cu dublă semnificație(În port sunt multe vapoare./ Eu port o rochie nouă.)

c) Metode pentru dezvoltarea limbajului și a gândirii;

1. Metoda Stauffer-pe care o aplic după principii ca: lectură realizată în raport cu nivelul gândirii elevilor, lectură axată în toate etapele pe stabilirea semnificațiilor, alegerea de texte necunoscute elevilor, asigurarea unei atmosfere deschise, favorabilă discuțiilor libere. Etapele pe care le parcurg în această metodă sunt: previziunea, lectura și confirmarea.

2. Metoda colectivă Hammond-o folosesc pentru că elevii să înțeleagă mai bine ceea ce lecturează. În timp ce citesc, ei fac apel la cunoștințele achiziționate și la noi cunoștințe aflate în text.

3. Metoda întrebărilor- prin care elevii învață să-și pună întrebări; o folosesc individual sau în grup.

Toate metodele prezentate pot fi aplicate în funcție de dificultățile de învățare ale fiecărui elev. De fapt, ele sunt tehnici și procedee derivate din metodele tradiționale și ne sprijină pe noi, dascălii în procesul continuu de arăta-a explica-a repeta elevilor până înțeleg. Este un proces lung, deseori anevoios dar dătător de mari satisfacții atunci când finalitățile pe care ni le-am propus sunt atinse. De asemenea, este foarte important să existe relații bune de colaborare între toate persoanele implicate în activitatea educativă-recuperativă-terapeutică a copilului cu dizabilități. Numai în cadrul echipei pluridisciplinare se poate obține un real progres.

BIBLIOGRAFIE:

- Gherguț A- „ Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale”, Editura Polirom, Iași, 2001;
 Rădulescu, S- „Învățământul diferențiat-concepții și strategii”, E.D.P. București, 1978;
 Stănică I, Popa M - „Psihopedagogie specială- Editura Pro Humanitas- București, 2001.

PROIECT DIDACTIC

Prof. GOZMAN DANIELA – FLAVIA
COLEGIUL TEHNIC „AL. PAPIU ILARIAN” ZALĂU

Date generale

Unitatea de învățământ: Colegiul Tehnic „Al. Papiu Ilarian” Zalău

Profilul: Servicii

Domeniul de pregătire generală: Comerț

Modulul 3: Protecția consumatorului

Unitatea de învățare: Protecția salariatului

Tema: Drepturile și obligațiile angajatorului

Tipul lecției: Lecție de asimilare, dobândire și însușire de noi cunoștințe (Lecție mixtă)

Durata lecției: 50 min

Locul de desfășurare: Sala de clasă

Clasa a X-a

Competențe specifice:

Elevii vor defini Codul muncii și vor identifica drepturile și obligațiile angajatorului.

Obiective operationale:

La sfârșitul lecției elevii vor fi capabili:

- O 1. Să definească Codul muncii
- O 2. Să descrie Contractul individual de muncă
- O 3. Să identifice drepturile angajatorului
- O 4. Să identifice obligațiile angajatorului

Surse bibliografice: <https://www.codulmuncii>

<https://www.inspectiamuncii.ro/web/itm-salaj/formulare-tip- din-domeniul-relatii-de-munca>

Scenariu didactic:

1. Moment organizatoric		2 minute
Metode și procedee	Resurse	Forme ale activității
Explicația, conversația	Catalog, cărți, caiete,	activitatea frontală, cu întreaga clasă
<i>Descrierea modului de desfășurare a activității, a interacțiunii cadru didactic – elev:</i> Cadrul didactic stabilește ordinea, face prezența și pregătește cele necesare pentru desfășurarea activității. Elevii sunt atenți și se pregătesc pentru începerea activității.		
2. Captarea atenției elevilor		6 minute

Metode și procedee	Resurse	Forme ale activității	
Explicația, conversația	Tabla, marker	activitatea frontală, cu întreaga clasă	
<p><i>Descrierea modului de desfășurare a activității, a interacțiunii cadru didactic – elev:</i></p> <p>Profesorul folosește un joc de cuvinte (angajat - angajator, <i>drepturi - obligații</i>) pe care le notează pe tablă care să le atragă elevilor atenția asupra temei activității. Elevii sunt atenți pentru a identifica contextul folosirii cuvintelor respective.</p>			
3. Anunțarea subiectului lecției și a obiectivelor operaționale			2 minute
Metode și procedee	Resurse	Forme ale activității	
Explicația, conversația	cretă, marker	activitatea frontală, cu întreaga clasă	
<p><i>Descrierea modului de desfășurare a activității, a interacțiunii cadru didactic – elev:</i></p> <p>Profesorul anunță subiectul lecției, îl notează pe tablă (Drepturile și obligațiile angajatorului) și prezintă obiectivele urmărite.</p> <p>Elevii notează titlul lecției în caiet.</p>			
4. Actualizarea cunoștințelor din lecția anterioară și transmiterea noilor cunoștințe/ desfășurarea activității			30 minute
Metode și procedee	Resurse	Forme ale activității	Evaluare
Expunerea Conversația Dezbaterea Dialogul didactic	Fișe de documentare (Extras din Codul Muncii) Videoproiector fișe de lucru	Activitatea pe grupe de elevi	Observare sistematică
<p><i>Descrierea modului de desfășurare a activității, a interacțiunii cadru didactic – elev:</i></p> <p><i>Prima parte – Actualizarea cunoștințele (10 minute)</i></p> <p>Profesorul va adresa întrebări din lecția anterioară:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cum definiți salariatul? - Cum definiți angajatorul? - Enumerați drepturile salariatului. - Enumerați obligațiile salariatului. <p><i>Parte a doua – transmiterea noilor cunoștințe (30 minute)</i></p> <p>Profesorul definește Codul muncii, prezintă Contractul individual de muncă și Clasifică drepturile și obligațiile angajatorului. (Conform Fișei de documentare)</p> <p>Elevii : Ascultă explicațiile date de profesor și urmăresc suportul de curs și prezentarea power-point; Notează în caiete.</p>			
5. Fixarea cunoștințelor			5 minute
<p>Elevii vor completa în caiete noțiunile de bază ale lecției noi.</p> <p>Elevii vor rezolva fișa de lucru propusă de profesor cu scopul fixării cunoștințelor (Documentul Contract individual de muncă).</p>			
6. Feed-back-ul			5 minute

Profesorul face aprecieri asupra lecției, se concluzionează asupra modului în care elevii au răspuns la întrebări, asupra felului cum s-a desfășurat lecția, contribuția clasei, constatări, completări.

Fișa de documentare

Orice organizație trebuie să respecte principiul libertății alegerii locului de muncă, a profesiei, meseriei sau a activității pe care urmează să o presteze salariatul.

Organizația trebuie să asigure întreg cadrul organizatoric pentru evitarea tuturor formelor de discriminare directă sau indirectă față de orice salariat, pe motiv că acesta aparține unei rase, naționalități, etniei, religii, categorii sociale sau defavorizată ori datorită convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a acestuia manifestată în următoarele domenii:

- încheierea, suspendarea, modificarea sau încetarea raportului de muncă
- Stabilirea atribuțiilor de serviciu, locului de muncă sau salariului
- Acordarea drepturilor sociale, altele decât cele ce reprezintă salariul
- Formarea, perfecționarea, reconversia și promovarea profesională
- Aplicarea măsurilor disciplinare
- Dreptul de aderare la sindicat și accesul la facilitățile acordate de acesta.

În scopul organizării corespunzătoare a muncii și a creării condițiilor optime pentru desfășurarea normală a activității organizației, precum și pentru întărirea ordinii și disciplinei în toate sectoarele de activitate, organizația are **drepturi și obligații** prevăzute în Codul muncii și în Contractul individual de muncă.

<i>Obiective</i>	<i>Arii de conținut</i>	<i>Sub-arii de conținut</i>
O 1	Generalități	Codul muncii – definiție
O 2	Contractul individual de muncă	Descriere - reprezintă documentul care certifică relațiile dintre angajat și angajator și confirmă acceptul angajatului de a presta o activitate pentru și sub autoritatea unui angajator (persoană fizică sau juridică), în schimbul unei remunerații denumite salariu. CIM trebuie încheiat între părți cel târziu în ziua anterioară începerii activității.
C 3	Drepturile angajatorului	Clasificarea drepturilor angajatorului prevăzute în Codul muncii: <ul style="list-style-type: none"> ➤ să stabilească organizarea și funcționarea unității; ➤ să stabilească atribuțiile corespunzătoare fiecărui salariat, în condițiile legii; ➤ să dea dispoziții cu caracter obligatoriu pentru salariat, sub rezerva legalității lor; ➤ să exercite controlul asupra modului de îndeplinire a sarcinilor de serviciu; ➤ să constate săvârșirea abaterilor disciplinare și să aplice sancțiunile corespunzătoare, potrivit legii, contractului colectiv de muncă aplicabil și regulamentului intern; ➤ să stabilească obiectivele de performanță individuală, precum și criteriile de evaluare a realizării acestora.

C 4	Obligațiile angajatorului	<p>Clasificarea obligațiilor angajatorului prevăzute în Codul muncii:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ să informeze salariații asupra condițiilor de muncă și asupra elementelor care privesc desfășurarea relațiilor de muncă; ➤ să asigure permanent condițiile tehnice și organizatorice avute în vedere la elaborarea normelor de muncă și condițiile corespunzătoare de muncă; ➤ să acorde salariaților toate drepturile ce decurg din lege, din contractul colectiv de muncă aplicabil și din contractele individuale de muncă; ➤ să comunice periodic salariaților situația economică și financiară a unității, cu excepția informațiilor sensibile sau secrete, care, prin divulgare, sunt de natură să prejudicieze activitatea unității. Periodicitatea comunicărilor se stabilește prin negociere în contractul colectiv de muncă aplicabil; ➤ să se consulte cu sindicatul sau, după caz, cu reprezentanții salariaților în privința deciziilor susceptibile să afecteze substanțial drepturile și interesele acestora; ➤ să plătească toate contribuțiile și impozitele aflate în sarcina sa, precum și să rețină și să vireze contribuțiile și impozitele datorate de salariați, în condițiile legii; ➤ să înființeze registrul general de evidență a salariaților și să opereze înregistrările prevăzute de lege; ➤ să elibereze, la cerere, toate documentele care atestă calitatea de salariat a solicitantului; ➤ să asigure confidențialitatea datelor cu caracter personal ale salariaților.
-----	---------------------------	---

Activitatea suplimentară(temă pentru acasă) : rezolvarea studiului de caz de la pagina 127

FIRMA DE EXERCİTIU – METODĂ EDUCAȚIONALĂ INOVATOARE

Prof. GOZMAN DANIELA - FLAVIA

COLEGIUL TEHNIC „ALEXANDRU PAPIU ILARIAN” ZALĂU

Ce este o firmă de exercițiu?

Firma de exercițiu este o formă inovatoare pentru procesul de predare-învățare-evaluare, care are ca obiectiv o apropiere de practică și dezvoltarea unei gândiri antreprenoriale. Fiind o firmă simulată, oglindește operațiunile specifice afacerilor reale, imită situații profesionale reale, cu obiective educaționale.

Se vorbește tot mai des în ultimul timp despre **firmele de exercițiu** înființate în școli de către elevi, în laboratoare special amenajate, unde profesorii au rolul de consilieri ai întreprinderii. Obiectivul instruirii în cadrul firmei de exercițiu este transmiterea cunoștințelor interdisciplinare centrată pe elevi și dezvoltarea competențelor fundamentale necesare pentru a lucra într-o companie.

Caracteristicile firmei de exercițiu sunt:

- este un laborator pentru pregătirea teoretică și practică economică;
- își desfășoară activitatea ca o firmă reală, dar cu bani și mărfuri virtuale, în conformitate cu practica și legile specifice economiei naționale;
- formează cunoștințe despre locul de muncă, sub conducerea metodologică a profesorului;
- oferă posibilitatea de a implica în procesul de învățare experți din sfera practică;
- deciziile greșite, care în realitate ar crea probleme serioase, nu au astfel de urmări în cazul unei firme de exercițiu, dar oferă situații de învățare.

În firma de exercițiu decizia și acțiunea îi aparține elevului, ei acționează ca forțe de conducere și colaboratori, iar câțiva dintre ei dezvoltă spirit întreprinzător. Profesorul își ia rolul de consilier al întreprinderii și poate interveni în deciziile luate doar dacă deține o funcție în firma de exercițiu.

Care este experiența de antreprenor în firma de exercițiu?

Metoda modernă de predare prin „Firma de exercițiu” nu numai că a devenit o tradiție în învățământul sălajean, dar constituie un exemplu de bune practici pentru învățământul profesional și tehnic, profil servicii de la Colegiul Tehnic “Alesandru Papiu Ilarian” din Zalău prin organizarea și desfășurarea târgului regional „**Firma de exercițiu, o rampă de lansare în carieră**”, aflat la ediția a X-a în anul școlar 2023-2024.

Un loc important pe piața virtuală l-a câștigat firma **BELLISSIMA** pe care o coordonez și care a participat în mod direct și indirect la târguri, expoziții, concursuri (Business Plan – etapa județeană, regională și națională, Marca de calitate nivel avansat), alături de cele mai bune firme virtuale, prezentând cele mai bune idei de afaceri și demonstrând abilitățile antreprenoriale. Reușitele micilor antreprenori au fost răsplătite de către mediul de afaceri și universități cu diplome, medalii și cupe.

De asemenea, în vederea asigurării unor premise excelente în traseul profesional și personal al elevilor și profesorilor, Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca a implementat **proiecte POCU**, având ca obiectiv general îmbunătățirea întregului proces educational. Elevii FE **BELLISSIMA S.A.** au fost organizați pe compartimente, posturi, funcții, primind sarcini și responsabilități, astfel au avut șansa să-și depună dosarul de înscriere la concurs și să participe la activitățile desfășurate în cadrul celor două proiecte cofinanțate din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020:

- „Antreprenor UBB!” (AUBB), POCU/379/6/21/124662

- „Azi Student, Măine Antreprenor!” (ASMA), POCU/379/6/21/123894

În urma concursului pe secțiuni, elevii care au câștigat un loc important au obținut diplome și premii atractive.

Cu ce se confruntă profesorul în rolul său de consilier și îndrumător al elevilor?

Se poate observa că pe tot parcursul desfășurării activităților, profesorul consiliază și îndrumă elevii, fără drept de decizie în firmă, punând la dispoziția elevilor documentele de înființare/preluare firmă, împarte elevii pe compartimente cu sarcinile și responsabilitățile fiecăruia, astfel la ore elevii vor lucra pe compartimente:

- financiar – contabil – înregistrarea operațiilor economico financiare în programul de contabilitate SAGA;
- Resurse umane – întocmire Contract de muncă, Fișa postului, rotația posturilor, etc;
- Marketing – promovarea firmei și a produselor prin materiale promoționale, realizează standul, prezintă ofertele, identifică clienții și furnizorii din Centrala ROCT, etc.;
- Comercial – încheie contracte cu furnizorii și clienții, întocmesc Nota de comandă, factura, etc;

Care sunt rezultatele obținute în urma aplicării acestui concept modern?

În concluzie, voi enumera (selectiv) câteva dintre răspunsurile reprezentanților firmei de exercițiu, cu privire la experiența activităților desfășurate în cei doi ani:

- „Cel mai important lucru învățat a fost ce înseamnă munca în echipă și cum funcționează colaborarea unui grup”;
- „Ajungi să înțelegi și să simți mult mai bine viața dinamică de antreprenor”;
- „Cea mai frumoasă și creativă parte a unei afaceri a fost realizarea activităților de marketing”;
- „Mi-am format deprinderi și abilități profesionale, asta înseamnă experiență în domeniu – la depunerea CV-ului!”;
- „Vând ca un profesionist”;
- „Am învățat cum să completez un formular de comandă, o cerere de ofertă, o factură, un ordin de plată și cum trebuie să discuți cu clientul”;
- „Ce ziceți, am abilități de lider? Premiul – Cel mai bun manager”

Instruirea în firma de exercițiu determină o probare practică și o probare a cunoștințelor deja dobândite, fiind astfel continuarea firească și necesară a instruirii de bază.

Referințe bibliografice

*** [ROCT – CNDIPT](#)

*** Ghidul firmei de exercițiu: cea mai bună practică, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2012

*** Din școală în viață prin firma de exercițiu, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2005

Educație pentru voluntariat

Grădinaru Gabriela
Școala Gimnazială Nr. 5, Piatra Neamț

Voluntariatul a cunoscut în ultimul timp o ascensiune rapidă în domenii diverse. Voluntariatul înseamnă să socializăm mai mult, să-i ajutăm pe semenii noștri dând dovadă de compasiune, înțelegere, dragoste. Prin acțiunile de voluntariat putem obține abilități și cunoștințe noi, dar și competențe sociale. Voluntariatul rămâne o activitate demnă de a fi practică și sprijinită în școală.

În România, activitatea de voluntariat a cunoscut în ultimul timp o dezvoltare rapidă, începând de la nivel local, până la nivel național și internațional, în domenii extrem de diferite (asistența și serviciile sociale, cultural, medico-sanitar, educativ etc). Prin urmare, această mișcare se desfășoară într-un cadru legal și este susținută de Legea nr. 78/2014 privind reglementarea activității de voluntariat în România, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 469 din 26 iunie 2014. Se știe că voluntariatul este un element însemnat în dezvoltarea educației și formării profesionale. Criteriul de bază al acestuia este responsabilitatea obținută efectiv numai prin muncă, din care derivă respectul, la care se adaugă și alți factori importanți, respectiv comunicarea și socializarea. De asemenea, activitatea de voluntariat presupune interacțiune, spirit civic și organizatoric, curaj, încredere, colaborare, inițiativă, responsabilitate și dinamism. Participând la această mișcare, înveți să promovezi într-o formă creativă ideile personale și să lupți pentru realizarea lor până la final. Așadar, prin acțiuni de voluntariat poți dezvolta sau obține abilități și cunoștințe noi, dar și competențe sociale (încredere, solidaritate, toleranță, etc), devenind astfel mai conștienți de ceea ce se întâmplă în jurul nostru.

Din experiența profesională, pot afirma că a fi voluntar înseamnă să dai dovadă de compasiune, de răbdare și înțelegere, de grijă nemăsurată și de dragoste pentru cei pe care îi sprijinim. Cu riscul că mă repet, a fi voluntar înseamnă să fii uman și să ai valoare pentru că aceste calități sunt de neprețuit. Activitatea de voluntariat îți dă posibilitatea să cunoști oameni din domenii variate, să colaborezi și să închei relații de prietenie cu ei, pentru a obține în viitor susținerea lor fără rezerve. În acest context, m-am implicat de ceva vreme în acest tip de activitate ca membru coordonator voluntar la un centru de educație incluzivă, în urma realizării unui parteneriat între școala unde activez și această organizație, în ideea de a participa împreună cu elevii voluntari.

Cu siguranță, voluntariatul rămâne o activitate atractivă și demnă de a fi practică și sprijinită de copii sau adulți, deoarece se desfășoară printr-un proces al flexibilității și al alegerii libere.

În concluzie, valoarea activității de voluntariat, dar și a voluntarului este incontestabilă în societatea românească de astăzi și este doar o problemă de timp ca aceasta să fie prețuită cu adevărat.

Voluntariatul este activitatea desfășurată din proprie inițiativă, prin care o persoană fizică își oferă timpul, talentele și energia în sprijinul altora fără sprijinul altora o recompensă de natură financiară. Legea nr.339 din 17 iulie 2006 dă următoarea definiție: "Voluntariatul este activitatea de interes public desfășurată din proprie inițiativă de orice persoană fizică, în folosul altora, fără a primi o contraprestație materială; activitatea de interes public este activitatea desfășurată în domenii cum sunt: asistență și serviciile sociale, protecția drepturilor omului, medico-sanitar, cultural, artistic, educativ, de învățământ, științific, umanitar, religios, filantropic, sportiv, de protecție a mediului, social și comunitar și altele asemenea." Patru principii definitorii stau la baza activității de voluntariat și o deosebesc de activități similare (precum internshipul/practica, etc): -Este o activitate desfășurată în

beneficiul comunitatii / beneficiul public. -Este o activitate neremunerata sau care nu urmareste un castig financiar, chiar daca include decontarea unor cheltuieli derivate din activitatea respectiva (transport, consumabile, etc.). -Este o activitate desfasurata de bunavoie, fara vreo constrangere de vreun fel sau altul. -Este de regula derulata intr-un cadru organizat (sub tutela unei organizatii sau a unui grup de initiativa), spre deosebire de actiunile spontane de binefacere. În epoca modernă, voluntariatul a devenit un element important al tuturor societăților.

Deși mulți oameni definesc voluntariatul superficial spunând că aceasta reprezintă muncă neplătita a unor oameni, voluntariatul este ceva mult mai profund. Prin voluntariat investim întâi în propria persoană și apoi în ceilalți, respective lumea în mijlocul căreia trăim. În lume sunt milioane de oameni care au nevoie de ajutor într-un fel sau altul, fiecare dintre noi poate deveni un voluntar, putem să dăruim atât cât ne permitem și nu doar în ceea ce privește resursele materiale. Putem să dăruim deopotrivă lucruri materiale dar și timp din timpul nostru, atunci când de exemplu ne dorim să petrecem timp cu persoane care nu au familii sau să oferim cunoștințe dobândite anterior de noi.

Voluntariatul presupune schimb de cunoștințe, idei, servicii, oportunități de a cunoaște oameni noi și de a lega tot felul de relații cu aceștia.

Voluntariatul nu impune o anumită vârstă, putem să fim voluntari și în perioada copilăriei, adolescenței și la vârsta maturității sau vârste mai înaintate, singura limită fiind impusă de posibilitățile, disponibilitatea fiecăruia și voință. Viitorul și evoluția unei societăți sunt strâns legate de educația pe care le-o oferim copiilor. Este oportun să le cultivăm interesul și plăcerea pentru activitățile de voluntariat, adaptat vârstei lor. Să nu uităm că povara unei lumi o vor duce pe umeri copiii de azi. Copiii obișnuiți să dăruiască de la o vârstă fragedă, fără a aștepta ceva în schimb, vor cunoaște satisfacția pe care un astfel de gest o aduce. Uneori un simplu mulțumesc face mai mult decât orice altă posibilă răsplată.

Pentru încurajarea tinerilor către activitățile de voluntariat, putem apela la discuții cu scopul constientizării necesității efectuării acestui tip de activități și desigur și prezentarea unor modalități concrete de realizare a acestor activități, individual dar și în grupuri organizate. Tinerii pot fi încurajați, antrenați să se implice în activități de protecție a mediului, pot efectua activități propriu zise sau de consiliere a altor oameni în vederea menținerii unui mediu curat și implicit a unei planete sănătoase, mentorat. Deasemenea un alt domeniu unde există mare nevoie de implicarea voluntarilor este și domeniul social. Este necesară activarea sentimentului de empatie față de semenii noștri și încurajarea tinerilor și a copiilor încă din grădiniță să se implice în activități destinate ajutorării semenilor aflați în nevoie.

Un alt beneficiu adus de activitățile de voluntariat este creșterea încrederii în sine, acesta oferă un confort psihic oricărui individ care hotărăște să depună un astfel de efort în spiritul voluntariatului. Totodată, în urma activităților de voluntariat se dezvoltă și spiritul de apartenență la grup, atât de necesar pentru asigurarea unei bune colaborări între indivizi pentru evoluția societății. În România, fenomenul a crescut în ultima vreme în mod alert. Copiii și adulții comunităților sunt implicate în proiecte locale ce presupun voluntariatul dar și naționale sau internaționale, cu un impact major asupra evoluției societății.

Voluntariatul rămâne o activitate interesantă, atractivă chiar și pentru copii, demnă de a fi desfășurată cu copiii și de a fi promovată în societate ca exemplu de bună practică.

Alegând să desfășori o activitate de voluntariat, demonstrezi că ești un om bun și participi într-un mod real la asigurarea unei lumi mai bune.

În domeniul educației, voluntariatul are un rol extrem de important, vizând dezvoltarea personalității elevilor. Născut din dragostea față de aproapele nostru, dintr-un adevărat spirit civic, voluntariatul devine din ce în ce mai atractiv pentru tineri. Am descoperit acest aspect la copiii din școala noastră, urmărindu-le evoluția și celor care și-au luat deja „zborul”. Activitățile realizate de noi la nivelul școlii i-a ajutat să vadă viața dintr-o altă perspectivă, având sentimentul și conștientizând că pot fi utili societății, că marea schimbare poate începe cu ei. Un aspect important al creării de șanse egale pentru copiii defavorizați îl poate reprezenta sensibilizarea elevilor cu privire la nevoile colegilor aflați în situația de a absenta de la cursuri și chiar de a abandona școala. Prin intermediul unor dezbateri, jocuri de rol, activități de voluntariat, elevii ajung să cunoască viața grea a altor copii care nu au posibilități financiare sau de alt tip, reușind să empatizeze cu ei. Aceste acțiuni duc la sporirea motivației învățării, implicarea activă în propria devenire, schimbarea statutului personal în comunitatea din care provine elevul, descoperirea capacităților, competențelor proprii. Activitățile de voluntariat pe care le-am realizat în cadrul școlii noastre i-au vizat pe elevii cu cerințe educative speciale, pe cei aflați în pragul abandonului școlar și pe copiii proveniți din familii defavorizate, în scopul ameliorării diferențelor din comunitate, ajutându-i astfel și pe cei buni sau foarte buni la învățătură. Cu sprijinul unor edituri, cercurile de lectură i-au avut ca protagoniști pe acești copii. Concret, m-am gândit că nu numai copilul cu cerințe educative speciale are nevoie de ajutor, mai mult de atât, chiar el poate fi de ajutor la rândul său.

Activitățile în care aceste roluri se schimbă sunt extrem de interesante la nivelul dezvoltării psihice a elevului, întrucât, din neputincios și neajutorat, devine un om important, util pentru comunitatea sa, fapt pe care îl vede prin realizările sale. Elevii conștientizează, prin manifestări precum simpozioane, serbări, concursuri de creație literară, importanța existenței unei mentalități pozitive legate de interculturalitate, toleranță, respect reciproc și respect față de cei defavorizați. Activitățile literare au și rolul de coeziune a grupului, de a îmbunătăți relațiile de comunicare și interrelaționare între elevi, respectiv, elevi și adulți.

Acestea se realizează și în vederea apropierii procesului instructiv-educativ de „școala de după școală”, înzestrării elevilor cu acele capacități și atitudini care să mărească raportarea creativă la mediul școlar și la cerințele sociale.

Un alt aspect important este schimbul de experiență care se realizează la nivelul acestor activități, elevii învățând astfel să își asume responsabilități diverse, să înțeleagă mai bine problemele comunității în care trăiesc. Învățarea lucrurilor noi îi ajută să își formeze deprinderi utile, realizându-se într-un alt fel decât prin memorarea unor conținuturi lipsite de sens pentru ei. Astfel elevii învață să dăruiască, la rândul lor, o parte din ceea ce au sau din ce au primit. Faptul că fac parte dintr-o echipă le oferă un confort psihic enorm. În calitate de profesor, am observat comportamentul copiilor care se integrează ușor, sunt ca un magnet pentru cei din jurul lor, dar și pe cel al elevilor stigmatizați de colectiv din anumite motive. Am constatat cu mare mulțumire schimbarea radicală care s-a produs când un asemenea elev a devenit voluntar, personaj principal al propriei vieți; cei din jurul său l-au privit altfel, l-au descoperit într-un mod surprinzător, ceea ce l-a ajutat să își facă prieteni și să aibă rezultate mult mai bune la învățătură.

Scopul cel mai important pentru care trebuie să fim voluntari și, de asemenea, pentru care este bine să ne învățăm copiii să facă voluntariat este sintetizat de liderul politic și spiritual indian, Mahatma Gandhi: „dacă vrem să trăim într-o lume mai bună, trebuie să contribuim la crearea ei”. Pentru aceasta este necesar să pornim din interiorul nostru, al fiecăruia, prin schimbarea mentalității, prin toleranță și prin iubire. Elevii învață să trăiască în relație de ajutorare față de persoanele defavorizate, să-și

dezvolte stări afective pozitive, să cunoască aspecte ale vieții unor persoane singure, bolnave sau abandonate. Participarea într-un cadru formal la activități de acest fel conferă elevilor în formare sentimentul de apartenență. Mai mult decât atât, tinerii se simt valorificați, își formează noi prieteni și realizează rolul lor în societate, participând alături de copiii defavorizați la activități literare ce pot oferi bucurie sufletească prin sensibilitatea exprimării.

De ce voluntariat în educație? – o întrebare care își găsește răspunsul în chiar definirea conceptului: ca acțiune cu motivație intrinsecă și fără așteptări de recompensă, de a veni în sprijinul celui care se află într-o situație de criză, o situație-problemă. În domeniul educației pot fi identificate anumite crize, limite și blocaje care intervin (generate de probleme economice sau de ordin social ce apar de-a lungul timpului) în vastul proces instructiv-educativ din școli și care, în mod implicit, au rezonanță în viața socială și profesională a comunității de mai târziu. Rata mare a absenteismului și abandonului școlar, situații materiale precare și imposibilitatea familiei de a susține pregătirea educațională a copilului, lipsa unor condiții și dotări materiale și tehnice moderne în unitățile școlare, lipsa de informare și consiliere parentală, posibilități limitate ale comunităților locale de a spijini actul educațional, de a stimula și recompensa eforturile celor implicați, etc – sunt doar câteva exemple de factori/probleme care frânează succesul în educație. Odată identificate aceste situații-problemă, putem contura și formula și țintele pe care voluntariatul și le propune: susținerea egalității șanselor educaționale a tuturor copiilor, sprijin în educarea și consilierea familiei, dezvoltarea instituțională a unităților furnizoare de educație, susținerea educației pe tot parcursul vieții pentru o dezvoltare integrală a personalității individului, promovarea și susținerea educației de tip inclusiv ș.a. Pentru a soluționa problemele la care se raportează și a-și realiza scopurile fixate, voluntariatul trebuie să funcționeze pe mai multe planuri și să fie exersat de către toți factorii implicați în educație, și anume familie-școală-comunitate. “într-o comunitate, mediul educațional nu se rezumă la mediul școlar (...) mediul educațional comunitar are posibilitatea să se cristalizeze și să se coalizeze în procesul de educație continuă a cetățenilor”.

Așadar, cine sunt voluntarii și cine sunt beneficiarii? Pentru a răspunde nevoilor și cerințelor educației și pentru a obține succesul, acest demers de voluntariat trebuie să realizeze permanent schimbul de roluri astfel ca fiecare să își asume atât rolul de voluntar, cât și pe cel de beneficiar. Familia și comunitatea își vor asuma responsabilități de susținere (ca voluntari) a educației din școală și sprijin în soluționarea și depășirea limitelor procesului instructiv-educativ desfășurat aici (școala= beneficiar) și, invers, școala(ca voluntar) trebuie să răspundă și să susțină nevoile societății (=beneficiar) de dezvoltare durabilă. În urma unor asemenea interacțiuni și forme de voluntariat exersate pe rând de actanții principali din educație, rezultatele nu pot fi altele decât de un real câștig pentru toate părțile implicate. Dacă educația în spiritul voluntariatului începe din familie (chiar și în formele ei cele mai simple) și este complementată apoi de demersul educativ formal din cadrul instituțiilor de învățământ (implicit prin educația de tip nonformal), în mod cert va fi exersată ulterior, în cadrul comunitar al societății, de către adultul responsabil, capabil de acțiune și schimbare. În primul rând subliniem, deci, importanța și nevoia de implicare a familiei în traseul educațional al copiilor, întrucât plecând dintr-un cadru familial centrat pe reușita școlară a copilului, se asigură baza pe care va interveni ulterior școala.

S-a demonstrat prin riguroase studii de cercetare că reușita școlară a copilului este strâns legată de concepția asupra educației a părinților, așa cum și insuccesul copilului, care crește într-o familie ai cărei membri nu au beneficiat de servicii educaționale și prin urmare nu acordă interes nici în cazul educației copilului. Și într-un caz și în altul, școala se alină în obligația de a lansa părinților invitația la

cooperare, la implicare în educație, oferind șanse egale tuturor: o bună informare, o strategie de consiliere a părinților inactivi inițial, un program de sprijin alături de fundații sau organizații non-profit, ședințe, întâlniri, ateliere de lucru în comun etc., toate acestea pot aduce alături, ca parteneri și voluntari părinții. Amintim aici formula celor șapte modalități de implicare a părinților în spațiul educațional, elaborată de Joiyse Epstein, între care se regăsește voluntariatul, ca manieră de implicare productivă a familiei în activitățile școlii.

Pornind de la premisa că în cadrul familiei copilul beneficiază de primele experiențe educative – iar dacă nu este așa, școala și comunitatea trebuie să intervină ca voluntari în acțiuni de educație a părinților și consiliere –, școala are, apoi, rolul de a forma la elevi spiritul de receptivitate, capacitatea de inițiativă, angajarea responsabilă în identificarea problemelor comunității și proiectarea de direcții de acțiune pentru soluționarea acestora. Iar cadrele didactice, ca “facilitatori”/ “moderatori”, “trebuie să manifeste foarte multă receptivitate, îngăduință și să ofere mereu un răspuns la solicitările elevilor și ale comunității”.

Așadar, profesorii sunt cei care conduc și orientează actele de voluntariat ale elevilor/școlii în comunitate și tot ei trebuie să aducă soluții la problemele școlii prin atragerea de sponsori/ parteneri, demararea de proiecte educaționale, înființarea de asociații de părinți, atragere de fonduri de la comunitatea locală, implicarea ONG-urilor etc. Practicând alături de cadrele didactice primele practici de sprijin, de voluntariat, elevii/tinerii vor realiza tranziția de la școală la o viață activă socială. Ca voluntari pentru obținerea succesului școlar, factorii sociali de bază – administrația locală, instituțiile de cultură, ONG-urile, agenții economici – pot susține eforturile școlii de dezvoltare prin acțiuni de amenajare/dotări cu materiale, echipamente tehnice moderne, extinderi ale spațiilor școlare, finanțarea de programe after-school, înființarea unor centre de recreere, cluburi de dezvoltare a abilităților și talentelor copiilor.

De asemenea pot fi aplicate programe de finanțare prin atragere de fonduri, sponsorizări, prin care să fie promovată educația incluzivă, soluționând o parte din problemele identificate la nivelul grupurilor vulnerabile: grupuri dezavantajate din punct de vedere material și social, copii cu nevoi speciale de educație, a căror integrare în învățământul de masă este necesară, și de multe ori condiționată de prezența și sprijinul permanent al unei persoane specializate în acest domeniu, care să lucreze alături de profesorul de la clasă.

Pentru a asigura un mediu cu condiții optime de formare a abilităților elevilor și care să răspundă intereselor lor de dezvoltare, este necesară o implicare din partea reprezentanților comunității. De exemplu, învățarea și exersarea rolurilor profesionale poate fi realizată în cadrul unor activități la care să participe și să împărtășească impresii specialiști din diverse domenii de activitate: cadre din domeniul medical, ingineri, manageri de companii. O astfel de experiență va fi un punct de referință în orientarea profesională a elevilor, iar activitățile extrașcolare, și parteneriatele educaționale, răspund cu succes acestor nevoi.

La rândul lor, elevii/tinerii își pot asuma rolul de voluntar în acțiuni pe care învață să le gestioneze pe cont propriu, pornind de la probleme pe care le vor identifica ei înșiși. De la acțiuni ce se pot iniția chiar de la vârstele școlare mici – problema mediului înconjurător care necesită ecologizare, și până la activități de voluntariat mai ample, elevii/tinerii sunt antrenați în veritabile exerciții de interacțiune cu comunitatea într-un spațiu de acțiune pe care învață să-l observe, să-l investigheze, pentru ca mai târziu, ca adulți responsabili, să-l poată gestiona și dezvolta. Un exemplu de acțiune voluntară, care dă răspuns, pe de altă parte și provocărilor educației intergeneraționale, este sprijinul acordat de tineri generațiilor vârstnice în a înțelege și învăța să utilizeze mijloacele și

tehnologiile moderne de comunicare din prezent. Sunt vizate astfel două grupuri țintă: tinerii, care se implică în probleme actuale ale societății și vârstnicii, care sunt reintegrați în viața comunității moderne.

Astfel de exemple pot completeate de numeroase alte oportunități pe care atât școala cât și societatea trebuie să le promoveze. Prin toate aspectele pe care le-am pus în discuție, putem concludiona că posibilitățile de interacțiuni și exerciții de voluntariat în spațiul educațional pot fi multiple și variate. Iar dacă aplicăm o abordare pe termen lung, având perspectiva durabilității, putem observa că, deși vorbim de voluntariat – acțiune care nu urmărește un câștig –, beneficiile sunt multiple: o școală care investește voluntari în societate, va beneficia în viitor de un spațiu social mai bine dezvoltat, și care îi va garanta condiții mai bune de desfășurare a actului educativ, așa cum, o societate care este partener voluntar în educație, va dispune mai târziu de generații responsabile și capabile de acțiune, de forță de muncă în raport cu cerințele și dezvoltarea socială. Astfel, având aceeași țintă – “education as a Local Public Good” – școala, familia și comunitatea acționează, în același spațiu de comunicare, “camera comunității” ,una în favoarea celeilalte, exersând și aplicând practica voluntariatului.

Bibliografie:

Velea, L.S., Toderaș, N., Ionescu, M., “Participarea elevilor în școală și în comunitate. Ghid pentru profesori și elevi”,
TEHNE Centrul pentru Inovare și dezvoltare în educație, ed. Agata, Botoșani, 2006 - Patacchini,

E., Zenou, Y., “Intergenerational education transmission: Neighborhood Quality and/or Parent’s Involvement”,

Institut for the Study of Labor, Bonn, 2007 - Godfrey, C.,

Parteneriat școală-familie-comunitate. Ghid pentru cadrele didactice, Proiect PHARE 2004. Acces la educație pentru grupurile dezavantajate, Ed. Didactică și Pedagogică, R.A., București, 2007 - Benabou, R., “Working of a City: Location, Education and Production”, The Quarterly Journal of Economics, vol.108, no.3(august 1993)

Mara D., 2004 – „Strategii didactice în educația incluzivă”, Editura Didactică și Pedagogică, București.

Verza E., Păun E., 2008 – „Educația integrată a copiilor cu handicap”, UNICEF și RENINCO, București.

Velea, L.S., Toderaș, N., Ionescu, M., “Participarea elevilor în școală și în comunitate.

Ghid pentru profesori și elevi”, TEHNE Centrul pentru Inovare și dezvoltare în educație, ed. Agata, Botoșani, 2006, pag. 76 2 “(...)Based on our descriptive evidence, we assume that low-educated parents prioritize less education than higheducated parents. In this respect, there are two aspects of education: the time spent with children and the quality of this time.” – Patacchini, E., Zenou, Y.,

“Intergenerational education transmission: Neighborhood Quality and/or Parent’s Involvement”, Institut for the Study of Labor, Bonn, 2007, pag. 3 3 Godfrey, C.,

Parteneriat școală-familie-comunitate. Ghid pentru cadrele didactice, Proiect PHARE 2004. Acces la educație pentru grupurile dezavantajate, Ed. Didactică și Pedagogică, R.A., București, 2007, pag. 103

4 Velea, L.S., Toderaș, N., Ionescu, M., “Participarea elevilor în școală și în comunitate. Ghid pentru profesori și elevi”, TEHNE Centrul pentru Inovare și dezvoltare în educație, ed. Agata, Botoșani, 2006, pag. 49

<https://iteach.ro/experiencedidactice/importanta-activitatii-de-voluntariat-pentru-educatie>

<http://amelie.ro/carierista/importanta-voluntariatului>

Managementul clasei-un complement necesar al cadrului didactic

Prof. Grădinaru Ramona Corina

Liceul teoretic „Jean Louis Calderon” Timișoara

Clasa de elevi are dimensiunile unei organizații pentru că are un număr de indivizi ce se află în interacțiune, profesora desfășoară activități organizate în scop comun: întregii clase, informarea, formarea, educarea și devenirea personalităților în formare ale elevilor. Fiecare elev îndeplinește roluri comune lor și individualizate. La nivelul clasei se constituie o anumită comunicare și un sistem informațional. Clasa de elevi satisface tendința naturală de asociere; facilitează constituirea unei mentalități comune și o notă specifică microgrupului.

Organizația „clasa” este o configurație la fel de complexă ca oricare alta, evolutivă și dinamică prin faptul că se construiește permanent în urma acțiunii concertate a celor implicați aici.

Istoria pedagogiei relevă preocupări permanente ale specialiștilor în domeniul psihopedagogic referitor la conducerea și organizarea optimă a procesului de învățământ și al clasei; exemplificând, îl menționăm pe Freinet, care sintetizează ansamblul sistematic de cunoștințe în această privință prin definiția: „știință a conducerii unei clase în vederea unei instrucții și educații optime a copiilor care o compun”.

Lecțiile, ca formă de organizare a procesului de învățământ se desfășoară într-un anumit mediu social. Învățarea este un proces individual, dar prin actul de desfășurare a ei într-un cadru social – grupal-interacțional, este în aceeași măsură și un proces social. Mediul social al clasei, motivarea socială a învățării, climatul de muncă, tipurile de relații interpersonale influențează planificarea, organizarea, realizarea educației. Rezultatele învățării sunt dependente și de performanțele grupului, de climatul psihosocial al clasei, de modurile de organizare a elevilor, de aprecierea celorlalți, de afirmarea unor lideri, de climatul educațional și moral al grupului din clasă, de îndeplinirea rolului de lider al profesorului din clasă.

Proiectarea situațiilor de instruire nu poate fi realizată numai din perspectiva cognitiv-didactică, ea trebuie să fie întregită cu o perspectivă social-relațională. Cadrul didactic este privit ca un conducător social al grupului, el nu mai poate rămâne doar un simplu transmisiător de cunoștințe sau un organizator al condițiilor de asimilare informațională, ci și un manager al clasei de elevi.

STRUCTURA DIMENSIONALĂ A MANAGEMENTULUI CLASEI

Dimensiunea ergonomică

Conform DULR „ergonomia” este știința care studiază relațiile dintre om, mașină și mediul de muncă, în vederea ameliorării condițiilor de muncă și creșterii productivității.

Dimensiunea ergonomică se referă la condițiile materiale, de confort acțional: dimensiunea mobilierului din clasă reflectă viziunea managerului asupra modalității de organizare a activității de învățare a copiilor, vizibilitatea este o constantă ergonomică care presupune adaptarea spațiului și obiectelor clasei la necesitățile somato-fiziologice și de sănătate ale copiilor, pavazarea sălii de clasă aduce nota cultural – estetică, dar și didactică a climatului, locului de muncă, reflectând opțiunea clasei pentru anumite valori; clasa, ca grup organizat, poate să se identifice la nivelul culturii manageriale prin intermediul unui element

de individualizare;cultura de grup trebuie să se situeze în centrul atenției cadrului didactic cu rol de manager.

Dimensiunea psihologică

Se referă la modalitatea de respectare,utilizare,antrenare,stimulare a participării individuale copiilor ,a capacităților de muncă.Capacitatea de învățare este în corelație cu stadiul de dezvoltare psihologică a fiecărui copil,un rezultat al concepției proprii despre învățare ,al modului cum prelucrează conținuturile învățării ,al stării de pregătire ,al componentei motivaționale,al nivelului resurselor intelectuale,al deprinderilor,al atitudinii față de muncă.

Dimensiunea socială

Clasa de elevi este asociată cu un grup social,adică,,ansamblul de indivizi constituit istoric,între care există tipuri de interacțiune și relații umane determinate.

Caracteristicile clasei de elevi ca grup social sunt:întinderea clasei,interacțiunea membrilor clasei,scopurile pe termen scurt și lung,structura grupului,compoziția și organizarea,problematica liderilor.

Dimensiunea normativă

Îndică normele,regulile,cerințele ,care stau la baza contituirii grupului –clasă și a reglării desfășurării activității sale ,manifestate sub forma unor obișnuințe ,uzante,constanțe și stereotipuri comportamentale.

Dimensiunea operațională

Corelează cu cea normativă,peu ce arată modul de percepere,aplicare,interiorizare,respectare a lor în grup.modul de armonizare a acțiunii profesorului cu cea a elevilor,a sensului în care fiecare înțelege normele.

Cadrul didactic recurge la proceduri de intervenție,recompensă sau sancțiune,conduită de dominare,de negociere –înțelegere,de fraternizare ,respectarea unor ritualuri sau obiceiuri ,terapia ocupațională,susținerea morală.

Dimensiunea inovatoare

Implică înțelegerea necesității de ameliorare,schimbare,perfecționare a vieții și activității clasei,grupului și apoi luarea de decizii adecvate.

COMPONENTE ALE MANAGMENTULUI CLASELOR

Managmentul conținuturilor

Noșiuinea de managment al conținuturilor intervine când profesorul se află în postura de a coordona spațiul,materialele,echipamentele aferente ,mișcarea și așezarea elevilor,precum și materialul de studiu propriu zis ,integrate într-o arie curriculară sau într-un program de studiu.

Managmentul relațiilor interpersonale

Managmentul relațiilor interpersonale profesor-elev are ca obiect aptitudinile manageriale în domeniul relațiilor interpersonal pe care profesorul/conducătorul de grup le exercită în raport cu elevii percepuți ca grup.

Pentru a facilitarezolvarea problemelor disciplinare,profesorul se pote implica direct în situația elevului,poate să-și exprime preocuparea pentru elev în calitate de persoană,construind astfel o relație pozitivă cu aceasta.

Profesorul trebuie să aibă capacitatea de a stăpâni comportamentul elevului la un moment dat ,fără să-i reamintească greșelile trecute.Profesorul trebuie să încurajeze onestitatea și îi poate ajuta pe elevi să facă o alegere și să fie responsabili în raport cu raport cu propria opțiune.

Profesorul trebuie să ajute elevul să emită singur o judecată de valoare asupra propriului comportament:să ofere reguli comportamentale explicite și repetate consecvent;să-i ajute pe elevi să înțeagă implicațiile sociale pe termen lung ale comportamentului lor,fără să impun un sistem de valori unic.

Toate problemele care privesc clasa ca grup sau elevul ca individ sunt subiecte potrivite pentru discuții menite să rezolve problemele existente,nu să învinovățească sau să pedepsească.

Elevilor trebuie să li se ofere ocazia de a interveni în discuție,însă grupul nu trebuie să întrerupă pe cel care vorbește pentru a corecta o idee sau a pune sub semnul întrebării o anume poziție.

BIBLIOGRAFIE

EMIL STAN,Managementul clasei,Editura Institutul European,2009

ADRIANA DENISA MANEA,Managementul organizației școlare,Editura Școala Ardeleană,2020

ȘCOALĂ ATRACTIVĂ, ELEVII INTERESAȚI

Prof. Graure Silviu
Prof. Graure Daniela
Colegiul Economic „Maria Teiuleanu” Pitești

Abandonul școlar poate părea un eveniment subit, însă, adesea, este ultima etapă a unui lung proces de dezangajare – legat de probleme personale sau de familie, de dificultăți de învățare sau de condiții socio-economice defavorabile. Țările Uniunii Europene s-au angajat să reducă procentul mediu de tineri care părăsesc timpuriu școala la mai puțin de 10% până în 2020, însă eforturile lor nu se opresc aici. Iată câteva exemple de bune practici care pot veni în sprijinul acestor eforturi.

Prevenirea abandonului școlar

Aproape 50% din elevii de liceu care părăsesc timpuriu școala pot fi identificați până în clasa a VI-a. Iată de ce punerea în practică a unui sistem instituțional de alertă timpurie este o idee bună – acesta fiind și obiectivul proiectului CroCoos (Cross-sectoral Cooperation Focused Solutions for Preventing Early School Leaving – Soluții transsectoriale axate pe cooperare pentru prevenirea abandonului școlar).

Odată desfășurate activitățile de cercetare necesare, sistemul a fost testat în trei țări și evaluat. Rezultatul acestor faze esențiale s-a concretizat în:

- liniile directoare ale sistemului de alertă timpurie
- grupajul de materiale profesionale despre elementele cheie ale prevenirii abandonului școlar și
- trusa de instrumente cu soluții practice precum chestionare și îndrumătoare pas cu pas.

De asemenea, proiectul a elaborat o serie de recomandări de politici, o broșură și un raport final. Majoritatea resurselor sunt disponibile în mai multe limbi. CroCoos a fost conceput în cadrul programului pentru învățare pe tot parcursul vieții al Comisiei Europene. A fost implementat în Ungaria, Serbia și Slovenia între 2014 și 2017.

Educație de bază flexibilă cu JOPO

Din dorința de a reduce abandonul școlar, Ministerul finlandez al Educației a introdus educația de bază flexibilă (JOPO). După cum indică și numele său, JOPO elaborează metode de predare flexibile și variate, venind în întâmpinarea nevoilor individuale ale elevilor. Un model de învățare bazată pe activități s-a dovedit extrem de eficace pentru anumiți elevi. Alții preferă activități non-tradiționale precum învățarea la locul de muncă și taberele școlare. În sfârșit, alți elevi ar putea beneficia de pe urma învățării în grupuri mici.

JOPO a demonstrat capacitatea de a îmbunătăți situația a circa 90% din elevii participanți, astfel încât majoritatea au primit certificatul final, și-au îmbunătățit prezența și/sau și-au consolidat motivația.

Proiectul a fost introdus în 2006, iar de atunci a fost înscris în legea și hotărârea de guvern cu privire la învățământul de bază. Mai multe informații sunt disponibile în Trusa europeană de instrumente pentru școli și pe site-ul Agenciei Naționale Finlandeze pentru Educație, cu precădere în acest articol (FI, SV).

HeadStart sau cum să ai un avans în viață

Prevenirea abandonului școlar este indisolubil legată de starea de bine mentală a elevilor. Acesta este și nucleul programului HeadStart destinat elevilor de 10 – 16 ani.

Cele șase parteneriate ale sale adaptează metodele de sprijin la contextul local și nevoile tinerilor. Spre exemplu, un elev căruia îi este frică să facă pasul către gimnaziu poate fi pus în legătură cu un tutore specializat în reziliență până când va începe să se simtă în largul său. Un elev hărțuit poate fi invitat într-un grup de voluntariat, în cadrul căruia își poate dezvolta încrederea în sine și își poate face prieteni noi. HeadStart a fost înființat pe principiile coproducției, astfel că fiecare parteneriat dispune de un grup de tineri care contribuie la conceperea serviciilor din domeniul respectiv. Celălalt rezultat important de până acum al programului este trusa de instrumente pentru mentorat intercolegial.

HeadStart a fost pus în practică de fondurile comunitare ale loteriei naționale britanice în 2016 și a fost programat să se încheie în 2021.

Școala noastră, viitorul meu

Așa cum menționat anterior, o parte din factorii care influențează abandonul școlar se află în afara sferei școlare. Proiectul Our School. My Future („Școala noastră, viitorul meu”) a făcut însă un mare pas înainte axându-se pe factorii intrașcolari: metodele de predare, chestiunile curriculare și extracurriculare (cum ar fi activitățile de după terminarea orelor), climatul școlar, hărțuirea și implicarea părinților.

Proiectul a dat naștere mai multor activități și rezultate, printre care Ghidul ESL, compendiul Teaching Approaches to Robotics in Secondary Education („Metode de predare a roboticii în învățământul secundar”) În total, 65 de profesori au participat și la programul de studiu la distanță „Promotion of healthy lifestyles and development of the students’ social skills through physical education and environmental activities” („Promovarea unor stiluri de viață sănătoase și dezvoltarea abilităților sociale ale elevilor prin educație fizică și activități de mediu”).

Our School, My Future a fost un parteneriat strategic Erasmus+ între cinci țări (Grecia, Polonia, România, Spania și Turcia). S-a desfășurat între 2014 și 2016 și a fost desemnat exemplu de bună practică și poveste de succes.

Cercetarile efectuate în ultimii ani arată că pasivitatea din clasă (înțeleasă ca rezultat al predării tradiționale, în care profesorul tine o prelegere, iar elevii îl urmaresc) nu produce învățarea decât în foarte mică măsură. Iată câteva rezultate ale acestor studii :

elevii sunt atenți numai 40% din timpul afectat prelegerii (Howard R. Pollio);

elevii rețin 70% din conținuturile prezentate în primele 10 minute și numai 20% din cele prezentate în ultimele 10 minute ale prelegerii (Wilbert McKeachie)

Un studiu mai recent vizând implicațiile predării centrate pe discursul de tip tradițional relevă faptul că :

- atenția elevilor scade cu fiecare minut care trece pe parcursul prelegerii;
- prelegerea se potrivește celor care învață eficient prin canal auditiv;
- prelegerea promovează învățarea de nivel inferior a informațiilor factuale;
- elevilor nu le plac prelegerile.

Așadar este insuficient pentru învățare dacă, în timpul orei, elevii ascultă explicațiile profesorului și, eventual, văd o demonstrație. Dacă elevilor nu li se oferă ocazia discuției, a investigației, a acțiunii și eventual a predării, învățarea nu are loc.

Aspectul social al învățării a fost reliefat de Jerome Bruner încă din anii 1960. El avansează conceptul de reciprocitate definit "ca o nevoie umană profundă de a da o replica altcuiva și de a lucra împreună cu alții pentru atingerea unui obiectiv". Reciprocitatea este un stimulent al învățării: " Când acțiunea comună este necesară, când reciprocitatea este activată în cadrul unui grup în vederea obținerii unui rezultat, atunci par să existe procese care stimulează învățarea individuală și care conduc pe fiecare la o competență cerută de constituirea grupului." Gruparea și sarcinile în care membrii grupului depind unul de celălalt pentru realizarea rezultatului urmărit arată că

- elevii se implică mai mult în învățare decât în abordările frontale sau individuale;
- elevii odată implicați își manifestă dorința de a împărtăși celorlalți ceea ce experimentează, iar aceasta conduce la noi conexiuni în sprijinul înțelegerii;
- elevii acced la înțelegerea profundă atunci când au oportunități de a explica și chiar predă celorlalți ceea ce au învățat.

"Ce face profesorul când învățarea elevilor este activă?" Iată câteva ipostaze ale dascălului :

Dascăl model - profesorul oferă elevului reperele necesare pentru atingerea țintelor propuse.

Dascăl prieten - profesorul este un prieten la care elevul poate apela atunci când are nevoie.

Dascăl călăuză - profesorul cunoaște reperele și-i prezintă elevului alternativele și soluțiile optime.

Dascăl magician - pregătirea temeinică a profesorului îi oferă aceasta postura prin care îl îndrumă pe elev să folosească obiectivele și instrumentele de învățare.

Dascăl consilier - profesorul e cel de la care elevii așteaptă sfatul cel bun.

Dascăl maestru - profesorul oferă imaginea standardelor de cunoaștere și acțiune, îl așteaptă pe elev să obțină cunoștințe, abilități, competențe.

Dascăl suținător - profesorul este alături de elevii săi, este sprijin pentru depășirea dificultăților.

Dascăl facilitator - profesorul nu oferă cunoaștere, el face posibil accesul copilului la cunoaștere.

Pentru a avea cu adevărat elevul în centrul demersului didactic, profesorul exercită roluri cu mult mai complexe decât înainte. Succesul la clasă depinde de competențele profesorului de a crea oportunitățile optime de învățare pentru ele

Din perspectiva unui învățământ modern, se impun tehnici moderne de studiu pentru elevi : brainstorming-ul, știu/ vreau să știu/ am învățat, jurnalul cu dubla intrare, " SINELG", eseul de cinci minute, ciorchinele, cadranele, diagrama Venn, metoda Frisco, turul galeriei, cubul, bulgarele de zapada (piramida), mozaicul (jigsaw), discutia, problematizarea, dezbateră, proiectul, studiul de caz.

Bibliografie:

- 1 *Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului, Limba și literatura română, Bacalaureat 2009; Precizări metodologice*. prezentate sintetic de Mel Silberman în *Active Learning. 101 Strategies to Teach Any Subject*, Allyn and Bacon, 1996, pp 6-10, apud Sarivan, Ligia, *Module de formare pentru cadrele didactice: Predarea interactivă centrata pe elev*, București, 2005
- 2 Johnson, D.W., Johnson, R.T., and Smith, K.A., *Cooperative Learning: Increasing College Faculty Instructional Productivity*. ASHE-FRIC Higher Education Report No.
- 3 Washinton D.C.: School of Education and Human Development, George Washinton University, 1991;
- 4 Bruner, Jerome S., *Toward a Theory of Instruction*, Cambridge MA: Harvard University Press, 1966
- 5 Popenici, Stefan, *Pedagogie alternativă*, Polirom, 2001
- 6 Howard Gardner, *Multiple Intelligences: The Theory in Practice*, New York: Basic Books, 1993, 114
- 7 *Ghidul metodologic pentru aplicarea programelor din Aria curriculară Limba și Comunicare, liceu*, MEC-CNC, Ed. Aramis, 2002

Învățământul românesc a trecut de-a lungul ultimilor zeci de ani prin diferite modificări legislative care au fost mai mult sau mai puțin benefice. Totuși, se poate observa o modernizare a învățământului românesc prin prisma digitalizării și atragerea de investiții în infrastructura școlară. De asemenea în ultimii ani se poate sesiza o angrenare a instituțiilor școlare în diverse proiecte europene, de tip Erasmus sau altele. Modelul tradițional al învățământului românesc se baza în special pe un soi de educație axată pe transmiterea de informații, iar elevii erau mai mult pasivi. Modelul inovativ presupune integrarea elevului în procesul educativ într-un mod activ, astfel că accentul nu mai cade pe transmiterea de informații ci pe formarea de competențe. De asemenea, cadrele didactice au început să se perfecționeze în acest sens, și mai ales în vederea utilizării strategiilor interactive în actul didactic.

Un sistem educațional performant începe în primul rând de la politicile publice și cele educaționale implementate la nivel de țară. Acestea dau esență și eficiență sistemului educațional. Politicile publice cuprind la rândul lor: politicile educaționale, sociale, culturale, ale apărării, ale relațiilor internaționale etc. acestea constând în acțiunile directe ale autorităților publice care vin cu strategiile de soluționare ale problemelor ce apar în viața societății. Politicile publice sunt elaborate și reglementate de diverse instituții guvernamentale.

Un sistem educațional eficient are la bază politicile educaționale, mai cu seamă dacă acestea sunt de dimensiuni europene. Nu putem discuta de performanță în educație fără să punem accent pe diferite politici, parteneriate strategice, proiecte, schimbări de paradigmă ori inovație în educație. În ceea ce privește dimensiunea europeană, aceasta a apărut în limbajul politicilor educaționale la sfârșitul anilor 80. „Dimensiunea europeană a educației se obiectivează în formarea cetățenilor europeni înzestrați cu informații și competențe europene, educați în spiritul valorilor europene care au cultură, conștiință și identitatea europeană”(Chivu, 2008, p. 14). La început, ținând cont de art 149-150 ale Tratatului Uniunii Europene, acea dimensiune făcea referire recunoașterea reciprocă, la schimburile, dar și proiectele comune desfășurate în școlile din țările UE. Cel de-al doilea moment în evoluție, a fost cunoscut după 1989 după mai multe schimbări politice. Toate țările care făceau parte din Europa geografică au devenit membre ale Consiliului Europei. „Începând din acest moment, dimensiunea europeană este o finalitate comună a tuturor sistemelor educative din Europa, marcată de cele trei valori care asigură identitatea Consiliului Europei, respectiv drepturile omului, pluralismul și statul de drept” (Chivu, 2008, p. 13). Cel de-al treilea moment în această evoluție a dimensiunii europene are loc în prezent, așadar se încearcă apropierea celor două planuri (Uniunea Europeană și Consiliul Europei). În acest context, dimensiunea europeană devine modul de a fi al sistemelor educative. În 2000, Consiliul de la Lisabona a proclamat pentru prima dată educația ca politică europeană, ceea ce presupune o cooperare între state. „Începând cu 2001, s-a propus chiar crearea unui spațiu european pentru învățarea permanentă, care să ducă la armonizarea politicilor, structurilor și instituțiilor educative. S-au înregistrat astfel evoluții spectaculoase de

armonizare a politicilor educaționale, cu precădere la nivelurile cele mai implicate în dezvoltarea economiei de piață, respectiv învățământul superior (Procesul Bologna)” (Chivu, 2017, p. 21).

Printre factorii de bază care au determinat schimbarea din educația contemporană au fost: globalizarea, evoluția tehnologiilor informaționale, explozia demografică, evoluția spre descentralizare, dinamica forței de muncă și poluarea mediului. Noile educații au venit în sprijinul educației existente astfel încât copiii să-și îmbogățească sfera de cunoaștere și să-și dezvolte noi competențe și comportamente necesare contextului actual. „Analiza problematicii contemporane și identificarea marilor teme de meditație au condus la constituirea, în plan educațional, a unor răspunsuri specifice, prin potențarea noilor educații sau a unor noi tipuri de conținuturi: educația pentru pace, educația ecologică, educația pentru participare și democrație, educația demografică, educația pentru schimbare și dezvoltare, educația pentru comunicare și pentru mass-media, educația nutrițională, educația economică și casnică modernă, educația pentru timpul liber, educația privind drepturile fundamentale ale omului, educația pentru o nouă ordine internațională, educația comunitară etc.” (Cucos, 2006, p. 54). Problemele actuale ale lumii contemporane au dus la apariția acestor noi educații din necesitatea de a înțelege ce se întâmplă în jurul nostru, în raport cu toate schimbările care apar, la nivel social, politic, economic, al sănătății etc. Astfel, aceste noi educații îi pregătesc pe elevi să fie responsabili și îi învață să gestioneze probele lumii contemporane în măsura în care pot să o facă.

BIBLIOGRAFIE:

- Bârsănescu, Ș., *Politica culturii în România contemporană*, Polirom, Iași, 2003.
- Cucos, Constantin, *Pedagogie*, Ediția a II-a revăzută și adăugită, Ed. Polirom, 2006.
- Potolea, Dan; Neacșu, Ioan; Pânișoară Ion-Ovidiu, *Pregătirea psihopedagogică*. Ed. Polirom, Iași, 2008.

IMPORTANȚA JOCURILOR DE ROL ÎN GRĂDINIȚA DE COPII

Prof. GRIGORAȘ ANCA-MARIA

Grădinița cu Program Prolungit Nr.6 Botoșani

În grădinița de copii, jocul este activitatea de bază și este prezentă în toate domeniile de activitate, făcând procesul de învățare atractiv, antrenant și ușor de absorbit de către copii. Jocul se îmbină cu învățarea, dar și cu creația, oferindu-le copiilor posibilitatea de a experimenta rolul de creatori ai realității.

Copilul manifestă dorința de a participa la viața și activitățile celor din jur, își asumă rolul unui adult, își reproduce activitățile și relațiile cu alte persoane. În acest fel, jocul este în mod inerent social, iar posibilitatea de a imagina realitatea și de a reflecta realitatea reprezintă sensul jocului pentru copii. Prin această activitate, copilul își satisface nevoile prezente și este pregătit pentru viitor.

Jocul de rol este unul dintre cele mai îndrăgite tipuri de joc pe care copiii îl desfășoară în grădiniță. El reprezintă o metodă de simulare care are ca particularitate faptul că propune și produce transpunerea copilului în situații greu accesibile în mod direct ori în situații imaginare care permit exersarea unor comportamente așa cum au fost ele receptate de către copil.

„În esență, jocul de rol are aceste caracteristici fundamentale:

- e motivat personal;
- implică participare activă;
- solicită gândirea, emoțiile, imaginația;
- permite copilului să se exprime liber.” (Ezechil L., Lăzărescu P.M., 2001, p. 129)

Deși par oarecum asemănătoare cu jocul de rol, dramatizările se deosebesc de acestea prin faptul că presupun învățarea unor replici. „Ca și în jocul de rol se stimulează dialogul, interacțiunea comunicarea atât de necesare pentru optimizarea comportamentului social al copilului.

Interpretarea de roluri dramatice îi învață pe copii:

- când să vorbească și când să tacă;
- să aștepte până când interlocutorul își spune replica;
- să-și respecte rândul pentru ca astfel să se înscrie în logica derulării evenimentelor.” (Ezechil L., Lăzărescu P.M., 2001, p. 129)

Rolul poate oglindi o largă diversitate de conduite umane, trăsături de caracter, atitudini. Prin rol copiii exprimă modul în care ei percep anumite profesii, în care înțeleg locul și relația

dintre anumite statusuri sociale. Copilul preșcolar manifestă preferințe pentru rolurile din zona profesională care dau și denumirea unora dintre jocuri.

Copilul se va juca de-a aviatorul, de-a frizerul, de-a vânzătorul, de-a doctorul, de-a educatoarea, fiecăruia corelându-i instrumente sau contexte de lucru caracteristice; nu vom întâlni însă jocuri „de-a inginerul”, „de-a cercetătorul”, „de-a contabilul” profesiuni a căror esență este greu de înțeles încă la această vârstă.

În chiar interiorul vârstei preșcolare se constată o evoluție interesantă a rolurilor. Ca și în cazul subiectelor, copiii de grupă mică își aleg roluri cu care viața cotidiană îi pune direct în contact, roluri active, refuzându-l pe acela de spectator. La grupa mijlocie, roluri din povestirile sau filmele preferate își fac din ce în ce mai simțită prezența și se diversifică la grupa mare și pregătitoare, întrucât, odată cu vârsta, posibilitățile de cooperare cresc și relația dintre roluri se diversifică.

La vârstele mari se constată detașarea rolului de temă. Copiii se joacă acum „de-a școala, „de-a grădinița” și nu „de-a învățătoarea, respectiv, „de-a educatoarea”. Nu doar denumirea s-a schimbat ci și concepția despre joc. Acum sunt acceptate roluri multiple, asumate cu o anumită stabilitate, atribuite în raport cu criteriile ce tind să se explicita și între ele se stabilesc anumite legături acceptate. (Marcu M., p. 20)

Jocurile de rol pot avea subiect din viața cotidiană, acestea prezentându-le copiilor momente concrete din viața reală și punându-i în situația de a exercita anumite roluri sociale. Spre exemplu: „La magazin”, „La piață”, „De-a doctorul”, „De-a poștașul” etc.

Învățând prin joc aceste reguli de comportare în societate copiii vor reuși să le pună în aplicare în situații de viață reale, favorizând astfel integrarea în societatea și în viața de adult de mai târziu

Există și jocuri de rol cu subiect din basme, din povești care îi pun pe copii în situația de a interpreta personaje din povești. Aceștia se transpun în „pielea” personajelor interpretând roluri și încercând să transmită emoțiile și trăirile personajului pe care îl interpretează. Pentru a reuși să interpreteze cât mai fidel un anumit personaj este nevoie de exercițiu, dar și de a recunoaște emoția denumind-o și apoi retrăind-o.

Exemple de jocuri de rol cu subiect din povești: „De-a capra cu trei iezi”, „De-a ursul păcălit de vulpe”, „De-a Scufița Roșie” și orice altă poveste pe placul copiilor.

Jocurile de rol pe diferite teme determină copiii să interpreteze diferite statusuri sociale fiind o modalitate eficientă de educare a comportamentelor și atitudinilor în spiritul valorilor morale, democratice și sociale. Jocuri ca „De-a aniversarea”, „De-a magazinul”, „De-a grădinița”, „De-a doctorul”, pun copiii în situația de a relaționa între ei, îi activează din punct de vedere cognitiv, afectiv și motric-acțional, îi învață să negocieze în repartizarea rolurilor, să

accepte părerile celorlalți. Interacțiunile dintre participanți permit autocontrolul conduitei, comportamentului, înlăturarea pornirilor negative, dominante. Apar situații problematice care favorizează înțelegerea complexă a situației și determină cooperarea, participarea activă a tuturor partenerilor în găsirea soluțiilor.

BIBLIOGRAFIE:

- Andreescu P., Bejat M., Popescu Neveanu P. (1970), *Studii psihopedagogice privind dezvoltarea copiilor între 3 - 7 ani*, București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Breben, S., Elena, G., Georgeta, Ruiu, Fulga M., (2002), *Metode interactive de grup - ghid metodic*, Caransebeș: Editura Arves.
- Bruda, A., (1997), *Jocul în dezvoltarea personalității copiilor*, Caransebeș: Editura Arves.
- Chateau. I., (1979), *Copilul și jocul*, București: Editura Didactică și Pedagogică
- *Curriculum pentru învățământul preșcolar(3-6/7 ani) - 2019*, București. Lăzărescu P., M., Ezechil, L., (2001), *Laborator preșcolar, ghid metodologic*, București: Editura V&Integral.

METODE EDUCATIONALE INOVATOARE FOLOSITE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

Prof. GRIGORAȘ ANCA-MARIA

Grădinița cu Program Prelungit Nr.6 Botoșani

„Pentru a fi educatori perfecți, ar trebui să fim conștienți nu numai de ceea ce se întâmplă în interiorul nostru, ci și de sentimentele celor cu care avem de-a face.”

Metodele inovatoare de învățare sunt modalități moderne de a promova învățarea și creșterea personală de la o vârstă fragedă. Acestea sunt instrumente educaționale care facilitează schimbul de idei, experiențe și cunoștințe, asigurând îmbunătățirea și optimizarea abordărilor educaționale.

Imaginația joacă un rol important în activitățile creative cu copiii. Grădinița este prima perioadă de timp în care copiii se exprimă și își dezvoltă abilitățile. Domenii precum muzica, desenul, pictura, colajul, modelarea, citirea imaginilor, jocul de rol și jocul creativ sunt toate ușor accesibile, iar plăcerile speciale oferă ocazia de a experimenta satisfacție. Imaginația interacționează cu memoria, gândirea și limbajul. Este unic pentru omenire, prin care sfera cunoașterii umane este mult lărgită și se poate realiza unitatea dintre trecut, prezent și viitor.

Dezvoltarea imaginației depinde în mare măsură de competența lingvistică. La preșcolar, imaginația explodează cu adevărat. Jocul și învățarea oferă copilului multe oportunități de a combina și recombina reprezentările pe care le are la dispoziție. Nimeni nu ia jocul mai în serios decât copiii: în timp ce se joacă, aceștia nu doar râd, ci și trăiesc emoții profunde, indiferent dacă sunt fericiți sau triști. Copilul își imaginează și creează multe lucruri: ascultând povești, basme, basme, reconstituie mental momentele narațiunii, lărgind sau micșorând structura inițială, mărinde sau omițând numărul de elemente structurale. Acum se dezvoltă capacitatea copilului de a integra mintea în realitate. Conversațiile, poveștile, repovestirile, amintirile, jocurile didactice ajută la combinarea imaginilor și ideilor, stimulează interesul pentru lucruri noi, lărgesc orizonturile cunoașterii și folosesc disponibilitatea tuturor celor implicați pentru a dezvolta capacitatea de a vorbi.

Metodele de învățare activă implică copiii în procesul de învățare în sensul formării lor ca participanți activi la procesul de educare, astfel fiind ajutați să înțeleagă lumea în care trăiesc și să aplice în diferite situații de învățare ceea ce au învățat. Aceste metode sunt

folosite din ce în ce mai mult în practica educațională alături de cele tradiționale ori în combinație cu acestea.

În continuare voi prezenta câteva metode inovative pe care le-am folosit în procesul instructiv-educativ în funcție de obiectivele urmărite la fiecare activitate:

Brainstormingul

Brainstorming – înseamnă o furtună, o goană, un flux de idei, o stare intensă de creativitate, o furtună de idei în creier și este una dintre cele mai populare modalități de a stimula creativitatea.

Preșcolarii sunt încurajați să participe activ la generarea de idei, capacitatea lor de a rezolva problemele este dezvoltată prin căutarea celor mai originale soluții, atitudinea lor creativă este cultivată și încurajată, iar exprimarea individualității este stimulată și toți copiii participă. Activitatea generatoare de idei este stimulată și chiar și cea mai timidă persoană este încurajată să aleagă dintre mai multe opțiuni posibile și să caute soluția optimă.

Ciorchinele

Aceasta este o metodă de predare-învățare care încurajează copiii să gândească liber și deschis. Aceasta este o tehnică de brainstorming neliniară care încurajează găsirea de conexiuni între idei. Ciorchinele constă în utilizarea metodelor grafice pentru a organiza brainstorming pentru a arăta relațiile și conexiunile dintre idei, pentru a construi noi asocieri între idei și pentru a dezvălui noi semnificații pentru idei.

Ciorchinele ca metodă este o tehnică flexibilă care poate fi utilizată individual sau în grup, deci poate fi folosită atât pentru evocare și evocare, cât și pentru reflecție. Folosită într-un cadru de grup, această tehnică oferă fiecărui copil posibilitatea de a învăța despre ideile altor oameni și despre conexiunile și relațiile dintre ei.

Turul galeriei

Este o metodă de învățare colaborativă care încurajează exprimarea propriilor idei și opinii, dar și exprimarea opiniilor despre soluțiile la probleme și îndeplinirea sarcinilor de către colegi și alți membri ai grupului. Sunt discutate rezultatele activității, mai degrabă decât inițiatorul activității, promovând productivitatea ideilor de grup și individuale. Evaluarea se face după criterii specifice. Punctele de vedere diferite, controversate, dezacordurile și chiar contradicțiile sunt lipsite de sens și nu trebuie să împiedice aprecierea.

Cubul

Cubul este o metodă folosită atunci când doriți să luați în considerare un anumit subiect sau situație din mai multe unghiuri. De asemenea, a fost folosit cu succes în activități de observare și colectare atunci când animalele, obiectele, plantele sau fenomenele trebuie să fie observate din mai multe perspective sau ca mijloc de revizuire a informațiilor obținute.

Metoda R.A.I:

Metoda R.A.I. are la bază stimularea și dezvoltarea capacității copiilor de a comunica prin întrebări și prin răspunsuri. Denumirea metodei provine de la inițialele cuvintelor: „Răspunde-Aruncă-Interoghează”.

Din multitudinea de metode interactive, am prezentat pe scurt doar câteva pe care le-am aplicat la grupa, metode prin care noul, căutarea de idei conferă activității ”un mister didactic” în care copilul e participant activ la propria formare.

Bibliografie:

- Breben Silvia, Ruiu Georgeta, Gongea Elena – Activități bazate pe inteligențe multiple, Editura Reprograph, Craiova, 2005
- Breban S, Gongea E, Ruiu G, Fulga M,: „Metode interactive de grup”, 2020, Editura Arves;
- Lucia Gluiga, Jodi Spiro – Învățarea activă, Ghid pentru formatori și cadre didactice, București 2001.
- Silvia Breben, Elena Goncea, Georgeta Ruiu, Mihaela Fulga – Metode interactive de grup-ghid metodic, Editura Arves 2002.

EDUCAREA LIMBAJULUI ÎN EDUCAȚIA TIMPURIE

Prof. GRIGORAȘ ANCA-MARIA

Grădinița cu Program Prelungit Nr.6 Botoșani

Dezvoltarea limbajului se reflectă atât în activitățile specifice pentru dezvoltarea vorbirii, cât și în cadrul programului de grădiniță. Procesul care afectează dezvoltarea limbajului copiilor începe de la grupuri mici, ținând cont de trăsăturile specifice ale limbajului, dificultatea de articulare, vocabularul limitat și alte caracteristici psihologice precum: gândirea concretă, atenția instabilă, memoria individuală.

Dezvoltarea vorbirii copiilor se realizează treptat prin extinderea relației de vorbire cu oamenii din jurul lor. Pe de o parte, copiii manifestă curiozitate față de obiecte și proprietățile lor, iar pe de altă parte, manifestă o atitudine întrebătoare față de originea și cauza anumite lucruri. În întregul proces de cultivare a limbajului, atât în activitățile specifice, cât și în toate celelalte împrejurări se urmărește:

- formarea deprinderilor de vorbire corectă (sub aspect fonetic, lexical, gramatical, coerentă și expresivă);
- îmbogățirea și activizarea limbajului și a gândirii, dezvoltarea limbajului monologat și dialogat, însușirea simbolurilor verbale cu caracter generalizator, în funcție de particularitățile de vârstă;
- formarea deprinderii de exprimare adecvată a gândurilor, ceea ce contribuie la pregătirea lor pentru activitatea instructiv-educativă din școală;
- trecerea treptată de la limbajul concret - situativ la limbajul contextual, pe măsură ce copilul depășește limitele experienței senzoriale, însușirea treptată a structurii gramaticale a limbii materne în practica vorbirii, îmbogățirea vocabularului în condițiile comunicării continue cu persoanele din jur;
- prevenirea și corectarea defectelor de pronunție, în cadrul muncii individuale, cu grupuri mici de copii, precum și în cadrul activității de dezvoltare a limbajului cu întreaga grupă de copii.

Noul Curriculum pentru educație timpurie prevede următoarele dimensiuni ale dezvoltării și comportamente pe care copilul trebuie să și le însușească, referitoare la educarea limbajului:

„1. Mesaje orale în contexte de comunicare cunoscute

1.1. Exersează, cu sprijin, ascultarea activă a unui mesaj, în vederea înțelegerii și receptării lui (comunicare receptivă)

1.2. Demonstrează înțelegerea unui mesaj oral, ca urmare a valorificării ideilor, emoțiilor, semnificațiilor etc. (comunicare expresivă)

2. Mesaje orale în diverse situații de comunicare

2.1. Demonstrează capacitate de comunicare clară a unor idei, nevoi, curiozități, acțiuni, emoții proprii (comunicare expresivă)

2.2. Respectă regulile de exprimare corectă, în diferite contexte de comunicare

2.3. Demonstrează extinderea progresivă a vocabularului

3. Premise ale citirii și scrierii, în contexte de comunicare cunoscute

3.1. Participă la experiențe de lucru cu cartea, pentru cunoașterea și aprecierea cărții

3.2. Discriminează/diferențiază fonetic cuvinte, silabe, sunete și asociază sunete cu litere

3.3. Identifică prezența mesajului scris, apreciază și valorifică mesajul scris în activitățile curente

3.4. Asimilează unele elemente ale scrisului și folosește diferite modalități de comunicare grafică și orală pentru transmiterea unui mesaj.” (2019, p. 22)

În grădiniță se pot desfășura multe jocuri didactice pentru atingerea acestor obiective. Voi prezenta, în continuare, un exemplu.

COCOȘUL ȘI GÂSCA

Grupa mijlocie

Scop: formarea deprinderii de a alcătui propoziții simple cu un cuvânt dat, pronunțarea corectă a sunetelor c și g.

Obiective:

O1-Să denumească pasărea de pe jetonul prezentat;

O2-Să alcătuiască propoziții simple, corecte gramatical și logic, cu acele cuvinte ce denumesc imaginea de pe jeton;

O3-Să pronunțe clar și corect toate sunetele ce alcătuiesc cuvintele date, accentuându-se sunetele c și g.

Materiale: păsări-marionete, jetoane cu imagini.

Reguli de joc: copiii imită sunetele emise de păsările care apar pe rând la teatrul de păpuși. Copilul numit enunță acțiunea și o execută împreună cu întreaga grupă.

Sarcina didactică: recunoașterea păsării, denumirea acesteia, imitarea sunetelor emise, construirea unei propoziții simple care să se refere la acțiunea percepută.

Desfășurarea jocului.

Așezarea copiilor se poate face în semicerc sau ca la vizionările de spectacole pe 4-5 rânduri a câte 4-5 scaune, astfel încât toți să aibă scena în fața ochilor.

Jocul se desfășoară prin prezentarea pe rând a celor două păsări în cadrul teatrului de păpuși. Educatoarea poate motiva sosirea lor. Cu această ocazie se precizează și denumirea lor, mai ales pentru găscă, pasăre mai puțin cunoscută de copiii de 3-4ani. După denumirea celor două păsări se pot face câteva exerciții de pronunțare corectă a sunetelor prevăzute c și g. Educatoarea prezintă modul de articulare: se urmărește ca limba să fie retrasă spre fundul cavității bucale.

Varianta I

În cursul jocului vor fi executate cu cele două păsări diferite acțiuni menționate mai sus. Copilul solicitat va răspunde indicând ce face pasărea, după care grupa va imita mișcarea și va pronunța onomatopeea corespunzătoare.

BIBLIOGRAFIE:

- Bruda, A., (1997), *Jocul în dezvoltarea personalității copiilor*, Caransebeș: Editura Arves
- Chateau. I., (1979), *Copilul și jocul*, București: Editura Didactică și Pedagogică
- *Curriculum pentru învățământul preșcolar(3-6/7 ani) - 2019*, București
- Elkonin, D. B., (1980), *Psihologia jocului*, București: Editura Didactică și Pedagogică
- Glava, A., Glava, C. (2002), *Introducere în pedagogia preșcolară*, Cluj-Napoca: Editura Dacia

INOVAȚIE ȘI CREAȚIE ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ

PROF.ÎNV.PREȘC.: GURGUIATU SIMONA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „DUILIU ZAMFIRESCU” FOCȘANI

În societatea contemporană, cu schimbări rapide și efecte imediate, educația și învățământul trebuie reînnoite, completate, adaptate, astfel încât putem vorbi despre o permanentă inovație și creație în activitatea didactică.

Obiectivul general este acela de a promova creativitatea ca factor cheie în dezvoltarea competențelor personale, antreprenoriale și sociale prin învățarea pe tot parcursul vieții dar și de a găsi strategii moderne folosite pentru asigurarea unei educații de calitate în învățământ.

Pentru elevi, școala viitorului trebuie să promoveze o educație de calitate și să fie axată pe valori în care elevii să creadă, în care să se regăsească, îndeplinind două condiții, fundamentale din punctul lor de vedere: școala viitorului trebuie să le placă și să fie eficientă.

Prioritatea învățământului o constituie informatizarea, softul educațional, reprezentat de programele informatice special dimensionate în perspectiva predării unor teme specifice, ceea ce reprezintă o necesitate evidentă .

Utilizarea calculatorului în procesul instructiv-educativ facilitează realizarea scopurilor didactice și idealurilor educaționale.

Calculatorul nu este utilizat pentru a înlocui activitatea de predare a cadrului didactic, ci pentru a veni tocmai în sprijinul predării, ajutându-l astfel să-și îndeplinească mai bine funcția sa didactică fundamentală. Programul de calculator poate deveni un suport important pentru o predare eficientă.

Formarea capacității de a utiliza calculatorul ,de a folosi internetul este benefică elevilor,atât în activitatea școlară cât și în cea extrașcolară, în plan cognitiv cât și psihic,prin relaționarea cu lumea oferită de aceste instrumente de lucru ale mileniului al III-lea.

Promovarea sănătății și a stării de bine a elevului determina de asemenea o dezvoltare optimă din punct de vedere somatic, fiziologic, mintal, emoțional, social și spiritual.

Este foarte important ca în formarea unui stil de viață sănătos pentru școlari să se pună accent pe :

- autocunoașterea și construirea unei imagini pozitive despre sine;

- comunicare și relaționare interpersonală;
- controlul stresului;
- dezvoltarea carierei profesionale ;
- prevenirea accidentelor și a comportamentelor cu risc pentru sănătate;
- prevenirea atitudinii negative față de sine și viață.

În abordarea creativității în procesul educațional, elevul trebuie încurajat să gândească independent, să își asume riscuri și responsabilități în demersul său spre formare intelectuală. Evaluarea pentru asigurarea calității și rezultatele obținute trebuie să ne lărgescă perspectiva asupra situației reale din școli, să identifice nivelul de pregătire al elevilor și să ne ajute să descoperim componentele ce au nevoie de sprijin în dezvoltare.

Un obiectiv important ce ar trebui stabilit pentru anii următori este de a dezvolta un indicator internațional al capacității de a învăța, toate acțiunile bazându-se pe cercetarea științifică. Învățământul modern are ca sistem de referință competențele generale și specifice pe care trebuie să le dobândească cel ce învață – elevul – pe parcursul și la finele unui ciclu de instruire, al unui an de studiu etc. Centrarea pe competențe reprezintă o preocupare majoră în triada predare-învățare-evaluare.

Noua imagine a profesorului trebuie stabilită prin luarea în considerare a tuturor abordărilor de până acum, de la conceperea ca distribuitor de recompense sau ca sursă de informații, până la cea de „manager al învățării”.

Pentru fiecare profesor sunt fundamentale două roluri, cel de manager și cel de evaluator.

Procesul instructiv-educativ trebuie astfel conceput și desfășurat, încât să-i convingă pe elevi să prețuiască propria moștenire națională, să primească contribuțiile originale ale oricărei națiuni la civilizația modernă, pregătind atât elevii, cât și dascălii să înțeleagă valoarea diversității și a independenței de spirit.

Educația este factorul hotărâtor al dezvoltării psihoindividuale a persoanei. Ea sistematizează și organizează influențele mediului, dezvoltă personalitatea.

Creativitatea, în termeni generali, este un proces mental care permite generarea de idei și concepte noi sau asocieri originale între concepte și idei deja existente.

Lumea modernă pune accentul pe folosirea mai eficientă a cunoașterii și a inovației. Este necesară extinderea abilităților creatoare ale întregii populații, mai ales ale acelor care le permit

oamenilor să se schimbe și să fie deschiși față de idei noi într-o societate diversă din punct de vedere cultural, bazată pe cunoaștere.

Obiectivul principal este promovarea unor abordări inovative și creative în diferite domenii de activitate.

Educația și formarea profesională sunt factori decisivi pentru realizarea acestui lucru. Activitățile ar trebui să se concentreze pe crearea unui mediu favorabil pentru creativitate și inovație și să stimuleze o strategie pe termen lung.

Ar trebui, de exemplu, să se pună accent pe o gamă largă de subiecte, precum matematica, știința și informația și alte tehnologii.

Noul mileniu aduce noi cerințe educaționale care impun noi metode, altele decât cele folosite până acum. O importanță majoră în pregătirea elevilor pentru noile cerințe, o au cele trei forme ale educației și anume:

-educația formală însemnând învățare sistematică, structurată și gradată cronologic, realizată în instituții specializate de către un personal specializat;

-educația nonformală constând în activități educative desfășurate în afara sistemului formal de învățământ de către diferite instituții educative;

-educația informală care se referă la experiențe de învățare spontană, cotidiană, existențială, desfășurate în medii culturale care nu au educația ca scop principal.

Criteriul de calitate aplicat educației are un rol foarte important deoarece măsurile propuse pentru a promova creativitatea și capacitatea pentru inovare vor fi adaptate fiecărei etape din cadrul învățării continue.

Focalizată pe unitatea de învățare, evaluarea ar trebui să asigure evidențierea progresului înregistrat de elev în raport cu sine însuși pe drumul atingerii obiectivelor prevăzute în programă. Este important să fie evaluată nu numai cantitatea de informație de care dispune elevul, ci, mai ales, ceea ce poate el să facă utilizând ceea ce știe sau ceea ce intuiește.

Fiecare activitate de evaluare a rezultatelor școlare este însoțită de o autoevaluare a procesului pe care profesorul l-a desfășurat cu toți elevii și cu fiecare elev în parte. Astfel poate fi descris nivelul de formare a competențelor pentru fiecare elev și pot fi stabilite modalități prin care se pot regla, de la o etapă la alta, activități de învățare-formare a elevilor, în mod diferențiat.

De o importanță deosebită este realizarea unui echilibru dinamic între evaluarea scrisă și evaluarea orală; aceasta din urmă, deși presupune un volum mare de timp pentru aprecierea

tuturor elevilor și blocaje datorate emoției sau timidității, prezintă avantaje deosebite, precum: realizarea interacțiunii elev-profesor; demonstrarea stadiului de formare a unor competențe prin intervenția cu întrebări ajutătoare, demonstrarea comportamentului comunicativ și de interrelaționare al elevului etc;

De asemenea este necesară folosirea cu o mai mare frecvență a metodelor de autoevaluare și de evaluare prin consultare, în grupuri mici, vizând verificarea modului în care elevii își exprimă liber opinii proprii sau acceptă cu toleranță opiniile celorlalți, capacitatea de a-și susține și motiva propunerile etc.

Managementul clasei este un domeniu de cercetare în științele educației care studiază atât perspectivele de abordare ale clasei de elevi cât și structurile dimensionale ale acesteia, în scopul facilitării intervenției cadrului didactic în situații de criză micro-educatională și a evitării consecințelor negative ale acesteia.

Trebuie pus accent pe dimensiunile managementului clasei :

-dimensiunea ergonomică – se referă la dispunerea mobilierului, vizibilitatea, amenajarea sălii de clasă ;

-dimensiunea psihologică - se referă la cunoașterea, respectarea și exploatarea particularităților individuale ale elevilor ;

-dimensiunea sociala – se referă la clasă ca și grup social ;

-dimensiunea operațională - se referă la instrumentele operaționale care sunt recompensele și pedepsele;

- dimensiunea inovatoare – se referă la cunoașterea practicii educaționale la un moment dat, cunoașterea tendințelor și tradițiilor activităților educaționale vizate, cunoașterea orizonturilor de așteptare ale elevilor;

-dimensiunea normativă – se referă la norme,. ansambluri de reguli care reglementează desfășurarea unei activități educaționale.

O importanță deosebită în inovația și creația în activitatea didactică o au rolurile manageriale ale cadrului didactic :de planificare (planifică activitățile cu caracter instructiv - educativ) ;de organizare (organizează activitățile clasei) ;de comunicare (comunică idei, cunoștințe, ascultă efectiv, oferă feedback, stabilește canalele de comunicare); de conducere (conduce activitățile cu elevii , desfășurate în clasa și în afara ei) ;de coordonare (sincronizează obiectivele individuale cu cele comune clasei, contribuind la întărirea grupului și formării

echipelor de lucru); de îndrumare (prin intervenții punctuale adaptate unor situații specifice, recomandări); de motivare (prin întăriri pozitive, prin utilizarea aprecierilor verbale și non-verbale în sprijinul consolidării comportamentelor pozitive); de consiliere (de orice tip, în probleme personale sau legate de școală); de control (în scopul cunoașterii stadiului în care se află activitatea de realizare a obiectivelor și nivelul de performanță); de evaluare (măsura în care scopurile și obiectivele au fost atinse).

Pentru a susține creativitatea, predarea declarativă, de tip clasic trebuie depășită și înlocuită cu metode care pun accent pe explorare, pe descoperire, pe încurajarea gândirii critice a elevului, pe participarea activă a acestuia la formarea și dezvoltarea sa intelectuală.

În viziunea metodelor moderne, demersul didactic se centrează pe elev și are în vedere transformarea acestuia din “obiect” al procesului didactic în “subiect activ” al propriei deveniri.

Modelul de proiectare a activității didactice are în vedere trecerea de la centrarea pe conținut la centrarea pe activitatea elevului, care presupune deplasarea accentului în activitatea didactică:

Ar trebui să se țină cont de toate formele de inovație socială și antreprenorială. De asemenea, ar trebui să se acorde atenție creației artistice și noilor abordări în domeniul culturii.

Bibliografie:

1. Ionescu M., Radu I.- „*Didactica modernă*”, Ed. Dacia, Cluj – Napoca, 2001;
2. Alois Gherguț,- „*Management general și strategic în educație*”, Ed. Polirom, Iași, 2007;
3. I.Cerghit – „*Sisteme de instruire alternativă*”, Aramis, București, 2002.

„Grădinița de acasă...” - rolul familiei în dezvoltarea copilului

Prof.înv.preșc.: GURGUIATU SIMONA

**Grădinița cu P.P. Nr.7, Structură a Școlii Gimnaziale „Duiliu Zamfirescu”
Focșani**

Copilăria este perioada în care dezvoltarea psihică a copiilor cunoaște salturi deosebit de importante. Părinții, educatorii și persoanele din jurul copiilor au datoria de a orienta, sprijini și contribui la dezvoltarea lor. Pentru a educa un copil trebuie mai întâi de toate să îl cunoști, să îl înțelegi, să știi cum să te apropii de el pentru a-i câștiga încrederea și a-i stimula receptivitatea. Copilul de azi are o dezvoltare mai rapidă, influențat fiind de familie, de mediul social, de mijloacele de informare în masă care se află la îndemâna tuturor. Pe cât de mult ne dorim să ne răsfrăăm copiii atunci când sunt bebeluși, pe atât de responsabili îi dorim în adolescență. Prea puțini părinți înțeleg că este mai dificil să schimbi un comportament decât să-l formezi. Stabilirea unor reguli de bun simț nu înseamnă îngrădirea „personalității” copilului, așa cum cred mulți, ci îi oferă niște repere care să-l ghideze pe drumul unei dezvoltări armonioase. Responsabilizarea unui om începe din copilărie, mai exact de când bebelușul nostru drag începe să facă primii pași. Fiecare părinte dorește să-i ofere copilului său lumea întreagă, însă specialiștii ne atrag atenția că „și el trebuie să ofere ceva lumii înapoi”. Trăsăturile fizice și psihice ce caracterizează o anumită vârstă constituie particularitățile de vârstă, iar faptul că fiecare copil este o individualitate aparte, caracterizată prin trăsături fizice și psihice proprii, ne obligă să cunoaștem trăsăturile individuale ale acestora.

Familia poartă cea mai mare responsabilitate în creșterea și educarea copilului, care la naștere nu este altceva decât o ființă dependentă de mama sa și căruia până după vârsta majoratului i se satisfac toate nevoile de la cele mai simple la cele mai complexe de către familie. Procesul de dezvoltare este de lungă durată începând din prima zi de viață și până după vârsta majoratului, când copilul se desprinde de familie și este independent. Atunci i se formează o conduită pozitivă prin modelul și absorbția comportamentelor părintești, determinând dezvoltarea și desăvârșirea ființei umane. Prin socializarea din cadrul familiei copilului îi sunt inoculate valorile, motivația și comportamentele specifice ascensiunii sociale.

Cei șapte ani de acasă își lasă amprenta pentru toată viața omului, deschizându-i calea spre producerea sinelui prin interiorizarea valorilor familiale, valorilor naționale și a celor general umane. Familia ne învață a iubi, a fi oameni, a colabora, a munci, a crea frumosul, a perpetua tradițiile spiritualității, eticii și moralei creștine.

Validând familiei calitatea de „prim rezervor de modele”, K. Mannheim subliniază importanța pe care o reprezintă celelalte medii care gravitează în jurul copilului și al grupului său familial. În perioada școlarizării randamentul la învățătură va depinde în mare măsură de posibilitatea oferită copilului de a învăța unele lucruri din ambianța familială și din diferitele împrejurări de viață din afara acesteia, în care va fi pus în mod conștient de părinți (petrecerea vacanțelor în medii naturale diferite, vizite la muzee, expoziții, vizionarea unor spectacole, lecturi etc.). Posibilitățile de a avea în familie o bibliotecă, de a-și procura reviste și cărți, de a

fi sprijinit la învățătură de către părinți vor influența, de asemenea, la dezvoltarea intelectuală a copilului. Chiar modul în care se dă sprijinul la învățătură are o mare influență în dezvoltarea capacităților psihice și morale ale copilului. Unii părinți își retrag influența în îndeplinirea îndatoririlor școlare, ceea ce îi crează o stare de pasivitate și o falsă concepție despre muncă copilului; alții au o atitudine rigidă, aspră, ceea ce îl inhibă, frânându-i dezvoltarea gândirii.

Rolul părintelui în existența copilului este fundamental dar numai în măsura în care el găsește forța și secretul de a lansa pe traiectoria vieții un individ puternic, adaptat, echilibrat, bun și prin aceasta predispus la o anumită fericire. A fi părinte ne oferă numeroase ocazii în care ne trezim în mijlocul unei lupte dintre minte și inimă, ceea ce face creșterea unui copil asemănătoare cu mersul pe sârmă. Când ești părinte este important să faci distincția între cine ești tu și cine este fiecare dintre copiii tăi. Copiii nu sunt ceva ce putem poseda sau deține în vreun fel. Atunci când venim în întâmpinarea nevoilor individuale ale copiilor noștri, nu este decât tendința noastră de a proiecta asupra lor propriile noastre idei și așteptări, asta face ca relația părinte-copil să ajungă să înăbușe spiritul copilului în loc să-l însuflețescă. Dacă vrei să ajungi la o stare de conectare pură cu copilul tău, o poți obține lăsând la o parte orice sentiment de superioritate. Dacă nu te ascunzi în spatele unei imagini a eului, vei putea să-ți abordezi copilul ca pe o persoană reală, asemenea ție. A fi părinte înseamnă a produce în copilul tău conștiința autonomiei și libertății de sine orientate social pozitiv, a forței și bucuriei de a trăi și de a crea în numele iubirii și a respectului de alții și de sine.

Copilăria se cere a rămâne într-adevăr copilărie, adică o vârstă a bucuriilor nevinovate și a jocului, a descoperirii naturii și frumuseților sufletului omenesc. Dar, ea este deopotrivă și o vârstă a formării fizice, intelectuale și morale. Modelarea comportamentală folosește toate conflictele ca pe un laborator de învățare. Din acest motiv, modelarea se produce permanent, clipă de clipă, în loc să fie înghesuită în intervale punitive. Caracteristica acestei modelări este întărirea pozitivă, care este un instrument mai eficient decât pedeapsa. Sarcina noastră este să ne împrietenim cu esența copilului nostru. Spiritul copiilor noștri este infinit înțelept, iar părinții înțelepți se încred în intuiția copilului lor privind destinul său.

„Eu sunt copilul.

Tu ții în mâinile tale destinul meu.

Tu determini în cea mai mare măsură dacă voi reuși sau voi eșua în viață.

Dă-mi, te rog, acele lucruri care să mă îndrepte spre fericire.

Educă-mă, te rog, ca să pot fi o binecuvântare pentru lume!”

(„Child’s Appel”, Manie Gene Cole)

BIBLIOGRAFIE:

1. Ioan & Dacian Dorin Dolean – „Meseria de părinte” , Editura Motiv, Cluj-Napoca, 2001
2. Dorothea Law Nolte – „Copiii învață ceea ce trăiesc”, Editura Humanias, București, 2007
3. Danion Vasile – „Cum să ne creștem copiii”, Editura Cartea Ortodoxă, București, 2007

Regulile de aur ale comunicării educaționale barieră vs. eficiență în procesul de predare-învățare

Ioana Hațeg, Școala Gimnazială I.G. Duca, București

Preliminarii. Comunicarea educațională - delimitări terminologice

Specialiștii care au desfășurat ample cercetări asupra fenomenului comunicării și-au îndreptat atenția și asupra domeniilor sale de manifestare. În acest fel, s-a ajuns să se vorbească despre comunicarea educațională. Sintagma enunțată anterior desemnează, în simultaneitate, ecuația profesor-elev, conținuturile informaționale vehiculate între cei doi actori și, nu în ultimul rând, elementele afective, atitudinale, subiacente mesajului transmis. În lucrarea sa consacrată comunicării eficiente, profesorul Ion-Ovidiu Pânișoară¹ estimează că “în ultimul deceniu s-a optat pentru sintagma «comunicare educațională», tocmai pentru a se accentua rolul relației de schimb informațional și interpersonal ce se produce în cadrul acestei interacțiuni”. Așadar, modificarea termenului reliefează o mutație survenită în conceperea actului didactic - centrul de greutate al ecuației se va afla în “împărtășirea sensurilor”, și nu în raportul asimetric instaurat prin contextul didactic. Comunicarea educațională dobândește un caracter formativ-atitudinal, motiv pentru care exigențele unui act didactic reușit țin, în mare parte, de nivelul satisfăcător al comunicării. Cadrul didactic are misiunea de a forma competența de comunicare a tinerei generații, obiectiv generos, foarte nuanțat și extrem de important pentru abilitățile de viață ale educabililor.

Se consideră că profesorul deține competența de comunicare dacă este capabil să sporească impactul pe care îl are asupra elevilor și, în același timp, să ghideze activitățile de învățare corespunzător. Din acest unghi, competența de comunicare generează eficiența pedagogică. Spre exemplu, un profesor cu reale abilități de comunicare va ști să transpună didactic gama de conținuturi din programa de studiu, astfel încât elevul să devină interesat, antrenat și motivat să învețe, să se depășească. Prin intermediul comunicării, cadrul didactic poate redimensiona cele mai aride segmente ale materiei, adaptând, stârnind suspansul, asigurând un climat favorabil învățării. Considerând relația profesor-elev sub acest aspect, profesorul este actantul principal care inițiază și catalizează în rândul elevilor această capacitate de a se exprima și de a interacționa lingvistic, non-verbal și paraverbal.

Barieră/ vs./ eficiență în comunicarea educațională

În vederea atingerii obiectivelor enunțate în documentele curriculare, cadrul didactic este

confruntat cu o serie întreagă de bariere în comunicare. Surmontarea acestor obstacole ivite în procesul transmiterii mesajului este sinonimă cu atingerea unui nivel satisfăcător al eficienței în comunicare. Să luăm exemplul unui profesor care reușește, apelând la strategii de comunicare, să ofere elevilor un exemplu de bună practică în ceea ce privește prezentarea orală. Pornind de la precedentul pozitiv, elevii vor fi liberi să-și construiască propriile discursuri orale, ocazionate de prezentarea unei cărți, a unui autor, a unui eveniment cultural. Am putea recurge la exemplul argumentării pe care profesorul o poate ilustra elevilor. Exigența ulterioară, survenită în momentul evaluării, va fi legitimă și stimulative pentru elev.

Am ales să dezvolt în prezenta lucrare un număr restrâns de situații pe care literatura de specialitate le ia în calcul. Selecția operată a fost izvorâtă și din experiența la catedră, cu alte cuvinte, voi trata “in extenso” acele obstacole ce s-au dovedit a fi frecvente și destul de greu de surmontat.

- Conflictul educațional

Expresia de mai sus desemnează o gamă extinsă de situații ce apar pe parcursul procesului instructiv-educativ. Putem privi conflictul ca pe o formă de a stârni curiozitatea elevului - sunt numeroase situațiile în care controversa are un rol fertil în viața științifică. Problematizarea, dezbateră, controversa, prelegerea cu oponent sunt tot atâtea forme ale conflictului, manageriat în beneficiul educabililor. Să luăm exemplul orelor de limbă, unde profesorul poate nuanța predarea, prin punerea în discuție a unor situații litigioase. Acest gen de exercițiu didactic întărește logica și spiritul critic al elevilor, clădind abilități reale pentru viața profesională.

Pe de altă parte, un conflict cognitiv bine dozat are darul de a anima procesul educativ, de a stimula implicarea elevilor, de a cataliza competiția. Din păcate, există situații în care conflictul se agravează și ajunge să periclitizeze buna desfășurare a formării. Din acest punct de vedere, se poate vorbi despre conflictul-scop ce vizează disonanța obiectivelor profesorului și ale elevilor. Cadrul didactic urmărește anumite rezultate în plan școlar, iar elevul poate să fie dezinteresat, neimplicat, pregătit deficitar. În urma acestei alăturări contrastante, rezultă o relație tensionată, ce nu favorizează progresul elevului. O altă ipostază a conflictului este cea de tip afectiv, în care sentimentele, afectele celor doi actanți intră în coliziune. Nu rare sunt situațiile în care elevul se declară dezamăgit de atitudinea profesorului. Mai ales la vârste mici, afectele pot destabiliza parcursul școlar al elevilor. Afectiunea se poate “altera”, poate căpăta nuanțe corozive, fiind un factor negativ. Literatura de specialitate consemnează cazul unor elevi care se îndepărtează de obiectul de studiu, din cauza

declanșării unui conflict de tip afectiv. Din fericire, teoria, dar și practica la catedră demonstrează că o relație armonioasă în plan afectiv este un prilej de intensificare a progresului școlar. S-au înregistrat cazuri numeroase ce atestă un parteneriat fructuos între elev și profesor, o admirație durabilă fiind motorul învățării. O altă variațiune a conflictului este cea de tip comportamental, profesorul dezaproband conduita adoptată de elev. De cele mai multe ori, conflictul acesta are implicații asupra ambianței întregii clase.

- Stereotipiile

Tendința inerentă a individului către simplificare, tipologizare ascunde un pericol serios: etichetările, gândirea șablonardă. Este cu atât mai grav, cu cât profesorul ar trebui să dezvolte un model de non-discriminare de obiectivitate și corectitudine. Este fundamental greșit să ne raportăm la elevii noștri dintr-o perspectivă statică, plată. Abordarea lor ca personalități în formare, având aspecte plurifațetate este cea agreată de pedagogi. Un așa-zis elev bun poate comite greșeli, după cum un elev-problemă nu este permanent susceptibil de a se manifesta greșit.

Psihologii avertizează asupra pericolului extinderii acestor stereotipuri și în planul evaluării școlare, prin abaterea profesorului de la principiul obiectivității în notare.

- Neconcordanța dintre comunicarea verbală și cea non-verbală

Cercetătorii fenomenului au demonstrat că registrul non-verbal are meritul de a susține și de a întări mesajele verbale. În acest mod, un profesor care își îmbogățește discursul cu gesturile adecvate poate capta atenția auditoriului. Dacă profesorul neglijează constant acest pol, clasa va fi demotivată și nu îi va acorda credit. Ținuta, gestică, privirea profesorului oferă mesaje ce sunt extrem de percutante pentru elevi. A nesocoti aceste elemente semnifică a rata surmontarea unui obstacol major în comunicarea didactică.

- Inadecvarea paralimbajului

Un profesor cu experiență cunoaște micile secrete ale unui discurs persuasiv și antrenant. Tonul vocii trebuie să fie echilibrat. În anumite momente tonul vocii se poate modula, pentru a transmite anumite sugestii (teamă, surprindere, exaltare). De asemenea, ritmul vorbirii trebuie să respecte curba de efort a elevilor - un ritm lent și plat riscă să plictisească, pe când un debit verbal ridicat poate obosi, irita auditoriul.

Reflecții

Anticiparea sistematică a acestor bariere în comunicarea didactică creează premisele unei relații

echilibrate între profesor-elev și, totodată, facilitează transmiterea cunoștințelor, formarea deprinderilor. Pentru profesorii din aria curriculară Limbă și comunicare, acest deziderat este foarte important, deoarece reprezintă esența disciplinelor de studiu în cauză. Profesorul de limba maternă și, la rândul lor, cei de limbi moderne ar trebui să ofere tot atâtea exemple de bună practică în domeniul comunicării. Acest lucru are meritul de a se constitui într-o provocare, un pariu pe care fiecare filolog și-l poate lansa - de a acționa asupra celorlalți prin forța discursului, prin limbaj. Consider că această apropiere a resurselor lingvistice este esența programelor în vigoare: caracterul comunicativ-funcțional. A sădi competența de comunicare, astfel încât ea să asigure veritabile abilități în contextul vieții de zi cu zi - iată marea provocare la care profesorul este chemat în momentul de față.

Bibliografie:

- Pânișoară, Ion-Ovidiu, *Comunicarea eficientă* Polirom, Iași, 2004
- Potolea, Dan, Neacșu, Ioan, Jucu B. Romiță, Pânișoară, Ion-Ovidiu, *Pregătirea psiho-pedagogică* Polirom, Iași, 2008

Revoluționarea Procesului Educațional: Explorarea Metodelor Inovatoare în Învățare

CREATIVITATEA ÎN METODELE DE PREDARE

Prof. Havîrneanu Mirela,

Colegiul Silvic „Bucovina”

Localitatea: Câmpulung Moldovenesc,

Jud. Suceava

Motto: „Inteligența te duce de la A la Z. Creativitatea te duce oriunde”

Albert Einstein

Definiția creativității diferă de la autor la autor, de la o etapă la alta a dezvoltării societății. În linii mari, termenul reprezintă un fenomen general uman, fiind considerată forma cea mai evoluată a activității umane, produs atât al activității funcțiilor psihice, cât și a celor intelectuale, afective, care țin de voință și pot fi native sau dobândite.

Așadar, fie că este vorba despre știință, tehnică, artă, creativitatea se referă la crearea unor idei sau produse inovative, originale,

Conceptul este definit ținând seama de patru semnificații, respectiv, creativitatea ca produs, ca activitate, ca potențialitate și ca latură complexă a personalității.

Renumitul psiholog american Gordon W. Allport, în lucrarea *Structura și dezvoltarea personalității*, dezvoltă teoria potrivit căreia creativitatea este indisolubil legată de trăsăturile de personalitate, respectiv deschiderea către experiență, flexibilitatea cognitivă și capacitatea de a face conexiuni neobișnuite între idei. Autorul afirmă că nu poate exista creativitatea nu ca o caracteristică izolată ci doar asociată cu alte trăsături personale și contextuale. Esențiale în dezvoltarea procesului creativ sunt schimbul de idei și feedback-urile.

Conform autorului român Mielu Zlate, creativitatea este „o abilitate complexă, care implică generarea de idei noi și valoroase, precum și capacitatea de a transforma aceste idei în produse concrete și poate fi dezvoltată prin practică și exercițiu, dar și prin expunerea la situații noi și diverse. În procesul creativității este important să se încurajeze gândirea liberă și neconvențională, precum și curajul de a experimenta și de a explora.”

Atunci când devine artist, individul se transformă într-o creatură inventivă, scrutaătoare, curajoasă și expresivă, interesant pentru alți semeni. Incomodează, dar și deschide drumuri noi.

„Acolo unde cei care nu sunt artiști încearcă să închidă cartea, el o deschide și arată că mai sunt posibile multe pagini.”

Lucrarea lui Scott Barry Kaufman și a lui Carolyn Gregoire, *Făcut pentru Creație*, enumeră zece trăsături specifice, evidențiate în urma unor studii amănunțite care au avut drept subiecți persoane cu un grad foarte înalt al creativității:

Joaca imaginativă. Persoanele foarte creative au alocat mult timp jocului liber, acasă sau în natură, fără existența unui cadru organizat sau a unor reguli stricte,

Pasiunea. Subiecții își amintesc de un anumit moment (o experiență, o carte, o întâlnire) care să exclame: „asta aș vrea să fac sau să fiu, mă voi dedica acestui lucru”. Pasiunea menține motivația de a evolua și a persevera în continuare., ducând mai sigur la succes decât coeficientul de inteligență

Visarea cu ochii deschiși, esențială în descoperirea unor idei creative.

Singurătatea. Capacitatea de a sta singuri este specifică oamenilor creativi, aceștia având capacitatea de a ignora zgomotele, oferind minții spațiu de reflectare.

Intuiția, care apare atunci când se pășește dincolo de mintea inteligentă și analitică, de gânduri, și ajunge la mintea inconștientă. Nu sunt puține cazurile în care inventatori sau artiști renumiți au afirmat că le-au venit idei „din senin”.

Deschiderea spre experiențe noi ceea ce presupune curiozitate, ieșirea din zona de confort, învingerea fricii de necunoscut.

Mindfulness, adică puterea de concentrare pe clipa prezentă, capacitatea de a face liniște în minte. „Mindfulness face diferența dintre suprafața oceanului, care este agitată și mișcată continuu de valuri (mintea rațională), și adâncul oceanului, acolo unde este calm și liniște (mintea inconștientă)”.

Sensibilitatea, capacitatea de observa, simți și înțelege multe lucruri nesesizate de cei mai mulți.

Transformarea obstacolelor în avantaje. Un individ cu un grad ridicat de creativitate privește o situație dintr-o perspectivă diferită, având capacitatea de a schimba un impediment într-o oportunitate.

Gândirea diferită, punerea sub semnul întrebării a status quo-ul și încercarea de a veni cu idei noi, nepopulare la început.

Perioada adolescenței (10 – 19 ani) este definită ca o fază de tranziție de la copilărie la maturitate, percepută ca o perioadă critică pentru dezvoltarea identității creative, din cauza schimbărilor rapide de neuro-dezvoltare, dezvoltarea unor niveluri mai avansate de gândire obiectivă, rațională, ipotetică, abstractă și metacognitivă. Experiențele de ordin social,

emoțional și relațional, pot influența pozitiv sau negativ dezvoltarea identității creative a adolescenților.

În anul 2020, a fost realizat, într-un eșantion de 64 de studii publicate, „Un studiu asupra creativității în perioada adolescenței: influența contextului social”, cu scopul de a identifica și rezuma factorii asociați cu îmbunătățirea sau inhibarea creativității adolescenților

Astfel, aceștia au fost clasificați în patru mari categorii:

Factori individuali: care susțin dezvoltarea creativității adolescenților: deschiderea către experiență, motivația intrinsecă, autoeficacitatea creativă, atribuirea adversității factorilor externi și performanța academică. Anxietatea de stare a fost asociată cu factorii inhibitori.

Factori parentali, care susțin dezvoltarea creativității adolescenților: sprijinul parental și motivația autonomă cu implicarea mamei.

Factori educaționali, care susțin dezvoltarea creativității adolescenților: echilibrarea libertății și îndrumarea necesară; activități flexibile, deschise, cu așteptări clare de învățare; deschiderea și încurajarea ideilor studenților; atmosferă de încredere și respect; și resurse de învățare variate.

Factorii contextuali sociali, care inhibă dezvoltarea creativității adolescenților: presiuni crescute asupra profesorilor pentru a pregăti elevii să performeze bine la evaluări, precum și un accent sporit pus pe programele standardizate și pe evaluările aferente.

Creativitatea poate fi dezvoltată prin curaj, curiozitate, deschidere spre nou, exercițiu continuu și încurajarea gândirii libere și neconvenționale.

Bibliografie:

1. Allport Gordon W, *Structura și dezvoltarea personalității*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1981.
2. Kaufman Scott Barry, Gregoire Carolyn, *Făcut pentru Creație*, Editura Publica, București, 2016.
3. Șchiopu Ursula, Verza Emil, *Adolescența - personalitate și limbaj*. Editura Albatros, 1989.
4. Zlate Mielu, *Introducere în psihologie*, Editura Polirom, Iași, 2015.

JOCUL DIDACTIC MATEMATIC ÎN PREȘCOLARITATE

Prof. înv. preșc. Heciu Iulia-Maria

G.P.P. Nr. 56, Oradea

Jocul didactic constituie îmbinarea armonioasă a elementelor instructive cu cele distractive, asigurând o unitate între sarcina didactică și acțiunea de joc. Prin joc, copilul are oportunitatea de a-și dezvolta capacitatea creatoare realizând, fără efort, o activitate intelectuală. Prin intermediul jocului didactic, copilul poate să identifice modalități noi de asimilare a cunoștințelor, dar și să realizeze conexiuni între fapte, idei, acțiuni.

Din punct de vedere psihologic, jocul didactic contribuie la dezvoltarea proceselor cognitive ale copilului, la dezvoltarea proceselor afective, dezvoltarea motricității sau a motivației (Chiș & Truța, 2022, p. 183).

Jocul didactic în cadrul activităților cu conținut matematic

Practica dovedește faptul că jocul didactic matematic are o ridicată eficiență formativă. În situația consolidării și verificării cunoștințelor însuși procesul de înțelegere, de învățare a unui joc nou constituie o sarcină suficient de complexă pentru copii ca să nu mai fie combinată cu predarea unor cunoștințe noi. În consecință, predarea noilor cunoștințe se va realiza prin exerciții cu material individual, prin jocul didactic matematic repetându-se, într-o manieră atractivă, cunoștințele predate.

Caracteristici ale jocului didactic

Jocul didactic conține anumite caracteristici care îl diferențiază de alte tipuri de jocuri, acestea fiind: scopul didactic, sarcina didactică, elementele de joc, conținutul jocului, acțiunea de joc, regulile (Tătaru, Glava, & Chiș, 2016).

Scopul didactic al jocului este în concordanță cu finalitățile educaționale prevăzute de documentele școlare și decurge din obiectivele specifice ale activității. Acesta trebuie să fie clar și precis.

Sarcina didactică este cea care transpune scopul jocului didactic în activitatea propriu-zisă. Cu alte cuvinte, ea reprezintă acțiunea pe care preșcolarii o vor efectua pentru a atinge scopul didactic. Prin intermediul acestei, se creează o legătură între toate celelalte elemente ale jocului didactic. Aceasta se formulează în raport cu conținutul activității și nivelul de vârstă pe care îl au preșcolarii. „Ea reprezintă elementul de instruire în jurul căruia sunt antrenate operațiile gândirii și apare pentru copii ca o problemă de gândire (de recunoaștere, denumire, descriere, comparație etc.)” (Tătaru, Glava & Chiș, 2016, p. 171).

Elementele de joc sunt modalitățile de realizare a sarcinii didactice. Prin intermediul acestora, jocul devine mai atractiv și antrenant pentru preșcolari. Potrivit lui Petrovici (2014), elementele de joc pot apărea sub formă de întrecere, recompensare, penalizare. Alte elemente de joc pot fi aplauzele sau cuvintele stimulatorii.

Conținutul jocului didactic face referire la totalitatea cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor dobândite de copii. Este necesar ca acesta să fie introdus într-o formă accesibilă și atractivă, recurgându-se la folosirea unui material didactic variat și adecvat.

Regulile jocului didactic pot fi definite ca liantul (elementul de legătură) între sarcina didactică și acțiunea jocului. Regulile sunt obligatorii pentru toți copiii și ajustează comportamentul copiilor în raport cu structura particulară a jocului didactic (arată cum să se joace, succesiunea acțiunilor, ce este și ce nu este permis în timpul jocului).

Fiecare joc didactic matematic trebuie să conțină cel puțin două reguli: una de transpunere a sarcinii didactice în acțiune concretă, atractivă, iar alta, de organizare a copiilor.

Chiș & Truța (2022) prezintă anumite cerințe pe care regulile de joc trebuie să le respecte:

- Să fie formulate clar, astfel încât să fie înțelese de către toți participanții la joc;
- Să fie echitabile;
- Să fie cunoscute și acceptate de către toți participanții;
- Să fie prezentate concis.

Exemplu de joc didactic matematic: „Unde a ascuns Moș Crăciun cadourile?”

Scop didactic: Numirea pozițiilor spațiale relative în care se găsesc diferite obiecte;
Plasarea propriei persoane în raport cu un reper dat.

Sarcina didactică: 1. Să denumească poziția spațială a unui obiect față de un reper dat.
2. Să își plaseze propriul corp față de un reper dat.

Elemente de joc: închisul și deschisul ochilor, mișcarea, aplauzele, cuvintele stimulatorii

Conținutul matematic: relații spațiale

Material didactic: decor specific (elemente specifice Crăciunului), cadouri, brăduț etc.

Regulile jocului: Copiii vor închide ochii, iar educatoarea va așeza cadourile în diferite locuri din spațiul special amenajat (sub brad, deasupra șemineului, sub scaun etc.) Pe rând, câte un copil numit de educatoare va căuta un cadou, iar când îl va găsi, acesta trebuie să precizeze locul respectiv. Exemplu: „Eu am găsit cadoul sub brad”. În partea a doua a jocului, copiii se vor așeza ei înșiși, la cerința educatoarei, în diverse poziții spațiale față de un reper dat.

BIBLIOGRAFIE

1. Chiș, O., & Truța, L. (2022). Specificul jocului didactic în ciclul preșcolar și primar. În: Catalano, H., & Albușescu, I. (Coord.). *Pedagogia jocului și a activităților ludice*. București: Editura Didactica Publishing House
2. Petrovici, C. (2014). *Didactica activităților matematice în grădiniță*. Iași: Editura Polirom
3. Tătaru, L., Glava, A., & Chiș O. (2016). *Piramida Cunoașterii - repere metodice în aplicarea curriculumului preșcolar*. Pitești: Editura Diamant

Revoluționarea Procesului Educațional prin Explorarea Metodelor Inovatoare în Învățare

**Prof. Heller Daniela Mihaela
Palatul Copiilor Cluj, StructuraTurda**

Într-o eră caracterizată de schimbări rapide și continue, procesul educațional se află în fața unei provocări de a se adapta și a evolua pentru a răspunde nevoilor complexe ale societății contemporane. Acest articol explorează modalitățile prin care metodele inovatoare pot transforma experiența de învățare a elevilor, subliniind importanța unei abordări centrate pe dezvoltarea abilităților și a gândirii critice.

Învățarea bazată pe proiecte: o abordare centrată pe elev

Învățarea bazată pe proiecte (IBP) este o metodă educațională inovatoare care pune accentul pe implicarea activă a elevilor în proiecte complexe și relevante pentru a dezvolta cunoștințe și abilități practice. Această abordare se distinge prin faptul că elevii nu sunt doar receptori pasivi de informații, ci devin creatori activi și participanți la propria lor educație.

Principiile învățării bazate pe proiecte:

Proiectele sunt concepute astfel încât să aibă relevanță în viața reală a elevilor. Acestea oferă oportunități pentru aplicarea directă a cunoștințelor teoretice în situații practice. Învățarea prin proiecte promovează colaborarea între elevi. Lucrul în echipă devine esențial pentru rezolvarea problemelor complexe, iar comunicarea este stimulată prin nevoia de a împărtăși idei și informații. Elevii sunt încurajați să gândească critic și să-și dezvolte abilitățile creative în timpul proiectelor. Rezolvarea problemelor neașteptate și găsirea unor soluții inovatoare devin componente esențiale ale procesului de învățare. Elevii devin responsabili de planificarea, implementarea și evaluarea proiectelor lor, dezvoltând astfel abilități de organizare și auto-gestiune.

Implementarea învățării bazate pe proiecte:

Selecția proiectelor trebuie să țină cont de interesele și nivelul de dezvoltare al elevilor. Proiectele ar trebui să fie provocatoare, dar realizabile și să permită diversitate în abordare. Profesorii, oferă ghidare și susținere în loc de a furniza doar informații. Ei încurajează explorarea, răspund la întrebări și oferă feedback constructiv. În loc de evaluări standardizate, IBP aduce o evaluare holistică. Se evaluează nu doar rezultatul final, ci și procesul, colaborarea în echipă și dezvoltarea abilităților individuale.

Beneficiile învățării bazate pe proiecte:

Proiectele captivante și relevante motivează elevii să se implice activ în învățare. Văzând aplicabilitatea directă a cunoștințelor, aceștia devin mai dornici să învețe. Elevii dobândesc abilități practice și transferabile, precum rezolvarea problemelor, luarea deciziilor și colaborarea, care sunt esențiale în viața de zi cu zi și în carieră. IBP contribuie la pregătirea elevilor pentru cerințele societății moderne, în care abilitățile practice, gândirea critică și capacitatea de a lucra în echipă sunt tot mai valorizate.

Învățarea bazată pe proiecte nu doar îmbunătățește procesul de învățare, ci și pregătește elevii pentru provocările și oportunitățile unui viitor în continuă schimbare. Această metodă educațională transformă sala de clasă într-un mediu dinamic în care cunoașterea devine experiență și învățarea devine o călătorie captivantă și relevantă.

Învățarea asistată de tehnologie: explorând noile frontiere

Învățarea asistată de tehnologie este integrată în mod strategic în procesul de învățare, aducând beneficii semnificative pentru elevi și cadre didactice. Această abordare inovatoare a educației se bazează pe utilizarea instrumentelor digitale pentru a îmbunătăți accesul la informație, a personaliza experiența de învățare și a pregăti elevii pentru cerințele unei lumi digitale în continuă evoluție.

Beneficiile învățării asistate de tehnologie:

Tehnologia oferă o varietate impresionantă de resurse educaționale online. Elevii pot explora conținuturi multimedia, tutoriale interactive și platforme de e-learning care completează și extind materialul tradițional de învățare. Platformele digitale permit adaptarea procesului de învățare la nevoile individuale ale elevilor, se pot crea trasee educaționale personalizate, asigurându-se că fiecare elev progresa în ritmul său și în funcție de propriile capacități. Tehnologia aduce un element interactiv în procesul de învățare. Aplicațiile educaționale, jocurile didactice și simulările contribuie la creșterea angajamentului elevilor, transformând învățarea într-o experiență captivantă și memorabilă. Platformele de colaborare online facilitează comunicarea și colaborarea între elevi și cadre didactice, eliminând barierele geografice. Proiectele comune și discuțiile online încurajează dezvoltarea abilităților de comunicare și colaborare în mediul digital. Învățarea asistată de tehnologie nu doar oferă cunoștințe, ci și dezvoltă competențe digitale esențiale pentru succesul în societatea modernă. Elevii devin familiarizați cu instrumente tehnologice și învață să le utilizeze în mod eficient.

Provocările învățării asistate de tehnologie:

Unele comunități sau școli pot întâmpina dificultăți în asigurarea unui acces echitabil la tehnologie și resurse digitale, contribuind la disparități în experiența educațională a elevilor. O utilizare necontrolată a tehnologiei în educație poate duce la dependența excesivă de dispozitivele electronice, afectând interacțiunea socială și provocând posibile efecte negative asupra sănătății mintale. Cadrele didactice trebuie să fie pregătite să integreze tehnologia în procesul de predare și să ofere asistență elevilor în dezvoltarea competențelor digitale.

În concluzie, învățarea asistată de tehnologie reprezintă un pas semnificativ către modernizarea și optimizarea sistemului educațional. Cu toate că aduce beneficii semnificative, este esențială o abordare echilibrată, care să țină cont de provocările și să se asigure că toți elevii beneficiază de oportunitățile oferite de tehnologie în cadrul procesului de învățare.

Învățarea bazată pe jocuri: transformând educația într-o experiență ludică

Învățarea bazată pe jocuri aduce elemente de competiție și divertisment în sala de clasă. Prin intermediul jocurilor educaționale, elevii își dezvoltă abilitățile într-un mediu captivant și motivant. Această abordare încurajează perseverența și dorința de a învăța. Învățarea prin jocuri, reprezintă o abordare inovatoare care integrează elemente de joc în procesul de învățare, transformând astfel educația într-o experiență captivantă și interactivă.

Principiile învățării prin jocuri:

Jocurile au capacitatea de a stârni un nivel ridicat de motivație intrinsecă. Elevii se implică activ în procesul de învățare pentru a atinge obiectivele jocului, fără a simți presiunea tradițională asociată cu învățarea. Jocurile sunt proiectate pentru a dezvolta și consolida competențe diverse, precum rezolvarea problemelor, luarea deciziilor, gândirea strategică și colaborarea. Aceste abilități sunt prezentate într-un context plin de provocări, în care elevii învață practic. Jocurile oferă feedback imediat și personalizat. Elevii primesc informații în timp real cu privire la performanța lor, având posibilitatea de a înțelege și corecta erorile înainte de a avansa. Acest proces de feedback stimulează învățarea continuă. Jocurile creează

un mediu imersiv, oferind provocări adaptate nivelului de dificultate. Această abordare încurajează elevii să se identifice cu personajele sau situațiile, facilitând asimilarea cunoștințelor într-un context memorabil.

Implementarea învățării prin jocuri:

Crearea sau utilizarea jocurilor educaționale sunt adaptate obiectivelor de învățare. Acestea pot fi jocuri digitale, de bord sau chiar simulări pentru a ilustra concepte complexe într-un mod interactiv. Introducerea competițiilor sau a elementelor de colaborare în jocuri poate stimula angajamentul elevilor. Astfel, aceștia pot lucra individual sau în echipă pentru a rezolva probleme și a atinge obiectivele stabilite. Profesorii pot integra jocuri în lecții pentru a face procesul de învățare mai atractiv. Jocurile pot fi utilizate ca introducere, consolidare sau evaluare a cunoștințelor.

Beneficiile învățării prin jocuri:

Datorită caracterului interactiv și captivant al jocurilor, informațiile asimilate în timpul jocurilor sunt mai ușor reținute și mai bine înțelese. Jocurile oferă un spațiu în care elevii pot explora, experimenta și gândi creativ. Abordarea ludică încurajează gândirea non-lineară și soluționarea creativă a problemelor. Învățarea prin jocuri nu numai că aduce un element de distracție în procesul educațional, dar și transformă modul în care elevii percep învățarea, făcându-l mai concret și mai aplicabil în contextul real al vieții

Învățarea inversă: schimbând paradigma clasei tradiționale

Învățarea inversă transformă modul tradițional de predare. Elevii primesc materiale de studiu în avans și își folosesc timpul în clasă pentru a discuta, a întreba și a aplica cunoștințele în activități practice. Astfel, se creează un mediu interactiv care facilitează discuțiile și dezvoltarea unor abilități critice. Învățarea inversă, cunoscută și sub denumirea de "flip learning" sau "flipped classroom," reprezintă o metodă educațională inovatoare care schimbă paradigma tradițională de predare și învățare. În acest model, elevii își desfășoară activitatea de învățare în afara claselor, prin studiu individual al materialelor, iar timpul petrecut în clasă este dedicat discuțiilor interactive, rezolvării de probleme și aplicării cunoștințelor dobândite.

Principiile învățării inverse:

Elevii primesc materiale de studiu înainte de lecție, sub forma de videoclipuri, lecturi sau alte resurse online. Această pregătire prealabilă le permite să se familiarizeze cu conținutul și să își formeze întrebări pentru discuțiile ulterioare în clasă. Timpul petrecut în clasă este dedicat activităților interactive, cum ar fi discuții, dezbateri, rezolvarea de probleme și proiecte practice. Profesorul devine un ghid și facilitator al învățării, oferind suport și feedback personalizat. Elevii pot parcurge materialele la ritmul lor, având posibilitatea de a relua anumite segmente sau de a explora resurse suplimentare în funcție de nevoile lor individuale. Acest aspect contribuie la individualizarea și personalizarea procesului de învățare.

Implementarea învățării inverse:

Profesorii creează sau selectează resurse didactice care să fie accesate de elevi înainte de lecție. Acestea pot include videoclipuri, prezentări, documente sau alte materiale explicative. Prin utilizarea platformelor online sau a unor sisteme de gestionare a învățării pentru a distribui materialele de studiu, se poate monitoriza progresul elevilor. Aceste platforme pot facilita și comunicarea între elevi și profesori în afara orelor de clasă. Profesorii pot utiliza evaluarea continuă pentru a monitoriza înțelegerea elevilor și pentru a adapta instruirea în funcție de nevoile acestora. Feedback-ul rapid și personalizat este esențial în procesul de învățare inversă.

Beneficiile învățării inverse:

Elevii sunt implicați activ în procesul de învățare și înțeleg că sunt responsabili de propriul progres. Aceasta poate stimula angajamentul și responsabilitatea față de învățare. Elevii pot explora subiectele în profunzime și pot reveni asupra materialelor atunci când au nevoie. Acest aspect contribuie la personalizarea experienței de învățare. Activitățile interactive din clasă încurajează dezvoltarea abilităților critice, precum gândirea analitică, rezolvarea problemelor și comunicarea eficientă.

În concluzie, învățarea inversă reprezintă o schimbare semnificativă în modul în care elevii accesează informația și interacționează cu aceasta. Prin redistribuirea responsabilității învățării între elev și profesor, această metodă nu doar îmbunătățește înțelegerea subiectelor, ci și dezvoltă abilități esențiale pentru succesul într-o societate din ce în ce mai complexă.

Colaborarea online și internațională: dezvoltând perspective globale

Colaborarea online și internațională în educație reprezintă o transformare semnificativă în modul în care elevii și cadrele didactice interacționează și împărtășesc cunoștințe într-o lume tot mai interconectată. Această abordare aduce beneficii semnificative în dezvoltarea unor perspective globale, în îmbogățirea experienței de învățare și în pregătirea elevilor pentru provocările unei societăți internaționale.

Principiile colaborării online și internaționale:

Elevii și profesorii utilizează platforme online pentru a comunica, colabora și partaja resurse educaționale. De la forumuri de discuții la proiecte comune, aceste platforme creează un mediu virtual pentru interacțiuni educaționale. Elevii participă la proiecte colaborative cu școli sau elevi din alte țări. Aceste proiecte pot varia de la schimbul de informații culturale la soluționarea problemelor globale, oferind oportunități practice de aplicare a cunoștințelor în context internațional. Utilizarea tehnologiei permite comunicarea în timp real între elevi sau cadre didactice din diferite părți ale lumii. Videoconferințele permit conversații autentice și interacțiuni directe, contribuind la construirea conexiunilor globale.

Implementarea colaborării online și internaționale:

Profesorii pot colabora pentru a crea proiecte educaționale care să implice elevi din mai multe țări. Aceste proiecte pot aborda teme precum schimbul cultural, mediu, istorie sau știință. Școlile pot stabili parteneriate cu instituții de învățământ din alte țări pentru a facilita schimbul de resurse și experiențe. Acest lucru poate include schimbul de cadre didactice, programe de învățare comună sau proiecte de cercetare

Beneficiile colaborării online și internaționale:

Colaborarea cu elevi din alte țări oferă oportunități unice pentru înțelegerea și aprecierea diversității culturale. Elevii pot explora diferențele și asemănările dintre comunitățile lor și pot dezvolta un respect mai profund pentru diversitate. Comunicarea online și internațională necesită abilități de comunicare avansate. Elevii învață să navigheze în diferite medii culturale și să comunice eficient cu colegi din întreaga lume. Participarea la proiecte internaționale oferă elevilor o perspectivă globală asupra problemelor și provocărilor. Această experiență contribuie la dezvoltarea unei gândiri critice și la formarea cetățenilor responsabili la nivel global.

În concluzie, colaborarea online și internațională în educație reprezintă un pas semnificativ către pregătirea elevilor pentru lumea globalizată în care trăim.

Mentorat și stagii: conectând educația cu realitatea

Mentoratul și stagiile oferă elevilor oportunitatea de a se conecta cu profesioniști din industrie. Prin intermediul acestei experiențe practice, elevii pot înțelege mai bine aplicarea cunoștințelor în lumea reală și pot dezvolta competențe esențiale pentru succesul lor viitor.

Mentorat în educație:

Elevii beneficiază cel mai mult de mentorat atunci când sunt ghidați de profesioniști sau persoane cu experiență în domeniul lor de interes. Identificarea mentorilor potriviți este crucială pentru a oferi sfaturi pertinente și inspirație. Mentorii pot juca un rol esențial în dezvoltarea de abilități de comunicare, gândire critică, rezolvarea problemelor și abilitățile sociale. Aceste competențe sunt adesea la fel de importante ca și cunoștințele academice. Mentorii pot ajuta elevii să exploreze și să înțeleagă diferite căi profesionale. Ei pot ghida elevii în procesul de luare a deciziilor legate de viitorul lor profesional.

Strategii de conectare a educației cu realitatea:

O latură importantă în procesul educațional o reprezintă introducerea de proiecte practice în curriculum care să permită elevilor să aplice cunoștințele în contexte reale. Aceste proiecte pot varia de la simulări și studii de caz la stagii practice și colaborări cu companii locale. Colaborarea cu comunitatea locală este la fel de importantă pentru a integra experiențe de învățare. Elevii pot participa la proiecte care să aducă beneficii comunității, precum acțiuni de voluntariat sau proiecte de sustenabilitate.

Beneficiile conectării educației cu realitatea:

Elevii se simt motivați atunci când văd relevanța cunoștințelor lor pentru lumea reală. Proiectele practice și mentoratul oferă oportunități care stimulează angajamentul și dorința de a învăța. Conectarea educației cu realitatea dezvoltă gândirea practică și abilitățile necesare pentru a aborda problemele complexe din viața reală. Elevii învață cum să aplice cunoștințele pentru a rezolva situații reale. Ei sunt mai bine pregătiți pentru a face față provocărilor viitoare, deoarece învață nu doar teorie, ci și modul în care să aplice cunoștințele în contexte diverse și schimbătoare.

Conectarea educației cu realitatea prin intermediul mentoratului și a strategiilor practice nu doar îmbunătățește experiența de învățare, ci contribuie și la formarea unor tineri pregătiți să facă față provocărilor și să aducă contribuții valoroase în societatea lor.

Revoluționarea procesului educațional prin metode inovatoare este o necesitate pentru pregătirea elevilor pentru societatea în continuă schimbare. Profesorii, părinții și factorii de decizie din educație au un rol esențial în promovarea și implementarea acestor metode. Educația nu ar trebui să fie doar acumulare de informații, ci și o provocare care să dezvolte abilități și gândire critică. Prin adoptarea unor astfel de abordări inovatoare, putem construi un sistem educațional care să alimenteze curiozitatea, creativitatea și succesul viitorului.

Bibliografie:

- Dweck, C. S. (2007). "Mentalitatea: Psihologia succesului." Editura Curtea Veche.
- Prensky, M. (2010). "Generația Einstein la școală și acasă: Cum crește un nou tip de elev." Editura Trei.
- Resnick, M. (2016). "Pe urmele gândirii: Cum să cultivăm creativitatea și abilitățile critice." Editura Trei.
- Siemens, G. (2012). "Învățare conectivă și redefinirea învățării." Revista Română de Pedagogie, 1(2), 10-17.
- Baciu, I. (2018). "Școala pe dos: Cum să-i ajutăm pe elevi să învețe mai bine." Editura Trei.

CREATIVITATE ÎN LECȚIA DE RELIGIE –
UTILIZAREA TEORIEI „INTELIGENȚELOR MULTIPLE”

Prof. Elena Hereș

„Nu contează cât de inteligenți sunteți, ci cum sunteți inteligenți.”

Howard Gardner

Fiecare persoană posedă un set de abilități/ talente, numite de Howard Gardner „inteligente”, și anume: verbală/lingvistică, logico-matematică, vizuală/spațială, ritmică/muzicală, corporală/kinestezică, interpersonală, intrapersonală, naturală, ponderea lor variind. Aceste „inteligente” nu sunt prezente într-o singură formă pură, ci apar la nivel individual în combinații, fiecare individ reprezentând de fapt „o colecție de inteligente”.

Teoria „Inteligențelor multiple” se bazează pe diversitatea tipurilor de inteligență ale elevilor, fructificând potențialul lor creator. De aceea, un element esențial în aplicarea acesteia în alegerea strategiilor didactice la clasă este cunoașterea profilului de inteligență a elevilor, aflarea punctelor „tari” și „slabe” ale acestora. Propunerea lui Gardner este de a expune de timpuriu elevii unor medii diferite de învățare, aparținând domeniilor care determină inteligente diferite.

Teoria „Inteligențelor multiple” poate fi integrată cu succes într-o strategie didactică inovativ-creativă în vederea abordării interdisciplinare a unor unități de conținut în predarea Religiei.

Un exemplu în acest sens îl constituie lecția „Responsabilitatea omului față de creație”, ce trebuie abordată interdisciplinar, astfel încât elevii de clasa a V-a să conștientizeze importanța mediului în care trăim, raporturile cu acesta și rolul omului ca factor de echilibru. În vederea conturării unei viziuni de ansamblu, profesorul de Religie este chemat să transmită conținuturile specifice teme împreună cu profesorii de Geografie, Biologie, Fizică, Literatură română etc. Teoria „Inteligențelor multiple” sprijină acest demers; elevii, organizați în grupe tematice, în care predomină același tip de inteligență, lucrează pentru a rezolva sarcinile nu doar creativ, ci și respectând rigorile științifice.

Exercițiu model:

„Responsabilitatea omului față de creație” (Religie, Literatură română, Geografie, Ecologie, Arte) – timp necesar: 50 de minute.

Actualizarea cunoștințelor învățate anterior, referitoare la crearea lumii, relația omului cu natura înconjurătoare în care trăiește, rolul lui în protejarea mediului se poate face prin intermediul Brainstorming-ului: Cum se pot implica tinerii în protejarea naturii, ca dar al lui Dumnezeu pentru oameni? Răspunsurile vor fi direcționate spre noua temă, conținuturile urmând să fie însușite prin rezolvarea unor sarcini în cadrul grupelor de lucru, plecând de la texte suport.

Grupa 1: **Artiștii**: Desenați un poster pentru a sensibiliza opinia publică în ceea ce privește relația om-natură (inteligența vizuală/spațială).

Grupa 2 - **Literații**: Compuneți o scrisoare a naturii către omenire (inteligența verbală/lingvistică).

Grupa 3 - **Ecologiștii**: Concepeți un program de ecologizare a mediului înconjurător (inteligență interpersonală).

Grupa 4 - **Creștinii**: Subliniați rolul creștinilor în respectarea și protejarea creației lui Dumnezeu, ca împlinire a poruncilor divine (inteligență personală).

Grupa 5 - **Savanții**: Aduceți argumente științifice în ceea ce privește necesitatea exploatarea rațională a resurselor naturale (inteligență logico-matematică).

Fiecare echipă va primi câte un text suport, iar activitatea va fi supravegheată de un juriu format din doi-trei elevi.

Concluziile activității vor fi trase de membrii juriului, care vor aprecia produsele realizate și vor puncta principalele probleme cu care se confruntă mediul, dar și modalitățile de rezolvare a problemelor ivite. Pentru a sublinia necesitatea conlucrării tuturor categoriilor sociale și a corelării factorilor de decizie, în vederea păstrării integrității naturii, se va recurge la problematizare: Mai putem vorbi astăzi de o armonie a omului cu natura, pe de o parte, și a elementelor naturii între ele, pe de altă parte?

Utilitatea metodei contribuie la dezvoltarea inteligențelor multiple ale fiecăruia, ceea ce permite valorizarea tuturor elevilor, inclusiv a celor care întâmpină dificultăți în a se exprima liber, oferindu-le tuturor șansa de a avea satisfacția propriei reușite. Munca în echipă facilitează învățarea prin cooperare, elevii fiind stimulați să interacționeze, să exprime păreri personale, să colaboreze în realizarea sarcinilor de învățare și să se simtă parte integrantă a unui cerc care le pune în valoare aptitudinea/talentul.

BIBLIOGRAFIE:

Cucoș, Constantin (coord.), (2009), *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice*, Editura Polirom, Iași.

Gardner, Howard, (2006), *Inteligențe multiple. Noi orizonturi*, Editura Sigma, București.

Opriș, Dorin; Opriș, Monica, (2006), *Metode active de predare-învățare. Modele și aplicații la religie*, Editura Sf. Mina, Iași.

„EDUCAȚIE DE CALITATE – ÎNTRE TRADIȚIE ȘI INOVAȚIE”

HERNEST GEORGE PAUL

CENTRUL ȘCOLAR DE EDUCAȚIE INCLUZIVĂ “SFÂNTUL NICOLAE CÂMPULUNG”

În învățământul de tip tradițional se cultivă competiția dintre elevi cu scopul ierarhizării acestora și activitatea individuală. Competiția stimulează efortul și productivitatea individului și pregătește elevii pentru viață, care este foarte competitivă, dar poate genera conflicte și comportamente agresive, lipsă de comunicare între colegi, marginalizarea nedreaptă a unora dintre aceștia amplifică anxietatea și teama de eșec, cultivă egoismul. Sistemul educațional românesc se află într-un permanent proces de schimbare și încercare de aliniere la noile tendințe europene dar în același timp abordările metodologice tradiționale au asigurat continuitate și stabilitate. Reforma educațională se definește ca o constantă a ultimilor 20 de ani. Educația și învățământul în societatea contemporană de asemenea trebuie reînnoite, completate, adaptate, astfel încât să putem vorbi despre o permanentă inovație și creație în activitatea didactică.

Școala .....ce este școala? Școala trebuie să pregătească copiii pentru viață, să fie locul care să le dezvolte toate cele patru inteligențe: mentală, emoțională, fizică, spirituală, locul unde elevii să vină cu mare drag, iar ei să știe că acolo întâlnesc învățători, profesori care îi ajută să-și descopere talentele lor native și care îi susțin cu maxim de încredere pe drumul lor pentru a-și urma și îndeplini cele mai mărețe visuri. Iar pentru ca acest lucru să se întâmple părinții, profesorii și copiii trebuie să fie parteneri de drum, care să se respecte și să aibă încredere unii în alții. Modelul învățământului modern, inovator, face apel la experiența proprie a elevului, promovează învățătura prin colaborare, pune accentul pe dezvoltarea gândirii în confruntarea cu alții. Munca în grup stimulează interacțiunea dintre elevi, creșterea stimei de sine, încrederea în forțele proprii, intensifică atitudinile pozitive față de cadrele didactice.

Educația etimologic, provine de la „educatio” adică creștere, formare. Educația colectează acțiunile deliberate sau nedeliberate, explicite sau implicite, sistemice sau nesistemice, de modelare a omului din perspectiva unor finalități, în acord cu reperele socioeconomice-istorico-culturale ale cadrului în care se desfășoară. Să educi înseamnă să trezești în cel de lângă tine acele resurse care-l pot împlini, să-l conduci pe celălalt spre desoperirea de sine, dându-i un imbold felului lui de a fi, nu direcționat de către tine, ci de ceea ce descoperă el că i se potrivește, nu oferindu-i adevărul de-a gata, ci indicându-i direcția posibilă

pentru a-l găsi. 35 Modelul învățământului modern, inovator, face apel la experiența proprie a elevului, promovează învățătura prin colaborare, pune accentul pe dezvoltarea gândirii în confruntarea cu alții. Munca în grup stimulează interacțiunea dintre elevi, creșterea stimei de sine, încrederea în forțele proprii, intensifică atitudinile pozitive față de cadrele didactice.

Descentralizarea sistemului de învățământ a permis introducerea disciplinelor opționale, a curriculumului la decizia școlii, astfel că oferta educațională este adaptată la nevoile individului și comunității.

Sistemul de învățământ în România, începând cu anii 1990, a devenit unul dintre sistemele în care s-a operat cele mai multe schimbări. Michel Boiron (1999:p2) afirma că, inovația se construiește pe o aparentă contradicție: ea pune în discuție, deranjează, aduce schimbări, dar în același timp, se înscrie în respectul și voința instituției în care se produce”.

Afirmația lui Gaston Mialaret rămâne o provocare în zilele noastre”Orice metodă pedagogică rezultă din întâlnirea mai multor factori și, din acest punct de vedere, educația va rămâne mereu o artă: arta de a adapta, la o situație precisă, indicațiile generale date de cărțile de metodologie.”

Folosirea mijloacelor TIC, unde sunt incluse: calculatorul, internetul, videoproiectorul, reprezintă realități pe care elevii le experimentează zi de zi. De asemenea și cadrul didactic trebuie să rămână mereu un „elev” învățând continuu pentru a transmite elevilor cunoștințe actuale și de valoare.

Dar oricât de performantă ar fi noua tehnologie, aceasta se cere a fi completată cu strategii tradiționale clasice de formare a abilităților umane deoarece contactul viu, personal cu alții este edificator pentru propria persoana și nu poate fi înlocuit total cu nici o altă tehnică oricât de sofisticată ar fi. Bibliografie: www.crestinortodox.ro-Învățământul, între tradiție și modernitate.

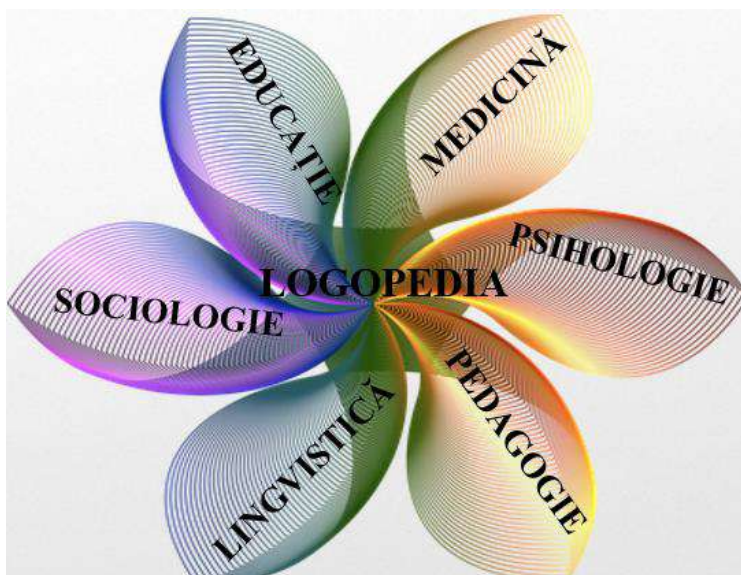
Bibliografie:

- Boncu Ștefan – „Psihosociologie școlară”, Editura Polirom, București, 2013;
Nicola Ioan – „Tratat de pedagogie școlară”, Editura Aramis, București, 2003;
Cerghit, Ioan , 2002, Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri și strategii, Editura Aramis, București;
Crenguța Oprea, Strategii didactice interactive, Editura didactică și pedagogică, București, 2007

Instrumente digitale folosite în terapia logopedică online în perioada pandemică

Prof. psihopedagog Maria Herțoiu, C.S.E.I. Nr. 1 Sibiu

Acest minunat și complex domeniu al logopediei care se află la intersecția și cu alte discipline (medicina, psihologia, pedagogia, lingvistica, sociologia și educația), a apărut din necesitatea de a rezolva problemele complexe ale limbajului. Acesta are un rol foarte important în viața psihică și în structurarea personalității fiecărui individ.

Terapia logopedică și învățarea online au venit în același timp cu oportunități dar și cu provocări. Dacă facem referire la oportunități putem menționa:

- Asigurarea continuității procesului de predare – învățare - evaluare
- Protejarea elevilor și a cadrelor didactice
- Confortul de acasă
- Reducerea costurilor de deplasare

Atunci când vorbim de provocări putem face referire la:

- Competențele digitale necesare atât elevilor dar și cadrelor didactice. A avea competențe digitale este un lucru esențial în contextul actual în ceea ce privește facilitarea procesului de predare – învățare – evaluare în mediul online.

- Descoperirea acelor unelte digitale care oferă oportunități de învățare dar și conceperea de materiale și activități pentru elevii cu C.E.S. și care pot fi transferate ușor în mediul

online. Nu întotdeauna dacă ceva este nou este neapărat atractiv și interesant. Dar, pentru ca tehnologiile digitale să aibă un impact pozitiv este nevoie în primul rând de adaptare, flexibilitate și să avem în vedere implicațiile diverselor categorii de diagnostice ale elevilor cu care lucrăm.

- Sprijinul și disponibilitatea părinților. În primul rând, părinții trebuie conștientizați de nevoia de dezvoltare al copiilor. Cu cât aceștia înțeleg mai bine rolul lor în educația copiilor și îi vor sprijini, cu atât mai mult elevii vor avea progrese.

În proiectarea activităților online am avut ca repere cele patru întrebări:

1. Ce voi face?
2. Cu ce voi face?
3. Cum voi face?
4. Cum voi ști că am realizat ceea ce mi-am propus?

În mediul online provocarea cea mai mare în proiectarea terapiei a fost căutarea acelor platforme și a acelor materiale care oferă facilități de manipulare, evaluare și care pot fi distribuite cu ușurință pe diferite canale (ex. WhatsApp, Google Classroom, Zoom etc.) dar și să corespundă particularităților de vârstă și dezvoltare al elevilor.

De la gândul că este imposibil să îmi desfășor activitatea în mediul online totul a devenit posibil, tehnologia facilitând continuarea acesteia. În momentul închiderii școlilor (martie 2020) am început să lucrez cu elevii pe WhatsApp, iar ulterior pe Zoom și în final pe platforma Google Classroom.

Exemple de instrumente digitale folosite pentru predare - învățare online:

1. Wordwall
2. LearningApps
3. Powtoon
4. Nearpod
5. Book Creator
6. Jigsaw Planet
7. Loom

8. ilovePDF
9. Word editabil
10. Wand Education
11. Table virtuale: Jamboard, Openboard, Gynzy etc.

Exemple de instrumente digitale folosite pentru evaluare online:

1. Google Forms
2. Book Creator
3. Liveworksheets
4. Mentimeter
5. Fișe interactive etc.

Pentru ce folosesc instrumentele digitale?

- Evaluarea nivelului prechizițiilor, pronunției, lexiei-grafiei, conștiinței fonematice, vocabularului.
- Gimnastică fonoarticulatorie.
- Antrenarea abilităților perceptiv-auditive (auzul fonematic, procesarea fonologică).
- Structurarea prechizițiilor (structuri senzorio-perceptive, schemă corporală, lateralitate, orientare spațio-temporală).
- Corectarea și consolidarea pronunției sunetelor afectate.
- Corectarea, dezvoltarea lexiei și grafiei.
- Dezvoltarea vocabularului activ și pasiv.

1. Aplicația Wordwall

- Aplicație ce poate fi utilizată pentru a crea atât activități interactive cât și imprimabile, pentru consolidarea cunoștințelor.
- Activitățile se creează folosind șabloanele disponibile în aplicație.
- Șabloanele au diferite teme în care se schimbă aspectul grafic, fontul și sunetul.
- O activitatea creată se poate schimba pe un alt tip de șablon, doar cu un singur click.

Exemple de activități:

1. Pronunță corect și reține cuvinte ce conțin sunetul R.
2. Găsește definiția.
3. Cuvântul lipsă.

2. Aplicația LearningApps

- Are interfață în limba română și este gratuită;
- Este o aplicație care ne permite să creăm acele materiale interactive care facilitează procesul de predare-învățare.
- Activitățile existente de pe platformă, create de alți utilizatori, pot fi folosite ca materiale de învățare, se pot modifica/redacta sau se pot elabora în funcție de nevoile elevilor.

Activități:

- Ordonare simplă, perechi, pe grupe,
- Cronologie
- Text cu spații libere
- Rebus
- Cuvinte încrucișate
- Puzzle – grupe
- Audio/video cu inserări

Exemple de jocuri:

1. Puzzle – Lunile anului
2. Culorile - sortare
3. Ordinea anotimpurilor

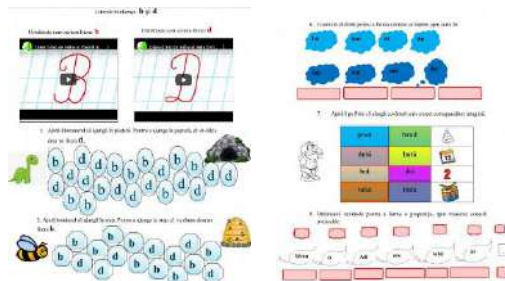

3. Aplicația Liveworksheets

- Are interfață în limba română și este gratuită;
- Se pot crea fișe cu număr nelimitat, dacă acestea sunt făcute publice;
- După rezolvarea fișei, aplicația calculează și atribuie în mod automat o notă, dacă itemii sunt cu variante de răspuns
- Conține o bibliotecă cu fișe care aparțin profesorilor din lumea întreagă;
- Fișele existente pe platformă, se pot folosi, modifica/redacta sau se pot crea de la zero în funcție de nevoile elevilor.

Exemple de activități:

1. Anotimpurile
2. Culori, fructe și umbra lor
3. Literele buclucașe: b și d

4. Aplicația Google Forms

Google Forms face parte din pachetul de instrumente pus la dispoziție de G Suite for Education și este un instrument care permite crearea de chestionare sau teste online. Rezultatele testelor sunt înregistrate în mod automat pe o foaie de calcul Excel.

Exemplu de activitate: Toamna roditoare (test de evaluare)

5. Aplicația Powtoon

Este o aplicație cu ajutorul căreia putem crea video animații. Folosirea conținuturilor media fac învățarea și predarea mai atractive pentru elevi, iar astfel, motivația lor pentru școală crește.

Exemplu de activitate: Detectivul de cuvinte

6. Aplicația JigsawPlanet

Aplicație care permite crearea de puzzle-uri online pe baza imaginilor.

Concluzionând, putem spune că, utilizarea instrumentelor digitale facilitează procesul de învățare – predare, îl fac mai atractiv, asigură o instruire individualizată și adaptată, fiind în același timp și o provocare cognitivă.

Bibliografie:

1. Bodea Hațegan Carolina, 2016, *Logopedia – Terapia tulburărilor de limbaj. Structuri deschise*, Editura Trei, București

<https://www.jigsawplanet.com/>

<https://learningapps.org/>

<https://www.liveworksheets.com/>

<https://www.powtoon.com/>

<https://wordwall.net/>

METODE EDUCAȚIONALE INOVATOARE INTEGRAREA NOILOR TEHNOLOGII MULTIMEDIA

**PROF. ÎNV. PRIMAR HOLBAN NICOLETA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „VLAICU-VODĂ”, BRĂILA**

Produsă ca efect al progresului tehnic și științific, modernizarea mijloacelor de învățământ a făcut posibilă trecerea de la materialul intuitiv static la calculator. Acest drum a însemnat creșterea posibilităților de eficientizare a procesului didactic. Câștigul școlii contemporane este acela al șanseii sporite de a alege dintr-o paletă largă și de a recurge simultan la mai multe mijloace tehnice. Prin specificul și valențele lor, instrumentele web se constituie ca un autentic mijloc de învățământ. Calculatorului i se asociază un soft, un pachet de obiective ce trebuie atinse, o anumită combinație de metode și procedee, ceea ce transformă utilizarea sa într-o strategie didactică. Integrarea noilor tehnologii multimedia în lecțiile din învățământul primar reprezintă un element cheie în procesul instructiv-educativ. Prin utilizarea tehnologiilor multimedia, profesorul îi sprijină pe copiii să-și dezvolte competențele de gândire și învățare. Lecțiile devin mai atractive dacă tehnologiile multimedia sunt însoțite de metode moderne active și obiective clare. În acest fel crește motivația elevilor pentru învățare, aceștia implicându-se activ în propria formare.

Platforma Wordwall este un mod de a crea propriile resurse de predare. Se poate utiliza în momentul fixării cunoștințelor. Copiii participă cu bucurie dacă se inițiază activitățile sub formă de joc deoarece jocul este modalitatea cea mai eficientă de învățare la clasele mici. Se pot folosi chestionare, activități personalizate, jocuri de cuvinte, potriviri, diagrame etichetate, anagrame, cuvinte încrucișate, chestionare-concurs, sortări în funcție de grup.

Liveworks sheets este o platformă pe care se pot da fișe de lucru interactive pe tablă. La sfârșit se poate accesa opțiunea „finish” și se verifică imediat răspunsurile. Cu ajutorul acestei platforme se pot transforma fișele de lucru tradiționale, în exerciții interactive online cu autocorecție.

Padlet este un instrument digital utilizat pentru realizarea de aviziere online. Se fotografiază fiecare lucrare, se încarcă în aplicație și se realizează un colaj cu lucrările acestora pe temă dată. Se poate lucra în echipă pentru a demonstra o idee și a susține o prezentare. Aplicația este gratuită, permite postarea de către elevi.

Book Creator este o platformă unde se pot realiza cărțile cu articole diversificate, portofolii digitale, jurnale de învățare, ghiduri. Elevii pot realiza propria cărticică digitală.

Wizzer.me este o aplicație care permite crearea de fișe inteligente permițând inserarea de fotografii, videoclipuri, link-uri. Elevii pot lucra fișe direct pe platformă.

Google Classroom este accesibilă, poate fi configurată rapid de către administratorul T.I.C. al fiecărei școli, este un serviciu gratuit. Economisește timp pentru profesori deoarece permite o bună comunicare cu elevii, lecțiile sunt mai eficiente. Permite un feedback foarte bun, în timp real. Platforma permite inserarea de imagini, întrebări, răspunsuri. Deasemeni, se pot posta diferite materiale, povești, chiar și în format audio, dezvoltându-se creativitatea elevilor. Se pot utiliza în cadrul comunicării cu părinții, dându-le acestora posibilitatea să primească informații privind rezultatele copiilor.

Și pe Whatsapp se poate alcătui un grup de comunicare cu părinții. Elevii își pot alcătui și ei un grup în care își împărtășesc idei, informații interesante, potrivite vârstei lor.

Deosebit de utilă este platforma Twinkl care are multe materiale interesante, variate și atractive. Biblioteca digitală are multe materiale, în toate limbile, conținutul este de calitate. Se pot edita materialele, se pot crea propriile versiuni de activități, planșe, jocuri. Conținuturile se

pot adapta și personaliza. Pe Twinkl Go, elevii și profesorii pot găsi jocuri online, cărți audio și diverse resurse educaționale pe care le pot utiliza în cadrul lecțiilor și în afara orelor. Integrând tehnologiile multimedia se lărgeste orizontul elevilor, se stimulează atenția, creativitatea și motivația elevilor.

Bibliografie:

1. Karthwohl 2002 - David Karthwohl, A Revision to Bloom's Taxonomy. An Overview, în Theory into Practice, volum 41, nr. 4, The Ohio State University, p. 212-218. Song 2015 - Meiyi Song
2. Web 2.0 Tools in Teaching and Learning, postat pe teaching.pitt.edu/blog/web-2-0-tools-in-teaching-and-learning
3. Web 2.0 tools that correlate with the revised Bloom's Taxonomy, disponibil pe Web 2.0 for the Classroom, web20fortheclassroom.wikispaces.com/Revised+Bloom%27s+Taxonomy
4. kahoot.com
5. storybird.com
6. <http://mate.info.ro/Știrea-902-prezentare-kahoot-un-joc-educativ-de-învățare.htm>

ÎNVĂȚAREA CONSTRUCTIVISTĂ – PREMISĂ A ÎNVĂȚĂRII EFICIENTE

Prof. Hulea Carmen Antuaneta

Școala Gimnazială Găgești

Constructivismul este o teorie, adoptată după anii '90, care afirmă că învățarea devine mai eficientă atunci când elevul construiește ceva cu scopul de a transmite și celorlalți și care are la bază ideea complementarității dintre instruire și construcție. Conform acestei teorii, profesorii trebuie să fie preocupați nu atât de „cât” transmit, ci de modalitățile prin care elevii vin în contact cu diverse informații, pentru a descoperi, experimenta și rezolva probleme. În acest mod, elevii devin participanți activi la construirea propriei cunoașteri, iar învățarea devine un proces activ, mai mult decât o simplă recepționare pasivă a informațiilor. Elevii trebuie însă motivați să parcurgă experiențele de învățare propuse de profesori și, întrucât fiecare are ritmul său propriu de învățare, este necesară diferențierea și adaptarea sarcinilor.

Prin urmare, orice citește, vede, aude, simte sau atinge elevul este analizat din perspectiva cunoștințelor anterioare, dezvoltând vechile structuri de cunoștințe, sau modificându-le atunci când noile informații produc o stare de dezechilibru.

Constructivismul are următoarele caracteristici:

- aduce în prim plan elevul, cu particularitățile lui de învățare și de cunoaștere;
- nu elimină transmiterea, ci o transformă;
- se referă la construirea de noi cunoștințe și nu la achiziția lor prin transmitere, receptare și însușire;
- sprijină cunoașterea individuală, prin explorare directă și procesare a informațiilor, apoi prin colaborare, pentru generalizarea ideilor;
- permite integrarea noilor informații și proceduri în schemele mentale și experiențele anterioare;
- construirea înțelegerii solicită timp pentru căutare, explorare, interpretare, argumentare, rezolvare, colaborare, revizuirea ideilor, generalizare, sinteză finală.

Ce rol are, în acest context, profesorul?

- stimulează procesarea personalizată a informațiilor și încurajează comunicarea, colaborarea, aplicarea, generalizarea, utilizarea propriilor strategii, metode, procedee;

- organizează, stimulează, coordonează, oferă puncte de sprijin și aplică regula completării și dezvoltării construcțiilor anterioare;
- are în vedere și abaterile care apar în procesul educativ pentru că “drumul construirii nu este liniar, nu are doar sens progresiv”;
- utilizează tehnici active variate, care încită elevii la reflecție, la interpretări critice;
- recapitulează înainte de a trece la o nouă construcție și propune exerciții pregătitoare, formulări de ipoteze, pentru a motiva elevii;
- ține cont de climatul de lucru, de componența grupurilor și susține învățarea colaborativă.

La nivel teoretic, constructivismul poate elimina unele dintre dezavantajele instruirii tradiționale:

- oferă soluții pentru ca elevul să treacă de la învățarea pasivă la cea activă;
- insistă pe proces și nu pe conținutul informațional în sine;
- repune în discuție rolul și competențele profesorului ca îndrumător, antrenor, facilitator.

Dacă avem în vedere mecanismele învățării constructiviste, în literatura de specialitate sunt menționate următoarele aspecte:

1. **Învățarea construită:** Elevii abordează situațiile de învățare prin intermediul unor cunoștințe și idei deja formulate. Aceste cunoștințe anterioare reprezintă materialul brut pentru cunoștințele construite.
2. **Învățarea activă:** Elevul este persoana care își creează înțelegerea proprie. Profesorul antrenează, moderează, sugerează, dar permite elevilor să și experimenteze, să pună întrebări, să încerce lucruri care nu funcționează. Activitățile de învățare solicită participarea deplină a elevilor, aceștia fiind ajutați să-și stabilească propriile mijloace de evaluare.
3. **Învățarea reflexivă:** Elevii își controlează procesul de învățare, reflectând asupra propriilor experiențe. Profesorul îi ajută prin crearea de situații în care aceștia să-și pună întrebări și să reflecteze asupra procesului. Este foarte important să se discute despre ce a fost învățat și mai ales cum a fost învățat.
4. **Învățarea realizată prin cooperare:** Elevii învață nu doar prin reflectarea asupra propriei experiențe, cât și din interacțiunile cu colegii. Atunci când elevii reflectează împreună asupra procesului de învățare, pot învăța unul de la altul strategii și metode.
5. **Învățarea bazată pe investigații:** Elevii utilizează metode de investigație pentru a studia o temă și utilizează o mare varietate de resurse pentru a găsi soluții și răspunsuri. Pe

măsură ce elevii explorează tema, trag concluzii și pe măsură ce explorarea continuă, își revizuiesc propriile concluzii. Explorarea conduce la formularea unor întrebări noi.

6. Învățarea în evoluție: Elevii au idei care se pot dovedi mai târziu invalide, incorecte sau insuficiente pentru a explica noile experiențe. Aceste idei sunt pași pentru integrarea noilor cunoștințe, iar predarea constructivistă ține cont de părerile elevilor și construiește noile cunoștințe în funcție de acestea.

Principii pentru aplicarea instruirii constructiviste:

Principiul 1. Propuneți probleme care sunt, sau care vor fi relevante pentru elevi

Principiul 2. Structurați învățarea în jurul conceptelor esențiale

Principiul 3. Fiți conștienți de faptul că punctele de vedere ale elevilor sunt ferestre ale gândirii acestora

Principiul 4. Adaptați curriculumul pentru a se potrivi dezvoltării elevilor

Principiul 5. Evaluați învățarea elevilor în contextul predării

Instruirea constructivistă este foarte dificilă în practicarea ei pentru profesor: ghidarea elevilor este un proces sofisticat, fiind nevoie să se ia decizii pentru fiecare elev în parte, să se respecte libertatea fiecăruia, dar să pună accent pe organizare pentru a nu se ajunge la anarhie, să prevadă evoluția elevilor pentru a putea proiecta lecțiile în mai multe variante. Toate acestea în condițiile în care mulți elevi nu posedă capacitatea de a negocia, de a se exprima, de a argumenta, de a descrie propriile interpretări. În plus, ei pot să nu ducă până la capăt reflecția și generalizările, iar profesorii să nu se poată abține să nu explice, să nu demonstreze, când constată că elevii nu construiesc corect înțelegerea.

Din aceste motive, în teoria și practica educațională din România, paradigma constructivistă nu a găsit încă un teren fertil de implementare. Pe fondul orientării spre învățământul formativ, sunt vehiculate teoretic anumite principii și modele, dar nu există un proiect explicit de experimentare internă, de formare a profesorilor pentru această nouă abordare a instruirii.

BIBLIOGRAFIE

1. Albu G., Enache R., Stan E. – ”Psihopedagogie. Sinteze de curs pentru studenți. Nivelul I”, Editura Universității din Ploiesti, 2009
2. Bîrzea C. – „Arta și știința educației”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1995
3. Cerghit I., Cristea S., Pânișoară O. – „Pregătirea psihopedagogică. Manual pentru definitivat și gradul II didactic”, Editura Polirom, Iași, 2008.

4. Joița E. coordonator, Ilie V., Mogonea R., Frăsineanu E., Popescu M., Mogonea F., Ștefan M., Bunăiașu C. – „Profesorul și alternativa constructivistă a instruirii”, Editura Universitaria, 2007
5. Joița E. – „Instruirea constructivistă – o alternativă. Fundamente. Strategii”, Editura Aramis, București, 2006
6. Noveanu E. – „Constructivismul în educație”, studiu
7. Oprea C. – „Strategii didactice interactive”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2009.

Metode inovative in predarea limbilor străine

Iana Olivia Alina, Școala Gimnazială Bartolomeu
Valeriu Anania, Glăvile, jud. Vâlcea

În practica predării limbilor străine există o multitudine de metode care au fost și sunt folosite, unele mai eficiente, altele mai puțin eficiente. Dintre metodele tradiționale am putea să ne oprim la **metoda traducerii**, cea mai populară dintre cele tradiționale, chiar dacă foarte controversată, **metoda audio-linguală** și așa numita metodă **prezentare, practica, producere**. Metodele moderne alese sunt mai numeroase ce vin folosite în combinație în cadrul predării unei limbi străine, lucru explicabil prin varietatea profesorilor ce predau o limbă străină și teritoriile unde aceasta se predă, ceea ce face ca didactica unei limbi străine (engleză, spaniolă, franceză, italiană...) să beneficieze de experiențe vaste în acest sens și discuții valoroase. Așadar, am putea să ne oprim la **metoda directă**, **calea tăcerii**, **învățarea limbii în comunitate**, **metoda comunicativă**.

Motivația este un element central în procesul de învățare a limbilor străine, iar specialiștii din domeniu trebuie să aibă în vedere acest lucru în momentul în care elaborează cursuri sau activități destinate să promoveze limbile.

Indiferent dacă au început să învețe limbi străine de la o vârstă fragedă sau la maturitate, indiferent dacă urmează cursurile într-un cadru formal (școală) sau informal (în afara școlii), motivația cursanților de a învăța limbi străine va duce la creșterea interesului și, de asemenea, va crea o atmosferă de studiu plăcută atât pentru profesori, cât și pentru cursanți.

În mediul școlar, motivația elevilor poate fi deseori scăzută sau inexistentă, ceea ce reprezintă o provocare pentru profesorii de limbi străine care doresc să-și motiveze elevii să învețe și să avanseze. Prin urmare, este necesar ca profesorii să propună în clasă activități care să faciliteze învățarea limbilor și să ofere oportunități de a utiliza limba respectivă, ceea ce aduce un plus de motivație. O bună înțelegere a stilurilor și strategiilor de învățare ale elevilor este fundamentală pentru a le insufla motivație acestora, indiferent de vârsta lor.

Învățarea unei limbi străine nu se limitează doar la activitatea din clasa de curs sau la relația dintre elev și profesor - pentru a fi eficientă, nici nu este nevoie să se desfășoare într-o clasă de curs.

O limbă străină se poate învăța fie într-un cadru formal, fie într-un cadru informal - poate fi o activitate serioasă sau distractivă, „încadrată” într-un program anume sau „liberă” de orice constrângeri;

Pentru a învăța o limbă străină, putem asocia și activități culturale și recreative (teatru, artă, muzică, fotbal și călătorii) sau manifestări din viața de zi cu zi (a merge la cumpărături, a face naveta, a merge într-o bibliotecă locală).

În predarea-învățarea-evaluarea limbii străine obiectivele se definesc întotdeauna în raport cu cele patru competențe comunicative/deprinderi integratoare: audiere, vorbire, citire, scriere, la care se adaugă obiectivul cultural;

- La nivelul studierii unei limbi străine, vorbirea este competența dominantă;
- Evaluarea formativă va fi adaptată competențelor comunicative, nivelului și secvenței de învățare;

- Fundamentarea condițiilor metodologice ale evaluării competențelor comunicative la lecția de limbă străină se va baza pe cunoașterea personalității elevilor și a particularităților de dezvoltare a limbajului acestora;
- Evaluarea competențelor comunicative la elevii claselor primare la lecțiile de limbă străină prin intermediul testelor formative implică o abordare metodologică inovatoare, menită să inițieze și să dezvolte o comunicare eficientă în limba străină.

Metode tradiționale

Metoda traducerii (Grammar Translation Method)

Este metoda clasică, considerată simplă și eficientă, ale cărei principale obiective sunt studiul gramaticii, al vocabularului și al literaturii.

Abordarea este una deductivă, accentul căzând pe învățarea conștientă. Capacitatea de receptare a mesajului scris și capacitatea de exprimare scrisă sunt cele mai exersate abilități. Limba nativă a studenților este intens folosită, tehnicile folosite fiind traduceri, citirea textelor, exerciții de gramatică și vocabular.

Rolul profesorului este următorul: manager, coordonator și evaluator al studenților, interacțiunea în clasă având loc în special între profesor și studenți (abordarea frontală). Corectarea studenților este foarte importantă, deoarece se pune accent pe acuratețe.

Metoda audio-linguală (The Audio-Lingual Method)

S-a dezvoltat în SUA în timpul celui de-al doilea război mondial. Principalul obiectiv este acela ca studenții să învețe să folosească limba într-un mod comunicativ, în mod automat.

Vocabularul și gramatica sunt prezentate sub forma unor dialoguri care sunt învățate prin repetiție și imitație. Gramatica este predată în mod inductiv. Exercițiile care dezvoltă capacitatea de receptare a mesajului scris și capacitatea de exprimare scrisă sunt bazate pe activitățile comunicative. Tehnicile folosite sunt: dialoguri, jocuri de rol, repetiții, exerciții de gramatică și vocabular. Limba maternă a studenților nu este folosită;

Profesorul este cel care controlează studenții și cel care le oferă modelul de limbaj, studenții fiind imitatori ai acestui model. Există interacțiune și între profesor și studenți, dar și între studenți. Erorile studenților nu sunt considerate esențiale. Evaluarea este orală.

Prezentare, Practica, Producere (Presentation, Practice, Production)

Aceasta este varianta britanică a metodei audio-linguale. Se constituie din trei etape. În prima etapă profesorul introduce elementele de limbaj ce trebuie asimilate. Studenții exersează folosind tehnici de reproducere și repetiție. A treia etapă se referă la folosirea limbajului prezentat și asimilat într-un mod original și autentic de către elevi.

La fel ca și în cazul metodei audio-linguale vocabularul și gramatica sunt predate inductiv. Comunicarea primează, limba maternă nefiind folosită. Modelul este profesorul, acesta fiind cel care coordonează activitatea. Pentru că este o metoda bazată pe comunicare și evaluarea se face tot în acest fel.

Metode moderne

Metoda directă (The Direct Method)

Inventatorul metodei este C. Berlitz. Principalul obiectiv al acesteia este acela de a învăța elevii să comunice într-o limbă străină. Nu este admisă traducerea, profesorul folosindu-se de lumea reală, imagini, pantomimă pentru a sugera sensul. Limba maternă nu este folosită deloc. Metoda permite învățarea limbilor străine în același mod natural în care copiii învață limba maternă.

Gramatica este predată inductiv. Elevii exersează vocabularul în context. Toate cele patru dimensiuni ale predării limbii sunt dezvoltate: capacitatea de exprimare orală, capacitatea de

receptare a mesajului oral, capacitatea de receptare a mesajului scris și capacitatea de exprimare scrisă. Tehnicile folosite sunt: conversația, citirea cu voce tare, exerciții, compuneri, repetiții.

Metoda eclectică

Se aplică în baza unei metodologii post-directe adică prin combinarea mai multor metode, „calea de mijloc” – parțial bazată pe gramatică, traducere și utilizarea limbii materne, parțial cu dialoguri din comunicarea zilnică și utilizând limba străină ca limbă de predare. Cultivă măsura și echilibrul; o abordare interactivă și dinamică. Prin utilizarea mai multor metode se analizează din mai multe perspective: □ metode variate – rezultate eficiente.

Calea tăcerii (The Silent Way)

Este o metodă introdusă de C. Gattego, principiul de bază atestând faptul că predarea trebuie subordonată învățării. Elevii au un rol activ, fiind responsabili de propria lor învățare. Aceștia exersează mult, principalele domenii pe care se pune accent fiind pronunția și gramatica. Toate cele patru dimensiuni ale predării limbii sunt dezvoltate: capacitatea de exprimare orală, capacitatea de receptare a mesajului oral, capacitatea de receptare a mesajului scris și capacitatea de exprimare scrisă. Limba nativă este folosită doar atunci când este necesar.

Rolul profesorului este acela de a ajuta elevii. Profesorul este tăcut, dar foarte activ; vorbește doar pentru a da anumite sugestii. Există interacțiuni între elevi. Greșelile sunt considerate ca fiind normale; elevii sunt încurajați să se autocorecteze. Se pune accentul pe evaluarea continuă.

Metoda răspunsului fizic total (The Total Physical Response Method)

Este introdusă de J. Asher. Metoda acordă o foarte mare importanță dezvoltării capacității de receptare a mesajului oral. Unul din cele mai importante obiective este ca elevii să se bucure de experiența învățării. Metoda are ca scop reducerea stresului în învățarea unei limbi străine. Partea inițială a lecției constă în modelare, profesorul dând comenzi, realizând acțiuni împreună cu elevii. În a doua fază a lecției elevii demonstrează că au înțeles comenzile.

În etapa inițială profesorul vorbește și elevii răspund nonverbal; mai târziu rolurile se schimbă. Limba maternă este folosită doar la început, profesorul fiind coordonatorul elevilor, elevii fiind imitatorii acestuia. Elevii vor vorbi atunci când simt că sunt pregătiți. Profesorul este tolerant cu greșelile elevilor. Evaluarea constă în verificarea înțelegerii prin realizarea unor activități.

Metoda comunicativă (Communicative Language Teaching)

Principalul obiectiv este fluența elevilor. Se pune accent pe comunicarea reală. Toate cele patru dimensiuni ale predării limbii sunt dezvoltate: capacitatea de exprimare orală, capacitatea de receptare a mesajului oral, capacitatea de receptare a mesajului scris și capacitatea de exprimare scrisă. Gramatica este învățată prin practică. Limba maternă a elevilor nu este folosită. Tehnicile folosite sunt: discuții, dezbateri, jocuri de rol, activități comunicative scrise, drama etc.

Rolurile profesorului sunt acelea de facilitator și manager al activității elevilor, dar și de partener al acestora, interacțiunea având loc în special între elevi. Sunt folosite materiale autentice și interesante. Erorile sunt tolerate în special în timpul activităților comunicative când accentul este pus pe fluență. Elevii sunt evaluați atât oral cât și în scris.

Metoda de predare: interactivă

Se folosesc mult jocurile de rol și simularea unor situații de comunicare reală, se pune accentul pe dezvoltarea abilităților practice de comunicare pentru care structurile gramaticale sunt doar un suport teoretic. În afară de simpla învățare a vocabularului și a regulilor gramaticale, elevii trebuie să-și dezvolte capacitatea de a interacționa cu alți membri ai grupului lor social, de a împărtăși informații și de a negocia sensul, de a folosi cunoștințele lingvistice în mod funcțional și strategic pentru a obține efectul dorit. În acest scop, profesorul urmărește simultan o varietate

de aspecte și aptitudini, astfel încât vocabularul și gramatica, ascultarea și exprimarea orală, citirea și scrierea să fie predate într-un mod integrat.

Dintre metodele moderne prezentate mai sus cele mai uzuale sunt: *metoda directă*, *metoda comunicativă* și *metoda învățării limbii în comunitate*. Acestea sunt folosite cu succes, celelalte metode descrise, *calea tacerii*, *metoda raspunsului fizic* pot fi folosite doar în cadrul unor grupuri mici.

Metodele moderne sunt preferate datorită eficacității lor sporite în ceea ce privește comunicarea, dezvoltându-se capacitatea de exprimare orală. Alte avantaje ale acestora ar fi faptul că interacțiunea între profesor și elevi și între elevi și elevi este sporită. De asemenea sunt metode bazate pe joc, ceea ce le face mai plăcute, motivația elevilor crescând. Se creează, astfel, noi oportunități pentru dezvoltarea limbajului și folosirea lui în comunicare.

Concluzia finală este aceea că metodele tradiționale coexista cu cele moderne în predarea limbilor străine, fiecare având avantajele ei, elemente ce pot fi oricând folosite cu succes.

BIBLIOGRAFIE

Feodor Chirilă, “Поиски нового концептуального подхода к обучению русскому языку”, în vol. „Filologie rusă”, XVII, Editura Universității București, 1999, p. 357-37.

Feodor, Chirilă, Traducerea ca procedeu eficient în predarea limbilor străine, „Limbile străine în școală”, vol. II, 1986,

Grigorița, Mircea, Predarea și învățarea limbilor străine, București, 1995.

Marinescu, M., Feodor Chirilă, Metodica predării limbii ruse, Editura Universității București, 1993.

Marinescu, M., Formarea competenței de comunicare – principalul obiectiv în predarea limbilor străine, în “Limbile moderne în școală”, vol.II,1986.

Morărescu, S., Tetean-Vințeler D., Sofian, Maria, Jocurile didactice și învățarea limbilor străine, Cluj-Napoca, 1993.

Nicolae Balta, Gheorghe Pascu, Cristina Vintila. Metodica predării limbilor străine. Vol. 11. București: Biblioteca Pedagogică Națională „I.C. Petrescu”, 2000

Citare:

Oprescu. Monica (2007). (28.noiembrie). *Metode tradiționale și moderne folosite în predarea limbii engleze*. apărut în Revista de Cercetare în Științele Educației. Timisoara. disponibil la: <http://www.rcsedu.info>

Metodele de predare inovatoare și noile educații în contextul societății contemporane

Prof:ing.Ieremie Valentin
Colegiul Tehnic Alexandru Ioan Cuza Suceava

Trăim în vremuri în care explozia informațională solicită schimbare și inovație permanentă în educație. Viitorul apropiat aduce în mod inevitabil multiple schimbări de conținut în ceea ce privește filozofia și practica managerială la nivelul sistemului de învățământ românesc și al organizației școlare. Succesul educației în societatea contemporană se bazează pe adaptarea demersului educațional la nevoile individuale de autoinstruire ale elevilor. Ideea centrală este aceea că fiecare copil este unic, iar unicitatea lui reprezintă punctul de plecare în toate deciziile luate cu scopul primordial de a-l ajuta să-și dezvolte pe deplin și armonios personalitatea. Omenirea are nevoie de o conștiință morală comună, de promovare a unui nou umanism, bazat nu numai pe valorile morale și culturale, ci și pe achizițiile revoluției științifice și tehnice și pe impactul lor asupra vieții. Generațiile de copii și adolescenți care sunt acum pe băncile școlii trebuie să facă față în viitor unor noi provocări, diferite de cele în care au fost pregătiți. Din acest motiv școala trebuie să formeze la elevi abilități de învățare pe tot parcursul vieții în acord cu cerințele pieței muncii și cu schimbările societății din secolul XXI. Noile medii de comunicare în masă, nanotehnologiile, fluxul informației tehnice, evoluția continuă a tehnologiei moderne și a științei impun formarea unor competențe de învățare durabilă, cum ar fi:

- gândirea critică și gândirea sistemică- exersarea gândirii în ceea ce privește înțelegerea și realizarea unor alegeri complexe; înțelegerea conexiunilor dintre sisteme;
- capacități de informare și abilități media-analizarea, accesarea, administrarea, integrarea, evaluarea și crearea de informații în diverse forme și medii;
- capacitate de decizie conștientă și responsabilă;
- capacități de colaborare și interpersonale- demonstrarea capacităților de lucru în echipă și de conducere; adaptarea la diverse roluri și responsabilități;

Astăzi, stilul tradițional de predare nu mai reprezintă o cale eficientă de a transmite informații. Sunt dezvoltate diferite metode de predare-învățare având în minte nevoile elevului. Un proces de predare-învățare eficient și real presupune folosirea metodologiei și pedagogiei potrivite cerințelor generației actuale de elevi, folosirea noilor tehnologii și a unui mediu educațional în continuă schimbare. Provocarea o reprezintă găsirea de noi căi de a stimula și motiva abilitățile creative ale generației actuale care are vederi asupra învățării, diferite de cele pe care le aveam noi atunci când eram ca ei. Adolescenții care intră astăzi în etapa liceală de învățământ provin dintr-un mediu familial care nu i-a pregătit pentru rolul de elev și care sunt tot mai expuși eșecului școlar. Dascălii apelează la o gamă largă de strategii ca să încurajeze participarea activă a elevului la activitățile din clasă. Să înveți prin "a face", să aduci problemele din viața reală în sala de clasă și să ajuți elevul să descopere informația cerută ca să rezolve aceste probleme sunt metode care fac parte din abordarea învățării centrată pe elev. Profesorul ghidează și facilitează învățarea, mai degrabă decât o controlează, ajută elevii să interpreteze, să organizeze cunoștințele, astfel ca aceștia să formeze aptitudini nu doar în conținutul studiat, ci și în învățarea propriu-zisă. Un proces de predare-învățare activ, interactiv oferă oportunități de interacțiune profesor elev , elev-elev și elev-resurse (studiu de caz, proiecte, jocuri de rol). Folosirea unor metode și strategii moderne, active de predare-învățare este importantă pentru că are un mai mare impact asupra elevilor. Cărțile din care își luau informația până mai ieri sunt înlocuite astăzi cu noile resurse tehnologice pentru a crea o învățare interactivă centrată pe elev. În ultimii ani se constată o scădere accentuată a motivației pentru învățare a elevilor. Cauzele sunt multiple iar stimularea motivației pentru învățare a elevilor depinde foarte mult de strategia pedagogică folosită de fiecare cadru

didactic. Într-o societate în care digitalizarea nu mai poate fi contestată este nevoie de un mediu educativ mai deschis, de noi competențe ale cadrelor didactice adaptate noilor tehnologii. Se observă că elevii sunt atrași chiar de la vârste foarte mici de instrumentele digitale (tablete, telefoane inteligente, laptopuri, etc). În cele mai multe situații aceste instrumente sunt folosite pentru activități distractive și nu pentru activități de învățare. Dispozitivele mobile pot fi utilizate de către profesori pentru pregătirea activităților educative și de către elevi în timpul activităților educative. Surprinzător de mulți elevi (peste 95% din fiecare clasă) au dispozitive mobile personale. Poate fi un câștig pentru școală ca elevii să le utilizeze ca unelte de învățare și în același timp utilizarea lor în clasă funcționează ca motivație suplimentară pentru elevi. Dispozitivele mobile facilitează învățarea colaborativă, creativitatea și evaluarea (sau autoevaluarea).

Metodele de predare inovatoare nu se referă doar la utilizarea celei mai de ultimă oră tehnologie la clasă sau la atingerea constantă a ultimelor tendințe educaționale, acestea sunt metodele de predare-învățare. Totul se referă la utilizarea de noi strategii de predare care se concentrează mai mult pe elevi. Acestea inovatoare încurajează elevii să se alăture în mod proactiv și să interacționeze cu colegii lor și cu tine – profesorul – în timpul lecțiilor. Elevii vor trebui să lucreze mai mult, dar într-un mod care să le răspundă mai bine nevoilor și să-i ajute să crească mai repede. Spre deosebire de predarea tradițională, care se concentrează în principal pe cât de multe cunoștințe le puteți transmite elevilor, modalitățile inovatoare de predare caută adânc în ceea ce elevii iau cu adevărat din ceea ce predam în timpul cursurilor. Metode de predare inovatoare sunt considerate în literatura de specialitate următoarele:

- *Lecții interactive*-elevii se pot alătura activităților din clasă în multe feluri, nu doar ridicând mâinile sau fiind chemați să răspundă.

- *Utilizarea tehnologiei de realitate virtuală*-intrați într-o lume complet nouă chiar în sala de clasă cu tehnologia de realitate virtuală.

- *Utilizarea inteligenței artificiale în educație*-îi ajută pe profesori ca tine să-și reducă volumul de muncă, să personalizeze cursurile și să instruiască studenții mai eficient.

- *Învățare combinată*-învățarea mixtă este o metodă care combină atât formarea tradițională în clasă, cât și predarea online de înaltă tehnologie

- *3D imprimare*-imprimarea 3D vă face lecțiile mai distractive și oferă studenților experiență practică pentru a învăța mai bine lucruri noi. Această metodă duce implicarea în clasă la un nou nivel pe care manualele nu îl pot compara niciodată.

- *Utilizați procesul de gândire a designului*-aceasta este o strategie bazată pe soluții pentru a rezolva probleme, a colabora și a stârni creativitatea elevilor

- *Învățarea bazată pe proiecte*-toți elevii lucrează la proiecte la sfârșitul unei unități. Învățarea bazată pe proiecte se învârtă și în jurul proiectelor, dar le permite elevilor să rezolve probleme din lumea reală și să vină cu noi soluții pe o perioadă mai lungă.

- *Învățare bazată pe anchetă*-învățarea bazată pe anchetă este, de asemenea, un fel de învățare activă. În loc să susțin o prelegere, începi lecția oferind întrebări, probleme sau scenarii.

- *Jigsaw*-puzzle-ul este un joc obișnuit pe care punem pariu că fiecare dintre noi l-a jucat cel puțin o dată în viață. Lucruri similare se întâmplă în clasă dacă încerci tehnica puzzle-ului.

- *Predarea cloud computing*-termenul poate fi ciudat, dar metoda în sine este familiară pentru majoritatea profesorilor. Este o modalitate de a conecta profesori și studenți și de a le permite să acceseze cursuri și materiale de la mii de mile distanță.

- *Clasa inversată*-întoarceți puțin procesul pentru o experiență de învățare mai interesantă și mai eficientă. Înainte de curs, elevii trebuie să vizioneze videoclipuri, să citească materiale sau să cerceteze pentru a avea unele înțelegeri și cunoștințe de bază.

- *Predarea la egal la egal*-acesta este similar cu ceea ce am discutat în tehnica puzzle-ului. Elevii înțeleg și stăpânesc mai bine cunoștințele atunci când le pot explica clar.

- *Predare încrucișată*-combină experiența de învățare atât în sala de clasă, cât și într-un loc în afară.

- *Învățare personalizată*-în timp ce o strategie funcționează pentru unii studenți, poate să nu fie atât de eficientă pentru un alt grup. Această metodă adaptează procesul de învățare al fiecărui elev.

În contextul schimbărilor globale o investiție a educației în procesul de soluționare a problematicii lumii contemporane o constituie „noile educații”. Ele au forme diverse și sunt purtătoare de conținuturi noi. Astfel aceste conținuturi noi trebuie valorificate prin diverse metode în cadrul școlii pentru formarea și sensibilizarea copiilor, tinerilor și adulților care participă la abordarea și soluționarea problemelor cu care omenirea este și va fi confruntată.

Problematica lumii contemporane prezintă mai multe caracteristici:

a) caracter universal, toate regiunile și toate țările sunt plasate în miezul acestor problematici; soluțiile sunt cooperarea și solidaritatea;

b) caracter global, este prezentă în toate sectoarele vieții sociale, constituind o sursă de probleme deschise, dar și dificultăți, atât în sfera vieții materiale cât și în cea spirituală;

c) evoluție rapidă și greu previzibilă, în sensul că omul modern foarte frecvent este pus în fața unor situații inedite, și de cele mai multe ori nu este pregătit pentru abordarea acestora;

d) complexitate, caracter pluridisciplinar și interdisciplinar, adesea în rezolvarea unor probleme trebuie luate în considerare conexiunile cu alte probleme;

e) caracter prioritar sau presant, din partea comunităților naționale și mondiale se cer răspunsuri prompte, ingeniozitate și foarte frecvent importante răspunsuri financiare.

Noile educații ar fi:

1) *Educație ecologică și dezvoltare durabilă* este o dimensiune particulară a educației, orientată la formarea conștiinței ecologice a elevilor prin sensibilizarea acestora față de ecosistemul în care își desfășoară activitatea, la optimizarea relației dintre om și natura înconjurătoare

2) *Educația pentru sănătate și nutriție*, având drept obiectiv general „reglarea echilibrului individ-mediu și apărarea nevoilor vitale ale organismului”

3) *Educație pentru comunicare și mass-media* este o dimensiune a educației cu statut de componentă particulară, orientată la formarea de abilități de gestionare corectă și adecvată a mesajelor mediatice și de comunicare cu semenii în diferite contexte prin valorificarea resurselor tehnologice și sociale.

4) *Educația pentru cetățenie democratică și drepturile elevului* este o dimensiune a educației care presupune formarea unor viziuni, atitudini, convingeri social-filosofice, dar și a unui comportament democratic

5) *Educația pentru toleranță pentru practicarea toleranței în școli*, respectiv pentru edificarea unei pedagogii a toleranțe

6) *Educația economică și antreprenorială*, pentru ca elevii să poată în viitor, dacă vor dori, să inițieze o afacere, ei ar trebui să primească informații despre cadrul legislativ care reglementează acest domeniu

7) *Educația pentru tehnologie și progres* formează omului capacitatea de a-și tehnologiza activitatea și de a opera tehnologii în variate domenii.

8) *Educația interculturală* pune accentul pe măsuri care să vizeze coexistența (în înțelesul literal al termenului) a mai multor culturi, în mod separat, educația interculturală este axată pe cooperare și acțiune conjugată.

9) *Educația pentru timpul liber* include următoarele componente: culturală, artistică, turistică, socială (participarea părinților la viața școlii etc.); ea se dovedește a fi o educație rentabilă sub raport economic, familial, sanitar și social, iar importanța ei sporește pe măsură ce crește timpul liber.

Consultând mai multe abordări în direcția cercetată am stabilit că noile educații pot fi valorificate în cadrul formelor educației:

- a) Formal – la școală;
- b) Nonformal – la lecția de dirigenție, în cadrul activităților extracurriculare;
- c) Informal – la activitățile extrașcolare.

Noile educații constituie o investiție a educației în procesul de soluționare a problematicii lumii contemporane. Ele au forme diverse și sunt purtătoare de conținuturi noi. Astfel aceste conținuturi noi trebuie valorificate prin diverse metode în cadrul școlii pentru formarea și sensibilizarea copiilor, tinerilor și adulților care participă la abordarea și soluționarea problemelor cu care omenirea este și va fi confruntată. Rolul profesorului în realizarea noilor educații astfel este de a soluționa problemele care îi stau în cale pentru realizarea obiectivelor caracteristice noilor educații în cadrul orelor organizate în jurul celor patru tipuri fundamentale de învățare ce constituie pilonii cunoașterii, aceasta la rândul său favorizând dezvoltarea individului (elevului), potențialului său creativ și competențelor profesionale care îl vor ajuta la o integrare cu succes în comunitate.

Fiind un răspuns la problemele lumii contemporane noile educații au ca scop dezvoltarea elevului din toate aspectele pentru ca el să poată confrunța lumea contemporană și să se integreze în ea cu ușurință. Și pentru acesta noile educații apelează la toate personajele principale din sistemul educațional care sunt școala, profesorul și nu în ultimul rând părinții. Acest trio îmbinat cu succes asigură un viitor prosper elevului în lumea contemporană.

Bibliografie:

1. Albu G. *În căutarea educației autentice*. Iași: Polirom, 2002.
2. Ionescu, M., *Instrucție și educație*, Editura: Eikon, Cluj-Napoca. 2011
3. Pâslaru Vl. *Noile educații și educația morală a adolescentului*. În: *Didactica Pro...*, 2009.
4. Lungu V. *Educația prospectivă și problematica contemporană*. În: *Didactica Pro. Revistă de teorie și practică educațională*, 2009, nr. 4 (56).
5. Cucoș C. *Pedagogie*. Ediția a II-a. Iași: Polirom, 2006.
6. Cojocaru V.M. *Educație pentru schimbare și creativitate*. București: Editura Didactică și Pedagogică, 2003.
7. Cristea S. *Fundamentele științelor educației. Teoria generală a educației*. Chișinău: Litera Educațional, 2003.
8. <https://revistaprofesorului.ro/>

Turul galeriei –metodă de predare-învățare-evaluare

Prof. înv. primar, Ifrim Rădița

Școala Gimnazială Slobozia Bradului, Vrancea

Turul galeriei sau tehnica galeriilor a fost dezvoltată în 1981 la Institutul Battelle din Frankfurt de Horst Genchka și asociații săi și îmbunătățită ulterior de profesorul Arthur B. VanGundy, de la Universitatea din Oklahoma. Particularitatea acestei activități de grup este că nu ideile circulă între membrii grupului, ci aceștia circulă în jurul ideilor (VanGundy, 2005).

Turul galeriei (Gallery Walk) este o metodă interactivă de învățare bazată pe colaborarea între elevi, care sunt puși în ipostaza de a găsi soluții de rezolvare a unor probleme, organizați în grupuri. Produsele realizate de aceștia sunt expuse ca într-o galerie, prezentate și susținute de un ghid în fața colegilor –vizitatori, urmând a fi evaluate și discutate de toți participanții, indiferent de grupul din care fac parte (Ștefănescu, 2022).

Etapele metodei turul galeriei:

1. Constituirea grupurilor de lucru. Elevii sunt împărțiți în grupe de 3-4 elevi, în funcție de numărul lor din clasă și distribuirea de foi de flip-chart, markere, lipici etc;
2. Comunicarea problemei care trebuie rezolvată, menționând că rezolvarea trebuie să fie realizată pe foile de flip-chart. Se precizează, de asemenea, faptul că unul dintre membrii fiecărui grup va avea rolul „de ghid”;
3. Cooperarea pentru realizarea sarcinilor de lucru. Elevii interacționează pentru soluționarea sarcinii de lucru și notează pe foile de flip-chart;
4. Expunerea produselor. Fiecare grupă își afișează produsul, la fel ca într-o veritabilă galerie de artă, acest aspect explicând și denumirea metodei. Elevii care au rol de ghid rămân în locul unde este expus produsul grupului din care fac parte;
5. Turul galeriei. Membrii grupurilor vizitează produsele celorlalte grupuri, comparând și examinând fiecare produs, adresând întrebări, făcând comentarii sau propunând alte soluții pe care le consemnează în subsolul foii de flip-chart;
6. Reexaminarea și evaluarea lucrărilor. După parcurgerea galeriei cu exponte, fiecare grupă își examinează produsul propriu în comparație cu produsele celorlalte grupe, valorificând comentariile, completările și întrebările.

Funcția îndeplinită de această metodă este de angajare psihosocială a capacității de învățare / autoînvățare a elevilor prin rezolvarea unor probleme care pot avea mai multe

soluții posibile, identificate prin activitatea organizată pe grupe, desfășurate în context formal, frontal.

Scopul propus pentru îndeplinirea acestei funcții este de a stimula învățarea prin colaborare și cooperare, care încurajează gândirea în grup, care este mai productivă decât cea individuală angajată în realizarea sensului cunoștințelor asimilate în contextul predării - învățării-evaluării continue, interactivă, formativă/ autoformativă, necesară pentru rezolvarea problemei prin descoperire, demonstrație, modelare sau chiar prin problematizare.

Utilizarea „turului galeriei” prezintă următoarele avantaje:

- formarea și dezvoltarea capacității reflective;
- formarea și consolidarea deprinderii de ascultare activă;
- dezvoltarea gândirii critice;
- stimularea creativității;
- cultivarea respectului față de ceilalți și a toleranței;
- formarea și dezvoltarea competențelor emoționale;
- dezvoltarea competențelor de relaționare;
- dezvoltarea competențelor de comunicare;
- promovarea interînvățării și a învățării active;
- participarea activă, implicarea tuturor elevilor în realizarea sarcinilor de învățare;
- stimularea eforturilor de intercunoaștere și autocunoaștere;
- formarea și dezvoltarea capacității de cooperare, a spiritului de echipă;
- dezvoltarea capacității argumentative;
- formarea și dezvoltarea competențelor de evaluare și autoevaluare;
- dezvoltarea competențelor instrumental-aplicative;
- formarea și dezvoltarea competențelor metacognitive etc.

În categoria limitelor tehnicii putem menționa:

- tendința de conformare la opinia grupului;
- tendința de dominare a grupului manifestată de anumiți elevi;
- marginalizarea sau autoizolarea elevilor care împărtășesc alte opinii;
- neimplicarea unor elevi;
- aparentă dezordine;
- dezvoltarea unei posibile dependențe de grup în rezolvarea sarcinilor;
- apariția unor conflicte între participanți;

- generarea unei „gândiri de grup”.

În plan metodologic, *turul galeriei*, ca tehnică didactică specială sau potențială metodă didactică autonomă stimulează interesul elevilor pentru învățare sau autoînvățare în condiții de evaluare sau autoevaluare continuă formativă sau autoformativă, eficientă în plan:

- psihofizic – în măsura în care necesită mișcarea elevilor în clasă, subordonată unor obiective concrete interiorizate;
- psihosocial și pedagogic - în măsura în care angajează interacțiunea directă în grupul inițial și indirectă cu ceilalți colegi, prin intermediul produselor muncii acestora.

Turul galeriei este o tehnică care se constituie într-un motivator pentru învățare (Dumitru, 2000; Pânișoară, 2005). Ea poate fi utilizată și integrată în strategiile didactice specifice activităților instructiv-educative realizate la toate nivelurile, preșcolar, școlar, universitar, la o gamă variată de discipline, de la cele umaniste la cele practic-aplicative, iar faptul că presupune și mișcare, activitate fizică la clasă, îi atrage pe participanți și le trezește interesul (Ștefănescu, 2022).

Bibliografie:

1. Dumitru, I.A. (2000). *Dezvoltarea gândirii critice și învățarea eficientă*. Timișoara: Editura de Vest.
2. Oprea, C.L. (2006). *Strategii didactice interactive*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
3. Pânișoară, I.O., Negreț- Dobridor, I. (2005). *Știința învățării. De la teorie la practică*. Iași: Editura Polirom.
4. Ștefănescu, C. (2022). *Turul Galeriei*. În I.O. Pânișoară (coord.) *Enciclopedia metodelor de învățământ*. Iași: Editura Polirom.
5. VanGundy, A.B. (2005). *101 Activities for Teaching Creativity and Problem Solving*. San Francisco: Pfeiffer.

Inteligența emoțională- cheia succesului în dezvoltarea armonioasă a copiilor

**Igna Crina Cornelia- profesor pentru învățământul preșcolar
Grădinița cu program prelungit Căsuța Poveștilor, Cluj-Napoca, jud. Cluj**

Într-o lume dominată de căutarea succesului profesional și personal, în care banii și eficiența au devenit cuvinte cheie, oamenii caută să își gasească echilibrul mental și emoțional. Viața însă presupune nu numai evenimente pozitive, ci și situații negative cu încărcătură emoțională puternică. Persoanele care au abilități emoționale bine dezvoltate au mai multe șanse să fie mulțumite în viață, să fie eficiente în mai multe domenii (profesional, personal), să își gestioneze stilul de gândire care stă la baza propriei productivități, să reușească să comunice eficient cu ceilalți, să stabilească și să mențină relații adecvate. În schimb, persoanele care trăiesc deseori sentimente de frustrare, nu își pot controla viața emoțională și se frământă, se îngrijorează, se deprimă, etc., nu reușesc să comunice eficient, să recunoască și să interpreteze corect emoțiile proprii și ale celorlalți și ajung să își saboteze propria adaptare.

Inteligența emoțională din viața adultă își are originea în dezvoltarea competențelor emoționale și sociale în perioada preșcolară, aceasta fiind o perioadă de achiziții fundamentale în plan emoțional, social și cognitiv. Ca urmare, aceasta este perioada cea mai indicată pentru dezvoltarea și optimizarea competențelor emoționale și sociale esențiale pentru funcționarea și adaptarea la viața adultă. Efectele negative ale dezvoltării inadecvate ale acestor competențe afectează sănătatea mentală atât pe termen scurt, cât și pe termen lung.

Competența emoțională reprezintă abilitatea indivizilor de a se adapta atât la propriile emoții cât și la emoțiile celorlalți, pe când competența socială se referă la abilitatea copiilor de a forma relații sociale funcționale cu ceilalți copii și cu adulții din viața lor. Copiii care prezintă deficite la nivelul competențelor emoționale și sociale riscă să dezvolte probleme serioase, atât în timpul copilăriei, al adolescenței, cât și al vieții adulte, într-o serie de domenii cum ar fi sănătatea mentală, dezvoltarea cognitivă, pregătirea pentru școală, etc.

Competențele emoționale precare expun copiii riscului de a dezvolta diferite forme de psihopatologie, precum crize de furie necontrolată, agresivitate, anxietate, depresie, etc. Probabilitatea ca acești copii să renunțe la școală, să dezvolte comportamente antisociale, dependență de droguri, este mult mai mare decât în cazul colegilor care au competențe emoționale bine dezvoltate.

De asemenea, competențele emoționale influențează dezvoltarea cognitivă a copiilor, pregătirea și adaptarea la mediul și cerințele școlare. De exemplu un copil cu reacții frecvente de teamă în situații de evaluare își orientează o mare parte din resursele sale atenționale spre gestionarea fricii resimțite, în detrimentul utilizării acestor resurse pentru realizarea sarcinilor școlare. Competențele emoționale slab dezvoltate pot determina atitudini negative față de școală și lipsa încrederii în abilitatea de a rezolva sarcinile școlare.

Competențele emoționale sunt strâns legate și de competențele sociale, deoarece gestionarea propriilor emoții și ale celorlalți este deosebit de importantă pentru inițierea și menținerea relațiilor sociale. Relația dintre cele două competențe este și mai evidentă în perioada preșcolară când popularitatea și formarea prietenilor depind în mare măsură de abilitatea copilului de a recunoaște și de a reacționa adecvat la emoțiile proprii și ale celorlalți.

Copiii ale căror competențe sociale sunt insuficient dezvoltate întâmpină dificultăți în formarea și menținerea relațiilor sociale. Ei pot fi marginalizați și respinși de colegii lor, petrecând mai mult timp jucându-se singuri, ceea ce contribuie la izolare și interacțiuni

limitate cu copiii de aceeași vârstă. Aceste neajunsuri sunt la rândul lor responsabile de limitarea contextelor în care copiii pot învăța competențele sociale specifice vârstei, generând un cerc vicios care poate duce la cronicizarea problemelor de relaționare.

S-a constatat că acei copii care au abilități sociale slab dezvoltate prezintă dificultăți în urmărirea instrucțiunilor educatoarei, nu se pot concentra în cadrul activităților și în consecință nu își îndeplinesc în mod corespunzător sarcinile de la grupă. Pe termen lung, aceste deficite au consecințe negative asupra adaptării la cerințele școlare care pot conduce ulterior la probleme cum ar fi absentismul și abandonul școlar. Insuficienta dezvoltare a competențelor emoționale are impact asupra celor sociale, care la rândul lor le influențează pe cele emoționale, motiv pentru care cele două tipuri de competențe contribuie în egală măsură la dezvoltarea optimă a copiilor. De exemplu, un copil cu dificultăți în recunoașterea și adaptarea la emoțiile celorlalți va întâmpina probleme de relaționare, va fi respins de copiii de aceeași vârstă, ceea ce va contribui la menținerea și/sau agravarea deficitelor în dezvoltarea competențelor emoționale.

Conștientizarea propriilor emoții reprezintă componenta esențială pentru achiziționarea tuturor celorlalte abilități emoționale, respectiv sursa adaptării sociale. Dacă o persoană nu își conștientizează emoțiile, nu le va putea recunoaște și nici exprima adecvat, ceea ce poate duce la reglare emoțională deficitară. Aceasta poate genera în timp strategii de relaționare socială dezadaptativă și adaptare socială precară. De exemplu, nu putem vorbi de reglare emoțională dacă un copil nu este capabil să conștientizeze și să recunoască sentimentul de furie, deoarece acesta este primul pas în învățarea strategiilor de gestionare a emoțiilor negative. Copiii de 3 ani sunt capabili să exprime trăiri emoționale de tipul bucuriei, furiei, tristeții, fricii sau dezgustului, chiar dacă nu reușesc întotdeauna să eticheteze verbal aceste emoții. Începând cu vârsta de 3, 4 ani copiii încep să manifeste mândria. Mândria, la fel ca și vina sau rușinea sunt considerate emoții sociale, care apar în urma dezvoltării morale a copiilor și sunt în mare măsură influențate de modul în care părinții ghidează copilul în vederea respectării normelor de comportament specifice culturii în care se dezvoltă. Emoțiile sociale sunt exprimate și în mare măsură conștientizate de marea majoritate a copiilor la vârsta de 5, 6 ani.

Înțelegerea și recunoașterea emoțiilor presupune în afara etichetării lor verbale (este fericit / este trist) și o componentă non verbală (mimică, gesturi, tonalitatea vocii, etc). Emoțiile celorlalți pot fi „citate” prin intermediul reacțiilor non-verbale ale acestora. De exemplu știm că atunci când o persoană este încruntată și folosește un ton amenințător, aceasta trăiește sentimentul de furie. Mai ales în perioada preșcolară, atunci când copiii au achiziționat și utilizează din ce în ce mai frecvent limbajul, se dezvoltă și capacitatea lor de a denumi corect propriile emoții și ale celor din jur. Pe parcursul primilor ani de viață, copiii achiziționează treptat etichetele verbale ale emoțiilor.

În acest sens am desfășurat la grupă diferite jocuri. „Harta emoțiilor” ne-a permis să identificăm corect emoțiile și să le etichetăm corespunzător, pornind de la povești și folosind jetoane cu expresii faciale ale emoțiilor (bucurie, furie, tristețe, teamă). Apoi ne-am jucat „Cutiile fermecate cu emoții”, în care fiecare copil a ales câte un jeton reprezentând o emoție pozitivă, și alt jeton, reprezentând o emoție negativă. Astfel copiii au identificat emoții, le-au denumit, și au povestit câte o întâmplare pentru fiecare emoție. Prin jocul „Cum mă simt azi...” copiii învață despre emoții prin intermediul desenului, o activitate specifică vârstei, să identifice corect emoțiile proprii și etichetele verbale corespunzătoare. „Ce mi se întâmplă când mă simt....” ajută copiii să conștientizeze reacțiile care însoțesc anumite stări emoționale și să identifice etichetele verbale ale emoțiilor. „Cum te-ai simți dacă...”, „Să ne gândim la emoțiile celorlalți”, „Detectivul de emoții”, „Ce-ar fi dacă”, „Oglinda fermecată”, sunt alte activități care îi ajută pe copii să identifice trăirile emoționale ale celorlalți, să înțeleagă faptul că două persoane pot avea reacții diferite față de aceeași situație, să identifice

consecințele reacțiilor emoționale, să mimeze emoții. „Bruno și Bruni ne învață despre cum să ne exprimăm emoțiile” este un joc, în cadrul căruia pe baza unor scenarii copii au fost solicitați să identifice reacțiile emoționale ale personajelor, iar pe baza diferențierii reacțiilor emoționale să identifice reacțiile emoționale adecvate. Acest joc îi ajută să-și diversifice repertoriul de strategii de reglare emoțională.

S-a constatat faptul că o bună relație educator-copil are multiple implicații. În primul rând, educatorii care au relații bazate pe respect și încredere cu copiii au mai puține dificultăți în menținerea disciplinei și reușesc să atragă cu ușurință copiii în activitățile de la grupă. Pe de altă parte o relație de atașament securizantă are influențe pozitive asupra copiilor proveniți din medii familiale cu probleme. În acest sens este important să adunăm cât mai multe informații legate de copiii din grupă (care sunt activitățile și jocurile preferate, care sunt abilitățile bine dezvoltate, la ce activități extrașcolare participă, informații legate de familia din care provine, valorile promovate de către aceasta), să-i provocăm la discuții în care să se exprime legat de preocupările lor, gândurile și emoțiile lor.

Mediul în care exprimarea emoțională este încurajată și în care se modelează manifestarea adecvată a acestora, favorizează dezvoltarea unor competențe cum ar fi conștientizarea emoțiilor, recunoașterea și interpretarea lor corectă în funcție de context. Putem încuraja dezvoltarea acestor competențe vorbind copiilor despre propriile emoții și despre modul în care putem face față acestor emoții, încurajând copiii să vorbească despre emoțiile lor și învățându-i să manifeste comportamente adecvate față de reacțiile emoționale.

Poveștile reprezintă contexte potrivite pentru învățarea rezolvării de probleme de către copii. Ele sunt o sursă de situații problemă care pot fi soluționate împreună cu copiii. Putem folosi poveștile, de asemenea, pentru a învăța copiii să anticipeze acțiunile personajelor din povești, acesta este un bun exercițiu pentru identificarea consecințelor anumitor comportamente. Prin intermediul poveștilor putem dezvolta capacitatea copiilor de a privi o problemă din mai multe perspective și putem identifica situații problemă tipice în care se pot afla copiii, confruntarea cu astfel de situații într-un context perceput ca neamenințător îi pregătește să gestioneze adecvat aceste probleme și în realitate.

Educatorii joacă un rol cheie în procesul de învățare a rezolvării de probleme. Multe dintre problemele de comportament pot fi prevenite în cazul în care copiii sunt învățați cum să abordeze o situație conflictuală și să o rezolve fără să recurgă la agresivitate. Studii privind implementarea rezolvării de probleme au demonstrat faptul că acei copii proveniți din medii educaționale care promovează atitudini constructive față de conflict, dezvoltă abilități de relaționare mult mai bune. Totuși generalizarea acestor comportamente și transferul în alte situații se produc cu mai multă ușurință dacă antrenamentul copiilor este realizat constant și dacă mesajele transmise de părinți și educatori sunt similare. Astfel, rolul educatorilor în dezvoltarea competențelor emoționale și sociale ale copiilor este cu atât mai important cu cât începând cu vârsta preșcolară timpul pe care îl petrec copiii la grădiniță este în multe cazuri mai mare decât cel petrecut cu părinții.

BIBLIOGRAFIE

- Benga, O. (coord.) (2002). *Jocuri terapeutice*. Ed. ASCR, Cluj-Napoca
- Goleman, D. (2001). *Inteligența emoțională*. Ed. Curtea veche, București.
- Stefan, C., & Eva, K. (2010). *Dezvoltarea competențelor emoționale și sociale la preșcolari - ghid practic pentru educatori*. Ed. ASCR, Cluj-Napoca.
- Scheffer, R. H. (2005). Dezvoltarea emoțională. În *Introducere în psihologia dezvoltării*. Ed. ASCR, Cluj-Napoca
- Vernon, A. (2004). *Consilierea în școală. Dezvoltarea inteligenței emoționale prin educație rațional-emoțională și comportamentală*. Ed. ASCR, Cluj-Napoca.
- Watters, V. (2003). *Povești raționale pentru copii*. Ed. ASCR, Cluj-Napoca.

EDUCAȚIA INOVATOARE ÎN ERA SCHIMBĂRILOR GLOBALE

Autori: prof. Ilovan Daniela Raveca

prof. Ilovan Antoniu Cristian

Liceul Tehnologic Telciu, Județ: Bistrița-Năsăud

"Învățarea este singura cale către adaptare într-o lume în continuă schimbare." - Alvin Toffler

Sistemul educațional actual subliniază importanța procesului de învățare continuă într-o lume în schimbare rapidă. În condițiile actuale ale învățământului singura cale către adaptare este dată de faptul că într-o eră a schimbărilor constante și imprevizibile, abilitatea de a învăța și de a te adapta este esențială pentru a rămâne relevant și pentru a progresa. Pentru a putea ține pasul cu schimbările la nivel de societate în zilele noastre este obligatoriu să privim educația prin prisma efectelor schimbărilor tehnologice și sociale asupra societății umane.

Educația în sistemul global actual atrage atenția asupra nevoilor de a fi deschiși la învățare, de a fi adaptabili pentru a face față provocărilor și oportunităților unei lumi în continuă transformare.

Contextul actual al sistemului educațional este marcat de schimbări și provocări considerabile. O dată cu evoluția tehnologiei, societatea se dezvoltă rapid, iar sistemul educațional trebuie să aducă schimbări pentru a avea relevanță și eficiență.

Evoluția tehnologiei și globalizarea au modificat procesul educațional acesta având nevoie de o continuă adaptare a metodelor de predare-învățare-evaluare pentru a merge în același ritm cu cerințele moderne ale elevilor. Accesul la informație este acum relativ ușor de obținut, ceea ce schimbă modalitatea de predare și învățare la clasă. Cerințele actuale a meseriilor s-au schimbat fiind nevoie ca absolvenții să înregistreze abilități și competențe diferite față de cele din trecut.

Provocările societății actuale, implicit și ale educației presupun adaptarea la: tehnologie, diferențe sociale și economice, incluziune și diversitate, gestionarea informațiilor și cultivarea abilităților de gândire critică și creativă.

Printre provocările din educație care necesită abordări și soluții inovatoare se regăsesc: menținerea motivației elevilor pentru învățare prin abordări personalizate, activități interactive și utilizări ale tehnologiei în mod creativ și original; accesul inegal la resurse și tehnologie în școli care poate duce la inegalități, dar care prin accesarea unor programe să se asigure egalitatea de șanse pentru toți elevii; adaptarea la schimbările și cerințele societății moderne

prin dezvoltarea la elevi a competențelor necesare pentru a se integra și a reuși în lumea modernă, precum și prin adaptarea programei de studiu și implementarea unor metode de predare în concordanță cu cerințele educației moderne și în schimbare.

Educația în era schimbărilor globale trebuie să se axeze pe dezvoltarea competențelor esențiale, precum gândirea critică, rezolvarea problemelor, creativitatea, colaborarea și adaptabilitatea. Aceste competențe sunt cruciale pentru a face față provocărilor complexe ale lumii contemporane. Rolul profesorilor și al școlii este primordial în această eră. Profesorii trebuie să fie pregătiți și motivați pentru a ghida elevii în învățarea continuă și adaptarea la schimbările permanente din societate.

Importanța educației în societate și nevoia de a o adapta la cerințele și nevoile reale ale elevilor reprezintă un aspect esențial în dezvoltarea generațiilor viitoare.

Educația are întotdeauna un rol pozitiv în societate fiind un factor crucial în dezvoltarea și formarea acesteia prin promovarea de valori sociale și etice.

Elevii din sistemul actual de educație sunt expuși unor provocări și oportunități diferite față de generațiile anterioare. Adaptarea sistemului educațional la nevoile și așteptările acestor elevi este esențială pentru a-i pregăti pentru viitor.

Este vital ca sistemul educațional să abordeze aceste provocări pentru a asigura o pregătire corespunzătoare a elevilor pentru lumea reală și pentru a le oferi abilitățile necesare pentru a deveni cetățeni activi și responsabili în societatea actuală.

În concluzie, este vital să identificăm și să găsim soluții pentru provocările din sistemul educațional pentru a asigura un viitor mai bun pentru generațiile viitoare. Motivarea elevilor, adaptarea la cerințele societății moderne și accesul egal la resurse sunt doar câteva din aspectele ce necesită o abordare atentă și inovatoare în educație.

Încurajarea dialogului și a colaborării tuturor celor implicați în educație: elevi, profesori, părinți, este esențială pentru a identifica și pune în aplicare soluții eficiente. Astfel, putem crea un sistem educațional care să răspundă nevoilor și provocărilor actuale, pregătind astfel elevii pentru succesul lor în lumea de mâine.

Bibliografie:

- * Bocoș, Mușata-Dacia; Ionescu, Miron, 2017, Tratat de didactică modernă, Ed. Paralela 45, Pitești.
- * Cucoș, Constantin, 2022, Filosofia educației, Ed. Polirom, Iași.
- * Ceobanu, Ciprian; Cucoș, Constantin; Istrate, Olimpiu; Pânișoară, Ion-Ovidiu Educația digitală, 2022, Ed. Polirom, Iași.

METODE EDUCATIONALE INOVATOARE

EXCURSIA TEMATICĂ

Motto: „Educația este cheia care deschide poarta de aur a libertății” –George Washington Carver

Metodele Educaționale Inovatoare sunt acele metode interactive care solicită mecanismele gândirii, ale inteligenței, ale imaginației și creativității elevilor, care favorizează înțelegerea conceptelor și ideilor, valorifică experiența proprie a elevilor, dezvoltă competențe de comunicare și relaționare, de deliberare, axate pe acțiuni operatorie și vizează formarea unei atitudini active. Activizarea predării-învățării-evaluării presupune folosirea unor metode, tehnici și procedee care să-l implice pe elev în procesul de învățare, în sensul formării lui ca participant activ la procesul de educare.

Capacitatea acestor metode de stimulare a participării active și depline, fizice și psihice, individuale și colective a elevilor în procesul învățării este definitorie, căci sunt considerate active toate acele metode care sunt capabile să-l mobilizeze pe elev, să-i concentreze atenția, să-l facă să urmărească cu interes și curiozitate lecția, care-l îndeamnă să-și pună în joc imaginația, înțelegerea, puterea de anticipare.

Metodele interactive se caracterizează prin:

- pun accentul pe procesele de cunoaștere, ajută elevul să caute, să cerceteze, să prelucreze cunoștințele, să restructureze și să le integreze în sisteme noi;
- stimulează cunoașterea operațională, învățarea prin acțiune, memoria și voința;
- îl învață pe elev cum să învețe, cum să lucreze independent, contribuind la formarea competențelor informaționale și operaționale;
- facilitează interacțiunea colectivă, dezbaterile și cooperarea;
- intensifică schimbul de informații, idei, confruntarea;
- stimulează dezvoltarea gândirii creatoare, imaginația;
- facilitează implicarea elevului în descifrarea situațiilor noi, în rezolvarea propriu-zisă a problemelor teoretice și practice, prin crearea situațiilor problematice;

-contribuie la descoperirea, stimularea și valorificarea potențialului cognitiv și creativ al elevilor.

Excursia tematică reprezintă una dintre metodele educaționale inovatoare, activ-participative, cu un pronunțat caracter formativ-educativ, un perimetru de aducere în prezent sau de transmitere a unor experiențe culturale, istorice, de prelungire a influenței lor la nivelul elevilor.

Excursia tematică promovează interdisciplinaritatea prin utilizarea informațiilor din cadrul mai multor discipline, facilitând, astfel, înțelegerea acestora și perceperea lor ca un întreg. Această metodă contribuie la creșterea interesului elevilor pentru studiu, face legătura dintre teorie și practică, mărește orizontul cultural al copiilor, fiind o bună ocazie de cunoaștere. Într-un asemenea cadru flexibil, copilul se simte mai puțin îngrădit de anumite reguli existente în școală. Excursia tematică permite manifestarea personalității elevilor sub o formă mult mai variată, această activitate fiind un bun prilej cu ajutorul căreia se cultivă relațiile de grup, se dezvoltă spiritul de prietenie, de disciplină, se creează legăturile care se pot transforma în prietenii de durată.

În timp ce la școală se studiază doar după materialele didactice, excursiile tematice vin în continuarea experienței educaționale, în acest fel, elevii înțelegând criteriile și subiectele ce le-au fost predate în clasă, având șansa de a scăpa de rutina de zi cu zi și de a vizita locuri despre care au învățat în clasă.

Excursiile tematice respectă parcurgerea unor etape: pregătitoare, organizatorică, de instruire a colectivului de elevi pentru a fi capabili să realizeze obiectivele propuse pe parcursul activităților, dar și valorificarea rezultatelor, fiind ocazii ideale în care profesorul îi poate face pe elevi să înțeleagă noțiunile de literatură, istorie, geografie, științe le naturii, aceștia luând contact direct cu realitatea înconjurătoare, interesul pentru studiul acestor discipline lărgindu-se.

Etapă de pregătire a excursiei presupune stabilirea temei excursiei, a datei, duratei, a scopului și obiectivelor vizate, a itinerariului ales, a resurselor, adică, proiectarea excursiei.

Pregătirea teoretică și tehnică presupune studierea hărții, întocmirea unui plan, formarea grupelor de lucru, repartizarea sarcinilor de grup sau individuale. Documentația bibliografică este necesară și foarte importantă, pentru că, indiferent că la fața locului este

ghid sau nu, cadrul didactic este coordonatorul activității și trebuie să ofere explicația științifică.

Desfășurarea propriu – zisă a excursiei presupune contactul direct cu diferite aspecte din viața culturală, științifică, literară, cunoașterea și aprofundarea temei propuse.

Valorificarea achizițiilor rezultate presupune evaluarea excursiei, prin: portofoliu, proiect, album foto, eseu, prezentare power-point, raport al excursiei, postere, colaje, mediatizarea excursiei pe site-uri educaționale, cu scop ilustrativ și educativ de popularizare a acțiunii pentru trezirea interesului elevilor cu privire la tema abordată.

Scopul excursiei tematice este complex: cunoașterea, înțelegerea și aprecierea valorilor culturale, istorice și științifice; îmbogățirea cunoștințelor și noțiunilor despre opera unui scriitor, implicarea elevilor în activități extracurriculare care să le stimuleze creativitatea în domeniul literar, lărgirea orizontului didactic, formarea deprinderilor de a consemna informații semnificative, referitoare la tema propusă, dezvoltarea spiritului de observație, formarea unor deprinderi (de orientare pe teren, schițarea unor peisaje simple, alcătuirea unor scheme/desene).

De asemenea, stabilirea unor obiective corelate cu tema excursiei este importantă. Astfel, la sfârșitul excursiei, elevul va putea :

-Să comunice, folosind diverse metode și mijloace de învățământ, cunoștințe privind semnificațiile, particularitățile și importanța exponatelor de cultură vizitate;

-Să demonstreze capacitatea de a înțelege, de a compara, de a distinge particularitățile istorice, culturale, științifice ale aspectelor vizitate;

-Să valorifice intra- și interdisciplinar conținutul informațiilor culturale, istorice, etnografice, folclorice, geografice, literare, religioase.

Așadar, excursia tematică este o metodă educațională activ-participativă, inovatoare, o activitate didactică bazată pe interdisciplinaritate, care stimulează curiozitatea de a descoperi noi fenomene, formează o atitudine ecologică pozitivă, prilejuiește trăiri autentice ale unor sentimente de apartenență la comunitate, prin care elevii își lărgesc orizontul de cunoștințe prin contactul direct cu realitatea.

Bibliografie:

Boncu, Ștefan - „Psihosociologie școlară”, Editura Polirom, București, 2013;

Mîndru Elena - „Strategii didactice interactive”, Editura Didactică Publishing House, București, 2005.

Metode de predare inovatoare

Prof. Ion Sabina Elana
Grădinița nr. 3 ,Măgurele, Ilfov

Motto: “ Mai mult decat a predă, tehnica didactică înseamnă a învăța pentru sine și a facilita învățarea altora.”

Bernat S. (2003 p.15-19)

Metodele de predare inovatoare nu se referă doar la utilizarea celei mai de ultimă oră tehnologie la clasă sau la atingerea constantă a ultimelor tendințe educaționale, se referă la utilizarea de noi strategii de predare care se concentrează mai mult pe elevi. Acestea încurajează elevii să se alătore în mod proactiv și să interacționeze cu colegii lor și cu profesorul în timpul lecțiilor. Elevii vor trebui să lucreze mai mult, dar într-un mod care să le răspundă mai bine nevoilor și să-i ajute să crească mai repede.

Spre deosebire de predarea tradițională, care se concentrează în principal pe cât de multe cunoștințe se pot transmite, modalitățile inovatoare de predare caută adânc în ceea ce elevii iau cu adevărat din ceea ce se predă în timpul cursurilor.

Beneficiile metodelor de predare inovatoare

- Încurajează cercetarea – Abordările inovatoare ale învățării îi încurajează pe elevi să exploreze și să descopere lucruri și instrumente noi pentru a-și lărgi mințile.
- Îmbunătățesc abilitățile de rezolvare a problemelor și de gândire critică – Metodele creative de predare permit elevilor să învețe în propriul ritm și îi provoacă să facă brainstorming noi modalități de a aborda o problemă în loc să găsească răspunsuri deja scrise în manuale.
- Evitați să primiți multe cunoștințe simultan – Profesorii care folosesc abordări noi încă oferă elevilor informații, dar tind să le împartă în părți mai mici. Digerarea informațiilor poate fi acum mai accesibilă, iar menținerea lucrurilor scurte îi ajută pe elevi să obțină mai repede noțiunile de bază.
- Adoptă mai multe abilități soft – Elevii trebuie să folosească instrumente mai complexe în clasă pentru a-și termina munca, ceea ce îi ajută să învețe lucruri noi și să le stimuleze creativitatea. De asemenea, atunci când fac proiecte individuale sau de grup, elevii știu să-și gestioneze timpul, să prioritizeze sarcinile, să comunice, să lucreze mai bine cu ceilalți și multe altele.
- Verifică înțelegerea elevilor – Notele și examenele pot spune ceva, dar nu totul despre capacitatea de învățare și cunoștințele unui elev (mai ales dacă există priviri furtive în timpul testelor!). Ideile de predare inovatoare le permit profesorilor să monitorizeze orele și să știe mai bine cu ce se luptă elevii lor pentru a găsi soluțiile cele mai potrivite.
- Îmbunătățesc autoevaluarea – Cu metode grozave de la profesori, elevii pot înțelege ce au învățat și ce le lipsesc. Descoperind ceea ce mai trebuie să știe, ei pot înțelege de ce să învețe anumite lucruri și să devină mai dornici să le facă.

- Însuflețesc sălile de clasă – Metodele de predare inovatoare oferă elevilor ceva diferit de care să se entuziasmeze, încurajându-i să vorbească și să interacționeze mai mult.

Metode de predare inovatoare:

- 3D imprimare
- Învățarea bazată pe proiecte
- Învățare bazată pe anchetă
- Jigsaw
- Predarea cloud computing
- Predarea la egal la egal
- Feedback de la egal la egal
- Predare încrucișată
- Învățare personalizată

În timp ce o strategie funcționează pentru unii studenți, poate să nu fie atât de eficientă pentru un alt grup. De exemplu, activitățile de grup sunt grozave pentru cei extrovertiți, dar pot fi coșmaruri pentru studenții super introvertiți.

Această metodă adaptează procesul de învățare al fiecărui elev. Deși acordarea de mai mult timp pentru planificare și pregătire îi ajută pe elevi să învețe în funcție de interesele, nevoile, punctele forte și punctele lor slabe pentru a obține rezultate mai bune.

Călătoria de învățare a fiecărui elev poate fi diferită, dar scopul final rămâne același; pentru a dobândi cunoștințe care să-l echipeze pe acel elev pentru viața lor viitoare.

Așadar aplicarea cu regularitate a metodelor inovative, de cooperare, duc în timp la rezultate superioare, relaționări heterogene mai pozitive, motivație intrinsecă mai mare, respect de sine mai crescut și dezvoltă abilități sociale deosebite, solicitate de piața muncii

Bibliografie:

- Bocoș Mușata, Avram Iftinia, Catalano Horațiu, Someșan Eugenia, “Pedagogia învățământului preșcolar. Instrumente didactice”, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2009
- Breben Silvia, Gongea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela, “ Metode și tehnici interactive de grup” , sursa [www. scribd.com](http://www.scribd.com);
- Cerghit, Ioan , 2002, Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri și strategii, Editura Aramis, București;
- Dumitru, I. Al., 2000, Dezvoltarea gândirii critice și învățarea eficientă, Editura de Vest, Timișoara.

MATEMATICA ȘI JOCURILE EI

Prof. Ionașc Daniela
Școala Gimnazială „Mihail Armencea” Adjud, Vrancea

„Dumnezeu a creat numerele naturale. Restul este opera omului.” spunea Leopold Kronecker (matematician german). Matematica a fost creată datorită necesității omului de a avea control asupra obiectelor care îl înconjoară. Karl GAUSS spunea „Regina științelor este matematica, iar aritmetica este regina matematicii” și ca și orice regină ea are pe lângă partea sa sobră o parte ludică.

Viața noastră se bazează pe comunicare și pe relații interpersonale, ceea ce am putea defini mai ușor într-un cuvânt: prietenie. Numerele pot fi și ele prietene? Ei bine, Pitagora este cel care se spune că a descoperit prima pereche de **numere prietene**: 220 și 284. Dar ce înseamnă în matematică **prietenia**? Numerele prietene sunt acele numere care au proprietatea că fiecare este egal cu suma divizorilor celuilalt.

Să vedem dacă a avut Pitagora dreptate?

Divizorii numărului 220 sunt:

1, 2, 4, 5, 10, 11, 20, 22, 44, 55, 110, iar ai numărului 284 sunt:

1, 2, 4, 71, 142,

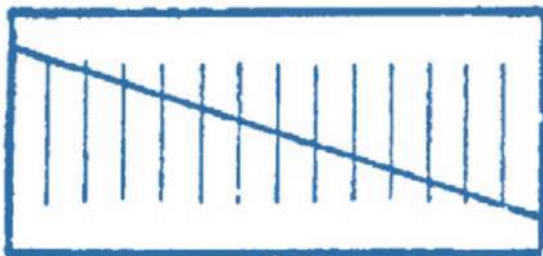
astfel avem $1+2+4+71+142 = 220$ și $1+2+4+5+10+11+20+22+44+55+110 = 284$.

Cu toții tindem spre perfecțiune și este detul de greu să o atingem, dar numerele ne-au luat-o înainte, astfel avem **numere perfecte**. Care sunt ele? Pentru fiecare număr există un număr perfect? Dar are el vreo legătură cu ce înseamnă numerele perfecte în matematică? Un număr perfect este cel care poate fi scris ca sumă a divizorilor săi fără el însuși, de exemplu $6 = 1+2+3$.

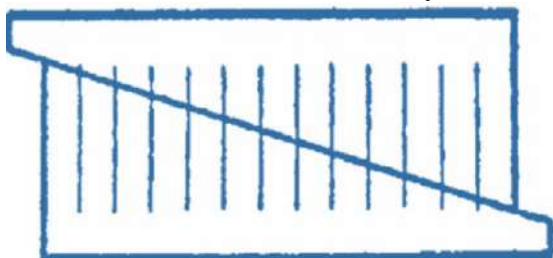
Cu toții știm că nu e frumos să întrebii o doamnă ce vârstă are, dar cu ajutorul a câtorva trucuri matematice putem să o aflăm. Nimeni nu spune că nu putem să o întrebăm cât va rămâne dacă dintr-un număr de 10 ori mai mare decât vârsta ei vom scădea produsul cu nouă a unui număr de o singură cifră. Și, uite așa, am aflat vârsta sa. Cum? Păi, separând cifra unităților din numărul comunicat și adunând-o cu ce a mai rămas.

Un alt truc este să o rugăm să ne comunice ce a obținut după ce a înmulțit numărul anilor cu 2, a adunat cu 5 și a înmulțit totul cu 5. De acum începe treaba noastră. Având ultima cifră 5, o vom elimina, iar din numărul rămas vom scădea 2, astfel vom obține vârsta. De exemplu, pentru $22 \cdot 2 = 44$, $44 + 5 = 49$, $49 \cdot 5 = 245$ noi vom elimina 5 și rămânem cu 24, din care vom scădea 2 și obținem 22.

Magia, tuturor ne place. De multe ori am vrea să fim invizibili sau pur și simplu să facem ceva magic. Putem face să dispară lucruri? Cum putem să facem din 13 linii paralele 12 linii paralele fără a o șterge sau decupa pe niciuna? Încadrându-le într-un dreptunghi, vom obține o imagine care va arăta astfel:

Tăind dreptunghiul pe diagonală și mișcându-l de-a lungul liniei de tăiere, vom observa că putem distinge doar 12 linii, iar ceea ce vom obține va arăta cam așa:

Putem ghici numerele din mintea oamenilor folosindu-ne de magie, de asemenea. Câteva trucuri: rugați persoana să se gândească la un număr, apoi să-l ridice la pătrat, să adune la rezultat un număr propus de dumneavoastră și să ridice din nou la pătrat. Tot ce îi mai ramane acum de făcut este să scadă numărul la care s-a gândit la puterea a patra și să vă comunice rezultatul. Ceea ce el nu știe este că noi, împărțind jumătate din numărul comunicat la numărul propus de noi pentru adunare și din rezultat scăzând jumătate din numărul propus pentru adunare obținem numărul la care el s-a gândit și uite așa am făcut micul nostru truc de magie.

Algebraic vorbind se demonstrează astfel:

$$(n^2 + a)^2 = n^4 + 2an + a^2$$

$$(n^4 + 2an + a^2 - n^4) : 2 : a - a : 2 = n$$

Putem să luăm în considerație și alte probleme de matematică:

- numărul 100 se poate scrie în trei feluri diferite folosind doar cifre identice;
- există în lumea asta cineva mai în vârstă de 600 de ori decât o cunoștință a sa;
- dacă acum e ora 23, afară e noapte și plouă, putem peste 72 de ore să vedem soarele pe cer.

Matematica are și ea umorul său. Câteva glume care au la bază matematica:

- matematicianul neamț Moritz Pasch explica existența unui număr impunător de oameni care nu înțeleg matematica, prin faptul că gândirea matematică, prin însăși esența ei, este opusă naturii omului;
- marele matematician rus A. A. Marcov, fiind întrebat ce este matematica, a răspuns: "Matematica este ceea cu ce se ocupă Gauss, Cebâșev, Leapunov și eu";
- printre numeroasele lecții despre aplicațiile matematicii, citite de către Cebâșev, se remarcă și prelegerea lui la Paris, dedicată teoriei matematicii în confecționarea îmbrăcămintei. La ea s-au prezentat cei mai buni croitori și modelieri, diferiți experți în ale eleganței. Cebâșev și-a început lecția cu renumita frază matematică: „Admitem, pentru simplitate, că omul are corp de formă sferică.” După aceste cuvinte, vorbele lui sunau în gol, deoarece publicul șocat a părăsit sala;
- când este o demonstrație strictă? O demonstrație se numește strictă, dacă strictă o consideră majoritatea matematicienilor.

BIBLIOGRAFIE

- http://ro.wikipedia.org/wiki/Istoria_geometriei
- <http://inventors.about.com/library/weekly/aa050298.htm>
- <http://aleph0.clarku.edu/~djoyce/mathhist/chronology.html>
- <http://www.math.md/school/distractiva.html>

CREAȚIA EXPRESIVĂ LA VÂRSTĂ PREȘCOLARĂ

Prof. înv. preșcolar Ionel Mihaela Claudia
Grădinița cu Program Prelungit „Țara Copilăriei” Călărași

MOTTO:”Fiecare om este creativ;
Trebuie însă ca el să-și dea seama.”

Preșcolăritatea este apreciată tot mai mult ca vârsta ce cuprinde cea mai importantă experiență educațională din viața unei persoane; pe parcursul ei înregistrăm ritmurile cele mai pregnante în dezvoltarea individualității umane și unele din cele mai semnificative achiziții cu ecouri evidente pentru etapele ulterioare ale dezvoltării sale .

De aceea, nu putem face abstracție de una din dimensiunile esențiale pentru întreaga dezvoltare și afirmare a personalității – **creativitatea** .

Prin creativitate se înțelege capacitatea sau aptitudinea de a realiza ceva original. Actul creator este însă un proces de elaborare prin invenție sau descoperire, cu ajutorul imaginației creatoare, a unor idei sau produse noi, originale de mare valoare și aplicabile în diferite domenii de activitate.

Receptivitatea și curiozitatea copilului, bogăția imaginației, tendința sa spontană, pasiunea pentru fabulație dorința lui de a realiza ceva constructiv creativ pot fi “alimentate” și împlinite efectiv, pot fi puse adecvat în valoare prin solicitări și antrenamente corespunzătoare care astfel pot oferi multiple elemente pozitive în stimularea și cultivarea potențialului creativ propriu vârstei preșcolare.

Atmosfera sau climatul psihosocial în care își desfășoară activitatea copilul constituie aspectul hotărâtor. Rolul unui climat caracterizat prin deschidere și stil relaxat de creație, prin asigurarea libertății de afirmare și expresie independentă, prin recunoașterea și aprecierea pozitivă ca și prin încurajarea și promovarea efortului creativ pot participa în mod decisiv la dezvoltarea creativității copiilor.

Ca strategie generală de acțiune în stimularea creativității în învățământul preșcolar, este utilă valorificarea în sistemul activităților instructiv-educative a condițiilor și principiilor învățării de tip creativ. Învățarea creatoare presupune o serie de condiții privind stimularea creativității cum ar fi :

- ★ antrenarea capacității de elaborare verbal expresivă a unor povestiri libere sau cu început dat, după un șir de ilustrații, după o jucărie după un plan sau după o temă, punând la dispoziție copiilor planșe, machete, siluete, jucării.

- ★ interpretarea independentă a unor imagini prin solicitarea de a le conferi cât mai multe titluri posibile .

- ★ elaborarea independentă a unor istorioare ce se pot concepe plecând de la diverse modalități de ordonare logică posibilă a unui număr mare de imagini .

desene libere în care să se elaboreze nu numai o idee tematică, dar și unele modele posibile pentru decorarea anumitor spații sau anumitor materiale.

- ★ analiza și interpretarea desenelor realizate de copii astfel încât să se releve posibilitățile multiple de utilizare a formelor și culorilor.

- ★ desfășurarea diferitelor jocuri didactice sau a unor jocuri de rol care să antreneze gândirea creatoare.

Jocul și învățarea oferă copilului nenumărate prilejuri de a combina și recombina reprezentările pe care le dispune propriile sale imagini, ascultând, povești, basme, poezii, reconstruiește mental principalele momente de narațiunii, le inversează, le omite, le amplifică și inventează altele noi.

Prin tot ceea ce are specific-manifestarea liberă a opțiunilor, ideea libertății depline în acțiune, și întreținut de ideea realei competențe, realizarea imediată a scopului, caracterul fictive al acestuia și al acțiunii, precum și al mijloacelor implicate în acțiune, trăirile afective intense în tot timpul

acțiunii etc. Jocul permite copilului să întrețină legătura permanentă cu realitatea cotidiană, să-i înțeleagă exigențele și să acționeze în modul său propriu și creator, în lumea în care trăiește.

- ★ analiza unor erori și a posibilităților multiple de prevenire a lor.
- ★ enumerarea unor răspunsuri multiple la întrebări posibile (de tipul lui “de ce?”)

pe care le pot formula copiii sau chiar (în situații mai dificile) educatoarea.

- ★ utilizarea unor procedee de activizare a capacităților de creație în plan verbal-expresiv cum ar fi. Aceste solicitări pot fi adaptate la contextul natural- concret al activităților curente din grădiniță.

Stimularea creativității este un demers socio-educational complex ce cuprinde simultan fenomenele de activizare (incitare și susținere) antrenare ,cultivare și dezvoltare prin actualizarea virtualităților creative , pentru accesarea lor de la posibil la real , prin afirmarea efectivă

Este necesar să avem în vedere întregul sistem al condițiilor sau factorilor favorizanți afirmării și dezvoltării creativității ,cum ar fi :

- ★ factori structurali, intrinseci creativității
- ★ factori de climat general în dezvoltarea și afirmarea personalității copiilor ;
- ★ factori de ambianță psihosocială și respectiv de climat psihoeducational –stimulativ pentru afirmarea și evoluția creatoare;

Totodată este necesară utilizarea adecvată a diferitelor metode și procedee specifice de stimulare și antrenare a creativității

Creativitatea la vârstă preșcolară are o notă de superioritate față de celelalte categorii de vârstă și ca urmare a acestei constatări am rezervat activităților creative un volum corespunzător importanței lor recunoscute, ceea ce are un efect pozitiv asupra dezvoltării potențialului creativ și în general a personalității copilului.

Cunoașterea naturii actului creativ l-au concentrat pe studiul parametrilor specifici ai gândirii creatoare și pe condițiile dezvoltării potențialului imaginativ al copiilor.

Un domeniu foarte „exploatat” de noi în vederea dezvoltării creativității a fost domeniul limbă și comunicare, domeniu ce ne-a fost la îndemână în toate momentele zilei , începând de la întâlnirea de dimineață, până la plecarea copiilor acasă. Am plecat de la ideea că limbajul reprezintă modul cel mai direct și cel mai la îndemână preșcolarilor de exprimare a creativității. Având în vedere vârsta copiilor noștri (3-4 ani) am urmărit permanent dezvoltarea vocabularului activ și am fost plăcut impresionat de modul în care copiii folosesc în contexte noi cuvintele și expresiile achiziționate, acest lucru reflectând disponibilitatea și capacitatea lor de fabulație, de inventare a unor scenarii fanteziste, deci de creare în materie de comunicare.

Având în vedere că literatura pentru copii este foarte bogată și oferă posibilități nemăsurate de înțelegere, de influențare pozitivă a creativității verbale, le-am oferit copiilor numeroase lecturi de calitate – povești, povestiri, poezii.

Obiectivul fundamental al nostru a fost acela de a-i face pe copii să audieze cu interes și plăcere un text literar, apoi să redea cât mai fidel sau să creeze dialoguri imaginare între personajele textelor propuse. Foarte atrași au fost copiii de dramatizările realizate în urma povestirilor, interpretând de fiecare dată rolurile pe care și le-au dorit. Le-am respectat de fiecare dată alegerile făcute și i-am întreat de ce vor să interpreteze acel rol, insistând pe vorbirea în propoziții, pe intonație și mimică.

De fiecare dată i-am făcut să aprecieze frumusețea limbii literare, muzicalitatea și expresivitatea vorbirii să recepteze și să creeze ei înșiși structuri verbale și versuri simple, să dezlege ghicitori și i-am ajutat chiar să creeze. I-am urmărit, i-am îndemnat să folosească în vorbirea curentă expresii și cuvinte literare întâlnite în texte literare audiate.

De fiecare dată când le-am citit sau recitat o poezie au ținut cont de muzicalitatea versurilor și i-am ajutat să înțeleagă mesajul respectivei poezii.

În cadrul jocului „De-a serbarea” le-am recitat poezii cunoscute și îndrăgite. De fiecare dată le-am dat sarcina să se prezinte, să spună câți ani au, să spună titlul și autorul poeziei și să motiveze de ce au ales această poezie (exemplu: „ De ce ai ales poezia „ Pedepsa mâței ” de Elena Farago ?” „,Pentru că îmi plac pisicuțele ”, „ Ce a făcut pisica din poezie? ” „, a furat un picior de rață ” „, Ce a

făcut cu acest picior? ”, „ i-a mâncat carnea de pe el ”, „Ce a făcut cu osul? ”, „ l-a dus în cotețul lui Azor ”, „ De ce? ”, „ să dea vina pe cățel ”.

Fiecare răspuns este notat pe tablă cu „+” sau „-”. La sfârșit copiii au ca sarcină să numere răspunsurile corecte și cele greșite, realizând astfel și un obiectiv al activităților matematice (să numere, să compare, să clasifice).

Prin întrebarea „ ce credeți că i-a spus fetița pisicuței ” le-am dat posibilitatea copiilor să creeze să-și imagineze anumite situații și am fost plăcut impresionate de varietatea răspunsurilor: „Să nu mai minți niciodată ”, „ Nu te mai iubesc ”, „Ești rea ”, etc. Prin întrebarea „Ce credeți că i-a spus pisicuța fetiței ” am primit de asemenea diferite variante de răspuns „ Spune cuvintel magice ”, „ Nu o să mai mint niciodată ”, „ Sunt supărată că am fost rea ”.

În final i-am întrebat „Voi ați fi iertat-o pe pisicuță? ”. 90% dintre copii au dat răspunsul „ Da ” și numai 10% au dat răspunsul „ Nu ”. Am încheiat proiectul printr-o activitate de modelaj cu tema „Oase pentru pisicuță sau pentru cățel ”. Pe masa fiecărui copil am avut două imagini: una cu pisicuța și una cu cățelul. Majoritatea copiilor au modelat oase atât pentru cățel cât și pentru pisicuță. Doar trei dintre ei au modelat decât oase pentru cățel, motivând că pisica trebuie să rămână pedepsită. Am continuat munca de formare a convingerii că orice greșeală trebuie iertată prin diferite lecturi „Cuvinte magice”, „Iartă-mă”, „Ajută-mă, te rog”, etc, dar și prin multe discuții libere plecate de la faptele reale. În următoarea săptămână i-am îndemnat pe copii să comunice cu cei dragi, scriindu-le o scrisoare despre cele învățate.

Tot pentru a comunica cu cei dragi am scris împreună cu copiii o altă scrisoare în urma proiectului „ S.O.S. – Pădurea ”.

În cadrul activităților artistico plastice copiii au creat peronaaje, au creat (cu ajutorul educatoarelor) povești. După ce au colorat imagini cu personaje diferite, cu scene diferite au creat diferite povești cărora le-au dat titluri diferite, tinând cont de mesajul textului (Exemplu: „Cuvinte magice”).

Tot pentru dezvoltarea creativității am continuat în următoarele zile cu dramatizarea poveștii „ Cuvinte magice ” lăsând copiii să vorbească liber, chiar dacă nu se mai respectă conținutul poveștii. Rolul nostru a fost acela de a-i îndruma pe copii, de a-i organiza, de a le crea un cadru adecvat unui astfel de joc. Noi am fost întotdeauna ghidul care i-a condus pe copii în lumea poveștilor, a muzicii și a poeziei, folosind vorbirea dialogată care îl plasează pe copil în interiorul grupului și prin această situație de învățare ea dobândește o însemnată valoare modelatoare . Copilul de 3-4 ani aflându-se prins în grup, îi urmărește pe interlocutori, receptează mesajele emise de partener analizează „pe loc”, construiește răspunsuri și le emite celorlalți reașlizând de fiecare dată ceva original.

Punctul de plecare al creației la vârsta preșcolară mică (de 3-4 ani) este sensibilitatea față de tot ceea ce-i înconjoară, receptivitatea față de nou, de frumos, de inedit, iar rolul nostru al educatoarelor este acela de a crea permanent copiilor un mediu care să asigure formarea unei personalități creative.

“Copilul să nu știe nimic pentru că i-ai spus , ci pentru că a înțeles el însuși; să nu învețe știința, ci s-o descopere”

JEAN-JACQUES ROUSSEAU

BIBLIOGRAFIE

- ★ AL. Rosca: Creativitatea, Colectie, Orizonturi, Editura Enciclopedică Română, București 1972
- ★ U. Schiopu: Psihologia Copilului, Educația Didactică și pedagogică 1967
- ★ E Claparedé: Psihologia copilului și pedagogia experimentală , E.D.P., 1975
- ★ C Cojocaru: Creativitate și inovatie, Editura Științifică și Enciclopedică, București 1975

METODE INOVATOARE ÎN ÎNVĂȚARE

Prof.înv.primar: Marilena IONEL-DINCĂ

Școala Gimnazială „Aurel Solacolu”-Ogrezeni, jud.Giurgiu

Metodele activ-participative presupun activism, curiozitate intrinsecă, dorința de a observa, a explica, a explora, a descoperi. Sunt considerate activ-participative acele metode care mobilizează energiile elevului, care îl ajută să își concentreze atenția, să-i stârnească curiozitatea. Metodele activ-participative pun accent pe cunoașterea operațională, pe învățarea prin acțiune, aduc elevii în contact nemijlocit cu situațiile de viață reală. Aceste metode au caracter educativ, exemplu: lectura independentă, dialogul euristic, învățarea prin explorare și descoperire, discuțiile colective etc. Prin urmare, învățarea este o activitate personală, care aparține individului; este un act personal care implică elevul în totalitate.

Aceste metode se centrează exclusiv pe elev și sunt decisive în formarea personalității acestuia. Prin intermediul metodelor activ-participative profesorul trebuie să fie capabil să creeze situații în care elevii să fie obligați să utilizeze o gamă vastă de procese și operații mintale, astfel încât aceștia să aibă posibilitatea de a folosi materialul predat pentru rezolvarea sarcinilor date. Vorbim despre operații cum ar fi: observarea, identificarea, comparația, opunerea, clasificarea, categorizarea, organizarea, calcularea, analiza și sinteza, verificarea, explicarea cauzelor, sesizarea esențialului, corectarea, stabilirea de relații funcționale, abstractizarea și generalizarea, evaluarea, interpretarea, judecata critică, anticiparea, conturarea de imagini, formarea propriei opinii, extragerea de informații, comunicarea etc.

În categoria metodelor activ-participative sunt incluse toate acele metode care provoacă o stare de învățare activă, o învățare care se bazează pe activitatea proprie. Sunt metodele care duc la formele active ale învățării, adică învățarea explorativă, învățare prin rezolvare de probleme, learning by doing (învățare prin acțiune), învățarea creativă; sunt metode care antrenează elevii în efectuarea unor activități de studiu independent, de muncă cu cartea, învățare prin cercetare, realizare de lucruri practice, exerciții de creație etc. Învățarea activă angajează capacitățile productiv creative, operațiile de gândire și imaginație, apelează la structurile mintale și la cele cognitive de care elevul dispune și de care se folosește în producerea noii învățări. Învățământul modern are la bază o metodologie axată pe acțiune. Din acest punct de vedere, metodele activ-participative scot elevul „din încorsetarea în care este ținut eventual de un învățământ axat pe o rețea de expresii verbale fixe, de genul enunțurilor, definițiilor, procedeelelor invariabile, regulilor rigide etc. și de a-i

rezerva un rol activ în interacțiunea cu materialul de studiat (conținutul - stimul)” (Cerghit, 2006, 70). Subiectul se implică activ și se angajează deplin în actul învățării, cu toate resursele posibile. În măsura în care metodele pe care ne bazăm reușesc să mobilizeze efortul psihic și fizic ce provine din interiorul celui care învață, interesele și dorințele de cunoaștere, inițiativă, motivația intrinsecă (reușita și depășirea dificultăților), atunci într-adevăr ele au dreptul să-și revendice apartenența la ceea ce fac, de obicei, purtând numele de metode activ-participative. În această categorie intră și metodele euristice și cele bazate pe acțiunea practică. „Activ” este elevul care gândește, care depune un efort de reflecție personală, interioară și abstractă, căruia i se oferă posibilitatea de a afla și singur cunoștințele înțelegându-le, stocându-le și aplicându-le în mod personal, care cercetează și redescoperă adevărurile și nu acela care reproduce mecanic materialul predat de cadrul didactic. Predarea materiei trebuie privită ca o modalitate de stimulare și dezvoltare a capacităților intelectuale dar și a proceselor și operațiilor ce stau la baza acestor capacități. Comparativ cu metodologia tradițională, pentru care elevul rămâne mai mult un reproducător al informațiilor prezentate de profesor, metodele activ-participative fac din acesta un participant activ în procesul învățării, pregătit să-și însușească cunoștințele prin efort propriu, prin angajarea gândirii și mobilizarea tuturor funcțiilor intelectuale în raport cu sarcina de învățare dată. În lucrul cu metodele moderne, profesorul joacă un rol esențial. Acesta trebuie să-și pună în joc toate cunoștințele sale și întreaga lui pricepere, nu pentru a transmite pur și simplu cunoștințe care urmează a fi însușite mecanic, ci pentru a insufla elevilor săi dorința de a le dobândi, prin ei înșiși, printr-un studiu cât mai activ și mai intens. Rolul profesorului este de a organiza învățarea, de a susține efortul elevilor și de a nu lua asupra lui, integral sau parțial, această strădanie. Se subînțelege că metodele activparticipative sunt mai dificil de aplicat în practică și din acest motiv necesită o muncă mai atentă și diferențiată. Astfel promovarea lor necesită o schimbare de atitudine din partea profesorului, și prin ea, o transformare a conduitei, la proprii săi elevi/studenti. Așadar, metodele activ-participative, prin caracterul lor diferențiat și formativ, ajută la dezvoltarea potențialului intelectual al elevului, la intensificarea proceselor mintale, la ridicarea calității învățării. Sunt metode care țin seama de elev așa cum este el, cu resursele lui intelectuale, fizice dar și afectiv motivaționale. Sunt metode care țin seama de faptul că elevul se dezvoltă și se formează în timp ce învață, dar și asimilează.

Conversația euristică-este o metodă dialogală, de incitare a elevilor prin întrebări, și are la bază arta aflării adevărurilor printr-un șir de întrebări oportune. Prin acest procedeu, elevii

sunt invitați să realizeze o incursiune în propriul univers cognitiv și să facă o serie de conexiuni care să faciliteze dezvăluirea de noi aspecte ale realității. Dacă acceptăm tezele conform cărora întrebarea este începutul cunoașterii și al progresului cognitiv și că veritabila cunoaștere nu constă atât în răspuns, cât în punerea permanentă a unor întrebări și în urmărirea neconținută a unor răspunsuri care vor da naștere unor noi întrebări, atunci nu este zadarnic efortul de a ne opri asupra rostului punerii întrebărilor în activitatea didactică (Cucoș, 2005, 2014). Practica didactică actuală trebuie să instituie un dialog veritabil între participanții la educație. Metoda conversației solicită inteligența productivă, spontaneitatea și curiozitatea, lăsând elevilor mai multă libertate de exprimare. Contextul ridicării unei întrebări poate fi atât natural, spontan, cât și artificial, premeditat, când elevul este „provocat” de către profesor, este pus în fața unui conflict cognitiv și el caută să învingă dificultățile, să structureze consonant cunoștințele, dobândind progres. De preferat este ca întrebările formulate să fie deschise și să solicite nu doar răspunsuri prestabilite, ci și opinii personale și asocieri, construcții ideative noi. De asemenea, intervenția directă a educatorului în dialog mărește pasivitatea și conformismul, în timp ce influența indirectă favorizează inițiativa și spontaneitatea tinerilor și le dezvoltă capacitatea de a coopera în rezolvarea de probleme.

O întrebare este o invitație la acțiune, este un stimul al activității mintale. Ivirea unei întrebări nu este semnul obligatoriu al necunoașterii. Dimpotrivă, prezența ei denotă că există informații în care noțiunile noi se ancorează și se încearcă găsirea de legături, conexiuni. Mai toate disciplinele teoretice permit utilizarea acestei metode. Succesul ei va ține atât de „predispoziția” respectivului obiect de învățământ față de o astfel de operaționalizare, cât și de calitățile pedagogice ale profesorului. Tipologia întrebărilor poate varia în funcție de circumstanțe:

- întrebări de tip reproductiv (ce?, unde?, când?),
- productiv (de ce?, cum?),
- întrebări ipotetice (dar dacă?),
- de evaluare (ce este mai bun, drept, bine, frumos?),
- întrebări divergente (care orientează gândirea pe traiecte inedite),
- întrebări convergente (ce îmbie la analize, sinteze, comparații etc.).

Demonstrația didactică Aceasta constă în prezentarea unor obiecte, fenomene, substitute ale acestora sau în executarea unor acțiuni de încorporat de către elevi, în scopul asigurării unui suport concret-senzorial, care va facilita cunoașterea unor aspecte ale realității sau reproducerea unor acțiuni ce stau la baza unor comportamente de ordin practic, profesional etc. (Cucoș, 2008, 2014).

A demonstra înseamnă a arăta, a prezenta obiecte, procese, acțiuni – reale sau artificiale – în vederea inducerii teoretice la elevi a unor proprietăți, constante, legități care constituie elemente fundamentale ale cunoașterii. Demonstrația didactică nu se identifică în nici un caz cu demonstrarea deductivă, teoretică, utilizată, de pildă, la matematică. La baza demonstrației se află un suport material (natural, figurativ sau simbolic), de la care se pleacă și se construiesc reprezentări, constatări, interpretări. Și limbajul se poate constitui în suport al demonstrației, în măsura în care un nivel mai „concret” al acestuia potențează explicitări mult mai abstracte. De pildă, un limbaj abundent în imagini și reprezentări constituie un bun prag pentru trecerea la formularea unor idei și interpretări mai generale și mai abstracte.

Demonstrația sprijină procesul cunoașterii atât pe traiectul deductiv, prin materializarea și concretizarea unor idei în construcții ideatice de ordin inferior (sub aspectul abstractizării), dar și pe traiectul inductiv, prin conceptualizarea și „desprinderea” de realitate, prin decantarea unor cadre idealizate de operare, ce garantează pătrunderea și explicarea mai nuanțată și mai adâncă a realității. În funcție de materialul intuitiv avut la dispoziție, se pot defini mai multe tipuri de demonstrații. Astfel, Ioan Cerghit (2006) identifică:

- demonstrația pe viu a unor obiecte și fenomene sau acțiuni, în starea lor naturală de existență și manifestare (experimentul de laborator, demonstrația operațiilor motrice, a unor comportamente),
- demonstrația figurativă (cu ajutorul reprezentărilor grafice),
- demonstrația cu ajutorul desenului la tablă,
- demonstrația cu ajutorul modelelor (fizice, grafice),
- demonstrația cu ajutorul imaginilor audio-vizuale (proiecții fixe și dinamice, secvențe televizate),
- demonstrația prin exemple etc.

Spre deosebire de descoperire, care are un rol inventiv, demonstrația are un caracter ilustrativ, conducând la reproducerea, oarecum pasivă, a unor acțiuni sau la asimilarea unor cunoștințe pe baza unor surse intuitive.

Observația didactică -este urmărirea atentă a unor obiecte și fenomene de către elevi, fie sub îndrumarea cadrului didactic (observația sistematică), fie în mod autonom (observația independentă), în scopul depistării unor noi aspecte ale realității și al completării unor informații. Observația are o valoare euristică și participativă (Cucos, 2014), întrucât ea se bazează pe (și

dezvoltă) receptivitatea elevilor față de fenomenologia existențială. Observațiile pot fi de scurtă sau de lungă durată. Prin observații, se urmăresc explicarea, descrierea și interpretarea unor fenomene din perspectiva unor sarcini concrete de învățare, exprimarea și explicitarea rezultatelor observațiilor cu ajutorul unor suporturi materiale (referate, tabele, desene, grafice). În același timp, această metodă conduce și la formarea unor calități comportamentale cum ar fi consecvența, răbdarea, perseverența, perspicacitatea și imaginația.

Observația poate fi valorificată în forme diferite: inițierea în tehnica observației științifice; efectuarea consecventă a observațiilor și consemnarea după indicatorii stabiliți; efectuarea pe parcurs a unor operații precum analiza, comparația, clasificarea; prelucrarea și interpretarea concluziilor; analiza obiectelor din mai multe perspective; corelarea observațiilor efectuate în etape diferite și în alte condiții, de elevi/studenti diferiți, elaborarea unor proiecte pe baza unui ghid de observație.

Exercițiul didactic constituie o modalitate de efectuare a unor operații și acțiuni mintale sau motrice, conștient și repetat, în vederea achiziționării sau consolidării unor cunoștințe și abilități. Această metodă are – în principiu – un caracter algoritmic, prin aceea că presupune anumite secvențe riguroase, prescrise, ce se repetă întocmai. Exercițiul presupune, deci, o suită de acțiuni ce se reiau relativ identic și care determină apariția unor componente acționale automatizate ale elevilor. Pe lângă formarea și consolidarea unor deprinderi, exercițiul poate realiza și alte sarcini, precum:

- adâncirea înțelegerii noțiunilor, regulilor, principiilor și teoriilor învățate,
- consolidarea cunoștințelor și deprinderilor însușite,
- dezvoltarea operațiilor mintale și constituirea lor în structuri operaționale,
- sporirea capacității operatorii a cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor,
- prevenirea uitării și evitarea tendințelor de interferență (confuzie),
- dezvoltarea unor trăsături morale, de voință și caracter (Cerghit, 2006).

Exercițiul permite și o anumită clasificare, în funcție de o serie de criterii:

- după funcțiile îndeplinite: introductive, de bază, de consolidare, operatorii, structural
- după numărul de participanți la exercițiu: individuale, de echipă, colective
- după gradul de intervenție a cadrului didactic: dirijate, semidirijate, autodirijate, combinate
- după obiectele de învățământ: gramaticale, literare, matematice, sportive, artistice, creative, psihoterapeutice etc.

Exercițiile trebuie să fie efectuate întotdeauna în mod conștient, să se evite efectuarea de repetări greșite, repetările la intervale de timp optime, gradarea progresivă, elemente de noutate și diversitate, caracter participativ, util, să se folosească elemente ale diferitelor metode.

Amintim și exercițiile structurate, ca metode active bazate pe experiența trăită, utilizate pentru dezvoltarea de abilități și competențe sociale, pe care le-am prezentat în capitolul privind dinamica de grup.

Descoperirea didactică este o metodă de factură euristică și constă în crearea condițiilor de reactualizare a experienței și a capacităților individuale, în vederea deslușirii unor noi situații-problemă. Premisa inițială constă în delimitarea a ceea ce este util și oportun să fie oferit elevului și ce este necesar să fie lăsat acestuia să descopere din proprie inițiativă. În fapt, elevul redescoperă cunoștințe vechi. Profesorul trebuie să favorizeze menținerea unei atitudini active, să întrețină curiozitatea și un nivel optim al anticipării următoarei etape de cunoaștere, astfel încât elevul să realizeze o incursiune în propriul fond apercceptiv și să formuleze ipoteze. Dacă o sarcină educațională este plicticoasă sau de rutină stimulează mai puțin acțiunea, iar dacă sarcina este incertă, cu multe necunoscute, predispune la stres și renunțare, ceea ce duce la descurajarea cercetării și a explorării. Descoperirea are un rol formativ, pentru că dezvoltă forțele psihice și calitățile acestora: percepția, reprezentarea, memoria, gândirea, limbajul, trăsăturile de voință și caracter, interesele și atitudinile.

În funcție de relația care se stabilește între profesor și elev, se pot delimita două feluri de descoperire (Cucoș, 2014):

- descoperirea independentă (elevul este actorul principal, profesorul doar supraveghează și controlează acest proces) și
- descoperirea dirijată (profesorul conduce descoperirea prin sugestii, puncte de sprijin, întrebări, soluții parțiale).

Pornind de la relația care se stabilește între cunoștințele anterioare și cele la care se ajunge, se disting trei variante ale descoperirii:

- descoperirea inductivă (când pe baza unor date și cunoștințe particulare sunt dobândite cunoștințe și se efectuează operații cu un grad mai înalt de generalitate),
- descoperirea deductivă (prin trecerea de la general la fapte particulare, de la „concretul” logic la concretul sensibil) și
- descoperirea transductivă (prin stabilirea unor relații analogice între diverse serii de date).

Problematizarea denumită și predare prin rezolvare de probleme sau predare productivă de probleme (Cucoș, 2014), problematizarea reprezintă una dintre cele mai utile metode, prin potențialul ei euristic și activizator. Metoda constă în crearea unor dificultăți practice sau teoretice, a căror rezolvare să fie rezultatul activității proprii de cercetare, efectuată de subiect. Problematizarea presupune predare și o însușire pe baza unor structuri cu date insuficiente. O situație-problemă desemnează o situație contradictorie, conflictuală, ce rezultă din trăirea simultană a două realități: experiența anterioară (cognitiv-emoțională) și elementul de noutate și de surpriză, necunoscutul cu care se confruntă subiectul. Acest conflict incită la căutare și descoperire, la intuirea unor soluții noi, a unor relații aparent inexistente între antecedent și consecvent.

Specificul acestei metode constă în faptul că profesorul nu comunică, pur și simplu, cunoștințe gata elaborate, ci dezvăluie și pune pe elevi/studenti în situația de căutare și de descoperire. În problematizare, cel mai important lucru este crearea situațiilor problematice și mai puțin punerea unor întrebări.

Problematizarea presupune mai multe momente: un moment declanșator, unul tensional și unul rezolutiv. Recurgerea la această metodă implică respectarea anumitor condiții: existența, la elev, a unui fond apercceptiv suficient, dozarea dificultăților în funcție de o anumită gradatie, alegerea celui mai potrivit moment de plasare a problemei în lecție, manifestarea unui interes real pentru rezolvarea problemei.

Problematizarea presupune o antrenare plenară a personalității elevilor, a componentelor intelectuale, afective și voliționale. Valoarea formativă a acestei metode este indiscutabilă: se consolidează structuri cognitive, se stimulează spiritul de explorare, se formează un stil activ de muncă, se cultivă autonomia și curajul în afișarea unor poziții proprii.

Jocul de rol. Învățarea bazată pe joc de rol reprezintă acea modalitate de participare activă și interactivă a elevilor/studentilor în procesul didactic, care constă în desfășurarea de activități de simulare de relații interumane, profesioni, statusuri sociale, funcții, activități, fapte, situații, fenomene etc. (Bocoș, 2013, 378). Activitățile sunt urmate de analiza reprezentărilor, sentimentelor, atitudinilor observate în timpul interpretării personajelor. Jocurile de rol reprezintă cea mai importantă subcategorie a jocurilor de simulare. Învățarea prin dramatizare se bazează pe utilizarea mijloacelor și procedeele artei dramatice (Cerghit, 2006). Subiectul „de jucat” trebuie să fie familiar elevilor, să fie extras din viața lor curentă (de pildă, un copil care

nu-și ascultă părinții sau situația unui logodnic care-și acuză logodnica de infidelitate) (Cucoș, 2014). Se cer unor membri ai clasei să joace rolurile respective, improvizând o scenă de conflict (părinticopii, logodnic-logodnică), iar membrii grupului vor „interveni” pentru atenuarea sau stingerea „conflictului”. Trebuie precizat faptul că scenariul va fi spontan și nu premeditat, creând premisa unei exprimări sincere, deschise, naturale a copiilor cu privire la problema atinsă. Jocul propriu-zis nu trebuie să dureze mai mult de cinci sau zece minute, după care vor urma intervențiile și comentariile „spectatorilor”. Jocul de roluri (pe aceeași temă) poate fi reluat la sfârșitul ședinței, dar ținându-se cont de sugestiile – de atenuare și de stingere a conflictului – emise de către elevii participanți.

După cum apreciază specialiștii, jocul de rol conduce la realizarea următoarelor obiective:

- învățarea modurilor de gândire, trăire și acțiune specifice unui anumit statut,
- dezvoltarea empatiei,
- a capacității de înțelegere a opiniilor, trăirilor și aspirațiilor altora,
- stimularea aptitudinii de a surprinde, înțelege și evalua orientările valorice ale partenerilor de interacțiune,
- formarea experienței și competenței de a rezolva situațiile problematice dificile,
- verificarea corectitudinii comportamentelor formate și
- destrămarea celor învățate greșit.

Elevii descoperă noi cunoștințe, abordări și experiențe, își dezvoltă curajul de a acționa liber și spontan, spiritul activ, critic și creativ.

Aplicarea diversificată a metodelor ușurează trecerea cu rapiditate de la o activitate la alta, de la un nivel cognitiv la altul. Diversitatea previne și înlătură monotonia și plictiseala, oboseala și riscurile unei scăderi a randamentului în activitatea de pregătire teoretică și practică, face învățarea individuală mai atractivă, impune o mai mare răspundere atât din partea profesorului cât și din partea elevilor/studentilor.

Bibliografie

Cerghit, I. (2006). Metode de învățământ. Iași: Editura Polirom

Cucoș, C. (2005). Teoria și metodologia instruirii. Teoria și metodologia evaluării. în Modulul psiho-pedagogic. (181-260). Facultatea de Filozofie IDD, Editura Universității „Al. I. Cuza”, Iași.

Cucoș, C. (2008). Teoria și metodologia evaluării. Iași: Editura Polirom. Cucuș, C. (2014). Pedagogie. Iași: Editura Polirom

DIALOGUL INTERCULTURAL ȘI EDUCAȚIA CONTEMPORANĂ

Profesor Ionescu Alina

Liceul Tehnologic Agromontan „Romeo Constantinescu” Vălenii de Munte/Prahova

Fundamentul cultural al educației asigură temeiul raportării noastre la alte țări, popoare, națiuni, grupuri etnice. Coexistența națiunilor, popoarelor, grupurilor etnice presupune coexistența, în mod obiectiv, a culturilor lor.

Identitatea națională, etnică, acceptată și trăită autentic, este reperul de acceptare, asimilare și respectare a culturii altor comunități. În condițiile social-istorice de mobilitate demografică, conviețuirea naționalităților este asigurată și garantată de un climat socio-politic favorabil și de mediul pluricultural. În aceste condiții, numai dialogul intercultural creează suportul optim pentru buna conviețuire. În contextul interferenței culturilor, dialogul intercultural creează deschideri de cunoaștere reciprocă a membrilor comunităților prin valorile proprii, de acceptare și respectare a diferențelor.

Comunicarea interetnică are ca mobil interesele sociale, economice, politice, culturale și are ca fundament dialogul cultural. Dialogul intercultural facilitează relațiile de colaborare, de înțelegere și de armonie socială sprijinându-se pe dualitatea identitate/alteritate, se motivează pe nevoia de identitate a individului și pe corelativul ei, nevoia de alteritate.

Din punct de vedere psihologic, nevoia de identitate (etică, culturală, lingvistică) este o condiție a echilibrului psihic uman, iar nevoia de alteritate, de raportare la celălalt, asigură posibilitatea dialogului intercultural. Identitatea și alteritatea sunt inseparabile și trebuie tratate ca atare, deoarece ele exprimă esența ființei umane ca ființă culturală.

Școala, valorificând principii ca toleranța, respectul reciproc, egalitatea, va putea pune în relief diferențele culturale și valorile spirituale ale elevilor, raportându-le la valorile generale ale comunității. Astfel, obiectivul unei educații interculturale ar putea constitui o tentativă de ieșire din culturo-centrism prin crearea unui spațiu intermediar între două coduri culturale.

Raportările interculturale antrenează noi poziționări față de realitățile culturale, determină extragerea de noi semnificații sau înzestrarea cu noi sensuri a aceluiași simboluri culturale din perspectiva unor referințe modificate. Intercultural înseamnă deci interdependență, reciprocitate, schimb, iar cele două dimensiuni, de cunoaștere (cognitivă) și a experienței (subiectivă, relațională) vin să accentueze conotația dinamică a interculturalității. Prima dimensiune vizează achiziționarea unor arii conceptuale ce ar permite o mai bună integrare în viața de zi cu zi, de a renunța la prejudecată și stereotip, de a dezvolta o formă de dialog ce ar permite comunicarea într-o lume diferită. Cealaltă dimensiune vizează modul de a trăi într-un anumit fel, acceptarea alterității, cooperarea și înțelegerea mutuală.

Stabilirea perspectivelor și obiectivelor educației interculturale moderne presupune și precizarea sensului termenului „educație”. Acesta își are etimologia în latinescul „educō, educare” – a alimenta, a îngriji, a crește cu referire la oameni, animale și plante. Se încearcă o deducere a semnificației sale și din alt termen latin „educō, educere” – a duce, a conduce, ambele fiind considerate corecte. Educația se referă astfel la un proces complex de transformare a omului dintr-o stare primitivă – starea de natură, la o stare evoluată – starea de cultură, definind astfel educația în context cultural și intercultural.

Educația interculturală este una dintre „noile educații” definite drept o formulă ce corespunde unei schimbări paradigmatică a actului educativ în favoarea unei învățări inovatoare. Valorile avansate de noile educații sunt specifice societății contemporane: pacea și cooperarea, toleranța, democrația, comunicarea și mass-media, schimbarea și dezvoltarea etc. Aceste valori îmbogățesc conținutul axiologic al educației făcându-l mult mai dinamic și orientează sensul educației de la modelul pluridisciplinar clasic la modelul interdisciplinar.

Noile educații obligă școala să cultive valori universale autentice prin realizarea a patru obiective: luarea în considerație a dimensiunii culturale a dezvoltării, afirmarea și îmbogățirea identităților culturale, lărgirea participării elevilor la viața culturală și promovarea cooperării culturale internaționale.

În consecință, programele de învățământ au fost racordate la diversitatea culturilor și a interacțiunilor culturale promovând astfel o nouă mentalitate care ilustrează faptul că dezvoltarea societății cuprinde două dimensiuni: cultură și educație.

Educația interculturală este un răspuns la pluralismul cultural care constituie o sinteză de elemente definitorii ale unui anumit spațiu pentru a constitui un mediu moderator în vederea construirii unei civilizații noi. Această dimensiune este cultivată de școală, care percepe cel mai bine faptul că toate culturile sunt egale prin demersul lor umanist, deci nu sunt diferite, ci complementare, de aceea școala va realiza un consens între valorile naționale și diferențele culturale ale umanității, formându-i astfel elevului un orizont cultural național-universal.

Scopul educației interculturale constă în cultivarea receptivității față de diferență, mărirea permisivității față de alteritate, formarea unei competențe interculturale. Părăsirea valorilor culturii de origine, a instrumentelor proprii de cunoaștere în explorarea culturii din alteritate nu este nici posibilă, nici recomandabilă deoarece individul nu va putea renunța niciodată la schemele culturale achiziționate pe parcursul vieții.

Competența interculturală este rezultatul complex al unui proces cognitiv care presupune realizarea a două obiective:

- lărgirea orizontului de percepție a ceea ce este străin;
- capacitatea de a-l accepta pe celălalt ca fiind diferit de sine.

Aderarea la alteritate comportă caracteristici contradictorii, care pot provoca reacții de adversitate, respingere sau de admirație, de acceptare. De exemplu, poți ușor să-i accepți pe străini din punctul de vedere al manifestării atitudinale culturale, dar să-i respingi ca popor. Raportarea la alteritate are un caracter secvențial, cauzat de identitatea personală care se organizează în jurul unui nucleu valoric relativ stabil, ce poate polariza valori adiționale.

În studiile de specialitate s-au sintetizat următoarele etape de formare a atitudinilor interculturale:

- Cunoașterea: informarea asupra culturii din alteritate, apropierea valorilor acesteia, cunoașterea empatică a celuilalt.
- Acceptarea: efortul pentru apropiere prin ascultarea celuilalt, în special pentru cunoașterea și înțelegerea codurilor lingvistice sau simbolice care nu coincid cu ale tale.
- Comunicarea nonverbală: detaliile contextului comunicativ (vestimentație, organizarea spațiului, poziția locutorilor, mișcări, mimică) sunt relevante pentru comprehensiunea interculturală.
- Contactul cu mediul: deplasările în contextul fizic, socio-cultural străin sunt importante în relația dintre culturi, deoarece fac din alteritate o parte a experienței personale.
- Raportarea la timpul celuilalt: descoperirea universului celuilalt este un demers temporal ce imprimă o altă dimensiune evenimentelor percepute.

Trecerea către o altă cultură angajează mai multe niveluri de realizare a educației interculturale:

- nivelul instituțional care constă în deschiderea școlii spre asociații culturale;
- nivelul grupal care constă în constituirea unor grupuri mixte de educatori: educatori-părinți, educatori-cercetători;
- nivelul relațional care constă în crearea unui raport dialectic între identitate și diferență în relația cu altul;
- nivelul psihologic care constă în reperarea propriilor reprezentări și efortul de a depăși prejudecățile.

În mare măsură, școala reprezintă spațiul universalizării ființei umane în care elevul vine să facă cunoștință cu valorile generale. Pentru a realiza perspectiva interculturală în cadrul instituțional este necesară aplicarea mai multor formule: propagarea unei pedagogii active, învățarea cooperativă ce antrenează toți copiii în scopul egalării șanselor educaționale.

Activitățile școlare se pot diversifica prin îmbinarea reușită a diferitelor forme de organizare cu mijloace didactice noi și chiar prin preluarea unor practice sau strategii specifice manifestărilor culturale la nivel local sau european: invitarea în școală a unor persoane competente în domeniu, din exterior (aceste contacte vor fi și mai benefice dacă sunt împărtășite diferite viziuni, iar persoanele respective fac parte din medii sociale și culturi diferite); utilizarea bibliotecilor, a unor centre de documentare audio-vizuale existente în instituție; utilizarea noilor tehnologii ale comunicării; participarea la evenimentele culturale și sărbătorile locale; studiul aportului reciproc al culturilor; organizarea unor întâlniri între persoane de culturi diferite; exprimarea unor păreri cu privire la evenimentele culturale locale și internaționale.

Profesorii implicați în educația interculturală trebuie să aibă în vedere următoarele obiective:

- să asigure o gestionare democratică a clasei, pentru a oferi fiecăruia posibilitatea de a se exprima, de a dezbate, de a ține cont de părerea celuilalt, de a-și asuma responsabilități;
- să acorde fiecărui elev șansa de a experimenta roluri diferite, de a percepe și a analiza relațiile din grup;
- să supravegheze calitatea interacțiunilor dintre elevi;
- să stăpânească fenomenele de violență: elevii care au tendințe autoritare trebuie tratați cu înțelegere și puși în situația de a colabora în diferite împrejurări cu cei către care își îndreaptă ura sau violența;
- să asigure deschiderea grupului spre exterior și să favorizeze o atitudine de empatie cu membrii altor grupuri;
- să extindă colaborarea dintre educatori și părinții elevilor.

Educația interculturală presupune, în primul rând o integrare care semnifică atât promovarea culturii clasei, școlii, comunității, cât și a experienței culturale a unui elev nou în experiența comună a clasei. Astfel, școala devine un spațiu al universalizării sociale. Când în cadrul instituțional intră un „altul” acesta este îndemnat să se conformeze standardelor deja existente, dar în același timp, el are și posibilitatea să-și promoveze propriile valori.

O posibilă și necesară definiție a educației interculturale ar trebui să includă următoarele idei:

- interculturalitatea în cadrul instituțiilor de învățământ lărgeste orizontul axiologic fiind un mijloc de difuzare culturală, de promovare a democrației și a toleranței;
- instituțiile de învățământ trebuie să cultive diferențele create, revalorizând însă noile expresii culturale în contextul comunității;
- reevaluarea criteriilor sociocentriste și renunțarea la acestea pentru a ajunge la o redimensionare culturală;
- practica interculturală și înțelegerea între elevi sunt în raport direct cu managementul proceselor educaționale, și cu calitatea relațiilor dintre profesor și elev; relațiile de înfrățire dintre școli din țări diferite, schimburile de elevi sau de cadre didactice constituie niște strategii suplimentare de realizare a obiectivelor educației interculturale;
- conținutul învățământului trebuie să fie în concordanță cu exigențele interculturalității;

- formarea cadrelor didactice trebuie să se facă și din perspectivă interculturală prin reconsiderarea strategiilor, metodologiilor, obiectivelor și practicilor de formare profesională inițială și continuă a acestora.

Privită din perspectiva integrării, școala reprezintă spațiul în care se desfășoară un schimb intercultural al valorilor, într-o manieră activă, caracterizată prin participare și implicare.

Pornind de la premisa că într-o societate există persoane și grupuri diferite, există motivații, experiențe de viață, idei și puncte de vedere diferite, educația interculturală presupune reducerea inegalităților de natură socială, etnică, religioasă sau de altă natură și posibilitatea manifestării elementelor specifice fiecărei culturi.

Metoda DOFEEDU - Învățare eficientă prin feedback imediat în lecția de chimie

Prof. Andra Ionescu

Colegiul Național "Costache Negri" Galați

Pandemia, rezultatele la testele PISA, rezultatele la Evaluarea Națională sau la examenul național de Bacalaureat indică o situație de criză generalizată a învățământului românesc, referitoare atât la contextul socio-economic, cât și în mod direct, la conținutul învățării și al actului didactic.

Soluția propusă conține un model experimental simplu ce urmărește recentrarea activității didactice pe elev, pentru a-i facilita progresul în învățare. Prin metoda de predare-învățare-evaluare propusă se urmărește asigurarea echității, precum și incluziunea în procesul educațional a tuturor categoriilor de elevi.

Acronimul DOFEEDU conține două sensuri:

- DOFEEDU (do = a face, fe = feedback, edu = educație)

Acționează, pentru a primi feedback educațional!

- DO FEED YOU

E important să te hrănești tu însuși!

- **Partea I. Predare (Facilitarea noului conținut)** 10 - 20 minute

Explicare, dialog, exemplificare - Profesorul, eventual în dialog cu elevii, explică noul conținut și exemplifică ce și cum vor lucra elevii (ca într-o relație ucenic – maestru).

- **Partea a II-a. Exersare (Rezolvarea unor sarcini de lucru de către elevi, pe baza noului conținut)** 10-20 minute

Elevii abordează o sarcină de lucru care se bazează pe/include elemente din noul conținut predat (eventual, oferta propusă conține două sarcini de lucru, de dificultăți/complexități diferite, iar elevii aleg una dintre ele, pentru a-și personaliza învățarea).

- **Partea a III-a. Verificare și feedback (Evaluare, sinteză, transfer)** 10 - 20 minute

Profesorul verifică și evaluează (notează) prin sondaj câteva lucrări (4 - 7), apoi (eventual cu ajutorul unor elevi) prezintă/discută rezolvarea sarcinilor de lucru și sintetizează elementele esențiale învățate.

Lecția: Legături chimice în compuși organici

➤ *Secvența de predare: 20 de minute*

Problema de rezolvat: Cum se leagă atomii elementelor organogene în substanțele organice?

Descrierea activității: Modelarea legăturii covalente în compușii organici

Fișa de lucru:

- *Vizionează filmul accesând linkul: <https://eduboom.ro/video/1524/legaturi-chimice-in-compusi-organici>.*

Notă: *Filmul poate fi întrerupt de către profesor pentru a da explicații suplimentare.*

- *Pe baza informațiilor obținute din vizionarea filmului, completează spațiile libere din afirmațiile următoare:*

În compușii organici predomină legăturile ....., realizate prin punere în comun de electroni, rezultând ..... . La formarea unei legături ....., atomii de nemetale, identici sau diferiți, participă cu electronii necuplați de pe ultimul strat.

După numărul de electroni cu care fiecare atom participă la formarea legăturii covalente, se deosebesc:

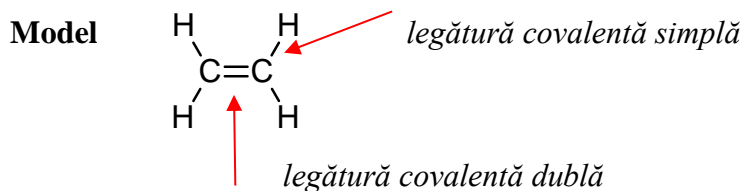
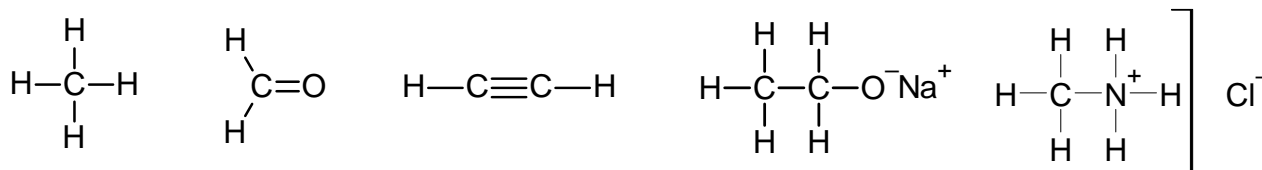
- ❖ legături ....., la care fiecare atom participă cu câte un electron; acestea sunt de tip σ ;
- ❖ legături ....., la care fiecare atom participă cu câte doi electroni; acestea sunt formate dintr-o legătură σ și o legătură π ;
- ❖ legături ....., la care fiecare atom participă cu câte trei electroni; acestea sunt formate dintr-o legătură σ și două legături π .

➤ **Secvența de exersare: 20 de minute**

Sarcina de lucru pentru elevi – la alegere: proba A – ușoară; proba B - complexă

Proba A

1. Analizează formulele de mai jos și identifică tipurile de legături chimice cunoscute:

2. Construiește modele deschise cu ajutorul bilelor și tijelor din *Trusa pentru modelarea moleculelor* pentru trei compuși organici din clasa hidrocarburilor care conțin doi atomi de carbon în moleculă și prezintă:

- O legătură covalentă simplă C-C;
- O legătură covalentă dublă C=C;

- O legătură covalentă triplă $C\equiv C$.

Reprezintă pe caiet structurile hidrocarburilor ale căror modele le-ai construit cu bile și tije folosind simboluri chimice și puncte pentru reprezentarea electronilor (simboluri Lewis).

Proba B

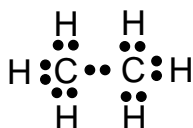
1. Realizează structurile moleculelor compușilor organici de mai jos cu ajutorul bilelor și tijelor.

Formula Lewis

Formula plană

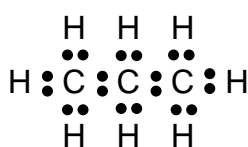
.....

$HC\equiv CH$

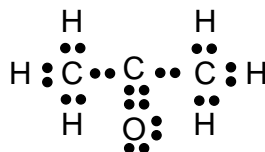

.....

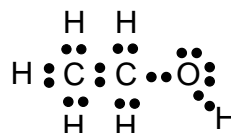
2. În figura de mai jos sunt prezentate moleculele unor compuși organici în care legăturile covalente sunt modelate utilizând simbolurile chimice și punctele pentru reprezentarea electronilor (diagrame Lewis). Urmăriți modelul prezentat și reprezentați legăturile covalente simple, duble și triple prin liniuțe (covalențe), indicând legăturile de tip σ și π .

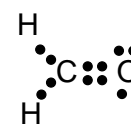
(A)

(B)

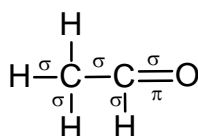
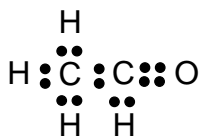

(C)

(D)

Model

➤ Secvența de verificare și feed-back (10 min)

Profesorul verifică și evaluează prin sondaj câteva fișe de lucru apoi (cu sprijinul câtorva elevi) prezintă / discută rezolvarea sarcinilor de lucru și sintetizează elementele esențiale învățate.

Bibliografie

- Programă școlară pentru clasa a X-a ciclul inferior al liceului. Anexa nr. 2 la ordinul ministrului educației, cercetării și inovării nr. 5099/09.09.2009;

- Elena Alexandrescu, Chimie - manual pentru clasa a X-a, editura LVS Crepuscul, Ploiești, 2007;
- <https://eduboom.ro>

Sănătos și voinic

Profesor Inv. Prescolar - Ionescu Roxana Ioana

Grădinița Nr. 41, sector 6, București

Menținerea și întărirea sănătății, în condițiile prezente de poluare și stres ale lumii întregi constituie factorul de bază pentru ca omul să poată participa eficient și activ la viața socială. Cuvântul sănătate, care evocă o stare atât de prețioasă fiecăruia, apare frecvent în vorbirea curentă, nelipsind aproape niciodată cu ocazia urărilor de bine. Dreptul la sănătate este unul din drepturile fundamentale ale omului. Conform Organizației Mondiale a Sănătății, sănătatea individului este definitivă drept ”o stare de bine fizică, mentală și socială și nu doar absența bolii sau infirmității”.

Educația pentru sănătate încă de la vârsta preșcolară, reprezintă una din principalele căi de promovare a cunoștințelor corecte privind diferite aspecte ale sănătății și totodată de formare a atitudinilor și deprinderilor indispensabile unui comportament responsabil și sănătos. Când vorbim despre educație, nu trebuie să se piardă din vedere faptul că orice activitate umană este supusă unei legi suverane: adaptarea individului la mediul său, dar și întreținerea sănătății lui. Educația pentru sănătate este un drum sigur, prin care noțiunile ajung la copilul de vârstă preșcolară ca reguli sau ca norme ce vor pătrunde adânc în modul de viață cotidian. Cu această educație au fost și rămân deopotrivă datoare familia și grădinița.

Educația pentru sănătate reprezintă o verigă a educației pentru societate. Sănătatea nu înseamnă absența bolii, ci un mod de viață echilibrat. Deprinderile elementare de igienă trebuie imprimate din fragedă vârstă pentru a pătrunde cât mai adânc în modul de viață cotidian.

Când vorbim despre sănătate, înțelegem de fapt servicii de sănătate. Cealaltă față a monedei sănătate – prevenirea – se situează pe la sfârșitul listei în majoritatea agendelor. În general, sănătatea nu este prețuită până în momentul în care este afectată și apare o boală.

Traversăm o perioadă în care ne confruntăm cu creșterea costurilor serviciilor medicale și creșterea impactului bolilor asupra întregii populații a țării. Deși sloganul „este mai ieftin să previi decât să tratezi” poate părea demodat, noi credem că este mai adevărat decât oricând. Este necesar să facem educație pentru sănătate și să promovăm sănătatea în România în concordanță cu standardele internaționale, în special ale Uniunii Europene. Nevoile elementare ale copiilor de pretutindeni sunt: alimentația, protecția, sănătatea și educația. Pentru a crește și a se dezvolta armonios ei au nevoie de hrană sănătoasă, de grija și dragostea celor mari, de o permanentă stare de bine fizică și psihică și, bineînțeles, de

educație . De-a lungul timpului, alimentația noastră s-a schimbat și foarte multe studii arată ca tot mai largi categorii de populație nu asimilează nutrienții necesari menținerii sănătății. Cauzele sunt dintre cele mai diverse: conținutul mai sărac al alimentelor, alegerea inconștientă a unei hrane mai "sărace" (ex. Fastfood), situația financiară care nu permite o alimentație adecvată, amprenta puternică a factorilor ereditari, etc. Chiar dacă poartă adevărate "cruciade" pentru impunerea propriilor rezultate științifice și "adevăruri" pe care le-au desprins din acestea, medicii, farmaciștii, geneticienii, biochimiiștii, cu toții sunt de acord că, în principiu, abordarea nutrițională și prevenirea sunt concepte mai fezabile, pe termen lung, decât "tratarea" și "vindecarea".

Astăzi, odată cu apariția pe piață a alimentelor inferioare, cu prețuri scăzute, însoțite de reclame care asaltează televiziunile, revistele, vitrinele magazinelor, unul dintre subiectele vii discutate este cel legat de alimentația copilului. Cercetările în domeniu au demonstrat că în timp ce o alimentație sănătoasă crește vitalitatea organismului, eliminând riscul îmbolnăvirilor și asigură o dezvoltare armonioasă, alimentația nesănătoasă periclitează nu numai viața individului, ci a generații întregi, conducând în timp la degradarea eredității .

Acest risc ține în mare măsură atât de atitudinea nesănătoasă a familiei față de alimentația. Dacă până acum românii le plăcea să creadă că doar americanii, de exemplu, se confruntă cu astfel de probleme, considerăm că se impune o atenție mai mare în prevenirea creșterii acestui fenomen în România.

De asemenea, copilul crescut predominant în casă, unde este strict supravegheat și ferit cu ușurință de pericolele de afară, se poate transforma rapid într-un copil anemic. Copilul învață lucrurile într-un mediu artificializat, lipsit de experiențe reale, de cele care îi oferă o multitudine de informații extrem de folositoare pentru evoluția lui ulterioară și creșterea capacității lui de adaptare. Pe de altă parte, sunt binecunoscute conotațiile pozitive ale activităților sportive în procesul creșterii și dezvoltării fizice și mentale. A face mișcare înseamnă a-ți antrena în permanență organismul, a-l fortifica, menținându-l în formă. Cele mai multe sporturi au efecte extrem de benefice: creșterea capacității de rezistență la efort, a capacității de coordonare și concentrare. Prin urmare, copilul care se joacă va avea experiență, jocul în echipă crește capacitatea de a comunica cu ceilalți, autocontrolul, el învață să câștige, dar și să piardă, să încerce mai mult și mai bine data viitoare, să-și depășească limitele. Contactul cu natura, petrecerea timpului în aer liber culegând singur fiecare plantă pentru ierbarul pe care trebuie să-l pregătească pentru școală sau construind castele de nisip în parc sau pe plajă transformă învățarea într-un proces evolutiv, realizat într-o manieră activă. Astfel copilul va acumula experiențe proprii de viață și își va modifica selectiv și sistematic conduita sub influența acțiunilor mediului înconjurător. De asemenea,

părintele nu trebuie să fie preocupat sau îngrijorat de faptul ca desfășurând activități fizice, copilul se murdărește, deoarece acest lucru are multiple beneficii asupra sănătății fizice și psihice.

În ultimă instanță credem că orice parinte prefera să-și vadă copilul consumându-și energia în jocuri organizate în aer liber, decât în lupte de stradă, de exemplu. Dar nu trebuie să uite că această energie trebuie consumată sub forma exercițiului în aer liber. Strămoșii noștri, pentru a-și elibera energia, mergeau la războaie, lupte, sau mai târziu, în forme de competiție desfășurate în natură. Din fericire, noi avem parcuri, stadioane, tabere, unde competiția poate lua forma sporturilor în echipă gen fotbal, handbal sau baschet, de exemplu. Copiii supraponderali se vor transforma în adulți frustrați Modul în care copilul învață să-și folosească timpul în copilărie, modul în care el evoluează și se dezvoltă pe parcurs va avea consecințe și asupra viitorului adult, consideră psihologii. Ei apreciază că un copil supraponderal se va transforma într-un adult cu probleme de sănătate, retras, destul de puțin sociabil și cu un echilibru emoțional destul de fragil din cauza numeroaselor frustrări. Un copil anemic se va transforma într-un adult bolnăvicios, timid, permanent preocupat de starea de boală. Cu bicicleta în parc conform opiniei experților, minimul de activitate fizică care asigură protecție împotriva bolilor este de 1 ora/zi exercițiu fizic de intensitate moderată, timp de 7 zile pe săptămână.

BIBLIOGRAFIE

1. ConstanțaCucinic - Cum să fiu sănătos,Ed. Aramis , 2000.
2. Dora Gaman , Florentina Stroe - Educație sanitară pentru preșcolari și școlarii mici – Culegere , Ed. Alfa , Piatra –Neamț, 2003.
3. Ghid de bune practici pentru educația timpurie a copiilor între3-6/7 ani, M.E.C.T.,2008;

CLASA INVERSATĂ ~FLIPPED CLASSROOM~

Predarea a evoluat de-a lungul anilor, iar educația este în continuă schimbare. Nu mai este vorba doar despre simpla prezentare a teoriilor și subiectelor elevilor, ci a devenit mai mult despre ceea ce dezvoltă abilitățile acestora, atât pe plan personal, cât și profesional.

Metodele tradiționale de predare trebuie să facă un pas înapoi, iar activitățile interactive din clasă să fie în centrul atenției. Un pas înainte îl reprezintă „Clasa inversată”.

Ce reprezintă?

Clasa inversată este o abordare interactivă și mixtă a învățării care se concentrează pe învățarea individuală și activă în locul învățării tradiționale în grup. Elevii sunt inițiați în noile conținuturi și concepte acasă, de obicei prin videoclipuri preînregistrate, urmând ca acestea să fie exersate individual la școală.

Cei 4 piloni ai „Clasei inversate” (FLIP)

- **Mediu de învățare flexibil (Flexible Learning Environment)**
  - Elevilor li se oferă opțiunea de a alege când și cum să învețe.
  - Sunt definite timpul și spațiul suficient pentru ca elevii să învețe, să reflecteze și să revizuiască.
- **Abordarea centrată pe elev (Learner-Centred Approach)**
  - Elevii învață prin metode interactive și captivante în clasă.
  - Elevii reușesc să învețe în ritmul și în felul lor.
- **Conținut specific (Intentional Content)**
  - Lecțiile video sunt realizate special în funcție de clasă și nivelul de cunoștințe al elevilor.
  - Conținutul este, de obicei, un material de instruire directă care poate fi înțeles de elevi fără multe complicații.
- **Educator profesionist (Professional Educator)**
  - Indiferent dacă profesorul desfășoară activități individuale sau de grup, acesta trebuie să fie disponibil pentru elevi pe tot parcursul lecției.
  - Sunt efectuate evaluări în clasă, cum ar fi teste interactive live pe baza subiectului lecției.

Clasa tradițională vs. Clasa inversată

În mod tradițional, procesul de predare este foarte unilateral. Profesorul...

- predă clasei ca un întreg
- le oferă notițe
- le dă teme pentru acasă
- le oferă feedback generalizat prin teste

Nu există aproape nicio oportunitate pentru elevi de a aplica ceea ce au învățat în situații reale sau de a se afirma din propria inițiativă.

În timp ce, într-o clasă inversată, atât predarea, cât și învățarea sunt centrate pe elev, existând două etape de învățare.

1. Acasă, elevii ...

- Urmăresc videoclipuri preînregistrate cu subiecte
- Citesc sau revizuiesc materialele de curs
- Participă la activități online
- Cercetează

2. La școală, ei ...

- Vor lua parte la exersarea subiectelor
- Vor avea discuții, prezentări și dezbateri între colegi
- Vor face diverse experimente
- Vor participa la evaluări

Cum „întorci” o clasă?

1. Determinarea resurselor

Metoda „Clasa inversată” se bazează foarte mult pe tehnologie și este foarte încărcată de conținut. Profesorii vor avea nevoie de toate instrumentele interactive existente pentru a-i ajuta să facă lecțiile atractive și conținutul disponibil pentru elevi. Este vorba despre modul în care se va urmări progresul, vor fi clarificate îndoielile și se va oferi feedback în timp real.

2. Implicarea elevilor în activități interactive

Sălile de clasă „inversate” se bazează în mare măsură pe implicarea elevilor.

Activitățile interactive sunt o parte semnificativă a metodei prezentate.

3, Lecții și conținut video

Lecțiile video instructive preînregistrate sunt una dintre componentele principale ale metodei „Clasa inversată”.

4. Feedback cu clasa

Este important să le oferiți posibilitatea de a revizui și de a reflecta asupra întregii experiențe.

Metode de dinamizare a învățării

Prof. înv. primar Iordache Daniela
Școala Gimnazială Nr.128, București

Apariția noilor programe, centrate pe achizițiile elevilor, impune anumite schimbări în didactica fiecărei discipline.

Diversificarea metodelor de învățare, a modurilor și formelor de organizare a lecției, a situațiilor de învățare, constituie cheia schimbărilor, iar asigurarea unor situații de învățare multiple creează premise pentru ca elevii să poată valorifica propriile abilități în învățare.

Metodele de învățare sunt scheme de acțiune identificate de teoriile învățării; ele sunt aplicate conținuturilor disciplinei studiate și reprezintă acțiuni interiorizate de elev.

Sensul schimbărilor în didactica actuală este orientat spre formarea de competențe, adică a acelor ansambluri structurate de cunoștințe și deprinderi dobândite prin învățare, care permit identificarea și rezolvarea unor probleme specifice, în contexte diverse. Învățarea nu mai poate avea ca unic scop memorarea și reproducerea de cunoștințe: în societatea contemporană, o învățare eficientă presupune explicarea și susținerea unor puncte de vedere proprii, precum și realizarea unui schimb de idei cu ceilalți.

Pasivitatea elevilor în clasă, consecință a modului de predare prin prelegere, nu produce învățare decât în foarte mică măsură. Pentru elevi, este insuficient dacă, în timpul unei ore, ascultă explicațiile profesorului și văd o demonstrație sau un experiment. Este mult mai eficient dacă elevii participă în mod activ la procesul de învățare : discuția, argumentarea, investigația, experimentul, devin metode indispensabile pentru învățarea eficientă și de durată.

Toate situațiile – și nu numai metodele active propriu-zise – în care elevii sunt puși și care îi scot pe aceștia din ipostaza de obiect al formării și-i transformă în subiecți activi, coparticipanți la propria formare, reprezintă forme de învățare activă, de aceea, unor metode de organizare a activităților la clasă, care sunt recunoscute a avea un potențial activizator mai pronunțat consider că reprezintă un plus. Avantajul major al folosirii acestor metode provine din faptul că ele pot motiva și elevii care au rămâneri în urmă.

Există însă și dezavantaje: metodele „active“ sunt mari consumatoare de timp, deoarece necesită o pregătire atentă din partea cadrului didactic. Aceste metode nu sunt eficiente decât în condițiile respectării „regulilor jocului“

Metoda „Brainstorming“ înseamnă formularea cât mai multor idei – oricât de fanteziste ar putea părea acestea – ca răspuns la o situație enunțată, după principiul cantitatea generează calitatea. Conform acestui principiu, pentru a ajunge la idei viabile și inedite este necesară o productivitate creativă cât mai mare.

Obiectivul fundamental constă în exprimarea liberă a opiniilor prin eliberarea de orice prejudecăți. De aceea, trebuie acceptate toate ideile, chiar trăznite, neobișnuite, absurde, fanteziste, așa cum vin ele în mintea elevilor, indiferent dacă acestea conduc sau nu la rezolvarea problemei.

Pentru a determina progresul în învățare al elevilor cu rămânere în urmă, este necesar să fie antrenați în schimbul de idei; astfel, toți elevii trebuie să își exprime opiniile.

Metoda „Mozaicul“ presupune învățarea prin cooperare la nivelul unui grup și predarea achizițiilor dobândite de către fiecare membru al grupului unui alt grup.

Investigația la matematică implică, pe de o parte, rezolvarea unor probleme întâlnite în cotidian sau în alte domenii ale disciplinelor școlare și, pe de altă parte, explorarea unor concepte matematice necunoscute utilizând metode, tehnici, concepte cunoscute. Investigația presupune atât rezolvarea de probleme cât și crearea de probleme.

Investigația pune toți elevii în situația să acționeze. Deoarece sarcinile de lucru nu vizează doar sfera cognitivă, în cadrul investigației se găsește un rol pentru fiecare elev; pe parcursul investigației, toți elevii conștientizează propria importanță pentru derularea activității.

De aceea, metoda investigației este utilă mai ales pentru clasele în care unii elevi sunt performanți, iar alții au dificultăți în învățare.

Metoda proiectului înseamnă realizarea unui produs, ca urmare a colectării și prelucrării unor date referitoare la o temă anterior fixată.

Un proiect este un produs al imaginației persoanelor care îl realizează, menit să permită folosirea liberă a capacităților și a cunoștințelor însușite, într-un context nou și relevant. Proiectul este o activitate personalizată: cei implicați pot decide nu numai asupra conținutului proiectului, dar și asupra modului de realizare, a calendarului activităților și formei de prezentare. În plus, proiectul desfășurat cu elevii încurajează cel mai bine abordarea integrată a învățării: acestora li

se creează ocazia de a folosi în mod unitar cunoștințe și tehnici de lucru dobândite la mai multe discipline.

Fiind o activitate centrată pe elev, proiectul îi dă acestuia posibilitatea de a asambla într-o viziune personală cunoștințele pe care le are, răspunzând astfel unei întrebări esențiale: Ce pot face cu ceea ce am învățat la școală?

În urma derulării unor proiecte, se pot realiza: broșuri, pliante, postere, pagini de revistă sau ziar, etc. Proiectul prezintă avantajul antrenării copiilor în activități complexe, ce presupun identificare și colectare de date, precum și prelucrarea și organizarea acestora într-un mod original.

Proiectul este ceva, nu este despre ceva. Produsul finit rezultat în urma activității de proiect creează elevului sentimentul utilității a ceea ce produce, direcționează efortul acestuia către cineva (publicul țintă căruia i se adresează).

Membrii unui grup de lucru își asumă, uneori fără să își dea seama, roluri diferite. De aceea, participarea la proiecte este importantă mai ales pentru elevii cu dificultăți în învățare, deoarece ei își pot asuma roluri corespunzătoare propriilor lor abilități. De exemplu, un astfel de elev poate avea o inteligență interpersonală dezvoltată, ceea ce îi permite să stabilească ușor legături cu alte persoane și să obțină repede informațiile de care are nevoie întreaga echipă.

Mai ales la nivelul învățământului primar, unele conținuturi pot fi introduse sau fixate prin intermediul *jocului didactic*. Astfel, conceptele de matematică pot fi introduse în mod firesc, fără a formaliza, în cadrul a variate jocuri și discuții cu elevii.

Chiar dacă pare ciudat, este destul de greu să identificăm jocuri didactice adecvate. Pericolul este ca, în loc de joc (în accepțiunea „serioasă“ a termenului), activitatea să se transforme într-o joacă (în sensul: fără reguli și scop educativ).

Monotonia unor ore care se desfășoară „la fel“ poate fi înlăturată prin folosirea unor metode specifice altor discipline. Aceste metode pot fructifica potențialul unor elevi care au alt profil de învățare decât cel logico-matematic. În acest mod, elevii cu dificultăți în învățare pot fructifica propriile abilități, specifice unor alte domenii și își pot dovedi utilitatea.

Organizarea unor lecții centrate pe astfel de metode presupune imaginație și inițiativă, atât din partea profesorului, cât și a elevilor.

BIBLIOGRAFIE

1. Neagu, M. (coord.), Ghid metodologic pentru aplicarea programelor de matematică primar-gimnaziu, Editura Aramis Print, 2001
2. Solomon Marcus, Șocul matematicii, Editura Albatros, 1987.
3. *** Programe școlare de matematică. MEC, CNC.
4. Gardner, H., Mentea disciplinată, Editura Sigma, 2004
5. Păcurari, O. (coord.), Strategii didactice inovative, Centrul Educația 2000+, Editura Sigma, 2003
6. Neagu, M. (coord.), Ghid metodologic pentru aplicarea programelor de matematică primar-gimnaziu, Editura Aramis Print, 2001

METODE TRADIȚIONALE DE PREDARE VERSUS METODE MODERNE LA COPIII CU CES

prof. înv. primar Iovănescu Simona Monica
Școala Gimnazială „George Gârda” Mănăștiur

Procesul de instruire se înfățișează ca o activitate complexă, ca o continuă împletire de acțiuni de predare și acțiuni de învățare. Acțiunile de predare și învățare, la care se adaugă evaluarea, nu pot fi private separat, ci ca un tot unitar, ele fiind complementare, surprinzând astfel întreaga activitate. Organizarea eficientă a acțiunii didactico-educative corespunde unei căutări, respective elaborării metodice. Metodologia se cere a fi suplă și permisivă la schimbările care au loc în componentele procesului instructiv-educativ. O metodă nu este bună sau rea în sine, ci prin raportarea ei într-un mod oportun, adecvat sau nu la o situație dată, se poate stabili eficiența ei în cazul respectiv. Calitatea metodologică este un aspect ce ține de oportunitate, dozaj, combinatori că între metode sau ipostaze ale metodelor. Metodele de învățământ sunt selectate în raport cu scopul și obiectivele activității didactice, conținutul lecției și particularitățile elevului (vârsta, nivelul dezvoltării psihice, nivelul și specificitatea mijloacelor de comunicare, tipul de percepție al elevilor – analitic sau sintetic) și/sau stilul de lucru / personalitatea profesorului. În proiectarea curriculumului trebuie să se țină seama de tipul și gradul deficienței elevului. În practica instructiv-educativă am întâlnit numeroase cazuri de elevi deficienți care au fost integrați în clase de elevi fără deficiențe și au avut evoluții spectaculoase la unele discipline. În cadrul activităților, au fost aplicate cu precădere metodele activ-participative care stimulează interesul pentru cunoaștere, facilitează interacțiunea cu realitatea înconjurătoare. Lucrul în perechi sau în grupe mici de elevi au facilitat comunicarea între ei, colaborarea sau sprijinul reciproc în realizarea sarcinilor sau temelor avute. Au fost toleranți unii cu alții, au luat decizii prin consultarea între ei, și-au exprimat opinii realizând o participare activă și înțelegere a realității înconjurătoare.

Didactica modernă insistă asupra perfecționării relației predare-învățare-evaluare deoarece numai în acest mod relația obiective-conținuturi-metodologie - rezultate-reglare devine logică, unitară și perfectibilă. Dacă în școala tradițională, accentul cădea pe acțiunea de predare și conținut, rolul central revenind profesorului, școala modernă plasează în centru elevul care își îmbogățește, consolidează, corectează și transformă experiența cognitivă – capacitățile și aptitudinile - cu scopul perfecționării, profesorului revenindu-i rolul de a-l activa cognitiv-afectiv-motivațional-atiudinal, astfel constituindu-se un echilibru între acțiunile de predare-învățare. Așadar, metodele tradiționale sunt mult mai rigide, în timp ce cele moderne sunt mai flexibile, mai suplă.

Metodele tradiționale pot fi păstrate cu condiția reconsiderării și adaptărilor la exigențele învățământului modern. Îmbinarea eficientă a metodelor tradiționale și a celor moderne ține de tactul pedagogic și experiența profesorului. Profesorul modern lucrează împreună cu elevii săi, cooperând în vederea reușitei învățării. Rolurile sunt bine stabilite: profesorul stimulează căutarea și descoperirea, iar elevii se vor ocupa de activitățile

de căutare și descoperire, ei participând active și conștient la asimilarea cunoștințelor și formarea personalității. Astfel, se creează un parteneriat în vederea atingerii obiectivelor propuse, a unui standard cât mai înalt în educație. Lucrând împreună cu elevii săi, profesorul poate regala și ameliora activitatea pe parcursul desfășurării procesului de predare-învățare și, nu în ultimul rând, poate aprecia just valoarea eforturilor de învățare depuse de către elevi pe parcursul activităților desfășurate. Foarte important în procesul de învățământ este strategia de instruire deoarece ea reprezintă modul în care profesorul reușește să aleagă cele mai potrivite metode, material și mijloace, să le combine și să le organizeze într-un ansamblu, în vederea atingerii obiectivelor propuse. O variantă de clasificare a metodelor educaționale se poate raporta la istoricul lor în procesul didactic, și anume:

- metode tradiționale; expunerea didactică, conversația didactică, demonstrația, lucrul cu manualul, exercițiul;

- metode moderne; algoritimizarea, modelarea, problematizarea, instruirea programată, studiul de caz, metode de simulare (jocurile, învățarea pe simulator), învățarea prin descoperire .

Cercetările asupra memoriei, în condițiile unei atenții voluntare, cu un grad optim de concentrare arată că, în general, în urma unei activități de învățare reținem:

- 10% din ceea ce citim;

- 20% din ceea ce auzim;

- 30% din ceea ce vedem;

- 50% din ceea ce vedem și auzim în același timp;

- 80% din ceea ce spunem;

- 90% din ceea ce spunem și facem în același timp (Pavel Mureșan –Învățarea eficientă și rapidă).

Toate aceste metode modern activ-participative de predare-învățare încearcă să facă elevul să gândească independent, să înțeleagă cu mai multă ușurință, să rețină mai ușor și pentru o perioadă mai lungă de timp noțiunile asimilate, să aplice cât mai eficient ceea ce a învățat.

De asemenea, se folosesc metode care permit elevului să-și folosească tipul de inteligență predominant (după Howard Gardner): verbal-lingvistică (acuvintelor), logico-matematică (a numerelor și a rațiunii), vizual-spațială (a imaginilor, desenului și a picturii), muzical-ritmică (a tonului, ritmului și a timbrului), corporal-kinestezică (a corpului), interpersonal (a interacțiunilor sociale), intrapersonală (a autocunoașterii) și naturalistă (a tiparelor, regularităților și a comportamentelor).

Învățarea interactiv-creativă pune accent pe învățarea prin cercetare –descoperire, pe învățarea prin effort propriu, independent sau dirijat și mai ales pe gândire și imaginație creatoare. Profesorul este cel care trebuie să găsească cele mai eficiente modalități prin care să stimuleze potențialul creativ al fiecărui elev în parte. În cazul copiilor cu CES , profesorul trebuie să lucreze individual, adaptând cerințele la nivelul fiecăruia.

Printre metodele activ-participative de predare-învățare se numără : metoda ciorchinelui, brainstorming-ul, turul galeriei, metoda cubului, bulgărele de zăpadă, mozaicul, eseul de 5 minute, metoda predării / învățării reciproce, perspectivă modernă a prelegerii, metoda cadranelor, jurnalul cu dublă intrare,jocul de rol etc.

Mozaicul – este o strategie bazată pe învățarea în echipă. Fiecare elev are o sarcină de studio în care trebuie să devină expert. El are în același timp și responsabilitatea transmiterii informațiilor asimilate celorlalți colegi. Strategia Mozaicului este focalizată pe dezvoltarea capacităților de ascultare, vorbire, cooperare, gândire creativă. În cazul copiilor cu CES, aceștia trebuie să răspundă fiecare în parte la câte o întrebare din cadrul unei teme comune, iar la final pe baza răspunsurilor, se vor afla și asimila informații utile despre tema respectivă.

Învățarea prin descoperire este o metodă cu ajutorul căreia elevul observă, acționează și dobândește noi cunoștințe. Această învățare este însoțită de o dirijare exterioară. În cazul copiilor cu CES, această metodă este însoțită de material concret-intuitiv, pe baza căruia, elevii descoperă noi cunoștințe.

Brainstorming-ul (evaluarea amânată, "furtuna în creier" sau asaltul de idei) constă în dezvoltarea unor idei noi pe baza unei teme stabilite. Cantitatea mare de idei (liber exprimate) va genera calitatea. După ce s-au emis toate ideile, fără a fi criticate, se alege cea mai bună idee, care dă soluția finală.

Avantajele acestei metode sunt: obținerea rapidă și ușoară a ideilor noi și a soluțiilor de rezolvare; costuri reduse; aplicabilitate largă; stimulează participarea activă; dezvoltă creativitatea, încrederea în sine prin procesul evaluării amânate; dezvoltă abilitatea de a lucra în echipă. Printre metodele activ-participative de predare-învățare se numără : metoda ciorchinelui, brainstorming-ul, turul galeriei, metoda cubului, bulgărele de zăpadă, mozaicul, eseuul de 5 minute, metoda predării / învățării reciproce, o perspectivă modernă a prelegerii, metoda cadranelor, jurnalul cu dublă intrare, jocul de rol etc.

Metoda predării / învățării reciproce este o strategie de învățare a tehnicilor de studiere a unui text. După ce sunt familiarizați cu metoda, elevii interpretează rolul profesorului, instruindu-și colegii. Are loc o dezvoltare a dialogului elev-elev. Această metodă dezvoltă capacitatea de exprimare, atenția, gândirea cu operațiile ei și capacitatea de ascultare activă. În cazul copiilor cu CES, aceștia trebuie să relateze în manieră proprie și într-o succesiune logică evenimentele și ideile principale dintr-o poveste.

În cazul copiilor cu CES, această metodă este însoțită de material concret-intuitiv, pe baza căruia, elevii descoperă noi cunoștințe.

Turul galeriei se referă la analiza lucrărilor elevilor prin observarea lor de către ceilalți colegi. Colegii stabilesc ce caracteristici are lucrarea respectivă și dacă aceasta a respectat toate cerințele. Se apreciază lucrările prin diferite procedee: se dau puncte, se lipesc etichete pe lucrările apreciate pozitiv etc.

Tehnica LOTUS (floare de nufăr) presupune de ducerea de conexiuni între idei , concepte, pornind de la o temă centrală, care determină 8 idei secundare ce se construiesc în jurul celei principale, asemeni petalelor florii de nufăr. Cele 8 idei secundare urmează să devină la rândul lor teme principale, pentru alte 8 flori de nufăr. În cazul copiilor cu CES , această metodă se aplică pe o perioadă mai lungă de timp. De exemplu, în cazul celor 4 anotimpuri, elevii trebuie să relateze noi enunțuri care să-I conducă la descoperirea anotimpului care urmează .

Acestea sunt doar câteva metode moderne de predare - învățare, care se dovedesc a fi practice, aplicabile, motivează elevii, folosesc diferite sarcini pentru mai multe tipuri de inteligență.

Copiii le plac aceste metode activ-participative și chiar dacă uneori copiii cu CES nu le înțeleg pe deplin ei solicită să participe în număr cât mai mare la realizarea lecției.

Lista metodelor și tehnicilor este foarte vastă și poate fi folosită și îmbogățită în funcție de imaginația și creativitatea dascălului și în funcție de nivelul clasei la care predă. Progresul școlar se obține treptat prin muncă și efort uriaș depus atât de cadrul didactic cât și de elev. Capacitatea de învățare a elevilor cu CES, ambianța și sprijinul familiei și a societății în general, influențează foarte mult obținerea unui progres școlar real.

Bibliografie:

1. Alois, Gherguț, 2016, Educația incluzivă și pedagogia diversității, Editura Polirom
2. Alios, Gherguț, 2001, Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale, Editura Polirom
3. Cerghit, I., Metode de învățământ, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1997
4. Cucoș, C.(coordonatori), Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice, Editura Polirom, București, 1998
5. Dumitru, I., Dezvoltarea gândirii critice și învățarea eficientă, Editura de Vest, Timișoara, an 2001

Abordarea integrată și interdisciplinară a activităților artistico – plastice și practice în învățământul preșcolar

**Prof.înv.preșcolar Iovi Roxana-Cristina
GPN "Căsuța poveștilor" Constanța
– structură a Școlii Gimnaziale Nr.6 "Nicolae Titulescu" Constanța**

Predarea integrată a conținuturilor în activitățile din învățământul preșcolar se manifestă atât la nivelul proiectării globale, cât și în proiectarea activităților zilnice. Procesul formativ – educativ, pe care îl desfășoară în activitatea cu preșcolarii, permite fiecărei educatoare să-și valorifice propria experiență didactică, originalitatea și creativitatea prin realizarea activităților cu caracter integrat. Experiențele de învățare la care copilul participă pot fi comune tuturor copiilor din grupă sau pot fi diferențiate, în funcție de gradul de interes manifestat de aceștia, de particularitățile individuale ale fiecărui copil. Astfel, activitățile integrate se pot organiza prin alternarea tuturor formelor de învățare, individual, în perechi, în subgrupe sau cu întreaga grupă. Prin intermediul jocului, considerat element dominant al vârstei preșcolare, copilul poate dobândi noi cunoștințe, își formează anumite priceperi și deprinderi, dar are și ocazia să aplice în situații concrete cunoștințele învățate în alte activități, să interrelaționeze cu colegii, să-și formeze și dezvolte abilități socio-afective, prin asumarea responsabilității și rolurilor diferite în cadrul microgrupului din care face parte.

Activitatea integrată poate fi definită ca fiind un demers coerent, global în care granițele dintre discipline dispar, ea desfășurându-se după un scenariu bine stabilit. Activitățile integrate se pot desfășura atât în cadrul unui proiect, dar și în cadrul temelor săptămânale și zilnice. „Astfel, întregul program al unei zile reprezintă un tot, un întreg, cu o organizare și structurare a conținuturilor menite să elimine departajarea pe discipline” (Culea, L. & all, 2008, p. 6)

Prin abordarea activităților în formă integrată, educatoarea organizează învățarea ca un regizor, un moderator, ajutându-i pe copii să înțeleagă, să accepte și să stimuleze opinii personale, emoții, sentimente, să fie parteneri în învățare. În activitățile integrate accentul va cădea pe activitățile de grup și nu pe cele frontale, copiii fiind încurajați în permanență să se manifeste, să-și exprime ideile.

Activitățile integrate propuse de noul Curriculum pentru învățământul preșcolar sunt, în funcție de durată și elemente de conținut, de patru tipuri:

1. activitate integrată care înglobează toate activitățile din programul unei zile și care se desfășoară pe parcursul întregii zile (ADP + ALA + ADE);
2. activitate integrată care înglobează ALA + ADE din ziua respectivă;
3. activitate care înglobează ADE dintr-o zi;
4. activitate integrată în care activitatea de bază este un anumit tip de ADE din ziua respectivă , în care sunt înglobate elemente din mai multe ADE, indiferent de programul zilei. (Curriculum pentru învățământul preșcolar, 2009)

Un aspect important ce trebuie precizat legat de proiectarea și planificarea activităților de tip integrat este faptul că activitățile care fac parte din activitatea integrată își pierd statutul de activitate de sine stătătoare, acestea fiind părți componente ale unui demers global. Astfel, pentru activitatea integrată se întocmește un singur proiect didactic, indiferent de conținutul acesteia.

Exemple:

* DȘ - Cunoașterea mediului: „Vietățile pădurii” – joc didactic interdisciplinar (DȘ, DLC, DEC) + DOS- Activitate practică: „Cabana din pădure”- lipire

* DLC: „Glasul pădurii”, de Passionaria Stoicescu – memorizare (fragment) + DEC- Activitate practică: „Veverița și prietenii săi”-decupare și lipire

* DȘ - Cunoașterea mediului: „Ce știi despre...?” – joc didactic interdisciplinar (DS, DLC, DEC) + DOS - Activitate practică: „ Amintiri din Țara Toamnei” - lipire (activitate pe grupe)

* DLC - „Copăcelul supărat” –lectura educatoarei + DOS – Activitate artistico-plastică-colorare

* DS - „Cu Zâna Iarnă ne jucăm!” – joc didactic interdisciplinar (DȘ, DLC, DEC) + DEC-Activitate artistico-plastică-pictură (tehnica ștampilei). (Curriculum pentru învățământul preșcolar, 2009)

Integrarea conținuturilor are două dimensiuni: orizontală și verticală.

Integrarea pe orizontală reunește într-un ansamblu coerent două sau mai multe obiecte de studiu aparținând unor domenii curriculare diferite.

De exemplu: integrarea cunoașterii mediului, a educației pentru societate, a educării limbajului, activităților artistico-plastice și practice, educației fizice, în studierea unei teme ca de exemplu „ Sănătatea – o comoară de preț”.

Integrarea pe verticală reunește într-un ansamblu coerent două sau mai multe obiecte de studiu, aparținând aceluiași domeniu (DȘ, DLC, DOS, DEC, DPM).

De exemplu: integrarea educației pentru societate (DOS) cu activitățile practice (DEC) în realizarea unor teme ca:

- „În lumea copiilor” (lectură după imagini, confecționare de felicitări-activitate pe grupe);
- „Drepturile și obligațiile mele” (lectura educatoarei – „Drepturile copilului”, confecționare „Cartea copilăriei”);
- „Fructele - vitamine pentru pitici” („Alfabetul vitaminelor” – memorizare, colaj – „Vitamine pentru mine”);
- „Vitejia strămoșilor noștri” (Lectura educatoarei – „Strămoșii noștri, dacii”, confecționare – „Costumul popular”).

În contextul noilor cerințe educaționale, demersurile didactice desfășurate cu preșcolarii se vor a fi mult mai creative, axate pe interdisciplinaritate, stimulându-i pe copii nu numai în scopul asimilării de informație, ci mai ales în sensul aplicării în situațiile cotidiene a cunoștințelor deja acumulate.

Activitățile integrate, prin esență, implică abordarea interdisciplinară a conținuturilor. Iar acest aspect este unul dintre cele care fac diferența între un demers didactic tradițional, cu tendințe oarecum constructiviste, clasice și îngrăditoare și un demers educativ modern, amplu, care lasă loc copilului să exploreze, să se manifeste, să își expună punctele de vedere, ideile etc.

Dacă preșcolarii vor fi implicați în cât mai multe activități care au la bază abordarea interdisciplinară, deci implicit în activități integrate, atunci procesul de învățare va fi mai eficient, iar aceștia vor înregistra o mai mare ușurință în însușirea activă și conștientă a cunoștințelor.

Prin prisma literaturii pedagogice actuale, integrarea curriculară este privită drept o modalitate inovatoare de proiectare a curriculumului, care nu implică altceva decât sintetizarea și organizarea didactică a conținuturilor din diverse domenii ale cunoașterii; toate acestea au ca principal scop acela de a se asigura și facilita achiziția de către copii a unei imagini coerente și în același timp unitare cu privire la lumea reală. (Culea, L. & all, 2008)

Aceste două concepte, de *integrare și interdisciplinaritate*, se constituie în două noțiuni distincte, dar care prezintă oarecum o organizare similară. Astfel, obiectivele învățării au ca referință nu doar o categorie de activitate, ci o tematică unitară, care este comună pentru mai multe categorii. Și totuși, nu trebuie făcută confuzie între aceste două concepte, întrucât interdisciplinaritatea reprezintă un mod de organizare a cunoașterii, pe când integrarea se comportă ca un principiu integrator care elimină hotarele dintre diversele categorii de activitate, grupându-le cunoașterea în funcție de tema abordată. Integrarea presupune un proces mult mai

amplu, prin care mai multe activități se derulează sub forma uneia singure, având același scop al îndeplinirii obiectivelor propuse. Interdisciplinaritatea se comportă ca o componentă a mediului pentru organizarea cunoașterii, pe când integrarea – ca o idee sau poate un principiu integrator menit să doboare limitele diferitelor categorii de activități și să grupeze cunoașterea în conformitate cu tema propusă fie de către educatoare, fie de către copii. Interdisciplinaritatea constă în interacțiunea existentă între două sau mai multe discipline, care poate merge de la simpla comunicare de idei până la integrarea reciprocă de concepte de bază în epistemologie, de metodologie, de date, de orientări în cercetare. (Culea, L. & all, 2008, p. 180).

Conceptul de interdisciplinaritate poate fi explicat și precizat ca posibilitate de intersecție a informațiilor din două sau mai multe domenii. Interdisciplinaritatea elimină barierele artificiale dintre domeniile cunoașterii datorită transferului de cunoștințe, de metode, de mijloace, dând posibilitatea aplicării cunoștințelor însușite pe parcurs. Interdisciplinaritatea implică automat derularea activităților instructiv-educative într-o manieră mult mai atractivă, iar eficiența lor crește, copilul trecând de la statutul de simplu receptor la cel de subiect al cunoașterii și acțiunii. Astfel, este evident faptul că un demers didactic interdisciplinar îi antrenează sau activează pe copii, care își completează, își adâncesc sau aplică cunoștințele dobândite, numără, colorează, decupează, îmbină figuri geometrice, redau grafic imagini, separă jucăriile după anumite criterii, în funcție de legăturile logice dintre conținuturile pedagogice.

Între diferitele discipline trebuie să existe în permanență legături sau să fie lăsată posibilitatea de a se stabili astfel de legături. Succesul oricărui demers didactic este ilustrat cel mai clar și limpede dacă preșcolarii sunt capabili să coreleze interdisciplinar informațiile obținute. În contextul învățământului actual, interdisciplinaritatea are un caracter obligatoriu, ținând cont de faptul că se pune foarte mult accentul pe aplicabilitate, pe corelarea teoriei cu practica.

Interdisciplinaritatea implică afinități deosebite între diversele discipline educaționale, presupune corelarea obiectivelor didactice ale domeniilor experiențiale implicate. Procesul instructiv-educativ se centrează pe metode de investigare a fenomenelor, pe aplicabilitatea imediată în practică a cunoștințelor, pe utilizarea unor metode și strategii care să permită întrepătrunderea diferitelor informații dar și doborârea și depășirea granițelor disciplinare.

Pentru a concluziona, consider că este necesar să delimităm locul pe care interdisciplinaritatea îl ocupă în procesul instructiv-educativ în general și în activitățile integrate în special: încă de la planificarea oricărui act educațional, educatoarea are în vedere abordarea unor teme care să ducă la dezvoltarea copilului sub toate aspectele personalității sale.

Astfel de teme sunt tocmai acelea care fac posibilă corelarea practică a informațiilor acumulate cu situațiile existențiale în care individul este pus în viața cotidiană. Pentru o realizare mai eficientă a acestor aspecte, se pune accentul foarte mult pe interdisciplinaritate, întrucât aceasta constituie elementul prin intermediul căruia barierele dintre discipline dispar, conținuturile se întrepătrund, lăsând o libertate de gândire și de acțiune din ce în ce mai mare copilului și cadrului didactic

Interdisciplinaritatea reprezintă un fundament al noilor orientări educaționale, unul care se poate regăsi atât în planificarea, cât și în derularea și atingerea finalităților educative. În ceea ce privește activitățile integrate, interdisciplinaritatea își conturează din nou rolul și locul. Astfel, în cadrul acestora, putem spune că numai prin abordarea interdisciplinară a conținuturilor poate fi posibilă structurarea informațională sub forma unei povești, a unui scenariu didactic diferit și amplu care să presupună transmiterea și însușirea de cunoștințe din domenii experiențiale diferite.

„Activitatea integrată reprezintă un demers didactic global, în care granițele dintre categoriile de activități dispar, activitatea desfășurându-se după un scenariu unitar, în scopul investigării unei teme” (Culea, L. & all, 2008, p. 178).

Un alt aspect foarte important este acela că învățarea se realizează prin efortul propriu al copiilor, iar educatoarei îi revine rolul de a crea și menține atmosfera și tonusul grupei. În plus, ea întruchipează acele calități pe care dorește să le regăsească la copii, le transmite acestora entuziasmul propriu, totul pentru a conferi procesului de învățare un caracter / aspect cât mai atractiv și mai interesant. Este indicat a se avea în vedere existența unui echilibru între ceea ce oferă educatoarea și ceea ce dorește copilul, pentru ca obiectivele propuse să fie atinse cu succes.

„Abordarea realității se concretizează într-un demers global, în care granițele dintre categoriile și tipurile de activități dispar, acestea contopindu-se într-un scenariu unitar, în cadrul căruia tema se lasă investigată cu mijloacele diferitelor științe (Revista Învățământul Preșcolar, Nr. 1-2/2009, p. 185).”

Activitatea integrată are efectele pozitive scontate și dacă se ține cont în mare măsură de gradul de structurare a conținutului proiectat, care să aibă o viziune unitară și care să fie orientată spre atingerea unor anumite finalități. Se urmărește ca învățarea să decurgă într-o manieră cât mai firească, naturală și în același timp să fie conformă unei structuri riguroase; aceste două extreme trebuie să coexiste în curriculum-ul integrat. Pentru ca o activitate integrată să fie reușită mai este necesar ca scenariul după care se derulează să fie elaborat atent de către educatoare, el putând fi conceput sub forma unei povestiri, a unei întâlniri cu un

personaj surpriză, a vizitei unei persoane adulte, a prezenței unui animal, a relatării unei întâmplări trăite aievea sau doar imaginate, a unui eveniment special din viața de zi cu zi a omului în general sau a copilului în special. În ceea ce privește preșcolarii, învățarea în manieră integrată presupune ca aceștia să fie antrenați în etape de dezvoltare strâns legate una de cealaltă.

Astfel li se dă posibilitatea alegerii domeniilor de învățare și a materialelor care pot fi utilizate, preșcolarii fiind încurajați și dirijați în permanență în sensul de a se manifesta, observa, gândi, investiga, face predicții, exprima idei și opinii, de a-și asuma diferite roluri și responsabilități. Ceea ce poate completa perfect un astfel de scenariu didactic este o serie de vizite, plimbări, întâlniri cu specialiștii etc.

Utilizarea activităților integrate în practica de zi cu zi în cadrul procesului instructiv educativ are anumite efecte benefice la nivelul dezvoltării preșcolarilor și anume:

- personalitatea copilului se dezvoltă liniar și totodată gradat în cadrul unui mediu democratic;

- copilul învață pe baza experiențelor concrete, deci efectiv lucrând;

- sub raport creativ i se permite preșcolarului să se manifeste în toate domeniile;

- orice lucrare care se finalizează va conduce în mod clar la dezvoltarea personalității copilului;

- implicarea altor factori de natură educațională duce la reușită.

Interdisciplinaritatea reprezintă o abordare globală, complexă a unui fenomen, implicând transferul de cunoștințe, concepte, metode de abordare, astfel încât ceea ce rezultă să poată fi aplicabil în situații din viața reală.

Abordarea integrată a disciplinelor, alături de abordarea interdisciplinară, organizarea modulară și învățarea asistată de calculator poate fi catalogată ca și inovație în organizarea conținuturilor așa cum cere noul Curriculum pentru învățământ preșcolar.

BIBLIOGRAFIE

- **Bocoș, M., Catalano, H.** (2008), *Pedagogia învățământului preșcolar și școlar*, Ed. Presa Universitară Clujeana, Cluj-Napoca
- **Bojneag, M.** (2007), *Educație plastică-ghid metodic pentru învățământ preșcolar*, Ed. Tehnoart, Petroșani

- **Bojneag, M.** (2007), *Modelajul, începutul unei pasiuni-ghid metodic pentru învățământ preșcolar*, Ed. Tehno-Art, Petroșani
- **Bontaș, I.** (1994), *Pedagogie*, Ed. All, București
- **Boullerce, B., Carre, E.** (2002), *Cum să ne dezvoltăm creativitatea*, Ed. Polirom, București
- **Chircev, A., Pavelcu, V.** (1967), *Psihologie pedagogică*, EDP, București
- **Chircev, I., Nicoară, N.** (1965), *Particularități de vârstă ale preșcolarilor*, EDP, București
- **Ciurea, R.** (1975), *Elemente de creativitate în desenul copilului preșcolar*, EDP, București

Metode inovative în învățare

Prof.înv. primar IVAN AURELIA

Școala Gimnazială „Mihai Eminescu” Alexandria

„Orice metodă pedagogică rezultă din întâlnirea mai multor factori și, din acest punct de vedere, educația va rămâne mereu o artă: arta de a adapta, la o situație precisă, indicațiile generale date de cărțile de metodologie.”

Gaston Mialaret

Activitatea instructiv-educativă se desfășoară în baza unor finalități, este pusă în practică prin intermediul unui sistem de metode și procedee, apelează la o serie de mijloace tehnice de realizare, iar rezultatele sunt verificate și evaluate prin strategii specifice. Curriculum-ul școlar integrează toate aceste componente, dintre care o poziție centrală revine metodelor care fac posibilă atingerea finalităților educaționale.

Metodele de învățământ pot fi definite ca „modalități de acțiune cu ajutorul cărora, elevii, în mod independent sau sub îndrumarea profesorului, își însușesc cunoștințe, își formează priceperi și deprinderi, aptitudini, atitudini, concepția despre lume și viață”.(M.Ionescu, V.Chiș)

Metoda este selectată de cadrul didactic și este pusă în aplicare în lecții sau activități extrașcolare cu ajutorul elevilor și în beneficiul acestora; presupune, în toate cazurile, o colaborare între profesor și elev, participarea lor la căutare de soluții, la distingerea dintre adevăr și eroare și care, sub forma unor variante și/sau procedee selecționate, se folosește pentru asimilarea cunoștințelor, a trăirilor valorice și a stimulării spiritului creativ.

Când se alege o metodă, se ține cont de finalitățile educației, de conținutul procesului instructiv, de particularitățile de vârstă și de cele individuale ale elevilor, de psihosociologia grupurilor școlare, de natura mijloacelor de învățământ, de experiența și competența cadrului didactic.

Metodele tradiționale, expozitive ori frontale lasă impresia că nu ar mai fi în conformitate cu noile principii ale participării active și conștiente a elevului. Acestea pot însă dobândi o valoare deosebită în condițiile unui auditoriu numeros, având un nivel cultural care să-i asigure accesul la mesajul informațional transmis raportat la unitatea de timp.

Metodologia didactică actuală este orientată către implicarea activă și conștientă a elevilor în procesul propriei formări și stimularea creativității acestora. În acest context, prefacerile pe care le cunosc metodele de învățământ cunosc câteva direcții definitorii. Relația dinamică-deschisă constă în raporturile în schimbare ce se stabilesc între diferitele metode. Diversitatea metodelor este impusă de complexitatea procesului de învățare, fiecare metodă trebuie să fie aleasă în funcție de registrul căruia i se raportează.

Amplificarea caracterului formativ al metodelor presupune punerea accentului pe relațiile sociale pe care le are elevul în procesul de culturalizare și formare a personalității. Reevaluarea permanentă a metodelor tradiționale vizează adaptarea lor în funcție de necesități și raportarea lor la evoluția științei.

Metodele de predare-asimilare pot fi clasificate în :

1. Tradiționale: expunerea didactică, conversația didactică, demonstrația, lucrul cu manualul, exercițiul;
2. Moderne: algoritimizarea, modelarea, problematizarea, instruirea programată, studiul de caz, metode de simulare(jocurile, învățarea pe simulator), învățarea prin descoperire.

Principala metodă de educare a gândirii în învățământul tradițional o constituie expunerea profesorului, completată cu studiul individual al elevului. Această metodă a fost criticată, susținându-se că ea nu favorizează legătura cu practica. Lipsa de legătură cu realitatea vine de la atitudinea elevilor: ei asistă pasiv la expunere, pe care știu că trebuie să o repete. Cealaltă metodă tradițională, convorbirea cu întreaga clasă, antrenează mai mult participarea elevilor, dar elevii sunt ghidați, nu știu ce se urmărește. Așadar, forma clasică a învățământului dezvoltă puțin gândirea elevilor. Ulterior s-au preconizat diverse moduri de organizare a învățământului, denumite școli active, în care accentul cade pe studiul individual efectuat de elevi. Modul nou, activ, de organizare a învățământului se dovedește superior, dar solicită mult timp. Odată cu desconggestionarea programelor școlare în cadrul reformei învățământului, se va începe și activizarea predării în școala românească.

Metodele activ-participative pun accent pe învățarea prin cooperare, aflându-se în antiteză cu metodele tradiționale de învățare. Educația pentru participare îi ajută pe elevi să-și exprime opțiunile în domeniul educației, culturii, timpului liber, pot deveni coparticipanți la propria formare. Elevii nu sunt doar un receptor de informații, ci și un participant activ la educație. În procesul instructiv-educativ, încurajarea comportamentului participativ înseamnă pasul de la „a învăța” la a „învăța să fii și să devii”, adică pregătirea pentru a face față situațiilor, dobândind dorința de angajare și acțiune. Principalul avantaj al metodelor activ-participative îl reprezintă implicarea elevilor în actul didactic și formarea capacității acestora de a emite opinii și aprecieri asupra fenomenelor studiate. În acest mod, elevilor le va fi dezvoltată o gândire circumscrisă abilităților cognitive de tip superior, gândirea critică. Aceasta reprezintă o gândire centrată pe testarea și evaluarea soluțiilor posibile într-o situație dată, urmată de alegerea rezolvării optime pe baza argumentelor. A gândi critic înseamnă a deține cunoștințe valoroase și utile, a avea convingeri raționale, a propune opinii personale, a accepta că ideile proprii pot fi discutate și evaluate, a construi argumente suficiente propriilor opinii, a participa activ și a colabora la găsirea soluțiilor.

Principalele metode de dezvoltare a gândirii critice sunt: metoda Ciorchinelui; metoda Mozaic; metoda Cubul; metoda Turul Galeriei; metoda 6/3/5; metoda Lotus; metoda Palariile gânditoare; metoda Frisco; metoda Schimba perechea; metoda Explozia stelara; diagrama Venn; metoda Cauza-efect.

Pentru ca învățarea prin cooperare să se bucure de un real succes, se impune respectarea unor reguli. Literatura de specialitate relevă faptul că, pentru ca elevii să fie dispuși să lucreze în echipă, se impune respectarea a două condiții: asigurarea unui climat pozitiv în clasă; formularea unor explicații complete și

corecte asupra sarcinii de lucru, astfel încât aceasta să fie înțeleasă de toată lumea.

În vederea asigurării unui climat pozitiv în sala de clasă este necesar ca elevii să aibă impresia că au succes în ceea ce fac. Factorii care asigură succesul într-o clasă sunt: formularea de expectanțe pozitive față de elevi; utilizarea unor strategii de management educațional eficient; stabilirea de obiective clare și comunicarea acestora elevilor; valorificarea la maxim a timpului destinat predării; evaluarea obiectivă.

Eficiența muncii în grup depinde de claritatea explicației pentru sarcinile de lucru. Profesorii trebuie să ofere explicații cât mai clare și să se asigure că ele au fost corect înțelese de către elevi.

Literatura de specialitate oferă o imagine fidelă asupra antitezei care se creează între metodele tradiționale și cele moderne utilizate în predare.

Metodele tradiționale au următoarele caracteristici:

- pun accentul pe însușirea conținutului, vizând, în principal, latura informativă a educației,;
- sunt centrate pe activitatea de predare a profesorului, elevul fiind văzut ca un obiect al instruirii, asadar comunicarea este unidirecțională;
- sunt predominant comunicative,;
- sunt orientate, în principal, spre produsul final, evaluarea fiind de fapt o reproducere a cunoștințelor;
- au un caracter formal și stimulează competiția;
- stimulează motivația extrinsecă pentru învățare;
- relația profesor-elev este autocratică, disciplina școlară fiind impusă. Aceste metode generează pasivitatea în rândul elevilor.

La polul opus, metodele moderne se caracterizează prin următoarele note:

- acordă prioritate dezvoltării personalității elevilor, vizând latura formativă a educației;
- sunt centrate pe activitatea de învățare a elevului, acesta devenind subiect al procesului educațional;
- sunt centrate pe acțiune, pe învățarea prin descoperire;
- sunt orientate spre proces;
- sunt flexibile, încurajează învățarea prin cooperare și capacitatea de autoevaluare la elevi, evaluarea fiind una formativă;
- stimulează motivația intrinsecă;
- relația profesor-elev este democratică, bazată pe respect și colaborare, iar disciplina derivă din modul de organizare a lecției. Prin metodele moderne se încurajează participarea elevilor, inițiativa și creativitatea.

Din toate cele menționate rezultă faptul că profesorul trebuie să-și schimbe concepția și metodologia instruirii și educării, să coopereze cu elevii, să devină un model real de educație permanentă.

În mod sigur o metodologie de succes va implica împletirea celor două modele (clasic și modern), având proporții diferite între ele în funcție de situația momentului, de colectiv și bineînțeles de obiectivele educaționale urmărite.

Elementul cheie în educație îl reprezintă elevul care trebuie să realizeze o serie de procese pentru a putea cunoaște și utiliza practic informațiile însușite. O învățare eficientă presupune mai întâi înțelegerea faptelor, analizarea acestora, formularea unor idei pe baza cunoștințelor dobândite ulterior, generalizarea și

abstractizarea lor.

Profesorul nu mai este cel care ține o prelegere în fața elevilor ci e mediator și îndrumător în activitatea de învățare pe care aceștia o parcurg. Predarea se realizează prin utilizarea unor metode activ – participative care să solicite interesul, creativitatea, imaginația, implicarea și participarea elevului, în scopul însușirii unor cunoștințe care să-i folosească.

BIBLIOGRAFIE

- Cerghit, I., 2006, Metode de învățământ, , editura Polirom, Iași
- Ionescu, M., Radu I., Didactica modernă, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001
- Moise, C., 1996, Concepte didactice fundamentale, Ankarom, Iași
- Văideanu, G., 1986, Pedagogie- ghid pentru profesori, ed. Universității Al. I. Cuza, Iași.

Revoluționarea Procesului Educațional. Explorarea Metodelor Inovatoare în Învățare

În contextul tehnologic actual, schimbările radicale în domeniul educației sunt esențiale pentru a răspunde nevoilor și cerințelor unei societăți în continuă evoluție. Metodele inovatoare de învățare reprezintă o cale promițătoare de a revoluționa procesul educațional și de a aduce beneficii semnificative atât elevilor, cât și educatorilor.

Metodele de învățare online au devenit un element central al acestei revoluții educaționale. Platformele online oferă resurse interactive, lecții video și un mediu de interacțiune virtual cu tutorii și colegii de clasă. Această abordare flexibilă și personalizată aduce cu sine avantaje precum accesul la informație din orice loc și în orice moment, adaptându-se ritmului și stilului de învățare individual al elevilor.

Gamificarea în educație, prin integrarea elementelor de joc în procesul de învățare, reprezintă o altă sursă de inovație. Premiile, sistemul de puncte și competițiile pot transforma învățarea într-o experiență captivantă și interactivă. Această abordare nu doar stimulează angajamentul elevilor, ci și îi motivează să-și dezvolte abilități prin competiții sănătoase și colaborare.

Realitatea virtuală și augmentată deschid noi orizonturi în educație. Elevii pot beneficia de excursii virtuale în locuri îndepărtate sau pot participa la lecții interactive care le consolidează înțelegerea prin experiențe vizuale și tactile. Astfel, aceste tehnologii nu doar transmit cunoștințe, ci creează amintiri și conexiuni emoționale care facilitează învățarea durabilă.

Învățarea bazată pe proiecte nu doar încurajează aplicarea cunoștințelor în contexte practice, ci și dezvoltă abilități esențiale pentru viitor. Elevii devin nu doar receptori de informație, ci și creatori, rezolvând probleme concrete și colaborând în echipe. Această abordare pregătește elevii pentru provocările reale ale lumii, învățându-i să gândească critic și să aplice cunoștințele în situații variate.

Sistemele de învățare adaptivă, bazate pe inteligența artificială, constituie un instrument eficient în personalizarea procesului de învățare. Ele identifică nevoile individuale ale elevilor și ajustează conținutul și ritmul învățării, asigurând astfel maximizarea potențialului fiecărui elev.

În concluzie, adoptarea acestor metode inovatoare în educație deschide calea către un mediu educațional mai dinamic și eficient. Implementarea acestor tehnologii și abordări în practică nu doar că ar marca o evoluție semnificativă în domeniul educației, ci ar și pregăti elevii pentru provocările complexe ale unei lumi în continuă schimbare. Este imperativ ca educația să rămână la pas cu progresul tehnologic, oferind astfel instrumentele necesare pentru formarea unei generații pregătite să facă față provocărilor viitorului.

Bibliografie: Ionița , Anca Elena -Strategii interactive de evaluare. Premise ale inovarii în învățământ la clasele primare, Editura Universală

Neacșu, Ioan -Metode si tehnici de invatare eficienta, Editura Polirom

EDUCAȚIA CONTEMPORANĂ ÎN DIVERSITATEA EUROPEANĂ

LICEUL TEORETIC „DECEBAL” CONSTANȚA, PROF. DR. IVAN RĂZVAN-RAUL

SECȚIUNEA: ARTICOLE

Societatea românească în ultimele sale decenii a contribuit la aducerea la aceeași masă a responsabilității în domeniul educațional, nu doar cercetători în domeniu, dar și oameni politici care să poată identifica carențele apărute în sistem. Aceste carențe în timp au căpătat caractere universale, globale. Au avut o evoluție rapidă și uneori imprevizibilă. Problematika societății actuale a generat în toate sferile și domeniile de activitate aspecte prioritare, precum ar fi promovarea păcii, o educație în privința mediului, dar și o nouă viziune asupra economiei.

În momentul de față la dezvoltarea comunității și a evoluției persoanei se simte necesitatea unei conexiuni între educație și economie. În mod concret se constată o preocupare intensă a specialiștilor pentru o evoluție a spectrului social și economic care să conducă la alternative în ceea ce privește transferul ideilor științifice spre valorile economice.

Obiectivul natural al educației trece dincolo de generarea de produse fizice în planul muncii brute regăsindu-se în sfera de idei și atitudini. Caracterul definitiv al educației are în vedere o viziune mult mai largă asupra construcției viitorului. Pe aceste considerente procesul firesc al învățării se realizează în baza unor elemente de anticipație specifice activităților seriilor de absolvenți care își vor finaliza cursurile.

Contextul contemporan oferă cadrul necesar educației de a dobândi o funcție într-o dimensiune prospectivă. Astfel, educația se poziționează într-o dublă ipostază a premisei și a efectelor imediate, constituindu-se într-un factor important al dezvoltării sociale și economice. Introducerea conceptului de educație permanentă de către pedagogia contemporană este în strânsă legătură cu relația de educație și auto-educație. Educația nu trebuie să se oprească doar la oferta școlii, ci ea trebuie să-și continue cursul firesc și după absolvirea cursurilor, adică să continue pe tot parcursul vieții.

Dimensiunea educațională vine în completarea cercetării întregii existențe a ființei umane. Astfel, educația pe tot parcursul vieții sau educația permanentă are ca scop organizarea sistemului complet, coerent și integrat, deschizând noi perspective a aspirațiilor de natură educațională și culturală.

Educația trebuie să se adapteze schimbărilor de ordin științific și cultural. Obiectivele educației permanente se pot regăsi în factorii de decizie ai unităților de învățământ, în asigurarea continuă a îmbogățirii cunoștințelor generale și speciale, în perfecționarea capacităților și deprinderilor intelectuale și profesionale, precum și adaptarea la schimbările din societate.

Raporul dintre educație și auto-educație se bazează pe diverși factori. Între educație și auto-educație trebuie să se simtă necesitatea unui echilibru permanent. Autoeducația se realizează prin efortul personal fără să apeleze la factori externi. Astfel, autoeducația este o condiție firească a eficienței educației, fiind o completare a educației.

Reformele inițiate pe parcursul ultimilor zece ani au fost centrate îndeosebi pe dezvoltarea unor programe orientate înspre integrarea învățării pe parcursul întregii vieți, spre crearea spațiului universitar european, atât în ceea ce privește activitatea de asimilare a cât și în planul activităților de cercetare.

În acest context, universitățile europene trebuie să răspundă unor provocări generate de heterogenitatea persoanelor implicate în realizarea studiilor, unor nevoi de învățare extrem de diverse asociate acestor diferențe.

Termenii utilizați în prezent cu referire la învățarea de-a lungul întregii vieți sunt extrem de diverși. Se fac referiri uneori la formarea inițială, îndeosebi în cazul persoanelor care aparțin unor grupuri defavorizate, la educația continuă, atunci când ne raportăm la perfecționarea sau specializarea diferitelor categorii de profesioniști. În egală măsură, educația de-a lungul întregii vieți privește și satisfacerea unor nevoi culturale în cazul persoanelor de vârstă a treia.

Este important ca aceste evoluții să fie integrate printr-un dialog european eficient, definirea termenilor ocupând un loc semnificativ din acest punct de vedere, atât în plan teoretic, cât și din perspectivă practică. În același timp, este important să se clarifice în ce mod cultura organizațională a fiecărei universități poate contribui la atingerea obiectivelor învățării-educării-formării de-a lungul întregii vieți.

Din ce în ce mai mult, însă, educația continuă este văzută ca dezvoltare de competențe pentru a face față competiției de pe piața globală. Educația continuă a adulților nu mai este percepută ca o alegere voluntară, pentru dezvoltare personală (*empowerment*), ea devine tot mai mult o constrângere pentru asigurarea angajabilității pentru creșterea flexibilității individuale în competiție cu schimbările de pe piața muncii.

Educația permanentă este văzută ca o investiție continuă și articulată în dezvoltarea individului, reunind, în accepțiunea Comisiei Europene toate activitățile de învățare ce au loc de-a lungul vieții, cu scopul de a îmbunătăți cunoștințele, deprinderile, competențele, într-o viziune personală, civică, socială sau legată de angajarea pe piața muncii.

Astfel, educația permanentă înglobează perspectiva economică cu cea umanistă, obiectivele subsumate acestora fiind dezvoltarea personală, cetățenia activă, includerea socială, angajabilitatea. Este subliniată și ideea potrivit căreia toate formele educației: formală, nonformală și informală, să fie articulate, experiențele de învățare ale individului să fie integrate într-un demers centrat pe individ și pe nevoile de învățare ale acestuia, fără discriminări, asigurându-se accesul egal și echitabil la educație calificată.

Analiza problematicii societății contemporane și identificarea ca atare acestora au condus la constituirea unor modalități specifice de răspuns a educației, prin apariția „noilor educații” sau a unor noi tipuri de conținuturi: educația pentru pace, educația ecologică, educația pentru participare și democrație, educația pentru schimbare și dezvoltare, pentru comunicare, interculturală, pentru timpul liber, etc.

Toate aceste noi dimensiuni ale activității educaționale, care se obiectivează în noi finalități și conținuturi, noi atitudini și comportamente specifice, noi modalități și medii, contexte de formare. influențarea a personalității nu pot fi concepute decât prin considerarea educației ca o permanență a vieții individuale. Iar, educația permanentă înseamnă valorificarea și integrarea influențelor care provin din cele mai diferite surse, dinspre factori cu acțiune complementară școlii ca instituție destinată pregătirii tinerei generații.

Determinarea socială a educației induce ca o consecință firească pregătirea oamenilor pentru o societate a viitorului, pentru ceea ce urmează să fie în planul contextului social, raportarea educației nu numai la cerințele prezente ale societății, ci și la cele de viitor.

Procesul de învățare trebuie regândit din perspectiva educației pentru viitor. Educația viitorului va trebui să se întemeieze pe o învățare inovatoare, ale cărei atribute să fie anticiparea și participarea.

Diferențierea între învățarea de menținere și învățarea inovatoare poate sugera trasee posibile pentru prezentul și viitorul educației. Societățile tradiționale au adoptat un tip de învățare de menținere, care pune accentul pe achiziția de metode și reguli fixe, pentru a putea face față unor situații cunoscute, repetitive.

Învățarea inovatoare pregătește tinerii pentru șocuri existențiale, înnoiri bruște, rupturi, etc, fiind centrată pe dobândirea autonomiei, a integrării informațiilor, stabilirii de conexiuni rapide între informații, etc. Se apreciază că o posibilă evoluție a educației poate avea loc prin centrarea ei pe valorificarea capacității de cunoaștere holistică (în unitatea cognitiv – afectiv – volitiv) a creierului/ființei umane.

Educația permanentă, formarea continuă a adulților, învățarea de-a lungul întregii vieți sunt atât în România, cât și la nivel european, domenii în plină expansiune, contribuind deopotrivă atât la dezvoltarea în plan individual, cât și în plan social.

Educația și învățarea permanentă s-au impus ca o necesitate, dar și ca o soluție la schimbările care au loc în diverse domenii ale vieții individului și societății. Multiplicarea nevoilor de perfecționare ale adulților, în general, ale cadrelor didactice, în particular este generată de o serie de „presiuni” interne și externe: schimbări la nivelul rolurilor profesionale, multiplicarea rolurilor și atribuțiilor profesionale, modificările la nivelul profilurilor de competență ale profesiilor, dinamica socială care generează apariția unor noi profesii și specializări, explozia informațională și a cunoașterii științifice și tehnologice etc.

În acest context, participarea diverselor categorii de profesioniști la activități și programe de formare continuă devine o necesitate, o condiție quasi-obligatorie promovării în carieră sau chiar supraviețuirii în câmpul muncii. În esență, educația continuă asigură, pe de o parte, cuprinderea în programe compensatorii a celor care au abandonat prematur studiile, iar pe de altă parte, vine în prelungirea formării inițiale, contribuind la reactualizarea cunoștințelor, formarea de noi competențe, perfecționarea activității profesionale, recalificare sau reorientare profesională.

Obiectivele stabilite de Uniunea Europeană prin Strategia Lisabona și Procesul Bologna au ca scop reformarea sistemelor de învățământ superior, în vederea transformării acestora în sisteme mai flexibile, mai coerente și mai deschise la nevoile societății, capabile să răspundă provocărilor globalizării și necesității de formare și reformare a forței de muncă europene.

Educația, perfecționarea, formarea joacă un rol determinant în evoluția economică și socială. Flexibilitatea dar și siguranța necesare inovării și creației în plan profesional depind de capacitatea indivizilor de a dobândi competențele necesare, de actualizare a aptitudinilor de care dispun.

Integrarea strategiilor de învățare pe tot parcursul vieții reprezintă priorități ale politicilor educaționale în majoritatea țărilor europene. Este nevoie ca învățarea să acopere toate tipurile și nivelurile educației și formării. Într-o astfel de perspectivă, modernizarea învățământului superior este determinantă pentru realizarea practică a triadei societății cunoașterii.

Să reușim în Europa prin educație a devenit un îndemn, o țintă a sistemelor sociale și educaționale dar și un mijloc de realizare a progresului social și economic. Devine importantă în acest context abilitarea individului cu competențe care să-i permită să se angajeze în dialoguri multiple, să facă față unei practici devenită comună în învățământul superior: mobilitatea transnațională.

Formarea în context universitar nu poate fi restrânsă la instrucție, la informare. Educația universitară reprezintă un ansamblu complex de acțiuni desfășurate în cadre formale, nonformale și informale, în vederea dezvoltării ființei umane. Educația universitară este un instrument pentru atingerea scopurilor legate de inserția profesională și socială a indivizilor: profesionalizare, afirmare profesională, socială, managerială, reconversie profesională, cercetare științifică, asimilarea culturii și civilizației umane.

BIBLIOGRAFIE

1. Botkin, J., Elmandjra, M., Malița, M., (1981), *Orizontul fără limite al învățării*, Editura Politică, București
2. Caffarella, R.S., (2002), Identifying Program Ideas. In John Wiley & Sons Inc., *Planning programs for adult learners – a practical guide for educators, trainers and staff developers*, New York
3. Comănescu, I., (1998), *Prelegeri de pedagogie*, Editura Imprimeriei de Vest, Oradea
4. Comenius, J.A., (1970), *Didactica Magna*, EDP, București
5. Cucuș, C., (1996), *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași
6. Dave, R.H., (1991), *Fundamentele educației permanente*, EDP, București

Explorarea Metodelor Inovatoare în Învățare

Prof. Ivan Rodica
Școala Gimnazială Nr. 19 Avram Iancu
Timișoara

Noile metode inovatoare în procesul de învățare pot transforma și îmbunătăți modul în care educația este livrată și înțeleasă. Un element cheie în explorarea metodelor inovatoare este integrarea tehnologiei în procesul de învățare. Cu rapiditatea cu care tehnologia evoluează, educatorii au la dispoziție o gamă variată de instrumente și resurse pentru a face învățarea mai atractivă și eficientă. Utilizarea dispozitivelor mobile, a aplicațiilor educaționale și a platformelor online deschide noi oportunități pentru personalizarea și adaptarea conținutului educațional la nevoile individuale ale elevilor.

În prezent, avem acces la o varietate de instrumente digitale, platforme online și aplicații care pot îmbogăți experiența de învățare. De la simulări interactive și jocuri educaționale până la platforme de învățare online și resurse digitale, aceste tehnologii pot face procesul de învățare mai captivant și mai interactiv.

Totodată, abordările pedagogice inovatoare pot include metode active de predare, cum ar fi învățarea bazată pe proiecte, învățarea prin experimente, ateliere, dar și colaborarea între elevi. Astfel de practici încurajează participarea activă a elevilor, promovând dezvoltarea abilităților practice și a gândirii critice într-un mediu mai dinamic și interactiv.

Învățarea bazată pe proiecte reprezintă o metodă inovatoare ce merită explorată. Această abordare pune accentul pe activități practice și aplicate, oferind elevilor oportunitatea de a aplica cunoștințele în contexte reale. Prin lucrul la proiecte, elevii nu numai că își dezvoltă abilități practice, ci și învață să lucreze în echipă, să rezolve probleme complexe și să-și stimuleze creativitatea. Un alt aspect important al metodelor inovatoare în învățare este accentul pus pe învățarea activă și experiențială. Aceste metode depășesc modelul tradițional de predare, încurajând elevii să devină participanți activi în propriul proces de învățare. Atelierele practice, experimentele și excursiile pe teren sunt doar câteva exemple de activități care transformă sala de clasă într-un mediu dinamic și interactiv.

Un alt aspect important este personalizarea învățării. Cu ajutorul tehnologiilor avansate, putem adapta procesul de predare în funcție de nevoile individuale ale elevilor. Educația poate fi personalizată pentru a se potrivi stilurilor de învățare și ritmului fiecărui elev în parte. Personalizarea învățării este, de asemenea, o componentă crucială a metodelor inovatoare. Fiecare elev este unic, cu propriile lui ritmuri și stiluri de învățare. Prin utilizarea tehnologiei și a instrumentelor de evaluare adecvate, profesorii pot adapta procesul de învățare pentru a răspunde nevoilor individuale ale fiecărui elev.

De asemenea, este important să examinăm și impactul metodelor inovatoare asupra pregătirii elevilor pentru cerințele societății moderne. Abordările tradiționale pot să nu mai fie suficiente pentru a dezvolta competențele necesare în secolul XXI, cum ar fi gândirea critică, rezolvarea de probleme, comunicarea eficientă și colaborarea. Abilitățile dobândite prin astfel de metode - gândire critică, rezolvare de probleme, comunicare eficientă și colaborare - sunt esențiale într-o societate în continuă schimbare. Metodele inovatoare ar trebui să vizeze nu doar transmiterea de cunoștințe, ci și dezvoltarea abilităților care să îi pregătească pe elevi pentru provocările și oportunitățile viitorului. Astfel, impactul metodelor inovatoare se reflectă nu doar în îmbunătățirea performanțelor academice, ci și în pregătirea elevilor pentru lumea reală.

Prin adoptarea tehnologiilor moderne, abordării active și personalizării învățării, putem să transformăm experiența educațională și să pregătim elevii pentru succes într-o lume în continuă schimbare.

În ultimele decenii, lumea educației a fost martoră la o schimbare radicală și necesară, în încercarea de a adapta metodele de învățare la provocările și oportunitățile oferite de secolul XXI. Prin adoptarea tehnologiei, a învățării bazate pe proiecte, a experiențelor practice putem crea un mediu educațional care să corespundă nevoilor elevilor din ziua de azi și să îi pregătească pentru provocările și oportunitățile viitorului. Învățarea nu mai poate fi percepută ca un proces static, ci ca un domeniu dinamic, în continuă evoluție. Astfel, conceptul de metode inovatoare în învățare a devenit un aspect central în dezvoltarea sistemelor educaționale.

Bibliografie

http://dspace.usarb.md:8080/jspui/bitstream/123456789/5076/1/Ghid_Management_Inovatii_Sova_Rusov_Cotos.pdf

<https://www.pedabt.ro/wp-content/uploads/2023/07/REVISTA-2023-var-1-FINAL.pdf>

[Educatie-Fara-Frontiere-Editia-2021-Vol.-III-ISBN.pdf](#)

Abordări ale educației pentru mediu

Prof. Ivanciu Constanța Claudia
Școala Gimnazială „Nicolae Titulescu” Călărași, Județul Călărași

„Natura e totdeauna adevărată, serioasă și severă. Ea are întotdeauna dreptate, iar greșelile și rătăcirile sunt ale omului.”

Goethe

De ce se pune accent pe educație ecologică?

Pentru că, în prezent, oamenii folosesc (abuzând deseori, cu bună știință sau fără) resursele naturale ale pământului. În fiecare colț al lumii, oamenii taie păduri, extrag minerale și surse de energie, erodând solul de la suprafață, poluând aerul și apa, creând deșeuri primejdioase și producând o ruptură a zonelor naturale într-un ritm fără precedent în istoria vieții pe pământ. Deoarece cerințele care decurg din suprapopulare și dezvoltare cresc, devine tot mai greu pentru oameni să-și satisfacă nevoile și dorințele. Și devine de asemenea imposibil să scape de consecințele degradării serioase a mediului: dispariția speciilor, extinderea deșertului, contaminarea cu pesticide, creșterea problemelor de sănătate, foametea, sărăcia și chiar pierderea de vieți umane. Mulți experți sunt îngrijorați de faptul că, dacă acest ritm de distrugere continuă, vom fi martorii distrugerii treptate chiar a sistemelor care sprijină viața pe pământ.

Educația ecologică, trebuie să înceapă, din fragedă copilărie. Aceasta contribuie la formarea unei conștiințe și a gândirii ecologice despre natură, dar și a formării unei comportări atente și corecte față de ea. Nu este suficientă o simplă informare cu privire la mediul înconjurător, ci este important ca elevii să-și poată exprima idei personale și să manifeste o atitudine legată de responsabilitatea pe care și-o asumă în privința mediului în care trăiesc. Trebuie să fie capabili să înțeleagă relațiile existente între anumite situații și să analizeze, să sintetizeze și să generalizeze informațiile. Este importantă rezolvarea cauzelor care au dus la o anumită situație și nu a efectelor acesteia.

Educația pentru mediu este un mod de viață și problemele acestuia nu vor fi rezolvate doar prin soluții tehnice, ci prin înțelegerea profundă a legăturii existente între ființa umană - natură - mediu de viață și atitudinea individuală și comună față de aceste probleme.

Educația privind protecția mediului înconjurător se adresează atât minții cât și sufletului elevilor. Un rol deosebit îl prezintă stimularea interesului și entuziasmului acestora.

Școala joacă un rol major în educația privind mediul înconjurător, deoarece tinerii petrec o mare parte din timp aici și pentru că este locul unde sunt transmise cunoștințe care au menirea de a dezvolta atitudinea pozitivă a elevilor față de problemele mediului înconjurător.

În general, majoritatea elevilor din România nu au formată o educație ecologică - pungii, ambalaje, cutii de plastic etc. aruncate în curtea școlii sau pe stradă, stau mărturie lipsei de educație ce ar trebui să provină din familie și să fie consolidată în instituțiile de învățământ.

Am organizat împreună cu elevii diferite tipuri de activități prin care să le inspir dragostea

pentru mediu, începând cu activități de documentare până la excursii, drumeții, tabere.

Unul dintre proiectele educaționale menit să+i apropie pe micii școlari de mediul înconjurător a fost "Viețuitoarele de lângă noi".

Scopul proiectului a fost formarea și dezvoltarea graduală a capacității afective a elevilor de a descoperi și de a aprecia frumusețea naturii și rolul acesteia în viața și activitatea omului.

Au fost urmărite obiective precum: dezvoltarea unor atitudini/comportamente favorabile pentru îmbunătățirea relațiilor dintre om și natură, în general, și dintre om și alte viețuitoare, în special; cultivarea capacității afective de a descoperi frumusețea naturală a mediului înconjurător; stimularea cooperării de grup pentru îndeplinirea sarcinilor propuse, în vederea realizării unor rezultate cu impact pozitiv și stimulator pentru toți elevii implicați; îmbogățirea cunoștințele despre viața peștilor și a păsărilor, și, implicit, manifestarea sentimentelor de grijă față de protejarea speciilor pe cale de dispariție și nu numai; stimularea capacităților creatoare ale elând ca sursa de inspirație mediul înconjurător; realizarea de lucrări artistico-plastice în care să redea frumusețile naturii.

Proiectul a făcut parte din categoria activităților extrascolare și a urmărit stabilirea de relații de colaborare între instituțiile de învățământ și alți parteneri, în scopul cultivării respectului pentru mediul înconjurător. În acest sens au fost încheiate parteneriate între Școala Gimnazială Nicolae Titulescu, și S. C. Ciocănești Piscicola S.R.L., reprezentată de domnul director ing. Marin Hodoroșea.

Elevii au vizitat Ferma piscicolă Ciocănești, care este situată în lunca Dunării Inferioare, la 2 kilometri de fluviu și la 120 de kilometri distanță de București, în apropiere de satul Ciocănești din județul Călărași. Ea include 30 de bazine ce ocupă o

suprafață totală de 233 de hectare. Bazinele sunt utilizate pentru creșterea puietului de crap, somn, cossaș, sânger, novac sau știucă; în total, 12 specii de pești populează bazinele. Tot acest pește reprezintă motivul principal pentru care păsările vin la Ciocănești. Foarte multe dintre ele vin de peste graniță, de la 2 kilometri distanță, din Rezervația Naturală Srebărna din Bulgaria. În total, peste 100 de specii de păsări ciubăresc la ferma Ciocănești. Datorită prezenței păsărilor, din anul 2007 ferma a fost integrată în situl Natura 2000 Ciocănești – Dunăre. Dintre speciile de păsări de aici, 31 sunt protejate la nivel european, iar 18 la nivel național. În perioada migrației, prin zonă trec 20.000 de păsări.

Păsările au putut fi observate cu ajutorul unor lunete și a unui binoclu performant.

Rezultatele așteptate în urma desfășurării proiectelor educative ecologice au fost:

- dobândirea deprinderilor de a acorda atenție oricărui colț de natură, sesizând frumusețea și unicitatea lui;
- manifestarea unei conduite ecologice față de păsări și pești, în special, și față de întreaga natură, în general;
- manifestarea inițiativei personale și dezvoltarea încrederii în forțele proprii, prin propuneri, acțiuni și comportamente;
- dezvoltarea spiritului de echipă, a cooperării, pe baza încrederii și a respectului reciproc față de toți membrii echipei.

Educația privind mediu înconjurător este un proces complex de lungă durată. Rezultatele concrete pot fi observate peste câțiva ani și de aceea este necesar ca procesul de educație să înceapă foarte devreme și să se continue de-a lungul întregului ciclu de învățământ. S-a constatat că atunci când sunt mici, copiii au o atitudine pozitivă față de mediul înconjurător, aceasta modificându-se pe măsură ce cresc datorită influenței exercitate de tehnologiile moderne și modului de consum al vieții moderne.

Soarta viitorului vieții în ansamblul ei depinde de gândirea și efortul nostru de a menține echilibrul în natură prin formarea unei conștiințe ecologice de sine stătătoare în rândul oamenilor.

EDUCAȚIA NONFORMALĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

Prof. inv. Primar, Ivanciu Claudia
Școala Gimnazială Nicolae Titulescu, Călărași

„Să nu-i educăm pe copiii noștri pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari; și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci să-i învățăm cum să se adapteze.”

(Maria Montessori)

În funcție de gradul de organizare și de oficializare a formelor de educație putem delimita trei mari categorii:

- educația formală (oficială)
- educația nonformală (extrașcolară)
- educația informală (spontană)

Autorii care au în vedere elevii ca grup țință, subliniază că educația nonformală conține “influențe educative” care au loc în afara clasei: activități extradidactice, activități opționale sau activități facultative. Alții vorbesc despre activitatea nonformală ca despre o activitate “educativă extrașcolară”, având un caracter mai puțin rigid, dar adesea cu aceleași rezultate formative ca și educația formală. Acțiunile educative plasate în cadrul activităților extracurriculare sunt flexibile și vin în întâmpinarea diferitelor interese, particulare sau chiar specifice pentru fiecare persoană.

Învățământul, într-un cadru instituționalizat cu cerințe, cu reguli și cu rigori oficiale asigură educația formală pe tot parcursul anilor de școală. Un loc foarte important îl ocupă însă și educația nonformală și cea informală. Acestea îl ajută pe elev să dobândească o serie de cunoștințe, îndemnări, aptitudini și mai ales înțelegere într-un cadru spontan și liber de orice formalizare. Aceste ultime două tipuri de educație le putem denumi generic „educația din afara școlii”. Educația nonformală se bazează pe „conștientizarea importanței educației, învățării și instruirii ce are loc în afara instituțiilor educaționale recunoscute.” (M. Tigh, 1996)

Acest tip de educație conține majoritatea influențelor educative, cuprinzând activități extracurriculare, opționale sau facultative, oferind un set de experiențe sociale necesare, utile pentru fiecare copil, tânăr sau adult, complementarizând celelalte forme de educație.

Activitățile extrașcolare, în general, au cel mai larg caracter interdisciplinar, oferă cele mai eficiente modalități de formare a caracterului copiilor încă din clasele primare, deoarece sunt factorii educativi cei mai apreciați și mai accesibili sufletelor acestora. Ele contribuie la adâncirea și completarea procesului de învățământ, la dezvoltarea înclinațiilor și aptitudinilor elevilor, la organizarea rațională și plăcută a timpului lor liber. Participarea copiilor este facultativă, învățătorul putând interveni doar prin antrenarea copiilor la unele din aceste activități. Conținutul lor se fixează în funcție de dorințele și interesele copiilor. Formele de organizare ale acestor activități sunt mult mai flexibile și cu caracter recreativ. Evaluarea rezultatelor acestor activități se realizează folosind cu precădere aprobarea prin laudă și evidențierea participării.

Având un caracter atractiv, elevii participă într-o atmosferă de voie bună și optimism, cu însuflețire și dăruire.

Activitățile extrascolare pot îmbrăca diverse forme: spectacole cultural-artistice, excursii, vizite, cercuri pe discipline sau cercuri literare, întreceri sportive, concursuri etc. Emoțiile și bucuriile comune trăite cu prilejul organizării unor astfel de activități contribuie la încheierea colectivului, la întărirea relațiilor de prietenie între copii.

Educația pentru mediu sporește conștientizarea problemelor și înțelegerea valorilor personale prin „descoperirea” atitudinii și înțelegerii, ajutându-i pe elevi să-și evalueze și să-și clarifice sentimentele în ceea ce privește mediul și cum contribuie la problemele acestuia. Elevii trebuie să cunoască importanța calității mediului pentru viață, să cunoască relațiile dintre om și mediu, interdependența dintre mediu și dezvoltarea societății, să-și formeze atitudinea de respect față de mediul înconjurător.

Excursia reprezintă o călătorie de cel puțin o zi, efectuată în afara localității de reședință, cu un mijloc de transport, având ca scop recreerea, vizitarea, informarea, studiul. O excursie impune o mare responsabilitate din partea celui care o organizează. De aceea, conținutul trebuie ales cu grijă, bine corelat cu scopul și obiectivele, perioada să fie corespunzătoare unei bune desfășurări a activității. Excursiile organizate de școală au multiple valențe de informare și educare a elevilor. Acestea, bine pregătite, sunt atractive la orice vârstă pentru că se desfășoară într-un cadru nou, stârnesc interes, produc bucurie, facilitează acumularea de cunoștințe, chiar dacă reclamă efort suplimentar.

Mediul de acțiune fiind deosebit, iar tehnicile de instruire altele, contribuie la dezvoltarea spiritului de observație, îmbunătățesc memoria vizuală și auditivă, formează gândirea operatorie a copilului cu calitățile ei de echilibrare, organizare și obiectivare.

Elevii se deprind să folosească surse informaționale diverse, să întocmească colecții, să sistematizeze date, învață se învețe.

Acționând individual sau în cadrul grupului, elevilor li se dezvoltă spiritul practic, operațional, manualitatea, dând posibilitatea fiecăruia să se afirme conform naturii sale.

De-a lungul multor ani petrecuți la catedră am efectuat numeroase excursii cu elevii mei. Astfel, am avut ocazia să-i cunosc mai bine, ba uneori chiar am avut surpriza plăcută de a descoperi la unii elevi abilități și aptitudini pe care nu știam că le au.

Excursiile de studiu, drumețiile pot fi organizate semestrial, pentru ilustrarea unor fapte învățate sau pentru investigarea altora, precizându-li-se problematica observațiilor, materialele din natură care pot fi colectate, analizate, selectate și clasificate, fără a se distruge natura. În funcție de activitatea cognitivă a elevilor, ilustrare sau cercetare, elevii își vor face o idee concretă despre procese și fenomene naturale, sociale, datorită propriilor observații sau a explicațiilor furnizate de învățător, de ghid. În cazul excursiilor de cercetare, elevii rezolvă probleme, căutând fapte, observând obiecte și fenomene. Excursiile și drumețiile au un caracter relaxant, contribuind în mod categoric la sudarea colectivelor de elevi. După trecerea anilor, copiii își amintesc cu plăcere de întâmplările, din timpul excursiilor.

Vizitele la muzee, expoziții, monumente și locuri istorice, case memoriale – organizate selectiv – constituie un mijloc de a intui și prețui valorile culturale, folclorice și istorice ale poporului nostru. Atât activitățile turistice cât și cele de concurs contribuie la îmbogățirea și lărgirea vocabularului activ, a socializării, a diverselor conținuturi stimulativ pentru dezvoltarea biopsihosocială a celor mici; astfel copiii pot reda cu mai multă creativitate și sensibilitate imaginea realității în cadrul activităților plastice și practice (de desen, pictură, modelaj, etc) a celor de educarea limbajului, inițiativă în cadrul jocurilor, etc. Materialele didactice acumulate în decursul acestor tipuri de activități extracurriculare: planșe, imagini, vederi, măști, costumații, albume foto, diapozitive, diplome, cărți, pietricele, ierbare, etc rămân o dovadă clară a activităților desfășurate.

Serbările, prin specificul lor de activitate extracurriculară, reprezintă un nesecat izvor de satisfacții, bucurii, creează buna dispoziție, favorizează dezvoltarea copiilor din punct de vedere fizic și psihic. Importanța lor educativă constă în conținutul artistic prezenta, precum și în atmosfera sărbătorească, deschisă ce se instalează cu acest prilej. Prin organizarea serbărilor dezvoltăm copiii dragostea pentru artă, pentru frumos.

Activitățile extracurriculare sunt apreciate atât de către copii, cât și de factorii educaționali în măsura în care : valorifică și dezvoltă interesele și aptitudinile copiilor, organizează într-o manieră plăcută și relaxantă timpul liber al copiilor contribuind la optimizarea procesului de învățământ, formele de organizare sunt din cele mai ingenioase, au caracter recreativ, copiii au teren liber pentru a-și manifesta în voie spiritul de inițiativă, participarea este liber consimțită, necodificată, constituind un suport puternic pentru o activitate susținută, au un efect pozitiv pentru munca desfășurată în grup, sunt caracterizate de optimism și umor, creează un sentiment de siguranță și încredere tuturor participanților, urmăresc lărgirea și adâncirea influențelor exercitate în procesul de învățământ, contribuie la dezvoltarea armonioasă a copiilor.

Activitățile extracurriculare au un caracter colectiv care conduc la « sudarea legăturii » dintre cei mici și îi învață să trăiască în grup.

Alături de școală, părinții trebuie să se intereseze de timpul liber al copiilor. Cluburile și palatele elevilor, bibliotecile, căminele culturale (în mediul rural) pot să ofere copiilor modalități de a petrece timpul din afara orelor de curs.

Metode educaționale inovative

Învățarea bazată pe proiecte este o metodă de predare care pune accentul pe implicarea activă a elevilor în procesul de învățare. Această abordare încurajează elevii să exploreze subiectele într-un mod mai profund și mai interactiv, în timp ce lucrează la proiecte care sunt relevante și semnificative pentru ei.

- Definiția și principiile învățării bazate pe proiecte

- Definierea conceptului de învățare bazată pe proiecte și explicația principiilor sale de bază, presupune implicarea activă a elevilor, relevanța și aplicabilitatea conținutului, precum și colaborarea și abordarea interdisciplinară.

- Beneficiile învățării bazate pe proiecte

În ceea ce privește abordarea avantajelor acestei metode de învățare putem include dezvoltarea abilităților practice, creșterea motivației și angajamentului, îmbunătățirea gândirii critice și a abilităților de rezolvare a problemelor.

- Exemple de proiecte de învățare

Prezentarea unor exemple concrete de proiecte de învățare bazate pe proiecte pot include activități practice, activități de cercetare și prezentări, proiecte de voluntariat sau colaborare cu comunitatea.

- Rolul profesorului și al elevilor

Discutarea modului în care rolul profesorului se schimbă într-o clasă bazată pe proiecte, de la a fi un facilitator și ghid la a fi un coleg de echipă. De asemenea, explicarea modului în care elevii își asumă un rol activ în procesul de învățare.

- Studii de caz și cercetări relevante

Prezentarea unor studii de caz sau cercetări care arată impactul pozitiv al învățării bazate pe proiecte asupra performanțelor academice și a dezvoltării elevilor.

- Provocări și considerații

Abordarea unor provocări și considerații legate de implementarea învățării bazate pe proiecte, cum ar fi gestionarea timpului, evaluarea și asigurarea resurselor necesare.

Referitor la modalitățile creative și inovatoare de învățare, putem include învățarea prin diferite jocuri.

1. ****Kahoot!**** - o platformă interactivă de tip quiz care poate fi utilizată pentru a testa cunoștințele elevilor într-un mod distractiv și competitiv.

2. ****Minecraft: Education Edition**** - o versiune specială a jocului Minecraft concepută pentru a fi utilizată în școli, oferind oportunități de învățare creativă și colaborativă.

3. **Produsul Google "Expeditions"** - o aplicație care oferă tururi virtuale și experiențe de învățare în realitate augmentată pentru elevi.

4. **Proiectul "Scratch"** - o platformă dezvoltată de MIT care ajută elevii să învețe programare prin crearea de jocuri și animații.

Aceste exemple pot fi utilizate pentru a ilustra modul în care jocurile educative pot fi integrate în procesul de învățare pentru a spori angajamentul și a consolida cunoștințele.

Beneficiile utilizării tehnologiei în educație pot fi:

- Acces la informații și resurse educaționale extinse.
- Personalizarea învățării și adaptarea la stilurile individuale de învățare.
- Dezvoltarea abilităților tehnologice necesare în secolul 21.

Impactul asupra procesului de învățare poate include:

- Moduri în care tehnologia poate spori angajamentul și motivația elevilor.
- Cum tehnologia poate facilita învățarea colaborativă și comunicarea între elevi și profesori.

Exemple concrete de tehnologii în educație pot fi:

- Utilizarea platformelor de învățare online (ex. Moodle, Google Classroom).
- Tehnologii de realitate virtuală și augmentată în procesul de învățare.
- Aplicații educaționale și software interactiv pentru diverse materii.

Provocări și considerații etice:

- Provocările legate de accesul inegal la tehnologie.
- Aspecte legate de securitate și confidențialitate în utilizarea tehnologiei în educație.

Așadar, învățarea prin metode inovative reprezintă un real succes în rândul elevilor, deoarece aceste metode și exemple sunt în concordanță cu orizontul lor de interese.

Profesor învățământ primar: IVĂNOAIA ELENA ROXANA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ANTON PANN”, PLOIEȘTI

PROIECTAREA DIDACTICĂ ÎNTRE TRADIȚIONAL ȘI MODERN

*Autor: Profesor pentru învățământul primar și preșcolar,
Delia Crăciunița Jecan-Ilieș
Grădinița cu Program Prelungit “Universul copiilor” Cluj-
Napoca*

În cadrul unui sistem de instruire, metodologia didactică trebuie să fie consonantă cu toate modificările și transformările survenite în ceea ce privește finalitățile educației, conținuturile învățământului, noile cerințe ale elevilor și ale societății. Metodologia se cere a fi permisivă la dinamica schimbărilor care au loc în componentele procesului instructiv-educativ. Calitatea unei tehnologii este dată de flexibilitatea și deschiderea ei față de situațiile și exigențele noi, complexe, ale învățământului modern.

Dezideratele de modernizare și de perfecționare a metodologiei didactice se înscriu pe direcțiile sporirii caracterului activ al metodelor de învățământ, în aplicarea unor metode cu un pronunțat caracter formativ, în valorificarea noilor tehnologii instructionale (e-learning), în suprapunerea problematizării pe fiecare metodă și tehnică de învățare, reușind astfel să se aducă o însemnată contribuție la dezvoltarea întregului potențial al elevului.

Cerința primordială a educației progresiviste, cum spune Jean Piaget, este de a asigura o metodologie diversificată bazată pe îmbinarea activităților de învățare și de muncă independentă, cu activitățile de cooperare, de învățare în grup și de muncă independentă.

Învățământul modern preconizează o metodologie axată pe acțiune, deci pe promovarea metodelor interactive care să solicite mecanismele gândirii, ale inteligenței, ale imaginației și creativității.

Deși învățarea este eminentă o activitate proprie, ținând de efortul individual depus în înțelegerea și conștientizarea semnificațiilor științei, nu este mai puțin adevărat că relațiile interpersonale, de grup, sunt un factor indispensabil apariției și construirii învățării personale și colective.

Specific metodelor interactive de grup este faptul că ele promovează interacțiunea dintre mințile participanților, dintre personalitățile lor, ducând la o învățare activă și cu rezultate

evidente. Astfel dacă în pedagogia tradițională se transmite informația deja prelucrată prin metode frontale, în pedagogia interactivă se promovează „un model de instruire de tip reflexiv-interactiv, care încurajează reflecția interioară-individuală și colectivă-, precum și dezbateră diverselor probleme, experimentarea directă asupra obiectelor, fenomenelor și proceselor realității ca o pregătire pertinentă pentru integrarea în societate.”(M.Bocoș, 2013,p.51).

Interactivitatea presupune atât cooperarea ca formă motivațională a afirmării de sine, cât și competiția. Ele nu sunt antitetice, ambele implică un anumit grad de interacțiune, în opoziție cu comportamentul individual.

Situațiile de învățare rezolvate prin metode interactive dezvoltă copiii gândirea democratică deoarece ei exersează gândirea critică și înțeleg că atunci când analizează un personaj, comportamentul unui copil, o faptă, o idee, un eveniment, ei critică comportamentul, ideea, fapta, nu critică personajul din poveste, sau copilul, adultul. Metodele învață copiii, că un comportament întâlnit în viața de zi cu zi poate fi criticat pentru a învăța cum să-l evităm. Ei aduc argumente, găsesc soluții, dau sfaturi din care copiii învață.

După fiecare metodă aplicată se pot obține performanțe pe care copiii le percep și-i fac responsabili în rezolvarea sarcinilor de lucru viitoare. Copiii înțeleg și observă că implicarea lor este diferită, dar încurajați își vor cultiva dorința de a se implica în rezolvarea sarcinilor de grup. Grupul înțelege prin exercițiu să nu-și marginalizeze partenerii de grup, să aibă răbdare cu ei, exersându-și toleranța reciproc.

Acțiunea educațională, vizează producerea unor schimbări de natură cognitivă, afectiv-motivațională, atitudinală și comportamentală la nivelul celui supus instruirii, iar modernizarea metodologiei didactice reprezintă un element fundamental al reformei pedagogice deoarece, în evoluția copilului, metodele joacă rolul unor prețioase instrumente de cunoaștere a realității, de acțiune reală, de integrare în societate.

Metodele privesc copilul, care devine principalul beneficiar al propriei activități de descoperire, de activitate reală sau fictivă, însușindu-și alături de cunoștințe, priceperi, deprinderi și calea de a ajunge la ele, de a le utiliza în situații noi, de a face transferuri între diferite categorii de cunoștințe sau de la teorie la practică și invers, iar în felul acesta metoda devine un instrument propriu de muncă intelectuală sau productivă, inserându-se în cunoștințele sale strategice și procedurale, în competențele sale, fără a mai fi un factor exterior în raport cu cel educat.

Abordarea și aplicarea metodelor active reprezintă un mod superior de instruire deoarece acestea solicită timp, diversitatea de idei, angajarea în acțiune, descoperirea unor noi valori, responsabilitate didactică, încredere în ceea ce s-a scris și în capacitatea personală de a le aplica creator pentru eficientizarea procesului instructiv educativ, iar prezentarea ca niște jocuri distractive, de învățare și cooperare, nu de concentrare, aduce un plus de motivație în învățare. Schimbările intelectuale acționează asupra modului de gândire și de manifestare a copiilor, iar laturile pe care le dezvoltă, de la cele verbale, idei, opinii, până la cele de acțiune, activează copiii și-i motivează superior față de o activitate tradițională, deoarece copiii învață să rezolve problemele cu care se confruntă, să ia decizii de grup și să aplaneze conflictele.

Prin folosirea metodelor active copiii învață că, un comportament întâlnit în viața de zi cu zi poate fi criticat pentru a învăța cum să-l evităm. Situațiile de învățare rezolvate prin metode interactive de grup dezvoltă copiilor gândirea democratică deoarece ei exersează gândirea critică și înțeleg că atunci când analizează un personaj, comportamentul unui copil, o faptă, o idee, un eveniment, ei critică comportamentul, ideea, fapta, nu critică personajul din poveste sau copilul, adultul. Acesta este punctul forte al metodelor care introduc în dezbateri comportamente reale, cotidiene. Ei aduc argumente, găsesc soluții, dau sfaturi din care cu toții învață. Este însă importantă alegerea momentului din activitate, dintr-o zi, personajul-copil și fapta lui deoarece ele reprezintă punctul cheie în reușita aplicării metodei și nu trebuie să afecteze copilul.

Cadrele didactice trebuie să se implice în mod activ în implementarea metodelor/ strategiilor activ-participative, deoarece trebuie să-și adapteze stilul didactic în funcție de fiecare tip de copil și trebuie să cunoască foarte bine copiii și problemele lor, pentru a putea da sarcini de învățare în funcție de o metodă/tehnică sau alta pentru a realiza o mare varietate de capacități. Instruirea interactivă, implică conjugarea eforturilor ambilor agenți educaționali (educatorul-elevul) în construirea cunoașterii. Relația dintre acești agenți educaționali se redimensionează. Educatul devine subiectul acțiunii, agentul propriei sale formări și-și asumă acest rol, iar educatorul este ghidul său în demersurile întreprinse.

Instruirea interactivă pune accentul atât pe învățarea prin cercetare -descoperire, pe învățarea pe efort propriu, independent sau dirijat cât și pe echipamentul intelectual operatoriu, pe gândire și imaginație creatoare. Acest tip de instruire asigură însușirea activă și trainică a cunoștințelor; procesele de asimilare și înțelegere sunt mai atractive, fapt pentru care are o valoare formativă mai mare, favorizând dezvoltarea atitudinilor spiritului investigativ și inventiv,

flexibilitatea și productivitatea gândirii, a curiozității organizate, a motivației complexe și a creativității.

Performanțele obținute de copii după fiecare metodă aplicată sunt diferite, de aceea pentru a-i face responsabili în dezvoltarea sarcinilor de lucru viitoare trebuie încurajați și astfel, își vor cultiva dorința de a se implica în dezvoltarea sarcinilor de grup, prin exersarea toleranței reciproce în grupul unde fiecare își va găsi un loc iar, prin exercițiu se înțelege că în cadrul grupului nu se marginalizează, se dezvoltă cooperarea și atitudinea de răbdare.

Prin metodele activ-participative/interactive de grup se încredințează sarcini individuale, se completează apelând la inteligențe multiple, se provoacă membrii acestuia la o relaționare creativă, la diferite situații în așa fel încât aceștia își coordonează acțiunile, se ajută reciproc, se încurajează, negociază soluțiile individuale, iar atunci când au de realizat un produs, fiecare își aduce contribuția în funcție de abilități. Sarcina de învățare trebuie să fie clară, concisă și trebuie să ducă la rezolvarea eficientă și rapidă, prin implicarea întregului grup, cu căutări, acceptări, renunțări, decizii, investigații, pentru a descoperi misterul ascuns de sarcina de învățare. Astfel, se învață în spirit democratic, aceste metode ajută copiii să se cunoască, să-și descopere stilul propriu de gândire și acțiune, într-un cuvânt îi ajută să își formeze personalitatea, și în același timp îl învață democrația.

Putem concluziona spunând că sarcinile de învățare se formulează în funcție și în concordanță cu obiectivul metodei și al activității care găzduiește noua strategie.

Metodele și strategiile interactive/activ-participative ne oferă astfel trăiri și satisfacții pedagogice/profesionale pe care le putem împărtăși cu copiii și cu ceilalți parteneri la educație, tocmai pentru a îndeplini obiectivul moral și misiunea educativă pe care îl are orice dascăl în general, și educatoarea în special -adaptarea comportamentului la situațiile apărute pentru a ne constitui în modele pentru copii.

BIBLIOGRAFIE:

Bocoș, M.(2002), Instruire interactivă. Repere pentru reflexie și acțiune, Ediția a II-a, revăzută, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.

Bocoș, M.(2013), Instruirea interactivă. Repere axiologice și metodologice, Editura Polirom, Iași.

Catalano, H.(2008), Metodice teoretice și aplicative în învățământul primar și preșcolar.Simpozionul Pedagogia și didactica învățământului primar și preșcolar, ediția a II-a, Năsăud

Dulamă M., E., (2008), Metodologii didactice activizante, teorie și practică, Editura Clusium, Cluj-Napoca

Manolescu, M.,(2004), Curriculum pentru învățământul primar și preșcolar - teorie și practică, Editura Credis, București:

Neacșu, I.,(1990), Metode și tehnici de învățare eficientă, Editura Militară, București

Modalități specifice de integrare a surselor istorice în activitățile didactice

Cosmin-Mircea Julan
Liceul Tehnologic „Francisc Neuman” Arad

Sursele (izvoarele) istorice pot fi definite ca urme și produse ale activității umane realizate de autorii lor pentru a comunica informații despre faptele sau condițiile istorice sau despre natura lor. Ele reprezintă principalul instrument de lucru pentru istorici și ar trebui să aibă aceeași importanță pentru profesorii de istorie și pentru elevii lor. Accesul elevilor la surse este considerat drept cale principală de dezvoltare a competențelor din domeniul istoriei. Dar sursele reprezintă doar o parte din trecutul obiectiv pe care dorim să-l cunoaștem, iar cunoașterea conținutului lor nu asigură o cunoaștere istorică suficient de cuprinzătoare.

Cunoașterea obținută prin cercetarea surselor este una subiectivă, deoarece interpretarea realizată de diferiți cercetători este diferită. Sursele folosite de istorici pentru scrierea istoriei sunt deosebit de numeroase și diverse. Ele sunt clasificate în surse primare și secundare.

Sursa istorică primară este un material original, care nu a fost interpretat de altă persoană (exemple: pietre funerare, obiecte de artă, documente oficiale, scrisori, memorii, cercetări originale, editoriale, interviuri). Artefactele (olăritul, articolele de îmbrăcăminte, uneltele), sunetele (muzica, povestirile, folclorul), imaginile (picturile, fotografiile, casetele video/filmele) pot fi considerate de asemenea surse primare, la fel ca și obiectivele istorice sau locurile în care s-au desfășurat evenimente importante.

Sursa istorică secundară este alcătuită din informații colectate din surse primare, interpretate de colector. Oferă informații mai analitice și mai cuprinzătoare decât cele existente într-o sursă primară.

Diferența dintre cele două tipuri de surse depinde de:

- cât de aproape a fost autorul sursei de evenimentul descris;
- dacă documentul a fost produs în timpul evenimentului sau mai târziu;
- motivele care l-au determinat pe autor să întocmească documentul.

Adesea aceeași sursă este pe rând primară și secundară, dacă autorul a folosit informații la care a participat direct sau informații primare și de el din alte surse.

Stereotipul reprezintă o judecată de valoare bazată pe informații parțiale și prelucrate conform unor presupoziii care nu sunt demonstrate.

Între cauzele care determină apariția clișeelelor și stereotipurilor sunt amintite:

- nivelul atins în cercetarea de specialitate;
- asaltul politicului asupra istoriei;
- rolul istoriei de instrument al propagandei politice (în unele state);
- deficiențele în redactarea/conceperea manualelor de istorie;
- lipsa interdisciplinarității și a multiperspectivității în predarea istoriei;
- utilizarea unei metodologii didactice rigide, bazată exclusiv pe metode tradiționale, verbale, fără implicarea metodelor active și participative.

Marea diversitate a surselor istorice, a metodelor și instrumentelor utilizate în analiza acestora determină dificultăți în utilizarea lor la clasă. Aceste dificultăți vizează selectarea tipului de sursă, alegerea celor mai potrivite seturi de întrebări și a celor mai adecvate metode pentru a valorifica întregul potențial didactic pe care îl oferă sursa.

Criterii de selectare a surselor istorice:

Când selectăm sursele istorice pe care le vom supune analizei efectuate de elevi trebuie să luăm în considerare elemente precum:

- categoria formală de sursă (primară/secundară; scrisă/orală; document oficial/memorii/jurnal; imagine/fotografie/tablou/hartă; interviu. Analiza conținutului sursei se realizează diferit, în funcție de tipul de sursă analizat.
- utilitatea sursei în atingerea obiectivelor de predare. Din acest punct de vedere putem să folosim sursele fie în scopuri ilustrative, fie pentru a-i pune pe elevi în situația de a le analiza, pentru a dezvolta înțelegerea, gândirea critică, interpretativă și conștiința istorică.
- accesibilitatea sursei. Fragmentele de documente existente în manualele de istorie pentru gimnaziu sunt de obicei foarte scurte, iar valoarea lor este limitată la a oferi informații punctuale despre anumite evenimente sau procese studiate. În manualele pentru liceu fragmentele de documente supuse analizei efectuate de elevi sunt mai cuprinzătoare, permițând o abordare analitică aprofundată. Selectarea surselor în această manieră se realizează din nevoia de a ține cont de principiul accesibilității, impus de vârsta elevilor și de dezvoltarea capacităților lor intelectuale.
- corespondența între conținutul sursei și conținuturile abordate în lecție. De obicei, profesorul selectează dintr-un document mai mare acele paragrafe/părți care au legătură directă cu problemele, noțiunile pe care dorește să le supună atenției elevilor. Dar selecția paragrafelor trebuie să fie făcută cu grijă astfel încât sensul original al sursei să se păstreze, iar fragmentul rezultat să nu distorsioneze sau să simplifice prea mult mesajul sursei. Pe de altă parte, atunci când utilizăm un singur document, sau o parte a acestuia trebuie să avem în vedere riscul examinării lui în afara contextului istoric adecvat, care poate denatura interpretarea realizată de elevi.
- timpul de care dispunem. Analiza completă a unei surse presupune luarea în considerare a unor aspecte precum: identificarea informațiilor relevante, identificarea prejudecăților și a clișeele, estimarea valorii și a relevanței sursei, evaluarea argumentelor și inferențelor, compararea mai multor surse, etc. Aceasta presupune ca atunci când selectăm sursa/sursele supuse spre analiza elevilor să evaluăm corect timpul pe care îl vom aloca analizei.
- complementaritatea și/sau caracterul contradictoriu al surselor selectate. Prezentarea diferitelor perspective și poziții asupra aceluiași eveniment/probleme, asigură o abordare echilibrată. Trebuie să ținem însă cont de riscul de a induce elevii în eroare când le prezentăm surse diferite referitoare la același eveniment. Evitarea acestuia presupune realizarea unei analize complete a surselor, inclusiv a datelor referitoare la simpatiile și antipatiile politice ale autorilor surselor selectate.

Analiza surselor primare:

Analiza este diferențiată în funcție de tipul de sursă

Când proiectăm activitățile didactice care vor sta la baza analizei efectuate de elevi asupra surselor trebuie să aplicăm analiza cea mai potrivită, în funcție de tipul de sursă utilizat. Tipul de sursă (obiect, fotografie, scrisoare, caricatură, ziar, etc.) impune anumite direcții spre care să fie îndreptată analiza pentru a determina obiectivitatea sursei.

Etape în analiza surselor istorice

Indiferent de metodele didactice pe care le vom folosi, trebuie să ne asigurăm că elevii vor reface drumul care asigură parcurgerea tuturor etapelor necesare unei analize complete a sursei, așa cum o văd cei care promovează dezvoltarea unei gândiri critice prin intermediul studierii istoriei. Alături de textul propriu-zis, înțelegerea mesajului depinde și de cunoașterea contextului (a mediului în care a fost produsă sursa), dar și de cunoașterea subtextului (a elementelor pe care textul le implică fără a le preciza explicit; ceea ce consideră autorul că știe cititorul-destinatarul inițial al sursei). Este important să reținem afirmația unora dintre cercetătorii procesului, potrivit cărora, pentru o interpretare corectă, textul istoric „trebuie citit în spiritul în care îl va fi citit cel căruia îi era destinat inițial de autor”. Demersul de interpretare

a conținutului surselor istorice poate să fie modelat de profesor în moduri diferite, în funcție de obiectivele operaționale, de nivelul de asimilare de cunoștințe, de formare de deprinderi și atitudini, dar și de situația concretă din clasă. Demersul cel mai sigur este dinspre context, spre subtext, prin intermediul textului. În acest caz, ordinea etapelor de analiză este cea indicată mai jos:

1. Analiza contextuală:

Înainte de a analiza sursa cu atenție elevii vor răspunde următoarelor întrebări:

- Cine a creat sursa? Pentru cine a creat-o?
- Ce fel de document este? (o carte publicată, un discurs, un jurnal, o scrisoare, o imagine, o hartă?)
- Unde a fost creată sursa și unde ar trebui să fie difuzată?
- Când a fost realizată? Știți altceva despre acea perioadă istorică?
- De ce a fost făcută? Pentru a informa un singur cititor? Pentru a schimba opinia publicului? Pentru a convinge? Răspunsurile îi ajută să înțeleagă ce spune sursa și să formuleze concluzii.

2. Analiza internă:

Pentru a afla ce afirmă autorul, examinăm surse diferite, în maniere diferite.

3. Analiza externă a sursei istorice

Presupune compararea cu alte surse istorice. Implică elemente din primele două etape. Analiza și înțelegerea textelor reprezintă numai jumătate din gândirea critică. A doua jumătate constă în a fi capabil să-ți prezinți gândurile despre document.

Aceasta presupune:

- explicații referitoare la cine, ce, unde, când și de ce;
- specificarea termenilor cheie și a conceptelor folosite în document;
- enumerarea premiselor, credințelor și valorilor proprii despre subiect;
- prezentarea dovezilor care susțin premisele;
- explicarea modului în care concluziile proprii derivă din premise
- aprecierea altor puncte de vedere, dovezi și concluzii referitoare la subiect.

Demersul opus de interpretare presupune direcționarea analizei în sens invers, dinspre subtext spre context, pornind de la întrebări precum:

- Ce credeți că spune sursa?
- Care puteau fi motivele autorului sursei?
- Ce evenimente l-au determinat pe autor să redacteze acest document?
- Cui credeți că îi este adresat mesajul?
- Cu ce alte surse poate fi comparată sursa analizată?

Este o modalitate de direcționare a analizei cu un grad de dificultate mai ridicat.

Considerăm că o astfel de analiză nu este posibil de realizat de fiecare dată când aducem în atenția elevilor o sursă istorică, dar aplicarea ei repetată asigură realizarea cerinței referitoare la valorificarea cât mai largă a potențialului didactic al surselor istorice, contribuind în timp la dezvoltarea gândirii critice și la dezvoltarea competențelor specifice care vizează utilizarea și interpretarea surselor istorice.

Cercetătorii în științele educației evidențiază avantaje și limite ale utilizării surselor istorice în activitățile de învățare organizate cu elevii. Între avantaje sunt enumerate:

- dinamizarea procesului de predare-învățare;
- sporirea motivației elevilor pentru învățarea istoriei și a fenomenelor sociale;
- facilitarea unei abordări multiculturală a faptelor istorice și sociale;
- încurajarea tratării evenimentelor din perspective multiple, facilitând comparația cu alte surse;
- formarea abilităților și deprinderilor intelectuale necesare gândirii istorice și gândirii critice;

- facilitează studierea informațiilor din document;
  - îi determină pe elevi să-și reactualizeze cunoștințele despre temă și să le completeze, favorizând transferul și a diversificarea cunoștințelor;
  - interpretarea surselor istorice pentru dezvoltarea gândirii critice implică parcurgerea mai multor etape și nivele diferite de complexitate a cunoașterii istorice;
  - îi face pe elevi să examineze valorile unei comunități, prejudecățile și stereotipurile pe care societatea le împărtășește la un moment;
  - determină o analiză a argumentelor logice folosite de autor în document, a corectitudinii premiselor și concluziilor și a credibilității sursei istorice;
  - îi determină pe elevi să-și exprime punctul de vedere asupra unei teme.
- Dezavantajele utilizării surselor (istorice) la clasă se referă la:
- consumul sporit de timp;
  - dificultatea sporită în procesul de evaluare (sub aspectul formulării itemilor, al duratei, al utilității în raport cu evaluările naționale);
  - riscul perpetuării unor clișee sau/ și stereotipuri în perceperea sau interpretarea istoriei.
- Clișeul reprezintă o formulă de abreviere a unui raționament, clasificări, ierarhii, metodologii; poate fi un citat abuziv (introducerea unui element străin într-un context care nu îi este propriu). Clișeul poate fi de asemenea, o formulă verbală sau scrisă.

Analiza și interpretarea fotografiilor

Imaginea constituie o sursă istorică primară. Ea posedă un cod propriu de comunicare. Poate să implice simboluri, culori, poate fi combinată cu sunetul. Analiza imaginilor, a fotografiilor se impune cu atât mai mult în prezent, cu cât, „cultura tinerilor este una mai degrabă vizuală decât una scrisă”.

Analiza și interpretarea unei imagini (fotografii) presupune etape diferite și cunoștințe de diferite tipuri:

1. Identificarea tipului de fotografie, a momentului producerii, a publicului țintă;
2. Descrierea elementelor în funcție de situarea lor. Profesorul oferă explicații, facilitând dobândirea unor cunoștințe declarative: O fotografie poate fi împărțită în mai multe planuri, în funcție de depărtarea obiectelor de punctul de fotografiere. Obiectele cele mai apropiate de locul din care a fost realizată fotografierea sunt situate în primul plan. Obiectele mai îndepărtate sunt situate în planurile mai îndepărtate (planul al II-lea, al III-lea, al IV-lea, etc).

Profesorul conduce analiza prin formularea sarcinilor de lucru, a instructajului și prin adresarea unor întrebări care vizează cunoștințe procedurale: Observați cum se grupează elementele din fotografie. Cum ați gândit când ați delimitat planurile fotografiei?

3. Identificarea și analiza elementelor componente și a relațiilor dintre ele necesită anumite cunoștințe declarative, dobândite de elevi în urma explicațiilor date de profesor. A analiza o fotografie înseamnă a studia fiecare element vizibil pentru a-i stabili caracteristicile și pentru a identifica relațiile dintre elementele vizibile. Elevii își însușesc de asemenea, cunoștințe procedurale, respectând instructajul realizat de profesor.

Întrebările ar trebui să vizeze personajele din fotografie, schema compozițională și mijloace tehnice care au fost utilizate? Observați dacă în fotografie există un element predominant, sau dacă este o compoziție complexă. Denumiți elementul predominant sau elementele compoziției. Descrieți-le în funcție de poziția lor în raport cu celelalte sau de caracteristici semnificative. Comparați elementele compoziției: identificați asemănări și deosebiri între elementele compoziției. Ce contraste observați în fotografie (între care elemente?) Cum explicați contrastele?

4. Interpretarea fotografiei implică și cunoștințe atitudinale - a interpreta fotografia înseamnă a descifra semnificația elementelor fotografiate interpretarea corectă necesită respectarea cerințelor specificate.

Această operație presupune:

- stabilirea caracteristicilor obiectelor și explicarea lor (analiza);
- stabilirea semnificației obiectelor și explicarea relațiilor cauză - efect dintre ele pe bază de raționamente (de ce un obiect există într-un anumit loc și nu în altul);
- formularea unor ipoteze (presupuneri) pentru a explica existența elementelor din fotografie;
- explicarea contrastelor;
- căutarea unor dovezi pentru ipotezele formulate;
- formularea unor concluzii.

Această etapă presupune de asemenea, asocierea cu alte fotografii, corelarea cu explicațiile din legendă (dacă aceasta există) sau cu informațiile din texte asociate dar și stabilirea semnificației de ansamblu a imaginii. Practic, „se trece de la evidență spre mesajul ascuns, de la intenționalitate la mesajul transmis fără intenție de către autor”.

Analiza unei picturi istorice

Pictura istorică prezintă evenimente sau personaje importante ale istoriei, reprezentându-le adeseori idealizat, pentru a impresiona. Cu alte cuvinte, pictura, are o funcție de persuasiune pe care trebuie să o avem în vedere pentru o interpretare corectă.

Este considerată pictură istorică, orice operă care tratează într-o formă narativă sau simbolică subiecte „serioase”, cu scopul de a înflăcăra sentimentele privitorului, de a-l instrui, de a-l face mai bun. Când interpretăm un astfel de tablou trebuie să sesizăm modul în care pictorul își exprimă atitudinea față de evenimentul/personajul reprezentat și să analizăm efectul pe care a dorit să-l producă.

Cercetătorii acestui tip de opere de artă au stabilit o tipologie a tablourilor istorice:

- Picturi istorice care recurg la alegorii sau la Antichitate (teme din mitologia antică) - specifice secolelor XVII-XVIII;
- Picturi istorice retrospective, care transpun în prezent evenimentele trecutului - realizate începând cu Revoluția franceză;
- Picturi istorice autentice, documentare, apărute la jumătatea secolului al XIX-lea, ilustrează evenimente la care pictorul a asistat.

Etape în interpretarea picturii istorice:

1. Prezentarea picturii: titlul, autorul, data creării, tema picturii;
2. Descrierea impresiei generale: Ce scenă reprezintă pictura; Ce efect produce pictura când este privită;
3. Analiza diferitelor elemente: Din ce perspectivă sunt redată evenimentele?; Ce personaje sau grupuri de personaje pot fi identificate; Ce detalii pot fi observate ? În ce mod a folosit pictorul culorile, lumina și umbrele?

4. Interpretarea picturii din perspectivă istorică: Dacă pictura corespunde realității istorice? Sunt elemente care nu au fost reprezentate sau care au fost prezentate exagerat? Este deschisă pictura spre alte surse sau reprezentări? În ce circumstanțe a fost creată pictura? A fost comandată? La ce distanță de evenimentul reprezentat a fost realizată pictura? Condițiile în care a fost creată (economice, sociale, politice, culturale) au influențat mesajul picturii?

Cunoașterea contextului este importantă. Dincolo de ceea ce spune evident imaginea este important și ceea ce sugerează aceasta. Este importantă și impresia personală, generală a privitorului.

Există o etapizare mai amănunțită a procesului de interpretare didactică a picturii istorice, care cuprinde:

1. Analiza personajelor (grupuri de personaje, relația dintre ele, mimica personajelor, orientarea spațială a acestora, obiecte manipulate sau aflate în relație cu personajele);

2. Analiza acțiunilor;

3. Analiza fundalului (detalii constructive, structura peisajului, personaje aflate în fundal, acțiuni secundare, obiecte);

4. Analiza simbolurilor;

5. Analiza de ansamblu a imaginii.

Analiza și interpretarea hărții istorice

Harta istorică reprezintă, de obicei o sursă secundară, realizată de istorici și cartografi, pe baza unor informații culese mult după ce evenimentele au avut loc.

Hărțile istorice utilizează mai multe tipuri de reprezentări:

- reprezentări de suprafață (hașuri sau culori aplatizate) care indică apartenența unui teritoriu la o anumită organizație, la un anumit stat.
- reprezentări lineare (săgeți), indicând direcția intervențiilor militare, ale migrațiilor sau linii punctate și/continue, care reprezintă frontiere
- reprezentări punctuale realizate prin semne convenționale, simboluri care indică prezența pe un teritoriu a unui obiectiv istoric.

Utilizarea corectă a hărții istorice presupune parcurgerea următoarelor etape:

Analiza contextuală:

- citirea titlului pentru identificarea fenomenului istoric cartografiat (elevii află care este problematica, tema abordată)
- situarea hărții în raport cu un ansamblu mai vast
- identificarea tipului hărții (tematică, de sinteză - prezintă o anumită evoluție între două momente istorice distincte)
- citirea și înțelegerea scării, ce înseamnă?
- analiza legendei (ordonată pe părți distincte, ierarhizată)
- analiza nomenclaturii (care regrupează denumirile figurate pe hartă).

Analiza internă (citirea globală și detaliată a hărții) - se degajează informațiile din conținutul hărții:

- identificarea spațiului cartografiat
- decuparea în ansamblu și distingerea marilor ansambluri spațiale contrastante- se observă concentrarea figurilor punctuale sau lineare
- descrierea fiecărui ansamblu spațial (reprezintă citirea detaliată a hărții: localizare, întindere, caracteristici)
- compararea diferitelor ansambluri spațiale pentru a stabili dacă un contrast este puternic sau nu.

Analiza externă (interpretarea hărții) înseamnă descifrarea și înțelegerea realității unui teritoriu cu ajutorul mijloacelor grafice folosite la reprezentarea pe hartă. Această operație include identificarea cauzelor pentru care ansamblurile spațiale sunt diferite și a factorilor care determină aceste diferențe.

Interpretarea hărții se realizează prin:

- explicarea caracteristicilor obiectelor și fenomenelor reprezentate;
- stabilirea semnificației lor;
- identificarea relațiilor dintre ele;
- explicarea acestor relații pe bază de raționamente;
- explicarea răspândirii obiectelor și fenomenelor în spațiul terestru;
- explicarea contrastelor;
- stabilirea unor ipoteze și căutarea dovezilor;
- formularea unor concluzii asupra particularităților teritoriului.

Harta mută

Este un fond de hartă, fără denumiri geografice (istorice). Pe ea pot fi reprezentate: contururi de suprafețe geografice (istorice), traseul unor căi de comunicație, cursuri de ape curgătoare, localități, obiective istorice, etc. Pe harta mută denumirile sunt înlocuite cu simboluri, litere, cifre. Harta mută poate să includă elemente precum: titlul, legenda care poată să cuprindă semnele convenționale utilizate pentru fondul de hartă (linii pentru conturul spațiilor, pentru râuri, cercuri, pentru localități, hașuri pentru anumite suprafețe). Elevii pot să utilizeze hărți mute ale continentelor, pe care sunt reprezentate granițele statelor, pentru a completa denumirile statelor sau a teritoriilor din componența unor imperii, pentru a marca prin puncte orașe, localități sau obiective istorice.

Prin completarea hărților mute, elevii pot să învețe să recunoască un element geografic/istoric după forma teritoriului sau după poziția lui într-un anumit areal (continent, țară, regiune), să localizeze elementele geografico-istorice raportându-le unele celorlalte, (țări în anumite părți dintr-un continent, localități într-o țară).

Harta mută poate fi folosită atât în scopuri euristice, de învățare prin efort propriu, dar și pentru evaluarea cunoștințelor. Pentru ca harta mută să poată fi utilizată în evaluarea cunoștințelor, ea trebuie să respecte anumite cerințe de proiectare:

- titlul hărții să indice spațiul reprezentat;
- elementele din aceeași categorie să fie simbolizate în același mod (prin majuscule, cifre arabe sau romane, etc);
- numărul de elemente reprezentate pe harta mută pentru a fi identificate de elevi va fi stabilit în funcție de timpul de care dispune pentru rezolvarea sarcinii, de nivelul de cunoștințe și de vârstă al elevilor;
- semnele convenționale vor fi incluse într-o legendă;
- în formularea probei de evaluare vor fi oferite toate indicațiile necesare pentru rezolvarea corectă a sarcinii de lucru;
- pe harta mută vor fi reprezentate elemente esențiale pentru teritoriul studiat. Nu se va solicita identificarea unor elemente ne semnificative.

Bibliografie:

1. Adăscăliței, Felicia, Bercea, Marilena, Dumitrescu, Doru, Lazăr, Liviu, Manea, Mihai, Popescu, Mirela, Elemente de didactică a istoriei, Editura Nomina, București, 2010.
2. Căpiță Laura, Căpiță, Carol, Tendințe în didactica istoriei, Editura Paralela 45, Pitești, 2005.
3. Căpiță Carol, Căpiță, Laura, Utilizarea surselor istorice primare în predarea istoriei, Editura Universității din București, București, 2011.
4. Dulamă, Maria Eliza, Fundamente despre competențe. Teorie și aplicații, Editura Presa universitară clujeană, Cluj-Napoca, 2010.
5. Gruber, Gabriela, Abordări și competențe didactice specifice istoriei, în Mara Elena Lucia (coordonator), „Tendințe actuale în didactica specialității”, Editura Universității „Lucian Blaga” din Sibiu, Sibiu, 2013.
6. Manea, Mihai, Palade, Eugen, Sasu, Nicoleta, Istorie. Predarea istoriei și educația pentru cetățenie democratică: demersuri didactice inovative, București, Editura Educația 2000+, 2006.
7. Stradling, Robert, Să înțelegem istoria secolului XX, Editura Sigma, București, 2002.

SESIUNE DE COMUNICĂRI ȘTIINȚIFICE
EXPLORAREA METODELOR EDUCAȚIONALE INOVATOARE:
Natura și inteligența artificială

Prof. Jurje Lucreția
Școala Gimnazială Giarmata

În învățământul preșcolar există cu precădere o linie a activităților ce lasă libertate creativității și modernizării lor în funcție de teme, materiale și creativitatea pedagogului ce dorește calitatea învățării, în așa manieră, încât, doar să vrei, poți face minuni în explorarea lor și apoi în observarea entuziasmului ce-l produce un asemenea exercițiu. Când vorbim de preșcolaritate, de obicei ne gândim la zi cu mult joc și fișe ce trebuie sau sunt analizate de factorii externi și e greu de văzut dincolo de aparențe, ei fiind mici și nefiind în stare să expună ideile în afara unor rutine. Dacă cineva e atent, însă, vede dincolo de aceste aspecte, dezvoltarea copilului ca persoană, ca voioșie, libertate de exprimare și atașament vizavi de cei din grădiniță. De aici poate porni o prelucrare a lor cu explorarea oricăror metode de educație inovatoare și mă opresc asupra a două elemente ce le am în vedere în ultima perioadă: elementele descoperite și folosite din natură și tot ce poate fi descoperit în inteligența artificială.

În primul rând, elementele din natură pot fi de un real folos pentru explorare, lucru ce implică copilul în procesul educațional de descoperire și învățare, ba chiar de ansamblare și contribuție. Elementele din natură fiind la îndemâna tuturor, fac învățarea abordabilă copilului indiferent de vârstă și capacitate intelectuală, iar de aici ei pot fi provocați la conexiuni, la dezvoltarea limbajului, la descoperiri științifice și de numerație, inclusiv la jocuri sportive unde pot fi folosite.

În folosirea inteligenței artificiale, în schimb, e necesar să ne raportăm la pasiunea lor pentru tehnologie, indiferent cum e dezvoltată acasă și cu ce scop. Aici intervine pedagogul cu idei de atracție cât mai creative, astfel încât ea să fie folosită ca punte de legătura inclusiv pentru învățarea de acasă. Acest lucru fiind privit ciudat de mulți la prima vedere, dau exemple cum pot fi folosite, începând de la entuziasmul cu care sunt prezentate, asta presupunând o pregătire și iubire a ceea ce faci, până la insistența cu care subliniem folosirea materialelor, prin intermediul discuțiilor cu ei, oferirea de recompense practice sau teme practice cu ele și bineînțeles folosirea grupurilor de părinți, spre ușurarea muncii lor cu cei mici. Necesită timp și pregătire, dar în același timp poate fi o sursă inestimabilă de informații, jocuri, aplicații în care pot fi folosite elemente de învățare și de diversificare a învățării.

Concluzia e, să nu subestimăm capacitatea și deschiderea celor mici, precum și eliminarea limitelor gândite de noi vizavi de capacitatea lor de învățare raportate la vârstă. E bună deschiderea și explorarea tuturor ideilor ce poate atrage copilul la cunoaștere și informație gândită și folosită în

d
i
v

METODE MODERNE DE EVALUARE

prof. înv. primar: Lăscuțeanu Emilia Emine
Școala Gimnazială: „Federico Garcia Lorca”
București, Sector 3

Utilizarea metodelor interactive de predare – învățare în activitatea didactică contribuie la îmbunătățirea calității procesului instructiv - educativ, având un caracter activ – participativ și o reală valoare activ – formativă asupra personalității elevului.

Cadrul didactic trebuie să fie animat de o puternică receptivitate față de tot ce este nou și important în specialitatea sa și în pedagogie, iar în practică să dovedească un efort continuu spre autodepășire, pentru a face față sarcinilor pe care le ridică învățământul.

Metoda R.A.I. vizează „stimularea și dezvoltarea capacităților elevilor de a comunica (prin întrebări și răspunsuri) ceea ce tocmai au învățat.” (Oprea, 2006, 269). Denumirea acestei metode provine de la asocierea inițialelor cuvintelor Răspunde – Aruncă – Interoghează.

Poate fi utilizată în orice moment al activității didactice, în cadrul unei activități frontale sau de grup. Un demers evaluativ realizat prin intermediul acestei metode implică respectarea unor pași (în cazul unei activități frontale):

- precizarea conținutului/temei supuse evaluării;
- utilizarea unui obiect de tip ștafetă care se predă următorului coleg ce trebuie a răspunde la întrebarea/întrebările colegului ce deține ștafeta;
- predarea ștafetei până când elevul ce nu poate oferi răspuns la întrebare este eliminat;
- cel ce a formulat întrebarea, va oferi răspunsul corect;
- acesta are dreptul de a mai adresa o întrebare, iar în cazul în care nici el nu cunoaște răspunsul corect, va părăsi „jocul” în favoarea celui căruia i-a adresat întrebarea;
- în „joc” vor rămâne numai elevii care demonstrează că dețin cunoștințe solide în legătură cu tema evaluată;
- la final, profesorul clarifică eventualele probleme/întrebări rămase fără răspuns.

Această metodă alternativă de evaluare poate fi utilizată în cadrul oricărei discipline de studiu, cadrul didactic atenționând însă elevii în ceea ce privește necesitatea varierii tipurilor de întrebări și a gradării lor ca dificultate.

Avantajele metodei R.A.I.:

- este, în același timp, o metodă eficientă de evaluare, dar și o metodă de învățare interactivă;
- elementele de joc asociate acestei metode transformă demersul evaluativ într-o activitate plăcută, atractivă, stimulativă pentru elevi;
- nu implică sancționarea prin notă a performanțelor elevilor, având rol constativ-ameliorativ, ceea ce elimină stările emoționale intens negative;
- promovează interevaluarea și interînvățarea;
- permite realizarea unui feedback operativ;
- contribuie la formarea și consolidarea deprinderii de ascultare activă, a capacității reflectivă, a competențelor de relaționare, de evaluare, autoevaluare, argumentare.

Dezavantajele metodei R.A.I.:

- consum de timp;
- răspunsuri incomplete sau incorecte, dacă profesorul nu monitorizează cu atenție activitatea grupului;
- neimplicarea unor elevi sau etichetarea elevilor care au nevoie de mai mult timp pentru formularea întrebărilor/răspunsurilor;
- marginalizarea sau autoizolarea elevilor care împărtășesc anumite opinii;
- dezinteres, neseriozitate manifestată de unii elevi;
- aparentă dezordine;
- apariția unor conflicte între elevi etc.

Evaluarea școlară modernă este centrată pe procesele mentale ale elevului, favorizează autoreglarea, autorefecția, înlocuiește acea concepție statică, bazată pe control, examinare, sancțiuni. Este mutat accentul de pe evaluarea cunoștințelor memorate pe evaluarea capacităților dobândite de elev în actul educativ.

Brainstorming-ul este o metodă de stimulare a creativității și imaginației elevilor, dar și de formare a unor trăsături de personalitate (spontaneitate, altruism etc.). Se realizează prin formularea a cât mai multor idei, ca răspuns la o situație enunțată de profesor sau un elev, după principiul ”cantitatea generează calitatea”. Un moment de brainstorming se poate crea în orice etapă a lecției și poate să se desfășoare de la 5 minute până la întreaga oră (50 minute). Pentru desfășurarea optimă a unui brainstorming, se impune respectarea unor reguli, enunțate de liderul grupului (profesorul, elevul) chiar de la începutul activității:

- solicitarea de exprimare a ideilor rapid în fraze, propoziții sau cuvinte scurte și concrete fără cenzură
- sunt interzise aprecierile critice, ironiile, contradicțiile, orice manifestare de acest gen care inhibă imaginația participanților
- sunt încurajate asociațiile neobișnuite de idei, combinările și ameliorările soluțiilor propuse de ceilalți
- imaginația trebuie să fie liberă, exprimându-se orice idee îi vin elevului în minte, care este acceptată fără cenzură toți elevii trebuie să comunice o idee

Metoda se parcurge prin derularea următoarelor etape:

1. Alegerea temei/problemei și prezentarea ei - liderul (profesorul sau un elev) va comunica tema pusă în discuție și va prezenta/reaminti regulile -subiectul brainstorming-ului se poate formula prin diferite noțiuni sau concepte, prin întrebări (Ce știți despre...?, Ce ați face dacă ați fi...?, Ce ați propune...?, Cum s-ar putea realiza...?, Cum explicați...?, Ce întrebări ați pune...? etc.), prin prezentarea unor imagini, a unui film (metoda poate să preceadă dezbateră lor).

2. Generarea ideilor -toți elevii își vor comunica ideile, după regulile enunțate, fără nici o cenzură - toate ideile vor fi scrise pe tablă sau flipchart în ordinea emisă de participanți - etapa se încheie când toți participanții și-au exprimat cel puțin o idee

3. Evaluarea calității ideilor - reluarea ideilor pe rând și gruparea lor pe diferite criterii - analiza critică, argumentarea, contraargumentarea ideilor emise anterior, la nivelul întregii clase sau al unor grupuri mai mici

4. Selectarea celor mai importante idei - se discută liber soluțiile originale și fezabile

5. Afișarea ideilor rezultate în forme cât mai variate și originale

Bibliografie:

- Bru, 2007: Marc Bru, Metodele în pedagogie, București, 2007
- Ionescu, Chiș, 1992: Miron Ionescu, Vasile Chiș, Strategii de predare-învățare, București, 1992
- Pintilie, 2002: M. Pintilie, Metode moderne de învățare-evaluare, Editura Eurodidact, ClujNapoca, 2002

Abaterea comportamentală în situațiile de „criză” educațională

Prof. Lazăr Liviu- Școala Gimnazială „Teodor Bălășel”, Ștefănești, Jud.Vâlcea

Profesorul - manager, interesat de prevenire, are ca barometru de control climatul de activitate din clasa, disciplină, atenția. După gradul de manifestare al acestora, dimensiunile climatului, sesizate la timp și analizate indică nivelul tensiunilor apărute. De asemenea, pentru un bun cadru didactic, care anticipează, cunoaște greșelile tipice, cunoaște nivelul de aspirații al elevilor, își proiectează activitatea rațional, nu putem spune că apariția unei stări tensionale este spontană, neașteptată (dar că nu a intervenit la timp, nu l-a interesat).

Cauzele variatelor stări tensionale pot fi regasite în orice aspect al procesului educațional, al managementului său, când nu corespunde cu normele pedagogice, cu așteptările elevilor. Relațiile interpersonale din clasă generează cele mai multe stări tensionale, pe diferite trepte și grade de manifestare.

Ne vom opri aici la câteva tipuri de relații profesor- elev, care pot cauza diferite tensiuni:

- ◆ cunoașterea empirică a elevilor : a particularităților, a așteptărilor, a experienței sociale anterioare, a puterii de integrare;
- ◆ stimularea inegală practică în activitate;
- ◆ slaba atenție acordată cauzelor unor comportamente care preced sau ilustrează o tensiune psihică;
- ◆ oferirea unor slabe puncte de sprijin în rezolvarea, depășirea situațiilor critice;
- ◆ supraîncărcarea cu sarcini nediferențiate, corelată cu evaluarea incorectă a celor anterioare ;
- ◆ aplicarea rutinieră, șablon a unor măsuri asemănătoare la toți elevii;
- ◆ evaluarea subiectivă a cunoștințelor și a comportamentului afectiv-atitudinal;
- ◆ acordarea, în continuare, a priorității informativului, cu neglijarea aspectelor formării elevilor;
- ◆ redusa diversificare a metodelor de activizare, pentru a stimula participarea diferențiată a elevilor , a le sădi încredere;
- ◆ abuzul de muncă frontală care blochează afirmarea unor elevi;
- ◆ neacceptarea exprimării unor opinii opuse sau modificate ale elevilor;

❖ neantrenarea elevilor în managementul activității: în organizare, în luarea deciziilor curente, în coordonare, în evaluare;

❖ slaba comunicare cu părinții pentru cunoașterea evoluției elevilor și stabilirea unui parteneriat în soluționarea tensiunilor ivite.

Toate aceste cauze și încă altele, derivate din aplicarea unui management defectuos în clasă, conduc la trairi negative, ce se acumulează, se exprimă sau nu și ajung conflicte deschise, situații de criză. Este un semn al ineficienței activității profesorului, ca educator, ca manager (nu ca specialist în domeniul său).

Educația morală clasică, prin metodologia ei specifică previne și rezolvă stările tensionale, până la un anumit nivel, dacă profesorul ar aplica-o la timp corect și eficient. Ineficiența metodologică rezultă, în primul rând, din necunoașterea și nerespectarea unor principii, norme, ajungându-se la erori, efecte contrarii, acutizarea stării tensionale.

Îndepartarea lor ar constitui tocmai soluții, în primul rând de prevenire. Iată câteva dintre acestea :

❖ profesorul adoptă o soluție fără antrenarea elevilor, pe baza unor experiențe sau modele anterioare;

❖ îi favorizează subiectiv pe unii elevi;

❖ aplică numai sancțiuni, fără a analiza cauzele și amploarea faptelor;

❖ nu se aplică asupra esenței, conținutului, caracteristicilor stării sesizate, ci asupra semnalelor exterioare, opiniilor colegilor;

❖ nu recurge la discutarea, negocierea problemelor, pentru rezolvare;

❖ nu sunt suficient valorificate părțile pozitive ale personalității, comportamentului elevilor;

❖ elevii nu sunt suficienți de stimulați pentru a nu mai fi inhibați în exprimarea opiniilor, nemulțumirilor, soluțiilor. Soluțiile metodologice manageriale specifice, combinate cu cele ale educației morale, pot sprijini cu succes profesorul în demersul cerut.

Fără a aprofunda, menționăm cu strategii rezolutive, adaptările la diverse situații tensionale următoarele:

❖ ascultarea, receptarea părerilor exprimate de cei în conflict, apelând și la empatie, pentru a le înțelege;

❖ identificarea motivului real, generator al stării tensionale;

❖ analiza comparativă, cu obiectivitate, a variantelor expuse;

❖ sugerarea punerii în situația celuilalt;

❖ arbitrajul, impicarea unei părți neutre sau medierea, consilierea;

- ◆ antrenarea părților în conflict în rezolvarea de proiecte comune;
- ◆ imaginare cât mai multor consecințe negative și pozitive și analiza lor comparativă de către părțile implicate;
- ◆ utilizarea sistemului de sancțiuni, pedepese, dezaprobări.

Utilizând toate acestea, este important ca profesorul să nu întrerupă fluxul lecției, să nu întrerupă activitatea celorlalți pentru acte minore de indisciplină a unor elevi. Aici comunicarea nonverbală și cea paraverbală are efecte deosebite.

Concluzionând, putem afirma marea importanță a prevenirii în educație, pentru că aici nu putem avea rebuturi, nu putem provoca și încuraja o formare contrară scopurilor și devenirii umane, prin neintervenție sau intervenție greșită și tardivă.

Bibliografie:

- Romiță B., *Managementul și gestiunea clasei de elevi*, Editura Polirom, Iași, 2000.
- Tomșa, Gheorghe, *Psihopedagogie preșcolară și școlară*, Editura Coresi, București, 2005.

Dezvoltare personală și învățare în prisma sistemului de competențe promovat în Curriculumul Național

Pr. Prof. Lazăr Liviu- Școala Gimnazială „Teodor Bălășel”- Ștefănești (Vâlcea)

Sistemul românesc de învățământ este centrat pe formarea de competențe. Ca rezultate ale proceselor de învățare, competențele sunt definite în perspectiva Recomandării europene, ca ansamblu structurat de cunoștințe, abilități și atitudini.

- cunoștințe – reprezintă un ansamblu de informații factuale, concepte, idei, teorii validate și care sprijină înțelegerea unei discipline sau a unui domeniu de cunoaștere;
- abilități – reprezintă utilizarea cunoașterii existente în vederea atingerii unor rezultate;
- atitudini – descriu modalități de raportare la idei, persoane sau situații.

Cele 3 dimensiuni sunt prezentate separat doar din motive teoretice, în procesele de învățare, precum și în manifestarea competențelor, acestea funcționează agregat, împreună. O competență se manifestă printr-un set de atitudini față de sarcina asociată și care, prin motivație și interese, angrenează ansamblul de abilități și cunoștințe, respectiv seturile de capacități cognitive, emoționale și fizice care pun în acțiune comportamente specifice, contextualizate de sarcină și rol. Ordinea sau ierarhia celor 3 dimensiuni nu pare să fie importantă, se afirmă în studii de specialitate, însă faptul că ele funcționează împreună este neîndoielnic, confirmat de psihologie și neuroștiințe. Dimensiunile umane tradiționale: cognitivă (minte), fizică (corp) și emoțională (suflet) se conservă peste timp în acest model clasic al competenței și sunt un argument pentru o abordare holistică și integratoare a învățării în sala de clasă.

Orice persoană are nevoie de competențe pentru împlinire și dezvoltare personală, angajare, incluziune socială, stil de viață sustenabil, viață de succes în comunități pașnice, managementul vieții sănătoase și cetățenie activă. Competențele se dezvoltă pe parcursul întregii vieți, din copilăria timpurie către viața adultă, din perspectiva unei învățări formale nonformale, informale, în contexte familiare, școlare, profesionale și comunitare. Deși în structura teoretică a conceptului de competență cunoștințele, abilitățile și atitudinile sunt componente de sine stătătoare, în procesul de învățare acestea constituie și funcționează ca un sistem integrat, potențându-se reciproc.

Astfel, asimilarea de cunoștințe, decontextualizată, fără implicarea planului acțional, nu asigură transferul sau aplicarea în viața reală a cunoștințelor învățate. La rândul lor, atitudinile orientează, motivează și potențează performanța. În acest context, un rol aparte

revine metacogniției. Definită ca abilitatea de a reflecta asupra propriului proces de învățare, metacogniția reprezintă o premisă pentru a optimiza propria învățare. Metacogniția este considerată un element transversal al celor trei dimensiuni ale competenței (cunoștințe, abilități și atitudini). Dezvoltarea de competențe este un proces complex și de durată care se desfășoară în contexte formale (pe parcursul diferitelor etape ale sistemului educațional), dar și în contexte non-formale și informale. Curriculumul centrat pe competențe facilitează formarea pentru viață a celui care învață. Transferul competențelor din sala de clasă în viața „reală” este facilitat de abilități precum rezolvarea de probleme, gândirea critică, creativitatea, lucrul în echipă, planificarea vieții personale.

Alte considerente privind abordarea competenței:

- fundamentul potențialităților personale (aptitudini, tipuri de „inteligente”, înclinații, talente) care susțin formarea-dezvoltarea unor competențe specifice, la un nivel înalt de performanță;
- relația dintre dimensiunea personală și dimensiunea profesional-socială a competenței (contextul, sarcina și rolul în care sunt activate și manifestate competențele);
- competența, respectiv dimensiunile competenței, se află într-o anumită dinamică, motorul principal fiind atitudinea, cu rol generativ-activator (susține, motivează, orientează, potențează); în funcție de natura sarcinii de învățare/ profesionale, sunt activate tipuri de abilități cognitive, fizice sau emoționale solicitate în relație cu sarcina și contextul, iar competența se manifestă astfel foarte specific și la anumite niveluri de performanță;
- dimensiunea procesuală a competenței – competența se află în continuă formare - dezvoltare- exersare -extindere- aprofundare, prin urmare urmărim în procesele de achiziție a competențelor faze de progres și anumite etape/ praguri/ niveluri de dobândire a unei competențe (nivel de bază, aprofundat, achiziționat); etape de exersare și apoi extindere, aprofundare, specializare etc.; dimensiunea procesuală induce și ideea de antrenament al unei competențe în formare – context, timp, rutine, metode, corecție/ feedback/ feedforward;
- dimensiunea competenței ca rezultat al unui proces de învățare, dependentă de rol, context, situație, sarcină, scop.

În ceea ce privește clasificarea și relațiile dintre anumite categorii de competențe, acceptăm competențe lecheie, rezultat al unui proces aprofundat de selecție și definire drept referențialul principal în domeniul educației și formării profesionale, asumat de Uniunea Europeană la nivelul statelor membre. Acestea au fost asumate în sistemul românesc de învățământ și sunt în relație cu celelalte categorii de competențe: competențe generale și competențe specifice.

Bibliografie:

- Crișan, Al., Cerkez, M., Singer, M., Oghină, D., Sarivan, L., Ciolan, L., ***Curriculum National pentru învățământul obligatoriu. Cadru de referință***, București, Ed. Corint, 1998;
- Potolea, D., Toma, S., Borzea, A. (coord.), ***Coordonate ale un nou cadru de referință al curriculumului național, Centrul Național de Evaluare și Examinare***, București, Editura Didactică și Pedagogică, 2012.

Alternative educaționale de succes - Pedagogia Waldorf

Pr. Prof. Lazăr Liviu- Școala Gimnazială Teodor Bălășel- Ștefănești(Vâlcea)

Secolul XXI este caracterizat de profunde și rapide schimbări ale societății. Educația trebuie să vină în ajutorul omului prin orientarea scolii spre o modalitate nouă de învățare care să-i asigure individului posibilitatea de a răspunde unor evenimente neprevăzute. Invățarea trebuie să fie inovatoare prin participare și anticipare. Participarea însemnând conștientizarea drepturilor și responsabilităților fiecărui individ, precum și cultivarea capacității de comunicare, de cooperare și de empatie. Anticiparea se referă la capacitatea individului de a răspunde adecvat în fața unor evenimente pe care societatea le va genera.

În epoca contemporană, educația se raportează nu numai la condițiile și cerințele prezente, ci și la cele din viitor, fiind o consecință firească a ritmului accelerat de evoluție și transformare.

Pentru acest nou tip de educație, metodele și tehnicile trebuie aplicate în viitor, presupune mutarea accentului pe metode euristice de predare-învățare și pe mijloace tehnice. Conținutul educației trebuie schimbat prin selectarea și prelucrarea cunoștințelor după principiul interdisciplinarității. Obiectivul principal este sporirea capacității de adaptare a individului.

Încă de la începutul secolului al XX-lea, au apărut o serie de programe pedagogice circumscrise curentului „educatiei noi” în Franța, Germania, Anglia, Italia, etc. Multitudinea de alternative în ceea ce privește procesul educațional au fost îmbrățișate cu entuziasm de către sistemul de învățământ din România.

Alternativele educaționale sunt variante de organizare școlară, care propun modificări ale anumitor aspecte legate de formele oficiale de organizare a activității instructiv-educative. Există o altă modalitate de abordare a procesului educațional, anume aceea a pedagogiei de reformă care are atenția centrată pe copil, pe progresele sale. Tot pedagogia de reformă introduce ideea învățării prin acțiune, învățarea autonomă și individualizarea programului educațional.

Pedagogia de reformă internațională ne oferă mai multe alternative educaționale, alternative abordate și în învățământul românesc: Waldorf, Step by step, pedagogia dramatică, Freinet, Maria Montessori, noile educații.

Pedagogia Waldorf - Germania

Școala Waldorf a fost prima școală care a propus o alternativă sistemului educațional clasic. A fost întemeiată de Rudolf Steiner la Stuttgart, ca urmare a sugestiei date de conducătorul fabricii de țigarete Waldorf Astoria, pentru copiii salariaților. În România, după anul 1991, Ministerul Educației și Cercetării a aprobat introducerea pedagogiei Waldorf ca alternativă educațională.

Pedagogia Waldorf urmărește să dezvolte personalitatea copilului în ansamblul ei și să își orienteze oferta de predare în funcție de particularitățile diferitelor trepte de vârstă și de cerințele acestor trepte. Ea nu este orientată spre oferirea unei anumite pregătiri profesionale înguste sau a unei specializări.

Pedagogia Waldorf vizează transformarea ființei omenești, dezvoltarea armonioasă, stabilirea unei relații sănătoase între individ și lumea înconjurătoare și integrarea sa în realitatea socială. Cunoștințele nu sunt ca scop în sine, ci un instrument important pentru formare, pentru asigurarea legăturii cu viața.

În curriculumul-ul Waldorf, un loc important îl ocupă artele, lucrul manual, artizanatul care oferă elevilor un contact cu diverse materii și nenumărate activități de bază ale omului, lor li se adaugă limbajul, istoria, geografia, limbile străine, matematica, științele, desenul, religia, etc. Elevii sunt considerați individualități și acceptați fără nici o prejudecată socială, religioasă, de sex, de rasă sau de orice alt fel.

Clasa reprezintă unitatea funcțională, în care sunt reuniți elevi de aceeași vârstă, componenta unei clase nu se modifică în timp. Esența este considerată relația elev-profesor. Profesorul ține legătura cu părinții elevilor, astfel încât activitatea sa pedagogică are o caracteristică mai personală. Timp de 8 ani, profesorul predă mai multe discipline și transmite trăiri, pentru a descoperii vocațiile și slăbiciunile elevilor „scopul sau nu este o materie, nici toate materiile, ci clasa”. Începând cu clasa IX -a toate materiile urmează să fie predate de profesori specialiști. Profesorul predă materia cu cuvinte proprii, fără a recurge la cărți didactice, iar elevii își confecționează propriile cărți, adică niște caiete bine alcătuite și ilustrate, care conțin esențialul lecției predate, redat pe baza memoriei, astfel fiecare caiet are amprenta personalității autorului.

Evaluarea în scolile Waldorf nu se bazează pe probe, teste sau examene, ci are în vedere toți factorii ce permit să fie evaluată personalitatea elevului: scrisul, dedicația, forma, fantezia, logica și flexibilitatea gândirii, stilul, ortografia, desigur, cunoștințele reale. Se va lua în considerare efortul real pe care elevul l-a făcut pentru a atinge un anumit rezultat, comportamentul său și spiritul social. La cererea autorităților din învățământ, școala face o

evaluare cantitativă, pe care o menține secretă și o oferă elevului sau părinților numai în momentul în care se încheie studiile.

Se pot însă distinge și câteva limite ale acestui program, datorate neacceptării mijloacelor tehnice moderne (TV., calculatorul), fapt care înfranează progresul.

Bibliografie:

- Cerghit, I., *Sisteme de instruire alternative și complementare*, Editura Aramis, București, 2002.
- Cucoș, C., *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2000.
- Stanciu, M., *Reforma conținuturilor învățământului. Cadru metodologic*, Editura Polirom, Iași, 1999.

FIRMA DE EXERCITIU-METODĂ EDUCAȚIONALĂ INOVATOARE

Prof. ȚUIA STELUȚA-RODICA-Liceul Tehnologic Virgil Madgearu Roșiori de Vede

Prof. LESPEZANU MARGARETA-Liceul Tehnologic Virgil Madgearu Roșiori de Vede

Metodele inovative de învățare sunt modalități moderne de stimulare a învățării și a dezvoltării personale, sunt instrumente didactice care stârnesc energiile creatoare către direcția propusă de elev, asigurând optimizarea demersului educațional. În același timp, metodele inovative sunt metode interactive care presupun acțiune atât din partea profesorului cât și din partea elevului, presupun o învățare prin comunicare, colaborare, schimb de idei, de opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a elevilor, pe implicarea și interacțiunea lor directă în demersul didactic.

Prin utilizarea acestor metode elevii sunt permanent antrenați și susținuți în activitățile de învățare cu propriile capacități pe care le dețin la care se adaugă sprijinul cadrului didactic. Acesta trebuie să acționeze pentru a valorifica pe deplin personalitatea elevului, alternând strategii, metode și procedee didactice. Demersul didactic este astfel conceput încât nu îl mai are în centru pe profesor, ci pe elev.

Rolul profesorului rămâne unul capital, însă, renunțând la vechile practici educaționale rigide și uniforme, el devine organizator al unui mediu de învățare adaptat particularităților și nevoilor beneficiarilor, facilitând procesul învățării și dezvoltarea competențelor.

Proiectând și realizând activități de predare-învățare-evaluare bazate pe strategii didactice interactive, profesorul oferă elevilor nenumărate ocazii de a se implica în procesul propriei formări, de a-și exprima în mod liber ideile, opiniile și de a le confrunta cu cele ale colegilor, de a-și dezvolta competențele metacognitive.

Pentru a asigura dezvoltarea și valorificarea resurselor lor cognitive, afective și acționale, pentru a-i „instrumenta” în vederea adaptării și inserției optime în mediul socioprofesional, este esențială construirea unor strategii didactice bazate pe acțiune, aplicare, cercetare, experimentare, strategii inovatoare. Astfel, li se va crea elevilor ocazia de a practica o învățare de calitate, de a realiza achiziții durabile, susceptibile de a fi utilizate și transferate în diverse contexte instrucționale și nu numai.

Strategia didactică este modalitatea eficientă prin care profesorul îi ajută pe elevi să accedă la cunoaștere și să-și dezvolte capacitățile intelectuale, priceperile, deprinderile, aptitudinile, sentimentele și emoțiile, constituindu-se într-un ansamblu complex și circular de metode, tehnici, mijloace de învățământ și forme de organizare a activității, complementare, pe baza cărora profesorul elaborează un plan de lucru cu elevii, în vederea realizării cu eficiență a învățării.

Strategiile didactice ocupă un loc central în cadrul procesului de învățământ. Proiectarea și organizarea lecției se definesc și se desfășoară în funcție de decizia strategică a profesorului.

Procesul de învățământ se constituie dintr-o serie de strategii.

Strategia didactică este știința sau arta de a combina și de a coordona acțiunile în vederea atingerii unui obiectiv. Ea corespunde unei planificări pentru a ajunge la un rezultat în acord cu obiectivele de atins și cu mijloacele examinate pentru a le atinge.

Atunci când proiectează o strategie de acțiune, profesorul are în vedere realizarea unor finalități bine precizate, specificate și concretizate sub formă de obiective.

Pe de altă parte, există o conexiune între strategiile didactice și conținuturile procesului de învățământ. Modul de sistematizare a condițiilor de învățământ determină mersul gândirii pedagogice a profesorului în selectarea și aplicarea metodelor didactice și implicit în alegerea strategiilor didactice eficiente. Articulația metodelor, proceselor, mijloacelor și formelor de organizare generează strategii didactice care, aplicate în condiții concrete de predare și învățare, pun în valoare conținuturile predate, în vederea realizării obiectivelor propuse.

În cadrul metodelor de predare inovatoare se include și firma de exercițiu.

Firma de exercițiu este considerată o metodă centrată pe elev, inovatoare și vizează învățarea prin acțiune care presupune utilizarea de tehnici de predare-învățare stimulând implicarea activă a elevului în procesul educațional de formare dar și asumarea de responsabilități pentru propria dezvoltare profesională.

Întreaga activitate a firmelor de exercițiu este coordonată de Centrala firmelor de exercițiu din România, parteneră cu Centrala firmelor de exercițiu din Austria. Metodă interactivă și inovatoare de învățare, "firma de exercițiu" schimbă accentul în procesul de instruire de la profesor spre elev. Pentru profesor, în calitate de coordonator, firma de exercițiu reprezintă o provocare deosebită, necesitând cunoștințe din mai multe domenii economice și IT, o strânsă colaborare cu colegii de catedră și o bună cultură generală. Profesorul devine un organizator, facilitator, moderator, ghid și coordonator al experienței de învățare, în timp ce subiectul autentic al instruirii va fi elevul, iar strategia didactică va fi proiectată în acest sens.

"Firma de exercițiu" își desfășoară activitatea într-un laborator de specialitate, dotat cu mobilier și tehnică corespunzătoare, unde elevii învață în mod practic cum să conceapă și să conducă o afacere. Elevul este instruit într-un cadru atractiv, creativ și interactiv, participă în mod voluntar și motivat la propria formare, dobândind competențele esențiale ce îi vor asigura integrarea pe piața muncii, facilitându-i acestuia trecerea de la școală la viața reală, activă.

În firma de exercițiu, transmiterea interdisciplinară a cunoștințelor este impusă de activitățile care se desfășoară în cadrul firmei. Firma de exercițiu este o metodă orientată spre acțiune și spre rezolvarea problemelor, centrată pe elev.

Desfășurarea orelor de laborator tehnologic și de instruire practică în cadrul firmei de exercițiu este recomandată prin conținuturile curriculumului școlar de la modulele de specialitate economică.

Ideea constituirii unei firme de exercițiu apare din dorința de a oferi elevilor posibilitatea formării unor competențe în ceea ce înseamnă comportament profesional, respectiv, să știe ce să facă și să știe cum să facă.

Elevul poate fi integrat în evaluarea propriilor activități, consolidând capacitatea de autoevaluare a acestuia și crescând gradul de transparență a acordării notelor.

Firma de exercițiu este un model de învățare centrat pe elev prin care se simulează activitatea de la o firmă reală. Aceste activități se derulează în cadrul proiectului ECO NET care promovează ideea de firmă de exercițiu în Europa de Sud.

Acest model al firmelor de exercițiu organizat și condus de centrala firmelor de exercițiu răspunde cerințelor economice naționale printr-un învățământ orientat la maximum spre pregătirea practică.

Înființarea unei firme de exercițiu permite elevilor să-și implementeze cunoștințele teoretice în practică, să deprindă competențe prin care reușesc obținerea unor deprinderi personale și o flexibilitate necesară pe piața muncii (capacitatea de a lucra în echipă, gândire interdisciplinară, competențe de comunicare, creativitate, capacitatea de a lua decizii).

Un puternic factor motivant pentru elevii care lucrează în firmă a fost șansa de a pune în practică cunoștințele teoretice și de a deprinde abilități noi, inovatoare.

Elevii din clasele a XI-a dezvoltă un exercițiu practic extrem de interesant, constituindu-și ei înșiși firma de exercițiu, sub îndrumarea profesorului coordonator și întreprind toți pașii necesari pentru ca firma să se dezvolte.

Scopul firmei de exercițiu este ca elevii să dobândească competențe cheie, care să le permită să se realizeze cu succes în lumea reală. După înființarea firmei de exercițiu, obiectivul principal al managerilor este acela de a identifica cele mai bune surse de finanțare pentru desfășurarea activității, în conformitate cu obiectul de activitate. Administratorul firmei, directorul general, utilizează pentru finanțare atât sursele proprii, concretizate în capital, prime de capital, rezerve, rezultatul exercițiului, rezultatul reportat, provizioane pentru riscuri și

cheltuieli, cât și sursele străine ca împrumuturi, datorii față de terți, pe termen lung (mai mare de un an), pe termen scurt (mai mic de un an).

În conformitate cu prevederile legale, toate evenimentele și tranzacțiile desfășurate în cadrul firmei sunt consemnate în documente de evidență (factură, aviz de însoțire a mărfii pentru achiziție și vânzare de bunuri, stat de salarii pentru operații legate de salarii, chitanță, ordin de plată pentru încasări și plăți, note de contabilitate pentru operațiile care nu au la bază documente justificative), și registre contabile obligatorii (jurnal, cartea mare, inventar).

Finalizarea activității firmei de exercițiu are la bază întocmirea situațiilor financiare și calcularea și interpretarea indicatorilor economico-financiari. Bilanțul are funcții de informare, analiză și previzională, iar informațiile oferite de acesta contribuie la compararea datelor din perioada curentă cu cele din perioada precedentă și la calculul principalilor indicatori economico-financiari care caracterizează activitatea firmei. Analiza informațiilor determină stabilirea de măsuri pentru perioada viitoare.

Pentru orele de laborator se organizează lecții vizită la firma parteneră pentru documentarea elevilor în legătură cu particularitățile firmelor și aplicarea reglementărilor legale și metodologiilor în vigoare. În acest sens există un parteneriat încheiat cu firma-mamă cu precizarea clară a obiectivelor de realizat.

Elevii lucrează în firma de exercițiu mult mai degajați decât la orele de teorie, aplică în practică noțiunile de la diverse discipline și module de specialitate, cooperează între ei și astfel relațiile de colegialitate se fundamentează.

În activitatea didactică un rol important îl are desfășurarea orelor de laborator tehnologic și de practică în cadrul firmelor de exercițiu, care creează, pe cât posibil, interconexiunile cele mai apropiate de realitate care se stabilesc între oameni, în cursul desfășurării diferitelor tipuri de activități specifice procesului de producție dintr-o companie.

Acest model inovator creează posibilități nelimitate pentru realizarea proceselor active și de dezvoltare, de creare de legături reciproce, atât între membrii colectivului cât și între diferitele firme din țară și din străinătate.

În timpul activității în firmele de exercițiu se definitivează și se dezvoltă competențele fundamentale necesare pentru a lucra într-o companie. Foarte important este ca elevii să-și dea seama de eficiența lucrului în cadrul firmei de exercițiu, aspect care poate fi realizabil și cu sprijinul cadrelor didactice de specialitate economică.

Din cele arătate mai sus se desprinde concluzia că firma de exercițiu are multiple valențe formative, inovatoare, care contribuie la dezvoltarea gândirii critice, la dezvoltarea creativității, implică activ elevii în învățare, punându-i în situația de a gândi critic, de a realiza conexiuni logice, de a produce idei și opinii proprii argumentate, de a le comunica și celorlalți, de a sintetiza informațiile, de a se încadra ușor în activitatea profesională.

Activitatea trebuie să aibă caracter de sistem, ea trebuie preluată și continuată de la o generație la alta.

BIBLIOGRAFIE

1. Cerghit, Ioan, *Metode de învățământ*, Iași, Editura Polirom, 2006;
2. Druță, Maria-Elena, *Didactica disciplinelor economice*, București, Editura Economică, 2004;
3. Ionescu, Miron; Radu, Ioan, *Didactica modernă*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 2001;
4. Oprea, Crenguța-Lăcrămioara, *Strategii didactice interactive*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 2008.

Contribuția activităților extracurriculare în educația copiilor

**Profesor pentru învăț. primar LICIU LAVINIA RODICA
Școala Gimnazială Piatra- Olt, jud. Olt**

“Scopul educației ar trebui să fie pregătirea unor oameni care să acționeze și să gândească independent și care, în același timp, să vadă în slujirea comunității realizarea supremă a vieții lor.”

(Albert Einstein)

“Să nu-i educăm pe copiii noștri pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci să-i învățăm să se adapteze.”

(Maria Montessori – ”Descoperirea copilului”)

Educația prin activitățile extracurriculare urmărește identificarea și cultivarea corespondenței optime dintre aptitudini, talente, cultivarea unui stil de viață civilizat, precum și stimularea comportamentului creativ în diferite domenii. Începând de la cea mai fragedă vârstă, copiii acumulează o serie de cunoștințe punându-i în contact direct cu obiectele și fenomenele din natură.

Educația extracurriculară își are rolul și locul bine stabilit în formarea personalității copiilor noștri. Educația, prin activitățile extracurriculare urmărește identificarea și cultivarea corespondenței optime dintre aptitudini, talente, cultivarea unui stil de viață civilizat, precum și stimularea comportamentului creativ în diferite domenii. Începând de la cea mai fragedă vârstă, copiii acumulează o serie de cunoștințe punându-i în contact direct cu obiectele și fenomenele din natură. Trebuința de se juca, de a fi mereu în mișcare, este tocmai ceea ce ne permite să împăcăm școala cu viața.

Scopul activităților extrașcolare este dezvoltarea unor aptitudini speciale, antrenarea elevilor în activități cât mai variate și bogate în conținut, cultivarea interesului pentru activități socio-culturale, facilitarea integrării în mediul școlar, oferirea de suport pentru reușita școlară în ansamblul ei, fructificarea talentelor personale și corelarea aptitudinilor cu atitudinile caracteriale. Activitățile extrașcolare se desfășoară într-un cadru informal, ce permite elevilor cu dificultăți de afirmare în mediul școlar să reducă nivelul anxietății și să-și maximizeze potențialul intelectual.

Oricât ar fi de importantă educația curriculară realizată prin procesul de învățământ, ea nu epuizează sfera influențelor formative exercitate asupra copilului. Rămâne cadrul larg al timpului liber al copilului, în care viața capătă alte aspecte decât cele din procesul de învățare școlară. În acest cadru, numeroși alți factori acționează pozitiv.

Activitatea educativă școlară și extrașcolară dezvoltă gândirea critică și stimulează implicarea tinerei generații în actul decizional în contextul respectării drepturilor omului și al asumării responsabilităților sociale, realizându-se, astfel, o simbioză lucrative între componenta

cognitivă și cea comportamentală. În urma plimbărilor, a excursiilor în natură, copiii pot reda cu mai multă creativitate și sensibilitate, imaginea realității, în cadrul activităților de desen și modelaj, iar materialele pe care le culeg, sunt folosite în activitățile practice, în jocurile de creație. La vârsta școlară, copiii sunt foarte receptivi la tot ce li se arată sau li se spune în legătură cu mediul, fiind dispuși să acționeze în acest sens.

Pedagogul american Bruner consideră că „oricărui copil, la orice stadiu de dezvoltare i se poate preda cu succes, într-o formă intelectuală adecvată, orice temă”, dacă se folosesc metode și procedee adecvate stadiului respectiv de dezvoltare, dacă materia este prezentată „într-o formă mai simplă, astfel încât copilul să poată progresa cu mai multă ușurință și mai temeinic spre o deplină stăpânire a cunoștințelor”. Oricât ar fi de importantă educația curriculară realizată prin procesul de învățământ, ea nu epuizează sfera influențelor formative exercitate asupra copilului.

Rămâne cadrul larg al timpului liber al copilului, în care viața capătă alte aspecte decât cele din procesul de învățare școlară. În acest cadru, numeroși alți factori acționează, pozitiv sau nu, asupra dezvoltării elevilor. Dacă avem grijă ca obiectivele instructiv – educative să primeze, dar să fie prezentate în mod echilibrat și momentele recreative, de relaxare, atunci rezultatele vor fi întotdeauna deosebite. În cadrul acestor activități elevii se deprind să folosească surse informaționale diverse, să întocmească colecții, să sistematizeze date, învață să învețe. Prin faptul că în asemenea activități se supun de bună voie regulilor, asumându-și responsabilități, copiii se autodisciplinează. Cadrul didactic are, prin acest tip de activități, posibilități deosebite să-și cunoască elevii, să-i dirijeze, să le influențeze dezvoltarea, să realizeze mai ușor și mai frumos obiectivul principal al școlii și al învățământului primar – pregătirea copilului pentru viață. Scopul activităților extrașcolare este dezvoltarea unor aptitudini speciale, antrenarea elevilor în activități cât mai variate și bogate în conținut, cultivarea interesului pentru activități socio-culturale, facilitarea integrării în mediul școlar, oferirea de suport pentru reușita școlară în ansamblul ei, fructificarea talentelor personale și corelarea aptitudinilor cu atitudinile caracteriale. Modernizarea și perfecționarea procesului instructiv-educativ presupune îmbinarea activităților școlare cu activitățile extrașcolare. Îmbinarea acestora are numeroase valențe formative.

Activitățile extracurriculare se referă astfel la totalitatea activităților educative organizate și planificate în instituțiile de învățământ sau în alte organizații cu scop educațional, dar mai puțin riguroase decât cele formale și desfășurate în afara incidenței programelor școlare, conduse de persoane calificate, cu scopul completării formării personalității elevului asigurată de educația formală sau dezvoltării altor aspecte particulare ale personalității acestuia.

Activitățile extracurriculare oferă oportunități pentru dezvoltarea unor competențe, în raport cu anumite obiective ce inspiră și provoacă educabilul, atât pentru succesul lui educațional, cât și pentru cel din viața de zi cu zi. Acestea au o valoare importantă atât pentru dezvoltarea socială a educabilului, cât și pentru cea personală, prin demersuri specifice și particulare. Deși activitățile specifice educației formale urmăresc anumite finalități menționate anterior, totuși ele nu uzitează la maxim de valorizarea unor competențe precum: dezvoltarea unor abilități interpersonale, muncă în echipă, inițierea și implementarea unor proiecte personale sau în echipă, deprinderi de învățare a modului cum să înveți etc.

Activitatea extracurriculară e o componentă educațională valoroasă și eficientă căreia orice cadru didactic trebuie să-i acorde atenție, adoptând el, în primul rând, o atitudine creatoare,

atât în modul de realizare al activității, cât și în relațiile cu elevii, asigurând astfel o atmosferă relaxantă care să permită stimularea creativă a elevilor. Diversitatea activităților extrașcolare oferite crește interesul copiilor pentru școală și pentru oferta educațională.

Educația extracurriculară (realizată dincolo de procesul de învățământ) își are rolul și locul bine stabilit în formarea personalității copiilor noștri. Educația prin activitățile extracurriculare urmărește identificarea și cultivarea corespondenței optime dintre aptitudini, talente, cultivarea unui stil de viață civilizată, precum și stimularea comportamentului creativ în diferite domenii. Începând de la cea mai fragedă vârstă, copiii acumulează o serie de cunoștințe punându-i în contact direct cu obiectele și fenomenele din natura.

Trebuința de se juca, de a fi mereu în mișcare, este tocmai ceea ce ne permite să împăcăm școala cu viața. Dacă avem grijă ca obiectivele instructiv – educative să primeze, dar să fie prezentate în mod echilibrat și momentele recreative, de relaxare, atunci rezultatele vor fi întotdeauna deosebite.

În cadrul acestor activități elevii se deprind să folosească surse informaționale diverse, să întocmească colecții, să sistematizeze date, învață să învețe. Prin faptul că în asemenea activități se supun de bună voie regulilor, asumându-și responsabilități, copii se autodisciplinează.

Cadrul didactic are, prin acest tip de activități, posibilități deosebite să-și cunoască elevii, să-i dirijeze, să le influențeze dezvoltarea, să realizeze mai ușor și mai frumos obiectivul principal al școlii și al învățământului primar – pregătirea copilului pentru viață. Scopul activităților extrașcolare este dezvoltarea unor aptitudini speciale, antrenarea elevilor în activități cât mai variate și bogate în conținut, cultivarea interesului pentru activități socio-culturale, facilitarea integrării în mediul școlar, oferirea de suport pentru reușita școlară în ansamblul ei, fructificarea talentelor personale și corelarea aptitudinilor cu atitudinile caracteriale. Oricât ar fi de importantă educația curriculară realizată prin procesul de învățământ, ea nu epuizează sfera influențelor formative exercitate asupra copilului. Rămâne cadrul larg al timpului liber al copilului, în care viața capătă alte aspecte decât cele din procesul de învățare școlară. În acest cadru, numeroși alți factori acționează pozitiv.

Ca orice demers orientat către o finalitate, activitatea extracurriculară presupune o anume structurare și organizare, asigurate de corelarea activităților de proiectare, implementare și evaluare. Reușita activităților extracurriculare rezidă deci în gestionarea celor trei procese și în asigurarea relației ce se stabilește între acestea. În cadrul activităților extracurriculare, cele trei procese nu se constituie în procese originale, diferite cu mult de caracteristicile identificabile în orice situație educațională din școală, dar esența lor stă în particularizare, prin prisma specificului categoriei de activități extracurriculare pe care le vizează. Există însă niște repere generale, identificabile în cadrul fiecărui proces, indiferent de tipul de activitate extracurriculară avută în vedere.

Pornind de la criteriul *locului desfășurării activităților extracurriculare* și instituția care le gestionează, le putem clasifica în:

- activități extracurriculare desfășurate în instituțiile de învățământ, dar în afara clasei și a lecției;
- activități extracurriculare desfășurate în afara instituțiilor de învățământ, dar sub incidența acestora;

- activități extracurriculare desfășurate în instituțiile de învățământ, de alte instituții cu funcții educative;
- activități extracurriculare desfășurate în afara instituțiilor de învățământ, de alte instituții cu funcții educative.

În funcție de grupul țintă vizat și dimensiunea acestuia, activitățile extracurriculare sunt:

- activități cu întreaga clasă de elevi;
- activități realizate pe grupe de elevi;
- activități individualizate;

În funcție de finalitatea urmărită, activitățile extracurriculare pot fi:

- activități cu caracter predominant informativ;
- activități cu caracter predominant formativ;

În funcție de dimensiunea educațională dominantă, activitățile extracurriculare sunt:

- activități de educație intelectuală;
- activități culturale;
- activități sportive;
- activități artistice;
- activități de educație morală.

Activitățile extrașcolare vizează de regulă acele activități cu rol complementar orelor clasice de predare-învățare. Aria lor e dificil de delimitat. Pot fi excursii și vizite la muzee, cinematografe, teatre, operă, balet, pot fi excursii și vizite la instituții publice sau alte obiective de interes comunitar, pot fi vizite la alte școli, pot fi activități artistice, de hobby, cluburi tematice și echipe sportive, pot fi activități legate de protecția mediului.

Există câteva caracteristici de bază ale activităților extrașcolare:

1. în funcție de sursă, **înglobează activitățile organizate de către școli** (înafara mediului școlar) **și de către alte instituții extrașcolare specializate** (centre de creație a copiilor/ centre de creație tehnică, centre ale tinerilor turisti/scoli, cluburi sportive, școli de muzică și de arte pentru copii)

2. **au un rol complementar rolului școlii**, văzută ca sistem puternic formalizat de transmitere de cunoștințe și sunt venite din nevoia ca școlile să „asigure experiențe care să susțină dezvoltarea în ansamblu a elevilor” (Holland și Andre, 1987).

3. **depind de contextul mai larg, sunt parte a sistemului școală – familie – comunitate**. Dezvoltarea adolescenților depinde de un întreg sistem de fenomene și relații, iar activitățile extrașcolare/ extracurriculare reprezintă un element fundamental în rețeaua școală – familie – comunitate: „sunt parte din instituții extrașcolare și comunități și sunt influențate de familii și colegi.”

3. oferă posibilitatea de exprimare și explorare a identității, dezvoltă capitalul social al tinerilor.

Activitățile extrașcolare generează capital social și uman și constituie un mediu formator mai atractiv în afara contextului academic. Adolescenții își formează identitatea prin dezvoltarea de abilități, descoperirea de preferințe și prin auto-asocierea cu alții.

Participarea la activități extrașcolare/extracurriculare îi ajută pe adolescenți să se înțeleagă pe ei înșiși prin observarea și interpretarea propriului comportament din timpul participării la aceste activități. În plus, cercetările indică rolul important al activităților extracurriculare în dezvoltarea capitalului social în rândul celor care iau parte la ele.

Funcțiile generale ale activităților extracurriculare sunt:

- Funcția socială a activităților extracurriculare este confirmată de asigurarea unui cadru de manifestare optim interrelaționării, dezvoltării abilităților de muncă în echipă, ideii de apartenență la un grup, formării educabilului ca cetățean activ-participativ, abilități cerute individului de către societatea contemporană. Se asigură astfel, renunțarea la un șablon al modelului de elev, în favoarea cerinței prioritare de a-i pune pe elevi „în contact cu realitatea”, astfel încât, fiecare dintre ei „să fie liber să-și dezvolte gândirea proprie și valorile și în care, să fie stimulate răspunsurile creative la realitate”
- Funcția culturală a activităților extracurriculare se realizează prin vehicularea unor valori ale educației axiologice, atât la nivel național, cât și internațional. Diversele tipuri de activități extracurriculare sunt centrate pe formarea și dezvoltarea dimensiunii culturale a personalității elevului.
- Funcția economică a activităților extracurriculare se manifestă atât prin pregătirea și perfecționarea educabilului, ca viitoare forță de muncă creatoare, dar și prin valorificarea potențialului educabilului, ca o condiție esențială pentru asigurarea creșterii economice într-o țară.

Printre funcțiile specifice ale activităților extracurriculare amintim:

- Funcția de întărire a învățării realizate în cadru formal, prin diversificarea și extindere
- Funcția de suplimentare a curriculumului cu experiențe de învățare care nu sunt posibil de realizat în clasa de elevi (clubul de dans, consiliile elevilor). Aceste experiențe valorifică principiile învățării depline și asigură suport pentru petrecerea timpului liber al elevilor.
- Funcția de integrare a cunoștințelor din diferite domenii de activitate ale elevului. Activitățile extracurriculare nu oferă conținuturi abstracte, izolate, ci se fundamentează pe interconexiunea cu diferite aspecte din viața reală, valorificând rezolvarea de probleme reale din diverse perspective.
- Funcția de democratizare, activitățile extracurriculare asigurând un cadru propice pentru realizarea obiectivelor unei vieți construite pe principiile democrației. Unul dintre scopurile acestor activități este eludarea barierelor de comunicare și interacțiune socială ce pot apărea în educația formală.

· Adăugăm acestor funcții și pe cea suportiv-compensatorie, de dezvoltare a aptitudinilor, motivației, sensibilității umane în general,

simțului valorilor, creativității, planului atitudinal al personalității educabilului.

Exemple de activități extrașcolare

Vizitele la muzee, expoziții, monumente și locuri istorice, case memoriale oferă elevilor prilejul de a observa obiectele și fenomenele în starea lor naturală, procesul de producție în desfășurarea sa, operele de artă originale, momentele legate de trecutul istoric local, național, de viața și activitatea unor personalități de seamă ale științei și culturii universale și naționale, relațiile dintre oameni și rezultatele concrete ale muncii lor, stimulează activitatea de învățare, întregesc și desăvârșesc ceea ce elevii acumulează în cadrul lecțiilor.

De la cea mai fragedă vârstă, copiii acumulează o serie de cunoștințe punându-i în contact direct cu obiectele și fenomenele din natură. Activitățile de acest gen au o deosebită influență formativă, au la bază toate formele de acțiuni turistice: plimbări, excursii, tabere. În cadrul activităților organizate în mijlocul naturii, al vieții sociale, copiii se confruntă cu realitatea și percep activ, prin acțiuni directe obiectele, fenomenele, anumite locuri istorice. Fiind axate în principal pe viața în aer liber, în cadrul acțiunilor turistice, elevii își pot forma sentimentul de respect și dragoste față de natură, față de om și realizările sale.

În urma plimbărilor, a excursiilor în natură, copiii pot reda cu mai multă creativitate și sensibilitate, imaginea realității, în cadrul activităților de desen și modelaj, iar materialele pe care le culeg, sunt folosite în activitățile practice, în jocurile de creație.

La vârsta școlară, copiii sunt foarte receptivi la tot ce li se arată sau li se spune în legătură cu mediul, fiind dispuși să acționeze în acest sens.

Excursia ajută la dezvoltarea intelectuală și fizică a copilului, la educarea lui cetățenească și patriotică. Ea este cea care îl reconfortează pe copil, îi prilejuiește însușirea unei experiențe sociale importante, dar și îmbogățirea orizontului cultural științific. Prin excursii elevii își suplimentează și consolidează instrucția școlară dobândind însușirea a noi cunoștințe.

Concursurile pe diferite teme sunt, de asemenea, momente deosebit de atractive pentru cei mici.

Acestea oferă copiilor posibilitatea să demonstreze practic ce au învățat la școală, acasă, să deseneze diferite aspecte, să confecționeze modele variate. Același efect îl pot avea concursurile organizate de către cadrele didactice în clasă. Dacă sunt organizate într-o atmosferă plăcută vor stimula spiritul de inițiativă al copilului, îi va oferi ocazia să se integreze în diferite grupuri pentru a duce la bun sfârșit exercițiile și va asimila mult mai ușor toate cunoștințele.

Elevii trebuie să fie îndrumați să dobândească: o gândire independentă, nedeterminată de grup, toleranță față de ideile noi, capacitatea de a descoperi probleme noi și de a găsi modul de rezolvare a lor și posibilitatea de a critica constructiv. Înainte de toate, este însă important ca profesorul însăși să fie creativ. Elevii sunt atrași de activitățile artistice, recreative, distractive, care ajută la dezvoltarea creativității, gândirii critice și stimulează implicarea în actul decizional privind respectarea drepturilor omului, conștientizarea urmărilor poluării, educația rutieră, educația pentru păstrarea valorilor, etc.

Activitățile complementare concretizate în excursii și drumeții, vizite, vizionări de filme sau spectacole imprimă copilului un anumit comportament, o ținută adecvată situației, declanșează anumite sentimente. O mai mare contribuție în dezvoltarea personalității copilului o au activitățile extrașcolare care implică în mod direct copilul prin personalitatea sa și nu prin produsul realizat de acesta. Activitatea în afara clasei și cea extrașcolară trebuie să cuprindă masa de copii.

Participarea la dezbateri sau discuții de grup - atât elevii cât și părinții acestora pot fi invitați să participe la activități care implică lectura, dezbaterile și discuțiile de grup care îi vor ajuta să achiziționeze deprinderi în comunicare.

Participarea la concursuri de cultură generală - sunt elevi care studiază mult, dar sunt o serie de lucruri care pot să nu le fie clare. Cu ajutorul acestor concursuri, ei pot acumula informații pe care nu le aveau înainte.

Participarea la diverse campanii de conștientizare - elevii trebuie să participe de asemenea la diferite activități care militează pentru sănătate, protejarea mediului etc., astfel încât ei să devină activi în problemele societății actuale.

Participarea la evenimente comunitare - elevii trebuie de asemenea să fie pregătiți pentru situații limită. Astfel, ei ar trebui să știe cum să ofere primul ajutor și cum să-l primească, în diferite cazuri (cutremur, incendiu, accident etc), întregul proces și tehnicile folosite.

Activitățile extrașcolare, bine pregătite, sunt atractive la orice vârstă. Ele stârnesc interes, produc bucurie, facilitează acumularea de cunoștințe, chiar dacă necesită un efort suplimentar. Copiilor li se dezvoltă spiritul practic, operațional, manualitatea, dând posibilitatea fiecăruia să se afirme conform naturii sale. Copiii se autodisciplinează, prin faptul că în asemenea activități se supun de bună voie regulilor, asumându-și responsabilități. Dascălul are, prin acest tip de activitate posibilități deosebite să-și cunoască elevii, să-i dirijeze, să le influențeze dezvoltarea, să realizeze mai ușor și mai frumos obiectivul principal - pregătirea copilului pentru viață. Realizarea acestor obiective depinde în primul rând de educator, de talentul său, de dragostea sa pentru copii, de modul creator de abordare a temelor, prin punerea în valoare a posibilităților și resurselor de care dispune clasa de elevi.

Activitățile extrașcolare, bine pregătite, sunt atractive la orice vârstă. Ele stârnesc interes, produc bucurie, facilitează acumularea de cunoștințe, chiar dacă necesită un efort suplimentar. Copiilor li se dezvoltă spiritul practic, operațional, manualitatea, dând posibilitatea fiecăruia să se afirme conform naturii sale. Copiii se autodisciplinează, prin faptul că în asemenea activități se supun de bună voie regulilor, asumându-și responsabilități.

Dascălul are, prin acest tip de activitate posibilități deosebite să-și cunoască elevii, să-i dirijeze, să le influențeze dezvoltarea, să realizeze mai ușor și mai frumos obiectivul principal, pregătirea copilului pentru viață.

În concluzie, cadrul didactic poate face multe pentru educarea spiritului creativ în cadrul activităților extracurriculare. Dar, se vede necesitatea de a modifica destul de mult modul de gândire, să evite critica în astfel de activități, să încurajeze elevii și să realizeze un feed-back pozitiv.

Bibliografie:

1. Cucuș, C., *Pedagogie* (ediția a doua, revăzută și adăugită), București, Polirom, 2002.
2. Crăciunescu, Nedelea, *Forme de activități extracurriculare desfășurate cu elevii ciclului primar*, în "Învățământul primar" nr. 2, 3 / 2000, Ed. Discipol, București;
3. Vlăsceanu, Gheorghe, coord., Neculau, Adrian, *Școala la răscruce. Schimbare și continuitate în curriculumul învățământului obligatoriu*, Editura Polirom, 2002.

Importanța utilizării platformelor de învățare în dezvoltarea formatului blended- learning, in procesul educațional

Prof. Mihalache Daniela

Prof. Lisofschi Corina

Liceul Tehnologic „Alexandru Ioan Cuza” Slobozia, Ialomița

Într-o societate aflată în permanentă schimbare, orice dezvoltare trece prin educație, astfel că sistemul de învățământ trebuie să se adapteze la noile schimbări și să vină în sprijinul noilor generații cu resurse și oferte care să răspundă acestor necesități ale formabililor, ceea ce face practic imposibilă revigorarea procesului de învățământ fără implementarea tehnologiilor informaționale.

Utilizarea tehnologiei a devenit în ultima perioadă o necesitate, având scop final satisfacerea nevoilor de instruire ale elevilor, valorizând corelarea aspectelor tehnologice cu cele pedagogice. Device-urile au facilitat interconectivitatea și au facilitat accesul la informație, ele reprezentând de fapt o sursă de documentare mult mai rapidă și o cale de acces spre un nou stil de predare- învățare mult mai eficient.

Învățarea bazată pe metode tradiționale rămâne una dintre cele mai apreciate căi de învățare a notiunilor teoretice. Dar interacțiunea dintre profesor și educabil s-a dovedit a fi cea mai eficientă și consolidarea conținuturilor învățării mai bună, prin învățarea asociată.

Învățarea asociată este un program educațional formal sau non formal, care combină mediile digitale cu metodele tradiționale folosite la clasă. Uneori termenul de învățare asociată este înlocuit cu cel de „învățare personalizată,, sau cel de „instruire personalizată,, astfel învățarea mixtă este și o revenire la învățarea centrată pe profesori, singurii responsabili pentru conceperea scenariului didactic, pentru structurarea și prezentarea conținutului învățării.

„Tehnologiile sunt doar niște unelte care pot fi folosite în mai multe domenii, cu precădere în educație, dar cel mai important este modul cum se aplică. Este cunoscut faptul că în educație tehnologiile media sunt folosite în diferite combinații, iar cei șase piloni media sunt

- ▶ învățarea față-n-față
- ▶ -text
- ▶ -(stil)grafică
- ▶ -audio (inclusiv vorbirea)
- ▶ -video ▶ -computerul (inclusiv animații, simulări și realități virtuale)", afirma Anthony

William.

Blended learning-ul este un termen care descrie o modalitate de învățare mixtă, ce combină metodele de învățare tradiționale cu studiul independent obținând astfel o nouă metodologie

hibridă de învățare. Acesta reprezintă o schimbare majoră în strategiile didactice prin introducerea computerului în actul de predare-învățare-evaluare.

Blended learning-ul este interacțiunea dintre profesor și elev prin intermediul tehnologiei. Elevii se pot bucura de o învățare personalizată folosind instrumente de învățare mixte, iar profesorii pot interacționa cu elevii mai eficient prin monitorizarea creșterii calității actului instructiv-educativ și prin oferirea feedbackului instantaneu. Acest tip de învățare permite elevilor să își personalizeze experiențele de învățare utilizând instrumente suplimentare, modeme și dincolo de sala de clasă. Acest tip de învățare pregătește elevii să lucreze în locuri de muncă bazate pe tehnologie iar profesorii își pot îmbunătăți lecțiile. Acesta este un mod modernizat de predare care are un impact pozitiv asupra experienței de formare a unui elev, prin această învățare mixtă se creează un echilibru între educația online și educația față în față, fapt care încurajează elevii să urmeze cursuri online de formare profesională.

Învățarea bazată pe tehnologie s-a dovedit a fi eficientă atunci când se dorește păstrarea elevilor în sala de clasă sau în educația online. Aceasta metoda nu este monotonă dar îmbunătățește întotdeauna formarea, permite elevilor să se concentreze perioade mai lungi de timp ceea ce duce la obținerea de progrese. Metodele de formare combinate includ instrumente de predare care permit creativitatea în lecții și în subiectele propuse.

Un alt avantaj al învățării mixte este acela că elevii pot lucra individual, iar profesorul identifica mai ușor pe aceia care au nevoie de ajutor individualizat, ceea ce îmbunătățește atitudinea elevilor față de învățare. Fiecare elev are posibilitatea de a lucra într-un ritm propriu. Învățarea mixtă include și softwer-ul care inregistrează automat datele elevilor și le masoară progresul, oferind cadrelor didactice, elevilor, părinților informații detaliate despre elevi. Testele sunt marcate automat iar feedbackul se realizează instantaneu. Dacă nu este planificată și executată corect, învățarea mixtă poate avea și unele dezavantaje mai ales în ceea ce privește resursele tehnice sau instrumentele folosite.

Anul 2020, cu evoluțiile sale dramatice, a adus în atenția tuturor ideea că resurse inepuizabile ale tehnologiei au fost insuficient exploatate. Criza care a determinat generalizarea învățării online a ajuns la inevitabilul sau sfârșit, dar predarea și învățarea online nu vor dispărea odată cu situația dramatică ce a generat expansiunea acestei modalități de lucru. O foarte valoroasă experiență acumulată în această perioadă va trebui fructificată în viitor.

De-a lungul carierei mele didactice, am constatat ca utilitatea folosirii instrumentelor IT în actul

de predare este influențată în primul rând de capacitatea pe care o are fiecare cadru didactic să o folosească în timpul activității la clasă, de disponibilitatea sa spre metodele moderne dar și de materia predată.

Cred cu tarie că dacă elevii sunt implicați în utilizarea platformelor educaționale de către profesori inovativi atunci se va observa progresul lor școlar, creativitatea acestora precum și o atitudine pozitivă față de învățare.

În urma utilizării aplicațiilor digitale în cadrul lecțiilor de predare-învățare- evaluare, am avut o serie de avantaje importante cum ar fi:

- îmbunătățirea angajamentului elevilor: aplicațiile digitale pot face lecțiile mai interesante și mai interactive pentru elevi, ajutându-i să fie mai implicați în procesul de învățare;
- personalizarea învățării: aplicațiile digitale pot fi adaptate la nivelul și ritmul de învățare al fiecărui elev, oferind astfel o experiență mai personalizată de învățare;
- accesibilitatea și flexibilitatea: aplicațiile digitale permit elevilor să învețe de oriunde și oricând, având nevoie doar de un dispozitiv conectat la internet;
- îmbunătățirea performanțelor: aplicațiile digitale pot fi folosite pentru a monitoriza performanțele elevilor, astfel încât profesorii să poată interveni și să ofere feedback în timp util pentru a ajuta elevii să progreseze;
- economisirea timpului: aplicațiile digitale pot ajuta profesorii să economisească timp prețios în planificarea și organizarea lecțiilor, oferindu-le o gama largă de resurse și instrumente de învățare.

Aplicațiile digitale pe care le folosesc foarte des în predare-învățare-evaluare, potrivite clasei de elevi pe care o conduc sunt :

- wordwall este o platforma care permite construirea de: jocuri educationale interactive in format digital, ce pot fi inserate in alte platforme de invatare sau, mai simplu, distribuite prin link, resurse in format pdf, aferente jocurilor create,
- E-learning, pentru instrumentele de evaluare;
- Padlet, atunci cand propun dezbateri pe un anumit subiect;

În concluzie, utilizarea aplicațiilor digitale în lecție poate contribui la îmbunătățirea procesului de învățare și la creșterea performanțelor elevilor.

Bibliografie:

<https://sec.ro/ro/articles/28/ce-inseamna-blended-learning>

<https://training-romania.com/blended-learning/>

Virgil Frunză, „Elemente de metodologie a instruirii”, Muntenia-2004

METODE EDUCAȚIONALE INOVATOARE

Propunător: Lucaci Adriana - Carmen

În societatea actuală are loc un proces dinamic care obligă toate categoriile sociale să țină pasul cu evoluția societății și implicit a educației. Și în învățământ au loc transformări rapide pornind de la crearea mediului de învățare care poate eficientiza tehnicile de învățare și de muncă intelectuală.

Nevoile și cerințele copiilor „actori” pe scena educațională pretind dascălilor o schimbare radicală a modului de abordare a activității didactice. O astfel de schimbare ar fi predare prin metode interactive de grup. Metodele implică mult tact din partea dascălilor deoarece trebuie să – și adapteze stilul didactic în funcție de tipul de copil timid, pesimist, agresiv, nerăbdător pentru fiecare găsim gestul, mimica, interjecția, întrebarea, sfatul, lauda, aprecierea în concordanță cu situația și totul va fi ca la carte. Mai jos voi aminti câteva dintre metodele de predare – învățare o să amintesc câteva:

- **Metoda Lotus (Floare de Nufăr)** este o modalitate de lucru în grup care oferă posibilitatea stabilirii de relații între noțiuni pe baza unei teme principale din care derivă alte opt teme.
- **Metoda Bula Dublă** grupează asemănările și deosebiriile dintre două obiecte, procese, fenomene idei, concepte. Bula dublă este reprezentată grafic prin două cercuri mari în care se așează imaginea care denumește subiectul. În cercurile mici așezate între cele două cercuri mari se desenează sau se așează simbolurile ce reprezintă asemănările dintre cei doi termeni cheie. În cercurile situate în exterior la dreapta și la stânga termenilor cheie se înscriu caracteristicile, particularitățile sau deosebirile.
- **Metoda Cubul** urmărește un algoritm ce vizează descrierea, comparația, asocierea, analizarea, aplicarea, argumentarea atunci când se dorește explorarea unui subiect nou sau unul cunoscut pentru a fi îmbogățit cu noi cunoștințe sau a unei situații privite din mai multe perspective.
- **Metoda Puzzle** este un joc-exercițiu ce constă în reconstituirea unei imagini din forme, figuri/piese, a unei propoziții din cuvinte, a unui cuvânt din silabe/litera.

Dintre metodele de creativitate o să descriu:

- **Metoda Brainstormingul**, numită și „furtună în creier” „efervescenta creierului” sau „asalt de idei” se folosește pentru a ajuta copiii să emită cât mai multe idei pentru soluționarea unor probleme fără a critica soluțiile găsite. Se folosește în activitățile de educarea limbajului pentru a da frâu liber imaginației copiilor și a le dezvolta capacitățile creatoare.
- **Metoda viselor** stimulează imaginația prin crearea de situații comparabile cu cele existente în viața reală.

O altă categorie de metode sunt metodele de rezolvare de probleme:

- **Metoda Pălăriuțele gânditoare** este o tehnică interactivă de stimulare a creativității și are la bază interpretarea de roluri prin care copiii își exprimă liber gândirea dar în acord cu semnificația culorii pălăriuțelor care definesc rolul.
- **Studiu de caz** este o metodă de explorare directă care stimulează „gândirea și creativitatea” determinând copiii să analizeze și să compare situații, să caute și să dezvolte soluții pentru probleme reale.
- **Explozia stelară stimulează** creativitatea, este o modalitate de relaxare a copiilor și se bazează pe formularea de întrebări pentru rezolvarea de probleme și noi descoperiri. Această metodă este eficientă în lectura după imagini deoarece corespunde cerințelor și etapelor impuse de metodologia acesteia: enumerare, descriere, interpretare. Pe măsură ce se adresează întrebările ceilalți copii răspund sau adresează întrebări la întrebări, astfel încât se descoperă caracteristici ale tabloului dar și amănunte, în funcție de spiritul de observație al grupului sau individului, de gândirea fiecărui membru.

O ultimă categorie de metode sunt cele de cercetare în grup:

- **Reportajul** este o strategie care utilizează informații despre situații și evenimente specifice preșcolărilor
- **Investigația de grup** este o strategie de cercetare care presupune studierea aprofundată a unor aspecte ale evenimentelor, fenomenelor prezentate copiilor în scopul soluționării lor. Situațiile de învățare rezolvate prin metode interactive de grup dezvoltă copiilor gândirea democratică deoarece ei exersează gândirea critică și înțeleg că atunci când analizează un personaj, comportamentul unui copil, o faptă, o idee, un eveniment, ei critică comportamentul, ideea, fapta, nu critică personajul din poveste sau copilul, adultul. Metodele învață copiii că un comportament întâlnit în viața de zi cu zi poate fi criticat pentru a învăța cum să-l evităm.

UTILIZAREA PLATFORMEI MOODLE ÎN MOD INOVATOR ÎN PROCESUL DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE ONLINE LA FIRMA DE EXERCİȚIU

Prof. Luchian Adeline
Colegiul Economic “Virgil Madgearu”, Galați

Moodle (abrevierea de la englezescul Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment) este un software liber și Open source de învățare, cunoscut de asemenea și ca un Sistem de Management al Cursului, Sistem de Management al Învățării sau ca un Spațiu de Învățare Virtual.

Moodle este o platformă de învățare (e-learning) dezvoltată inițial de Martin Dougiamas pentru a ajuta profesorii să creeze cursuri online care

să fie focusate pe interacțiune și construirea colaborativă a conținutului educațional, care este în continuă dezvoltare. Moodle este o platformă de e-learning, un sistemul de management al învățării, un produs complex care oferă servicii și module de dezvoltare a unui mediu de învățare și evaluare de tip e-learning. Moodle este un set de componente și module, instrumente de comunicații, clasă virtuală și bibliotecă digitală, utilizând standarde și sisteme de tip LMS / LCMS / SCORM / AICC.

Moodle permite administrarea, documentarea, urmărirea și monitorizarea (susținută de un sistem de raportare) a programelor de instruire, claselor (grupe), activității formatorilor, a evenimentelor online care intervin într-un calendar / scenariu de curs obligatoriu, a programei eLearning.

Moodle vă ajută să construiți și să faceți managementul conținutului digital al cursurilor sau al altor categorii de resurse și activități.

Sistemul Moodle oferă suport pentru instruire la distanță astfel încât cursanții vor avea acces la materialele relevante de instruire atunci când doresc, cu monitorizarea progresului acestora pentru verificarea îndeplinirii indicatorilor de către cadrul didactic, dar și suport pentru instruire on-line, prin sesiuni de tip clasă virtuală. De asemenea, sistemul permite organizarea de sesiuni de testare cu scop de evaluare a cunoștințelor dobândite.

Astfel modulele principale ale sistemului sunt grupate pornind de la funcțiile pe care le oferă, respectiv: autoinstruire online, clasă virtuală, testare online, comunicare și schimb de experiență, monitorizare și control, administrare și securitate.

Modulul de autoinstruire permite livrarea de conținut într-o ordine prestabilită, asincron, către utilizatori, aceștia având posibilitatea să parcurgă conținutul în ritmul în care doresc.

Clasa virtuală permite livrarea de conținut către utilizatori, sincron, învățarea fiind asistată de un instructor. Profesorul poate comunica audio și video cu cursanții. Profesorul și cursanții pot comunica prin chat. Profesorul are posibilitatea de a administra teste instantanee cursanților și de a vedea rezultatele imediat. Profesorul poate să-și ajusteze planul de curs în timpul cursului, fără a fi necesară prășirea acestuia.

Testarea online se referă la următoarele aspecte:

- sistemul permite administrarea de teste cu întrebări de diferite tipuri, construite aleator din seturi de întrebări, corectarea lor automată și generarea de rapoarte;
- platforma ofera profesorului posibilitatea de a planifica evaluarea, la nivel de zi/ora/minut de incepere si zi/ora/minut de terminare;
- în timp ce rezolvă testul, studentul va ști cât timp mai are pentru rezolvarea testului. La expirarea timpului alocat testul va fi închis automat și sistemul va prezenta acestuia rezultatul obținut.

Activitatea de tip test oferită de Moodle oferă suficientă flexibilitate pentru a putea fi folosită pentru a atinge diferite obiective de învățare. Numărul mare de tipuri de întrebări care se pot crea se adaugă la această flexibilitate pentru a crește numărul de oportunități de utilizare a testului. Pentru a folosi eficient testul este necesar să cunoaștem cât mai mult din ce ne oferă, apoi limitele utilizării sale sunt legate doar de limitele imaginației și creativității noastre. Utilizarea testului în Moodle implică mai multe etape, a căror ordine nu este strictă, ultimii doi pași putând fi comprimați:

- crearea testului ca activitate;
- crearea categoriilor de întrebări;
- adăugarea întrebărilor la banca de întrebări;
- adăugarea întrebărilor la test.

Crearea testului ca activitate presupune să adăugăm o activitate de tip test în cadrul cursului. În această etapă vom stabili numele testului, la introducerea activității putem nota instrucțiunile pe care dorim să le dăm cursanților, data și ora la care începe testul, limita de timp pentru parcurgerea testului, numărul de întrebări, respectiv cum apar întrebările în pagină (toate pe o singură pagină, fiecare pe altă pagină, sau un anumit număr de întrebări pe pagină). Tot aici vom stabili nota maximă și numărul de încercări permise. Dacă dorim ca testul să aibă un rol formativ și să îi ajute pe cursanți să învețe, avem posibilitatea să setăm testul astfel încât să ofere feedback pe măsură ce cursanții răspund la întrebări, pentru a afla care sunt răspunsurile greșite și de ce.

Crearea categoriilor de întrebări. După adăugarea activității, avem doar un test fără întrebări. Pentru a completa activitatea, avem nevoie să creăm întrebările pe care să le adăugăm la test. Dar pentru a lucra organizat, cel mai bine este să creăm mai întâi categoriile de întrebări, astfel încât să avem o bancă de întrebări organizată. Categoriile de întrebări pot să corespundă modulelor cursului sau, chiar mai detaliat, unor subteme din modulele cursului. Adăugarea întrebărilor la banca de întrebări. Odată ce am creat categoriile de întrebări, urmează să adăugăm întrebări la fiecare categorie. Moodle oferă posibilitatea de a crea numeroase tipuri de întrebări.

- *Întrebarea de tip „adevărat/fals”* include o afirmație la care trebuie să se răspundă cu „Adevărat” sau „Fals”.
- *Întrebarea cu răspuns scurt* este o întrebare la care se cere un răspuns scurt, care va fi scris de către cursant. Pentru o astfel de întrebare este nevoie de întrebare și de una sau mai multe variante corecte ale răspunsului.
- *Întrebarea cu alegeri multiple* este o întrebare la care avem predefinite mai multe răspunsuri, iar cursantul trebuie să bifeze răspunsul sau răspunsurile corecte.

Compartimentul Contabilitate

- Contabilitatea- compartiment esential pentru activitatea firmei
- Documente specifice compartimentului
- Fisa de evaluare angajati Sem. I

- Termeni de specialitate Contabilitate
- Crossword
- Hangman
- Test Contabilitatea firmei de exercitiu

- *Întrebarea de tip „drag and drop”* se referă la o afirmație sau un text în care există cuvinte sau expresii lipsă, iar cursantul va completa aceste spații goale cu variantele de răspuns care i se oferă. Pentru a crea acest tip de întrebare este nevoie de: (1) instrucțiuni, (2) afirmația sau textul cu lacune, (3) răspunsurile posibile, dintre care răspunsurile corecte vor fi prezentate la început în ordinea apariției în text sau se va specifica poziția în care trebuie completate.
- *Întrebarea de tip eseu* este o întrebare deschisă la care răspunsul se dă sub formă de eseu sau un răspuns mai elaborat, care nu poate fi cuprins într-o întrebare cu răspuns scurt. În cazul acestui tip de întrebare, notarea nu se face automat, ci se notează manual de către profesor. Dacă se dorește obținerea unei note imediat după finalizarea testului, este bine ca aceste întrebări să fie evitate. Ele pot fi incluse într-un test separat sau înlocuite cu o activitate de tip sarcină de lucru.
- *Întrebarea cu răspuns calculat* este o întrebare de tip expresie matematică pentru care cursanții trebuie să calculeze răspunsul și să noteze valoarea rezultată. Avantajul este că putem să stabilim o serie de parametri, care vor permite apoi, generarea unui număr ridicat de variante ale aceleiași întrebări. Acest tip de întrebare, poate fi adaptat pentru toate situațiile și disciplinele la care se pot formula probleme prin care se cere calcularea unei valori.

Adăugarea întrebărilor la test. În momentul în care avem întrebările create în banca de întrebări, putem să le adăugăm la test. Prima dată când intrăm pe test suntem atenționați că nu avem nicio întrebare și avem posibilitatea să adăugăm întrebări. Putem să le selectăm din banca de întrebări sau putem să le creăm pe loc. Deoarece crearea întrebărilor necesită mai mult timp, este bine să le avem create dinainte în banca de întrebări, iar în această etapă doar să le alegem. Și de această dată Moodle ne oferă multă flexibilitate: putem alege anumite întrebări sau putem prefera o selecție

The screenshot displays a Moodle quiz titled "11A Firma de exercitiu 2022-2023". The interface includes a left-hand navigation menu with various course-related options like "Participants", "Badges", and "Competencies". The main content area shows three questions, each with a "Select one:" radio button format. The questions are as follows:

- Question 1:** "Angajatii unei firme de exercitiu nu beneficiaza de salariu in avans si nici de concedii medicale sau de odihna." Options: True, False.
- Question 2:** "Foaia colectiva de prezenta se completeaza pe baza:" Options: a. condica de prezenta, b. lista de postaj, c. jurnal de casa, d. registru de casa.
- Question 3:** "Documentul din care rezulta timpul de munca prestat de angajat este:" Options: a. foia de precurs, b. foaia colectiva de prezenta, c. registru de prezenta, d. condica de prezenta.

On the right side, there is a "Quiz navigation" section with buttons for questions 1 through 6, a "Finish attempt ..." button, and a "Time left 0:13:59" indicator with a "Start a new preview" button.

aleatoare de întrebări, specificând câte întrebări să se extragă, la întâmplare, din fiecare categorie. Comunicare și schimb de experiență se realizează prin forumuri pentru cursanti astfel încât

aceștia să poată interacționa cu profesorii sau colegii pentru dezbaterile unor subiecte de interes major, schimburi de experiență (răspunsuri la întrebări, teme de dezbateri, opinii etc.). Fiecare curs va avea propriul forum pe platforma de e-learning.

Totodată, sistemul permite utilizatorilor schimbul de mesaje private. Sistemul de mesagerie suportă trimiterea evenimentelor (inscriere la o sesiune de instruire, începerea sesiunii de instruire, acordarea unei note) și pe email, pentru fiecare utilizator.

Platforma oferă posibilitatea de monitorizare și control a procesului de instruire prin rapoarte.

Aceste rapoarte, sau orice alte liste din platforma pot fi exportate din interfața aplicației într-un format ce permite prelucrarea lor, pentru analize avansate, tipărire.

Pentru monitorizarea îndeplinirii indicatorilor se vor implementa mai multe tipuri de rapoarte astfel încât în orice moment să existe o imagine clară asupra activității desfășurate. Rapoarte precum lista utilizatorilor conectați la un moment dat, statistici pe utilizatori constând în numărul de activități de instruire terminate, numărul de activități de instruire în derulare, numărul de activități de instruire neîncheiate - progresul detaliat pentru fiecare activitate de instruire parcursă, statistici pe sesiuni de testare constând în numărul de utilizatori înscriși, numărul de teste, terminate, numărul de teste în derulare, rezultatele obținute de fiecare utilizator la un test, statistici referitoare la distribuția rezultatelor la un test pentru un grup de utilizatori testați se vor regăsi în sistemul complex de instruire.

Platforma e-learning asigură un mediu controlat de desfășurare a activităților de instruire prin restricționarea accesului la utilizatorii cu un nume de utilizator și o parolă valide. Fiecarui utilizator i se va atribui un rol ceea ce îi oferă anumite drepturi de utilizare a platformei.

Principiul de bază în Moodle este constructivismul social, ceea ce presupune o învățare prin colaborare, bazată pe proiecte și sarcini individuale și de grup. Astfel, învățarea devine eficientă când profesorul construiește un material de învățare, pentru ca elevii săi să interacționeze cu acest material de învățare și să experimenteze, pentru a înțelege. În acest context, elevul este parte a unei comunități de învățare, în care este pus în situația de a înțelege ce are de făcut, de a explica celorlalți și de face împreună.

Platforma Moodle oferă profesorilor o multitudine de instrumente utile în predare-învățare-evaluare și însuși modalitatea de definire a cursurilor permite o adaptare la nevoile educabililor – elevi, studenți sau alte categorii care trec printr-un proces de formare, fie inițială, fie continuă. Este important de spus că educabilii pot parcurge un astfel de curs când, unde și cum doresc, deoarece prin forma și structura sa, un curs realizat și implementat pe o platformă Moodle este adaptat necesităților lor, accesibil oricând și oriunde, chiar și în afara clasei, permițând colaborarea prin instrumente de comunicare moderne precum forum, chat, blog sau wiki.

Moodle permite construirea unor site-uri care au un conținut interactiv, atractiv și cu o structură flexibilă. Astfel, pe un site de tip Moodle, adică pe o platformă de e-learning Moodle, organizarea informațiilor este ierarhică: la bază se află cursurile care compun subcategoriile și care la rândul lor alcătuiesc categoriile de bază, accesul la cursuri fiind foarte ușor. Vă puteți imagina o bibliotecă, ale cărei rafturi sunt categoriile, fiecare raft conținând mai multe subcategorii, care pot fi disciplinele școlare – matematică, română, istorie etc., fiecare subcategorie/disciplină având în cuprins cursuri specifice: matematică pentru clasa a IX-a, pentru clasa a X-a etc.

Cursurile au două părți fundamentale: cele laterale care sunt formate din diverse blocuri cu diferite destinații, foarte utile în parcurgerea cursului și partea centrală, de o mai mare dimensiune în care sunt cuprinse activitățile și resursele cursului. Cursurilor realizate pe o platformă Moodle li se poate realiza o copie de siguranță, care permite inserarea/restaurarea cursului pe o altă

platformă, sau în cadrul unei alte categorii/subcategorii pe platforma pe care este realizat inițial. De exemplu, un curs de matematică al unui profesor poate fi utilizat de un alt profesor de matematică, fie în cadrul categoriei în care se găsește cursul inițial, fie în cadrul altei categorii, sau chiar pe o altă platformă Moodle.

Este evident faptul că la definirea și construirea site-ului se au în vedere necesitățile grupului de formabili căruia se adresează, elaborarea acestui site bazându-se pe particularitățile și nevoile grupului, dar și a indivizilor care alcătuiesc acest grup. Importantă de menționat este caracteristica Moodle cu privire la numărul de utilizatori: Moodle poate fi utilizat atât de o grădiniță, cât și de o mare universitate, cu alte cuvinte, numărul de utilizatori este adaptabil nevoilor instituționale, de la un număr mic de utilizatori, la un număr foarte mare. Rolurile pe care le pot avea utilizatorii sunt diverse și au în vedere diferitele modalități de abordare ale conținutului și drepturile pe care aceștia le au, de la drepturi depline pe platformă, până la drepturi care permit doar vizualizarea unor conținuturi: administrator, manager, creator de curs, profesor, profesor fără drept de editare, cursant/student/elev, vizitator. Toți aceștia se conectează ca utilizatori autentificați, ceea ce evidențiază încă un aspect important: accesul unui utilizator este asigurat controlat și securizat cu un nume de utilizator și parolă.

Foarte importante la un site Moodle sunt modalitățile de comunicare între utilizatori. Astfel, sunt puse la dispoziția utilizatorilor instrumente precum forumul (de uz general, de știri sau de tip întrebare-răspuns) și wiki – care permite elaborarea și accesarea unui conținut comun, acestea ca instrumente de comunicare asincronă/offline, dar și chatul ca instrument de comunicare sincronă/online. Evident că acestea permit o bună comunicare și colaborare între profesor și elevii săi, dar și între elevi. Există și posibilitatea de a se schimba mesaje prin intermediul mesageriei interne, dar și prin email și de a anunța utilizatorii cu privire la evenimentele viitoare.

Elaborarea unui curs de către profesor ține seama de particularitățile grupului căruia se adresează și deși profesorul este constrâns de un curriculum, el poate să abordeze întregul conținut al acestui curriculum adaptat nevoilor grupului supus instruirii. Reușita însușirii cunoștințelor dintr-un curriculum este asigurată de modalitatea de abordare, adaptată nivelului, nevoilor și particularităților membrilor unui grup, care poate să fie un grup de elevi, o clasă sau de ce nu, mai multe clase care vizează un conținut comun.

Cursul se elaborează structurat pe teme, unități de învățare sau lecții astfel încât să respecte curriculumul, însă modalitatea prietenoasă de abordare oferă o atractivitate deosebită și ajută elevul să treacă de barierele unui conținut anost și neprietenos. Accentul în cursurile elaborate în Moodle nu este pus pe furnizare de informații, ci pe activitățile care presupun schimb de idei și construire de cunoștințe noi bazate pe cunoștințe anterioare.

Clasa virtuală sau webinarul este un alt instrument util, în care profesorul poate comunica audio și video cu elevii, în care sesiunile de lucru sunt online, putându-se desfășura și în afara clasei, învățarea fiind sincronă și dirijată de profesor. De menționat că există și modulul de autoinstruire, care permite elevului să parcurgă cursul asincron, în funcție de nevoia și timpul avut la dispoziție.

Activitățile și resursele puse la dispoziția elevilor într-un curs sunt variate și atractive. Astfel, în lista activităților trebuie amintite: baza de date, utilă în gestionarea informațiilor personale ale elevilor dintr-un grup sau clasă, chestionarele cu diferite întrebări care se pot adresa nu doar elevilor, ci și părinților de exemplu, dar și chestionare aplicate în timp real, glosarul creat în curs ca un instrument util și care se elaborează prin colaborare, jocuri desfășurate pe baza informațiilor conținute de un glosar, lecții cu pași impuși de condiții care să permită continuarea sau revenirea la un conținut care trebuie revăzut, feed-back cu privire la activități desfășurate, teme

care se pot da elevilor și care pot fi cu rezolvare online, offline sau cu încărcarea unor fișiere și pentru care se poate utiliza un sistem de antiplagiat și multe altele. Cele enumerate sunt doar o mică parte din activitățile care se pot realiza în Moodle.

Referitor la resursele care se pot adăuga la un curs, se poate spune că acestea sunt variate: cărți în format electronic, pagini cu conținut atractiv, adrese URL, galerie de imagini, fișiere de orice tip – documente, prezentări etc. Poate că nu în ultimul rând ar trebui amintit editorul Moodle, care are o formă asemănătoare cu editoarele de text cu care utilizatorii sunt deja obișnuiți. Pe lângă inserarea de text formatat, editorul permite inserare de simboluri, imagini, fișiere media, link-uri, dar și editare în format HTML.

Alături de cele enumerate anterior cu referire directă la predare-învățare, menționăm rolul deosebit de important pe care îl are evaluarea. Diversitatea de abordare a problematicii evaluării constituie cel mai puternic argument care aduce platforma Moodle în primul plan și în acest context se pot aminti: modalitățile variate de elaborare a testelor, tipul atât de diversificat de întrebări puse la dispoziție de Moodle și care se pot afișa în ordine aleatoare în test și cu date inițiale diferite pentru utilizatori diferiți, modalitățile de combinare și structurare a testelor, modalitățile de aplicare, care permit definirea timpului de lucru – durata testului, elevul știind cât timp mai are până la finalizare, data și ora când acest test poate fi susținut, aspectele legate de permisiunea de a repeta susținerea testului pentru îmbunătățirea rezultatelor, precum și diversele rapoarte pentru utilizatorii care au susținut testul și care se obțin după aplicarea unui test, de la analiza pe ansamblu, până la analiza pe itemi, cu obținerea unor diferite statistici și multe altele. Trebuie spus că în aceste teste corectarea este automată, fiind eliminat în acest fel subiectivismul care poate afecta nota acordată. Însă este important cum definește profesorul modalitatea de acordare a punctelor/notelor pe itemi raportat la ansamblul testului.

Avantajele pe care le oferă Moodle se pot remarca doar în urma elaborării, implementării și utilizării cursurilor pentru orice disciplină școlară și în care se recomandă să fie integrate cât mai multe activități și resurse. Avantajele evidențiate în urma utilizării Moodle sunt atât din partea profesorului care propune elevilor săi cursuri atractive, cât și din partea elevilor, aceștia din urmă fiind încântați de învățarea prin e-learning și de tot ceea ce presupune aceasta. Poate că un dezavantaj care ar trebui menționat este timpul care trebuie alocat creării și elaborării cursurilor, însă faptul că un curs odată elaborat poate fi utilizat ori de câte ori apare această necesitate, diminuează considerabil acest dezavantaj.

BIBLIOGRAFIE:

1. <http://edu.moodle.ro/mod/page/view.php?id=7864>
2. <http://elearningsoftware.ro/index.php/ro/blog/item/141-testul-in-moodle-pentru-invatare-si-evaluare>
3. <http://ro.wikipedia.org/wiki/Moodle>
4. <http://www.elearning.ro/platforma-educationala-moodle-un-succes-in-e-learning>

STRATEGIE DIDACTICĂ INOVATIVĂ CU LEARNINGAPPS, QUIZZZ, JAMBOARD ȘI MENTIMETER, APLICATĂ ÎN CADRUL OREI DE CONTABILITATE

prof. Luchian Adeline Daniela,
Colegiul Economic "Virgil Madgearu", Galați

Didactica modernă, spre deosebire de cea „tradițională” pune în centrul acțiunii didactice elevul care devine din receptor pasiv al informațiilor, un subiect activ al acțiunii educaționale. În aceste condiții ar trebui folosite, cu precădere, strategiile didactice interactiv-creative, în componența cărora intră metodele didactice interactive, chiar și la discipline considerate mai „rigide”. Astfel prin aplicarea la clasă a strategiilor interactive, elevii exercitându-și capacitatea de a selecta informații, de a comunica idei și deprinde comportamente de învățare necesare în viața de elev și ca adult.

Strategia a fost definită ca un mod de combinare și organizare cronologică a ansamblului de metode și mijloace alese pentru a atinge anumite obiective.

Strategia didactică reprezintă chintesenta metodelor, procedeele, mijloacelor de învățământ și a modurilor de organizare a învățării (frontal, pe grupe și individual), în derularea lor secvențială pentru atingerea obiectivelor instructiv-educative.

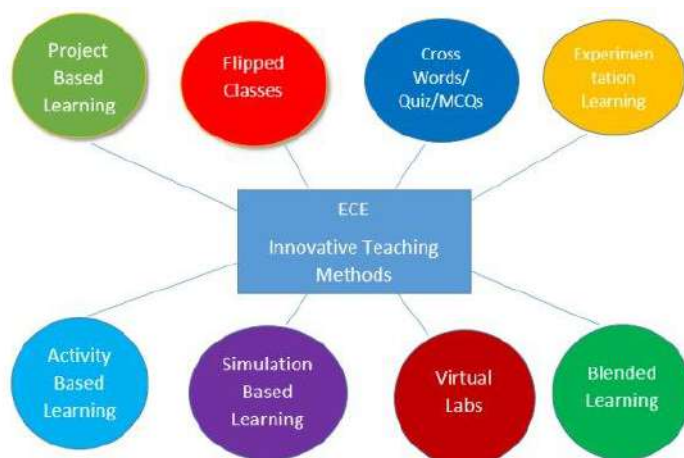
O strategie didactică se caracterizează, în primul rând, prin apariția și stabilirea unor relații optime între activitatea de predare și cea de învățare prin care se urmărește declanșarea mecanismelor psihologice ale învățării potrivit particularităților de vârstă și individuale ale elevilor și a condițiilor concrete în care are loc această învățare. Orice strategie didactică crește în eficiență cu cât, transmițând o cantitate de informație, reușește să-i antreneze pe elevi în asimilarea ei activă și creatoare, într-o măsură mai mare. Misiunea strategiei didactice este aceea de a asigura adaptarea conținutului la aceste particularități și de a determina, totodată, mișcarea interioară a acestora pe o traiectorie ascendentă.

În al doilea rând, orice strategie didactică acționează într-un câmp de factori și posibilități, în consecință, finalitatea ei include un oarecare grad de probabilitate. Ponderea și rolul factorilor întâmplători diferă de la o strategie la alta.

În al treilea rând, orice strategie impune îmbinarea între activitatea profesorului și cea a elevului. Astfel, rolul profesorului se poate deplasa de la cel în care este doar o sursă de informații la cel în care conduce și controlează activitatea independentă a elevilor, în timp ce activitatea acestora se pornește de la simpla reproducere, la cea activitatea creatoare. Utilizarea diferitelor strategii impune un sens ascendent acestei mișcări, apropiindu-se de ideal, învățarea independentă și creatoare.

Orice strategie este nu doar o simplă tehnică de lucru, ci, o manifestare și o expresie a personalității profesorului.

Strategia include deci, într-un tot unitar, tehnica de lucru și concepția pe care o adoptă profesorul în procesul aplicării ei. Dacă tehnica de lucru este rezultatul unor descoperiri

psihopedagogice, ea impunându-se în mod obiectiv în virtutea relațiilor evidențiate între elementele sale, aplicarea ei îmbracă nuanțe diferite în funcție de personalitatea celui care o utilizează într-o situație dată.

Ca atare, alegerea strategiei didactice potrivite este concomitent tehnică și artă educațională, devenind componentă a stilului de predare propriu fiecărui profesor.

În cadrul strategiei didactice personale utilizez diverse aplicații, care se împletesc armonios în cadrul orelor de contabilitate.

În acest sens exemplific pentru tema ”Contabilitatea imobilizărilor corporale” strategia didactică care cuprinde următoarele aplicații: Mentimeter, Quizizz, Learningapps, tablă interactivă Jamboard și softul contabil Saga.

Colegiul Economic “Virgil Madgearu”
An școlar .....
Profesor ec. Luchian Adeline Daniela

Disciplina: Contabilitate
Clasa: a XI-a F
Data: .....

SCHIȚA LECȚIEI

Unitatea de învățare: Înregistrarea operațiilor economico-financiare în contabilitate prin utilizarea analizei și formulelor contabile.

Tema: Contabilitatea imobilizărilor corporale

Tipul lecției: Lecție de formare de priceperi și deprinderi – varianta lucrări curente

Durata: 50 minute

Unitatea de rezultate ale învățării/Rezultate ale învățării

Cunostinte	Abilitati	Atitudini
(1)	(2)	(3)
10.1.2. Descrierea operațiilor economico-financiare și funcționarea conturilor.	10.2.3. Aplicarea reglementărilor contabile privind înregistrarea operațiilor economico-financiare pe baza documentelor specifice. 10.2.4. Utilizarea unui raționament matematic în descrierea analizei și formulei contabile. 10.2.5. Înregistrarea operațiilor economice și financiare în registrele contabile pe baza unui soft de specialitate.	10.3.1. Manifestarea capacității de a reacționa rapid și eficient în selectarea conturilor specifice operațiilor economico-financiare. 10.3.2. Argumentarea într-un mod independent și riguros a înregistrărilor în conturi. 10.3.3. Asumarea, în cadrul echipei la locul de muncă, a responsabilității pentru sarcina de lucru primită. 10.3.4. Manifestarea consecvenței în realizarea sarcinilor de lucru.

Competențe specifice: determinarea înregistrărilor contabile specifice intrărilor și ieșirilor de imobilizări corporale

Competențe derivate:

La sfârșitul lecției elevii vor fi capabili să:

- definească imobilizările corporale
- clasifice imobilizările corporale
- întocmească formulele contabile pentru operațiilor specifice imobilizărilor corporale
- întocmească documentele ce stau la baza operațiilor specifice imobilizărilor corporale cu ajutorul softului Saga

Strategia didactica:

Metode didactice: conversația, explicația, observarea dirijată, metoda „Lucrului pe grupe”, algoritizarea

Mijloace didactice: plan de cont, chestionar online, fișe de lucru online, Instrumente și platforme online sincrone: Google Meet, **Mentimeter**, **Quizizz**, **Learningapps**, tablă interactivă **Jamboard**, soft contabil Saga, laptop

Forme de organizare: frontala, individuala, pe grupe

Locul de desfășurare: online, sesiune Google Meet

Bibliografie:

- ◆ Contabilitatea evenimentelor și tranzacțiilor- auxiliar curricular- Clasa a XI-a, Editura Universității Lucian Blaga, Sibiu, 2016
- ◆ <https://conferinteindirect.wordpress.com/202N/07/17/cum-alegi-in-saga-c-ca-sa-introduci-toate-imobilizarile-de-pe-o-factura/>
- ◆ <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/185932>
- ◆ <https://www.contzilla.ro/>

Linkuri:

- ◆ Tabla Jamboard:
<https://jamboard.google.com/d/1Y8gonv0tQeqVpKtCfhziuOy5WqXTf5MctAikh75BWXs/viewer?f=0>
- ◆ Chestionar Mentimeter:
<https://www.menti.com/c42di1zb6u>
- ◆ Exercițiu Learningapps:
<https://learningapps.org/14916917>
- ◆ Test Quizizz:
https://quizizz.com/admin/quiz/5fa874b57df793001c6b3d6b?source=quiz_share
- ◆ Temă:
<https://learningapps.org/display?v=phij15i9n20>

Structura organizatorică și metodică a lecției

Evenimentele instruirii	Timp alocat	Activitatea profesorului	Activitatea elevilor	Metode și procedee	Material didactic
1. Momentul organizatoric	5'	- saluta clasa - verifica prezența elevilor - asigură condiții didactico-materiale pentru buna desfășurare a lecției online	-răspund solicitărilor profesorului -accesează tabla Jamboard	Conversație	
2. Captarea atenției	5'	- prezintă pe tabla Jamboard tema: „Contabilitatea imobilizărilor corporale - aplicații”	-vizualizează titlul lecției și competențele urmărite pe parcursul lecției	Conversație	

3. Verificarea cunostințelor dobândite anterior	5'	-administrează chestionarul pentru actualizarea cunostintelor -verifica cunostintele esentiale din lectiile anterioare prin intrebari orale Clasificați imobilizările. Prezentați structura imobilizărilor corporale. Definiți mijloacele fixe. Prezentați modalitățile prin care o entitate economică dobândește o imobilizare corporală. - repartizează temele din fisa de aplicatii pe compartimente (Management/Contabilitate /Resurse umane/ Comercial/ Marketing /IT)	-răspund chestionarului accesând link-ul de pe tablă/chat Google Meet - vizualizează raspunsurile la chestionar -acesează tabla Jamboard și vizualizeaza sarcinile din fisa nr. 1	Conversatie	Chestionar Mentimeter https://www.menti.com/c42di1zb6u Laptop tabla Jamboard https://jamboard.google.com/d/1Y8gonv0tQeqVpKtCfhziuOy5WqXTf5MctAikh75BWXs/view?f=0
4. Activitatea pe compartimente	25'	- dă indicații succinte privind modul de rezolvare a aplicațiilor din fișa nr.1 - pentru cei care termina mai repede le da un exercitiu suplimentar - ajută elevii care întâmpină dificultăți, corectează acolo unde este necesar.	- rezolvă aplicațiile pe tabla Jamboard culeg datele in programul Saga, salveaza documentul generat de Saga pe tabla Jamboard - raportorii prezintă pe tabla Jamboard soluțiile rezolvărilor.	Conversatie Explicația Observația dirijată Lucru pe grupe Algoritmizar ea	Fisa de aplicatii nr.1 Exercitiu Learningapps https://learningapps.org/14916917
5. Fixarea cunoștințelor	5'	-administrează un exercitiu Quizizz pentru fixarea cunostintelor -noteaza primii 6 elevi cu punctajele cele mai mari	-raspund la intrebarile din exercitiu.	Conversatie Explicația Observația	Exercitiu Quizizz https://quizizz.com/admin/quiz/5fa874b57df793001c6b3d6b?source=quiz_share
5. Concluzii și aprecieri-notare/feedback	5'	- evidențiază greșelile tipice. - dă tema pentru acasă. - anuntarea temei pt. ora viitoare	- ascultă explicațiile profesorului	Conversatie Explicația	Exercitiu Learningapps https://learningapps.org/display?v=phij15i9n20

Fisa de aplicatii nr. 1

GRUPA NR. 1- MARKETING

- 12.11.202N Se achiziționează un mijloc de transport, la Ca= 130.000 lei/buc, TVA=19% conform FF nr.456. Intocmiti Fisa mijlocului fix(FMF) cu ajutorul programului Saga.(cod clasificare mijloc de transport 2.3.2.1.1.)
- Înregistrați în contabilitatea firmei operația de mai sus. Generati FMF cu ajutorul programului Saga.

GRUPA NR. 2- COMERCIAL

1. 12.11.202N Se realizează în regie proprie o construcție evaluată la 80.000 lei, conform Procesului verbal de recepție nr. 15. Intocmiți Nota de Contabilitate(NC) pt. aceasta operație.(cod clasificare construcție **1.5.3.**)
2. Înregistrați în contabilitatea firmei operația de mai sus. Generați NC cu ajutorul programului Saga.

GRUPA NR. 3- RESURSE UMANE

1. 12.11.202N Se primește ca aport un utilaj în valoare de 10.000 lei. Intocmiți Fișa mijlocului fix(FMF) cu ajutorul programului Saga.(cod clasificare utilaj **2.3.6.8.**)
2. Înregistrați în contabilitatea firmei operația de mai sus. Generați FMF, cu ajutorul programului Saga.

GRUPA NR. 4- CONTABILITATE

1. 12.11.202N Se achiziționează un calculator HP, la Ca= 3.000 lei/buc, TVA=19% conform FF nr.6756. Intocmiți Registrul Imobilizărilor cu ajutorul programului Saga.(cod clasificare calculator **2.2.9.**)
2. Înregistrați în contabilitatea firmei operația de mai sus. Generați Registrul imobilizărilor, cu ajutorul programului Saga.

GRUPA NR. 5- MANAGEMENT /SECRETARIAT

1. 12.11.202N Se primește cu titlu gratuit o instalație tehnică evaluată la 3.000 lei-Proces verbal de predare-primire nr 2. Intocmiți Nota de Contabilitate(NC) pt. aceasta operație. (cod clasificare instalație **2.1.5.5.**)
2. Înregistrați în contabilitatea firmei operația de mai sus. Generați NC, cu ajutorul programului Saga.

Concluzionez din toate acestea, că strategiile didactice ocupă un loc central în cadrul procesului didactic, alegerea și folosirea lor depinzând în cea mai mare măsură de pregătirea și personalitatea profesorului.

Bibliografie:

1. <https://edict.ro/strategii-didactice-interactive-si-rolul-lor-in-eficientizarea-procesului-de-predare-invatare/>
2. <https://proform.snsr.ro/baza-de-date-online-cu-resurse-educationale-pentru-sustinerea-educatiei-incluzive-de-calitate/rolul-strategiilor-didactice-interactive-in-procesele-de-predare-invatare-evaluare>
3. https://www.utgjiu.ro/revista/dppd/pdf/2016-03/3_Amelia%20Georgiana%20Boncea.pdf
4. <https://ro.scribd.com/doc/232001957/Strategii-Didactice-Interactive>
5. Contabilitatea evenimentelor și tranzacțiilor- auxiliar curricular- Clasa a XI-a, Editura Universității Lucian Blaga, Sibiu, 2016
6. <https://conferinteindirect.wordpress.com/202N/07/17/cum-alegi-in-saga-c-ca-sa-introduci-toate-imobilizarile-de-pe-o-factura/>
7. <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/185932>
8. <https://www.contzilla.ro/>
9. <https://www.sagasoft.ro/>

Paradigmele învățământului românesc - între tradiție și modernitate

Cristian Florin Lunel profesor

Colegiul Economic „Hermes” Petroșani

Rezumat: Modernizarea școlii constituie un deziderat pe care autoritățile încearcă să îl ducă la bun sfârșit de aproape două decenii. Dincolo de acest aspect, adaptarea demersului didactic la noile realități este la fel de necesară. Învățarea bazată pe reproducerea informației este o metodă perimată și neproductivă. Elevii trebuie pregătiți să facă față noilor provocări de pe piața muncii. De aceea, utilizarea unor strategii bazate pe colaborare, pe gândirea critică, pe rezolvarea de probleme, pe construirea cunoștințelor, pe comunicare reprezintă soluția pe care școala trebuie să o ofere celor implicați în procesul de învățare.

Cuinte cheie: gândire critică, comunicare, modern, tradițional

Tranziția de la școala tradițională la cea modernă este o temă de dezbatere actuală ce preocupă deopotrivă pe toți factorii implicați în sistemul educațional. La nivel global, se remarcă o preocupare tot mai stringentă a transformării școlii, în ansamblu, (atât a infrastructurii, cât mai ales a procesului educativ), în sensul în care se dorește axarea actului didactic pe strategii care să implice modalități moderne de predare – învățare – evaluare. În ceea ce privește sistemul educațional românesc, dihotomia tradițional – modern este marcată de lupta permanentă de a conserva valorile culturale, pe de-o parte, și adaptarea la cerințele unei lumi în continuă schimbare, pe de altă parte. Analizând această dihotomie, putem remarca atât avantajele, cât și provocările cu care se confruntă sistemul.

Mai întâi, tradiționalismul sistemului educațional românesc se regăsește în conținutul curricular, unde gradul de adaptare a rămas redus, păstrând o componentă importantă din vechile programe școlare. Privit din această perspectivă, sistemul nostru educațional reafirmă importanța valorilor și identității românești în formarea tinerilor, promovând un sentiment de apartenență și coeziune la spațiul cultural autohton. De asemenea, școala tradițională încă mai păstrează tradiția pedagogică a respectului și a disciplinei față de dascăli.

Pe de altă parte, sistemul de învățământ românesc se confruntă cu provocări din cauza lipsei adaptării la cerințele și tendințele moderne. Tehnologia a devenit o componentă indispensabilă a societății contemporane, însă implementarea sa în școli a fost limitată și inegală. Această discrepanță poate duce la o scădere a interesului și angajamentului elevilor față de procesul de învățare. În plus, metodologiile de predare tradiționale se concentrează adesea pe asimilarea pasivă a informațiilor, în detrimentul dezvoltării abilităților practice și a gândirii critice, esențiale în era informațională actuală.

Cu toate acestea, există eforturi în curs de desfășurare pentru a îmbunătăți sistemul de învățământ românesc prin integrarea elementelor moderne. Se promovează folosirea tehnologiei în sălile de clasă, accesul la resurse online și la dezvoltarea competențelor digitale ale elevilor și ale cadrelor didactice.

O componentă a modernizării învățământului este legată de transformarea și adaptarea curriculumului centrat pe competențe. Se urmărește transformarea unui proces instructiv-educativ perimat, bazat pe memorarea unor conținuturi, într-un demers didactic în care cooperarea, implicarea, problematizarea, rezolvarea de probleme, utilizarea tehnologiei, învățarea bazată pe proiecte și pe învățarea activă, toate să se regăsească în noua paradigmă educațională.

Procesul de modernizare este o necesitate recunoscută de toți partenerii sistemului educațional, însă acest proces se dovedește extrem de anevoios, luând în considerare intervalul lung de timp în care au fost experimentate tot felul de „formule”, niciodată validate de rezultatele așteptate. Aș aminti doar desființarea învățământului profesional și, apoi, reînființarea acestuia sub o altă formă. Ori toate aceste experimente nu au dus decât la erodarea încrederii partenerilor educaționali într-un sistem care nu produce decât „diplome” și mai puține competențe. Există desigur și excepții, însă, în cazul lor, succesul vine dintr-o motivație proprie. De regulă, a devenit o „modă” printre elitele absolvenților de liceu de a-și continua studiile universitare în străinătate. Oportunitățile oferite de spațiul economic, cultural, educațional occidental sunt net superioare celor autohtone, peste care se adaugă și alte percepții. În acest context, nu este de mirare că anual, conform statisticilor, între 4000 și 6000 de tineri aleg să plece, iar după finalizarea studiilor, mulți aleg să nu se mai întoarcă.

Făcând o paralelă peste timp, nu putem să nu ne aducem aminte de secolul al XIX-lea, când tinerii proveniți din familii înstărite alegeau să studieze în străinătate, iar ulterior reveneau în țară unde aduceau propria contribuție la modernizarea societății românești. Este prea-bine cunoscut exemplul junimiștilor, de a căror inițiativă se leagă modernizarea învățământului, a literaturii și a culturii române.

Pe de altă parte, așa cum menționam mai sus, transformarea școlii tradiționale rămâne un deziderat pe care lungul proces legislativ încearcă să-l înfăptuiască de aproape două decenii. Rezultatul acestui proces se traduce, mai degrabă, prin rezultate opuse, contradictorii celor dorite. Acest aspect poate fi cuantificat la nivelul sistemului prin reticența sau inerția acestuia atunci când vine vorba de modernizare sau de utilizarea tehnologiei. Aceeași inerție poate fi sesizată și la nivelul infrastructurii educaționale. Sistemul educațional este tributar unei infrastructuri ce nu a fost modernizată decât într-o mică măsură. Pe de-o parte, ansamblul spațiilor educaționale necesită investiții pentru a spori confortul, iar pe de altă parte, sunt necesare investiții în tehnologie pentru a veni în întâmpinarea noilor tendințe.

Apoi, adaptarea sistemului educațional la cerințele moderne trebuie să vizeze și resursa umană, esențială în transpunerea în practică a obiectivelor propuse. Ori resursa umană este circumscrisă unui context perimat. Există o inerție a dascălilor care în ciuda participării la diferite cursuri de formare, evită să utilizeze în procesul didactic tehnologia, optând pentru variantele „clasice”. Acest aspect creează o ruptură între generații, îndepărtând elevii de școală și de acele discipline predate într-o manieră plictisitoare.

Trebuie salutat, pe de altă parte, interesul tot mai crescut al unor organisme independente care încearcă să implementeze soluții educaționale adaptate secolului XXI. Activitățile au la bază o serie de principii bazate pe cooperare, pe structurarea cunoștințelor, pe adaptare, pe inovare, pe rezolvarea de probleme, pe utilizarea tehnologiei sau pe abilitățile de comunicare. Toate aceste principii sunt necesare unui tânăr ca să fie pregătit pentru piața muncii, odată ce devine absolvent. Din acest motiv, școlile trebuie să fie conștiente de rolul major pe care îl au în formarea generațiilor.

Într-un mediu dinamic, complex, care implică găsirea unor soluții, munca independentă nu mai reprezintă, de mult, o soluție. Astăzi, li se cere angajaților să lucreze în echipă, să își împartă responsabilitățile, să dezbată problemele și să găsească împreună cea mai bună soluție. Cu alte cuvinte, li se cere să colaboreze. Colaborarea a devenit unul dintre cuvintele cheie, atunci când vorbim de modernitatea și de eficacitatea demersului didactic, pe care profesorii trebuie să-l includă în modalitățile de predare. Dincolo de tema în sine, între strategiile de rezolvare a sarcinilor trasate sunt incluse și mijloacele ITC. Ușurința și deschiderea cu care primesc orice noutate în

domeniu, este atât de mare, încât am putea spune că mijloacele ITC au devenit prima opțiune în raport cu alte materiale didactice pe care le-ar putea avea la îndemână. De aceea este firesc ca aceste resurse materiale să fie utilizate tot mai mult în procesul didactic.

Tehnologia trebuie să devină o realitate a sistemului educațional, iar școlile trebuie să facă eforturi pentru a o integra în procesul de predare. O inițiativă laudabilă este reprezentată de proiectul CRED („Curriculum relevant, educație deschisă pentru toți”), ce vizează tocmai includerea resurselor educaționale deschise în procesul didactic. Faptul că programul european a vizat perfecționarea unui număr important de cadre didactice, este laudabil. Mai mult, s-a constituit o platformă unde au fost reunite numeroase resurse educaționale ce pot fi accesate de toate cadrele didactice care doresc să le utilizeze. Prin intermediul lor, s-a reușit integrarea în predare a RED și s-a făcut un pas înainte spre creșterea atractivității orelor de curs, atât de clamate de elevi.

Însă modernizarea sistemului educațional rămâne, cu toate acestea, un deziderat ce trebuie îndeplinit cu prioritate. Pe de-o parte, școlile din mediul urban au reușit într-o proporție considerabilă să-și doteze laboratoarele cu calculatoare, cu imprimante, cu video-proiectori și table inteligente, iar pe de altă parte, școlile din mediul rural au rămas mult în urmă. Acest decalaj se datorează lipsei fondurilor și a unei viziuni care să așeze școala în centrul preocupărilor unei comunități.

Un alt aspect care întârzie modernizarea școlii românești vizează accesul la internet. Se știe că utilizarea mijloacelor ITC, precum și a platformelor educaționale existente deja, implică o conexiune la internet, care, de cele mai multe ori, fie este prea slabă, fie nu există deloc. O problemă reală a constituit-o școala on-line în timpul pandemiei, când s-au înregistrat decalaje semnificative datorate tocmai lipsei accesului la internet. Ori, cât această problemă nu va fi rezolvată într-un mod unitar, coordonat, ci va fi lăsată la nivelul fiecărei instituții, care dispune sau nu de resurse financiare, dar și umane, practic va exista o discrepanță între școlile din mediul urban și cele din rural.

Un exemplu concret în care elevii ar putea utiliza tehnologia pentru a îndeplini sarcinile de lucru, este reprezentat de metoda rezolvării de probleme. Elevii sunt împărțiți în mai multe echipe, iar fiecărei echipe îi revine câte un capitol sau secvență narativă semnificativă din nuvela studiată la clasă. Sarcina de lucru constă în schimbarea perspectivei narrative, astfel încât secvența să fie repovestită din perspectiva subiectivă a personajului. Mai mult, fiecare echipă trebuie să transforme fragmentul primit într-un text dramatic, iar ulterior să transpună textul într-un spectacol pe care să-l înregistreze, iar la final, toate fragmentele să fie reunite într-un scurt film.

Pornind de la această sarcină de lucru, elevii trebuie să găsească modalitățile optime de îndeplinire a ei. O activitate de tip problem-solving este utilă, deoarece ar putea oferi și soluțiile necesare. O variantă ar putea fi reprezentată de utilizarea platformei google care permite completarea documentelor de către mai mulți utilizatori. În felul acesta, fiecare elev poate să vină cu propria contribuție la transformarea textului literar și, pot chiar să aleagă variantele cele mai bune. Apoi, utilizarea tehnologiei în realizarea unui film este, de asemenea, la îndemâna tuturor tinerilor. Realizarea acestuia presupune implicare, găsirea unor soluții pentru rezolvarea proiectului, presupune dezbateri, adică colaborarea. Avantajul este substanțial, deoarece elevii percep diferit sarcina de lucru, în sensul în care textul literar pe care trebuie să-l parcurgă nu mai este o simplă lectură anostă, ci devine un produs didactic creat chiar de ei.

Construcția cunoștințelor este, de asemenea, o altă temă de discuție atunci când vorbim despre tradițional și modern în de activitatea didactică. Modelul tradițional presupune livrarea unor informații de către profesor, pe care elevii trebuie să le asimileze și să fie capabili să le reproducă ca atare. Este acest model sustenabil? Răspunsul este evident. Elevii trebuie să învețe să

disemineze informațiile, să utilizeze cunoștințele dobândite și să le aplice în funcție de situația concretă. Volumul de informație este atât de mare și la un clic distanță, iar ceea ce elevii trebuie să învețe, este să evalueze informația și să o utilizeze.

Un exemplu relevant ar fi acela în care elevilor li se cere să utilizeze cunoștințele dobândite, să aprofundeze sarcinile de lucru și să facă conexiuni între toate informațiile și ideile, pe care le pot integra în proiectul lor. O astfel de etapă demonstrează capacitatea elevilor de a utiliza și de a înțelege atât informațiile, cât și modalitățile de integrare a lor în sarcinile de lucru.

Activitățile care presupun utilizarea informațiilor implică mai multe etape, cum ar fi: documentarea, analiza, sinteza și evaluarea informațiilor. Un exemplu de activitate care implică construcția cunoștințelor ar putea fi reprezentată de elaborarea unui proiect despre un anumit eveniment istoric prezentat într-o carte. Plecând de la această temă, elevii se documentează, caută informații despre evenimentul istoric, fac conexiuni între istorie și literatură, găsesc și alte opere literare pe aceeași temă, comparând, de exemplu, raportul dintre realitate și ficțiune. În felul acesta, elevii învață să facă conexiuni între mai multe domenii, să utilizeze informațiile pentru a genera rezultate într-un alt proiect, adică folosesc conceptul de knowledge construction.

Adaptarea principiilor și a strategiilor didactice este o necesitate care derivă din nevoia de adaptare la noile realități ale societății. Adaptarea este necesară ținând cont de faptul că discursul didactic nu mai poate fi livrat în aceeași formă perimată, inoperabilă, neatractivă. Apoi, adaptarea se impune de la sine având în vedere că mediul concurențial presupune dobândirea unor abilități, a unor competențe și, dincolo de ele, capacitatea de a opera cu toate aceste aspecte. Prin urmare, găsirea unor strategii didactice adecvate, creează premisele necesare ca tinerii, odată ce părăsesc băncile școlii, să fie pregătiți să facă față unor situații concrete, care implică tocmai utilizarea acelor competențe pe care le-au dobândit în anii de studiu.

Bibliografie

Combon, Jaqueline, Delchet, Richard, Lefevre, Lucien: Antologia pedagogilor francezi contemporani, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1977.

Radu, T. Ion: Evaluarea didactică. Editura Didactică și Pedagogică, București, 2004.

Schnell, Adriana: Dezbateră, metodă eficientă în procesul instructiv-educativ, CEDU, Sinaia 18-22 Apr, 2001.

Copiii și tinerii în fața provocărilor postmodernității - computerul, telefonul și internetul

Comunicarea modernă este de neimaginat fără computer. Internetul a devenit un instrument public esențial, de la cei mai tineri la persoanele în vârstă. În vremea noastră e greu să găsești un instrument mai potrivit pentru căutarea informației, pentru educație la distanță, pentru a ține legătura și a comunica cu alți oameni care se află la mare depărtare unul de altul, pentru a face cumpărături on-line, a găsi filme și piese muzicale, pentru jocuri în rețea și lista poate continua.

Toată lumea folosește internetul în asemenea măsură încât nici nu am mai fi în stare să ne imaginăm cum ar arăta viața noastră fără el. Face parte din rândul activităților cotidiene.

În domeniul educației, Internetul este o sursă unică și prețioasă de informații pentru toți adolescenții. Prin intermediul resurselor de cercetare ca Google sau Yahoo, enciclopediile ca Wikipedia, sau arhivele video pe care le oferă YouTube, le este stimulată curiozitatea tinerilor și contribuie la pregătirea prezentărilor sau documentelor.¹ Adolescenții și tinerii sunt utilizatori importanți ai noilor instrumente, fie că sunt telefoane mobile sau alte mijloace care oferă posibilitatea de a avea acces la internet cu un singur click.

E prea ușor de accesat, prea facil de folosit, prea la îndemâna oricui, ca să nu fie un instrument extrem de important în viețile noastre. Astfel că ajunge, ușor-ușor, să ne ocupe timpul și mintea, să fie indispensabil, să fie legat intim de viețile noastre. Ni se pare că e un instrument la dispoziția noastră, trăim cu impresia că încă ne mai putem controla viețile, când, de fapt, suntem dependenți de acest monstru.²

Utilizarea dispozitivelor tehnice pe scară largă, în comunicare și educație, în recreație și muncă, dar și avalanșa informațiilor și a ofertelor de divertisment, au introdus comportamente și practici noi. Odată cu acestea, timpul cheltuit pentru cultivarea unor relații interpersonale de calitate și gradul valorificării terapeutice a mediului natural s-au redus semnificativ.³ Internetul face parte din viața noastră la fel ca școala, serviciul sau partenerul de viață. El ocupă un timp din viața noastră pe care, dacă l-am lăsa liber, nu am ști cum să-l umplem. După câteva încercări firave

---

¹ Andreea-Monica State-Știrbu, "Adolescenții și dependența de Internet"- articol apărut în Revista *Sinteza, revistă de gândire Strategică*, nr. 21/ octombrie 2015, sursa: https://www.academia.edu/37935669/Adolescentii_si_dependenta_de_Internet_Revista_Sinteza_nr_21_pdf?auto=download

² Paul Curcă, *Internetul ne vrea proști*, sursa: <https://www.crestinortodox.ro/editoriale/internetul-vrea-prosti-142440.html>

³ Arhid. Adrian Sorin Mihalache, *Ești ceea ce trăiești*, Editura Trinitas, București, 2019, p. 42

și nereușite, de pildă să stăm și să conversăm în familie, să ieșim în natură cu prietenii, ne-am da seama că ne lipsește și ne-am întoarce la vechile obiceiuri.

Cu toate foloasele indiscutabile pe care le aduce, internetul pune omenirea, în special copiii și tinerii în fața unor serioase amenințări. O problemă constă în dificultatea pentru adolescenți de a măsura validitatea informațiilor pe care le găsesc. Din această perspectivă, este foarte important ca părinții și adulții care gravitează în anturajul acestor tineri să asigure un anumit control asupra utilizării calculatorului și telefoanelor mobile.

În ultimii ani tendința se îndreaptă către rețelele sociale, cum ar fi Facebook, Instagram, Twitter, Whatsapp sau Tik Tok. Acestea le permit copiilor să discute cu prietenii lor, și nu numai. De fapt, străinii pot lua parte la discuții. În cazuri extreme, prădătorii sexuali utilizează aceste mijloace pentru a găsi o nouă pradă. Pentru ei nimic nu este mai simplu: își aleg un pseudonim, se conectează și pentru copil este imposibil să afle cine se ascunde în spatele profilului. Unii adulți, rău intenționați, chiar reușesc să obțină poze, clipuri video și să își întâlnească victimele.

Alt potențial risc îl constituie hărțuirea prin intermediul internetului: adolescenții sunt luați drept țintă de unii colegi sau adolescenți mai mari și se confruntă cu comentarii denigratoare sau amenințări. O astfel de conduită are repercursiuni psihice care se manifestă la tinerii care sunt victime.

Un alt risc este violența indusă prin jocurile disponibile on-line. Mai multe analize arată un efect de stimulare a filmelor și jocurilor violente, mai ales la copii și la adolescenți. Riscul de a trece la actul agresiv poate fi mult redus prin prezența adulților responsabili, capabili de a relua cu copilul emoțiile și reacțiile pe care le determină aceste tipuri de mijloace de comunicare.⁴

Utilizarea excesivă a internetului, nevoia de a fi ”conectat” este îngrijorătoare. Este vorba despre dependența de internet. Termenul a fost introdus în anul 1996 de psihiatrul new-yorkez Ivan Goldberg. Prin „dependența de internet” acesta înțelegea atracția nestăvilă către utilizarea internetului, caracterizată printr-o influență distructivă asupra sferei de activitate casnică, școlară, profesională, familială, financiară sau psihologică.

O problemă aparte constă în utilizarea telefoanelor mobile, care, fiind portabile, se pretează cu ușurință la utilizarea compulsivă. În 2019, jurnalistul francez Bruno Patino a publicat „La civilisation du poisson rouge” în care susține că utilizarea smartphone-urilor este structurată astfel încât să provoace o consultare compulsivă: în 2018 el însuși a consultat smartphone-ul său de

---

⁴ Andreea-Monica State-Știrbu, *art. cit.*

198.000 de ori, adică de 542 de ori pe zi, de 30 de ori pe oră și o dată la 3 ore de somn. Proportia dependenței de smartphone-uri îi îngrijorează pe psihologi, neurologi și medici.⁵

Internetul este o sinucidere lentă a creierului persoanei umane; ne distruge relațiile pe care le avem cu ceilalți oameni sau le schimbă substanțial natura. Internetul ne face proști. Folosirea lui constantă ne slăbește capacitatea de atenție, de concentrare și de memorie. În timp, devenim mai superficiali, mai nerăbdători, irascibili, ducem mai greu lucrurile pînă la capăt, mai ales atunci când ar fi vorba despre o gândire mai aprofundată, de o meditație care cere atenție și concentrare. Gândim pe fragmente, pe bucățele mici, fără să mai avem capacitatea de sinteză. Internetul nu ne atinge un organ anume, care să ne doara și să ne pună viața în pericol, așa cum fumatul afectează plămânilor, de exemplu. Nu devii bolnav navigând pe net, în afară de cazurile patologice - deja în SUA se deschid noi secții de psihiatrie care să trateze dependența de internet. În cazurile obișnuite, care nu necesită intervenția medicului, internetul ne afectează creierul, fără însă să ne dăm seama de asta, căci nu putem realiza prin noi înșine cât de mult suntem în stare să gândim și să înțelegem lucrurile din preajma noastră.⁶

Ca orice altă dependență, internetomania are o bază psihologică clară. Spre această boală sunt înclinați oamenii cu apreciere de sine scăzută, nemulțumiți de ei înșiși, incapabili să construiască și să mențină relații armonioase cu cei din jur. Oamenii de acest gen se „cufundă” în internet, străduindu-se să găsească respect, dragoste și propria însemnătate.⁷ Ei află acolo un fel de alinare, de care mulți se lasă păcăliți și cad rapid în capcană.

Ce am putea face împotriva unor asemenea efecte? Este greu de luptat cu ele pentru că internetul s-a infiltrat astăzi atât de adânc în viața noastră, făcând-o tot mai superficială prin facilitățile pe care ni le oferă, încât nu am mai fi în stare să renunțăm la el. Privarea de bună voie de internet ar presupune o asceză pe care prea puțini dintre semenii noștri ar avea chef să și-o asume. Chiar dacă devenim conștienți că ne face rău, tot n-am fi în stare, n-am dori să ne dispensăm de doză zilnică de otravă pe care ne-o servește, gratis, rețeaua globală.

---

⁵ https://koaha.org/wiki/Dipendenza_da_Internet, accesat la 01.04.2022

⁶ Paul Curcă, *Internetul ne vrea proști*, sursa: <https://www.crestinortodox.ro/editoriale/internetul-vrea-prosti-142440.html>

⁷ ****Zombie de Internet: a trăi și a muri în Rețea*, sursa: <https://www.crestinortodox.ro/sfaturi-duhovnicesti/zombie-internet-trai-a-muri-retea-145446.html>, Extras din Konstantin V. Zorin, *Dependența de computer, de jocuri, de nicotină*, Ed. Sophia, București 2014

Oricât de critici am fi la adresa lui, e clar că nu ne mai putem dispensa de internet. Iar lupta contra lui este o lupta pentru moderație mai degrabă decât pentru eliminare. Să trăim cu răul și să încercăm să îl mai și folosim în favoarea noastră, dacă e posibil.

În cadrul familiei, și în special în rândul tinerilor, părinții ar trebui să manifeste un interes activ asupra schimbărilor pe care copiii lor le fac prin intermediul diverselor instrumente multimedia. Vorbind cu ei despre interesul pe care îl au față de o anumită activitate, menținând un dialog periodic, ei se țin la curent cu evoluția copilului.

Părinții trebuie să mizeze pe controlul parental. Este important ca adulții să definească intervalele orare de acces la internet și rețele sociale. Trebuie explicat copiilor că postarea unei poze pe Internet sau divulgarea informațiilor prea personale pot fi nefaste și pot avea consecințe grave (pozele pot fi folosite necorespunzător de persoane rău intenționate). Este o realitate de care tinerii nu sunt conștienți încă și aceasta este munca pedagogică a părinților care trebuie să îi facă să reflecteze înainte de a face un gest care ar putea să aibă consecințe grave. Este esențial ca ei să înțeleagă să nu fie prea încrezători și că multe informații care circulă pe Internet sunt false. Persoanele rău intenționate profită de credulitatea celor mai tineri.

În adolescență, se impune să li se acorde un anumit spațiu de intimitate și de libertate tinerilor, fără ca părinții să vrea să îi controleze cu orice preț, și prin dialog se instalează cea mai bună prevenire.

Teologic vorbind, internetul face parte din acele lucruri ale lumii moderne, alături de drogurile de toate felurile, care dau dependență și care distorsionează chipul omului. Omul e făcut după chipul lui Dumnezeu, iar dependențele vin nu să distrugă acest chip - pentru că e imposibil de distrus - ci să facă chipul inoperant, pentru ca noi să nu mai putem purcede întru căutarea asemănării.⁸

Din momentul în care devenim conștienți de efectele negative ale internetului, trebuie să acționăm în așa fel încât să-i limităm prezența în viețile noastre. Să nu lăsăm pe seama lui nici rugăciunea, nici mersul la biserică, nici întâlnirea cu alți oameni, și nici măcar lectura, cu toate că netul are substitute pentru toate aceste lucruri.

Pentru a ne vindeca, trebuie să regăsim firescul vieții, lucrul cel mai greu cu putință, în condițiile în care acționăm în mijlocul atâtor „facilități” care să ne ușureze viața. Dar dacă Dumnezeu este cu noi, cine va putea sta împotriva noastră?

---

⁸ Paul Curcă, *art. cit.*

JOCUL - MODALITATE DE ÎNVĂȚARE ȘI EDUCARE

Înv. MALANCA MIHAELA
Școala Gimnazială "Anastasia Panu" Huși

Una dintre cele mai importante forme de manifestare a copilului este jocul.

În mod obișnuit o asemenea activitate este izvorâtă din nevoia de acțiune, de mișcare a copilului -o modalitate de a-și consuma energia- sau de a se distra, un mod plăcut, de a utiliza timpul liber și nu numai.

Jocul reprezintă un ansamblu de acțiuni și operațiuni care urmăresc obiective de pregătire intelectuală, tehnică, morală, fizică a copilului.

Încorporat în activitatea didactică, elementul de joc imprimă acesteia un caracter mai viu și mai atrăgător, aduce varietate și o stare de bună dispoziție funcțională, de veselie și bucurie, de destindere, ceea ce previne apariția monotoniei și a plictiselii, a oboselii.

Jocul didactic este un tip specific de activitate prin care învățătorul consolidează, precizează și chiar verifică cunoștințele elevilor, le îmbogățește sfera lor de cunoștințe, pune în valoare și le antrenează capacitățile creatoare ale acestora.

Atunci când jocul este utilizat în procesul de învățământ, el dobândește funcții psihopedagogice semnificative, asigurând participarea activă a elevului la lecții, sporind interesul de cunoaștere față de conținutul lecției.

Știm că jocul didactic reprezintă o metodă de învățământ în care predomină acțiunea didactică simulată. Această acțiune valorifică la nivelul instrucției finalitățile adaptive de tip recreativ proprii activității umane, în general, în anumite momente ale evoluției sale ontogenice, în mod special.

Prin joc, elevii pot ajunge la descoperiri de adevăruri, își pot antrena capacitatea lor de acțiune creativ, pentru că strategiile jocului sunt în fond strategii euristice, în care se manifestă istețimea, spontaneitatea, inventivitatea, inițiativa, răbdarea, îndrăzneala etc.

Jocurile copiilor devin metodă de instruire în cazul în care ele capătă o organizare și se succed în ordinea implicată de logica cunoașterii și a învățării.

În acest caz, intenția principală a jocului nu este divertismentul, rezultat din încercarea puterilor, ci învățătura care pregătește copilul pentru muncă și viață. Pentru a atinge aceste scopuri, jocul didactic trebuie să fie instructiv, să le consolideze cunoștințele.

Folosirea jocului didactic ca activitate de completare cu întreaga clasă, aduce variație în procesul de instruire a copiilor, făcându-l mai atractiv.

Fiecare joc didactic cuprinde următoarele laturi constitutive:

- **conținuturi**
- **sarcina didactică**
- **regulile jocului**
- **acțiunea de joc**

Prima latură-**conținuturi**-este constituită din cunoștințele anterioare ale copiilor însușite în cadrul activităților comune cu întreaga clasă, cunoștințe ce se referă la plante, animale, anotimpuri, reprezentări matematice, istorice etc.

Cea de a doua componentă a jocului-**sarcina didactică**-poate să apară sub forma unei probleme de gândire, de recunoaștere, denumire, reconstituire, comparație, ghicire. Jocurile didactice pot avea același conținut, acestea dobândind un alt caracter, datorită sarcinilor didactice pe care le au de rezolvat, de fiecare dată altele.

A treia latură -**regulile jocului**- decurge din însăși denumirea ei.

Regulile sunt menite să arate copiilor cum să se joace, cum să rezolve problema respectivă. Totodată regulile îndeplinesc o funcție reglatoare asupra relațiilor dintre copii.

Ultima latură -**acțiunea de joc**- cuprinde momente de așteptare, surprize, ghicire, întrecere și fac ca rezolvarea sarcinii didactice să fie plăcută și atractivă pentru elevi.

Elementele de joc : ghicirea, mișcare, întrecerea, surpriza etc. creează stări emoționale care întrețin interesul și dau un colorit viu activității.

Folosirea jocului didactic în cadrul procesului de învățare ne va demonstra că:

-randamentul orei este mai mare, verificarea cunoștințelor făcându-se în mod plăcut, activ, temeinic;

-gândirea elevilor este mereu solicitată și astfel în continuă formare;

-independența, creativitatea se formează de timpuriu;

-inițiativa copiilor crește, în joc devine mai curajos, mai degajat;

-prin jocuri îi putem cunoaște pe copii mai repede și mai bine;

-prin varietatea lor, prin crearea unor situații-problemă, ele dezvoltă spiritul de observație, de analiză, de judecată, înlătură, monotonia, rutina, stereotipia, dau posibilitatea elevilor să-și dezvolte vocabularul, comunicarea devine mai permisivă;

-jocul didactic ne oferă prilejul de a afla mai ușor cum gândesc elevii și de a modela logica gândirii lor.

Literatura de specialitate ne oferă o multitudine de jocuri didactice pe care le putem folosi în cadrul lecțiilor din toate ariile curriculare iar măiestria învățătorului va duce la rezultate deosebite.

Lista jocurilor folosite în cadrul activitatilor este vastă, dar mă voi opri în acest material la prezentarea unui joc, teoretic acum...e adevărat, ce poate fi folosit la toate disciplinele, un joc al inteligenței- **rebusul școlar**.

Privit ca un frate mai mic al rebusului și ruda cu integramele atât de gustate în zilele noastre **rebusul școlar** îl face pe micul participant ca prin rezolvarea diferitelor rebusuri școlare să se simtă și el mai aproape de frații mai mari, de adulți.

În același timp însă, ineditul joc dezvoltă procese psihice ale elevului: gândirea, limbajul, memoria, atenția, creativitatea, voința; poate fi folosit și ca metodă/mijloc de învățare și evaluare sau procedeu în cadrul unei metode.

Dorința de a rezolva orice problemă de tip rebusist intensifică interesul pentru studierea disciplinelor necesare în soluționarea cerințelor date și astfel rebusul ajută la dezvoltarea intelectuală a elevului.

Folosirea rebusului printre elementele de sprijin ale învățării este importantă prin faptul că poate interveni stimulatînd o dată cu creșterea curbei oboselii.

Mijloc activ și eficace de instruire și educare a școlarului, rebusul poate fi folosit cu succes în captarea atenției pe tot parcursul activității didactice, conducând la evitarea plictiselii, dezinteresului.

Ca mijloc instructiv, rebusul, bine pregătit și organizat, contribuie, prin rezolvarea sarcinilor didactice, la exersarea deprinderilor la consolidarea și la valorificarea lor creatoare. Este un mijloc de educație indirect. Fiecare rebus are un obiectiv al său, o structură și reguli sub forma unor succesiuni ordonate. Rolul regulii este acela de a păstra structura și desfășurarea jocului. Jucătorul trebuie să accepte și să realizeze ordinea structurală a jocului.

Rebusul oferă învățătorului posibilitatea observării comportamentului elevului la nivelul tuturor componentelor personalității, deoarece în rezolvarea rebusului elevul depune efort voluntar și rezolvă motivat de bucuria succesului o multitudine de probleme, în care este implicată inteligența, afectivitatea, temperamentul, caracterul.

Rebusul școlar contribuie, într-o bună măsură, la îmbunătățirea rezultatelor școlare și combaterea insucceselor.

De ce să nu recunoaștem, că, dacă am promite elevilor din clasă că cei ce vor termina primii exercițiile date spre rezolvare vor primi ca recompensă un rebus interesant, aceștia s-ar grăbi, chiar și cei cu un ritm mai lent, să-și îndeplinească cât mai bine și mai repede sarcina dată.

Rebusul școlar sprijină succesul școlar prin: cunoștințele însușite, capacitățile intelectuale, abilitățile de aplicare a cunoștințelor în rezolvarea unor probleme, trăsături de personalitate.

Succesul are un efect mobilizator, stimulativ asupra elevului; corelează potrivit cu performanța școlară, cu satisfacția în muncă și cu dorința de a învăța din ce în ce mai mult.

Una dintre cele mai puternice structuri motivaționale ar fi starea de curiozitate ce se manifestă în dorința rapidă de a rezolva rândurile orizontale ale rebusului, spre a descoperi cuvântul (cuvintele) de pe verticala A-B.

Dar pentru aceasta, orice învățător, în realizarea sau folosirea rebusului, trebuie să-și precizeze dinainte:

- conținutul urmărit (o lecție, un capitol etc.);
- modul de realizare (individual sau în grup);
- finalitatea urmărită (memorare, aplicare, transfer, creație);
- modul de evaluare (oral, scris, test).

Rebusul școlar poate constitui obiectivul activității unui cerc de elevi, oferind și posibilitatea organizării unor concursuri școlare distractive și deopotrivă educative și instructive.

La cercurile de specialități: limba română, istorie, geografie, științe se poate folosi rebusul ca auxiliar, completare la tema cercului, ca moment distractiv sau ca un exercițiu de creativitate.

Se pot organiza diverse concursuri literare și istorice cu ocazia sărbătoririi, comemorării unor date, personalități, unde rebusul școlar se poate folosi, potrivit temei propuse, pentru a fi rezolvat sau solicitat ca o creație.

În concluzie, rebusul școlar poate fi folosit în orice tip de activitate școlară (lecție, cerc, concurs), în momente diferite ale lecției, la multe discipline din învățământul primar, la orice vârstă școlară mică, de către orice elev cu posibilități normale de învățare.

Rebusul școlar poate fi folosit în scopuri diferite: imbogatirea cunoștințelor, consolidare, fixarea, transferul acestora, în verificare, evaluare, dezvoltarea creativității și a tuturor proceselor psihice și intelectuale, dezvoltarea personalității copilului.

Pentru obținerea acestor rezultate învățătorul trebuie să fie un mare » meșter » în a ști când, cum, unde poate fi folosit rebusul și mai ales, să fie un creator de astfel de jocuri, pentru care copiii, de orice vârstă școlară au o mare satisfacție când reușesc să le rezolve, folosindu-și toate cunoștințele căpătate în școală, ca și cele din cultura lor generală.

Vorbind despre jocurile didactice, Ursula Schiopolu preciza că ele "educă atenția, capacitățile fizice intelectuale, perseverența, promptitudinea, spiritul de echipă, de ordine, dârzenie, modulează dimensiunile etice ale conduitei".

Poate că e bine să ne amintim, atunci când suntem în fața vlăstarelor pe care le modelăm, că vârsta lor este vârsta jocului, iar în activitățile didactice ce le desfășurăm cu ei să fie folosite cât mai multe jocuri didactice și atunci.....succesul este garantat.

1. Bădică Tatiana., *Jocuri didactice pentru dezvoltarea vorbirii*, E.D.P. București, 1974, p. 52-56
2. Buda, A. și Francu, B.A., *Jocuri didactice și exerciții distractive* - Culegere pentru clasa I, E.D.P., București, 1970, pag. 23-30
6. Țopa L. - „*Creativitatea*”; București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1980
7. Tereza Amabile - „*Creativitatea ca mod de viață*”; București, Editura Tehnica, 1997

Metoda cubului aplicată în „Povestea castanelor”

Prof. învă. prescolar Mălinaș Livia Antonina

Liceul Tehnologic Brătianu

(Structura Grădinița cu P.P I.C. Brătianu),

Drăgășani, Județul Vâlcea

Prin fiecare metodă interactivă se pot obține performanțe pe care copiii le percep și-i fac responsabili în rezolvarea sarcinilor de lucru viitoare. Copiii înțeleg și observă că implicarea lor este diferită, dar încurajați își vor cultiva dorința de a se implica în rezolvarea sarcinilor de grup. Grupul înțelege prin exercițiu să nu-și marginalizeze partenerii de grup, să aibă răbdare cu ei, exersându-și toleranța reciproc.

Una din variatele metode de predare-învățare ce pot fi utilizate cu succes la preșcolari este și metoda cubului. Această metodă fost descoperită în 1980 și urmărește un algoritm ce vizează descrierea, comparația, asocierea, analiza, aplicarea, argumentarea atunci când se dorește explorarea unui subiect nou sau unul cunoscut pentru a fi îmbogățit cu noi cunoștințe sau a unei situații privite din mai multe perspective. Valențele formative ale metode sunt relevante, cunoștințele copiilor se îmbogățesc, dar se comunică foarte mult, se oferă fiecăruia șansa de a se simți important, de aș exprima opiniile.

Aplicarea metodei presupune parcurgerea a câtorva etape: mai întâi se formează grupuri de câte 4-5 copii după care fiecare copil din grup interpretează un rol în funcție de sarcina primită. Grupul va fi format pe principiul respectării sau exersării inteligențelor multiple astfel:

- copilul 1—**ROSTOGOLICI**— rostogolește cubul;
- copilul 2—**ISTEȚUL**—citește imaginea sau sarcina scrisă pe un simbol și formulează întrebarea;
- copilul 3—**ȘTIE TOT**— reține sarcina prezentată de colegul lui pentru a o reaminti colegilor de grup în cazul în care aceștia o uită sau doresc să confrunte răspunsul cu întrebarea;
- copilul 4—**CRONOMETRUL**—măsoară timpul și întrerupe activitatea. Se folosește de clepsidră, alte mijloace neconvenționale sau de cronometru;
- copilul 5—**UMORISTUL**—încurajează grupul, fiind optimist, bine dispus, cu simțul umorului.

Copiii fiind grupați după tipul de inteligență dominantă:

- copilul 1 după inteligența kinestezică;
- copilul 2 după inteligența verbal-lingvistică;
- copilul 3 după inteligența interpersonală;
- copilul 4 după inteligența logico-matematică;
- copilul 5 după inteligența interpersonală.

Grupați așa copiii rezolvă sarcinile individual într-un timp dat, prezintă apoi pe rând răspunsul formulate. Se analizează răspunsul, se fac comentarii, iar pentru a fi siguri că sarcina este corectă se poate cere reformularea răspunsului. Au loc comentarii care conduc la selectarea sau reformularea răspunsului corect prin combinarea ideilor individuale.

Pentru a diversifica jocurile, cuburile pot fi de mărimi diferite, mai ales că ei sunt „vedetele intelectuale” ale unei lecții. Sarcinile de învățare pot fi formulate diferit sub forma întrebărilor. Pentru a orienta activitatea intelectuală și a o activa, ele se pot transfera pe diverse simboluri specifice temei de studiu, fie în cuvinte, fie însoțite de imagini (flori, frunze, copaci, stegulețe).

Un exemplu de aplicare a acestei metode o poate constitui „*Povestea castanelor*”, de T.Banciu, pe care am tratat-o atât prin prisma domeniului limbă și comunicare, cât și prin prisma domeniului știință. Pe o măsuță am pregătit următoarele materiale: castane în coajă maronie, plesnită, castane în coajă verde, castane cu coajă neplesnită, ramuri cu mai multe castane atârând, filă de ierbar cu o inflorescență de castan, frunze de castan. Toate au fost acoperite cu o pânză până în momentul începerii activității. După descoperirea măsuței copiii au recunoscut imediat că este vorba despre „*Povestea castanelor*”, de T.Banciu. Pentru că momentul activității a avut loc chiar spre sfârșitul toamnei, când ne preocupăm de aspectul naturii în raport cu schimbările ce au loc în perioada de trecere dinspre vară spre toamnă, am extins puțin subiectul, atât din punct de vedere al limbajului și al exprimării orale, cât și din punct de vedere al cunoștințelor științifice.

Explorarea subiectului s-a făcut prin metoda cubului. De fapt se pot utiliza 2 cuburi, împărțind grupa în 2 grupuri de lucru, unul ocupându-se de arbore (castan), celălalt de fruct (castană). Pentru fiecare cub, am stabilit acțiuni de lucru, identificate pe fiecare față a cubului prin culori diferite, respectiv *descriere, comparație, analiză, asociere, aplicație, argumentare*. Fiecare grup de lucru a fost împărțit în 6 subgrupe (echipe de câte 2 copii), care trebuia să-și îndeplinească sarcinile menționate.

ACȚIUNI	GRUP 1 (ARBORE)	GRUP 2 (FRUCT)
Roșu -DESCRIERE	Copacul - desen, colorare Frunza - desen, colorare, numărare lobi	Castana în coajă - desen în creion colorat Castana fără coajă - desen, colorare, precizare formă
Verde COMPARARE	Copacul - cu alți copaci, ca înălțime, formă a coroanei Frunza - cu diverse frunze, ca formă și mărime	Castana - cu alte fructe cu coajă, ca formă a seminței și înveliș
Galben ANALIZEAZĂ	Castanul - părți componente Frunza - părți componente	Castana - Se pun la dispoziția copiilor și castane comestibile, dar mai mici
Albastru ASOCIAZĂ	Copiii au identificat castani la umbra cărora s-au jucat sau de ramurile cărora au avut legat un	Cu nuca, cu aluna, cu castane comestibile, cu piure de castane, cu arici, iar

	leagăn. Frunzele - cu o palmă	inflorescența cu un brad împodobit și florile cu rochița rândunicii.
Alb ARGUMENTEAZĂ	. Trebuie să plantați castani pentru umbra lor, pentru coroana deasă, ajutor pentru păsări	Sunt semințe din care crește castanul, sunt decorative. Nu trebuie să le mâncăm pentru că nu sunt comestibile acestea.
Negru APLICĂ	-Umbră - Suport pentru leagăn - Arbore pentru păsările - Mediu de viață pentru insecte	-Sunt hrană pentru animale. - Sunt necesare pentru înmulțirea copacilor -Nu trebuie să le mâncăm căci nu sunt comestibile. -Sunt bune pentru joacă.

Și în acest caz, modul în care au fost antrenați toți copiii în realizarea sarcinilor, a constituit un stimulent solid pentru fiecare dintre ei, motivându-i să participe activ și să își exprime opiniile fără reținerea de a greși, mai ales ca *celula* de lucru cuprindea doar doi copii. După prezentarea rezultatelor muncii fiecărei echipe în fața grupei întregi, subiectul povestirii a fost bine înțeles de către toți copiii, fiecare având ocazia să își exerseze vorbirea și totodată să-și îmbogățească cunoștințele despre castan și fructele sale.

BIBLIOGRAFIE:

1. Goncea, Elena, Fulga *Metode interactive de grup-ghid metodic-*, Ed. Arves, București, 2002
2. Revista *Învățământul Preșcolar* 1-2 din 2008

DEZVOLTAREA ABILITĂȚILOR SOCIALE LA PREȘCOLARI PRIN METODE INTERACTIVE DE GRUP

Prof.Măndescu Mihaela Dumitra

G.P.P. „Tic-Pitic”- Mioveni

Metodele interactive de grup contribuie la dobândirea acestor calități iar dacă un copil vine sau nu vine în prima zi de școală cu ele depinde în mare măsură și de educatorii care au o mare responsabilitate în formarea unitară a personalității lui. Primele sarcini de învățare în grup trebuie înțelese ca activități de dificultăți reduse al căror avantaj e că sunt realizate prin participarea celor mai mulți membri ai echipei, adică să învețe să fie și să lucreze împreună. Noțiunea de echipă e delicată în preșcolaritate deoarece presupune ca interesul grupului să primeze asupra celui individual, ceea ce nu poate fi obținut la această vârstă. Grădinița poate cel mult facilita producerea unor procese pregătitoare cu mare semnificație socială. (Păși-Lăzărescu, Ezechil, 2011). Evident că pentru a transforma grupul, ca întreg, într-un mijloc de schimbare este necesară utilizarea „metodelor de grup” care vizează asimilarea educatorului în grup, astfel încât acesta să nu fie perceput de elevi ca străin sau exterior grupului, ci ca participant activ, interesat de problemele și destinul grupului.

Dezvoltarea abilităților sociale are implicații majore în asigurarea performanței școlare, asigurând sănătatea emoțională a persoanei și favorizând o bună integrare ulterioară a individului în societate. Competențele sociale de bază, precum inițierea și menținerea unei relații și integrarea într-un grup (Botiș, 2007), sunt dezvoltate în cadrul jocului, ca formă de organizare, metodă și procedeu în activitatea instructiv-educativă din grădiniță. Utilizarea metodelor interactive de grup ca un joc cu reguli, joc de învățare, de cooperare, distractiv aduce beneficii reale pentru preșcolari, aceștia parcurgând sub formă de joc, conținuturile propuse. În cadrul lor predomină învățarea prin cooperare, valorificând potențialul fiecăruia, formând copiilor capacitatea de a relaționa și de a fi un membru activ în cadrul grupului. Valorile metodelor interactive de grup sunt: cooperarea, creativitatea, susținerea, respectul, non-discriminarea, responsabilitatea și autoresponsabilizarea. Interacțiunea din cadrul metodelor interactive dezvoltă capacitatea de a lucra împreună, componentă importantă pentru viață și pentru activitatea profesională viitoare, dovedit fiind faptul că subiecții care lucrează în echipă sunt capabili să aplice și să sintetizeze cunoștințele în moduri variate și complexe, învățând mai temeinic decât în cazul lucrului individual. Silvia Breben, (2008), vorbind despre eficiența grupurilor în cadrul metodelor interactive, subliniază importanța cunoașterii strategiilor de funcționare a grupului/grupurilor ca fiind necesară pentru a desfășura activități eficiente în beneficiul fiecărui copil. Implicarea activă a copiilor în grup este determinată de responsabilitatea pe care o are ca parte a grupului. Dacă într-un grup un copil este marginalizat, nu primește nici un rol, activitatea de grup nu este eficientă.

Pentru succesul interacțiunii în grup, este necesară dezvoltarea unor abilități, precum: capacitatea de a ajunge la un consens, de a trimite și a primi feed-back-uri, capacitatea de a asculta activ, de a fi receptiv și tolerant la părerile celorlalți, de a susține și de a accepta diferențele de opinie, de a reflecta asupra celor discutate, de a se concentra asupra priorităților precum și capacitatea de a oferi și de a primi ajutor din partea colegilor și de a nu prelua controlul grupului. Un aspect important în inițierea și menținerea unei interacțiuni cu covârșnicia este acela că prin utilizarea metodelor interactive de grup se reduce la minim fenomenul blocajului emoțional, grupul oferind un sentiment de încredere, de siguranță, ce duce la dispariția

fricii de eșec și curajul de a-și asuma riscul. Copiii timizi reacționează foarte bine la lucrul în grupuri mici, sunt stimulați să vorbească, să-și exprime ideile.

Grupul le stimulează și dezvoltă curajul, încrederea în sine și în partenerul/partenerii de grup, stăpânirea de sine, declanșează buna dispoziție. Având o sarcină în grup este pus în situația de a fi frecvent în fața grupului și de a susține un punct de vedere. Constatând că stăpânește treptat situația, își va învinge timiditatea și va deveni un element activ, înclinat să lucreze colectiv cu un plus de încredere în sine. Metodele de predare-învățare (Metoda predării/învățării reciproce, Mozaicul, tehnica Lotus, Comunicarea rotativă, Învățarea în cerc, Schimbă perechea, Puzzle, Bula dublă, Cubul, Acvariul, Mica publicitate, Partenerul de sprijin, Piramida etc) dezvoltă interrelaționarea în grup în cadrul învățării și obișnuiește copiii cu munca în grup. Astfel vor manifesta încredere și respect în comunicarea cu adulții și copiii, sporește interesul pentru tema pusă în discuție. Copiii împărtășesc și celorlalți ceea ce descoperă/știu despre o anumită temă, completează sprijiniți de educatoare, ajutând nu doar la schimbul de idei între grupuri de prieteni ci cu întreaga grupă de preșcolari incluzând astfel copiii ce în alte situații ar putea fi marginalizați. E necesar să creem condiții necesare pentru promovarea învățării interactive, să acordăm timp suficient pentru ca preșcolarii să-și exprime ideile și pentru a primi feedback constructiv. Copiii sunt încurajați să-și exprime ideile și părerile proprii, fără teama de a fi ridiculizați, să-și dezvolte încrederea în forțele proprii și să înțeleagă valoarea propriilor idei și opinii. Sub forma unor jocuri, metodele de fixare, consolidare și evaluare (Piramida, Diamantul, Ciorchinele, Ghicitorile, Benzi desenate, Posterul, Trierea aserțiunilor, Tehnica blazonului, Diagrama Venn, Jurnalul grafic, Turul galeriei, Harta conceptuală etc) ajută la fixarea cunoștințelor și oferă copiilor posibilitatea de a demonstra ce și cât au asimilat, departe de contextul evaluării clasice ce poate inhiba copiii. Organizate în grupuri mici, aceste metode pot îmbrăca forma unor competiții între grupuri, stimulând comunicarea și expunerea a cât mai multe informații despre tema respectivă, în vederea câștigării atenției celorlalți. Se stimulează și autoevaluarea și evaluarea răspunsului celorlalți, prin completarea cu informații noi.

Unii copii au dificultăți de comunicare, de ascultare activă și întrerup conversația celorlalți. Prin metode precum Creioanele la mijloc, R. A. I., Explozia stelară, Cubul etc, prezentate ca jocuri cu reguli, preșcolarii sunt obligați să-și aștepte rândul pentru a vorbi, să stabilească contact vizual atunci când vorbesc, să-i asculte pe ceilalți, manifestând abilități de ascultare activă așteptând ca celălalt să termine solicitarea după care oferă răspuns, menținând contactul vizual. Preșcolarii ajung până la performanța de a pune întrebări atunci când i se povestește ceva, de a zâmbi, a da din cap în semn de aprobare sau dezaprobare. Spre exemplu, strategia mozaicului este focalizată pe dezvoltarea capacităților de ascultare, vorbire, cooperare, reflectare, gândire creativă și rezolvare de probleme.

Astfel, copiii trebuie să asculte activ comunicările colegilor, să fie capabili să expună ceea ce au învățat, să coopereze în realizarea sarcinilor, să găsească cea mai potrivită cale pentru a-i învăța și pe ceilalți ceea ce au studiat. Metoda R. A. I. are și ea la bază stimularea și dezvoltarea capacității copiilor de a comunica prin întrebări și răspunsuri ceea ce au învățat. Metodele interactive de grup oferă copiilor ocazia de a împărți obiectele și a-și împărtăși experiențe. Metodele de fixare, consolidare și evaluare precum Blazonul, Posterul, Jurnalul grafic, Benzi desenate, Ciorchinele, pun copiii în situația de a împărți materialele comune primite pentru realizarea sarcinii, formulând în mod adecvat o cerere, utilizând formule de adresare politicoasă. În plus, învață să manifeste, cu sau fără ajutor din partea adultului, modalități adecvate de răspuns dacă nu primesc imediat obiectul. Aceste metode urmăresc activitatea preșcolarului în cadrul grupei, modul în care interacționează cu colegii, dacă împarte materialele cu alți colegi și cât este dispus să se joace cu alți copii. De asemenea, lucrând în echipă, li se oferă posibilitatea de a-și împărtăși părerile, ideile, experiența, strategiile personale de lucru, informațiile, capătând încredere în ei și devenind responsabili pentru ideile și acțiunile lor. Ascultând părerile celorlalți învață să privească critic mediul social în care trăiesc, să se descurce în situații reale de viață, își exersează capacitatea de autoevaluare, de a evalua

alternative și a lua decizii, de a testa ipoteze. Se obișnuiesc să negocieze soluțiile, ideile, să rezolve o sarcină alături și împreună cu alți copii, comportându-se cu toleranță, afectivitate, sensibilitate și corectitudine cu cei din jur. Pentru inițierea și menținerea unei relații, importante sunt și oferirea și primirea de complimente.

Metodele ce pot fi folosite pentru interevaluarea produselor unei activități de grup precum Turul galeriei, Cercul complimentelor, Pânza de păianjen, pun copiii în situația de a formula și de a răspunde la complimentele primite. Copiii identifică lucrurile care le plac la persoana lor, la ceilalți copii sau la produsele activității acestora, își manifestă afecțiunea prin gesturi, descoperă activitățile, interesele comune, asemănările și deosebirile dintre ei. De asemenea, fiind împărțiți pe grupe de către educatoare nu vor fi în grup doar copiii prieteni facilitând astfel integrarea copiilor marginalizați și crescând coeziunea grupei. Eficiența grupurilor eterogene este cunoscută, studiile demonstrând că într-un grup omogen cu copii dotați, de același nivel cognitiv, psihic și social apare indisciplina, fiecare fiind dornic să-și prezinte cunoștințele, să rezolve sarcina, încalcând deseori regulile și manifestând nerăbdare.

Aprecierile pozitive, lauda, încurajarea, specifice metodelor interactive de stimulare a creativității, înlătură tendința de a critica sau necăji, stimulează formarea unor atitudini și capacități precum toleranța față de ceilalți, spiritul critic, curajul de a comunica ideile proprii. Utilizate pentru a-i ajuta pe copii să emită cât mai repede cât mai multe idei, fără ca, inițial, să se considere valoarea acestora, copiii învață să respecte ideile fiecărui membru al grupului, creând un climat pozitiv de lucru, și se dezvoltă abilitățile necesare muncii în grup.

Munca în grup presupune apariția conflictelor între membri, mai ales la această vârstă. Prin utilizarea metodelor interactive se stimulează rezolvarea eficientă a conflictelor, procesele negociative, dialogul. Preșcolarii sunt puși în situația de a utiliza strategii de rezolvare a conflictelor precum ignorarea, distragerea atenției, negocierea, compromisul cu ajutor minim din partea adultului. Copiii trebuie să negocieze pentru obținerea unui rol sau obiect, să renunțe în favoarea altui copil pentru a evita o ceartă și a realiza scopul comun al grupului, să accepte roluri, păreri și situații altfel decât ar fi vrut, crescând toleranța la frustrare, totul pentru binele grupului. În evaluare, indiferent de prestația individuală în grup, toți vor fi apreciați la nivelul rezultatelor comune. Copiii sesizează diferența dintre grupuri, conștientizează dacă au pierdut timp cu rezolvarea unor conflicte și uneori își reproșează, aduc argumente, suferă, chiar dacă grupurile nu sunt în competiție, observându-se la această vârstă dorința de perfecțiune, de succes, de câștig. Învață să-și exprime nevoile și dorințele fără a folosi un ton poruncitor, negociind în cadrul grupurilor mici mult mai bine decât ar fi făcut-o cu întreaga grupă. Prezentate sub forma unor jocuri cu reguli, membrii grupului devin conștienți de necesitatea autoimplicării active în activitățile de grup, de necesitatea cooperării în interiorul grupului precum și de necesitatea respectării regulilor aferente unei situații sociale în vederea atingerii finalităților propuse. Regulile trebuie să asigure susținerea reciprocă în cadrul grupului, respectul față de fiecare persoană, față de întregul grup considerat ca grup social și față de sine. Se exclude inechitatea socială, culturală, economică și de gen asigurând șanse egale de implicare și activitate în grup, tuturor, indiferent de gen, etnie, religie. Metodele interactive de grup educă răbdarea în respectarea regulilor impuse de joc sau de rezolvarea sarcinilor dar și așteptarea rândului într-o activitate. Vizează nivelul de răbdare al preșcolarului, dacă își poate stăpâni ideile și dorința de a vorbi, dorința de a fi mereu primul. De exemplu, tehnica de învățare prin colaborare Creioanele la mijloc dă posibilitatea de a vorbi liber tuturor copiilor, îi încurajează să vorbească deschis, le dezvoltă gândirea critică. Însă o dată ce un copil și-a expus punctul de vedere, nu mai are dreptul să vorbească până când toate creioanele se află jos, semn că fiecare a avut prilejul să spună ceva. Tehnica demonstrează copiilor că toți membrii sunt egali și nimeni nu are voie să domine, disciplinându-i. Le formează și consolidează deprinderea de ascultare activă și le dezvoltă capacitatea de a-și aștepta rândul să-și spună ideile. Dezvoltă totodată și competențele de relaționare și de comunicare, participarea activă, implicând toți copiii în realizarea sarcinilor propuse. Este demonstrat faptul că în cadrul metodelor interactive de grup predomină învățarea

prin cooperare, membrii grupului cooperând cu alți copii în scopul atingerii finalităților commune, de a accepta ideile, sugestiile altor copii în cadrul jocului, de a corela acțiunile și interesele personale cu ale altor copii din grup, acceptând propuneri diferite. Au ocazia de a participa la activități de grup manifestând stabilitate și perseverență în joc.

Avantajele metodelor Philips 6/6, Braistorming-ul sau Tehnica 6/3/5 de a obține într-un timp scurt numeroase idei prin stimularea imaginației tuturor participanților, permit întărirea coeziunii grupului și angajează copiii în (auto)evaluare. Cooperarea din interiorul echipei se îmbină cu competiția dintre grupuri. Împărțiți în mai multe grupe, sunt puși în situația de a demonstra compasiune față de alți copii din grupă, înțelegând că nu întotdeauna poți să ieși învingător. Sunt puși în situația de a se apropia și sprijini pe cei care au o neplăcere, de a se bucura de succesele colegilor și a-i felicita. Prin utilizarea metodelor de cercetare în grup (Reportajul, Investigația de grup, Tema/ Proiectul de cercetare în grup, Portofoliul de grup etc.) se stimulează atitudinea pozitivă față de munca în echipă sau grup descurajând negativismul și egoismul, se încurajează învățarea reciprocă, cooperarea, spiritul de echipă, competiția constructivă. Cooperarea cu alți copii se realizează prin împărțirea materialelor, disponibilitatea de a face ceea ce îți se cere, coordonarea acțiunilor pentru atingerea scopurilor, acceptarea ideilor membrilor grupului, negocierea și compromisul în cadrul grupului. În cadrul utilizării metodelor interactive de grup copilul poate fi investit cu atribuții în grup, aceasta însemnând recunoașterea unor calități, a unei valori, dar și obligația de a-și onora statutul atribuit sau dobândit.

În cadrul unor metode copiii devin "parteneri de sprijin" atât ai colegilor dar și ai educatoarei, înlesnind activitatea de recuperare, dezvoltând încrederea în forțele proprii, cooperarea și lucrul în pereche și determinând "cunoașterea de sine" și a colegilor. Beneficiile unor metode precum Comunicarea rotativa, Schimbă perechea, Benzi desenate, metoda Bulgăreului de Zăpadă sunt că stimulează comunicarea, având uneori posibilitatea de a lucra cu fiecare dintre membrii colectivului. Stimulează cooperarea, ajutorul reciproc, înțelegerea și toleranța față de opinia celuilalt, copiii au posibilitatea să se bucure de finalitatea activității lor. Aceste metode pun copiii, ca membri ai aceluiași grup cu scop comun, în situația de a oferi și a cere ajutorul de la membrii grupului, dezvoltându-le aceste abilități. Copiii care socializează ușor sau se integrează foarte repede într-un grup îi ajută de regulă pe noii veniți și le explică regulile grupei, sau ale jocului la care urmează să participe. În concluzie, utilizând metodele interactive de grup, copiii își dezvoltă capacitatea de a interacționa pozitiv și cu încredere cu copiii de vârstă apropiată și cu adulții cunoscuți, inițiind și menținând relații cu aceștia. Stimulându-le curiozitatea, copiii își formează deprinderea de a găsi singuri informații, de a aplica cunoștințele în diferite situații de viață, de a conștientiza stilurile de învățare pe care le preferă.

Metodele interactive de grup încurajează autonomia copilului și promovarea învățământului prin cooperare. Favorizează dezvoltarea la preșcolari a abilității de a recunoaște și respecta asemănările și deosebirile dintre oameni, a capacității de a respecta regulile și de a înțelege efectele acestora, a capacității de a-și asuma responsabilități, de a negocia și participa la luarea deciziilor și de a coopera cu ceilalți favorizând integrarea preșcolarilor în grup și societate.

BIBLIOGRAFIE:

- Bocoș, M. (2013), Instruirea interactivă, Editura Polirom, Iași
- Botiș, A., Mihalca, L. (2007). Despre dezvoltarea abilităților emoționale și sociale ale copiilor, fete și băieți, cu vârsta până în 7 ani, - Ghid pentru cadrele didactice din învățământul preșcolar
- Breben S., Gongea E., Ruiu G., Fulga M., (2002), Metode interactive de grup, Editura Arves, București
- Silvia Breben, (2008), Valoarea formativă și beneficiile metodelor interactive de grup, în Învățământul preșcolar în mileniul III, MECT, Editura Reprograph, Craiova
- Dulamă, M. E., (2008), Metodologii didactice activizante, teorie și practică, Editura Clusium, Cluj-Napoca

CULTIVAREA INTERESULUI PENTRU LECTURĂ ÎN CICLUL PRIMAR

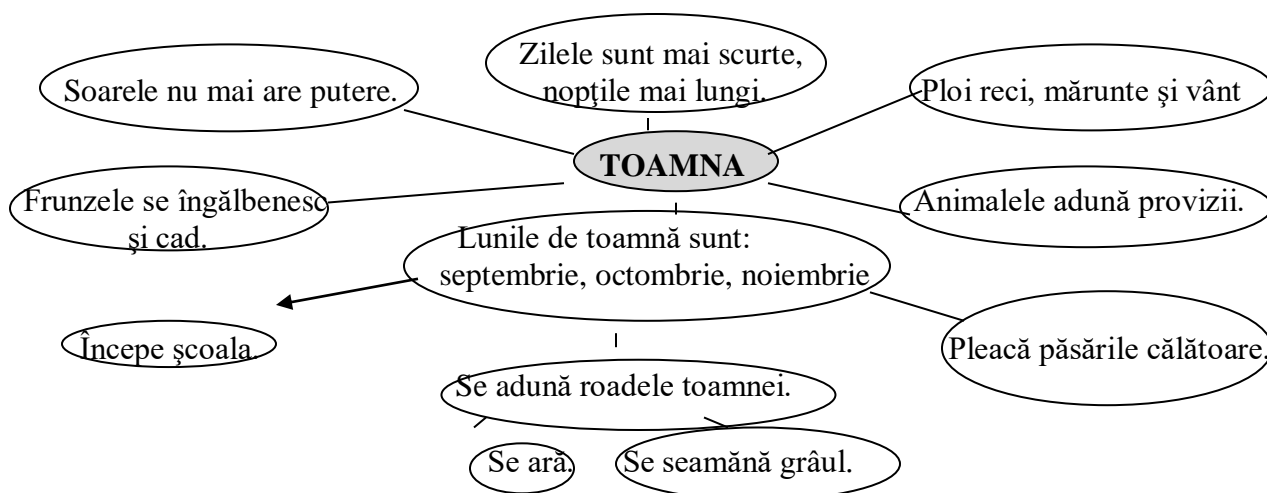
Înv. Manole Luminița – Școala Gimnazială “Ovidiu Hulea” Aiud

În contextul schimbărilor globale, când copiii abandonează lectura în favoarea televizorului, calculatorului, consolei de jocuri sau a telefoanelor mobile, se impune tot mai stringent cultivarea dragostei pentru lectură încă de la intrarea copilului în școală. Deși unul din obiectivele fundamentale ale limbii române, în clasele mici, o constituie formarea și cultivarea gustului pentru citit, pentru lectură, cartea devine tot mai greu „prietenul” lor nedespărțit, un rol important în acest sens revenindu-i învățătorului.

Învățătorul poate contribui la creșterea interesului pentru lectură prin metodelor activ-participative - metode ce motivează elevii să gândească, fără să fie descurajați de părerile altora; îi fac să participe cu plăcere la activități; îi fac încrezători în forțele proprii și îi determină să manifestă empatie față de anumite personaje. Iată câteva din ele pe care le putem utiliza:

Prin metoda **Ciorchinele** putem implica elevii în procesul de învățare, urmărind dezvoltarea creativității, formarea elevului ca participant activ la procesul de educare. La lectura „Sfârșit de toamnă” de Vasile Alecsandri i-am încurajat pe elevi să gândească liber și deschis despre toamnă și să noteze pe tablă tot ce le trece prin minte legat de acest anotimp.

Ciorchinele era:

Metoda Brainstorming se poate folosi pentru identificarea tuturor informațiilor necesare înțelegerii textului care urma să fie analizat deoarece metoda presupune o serie de avantaje: implicarea activă a tuturor participațiilor; dezvoltarea capacității de a trăi anumite situații, de a le analiza, de a lua decizii în alegerea soluțiilor optime; exprimarea personalității; eliberarea de prejudecăți; dezvoltarea relațiilor interpersonale, prin valorificarea ideilor fiecăruia.

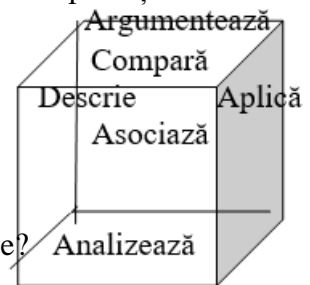
Metoda Cvintetul este atractivă și plăcută. Prin ea elevii rezumă ideile. Elevii au pornit de la cuvântul cheie „Toamna”, urmat de două adjective, trei verbe la gerunziu, patru cuvinte legate de subiect și în final, cuvântul sinteză.

Toamna
argintie, ofilită
uscând, tremurând, smulgând
brumează, zdrențuiește, înspăimântează întristează,
natura.

Cubul este metoda ce presupune explorarea unui subiect din mai multe perspective, este o tehnică prin care se evidențiază activitățile și operațiile de gândire implicate în învățarea unui conținut. În cadrul activității la clasă s-a folosit un cub din hârtie pe fețele căruia erau scrise următoarele sarcini: descrie, compară, analizează, asociază, aplică, argumentează. Pentru ca activitatea să fie mai atractivă câte un elev aruncă cubul cerându-le colegilor să îndeplinească sarcina înscrisă pe fața de sus a acestuia. Exemplu: *Lectura „La cireșe”* de Ion Creangă.

1. **Descrie** personajul pe Nică.
2. **Compară** comportamentul tău cu cel al lui Nică.
3. **Asociază** cuvintele : cireșe, vară, mătușă cu însușirile potrivite acestora.
4. **Analizează** pericolul prin care a trecut Nică. Ce-ar fi putut păți el?
5. **Aplică**: Dramatizați momentul întâlnirii mătușii Mărioara cu Nică.
6. **Argumentează**: dacă este sau nu vinovat Nică de cele întâmplate ? De ce?

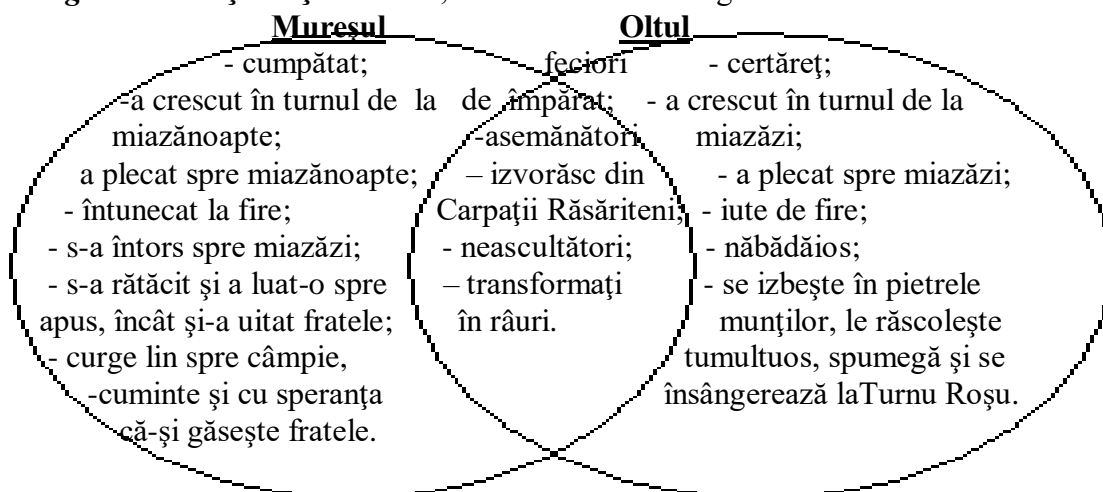
Cadranele reprezintă un demers didactic util mai ales pentru orele de consolidare și de recapitulare, putând fi folosită în diferite momente ale lecției. Este metoda în care activitatea individuală se îmbină cu activitatea frontală a elevilor. Prin trasarea a două axe perpendiculare fișa de lucru a fost împărțită în patru cadrane repartizate în felul următor:

Exemplu *O faptă generoasă* de Edmondo de Amicis

I. Momentele întâmplării	II. Însușirile potrivite pentru Garrone, Crossi și Franti
III. Un proverb potrivit	IV. Mesajul textului

Tot la această lectură am folosit și **studiul de caz** - metodă de confruntare directă a participanților cu o situație reală, autentică. Studiul de caz este metoda de găsire a soluțiilor eficiente pentru rezolvarea unei situații problemă, antrenând elevii în situații reale, concrete. Ea contribuie la ordonarea informației în jurul unei idei, urmată de argumentarea punctelor de vedere proprii. Sursa învățării este reprezentată de problema care creează o structură bazată pe învățarea prin participare. Elevii au analizat cazul băieților care își batjocoreau un coleg. Părerile referitoare la comportament au fost susținute cu argumente din text și însoțite de exemple din viața zilnică.

Diagrama Venn - este o metodă activă care îi determină pe elevi să se gândească la asemănări și deosebiri, să reflecteze asupra cunoștințelor după scheme deja fixate în mintea lor. Exemplu: *„Legenda Mureșului și Oltului”*, elevii au notat în diagramă:

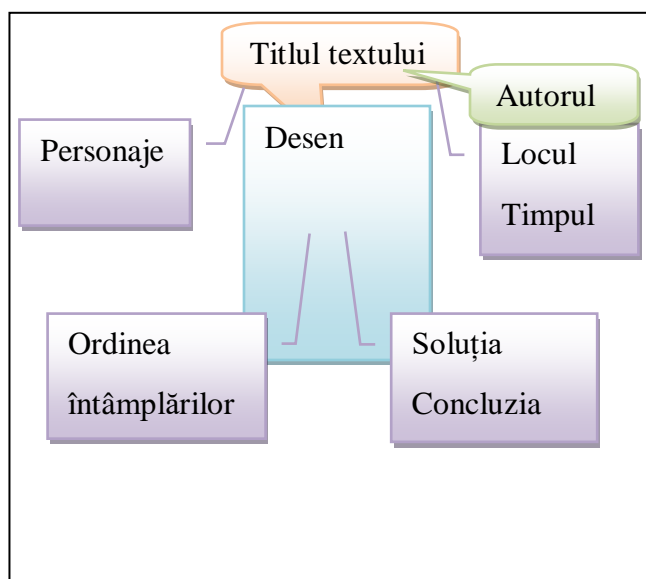
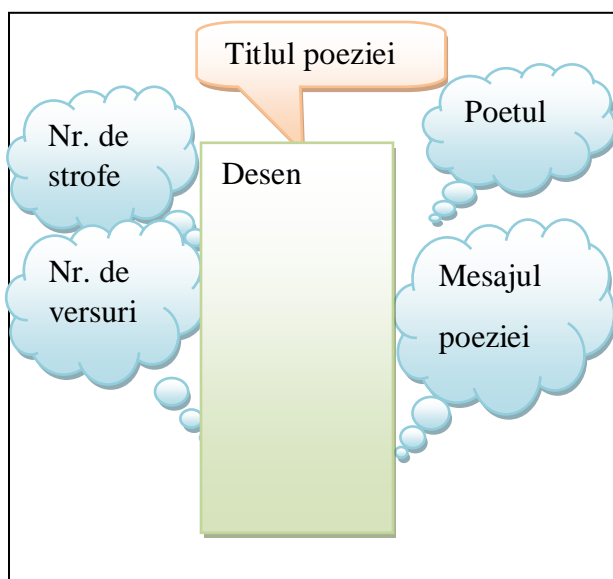

La lectura *„Prințul fericit”* de Oscar Wilde am utilizat metoda **Pălăriilor gânditoare** ce corespunde diferitelor tipuri de gândire. Elevii au fost împărțiți în grupe după culoarea pălăriilor ce îi reprezintă: albastră, albă, roșie, neagră, verde, galbenă.

Pălăria albastră –a clarificat/a ales soluția corectă - A adresat copiilor o întrebare din text să vedem dacă l-au înțeles; **Pălăria albă** – a redat pe scurt conținutul lecturii ; **Pălăria roșie** și-a exprimat sentimentele față de personaje ; **Pălăria neagră**– a identificat greșelile, aspectele negative ; **Pălăria verde** – a găsit noi soluții de a-i ajuta pe nevoiași ; și-a imaginat un alt final ; **Pălăria galbenă** — a identificat aspectele pozitive – Faptele bune făcute de personaje.

Jocul de rol „De vorbă cu personajele studiate”, i-a ajutat pe elevi să înțeleagă acțiunile și punctele de vedere ale personajelor.

Harta conceptuală este o tehnică de reprezentare vizuală a conceptelor și a legăturilor dintre ele. Harta textului este o imagine a modului de gândire, simțire și înțelegere a celor citite de elevul care o elaborează, la început simplist, apoi tot mai complet. Această metodă a fost des utilizată, ca fișă de lectură și în evaluarea lecturii suplimentare a elevilor deoarece utilizarea ei facilitează memorarea mai rapidă și mai eficientă a informației, facilitează dezvoltarea gândirii logice și a abilităților de viață, este un mod de lucru ordonat și construit cu imaginație și simț artistic. Iată două modele folosite: una pentru poezii, iar alta pentru texte narative:

Aceste metode prezentate sunt doar câteva din multitudinea de metode active care măresc potențialul intelectual al elevilor prin angajarea lor ca efort personal în actul învățării, având ca rezultat o eficiență maximală. Folosindu-le în îndrumarea lecturii elevilor cartea va deveni partener de viață al acestora, un vehicul plăcut care îi va purta prin toată lumea, prea mare pentru a putea fi străbătută altfel pornind de la ceea ce cunosc.

Bibliografie:

- 1.Gliga I. – Învățarea activă, Ministerul Educației și Cercetării, București 2001;
- 2.Oprescu N. – Activism și activizare în învățământul primar, Ed. D.P. București, 1991;
- 3.Oprea C – Strategii didactice interactive Editura Didactică și Pedagogică R.A. București 2007;
- 4.Schiau Ioan – Gândire critică – metode active de predare – învățare, Ed. Dacia Cluj – Napoca, 2004.

STUDIU-DEZVOLTAREA CREATIVITĂȚII PRIN ACTIVITĂȚI NONFORMALE

Înv. Marc Aurica – Școala Gimnazială Câmpeni

Termenul de creativitate a fost introdus în literatura de specialitate de G.W. Allport în 1937. Până atunci pentru desemnarea creativității erau utilizați diverși termeni, ca: dotație, aptitudine, talent, genialitate, imaginație creatoare și inteligență. Astăzi, problematica creativității, este abordată sub diferite aspecte, de specialiștii din diferite domenii, de psihologi.

Unii cercetători susțin că orice individ are disponibilități creatoare, care se cer doar descoperite. S-a demonstrat prezența unei înzestrări native generale a tuturor copiilor pe fondul cărora condițiile prielnice de mediu și de muncă cultivă capacitățile specific-individuale. Dacă elevii nu depășesc conduitele imitative, este pentru că așa au fost deprinși și, pe măsură ce dascălul pretinde muncă și gândire independentă, inventivitatea ia locul firescului. E. P. Torrance explică situațiile în care școlarii nu creează deoarece le lipsesc modelele și deprinderile necesare acestui tip de activitate.

Creativitatea copiilor se caracterizează, înainte de toate, prin aportul intelectual afectiv-motivațional pe care-l aduce subiectul în activitate, ca prin eforturile personale care se soldează cu un pas înainte în evoluția personală. Creația este forma optimă de canalizare a energiilor psihice și de autoafirmare. Efectul de creație atrage după sine schimbări în structura personalității, asigurându-i dinamica. Creativitatea răspunde și trebuințelor de cunoaștere care apar pregnant la copii. Evidentă la ei este nevoia de a pune întrebări, de a depista erori, de a experimenta și a obține răspunsuri.

Un rol determinant în dezvoltarea creativității revine mediului școlar și familial al copilului, precum și conduitei de instruire, dar și mediului social în care se mișcă copilul. Numeroase studii analizează dezvoltarea creativității în medii sociale diferite. S-a constatat că mediile libere, calde, prietenoase, sunt favorabile stimulării creativității. Pe când mediul conformist, relațiile autoritare frânează dezvoltarea potențialului creator al copilului. Astfel că un tărâm prielnic pentru dezvoltarea creativității oferă și activitățile nonformale, care au caracter flexibil, se realizează în afara clasei, sunt extradidactice, opționale sau facultative.

Educația nonformală este cea mai nouă abordare a învățării prin activități plăcute și motivante. Avantajele sale multiple înglobează bifarea tuturor deprinderilor specifice sistemului tradițional de învățământ, cu un aport suplimentar de abilități câștigate în condițiile unei libertăți de exprimare maxime. Educația nonformală înseamnă orice acțiune organizată în afara sistemului școlar, prin care se formează o punte între cunoștințele predate de profesori și punerea lor în practică. Acest tip modern de instruire elimină stresul notelor din catalog, al disciplinei impuse și al temelor obligatorii. Înseamnă plăcerea de a cunoaște și de a te dezvolta.

Astfel, activitățile nonformale îi atrag pe copii, le oferă acea descătușare și libertate în manifestare care este necesară în stimularea creativității. Tot în acest sens, activitățile nonformale influențează pozitiv creativitatea și pentru că:

- permit momente de abstractizare, prin extragerea de cunoștințe din viața practică;
- scot din educație, funcția de predare, lăsând loc funcției de învățare;
- elevii sunt implicați în proiectarea, organizarea și desfășurarea acestor activități;
- nu se pun note sau calificative, nu se face o evaluare riguroasă;
- permit punerea în valoare a aptitudinilor și intereselor copiilor și tinerilor;
- permit o mare varietate de forme, flexibilitate sporită a formelor;

Obiectivele educației nonformale nu urmăresc să excludă modul tradițional de educație, ci să completeze instruirea pur teoretică prin activități atractive, la care să aibă acces un număr cât mai mare de tineri. Acestea sunt: - completarea orizontului de cultură din diverse domenii;

- crearea de condiții pentru formarea profesională;
- sprijinul alfabetizării grupurilor sociale defavorizate;
- asigurarea unui mediu propice exersării și cultivării diferitelor înclinații, aptitudini și capacități.

De-a lungul carierei didactice, i-am îndrumat pe elevi să participe la diverse activități nonformale care le-au dezvoltat creativitatea, eliberând închistarea programului rigid din școală, le-am oferit șansa de a valorifica “tot ce-au avut mai bun în ei” cu bună influență apoi și asupra activității școlare. Câteva dintre aceste activități nonformale ar fi serbările cu diferite prilejuri, competiții și evenimente culturale, sportive, expoziții, cercuri extracurriculare, excursii și drumeții, vizite de studiu, ateliere practice (de pictură, cusături) vizite la muzee, mese rotunde, proiecte și parteneriate educaționale, tabere școlare. În ultimii ani, am organizat cercul tematic “Mâini îndemânatică și minți creatoare” în colaborare cu clubul elevilor. În cadrul acestuia am desfășurat activități diverse, în funcție de preferințele elevilor participanți: cusături populare, tricotaj manual, diferite tehnici de pictură, colaje cu o multitudine de materiale din natură și gospodărie, editarea unei reviste școlare sau chiar a unor cărți tematice (pe anotimpuri, ilustrate, poezii create de copii). Interesantă mi s-a părut și mie, dar și elevilor, realizarea cărților și a revistelor, activitate pentru care au fost atribuite mai multe funcții: directori de editură, redactori, corectori, ilustratori, tipăritorii textelor create, la calculator și legătorii care au dat forma finală a cărții. Experiențele trăite le-au îmbogățit cunoștințele elevilor, le-au dezvoltat personalitatea, i-au făcut mai îndrăzneți, mai responsabili, au dat frâu liber creativității, obținând produse surprinzătoare, interesante și peste așteptările noastre. În cadrul activităților nonformale, imaginația elevilor poate să colinde locuri neumblate, încărcate de cunoștințe ce așteaptă să fie descoperite și să fie îmbinate creativ în lucrările lor.

Educația nonformală însoțește cu succes formarea educațională a tinerilor și rămâne una dintre variantele optime pentru susținerea plăcerii de cunoaștere și de afirmare profesională în lumea contemporană. Ea oferă un câmp motivațional mai larg și mai deschis procesului de formare-dezvoltare a personalității elevului, având o capacitate rapidă de receptare a tuturor influențelor pedagogice informale, aflate, astfel într-o expansiune cantitativă greu controlabilă. Ea este accesibilă tuturor, este caracterizată de adaptabilitate, nu impune restricții sau condiționări. Ea oferă perspective și oportunități pe plan personal, cât și profesional, completează chiar unele lacune din activitatea școlară.

Pentru ca activitățile în care sunt implicați elevii să crească interesul acestora pentru învățare, să contribuie la formarea competențelor și a obiectivelor propuse, inclusiv a creativității, indiferent că se pliază pe principiile educației formale sau nonformale, ele trebuie să asigure un cadru favorabil intersectării, combinării și valorificării integrate a cunoștințelor și competențelor (de comunicare, de interrelaționare și civice) elevilor, iar din această perspectivă, cadrul didactic trebuie să devină un mediator între mediul educațional formal și cel nonformal.

Bibliografie:

- Jinga, Ioan, Educația permanentă, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1979;
- Revista “Învățământ primar”, nr. 1, Editura Miniped, București, 2004;
- Revista “Redimo”, mai, Editura Didactic Pres, Slatina, 2013;

STUDIU-PREDAREA, ÎNVĂȚAREA, EVALUAREA - ÎNTRE TRADIȚIONAL ȘI MODERN

înv. Marc Aurica –Școala Gimnazială Câmpeni

Pentru a atinge un nivel optim în proiectarea și realizarea unei activități educaționale, se pune accent pe felul cum se desfășoară aceasta și implică probleme organizatorice, procedurale și materiale. Astfel apare termenul de „tehnologie didactică”, care acceptă două puncte de vedere; primul se referă la ansamblul mijloacelor audio-vizuale ce se utilizează în practica educativă, iar al doilea se referă la ansamblul structural al metodelor, mijloacelor de învățământ, al strategiilor de organizare a predării-învățare, puse în aplicație, în strânsă corelare cu obiectivele pedagogice, conținuturile transmise, formele de realizare a instruirii și modalitățile de evaluare.

Când se alege o metodă, se ține cont de finalitățile educației, de conținutul procesului instructiv, de particularitățile de vârstă și de cele individuale ale elevilor, de psihosociologia grupurilor școlare, de natura mijloacelor de învățământ, de experiența și competența cadrului didactic. Astfel, o metodă tradițională poate evolua spre modernitate, în măsura în care secvențele procedurale care le compun îngăduie restructurări inedite sau când circumstanțele de aplicare a acelei metode sunt cu totul noi. În unele metode moderne surprindem secvențe destul de tradiționale sau descoperim că variante ale acestei metode erau de mult cunoscute și aplicate. Considerăm că fiecare metodă, apare sub forma unor variante și aspecte diferite, încât, în mod difuz, în cadrul unei metode, de exemplu cea clasică, se poate naște treptat tendințe către modernism.

Din toate cele menționate rezultă faptul că profesorul trebuie să-și schimbe concepția și metodologia instruirii și educării, să coopereze cu elevii, să devină un model real de educație permanentă, să se implice în deciziile educaționale, să asigure un învățământ de calitate. Pregătirea managerială a profesorului, însușirea culturii manageriale, nu numai cea tradițională psihopedagogică și metodică, pot asigura înțelegerea și aplicarea relației autoritate-libertate, ca nou sens al educației, prin predare-învățare și rezolvarea altor situații din procesul educațional școlar.

Metodele de învățământ bine alese și aplicate duc la realizarea obiectivelor informaționale și formative ale lecției și ale activităților extrașcolare. Nicolae Iorga aprecia că „metoda cea mai bună are valoarea pe care i-o dă omul care o întrebuințează. Ea nu are valoare generală democratică, prin care orice minte omenească ajunge a nimeri aceeași siguranță în țintă. Iar valoarea omului care întrebuințează metoda atârnă, desigur și de o anume inteligență, care nu e apanajul oricui, dar atârnă și de mijloacele pe care i le pune la îndemână numai cultura generală, multilaterală, dând trei virtuți fără care nici știința în cel mai înalt sens al cuvântului nu se poate. Aceste trei virtuți sunt: orizont, disciplină și omenie”.

De-a lungul carierei didactice am utilizat atât metode moderne de predare, cât și cele tradiționale, în funcție de disciplina de studiu, tema predată, timpul disponibil și obiectivele propuse. Dintre metodele moderne utilizate menționez metoda Ciorchinului, Mozaicul, Cubul, Turul Galeriei, metoda 6/3/5, metoda Lotus, Palariile gânditoare, metoda Frisco, metoda Schimba perechea, Explozia stelară, diagrama Venn, metoda Cauză-efect. Ele au fost utilizate la toate disciplinele școlare și la toate clasele primare, cu bune rezultate.

Desfășurarea în condiții optime, a proceselor de predare și învățare reiese în urma procesului de evaluare. Interrelația care se realizează între cele trei procese creează un circuit continuu, conform căruia nu putem înfăptui unul dintre ele fără a ține cont de celălalt.

În practica școlară s-au îmbunătățit metodele și tehnicile de evaluare în scopul realizării unor corelații eficiente între predare – învățare – evaluare și pentru a atinge dezideratele propuse pentru formarea personalității autonome, libere și creatoare.

Este recunoscut faptul că metodele complementare de evaluare reprezintă o alternativă la formulele tradiționale a căror prezență domină și care realizează evaluarea rezultatelor școlare obținute “pe un timp limitat și în legătură cu o arie mai mare sau mai mică de conținut, dar oricum definită”. Alternativele oferite constituie opțiuni metodologice și instrumentale care îmbogățesc practica evaluativă evitând rutina și monotonia. Valențele formative le recomandă susținut în acest sens. Este cazul, în special, al investigației, al proiectului și al portofoliului, al hărților conceptuale care în afara faptului că reprezintă importante instrumente de evaluare, constituie în primul rând sarcini de lucru a căror rezolvare stimulează învățarea de tip euristic. Strategiile alternative pot include lucrări scrise și revizuite, analize orale referitoare la evenimente cotidiene, cooperarea cu alții în rezolvarea unor sarcini de învățare, în organizarea unei cercetări.

Fără a minimaliza valoarea metodelor tradiționale și a maximiza calitățile metodelor „complementare”, precizăm că oricare dintre metodele de evaluare (mai vechi sau mai noi, „tradiționale” sau „moderne”) trebuie utilizate de profesori și promovate în raport cu „fidelitatea” lor, adică cu gradul în care ele reușesc să aprecieze cât mai riguros ceea ce vrem să apreciem.

Indiferent de strategia didactică aleasă, nu trebuie să uităm faptul că elementul cheie în educație îl reprezintă elevul care trebuie să realizeze o serie de procese pentru a putea cunoaște și utiliza practic informațiile însușite. O învățare eficientă presupune mai întâi înțelegerea faptelor, analizarea acestora, formularea unor idei pe baza cunoștințelor dobândite ulterior, generalizarea și abstractizarea lor. Profesorul nu mai este cel care ține o prelegere în fața elevilor ci e mediator și îndrumător în activitatea de învățare pe care aceștia o parcurg. Predarea, învățarea și evaluarea să se realizeze prin utilizarea unor metode activ – participative care să solicite interesul, creativitatea, imaginația, implicarea și participarea elevului, în scopul însușirii unor cunoștințe care să-i folosească.

Bibliografie

- Dumitru, I., Dezvoltarea gândirii critice și învățarea eficientă, Editura de Vest, Timișoara, 2001
Ionescu, M., Radu I., Didactica modernă, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001
OPREA C-L. - Pedagogie. Alternative metodologice interactive, București, Editura Universității Păcurari, Otilia, Târcă, Anca, Sarivan, Ligia, Strategii didactice inovative, suport de curs, Centrul Educația 2000+, București, 2003

STUDIU-VALENȚELE ACTIVITĂȚII DIFERENȚIATE ÎN CICLUL PRIMAR

înv. Marc Aurica-Școala Gimnazială Câmpeni

Personalitatea este întotdeauna unică și originală. Fiecare individ pornește de la o zestre ereditară unică care-i stabilește un drum anume marcat de diverse experiențe, desfășoară variate activități, angrenându-se în fel de relații și toate având anumite efecte asupra dezvoltării și construirii personalității.

E necesar ca dascălul să cunoască în detaliu individualitatea elevilor săi, căci în școală se urmărește nu doar dezvoltarea intelectuală, ci și educarea afectivității și a sensibilității copilului.

Elevii sunt diferiți prin modul în care învață, prin stilul preferat de învățare și prin nivelul de dezvoltare. Astfel, sarcinile de învățare menite să conducă la progres trebuie croite pentru fiecare dintre dimensiunile menționate. Reușita în învățare are multe fețe, chiar în interiorul aceluiași grup de vârstă, iar modul cel mai echitabil de definire a reușitei într-un sistem de învățământ incluziv este prin raportarea la progresul înregistrat de fiecare elev.

În orice clasă există cel puțin două categorii de elevi: elevi capabili de performanță și elevi cu dificultăți în învățare. Dascălul va trebui să găsească căi, mijloace, metode, modalități de lucru adecvate pentru a face față provocărilor timpului, cât și pentru a obține randament maxim în funcție de posibilitățile individuale ale fiecărui școlar, ceea ce înseamnă o educație diferențiată. Lipsa ei poate avea ca rezultat insuccesul, eșecul școlar.

A diferenția în activitatea didactică reprezintă, în primul rând, acceptarea că ritmul de învățare al elevilor e diferit. Instruirea diferențiată presupune crearea situațiilor favorabile fiecărui elev, descoperirea și stimularea intereselor, aptitudinilor și posibilităților de formare și afirmare ale fiecăruia. Diferențierea vizează tehnologia didactică, diferențierea sarcinilor de muncă independentă în clasă sau acasă, stimularea inițiativelor și intereselor personale ale elevilor.

În timpul activității diferențiate trebuie folosite în permanență metode și procedee care antrenează în cel mai înalt grad capacitățile intelectuale, care trezesc și mențin interesul față de învățatură, curiozitatea față de fenomenele studiate, stimulează atitudinea creatoare, solicită un efort propriu, asigură o învățare activă și formativă. Diferențierea activității în cadrul lecției, presupune îmbinarea și alternarea echilibrată a activității frontale cu activitatea individuală și pe grupe, se realizează în toate momentele lecției, în darea temei pentru acasă, precum și în întreaga activitate extrașcolară organizată cu elevii. Tratarea diferențiată înseamnă adaptarea învățământului la particularitățile individuale psihofizice ale copilului, influențarea instructiv-educativă a copilului potrivit particularităților sale, înlesnind prin aceasta descoperirea și cultivarea aptitudinilor, înclinațiilor, intereselor lui, pregătirea la nivelul posibilităților de care dispune, crearea unui cadru favorabil formării personalității.

De-a lungul carierei mele didactice mi-am organizat lecțiile astfel încât să-mi răspund la câteva întrebări de bază: "Cum fac, ca școlarii cu un intelect dezvoltat să nu-și piardă vremea așteptându-i pe ceilalți? Cum să-i încurajez pe cei mai înceți pentru a nu renunța și a se strădui să-i ajungă pe ceilalți?", având astfel în vedere nu numai elevii cu probleme la învățatură, ci întreg colectivul, pentru a asigura un nivel maxim după posibilitățile fiecăruia. Toate acestea se pot realiza doar printr-o muncă diferențiată atent pregătită. Tratarea diferențiată a elevilor o realizez prin activități individuale și activități pe grupe. Elevii lucrează individual pentru fixarea și consolidarea cunoștințelor, pentru aplicarea lor în practică, pentru formarea de priceperi și deprinderi, pentru exersarea unor operații mintale, rezolvarea exercițiilor și problemelor, efectuând măsurători, desene, schițe, compuneri etc. Sarcinile diferențiate și individualizate am

grijă să respecte particularitățile psihice ale fiecărui elev, ținând seama de ritmul de muncă, de aptitudinile și capacitatea lui de rezistență fizică și intelectuală, de nivelul pregătirii lui anterioare. Învățământul individualizat urmărește progresul neconținut și sistematic al elevului prin propria lui activitate și eliminarea greșelilor ivite pe parcursul instruirii și educării lui.

Alături de activitatea diferențiată individuală, activitatea pe grupe reprezintă o formă de organizare eficientă în procesul de învățare, intensifică performanțele elevilor și crește gradul de activizare a lor. Am creat atât grupe omogene, cât și grupe eterogene. Însă pentru a nu-i suprasolicita pe cei buni sau a nu-i eticheta pe cei "slabi" e bine să se alterneze modul de constituire a grupelor de elevi. Elevii pot comunica și colabora pe parcursul realizării sarcinilor cerute, primesc îndrumări, eu trecând de la o grupă la alta.

La nivelul clasei, activitatea diferențiată a îmbrăcat și alte forme: activități cu teme comune pentru toți elevii, activități cu teme diferențiate pe grupe de nivel, în funcție de obiectivele urmărite, activități cu teme diferite pentru fiecare elev. Am folosit fișe de recuperare (reînvățare), fișe de dezvoltare și fișe de exercițiu. Au fost fișe multiple cu sarcini de lucru diverse, concepute gradat. Fiecare elev are libertatea de a parcurge sarcinile de lucru de la simplu la complex, lucrând individual. Când elevul termină fișa de lucru, o predă învățătorului și poate trece la nivelul următor. O asemenea variantă de activizare a elevilor necesită o pregătire complexă, riguroasă din partea învățătorului, dar oferă șansa fiecărui elev să lucreze în ritm propriu și să solicite sprijin când are nevoie.

Sarcinile date în activitățile diferențiate au fost gradate prin conținut și mod de realizare. Pentru cei cu un nivel scăzut și un ritm lent de activitate am creat cerințe de recunoaștere, de reproducere după model, pentru a-i ajuta să realizeze obiectivele programei la nivel limitat. Pentru elevii cu nivel mediu am formulat sarcini care angajează intelectual mai plenar, sarcini complexe cu algoritmi simpli. Iar pentru elevii dotați intelectual au fost sarcini care i-au pus să interpreteze, să descopere noi relații, să construiască noi sisteme, să creeze probleme, le-a fost stimulată creativitatea.

O variantă interesantă de diferențiere este predarea în perechi, o modalitate de-a grupa elevi cu performanțe școlare diferite. Elevii au o altă logică în a explica sau a prezenta noile informații decât cea a profesorului. Este facilitată înțelegerea, iar beneficiile sunt pentru ambii elevi. Activitatea în perechi are beneficii și în formarea caracterului: colaborarea, empatia și înțelegerea pot fi dobândite în asemenea activități.

Munca diferențiată nu înseamnă nicicum scăderea exigenței sau o reducere a volumului de cunoștințe pentru unii elevi. Limita minimă în stabilirea sarcinilor pentru munca diferențiată o constituie prevederile programei școlare.

Tehnicile de diferențiere a instruirii vizează o gradare a sarcinilor școlare, potrivit posibilităților individuale și a ritmului propriu de dezvoltare a fiecărui individ, astfel încât, randamentul să fie asigurat pentru toți. Este generat un climat de încredere în posibilitățile individului încât să combată complexul de inferioritate pe care îl trăiesc mulți dintre cei ce nu pot atinge performanțele ridicate și să combată atitudinea de uniformizare a condițiilor de învățare și dezvoltare pentru indivizii capabili de performanță.

Instruirea diferențiată ar trebui să treacă dincolo de paginile literaturii de specialitate, să devină o obișnuință în activitatea didactică, fiind necesară atât pentru elevii cu performanțe înalte, cât și pentru elevii care au nevoie de sprijin mai mult, pentru ca fiecare să poată progresa. Uneori o încurajare sau un feedback specific pot fi factori care produc efecte benefice în învățare.

Fiecare copil este unic în felul lui, este o minune irepetabilă și ar fi păcat ca prin acțiunea noastră să uniformizăm acele individualități. Prin urmare tratarea diferențiată trebuie să capete o accepție mai generoasă, ea devenind o calitate a managementului educațional, o abilitate a învățătorului în dezvoltarea personalității fiecărui copil.

Bibliografie:

Radu, Ioan-Învățământul diferențiat. Concepții și strategii, E.D.P. București, 1978.

Țircovnicu, V-Învățământul frontal, învățământul individual, învățământul pe grupe, E.D.P., București, 1981

Oprea, C.-L., - Strategii didactice interactive, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006 2.

Radu, I., - Învățământul diferențiat, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1998.

Învățământul primar, nr. 2-3, Ed. Miniped, București, 2003.

Învățământul primar, nr. 4, Ed. Miniped, București, 2003.

Învățământul primar, nr. 1-3, Ed. Miniped, București, 2006.

SPORTUL ÎN CONDIȚII DE IARNĂ

Prof. Marcu Adrian Florin
Palatul Copiilor Târgu Jiu

CE BENEFICII SUNT, CUM TE ECHIPEZI CORESPUNZĂTOR ȘI CUM ÎL PRACTICI ÎN SIGURANȚĂ

Cine spune că iarna este un anotimp mult prea capricios pentru a face sport în aer liber nu a cunoscut până acum, cu siguranță, frumusețea și importanța pentru sănătate a sporturilor specifice acestei perioade. Odată cu venirea sezonului rece, poate că nu îți mai surâde să ieși în fiecare dimineață la alergat, așa cum obișnuiai să faci în zilele calde de vară. Poate că n-ai mai scos de ceva timp bicicleta din garaj și aștepti să se facă primăvară pentru a te bucura din nou de una dintre pasiunile tale. Dacă ești fan al activităților outdoor, trebuie să recunoști, însă, că nu te mulțumești doar cu exercițiile din sala de fitness, dar te descurajezi imediat după ce verifici prognoza meteo sau doar când privești pe fereastră. Te regăsești în această descriere? Avem o veste pentru tine: nu vei avea nevoie decât de câteva zile la munte, pregătit să încerci noi activități, pentru a descoperi cât de cool este sportul chiar și iarna. Pentru că ne dorim ca prima ta experiență de genul acesta să fie memorabilă și să te facă să-ți dorești să te întorci iar și iar pe pârtie, în articolul de astăzi îți vom prezenta elementele esențiale de care trebuie să ții cont: echipamentul corespunzător și respectarea condițiilor de siguranță. Dacă vei fi însoțit și de gașca ta, distracția va fi garantată!

Beneficiile sporturilor de iarnă

Pe lângă faptul că sporturile de iarnă și distracția formează o echipă pe cinste, acestea au numeroase beneficii pentru sănătate. Să te distrezi și să contribui la echilibrul sănătății tale - ce poate fi mai grozav decât atât? Așadar, iată care sunt principalele avantaje ale activităților sportive outdoor din sezonul

Arderea caloriilor

Recunoaște că și ție îți place să-ți faci măcar puțin de cap la masa de sărbători. Oricât de echilibrată ar fi alimentația ta, tot nu poți rezista tentației de a mânca mai mult decât obișnuiești în restul anului. Noi încurajăm un stil de viață cât mai sănătos și cu alegeri înțelepte, dar, în același timp, înțelegem și micile „aventuri culinare” din perioada Crăciunului. Ba chiar venim și cu o informație prețioasă pentru tine: sporturile de iarnă contribuie la arderea rapidă a caloriilor și la îmbunătățirea metabolismului, fiind mai eficiente în acest sens decât activitățile pe care le desfășori în interior. De exemplu, într-o zi petrecută pe pârtia de schi, numărul caloriilor arse va fi de 3 ori mai mare decât în mod normal.

Stimularea producției organismului de vitamina D

Expunerea la lumina soarelui, în special în zilele de iarnă, ajută organismul să producă vitamina D, printre ale cărei beneficii se numără întărirea oaselor și a mușchilor. Ținând cont că niciun sport de interior nu îți oferă acest avantaj, credem că ai un motiv în plus de a planifica un weekend la munte în viitorul apropiat, nu?

Îmbunătățirea flexibilității

Mișcările pe care le efectuezi în timpul sesiunilor de schi sau de snowboarding ajută la îmbunătățirea posturii corpului, acestui beneficiu alăturându-i-se, bineînțeles, și îmbunătățirea echilibrului.

Îmbunătățirea rezistenței

Sporturile de iarnă înseamnă activitate intensă, lucru de care îți sugerăm să ții cont la început, când este posibil să ți se pară o adevărată provocare. Cu cât vei exersa mai mult, însă, corpul tău se va obișnui cu acest grad de activitate, iar rezultatul va fi pe măsură: nivelul tău de duranță va fi unul mai bun!

Îmbunătățirea stării mentale

După cum ai aflat deja, activitățile outdoor din sezonul rece sunt foarte importante pentru sănătatea fizică, însă lista avantajelor nu se termină aici: sporturile de iarnă sunt recunoscute și pentru felul în care influențează starea mentală. Odată ajuns pe pârtie, vei înțelege cât de important este să fii prezent în activitatea pe care o desfășori și să te concentrezi la ceea ce ai de făcut - astfel, vei lăsa acasă toate problemele cotidiene. În plus, având alături gașca ta de iubitori de sport, distracția și voia bună vor fi nelipsite.

Ce trebuie să conțină echipamentul complet?

Deoarece temperaturile sunt foarte scăzute, echipamentul destinat sporturilor de iarnă este, fără doar și poate, unul dintre cele mai complexe. Astfel, articolele vestimentare din această categorie sunt special concepute pentru a asigura protecție împotriva frigului, protecție împotriva umidității, dar și protecție împotriva eventualelor căderi. De aceea, îți sugerăm să te orientezi doar la hainele care respectă toate aceste criterii, pentru a te bucura de confort și de siguranță maxime. Evită să faci compromisuri: oricât de groasă ți s-ar părea geaca de iarnă pe care o porți în mod normal, ea nu va avea niciodată calitățile unei gecii de schi, spre exemplu. În alcătuirea echipamentului complet, este esențial să ții cont de „regula stratificării sau a layeringului”. Altfel spus, va trebui să porți mai multe straturi de haine, fiecare dintre ele având un rol bine definit. Iată care sunt acestea:

- Primul strat: lenjeria termoactivă

Lenjeria termoactivă este primul strat pe care îl vei purta. Intrând în contact direct cu pielea, ea este special gândită, astfel încât să se usuce rapid și să asigure tot confortul necesar. Poți opta pentru lenjeria fără cusături, care elimină riscul frecărilor și nu irită pielea.

- Al doilea strat: hainele din fleece

Rolul celui de-al doilea strat este acela de a asigura izolarea termică. În rândul celor mai îndrăgite materiale din această categorie intră fleece-ul, cunoscut și sub denumirea de polar fleece, un adevărat rival al lăunii. În comparație cu aceasta, fleece-ul are o greutate mai mică, este moale, plăcut la atingere și ușor de întreținut.

- Al treilea strat: geaca

În gama noastră vei găsi geci special concepute pentru sporturile de iarnă, printre cele mai îndrăgite modele numărându-se gecile de schi și gecile de snowboard. Acestea asigură un plus de confort termic, prin faptul că împiedică frigul să pătrundă în interior. În plus, asigură protecție împotriva vântului și a umidității. Pe lângă cele 3 straturi de articole vestimentare, nu uita să incluzi în bagajul tău și accesoriile de iarnă potrivite tipului de activitate fizică pe care o vei desfășura.

Cum practici sporturile de iarnă în siguranță?

După cum ai aflat deja, echipamentul este un factor esențial de protecție. Acesta, însă, nu este suficient când vine vorba despre desfășurarea sporturilor outdoor în condiții de maximă siguranță. De aceea, este important să cunoști și să respecti întru totul un set de reguli. Pe lângă purtarea echipamentului potrivit și a accesoriilor de protecție, iată care sunt lucrurile de care îți recomandăm să ții cont de fiecare dată:

Învăță să cazi

Când schiezi sau te dai cu snowboardul, vei învăța două lecții: lecția echilibrului, dar și lecția căderilor în siguranță. Până și cei cu mai multă experiență decât tine cad, din când în când, pe pârtie, însă nu se accidentează, pentru că au învățat, pe parcursul timpului, cum să cadă. Este o lecție care se aplică, de altfel, și în alte sporturi, precum ciclismul. Așadar, îți sugerăm să nu te temi de căderi, ci să înveți să reacționezi în momentul în care există șanse mari ca ele să se întâmple. Este indicat ca măcar la început să apelezi la serviciile unui instructor de schi.

Respectă regulile și marcajele

Respectarea regulilor și a marcajelor de pe pârtii este obligatorie, fie că ești de-abia la început, fie că ai mai cochetat cu sporturile de iarnă în trecut. Alege doar traseele marcate, respectă toate indicațiile, ține cont de condițiile meteo. Știm că îți dorești să te distrezi și, odată ce

mai capeți experiență și curaj, îți vei dori noi aventuri. Amintește-ți de fiecare dată, însă, că siguranța ta este prioritară și că poți simți adrenalina și respectând un set de reguli clare.

Hidratează-te corespunzător

Hidratarea este esențială atât înainte de începerea activității fizice, cât și în timpul și la finalul acesteia. Suntem convinși că te vei simți atât de bine pe pârtie, încât este foarte posibil să uiți de acest lucru. Cu toate acestea, îți sugerăm ca din când în când să iei o pauză pentru hidratare. Nu durează decât foarte puțin, iar apoi poți relua distracția alături de prietenii tăi.

Iarna asta, îndrăznește să transformi sporturile outdoor într-o nouă pasiune! Pregătește-ți echipamentul, ține cont de regulile specifice activității pe care o vei desfășura și adună-ți gașca de prieteni - pârtia vă așteaptă!

Bibliografie:

<https://4fstore.ro/blog/post/sporturile-de-iarna-beneficii-echipament-practica>

INOVARE /ADAPTARE/ SCHIMBARE ÎN EDUCAȚIE

Profesor Ana Marcu

Colegiul Național „Inochentie Micu Clain ” Blaj

„De ce facem educație? Pentru a-i ajuta pe elevi să înțeleagă lumea din jurul lor și talentul dinlăuntru lor și să devină oameni împliniți și cetățeni cărora le pasă.” Sir Ken Robinson

Copiii de azi s-au născut și cresc în era digitală, caută răspunsuri online și prelevează digital informații din surse diverse. Contextul le este favorabil și le permite să acceseze informații oricând și oriunde. Viitorul apropiat aduce în mod inevitabil multiple schimbări de conținut în ceea ce privește filozofia și practica managerială la nivelul sistemului de învățământ românesc și al organizației școlare. Copiii și adolescenții începutului de secol XXI trebuie să facă față în viitor unor noi provocări și din acest motiv școala are responsabilitatea de a forma la elevi abilități de învățare pe tot parcursul vieții în acord cu noile schimbări ale societății și cu cerințele de pe piața muncii.

Inovația, adaptarea și schimbarea sunt elemente cheie în evoluția sistemului educațional. Inovația aduce tehnologii noi și metode de predare creative, adaptarea se referă la ajustarea la nevoile diverse ale elevilor, iar schimbarea implică revizuirea structurilor și conținutului pentru a fi mai relaxante și eficiente în contextul actual global. Echilibrul între tradiție și inovație, între creativitate și rutină face bine și în educație.

În educație, conceptul de inovație se referă la adoptarea și aplicarea de idei, tehnologii sau metodologii noi pentru a îmbunătăți procesul de învățare. Acesta poate include utilizarea tehnologiilor emergente în sălile de clasă, implementarea metodelor de predare interactive și personalizate, promovarea gândirii critice, precum și adaptarea curriculumului pentru a corespunde nevoilor și abilităților elevilor. Inovația în educație are drept scop crearea unui mediu de învățare mai dinamic și relevant, care să pregătească elevii pentru lumea în continuă schimbare. În acest context, rolul profesorului este determinant, iar pentru a promova inovația în educație, acesta trebuie să folosească o serie de metode inovatoare care să stimuleze și să influențeze educabilii, iar acestea pot include tehnologii moderne, strategii de predare personalizate, utilizarea jocului în învățare sau abordări bazate pe colaborare și implicarea activă cum ar fi: *Proiecte interactive* care să încurajeze gândirea creativă și rezolvarea de probleme. *Colaborarea în echipă* este eficientă, pentru că stimulează schimbul de idei și abilități sociale, *Învățarea bazată pe probleme* implică elevii în rezolvarea unor probleme reale pentru a-și dezvolta abilitățile de cercetare și rezolvare, *Gândirea critică* permite dezvoltarea capacităților elevilor de a analiza, evalua și argumenta noi idei. *Flexibilitatea și adaptabilitatea* presupun abordarea metodelor de predare care permit ajustarea la

nevoile individuale ale elevilor și schimbările din societate. De asemenea, *Mentoratul și ghidarea* au în vedere furnizarea de suport și îndrumare individuală pentru a încuraja explorarea și inovația. Aceste metode pot crea un mediu propice pentru ca elevii să-și dezvolte gândirea critică, creativitatea și abilitățile de inovare.

Explorarea metodelor inovatoare în educație implică și presupune căutarea și implementarea unor abordări noi și creative pentru a îmbunătăți procesul de învățare. Scopul este crearea mediilor de învățare mai eficiente, captivante și relevante nevoilor elevilor în era modernă.

Adaptarea la inovare se poate face prin ajustarea la nevoile diverse ale elevilor. Aceasta presupune:

- a. *Diferențierea instruirii*: Profesorii pot utiliza diferite metode de predare pentru a se adapta la stilurile de învățare diferite ale elevilor. Astfel, pot folosi materiale didactice variate, pot oferi suport suplimentar acolo unde este nevoie.
- b. *Evaluarea și feedback-ul individualizat*: Evaluarea personalizată poate ajuta la înțelegerea nevoilor specifice ale elevilor. Oferirea de feedback individualizat și clar îi poate ajuta să își îmbunătățească performanțele.
- c. *Support suplimentar și resurse*: Oferirea de resurse adiționale sau asistență suplimentară, cum ar fi tutorialele sau sesiunile de lucru în grupuri mici, poate fi benefică pentru elevii care au nevoie de suport mai intens.
- d. *Adaptarea curriculară*: Adaptarea materiei pentru a se potrivi cu ritmul și nivelul de înțelegere al elevilor poate fi esențială. Uneori, modificările pot consta în simplificarea sau extinderea materialului pentru a se potrivi nevoilor specifice.
- e. *Comunicarea și implicarea părinților*: Colaborarea strânsă cu părinții poate oferi o imagine mai clară asupra nevoilor individuale ale elevilor și poate contribui la găsirea celor mai bune modalități de a-i ajuta.

Aceste strategii, aplicate în mod flexibil și adaptate fiecărui context specific, pot contribui semnificativ la ajustarea diverselor nevoi ale elevilor.

Schimbarea în educație poate aduce adaptabilitate, inovație și o mai bună pregătire a elevilor în contextul cerințelor noii societăți, precum și cultivarea abilităților sociale și emoționale esențiale pentru succesul pe termen lung al elevilor.

Noua imagine a profesorului trebuie stabilită prin luarea în considerare a tuturor abordărilor de până acum, de la conceperea ca distribuitor de recompense sau ca sursă de informații, până la cea de „manager al învățării”. Pentru fiecare profesor sunt fundamentale două roluri, cel de manager și cel de evaluator.

Un rol major în promovarea inovației și schimbării în educație îl are managerul. Acesta trebuie să fie un lider vizionar care facilitează implementarea de noi metode de predare și tehnologii în

instituția de învățământ, să susțină și să motiveze profesorii să încerce abordări noi și să ofere resurse și suport pentru implementării schimbărilor în curriculum și procesele educaționale. De asemenea, trebuie să fie deschis la feedback și să creeze un mediu în care inovația și adaptabilitatea sunt încurajate și apreciate.

Educația este viitorul societății, educația poate aduce schimbarea în societate, iar în societatea contemporană, cu schimbări rapide și efecte imediate, educația și învățământul trebuie reînnoite, completate, adaptate, astfel încât putem vorbi despre o permanentă inovație și creativitate în activitatea didactică, ca factor cheie în dezvoltarea competențelor personale, antreprenoriale și sociale prin învățarea pe tot parcursul vieții, dar și de a găsi strategii moderne folosite pentru asigurarea unei educații de calitate în învățământ.

Pentru elevi, școala viitorului trebuie să promoveze o educație de calitate și să fie axată pe valori în care ei să creadă, în care să se regăsească, altfel spus școala viitorului trebuie să le placă și să fie eficientă.

Bibliografie

Cojocaru, V., *Schimbarea în educație și schimbarea managerială*, Editura Lumina, Chișinău, 2004.

Gherguț, A., *Management general și strategic în educație*, Editura Polirom, Iași, 2007.

Văideanu, G., *Pedagogie- Ghid pentru profesori*, Editura. Universității Al. I. Cuza, Iași, 1986.

Robinson, K., *O lume ieșită din minți. Revoluția creativă a educației*, Editura Publica, 2011.

Rolul și importanța cercetării pedagogice în domeniul educațional

Prof. înv. primar: Mărcuș Carmen

Clasa a IV-a A

Școala Gimnazială Nr. 18, Timișoara, Județul Timiș

Cercetarea pedagogică este esențială pentru dezvoltarea și îmbunătățirea practicilor educaționale și pentru înțelegerea mai profundă a proceselor de învățare și predare. Se propun câteva aspecte cheie ale importanței și rolului cercetării pedagogice:

Îmbunătățirea practicilor educaționale

Cercetarea pedagogică ajută la identificarea celor mai eficiente metode de predare și învățare. Prin studii și experimente, educatorii pot afla ce funcționează cel mai bine în diferite contexte educaționale.

Dezvoltarea curriculumului

Cercetarea contribuie la proiectarea curriculumurilor care răspund nevoilor diverse ale elevilor și se aliniază cu obiectivele educaționale actuale. Astfel, materialele didactice pot fi adaptate pentru a sprijini o învățare mai eficientă.

Înțelegerea diversității elevilor

Cercetarea în domeniul educației ajută la înțelegerea modului în care factori precum contextul cultural, nevoile speciale și stilurile de învățare influențează procesul educațional. Acest lucru este crucial pentru a oferi o educație echitabilă și accesibilă tuturor elevilor.

Formarea profesorilor

Cercetarea pedagogică oferă baza teoretică și practică pentru formarea inițială și continuă a cadrelor didactice. Prin înțelegerea celor mai bune practici și teorii educaționale, profesorii pot fi mai bine pregătiți să răspundă nevoilor elevilor lor.

Evaluarea și feedback-ul

Cercetarea ajută la dezvoltarea de instrumente și metode de evaluare eficiente, care pot oferi feedback valoros atât elevilor, cât și profesorilor, contribuind astfel la îmbunătățirea continuă a procesului de învățare.

Politici educaționale

Rezultatele cercetării pedagogice sunt adesea folosite pentru a informa politicile educaționale la nivel local, național și internațional. Aceasta contribuie la luarea deciziilor bazate pe dovezi, care pot avea un impact pozitiv asupra sistemelor educaționale.

Inovarea în educație

Cercetarea contribuie la inovație, explorând noi abordări și tehnologii în educație. Astfel, se pot descoperi și implementa soluții creative pentru provocările din educație.

Înțelegerea procesului de învățare

Studiile pedagogice ajută la dezvăluirea modului în care oamenii învață, permițând adaptarea metodelor de predare pentru a maximiza eficiența învățării.

Cercetarea pedagogică este un instrument vital pentru avansarea și îmbunătățirea continuă a educației, asigurând că practicile educaționale rămân relevante, eficiente și adaptate nevoilor în schimbare ale societății.

Bibliografie

1. Cucuș, Constantin, 2014, *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași
2. Cristea, Gabriela, 2008, *Importanța cercetării pedagogice în științele educației*, Editura didactică și pedagogică, București

Educația interculturală în instituțiile de învățământ

Prof. învă. primar: Mărcuș Carmen

Clasa a IV-a A

Școala Gimnazială Nr. 18, Timișoara, Județul Timiș

Într-o lume globalizată, unde interacțiunile dintre culturi diferite sunt tot mai frecvente, educația interculturală devine un subiect de maximă importanță. Această formă de educație reprezintă un instrument esențial în formarea unor cetățeni capabili să înțeleagă, să respecte și să valorifice diversitatea culturală.

Rolul educației interculturale în școli este fundamental în pregătirea tinerilor pentru a trăi și colabora într-o lume diversă și interconectată. Educația interculturală în mediul școlar are ca scop dezvoltarea abilităților, cunoștințelor și atitudinilor care permit elevilor să interacționeze respectuos și eficient cu persoane din culturi diferite.

În primul rând, educația interculturală încurajează recunoașterea și aprecierea diversității. Școlile sunt locuri unde tinerii pot învăța despre diferitele culturi, tradiții și perspective, promovând astfel o mai bună înțelegere și respect reciproc. Prin curriculum și activități extracurriculare, elevii sunt expuși la o varietate de experiențe culturale, care îi ajută să dezvolte o viziune mai largă și mai inclusivă asupra lumii.

De asemenea, educația interculturală joacă un rol crucial în combaterea prejudecăților și stereotipurilor. Prin dialog și interacțiune, elevii învață să depășească barierele culturale și să dezvolte o înțelegere mai profundă a celorlalți. Aceasta include și dezvoltarea empatiei și a abilităților de comunicare, esențiale pentru interacțiunile interculturale reușite.

Un alt aspect important este promovarea incluziunii și egalității în școli. Educația interculturală susține crearea unor medii de învățare unde toți elevii se simt valorizați și unde diversitatea este văzută ca un avantaj. Aceasta include adaptarea metodelor de predare pentru a răspunde nevoilor unui grup de elevi divers, precum și asigurarea că toate perspectivele culturale sunt reprezentate și respectate.

În plus, educația interculturală ajută la dezvoltarea gândirii critice. Elevii învață să analizeze și să reflecte asupra diferitelor perspective culturale, să recunoască prejudecățile și inegalitățile sociale și să devină cetățeni conștienți și responsabili.

Rolul educației interculturale în școli este esențial pentru a forma generații de tineri capabili să navigheze și să contribuie pozitiv la o lume din ce în ce mai diversă. Prin promovarea înțelegerii, respectului și cooperării între culturi diferite, educația interculturală este un pilon important în construirea unei societăți armonioase și incluzive. (Darla, Deardorff, 2017)

Principiile de bază ale educației interculturale formează fundamentul pe care se construiește această abordare educațională vitală în societățile diversificate de astăzi. În esență, educația interculturală se bazează pe respectul pentru diversitate, promovarea înțelegerii reciproce și cultivarea empatiei între diferite culturi.

Unul dintre principiile cheie este recunoașterea și valorizarea diversității culturale. Educația interculturală încurajează aprecierea că fiecare cultură are propriile sale valori, tradiții și moduri de exprimare. Acest principiu subliniază importanța respectului pentru diferitele identități culturale și a dreptului fiecărei culturi de a fi apreciată și înțeleasă în propriii ei termeni.

Educația interculturală promovează dezvoltarea empatiei și a deschiderii față de ceilalți. Înseamnă a învăța să te pui în locul altora și a înțelege experiențele lor de viață, ceea ce contribuie la reducerea prejudecăților și stereotipurilor.

Comunicarea eficientă și dialogul sunt esențiale în educația interculturală. Învățarea modurilor de comunicare care respectă diferențele culturale și promovează un schimb de idei constructiv este crucială pentru înțelegerea interculturală.

Educația interculturală încurajează o conștientizare critică atât a propriei culturi, cât și a altor culturi. Acest lucru include recunoașterea prejudecăților și a inegalităților structurale, precum și reflectarea asupra modului în care propriile experiențe și context cultural influențează percepțiile.

Un alt principiu fundamental este promovarea egalității și incluziunii. Educația interculturală se străduiește să creeze medii unde toți indivizii se simt valorizați și unde diferențele sunt văzute ca oportunități de învățare și creștere, nu ca bariere.

Într-o lume în schimbare rapidă, flexibilitatea și adaptabilitatea sunt esențiale. Educația interculturală trebuie să fie dinamică și să se adapteze la contextele sociale și culturale în evoluție.

Prin urmare, educația interculturală nu este doar un proces de acumulare a cunoștințelor despre alte culturi, ci un angajament profund față de construirea unei societăți mai deschise și mai inclusive. Aceasta necesită o abordare holistică, care să îmbrățișeze diversitatea și să promoveze coexistența armonioasă și respectuoasă. (Milton, 2013)

Tendențele și direcțiile viitoare în domeniul educației interculturale reflectă provocările și oportunitățile unei lumi în continuă schimbare. În contextul globalizării accelerate, migrației, și al transformărilor digitale, educația interculturală se adaptează pentru a răspunde nevoilor emergente și pentru a pregăti indivizi capabili să interacționeze armonios într-un mediu multicultural.

Una dintre tendințele majore este integrarea tehnologiei în educația interculturală. Utilizarea tehnologiilor digitale, precum realitatea virtuală și platformele online, deschide noi posibilități pentru experiențe de învățare imersive și interactive, permițând elevilor să exploreze și să experimenteze diferite culturi în moduri inovatoare. Aceasta include colaborări virtuale cu școli și organizații din diferite părți ale lumii, facilitând astfel schimbul cultural direct și autentic.

O altă direcție importantă este accentul pe educația globală și cetățenia globală. Educația interculturală se extinde dincolo de cunoașterea diferitelor culturi, încurajând elevii să înțeleagă și să abordeze problemele globale, cum ar fi schimbările climatice, drepturile omului și dezvoltarea durabilă, dintr-o perspectivă interculturală. Acest lucru necesită dezvoltarea unei conștiințe critice și a gândirii sistemice, pregătind tinerii să acționeze ca cetățeni responsabili la nivel global.

De asemenea, se observă o creștere a importanței competențelor interculturale în educația formală și profesională. Există o recunoaștere din ce în ce mai mare a faptului că abilitățile interculturale sunt esențiale în carierele moderne, unde interacțiunea cu colegi, clienți și parteneri din diferite culturi este o normă. Acest aspect subliniază necesitatea integrării educației interculturale în programele de formare profesională și în dezvoltarea continuă a competențelor angajaților.

Educația interculturală se îndreaptă spre o abordare mai integrată și holistică, recunoscând interdependența dintre culturi și necesitatea de a pregăti indivizi pentru a naviga cu succes într-un mediu global complex și diversificat. (James, 2004)

Bibliografie

1. Cucuș, Constantin, 2006, *Pedagogie și multiculturalism*, Editura Polirom, Iași, România
2. Darla, K., Deardorff, Lily, A., Arasaratnam-Smith, 2017, *Intercultural Competence in Higher Education: International Approaches, Assessment and Application*, Routledge, Londra, Marea Britanie
3. James, A., Banks, 2004, *Diversity and Citizenship Education: Global Perspectives*, Editura Jossey-Bass, San Francisco, SUA
4. Milton, J., Bennett, 2013, *Basic Concepts of Intercultural Communication: Paradigms, Principles and Practices*, Editura Intercultural Press, Boston, SUA
5. Nedelcu, Anca, 2011, *Educația interculturală - teorie și practică*, Editura Pro Universitaria, București, România

Modulele de specialitate înțelese prin gândire creativă

Prof. Marica Denisa, Liceul Tehnologic Goga Ionescu din Titu

Studiul modulelor de specialitate capătă valențe și ponderi variabile în dezvoltarea intelectuală a elevilor, determinând multiple performanțe, identificate progresiv în perioada școlarității unui elev. Gândirea este procesul cognitiv superior, de procesare a însușirilor esențiale, necesare și logice, cu ajutorul unor operații abstract-formale, în vederea înțelegerii, explicării și predicției unor relații cauzale din realitate și a elaborării unor concepte, noțiuni, teorii, sisteme cognitive, ca modele mintale ale realității.

Omul este capabil de o performanță unică, aceea a realizării unității dintre trecut, prezent și viitor, imaginația fiind legată mai ales de ce va fi.

Acest proces cognitiv complex este specific numai omului, apare pe o anumită treaptă a dezvoltării sale psihice, adică după ce au apărut alte procese și funcții psihice care-i pregătesc desfășurarea: dezvoltarea reprezentărilor, achiziția limbajului, evoluția inteligenței, îmbogățirea experienței de viață.

Creativitatea pedagogică are anumite caracteristici specifice:

1. Produsul creator de tip pedagogic este situat la nivelul inventivității care reflectă capacitatea profesorilor de realiza corelații noi între subiect-obiect în raport cu realizările anterioare. Produsul creator multiplică corespondența dintre obiectivele pedagogice – conținuturile pedagogice -strategia de predare.
2. Procesul creator de tip pedagogic este angajat la nivelul proiectării didactice care presupune valorificarea etapelor de pregătire și a modului de realizare a lecției. Profesorul reorientează elevul într-o direcție constructivă, pentru a favoriza produsul creator vizat.

Procesul creator implică sesizarea și rezolvarea unor probleme, această acțiune este complexă și se bazează pe următoarele operații:

- definirea și înțelegerea tipului de problemă;
- avansarea unor soluții virtuale;
- aprecierea ipotetică a soluțiilor probabile;
- (re)actualizarea/activarea cunoștințelor și capacităților necesare pentru alegerea soluției optime;
- alegerea soluției optime pe criteriul originalității și al eficienței;
- aplicarea soluției optime în cadrul specific definit de problema existentă;

3. Personalitatea creatoare de tip pedagogică valorifică deplin resursele sistemului psihic uman la

niveluri și forme de acțiune corelate special în direcția proiectării-realizării (auto)instruirii /(auto)educației permanente. Personalitatea creatoare este centrată pe acțiuni pedagogice asupra unor obiective cu prioritate formative, care presupun depășirea performanțelor anterioare și asigură corespondența între situații și context concrete între obiective – conținuturi – metode - evaluare.

Modalități de stimulare a creativității în înțelegerea modulelor de specialitate:

- Situația de învățare – orice situație de învățare din clasă trebuie gândită astfel încât elevul să fie antrenat în predare;
- Antrenarea individului în a găsi cât mai multe soluții la o problemă;
- Poziția celui care predă trebuie să fie orientată spre stimularea creativității, nu doar spre predare;

- Metoda de învățare să fie o metodă care să permită multă libertate de gândire și imaginație din partea elevului;
- Susținerea permanentă a elevului pentru creșterea și dezvoltarea sentimentului de Securitate psihică;
- Dezvoltarea personalității elevului;
- Formarea disciplinei în comportament și în modul de a gândi.

Totodată, pot apărea și blocaje ale creativității:

- blocaje de percepție – se referă la dificultăți în a face distincție între cauză și efect, incapacitatea de a stabili relații între fenomene;
- blocaje culturale - se referă la supra-generalizări și rigiditate;
- blocaje emoționale - teama de a greși, de a vorbi în public.

Orice proces de stimulare a gândirii trebuie să urmărească dezvoltarea flexibilității gândirii și învățarea individului să gândească cu înțeles, adică învățare euristică.

Strategia euristică exprimă o divergență, un conflict, o discordanță între problemă, mijloace și soluție. De obicei, problema este slab definită, slab structurată, cerințele sunt vag formulate, au mai mult un caracter ipotetic, probabilist, după formula “ce ar fi dacă ...”, mijloacele, formulele de lucru nu ne conduc automat la rezultat, trebuie să explorăm, să inventariem mai multe căi și mijloace, iar soluția serelevă ca o descoperire. Este modul de rezolvare a problemelor foarte complexe, prin explorare, descoperire, este un mod de rezolvare productiv sau creativ.

Stimularea creativității este un demers socio-educational complex ce cuprinde simultan fenomene de activizare (incitare și susținere), antrenare, cultivare și dezvoltare a potențialului creator.

Aspirația spre dezvoltarea spiritului creativ a dus la conceperea unor concursuri și competiții cu suport creativ care, pe de o parte, să combată blocajele, iar pe de alta să favorizeze asociația cât mai liberă a ideilor, utilizând astfel la maximum resursele imaginației creatoare.

Concursul are scopul de a stimula creativitatea științifică și tehnică a elevilor și învățarea creativă în școală, încurajându-i pe aceștia să-și dezvolte modele proprii de investigare și exprimare științifică, într-un context interdisciplinar.

Inteligența emoțională din viața adultă își are originea în dezvoltarea competențelor emoționale și sociale în perioada copilăriei, aceasta fiind o perioadă de achiziții fundamentale în plan emoțional, social și cognitiv. Prin urmare, aceasta este perioada cea mai indicată pentru dezvoltarea și optimizarea competențelor emoționale și sociale esențiale pentru funcționarea și adaptarea în viața adultă. Efectele negative ale dezvoltării inadecvate a acestor competențe afectează sănătatea mentală atât pe termen scurt, cât și pe termen lung. Contracurarea acestora și asigurarea unei dezvoltări optime (emoționale și sociale) se realizează cel mai eficient în perioada în care aceste competențe se află în dezvoltare.

Termenul „intelență emoțională” a fost folosit pentru prima dată într-un articol din anul 1990 de către psihologii, Peter Salovey și John Mayer. Cu toate că acest termen este relativ nou, componentele conceptului, inteligență emoțională pot fi datate până la arhicunoscuta afirmație a lui Socrate (470 –399 îHr) „Cunoaște-te pe ține însuși”.

Dacă în cazul adulților dezvoltarea emoțională este deseori tratată sub denumirea de inteligență emoțională, în cazul copiilor, literatura de specialitate preferă termenul de competență emoțională.

Competența emoțională duce la gândirea creativă, ea este definită drept capacitatea de a recunoaște și interpreta emoțiile proprii și ale celorlalți precum și abilitatea de a gestiona adecvat situațiile cu încărcătură emoțională. Emoțiile sunt reacții subiective la un eveniment relevant și ele reprezintă un aspect central al vieții noastre. Dobândirea competențelor emoționale asigură sănătatea mentală a unei persoane. Emoțiile sunt “furnizoare” de informații atât pentru persoana care trăiește aceste emoții, cât și pentru cei din jur. Când o persoană e furioasă își transmite ei înșiși și celor din jurul ei un mesaj emoțional. De exemplu, un copil poate spune

“sunt furios” sau își poate da seama de această trăire datorită stării de tensiune a mușchilor, lacrimilor de furie sau ochilor “încrunțați”. Prin aceste semne exterioare copilul comunică și celor din jurul lui care este starea lui emoțională și de cele mai multe ori aceștia vor reacționa în consecință. În cazul în care un adult apropiat copilului se află prin preajmă, acesta discută cu el, încercând să afle cauzele furiei și să-I ofere variante de liniștire.

Bibliografie

1. Gârboveanu Maria, Stimularea creativității elevilor în procesul de învățământ, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1981
2. Stoica Ana, Creativitatea elevilor - Posibilități de cunoaștere și educare, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1983
3. Goleman, Daniel, 1995, Inteligența emoțională, Bucuresti: Editura Curtea Veche

Tehnici de predare inovatoare

Profesor Marin Carla

Profesor Mircea Nicoleta

Colegiul Tehnic „Gheorghe Asachi” Focșani, jud. Vrancea

Ce este un proces de predare învățare?

Când ne gândim la învățare, cei mai mulți ne gândim la elevii dintr-o clasă. Ne gândim la profesorul din fața sălii, ne gândim la elevii care stau în bănci, iau notițe și ridică mâinile pentru a pune întrebări sau a răspunde. Este adevărat că aceasta este o imagine comună a învățării, dar nu este singura modalitate de a învăța. De fapt, există diferite metode de predare-învățare care pot să fie eficiente în funcție de situație și de elevii implicați.

O tehnică de predare care este adesea eficientă se numește „predare pentru înțelegere”. Această abordare implică descompunerea conceptelor complexe în bucăți mai mici și oferirea de oportunități elevilor de a exersa aplicarea a ceea ce au învățat. În plus, profesorul ar trebui să ofere feedback pentru a ajuta elevii să înțeleagă cum se descurcă și dacă îndeplinesc obiectivele lecției.

Ce este o tehnică de predare?

Există o varietate de tehnici de predare care pot fi folosite în clasă pentru a ajuta elevii să învețe. Unele dintre aceste tehnici includ utilizarea elementelor vizuale, chestionarea elevilor, furnizarea de activități practice, utilizarea grupurilor de învățare prin cooperare și utilizarea tehnologiei.

Elementele vizuale sunt folosite pentru a adăuga informații la o lecție. Ele pot consta din imagini, diagrame, grafice sau orice altceva care poate ajuta în procesul de învățare. Elementele vizuale pot fi folosite în orice domeniu, dar sunt utilizate cel mai frecvent la matematică și științe.

O tehnică folosită de profesori în mod frecvent este aceea de a solicita elevilor să lucreze în grup. Grupurile pot veni cu idei la care un individ s-ar putea să nu se gândească. O altă tehnică este ca elevii să facă puzzle-uri. Puzzle-urile ajută la dezvoltarea abilităților de rezolvare a problemelor și a creativității.

De asemenea, profesorii pot cere elevilor să scrie poezii sau cântece. Poezia și cântecele permit exprimarea creativă. Profesorii pot cere elevilor să creeze proiecte de artă, care ajută la dezvoltarea imaginației și a creativității. În cele din urmă, profesorii pot încuraja gândirea critică punând întrebări deschise. Întrebările deschise ajută la dezvoltarea abilităților de gândire analitică.

Una din cele mai bune moduri de a învăța este prin activități practice. Când elevii sunt capabili să interacționeze fizic cu ceea ce învață, ei rețin mai bine informațiile.

Iată 10 tehnici de predare care folosesc învățarea practică:

1. Rugați elevii să creeze o cronologie a evenimentelor.

2. Lasă-i să facă un model pentru ceva despre care învață.
3. Precizați o temă de proiect la care să lucreze.
4. Rugați-i să scrie despre ceea ce au învățat.
5. Faceți carduri pentru ei să le studieze.
6. Jucați jocuri care încorporează materialul învățat.
7. Pune-i să învețe pe altcineva ceea ce știe.
8. Construiește ceva cu materialul predat.
9. Folosiți un program de calculator care să-i ajute în fixarea informației.
10. Aflați despre stilurile de învățare și implementați strategii pentru fiecare din clasă.
11. Oferiți-le elevilor timp să planifice și să exerseze răspunsurile înainte de întrebările din clasă.
12. Încurajați elevii să pună întrebări în clasă.
13. Rugați elevii să lucreze împreună la proiecte.
14. Permiteți elevilor să asculte muzică sau să vizioneze videoclipuri în timp ce lucrează, nu le distrage atenția de la munca lor.
15. Împărțiți sarcinile în părți mai mici pentru a le face mai ușor de înțeles și finalizat.
16. Folosiți diagrame pentru a explica concepte.
17. Repetă punctele cheie sau cere elevilor să repete punctele cheie după tine pentru a-i ajuta să-și amintească informațiile.
18. Cereți elevilor să-și noteze punctele cheie atunci când le explicați.
19. Cereți elevilor să rezume ceea ce au învățat după curs și să păstreze notițe în cărțile lor sau pe laptop-uri astfel încât să se poată referi la informații mai târziu.
20. Rugați-i pe elevi să lucreze în grupuri de 2 sau 4, astfel încât să aibă pe cineva care să răspundă la întrebări și să ofere sprijin.
21. Rămâneți organizat, punându-le elevilor să noteze punctele principale din ceea ce învață în fiecare zi sau săptămână pe fișe de notițe pentru a le accesa mai târziu.
22. Folosiți tehnologia pentru a ajuta la învățare.

Nici o tehnică de predare nu funcționează pentru toți elevii, așa că este important să fii flexibil și să încerci diferite tehnici pentru a găsi ceea ce funcționează cel mai bine pentru fiecare elev.

În concluzie, pentru a vă ajuta elevii să învețe, trebuie să-i implicați în procesul de învățare. În plus, puteți crea un mediu de învățare favorabil, care îi va face pe elevi să se simtă confortabil să pună întrebări și să facă greșeli. Folosind aceste tehnici de predare, vă puteți ajuta studenții să obțină rezultate mai bune și să fie mai motivați.

<http://www.youtube.com/@univ-english>

METODE EDUCAȚIONALE INOVATOARE

Profesor Mărincean Iulia-Antonia

Școala Gimnazială *Silvania*, Șimleu Silvaniei

*„Educația este cea mai puternică armă pe care voi o puteți folosi pentru a schimba lumea.”
(Nelson Mandela)*

Trăim într-o societate care se află în continuă schimbare, tehnologia a pătruns în toate domeniile, inclusiv în cel educațional, informatizarea învățământului și intervenția noilor tehnologii constituind aspecte care nu pot fi ignorate. Acestea trebuie integrate într-o strategie de instruire complexă. Succesul în educație are în vedere adaptarea demersului educațional la nevoile individuale de autoinstruire ale elevilor. În ciuda faptului că elevii cunosc tainele tehnologiei, ei trebuie ghidați de către profesori în utilizarea inteligentă a mediului online.

Tehnologia se dovedește a fi eficientă în transmiterea cunoștințelor, în consolidarea deprinderilor formate și în realizarea transferului de informații între diverse domenii ale cunoașterii. În centrul procesului educațional se află elevul, cu nevoile, particularitățile și interesele sale. Cadrele didactice creează contexte favorabile învățării, stimulând curiozitatea și dorința tinerilor de a afla mai mult.

Printre metodele educaționale inovative se numără platforma **Kahoot**, aplicație utilizată de foarte multe cadre didactice din întreaga lume. Aceasta poate fi utilizată cu succes la majoritatea disciplinelor, în orice moment al lecției: fie că este vorba despre predare, fixare sau evaluare (formativă sau sumativă). Poate fi accesată de pe telefonul mobil sau intrând pe site-ul kahoot.it.

Un prim avantaj al utilizării aplicației constă în obiectivitatea evaluării rezultatelor. Fiind o evaluare asistată de calculator, elevul nu va mai avea senzația că a fost defavorizat, iar subiectivismul este înlăturat în totalitate. Folosirea platformei aduce cu sine feed-back imediat atât pentru elev, care conștientizează care îi sunt punctele slabe, cât și pentru profesor, care își proiectează activitățile de remediere.

Climatul de învățare este plăcut și relaxant, încurajând o atmosferă lipsită de stres. Centralizarea și stocarea rezultatelor reprezintă un alt atu al aplicației Kahoot, întrucât poate oferi o perspectivă mai largă asupra parcursului elevilor pe o perioadă mai lungă de timp. Totodată, se are în vedere dezvoltarea perspicacității, atenției, distributivității și creativității elevilor.

Profesorii își pot îmbunătăți calitatea actului de predare, dezvoltându-și, de asemenea, creativitatea în ceea ce privește proiectarea lecțiilor. Un aspect important al acestei platforme educaționale este reprezentat de faptul că elevii sunt dornici de a învăța, apelând la tehnologie, fără a se afla sub presiune și astfel, pot asimila mult mai ușor cunoștințele predate.

Succesul educațional este influențat în mare măsură de eforturile pe care cadrul didactic le face pentru a răspunde provocărilor lumii contemporane, fiind deschis către alte domenii ale cunoașterii și implicit, către viață.

Bibliografie

Miron Ionescu, Ioan Radu, *Didactica modernă*, Editura Dacia, Cluj Napoca, 2004.

Michaela Logofătu, Mihaela Garabet, Anca Voicu, Emilia Păușan, *Tehnologia Informației și a Comunicațiilor în școala modernă*, Editura Credis, București, 2003.

Sâmihăian Florentina, *O didactică a limbii și literaturii române- Provocări actuale pentru profesor și elev*, Editura Art, București, 2014.

Ilie Emanuela, *Didactica limbii și literaturii române*, Polirom, Iași, 2020.

***<https://kahoot.it/>

MODELAREA MATEMATICĂ. DERIVAREA NUMERICĂ

Prof. Virginia Marinescu

Colegiul Tehnic „Mircea Cristea“, Braşov

Se ştie că modelarea matematică reprezintă un proces prin care construim descrieri/obiecte/modele matematice ale căror proprietăți sau comportamente corespund unor procese sau sisteme din lumea reală. Prin proces din lumea reală vom înțelege un sistem fizic, financiar, social, ecologic sau orice sistem al cărui comportament poate fi observat.

În lucrarea [1] (pag 7), problema matematică atașată unei probleme concrete din lumea reală este numită *model matematic* iar procesul prin care ajungem de la problema concretă la problema matematică este *modelarea matematică*.

Modelarea matematică presupune efectuarea unor pași, ca în figura 1, *formulând modelul* după ce avem *datele reale* (fig. 1):

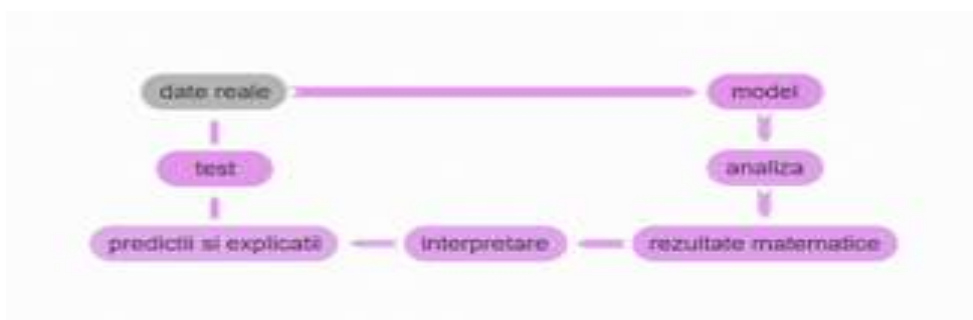

Fig 1. Pașii în modelare matematică

Un model matematic trebuie să îndeplinească cel puțin două cerințe:

- Să fie suficient de complex și detaliat pentru a descrie cât mai fidel problema reală;
- Să fie suficient de simplu pentru a putea fi analizat matematic.

Un model adecvat va surprinde într-un mod simplu caracteristicile esențiale ale problemei concrete studiate. Pentru că derivata unei funcții $x=x(t)$, $dx/dt=x'(t)$ reprezintă viteza cu care cantitatea $x=x(t)$ se schimbă în raport cu variabila independentă t , este normal ca relațiile în care apar derivate să exprime schimbările din univers. Astfel, o serie de procese dinamice din natură, studiate de științe, se modelează folosind *metode numerice*, care pot fi *derivarea numerică* sau *integrarea numerică*.

Metodele directe nu ne permit mereu calculul analitic al derivatei/integralei unei funcții, uneori nefiind cunoscută funcția f , adică expresia ei sau formula care definește funcția ce trebuie derivată / integrată, ci doar o serie de puncte în care se cunosc valorile acesteia. Metodele numerice sunt tehnici care permit transformarea modelelor matematice în modele numerice și presupun

algoritmi ce pot fi ușor transformați folosind diferite limbaje de programare. Trecerea de la modelul matematic la cel numeric se face, în general, pe baza unor aproximări, de aceea, soluția oferită de algoritmi rezultă, ca urmare a aplicării metodelor numerice, este una aproximativă. Soluția obținută este diferită de cea exactă, dar eroarea este mică, prin urmare o putem considera neglijabilă.

Derivarea numerică a funcțiilor este o operație de aproximare a derivatelor întâlnită în prelucrarea datelor experimentale, atunci când funcțiile sunt definite sub o formă discretă, aproximarea derivatelor făcându-se pe baza valorilor funcției într-un număr finit de puncte ale domeniului de definiție, puncte care se obțin în exemplele următoare cu ajutorul pasului h . În continuare, vom aplica pentru aceleași date inițiale ale problemei, trei metode: a) *definiția derivatei*; b) *metoda celor trei puncte*; c) *metoda celor cinci puncte*.

Aplicație. Fie $f(9,81) = 20,5506$, $f(9,811) = 20,55152$, $f(9,812) = 20,55243$, $f(9,813) = 20,55335$, $f(9,814) = 20,55427$ cu $h = 0,001$ pasul. Să se calculeze $f'(9,812)$ folosind cele trei metode.

- a) Ne bazăm pe *definiția derivatei* unei funcții într-un punct x_0 , ca raport dintre variația funcției f și variația variabilei x : $f'(x_0) = \lim_{x \rightarrow x_0} \frac{f(x) - f(x_0)}{x - x_0}$ sau dacă notăm $h = x - x_0$, deci $h \rightarrow 0$ vom obține

$$f'(x) = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(x+h) - f(x)}{h} \quad \text{sau aproximarea} \quad f'(x) \approx \frac{f(x+h) - f(x)}{h} .$$

Aplicăm ultima formulă de mai sus pentru aproximarea valorilor derivatei lui f , cu pasul $h=0,001$, și vom avea pe rând (aproximând cu doar două zecimale):

$$f'(9,81) \approx \frac{f(9,81 + 0,001) - f(9,81)}{0,001} \approx 0,91$$

$$f'(9,811) \approx \frac{f(9,811 + 0,001) - f(9,811)}{0,001} \approx 0,92$$

$$f'(9,812) \approx \frac{f(9,812 + 0,001) - f(9,812)}{0,001} \approx 0,92$$

$$f'(9,813) \approx \frac{f(9,813 + 0,001) - f(9,813)}{0,001} \approx 0,92$$

Observăm că aproximarea se stabilizează la valoarea 0,92, prin urmare calculele sunt suficiente pentru determinarea valorii cerute.

- b) *Metoda celor trei puncte*.

Presupunem că se cunosc valorile funcției în punctele $x_0, x_1 = x_0 + h, x_2 = x_0 + 2h$, atunci conform cu [3]:

$$\begin{aligned} f'(x_0) &\approx \frac{1}{2h} [-3f(x_0) + 4f(x_1) - f(x_2)], \\ f'(x_1) &\approx \frac{1}{2h} [-f(x_0) + f(x_2)], \\ f'(x_2) &\approx \frac{1}{2h} [f(x_0) - 4f(x_1) + 3f(x_2)]. \end{aligned}$$

Avem $x_0 = 9,81, h = 0,001, x_1 = 9,811, x_2 = 9,812$. După efectuarea calculelor și aproximarea cu două zecimale obținem valorile de mai jos (apropiate cu cele de la metoda a), cu o eroare de 0,01):

$$f'(9,81) \approx 0,93$$

$$f'(9,811) \approx 0,92$$

$$f'(9,812) \approx 0,91$$

c) *Metoda celor cinci puncte.*

Vom presupune că sunt cunoscute valorile funcției în punctele $x_0, x_1 = x_0 + h, x_2 = x_0 + 2h, x_3 = x_0 + 3h, x_4 = x_0 + 4h$. Atunci

$$f'(x_0 + 2h) \approx \frac{1}{12h} [f(x_0) - 8f(x_0 + h) + 8f(x_0 + 3h) - f(x_0 + 4h)].$$

Aplicând în formula de mai sus $x_0 = 9,81, h = 0,001, x_1 = 9,811, x_2 = 9,812, x_3 = 9,813, x_4 = 9,814$ vom avea

$$f'(9,812) \approx \frac{1}{12 \cdot 0,001} [f(9,81) - 8f(9,811) + 8f(9,813) - f(9,814)] \approx 0,91.$$

Analizând astfel valorile obținute, putem conchide care dintre cele trei metode construiește modelul cel mai apropiat de cel real, al calculului valorii funcției $f'(9,812)$. Metodele b) și c) se obțin pornind de la seria Taylor, în conformitate cu [2], pag. 6-7, minimizând erorile. Așa cum se observă din exemplele prezentate, rezolvarea unor astfel de probleme, pe baza valorilor discrete ale funcțiilor continue, incită curiozitatea științifică, provoacă la experiment (care devine plăcut prin utilizarea calculatorului) și nu necesită cunoașterea analitică a funcției f .

Bibliografie

[1] Holhoș Adrian, *Curs de matematici speciale*, Editura U.T. Press, Cluj-Napoca, 2018

[2] <https://www.utgjiu.ro/math/mbuneci/book/mn2007/c11.pdf>

[3] Măceșanu Gigel, *Metode numerice*, Univ. Transilvania Brasov, web.rovis.unitbv.ro

EXEMPLE DE JOCURI DIDACTICE

Prof.înv.primar, Măslină Nicoleta
Liceul Teoretic Mihail Kogălniceanu

În perioada școlarității mici, în activitatea copiilor jocul ocupă locul preferat. Jucându-se, copilul învață cu plăcere, se manifestă spontan, sincer, își dezvăluie tendințele și interesele. Jocul didactic este unul dintre cele mai eficiente mijloace de dezvoltarea vorbirii, a gândirii logice, a capacității de comunicare și relaționare. Prin joc se cultivă atitudinea pozitivă față de muncă, spiritul de răspundere, spiritul critic și cel de cooperare, activismul, aptitudinea de a lua inițiativa și de a face față unor situații noi.

Deoarece jocul imprimă activității didactice un caracter viu și atrăgător, induce o stare de bună dispoziție, de divertisment și destindere, caut să-l introduc cât mai des în activitatea de predare-învățare.

Iată câteva dintre jocurile pe care le-am utilizat în activitatea mea la clasă!

Găsește-ți partenerii de joc!

Se împarte clasa în două grupe egale ca număr. Fiecărei grupe i se distribuie cartonașe în așa fel, încât, cartonașele din prima grupă să aibă correspondent în grupa cealaltă. Grupele se vor așeza față în față cu cartonașele la vedere. Fiecare membru va trebui să-și găsească perechea potrivită în rândul din față, să se prindă de mână și să se deplaseze în spațial destinat perechilor.

Perechile se pot forma după anumite cerințe, în funcție de activitatea (tema) desfășurată: sinonime, antonime, cuvinte care conțin același grup de litere, operații aritmetice care au același rezultat, ființe, fenomene ale naturii, părți de vorbire, etc.

Jocul poate fi mai complex dacă li se cere copiilor să formeze grupuri pentru a îndeplini o sarcină. (De exemplu, să formeze grupuri de câte trei pentru a obține o operație aritmetică validă: $40+20=60$ sau $60=80-20$)

Lanțul tematic

În acest joc „lanțul” este o înșiruire de cuvinte în care noul cuvânt trebuie să înceapă cu ultima literă a cuvântului precedent. Dacă se alege un anumit domeniu, lanțul devine „tematic”: *lanțul apelor, lanțul scriitorilor, lanțul orașelor, lanțul plantelor, etc.*

De exemplu:

Lanțul animalelor (științele naturii)

Leopard, dromader, ren, nurca, arici, iepure, elefant, etc.

Lanțul numelor (limba română)

Ana, Aurel, Luca, Alina, Augustin, Nicolae, Elena, Andrei, Ilie, Eliodor, Remus, etc.

Ghicește cine ești!

Fiecare copil are prins pe spate un jeton pe care este trecut numele unui personaj (scriitor, poet, personaj dintr-o poveste sau poezie cunoscută). Astfel, fiecare dintre participanți știe cine sunt ceilalți dar nu știe cine este el.

Dintr-un săculeț copiii își aleg cuvinte care „se leagă prin înțeles”, putând forma perechi (ghioce-l primăvară, fulg-iarnă, ghe-te-șireturi, etc.). Jocul continuă sub forma unui dialog între doi jucători. Pentru a-l ajuta să afle „cine este”, partenerul care a văzut jetonul de pe spatele colegului, încearcă să-i dea acestuia cât mai multe indicii care să-l ajute să descopere personajul.

Jocul este mai interesant și mai distractiv dacă discuția este astfel purtată, încât să nu ducă prea repede la identificarea personajului.

Exemplu de indicii pentru:

Greieraș – *Lumea crede că ești leneș.*

Unui poet i-a fost milă de tine.

Cineva nu a vrut să te primească iarna în căsuță.

Creangă – *Ai fost un mare scriitor.*

Ai scris povești și povestiri.

Te-ai născut la Humulești.

Fuga vocalelor sau a consoanelor

Se alege un text oarecare, un proverb sau o frază dintr-o operă literară cunoscută. Din textul ales se scriu, fie numai vocalele, fie numai consoanele. În locul literelor care lipsesc se folosește liniuța iar separarea cuvintelor se face cu virgule după fiecare cuvânt.

Clasa se împarte în echipe. Câștigă echipa care reușește să completeze prima literele omise. Jocul se reia de mai multe ori, fiind declarată câștigătoare echipa care a acumulat cele mai multe reușite.

Pentru exemplificare am ales un proverb din care lipsesc:

a) vocalele: C_N_, S_, SC__L_, D_, D_M_N_ _Ț_, D_P_RT_, _J_NG

(*Cine se scoală de dimineață, departe ajunge!*)

b) consoanele: Î _ _Ă _Ă_U_A, E _ _E, _EA, _AI, _U _Ă, A_U_IE!

(*Învățătura este cea mai bună avuție!*)

Cuvintele ascunse

Jocul se desfășoară individual, în perechi, în grup, sub formă de concurs.

Se dă un cuvânt. Elevii au sarcina de a găsi cuvintele „ascunse” în acesta. Câștigă elevul (perechea/grupul) care a găsit toate cuvintele sau cele mai multe cuvinte.

Exemplu: „*parantezele*”

Cuvintele „ascunse”: *pa, par, para, paranteze, ara, an, teze, tezele, zel, el, ele, le*

Jocul se poate complica dacă pentru formarea noilor cuvinte literele pot fi folosite în orice ordine. Spre exemplu, din cuvântul dat (*parantezele*), pe lângă cele găsite mai sus, se pot forma o multitudine de alte cuvinte: *raze, razele, lezare, zare, praz, trapa, parte, perete, trezea, leza, trapez, apretez, lapte, zar, ratan, teren, tren, trena, arena, alean, plan, plante, plantare, plantez, azalee, alee, taler, lanterne, lanterna, alene, elan, planare, aplanare etc.*

Jocul culorilor

Se poate organiza individual sau pe grupe.

Conducătorul jocului enunță la fiecare 30 de secunde câte o culoare, iar jucătorii (grupele) vor scrie pe fișă cât mai multe obiecte care au culoarea respectivă. După zece culori, conducătorul strânge fișele. Câștigă cel care a dat cele mai multe răspunsuri corecte.

Similar se poate organiza *Jocul literelor*. Se enunță litera, iar jucătorii trebuie să scrie cât mai multe cuvinte care încep cu litera dată sau cât mai multe nume de țări, nume de orașe, nume de munți, ape, plante, animale, etc.

Cosmonauții

Copiii „cosmonauți” sunt așezați în formație de cerc, lanț de brațe, cu fața spre centru. În spatele lor, la o anumită distanță, sunt marcate patru pătrate, „rachete cosmice”, în care se desenează mai multe cercuri, adică locuri care pot fi ocupate de „cosmonauți”. Numărul cercurilor este mai mic decât cel al copiilor.

La comanda de începere a jocului, copiii se învârtesc în cerc recitând versurile:

„Rachetele ne-așteaptă,
Spre stele vom zbura.
Alege-ți o rachetă
Dar nu întârzia!
Căci dacă vii agale
Loc nu vei mai afla!

După ultimul vers, „cosmonauții” aleargă spre cele patru pătrate trasate ca să ocupe un cerculeț (un loc pe navă), dar cel puțin 2-3 copii vor rămâne fără loc. La reluarea jocului, aceștia vor sta în mijlocul cercului, iar când se va da alt start, vor căuta să ocupe iar un loc.

Miriapodul schiop

Din întregul efectiv de copii se formează echipe egale având în jur de 6 jucători în echipă. Fiecare echipă formează un șir, primul jucător aflându-se pe o linie de plecare. În cadrul șirului se formează „miriapodul” astfel: primul jucător ridică un picior (stâng) în aer, al doilea ridică piciorul opus (drept) și-l întinde în așa fel, încât, cel din față să i-l prindă cu mâna (dreaptă) deasupra gleznei; al treilea ridică și el un picior (stâng) de pe partea opusă celui din față ș.a.m.d. Toți jucătorii, cu excepție primului, se sprijină cu mâna liberă pe umărul coechipierului din față.

La semnalul de plecare, toate echipele, păstrând neîntrerupt lanțul pe care îl formează, înaintează sărind spre linia de sosire, trasată la 10-15 pași în față. Jucătorul conducător de șir nu are voie să pună ambele picioare jos, nici să le schimbe în timpul cursei. Dacă în timpul săriturii șirul se rupe, el trebuie refăcut imediat, întreaga echipă stând pe loc. Câștigă echipa al cărei ultim jucător din șir a trecut primul linia de sosire.

Jocul se poate repeta în sens invers între cele două linii, jucătorii sărind pe celălalt picior.

Pentru variație, jocul se poate desfășura și prin altfel de formare a șirului, și anume jucătorii, în loc să ducă piciorul în față, îl îndoaie înapoi din genunchi.

Mesajul întrerupt

Grupul se împarte în trei șiruri paralele, adică trei echipe, așezate la o distanță de 1 metru între ele. Fiecare membru al primului șir primește un bilet cu un mesaj format din cinci cuvinte, mesaj ce urmează să fie comunicat partenerului din al treilea șir. Șirul din mijloc trebuie să facă tot posibilul ca mesajul să nu poată fi recepționat corect, admițându-se orice

fel de zgomote sau gesturi. Se anunță faptul că timpul este limitat. La expirarea timpului, jocul se întrerupe și se compară mesajele.

Șirurile își schimbă rolurile în așa fel încât fiecare copil să poată fi, rând pe rând, emițătorul, receptorul și parazitul unui mesaj.

Jocul este câștigat de echipa care reușește să redea cele mai multe mesaje recepționate corect.

Lăsând deoparte aceste exemple, aș vrea să subliniez faptul că, eficiența jocului depinde de modul în care sunt corelate sarcinile acestuia și tema abordată. Gama jocurilor didactice este foarte variată. Pornind de la orice joc, cadrul didactic poate genera jocuri noi, adaptate diferitelor situații. Uneori și elevii pot „inventa” reguli noi, știindu-se că imaginația și creativitatea acestora este debordantă.

Bibliografie

BRANGA, D. – 1970, „*Jocuri și probleme distractive pentru pionieri*”, EDP, București

BRANGA, D. – 1968, „*Jocuri de mișcare pentru pionieri*”, Ed. Tineretului, București

IACOVLEV, V -1981, „*Jocuri pentru copii*”, EDP, București

INTEGRAREA COPIILOR CU CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALE ÎN ȘCOALA PUBLICĂ

PROFESOR PENTU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR,
MATEI DANA MARIA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ PIATRA, JUD.OLT

„... în livadă ne place să avem copaci care rodesc mai devreme sau mai târziu [...] toate aceste roade sunt bune, nici unul nu este de aruncat. De ce să nu acceptăm în școli, minți mai agere sau mai încete? De ce nu i-am ajuta? Pierdem timp dar câștigăm satisfacție și respect...”

Comenius

Educația pentru toți a fost definită ca acces la educație și calitatea acesteia pentru toți copiii, fiind identificate două obiective generale:

1. Asigurarea posibilităților participării la educație a tuturor copiilor indiferent de cât de diferiți sunt ei și în măsura în care se abat, prin modelul personal de dezvoltare, de la ceea ce societatea a denumit normal. Participarea presupune în primul rând acces și apoi identificarea căilor prin care fiecare să fie integrat în structurile ce facilitează învățarea socială și individuală, să contribuie și să se simtă parte activă a procesului. Accesul are în vedere posibilitatea copiilor de a ajunge fizic la influențele educative ale unei societăți (familie, școală, comunitate), de a se integra în școală și de a răspunde favorabil solicitărilor acesteia.
2. Calitatea educației se referă la acele dimensiuni ale procesului didactic, a conținuturilor învățării și a calității agenților educaționali, care să sprijine învățarea tuturor categoriilor de elevi, să asigure succesul, să facă sistemul deschis, flexibil, eficient și efectiv.

Fiecare copil este înțeles ca un participant activ la învățare și predare pentru că fiecare aduce cu sine în procesul complex al învățării și dezvoltării o experiență, un

stil de învățare, un model social, o interacțiune specifică, un ritm personal, un mod de abordare, un context cultural căruia îi aparține.

Având în vedere aceste premise, ideea integrării copiilor cu dizabilități în școala publică a apărut ca o reacție necesară și firească a societății la obligația acesteia de a asigura normalizarea și reformarea condițiilor de educație pentru copiii cu cerințe educative speciale. Conform principiilor promovate în materie de educație de către organismele internaționale, precum și prevederilor incluse în *Declarația drepturilor persoanelor cu dizabilități*, se menționează că persoanele/elevii cu diferite tipuri de deficiențe au aceleași drepturi fundamentale cu ceilalți cetățeni de aceeași vârstă, fără discriminare pe motive de sex, limbă vorbită, religie, opinii politice, origine națională sau socială, stare financiară sau orice caracteristică a persoanei în cauză sau a familiei sale. De asemenea, aceste persoane au drept la tratament medical, psihologic și funcțional, la recuperare medicală și socială, la școlarizare, pregătire și educare/reeducare profesională, la servicii de consiliere, la asistență pentru încadrare în muncă, precum și la alte servicii care să le permită dezvoltarea și manifestarea aptitudinilor și capacităților de care aceștia dispun și să le faciliteze procesul de integrare/reintegrare socială.

dacă acceptăm ideea că, după absolvirea școlii, toți copiii (inclusiv cei cu dizabilități/cerințe speciale) trebuie să beneficieze de șansa de a participa activ la viața socială, atunci trebuie să le acordăm necondiționat această șansă încă din școală; deci integrarea socială este pregătită și condiționată de integrarea școlară. Pe de altă parte, dificultățile apărute în procesul integrării nu sunt generate atât de natura cerințelor speciale ale elevilor integrați, cât mai ales de modul nostru de a percepe acest proces, așadar, în esență, este o chestiune de atitudine. Pentru a clarifica unele aspecte esențiale cu privire la educația integrată/incluzivă, putem efectua următoarea sinteză:

Tendința crescândă de integrare școlară în unitățile obișnuite de învățământ a copiilor cu CES este bine cunoscută atât în lume, cât și în România .

Complexitatea manifestărilor determinate de realitate^{4a} dintre normalitate și integrare adus la interpretări, amânări, experimente, tatonări, reușite și eșecuri în acțiunea de integrare a copiilor cu CES în școala de masă .

Educația integrată se referă în esență la integrarea copiilor cu CES în structurile învățământului de masă care poate oferi un climat favorabil dezvoltării armonioase a acestor copii și o echilibrare a personalității acestora .

Nevoile speciale ale copiilor cu dificultăți de învățare în mediul școlar .

Verbul " a învăța " este cel mai des asociat cu școala . Procesul de învățare începe însă mult mai devreme, chiar din primele clipe ale nașterii. A simți, a se mișca, a se uita, a auzi toate sunt rezultatul învățării. Și acesta este doar începutul .

În faza următoare de dezvoltare, copilul își dă seama că lucrurile văzute și auzite pot fi asociate, se leagă între ele . De exemplu, copilul cunoaște vocea mamei, sunetul clopoțelului etc. Învăță să asocieze experiența tactilă cu senzația vizuală și auditivă . Astfel, de exemplu, apăsarea burții păpușii din plastic și sunetul fluierător devin senzații asociate . Astfel își lărgeste copilul sfera experiențelor, fiind întotdeauna gata pentru perceperea și prelucrarea noilor informații . Relația dintre " dacă " și " atunci " este descoperită cu un interes intensificat . De exemplu : " Dacă încep să plâng, cineva intră și se ocupă de mine " ; sau într-o situație mai complexă : " dacă mă ridic sub masă, îmi lovesc capul " ; iar într-o situație și mai complexă : " Dacă alerg pe pat, atunci pot să cad, iar căderea rezultă durere " .

Legăturile " dacă - atunci " - deoarece aduc surprize copilului - îl motivează la cunoașterea relațiilor de cauzalitate și la experimentarea individuală . De exemplu " Dacă rostogolesc mingea sub dulap, ea dispare " . Noile cunoștințe sunt integrate în cadrul experiențelor prelucrate anterior și astfel în momentul școlarizării copilului preîntâmpină " minunea " cititului, învățului cu această experiență bogată .

Învățarea este cea mai semnificativă în această perioadă (de la naștere până la momentul școlarizării), reprezentând fundamentul oricărui proces de învățare ulterioară .

După toate acestea ne putem închipui că, prin compromiterea procesului de dezvoltare și maturizare intelectuală, are de suferit, dezvoltarea intelectuală, aceasta fiind deviată pe un alt traiect, iar prin acesta implicit scade eficacitatea performanțelor intelectuale . Așa se explică faptul că tulburările precoce ale dezvoltării copilului radiază în profunzime, deoarece afectează acele structuri de bază (modalitățile fundamentale ale percepției, organizarea, orientarea și focalizarea atenției etc) care reprezintă condiții esențiale în formarea funcțiilor intelectuale mai complexe . La fel,

nu putem pretinde copilului să citească și să scrie fluent, să efectueze diferite calcule până când aceste aptitudini, respectiv aptitudini parțiale, care reprezintă pilonii performanțelor intelectuale, funcționează la un nivel scăzut .

Din cele spuse reiese că școlarul, a cărui capacitate de învățare este perturbată, necesită o asistență psihopedagogică aparte, specifică . Pentru a scoate mai bine în evidență acest fapt, aducem ca argument două exemple :

Mihăiță are șase ani . La această vârstă a fost școlarizat, dar după o jumătate de an a fost respins deoarece nu a reușit să-și asimileze cunoștințele citirii și scrierii cu toate că, după opinia psihologului, coeficientul de inteligență al copilului este bun . Cea mai semnificativă problemă a copilului este că în timpul citirii schimbă literele, de ex. în loc de M citește B sau în loc de O citește R . În cazul lui, încă nu s-a format o concordanță între imaginea fonică și imaginea vizuală a literelor (sunetelor) . Copilul încă nu a surprins legătura indispensabilă a acestor două elemente, în forma sunetului și imaginea literei .

Procesul citirii, în fond., constă în translația ordinii literelor într-o ordine corespunzătoare a sunetelor . Dacă între stimulii percepuți vizual, litere și stimulii aditivi nu se realizează această legătură, atunci copilul nu poate asimila procesul citirii . În concluzie, la Mihăiță tulburarea procesului de citire rezultă din această incapacitate de integrare și racordare a celor auzite și văzute . Înainte de toate trebuie ajutată formarea acestor capacități, astfel este nevoie de un program de dezvoltare adecvată, care nu se rezumă la metode tradiționale de predare a scrierii și citirii .

Gabriela este o elevă mediocră, în clasa a treia . Am atras atenția specialiștilor asupra problemelor de comportament și de învățare ale elevei . Prima întâlnire a specialiștilor cu Gabriela a decurs în felul următor : Gabriela intră în cabinet trântind ușa, răsturnând un scaun, " care îi stătea în cale " . În urma ei intră părinții, cerând scuze pentru comportamentul copilului lor . Fetița se îndreaptă spre raftul cu jucării, răstoarnă câteva jucării, apoi se așază pe marginea scaunului oferit . Se balansează pe scaun în timp ce își argumentează prezența cu o logică incoerentă care se manifestă într-o relatare imprecisă a ordinii evenimentelor . Evaluarea capacităților intelectuale denotă că Gabriela are coeficientul de inteligență ridicat . În timpul testării, părinții se plâng, deoarece " totdeauna se întâmplă ceva " cu fiica lor : se lovește la picior, nu este în stare să prevadă consecințele comportamentului ei .

Din cercetări aprofundate, reiese că Gabriela are probleme cu percepția, surprinderea, păstrarea și formarea ordinii firești a lucrurilor . Această incapacitate,

implicit, se reflectă în performanța ei de citire, scriere, calcul, procese în care această aptitudine joacă un rol decisiv - dar se reflectă și în comportamentul copilului . Din cauza acestei incapacități, Gabriela are nevoie de mai mult timp ca să întrevadă regulile . Ea este incapabilă de a forma planuri care s-o ajute să iasă din situația sa precară. Comportamentul ei atrage supărarea colectivului, astfel ea intră într-un cerc vicios, condemnându-se la eșec atât în domeniul învățării, cât și în mediul social .

Exemplele de mai sus reprezintă modele tipice ale tulburărilor de învățare. De obicei, cadrele didactice sesizează două tipuri de elevi cu dificultăți de învățare : elevi ai căror capacități rămân vizibile și dincolo de performanțele dobândite și tipul care se conturează în situația bine cunoscută în care învățătorul nu poate intra în nici un fel de relație educațională eficientă cu elevul . Acestea nu reprezintă probleme de conduită, ci mai degrabă acești elevi pur și simplu nu sunt în stare să atingă nivelul performanțelor colectivului .

Cum putem ajuta elevul cu dificultăți de învățare ?

În primul rând, învățătorul trebuie să posede cunoștințe care îl fac capabil să recunoască tulburarea de învățare a copilului . Care sunt acele simptome, modele de comportament, care sugerează prezența tulburării de învățare ?

- În fazele ameliorate și acute ale tulburărilor de învățare apare o divergență între performanțele școlare și nivelul intelectual al copilului ;
- Performanță scăzută, care apare în clasele primare, iar în cazul afecțiunilor mai puțin grave apare mai târziu . Astfel de disfuncții sunt : dislexia, disgrafia, discalculia ;
- Un model comportamental tipic îl reprezintă tulburări ale atenției, hiperactivitate și neurotizare secundară . În contextul colectivului., copilul nu acordă atenție nici profesorului, nici colegilor, dispune de o necesitate motrică crescută, nu poate sta locului, eșecul sistematic datorat deficienței în telectuale, respectiv faptului că elevul nu este capabil de performanțele colectivului, implică dezvoltarea unor simptome comportamentale neurotice secundare : ticuri, comportament inhibat, sau chiar opusul acestuia, comportament extravagant menit să compenseze deficiențele intelectuale .

- ◆ Sindromul cognitiv specific, care poate afecta una sau mai multe aptitudini . De exemplu :
- ◆ Tulburarea percepției derivă din deficiențele tactile, vizuale, kinestetice și vestibulare ;
- ◆ Tulburarea capacităților lingvistice rezultă din deficiențe ale percepției limbajului, generate de simboluri, asocierea semantică a cuvintelor, articulare, programare motorie, integrarea vorbirii și limbajului, fond de cuvinte etc .;
- ◆ Memoria survine ca urmare a unor insuficiențe ale engramării, reținerii și reactualizării cunoștințelor ;
- ◆ Tulburarea codării intermodale (De exemplu : asocierea cuvintelor cu imagini, respectiv ale imaginilor cu sunete ; literei " P " i se asociază sunetul " pe ") ;
- ◆ Tulburarea aptitudinilor seriale, care suspendă orice capacitate de șiruire, de stabilire a relației cauză - efect ;
- ◆ Tulburări ale orientării spațiale, cel mai relevant semn al acestora: elevul are mari greutateți în stabilirea direcțiilor spațiale, de exemplu : sus - jos, stânga - dreapta ;
- ◆ Tulburări ale coordonării motrice și ale motricității fine, manifestate relevant prin neîndemânare și nesiguranță motrică .

Studiind cu atenție semnele prezentate ale tulburărilor de învățare, învățătorul va fi treptat în stare să recunoască aceste deficiențe, conform criteriilor enumerate .

Activități în mediul școlar cu elevi având dificultăți de învățare .

Prin recunoașterea tulburării de învățare la elevi, învățătorul a făcut primul pas în remedierea elevului . Din moment ce învățătorul devine competent în stabilirea cauzelor dificultăților de învățare, el va fi capabil să abordeze în mod diferențiat învățarea/educarea acestui elev .

Aceasta necesită eforturi și energii suplimentare din partea învățătorului, deoarece elevii cu dificultăți de învățare au nevoie de activități recuperatoare și de o atitudine specifică, conform nevoilor individuale . Această abordare diferențiată necesită o colaborare strânsă între pedagog și psihologul școlar . Pe de o parte,

învățătorului îi revin responsabilitățile abordării diferențiate, pe de altă parte colaborarea lui cu psihologul școlar mărește eficacitatea intervenției educaționale .

Activitatea psihopedagogică cu copiii cu dificultăți de învățare trebuie să prezinte un efect dublu :

- având un caracter corectiv - formativ, ea are ca scop central reducerea și corecția deficiențelor intervenite în dezvoltare ;

- prin întreținerea și stimularea factorilor non - intelectuali ai personalității cum ar fi : motivația de învățare, interes, senzația competenței, aptitudini de comunicare verbală, etc .

Strategii pedagogice privind recuperarea, corecția și dezvoltarea funcțiilor cognitive și ale aptitudinilor parțiale deficitare.

Intervenția recuperatorie trebuie întotdeauna să respecte personalitatea și nivelul de deficiență al copilului . Criteriul de alegere a programului de dezvoltare, a etapelor programului intră în resortul unei persoane competente : psiholog, psihopedagog , profesor consilier . Din acest motiv, în prezentarea de față nu abordez această latură a problemei . Ceea ce revine învățătorului va fi aplicarea programului stabilit împreună cu psihologul, sub forma unor activități suplimentare (aditive la programa școlară) în sălile de clasă .

Consider că nu există " rețete " pentru integrarea copiilor cu CES în învățământul de masă . Cei care manifestă deschidere pentru integrarea acestora vor găsi și strategiile potrivite . Fiecare copil are dreptul la educație și merită să I se acorde o șansă . Învățând împreună, copiii învață să trăiască împreună, să se accepte și să se ajute la nevoie .

Integrarea copiilor cu CES conferă instituției școlare rolul de componentă fundamentală a sistemului social, aptă să răspundă concret imperativelor de moment ale evoluției din societatea contemporană și să rezolve o serie de probleme referitoare la nevoile de acceptare/valorizare socială a fiecărui individ și la capacitatea acestuia de a se adapta și integra într-o societate aflată în continuă transformare .

BIBLIOGRAFIE:

LECTOR DR. DIANA CSORBA – Fundamentele psihopedagogiei speciale – Suport de curs

CONF.UNIV.DR. ECATERINA VRASMAS – „Școala pentru toți”

Dictionar de pedagogie contemporana , Ed. Enciclopedica Romana,Bucuresti,1969

TRAIAN VRASMAS - „Scoala si educatia pentru toti”,Ed . Miniped, Bucuresti,2004

METODE EDUCAȚIONALE INOVATOARE

Prof.dr. MATEI GEORGETA
Director, Grădinița nr.268
București

Educația se constituie într-un sistem al vieții sociale care se dovedește a fi sensibil la mesajele viitorului, viitorul fiind de fapt acțiunea actuală asupra condițiilor date, o anume transformare a acestora pentru a imagina și a crea condiții, cucerind noi spații de libertate umană. Una dintre caracteristicile specifice ale sistemelor de învățământ contemporane, se manifesta ca o puternică tendință și practică de inovare. În mediile pedagogice, educaționale termenul de inovație și strategie capătă o tot mai largă răspândire, de fapt putem apela la o metaforă pe care C.Berge o afirmă "trăim într-o lume în care în curând nu va mai fi loc decât pentru inovatori", în acest context remarcăm că și UNESCO ca și alte organisme de profil este profund preocupată și de mai mulți ani de aceasta problemă a inovării, a introducerii noului. În societatea contemporană, cu schimbări rapide și efecte imediate, educația și învățământul trebuie reînnoite, completate, adaptate, astfel încât putem vorbi despre o permanentă inovație și creație în activitatea didactică.

Obiectivul general este acela de a promova creativitatea ca factor cheie în dezvoltarea competențelor personale, antreprenoriale și sociale prin învățarea pe tot parcursul vieții dar și de a găsi strategii moderne folosite pentru asigurarea unei educații de calitate în învățământ.

Școala viitorului trebuie să promoveze o educație de calitate și să fie axată pe valori în care elevii să creadă, în care să se regăsească, îndeplinind două condiții, fundamentale din punctul lor de vedere: școala viitorului trebuie să le placă și să fie eficientă.

Pentru a susține creativitatea, predarea declarativă, de tip clasic trebuie depășită și înlocuită cu metode care pun accent pe explorare, pe descoperire, pe încurajarea gândirii critice a elevului, pe participarea activă a acestuia la formarea și dezvoltarea sa intelectuală. În viziunea metodologilor moderne, demersul didactic se centrează pe elev și are în vedere transformarea acestuia din "obiect" al procesului didactic în "subiect activ" al propriei deveniri. Modelul de proiectare a activității didactice are în vedere trecerea de la centrarea pe conținut la centrarea pe activitatea elevului, care presupune deplasarea accentului în activitatea didactică: Ar trebui să se țină cont de toate formele de inovație socială și antreprenorială. De asemenea, ar trebui să se acorde atenție creației artistice și noilor abordări în domeniul culturii.

Domeniul educației se schimbă atât de repede încât trebuie să ții pasul și să te adaptezi la strategiile mai moderne. În caz contrar, ți-ar putea fi greu să te încadrezi.

Metodele de predare inovatoare nu se referă doar la utilizarea celei mai de ultimă oră tehnologie la clasă sau la atingerea constantă a ultimelor tendințe educaționale, acestea sunt metodele de predare-învățare! Totul se referă la utilizarea de noi strategii de predare care se concentrează mai mult pe elevi. Metodele inovatoare încurajează elevii să se alăture în mod proactiv și să interacționeze cu colegii lor și cu profesorul – în timpul activităților. Elevii vor trebui să lucreze mai mult, dar într-un mod care să le răspundă mai bine nevoilor și să-i ajute să crească mai repede.

Spre deosebire de predarea tradițională, care se concentrează în principal pe cât de multe cunoștințe le putem transmite elevilor, modalitățile inovatoare de predare caută adânc în ceea ce elevii iau cu adevărat din ceea ce se predă în timpul activităților.

De ce metode de predare inovatoare?

Lumea a cunoscut o schimbare de la sălile de clasă concrete la cele online și învățarea hibridă. Cu toate acestea, a se uita la ecranele laptopurilor înseamnă că este mai ușor pentru elevi să se piardă și să facă altceva (poate să urmărească vise dulci în paturile lor), în timp ce nu își perfecționează nimic altceva decât abilitățile lor de a pretinde că se concentrează.

Nu putem da vina pe acei elevi pentru că nu au studiat din greu; este și responsabilitatea profesorului să nu dea lecții plictisitoare și seci.

Multe școli, profesori și formatori au încercat strategii de predare inovatoare în noua normalitate pentru a menține elevii interesați și implicați mai mult. Și programele digitale i-au ajutat să ajungă la mințile elevilor și să le ofere un acces mai bun la cursuri.

Așadar, este momentul să reevaluăm metodele de învățare în educație!

Beneficii ale metodelor de predare inovatoare

- **Încurajează cercetarea** – Abordările inovatoare ale învățării îi încurajează pe elevi să exploreze și să descopere lucruri și instrumente noi pentru a-și lărgi mințile.
- **Îmbunătățirea abilităților de rezolvare a problemelor și de gândire critică** – Metodele creative de predare permit elevilor să învețe în propriul ritm și îi provoacă să facă brainstorming noi modalități de a aborda o problemă în loc să găsească răspunsuri deja scrise în manuale.
- **Evitarea de a primi multe cunoștințe simultan** – Profesorii care folosesc abordări noi încă oferă elevilor informații, dar tind să le împartă în părți mai mici. Digerarea informațiilor poate fi acum mai accesibilă, iar menținerea lucrurilor scurte îi ajută pe elevi să obțină mai repede noțiunile de bază.
- **Adoptarea mai multor abilități soft** – Elevii trebuie să folosească instrumente mai complexe în clasă pentru a-și termina munca, ceea ce îi ajută să învețe lucruri noi și să le stimuleze creativitatea. De asemenea, atunci când fac proiecte individuale sau de grup, elevii știu să-și gestioneze timpul, să prioritizeze sarcinile, să comunice, să lucreze mai bine cu ceilalți și multe altele.
- **Verificarea faptului ca au înțeles elevii** – Notele și examenele pot spune ceva, dar nu totul despre capacitatea de învățare și cunoștințele unui elev (mai ales dacă există priviri furtive în timpul testelor!). Ideile de predare inovatoare le permit profesorilor să monitorizeze orele și să știe mai bine cu ce se luptă elevii lor pentru a găsi soluțiile cele mai potrivite.
- **Îmbunătățirea autoevaluării** – Cu metode grozave de la profesori, elevii pot înțelege ce au învățat și ce le lipsesc. Descoperind ceea ce mai trebuie să știe, ei pot înțelege de ce să învețe anumite lucruri și să devină mai dornici să le facă.
- **Însuflețirea sălilor de clasă** – Nu vă lăsați sălile de clasă să fie pline de vocea voastră sau de tăcerea incomodă. Metodele de predare inovatoare oferă elevilor ceva diferit de care să se entuziasmeze, încurajându-i să vorbească și să interacționeze mai mult.

Metode de predare inovatoare

1. Lecții interactive

Elevii sunt inovatori! Lecțiile cu un singur sens sunt foarte tradiționale și uneori epuizante pentru profesor și elevi, așa că trebuie creat un mediu în care elevii se simt încurajați să vorbească și să-și exprime ideile.

Elevii se pot alătura activităților din clasă în multe feluri, nu doar ridicând mâinile sau fiind chemați să răspundă. În zilele noastre, se pot găsi platforme online care ajută să facem activități interactive la clasă pentru a economisi o grămadă de timp și pentru a determina toți elevii să se alătore în loc de doar doi sau trei. Îmbunătățiți-vă toată clasa jucând chestionare și jocuri live cu roți rotative sau chiar prin nori de cuvinte, sondaje sau brainstorming împreună. Putem cere tuturor elevilor să participe la acele activități interesante cu ajutorul unor platforme online. Elevii pot scrie sau alege răspunsurile anonim, în loc să ridice mâna. Acest lucru îi face mai încrezători să se implice, să-și exprime părerile și să nu-și mai facă griji că sunt „greșiți” sau judecați.

2. Utilizarea tehnologiei de realitate virtuală

Intrați într-o lume complet nouă chiar în sala de clasă cu tehnologia de realitate virtuală. La fel cum stau într-un cinema 3D sau joacă jocuri VR, elevii se pot scufunda în spații diferite și pot interacționa cu obiecte „reale” în loc să vadă lucruri pe ecrane plate.

Acum, clasa poate călători în altă țară în câteva secunde, poate merge în spațiu pentru a explora Calea Lactee sau poate învăța despre era Juristic cu dinozauri care stau la doar câțiva metri distanță.

Tehnologia VR poate fi costisitoare, dar modul în care poate transforma oricare dintre lecții într-o explozie și uimește toți elevii face ca aceasta să merite prețul.

3. Utilizarea AI în educație

AI ne ajută să facem atât de mult din munca noastră, așa că cine spune că nu o putem folosi în educație? Această metodă este surprinzător de răspândită în zilele noastre.

Folosirea AI nu înseamnă că face totul și ne înlocuiește. Nu este ca în filmele SF în care computerele și roboții se mișcă și îi învață pe elevii noștri (sau le spală creierul).

Îi ajută pe profesori să-și reducă volumul de muncă, să personalizeze cursurile și să instruiască elevii mai eficient. Se pot folosi multe lucruri familiare, cum ar fi LMS, detectarea plagiatului, scorul și evaluarea automată, toate produsele AI.

4. Învățare combinată

Învățarea mixtă este o metodă care combină atât formarea tradițională în clasă, cât și predarea online de înaltă tehnologie. Oferă mai multă flexibilitate pentru a crea medii de studiu eficiente și a personaliza experiențele de învățare.

În lumea bazată pe tehnologie în care trăim, este greu să neglijăm instrumente puternice precum internetul sau software-ul de e-learning. Lucruri precum întâlniri video pentru profesori și studenți, LMS pentru a gestiona cursuri, site-uri online pentru a interacționa și a juca și multe aplicații care servesc scopurilor de studiu au luat lumea.

Când școlile s-au redeschis și elevii au ajuns să se înscrie la cursuri offline, a fost totuși grozav să ai ajutor din partea instrumentelor digitale pentru a face lecțiile mai captivante.

5. 3D imprimare

Imprimarea 3D va face lecțiile mai distractive și oferă elevilor experiență practică pentru a învăța mai bine lucruri noi. Această metodă duce implicarea în clasă la un nou nivel pe care manualele nu îl pot compara niciodată.

Imprimarea 3D oferă înțelegerea lumii reale și aprinde imaginația. Studiul este mult mai ușor atunci când elevii pot ține modele de organe în mâini pentru a afla despre corpul uman sau pentru a vedea modele de clădiri celebre și pentru a le explora structurile.

6. Învățarea bazată pe proiecte

Toți elevii lucrează la proiecte la sfârșitul unei unități. Învățarea bazată pe proiecte se învârtă și în jurul proiectelor, dar le permite să rezolve probleme din lumea reală și să vină cu noi

soluții pe o perioadă mai lungă. Elevii învață conținut nou și își dezvoltă abilități precum cercetarea, lucrul independent și cu alții, gândirea critică etc.

În această metodă de învățare activă, profesorul lucrează ca ghid, iar elevii se ocupă de călătoria lor de învățare. Studiarea în acest fel poate duce la o mai bună implicare și înțelegere, le poate stârni creativitatea și poate promova învățarea pe tot parcursul vieții.

Exemple de învățare bazată pe proiecte - idei pentru mai multă inspirație!

- Filmați un documentar despre o problemă socială din comunitatea dvs.
- Planificați/organizați o petrecere sau o activitate la școală.
- Creați și gestionați un cont de social media pentru un anumit scop.
- Ilustrați și analizați cu măiestrie cauza-efect-soluția unei probleme sociale (adică suprapopularea și deficitul de locuințe în orașele mari).
- Ajutați mărcile locale de modă să devină neutre din punct de vedere al emisiilor de carbon.

7. *Învățare bazată pe anchetă*

Învățarea bazată pe anchetă este, de asemenea, un fel de învățare activă. În loc să susținem o prelegere, începem lecția oferind întrebări, probleme sau scenarii. Includem, de asemenea, învățarea bazată pe probleme; în acest caz, este mai probabil să fim un facilitator decât un lector. Elevii trebuie să cerceteze subiectul în mod independent sau cu un grup pentru a găsi un răspuns. Această metodă îi ajută să dezvolte foarte mult abilitățile de rezolvare a problemelor și de cercetare.

Exemple de învățare bazată pe anchete – o provocare pentru elevi

- Găsiți soluții pentru poluarea aerului/apei/zgomotului/luminii într-o anumită zonă.
- Creșteți o plantă și găsiți cele mai bune condiții de creștere.
- Investigați/confirmați un răspuns oferit la o întrebare (de exemplu, o politică/regulă deja aplicată în școala pentru a preveni agresiunea).

9. *Puzzle*

Puzzle-ul este un joc obișnuit pe care fiecare dintre noi l-a jucat cel puțin o dată în viață. Lucruri similare se întâmplă în clasă dacă încercăm tehnica puzzle-ului.

Iată cum:

- Împărțim elevii în grupuri mici.
- Dăm fiecărui grup o subtemă sau o subcategorie a subiectului principal.
- Instruim să le exploreze pe cele date și să-și dezvolte ideile.
- Fiecare grup își împărtășește descoperirile pentru a forma o imagine de ansamblu, care sunt toate cunoștințele pe tema pe care trebuie să o cunoască.
- (Opțional) Găzduim o sesiune de feedback pentru elevi, pentru a evalua și comenta munca altor grupuri.

Exemple de puzzle

- Activitate puzzle ESL – Oferim clasei un concept precum: „vreme”. Grupurile trebuie să găsească un set de adjective pentru a vorbi despre anotimpuri, alocarea pentru a descrie vremea frumoasă/rea sau cum se îmbunătățește vremea și propoziții scrise despre vreme în unele cărți.
- Biografie activitate puzzle – Alegem o persoană publică sau un personaj fictiv într-un anumit domeniu și cerem elevilor să găsească mai multe informații despre acesta. De exemplu, ei îl pot cerceta pe Isaac Newton pentru a-i descoperi informațiile de bază, evenimente notabile din copilărie și anii de mijloc (inclusiv celebrul incident cu măr) și moștenirea sa.
- Activitate de puzzle de istorie – Elevii citesc texte despre un eveniment istoric, adică al Doilea Război Mondial și adună informații pentru a înțelege mai multe despre acesta. Subiectele

pot fi personaje politice proeminente, principalii combatanți, cauze, cronologie, evenimente dinainte de război sau declarație de război, cursul războiului etc.

10. Clasă inversată

Întoarceți puțin procesul pentru o experiență de învățare mai interesantă și mai eficientă. Înainte de curs, elevii trebuie să vizioneze videoclipuri, să citească materiale sau să cerceteze pentru a avea unele înțelegeri și cunoștințe de bază. Timpul de clasă este dedicat efectuării așa-numitelor „teme” făcute de obicei după oră, precum și discuțiilor de grup, dezbaterilor sau altor activități conduse de elevi.

Această strategie se concentrează pe elevi și îi poate ajuta pe profesori să planifice mai bine învățarea personalizată și să evalueze performanța elevilor.

11. Predarea la egal la egal

Acesta este similar cu tehnica puzzle-ului. Elevii înțeleg și stăpânesc mai bine cunoștințele atunci când le pot explica clar. Atunci când prezintă, ei ar putea să învețe pe de rost în prealabil și să vorbească cu voce tare ceea ce își amintesc, dar pentru a-și învăța colegii, trebuie să înțeleagă problema în detaliu. Elevii pot prelua conducerea acestei activități alegându-și domeniul de interes din cadrul subiectului. Oferirea acestui tip de autonomie îi ajută să dezvolte un sentiment de proprietate asupra materiei și responsabilitatea de a o preda corect; crește încrederea, încurajează studiul independent și îmbunătățește abilitățile de prezentare.

12. Feedback de la egal la egal

Abordările inovatoare de predare sunt mult mai mult decât predare sau învățare în cadrul clasei. Se pot aplica în multe alte domenii, cum ar fi timpul de feedback de la colegi după o lecție. Furnizarea și primirea de feedback constructiv cu o minte deschisă și maniere adecvate sunt abilități esențiale pe care elevii trebuie să le învețe. Instrumente interactive de sondare, în special cele cu caracteristici live word cloud, ușurează efectuarea unei sesiuni rapide de feedback de la colegi. După aceea, putem cere, să-și explice comentariile sau să răspundă la feedback-ul pe care îl primesc. Folosim întrebări scurte și simple și lasăm elevii să spună liber ce au în minte în propoziții, câteva cuvinte sau chiar emoji-uri.

13. Predare încrucișată

Ne amintim cât de entuziași am fost când am mers la un muzeu, o expoziție sau o excursie? Predarea crossover combină experiența de învățare atât în sala de clasă, cât și într-un loc în afara. Explorați împreună concepte în școală, apoi organizați o vizită într-un anumit loc unde puteți demonstra cum funcționează acel concept într-un cadru real.

Ar fi și mai eficient să se dezvolte în continuare lecția găzduind discuții sau atribuind lucrări de grup în clasă după excursie.

14. Învățare personalizată

Această metodă adaptează procesul de învățare al fiecărui elev. Deși acordarea de mai mult timp pentru planificare și pregătire îi ajută pe elevi să învețe în funcție de interesele, nevoile, punctele forte și punctele lor slabe pentru a obține rezultate mai bune.

Călătoria de învățare a fiecărui elev poate fi diferită, dar scopul final rămâne același; pentru a dobândi cunoștințe care să-l echipeze pe acel elev pentru viața lor viitoare.

Este timpul să devii inovator!

Aceste metode de predare inovatoare vor face lecțiile mai plăcute și mai atractive pentru toată lumea. Haideți să creăm diapozitive interactive pe baza acestora, pentru a îmbunătăți performanța la clasă!

Criteriul de calitate aplicat educației are un rol foarte important deoarece măsurile propuse pentru a promova creativitatea și capacitatea pentru inovare vor fi adaptate fiecărei etape din cadrul învățării continue.

Focalizată pe unitatea de învățare, evaluarea ar trebui să asigure evidențierea progresului înregistrat de elev în raport cu sine însuși pe drumul atingerii obiectivelor prevăzute în programă. Este important să fie evaluată nu numai cantitatea de informație de care dispune elevul, ci, mai ales, ceea ce poate el să facă utilizând ceea ce știe sau ceea ce intuiește.

Bibliografie:

1. I.Cerghit , (2022) “*Sisteme de instruire alternative*”, , Bucuresti: editura Aramis.
2. Alois Gherguț, A., (2007) “*Management general și strategic în educație*”. Iasi: Editura Polirom
3. Ionescu M., Radu I. (2001). ” *Didactica modernă*”. Cluj – Napoca: Editura Dacia.
4. Neacsu,I.,Suditu,M.(2020). “*Educația emoțional-afectivă: noi explorări, noi strategii*”. Iași: Editura Polirom

Metoda de bază folosită în însușirea citit-scrisului

Mateș Rodica
Școala Gimnazială „Horea” Horea

Însușirea citirii și a scrierii este un proces complex, îndelungat, care se parcurge în două etape: învățarea tehnicii propriu-zise, a mecanismului, urmată de capacitatea de a utiliza tehnica deprinsă în activitatea școlară. În procesul învățării scris-cititului sunt folosite două căi: calea fonologică sau indirectă prin care se identifică corespondența dintre sunete și litere, ceea ce presupune analiza cuvântului până la sunet, apoi sinteza lui, urmând calea inversă, de la sunet la cuvânt; calea lexicală sau directă permite identificarea cuvântului fără a se mai trece prin analiza și sinteza fonematică, deoarece se ajunge la reprezentările aceluși cuvânt, perceput anterior. Aceste două variante se manifestă într-o strânsă interdependență: nu se poate constitui un lexic ortografic decât dacă sistemul de analiză funcționează corect.

Metoda cu cea mai largă răspândire în învățarea citit-scrisului este metoda *fonetică analitico-sintetică*, ce și-a dovedit eficiența de-a lungul timpului,

Învățarea scris-cititului se face simultan printr-o singură metodă, metoda-fonetică, analitico-sintetică. Aceasta datorită faptului că limba română este o „limbă fonetică”. Această metodă este o metodă tradițională ce presupune o strânsă legătură între procesul însușirii citirii și cel al scrierii. Însușirea literelor de mână și formarea deprinderilor de scriere se face paralel cu însușirea literelor de tipar. Folosirea metodei fonetice, analitico-sintetice, în vederea familiarizării elevilor cu cititul și scrisul, permite învingerea unor dificultăți și prevenirea unor greșeli care constau fie în scrierea legată a unor cuvinte, ca urmare a nediferențierii acestora, fie în omisiuni, inversiuni, substituirii sau adăugiri de litere ca urmare a nediferențierii în vorbire, a sunetelor respective. Separarea cuvintelor din vorbire reprezintă un element indispensabil citirii și scrierii. Mai presupune o participare activă și conștientă a elevilor la lecție. Analiza și sinteza elementelor fonetice care compun cuvintele și propozițiile cer un efort intelectual din partea elevilor, efort care îi conduce spre conștientizarea activității de învățare.

În predarea-învățarea unui sunet și a unei litere, se parcurg următoarele etape:

1. ora de citire

- desfășurarea unei conversații după diferite suporturi, imagini;
- desprinderea propoziției în care se află un cuvânt ce conține sunetul nou;
- stabilirea locului cuvintelor în propoziție și separarea cuvântului în care se află sunetul nou;
- despărțirea cuvântului în silabe și descoperirea sunetelor ce compun fiecare silabă;
- separarea sunetului nou;
- exemplificări de cuvinte care conțin sunetul nou aflat în poziții diferite;
- jocuri pentru descoperirea sunetului nou în diferite cuvinte;
- intuirea literei de tipar corespunzătoare sunetului;
- recunoașterea literei în abecedar și în diferite surse.

2. ora de scriere

- familiarizarea cu acțiunea pe care urmează să o efectueze;
- intuirea literei de mână (stabilirea elementelor grafice componente)
- scrierea model a literei pe tablă, cu explicarea fiecărei mișcări a mâinii
- exerciții de realizare a conturului grafic al literei;
- scrierea literei pe tablă de către elevi, cu explicarea fiecărei mișcări a mâinii;
- scrierea literei în aer, pe bancă (cu creion), pe podul palmei;

- exerciții pregătitoare pentru scriere;
- scrierea literei de trei ori;
- verificarea scrierii, sesizarea greșelilor proprii;
- elevii care au scris corect mai scriu trei litere, ceilalți exersează împreună cu învățătorul/învățătoarea;
- exerciții de scriere a literei un rând întreg, până la maxim trei rânduri;
- scrierea cuvintelor, a propozițiilor..

Metoda fonetică, analitico-sintetică, specifică procesului de predare-învățare a limbii române poate fi considerată într-un fel un complex de metode și procedee, care se întrepătrund și care dau configurația întregii strategii educaționale folosite. Metodele cele mai frecvent folosite în procesul predării-învățării scrisului sunt cele ce se încadrează în grupa metodelor de comunicare.

Bibliografie:

1. Bercea, I, „*Metodica predării limbii române*” Editura Tehnică, București, 1996;
2. Ionescu, M., Radu, I.. „*Didactica modernă*”, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001.

ROMÂNIA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ
COMUNA PEREGU MARE

Peregu Mare nr. 234, cod poștal:317240,Tel/ Fax. 0257 – 459104
E – mail: scoalaperegumare@yahoo.com

Grădinița PN Peregu Mare

Prof. Mazuch Vladenka

Excelență educațională – practici și perspective actuale

Lumea zilelor noastre se află într-o continuă schimbare, găsindu-se la intersecția unor contraste îngrijorătoare, dacă nu chiar tulburătoare. Contextul actual haotic zugrăvit de diferențe culturale, statut, politici, economie și nu în ultimul rând educație, ne prezintă o lume aflată mereu în tensiune. Deși obsesia evoluției se simte peste tot, iar în domeniile științifice au apărut progrese semnificative, în ceea ce privește aspectul uman, demnitatea umană, valorile morale întâlnim curențe puternice. Aceste curențe, tratate superficial, cu indiferență sau ignorate în detrimentul unor interese de altă natură, duc la rezultate catastrofale. Un astfel de rezultat îl reprezintă gradul ridicat de abandon și eșec școlar.

O radiografie brutal de onestă a sistemului educațional ne forțează să luăm atitudine, să încetăm a fi martori muți ai degradării și non-funcționalității educative.

Din punctul meu de vedere, sănătatea, adevărata valoare a unui stat, o vezi în educație.

Dinamica actorilor educației traversată de o serie de factori de risc duc la aceleași nemulțumiri clișeice: profesori nerespectați, procent mare de analfabetism, abandon școlar, grad ridicat de infraționalitate, etc. A încerca să rezolvi aceste probleme la nivel macro reprezintă o utopie. Însă ceea ce poate deveni o realitate concretă și observabilă este intervenția la

ROMÂNIA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ
COMUNA PEREGU MARE

Peregu Mare nr. 234, cod poștal:317240,Tel/ Fax. 0257 – 459104
E – mail: scoalaperegumare@yahoo.com

nivel micro. În acest sens, consider că intervenția timpurie, a familiei iar mai apoi a instituțiilor în parteneriat cu familia ,în scopul educării copilului este esențială. Dacă picurăm copiilor încă din grădiniță trăsături pozitive de caracter, valori morale și le creăm cât mai multe experiențe pozitive de învățare în această direcție, în mod cert aspectele negative se vor diminua. Așadar, e momentul să ne îndreptăm atenția și asupra partenerilor noștri în educație, părinții elevilor. Plecând de la zicala „cei șapte ani de acasă”

JOCUL-MODALITATE DE EXPRIMARE A EULUI, DE SOCIALIZARE, ÎNVĂȚARE, EDUCARE, DEZVOLTARE

Meiroșu Ionela, Liceul Tehnologic "Nicolae Oncescu" Ianca

MOTTO:

"Jocul este și o pregătire pentru viața de mai târziu, dar mai presus de toate, el este însăși viața copilului"(Mc. Dougall)

Când psihologii încearcă să definească ceea ce înțeleg ei prin joc , se ivesc o serie de controverse . Piaget, definește jocul ca fiind sector de activitate a cărei motivare este, nu adaptarea la real, ci a realului la propriul "eu".

Paul Popescu Neveanu definește jocul ca formă de activitate, specific umană, hotărâtoare pentru dezvoltarea copilului. E.Claparede, spunea că, jocul este o pregătire pentru muncă. Leontiev susține că, jocul este o modalitate de exprimare a vieții psihice, mai ales la vârsta preșcolară, de exercitare a personalității.

Maria Montessori consideră că jocul este munca copilului.

Termenul de joc este folosit în toate limbile, cu diferite semnificații: activitate sportivă, activitate distractivă, activitate dramatică, activitate inutilă, metodă didactică, activitate umană generală-dar fundamentală pentru copilărie.

Sintetizând toate aceste puncte de vedere, putem să definim jocul ca activitate specific umană prin care subiectul(în principal copilul) își satisface imediat și nemijlocit propriile dorințe, nevoi, acționând în lumea imaginară pe baza elementelor, instrumentelor preluate din lumea obiectivă.

Potrivit acestei definiții este relevant caracterul specific uman al jocului, prezența lui la toți oamenii, însă cu o pondere diferită, în funcție de vârstă, locul principal pe care acesta îl ocupă. Ponderea cea mai mare fiind vârsta copilăriei.

Jocul este o activitate determinantă pentru formarea și dezvoltarea personalității umane. În structura activității psihice , jocul figurează ca formă de activitate cu origine în ontogeneza timpurie. Dezvoltarea psihologică a copilului nu se realizează de la sine, în mod instinctiv ci prin doua instrumente fundamentale: jocul și imitația.

- **Jocul** este folosit de copil chiar de la naștere și este prima lui formă de activitate.
- **Imitația** nu apare decât după câteva luni, fiind prima formă de învățare socială.

Jocul are un caracter universal, este prezent în viața fiecărui copil indiferent de perioada istorică, zona geografică, mediul socio-cultural.

Fiind o activitate, jocul este:declanșat de **motivație, orientat către anumite scopuri,**

utilizează o serie de instrumente psihice și materiale, este perfectibil.

Motivație care declanșează jocul și care îl susține energetic este constituită din dorințele și nevoile principale ale copilului, precum :nevoia de a se mișca; nevoia de a relaționa cu obiectele, fenomenele, persoanele din mediul fizic; nevoia de cunoaștere; nevoia de autoexprimare.

Scopurile jocului sunt sugerate de realitatea exterioară, de mediul fizic și socio cultural.

Mijloacele jocului - acesta utilizează două categorii de mijloace :

Mijloacele materiale- jucăriile , obiectele din lumea adultului pe care copilul le observă și dorește să le descopere, să le cunoască proprietățile, importanța.

Instrumentele psihice - (achizițiile psihice pe care copilul și le-a format și pe care le folosește) : structurile perceptive, reprezentările, imaginația, capacitatea de efort, caracteristicile atenției, caracteristicile memoriei, stările emoționale pozitive, cunoștințele legate de mediu.

Este perfectibil -prin joc copilul reproduce o realitate care l-a impresionat. Această reproducere are o notă personală, originală.

FUNCȚIILE JOCULUI

De-a lungul vieții jocul îndeplinește mai multe funcții diferite de la o vârstă la alta.

Dacă la vârstele adolescenței, tinereții, jocul este utilizat ca și mijloc de distracție, ca mijloc de petrecere a timpului liber, la vârstele mici el îndeplinește :**funcția cognitivă, funcția formativă, funcția de socializare, funcția de exprimare a propriei personalități, funcția terapeutică.**

Funcția cognitivă

Prin joc copilul transpune în plan mental, imaginativ și apoi în plan real, realitatea exterioară. În cadrul acestuia, identifică , descoperă noi cunoștințe legate de caracteristicile obiectelor, fenomenelor, instrumentelor utilizate, acțiunile care pot fi desfășurate cu diverse obiecte. Prin joc copilul cunoaște, dar se cunoaște și pe sine, posibilitățile pe care le are la dispoziție.

Funcția formativă

Funcția formativă interferează cu cea cognitivă. Prin intermediul jocului, copilul își formează structuri perceptive ale obiectelor existente în mediu, strategii de explorare perceptivă a acestor obiecte, învață să recunoască obiectele în alte contexte decât cele inițiale, își formează imagini mentale despre aceste obiecte.

Funcția de socializare

Jocul reprezintă o cale importantă pentru socializare, întrucât în timpul jocului copilul învață reguli de conviețuire cu ceilalți, învață să relaționeze, își modifică comportamentul în funcție de normele și regulile impuse de ceilalți.

Funcția de exprimare a personalității copilului, a nevoilor sale dominante, a stărilor emoționale care îl caracteriză, a comportamentelor pe care le utilizează în diverse situații, a posibilităților sale intelectuale, a trăsăturilor temperamentale.

Funcția terapeutică

Este generată de valențele proiective ale jocului. În joc copilul își exprimă nevoile, dorințele, posibilitățile dar și problemele pe care le-a întâlnit în mediul social, sub forma conflictelor dintre adulți. Aceste probleme provocate în mediul familial, pot crea disconfort afectiv, izolare, stări emoționale negative, dezechilibru emoțional, și în timp dezechilibru psihic.

Jocul oferă însă nu numai posibilitatea psihodiagnozei, ci și a recuperării, a diminuării dezechilibrelor, a prevenirii acestora.

Principalele elemente structurale ale jocului: scopul, subiectul, rolurile, regulile.

Scopul jocului - se conturează după vârsta de 3 ani. La 3 ani subiectul nu exprimă o anumită intenționalitate; la 5-6 ani însă, copilul acționează în baza unei intenționalități clare, care denotă o creștere a potențialului creativ.

Subiectul jocului - este principala componentă a acestuia, nu este specific doar jocului de creație ci și altor tipuri de joc, în care subiectul este construit de propunătorul și organizatorul jocului.

Rolul – poate oglindi o largă diversitate de conduite umane, trăsături de caracter, aptitudini. Prin rol copiii exprimă modul în care ei percep anumite profesii.

Regulile – apar și se dezvoltă într-o dinamică deosebit de interesantă în jocurile de creație. Copilul învață treptat aceste reguli și învață să li se supună, ceea ce reprezintă un câștig imens în planul dezvoltării sale socio-afective și morale.

CLASIFICAREA JOCURILOR

De-a lungul timpului s-au realizat mai multe clasificări ale jocului. Clasificarea jocurilor a preocupat pe mulți specialiști din domeniul pedagogiei preșcolare, cu toate acestea nu s-a ajuns la nicio clasificare unanimă. În scop didactic se optează pentru o clasificare ce are drept criteriu influența formativă a jocului asupra dezvoltării psihice a copilului. (Laborator preșcolar, pag.132)

În funcție de acest criteriu avem:

- ❖ **Jocuri de creție sau jocuri simbolice ;**
- ❖ **Jocuri de mișcare ;**
- ❖ **Jocuri didactice.**

Jocuri de creție sau jocuri simbolice :

- **cu rol** – j. cu subiect din viața cotidiană, j. cu subiect din povești, j. dramatizări
- **de construcții** - j. din cuburi, nisip, pietre, lemn ;j. suprapunere, îmbinare ;j. de așezare pe suprafețe plane; j. cu caracter tehnic; j. cu materiale din natură

Jocuri de mișcare -cu subiect;cu text și cânt; j. hazlii; j. fără subiect

Jocuri didactice -după prezența materialului didactic ;după scopul urmărit.

Prin joc copiii desfășoară o activitate în sensul identității personale, rezolvă probleme de viață din mediul înconjurător, fizic și social; experimentează posibilități de adaptare; creează soluții diferite ; exprimă experiențele lor în simboluri, ceea ce îi va ajuta să gândească puțin mai abstractizat; comunică cu ceilalți sau cu sine; folosesc cuvinte multe, se exprimă plastic și învață semnele nonverbale; folosesc obiectele din jur în scopul pentru care sunt create; își manifestă creativitatea ; se concentrază asupra acțiunii , devin atenți și interesați .

Caracteristicile care îl diferențiază de alte activități:

- ❖ Jocul este o activitate specific umană deoarece numai oamenii îl practică în adevăratul sens al cuvântului.
- ❖ Jocul este o activitate conștientă . Cel care îl practică îl constientizează și nu îl confundă cu nici una dintre celelalte activități umane.
- ❖ Jocul îl introduce pe acela care îl practică în specificitatea lumii imaginare pe care și-o creează.
- ❖ Jocul este una din variatele activități ale oamenilor, fiind determinat de celelalte activități și bineînțeles, determinându-le pe toate acestea.
- ❖ Învățarea nu s-ar realiza în lipsa jocului.

Preșcolarul este considerat o personalitate în formare care gândește și acționează. El preia selectiv realitatea după nevoi și propriile posibilități. Fiecare copil își modelează realitatea în funcție de propriul ”eu”. Eul se dezvoltă odată cu creșterea acestuia , în încercarea de a se adapta la cerințele lumii exterioare. Jocul prieten nelipsit al copilului, reprezintă pentru perioada preșcolară principala activitate, o formă de manifestare fără bariere geografice ori religioase, o activitate care îi reunește pe copii și în același timp îi reprezintă. În grădiniță, jocul este activitatea de bază și se regăsește în toate ariile de activitate, realizând procesul de învățare într-un mod atractiv, antrenant și ușor asimilabil de către copii .

Copilul se joacă de la intrarea în grădiniță până la micul dejun, în timpul activităților didactice de dimineață, apoi se joacă serios în cadrul activităților pe domenii experiențiale, se distrează jucându-se în timpul activităților recreative și numai masa de prânz și somnul opresc temporar jocul, el urmând să își reia cursul după trezirea copiilor și până la plecarea lor acasă, unde bineînțeles copiii se joacă. În decursul jocului copilul acționează asupra obiectelor din jur, cunoaște realitatea, își satisface nevoia de mișcare, dobândește încredere în forțele proprii, își îmbogățește cunoștințele. Manifestându-și dorința de a participa la viața și activitatea celor din jur, copilul își asumă rolul de adult, reproducând activitatea și raporturile lui cu ceilalți oameni. În acest fel jocul este social prin natura lui. Posibilitatea de a-și imagina realitatea, de a o reflecta, reprezintă pentru copil sensul jocului. Prin această activitate copilul își satisface nevoile prezente și se pregătește de viitor.

Jocul este ocupația preferată și cea mai captivantă pentru copii. Prin intermediul jocului, copiii își îmbogățesc experiența cognitivă, își educă voința și pe această bază își conturează profilul personalității.

Jocul evită achizițiile de tip receptiv-reproductiv, solicitând procesele psihice, de cunoaștere la nivel operațional, formându-se astfel deprinderi practice, intelectuale, strategii cognitive, atitudini, sentimente, structuri de personalitate. Nu ne putem imagina copilăria fără râsetele și jocurile sale. Sufletul și inteligența devin mari prin joc. Despre un copil trebuie să spunem că se dezvoltă prin joc.

Copiii care sunt lipsiți de posibilitatea de a se juca cu alți copii de vârstă asemănătoare fie din cauză că nu sunt obișnuiți, fie din cauză că nu au cu cine, rămân nedezvoltați din punct de vedere al personalității. Un copil care nu știe să se joace, este un copil care nu va ști să gândească.

Jocul fortifică un copil din punct de vedere fizic, îi imprimă gustul performanțelor precum și mijloacele de a le realiza, creează deprinderi pentru lucrul în echipă, pentru sincronizarea acțiunilor proprii cu ale altora, în vederea atingerii unui scop comun; provoacă o stare de bună dispoziție, de voie bună, oferindu-i omului posibilitatea de a uita pentru un timp de toate celelalte, dându-i parcă mai multă poftă de viață.

BIBLIOGRAFIE

Șchiopu, Ursula. (2009). *Psihologia copilului*. București: Editura România Press

Verza, E., Verza, F. (2000). *Psihologia vârstelor*. București: Editura Pro Humanitate

Rafaila Elena "Introducere în psihopedagogia jocului"-suport curs

Liliana Ezechil, Mihaela Paisi Lazarescu .(2015).*Laborator preșcolar*: Editura V&S Integral

JOCUL DIDACTIC – METODĂ DE ÎNVĂȚARE PENTRU ELEVII CU TSA

Prof. psihopedagog Gabriela Melincianu
Centrul Școlar de Educație Incluzivă Nr. 1 Bacău, jud. Bacău

La vârsta micii școlarități, activitatea de învățare contribuie la dezvoltarea psihică a copilului, fie prin ea însăși, fie corelată cu *jocul*. Bazată pe asimilarea și reorganizarea de cunoștințe, învățarea conduce la elaborarea de noi comportamente care satisfac nevoile adaptative ale copilului. La această vârstă întâlnim: *a) învățarea socială*, realizată ca urmare a contactelor interpersonale ale copiilor cu adulții sau cu cei de aceeași vârstă, în contexte situaționale de viață; *b) învățarea didactică*, ce presupune organizarea, conducerea și dirijarea sistematică a învățării de către personal specializat în acest scop, desfășurată în cadrul instituționalizat al școlii.

Vorbind de *învățarea socială*, ne referim la asimilarea de experiențe socioumane, semnificații și valori sociale, stiluri comportamentale, roluri și comportamente interpersonale, modalități de acomodare, adaptare și armonizare interpersonală. Multe dintre jocurile copiilor presupun cooperarea lor. Prin urmare, obiectivele învățării sociale sunt centrate pe dezvoltarea unor deprinderi de relaționare cu ceilalți copii, de acomodare la situații noi, de coordonare a eforturilor personale cu ale celorlalți în vederea atingerii scopurilor fixate, de inhibare a comportamentelor agresive. Însușirea acestor comportamente este posibilă deoarece elevul este stimulat de o serie de nevoi, de trebuințe psihologice (nevoia de acceptare și apreciere a lui de către grup, cea de statut, de reciprocitate relațională, de participare și integrare în grup, de intercunoaștere, sociabilitate și comunicativitate). Acest sistem de nevoi sociale și psihosociale nu poate fi satisfăcut de elev decât recurgând la învățarea socială. Căile prin intermediul cărora aceasta poate fi realizată sunt numeroase, precum: calea observării comportamentelor altora, a învățării acestora, a implicării și participării directe în diferite tipuri de activități sociale. Este suficient ca un elev să vadă, să perceapă un anumit comportament practicat de o persoană, pentru ca, în urma rezonanței sale afective să și-l apropie, să-l asimileze, să-l transforme în comportament propriu. Atunci când comportamentul observat este întărit, acesta va fi asimilat cu o mai mare ușurință. Printre factorii de întărire a comportamentelor pozitive ale elevului enumerăm metode și procedee morale precum: aprobarea grupului, recompensa morală (recunoașterea, acceptarea, promovarea în grup sau, din contra, blamarea, criticarea, marginalizarea, respingerea de către grup). Așa cum spun studiile de specialitate, când răspunsul inițial nu este recompensat (întărit), legătura dintre el și stimul scade, dacă această legătură este gratificată, atunci aceasta crește.

Referindu-ne la *învățarea didactică*, vorbim de organizarea și desfășurarea de activități de învățare realizate după programe școlare oficiale, obligatorii și riguroase. Caracterul spontan, neorganizat și nesistematizat al învățării sociale este înlocuit cu caracterul dirijat, organizat și sistematic al acestui nou tip de învățare. Transmiterea de cunoștințe, formarea deprinderilor și dezvoltarea intereselor pot avea loc și prin intermediul jocurilor, chiar dacă acestea suferă transformări, restructurări. Vorbim de jocul didactic, cu conținut și finalitate instructiv-educativă, unde experiența nemijlocită a copilului începe să fie reglată și organizată de către adult, pe cale verbală, respectând particularitățile de vârstă ale copiilor.

Datorită intensificării funcției reglatoare a limbajului verbal, copilului i se dezvoltă interesul pentru cunoștințele comunicate verbal, putându-și planifica mintal acțiunile, trecând la executarea lor. În acest sens, jocul este activitate de învățare cu multiple valențele informativ-formative, întrucât copilului îi este specific comportamentul ludic, chiar dacă este angajat într-o activitate sistematică de învățare ce îmbină elemente ale activității de muncă și creație.

Învățarea se deosebește de joc pentru că:

- este o activitate organizată, condusă, controlată și evaluată din exterior;
- nu oferă satisfacții imediate, acestea apar în timp și se manifestă indirect.

A integra jocul în cadrul strategiilor de învățare va conduce la atenuarea efortului fizic și intelectual specific activității de învățare, dând învățării un caracter interesant și inedit, stimulând motivația intrinsecă, plăcerea și bucuria de a învăța. Integrarea jocului în cadrul lecțiilor se realizează din perspectiva obiectivelor instructiv-educative urmărite.

Potrivit literaturii de specialitate, *jocurile didactice sunt „metode de învățare și de muncă, folosite cu intenții didactice, care se aseamănă ca formă cu jocurile de societate, dar din punctul de vedere al conținutului tematic au scop de învățare”* (Dicționarului de pedagogie), sau *jocul didactic „este o formă de activitate accesibilă copilului, prin care se realizează o parte din sarcinile instructiv-educative ale activităților obligatorii, dar și a celor alese, într-o atmosferă distractivă, antrenantă, motivantă”* (A. Glava, C. Glava, 2002, p. 211). Totodată, ne sunt precizate și elementele structurale ale jocului didactic: *obiectivele, conținutul, sarcina didactică, regulile jocului, elementele de joc, materialul didactic.*

Din perspectivă didactică, jocul reprezintă o modalitate de efectuare conștientă și repetată a unor acțiuni mintale sau motrice în vederea realizării precise a scopurilor propuse. Jocul poate fi conceput pentru toată clasa, pentru grupe de elevi sau individual. În timpul jocului fiecare elev acționează în ritmul său și rezolvă sarcina prin mijloacele operaționale de care dispune. De aici rezultă că jocul activează elevii în procesul instructiv-educativ și în aceeași măsură, vizează pe fiecare elev în parte, asigurând astfel un învățământ diferențiat.

Eficiența jocului didactic depinde de asigurarea concordanței între tema jocului și materialul didactic existent, de cuvintele utilizate ca mijloc de îndrumare a elevilor prin întrebări, răspunsuri, indicații, explicații, aprecieri. Jocul bine pregătit și organizat constituie un mijloc de stimulare a procesului instructiv-educativ, de cunoaștere și familiarizare cu viața înconjurătoare, sarcinile de învățare conduc la exersarea deprinderilor, la consolidarea cunoștințelor, la valorificarea lor creatoare.

Regula jocului și respectarea ei îi determină și pe copiii mai dificili, răsfățați să cedeze, de cele mai multe ori, în fața acestor reguli; le acceptă numai din dorința de a participa la joc. Copiii devin conștienți că nesocotirea regulilor de joc are consecințe grave: sistarea jocului. Respectarea regulilor face din copil un viitor om disciplinat, dar nu un conformist, un om ascultător, dar nu servil, un om demn, conștient de rolul său.

Jocul cu reguli este definit prin: proiectarea, stabilirea scopului și a sarcinilor, gradul înalt de conștientizare a rolului și acțiunii, de antrenare a conduitei voluntare, a motivației, și cerinței de corectitudine, onestitate care susțin sau nu activitatea de învățare.

Particularitățile de vârstă ale copiilor ne atrag atenția asupra necesității de a diversifica activitățile comune ale școlărilor mici, de a le apropia cât mai mult de joc. Pentru elevii cu cerințe educative speciale, jocul reprezintă activitatea de învățare dominantă, ce o desfășoară individual, după familiarizarea cu obiectivul, sarcina, materialul didactic utilizat și regulile stabilite.

În acest sens, exemplificăm jocurile didactice prin care elevul deficient învață:

Jocuri de manipulare pot fi: jocuri cu bile, jocuri cu castane, jocuri cu bețișoare, jocuri cu figuri geometrice, jocuri cu păpuși, jocuri cu alte materiale. Sarcinile didactice formulate conduc la însușirea conținutului învățării propus și se realizează prin respectarea de criterii diferite, clare, formulate pe înțelesul elevilor. Astfel, învățăm despre culori, figuri și corpuri geometrice, poziții spațiale ale corpurilor, mărimi, lateralitate, orientare în spațiu. Manipularea obiectelor/pictogramelor conduce la formarea de percepții și reprezentări concrete ale acestora, la recunoașterea, compararea și încadrarea acestora în clase de obiecte prin sortare, potrivire, ordonare, diferențiere vizuală, ansamblare. Ulterior, putem recurge la

Jocurile imitative poartă numele acțiunilor sociale transfigurate: „Ținem păpușa în brațe”, „Păpușa doarme”, „Hrănim păpușa”, „Mașina merge”, „Vorbim la telefon”.

Jocurile de construcție implică motivația și priceperea de a construi: „Construim podul de peste râu”, „Construim autostrăzi”, „Confecționăm leagănul” utilizând materiale destinate activității de

construcție: „AR-CO”, „Mecano”, „Mozaic educativ”, „Mozaic plastic”, „Trusele Logi I și II”, „Jocuri tehnice”, „Jocuri lego” și altele...

Dintre *jocurile senzoriale* pot fi: jocuri pentru sensibilizarea văzului, auzului, pipăitului și gustului „Ghicește, ce-am ascuns”. „Cine te-a strigat?”, „Ghici ce ai gustat?”, „Ghici, ce ai pipăit”, „Cum miroase?”, jocuri pentru educarea simțului echilibrului „Mergi pe linie”, „Transporta greutatea”

Elementele de joc încorporate în procesul instruirii, au calitatea de a modela și a stimula puternic elevii. Prin gradul înalt de angajare a elevului, constituie una din formele de învățare cu cele mai bogate efecte educative, un bun mijloc de activizare a școlărilor mici și de stimulare a resurselor lor intelectuale. Prin libertatea de gândire și de acțiune, prin încrederea în puterile proprii, prin inițiativă și competiție, jocurile didactice contribuie la dezvoltarea curajului, perseverenței, dârzeniei, corectitudinii, disciplinei, prin supunerea la regulile jocului, precum și spiritul de cooperare, de viață în colectiv, de comportare civilizată (I. Sima, R. Petruțiu, 1998, pag. 73)

Reținem că jocurile didactice facilitează aplicarea cunoștințelor, exersarea deprinderilor, priceperilor, capacităților, într-o formă plăcută, atractivă, accesibilă, distractivă.

Rolul și importanța jocului didactic constau în faptul că el facilitează procesul de asimilare, fixare și consolidare a cunoștințelor și prin caracterul său formativ influențează dezvoltarea personalității elevului. Jocul didactic este un important mijloc de educație intelectuală, care pune în valoare și antrenează capacitățile creatoare ale copilului, structurează profilul intelectual și moral al elevului, pregătindu-l pentru viață.

Bibliografie:

1. Romiță Iucu, Marin Manolescu, Elemente de pedagogie, Editura Credis, Bucuresti 2004.
2. Cerghit, I., Sisteme de instruire alternative și complementare - Stiluri și strategii, Editura Aramis, București, 2002
3. Popovici D. V., 2007 - „Orientări teoretice și practice în educația integrată”, Editura Universității A. Vlaicu, Arad
4. Verza E., Verza F. E. (coord.), 2011 - „Tratat de psihopedagogie specială”, Editura Universității din București

Principiul coerenței între comunicarea verbală și comunicarea nonverbală Merlă Veronica, Școala Gimnazială „Henri Mathias Berthelot”, Ploiești

În comunicarea didactică, comunicare cu dominantă verbală, o importanță deosebită o are limbajul trupului, comunicarea nonverbală, care trebuie să fie în concordanță cu mesajele verbale. Știm că din informațiile transmise, 35% sunt verbale, iar restul, de 65%, sunt nonverbale¹. Când, însă, ceea ce profesorul spune nu este în concordanță cu ceea ce face, *elevul va crede ceea ce vede*, adică semnalele nonverbale ale corpului acestuia, raționament pe care îl regăsim și în cartea lui Ion – Ovidiu Pânișoară, *59 de principii ale profesorului de succes*: “(...) atunci când comunicarea verbală și comunicarea nonverbală se contrazic, oamenii tind să creadă ceea ce s-a transmis prin comunicarea nonverbală.”², ca fiind cel de-al optsprezecelea principiu al profesorului de succes. Altfel spus, succesul comunicării didactice rezidă în îmbinarea armonioasă, în coerența dintre cele trei tipuri de comunicare: verbală, nonverbală și paraverbală. Comunicarea nonverbală și cea paraverbală nu se adaugă verbalului, ci formează un întreg bine structurat, complex și convergent.

Pe cale de consecință, dată fiind importanța comunicării nonverbale în cadrul comunicării didactice, consider oportună definirea operațională a acesteia.

Prima utilizare a termenului de *comunicare nonverbală*, în titlul unei lucrări științifice, poate fi identificată ca fiind jumătatea secolului XX. Mai mult decât atât, Septimiu Chelcea, Loredana Ivan și Adina Chelcea consideră că “Jurgen Ruesch (psihiatru) și Weldon Kees (fotograf) au fost cei dintâi care au inclus termenul de *comunicare nonverbală* în titlul unei cărți (*Nonverbal Communication: Notes on the Visual Perception of Human Relations*, 1956)”³.

De asemenea, important de adăugat este și faptul că Jurgen Ruesch și Weldon Kees au arătat că, în comunicarea umană, sunt implicate șapte sisteme diferite: primul sistem este cel referitor la *prezența fizică și îmbrăcămintea*; cel de-al doilea sistem este cel al *gesturilor sau mișcărilor voluntare*; cel de-al treilea sistem este cel al *acțiunilor întâmplătoare*; cel de-al patrulea sistem este cel privitor la *urmele acțiunilor*; iar următoarele trei sisteme sunt cele ce privesc *sunetele vocale, cuvintele rostite și, respectiv, cuvintele scrise*.⁴

O primă concluzie care poate fi extrasă este cea conform căreia “cinci din cele șapte sisteme implicate în comunicarea umană sunt de natură nonverbală. De asemenea, comparând aria decupată de către Jurgen Ruesch și Weldon Kees pentru comunicarea nonverbală cu diferitele clasificări propuse pentru acest tip de comunicare, putem să ne dăm seama de modul cum a evoluat cunoașterea comunicării. Este de reținut că abia în urmă cu patru decenii s-au publicat primele lucrări consacrate studiului sistematic al acestei forme de comunicare.”⁵

“A analiza funcțiile comunicării nonverbale înseamnă a răspunde la întrebarea: «De ce apelăm la acest tip de limbaj?» Altfel spus, trebuie să vedem care sunt intențiile, motivele și scopurile acestei forme de comunicare.”⁶

¹ Ion – Ovidiu Pânișoară, *Comunicarea eficientă*, ediția a II-a revăzută și adăugită, Editura Polirom, Iași, 2004, p. 78

² Ion – Ovidiu Pânișoară, *59 de principii ale profesorului de succes*, <http://innerspacejournal.wordpress.com/2011/09/27/59-de-principii-ale-profesorului-de-succes-18>

³ Septimiu CHELCEA, Loredana IVAN, Adina CHELCEA, *Comunicarea nonverbală: gesturile și postura. Cuvintele nu sunt de-ajuns*, Editura Comunicare.ro, București, 2005, p. 22

⁴ Mark L. KNAPP *apud*. Septimiu CHELCEA, Loredana IVAN, Adina CHELCEA, *op. cit.*, p. 22

⁵ Septimiu CHELCEA, Loredana IVAN, Adina CHELCEA, *op. cit.*, p. 22

⁶ *Idem*, p. 38

Pe cale de consecință, Paul Ekman a identificat cinci funcții ale comunicării nonverbale: prima este *repetarea* (dublarea comunicării verbale – spunem „da“ și dăm din cap de sus în jos și de jos în sus, spunem cuiva că adresa căutată este pe o stradă la dreapta și în același timp arătăm cu mâna încotro să se îndrepte); a doua este *substituirea* (înlocuirea mesajelor verbale – o față posomorâtă ne spune că persoana în cauză nu se simte bine, etc.); a treia este *completarea* (colaborarea la transmiterea mesajelor verbale, ceea ce duce la o mai bună decodificare a lor); a patra este *accentuarea/moderarea* (punerea în evidență a mesajelor verbale, amplificarea sau, dimpotrivă, diminuarea celor spuse: când scandăm sloganuri, ridicăm brațul și arătăm pumnul; când admonestăm un prieten, expresia facială poate arăta că nu ne-am supărat foarte rău); și, în fine, a cincea funcție este *contrazicerea* (transmiterea de semnale în opoziție cu mesajele verbale – spunem că ne bucurăm că ne-am întâlnit cu o persoană cunoscută, dar privim în altă parte când îi întindem mâna, ne vaităm că nu avem din ce trăi, dar ne afișăm cu bijuterii sau haine scumpe).⁷

În al doilea rând, Michael Argyle identifică doar patru funcții: prima funcție, *exprimarea emoțiilor*; cea de-a doua funcție, *transmiterea atitudinilor interpersonale* (dominanță/supunere, plăcere/neplăcere etc.); cea de-a treia funcție, *prezentarea personalității*; și cea de-a patra funcție *acompanierea vorbirii*, ca *feedback*, pentru a atrage atenția, etc.⁸

În al treilea rând, pentru Maurice Patterson comunicarea nonverbală îndeplinește următoarele funcții: *transmite informații*; *gestionează interacțiunile*; *reflectă gradul de apropiere*; *exercită influență*; *controlează sentimentele*; *facilitează satisfacerea unor obiective sau interese*.⁹

În al patrulea rând, funcțiile care stau la baza analizei comunicării nonverbale pentru Judee K. Burgoon, David B. Buller și W. Gill Woodall sunt următoarele: *structurarea interacțiunii* (înaintea începerii comunicării propriu-zise, servește drept ghid implicit pentru desfășurarea acesteia, indicând modul în care se va „derula” comunicarea, ce roluri vor juca persoanele implicate în actul comunicării etc.); *identificarea sau proiectarea identității sinelui (self-identity)*, funcție ce se referă la modul de codificare (*encoding side*) și de decodificare (*decoding side*) a mesajelor; *formarea impresiei* (modul în care sunt percepute persoanele după comportamentul lor nonverbal, formarea primei impresii); *exprimarea și managementul emoțiilor*; *managementul relației de comunicare*; *managementul conversației (managing conversations)*; *managementul impresiei (self presentation)*; *influența socială* (rolul comunicării nonverbale în procesele de persuasiune); *înșelarea și suspiciunea de înșelare*.¹⁰

În opinia românului Gheorghe-Ilie Fârte, actele nonverbale de limbaj au șase funcții: *repetarea*, *substituirea*, *completarea*, *inducerea în eroare* (ascunderea *versus* dezvăluirea), *reglarea*, *sublinierea*. Prin urmare, *gesturile de ilustrare* (ilustratorii) dublează prin repetare mesajul verbal, sporind șansele de înțelegere corectă a lui. *Substituirea* presupune înlocuirea unui cuvânt sau a unei expresii verbale cu un gest sau cu o combinație de gesturi. *Funcția de completare* este evidentă când cineva are dificultăți în utilizarea codului verbal (de exemplu, când discutăm cu un străin fără să cunoaștem foarte bine limba în care acesta vorbește). *Ascunderea* (încercarea de a induce în eroare) sau, dimpotrivă, *dezvăluirea* (asocierea spontană a unor acte de limbaj nonverbal) sunt și ele, de asemenea funcții ale comunicării nonverbale, ca, de altfel, și *reglarea* (de exemplu, marcarea prin „dregerea vocii” a începutului comunicării verbale că suntem pe cale de a încheia discursul) și *sublinierea* (de exemplu, pronunțarea într-o altă

⁷ Paul Ekman *apud*. Septimiu CHELCEA, Loredana IVAN, Adina CHELCEA, *op. cit.*, p. 38

⁸ Michael Argyle *apud*. *Ibidem*

⁹ Maurice Patterson *apud*. *Ibidem*

¹⁰ Judee K. Burgoon, David B. Buller și W. Gill Woodall *apud*. *Ibidem*

tonalitate a cuvintelor-cheie pentru a focaliza atenția ascultătorilor.¹¹ În aceeași direcție cu Gheorghe-Ilie Fârte se înscrie și Doina-Ștefana Săucan, care identifică aproximativ aceleași funcții: *repetarea, substituirea, complementaritatea, accentuarea, reglarea, contrazicerea*.¹²

Pentru Septimiu Chelcea, Loredana Ivan și Adina Chelcea, dificultatea precizării funcțiilor comunicării nonverbale provine din traducerea în limba română a funcțiilor identificate de Paul Ekman și Wallace V. Friesen: *redundancy* (dublarea mesajelor verbale), *substitution* (înlocuirea mesajelor verbale), *complementation* (amplificarea – *elaborating* – mesajelor verbale), *emphasis* (punerea în evidență a mesajelor verbale) și *contradiction* (transmiterea unor semnale opuse celor transmise verbal), la care se adaugă *funcția de reglare*.¹³

Însă, dacă s-ar face apel în prezentarea funcțiilor comunicării nonverbale la verbe, și nu la substantive – așa cum a procedat Joseph A. DeVito, lucrurile s-ar simplifica. Vom spune, deci, că „limbajul corpului“ (*body language*) este utilizat pentru: *a accentua (to accent)* o anumită parte a mesajului verbal; *a întări (to complement)* tonul general sau atitudinea transmisă prin mesajul verbal; *a contrazice (to contradict)* în mod deliberat mesajul verbal; *a regla (to regulate)* transmiterea mesajelor verbale; *a repeta (to repeat)* ce s-a spus verbal; *a înlocui (to substitute)* unele cuvinte sau mesaje verbale.¹⁴

În opinia lui Septimiu Chelcea, a Loredanei Ivan și a Adinei Chelcea pentru a integra și rezultatele cercetărilor recente de psihoneurologie este necesară adăugarea celei de-a șaptea funcții a comunicării nonverbale: cea de facilitare a fluenței și nuanțării limbajului verbal.¹⁵

De asemenea, nu trebuie uitat a menționa și *disfuncțiile comunicării nonverbale*: parazitarea mesajului; întreruperea comunicării. “Se poate spune că gesturile de ilustrare sporesc uneori redundanța, parazitând mesajul. De asemenea, „ooo“-urile, „aha“-urile, „îhî“-urile segmentează mesajul, împiedicând de multe ori comunicarea.”¹⁶

Toate aceste funcții ale comunicării nonverbale sunt evidențiate și de Ion - Ovidiu Pânișoară în cel de-al optsprezecelea principiu al profesorului de succes, ***principiul concordanței între comunicarea verbală și comunicarea nonverbală***.¹⁷

“Comunicarea nonverbală oferă un cadru deosebit de fertil în dezvoltarea interrelațiilor didactice și, de altfel, trebuie observat nu numai că nu poate fi despărțită de comunicarea didactică, în general, ci și că locul său tinde să fie unul din ce în ce mai important.”¹⁸

De cele mai multe ori, comunicarea verbală nu este de ajuns. Pentru un mesaj complet primit de la elevi este absolut necesar ca profesorul să adauge și informațiile trimise prin intermediul comportamentului nonverbal. În egală măsură, și comunicarea dascălului trebuie să fie una completă: nu este suficient să reproducă informații verbale, ci trebuie să le anime, să le dea profunzime, ajutându-se de gesturi, de mimică, de tonul vocii și de toate celelalte modalități de comunicare nonverbală.

---

¹¹ Gheorghe-Ilie Fârte *apud.* Septimiu CHELCEA, Loredana IVAN, Adina CHELCEA, *op. cit.*, p. 38

¹² Doina-Ștefana Săucan *apud.* *Ibidem*, p. 39

¹³ Paul Ekman și Wallace V. Friesen *apud.* *Ibidem*

¹⁴ Septimiu CHELCEA, Loredana IVAN, Adina CHELCEA, *op. cit.*, p. 39

¹⁵ *Ibidem*

¹⁶ *Ibidem*

¹⁷ Ion – Ovidiu Pânișoară, *59 de principii ale profesorului de succes*, <http://innerspacejournal.wordpress.com/2011/09/27/59-de-principii-ale-profesorului-de-succes-18>

¹⁸ Ion – Ovidiu Pânișoară, *Comunicarea eficientă*, ediția a II-a revăzută și adăugită, Editura Polirom, Iași, 2004, p.

Fața definește identitatea, exprimă atitudini, opinii și stări de spirit, arată modul de înrudire cu alții, este marca vizuală a fiecărei ființe umane. Extrem de expresivă, fața umană are trăsăturile foarte mobile și deoarece „vorbește pentru ea însăși” cu elocință și candoare, vocabularul are doar câteva cuvinte care să exprime multitudinea și diversitatea gesturilor sale. Din punct de vedere emoțional, fața este mai puternică decât cuvântul. Înroșirea feței, ca urmare a exercițiului fizic, jenei, timidității, furiei sau rușinii – formă de manifestare specific umană – este determinată de stimuli sociali, ca atunci când devenim centrul atenției unui grup, suntem rugați să luăm cuvântul sau încercăm un sentiment de panică.

Printre mișcările profesorului se pot înscrie: indicarea tablei și fixarea privirii spre un anumit elev, îndreptarea intenționată a privirii asupra clasei, aruncarea privirii spre o priză și mișcarea capului în sens afirmativ sau negativ în timp ce un elev răspunde, etc.

La rândul lor, și elevii recurg la nonverbal în reacția lor la clasă. Printre gesturile concrete observabile de către elevi se înscriu: strângerea pumnilor, ce echivalează cu ostilitate, mânie sau stres, capul sprijinit în palmă semnifică plictiseală, dar palma (degetele) pe obraz, dimpotrivă, denotă interes. Încruntarea, pe de o parte, semnifică mânie, dar, pe de altă parte este și un gest făcut în momentul concentrării, „o adunare a gândurilor” în zona centrală a frunții. Când un elev își încrucișează membrele superioare este un gest de apărare, de protecție, simbolizând și timiditatea; din contră, membrele degajate, brațele deschise denotă relaxare, disponibilitate spre comunicare, siguranță de sine. Aceste mișcări ale elevilor au valoare de feed-back pentru profesor, dar numai în condițiile în care profesorul le interpretează corect.

Privirea, în concepția lui John Heron, este „cea mai profundă și intensă, dar, în același timp, și cea mai simplă metodă de comunicare în lumea umană”. Atât calitatea de dezvoltatori ai stărilor interioare, cât și puterea de influențare a sentimentelor și voinței asigură ochilor o poziție privilegiată de emițători și de receptori de semnale interpersonale. Orice mișcare a ochilor sau a pleoapelor, precum și orice dilatare a pupilei conțin elemente importante de informație. Privirea furnizează expresiile cele mai nuanțate și emoțiile cele mai reale. Intențiile cele mai ascunse nu pot fi controlate decât cu mare greutate. Preferăm, mai degrabă, să evităm contactul cu privirea celui alt decât să-i furnizăm informații pe care le percepem ca fiind prea intime. Când profesorul adresează o întrebare elevilor săi la ora de curs, acesta nu trebuie să numească o anumită persoană, chiar dacă el cunoaște numele tuturor elevilor din sală, ci le observă expresivitatea ochilor. Printr-un astfel de comportament el vede cine știe, dorește și vrea să răspundă, dar și pe cei care nu cunosc răspunsul la întrebarea sa.

Paralimbajul reprezintă modul prin care mesajul oral este transmis, fiind inclus, fie în aria comunicării verbale, fie în câmpul comunicării nonverbale¹⁹. Acesta include viteza de vorbire, ridicarea sau scăderea tonului, volumul, folosirea pauzelor, calitatea vorbirii. Când toți acești factori sunt adăugați cuvintelor, ei pot schimba înțelesul a ceea ce dorim să transmitem. În privința intonației, aceasta poate modifica total conținutul unei fraze, putând să introducă un subînțeles sau o ironie. Intonația devine o formă a modulării conținutului lingvistic al mesajului. În cadrul comunicării didactice, tonul este unul din factorii care influențează mesajul transmis, atrăgându-i pe elevi sau, din contră, făcându-i dezinteresați. Un ton călduros va spori randamentul elevilor, va determina creșterea performanței în fixarea cunoștințelor. Ritmul, debitul și intensitatea depind de controlul emotiv: vocea este sigură, anxioasă, energică etc. Este de la sine înțeles că cel ce vrea să se impună atenției va ridica vocea. În sala de clasă, profesorul folosește o intensitate ridicată a vocii în explicațiile deosebite, la care adaugă și un ritm mai lent

---

¹⁹ Ion – Ovidiu Pânișoară, *Comunicarea eficientă*, ediția a II-a revăzută și adăugită, Editura Polirom, Iași, 2004, p. 83

al vorbirii, vorbesc mai rar și mai tare decât în mod curent. Aceeași voce o va folosi și în cazurile în care în clasă există o rumoare care perturbă procesul educațional. Pe de altă parte, elevii vor vorbi clar și tare atunci când sunt siguri pe informațiile deținute și, din contră, vor șovăi și vor vorbi aproape șoptit în momentul în care nu stăpânesc informațiile.

Astfel de aserțiuni generale pot fi nelimitate. În ceea ce privește comunicarea nonverbală în mediul școlar, aceasta are semnificația ei. Unanim, relațiile afective pozitive stimulează învățarea. Predarea și învățarea sunt influențate de moralul grupului și de natura relațiilor întreținute cu membrii grupului. Susținând acestea, argumentez necesitatea utilizării de către profesor și a unei comunicări nonverbale eficiente. Dar, din moment ce procesul educațional se bazează pe doi membri – educator și educat –, atunci, pentru un dascăl nu este suficient ca el să întrebuițeze elemente ale limbajului nonverbal, ci trebuie să distingă și modalitatea de comunicare nonverbală a celor pe care îi îndrumă, pentru a le înțelege nedumeririle, pentru a le intuiti întrebările, pentru a le descoperi emoțiile și sentimentele, pentru a asigura un proces educațional constructiv.

În sens opus, atunci când, între cele două tipuri de comunicare, nu există concordanță, se manifestă *efectul Stroop*: “acesta apare atunci când suntem nevoiți să procesăm două semnale contradictorii. Astfel, dacă unor persoane le sunt prezentate silabe lipsite de sens (scrise în culori diferite) și li se va cere să numească acea culoare cu care au fost notate silabele în cauză, acest lucru va fi făcut cu ușurință. Altfel va fi dacă le vom prezenta persoanelor, nu silabe lipsite de sens, ci cuvinte care desemnează culori, dar cerneala cu care vor fi scrise acestea să difere de sensul cuvântului (cuvântul *verde* să fie scris cu cerneală roșie). Aici avem de-a face cu două semnale contradictorii. Acest lucru va avea ca rezultat crearea unui sentiment de confuzie la receptor. Subiectul va fi pus în situația de a procesa două mesaje care se contrazic reciproc. De aceea, este necesar ca profesorul să-și armonizeze mesajele transmise spre elevii săi.”²⁰

Pentru a putea conchide, sugestivă consider a fi concluzia lui Ion – Ovidiu Pânișoară: „*Luați în calcul, de fiecare dată, că atunci când transmiteți un mesaj verbal interlocutorilor dumneavoastră, transmiteți simultan și un mesaj nonverbal, iar o neconcordanță între acestea poate induce confuzie și compromite eficiența comportamentului didactic.*”²¹

Bibliografie:

CHELCEA, Septimiu, IVAN, Loredana, CHELCEA, Adina, *Comunicarea nonverbală: gesturile și postura. Cuvintele nu sunt de-ajuns*, Editura Comunicare.ro, București, 2005

PÂNIȘOARĂ, Ion - Ovidiu, *Comunicarea eficientă*, ediția a II-a, revăzută și adăugită, Editura Polirom, Iași, 2004

PÂNIȘOARĂ, Ion - Ovidiu, *59 de principii ale profesorului de succes*, <http://innerspacejournal.wordpress.com/2011/09/27/59-de-principii-ale-profesorului-de-succes-18>

---

²⁰ Ion – Ovidiu Pânișoară, *59 de principii ale profesorului de succes*, <http://innerspacejournal.wordpress.com/2011/09/27/59-de-principii-ale-profesorului-de-succes-18>

²¹ *Idem*

METODE INOVATIVE UTILIZATE ÎN PROCESUL INSTRUCTIV-EDUCATIV DE LA ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

Prof.inv.primar MICHESCU RODICA
Școala Gimnazială „Alice Voinescu”
Dr.Tr.Severin,Mehedinti

Metodele inovative de învățare sunt modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, sunt instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe, asigurând perfecționarea și optimizarea demersului educațional.

Metodele utilizate la clasele primare sunt atât cele “clasice”, cât și cele “moderne”; numai abilitatea cadrului didactic poate face ca orice metodă folosită să stârnească interesul copilului și să-l determine să învețe în modul cel mai plăcut: prin joc. Cele mai utilizate metode interactive sunt cele care canalizează energiile creatoare ale școlărilor în direcția propusă, le captează atenția, stimulează mecanismele gândirii, ale inteligenței, voinței, motivației și imaginației și îi implică afectiv în ceea ce fac.

Procesul de formare interactiv presupune acțiune atât din partea profesorului cât și din partea elevului. Profesorul model pentru a crea cadrul optim de învățare este necesar să țină cont de anumite criterii în aplicarea metodelor moderne de învățare, cum ar fi: competențele ce urmează a fi dezvoltate la elevi, nivelul intelectual și capacitățile elevilor, resursele materiale accesibile și gradul de complexitate al conținutului.

Astfel metodele inovative trebuie adaptate acestor criterii, pentru ca procesul instructiv-educativ să se desfășoare într-un cadru activ-participativ, de stimulare a învățării. Metodele inovative presupun o învățare prin comunicare, prin colaborare, care produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul grupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup.

Studierea limbii române în clasele primare prezintă o importanță deosebită, deoarece „*este expresia cea mai cuprinzătoare a ființei naționale a poporului român, ea identificându-se, de fapt, cu existența milenară a acestui popor, cu modul lui particular de a înțelege existența, cu momentele istorice cruciale prin care i-a fost dat să treacă, cu bucuriile și tristețile trăite din plin într-un spațiu geopolitic destul de vitreg*” (Constantin Parfene).

Exprimarea corectă, orală și scrisă, a fost dintotdeauna și este unul din dezideratele școlii românești din toate epocile. Copiii vin la școală să se cultive, adică să-și lărgească orizontul de cunoștințe, să vorbească și să scrie din ce în ce mai îngrijit, în spiritul limbii române literare. Ei vor fi astfel pregătiți să devină nu numai beneficiarii limbii, ci și creatori de limbă.

Metodele de predare-învățare specifice limbii române sunt multiple, dae metodele de învățare active-participative fac lecțiile interesante, ajută elevii să realizeze judecăți de substanță și fundamentate, sprijină elevii în înțelegerea conținuturilor pe care să fie capabili să le aplice în viața reală. Iată câteva metode inovative de predare-învățare la disciplina limba și literatură română:

- **Brainstormingul** – se poate face pe o temă care să aibă legătură cu tema textului studiat sau cu elementele-cheie ale acestuia. Pornind de la răspunsurile primite, se poate alcătui un ciorchine de idei care să grupeze sintetic răspunsurile elevilor.

- **Ciorchinele-** Stimulează realizarea unor asociații noi de idei. Permite cunoașterea propriului mod de a înțelege o anumită temă.

ETAPE: Se scrie un cuvânt sau se desenează un obiect în mijlocul sau în partea de sus a tablei/foii de hârtie . Copiii, individual sau în grupuri mici, emit idei prin cuvinte sau desene, jetoane, legate de tema dată. Se fac conexiuni, de la titlu la lucrările copiilor, acestea se pot face cu linii trasate de la nucleu la contribuțiile copiilor sau a grupurilor Este bine ca tema propusă să fie cunoscută copiilor, mai ales când se realizează individual.

- **Pălăriuțele gânditoare**

Pălăria albastră – este liderul, conduce activitatea. Este pălăria responsabilă cu controlul discuțiilor, extrage concluzii – clarifică/alege soluția corectă .

Pălăria albă – deține informații despre tema pusă în discuție, face conexiuni, oferă informația brută așa cum a primit-o – informează.

Pălăria roșie – își exprimă emoțiile, sentimentele, supărarea, față de personajele întâlnite, nu se justifică – spune ce simte.

Pălăria neagră – este criticul, prezintă posibile riscuri, pericole, greșeli la soluțiile propuse, exprimă doar judecăți negative – identifică greșelile.

Pălăria verde – oferă soluții alternative, idei noi, inovatoare, caută alternative {Ce trebuie făcut?} – generează idei noi.

Pălăria galbenă – este creatorul, simbolul gândirii pozitive și constructive, explorează optimist posibilitățile, creează finalul. – Efortul aduce beneficii .

- **Metoda cubului:** strategie de predare utilizată pentru studierea unei teme din perspective diferite. Se realizează un cub ale cărui fețe sunt acoperite cu hârtie de culori diferite. Pe fiecare față a cubului se va scrie una dintre următoarele instrucțiuni: descrie, compară, asociază, aplică, argumentează pro sau contra. Elevii redactează răspunsurile cerute de fața de sus a cubului. Se poate continua cu celelalte fețe.
- **Diagrama Venn:** se cere elevilor să facă o reprezentare grafică a două obiecte/ noțiuni în ceea ce au asemănător și diferit. Ei vor vizualiza partea comună și vor evidenția în spații diferite elementele diferite.
- **R.A.I.** urmărește realizarea feedback-ului printr-un joc de aruncare a unei mingi ușoare. Elevul care aruncă mingea trebuie să formuleze o întrebare din lecția predată elevului care o prinde. Cel care prinde mingea răspunde la întrebare, apoi o aruncă mai departe altui coleg, punând o nouă întrebare. Elevul care nu știe răspunsul iese din joc, la fel ca și cel care este descoperit că nu cunoaște răspunsul la propria întrebare

În vederea dezvoltării vocabularului la elevi, trebuie să utilizăm, cu precădere unele strategii activ-participative care să le îmbogățească exprimarea. Acestea nu trebuie rupte de cele tradiționale, ele marcând un nivel superior în spirala modernizării strategiilor didactice. Metodele activ-participative trebuie utilizate cu prudență, însă trebuie (re)cunoscută valoarea lor pentru dinamizarea procesului de învățare și pentru motivarea elevilor.

Așadar aplicarea cu regularitate a metodelor inovative, de cooperare, duc în timp la rezultate superioare, relaționări heterogene mai pozitive, motivație intrinsecă mai mare, respect de sine mai crescut și dezvoltă abilități sociale deosebite, solicitate de piața muncii.

BIBLIOGRAFIE:

- Cerghit, I.** - *Metode de învățare*, Editura Polirom, Iași, 2006
- Eftenie, N.** - *Metodica predării limbii și literaturii române*, Editura Paralela 45, București, 2001
- Parfene, C.** - *Metodica studierii limbii române în școală*, București, Editura Polirom, 1999.
- Păcurari, O.** - *Strategii didactice inovative*, Editura Sigma, 2003.

Soluții creative în învățare

Prof.îmv primar Mihai Carmen Elena
Școala Gimnazială Nr.10 Suceava

Explorarea metodelor inovatoare în învățarea în ciclul primar este esențială pentru a crea un mediu educațional captivant și eficient pentru elevi. Iată câteva metode inovatoare care se pot explora în acest context:

1. **Învățarea bazată pe proiect (PBL - Project-Based Learning):**

- Elevii lucrează asupra unor proiecte complexe și relevante, dezvoltând abilități practice, de cercetare și de rezolvare a problemelor.

2. **Învățarea inversată (Flipped Classroom):**

- Materialele de învățare sunt prezentate elevilor în avans, iar timpul petrecut în clasă este folosit pentru aprofundarea conținutului prin discuții, rezolvarea de probleme și proiecte.

3. **Învățarea bazată pe jocuri (GBL - Game-Based Learning):**

- Utilizarea elementelor de joc pentru a face învățarea mai atractivă și interactivă, dezvoltând în același timp abilități precum rezolvarea de probleme și colaborarea.

4. **Învățarea prin simulare:**

- Folosirea simulărilor pentru a oferi elevilor experiențe practice într-un mediu controlat, contribuind la înțelegerea mai profundă a conceptelor și a contextului.

5. **Învățarea adaptativă:**

- Utilizarea tehnologiilor pentru a personaliza traseul de învățare al fiecărui elev în funcție de ritmul și stilul său individual de învățare.

6. **Realitatea virtuală (VR) și realitatea augmentată (AR):**

- Integrarea VR și AR pentru a oferi elevilor experiențe virtuale care îi pot transporta în lumi noi și le pot oferi perspective inovatoare asupra subiectelor de studiu.

7. **Învățarea colaborativă online:**

- Utilizarea platformelor online pentru a facilita colaborarea între elevi, indiferent de locație geografică, prin proiecte comune și discuții.

8. **Microînvățare (Microlearning):**

- Impartirea conținutului în bucăți mici și ușor de înțeles pentru a facilita învățarea continuă, pe termen lung, într-un ritm adecvat fiecărui elev.

9. **Învățarea bazată pe întrebări (Inquiry-Based Learning):**

- Stimularea curiozității și a gândirii critice prin încurajarea elevilor să exploreze întrebări și să descopere răspunsurile pe cont propriu.

10. **Educație bazată pe competențe (Competency-Based Education):**

- Evaluarea bazată pe abilități și competențe dobândite, oferind flexibilitate elevilor pentru a progresa în ritmul lor.

11. **Portofoliile digitale:**

- Elevii pot crea portofolii digitale pentru a evidenția și reflecta asupra progresului lor, evidențiind realizările și proiectele lor educaționale.

12. **Gamificarea în educație:**

- Integrarea elementelor de joc în activitățile educaționale pentru a încuraja participarea activă și a oferi recompense virtuale pentru realizări.

Este important să adaptați aceste metode la specificul grupului de elevi și să mențineți un echilibru între inovație și acoperirea obiectivelor de învățare.

ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 1 ADUNAȚII-COPĂCENI
AUTOR: MIHAI IOANA MĂDĂLINA

PROIECT DE LECȚIE

CLASA: PREGĂTITOARE

DATA:

SCOALA: SCOALA GIMNAZIALA NR. 1 ADUNAȚII-COPĂCENI

ARIA CURRICULARĂ: Limbă și comunicare

DISCIPLINA: Comunicare în limba română

UNITATEA DE INVATARE: „MAI SPUNE O POVESTE! (II)”

TIPUL LECȚIEI: CONSOLIDARE

TITLUL LECTIEI: SUNETUL „c” ȘI LITERELE „C”, „c”

COMPETENȚE SPECIFICE:

Comunicare în limba română

1.3 Identificarea sunetului inițial și/sau final dintr-un cuvânt, a silabelor și a cuvintelor din propoziții rostite clar și rar

1.4. Exprimarea interesului pentru receptarea de mesaje orale, în contexte de comunicare cunoscute

- 2.1. Formularea unor enunțuri proprii în situații diverse de comunicare
- 2.3 Participarea cu interes la dialoguri scurte în situații de comunicare uzuală

Muzică și mișcare

- 3.1 manifestarea liberă, adecvată, pe muzică apelând la diverse forme de exprimare

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

COGNITIVE:

- OC1: sa identifice fiintele/obiectele din imagini;
- OC2: sa formuleze propozitii simple ;
- OC 3: să identifice pozitia sunetului „c” într-un cuvânt;
- OC 4: să despartă corect în silabe;
- OC 5: sa identifice sunetele dintr-o silaba;
- OC6 : sa gaseasca cuvinte care sa inceapa/contina/se sfarseasca cu sunetul/litera „C”

AFECTIVE :

- OA1: să participe cu interes și plăcere la lecție;
- OA2: să manifeste curiozitate față de subiectul abordat;

PSIHOMOTORII:

- OM1: să-și centreze efortul oculomotor către centrul de interes vizat de învățător;

STRATEGII DIDACTICE:

Metode și procedee: conversația, explicația, observația, exercițiul, metoda fonetica-analitico-sintetica, dialogul

Mijloace de învățământ: cartonase cu litere, laptop, video-proiector, ecran de proiectie, sistem audio, tabla, recompensa

Forme de organizare: frontal, individual

RESURSE:

TEMPORARE: 45 MIN

UMANE: 18 ELEVII

BIBLIOGRAFIE:

Științifice:

- Molan, Vasile, *Didactica disciplinelor Comunicare în limba română și Limba și literatura română din învățământul primar*, București, Miniped, 2014

Oficiale:

- Curriculum National. Programa școlară pentru învățământul primar

Metodico-didactice:

- Ungureanu, Adalmina - „*Metodica studierii limbii și literaturii române – învățământul primar*”, Iași, Editura .AS, 2003;
- Bratu, G. - „*Aplicații ale metodelor de gândire critică la învățământul primar*”, București, Ed. Humanitas Educațional , 2004;

NR CR T	ETAPELE LECTIEI	OB. OP.	DOZA RE	CONTINUTUL INSTRUCTIV - EDUCATIV AL ACTIVITATII		STRATEGII DIDACTICE			EVALUARE
				ACTIVITATEA CADRULUI DIDACTIC	ACTIVITATEA ELEVILOR	METODE SI PROCEDEE	MIJLOAC E DIDACTI CE	FORME DE ORGANIZA RE	
1	MOMENT ORGANIZATO RIC		2 min	Asigur elevilor un climat educational favorabil desfasurarii lectiei si pregatesc materialele necesare activitatii.	Isi pregatesc materialele necesare activitatii.	Conversația		Frontala	
2	INTALNIREA DE DIMINEATA	OA1 OA2 OM1	7 MIN	Activitatea de astazi va incepe cu intalnirea de dimineata, care se va desfasura corespunzator cu ajutorul panourilor magnetice, după cum urmeaza: Salutul de dimineata; Prezenta; Stabilirea coordonatelor temporale si completarea Calendarului Naturii (anotimp, ziua din saptamana, data, luna, an).	Elevii vor participa activ la intalnirea de dimineata.	Dialogul Conversatia	Panouri magnetice	Frontala Individuala	
3	REACTUALIZA REA CUNOSTINTEL OR INSUSITE ANTERIOR	OM1 OA1 OC6	3 min	Voi introduce personajul surpriza, si anume Craiasa Zapezii. „In drum spre școală, m-am întâlnit cu Craiasa Zapezii. Ea a auzit că voi ați învățat mai multe litere și vă cere ajutorul ca să le învețe. Vreți să o ajutăm sa le învețe?” Le voi cere elevilor sa recunoasca literele de pe cartonase, sa le citeasca cu voce tare, in cor.	Elevii o vor ajuta pe Craiasa Zapezii sa recunoasca sunetul „c” si literele „c”, „C”. Elevii vor citi, in cor, literele de pe cartonase, apoi se	Conversatia Exercitiul	Cartonase cu litere (Anexa1)	Frontala Individuala	Aprecieri verbale

				De asemenea, le cer copiilor să se gândească și să spună cuvinte care încep cu sunetul învățat.	vor gândi la cuvinte care să înceapă cu sunetul „c”.				
4	CAPTAREA ATENTIEI	OA1 OA2	2 min	O voi realiza prin prezentarea unui invitatului surpriză, Crăiasa Zăpezii, care a venit să îi felicite pe copii pentru participare și să le aducă sarcini pentru consolidarea sunetului C. Totodata, aceasta le-a pregătit câte o surpriză, un element specific iernii, pe care copii îl îndrăgesc. Surpriza este ascunsă într-o cutiuță, pe care Craiasa Zăpezii a lăsat-o fiecărui elev pe bancuță, dar pe care nu o poate desface nimeni până la sfârșitul orei. (Anexa 2)	Elevii vor asculta, cu interes, mesajul Craiesii Zăpezii.	Conversația Explicatia	Surpriza adusă de Craiasa Zăpezii	Frontala Individuala	Observarea sistematică a comportamentului elevilor
5	ANUNTAREA TEMEI SI A OBIECTIVELOR		2 min	Astăzi vom consolida literele “C” și “c” de tipar. Dacă veți fi atenți până la sfârșitul orei, veți reuși să identificați sunetul [c] initial și final al unor cuvinte, să introduceți literele nou învățate în cuvinte, să pronunțați corect și clar sunetul „C,c” de tipar, să despărțiți în silabe și să identificați sunete.	Elevii ascultă explicațiile cadrului didactic.	Conversația		Frontala Individuala	Observarea sistematică a comportamentului elevilor

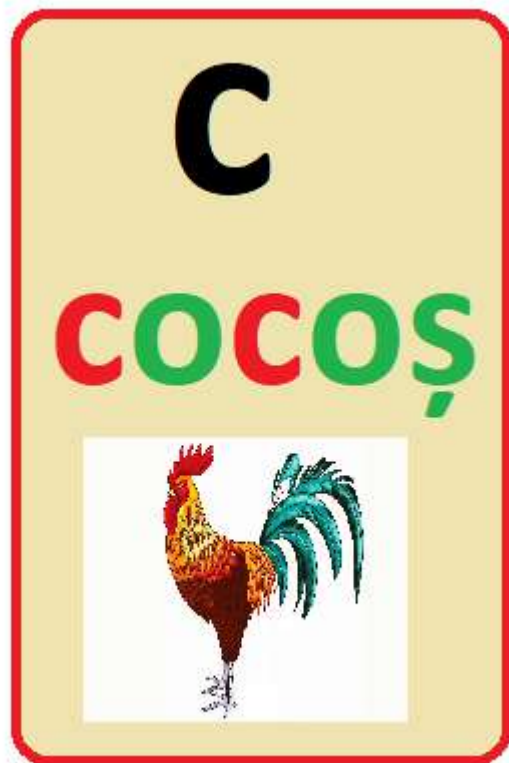
6	DIRIJAREA INVATARIII	OC1 OC3 OC5 OA1 OA2 OM1	6 min	<p>Folosind aplicatia „Word wall”, laptopul si video-proiectorul, voi afisa elevilor un joc care se numeste „Deschide caseta”. <u>Lucruri ascunse - Deschide caseta (wordwall.net)</u></p> <p>Pe ecran vor aparea doua casete, caseta 1 si caseta 2, ambele avand foma unor norisori.</p> <p>Apasand pe cate un norisor, elevii vor descoperi cate o imagine.</p> <p>Sub primul norisor sta ascuns un cocos, iar sub al doilea norisor sta ascuns un creion.</p> <p>Le voi cere elevilor sa imi spuna cu ce sunet incepe fiecare cuvnt.</p>	<p>Elevii vor urmari jocul afisat pe ecran.</p> <p>Elevii vor deschide, pe rand, fiecare norisor si vor descoperi ce ascunde fiecare.</p> <p>Elevii vor spune cu ce sunet incep cele doua lucruri ascunse sub norisori.</p>	<p>Conversatia Explicatia Jocul Exercitiul</p>	<p>Video-proiector Ecran de proiectie Laptop</p> <p>Jocul „Deschide caseta”</p>	<p>Frontala Individuala</p>	<p>Observarea sistematica a comportamentului elevilor, Aprecieri verbale, Aprecieri individuale</p>
---	----------------------	--	-------	--	---	--	---	---------------------------------	---

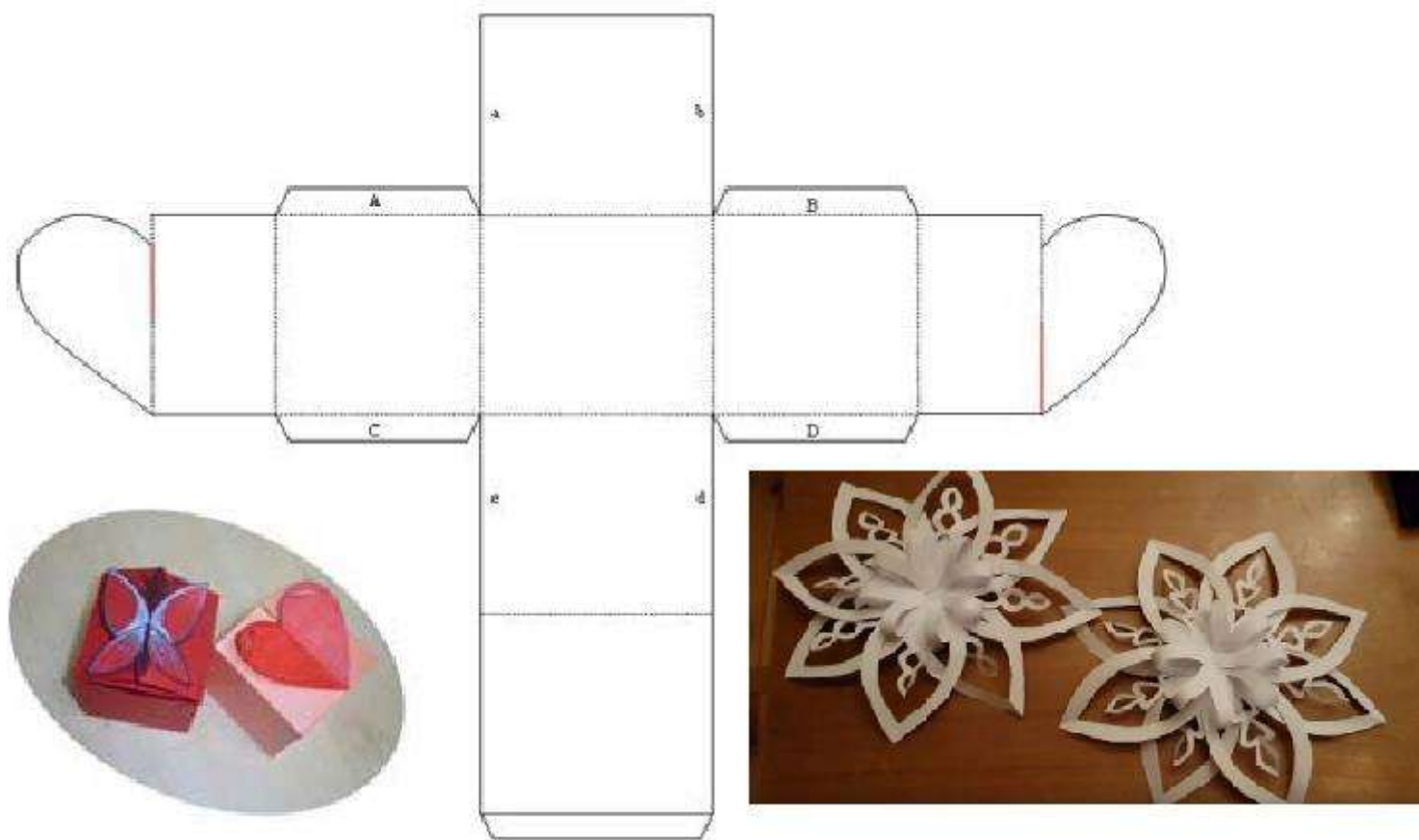

7	OBTINEREA PERFORMANTEI	OC1 OC3 OC5 OA1 OA2 OM1	6 min	<p>Le voi cere elevilor sa aleaga unul dintre cele doua cuvinte de la joculetul anterior si sa imi formuleze o propozitie simpla.</p> <p>Voi scrie propozitia pe tabla si o voi sublinia cu o linie. Apoi, voi sublinia, cu cate un segment, cuvintele din propozitie.</p> <p>Dupa ce am identificat numarul de cuvinte din propozitie, le voi cere elevilor sa le desparta in silabe. Voi marca fiecare silaba cu cate un patratel.</p> <p>Apoi, fiecare silaba o vom desparti in sunete, fiecare sunet fiind marcat la tabla cu cate un cerculet.</p> <p>Cuvintetele din propozitie nu vor fi mai lungi de 2-3 silabe, fara aglomerari de consoane.</p>	<p>Elevii vor alege unul dintre cuvintele cuprinse in joculet si vor formula o propozitie simpla.</p> <p>Elevii vor participa activ la analiza propozitiei.</p>	<p>Conversatia</p> <p>Explicatia</p> <p>Metoda fonetica-analitico-sintetica</p>	Tabla	Frontal Individual	<p>Aprecieri verbale,</p> <p>Observarea sistematica a comportamentului elevilor</p>
8	ACTIVITATE DE COMPLETARE PRIN JOC	OM1 OA1 OA2	15 min	<p>Jocul de astazi se numeste „Statuile”. Folosind platforma „Youtube”, voi pune elevilor sa asculte cantecele preferate din animatia „Regatul de gheata”. In momentul in care voi opri cantecele, elevul pe care il voi numi, va trebui sa imi spuna un cuvint care sa inceapa cu sunetul „c”, iar ceilalti se vor aprinde din dans si vor ramane „statui”.</p> <p>Dupa ce voi relua procesul de cateva ori, elevii imi vor spune cuvinte in care sunetul „c” se va afla in</p>	Elevii vor juca jocul „Statuile”.	<p>Conversatia</p> <p>Explicatia</p> <p>Jocul</p>	Laptop Videoprojector Sistem audio	Frontal Individual	Aprecieri verbale

				<p>interior, apoi la sfarsitul cuvantului.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>FROZEN Let It Go from Disney's FROZEN - performed by Idina Menzel Official Disney UK - YouTube</u> • <u>Viorel Ionescu - Când voi fi mare ("Regatul de gheață 2") - YouTube</u> • <u>Multe sunt cum sunt ("Regatul de gheață 2") - YouTube</u> 					
9	Incheierea activitatii		2 min	<p>Se fac aprecieri generale și individuale cu privire la activitatea elevilor pe parcursul lecției. Elevii pot deschide acum cadoul surpriza de la Craiasa Zapezii. (Anexa 2).</p>	Elevii vor deschide recompensa de la Craiasa Zapezii.	Conversatia		Forntal Individual	Aprezcieri verbale

ANEXA 1

METODE DE PREDARE INOVATOARE – IMPRIMAREA 3D

Imprimarea 3D este o metodă de predare inovatoare, ce pune accent pe învățare.

De asemenea, imprimarea 3D va face lecțiile mai distractive și oferă studenților experiență practică pentru a învăța mai bine lucruri noi. Această metodă duce implicarea în clasă la un nou nivel pe care manualele nu îl pot compara niciodată.

Imprimarea 3D oferă studenților tăi înțelegerea lumii reale și le aprinde imaginația. Studiul este mult mai ușor atunci când elevii pot ține modele de organe în mâini pentru a afla despre corpul uman sau pentru a vedea modele de clădiri celebre și pentru a le explora structurile.

Aceasta este o strategie bazată pe soluții pentru a rezolva probleme, a colabora și a stârni creativitatea elevilor. Există cinci etape, dar este diferit de alte metode pentru că nu trebuie să urmezi un ghid pas cu pas sau orice ordine. Este un proces neliniar, așa că îl puteți personaliza pe baza prelegerilor și activităților dvs.

Cele cinci etape sunt:

- **Empatizați** – Dezvoltați empatia și aflați nevoile pentru soluții.
- **Defini** – Definiți problemele și potențialul de a le aborda.
- **Ideea** – Gândește și generează idei noi, creative.
- **Prototip** – Realizați o schiță sau un eșantion de soluții pentru a explora ideile în continuare.
- **Test** – Testați soluțiile, evaluați și adunați feedback.

BIBLIOGRAFIE

- Carmen Popescu, *Informatică și TIC*, Ed. Corint, 2022, București
- [15 metode de predare inovatoare \(ghid + exemple\) pentru 2023](#)
(ahaslides.com)

Violența școlară-cauze și modalități de prevenire

Prof. înv. primar Mihăilă Simona-Elena,
Liceul Teoretic „Ioan Pascu”- Codlea

Violența umană este o temă a prezentului în multe țări, violența socială, ca și cea interpersonală reprezintă argumente solide pentru dezvoltarea unor programe educaționale pentru a promova conștientizarea acestui fenomen și a pleda pentru mijloace nonviolente de interacțiune și de reglare a vieții sociale.

Problema violenței în școală poate și trebuie să devină o temă de reflecție pentru toți cei implicați în actul educațional. Cu atât mai mult cu cât școala dispune, credem, de importante resurse pentru a concepe programe de prevenire a violenței și pentru a rupe cercul vicios al violenței în mediul școlar.

Violența școlară este asociată, în general, cu zonele urbane dificile, cu periferiile, acolo unde sărăcia este la ea acasă. De aceea, atunci când se vorbește despre violența în școală, se consideră drept surse favorizante factorii exteriori ai școlii: mediul familial, mediul social, ca și factori ce țin de individ, de personalitatea lui.

Mediul familial reprezintă, credem, cea mai importantă sursă a agresivității elevilor. Mulți dintre copiii care prezintă un profil agresiv provin din familii dezorganizate, au experiența divorțului părinților și trăiesc în familii monoparentale. Echilibrul familial este perturbat și de criza locurilor de muncă, de șomajul ce-i atinge pe foarte mulți părinți. Părinții sunt confrunțați cu numeroase dificultăți materiale, dar și psihologice, pentru că au sentimentul devalorizării, al eșecului. În aceste condiții, ei nu mai sunt sau sunt puțin disponibili pentru copiii lor.

La rândul său, *mediul social* conține numeroase surse de natură să inducă, să stimuleze și să întrețină violența școlară: situația economică, slăbiciunea mecanismelor de control social, inegalitățile sociale, criza valorilor morale, mass-media, disfuncționalități la nivelul factorilor responsabili cu educația tinerilor, lipsa de cooperare a instituțiilor implicate în educație. Pentru fostele țări comuniste, conjunctura economică și socială provoacă anumite confuzii în rândul tinerilor, care încep să se îndoiască de eficacitatea școlii, de utilitatea științei, și aceasta, cu atât mai mult, cu cât constată că școala nu îi asigură inserția profesională. Valorile tradiționale vehiculate în școală – munca, meritul, efortul – cunosc o eroziune vizibilă. Un mediu social în criză (criza locurilor de munca, criza familiei, criza valorilor) afectează profund dezvoltarea personalității copilului.

Trăsăturile de personalitate ale elevului sunt și ele într-o strânsă corelație cu comportamentele violente, la acestea adăugându-se problemele specifice vârstei adolescenței.

Adolescența este o perioadă de transformări profunde pe plan fizic, psihic și social. Acum adolescentul este fericit, se simte bine bine în pielea sa și două ore mai târziu este trist, deprimat, descurajat. Adeseori, el oscilează între sentimentul de putere, de forță și sentimentul de îndoială, de descurajare, de scădere a stimei de sine. Pentru a se apăra de aceste emoții, adolescenții dezvoltă reacții de provocare, de agresivitate, de opoziție față de părinți și profesori.

În această perioadă atât de dificilă, dialogul părinti-copii și profesor-elev este absolut necesar. Adolescentul dorește să fie înțeles, are nevoie de dragoste, de securitate afectivă dar, de cele mai multe ori, el nu recunoaște și nu exprimă acest lucru. Nu întâmplător se afirmă că violența școlară pleacă, în primul rând, de la un deficit de comunicare. A lupta contra violențelor școlare înseamnă a ameliora calitatea relațiilor și a comunicării între toate persoanele angrenate în actul educațional.

Școala însăși poate reprezenta o sursă a unor forme de violențe școlare și acest lucru trebuie luat în considerare în conceperea diferitelor programe de prevenire și stăpânire a violenței.

Școala este un loc unde elevii se instruiesc, învață, dar este și un loc unde se stabilesc relații, se promovează modele, valori, se creează condiții pentru dezvoltarea cognitivă, afectivă și morală a copilului. Clasa școlară constituie un grup ai cărui membrii depind unii de alții, fiind supuși unei mișcări de influențare reciprocă ce determină echilibrul funcțional al câmpului educațional. Fiecare grup cere de la membrii săi diferite forme de comportament. Însuși actul predării-învățării este un proces relațional, iar gestiunea acestor relații se înscrie în ceea ce unii autori numesc *managementul*

clasei școlare, și anume “setul de de activități prin intermediul cărora profesorul promovează comportamentul adecvat al elevului și elimină comportamentul inadecvat, dezvoltă relații personale bune și un climat socio-emoțional pozitiv în clasă, stabilește și menține o organizare eficientă și productivă a clasei”(Weber).

Comportamentele violente ale elevului își pot avea originea și într-un management defectuos al clasei școlare, mai exact într-o lipsă de adaptare a practicilor educaționale la o populație școlară considerabil schimbată. Se afirmă că prima dorință a formatorului este aceea de *a exercita o putere*. Dând curs acestei dorințe inconștiente, profesorul poate influența negativ relația cu elevul, deoarece va căuta să-l mențină într-o situație de dependență, de subordonare necondiționată. Pentru aceasta, profesorul poate recurge la diferite modalități de coerciție, descurajând astfel formarea unor personalități autonome, independente, ca urmare, în grupurile conduse autoritar, se acumulează tensiuni, frustrări, ce determină comportamente agresive, ostilități între membrii grupului, în timp ce față de lider se manifestă o atitudine de supunere.

Relația de autoritate influențează și tipul de comunicare. De cele mai multe ori, comunicarea este lateralizată, adică profesorul e cel care emite și care monopolizează comunicarea, iar elevul rămâne doar un receptor pasiv. Comunicarea între elevi în cadrul unor grupuri de lucru este destul de restrânsă, iar opiniile elevilor cu privire la viața clasei sunt prea puțin luate în considerare. Nevoia de expresie și de comunicare e o nevoie fundamentală a oricărui individ, iar grupul școlar este un loc privilegiat de satisfacere a acestor nevoi. Nesatisfacerea lor antrenează inevitabil o frustrare ce se va traduce prin comportamente agresive.

Și alte componente ale atitudinii profesorului față de elevi pot genera situații conflictuale ori comportamente violente ale elevilor. Unii profesori adoptă o atitudine de ignorare disprețuitoare a elevilor, corelată cu tendința de evaluare a lor în termeni constant negativi și depreciativi. Indiferența profesorilor este cea mai importantă manifestare a disprețului față de elevi. Sunt numeroși elevii care suferă ca urmare a acestor judecăți negative ale profesorului, pentru că ele vin să întărească propriul lor sentiment de îndoială, de descurajare, de lipsă de încredere în forțele proprii. Acest dispreț, interiorizat, poate antrena un ansamblu de consecințe în plan comportamental: lipsa de comunicare, pasivitatea la lecție, indiferența sau, dimpotrivă, perturbarea lecțiilor, dezvoltarea unor atitudini ostile, provocatoare.

De multe ori, în mod inconștient, profesorul introduce diferențieri între elevi în funcție de performanța atinsă. Astfel de diferențieri se traduc în atitudini ale profesorului care îi defavorizează pe elevii cu realizări mai modeste.

Această atitudine a profesorului poate determina din partea elevilor sustragerea de la activități, indiferență față de ceea ce se întâmplă în clasă, absenteismul, refuzul de a-și face temele, violențele verbale față de colegi și chiar față de profesori, comportamente agresive. Elevul aflat în situația de eșec și care este pus de nenumarate ori în fața unor sarcini de învățare pe care nu le poate rezolva trăiește o angoasă profundă. Elevul suferă pentru că și-a decepționat părinții și profesorii, pentru că este disprețuit de colegi, își pierde stima de sine, încrederea în capacitatea de a reuși chiar și în domeniile în care nu se află în situația de eșec. Acesta este momentul în care pot să apară conduitele violente ce se traduc prin: depresie, spirit de revanșă și revalorizare, manifestări de provocare, dispreț reorientat către alții, lipsa de interes față de viață, în general. În contextul actual, eșecul școlar devine repede sinonim cu eșecul în viață. Această situație îl rănește pe individ, îi afectează imaginea pe care o are despre propria valoare și, de aceea, el încearcă să-și ia revanșa.

Fenomenul violenței școlare trebuie analizat în contextul apariției lui. Școala poate juca un rol important în prevenirea violenței școlare. Și asta nu numai în condițiile în care sursele violențelor sunt în mediul școlar, ci și în situația în care sursele se află în exteriorul școlii.

Pentru ca școala să își asume acest rol de prevenire și de stăpânire a fenomenului violenței, prima investiție trebuie făcută în domeniul formării profesorilor. Trebuie să recunoaștem că, atât în cadrul formării inițiale, cât și al formării continue, atenția este concentrată asupra lucrului cu clasele de elevi “fără probleme”. Se discută mult prea puțin despre modalitățile de abordare a claselor dificile. Este nevoie de o formare specifică, în măsură să permită satisfacerea cerințelor elevilor “cu probleme”. Nu putem aștepta pasivi, ca problemele să se rezolve de la sine. De exemplu, în

condițiile unui mediu familial instabil, tensionat, conflictual, școala poate reprezenta pentru elev o a doua șansă.

Pentru a face față lucrului cu clase sau elevi dificili trebuie să se țină seama de următoarele obiective:

- observarea cu atenție a comportamentului elevilor pentru o mai bună înțelegere a cauzelor actelor de violență;
- dezvoltarea mijloacelor de comunicare cu elevii și stabilirea unor relații de încredere;
- dezvoltarea parteneriatului școală-familie;
- colaborarea cu specialiștii din cadrul școlii (psihologul școlar, asistentul social).

Multe dintre comportamentele violente ale elevilor se manifestă ca o transgresiune a regulilor școlare. Clasa este o microsocietate a cărei funcționare necesită stabilirea unor reguli clare ce se cer respectate de toți membrii grupului școlar. Ansamblul regulilor dominante dintr-o clasă caracterizează comportamentele dezirabile ale elevului și corelativul său negativ, comportamentul indezirabil. Respectarea regulilor este o condiție a socializării, care înseamnă a învăța să trăiască împreună în relații de respect reciproc, excluzând violența. Regulile școlare vizează ținuta, efectuarea temelor, prezența la cursuri, dar sunt și reguli de civilitate ce au în vedere limbajul folosit, modalitățile de adresare, respectul față de celalalt, păstrarea bunurilor școlare, toleranța, solidaritatea, într-un cuvânt maniera de a te comporta astfel încât viața în colectivitate să fie cât mai agreabilă.

Regulile pot fi impuse de către profesor sau sunt negociate cu elevii. Aceștia acceptă mai ușor regulile al căror sens este transparent, iar dacă școala este un loc de învățare a democrației, atunci aceasta presupune ca și elevii să participe la elaborarea regulilor civilității școlare: “într-o democrație, cetățeanul nu este numai cel care se supune legii, ci și cel care o elaborează, alături de alții”.

Bibliografie:

1. Banciu, D., Rădulescu, S.M., Voicu, M., *Introducere în sociologia devianței*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1985.
2. Bondon, R(coord), *Tratat de sociologie*, București, Editura Humanitas, 1997.
3. Chelcea, S., Iluț, P. (coord.), *Enciclopedie de psihosociologie*, București, Editura Economică, 2003.
4. David, E, *Sociologie*, Editura Psihomedica, Sibiu, 2004.
5. Mitrofan, N., *Agresivitatea*, în Neculau, A.(coord.), *Psihologie socială*, Iași, Editura Polirom, 1996.

METODE DIDACTICE ÎNTRE MODERN ȘI TRADIȚIONAL

Prof. Alina Mihăilescu
Colegiul Național de Informatică "Matei Basarab" Rm.Vâlcea

Procesul instructiv-educativ constituie cel mai important factor al educației, în care atât profesorii, cât și elevii trebuie să găsească vectorii de convergență cu privire la responsabilitatea instruirii, astfel încât primul să întrevadă resursele și strategiile de învățare, iar cel de-al doilea să intuiască scopurile, responsabilitatea și finalitatea acestui proces complex, menit să îl ajute ca pe viitor să se integreze într-un colectiv.

Societatea prezentului, dar mai ales a viitorului se circumscrie unui timp al informației, al complexității. De aceea, investiția în inteligență, creativitatea și capacitatea de inovare a indivizilor, a grupurilor va fi extrem de rentabilă în viitor.

Copilul este un proiect "aruncat" în lume, aflat într-o stare de "facere", pentru ca apoi, devenit adult, să se formeze continuu de-a lungul vieții.

La clasele de liceu, eficiența instruirii presupune nu atât un volum mai mare de muncă, dar mai ales determinarea elevilor în a învăța. Profesorul trebuie să pună accent și pe identificarea strategiilor de predare corespunzătoare stilurilor individuale de învățare (vizual, practic, auditiv). Indiferent de anul de studiu, competențele nu mai vizează însușirea unor cunoștințe teoretice, ci capacitatea elevilor de aplica pe text noțiuni însușite. La limba română, se dezvoltă competențele de comunicare, pregătindu-i pe elevi pentru susținerea interviurilor de angajare, motiv pentru care metodele enunțate devin un preambul pentru viitorii competitori ai unui loc de muncă.

Fenelon compara creierul copilului cu o lumânare aprinsă expusă în bătaia vântului care determină tremurul acestei mici flăcări. Spiritul contemporan trebuie să facă față unor mari sfidări: explozia informațională, stresul, accelerarea ritmului vieții, creșterea gradului de incertitudine. Aceste argumente duc la o nouă ecologie educativă, care presupune dezvoltarea unei gândiri de tip holistic, a unor competențe de procesare informațională, dezvoltarea memoriei vii.

Rolul profesorului în procesul de modelare a omului este poate cel mai important. Punându-și elevii în situații variate de instruire, el transformă școala "într-un templu și un laborator" (M. Eliade).

Învățarea activă înseamnă, conform dicționarului, procesul de învățare calibrat pe interesele/ nivelul de înțelegere/ nivelul de dezvoltare al participanților la proces. În cadrul învățării active, se pun bazele unor *comportamente*, de altfel observabile

- *comportamente ce denotă participarea (elevul e activ, răspunde la întrebări, ia parte la activități);
- *gândirea creativă (elevul are propriile sale sugestii, propune noi interpretări);
- *învățarea aplicată (elevul devine capabil să aplice o strategie de învățare într-o anumită instanță de învățare);
- *construirea cunoștințelor (în loc să fie pasiv, elevul îndeplinește sarcini care îl vor conduce la înțelegere).

Dacă în învățământul tradițional, principalele metode le constituie conversația, expunerea, demonstrația, metodele centrate pe profesor, transmiterea de cunoștințe, pasivitatea elevilor, învățământul modern solicită aplicarea metodelor active și interactive, a celor care dezvoltă gândirea critică. Fundamentul pentru un nou cadru de predare-învățare îl constituie proiectul „Lectura și Scrierea pentru Dezvoltarea Gândirii Critice” - proiect inițiat în România în anul 1996 prin *Fundația pentru o Societate Deschisă* și devenit un program de perfecționare a cadrelor didactice din învățământul preuniversitar și universitar, care promovează metode activizatoare, cu rol esențial în dezvoltarea personalității beneficiarului prin învățarea acestuia să gândească critic. Aplicarea acestor metode care generează învățarea activă și

prin care elevii sunt inițiați în gândirea critică nu este simplă ci necesită timp, răbdare, exercițiu și este de preferat să se facă de la vârste fragede, la toate disciplinele, însă cu măsură. Acestea trebuie să fie selectate și utilizate în mod riguros, creativ, în funcție de obiectivele propuse, de specificul grupului educațional și nu trebuie să constituie un trend sau un moft al cadrului didactic. Metodele active și interactive au multiple valențe formative care contribuie la dezvoltarea gândirii critice, la dezvoltarea creativității, implică activ elevii în învățare, punându-i în situația de a gândi critic, de a realiza conexiuni logice, de a produce idei și opinii proprii argumentate, de a le comunica și celorlalți, de a sintetiza/esențializa informațiile.

Definiția etimologică a *metodei* apare caducă, dacă luăm în considerare rafinarea descrierii metodelor didactice și specializarea termenului.

Metodele sunt modalitățile de lucru în clasă *pentru asigurarea transmiterii conținuturilor*. Acestea au anumite funcții derivate din acest obiectiv principal, sintetizate astfel de I. Cerghit, 1980:

- *funcție cognitivă* asigură elevului cunoașterea adevărilor gata constituite sau a (re-) descoperirii acestora;
- *o funcție normativă* de încadrare într-o normă sau standard a acțiunilor de predare și învățare;
- *o funcție instrumentală*, fiind un instrument de vehiculare a conținuturilor;
- *o funcție formativă și educativă*, fiindcă prin ea se formează capacități și atitudini.

Toate aceste funcții conferă metodei un caracter sincretic sau polifuncțional, așa cum l-au numit unii specialiști și interesează efectiv și predarea limbii române.

Strategia reprezintă un ansamblu al metodelor, mijloacelor și modurilor de organizare a învățării.

Modul de organizare a învățării este un grupaj de metode sau de procedee care operează într-o anumită situație de învățare.

Metoda se definește ca fiind un ansamblu organizat al procedeelelor sau modurilor de realizare practică a operațiilor de învățare.

Procedeul este suma de operații necesare în realizarea unui demers didactic,

Operațiile reprezintă cei mai mici pași pe care îi face elevul în rezolvarea sarcinilor didactice.

Câteva aspecte importante relevate în cadrul acestor definiții sunt:

- conținutul este vehiculat de metodă, fiind subordonat obiectivelor;
- metoda este selectată și instrumentată de profesor, care devine facilitator, persoană-resursă și evaluator; metoda este utilizată și valorificată creativ pentru atingerea obiectivelor.

Scopul unei unități de învățare este transmiterea de informații cât mai variate privind metodologia și tehnologia predării.

„Privită sub raport funcțional și structural, metoda poate fi considerată drept un model sau un ansamblu organizat al procedeelelor sau modurilor de realizare practică a operațiilor care stau la baza acțiunilor parcurse în comun de profesor și elevi și care conduc în mod planificat (programat) și eficace la realizarea scopurilor propuse”¹.

„Înțelegând prin metodă de învățământ o cale, un drum străbătut deopotrivă de elevi și profesori, prin care conform unor principii - principiile didactice - dar și unor legi - legile învățării - se înfăptuiesc obiectivele instruirii, adică se însușesc de către elevi anumite cunoștințe de bază și se formează anumite capacități intelectuale și convingeri în vederea integrării progresive în societate și valoarea oricărei metode se stabilește numai în funcție de obiective”.

Bibliografie:

Ioan Jinga, Elena Istrate, „Manual de pedagogie”, Editura All, București, 2001;
Constantin Cucoș, Pedagogie, Editura Polirom, Iași, 1996.

Rolul științelor în cunoașterea lumii înconjurătoare

Prof Mihalache Dorina Teodora
Școala Gimnazială nr 197 București

Pornind întotdeauna de la origini, cuvântul educație provine din latinescul „*education*” ce reprezintă, creștere, cultivare, formarea indivizilor ea raportându-se la fiecare etapă a unei societăți, care la un moment dat va surprinde în coabitare și elementul de educație.

Educația, fenomen social fundamental și originar, apărut o dată cu societatea umană, împlinind funcția socială de informare și formare a omului;

Educația și formarea profesională pentru tineri și adulți joacă un rol strategic în acest demers. Educația ca activitate umană, este orientată de un scop, care reprezintă în același timp punctul ei final. La acest scop se ajunge treptat, prin realizarea unor scopuri intermediare: cultura generală și profesională și integrarea socială a celui educat.

Rolul științei în cunoașterea lumii înconjurătoare este de a promova educația și performanța academică în formarea de absolvenți competitivi, instruiți care să se poată integra în piața muncii din sistemele de sănătate românești și din spațiul european. Rolul științelor în cunoașterea lumii înconjurătoare este acela de a ne face să înțelegem să ne explicăm de ce s-au întâmplat anumite lucruri, cum au evoluat de-a lungul timpului.

Știința joacă un rol esențial în cunoașterea lumii înconjurătoare. Prin intermediul metodelor științifice riguroase, oamenii de știință sunt capabili să obțină și să prelucreze, interpreteze informații precise și să formuleze teorii care explică fenomenele din natură. Acestea sunt în continuă evoluție, îmbunătățindu-se pe măsură ce noi dovezi sunt adunate.

Una dintre cele mai evidente contribuții ale științei este înțelegerea biologiei, fizicii și chimiei universului. Oamenii de știință au descoperit legile care guvernează comportamentul atomilor și moleculelor, precum și forțele care le țin împreună.

Știința a dezvăluit, de asemenea, secretele vieții. Biologii au înțeles cum se transmit informațiile genetice și cum se produc mutațiile, cum funcționează

celulele țesuturile și organele, cum evoluează speciile și cum se adaptează la mediu. Aceasta ne-a permis să înțelegem mai bine boala și să dezvoltăm tratamente eficiente.

Ingineria științifică ne-a permis să construim mașini, clădiri și alte tehnologii avansate, care ne-au ușurat viața și ne-au permis să înaintăm ca specie. Medicina științifică ne-a permis să tratăm boli și să ne prelungim viața. Cercetarea științifică ne-a ajutat să înțelegem mai bine planeta noastră și să ne dăm seama de impactul activității umane.

Știința ne oferă, de asemenea, instrumente pentru a lua decizii informate. Prin colectarea și analizarea datelor, știința ne poate ajuta să înțelegem problemele complexe și să găsim soluții eficiente. De exemplu, cercetarea științifică în domeniul climatologiei ne-a permis să înțelegem mai bine schimbările climatice și să luăm măsuri pentru a le combate.

Știința ne permite, de asemenea, să explorăm universul înconjurător. Prin sateliții artificiali, telescopul spațial, și nave spațiale, oamenii de știință au acces la informații despre alte planete și corpuri cerești, precum și despre universul în sine. Aceasta ne-a permis să înțelegem mai bine originea și evoluția universului, precum și posibilitatea existenței vieții în alte planete.

Știința ne oferă, de asemenea, posibilitatea de a îmbunătăți calitatea vieții. Prin cercetarea și dezvoltarea tehnologiei, oamenii de știință au creat dispozitive și metode care ne permit să trăim mai bine. De exemplu, tehnologia informației și comunicațiilor ne permite să comunicăm în timp real cu persoane din întreaga lume, iar tehnologia medicală ne permite să tratăm boli și să ne menținem sănătoși.

Știința poate fi, de asemenea, utilizată pentru a îmbunătăți mediu și pentru a proteja resursele naturale. Prin cercetarea științifică, oamenii de știință pot identifica problemele ambientale și pot găsi soluții pentru a le rezolva. De exemplu, știința poate ajuta la dezvoltarea de tehnologii mai curate și mai eficiente pentru a reduce emisiile de gaze cu efect de seră, sau poate ajuta la conservarea mediului.

În concluzie, știința joacă un rol esențial în cunoașterea și dezvoltarea lumii înconjurătoare. Prin metodele și tehnicile sale riguroase, știința ne permite să înțelegem mai bine natura și universul, să explorăm universul, să îmbunătățim calitatea vieții și să protejăm mediu și resursele naturale.

Știința este, prin urmare, un instrument puternic pentru a ne ajuta să navigăm în lumea în care trăim și să facem lumea un loc mai bun pentru toți.

Biologia dorește să pregătească medici de mâine cu competențe teoretice și aplicative în domeniul sănătății, multidisciplinar și interdisciplinar.

Prin toate programele de studiu pe care le oferă societatea modernă dorește să devină un centru de excelență în învățământ, în formarea de specialiști, în cercetarea din domeniul sănătății, cu atingerea unui nivel al activității de cercetare care să crească vizibilitatea internațională a medicinei românești.

Obiectivele programelor de studii sunt clare și realizabile, cu respectarea normelor legale, conținând și elemente de specificitate și oportunitate, în concordanță cu cadrul calificărilor și cerințelor pieței forței de muncă și individualizate în sistemul național de învățământ și în Spațiul European al Învățământului Superior .adaptarea continuă a ofertei educaționale și modalităților de desfășurare a studiilor la cerere, fiind în măsură să formeze absolvenți și specialiști competitivi în spațiul european, ușor de integrat în piața muncii reprezentată de sistemele de sănătate;

BIBLIOGRAFIE

Educația și formarea profesională în România: descriere succintă Luxembourg:

Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2019

Rolul științei într-o societate democratică Monica Georgescu – editura Viața Medicală - februarie 2018

Metode educaționale inovatoare

Mihiț Flavia Emanuela
Liceul Teoretic,, Adam Muller Guttenbrunn ” Arad

Procesul de învățământ reprezintă mijlocul principal prin care societatea noastră educă și instruiște noile generații, responsabilitatea organizării și conducerii acestui proces revenind școlii. Drumul lung al învățării parcurs de elev este necesar a fi susținut prin metode pe care cadrul didactic trebuie să le aleagă cu tact și inspirație, transferând accentul „nu atât pe însușirea de cunoștințe, cât mai ales pe învățarea de metode și tehnici de învățare și muncă intelectuală, de identificare, de regăsire și de utilizare a informațiilor, de analiză, sinteză și de prelucrare a acestora, în sfârșit pe învățarea de metode și de tehnici de creativitate, de dezvoltare a informației și de creare de noi semnificații .”

Abordarea modernă a actului educațional, ca urmare a schimbărilor rapide ale societății, noile modele de curriculum , deși diferite ca mod de abordare și concepție, trebuie alese și adaptate contextului social, economic, cultural. Metodologia actuală se orientează în direcția stimulării creativității elevilor, ce are la bază imaginația, dublată de motivația, implicarea conștientă în propria formare, dar și un puternic efort volițional.Elevul este orientat în a învăța ceva nou, iar acest „nou” presupune a învăța conștient și nu mecanic, înțelegând sensul informațiilor transmise și legându-le de cele anterioare: „ cel ce învață trebuie să rearanjeze o serie de date, de informații, să le integreze în cunoștințele sale anterioare și să reorganizeze ori să transforme această combinație integrală în așa fel încât ea să poată produce rezultatul final dorit, în mod obișnuit o nouă noțiune sau o nouă propoziție” (J. Bruner, 1996, p.49).

Complexitatea procesului de învățare, apariția diferitelor moduri de organizare a învățământului (școlile active), au impus utilizarea de către dascăl a unei diversități de metode. Astfel, metodele tradiționale au fost reevaluate și adaptate în funcție de necesități și evoluția științei căci modul nou de reorganizare a învățământului s-a dovedit a fi eficient, însă solicită mai mult timp.

În școala modernă, dimensiunea de bază în funcție de care metodele de învățământ sunt considerate inovative este caracterul lor activ adică măsura în care sunt capabile să declanșeze angajarea elevilor în activitate, concretă sau mentală, să le stimuleze motivația, capacitățile cognitive și creatoare.Aceste metode inovative se numesc metodele interactive centrate pe elev, acele modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe.

Interactivitatea presupune o învățare prin comunicare, prin colaborare, produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup. Implementarea acestor instrumente didactice moderne presupune un cumul de calități și disponibilități din partea cadrului didactic: receptivitate la nou, adaptarea stilului didactic, mobilizare, dorință de autoperfecționare, gândire reflexivă și modernă, creativitate, inteligența de a accepta noul și o mare flexibilitate în concepții.

În organizarea unui învățământ centrat pe copil, profesorul devine un coparticipant alături de elev la activitățile desfășurate. El însoțește și încadrează copilul pe drumul spre cunoaștere.

Utilizarea metodelor interactive de predare – învățare în activitatea didactică contribuie la îmbunătățirea calității procesului instructiv - educativ, având un caracter activ – participative.

Metodele didactice activ-participative pun accentul pe învățarea prin cooperare, încurajând comportamentul activ, elevul fiind capabil de a emite opinii, aprecieri asupra fenomenelor studiate.

Astfel, este educată gândirea centrată pe analiza și evaluarea unor soluții posibile într-o situație dată, pe baza argumentelor, gândirea critică, printr-o serie de metode interactive (metoda Ciorchinelui; metoda Mozaic; metoda Cubul etc).

Vorbind despre necesitatea inovării în domeniul metodologiei didactice, Ion Cerghit afirma: „Pedagogia modernă nu caută să impună niciun fel de rețetar rigid....creația în materie de metodologie, înseamnă o neconținută căutare, reinnoire și îmbunătățire a condițiilor de muncă în instituțiile școlare” .

Abordarea modernă a învățământului nu presupune renunțarea la metodele tradiționale, ci adaptarea acestora la particularitățile elevilor și îmbinarea cu strategiile inovative .

Cerghit spunea ; „creația presupune reinnoire și îmbunătățire a condițiilor de muncă în instituție”. Prin urmare, asigurarea unui climat pozitiv, a unor condiții de muncă propice din punct de vedere a al materialelor și mijloacelor didactice folosite, asociate cu aplicarea unor strategii de management educațional eficient, asigură un deplin succes al actului educațional.

Profesorul este cel care trebuie să aibă o concepție inovativă privind metodologia instruirii și evaluării, să coopereze cu elevii, să fie el însuși un model de educație în scopul asigurării unui învățământ de calitate.

Noul sens al educației, relația autoritate – libertate, trebuie foarte bine înțeles și aplicat în procesul de predare – învățare și în rezolvarea unor situații noi în procesul educațional școlar.

De asemenea, foarte important este ca în cadrul obiectului de studiu, conținuturile să fie bine organizate (clare, logice), pentru a putea fi utilizată cu succes învățarea prin cooperare, stimularea gândirii critice prin metodele interactive aplicate, în scopul unei învățări eficiente,

Bibliografie:

1. Cerghit, Ioan, (1997), Metode de învățământ, ediția a III-a, Editura Didactică și Pedagogică, R.A., București.
2. Oprea, Crenguța - Lăcrămioara – “ Strategii didactice interactive”, ed. a III-a, EDP, București, 2008,
3. Păcurari, Otilia, (coord.), (2003), Strategii didactice inovative, Editura Sigma, București.

Metode inovative în procesul de predare-învățare

Prof. Mirela Mircea, Liceul Teoretic Alexandru Ghica, Alexandria

Imperativul calității în educație obligă la o reconsiderare a demersului educațional al profesorului, astfel încât strategiile didactice elaborate să fie centrate pe învățare și, respectiv, pe cel care învață. Pentru a asigura dezvoltarea și valorificarea resurselor lor cognitive, afective și acționale, pentru a-i „instrumenta” în vederea adaptării și inserției optime în mediul socio- profesional, este esențială construirea unor strategii didactice bazate pe acțiune, aplicare, cercetare, experimentare. Astfel, li se va crea elevilor ocazia de a practica o învățare de calitate, de a realiza achiziții durabile, susceptibile de a fi utilizate și transferate în diverse contexte instrucționale și nu numai. Beneficiind de o îndrumare competentă, având suportul unor profesori care îi respectă și sunt interesați continuu de ameliorarea nivelului lor de achiziții și competențe, elevii vor avea posibilitatea să realizeze obiectivele învățării și să finalizeze cu succes această activitate. În plus, și șansele lor de reușită socială vor spori considerabil.

Procesul de învățământ este un sistem complex, rezultat al interdependenței dintre predare, învățare și evaluare, cu o finalitate bine conturată –aceea de transpunere în practică a idealului educațional, dezvoltarea integral-vocațională a personalității. Calea principală prin care se realizează acest aspect este perfecționarea tehnologiei, respectiv a formelor, metodelor și mijloacelor prin care se ajunge la rezultatul scontat. Învățământul modern pune un accent deosebit pe metodele interactive. Acestea presupun ca instruirea să se facă activ, elevii devenind astfel coparticipanți la propria lor instruire și educație. Prin folosirea metodelor interactive în demersul didactic sunt satisfăcute următoarele cerințe psihopedagogice ale activizării:

- pregătirea psihologică pentru învățare;
- prevenirea și reducerea influențelor negative ale diferitelor surse perturbatorii;
- asigurarea repertoriilor congruente;
- asigurarea unui limbaj comun între educator și educat;
- utilizarea unor modalități eficiente de activizare.

Pentru utilizarea eficientă a acestor metode, în practica didactică, este necesară cunoașterea teoretică, o minimă experiență în utilizarea acestora și integrarea corespunzătoare în proiectul didactic, în interrelație cu metodele tradiționale. Acest mod de predare transformă elevul într-un actor, participant activ în procesul învățării, pregătit să-și însușească cunoștințele prin efort propriu, o angajare optimă a gândirii, mobilizându-l în raport cu sarcinile de învățare date, se identifică cu situația de învățare în care este antrenat, fiind parte activă a propriei transformări și formări, generată de cunoaștere.

Pentru elevi, școala viitorului trebuie să promoveze o educație de calitate și să fie axată pe valori în care elevii să creadă, în care să se regăsească, îndeplinind două condiții, fundamentale din punctul lor de vedere: școala viitorului trebuie să le placă și să fie eficientă.

Prioritatea învățământului o constituie informatizarea, softul educațional, reprezentat de programele informatice special dimensionate în perspectiva predării unor teme specifice, ceea ce reprezintă o necesitate evidentă.

Utilizarea calculatorului în procesul instructiv-educativ facilitează realizarea scopurilor didactice și idealurilor educaționale. Calculatorul nu este utilizat pentru a înlocui activitatea de predare a cadrului didactic, ci pentru a veni tocmai în sprijinul predării,

ajutându-l astfel să-și îndeplinească mai bine funcția sa didactică fundamentală. Programul de calculator poate deveni un suport important pentru o predare eficientă. Formarea capacității de a utiliza calculatorul, de a folosi internetul este benefică elevilor, atât în activitatea școlară cât și în cea extrașcolară, în plan cognitiv cât și psihic, prin relaționarea cu lumea oferită de aceste instrumente de lucru ale mileniului al III-lea.

Strategiile didactice interactive au efecte formative evidente, aspect care nu exclude și posibilitatea manifestării unor limite ale acestora, în condițiile în care profesorul nu deține solide competențe de aplicare a acestora în practica educațională. Practicile educative de predare activizantă și de stimulare a potențialului creativ al elevului/studentului se înscriu în dezideratele pedagogiei moderniste și postmoderniste, de cooperare și reflexie asupra învățării. Specific instruirii interactive este interrelația de învățare care se stabilește atât între elevi și profesori cât și între elevelev. Munca activă și creativă a elevului are la bază procedee de construcție a cunoașterii, de restructurare a ideilor, de regândire a gândirii, metacogniția. Însușirea strategiilor metacognitive are în vedere reflectarea din partea elevului asupra propriei identități, ca subiect al învățării, efectuând analize de nevoi și așteptări educaționale proprii intereselor sale, în concordanță cu particularitățile și posibilitățile cognitive, practice și efort intelectual și fizic de care dispune. Metacogniția presupune în plus analiza gradului de dificultate a sarcinilor de învățare și a strategiilor oportune de rezolvare eficientă a acestora. Învățarea învățării – deziderat al educației postmoderniste – presupune interactivitate și creativitate în adoptarea unor strategii care să solicite implicarea în sarcină și o atitudine metacognitivă de învățare și cunoaștere precum și interesul de a te perfecționa continuu. Atitudinea activă și creatoare a elevilor este o consecință atât a stilului de predare al profesorului cât și a obișnuinței elevului de a se raporta la sarcină.

Procesul instructiv-educativ trebuie astfel conceput și desfășurat, încât să-i convingă pe elevi să prețuiască propria moștenire națională, să primească contribuțiile originale ale oricărei națiuni la civilizația modernă, pregătind atât elevii, cât și dascălii să înțeleagă valoarea diversității și a independenței de spirit. Educația este factorul hotărâtor al dezvoltării psihoindividuale a persoanei. Ea sistematizează și organizează influențele mediului, dezvoltă personalitatea.

Creativitatea, în termeni generali, este un proces mental care permite generarea de idei și concepte noi sau asocieri originale între concepte și idei deja existente.

Lumea modernă pune accentul pe folosirea mai eficientă a cunoașterii și a inovației. Este necesară extinderea abilităților creatoare ale întregii populații, mai ales ale acelor care le permit oamenilor să se schimbe și să fie deschiși față de idei noi într-o societate diversă din punct de vedere cultural, bazată pe cunoaștere.

Bibliografie:

1. Ionescu M., Radu I.-” Didactica modernă”, Ed. Dacia, Cluj – Napoca, 2001;
2. Alois Gherguț,- “Management general și strategic în educație”, Ed. Polirom, Iași, 2007;
3. I..Cerghit – “Sisteme de instruire alternative”, Aramis, Bucuresti, 2002.

METODE ALTERNATIVE DE EVALUARE

Prof. Mirela Mircea, Liceul Teoretic Alexandru Ghica, Alexandria

Evaluarea reprezintă „procesul prin care se delimitează, se obțin și se furnizează informații utile, permițând luarea unor decizii ulterioare.

”1 Actul evaluării presupune trei etape: măsurarea (operația de cuantificare a rezultatelor școlare), aprecierea (emiterea unei judecăți referitoare la rezultatele măsurate) și acțiunea de elaborare a deciziilor (stabilirea măsurilor corective). Pe de altă parte, termenul metodă provine din limba greacă: metha=„după” și odos=„cale” sau „drum”. „După cum arată etimologia termenului, metodele de învățământ reprezintă căile, modalitățile, procedeele, tehnicile și mijloacele adecvate pentru desfășurarea procesului instructiv-educativ: mai mult decât căile folosite în școală de către profesori pentru a-i sprijini pe elevi să descopere viața, natura, lumea, lucrurile, știința, ele sunt mijloacele prin care se formează și se dezvoltă priceperile și deprinderile elevilor, dar și capacitatea acestora de a utiliza roadele cunoașterii în așa fel încât să-și formeze și să-și dezvolte personalitatea.”

2 Printre metodele alternative de evaluare folosite în timpul orei de limba și literatura română precum portofoliul, jurnalul reflexiv, tehnica 3/2/1, eseul de cinci minute, hărțile conceptuale, posterul. Colajul, turul galeriei sau unul stă, celălalt circulă, se numără și metoda „Răspunde, aruncă, interoghează!” (RAI). Prin intermediul metodei RAI („Răspunde, aruncă, interoghează!”), un joc lingvistic, prin interogații și răspunsuri sunt testate capacitățile elevilor de autoevaluare. Pentru desfășurarea acestui joc lingvistic se folosește o minge ușoară pe care elevii o aruncă de la unul la altul, în același timp, formulând interogații legate de conținutul evaluat. Concret, elevul care aruncă mingea adresează o întrebare din conținutul predat, iar colegul care o prinde trebuie să răspundă corect și să continue jocul. Cine nu este capabil să formuleze un răspuns corect este eliminat din joc. Această metodă alternativă de evaluare se aplică în lecțiile de evaluare, mixte, sau în lecțiile de actualizare a cunoștințelor anterioare. Iată o sugestie de abordare a metodei de evaluare RAI, în urma studierii Coordonatelor lumii ficționale: acțiune personaj, timp, spațiu într-o lecție de literatură română, la clasa a V-a. - Ce este acțiunea? - Ce este personajul literar? - Care sunt reperele de timp și de spațiu într-un text literar? - Ce indică timpul? - Ce arată spațiul? Cum poate fi structurat? În concluzie, prin metoda RAI, la ora de limba și literatura română, se îmbină spiritul de cooperare cu cel de competiție, iar prin această metodă alternativă de evaluare se asigură un feedback rapid și plăcut al procesului didactic.

Teoria și practica actuală a evaluării își propun să valorifice maximal valoarea formativă a metodelor de evaluare cu incidența semnificativă asupra randamentului școlar, evidențiind: capacitatea metodelor de a surprinde diferitele categorii de rezultate școlare, efectele stimulative ale metodelor de evaluare asupra învățării de valorificare maximală a potențialului individual al elevilor, rolul metodelor în conturarea unor aptitudini și interese

precum și în formarea deprinderii de învățare, de muncă independentă, capacitatea metodelor de a motiva, stimula și susține învățarea.

Este evocată frecvent relația dintre modul de evaluare, modul de învățare și rezultatele școlare, ceea ce impune precauții în legătură cu efectele negative ale unor modalități de evaluare deoarece pot genera învățare mecanică, atitudine selectivă privind conținuturile învățării care favorizează succesul imediat în defavoarea efectelor cu durabilitate în timp, al culturii generale și formării structurilor intelectuale, fenomene de „vânare a notelor” după un algoritm al evaluării care stimulează atitudini și comportamente speculative.

Metodele moderne, alternative și complementare de evaluare constituie o replică și o dezvoltare a metodelor tradiționale fiind recomandate pentru valențele lor formative. Ele privesc rezultatele obținute pe o perioadă mai îndelungată: formarea unor capacități, dobândirea de competențe și mai ales schimbări în planul intereselor, atitudinilor, corelate cu activitatea de învățare.

Metodele incluse în această categorie sunt: observarea sistematică a comportamentului elevului față de învățare și față de activitatea școlară, portofoliul (raportul de evaluare), proiectul, fișele de activitate personală a elevilor, studiul de caz și altele. Dintre acestea, unele sunt utilizate și ca metode de învățare cu mare valoare formativă, datorită capacității de a actualiza și valorifica în situații inedite cunoștințele și capacitățile anterioare, de a stimula curiozitatea, interesul, spiritul de investigație, interacțiunea, comunicarea și rezolvarea în grup a sarcinilor.

Observarea sistematică a comportamentului subiecților oferă cadrelor didactice posibilitatea de a cunoaște evoluția elevilor (progresele/ regresele) interesele, aptitudinile, efectele situațiilor de evaluare asupra comportamentelor (cognitive, motivaționale, atitudinale). Realizată în mod sistematic, cu precizarea obiectivelor și utilizarea unor instrumente de înregistrare și sistematizare a informațiilor, completată cu elemente care evidențiază intuiție, sensibilitate, subtilitate, empatie, experiență, observația conduce la surprinderea profilului psihologic individual și de grup, la modelarea atitudinii și comportamentului didactic, la valorificarea maximală a potențialului elevilor și la prevenirea insuccesului școlar.

Portofoliul sau „**raportul de evaluare**” (I.T.Radu), „**dosarul progresiv**”, „**dosarul de învățare**” (L.N.Belair), „**portretul pedagogic**” (M.Manolescu) se prezintă ca o colecție de lucrări, însoțită de o expunere de motive care justifică selecția acestora. Este o metodă complexă de evaluare, longitudinală, proiectată pe o perioadă mai lungă de timp, bazată pe un ansamblu de rezultate neimplicate în actul evaluativ. Valoarea pedagogică a portofoliului este dată de:

- achizițiile sale, prin selecția pe care o face asupra conținutului;
- consolidează elevului conștiința de sine, prin realizarea și selecția materialelor reprezentative, contribuind la formarea unei imagini de sine pozitive;
- întărește încrederea în sine, dă forță personalității, stimulează preocuparea pentru autoreprezentare;
- valorifică aptitudinile și interesele pe care le posedă elevul;
- mobilizează resursele intelectuale, afectiv-emoționale și practic-acționale mai mult decât metodele obișnuite;
- evidențiază progresul în învățare, oferind posibilitatea exprimării rezultatelor școlare în „**producții personale**” care nu țin cont în mod strict de criteriile formale;

- pentru elevii care obțin rezultate slabe, care resimt situațiile de evaluare ca frustrante, portofoliul le acordă șanse de afirmare și de reușită;
- se constituie ca suport pentru dezvoltarea parteneriatului activ cu familia și cu alți factori.

Proiectul constă în realizarea de către elevi a unei activități practice sau în rezolvarea unei probleme pentru care elevii se documentează, observă, investighează, experimentează activități prin care colectează informații, date, materiale pe care le prelucrează și organizează într-o formă de prezentare/ produs. Sunt supuse evaluării atât aspectele care țin de proces (fazele, acțiunile, comportamentele), cât și de produsul final. Efectele formative asupra elevilor și rezultatelor școlare sunt determinate de următoarele aspecte:

- conținuturile teoretice se conjugă cu cele aplicative, de cercetare, de explicare, elevii învățând să observe, să compare, să formuleze, să verifice ipoteze, să se documenteze din surse diverse, să valorifice informațiile, să argumenteze, să construiască sisteme de idei;
- participând integral la derularea activității, elevii trăiesc experiențe cognitive și afective noi, își dezvoltă curiozitatea și interesul față de domeniul explorat, realizând o învățare afectiv-participativă (căutarea de răspunsuri, reflecția, spiritul critic, îndoiala și dorința de a verifica);
- realizat ca activitate de grup, are efecte asupra activității de organizare-distribuire a sarcinilor între parteneri, dezvoltă responsabilitatea personală față de ceilalți, stimulează comunicarea, colaborarea, analiză în grup a ideilor, alternativelor, concluziilor, formează spiritul de echipe și de fair-play;
- creează condiții pentru realizarea unor activități extracurriculare, pentru valorificarea și completarea curriculumului formal, pentru contactul cu situații și experiențe sociale și profesionale, îmbogățind experiențele elevilor;
- susținerea proiectului, individual sau în grup, dezvoltă capacitatea de esențializare, argumentare, exemplificare, demonstrare, cu efecte în planul valorificării potențialului individual/de grup;
- elevii se integrează în grup în funcție de preferințe și participă la activități în funcție de posibilitățile lor, stimulați de încrederea acordată, de relațiile pozitive și entuziasmul generat de realizarea proiectului.

Investigația constă în explorarea unor situații noi, foarte puțin asemănătoare cu cele anterioare, prin utilizarea în mod creativ a experiențelor anterioare, desfășurându-se pe perioada unui an sau pe o perioadă mai scurtă. Ca metodă de evaluare oferă elevului posibilitatea de a căuta soluții pentru situații inedite și în condiții noi de exigență, exercitând efecte noi asupra învățării prin stimularea interesului, curiozității. În condițiile investigației sunt integrate într-o unitate cunoștințe, capacități, metodologii de informare/documentare și de cercetare științifică.

Fișele de activitate personală au rolul de a determina învățarea prin activitate proprie, dirijată și/sau independentă punând în evidență capacitatea de a învăța și de a utiliza în învățare strategii și instrumente mentale, operații ale gândirii și deprinderi de învățare, cum sunt: extragerea esențialului, utilizarea exemplilor.

Studiul de caz are ca notă specifică analiza și dezbateră „cazului” fiind utilizat și pentru evaluarea modului în care sunt observate și explicate situații/ fenomene. El poate evidenția modul de analiză, înțelegere, interpretare și argumentare a unor fapte, capacitatea de a emite

judecăți de valoare, relevând convingeri, atitudini, trăsături de personalitate. Valoarea lui formativă este dată și de posibilitatea că elevii să se transpună în cazurile respective generând trăiri afective și restructurarea unor atitudini și convingeri.

Efectele favorabile și nefavorabile ale metodelor de evaluare trebuie corelate cu situația de evaluare și cu modul de utilizare a lor de către profesor. Experiența demonstrează că este productivă utilizarea unor metode variate pentru a realiza atât evaluarea unor forme diverse de manifestare a randamentului școlar, a unor obiective specifice diferitelor discipline de învățământ, cât și pentru adaptarea la particularitățile elevilor.

BIBLIOGRAFIE:

Constantin Cucoș, cap. „Evaluarea școlară. Intenționalitate, procesualitate, strategii”, în Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice, p. 424.

Emanuela Ilie, Didactica limbii și literaturii române, Editura Polirom, Iași 2020, p.73.

Cucoș, Constantin, Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice, Editura Polirom, Iași, 2009.

Ilie, Emanuela, Didactica limbii și literaturii române, Editura Polirom, Iași 2020.

Pamfil, Alina, Limba și literatura română în gimnaziu. Structuri didactice deschise, Editura Paralela 45, Pitești, 2004.

Parfene, Constantin, Literatura în școală, Editura Universității „A.I. Cuza”, Iași, 1997.

Teorii ale învățării. Behaviorismul – Constructivismul – Cognitivismul

Prof. Mirela Mircea, Liceul Teoretic Alexandru Ghica, Alexandria

În psihologie și educație, învățarea este în mod obișnuit definită ca un proces care integrează influențele cognitive, emoționale și de mediu în dobândirea, dezvoltarea și producerea schimbărilor asupra cunoașterii, deprinderilor, valorilor și punctelor de vedere despre existență. Explicitările despre ceea ce se întâmplă atunci când învățarea are loc sunt oferite de către teoriile învățării. O teorie a învățării este o încercare de a descrie și explica modul cum oamenii învață, care, totodată, contribuie la înțelegerea inerentei acestui proces.

Teoriile învățării nu ne oferă soluții, în schimb ne ajută să ne îndreptăm atenția asupra acelor variabile importante în construirea unei soluții optime. Teoriile învățării ne ajută în cel puțin două moduri: - ne oferă un vocabular și o structură conceptuală pentru interpretarea exemplelor de învățare pe care le observă și cu care ne confruntăm; - ne oferă cadrul conceptual și practic în care putem căuta soluții. Teoriile învățării sunt situate în trei mari categorii sau structuri filosofice: - behaviorismul - constructivismul - cognitivismul. Behaviorismul urmărește ca învățarea să conducă la noi forme de comportament). Constructivismul urmărește realizarea cunoașterii pe baza experienței și datelor anterioare dobândite de către subiect. Variantele constructivismului precum socioconstructivismul pun în evidență rolul pe care îl are mediul social, familial, rolul pe care îl au indivizii și societatea, comunitatea datorită funcțiilor comunicării pe care aceștia la dețin și a mobilului acestei funcții care este cuvântul. Cuvântul este purtător de informație de diferite tipuri, de sensuri și în schemele funcționale este considerat a fi intermediarul între subiect și persoana cu care acesta comunică. Reprezentantul este psihologul rus Lev Vîgotsky.

Cognitivismul subliniază importanța aplicării practice a rezultatelor învățării, a achizițiilor teoretice și practice pe care le realizează subiectul. Abordarea cognitivă face trimitere la orientări filosofice încă din antichitate. De exemplu cunoaște-te pe tine însuși (Parmenide), precum și educarea în funcție de abilități și de deprinderile practice sau la felul cum trebuie educați copiii (utopia lui Thomas Morus, sau Cetatea soarelui lui Thomas Campanella) (vezi tabelul 2 - Perspectiva comparativă asupra celor trei curente de gândire).

Sugestiile metodologice au în vedere modul de organizare a activității didactice în vederea formării la elevi a competențelor formulate în programa școlară. Valorizarea competențelor-cheie și asigurarea transferabilității acestora la nivelul diferitelor activități (școlare și extrașcolare), considerarea elevului ca subiect al activității instructiv-educative și orientarea acesteia spre formarea competențelor specifice, accentuarea caracterului practic-aplicativ al disciplinei presupun respectarea unor exigențe ale învățării durabile, printre care:

- utilizarea unor strategii didactice care să pună accent pe: construcția progresivă a cunoștințelor și consolidarea continuă a capacităților; flexibilitatea abordărilor și parcursul diferențiat; cultivarea capacității elevului de a se autoevalua, a spiritului reflexiv și autoexigenței; coerență și abordări inter- și transdisciplinare;

- utilizarea unor metode active (de exemplu, învățarea prin descoperire, învățarea problematizată, învățarea prin cooperare, studiul de caz, simularea, jocul de roluri, analiza logică a unui text, dezbaterile), care contribuie la dezvoltarea capacității de comunicare, de manifestare a spiritului critic, tolerant, deschis și creativ, la crearea aceluia cadru educațional menit să încurajeze interacțiunea socială pozitivă, motivația intrinsecă, angajarea elevului în procesul de învățare și de dobândire a competențelor de participare activă în spațiul social.

Există multe clasificări ale metodelor, dar motivul pentru care am ales problematizarea este adresabilitatea acestei metode la procesele superioare ale gândirii. Spre deosebire de metodele pe bază de algoritmi care au ca scop și conduc la familiarizarea cu respectarea regulilor de lucru, a etapelor de lucru și care dezvoltă gândirea liniară, convergentă, problematizarea are ca scop instrucțional dezvoltarea gândirii critice divergente și a creativității. Modelul poate fi aplicat la orice metodă.

BIBLIOGRAFIE:

- Ioan Cerghit – Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri și strategii. Editura Aramis, București, 2002.
- Ioan Cerghit – Metode de învățământ. Editura Polirom, Iași, 2004.
- Ioan Cerghit, Ioan Neacșu, Ion Negreț Dobridor, Ion Ovidiu Pânișoară – Prelegeri pedagogice. Editura Polirom, Iași.
- Sorin Cristea- Dicționar de termeni pedagogici. Ed. D.P., București, 2000.
- Sorin Cristea – Teorii ale învățării. Modele de instruire. Editura Didactică și Pedagogică R.A., București, 2005.
- Sorin Cristea – Curriculum Pedagogic. Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006.
- Romiță Iucu – Instruirea școlară. Perspective teoretice și aplicative. Ed. Polirom, Iași, 2002.
- Elena Joița – Educația cognitivă. Editura Polirom, Iași,

VECHI SI NOU

Mîrlogeanu Anemona Dana

Stocheci Iulian

Liceul Teoretic “Nicolae Cartoian” Giurgiu

Într-o lume aflată în continuă schimbare și în care școala nu face excepție, se remarcă o adevărată competiție în ceea ce privește actul didactic prin introducerea unor elemente inovatoare, revoluționare. Din acest motiv se repetă aproape înfricoșător termenii precum reformă, curriculum și evoluție. Suntem pe deplin de acord cu ideea că, este nevoie de o schimbare, de adaptare, că multe dintre aspectele întâlnite în interiorul procesului școlar sunt păstrate inerțial, că există poate o anumită reținere față de ceea ce se propune ca element de noutate. Dar, folosirea în exces a acestor concepte ar putea să conducă la credința că reforma reprezintă un proces interminabil, fără finalitate. Și atunci, întrebăm, care este rostul reformei?

Cu riscul de a fi catalogați ca refractari față de conectarea noastră la noua realitate, încercăm să privim lucrurile și din alte unghiuri. E un adevăr faptul că tinerii, implicit elevii, folosesc la scară largă mijloacele moderne de comunicare, dar tot în mediul nostru se discută despre scopul aproximativ pentru care sunt folosite acele mijloace. Vrem să împingem lucrurile și implicit ceea ce se studiază, către concret, să le arătăm elevilor cum se face și să diminuăm latura teoretică neplăcută și care pare de neînțeles. De aceea insistăm pentru dotarea școlilor cu cele mai moderne mijloace de învățământ, dar apoi spunem că elevii nu pot fi temperați în accesarea lor. Ajungem să ne amintim de eforturile făcute în vederea devenirii noastre ca profesori, când prin studierea unor metodici specifice, aflăm de la specialiști că utilizarea în exces a acestor mijloace ar putea să conducă la pasivitatea elevilor.

Constatăm că tinerii au o reținere în a gândi, în a participa la actul educațional, intervenind de multe ori starea de plictiseală, de reticiență față de asimilarea noilor informații. În acest context, rolul profesorului, este determinant. Marea sa provocare este aceea de a menține atenția elevului pe parcursul unei ore de curs. Sigur că intervine talentul profesorului, dar care dacă nu este dublat de muncă, perseverență și îndrăznim să spunem, de plăcerea practicării acestei meserii nu este suficient.

Istoria a demonstrat că atunci când situațiile se complică, trebuie să revenim la simplitate, la începuturi. Constatăm plăcerea elevilor de a asista încă la un discurs bine

articulat, aprecierea față de profesionalismul unor oameni care fac eforturi pentru a realiza niște lecții reușite. Sunt apreciate străduințele acelor profesori care dinamizează lecțiile, care îi transformă pe elevi în adevărați actori ai piesei didactice, în care rolul fiecăruia este constituit din replici, din întrebări și răspunsuri. Un exercițiu simplu pus în practică, suntem convinși, nu doar de profesorii cu experiență la catedră, este acela în care elevul care răspunde la întrebare este invitat la rândul său, să adreseze chiar el altă întrebare și, mai mult, să aleagă chiar el elevul care să răspundă și tot așa.

În aceste condiții, profesorul devine un simplu observator, un reper care validează corectitudinea dezbaterilor științifice. Se va constata faptul că, de multe ori elevii sunt mai obișnuiți să ofere răspunsuri decât să adreseze întrebări, pentru că acest lucru implică și procese complexe ale gândire, dar și deținerea unor informații suficiente pentru formularea unor întrebări pertinente.

Pare simplu? Considerăm că da! Să nu uităm că o componentă fundamentală a școlii este elevul și că mijlocul de comunicare la îndemână este cuvântul. Pornind de aici, totul pare mai simplu!

Metode educaționale inovatoare

Prof. Miron Costina Violeta

Colegiul Național Pedagogic Ștefan Velovan Craiova

În perioada celor cinci ani în care am studiat în Colegiul Național Ștefan Velovan din Craiova, profilul învățători-educatoare am învățat că etimologia cuvântului *metodă* vine din limba greacă *odos*, care înseamnă *cale*, *drum* și *metha*, care înseamnă *spre*, deci metoda este calea sau drumul spre a-i convinge pe elevi de informațiile pe care le prevede curriculumul în funcție de particularitățile individuale și de vârstă ale elevilor.

Metodele tradiționale se îmbină cu cele moderne, inovatoare, iar în perioada pandemiei din ultima vreme prin necesitatea predării online am adăugat noi metode inovative, de data aceasta online, prin intermediul unor platforme electronice.

Datorită faptului că am licența în limba și literatura română, limba și literatura franceză, limba și literatura engleză și în Liceul Pedagogic am susținut zeci de lecții anual inclusiv la educație muzicală, educație plastică etc. predau interdisciplinar folosind metoda comparației la gramatică între limba română și limba franceză (limbi romanice) și diferența dintre limbile romanice și limba engleză ca limbă germanică etc.

Jocul didactic este o metodă care poate fi inovativă la vârsta elevilor claselor primare și gimnaziale, iar la nivelul claselor liceale accentul cade pe dezbateri, care de multe ori ia o formă ludică în spiritul lui Johan Huizinga din lucrarea sa *Homo ludens*.

La clasele primare și la grădiniță am predat limbile moderne prin metode inovative folosind mult jocul didactic, cântecele, gestică, mimica, materiale educaționale ieftine, de exemplu o jucărie dintr-un ou cu surprize. Nu foloseam deloc limba maternă în predarea limbilor moderne, dar foloseam mimica și gestică. Antrenăm fiecare elev la activitate prin metode ca spargerea gheții, foloseam cooperarea ca metodă etc.

La limba și literatura română folosesc povestioare pentru captarea atenției elevilor și avem avantajul dotării fiecărei săli de clasă cu tablă interactivă conectată la internet, unde avem posibilitatea folosirii multiplelor platforme educaționale.

Metodele clasice interferează cu cele inovative, nu se pot folosi numai metode clasice, dar chiar și în cele moderne există exercițiul ca metodă clasică.

Săptămânile *Școala Altfel* și *Săptămâna Verde* sunt perioade în care folosim numai metode inovative, iar cele clasice sunt lăsate de-o parte. Aceste metode inovative pot fi folosite atât în spațiul sălii de clasă cât și în afara lui, în natură, la ferme, la muzee, biblioteci etc.

În fața a aproximativ 30 de elevi un profesor este actor, consilier, manager al clasei de elevi și lista continuă în funcție de particularitățile clasei de elevi.

Limbile moderne pot fi predate la clasele primare folosind materiale didactice ieftine și atractive. Pentru predarea-învățarea-evaluarea culorilor pot fi folosite baloane colorate, pentru predarea-învățarea-evaluarea cifrelor pot fi folosite cărți de joc. Se împart elevii în două echipe și se trage pe rând câte o carte. Cine are cartea mai mare câștigă, dacă este egalitate se mai trage câte o carte și echipa câștigătoare le ia pe toate. Totul se pronunță în limba străină, iar profesorul devine moderator al activității. Pentru formulele de salut și pentru prezentarea copiilor se folosește o jucărie dintr-un ou cu surprize, care primește un nume și este prezentată elevilor. Un elev iese la ușă și prin întrebări în limba modernă trebuie din trei încercări să găsească posesorul jucăriei, care primește numele jucăriei, dacă o deține sau se recomandă cu numele real dacă nu o deține, etc.

Este importantă explicarea fiecărui cuvânt, fiecare etimologie pentru că elevii citesc, dar nu înțeleg ce citesc, literația fiind o metodă foarte importantă.

Aplicarea metodelor inovative trebuie realizată în funcție de particularitățile fiecărei clase de elevi, iar cele care se realizează prin intermediul internetului au luat amploare datorită faptului că părinții nu oferă timp copiilor și preferă să stea liniștiți pe internet, dar internetul este ca un cuțit necesar pentru desfășurarea bunei activități în bucătărie, dar poate și să rănească pe cineva sau să-i curme viața. Mulți copii vin la școală pentru timpul pe care îl primesc din partea profesorilor în timpul predării-învățării-evaluării.

Sunt în al 22-lea an în învățământ și cât trăim învățăm, murim și nu vom ști totul, de aceea este nevoie de perfecționare de-a lungul întregii vieți, iar metodele sunt în continuă evoluție în contextul schimbărilor globale.

ALTERNATIVE MODERNE DE PREDARE, ÎNVĂȚARE, EVALUARE
PROF.MIU EUGENIA SIMONA
LICEUL SANITAR,,ANTIM IVIREANU’’-RM.VÂLCEA

ÎNVĂȚAREA CU AJUTORUL SOFTWARE –ului ACTIVINSPIRE

Software-ul, ActivInspire, facilitează profesorilor să insuflă lecțiilor noutate prin intermediul orelor interactive, și a tablei multi - media. Augmentarea colaborării de grup și a lucrului în echipă, în sala de curs, cu ajutorul sistemelor Prometeic ActiveInspire de răspuns și de creare de lecții individualizate pline cu activități bogate, duc la menținerea atenției întregii clase și atragerea tuturor elevilor de a lucra cu plăcere.

Abilitățile de colaborare , de creativitate și de auto-evaluare sunt necesare pentru succesul elevilor, în acest moment, dar și în carierele lor viitoare. Profesorii pot converti tradiționalele lecții , centrate pe prelegere, dar și sălile banale de clasă, în medii de studiu îmbunătățite cu experiențe pline de fantezie, interactive, care atrage atenția elevilor, dar și a adulților , oferindu-le acestora oportunitatea de creare și de realizare a acestora.

Noțiunea promovează gândirea eficientă, independentă, ActivInspire ajută profesorii să îmbine într-un timp clar de evaluare și lumea înconjurătoare și experiența din activitatea de învățare.

Facilizarea lecției prin utilizarea ActivInspire asigură profesorilor să creeze facil lecții, să mărească colaborarea și implicarea elevilor prin structuri interactive.

METODA CIORCHINELUI

- ❖ metoda ce se poate utiliza mai ales în etapa de reactualizare a structurilor învățate anterior, sau în etapa de evocare, elevii fiind puși în situația de a stabili conexiuni între elementele studiate, de a se implica activ în procesul de gândire.
- ❖ după rezolvarea sarcinii de lucru, elevii vor folosi noțiunile și legăturile create pentru a dezvolta idei concrete despre CONCEPTUL PROPUS.
- ❖ prin acest exercițiu se încurajează participarea întregii clase.
- ❖ tehnică de predare - învățare menită să încurajeze elevii să gândească liber și să stimuleze conexiunile de idei.
- ❖ modalitate de a realiza asociații de idei sau de a oferi noi sensuri ideilor însușite anterior.
- ❖ ciorchinele poate fi realizat individual sau ca activitate de grup.

Modalitatea de realizare:

- elevii vor scrie un cuvânt sau expresie nucleu în centrul unei foi de hârtie ;
- elevii sunt invitați să scrie cât mai multe cuvinte sau expresii care le vin în minte despre subiectul selectat până la expirarea timpului ;
- cuvintele (ideile) vor fi legate prin linii de noțiunea centrală sau, dacă este cazul, de una din cele propuse de elevi;
- la finalul exercițiului se va comenta întreaga structura cu explicațiile de rigoare;

Caracterul stimulativ al metodei ciorchinelui:

Participarea întregii clase la realizarea “ciorchinului” este lansată ca o provocare și determină o întrecere de a descoperi noi conexiuni legate de termenul propus.

METODA CUBULUI

- ❖ Este o strategie care facilitează analiza unui subiect din diferite puncte de vedere.
- ❖ Metoda poate fi folosită în orice moment al lecției.
- ❖ Oferă elevilor posibilitatea de a-și dezvolta competențele necesare unor abordări complexe.
- ❖ Poate fi folosită cu orice tip de subiect sau orice grupa de vârstă.

Modalitatea de realizare :

- Se realizează un cub ale cărui fețe pot fi acoperite cu hârtie de culori diferite;
- Pe fiecare față a cubului se scrie câte una dintre următoarele instrucțiuni: DESCRIE, COMPARĂ, ANALIZEAZĂ, ASOCIAZĂ, APLICĂ, ARGUMENTEAZĂ.
- Este recomandabil ca fețele cubului să fie parcurse în ordinea prezentată, urmând pașii de la simplu la complex.
- Se cere elevilor să scrie timp de 2 - 4 minute pe subiectul lecției descriindu-l din toate punctele de vedere (forma, culoarea, mărimea) într-un timp limitat.

Indicațiile extinse pentru cele șase fețe sunt:

Descrieți – priviți obiectul cu atenție și descrieți ceea ce vedeți;

Comparați - cu ce este similar? De ce diferă?

Asociați - la ce vă face să vă gândiți? Ce vă inspiră? Eliberați-va mintea și căutați asociații pentru acest obiect.

Analizați – spuneți cum este făcut, din ce și ce părți conține?

Aplicați: - Cum poate fi utilizat?

Argumentați - pro sau contra. Luați o poziție și folosiți orice fel de argumente logice pentru a pleda în favoarea sau împotriva subiectului.

METODA ȘTIU – VREAU SĂ ȘTIU – AM ÎNVĂȚAT

- ❖ este o strategie de conștientizare de către elevi a ceea ce știu sau cred că știu, referitor la un subiect și totodată a ceea ce nu știu, sau nu sunt siguri că știu, și ar dori să știe sau să învețe;
- ❖ metoda poate fi folosită în prima parte a unei lecții – actualizarea vechilor cunoștințe - evocarea;
- ❖ activează elevii și îi face conștienți de procesul învățării;
- ❖ oferă elevilor posibilitatea de a-și verifica nivelul cunoștințelor

Modalitatea de realizare :

- Se cere elevilor să inventarieze ideile pe care consideră că le dețin cu privire la subiectul, sau tema investigației ce va urma; aceste idei vor fi notate într-o rubrică a unui tabel – „ȘTIU”;
- Ei vor nota apoi ideile despre care au îndoieli, sau ceea ce ar dori să știe în legătură cu tema respectivă, aceste idei sunt grupate în rubrică „VREAU SĂ ȘTIU”;
- Profesorul va propune apoi studierea unui text, realizarea unei investigații și fixarea unor cunoștințe referitoare la acel subiect, selectate de profesor; elevii își însușesc noile cunoștințe și își inventariază noile idei asimilate pe care le notează în rubrică „AM ÎNVĂȚAT”.

METODA TURUL GALERIEI

Problema:

Cum se pot utiliza la maximum spațiile de expunere din clasă și cum se pot obține materiale care merită expuse?

Provocarea:

Să organizăm spații de expunere în clasă care să susțină procesul de învățare al tuturor elevilor și să le răsplătească succesele.

Ce putem face?

Creați afișe care să fie reprezentative pentru programa urmată.

Expuneți lucrările elevilor care sunt reprezentative pentru programa urmată.

Schimbați frecvent exponatele.

Elevii studiază fiecare exponat și își notează concluziile pe foaia alba din dreptul exponatului
Elevii lucrează în perechi, fiecare pereche va primi un text sau va viziona o caseta video. Cei doi vor primi de asemenea:

Cartonașe-rezumat, care au drept scop rezumarea punctelor-cheie ale textului, unele fiind adevărate, altele false;

Cartonașe-consecință, care conțin urmări ale faptelor descrise în text. Aceste consecințe nu sunt formulate propriu zis în cadrul textului. Din nou, unele sunt adevărate, altele false.

Perechile vor hotărî care cartonașe sunt corecte și care este greșeala în cazul celor incorecte. Aceasta este o activitate foarte îndrăgită, care creează o atmosferă de joc.

PREZENTĂRILE ELEVULUI

Împărțiți în grupuri, elevii vor pregăti o prezentare pe o anumită temă. Ar fi bine ca tema principală care este studiată să fie împărțită, astfel că fiecare grup să aibă o subtemă diferită. Nu informați grupurile cu privire la subtema pe care o vor primi decât după ce cunosc tema ca întreg pentru a vă asigura că nu intră în prea multe amănunte. Elevii pot studia materialul aplicând una dintre strategiile descrise mai sus.

EXEMPLE EXPLICATIVE (Caroll, 1994) – pentru predarea aptitudinilor

Un exemplu este un model de exercițiu sau un exemplu lucrat. Această strategie poate fi folosită în cazul majorității materiilor, de la matematică la lucru manual. Încercați această metodă în cazul calculelor, lucrărilor scrise, testelor cu întrebări și răspunsuri, studii de caz, eseuri, lucru manual etc.

Oferiți perechilor sau grupurilor mici de elevi exemple de exercitii practice bune (corecte) și poate câteva mai puțin bune sau chiar unele care să conțină greșeli des întâlnite. Ei pot avea exemple asemănătoare sau diferite.

După corectarea și discutarea lor, fiecare grup va face o analiză critică a exemplului în fața întregii clase. Aceasta poate pune accent pe metodele folosite pentru crearea de exemple precum și a calității lor. Elevii pot "nota" lucrarea, fie în mod informal, fie din punctul de vedere al unui criteriu convenit de comun acord.

Cereți elevilor să facă un rezumat al afirmațiilor generale despre practica bună.

Această strategie va fi explicată cu ajutorul exemplelor și poate fi aplicată în cazul oricărei materii:

Exemplele care conțin greșeli sunt folositoare și distractive.

Este de asemenea foarte eficient ca elevii să examineze eseurile sau temele imediat după completarea uneia individuale cu aceleași cerințe. Această strategie este folosită mai puțin decât ar

trebui, deși este foarte eficientă în cazul elevilor ce folosesc mai intens jumătatea dreaptă a creierului, pentru că le dă un sentiment de atracție către caracteristicile unei lucrări bune.

PREDARE DE CĂTRE ELEVI - Pentru predarea de aptitudini

Explicație : Elevii își vor explica reciproc modul în care au rezolvat o problemă, de exemplu. S-a demonstrat faptul că elevii care își explică unii altora metoda lor învață matematica mai repede decât ceilalți. Prin faptul că explică relații conceptuale celorlalți, elevul își consolidează propria înțelegere.

Perechi de întrebări: Elevii se pregătesc pentru efectuarea activității citind un text ales de comun acord și formulând întrebări și răspunsuri care pun accent pe punctele sau problemele majore. La următoarea întâlnire cu clasa, perechile sunt desemnate aleatoriu. Partenerii își pun întrebări alternativ, oferind feedback și corectând răspunsurile.

Celule de învățare : Fiecare elev citește diferite fragmente, prezentând apoi esențialul materialului partenerului sau desemnat aleatoriu.

Învățarea cooperantă

-este foarte răspândită în Statele Unite; pe internet se găsesc o mulțime de materiale legate de această metodă. Unii o folosesc de mult timp, iar alții vor începe s-o folosească în curând. După nouazeci de ani de studii și 600 de elevi implicați, s-a demonstrat că învățarea cooperantă chiar dă rezultate. Este legată de o bună dobândire de aptitudini de raționare, de gândire creatoare și un excelent transfer de învățare a unor teme fără legătura între ele. Este bine pentru grupurile "de legătură", pentru dezvoltarea de aptitudini sociale, munca de echipă și promovarea de oportunități egale.

BIBLIOGRAFIE

1. Cerghit, I., (2006), Metode de învățământ. Iași, Polirom.
2. Cucos, C., (2006), Pedagogie. Iași, Polirom
3. Oprea C.-L., (2008), Strategii didactice interactive, București, E.D.P
4. proiecte.pmu.ro/c/document_library/get_file?p_l_id=88569
5. www.educatori.isjbihor.ro/.../forum;...metode...predare..
6. facultate.regielive.ro/.../metode-traditionale-versus-metode-moderne-de-predare-invatare-52589
7. www.slideshare.net/cicero102/metode-de-predare

Evaluarea în educație - componentă de bază în aplicarea metodelor inovatoare

Prof. Miulescu Tatiana
Grădinița nr. 271, București

Reușita acțiunii de evaluare în învățământ depinde de o multitudine de factori și de îndeplinirea a numeroase cerințe. După cum remarcă Hotyat Fernand, “o condiție esențială pentru ca actul de evaluare să îndeplinească funcțiile ce-i revin, este ca acesta să nu se realizeze ca o activitate suprapusă, adăugată procesului de instruire, ci să se integreze în profunzime în actul educativ însuși, aducându-i luciditate și competență.

Evaluarea dispune de mai multe forme complementare. După momentul integrării actului evaluativ în procesul instructiv-educativ, evaluarea poate fi *inițială* (predicativă), *formativă* (continuă) și *sumativă* (cumulativă). După statutul evaluatorului și relația lui cu cel evaluat, evaluarea este internă și externă.

Evaluarea inițială (predicativă) se realizează la începutul anului școlar și chiar al semestrului, sau la venirea unui copil în grupă. Permite stabilirea nivelului de dezvoltare și de pregătire și anticipează evoluția copilului. Sugerează educatoarei strategii didactice care pot fi utilizate cu aceea grupă, cu acel copil. Evaluarea inițială este o premisă pentru evaluările formativă și sumativă și o condiție pentru proiectarea didactică. Ea poate fi făcută de către educatoare prin baterii de teste, verbal, dar și prin fișe individuale cu sarcini bine stabilite pentru a verifica cunoștințele însușite la grupa anterioară sau, în cazul grupelor mici, cu ce cunoștințe, cu ce deprinderi pornesc de acasă.

Evaluarea formativă sau continuă presupune verificarea permanentă a tuturor copiilor din toate conținuturile, de fapt din conținuturile esențiale. Se realizează *prin fișe sau probe incluse în fiecare activitate*. Are un caracter preponderent oral și practic. În elaborarea fișelor și probelor educatoarea va porni de la obiectivele pe care și le-a propus, constatând astfel în ce măsură strategia utilizată a fost adecvată la obiective, la posibilitățile copiilor și la timpul avut la dispoziție. În elaborarea obiectivelor activității, educatoarea va ține seama de obiectivele prevăzute de curriculum și de posibilitățile reale ale copiilor.

Deși raportarea rezultatelor fiecărui copil la obiective este prioritară, nu trebuie exclusă raportarea la starea anterioară și la posibilitățile sale. Această raportare este menită să evidențieze progresul.

Evaluarea continuă este perfect integrată în procesul didactic. Aceasta presupune evaluarea tuturor copiilor privind toate conținuturile esențiale.

Acest tip de evaluare însoțește permanent activitatea de predare- învățare permițând cunoașterea dificultăților și adoptarea unor soluții menite să amelioreze rezultatele și procesul ce conduce la aceste rezultate.

Evaluarea sumativă (cumulativă) se realizează la intervale mari – la sfârșitul semestrului, anului școlar, la plecarea copilului la școală. Oferă informații despre rezultatele mai complexe care au putut fi realizate în respectivul interval și despre calitatea prestațiilor mai îndelungate ale educatoarei. Este pertinentă numai dacă rezultatele sunt raportate la obiectivele prevăzute de programă. În grădiniță sunt desfășurate „activitățile de evaluare” pentru fiecare categorie de activitate, activități incluse în proiectarea anuală. Cunoscând aceste rezultate, părintele preșcolarului mare știe în ce măsură copilul este pregătit pentru școală. Evaluarea cumulativă-tematică, urmărește obținerea unor date despre efectele sumative ale unui set de activități care alcătuiesc o unitate mai mare de instruire.

Evaluarea internă este desfășurată de educatoare, adică de cel care a proiectat- desfășurat activitatea. Datorită evaluării interne, aceasta poate să-și regleze și să-și perfecționeze propria activitate. Sunt situații în care este mai indulgentă cu ea însăși și cu copii sau dimpotrivă, exigența să depășește cerințele programei. De aceea, evaluarea internă trebuie completată de evaluarea externă, realizată de directoarea unității, inspectorul de specialitate, sau la nivelul grupelor de aceeași vârstă.

De aceea, copilul trebuie să cunoască rezultatele evaluării. Mai mult decât atât, trebuie să i se comunice criteriile de apreciere și să opereze cu aceste criterii în evaluarea lucrărilor sale și ale colegilor.

Pentru o mai bună fixare a termenului de evaluare la nivelul învățământului preșcolar și pentru o mai bună înțelegere a felului cum trebuie făcută evaluarea la toate tipurile de activități, vom căuta să dăm o definiție a evaluării mai pe înțelesul tuturor exemplificând pentru fiecare tip de activitate pe criteriile de evaluare.

Evaluarea îndeplinește în raport cu munca educatoarei și a copiilor o serie de funcții specifice: îl ajută pe copil să-și consolideze cunoștințele prin întărire pozitivă; îi permite să le integreze în sistemele de cunoștințe; îi confirmă starea de reușită; contribuie la formarea încrederii în capacitățile proprii.

Evaluarea oferă copilului autocunoaștere și încredere în forțele proprii, ea devine o intermediere între copil și rezultatele muncii sale. De aceea, evaluarea trebuie să fie blândă, reală, dar cu o tentă de optimism și încredere, cu cerințe ferme, dar legate de posibilitățile concrete ale

copilului. Numai astfel putem vorbi de sentimentul de succes care-i privește pe ambii parteneri ai actului didactic (copil- educator).

Privite astfel, ariile de stimulare, sunt de un real folos pentru planificare activităților săptămânale. Când se stabilește centrul de interes pentru o săptămână, se cunoaște cu exactitate materialul pe care educatoarea îl pune la dispoziția copiilor la fiecare ari în parte, în așa fel încât procesul de învățare este cu mult ușurat în etapa activităților obligatorii prin activitățile desfășurate anterior, în cadrul zonelor de interes.

Voi prezenta felul în care am gândit organizarea și mijloacele de realizare a activității în cadrul unei arii de stimulare.

Aria de stimulare „ȘTIINȚĂ”. Această arie am conceput-o gen laborator multifuncțional, astfel încât să-i permită copilului însușirea de cunoștințe diverse. O mare influență trebuie să exercite asupra copilului cadrul ambiental care să-i incite curiozitatea și să-i creeze plăcere. Acest cadru l-am amenajat în funcție de anotimp și de tema de interes pe o perioadă determinată.

Aria „ȘTIINȚĂ”, delimitată de celelalte arii, am sugerat-o prin imaginea a doi copii încadrați între semnele exclamării și întrebării cu scopul de a trezi curiozitatea grupei. De exemplu în anotimpul primăvara, aici își găsesc locul: planșe, seturi de imagini, păsări împăiate, jocuri cu imagini legate de primăvară, ghivece cu flori, pahare, lădițe cu pământ, tăvi cu semințe aflate în diferite stadii de încolțire, crenguțe înmugurite, înfrunzite, înflorite, flori, melci etc. Tot în cadrul acestei arii de stimulare am angajat un colț al noutăților, unde zilnic am introdus materiale noi pe care le-am prezentat sub forma unor surprize. Am așezat la acest colț: un insectar, un microscop, un ierbar, un set de eprubete, un cântar, cuburi de gheață, un acvariu, diferite seturi ilustrate.

A – EVALUARE INIȚIALĂ – SECTOR ȘTIINȚĂ – GRUPA MARE

Temele desfășurate în cadrul acestui sector au măsurat nivelul de dezvoltare cognitivă, interese, cunoștințe anterioare și deprinderi intelectuale.

METODE DE CULEGERE A DATELOR ÎN VEDEREA EVALUĂRII INIȚIALE:

1. Chestionar de întrebări

2. Convorbiri libere: Acestea s-au desfășurat în orice situație și cu orice prilej care s-a ivit cum ar fi: în parc, în curtea grădiniței, la grădina zoologică, pe timpul ploilor, ninsorilor și zilelor călduroase.

3. Jocul de creație. Copiilor li s-a oferit libertatea de a opta spre temele preferate de ei teme ale căror conținuturi au făcut trimiteri la preocupările adultului. Ei s-au jucat „De-a cercetătorii”, „De-a excursioniștii”, „De-a tunetul și fulgerul”, „De-a ploaia”, „De-a fulgii de zăpadă”.

4. Metode ale observației educatoarei.

Observația educatoarei în condiții obișnuite poate consta în nivelul de cunoaștere a copilului și nivelul comportamentului copilului atât pe parcursul jocurilor de creație cât și pe timpul zilei.

S-a constatat că ei dobândesc cunoștințe, preferă rolurile adulților reglându-și astfel comportamentul social.

B. EVALUAREA CONTINUĂ (FORMATIVĂ)

Acest tip de evaluare însoțește permanent activitatea de predare-învățare permițând cunoașterea dificultăților și adoptarea unor soluții menite să amelioreze rezultatele și procesul ce conduce la aceste rezultate. Educatoarea trebuie să cunoască scopurile definite, operaționalizate, inventarul de performanțe posibile pe care le oferă curriculum oficial. În fiecare secvență educativă, educatoarea preia unele obiective din programă, le adaptează la particularitățile educaților și la situația de învățare, le redefinește, eventual, le ordonează linear și/ sau ierarhic pentru a le înscrie cât mai eficient în logica să didactică. Pentru ca evaluarea să fie posibilă, educatoarea va descrie pentru sine eventual și pentru copii modalitățile în care se va manifesta comportamentul scontat, prin care se exprimă fiecare obiectiv, condițiile în care acesta se preconizează să apară și de gradul de dezvoltare, de calitate al achizițiilor așteptate.

În cadrul evaluării continue (formative) educatoarea va recurge la următoarele metode și instrumente de culegere de date, care vor conduce la rezultatele cantitative (acestea vor fi analizate apoi calitativ)

a) Experimente cu teme sugerate de educatoare și de copii: “Transformările apei în natură”, “Dizolvarea zahărului și a sării”, “Apa și uleiul”, “Apa și cerneala”, “Plutirea și scufundarea”, “Încolțirea grâului/fasolei”.

C.EVALUAREA SUMATIVĂ – Are drept scop verificarea și constatarea gradului de însușire a noțiunilor predate și formarea deprinderilor de utilizare a instrumentarului în echipă.

Prima etapă a evaluării sumative a constat în formularea de către copii a unor interese cu privire la fenomenele din natură.

2. A doua etapă s-a desfășurat sub forma unor jocuri intelectuale ca: “Cine știe, răspunde!”, “Cine știe, continuă!” “Cine știe, câștigă!”

Copiii care au obținut cele mai bune rezultate sunt apreciați cu stimulări verbale, nonverbale (buline, stegulețe, medalii).

Rezultatele obținute în urma evaluării sumative confirmă că, prin formarea noțiunilor și reprezentărilor însușite, prin activitățile desfășurate în cursul anului, copilul dobândește abilitatea de a înțelege fenomenele din mediul înconjurător și din mediul apropiat lui:

-Copiii utilizează un limbaj adecvat;

-Operează corect cu noțiunile, au reprezentări nedistorsionate;

-Dovedesc capacitatea de concentrare a atenției voluntare pe o perioadă mai lungă de timp.

3.A *treia etapă* a evaluării sumative s-a desfășurat cu ajutorul jocurilor de tipul: “Explică și arată”, “Nu te cred, dovedește-mi”, “Spune-mi ce fac”, având ca scop denumirea și utilizarea instrumentelor de lucru.

S-a constatat o participare activă a copiilor în realizarea jocurilor, curiozitate intelectuală și entuziasm în finalizarea sarcinilor de lucru.

BIBLIOGRAFIE

1. Ansubel, D.- Învățarea în școală E.D.P.D. București, 1981;
2. Dicționar de psihologie socială, Editura Științifică și Enciclopedică București-1981;
3. Ion T. Radu – „Teorie și practică în evaluarea eficienței învățământului”;
4. Hatyat,Fernand-„Les examens, în Revue Francaise de Pédagogie”;
5. Hazar,Paul –„Dezvoltarea comunicării orale”- Revista Învățământului Preșcolar, nr.1-2/93;
6. Lindeman,Richard- „Evaluarea în procesul de instruire, în Psihologia procesului educațional(Joel Davitz și Samuel Ball)”, București, E.D.P 1979;
7. Mihașcu, Doina- Institutul de Științe al Educației- Revista Învățământului Preșcolar , nr. 1-2/1995-București.

Studiu de specialitate - Remedierea dificultăților de învățare la școlarii mici

*Autor: prof. înv. primar Mocăiță Mariana,
Școala Gimnazială Petrești, Jud. Dâmbovița*

Introducere

Dificultățile de învățare ale elevului au cauze multiple: mediul socio-cultural nefavorabil, gradul de dezvoltare și experiențele negative de învățare ale copilului, mediul socio-școlar uneori necorespunzător, strategiile de predare-învățare inadecvate și condițiile generale.

Depistate la timp și printr-o intervenție timpurie adecvată acestea pot fi remediate în cadrul unui program riguros și prin acțiuni specifice.

Dificultățile de învățare sunt grupate de specialiști în trei categorii în funcție de aria afectată:

- a.) dificultăți de limbaj;
- b.) dificultăți cu abilități cum sunt citit-scrisul;
- c.) dificultăți care au legătură cu procese cognitive (memoria) sau motorii (coordonarea, motricitatea fină și grosieră).

Primii ani de școală în perspectiva unei educații adecvate au ca prioritate formarea abilităților instrumentale ale copilului – învățarea citit-scrisului. Scăderea randamentului școlar se datorează și dificultăților întâmpinate în învățarea citit-scrisului, care privează copilul de multe informații, de un factor important al dezvoltării personalității.

Ipoteză

Am depistat elevii ciclului primar cu dificultăți de învățare și am stabilit integrarea acestora în cadrul unui program activ de remediere, cu activități specifice, în funcție de tipul dificultăților.

Obiective

Obiectivele vizează următoarele aspecte:

1. Stabilirea categoriilor specifice dificultăților de învățare cu care se confruntă elevii;
2. Realizarea unui program de intervenție și remediere, în funcție de tipul dificultăților și a planurilor de intervenție personalizate;
3. Stabilirea gradului de eficiență a programului remedial, prin îmbunătățirea performanțelor școlare, creșterea nivelului motivației pentru depășirea dificultăților, a gradului de formare a deprinderilor de scris-citit și calcul matematic.

Variabile:

Variabila independentă: Participarea activă a elevilor din învățământul primar la un program coerent de remediere a dificultăților de învățare;

Variabilele dependente:

- Îmbunătățirea performanțelor școlare ale elevilor;
- Nivelul motivației pentru depășirea acestor dificultăți;
- Gradul de formare al acestor deprinderi etc..

Metodele și procedeele utilizate în corectare sunt precizate în funcție de: simptomatologia și diagnosticul diferențial, natura etiologiei dislexo-disgrafiei etc. Sunt utilizate metode moderne, metode inovatoare, bazate pe jocuri atractive.

În anumite cazuri se utilizează terapia centrată pe formarea deprinderilor corecte și înlăturarea celor deficitare, pe stimularea activității psihice și dezvoltarea personalității. În corectare se folosesc două categorii de metode: cu caracter general și cu caracter specific logopedic.

Pentru corectarea și înlăturarea dificultăților de citit-scris se utilizează metodele și procedeele cu caracter general, ce urmăresc să pregătească subiectul din punct de vedere logopedic. Pregătirea se realizează sub formă de joc cu caracter distractiv-relaxant: exerciții pentru dezvoltarea musculaturii degetelor și a mâinii, închiderea și deschiderea ritmică a pumnului și a degetelor, imitarea cântatului la diferite instrumente muzicale, trasarea literelor în aer sau pe nisip, modelaj în plastilină; educarea auzului fonematic se realizează prin jocuri de recunoaștere a vocii colegilor etc.. Înlăturarea atitudinii negative față de citit-scris și educarea personalității se realizează prin psihoterapie. Se efectuează exerciții de despărțire în silabe, dictarea și citirea de cuvinte și propoziții, autodictarea și autocorectarea.

Concluzii

După terminarea programului, elevii au făcut progrese semnificative. Rămânerea în urmă la învățatură este o problemă la care majoritatea cadrelor didactice caută soluții diverse, deoarece numai prin ajutorul nostru elevul va depăși aceste dificultăți.

Este necesar ca școala să rămână mediul sigur și prietenos, unde copiii obțin cunoștințe și deprinderi esențiale și dezvoltă relații definitive pentru viitorul lor. De aceea, trebuie înlăturate toate cauzele care îl pot determina pe elev să nu vină cu plăcere la școală sau, mai grav, să abandoneze școala.

Studiu de caz - Stimularea progresului școlar și a comunicării la școlarii mici prin activități de învățare prin cooperare

**Autor: prof. înv. primar Mocăiță Mariana
Școala Gimnazială Petrești, jud Dâmbovița**

Învățarea prin cooperare este o strategie de instruire structurată și sistematizată a grupurilor mici de elevi, astfel încât aceștia să poată lucra împreună, urmând ca fiecare membru al grupului să-și îmbunătățească performanțele proprii și să contribuie la creșterea performanțelor celorlalți membri ai grupului.

Obiectivele cercetării:

1. evaluarea inițială pentru aria curriculară: Limbă și comunicare.
2. selectarea și experimentarea unor metode și procedee moderne, interactive de grup, în concordanță cu specificul vârstei elevilor, cu profilul lor psihologic și cu cerințele noului curriculum.
3. aplicarea în cadrul activităților instructiv-educative a unor metode interactive de stimulare a progresului școlar și a comunicării școlarii;
4. evaluarea finală a progresului școlar și a comunicării școlarului mic, la finalul experimentului pedagogic realizat.

Ipotezele cercetării

Ipoteza generală:

Avansăm ipoteza: utilizarea metodelor și procedeelelor didactice care stimulează învățarea prin cooperare ameliorează progresul în învățare la școlarii mici.

Ipoteze specifice:

1. Utilizarea metodelor și procedeelelor didactice care stimulează învățarea prin cooperare ameliorează în ansamblu rezultatele obținute de elevii din clasa experimentală la testele finale la Limbă și Comunicare, în raport cu rezultatele obținute de elevii de la clasa martor.
2. Utilizarea metodelor și procedeelelor didactice care stimulează învățarea prin cooperare ameliorează comunicarea în scris la elevii din clasa experimentală, la testele finale la Limbă și Comunicare, în raport cu rezultatele obținute de elevii din clasa martor.

Metodologia cercetării

Pentru a îndeplini obiectivele propuse și pentru a verifica ipotezele de cercetare am desfășurat întreaga activitate de cercetare cu două clase paralele din mediul rural.

Deoarece mi-am propus să declanșez o acțiune educațională rezultatele acestora fiind înregistrate și prelucrate pentru a demonstra eficiența utilizării metodelor de cooperare, prin metodologia adoptată se va ajunge la descoperirea unor relații cauzale, am organizat cercetarea

experimentală. Etapele desfășurării cercetării În procesul de învățare la clasele I-IV trebuie să se folosească metode care creează posibilitatea elevului de a transforma cunoștințele pasive în cunoștințe active și de a favoriza descoperirea unor noi cunoștințe cât și aplicarea lor în activitatea practică. Primele teste au fost cele de evaluare inițială, în consens cu remarca lui D. Ausubel: Dacă aș vrea să reduc toată psihologia la un singur principiu, eu spun: ceea ce contează cel mai mult în învățare sunt cunoștințele pe care le posedă elevul la plecare. Asigurați-vă de ceea ce știți și instruiți-l în consecință.

Metoda de bază utilizată a fost experimentul psihopedagogic de tip ameliorativ, dar și metoda observației și analiza produselor activității.

Cercetarea a cuprins trei etape:

A. Etapa inițială care a avut un caracter constatativ.

B. Etapa intervenției ameliorative cu valoare formativă în stimularea proceselor psihice și a personalității elevilor.

C. Etapa evaluării care a avut un caracter comparativ, cu privire la rezultatele obținute în urma demersului experimental formativ.

A. Etapa inițială, s-a desfășurat la începutul anului școlar, prin aplicarea probei de evaluare inițială pentru a stabili nivelul de pregătire al elevilor. Astfel, am putut identifica competențele de care dispun elevii la disciplina Limbă și literatură română. În această etapă am aplicat ambelor eșantioane de elevi o probă de evaluare scrisă, la disciplina Limbă și literatură română. În conceperea acestei probe am urmărit evaluarea cunoștințelor elevilor la începutul anului școlar.

Scopul a fost acela de a stabili punctul de plecare în desfășurarea demersului experimental. Având un caracter constatativ, testul de evaluare inițială reflecta volumul și calitatea cunoștințelor, deprinderilor și priceperilor elevilor, constituind un punct de pornire în demersul formativ. Testele au fost aplicate ambelor clase. Proba de evaluare inițială la Limbă și literatură română conține 7 itemi, obiectivele urmărite și descriptorii de performanță.

Variabilele cercetării:

a) variabilele independente- metodele de stimulare a învățării prin cooperare: descrise în subcapitolul B, Etapa formativă.

b) Variabilele dependente:

1) rezultatele finale ale elevilor la Limbă și Comunicare;

2) comunicarea în scris=rezultatele la itemii din testul inițial și cel final de evaluare, care au impus construirea de enunțuri.

B. Etapa formativă La eșantionul experimental, pe tot parcursul acestei etape, am avut în vedere utilizarea metodelor și tehnicilor de stimulare a comunicării și promovarea învățării prin cooperare. La eșantionul de control maniera de lucru a fost una obișnuită, bazată pe metode

tradiționale. Am încercat ca fiecare metodă implementată să fie făcută transparentă, să i se prezinte esența, valențele, variantele și denumirea, pentru ca elevul să îi poată descoperi utilitatea și în alte situații, atunci când experiența de învățare o cere, crearea unui mediu școlar propice dezvoltării cooperării, eliminarea factorilor care ar putea duce la blocarea creativității și nu în ultimul rând, am căutat să apreciez efortul fiecărui copil sau grupă, realizând evaluarea muncii acestora într-un mod deschis, dialogat.

C. Etapa finală

Etapa experimentală a cercetării a constat în administrarea unei probe de evaluare finală, identică pentru cele două clase: experimentală și de control. În conceperea acestor probe am urmărit evaluarea cunoștințelor elevilor la sfârșitul anului școlar și construirea unor itemi echivalenți cu cei din proba de evaluare inițială.

Concluzii

Așa cum rezultă din partea practic-aplicativă a lucrării, abordarea interactivă și interdisciplinară a conținuturilor învățării este determinată de necesitățile sociale, psihologice și pedagogice. Societatea modernă pune în fața individului sarcini de cooperare, de inițiativă și creație, de asumare a răspunderii, care nu pot forma fără un exercițiu îndelung la vârsta la care se cristalizează trăsăturile personalității copilului, respectiv vârsta școlarului mic. Analiza și interpretarea rezultatelor obținute indică o tendință pozitivă de ameliorare a rezultatelor școlare ale elevilor, în favoarea clasei experimentale, care nu poate fi pusă exclusiv pe seama dezvoltării psihice și fizice a elevilor, fapt ce îmi permite să afirm că ipoteza propusă de mine spre cercetare se confirmă. Prin aplicarea sistematică a metodelor și tehnicilor interactive în cadrul lecțiilor de limba și literatura română am sesizat ameliorări în dezvoltarea exprimării orale și scrise a elevilor, în activizarea și nuanțarea vocabularului, s-a îmbunătățit relația învățător-elev într-una modernă și democratică, elevii bucurându-se de libertate, de o comunicare bazată pe cooperare, colaborare și ajutor reciproc.

A fost încurajată inițiativa elevilor la lecție, adresarea de întrebări, fiind înlăturată teama de a nu greși, iar pe parcurs elevii s-au familiarizat cu metodele și denumirile lor, au înțeles eficiența lor și pașii care trebuie urmați pentru realizarea acestora. Folosind metodele și tehnicile de stimulare a creativității, atât individual, frontal cât și pe grupe, am constat următoarele:

- elevii își însușesc mai ușor noile cunoștințe;
- crește încrederea că pot să decodifice și să înțeleagă conținuturile, atât pe cont propriu cât și în grup;
- doresc să se implice în învățare și nu dau semne de oboseală pentru că se implică conștient, voit, învățând activ și logic;
- elevii și-au îmbogățit și nuanțat vocabularul, datorită unor metode precum: jocul didactic, cvintetul, cadranele, ciorchinele;

- a fost valorificată inteligența lingvistică, exprimarea retorică, poetică;
- elevii au realizat un real progres în alcătuirea de texte, dialoguri, compuneri, dând dovadă de imaginație creatoare, originalitate, fluentă, flexibilitate în exprimare.

Învățarea prin cooperare reprezintă folosirea grupurilor mici în scopuri instrucționale, astfel elevii lucrând împreună își maximizează atât propria învățare, cât și pe a celorlalți colegi.

Printr-o astfel de organizare a situațiilor de învățare, elevii depind într-un mod pozitiv unii de alții, iar această interdependență pozitivă îi conduce la devotament față de grup. Alte elemente esențiale în învățarea prin cooperare sunt:

- responsabilitatea individuală
- interacțiunea stimulatorie
- deprinderi și competențe interpersonale
- constientizarea și evaluarea modului în care funcționează grupul de lucru.

Atunci când se realizează învățarea prin cooperare în mod regulat, elevii, din “singuratici care învață”, pot deveni “colegi care învață împreună”.

Raportându-ne la climatul micro-social din școală, metodele învățării prin cooperare stârnesc participarea conștientă și activă a elevilor, aceasta presupune organizarea, în funcție de obiectivele operaționale bine stabilite, în care copiii lucrează împreună, în mod convergent, pentru a atinge scopuri comune. Astfel spus, ea constă în declanșarea și menținerea unor relații de cooperare și competiție între membrii unui grup sau membrii mai multor grupe de copii în vederea rezolvării sarcinilor învățării. În procesul instructiv-educativ am alternat activitatea frontală cu cea individuală sau pe grupe, pentru a permite progresul tuturor elevilor în ritmul propriu de învățare. Rezultatele pe care le-au obținut elevii la probele de evaluare finale, mă determină să consider că obiectivul propus a fost îndeplinit. Datele și concluziile cercetării întreprinse atestă posibilitățile de reevaluare și perfecționare a procesului instructiv-educativ prin abordarea metodelor interactive și a învățării prin cooperare a tuturor componentelor acestuia.

Pot afirma că această cercetare a fost o provocare pentru mine, un prilej de a studia atât literatura de specialitate cât și literatura psiho-pedagogică, de a-mi aprofunda și îmbogăți cunoștințele despre creativitate ca fenomen complex, dar actual și vital pentru viitor.

FILOSOFIA

mea privind incluziunea în activitățile extracurriculare

Prof. Înv. Primar- Moisi Mirela

Școala Profesională „Petri Mor”

Nușfalău- Sălaj

Pornind de la ideea că toți copiii au aceleași trebuințe de bază în ce privește creșterea și dezvoltarea, școala trebuie să satisfacă în mod egal trebuințe precum cele de apreciere și întărire pozitivă, de încredere în sine, de responsabilitate și independență, de securitate etc., indiferent de religie, gen, mediu din care provine sau dacă are vreo dizabilitate sau nu.

Astfel că în conceperea activităților extrașcolare am ținut seama de posibilitatea tuturor copiilor din clasă de a participa la ele. Amintesc doar câteva din principiile mele în stabilirea acestor activități extrașcolare:

- Iubesc **toți copiii** în mod egal indiferent dacă au vreo dizabilitate sau nu!
- Desfășor activități extrașcolare pe placul tuturor copiilor din clasa mea, inclusiv a copiilor cu **CES**.
- Caut să fiu prietena **tuturor copilașilor** din clasa mea, astfel aflu lucruri de preț necesare pentru adaptarea activităților pe centre de interes.
- Doresc să caut cele mai eficiente modalități educative pentru valorificarea întregului potențial al fiecărui copil în parte, inclusiv a celor cu **CES**.
- Promit să-i fac pe copii să se respecte reciproc, indiferent de etnie, religie, gen sau mediu din care provine!
- Încurajez **toți copiii** să-și spună punctul de vedere sau părerea privind subiectul abordat!
- Tratez **toți copiii** în mod egal, fiecare fiind unic și special!
- Prin toate activitățile școlare și extrașcolare încerc să le dezvolt **tuturor copiilor** încrederea în forțele proprii, respectul de sine și pentru ceilalți din jur.
- Caut să cultiv copiilor, inclusiv celor cu **CES** dragostea pentru frumos, estetic prin activități extrașcolare diverse.
- Toți copiii la care predau, inclusiv cei cu **CES**, ocupă un locusor în sufletul meu, ei deduc

Aceste activități întregesc activitatea educativă a școlii, aducând un surplus informațional elevilor și completând condițiile concrete ale educației acestora. Astfel experiența de învățare non-formală și informală întregeste, completează și lărgeste experiența de învățare formală a tuturor copiilor care desfășoară astfel de activități.

Întotdeauna când stabilesc activitățile extracurriculare țin seama de toți copiii din clasă. Acest lucru presupune o bună cunoaștere a copiilor- probleme de sănătate, centrele lor de *interes*, *visele lor*.

Mai jos voi detalia o activitate extracurriculară, care a fost tare îndrăgită de către copii.

Domeniul: Activități practice tradiționale

Tipul de activitate: Cercul de cusături tradiționale

Genericul: „Iubim să coasem în cruce”

Scopul/ obiective: Scopul acestei activități extracurriculare este de a transmite copiilor dragostea pentru obiceiurile și valorile străbune. Obiective: plăcerea copiilor de a lucra în grup, de a sta de vorba cu bunicuțele depășind istorioare, formarea abilităților de a coase, dezvoltarea gustului pentru estetic, cultivarea altruismului

Modalitățile de integrare a copiilor cu CES:

Cercul e destinat tuturor copiilor inclusiv copiilor cu CES. Cei care au nevoie de sprijin îl primesc cu mare drag, atât din partea colegilor, cât și din partea noastră a adulților implicați. Erau bineveniți toți copiii (fete și băieți) cu vârste cuprinse între 6-10 ani, care iubeau cusutul, sau la început i-a adus doar curiozitatea, plăcerea de a coase au descoperit-o pe parcurs. Au participat și copii cu CES care aveau probleme locomotorii, de vorbire, probleme usoare de auz și chiar și copii cu ADHD.

Descrierea activității: **Cercul de cusături tradiționale** l-am implementat la nivel local, locul de desfășurare a activităților din cadrul cercului era la **Centrul de Documentare și Informare Turistică** din localitate. În timpul anului școlar ne întâlneam o dată pe săptămână, iar în vacanța de vară alegeam o săptămână.

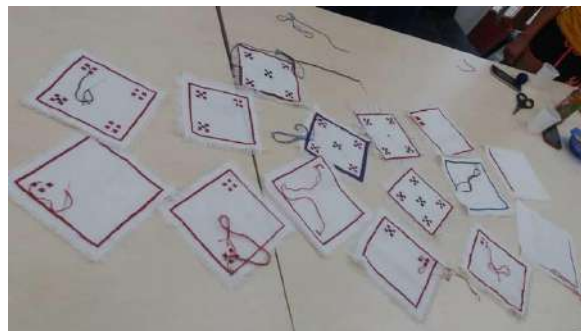
Competențe transversale: *Creativitate și Inovație, Gândire Critică și Rezolvarea problemelor, Comunicare și Colaborare*

Nevoi interne atinse: nevoia de securitate, nevoia de dragoste și apartenență, **nevoia de afirmare, nevoia de libertate de decizie, nevoia de amuzament**

Deprinderi sociale integrate: Aici integrez, după parerea mea, mai multe deprinderi sociale- cusutul, discuțiile cu bunicile, mămicile celorlalți copii, vânzarea produselor, negocierea prețurilor.

Evaluare: Noi evaluăm această activitate prin produsele finite obținute. Aceste produse au participat la o expoziție cu vânzare într-un scop caritabil.

Câteva frânturi din activitatea noastră din anii trecuți...

METODE INOVATIVE DE EVALUARE

Claudia-Laura Mucete, Școala Gimnazială

„Alexandru Davila”, Pitești, Argeș

Metodele utilizate în învățământul românesc sunt cele “clasice”, dar și cele “moderne”. Folosirea metodelor moderne de predare-învățare-evaluare nu presupune renunțarea la metodele tradiționale, ci a le actualiza pe acestea cu mijloace moderne. Priceperea cadrului didactic poate face ca orice metodă folosită să stârnească interesul elevului și să-l determine să învețe în modul cel mai plăcut.

Cele mai folosite metode inovative sunt acele care canalizează energiile creatoare ale elevilor în direcția propusă, le captează atenția, le stimulează mecanismele gândirii, ale inteligenței, voinței, motivației și imaginației și îi implică afectiv în ceea ce fac. Metodele inovative presupun o învățare atât prin comunicare, cât și prin colaborare, ele produc o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup.

Exemple de metode inovative folosite în evaluare

1. *Utilizarea tehnologiei de realitate virtuală* - Intrați într-o lume complet nouă chiar în sala de clasă cu tehnologia de realitate virtuală. La fel ca într-un cinema 3D sau la un joc VR, elevii se pot scufunda în spații diferite, pot interacționa cu obiecte „reale” în loc să vadă lucruri pe ecrane plate. Acum, clasa de elevi poate călători în altă țară în câteva secunde, poate merge în spațiu pentru a ne explora Calea Lactee sau poate învăța despre era Juristic cu dinozauri care stau la doar câțiva metri distanță. Tehnologia VR poate fi costisitoare, dar modul în care poate transforma oricare dintre lecțiile tale într-o explozie și uimește toți elevii face ca aceasta să merite prețul.

2. *Învățare combinată* - Învățarea mixtă este o metodă care combină formarea tradițională în clasă, dar și predarea online de înaltă tehnologie. Oferă cadrului didactic și elevilor tăi mai multă flexibilitate pentru a crea medii de studiu eficiente și a personaliza experiențele de învățare. În era digitalizării, este greu să neglijăm instrumente puternice precum internetul sau software-ul de e-learning. Întâlniri video pentru profesori și elevi, site-uri online pentru a interacționa și a juca și multe aplicații

care servesc scopurilor de studiu au devenit o necesitate. Elevii pot participa la chestionare, teste, jocuri, brainstorming și multe activități de clasă pe această platformă.

3. *Învățarea bazată pe proiecte* - Elevii au de realizat proiecte la sfârșitul anumitor

unități. Învățarea bazată pe proiecte le permite elevilor să rezolve probleme din lumea reală și să vină cu noi soluții pe o perioadă mai lungă. Prin implicarea elevilor în realizarea acestor proiecte individuale/colective orele devin mai mai distractive, mai captivante; elevii învață conținuturi noi, dar își dezvoltă abilități precum cercetarea, lucrul independent și cu alții, gândirea critică etc.

Această metodă de învățare activă, îi face pe elevi să lucreze ca un ghid, elevii se ocupă de propria călătorie de învățare. Consecința este una pe termen lung, și anume duce la o mai bună implicare și înțelegere, le stărnește creativitatea și îi ajută să învețe pe tot parcursul vieții.

4. *Învățare bazată pe anchetă* - Învățarea bazată pe anchetă este, de asemenea, un fel de învățare activă. În locul unei prelegeri, începi lecția oferind întrebări, probleme sau scenarii. Include, de asemenea, învățarea bazată pe probleme și nu se bazează prea mult pe tine; în acest caz, este mai probabil să fii un facilitator decât un lector.

Elevii cercetează subiectul în mod independent/grup pentru a găsi un răspuns. Metoda îi ajută să dezvolte foarte mult abilitățile de rezolvare a problemelor și de cercetare, să socializeze, să-și împartă sarcinile.

5. *Puzzle-ul* - Este un joc obișnuit pe care fiecare dintre noi l-a jucat cel puțin o dată în viață. Lucruri similare se întâmplă în clasă dacă încerci tehnica puzzle-ului.

Pași de urmat:

- Se împart elevii în grupuri mici;
- Fiecare grup va primi o subtemă a subiectului principal;
- Sfătuiți elevii să exploreze tema dată, să-și noteze și să-și dezvolte ideile;
- Un purtător de cuvânt al fiecărui grup va prezenta descoperirile făcute tuturor;
- Profesorul apreciază descoperirile făcute.

Dacă clasa dvs. a experimentat suficientă muncă în echipă, împărțiți subiectul în informații mai mici. În acest fel, puteți atribui fiecare piesă unui elev și îi puteți lăsa să lucreze individual înainte de a arăta colegilor ce au găsit.

6. *Predarea cloud computing* - Metoda în sine este familiară tuturor profesorilor. Este o modalitate de a conecta atât profesori, cât și studenți, de a le permite să acceseze cursuri și materiale de la mii de mile distanță. Are mult potențial pentru toate instituțiile și educatorii. Această metodă este ușor de utilizat și economisește costuri, vă securizează datele, permite studenților să învețe la distanță și multe altele.

Este puțin diferit de învățarea online, prin aceea că nu necesită interacțiune între profesori și cursanți, ceea ce înseamnă că elevii dvs. pot învăța oricând și oriunde doresc să termine cursurile.

7. *Clasa inversată* - Înainte de curs, elevii trebuie să vizioneze videoclipuri, să citească materiale sau să cerceteze pentru a avea unele înțelegeri și cunoștințe de bază. Timpul de clasă este dedicat efectuării așa-numitelor „teme” făcute de obicei după oră, precum și discuțiilor de grup, dezbaterilor sau altor activități conduse de elevi.

Această strategie se concentrează pe elevi și îi poate ajuta pe profesori să planifice mai bine învățarea personalizată și să evalueze performanța elevilor.

8. *Predarea de la egal la egal* - Acesta este similar cu ceea ce am discutat în tehnica puzzle-ului. Elevii înțeleg și stăpânesc mai bine cunoștințele atunci când le pot explica clar. Atunci când prezintă, ei ar putea să învețe pe de rost în prealabil și să vorbească cu voce tare ceea ce își amintesc, dar pentru a-și învăța colegii, trebuie să înțeleagă problema în detaliu. Elevii pot prelua conducerea acestei activități alegându-și domeniul de interes din cadrul subiectului. Oferirea studenților acestui tip de autonomie îi ajută să dezvolte un sentiment de proprietate asupra materiei și responsabilitatea de a o preda corect. Această metodă, de a le preda colegilor de clasă, le crește încrederea, încurajează studiul independent și îmbunătățește abilitățile de predare.

9. *Feedback de la egal la egal* - Abordările inovatoare de predare sunt mult mai mult decât predare sau învățare în cadrul clasei. Le puteți aplica în multe alte domenii, cum ar fi timpul de feedback de la colegi după o lecție.

Furnizarea și primirea de feedback constructiv cu o minte deschisă și maniere adecvate sunt abilități esențiale pe care elevii trebuie să le învețe. Ajutați-vă clasa învățându-i cum să le ofere colegilor lor comentarii mai semnificative și fă din asta o rutină.

10. *Predare încrucișată* - Îți amintești cât de entuziasmat ai fost atunci când ai mers la o expoziție ori într-o excursie? Predarea crossover combină experiența de învățare atât în sala de clasă, cât și într-un loc în afară. Explorați împreună concepte în școală, apoi organizați o vizită într-un anumit loc unde puteți demonstra cum funcționează acel concept într-un cadru real.

Ar fi și mai eficient să se dezvolte în continuare lecția găzduind discuții sau atribuind lucrări de grup în clasă după excursie.

11. *Învățare personalizată* - În timp ce o strategie funcționează pentru unii elevi, pentru alții poate să nu fie atât de eficientă. De exemplu, activitățile de grup sunt grozave pentru cei extrovertiți, dar pot fi coșmaruri pentru studenții foarte introvertiți. Această metodă adaptează procesul de învățare pentru fiecare elev. Acordarea de mai mult timp pentru planificare și pregătire îi ajută pe elevi să învețe în funcție de interesele, nevoile, punctele forte și punctele lor slabe pentru a obține rezultate mai bune. Călătoria de învățare a fiecărui elev poate fi diferită, dar scopul final rămâne același.

Dacă metodele tradiționale îl fac pe elev un spectator pregătit să recepteze tot ce i se prezintă/demonstrează, metodele inovative au tendința de a-l transforma pe acesta într-un participant activ în procesul de predare-învățare-evaluare.

Bibliografie:

1. Breben S., Gognea E., Metode interactive de grup, Editura Arves, Craiova, 2007;
2. Crenguța Oprea, Strategii didactice interactive, Editura didactică și pedagogică, București, 2007;
3. Ion Frățilă, Tendințe în evoluția procesului de învățământ, Revista, Învățământul preșcolar, nr.2-3 1991.

Rolul disciplinei Dezvoltare personală în formarea viitorului adult

Prof. înv. primar: Muntean Andrea- Elisabeta
Școala Gimnazială Nr. 7 Mediaș

Disciplina **Dezvoltare personală** este destinată activităților de învățare, care au ca scop dezvoltarea capacității elevului de a se autocunoaște, de a-și exprima într-o manieră pozitivă interesele, aptitudinile, trăirile personale, abilitățile de relaționare și comunicare, reflecțiile cu privire la învățare.

Procesul didactic, pornind de la competențe, permite accentuarea scopului pentru care se învață și a dimensiunii acționale în formarea personalității elevului. Se crează abilități și se dezvoltă atitudini, finalitatea fiind dobândirea încrederii în sine, starea de bine a copiilor.

Profilul de formare al elevului din perspectiva disciplinei **Dezvoltare Personală** vizează trei dimensiuni ale dezvoltării personalității elevului:

- manifestarea interesului pentru autocunoaștere și a atitudinii pozitive față de sine și față de ceilalți;
- exprimarea adecvată a emoțiilor în interacțiunea cu copiii și cu adulți cunoscuți;
- utilizarea abilităților și a atitudinilor specifice învățării în context școlar, pregătirea lor pentru viață și pentru viitor.

În cadrul acestei discipline, elevii sunt încurajați să adreseze întrebări, să comunice propriile opinii, să aibă intervenții argumentate, să reflecteze asupra temelor puse în discuție, să manifeste inițiativă, să exprime idei originale și emoții autentice despre ceea ce învață.

Strategiile didactice stimulează participarea activă, în mod individual sau în echipă. Sunt de apreciat spontaneitatea și creativitatea răspunsurilor elevilor la sarcinile propuse.

Misiunea dascălului este de a organiza și de a oferi oportunități de joc și învățare care să-i permită elevului să-și descopere și să experimenteze propriile abilități și atitudini, de a particulariza și facilita transferul acestora în viața reală. Selecția activităților se va face și în funcție de specificul local, precum și de resursele materiale disponibile.

Strategiile didactice recomandate pentru orele de **Dezvoltare personală** sunt cele **activ-participative**:

- **brainstorming**- ul, care valorifică ideile creative și experiențele anterioare ale elevilor;

- **jocul de rol și simularea**, care pregătesc copilul pentru situații reale de viață și facilitează dezvoltarea comunicării verbale și nonverbale, a empatiei, a toleranței;
- **munca în echipă**, care antrenează strategiile de rezolvare a conflictelor și modalitățile de comunicare eficientă;
- **problematizarea**, care oferă oportunitatea de a căuta soluții pentru diferite situații de tip investigativ și de a stimula curiozitatea naturală elevilor.

Exercițiile și jocurile vor combina mișcarea, verbalizarea, manipularea unor obiecte, **conversația euristică, dezbateră și discuțiile** de grup permit elevilor să se raporteze, să învețe și să valorizeze atât experiența personală, cât și experiența colegilor.

Tehnicile specifice dezvoltării gândirii critice (turul galeriei, ciorchinele, jurnalul cu dublă intrare, pălăriile gânditoare etc.) asigură exprimarea propriilor opinii și creează premisele dezvoltării asertivității.

La orele de **Comunicare în limba română**, munca în echipă, de pildă, presupune o colaborare eficientă, deci comunicare, socializare, acceptarea altor opinii, reușita proprie unindu-i și sporindu-le totodată încrederea în sine.

În cadrul unei ore de Comunicare în limba română cu subiectul: *Textul narativ – „Vrăjitorul din Oz”*, după Lyman Frank Baum, am realizat următoarele activități în care am discutat despre prietenie:

- Povestirea textului de către: Omul de Tinichea, Dorothy, cățelușul Toto, Sperie Ciori, Vrăjitorul din Oz (împărțiți în 5 grupe, stabilite prin numărare de la 1 la 5)
- Exprimarea acordului/ dezacordului față de comportamentul personajelor („Ce personaj din text ai vrea să fie/ să nu fie prietenul tău?”, cu argumentare: Da, aș dori ca ... să fie prietenul meu, pentru că.../ Nu, nu aș vrea ca ... să fie prietenul meu, deoarece...).
- Cadranele: 3 însușiri pozitive ale personajelor, 2 lucruri care mi-au plăcut, 1 lucru care m-a făcut curios, 1 sfat pentru Dorothy.

În concluzie, ora de Dezvoltare personală este cadrul în care elevii analizează, experimentează și aplică diferite modalități de conectare cu sine și cu ceilalți, cugetă la propria persoană și la ce pot învăța din activitățile în care s-au implicat. Astfel, achizițiile primesc consistență, se structurează și pot fi transmise în viața de zi cu zi, dincolo de cadrul strict al unei discipline școlare.

Noutăți apărute în acordarea burselor elevilor, în anul școlar 2023-2024

Munteanu Elvira
Administrator financiar contabil
Școala Gimnazială nr. 1 Rovinari

Anul școlar 2023 - 2024 aduce o schimbare de paradigmă în privința acordării burselor școlare, impusă în primul rând de intrarea în vigoare a Legii învățământului preuniversitar nr. 198/2023.

În acest context, noua metodologie-cadru de acordare a burselor școlare, aprobată prin ordinul de ministru nr. 6.238/08.09.2023, a fost publicată în Monitorul Oficial

Elemente de noutate

- **bursele de merit:** se acordă pentru minimum 30% din elevii din fiecare clasă de gimnaziu și liceu dintr-o unitate de învățământ preuniversitar, în ordinea descrescătoare a mediilor generale anuale; acolo unde situația o impune, potrivit metodologiei, lista de beneficiari va fi extinsă pentru a cuprinde toți elevii cu media mai mare sau egală cu 9,50;
- **bursele de merit pentru elevii de clasa a V-a** se vor acorda în ordinea descrescătoare a mediilor calculate ca medie aritmetică, având două zecimale, fără rotunjire, a notelor obținute de elevi pe parcursul primelor două intervale de învățare din anul școlar în curs (în acest caz, bursele se plătesc începând cu luna februarie, inclusiv pentru luna ianuarie, până la finalul anului școlar);
- **bursele de merit pentru elevii de clasa a IX-a** se vor acorda pe baza mediilor de admitere în învățământul liceal sau profesional;
- **bursele de merit se acordă și pentru premiile I, II sau III la etapele județene ale olimpiadelor școlare, respectiv elevilor din loturile restrânse de pregătire pentru participarea la olimpiadele internaționale;**
- **bursele sociale se acordă elevilor din familii monoparentale, inclusiv pentru elevii cu unul dintre părinți decedați, fără a se lua în considerare nivelul venitului mediu pe membru de familie.**

Cuquantumuri

- **Bursă de excelență olimpică I:** între 750 și 3000 lei
- **Bursă de excelență olimpică II:** 700 lei
- **Bursă de merit :** 450 lei
- **Bursă socială:** 300 lei
- **Bursă pentru mame minore:** 700 lei
- **Bursă tehnologică:** 300 lei

Valoarea burselor poate fi suplimentată de către consiliile de administrație a unităților de învățământ în funcție de sumele alocate de autoritățile administrației publice locale sau alte venituri obținute potrivit legii.

Bursa de excelență olimpică I - gimnaziu și liceu

Recompensează elevii care obțin premiile I, II, III și mențiune la:

- olimpiadele școlare internaționale;
- campionatele sportive școlare internaționale recunoscute de Ministerul Educației și la Jocurile Olimpice în parteneriat cu Comitetul Olimpic și Sportiv Român.

Bursele de excelență se plătesc lunar, pe întreaga durată a anului școlar următor obținerii distincției.

Bursa de excelență olimpică II - gimnaziu și liceu

Recompensează elevii care obțin premiile I, II și III la olimpiadele școlare naționale organizate și finanțate de Ministerul Educației.

Bursele de excelență se plătesc lunar, pe întreaga durată a anului școlar următor obținerii distincției.

Bursa de merit - gimnaziu și liceu

Apreciază și încurajează efortul:

- Celor mai buni 30% elevi din fiecare clasă, în ordinea descrescătoare a mediilor generale anuale / a mediilor de admitere (clasa a IX-a) / a mediilor primelor două module (clasa a V-a) și celor cu rezultate mai mari sau egale cu 9.50;
- Elevilor din loturile restrânse de pregătire pentru olimpiadele internaționale;
- Premianților (I, II sau III) la olimpiadele școlare județene;
- Premianților (I) la concursurile școlare și extrașcolare naționale recunoscute și finanțate sau nefinanțate de Ministerul Educației;
- Premianților (medalii de aur) la campionatele naționale organizate de federațiile sportive naționale în sporturi olimpice.

Copile certificate ale diplomelor obținute la competiții trebuie depuse la școală, în primele 25 de zile calendaristice de la începerea cursurilor anului școlar.

Bursele se plătesc lunar, pe perioada cursurilor școlare.

Bursa socială - primar, gimnazial, liceal, A doua șansă (minori), inclusiv frecvență redusă

Susține participarea școlară a:

- elevilor din familii cu un venit mediu net lunar/membru de familie, pe ultimele 12 luni, mai mic de 50% din salariul minim net pe economie;
- elevilor cu unul sau ambii părinți decedați, respectiv a celor asupra cărora a fost instituită o măsură de protecție specială;
- elevilor din familii monoparentale;
- elevilor cu deficiențe/afectări funcționale produse de boli, tulburări sau afecțiuni ale structurilor și funcțiilor organismului;
- elevilor din familii care beneficiază de venit minim de incluziune.

Cererea, declarația veniturilor și documentele doveditoare (componența familiei, certificat de încadrare în grad de handicap/de la medicul specialist) trebuie depuse la școală în primele 25 de zile calendaristice de la începerea cursurilor anului școlar.

Verificarea condițiilor de venit se face de către secretarul unității de învățământ, cu ajutorul platformei [PatrimVen](#). Înregistrarea unității de învățământ în [PatrimVen](#) durează cel mult 3 zile.

Bursele sociale se plătesc lunar, pe întreaga durată a anului școlar, cu excepția lunilor în care elevii cumulează 10 sau mai multe absențe nemotivate.

Bursa tehnologică (înlocuiește bursa profesională care se acorda conform HG nr. 1062/30.10.2012)

Susține participarea și reușita școlară a elevilor înmatriculați în cadrul specializărilor din învățământul profesional.

Bursele tehnologice se plătesc lunar, pe perioada cursurilor școlare, cu excepția lunilor în care elevii cumulează 10 sau mai multe absențe nemotivate.

Bursa tehnologică nu se acordă în primele 3 luni calendaristice din anul școlar următor, în cazul în care elevul a comis abateri disciplinare grave, care conduc la scăderea mediei generale la purtare sub nota 7 în anul școlar precedent.

Elevii declarați repetenți la finalul unui an școlar nu beneficiază de bursa tehnologică pentru anul de studiu pe care îl repetă.

Bursa pentru mame minore

Bursa susține participarea și reușita școlară a mamelor minore, care frecventează cursurile de zi și au copil/copii proprii în întreținere

Burse se acordă pe bază de cerere, însoțită de certificatul de naștere al copilului/copiilor aflați în întreținerea mamei minore.

Bursele pentru mamele minore se plătesc lunar, în perioada cursurilor școlare, cu excepția lunilor în care elevele cumulează 60 sau mai multe absențe nemotivate.

Alte informații importante

- Un elev poate beneficia de o singură bursă de excelență olimpică pe an, respectiv o singură bursă de merit pe an, indiferent de rezultatele obținute în anul școlar anterior.
- Un elev poate beneficia de o singură bursă socială, chiar dacă îndeplinește mai multe criterii sociale.
- Bursa de excelență olimpică I sau II nu se cumulează cu bursa de merit.
- Bursa socială, bursa tehnologică, bursa pentru mame minore se pot cumula între ele și/sau cu bursa de excelență olimpică I sau II/bursa de merit.

Plata burselor

- Bursele se plătesc lunar, de către unitățile de învățământ, la data de 15 a fiecărei luni, pentru luna precedentă.
- Dacă data de 15 cade într-o zi de repaus săptămânal, zi de sărbătoare legală sau zi liberă, plata burselor se efectuează în ziua lucrătoare anterioară acesteia.
- Plata burselor atât pentru luna septembrie, cât și pentru luna octombrie a anului curent, se face, la data de 15 noiembrie.

Bibliografie

1. OME nr. 6238/08.09.2023
2. Procedură operațională privind acordarea burselor in anul școlar 2023-2024, COD: P.O. 19, Ediția 1

Mijloace fixe vs. obiecte de inventar

**Administrator financiar, contabil, Munteanu Elvira
Școala Gimnazială nr. 1 Rovinari**

Mijloacele fixe se impart in mai multe categorii si se diferentiaza de obiectele de inventar prin anumite caracteristici. Ne propunem sa va aducem mai multe clarificari cu privire la ce intra in categoria mijloacelor fixe, ce nu se incadreaza aici, precum si tot ceea ce trebuie sa stiti despre catalogul mijloacelor fixe.

Mijloacele fixe sunt definite, prin lege, ca fiind activele pe care o entitate le inregistreaza in bilantul sau patrimonial si se evalueaza, de regula, la costul lor de achizitie sau de productie, ajustat cu amortizarea acumulata. Mijloacele fixe intra in categoria active imobilizate si reprezinta investitii pe termen lung pentru o organizatie.

Mijloacele fixe indeplinesc urmatoarele conditii:

- Au o durata de viata mai mare de 1 an;
- Sunt supuse deprecierii;
- Sunt folosite in operatiunile comerciale si aduc beneficii financiare pe termen lung;
- Nu pot fi convertite in numerar imediat si nu sunt destinate vanzarii.

Potrivit Legii nr. 15/1994, sunt considerate mijloace fixe constructiile, instalatiile tehnice, mijloacele de transport, animalele si plantatiile, precum si terenurile, inclusiv investitiile pentru amenajarea acestora. De asemenea, sunt incadrate ca mijloace fixe si mobilierul, aparatura birotica, echipamentele de protectie a valorii umane si materiale, precum si alte active corporale, cum ar fi avansurile sau imobilizarile corporale in curs de executie.

De asemenea, sunt considerate mijloace fixe supuse amortizarii:

- a) investitiile efectuate la mijloacele fixe luate cu chirie;
- b) capacitatile puse in functiune partial, pentru care nu s-au intocmit formele de inregistrare ca mijloace fixe. Acestea se cuprind in grupele in care urmeaza a se inregistra, la valoarea rezultata prin insumarea cheltuielilor efective ocazionate de realizarea lor;
- c) investitiile efectuate pentru descoperta, in vederea valorificarii de substante minerale utile, cu carbuni si alte zacaminte ce se exploateaza la suprafata, precum si cele pentru realizarea lucrarilor miniere subterane de deschidere a zacamintelor;
- d) investitiile efectuate la mijloacele fixe, in scopul imbunatatirii parametrilor tehnici initiali, prin majorarea valorii de intrare a mijlocului fix.

Nu sunt considerate mijloace fixe:

a) motoarele, aparatele si alte subansambluri ale mijloacelor fixe, procurate in scopul inlocuirii componentelor uzate cu ocazia reparatiilor de orice fel, care nu modifica parametrii tehnici initiali ai mijlocului fix;

b) sculele, instrumentele si dispozitivele speciale ce se folosesc fie la fabricarea anumitor produse in serie, fie la executarea unei anumite comenzi, indiferent de valoarea si de durata lor de functionare normala;

c) constructiile si instalatiile provizorii;

d) animalele care nu au indeplinit conditiile pentru a fi trecute la animale adulte, animalele de ingrasat, pasarile si coloniile de albine;

e) padurile;

f) investitiile efectuate pentru realizarea lucrarilor miniere din afara perimetrelor de exploatare, precum si cele pentru foraj, executate pentru explorari, prospectiuni geologice si geofizice, forajele pentru alimentarea cu apa, care nu au dat rezultate, sondele situate in gaz - capul unor zacaminte de titei, precum si sondele de cercetare geologica, care au pus in evidenta acumulari de hidrocarburi, dar care, din motive geologico-tehnice si economice obiective, nu pot fi exploatare;

g) prototipurile, atata timp cat servesc ca model la executarea productiei de serie, inclusiv seria zero, sau sunt supuse incercarilor in vederea omologarii la producator;

h) echipamentul de protectie si de lucru, imbracamintea speciala, precum si accesoriile de pat, indiferent de valoarea si de durata lor de utilizare.

Obiectele de inventar sunt detinute pe o perioada mai mica de un an, in timp ce mijloacele fixe trebuie sa fie detinute pe o perioada mai mare de un an.

Obiectele de inventar au valoare mai mica de 2500 RON, mijloacele fixe au o valoare mai mare de aceasta suma.

Din punct de vedere contabil, potrivit punctului 190 alin. (1) din OMFP 1802/2014, mijloacele fixe reprezinta active care:

a) sunt detinute de o entitate pentru a fi utilizate in producerea sau furnizarea de bunuri ori servicii, pentru a fi inchiriate tertilor sau pentru a fi folosite in scopuri administrative; si

b) sunt utilizate pe parcursul unei perioade mai mari de un an.

Astfel, e important sa retineti ca, indiferent de valoare, incadrarea la mijloace fixe sau obiecte de inventar a bunurilor care indeplinesc conditiile de mai sus se efectueaza conform politicilor contabile prin care ati stabilit conditiile de recunoastere a imobiliarilor corporale. Nu exista un plafon valoric de incadrare.

Cu toate acestea, diferenta importanta se mentine: obiectele de inventar nu se amortizeaza in vreme ce aceasta procedura este avalabila pentru cele mai multe mijloace fixe.

Aspecte normative și contabile privind achizițiile publice de servicii

Administrator financiar, contabil, Munteanu Elvira
Școala Gimnazială nr. 1 Rovinari

Din perspectiva generală a sectorului public, **achiziția publică** reprezintă ansamblul operațiunilor, actelor și faptelor realizate de o autoritate contractantă, de la identificarea unei nevoi sociale până la acoperirea ei, pentru care sunt folosite fonduri publice (Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale, cu modificările și completările ulterioare).

Raportat la cadrul de reglementare specific, achiziția publică reprezintă achiziția de lucrări, de produse sau de servicii prin intermediul unui contract de achiziție publică de către una ori mai multe autorități contractante de la operatori economici desemnați de acestea, indiferent dacă lucrările, produsele sau serviciile sunt destinate ori nu realizării unui interes public (Legea nr. 98/2016).

Calitatea de **autoritate contractantă** este deținută de:

- a) autoritățile și instituțiile publice centrale sau locale, precum și de structurile din componența acestora care au delegată calitatea de ordonator de credite și care au stabilite competențe în domeniul achizițiilor publice;
- b) organismele de drept public;
- c) asocierile formate din una sau mai multe autorități contractante dintre cele menționate la lit. a) sau b).

Contractul de achiziție publică de servicii reprezintă contractul de achiziție publică ce are ca obiect prestarea de servicii, altele decât cele care fac obiectul unui contract de achiziție publică de lucrări.

Furnizorul de servicii de achiziție este o persoană de drept public sau de drept privat care oferă pe piață activități de achiziție auxiliare.

Documentele achiziției sunt anunțul de participare, documentația de atribuire, precum și orice document suplimentar emis de autoritatea contractantă sau la care aceasta face trimitere pentru a descrie ori a stabili elemente ale achiziției sau ale procedurii de atribuire. Atribuirea contractelor de achiziție publică se bazează pe următoarele principii: nediscriminarea, tratamentul egal, recunoașterea reciprocă, transparența, proporționalitatea, asumarea răspunderii.

Referatul de necesitate este documentul fundamental al achizițiilor publice la nivelul instituției. Acesta este emis în ultimul trimestru al anului în curs pentru anul viitor de către fiecare compartiment din cadrul instituției publice și include necesitățile de produse, servicii și lucrări identificate, precum și prețul unitar/total al necesităților. Dacă necesitatea nu este previzibilă sau nu poate fi identificată în ultimul trimestru al anului în curs pentru anul următor, referatele de necesitate pot fi elaborate la momentul identificării acesteia.

În cazul în care se impune modificarea referatului de necesitate, trebuie avute în vedere următoarele aspecte:

- a) amendamentul trebuie să se realizeze înainte de inițierea procedurii de atribuire, cu luarea în considerare, dacă este cazul, a timpului necesar pentru modificarea programului anual al achizițiilor publice și aprobarea acestuia;
- b) compartimentul intern specializat în domeniul achizițiilor publice trebuie să fie notificat în timp util cu privire la amendamentul respectiv, astfel încât să poată întreprinde toate diligențele necesare realizării achiziției.

Pentru **atribuirea de către o entitate juridică fără calitate de autoritate contractantă a unui contract**

de servicii trebuie îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

- a) contractul este finanțat/subvenționat în mod direct, în proporție de mai mult de 50% din

valoarea acestuia, de către o autoritate contractantă;

b) valoarea estimată, fără TVA, a contractului este egală cu sau mai mare decât pragul prevăzut la art. 7 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 98/2016, respectiv 1.042.363 lei, pentru contractele de achiziții publice/acorduri- le-cadru de produse și de servicii atribuite de consiliul județean, consiliul local, Consiliul General al Municipiului București, precum și de instituțiile publice aflate în subordinea acestora;

c) contractul este în legătură cu un contract de lucrări care este finanțat/subvenționat în mod direct, în proporție de mai mult de 50% din valoarea acestuia, de către o autoritate contractantă și care include una dintre următoarele activități: lucrări de geniu civil, lucrări de construcție pentru spitale, facilități destinate activităților sportive, recreative și de agrement, clădiri ale instituțiilor de învățământ preuniversitar și universitar și clădiri de uz administrativ.

Instituția publică, în calitate de autoritate contractantă, are obligația de a publica în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene un anunț de participare și/sau de atribuire în cazul achizițiilor a căror valoare estimată, fără TVA, este egală cu sau mai mare decât următoarele praguri valorice:

- a) 26.093.012 lei pentru contractele de achiziție publică/acordurile-cadru de lucrări;
- b) 678.748 lei pentru contractele de achiziție publică/acordurile-cadru de produse și de servicii;
- c) 1.042.363 lei pentru contractele de achiziții publice/acordurile-cadru de produse și de servicii atribuite de consiliul județean, consiliul local, Consiliul General al Municipiului București, precum și de instituțiile publice aflate în subordinea acestora;
- d) 3.636.150 lei pentru contractele de achiziție publică/acordurile-cadru de servicii care au ca obiect servicii sociale și alte servicii specifice, prevăzute în anexa nr. 2 la Legea nr. 98/2016.

În ceea ce privește **achiziția directă de servicii**, instituția publică are acest drept dacă valoarea estimată a achiziției, fără TVA, este mai mică de 270.120 lei. În cazul **achiziției directe de lucrări**, valoarea estimată a achiziției, fără TVA, trebuie să fie mai mică de 900.400 lei.

În situația în care **contractele de achiziție publică de lucrări sau de servicii au ca obiect realizarea obiectivelor de investiții publice noi sau a lucrărilor de intervenție asupra celor existente**, autoritatea contractantă alege procedura de atribuire în funcție de următoarele considerente:

- a) valoarea estimată a contractului având ca obiect prestarea serviciilor de elaborare a studiului de fezabilitate pentru fiecare obiectiv de investiții în parte, în cazul în care contractul prevede o clauză privind cedarea drepturilor patrimoniale de autor;
- b) valoarea estimată a contractului având ca obiect prestarea serviciilor de proiectare tehnică și asistență din partea proiectantului pentru fiecare obiectiv de investiții în parte cumulată cu cea a lucrărilor aferente obiectivului de investiții, dacă acestea fac obiectul aceluiași contract de achiziție publică de lucrări;
- c) valoarea estimată a contractului având ca obiect prestarea serviciilor de proiectare tehnică și asistență din partea proiectantului pentru fiecare obiectiv de investiții în parte, separată de valoarea estimată a contractului având ca obiect execuția lucrărilor aferente obiectivului de investiții, dacă se atribuie contracte distincte de servicii de proiectare tehnică și asistență din partea proiectantului, respectiv de lucrări;
- d) pentru serviciile specifice aferente unei lucrări cum ar fi verificarea proiectelor, expertiză, audit energetic, studiu de impact asupra mediului, scenariu în caz de incendiu, consultanță, asistență tehnică și altele, care necesită specialiști certificați/atestați pentru realizarea acestora, se va stabili valoarea estimată a fiecărui serviciu pentru fiecare obiectiv de investiții în parte și, în funcție de valoarea obținută, pentru fiecare serviciu se va stabili modalitatea de achiziție corespunzătoare.

Valoarea estimată a achiziției se determină înainte de inițierea procedurii de atribuire și este valabilă la momentul inițierii acestei proceduri, care se realizează prin una dintre următoarele modalități:

- a) transmiterea spre publicare a anunțului de participare;

b) în cazul achiziției de servicii sociale ori alte servicii specifice, prevăzute în anexa nr. 2 la Legea nr. 98/2016, transmiterea spre publicare a anunțului de participare ori a anunțului de intenție care este valabil în mod continuu;

c) transmiterea invitației de participare la procedura de negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare.

În situația concursului de soluții pentru procedura de atribuire a unui contract de achiziție publică de servicii, valoarea estimată se calculează pe baza valorii estimate, fără TVA, a contractului de achiziție publică de servicii, inclusiv a oricăror eventuale premii sau plăți către participanți. Pentru procedura de atribuire distinctă, cu premii sau plăți acordate participanților, valoarea estimată se calculează prin raportare la valoarea totală a premiilor sau plăților către participanți și include valoarea estimată, fără TVA, a contractului de achiziție publică de servicii care poate fi încheiat fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare și atribuit concurentului câștigător sau unuia dintre concurenții câștigători ai concursului respectiv, în cazul în care autoritatea contractantă și-a exprimat în anunțul de concurs intenția de a atribui acest contract.

Locul și rolul evaluării în procesul instructiv-educativ

EVALUAREA

Constituie

O ACTIVITATE DE COLECTARE, ORGANIZARE ȘI INTERPRETARE A DATELOR

OBȚINUTE PRIN INTERMEDIUL INSTRUMENTELOR DE EVALUARE

în scopul

- EMITERII UNEI JUDECĂȚI DE VALOARE ASUPRA REZULTATELOR MĂSURĂRII
- ADOPTĂRII UNEI DECIZII EDUCAȚIONALE FUNDAMENTATE PE CONCLUZIILE DESPRINSE DIN INTERPRETAREA ȘI APRECIEREA REZULTATELOR

Deci *evaluarea* înseamnă :

Măsurare

- procedee specifice
- instrumente de măsură

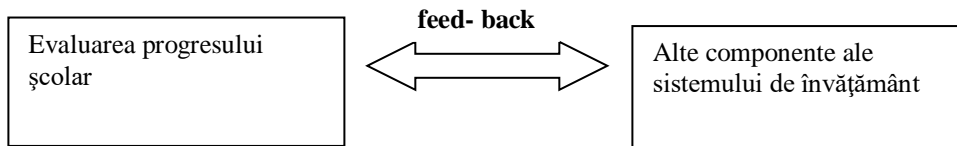
interpretare și

- aprecierea
- rezultatelor
- criterii unitare și obiective

adoptare deciziei

- judecată expertă

Evaluarea nu este un proces liniar, unidirecțional, ci trebuie să se regăsească și să producă schimbări în componentele sistemului de învățământ, în planurile de învățământ, programe școlare, manuale.

III. Funcțiile evaluării

În cadrul procesului de învățământ evaluarea își exercită:

- **Funcție diagnostică** realizată prin teste de cunoștințe de tip diagnostic;
- **Funcția prognostică** realizată prin teste de aptitudini, teste pedagogice de tip criterial sau de tip normativ;
- **Funcția de selecție** care intervine atunci când se dorește clasificarea și admiterea candidaților în urma examenelor școlare; ea poate urmări și ierarhizarea elevilor unei clase sau a unei școli la sfârșitul anului școlar sau ciclului de învățământ și în acest caz se realizează prin teste standardizate de tip normativ oferind posibilitatea unei selecții obiective

În termeni taxonomici, funcțiile formelor de evaluare se exprimă prin verbe ca:

- *Testele diagnostice*: a analiza, a emite judecăți, a repera, a remedia, a verifica etc.
- *Testele prognostice*: a informa, a preciza, a ghida, a anticipa, a permite luare de decizii etc.
- *Testele de inventariere*: a atesta, a orienta, a ghida.

IV. Modalități de integrare a actelor de evaluare în procesul didactic

Experiența pedagogică a permis conturarea a trei forme de evaluare, după modul de integrare a lor în desfășurarea procesului didactic:

- a. evaluarea inițială
- b. evaluarea continuă (formativă)
- c. evaluarea cumulativă (sumativă)

a. **Evaluarea inițială** - se efectuează în contextul adoptării unui program de instruire și este menită să stabilească nivelul de pregătire a elevilor la începutul acestei activități, condițiile în care aceștia se pot integra în programul respectiv. Ea constituie una dintre premisele conceperii și demarării procesului de instruire. Este binecunoscută opinia lui AUSSUBEL conform căreia învățarea este puternic influențată de cunoștințele pe care elevul le posedă la începutul activității de învățare. Evaluarea inițială se realizează prin aplicarea unei probe orale, scrise sau practice prin care este diagnosticată pregătirea elevilor și care îndeplinesc o funcție de predicție privind condițiile în care va fi organizat noul program de instruire:

- modul adecvat de predare - învățare
- aprecierea oportunității organizării unui program de recuperare
- adoptarea unor măsuri de sprijinire și recuperare a unor elevi.

b. **Evaluarea continuă** - presupune verificarea pe secvențe mici a rezultatelor obținute de elevi pe parcursul procesului didactic. Ea își propune verificarea performanțelor tuturor elevilor privitoare la întreg conținutul esențial al materiei parcurse în secvența respectivă; permite în acest fel cunoașterea efectelor activității, identificarea neajunsurilor, adoptarea măsurilor.

c. **Evaluarea sumativă** - este realizată prin verificări parțiale pe parcursul programului (la sfârșitul parcurgerii unei unități de învățare), este estimare globală, de bilanț în urma unei perioade lungi corespunzătoare unei semestru sau an școlar. Ea realizează un sondaj care îi vizează atât pe elevi, cât și materia a cărei însușire este supusă evaluării. Din această cauză evaluarea cumulativă nu poate oferi informații complete privind măsura în care elevii stăpânesc conținuturile; neînsoțind procesul didactic secvență cu secvență nu permite ameliorarea lui decât după perioade relativ îndelungate de timp.

Numai utilizarea tuturor celor trei forme de evaluare conduce la o atitudine justificată și eficiență a dascălului în activitatea didactică și la realizarea unui proces didactic de o mai bună calitate.

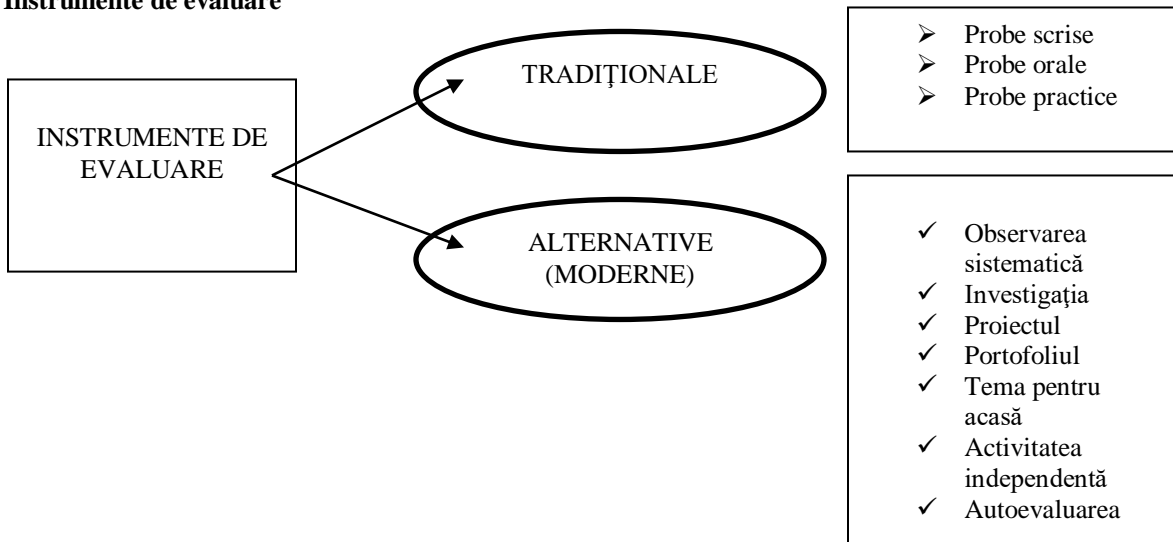
V. Metode și tehnici de evaluare

Principala problemă a învățământului actual – *supraîncărcarea* - nu ține numai de conținutul programei, ci și de tradițiile ultimilor ani și de presiuni exterioare exercitate asupra sistemului (presiunile ciclului școlar următor, olimpiadele, presiunile părinților, stângăcia muncii diferențiate).

Poate fi utilizată drept **probă de evaluare** orice formă de verificare – orală, scrisă sau practică – tradițională sau alternativă, dacă sunt îndeplinite condițiile:

- sunt stabilite capacitățile și conținuturile care se evaluează;
- obiectivele de referință;
- tipurile de itemi adecvați
- descriptorii de performanță;
- modalitatea în care se vor face cunoscute părinților și elevilor rezultatele obținute

VI. Instrumente de evaluare

Dintre *instrumentele alternative de evaluare*:

- ❖ **observarea sistematică** a elevilor – poate fi făcută pentru a evalua performanțele elevilor, dar în special comportamentele afectiv – atitudinale
  - pot fi evaluate:
  - concepte și capacități – organizarea și interpretarea datelor
  - selectarea instrumentelor de lucru
  - descrierea și generalizarea unor procedee, tehnici, relații
  - utilizarea materialelor auxiliare, inclusiv a calculatorului
  - atitudinea elevilor față de sarcina dată
  - concentrarea asupra sarcinii de rezolvat
  - implicarea activă
  - adresarea unor întrebări pertinente
  - completarea/îndeplinirea sarcinii
  - revizuirea metodelor și a rezultatelor
  - comunicarea: discutarea sarcinii cu învățătorul în vederea înțelegerii acesteia
- ❖ **investigația** – reprezintă o situație complicată care nu are o rezolvare simplă
  - sarcina poate fi scurtă, timpul de lucru este relativ lung
  - începe, de desfășoară și se termină în clasă
  - individuală sau în grup presupune diverse obiective –
  - poate urmări caracteristici personale ale elevilor precum: creativitate și inițiativă, participare în cadrul grupului, cooperare, persistență, flexibilitate, dorință de generalizare.
- ❖ **proiectul** – presupune o activitate mai amplă decât investigația care începe în clasă prin definirea și înțelegerea sarcinii, se continuă acasă pe o anumită perioadă și se încheie tot în clasă prin prezentarea în fața colegilor a rezultatelor obținute sau a produsului realizat. Proiectul este ales dacă:
  - prezintă interes pentru elevi
  - elevii sunt nerăbdători pentru a crea un produs de care să fie mândrii
  - pot găsi resurse materiale
  - subiectul nu va ales urmând rutina din clasă
- ❖ **portofoliul** – reprezintă o colecție de informații despre progresul școlar al unui elev, obținut printr-o varietate de metode și tehnici de evaluare. Conținutul său va fi focalizat pe concepte și capacități esențiale:
  - selecții din însemnări;
  - produse elaborate;
  - produse care indică interesele, stilul elevului și folosirea unor varietăți de inteligențe;
  - produse care arată procesul de dezvoltare(început, planificare, revizuire)
  - criteriile pe baza cărora munca va fi evaluată.
- ❖ **autoevaluarea** – este realizată prin întrebări pe care și-le pun elevii înșiși în condiții necesare pentru formarea deprinderilor evaluative ca:
  - prezentarea obiectivelor ce trebuie atinse;
  - încurajarea formulării de întrebări/răspunsuri în scris
  - încurajarea evaluării în cadrul grupului etc

Necesitatea introducerii metodelor educaționale inovatoare în predarea disciplinelor artistice

prof.dr. Mureșan Laura Maria

Colegiul Național "Mihai Eminescu" Oradea

Educația artistică joacă un rol vital în toate mediile educaționale, oferind un puternic mijloc de auto-exprimare și un canal de comunicare alternativ pentru exprimarea gândurilor, emoțiilor și ideilor. În educația inclusivă sau specială, de exemplu, elevii se pot confrunta cu dificultăți în comunicarea verbală, artele vizuale sau muzicale oferindu-le forme de comunicare mai accesibile.

Prin încorporarea metodelor educaționale inovatoare, cum ar fi tehnologiile și materialele didactice care activează simțurile, educația artistică poate îmbunătăți dezvoltarea cognitivă, socială, emoțională și fizică a copiilor. În plus, educația artistică ajută la păstrarea culturii și a patrimoniului național, încurajând în același timp creativitatea copiilor.

Arta este incluzivă prin natura ei, aceasta îmbrățișând perspective diverse, permițând elevilor din diferite medii sociale să contribuie constructiv la viața socială. În formele de educație incluzivă și specială, arta poate reduce lacunele de comunicare și poate stimula sentimentul de apartenență și incluziune socială.

Educația artistică stimulează creativitatea, care este esențială pentru rezolvarea problemelor și gândirea critică. Elevii sunt încurajați să gândească inedit, să găsească soluții inovatoare și să abordeze provocările cu o minte deschisă, abilități care sunt valoroase în toate contextele educaționale și sociale.

Provocările legate de lipsa abilităților motorii ale elevilor din școlile speciale pot să fie depășite mai ușor prin angajarea elevilor în activități artistice precum desenul, pictura sau sculptura acestea contribuind la dezvoltarea și perfecționarea abilităților motorii fine și brute necesare în comunicarea scrisă.

Educația artistică susține dezvoltarea cognitivă prin încurajarea observației, analizei și interpretării. Acest lucru este esențial pentru elevii din tot sistemul educațional, ajutându-i să-și dezvolte abilități de atenție la detalii, recunoaștere a modelelor și memoria.

Proiectele artistice colaborative promovează munca în echipă și interacțiunea socială. Acest lucru este deosebit de benefic în mediile de educație incluzivă și specială, unde promovarea abilităților sociale pozitive este o componentă cheie a dezvoltării holistice.

Educația artistică cultivă abilități precum răbdarea, perseverența și atenția la detalii. Aceste abilități sunt valoroase nu numai în mediile academice, ci și în pregătirea elevilor pentru viitor în

orientarea profesională și viața independentă, iar succesul finalizării proiectelor poate crește semnificativ stima de sine și dezvoltarea individuală.

Prin artă, copiii au posibilitatea de a explora diferite culturi, tradiții și perspective, promovând astfel empatia și înțelegerea între semeni. În plus, integrarea în educația artistică a informațiilor interdisciplinare, cum ar fi chimia, fizica, biologia, matematica poate îmbunătăți procesul educativ. De exemplu, încorporarea proiectelor artistice în lecțiile disciplinelor științifice le permite copiilor să reprezinte vizual concepte științifice, favorizând o înțelegere mai profundă a materiei.

Este important ca profesorii să continue explorarea și implementarea unor abordări inovatoare în educația artistică, valorificând noile tehnologii și formele de artă contemporană pentru a implica și inspira elevii să descopere și să înțeleagă lumea din jurul lor. Procedând astfel, școlile pot cultiva o generație de indivizi, care nu sunt doar competenți din punct de vedere academic, ci care să dețină și abilități creative și culturale pe care aceștia să le poată utiliza în viața de zi cu zi sau în orientarea profesională.

Prin utilizarea metodelor educaționale inovatoare în educația artistică, școlile pot să ofere elevilor experiențe de învățare complexe care să le stimuleze creativitatea, gândirea critică și dezvoltarea personală generală. Spre exemplu, școlile pot îmbunătăți educația artistică prin organizarea de ateliere interactive și colaborări cu artiști locali sau comunități școlare care pot expune copiii la diferite stiluri și tehnici artistice. Proiectele de colaborare pot încuraja munca în echipă și abilitățile de comunicare.

Integrarea tehnologiei, cum ar fi instrumentele de artă digitală, software-ul de modelare 3D sau experiențele de realitate virtuală, poate aduce o dimensiune modernă și captivantă educației în artele vizuale. Acest lucru le permite elevilor să exploreze noi medii și să-și exprime creativitatea în moduri diverse.

Vizitele la galerii de artă, muzee sau spații în aer liber pot oferi expunere în lumea reală la diferite forme de artă. Această experiență practică poate aprofunda înțelegerea și aprecierea elevilor pentru diferite expresii artistice.

Introducerea artei din diverse culturi poate lărgi perspectivele elevilor și îi poate ajuta să aprecieze diversitatea tradițiilor artistice. Acest lucru poate fi integrat și în alte discipline, promovând învățarea interdisciplinară.

Învățarea bazată pe proiecte permite elevilor să-și aplice abilitățile în moduri practice. Încurajează rezolvarea problemelor, gestionarea timpului și exprimarea de sine.

Recunoașterea și adaptarea diferitelor stiluri și ritmuri de învățare pot fi realizate prin planuri de învățare personalizate ceea ce permite elevilor să aleagă proiecte și metode de lucru în funcție de interesele lor stimulând sentimentul de originalitate, proprietate și entuziasm pentru învățare. Interacțiunea cu artiștii vizuali profesioniști pot expune elevii la experiențe educative diverse și oferă o perspectivă asupra domeniului profesional artistic putându-i inspira pe elevi în îmbrățișarea unei cariere artistice.

Crearea de oportunități pentru ca elevii să-și expună munca în cadrul școlii sau comunității locale creează încredere și un sentiment de realizare. De asemenea, promovează o cultură a aprecierii pentru arte în rândul colegilor și al părinților.

Învățarea elevilor să reflecteze asupra propriei lucrări și să se angajeze în sesiuni de critică constructivă ajută la dezvoltarea abilităților de gândire critică.

Unele metode educaționale inovatoare în educația artistică pentru școlari ar putea include folosirea realității virtuale sau a tehnologiei de realitate augmentată pentru a permite elevilor să aibă experiențe de artă captivante și interactive. Introducerea instrumentelor și software-ului de artă digitală pentru a încuraja experimentarea și explorarea într-un format digital.

Implementarea abordărilor de învățare bazate pe proiecte în care studenții colaborează la proiecte de artă care abordează probleme din lumea reală și promovează schimbarea socială. Utilizarea de prezentări multimedia și videoclipuri pentru a expune elevii la o gamă largă de stiluri și tehnici artistice precum fotografia și videografia pentru a surprinde și exprima perspectivele și poveștile elevilor.

În concluzie, educația artistică joacă un rol vital și cu multe implicații în programa școlară, contribuind la dezvoltarea holistică a elevilor în medii de educație obișnuită, incluzivă și specială oferind un mijloc de auto-exprimare, încurajând creativitatea, îmbunătățind abilitățile cognitive și motorii și promovând bunăstarea socială și emoțională.

Folosirea instrumentelor inovative în educația artistică este crucială pentru captarea interesului elevilor, stimularea creativității și pregătirea lor pentru lumea dinamică, bazată pe tehnologie. Conexiunea cu lumea contemporană poate face educația artistică mai evidentă și mai captivantă pentru elevi.

Integrarea tehnologiei în educația artistică le dezvoltă elevilor abilități de alfabetizare digitală, care sunt din ce în ce mai esențiale pe piața forței de muncă. Expunerea timpurie la instrumentele digitale, software de design grafic și platforme multimedia pregătește studenții pentru cariere creative în era digitală.

Instalațiile interactive, realitatea virtuală sau platformele de pictură digitală pot spori implicarea și pot face experiența de învățare multidisciplinară mai dinamică.

Tehnologia permite studenților să exploreze și să se conecteze cu arta și artiștii din întreaga lume. Galeriile virtuale, colaborările online și conferințele video cu artiști din diferite culturi pot lărgi perspectivele studenților și îi pot expune unei game variate de influențe artistice.

Folosirea tehnologiei în educația artistică oferă studenților abilități direct aplicabile în diferite domenii profesionale, de la design grafic la animație reducând decalajul dintre sala de clasă și lumea reală ale abilităților artistice profesionale.

Expunerea la diverse forme de artă și tehnologii cultivă adaptabilitatea elevilor prin învățarea instrumentelor care permit schimbări rapide și spontane, calități esențiale într-un peisaj global care evoluează rapid.

Explorând continuu abordări inovatoare în educația artistică, profesorii pot crea un mediu de învățare dinamic care pregătește elevii nu numai pentru activități artistice, ci și pentru provocările și oportunitățile prezentate de peisajul în evoluție al secolului 21 caracterizat de progrese tehnologice fără precedent, inclusiv inteligența artificială, automatizarea și biotehnologia.

Aceste tehnologii remodelează industriile, creează noi oportunități de muncă și influențează modul în care oamenii trăiesc și lucrează, globalizarea a dus la creșterea comerțului internațional, a schimburilor culturale și la o politică economică interconectată. Această interconexiune prezintă atât provocări, cât și oportunități, obligând indivizii să posede empatie dar și adaptabilitate interculturală.

INOVAȚIE ÎN EDUCAȚIE

Prof. Înv. Preșcolar MUȘAT FLORENTINA – Grădinița Nr. 42, București

În societatea contemporană, cu schimbări rapide și efecte imediate, educația și învățământul trebuie reinnoite, completate, adaptate, astfel încât putem vorbi despre o permanentă inovație și creație în activitatea didactică.

Obiectivul general este acela de a promova creativitatea ca factor cheie în dezvoltarea competențelor personale, antreprenoriale și sociale prin învățarea pe tot parcursul vieții dar și de a găsi strategii moderne folosite pentru asigurarea unei educații de calitate în învățământ.

Pentru elevi, școala viitorului trebuie să promoveze o educație de calitate și să fie axată pe valori în care elevii să creadă, în care să se regăsească, îndeplinind două condiții, fundamentale din punctul lor de vedere: școala viitorului trebuie să le placă și să fie eficientă.

Prioritatea învățământului o constituie informatizarea, softul educațional, reprezentat de programele informatice special dimensionate în perspectiva predării unor teme specifice, ceea ce reprezintă o necesitate evidentă .

Utilizarea calculatorului în procesul instructiv-educativ facilitează realizarea scopurilor didactice și idealurilor educaționale. Calculatorul nu este utilizat pentru a înlocui activitatea de predare a cadrului didactic, ci pentru a veni tocmai în sprijinul predării, ajutându-l astfel să-și îndeplinească mai bine funcția sa didactică fundamentală. Programul de calculator poate deveni un suport important pentru o predare eficientă.

Formarea capacității de a utiliza calculatorul ,de a folosi internetul este benefică elevilor,atât în activitatea școlară cât și în cea extrașcolară, în plan cognitiv cât și psihic,prin relaționarea cu lumea oferită de aceste instrumente de lucru ale mileniului al III-lea.

Promovarea sănătății și a stării de bine a elevului determina de asemenea o dezvoltare optimă din punct de vedere somatic, fiziologic, mintal, emoțional, social și spiritual.

Este foarte important ca în formarea unui stil de viață sănătos pentru școlari să se pună accent pe :

- autocunoașterea și construirea unei imagini pozitive despre sine;
- comunicare și relaționare interpersonală;
- controlul stresului;
- dezvoltarea carierei profesionale ;
- prevenirea accidentelor și a comportamentelor cu risc pentru sănătate;
- prevenirea atitudinii negative față de sine și viață.

În abordarea creativității în procesul educațional, elevul trebuie încurajat să gândească independent, să își asume riscuri și responsabilități în demersul său spre formare intelectuală. Evaluarea pentru asigurarea calității și rezultatele obținute trebuie să ne lărgescă perspectiva asupra situației reale din școli, să identifice nivelul de pregătire al elevilor și să ne ajute să descoperim componentele ce au nevoie de sprijin în dezvoltare.

Un obiectiv important ce ar trebui stabilit pentru anii următori este de a dezvolta un indicator internațional al capacității de a învăța, toate acțiunile bazându-se pe cercetarea științifică. Învățământul modern are ca sistem de referință competențele generale și specifice pe care trebuie să le dobândească cel ce învață – elevul – pe parcursul și la finele unui ciclu de instruire, al unui an de studiu etc. Centrarea pe competențe reprezintă o preocupare majoră în triada predare-învățare-evaluare.

Noua imagine a profesorului trebuie stabilită prin luarea în considerare a tuturor abordărilor de până acum, de la conceperea ca distribuitor de recompense sau ca sursă de informații, până la cea de „manager al învățării”.

Pentru fiecare profesor sunt fundamentale două roluri, cel de manager și cel de evaluator.

Procesul instructiv-educativ trebuie astfel conceput și desfășurat, încât să-i convingă pe elevi să prețuiască propria moștenire națională, să primească contribuțiile originale ale oricărei națiuni la civilizația modernă, pregătind atât elevii, cât și dascălii să înțeleagă valoarea diversității și a independenței de spirit.

Educația este factorul hotărâtor al dezvoltării psihoindividuale a persoanei. Ea sistematizează și organizează influențele mediului, dezvoltă personalitatea.

Creativitatea, în termeni generali, este un proces mental care permite generarea de idei și concepte noi sau asocieri originale între concepte și idei deja existente.

Lumea modernă pune accentul pe folosirea mai eficientă a cunoașterii și a inovației. Este necesară extinderea abilităților creatoare ale întregii populații, mai ales ale acelor care le permit oamenilor să se schimbe și să fie deschiși față de idei noi într-o societate diversă din punct de vedere cultural, bazată pe cunoaștere.

Obiectivul principal este promovarea unor abordări inovative și creative în diferite domenii de activitate. Educația și formarea profesională sunt factori decisivi pentru realizarea acestui lucru. Activitățile ar trebui să se concentreze pe crearea unui mediu favorabil pentru creativitate și inovație și să stimuleze o strategie pe termen lung. Ar trebui, de exemplu, să se pună accent pe o gamă largă de subiecte, precum matematica, știința și informația și alte tehnologii.

Noul mileniu aduce noi cerințe educaționale care impun noi metode, altele decât cele folosite până acum. O importanță majoră în pregătirea elevilor pentru noile cerințe, o au cele trei forme ale educației și anume:

- * educația formală însemnând învățare sistematică, structurată și gradată cronologic, realizată în instituții specializate de către un personal specializat;
- * educația nonformală constând în activități educative desfășurate în afara sistemului formal de învățământ de către diferite instituții educative;
- * educația informală care se referă la experiențe de învățare spontană, cotidiană, existențială, desfășurate în medii culturale care nu au educația ca scop principal.

Criteriul de calitate aplicat educației are un rol foarte important deoarece măsurile propuse pentru a promova creativitatea și capacitatea pentru inovare vor fi adaptate fiecărei etape din cadrul învățării continue.

Focalizată pe unitatea de învățare, evaluarea ar trebui să asigure evidențierea progresului înregistrat de elev în raport cu sine însuși pe drumul atingerii obiectivelor prevăzute în programă. Este important să fie evaluată nu numai cantitatea de informație de care dispune elevul, ci, mai ales, ceea ce poate el să facă utilizând ceea ce știe sau ceea ce intuiește.

Fiecare activitate de evaluare a rezultatelor școlare este însoțită de o autoevaluare a procesului pe care profesorul l-a desfășurat cu toți elevii și cu fiecare elev în parte. Astfel poate fi descris nivelul de formare a competențelor pentru fiecare elev și pot fi stabilite modalități prin care se pot regla, de la o etapă la alta, activități de învățare-formare a elevilor, în mod diferențiat.

De o importanță deosebită este realizarea unui echilibru dinamic între evaluarea scrisă și evaluarea orală; aceasta din urmă, deși presupune un volum mare de timp pentru aprecierea tuturor elevilor și blocaje datorate emoției sau timidității, prezintă avantaje deosebite, precum: realizarea interacțiunii elev-profesor; demonstrarea stadiului de formare a unor competențe prin intervenția cu întrebări ajutătoare, demonstrarea comportamentului comunicativ și de interrelaționare al elevului etc;

De asemenea este necesară folosirea cu o mai mare frecvență a metodelor de autoevaluare și de evaluare prin consultare, în grupuri mici, vizând verificarea modului în care elevii își exprimă liber opinii proprii sau acceptă cu toleranță opiniile celorlalți,

capacitatea de a-și susține și motiva propunerile etc.

Managementul clasei este un domeniu de cercetare în științele educației care studiază atât perspectivele de abordare ale clasei de elevi cât și structurile dimensionale ale acesteia, în scopul facilitării intervenției cadrului didactic în situații de criză micro-educăționale și a evitării consecințelor negative ale acesteia.

Trebuie pus accent pe dimensiunile managementului clasei :

- * dimensiunea ergonomică – se referă la dispunerea mobilierului, vizibilitatea, amenajarea sălii de clasă ;
- * dimensiunea psihologică – se referă la cunoașterea, respectarea și exploatarea particularităților individuale ale elevilor ;
- * dimensiunea socială – se referă la clasă ca și grup social ;
- * dimensiunea operațională – se referă la instrumentele operaționale care sunt recompense și pedepsele;
- * dimensiunea inovatoare – se referă la cunoașterea practicii educaționale la un moment dat, cunoașterea tendințelor și tradițiilor activităților educaționale vizate, cunoașterea orizonturilor de așteptare ale elevilor;
- * dimensiunea normativă – se referă la norme, ansambluri de reguli care reglementează desfășurarea unei activități educaționale.

O importanță deosebită în inovația și creația în activitatea didactică o au rolurile manageriale ale cadrului didactic: de planificare (planifică activitățile cu caracter instructiv – educativ); de organizare (organizează activitățile clasei); de comunicare (comunică idei, cunoștințe, ascultă efectiv, oferă feedback, stabilește canalele de comunicare); de conducere (conduce activitățile cu elevii , desfășurate în clasa și în afara ei); de coordonare (sincronizează obiectivele individuale cu cele comune clasei, contribuind la întărirea grupului și formării echipelor de lucru); de îndrumare (prin intervenții punctuale adaptate unor situații specifice, recomandări) ;de motivare (prin întăriri pozitive, prin utilizarea aprecierilor verbale și non-verbale în sprijinul consolidării comportamentelor pozitive); de consiliere (de orice tip, în probleme personale sau legate de școală); de control (în scopul cunoașterii stadiului în care se află activitatea de realizare a obiectivelor și nivelul de performanță); de evaluare (măsura în care scopurile și obiectivele au fost atinse).

Pentru a susține creativitatea, predarea declarativă, de tip clasic trebuie depășită și înlocuită cu metode care pun accent pe explorare, pe descoperire, pe încurajarea gândirii critice a elevului, pe participarea activă a acestuia la formarea și dezvoltarea sa intelectuală.

În viziunea metodelor moderne, demersul didactic se centrează pe elev și are în vedere transformarea acestuia din “obiect” al procesului didactic în “subiect activ” al propriei deveniri.

Modelul de proiectare a activității didactice are în vedere trecerea de la centrarea pe conținut la centrarea pe activitatea elevului, care presupune deplasarea accentului în activitatea didactică.

Bibliografie:

1. Ionescu M., Radu I.-” Didactica modernă”, Ed. Dacia, Cluj – Napoca, 2001
2. Alois Gherguț,- “Management general și strategic în educație”, Ed. Polirom, Iași, 2007
3. I..Cerghit – “Sisteme de instruire alternative”, Aramis, Bucuresti, 2002.

BLOCAJE ÎN COMUNICARE ȘI MODALITĂȚI DE DEPĂȘIRE A LOR

Mușat Luminița, Liceul Teoretic Hyperion, București

Profesorul și elevii clasei formează împreună un ansamblu organizat, un sistem în cadrul căruia relațiile ce se stabilesc între „elemente” sunt complexe. Elevii și profesorul, precum și relațiile dintre ei, îndeplinesc funcții diferite și au contribuții specifice la realizarea finalităților sistemului dat. Profesorul, școala în general, trebuie să îl înzestreze pe elev cu competențe și atitudini ce îi sunt necesare la terminarea școlii și intrarea în viața profesională. Aceștia nu există ca atare decât împreună, se presupun reciproc. Elevii sunt elevi și profesorii sunt profesori numai în măsura în care se află în corelație.

În sistemul profesori-elevi „elementele” pot comporta și disfuncții. Astfel, relațiile negative ale profesorului cu elevii (tutelare, autoritarism, lipsă de respect, lipsă de înțelegere, ironie, toleranță exagerată) pot frâna dezvoltarea liberă a personalității elevilor. La rândul său, prin faptele și atitudinile sale, elevul poate împiedica adaptarea grupului și integrarea lui în contextul social mai larg funcționarea normală a acestuia și, implicit, dezvoltarea pleneră a indivizilor. Dar, întrucât funcționalitatea fiecărui element este dată de locul și rolul său în relațiile cu celelalte elemente ale sistemului, nicio disfuncție nu trebuie considerată ca fiind definitivă. Transformarea unui element al sistemului atrage după sine modificări în comportamentul celorlalte elemente. Orice modificare în comportamentul profesorului trebuie să fie bine motivată din punct de vedere pedagogic pentru a produce efectele scontate asupra comportamentului elevilor.

Profesorul are conștiința faptului că relația educativă este o relație umană, îl acceptă pe elev ca persoană și îl tratează ca atare. Coeziunea clasei de elevi constituie un obiectiv al muncii profesorului și totodată o condiție a influenței sale educative. Având în vedere factorii care contribuie la coeziune (percepția scopurilor, percepția interpersonală, măsura în care sunt satisfăcute aspirațiile membrilor, nivelul de reușită al acțiunilor comune) sarcina profesorului este să asigure manifestarea acestora în așa fel încât să devină motivați. În același scop trebuie să promoveze relații echilibrate de competiție-cooperare pentru a evita stările tensionale, individualismul, comportamentul neamical, manifestări care slăbesc coeziunea grupului și frânează influențele educative.

Fluxul comunicațional informativ și afectiv între profesor și elevi este deseori stânjenit, bruiat, împiedicat de anumite blocaje, ajungându-se până la impermeabilitate, ceea ce determină la elevi reacții de rezistență, respingere sau indiferență la intervențiile educative. Pe de altă parte, blocajelor „tradiționale” legate de empirismul în alegerea și chiar practicarea profesiei de dascăl li se adaugă, în condițiile actuale, altele noi. Astfel, deteriorarea statutului social al profesorului, confundarea de către unii tineri, și nu numai, în concepție și conduită, a libertății cu libertinajul sau nerecunoașterea autorității, degradarea materială și morală a mediului familial sporesc numărul și dimensiunile surselor de blocaj și fac și mai dificilă punerea pe baze noi a relației profesor-elevi. În aceste condiții depășirea barierelor, deblocarea relației profesor-elevi ne apare cu atât mai necesară.

Relațiile apropiate între profesor și elev, bazate pe încrederea elevului nu numai în competența profesională a profesorului, ci și în competența sa ca sfătuitor, pe capacitatea empatică a profesorului sunt dorite de către elevi. Ei se adresează profesorilor pentru a obține sfaturi doar dacă sunt destul de apropiați de ei, dacă au încredere că vor fi înțeleși și bine sfătuiți.

Chestionar – întrebarea: Ai dorit vreodată să ceri sfaturi de la profesorii tăi și nu ai reușit? Dacă da, ce te-a împiedicat?

În ordinea descrescătoare a frecvenței, răspunsurile se grupează astfel:

- *Am cerut sfaturi și le-am primit.*
- *Nu am dorit să cer sfaturi.*
- *Dacă am dorit nu m-a împiedicat nimeni s-o fac.*
- *Am dorit, dar n-am reușit.*

Majoritatea elevilor a afirmat că nu a apelat la sfaturile profesorilor, deși a avut nevoie datorită: barierei impuse de vârstă, însoțită de o superficială considerație din partea profesorilor față de elevi. Cel mai des pentru motivarea reținerilor sunt invocate: distanța dintre profesori și elevi, indiferența profesorilor și teama elevilor de a nu fi înțeleși greșit de către profesor. Elevii, în măsura în care o fac, nu se adresează oricărui profesor, ci numai aceluia care îi înțelege. Semnificativ este faptul că și în cele mai favorabile răspunsuri, în sensul că ar exista o relație afectivă pozitivă între profesor și elevi, apare cuvântul *curaj*. Deci, oricât de bune ar fi aceste relații, elevului îi trebuie curaj pentru a cere sfaturi profesorilor săi. Din păcate, distanța dintre profesori și elevi este, încă prea mare.

Blocajele sunt cauze ale insuccesului școlar și ale inadaptării sociale, frâne în dezvoltarea personalității copilului. Acestea pot fi evitate sau înlăturate prin măsuri educative adecvate și prin adaptarea relațiilor profesor-elevi, profesor-clasă la personalitatea elevilor și la sintalitatea colectivului de elevi.

În clasa de elevi profesorul are o poziție proeminentă datorită faptului că este investit cu putere și autoritate și este răspunzător social de formarea elevilor. Modul cum el își exercită puterea și autoritatea sunt dependente de calitățile profesionale, psihologice și psihosociale proprii. Calitățile de organizator și conducător al activității clasei, tonul afectiv al relațiilor pe care le promovează cu elevii, climatul socio-afectiv pe care îl asigură în clasă pot fi generatoare de blocaje sau, dacă blocajul s-a instalat, pot fi folosite ca mijloace de deblocare a relațiilor cu elevii. În inițierea și desfășurarea oricărei intervenții ameliorative asupra elevilor sau clasei, profesorul pornește și se sprijină, în continuare, pe cunoașterea particularităților de vârstă și individuale ale elevilor și a sintalității colectivului de elevi în fiecare moment dat. Prin exercițiu sistematic, elevii pot fi ajutați în procesul formării conștiinței de sine, a capacității de autocunoaștere și autoapreciere, ca premise ale autoperfecționării personalității.

Rațiunea procesului de comunicare, a interacțiunii dintre profesor-elevi în situația didactică, este de a obține împreună rezultate pozitive, performanțe școlare, de a produce schimbări favorabile în mentalitățile, atitudinile și comportamentele interlocutorilor, de a forma și dezvolta creativ personalitatea elevilor.

BIBLIOGRAFIE

1. BLOOM, Allan, *Criza spiritului american*, București, Editura Humanitas, 2006.
2. DUMITRIU, Gheorghe, *Comunicare și învățare*, București, Editura Didactică și Pedagogică, R.A., 1998.
3. GOLU, Pantelimon, GOLU, Ioana, *Psihologie educațională*, București, Editura Miron, 2003.
4. LEROY, Gilbert, *Dialoguri în educație*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1974.
5. NICOLA, Ioan, *Tratat de pedagogie școlară*, București, Editura Aramis Print, 2003.

În actuala societate profesorii au multiple roluri însă, cel de antrenor pentru înțelegere este cel mai important în actul învățării. Elevul trebuie să demonstreze că știe să aplice cunoștințele și abilitățile folosind și interpretând matematica în contexte variate.

Se apreciază că scopul final al instrucției este înțelegerea mai profundă și aceasta are loc atunci când elevul poate transfera ce a învățat în contexte noi, în același domeniu sau în afara acestuia. Este important ca elevii să dezvolte abilitatea de a privi cu curiozitate lumea din jurul lor și de a-și pune întrebări ei înșiși, întrebări la care vor răspunde.

Pentru rezolvarea problemelor vor fi parcurși pași intuitivi (conform cadrului propus de George Pólya) și anume:

1. înțelegerea problemei.
2. crearea planului de rezolvare,
3. aplicarea planului,
4. interpretarea rezultatelor.

Și modelul OCDE cuprinde etape asemănătoare și anume:

1. Formularea problemei – etapă în care elevii determină de unde pot extrage conceptele esențiale pentru a analiza, a stabili și a rezolva problema;
2. Aplicarea soluțiilor se referă la capacitatea elevilor de a aplica concepte matematice, rezultate anterioare (teoreme), proceduri și raționamente pentru a rezolva probleme formulate matematic pentru a obține concluzii matematice;
3. Interpretarea și evaluarea- elevii reflectează asupra propriului raționament, a rezultatelor sau concluziilor matematice și le interpretează în contextul problemei din viața reală care a inițiat procesul (dacă este cazul).

Tot mai mult se consideră scopul final al învățării ca fiind transferul, când elevul poate selecta metode, tehnici, concepte și le aplica într-o situație nouă, pe care nu a mai întâlnit-o. Atunci când un elev aplică ceea ce a învățat în contexte inedite, își va crea o înțelegere conceptuală adâncă descoperind conexiuni între concepte și astfel va putea extinde ceea ce a învățat. Această metodă este diferită de cea în care elevul practică un concept în situații familiare, practică ce conduce la fluentă în procesele matematice. Aspectele învățării - cea conceptuală și cea procedurală - sunt esențiale pentru succesul în educația matematică. Matematica trebuie predată atât prin explorare cât și în mod deductiv, pornind de la teoremă/definiție și demonstrație având în vedere obiectivele de învățare. Atunci când elevii descoperă ei înșiși rezultate matematice vor începe să gândească matematic amintindu-și mai bine datorită imp

Cele mai bune lecții sunt acele lecții care încurajează elevii să gândească independent și să se angajeze în a gândi critic. Gândirea critică ne permite să ne referim la propriile noastre idei și la argumentele pe care le avem pentru a ne justifica punctele de vedere. Ea denotă faptul că reflectăm asupra felului în care luăm decizii sau rezolvăm probleme. Gândirea de acest fel presupune că gândurile noastre sunt în mod conștient dirijate spre un scop. Elevii care gândesc critic parcurg procese de învățare cu entuziasm. Ei văd provocări și oportunități de învățare chiar și în cele mai dificile sarcini intelectuale, angajându-se în astfel de exerciții cognitive atât în sala de clasă, cât și în comunitatea în care trăiesc.

Bibliografie:

<https://aspireteachers.ro>

<https://forlife.ro> –Impreună dăm viață învățării.,

F.Anton,C.Anton,Matematica...în viața noastră, editura Taida

O.Bădescu , De vorbă cu matematica, 2003

O.Bădescu ,T.,Nițu, Matematica între bucurie și teamă, editura Bok for life,București, 2022

Revoluția sensului în educație

Profesor de matematică: Aura Nacu
Școala gimnazială „Maria Rosetti” – București

Revoluția sensului în educație se reflectă în schimbările aduse în abordarea procesului de învățare, trecând de la focalizarea exclusivă pe transmiterea de cunoștințe la dezvoltarea abilităților practice și a gândirii critice. Educația se orientează tot mai mult către formarea elevilor în indivizi capabili să rezolve probleme, să colaboreze și să se adapteze la schimbările rapide din societate.

Educația încearcă să promoveze învățarea bazată pe probleme, colaborarea și dezvoltarea abilităților practice. Se accentuează integrarea tehnologiilor în procesul de predare pentru a reflecta cerințele pieței de muncă. De asemenea, se acordă o atenție sporită dezvoltării abilităților sociale și emoționale, precum gândirea critică și rezolvarea de probleme, pentru a pregăti elevii să se adapteze la schimbările din societate și să contribuie activ la rezolvarea acestor provocări.

Există o varietate de metode educaționale inovatoare care au fost dezvoltate pentru a face procesul de învățare mai atractiv, relevant și eficient. Iată câteva exemple:

1. **Învățarea bazată pe proiecte:** Elevii lucrează la proiecte practice care implică cercetare, rezolvarea problemelor și prezentarea rezultatelor. Aceasta promovează colaborarea și aplicarea practică a cunoștințelor.
2. **Flipped Classroom (Clasa inversată):** Elevii studiază conținutul înainte de clasă, iar timpul în clasă este folosit pentru discuții, activități practice și clarificări. Această metodă promovează interacțiunea în clasă și înțelegerea profundă a subiectelor.
3. **Învățare bazată pe jocuri:** Utilizarea elementelor de joc în procesul de învățare pentru a menține angajamentul și a transforma materialele didactice în experiențe interactive și distractive.
4. **Metoda Peer Teaching (Învățare între colegi):** Elevii predau unii altora sub supravegherea profesorului. Aceasta consolidează înțelegerea și dezvoltă abilitățile de comunicare.
5. **Învățare online și blended learning:** Utilizarea platformelor online și a tehnologiei pentru a oferi acces la resurse educaționale diverse, adaptate ritmului și stilului de învățare al elevilor.
6. **Design Thinking:** Promovarea gândirii creativ-constructive prin abordarea problemelor printr-un proces iterativ, care include înțelegerea, definirea, crearea de soluții și testarea acestora.
7. **Metode de evaluare autentică:** În locul testelor tradiționale, evaluările autentice pun accentul pe proiecte și sarcini care simulează contexte realiste și pun în aplicare abilitățile practice.
8. **Clase virtuale și colaborare online:** Utilizarea platformelor de colaborare online pentru conectarea elevilor, împărtășirea resurselor și colaborarea la proiecte în mediul virtual.
9. **Mindfulness și tehnici de gestionare a stresului:** Integrarea practicilor de conștientizare și relaxare pentru a sprijini bunăstarea mentală și a îmbunătăți capacitatea de concentrare.
10. **Aprendizaje Móvil (Învățare mobilă):** Utilizarea dispozitivelor mobile pentru acces la materiale educaționale, colaborare și studiu la distanță.

Aceste metode educaționale inovatoare sunt concepute pentru a răspunde nevoilor elevilor într-o societate în continuă schimbare și pentru a îmbunătăți procesul de învățare și dezvoltare a abilităților.

Matematica are o importanță crucială în educație din mai multe perspective:

1. **Dezvoltarea Gândirii Critice:** Studiul matematicii încurajează gândirea critică, analiza logică și rezolvarea problemelor. Aceste abilități sunt esențiale în abordarea oricăror provocări și în luarea deciziilor informate în viață.

2. **Instrument pentru Înțelegerea Lumii:** Matematica oferă un cadru conceptual și un limbaj comun pentru a înțelege și a explora fenomenele din jurul nostru. De la fenomene naturale la procese sociale și economice, matematica oferă instrumente pentru interpretare și analiză.

3. **Relevanță Practică:** Abilitățile matematice sunt esențiale în aproape toate aspectele vieții cotidiene, de la gestionarea bugetului personal la rezolvarea problemelor tehnice și științifice. Competențele matematice sunt adesea cerute în diverse domenii profesionale.

4. **Pregătire pentru Carieră:** Într-o lume dominată de tehnologie, competențele matematice sunt din ce în ce mai valorizate în lumea muncii. Discipline precum știința datelor, ingineria și programarea depind în mod semnificativ de fundamentele matematice solide.

5. **Dezvoltarea Abilităților Cognitive:** Studiul matematicii contribuie la dezvoltarea abilităților cognitive, cum ar fi memorarea, concentrarea, raționamentul abstract și rezolvarea problemelor complexe. Aceste abilități au beneficii extinse în învățare și dezvoltare personală.

6. **Promovarea Rigorii Academice:** Matematica este adesea considerată un test de rigor academic. Abordarea și rezolvarea problemelor matematice solicită atenție la detalii, disciplină și o abordare structurată, dezvoltând astfel calități importante în procesul de învățare.

7. **Contribuție la Dezvoltarea Tehnologică:** Multe inovații tehnologice și științifice au la bază principii matematice. De la algoritmi de inteligență artificială la dezvoltarea software-ului, matematica este motorul progresului tehnologic.

În concluzie, matematica nu este doar o disciplină academică, ci și o componentă esențială a educației care contribuie semnificativ la dezvoltarea elevilor și la pregătirea lor pentru viitor.

Dezvoltarea abilităților practice în matematică poate fi realizată prin aplicarea cunoștințelor teoretice în contexte practice. Profesorii pot utiliza probleme reale sau scenarii cotidiene pentru a ilustra modul în care conceptele matematice sunt utilizate în viața de zi cu zi. Lucrul în echipă și rezolvarea de probleme practice pot consolida înțelegerea și aplicarea abilităților matematice. De asemenea, utilizarea tehnologiei, precum software-uri de simulare sau aplicații interactive, poate oferi elevilor oportunități practice de explorare a conceptelor matematice într-un mod mai concret și atractiv.

Gândirea critică în cadrul lecțiilor școlare este încurajată prin diverse metode. Profesorii pot utiliza întrebări deschise și provocatoare pentru a stimula analiza și evaluarea elevilor. De asemenea, se pot introduce studii de caz și activități care necesită rezolvarea de probleme complexe. Dezbaterile în clasă și colaborarea în echipe sunt alte modalități prin care elevii își pot dezvolta abilitățile de gândire critică, învățând să argumenteze, să analizeze informațiile și să ia decizii în mod informat.

Un exemplu de dezvoltare a abilităților practice în matematică ar putea fi o lecție despre bugetare și gestionare financiară. Elevii ar putea fi provocați să creeze un buget fictiv pentru o situație de viață reală, cum ar fi planificarea cheltuielilor lunare pentru un cămin studentesc sau pentru o vacanță. Această activitate ar implica calcularea veniturilor, estimarea costurilor, gestionarea resurselor financiare și luarea deciziilor informate. Astfel, elevii nu numai că aplică concepte matematice, ci și dezvoltă abilități practice esențiale în gestionarea aspectelor financiare ale vieții lor.

Un exemplu de dezvoltare emoțională în matematică ar putea fi integrarea strategiilor de rezolvare a problemelor care implică aspecte emoționale și sociale. De exemplu, o activitate ar putea să le ofere elevilor ocazia să exploreze și să rezolve probleme legate de distribuirea resurselor

limitate sau să simuleze situații de colaborare în echipă pentru a atinge un scop matematic comun. Astfel, pe lângă rezolvarea problemelor matematice, elevii își pot dezvolta abilitățile de comunicare, cooperare și gestionare a emoțiilor în contextul matematicii, contribuind astfel la dezvoltarea lor emoțională și socială.

Un exemplu de dezvoltare a gândirii critice în matematică ar putea fi o activitate care cere elevilor să analizeze și să compare mai multe metode de rezolvare a unei probleme matematice. Elevii ar trebui să argumenteze avantajele și dezavantajele fiecărei abordări, să evalueze eficiența lor și să identifice situațiile în care o metodă este mai potrivită decât alta. Această activitate încurajează gândirea critică prin evaluarea și analiza detaliată a opțiunilor disponibile, dezvoltând abilitățile de raționament și luare de decizii informate în context matematic.

Pentru a face matematica mai atractivă din punct de vedere emoțional, se pot integra elemente creative, interactive și relevante pentru viața de zi cu zi. De exemplu, lecțiile pot include probleme și exerciții care au legătură cu pasiunile și interesele elevilor sau care abordează situații concrete din viața reală.

Utilizarea jocurilor și a aplicațiilor interactive poate face matematica mai distractivă și captivantă. De asemenea, se pot organiza activități în echipă sau proiecte care să stimuleze colaborarea și creativitatea în rezolvarea problemelor matematice.

Incorporarea elementelor de mister sau provocare în sarcinile matematice poate stimula curiozitatea și dorința de explorare a elevilor. Prin evidențierea relevanței și importanței practicilor matematice în viața de zi cu zi, se pot dezvolta conexiuni emoționale pozitive față de această disciplină.

Pentru a evita studiul superficial al matematicii, putem adopta metode moderne de lucru care să promoveze înțelegerea profundă și aplicarea practică a conceptelor. Iată câteva sugestii:

1. **Probleme Practice Relevante:** Introduceți probleme care au relevanță în viața reală, astfel încât elevii să vadă utilitatea matematicii. Aplicațiile practice pot stimula o înțelegere mai profundă și un angajament mai mare.
2. **Metode Interactive:** Utilizați tehnologii moderne, cum ar fi software-uri interactive, simulări și aplicații, pentru a face matematica mai accesibilă și atrăgătoare. Experimentarea activă poate consolida înțelegerea.
3. **Proiecte de Echipă:** Încurajați proiectele de echipă care implică rezolvarea problemelor complexe. Colaborarea într-un mediu de echipă poate stimula gândirea critică și abordarea problemelor sub un unghi mai profund.
4. **Învățare bazată pe Probleme:** Promovați învățarea bazată pe probleme, unde elevii sunt implicați activ în identificarea, analiza și rezolvarea problemelor matematice concrete.
5. **Evaluare Continuă și Formativă:** Utilizați evaluarea continuă și formativă pentru a monitoriza progresul elevilor în mod regulat și pentru a adapta instruirea în funcție de nevoile lor specifice.
6. **Conectarea Conceptelor:** Ajutați elevii să facă conexiuni între diferitele concepte matematice și să înțeleagă cum acestea se încadrează într-un întreg coerent. Astfel, vor evita abordarea matematicii ca pe o simplă listă de reguli și formule.

Prin adoptarea acestor metode moderne, puteți încuraja o abordare mai profundă și mai conștientă a studiului matematicii, consolidând astfel înțelegerea și abilitățile practice.

Scopul acestor tehnici și metode inovative este îmbrățișarea dezvoltării holistice.

Dezvoltarea holistică se referă la abordarea integrală și echilibrată a creșterii și dezvoltării unei persoane, acoperind toate aspectele importante ale vieții. Acest concept recunoaște că o ființă umană este un întreg complex, format din diferite dimensiuni

interconectate. Dezvoltarea holistică nu se limitează doar la aspectele fizice sau intelectuale, ci cuprinde și domenii precum aspectul emoțional, social, moral și spiritual. Este un proces care vizează dezvoltarea deplină a individului în toate aceste dimensiuni.

Principalele componente ale dezvoltării holistice includ:

1. **Dezvoltare Fizică:**Privind starea de sănătate fizică, alimentație, exerciții fizice și igienă.
2. **Dezvoltare Intelectuală:**Încurajează gândirea critică, creativitatea, rezolvarea problemelor și învățarea continuă.
3. **Dezvoltare Emoțională:**Înțelegerea și gestionarea emoțiilor, construirea empatiei și dezvoltarea unei stime de sine pozitive.
4. **Dezvoltare Socială:**Dezvoltarea abilităților sociale, comunicarea eficientă, colaborarea și interacțiunea cu ceilalți.
5. **Dezvoltare Morală:**Înțelegerea valorilor, eticii și dezvoltarea unui comportament moral și responsabil.
6. **Dezvoltare Spirituală:**Explorarea și înțelegerea sensului vieții, a valorilor personale și a conexiunii cu ceva mai mare decât sinele.

Dezvoltarea holistică recunoaște interconexiunea dintre aceste componente și importanța abordării lor integrate pentru a asigura o creștere echilibrată și armonioasă. În educație și în îngrijirea copiilor, de exemplu, se pune din ce în ce mai mult accent pe promovarea dezvoltării holistice pentru a asigura pregătirea copiilor pentru viață într-un mod cuprinzător și sustenabil.

Bibliografie:

1. *"Teaching with the Brain in Mind"* de Eric Jensen: Autorul explorează modul în care funcționează creierul și cum aceste cunoștințe pot fi integrate în procesul de predare.
2. *"Drive: The Surprising Truth About What Motivates Us"* de Daniel H. Pink: Această carte explorează factorii de motivație și cum aceștia influențează procesul de învățare.
3. *"Make It Stick: The Science of Successful Learning"* de Peter C. Brown, Henry L. Roediger III, și Mark A. McDaniel: Cartea se axează pe strategii de învățare eficiente și metodele prin care informațiile pot fi reținute mai bine.
4. *"The Flipped Classroom: Proven Strategies for Student Success"* de Jonathan Bergmann și Aaron Sams: Această carte explorează conceptul de clasă inversată și modul în care poate fi implementat eficient.

IMPACTUL EMOTIONAL A ACTIVITĂȚILOR EXTRACURRICULARE ASUPRA COPILULUI DEFICIENT MINTAL

**Profesor psihopedagogie specială Nagy-Rusu Gabriela, Centrul Școlar pentru
Educație Incluzivă Arad**

Educația nonformală reprezintă ansamblul influențelor educative structurate și organizate într-un cadru instituționalizat dar desfășurate în afara sistemului de învățământ. Notele caracteristice ale acestei forme de educație sunt legate de caracterul opțional al activităților organizate, participarea elevilor la stabilirea a ceea ce se va învăța și se va întreprinde, rolul discret al dascălului și renunțarea la evaluări. Activitățile extracurriculare contribuie la gândirea și completarea procesului de învățare, la dezvoltarea înclinațiilor și aptitudinilor elevilor, la organizarea rațională și plăcută a timpului lor liber. Având un caracter atractiv, copiii participă într-o atmosferă relaxantă, cu însuflețire și dăruire, la astfel de activități. Potențialul larg al activităților extracurriculare este generator de căutări și soluții variate. Succesul este garantat dacă ai încredere în imaginația, bucuria și în dragostea din sufletul copiilor, dar să îi lași pe ei să te conducă spre acțiuni frumoase și valoroase.

Scopul activităților extrașcolare este dezvoltarea unor aptitudini speciale, antrenarea elevilor în activități cât mai variate și bogate în conținut, cultivarea interesului pentru activități socio-culturale, facilitarea integrării în mediul școlar, oferirea de suport pentru reușita școlară în ansamblul ei, fructificarea talentelor personale și corelarea aptitudinilor cu atitudinile caracteriale.

Activitățile extrașcolare se desfășoară într-un cadru nonformal, ce permite elevilor cu dificultăți de afirmare în mediul școlar să reducă nivelul anxietății și să-și maximizeze potențialul intelectual.

Oricât ar fi de importantă educația curriculară realizată prin procesul de învățământ, ea nu epuizează sfera influențelor formative exercitate asupra copilului. Rămâne cadrul larg al timpului liber al copilului, în care viața capătă alte aspecte decât cele din procesul de învățare școlară.

Educația cerințelor speciale (CES) denumită în prezent educație incluzivă – componentă a paradigmei *educație pentru toți* – proiectează un nou tip de școală: comprehensivă (cuprinzătoare, care nu selectează și nu exclude), care realizează co-educatia, este deschisă, toleranță, prietenoasă și democratică, naturală prin eterogenitatea ei care îi valorizează și integrează pe toți copiii, adaptându-se la diversitatea de cerințe educaționale, la particularitățile de învățare și dezvoltare ale fiecărui copil. Este acceptată în prezent noțiunea de „CES” care desemnează necesitățile educaționale complementare obiectivelor generale ale educației speciale, necesitățile care solicită o școlarizare adaptată particularităților individuale și / sau caracteristice unei deficiențe precum și o intervenție specifică, prin reabilitare/recuperare corespunzătoare.

Indiferent de tipul de educație: specială, integrată / incluzivă sau de conceptele utilizate, problema personalității elevului trebuie să ocupe locul principal. Acțiunea educativă cea mai bună este aceea „care modelează eul”, permițând deficienților mintali învățarea realității sociale, pentru că ei se vor integra în realitatea socială normală. Ca urmare, profesorul trebuie să sensibilizeze în elevi propriul „eu”, conștiința posibilităților, capacitatea de a lua decizii, de a fi stăpâni pe ei. Acest lucru se poate realiza nu numai prin activități educative școlare, ci și prin activități extracurriculare. Este necesară o riguroasă planificare, organizare și desfășurare a acestor tipuri de activități în relație directă cu posibilitățile reale ale elevilor și pentru a veni în întâmpinarea cerințelor pe care elevii respectivi le resimt în raport cu actul educațional.

Rolul terapeutic al activităților extracurriculare constă în faptul că prin ele se poate realiza mai ușor socializarea copiilor cu CES. În funcție de specificul lor, aceste activități dezvoltă la elevi priceperi, deprinderi și abilități cognitive și comportamentale, mult mai solide, pentru că, desfășurându-se în afara cadrului tradițional al sălii de clasă, ele permit contactul direct cu realitatea socială.

Activitățile extracurriculare de tipul vizitelor, excursiilor și drumețiilor, permit dezvoltarea relațiilor interpersonale și o mai bună relaționare a copiilor cu societatea; sporirea interesului de cunoaștere a frumuseților naturale și de patrimoniu; formarea și dezvoltarea unor sentimente de prețuire a mediului natural, în vederea adoptării unui comportament ecologic adecvat.

Concursurile cu tematică diferită (sportive, artistice, pe discipline de studiu, etc.) dezvoltă la elevii cu CES, spiritul de competiție, de echipă, îi mobilizează la cooperare și le dezvoltă încrederea în forțele proprii. Desfășurarea de competiții între elevii cu CES și cei din

școlile de masă facilitează depășirea sentimentului de marginalizare și permite valorizarea potențialului aptitudinal al copiilor cu deficit de intelect.

Participarea copiilor cu CES la activități cultural-artistice constituie puncte de referință, jaloane care-i duc spre autocunoaștere, matricea spirituală în care un copil își descoperă treptat propria sa identitate, rostul său în lume. Serbările de Crăciun, de 8 Martie sau 1 Iunie, permit socializarea și valorizarea acestor copii.

Terapia prin teatru nu vindecă deficiența, dar schimbând mediul pentru copil, efectul deficienței este mai puțin evident.. Pus în situația de a practica o diversitate de comportamente, de a se transpune în „pielea” unor personaje, copilului i se solicită un anumit mod de comportare, i se oferă prilejul de a acționa efectiv pe baza unor reguli de comportare civilizată, de a exersa în mod direct deprinderi, comportamente, relații sociale.

Formarea personalității deficientului mintal se face în cadrul obiectivelor educative generale, comune tuturor elevilor, numai că mijloacele de realizare sunt diferite.

Activități pentru sprijinirea dezvoltării personalității elevilor cu CES

“Să nu-i educăm pe copiii noștri pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci, să-i învățăm să se adapteze.” (Maria Montessori –”Descoperirea copilului”)

Școala este ca o lume fermecată, plină de basm și feerie, este lăcașul unde se pun bazele „clădirii” fizice și spirituale a „puiului de om”. Doar „zâna”, modelatoarea de suflete și minți, știe, cu mult tact și răbdare, să-i treacă pragul palatului fermecat pentru a îmbrăca haina plină de vrajă și mister a basmului, a jocului, a cântecului și a poeziei.

Pedagogul american Bruner (1970) consideră că „oricărui copil, la orice stadiu de dezvoltare i se poate preda cu succes, într-o formă intelectuală adecvată, orice temă”, dacă se folosesc metode și procedee adecvate stadiului respectiv de dezvoltare, dacă materia este prezentată „într-o formă mai simplă, astfel încât copilul să poată progresa cu mai multă ușurință și mai temeinic spre o deplină stăpânire a cunoștințelor”

Oricât ar fi de importantă educația curriculară realizată prin procesul de învățământ, ea nu epuizează sfera influențelor formative exercitate asupra copilului. Rămâne cadrul larg al timpului liber al copilului, în care viața capătă alte aspecte decât cele din procesul de învățare școlară. În acest cadru, numeroși alți factori acționează, pozitiv sau nu, asupra dezvoltării elevilor.

Educația extracurriculară (realizată dincolo de procesul de învățământ) își are rolul și locul bine stabilit în formarea personalității copiilor noștri. Educația prin activitățile extracurriculare urmărește identificarea și cultivarea corespondenței optime dintre aptitudini, talente, cultivarea unui stil de viață civilizată, precum și stimularea comportamentului creativ în diferite domenii. Începând de la cea mai fragedă vârstă, copiii acumulează o serie de cunoștințe punându-i în contact direct cu obiectele și fenomenele din natură.

Studiile arată că 80% dintre copii și adolescenți își petrec timpul liber în fața calculatorului sau televizorului și, prin urmare, au un stil de viață sedentar, nesănătos. În acest sens, activitățile extracurriculare pot deveni o modalitate eficientă prin care copiii / elevii pot fi ținuti departe de aceste „vicii tehnologice”. În caz contrar, avea mai multe șanse de a deveni introvertiți și, pe viitor, vor putea lega mai greu prietenii.

Ca sprijin în acest sens, vine o categorie specială de activități extracurriculare - activitățile extradidactice de masă reprezentate de: serbările școlare, competițiile sportive, competițiile artistice, jocurile copiilor / elevilor. Activitățile extracurriculare de masă reprezintă activități care cuprind mulți copii / elevi dintr-o grupă / clasă, mai multe grupe / clase, sau chiar grupe / clase de copii / elevi din mai multe unități școlare. Aceste activități oferă recreere, competiție, satisfacțiile atmosferei de grup, iar unora dintre copii / elevi chiar posibilitatea unei afirmări și recunoașterea a aptitudinilor pe care le au. Aceste activități au caracter ocazional și iau forme foarte variate.

a). *Jocul, ca activitate extracurriculară specifică preșcolărilor și școlărilor mici*

În programul zilnic al unei unități școlare sunt cuprinse forme speciale de activitate care au drept scop destinderea copiilor, crearea bunei lor dispoziții. O altă formă de educație extracurriculară o constituie *jocul de interior și/sau jocul în aer liber* care pot fi preluate ca atare de cadrul didactic sau modificate în raport cu contextul existent. Creativitatea copiilor / elevilor este stimulată încă de la vârsta preșcolară și este continuată la școală prin practicarea unor jocuri specifice fiecărei vârstei. „Jocul este esența și rațiunea de a fi a copilăriei”. Prin joc, copilul învață, socializează, se dezvoltă, crește.

Copilul dovedește prin joc că participă intens la tot ceea ce-l înconjoară: el transpune în joc inițial acțiunile exterioare efectuate de oameni cu obiectele (transpunere începută încă în antepre-școlaritate) și apoi, din ce în ce mai complex, realizează redarea semnificației acestor acțiuni, dezvoltarea diverselor relații sociale. Începutul vârstei preșcolare se caracterizează prin frecvența relativ mare a jocurilor de creație cu subiecte din viața și lumea concretă ce-i înconjoară. Transpunerea în plan ludic a impresiilor imediate se face rapid și coerent (de altfel, rapiditatea cu care sunt valorificate impresiile în creația de joc, calitatea

transpunerii în joc, nuanțele surprinse, pot fi parametri de analiză a nivelului de dezvoltare a copiilor) (R.M. Niculescu, D. Lupu, 2007).

Înclinarea balanței către învățare, ca activitate fundamentală, creează o complementaritate fericită exprimată în faptul că jocul devine activitate compensatorie a învățării, creând condiția de odihnă pentru aceasta. Structura jocului suferă modificări, conținutul acestuia devenind mai complex, mai cultivat, mai socializat datorită influenței dominantelor activității de învățare și raționalizare. Este perioada când cu mare plăcere, școlarul mic se îndreaptă spre jocurile de construcție (asamblare și montaj), spre jocuri în care se împletește imaginativul cu realul. Singuri dar mai ales în grupuri mici, copiii se întâlnesc (fete, sau băieți) și inițiază jocuri de rol („de-a școala”, „de-a familia”) sau de mișcare („de-a prinslea”, „de-a ascunselea”). Nu sunt neglijate nici jocurile sociale în cadrul cărora copiii socializează, comunică, colaborează. Nevoia de mișcare (copilul are încă nevoie să sară, să strige, să alerge) este satisfăcută de jocurile în aer liber, de plimbările / adevăratele curse cu bicicleta, trotineta, rolele sau de practicarea sportului (înot, gimnastică, fotbal, baschet, handbal, volei, karate etc.). Învățarea și respectarea regulilor, viața de echipă, consolidarea imaginii de sine, toate cu efecte benefice asupra dezvoltării personalității școlarului mic se dezvoltă prin practicarea în formă organizată a unui sport (R.M. Niculescu, D. Lupu, 2007).

b). Serbările școlare

Serbările școlare sunt evenimente foarte importante desfășurate de copii la sfârșitul unui semestru, a unui an școlar sau la diferite ocazii. Aceste manifestări sunt evenimente deosebite care încurajează sau completează activitatea din timpul unui an școlar având un rol educativ, datorită emoțiilor declanșate.

Pentru ca manifestarea artistică să își atingă scopul, propunătorul trebuie să aibă în vedere următoarele: pregătirea artistică la un nivel corespunzător al repertoriului precum și pregătirea organizatorică (popularitatea acțiunii, asigurarea ținutei vestimentare a copiilor, crearea unui decor adecvat).

Înțelegând și memorând poezii, texte ale scenetelor, se dezvoltă gândirea, limbajul și memoria. Această activitate de învățare este condiționată de atenția și de voința copiilor.

Profesorul coordonator trebuie să stăpânească bine conținutul serbării, pornind de la o idee tematică, în jurul căreia să se grupeze toate punctele din program, pentru ca întregul să

fie unitar. Serbările apropiate de preocupările și interesele vârstei aduc lumină în sufletele copiilor și dau aripi imaginației și entuziasmului.

În vederea organizării unor activități artistice profesorul trebuie să respecte anumite cerințe pedagogice:

1. Alegerea unui repertoriu adecvat particularităților individuale ale elevilor cu deficiențe mintale;
2. Antrenarea tuturor copiilor ;
3. Organizarea repetițiilor în vederea însușirii repertoriului;
4. Însușirea propriu-zisă a repertoriului și asigurarea bazei materiale necesare bunei desfășurări a programului;
5. Desfășurarea propriu-zisă a programului;

În alcătuirea programului a acestor activități, materialul muzical: cântecele, jocurile cu cântec, cântecele populare și acompaniamentul muzical are un rol important. Latura muzicală a serbării ne dă posibilitatea să antrenăm toți copiii în coruri fiind un domeniu în care copiii găsesc plăcerea de a se manifesta în echipă.

Impresiile frumoase, melodiile plăcute îi influențează pe copii și le crează bogate disponibilități afective.

Conținutul muzical al unei serbări este condiționat de evenimentul care se sărbătorește și de scopul urmărit. O serbare școlară influențează trăsăturile de caracter și de voință în curs de formare a copiilor deficienți mintal. Aceștia învață să fie mai buni, harnici, generoși, acceptându-se unii pe alții prin veselie și socializare. Reușita unei serbări trebuie să fie consecința unei alegeri judicioase a celui mai accesibil program și a unei activități bine planificate de pregătire în cursul unei perioade mai îndelungate.

Manifestările cultural religioase – printre care și serbările școlare antrenează de fiecare dată un număr foarte mare de elevi. Ele conduc la promovarea unui înalt nivel de dezvoltare a personalității religios morale. De obicei ele se realizează complementar cu activitățile punându-se accent într-o mai mare măsură pe latura exterioară și expresivă a acestora, pe dezvoltarea vieții afective și formarea unor impresii personale față de personaj, de perioada istorică și geografică a acțiunii pe care o interpretează.

Eficiența și atractivitatea acestor serbări depind de ingeniozitatea fiecărui profesor. Dacă vom ține cont de particularitățile de vârstă ale elevilor, de aptitudinile și posibilitățile de interpretare a personajului, dacă vom ști să transmitem cum se cuvine teoria legată de ceea ce vrem să pună elevii în scenă, rezultatele vor fi de durată și cu eficiență mai mare.

Dacă vom ști să cultivăm predispoziția religioasă a elevilor pentru a o exterioriza prin

sentimentul religios și să se concretizeze printr-o seamă de acte și atitudini morale vom reuși să păstrăm pe mai departe credința prin elevii noștri. Dacă în cadrul orelor de religie vom scoate în evidență faptele morale a personajelor, pe care elevii le vor interpreta în serbări, atunci aceștia prin repetiții se vor desprinde și le vor pune în practică în comportamentul lor religios moral.

Astfel știm că în fiecare familie în perioada Paștelui și a Crăciunului, conform tradiției se cântă tot felul de colinde și cântări referitoare la viața și activitatea lui Hristos antrenându-i până și pe cei mai mici copii, apoi în grădiniță și școală aceste forme de manifestare religioasă primind o importanță deosebită prin deprindere, acești copii le vor transmite generațiilor următoare.

Trezirea interesului religios prin aceste serbări duce la crearea unei atmosfere de cercetare, de muncă colectivă, de legături sociale și chiar o atmosferă de voieșie și bună înțelegere între elevi .

Daca vor fi antrenați și pregătiți cât mai mulți elevi în realizarea unei serbări le dăm de înțeles că pot fi utili, că intervențiile efective la pregătirea acestora vor crea legături de prietenie și ajutor între ei.

Ceea ce trebuie să menționăm în special, este faptul că educația moral – religioasă este o misiune deosebit de grea. În fiecare zi trebuie să ne gândim că sămânța pe care o sădim în sufletele lor trebuie să încolțească pentru a deveni mai buni, mai iubitori față de Dumnezeu și față de aproapele lor.

Profesorului îi revine această nobilă misiune „de a fi lucrător împreună cu Dumnezeu pentru formarea sufletelor elevilor”. Un sacrificiu mare pentru a scoate la iveală frumusețea sufletului.

c). Expozițiile cu tematici diverse se constituie modalități de valorificare a produselor activităților derulate în cadrul cercurilor, concursurilor artistice. Se pot organiza:

- expoziții de desene, picturi, colaje;
- expoziții cu produsele activităților copiilor / elevilor: felicitări, produse din lut, ghips, materiale reciclabile, flori uscate etc.;

Expozițiile pot fi organizate: *tematic* (urmăresc o anumită temă, de exemplu: primăvara) sau pur și simplu se prezintă în spațiul expozițional toate lucrările copiilor. Scopul organizării expoziției poate fi: *laudativ* (se prezintă lucrările ca produse ale activităților

derulate), *umanitar* (strângere de bani pentru copii bolnavi cronic, de exemplu, sau pentru un coleg care trece printr-un moment dificil), *strângere de fonduri* (pentru a desfășura o excursie, ulterior).

d). Ansamblurile artistice

Valențele emoțional-estetice pot fi atinse nu doar prin intermediul disciplinelor de profil (educație plastică, educație muzicală) ci și prin toate acele activități instructiv-educative care țin de educația extracurriculară. Educația estetică are o „sferă largă incluzând frumosul din natură, societate și artă” (C. Cucuș, 2000, 146) și este ținta acestor activități.

Modalități prin care se poate desfășura educația estetică sunt constituite de ansamblurile artistice. Fie că sunt corale, de dansuri, de diferite genuri muzicale, coregrafice – ansamblurile artistice pot și trebuie să se constituie ca adevărate pârgii între educația formală și cea informală. C. Cucuș (2000, 150) aprecia „chiar dacă nu există o coordonare sau un acord axiologic între ceea ce se desfășoară în școală și ceea ce se întâmplă în afara ei, cadrul didactic (profesorul) rămâne, în continuare, factorul modelator principal, care va integra experiențele întâmplătoare și variate ale copiilor / elevilor, corelându-le și interpretându-le împreună cu ei, în conformitate cu standardele axiologice autentice.”

e). Competițiile artistice, competițiile sportive

Fie că sunt artistice, fie că sunt sportive, competițiile au și își vor păstra farmecul lor. Ele sunt autentice, descătușează energii și mobilizează către acțiune. Competițiile sunt, de asemenea, activități extracurriculare deosebit de atractive pentru copii / elevi. Acestea dau posibilitatea copiilor/ elevilor să probeze practic ce au învățat, să combine diferite deprinderi, să-și probeze forțele în context de concurs. Competițiile pun copiii / elevii în context de concurs, le testează răbdarea, și chiar toleranța la frustrare (în cazul eșecului, de exemplu). Capacitatea de efort susținut este probată în faza pregătirilor pentru competiție. Orice competiție are învinși dar și învingători. Învingătorii sunt recompensați, sunt premiați și încurajați să continue.

Studiile arată că pe primul loc în topul preferințelor copiilor se situează activitățile sportive. Sporturile cele mai îndrăgite de copii / elevi sunt fotbalul, voleiul și baschetul. Acestea sunt sporturi care îi vor dezvolta copilului rezistența fizică și capacitatea de a lucra în echipă. Însă, pentru aceasta ar trebui să fie apt din punct de vedere fizic și nu numai.

Bibliografie

- Adrian Neculau (coord.) ,*Manual de psihologie socială*, Editura Polirom, Iași , 2004
- Anton Ilica , Dorin Herlo ,*Aspecte metodologice privind cercetarea pedagogică*, Editura Universității ”Aurel Vlaicu”,Arad ,2007,
- Anton Ilica, *Metodologia cercetării experimentale:ghid pentru elaborarea lucrării de licență și a dizertației de master*,Editura Universității „Aurel Vlaicu”,2008
- Anca Petroi, AlinaRoman, *Evaluarea formativă și eficiența didactică*, Editura Universității Aurel Vlaică, 2007, p. 163
- Constantin Cucoș, *Educația religioasă, repere teoretice și metodice*, Ed.Polirom, 1999
- I.Radu, M. Ionescu, *Inovația și cercetarea pedagogică-resurse ale perfecționării și creativității*, în „Educația și dinamica ei” Editura Tribuna Învățământului, București, 1998

EVALUAREA INIȚIALĂ – instrument și necesitate

Prof. Claudya Maria Neacșa
Școala Gimnazială Găneasa, Olt

Componentă a procesului de învățământ, evaluarea reprezintă, alături de predare și învățare, o funcție esențială în cadrul acestuia. Am putea spune mai precis că evaluarea este acel punct final în întreaga serie de acțiuni legate de proiectare, de organizare, de desfășurare și control al întregului proces instructiv-educativ. Esența evaluării este cunoașterea sau recunoașterea efectelor acțiunii desfășurate, pentru ca apoi, ținând cont de informațiile obținute, activitatea care este supusă evaluării să poată fi ameliorată și perfecționată în timp.

Dintre cele trei tipuri de evaluări (inițială, sumativă, finală), evaluarea inițială sau de pornire, predictivă (datorită funcțiilor ei de diagnoză, respectiv prognoză), are rolul de a stabili care este nivelul de pregătire al elevilor la începutul unei activități, pentru a putea adopta o strategie, o tehnologie didactică care să corespundă realităților.

Strategia de evaluare inițială este necesară „la începutul unui program de instruire – ciclu de învățământ, an școlar, semestru, începutul unui capitol și chiar al unei lecții” (Ioan T. Radu, Evaluarea în procesul didactic, EDP RA, 2007, p. 117)

În această manieră, evaluarea inițială se dovedește a fi deosebit de utilă la oricare clase la început de ciclu de învățământ sau în cazul acelor clase la care activitatea didactică este preluată de alți profesori, fiind foarte important a se stabili dacă elevii sunt îndeajuns de pregătiți pentru a se crea premisele care vor fi favorabile pentru noii ani de studiu.

De aceea, evaluarea inițială oferă în aceeași măsură, pe de o parte profesorului, pe de alta elevului, posibilitatea de a avea o reprezentare cât mai exactă a situației existente (care este potențialul de învățare al fiecăruie dintre elevi, care sunt lacunele ce vor trebui completate și mai ales remediate) și totodată de a formula cerințele pentru perioada următoare de învățare. Astfel, pe baza acelor informații reieșite în urma evaluării inițiale se poate planifica demersul pedagogic pentru perioada imediat următoare și eventual, pentru cazurile speciale, a unor programe de recuperare, sau programe de intervenție specializate. Avem în vedere prin urmare, cunoașterea obiectivă a stadiului real atins în învățare de clasa de elevi, exprimat în termeni de conținuturi, de deprinderi și strategii cognitive – de bază și de competențe care au fost dobândite în timp la un nivel adecvat în raport de disciplina și treapta de învățământ respectivă și de vârsta școlară și psihologică.

Evaluarea inițială nu are deci un rol de control, ci este utilizată pentru a reuși cunoașterea comportamentului cognitiv al elevului, deci pentru a înțelege dacă acesta dispune de o pregătire care

este necesară procesului educațional (respectiv cunoștințe, capacități, abilități etc). Astfel, dacă, urmare a acestei evaluări se constată faptul că unii dintre elevi au anumite curențe, cadrul didactic care predă disciplina respectivă trebuie să încerce să organizeze înainte de a începe noul curs, sau noul an de studiu etc., un așa numit modul de recuperare pentru întreaga clasă sau doar cu acei anumiți elevi care au cerințe speciale.

Ca o concluzie, putem afirma că evaluarea inițială este bine să fie realizată pentru a putea determina cunoștințele și acele capacități care reprezintă premise ale asimilării noilor conținuturi și de asemenea pentru formarea unor competențe noi;

Este importantă astfel detectarea aceluși potențial de instruire (instruibilitatea), aceluși potențial de dezvoltare și potențialul de educare (educabilitatea), deci acea zonă a unei dezvoltări viitoare, apropiate, a elevului; toate acestea, pentru a putea stabili un punct de plecare care ar putea servi drept reper pentru evaluarea progresului școlar.

Acest tip de evaluare oferă elevului, dar mai ales cadrului didactic, o reală reprezentare a potențialului de învățare, dar și a eventualelor lacune bineînțelese, lacune care ar trebui să fie completate, ori a unor aspecte care au nevoie să fie corectate, sau cel puțin îmbunătățite.

Mai concret spus, evaluarea inițială nu își propune să aprecieze performanțele globale ale elevilor și nici să le ierarhizeze, de aceea se recomandă ca aceste performanțe să fie raportate la bareme de evaluare sau de apreciere. Scopul evaluării inițiale este cu atât mai bine atins, cu cât reușim să-i determinăm pe elevi să fie receptivi și să înțeleagă importanța evaluării școlare, pentru ca ei să trateze cu seriozitate rezolvarea sarcinilor propuse, să le fie trezită motivația cunoașterii și dorința soluționării corecte a problemelor enunțate. Dacă elevii înțeleg evaluarea ca pe un exercițiu util activității de învățare și nu ca pe o evaluare propriu-zisă care implică emoții, mai ales că rezultatele ei nu se consemnează în catalog, se pot concentra liber și în mod expres asupra rezolvării itemilor propuși și astfel rezultatele evaluării pot reflecta obiectiv dacă elevii au pregătirea necesară creării premiselor favorabile unei noi învățări.

Copiii, elevii, trebuie să înțeleagă faptul că ei trebuie să învețe nu doar pentru notă ci, în primul rând, pentru a întâmpina și a împlini acea dorință de A ȘTI, A CUNOAȘTE, A SE DEZVOLTA, A ÎNȚELEGE ȘI A DESCOPERI, acestea constituind un mare pas, un adevărat progres în dezvoltarea psihică și în cadrul activității școlare a elevului.

BIBLIOGRAFIE:

Nicola, Ioan , *Pedagogie*, Editura Didactică și Pedagogică, RA, București, 1994.

Radu, Ion .*Teorie și practică în evaluarea eficienței învățământului*, București, E.D.P., 1981

Stoica, A., *Evaluarea progresului școlar. De la teorie la practică*, Ed. Humanitas Educațional, București, 2003

Rolul jocului liber ales în dezvoltarea copilului

Prof. Neagu Mihaela

Școala Gimnazială Nr.178, Sector 1,

București

Jocul liber are un rol esențial în dezvoltarea copiilor, având o contribuție la sănătatea și dezvoltarea lor fizică, cognitivă, socială și emoțională.

Prin joc, copiii își folosesc creativitatea, dexteritatea, abilitățile fizice, abilitățile cognitive și inteligența emoțională, își creează o lume a lor, în care ei controlează tot, în care exersează roluri și își depășesc fricile.

Prin joc, își dezvoltă competențele, învață să colaboreze, să se integreze într-un grup, să negocieze și să-și rezolve problemele sau să-și susțină punctul de vedere.

„Când un copil se joacă, el pune în mișcare toată capacitatea sa de a stăpâni și influența realitatea”- J. Piaget

Intervenția adulților în jocul liber al copiilor este recomandată dar doar cu anumite condiții. Adultul nu trebuie să preia controlul deoarece pun frână imaginației, creativității și abilitățile de lider.

Copilul are nevoie să se organizeze singur, să se antreneze în luarea deciziilor, să evolueze în ritmul lui propriu, reușind în acest fel să-și descopere ceea ce îi place și îl interesează. Copilul apreciază implicarea adultului în jocul lor, se simt în centrul atenției iar adultul a reoportunitatea de ași cunoaște mai bine copilul, de a comunica mai eficient cu el, de a arunca o privire asupra realității percepute de copil.

Mediul în care se joacă copilul trebuie să fie unul în care ei pot să exploreze.

Jocul liber contribuie la:

- dezvoltarea personală, socială și emoțională (copiii explorează, socializează, interacționează, își înțeleg propriile sentimente și emoții, învață să împartă, să negocieze și să ia lucrurile în serios, își depășesc frici, își exprimă frustrările și practică roluri de adulți, le crește stima de sine și încrederea în ei);
- dezvoltarea cognitivă și capacitatea de a rezolva probleme (copiii învață să rezolve probleme pe cont propriu, își dezvoltă abilitățile de gândire, descoperă noi modalități de rezolvare a unor situații, învață să negocieze, să facă față conflictelor, dobândesc încredere în ei și în forțele proprii învățând să lucreze în stil și ritm propriu);
- dezvoltarea fizică (copiii fac multă mișcare utilizându-și diferite părți ale corpului și dezvoltând abilități motrice grosiere dar și fine prin diferite exerciții de mers, alergare, sărituri, trageri și împingeri, cățărări, echilibru, dar și exerciții de dexteritate, consolidează forța fizică și rezistența);
- învățare (copiii pun în aplicare, experimentează o mare parte din informațiile învățate în jocul liber, leagă noi prietenii jucându-se împreună cu alți copii, lucrează împreună cu aceștia devenind astfel mai buni prin împărtășirea de experiențe și cunoștințe, se angajează mai ușor în activități, bucurându-se de ceea ce fac, dorind să învețe mai mult).

Din cauza stilului de viață actual, grăbit și agitat, centrat pe învățare și implicare cât mai mare în diferite activități extrașcolare structurate, au dus la scăderea considerabilă a timpului pentru joacă liberă a copiilor.

Din dorința adulților de a folosi timpul copiilor cât mai eficient, de a-i pregăti pentru un viitor de succes, apelează la diferite programe de dezvoltare, cursuri, ateliere, cu convingerea că oferă copiilor șansa de a fi cât mai bine pregătiți. Deși adulții au cele mai bune intenții, nu conștientizează că această supraîncărcare a copiilor cu activități structurate sunt în dauna jocului liber și a timpului petrecut împreună cu familia, prietenii, colegii.

Activitățile structurate au rolul lor bine definit și au beneficii nenumărate, unii copii reușind să se descurce chiar să le placă un program strict și complex dar alți copii nu rezistă la un program supraîncărcat și manifestă o stare de stres, anxietate și chiar depresie. Echilibrul dintre performanța și competitivitatea impusă de societatea de azi și nevoia copilului de a se juca liber, este o condiție esențială în dezvoltarea armonioasă a copilului. Trebuie ținut cont de nevoile unice ale fiecărui copil, de aptitudini, de temperament și nu de standardele impuse de societate.

Adulții servesc drept model copiilor, îi ascultă, le vorbesc, îi iubesc necondiționat, se joacă cu ei, nu pun presiune, îi ghidează și modelează, le dau timp de joacă liberă, pentru a fi creativi, pentru a se descărca, pentru a experimenta și învăța singuri, astfel cu siguranță se vor îndrepta spre o viață de succes.

Bibliografie:

C.Cucoș. (2008). Educația Iubire, edificare, desăvârșire, Polirom, Iasi.
Chiș Vasile, (2001). Activitatea profesorului între curriculum și evaluare. Presa Universitară Clujeană.

MANAGEMENTUL CLASEI ÎN CONTEXT INCLUZIV

Prof. înv. primar NECULAI ELENA- CĂTĂLINA

Școala Gimnazială Nr.1, Sat Pildești, Jud. Neamț

Incluziunea școlară se definește prin acceptarea de către instituțiile de învățământ a tuturor copiilor, indiferent de apartenența etnică sau socială, religie, naționalitate sau infirmitate și este strâns legată de recunoașterea și acceptarea diversității – condiție normală a conviețuirii umane.

Învățământul incluziv presupune ca tinerii și copiii cu dizabilități și ceilalți fără probleme să învețe împreună în instituțiile de învățământ având sprijinul corespunzător. Un început timpuriu în grupuri de joacă sau medii școlare obișnuite este cea mai bună pregătire pentru o viață integrată.

Fiecare copil este diferit și special și are propriile nevoi, fie că este sau nu un copil cu dizabilități. Toți copiii au dreptul la educație în funcție de nevoile lor.

Clasa incluzivă poate fi definită drept contextul educațional în care învață împreună copii cu și fără CES. Categoriile, complexitatea, severitatea CES poate fi foarte diferită de la dificultăți ușoare și moderate de învățare până la comportamente provocatoare și necesități de asistență complexe. Prezența în clasa de elevi a copiilor cu diferit potențial de învățare și diferite necesități conferă un alt nivel de complexitate managementului clasei, solicitând profesorului la clasă competențe speciale de proiectare, structurare a demersului didactic .

Managementul clasei din perspectivă incluzivă presupune, înainte de toate, crearea condițiilor pentru asigurarea accesului la curriculum. Aceasta înseamnă crearea oportunităților prin activități, spațiu și materiale, astfel încât toți elevii să poată învăța. Cel puțin următoarele câteva elemente de bază ar putea contribui la asigurarea unui mediu cât mai incluziv la clasă:

Așezarea ”incluzivă” a meselor.

Nu există o piesă de mobilier mai importantă într-o sală de clasă incluzivă decât o masă suficient de mare pentru grupuri mici de elevi. Mobilierul trebuie să fie așezat în clasă în așa fel încât să permită organizarea activităților în grup. Elevii pot lucra împreună pe proiecte comune, pot comunica. Masa este, de obicei, plasată într-o zonă proeminentă a sălii de clasă și facilitează numeroasele oportunități pentru ca toți copiii să se simtă membri ai grupului.

Tehnologiile

Acestea sunt vitale pentru sala de clasă a sec. XXI, deoarece ele nu doar permit elevilor să țină pasul cu lumea în schimbare, ci oferă acces la curriculum pentru elevii cu cerințe speciale. Fie că este vorba de un computer, de i-Pad, de echipamente audio/vizuale sau de dispozitive de asistență, tehnologia poate juca diverse roluri în sala de clasă incluzivă. Tehnologiile pot oferi softuri educaționale pentru accesibilizarea curriculumului, în special pentru copiii cu CES, și diferențierea

sarcinilor, modalităților de învățare. Tehnologia se adresează majorității grupurilor de copii și încurajează incluziunea în numeroase moduri.

Materialele manipulative

Pentru unii copii, manipularea cu obiecte/lucruri este cea mai eficientă metodă de învățare. Materialele manipulative pot sprijini procesul de învățare, permițând copiilor să-și demonstreze cunoștințele, să dezvolte noi niveluri de înțelegere și să exploreze concepte mai profunde. Manipulativele pot fi ușor grupate, plasate în recipiente de plastic și puse pe rafturi. Utile pentru toate vârstele, materialele manipulative sunt o modalitate ușoară de a face o clasă mai incluzivă.

Dispozitivele vizuale sunt, fără îndoială, niște elemente foarte importante în clasa incluzivă. Acestea atrag atenția copiilor, explică o idee sau ajută elevul să înțeleagă o lecție. Dispozitivele vizuale sunt în mai multe forme și ar trebui să existe o varietate disponibilă într-o sală de clasă pentru a facilita incluziunea. Clasele incluzive au întotdeauna numeroase tipuri de dispozitive vizuale la îndemână pentru a ajuta la livrarea, adaptarea sau modificarea unei lecții: orare, postere, linii de numere, diagrame, grafice, organizatori grafici, smart-board, televizor sau i-Pad.

Sistemul de management al comportamentului pozitiv

Un sistem de management al comportamentului pozitiv poate susține și menține un mediu de învățare sigur și optim. Permite profesorului să evidențieze și să consolideze punctele tari ale elevilor concreți, să le ofere îndrumări de comportament adecvat. Sprijinirea comportamentului elevilor, menținerea unui mediu de învățare calm și furnizarea de rutine previzibile ajută la oferirea/ crearea condițiilor de învățare optime.

Cărți cu nivel ridicat de interes

Clasele incluzive recunosc că elevii învață în moduri și la niveluri diferite. Profesorii nu numai că doresc să ofere lecții care abordează abilitățile variate ale copiilor, ci și le oferă materiale didactice pe care toți copiii le pot folosi. Pe lângă manuale, o clasă incluzivă ar trebui să ofere și cărți care pot fi citite pentru bucuria copiilor. Oferirea de cărți adecvate vârstei (editate sau audio), interesante și care pot fi citite de cititori la diferite niveluri, reprezintă o modalitate importantă de a face o clasă mai incluzivă .

Graficul de lucru servește mai multor scopuri într-o sală de clasă. În primul rând, ajută la menținerea bunei desfășurări a activităților la clasă. În al doilea rând, el ajută elevilor să se orienteze mai ușor în programul școlar. În cele din urmă, și cel mai important, permite tuturor elevilor să contribuie la organizarea cu succes a activităților în sala de clasă.

Informații despre elevi

Deoarece o clasă incluzivă este binevoitoare cu copiii cu diferite abilități, este extrem de important ca profesorii să urmărească punctele forte și nevoile fiecărui elev. Datele importante cum ar fi evaluările, observațiile și alte informații pot fi păstrate împreună, într-un singur loc. Profesorii

pot folosi aceste informații pentru a se asigura că toți elevii sunt incluși și participă la programul clasei. Un profesor poate combina cu ușurință informațiile utile pentru a sprijini elevi în procesul de învățare și accesul la curriculumul incluziv.

Jocurile sunt adesea folosite de profesori pentru a consolida un nou concept. Ele au, de asemenea, un rol important în predarea competențelor sociale și a muncii în echipă. Deoarece alegerile jocului sunt nesfârșite, ele oferă multe moduri diferite în care un elev poate participa. Cel mai important lucru este că jocurile permit copiilor să se relaxeze în mediul de învățare, să se bucure de compania semenilor și să formeze relații.

Un element definitoriu al managementului clasei în context incluziv îl constituie **managementul conținuturilor**, care se referă, în principal, la modul de organizare a conținutului predării, stilul predării propriu-zise. În acest proces intervin elemente importante, precum:

- alegerea și coordonarea materialelor de predare-învățare (manuale, materiale demonstrative, distributive);
- identificarea strategiilor de predare, adecvate potențialului de învățare al copiilor;
- coordonarea colectivului de elevi (antrenarea în activități prealabile sau succesoare desfășurării lecției (de exemplu, căutarea informațiilor suplimentare la o temă anumită, elaborarea proiectelor, eseurilor, referatelor la temă etc.), așezarea în bănci, crearea grupurilor etc.);
- coordonarea lucrului individual;
- evaluarea și aprecierea continuă a eforturilor copiilor;
- gestionarea timpului și altor resurse;
- ordonarea mediului (așezarea mobilierului, echipamentelor) etc.

Din perspectiva strategiilor didactice, managementul conținuturilor este determinant pentru asigurarea reușitei activităților la clasă. Deciziile cadrului didactic în ceea ce privește strategiile de învățare vor fi influențate de cunoștințele sale referitoare la copii, potențialul, interesele și capacitatea de participare a acestora.

Din punctul de vedere al **conținutului învățării** și realizării finalităților educaționale, în cazul copiilor cu CES vor fi aplicate adaptări psihopedagogice și modificări curriculare, corespunzătoare.

La fel de important este și **managementul relațiilor interpersonale**, care, în sens larg, vizează clasa ca microsistem social, în care se concentrează responsabilitățile și așteptările subiecților procesului educațional. Managementul relațiilor se referă la întreg spectrul de relații cadru didactic-elev, cadru didactic- cadru didactic, cadru didactic- părinți, cadru didactic- comunitate, etc. Acest tip de management presupune abordarea unor forme de lucru și de comunicare care să valorizeze atât pe cei care învață, cât și pe cei care îi învață. Altfel spus, cultura organizațională a clasei ca microsistem

va fi determinată și de calitatea relațiilor interpersonale, dar și de cultura comunității în care funcționează (școlară și socială).

Școala ca entitate trebuie să colaboreze strâns cu comunitatea și această legătură urmează a fi modificată continuu în conformitate cu dinamica socială, în general.

BIBLIOGRAFIE :

Bistriceanu , Corina- „Sociologia familiei”, Editura Fundației România de Mâine, București -2004

Șerdean, Ioan -„Pedagogie”, Editura Fundației România de Mâine , București -2007

Ungureanu,D.-,„Educația integrată și școala incluzivă”, Editura de Vest, Timișoara-2010

Vrășmaș,T.-,„Școala și educația pentru toți”, Ed. Institutul European -2009

Colaborări de succes în educație
Prof. Neda Anca Irina
Scoala Gimnazială Malu Mare, Dolj

Tot ceea ce ne înconjoară este dinamic, în continuă schimbare, iar noi trebuie să ne dezvoltăm abilitățile care să ne permită să răspundem adecvat cerințelor societății actuale atât în plan profesional cât și în plan personal.

În cadrul parteneriatului încheiat prin intermediul proiectului de antreprenariat social Level Up susținut de [Asociația pentru Educație SV Oltenia - Educol și CRAFORD](#), Universitatea din Craiova condusă de domnul Prof. univ. dr. ing. Leonardo-Geo Mănescu, și centrul educațional [Professor A's International Academy](#), condus de Lect. univ. dr. Ana-Maria Demetrian, sunt prezenți la școala din Malu Mare pentru ateliere educative și distractive de dezvoltare sustenabilă. Tinerii voluntari din cadrul Level Up, îndrumați de mentorii lor Ana-Maria Demetrian, Ovidiu Fudulache și Alin Oncescu, vor să îi ajute pe elevi și profesorii lor să înțeleagă că abilitățile de viață esențiale trebuie constant revizitate și îmbunătățite. Au început prin a-i ajuta pe elevi să pătrundă tainele stării de bine explicând pericolul harțuirii și al acceptării ei sau al ignorării existenței ei după caz. Apoi au parcurs cu aceștia informații legate de siguranța online, drepturile și responsabilitățile fiecăruia în aceste circumstanțe, dar au și creat contextul exersării limbii engleze într-o manieră educativă, în raport cu tematica și într-un mod distractiv pe lângă practicarea abilităților de matematică și logică. S-a făcut și un atelier pentru profesori cu tema “Introducere în siguranța cibernetică.” Urmează o stransă colaborare și aprofundare a temelor următoare: comunicare în limba română și engleză de tip discurs, negociere și socializare, utilizarea aplicată a calculatorului și a internetului ; exerciții de raționament, matematică, clarificarea noțiunilor de finanțe și civică la care se vor adauga ateliere de pedagogie cu profesorii de tipul “knowledge sharing” din partea celor de la universitate și de “practice sharing” de ambele părți.

“Învățarea continuă trebuie promovată. Succesul se cladește prin muncă, dar nu fără momente de relaxare, bineinteles. Fiecare dintre noi are un talent care nevalorificat se va pierde. Competențele transferabile pe care le promovăm ajută oamenii de toate vârstele să pună în valoare orice talent, iar obținerea unor certificate și/sau parcurgerea unor ateliere non-formale pe lângă cele formale atestă că sunt la curent cu ultimele cunoștințe în domeniile cheie ale vieții: comunicare, calculatoare, matematică, logică, finanțe, civică, starea de bine. În aceeași măsură este imperativ pentru oameni să investească în propria persoană pentru a-și dezvolta creativitatea, atenția la detalii, gândirea critică, adaptabilitatea, inteligența emoțională, gestionarea abilă a situațiilor dificile sau a conflictelor și prin urmare a fi apreciați. Proiectul nostru, Level Up, îndeamnă pe toată lumea, cu mic și mare, să nu ezite să se specializeze prin intermediul unor ateliere susținute de voluntari alături de profesioniști sau cu sprijinul lor, ateliere care permit învățarea unor lucruri noi pentru a avea succes. Învățarea continuă este esențială pentru a face față competiției oriunde într-o lume a globalizării. Eu după aceste idei mă ghidez și fac tot posibilul să le implementez în educația studenților mei de la [Universitatea din Craiova](#), dar și a celor care urmează cursurile mele de comunicare în limba engleză și de dezvoltarea durabilă din cadrul centrului [Professor A's International Academy](#).” spune doamna Lect. univ. dr. Ana-Maria Demetrian.

Personal, ca director al școlii sunt încântată de această colaborare și laud inițiativa celor de la Universitatea din Craiova, de la Educol și Centrul de Resurse și Angajamente Ford (CRAF): “Cu toții ne dorim să avem succes, însă nu întotdeauna știm exact încotro să ne îndreptăm pentru a-l obține. Pentru o viață de calitate avem nevoie să ne îmbogățim abilitățile și cunoștințele mereu și

astfel ne vom transforma într-o persoană ale cărei idei vor avea impact. Informându-ne corect și din surse autorizate vom reuși. În școala noastră, noi îi educăm pe toți în direcția aceasta, indiferent de ceea ce vor să devină sau ce vârstă au.”

Într-adevăr investiția constantă în propria persoană s-a dovedit mereu utilă și a pavat drumul către reușite ducând la o stimă de sine crescută, atrăgând respectul celor din jur și hrănind starea de bine. Proiectul celor de la Level Up sprijinit pe toate planurile, ne spune că oricine între 7 și 99+ ani are posibilitatea de a opta pentru cursuri non-formale online care nu cer deplasarea și permit gestionarea timpului în mod eficient, dar și pentru activități educaționale față-în-față pentru a dezvoltata abilitățile necesare secolului 21 sau chiar pentru a verifica “offline ceea ce s-a citit sau ascultat online” (Lect. univ. dr. Ana-Maria Demetrian). Am putea adăuga că perfecționarea poate oferi adevărate experiențe de cunoaștere care să stimuleze mental. De exemplu, învățarea unei limbi străine ne poate feri de Alzheimer sau ne poate permite atingerea nivelului dorit de competență lingvistică pentru a face afaceri nu numai local. Iar dacă se urmează cursuri de comunicare în afaceri, finanțe, drepturi și responsabilități cetățenești, chiar de well-being, se învață o mulțime de trucuri pentru a avea succes. Mai mult, s-a dovedit că o minte ocupată își oferă șansa unei vieți pozitive atâta timp cât te îngrijești de starea ta de bine de asemenea. Level Up oferă șansa participării la ateliere educative, distractive și de socializare, dar și la excursii tematice gândite pe vârste cu ajutorul specialiștilor. Sunt ateliere gratuite în limita locurilor disponibile, iar pentru restul se vor face donații pentru a sprijini conceptual și a acoperi cheltuielile de logistică și resurse.

Ar trebui cu totii să ne construim o viață de calitate care implică învățarea unor lucruri noi mereu, ocuparea timpului în mod activ și frumos ocupându-ne în mod egal de minte, trup și suflet.

Este clar că indiferent de direcția pe care o alegi profesional, învățarea continuă îți poate schimba viața. Devenind o persoană împlinită poți să devii în același timp un cetățean implicat care poate să schimbe în bine lumea din jurul său bucurându-se de rezultate.

O nouă școală- o nouă provocare!

Prof. Neda Anca Irina
Scoala Gimnazială Malu Mare, Dolj

Eu sunt Irina, o învățătoare care și-a ales profesia în clasa a VIII-a. Am fost susținută de părinți să merg la Școala Normală atunci când le-am spus că îmi doresc asta. A fost un examen greu în anul 1992 când am participat la un concurs la care erau înscriși 3,5 persoane pe un loc. Nu îmi doream decât să fiu învățătoare, printre copii, lângă copii. La finalul liceului, un nou examen greu pentru a primi un post. Am ales Horezu-Poenari, la 50 km de oraș. Am evoluat alături de membrii acestei comunități Am absolvit Facultatea de Științe Economie și Litere și un Master - Management educațional. După 10 ani am ajuns directorul școlii prin multă muncă și dorință de dezvoltare personală și profesională. Am condus școala timp de 11 ani. Am lucrat cu copii și familii greu încercate. Am autorizat Școala de soferi pentru care am achiziționat un autoturism în cadrul programului Țara lui Andrei finanțat de Petrom România și am acreditat Școala Profesională – specializarea Mecanic Agricol. Meritele mi-au fost recunoscute prin acordarea unei burse de 9500 de euro de către Asociația pentru Valori în Educație pentru formarea în cadrul Academiei de Leadership și Management școlar, prin acordarea premiului Directorul anului pentru antreprenoriat în anul 2018 de către AVE și 200 de Antreprenori și acordarea Premiului pentru inovație pentru modul de rezolvare a problemelor comunității în anul 2019 de către Fundația Noi Orizonturi. După o perioadă grea de pandemie, după 25 de ani în care am crescut această comunitate, pe 9 ianuarie 2021 mi-am încheiat al treilea mandat de director.

Pe 10 ianuarie 2021 intram pe porțile Liceului Teoretic Henri Coandă, Craiova ca învățătoare- era tot ce îmi dorisem întreaga copilărie... să lucrez cu copii minunați, susținuți de părinți, care pot înțelege ca *Cercul nu e limita!* în îndeplinirea visurilor.

În această perioadă, în calitate de președinte al ASOCIAȚIEI AMAZONIA, am cunoscut comunitatea Malu Mare, comunitate în care eu și familia mea am ales să locuim în 2020. În cadrul proiectului „Școala în natură”, am cunoscut copii și familii cu copii, o comunitate deschisă și dornică de dezvoltare.

Expertiza din comunitatea în care crescusem, legăturile cu toate ONG cu care lucrasem și pregătirea de calitate din cadrul Academiei de Management și Leadership Școlar, deschiderea comunității din Malu Mare, m-au convins să particip la un nou concurs pentru ocuparea posturilor de Director de școală.

M-am prezentat la concurs încrezătoare, cu Strategia personală de dezvoltare a școlii.

Aceasta este ceea ce mi-am propus!

Strategie generală a Școlii Gimnaziale Malu Mare (2022-2026)

Viziunea școlii – Școala este o comunitate a încrederii, bunătații și bucuriei. O școală cu copii zâmbitori, plini de încredere, care-și fac auzită vocea și-și urmează visele.

Misiunea școlii - Școala are profesori încrezători, care conștientizează nevoia de validare și apreciere a copiilor. Școala redă încrederea profesorilor în meseria lor, plăcerea elevilor de a veni la școală și siguranța părinților că școala face totul pentru viitorul fiecărui copil.

Obiectivul strategic nr. 1: Comunitatea - partener activ în educația copiilor.

I. Acțiuni subsumate curriculare :

- Promovarea învățării integrate la toate nivelele,
- CDS realizat la propunerea comunității,
- Școala în natură/ Lecții remediale individualizate

- Predarea în comun a diferite teme: istorie-limbi străine, educator-învățător,
- Școala părinților,
- Programe “A doua șansă” pentru părinți și copii din comunitate.

II. Acțiuni subsumate resurse umane :

- Formarea profesorilor în direcția predării colaborative lecții în comun, discipline opționale,
- Cursuri de dezvoltare profesională privind predarea în natură și online.

III. Acțiuni subsumate pe dimensiunea materială și financiară:

- Realizarea de activități în diferite spații ale comunității,
- Folosirea bazei materiale a întregii comunități.

IV. Acțiuni pentru comunitate și relații :

- Proiecte care să ne sprijine să integrăm această abordare în parteneriat cu diferite asociații Ovidiu Ro, ARTI, Asociația Vasiliada, Asociația Amazonia, Terre des hommes, Teach for Roumania, Fundația Noi Orizonturi și Asociația pentru Valori în Educație.

Obiectivul strategic nr. 2 Transformarea școlii într-o școală a încrederii cu relații sănătoase între cadrele didactice, cadre didactice și copii, copii - familie, familie-școală într-un spațiu sigur

- Integrarea grijii față de sănătatea emoțională și mentală în viața de zi cu zi
- Procesul de predare-învățare centrat pe elev și nevoile sale.
- Promovarea învățării integrate.
- Formarea profesorilor în direcția transformării culturii organizaționale în una a încrederii, bunătații și bucuriei.
- Crearea unui limbaj și practici comune axate pe potențialul și progresul fiecărui copil.
- Participarea la cursurile de formare și coaching organizate de Wellbeing Institute și Transylvania Collage fizic și online/ Programul Școala încrederii

Obiectivul strategic nr. 3: Atragerea de fonduri extrabugetare pentru indeplinirea obiectivelor școlii

Realizarea de programe after school, educație nonformală prin diferite finanțări: POCU, Nouă ne pasă, Consiliul Județean Dolj.

Realizarea de programe “A doua șansă” pentru oamenii din comunitate în cadrul școlii, cu profesorii și dotarea școlii.

Programe de finanțare: POCU, FSE, PNRR, Agenți economici locali.

Pentru realizarea programelor, partener permanent va fi Primăria prin serviciul de asistență socială.

Prin proiectele începute și ceea ce echipa Școlii Gimnaziale Malu Mare realizează, am observat că ceea ce mi-am propus s-a realizat într-un an și jumătate!

Pentru că știm cu toții că *E nevoie de un sat întreg pentru a educa un copil*, comunitatea din Malu Mare părinți, bunici, consiliul local, oameni de afaceri, împreună lucrăm cu încredere pentru copiii școlii, pentru ca acești micuți să aiba un viitor mai bun asigurat printr-o educație de calitate!

ÎNVĂȚÂND ISTORIA PRIN PRACTICĂ: O ABORDARE INOVATOARE PENTRU ELEVII MICI

**Prof. înv. primar Nedelcu Florica Cristina
Școala Gimnazială Puiеști
Jud. Buzău**

Istoria, adesea percepută ca o colecție de date și evenimente îndepărtate, poate deveni o sursă vie și inspiratoare de învățare pentru elevii mici. Importanța acestei discipline nu constă doar în cunoașterea faptelor, ci și în dezvoltarea competențelor practice esențiale, cum ar fi gândirea critică, empatia și conștientizarea socială.

În abordarea tradițională a educației, predarea istoriei s-a concentrat adesea pe memorarea datelor și evenimentelor, o metodă care nu mai este suficientă în era informației de astăzi. Această abordare limitată îi privează pe elevi de posibilitatea de a înțelege istoria într-un mod profund și relevant, mai ales în contextul schimbărilor globale rapide și complexe.

Pe măsură ce societatea se transformă, educația trebuie să evolueze pentru a pregăti elevii nu doar să asimileze informații, ci să le interpreteze și să le aplice într-un mod critic și conștient. La clasa a IV-a, acest lucru devine și mai important, deoarece elevii încep să aibă o înțelegere mai matură a lumii din jurul lor.

În acest nou context educațional, predarea istoriei trebuie să depășească simplele fapte și date, concentrându-se pe dezvoltarea competențelor practice care sunt vitale în lumea de azi. Aceste competențe includ:

- Interpretarea critică a surselor: învățând elevii să evalueze sursele de informație, să distingă între fapte și opinii și să înțeleagă perspectiva și părtinirea, le oferim instrumentele necesare pentru a naviga într-un peisaj informațional din ce în ce mai complex.
- Înțelegerea contextelor culturale și istorice: explorând diverse culturi și perioade istorice, elevii dezvoltă o mai bună înțelegere a diversității și a impactului istoriei asupra societății contemporane. Acest lucru este esențial pentru a cultiva empatia și respectul pentru alte culturi, în special într-o lume globalizată.
- Legătura trecutului cu prezentul: învățând să facă conexiuni între evenimentele istorice și lumea contemporană, elevii capătă o perspectivă mai amplă asupra modului în care trecutul influențează prezentul și viitorul. Acest lucru îi ajută să înțeleagă mai bine schimbările globale curente și să se poziționeze ca cetățeni activi și informați.

Disciplina Istorie, la clasa a IV-a, în contextul schimbărilor globale, trebuie să fie despre adaptare și inovare. Trebuie să încurajăm o abordare care să facă istoria vie, relevantă și captivantă, oferind astfel elevilor instrumentele necesare pentru a înțelege și a se adapta la lumea în continuă schimbare din jurul lor.

În învățământul primar, competențele practice în istorie merg dincolo de simpla memorare a datelor și evenimentelor. Aceste competențe sunt cruciale pentru a ajuta elevii să devină gânditori critici și conștienți de contextul istoric și cultural care îi înconjoară. Prin urmare, accentul se pune pe dezvoltarea următoarelor abilități:

*analiza critică a surselor: este vital să îi învățăm pe elevi cum să abordeze diferite tipuri de surse istorice - de la documente scrise la artefacte și mărturii orale. Aceasta include înțelegerea provenienței surselor, recunoașterea părtinirii și interpretarea conținutului în contextul său istoric. De exemplu, elevii pot compara relatări diferite ale aceluiași eveniment istoric pentru a înțelege cum perspectiva și contextul influențează descrierea faptelor.

*înțelegerea perspectivelor multiple: în istorie, este esențial să recunoaștem că evenimentele și epocile sunt percepute diferit din diverse puncte de vedere. În clasele primare, acest lucru poate fi abordat prin activități care îi încurajează pe elevi să exploreze și să reprezinte diverse perspective ale unui eveniment istoric, contribuind astfel la dezvoltarea empatiei și a gândirii critice.

*dezvoltarea empatiei prin experiențe istorice diverse: empatia este o competență cheie care poate fi dezvoltată prin istorie. Prin explorarea vieților și experiențelor oamenilor din trecut, elevii învață să se conecteze emoțional și să înțeleagă mai bine realitățile vieții în diferite perioade istorice. Acest lucru poate fi realizat prin povestiri, reconstituiri și proiecte creative care aduc la viață experiențele istorice.

*tragerea de concluzii relevante pentru lumea contemporană: un aspect crucial este capacitatea elevilor de a face legătura între trecut și prezent. Acest lucru îi ajută să înțeleagă cum evenimentele istorice au modelat lumea în care trăiesc și le oferă perspective pentru a interpreta problemele contemporane. De exemplu, discutarea modului în care istoria locală a influențat comunitatea lor actuală poate fi o activitate concretă și relevantă pentru elevi.

În contextul unei nevoi crescute de a face istoria accesibilă și interesantă pentru elevii tineri, propunem o abordare pedagogică inovatoare: utilizarea poveștilor digitale ca instrument de învățare în istorie. Această metodă îi încurajează pe elevi să devină creatori activi, nu doar consumatori pasivi ai cunoștințelor istorice.

Această metodă presupune mai multe etape:

1. Alegerea tematicii și cercetarea inițială:

*elevii, individual sau în grupuri, aleg un subiect istoric care îi interesează. Acest subiect poate varia de la evenimente majore, cum ar fi Unirea Principatelor Române, până la aspecte mai puțin cunoscute, dar semnificative, ale istoriei locale sau familiale.

*cercetarea inițială implică adunarea de informații despre subiectul ales. Elevii pot folosi resurse diverse: cărți, articole online, documentare, interviuri cu experți sau mărturii orale.

2. Scrierea scenariului:

*fiecare grup sau elev individual va scrie un scenariu pentru povestirea lor digitală. Scenariul ar trebui să includă o structură clară: introducere, dezvoltare și concluzie.

*în această etapă, elevii decid ce aspecte ale subiectului doresc să evidențieze și cum vor relata povestea - pot opta pentru o abordare narativă, documentară sau chiar dramatizare.

3. Crearea povestirii digitale:

*elevii vor folosi tehnologia disponibilă pentru a crea povestirea. Aceasta poate fi sub forma unei prezentări de diapozitive, unui videoclip, sau chiar a unui pod cast audio.

*vor folosi imagini, înregistrări audio, videoclipuri, și potențial animații, pentru a ilustra și a îmbogăți povestirea. De exemplu, pentru o povestire despre Revoluția Română din 1989, elevii pot include fotografii de epocă, înregistrări audio ale discursurilor și fragmente din reportajele de știri ale vremii.

4. Utilizarea tehnologiei:

*elevii pot utiliza software-uri de editare video precum iMovie sau Windows Movie Maker, sau chiar aplicații de prezentare cum ar fi Google Slides sau PowerPoint. Creativitatea este esențială în acest proces. Elevii pot crea propriile ilustrații, pot înregistra povestiri sau pot compune coloane sonore pentru a completa povestirea.

5. Prezentarea și analiza:

*după finalizarea poveștilor digitale, acestea vor fi prezentate în clasă. Aceasta oferă elevilor oportunitatea de a împărtăși ceea ce au învățat și de a primi feedback. Acest moment este important pentru analiza și discuția în clasă, facilitând o înțelegere mai profundă și o apreciere a diversității perspective istorice.

Prin recrearea istoriei cu ajutorul poveștilor digitale, elevii nu doar că învață despre evenimente și perioade istorice, ci și dezvoltă competențe esențiale precum gândirea critică, creativitatea, și abilitățile digitale. De asemenea, această metodă le oferă o oportunitate unică de a vedea istoria ca pe o poveste vie și relevantă pentru lumea contemporană.

Beneficiile metodei sunt numeroase. Prin utilizarea acesteia la clasă, elevii învață să caute și să evalueze informații istorice. Crearea unei povești digitale necesită imaginație și capacitatea de a interpreta evenimentele istorice într-un mod relevant, le dezvoltă, astfel, gândirea critică și creativitatea.

Utilizând tehnologia elevii își îmbunătățesc abilitățile digitale și învață să utilizeze diverse instrumente media.

Studiu de Caz :Un exemplu remarcabil al utilizării poveștilor digitale în studiul istoriei a avut loc la Școala Primară Z, unde elevii au fost implicați într-un proiect inovator privind Revoluția Română din 1989. Acest proiect a fost nu doar educativ, dar a și contribuit semnificativ la dezvoltarea unei înțelegeri personale și aprofundate a evenimentelor istorice.

1. Interviuuri cu generațiile mai vechi: elevii au început prin a efectua interviuri cu părinții și bunicii lor despre experiențele și amintirile legate de Revoluția Română. Aceste interviuri au oferit relatări personale și diverse perspective asupra evenimentelor, contribuind la o înțelegere mai profundă a impactului istoric și emoțional al Revoluției.

2. Cercetarea și analiza surselor istorice: pe lângă interviuri, elevii au efectuat cercetări folosind cărți, documentare și arhive online pentru a aduna informații despre Revoluția Română. Au analizat fotografiile, înregistrări video și articole de ziar din acea perioadă, învățând să distingă între diferite tipuri de surse și să le interpreteze critic.

3. Crearea poveștilor digitale: folosind informațiile adunate, elevii au creat prezentări digitale. Acestea au combinat narative personale bazate pe interviuri cu analiza surselor istorice. Prezentările au inclus elemente multimedia precum fotografiile de familie, fragmente din înregistrări audio ale interviurilor, hărți, și cronologii, pentru a ilustra evenimentele și experiențele personale.

4. Prezentare și discuție în clasă: fiecare grup de elevi a prezentat proiectul său în clasă, oferind astfel o platformă pentru a împărtăși ceea ce au învățat cu colegii lor. Aceste prezentări au stimulat discuții în clasă despre importanța Revoluției Române, impactul ei asupra societății și semnificația ei pentru generațiile diferite.

5. Impactul educațional și generațional: proiectul a avut un impact profund nu doar din punct de vedere educațional, ci și în consolidarea legăturii dintre generații. Elevii au avut oportunitatea de a vedea istoria prin ochii celor care au trăit-o, dobândind o apreciere mai profundă pentru trecut și pentru experiențele familiale.

Prin acest proiect, Școala Primară Z a demonstrat eficacitatea poveștilor digitale ca metodă de învățare a istoriei. Elevii nu doar că au dobândit cunoștințe despre un eveniment istoric important, dar au și dezvoltat competențe de cercetare, analiză și prezentare, în timp ce au creat un pod valoros între trecut și prezent.

Să nu uităm că, pentru a avea succes aplicarea acestei noi metode în învățarea istoriei la clasele primare este necesar să ținem cont de provocările întâmpinate: asigurarea accesului la echipamente digitale și dezvoltarea competențelor digitale ale profesorilor. Soluțiile pot fi colaborarea cu organizații educaționale pentru resurse și formarea profesională continuă a cadrelor didactice.

Prin această abordare inovatoare, istoria nu mai este o cronologie plictisitoare, ci se transformă într-un mozaic viu de povești și personaje, strălucind în imaginația tinerilor. Astfel, nu doar că adâncim rădăcinile înțelegerii și aprecierii istorice, dar cultivăm și înflorirea abilităților esențiale pentru viitor: gândirea critică, creativitatea, și empatia.

Bibliografie:

1. Crawford, C. (2013). *Chris Crawford on Interactive Storytelling* (2nd ed.). New Riders. <https://www.amazon.com/Chris-Crawford-Interactive-Storytelling-2nd/dp/0321864972>
2. Kajder, S., Bull, G., & Albaugh, S. (2005). Constructing Digital Stories. *Learning & Leading with Technology*, 32(5), 40-42. <https://www.learntechlib.org/p/101165/>
3. Koenitz, H. (2015). Toward a Specific Theory of Interactive Digital Narrative. În Koenitz, H., Ferri, G., Haahr, M., Sezen, T. I., & Sezen, D. (Eds.), *Interactive Digital Narrative: History, Theory and Practice* (pp. 91-105). Routledge. <https://www.routledge.com/Interactive-Digital-Narrative-History-Theory-and-Practice/Koenitz-Ferri-Haahr-Sezen-Sezen/p/book/9781138782396>
4. Meadows, D. (2003). Digital Storytelling: Research-based practice in new media. *Visual Communication*, 2(2), 189-193. <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/1470357203002002004>
5. Robin, B. R. (2008). Digital Storytelling: A Powerful Technology Tool for the 21st Century Classroom. *Theory Into Practice*, 47(3), 220-228. <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/00405840802153916>

HARTA CONCEPTUALĂ-METODĂ DE EVALUARE

Profesor Nedelcu Mihaela, Școala Gimnazială Nr. 3, Moreni, Dâmbovița

Harta conceptuală este o tehnică de reprezentare vizuală a conceptelor și a legăturilor dintre ele.

Conceperea hărților conceptuale se bazează pe temeiul : „*învățarea temeinică a noilor concepte depinde de conceptele deja existente în mintea elevului și de relațiile care se stabilesc între acestea*” (Teoria lui Ausubel). Esența cunoașterii constă în modul cum se structurează cunoștințele. Important este nu cât cunoști, ci relațiile care se stabilesc între cunoștințele asimilate.

Hărțile conceptuale (conceptual maps) sau hărțile cognitive (cognitive maps) se definesc astfel ca fiind o imagine a modului de gândire, simțire și înțelegere ale elevului care le elaborează, la început simplist, apoi tot mai complete, devenind o procedură de lucru la diferite discipline, dar și inter și transdisciplinar.. Ele se pot utiliza atât în predare- învățare, cât și în evaluare, la toate nivelurile și toate disciplinele. Aceste instrumente de evaluare presupun operații de analiză, identificare a semnificației conceptelor (prin procedura de ierarhizare), comparații, clasificări și raționamente. Hărțile conceptuale sau „formularele de argumentare” pun accentul pe relațiile care se stabilesc între cunoștințele pe care le are elevul, pe modul în care fiecare elev își organizează experiența, ideile, dar și modul de aplicare al acestora. Această metodă îi face pe elevi să devină activi în propriul proces de învățare, să asimileze cunoștințe, priceperi și deprinderi având la bază cunoștințe, priceperi și deprinderi deja existente.

În procesul de instruire constructivistă, hărțile conceptuale sunt mai des folosite ca instrumente de instruire decât ca procedeu de estimare. Conceptele sunt redată în spații delimitate (cercuri, dreptunghiuri etc.), iar relațiile dintre concepte sunt indicate prin linii/săgeți de legătură.

- hartă conceptuală prezintă următoarele *caracteristici*:
- Este o reprezentare grafică a componentelor unui proces sau concept, precum și a relațiilor dintre ele .
- Informațiile dintr-o lecție sau un text se organizează în jurul unor termeni-cheie, tema principală este plasată în centrul organizatorului;
- Subtemele sunt plasate în jurul temei principale, însoțite de caracteristici. Prezentarea schematizată a cunoștințelor ajută la o mai bună structurare a lor, precum și la o consolidare mult mai eficientă a acestora.

- O hartă conceptuală conține cel puțin 10-15 subteme secundare, terțiare etc.
- Se folosesc forme de ciorchine pentru reprezentare, căsuțe sau cercuri, într-o modalitate ierarhizată.
- Săgețile dintre căsuțe sunt utilizate frecvent pentru a indica tipul de relație existentă între componente (determinare, relaționare etc.) .
- **Avantajele** acestei metode de evaluare se reflectă prin:
  - Utilizarea ei facilitează memorarea mai rapidă și mai eficientă a informației.
  - Facilitează dezvoltarea gândirii logice și a abilităților de învățare.
  - Poate fi folosită pentru orice disciplină, dar și pentru a rezolva situații- problemă reale din viața de zi cu zi .
  - Este un mod de lucru ordonat și construit cu imaginație și simț artistic.

Crearea unei hărți conceptuale solicită efort mental susținut din partea subiectului în realizarea legăturilor între concepte. Pentru a construi o hartă conceptuală mai întâi se realizează o listă cu 10-15 concepte cheie sau idei despre ceea ce interesează și câteva exemple. Plecând de la o singură listă se pot realiza mai multe hărți conceptuale diferite în funcție de aranjamentul ales pentru reprezentarea hărții conceptuale.

Folosesc frecvent această metodă în predarea orelor de limba și literatura română, fiind o metodă agreată de elevi. O folosesc atât în orele de gramatică, atunci când predau de exemplu verbul sau substantivul, cât și în orele de limba română când caracterizez personajele, de exemplu când caracterizez personajele din romane, schițe sau nuvele.

Prefer să folosesc metodele activ-participative, fiindcă lecțiile sunt mult mai atractive pentru elevi și impactul mult mai mare.

„Viziune fără acțiune – nu se realizează nimic
Acțiune fără viziune – pierdere de timp
Viziune însoțită de acțiune – poate schimba lumea”
Nelson Mandela

Prof. învățământ primar: Mirela Alina NEGREAN
Școala Gimnazială „Dacia” Oradea

METODE INOVATIVE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE CENTRATE PE ELEV ȘI NEVOILE SALE EDUCATIONALE

1. INTRODUCERE

Procesul de învățământ reprezintă mijlocul principal prin care societatea noastră educă și instruește noile generații, responsabilitatea organizării și conducerii acestui proces revenind școlii.

Procesul de învățământ ne apare, astfel, ca un ansamblu de activități organizate și dirijate, care se desfășoară etapizat, în cadrul unor instituții specializate, sub îndrumarea unor persoane pregătite în acest scop, în vederea atingerii anumitor obiective instructiv-educative.

Dacă știința fundamentală și de sinteză a educației este *pedagogia* știința și arta procesului de învățământ este *didactica*.

Educația are o sferă mai largă decât procesul de învățământ, ocupându-se cu toate tipurile și formele ei: educația formală, non-formală, informală. Procesul de învățământ are un caracter predominant formal, se desfășoară în mod special în școala de diferite tipuri și nivele.

Didactica are în centrul preocupărilor sale tehnologia procesului de învățământ: **metodele, mijloacele și formele de organizare și evaluare** a procesului educational.

Aceste elemente ale tehnologiei didactice, metode, mijloace, forme de organizare ale activității și evaluarea, pot dezvolta la elevi o conduită de responsabilitate, creativitate, gândire critică, învățare aplicată, cerințe ale învățământului modern dar și al societății contemporane

Cel mai important reprezentant al didacticii este JAN AMOS COMENIUS (KOMENSKY). El este considerat fondatorul pedagogiei și în mod implicit al didacticii. În secolul al XVII-lea pedagogul ceh abordează pentru prima dată în mod științific rolul educației în familie, punând bazele unei instituții care se va numi mai târziu școala maternă. El elaborează lucrarea fondatoare a științei pedagogice și didactice numită DIDACTICA MAGNA (Marea Didactică) sau CUM SA ÎNVEȚE TOȚI TOATE. Prin această lucrare Comenius introduce învățământul bazat pe clase și lecții, organizează conținutul procesului de învățământ, punând un accent deosebit pe conținutul științific. Spre deosebire de filosofie, noile metode specifice științelor sunt cele inductive de la concret spre abstract și prin urmare metoda de bază a didacticii este declarată de Comenius INTUIȚIA.

II . NOȚIUNEA DE METODĂ DE ÎNVĂȚĂMÂNT

CLASIFICAREA METODELOR

Metodele de învățământ (“odos” = cale, drum; “metha” = către, spre) reprezintă căile folosite în școala de către profesor în a-i sprijini pe elevi să descopere viața, natura, lumea, lucrurile, știința. Ele sunt totodată mijloace prin care se formează și se dezvoltă priceperile, deprinderile și capacitățile elevilor de a acționa asupra naturii, de a folosi roadele cunoașterii transformând exteriorul în facilități interioare, formându-și caracterul și dezvoltându-și personalitatea.

Metodologia didactică desemnează sistemul metodelor utilizate în procesul de învățământ precum și teoria care stă la baza acestuia. Sunt luate în considerare: natura, funcțiile, clasificarea metodelor de învățământ, precum și caracterizarea, descrierea lor, cu precizarea cerințelor de utilizare.

Metodele de învățământ sunt un element de bază al strategiilor didactice, în strânsă relație cu mijloacele de învățământ și cu modalitățile de grupare a elevilor. De aceea, opțiunea pentru o anumită strategie didactică condiționează utilizarea unor metode de învățământ specifice.

Sistemul metodelor de învățământ conține:

- metode *tradiționale*, cu un lung istoric în instituția școlară și care pot fi păstrate cu condiția reconsiderării și adaptării lor la exigențele învățământului modern;

- metode *moderne*, determinate de progresele înregistrate în știință și tehnică, unele dintre acestea de exemplu, se apropie de metodele de cercetare științifică, punându-l pe elev în situația de a dobândi cunoștințele printr-un efort propriu de investigație experimentală; altele valorifică tehnica de vârf (simulatoarele, calculatorul).

Un criteriu de apreciere a eficienței metodelor îl reprezintă valențele formative ale acestora, impactul lor asupra dezvoltării personalității elevilor.

Clasificarea metodelor de învățământ se poate realiza în funcție de diferite criterii.

I. după criteriul istoric: metode *clasice* (tradiționale): expunerea, conversația, exercițiul etc.; metode *moderne*: studiul de caz, metoda proiectelor, metode de simulare, modelarea etc.;

II. după funcția didactică prioritară pe care o îndeplinesc:

1) metode *de predare-învățare propriu-zise*, dintre care se disting: a) metodele *de transmitere și dobândire a cunoștințelor*: expunerea, problematizarea, lectura etc.; b) metodele *care au drept scop formarea priceperilor și deprinderilor*: exercițiul, lucrările practice etc.;

2) metode *de evaluare* *;

III. după modul de organizare a activității elevilor: metode *frontale* (expunerea, demonstrația); metode *de activitate individuală* (lectura); metode *de activitate în grup* (studiul de caz, jocul cu roluri); metode *combinat*e, care se pretează mai multor modalități de organizare a activității (experimentul);

IV. după tipul de strategie didactică în care sunt integrate: algoritmice (exercițiul, demonstrația); euristice (problematizarea);

V. după sursa cunoașterii (care poate fi experiența social-istorică a omenirii, explorarea directă sau indirectă a realității sau activitatea personală), la care se adaugă un subcriteriu: suportul informației (cuvânt, imagine, acțiune etc), prof. Cerghit propune o altă clasificare [1, 2] și anume:

1) metode *de comunicare orală*: expositive, interogative (conversative sau dialogate); discuțiile și dezbaterile; problematizarea;

2. metode *de comunicare bazate pe limbajul intern* (reflecția personală);

3. metode *de comunicare scrisă* (tehnica lecturii);

4. metode *de explorare a realității*: a) metode de explorare nemijlocită (directă) a realității: observarea sistematică și independentă; experimentul; învățarea prin cercetarea documentelor și vestigiilor istorice; b) metode *de explorare mijlocită* (indirectă) a realității: metode demonstrative; metode de modelare;

5. metode *bazate pe acțiune* (operaționale sau practice): a) metode bazate pe acțiune reală / autentică): exercițiul; studiul de caz; proiectul sau tema de cercetare; lucrările practice; b) metode de simulare (bazate pe acțiune fictivă): metoda jocurilor: metoda dramatizărilor; învățarea pe simulatoare.

Acestor categorii li se adaugă **un alt tip de metode** și anume metodele de raționalizare a învățării și predării: metoda activității cu fișele; algoritmizarea; instruirea programată; instruirea asistată de calculator (I.A.C.).

III. METODE INOVATIVE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE CENTRATE PE ELEV

În *școala modernă*, dimensiunea de bază în funcție de care metodele de învățământ sunt considerate inovative este **caracterul lor activ** adică măsura în care sunt capabile să declanșeze angajarea elevilor în activitate, concretă sau mentală, să le stimuleze motivația, capacitățile cognitive și creatoare.

Aceste metode inovative se numesc **metodele interactive centrate pe elev**, acele modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe.

Interactivitatea presupune o învățare prin comunicare, prin colaborare, produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup.

Implementarea acestor instrumente didactice moderne presupune un cumul de calități și disponibilități din partea cadrului didactic: receptivitate la nou, adaptarea stilului didactic, mobilizare, dorință de autoperfecționare, gândire reflexivă și modernă, creativitate, inteligența de a accepta noul și o mare flexibilitate în concepții.

Uneori considerăm educația ca o activitate în care continuitatea e mai importantă decât schimbarea. Devine însă evident că trăim într-un mediu a cărui mișcare este nu numai rapidă ci și imprevizibilă, chiar ambiguă. Nu mai știm dacă ceea ce ni se întâmplă este

„bine” sau „rău”. Cu cât mediul este mai instabil și mai complex, cu atât crește gradul de incertitudine.

Datorită progresului tehnologic și accesului sporit la cunoaștere și la resurse ne putem propune și realiza schimbări la care, cu câțva timp în urmă nici nu ne puteam gândi.

E bine ca profesorul să modeleze tipul de personalitate necesar societății cunoașterii, personalitate caracterizată prin noi dimensiuni: gândire critică, creativă, capacitate de comunicare și cooperare, abilități de relaționare și lucru în echipă, atitudini pozitive și adaptabilitate, responsabilitate și implicare.

Un învățământ modern, bine conceput permite inițiativa, spontaneitatea și creativitatea copiilor, dar și dirijarea, îndrumarea lor, rolul profesorului căpătând noi valențe, depășind optica tradițională prin care era un furnizor de informații.

În organizarea unui învățământ centrat pe copil, profesorul devine un coparticipant alături de elev la activitățile desfășurate. El însoțește și încadrează copilul pe drumul spre cunoaștere.

Utilizarea metodelor interactive de predare – învățare în activitatea didactică contribuie la îmbunătățirea calității procesului instructiv - educativ, având un caracter activ – participativ

III.1. PRINCIPIILE CARE STAU LA BAZA ÎNVĂȚĂRII EFICIENTE CENTRATE PE ELEV SUNT:

- Accentul activității de învățare trebuie să fie pe persoana care învață și nu pe profesor.
- Recunoașterea faptului că procesul de predare în sensul tradițional al cuvântului nu este decît unul dintre instrumentele care pot fi utilizate pentru a-i ajuta pe elevi să învețe.
- Rolul profesorului este acela de a administra procesul de învățare al elevilor pe care îi are în grijă.
- Înțelegerea procesului de învățare nu trebuie să aparțină doar profesorului – ea trebuie împărtășită și elevilor.
- Profesorii trebuie să încurajeze și să faciliteze implicarea activă a elevilor în planificarea și administrația propriului lor proces de învățare prin proiectarea structurată a oportunităților de învățare atât în sala de clasă, cît și în afara ei.
- Luați individual, elevii pot învăța în mod eficient în moduri foarte diferite. Se pune de asemenea accentul pe autoevaluarea cadrului didactic și pe practica reflecției, pentru a facilita dezvoltarea profesională continuă. Dezvoltarea profesională a personalului trebuie să ofere cadrelor didactice aptitudinile și încrederea necesară pentru:
- A identifica necesitățile individuale de învățare ale elevilor;
- A încuraja și a facilita învățarea independentă, ajutînd elevii să „învețe cum să învețe”;
- A practica principiile învățării pe baza includerii;
- A înțelege și a utiliza strategii de învățare activă, centrate pe elev;
- A înțelege și a utiliza strategii de diferențiere.
- Pentru a sprijini instruirea centrată pe elev și utilizarea metodologiilor moderne de lucru la clasă, se va pune accent pe strategii de predare care să corespundă stilurilor individuale de învățare.

III.2. DE CE ÎNVĂȚĂMÂNTUL CENTRAT PE ELEV?

- Elevul devine subiectul procesului educațional;
- Elevul își asumă responsabilitatea pentru rezultatele învățării;
- Elevul participă activ în luarea deciziilor la nivel școlar;
- Elevul învață independent și posedă capacități de autoformare;
- Elevul este capabil să gândească autonom și critic;
- Elevul poate aplica tehnologii informaționale moderne;
- Elevul poate genera noi idei, poate lucra în echipă;

III.3. AVANTAJELE METODELOR INTERACTIVE CENTRATE PE ELEV

- Creșterea motivației elevilor, deoarece aceștia sunt conștienți că pot influența procesul de învățare;
- Eficacitate mai mare a învățării și a aplicării celor învățate, deoarece aceste abordări folosesc învățarea activă;
- Învățarea dobândește sens, deoarece a stăpîni materia înseamnă a o înțelege;
- Posibilitatea mai mare de includere – poate fi în funcție de potențialul fiecărui elev, de capacitățile diferite de învățare, de contextele de învățare specifice;
- Sprijină abilitățile pentru învățarea pe parcursul întregii vieți;
- O pregătire mai bună pentru exercitarea unei profesii;

III.4. CLASIFICAREA METODELOR ȘI TEHNICILOR INTERACTIVE

- Metode de fixare și sistematizare a cunoștințelor și de verificare:

- Harta cognitivă sau harta conceptuală (Cognitive map, Conceptual map);
- Matricele;
- Diagrama cauzelor și a efectului;
- Pânza de păianjăn (Spider map – Webs);
- Tehnica florii de nufăr (Lotus Blossom Technique);
- Metoda R.A.I.

- Metode de rezolvare de probleme prin stimularea creativității:

- Brainstorming;
- Starbursting (Explozia stelară);
- Caruselul;
- Masa rotundă;
- Interviul de grup;
- Studiul de caz;
- Phillips 6/6;
- Tehnica 6/3/5;
- Fishbowl (tehnica acvariului);
- Sinectica;
- Metoda Delphi;

- Metode de cercetare în grup:

- Tema sau proiectul de cercetare în grup;
- Experimentul pe echipe;
- Portofoliul de grup;

IV. CONCLUZII

- Inovarea didactică este un proces progresist, în derulare, se poate continua și în alte ocazii
- Elevul trebuie pus permanent în situația de a face, a judeca, a coopera, a da răspunsuri, a avea păreri pentru a deveni responsabil și creativ.
- Pentru a realiza un învățământ de calitate și pentru a obține cele mai bune rezultate trebuie să folosim atât metodele clasice de predare-învățare-evaluare cât și metodele moderne
- Profesorii trebuie să posede pe lângă cunoștințele teoretice și practice aferente disciplinei studiate și abilități de utilizare a TIC

BIBLIOGRAFIE:

1. **Oprea, Crenguța-Lăcrămioara** – „Strategii didactice interactive”, ed. a III-a, EDP, București, 2008
2. **Pânișoară, Ion- Ovidiu** – „Comunicarea eficientă”, ediția a III-a, Editura Polirom, Iași, 2006
3. **Cojocariu, Venera Mihaela** – „Teoria și metodologia instruirii”, EDP, București, 2004
4. **Cerghit., I.** – „Metode de învățământ” - Ediția a IV-a revizuită și adăugită. Ed. Polirom. București, 2006.
  - **Surse on-line:**
    - proiecte.pmu.ro/c/document_library/get_file?p_l_id=88569
    - www.educatori.isjbihor.ro/.../forum;...metode...predare..
    - www.elearning.ro/metode-moderne-de-predare-a-educației-tehnologice
    - www.slideshare.net/cicero102/metode-de-predare

EDUCAȚIE PENTRU TOLERANȚĂ, EMPATIE, ACCEPTARE ȘI RESPECT

Prof.înv.primar Negri Corina
Școala Gimnazială Nr.15 Brașov

Violența împotriva copiilor include toate formele de violență îndreptată împotriva persoanelor sub 18 ani, fie că sunt comise de părinți sau alți adulți din anturajul copilului, colegi, prieteni, sau persoane străine.

La nivel global, se estimează că până în prezent, 1 miliard de copii cu vârste cuprinse între 2-17 ani au suferit o formă de violență fizică, sexuală sau emoțională sau o neglijare în ultimul an.

Traumele suferite în copilărie influențează sănătatea fizică și mintală pe tot parcursul vieții. De aceea unul dintre obiectivele dezvoltării durabile până în 2030 este acela de a pune capăt abuzului, exploatării, traficului și a tuturor formelor de violență îndreptată împotriva copiilor.

Dovezile din întreaga lume arată că violența împotriva copiilor poate fi prevenită.

Tipuri de violență asupra copiilor

Majoritatea actelor de violență îndreptate împotriva copiilor implică cel puțin unul dintre cele șase tipuri principale de violență interpersonală care tind să aibă loc în diferite etape ale dezvoltării copilului.

- Maltratarea (inclusiv pedepsele cu violență) implică violența fizică, sexuală și psihologică / emoțională; neglijarea copiilor și a adolescenților de către părinți, îngrijitori sau alte autorități, cel mai adesea acasă, dar și în alte locuri precum școli și orfelinate.
- Bullying-ul (inclusiv cyber-bullying) este un comportament agresiv nedorit exercitat de către un alt copil sau un grup de copii care nu sunt rude cu victima. Aceasta implică repetate abuzuri fizice, psihologice sau sociale și are adesea loc în școli și alte locuri în care copiii se întâlnesc și online.
- Violența în rândul tinerilor este des întâlnită în rândul copiilor și tinerilor cu vârste cuprinse între 10-29 de ani și apare cel mai adesea în comunități între persoane cunoscute sau străine, incluzând agresiuni și atacuri fizice cu sau fără arme.
- Violența domestică implică violența fizică, sexuală și emoțională exercitată de către un partener intim sau fost partener. Deși bărbații pot fi și ei victime, violența domestică afectează în mod disproporționat femeile. Se întâmplă frecvent împotriva fetelor în cadrul căsnicilor timpurii / forțate. În rândul adolescenților pot avea loc acte de violență între partenerii implicați în relații romantice, dar necăsătoriți.
- Violența sexuală include contactul sexual realizat sau încercat fără consimțământul partenerului și acțiuni de natură sexuală care nu implică un contact direct, (cum ar fi voyeurismul sau hărțuirea sexuală); actele de trafic sexual săvârșite împotriva unei persoane care nu este în măsură să consimtă sau să refuze; și exploatarea online.
- Violența emoțională sau psihologică include denigrarea, ridiculizarea, amenințările și intimidarea, discriminarea, respingerea și alte forme non-fizice de tratament ostil.

Impactul violenței

Violența împotriva copiilor poate avea urmări pe tot parcursul vieții, atât asupra stării de sănătate cât și în ceea ce privește stilul de viață al copiilor, familiilor sau comunităților din care aceștia fac parte. Violența împotriva copiilor poate avea următoarele efecte:

- Poate provoca decesul. Omuciderea, care implică adesea arme, cum ar fi cuțitele și armele de foc, se numără printre primele trei cauze ale decesului la adolescenți, dintre care băieții reprezintă peste 80% dintre victime și făptuitori.
- Produce leziuni grave. La fiecare omor, există sute de victime predominant masculine ale violenței în rândul tinerilor.
- Împiedică dezvoltarea fizică și psihologică. Expunerea la violență de la o vârstă fragedă poate afecta dezvoltarea creierului și poate afecta alte părți ale sistemului nervos, precum și sistemul endocrin, circulator, muscular, reproductiv, respirator și imunitar, cu consecințe pe tot parcursul vieții. Astfel, violența împotriva copiilor poate afecta negativ dezvoltarea cognitivă și poate împiedica integrarea școlară și profesională.
- Are efecte negative asupra comportamentului și prezintă riscuri pentru sănătate. Copiii expuși violenței și altor abuzuri sunt mult mai predispuși să fumeze, să folosească abuziv alcool și droguri și să se implice în relații sexuale nesigure. Ei prezintă, de asemenea, risc crescut de a dezvolta anxietate, depresie, alte probleme de sănătate mintală și sinucidere.
- Poate conduce la sarcini nedorite, afecțiuni ginecologice și infecții cu transmitere sexuală, inclusiv HIV.
- Poate contribui la o gamă largă de boli non-transmisibile, pe măsură ce copiii îmbătrânesc. Riscul crescut al bolilor cardiovasculare, al cancerului, al diabetului zaharat și al altor probleme de sănătate se datorează, în mare parte, comportamentelor negative legate de sănătate, asociate cu violența.
- Impactul asupra vieții de adult și a generațiilor viitoare. Copiii expuși violenței și altor traume sunt mai predispuși să renunțe la școală, au dificultăți în găsirea și păstrarea unui loc de muncă și prezintă un risc sporit de victimizare ulterioară și / sau săvârșirea unor acte de violență interpersonală și auto-direcționată, care pot afecta generațiile următoare.

Factori de risc

Violența împotriva copiilor este o problemă cu mai multe fațete, cu urmări la nivel individual, interpersonal, comunitar și social. Factorii de risc importanți sunt:

- La nivel individual:
  - particularități individuale, cum ar fi sexul și vârsta
  - niveluri inferioare de educație
  - venit mic
  - probleme de sănătate fizică sau mintală
  - probleme de sănătate sexuală
  - consumul de alcool și droguri
  - istoric de expunere la violență.
- La nivel interpersonal:
  - deficitul emoțional între copii și părinți
  - educație precară
  - disfuncția familială și separarea
  - grup de prieteni violenți
  - martorii violenței dintre părinți sau persoane apropiate
  - căsătorie timpurie sau forțată.
- La nivel comunitar:
  - sărăcie

- densitatea mare a populației
- coeziune socială scăzută
- accesul ușor la alcool și arme de foc
- La nivelul societății:
  - existența unui climat în care violența este o normalitate
  - probleme ce țin de sistemul de sănătate, cauze economice, educaționale și sociale care mențin inegalitățile economice, de gen și sociale
  - lipsa sau protecția socială inadecvată
  - situații post-conflict sau dezastre naturale
  - guvernare slabă și o aplicare insuficientă a legii.

Prevenire și combatere

Violența împotriva copiilor poate fi prevenită. Prevenția și reacția la violența împotriva copiilor necesită eforturi sistematice care să abordeze factorii de risc și de protecție la toate cele patru niveluri interdependente ale riscului (individual, interpersonal, la nivel de comunitate și societate).

Sub conducerea OMS, un grup de 10 agenții internaționale au dezvoltat și aprobat un pachet tehnic bazat pe dovezi INSPIRE: Șapte strategii pentru a pune capăt violenței împotriva copiilor. Pachetul urmărește să ajute țările și comunitățile să atingă obiectivul privind eliminarea violenței împotriva copiilor. Fiecare literă a cuvântului INSPIRE denumește una dintre strategii și cele mai multe dintre ele s-au dovedit a avea efecte de prevenție în mai multe tipuri diferite de violență, precum și beneficii în domenii precum sănătatea mintală, educația și reducerea criminalității.

INSPIRE: Șapte strategii pentru stoparea violenței împotriva copiilor

Cele șapte strategii sunt:

- Implementarea și aplicarea legilor (de exemplu, interzicerea comportamentelor violente și limitarea accesului la alcool și arme de foc);
- Schimbarea sistemului de norme și valori (de exemplu, modificând normele care condamnă abuzul sexual al fetelor sau comportamentul agresiv în rândul băieților);
- Medii mai sigure (cum ar fi identificarea focarelor de violență din comunitate, a cauzelor acestor fenomene și intervenția poliției);
- Suport parental și moral (existența unor programe de formare a părinților și de sprijin moral pentru părinți);
- Stabilitatea economică (microfinanțarea și formarea în domeniul egalității de gen);
- Asigurarea serviciilor sociale (susținerea morală a copiilor care sunt expuși la violență, îngrijiri de urgență eficiente și acordarea unui sprijin psihosocial adecvat persoanelor aflate în situații de risc);
- Acces la educație și dezvoltarea abilităților de viață (asigurarea educației pentru toți copiii și oferte de programe de pregătire pentru viață și dezvoltarea abilităților sociale).

Abordarea unei educații în spirit nonviolent trebuie să se bazeze pe credința în puterea transformatoare a educației și pe potențialul ei de a construi și asigura o bază solidă pentru toleranță, empatie, acceptare și respect față de drepturile omului.

Bibliografie:

1. Cocoradă, E., (2008), *Microviolența școlară conexă evaluării*, Brașov, Ed. Universității Transilvania;

2. Jigău, M., (2006), *Violența în școală*, Ed. Alfa MDN, București;
3. © World Health Organization, (2016), *INSPIRE: seven strategies for ending violence against children*

METODE EDUCAȚIONALE INOVATOARE

Profesor limba engleză, Dana Negulescu
Școala gimnazială nr.103, Bucuresti

Trăim în secolul vitezei , secolul schimbărilor în care progresul si evoluția se manifestă în toate domeniile , de la medical, antreprenorial, științific până la cultural și pedagogic. Asistăm la o tehnologizare a mijloacelor de învățare pe plan educațional, majoritatea lecțiilor desfășurându-se în mod interactiv și la nivel intercultural, interculturalitatea devenind practic o stare de fapt în societatea contemporană, într-un nou mileniu al politicii globale și al comunicării inter-etnice.

Din acest motiv, învățământul modern pune un accent deosebit pe metodele interactive, care presupun ca instruirea să se facă activ, elevii devenind astfel coparticipanți la propria lor instruire și educație. Prin folosirea metodelor interactive este stimulată învățarea și dezvoltarea personală, favorizându-se schimbul de idei, de experiențe și cunoștințe. Astfel se asigură o participare activă la ore si se promovează interacțiunea, ceea ce duce la o învățare calitativă si activă, cu rezultate evidente.

Ca urmare a acestui fapt, în calitate de profesor de limba engleză, am conceput un suport de curs pentru orele de opțional bazat pe cântece din repertoriul formației ABBA. Fiecare cântec avea un mesaj care trebuia extras de către elevi iar la anumite cuvinte trebuiau să găsească sinonime si antonime. De asemeni, aceștia aveau ca sarcină de lucru să își imagineze o poveste plecând de la mesajul cântecului, exercițiu pe care îl lucrau în grup sau în pereche, poveștile lor fiind citite la finalul orei. Copiii primeau cântecul din cadrul căruia lipseau câteva cuvinte, pe care trebuiau să le completeze după ce audiau cântecul de doua ori, exercițiu de listening, conceput pe modelul exercițiilor din cadrul examenelor Cambridge. Copiii ajungeau la finalul orei, când se cânta cântecul cu toată clasa, să memoreze cuvinte, versuri, structuri gramaticale si lexicale variate fără efort . La finalul anului școlar, cu o lună înainte de vacanță, ei deveneau "profesori", dându-li-se ocazia să își aleagă un cântec , să vină cu el în fața colegilor și să își conceapă propriile lor activități pe baza melodiei alese. De asemeni, am realizat și o carte cu poveștile concepute de ei, pe care am expus-o în clasă.

Personal, consider ca metodelor interactive aplicate, au promovat interacțiunea dintre mințile participanților, dintre personalitățile lor, ducând la o învățare mai activă și cu rezultate evidente. Elevii au fost stimulați să coopereze, să schimbe idei si păreri , să se pună de acord și să realizeze cerințele date într-un mod antrenant si competitiv. Ei au putut decide nu numai

asupra conținutului, dar și asupra formei de prezentare, lucru ce a stimulat folosirea originalității și creativității fiecăruia dintre ei.

Deoarece demersurile didactice inițiate trebuie să fie în concordanță cu particularitățile de vârstă și posibilitățile cognitive și practice ale copiilor și deoarece nu orice metodă poate fi aplicată în cadrul oricărei categorii de activitate sau la orice nivel de vârstă. Am ținut cont la clasele mai mici de acest aspect și am conceput un opțional bazat pe povești pentru copii, luând în calcul metodele aplicate, dar și nivelul de dezvoltare intelectuală a copiilor. De aceea, este necesar un studiu profund al acestor metode, o analiză amănunțită, creativitate, responsabilitate didactică și capacitate de adaptare și aplicare.

Așa cum menționam anterior, mergând pe considerentul că muzica, poveștile și filmele au reprezentat întotdeauna un mod plăcut și interactiv de învățare, am conceput pentru clasele din ciclul primar, un curs bazat pe povești. Poveștile sunt ușor de memorat. Elevul se poate pune în pielea personajului și se identifică cu el. O poveste bună incită interesul și provoacă pe elev să își dorească să afle ce se întâmplă în continuare. Acesta poate trăi tot felul de sentimente, pentru că se transpune în poveste, ajungând să asimileze cuvinte și structuri gramaticale și lexicale, fără efort și fără să realizeze la nivel mental acest lucru. Asimilarea cunoștințelor se face în mod plăcut și practic. De ce am ales poveștile? Deoarece acestea au darul de a zgândări imaginația și sunt un adevărat catalizator. Cu o poveste poți capta atenția unui public larg, așa cum o fac actorii, jurnaliștii sau liderii adevărați, poți trezi o minte iscoditoare, așa cum o fac profesorii dedicați, poți alina suferințe, ca medicii de încredere ori părinții iubitori.

Jocul este o altă metodă inovatoare de învățare. Platformele online pot oferi un real suport în acest sens. Astfel, există jocul **Kahoot**, care se poate adapta la tema abordată la oră: capitale, țări, naționalități, personaje de opere literare, personalități, războaie mondiale, etc. Acesta conține întrebări pe diverse teme de cultură generală. Elevii se conectează online cu telefoanele mobile și răspund cât de repede pot la întrebările generate de această aplicație. Calculatorul îi evaluează pe elevi în funcție de corectitudinea și rapiditatea răspunsurilor oferite. Se stimulează competitivitatea iar ora devine antrenantă, scoțându-i pe elevi din monotonia unei ore clasice, tradiționale de curs.

În concluzie, succesul orelor de curs și implicit al cadrului didactic, depinde de originalitatea acestuia de a prezenta conținutul științific al lecției prin metode și mijloace moderne, atractive și plăcute pentru elevi. Cadrul didactic trebuie să se adapteze la nevoile lumii în care trăim și să îmbine tradiționalismul cu modernismul și inovația.

Metode inovatoare în predarea limbii engleze

Prof. Nicoară Roxana Andreea
Liceul Tehnologic Țicleni, Gorj

În contextul actual, competențele lingvistice devin o parte integrantă a educației profesionale. Specialiștii din diverse domenii au un nivel ridicat de cooperare cu partenerii străini, astfel încât au o nevoie mare de învățare a limbilor străine. În societatea modernă, limbile străine devin o parte importantă a educației profesionale. Astfel de cunoștințe sunt dobândite mai întâi de oameni în școli, colegii, licee și mai târziu în institute, cursuri de formare sau prin dobândirea de informații de bază care îi ajută să învețe o limbă străină.

Astăzi există o colecție mare de materiale didactice pentru persoanele cu diferite niveluri de competențe lingvistice. Succesul în atingerea acestui obiectiv depinde de metodele practice și abilitățile profesorilor. Abilitatea de a utiliza tehnologia informației și metodele moderne de predare ajută la înțelegerea rapidă a materialelor noi. Prin combinarea diferitelor metode, un profesor poate să predea cu succes o programă specifică. În acest sens, profesorii și studenții trebuie să se familiarizeze cu metodele moderne de predare a limbii străine. Ca rezultat, ei dezvoltă abilitățile de a alege cele mai eficiente modalități de a-și atinge obiectivele. Utilizarea unei varietăți de metode de predare și învățare poate fi eficientă. Predarea are loc cu pași mici și se bazează pe sistemul de cunoștințe existent al elevului. O dată cu trecerea timpului, inovația în fiecare domeniu crește. Există, de asemenea, diferite stiluri de predare a limbilor străine. În predarea limbii engleze, predarea pas cu pas, în funcție de capacitatea și nivelul cursantului și de vârstă, dă rezultate bune. Elevii sunt împărțiți în grupuri bazate pe învățământul elementar, învățământul intermediar și educația avansată. Un program special va fi dezvoltat de profesor pentru fiecare etapă. În stadiul inițial, accentul se pune pe pronunție.

Potrivit lui Harmer, prima cerință pentru cei care cunosc limba maternă în timpul conversației este pronunția. La începutul procesului de învățare, profesorul ar trebui să se concentreze asupra pronunției elevului. Deși gramatica și vocabularul sunt importante, dacă vorbitorul pronunță greșit, toate acestea sunt inutile. Vorbitorii nativi pot înțelege, de asemenea, vorbirea cu greșeli gramaticale dacă vorbitorul pronunță corect cuvintele. Prin urmare, în predare, accentul principal este pus pe pronunție. În acest caz, utilizarea diferitelor materiale audio ale vorbitorilor nativi oferă rezultate bune. Profesorul ar trebui să predea pronunția corectă a literelor și cuvintelor în timpul lecției. Există, de asemenea, un accent puternic pe abilitățile orale și de citire în stadiile incipiente.

În ceea ce privește tipurile de activități de vorbire în predarea limbilor străine, următoarele sarcini ar trebui îndeplinite în predarea acestora:

- a) Crearea unui mecanism de citire;
- b) Îmbunătățirea tehnicilor de citire orală;
- c) Învățarea să înțeleagă ceea ce citesc.

La nivel elementar, accentul se pune pe citirea cu voce tare. Citirea textelor devine, de asemenea, din ce în ce mai complexă, de la cele mai simple la cele mai complexe.

Cu toate acestea, trebuie remarcat faptul că, deși predarea în stadiile incipiente se concentrează în principal pe dezvoltarea abilităților orale, aceasta nu rezolvă problema dezvoltării comunicării orale în limba engleză. Ea este doar în procesul de pregătire pentru a lucra la un discurs real. În plus, citirea cuvintelor frumos și fluent va crește dragostea unui elev de a învăța limba. În plus, elevilor li se vor introduce noțiuni privind timpurile verbale și vor trebui să le folosească în contexte diferite. Cuvintele noi din text sunt memorate. Întrebările și răspunsurile îi vor ajuta să memoreze cuvintele și să le folosească în propoziții.

În plus, o varietate de jocuri în sala de clasă pot crește interesul unui elev pentru învățarea limbilor străine și pot accelera învățarea. În jocul *Hot Ball*, elevii formează un cerc și spun unul dintre noile cuvinte mingii. Participanții nu își repetă reciproc cuvintele, sunt scoși din joc dacă repetă sau nu spun nimic.

La nivelul intermediar, gramatica este predată mai profund decât în prima etapă, iar elevilor li se dau exerciții și teste bazate pe regulile gramaticale.. Programele de învățare a limbilor străine pe calculator și telefon sunt, de asemenea, excelente pentru învățarea limbilor străine din școala primară și gimnazială. Exemplele includ *Talk* (practică de vorbire în limba engleză), *Daily English*, *Learn English (English master)*, *How to speak real English*. Aceste programe sunt concepute pentru a include toate secțiunile de citire, ascultare și testare. Înregistrarea cuvintelor noi pe un dictafon de telefon este o altă modalitate excelentă de a învăța în timpul liber. De asemenea, afișarea mai multor subtitrări și desene animate în limba engleză este o modalitate eficientă de a preda limba engleză.

La nivel avansat, munca independentă joacă un rol special, în special într-o limbă străină. Cerințele pentru acest curs sunt diferite de cele din etapele anterioare. Lecția nu se mai bazează pe vorbirea orală, deoarece în această etapă cea mai mare parte a materialului lingvistic este studiată pasiv (receptiv). Cu alte cuvinte, înțelegerea textului joacă un rol esențial. Textele sunt, de asemenea, de dimensiuni mari, iar materialul lingvistic este complex. Exercițiile de citire, vorbire, ascultare sunt organizate în mod regulat. Când organizați o lecție, este stabilită o zi specială pentru citire, o zi specială pentru vorbire și o zi specială pentru audiere. . Temele sunt, de asemenea, mai complexe decât în etapele anterioare. Lecțiile de vorbire includ o discuție de 2 minute cu un subiect. Alternativ, cartonașele text vor fi distribuite elevilor. Fiecare elev își dă cu părerea cu privire la subiectul de pe cardul la alegere. Discursul necesită utilizarea de fraze, cuvinte introductive, cuvinte noi, sinonime. Temele pentru acasă pot fi folosite pentru a pregăti subiecte de text suplimentare folosind presa, mass-media și materialele online. Elevii vor fi interesați să afle despre cercetări interesante și descoperiri științifice.

În concluzie, predarea limbilor moderne vizează formarea unui individ mai cultivat, care are abilitățile de a auto-analiza și sistematiza noi cunoștințe. Metodele inovatoare fac parte integrantă din modernizarea întregului sistem. Având în vedere acest lucru, profesorii se pot familiariza cu cele mai avansate abordări și apoi le pot combina și le pot folosi în activitatea lor pentru a obține o creștere semnificativă în sistemul educațional. Multe organizații trec la un nou nivel, folosind multimedia pentru a trimite și primi informații. Utilizarea computerelor și a altor dispozitive determină succesul întregului proces educațional.

Ar trebui să se acorde o atenție sporită dezvoltării competențelor de vorbire și rezilienței sociale în formarea educațională. În plus, succesul oricărei lecții în educație depinde în multe feluri de organizarea corectă a lecției. Lecția ar trebui să se bazeze pe colaborarea creativă a profesorului și a elevului. Numai atunci elevii vor putea să gândească independent și să-și dezvolte voința.

Bibliografie

1. Johnson, K. E. *The Sociocultural Turn and Its Challenges for Second Language Teacher Education* // TESOL Quarterly, - London, 2006
2. Harmer J. *The Practice of English Language Teaching*, - London, 2001
3. Jalolov J. *Methods of teaching foreign languages*, Tashkent, 2012

Online și offline în procesul de învățare

Prof. Nicola Victoria Daniela
Colegiul Național „Carol I”, Craiova

Blended learning reprezintă o metodă de predare – învățare care combină elementele de învățare online și offline. Acest tip de metodă de învățare poate fi foarte eficientă, dar necesită strategii de predare, învățare și evaluare specifice. În cele ce urmează, vom analiza câteva strategii de predare – învățare – evaluare în context de blended learning.

1. Predarea prin intermediul unor materiale online atractive

Pentru a se asigura că elevii sunt implicați în procesul de învățare, materialele online trebuie să fie atractive și interactive. Acestea pot include videoclipuri, prezentări interactive, jocuri sau alte activități care să îi țină pe elevi implicați și motivați.

2. Învățarea prin intermediul discuțiilor online

Discuțiile online pot fi utilizate pentru a încuraja colaborarea și interacțiunea între elevi. Profesorii pot crea forumuri de discuții sau grupuri de lucru online în care elevii să poată discuta subiectele de învățare și să își împărtășească ideile.

3. Evaluarea prin intermediul testelor online

Testele online pot fi utilizate pentru a evalua cunoștințele elevilor și pentru a monitoriza progresul lor. Acestea pot fi concepute pentru a oferi feedback imediat elevilor și pentru a-i ajuta să-și îmbunătățească performanța.

4. Utilizarea aplicațiilor de învățare

Există o varietate de aplicații de învățare care pot fi utilizate în context de blended learning. Acestea pot fi utilizate pentru a oferi elevilor acces la informații, pentru a-i ajuta să-și îmbunătățească abilitățile de învățare sau pentru a-i ajuta să-și organizeze timpul de învățare.

5. Învățarea prin intermediul unor activități offline

Materialele offline precum manualele, fișele de lucru sau activitățile în clasă pot fi utilizate pentru a completa activitățile online. Acestea pot fi utilizate pentru a oferi elevilor oportunități de a lucra împreună în grupuri sau pentru a-i ajuta să-și dezvolte abilitățile de comunicare.

Evaluarea prin intermediul testelor online este o metodă eficientă de a evalua cunoștințele și competențele elevilor într-un mod rapid și precis. Testele online pot fi utilizate în contextul blended learning pentru a monitoriza progresul elevilor și pentru a oferi feedback în timp real.

Există o varietate de tipuri de teste online, inclusiv teste cu întrebări cu alegere multiplă, teste cu întrebări deschise, teste cu alegere multiplă și răspuns scurt, teste de glisare și alte tipuri de teste interactive.

Pentru a crea teste online eficiente, profesorii trebuie să ia în considerare următoarele aspecte:

1. *Clarificarea obiectivelor de evaluare*: profesorii trebuie să clarifice obiectivele de evaluare și să se asigure că întrebările din test reflectă aceste obiective.
2. *Crearea întrebărilor relevante*: întrebările din test trebuie să fie relevante pentru subiectul de învățare și să reflecte nivelul de cunoștințe și competențe al elevilor.
3. *Asigurarea acurateții și fiabilității*: profesorii trebuie să se asigure că întrebările din test sunt precise și fiabile și că testul este echilibrat și obiectiv.
4. *Furnizarea feedback-ului*: feedback-ul este esențial pentru a ajuta elevii să-și îmbunătățească performanța. Testele online pot fi concepute pentru a oferi feedback imediat sau pentru a furniza feedback la sfârșitul testului.
5. *Protejarea securității testului*: profesorii trebuie să se asigure că testele online sunt protejate împotriva fraudelor.

Testele online pot fi create într-o varietate de formate, cum ar fi întrebări cu alegere multiplă, întrebări cu răspuns scurt, întrebări de tip completare, probleme de matematică sau probleme de programare, în funcție de subiectul evaluat și de nivelul de cunoștințe al elevilor. De asemenea, acestea pot fi adaptate la nivelul individual al fiecărui elev, oferind astfel o evaluare personalizată.

În plus, testele online pot fi utilizate pentru a monitoriza progresul elevilor și pentru a identifica punctele slabe ale acestora. Profesorii pot utiliza feedback-ul oferit de testele online pentru a adapta strategiile de predare și pentru a oferi suport individualizat elevilor care au nevoie de ajutor suplimentar.

Totuși, există și unele dezavantaje ale evaluării prin intermediul testelor online. Unele teste online pot fi susceptibile la fraude sau la utilizarea de către elevi a resurselor externe pentru a obține răspunsuri corecte. De asemenea, testele online pot fi mai puțin eficiente în evaluarea abilităților practice sau a competențelor sociale.

Pentru a maximiza beneficiile evaluării prin intermediul testelor online și pentru a minimiza dezavantajele, profesorii trebuie să asigure un mediu de testare sigur și să utilizeze o varietate de instrumente de evaluare pentru a evalua diferite tipuri de cunoștințe și abilități.

Așadar, evaluarea prin intermediul testelor online poate fi o metodă eficientă și utilă de evaluare în contextul blended learning dacă este utilizată în mod corespunzător și împreună cu alte instrumente de evaluare.

Informatica și T.I.C. - discipline inovative în contextul schimbărilor globale

Autor: profesor Simona-Angelica Niculică
Liceul Pedagogic "Nicolae Iorga" Botoșani

Schimbările globale rapide, cum ar fi avansurile tehnologice, modificările socioeconomice și evenimentele geopolitice, au transformat radical peisajul lumii în care trăim. Educația, fiind fundamentul dezvoltării societății, trebuie să se adapteze și să inoveze pentru a răspunde la aceste schimbări. În acest context, strategiile de adaptare și inovare devin esențiale pentru a asigura că procesul de învățare rămâne relevant și eficient în fața provocărilor contemporane.

Principiile care vor asigura transformarea digitală prin educație și calificări și care vor avansa educație de calitate și incluzivă sunt:

- Educația este un drept fundamental, iar accesul și calitatea acestuia trebuie garantate, indiferent de modul în care are loc: fizic, digital, ori mixt.
- Competențele digitale devin parte integrală, obligatorie, în toate programele de bază din pregătirea/calificarea tuturor cadrelor didactice;
- Transformarea educației pentru era digitală este responsabilitatea întregii societăți, ceea ce presupune un dialog real și mult mai intens între cele două părți: autoritățile educaționale, cadrele didactice - pe de o parte și părinți, companii, autorități locale, cercetare academică - cea de a doua parte;
- Competențele digitale de bază fac parte din competențele principale transferabile pentru orice cetățean, membru activ al comunității, pentru a utiliza serviciile publice și pentru a-și exercita drepturile de bază;
- Educația digitală este direct legată de dezvoltarea economică/piața muncii, creșterea competitivității și tranziția către economia verde, sustenabilă.

Adaptarea în sistemul educațional, implică mai mult decât o simplă ajustare a conținutului curricular. Recunoașterea noilor paradigme și a cerințelor societății moderne, determină impunerea accentului pe gândirea critică, rezolvarea problemelor, comunicarea eficientă și colaborare. Astfel, elevii vor fi pregătiți nu doar cu cunoștințe teoretice, ci și cu abilitățile practice necesare pentru a face față provocărilor complexe ale vieții moderne.

Inovarea în educație poate îmbunătăți semnificativ procesul de învățare. Utilizarea tehnologiei în clasă, cum ar fi platformele online și aplicațiile educaționale, poate personaliza experiența de învățare, adaptându-se la ritmul și stilul fiecărui elev. Integrarea realității virtuale în programele de studiu poate oferi oportunități de învățare experiențială, contribuind la formarea unei înțelegeri mai profunde și a abilităților practice.

Pentru a răspunde la nevoile și provocările din societatea contemporană, în sistemul de învățământ sunt utilizate ca și metode educaționale inovatoare:

Învățarea bazată pe proiect:

- Elevii sunt implicați în proiecte care imită provocările și scenariile reale din lumea profesională. De exemplu, pot să lucreze la rezolvarea unui proiect complex din lumea fizicii, generarea unei baze de date informatice, să dezvolte o campanie de marketing sau să simuleze o expediție științifică.
- Avantaje: Elevii își dezvoltă abilitățile de cercetare, colaborare și rezolvare a problemelor. Învățarea devine mai captivantă și relevantă pentru viața reală.

Flipped Classroom (Clasă inversată):

- Profesorii furnizează materialele de studiu în avans, cum ar fi videoclipuri, cărți sau prezentări online, iar timpul în clasă este dedicat activităților practice. Elevii pot discuta, rezolva probleme și aplica cunoștințele într-un mediu interactiv.

- Avantaje: Elevii își pot personaliza ritmul de învățare, primesc feedback imediat din partea profesorilor și își dezvoltă abilitățile de colaborare și gândire critică.

Gaming Educațional:

- Integrarea elementelor de joc în procesul de învățare poate implica jocuri online, jocuri de bord sau simulări. Acestea pot fi proiectate pentru a învăța abilități specifice, rezolvare de probleme sau chiar pentru a explora evenimente istorice sau concepte științifice.
- Avantaje: Jocurile educaționale pot crește motivația și angajamentul elevilor, oferindu-le o modalitate interactivă de a acumula cunoștințe și abilități.

Învățarea prin explorare (experiențială):

- Această metodă implică plasarea elevilor în situații practice pentru a experimenta subiectul învățat. Aceasta poate include excursii de teren, vizite la muzee sau laboratoare, și experimente practice.
- Avantaje: Elevii învață prin experiențe directe, ceea ce consolidează cunoștințele și dezvoltă abilitățile practice. Această metodă încurajează, de asemenea, curiozitatea și dorința de a învăța.

Utilizarea Tehnologiei:

- Tehnologia poate fi integrată în procesul de învățare prin utilizarea platformelor online, a instrumentelor de colaborare digitală și a aplicațiilor educaționale. Realitatea virtuală și inteligența artificială pot oferi experiențe de învățare inovatoare.
- Avantaje: Accesul la informație este facilitat, elevii se familiarizează cu tehnologia, și se creează medii de învățare personalizate.

Aceste metode inovatoare se pot implementa cu succes atunci când sunt adaptate la specificul și nevoile grupurilor de elevi. Combinația lor poate crea un mediu educațional diversificat și stimulat, pregătind elevii nu doar cu cunoștințe, ci și cu abilitățile necesare pentru a se adapta la schimbările globale și pentru a excela într-o societate în continuă evoluție.

Transformarea educației în fața schimbărilor globale este un proces complex, dar esențial pentru viitorul societății. Adaptarea și inovarea reprezintă cheia pentru a asigura că educația rămâne un catalizator pentru progres și dezvoltare. Colaborarea între toți actorii implicați, de la instituțiile de învățământ la sectorul privat și comunitatea în ansamblu, este crucială pentru a construi un sistem educațional rezilient, pregătit să facă față provocărilor și să capitalizeze oportunitățile aduse de schimbările globale.

Bibliografie:

- STRATEGIA PRIVIND DIGITALIZAREA EDUCAȚIEI DIN ROMÂNIA - Document în consultare publică în perioada 18 decembrie 2020 – 15 februarie 2021
- <http://www.smart.edu.ro/>
- <http://www.edu.ro/>
- <https://www.elearning.ro/platforme-elearning-o-unealta-necesara-pentru-digitalizare>

Integrarea IA în sistemul de învățământ: o evoluție necesară

Autor: profesor Simona-Angelica Niculică
Liceul Pedagogic “Nicolae Iorga” Botoșani

În era tehnologică în continuă expansiune, integrarea Inteligenței Artificiale (IA) în sistemul de învățământ devine tot mai necesară pentru a pregăti elevii și studenții pentru provocările societății moderne. IA reprezintă un domeniu emergent care aduce cu sine oportunități semnificative în îmbunătățirea proceselor educaționale, personalizarea instruirii și pregătirea tinerilor pentru locurile de muncă ale viitorului.

Unul dintre beneficiile majore ale integrării IA în sistemul de învățământ este capacitatea sa de a oferi educație personalizată. Prin analizarea datelor și a modelelor comportamentale ale elevilor, IA poate identifica nevoile individuale ale fiecărui elev și poate adapta metodele de predare pentru a se potrivi stilului său de învățare. Aceasta nu numai că optimizează procesul de învățare, ci și sprijină elevii în atingerea potențialului maxim.

Integrarea IA în sistemul de învățământ poate contribui la eficientizarea proceselor administrative. Sistemele de gestionare școlară bazate pe IA pot automatiza sarcini precum înregistrarea elevilor, programarea claselor, evaluarea prezenței și gestionarea resurselor școlare. Aceasta eliberează timpul cadrelor didactice și administratorilor, permițându-le să se concentreze mai mult pe interacțiunea directă cu elevii și să îmbunătățească calitatea predării.

O altă sferă în care IA poate aduce schimbări semnificative este în domeniul învățării online. Sistemele de asistență virtuală alimentate de IA pot oferi suport în timp real elevilor care studiază online, furnizând răspunsuri la întrebări, feedback imediat și ghidare personalizată. Aceasta îmbunătățește calitatea experienței de învățare online și facilitează accesul la educație într-un mod flexibil și adaptat nevoilor individuale ale studenților.

Integrarea Inteligenței Artificiale în educație poate pregăti elevii și studenții pentru lumea muncii, a viitorului. Competențe precum gândirea critică, rezolvarea de probleme și colaborarea devin tot mai esențiale într-o lume în care tehnologia evoluează rapid. Utilizarea unor platforme educaționale bazate pe IA poate contribui la dezvoltarea acestor abilități, oferind oportunități de învățare contextualizată și provocatoare.

Platformele educaționale bazate pe Inteligență Artificială reprezintă o evoluție semnificativă în domeniul educației, oferind soluții inovatoare și personalizate pentru elevi și studenți. Aceste platforme utilizează algoritmi avansați pentru a analiza datele și comportamentul de învățare, facilitând astfel adaptarea curriculumului și experienței de învățare în funcție de nevoile individuale ale utilizatorilor. Caracteristicile cheie ale platformelor educaționale bazate pe IA:

1. *Personalizarea învățării*

- Adaptare la stilurile de învățare: prin analizarea modelelor de învățare ale elevilor, platformele IA pot personaliza materialele și metodele de predare pentru a se potrivi cu stilurile individuale de învățare.

- Diagnosticarea deficiențelor: identificarea punctelor slabe ale elevilor și furnizarea de exerciții sau resurse specifice pentru a se îmbunătăți în acele domenii.

2. *Feedback imediat și detaliat*

- Evaluare automată: platformele IA pot evalua automat teste și exerciții, oferind feedback instant elevilor și profesorilor.

- Analiza performanței: furnizarea de analize detaliate privind performanța elevilor și progresul în timp, sunt un ajutor de nădejde pentru identificarea tendințelor și adaptarea continuă a instruirii.

3. *Asistență virtuală*

- Tutoriale virtuale: sisteme de asistență virtuală care pot răspunde întrebărilor elevilor și oferi explicații suplimentare asupra conținutului.

- Ghidare interactivă: furnizarea de ghidare interactivă și exemple pentru a consolida cunoștințele în timp real.

4. *Adaptabilitatea Curriculumului*

- Actualizări dinamice: capacitatea de a se adapta la schimbările în cerințele curriculumului sau în nevoile pieței muncii, asigurând relevanța continuă a materialelor educaționale.

- Integrare de tehnologii emergente: încorporarea noilor tehnologii și descoperiri în domeniul științei și tehnologiei în procesul de învățare.

5. Monitorizare și raportare

- Monitorizarea progresului: urmărirea progresului individual și colectiv al elevilor, oferind informații detaliate despre evoluția învățării.

- Raportare pentru părinți și profesori: furnizarea de rapoarte personalizate pentru părinți și profesori pentru a implica și informa în mod activ toate părțile implicate în procesul educațional.

6. Securitate și confidențialitate

- Protecția datelor: implementarea măsurilor stricte de securitate pentru a asigura confidențialitatea datelor elevilor și a informațiilor personale.

7. Experițe de învățare interactive

- Realitate virtuală și augmentată: integrarea de experiențe de învățare bazate pe realitate virtuală sau augmentată pentru a crea medii de învățare captivante și practice.

8. Adaptarea continuă la feedback

- Machine Learning Continuu: utilizarea algoritmilor de învățare automată pentru a ajusta și îmbunătăți în mod constant experiența de învățare în funcție de feedback-ul primit.

Platformele educaționale bazate pe IA au potențialul de a transforma procesul de învățare, oferind o educație mai personalizată și adaptată nevoilor individuale, contribuind astfel la dezvoltarea elevilor într-un mod eficient și orientat spre viitor.

Integrarea Inteligenței Artificiale în sistemul de educație reprezintă o evoluție necesară pentru a face față provocărilor și oportunităților aduse de progresul tehnologic. Cu toate acestea, este important să se abordeze această tranziție cu precauție, ținând cont de aspectele etice, de securitate și de protecția datelor. Prin implementarea responsabilă a tehnologiei IA în educație, putem crea un mediu educațional mai eficient, echitabil și adaptat nevoilor individuale ale elevilor, pregătindu-i pentru succes, într-o societate tot mai digitalizată.

Bibliografie:

https://www.mcid.gov.ro/wp-content/uploads/2023/08/CSN-IA_28Iulie.pdf

<https://edict.ro/evolutia-educatiei-in-noua-era-informationala/>

<https://edict.ro/educatia-cu-ajutorul-inteligentei-artificiale/>

<https://unimedia.info/ro/news/1fb22de1e20cc94a/inteligenta-artificiala-isi-face-loc-in-sistemul-de-invatare.html>

<https://www.portalinvatamant.ro/articole/stiri-profesori-106/inteligenta-artificiala-in-invatare-si-efectele-pe-termen-lung-e-utilizata-sau-nu-12499.html>

ALTERNATIVE MODERNE DE EVALUARE ÎN EDUCAȚIE

**Profesor: Simona-Angelica Niculică
Liceul Pedagogic “Nicolae Iorga” Botoșani**

Instrumentele moderne de evaluare au un caracter complementar sau alternativ, în sensul că vin să întregască gama de metode tradiționale. Ele sunt utile în evaluarea cunoștințelor elevilor din punctul de vedere al unei mai mari libertăți a profesorului.

Evaluarea are rol de feed-back pentru elevi, profesori, părinți și pentru factorii de decizie. Rezultatele evaluării constituie puncte de sprijin pentru luarea deciziilor referitoare la efectuarea de prognoze, anticiparea costurilor economice ale educației și modificarea curriculumului. Scopul major al evaluării este să ofere datele necesare care să permită luarea celor mai bune decizii educaționale.

Metodele și tehnicile moderne de evaluare printre care: referatul, proiectul, portofoliul sau investigația au multiple valențe formative, ceea ce le recomandă ca modalități adecvate de optimizare a practicilor evaluative, implicând și coparticiparea elevilor la evaluarea propriilor rezultate.

➤ Referatul

Referatul este instrumentul de evaluare care identifică nivelul de performanță individuală al elevilor pentru o anumită temă dintr-o activitate. Referatele pot fi de două tipuri: referatul de investigație științifică și referatul de documentare.

Ca metodă de evaluare, referatul poate fi utilizat în special pentru elevii de la clasele mari pentru evaluarea sumativă, deoarece se realizează pe o perioadă mai lungă de timp și este nevoie de utilizarea și sintetizarea unui ansamblu de cunoștințe, priceperi, abilități, atitudini, la sfârșitul unei/unor unități de învățare, dar și ca evaluare continuă, adică pe parcursul anului școlar, având un puternic caracter formativ-creativ pentru elevii motivați în activitatea respectivă. Subiectul referatului poate îngloba o parte din conținuturile programei școlare sau poate extinde acest conținut și pentru alte discipline, asigurând astfel un caracter interdisciplinar și transdisciplinar, direcție pe care învățământul național o susține.

Referatul trebuie să aibă următoarea structură:

- Pagina de gardă/titlu, ce cuprinde: numele școlii, tema propusă, numele elevului, clasa
- Cuprins
- Argumentarea temei propuse
- Descrierea elementelor de conținut
- Concluzii
- Bibliografia
- Anexe, dacă este cazul

Criteriile care stau la baza evaluării referatului vor fi comunicate elevilor de către profesor:

- Creativitatea - modul în care sunt abordate aspectele de noutate în interpretarea ideilor care apar, a modalității de realizare a conținutului și a strategiei de lucru;
- Validitatea - respectarea de către elev a structurii referatului și existența concordanței dintre tema propusă și modul de abordare a acesteia;
- Organizarea – existența unui demers logic, coerent în argumentarea ideilor care să aibă la bază cunoștințe docimologice și care să genereze ipoteze și concluzii corecte;
- Calitatea - aplicarea de către elev a unor criterii calitative în selectarea surselor și a informațiilor folosite în referat precum și modalitatea de prelucrare și integrare a acestora în situațiile potrivite;

- (Tehno)redactarea – respectarea regulilor impuse, care să asigure lizibilitatea, generalitatea, standardizarea documentelor realizate, atât pentru formatul electronic, cât și pentru cel letric. De exemplu, pentru realizarea referatului în format digital sau tipărit, profesorul poate impune următoarele reguli:
  - Referatul va fi redactat în limba română, corect din punct de vedere gramatical, folosindu-se scrierea cu diacritice
  - Prima pagină va respecta șablonul oferit de profesor
  - Textul va fi scris în stil impersonal
  - Referatul va fi tehnoredactat utilizând fontul Times New Roman, dimensiune de 12, spațierea între rânduri de 1,5, aliniere “justify” pentru conținuturi
  - Titlurile/subtitlurile vor fi alinate centrat, dimensiune font de 18
  - Formatul de pagină va fi A4 cu toate marginile de 2,5 cm.
  - Paginile vor fi numerotate în partea de jos a paginii, aliniere centrată.

➤ **Proiectul**

Este o metodă de evaluare mai amplă, realizată individual sau în grup, pe o perioadă mai mare de timp, având la bază motivația elevilor pentru o temă anume, ceea ce reprezintă o formă de evaluare puternic motivantă pentru aceștia. Prin acest instrument, se permite evaluarea unor capacități superioare ale elevilor, priceperilor, atitudinilor, aptitudinilor, deprinderilor formate. Strategia evaluativă funcționează astfel la nivel de proces prin faptul că elevii cooperează, experimentează, descoperă și prelucrează informațiile și la nivel de produs constituind dovada implicării personale și a interesului pentru finalizarea unui parcurs colectiv. Proiectele pot fi disciplinare sau pluridisciplinare, asigurând aprofundarea și extinderea activității de învățare din clasă sau proiecte cu caracter socio-cultural: spectacole, excursii tematice, proiecte comunitare, acțiuni ecologice, confecționarea de materiale didactice etc.

Etapile realizării unui proiect sunt:

- Alegerea temei.
- Planificarea activității:
  - stabilirea obiectivelor proiectului;
  - formarea grupelor de lucru;
  - alegerea de către fiecare elev/grup a subiectului în cadrul temei proiectului;
  - distribuirea responsabilităților în cadrul grupului;
  - identificarea surselor de informare.
- Cercetarea propriu-zisă.
- Realizarea materialelor.
- Prezentarea rezultatelor cercetării sau a materialelor.
- Evaluarea

În general, proiectul trebuie să respecte următoarea structură:

- Pagina de gardă/titlu, ce conține: tema proiectului, numele autorului, perioada de elaborare a proiectului
- Cuprins: titlul, capitolele, subcapitolele.
- Argumentarea alegerii temei/ introducerea/ prezentarea succintă a obiectivelor propuse.
- Dezvoltarea elementelor de conținut.
- Concluzii
- Bibliografie
- Anexe, dacă e cazul

Criteriile generale care stau la baza evaluării proiectului vizează calitatea proiectului conceput, urmărindu-se dacă proiectul:

- este adecvat temei și urmărește să acopere unitar și coerent conținutul tematic,
- conține noțiunile teoretice necesare conținutului științific propus
- prezintă un demers științific riguros, logic și coerent
- conține date colectate cu acuratețe, din surse sigure și relevante pentru tema propusă
- conține ipoteze, concluzii corect formulate și structurate

Avantajele utilizării proiectelor ca instrument de evaluare: stimulează creativitatea; cultivă încrederea în forțele proprii; acomodează elevii la situațiile de cercetare științifică; cultivă gândirea proiectivă; dezvoltă motivația intrinsecă; facilitează însușirea unor tehnici de elaborare și de execuție a unei lucrări științifice, practice; dezvoltă interactivitatea, când se lucrează în echipă.

Dezavantajele utilizării proiectelor ca instrument de evaluare: rolul profesorului este minimizat; necesită un timp mai îndelungat pentru organizare, desfășurare și evaluare; interesul față de proiect poate scădea pe parcurs, datorită timpului prea mare de realizare.

➤ Portofoliul

Este metoda de evaluare ce urmărește progresiv, pe durate mari de timp, nivelul performanțelor școlare ale elevilor, obținute în urma unor activități la care se folosesc metodele și tehnicile uzuale de evaluare: probele scrise, observația sistematică, proiectul, autoevaluarea etc.. Adevărată „carte de vizită” a elevului, portofoliul se impune a fi utilizat în practica școlară, întrucât se constituie ca o selecție de lucrări reprezentative pentru indicarea progresului învățării, precum și pentru dezvoltarea creativității elevilor care își aleg singuri unele lucrări, se pot autoevalua și pot reflecta asupra cunoștințelor acumulate. Este un instrument flexibil, ușor adaptabil la specificul disciplinei și al clasei, solicitând o apreciere mai mult calitativă decât cantitativă.

Portofoliul poate conține: teme pentru acasă ale elevilor, fișe de lucru, referate, eseuri, pliante, desene, planșe, teste, teze, diplome, contribuții la reviste școlare etc. Portofoliul pune în evidență următoarele capacități:

- de a observa și de a manevra informațiile
- de a raționa și a utiliza cunoștințele
- de a observa și de a alege metodele de lucru
- de a evalua rezultatele
- de a organiza materialul
- de a utiliza bibliografia
- de a realiza un produs finit

Avantajele utilizării portofoliului ca metodă derivă din obiectivul includerii în actul evaluării a unor produse ale activității elevilor care altfel nu ar fi evaluate. Evaluarea devine mai puțin stresantă pentru elevul care are astfel posibilitatea să se implice în propria-i evaluare și să realizeze activități, respectiv materiale, care îl reprezintă cel mai bine. De asemenea, prin dezvoltarea capacității de autoevaluare, elevii devin disponibili pentru acceptarea progresului personal.

➤ Investigația

Oferă posibilitatea elevului de a aplica în mod creativ cunoștințele însușite, în situații noi și variate, pe parcursul unui interval mai lung sau mai scurt și constă în solicitarea de a rezolva o problemă teoretică sau de a realiza o activitate practică pentru care elevul este nevoit să întreprindă o investigație (documentare, observarea unor fenomene, experimentarea etc.). Îndeplinește mai multe funcții:

- acumularea de cunoștințe;
- exersarea unor abilități de investigare a fenomenelor (de proiectare a acțiunii, de alegere a metodelor, emiterea unor ipoteze, culegerea și prelucrarea datelor, emiterea concluziilor);
- exersarea abilităților de evaluare a capacității de a întreprinde asemenea demersuri; Activitatea didactică desfășurată prin intermediul acestei practici evaluative poate să fie organizată individual sau pe grupuri de lucru, iar aprecierea modului de realizare a investigației este de obicei, de tip holistic. Prin intermediul acestei metode, profesorul poate să aprecieze:
  - gradul în care elevii își definesc și înțeleg problema investigată;
  - capacitatea de a identifica și a selecta procedeele de obținere a informațiilor, de colectare și organizare a datelor;
  - abilitatea de a formula și testa ipotezele;
  - felul în care elevul prezintă metodele de investigație folosite;
  - conciziunea și validitatea raportului-analiză a rezultatelor obținute

Toate acestea, corelate cu gradul de complexitate al sarcinii de lucru și cu natura disciplinei de studiu fac din metoda investigației un veritabil instrument de analiză și apreciere a cunoștințelor, capacităților și a personalității elevului

Prin intermediul aplicării metodelor și instrumentelor de evaluare rezultă informații consistente, care ajută profesorul la clasă să adopte cele mai bune strategii didactice în procesul de predare-învățare și pentru creșterea calității actului educațional.

Bibliografie:

- Cucoș C., Teoria și metodologia evaluării, Iași; Editura Polirom, 2008.
- Adăscăliței A., Instruire asistată de calculator: didactică informatică; Editura Polirom, 2007.
- Cristea V., Iosif G., Marhan A., Niculescu C., Trăușan-Matu Ș., Udrea O., Sisteme inteligente de instruire pe Web; Editura Politehnica Press, București, 2005.
- Tănase M., Evaluarea – componentă esențială a procesului instructiv - educativ, Brașov, 2011
- Ionescu M., Managementul clasei; București; Editura Humanitas educațional, 2003.
- Potolea D., Manolescu M., Teoria și practica evaluării educaționale; București; Proiectul pentru învățământ rural, Ministerul Educației Naționale, 2005.

Metode inovatoare - brainstorming

Prof. Nidelea Irina Veronica

Școala Gimnazială „Acad. Marin Voiculescu”

Giurgiu, jud. Giurgiu

Metodele active și participative se dovedesc a fi eficiente în cultivarea gândirii critice, deoarece implică elevii în procesul de învățare, încurajându-i să reflecteze, să analizeze și să evalueze informațiile în profunzime. Exemplificând cu câteva astfel de metode aplicabile pentru dezvoltarea gândirii critice, putem menționa brainstorming-ul, dezbateră, studiul de caz, învățarea colaborativă și analiza critică a informațiilor.

Brainstorming-ul reprezintă o metodă activă și participativă de generare a ideilor, soluțiilor sau conceptelor noi într-un cadru de grup. Această abordare se dovedește eficientă în dezvoltarea gândirii critice, deoarece încurajează participanții să propună idei variate, să le evalueze și să le discute liber. Începem prin stabilirea unei probleme sau a unui obiectiv clar pentru sesiunea de brainstorming, direcționând astfel gândirea critică a participanților către un scop specific.

În etapa următoare, stabilim reguli de bază pentru sesiunea de brainstorming, inclusiv suspendarea oricărei critici, încurajarea participării active și deschiderea către idei neobișnuite. Acest mediu propice facilitează schimbul liber de idei între participanți.

În timpul sesiunii propriu-zise, participanții sunt îndemnați să genereze cât mai multe idei posibile legate de problema sau obiectivul stabilit. Fiecare idee este înregistrată, fără a fi supusă criticii în această etapă inițială. După crearea unei liste de idei, urmează etapa de evaluare, în care participanții examinează critic fiecare propunere, identifică avantaje și dezavantaje, analizează fezabilitatea și discută potențialele probleme.

După evaluare, participanții sunt încurajați să dezvolte și să îmbunătățească ideile existente. Uneori, combinarea sau modificarea ideilor poate duce la soluții mai eficiente sau la concepte mai avansate. Selectăm apoi ideile cele mai promițătoare sau relevante pentru a le implementa sau dezvolta ulterior.

Este esențial să înregistrăm toate ideile generate și rezultatele evaluării, acestea putând servi drept referință sau pentru monitorizarea progresului în implementarea ideilor. La finalul sesiunii de brainstorming, încurajăm participanții să reflecteze asupra procesului și să identifice

ce au învățat din experiență, cum au dezvoltat gândirea critică și cum pot aplica aceste abilități în viitor.

Brainstorming-ul se dovedește a fi o modalitate utilă de a stimula gândirea critică, implicând participanții în analiza și evaluarea ideilor în cadrul procesului creativ de generare a acestora. Această metodă poate fi adaptată în diverse contexte, de la învățământul școlar și universitar până la mediul de afaceri sau cercetare.

De asemenea, organizarea de dezbateri pe diverse subiecte încurajează elevii să susțină argumente bine fundamentate și să asculte cu atenție diversele perspective. Aceasta contribuie la dezvoltarea abilităților de analiză, evaluare și sinteză a informațiilor.

Utilizarea studiilor de caz oferă elevilor oportunitatea de a analiza situații complexe și de a propune soluții critice. Prin detalierea cazurilor reale sau fictive, aceștia pot aplica cunoștințele într-un context real, stimulând astfel gândirea critică.

Promovarea învățării colaborative reprezintă o altă metodă prin care elevii lucrează împreună pentru a rezolva sarcini sau proiecte. Interacțiunea cu colegii permite expunerea ideilor, compararea lor și dezvoltarea lor în mod colectiv.

De-a lungul acestor metode, elevii trebuie ghidați în dezvoltarea abilităților de evaluare a surselor de informații, identificare a sesizărilor și prezentare a argumentelor bazate pe dovezi solide, aspecte esențiale în contextul informațional actual.

Prin integrarea constantă a acestor metode în curriculum și adaptarea lor la contextul specific, contribuim la cultivarea gândirii critice a elevilor și la pregătirea lor pentru provocările societății moderne. Flexibilitatea și deschiderea la schimbări sunt cruciale pentru a răspunde nevoilor și cerințelor elevilor în evoluția continuă a procesului de învățare.

Revoluționarea Procesului Educațional: Explorarea Metodelor Inovatoare în Învățare

Profesor: Mihaela-Teodora Nidelea
Liceul Teoretic „Nicolae Cartojan” Giurgiu

Într-o lume caracterizată de schimbări accelerate și progrese tehnologice, educația trebuie să evolueze pentru a răspunde nevoilor complexe ale elevilor. Societatea românească se confruntă cu provocări variate, iar procesul de învățământ trebuie să răspundă acestor provocări prin adaptarea la noile cerințe. Globalizarea, tehnologia, schimbările climatice și altele sunt factori care au determinat nevoia unei abordări inovatoare în educație. Metodele tradiționale de predare și învățare sunt supuse unui proces de transformare, dând loc unor abordări inovatoare menite să maximizeze potențialul fiecărui elev.

Unul dintre pilonii educației inovatoare este învățarea bazată pe proiect, o abordare care pune accentul pe aplicarea practică a cunoștințelor. Elevii sunt încurajați să abordeze probleme reale, să colaboreze și să dezvolte soluții practice. Această metodă nu doar consolidează cunoștințele teoretice, ci și dezvoltă abilități esențiale precum rezolvarea de probleme, comunicarea și gândirea critică. Astfel, proiectele sunt concepute pentru a fi relevante pentru experiența de viață a elevilor și pentru a avea o aplicabilitate directă în lumea reală. Colaborarea între elevi stimulează schimbul de idei și abilitățile de comunicare în echipă, iar faptul că elevii au o anumită libertate în alegerea proiectelor îi ajută să devină mai responsabili în gestionarea propriului proces de învățare. De asemenea, proiectele încurajează dezvoltarea gândirii critice și a creativității, deoarece elevii trebuie să abordeze probleme complexe și să găsească soluții inovatoare.

Învățarea inversată (Flipped Classroom) este o metodă educațională în care procesul tradițional de predare și învățare este inversat. Conținutul educațional este prezentat elevilor înainte de lecție, iar timpul petrecut la școală este dedicat aplicării conceptelor, discuțiilor și rezolvării de probleme sub îndrumarea profesorului. Astfel, elevii au acces la materiale educaționale înainte de a veni la școală, cum ar fi videoclipuri, lecturi sau prezentări online iar orele de curs sunt folosite pentru activități interactive, discuții, proiecte și rezolvarea de probleme sub îndrumarea profesorului. Elevii pot progresa în ritmul lor și pot reveni asupra conținutului pentru a consolida înțelegerea fiind încurajați să gândească critic, să pună întrebări, dezvoltându-și în acest fel abilitățile de rezolvare a problemelor, de gestionare a timpului, pregătindu-i pentru învățarea pe tot parcursul vieții.

Gamification, sau integrarea elementelor de joc în procesul de învățare, este o altă metodă inovatoare ce transformă monotonia într-o experiență captivantă. Prin utilizarea punctelor, competițiilor și premiilor, elevii sunt motivați să-și depășească limitele și să se angajeze activ în procesul de învățare. Această abordare nu doar stimulează creativitatea, ci și dezvoltă abilități colaborative esențiale pentru viitor, iar elevii sunt implicați în provocări sau misiuni care solicită aplicarea cunoștințelor în moduri practice. În acest mod, ei devin mai motivați să participe la activități și să își depășească propriile performanțe datorită elementelor de joc, provocărilor și misiunilor gamificate care le stimulează gândirea critică și abilitățile de rezolvare a problemelor. Li se permite personalizarea învățării, adaptând provocările și recompensele la nevoile lor individuale, iar experiența ludică le facilitează reținerea informațiilor și transferul cunoștințelor în diferite contexte. Câteva exemple concrete de gamification ar fi utilizarea platformelor online care integrează elemente de joc pentru a oferi lecții, teste și activități interactive, crearea de scenarii de escape room în clasă pentru a rezolva probleme și a aplica cunoștințele în moduri inovatoare.

Realitatea virtuală și realitatea augmentată aduc o dimensiune complet nouă în sala de clasă în sensul că elevii nu mai sunt limitați de spațiul fizic, ci pot explora lumi virtuale și pot interacționa cu concepte abstracte într-un mod captivant. Această tehnologie nu susține numai înțelegerea profundă, ci și încurajează elevii să devină creatori de conținut și să-și exprime ideile în moduri inovatoare. Realitatea virtuală permite elevilor să viziteze locuri istorice, spații naturale sau chiar să exploreze universul, deschizând uși către experiențe pe care altfel nu le-ar avea. Realitatea augmentată poate adăuga elemente virtuale la experimente științifice sau proceduri medicale, oferind elevilor oportunitatea de a realiza experiențe practice fără riscuri. Jocurile educaționale în RV sau RA pot transforma procesul de învățare într-o aventură captivantă, stimulându-le interesul și implicarea, elevii putând experimenta simulări realiste ale diferitelor profesii, precum chirurgie, design arhitectural sau inginerie, pregătindu-i pentru viitorul lor profesional. Aceste tehnologii inovatoare permit personalizarea experienței de învățare în funcție de ritmul și stilul de învățare al fiecărui elev. Experiențele imersive atrag atenția elevilor, generând un nivel crescut de angajament și motivație, permițând facilitarea unei înțelegeri mai profunde a subiectelor complexe, oferind elevilor o perspectivă tridimensională și interactivă. Elevii pot aplica cunoștințele în contexte practice, dezvoltând astfel abilități practice și rezolvarea de probleme.

Într-un context similar, microînvățarea și podcasturile educaționale aduc accesibilitate și flexibilitate în procesul de învățare. Elevii pot accesa rapid informații esențiale, iar crearea și partajarea de podcasturi devin modalități inovatoare de a dezvolta abilități de comunicare și cercetare. **Microînvățarea** reprezintă o abordare educațională care se concentrează pe furnizarea de conținut în fragmente mici, ușor de asimilat, în scopul facilitării învățării continue și consistente. Acest model de învățare este caracterizat de sesiuni de învățare scurte, specifice, care pot fi consumate rapid. **Podcasturile educaționale** sunt formate audio care furnizează conținut educațional pe diverse teme. Acestea pot include interviuri cu experți, prelegeri, discuții și povestiri, oferind ascultătorilor o modalitate flexibilă de a accesa informații. Aceste două strategii promovează învățarea continuă, încurajând indivizii să își dezvolte abilitățile și să rămână actualizați în domeniile lor de interes, oferă o modalitate personalizată de învățare, adaptându-se la preferințele și ritmul fiecărui student, democratizând accesul la informații și educație de calitate. Cu toate că există provocări de abordat, impactul pozitiv al acestor practici sugerează că ele vor continua să joace un rol semnificativ în transformarea educației și în promovarea învățării pe tot parcursul vieții.

Metodele inovatoare în învățare nu doar transformă spațiul educațional, ci și pregătesc elevii pentru provocările unei lumi în continuă schimbare. Învățarea nu mai este văzută ca un proces static, ci mai degrabă ca o călătorie dinamică în care elevii devin exploratori, creatori și lideri ai propriului lor parcurs educațional. Prin adoptarea acestor metode inovatoare, educația devine un catalizator al schimbării și al dezvoltării durabile.

Webografie

<https://www.bu.edu/ctl/guides/project-based-learning/>
<https://bokcenter.harvard.edu/flipped-classrooms>
<https://elearningindustry.com/gamification-in-education-advancing-21st-century-learning>
https://www.researchgate.net/publication/358358757_Virtual_Reality_and_Augmented_Reality_for_Education

Educația contemporană și noile provocări

Prof. Nistor Ionela

Colegiul Național Anastasescu

Roșiori de Vede

Societatea actuală impune școlii schimbări majore în abordarea procesului instructiv – educativ ca urmare a nevoii tot mai evidente ca, după absolvire, tinerii nu numai să dețină cunoștințele și informațiile necesare practicării unei meserii ci și să își dezvolte competențele și abilitățile necesare în vederea afirmării și dezvoltării personale și nu în ultimul rând, integrării pe piața muncii. Astfel, pe parcursul școlarității, trebuie avute în vedere dezvoltarea abilității tinerilor de a face față schimbărilor, de a gândi și acționa independent și creativ, de a se adapta la nou, de a lua decizii, de a organiza, comunica și lucra eficient în echipă, etc.

Învățarea interactiv-creativă atât fizic cât și online, pune accentul pe învățarea prin cercetare-descoperire, pe învățarea prin efort propriu, independent sau dirijat. Practicile educative de predare și de stimulare a potențialului creativ al elevului se înscriu în dezideratele pedagogiei moderniste și postmoderniste, de cooperare și reflexie asupra învățării. Specific instruirii interactive este interrelația de învățare care se stabilește atât între elevi și profesoricât și între elev-elev. Munca activă și creativă a elevului are la bază procedee de construcție a cunoașterii, de restructurare a ideilor, de regândire a gândirii, metacogniția. Însușirea strategiilor metacognitive are în vedere reflectarea din partea elevului asupra propriei identități, ca subiect al învățării, efectuând analize de nevoi și așteptări educaționale proprii intereselor sale, în concordanțăcu particularitățile și posibilitățile cognitive, practice și efort intelectual și Atitudinea activă și creatoare a elevilor este o consecință atât a stilului de predare al profesorului câtși a obișnuinței elevului de a se raporta la sarcină. Prin felul în care solicită răspunsuri la o problemă, prin felul în care organizează activitățile de informare și de formare ale elevilor, prin accentul pe care îl pune pe dezvoltarea proceselor cognitiv-aplicative etc., profesorul influențează comportamentul activ și creativ al elevului. Stimularea creativității în școală presupune favorizarea unui mediu de învățare interactiv, incitator și dinamic. Învățarea prin cooperarea asigură dezvoltarea unui câmp de relații optime manifestării creatoare și active a elevului în clasă. Ea dezvoltă și întreține motivația epistemică internă, favorizând implicarea activă în sarcină și contribuțiile creative, originale ale participanților. Strategia didactică, devine astfel, rodul unei munci colective desfășurată de cadrul didactic împreunăcu copii, aceștia completând planul de lucru cu propriile interese, dorințe de cunoaștere și de activitateintellectuală.

În aceste condiții, copiii pot alege modul în care doresc să lucreze: în echipă, colectiv sau individual, pot alege ce materiale didactice să utilizeze, pot opta pentru anumite metode de lucru. Atunci când învățarea se realizează exclusiv online, copiii trebuie să lucreze mai mult individual, lucru care nu este de cele mai multe ori pe placul copiilor. Formarea inițială și dezvoltarea profesională este de mare ajutor cadrelor didactice în munca de modelare a tipului de personalitate caracterizat prin noi dimensiuni: gândire critică, creativă, capacitate de comunicare și cooperare, abilități de relaționare și lucru în echipă, atitudini pozitive și adaptabilitate, responsabilitate și implicare. În același timp, metodele interactive contribuie la îmbunătățirea calității procesului instructiv-educativ, având un caracter activ- participativ și o reală valoare activ-formativă asupra personalității elevului. În contextul unui învățământ centrat pe elev, profesorul devine partener al elevului având rolul de a-l ajuta să își organizeze învățarea, fiind capabil să creeze situații de învățare centrate pe dorința de cooperare a copiilor.

Predarea interactivă nu este însă o noutate pentru majoritatea cadrelor didactice. Predare interactivă înseamnă orientarea gândirii și comunicării cu ajutorul întrebărilor, evaluarea și discutarea muncii independente a elevilor, inițierea unor discuții de grup, construirea întregului demers didactic pe obținerea unor rezultate ale învățării care să susțină întregul traseu educațional al tânărului. Interactivitatea presupune o învățare prin comunicare, prin colaborare, produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup. Dacă elevilor nu li se oferă ocazia discuției, a investigației, a acțiunii și eventual a predării, învățarea nu are loc. De fapt învățarea interactivă înseamnă să distribuim sarcini de lucru elevilor în așa fel încât aceștia să fie direct implicați în descoperirea informațiilor noi iar asimilarea lor să urmeze un traseu firesc. Pentru a înțelege acest fenomen trebuie să ne îndepărtăm puțin de mecanismele care stau la baza predării eficiente și să ne focalizăm atenția pe mecanismele care însoțesc învățarea eficientă. Un principiu general acceptat este acela că atunci când învățăm, noi selectăm de fapt acele elemente care vor sta la baza universului personal pe care noi vrem să îl construim. Dacă creierul nostru nu ar fi implicat în construirea acestui univers personal atunci învățarea ar fi foarte dificilă. De exemplu, chiar și cea mai bine structurată și strălucită prezentare a unui subiect făcută de un profesor în fața clasei de elevi nu poate avea rezultatul așteptat dacă ea este o expunere în care elevii au doar rol de spectatori. Deci, dacă nu implicăm elevii în prezentarea subiectului, fie și prin adresarea unor întrebări clasei de elevi, nu avem de unde ști cât de reușită a fost prezentarea materialului.

Putem identifica câteva argumente în favoarea învățării interactive. Unul din aceste argumente este generat de aspectul cumulativ al învățării care este în relație cu bilanțul periodic privind activitățile de învățare și evidențierea rezultatelor individuale ale elevilor exprimate în note prin care sunt realizate selecții, clasificări. O întrebare bine plasată sau formulată este mai valoroasă decât comunicarea răspunsului de către profesor fără a se solicita vreun efort din partea elevilor. Nu în ultimul rând putem vorbi și de importanța motivației în învățarea interactivă. Astfel, în organizarea unui învățământ centrat pe copil, profesorul devine un coparticipant alături de elev la activitățile desfășurate. El însoțește și încadrează copilul pe drumul spre cunoaștere elevii înșiși trebuind să organizeze ceea ce au auzit și văzut într-un tot ordonat și plin de semnificații. Iar atunci când elevii sunt implicați în procesul învățării creative, achizițiile sunt mai eficiente și mai consistente.

Învățarea interactivă este un proces evolutiv, bazată pe receptivitatea elevilor față de experiențe noi, căutate și rezolvate prin explorare, deducție, analiză, sinteză. Numai așa elevul învață să descopere și să redefinească sensuri, filtrând cunoașterea prin propria sa experiență.

Putem spune că strategiile didactice constituie cheia reușitei activității instructive educative și elementul ei central, indiferent de forma de desfășurare a orelor, fizic sau online.

Bibliografie:

1. Crețu, Constantin, (1997), *Psihopedagogia Succesului*, Polirom, Iași;
2. Cristea, Sorin, (2003), *Fundamentele științelor educației*, Ed. Litera Internațional, București;
3. Oprea, Crenguța, L.,(2003), *Pedagogie. Alternative metodologice interactive*, Editura Universității din București.

Perspective moderne în abordarea strategiilor de instruire

Prof. Nistor Luize Lavinia
Grădinița P.P. Nr.1, Hunedoara

Motto:

„Fericit este copilul care găsește în fiecare etapă a drumului său pe educatorul capabil să-i insuflă treptat forța și elanul necesar împlinirii destinului său ca om”.

Maurice Debesse

Lumea în care trăim se schimbă și odată cu ea educația; sursele de informare pentru adulți și copii sunt multe încât pentru cei atrași de nou, de spectaculos, una pare mai atractivă decât alta.

Unul din obiectivele concrete ale reformei în învățământul românesc este și reevaluarea conținuturilor de predare-învățare, conținuturi care implică convertirea învățământului dintr-unul preponderent reproductiv într-unul în esență creativ.

Conținuturile sunt orientate spre copil și se adresează nouă, educatoarelor și învățătorilor, care avem posibilitatea să ne punem în valoare creativitatea și libertatea de a alege tema și mijloacele de realizare în funcție de specificul grupei sau clasei, grădiniței, școlii și al comunității locale.

Cadrul în care se desfășoară activitatea, trebuie să aibă o dotare aparte. Aici este locul unde dragostea se revarsă din plin dinspre fiecare în parte. Activitatea instructiv-educativă în grădiniță trebuie să se desfășoare la un nivel corespunzător cerințelor actuale. Nimic din ceea ce făurește omul în efemera sa existentă nu se ridică atât de sublim la creație, dăruire de sine, jertfă și împlinire, ca strădania noastră pentru dezvoltarea și educarea copiilor. Să nu uităm nici o clipă că ei reprezintă viitorul umanității însăși.

Astăzi, strategiile de predare urmăresc, folosirea celor mai adecvate metode și procedee de predare, corelate mijloacelor de învățământ moderne, în baza alternării, îmbinării formelor de organizare existente. Urmărind îndeplinirea obiectivelor propuse, educatoarea optează pentru o manieră de abordare a activității instructiv-educative, pentru un model de acțiune cu valoare normativă, ce presupune două componente distincte, dar interdependente: o componentă epistemologică și una metodologică. Centrându-se atenția pe problematica strategiilor de predare, ne interesează în mod special cea de-a doua componentă care se referă la metodele, mijloacele și formele de organizare capabile să asigure funcționalitatea celei dintâi.

Strategiile reprezintă, de fapt, aspectul dinamic, activ, prin care cadrul didactic dirijează învățarea. Instruirea înseamnă un proces de predare a cunoștințelor și deprinderilor într-o instituție de învățământ. Cadrul didactic întreprinde seturi de activități și comportamente identice la nivelul procesului de instruire, orientând în final întreprinderea didactică către maximum de rezultate educaționale. Analiza resurselor, a condițiilor, a factorilor educaționali care pot maximiza rezultatele instructiv educative constituie demersuri necesare pentru cristalizarea unei autentice strategii educationale.

Noțiunea de strategie a fost introdusă din nevoia de a găsi o alternativă practicilor tradiționale utilizate în învățământ: conceperea predării unei discipline, elaborarea conținuturilor, predarea unei simple activități educaționale. Din punct de vedere funcțional strategia se situează pe traiectul de la intenție la realitate, sarcinile de instruire fiind traduse astfel într-un ansamblu de decizii condiționale. Strategia reprezintă o componentă a programului de instruire, reprezentând, din perspectiva cadrului didactic, aspectul activ, dinamic, al formei de dirijare efectivă a învățării. Vlăsceanu (1993) definea strategia ca „un ansamblu de acțiuni coordonate și armonios integrate menite să dirijeze învățarea în vederea realizării obiectivelor preformulate”. Strategiei nu i se atribuie o soluție fixă, ea nu este imuabilă. Ea mai poate fi privită atât ca o imagine globală programată inițial și investită cu imuabilitate, cât și ca o variantă ori ca o alternativă permanent perfectibilă, caracterul său dinamic

fiind determinant.

Cerghit (1993) definea strategia ca un „ansamblu de resurse și metode planificate și organizate de profesor în scopul de a permite elevilor să atingă obiectivele stabilite” sau „un mod de abordare a învățării și predării, de combinare și organizare optimă a metodelor și mijloacelor avute la dispoziție, precum și a formelor de grupare a elevilor, în vederea atingerii obiectivelor stabilite”. Din acest punct de vedere, strategia sugerează modul de abordare a unei situații de instruire, punând în contact elevul cu noul conținut studiat.

Categorii de instruire:

- după domeniul activităților instructive predominante:

- strategii cognitive
- strategii psihomotrice
- strategii afectiv - motivaționale
- strategii combinatorii

- după strategiile gândirii:

- strategii inductive
- strategii deductive
- strategii transductive
- strategii analogice
- strategii mixe

- după gradul de structurare a sarcinilor de instruire:

- strategii algoritmice
- strategii semi - prescrise, nealgoritmice
- strategii euristice.

Structura strategiilor de instruire:

- metode de instruire (expunerea, conversația, studiul de caz, metode creative de grup)
- mijloace de instruire
- forme de organizare a instruirii
- interacțiuni și relații instructive.

Prin metodele interactive, de grup preșcolarii și elevii își exersează capacitatea de a selecta, combina, lucrurile de care au nevoie în viața școlară și de adult. Însă conexiunile pe care le fac aceștia uimesc mintea unui adult.

Stimularea creativității copiilor este favorizată de metodele interactive. Copiii descoperă o nouă experiență, interrelaționează în grupuri de învățare activă, studiază, investighează și capătă încredere în capacitățile individuale și ale grupului. Situațiile de învățare rezolvate prin metodele interactive de grup dezvoltă copiilor gândirea democratică deoarece ei exersează gândirea critică și înțeleg că atunci când analizează un personaj, comportamentul unui copil, o faptă, o idee, un eveniment critică comportamentul, ideea, fapta, nu critică personajul din poveste sau copilul, adultul.

După fiecare metodă aplicată se pot obține performanțe pe care copiii le percep și-i fac responsabili în rezolvarea sarcinilor de lucru viitoare. Copiii înțeleg și observă că implicarea lor este diferită, dar încurajați își vor cultiva dorința de a se implica în rezolvarea sarcinilor de grup, să aibă răbdare cu ei, exersând și toleranța reciprocă.

În continuare sunt prezentate una din noile metode și tehnici interactive de grup, menite să contribuie la diversificarea metodologiei didactice existente, înscriindu-se în domeniul căutărilor și preocupărilor creative de sporire a eficienței muncii educatorului cu discipolii săi.

Exemplul se referă la o mică parte din numărul mare și divers al acestor instrumente didactice, care te ajută să rezolvi rapid, plăcut și atractiv problemele metodologice și să-ți organizezi cât mai creativ și personalizat actul didactic.

1. CIORCHINELE

Tema: „Primavara”

Sarcina de lucru (se adresează frontal): „Găsiți cât mai multe idei, cuvinte și imagini despre anotimpul primăvara. Alegeți imaginile care se potrivesc anotimpului și așezați-le în jurul cuvântului scris pe panou.

Materiale: un panou mare pe care s-a scris cuvântul PRIMAVARA. Lângă cuvânt se poate lipi o imagine de primavara sugestivă. Se pun la dispoziția copiilor jetoane, imagini de primavară, decupaje, texte literare-poezii, ghicitori, cântece de primavară, decupaje din reviste, albume, fotografii.

Aceștia pot primi buline mari în culorile primăverii: galben, roz, roșu, albastru, verde, pe care vor lipi imagini adecvate sarcinii, iar educatoarea va scrie cuvintele alese de copii despre primavară.

După ce se vor epuiza toate ideile, toate cunoștințele copiilor despre primavara, educatoarea împreună cu aceștia vor uni cuvintele și imaginile, stabilind legăturile, conexiunile dintre ele, explicând aceste conexiuni. Se citește și se analizează fiecare idee emisă de copii, se discută, se fac comparații, se emit păreri, opinii despre anotimp, se repetă poezii, cântece adecvate.

La sfârșitul activității, educatoarea face sinteza finală, structurează ciorchinele, grupând logic informațiile, ideile, cunoștințele copiilor. Poate face completări, poate aduce corecturi.

Beneficiile metodei:

- * Se poate combina cu alte metode și procedee;
- * Poate fi introdusă în diferite etape ale unei activități;
- * Este foarte potrivită în cadrul unui proiect tematic pentru reactualizarea și sintetizarea cunoștințelor copiilor despre un subiect, precum și o ordonare a informațiilor;
- * Permite completarea cunoștințelor cu altele noi despre o anumită temă;
- * Copiii gândesc, răspund la întrebări, cooperează, comunică, fac asocieri, fac conexiuni, argumentează, completează;
- * Metoda stimulează și încurajează contribuția personală;
- * Educatoarea solicită informații, idei, răspunsuri, sintetizează, concluzionează, formulează întrebări.

Fiecare partener în educație își are rolul său în conturarea unei clase echilibrate, asigurând o organizare participativă care include sau presupune un climat deschis, agreabil, senin, în care disciplina este realizată cu copiii, situațiile de învățare se bazează pe experiențe și încercări, pe stabilirea legăturilor de cauzalitate. O analiză comparativă între tradițional și noile metode arată că multe schimbări constau în faptul că îl plasează pe copil în procesul educativ. În aceste demersuri locul primordial îl ocupă elevul de la sugerarea temei și până la identificarea unor situații de „cercetare” soldate cu soluții proprii, de la un proces didactic fragmentat la unul integrat, global.

O reformă autentică a învățământului este centrată pe autonomia, inteligența, sensibilitatea, voința și creativitatea copilului. Copilul trebuie „ascultat” cu răbdare, lăsat să se exprime, să se dezvăluie, să-și manifeste opinia, să acționeze. El trebuie acceptat așa cum este, ajutat să fie el însuși, să-și manifeste personalitatea și propria valoare, să-și găsească propriul drum, dezvoltându-și înclinațiile, preocupările și interesele. Schimbarea efectivă a activității în clasă trebuie să înceapă cu o nouă relație a educatorului cu copiii, cu re poziționarea rolului și statutului acestuia în procesul educațional, precum și cu noi funcții ale cadrului didactic.

Concepută ca un scenariu didactic cu structura complexă, strategia didactică prefigurează traseul metodic cel mai eficient care urmează să fie parcurs în abordarea unei înlănțuriri de situații concrete de predare și învățare. Strategia trebuie gândită astfel încât să ducă la eliminarea hazardului, să prevină erorile și riscurile nedorite. Învățarea poate fi definită ca un proces evolutiv, de esență formativ-informativă, constând în dobândirea de către ființa vie, într-o manieră activă, explorativă a experienței proprii de viață și în modificarea selectivă și sistematică a conduitei.

BIBLIOGRAFIE:

Pătrăuță T. – Teoria și metodologia instruirii și evaluării, Editura “Vasile Goldiș Universitz Press” Arad, 2008;

Cerghit Ioan - Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri și strategii, Editura Aramis, București, 2004;

Iucu Romiță - Instruire școlară. Perspective teoretice și aplicative în Pedagogie, Editura Polirom, Iași, 2001;

Suferința care naște iertare și iubire

Unii din cei mai frumoși oameni pe care i-a născut pământul românesc au fost cei închiși în închisorile comuniste. Elita neamului a fost îngenuncheată sub cravașa noului sistem dictatorial care se întindea ca o metastază peste țările balcanice, având ca motor Rusia bolșevică.

Au fost îngenuncheați, dar nu învinși, căci suferința lor a devenit ofrandă și jertfă bine plăcută lui Dumnezeu. Prin harul coborât din cer peste Aiud, Gherla, Pitești, Sighet, Jilava, Târgu Ocna și celelalte, „îngerii în zeghe” au reușit să dea sens – un sens spiritual – ororii, batjocurii, umilințelor, dezumanizării ființei umane. Iată ce spunea marele duhovnic de la Mănăstirea Techirghiol, părintele Arsenie Papacioc: *Comunismul a umplut cerul de sfinți!* Dar cum putem înțelege această cugetare? Dumnezeu a îngăduit să se descopere noblețea și potențialul spiritual imens al unor oameni care au suferit pentru El; care în condiții inimaginabile pentru o minte sănătoasă, au reușit să dea un răspuns curajos și plin de credință, demn pentru cei care au ales să-L mărturisească pe Hristos cu propria lor viață.

Doamne, Ție îți închin toată suferința mea. Pe cei care m-au torturat iartă-i, miluiește-i și-i sfințește pe dânșii. Iar dacă au nevoie de zile, din zilele mele, sunt gata să le dau, căci comoara sufletului și a minții e să iubești pentru a putea ierta. (Pr. Vasile Pătrașcu, 18 ani detenție).

Cum a fost posibil oare, să ajungi pe cele mai înalte trepte ale Evangheliei în asemenea situație? Aici, în penitenciarele iadului, suferința urma două direcții clare: Una, în care nu înțelegeai ce se întâmplă cu tine, de ce trebuie să suferi? ce cauți acolo? – dominată de o gândire logică, provocatoare de revolte, de non-sens și de aici, căderi abisale, irecuperabile. Cealaltă direcție urmează drumul asumării, al crucii, de a accepta voia lui Dumnezeu și de a răspunde duhoniceste acestor încercări din viața ta. Pe această cale, suferința a scos la iveală cele mai frumoase valori creștine care conduc la sfințenie: iertarea și iubirea de vrăjmași.

Rugăciune

Liturghiile făcute în închisoare au fost cele mai trăite (Arhm. Iustin Pârvu).

Revenit în celulă – povestește un deținut – ne-am ridicat în picioare și părintele Iustin a dat binecuvântarea pentru două acatiste: al Domnului Hristos și al Bunei Vestiri, pe care le știau toți din celulă pe deasupra.

Asumare

Acceptând că ești acolo, asumându-ți suferința pentru valori care făceau parte din viața părinților și bunicilor tăi, puteai rezista doar ancorat în dimensiunea spirituală. Nimic nu te putea susține, decât acest deziderat din afara zidurilor închisorii, din lumea de sus.

Iertare și iubire

Acestea sunt trăite în penitenciarele ororii ca cele mai adânci forme de manifest creștin. *Cu ultimele rămășițe de vlagă, sprijinit de alți doi deținuți, părintele Gherasim Iscu se îndreaptă spre patul torționarului său (cel care l-a bătut bestial, provocându-i moartea) mângâindu-l pe cap... Dacă eu, care sunt păcătos, pot să te iubesc așa de mult, închipuiește-ți-L pe Hristos, care este iubirea întrupată, cât de mult te iubește!... El dorește să-ți ierte păcatele mai mult decât tu însuși dorești să fii iertat. El este numai iubire. Dar trebuie să te întorci către El ca să te pocăiești.*

Iubirea de vrăjmași – care este apogeul predicii rostite de Mântuitorul Hristos pe Muntele Ferișilor, ca esență a învățaturii creștine – a fost experimentată și aplicată pe acest teren fertil al suferinței inumane.

Oare, noi astăzi, putem trăi frumos practicând aceste virtuți care ating veșnicia? Avem noi dragoste iertătoare, milostivă pentru cel de lângă noi? *Gardienii erau uimiți de câtă dragoste și respect exista între noi... Fie, Doamne, suferința noastră ca un canon pentru păcatele noastre, dar și ca o jertfă adusă pentru iertarea păcatelor neamului românesc și pentru binecuvântare dumnezeiască asupra întregii noastre țări!* (Arhim. Sofian Boghiu).

Ce minunat ar fi dacă oamenii din jurul nostru ar fi uimiți de dragostea dintre noi, dacă fiecare am fi „lumină” și am străluci de iubire față de tot ce ne înconjoară. Cred că am fi un reflex al virtuților câștigate cu atâta jertfă în închisorile comuniste.

De fapt, frumusețea vieții constă în dobândirea acestor valori. Altfel, efemerul rămâne „stăpânul” ființei noastre și al întregii existențe.

Când privim la ei, ne plecăm frunțile cu smerenie și Îi mulțumim lui Dumnezeu pentru înaintașii noștri, care, fără excepție, se aliniază toți în matricea iubirii rostită de Valeriu Gafencu – Sfântul închisorilor. *Să nu îndrăzniți să ne răzbunați! Am avut privilegiul și onoarea de a fi aleși de Dumnezeu să suferim pentru neamul românesc!*

Importanța valențelor educative în context european

Oancea Alida Claudia

Școala Gimnazială „Horea, Cloșca și Crișan” Brad

Ì Q F R Q W K I Q M X G L H D V H V F K L P E U H S V I G X F B V I N H I G Q Q U H S W X U L O H
I X Q G D P H C O W P D X O I X W H P H K Q I N R F L I G W H S V Q H D S I F V O S H D R J U H I V X O X L
S U R V S H I Q Y W J L K Q R H F L V Q M L H U Q D (G R K G D S H H Q L W H U F X , D F V H X G X F D W L Y
W U H E X J X G V F D X G S U L Y L S H H Q I V K U K F D F D X G G U H D S W X W X F U R D U R P K Q H D V F
D F W X H D O P H U H Q X W G I R G W F K L P E I D G B S O V E H U L Q R H F Q I G M P R E U D W L F H
P R G H U Q I U D G H E D O H M D O E I L Y N O V X Q G B G G F I D R I Q B S P H S O I L F k Q G
H [D P L Q M U H I D V F W X D V C L R Q W R U F G D Y C R V O X L V W H P M C O Y R U F K L E M O H O D O W H
U L X U R S S Q G H I G V Q E I G R I P X Q I X U R L S H Q H

' D W R I U I H F L L Q M L W G W Q L V W G B X L O G Q M C O Y P H K V Q W H D D V L J Ø W D X W
G H V I ú X V C T R U C H R L S W I D P F W G D Ø D S F U R L S F U E X V M P V E L Q H I U I F D W Q X W X U R U
I R U P H O G R X F D S H E Q D V F U R Q W O D E H Y R O S W B R U H I V D U E S C H D O F D C H D O H Y O D R U
E X Q V W B E I H D O G H I Y R G V X D D S F V I O J X U F D I O H M D H G L X F I D P S M H Q I H V W H Q D
X Q R D G G U L G D F X R S U H J Ú W L Q H L S M E K R S H Ø D I P R H E C W L I F P S O L F W Q Y
D F W G L G D F W L F S H E I P S O V H Q I W U F B Ø F D Ú R C O D Ø K I L P E G W R Ø B L X O
V R F L R F X O W X U D O

Ì Q Y P K Q R W P X Q F D S F Q R Y L D O H G F R Q G L F L S X O M H I R E J X B D I V F K L G H U H
H X U R S I Ø D R F L H F R D W H H P S R Q D Q E F H U H O V U D Q V I R X V F Ø U P I E D S I L G H
ú I H I H E W H I G I H G V F D V Q D Y P M Q W H X Ø L G F R I P S Ø B V D S M D E U R Q H F H S L D
G H I G X F D H U K Q Ø P R V G H U G S L X D S W Q X M G X F F D H L G X F D L Y D F G X F P D R U D O
ú I U H O L J H E Ø F H D V M D H M G I X F S H I Q S M D U F H E R R S H U W D F H Q L Q R D V Ø D V F O L
H V Ø R E I G O U U H Z P X Q H H G Ø F D M W G W V Ø S H D W U V X Q Ø V D R U L V Q X M D L E C H
H [L V W W H D Ø H R O R I Q L S R D D V G P U W W S X Q I G H G H Y O B S D H] H I Q W L W ' R D U H
S H U V S H D F G W I L S R I P k Q O B L (H G X F D L M C O Y P K Q H V I X C C D Ø Q H P I D U L
S U R Y R F F U H ú W P H S J R H U D V Ø R U G S I D W F H S I O V L Q I H C O M H L K F O U B E I Y L J K I Q U H L U D O H
D O F R Q L Q X W W K D E L X O R D U H J D P V X L W U F Ø V L Ø S B I Q I M Q U X H J Ø D M Ø S D D I O X
ú W L Ú Ø H L L F H H W U U R L S H I Q Ø M U X X E O L P O S L R U S M H D Ø B I P k Ø R D Ø R U G W H V Ø U L L

8 (O D L D Q X D U L O I D % X F X U D I R W L I Q D X J A S U D W O U R S I O D H Q V B Q L E L
H G X F D L H F G U V F L S I O W Q V G U M V E X P S I O H P M Q W Q I J M I O L Q G I B O U R A I Q D D
W U ú l v Q Y v O G H P R F U S D I Q W A V X V H U H D O G J L D J G I R Q W G U F i X F R W X Q D O V D U
V R F L H U V R P V K B E D D F W F X & D R O Q ú W L H I Q R V P L S J O U F H I D I D M G I R I O H V I B F F I O D M W] L
W L Q H U I H L W Q G O L V Q H P P I O M I B O D H Q H [L M R / F L D E C S H X Q F K Q O G L Q H G V X X D L L R Q D O H
F X U U L F R D I D O H H W U D F X U U L F X O D U H

' H P R F U D W U L J D D M L B F O L R O G F R I Q W H I X W U R G S D H F D W O G B I O V H U F I R O V O D
S H U F H D S I F Y S B X Q Q G I F Y G E G H S F V D X U H L H S E X R W G M D W X W O Q D I U V D I O O H L W L
& R O D E R V Q D F U H S O U G L C H D I S V G L L F H V S M / F L S G I U V X L O V D I U W H Q H F U D O W W U H
ú F R D I B R P X Q L O A R F V D B D Q G H V S F H S G X F E D D I D S W F X Q R D ú D V G H U F U H ú W H U H D
v Q F U H P G H P E U L L R O R L U H Q D H D G X F D W F L R Y O L L

9 D O R W H L O H J L X R I D U M S E D B B R F D H P H O Q L R G O B B W O B I J O X W D E I D O H
V R O L G I E U P J D Q Q L D W D W S I D R P X Q L G I D O W X L O V F D B P K Q V L M I S I U ú B U L Q
v P E U L X I O N E D U R H U Q L J L R R D X O M X Q V R S W H D I S U H L P O P W O L E S H U D L D
G L Q U W U O H L I H I G X F V D H L F W X D G I L J I H O J D V D L O D D U S R O L W F L R C S D X W H D F W
U H J O H P S I Q M J I G S R D Q G H G K I E D H L O H L L J S R D R J U D P R I O D I U H
2 D Q D O B R J P S D U D O W G V I H H U S L R A C H O F R E C H X U R S S H R O D F V R Q G O X B M H U G L H
F R Q F O X J O P L X O W W H X U R S P I O S X I J Q D Q H G X F D H L O L J H L R V O F O V Q V
F X U U L E R B O S B Q k Q O R F V H I D M O S H M O H P H Y O D V O H R O S H F H I Y H U E D H F U D V W L R O U D
v G G H J Y R O S M I D V I R I O B O H V O D J U X O F D U D R E V O H L W D V O R X U L V X H I U F H S U X I M Q
P D Q L H O F D V H S U H B D L L E B Q W O L D E H U W G U B S W F X W L O R Q H G X V F L D L D
U H O L J D S I D G / H F H O B P X O R V E L O V G X H U G X F P R I U D I O L Q G H G Q W W B R G
F R P X O V X H S D G D X W I S H L O W R I O H U D O Q J L H R V D A K I H G M S H F U W P L R F D X G X I Q
P L O H Q L X K I D Y k E O R E L H F M D L V L P L O X O R I D W U L I Q I H I O R D O B A R P H I H V L X Q L
U H O E J L X L Q R D ú W S H I B H I G R X O V U L O Q J U D O O W R Q I H V U R Q I P D F U X O D W X U L L
Q H F U H U L V R L Q V H R O F L X G O V B X H U D U W V X V I L Q H U H V S H F W D W R I D L I V O H R U
D F H P R W F L R Y Q V R O F L R G O U V G U L R Q Q I G I W L R V O H H U E D D Q W S H I D P L O F E R I E Q V H U L F
D V R F I U H O L J E P D V W H P H L G M D H U O S F S M U W H R O P H O O D O S D E I X O W X U D O H
O L Q J Y L M H V O L L F J B R I D M H V W I M / U H E X L I P R E L O X G I O I I F R U O L L E S H Q U V L X
W U L X S P F X O X P H

3 U R F H H G X C F D W H Y E R Q H F H S X W Q F D K W H Y S U H X S D V R S P U R L U D W H Q L U H
Q D L R Q D S O U L P H D R Q W U L R E K L J L L O O R O U L F Q D H L Q F I L Y L O P F D G H D Q
S U H J S U L R Q G V I R O H Y L Q H O Y D D J R G I L Y H D U F D L W D F L W E I L Q G H R S J H Q B H Q H L
V S L U L W

% L E O L R J U D I L H

& X F R & R Q V W (D G X V F D Q H D L J U R I S W W H R U H E H L V F R I G G E W X R U O L U D R U P L

' L U L J H I E R L O V L O K I E H H D R G R G R W K F H D K S H [D Q & U X L R Y D

' L F L R Q H U L H Q F R O U S U R I H V I (B Q X O H D O % X F X U H U W B R U G R Q D W R U
7 R P U * X H J K U H

7 U L E X Q D P k Q W X O X I L E X Q D P k Q W X L O X L X D H L U X D U L H

Relațiile multidireționale în actul educativ autentic

Prof. dr. Claudia Oancea-Raica
Colegiul Național „Inochentie Micu Clain” Blaj

Rolul cadrului didactic este de a crea un climat școlar pozitiv, o relație de tip democratic, în care nota caracteristică o constituie cooperarea și parteneriatul între cele două componente ale actului educațional. Eficiența actului educativ, ca act ce aparține domeniului relațiilor interpersonale, depinde de raporturile concrete zilnice dintre profesor și elev, bazate pe încredere și respect reciproc, de realizarea unei comunicări asertive și de crearea unui climat propice învățării autentice.

În cadrul învățământului modern, autoritatea profesorului bazată pe principiul „magister dixit” trebuie înlocuită cu una întemeiată pe relații în care profesorul are rol de îndrumător, coordonator și partener al activității elevului. Metodele și tehnicile educative tradiționale au lăsat imaginea profesorului care încearcă să-și domine elevii, subordonându-i, impunându-le ascultare prin metode coercitive. Controlul agresiv al profesorului asupra elevilor are consecințe dezastruoase. Pe de altă parte, ignorarea personalității elevului de către profesor amenință nevoile și trebuințele spirituale de bază ale acestuia, respectul de sine, nevoia de răspuns afectiv din partea celor din jur, nevoia de securitate pe termen lung, de succes, precum și nevoia de a aparține unui grup și de a fi acceptat de acesta.

Considerăm că este imperios necesar ca profesorii, în totalitate, să adopte față de elevii lor, un comportament democratic, bazat pe tendința de a se integra în climatul clasei, de a se identifica cu viața și activitatea elevilor, de a se proiecta pe sine în rolul elevilor, de a se identifica cu ei și de a răspunde la solicitările acestora.

Caracteristica esențială a relației de tip profesor - elev este colaborarea dintre participanții la instruire. Relațiile democratice sunt și multidireționale, adică de conlucrare și de sprijinire a autoactivității, de influențare și cooperare. Într-un autentic act educativ, educatorul și educatul formează un cuplu didactic interdependent de modelare și automodelare reciprocă, ce parcurge diverse etape ierarhice într-o continuă spirală ascendentă.

A educa înseamnă a adapta copilul la mediul social adult ținând seama de natura sa proprie, de posibilitățile individuale de asimilare, înseamnă a face apel la mijloacele, metodele și procedeele care corespund trebuințelor, interesului personal al elevului. Adevărata educație concepe copilul ca pe o entitate vitală, ca pe o valoare în sine, nu ca pe un mecanism inert, declanșat de un sistem extern.

Primind sprijinul educatorului, copilul este în stare să adauge ceva nou la tipul uman obișnuit. Interacțiunea sferelor de dezvoltare a copilului și câteva procese care îi permit să cunoască realitatea se axează pe trei direcții:

- ✓ copilul va deveni capabil să se cunoască pe sine (dezvoltarea percepțiilor, sentimentelor, a gândirii, adaptarea la propriile nevoi);
- ✓ să intre în relații cu alții (cu alți copii), să cunoască realitățile sociale și culturale;
- ✓ să intre în relații cu mediul înconjurător (să se apropie de informații semnificative, să se intereseze de tot din jur, să protejeze natura),

Societatea actuală, societate a competiției și a competenței, are nevoie de oameni care să se remarcă prin ceea ce știu și ce pot face, oameni care și-au verificat înclinațiile și, prin exercițiu sistematic, le-au transformat în aptitudini, calități și competențe. Pentru ca aceste însușiri să se poată dezvolta, este necesar un sistem de instruire activă care să-i pună pe elevi în situația de a dobândi cunoștințe prin îmbinarea unor sinteze cu caracter interdisciplinar, prin căutarea unor soluții originale și eficiente pentru o varietate de probleme ce se ivesc în viața socială aflată în continuă schimbare.

E nevoie, în aceste condiții de un profesor capabil să organizeze activitatea elevilor astfel încât să le solicite și să le dezvolte latura creatoare. Un bun profesor cunoaște bine fiecare elev și-l folosește potrivit capacităților sale, dirijează activitatea cooperând cu fiecare membru al colectivului de elevi.

Profesorul ar trebui să adopte un stil democratic, astfel încât:

- ✓ să găsească, să elaboreze și să aplice metode didactice pentru elev, prin elev și împreună cu elevul;
- ✓ să-i facă pe elevi să se simtă parte activă în instruire, interesată captivată de achizițiile noului;
- ✓ să determine elevii să gândească, să comunice, să compare, să emită raționamente, să analizeze, să sintetizeze, să pună întrebări, să construiască răspunsuri, să aplice cunoștințe;
- ✓ să declanșeze, să susțină, să catalizeze schimburile verbale și intelectuale dintre elevi, urmărind descoperirea progresivă a noului;
- ✓ să permită fiecărui elev să urmeze parcursul educațional în ritmul său, în mod real;
- ✓ să sprijine elevii să inițieze acțiuni, să le analizeze, să le accepte punctele de vedere, să le dirijeze activitatea, să depisteze golurile din cunoștințele copiilor și să le corecteze cu ajutorul lor;

- ✓ să situeze elevul într-un model de reflecție, care să-i permită să activeze cognitiv și să rămână activ, vigilent, atent, în toate etapele cunoașterii;
- ✓ să creeze o atmosferă de cooperare, de toleranță și respect de coeziune afectivă de confruntare a opiniilor;

Ca răspuns la stilul și la stimulul profesorului, vom dezvolta și atitudinea pe care trebuie să o adopte elevii:

- ✓ să se implice activ în activitatea de învățare;
- ✓ să-și dezvolte încrederea în forțele proprii;
- ✓ să asculte și să respecte opiniile diferite de ale sale;
- ✓ să remarce valoarea ideilor și a opiniilor celorlalți;
- ✓ să fie pregătit pentru a demonstra sau a formula și susține judecăți de valoare.

În context educațional, profesorii învață să comunice eficient, empatic și asertiv, în măsura în care țin cont de factorii de care depinde comunicarea, pentru a nu genera blocaje comunicaționale. Barierele specifice, după Irinela Nicolae, care cauzează blocaje comunicaționale, pot fi: *fizice* (legate de mediul în care se desfășoară comunicarea), *personale* (datorită trăsăturilor de personalitate), *sociale* (referitoare la tradiții, religie, obiceiuri, statut, culturale), *semantice* (datorită limbajului tehnic, jargoului), *cognitive* (generate de informații incompatibile cu valorile instituției, ambientale (care se referă la spații, zgomot), *manageriale* (presupun incapacitatea de a asculta, rezerva de a exprima păreri), *psihologice* (emotivitate, agresivitate), *organizatorice* (datorate lipsei timpului și filtrării mesajului).

Rezolvarea barierelor de comunicare educațională depinde în mare măsură de modul în care profesorii se implică și își dezvoltă competențele specifice, promovând, prin urmare, bune practici care dezvoltă vocea și eficacitatea în soluționarea conflictelor sau o problemelor de comunicare.

În spațiul școlii, profesorii se confruntă cu o multitudine de bariere în comunicare în relațiile interpersonale cu elevii care pot fi înlăturare dacă ambii parteneri de dialog iau în considerare mai multe posibile soluții: disponibilitate de dialog; angajament în îndeplinirea obiectivelor propuse; competență profesională; abilități de comunicare; negociere, deschidere spre dialog real; mai bună cunoaștere a partenerului de dialog; capacitate de analiză rapidă a punctelor tari și slabe ale unui dialog; echilibru emoțional, creativitate și deschidere spre schimbare.

În actualul sistem de învățământ, considerăm că implicarea cadrelor didactice în dezvoltarea și perfecționarea continuă a propriilor competențe de comunicare este o condiție importantă pentru a ne asigura că aceștia devin actori și agenți în propria învățare și pentru a-i încuraja să poarte un dialog deschis cu partenerii actului educativ.

Pentru a nu încălca principiile pedagogice și a reduce procesul didactic la o simplă activitate de transmitere de cunoștințe, elevul trebuie permanent considerat un partener real de comunicare, iar mesajele din partea acestuia luate în considerare. Latura intelectuală a raportului profesor - elev este completată și influențată decisiv de factorul afectiv, care prezintă o importanță deosebită asupra randamentului intelectual al elevului. Crearea unei atmosfere de bună dispoziție în clasă, reprezintă o condiție absolut necesară pentru asigurarea succesului școlar. Fiecare lecție trebuie să se desfășoare într-un climat afectiv particular cu scopul de a genera o mai mare implicare a elevului, creșterea gradului de încredere, o capacitate ridicată de efort voluntar și o atmosferă propice învățării, în vederea atingerii performanțelor școlare.

Ca bun pedagog, în cadrul demersului didactic, profesorul trebuie să acorde o atenție sporită modului de distribuire a pedepselor și recompenselor, a aprecierii pozitive și negative, pentru ca acestea să-și atingă scopul, generând efectul scontat. Dacă folosește în mod exagerat dojana și dacă aceasta ia forma unei deprecieri generale, de exemplu: „nu știi nimic”, „nu ești bun de nimic”, „iar n-ai învățat”, se poate ajunge la o deprecie a personalității elevului, demoralizându-l. Expresiile ironice și jignitoare tulbură atitudinea elevilor față de profesorul lor, îi provoacă pe aceștia și obstrucționează crearea unui climat favorabil în activitatea educativă. Cercetările psihopedagogice au pus în evidență faptul că folosirea abuzivă a formelor de penalizare, cum sunt ironia, jignirea, ridiculizarea, notele proaste, duce la diminuarea sau chiar la dispariția efectului lor. Între elevi și profesori trebuie să existe un respect reciproc, iar cadrele didactice care stimulează elevii prin laudă, obțin rezultate mai bune în procesul educațional. Aceștia apreciază pozitiv elevii așa-zis „problemă” chiar și pentru unele progrese minore, încercând astfel, să le dezvolte acestora stima de sine și încrederea în forțele proprii. Dacă profesorul folosește corect aprecierea elevului, acesta va asigura și reușita școlară a educabilului. Profesorul trebuie să conștientizeze rolul important ce i se atribuie în configurarea premiselor succesului sau eșecului școlar al elevului, să aibă grijă ca, în derularea procesului instructiv-educativ, să-i motiveze pe elevi prin laudă și recompense, care constituie cele mai eficiente măsuri de apreciere.

Adoptând un astfel de stil, profesorul se afirmă ca partener al elevilor, iar aceștia la rândul lor devin „profesori”, întreaga clasă formând astfel o comunitate de învățare liberă și eficientă. Relația profesor - elev este o relație complexă, constructivă, dinamică, în care ambele părți își aduc aportul de originalitate și creativitate, fiind oportună pentru nobila misiune a școlii, aceea de a forma tânăra generație.

Bibliografie

1. Cosmovici, A. & Iacob, L. - *Psihologie școlară*, Iași, Editura Polirom, 1999.
2. Frățilă, I. - *Psihologie generală și educațională*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1993.
3. Iucu, R. - *Managementul și gestiunea clasei de elevi fundamente teoretico – metodologice*, Iași, Editura Polirom, 2001.
4. Kulcsor, T. - *Factorii psihosociali ai reușitei școlare*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1978.
5. Nicolae, I. - *Comunicare în educație*, în seria *Module pentru dezvoltarea profesională a cadrelor didactice* elaborată în cadrul proiectului ***Inovație și performanță în dezvoltarea profesională a cadrelor didactice din mediul urban***, București, 2011.
6. Pânișoară, I. O. - *Comunicarea eficientă*, Iași, Editura Polirom, Ediția a IV-a, 2015.
7. Rășcanu, R., *Psihologie și comunicare*, București, Editura Universității, 2002.
8. Stanton, N. – *Comunicarea*, București, Editura Știință și Tehnică, 1995.
9. Șoitu, L. - *Pedagogia comunicării*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1997.

ABORDAREA POZITIVĂ A INTELIGENȚEI SOCIALE, O NECESITATE ÎN TERAPIA COMPORTAMENTALĂ

*Paraschiva Oanea, profesor în învățământul primar
Școala Gimnazială „Constantin Blănaru” Cornu Luncii*

O modalitate de terapie comportamentală este și abordarea pozitivă, care are la bază principiile psihologiei cognitive, considerată strategie de intervenție folosită la școlarii mici ce au probleme serioase în procesul de învățare. Prin intermediul ei, elevii pot fi direcționați spre o etapizare a momentelor pe care trebuie să le parcurgă pentru dezvoltarea unei reacții adecvate. Aceste răspunsuri pe care trebuie să le dea sunt considerate mecanisme de *coping* mai ales în tulburarea internalizată și în problemele provocatoare, ale tulburării externalizate, care pot duce la un eșec în procesul de învățare. Folosirea abordării pozitive are ca finalitate dezvoltarea unor abilități necesare pentru învățare, abilități care stau la baza mecanismelor procesului de învățare în condițiile tulburărilor comportamentale. Acest lucru nu se poate realiza fără oferirea unui curriculum adaptat nevoilor speciale ale elevilor, unde este vizată dezvoltarea stimei de sine a copiilor prin afirmații pozitive, dezvoltarea sentimentului propriei valori la elevi.

Realizarea acestor mecanisme nu este simplă, iar profesorul trebuie să promoveze activități didactice prin metode pozitive, care să-l încurajeze pe școlarul mic în abordarea și conștientizarea actului de învățare.

Un aspect important în cadrul abordării pozitive este preocuparea în abordarea aspectelor observabile care le permite elevilor accesul în realitate, adică accesul direct la comportamentul observabil. De aceea, este necesară o abordare asupra motivelor care vizează procesele inconștiente care stau la baza comportamentelor vizibile și unde cel mai important lucru este să observăm direct manifestările copilului. Actul de observare atentă a comportamentelor se face prin fișe de observare, care ghidează această etapă și ușurează munca profesorului, deoarece fișele investighează și definesc comportamentul prin antecedente, comportament operaționalizat și consecințe.

În cadrul predării pozitive, moștenirea genetică este considerată foarte importantă, deoarece ea poate să determine limitele a ceea ce un elev poate învăța, însă acest lucru se aplică la tipurile de comportament de care profesorul este foarte preocupat.

Un deziderat al abordării pozitive este faptul că învățarea implică modificarea comportamentului și modalitatea prin care noi putem ști dacă învățarea a avut loc este observarea modificărilor apărute în comportamentul copiilor. Aspectele evaluative privitoare la modificări se pot evidenția numai prin descrierea clară a fiecărei acțiuni, aspectele comportamentelor înainte și după învățare, adică procesul de operaționalizare a comportamentului problematic prin comportamente observabile și cuantificabile. Procesul de operaționalizare permite realizarea unei cuantificări a lor prin intermediul unor grile de observație într-o fază pre-intervenție și post-intervenție, ceea ce spune că școlarii mici învăț pe baza tendinței de a repeta comportamentele care sunt urmate de consecințe dezirabile sau de recompense, și tindem să nu repetăm comportamentele ale căror consecințe ni se par aversive sau sunt interpretabile ca pedepse.

În abordarea pozitivă, comportamentele „sunt influențate de contextul clasei, adică de modul în care colaborează cu școlarii cu probleme speciale”. Dacă comportamentul unui elev este adecvat pentru o situație particulară este foarte probabil ca el să fie recompensat, iar dacă acel comportament nu este adecvat este foarte posibil ca el să fie pedepsit. Prin această modalitate,

elevii învață repede nu doar cum să se comporte, dar și unde și când aceste comportamente sunt adecvate, ceea ce face ca anumite comportamente să apară cu mai mare frecvență într-o situație decât în alta din simplul motiv că ar putea exista mai multe oportunități de a se angaja în acel comportament. Comportamentele dobândesc aceste caracteristici contextual, rolul normelor sociale și al regulamentelor fiind acela de ghidare a elevului în direcția unui comportament acceptat, valorizat de către comunitatea și mediul respectiv al comportamentului.

Inteligența socială se referă la abilitatea unei persoane de a înțelege și de a naviga cu succes în interacțiunile sociale. Aceasta implică capacitatea de a percepe și de a interpreta semnalele sociale, de a evalua relațiile interpersonale și de a se adapta la diferite situații sociale. Inteligența socială presupune, de asemenea, abilitatea de a comunica eficient cu ceilalți, de a rezolva conflicte și de a colabora într-un mod productiv în cadrul grupurilor sau comunităților.

Caracteristicile cheie ale inteligenței sociale includ: empatie, respectiv capacitatea de a înțelege și de a simți emoțiile și perspectivele altor persoane; abilități de comunicare, adică abilitatea de a comunica eficient și de a interpreta semnalele non-verbale, precum expresiile faciale, limbajul corpului și tonul vocii; reglarea emoțiilor prin capacitatea de a gestiona propriile emoții în mod adecvat în diverse contexte sociale și de a evita reacții exagerate sau inadecvate.

Perspiciacitate socială - am denumi capacitatea de a percepe motivele și intențiile altor persoane și de a face evaluări corecte ale situațiilor sociale. Abilitățile de rezolvare a conflictelor prin identificarea și soluționarea conflictelor în mod eficient, fără a deteriora relațiile sociale este o altă caracteristică. Nu în ultimul rând, abilitățile de leadership și influență socială, adică abilitatea de a ghida, motiva și influența pe alții într-un mod pozitiv.

Inteligența socială este importantă în viața de zi cu zi, în relațiile personale și profesionale, precum și în viața socială și comunitară. Persoanele cu un nivel ridicat de inteligență socială sunt adesea mai capabile să creeze relații sănătoase, să evite conflictele și să colaboreze eficient cu ceilalți. Aceasta poate fi dezvoltată și îmbunătățită prin învățare și practică. Inteligența socială poate juca un rol semnificativ în domeniul educației, atât pentru elevi, cât și pentru cadrele didactice. Aplicarea inteligenței sociale în educație poate contribui la crearea unui mediu școlar pozitiv, la îmbunătățirea relațiilor dintre elevi și profesori și la dezvoltarea abilităților sociale ale elevilor. Iată câteva moduri în care inteligența socială poate fi aplicată în educație:

- Dezvoltarea empatiei - Elevii pot fi învățați să înțeleagă și să simtă emoțiile colegilor lor, ceea ce poate duce la mai multă înțelegere și sprijin reciproc. Aceasta poate îmbunătăți relațiile între elevi și reduce comportamentele de bullying sau excluziune socială.
- Comunicare eficientă - Elevii pot învăța să comunice mai bine cu colegii și profesorii, să își exprime mai clar gândurile și sentimentele și să-i asculte cu atenție pe ceilalți. Aceasta poate îmbunătăți participarea la discuțiile în clasă și cooperarea în proiecte de grup.
- Abilități de rezolvare a conflictelor - Elevii pot învăța să identifice și să rezolve conflictele într-un mod pașnic și constructiv. Aceasta poate ajuta la evitarea situațiilor tensionate și la menținerea unui mediu școlar mai pașnic.
- Dezvoltarea abilităților de leadership - Elevii pot învăța să fie lideri în clasă sau în proiecte școlare, să motiveze și să inspire alți elevi și să influențeze pozitiv grupurile în care se implică.
- Cultivarea respectului și a toleranței - Prin învățarea despre diversitate și despre respectul pentru diferențele culturale, elevii pot dezvolta abilități de toleranță și acceptare a celorlalți, ceea ce contribuie la crearea unui mediu școlar mai incluziv.

- Instruire pentru competențe sociale - Școlile pot implementa programe de instruire care să se concentreze pe dezvoltarea inteligenței sociale a elevilor, oferindu-le instrumente și resurse pentru a naviga cu succes în relațiile sociale.
- Susținerea și formarea cadrelor didactice - Profesorii pot beneficia și ei de dezvoltarea inteligenței sociale, ceea ce îi poate ajuta să înțeleagă mai bine și să răspundă mai eficient la nevoile și emoțiile elevilor.

Aplicarea inteligenței sociale în educație poate avea un impact pozitiv asupra succesului academic al elevilor, precum și asupra calității vieții școlare. Aceasta poate contribui la crearea unui mediu școlar mai armonios și la transformarea elevilor în indivizi mai bine pregătiți pentru viața în societate.

Profesorii pot face mai multe lucruri pentru a-și dezvolta și demonstra inteligența emoțională în relația cu elevii, colegii și în mediul școlar în general. Inteligența emoțională presupune conștientizarea și gestionarea propriei stări emoționale, precum și abilitatea de a percepe și de a răspunde la emoțiile celorlalți în mod adecvat. În acest sens, profesorii ar putea căuta modalități de dezvoltare a conștientizării de sine prin auto-reflecție. Profesorii pot să-și evalueze propriile emoții, reacții și moduri de gândire în diverse situații școlare. Auto-reflecția regulată ajută la înțelegerea și gestionarea mai bună a emoțiilor.

Gestionarea stresului este o necesitate într-o societate veșnic în mișcare. Profesorii pot învăța tehnici de relaxare, cum ar fi respirația profundă, meditația sau yoga, pentru a-și controla stresul și a evita aruncarea emoțiilor negative asupra elevilor.

Prin dezvoltarea empatiei sub forma unei ascultări active, profesorii pot înțelege mai bine perspectivele și nevoile lor emoționale. O altă modalitate de a arăta empatia este aceea prin care profesorii se pun în locul elevilor și încearcă să vadă lumea prin ochii lor.

Comunicarea eficientă, printr-o abordare a unui ton adecvat poate duce la o relație constructivă între elevi și profesori. Dezvoltarea abilităților de rezolvare a conflictelor e o necesitate, profesorii pot învăța să abordeze conflictele cu elevii într-un mod pașnic și productiv, ajutându-i să găsească soluții acceptabile.

Crearea unui mediu școlar pozitiv, promovarea culturii de respect, toleranță și acceptare sunt valori de bază. Pas cu pas, profesorii pot dezvolta inteligența emoțională în rândul elevilor, pot integra în curriculumul lor lecții sau activități care ajută elevii să învețe despre inteligența emoțională și să dezvolte abilități în acest domeniu.

Practicând inteligența emoțională, profesorii pot crea un mediu școlar pozitiv, mai eficient și mai empatic, ceea ce poate contribui la succesul academic și la dezvoltarea emoțională a elevilor.

Bibliografie:

1. Neamțu, C. (2003). *Deviația școlară*. Iași: Editura Polirom.
2. Silver H. F., Strong R. W., & Perini M. J., *So Each May Learn: Integrating learning styles and multiple intelligences*. Alexandria, West Virginia USA: Association for Supervision and Curriculum Development, 2000.

Metode inovative de predare-învățare, fixare- sistemizare, rezolvare de probleme prin stimularea creativității

Prof. OARCEA VIORICA
Liceul Teoretic Sebiș,
Județul Arad

CREATIVITATEA

"trăsătură complexă a personalității umane, constând în capacitatea de a realiza ceva nou, original".

proces mental și social care implică generarea unor idei sau concepte noi, sau noi asocieri ale minții creative între idei sau concepte existente.

Tipuri de creativitate:

- creativitatea **tehnologică** (invenția);
- creativitatea **economică** (antreprenoriat);
- creativitatea **artistică** (culturală).

Factorii care influențează creativitatea:

- **factori biologici:** sexul, vârsta, starea sănătății;
- **factori psihologici;**
- **factori intelectuali;**
- **factori nonintelectuali:** motivația, atitudine față de muncă, perseverența, curajul, temperamentul, trăsături de caracter.
- **factori sociali:** mediul, tradiții, prejudecăți, recunoașterea și aprecierea, stimularea competiției, stimularea materială, **familia, școala.**

- **Școala** influențează formarea, dezvoltarea și afirmarea persoanelor creatoare.
- Prin **cursuri, dezbateri interactive** cu discuții asupra unor probleme nerezolvate încă, prin provocarea spiritului critic se poate stimula potențialul creativ al viitorilor creatori (și nu oferindu-le soluții din start sau impunându-le propria opinie).
- **Școala** poate influența **negativ** creativitatea prin **exagerarea rolului memoriei**.

Se impune instaurarea în școală a unui climat favorabil creativității, impune un model teoretic de cadru didactic deschis autoperfecționării permanente, model propus de conceptul de creativitate pedagogică.

- **Comportamentul creativ al cadrului didactic este validat de eficiența comunicării pedagogice.**
- **Functia pedagogică a creativității orientează, in mod special, realizarea a două acțiuni complementare:**
  - **a) elaborarea unui model de educare a creativității;**
  - **b) proiectarea unei învățări creative.**

a) Elaborarea unui model de educare a creativității

Obiectivele specifice/intermediare vizează proiectarea-realizarea unei educații problematizate, posibilă prin:

- stimularea gândirii creative;
- sesizarea și rezolvarea unor situații problemă din ce în ce mai complexe;
- dezvoltarea capacităților operaționale definitorii pentru personalitatea creatoare (analiza-sinteza; generalizare-abstractizare; evaluare-critică);
- activarea metodologiilor bazate pe corelarea optimă a factorilor interni, cu factorii externi.

b) Proiectarea învățării creative - presupune anticiparea unor strategii manageriale deschise, aplicate în timp și spațiu prin:

- **crearea unei atmosfere afective optime**, necesară pentru anularea treptată a factorilor de blocaj (teama, tensiune, conformism, criticism, frică);
- **cultivarea unui fond atitudinal propice creativității** (încredere în sine, independență în gândire și comportament, asumarea unui risc etc.);
- **valorificarea psihologică a corelației profesor-elev la nivelul tuturor conținuturilor educației:** intelectuale, morale, tehnologice, estetice, fizice.

- **În proiectarea didactică, obiectivul general** este acela de a **stimula creativitatea** ca factor important în dezvoltarea competențelor personale și sociale prin învățate, dar și găsirea unor metode moderne care să ne ajute în activitatea noastră didactică.
- **Elevii trebuie încurajați să gândească singuri** pentru a-și dezvolta creativitatea, făcându-i responsabili în ceea ce fac și conștienți de necesitatea dezvoltării intelectuale.
- În proiectarea didactică să se pună **accentul pe folosirea mai eficientă a cunoașterii și a inovației**. Este necesar o **extindere a abilităților creatoare**, mai ales ale acelor care le permit elevilor să se schimbe și să fie deschiși față de idei noi într-o societate unde este o cultură diversă, bazată pe cunoaștere.

- **O importanță deosebită în proiectarea didactică privind inovația și creația, o are managementul cadrului didactic: în planificare, în organizare, în comunicare, în coordonare, îndrumare, motivare, consiliere, control și evaluare.**
- **Pentru a susține creativitatea, predarea de tip clasic trebuie depășită și înlocuită cu metode care pun accent pe explorare, pe descoperire, pe încurajarea gândirii critice a elevului, pe participarea activă a acestuia la formarea și dezvoltarea sa intelectuală.**
- **În metodologia modernă, demersul didactic se centrează pe elev și are în vedere transformarea acestuia din „obiect” al procesului didactic în „subiect activ” al propriei deveniri.**

Metode de predare-învățare, fixare-sistematizare, rezolvare de probleme

1 – Metode de transmitere și însușire a cunoștințelor

A - Metode de comunicare orală

a) - expositive (povestirea, descrierea, explicarea, instructajul)

b) – conversative (conversația, conversația euristică, discuția colectivă, problematizarea)

B – Metode de comunicare scrisă

(munca cu manualul) cum ar fi

a) lectura explicativă,

b) lectura independentă

- **2 – Metode de explorare si descoperire**

- A – Metode de explorare directă a obiectelor si fenomenelor*

- observare sistematică și independentă,
    - efectuarea de experiențe si experimente,
    - examinarea documentelor,
    - studiu de caz

- *B – Metode de explorare prin intermediul substitutelor realității*

- demonstrația cu ajutorul imaginilor, graficelor, proiecțiilor fixe si dinamice, înregistrărilor, modelelor, machetelor

3- Metode bazate pe acțiune

- exercitiul,
- studiul de caz
- metoda proiectelor

4 – Metode simulative

(bazate pe acțiune dar nu reală ci simulată)

- jocurile didactice sau simulative,
- jocul de rol, de arbitraj, de competiție, de decizie,
- învățarea bazată pe simulatoare

- **“Pedagogia modernă**

nu caută să impună nici un fel de rețetar rigid, dimpotrivă, consideră că fixitatea metodelor, conservatorismul educatorilor, rutina excesivă, indiferența etc. aduc mari prejudicii efortului actual de ridicare a învățământului pe noi trepte; ea nu se opune în nici un fel inițiativei și originalității individuale sau colective de regândire și reconsiderare în spirit creator a oricăror aspecte care privesc perfecționarea și modernizarea metodologiei învățământului de toate gradele. În fond **creația**, în materie de metodologie, înseamnă o **neconținută căutare**, **reînnoire și îmbunătățire a condițiilor de muncă în instituțiile școlare.**”

(Ioan Cerghit)

Adaptare și Inovare: Modelul Educațional pentru Secolul XXI

PROF. OARGĂ DANIELA
Grădinița P.P. nr.1
Sânnicolau Mare, jud. Timiș

Educația, în contextul schimbărilor globale, reprezintă un domeniu deosebit de important și deschis la provocări, în care adaptarea și inovarea devin esențiale pentru a răspunde nevoilor unei societăți în continuă evoluție. Schimbările rapide în tehnologie, economie, mediu și societate au implicații semnificative asupra sistemului educațional, iar modul în care educația se adaptează și inovează este crucial pentru pregătirea viitoare a tinerilor.

În primul rând, educația trebuie să se adapteze la schimbările în nevoile pieței de muncă. Evoluția tehnologiei și automatizarea schimbă cerințele de competențe, iar școlile și universitățile trebuie să ofere programe care să pregătească studenții pentru locurile de muncă ale viitorului. Astfel, accentul trebuie să fie pus pe dezvoltarea abilităților critice, gândirii critice și creativității, în locul memorării pasive a informațiilor.

De asemenea, adaptarea implică și abordarea diversificată a stilurilor de învățare și nevoilor elevilor. Elevii vin la școală cu experiențe diferite și stiluri de învățare variate, iar educația trebuie să fie flexibilă și să ofere un cadru adaptat pentru fiecare individ. Utilizarea tehnologiei în clasă, metode de predare interactive și programe personalizate sunt câteva modalități de a satisface această diversitate.

Inovarea în educație implică aducerea de schimbări profunde în metodologiile de predare și în structura programelor educaționale. Integrarea tehnologiei în procesul de învățare este un aspect esențial al inovării. Platforme online, aplicații educaționale și resurse digitale pot extinde accesul la informație și pot transforma modul în care elevii interacționează cu conținutul.

De asemenea, inovarea în educație înseamnă să fim deschiși la noi modalități de evaluare a performanțelor elevilor. În locul testelor tradiționale, metodele de evaluare pot include proiecte practice, portofolii digitale și alte instrumente care să măsoare abilitățile practice și aplicative ale elevilor.

Un alt aspect crucial al inovării în educație este pregătirea cadrelor didactice. Profesorii trebuie să fie în permanență actualizați cu cele mai noi metode de predare și tehnologii, iar dezvoltarea profesională continuă ar trebui să fie încurajată și susținută la nivel instituțional.

Educația în contextul schimbărilor globale trebuie să fie adaptabilă, flexibilă și inovatoare. Adaptarea la nevoile pieței de muncă, diversificarea metodelor de predare, integrarea tehnologiei și inovarea în evaluare sunt doar câteva dintre

aspectele critice. Prin aceste adaptări și inovații, educația poate juca un rol semnificativ în pregătirea noii generații pentru provocările și oportunitățile unui viitor în continuă schimbare. În fața schimbărilor accelerate în tehnologie, economie, mediu și societate, educația se găsește într-o poziție critică, nevoind să răspundă cerințelor unei lumi în continuă evoluție.

Unul dintre pilonii esențiali ai modelului educațional pentru secolul XXI este adaptarea la diversitatea elevilor. Aceasta nu se referă doar la diversitatea culturală, ci și la diversitatea stilurilor de învățare și a aptitudinilor individuale. Într-o lume globalizată, școlile ar trebui să ofere un cadru educațional care să fie inclusiv și adaptabil, oferind fiecărui elev oportunități egale de a-și dezvolta potențialul.

O altă componentă crucială a modelului este inovarea în metodele de predare. Tehnologia joacă un rol semnificativ aici, permițând accesul la informație la nivel global și oferind instrumente interactive pentru învățare. Clasele ar trebui să devină locuri în care elevii să fie încurajați să gândească critic, să colaboreze și să rezolve probleme, pregătindu-i astfel pentru provocările complexe ale societății moderne.

Modelul educațional pentru secolul XXI pune un accent deosebit pe dezvoltarea competențelor cheie necesare pentru succes în lumea actuală. Abilitățile de comunicare, gândire critică, rezolvare a problemelor și creativitatea sunt la fel de importante ca și cunoștințele academice. Educația ar trebui să ofere contexte în care aceste abilități pot fi dezvoltate și aplicate în situații reale.

O altă dimensiune cheie a inovării este integrarea eficientă a tehnologiei în procesul de învățare. Dispozitivele inteligente, platformele online și aplicațiile educaționale pot extinde accesul la informație și pot personaliza experiența de învățare. Tehnologia nu înlocuiește profesorul, ci devine un instrument care sprijină și îmbogățește procesul educațional.

Pentru ca acest model să fie eficient, este esențială investiția în dezvoltarea profesională continuă a cadrelor didactice. Profesorii trebuie să fie familiarizați cu cele mai noi tehnologii, să înțeleagă nevoile specifice ale elevilor și să aplice metode de predare inovatoare. Astfel, ei pot deveni agenți ai schimbării și mentori pentru elevi în călătoria lor educativă.

Acest model nu se axează doar pe transmiterea cunoștințelor, ci vizează dezvoltarea unei generații de indivizi adaptați, inovatori și pregătiți să facă față provocărilor și oportunităților secolului XXI. Adaptarea și inovarea devin astfel cuvinte-cheie în transformarea educației, căutând mereu modalități de a îmbunătăți și de a oferi cadrul optim pentru dezvoltarea viitorului societății.

Noi tehnici si abordari din perspectiva profesorului-mentor

Prof.dr. Olaru Simona Cristina

Colegiul National „Iulia Hasdeu”, Bucuresti

Din punctul meu de vedere, raportat la activitatea mea de mentorat cu studentii Facultatilor de Limbi Straine si Litere ai Universitatii din Bucuresti, cele trei elemente cheie ale standardului profesorului-mentor ar fi : competentele de comunicare, monitorizarea activitatii formabilului si oferirea unui feedback constructiv pe tot parcursul formarii.

Pentru a avea o buna colaborare si a oferi o formare de calitate viitorilor profesori consider ca este esential ca mentorul sa comunice eficient toate informatiile necesare unei bune derulari a activitatii de mentorat, incepand cu planificarea si organizarea formarii si continuand cu activitatea de proiectare didactica. Cu cat comunicarea este mai buna, bazata in egala masura pe informatii concrete, clare, pe observatii obiective si pe empatie, cu atat relatia formator-formabil va avea o baza mai solida si mai trainica.

Un bun mentor ar trebui sa dea dovada de o buna abilitate de a asculta nevoile, preocuparile studentilor practicanti, sa fie interesat de ceea ce are de oferit fiecare student, de talentul sau, pe care sa incerce sa-l puna in valoare.

In plus monitorizarea permanenta si cu mult tact si blandete a evolutiei studentului aflat in practica pedagogica ii confera acestuia certitudinea ca are un parcurs bun si ii permite sa amelioreze la timp micile greseli. Inaintea orelor de sustinere/predare a celor 3 lectii finale propun o intalnire cu fiecare student pentru a-i oferi sugestii, idei pentru imbunatatirea procesului de predare si le stau la dispozitie pentru orice nelamurire si nevoie de clarificare a anumitor aspecte de proiectare didactica.

Aceasta monitorizare pe intreg parcursul desfasurarii stagiului ii ofera formabilului un feedback permanent, constructiv asupra abilitatii sale de proiectare didactica deoarece vizeaza mai multe aspecte ale sale precum : includerea în proiectul didactic a tuturor componentelor specifice unui proiect științific ; respectarea concordanței dintre obiectivele propuse, conținut, strategii, structura prestării și instrumentele de evaluare; alocarea corecta a timpului necesar fiecărei activități;etc.

Un alt element al standardului profesorului-mentor pe care il propun este oferirea unui feedback constructiv, empatic pe tot parcursul formarii.

Consider ca rolul unui bun mentor este de a-i oferi incredere si de a-i alimenta entuziasmul unui aspirant la cariera didactica prin sugestii de imbunatatire si prin stimularea capacitatii de a ajunge la propriile solutii si concluzii, dand dovada in permanenta de empatie. Eu ma pun des in « pielea » studentilor si incerc sa le ofer toata disponibilitatea mea pentru a le face stagiul de practica pedagogica o experienta cat mai placuta si folositoare, intelegand ca sunt extrem de solicitati in ultimul an de facultate.

ASPECTE MOTIVAȚIONALE ALE ÎNVĂȚĂRII ÎN ȘCOALĂ

Prof. Olteanu Elena-Carmen

Școala Gimnazială Nr. 3, Piatra-Neamț

Caracterizarea motivației

Motivația, afirmă Andrei Cosmovici, este totalitatea motivelor care dinamizează comportamentul uman. Un motiv este o structură psihică, ducând la orientarea, inițierea și reglarea acțiunilor în direcția unui scop mai mult sau mai puțin precizat. Motivele sunt cauzele conduite noastre, cauzele interne ale comportamentului.

La baza motivației stau cerințele de bază (trebuințele de hrană, căldură, aer curat etc) iar satisfacerea acestora asigură echilibrul vieții. În afara acestora, chiar de la naștere, apar impulsuri, tendințe de origine psihică. Un impuls puternic este curiozitatea, tendința de a cunoaște, de a explora. Apoi e prezent un impuls spre manipulare a obiectelor precum și tendința de influențare a mediului, prin încercări de a transforma ceea ce se află în jur. Aceste manifestări dovedesc existența resurselor ce fac posibilă învățarea, chiar în condițiile artificiale ale școlii.

Trebuințele, dorințele, intențiile sunt puternic influențate de mediu, de experiența școlară.

Motive fundamentale pentru procesul educativ:

Atașamentul, mai întâi față de mamă, apoi sentimentul comuniunii sociale, care stă la baza solidarității și colaborării cu ceilalți.

Tendințele agresive – creează greutăți în cazul unor elevi. Există agresivități fără un temei real.

Motivația de realizare – tendința de a-și afirma forțele proprii, dorința de afirmare, manifestată prin încercarea de a realiza aptitudinile și în dorința de a obține un succes.

Nivelul de aspirație

Aspirația este atunci când o dorință vizează un model a cărui realizare constituie un progres, o dezvoltare într-o anumită direcție.

Nivel de aspirație = așteptările, scopurile ori pretențiile unei persoane, privind realizarea sa viitoare într-o sarcină dată. Atingerea unui asemenea scop atrage după sine și satisfacții.

Nivelul de aspirații este în funcție de aptitudinile și forța de voință ale fiecăruia, dar și ambiția socială joacă un rol hotărâtor. Aspirațiile sunt în raport cu condițiile materiale și culturale în care se dezvoltă copilul. Experiențele efectuate au arătat că succesele obținute duc la creșterea nivelului de aspirație, pe când eșecurile au drept urmare scăderea pretențiilor.

Aspirațiile, motivația de realizare, ambiția, contribuie la sporirea eficienței muncii, a învățării și chiar la soluționarea unor probleme. Totuși, creșterea performanțelor nu e tot timpul într-un raport direct cu intensitatea motivației. Cercetările au dus la stabilirea unei legi, cunoscute a fi *legea Yerkes-Dodson*, conform căreia creșterea performanței este proporțională cu intensificarea motivației numai până la un punct, după care începe o stagnare sau chiar un declin.

Motivația prea puternică provoacă apariția unor emoții, introducând oarecare dezorganizare, ceea ce împiedică progresul, ducând chiar la regres.

Școala, profesorii pot contribui la formarea unor aspirații, a unui eu ideal superior. Modelul profesorilor poate fi un exemplu demn de urmat, aceștia având menirea de a facilita construirea unei imagini de sine corespunzătoare, pentru o justă autocunoaștere.

Motivația școlară

Motivele care-l fac pe elev să vină la școală pot fi împărțite în:

Motivația extrinsecă – atunci când elevul se încadrează în disciplina școlară, fără un interes direct pentru ceea ce se predă, ci pentru a primi, direct sau indirect, anumite recompense, îndeosebi morale

Dorința de afiliere – copilul învață conștiincios mai ales pentru a face plăcere familiei, care se interesează de ce face la școală, îl laudă și îl recompensează sau a face plăcere învățătorului.

Tendențele normative- obișnuința de a se supune la norme, obligații

Teama consecințelor neascultării

Ambiția - stimulent în unele cazuri

Motivația intrinsecă – în cazul când învățarea, dobândirea de cunoștințe interesează în mod direct pe școlar.

Curiozitatea este componenta importantă a acestui tip de motivație. Menținerea ei trează este în funcție de măiestria profesorului și constituie un factor important al trăinicieii celor asimilate. Se permanentizează atunci când se îmbină cu convingeri referitoare la valoarea culturii, care facilitează comunicarea cu ceilalți și asigură o mare bogăție de trăiri, surse de satisfacție și echilibru sufletesc.

Influența motivației asupra învățării este covârșitoare. Se observă faptul că motivația intrinsecă este motivația optimă deoarece acest tip de motivație este caracterizată prin interes, încredere, duce la performanță, la dezvoltarea creativității, la creșterea perseverenței, a respectului de sine, aduce o stare generală de bine. Motivația învățării este o tendință înnăscută a omului dar ea poate înceta brusc dacă nu are condițiile necesare dezvoltării. Ea încorporează mai mult interes, exaltare și încredere, ducând la creșterea performanței, a perseverenței și

creativității, a vitalității, respectului de sine și a stării generale de bine a individului – o înclinație naturală către asimilare, măiestrie, interes spontan, explorare.

Profesorul utilizează toate aceste motive ce apar cu o pondere variabilă de la un elev la altul, dar trebuie să cultive prin toate mijloacele motivațiile intrinseci.

Formarea de sentimente superioare în contextul vieții școlare

Dezvoltarea la elevi a aceluia *sentiment al comuniunii sociale*, a dispoziției spre colaborare, întrajutorare, al solidarității sociale, al preocupării de soarta celorlalți. Din păcate, învățământul aproape exclusiv frontal practicat la noi obstrucționează aproape tot timpul colaborarea între elevi în timpul orelor. Se recomandă activitatea didactică pe grupe precum și stimularea colaborării cu prilejul activităților din afara clasei sau extrașcolare.

Recompensa meritată este un factor deosebit de stimulator, satisfacția succesului dinamizează școlarul pentru a obține și alte rezultate bune, transferându-se, treptat și asupra disciplinei unde elevul a excelat. Un elev poate învăța la un obiect care nu-l interesează dintr-un sentiment al datoriei, dar bunele rezultate pot avea ca urmare formarea unui interes pentru materia respectivă.

Exigența ridicată e foarte importantă, în detrimentul indulgenței binefăcătoare. Numai prin eforturi serioase e posibilă realizarea unui progres intelectual și fiindcă atunci activitatea din școală e privită ca importantă, devenind sursă de strădanie zilnică, dar și de adevărate satisfacții. Profesorul trebuie să aibă grijă să gradeze exigențele. El trebuie să propună sarcini pe care majoritatea elevilor să le poată realiza în cadrul unui studiu concentrat, după familiarizarea cu o problemă vor fi ridicate altele mai grele.

Utilizarea expunerilor – pe lângă necesitatea predării clare și argumentate logic, nu trebuie să se omită însemnătatea participării afective.

Personalitatea profesorului este factorul esențial al educării școlarilor. Acesta trebuie să aibă o mare autoritate care se impune prin deplina sa competență profesională și tact pedagogic, devenind model pentru copii. Profesorul organizează și conduce lecția, tot el participă cu însuflețire la activitățile inițiate după ore. Dragostea pentru disciplina sa și convingerile în posibilitățile nebănuite ale copiilor le trezește interesul și dă avânt aspirațiilor.

Formalismul în munca didactică, indiferența față de materia expusă nu fac decât să genereze o mare plictiseală în sufletul copiilor. Munca profesorului nu dă rezultate decât atunci când ea e însoțită de conștiința importanței și frumuseții sale. Fără a fi actor, el trebuie să participe cu însuflețire la miracolul creșterii inteligenței, al înfiripării de idealuri la ființele doritoare să cunoască și să stăpânească lumea.

Bibliografie

1. Cosmovici, Andrei, Psihologie școlară, editura Polirom, Iași, 1999

DIMENSIUNEA MORALĂ A EDUCAȚIEI

Prof. Olteanu Elena-Carmen

Școala Gimnazială Nr. 3, Piatra-Neamț

Educația este concepută ca o activitate de formare și dezvoltare armonioasă a ființei umane, marii filosofi și oameni ai culturii arătându-se preocupați de *“darul cel mai frumos care poate fi făcut omului”* (Platon).

Educația morală este o latură a educației care are în vedere formarea copilului în concordanță cu valorile, principiile, normele și regulile sociale care reglează relațiile dintre oameni. Educația morală este un proces continuu, toate disciplinele de învățământ cu situațiile educative specifice au o contribuție în sfera morală. În funcție de vârsta copiilor, de contextul general, de conținutul utilizat drept suport pentru educația morală, dascălul poate alege strategii analogice, inductive, deductive, algoritmice, euristice etc. Procesul educației morale este o activitate conștientă, complexă în vederea formării convingerilor, sentimentelor și comportamentelor morale și se realizează prin îmbinarea rațională a metodelor și procedurilor educative: explicație, convingere, exerciții cu caracter moral, încurajare prin organizarea unor situații educative. Comportamentul moral se bazează pe cunoștințe, sentimente, convingeri, deprinderi și obișnuințe, o voință puternică, încât urmărirea și formarea acestora pretinde nu numai un program bine articulat ci și un sistem coerent de metode și procedee prin care să putem preveni apariția unor eventuale obstacole și să asigurăm realizarea la nivel ridicat a tuturor obiectivelor urmărite. Familiarizarea de timpuriu a copilului cu sensul unor noțiuni ca: bine-rău; permis-interzis; minciună-sinceritate; drept-nedrept; cinstit-necinstit etc., reprezintă piatra de temelie a unei conduite morale și civice reale în forma lui ca om. Educația moralității, a trecerii de la general la particular, de la abstract la concret, presupune asigurarea unor repere pe care să se poată construi caracterul moral.

Principalii factori care ajută copilul în desăvârșirea propriei educații sunt școala și familia. Pentru o bună colaborare între acești doi factori este nevoie de multă comunicare din partea lor. Părinții nu au doar rol biologic și obligația de a-i hrăni sau îmbrăca pe copii ci și datoria morală de a contribui activ la educația acestora. Familia oferă copilului primele informații despre lumea ce-l înconjoară, primele norme și reguli de conduită morală, dar și climatul social și afectiv necesar trebuințelor și dorințelor sale. Copilul învață valori morale esențiale din interacțiunile zilnice pe care le are cu cei din jur. Școala trebuie să cultive sensibilitatea elevilor față de problematica umană și de valorile morale civice, asigurând cultivarea dragostei față de țară, de trecutul istoric și de tradițiile poporului român, prin strategii și tehnici moderne de instruire și educare, prin labirintul căruia școlarul mic își croiește drumul în viață. Mediul școlar își pune amprenta asupra conturării personalității sale. Copilul își dezvoltă aptitudinile sale în raport cu mediul în care trăiește, așa încât primele noțiuni educative le primește în familie, apoi în colectivitate preșcolară, pentru ca școala să consolideze și să adauge,

printr-un amplu sistem educativ o educație desăvârșită. Se impune deci, ca, în cadrul educației morale, să valorificăm experiența de viață a copilului și în același timp să-i oferim posibilități pentru îmbogățirea ei. Este important ca fiecare interacțiune a lui să fie fructificată într-o lecție morală, din care să afle și să învețe o mulțime de lucruri prin care să-și construiască în viitor propriul sistem de principii etice.

Cea mai eficientă cale de interiorizare a normelor morale o reprezintă activitatea concretă care, presupune și oferă condiții prielnice de exersare comportamentală prin formarea de priceperi și deprinderi, prin stabilizarea trăsăturilor pozitive de caracter. Dascălul va trebui să urmărească acumularea experienței morale prin trăirea unor fapte și împrejurări de viață bogate în semnificații și manifestări morale. Fără substrat afectiv, cerințele morale nu se vor integra și sedimenta în personalitatea morală a copilului. Acest substrat este prezent în tot ceea ce face copilul: joc, învățătură, muncă, sport etc. Direct sau indirect, aceste activități presupun respectarea unor norme morale. Rolul dascălului acum nu mai este acela de a transmite cunoștințe, iar cel al elevului de a asculta și a asimila informațiile. Dascălul este mai mult decât un organizator al învățării și un element de legătură între elev și societate. El trebuie să organizeze astfel activitățile, încât, răspunzând unor cerințe și reguli, copilul să-și îmbogățească experiența morală sub formă de reprezentări, noțiuni, trăiri afective, deprinderi și obișnuințe de comportare. Participarea activă nu înseamnă doar supunere și ascultare, doar reacție spontană la o solicitare externă, ea presupune și atitudine personală din partea copilului.

Educația morală de tip școlar se bazează în realizarea sa pe respectarea unor principii didactice ferme, reprezentând norme care orientează conceperea și desfășurarea acțiunilor de formare a profilului moral al elevilor. Din sistemul principiilor educației morale fac parte:

1. **Principiul caracterului experiențial al realizării educației morale** - realizarea educației morale se va baza atât pe valorificarea unor situații de viață ale elevilor, cât și pe îmbogățirea acestora ca urmare a antrenării elevilor în diferite activități cu conotații morale.

2. **Principiul îmbinării exigenței față de copii cu indulgența și respectul față de aceștia** - afirmarea explicită a sentimentului de încredere în judecata și conduita morală a elevilor și asigurarea unui echilibru optim, situațional determinat, între indulgență și exigență, evitându-se extremele.

3. **Principiul organizării morale a colectivului de elevi** - existența unor preocupări constante a cadrului didactic pentru dimensionarea relațiilor interpersonale ale elevilor, la nivelul clasei sau în afara acesteia, în conformitate cu valorile și normele morale.

4. **Principiul sprijinirii pe elementele pozitive ale personalității elevilor** - desfășurarea acțiunii educative de formare a moralității elevilor se va realiza concomitent, atât în sensul identificării și consolidării elementelor pozitive din personalitatea elevului prin întărire pozitivă, recompense și încurajări, cât și relativ la valorificarea potențialului formativ al acestor

componente în direcția eliminării elementelor negative, prin sistemul întăririlor negative, respectiv a sancțiunilor și dezaprobării.

5. **Principiul sugestiei pozitive** - reglementările de ordin moral vor fi formulate prin intermediul unor sfaturi sau recomandări de forma sugestiei și îndemnului acțional pozitiv, evitându-se pe cât posibil transpunerea acestora în termeni de restricționare acțională sau interdicții care pot declanșa instantaneu opoziția subiectivă a elevului față de aceste reglementări.

6. **Principiul favorizării intervenției întăritoare a clasei** - asigurarea unor reacții adecvate la nivelul colectivului clasei, atât în ceea ce privește încurajarea și aprobarea acțiunilor pozitive ale elevului de către colegii săi, cât și referitor la sancționarea și dezaprobarea fermă a comportamentelor negative din punct de vedere moral al acestuia.

7. **Principiul continuității educației morale** - realizarea unei acțiuni educaționale eficiente presupune consecvența acțională și unitatea internă, atât în ceea ce privește valorile și principiile morale promovate cât și referitor la metodele și procedeele didactice utilizate.

8. **Principiul realizării diferențiate a educației morale** - modul de formare a regulilor și principiilor morale, alegerea metodelor didactice și organizarea diferitelor acțiuni cu caracter educativ, utilizarea întăririlor pozitive sau negative și relația educațională cu elevul în general, vor avea la bază luarea în calcul a caracteristicilor individuale și de vârstă ale acestuia. Principiile educației morale formează un sistem organizat și structurat, nerespectarea unui principiu periclitând acțiunea celorlalte principii. Aceste principii asigură un caracter optimal acțiunilor educative de formare a conștiinței și conduitei morale a elevilor.

Metodele și procedeele educației morale

Formarea unui comportament moral pretinde o metodologie și o strategie complexă, variată, dinamică și adecvată numeroaselor componente care trebuie formate și dezvoltate. Nu atât numărul metodelor și procedeele utilizate în acest proces reprezintă o dificultate, cât integrarea lor într-un sistem, articularea lor într-o metodologie flexibilă, adaptabile diverselor situații în care se găsește învățătorul și școlarul. Principalele metode care stau la dispoziția oricărui cadru didactic sunt: povestirea, explicația morală, prelegerea morală, convorbirea morală, dezbaterile morale, problematizarea, studiul de caz, exemplul moral, aprecierea și sancționarea sau aprobarea și dezaprobarea. Metodele verbale se îmbină cu cele practice. Aprobarea și dezaprobarea se pot succeda ușor, după cum metoda explicației poate urma unui exercițiu sau unui exemplu, sau analiza unui caz. Un cadru didactic trebuie să știe să aleagă și să folosească cu măiestrie metodele care-i pot oferi șansele cele mai mari de succes.

1. Explicația morală

Cu ajutorul ei, profesorul dezvăluie copiilor conținutul unei cerințe, norme, reguli morale. Încă de la o vârstă timpurie, exercițiile de comportament sunt precedate de scurte explicații: cum

să-i respecte pe adulți și pe colegi, cum să salute, cum să se ajute reciproc, să respecte programul școlii etc. Inițial accentul cade pe modul în care trebuie respectată o cerință morală, pentru ca pe parcurs să se extindă și asupra respectării ei. Pentru a avea nu doar funcție informativă, ci și stimulativă este nevoie ca explicația să fie însoțită de material și fapte concrete. Acestea pot declanșa trăiri afective care determină o conduită corespunzătoare.

2. Convorbirea morală

Este o discuție sau un dialog între profesor și copii care are drept scop atât clarificarea unor cunoștințe morale cât și declanșarea unor trăiri afective prin valorificarea experienței de viață a copiilor. Convorbirile pot fi organizate sau ocazionale. Cele organizate se desfășoară cu întreaga clasă, iar cele ocazionale se desfășoară cu grupe de copii sau individual, de câte ori este necesar. Pornind de la un substrat factual, copiii pot să-și exprime liber opțiunile în legătură cu faptele sau cerințele morale discutate și să conștientizeze efectele eventualelor abateri sau încălcări ale cerințelor morale sau, dimpotrivă, să-și întărească un comportament pozitiv. Astfel se poate afirma că această metodă are funcții de informare, sensibilizare, corectare, întărire privitoare la conștiința și conduita morală a copilului.

3. Povestirea morală

Constă în relatarea într-o formă accesibilă și atractivă a unor întâmplări și fapte reale sau imaginare cu semnificații morale. Prin folosirea unui limbaj plastic-intuitiv a unor procedee artistice sau dramatice, a unui material intuitiv adecvat, copilul este transpus într-un mod de viață care-l ajută să înțeleagă sensul unor norme sau reguli morale.

4. Exemplul moral

Spre deosebire de celelalte metode care descriu modul în care să se comporte copiii, prin exemple, le sunt oferite modele concrete de comportare. Locul prescripțiilor verbale, care avea menirea de a descrie cum urmează să fie comportamentul, este preluat de un model concret ce ilustrează comportamentul în desfășurarea sa. Efectul acestui model depinde atât de calitatea modelului cât și de modul în care este perceput. Exemplele indirecte constau în relatarea și descrierea unor fapte și acțiuni morale exercitate de o anumită persoană într-o anumită situație. Acestea se pot realiza cu ajutorul povestirii, textelor literare, filmelor, revistelor, etc.

5. Exersarea propriu-zisă

Presupune antrenarea elevilor în diverse activități și acțiuni care să facă posibilă interiorizarea exigențelor externe cuprinse în normele, principiile și regulile moralei și transformarea lor în mobiluri interne, concomitent cu formarea deprinderilor și obișnuințelor de comportare, a trăsăturilor de voință și de caracter. Astfel, jocurile de creație și cele pe roluri au un efect pozitiv determinat de caracterul afectiv-emoțional dat de rol și de faptul că voința este solicitată în direcția autoreglării propriului comportament.

6. **Concursurile, jocurile, întrecerile sportive, competițiile între echipe** sunt exerciții care întăresc voința, formează elevilor capacitatea de a învinge greutățile.

7. **Sanctiunea**

Această metodă îmbracă două forme: când elevul nu respectă normele de conduită morală, disciplină școlară, atunci intervine pedeapsa; iar atunci când elevul realizează succese în comportamentul său trebuie stimulat prin recompense.

Immanuel Kant spunea: *„Totul în educație atârnă de un singur lucru: să se stabilească pretutindeni principiile bune și să știm a le face să fie înțelese și admise de copii.”*

Formarea unui copil cu un caracter moral este deosebit de importantă. Să nu uităm: copiii de azi sunt adulții de mâine!

BIBLIOGRAFIE:

1. Constantin, Cucos, Pedagogie, Editura Polirom, Iași, 2006
2. Nicola, I. Tratat de pedagogie școlară, Ediția a doua, revizuită. Editura Aramis, București, 2000

IMPORTANȚA EDUCAȚIEI MUZICALE ÎN DEZVOLTAREA PERSONALITĂȚII COPILULUI

Prof. Ed. Muzicală Olteanu Marian Gabriel

Școala Gimnazială Nr. 1 Rovinari

Jud. Gorj

Conținutul învățământului este un sistem de cunoaștere, priceperi și deprinderi din domeniu științei, tehnicii și a artei pe care copiii le însușesc în grădiniță și școală. Didactica modernă, valorificând progresele psihologiei și ale sociologiei, procesate la nivelul educației noi, include în conținutul instruirii ansamblul cunoștințelor, deprinderilor, strategiilor, atitudinilor cognitive, proiectate la nivelul unor documente oficiale care vizează stimularea dezvoltării personalității preșcolarilor, elevilor, studenților, semnificativă în plan intelectual – moral – profesional – estetic – fizic.

Cunoștințele muzicale au rolul de a concretiza activitatea de formare a deprinderilor, ele referindu-se în general la explicarea și asimilarea termenilor și semnelor muzicale, a datelor de istorie muzicală, a muzicii exprimată prin dans etc. contribuind la îmbogățirea culturii muzicale și generale a copiilor.

Nu se poate vorbi despre predare – învățarea cunoștințelor muzicale înainte de a cunoaște mijloacele în care acestea pot fi întâlnite, datorită faptului că, fundamental în perioada oricărei probleme muzicale rămâne descoperirea și aplicarea ei în exemplul muzical.

Elementele educației muzicale se predau într-o manieră integrată, acest lucru facilitând realizarea de legături interdisciplinare între științe și, totodată, formarea de deprinderi, capacități și atitudini multilaterale.

Învățarea unui cântec asociat cu mișcări și pași de dans contribuie la întregirea procesului de învățământ, oferind copiilor acțiune suplimentară, îmbogățirea cunoștințelor muzicale, de consolidare a valorilor morale. Specifice acestor activități este faptul că oferă posibilități mai largi de cunoaștere nemijlocită a realității, stimularea și spiritul de inițiativă.

Învățarea începe prin cunoașterea mediului ambiant, ea se realizează datorită mediului de percepție.

Discuțiile educative pe marginea cântecelor constituie un moment foarte important în cadrul activității de învățare a unui cântec. Pe parcursul învățării cântecului, cadrele didactice au obligația de a întreține între copii o puternică atmosferă afectivă.

În cadrul învățării unui cântec perceperea clară, bine dirijată a unor materiale le dezvoltă copiilor și spiritul de observare, îmbinându-le cunoștințele și vocabularul. Această familiarizare cu conținutul și apoi povestirea cântecului dezvoltă personalitatea copilului. Cântecul constituie pentru mulți copii o acțiune stimulatorie, care le mobilizează propriile resurse, un adevărat resort care declanșează aptitudini, latente și capacități nebănuite, mai ales în cazul copiilor timizi. Copiii care cântă mai mult își formează auzul fonematic și muzical mai repede decât cei care cântă mai puțin, fapt ce îi ajută să sesizeze mai ușor după auz elementele de rimă, metru, ritm, simetrie, delimitează mai ușor sunetele în cuvinte și despart corect în silabe, scrierea lor este mai ortografică, limbajul este mai bogat și mai nuanțat.

Exemplu: Imitarea mersului acelor de la ceasornic, „Tic-tac, tic-tac”.

Un cântec frumos se spune, este un bun educator, iar profesorul Aurel Ivascanu are o reflexie remarcabilă obținută prin această temă „a cânta frumusețile patriei, oamenii și fapte, înseamnă a fi rezonatoriu afectiv al acestor realități”.

Pedagogi cu experiență au constatat că buna dispoziție obținută prin cântare relaxează copilul după o cură de muzică, reface energia nervoasă printr-o formă de odihnă activă. Și toate acestea au o consecință pozitivă asupra situației la învățatură, în disciplinarea copiilor și în atitudinea lor generală.

Mulțimea de idei și date conținute în cântec îmbogățește copiilor volumul de cunoștințe și le prezintă lumea înconjurătoare. Deci se vede clar că, din conținutul cântecelor cu referiri la viața plantelor, insectelor, animalelor, la anotimpuri, părinți și prieteni din aceste prezentări directe sau metaforice copiii învață să fie buni, generoși, curajoși, corecți, demni, iubitori de familie și țară.

Chiar gustul pentru frumos și sensibilitatea copilului prin practicarea muzicii se dezvoltă mai bine în condițiile angajării directe în actul interpretării vocale. Așa cum prin activitățile de educație plastică, educatoarea le dezvoltă copiilor gustul pentru artele plastice, punându-i pe ei să creioneze, să deseneze, să picteze, așa cum pot să contemple

la infinit creații culte, tot la fel prin activitățile de educație muzicală muzică, reușim să-i muzicalizăm pe copii.

Prin muzică se dezvoltă procesele psihico-intelectuale, percepții și deprinderi, gândirea logică, atenția distributivă și concentrarea, memoria, spiritul de ordine și disciplina, motive puternice în acțiune sau inacțiune.

Muzica are sarcina de a satisface nevoia de frumos, de prețuire și asimilare a valorilor culturale. Cultivarea auzului copiilor către frumos trebuie eșalonat încă de la cea mai fragedă vârstă. Pe bază de receptivitate a analizatorului auditiv se dezvoltă percepțiile și reprezentările. Muzicoterapia favorizează cunoașterea și reproducerea cu ușurință a jocurilor muzicale, cântecelor sau cântecelor de joc.

BIBLIOGRAFIE

1. Bârlogeanu, L., 2002, *Psihologia artei. Educația estetică*, Editura Polirom, Iași
2. Gerghit, I., 2005, *Metode de învățământ*, E.D.P., București

DESPRE PEDEAPSA. METODE ALTERNATIVE LA ACEASTA

În limbajul obișnuit, pedeapsa semnifică diferite lucruri, majoritatea dintre ele total neplăcute. Pentru cei mai mulți dintre noi, pedeapsa este un cuvânt cu conotații negative și indică gravitatea unui comportament din punct de vedere etic sau moral. În domeniul managementului comportamental, pedeapsa este o tehnică de modificare comportamentală, care are ca scop reducerea comportamentului și se adresează doar comportamentului.

Ca metodă de management comportamental pedeapsa este clasificată în două categorii.

Pedeapsa „pozitivă” (pedeapsă) când apariția comportamentului este urmată de aplicarea unui stimul aversiv, care este urmată de reducerea comportamentului problematic și *pedeapsa „negativă” (penalizare)* când apariția comportamentului este urmată de retragerea unui stimul plăcut, care este urmată de reducerea comportamentului problematic.

În continuare vă propunem să analizăm cât de eficientă este pedeapsa într-adevăr.

Pedeapsa ca metodă disciplinare este eficientă dacă:

1. Reduce comportamentul nedorit.

Pedeapsa oprește comportamentul dacă este aplicată în timp ce el se desfășoară. Acesta este efectul imediat al pedepsei. Pe termen lung însă comportamentul nedorit continuă să apară. Când comportamentul nedorit al unui copil este corectat prin pedeapsă, șansele ca acel comportament să se repete este de 80% în aceeași zi și 50% în următoarele 2 ore. Pentru mulți copii “recidiva” apare chiar în următoarele 2 minute.

2. Conduce la apariția comportamentului dorit.

Pedeapsa îl învață pe copil ce să nu facă, dar nu îl învață ce trebuie să facă. Cea mai frecventă reacție a oamenilor la pedeapsă este de a evita să mai fie pedepsiți. Asta nu înseamnă numai că nu mai fac comportamentul problematic, ci mai degrabă că găsesc strategii să nu fie pedepsiți: ascund greșeala, mint, evită etc.

3. Asigură menținerea comportamentului dorit în locul celui nedorit.

Pedeapsa este o metodă care pe termen scurt oprește comportamentul și care pe termen lung conduce la apariția unor comportamente impredictibile, de evitare a pedepsei. În acest caz, pedeapsa nu reprezintă o metodă care să asigure menținerea comportamentului dorit.

4. Asigură dezvoltarea stimei de sine a copilului și sentimentul de responsabilitate asupra propriilor acțiuni.

Pedeapsa este percepută de oameni ca o nedreptate, ca un lucru rău care li se întâmplă. Ca urmare, pedeapsa creează ostilitate și resentimente din partea elevilor. Cu cât sunt mai frecvente, cu atât aceste emoții conduc la scăderea stimei de sine și la exprimarea lor comportamentală. Multe din comportamentele problematice ale elevilor sunt de fapt reacții la pedepse anterioare.

5. Stimularea performanței academice.

Pedeapsa poate afecta performanța academică a elevilor într-un sens negativ.

Mai jos sunt prezentate câteva exemple de situații în care folosirea unor metode de disciplinare neeficiente afectează chiar învățarea / procesul de instruire:

“Treci la tablă”

Dezavantaje: copilul învață că a merge la tablă și a fi ascultat este ceva rău, o pedeapsă, ca urmare, va evita aceste situații: va chiuli de la oră, va lasă capul în jos și se va prefăca ocupat când profesorul întreabă cine dorește să iasă la tablă etc.; putem favoriza continuarea situației problematice prin scoaterea elevului în fața clasei – acesta poate fi un

motiv ca ceilalți elevi să râdă, sau ca elevul din față să continue comportamentul problematic “în lumina reflectoarelor”

“Teși de la oră”

Dezavantaje: elevul pierde informațiile transmise în acea oră; în acest timp, nu avem control asupra a ceea ce i se întâmplă copilului în timpul în care este în responsabilitatea noastră putând repeta sau face noi comportamente problematice pe care nu le putem gestiona; elevul poate învăța că plecatul de la ore îi poate aduce multe beneficii

“Ai în plus 100 de exerciții”

Dezavantaje: supracorecția este o formă de pedeapsă; copilul învață că a face exerciții (sarcini școlare în general) este ceva rău, o pedeapsă, și nu o metodă care îl ajută să învețe mai bine; fiind asociată cu o pedeapsă, realizarea exercițiilor (inclusiv teme acasă) devine tot mai neplăcută pentru elev și crește probabilitatea ca elevul să vină cu teme nefăcute sau să lipsească de la școală

Scăderea notei la materia predată

Dezavantaje: copilul asociază materia respectivă și performanța sa cu notele slabe; performanța elevului la materia respectivă poate scădea pentru că elevul învață din această situație că nota sa nu depinde de cât de bine se pregătește la acea materie, elevul este demotivat, interesul său față de obiectul de studiu se reduce.

Pedeapsa este inefficientă, iar efectele ei secundare sunt greu de controlat. Ca urmare, pentru succesul acțiunilor de disciplinare vom utiliza ca metode alternative: Consecințele logice și naturale și Time-out.

Modul de utilizare a consecințelor logice a fost descris mai sus. În continuare vom prezenta celelalte două metode.

Time-Out

Time-out este o formă de penalizare, deoarece reprezintă pierderea accesului la întăririle contingente cu comportamentul pentru o scurtă perioadă de timp.

De exemplu, la ora de lucru manual, copiii modelează figurine din plastilină. La un moment dat, Maria începe să arunce cu plastilină și să strice figurinele celorlalți copii. Învățătoarea se îndreaptă spre ea, o ia de mână și o conduce în alt colț al clasei, la o masa unde nu mai este nici un alt copil și unde nu se poate modela plastilină : «Maria nu te poți juca dacă arunci cu plastilină și strici figurinele celorlalți copii. Stai aici și când te liniștești poți să revii să te joci din nou ». Învățătoarea se reîntoarce la copii și îi laudă pentru modul în care lucrează. După două minute îi permite Mariei să revină și o laudă imediat ce își reia modelarea plastilinei fără ai deranja pe ceilalți.

Pedeapsa este des folosită deoarece vedem în jurul nostru că este cel mai des folosită metodă de a rezolva problemele, este la îndemână, ușor de folosit, o putem folosi imediat și percepem că funcționează imediat, credem că pedeapsa este eficientă, că rezolvă situațiile problematice .

Bibliografie:

2007, Bogdana, Bursuc și Alina Popescu, *Managementul clasei*, Ghid pentru profesori și învățători, Ed. Alpha MDN, Buzău

PARABOLA. PROBLEME ASUPRA PARABOLEI

Profesor Oniciuc Carmen Elena
Colegiul Economic „V. Madgearu”, Iași

Rezumat: Prezenta lucrare studiază parabola și câteva aspecte legate de aceasta. Pornind de la definiție, se deduc ecuațiile parabolei, se găsește locul geometric al proiecției focarului pe tangentele parabolei, după care se demonstrează faptul că funcția de gradul II, atât de uzitată în matematica de liceu, are drept reprezentare grafică o parabolă.

Cuvinte cheie: parabola, grafic, loc geometric.

1. Definiția și construcția parabolei.

Considerăm o dreaptă d și un punct F fixat, $F \notin d$.

Numim **parabolă** locul geometric al punctelor M din plan cu proprietatea că distanța de la M la dreapta d este egală cu distanța de la M la punctul F .

Dreapta d se numește **directoarea parabolei** iar punctul F se numește **focarul parabolei**.

Vom nota parabola cu Γ . Deci $\Gamma = \{M / \text{dist}(M, d) = MF\}$

- Observăm că Γ conține cel puțin un punct. Într-adevăr considerând dreapta $EF \perp d$, $E \in d$, și O - mijlocul segmentului $[EF]$ se observă $O \in \Gamma$.
- Notăm de asemenea că:

a) dacă d' este mediatoarea segmentului $[EF]$ atunci $\Gamma \subset [d'F]$ și $d' \cap \Gamma = \{O\}$;

b) dacă $M \in \Gamma$ atunci $M' \in \Gamma$, unde M' este simetricul lui M față de EF . Deci dreapta EF este axă de simetrie a parabolei.

Pentru a construi parabola considerăm N un punct arbitrar pe semidreapta (OF) . Ridicăm perpendiculara din N pe OF , notată d_N și considerăm cercul de centru F și rază EN . Cum $EN > NF$, acest cerc taie dreapta d_N în două puncte M și M' .

Deoarece $\text{dist}(M, d) = EN = MF \Rightarrow M \in \Gamma$. Analog $M' \in \Gamma$. Notăm că, din modul în care a fost construit M' este simetricul lui M față de EF .

Variind punctul N pe semidreapta (OF) obținem toate punctele lui $\Gamma \setminus \{O\}$.

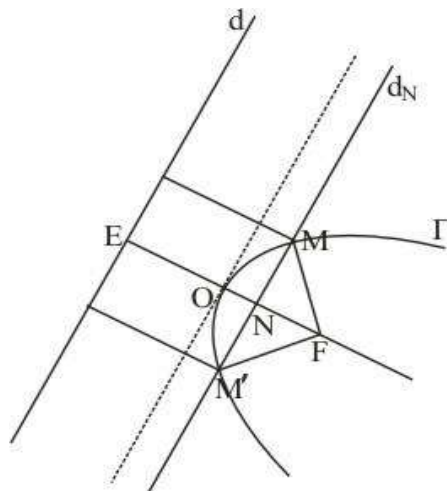

Figura 1

Punctul O se numește **vârful parabolei**, iar EF se numește **axa parabolei**. Am văzut că EF este axă de simetrie. Notăm $EF = p$, unde p se numește **parametrul parabolei**.

2. Ecuațiile parabolei

Pentru a obține ecuația parabolei vom alege următorul reper cartezian: vârful parabolei va fi originea sistemului cartezian, iar axa Ox va fi dreapta EF . Sensul pozitiv pe axa Ox va fi dat de F . Este clar că $O(0,0)$ și $F\left(\frac{p}{2}, 0\right)$. Fie $M(x, y)$, unde se observă că $x \geq 0$.

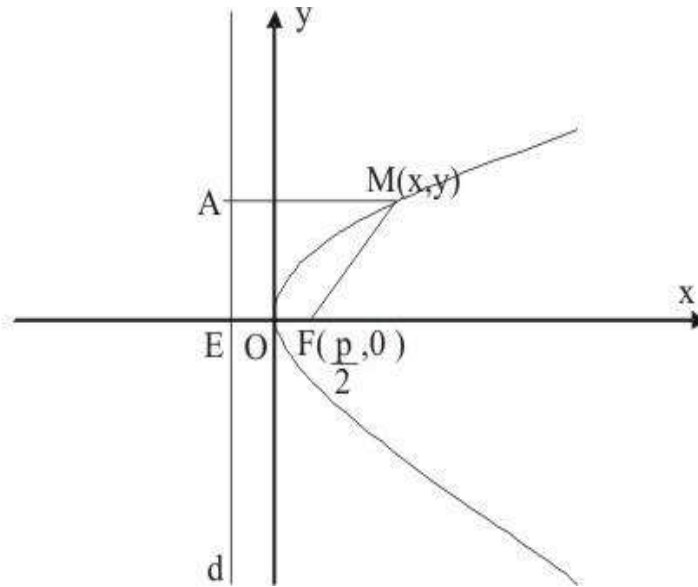

Figura 2

$$\text{Avem } MA = x + \frac{p}{2} \text{ și } MF = \sqrt{\left(x - \frac{p}{2}\right)^2 + y^2} \text{ deci } MA = MF \Leftrightarrow x + \frac{p}{2} = \sqrt{\left(x - \frac{p}{2}\right)^2 + y^2}.$$

Deoarece $x + \frac{p}{2} > 0$, ridicând la pătrat și trecând totul într-o parte se obține în mod echivalent egalitatea $y^2 - 2px = 0$ care se numește **ecuația canonică a parabolei**. Ecuația $y^2 - 2px = 0$ se numește și **ecuația implicită** a parabolei. Desigur, dacă vom schimba reperul, se va schimba și ecuația.

Dacă renotăm $y = t$, atunci Γ este dată de ecuațiile:

$$\Gamma: y = t \text{ și } x = \frac{t^2}{2p}. \text{ Aceste ecuații se numesc } \textit{ecuațiile parametrice ale parabolei}.$$

Ecuația explicită în raport cu y se obține rescriind ecuația implicită sub forma:

$$\Gamma: x = \frac{y^2}{2p}, \text{ adică } (\Gamma) \text{ este graficul funcției } f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}_+, f(y) = \frac{y^2}{2p}.$$

Local, putem obține și ecuația explicită în raport cu x : considerăm punctul $M(x_0, y_0) \in \Gamma \setminus \{O\}$.

În acest caz $y_0 \neq 0$ și presupun $y_0 > 0$. Fie unde $\varepsilon \in (0, y_0)$. Atunci:

$\Gamma \cap D((x_0, y_0); \varepsilon): y = \sqrt{2px}$, unde $x \in I$, I fiind un interval deschis în R_+ ce conține x_0 .

3. Locul geometric al proiecției focarului pe tangentele parabolei este tangenta în vârf.

Consecință: **Locul geometric al simetricilor focarului față de tangentele la parabolă este directoarea parabolei.**

4. Graficul funcției $y = f(x) = ax^2 + bx + c$, $x \in R$ reprezintă o parabolă.

Rescriind funcția vom avea:

$$y = f(x) = a\left(x^2 + \frac{b}{a}x + \frac{c}{a}\right) = a\left[\left(x^2 + \frac{2b}{2a}x + \frac{b^2}{4a^2}\right) - \frac{b^2}{4a^2} + \frac{c}{a}\right] = a\left[\left(x + \frac{b}{2a}\right)^2 - \frac{b^2 - 4ac}{4a^2}\right].$$

Se observă că dreapta de ecuație $x = -\frac{b}{2a}$ este axă de simetrie pentru graficul funcției f deoarece

$$f\left(-\frac{b}{2a} + x\right) = f\left(-\frac{b}{2a} - x\right).$$

Intersecția graficului funcției f cu dreapta $x = -\frac{b}{2a}$ este $V\left(-\frac{b}{2a}, -\frac{\Delta}{4a}\right)$, unde $\Delta = b^2 - 4ac$.

Pentru a demonstra că acest grafic reprezintă o parabolă trebuie să găsim directoarea și focarul.

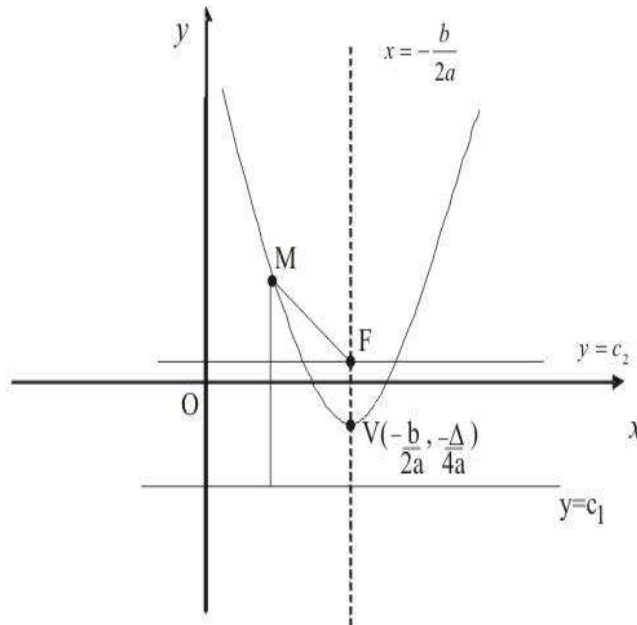

Figura 3

Vom căuta directoarea d sub forma $y = c_1$ și focarul F sub forma $F\left(-\frac{b}{2a}, c_2\right)$.

Cum $V\left(-\frac{b}{2a}, -\frac{\Delta}{4a}\right)$ ar fi vârful parabolei, obținem $c_1 = -\frac{\Delta}{4a} - \alpha$ și $c_2 = -\frac{\Delta}{4a} + \alpha$.

Fie $M(x; f(x))$ un punct arbitrar aparținând graficului funcției f .

Egalitatea $dist(M, d) = MF$ se scrie sub forma:

$$\left(f(x) + \frac{\Delta}{4a} + \alpha\right)^2 = \left(x + \frac{b}{2a}\right)^2 + \left(f(x) + \frac{\Delta}{4a} - \alpha\right)^2 \Leftrightarrow \left(az - \frac{\Delta}{4a} + \frac{\Delta}{4a} + \alpha\right)^2 = z + \left(az - \frac{\Delta}{4a} + \frac{\Delta}{4a} - \alpha\right)^2$$

unde am notat $z = \left(x + \frac{b}{2a}\right)^2$. Explicitând obținem, în mod echivalent, $z(1 - 4a\alpha) = 0$. Prin

urmare $dist(M, d) = MF$, pentru orice punct M de pe graficul funcției, dacă și numai dacă $\alpha = \frac{1}{4a}$.

În concluzie graficul funcției f este o parabolă având directoarea $d: y = -\frac{\Delta+1}{4a}$

și focarul $F\left(-\frac{b}{2a}, -\frac{\Delta-1}{4a}\right)$.

Bibliografie:

1. A. Myller, **Geometrie analitică**, Editura didactică și pedagogică, București-1972
2. C. Udriște, V. Tomuleanu, **Geometrie analitică, Manual pentru clasa a XI-a**, Editura didactică și pedagogică, București-1996;
3. C. Năstăsescu, C. Niță, **Matematică, Manual pentru clasa a XI-a**, Editura didactică și pedagogică, București-2001

METODE EFICIENTE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

Prof.înv.primar: OPRESCU MARINELA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ OHABA LUNGĂ

Eficiența învățării depinde de gradul de implicare a elevilor în realizarea sarcinilor de învățare, de efortul depus de aceștia.

Implicarea nu înseamnă o simplă participare. Ea presupune dorința și angajarea efectivă a celui ce învață, depunerea unui efort constant și susținut pentru realizarea unor scopuri. Gradul de implicare a elevilor în realizarea învățării este determinat de modul de abordare a învățării de către aceștia.

Maniera de abordare a învățării trebuie să fie una interactivă, în care elevul are un rol central în procesul de instruire. Dascălul poate deveni: animator, consilier, moderator, facilitator, resursă, corector sau, chiar membru în echipele/grupele de lucru.

Elevii vor învăța astfel într-un mod activ, participativ și creativ, fiind stimulați să-și construiască propriile înțelesuri/interpretări, să conștientizeze asupra responsabilităților pe care le au în timpul învățării, să caute, să exploreze și să rezolve situații utilizând operații ale gândirii (analiza, sinteza, comparația, abstractizarea, concretizarea, clasificarea, sistematizarea).

Voi prezenta *METODA CUBULUI*:

Metoda presupune explorarea unui subiect, a unei situații din mai multe perspective. Pentru aplicarea metodei sunt necesare parcurgerea următoarelor *etape*:

1. Realizarea unui CUB pe ale cărui fețe sunt scrise cuvintele: *descrie, compară, analizează, asociază, aplică, argumentează*;

2. Anunțarea temei, a subiectului pus în discuție;

3. Împărțirea elevilor în 6 grupe, fiecare dintre ele examinând tema din perspectiva cerinței de pe una dintre fețele cubului;

Exemplu: **DESCRIE:** Trăirile tale la finalul lecturii

COMPARĂ: Cocoșul cu păunul (asemănări și deosebiri)

ASOCIAZĂ: Comportamentul tău cu al unui personaj din lectură

ANALIZEAZĂ: Comportamentul păunului

APLICĂ: Scrie un mesaj pentru alți cărăbuși

ARGUMENTEAZĂ: De ce nu este bine să avem încredere în necunoscuți?

4. Redactarea finală și împărțirea ei celorlalte grupe;

5. Afișarea formei finale pe tablă sau pe alte suporturi.

Avantajele metodei cubului:

- ușor de aplicat elevilor din ciclul primar;
- se facilitează stimularea atenției și gândirii elevilor;
- stimulează lucrul individual/în echipe/grupe sau participarea întregului colectiv la realizarea cerințelor *cubului*;

- oferă elevilor posibilitatea de noi descoperiri și realizarea unor conexiuni între conceptele învățate;

- permite diferențierea sarcinilor de învățare;

- stimulează gândirea logică;

- sporește eficiența învățării, elevii învățând unii de la alții.

Utilizarea metodelor interactive în predare-învățare-evaluare, necesită efort, talent și cunoaștere din partea dascălilor. Aceștia trebuie să faciliteze formarea unor sisteme de cunoștințe integrate logic, utilizând combinații diverse de strategii și tehnici de predare, învățare, evaluare. Pentru predarea unui conținut pot fi utilizate mai multe metode interactive de predare-învățare, fără a le reduce din valoare și realizându-se cu eficiență maximă.

BIBLIOGRAFIE:

1. S.E., Bernat, Tehnica învățării eficiente, Cluj Napoca, Ed. Casa Cărții de Știință, 2015
2. I., Dumitru, Dezvoltarea gândirii critice și învățarea eficientă, Editura De Vest, Timișoara, 2000

Soluții posibile pentru contracararea încălzirii globale

Prof. dr. OPRIȘAN CRISTIAN-DAN

Liceul „Regina Maria” Dorohoi, jud. Botoșani

Creșterea alarmantă a temperaturii medii globale, cu aproximativ 1°C față de perioada preindustrială, precum și încercarea de încadrare în ținta de creștere maximă de 2°C al aceluiași parametru până în anul 2100, determină oamenii de știință să caute soluții veridice pentru diminuarea și chiar încetinirea fenomenului de încălzire globală.

Cercetările în acest domeniu s-au extins după anul 2000, când s-a raportat o creștere mai accelerată a temperaturii medii anuale, în special în emisfera nordică, concomitent cu intensificarea topirii ghețarilor din zonele arctice, și nu numai. Anii 2003, 2007, 2008, 2013, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019 și 2023 au fost cei mai fierbinți ani din istoria măsurărilor meteorologice. Temperaturile extrem de ridicate, înregistrate în ultimii ani în vestul Europei, au determinat oamenii de știință să dea o atenție maximă acestui fenomen. Mai mult, s-a ajuns la concluzia potrivit căreia, încălzirea globală prin care trecem acum nu seamănă cu nicio perioadă din ultimii 2000 de ani. Potrivit cercetătorilor, în scurt timp nu vom avea gheață în zona arctică în luna septembrie. Dacă ne referim doar la România, tornade precum cea din 12 august 2002, respectiv 30 aprilie 2019, precum și creșterea alarmantă a avertizărilor de tip nowcasting, de la un an la altul, ne arată că evoluția climei nu este deloc cea dorită de noi.

Cauza principală a acestui fenomen o constituie efectul de seră, produs de creșterea foarte mare a nivelului de CO_2 din atmosferă. Poluarea industrială, numărul imens de autovehicule, defrișarea unor imense suprafețe de pădure au făcut ca lucrurile să o ia razna. Trebuie menționată și ipoteza încălzirii puternice a nucleului Terrei, ca urmare a intensificării unor procese de dezintegrare radioactivă, aspect care este independent de activitatea umană.

În anul 2018, un număr de 500 de cercetători din 65 de țări au elaborat un raport al Administrației Naționale oceanice și atmosferice americane (NOAA), în care se evidențiază o îngrijorare extremă legată de accelerarea încălzirii globale. Problemele care au alertat specialiștii sunt următoarele:

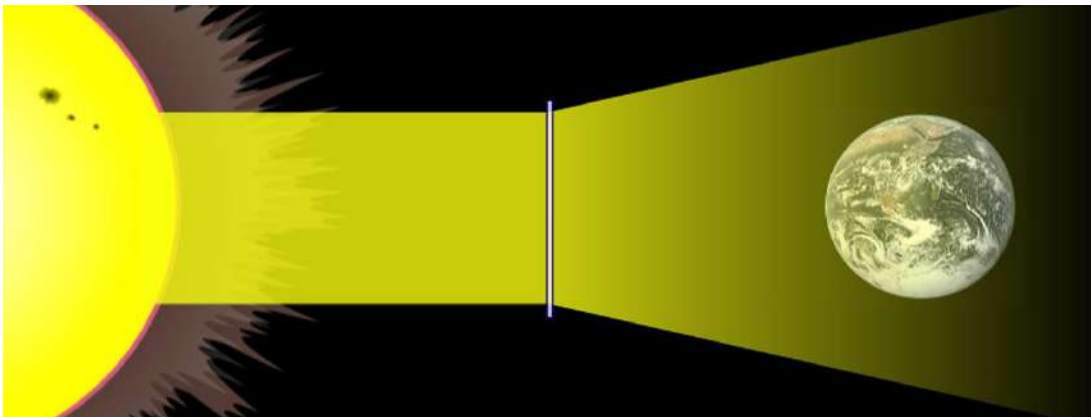
- 1) **Nivelurile record de gaze cu efect de seră (GES) înregistrate în ultimii ani.** Pentru a nu depăși bariera de $2\text{ }^\circ\text{C}$ până în 2100, concentrația de CO_2 trebuie limitată la 2900 Gt, Din 1880 până în 2017 s-au emis deja 2100 Gt. Cele 800 Gt care au mai rămas ne spun că emisiile de GES trebuie să scadă puternic începând cu 2010.
- 2) **Nivelul tot mai ridicat al oceanelor.** Din cauza topirii ghețarilor, din 1993 și până în 2017, nivelul apelor a crescut cu 7,7 cm, dar în prezent creșterea este de 3,1 cm/an. Fenomenul nu este uniform pe glob, cele mai afectate regiuni fiind Oceanul Indian și zona tropicală a Pacificului. În ultimii 100 ani, nivelul oceanului planetar a crescut cu 20 cm.
- 3) **Ultimii doi ani au fost cei mai călduroși din istoria măsurătorilor meteorologice.** Temperaturile medii, oceanice și terestre, combinate, au crescut, din anul 1981, cu valori între $0,38\text{ }^\circ\text{C}$ și $0,48\text{ }^\circ\text{C}$.
- 4) **Zonele polare înregistrează temperaturi din ce în ce mai mari.** În Oceanul Arctic, suprafața gheții a scăzut cu 25% față de anul 1981, iar suprafața de gheață a Antarcticii a scăzut la doar 2100000 km^2 , cea mai scăzută valoare înregistrată vreodată.
- 5) **Suprafața oceanelor este din ce în ce mai caldă.** Acest fenomen duce la acidificarea apelor oceanelor, consecință care distruge fauna marină, în special corali și moluștele. Oceanele au devenit aidoma unor "supe fierbinți", care înmagazinează energii termice colosale, determinând intensificarea evaporării apei și, implicit, mărirea vitezei în circuitul acesteia în natură.

- 6) **Creșterea numărului ciclonilor tropicali.** În anul 2017 s-au înregistrat 85 de asemenea fenomene devastatoare (ex: uraganele Maria și Harvey, care au produs dezastre în Oceanul Atlantic).

Sunt posibile patru scenarii privind nivelul emisiei de CO_2 :

- 1) Emisiile de CO_2 nu se diminuează deloc într-o lume cu populația în continuă creștere: temperatura medie globală va crește cu 5 °C.
- 2) Dacă se menține ritmul actual de dezvoltare a energiilor regenerabile, a eficienței energetice și agricole, creșterea temperaturii va fi de 3,7 °C.
- 3) Dacă se vor respecta angajamentele luate de către țările semnatare ale acordului de la Paris, creșterea de temperatură va fi 3,2 °C.
- 4) Pentru a ne încadra în pragul unei creșteri de 2 °C, va trebui aspirată imensa cantitate de CO_2 înainte de anul 2100. Ar trebui, cumva, să fie „blocată” o parte din radiația solară.

Pe 12 decembrie 2015 s-a semnat la Paris un Acord la care au aderat 195 de țări, acord prin care acestea se angajează să limiteze creșterea temperaturii medii globale mondiale la maximum 1,5 °C până la sfârșitul secolului al XXI-lea. Apoi, SUA s-au retras din acest tratat. Oamenii de știință consideră că o jumătate de grad în plus față de valoarea anterior menționată ar avea efecte dezastruoase asupra Terrei: nivelul stressului hidric al planetei ar crește cu 50%, populația ar fi expusă unor inundații catastrofale, perioadele de caniculă ar crește de 3 ori, nivelul mărilor ar crește cu cel puțin 10 cm, numărul insectelor ar spori cu 70%. Studii publicate recent au dezvăluit că aceste 2°C în plus ar reprezenta un prag critic dincolo de care s-ar manifesta fenomene ireversibile. Astfel, în următoarele milenii, topirea calotei Antarcticii ar determina creșterea nivelului mărilor cu câțiva metri, iar pădurile tropicale ar deveni niște savane.

Pentru a limita încălzirea globală, pentru a reduce emisiile cu efect de seră, oamenii de știință, dar și politicienii se gândesc să manipuleze climatul la scară planetară. Acest lucru ar însemna, răcirea, în mod artificial, a Pământului, prin metode care ar părea, la prima vedere, științifico-fantastice. Știindu-se că scăderea nivelului de CO_2 este greu de realizat, se impune o soluție radicală.

Dintre soluțiile posibile conturate până acum, voi prezenta două:

- injectarea de aerosoli în stratosferă (sulfurizarea atmosferei) în scopul creșterii albedoului planetei.
- alcalinizarea oceanelor, pentru a aspira CO_2 din mediul ambiant.

1) Creșterea coeficientului de reflexie al stratosferei prin injectarea de particule de sulf (sulfurizarea atmosferei terestre)

Oamenii de știință se gândesc la un tratament-șoc: injectarea, în fiecare an, a milioane de tone de particule de sulf în stratosferă, la circa 20 de kilometri altitudine, pentru a bloca o parte din razele solare (se estimează la 1% din total). Soluția aerosolilor injectați în stratosferă este inspirată de erupția vulcanilor mari (ex. Pinatubo, care în 1991 care a micșorat temperatura medie la nivel global cu $0,4^{\circ}C$). Acest lucru ar fi posibil prin lansarea unor baloane-sonde, a unor drone sau avioane la altitudini mari, care să pulverizeze în locuri strategice ale globului acești aerosoli.

Un prim experiment ar fi trebuit să aibă loc în toamna anului 2018, deasupra Arizonei, folosindu-se carbonat de calciu $CaCO_3$, acesta nefiind acid și reflectând foarte bine lumina (particulele de sulf ar putea genera ploii acide, precum și poluarea aerului).

Se pune întrebarea dacă această strategie nu are efecte secundare și dacă omul chiar poate controla climatul, având în vedere faptul că atmosfera este un sistem haotic, foarte sensibil la flucuații.

Ar putea apărea câteva probleme. La Ecuator, radiația solară este mai puternică, iar tropicele vor fi răcite mai tare în raport cu polii. În altă ordine de idei, radiația solară acționează diferit asupra regimului precipitațiilor în raport cu CO_2 . Aceasta afectează atât ritmul evaporației, precum și stabilitatea atmosferei. Intervenția radiativă va antrena o scădere a precipitațiilor la scară mondială (va afecta mai ales zonele cu musoni și cele semiaride). Este vorba, așadar, despre sacrificarea unor regiuni.

Climatologii încearcă să minimizeze efectele secundare, afirmând că acestea depind de altitudinea la care vor fi injectați aerosolii și de natura acestora. Un studiu american recent a arătat că injectarea aerosolilor în mai multe zone la 15° latitudine nordică și sudică și la circa 25 km în altitudine ar fi o soluție eficace. Finlandezii au propus diversificarea injectărilor în funcție de anotimp și de intensitatea solară: începând cu luna aprilie în emisfera nordică și cu luna octombrie în emisfera sudică. O altă idee este de a combina aceste injectări cu unele tehnici de modificare a valorilor acestora.

Trebuie avut în vedere că decizia unei țări de a injecta aerosoli deasupra teritoriului ei ar provoca probleme în alte părți.

2) Stimularea capacității de absorbție a CO_2 prin diminuarea acidității oceanelor (alcalinizarea oceanelor)

Întrebarea care se pune este dacă se dorește eliminarea simptomelor sau tratarea bolii pe termen lung. Cu alte cuvinte, trebuie scăzută urgent temperatura mondială sau încercată eradicarea efectului de seră pe parcursul secolului al XXI-lea. Pentru oamenii de știință, a doua soluție pare mai potrivită, desi asta nu înseamnă că nu pot fi aplicate ambele. Manipularea radiației solare nu ar face decât să temporizeze simptomele climatice, adică ”febra”, fără a interveni asupra cauzelor acesteia (cele 40 de miliarde de tone de CO_2 pe care continuăm să le deversăm în atmosferă anual și care se acumulează, alimentând astfel efectul de seră).

Provocarea este mare, căci este vorba nu numai despre eliminarea emisiilor noastre, ci și despre aspirarea mai multor miliarde de tone de CO_2 produse de-a lungul secolelor. Pentru a absorbi acest CO_2 este nevoie de stimularea capacității de absorbție a oceanelor, care deja absorb, în mod natural, 28% dintre emisii. Nu se pune problema de ”fertilizarea” oceanelor, realizată prin deversarea fierului în apă cu scopul de a ”dopa” activitatea fotosintetică a fitoplanctonului. S-a demonstrat că o astfel de încercare este puțin eficace.

S-a constatat că nivelul de CO_2 al oceanelor este reglat, de milioane de ani, prin aportul de ioni de Ca și Mg, pe care ploile le extrag din rocile continentale. Acest proces reduce concentrația de CO_2 din apele de suprafață, ceea ce creează un dezechilibru în raport cu aerul din mediul înconjurător; fluxurile de CO_2 atmosferic se îndreaptă astfel spre oceane. Este un fenomen natural pe care unii cercetători ar dori să-l accelereze, prin împrăștierea, cu ajutorul vapoarelor, a unor

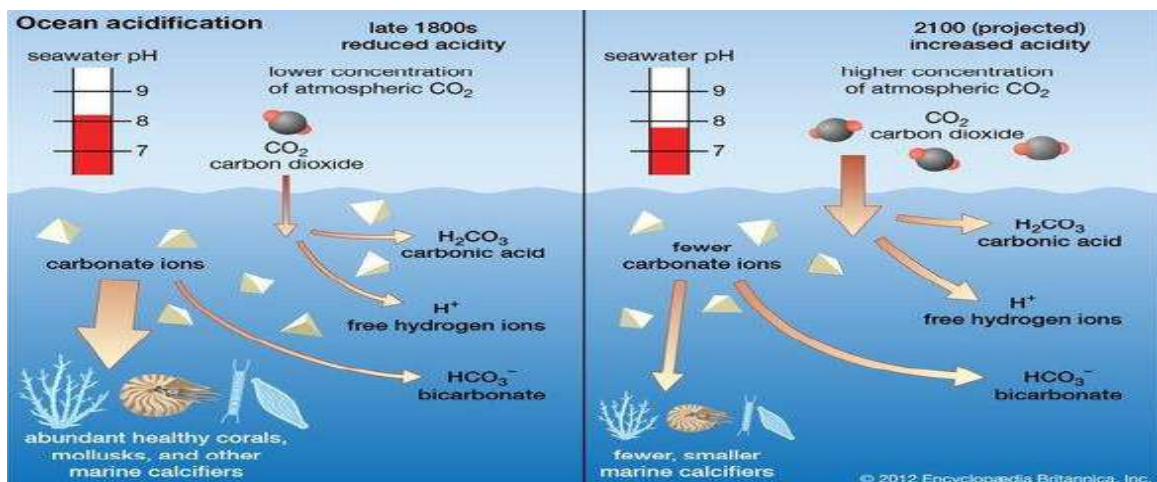

particule fine de minereuri (ex: olivine, wollastonite, calcite, dolomite etc.), realizându-se astfel o alcalinizare artificială a oceanelor.

Cercetătorii consideră că nu există limite în ceea ce privește cantitatea de carbon pe care o pot absorbi efectiv oceanele. Astfel, Institutul Max Planck din Hamburg a afirmat că această tehnică ar permite înghițirea a aproape 35000 de milioane de tone de CO_2 până la sfârșitul secolului. Acest gaz ar fi stocat în adâncimile oceanelor timp de miliarde de ani, eliberând astfel atmosfera de influența lui. Trebuie menționat și că transformările chimice implicate în acest proces ar crește PH-ul apei, contracarându-se acidificarea oceanelor, care amenință scoicile și corali. În prezent, PH-ul oceanelor a scăzut la 8,069, de la 8,165, cât era în perioada preindustrială.

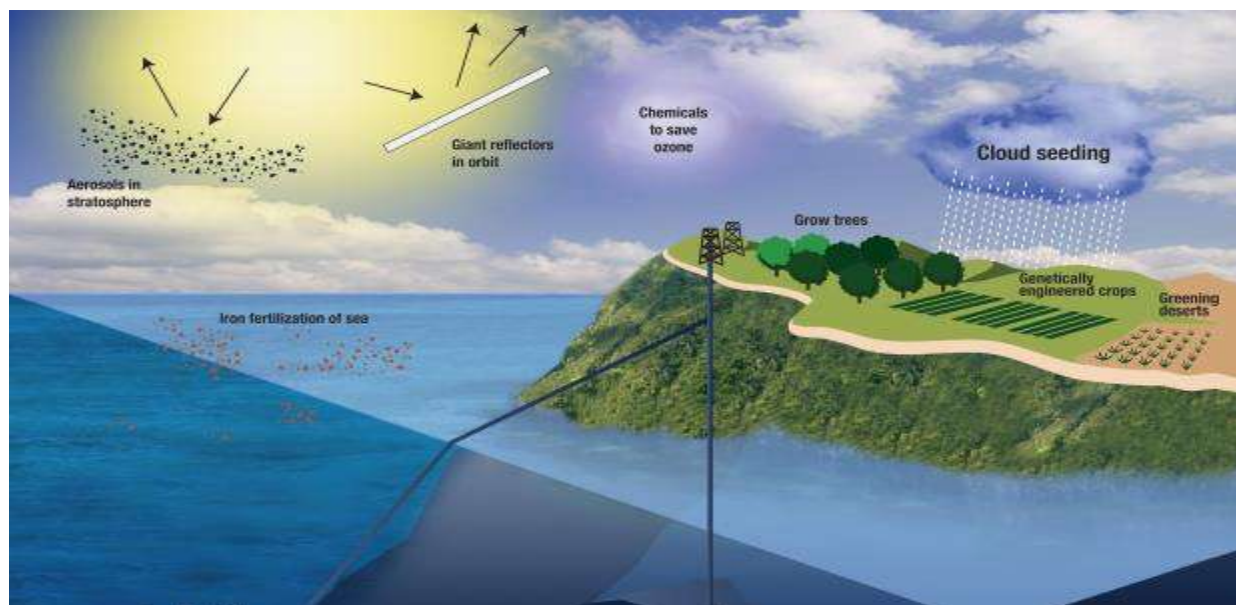
Totuși, alcalinizarea oceanelor nu poate deveni prea repede un panaceu. Ea ar putea antrena transformări geochimice ale oceanelor de o amploare fără precedent și cu niște consecințe nebănuite. Nu se știe care ar fi impactul asupra ecosistemelor marine, căci biologia nu a luat în calcul, până acum, un ocean cu PH bazic, ci doar unul cu PH acid. Un singur studiu din 2013 a relevat problemele respiratorii ale crustaceelor într-un mediu foarte bazic.

O problemă o constituie infrastructura necesară punerii în practică a acestei soluții: mine care să producă aceste minerale, cohorte de camioane respectiv flote de vapoare care ar trebui să deverseze aceste substanțe în ape. Un studiu recent al cercetătorilor germani a demonstrat că deversarea acestor minerale doar în zonele de coastă (adică la mai puțin de 200 de metri adâncime) ar fi eficace. De asemenea, ar putea fi utilizați curenții oceanici, precum Golf Stream, în Atlantic sau Kuroshivo în Pacific, pentru a realiza această alcalinizare. Așadar, având în vedere amploarea problemei, nu este suficientă o singură tehnică.

Alte posibile soluții:

- **plasarea unor oglinzi gigantice pe orbita Pământului.** Inginerii mediului au propus lansarea unor oglinzi uriașe în stratosferă, orientate spre Soare, pentru a reflecta lumina în spațiu și a reduce temperaturile la nivel global. Însă în cadrul unui studiu recent, echipele de testare din Australia și Noua Zeelandă au declarat că oglinzile solare ar fi prea periculoase, costisitoare și imprevizibile.
- **”albirea” norilor.** Această tehnică presupune pulverizarea unor cantități considerabile de apă de mare în atmosferă, fapt care ar modifica dimensiunea picăturilor de apă din norii deja existenți, făcându-i mai albi și mai denși, cu scopul de a reflecta razele solare. Impactul experimentului asupra mediului înconjurător nu este încă pe deplin elucidat.
- **fertilizarea oceanelor cu fier, dezagregarea sporită.** Această tehnică înseamnă măcinarea sau încălzirea mineralelor pentru a intensifica procesul prin care acestea sunt dizolvate de CO_2 din apă. Calcarul reține CO_2 pentru câteva mii de ani. Din nefericire, procesul necesită o cantitate uriașă de apă.
- **stocarea dioxidului de carbon cu ajutorul cărbunelui.** Biochar este un cărbune folosit în agricultură. Acesta absoarbe CO_2 , stopând gazele cu efect de seră pentru mii de ani. Singura problemă pe care oamenii de știință o văd este că procesul acesta necesită terenuri vaste, iar în prezent spațiul respectiv este folosit pentru recolte.

Posibile amenințări:

- 1) **Comunitatea științifică internațională va trebui să se pună de acord în legătură cu ceea ce poate fi cel mai important proiect din istorie.** Vom ști să stăpânim tehnologia pe care o va pune în practică sau proiectul va fi interzis, având în vedere riscurile enorme? Este un proiect planetar, cu un potential dramatic, asemănător bombei atomice. Manipularea climei nu lasă loc de greșeală (sunt cunoscute urmările negative ale manipulării parametrilor meteo pe suprafețe mici). Nicio instituție nu are acum legitimitatea de a manipula radiația solară în numele întregii planete, pentru că nu se cunosc nici riscurile, nici costurile unei astfel de operațiuni. În plus, există riscul ca deciziile să fie luate de un fel de "geoclică" (un număr mic de țări bogate sau industriașii implicați în dezvoltarea acestor tehnologii).
- 2) **Unele țări ar putea găsi avantaje economice în creșterea temperaturii cu 2°C, în timp ce altele ar vrea să o limiteze la 1,5°C.** Anumite manipulări climatice ar putea, de asemenea, răci temperaturile de vară mai puternic decât cele de iarnă sau invers, după preferință, să acționeze asupra traiectoriei sau frecvenței ciclonilor tropicali, a nivelului mărilor, a intensității musonilor care, în anumite zone, influențează randamentul agricol, iar în altele influențează amploarea inundațiilor.
- 3) **Oricare ar fi soluția aleasă, vor fi regiuni perdante.** Captarea masivă a CO_2 ar necesita deschiderea unor mine enorme sau crearea unor păduri pe teritorii imense, în detrimentul culturilor. Manipularea climei ar putea seca sau îneca anumite zone ale globului. Vor plăti țările cu cea mai mare rată de emisii de CO_2 costurile acestor operațiuni? În prezent, niciun instrument juridic nu prevede posibilitatea unor compensații financiare în cazul poluării atmosferice transfrontaliere pe distanță mare.
- 4) **Geo-ingineria ar putea deveni o armă.** În timpul războiului rece, cele două blocuri au dezvoltat programe militare de modificare a condițiilor meteo prin "însămânțarea" norilor, după modelul operațiunii americane Popeye, care urmărea să crească durata musonilor în timpul războiului din Vietnam. În 1977, Convenția Internațională ENMOD a interzis modificările mediului care au consecințe distrugătoare (această convenție a fost ratificată doar de 76 de state). Injectarea de aerosoli în stratosfera emisferei sudice ar duce la creșterea frecvenței uraganelor în Atlanticul de Nord. Cercetătorii de la Harvard au în

vedere crearea unei metode care să permită contracararea injectărilor exagerate de aerosoli care emit difluormetan, CH_2F_2 , o moleculă cu un efect de seră foarte pronunțat.

- 5) **Nu este sigur că ar putea fi stopate aceste manipulări fără vreun risc.** Toate simulările manipulărilor solare indică ”un șoc terminal” în cazul opririi bruște a injectării de aerosoli. Ar urma multe decenii de încălzire mascată, în care temperatura mondială ar crește cu viteze foarte mari. Este nevoie de cooperare pentru crearea unei infrastructuri de ajutor în cazul unui conflict sau a unei catastrofe naturale.

Indiferent care va fi soluția salvatoare/un mix de soluții salvatoare, este clar faptul că, în lipsa unor măsuri imediate, riscul extincției speciei umane este foarte mare.

Bibliografie:

1. Chemery, Laure – Clima (trad. din lb. franceză), Ed. RAO, 2003S
2. Gridan, T., Țicleanu, N. – Încălzire globală sau glaciațiune?, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 2006.
3. Stihi, Claudia – Fizica mediului și climatologie, Ed. Bibliotheca, Târgoviște, 2009.
4. Science et vie, nr. 1213/nov. 2018.
5. Știință și tehnică, nr. 67/iunie 2017.
6. Știință și tehnică, nr. 62/noiembrie 2022.
7. www.descopera.ro.
8. www.natgeo.ro.
9. www.scientificamerican.com.

ROLUL ȘI IMPORTANȚA ACTIVITĂȚILOR EXTRACURRICULARE

Prof. Oros Daniela- Florina
Liceul Teologic Penticostal „Betel” Oradea

„A instrui pe tineri cum se cuvine, nu constă în a le vârî în cap mulțime de cuvinte, fraze, expresiuni și opiniuni din diferiți autori, ci a le deschide calea cum să priceapă lucrurile.”

John Amos Comenius

În orice domeniu este necesar să cunoști materialul de prelucrat, astfel încât să poți utiliza uneltele adecvate pentru finalitatea dorită. În domeniul educației, această identificare trebuie făcută foarte atent, cu atât mai mult cu cât „materialul” este unul uman, prin urmare individual, de cele mai multe ori chiar imprevizibil.

Actualele activități instructiv-educative sunt centrate pe aceasta individualitate a tinerilor, de aici și nevoia de a utiliza metode variate de predare, selectate atent, în funcție de personalitatea și nevoile celor care urmează a fi „prelucrați”. Astfel, în activitatea didactică, este indicat să putem identifica din timp elevii cu un potențial crescut sau scăzut în diferite domenii de activitate.

În fiecare școală se urmează un curriculum unitar; prin curriculum unitar se înțelege rutina cursurilor care are ca finalitate o examinare publică (teste naționale, bacalaureat). Prin urmare, elevii învață mult pentru a avea rezultate bune și a promova. Dar este suficient în ceea ce privește formarea personalității tinerilor, a celor care vor participa activ la cerințele societății actuale? Să presupunem că există un elev care are rezultate foarte bune, dar nu se poate exprima liber, este emotiv; în acest caz, elevul va trebui, pe viitor, să aplice pentru un loc de muncă, să participe la diferite interviuri la care, cel mai probabil, va fi respins. Mai sunt și cazurile elevilor cu un potențial crescut față de învățătură, dar care sunt total dezinteresați de activitățile în aer liber, prin urmare sunt inactivi din punct de vedere fizic. Pe lângă studiu, tinerii trebuie să mai fie și conștienți de lumea exterioară și de ce se întâmplă în jurul lor. Cu alte cuvinte, dezvoltarea individului trebuie să se facă pe cele două planuri: intelectual și fizic.

Examenele și studiile sunt doar o parte care trebuie completată de alte componente pentru a forma o personalitate integrabilă în această societate competitivă. Astfel, complexitatea finalităților educaționale impune îmbinarea activităților curriculare cu cele extracurriculare, iar parteneriatul educațional, ca set de intervenție complementară, apare ca o necesitate.

Activitățile „de după ore” sunt foarte utile pentru majoritatea elevilor, cu atât mai mult cu cât sunt unii dintre ei care nu au cea mai bună viață de familie. În cazul unui astfel de tânăr, activitățile extracurriculare sunt binevenite deoarece îi pot schimba optica asupra vieții și îl pot orienta spre un drum mai bun. Dacă acasă îi lipsește „mentorul”, persoana care să îl ghideze, tânărul va căuta unul afară, așa că este indicat să fie un adult responsabil, un profesor, un îndrumător.

Un alt aspect pozitiv al activităților extracurriculare este faptul că îl fac pe individ mai responsabil, iar această responsabilitate îl pregătește pentru viitor. De asemenea, implicarea în

activități extracurriculare ajută individul să întâlnească oameni noi, cu experiențe diferite, îl ajută să-și facă prieteni, să socializeze, acest aspect fiind foarte important în cazul tinerilor care întâmpină dificultăți de comunicare cu semenii lor.

Astfel de activități sunt de o reală importanță cu atât mai mult cu cât trăim într-o lume dominată de mass media, referindu-ne aici la televizor, calculator și internet, care nu fac altceva decât să contribuie la transformarea copiilor noștri în niște persoane incapabile de a se controla comportamental, emoțional.

Activitățile extracurriculare sunt variate, astfel încât tinerii pot fi implicați, în funcție de interesele fiecăruia. Nu este necesar ca elevii să exceleze în aceste activități, atâta timp cât la sfârșit asimilează niște experiențe noi care îi vor ghida mai departe.

Participarea la dezbateri sau discuții de grup

Atât elevii cât și părinții acestora pot fi invitați să participe la activități care implică lectura, dezbateră și discuțiile de grup care îi vor ajuta să achiziționeze deprinderi în comunicare.

Participarea la concursuri sau la concert

Elevii care au ca preocupări instrumentele sau muzica pot să participe la diferite competiții de acest gen. Acest lucru, nu numai că le oferă o alternativă la viitoarea carieră, dar îi ajută să capete încredere în ei înșiși.

Participarea la concursuri de cultură generală

Sunt elevi care studiază mult, dar sunt o serie de lucruri care pot să nu le fie clare. Cu ajutorul acestor concursuri, ei pot acumula informații pe care nu le aveau înainte.

Participarea la jocuri și sportul

Studiul este important, dar la fel este și „jocul”. Sportul este necesar în dezvoltarea corpului și a minții, mai mult, el învață individul ce înseamnă spiritul de echipă, corectitudinea și toleranța.

Participarea la diverse campanii de conștientizare

Elevii trebuie să participe de asemenea la diferite activități care militează pentru sănătate, protejarea mediului etc., astfel încât ei să devină activi în problemele societății actuale.

Participarea la evenimente comunitare

Elevii trebuie de asemenea să fie pregătiți pentru situații limită. Astfel, ei ar trebui să știe cum să ofere primul ajutor și cum să-l primească, în diferite cazuri (cutremur, incendiu, accident etc), întregul proces și tehnicile folosite.

În final, atât activitățile curriculare cât și cele extracurriculare nu trebuie doar să educe pe tineri în spiritul societății actuale, ei trebuie să fie învățați și să se adapteze. Astfel, ei vor fi pregătiți pentru o lume care nu va mai fi „a noastră”, ci va fi „a lor”.

Bibliografie:

1. IONESCU, M.; CHIȘ, V. – *Mijloace de învățământ și integrarea acestora în activitățile de instruire și autoinstruire*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2001
2. <https://secure.ihaveaplaniowa.gov>
3. VLASCEANU, GHEORGHE, coord, NECULAU ADRIAN, *Scoala la rascruce*, Editura Polirom, 2002

Rolul strategiilor didactice interactive în eficientizarea procesului de predare-învățare a Limbii și literaturii române la nivelul învățământului primar

Prof.înv.primar DANA ORTELECAN

Liceul Teoretic ELF, Cluj-Napoca

Valențe formative ale utilizării strategiilor didactice interactive

Utilizarea strategiilor didactice interactive la clasa vizează dezvoltarea elevilor pe mai multe planuri : pe plan cognitiv și metacognitiv, afectiv, psihosocial, comunicațional, argumentativ, etc prin prisma unor valențe formative. În tabelul de mai jos sunt prezentate aceste valențe formative:

VALENTE FORMATIVE ALE STRATEGIILOR DIDACTICE INTERACTIVE

Formarea abilităților de prelucrare, sistematizare și utilizare a cunoștințelor de către elevi;
Dezvoltarea capacității de gândire critică;
Dezvoltarea competențelor comunicaționale;
Dezvoltarea vocabularului și a limbajului;
Dezvoltarea spiritului de echipă;
Dezvoltarea interacțiunii cu cei din jur;
Dezvoltarea capacității de receptare și transmitere a unui mesaj oral sau scris;
Dezvoltarea empatiei;
Dezvoltarea stimei și imaginii de sine;
Formarea și dezvoltarea spiritului de implicare în activitate;
Dezvoltarea motivației pentru învățare;
Dezvoltarea atenției și interesului pentru învățare;
Formarea și dezvoltarea capacității argumentative;
Formarea și dezvoltarea capacității de luare de decizii;
Dezvoltarea imaginației și creativității;
Feedback-ul;
Dezvoltarea unui stil de învățare propriu și eficient;
Dezvoltarea capacității de autoevaluare;
Dezvoltarea spiritului de cooperare;

Formarea și dezvoltarea competențelor emoționale;
Formarea și dezvoltarea competențelor psihosociale;
Formarea unei atitudini pozitive față de școală.

Tabelul 1 – Valențe formative ale strategiilor didactice interactive

Strategii didactice interactive bazate pe dezvoltarea gândirii critice

Strategiile didactice interactive bazate pe dezvoltarea gândirii critice vizează acele metode, procedee, mijloace de învățământ și forme de organizare care ajută elevii să își formeze o gândire calitativă de nivel superior care „înseamnă a susține cu argumente convingătoare, raționale anumite opinii și a le respinge pe altele, a te îndoii, cu scopul de a obține noi argumente care să-ți întărească sau dimpotrivă să-ți subrezească propriile convingeri și credințe, a supune analizei și evaluării orice idee personală sau aparținând altora “ (Dumitru, I., 2000).

Există o multitudine de metode didactice interactive care ajută la dezvoltarea gândirii critice. Din această categorie fac parte următoarele metode : *SINELG, Știu/ Vreau să știu/ Am învățat, Ciochinele, Brainstorming, Cvintetul, Ghidul de anticipație, Jurnalul dublu, Organizatorul graphic, Cubul, Gândiți / Lucrați în perechi / Comunicați, Mozaic I și Mozaic II, Turul galeriei, Linia valorilor etc.* Aceste metode presupun o bună organizare a lecției și folosirea lor adecvată în funcție de nivelul de vârstă și de particularitățile individuale ale elevilor.

Gândirea critică – concept

Etimologia termenului „critic” provine din limba greacă „kritikos”, care înseamnă „capabil de a alege, de a judeca, de a discerne, decide, separa”. Gândirea critică reprezintă o modalitate superioară a gândirii și poate avea numeroase definiții după cum aflăm din literatură de specialitate.

A gândi critic înseamnă „a evalua conținutul plauzibilitatea și relevanța datelor disponibile, a fi curios, a pune întrebări, a căuta răspunsuri, a căuta alternative la atitudini deja fixate, a adopta o poziție pe baza unei întemeieri argumentate și a analiza logic argumentele celorlalți” (Sălăvăstru, 2009, p. 204).

“Gândirea critică este un proces activ, care îl face pe cel care învață să dețină controlul asupra informației, prin interogare, reconfigurare, adaptare, acceptare sau respingere.” (Sălăvăstru, 2009, p.211).

Astfel, gândirea critică poate să însemne un mod eficient de învățare conștientă prin care elevul își activează totalitatea mobilurilor interne în vederea realizării sarcinilor. Pentru a utiliza acest mod de gândire superior, elevii trebuie să utilizeze diverse resurse informaționale : texte, teorii, concepte, date, să le înțeleagă, să emită raționamente, să argumente și să evalueze idei.

R. Ennis (1987, apud. Sălăvăstru, 2009, p. 207) consideră gândirea critică ca fiind un ansamblu de capacități și atitudini/dispoziții:

- a se centra pe o problemă;
- a analiza argumente;
- a formula și a rezolva probleme;
- a evalua credibilitatea unei surse;
- a observa și a judeca observațiile;
- a elabora și a evalua deducțiile;
- a formula judecăți de valoare;
- a defini termeni și a evalua definițiile;
- a identifica presuposiții;
- a parcurge etapele unui proces de decizie;
- a interacționa cu alte persoane;
- a căuta un enunț clar al problemei;

- a căuta rațiuni ale problemelor;
- a depune un efort constant pentru a fi bine informat;
- a utiliza surse credibile și a le menționa;
- a ține cont de situația globală;
- a nu se abate de la subiect;
- a lua în considerare alternative;
- a fi deschis la minte;
- a adopta o poziție și a fi capabil să o modifice atunci când există rațiuni suficiente pentru acest lucru;
- a fi precis în cadrul subiectului;
- a adopta un demers ordonat pentru a trata părțile unui întreg;
- a utiliza capacități ale gândirii critice;
- a lua în considerare sentimentele și cunoștințele celorlalți.

Cea mai recomandată structura pentru organizarea lecțiilor centrate pe dezvoltarea gândirii critice este realizată de Cadrul ERR : EVOCARE – REALIZAREA SENSULUI – REFLECȚIE, facilitând construcția noilor cunoștințe pe achizițiile anterioare. Prin intermediul gândirii critice elevii beneficiază de o sumedenie de avantaje. Aceștia reușesc să analizeze și să evalueze din punct de vedere critic ideile, își dezvoltă competențele argumentative și decizionale, sunt mult mai motivați în activitatea de învățare, reușesc să reflecteze asupra propriilor idei, acțiuni și a consecințelor acestora. Avantajul suprem al dezvoltării gândirii critice este determinat de implicarea activă a elevilor în propriul proces de învățare, aceștia devin conștienți de capacitățile lor cognitive și metacognitive. Putem spune că un elev are deprinderi de gândire critică în momentul în care „adoptă o atitudine cognitivă și o postură intelectuală de rezistență față de ideile enunțate, față de punctele de vedere formulate.” (Mușata Bocos, 2002, p.316).

Stadiile dezvoltării gândirii critice

Există șase stadii ale dezvoltării gândirii critice, model care ne este oferit de Richard Paul și Linda Elder.

1. Gânditorul nereflexiv

Acest tip de gânditor nu reușește să conștientizeze ce rol poate să aibă gândirea în existența și funcționarea unui individ. Este extrem de limitat și pentru el lumea reală se reduce exact la ceea ce percepe.

2. Gânditorul prefigurat

Spre deosebire de gânditorul nereflexiv, gânditorul prefigurat reușește să conștientizeze faptul că el utilizează unele instrumente și procese ale gândirii. Problemele pe care le identifica sunt singurele asupra cărora se concentrează, domitat de prejudecăți.

3. Gânditorul începător

Gânditorul începător este de obicei subiectiv. Dorește însă să își îmbogățească abilitățile de gândire și își identifică prejudecățile. De asemenea reușește să înțeleagă faptul că propriile sale credințe și puncte de vedere sunt influențate de factori externi specifici.

4. Gânditorul practicant

Acest tip de gânditor își conștientizează modul de gândire și admite faptul că gândirea poate să fie exersată.

5. Gânditorul avansat

Gânditorul avansat reușește să utilizeze și să gestioneze anumite instrumente și strategii în acțiunea de gândire. Își exprima mereu punctul de vedere, reușind să îl argumenteze într-un mod convingător. Este conștient de faptul că modul în care gândește îi afectează principiile, valorile morale, deciziile pe care le ia, relațiile cu cei din jur, deci calitatea vieții. Reușește să fie un om controlat din punct de vedere emoțional, își recunoaște emoțiile și știe cum să le gestioneze.

6. Gânditorul de performanță

Gânditorul de performanță reprezintă ultimul stadiu al dezvoltării gândirii critice și este capabil de reflecție și autorefecție critică. Acest tip de gânditor înțelege că există o relație de interdependentă între gânduri, emoții și comportament. De asemenea, reușește să depășească egocentrismul și sociocentrismul în gândire.

Metode și tehnici de dezvoltare a gândirii critice

1. SINELG

Tehnica SINELG (Sistem Interactiv de Notare și Eficientizare a Lecturii și Gândirii) este o metodă de lectură a textelor informative. Această tehnică presupune lectura activă a textelor și marcarea acestora cu ajutorul simbolurilor.

Simbolurile utilizate :

	+	-	?
Informații cunoscute	Informații noi	Informații ce contrazic cunoștințele anterioare	Informații ce necesită clarificări ulterioare

Tabelul 2 – Simbolurile tehnicii SINELG

Astfel, elevii marchează textul în timp ce citesc cu ajutorul simbolurilor, în funcție de cum li se par informațiile. Poate să fie utilizată atât la *Limba și literatura română* în cadrul unei lecții care presupune un text epic sau liric, cât și la alte materii.

De exemplu, în cadrul lecției bazate pe textul “Amintiri din copilărie” după Ion Creangă, la disciplină *Limba și literatura română*, la clasa a IV-a, cadrul didactic poate să introducă o secvență didactică care să se desfășoare cu ajutorul tehnicii *SINELG*. Profesorul explică clar semnificația simbolurilor întregii clase, apoi elevii citesc în gând fragmentul din manual. În timp ce citește, fiecare elev notează simbolurile pe text cu ajutorul unui creion grafic. După terminarea actului de citire, are loc o discuție care implică întreaga clasă cu privire la informațiile cunoscute deja, la informațiile noi, explicarea lor, lămurirea în ceea ce privește informațiile ce contrazic cunoștințele anterioare ale elevilor și informațiile care nu sunt clare. Această tehnică are un impact pozitiv

asupra elevilor, deoarece toți sunt implicați în activitate și fiecare poate să își exprime propriile păreri și opinii.

2. Știu/ Vreau să știu/ Am învățat

Metoda *Știu/Vreau să știu/ Am învățat* este o metodă interactivă utilizată des de cadrele didactice și preferată de elevi. Se poate utiliza pentru ghidarea lecturii din cadrul lecțiilor la disciplina *Limba și literatura română*. Se urmărește conștientizarea de către elevi a ceea ce știu, a ceea ce nu știu și a ceea ce ar dori să învețe. Această strategie conține toate cele trei momente ale cadrului : evocare–realizarea sensului–reflecție. Metoda presupune formarea perechilor de elevi care vor lucra împreună pe tot parcursul activității. În etape de evocare, cadrul didactic împarte tabla în trei, iar elevii realizează trei coloane pe o coală de hârtie după modelul de mai jos :

ȘTIU	VREAU SĂ ȘTIU	AM ÎNVĂȚAT
Ce știm sau ce credem că știm?	Ce vrem să știm?	Ce am învățat?

Tabelul 3 - Tehnica „Știu-Vreau să știu-Am învățat”

După ce elevii au realizat tabelul, profesorul îi provoacă să se gândească la ceea ce cred că știu despre subiect. Fiecare elev va scrie o listă cu informații, indiferent dacă informațiile sunt adevărate sau false, apoi o va prezenta colegului cu care formează perechea. Cei doi o să stabilească împreună informațiile pe care le consideră sigure și pe care urmează să le treacă în coloana “ȘTIU”. Următoarea etapă constă în formularea întrebărilor despre ceea ce își doresc să cunoască, individual și apoi în perechi. Se notează întrebările în coloana “VREAU SĂ ȘTIU”. Fiecare elev lecturează individual fragmentul din manual și astfel află veridicitatea informațiilor notate în prima coloană și posibile răspunsuri pentru întrebările din cea de-a doua coloană. Spre finalul activității se completează coloana “AM ÎNVĂȚAT”.

Această metodă este foarte eficientă atât în contextul activităților didactice, cât și în studiul individual, ajutând elevul să își structureze, organizeze și sistematizeze materialele într-un mod favorabil.

3. Ciorchinele

Tehnica Ciorchinelui este una dintre tehnicile care stimulează elevii să gândească liber, să construiască idei, conexiuni, sensuri sau semnificații. Această tehnică este asemănătoare rețelei semantice sau hărților conceptuale. Se poate utiliza atât individual, cât și în grup. În cazul în care aplicăm această tehnică individual, elevul trebuie să fie familiarizat și să cunoască destul de bine tema care este pusă în discuție. Aplicarea în grup a tehnicii duce la împărtășirea ideilor între elevi, a legăturilor și conexiunilor care se formează. *Tehnica Ciorchinelui* este ușor de realizat, algoritmul realizării tehnicii conține câteva etape care trebuie respectate :

- 1) În prima etapă se scrie o sintagmă în mijlocul tablei, respectiv în mijlocul unei pagini a caietului elevilor. Aceasta sintagmă poartă denumirea de cuvânt-nucleu, propoziție nucleu sau sintagma nucleu.
- 2) În cea de-a doua etapă, elevii o să înceapă să scrie tot ce le trece prin minte referitor la subiect. Este important să noteze toate cuvintele sau enunțurile care au legătură cu cuvântul-nucleu sau sintagma-nucleu și să nu se oprească până nu epuizează toate ideile sau până la expirarea timpului de lucru.
- 3) Etapa a treia face referire la conexiunile pe care trebuie să le stabilească fiecare elev prin legarea cuvintelor sau a propozițiilor de ideea centrală prin trasarea unor linii sau săgeți. În acest mod, ei vor evidenția un număr cât mai mare de legături.

În momentul în care se aplică tehnica Ciorchinelui, atenția trebuie să fie axată doar pe idee, nu pe evaluarea sau pe judecarea semnificației acesteia în detaliu. Ideile se notează exact după modul în care apar în mintea elevilor, nu trebuie să se realizeze niciun fel de clasificare sau categorizare, insistându-se pe procesul de creare până la finalul activității. Această tehnică ajută elevul să își folosească și dezvolte gândirea, datorită conexiunilor pe care trebuie să le realizeze. Aplicată individual, această tehnică poate să fie și una de autoevaluare, deoarece elevul devine conștient de nivelul de cunoaștere în momentul în care își notează ideile și realizează legăturile. Este indicat că

această tehnică să fie utilizată în stadiu de evocare a unei lecții. De exemplu, la *Limba și literatura română*, cadrul didactic poate să realizeze această metodă în vederea recapitulării părților de vorbire la clasa IV-a.

Exemplu de ciorchine la recapitulare părților de vorbire – Substantivul :

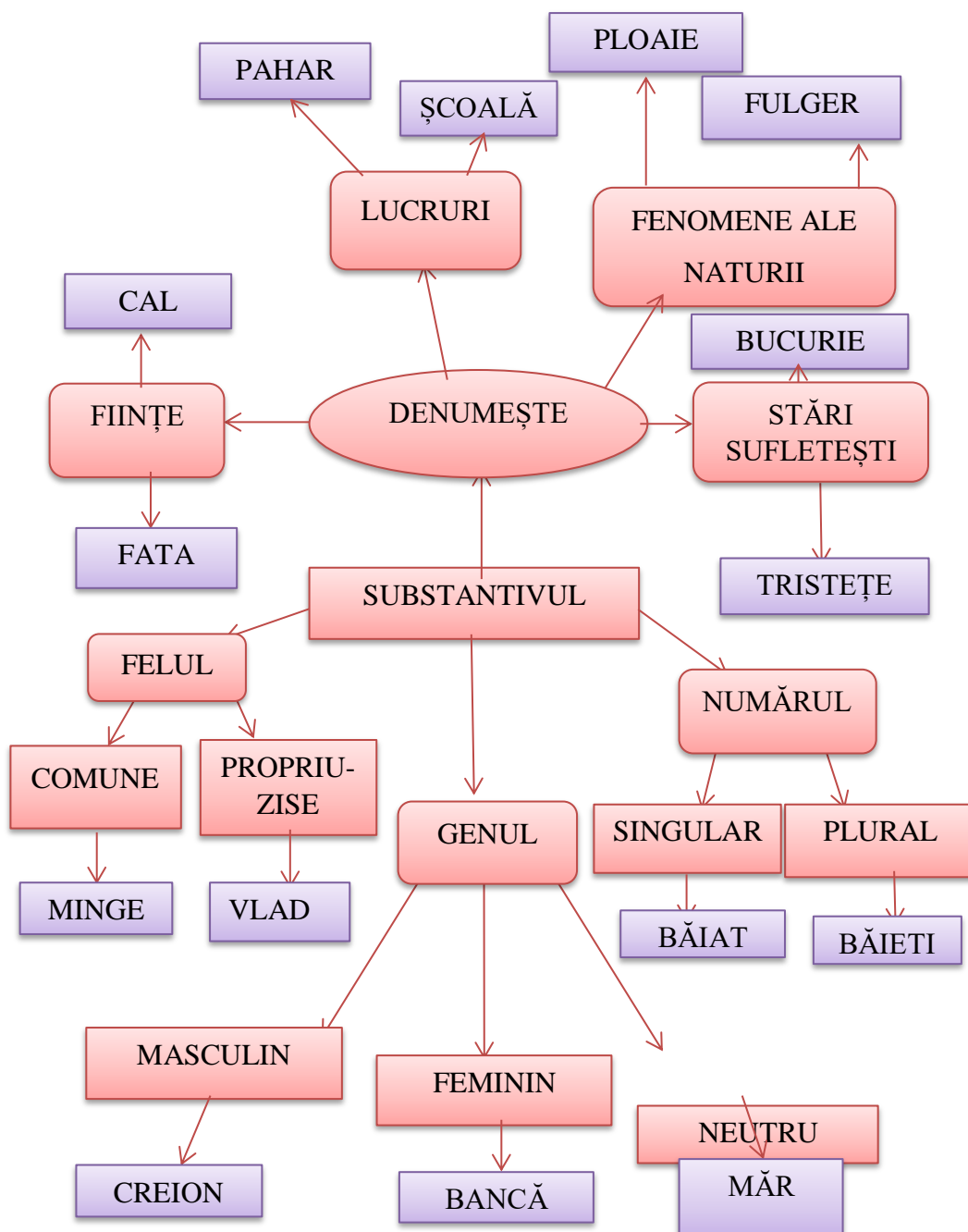

Figura 1- Părțile de vorbire – Substantivul. Ciorchinele

4. *Biopoemul*

Această metodă face parte din categoria metodelor de lectură a textelor ficționale. Astfel, cu ajutorul ei, elevii reușesc să realizeze caracterizarea personajelor din text sub formă de poezie. Structura *biopoemului* este realizată din 15 versuri care conțin cuvinte standard, adică structura *biopoemului* va cuprinde aceleași cuvinte de început pentru fiecare caracterizare de personaj. Aceste 15 versuri pun accent pe caracteristicile principale ale personajelor. Un *biopoem* se realizează în felul următor :

Versul 1: Numele personajului

Versul 2: "Rudă cu..." sau "Prieten cu..." (enumerăți 3 sau 4 prieteni ai personajului)

Versul 3: (Enumerăți 4 caracteristici de personalitate ale personajului)

Versul 4: (Ocupația sau poziția socială)

Versul 5: "Iubitor de..." (enumerăți 3 lucruri, oameni, activități, etc.)

Versul 6: "Care s-a simțit..." (3 emoții, trăiri și explicarea acestora)

Versul 7: "Care a fost..." (3 locuri sau evenimente în care personajul a fost implicat)

Versul 8: "Care a avut nevoie de..." (3 lucruri de care personajul ar fi avut/ intuim că ar fi avut nevoie)

Versul 9: "Căruia îi era teamă..." (descrierea a 3 lucruri de care personajul s-ar fi temut)

Versul 10: "Care a dat..." (descrierea a 3 lucruri, valori pe care personajul le-a dat familiei, prietenilor, umanității... etc.)

Versul 11: "Căruia îi era dor de/ să..." (3 descrieri)

Versul 12: "Căruia i-ar fi plăcut să vadă..." (descrierea a 3 lucruri, locuri etc. pe

care personajul ar fi vrut/ intuim că ar fi dorit să le vadă)

Versul 13: (Un cuvânt cu încărcătura profundă care descrie personajul)

Versul 14: "Locuitor al..." (descrierea locului, datelor, locuinței, societății în care trăia personajul.)

Versul 15: (Numele personajului)

5. Cvintetul

Tehnica Cvintetului este de fapt o poezie cu cinci versuri, care ajută la sintetizarea și comprimarea informațiilor, la care se adaugă și reflecțiile elevilor. Această tehnică poate fi pusă în aplicare în clasa atât individual, cât și pe grupe. Alcătuirea celor cinci versuri de tip cvintet presupune dezvoltarea gândirii și creativității elevilor, a capacității de exprimare lirică și nu în ultimul rând, gradul de cunoștințe și înțelegerea lor. Din punctul de vedere al structurii, cvintetul are o structură care se bazează pe următorul algoritm :

- 1) Primul vers trebuie să conțină un cuvânt care face referire la subiectul poeziei. De obicei, se folosește un *substantiv*.
- 2) Cel de-al doilea vers este format din doar două cuvinte care trebuie să fie reprezentate de două *adjective*.
- 3) Al treilea vers conține trei cuvinte, de preferat trei *verbe* care exprimă acțiuni (la gerunziu).
- 4) Al patrulea vers este format din patru cuvinte care trebuie să exprime sentimentele autorului față de un subiect.
- 5) Ultimul vers este alcătuit *dintr-un cuvânt* în care se concretizează ceea ce este esențial.

Pe lângă faptul că reușește să dezvolte înțelegerea, creativitatea și imaginația elevilor, cvintetul poate să ajute elevii să repete și părțile de vorbire datorită componentei sale. Astfel, aceștia repeta într-o manieră plăcută și elemente din gramatica limbii române.

Exemplu de cvintet :

Mama

Duioasă, minunată

Iubește, iartă, luptă

Totul doar pentru copil

Întotdeauna.

Natura

Îmbeșugată, bogată

Renăscând, răsând, aducând

Bucurie, veselie, speranță, alinare

Primăvara.

III.2.4. Importanța învățării bazate pe dezvoltarea gândirii critice

Învățarea bazată pe dezvoltarea gândirii critice împinge elevul să își activeze totalitatea mobilurilor interne în vederea posibilelor alternative de rezolvare a unei sarcini. Importanța sa este susținută de implicarea activă a elevilor în procesul de instruire. Acest tip de învățare dă elevului încredere în propriile valori și credințe, îl motivează intrinsec și îl ajută să devină autonom și responsabil în dobândirea noului. Receptivitatea elevului față de nou este crescută și susținută de curiozitate și interes.

Cadrul ERR (EVOCARE – REALIZAREA SENSULUI – REFLECȚIE) reprezintă o structură de semnificație majoră în vederea organizării lecțiilor centrate pe dezvoltarea gândirii critice. Evocarea este etapa de început a unei lecții care presupune implicarea elevilor în reactualizarea cunoștințelor despre un subiect dat. Etapa centrală a unei lecții de dezvoltare a abilităților de gândire critică este realizarea sau construcția sensului, etapă în care elevii vin în contact cu noile

conținuturi. Această etapă presupune comprehensiunea, formarea și cercetarea noilor idei. Ultima componentă a structurii ERR este reflecția care este cea mai importantă, deoarece în această etapă are loc învățarea durabilă, elevul schimbându-și modul de înțelegere. Lecțiile organizate după structura ERR susțin dezvoltarea spiritului critic și al gândirii critice și creatoare a elevilor. Elevul reușește să găsească semnificații, esențe, mesaje, idei valoroase în noile conținuturi și să examineze liber sensul lor. De asemenea, prin intermediul întrebărilor reușește să găsească cauze, urmări, explicații, corelații a informațiilor, facilitând procesul de învățare.

Astfel, învățarea bazată pe dezvoltarea abilităților de gândire critică reprezintă un mod de implicare activ al elevilor în procesul de predare-învățare. Elevii reușesc să gândească independent, crescând gradul de comprehensiune asupra noilor informații și se bazează întotdeauna pe oferirea de argumente pro și contra în funcție de context.

BIBLIOGRAFIE

1. Albuiescu, I, Albuiescu, M., (2000), *Predarea și învățarea disciplinelor socio-umane*, Editura Polirom, Iași;
2. Albuiescu, M., Albuiescu, I., (2002), *Studiul disciplinelor socio-umane. Aspecte formative : structura și dezvoltarea competentelor*, Editura Dacia, Cluj-Napoca;
3. Albuiescu, I., (2008), *Pragmatica predării. Activitatea profesorului între rutină și creativitate*, Editura Paralela 45, Pitești;
4. Apostol, A.I., (2009), *Strategii didactice activ-participative folosite în predarea-învățarea limbii și literaturii române în învățământul gimnazial*, Editura Sfera, Bârlad;
5. Atkinson, J., Raynor, O. (1974), *Motivation and Achievement*, Winston, Washington;
6. Bastiurea, N. (2007), *Strategii didactice aplicate pentru activizarea elevilor din clasele I-IV la lecțiile de gramatică : suport teoretic și practic*, Editura Sfera, Bârlad;
7. Boar, F. (2011), *Biodiversitatea : strategii și instrumente didactice interactive*, Editura Risoprint, Cluj-Napoca;
8. Bocoș, M.(2002), *Instruire interactivă – Repere pentru reflecție și acțiune, Ediția a II-a, revizuită*, Editura Preda Universitara Clujeana, Cluj-Napoca;
9. Bocoș, M, Stan, C., Manea, A.D., 2008, *Educație și instrucție în școala contemporană*, Editura Eikon, Cluj-Napoca;
10. Bocoș, M. (2003) *Teoria și practica cercetării pedagogice*, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca;
11. Bocoș, M. (2001), *Relația competente educaționale – obiective educaționale în designul curricular*, în “Studii de pedagogie. Omagiu profesorului Danculy Andrei.”, Editura Presa Universitara Clujeana, Cluj-Napoca;
12. Bocoș, M., Jucan, D., (2008), *Fundamentele pedagogiei. Teoria și metodologia curriculumului*, Editura Paralela 45, Pitești;

13. Bizduna, M. (2005), *Pedagogia învățământului primar și preșcolar : limba română: morfologia*, Editura s.n., București;
14. Broad, M., Newstrom, J. (1992), *Transfer of Training*, Jossey-Bass, San Francisco;
15. Cerghit, I. (1980), *Metode de învățământ*, Editura Didactică și Pedagogică, București;
16. Cerghit, I. (2008), *Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri și strategii*, Editura Polirom, Iași;
17. Cerghit, I. (1980), *Metode de învățământ*, Editura Didactică și Pedagogică, București;
18. Chiș, V., Ionescu, M. (1992), *Strategii de predare-invatare*, Editura Științifică, București;
19. Dembo, M.H., Eaton, M.J. (1997), *School learning and motivation*, în “ Handbook of Academic Learning; Construction of Knowledge”, Editura G.D., Academic Press, Inc.;
20. Drăghicescu, L., Petrescu, A.M., Stăncescu, I. (2008), *Rolul strategiilor didactice interactive în ameliorarea calității învățării*, Editura Universității Petru Maior, Târgu Mureș;
21. Duma, S. (2012), *Strategii și metode didactice interactive în contextual pedagogiei modern*, Editura s.n., Zalău;
22. Ilica, A., Herlo, D., Binchiciu, V., Uzum, C., Curetean, A..(coord.). (2005). *O pedagogie pentru învățământul primar*. Editura Universității „Aurel Vlaicu”, Arad;
23. Ilie, E. (2008), *Didactica literaturii române*, Editura Polirom, Iași;
24. Iucu, B. R. (2008), *Instruirea școlară. Perspective teoretice și applicative*, Editura Polirom Iași;
25. Ionescu, M., (2000), *Demersuri creative în predare și învățare*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca;
26. Ionescu, M., Radu, I, (1995), *Didactica modernă*, Editura Dacia, Cluj-Napoca;
27. Neacșu, I.(1999), *Instruire și învățare*. Editura Didactică și Pedagogică, București;

Lecțiile interactive – metodă inovatoare în învățare

Prof. Țebrean Lucica

Prof. Pădureț Lucia

C.S.E.I. „Sf. Andrei” Gura Humorului

„Nu toți educatorii pot să ajungă la calitatea de cercetător în sensul științific al termenului, dar o activitate de căutare a noi soluții pentru activitatea curentă realizează orice dascăl care se respectă.”

Rodica Mariana Niculescu

Metodele și tehnicile de învățare eficiente reprezintă strategii utilizate în procesul de dobândire a cunoștințelor și dezvoltare a abilităților. Acestea variază în funcție de contextul educațional, de resursele disponibile, dar și de preferințele individuale ale elevilor.

Într-o lume în continuă evoluție, în care sistemul educațional se schimbă de la an la an, învățarea eficientă a devenit esențială atât pentru dezvoltarea personală, cât și pentru succes academic și profesional. Cu toate acestea, nu toate tehnicile de învățare sunt la fel de rapide și eficiente, iar pentru a obține rezultate optime, este important să înțelegem fundamentele teoretice și să aplicăm metode și tehnici eficiente de învățare, adecvate în funcție de vârstă și de capacitatea fiecărei persoane.

În trecut, metodele de învățare erau adesea centrate pe predare, iar profesorul juca un rol principal în transmiterea de informații. În abordări didactice tradiționale, învățarea se baza pe predarea frontală, iar elevii erau pasivi și ascultau prezentările profesorului sau citeau manualul. Cu timpul, modalitățile de învățare s-au diversificat și modernizat într-o măsură semnificativă. Astăzi, accentul este pus pe implicarea activă a elevilor și pe dezvoltarea abilităților lor critice și creative, nu pe predare.

Există multe metode educaționale inovatoare care sunt utilizate în prezent. Iată câteva exemple:

1. Lecții interactive
2. Utilizarea tehnologiei de realitate virtuală
3. Folosirea inteligenței artificiale în educație
4. Învățare combinată
5. Învățare bazată pe proiecte

6. Învățare bazată pe anchetă
7. Jigsaw
8. Clasă inversată
9. Predarea de la egal la egal
10. Predare încrucișată
11. Predare personalizată

Aceste metode nu se referă doar la utilizarea celei mai de ultimă oră tehnologie la clasă sau la atingerea constantă a ultimelor tendințe educaționale, ci se referă la utilizarea de noi strategii de predare care se concentrează mai mult pe elevi.

Lecțiile interactive sunt o metodă de predare în care elevii sunt activ implicați în procesul de învățare. Acestea pot lua multe forme, inclusiv jocuri, discuții, experimente și utilizarea tehnologiei.

Avantajele lecțiilor interactive includ:

- ✓ Îmbunătățirea înțelegerii și retenției informațiilor;
- ✓ Creșterea angajamentului și motivației elevilor;
- ✓ Dezvoltarea abilităților de gândire critică și rezolvare a problemelor;
- ✓ Oferirea de feedback imediat și relevant;

Printre *dezavantajele* lecțiilor interactive pot fi:

- ✓ Necesită timp și resurse pentru pregătire;
- ✓ Poate fi dificil de gestionat în clasele mari;
- ✓ Unele activități pot necesita acces la tehnologie.

Există multe resurse disponibile pentru a ajuta profesorii să creeze lecții interactive:

- LIVRESQ - <https://livresq.com/ro/>;
- Proiectul CRED - <https://digital.educated.ro/>;
- Edus - <https://edus.ro/>;
- MyKoolio - <https://www.mykoolio.com/>;
- Dacobots - https://dacobots.com/index_ro.html;
- Digitaliada - <https://www.digitaliada.ro/>;

Beneficiile activităților interactive din clasă

Studiile de neuroimagică arată că, conexiunile creierului se realizează mai ușor atunci când elevii sunt relaxați și confortabili. Bucuria și rezultatele academice sunt conectate; dopamina eliberată atunci când elevii se bucură activează centrul de memorie al creierului. Când elevii se distrează interactiv, este mai probabil să investească în învățarea lor.

Unii profesori se opun acestei idei. Distracția și învățarea sunt antitetice, presupun ei. Dar, de fapt, anxietatea asociată cu învățarea strictă și pregătirea pentru teste inhibă preluarea de noi informații.

Nu orice lecție poate sau ar trebui să fie o cascadă de râsete, dar profesorii pot integra cu siguranță activitățile de clasă pozitive și interactive în metodele lor educaționale pentru a îmbunătăți rezultatele elevilor.

Fiecare clasă este diferită. Putem alege activitățile în funcție de:

- vârstă
- subiect
- capacitate
- personalitățile elevilor din clasă

Trebuie să fim conștienți că elevii s-ar putea plictisi dacă activitățile nu sunt bazate pe învățare practică combinată cu elemente distractive.

Îmbunătățirea procesului de predare prin intermediul lecțiilor interactive poate implica mai multe strategii și abordări. Iată câteva sugestii:

- *Structurarea informațiilor* - este important să se structureze informațiile care urmează să fie predate într-un mod care este ușor de înțeles pentru elevi.
- *Folosirea tehnologiei* - tehnologia poate fi un instrument puternic pentru a face lecțiile mai interactive. De exemplu, prezentările PowerPoint pot fi utilizate pentru a structura informațiile și a face cursurile mai atractive pentru elevi.
- *Implicarea activă a elevilor* - elevii ar trebui să fie încurajați să participe activ la propria lor formare, să-și exprime liber ideile și opiniile și să le confrunte cu cele ale colegilor.
- *Folosirea metodelor interactive de grup* - acestea sunt modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale, care favorizează schimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe.
- *Adaptarea la mediul online* - predarea în mediul online este diferită, dar nu cu un grad înalt de dificultate. Informațiile pe care le predăm rămân la fel, doar că vor trebui selectate metode interactive de predare, deoarece la distanță este mai greu să-i ții focuși pe copii pe o perioadă mai lungă.

Acestea sunt doar câteva sugestii, iar eficacitatea lor poate varia în funcție de contextul specific și de nevoile individuale ale elevilor

1. Activități interactive pentru învățare

Joc de rol - ajută elevii să folosească munca în echipă, creativitatea .

Prezentări interactive – prezentatorii pot insera întrebări în prezentare și pot primi răspuns de la participanții la activitate. Elevii trebuie lăsați să-și prezinte opiniile folosind mai ales brainstormingul.

Jigsaw Learning - când dorim ca elevii să interacționeze mai mult între ei putem folosim învățarea prin puzzle. Învățarea Jigsaw este o modalitate fantastică de a împărți numeroasele părți ale învățării unui subiect nou și de a atribui fiecare parte unui elev diferit. Este o metodă de învățare prin cooperare, care se bazează pe munca în echipe din care se formează „experti” care vor avea rol de „profesori” în cadrul altor grupuri.

2. Activități interactive pentru testare

Cei mai buni profesori nu oferă doar aceeași succesiune de lecții la fiecare clasă în fiecare an. Ei învață, apoi observă, măsoară și se adaptează. Un profesor trebuie să fie atent la rezultate pentru că acestea îi indică ce concepte și-au însușit elevii și ce necesită o elaborare suplimentară.

Teste „Quiz pop”

Profesorul poate crea teste sau chestionare online care să permită trimiterea de răspunsuri, limite de timp și notare automată. Este esențial ca profesorul să proiecteze chestionarele în funcție de nivelul elevilor din clasă.

Prezentări ale elevilor

Putem cere elevilor să-și demonstreze cunoștințele despre un subiect prezentându-l clasei. Aceasta ar putea lua forma unei prelegeri, o prezentare de diapozitive sau o poveste, în funcție de subiect și de vârsta acestora.

Dezbaterea - organizată, de obicei, în grup, permite acumularea rapidă de idei, coparticiparea în procesul argumentării, antrenarea întregului colectiv de elevi în învățare. În opinia noastră, dezbaterea depășește cadrul unei metode de predare-învățare și ca atare trebuie înțeleasă drept instrument/mijloc eficient, pe care profesorul îl utilizează în transmiterea cunoștințelor, evoluând la nivelul de strategie didactică.

Discuții de grup (inclusiv cluburi de carte și alte grupuri)

Nu orice discuție trebuie să aibă aspectul competitiv al unei dezbateri. În timp ce activitatea de dezbatere descrisă mai sus are roluri prescrise și reguli pentru a determina cine vorbește, într-un club de carte, elevii trebuie să dea dovadă de inițiativă pentru a vorbi. Unii nu vor dori să profite de această ocazie și vor prefera să asculte în liniște. Este în regulă ca ei să fie

timizi, dar în calitate de profesor, ar trebui să încercăm să oferim tuturor celor care doresc să vorbească șansa de a face acest lucru și chiar să încurajăm elevii mai timizi.

Lecțiile interactive pot fi un instrument puternic în educație, oferind oportunități semnificative de învățare prin experiență și descoperire. Alegerea unor activități interactive grozave la clasă va face lucrurile mai interesante pentru elevi, dar și mai interesante pentru noi, profesorii.

Concluzie

Strategiile didactice interactive promovează o învățare activă, implică o colaborare susținută între elevi care, organizați în microgrupuri, lucrează împreună pentru realizarea unor obiective prestabilite. Cadrul didactic plasează accentul nu pe rolul de difuzor de mesaje informaționale, ci pe rolurile de organizator, facilitator și mediator al activităților de învățare.

Demersul didactic este conceput astfel încât nu îl mai are în centru pe profesor, ci pe elev. Rolul profesorului rămâne unul capital, însă, renunțând la vechile practici educaționale rigide și uniforme, el devine organizator al unui mediu de învățare adaptat particularităților și nevoilor beneficiarilor, facilitând procesul învățării și dezvoltarea competențelor. Proiectând și realizând activități de predare-învățare-evaluare bazate pe strategii didactice interactive, cadrul didactic oferă elevilor multiple ocazii de a se implica în procesul propriei formări, de a-și exprima în mod liber ideile, opiniile și de a le confrunta cu cele ale colegilor, de a-și dezvolta competențele metacognitive.

Pentru a asigura dezvoltarea și valorificarea resurselor lor cognitive, afective și acționale, pentru a-i „instrumenta” în vederea adaptării și inserției optime în mediul socio-profesional, este esențială construirea unor strategii didactice bazate pe acțiune, aplicare, cercetare, experimentare. Astfel, li se va crea elevilor ocazia de a practica o învățare de calitate, de a realiza achiziții durabile, susceptibile de a fi utilizate și transferate în diverse contexte instrucționale și nu numai. Beneficiind de o îndrumare competentă, având suportul unor profesori care îi respectă și sunt interesați continuu de ameliorarea nivelului lor de achiziții și competente, elevii vor avea posibilitatea să realizeze obiectivele învățării și să finalizeze cu succes această activitate. În plus, și șansele lor de reușită socială vor spori considerabil.

Bibliografie:

Crenguța Oprea, Strategii didactice interactive, Editura didactică și pedagogică, București, 2007.

Breben S., Gognea E., Metode interactive de grup, Editura, Arves, 2007.

Miron Ionescu, Educația și dinamica ei, Editura, Tribuna învățământului, București, 1998.

Ion Frățilă, Tendințe în evoluția procesului de învățământ, Revista, Învățământul preșcolar, nr.2-3,1991

Oprea, Crenguța - Lăcrămioara –“ Strategii didactice interactive”, ed. a III-a, EDP, București, 2008

Cerghit., I. – Metode de învățământ. Ediția a IV-a revizuită și adăugită. Ed. Polirom, București, 2006.

- www.didactic.ro/.../13662_metode-moderne-de-predare-învățare-strategii-didactice-inovative

Revoluționarea procesului educațional: explorarea metodelor inovatoare în învățare

**Profesor învățământ primar Pană Andreea
Școala Gimnazială „Vasile Alecsandri”, Brăila**

În era tehnologiei și schimbărilor rapide, sistemul educațional se confruntă cu provocări semnificative și necesită adaptare. Apariția metodelor inovatoare de învățare reprezintă o oportunitate esențială de a transforma modul în care elevii acumulează cunoștințe și dezvoltă competențe.

Educația în contextul schimbărilor globale reprezintă o temă vitală și complexă, iar specialiștii au formulat o serie de idei și perspective pentru a răspunde provocărilor și oportunităților prezentate de aceste schimbări. Iată câteva idei și tendințe evidențiate de către specialiști în domeniul educației:

- importanța concentrării pe dezvoltarea abilităților esențiale cum ar fi gândirea critică, rezolvarea problemelor, creativitatea și colaborarea. Aceste abilități sunt considerate fundamentale pentru succesul într-o lume în continuă schimbare.
- tranziția către o abordare a educației centrată pe elev, în care se acordă o atenție deosebită la nevoile individuale ale elevilor și la dezvoltarea abilităților și pasiunilor lor specifice.
- importanța integrării tehnologiei în procesul de învățare pentru a pregăti elevii pentru o lume digitală și pentru a facilita accesul la resurse educaționale variate și inovatoare.
- accent pe ideea de învățare continuă pe tot parcursul vieții. Educația trebuie să fie flexibilă și adaptabilă pentru a răspunde cerințelor în continuă schimbare ale mediului.
- educația trebuie să promoveze înțelegerea și aprecierea diversității culturale, precum și abilitățile necesare pentru a aborda provocările globale, cum ar fi schimbările climatice, sărăcia și conflictele.
- educația bazată pe proiect și experiențe practice este considerată esențială pentru a oferi elevilor oportunități de a aplica cunoștințele în contexte reale și pentru a dezvolta abilități practice.
- se recunoaște importanța abordării multidisciplinare în educație, care să încurajeze conexiunile între diferite domenii și să pregătească elevii pentru o lume în care soluțiile la problemele complexe necesită o înțelegere holistică.
- colaborarea strânsă între instituțiile de învățământ, industrie și comunitate este văzută ca o modalitate eficientă de a asigura că educația răspunde nevoilor actuale și viitoare ale societății.
- specialiștii evidențiază necesitatea unei evaluări mai holistice, care să măsoare nu doar cunoștințele academice, ci și abilitățile, atitudinile și aptitudinile socio-emoționale ale elevilor.
- specialiștii subliniază importanța asigurării accesului echitabil la resurse educaționale și oportunități pentru toți elevii, indiferent de mediu sau origine socio-economică.

Aceste idei reflectă abordările și direcțiile pe care specialiștii în educație le propun pentru a face față provocărilor și oportunităților dintr-un mediu în schimbare continuă.

1. Tehnologie în Educație

Una dintre cele mai revoluționare schimbări în educație este integrarea tehnologiei în procesul de învățare. De la platforme online și instrumente digitale până la realitate virtuală, tehnologia oferă posibilități nelimitate de a face educația mai accesibilă, interactivă și captivantă. Integrarea tehnologiei în educație poate aduce beneficii semnificative, îmbunătățind procesul de învățare și angajamentul studenților.

Iată câteva exemple concrete despre cum putem integra tehnologia în domeniul educațional:

Utilizarea platformelor online, cum ar fi Google Classroom, permite profesorilor să ofere materiale de curs, să atribuie și să evalueze sarcini într-un mediu digital. Aceste platforme facilitează comunicarea între profesori și studenți, permițând discuții online și oferind acces la resurse educaționale variate.

Există numeroase aplicații educaționale care pot fi folosite pentru a sprijini învățarea și dezvoltarea abilităților. Aplicațiile de matematică sau științe pot oferi probleme și experimente virtuale pentru a consolida cunoștințele dobândite în clasă.

Jocurile educaționale pot fi folosite pentru a face învățarea mai distractivă și interactivă. Acestea pot aborda diverse subiecte, de la matematică și științe la istorie și literatură. Exemple precum Minecraft Educațional permit studenților să își dezvolte creativitatea și să își aplice cunoștințele într-un mediu virtual.

Aceste exemple ilustrează cum tehnologia poate fi integrată în mod creativ și eficient în procesul de învățare, oferind studenților oportunități variate de a dezvolta competențe și de a-și consolida cunoștințele. Este esențial ca integrarea tehnologiei să fie adaptată la nevoile specifice ale elevilor și să fie implementată într-un mod echilibrat pentru a maximiza beneficiile.

2. Metoda bazată pe proiect

Metoda de învățare bazată pe proiect implică abordarea practică a subiectelor și rezolvarea de probleme reale. Această metodă nu numai că stimulează creativitatea, ci și dezvoltă abilități practice și gândire critică.

Metoda bazată pe proiect (PBL - Project-Based Learning) reprezintă o abordare educațională care implică elevii în activități practice și proiecte care au un scop real și care necesită rezolvarea unei probleme sau producerea unui rezultat tangibil. Iată cum se poate integra PBL în activitatea la clasă:

Etapele Implementării Metodei Bazate pe Proiect:

1. Selectarea Temelor de Proiect:

Profesorii pot alege teme relevante și interesante, care să fie legate de conținutul curricular. De exemplu, un proiect la ora de științe ar putea implica cercetarea și proiectarea unui experiment, în timp ce într-o oră de limba română, elevii ar putea crea o adaptare modernă a unei opere clasice.

2. Formarea Echipei și Definirea Scopului:

Împărțirea elevilor în echipe și definirea clară a scopului proiectului sunt etape esențiale. Fiecare echipă ar trebui să știe ce așteptări sunt și să își stabilească propriile obiective de lucru.

3. Planificarea și Cercetarea:

Elevii trebuie să planifice cum vor atinge obiectivele proiectului. Acest pas implică cercetarea, analiza informațiilor și stabilirea unui plan de acțiune. Profesorii pot oferi resurse și îndrumare în această etapă.

4. Lucrul de Echipă și Colaborarea:

PBL promovează colaborarea și lucrul în echipă. Elevii trebuie să-și împartă responsabilitățile și să lucreze împreună pentru a atinge obiectivele proiectului.

Această colaborare poate fi facilitată prin intermediul unor instrumente și tehnologii online.

5. Crearea și Prezentarea Proiectului:

O parte importantă a PBL este producerea unui produs final sau prezentarea rezultatelor. Acest lucru poate include prezentări orale, materiale vizuale, prototipuri, rapoarte sau orice alt rezultat specific proiectului.

6. Evaluarea și Feedback-ul:

Profesorii pot evalua proiectele pe baza criteriilor prestabilite și pot oferi feedback pentru îmbunătățirea continuă. Evaluarea poate lua în considerare atât aspecte individuale, cât și performanța echipei.

7. Reflecția și Învățarea din Experiență:

Un element crucial al PBL este reflecția asupra procesului de învățare. Elevii ar trebui să-și evalueze propriile contribuții, să analizeze provocările întâmpinate și să identifice aspectele în care pot îmbunătăți.

3. Învățarea Colaborativă

Promovarea învățării colaborative între elevi implică crearea unui mediu interactiv care să încurajeze comunicarea, schimbul de idei și lucrul în echipă. Iată câteva strategii și exemple concrete de abordare pentru a promova învățarea colaborativă:

1. Proiecte de Grup: Un proiect în care elevii lucrează în echipe pentru a rezolva o problemă complexă sau pentru a crea ceva nou, cum ar fi un proiect de cercetare, un experiment științific sau chiar o prezentare artistică.
2. Jocuri Educaționale în Echipă: Jocuri de echipă care implică rezolvarea de probleme, strategii și colaborare. De exemplu, un joc de trivia în care echipele trebuie să răspundă la întrebări în mod colectiv.
3. Brainstorming și Dezbateri: O sesiune de brainstorming în care elevii sunt împărțiți în grupuri pentru a genera idei asupra unui subiect specific. Ulterior, grupurile pot dezbate și argumenta pentru ideile lor.
4. Dezbateri și Simulări: Organizarea unei dezbateri sau a unei simulări în care elevii sunt repartizați în roluri și trebuie să colaboreze pentru a rezolva o problemă sau pentru a susține un punct de vedere comun.
5. Învățarea Peer-to-Peer: Învățarea prin predare reciprocă, în care elevii devin experți în anumite subiecte și își împărtășesc cunoștințele cu colegii lor prin prezentări, tutorat sau alte forme de colaborare.
6. Activități de Construire a Echipei: Activități care încurajează construirea echipei și dezvoltarea abilităților sociale, cum ar fi jocuri de încredere, activități în aer liber sau proiecte de voluntariat desfășurate în grup.
7. Discuții în Grup: Organizarea de discuții în grup pe teme specifice în care fiecare elev are oportunitatea să își exprime opinia, să asculte și să înțeleagă perspectivele colegilor lor.
8. Lucrul în Perechi: Lucrul în perechi la rezolvarea de probleme sau la proiecte mici, oferind astfel elevilor oportunitatea de a colabora îndeaproape și de a-și dezvolta abilitățile de comunicare.
9. Evaluarea în Echipă: Proiecte care includ evaluarea reciprocă între membrii echipei, astfel încât elevii să învețe nu doar din propria lor experiență, ci și din contribuțiile și feedback-ul colegilor lor.

Prin implementarea acestor strategii și exemple în activitatea la clasă, se poate crea un mediu interactiv și stimulant care să promoveze învățarea colaborativă. Elevii

vor dezvolta abilități sociale, de comunicare și de lucru în echipă, pregătindu-i pentru colaborarea eficientă în diverse contexte din viața reală.

Promovarea colaborării între studenți este esențială pentru dezvoltarea abilităților sociale și a gândirii critice. Metodele de învățare colaborativă facilitează schimbul de idei și soluționarea problemelor într-un mediu interactiv.

Revoluționarea procesului educațional prin adoptarea metodelor inovatoare de învățare reprezintă cheia pregătirii studenților pentru provocările secolului XXI. Integrarea tehnologiei, învățarea bazată pe proiect și colaborarea sunt doar câteva dintre modalitățile de a crea un mediu educațional mai relevant și captivant.

Pregătirea cadrelor didactice pentru a putea integra inovațiile în procesul instructiv-educativ implică un angajament continuu în dezvoltarea profesională.

Pentru a pregăti cadrele didactice să introducă și să integreze cu succes metodele inovatoare în procesul instructiv-educativ, este esențial să se creeze un mediu de învățare continuă și sprijin. Un angajament la nivelul întregii instituții pentru inovație și dezvoltare profesională poate contribui la îmbunătățirea calității educației și la pregătirea elevilor pentru lumea în schimbare rapidă.

Bibliografie:

Blumenfeld, P. C., Soloway, E., Marx, R. W., Krajcik, J. S., Guzdial, M., & Palincsar, A. (1991). *Motivating Project-Based Learning: Sustaining the Doing, Supporting the Learning*. Educational Psychologist.

Dewey, J. (1938). *Experience and Education*. Kappa Delta Pi.

Dillenbourg, P. (1999). What do you mean by 'collaborative learning'? In P. Dillenbourg (Ed.), *Collaborative Learning: Cognitive and Computational Approaches*. Elsevier.

Johnson, D. W., & Johnson, R. T. (1999). *Learning Together and Alone: Cooperative, Competitive, and Individualistic Learning*. Allyn and Bacon.

Siemens, G. (2005). *Connectivism: A Learning Theory for the Digital Age*. *International Journal of Instructional Technology and Distance Learning*.

□ Thomas, J. W. (2000). *A Review of Research on Project-Based Learning*. Autodesk Foundation.

□□□□

REVOLUȚIONAREA PROCESULUI EDUCAȚIONAL: INOVAȚII ÎN ÎNVĂȚAREA EDUCAȚIEI FIZICE ȘI LIMBA GERMANĂ

Profesor Toma Marcian Mihail
Profesor Pană Ștefania Adriana
Școala Gimnazială Nr. 195
Sector 3, București

Procesul educațional se află într-o continuă evoluție, căutând mereu modalități inovatoare de a oferi elevilor o experiență educațională mai eficientă și mai captivantă. În acest context, educația fizică și studiul limbilor străine, cum ar fi limba germană, devin domenii deosebit de relevante. Acest articol explorează metodele inovatoare în învățarea la orele de educație fizică și limba germană, evidențiind conexiunile dintre aceste două discipline și modul în care pot contribui la revoluționarea procesului educațional.

Inovațiile aduse în învățarea educație fizice sunt:

- utilizarea tehnologiei în activitățile fizice: În era digitală, tehnologia poate aduce o schimbare semnificativă în modul în care elevii se implică în activitățile fizice. Aplicații mobile, dispozitive de monitorizare a sănătății și platforme online pot fi integrate pentru a transforma educația fizică într-o experiență interactivă și personalizată.
- „gamificarea” în educație fizică: Prin implementarea elementelor de joc în activitățile fizice, se pot crea atmosfere distractive și competitive, care motivează elevii să fie mai activi. Sistemele de puncte, provocările și competițiile online pot transforma sala de sport într-un mediu stimulant.
- programarea activităților fizice: Integrarea unor programe structurate de activități fizice, adaptate nevoilor specifice ale elevilor, poate contribui la dezvoltarea unor obiceiuri sănătoase încă de la o vârstă fragedă. Planificarea diverselor activități și includerea unor sporturi mai puțin tradiționale pot stimula interesul și participarea.

Inovațiile aduse în învățarea limbii germane sunt:

- metodele interactive de predare: Renunțarea la metodele tradiționale de predare și adoptarea unor abordări interactive poate face învățarea limbii germane mai atractivă. Jocurile de rol, simulările și discuțiile în limba germană pot consolida abilitățile de comunicare.

- colaborarea online cu țările de limba germană: Utilizarea tehnologiei pentru a stabili legături online cu școli și elevi din țările de limbă germană poate oferi elevilor oportunități reale de aplicare a cunoștințelor. Schimbul cultural și interacțiunea directă pot îmbunătăți înțelegerea și aprecierea limbii și culturii germane.

- utilizarea realității virtuale în învățarea limbii străine: Integrarea realității virtuale în procesul de predare poate oferi elevilor experiențe de învățare imersive. Vizite virtuale în locuri germanofone, interacțiuni cu personaje virtuale vorbitoare de limbă germană și simulări de situații de viață reală pot consolida abilitățile lingvistice într-un mod captivant.

Conexiunile între educația fizică și limba germană se pot realiza prin promovarea comunicării în limba germană prin activități fizice. Integrarea limbii germane în activitățile fizice poate crea o conexiune directă între cele două domenii. Instrucțiunile și interacțiunile pot fi realizate în limba germană, încurajând astfel elevii să aplice cunoștințele lingvistice în contexte diverse.

De asemenea, se pot realiza proiecte interdisciplinare cu accent pe cultura germană. Dezvoltarea proiectelor care combină elemente ale educației fizice cu explorarea culturii germane poate oferi o perspectivă holistică asupra învățării. De exemplu, organizarea unor evenimente sportive cu tematică germană sau a unor proiecte de cercetare privind sporturile tradiționale germane.

O altă conexiune între cele două discipline se poate realiza cu ajutorul jocurilor educaționale care îmbină exercițiile fizice cu limba germană. Crearea de jocuri educaționale care să implice mișcarea fizică și utilizarea limbii germane poate aduce un element distractiv în procesul de învățare. Astfel de jocuri pot include sarcini și provocări care să solicite utilizarea limbii germane într-un mod practic.

Motivarea și angajarea elevilor, dezvoltarea abilităților holistice și pregătirea elevilor pentru societatea în continuă schimbare sunt câteva din beneficiile pe care le aduc aceste inovații. Prin motivarea și angajarea elevilor la inovațiile procesului educațional se suplimentează nivelul de interes și angajament al elevilor. Experiențele educaționale captivante și personalizate în educația fizică și limba germană pot fi factori motivaționali puternici.

Dezvoltarea abilităților holistice integrează atât aspecte fizice, cât și intelectuale. Aceștia pot dobândi atât competențe fizice, cât și lingvistice într-un mod echilibrat. Conectarea educației fizice cu studiul limbilor străine reflectă natura globalizată a lumii contemporane. Elevii, astfel expuși la nou, la inovație, sunt mai bine pregătiți să se integreze într-o societate diversă și să comunice eficient în mai multe limbi.

În concluzie, revoluționarea procesului educațional prin inovații la orele de educație fizică și limba germană aduce beneficii semnificative elevilor. Abordarea integrată, care pune accent pe tehnologie, interactivitate și conexiuni între discipline, poate crea un mediu educațional mai dinamic și relevant. Aceste inovații nu numai că pregătesc elevii pentru provocările unei lumi în schimbare, dar și îi încurajează să își dezvolte pasiuni și să descopere plăcerea învățării.

Bibliografie:

1. Kapp, Karl M. (2012). *The Gamification of Learning and Instruction: Game-Based Methods and Strategies for Training and Education*. Pfeiffer.
2. Thomas, Michael (2018). *Digital Language Learning and Teaching: Research, Theory, and Practice*. Routledge.
3. Bergmann, Jonathan & Sams, Aaron (2012). *Flip Your Classroom: Reach Every Student in Every Class Every Day*. International Society for Technology in Education.
4. Hillman, Charles H. (2008). Exercise, Cognition, and the Aging Brain. In C. H. Hillman, K. I. Erickson, & A. F. Kramer (Eds.), *Be smart, exercise your heart: Exercise effects on brain and cognition* (pp. 299–324). Elsevier.

REVOLUȚIONAREA PROCESULUI EDUCAȚIONAL: EXPLORAREA METODELOR INOVATOARE ÎN ÎNVĂȚARE

PROF. ÎNV. PRIMAR PANTAZI ROXANA GEORGIANA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ION HELIADE RĂDULESCU”, BUCUREȘTI

Procesul educațional este într-o continuă evoluție, iar noile metode inovatoare în învățare au devenit fundamentale în transformarea modului în care elevii și studenții își dobândesc cunoștințele. Această explorare a metodelor inovatoare în educație evidențiază importanța adaptării sistemelor de învățământ la nevoile și provocările secolului 21. În acest context, vom analiza câteva dintre cele mai relevante și eficiente practici educaționale inovatoare.

Metoda de învățare bazată pe proiect aduce o schimbare semnificativă în abordarea tradițională. Elevii nu doar învață cunoștințe teoretice, ci sunt implicați activ în proiecte care le dezvoltă abilități practice, gândire critică și rezolvare de probleme. Această abordare încurajează creativitatea și colaborarea între elevi.

Integrarea tehnologiei în procesul educațional este esențială în era digitală. Utilizarea platformelor online, a aplicațiilor educaționale și a instrumentelor digitale oferă posibilități extinse de învățare, acces la resurse diverse și personalizarea învățării în funcție de ritmul și stilul fiecărui elev.

Învățarea experiențială aduce studenții în contact direct cu cunoștințele. Excursii, stagii, și programe de voluntariat oferă oportunități practice de învățare care depășesc granițele claselor tradiționale. Acest tip de învățare încurajează aplicarea cunoștințelor în contexte reale.

Învățarea pe tot parcursul vieții; conceptul de învățare pe tot parcursul vieții sugerează că procesul educațional nu se oprește odată cu absolvirea unei instituții. Adoptia acestei mentalități încurajează indivizii să caute și să acumuleze cunoștințe în mod continuu, adaptându-se la schimbările rapide ale societății.

Metode personalizate de evaluare sunt abordarea inovatoare a evaluării, ea își propune să măsoare nu doar cunoștințele teoretice, ci și abilitățile practice și creativitatea elevilor. Portofoliile digitale, proiectele individuale și evaluările continue oferă o imagine mai completă a progresului elevilor.

Revoluționarea procesului educațional prin metode inovatoare nu doar întărește fundamentele cunoștințelor, ci pregătește elevii pentru a face față provocărilor complexe ale societății moderne. Prin adaptarea continuă și integrarea noilor tehnologii, educația devine un motor esențial al progresului și dezvoltării individuale și sociale.

Bibliografie:

- *Thomas, J. W. (2000). A Review of Research on Project-Based Learning. Link*
- *Prensky, M. (2001). Digital Natives, Digital Immigrants. On the Horizon, 9(5), 1–6.*
- *Siemens, G. (2005). Connectivism: A Learning Theory for the Digital Age. Link*
- *Kolb, D. A. (1984). Experiential Learning: Experience as the Source of Learning and Development. Prentice Hall.*
- *Dewey, J. (1938). Experience and Education. Kappa Delta Pi.*
- *Tough, A. (1979). The Adult's Learning Projects: A Fresh Approach to Theory and Practice in Adult Learning. University of Toronto Press.*
- *Knowles, M. S. (1984). Andragogy in Action. Jossey-Bass.*
- *Wiggins, G., & McTighe, J. (2005). Understanding by Design. Association for Supervision and Curriculum Development.*
- *Reeves, T. D., & Reeves, P. M. (1997). Effective dimensions of interactive learning on the World Wide Web. In Web-based instruction (pp. 59-66). Educational Technology Publications.*

APPROACHING INFORMAL LEARNING IN A FORMAL SOCIETY

Prof. Pătrău Florentina

Liceul Auto „Traian Vuia” Târgu Jiu

Education in modern societies tends to be considered as a standardized process where teachers prepare, train and teach students in a standardized institution but one useful way to distinguish education is in terms of its formal and informal ways.

While formal learning happens in a training based organization, workplace, mobile devices, classrooms, online over the internet, informal learning is based on practical and lifelong learning. Informal learning symbolizes a key to the world of employment and it represents the steps in building a successful person.

By definition, formal learning occurs in a structured and organized environment like training/education institution that presents a rigid curriculum, corresponding to different laws and norms. Teachers need to meet educational standards and stick to a specified curriculum, which can make it difficult for them to incorporate nontraditional content. Formal education is linked with schools and training institutions, non-formal with community groups and other organizations.

Informal education is the truly lifelong process whereby every individual acquires attitudes, values, skills and knowledge from daily experience and the educative influences and resources in his or her environment. Informal learning is the education that is beyond limitations and goes on outside of a traditional formal learning environment like university, school or college. It is an education that is seen as a learning, which goes on in our daily life. This kind of learning is based on the daily life experiences like peer groups, family, media or any other influence in the learner's surrounding. Very often informal learning involves learning things without realizing the learning process.

Formal and informal learning approaches also have basic differences when it comes to learning basics, including content development, targeted audience, tracking of performance, organized learning environment, eager and self-motivated learners, spontaneous learning, and lifelong learning process. Hence, which of these two learning approaches are most relevant in the future? We may say both of them offer their distinctive learning experiences and so everything comes down to the learner's learning objective.

In an informal learning, learner gets the ability to develop more capacity for self-directed approaches towards enduring learning. Anyone who does it and develops these skills gains a great advantage over others who are persistently reliant and submissive to various influential figures to tell them when to learn, how to learn, what to learn and when to stop learning.

Both formal and informal education settings offer different strengths to your educational outreach project. If your project fits in the classroom, it can have a very long life; teachers will use trusted resources for years. After-school programs offer a different kind of environment, where your activities don't need to be as formal and where you can reach a different audience. While both schools and after-school programs serve students, many kids who feel disenfranchised at school blossom in after-school settings. Real learning can happen in a setting where kids feel less intimidated or more comfortable than they do in a formal classroom. The ultimate goal is that their success in an informal setting can lead to greater confidence in the formal classroom.

That is why so relevant to consider Howard Gardner's multiple intelligences (musical, spatial, linguistic, mathematical/logical, bodily/kinesthetic, interpersonal, and intrapersonal) who asserts that successful learning experience should engage as many of these intelligences as possible. Malcolm Knowles popularized the term "andragogy" – the art and science of helping adults learn, drawing a sharp distinction between adult learning and pedagogy.

In today's competitive society, it is all about taking the initiative. This is the era of working in a contextual environment than the theoretical world. That is why it is important for a learner to make a smooth transition from formal to informal. This transition promises the idea of 'continuity'. In other words, the open or informal education system can easily be adapted in the traditional structure of schools. It is all about offering learners a chance to determine the learning pace.

Overall, when the interest and needs of the learners are taken into consideration, learners will be more willing and interested to participate in the learning activities. The basic reason why institutions and organizations are now adapting informal learning approach is that the formal learning is seen as an obeying and punitive learning approach. An informal learning approach succeeds to convert the needs and interest of learners in a more adaptive and flexible formation. The content developers must consider the range of learning opportunities in course designing. They must iron out the objectives and needs of the learners first and then design a course that

makes the most sense for learners. This way they may find the learning approach, incorporating both the formal and informal ways of learning.

References

- Dewey, J. (1933) *How We Think 2e*, New York: D. C. Heath. Classic and highly influential discussion of reflective enquiry, with Dewey's famous five elements: suggestion, problem, hypothesis, reasoning, testing. For a discussion that focuses on learning communities see, J. Dewey (1915) *The School and Society, 2e.*, Chicago: University of Chicago Press.
- Garrick, J. (1997) *Informal Learning in the Workplace*, London: Routledge.
- Heath, S. B. (1983) *Ways with Words. Language, life, and work in communities and classrooms*, Cambridge: Cambridge University Press. 421 + xiii pages. Fascinating and influential ethnological study of children learning to use language in two different communities.
- Heath, S. B. and McLaughlin, M. W. (eds.) (1994) *Identity and Inner-City Youth: Beyond ethnicity and gender*, New York: Teachers College Press. Important study of the operation of youth organizations that explores how they offer local opportunities for the creation of a positive sense of self.
- Henze, R. C. (1992) *Informal Teaching and Learning: a study of everyday cognition in a Greek community*, Hillsdale, N. J.: Lawrence Erlbaum Associates. Excellent ethnographic account of informal teaching and learning.

Învățarea bazată pe proiecte, metodă de predare inovatoare

Prof. înv. primar Patrichi Ana-Raluca
Școala Gimnazială „Miron Costin” Bacău

Metodele de predare inovatoare se referă la utilizarea de noi strategii de predare care se concentrează mai mult pe studenți. Acestea inovatoare încurajează elevii să se alăture în mod proactiv și să interacționeze cu colegii lor și cu tine – profesorul – în timpul lecțiilor. Elevii vor trebui să lucreze mai mult, dar într-un mod care să le răspundă mai bine nevoilor și să-i ajute să crească mai repede.

Spre deosebire de predarea tradițională, care se concentrează în principal pe cât de multe cunoștințe le puteți transmite studenților dvs., modalitățile inovatoare de predare caută adânc în ceea ce studenții iau cu adevărat din ceea ce predați în timpul cursurilor.

De ce metode de predare inovatoare?

Lumea a cunoscut o schimbare de la sălile de clasă concrete la cele online și învățarea hibridă. Cu toate acestea, a se uita la ecranele laptopurilor înseamnă că este mai ușor pentru studenți să se piardă și să facă altceva (poate să urmărească vise dulci în paturile lor), în timp ce nu își perfecționează nimic altceva decât abilitățile lor de a pretinde că se concentrează.

Nu putem da vina pe acei studenți pentru că nu au studiat din greu; este și responsabilitatea profesorului să nu dea lecții plictisitoare și seci care să îi saturezi pe elevi.

Multe școli, profesori și formatori au încercat strategii de predare inovatoare în noua normalitate pentru a menține elevii interesați și implicați mai mult. Și programele digitale i-au ajutat să ajungă la mințile studenților și să le ofere studenților un acces mai bun la cursuri.

Încă sceptic?... Ei bine, verifică aceste statistici...

În 2021:

57% dintre toți studenții din SUA aveau instrumentele lor digitale.

75% dintre școlile din SUA aveau planul să meargă virtual în întregime.

Platformele educaționale au preluat 40% a utilizării dispozitivelor de către elevi.

Utilizarea aplicațiilor de management de la distanță în scopuri educaționale a crescut cu 87%.

Există o creștere a 141% în utilizarea aplicațiilor de colaborare.

80% dintre școlile și universitățile din SUA cumpăraseră sau aveau tendința de a cumpăra instrumente tehnologice suplimentare pentru studenți.

Până la sfârșitul anului 2020:

98% dintre universități aveau cursurile predate online.

Aceste statistici arată o schimbare masivă în modul în care oamenii predau și învață. Cel mai bine ține cont de ei – nu vrei să fii o pălărie veche și să rămâi în urmă cu metodele tale de predare, nu?

Beneficii ale metodelor de predare inovatoare:

Iată câteva dintre ceea ce aceste inovații pot face bine studenților și de ce merită încercate.

Încurajează cercetarea – Abordările inovatoare ale învățării îi încurajează pe elevi să exploreze și să descopere lucruri și instrumente noi pentru a-și lărgi mințile.

Îmbunătățește abilitățile de rezolvare a problemelor și de gândire critică – Metodele creative de predare permit elevilor să învețe în propriul ritm și îi provoacă să facă

brainstorming noi modalități de a aborda o problemă în loc să găsească răspunsuri deja scrise în manuale.

Evitați să primiți multe cunoștințe simultan – Profesorii care folosesc abordări noi încă oferă elevilor informații, dar tind să le împartă în părți mai mici. Digerarea informațiilor poate fi acum mai accesibilă, iar menținerea lucrurilor scurte îi ajută pe elevi să obțină mai repede noțiunile de bază.

Adoptă mai multe abilități soft – Elevii trebuie să folosească instrumente mai complexe în clasă pentru a-și termina munca, ceea ce îi ajută să învețe lucruri noi și să le stimuleze creativitatea. De asemenea, atunci când fac proiecte individuale sau de grup, elevii știu să-și gestioneze timpul, să prioritizeze sarcinile, să comunice, să lucreze mai bine cu ceilalți și multe altele.

Verificați înțelegerea elevilor – Notele și examenele pot spune ceva, dar nu totul despre capacitatea de învățare și cunoștințele unui elev (mai ales dacă există priviri furtive în timpul testelor!). Ideile de predare inovatoare le permit profesorilor să monitorizeze orele și să știe mai bine cu ce se luptă elevii lor pentru a găsi soluțiile cele mai potrivite.

Îmbunătățiți autoevaluarea – Cu metode grozave de la profesori, elevii pot înțelege ce au învățat și ce le lipsesc. Descoperind ceea ce mai trebuie să știe, ei pot înțelege de ce să învețe anumite lucruri și să devină mai dornici să le facă.

Învățarea bazată pe proiecte este una din metodele inovatoare de predare.

Toți elevii lucrează la proiecte la sfârșitul unei unități. Învățarea bazată pe proiecte se învârtă și în jurul proiectelor, dar le permite studenților să rezolve probleme din lumea reală și să vină cu noi soluții pe o perioadă mai lungă.

PBL face orele mai distractive și mai captivante, în timp ce elevii învață conținut nou și își dezvoltă abilități precum cercetarea, lucrul independent și cu alții, gândirea critică etc.

În această metodă de învățare activă, lucrezi ca ghid, iar elevii tăi se ocupă de călătoria lor de învățare. Studiarea în acest fel poate duce la o mai bună implicare și înțelegere, le poate stârni creativitatea și poate promova învățarea pe tot parcursul vieții.

Exemple de învățare bazată pe proiecte – Metodă de predare inovatoare

Filmați un documentar despre o problemă socială din comunitatea dvs.

Planificați/organizați o petrecere sau o activitate la școală.

Creați și gestionați un cont de social media pentru un anumit scop.

Ilustrați și analizați cu măiestrie cauza-efect-soluția unei probleme sociale (adică suprapopularea și deficitul de locuințe în orașele mari).

Ajutați mărcile locale de modă să devină neutre din punct de vedere al emisiilor de carbon.

Metodele de predare inovatoare însușește sălile de clasă. Nu vă lăsați sălile de clasă să fie pline de vocea voastră sau de tăcerea incomodă! Metodele de predare inovatoare oferă elevilor ceva diferit de care să se entuziasmeze, încurajându-i să vorbească și să interacționeze mai mult.

Așadar, este momentul să reevaluăm metodele de învățare în educație!

Bibliografie:

<https://ahaslides.com/ro/blog/15-innovative-teaching-methods/?limit=all>.

Peer education- metodă inovativă de predare și învățare pentru reducerea abandonului școlar

**Prof. înv. primar Patrichi Ana-Raluca
Școala Gimnazială „Miron Costin” Bacău**

Abandonul școlar este o problemă socială care se află sub incidența unor factori de natură: individuală, familială și socială, de aceea pentru reducerea abandonului școlar e necesară o colaborare strânsă între familia elevului și școală. Este indicat ca profesorii (învățătorii) să desfășoare activități școlare atrăgătoare împreună cu elevii pentru a face timpul petrecut la școală plăcut și pentru a crește atractivitatea școlii.

În acest sens este necesară elaborarea unor strategii de tratare diferențiată și individualizată a elevilor aflați în situația de a abandona școala. Dar pentru punerea în aplicare a unor astfel de strategii e nevoie de o bună cunoaștere a particularităților psihologice ale elevilor, pentru a putea fi identificate acele dimensiuni psihologice care permit realizarea unor dezvoltări ulterioare ale elevului cu dificultăți școlare. Variațiile mari de stil de lucru și ritm intelectual, de abilități comunicaționale existente în general între elevi, impun acțiuni de organizare diferențiată a procesului de predare-învățare, pe grupe de elevi, în care să primeze însă sarcinile de învățare.

Un alt aspect important al activității de înlăturare a abandonului școlar îl reprezintă crearea unor situații speciale de succes pentru elevii cu dificultăți școlare, deoarece succesele și recompensele dezvoltă inițiativele elevului și sporesc încrederea acestuia în propriile posibilități.

Peer education este o metodă de prevenire a abandonului școlar care constă în formarea unor competențe/abilități în cadrul unor grupuri formate de elevi de aceeași vârstă, clasă, orientare religioasă. Activitățile de tip peer education au loc pe o anumită perioadă de timp și au ca scop dezvoltarea cunoașterii/atitudinii, motivarea grupului ținută, redarea încrederii. Un alt scop ar fi și dezvoltarea competențelor personale care să fie ulterior folosite ca o deschidere pentru piața muncii.

Un „peer”(egal) este o persoană care aparține aceluiași grup social ca și altă persoană care face parte din același grup. Grupul se poate diferenția în funcție de vârstă, ocupație, statut socio-economic, probleme de sănătate, etc. „Education”- dezvoltarea cunoștințelor/atitudinilor, comportamentelor unei persoane printr-un proces de învățare.

Peer education are în vedere nevoile individuale ale clasei de elevi și presupune un program personal de dezvoltare venind în ajutor prin punerea în practică a ceea ce s-a învățat. Este un proces în care elevii talentați învață alți elevi având același nivel de ghidare ca și profesorul.

Educația de la egal la egal își propune să îi instruiască pe elevi, prin realizarea unor activități informale în urma cărora tinerii dintr-un grup de vârstă similar se educă și se informează reciproc despre o mare varietate de probleme.

Exemple de activități de tip peer education: sesiuni organizate cu colegii, folosind tehnici interactive, cum ar fi teste, jocuri de rol, povestiri, discuții de grup, dezbateri pe diferite subiecte care îi preocupă pe elevi.

Profesorul care utilizează la clasă acest tip de educație trebuie să fie experimentat, familiarizat cu învățarea activă, să dispună de posibilitatea de a comunica fluent, să posed caracteristici personale și abilități interpersonale care fac să fie privit ca o persoană de încredere și să dea dovadă de creativitate. Acesta trebuie să fie capabil să controleze discuții de grup, să demonstreze abilități de rezolvare a conflictelor, să ofere feed-back constructive și sugestii de îmbunătățire, să utilizeze o varietate de metode de instruire cu scopul de a-i motiva pe elevi, el având capacitatea de a le reda încrederea în ei înșiși.

Educația de la egal la egal este încă privită ca un concept nou. Acest fel de educație este un real sprijin pentru elevii cu risc de abandon școlar sau care chiar au părăsit studiile din diferite motive, prin aceea că are potențialul de a extinde accesul la formare și, ulterior de a deschide noi orizonturi.

Persoanele care se confruntă cu această problemă, elevii în cazul nostru, vor avea sprijinul activ al profesorilor, printr-o serie de sesiuni structurate.

„Peer education” poate fi definită ca o formă de suport necondiționată și nestructurată, bazată pe un set de activități improvizate și în principal orientate pe suportul furnizat de mentor, printr-o colaborare pozitivă cu cei care vor beneficia de acest tip de educație. Este bine de știut că „peer education” nu este o soluție pentru toate problemele întâmpinate la clasa de elevi și că uneori se impune să folosim alte metode, alte abordări.

Un lucru foarte important este acela că profesorul/ mentorul îi ajută pe elevi să își descopere nevoile personale, să câștige încredere, să dezvolte comunicarea, lucrul în echipă.

În concluzie, se poate spune că educația „prin perechi” ajută la apropierea ființelor, prin empatie, prin solidarizare existențială și creează sentimentul bucuriei că ceea ce facem merită să fie transmis aproapelui (și egalului) nostru. Rezultatul obținut în urma utilizării acestei metode la clasă este acela că elevii vor fi mult mai motivați, învățarea va fi una eficientă, plină de creativitate (lucru în echipă, ateliere de lucru, exemple de bune practici).

Bibliografie:

Strategii și metode de reducere a abandonului școlar, Dragomir Alina, Iacob Daniela, Anghel Lavinia, Dima Oana, Zaharia, Anamaria Florina, Costache Emilia, Lupu Dana, Material realizat în cadrul proiectului Erasmus+ 2019-1-RO01-KA101-062105, Focșani, 2020.

Învățarea prin metode inovatoare

Prof. înv. primar Patrichi Ana-Raluca
Școala Gimnazială „Miron Costin” Bacău

Motto: “ Mai mult decât a predă, tehnica didactică înseamnă a învăța pentru sine și a facilita învățarea altora.” Bernat S.

Metodele inovative de învățare sunt modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, sunt instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe, asigurând perfecționarea și optimizarea demersului educațional.

Metodele utilizate în învățământul primar sunt atât cele “clasice”, cât și cele “moderne”; numai abilitatea cadrului didactic poate face ca orice metodă folosită să stârnească interesul copilului preșcolar și să-l determine să învețe în modul cel mai plăcut: prin joc. Cele mai utilizate metode interactive sunt cele care canalizează energiile creatoare ale elevilor în direcția propusă, le captează atenția, stimulează mecanismele gândirii, ale inteligenței, voinței, motivației și imaginației și îi implică afectiv în ceea ce fac.

Metodele inovative presupun o învățare prin comunicare, prin colaborare, care produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup.

Profesorul model pentru a crea cadrul optim de învățare este necesar să țină cont de anumite criterii în aplicarea metodelor moderne de învățare, cum ar fi: competențele ce urmează a fi dezvoltate la elevi, nivelul intelectual și capacitățile elevilor, resursele materiale accesibile și gradul de complexitate al conținutului.

În învățământul primar sunt utilizate o multitudine de metode moderne însoțite de tehnici specifice și resurse materiale, dintre care amintim:

1. explozia stelară

Este o metodă de stimulare a creativității, o modalitate de relaxare a copiilor și se bazează pe formularea de întrebări pentru rezolvarea de noi probleme și noi descoperiri.

Descrierea metodei –copiii așezați în semicerc propun problema de rezolvat. Pe steaua mare se scrie sau desenează ideea centrală.

- pe 5 steluțe se scrie câte o întrebare de tipul CE, CINE, UNDE, DE CE, CÂND, iar 5 copii din grupă extrag câte o întrebare.

Fiecare copil din cei 5 își alege 3-4 colegi, organizându-se în cinci grupuri.

Grupurile cooperează pentru elaborarea întrebărilor.

La expirarea timpului, copiii revin în cerc în jurul steluței mari și spun întrebările elaborate fie individual, fie un reprezentant al grupului.

Copiii celorlalte grupuri răspund la întrebări sau formulează întrebări la întrebări. Se apreciază întrebările copiilor, efortul acestora de a elabora întrebări corect, precum și modul de cooperare, interacțiune.

2. Tehnica Lotus

Este o modalitate interactivă de lucru în grup care oferă posibilitatea stabilirii de relații între noțiuni pe baza unei teme principale din care derivă alte opt teme.

Etape:

- 1. Construirea schemei/diagramei tehnicii de lucru;
- 2. Plasarea temei principale în mijlocul schemei grafice;
- 3. Grupul de copii se gândește la conținuturile/ideile/cunoștințele legate de tema principală
- 4. Abordarea celor opt teme principale pentru cadranele libere
- 5. Stabilirea în grupuri mici de noi legături/relații/conexiuni, pentru aceste opt teme și trecerea lor în diagramă
- 6. Prezentarea rezultatelor muncii în grup, analiza produselor, aprecierea în mod evaluativ, sublinierea ideilor noi.

3. Bula dublă

Tehnica bula dublă grupează asemănările și deosebirile dintre două obiecte, procese, fenomene, idei, concepte. Bula dublă este prezentată grafic prin două cercuri mari în care se așează imaginea care denumește subiectul

Exemple: Animale-păsări, Copii-părinți, Fructe-legume

În cercurile mici așezate între cele două cercuri mari, se desenează sau se așează simbolurile ce reprezintă asemănările dintre cei doi termeni cheie.

În cercurile situate în exterior la dreapta și la stânga termenilor cheie se înscriu caracteristicile, particularitățile sau deosebirile.

4. Ciorchinele este o metodă care stimulează realizarea unor asociații noi de idei și permite cunoașterea propriului mod de a înțelege o anumită temă.

Etape:

- Se scrie un cuvânt sau se desenează un obiect în mijlocul sau în partea de sus a tablei/foii de hârtie
- Copiii, individual sau în grupuri mici, emit idei prin cuvinte sau desene, jetoane, legate de tema dată
- Se fac conexiuni, de la titlu la lucrările copiilor, acestea se pot face cu linii trasate de la nucleu la contribuțiile copiilor sau a grupurilor
- Este bine ca tema propusă să fie cunoscută copiilor, mai ales când se realizează individual.

5. Cubul

Etape:

- se formează grupuri de 4-5 copii
- fiecare copil din grup interpretează un rol în funcție de sarcina primită (rostogolici, istețul, știe tot, umoristul, cronometrul)
- copiii rezolvă sarcina individual sau în grup, într-un timp dat
- prezintă pe rând răspunsul formulat.

6. Pălăriile gânditoare

- Pălăria albastră – este liderul, conduce activitatea. Este pălăria responsabilă cu controlul discuțiilor, extrage concluzii – clarifică/alege soluția corectă
- Pălăria albă – deține informații despre tema pusă în discuție, face conexiuni, oferă informația brută așa cum a primit-o – informează
- Pălăria roșie – își exprimă emoțiile, sentimentele, supărarea, față de personajele întâlnite, nu se justifică – spune ce simte

- Pălăria neagră – este criticul, prezintă posibile riscuri, pericole, greșeli la soluțiile propuse, exprimă doar judecăți negative – identifică greșelile
- Pălăria verde – oferă soluții alternative, idei noi, inovatoare, caută alternative {Ce trebuie făcut?} – generează idei noi
- Pălăria galbenă – este creatorul, simbolul gândirii pozitive și constructive, explorează optimist posibilitățile, creează finalul.

7. Mozaic

Etape:

1. Stabilirea temei și împărțirea în 4-5 subteme
2. Organizarea grupelor de învățare
3. Constituirea grupelor de experți
4. Activități în echipa inițială de învățare
5. Evaluare

8. Diagrama Venn

Etape:

1. Comunicarea sarcinii de lucru
2. Activitatea în pereche sau în grup
3. Activitate în grup
4. Activitate frontală

În studiile privind activitatea în colaborare, Swing și Peterson (1982) au observat că elevii cu rezultate mai slabe au beneficii de pe urma participării în grupuri heterogene compuse din elevi cu rezultate școlare diferite în comparație cu participarea în grupuri omogene de elevi cu rezultate slabe. Așadar, este recomandată cat mai des utilizarea acestor metode.

Bibliografie:

1. Bocoș Mușata, Avram Iftinia, Catalano Horațiu, Someșan Eugenia, “Pedagogia învățământului preșcolar. Instrumente didactice”, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2009
2. Breben Silvia, Gongea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela, “ Metode și tehnici interactive de grup”

Rolul relațiilor publice în construirea imaginii identitare a școlii

Autor: prof. Cristina Păun

Colegiul Tehnic Danubiana Roman

Relațiile publice ale unei instituții de învățământ privesc organizarea și administrarea sistemului complex de relații pe care școala le are cu comunitatea locală, cu instituțiile ierarhic superioare, cu celelalte școli și colegii din zonă, cu administrația publică locală și mass-media. Ele sunt responsabile de organizarea comunicării interne și externe a unei școli, ele concep strategia și politicile de comunicare.

Rolul acțiunilor de relații publice este acela de a construi imaginea identitară a școlii, de a o apăra și îmbunătăți cu orice ocazie, de a crea și întreține relații bune și indirect profitabile.

La nivelul unui colegiu tehnic activitatea de relații publice trebuie să se concentreze pe: asigurarea identității școlii, conturarea și menținerea unei imagini bune care să se concentreze asupra activității instructiv-educative desfășurate, menținerea de relații bune cu diverse organizații și instituții, cu publicul, asigurarea comunicării interne și externe.

Cuvântul cheie care coordonează activitatea de relații publice este încrederea. Prin această activitate se urmărește crearea unei imagini proprii diferențiate, în concordanță cu misiunea școlii, care să genereze la parteneri și colaboratori, încredere față de organizație, de personalul, de produsele și prestațiile sale.

Relațiile publice, prin mediile utilizate și prin specificul lor sunt în contact cu o serie de domenii conexe: publicitate, propagandă, relații umane, grupuri de presiune și informare competitivă.

Procesul de comunicare în activitatea de relații publice este dirijat de 2 direcții:

- Comunicarea internă, pe verticală și orizontală, cu personalul instituției
- Comunicarea externă cu societatea și în medii naționale și de interes național”¹

Imaginea școlii reprezintă una din cele mai importante instrumente utilizate în activitatea de marketing. Ea se construiește și se transformă în decursul timpului și o individualizează în cadrul sistemului educațional. La formarea imaginii școlii contribuie: tradiția, personalul școlii, impresiile miilor de elevi ce i-au trecut pragul și rezultatele obținute în decursul timpului.

---

¹ Adriana Zaiț- Suport de curs FEEA- Relații publice, comunicare și protocol, pg. 16

Obținerea statutului de colegiu tehnic reprezintă în primul rând o recunoaștere a imaginii bune de care se bucură școala în comunitate și a valorii educației oferite de ea. De aceea este important ca această imagine să fie permanent promovată și îmbunătățită prin promovarea realizărilor și împlinirilor.

Promovarea unei școli se poate face prin relații publice, tipărituri de promovare (broșură, cărticică, prospecte etc.) și reclamă. Relațiile publice sunt o modalitate prin care școala comunică cu mediul nu doar spre a oferi informații asupra serviciilor și produselor sale, ci pentru a se face cunoscută și a-și consolida poziția în cadrul comunității locale.

Relațiile publice înseamnă, în esență, comunicare. Această comunicare îmbracă diverse forme, mai mult sau mai puțin formale, în funcție de obiectivele urmărite de către instituția educațională și de publicul căruia i se adresează. În general, obiectivele în comunicare pe care și le urmărește o școală sunt:

- menținerea sau îmbunătățirea imaginii
- atragerea sprijinului și loialității foștilor elevi
- atragerea donatorilor
- popularizarea ofertei școlii
- atragerea de noi elevi
- corectarea sau completarea informațiilor despre școală
- atragerea de fonduri din surse locale
- recrutarea de profesori
- relaționarea cu părinții

Pe lângă îndeplinirea funcției sale principale, aceea de a furniza servicii educaționale, școala poate și trebuie să își asume un rol social în cadrul comunității, se poate implica în activități și proiecte de interes general care se vor regăsi, eventual, în așa numitul curriculum local. Pentru foarte multe școli funcția principală a relațiilor publice este îmbunătățirea imaginii școlii și conturarea identității ei. Imaginea este un complex de impresii pe care publicul extern îl receptează, fie direct fie prin intermediul experienței altora în legătură cu școala. Odată imaginea publică creată ea nu poate fi schimbată cu ușurință. Este nevoie de o strategie foarte bine gândită și structurată, iar efectul aplicării ei nu se va resimți imediat.

Nu întotdeauna imaginea proiectată de școală coincide cu identitatea ei, efortul școlii fiind îndreptat în acest caz înspre corectarea imaginii cu ajutorul mijloacelor specifice oferite de către

relațiile publice. Școala comunică spre exterior o imagine pe foarte multe căi, uneori într-un mod inconștient. Felul în care arată clădirea sau curtea școlii, comportamentul public al elevilor ei, vocea secretarei la telefon, punctualitatea, expresia și ținuta profesorilor și multe alte amănunte aparent ne semnificative, contribuie în mod esențial la crearea imaginii de ansamblu.

Comunicarea eficace presupune dezvoltarea unei strategii de comunicare coerente, care se va concretiza într-un plan operațional organizat pe capitole. Comunicarea în mod profesional nu se face la întâmplare și nu o poate face oricine. Comunicarea planificată nu a fost privită ca o prioritate până acum, ceea ce se știa despre școală în afară și felul cum era ea percepută de publicul extern nu constituiau preocupări majore ale conducerii școlii.

În condițiile actuale comunicarea școlii se schimbă, informația trebuie împărtășită, școala trebuie să devină transparentă în folosul ei și al comunității pentru a ușura luarea unor decizii corecte în ceea ce o privește din partea tuturor celor interesați. Ca orice proces de comunicare, relațiile publice urmăresc:

➤ *Identificarea publicului-țintă*

O primă condiție a unei bune comunicări este cunoașterea în profunzime a destinatarului mesajului și a nevoilor lui. Grupurile receptoare diferă foarte mult între ele în ceea ce privește nevoia lor de informare, felul în care obțin informația și încrederea pe care o au în diversele media. Mesajul și mijlocul de comunicare vor fi alese pentru a declanșa reacția dorită la receptor ținând cont de caracteristicile lui de bază cunoscute dinainte. Publicul vizat poate fi cel intern constituit din elevi, profesori, părinți sau cel extern format din autorități locale, donatori, oameni de afaceri, organizații neguvernamentale etc.

➤ *Identificarea tipului de reacție și a mesajului*

Orice comunicare se face în scopul de a stârni o reacție a receptorului vizat, reacție care poate fi chiar o schimbare de atitudine. Odată ce se cunoaște tipul de reacție dorit din partea receptorului se va elabora mesajul care va fi astfel redactat încât să poată fi decodat de către cel vizat, să-i rețină atenția, să-i trezească interesul și în final să provoace acțiunea.

Practica demonstrează însă că nu se obține întotdeauna rezultatul dorit în urma unui singur mesaj. Acesta va trebui reluat, poate sub o altă formă și transmis folosind un alt canal de comunicare. O scrisoare, de exemplu, către un donator, poate fi urmată de o invitație de a vizita școala sau de a participa la una din activitățile școlii.

➤ *Alegerea canalului de comunicare*

În funcție de mesaj și de publicul-țintă se va alege mijlocul de comunicare. P. Kotler clasifică aceste canale în personale și non-personale. Comunicarea personală este comunicarea directă a reprezentanților instituției școlare cu mediul intern sau extern. Școala va identifica persoane sau grupuri care își pot folosi abilitățile de comunicare sau relațiile personale în folosul școlii, va putea crea lideri de opinie care să ajute școala în diverse acțiuni (de ex. adunarea de fonduri).

Comunicarea non-personală include toate celelalte mijloace de comunicare care nu implică contactul direct, dar care îl pot influența, declanșând sau încurajând comunicarea directă. Selectarea unui anumit canal depinde foarte mult de auditoriu, de mesaj cât și de reacția pe care dorim să o obținem. Pentru comunicarea de informații, cele mai potrivite mijloace sunt cele scrise: scrisori, buletine, broșuri, pliante etc. Dacă urmărim schimbarea atitudinii publicului atunci vom alege tehnici de comunicare directe: întâlniri, discuții în grup, conferințe, workshop-uri, seminarii, recepții, dialoguri etc.

Efectul mesajului asupra receptorului este determinat nu numai de conținutul sau forma lui, ci și de felul în care sursa emițătoare este percepută, de credibilitatea ei. Autoritatea, obiectivitatea, onestitatea, atractivitatea chiar, sunt atributele indispensabile unei surse credibile.

➤ *Monitorizarea și evaluarea*

Odată mesajul transmis urmărirea efectului pe care acesta îl produce poate furniza informații utile în privința tipurilor de reacții și sunt de mare folos în perfecționarea comunicării. Monitorizarea și evaluarea comunicării constituie etapa finală și totodată începutul unui nou ciclu comunicațional.

Tehnici și mijloace de relații publice

În relațiile publice interne

Înainte de a se deschide spre exterior, școala își va câștiga de partea sa publicul intern: elevii, profesorii, secretariatul, personalul administrativ. Acesta realizează cea mai mare parte a relațiilor cu publicul și promovează gratuit instituția. Toi cei care învață și lucrează în școală pot deveni cei mai buni ambascadori ai ei, cu condiția să cunoască și să adere la aspirațiile și valorile școlii. Dacă acest public va fi convins că politica adoptată de școală este cea corectă atunci ei vor promova interesele școlii în afara ei. Modalitățile prin care se pot realiza relații publice interne eficiente sunt

diverse: reuniuni, ședințe obișnuite, filme realizate de propriul personal, sistemul intranet, scrisori, broșuri, pliante, comunicarea personală etc.

Misiunea școlii, exprimată succint într-un paragraf sau două, în fraze clare și pe înțelesul tuturor va fi făcută cunoscută tuturor, va fi afișată în locuri vizibile, se va regăsi în proiectul școlii, în broșură și în alte materiale promoționale.

Principala sursă de informație asupra unei școli sunt elevii ei. Ceea ce simt și gândesc ei în legătură cu școala va fi perceput ca adevărat de către părinți, rude sau membri ai comunității. Acest lucru este din păcate neglijat de foarte mulți directori și puține sunt școlile care au o strategie de comunicare cu elevii, de informare a lor în legătură cu problemele școlii.

Directorul școlii va găsi mijloace prin care să ajungă la o comunicare directă cu elevii, nu doar prin intermediul circularelor și al diriginților, dezvoltarea abilităților de comunicare și interrelaționare fiind în acest sens un obiectiv important de atins. Alături de elevi, profesorii, personalul nedidactic, părinții și colaboratorii externi pot deveni purtători de cuvânt informali ai instituției școlare. Modalitățile concrete de comunicare cu aceste grupuri de influență sunt multiple și pot fi adaptate fiecărei școli în parte: participarea directă a directorului la activități practice și sportive în timpul orelor, discuții și prânzuri informale, întâlniri cu diverse grupuri de influență ale elevilor, părinților, profesorilor sau personalului administrativ.

În relații publice externe

Adoptând o atitudine activă și acordând atenția cuvenită felului în care este privită de către cei din afara ei, școala va avea de câștigat nu numai în privința imaginii pe care o proiectează în exterior, ci, în final, și în ceea ce privește numărul elevilor ce o vor frecventa.

În condițiile actuale create de reforma învățământului, când fiecare școală este liberă să își construiască propria identitate și când o parte din fondurile sale vin din bugetul local sau alte fonduri decât cele de stat, a te face cunoscut și a câștiga înțelegerea și simpatia celor care pot influența din exterior bunul mers al școlii este vital pentru supraviețuirea ei.

Prin intermediul relațiilor publice, instituția educațională se poate racorda la ceea ce se întâmplă în mediul în care ea ființează, răspunzând cererilor comunității, în cadrul acesteia existând grupuri de influență care au legături mai mult sau mai puțin directe cu școala. Interesele acestor grupuri sunt în continua schimbare, ceea ce înseamnă că școala trebuie să fie capabilă să definească

aceste schimbări, să le analizeze și să țină seama de ele în elaborarea politicii școlii și a planurilor sale de acțiune. Odată politica școlii și planurile sale stabilite, acestea vor fi făcute publice pentru a trezi interesul și a câștiga sprijinul publicului extern.

Publicul extern include părinții, membri ai comunității, persoane particulare sau juridice care pot, într-un fel sau altul, direct sau indirect, ajuta școala. Interesul acestora pentru școală poate fi stimulat prin găsirea mesajelor și mijloacelor media adecvate.

Școala trebuie să încerce în permanență să fie în atenția opiniei publice și să îi atragă de partea sa pe cei ce pot să-i servească interesele, Instituțiile școlare au la îndemână o sumă de instrumente și medii de comunicare de la cele mai simple până la cele mai sofisticate sau de ultimă oră din punct de vedere tehnic, de la notițe, la pagina internet.

Ele pot fi clasificate în materiale scrise, materiale audiovizuale și multimedia, materiale de identificare instituțională, știri, evenimente, cuvântări, informații telefonice, contacte personale.

Materialele audiovizuale sunt un mijloc atractiv de prezentare a școlii și oferă o imagine „pe viu” pe care textul sau fotografia nu le poate transmite. La acestea se poate adăuga pagina școlii pe Internet sau kit-ul candidatului. Pentru a-și crea o identitate vizuală ușor de recunoscut, care să o deosebească de alte instituții, școala poate recurge la un logo și simboluri, mereu aceleași, care să se regăsească pe diversele materiale editate, tricouri, panouri, articole de papetărie. Știrile din presă trebuie să fie o preocupare permanentă a școlii. Reprezentanții ei vor furniza informații de interes ziarelor locale, vor acorda interviuri, profitând de nevoia de informație a publicului pentru a-și face, într-un fel „publicitate gratuită”. Păstrarea unor relații bune cu presa locală și informarea lor periodică constituie un obiectiv major al oricărei școli care dorește să-și consolideze relațiile sale publice.

Școala poate organiza manifestări culturale sau științifice, expoziții, vernisaje, cu participarea unor personalități din domeniul respectiv. De asemenea, evenimente precum Ziua Școlii, Balul Părinților, Porțile Deschise ale Școlii, Ziua Bunicilor și altele legate de diverse sărbători vor fi reflectate în presă, vor atrage atenția publicului și vor crește prestigiul școlii. Aparițiile publice, la diverse acțiuni organizate pe plan local, la radio și televiziune, cuvântările la început și sfârșit de an școlar, participarea la evenimente mondene sunt tot atâtea prilejuri de a face relații publice, prin persoana directorului, pentru școală.

Școala obține avantaje prin formalizarea relațiilor publice, anticipează mai bine problemele potențiale, le gestionează mai bine, poate să-și orienteze mai bine politicile spre publicul dorit și va avea o comunicare profesională.

Tehnicile utilizate de colegiile tehnice în relațiile publice pot fi:

- ✓ Vizite în școală
- ✓ Conferințe de presă
- ✓ Seminarii
- ✓ Mese rotunde, dezbateri
- ✓ Reuniuni științifice sau sportive
- ✓ Acțiuni pentru sărbătorirea zilei școlii

Documente suport pentru aplicarea acestor tehnici constituie:

- ✓ Comunicate de presă
- ✓ Broșuri
- ✓ Pliante
- ✓ Prezentări video
- ✓ Afișe
- ✓ Bannere

Vom încerca să prezentăm câteva caracteristici ale acestor tehnici și mijloace de relații publice:

Conferința de presă se organizează pentru evenimente deosebite din viața școlii: lansarea sau finalizarea unui proiect de cooperare europeană, schimbarea statutului școlii, introducerea unor cursuri sau specializări noi, etc.

În organizarea unei conferințe de presă se va ține cont de următoarele aspecte:

- ✓ Alegerea unei săli încăpătoare, dotată cu scaune și mese pentru ziariști
- ✓ Pregătirea unui scurt material introductiv pentru a familiariza ziariștii cu subiectul propus
- ✓ Stabilirea participanților la conferință
- ✓ Alcătuirea unei liste cu întrebări și răspunsuri posibile
- ✓ Pregătirea dosarelor de presă pentru ziariști
- ✓ Anunțarea cu 2-3 zile înainte, precizându-se scopul, ora, locul și sala conferinței

Seminariile, mesele rotunde și reuniunile științifice sunt întâlniri cu caracter de manifestare cultural-științifică organizate de școală pentru a dezbate anumite teme precum

„Combaterea consumului de droguri”, „Integrarea europeană”, „Alegerea carierei între opțiuni și realitate”, „Dimensiuni ale culturii europene”, etc.. La aceste manifestări pot fi invitate cadre didactice din alte școli sau profesori universitari, elevi, reprezentanți ai autorităților locale, ziariști, agenți economici, etc. Seminariile sunt manifestări des întâlnite în viața școlii și constituie un prilej de schimb de experiență cu alte instituții și de implicare a comunității în viața școlii. Organizarea unor astfel de evenimente presupune planificare și foarte multă inspirație. Participanții la manifestare vor cunoaște cu cel puțin o săptămână înainte scopul și tematica pentru a pregăti eventualele intervenții sau prezentări. Pentru a atrage atenția și interesul publicului este recomandabilă utilizarea de materiale video, prezentări Power Point, etc

Evenimentele deosebite, precum sărbătorirea *zilei liceului* contribuie la crearea și promovarea imaginii instituției. Pentru colegiul nostru a devenit deja o tradiție organizarea unor astfel de manifestări anuale. Au o amploare deosebită și implică o pregătire riguroasă. Fiecare școală caută să aducă elemente noi, dar în general cu aceste ocazii se organizează manifestări culturale și sportive, programe artistice, petreceri aniversare, etc. Sunt invitați partenerii și colaboratorii școlii: agenți economici, autorități locale, reprezentanți ai instituțiilor similare, foști elevi și profesori.

Comunicatele de presă sunt mijloace simple și uzuale de transmitere a informațiilor către ziariști și sunt utilizate foarte des în activitatea colegiilor tehnice. Modul în care sunt receptate și interpretate de mass-media depinde de calitatea și noutatea informațiilor prezentate, dar și de modul în care comunicatul este redactat și prezentat. Există câteva reguli simple utilizate în realizarea acestora:

- ✓ Comunicatele trebuie să conțină antetul instituției, numele persoanei de contact din școală și numărul de telefon
- ✓ Titlul ales de școală să fie sugestiv și să trezească interesul
- ✓ Să prezinte succint și clar informațiile, iar textul să răspundă la întrebările: Cine? Când? Unde? Cum? De ce ?

Broșurile, pliantele, afișele, sunt materiale de prezentare a principalelor informații privind instituția sau serviciile oferite de aceasta. Se utilizează o grafică specială, în general imagini sau sigle reprezentative, iar informațiile sunt prezentate clar, concis astfel încât mesajul să fie perceput rapid de cei care o studiază.

Sisteme de promovare și comunicare utilizate în sistemul educațional

Promovarea se referă la acele declarații oficiale sau neoficiale transmise de instituția de învățământ. Prin activitatea promoțională desfășurată, instituția de învățământ obține o identitate vizuală de piață. Ea trebuie să-și informeze clienții cu privire la ansamblul activităților pe care le desfășoară și oferta de servicii pe care le asigură. În structura activităților promoționale, un loc semnificativ îl ocupă publicitatea prin tipărituri, dar și publicitatea gratuită (mai ales cea exprimată pe cale orală) sau relațiile publice. Deosebit de frecvent sunt utilizate o serie de acțiuni destinate cultivării unei atitudini de mândrie tuturor celor care au absolvit o anumită instituție de învățământ, prin constituirea de asociații ale absolvenților, prin statornicirea obiceiului organizării revederii promoțiilor de absolvenți, emiterea de plachete jubiliare etc. Printre acțiunile specifice se remarcă și organizarea unor simpozioane, sesiuni de comunicări științifice, editarea de publicații științifice ș.a.

Cele mai utilizate forme de comunicare sunt relațiile publice și publicitatea. Indiferent de forma folosită, realizarea unui sistem de comunicare presupune:

- *Identificarea publicului țintă;*
- *Clarificarea răspunsului căutat / dorit;*
- *Decodificarea mesajului;*
- *Alegerea mijlocului de comunicare;*
- *Alegerea surselor / atributelor menite să asigure credibilitatea și atractivitatea;*
- *Obținerea feedback-ului.*

De regulă, strategia de comunicare utilizată de instituțiile de învățământ se bazează pe promovarea imaginii globale în mod permanent, ofensiv, nediferențiat și, pe cât posibil, cu forțe proprii. În cazuri particulare, mai ales în cazul lansării unor produse noi, alternativele strategice pot lua și forma unei promovări exclusive a produsului, intermitentă, eventual prin instituții specializate. Scopul relațiilor publice este acela de a forma, menține sau schimba atitudinea publicului față de instituția de învățământ. Pentru a realiza această misiune, persoana, departamentul sau instituția care se ocupă de relațiile publice trebuie să fie capabilă nu numai să identifice publicul țintă, ci să și măsoare imaginile și atitudinile care pot influența respectivul public pentru a putea defini exact bugetul necesar. Specialiștii în relații publice trebuie să dovedească excelente abilități de comunicare, capacitate de redactare a materialelor și de

comunicare prin intermediul sistemelor moderne, cât și de relaționare directă cu persoanele sau instituțiile țintă.

Bibliografie:

1. Kotler Philip, Armstrong Gary, Saunders John, Wong Veronica, *Principiile marketingului*, Editura Teora, 1998
2. Dumitru, Ionel, *Marketing strategic, o abordare în perspectiva globalizării*, Editura Uranus, București, 2004
3. Suciu, Marta-Christina, *Investiția în educație*, Editura Economică, București, 2000
4. Zaiț Adriana, - Suport de curs FEEA- Relații publice, comunicare și protocol, Iasi, 2019

METODE INOVATIVE DE PREDARE – ÎNVĂȚARE – EVALUARE

Articol

**Prof. PĂUNIȚĂ SORINA ANCA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ GOIEȘTI, JUD. DOLJ**

În societatea noastră, procesul de învățământ reprezintă mijlocul principal prin care se educă și instruiască noile generații. În acest sens, școlii îi revine responsabilitatea organizării și conducerii acestui proces.

Procesul de învățământ este reprezentat printr-un ansamblu de activități organizate și dirijate, ce se desfășoară etapizat, în cadrul unor instituții specializate, sub îndrumarea unor persoane pregătite în acest scop, în vederea atingerii anumitor obiective instructiv-educative. În timp ce știința fundamentală și de sinteză a educației este pedagogia, știința și arta procesului de învățământ este didactica.

Astfel, educația are o sferă mai largă decât procesul de învățământ, ocupându-se cu toate tipurile și formele ei: educația formală, non-formală, informală. În centrul preocupărilor sale, didactica are tehnologia procesului de învățământ: metodele, mijloacele și formele de organizare și evaluare ale procesului educațional. Elemente ale tehnologiei didactice, ca și metode, mijloace, forme de organizare ale activității și evaluarea, pot dezvolta la elevi o conduită de responsabilitate, creativitate, gândire critică, învățare aplicată, cerințe ale învățământului modern dar și ale societății contemporane.

Metodele de învățământ sunt căile pe care le folosește profesorul pentru a sprijini elevii în descoperirea vieții, a lumii, a lucrurilor, a științei. Ele sunt totodată mijloace prin care se formează și se dezvoltă priceperile, deprinderile și capacitățile elevilor de a acționa asupra naturii, de a folosi roadele cunoașterii transformând exteriorul în facilități interioare, formându-și caracterul și dezvoltându-și personalitatea.

Metodologia didactică desemnează sistemul metodelor utilizate în procesul de învățământ precum și teoria care stă la baza acestuia. Sunt luate în considerare: natura, funcțiile, clasificarea metodelor de învățământ, precum și caracterizarea, descrierea lor, cu precizarea cerințelor de

utilizare. Metodele de învățământ sunt un element de bază al strategiilor didactice, în strânsă relație cu mijloacele de învățământ și cu modalitățile de grupare a elevilor. De aceea, opțiunea pentru o anumită strategie didactică condiționează utilizarea unor metode de învățământ specifice.

Sistemul metodelor de învățământ conține: - metode tradiționale, cu un lung istoric în instituția școlară și care pot fi păstrate cu condiția reconsiderării și adaptării lor la exigențele învățământului modern; - metode moderne, determinate de progresele înregistrate în știință și tehnică, unele dintre acestea de exemplu, se apropie de metodele de cercetare științifică, punându-l pe elev în situația de a dobândi cunoștințele printr-un efort propriu de investigație experimentală; altele valorifică tehnica de vârf (simulatoarele, calculatorul).

Un criteriu de apreciere a eficienței metodelor îl reprezintă valențele formative ale acestora, impactul lor asupra dezvoltării personalității elevilor. În ceea ce privesc metodele inovative de predare – învățare – evaluare centrate pe elev, dimensiunea de bază în funcție de care metodele de învățământ sunt considerate inovative este caracterul lor active, adică măsura în care sunt capabile să declanșeze angajarea elevilor în activitate, concretă sau mentală, să le stimuleze motivația, capacitățile cognitive și creatoare. Aceste metode inovative se numesc metodele interactive centrate pe elev, acele modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe.

Interactivitatea presupune o învățare prin comunicare, prin colaborare, produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup. Implementarea acestor instrumente didactice moderne presupune un cumul de calități și disponibilități din partea cadrului didactic: receptivitate la nou, adaptarea stilului didactic, mobilizare, dorință de autoperfecționare, gândire reflexivă și modernă, creativitate, inteligența de a accepta noul și o mare flexibilitate în concepții.

Uneori, considerăm educația ca o activitate în care continuitatea e mai importantă decât schimbarea. Devine însă evident că trăim într-un mediu a cărui mișcare este nu numai rapidă ci și imprevizibilă, chiar ambiguă. Nu mai știm dacă ceea ce ni se întâmplă este “bine” sau “rău”. Cu cât mediul este mai instabil și mai complex, cu atât crește gradul de incertitudine.

Datorită progresului tehnologic și accesului sporit la cunoaștere și la resurse ne putem propune și realiza schimbări la care, cu câțva timp în urmă nici nu ne puteam gândi. E bine ca profesorul să modeleze tipul de personalitate necesar societății cunoașterii, personalitate caracterizată prin noi dimensiuni: gândire critică, creativă, capacitate de comunicare și cooperare, abilități de relaționare și lucru în echipă, atitudini pozitive și adaptabilitate, responsabilitate și implicare.

Un învățământ modern, bine conceput permite inițiativa, spontaneitatea și creativitatea copiilor, dar și dirijarea, îndrumarea lor, rolul profesorului căpătând noi valențe, depășind optica tradițională prin care era un furnizor de informații. În organizarea unui învățământ centrat pe copil, profesorul devine un coparticipant alături de elev la activitățile desfășurate. El însoțește și încadrează copilul pe drumul spre cunoaștere. Utilizarea metodelor interactive de predare – învățare în activitatea didactică contribuie la îmbunătățirea calității procesului instructiv - educativ, având un caracter activ – participativ .

În concluzie, putem spune că inovarea didactică este un proces progresist, în derulare, și se poate continua și în alte ocazii. În această sens elevul trebuie pus permanent în situația de a face, a judeca, a coopera, a da răspunsuri, a avea păreri pentru a deveni responsabil și creativ. De asemenea, pentru a realiza un învățământ de calitate și pentru a obține cele mai bune rezultate trebuie să folosim atât metodele clasice de predare-învățare-evaluare cât și metodele moderne, iar profesorii trebuie să posede pe lângă cunoștințele teoretice și practice aferente disciplinei studiate și abilități de utilizare a TIC.

BIBLIOGRAFIE:

- Oprea, Crenguța-Lăcrămioara, "Strategii didactice interactive", Ed. a III-a, EDP, București, 2008
- Cerghit., I., "Metode de învățământ", Ediția a IV-a revizuită și adăugită. Ed. Polirom, București, 2006.
- www.didactic.ro/.../58127_metode-moderne-de-predare-învățare

INOVAȚIE ȘI CREAȚIE ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ

Prof. PĂUNIȚĂ SORINA ANCA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ GOIEȘTI, JUD. DOLJ

În societatea contemporană, cu schimbări rapide și efecte imediate, educația și învățământul trebuie reînnoite, completate, adaptate, astfel încât putem vorbi despre o permanentă inovație și creație în activitatea didactică.

Obiectivul general este acela de a promova creativitatea ca factor cheie în dezvoltarea competențelor personale, antreprenoriale și sociale prin învățarea pe tot parcursul vieții dar și de a găsi strategii moderne folosite pentru asigurarea unei educații de calitate în învățământ.

Pentru elevi, școala viitorului trebuie să promoveze o educație de calitate și să fie axată pe valori în care elevii să creadă, în care să se regăsească, îndeplinind două condiții, fundamentale din punctul lor de vedere: școala viitorului trebuie să le placă și să fie eficientă.

Prioritatea învățământului o constituie informatizarea, softul educațional, reprezentat de programele informatice special dimensionate în perspectiva predării unor teme specifice, ceea ce reprezintă o necesitate evidentă .

Utilizarea calculatorului în procesul instructiv-educativ facilitează realizarea scopurilor didactice și idealurilor educaționale. Calculatorul nu este utilizat pentru a înlocui activitatea de predare a cadrului didactic, ci pentru a veni tocmai în sprijinul predării, ajutându-l astfel să-și îndeplinească mai bine funcția sa didactică fundamentală. Programul de calculator poate deveni un suport important pentru o predare eficientă. Formarea capacității de a utiliza calculatorul, de a folosi internetul este benefică elevilor, atât în activitatea școlară cât și în cea extrașcolară, în plan cognitiv cât și psihic, prin relaționarea cu lumea oferită de aceste instrumente de lucru ale mileniului al III-lea.

Promovarea sănătății și a stării de bine a elevului determină de asemenea o dezvoltare optimă din punct de vedere somatic, fiziologic, mintal, emoțional, social și spiritual.

În abordarea creativității în procesul educațional, elevul trebuie încurajat să gândească independent, să își asume riscuri și responsabilități în demersul său spre formare intelectuală. Evaluarea pentru asigurarea calității și rezultatele obținute trebuie să ne lărgească

perspectiva asupra situației reale din școli, să identifice nivelul de pregătire al elevilor și să ne ajute să descoperim componentele ce au nevoie de sprijin în dezvoltare.

Un obiectiv important ce ar trebui stabilit pentru anii următori este de a dezvolta un indicator internațional al capacității de a învăța, toate acțiunile bazându-se pe cercetarea științifică. Învățământul modern are ca sistem de referință competențele generale și specifice pe care trebuie să le dobândească cel ce învață – elevul – pe parcursul și la finele unui ciclu de instruire, al unui an de studiu etc. Centrarea pe competențe reprezintă o preocupare majoră în triada predare-învățare-evaluare.

Noua imagine a profesorului trebuie stabilită prin luarea în considerare a tuturor abordărilor de până acum, de la conceperea ca distribuitor de recompense sau ca sursă de informații, până la cea de „manager al învățării”.

Procesul instructiv-educativ trebuie astfel conceput și desfășurat, încât să-i convingă pe elevi să prețuiască propria moștenire națională, să primească contribuțiile originale ale oricărei națiuni la civilizația modernă, pregătind atât elevii, cât și dascălii să înțeleagă valoarea diversității și a independenței de spirit.

Educația este factorul hotărâtor al dezvoltării psihoindividuale a persoanei. Ea sistematizează și organizează influențele mediului, dezvoltă personalitatea.

Creativitatea, în termeni generali, este un proces mental care permite generarea de idei și concepte noi sau asocieri originale între concepte și idei deja existente.

Lumea modernă pune accentul pe folosirea mai eficientă a cunoașterii și a inovației. Este necesară extinderea abilităților creatoare ale întregii populații, mai ales ale acelor care le permit oamenilor să se schimbe și să fie deschiși față de idei noi într-o societate diversă din punct de vedere cultural, bazată pe cunoaștere.

Obiectivul principal este promovarea unor abordări inovative și creative în diferite domenii de activitate. Educația și formarea profesională sunt factori decisivi pentru realizarea acestui lucru. Activitățile ar trebui să se concentreze pe crearea unui mediu favorabil pentru creativitate și inovație și să stimuleze o strategie pe termen lung.

Noul mileniu aduce noi cerințe educaționale care impun noi metode, altele decât cele folosite până acum. O importanță majoră în pregătirea elevilor pentru noile cerințe, o au cele trei forme ale educației și anume:

- educația formală însemnând învățare sistematică, structurată și gradată cronologic, realizată în instituții specializate de către un personal specializat;

- educația nonformală constând în activități educative desfășurate în afara sistemului formal de învățământ de către diferite instituții educative;
- educația informală care se referă la experiențe de învățare spontană, cotidiană, existențială, desfășurate în medii culturale care nu au educația ca scop principal.

O importanță deosebită în inovația și creația în activitatea didactică o au rolurile manageriale ale cadrului didactic : de planificare (planifică activitățile cu caracter instructiv - educativ) ; de organizare (organizează activitățile clasei) ; de comunicare (comunică idei, cunoștințe, ascultă efectiv, oferă feedback, stabilește canalele de comunicare); de conducere (conduce activitățile cu elevii , desfășurate în clasa și în afara ei) ; de coordonare (sincronizează obiectivele individuale cu cele comune clasei, contribuind la întărirea grupului și formării echipelor de lucru); de îndrumare (prin intervenții punctuale adaptate unor situații specifice, recomandări) ; de motivare (prin întăriri pozitive, prin utilizarea aprecierilor verbale și non-verbale); de consiliere (de orice tip, în probleme personale sau legate de școală); de control (în scopul cunoașterii stadiului în care se află activitatea de realizare a obiectivelor și nivelul de performanță); de evaluare (măsura în care scopurile și obiectivele au fost atinse).

Pentru a susține creativitatea, predarea declarativă, de tip clasic trebuie depășită și înlocuită cu metode care pun accent pe explorare, pe descoperire, pe încurajarea gândirii critice a elevului, pe participarea activă a acestuia la formarea și dezvoltarea sa intelectuală.

În viziunea metodelor moderne, demersul didactic se centreează pe elev și are în vedere transformarea acestuia din “obiect” al procesului didactic în” subiect activ” al propriei deveniri.

Modelul de proiectare a activității didactice are în vedere trecerea de la centrarea pe conținut la centrarea pe activitatea elevului, care presupune deplasarea accentului în activitatea didactică.

Ar trebui să se țină cont de toate formele de inovație socială și antreprenorială. De asemenea, ar trebui să se acorde atenție creației artistice și noilor abordări în domeniul culturii.

Bibliografie:

1. Ionescu M., Radu I.-” *Didactica modernă*”, Ed. Dacia, Cluj – Napoca, 2001;
2. Alois Gherguț,- “*Management general și strategic în educație*”, Ed. Polirom, Iași, 2007;
3. I. Cerghit – “*Sisteme de instruire alternativă*”, Aramis, Bucuresti, 2002.

Utilizarea resurselor Web 2.0 în procesul de predare-învățare a noțiunilor de algoritmică și programare la gimnaziu

Penu Ionela
Profesor de informatică și TIC
Școala Gimnazială „Miron Costin”, Galați

Motto:

„Să nu-i educăm pe copii pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari.
Și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci să-i învățăm să se adapteze.”

(Maria Montessori)

Trăim într-o epocă confruntată cu schimbări profunde, cu un ritm accelerat de dezvoltare a tehnologiilor informaționale fapt care a condus la înregistrarea unei adevărate revoluții în domeniul educației. Sistemul de educație este direct implicat în evoluția societății informaționale prin formarea și dezvoltarea competențelor digitale.

Nucleul sistemului de educație este elevul iar, profesorii, au obligația, să îl pregătească pentru o lume computerizată, o lume a tehnologiei. Elevii trebuie încurajați să perceapă tehnologia ca fiind parte din viața lor iar omul este cel care pune în mișcare tehnologia. Elevii trebuie motivați să își dezvolte competențele digitale pentru a deveni creatori de produse informatice și nu doar utilizatori.

Conform planului-cadru pentru învățământul gimnazial, aprobat prin OMENCS nr. 3590/2016, disciplina Informatică și TIC se predă în clasele a V-a, a VI-a, a VII-a și a VIII-a, ca disciplină de trunchi comun, cu o alocare de o oră/ săptămână. Implementarea acestui plan-cadru a început cu anul școlar 2017-2018. Astăzi, în momentul conceperii acestui material putem spune că suntem la a doua generație de elevi care au studiat informatică pe durata a 4 ani de studiu.

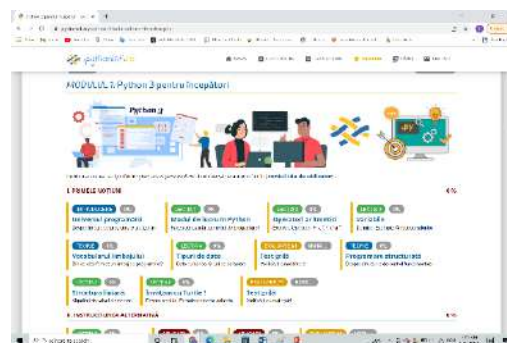
În acest context, acest articol își propune să trateze un subiect de actualitate în procesul de învățământ, și anume dezvoltarea de strategii didactice care utilizează resurse Web 2.0 pentru predarea noțiunilor de algoritmică și programare elevilor de gimnaziu, conducând astfel la formarea și dezvoltarea competenței de crearea a produselor digitale.

Resursele Web 2.0 sunt considerate drept mecanism de sprijin pentru pregătirea și realizarea materialelor didactice, evaluarea, analizarea evoluției elevilor, realizarea prezentărilor formative și informative, realizarea orarului și a calendarului de activități, dezvoltarea de proiecte în colaborare, cea mai mare parte dintre acestea fiind centrate pe elev. Web 2.0 se bazează pe încredere, dorința oamenilor de a se dezvolta prin dobândirea cunoștințelor și pe aplicațiile Open Source.

În continuare vor fi prezentate câteva instrumente Web cu destinații diverse în contextual lecțiilor de algoritmică și programare.

1. Platforma *pythonisti.ro*

Un instrument Web 2.0 care poate fi folosit în predarea noțiunilor de programare este platforma *pythonisti.ro* care pune la dispoziție lecții online pentru studierea limbajului de programare Python. Este un proiect dezvoltat de infoBits Academy și susținut de Uniunea Profesorilor de Informatică din România.

Pe lângă lecții, pe această platformă există și o comunitate puternică de elevi, părinți și profesori care au ca scop principal educația de calitate a viitorilor programatori și specialiști IT.

Lecțiile online sunt interactive, respectă programa școlară aprobată M.E.N. și pot fi folosit în cadrul oricărui ciclu de învățământ ca o introducere în limbajul de programare Python 3. Informațiile prezentate sunt optimizate ca dimensiune și se pune accentul pe interacțiunea frecventă cu utilizatorul.

Evaluarea exercițiilor și problemelor propuse în acest curs este în timp real și fiecare conține feedback interactiv.

2. Platforma Tynker

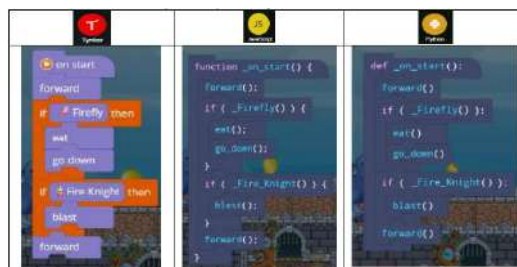
Este o platformă educațională destinată dezvoltării abilităților de programare copiilor cu vârste cuprinse între 5 și 18 ani. Este o soluție educațională care include design de jocuri, web design, animații și elemente de robotică. Include peste 60 de cursuri printre care Minecraft Modding, Minecraft Game Design, Creativ Coding, Python, CSS, etc.

Tynker se bazează pe HTML5 și JavaScript și poate fi accesat în browser atât de pe calculatoare cât și de pe tablete sau telefoane. Pune la dispoziție interfețe personalizate pentru elevi, părinți și pentru profesori. Profesorii își pot crea clase virtuale și apoi pot urma un plan de lecții pe care platforma le pune la dispoziție.

Resursele puse la dispoziție de această platformă sunt foarte numeroase de la activități de codare cu blocuri grafice până la lecții de Python și robotică. Doar o mică parte din aceste resurse sunt free, dar suficiente pentru a stârni interesul elevilor cat și dorința de studiu suplimentar.

Elevii pot beneficia de un suport de curs pentru acasă, aplicații pe site-ul Hour of code și o serie de proiecte ale comunității, dar și posibilitatea de a crea propriile proiecte. Profesorul poate urmări din contul său evoluția elevului.

Aplicația Tynker pune la dispoziția elevilor următoarele limbaje de programare: Block Coding, JavaScript, Python. Printr-un simplu click pe iconita limbajului din josul paginii, elevul poate vizualiza scriptul specific

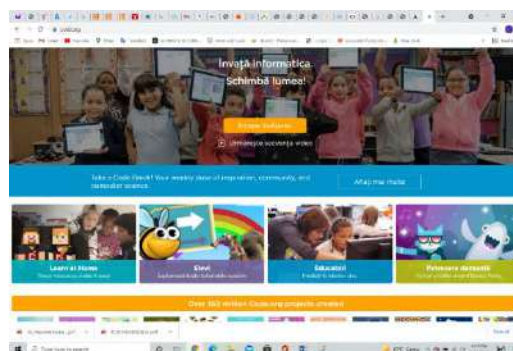

3. Platforma code.org

Este o colecție de cursuri și tutoriale video care ajută tinerii să învețe elemente de algoritmică și programare. Pentru profesori reprezintă o bună modalitate de gestionare a claselor și lecțiilor. Code.org se adresează și profesorilor de științe pentru a introduce informatica ca și instrument de modelare și simulare. Astfel se asigură legătura dintre informatică și alte discipline pe care le studiază elevii.

Code.org a fost lansat în 2013 de frații gemeni Hadi și Ali Partovi cu un videoclip care promovează informatica iar de atunci s-a dezvoltat foarte mult susținând an de an o mișcare la nivel mondial, Hour of code, care dorește să promoveze informatica prin evenimente organizate online sau offline în întreaga lume.

Cursurile oferite de platformă sunt grupa pe categorii de vârstă, de la 4 ani până la 18, acoperind subiecte precum rezolvarea problemelor, programare, calcul fizic, programare centrată

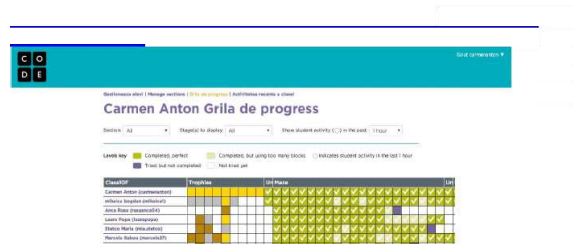
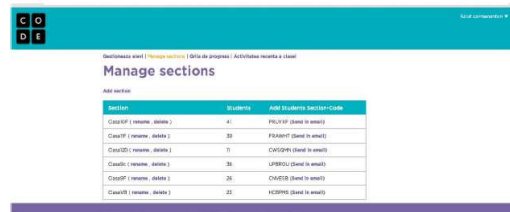

pe utilizator și date, inteligență artificială și învățare automată, inspirând în același timp elevii să își construiască propriile lor site-uri web, aplicații, jocuri și dispozitive de calcul fizice.

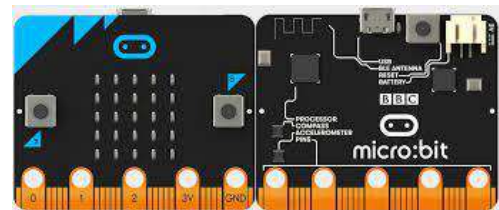
În afara cursurilor de tip Computer Science, prin care elevii explorează concepte despre programare și gândire computațională, profesorii pot folosi App Lab și Game Lab în orice curs pentru a învăța elevii cum să creeze aplicații, animații și jocuri în JavaScript. Există lecții și widget-uri pentru a predă criptarea, compresia textului și alte concepte de specifice științei calculatoarelor.

Platforma pune la dispoziția elevilor și profesorilor, pe lângă planuri de activități interesante și o serie de jocuri interactive, care permit înțelegerea noțiunilor și conceptelor elementare din informatică, cum ar fi: algoritmi, secvență de instrucțiuni, structuri repetitive, alternative, variabile, parametrii, subprograme. Utilizarea acestora presupune programare drag and drop și ține doar de creativitatea, talentul și curiozitatea profesională a dascălului de a o include în activitățile sale.

4. BBC Micro Bit (micro:bit)

Este un minicalculator (5 cm x 4 cm) special conceput pentru educație, pe care poți rula linii de cod, îl poți personaliza și controla pentru a aduce la viață idei, jocuri și aplicații. Este un dispozitiv ce nu necesită experiență în programare, de aceea este ideal pentru copii, indiferent dacă sunt începători sau avansați.

Ca parte a programului BBC Computer Literacy, proiectul Micro:bit a început în anul 2012 fiind dezvoltat de către „Micro:bit Educațional Foundation” cu sprijinul BBC și British Council și lansat în Marea Britanie în 2016 cu scopul de a încuraja copiii să se implice activ în scrierea de cod, în inventarea de lucruri noi și în folosirea tehnologiei. Scopul acestui proiect este încurajarea copiilor să scrie software și să construiască noi echipamente, în loc să fie doar consumatori. Există țări din Europa și din SUA în care plăcuța micro:bit este folosită de către cei mici în mod curent în școli pentru a susține învățarea informaticii. BBC micro:bit evidențiază foarte bine modul în care software-ul și hardware-ul funcționează împreună. Plăcuța are un afișaj cu lumină LED, butoane, senzori și multe caracteristici de intrare / ieșire care, atunci când sunt programate, îi permit să interacționeze cu mediul înconjurător.

Pentru a programa minicalculatorul micro:bit, putem folosi platforma gratuită **Microsoft MakeCode**, care oferă oricui posibilitatea de scrie programe pentru micro:bit folosind codificarea bazată pe blocuri (asemănătoare cu tehnica de la SCRATCH) sau prin JavaScript. Programarea se realizează în întregime în browser-ul web, nefiind necesară instalarea niciunui soft suplimentar.

Platforma pune la dispoziție un simulator virtual al plăcuței Mico:Bit care permite verificarea codului implementat.

Adresa platformei este: <https://makecode.microbit.org/#editor>

5. Platforma *Open Roberta Lab*

Open Roberta Lab este un mediu de programare online ce permite programarea roboților virtuali 2D și reali 3D. Platforma OPEN ROBERTA LAB, prin limbajul NEPO oferă posibilitatea de a programa atât roboți virtuali, folosind simulatorul integrat, cât și pe cei reali. Simulatorul integrat platformei permite programarea virtuală a unui model simplu de robot 2D pe un calculator cu o configurație simplă, conectat la Internet. Acest fapt face ca predarea roboticii educaționale să fie posibilă în toate școlile din România prin utilizarea resurselor actuale ale școlilor, fără costuri suplimentare, folosindu-se doar calculatoarele din dotarea laboratoarelor de informatică și conexiunea la Internet.

Este rezultatul unui proiect educațional inițiat de Ministerul Educației și Cercetării din Germania în colaborare cu institutul de cercetare Fraunhofer IAIS și dezvoltat împreună cu Google.org. Poate fi utilizată gratuit de orice elev, profesor, sau utilizator fără restricții. Proiectată de Beate Jost, Reihard Budde, Thorsten Leimbach, Achim Kapusta, platforma Open Roberta a fost testată pentru prima dată în 2013, a apărut oficial în 2014, dar prima versiune stabilă, 2.0, a apărut în 11 octombrie 2016. (Oprea, 2018)

Open Roberta Lab se poate accesa folosind adresa <https://lab.open-roberta.org/>.

Mediul de simulare Open Roberta permite testarea programelor. Acest lucru este foarte util dacă nu există un robot real la îndemână. Programele OPEN Roberta pot fi rulate pe roboți reali sau în mediul de simulare. În simulare este disponibil un model simplu de robot 2D. Mediul de simulare pentru robotul 2D va fi afișat făcând clic pe butonul SIM din dreapta mediului de programare.

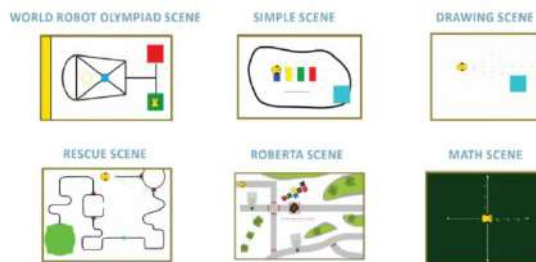
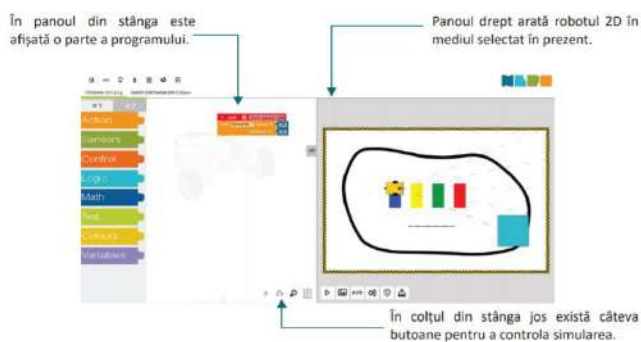
Mediul de simulare poate fi schimbat. Există 6 medii standard prezentate în imaginile de mai jos, la care se pot adăuga medii personalizate adăugate de utilizator.

Concluzii

Instrumentele Web 2.0, oferă posibilitatea schimbării paradigmei educaționale. Integrarea tehnologiei în instruire determină metode și tehnici de lucru noi, prin folosirea internetului, a resurselor on-line, a bibliotecilor virtuale, a colaborărilor online și răspunde solicitărilor societății informaționale în care trăim.

Utilizarea instrumentelor Web 2.0, stimulează și dezvoltă potențialul cognitiv multiplu al elevilor (Teoria Inteligențelor Multiple, H. Gardner), dezvoltă abilitățile necesare secolului XXI, contribuie la formarea percepțiilor de gândire la nivel superior (Taxonomia lui Bloom) și orientează procesul de instruire către interesele elevilor (predare centrată pe elev).

Am convingerea că le vom fi de folos elevilor, doar în măsura în care vom fi atenți la schimbările rapide din domeniul tehnologiilor digitale și nu în ultimul rând la ei, la nevoile, la interesele și calitățile lor, la ceea ce contează cel mai mult pentru ei: să fie ascultați cu răbdare și înțeleși cu dragoste.

Bibliografie

1. Oprea, M. (2018). *Invățare cu roboți - suport de curs*. Asociația E-civis;
2. Anton, C. (fără an). *Academia.edu*. Preluat de pe Programare prin joc : https://www.academia.edu/10112945/Programare_prin_joc_Teach_the_Hour_of_Code_in_your_classrooms;
3. *Engaging students in learning*. (fără an). Preluat de pe Center for Teaching and Learning: <http://www.washington.edu/teaching/teaching-resources/engaging-students-in-learning/> ;
4. *Integrarea tehnologiei informației și comunicațiilor (TIC) în Curriculumul Național - discipline informatice - suport de curs*. Preluat de pe http://cnlr.ro/~tucu/Suport_de_curs_INFORMATICA.pdf;
5. *Robotlab*. (fără an). Preluat de pe <https://www.robotlab.com/blog/blockly-vs-scratch-whats-best-for-me>;
6. <https://code.org/>
7. <https://lab.open-roberta.org/>
8. <https://makecode.microbit.org/>

STRATEGII EDUCATIONALE DE SUCCES PENTRU INTEGRAREA COPILOR CU CERINȚE EDUCATIVE

Prof. înv. preșcolar: Pescaru Elena- Claudia- Școala Gmnazială "I. Gervescu" Săviești,
Jud. Neamț

Omul este o ființă dependentă în activitatea pe care o desfășoară de ceilalți. Are nevoia permanentă de a comunica și coopera.

Întâlnim peste tot în jurul nostru oameni cu deficiențe. Ei sunt percepuți diferit, perceperea lor socială nefiind întotdeauna constantă, ea variază de la societate la societate, furnizând semnificații diferite, în funcție de cultura și de valorile promovate. Mulți oameni au reticențe față de persoanele cu deficiențe, deoarece au o concepție greșită despre ele. Trebuie însă să înțelegem că sunt niște oameni la fel ca ceilalți, fiind produsul unic al eredității lor și al mediului.

Predispoziția biologică nu este o sentință, iar mediul social este o șansă. Sentința produsă de societate este mai periculoasă pentru un copil în dezvoltare decât predispoziția biologică. Pornind de aici, trebuie să înțelegem faptul că trăim într-o lume a diversității umane, că școala nu se poate eschiva de la rolul de promotor al progresului uman și că doar ea poate facilita schimbarea, întrevăzută ca posibilă, a mentalității și atitudinii față de cerințele educative ale tuturor copiilor. Școala va reuși să răspundă cerințelor speciale de educație ale copiilor aflați în dificultate și nevoilor de educație ale familiilor acestora doar prin eforturile ei interne și cu sprijinul tuturor.

Cerințele educative speciale constituie un concept apărut recent care definește cerințele specifice față de educație ale copilului derivate sau nu dintr-o deficiență. Cerințele educative speciale reies din particularitățile individuale de dezvoltare, învățare, relaționare cu mediul, din experiențele anterioare ale copilului, din problemele sociale. Copiii care întâmpină greutăți la învățatură, cei cu tulburări de conduită școlară sau care au dificultăți de adaptare au cerințe educative speciale.

Identificarea cerințelor educative speciale se face urmărind diferite aspecte ale problematicii handicapului.

Sub aspect medical, deficiența este un termen care semnifică absența, pierderea sau alterarea unei structuri, ori a unei funcții (anatomice, fiziologice sau psihologice). Deficiența poate fi rezultatul unei maladii, a unui accident, dar și a unor condiții negative din mediul de dezvoltare a copilului, cu deosebire carențe afective. Deficiența afectează capacitatea de muncă, dereglând procesul de adaptare și integrare în mediul școlar, la locul de muncă sau în comunitatea din care face parte persoana în cauză.

Sub aspect funcțional, incapacitatea (disfuncție/dizabilitate) reprezintă o diminuare totală sau parțială a posibilităților fizice, mintale, senzoriale, consecință a unei deficiențe, care împiedică efectuarea normală a unor activități. Este perturbarea capacității de îndeplinire normală a unei activități sau a unui comportament.

Sub aspect social, handicapul este un dezavantaj social, rezultat dintr-o deficiență sau incapacitate, care limitează sau împiedică îndeplinirea unui rol într-un context social. Starea de handicap se poate manifesta și în absența unei deficiențe reale, atunci când este provocată de unele capacități sau dereglări, mai mult sau mai puțin temporare, mai ales în prezența unor condiții defavorabile de mediu social (familii dezorganizate și lipsite de potențial educogen, instituții de educație și ocrotire cu caracter închis care izolează copiii, situație materială precară care obstrucționează motivația pentru școala a copiilor).

Copiii cu dizabilități intelectuale, senzoriale (auditive și vizuale) sau motorii au fost până de curând școlarizați doar prin unități speciale de învățământ. Prezența lor din ce în ce mai mare în școlile obișnuite deschise tuturor copiilor este o tendință tot mai observabilă, mai evidentă a diversificării populației școlare în toată lumea. Dreptul și accesul efectiv la educație și pentru acești copii se realizează însă în modalități diferite, adesea foarte complexe, în care esențiale sunt ideile de nondiscriminare și de egalizare a șanselor, de acceptare în școală a tuturor copiilor, de abordare și de valorizare educațională adecvată pentru fiecare, de aceeași calitate a educației la toți elevii.

Persoanele deficiente, la rândul lor au două păreri în ceea ce privește impedimentul lor: unele îl consideră un dezastru, iar altele un simplu inconvenient.

Din categoria copiilor cu C.E.S (cerințe educative speciale) fac parte atât copiii cu deficiențe propriu zise, cât și copiii fără deficiențe, dar care prezintă manifestări stabile de inadaptare la exigențele școlii. Din această categorie fac parte:

- copiii cu deficiențe senzoriale și fizice (tulburări vizuale, tulburări de auz, dizabilități mintale, paralizia cerebrală);
- copiii cu deficiențe mintale, comportamentale (tulburări de conduită, hiperactivitate cu deficit de atenție-ADHD, tulburări de opoziție și rezistență);
- copiii cu tulburări afective, emoționale (anxietatea, depresia, mutism selectiv, atacul de panică, tulburări de stres posttraumatic, tulburări de alimentație: anorexia nervoasă, bulimia nervoasă, supra-alimentarea);
- copiii cu handicap asociat;
- copiii cu dificultăți de cunoaștere și învățare (dificultăți de învățare, sindromul Down, dislexia, discalculia, dispraxia);
- copiii cu deficiențe de comunicare și interacțiune (tulburări din spectrul autistic, sindromul Asperger, întâzieri în dezvoltarea limbajului).

Fiecare copil are dreptul fundamental la educație și fiecărui copil trebuie să i se ofere șansa de a ajunge și de a se putea menține la un nivel acceptabil de învățare.

„Educația copiilor cu cerințe educaționale speciale este o sarcină care trebuie împărțită între părinții acestora și profesioniști. O atitudine pozitivă din partea părinților favorizează integrarea școlară și socială. Părinții au nevoie de sprijin pentru a-și putea asuma rolul de părinți ai unor copii cu cerințe speciale.” „...școlile și implicit gradinitelor “trebuie să includă în procesul de învățământ toți copiii, indiferent de condițiile fizice, intelectuale, sociale, emoționale, lingvistice sau de altă natură ale acestora”

Copiii cu cerințe educative speciale nu doar că pot fi integrați, ci pot fi integrați cu succes în grădiniță și ulterior în școală, ajutându-i să devină adulți independenți și fericiți.

Copiii cu C.E.S. pot prin joc să-și exprime propriile capacități. Astfel copilul capătă prin joc informații despre lumea în care trăiește, intră în contact cu oamenii și cu obiectele din mediul înconjurător și învață să se orienteze în spațiu și timp.

Datorită faptului că se desfășoară mai ales în grup, jocul asigură socializarea. Jocurile sociale sunt necesare pentru persoanele cu handicap, întrucât le oferă șansa de a juca cu alți copii, orice joc având nevoie de minim două persoane pentru a se desfășura. Jocurile trebuie însă să fie adaptate în funcție de deficiența copilului.

Copiii cu tulburări de comportament trebuie să fie permanent sub observație, iar la cei cu ADHD jocurile trebuie să fie cât mai variate.

Școala este de asemenea un mediu important de socializare.

Pentru a clarifica unele aspecte esențiale cu privire la educația integrată/incluzivă, putem efectua următoarea sinteză:

Ce este integrarea?

- A educa copiii cu CES în grădinițe obișnuite, alături de copii tipici;
- A face adaptări curriculare periodice
- A crea planuri individualizate de intervenție în funcție de stadiul de dezvoltare al fiecărui copil prin implicarea unei echipe multidisciplinare formată din educator, psiholog, logoped, consilier școlar
- A permite accesul copiilor cu CES la programul și resursele grădiniței;
- A ține cont de problemele părinților;
- A asigura programe de sprijin personalizate fiecărui copil cu CES;
- A acorda ajutor cadrelor didactice în procesul de aplicare și implementare a programelor de integrare.

Ce nu este integrarea?

- A încerca integrarea copiilor cu CES în grădinițe obișnuite fără pregătirea și ajutorul necesar;
- A izola copiii cu CES în grădinițele obișnuite sau poziționarea claselor speciale în extremitatea clădirii grădiniței sau separate de clădirea principală a grădiniței, departe de copii tipici;
- A ignora problemele și îngrijorările părinților;
- A ignora nevoie individuale ale copilului.

Studiile din domeniu au relevat influența pozitivă asupra calității actului educativ pe care o are aplicarea metodelor și procedeele didactice interactive, având ca rezultat creșterea motivației pentru învățare, crearea anumitor deprinderi, dezvoltarea autonomiei personale, facilitarea învățării în ritm propriu, încurajarea cooperării între elevi pentru rezolvarea unor sarcini, ceea ce conduce la cunoștere și acceptare reciprocă, respectarea altor opinii, înțelegerea realității. Alois Gherguț descrie câteva metode de învățare prin cooperare eficiente și în cazul copiilor cu cerințe educative speciale.

Printre acestea se numără:

- **Brainstormingul:** elevii prezintă sau scriu tot ce știu despre un anumit subiect.
- **Știu/Vreau să știu/ Am învățat :** se vorbește despre ceea ce elevii știu deja despre o temă anume și după aceea se formulează întrebări la care se așteaptă găsirea răspunsului în timpul lecției, iar la finalul ei se verifică ce au aflat elevii după parcurgerea conținuturilor.
- **Turul Galeriei :** în grupuri de trei sau patru elevi se lucrează la o sarcină ce are ca rezultat un produs, care poate fi expus în clasă. Fiecare grup va examina atent lucrările celorlalte grupe, rotindu-se de la un produs la altul și se poate discuta pe marginea acestora. Astfel, prin feedbackul oferit de colegi se consolidează anumite cunoștințe și se valorizează produsul obținut în grup.
- **Activitatea dirijată de citire – gândire :** presupune fragmentarea unui text astfel încât elevii pot face predicții despre ce se va întâmpla în fragmentul următor.

Alte metode activ-participative mai sunt : interviul în trei etape, predicțiile în perechi, unul stă și trei circulă, linia valorilor, masa rotundă.

Autorul precizează faptul că există o multitudine de tehnici și metode care favorizează învățarea prin interacțiunea cu ceilalți colegi, iar aceste metode pot fi selectate, reformulate și chiar

îmbogățite cu alte variante în funcție de tipul disciplinei, de vârsta și nivelul de dezvoltare al elevului (Alois Gherguț, Sinteze de psihopedagogie specială).

Pentru optimizarea intervențiilor la elevii cu dizabilități, nu trebuie neglijată nici utilitatea mijloacelor și materialelor didactice variate și personalizate. Totodată, un rol important în recuperarea și integrarea acestor elevi îl au și activitățile de terapie educațională (terapia ocupațională, meloterapia, dezvoltarea autonomiei personale, ludoterapia), scopul fiind acela de a forma deprinderi de viață cotidiană (asigurarea îngrijiri propriului corp și a locuinței, folosirea serviciilor din comunitate) cultivare a capacităților și aptitudinilor pentru muncă (elevii cu dizabilități pot fi învățați să realizeze diverse activități productive care îl pot ajuta ulterior în găsirea unui loc de muncă specific) și educarea abilităților pentru petrecerea timpului liber.

Abilitatea socială este definită drept capacitatea de a iniția și întreține relații personale, de a fi acceptați și de a ne integra în grupuri, de a acționa eficient ca membri ai unei echipe. Prin dezvoltarea abilităților de comunicare și relaționare interpersonală, putem preveni scăderea performanțelor școlare, problemele emoționale și de comportament, dificultățile de adaptare socială.

Exemple de activități utilizate pentru dezvoltarea abilităților sociale ale elevilor cu dizabilități:

-“**tehnica ziarului vorbitor**”, prin care se cere elevilor la începutul unei ore să-și exprime sentimentele produse de ziua respectivă acționând asupra unui ziar pe care l-a primit de la profesor; astfel, ruperea ziarului poate desemna sentimente de frustrare acumulate de elev.

-“**grupurile zumzăitoare**”: elevii sunt împărțiți în grupe de câte patru persoane pentru a le permite și celor mai timizi să-și exprime opiniile. Rezultatele muncii în echipă vor fi prezentate de de un singur elev, fără a se nominaliza elevii care au avut o anumită idee.

La început prezentarea o vor face elevii care nu au probleme de comunicare; pe măsură ce elevii se vor familiariza cu această tehnică, sarcina prezentării rezultatelor finale va reveni și celor mai timizi.

-tehnica “**Obiecte găsite**”: Este o tehnică producătoare de amuzament și energie, contribuind la dezvoltarea abilităților de comunicare și negociere. Se va cere elevilor ca timp de câteva minute să iasă din clasă și să revină aducând cu sine un obiect pe care l-au găsit în afara clasei. Ei au sarcina de a prezenta cât mai frumos obiectul respectiv și, chiar mai mult, să convingă cadrul didactic să îl cumpere.

-“**ochelarii vorbitori**”: Elevii sunt aranjați în cerc. O pereche de ochelari de soare va trece pe rând de la unul la celălalt. Unul dintre copii începe jocul purtând ochelarii. Vecinul din partea dreaptă spune: “Ochelari, ochelari, spuneți ce vedeți, Spuneți ce vă place mai mult la mine.” Cel care poartă ochelarii trebuie să răspundă în numele lor. Va spune un lucru frumos, bun despre cel care a recitat versurile, apoi va trece ochelarii vecinului din partea stângă. Jocul continuă până ce toți membrii cercului vor lua parte la el.

-“**mângâierea îngerilor**” (pe un fond muzical adecvat, copiii așezați pe două rânduri față în față, având roluri de înger ating colegul care trece încet, cu încet, cu ochii închiși, prin culoarul rândului format. Prin atingere, copiii transmit colegului gânduri de afecțiune, precum un înger.. Prin acest exercițiu– joc se urmărește coeziunea clasei, , respectul față de ceilalți, echilibru individual psihic).

-„**desenul grupului**” (realizarea unui desen în grup, pe o coală mare de hârtie, cu mențiunea ca fiecare să-și aleagă un loc pentru a desena ce dorește, astfel încât toți să dispună de un spațiu pentru desen în mod egal. Prin acest exercițiu se urmărește libertatea de manifestare, colaborarea cu colegii de grup, antrenarea răbdării și respectarea regulilor de grup).

-,**rotația desenelor**”(copiii așezați în jurul unei mese, vor desena timp de 3-5 minute pe foile primite ce doresc. La comanda Stop! elevii vor da foaia colegului din dreapta care va desena ce dorește timp de 5 min. Desenele se vor roti de la un coleg la altul, până vor reveni elevului – posesor. Prin acest exercițiu se urmărește dezvoltarea abilităților de rezolvare a problemelor și conflictelor, respectul față de colegii de grup, dezvoltarea de grup, dezvoltarea creativității).

În calitate de educator, am fost pusă în situația de a avea la clasă preșcolari cu cerințe educative speciale și, în astfel de situații, am încercat să găsesc cele mai bune metode de predare-învățare pentru a descoperi abilitățile fiecărui elev.

Am ținut cont de faptul că preșcolarii integrați au nevoie de sprijinul nostru, al cadrelor didactice și de sprijinul colegilor de clasă.

Ei nu trebuie excluși în niciun fel, nu trebuie “uitați” în clasă, pornind de la ideea că nu sunt la nivelul celorlalți copii pe anumite arii curriculare.

Sensibilizarea, luarea deciziei, tranziția, trainingul și evaluarea, sunt etape vitale în integrarea copiilor cu CES.

Din punctul meu de vedere mai exista doua etape/comportamente/sentimente cheie, și anume, **încrederea și dragostea**. Fără să acordăm încredere și iubire copiilor cu CES, nu vom reuși să îi ajutăm.

Abordarea pozitivă a comportamentului copiilor și exprimarea încrederii în posibilitățile fiecărui copil de a reuși sunt de asemenea factori decisivi în reușita integrării copiilor cu CES.

În activitatea educativă a copiilor cu cerințe educative speciale se poate folosi cu maximă eficiență **învățarea prin cooperare**.

Activitățile bazate pe învățarea prin cooperare permit evaluarea frecventă a performanței fiecărui copil care trebuie să ofere răspuns în nume personal sau în numele grupului, copiii se ajută unii pe ceilalți, încurajându-se și împărțindu-și ideile, explică celorlalți, discută ceea ce știu, învață unii de la alții, realizează că au nevoie unii de alții pentru a duce la bun sfârșit o sarcină a grupului.

Integrarea copiilor cu CES se poate realiza atât prin activități educaționale cât și prin activități extracurriculare. Activități extracurriculare de tipul vizitelor la muzee, excursiilor și a drumețiilor, evenimente culturale și sportive permit dezvoltarea relațiilor interpersonale și o mai bună relaționare a copiilor cu societatea.

Educația integrată va permite copiilor cu CES să trăiască alături de ceilalți copii, să desfășoare activități comune, dobândind abilități în vederea adaptării, integrării și devenirii lor ca și ceilalți.

Aceste activități sporesc interesul copiilor de cunoaștere a frumuseților naturale și de patrimoniu, formarea și dezvoltarea unor sentimente de prețuire a mediului natural în vederea adoptării unui comportament ecologic adecvat.

În condițiile educației incluzive, părinții trebuie să participe direct la viața grădiniței și pot influența anumite decizii care privesc procesul educațional.

Absența sau indiferența părinților în ceea ce privește problemele educaționale ale copilului vine în opoziție cu ideea de integrare sau incluziune.

Părinții trebuie să fie modele de acțiune și comportament în acceptarea și susținerea integrării persoanelor cu cerințe speciale din comunitățile lor.

Prin comunicarea bilaterală, părinții creează un parteneriat strâns în sprijinul copiilor, se formează comunitatea și cultura școlii, cadru în care aceștia se simt ca și “membri ai unei familii”.

Într-o școală a diversității, educația trebuie să pună accentul nu numai pe împărtășirea unor noi modele de socializare și de percepție a propriei persoane, ci și să faciliteze acceptarea unor diverse moduri de viață, situații, puncte de vedere, etc.

Dacă persoanele cu dizabilități se străduiesc să țină pasul cu societatea, oare cea din urmă la rândul ei, nu ar trebui să le ofere șansa de a evolua cât mai aproape de normal sub aspect fizic, psihic, personal, profesional și social?

Bibliografie:

1. Dumitru G.; Bucurei C.; Cărăbuș C. (2006) – „Integrarea elevilor cu cerințe educative speciale”, Timișoara, Editura Mirton;
2. VERZA, E. , PĂUN, E. „Educația integrată a copiilor cu handicap”, Unicef, 1998;
3. POPESCU, E. , PLEȘA, O.(coord) „Handicap, retardare, integrare”, București, Pro Humanita, 1998;
4. VRĂȘMAȘ, T. „Învățământ și/sau inclusiv”, Ed. Aramis, 2001;
5. Weihs T J “Copilul cu nevoi speciale”, Ed Triade, Cluj Napoca, 1998;
6. Gherguț, Alois. Sinteze de psihopedagogie special-Ghid pentru concursuri și examene de obținere a gradelor didactice, Editura Polirom, Iași, 2013;
7. Seach Diana. Jocul interactive pentru copii cu autism, Editura Fides, Iasi, 2011.

STIMULAREA ÎNVĂȚĂRII PRIN FOLOSIREA STRATEGIILOR DIDACTICE INTERACTIVE

**PROF. ÎNV. PRIMAR PETRESCU ANA-MARIA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 4 LUGOJ, JUD. TIMIȘ**

Societatea prezentului, dar mai ales a viitorului se circumscrie unui timp al informației, al complexității. De aceea, investiția în inteligență, creativitatea și capacitatea de inovare a indivizilor, a grupurilor va fi extrem de rentabilă în viitor.

Copilul este un proiect “aruncat” în lume, aflat într-o stare de „facere”, pentru ca apoi, devenit adult, să se formeze continuu de-a lungul vieții .

Rolul învățătorului în procesul de modelare a omului este poate cel mai important. Punându-și elevii în situații variate de instruire, el transformă școala “într-un templu și un laborator” (M. Eliade).

A educa un copil înseamnă a-l învăța să construiască o cunoaștere care nu va fi mâine nici cea a educatorului, nici cunoașterea copilului, ci o alta, “produs al competenței și libertății sale” (G. Deledalle, 1994).

Predarea este o artă și nu o știință. Predarea include emoții care nu pot fi sistematic provocate și folosite ca și valori umane care se află dincolo de domeniul științei. Predarea nu e o reacție chimică, ea este asemănătoare creării unei picturi sau elaborării unei piese muzicale sau, la nivel mai de jos, ca aranjarea unei grădini ori alcătuirea unei scrisori către un prieten.

În desfășurarea procesului de învățământ trebuie să organizăm lecții cu structuri elastice, în funcție de elementele noi, pe care le impun obiectivele urmărite, conținuturile, metodele și mijloacele de învățământ folosite.

Experiența mi-a demonstrat că în realizarea unui învățământ activ, formativ, un rol important îl are munca independentă a elevilor. Îmbinarea formelor de activitate frontală cu cea pe microgrupuri și individuală, crează posibilități largi pentru mobilizări multiple și variate ale elevilor în procesul învățării.

Nu se poate vorbi de activizarea elevilor, fără a se avea în vedere individualizarea procesului de predare-învățare și evaluare. De fapt este vorba de o activitate diferențiată pe fondul unei individualizări corect practicate. Individualizarea și tratarea diferențiată a elevilor

constituie două dintre strategiile de ameliorare a randamentului școlar și de înlăturare a insucceselor.

Pentru dezvoltarea gândirii critice la elevi este necesară utilizarea la clasă a unor tehnici sau metode specifice. Menționez, în acest sens, unele metode mai puțin aplicate în activitatea la clasă, cum ar fi eseul de cinci minute, atelier literar pe roluri, continuarea unei povești, scaunul interviuatului, cvintetul ș.a.

Scaunul interviuatului s-a potrivit foarte bine la lecțiile de limba română, mai cu seamă după lecturarea unui text nou și explicarea cuvintelor și expresiilor, în locul aceluși șir de întrebări adresate de învățător, pentru a se asigura de înțelegerea de către elevi a conținuturilor. La fel de bine se potrivește, însă, și în cadrul reactualizării, în locul tradiționalei conversații care întotdeauna se desfășura în sensul învățător-elevi, mai rar elevi-învățător și aproape niciodată elev-elev. De asemenea, această metodă se poate folosi și la sfârșitul lecției, pentru realizarea feed-back-ului.

În mod practic se numește un elev care, luând loc pe un scaun în fața clasei, va juca rolul unuia dintre personaje, pe care și-l alege sau îi este propus de învățător. Colegii săi trebuie să-i adreseze întrebări, jucând rolul unor mici “reporteri”. Li se va recomanda să evite întrebările care primesc răspunsuri de genul: “da/nu”, fiind îndrumați să adreseze întrebări cu răspunsuri argumentative de genul: “de ce?”, “cum?”, “din ce cauză?”.

Utilizând metoda “scaunul interviuatului”, oferim și elevilor timizi prilejul să-și întrebe colegii, cu speranța că în curând vor avea curaj să pună întrebări și învățătorului.

Eseul de 5-10 minute

Scopul eseului este să convingă și să aibă în vedere:

- prezența a două argumente;
- claritatea îmbinării argumentelor;
- relevanța exemplurilor care au stat la baza argumentelor (exemple din lectură);
- exprimare clară, critică, originală.

Compuneri ale elevilor adunate într-o carte

La fiecare unitate de învățare am abordat atât textul liric cât și cel narativ.

Pe suportul fiecărei lecții, am urmărit:

- formarea capacității de lectură (citire);
- formarea capacității de comunicare;

- elemente de construcție a comunicării.

Fiecare temă nouă a fost propusă elevilor la începutul săptămânii sau a unității de învățare. În orice comunicare, absolut toate discuțiile se făceau pe tema dată.

La sfârșitul fiecărei ore, am alocat minute pentru prezentarea unor creații în versuri sau în proză, cu același subiect (al unității de învățare)

Cu textele elaborate de elevi, pe tema dată, am hotărât să realizăm culegeri inedite cu aceste creații.

Pentru a le da culoare, am atașat și desenele realizate de elevi în timpul activităților din cadrul grupelor sau în timpul liber (tot la aceeași temă).

Rezultatul a fost stimulativ pentru activitățile următoare, în cadrul cărora s-a simțit un real progres. Au devenit mai grijulii în exprimare, s-a redus numărul greșelilor de scriere.

Aceste prezentări, sub atenta supraveghere a învățătoarei și a colegilor, au contribuit la:

- formarea capacității de comunicare;
- însușirea elementelor de construcție a comunicării (logică, bogată în expresii deosebite, corectă din punct de vedere gramatical, fluentă)

Bibliografie:

1. Nicolae și Ana Costea, “Modernizarea învățământului primar”, E.D.P., București, 1981
2. M.E.C- Consiliu Național pentru pregătirea profesorilor”, “Ghid-Învățarea activă”, București, 2001
3. WincenyOcon, “Învățământul problematizat în Școala contemporană”
4. Ziemowit Wlodarski- “Legitățile psihologice ale învățării și predării”, E.D. P. București, 1980

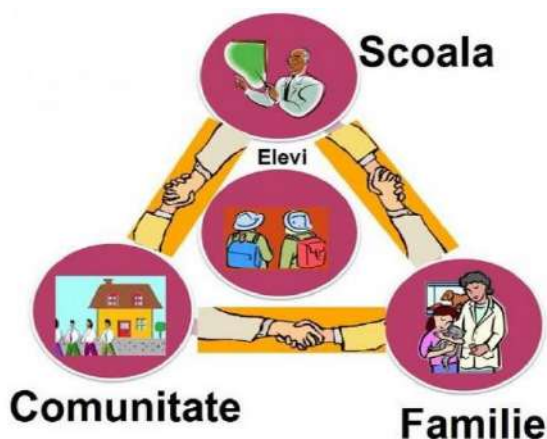
METODE EDUCATIONALE INOVATOARE

**PROF. INV. PRIMAR PETRESCU LETIȚIA-PARASCHIVA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ CONSTANTIN NEGREANU**

Comunicarea didactică reprezintă pilonul central al procesului educațional, redefinind relația dintre profesori și elevi și influențând în mod semnificativ calitatea învățării. Este un proces complex și dinamic prin care cunoștințele, abilitățile și valorile sunt transmise și receptate într-un cadru educațional. Această formă de comunicare nu se rezumă doar la transferul de informații, ci implică și construirea unui mediu propice dezvoltării intelectuale, sociale și emoționale a elevilor.

Așadar, comunicarea didactică nu presupune doar abilități tehnice de predare, ci și capacitatea de a inspira, de a stimula curiozitatea și de a facilita înțelegerea profundă a materiei. Ea transcende barierele convenționale ale educației și se adaptează la schimbările din societate, inclusiv la evoluția tehnologică și la noile nevoi ale elevilor.

În lumea educației, puterea cuvântului este incontestabilă, devenind nu doar un instrument de comunicare, ci și un catalizator al inovației didactice. Amprenta cuvântului se manifestă în multiple forme, de la manualele tradiționale la discursurile motivaționale, și exercită o influență semnificativă asupra evoluției metodelor de predare și învățare.

Profesorii devin ghizi și facilitatori ai cunoașterii, iar elevii devin agenți activi în propriul lor proces de învățare. Modalitățile tradiționale de predare și învățare evoluează pentru a integra tehnologii moderne, metode inovatoare și o abordare centrată pe elev, transformând sala de clasă într-un mediu dinamic și interactiv.

În acest context, comunicarea didactică nu se limitează doar la predare, ci încurajează, de asemenea, dezvoltarea abilităților de gândire critică, comunicare eficientă și colaborare, pregătind astfel elevii pentru provocările unei societăți în schimbare rapidă.

Astfel, explorarea și înțelegerea comunicării didactice devin esențiale pentru optimizarea procesului de învățare și pentru cultivarea unei relații armonioase între educatori și elevi, contribuind la formarea cetățenilor pregătiți să facă față provocărilor globale și să contribuie la progresul societății.

1. Utilizarea Tehnologiei în Comunicarea Didactică

O abordare inovatoare în comunicarea didactică este integrarea tehnologiei în procesul de predare și învățare. Utilizarea tabletelor, calculatoarelor, platformelor online și a altor dispozitive tehnologice în clasă permite accesul la resurse educaționale variate și interactive. De exemplu, platformele de e-learning oferă cursuri online, videoclipuri și activități care

stimulează participarea activă a elevilor și facilitează înțelegerea conținutului.

Tehnologia a devenit un instrument esențial în procesul educațional, transformând modul în care profesorii livrează informația și elevii o receptează. Un exemplu elocvent este utilizarea platformelor de e-learning, cum Google Classroom, care permite profesorilor să posteze materiale educaționale, să atribuie sarcini și să ofere feedback în timp real. De asemenea, instrumente interactive, cum ar fi tabletele sau softurile de simulare, pot transforma o lecție simplă într-o experiență captivantă și interactivă.

2. Metode de Învățare Experiențială și Practică

Abordarea didactică inovatoare implică adesea utilizarea metodelor de învățare experiențială și practică. Elevii nu doar învață din manuale și lecții, ci au oportunități de a aplica cunoștințele în situații reale. De exemplu, proiectele de grup, excursiile de studiu și simulările practice permit elevilor să-și dezvolte abilități practice și să înțeleagă modul în care informațiile se aplică în contextul real.

Metodele de învățare experiențială și practică aduc conținutul academic în contextul real, facilitând astfel înțelegerea și reținerea informației. De exemplu, în cadrul unei lecții despre descoperirea corpului uman (*anatomie pentru clasele primare*), elevii ar putea participa la experimente practice în laborator pentru a observa fenomenele studiate în manuale. Proiectele de grup, cum ar fi dezvoltarea unei prezentări sau a unei machete simple, sunt, de asemenea, exemple eficiente de învățare practică, oferind elevilor oportunitatea de a aplica cunoștințele teoretice în proiecte concrete.

3. Comunicarea Interactivă și Colaborativă

Abordările inovatoare în comunicarea didactică promovează interacțiunea și colaborarea între elevi și profesori. Comunicarea bidirecțională și feedback-ul constant joacă un rol crucial în îmbunătățirea procesului de învățare. Forumurile online, platformele de colaborare și tehnologiile de videoconferință facilitează discuții active și schimbul de idei între elevi și profesori, creând

un mediu educațional mai dinamic și participativ.

Comunicarea interactivă și colaborarea sunt aspecte-cheie ale unui mediu educațional inovator. Platformele de colaborare online, cum ar fi Google Docs sau Microsoft Teams, permit elevilor să lucreze în echipă la proiecte, să împărtășească idei și să ofere feedback reciproc. De asemenea, instrumentele de videoconferință pot aduce specialiști din diverse domenii direct în sala de clasă virtuală, oferind elevilor oportunitatea de a interacționa cu profesioniști și de a-i întreba direct despre experiența lor.

Aceste exemple ilustrează cum tehnologia și metodele practice pot revoluționa modul în care se face educația și cum interacțiunea și colaborarea joacă un rol central în procesul de învățare. Prin integrarea acestor abordări inovatoare, se creează un mediu educațional care nu doar transferă cunoștințe, ci și dezvoltă abilități practice și stimulează gândirea critică.

Odată ce am analizat impactul tehnologiei în metodele de predare, este esențial să explorăm acum amprenta cuvântului în inovația didactică. Cuvântul reprezintă o forță conducătoare în inovația didactică, fiind un instrument esențial prin care se transmit cunoștințele și se construiește puntea între învățător și elevi. Fie că este vorba despre manualele tradiționale, discursurile motivaționale sau narațiunile interactive, puterea cuvântului exercită o influență considerabilă asupra modului în care educația este percepută și asimilată.

În contextul educației tradiționale, cuvântul a fost principalul instrument al comunicării didactice. Manualele și lecțiile, transmise prin intermediul limbajului scris și oral, au format baza cunoașterii. Cu toate acestea, amploarea cuvântului nu se rezumă doar la transmiterea informației, ci și la capacitatea acestuia de a stârni imaginația și de a crea conexiuni între idei.

Un aspect cheie al amprentei cuvântului în inovația didactică se reflectă în evoluția modalităților de comunicare. Podcast-urile educaționale, cărțile digitale și platformele de e-learning reprezintă doar câteva exemple care demonstrează modul în care cuvântul a migrat către spațiul virtual, extinzând astfel accesul la informație și diversificând metodele de predare. Cu cuvinte bine alese și exemple captivante, aceste resurse reușesc să implice și să stimuleze imaginația, transformând procesul de învățare într-o experiență mai personalizată și interactivă.

De asemenea, discursurile motivaționale au devenit un instrument important în cadrul inovației didactice. Cadrele didactice, fiind conștiente de puterea cuvântului în influențarea emoțiilor și motivației elevilor, utilizează această formă de comunicare pentru a inspira și ghida procesul de învățare. Astfel de discursuri nu numai că contribuie la dezvoltarea unei mentalități pozitive, ci și deschid calea către explorarea și acceptarea inovațiilor în educație.

Prin urmare, înțelegerea amprentei cuvântului în inovația didactică devine crucială. Aceasta nu se limitează doar la transmisia informațiilor, ci și la crearea unei conexiuni mai profunde între cadrele didactice și elevi. Cuvântul, cu puterea sa de a inspira, de a transmite emoții și de a crea legături semnificative, este unul dintre principalii agenți de schimb în transformarea educației și în adaptarea sa la cerințele unei societăți în schimbare rapidă. Astfel, explorarea și aprecierea amprentei cuvântului în inovația didactică devine esențială pentru a evolua și pentru a răspunde nevoilor mereu schimbătoare ale educației contemporane.

În concluzie, explorarea abordărilor inovatoare în comunicarea didactică și a amprentei cuvântului în inovația didactică dezvăluie o realitate complexă a evoluției educației. Abordările inovatoare, cum ar fi utilizarea tehnologiei, metodele experiențiale și comunicarea interactivă,

transformă modul în care elevii învață și interacționează cu informațiile. În același timp, amprenta cuvântului, reflectată în discursurile motivaționale și în comunicarea eficientă, nu doar inspiră elevii, ci și consolidează o legătură profundă între educatori și tinerii minți în dezvoltare.

Aceste două aspecte se împletesc pentru a modela viitorul educației, aducând împreună tradiția și inovația. În timp ce tehnologia și metodele active revoluționează procesul de învățare, cuvântul rămâne un instrument nelipsit pentru a transmite nu doar informații, ci și emoții și inspirație. Astfel, inovația didactică devine o sinteză armonioasă între progresele tehnologice și puterea nelimitată a cuvântului, pregătindu-i pe elevi pentru provocările și oportunitățile unei lumi în continuă schimbare. În final, abordările inovatoare și amprenta cuvântului nu sunt doar componente separate, ci părți ale aceluiași efort de a crea un mediu educațional stimulat și relevant, în care fiecare elev poate atinge excelența și își poate realiza potențialul deplin.

BIBLIOGRAFIE:

[1] ISTRATE, O. et al. (2013) Rolul proiectelor educaționale realizate prin parteneriate școlare internaționale. Raport preliminar eTwinning RO12. București: TEHNE- Centrul pentru Inovare în Educație.

Metodele inovatoare în învățare-un instrument important în motivarea elevilor spre performanță

**Realizat de: prof. Petruț Florina Aurelia
prof. Ugron Miriana**

Instituția de învățământ: Colegiul Economic Arad

Profesorul are un rol în modelarea personalității elevilor și mai ales în formarea acestora. În timpurile actuale rolul acestuia se concretizează mai degrabă într-un suport pentru dezvoltarea autonomiei elevului, într-un liant în formarea acestuia.

Metodele interactive de învățare au luat locul metodelor clasice, creându-i-se elevului cadrul propice unei manifestări proprii unde își poate forma puncte de vedere personale, trăiri și experiențe din care învață lucruri noi și folositoare pentru viitor. Profesorul devine astfel în acest cadru un manager al învățării.

Metodele inovative în învățare joacă un rol crucial în transformarea modului în care elevii învață și asimilează cunoștințele. Ele aduc o serie de avantaje și influențe pozitive în procesul educațional cum ar fi: creșterea angajamentului și motivării, personalizarea învățării, accesibilitate extinsă la educație, dezvoltarea abilităților relevante pentru secolul XXI, îmbunătățirea performanței și a rezultatelor precum și facilitarea învățării pe parcursul vieții.

Metodele inovative bazate pe jocuri sau utilizarea realității virtuale, fac procesul de învățare mai captivant și interactiv. Acestea pot stimula dorința de a învăța și pot menține interesul elevilor pe termen lung. Tehnologiile inovative permit adaptarea conținutului și ritmului de învățare în funcție de nevoile individuale ale elevilor. Sistemele de învățare adaptivă pot oferi abordări personalizate, maximizând astfel eficiența procesului de învățare. O altă metodă inovativă și anume cursurile online, podcasturile educaționale sau aplicațiile mobile, extind accesul educației către persoanele din zone îndepărtate sau cu resurse limitate. Multe din metodele inovative promovează gândirea critică, rezolvarea de probleme, colaborarea și creativitatea, abilități esențiale în lumea actuală și în cea viitoare. Metodele inovative încurajează învățarea continuă și adaptivă adaptabilă, promovând ideea că educația nu se oprește odată cu absolvirea școlii.

Educația are la bază o latură informativă, dar astăzi se pune un foarte mare accent pe formativ pentru ca elevii să fie capabili să se adapteze unor situații noi, folosindu-se de capacități și competențe. Atribuțiile cadrului didactic cresc mai ales în procesul de evaluare, ca o completare a predării și învățării, deoarece aceasta oferă posibilitatea elevilor de a lua parte la propria instruire.

Se poate observa că în spațiul școlar educativ modern se evidențiază două elemente care trebuie să participe în egală măsură la motivarea elevilor. Primul element este fără îndoială profesorul, ca formator și manager al procesului instructiv-educativ, iar cel de-al doilea este însuși elevul care prin propria percepție asupra propriei competențe se poate auto-motiva.

Pentru a motiva, cadrul didactic trebuie să scoată în evidență întotdeauna obiectivele lecției, evidențiind în același timp finalitatea pe termen lung. Cu cât elevii vor conștientiza că activitatea vizează pasiunile lor și domeniile lor de interes, cu cât li se va da mai mult ocazia de a fi valorizați în cadrul grupului, cu atât elevii se vor implica mai mult și cu mai mult entuziasm.

Elevul, prin autoevaluarea capacității sale de a reuși să rezolve problemele puse în discuție, își formează percepția asupra competenței proprii. Când se consideră competent, elevul va persevera până atinge performanța. De aceea profesorul trebuie să fie foarte atent la imaginea pe care o are elevul cu privire la competența proprie, gestionând situația cu înțelepciune. Elevul care la început nu are o stimă de sine prea ridicată trebuie pus cât mai des în situații de succes. Profesorul trebuie să îl solicite cu rezolvarea unor sarcini nu tocmai ușoare, ghidându-l spre rezolvarea corectă pentru a-i crește încrederea în forțele proprii. Dacă elevul este prea încrezător și uneori manifestă o scădere a motivației, profesorul trebuie să recurgă la sarcini care să îi demonstreze acestuia că nu este atât de competent precum se credea și că este necesar să persevereze. Pentru acest tip de elev, situațiile de insucces pot deveni motivante.

Pentru a îmbunătăți percepția elevului asupra propriei competențe, profesorul poate apela la diverse strategii: planificarea, monitorizarea și autoevaluarea. Toate acestea vor contribui la motivarea elevului. De asemenea climatul pozitiv, încurajator precum și menținerea echilibrului în alegerea gradului de dificultate a sarcinilor, feedback-ul permanent sunt condiții esențiale pentru ca elevii să se simtă motivați. Totodată profesorul trebuie să acorde atenție și percepției elevului asupra controlului pe care acesta crede că îl exercită asupra desfășurării și rezultatelor unei activități. Dacă acesta consideră că strategiile pe care le folosește pentru rezolvarea unei probleme îi asigură succesul, el se va simți capabil să controleze activitatea. Cei care au o percepție bună asupra puterii lor de controlabilitate, abordează materia mult mai în profunzime și stabilesc noi conexiuni, căutând să găsească noi soluții. Astfel se stimulează performanța.

O altă cale de a le îmbunătăți percepția asupra controlabilității este aceea de a pune elevii în situația să propună ei sarcini și teme spre rezolvare. Astfel ei devin mai responsabili, se simt importanți și valorizați, deoarece sunt abordate subiecte adaptate intereselor lor.

Motivarea elevilor spre performanță poate fi realizată prin organizarea unui brainstorming în vederea adoptării celor mai potrivite strategii în rezolvarea unei probleme. În acest fel elevii vor avea sentimentul că pot controla rezolvarea. Rolul profesorului în această situație este acela de a ghida elevii către soluțiile optime.

În concluzie, rolul metodelor inovative este de a transforma procesul educațional, de a face învățarea mai eficientă, mai accesibilă și mai relevantă pentru nevoile și cerințele lumii moderne. Pentru a motiva elevii spre performanță, profesorul trebuie să ia în considerare neapărat percepțiile elevilor și să utilizeze metode care reprezintă un instrument esențial în cultivarea unei societăți mai bine pregătite și în stimularea dezvoltării individuale și colective.

Bibliografie

1. Ionescu, Miron, Radu, Ion, Didactica modernă, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1995
2. Jinga, I., , Negreș, I, Învățarea eficientă, Ed. Editis, București 1994
3. Sălăvăstru, Dorina, Psihologia educației, , Ed. Polirom, Iași, 2004
4. Sălăvăstru, Dorina, Psihologia învățării: teorii și aplicații educaționale, Ed. Polirom, Iași, 2009

METODE ȘI TEHNICI DE EVALUARE INOVATIVE ÎN CADRUL ÎNVĂȚĂMÂNTULUI ON-LINE

Întocmit de Prof. Pinghireac Simina-Elena
Disciplina: Limba și literatura română
Școala Gimnazială Nr.1 Răchiți, loc. Răchiți, jud. Botoșani

Evaluarea reprezintă actul didactic complex, integrat procesului de învățământ, ce urmărește măsurarea cantității cunoștințelor dobândite, valoarea, performanțele și eficiența acestora la un moment dat, oferind soluții de perfecționare a actului didactic.

ETAPELE EVALUĂRII:

Structura procesului de evaluare, analizat în viziune sistemică cuprinde următoarele *trei etape: verificarea, măsurarea și notarea.*

1. Verificarea presupune colectarea de informații referitoare la nivelul performanțelor școlare ale elevilor, respectiv la cunoștințele, abilitățile, capacitățile, competențele, comportamentele și atitudinile acestora, prin aplicarea unui ansamblu de strategii, metode, tehnici, procedee și instrumente.

2. Măsurarea reprezintă acțiunea de interpretare și aprecierea performanțelor elevilor prin raportarea lor la indicatori de performanță, la sisteme de referință, la standarde de performanță, la sisteme de criterii de evaluare. În general, evaluarea se referă la acordarea unei semnificații cantitative caracteristicilor calitative, măsurarea, în calitate de componentă a evaluării se referă la acordarea unor semnificații.

3. Notarea sau decizia de ameliorare, presupune precizarea și mai exactă, rafinarea semnificației atribuite prin măsurare, grație emiterii unor judecăți de valoare asupra rezultatelor și adoptării deciziei. În actul evaluativ decizia este luată ca urmare a asocierii rezultatelor cu scări de notare și acordării de note sau calificative școlare. Notarea reprezintă acțiunea cadrului didactic de apreciere prin note școlare a progresului școlar realizat de elevi, respectiv cuantificarea nivelului lor de cunoștințe, abilități, capacități, atitudini, aptitudini, etc.

În mare parte, pentru **mediul on-line** se folosesc următoarele *instrumente de e-learning* și de comunicare: Skype, Google Classroom, Zoom, platformele: Kinderpedia, G Suite, Microsoft Team, Moodle, etc.

Cele mai des întâlnite forme de evaluare sunt: evaluarea **inițială, continuă și finală.**

În mare parte în literatura de specialitate *formele de evaluare* sunt structurate în:
a) metode tradiționale: probe orale, probe scrise, probe practice;

b) metode complementare (moderne): observarea sistematică a comportamentului, referatul/eseul, proiectul, portofoliul, autoevaluarea.

Probele orale sunt cele mai utilizate metode de evaluare. Acestea oferă o interacționare directă între profesor și copil. Sunt flexibile și pot alterna întrebările în funcție de calitatea răspunsurilor. Probele orale oferă copilului posibilitatea de a formula răspunsurile libere, fără a le structura; poate să-și justifice răspunsul. Pentru *probele orale* putem folosi fără nici o problemă comunicarea video-audio unu la unu, sau pur și simplu camerele web în grupurile de Skype sau Zoom, în care evaluatul să poată expune răspunsul la o întrebare sau o lecție învățată.

După părerea mea *probele scrise* ies din discuție pentru instrumentele on-line. Inclusiv partea de teze scrise nu mai este aplicabilă. *Probele practice* se mai aplică în mod eficient, dar doar dacă au aplicabilitate în mediul electronic, la disciplina respectivă.

Pentru *referate și proiecte* putem folosi instrumente de management al conținutului pentru încărcarea acestora și evaluarea ulterioară de către profesor. Sau putem folosi clasicul e-mail pentru transmiterea spre evaluare a acestora. Dacă vorbim despre proiecte aplicate (modele, schițe, etc.) elevul poate filma prezentarea acestora și o poate posta on-line de asemenea.

Instrumentele de evaluare on-line ne pun la dispoziție o gamă largă de posibilități de evaluare, uneori tehnica fiind mult mai pregătită decât credem noi. On-line-ul pune la dispoziția evaluatorilor un set de standarde și specificații dedicate instruirii asistate de calculator: [SCORM](#).

Portofoliul este o metodă de evaluare care înmagazinează date despre progresul copilului, poate fi considerat ca o „carte de vizită” a elevului. Tipuri de portofolii:

- **portofoliu de prezentare sau introductiv** (cuprinde o selecție a celor mai importante lucrări);
- **portofoliu de progres sau de lucru** (conține toate elementele desfășurate pe parcursul activității);
- **portofoliul de evaluare** (cuprinde: obiective, strategii, instrumente de evaluare, tabele de rezultate, etc.)

Portofoliul poate cuprinde: o listă cu comportamente așteptate; observații asupra evoluției copilului; lucrări ale acestuia; poze cu sarcini/activități pe care acesta le-a dus la bun sfârșit pe parcursul anului școlar, rezultate ale activităților extracurriculare (diplome la diverse concursuri); În concluzie, portofoliul nu este numai o metodă alternativă de evaluare a copilului ci, poate fi reprezentativ pentru crearea unei imagini pozitive asupra unor grupuri

de elevi .

Printre *metodele și procedeele interactive de fixare și evaluare* a cunoștințelor utilizate, se înscriu următoarele: **scaunul autorului, piramida, ghicitorile, tehnica fotolimbajului, ciorchinele, posterul, blazonul, Diagrama Venn, Examinarea povestirii, Jurnalul grafic, Harta conceptuală / cognitivă, Tehnica florii de nufăr, metoda colțurilor, tehnica analitico-sintetică, cubul, turnirul întrebărilor, cvintetul, jurnalul grupei** (Consider că ar trebui să lucreze elevii prin intermediul calculatorului/telefonului și apoi să-și prezinte jurnalul ca fiind o echipă bine întemeiată, totuși de la „distanță”, în mediul on-line) .

După Ausubel „*evaluarea merită un loc important în învățământ, din care face parte integrantă. Ea are întotdeauna un raport direct sau indirect cu progresul, în extensie și în calitate, al învățării*”, astfel evaluarea este prioritară în cadrul procesului de învățământ din țara noastră, fiind considerată o sursă a soluțiilor de perfecționare a actului didactic.

Bibliografie:

1. Ausubel, P. D., Robinson, R. F.(1981) – „Pedagogia secolului XX. Învățarea în școală”, București, EDP.;
2. Chiriac, Maria- „Evaluarea- ghid al activității din grădiniță”- studiu științific
3. Comenius, J., A. (1970) – „ Didactica Magna”m București, EDP;
4. Cucuș, Constantin – „Pedagogie” ediția a II a revizuită și adăugită, - Iași, Polirom, 2006;
5. Cucuș, C., „Teoria și metodologia predării”, Editura Polirom, Iași, 2010, ISBN: 978-973-46-0936-9
6. Florea, N.M., „Valorificarea evaluărilor privind rezultatele școlare pentru ameliorarea procesului didactic”, Editura ArsAcademica, March 2010, ISBN: 978-606-8017-47-1, https://www.researchgate.net/publication/230608787_Valorificarea_evaluărilor_privind_rezultatele_scolare_pentru_ameliorarea_procesului_didactic/citations
7. Tănase, M., „Evaluarea – componentă esențială a procesului instructiv-educativ”, Brașov, 2011, ISBN 978-973-0-11834-6, <https://tanaseexpert.files.wordpress.com/2011/11/evaluarea-componenta-esentiala-a-procesului-instructiv-educativ1.pdf>

ADAPTARE ȘI INOVARE ÎN PREDAREA LIMBILOR MODERNE ÎN CONTEXTUL SCHIMBĂRILOR GLOBALE ÎN EDUCAȚIE

Pintilei Daniela, Colegiul Național „Mihai Eminescu” Botoșani

Globalizarea educației a devenit un fenomen vizibil pronunțat, iar noile tehnologii joacă un rol esențial în promovarea acestui proces. Prin intermediul internetului, elevii și profesorii au acum acces la o varietate semnificativă de resurse educaționale online. Aceasta include cursuri online, materiale didactice, biblioteci digitale, platforme de învățare și alte instrumente care pot fi utilizate la nivel global.

Noile tehnologii au permis dezvoltarea și extinderea sistemelor de învățare la distanță. Elevii și profesorii pot participa la cursuri online oferite de universități și instituții educaționale din întreaga lume, fără a fi nevoie să se deplaseze fizic la instituțiile organizatoare. Tehnologiile de comunicare, videoconferințele și platformele de colaborare online, facilitează comunicarea între elevi și profesori din diverse colțuri ale lumii. Acest lucru permite schimbul de idei, proiecte comune și colaborări într-un mediu global. Tehnologiile de învățare adaptivă și personalizată utilizează algoritmi pentru a adapta materialele și exercițiile în funcție de nevoile individuale ale elevilor. Această abordare ajută la asigurarea unei educații mai eficiente și relevante în context global.

Tehnologiile de comunicare permit crearea și administrarea de evaluări online, facilitând procesul de evaluare globală. Elevii pot participa la examene și evaluări standardizate la nivel mondial, iar rezultatele pot fi comparate și analizate la nivel global. Modelele educaționale globale au fost influențate de necesitatea pregătirii elevilor pentru o piață universală a muncii. Accentul pe competențe precum gândirea critică, rezolvarea de probleme și abilitățile de comunicare reflectă nevoile pieței de muncă la nivel global.

Globalizarea educației a facilitat transferul rapid de cunoștințe și bune practici între instituții educaționale. Modelele de succes pot fi adaptate și implementate în diverse contexte, conducând la îmbunătățiri în sistemul educațional. Modelele globale încurajează includerea și promovarea diversității culturale în procesul educațional. Aceasta poate duce la o mai bună înțelegere și apreciere a diferențelor culturale între elevi și profesori. Nu în ultimul rând, instituțiile educaționale din diferite țări pot dezvolta parteneriate pentru schimbul de experiențe și resurse, ceea ce contribuie la creșterea calității educației prin împărtășirea cunoștințelor și a celor mai bune practici.

Incontestabil, globalizarea educației, susținută de noile tehnologii, a adus schimbări semnificative în modul în care învățământul este conceput și livrat, influențând modelele educaționale la nivel global. Încurajarea unui curriculum internațional în contextul revoluției informaționale presupune adaptarea conținuturilor și a strategiilor de predare pentru a corespunde nevoilor și provocărilor unei lumi tot mai interconectate și în schimbare rapidă. Un element-cheie în adaptarea curriculară este formarea competențelor interculturale și lingvistice. Învățarea mai multor limbi străine, susținută de o comunicare digitală utilizată în mod responsabil și eficient, contribuie la înțelegerea diversității culturale și implicit la înțelegerea contextelor sociale, economice și politice din întreaga lume.

Învățarea limbilor moderne în contextul modelelor educaționale globale

În contextul globalizării, învățarea limbilor moderne tinde să pună accentul pe dezvoltarea abilităților de comunicare și pe dobândirea competențelor practice necesare în contexte reale. Se pune accent pe vorbire, ascultare, citire și scriere într-un mod integrat.

Integrarea tehnologiei în predarea limbilor moderne este o caracteristică comună a modelelor educaționale globale. Tehnologia oferă acces la o varietate de resurse online, precum platforme, site-uri specializate, aplicații mobile, jocuri educaționale, videoclipuri, podcasturi și alte instrumente digitale pentru a sprijini învățarea interactivă a limbilor străine. Cursuri online, platforme de învățare la distanță și resurse multimedia realizate de profesori specialiști, inclusiv nativi, sunt disponibile la nivel global, oferind elevilor sau persoanelor din diverse medii și locuri să beneficieze de instruirea oferită de aceștia. Cele mai multe cursuri online oferă flexibilitate în ceea ce privește programul și ritmul de învățare al cursanților, ceea ce încurajează autonomia și responsabilizarea actului învățării.

Oportunitatea de a explora limba și cultura țintă chiar și în afara sălilor de clasă tradiționale diversifică experiențele educaționale, adaptându-le la cerințele unei societăți în continuă schimbare. Modelele globale promovează învățarea limbilor în context cultural. Elevii pot explora diferite culturi prin intermediul materialelor didactice și al colaborărilor interculturale. Acest aspect este esențial pentru dezvoltarea unei înțelegeri profunde a limbii și pentru promovarea toleranței culturale. Prin introducerea modelelor educaționale globale se facilitează programele de schimb internațional și mobilitatea elevilor. Proiectele ce presupun mobilități internaționale oferă elevilor șansa de a experimenta învățarea limbilor străine în contexte reale, contribuind la dezvoltarea competențelor lingvistice și culturale.

Învățarea limbilor moderne este influențată de abordarea comunicativă și contextuală. Situaarea limbii în contexte relevante, precum și dezvoltarea abilităților de comunicare în situații cotidiene și profesionale sunt aspecte esențiale în formarea competențelor lingvistice. Modelele globale promovează evaluarea bazată pe competențe, care măsoară abilitățile practice ale elevilor într-o limbă străină. Aceasta poate include evaluări orale, proiecte practice și alte forme de evaluare care reflectă utilizarea reală a limbii.

Cadrul European Comun de Referință pentru Limbi: Învățare, Predare, Evaluare (CECRL), document publicat în 2001 de Consiliul Europei, definește nivelurile de stăpânire a unei limbi străine. Este, în aceeași măsură, un instrument care oferă o descriere detaliată a abilităților lingvistice și a competențelor necesare pentru vorbitorii non-nativi în învățarea și predarea limbilor străine. CECRL oferă o platformă comună de evaluare și înțelegere a aptitudinilor lingvistice în Europa și, pe măsură ce a fost adoptat pe scară largă, a avut o influență semnificativă asupra modelelor globale de învățare a limbilor moderne. CECRL definește șase niveluri de competență lingvistică, începând de la A1 (începător) și ajungând la C2 (avansat), iar aceste niveluri sunt utilizate peste tot în Europa pentru a evalua competențele lingvistice.

Standardizarea nivelurilor de competență permite compararea și evaluarea eficientă a aptitudinilor lingvistice la nivel global. CECRL oferă o descriere detaliată a abilităților de receptare (ascultare și citire), de producere (vorbit și scris) și de mediere, la fiecare nivel de competență. Aceasta oferă o bază comună pentru înțelegerea așteptărilor la fiecare nivel și asigură coerență în procesele de predare și evaluare. CECRL promovează mobilitatea și înțelegerea interculturală și recunoaște diversitatea modurilor în care elevii învață. Acest lucru încurajează utilizarea unor metode de predare inovatoare și variate pentru a satisface diferitele stiluri și ritmuri de învățare ale elevilor, încurajând învățarea limbilor străine ca instrument pentru comunicarea interculturală și pentru facilitarea interacțiunilor într-un mediu globalizat.

CECRL a avut un impact semnificativ asupra modului în care se evaluează competențele lingvistice la nivel global. Testele și examenele bazate pe CECRL asigură consistență în evaluare și permit compararea rezultatelor la nivel internațional. CECRL promovează continuitatea în învățarea limbilor moderne, indicând progresele treptate și consistente pe măsură ce elevii urcă în nivelurile de competență. Acest aspect contribuie la o înțelegere mai clară a parcursului de învățare și la stabilirea unor așteptări realiste pentru elevi. De aceea, CECRL a devenit o referință importantă pentru învățarea limbilor moderne la nivel european și chiar la nivel global, influențând politicile și practicile educaționale în domeniul limbilor străine.

Așadar, globalizarea educației și integrarea noilor tehnologii în învățarea limbilor moderne redefinesc fundamental procesul de predare-învățare. Așa cum tehnologia continuă să evolueze și să transforme modul în care comunicăm și învățăm, explorarea limbilor moderne într-un context global devine mai accesibilă, dar și mai captivantă. Noile tehnologii aduc accesibilitate la resurse educaționale de calitate, facilitează comunicarea și promovează diversitatea culturală într-un mod fără precedent.

Cu resurse educaționale ușor accesibile și posibilități de interacțiune globală, elevii sunt expuși la diversitatea culturală și lingvistică în moduri inovatoare. CECRL reprezintă un instrument coerent pentru evaluare și înțelegere la nivel internațional, promovând un standard de excelență în competențele lingvistice.

În acest peisaj educațional în continuă schimbare, globalizarea nu doar deschide uși către oportunități educaționale nelimitate, ci și cultivă învățarea ca proces dinamic și interactiv. Prin încurajarea schimbului de idei, a colaborării internaționale și a adaptabilității învățării, modelul global de educație își propune să formeze cetățeni globali, pregătiți să se angajeze și să prospere într-o lume interconectată.

Bibliografie

- *Cadre Européen Commun de Référence pour les Langues: Apprendre, Enseigner, Évaluer*, Unité des Politiques linguistiques, Strasbourg, 2001;
- TAGLIANTE, Christine, *L'évaluation et le Cadre européen*, Paris, Clé International, 2005;
- COSMA, Mircea, *Globalizarea și educația*, https://www.armyacademy.ro/reviste/2_2004/r5.pdf

Top 3 probleme ale sistemului educațional și utilizarea metodelor inovative pentru rezolvarea acestora

Prof. Pirneci Ion

Școala Gimnazială Nr. 1 Sohatu, județul Călărași

Analizând problemele sistemului educațional putem observa faptul că aceste trei probleme au persistat și s-au acutizat. Noutatea acestui articol constă în compararea unei probleme în funcție de paradigmele fiecărui regim politic (monarhist, comunist și democratic) în parte și a modalității de gestionare a problemei. Pedagogii români și internaționali au demonstrat cum un regim politic poate acționa în mod eficient asupra sistemului educațional producând efecte pozitive, însă, în cazul sistemului educațional românesc principalele probleme educaționale persistă și în prezent deoarece regimul politic nu a avut o privire de ansamblu asupra legiferării și a impactului scontat. Schimbările bruște legislative au avut un impact negativ asupra sistemului educațional deoarece o lege are nevoie de timp pentru a se sedimenta, schimbările bruște de miniștrii au făcut să existe foarte multe legi emise și foarte puține au avut efecte pozitive, deoarece sistemul nu a fost capabil să evalueze impactul fiecărei legi. Rezolvarea acestor probleme, vor avea un impact pozitiv, observabil în evoluția profesorilor și elevilor.

Prima problemă studiată este **abandonul școlar**. În cadrul regimului monarhic, principalul motiv pentru care copiii nu frecventau cursurile a fost discrepanța dintre frecventarea elevilor din mediul rural față de cei din mediul urban. Principalele motive pentru care elevul nu dorea să participe erau: depărtarea de școală; sărăcia părinților care sunt în imposibilitatea de a le procura copiilor rechizite școlare; nevoia părinților de a fi ajutați în treburile gospodărești de către copiii lor; ignoranța părinților și neimplicarea cadrelor didactice. Pedagogul Iosif Gabrea propunea următoarele: sporirea amenzilor părinților care nu își trimit copiii la școală; implicarea dirigintelui prin comunicarea primarului listei cu elevii absenți; eficientizarea colectării amenzilor.

Un alt motiv pentru care copiii abandonau școala erau investițiile defectuoase în infrastructura școlară deoarece orice criză economică va duce la micșorarea bugetului educațional. Chiar dacă bugetul educațional monarhist era net superior față de cel din regimul democrat, comparativ cu statele europene, bugetul României din perioada monarhică era penultimul din Europa. Fapt cu care statul nostru se confruntă și în prezent. În cadrul regimului comunist

investițiile în infrastructura școlară au fost net superioare față de celelalte două regimuri politice, majoritatea unităților de învățământ fiind construite în această perioadă.

Abandonul școlar se poate explica și prin faptul că majoritatea elevilor care terminau școala primară nu își continuau studiile deoarece în mentalul colectiv era împământenit faptul că după finalizarea celor 4 clase, copilul trebuie să își găsească o meserie.

Un alt element important al abandonului școlar îl reprezintă suprapopularea claselor, care a evoluat în cadrul fiecărui regim politic, profesorul neputând gestiona un număr mare de elevi și în final nu poate realiza o conexiune eficientă cu elevii, o parte dintre ei, renunțând la școală. Menționez faptul că în prezent, regimul democrat, reglementează numărul maxim de elevi ca fiind 22, dar în multe clase existând elevi cu nevoi speciale și unde nu ai sprijin.

Metoda inovativă reprezintă crearea unui spațiu propice dezvoltării competențelor pentru prin crearea unei viziunii a clasei, reguli și obiective ale elevilor. Viziunea clasei se referă la crearea unui care are ca scop legarea conținutului predat de viața reală (ex: „*Împreună reușim*” poate fi legat de conținutul „România în Primul Război Mondial” iar metodele didactice folosite să scoată în evidență faptul că românii împreună au reușit să unească provinciile românești) . Obiectivele sunt de două tipuri: pe module și pentru întregul an școlar, acestea să fie legate de competențe iar regulile să nu fie punitive ci să aibă o condescendență.

A doua problemă este **încărcarea programelor școlare**. Constantin Kirițescu consideră faptul că simplificarea programelor școlare ar face ca profesorii să se axeze pe asimilarea cunoștințelor și nu pe transmiterea lor, „*omul epocii moderne ar trebui să aibă vârsta lui Matusalem, pentru a-și mai putea face cultura generală*”. Efectele supraîncărcării programelor școlare în opinia lui Gabrea sunt: deprimarea, insuficiența, uciderea creativității și a spontaneității. Profesorul Țilenschi considera că elevilor nu li se dezvoltă capacitatea de a învăța, aceștia considerând memorarea manualului ca fiind principala modalitate de a învăța. Pe lângă școală, elevul are de redactat și teme. Aceste teme ar trebui să aibă ca scop înțelegerea noțiunilor predate, însă în realitate, elevul petrece foarte mult timp pentru a rezolva o temă. Iosif Gabrea constată faptul că un elev poate sta și 11 ore, timp în care își face temele și apoi memorează lecția.

Nicolae Moiescu se axează pe rolul important al profesorilor. Din punctul său de vedere, principalul rol al unui profesor nu este de a se axa pe aplicarea în totalitate a programei, ci de a găsi metode noi prin care elevii să se dezvolte. Principalul scop al profesorului este de a trezi interes elevului, fapt care implicit duce la o încredere mai mare în forțele proprii. Sistemul

educațional monarhic are ca scop asimilarea de cunoștințe enciclopedice pentru elevi, iar școala nouă pune în aplicare aceste elemente teoretice în viața personală și profesională pentru a-l forma ca individ. În regimul comunist nu a existat o preocupare în a crea un sistem educațional prin care elevii să gândească critic, să se axeze pe creativitate deoarece regimul comunist era un regim închisat care nu oferea elevilor altă gândire decât cea agreată de regim, așadar, memorarea s-a acutizat. În cadrul regimului democrat, sistemul educațional se axează pe dezvoltarea de competențe, care îl ajută pe elev să gândească critic, să găsească soluții, să identifice asemănările și deosebirile dintre situații.

George Antonescu considera că programele de liceu sunt extrem de încărcate, profesorii axându-se pe predare deoarece, doar așa pot termina unitățile de învățare, aceștia nu verifică dacă elevii au înțeles noțiunile predate. De asemenea, autorul, considera că reducerea conținuturilor și reducerea numărului de elevi va avea un impact pozitiv asupra sistemului educațional românesc. Reducerea programelor ar trebui să țină cont de elementul calitativ, nu cantitativ.

În regimul comunist, nu a existat o dezbatere în spațiul public despre încărcarea programelor școlare, însă, studiind programele realizez faptul că exista foarte mult conținut, mai ales politic pe care elevii nu îl puteau asimila și preferau să îl memoreze.

În cadrul regimului politic democrat, chiar și după modificarea programelor școlare gimnaziale, survenite în 2017 în mass-media au apărut articole care confirmau faptul că atât profesorii, cât și elevii se plâng de programe școlare supra-încărcate, practic, profesorul nu se poate focusa și pe conținut și pe dezvoltarea de competențe, în final, el, va alege dezvoltarea competențelor ținând cont de un conținut schematizat. În ultimii ani sunt tot mai multe discuții în spațiul digital, dar și la consfăturile sau cercurile pedagogice care scot în evidență cele opt competențe cheie europene. Astfel, se observă o îmbunătățire a direcției de la conținut la competență.

Tehnologia este mereu în schimbare și programele rămân în urmă. Ar trebui după o perioadă de zece ani să se schimbe pentru că nevoile elevilor sunt diferite și de la o zonă geografică la alta, dar și dintr-o perioada la alta. Putem observa că unele locuri de muncă nu mai sunt și apar altele.

A treia problemă o reprezintă intervenția statului în cadrul sistemului educațional prin schimbarea bruscă a legilor. Constantin Kirițescu considera că dese schimbări ale miniștrilor din perioada monarhică afectează regimul politic. În cadrul sistemului educațional în perioada

1928-1938 s-au succedat 12 miniștrii ai educației. Aceste schimbări se reflectă negativ în cadrul sistemului educațional deoarece fiecare ministru care ajunge în această funcție dorește să schimbe diferite legi, sau mai rău, să modifice legea inițiată de predecesor. Kirițescu consideră că majoritatea schimbărilor au fost realizate fără a avea studii temeinice asupra impactului diverselor legi. George Antonescu amintește și el despre schimbările bruște ale legilor, acestea producându-se deoarece liderii politici consideră sistemul educațional important pentru stat și doresc să schimbe acest sistem pentru a fi observați de mass-media. Totuși, factorul politic nu are o viziune clară asupra obiectivelor și modalităților prin care acele obiective se îndeplinesc.

Iosif Găbrea consideră că Ministerul Educației Naționale ține cont de directivele regimului politic și nu ține cont de nevoile sociale ale indivizilor care trebuie coroborate cu realitățile societale.

Nicolae Iorga considera că sistemul educațional este strâns legat de trecut, iar reformarea lui se realizează foarte greu deoarece nu dorește să se despartă de trecutul ei. O problemă importantă a sistemului este faptul că nu ține cont de diversitatea aptitudinilor ereditare, de calitățile individuale și de experiențele de viață ale elevilor catalogându-i la fel și legându-i de o programă școlară. De asemenea, autorul constata faptul că ar trebui lucrat mai des în grup deoarece ideile se asimilează mai rapid.

În cadrul sistemului educațional comunist au existat trei reorganizări (1948;1968 și 1979). În cadrul primei organizări, obiectivul principal al sistemului educațional era impunerea ideologiei comuniste. Această reformare a presupus schimbarea programelor și a manualelor școlare, obligativitatea de a studia limba rusă începând cu clasa a IV-a, desființarea tuturor școlilor particulare, interzicerea orelor de religie, favorizarea învățământului tehnic. Principalele efecte ale legii din 1979 au fost: politizarea sistemului educațional; încărcarea numărului de ore la liceu; dezvoltarea memorizării; lipsa gândirii critice; ierarhizarea disciplinelor (științele fundamentale, însușirea concepției revoluționare, cunoașterea istoriei și culturii patriei).

Diverse reforme educaționale au existat și în regimul democrat, însă acestea, nu au avut ca efect dezvoltarea sistemului.

Metoda inovativă este reprezentată de un grup de specialiști educaționali care pot analiza curriculum, îl pot îmbunătăți, și cel mai important îl vor păstra pentru o generație de elevi (clasele pregătitoare-a XII-a).

Bibliografie

Antologia legilor învățământului din România, Editura Institutului de Științe ale Educației, București, 2004.

Constantin Kirițescu, *Școala română într-o răscruce de istorie*, Fundația Regală pentru Literatură și Artă, București, 1943.

George Antonescu, *Baza pedagogică a reorganizării învățământului*, Editura „Cultura Națională”, București, f. a..

Idem, *Tineretul și școala românească*, Editura Institutului Pedagogic Român, București, 1935.

Iosif Gabrea, *Individualizarea învățământului*, Editura „Națională”, București, 1934.

Idem, *Pedagogia ca știință și obiect de învățământ*, Imprimeriile „Curentul”, București, 1939.

Idem, *Școala românească. Structura și politica ei (1921-1931)*, Tipografia „Bucovina”, București, 1933.

Legea Educației și învățământului, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1979.

Nicolae Ionescu, *Greșeli în educație și învățământ*, Editura Institutului de Arte Grafice Ștefaniu, Iași, 1915.

Nicolae Iorga, *O nouă metodă de învățământ*, Așezământul Tipografic „Datina Românească”, Vălenii de Munte, 1935.

Nicolae Moisescu, *Școala Veche și Școala Nouă*, Editura „Cultura Românească”, București, 1938.

Teodor Saidel, *Așezăminte de învățământ și educație*, Editura Casa Școalelor, București, 1928.

Valentina Filipescu, Olga Oprea, *Învățământul obligatoriu în România și în alte țări*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1972.

Cultivarea potențialului creativ al preșcolarilor prin utilizarea metodelor active

Prof. Podoreanu Anca Maria–Grădinița cu PP „Ștefan cel Mare și Sfânt” Dorohoi

În contextul schimbărilor actuale ale reformei învățământului românesc se impune cu necesitate stimularea spiritului creator, a receptivității estetice, a gândirii divergente, a tuturor laturilor personalității, care pot contribui la ancorarea novatoare în realitate a viitorului, prin inițiativă și creație.

Un număr tot mai mare de investigații pedagogice din ultima perioadă se îndreaptă asupra creativității, având la bază următoarele argumente:

- potențialul creativ diferă de la individ la individ;
- sarcinile cu care omul se confruntă în cursul vieții se multiplică, se diversifică, solicitându-i acestuia, într-o măsură mai mare sau mai mică, creativitatea, acționând direct asupra factorilor ce o determină;
- creativitatea poate fi estimată și educată la fiecare subiect uman.

În aceste condiții este evident faptul că investigarea creativității decurge nu atât din nevoi de ordin științific, teoretic, cât mai ales din rațiuni, din necesități de ordin practic aplicativ.

Ursula Șchiopu definește creativitatea drept “ o dispoziție spontană de a crea și inventa, care există la fiecare persoană la toate vârstele ”.

Creativitatea, arată Alexandru Roșca, este un fenomen complex cu multiple aspecte.

În sens restrâns, creativitatea este activitatea sau procesul care conduce la un produs caracterizat prin noutate sau originalitate și valoare pentru societate.

În sens larg creativitatea se referă la găsirea de soluții, idei, probleme, metode, procedee care nu sunt noi pentru societate, dar la care s-a ajuns pe cale independentă. Unii autori susțin că nu există creativitate la copiii preșcolari pentru că fiind lipsiți de experiență cognitivă și acțională bogată, nu pot produce valori reale. Alții dimpotrivă susțin că activitatea de investigare și de descoperire a cunoștințelor sunt ele însele activități creatoare, deoarece presupun restructurarea și reorientarea experienței proprii atât cât există la preșcolari și un efort de gândire personală și independentă.

Din punct de vedere etimologic, termenul de creativitate își are originea în latinescul *creare = a naște, a zămisli, a făuri, a crea*; în psihologie, prin acest termen se înțelege capacitatea de a introduce noul, dispoziția generală a personalității spre nou, o anumită organizare a proceselor psihice în sistemul de personalitate. Prin creativitate se înțelege capacitatea sau aptitudinea de a realiza ceva original. Actul creator este însă un proces de elaborare prin invenție sau descoperire, cu ajutorul imaginației creatoare, a unor idei sau produse noi, originale de mare valoare și aplicabile în domeniul de activitate.

Ansamblul stocului de informații și de structuri operaționale, procedee de lucru și deprinderi de care dispune un subiect, constituie potențialul său creativ. Orice subiect dispune de un potențial creativ, pentru că orice subiect posedă o experiență pe care o prelucrează mereu și variabil, uzând de operații, tehnici și scheme mintale.

Gândirea logică aduce o anumită contribuție la creație. Mari savanți, cum a fost Einstein, socotesc că și mai importantă este imaginația, care posedă un grad mai mare de libertate, nu este încătușată de reguli și norme fixe și poate să se lanseze în urzirea celor mai cutezătoare proiecte.

Demersurile creative pot fi spontane sau intenționate și voluntare. În ambele cazuri, ele trebuie să fie susținute energetic de trebuințe și motive, de înclinații, interese și aspirații. Acești vectori sau resurse interne, care acționează favorabil sau nefavorabil asupra creativității, nu sunt câtuși de puțin neglijabili și reprezintă, în fapt, o cheie a creativității, întrucât sunt factori activatori.

Creativitate expresivă se manifestă în copilărie prin desene, repovestiri de basme, jocuri; la acest nivel nu există tentință de perfecțiune sau utilitate, este o manifestare de spontaneitate imaginativă, similară cu cea a artistului.

Funcția esențială în procesul de creație este imaginația. Aceasta poate fi definită ca acel proces psihic al cărui rezultat este obținerea unor reacții, fenomene psihice noi pe plan cognitiv, afectiv sau motor.

Fiind componenta cea mai importantă a creativității, însușirile prin care ea se manifestă pot fi considerate drept principalele caracteristici ale creativității. Ele sunt:

1. Fluiditatea – posibilitatea de a-ți imagina, în scurt timp, numeroase imagini sau idei, unele fără utilitate, dar printre ele găsim și cele adecvate soluției căutate.
2. Plasticitatea – ușurința de a schimba punctul de vedere, modul de abordare a unei probleme, când un procedeu se dovedește inoperant (în raport cu alte persoane rigide, care nu se pot despărți de metode vechi).
3. Originalitatea – este expresia noutății, a inovației, când vrem să testăm această calitate a cuiva, ea se poate constata prin raritatea statistică a unui răspuns, a unei idei.

Principala caracteristică a creativității este considerată a fi originalitatea, ea garantând valoarea rezultatului muncii creatoare.

CULTIVAREA CREATIVITĂȚII

Un prim accent trebuie pus atunci când formulăm *obiectivele instructiv-educative*. Cultivarea imaginației să nu apară pe undeva, la urmă, printre scopurile secundare. Ea trebuie să figureze alături de educarea gândirii. E nevoie să combatem însuși conformismul cultural, care se manifestă la educatoarele ce privesc exercițiile de fantezie ca un simplu joc, fără consecințe serioase asupra dezvoltării intelectuale. Progresele gândirii în soluționarea de probleme depind în mare măsură de introducerea unor modificări, construcții presupunând tocmai un minim de inovație.

Obiectivele se reflectă în *conținutul* învățământului, în planurile și programele de învățământ. În continuare, pedagogia trebuie să susțină necesitatea culturii generale în întreg sistemul de învățământ și programele să prevadă lecții speciale în vederea cultivării ingeniozității.

O importanță deosebită o are *atitudinea educatoarei, relația sa cu copiii*. Nu este indicată poziția autoritară a educatoarei deoarece se creează blocaje afective, copiii nu îndrăznesc să pună întrebări. Este nevoie de un climat democratic, destins, prietenos. Cadrul didactic trebuie să fie apropiat de copii, îngăduitor, să încurajeze imaginația, sugestiile mai deosebite. Copiii să-și poată manifesta în voie curiozitatea, spontaneitatea. Cadrele didactice trebuie să depisteze copiii cu potențialități creative superioare cărora e firesc să li se asigure posibilități speciale de dezvoltare a capacităților lor. Progresul creativității și cu evidente beneficii de ordin instructiv se realizează prin *metode și procedee specifice*.

- Brainstorming „sau asaltul de idei”, „evaluarea amanată” este o metodă de stimulare a creativității ce constă în enunțarea a cât mai multe idei pentru soluționarea unei probleme într-o atmosferă lipsită de critică.
- Metoda Philips 6/6 este o metodă de stimulare a creativității care constă în implicarea a 6 participanți la rezolvarea unei sarcini în timp de șase minute.
- Tehnica viselor este o tehnică bazată pe meditație, în care copilul își lasă în voie imaginația să lucreze pentru a exprima apoi ceea ce a gândit.

Evident cultivarea creativității nu constă numai în a-i stimula pe copii să pună întrebări. La majoritatea categoriilor de activități se folosesc metodele active (învățarea prin descoperire, problematizarea) – la cerința educatoarei preșcolarii trebuie să precizeze o problemă și să o rezolve singuri sau într-o activitate pe grupe. La vârsta preșcolară este proprie fantezia, exprimarea liberă, imaginația bogată exprimată prin expresii plastice, modelaj, construcții, desen, simbolică verbală și ludică verbală.

Indiferent de nivelul „potențialului său creativ” copilul trebuie să beneficieze de mijloace generate și speciale de stimulare a creativității. Creativitatea copilului trebuie stimulată încă de la cea mai fragedă vârstă. Este necesar să i se asigure copilului inițiativa și independența intelectuală și

de acțiune. Pe fondul încurajării permanente, din partea părinților și a educatorilor, copilul își poate dezvolta încrederea în sine, atât de necesară creației.

Rudolf Dreicurs, elev al lui Adler a spus: „Încurajarea este mai importantă decât orice alt aspect al creșterii copiilor. Este atât de importantă încât lipsa ei poate fi considerată principala cauză a comportamentului deviant. Un copil cu un comportament deviant este un copil descurajat. Orice copil are nevoie de încurajare continuă, la fel cum o plantă are nevoie de apă. El nu poate crește, nu se poate dezvolta și nu poate dobândi simțământul apartenenței fără încurajare”.

Dacă simțământul copilului să gândească sau să compună original, trebuie să respectăm ideile și compozițiile pe care le produce el. Să luăm în serios efortul lui, care dovedește că a muncit cu sinceritate. Dacă suntem forțați să respingem creația sa, trebuie să indicăm de ce anume. Să ne amintim întotdeauna că o creație care poate fi banală pentru noi, poate fi ceva nou pentru copilul care a produs-o. Marcelon susține în acest sens că „toți copiii sunt creativi până în momentul în care adulții, prin sistemul lor de instrucție, prin activitatea și disciplina impusă le înăbușesc originalitatea”.

Nu trebuie neglijată *autoevaluarea*. Pentru a învăța să fii creativ, să fii autoactiv și autoresponsabil este nevoie de o practică constantă în autoevaluare. Un educator bun va cultiva această capacitate la copiii săi. Copiii trebuie antrenați să se aprecieze corect, corectitudinea înseamnă de fapt raportarea propriei producții de valori interne, proprii fiecăruia, care se constituie în acel cadru intern de evaluare al creatorului, atât de necesar în întreținerea curajului de a înfrunța opinia deseori neînțelegătoare și ostilă a celor din jur.

Creativitatea este un obiectiv fundamental al întregului sistem de învățământ, al întregului proces educațional din grădiniță și din afara acestuia.

Activitățile prin care se stimulează potențialul creative nu sunt suficiente numai în grădiniță. Este necesară continuarea lor acasă de către părinți apoi la școală de către învățători. Atmosfera din familie trebuie să fie prielnică jocului, creativitatea poate fi stimulată numai pe fondul unui climat de liniște și de absență a elementelor impuse, în care copilul să-și poată manifesta curiozitatea și spontaneitatea.

Este necesar ca educatoarele, învățătorii, părinții să se aplece cu multă atenție asupra „produselor activității creatoare” și să le aprecieze așa cum merită.

Bibliografie:

- Stoica A.—Creativitatea elevilor, Editura Didactică și Pedagogică, București 1983
- Cucuș C--- Pedagogie, Editura Polirom, Iași 2005
- Revista Învățământul Preșcolar Nr.1-4/ 2016, 2017
- Breben S--- Metode interactive de grup, Ed. Arves 2002

Revoluționarea procesului educațional în contextul actual

Prof. Podumneacă Daniela
Liceul Tehnologic Agromontan „Romeo Constantinescu”, Vălenii de Munte, Prahova

„Educația întregii lumi este mai presus de orice.” - Pierre Athanase Larousse

Având în vedere necesitatea îmbunătățirii calității educației, tendințele actuale vizează crearea unui mediu educațional adecvat și situarea copilului în centrul organizării procesului de învățare-predare. Școlarii este vârsta care cuprinde cea mai importantă experiență educațională din viața unei persoane, pe parcursul ei înregistrându-se ritmurile cele mai pregnante în dezvoltarea individualității umane și una din cele mai semnificative achiziții, cu ecou evident pentru etapele ulterioare ale dezvoltării sale.

Metodele inovative au drept scop transformarea învățării bazate pe reproducerea informației într-un proces de educație activ, creativ, de stimulare, făcând trecerea de la pasiv (receptare) la atitudini active, de participare și chiar de inovare. Aplicarea acestor metode cer din partea elevilor un efort intelectual susținut, fiind puși în situația de a emite idei, de a găsi soluții pentru problemele noi apărute. Pentru a fi accesibile și atractive copiilor, aceste metode se desfășoară sub forma unor jocuri cu reguli.

Trăim în era informației, cunoscută și ca era digitală, care este o perioadă din istoria omenirii caracterizată prin trecerea de la producția industrială la informație și computerizare, schimbând semnificativ modul în care oamenii interacționează între ei, dar și cu instituțiile publice și entitățile economice.

Instruirea ar trebui să sprijine în mod direct activitățile pe care angajații le desfășoară în lumea reală și la locul de muncă, mai degrabă decât să se concentreze pe predarea cunoștințelor și a teoriei. Oamenii ar trebui să poată accesa această învățare specială în propriul context, atunci când au nevoie de ea.

Învățarea are loc continuu, într-o varietate de contexte și moduri susținute de tehnologii care permit oricărui elev să acceseze cu ușurință informații interne și externe și să interacționeze în rețele cu experți și colegi. Mixarea metodelor face ca învățarea să fie mai eficientă.

E necesară prezența mai multor activități de predare-învățare cu elevii, să nu fie doar teorie. Teoria ar trebui să ocupe doar 20 de minute din cadrul unei ore de curs. Pentru structurarea informațiilor care urmează să fie predate, recomandăm prezentările PowerPoint. Slide-urile vor cuprinde doar cele mai importante informații, astfel, urmând să se dezvolte împreună subiectul cursului.

De asemenea, prezentările PowerPoint trebuie să fie atractive, dar nu obositoare pentru ochi, astfel, alege o temă de culoare și culori care se pot citi. Mai mult, adaugă imagini și video-uri, dar îți recomandăm ca video-urile să fie scurte, deoarece vei pierde atenția copiilor, fiindcă acestea conțin prea multe informații sau prea multe detalii iar copilul se plictisește.

Mereu este nevoie de o verificare a informațiilor predate. Evaluarea sub formă de chestionare sau quiz-uri sunt metode bune și interactive de evaluare la fiecare sfârșit de oră. Pe internet există o mulțime de platforme care îți permit să evaluezi gradul de cunoștințe rămase în urma informațiilor predate.

Aceste metode oferă un plus foarte mare pentru cadrele didactice, deoarece față de evaluarea tradițională de la fiecare sfârșit de curs, în care se întreba elevii despre ce au discutat azi la oră, respectivele metode oferă posibilitate de a intra mai în detaliu în cunoștințele asimilate pe parcursul orei, precum și posibilitatea de a-și autoevalua tehnica de predare, deoarece dacă mai majoritatea elevilor au însușit corect informațiile predate, atunci e clar că profesorul face aproximativ tot ce trebuie.

De asemenea, aceste metode permit cadrelor didactice să își dea seama care copii nu au înțeles subiectul și au nevoie de o atenție sporită sau care copii nu au fost atenți la oră și ar trebui de implicat mai mult. Dar, îți recomandăm ca aceste chestionare și quiz-uri să nu fie notate, pentru a nu intimida copilul și pentru a fi perceput ca o activitate educativă.

Proiectul este o metodă complexă de evaluare, de regulă are loc la sfârșitul unui modul sau semestru. Cu această metodă se evaluează progresele pe care le-au făcut în timp elevii. Această metodă pun elevii în situația de a analiza și cerceta informații pe care le-au descoperit singuri. Cu ajutorul accesului la internet și la volumul mare de informații, aceștia vor învăța să-și structureze informația și să o integreze în așa fel într-un proiect încât să fie pe înțelesul tuturor.

De asemenea, pentru ca acest proiect să fie mai interesant de realizat, dar și de prezentat de către elei, încurajații pe aceștia să utilizeze platforme sau alte aplicații online pentru a crea suport vizual pentru proiectul lor. Să integreze poze sau video-uri despre subiectul ales, astfel, realizarea proiectului devine mai captivantă.

Jocul didactic este o metodă interactivă eficientă în procesul de predare-învățare-evaluare, iar în învățământul la distanță este mai accesibil, ușor de organizat și eficient, există jocuri deja special concepute pentru multe subiecte care sunt predate la școală. Astfel, tu, ca și cadru didactic, trebuie doar să îl identifici sau chiar să îl creezi tu. Există multe platforme care îți oferă această opțiune și tutoriale despre cum ar trebui să folosești platforma.

De asemenea, poți informa copilul în legătură cu faptul că există astfel de jocuri didactice, care sunt foarte captivante, chiar și pentru un om matur.

Avantajele respectivelor metode interactive de predare:

- pregătirea devine individuală, ținând seama de caracteristicile personalității, interesele și nevoile fiecărui elev;
- devine posibilă prezentarea concisă și succintă a oricărei cantități de informații educaționale;
- percepția vizuală se îmbunătățește de mai multe ori, procesul de însușire a materialului educațional este mult simplificat;
- activitatea cognitivă a elevilor este intensificată, aceștia primesc cunoștințe teoretice și abilități practice.

Aprecierea constă în cuvinte de laudă aduse la modul de predare. În acest caz elevii spun părțile pozitive din cadrul cursului și ce i-a ajutat pentru a înțelege materia. Aprecierile sunt foarte importante, deoarece ridică stima de sine, însă nu ajută la o evoluție viitoare.

Critica reprezintă prezentarea părților negative într-un mod direct. Acesta nu este cel mai bun mod în care un elev își poate prezenta opiniile legate de modul de predare a cadrului didactic, deoarece va arăta o lipsă de respect, ceea ce duce la o presupusă rivalitate între profesori și elevi.

Iar, *feedback*-ul este o combinație dintre apreciere și critică. Când cineva oferă feedback este de așteptat să prezinte toate aspectele, atât cele pozitive cât și cele negative. În urma acestor păreri se dorește o dezvoltare și îmbunătățire a profesorului și a modului acestuia de predare. Feedback-ul este oferit la finalul unei lecții sau activități legat de ce a fost discutat anterior. Profesorul le cere elevilor să își exprime părerea despre modul în care acesta s-a prezentat, subiectul discutat și impactul pe care l-a avut asupra lor.

Acest lucru este foarte important pentru profesor, deoarece doar ascultând elevii acesta va ști cum să își adapteze modul de predare și materia pentru a se potrivi cu nevoile acestora. Deși multor elevi, această parte de feedback li se pare inutilă, ea de fapt are o pondere majoră în actul educațional.

Pe baza acesteia se bazează continuitatea eficientă a parcursului educațional, care tinde spre reușita elevilor în a cunoaște cât mai multe din ceea ce se predă și ca aceștia să poate aplica în diverse situații ceea ce au învățat.

Scopul școlii nu este numai acela de a dobândi informații din diferite domenii, ci și acela de a le permite elevilor să gândească critic, să își exprime opiniile sau sentimentele într-un cadru sigur și să formeze relații.

Educația online a devenit o realitate și necesitate. E cert faptul că după trecerea pandemiei, educația online, precum și includerea tehnologiei în procesul de predare-învățare-evaluare vor fi solicitate atât de copii, cât și de părinți. Astfel, deținerea competențelor digitale de către cadrele didactice vor fi mai mult decât necesare, vă propunem să citiți o serie de articole despre procesul de predare online:

În concluzie, despre procesul de predare online putem afirma cu certitudine faptul că nu este diferit față de predarea offline și că tehnologia este doar un plus pentru educație, deoarece reușește să îi țină pe copii mai mult timp focusați pe subiectul care se predă, iar experiența lor în procesul de învățare-evaluare este mai atractiv și distractiv, ceea ce face ca timpul alocat pentru educație să fie petrecut cu plăcere.

Strategiile interactive de evaluare constau în implicarea elevului în procesul propriei evaluări, stimulând reflecția personală asupra propriei activități de învățare, conștientizând erorile și modalitățile de acoperire a lacunelor. Acestea au la bază dezvoltarea capacităților auto-evaluative și stimularea încrederii în sine și în propriile puteri. Strategiile interactive de evaluare au ca scop primordial ameliorarea și corectarea procesului, soldate cu îmbunătățirea rezultatelor și stimularea învățării pe mai departe, și nu sancționarea.

Bibliografie

- Breben, Silvia; Gongea, Elena; Ruiu, Georgeta; Fulga, Mihaela, Metode interactive de grup – ghid metodic, Editura Arves
Cerghit, I., 1997, Metode de învățământ, E.D.P., București;
Moldoveanu, M., 2002, Mentalitatea creativă – perspectivă psihosociologică, Editura Coresi, București;
Roco, M., 2004, Creativitate și inteligență emoțională, Ed. Polirom, Iași

Metamorfoza educațională: O explorare în profunzime a schimbărilor transformative prin pedagogii progresive

prof. înv. primar Poenaru Cristina și prof. înv. primar Luca Petronela Vasilica

Liceul Tehnologic „Iorgu Vârnăv Liteanu” din Liteni, jud. Suceava

Acest articol investighează cu rigurozitate peisajul dinamic și în evoluție al educației, realizând o examinare meticuloasă a imperativului pentru schimbări transformatoare în abordările pedagogice. Axată pe nuanțele metodologiilor de învățare progresivă, această explorare dezvăluie dimensiunile complicate ale transformării educaționale și implicațiile sale profunde pentru modelarea viitorului învățării. Utilizând o lentilă interdisciplinară, articolul cercetează fundamentele teoretice, aplicațiile practice și rezultatele potențiale asociate cu adoptarea paradigmatelor educaționale progresive.

Într-o epocă caracterizată de transformări globale rapide, educația se află într-un moment critic, necesitând trecerea de la paradigmele tradiționale la o schimbare transformatoare. Acest articol afirmă că integrarea metodologiilor de învățare progresivă acționează ca un catalizator pentru această transformare, promovând un mediu centrat pe elev care transcende granițele convenționale.

Cadrul teoretic

Pornind de la teorii educaționale fundamentale precum constructivismul, teoria socio-culturală și abordările umaniste, articolul explorează convergența acestor cadre în crearea unui ecosistem pedagogic bogat, care să favorizeze dezvoltarea gândirii critice, a colaborării și a creativității. Această convergență simbiotică este exemplificată prin punerea în aplicare a învățării bazate pe proiecte (PBL - *Project-Based Learning*: învățare bazată pe proiecte), o strategie pedagogică bazată pe principii constructiviste. În acest cadru, elevii se implică în mod activ în proiecte practice, promovând gândirea critică prin încurajarea lor să exploreze și să rezolve probleme din lumea reală. În plus, aspectul socio-cultural trece în prim-plan deoarece eforturile de colaborare devin parte integrantă a finalizării proiectului, subliniind importanța cunoașterii comune și a rezolvării în cooperare a problemelor. În același timp, abordarea umanistă asigură faptul că experiența de învățare este adaptată la nevoile și

aspirațiile individuale, promovând un sentiment de autonomie și motivație intrinsecă. În această interacțiune dinamică, constructivismul, teoria socio-culturală și abordările umaniste contribuie în mod sinergic la un mediu pedagogic care nu doar transmite cunoștințe, ci și hrănește dezvoltarea holistică a elevilor.

Inovații pedagogice

Metodologiile progresive de învățare constituie un spectru divers de practici pedagogice inovatoare. Explorarea se extinde la modalitățile în care învățarea bazată pe proiecte și pe probleme și învățarea experiențială converg pentru a spori angajamentul elevilor și pentru a le aprofunda înțelegerea. De exemplu, în domeniul PBL, elevii întreprind o explorare cuprinzătoare a unui anumit subiect sau concept prin imersiunea în proiecte autentice, din lumea reală. Acest lucru nu numai că le captivează interesul, dar oferă și un context tangibil pentru cunoștințele teoretice, favorizând o înțelegere mai profundă a materiei. În plus, învățarea prin experiență accentuează experiența educațională, oferindu-le studenților întâlniri practice care depășesc cadrul tradițional al clasei. Prin implicarea directă în materie, studenții dobândesc perspective practice și aplică cunoștințele teoretice în scenarii din lumea reală. Această dimensiune experiențială nu numai că îmbunătățește înțelegerea, ci și întărește legătura dintre conceptele teoretice și implicațiile lor practice, favorizând o înțelegere mai durabilă a materiei.

Integrarea tehnologiei

Pe măsură ce era digitală continuă să avanseze, tehnologia își asumă un rol cheie în modelarea metodelor de învățare progresivă. Integrarea instrumentelor tehnologice îmbunătățește peisajul educațional prin furnizarea de resurse diverse și dinamice pentru a sprijini predarea și învățarea. Realitatea virtuală (VR), de exemplu, oferă experiențe imersive care depășesc granițele tradiționale ale sălii de clasă, permițându-le studenților să exploreze medii și scenarii simulate care altfel ar putea fi inaccesibile. Acest lucru nu numai că le captează atenția, dar le și aprofundează înțelegerea prin învățarea prin experiență.

Rolurile profesorilor și dezvoltarea profesională

Transformarea educației necesită o evoluție corespunzătoare a rolurilor educatorilor. În mediile de învățare progresivă, educatorii trec de la rolurile tradiționale de autoritate la roluri de facilitatori și ghizi în procesul de învățare. Această evoluție recunoaște dinamica schimbătoare a educației și răspunde nevoii de a avea o abordare mai centrată pe elev. Educatorii din mediile de învățare progresivă adoptă un rol de facilitator, ghidând elevii prin procese de învățare bazate pe investigație. În loc să fie singurii diseminatori de informații, aceștia încurajează elevii să exploreze, să pună întrebări și să descopere singuri cunoștințele. Această facilitare stimulează un sentiment de independență și abilități de gândire critică, aliniindu-se la obiectivele generale ale educației progresive.

Incluziune și diversitate

Un punct forte distinctiv al metodologiilor de învățare progresivă constă în capacitatea lor de a aborda diverse stiluri de învățare și nevoi individuale. Recunoscând diversitatea inerentă dintre cursanți, abordările progresive adaptează strategiile de instruire pentru a se potrivi diferitelor preferințe cognitive, puncte forte și provocări. Acceptând această diversitate, educatorii care utilizează metodologii de învățare progresivă folosesc instruirea diferențiată, oferind opțiuni variate de conținut, proces și produs pentru a răspunde nevoilor cu multiple fațete ale elevilor lor. De exemplu, elevii vizuali pot beneficia de reprezentări grafice, elevii kinestezici de activități practice, iar elevii auditivi de discuții și prezentări. Această abordare personalizată nu numai că îmbunătățește înțelegerea, dar încurajează și un mediu de învățare pozitiv și incluziv, în care fiecare elev se simte apreciat.

Aprecierea și evaluarea

Paradigma convențională de evaluare trece printr-o reevaluare profundă în contextul metodologiilor de învățare progresivă. Metodele tradiționale de evaluare, care se bazează adesea în mare măsură pe teste și note standardizate, sunt reconsiderate pentru a se alinia mai bine cu principiile învățării bazate pe experiență și pe proiecte. Educatorii progresiști recunosc limitările unei concentrări singulare asupra evaluărilor sumative, recunoscând că

acestea pot să nu surprindă pe deplin diversele abilități și competențe pe care elevii le dobândesc prin experiențe de învățare practice, colaborative și autentice.

În cadrul metodologiilor de învățare progresivă, metodele alternative de evaluare câștigă proeminență. Evaluările autentice, de exemplu, evaluează abilitățile elevilor în contexte din lumea reală, reflectând provocările pe care aceștia le pot întâlni în afara sălii de clasă. Aceste evaluări implică adesea realizarea de proiecte, prezentări sau portofolii care demonstrează nu numai cunoștințele de conținut, ci și gândirea critică, rezolvarea problemelor și abilitățile de comunicare. Portofoliile, în special, oferă o viziune cuprinzătoare și longitudinală a progresului elevilor. Prin compilarea unei colecții de lucrări de-a lungul timpului, elevii își prezintă creșterea, dezvoltarea și stăpânirea diferitelor abilități. Această formă de evaluare reflectă mai bine natura continuă și dinamică a învățării în cadrul unor cadre educaționale progresive.

Provocări și perspective de viitor

Deși se recunoaște potențialul transformator al metodologiilor de învățare progresivă, există provocări asociate cu punerea lor în aplicare. De la constrângerile legate de resurse la rezistența la schimbare, impedimentele cu multiple fațete cu care se pot confrunta educatorii și instituțiile subliniază complexitatea inerentă în remodelarea paradigmelor educaționale stabilite.

Una dintre provocările principale este alocarea de resurse suficiente. Integrarea metodologiilor progresiste necesită adesea investiții în tehnologie, programe de formare pentru educatori și dezvoltarea de materiale curriculare actualizate. Resursele financiare limitate pot împiedica adoptarea neîntreruptă a acestor abordări, creând disparități între instituții în ceea ce privește capacitatea acestora de a pune în aplicare în mod eficient practicile progresiste.

Rezistența la schimbare reprezintă un alt obstacol substanțial. Tradițiile educaționale de lungă durată și metodologiile de predare înrădăcinate pot crea reticență în rândul educatorilor și administratorilor în ceea ce privește adoptarea unei schimbări de paradigmă. Pentru a depăși această rezistență este nevoie de programe cuprinzătoare de dezvoltare

profesională, de canale de comunicare deschise și de o viziune comună care să sublinieze beneficiile educației progresive în pregătirea elevilor pentru complexitatea lumii moderne.

Concluzii

În concluzie, acest articol subliniază imperativul schimbării transformatoare în educație, prezentând metodologiile de învățare progresivă nu doar ca o simplă alegere, ci ca o cale necesară de urmat. Prin sintetizarea cadrelor teoretice, a practicilor pedagogice inovatoare și a integrării tehnologiei, educatorii pot crea un ecosistem care să le permită elevilor să navigheze în complexitatea lumii contemporane. Articolul pledează pentru un efort de colaborare între educatori, factorii de decizie politică și părțile interesate pentru a inaugura o eră a educației care nu este doar progresivă, ci și transformatoare în esența sa.

Transformarea paradigmei educaționale: O investigație asupra noilor abordări ale metodelor de învățare

Poenaru Diana-Maria, bibliotecar la Liceul Tehnologic „Iorgu Vârnav Liteanu” din Liteni

Rezumat

În peisajul educațional contemporan, o schimbare profundă și transformatoare este în curs de desfășurare pe măsură ce practicienii și instituțiile educaționale se străduiesc să se alinieze la cerințele dinamice ale unei societăți globale care evoluează rapid. Acest articol examinează în mod critic imperativul revoluționării procesului educațional, evaluând în mod sistematic limitările inerente ale metodologiilor convenționale și aprofundând abordările avangardiste care posedă potențialul de a remodela semnificativ paradigma de învățare. Printr-o analiză meticuloasă a tehnologiilor emergente, a pedagogiilor centrate pe elev și a colaborării interdisciplinare, acest articol aspiră să aducă o contribuție substanțială la discursul în curs de desfășurare privind potențialul transformator al educației în secolul XXI.

Introducere

Paradigma educațională înrădăcinată, marcată de dependența sa de memorarea pe de rost și de evaluările standardizate, este din ce în ce mai mult recunoscută ca fiind inadecvată pentru a pregăti în mod adecvat indivizii să navigheze în complexitatea lumii noastre în schimbare rapidă. Pe fondul progreselor tehnologice neîncetate care redefinesc continuu structurile societății, educatorii se văd nevoiți să exploreze metode inovatoare care nu numai că stimulează gândirea critică, creativitatea și adaptabilitatea, ci și insuflă o dragoste profundă pentru învățarea pe tot parcursul vieții.

Rolul tehnologiei în educație

În calitate de catalizator dinamic pentru inovația educațională, tehnologia oferă o gamă de instrumente și platforme care transcend constrângerile geografice, deschizând noi frontiere pentru experiențe de învățare interactive. Realitatea virtuală, inteligența artificială și realitatea augmentată se evidențiază ca forțe transformatoare capabile să creeze medii imersive care îi

implică pe cursanți la un nivel profund, promovând astfel învățarea experiențială și practică. În plus, integrarea tehnologiei în educație nu numai că îmbunătățește accesibilitatea informațiilor, dar promovează și o abordare personalizată a învățării. Sistemele de învățare adaptivă, bazate pe algoritmi sofisticati, pot analiza performanțele individuale ale elevilor și pot adapta conținutul educațional pentru a răspunde punctelor forte și punctelor slabe specifice.

Această adaptabilitate asigură faptul că elevii progresează în ritmul lor propriu, răspunzând diverselor stiluri și preferințe de învățare. În plus, instrumentele de colaborare și platformele online facilitează conectivitatea globală, permițând studenților din diferite colțuri ale lumii să colaboreze la proiecte, să împărtășească perspective și să rezolve probleme în mod colectiv. În plus, natura în timp real a tehnologiei permite feedback instantaneu, dând posibilitatea atât educatorilor, cât și elevilor să urmărească progresul, să identifice domeniile de îmbunătățire și să își rafineze abordările în consecință. Această buclă iterativă de feedback nu numai că accelerează procesul de învățare, dar cultivă și o mentalitate de îmbunătățire continuă. Pe măsură ce peisajul educațional continuă să evolueze, tehnologia servește drept catalizator pentru a doborî barierele tradiționale și pentru a democratiza accesul la o educație de calitate. În acest fel, nu numai că îi pregătește pe elevi pentru provocările unei lumi în schimbare rapidă, ci și cultivă gândirea critică, creativitatea și adaptabilitatea - competențe esențiale pentru succesul în secolul XXI.

Abordări centrate pe elev

În centrul revoluționării procesului educațional se află imperativul de a adopta metodologii centrate pe elev, care nu numai că recunosc, dar se și adaptează în mod activ la diversele stiluri de învățare. Abordările pedagogice, cum ar fi învățarea personalizată, sălile de clasă inversate și evaluările bazate pe proiecte, devin din ce în ce mai importante pe măsură ce profesorii se străduiesc să adapteze experiențele educaționale la nevoile unice ale fiecărui cursant în parte. Prin schimbarea accentului de la un model unic la unul care hrănește în mod cuprinzător punctele forte și interesele distinctive ale fiecărui cursant, educația poate deveni cu adevărat o forță mai incluzivă și mai împuternicitoare.

În plus, adoptarea metodologiilor centrate pe elev necesită ca educatorii să cultive un mediu care să încurajeze curiozitatea și gândirea critică. Învățarea personalizată, de exemplu, le permite elevilor să exploreze subiecte în ritmul propriu și să aprofundeze domeniile care le captivează interesul. Acest lucru nu numai că sporește motivația, dar însuflă și un sentiment de

proprietate în procesul de învățare. Modelul de clasă inversată completează acest lucru prin redefinirea rolurilor tradiționale ale profesorilor și elevilor. Elevii se implică în conținutul educațional în afara sălii de clasă prin intermediul resurselor online, permițând ca timpul din clasă să fie dedicat discuțiilor în colaborare, rezolvării de probleme și activităților practice. Această abordare interactivă favorizează o înțelegere mai profundă a conceptelor și cultivă abilități esențiale precum comunicarea și munca în echipă.

Evaluările bazate pe proiecte, o altă componentă integrală a educației centrate pe elev, le oferă elevilor oportunități de a-și aplica cunoștințele în scenarii din lumea reală. Acest lucru nu numai că îmbunătățește abilitățile practice, dar le insuflă și un sentiment de scop și relevanță pentru învățarea lor. În plus, încurajează cercetarea și rezolvarea problemelor în mod autonom, pregătindu-i pe elevi pentru provocările pe care le pot întâlni în activitatea lor viitoare. Pe măsură ce educația evoluează pentru a răspunde cerințelor unei lumi în schimbare rapidă, trecerea la metodologii centrate pe elev subliniază angajamentul de a crea o experiență educațională holistică și de împuternicire care să îi echipeze pe elevi cu abilitățile și mentalitatea necesare pentru a reuși într-o societate globală dinamică și interconectată.

Colaborarea interdisciplinară în educație

O fațetă semnificativă a acestei călătorii transformatoare implică desființarea silozurilor tradiționale ale învățării pe materii. Colaborarea interdisciplinară se prezintă ca o abordare holistică a educației, reflectând natura interconectată a provocărilor din lumea reală. Prin integrarea strategică a mai multor discipline, cursanții au posibilitatea de a dezvolta o înțelegere cuprinzătoare a problemelor complexe și de a dobândi un set de competențe diverse care transcende granițele disciplinare.

Această abordare interdisciplinară nu numai că reflectă complexitatea lumii reale, dar îi încurajează pe elevi să gândească critic și creativ, bazându-se pe o varietate de perspective. De exemplu, un proiect care combină elemente de știință, tehnologie, inginerie, arte și matematică (STEAM) le poate oferi elevilor o înțelegere mai nuanțată a unui anumit concept sau a unei anumite probleme. În astfel de medii de colaborare, elevii învață nu numai conținutul fiecărei discipline, ci și cum să aplice fără probleme cunoștințe din diferite domenii pentru a rezolva provocări cu multiple fațete.

Mai mult, desființarea silozurilor bazate pe materii favorizează o viziune mai holistică asupra cunoașterii și promovează o mentalitate care îmbrățișează diversitatea și interconectarea. Elevii învață să aprecieze interdependența diferitelor domenii, recunoscând că soluțiile la problemele din lumea reală necesită adesea o sinteză de idei din domenii diferite. Acest lucru nu numai că îi pregătește pentru natura interdisciplinară a multor profesii, dar le cultivă și o perspectivă mai largă, esențială pentru abordarea provocărilor complexe și globale ale secolului XXI.

În esență, orientarea către colaborarea interdisciplinară în educație reflectă un angajament de a pregăti elevii pentru natura dinamică și interconectată a lumii moderne. Prin desființarea granițelor tradiționale ale disciplinelor, educatorii deschid ușa către o tapiserie bogată de experiențe de învățare care le permit elevilor să navigheze prin complexitatea unui peisaj în continuă evoluție. Această abordare nu numai că le îmbogățește parcursul academic, dar îi și echipează cu versatilitatea și adaptabilitatea necesare pentru a excela într-o societate globală interconectată și în schimbare rapidă.

Provocări și considerații etice

În mijlocul avantajelor potențiale vaste ale metodelor educaționale inovatoare, o realitate care dă de gândit necesită recunoașterea și luarea în considerare atentă a provocărilor și a considerațiilor etice care însoțesc punerea lor în aplicare. Probleme care variază de la disparitățile de acces și confidențialitatea datelor până la decalajul digital necesită o navigare meticuloasă pentru a se asigura că beneficiile inovației educaționale sunt distribuite în mod echitabil și că niciun segment al populației de elevi nu este lăsat în urmă în mod neintenționat.

Egalitatea în ceea ce privește accesul la tehnologia educațională este o preocupare primordială care necesită o atenție urgentă. Pe măsură ce școlile integrează metode inovatoare, este esențial să se abordeze disparitățile care pot apărea din cauza nivelurilor diferite de infrastructură tehnologică și de resurse între instituțiile de învățământ. Reducerea decalajului digital necesită inițiative strategice, cum ar fi furnizarea de acces subvenționat sau gratuit la dispozitive și conectivitate fiabilă la internet pentru comunitățile insuficient deservite. În plus, cadrele didactice trebuie să primească formarea și sprijinul necesar pentru a integra în mod eficient tehnologia în metodele lor de predare, asigurându-se că toți elevii, indiferent de mediul lor socioeconomic, au șanse egale de a se dezvolta în era digitală.

În plus, utilizarea responsabilă și etică a datelor în educație este un aspect esențial. Pe măsură ce tehnologia colectează și analizează cantități uriașe de date despre elevi, este nevoie de politici și garanții solide de confidențialitate. Este esențial să se găsească un echilibru între valorificarea datelor pentru o învățare personalizată și protejarea drepturilor de confidențialitate ale elevilor. Orientări clare și o comunicare transparentă cu elevii, părinții și educatorii pot contribui la consolidarea încrederii și pot asigura că informațiile sensibile sunt tratate în mod responsabil.

Pentru a face față acestor provocări, este imperativ ca instituțiile de învățământ, factorii de decizie politică și dezvoltatorii de tehnologii să colaboreze în stabilirea unor cadre etice care să acorde prioritate bunăstării și incluziunii tuturor elevilor. Prin abordarea directă a acestor preocupări, potențialul inovației educaționale poate fi exploatat în mod responsabil, asigurându-se că beneficiile sale sunt larg răspândite și că acestea contribuie la crearea unui peisaj educațional mai echitabil și mai corect pentru generațiile viitoare.

Concluzie

În esență, evoluția educației este o călătorie cu multiple fațete care împletește progresele tehnologice cu inovația pedagogică și responsabilitatea etică. Urgența adaptării provine din recunoașterea faptului că modelele educaționale tradiționale pot fi insuficiente în pregătirea indivizilor pentru complexitatea vieții contemporane. Pe măsură ce navigăm prin acest peisaj transformator, este esențial să recunoaștem că scopul nu este doar de a transmite cunoștințe, ci de a cultiva o mentalitate de învățare continuă, de reziliență și de adaptabilitate.

Adoptarea tehnologiilor emergente și a metodologiilor centrate pe elev nu reprezintă o îndepărtare de la principiile educaționale stabilite, ci mai degrabă o evoluție care se aliniază cu natura dinamică a lumii în care trăim. Accentul pus pe colaborarea interdisciplinară consolidează ideea că provocările complexe necesită soluții cu multiple fațete, încurajând studenții să abordeze problemele cu creativitate și o înțelegere holistică. Prin aceste schimbări, educația își poate depăși limitele convenționale și poate deveni un catalizator pentru creșterea personală și socială.

Cu toate acestea, ca în cazul oricărui efort de transformare, există provocări care necesită o analiză atentă. Decalajul digital, preocupările legate de confidențialitatea datelor și disparitățile în materie de acces trebuie abordate în mod conștiincios pentru a se asigura că

beneficiile inovării sunt distribuite în mod echitabil. Cadrele etice ar trebui să ghideze punerea în aplicare a noilor tehnologii, păstrând integritatea și confidențialitatea indivizilor și valorificând în același timp potențialul pentru rezultate educaționale pozitive.

În concluzie, revoluția în educație nu este doar o schimbare de paradigmă, ci un angajament de a promova o generație de elevi dotați cu abilitățile, cunoștințele și fundamentul etic pentru a prospera într-o lume în continuă evoluție. Prin combinarea punctelor forte ale tehnologiei, a metodelor centrate pe elev și a colaborării interdisciplinare cu un angajament ferm față de incluziune, educația poate deveni cu adevărat o forță transformatoare, fără ca niciun elev să fie marginalizat în căutarea cunoașterii și a abilității.

METODE ȘI TEHNICI MODERNE DE STUDIERE A TEXTULUI LITERAR

Prof. POHOAȚĂ LUCREȚIA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ BĂIȘEȘTI, SUCEAVA

Evoluția societății românești (integrarea într-o epocă a “culturii imaginii”¹) a marcat și “modul de organizare și derulare a învățământului, de la nivelul macroeducațional până la ora de curs”².

Disciplină de frontieră (așezată în zona de intersecție a științelor limbii și literaturii cu științele educației și psihologia educațională), „...orientată... teoretic și practic”³, limba și literatura română face să apară efecte colaterale privind celelalte discipline, evaluate datorită formării și dezvoltării la elevi a competenței comunicative și a performanței lor de comunicare. Studiul literaturii în școală are ca scop formarea unor competențe/ abilități pentru cele trei tipuri de lectură (lectură de informare, de plăcere și “instituționalizată”), cu accent pe ultimul tip. Școala are menirea de a forma un lector competent, dar și un cititor care să își formeze gustul propriu de lectură, astfel încât să devină un cititor activ pe tot parcursul vieții, de a-i ajuta pe elevi să înțeleagă mai bine lumea și să se înțeleagă pe ei înșiși în mod diferit, de a-și forma repere culturale și estetice și de a valoriza arta ca pe o formă de comunicare și de cunoaștere care le dezvoltă propria personalitate.

Un deziderat al educației contemporane îl constituie “construirea unei personalități autonome, capabile de gândire critică și creativă”⁴ prin echilibrarea elementelor care compun personalitatea elevului. Conținuturile programei trebuie să aibă în obiectiv comunicarea culturală, spirituală, interumană etc., valorificarea tuturor tipurilor de limbaj (colocvial, poetic, familial, științific, administrativ), a experiențelor culturale provenite din mediile sociolingvistice ale beneficiarului de educație: comunitatea, mediul rural/urban, amorf/cultivat, național/mixt, monocultural/policultural, familial, școlar, cultural-artistic⁵.

În vederea atingerii obiectivelor propuse, în selectarea conținuturilor trebuie să se țină cont de interesele elevilor, de accesibilitatea/ adecvarea conținuturilor cu structurile cognitive și de comunicare ale educabililor, de asigurarea coerenței cu conținuturile educației lingvistice în cadrul studiului limbii materne. Textele literare alese trebuie “să satisfacă... criteriul estetic, să includă diferite genuri și specii literare, opere din creația populară și cultă, aparținând literaturii naționale și universale, cărora timpul le-a dat girul valorii”⁶.

Eficiența actului educațional depinde de “conjugarea metodei cu obiectivul, conținutul procesului educațional și forma de organizare a învățământului (implicând raportul profesor-elev, elev-elev), care este un element al tehnologiei educaționale”⁷.

În vederea receptării textelor literare, practica a demonstrat existența a numeroase metode și procedee de instruire, tradiționale și interactive: expunerea, prelegerea școlară, prelegerea intensificată, conversația, dezbateră, controversa academică, discuția Panel, procesul literar, reuniunea Phillips 6/6, brainstormingul, explozia stelară, exercițiul, jocul didactic, demonstrația, modelarea, observația algoritmul, strategii didactice centrate pe elev (teoria inteligențelor multiple a lui H. Gardner), instruirea asistată de calculator ș.a.

“În condițiile creșterii exponențiale a informației, este absolut indispensabil să li se formeze elevilor deprinderea de a utiliza diverse surse de documentare în vederea creșterii autonomiei și a independenței în actul de învățare”⁸.

¹ Emanuela Ilie, *Didactica limbii române* Iași, Ed. Polirom, 2008, p.9.

² Marilena Pavelescu, *Metodica predării limbii și literaturii române*, București, Ed. Corint, 2010, p.15.

³ Alina Pamfil, *Limba și literatura română în gimnaziu. Structuri didactice deschise*, Pitești, Ed. Paralela 45, 2003, p.7.

⁴ Marilena Pavelescu, *op.cit.*, p.26.

⁵ Apud Marilena Pavelescu, *op.cit.*, p.27.

⁶ *Idem*, p.27.

⁷ *Ibidem*, p.67.

Instrument al educației intelectuale, *lectura* trebuie să îl ajute pe elev să studieze tematic o carte pentru documentare sau relaxare, folosind *METODA RICAR*⁹: “*R-răsfoirea cărții pentru formarea unei idei generale; I-formularea unor întrebări la care se așteaptă să afle răspunsul după citirea cărții; C-citirea cărții; A-amintirea punctelor principale; R-recapitularea pentru a vedea cât de bine a depistat punctele principale.*”

Lectura școlară este “un proces complex, în care se întrepătrund competențe și deprinderi ale recunoașterii și ale înțelegerii simbolurilor literare și literale ce aparțin nivelurilor de percepție, de decodare, de experiență, de fond lingvistic, de capacitate de stocare (de memorie), de a stabili conexiuni, în așa fel încât cititorul să se poată autoproiecta prin anticipație sau retrospecție pe baza lecturii făcute”¹⁰.

“Lectura este condiționată de specificitatea textului (roman clasic/ modern/ poem etc.) și de motivația și scopul cititorului (plăcere, studiu informațional, cronică literară etc.)”¹¹.

Societatea postmodernă urmărește lectura orientată spre elevi, valorifică reacțiile personale ale elevilor față de textul citit, favorizează sistematizarea anumitor concepte specifice despre textul literar și argumentarea unor puncte de vedere referitoare la operele studiate.

Tehnica VAS (*văd, aud, simt*) implică trei acțiuni psihice de achiziționare a informației vizuale, auditive și cinetice/ tactile. După lectura textului, elevii răspund la întrebările profesorului folosind enunțuri scurte care includ verbele “văd”, “aud”, “simt”.

Harta subiectivă a lecturii constituie o tehnică de parcurgere secvențială a unui text liric, descriptiv și narativ. După fiecare secvență a textului, elevii vor desena sau vor face comentarii referitoare la experiența de lectură (imagini/ cuvinte care i-au șocat, sentimente și gânduri trezite de lectură). În finalul activității, elevii reflectează asupra pașilor parcurși și evidențiază asemănările și deosebirile în lecturile lor.

Anticipări reprezintă o metodă la care elevii lucrează pe grupe/ individual. Pornind de la titlul textului, fac predicții în legătură cu tema aceasta, folosind jumătăți de pagini ce vor fi revăzute după parcurgerea textului. Cei ce au dat răspunsuri apropiate de tema textului își vor motiva opțiunea. Rolul profesorului este de îndrumător (încurajează pluralitatea răspunsurilor, creează o atmosferă propice discuției, respectă autonomia și opiniile elevilor etc).

Lista de cărți este o metodă de trezire a interesului pentru lectura suplimentară. Ea oferă scurte informații despre unele cărți cuprinse într-o listă. Elevul are de ales pentru sine și pentru ceilalți colegi câte o carte, motivându-și alegerea în funcție de elementele paratextuale oferite de listă și de experiența proprie.

Prezentarea de carte constituie o strategie polivalentă, deoarece dezvoltă atât competențe de lectură, cât și de comunicare scrisă/ orală. Marilena Pavelescu¹² propune o serie de *reper*e de care trebuie să țină cont elevii: *titlul, spațiul; acțiunea; personajele principale (nume, câteva detalii inedite); conținutul de idei, incipitul sau relatarea incompletă a unei secvențe incitante; precizarea motivelor pentru care ar recomanda lectura textului.*

Termenii-cheie dați inițial reprezintă o metodă ce stimulează elevii să își reactualizeze cunoștințele anterioare ce au legătură cu subiectul lecției, solicită imaginația și creativitatea, favorizează învățarea activă. Profesorul notează pe tablă 4-5 concepte din textul ce urmează a fi studiat (de exemplu, *scrisoare, parlament, candidatură, răsturnare* pentru “O scrisoare pierdută” aparținând lui I.L. Caragiale) și elevii stabilesc în perechi legătura dintre termeni.

Învățarea prin descoperire îl pune pe elev să refacă traseul cercetării științifice prin imitarea comportamentului marilor cercetători, stimulându-i capacitățile mentale. Rolurile profesorului sunt de îndrumător al activității elevilor ce lucrează frontal independent, individual sau pe grupe, dar și de consultant permanent al acestora. Modalitățile de învățare prin descoperire corespund principalelor forme de raționament: inductiv (în lecții de predare-învățare a teoriei literare, comentarii de text), deductiv (în demonstrații ca un text aparține sau nu aparține unui gen/ specii/

⁸ *Idem*, p.159.

⁹ *Ibidem*, pp.158-159.

¹⁰ Octavia Costea, *Didactica lecturii-O abordare funcțională*, Iași, Institutul European, 2006, p.9.

¹¹ Marilena Pavelescu, *Op. cit.*, p.260.

¹² *Idem.*, p.199..

curent), prin analogie (în lecții de literatură). De exemplu, la clasa a XII-a, clasa de filologie, se poate propune *Diaristica după 1989*.

Strategiile și metodele specifice gândirii critice formează și dezvoltă gândirea divergentă și creatoare, definită prin producția de soluții multiple pentru aceeași problemă. Metodele gândirii critice sunt interesate de *produsul* și de *procesul* învățării. O serie de *condiții* trebuie respectate pentru o învățare eficientă: o pregătire minuțioasă din partea profesorului; timp mare pentru căutarea, formularea și exprimarea ideilor, a observațiilor; încurajarea gândirii independente, a speculației, a elaborării cât mai multor ipoteze; respectarea diversității de opinii; crearea unui climat destins; dezvoltarea capacității de ascultare activă. *Gândește-Perechi-Prezintă* (G. P. P.), *Cubul*, *Ciorchinele*, *Horoscopul* sunt doar câteva exemple de strategii de acest tip.

Utilizarea metodelor sus-menționate optimizează procesul instructiv-educativ prin contribuția la dezvoltarea personalității elevilor sub aspect **cognitiv** (îmbogățește orizontul de lectură al elevilor prin prezentarea evenimentelor din univers, a comunităților umane și a indivizilor), **educativ** (le oferă modele de conduită morală superioară, le-a prezentat cazuri de comportament ce pot să îi îndemne la reflecție) **formativ** (le dezvoltă gândirea, imaginația, competența de comunicare). Scopurile principale ale activităților de lectură au fost dezvoltarea gustului pentru citit și stimularea interesului pentru cunoașterea realității, sporirea volumului de informații, îmbogățirea vieții sufletești, cultivarea trăsăturilor morale pozitive.

BIBLIOGRAFIE:

Costea, Octavia, *Didactica lecturii. O abordare funcțională*, Iași, Ed.

Institutul European, 2006

Crăciun, Corneliu, *Metodica predării limbii și literaturii române în gimnaziu și liceu*, ediția a treia, Deva, Ed. Emia, 2009

Ilie, Emanuela, *Didactica limbii române*, Iași, Ed. Polirom, 2008

Pamfil, Alina, *Limba și literatura română în gimnaziu. Structuri didactice deschise*, Pitești, Ed. Paralela 45, 2003

Pavelescu, Marilena, *Metodica predării limbii și literaturii române*, București, Ed. Corint, 2010

ABORDAREA DIFERENȚIATĂ ÎN CADRUL ORELOR DE MATEMATICĂ

**POJOGA CAMELIA- LICEUL TEHNOLOGIC DUILIU
ZAMFIRESCU DRAGALINA**

Matematica este o disciplină fundamentală în formarea și dezvoltarea unui tânăr, iar tehnicile de predare și evaluare pentru această disciplină trebuie să promoveze idei și abordări diverse.

Elevii diferă din punct de vedere al aptitudinilor, al ritmului de învățare, al gradului de înțelegere al fenomenelor (unii aprofundează, alții sunt superficiali), al capacității de învățare și al rezultatelor obținute, de aceea se impune ca preocuparea majoră a fiecărui dascăl să fie cunoașterea reală a individualității elevilor cu care lucrează, fapt care conduce la o individualizare a acțiunilor pedagogice, la o tratare diferențiată a elevilor în funcție de posibilitățile și înclinațiile lor.

În organizarea activităților și pentru eficientizarea și optimizarea procesului de predare-învățare-evaluare învățătorul trebuie să țină cont de:

- măsuri și forme de abordare diferențiată a acțiunilor după particularitățile elevilor;
- esențializarea conținuturilor învățării: accentul nu mai cade pe abundența de informații, ci pe ideile de bază;
- diferențele dintre elevi (fiecare elev are un ritm propriu de învățare; se apelează la capacitatea de înțelegere și ritmul de lucru propriu);
- alternarea tipurilor de sarcini și situații pentru raționalizarea eforturilor;
- asigurarea utilizării eficiente a timpului, prin dozarea sarcinilor și a rezolvării lor;

Sistemul de modalități adaptate în vederea diferențierii instruirii constă în combinații variabile ale factorilor ce definesc procesul didactic: conținutul instruirii, modul de grupare al elevilor, timpul/ritmul de lucru, metodele de lucru. Este foarte important ca în toate formele de activități matematice desfășurate de elevi, învățătorul să urmărească aplicarea întregului sistem diferențiat: obiective, conținuturi, mod de realizare a sarcinilor, forme de evaluare.

Realizarea diferențiată a conținuturilor se face prin: trunchi comun, curriculum la decizia școlii, cursuri, activități complementare celor din programul obligatoriu pentru toți, cursuri diferite ca nivel pentru aceeași disciplină, activitate extracurriculară corelată cu cea școlară.

Instruirea diferențiată presupune desfășurarea procesului de predare-învățare pe baza unor strategii didactice adaptate la posibilitățile reale ale elevilor.

Strategiile diferențiate dispun de o paletă metodologică largă: de la obișnuitele conversații, demonstrații la exercițiile și instrumentele muncii intelectuale eficiente, de la tehnica fișelor de muncă independentă la tehnicile inițiative, de la învățarea individuală la cea de grup, de la logica unei teme la investigarea experimentală.

Diferențierea se poate realiza prin modul de organizare a activității școlare, a activității didactice și prin metodologia didactică aplicată. Aici se pot distinge patru moduri de organizare a activității:

- a) activitate individuală, independentă

b) activitate colectivă, caracterizată prin transmiterea informației de la învățător către elevi;

c) activitate pe grupe, în general omogene, constituite după un anumit criteriu;

d) activitate pe echipe, grupe eterogene, constituite după preferința elevilor pentru o activitate;

Participarea activă a elevilor la propria lor formare este stârnită în învățământul frontal de îndrumarea pas cu pas a cadrelor didactice. De aceea acest mod de organizare a procesului didactic trebuie să fie îmbinat permanent și cu moduri de organizare specifice activității diferențiate: învățământ pe grupe și învățământ individual.

În scopul obținerii unor rezultate bune, un rol deosebit îl are alegerea adecvată și la timp potrivit a modurilor de organizare a procesului de învățământ.

În școală trebuie să fie promovate diferite forme de activitate în grup. În cadrul colectivului clasei care constituie un grup relativ constant, pentru îndeplinirea anumitor sarcini pot fi formate grupuri temporare mai mici. Sarcina principală a institutorului este aceea de a identifica grupurile de elevi de același nivel cu care lucrează diferențiat adresându-le sarcini, teme, solicitări la nivelul posibilităților. Între cadru didactic și elevi se vor stabili relații mai deschise și democratice.

Activitatea pe grupe presupune :

- constituirea grupelor- gruparea elevilor să se realizeze după un criteriu sau la libera alegere a acestora, stabilirea unor relații între membrii grupului, precum și numărul acestora;

- tipuri de activități pentru grup: rezolvarea de probleme, lucrări practice, etc;

- relația învățător-elev se modifică: învățătorul sprijină elevul, îi stabilește conținuturile și materialele necesare, învățătorul pregătește activitatea, îndrumă în punctele cheie, dar nu conduce activitatea.

Activitatea individuală este eficientă dacă este folosită ca un auxiliar al celei colective

Activități individualizate se pot realiza și în afara procesului de învățământ prin prescrierea diferențiată a temelor pentru acasă, prin recomandarea de activități suplimentare.

Strategiile diferențiate impun utilizarea unui material didactic variat, stimulează originalitatea și creativitatea elevilor, valorifică experiența anterioară, sunt adaptate la stilurile proprii de învățare, respectă ritmul individual al copilului, stimulează spiritul de echipă, asigură corelarea intereselor copilului cu obiectivele curriculare, fiecărui copil i se acordă încredere în forțele proprii, și în plus se permite copilului să participe la evaluarea propriei lor munci, copilul este evaluat și comparat cu el însuși.

O tehnică de muncă independentă eficientă o constituie lucrul cu fișele. Fișele de lucru individualizate, inițiate de Robert Dottrens în lucrarea “A educa și a instrui” constituie soluții adecvate pentru rezolvarea următoarelor probleme majore: “Cum să facem ca elevii buni să nu-și piardă vremea așteptându-i pe ceilalți? Pe de altă parte cum să acționăm pentru a-i încuraja pe cei mai înceți și pe cei mai slabi ca să nu renunțe la orice efort văzând cât trebuie să se străduiască să-i ajungă pe colegii lor?”

După funcțiile îndeplinite, fișele de muncă independentă sunt de mai multe categorii: de recuperare (pentru elevii rămași în urmă la învățătură), de dezvoltare (pentru elevii buni și foarte buni), de exerciții (pentru formarea priceperilor și deprinderilor), de

autoinstruire (pentru însușirea tehnicilor de învățare individuală și independentă), fișe de evaluare (pentru constatarea nivelului de pregătire și asigurare a feed-back-ului).

Temele și lucrările indicate în fișe pot fi rezolvate de elevi în clasă (în mod dirijat sau independent) și acasă. În ambele cazuri cadrul didactic le va prezenta elevilor informațiile minimale necesare rezolvării lor conștiente și corecte, indicații privind metodele și tehnicile de lucru.

Cadrul didactic trebuie să-și adapteze demersul: acest lucru nu înseamnă “refacerea lecției” sau reluarea unei explicații, ci conceperea unei situații sau explicații noi, capabile de a mobiliza mai bine posibilitățile elevilor, prin caracterul lor motivant sau prin crearea unui context familiar care să-l ghideze pe elev în zona concretului. Prin observarea atentă a copiilor și prin identificarea intereselor și potențialului acestora, dascălul ajută copiii să rezolve problemele prin metode care se potrivesc cu stilurile lor de învățare. Decât să privești un copil ca pe “un vas gol” pe care îl poți umple cu informații, modul de învățare individualizat consideră atât elevul cât și profesorul ca fiind cei care construiesc o bază de cunoștințe împreună. În felul acesta se oferă cadrelor didactice o cale de a ajuta copiii să-și folosească întregul lor potențial care este diferit la fiecare copil.

În concluzie, abordarea diferențiată la disciplina matematică presupune:

- organizarea conținuturilor învățării și adaptarea lor la nevoile colectivului;
  - elaborarea de fișe de recuperare, de dezvoltare și ameliorative;
  - diferențierea și diversificarea strategiilor didactice (forme de organizare, metode și procedee, mijloace de învățământ);
    - îmbinarea activităților frontale cu cele independent - pe grupe (eterogene);
    - diferențierea conținutului sarcinilor de lucru (ca volum și grad de dificultate)
- pentru secvențele de activitate independentă a elevilor la clasă sau pentru activitatea de acasă;
- stimularea pe parcursul lecțiilor a tuturor elevilor clasei, prin realizarea de întrebări în funcție de posibilitățile lor intelectuale;
  - dezvoltarea relației de colaborare între elevi.

Bibliografie

- 1) Ioan Neacșu – Didactica matematicii în învățământul primar, ghid practic, Ed Aius, 2010
- 2) Constantin Petrovici – Didactica matematicii pentru învățământul primar, Ed Polirom
- 3) Metode și procedee de optimizare a lecției în învățământul primar, Ed Provimed, 2012
- 4) www.didactic.ro

Integrarea metodelor active în activități de învățare, la matematică

Prof. Pop Delia-Anca

Colegiul Național „Inochentie Micu Clain”, Blaj

Motto: “Îți poți da unui elev câte o lecție în fiecare zi, dar dacă îl poți îndruma să învețe stărnindu-i curiozitatea, el își va dedica întreaga viață învățării.” (Clay P. Bedford)

Aplicarea învățării active în sala de clasă este esențială pentru reușita procesului didactic deoarece stimulează dezvoltarea inteligenței emoționale a copiilor, dar și a gândirii critice și creative. Literatura de specialitate menționează faptul că este important să îi implicăm activ pe elevi în procesul de învățare, să antrenăm gândirea critică și colaborarea prin metode și instrumente moderne. Astfel, promovând învățarea prin joc, noile achiziții sunt consolidate mai rapid și mai eficient.

Dan Levy, profesor al Harvard Kennedy School, afirmă faptul că pe lângă conținutul teoretic pe care îl pregătim în calitate de profesor, este esențial să proiectăm activități practice și antrenante, întrucât, ele reprezintă piloni esențiali în crearea unui proces didactic inovator. Tot el subliniază importanța comunicării cu elevii, abordării unei atitudini deschise și flexibile și ascultarea activă a sugestiilor venite de la aceștia spre profesor.

Cercetările demonstrează faptul că atunci când sunt implicate mai multe simțuri - olfactiv, vizual, kinestezic, etc. - informația este mult mai bine integrată de către elev. Învățarea activă promovează gândirea critică a elevilor și are drept obiectiv stimularea acesteia prin momente de reflecție în timpul activităților. Indiferent dacă vorbim despre numere, geografie, sau artă, copilul are nevoie să deslușească misterele acestor domenii prin intermediul unui proces ghidat. Dacă informația este descoperită și nu primită, ca rezultat al unei prelegeri, motivația elevului și dorința de a se implica în proces vor crește. Acordarea unui timp de gândire în care copilul să găsească, să contureze sau să exprime un răspuns privind o situație dată reprezintă un prim pas spre conturarea unui proces didactic bazat pe învățare activă.

Jocul de rol este o metodă foarte bună de a dezvolta competențe de rezolvare de probleme, de a susține procesul de autocunoaștere și de a facilita cooperarea în grup. În Cambridge Dictionary, jocul de rol este prezentat ca fiind un instrument prin intermediul căruia elevul să poată să exerseze empatia, creativitatea și găsirea de soluții pentru situații cu un caracter real. Învățarea activă are loc prin intermediul acestei sugestii de activitate, întrucât elevul reușește să pună în aplicare și să coreleze conceptele teoretice cu momente din viața reală.

Învățarea prin descoperire este o abordare constructivistă în care obiectivul general este ca elevii să creeze sensuri între noile informații descoperite și cunoștințele anterioare pe care le știau deja, să facă conexiuni și să înțeleagă cum funcționează lumea înconjurătoare. Pe măsură ce copii experimentează lumea și reflectă asupra experiențelor lor, ei își construiesc propriile reprezentări și încorporează noi informații în cunoștințele lor preexistente. Învățarea prin descoperire se evidențiază prin elemente distinctive legate de accentul pus în mod egal pe proces, comunicare, reflecție, colaborare, analiză și pe conținut, pe elementele curriculumului care sunt negociate împreună cu elevii și pe cunoștințele anterioare care sunt valorificate.

Modelul de învățare prin descoperire presupune ca elevii să nu memoreze un șir nesfârșit de informații, ci să rezolve probleme, să construiască și să își hrănească apetitul pentru învățare prin intermediul unor activități antrenante și interactive. Învățarea prin descoperire este un proces

care încurajează copiii să își satisfacă curiozitatea prin acțiuni concrete într-un spațiu sigur și deschis. Este un proces care potențează angajamentul intelectual și înțelegerea profundă a elevilor, îndemnându-i să își dezvolte abilitățile de formulare de întrebări, să colaboreze cu alți elevi, colegi sau adulți, să rezolve probleme, generând soluții creative și să-și antreneze spiritul curios și dincolo de sala de clasă.

O metodă de învățare activă eficientă presupune munca în echipă. Dacă momentul de studiu este însoțit și de o activitate colaborativă, elevii nu doar că vor fi implicați real în procesul de învățare, dar își vor forma și abilități de comunicare, empatie și își vor antrena încrederea în ceilalți colegi și de ce nu, în plăcerea de a face lucruri împreună. Rolul profesorului în astfel de momente este de a ghida, de a sprijini și de a se asigura că scopul activității este îndeplinit.

Iată două activități pe care le-am propus elevilor mei, din clasa a V-a, la finalul unității de învățare: Unități de măsură.

- 1) Vă plănuiți o excursie în Europa. Veți face calcule referitoare la distanța parcursă, costul total al excursiei. Prezentați informații despre moneda țării respective, rata de schimb și calculați costurile excursiei atât în lei, cât și în moneda țării respective.
- 2) Aveți 15 invitați la masă. Presupunând că tot ce serviți (aperitive, felul întâi, felul doi, prăjituri), selectați rețete pentru mâncarea pe care doriți să o oferiți, faceți listă cu ingredientele necesare (cantitate, sau număr de produse), calculați prețul pentru fiecare ingredient, costul unei rețete și costul total al mesei organizate.

Elevii au putut exersa atât învățarea prin descoperire cât și jocul de rol. Munca în echipă a fost un alt element important pentru reușita activităților. A fost necesară o colecție de informații, pe care elevii le-au obținut prin investigații individuale sau în grup, prin cercetarea unor materiale diferite. Interdisciplinaritatea a fost un element important în alegerea temei pentru activitatea propusă elevilor.

În cadrul activităților de grup mai sus, am integrat metode precum :

- brainstorming (stimulează creativitatea și comunicarea, elevii fiind puși în situația de a conveni asupra celor mai utile idei)
- turul galeriei (stimulează gândirea critică și subliniază importanța argumentării unei opinii, dar conduce și spre formarea și consolidarea deprinderii de ascultare activă).

Desigur că, lista sugestiilor de activități prin intermediul cărora să putem implementa învățarea activă poate fi completată. Unora dintre elevi le-ar putea fi dificil să participe la o activitate de învățare activă complexă, prin urmare, este recomandat ca trecerea de la o activitate bazată doar pe prelegeri la o activitate în care elevul este implicat, să se facă treptat.

Cercetătorii punctează faptul că modelul de instruire bazat pe descoperire are la bază cinci elemente: Implicare, Explorare, Explicare, Elaborare și Evaluare. Modelul de instruire care implică aceste cinci elemente aduce coerență diferitelor strategii de predare, oferă conexiuni între activitățile educaționale și ajută profesorii să ia decizii cu privire la interacțiunile viitoare cu elevii.

Evaluarea și planificarea sunt importante, fiind identificate concepte semnificative și relevante care unifică cunoștințele și înțelegerile. Curiozitatea și întrebările autentice, din partea profesorilor și a elevilor, sunt esențiale - „vocea” copiilor este evidentă, aceștia fiind implicați în mod activ în construirea înțelegerilor prin experiențe practice, cercetare, procesare și comunicarea înțelegerilor lor în diverse moduri. Reflecția, metacogniția și analiza sunt valorizate, iar evaluarea este continuă și se bazează pe criterii clare care leagă performanțele de obiectivele curriculumului, setate la început.

Modalitățile de evaluare ale elevilor în urma desfășurării unor astfel de activități sunt :

- elemente de portofoliu: fișele ca produs final al activității;
- observarea sistematică;
- aprecieri verbale individuale sau adresate grupului;
- jurnalul în imagini al activității.

Învățarea activă, folosind materiale concrete, permite elevului să își amintească ulterior nu doar ceea ce a auzit de la profesorul său, ci și ceea ce a atins, văzut, experimentat. Elevii învață cel mai bine atunci când sunt implicați în experiențe de învățare și nu atunci când primesc pasiv informații. Învățarea este în mod inerent un proces social, deoarece este integrată într-un context unde, elevii și profesorii lucrează împreună pentru a construi cunoașterea; elevii învață unii de la alții, împreună cu alții și de la cei din afara clasei.

Bibliografie :

1. <https://www.didactic.ro/materiale-didactice/predarea-invatarea-matematicii-din-gimnaziu-folosind-metodele-interactive-exempl>
2. https://www.academia.edu/9742952/%C3%8ENV%C4%82%C8%9AAREA_MATEMATICII_%C3%8EN_%C8%98COAL%C4%82_PRIN_STRATEGII_DIDACTICE_INTERACTIVE
3. https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/49_53_Metode%20si%20tehnici%20c intrate%20pe%20elev%20aplicate%20la%20lectiile%20de%20matematica.pdf

Managementul clasei ca grup

Prof. înv. primar Pop Loredana Alina

Școala Gimnazială „Grigore Moisil” Satu Mare

"Ansambluri de indivizi (elevi), constituite istoric, între care există diverse tipuri de interacțiuni și relații comune determinate." (Mielu Zlate)

Definiția prezentată poate fi însoțită de evocarea celorlalte **caracteristici** ale clasei ca grup social:

- întinderea clasei (mărimea) are în vedere numărul de elevi care compun grupul (de obicei 25-30, în cazurile cele mai frecvente, 30-40 în cazurile cele mai inoportune, și 20-22 în cazurile cele mai fericite) și pune în discuție extensia numerică optimă a acesteia;
- interacțiunea membrilor clasei, vizate fiind interacțiunile directe, nemijlocite și multivariante. În capitolele care vor urma vor fi analizate pe larg investigații amănunțite privitoare la multitudinea de interacțiuni din sala de clasă;
- scopurile atât cele pe termen scurt cât și cele pe termen lung, sunt comune grupului clasă și, prin intermediul conștientizării acestora de către elevi, pot deveni motorul dezvoltării grupului pe perioada școlarității; arta cadrului didactic, ca manager în clasa constă în fixarea, pe lângă obiectivele școlare formale și a unei serii de obiective social-afective pentru grupul de elevi, care vor determina consolidarea coeziunii acestuia;
- structura grupului poate fi analizată dual în ceea ce privește grupurile mici și implicit clasa de elevi, atât ca modalitate de legătură a membrilor grupului în plan interpersonal, cât și ca ierarhie internă a grupului;
- compoziția și organizarea sunt rezultatul interacțiunii tuturor celorlalte caracteristici ale grupului, definitoriu din punctul de vedere al acesteia fiind gradul de omogenitate sau de eterogenitate a clasei; din același indicator de dinamica grupului clasă, mai poate fi derivată și o altă caracteristică a acesteia, coeziunea acceptată ca fiind gradientul de unitate al grupului, sau denumită uneori "sănătatea grupului".

Tot în investigarea specificului grupului clasa pot fi plasați și alți doi parametri de analiză dinamică, **sintalitatea**, înțeleasă ca personalitate a grupului respectiv și investigată în literatura de specialitate românească de profesorul Ioan Nicola, și **problematica liderilor**, care în cazul clasei poate fi un subiect extrem de delicat, mai ales la nivel de identificare, diagnoza și coordonare din partea cadrului didactic. Ambele subiecte solicita mai mult decât oricare dintre celelalte competențele manageriale ale profesorului sau învățătorului.

Sintalitatea colectivului desemnează totalitatea trăsăturilor ce caracterizează un colectiv concret privit ca un întreg prin care se deosebește de celelalte colective. Așa cum pentru descrierea fenomenelor psihologice individuale se utilizează termenul de personalitate, pentru

descrierea fenomenelor sociale, de grup se utilizează termenul de sintalitate. Personalitatea rezultă din modul cum sunt dispuse diversele componente psihice într-o constelație irepetabilă proprie fiecărei persoane, iar sintalitatea rezultă din conținutul concret și modul în care se manifestă diferite trăsături de grup într-un colectiv concret.

Referitor la grupul de elevi amintim **cultura clasei** ca mod de viață al unui grup de indivizi. Această cultură a clasei include proceduri de rutină, obiceiuri, norme, valori importante, ritualuri, mituri, modalități colective distincte prin intermediul cărora fiecare organizație socială dobândește și menține o stabilitate relativă.

Caracteristicile culturii clasei sunt:

- modalitatea în care se desfășoară procesul de învățare. Această componentă vizează strategia de predare utilizată de profesor, strategie în funcție de care se va face un anumit tip de evaluare, se va manifesta un anumit tip de reacții din parte elevilor.
- conținutul academic care face obiectul procesului de învățare. De asemenea, în funcție de conținut profesorul va individualiza un anumit tip de strategie, tip de evaluare etc.
- elemente spațio-temporale ale mediului în care se desfășoară procesul de învățare. Timpul de desfășurare al unei ore în învățământul românesc este de 50 min ,cu pauze de 10 min. În ceea ce privește spațiul, pe lângă cel fizic este și cel psihologic, iar aici putem aminti că optimă este configurația în formă de cerc pătrat sau în forma literei U, deoarece acestea permit participanților să se privească. Tipul de școală standard de tip cazarmă încurajează comportamente uniformizate, rigide, obediente.
- maniera în care profesorul evaluează activitatea elevului. Tipul de evaluare este ales în funcție de conținut, particularități psihoindividuale și de vârstă, obiective.
- actorii angajați în procesul de învățare;
- interacțiunea concretă dintre actorii respectivi.

Aceste componente sunt interdependente deoarece o modificare a parametrilor uneia dintre ele afectează configurația tuturor celorlalte, dar și a întregului.

Relații educative

Relații cadru didactic-elevi

Caracteristici:

- sunt relații între generații diferite;
- sunt asimetrice din punct de vedere al competențelor;
- se stabilesc în școală, deci sunt raporturi oficiale, formale, instituționale;
- sunt influențate de exigențe și îngăduite reciproce, de cerințe și oferte, de responsabilități, solitudine, respect, considerație etc;
- sunt influențate de trăsăturile de personalitate ale personalității cadrului didactic, de autoritatea, de tactul pedagogic, de nivelul cunoașterii elevilor;
- sunt condiționate de particularitățile de vârstă și individuale ale elevilor;
- sunt relații dinamice.

Tipuri de relații

a) de comunicare

- ♣ de transmitere de informații
- ♣ de structurare
- ♣ de solicitare
- ♣ de răspuns
- ♣ de reacție
- ♣ de exprimare

b) de conducere

- ♣ de dominare (autoritare)
- ♣ democratice
- ♣ îngăduitoare, laissez-faire, permissive

c) socio-afective

- ♣ de atracție/respingere
- ♣ de simpatie/antipatie
- ♣ de acceptare/neacceptare.

Aceste relații determină climatul psihosocial ce va favoriza sau nu optimizarea predării-învățării-evaluării.

BIBLIOGRAFIE:

1. Barzea, Cezar, “*Arta și știința educației*”, E.D.P., București, 1995;
2. Cerghit, Ioan, (coordonator), “*Perfectionarea lecției în școala modernă*”, EDP, București, 1988;
3. Stan, Emil, “*Managementul clasei de elevi*”, Editura TEORA, București, 2003;
4. Ulrich, Catalina, “*Managementul clasei de elevi – învățarea prin cooperare*”, Editura Corint, București, 2000;
5. Vlasceanu, Mihaela, “*Psihosociologia educației și învățământului*”, Editura Paideia, București, 1993.

METODE INTERACTIVE DE GRUP

Prof. Popa Eleonora

Școala Gimnazială Hurezani, Gorj

Învățământul modern promovează metodele de învățare active care să solicite mecanismele gândirii, ale inteligenței și ale imaginației. Astfel, sunt preferate metodele moderne euristice de predare-învățare, deoarece acestea pun accentul pe capacitatea de a pune întrebări și de a construi răspunsuri; pe cultivarea unor deprinderi, priceperi și capacități intelectuale; pe dezvoltarea gândirii critice și a creativității.

Dintre metodele moderne fac parte cele care duc la creșterea gradului de implicare a elevilor. Definitiv pentru folosirea metodelor activ-participative este caracterul lor stimulat, posibilitatea alternării activităților individuale și de grup, în scopul atingerii „optimum-ului” motivațional și acțional, elevii trebuind să-și asume noi roluri și responsabilități în propria formare.

Metodele activ-participative cu tehnicile lor interactive de grup se clasifică după funcția lor principală didactică în:

- 1). **Metode moderne de predare-învățare interactivă în grup:** metoda Mozaicului, metoda Cascadei, metoda Piramidei, metoda Turnirului între echipe, metoda Schimbării perechii;
- 2). **Metode de fixare și sistematizare a cunoștințelor și de verificare:** tehnica Florii de lotus, Scheletul de pește, Pânza de păianjen, Cartonaje luminoase, Lanțurile cognitive, Diagrama cauzelor și a efectului;
- 3). **Metode de rezolvare de probleme prin stimularea creativității:** Brainstorming, Explozia stelară, metoda Pălăriilor gânditoare, Caruselul, Phillips 6/6, tehnica Focus-grup, Patru colțuri, metoda Delphi, Interviu de grup, Studiul de caz, Controversa creativă, tehnica Acvariului;
- 4). **Metode de cercetare în grup:** proiectul de cercetare în grup, experimentul pe echipe, portofoliul de grup.

Metodele interactive îl motivează pe copil, îi oferă o încărcătură afectivă deosebită. Învățarea prin cooperare permite o abordare interdisciplinară a conținuturilor și creează un element al învățării plăcut, stimulat care valorifică interesele și nevoile elevilor. Profesorul devine coechipier, îi orientează pe elevi să-și caute informațiile de care are nevoie, îi învață să dialogheze cu ceilalți elevi, să aibă inițiativă și rapiditate în gândire și în acțiune, le stârnește interesul pentru competiție și nu în ultimul rând îi consiliază.

În continuare voi prezenta câteva dintre metodele interactive de grup în vederea eficientizării lecțiilor.

1. TEHNICA MOZAICULUI are ca scop învățarea prin cooperare într-un grup mic de elevi a unui conținut mai dificil. În procesul instructiv-educativ am utilizat această tehnică, observând multiple avantaje pentru elevi. Dialogul a fost foarte valoros deoarece a dispărut teama de a formula întrebări și de a răspunde la ele. Faptul că toți colegii au ascultat, a scăzut din anxietatea celor timizi, care au dobândit încredere în sine și curaj. Presupune mai multe etape:

- a) împărțirea clasei în grupuri eterogene de 4 elevi, fiecare primind câte o fișă de învățare numerotată de la 1 la 4;
- b) prezentarea succintă a subiectului tratat;
- c) explicarea sarcinii de lucru;
- d) regruparea elevilor în funcție de numărul fișei primite în grupuri de experți: toți elevii care au numărul 1 formând un grup;

e) învățarea prin cooperare a secțiunii care a revenit grupului din unitatea de cunoaștere desemnată pentru oră: elevii citesc, discută, hotărăsc modul în care pot preda ceea ce au înțeles colegilor din grupul lor original;

f) revenirea în grupul inițial și predarea secțiunii pregătite celorlalți membri; trecerea în revistă a unității de cunoaștere prin prezentarea orală cu toată clasa.

2. TEHNICA CADRANELOR este o modalitate de rezumare și sistematizare a unui conținut informațional, solicitând implicarea elevilor în înțelegerea lui adecvată. Astfel, pe mijlocul tablei se trasează două axe principale perpendiculare una pe cealaltă (una orizontală și una verticală) în urma cărora apar „4 cadrane”. Elevii citesc apoi un text. Sunt solicitați să noteze în fiecare cadran diferite aspecte. Pornind de la acestea, elevii au găsit un titlu potrivit, altul decât cel inițial, original al textului. Desfășurându-se pe echipe, fiecare grupă din cele 5, a primit o fișă ce conținea cadranul pe care l-a completat întreaga grupă.

3. METODA FLORII DE LOTUS este o metodă de sistematizare a cunoștințelor, prin care se stabilesc relații între noțiuni, pornind de la o temă principală. Se dezvoltă potențialul creativ al inteligențelor multiple în activitatea individuală și de grup pe teme din domenii diferite. La sistematizarea cunoștințelor despre un subiect, se poate utiliza această metodă astfel: se împart elevii în 6 echipe și se lipește pe tablă o floare de lotus în mijlocul căreia se scrie cuvântul cheie, iar pe petalele ei erau scrise temele de dezbatere. Fiecare grupă a primit câte o floare în centrul căreia era scrisă o temă de dezbatere. După ce elevii au discutat în cadrul echipei tema dată, au completat petalele florii cu noțiunile corespunzătoare. S-au afișat apoi toate florile pe tablă și s-a analizat modul în care au fost realizate sarcinile.

4. METODA CIORCHINELUI: este o tehnică ce stimulează realizarea unor asociații de idei noi. Obiectivul aplicării acestei metode este adăugarea de noi informații la volumul de cunoștințe acumulate de elevi. Tehnica exersează capacitatea elevilor de a înțelege un anumit conținut. Se poate utiliza fie individual, fie în grup. Când se aplică individual, tema pusă în discuție trebuie să fie familiară elevilor, care nu mai pot culege informații și afla idei de la colegi. Folosită în grup, această tehnică dă posibilitatea fiecărui elev să ia cunoștință de ideile altora, de legăturile și asociațiile dintre acestea. Constă în utilizarea unei modalități grafice de organizare a brainstormingului pentru a ilustra relațiile, conexiunile dintre idei, o modalitate de a construi asociații noi de idei sau de a releva noi sensuri ale ideilor

5. METODA PĂLĂRIUȚELOR GÂNDITOARE stimulează creativitatea, are la bază interpretarea de roluri prin care elevii își exprimă liber gândirea în acord cu semnificația culorii pălăriuțelor care definesc roluri. Elevii au fost împărțiți în 6 grupe sub cele 6 pălării și au primit câte o sarcină în raport cu semnificația pălăriei sub care se află. Astfel, Pălăria Albă semnifică gândirea obiectivă; cel care o poartă oferă doar informații. Pălăria Roșie semnifică gândirea influențată de afect. . Pălăria Albastră semnifică gândirea speculativă. Pălăria Neagră semnifică gândirea critică și purtătorul ei trebuie să puncteze aspectele negative. Pălăria Verde semnifică gândirea creativă; cel care o poartă răspunde de creativitatea grupului, de căutarea și găsirea soluțiilor. Pălăria Galbenă semnifică gândirea optimistă; purtătorul ei se concentrează pe aspectele pozitive, având drept sarcină să schimbe finalul povestirii.

6. METODA PIRAMIDEI SAU A BULGĂRELUI DE ZĂPADĂ: îmbină armonios activitatea individuală cu cea pe grupe de elevi. Activitatea este structurată în mai multe etape:

- elevii rezolvă individual o temă în 5 minute, formulând întrebări legate de subiectul tratat;
- se formează apoi grupe de doi elevi care, tot în timp de 5 minute, își verifică reciproc răspunsurile la întrebările formulate;
- se formează grupuri de câte patru elevi, elevii confruntându-și rezultatele și concepând o nouă formulare la care contribuie toți, identifică concluziile și zonele de controversă;
- câte un reprezentant al fiecărui grup prezintă concluziile echipei sale, pe baza cărora se concep concluziile finale. Capacitatea de alegere, din varietatea metodelor de învățământ clasice sau moderne, ține de formația și profesionalismul cadrului didactic, de specificul

conținutului de învățat, de particularitățile elevilor, de timpul disponibil și de condițiile materiale.

BIBLIOGRAFIE:

- Breben, S., Gongea. E., Fulga, M., „Metode interactive de grup. Ghid metodic”, Ed. Arves, Craiova, 2002;
- Cerghit, I., „Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri, strategii”, Ed. Aramis, București, 2006;
- Pintilie, Mariana, „Metode moderne de învățare-evaluare pentru învățământul preuniversitar”, Ed. Eurodidact, Cluj-Napoca, 2003;
- Stanciu, Mihai „Didactica postmodernă”, Ed. Universității, Suceava, 2003;
- Tomșa, Gheorghe, „Psihopedagogie preșcolară și școlară”, MEC, București, 2005.

Analiză SWOT cu privire la educația incluzivă în România

Profesor, Popa Florentina

Școala Gimnazială Specială „Constantin Pufan” Galați

La baza educației incluzive se află principiul potrivit căruia educația constituie un aspect fundamental pentru dezvoltarea indivizilor și a societăților. Educația este factorul principal în asigurarea includerii și independenței tuturor persoanelor, inclusiv a celor cu dizabilități. Influențele sociale, de exemplu familia și prietenii, contribuie de asemenea la atingerea obiectivelor acestei directive care ar trebui să acopere toate etapele vieții, inclusiv educația preșcolară, primară, secundară, liceală și calificarea profesională, precum și învățarea pe parcursul vieții.

Crearea de oportunități pentru persoanele cu dizabilități de a participa în educația de masă nu este importantă doar pentru acestea, ci contribuie la înțelegerea diversității umane de către persoanele fără dizabilități. Cele mai multe sisteme educaționale furnizează accesul la educația de masă și la structurile educaționale specializate pentru persoanele cu dizabilități. În concordanță cu scopul includerii, structurile de masă și cele specializate trebuie încurajate să colaboreze pentru a sprijini persoanele cu dizabilități din comunitățile locale.

PUNCTE TARI:

- existența unei legislații, a politicilor și a planurilor pentru prevenirea discriminării copiilor, tinerilor și adulților cu dizabilități prin accesul la toate etapele educației din primii ani de viață până la vârsta adultă (Convenția Națiunilor Unite cu privire la Drepturile copilului (CDC), adoptată și deschisă spre semnare și ratificare de către Adunarea Generală prin Rezoluția 44/25 din 20 noiembrie 1989, ratificată de România la 25 septembrie 1990, Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene (2000/C364/01), Articolul 14 – Dreptul la educație)
- accesul persoanelor cu dizabilități la educația de masă;
- existența unui profesor de sprijin, consilier școlar, logoped;
- evaluarea timpurie a nevoilor educaționale speciale ale copiilor cu dizabilități în scopul planificării intervențiilor educaționale;
- susținerea, din partea unor părinți ai copiilor cu dizabilități, în procesul educațional;
- existența unor cursuri de formare pentru cadrele didactice, legate de cerințele educaționale speciale;
- burse de ajutor social pentru copiii cu cerințe educative speciale, manuale gratuite, transport școlar gratuit.

PUNCTE SLABE:

- personal de specialitate insuficient sau deloc, în anumite școli, sprijin individualizat redus;

- lipsa de formare inițială în domeniul cerințelor educaționale speciale, a cadrelor didactice și a managerilor școlari;
- insuficiența cunoașterii a unor tehnici și metode educaționale adecvate persoanelor cu dizabilități, de către cadrele didactice;
- lipsa dotării cu materiale și echipamente adecvate persoanelor cu dizabilități (mobilier, calculatoare, rampe de acces, etc.);
- lipsa unui curriculum incluziv, flexibil; a unor planuri educaționale individualizate;
- inexistența unor standarde minime de evaluare a competențelor dobândite;
- programe școlare încărcate și complicate, care nu țin cont de nevoile de dezvoltare și educație a copilului;
- atitudinea negativă a unor cadre didactice față de elevii cu dizabilități;
- numărul crescut al elevilor din clasă;
- lipsa unor recompense/aprecieri sau aspecte financiare pentru cadrele didactice;
- lipsuri economice și materiale legate de sistemul general de educație;
- teama etichetării școlii ca „școală specială”;
- sprijin insuficient acordat școlilor incluzive și a părinților copiilor cu dizabilități;
- implicarea redusă sau deloc a părinților copiilor cu dizabilități ca parteneri activi în elaborarea planurilor educaționale individualizate;
- lipsa unei colaborări cu autoritățile publice;
- inexistența centrelor de resursă pentru asistența psihopedagogică;
- sprijinirea redusă sau deloc a tinerilor cu dizabilități pe piața muncii;

OPORTUNITĂȚI:

- învățarea prin colaborare, ce contribuie la dezvoltarea cognitivă și socio-afectivă a copilului cu dizabilități;
- munca în echipă, lecții în parteneriat;
- modificări de percepție la nivel social, cu privire la persoanele cu dizabilități;
- colaborarea și schimbul de experiență între școli;
- parteneriate cu fundații, ONG-uri;

AMENINȚĂRI:

- promovarea scăzută a elevilor cu dizabilități, repetenția;
- absenteism, abandonul școlar;
- analfabetism;
- delincvență, violență, abuz, exploatare.

Bibliografie:

DASEN, P., PERREGAUX, C., REY, M. (1999) – Educația interculturală. Experiențe, politici, strategii, Polirom, Iași
 NICOLESCU, B. (1999) – Transdisciplinaritatea, Polirom, Iași

EXPLORING CHALLENGES AND SOLUTIONS IN TODAY'S ENGLISH CLASSROOM

Verona-Elena POPA

“Tudor Vladimirescu” National Military High School

Craiova, Dolj

Abstract:

This paper examines the challenges facing the English classroom within the evolving landscape of Romanian education, focusing on the drawbacks of an outdated curriculum and limited technological integration. It proposes innovative strategies to bridge the gap between traditional teaching methods and the dynamic needs of contemporary learners. Emphasis is placed on curricular reformation, technology integration, project-based learning, and the flipped classroom model. The transformative changes outlined aim to create a dynamic and effective learning environment, preparing students for the 21st century. The responsibility lies with decision-makers, educators, and students to embrace these innovations and ensure a harmonious synergy between traditional and modern teaching methods.

Keywords: curriculum, education, flipped classroom, project, technology.

The Romanian education is undergoing significant transformations in response to the dynamic global landscape. The English classroom, as a crucial component of this system, must evolve to meet the demands of the contemporary world. This paper explores some of the challenges faced by the Romanian education, followed by some innovative strategies to adapt the English classroom for enhanced learning outcomes.

Outdated Curriculum: The existing English curriculum does not align with the rapidly changing linguistic and technological landscape, thus leading to a gap between what students are taught and the language they encounter in real-world contexts. The challenge of an outdated curriculum in Romanian English classrooms is multifaceted. The traditional curriculum may not be reflective of the current linguistic landscape, hindering students' ability to engage with the language in a relevant and meaningful way since the English language is constantly evolving, influenced by global communication, technology, and cultural changes. Language learning is most effective when students can apply their skills to real-world situations. An outdated curriculum focuses on rote memorization and traditional grammar exercises, neglecting practical language use. Updating the curriculum to include more interactive and application-based activities can bridge this gap. An effective English curriculum should address contemporary issues and topics, making the learning experience more engaging and applicable to students' lives. With the advent of multimedia and digital resources, language learning has expanded beyond textbooks. Outdated curricula may not leverage these resources effectively, missing opportunities for incorporating audio, video, and interactive materials that can enhance students' language acquisition

and comprehension. Addressing the issue of an outdated curriculum requires a comprehensive overhaul that considers linguistic evolution, real-world applications and the integration of modern teaching methodologies. By doing so, the English classroom can become a dynamic and responsive environment, fostering a deeper and more relevant understanding of the English language among Romanian students. *Technological Integration* is another sore point of the Romanian education system although effort have been made in this direction in the last few years.

On the one hand, limited technological integration in Romanian English classrooms is a significant challenge that impedes the potential for dynamic and effective language education. In an era defined by rapid technological advancements and digital connectivity, education systems worldwide are reimagining traditional teaching methods to harness the power of technology. However, the slow adoption of digital tools and platforms in Romanian English classrooms presents several impediments to students' holistic language development. One of the primary obstacles to technological integration is the unequal distribution of digital resources. Disparities in access to computers, tablets, and reliable internet connectivity among students create a digital divide. This imbalance hinders educators from implementing technology-driven teaching methods uniformly, perpetuating inequalities in educational opportunities. Teachers play a pivotal role in leveraging technology for effective language instruction. However, the limited exposure and training provided to educators on integrating digital tools into the curriculum pose a significant hurdle. A lack of familiarity with innovative teaching platforms and software may result in underutilization or misapplication of available technological resources.

On the other hand, for those who do take advantage of technology, the abundance of software and platforms can paradoxically complicate the process of learning a foreign language. The sheer volume of available tools may overwhelm educators and students, making it challenging to identify the most effective and pedagogically sound resources. The diversity in quality, instructional approach, and alignment with curriculum objectives among digital language learning tools can lead to confusion and hinder the development of a cohesive, streamlined learning experience. Furthermore, the rapid evolution of technology results in frequent updates and the emergence of new platforms, potentially causing disruptions in the continuity of language instruction. Teachers may find themselves grappling with the need to continuously adapt to changing technologies, diverting time and energy away from direct instructional activities. Students, too, may experience a sense of disorientation as they navigate various platforms, each with its unique interface and learning methodology. While the wealth of software and platforms offers unprecedented opportunities to revolutionize language education, a cautious and strategic approach is essential to harness their full potential.

Given the above challenges, an outdated English curriculum and the need for using technology, innovation in the classroom is imperative to bridge the gap between traditional teaching methods and the dynamic needs of today's learners. Embracing technology becomes a catalyst for this change, offering interactive tools that transcend the limitations of conventional materials. Integrating cutting-edge technologies not only revitalizes the learning experience but also ensures relevance to contemporary language trends and global communication standards. Through innovation, the English classroom evolves into a dynamic space where students can actively engage with language, fostering critical thinking, cultural awareness, and practical proficiency. Ultimately, the synergy of innovative pedagogies and technology creates a learning environment that prepares students for the challenges and opportunities of the 21st century. How can this be done? Here are some ideas to usher in transformative changes and create a dynamic and effective learning environment:

Curricular Reformation: Decision makers should begin by reevaluating the English curriculum to ensure alignment with global language standards and relevance to contemporary issues. Incorporate interdisciplinary elements, project-based learning, and real-world applications to make language education more engaging and applicable.

Technology Integration: Teachers and students alike should embrace the vast array of technological tools and resources available. Implement interactive whiteboards, educational apps, online platforms, and virtual reality experiences to enhance language learning. Technology can provide immersive language experiences, facilitate collaborative projects, and offer instant access to diverse linguistic content.

Project-Based Learning: Shift from rote memorization to project-based learning that encourages creativity, critical thinking, and practical language application. Assignments that require students to solve real-world problems, create multimedia presentations, or engage in collaborative projects foster a deeper understanding of language use. One of the primary advantages of project-based learning is its ability to make language learning relevant and meaningful for students. Rather than solely focusing on grammar rules and vocabulary lists, PBL encourages students to explore and apply their language skills in authentic contexts. Projects can take various forms, such as creating multimedia presentations, designing websites, producing videos, or participating in community outreach programs, allowing students to see the tangible impact of their language proficiency. Collaboration is another cornerstone of project-based learning. Students work together to plan, execute, and present their projects, mirroring the collaborative nature of professional and real-world environments. Through teamwork, students not only enhance their language skills but also develop essential interpersonal skills, such as effective communication, negotiation, and conflict resolution – all crucial components of language proficiency in practical settings.

Flipped classroom models. The flipped classroom is an instructional approach that reverses the traditional model of teaching by delivering instructional content outside of the classroom, typically through online resources, and using class time for activities that were traditionally done as homework. In a flipped classroom, students gain exposure to new concepts, theories, or lessons through pre-recorded lectures, readings, or multimedia materials at their own pace and outside of regular class hours.

The core idea behind the flipped classroom is to shift the focus of in-person class time from the delivery of content by the teacher to more interactive and collaborative activities among students. When students come to class, they engage in discussions, problem-solving, hands-on projects, and other activities that allow for deeper exploration and application of the knowledge acquired during the pre-class preparation. The flipped classroom model promotes a more student-centered learning environment. Students take greater responsibility for their own learning by engaging with content at their own pace, revisiting materials as needed, and actively participating in collaborative learning activities during class.

In conclusion, the English classroom in the context of Romanian education faces crucial challenges, primarily stemming from an outdated curriculum and limited technological integration. Recognizing the imperative need for innovation, this essay has outlined key strategies to transform the English classroom into a dynamic and effective learning environment. Overcoming the hurdle of an outdated curriculum requires a comprehensive reformation that aligns with contemporary language trends and global communication standards. The integration of technology, while presenting challenges, offers unprecedented opportunities for immersive language experiences, collaborative projects, and diverse linguistic content. Embracing project-based learning fosters practical language application and critical thinking, preparing students for real-world challenges. The flipped classroom model, with its focus on student-centered learning, further enhances engagement and exploration of language concepts. Through these transformative changes, the English classroom can evolve into a space where students actively participate, cultivate cultural awareness, and develop practical proficiency, ultimately preparing them for the demands of the 21st century. The responsibility lies with decision-makers, educators, and students alike to embrace these innovations, ensuring a harmonious synergy between traditional teaching methods and the dynamic needs of today's learners in the ever-evolving landscape of Romanian education.

Webography:

<https://www.edu.ro/sites/default/files/SMART.Edu%20-%20document%20consultare.pdf>

<https://www.bu.edu/ctl/guides/project-based-learning/>

<https://www.brookings.edu/articles/flipped-learning-what-is-it-and-when-is-it-effective/>

Metode active în predarea-învățarea problemelor de sinonimie

Prof. Popescu Aurelia
Școala Gimnazială Unirea, structura Valea Cânepii, Brăila

În practica educațională, eforturile cadrelor didactice au fost și sunt centrate pe aplicarea celor mai recente și valoroase cercetări din domeniul psihopedagogiei învățării, pentru perfecționarea continuă a metodelor și procedurilor, prin adaptarea unei noi perspective cu privire la raportul predare –învățare –evaluare ca scop în sine.

Strategiile, metodele și tehnicile utilizate în activitatea didactică, pentru dezvoltarea gândirii critice promovează învățarea prin cooperare și colaborare. Învățând să colaboreze cu alții în rezolvarea problemelor, elevii constată că scopurile personale ale fiecăruia pot fi realizate într-o muncă în echipă, că succesul grupului depinde de contribuția fiecărui membru al său. Astfel, elevii, din “singuratici care învață”, pot deveni “colegi care învață împreună”, care ating niveluri ale competenței academice în cadrul grupului și ca membrii ai echipelor. Între noile orientări din domeniul practicilor educaționale se situează și cea privind dezvoltarea gândirii critice a elevilor, prin folosirea metodelor și tehnicilor activ-participative noi, metode care să potențeze funcționalitatea minții, să stimuleze capacitatea ei de explorare și descoperire, analiză și sinteză, raționare și evaluare, precum: jigsaw (mozaic), metoda „schimbă perechea” (share -pair circles), tehnica 6/3/5, metoda piramidei etc.

Însușirea noțiunilor de vocabular de către elevi reprezintă un proces complex. Predarea cu pricepere, simț de răspundere și dăruire a acestora, are o mare importanță în asigurarea unei temelii solide pe care să se sprijine multitudinea și varietatea de cunoștințe dobândite atât în cadrul orelor de limba română, cât și în cadrul tuturor celorlalte obiecte de învățământ.

Ofer spre exemplificare două dintre metodele moderne de predare-învățare pe care le-am folosit cu scopul dezvoltării gândirii critice în vederea însușirii noțiunilor despre *sinonime*:

Jigsaw (mozaic)

Jigsaw (în engleză *jigsaw puzzle* înseamnă mozaic) sau „*metoda grupurilor interdependente*” este o strategie bazată pe învățarea în echipă (team-learning). Această tehnică de predare –învățare presupune parcurgerea următorilor pași:

- Constituirea grupurilor de lucru inițiale. Elevii sunt împărțiți în grupuri de câte 4. Se utilizează diverse criterii de grupare a elevilor. Unul dintre acestea poate fi următorul: elevii numără de la 1 la 4, astfel încât fiecare elev să aibă un număr cuprins între 1 și 4.
- Profesorul stabilește 4 sarcini în concordanță cu tema.
- Constituirea grupurilor de „experți” și rezolvarea sarcinilor de lucru.

Fiecare grup de „experți” are posibilitatea de a studia o anumită secvență, repartizată de profesor și de a stabili strategia prin care o vor prezenta colegilor din grupă.

- Revenirea elevilor în grupurile inițiale și predarea conținutului celorlalți colegi.

Prin predarea reciprocă se realizează cea mai bună învățare a unui conținut informațional . La sfârșitul lecției, fiecare elev trebuie să stăpânească conținutul întregului text și nu doar a părții la învățarea căreia a participat ca „expert”. Când se realizează predarea reciprocă, elevii pot cere „expertului” lămuriri suplimentare în legătură cu tema pusă în discuție. Profesorul monitorizează predarea asigurându-se că informația și cunoștințele se transmit și se asimilează corect.

❖ Am folosit această metodă de învățare interactivă pentru consolidarea problemelor de sinonimie învățate în clasa a VI a. S-a lucrat pe grupe de patru elevi. Fiecărui elev din grupă i-am atribuit câte un număr de la 1 la 4. Subiectul abordat l-am împărțit în patru părți, de dimensiuni și grade similare. A urmat o reșezare a elevilor în sală: toți elevii cu același număr au format câte un grup de experți, obținându-se astfel patru grupe. După îndeplinirea sarcinilor de lucru, fiecare grupă de experți, elevii specializați într-o parte a lecției (ex: sinonime ale unor regionalisme cunoscute, sinonime neologice, valoarea morfologică a sinonimelor, sinonime ale expresiilor etc.), au revenit în grupurile inițiale și au predat colegilor partea pregătită cu ceilalți experți. Astfel, în fiecare grup inițial am avut patru elevi specializați. S-au folosit următoarele fișe de lucru:

Experți 1

1. Găsește sinonimele literare ale următoarelor regionalisme:

coșmelie –	perje -
cucuruz –	colb -
barabule -	curechi -

2. Alcătuieste enunțuri cu 3 dintre acestea.

Experți 2

1. Descoperă în cea de-a doua coloană sinonimele neologice ale cuvintelor din prima:

a prescurta	eroism
nepăsător	echimoză
vitejie	similar
asemănător	apatic
vânătaie	a abrevia

2. Precizează valoarea morfologică a perechilor de sinonime identificate.

Experți 3

1. Descoperă în cea de-a doua coloană sinonimele expresiilor din prima:

a da în pârg	a exagera
a se umfla în pene	a dispărea

a șterge de pe fața pământului	a se coace
a-și ieși din pepeni	a se mândri
a întinde coarda	a se enerva

2. Alege 3 expresii și construiește enunțuri cu acestea.

Experți 4

1. Rescrie textul înlocuind cu sinonime cuvintele scrise cursiv în textul de mai jos:

„Și cu ochii *pironiți* la drobul de sare de pe horn și cu mâinile *încleștate*, de parcă le legase cineva, *începură* a-l *boci* amândouă, ca niște *smintite* de *clocotea* casa.” (Ion Creangă)

2. Alcătuieste seria sinonimică a verbului „*a boci*”.

Metoda „schimbă perechea” (share - pair circles)

Metoda „*Schimbă perechea*” are la bază munca elevilor în perechi astfel: se împarte clasa în două grupe egale ca număr de participanți; se formează două cercuri concentrice, elevii fiind față în față în perechi. Profesorul pune o întrebare sau dă o sarcină de lucru. Fiecare pereche discută și apoi comunică ideile. Cercul din exterior se rotește în sensul acelor de ceasornic, realizându-se astfel schimbarea partenerilor în perechi. Elevii au posibilitatea de a lucra cu fiecare membru al clasei. Fiecare se implică în activitate și își aduce contribuția la rezolvarea sarcinii.

Etapele metodei:

A. Etapa organizării colectivului în două grupe egale

Fiecare elev ocupă un scaun, fie în cercul din interior, fie în cercul exterior. Profesorul poate să lase elevilor libertatea de a-și alege locul sau poate organiza colectivul punând copiii să numere din doi în doi. Astfel, cei cu numărul 1 se vor așeza în cercul interior cu fața la exterior, iar cei cu numărul 2 în cercul exterior cu fața către elevii din cercul interior. Stând față în față, fiecare elev are un partener.

B. Etapa prezentării și explicării problemei

Profesorul oferă cazurile pentru studiu, problemele de rezolvat sau situațiile didactice și explică importanța soluționării.

C. Etapa de lucru în perechi

Elevii lucrează doi câte doi pentru câteva minute. Apoi elevii din cercul exterior se mută un loc mai la dreapta pentru a schimba partenerii, realizând astfel o nouă pereche. Jocul se continuă până când se ajunge la partenerii inițiali sau se termină întrebările.

D. Etapa analizei ideilor și a elaborării concluziilor

În acest moment, clasa se regroupează și se analizează ideile emise. Profesorul face împreună cu elevii o schemă a concluziilor obținute.

- Se pot da elevilor întrebări cu răspunsuri eliptice care se vor completa pe rând de către

fiecare pereche, iar în final se vor analiza toate răspunsurile și se vor face corectări și completări. Perechile pot rezolva câte o problemă de pe o fișă dată până la epuizarea sarcinii, iar în final se vor citi rezolvările. Se poate da următoarea comandă: „*Toți elevii rezolvă punctul nr.1 din fișă, timp de 5 minute.*” Are loc apoi schimbarea perechilor și se dă următoarea comandă: „*Toate perechile se concentrează la punctul nr.2 din fișă*”. Și așa mai departe, până când se termină fișa de lucru. Se reface colectivul și se analizează pe rând răspunsurile date.

❖ Am folosit această metodă la clasa a VI a pentru a informa elevii că există *verbe, adjective, pronume, numerale, adverbe, conjuncții și prepoziții sinonime*. Elevii clasei au fost împărțiți în două grupe egale ca număr (câte 7 elevi) și s-au format două cercuri concentrice. Am solicitat „*Toți elevii rezolvă punctul nr.1 din fișă, timp de 1 minut.*” Apoi a avut loc schimbarea perechilor și se fiecare pereche a discutat și notat soluția pentru sarcinile următoare; cercul din exterior s-a rotit în sensul acelor de ceasornic, realizându-se astfel schimbarea partenerilor. Exercițiul propus a fost următorul:

Găsește sinonimele următoarelor cuvinte și precizează valoarea lor morfologică:

1.noroc -.....; 2.a izbuti .....; 3. prietenesc .....; 4. el-.....; 5.întâiul - .....;6.mereu -..... .....;7.deoarece -.....; 8.către -.....

În final am realizat, pe tablă, o schemă a concluziilor obținute.

Bibliografie:

Ionescu, Miron, Chiș, Vasile, *Strategii de predare-învățare*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1992.

Oprea, Crenguța, *Strategii didactice interactive: repere teoretice și practice*, ediția a II a, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2007.

Parfene,Constantin, *Metodica studierii limbii române*, Polirom, Iași, 1999.

EVALUAREA NORMATIVĂ ȘI EVALUAREA CRITERIALĂ

Prof. POPESCU DANIELA
COLEGIUL NAȚIONAL PEDAGOGIC „CAROL I”
CÂMPULUNG-MUSCEL, JUD. ARGEȘ

În contextul curriculumului centrat pe competențe, evaluarea gradului de dobândire a acestora dobândește o importanță crescută. Pe de altă parte, accentul pe elev, respectiv pe activitatea de învățare, evidențiază deplasarea accentului de la evaluarea produselor învățării la evaluarea proceselor cognitive în timpul activității de învățare. Sub acest raport, reformele curriculare deschid posibilitatea orientării spre *demersuri personalizate în evaluare* care valorizează progresul individual (evaluarea criterială) în detrimentul raportării la norma de grup (evaluarea normativă). În acest sens, se fac eforturi pentru a dezvolta *instrumente de evaluare care pot măsura deprinderile, abilitățile și componenta atitudinală a competențelor* și se pune în discuție legătura dintre evaluare și competența de învățare pe parcursul întregii vieți.

Criteriile de apreciere a rezultatelor școlare sunt diferențiate în funcție de termenul de referință/raportare adoptat.

I.T.Radu (2000, p.260) evidențiază existența a două grupe de criterii: *raportarea la individ*(prin care se poate evidenția progresul/regresul) și *raportarea la grup*, cu două variante: a) raportarea la o normă fixă și b)raportarea la un grup concret. Ca urmare, modurile de apreciere a rezultatelor școlare au semnificații diferite, în funcție de:

- a) *raportarea la normă* – presupune distincția clară dintre normă și standard;
- b) *raportarea criterială* – criterii generate de circumstanțe: „norma de grup”, „evaluarea de progres” (potențialul de învățare al subiectului);
- c) *evaluarea de progres*, circumstanțe privind abaterea de la aprecierea obiectivă;
- d) *rolul obiectivelor pedagogice* în evaluarea rezultatelor școlare – relevă posibilitatea concordanței lor cu obiectivele programei școlare (evaluare normativă) sau cu nivelul mediu al grupului concret, ceea ce înseamnă evaluare criterială.

Aprecierea, ca proces component al actului evaluativ, constă în emiterea unei judecăți de valoare (exprimată în note, calificative, propoziții, culori, litere etc.), pe baza unor criterii dinainte stabilite. Oricare ar fi strategia adoptată, aprecierea fenomenelor supuse evaluării, îndeosebi a rezultatelor școlare, se face din perspectiva a cel puțin două perspective: *norma* (performanța medie a grupului, standarde) și *criteriul* (comportamentul prescris de obiectiv).

Notarea prin raportare la obiective (denumită și evaluare criterială) constă în compararea performanței elevului cu un obiectiv dezirabil, formulat în termeni de comportament observabil, educatorul instituind *criteriul de performanță minimă admisă*. Ele se regăsesc în formularea

obiectivelor operaționale și sunt, de obicei, anunțate prin formula: „În urma activității (oră de curs, activitate personală de învățare), elevii vor fi în măsură să ...”. Cadrul de referință este ansamblul obiectivelor și activităților de învățare:

- a) dacă obiectivele sunt diferențiate pe niveluri de performanță (descriptori de performanță: foarte bine, bine, suficient), rezultatele școlare ale elevilor pot fi comparate, numai dacă raportarea se face la același obiectiv (același nivel al obiectivelor).
- b) dacă elevul este apreciat în raport cu el însuși, nu cu ceilalți elevi, *notarea criterială* are în vedere și *un criteriu de progres al nivelului de pregătire al elevului*, față de nivelurile achizițiilor sale anterioare.
- c) Ca modalitatea individualizată de notare, evaluarea criterială stă la baza conceperii programelor de instruire diferențiate. De asemenea, notarea individualizată susține teoria inteligențelor multiple (H.Gardner, 1983). Cunoașterea „profilului de inteligență” al fiecărui copil permite educatorului să opteze pentru modalitățile de evaluare adecvate. Totodată s-a profilat și tendința către o apreciere întemeiată pe criterii de performanță individualizată (*criterion referenced measurement*), care vizează raportarea la performanța subiectului, fără a face referință la grupul căruia îi aparține.

Testele de cunoștințe, ca teste standardizate, pot fi teste criteriale și teste normative. *”Principala diferență dintre testele criteriale și cele normative stă în modul în care sunt interpretate rezultatele candidaților”* (A.Stoica, 2003, p.102). În acest sens, sunt sugestive exemplele următoare:

1. *Evaluare normativă*: rezultatul este comparat cu rezultatele obținute de ceilalți membri ai grupei: „Ana a sărit 1,10 m. Este prima din clasă.”;
2. *Evaluare criterială*: „Petre a sărit 1,20 m. Criteriul de reușită a fost fixat, pentru el, în acest an, la 1,25m. Obiectivul nu a fost atins” (Ph.Raynal, A.Rieunier, *Pédagogie: dictionnaire des concepts clés – apprentissage, formation et psychologie cognitive*, ESF, Paris, 1997, p. 137).

Dacă se postulează că învățarea școlară trebuie să aducă cu sine schimbări la elevi, măsurarea trebuie atunci să permită *formularea unei judecăți de valoare asupra calității acestor schimbări, nu în scopul de a sancționa, ci mai degrabă de a le ameliora.*

În concluzie, pentru aprecierea rezultatelor școlare am reținut două modalități de referință: *raportare la obiective* (evaluare criterială), raportare la *norma/media grupului* (evaluare normativă, pe bază de standarde). Dacă *evaluarea criterială indică nivelurile la care a elevul ajunge să realizeze obiectivele, în diferite momente, evaluarea normativă indică scoruri statistice* (arată poziția relativă a elevului în raport de media grupului de apartenență) și/sau *standardizate* (validate pe eșantioane mari, la nivel național, internațional).

IMPORTANȚA JUCĂRIILOR ȘI A JOCULUI ÎN EDUCAȚIA TIMPURIE

**Prof. înv. preșcolar Popescu Elena Corina
G.P.P. Ostroveni 3 Râmnicu Vâlcea**

Primii ani ai copilăriei, perioada de la naștere până la acomodarea cu mediul școlar, sunt anii formatori și reprezintă cea mai importantă perioadă din viața copilului pentru succesul său de mai târziu. Intervenția adultului asupra copilului în această perioadă este fundamentală. Un mediu familial și social protector ar trebui să asigure copilului mic suficientă afecțiune și protecție care să-i permită să se dezvolte atât fizic, cât și emoțional și cognitiv pentru a deveni un individ unic, cu respect de sine și încredere în forțele proprii.

Educația timpurie pornește de la ideea că vârstele mici constituie baza dezvoltării personalității și că, pentru reușită educațională a copilului, familia, instituțiile educaționale și comunitatea sunt răspunzătoare de realizarea obiectivelor educaționale. Educația timpurie se realizează atât în mediul familial, cât și în cadrul serviciilor specializate, precum creșa sau grădinița.

Trei tipuri de activități sunt fundamentale în grădiniță: jocul, explorarea și experimentarea. Copiii acumulează prin aceste trei tipuri de activități experiențe cu semnificație pentru dezvoltarea lor și le satisface nevoile specifice vârstei. Ei încearcă să cucerească lumea din jur acționând pe cele trei căi.

Explorarea presupune încercările și tentativele copilului de a cunoaște și de a descoperi lucruri noi. Este una din acțiunile fundamentale ale dezvoltării copilului. Ea permite cucerirea lumii înconjurătoare și stimulează motivația de a cunoaște, oferind bazele dezvoltării potențialului psihofizic și aptitudinal al copilului. De pildă, o jucărie mecanică, demontată, spre disperarea părinților, oferă un anumit răspuns în legătură cu mecanismul unei mașini, cu modul ei de funcționare. De aceea, trebuie acordată o atenție deosebită folosirii unei mari varietăți de jucării care au o însemnătate imensă în dezvoltarea cognitivă a copilului, care îi stimulează gândirea, îi fac cunoscute calitățile și însușirile diferitelor materiale, cunoscând-o prin simțurile sale. Rolul educativ general al jucăriilor nu numai că antrenează mișcările, exersează organele de simț, dar ele au și altă valoare, dezvoltă gândirea, operațiile prematematice (grupare, seriere, clasificare etc.), relațiile cauzale și spațiale dintre obiecte și multe alte cunoștințe, deprinderi și capacități.

Jucăriile, ca și materialele didactice, reprezintă instrumente care folosite corespunzător, în contextul oportun, pot contribui semnificativ la dezvoltarea copiilor și la atingerea comportamentelor propuse prin curriculum. Jucăriile se pot împărți în mai multe categorii: jucării distractive, jucării muzicale, jucării tehnice, jucării teatrale etc. La copii de 3-4 ani importante sunt jucăriile, păpușile, accesoriile de menaj, jucăriile mobile, diversele obiecte care înlocuiesc în mod avantajos jucăriile (cutii, sticlute de plastic, dopuri etc.). Toate acestea permit copilului să stabilească anumite raporturi dobândind, prin participarea întregului corp, experiență cu privire la:

greutăți, volum, culoare, mărime, formă, rezistența materialelor, se familiarizează cu noțiunea de echilibru.

Menirea fundamentală a jucăriei este aceea de a oferi copilului posibilitatea să acționeze, exprimându-și ideile și sentimentele. Jucăriile reușite îl stimulează pe copil să gândească, ridică în fața lui diferite probleme și acest fapt contribuie la dezvoltarea proceselor cognitive. Copiii folosindu-se de cunoștințele anterioare, tind în același timp să obțină informații suplimentare, așa se nasc nenumăratele întrebări, ale căror răspunsuri copiii le rezolvă prin explorare, care se realizează prin încercare și eroare și implicarea tuturor simțurilor.

Activitatea din grădiniță este bazată pe:

- învățare prin descoperire, care presupune explorare și experimentare, pe cale inductivă, care se folosește atunci când copiii au posibilitatea să observe diverse fenomene și obiecte, pentru ca pe baza informațiilor culese să ajungă la formularea unor generalizări (concluzii); rolul educatoarei este de a dirija procesul de observare și formulare a concluziilor.

- învățarea prin descoperire pe cale deductivă, specific acestei variante este faptul că învățarea se realizează prin trecerea de la adevăruri generale (noțiuni, legi) spre adevăruri particulare. În realizarea învățării prin descoperire, educatoarea trebuie să cunoască și să respecte particularitățile de vârstă ale copiilor să nu utilizeze idei abstracte, care nu pot fi înțelese, să dezvolte gândirea și vorbirea copiilor. Implicându-se în activitatea lor putem observa că prin contactul direct cu lumea concretă, prin efectuarea unor mici experiențe trezim interesul copiilor și le satisfacem curiozitatea. Sunt puși în situația de dialoga, de a se contrazice cu privire la opiniile lor sau de a se ajuta între ei pentru efectuarea unor experiențe. Când se joacă copiii experimentează posibilitatea de a deveni mai flexibili în gândirea lor și în rezolvarea situațiilor problematice.

Primul mijloc prin care copilul descoperă lumea îl constituie contactul direct cu obiectele. El vede, apucă, miroase, gustă și astfel acumulează experiență, capătă cunoștințe în măsura în care interacționează cu mediul (prin mediu înțelegând obiecte, materiale, mediul din sala de grupă, din afara sălii de grupă). Prin activitățile desfășurate, preșcolarul se interesează în mod deosebit de natură, de fenomenele caracteristice fiecărui anotimp, de diferite aspecte din viața plantelor și a animalelor care le atrag atenția, îi trezesc curiozitatea și-i preocupă. Curiozitatea spontană a copiilor, manifestată prin întrebările: „La ce?”, „Cum?”, se transformă într-o activitate intelectuală intensă.

Pentru copil aproape orice activitate este joc, prin joc el anticipează conduitele superioare. Pentru copil „Jocul este munca, este binele, este datoria, este idealul vieții. Jocul este sintagma, atmosfera în care ființa sa psihologică poate să respire și, în consecință, poate să acționeze” (Ed. Claparede, 1936). Nu ne putem imagina copilăria fără râsetele și jocurile sale. În viața copilului jocul este o activitate deosebit de atrăgătoare care evoluează între ficțiunea pură și realitatea muncii (M. Debesse, 1967) și ne ajută să cunoaștem mai bine înclinațiile copilului, fiind cel mai bun turn de observație de unde putem avea o vedere de ansamblu asupra dezvoltării copilului. Jocul ne permite să urmărim copilul sub toate aspectele dezvoltării sale, în întreaga sa complexitate: cognitiv, motor, afectiv, social, moral.

Prin joc el pune în acțiune posibilitățile care decurg din structura sa particulară; traduce în

fapte potențele virtuale care apar succesiv la suprafața ființei sale, le asimilează și le dezvoltă, le îmbină și le complică, își coordonează ființa și îi dă vigoare.

La vârsta preșcolară jocul satisface în cel mai înalt grad nevoia de activitate a copilului, nevoie generată de trebuințe, dorințe, tendințe specifice acestui nivel de dezvoltare psihologică. Sub o formă sau alta, jocul se regăsește la copiii tuturor popoarelor, din cele mai vechi timpuri.

Din aceste considerente, în grădinițe, jocul este activitatea fundamentală. Prin joc se manifestă, se exteriorizează întreaga viață psihică a copilului, se exprimă cunoștințele, emoțiile, dorințele, chiar și acelea care nu pot fi satisfăcute imediat. Jocul reprezintă, de asemenea, una din modalitățile prin care copilul caută să cunoască realitatea înconjurătoare.

Sentimentul de siguranță, încredere și acceptare pe care i le conferă contextul jocului, permit copilului să își exprime emoțiile, să-și asume riscuri, să încerce să experimenteze, să descopere lucruri noi, să treacă peste dezamăgiri, nereușite. Atunci când se joacă, copilul pune în mișcare toată capacitatea sa de a stăpâni și Atunci când se joacă, copilul pune în mișcare toată capacitatea sa de a stăpâni și influența realitatea (J. Piaget, 1973).

Copilăria își pune amprenta pe fiecare dintre noi, este perioada în care imaginația se împletește cu dorința de libertate și joacă. Fiecare copil își dorește jucării frumoase și fiecare adult își amintește de jucăriile preferate în copilărie. Copilul din noi se trezește la viață de fiecare dată când îi privim pe cei mici bucurându-se de jucăriile primite și ne îndeamnă să ne jucăm cu ei.

Bibliografie:

1. Bunescu, G. , Alecu, G. , Badea, D. , Educația părinților, Strategii și programe, E.D.P., București, 1997;
2. Vrajmaș, E. , Consilierea și educația părinților, Editura Aramis, București, 2002;
3. Preda, Viorica, Educația pentru știință în grădinița, Editura Compania, București, 2000,

CĂTRE O BIOECONOMIE CIRCULARĂ ÎN CADRUL VALORIFICĂRII DEȘEURILOR ALIMENTARE :COMPOSTAREA COLECTIVĂ

Autor: Prof.ing. Antonie (Popescu) Ionela-Simona

Colegiul Economic Râmnicu Vâlcea;

Doctorand : University Politehnica of Bucharest / Romania;

Tel: 072 1583784.; E-mail: popescuionelasimona@yahoo.com

ABSTRACT

Prezentul studiu de caz descrie un sistem de compostare la fața locului pentru deșeurile alimentare vegetale, operat în condiții reale. Implicarea elevilor de liceu în activitățile de protejare a mediului reprezintă o continuă preocupare a noastră a tuturor. Este esențial ca tinerele generații să conștientizeze importanța folosirii deșeurilor vegetale în scopul protejării mediului. Echipamentul de compostare a fost instalat în Liceul Tehnologic Forestier din Râmnicu Vâlcea, în octombrie 2022, situat și în apropierea unui cămin de elevi și o cantină. Caracteristicile fizice, chimice și biologice ale compostului provin dintr-un amestec de deșeuri alimentare vegetale rezultate de la cantină și resturile provenite din școală și cămin, precum și rumeguș utilizat ca material absorbant dar și frunze, iarbă verde și uscată provenite din campusul liceului. Au fost urmărite fazele de compostare și a fost analizată calitatea compostului pentru a se stabili oportunitățile de valorizare.

ABSTRACT

This case study describes an on-site composting system for plant food waste, operated under real conditions. The involvement of high school students in environmental protection activities is a continuous concern of all of us. It is essential for young generations to be aware of the importance of using vegetable waste to protect the environment. The composting equipment was installed in the Forestry Technological High School in Ramnicu Valcea in October 2022, also located near a student dormitory and a canteen. The physical, chemical and biological characteristics of compost come from a mixture of vegetable food waste from the cafeteria and school and dorm scraps, as well as sawdust used as absorbent material but also leaves, green and dry grass from the high school campus. The composting phases were followed and the quality of the compost was analyzed to determine the opportunities for valorization.

INTRODUCERE

Creșterea populației globale, împreună cu alți factori precum dezvoltarea economică, creșterea veniturilor, creșterea speranței de viață, urbanizarea etc., va duce la o cerere globală în creștere pentru alimente. Se estimează că în 2050 agricultura va trebui să producă cu aproape 50% mai multe alimente, furaje și biocombustibili decât în 2012. Se estimează că populația lumii de 7,7 miliarde la jumătatea anului 2019 va crește la 9,7 miliarde până în 2050 și la aproape 11 miliarde în jurul anului 2100 (1). Compostul de înaltă calitate obținut poate fi valorificat în agricultură precum îngrășământ sau ameliorator de sol, dar și pentru grădinile urbane. Rezultatele au demonstrat că, chiar și atunci când se menține aceeași compoziție de materii prime în compost, calitatea și proprietățile compostului sunt influențate de condițiile de utilizare al compostorului și de implicarea în respectarea regulilor de folosire. Procedurile de management al calității trebuie aplicate și procedurile trebuie urmate cu strictețe pentru ca compostul să fie considerat conform. Compostul care nu îndeplinește cerințele conform reglementării în vigoare, este supus din nou compostării.

MATERIALE ȘI METODE

În experiment s-a folosit un compostor confecționat din lemn. Echipamentul de compostare fost instalat în grădina școlii într-o zonă accesibilă atât de cantină, de cămin și de elevi . Instalarea și punerea în funcțiune a echipamentului de compostare a avut loc în luna octombrie 2022. Personal instruit a asigurat funcționarea zilnică a echipamentului de compostare, conform protocolului tehnic stabilit.

Compostatorul a fost conceput pentru descompunerea deșeurilor alimentare vegetale în zonele de locuințe și școli. Este format din material lemnos, de 1 m^3 și 100×100 (bază) $\times$ 100 cm (înălțime), echipat cu sistem de aerare, capac și dispozitiv mecanic de întoarcere exterior sub forma unui arc rotativ pentru a permite aerarea cu ușurință . Aerarea și întoarcerea sunt efectuate manual, ceea ce înseamnă că procesul natural de descompunere funcționează perfect de la început până la sfârșit. Timpul mediu de procesare al compostorului este de 6 până la 10 săptămâni.

Capacitatea compostorului a fost de 5–10 kg deșeuri alimentare/zi (2,5 tone deșeuri alimentare/an), în funcție de conținutul de deșeuri alimentare vegetale, conținutul de umiditate, tipul de material absorbant, procesul biologic și modul în care este alimentat. Din punct de vedere tehnic, deșeurile alimentare vegetale nu pot fi tratate aerob în absența materialului structural astfel, deșeurile alimentare vegetale sunt introduse în compostor împreună cu 10-20 % din greutate material absorbant. Procesul biologic din compostor reduce deșeurile alimentare colectate cu până la 90%.

Consumul de energie este foarte mic, chiar dacă echipamentul de compostare este instalat în exterior, deoarece rotirea se face în fiecare zi sau la două zile câte 30 min, iar procesul biologic generează o temperatură de 55–65 °C.

ABORDAREA CERCETĂRII

Pentru acest studiu, compostorul a fost alimentat continuu cu material biologic reprezentat de deșeurile alimentare vegetale de la cantină, școală, cămin iar peleții de rumeguș au fost folosiți ca material absorbant, dar și iarbă verde ,uscată.

Compostul a fost prelevat conform reglementării în vigoare pentru identificarea indicatorilor fizici, chimici și bacterieni. Prelevarea de probe a fost efectuată conform standardului EN 12579:2013 Amelioratori de sol și medii de creștere-Prelevare de probe [2]. Aceste probe au fost pregătite conform standardului EN 13040:2007 Amelioratori de sol și medii de creștere - Pregătirea probelor pentru teste chimice și fizice, determinarea conținutului de substanță uscată, conținutului de umiditate și a densității în vrac compactate de laborator [3]. Dimensiunea finală a probei a fost de 15 L pentru analiza fizică și chimică. Pentru conținutul biologic, dimensiunea finală a probei a fost de 1 L. Au fost prelevate probe incrementale din material, ignorând materialul mai aproape de 50 mm de orice suprafață. Probele microbiologice au fost transportate astfel încât probele să nu fie supuse la temperaturi extreme și pentru a se asigura că caracteristicile materialului au fost nealterate la momentul livrării la laboratorul de testare. Fiecare probă a ajuns la laborator în mai puțin de două ore de la prelevare. Toate probele au fost etichetate conform standardului EN 12579. Toate standardele care au fost utilizate pentru identificarea diferiților parametri din studiu, sunt ilustrate, în **Tabelul 1.1** precum și valorile

de referință pentru fiecare parametru.

Nu	Indicator	Valoare P1 Eșantion	Valoare P2 Eșantion	Valoare Conform Normelor tehnice proapse de Legea 181/2020	Unitate	Metode analitice
1	Umezeală	62.2	67.0	Na	%	SR RO 15934: 2013 [4]
2	Substanță uscată	37.8	33.0	Na	%	
3	Azot total	1.12	1.49	>1	% d.m.	SR EN 16168: 2013 [5]
4	Azot Kjeldahl	1.03	1.47	Na	% d.m.	EN 13342: 2002 [6]
5	Amoniu	111	200	Na	mg N/kg d.m.	ISO 7150-1: 2001 [7]; EN13652: 2002 [8]
6	Nitrat	438	814	Na	mg N/kg d.m.	ISO 7890-3: 2000 [9]EN 13652: 2002
7	Nitrit	307	6.55	Na	mg N/kg d.m.	EN 26777: 2002; EN 26777: 2002/C91: 2006 [10];EN 13652: 2002
8	P ₂ O ₅ (total)	1.269	1.09	>0.5	% d.m.	EN 15309: 2007 [11]
9	K ₂ O (total)	0.748	0.50	>0.5	% d.m.	EN 15309: 2007
10	CaO (total)	1.647	1.76	Na	% d.m.	EN 15309: 2007
11	MgO (total)	0.328	0.25	Na	% d.m.	EN 15309: 2007
11	Na ₂ O (total)	1.614	1.07	Na	% d.m.	EN 15309: 2007
12	Pierdere calcinării (materie organică)	93.35	94.62	>25	% d.m.	EN 15935: 2013 [12]
13	Carbon organic	47.44	49.90	Na	% d.m.	EN 15936: 2013 [13]
14	Săruri solubile	2.51	0.45	>4	% d.m.	STAS 7184/7-87 [14]
15	Densitatea în vrac	511	436	<900	kg/m ³	RO ISO 17828: 2016 [15]
16	pH-ul la 22,8 °C	8.4	7.1	6.5-9.5	Unitate de pH	EN 15933: 2013 [16]
17	Conductivitate electrică	7320	7320	Na	μS/cm	ISO 11265 + A1:1998 [17]

Tabelul 1.1 Indicatori fizici și chimici ai compostului prelevat la 10 OCTOMBRIE 2022(P1) și 1 februarie 2023 (P2)

Probele de compost au fost analizate de un laborator extern autorizat și acreditat conform standardelor naționale și internaționale. Lista indicatorilor care trebuie luați în considerare la evaluarea calității compostului pentru asigurarea protecției mediului și a sănătății populației este prevăzută de propunerea privind normele tehnice de aplicare a Legii române nr. 181/2020, privind gestionarea deșeurilor nepericuloase prin compostare.

În cadrul campaniei de monitorizare din 2022, compostorul a fost operat în condiții foarte bune, conform protocolului tehnic. Protocolul tehnic precizează informațiile necesare pentru gestionarea corectă a instalației pentru obținerea unui compost sigur de utilizat, conform legislației specifice.

În termeni generali, compostorul a trebuit să fie într-o locație care să minimizeze transportul deșeurilor alimentare și accesul persoanelor neautorizate. Personalul instruit trebuie să asigure instalarea, punerea în funcțiune și funcționarea echipamentului de compostare.

Nu există un risc de infecție prin colectarea deșeurilor alimentare vegetale care variază de la un loc la altul, întrucât se folosesc doar deșeuri vegetale.

Când este manipulat corect și conform instrucțiunilor, procesul de compostare elimină orice tip de agenți patogeni care ar putea fi prezenți în deșeurile alimentare, cum ar fi *Salmonella*, *E. coli* etc. compost, protocolul menționează că trebuie folosite îmbrăcăminte de protecție și mănuși în timpul introducerii deșeurilor alimentare vegetale în compostor.

Procesul biologic nu depinde doar de buna funcționare a echipamentului. La fel de importanți sunt parametrii de funcționare ai compostorului, adică adăugarea de rumeguș sau

pelete de lemn cu deșeurile alimentare vegetale, asigurarea echilibrului corect C:N, numărul de rotații și timpul de așteptare. Și mai importantă este calitatea deșeurilor alimentare introduse în compostor, care are un impact direct asupra procesului biologic. Este bine cunoscut faptul că procesele biologice funcționează mult mai bine cu deșeurile alimentare vegetale amestecate, în timp ce un conținut ridicat de umiditate le poate încetini sau chiar opri. Dacă deșeurile alimentare vegetale sunt sterilizate folosind substanțe chimice, pesticide, frig, căldură sau ingrediente care inhibă creșterea bacteriilor înainte de a fi introduse în compostor, procesul biologic nu va funcționa corespunzător, scăzând capacitatea de compostare.

MATERIAL DE INTRARE

În acest studiu, materialul biologic supus compostării au fost deșeurile vegetale provenite de la cantină, cămin (coji de cartofi, coji de rădăcinoase, coji de banane, coji de mere, mere tăiate din curtea școlii). Cantitatea de deșeuri organice generate de restaurant a variat între 5 și 10 kg/zi. Acest lucru a dus la cca. 2500 kg/an deșeuri organice, care, anterior acestui studiu, au fost transportate la o groapă de gunoi. Materialul neadecvat, cum ar fi plasticul, metalele sau hârtia, era foarte rar și colectat separat. Materialul absorbant utilizat au fost pelete de rumeguș, iarba uscată.

După ce materialul de intrare este plasat în admisie, temperatura crește la 55-65 °C și începe faza termofilă. Microorganismele acționează asupra deșeurilor organice (care conțin carbon) și le descompun prin respirație aerobă. Oxigenul necesar este introdus prin menținerea deschisă a capacului și deșeurile organice vegetale sunt întoarse în interiorul compostorului.

Păstrarea întregului material în interiorul compostorului timp de 6-10 săptămâni și manipularea corectă conform instrucțiunilor asigură un compost sigur de utilizat, fără mirosuri sau agenți patogeni.

FAZELE PROCESULUI DE COMPOSTARE.

S-au identificat trei faze principale ale procesului de compostare:

- faza 1, stadiul de fermentare mezofilă, care este caracterizat prin creșterea bacteriilor și temperaturi între 25 și 40 °C;
- faza 2, stadiul termofil în care sunt prezente bacteriile, ciupercile și actinomicetele (primul nivel al consumatorilor) la o temperatura de 50-60°C, descompunând celuloza, lignina și alte materiale rezistente; limita superioară a stadiului termofil poate fi la 70°C și este necesar să se mențină temperatura ridicată cel puțin o zi pentru a asigura distrugerea patogenilor și contaminanților;
- faza 3, îl constituie stadiul de maturare, unde temperaturile se stabilizează și se continuă unele fermentații, convertind materialul degradat în humus prin reacții de condensare și polimerizare; ultimul obiectiv este de a produce un material care este stabil și poate fi judecat cu privire la raportul C:N; materialele bine compostate au un raport C:N redus; de ex. raportul C:N poate scădea de la 30 la începutul procesului de compostare la 15 în compostul matur.

Verificarea temperaturii pe faze se prezintă în **Tabelul 1.2**, variația temperaturii pe zile este prezentată în **Figura 1.1** și a fost realizată cu un termometru special indicându-se astfel temperaturile optime de dezvoltare a microorganismelor.

Ziua	Temperatura °C	Faze
------	----------------	------

• 10 octombrie	• 9	• faza 1
• 11 octombrie	• 30	• faza 1
• 12 octombrie	• 38	• faza 1
• 13 octombrie	• 45	• faza 2
• 14 octombrie	• 50	• faza 2
• 15 octombrie	• 51	• faza 2
• 16 octombrie	• 55	• faza 2
• 17 octombrie	• 57	• faza 2
• 24 octombrie	• 60	• faza 2
• 25 octombrie	• 62	• faza 2
• 26 octombrie	• 65	• faza 2
• 1 noiembrie	• 62	• faza 2
• 2 noiembrie	• 60	• faza 2
• 3 noiembrie	• 57	• faza 2
• 4 noiembrie	• 56	• faza 2
• 11 noiembrie	• 54	• faza 2
• 18 noiembrie	• 50	• faza 2
• 25 noiembrie	• 46	• faza 3
• 30 noiembrie	• 30	• faza 3
• 7 decembrie	• 20	• faza 3
• 14 decembrie	• 15	• faza 3
• 18 decembrie	• 10	• faza 3

Tabelul 1.2 Variația temperaturii pe faze

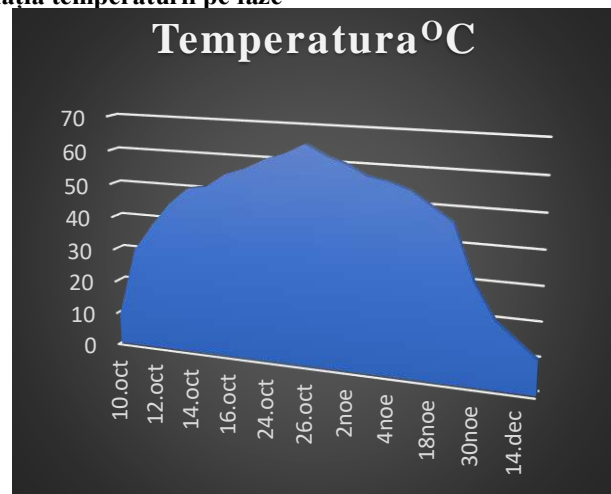
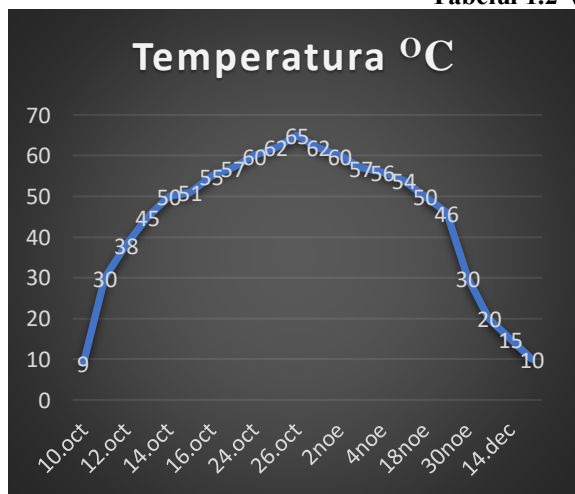

Figura1.1a,b Reprezentarea grafică a variației temperaturii pe zile

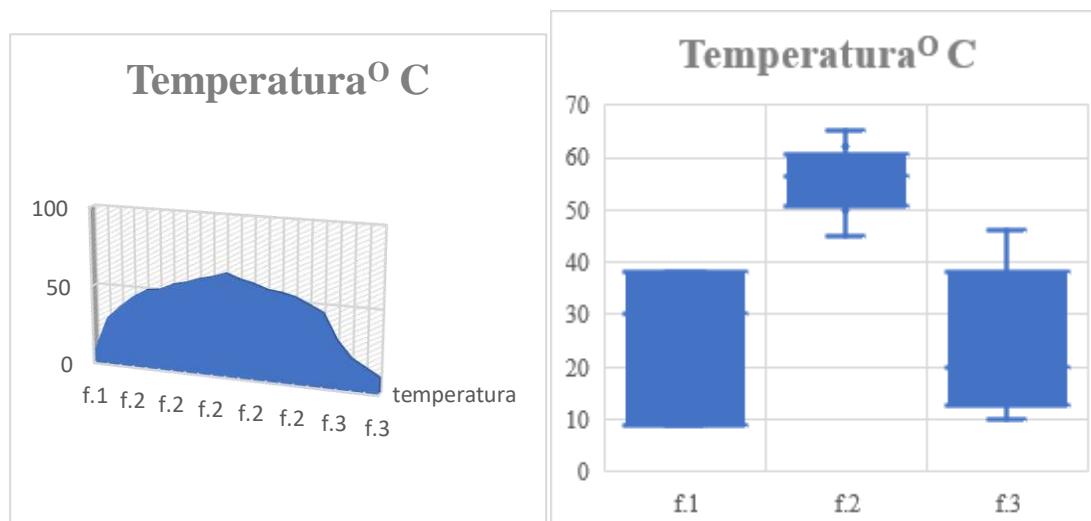

Figura1.1 c Reprezentarea grafică a variației temperaturii pe faze

REZULTATE ȘI DISCUȚII

Valorile indicatorilor fizico-chimici pentru compostul prelevat la 10 octombrie 2022 (codeșantion-P1) și 1 februarie 2023 (cod eșantion-P2), comparativ cu valorile de referință din normele tehnice propuse de aplicare a Legii 181. /2020 ,

(<https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/229273>) , sunt prezentate în Tabelul1.3.

Pe baza valorilor parametrilor fizico-chimici, cuprinse în Tabelul1.1, probele de compost analizate au îndeplinit criteriile menționate în Legea 181/2020. Azotul total (TN) este suma azotului azotat ($\text{NO}_3\text{-N}$), azotului azotat ($\text{NO}_2\text{-N}$), azotului aminic ($\text{NH}_4\text{-N}$) și structurii azotului legat organic. Azotul total (TN) nu trebuie confundat cu azotul total Kjeldahl (TKN), care este suma amoniac-azot plus azotul legat organic, dar nu include nitrat-azot sau nitrit-azot.

Conținutul de umiditate s-a observat a fi de 61,2%, respectiv 65%, pentru prima și respectiv a doua prelevare, la finalul procesului de compostare, care a depășit ușor valoarea superioară de 60% recomandată în literatura de specialitate pentru compostul finit (40–50%). Acest lucru s-a datorat compoziției deșeurilor brute și condițiilor meteo. Rezultatele pentru densitatea în vrac au arătat că acestea se încadrau în intervalul recomandat de legea română, mai puțin de 900 kg/m^3 , în conformitate rezultatele menționate în standardele de ramură rezultând astfel o cantitate pe cutie de 900 kg compost pe șarja de 2-3 luni.

În timpul compostării active, descompunerea aerobă generează bioxid de carbon și vapori de apă. Numeroși factori afectează generarea de mirosuri: cantitatea de oxigen din compostor, caracteristicile materialelor supuse compostării, pH –ul inițial al amestecului și materialele utilizate

ca aditivi. Chiar dacă există o aprovizionare bună cu oxigen (obținut prin difuzie, remaniere ori aerare forțată) în grămada de compostare tot rămân unele pungi mai mici ori mai mari în care procesul se desfășoară în condiții anaerobe. Produsele din aceste pungi anaerobe se vor descompune în momentul în care ele ajung în condiții aerobe în grămada de compostare. La condiții de pH în jur de 4,5 sau mai mici, microorganismele aerobe mor, se corodează echipamentele de lucru și apar mirosuri. pH- ul coborât și apariția mirosurilor sunt cei mai buni indicatori ai nevoii de oxigen. O grămadă de compostare este predominant aeroba dacă concentrația oxigenului în grămada de compostare este distribuita uniform și are valori peste 5-6 %. La valori ale oxigenului sub 3 % apar mirosurile și începe procesul de anaerobioză. Dacă se întrerupe fluxul de aer în grămadă chiar și numai 5 minute atunci când activitatea microbiană este

ridicată în grămadă pot să apară procese anaerobe. În condiții anaerobe, apar mirosuri generate de alcoolii și acizii organici volatili formați rapid, care coboară pH- ul grămezii. Restabilirea condițiilor aerobe printr-o aerare continuă și o porozitate corespunzătoare se poate realiza într-un interval de la 2 la 6 zile.

Organismele microbiene necesare pentru compostare apar natural în multe materiale organice. Totuși, sunt numeroși proprietari de produse vandabile pentru a activa ori a fi folosite ca starter în compostare. Adăugarea de culturi bacteriene ori alte produse se referă la inoculare ori însămânțare. Cu toate ca folosirea stimulatorilor poate stimula compostarea (în special subproduselor care sunt relativ sterile), cei mai mulți producători de compost le considera rareori

necesare. Valorile neutre ale pH-ului sunt optime pentru procesul de compostare. Pe baza rezultatelor, proba P1 a avut o compoziție ușor alcalină, dar valorile pH-ului pentru compostul matur s-au încadrat și ele în limitele indicate de legea română .

Valorile azotului total au respectat reglementările, iar valorile carbonului organic sunt similare cu rezultatele care au fost raportate de diferiți cercetători în rapoartele de cercetare.

Valorile nutrienților din produsul final au arătat că compostul finit a fost de foarte bună calitate. Conductivitatea electrică a produsului final nu este specificată în legislația română, dar trebuie menționat că valorile obținute pentru compostul final au fost aproape dublul limită și rezultatele menționate de alți autori .

Compostul poate fi folosit doar dacă este însoțit de un certificat de conformitate, care să ateste clasificarea produsului într-una din categoriile menționate în cadru. Rezultatele obținute pentru cele două probe de compost, prezentate în Tabelul 1.3, au indicat un compost de înaltă calitate (categoria I) pe baza concentrațiilor sale de metal greu. Compușii chimici care au fost analizați în probele de compost au fost: arsen, cadmiu, crom, cupru, mercur, nichel, plumb și zinc.

NrIndicator	ValoareP Eșantion	ValoareP2 Eșantion	Valoare Conform normelor tehnice propuse de Legea română 181/2020				Unitate	
			Categorial	CategorialII	CategorialIII	CategorialIV		
1	Arsen	1.19	0.77	10	1	10	1	mg/kg d.m
2	Cadmiu	0.269	0.52	0.7	1.30	2	3	mg/kg d.m
3	Crom	2.87	16.7	70	100	120	150	mg/kg d.m
4	Cupru	2.49	14.9	70	110	150	200	mg/kg d.m
5	Mercur	0.05	0.3	0.4	1	2	2	mg/kg d.m
6	Nichel	1.51	10.3	25	40	60	70	mg/kg d.m
7	Plumb	0.572	4.92	45	130	180	200	mg/kg d.m
8	Zinc	14.5	59.8	200	400	600	800	mg/kg d.m

Tabelul 1.3. Concentrațiile de metale grele pentru compost prelevat la 10 oct 2022 (P1) și 1 februarie 2023 (P2) în comparație cu limitele maxime admise pentru fiecare categorie.

Potrivit prevederilor Legii române nr. 181/2020, compostul care nu îndeplinește cerințele este supus din nou compostării. Dacă, după repetarea operațiunii, compostul este încă neconform, acesta este declarat deșeu nereciclabil și urmează procedurile specifice pentru astfel de tipuri de deșeuri.

Rezultatele acestui studiu arată că prin compostarea locală a deșeurilor alimentare vegetale se poate folosi această metodă eficientă de reducere a deșeurilor organice colectate de la cantine și a nutrienților care circulă. Când sunt operate în condiții optime și conform procedurilor care au fost stabilite empiric în ultimii 30 de ani, acest tip de echipament de compostare reduce risipa alimentară cu până la 90% și produce compost de înaltă calitate (categoria I) cu un conținut scăzut de metale grele, conținut, fără miros și agenți patogeni. Cu toate acestea, funcționarea pe termen lung a unei instalații la fața locului este supusă pericolelor inerente vieții de zi cu zi. Modificarea parametrilor optimi pentru a compensa problemele tehnice sau lipsa

personalului instruit poate avea ca rezultat o funcționare defectuoasă a compostorului. În aceste situații imprevizibile, se poate obține un compost de calitate scăzută, contaminat cu agenți patogeni, care fie va necesita repetarea întregului ciclu de compostare, fie va fi declarat deșeu nereciclabil. Cu toate acestea, așa cum se arată în acest studiu, atunci când se urmărește managementul calității, există avantaje care susțin o bioeconomie circulară: fără transport de deșuri alimentare, ceea ce înseamnă zero emisii și compost matur care poate fi folosit ca îngrășământ organic pentru zonele verzi. Nu este nevoie să achiziționezi îngrășăminte chimice și cantitatea de apă și energie necesară este, de asemenea, redusă. Datorită conținutului de densitate mai mare al compostului, rata de evaporare a apei este redusă. Din punct de vedere social, această metodă de compostare funcționează pentru a crea un mediu mai verde și mai sigur dar dacă nu se respectă protocolul tehnic este necesară o repetare a întregului ciclu de compostare sau putem declara compostul ca un deșeu nereciclabil.

REFERINȚE

1. Națiunile Unite, Departamentul pentru Afaceri Economice și Sociale, Divizia Populație. Perspectivele populației mondiale 2019: Repere. 2019. Disponibil online: <https://www.un.org/development/desa/publications/world-population-prospects-2019-highlights.html> (accesat la 20 martie 2022).
2. *EN 12579* ; Amelioratori de sol și medii de cultură – Prelevare de probe. Comitetul European pentru Standardizare: Bruxelles, Belgia, 2013.
3. *EN 13040* ; Amelioratori de sol și medii de cultură – Pregătirea probelor pentru teste chimice și fizice, determinarea conținutului de substanță uscată, conținutului de umiditate și a densității în vrac compactate în laborator. Comitetul European de Standardizare: Bruxelles, Belgia, 2007.
4. *SR EN 15934* ; Nămol, deșuri biologice tratate, sol și deșuri - Calculul fracțiunii de materie uscată după determinarea rezidului uscat sau a conținutului de apă. Comitetul European pentru Standardizare: Bruxelles, Belgia, 2013.
5. *SR EN 16168* ; Nămol, deșuri biologice tratate și sol - Determinarea azotului total folosind metoda de ardere uscată. Comitetul European pentru Standardizare: Bruxelles, Belgia, 2013.
6. *EN 13342* ; Caracterizarea nămolurilor-Determinarea azotului Kjeldahl. Comitetul European de Standardizare: Bruxelles, Belgia, 2002.
7. *ISO 7150-1* ; Calitatea apei—Determinarea amoniului—Partea 1: Metoda spectrometrică manuală1. Organizația Internațională pentru Standardizare: Geneva, Elveția, 2001.
8. *EN 13652* ; Îmbunătățitori de sol și medii de creștere - extragerea nutrienților și elementelor solubile în apă. Comitetul European de Standardizare: Bruxelles, Belgia, 2002.
9. *ISO 7890-3* ; Calitatea apei—Determinarea nitratului—Partea 3: Metoda spectrometrică folosind acid sulfosalicilic. Organizația Internațională pentru Standardizare: Geneva, Elveția, 2000.
10. *EN 26777:2002* ; *EN 26777:2002/C91:2006* ; Calitatea apei-Determinarea Nitriților-Metoda Spectrometrică de Absorbție Moleculară. Organizația Internațională pentru Standardizare: Geneva, Elveția, 2006.
11. *EN 15309* ; Caracterizarea deșeurilor și a solului - Determinarea compoziției elementare prin fluorescență curaze X. Comitetul European de Standardizare: Bruxelles, Belgia, 2007.
12. *EN 15935* ; Sol, deșuri, biodeșuri tratate și nămol - Determinarea pierderilor la aprindere. Comitetul European pentru Standardizare: Bruxelles, Belgia, 2013.
13. *EN 15936* ; Sol, deșuri, deșuri biologice tratate și nămol - Determinarea carbonului organic total (COT) prin ardere uscată. Comitetul European pentru Standardizare: Bruxelles, Belgia, 2013.
14. *STAS 7184/7-87 Soluri* ; Determinarea sărurilor minerale în extract apos 1: 5. STAS: Priyce, Franța, 1987.
15. *EN ISO 17828* ; Biocombustibili solizi - Determinarea densității în vrac (ISO 17828:2015). Comitetul European pentru Standardizare: Bruxelles, Belgia, 2016.
16. *EN 15933* ; Namol, deseuri biologice tratate si sol - Determinarea pH-ului. Comitetul European pentru Standardizare: Bruxelles, Belgia, 2013.
17. *ISO 11265+A1* ; Calitatea solului—Determinarea conductibilității electrice specifice—Corrigendum tehnic 1. Organizația Internațională pentru Standardizare: Geneva, Elveția, 1998

Implicarea părinților în formarea copiilor

Institutor Popescu Ecaterina Mihaela

Școala Gimnazială Burla, Burla, Suceava

A devenit axiomatică afirmația, că orice sistem de educație devine incapabil, dintr-o anumită perspectivă, dacă se confruntă cu indiferența sau cu opoziția părinților. În Raportul asupra relațiilor dintre școală și familie în țările Comunității Europene (Macbeth, Al., 1984) se enumără patru motive pentru care școala și familia se străduiesc să stabilească legături între ele:

- părinții sunt responsabili din punct de vedere juridic de educația copiilor lor;
- învățământul nu este decât o parte din educația copilului; o bună parte a educației are loc în afara școlii;
- cercetările pun în evidență influența atitudinii parentale asupra rezultatelor școlare ale elevilor, în special asupra motivației pentru învățare, precum și faptul că unele comportamente ale părinților pot fi favorizate datorită dialogului cu școala;
- grupurile sociale implicate în instituția școlară (în special părinții și profesorii) au dreptul să influențeze gestiunea școlii.

Obstacolele relației școală-familie pot fi de ordin comportamental (întâlnite, atât printre părinți, cât și printre profesori și administratori școlari) sau de ordin material (relația școală-familie cere un surplus de efort material și de timp). Dificultățile pot rezulta din ideile divergente privind:

- responsabilitatea statului și a familiei privind educația copiilor;
- libertatea de alegere a școlii de către părinți sau unicitatea învățământului;
- impactul mediului familial asupra rezultatelor școlare ale copilului; randamentul pedagogic și datoria parentală;
- participarea părinților la gestionarea și procesul decizional din instituția școlară.

Se consideră, în general, că problema este de atitudine; este dificil de pretins, atât la părinți, cât și la profesori, ca relația de colaborare școală-familie (nu) este doar un "drept de opțiune". Informarea și formarea părinților în ceea ce privește școlaritatea copilului presupune, cel puțin, ca fiecare părinte să cunoască:

- obligațiile legale privind educația copilului;
- drepturile de care dispune pentru educația copilului;
- importanța atitudinii lui pentru reușita școlară și mai apoi socială a copilului;
- metodele de colaborare cu școala.

Această sarcină urmează să o realizeze profesorii. Profesorii trebuie să primească o pregătire în materie de relație cu părinții iar competența lor în această materie trebuie considerată ca o competență profesională. Părinții trebuie să fie pregătiți pentru a-și realiza rolul lor educativ, în cooperare cu profesorii. Școala urmează să asigure (asociațiilor) părinților asistența necesară.

Relația familie-școală apare justificată doar în măsura în care restabilește încrederea comunității în instituția educațională.

Literatura psihologică, socială și psihopedagogică este bogată în lucrări pe tema generațiilor, a succesiunii lor și a raportului dintre ele. Cu toate acestea, subiectul este generos și poate constitui de fiecare dată o temă interesantă de tratat, datorită multitudinii de perspective din care poate fi analizată.

Se vorbește mereu despre ruptura dintre generații, despre conflictul dintre părinți și copii, despre incompatibilitatea valorilor în care cred tinerii sau bătrânii. Se caută motive ale acestor discrepanțe și se propun eventuale soluții pentru remedierea situațiilor tensionate.

În lucrarea de față am încercat să definim conceptul de grad de satisfacție, să trecem în revistă trăsăturile principale ale acestui raport, insistând pe efectele acestuia asupra relației părinte-profesor-elev, pentru ca, în final, să propunem propriile soluții de reducere a eventualelor surse de conflict.

Așadar, relațiile dintre generații în cadrul familiei și al școlii, raporturile dintre copii, tineri și adulți, continuitatea și schimbarea unor valori și norme, au constituit nucleul analizei noastre consacrate dinamicii generațiilor. Fiecare individ se naște într-un mediu familial și social. El poartă de-a lungul vieții amprenta acestui mediu, fiind influențat adesea de cutumele și normele în care s-a format. Pe măsura evoluției sale se simte inserat în grupul de vârstă, trăiește, reacționează la fel sau aproape la fel cu cei de-o vârstă cu el.

Orice nouă generație moștenește o sumă de valori care sintetizează experiențe, eșecuri, erori, drame, tragedii umane și sociale, dar și asimilează un fond de cunoștințe și valori, transpuse în atitudini, comportamente profesionale, culturale și cotidiene, care se manifestă în raporturile cu celelalte generații și în primul rând cu generația imediat precedentă, cea care transmite primele cunoștințe despre lume și viață, părinții și profesorii, educatorii.

Dar cum se manifestă relațiile între generații? Care sunt elementele diferențiatorie între generații? Care este deosebirea între lumea copilăriei, a tinereții și cea a adulților? Acestea sunt doar câteva idei ce se impun a fi clarificate, având relevanță pentru analiza de față.

Raporturile între generații sunt raporturi între culturi, între modalități diferite de înțelegere a realității cotidiene și de manifestare. Generațiile dau naștere altor generații, tot ele le educă și le conduc, până la un anumit punct, în care noul produs se revoltă în fața tutelei și vrea să preia el însuși controlul asupra propriului destin. De aici diferențe de păreri, dispute, certuri și inevitabila luptă dintre vechi și nou ce se impune ca o luptă pentru supraviețuire.

Școala este instituția căreia societatea i-a încredințat sarcina pregătirii generațiilor ce se succed în devenirea istorică a colectivității umane. Generațiile pătrund în școală printr-un flux continuu, fiind supuse unui proces de modelare, menit să asigure continuitatea istorică a valorilor umane și pregătirea fiecărei generații pentru creații autentice în sfera civilizației. Într-o societate modernă, aflată în continuă schimbare și dezvoltare, educația ocupă un rol primordial. Ea își propune să formeze și să dezvolte indivizi de un nivel cognitiv, moral și civic „necesari construirii unei societăți democratice prospere” (*Văideanu G, 1988, p 43*).

În procesul de formare a generațiilor, personalitatea copilului, dată ca potențialitate la venirea lui în școală, se construiește treptat în cadrul activităților instructiv-educative desfășurate, ca o activitatea de modelare a personalității copilului, începută în familie, încă din primii ani de viață. Fenomenele de grup ce se petrec aici, interacțiunile dintre elevi, relațiile educator - clasă și stilul de conducere al clasei, influențează în mod specific conduita elevilor, dar n-o poate schimba radical, de aceea, tot într-un cadru organizat se simte nevoia educării educatorilor – părinți care, ori nu pot înțelege transformările sociale la care asistă, ori nu vor să schimbe nimic din moștenirea preluată de la « ai mei » și-și condamnă copiii la « încremenirea în proiect », cum o numește Gabriel Liiceanu.

Dacă școala nu mai consideră elevul o ”bancă de date”, ci un subiect al educației, un partener al actului instructiv-educativ, nici familia nu ar trebui să-și mențină statutul totalitar asupra copilului, dimpotrivă, ar trebui să-i fie alături, să-l încurajeze, să-l atenționeze asupra capcanelor întinse de libertatea prost înțeleasă și să-l ajute să-și ia zborul.

Profesorul, pentru a-și îndeplini menirea de organizator și factor de decizie în stabilirea strategiilor educative, de mediator al accesului la informații și de evaluator al randamentului școlar, trebuie să cunoască psihologia elevului, să se transpună în modul de a

fi, de a simți și de a acționa al acestuia și părintele ar trebui să aibă aceleași priorități educaționale.

Am considerat interesantă și necesară realizarea unui studiu privind modul de percepere reciprocă a relației dintre cei trei parteneri parteneri în vederea optimizării relației intergeneraționale existente între aceștia. Școala și familia sunt două dintre mediile specifice de manifestare ale raporturilor dintre generații și implicit ale conflictelor, disputelor, diferențelor de opinii etc.

Cuvintele- cheie de la care am plecat și am construit demersul, mai mult sau mai puțin reușit, sunt *comunicare și cooperare*. Am propus această investigație pentru a prognoza esența relației părinte- profesor-elev din perspectiva raportului dintre generații, considerând această temă, o temă de actualitate, de interes general în vederea realizării prognozei educaționale. Viața se desfășoară în general în spații unde reprezentanții ai diferitelor generații se întâlnesc și sunt antrenați, vrând-nevrând, în eterna luptă pentru afirmare.

A. Scop: *La nivel teoretic*, scopul îl constituie promovarea unor noi modalități de investigare a relației profesor-elev-părinte.

La nivel practic-aplicativ, am propus descoperirea unor soluții de optimizare a relației profesor – elev-părinte, privită ca raport între generații, prin înlăturarea surselor de conflict intergenerațional, prin cunoaștere reciprocă și implicare comună, prin tratarea divergențelor dintre opinii ca demers constructiv în drumul spre cunoaștere.

B. Obiective

- Identificarea trăsăturilor care caracterizează relația profesor-elev-părinte din perspectiva adolescenților și a adulților.

- Verificarea recunoașterii termenilor de: *conflict, dispută, ceartă, diferențe de opinii, scopuri comune, raliere educațională și ajutor reciproc*.

- Surprinderea modului în care adolescenții, respectiv adulții tind să reacționeze în cazul în care sunt implicați într-o acțiune comună care le va aduce satisfacții tuturor.

- Evidențierea preferințelor adolescenților, respectiv ale adulților cu privire la temele de discuție abordate cu celălalt subiect al relației (copilul cu părintele și invers, elevul cu profesorul și invers) sau ale acțiunilor de formare a unor atitudini și comportamente.

- Reliefaarea timpului pe care adolescentul, respectiv adultul îl dedică celuilalt subiect al relației intergeneraționale.

C. Ipoteze de lucru

1. Ipoteza generală

Relația profesor-elev are la bază raportul între generații, comparabil cu cel existent la nivel familial între părinte și copil, astfel încât, calitatea relațiilor dintre generații diferite poate avea repercusiuni asupra acestei relații.

2. Ipoteze de cercetare

Părinții și profesorii văd în mod asemănător relația lor cu copiii, respectiv cu elevii.

Elevii evaluează în mod similar relația lor cu părinții, respectiv cu profesorii.

Elevii analizează în mod diferit relația lor cu adulții (părinți sau profesori) în funcție de vârstă, mediu de proveniență și gen.

3. Ipoteze statistice

Analiza Swot a chestionarelor

Metode și procedee

În realizarea investigației am recurs la aplicarea unor chestionare alcătuite din câte 10 itemi, între care unii propuneau mai multe variante de răspuns, dintre care subiectul putea alege una sau mai multe. Ele ofereau însă și posibilitatea formulării propriei păreri, ca răspuns liber. Chestionarele au fost redactate de către profesori și validate în prealabil, fiind concluziile cercetării.

Bibliografie din experiența personală

METODE INOVATIVE DE ÎNVĂȚARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

Prof. inv. Presc. Popîrlan Paraschiva-Mihaela
Grădinița cu P.N. Jugureanu, jud. Brăila

Metodele inovative de învățare sunt modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, sunt instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe, asigurând perfecționarea și optimizarea demersului educațional.

Metodele utilizate la preșcolari sunt atât cele “clasice”, cât și cele “moderne”; numai abilitatea cadrului didactic poate face ca orice metodă folosită să stârnească interesul copilului preșcolar și să-l determine să învețe în modul cel mai plăcut: prin joc. Cele mai utilizate metode interactive sunt cele care canalizează energiile creatoare ale preșcolarilor în direcția propusă, le captează atenția, stimulează mecanismele gândirii, ale inteligenței, voinței, motivației și imaginației și îi implică afectiv în ceea ce fac.

Procesul de formare interactiv presupune acțiune atât din partea profesorului cât și din partea elevului.

Profesorul model pentru a crea cadrul optim de învățare este necesar să țină cont de anumite criterii în aplicarea metodelor moderne de învățare, cum ar fi: competențele ce urmează a fi dezvoltate la elevi, nivelul intelectual și capacitățile elevilor, resursele materiale accesibile și gradul de complexitate al conținutului. Astfel metodele inovative trebuie adaptate acestor criterii, pentru ca procesul instructiv-educativ să se desfășoare într-un cadru activ-participativ, de stimulare a învățării.

Metodele inovative presupun o învățare prin comunicare, prin colaborare, care produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe

disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup.

În învățământul preșcolar sunt utilizate o multitudine de metode moderne însoțite de tehnici specifice și resurse materiale, dintre care amintim:

- 1 . Explozia stelară - steluța mare și 5 steluțe mici
- 2 . Lotus- flori de nufăr mici și o floare de nufăr mare
- 3 . Bula dublă-două cercuri mari de culori diferite câte patru cercuri mici de culori diferite, săgeți lungi și scurte
- 4 . Predarea/învățarea reciprocă -palette colorate cu întrebări, ecusoane, coronițe
- 5 . Ciorchinele-cercuri sau ovale de două mărimi și două culori, săgeți
- 6 . Cubul-un cub sau tot atâtea cuburi câte tematici predați, 6 plăcuțe cu descrie, compară, analizează, argumentează, asociază, aplică, simboluri pentru copii
- 7 . Pălăriuțe gânditoare-albă, roșie, galbenă, verde, albastră neagră
- 8 . Piramida și diamantul –suport de lucru, pătrate sau benzi de carton de culori diferite
- 9 . Mozaicul –fișa expert, ecusoane, chestionar de evaluare-ilustrat
- 1 0 . Diagrama Venn – fișe de lucru, ecusoane

1. Explozia stelară

- Def. – Este o metodă de stimulare a creativității, o modalitate de relaxare a copiilor și se bazează pe formularea de întrebări pentru rezolvarea de noi probleme și noi descoperiri
- Obiective –formularea de întrebări și realizarea de conexiuni între ideile descoperite de copii în grup prin interacțiune și individual pentru rezolvarea unei probleme
- Descrierea metodei –copiii așezați în semicerc propun problema de rezolvat. Pe steaua mare se scrie sau desenează ideea centrală.
  - Pe 5 steluțe se scrie câte o întrebare de tipul CE, CINE, UNDE, DE CE, CÂND, iar 5 copii din grupă extrag câte o întrebare.

Fiecare copil din cei 5 își alege 3-4 colegi, organizându-se în cinci grupuri.

Grupurile cooperează pentru elaborarea întrebărilor.

La expirarea timpului, copiii revin în cerc în jurul steluței mari și spun întrebările elaborate fie individual, fie un reprezentant al grupului.

Copiii celorlalte grupuri răspund la întrebări sau formulează întrebări la întrebări.

- Se apreciază întrebările copiilor, efortul acestora de a elabora întrebări corect, precum și modul de cooperare, interacțiune.

2. Tehnica Lotus

- Este o modalitate interactivă de lucru în grup care oferă posibilitatea stabilirii de relații între noțiuni pe baza unei teme principale din care derivă alte opt teme.

- Obiective – stimularea inteligențelor multiple și a potențialului creativ în activități individuale și în grupe, teme din domenii diferite.

ETAPE

1. Construirea schemei/diagramei tehnicii de lucru;

- 2. Plasarea temei principale în mijlocul schemei grafice;
- 3. Grupul de copii se gândește la conținuturile/ideile/cunoștințele legate de tema principală
- 4. Abordarea celor opt teme principale pentru cadranele libere
- 5. Stabilirea în grupuri mici de noi legături/relații/conexiuni, pentru aceste opt teme și trecerea lor în diagramă
- 6. Prezentarea rezultatelor muncii în grup, analiza produselor, aprecierea în mod evaluativ, sublinierea ideilor noi.

3. Bula dublă

Tehnica bula dublă grupează asemănările și deosebirile dintre două obiecte, procese, fenomene, idei, concepte.

Bula dublă este prezentată grafic prin două cercuri mari în care se așează imaginea care denumește subiectul

Exemple: Animale-păsări, Copii-părinți, Fructe-legume

În cercurile mici așezate între cele două cercuri mari, se desenează sau se așează simbolurile ce reprezintă asemănările dintre cei doi termeni cheie.

În cercurile situate în exterior la dreapta și la stânga termenilor cheie se înscriu caracteristicile, particularitățile sau deosebirile.

4. Predarea – învățarea reciprocă

Definiție: strategie de învățare prin studiu pe text/imagine sau imagine/text pentru dezvoltarea comunicării copil-copil și experimentarea rolului educatoarei.

Se poate aplica atât în jocurile libere cât și în activitatea frontală (povestire, lectura după imagini, memorizare, etc.)

1. *Rezumarea*-se expune sinteza textului citit sau a imaginii contemplate timp de 5-7min. (REZUMATORI)

2. Punerea de întrebări-analizează textul său imaginea în grup apoi se formulează întrebări folosindu-se de paletetele cu întrebări - ÎNTREBĂTORII

3. Clarificarea datelor- se identifică cuvinte, expresii, comportamente, etc. și se găsesc împreună răspunsuri - CLARIFICATORII

4. Precizarea (pronosticarea) - se analizează textul, imaginea și prognozează ce se va întâmpla, exprimând cele mai neașteptate idei, fapte, PREZICĂTORII

5. Ciorchinele

- Stimulează realizarea unor asociații noi de idei
- Permite cunoașterea propriului mod de a înțelege o anumită temă

ETAPE:

- Se scrie un cuvânt sau se desenează un obiect în mijlocul sau în partea de sus a tablei/foii de hârtie
- Copiii, individual sau în grupuri mici, emit idei prin cuvinte sau desene, jetoane, legate de tema dată
- Se fac conexiuni, de la titlu la lucrările copiilor, acestea se pot face cu linii trasate de la nucleu la contribuțiile copiilor sau a grupurilor
- Este bine ca tema propusă să fie cunoscută copiilor, mai ales când se realizează individual.

6. Cubul

Strategie de predare –învățare ce urmărește un algoritm ce vizează descrierea, comparația, asocierea, analizarea, aplicarea, argumentarea atunci când se dorește explorarea unui subiect nou sau unul cunoscut pentru a fi îmbogățit cu noi cunoștințe sau a unei situații privite din mai multe perspective.

ETAPE

- se formează grupuri de 4-5 copii
- fiecare copil din grup interpretează un rol în funcție de sarcina primită (rostogolici, istețul, știe tot, umoristul, cronometrul)
- copiii rezolvă sarcina individual sau în grup, într-un timp dat
- prezintă pe rând răspunsul formulat.

7. Pălărițele gânditoare

- **Pălăria albastră** – este liderul, conduce activitatea. Este pălăria

responsabilă cu controlul discuțiilor, extrage concluzii – **clarifică/alege soluția corectă**

- **Pălăria albă** – deține informații despre tema pusă în discuție, face conexiuni, oferă informația brută așa cum a primit-o – **informează**

- **Pălăria roșie** – își exprimă emoțiile, sentimentele, supărarea, față de personajele întâlnite, nu se justifică – **spune ce simte**

- **Pălăria neagră** – este criticul, prezintă posibile riscuri, pericole, greșeli la soluțiile propuse, exprimă doar judecăți negative – **identifică greșelile**

- **Pălăria verde** – oferă soluții alternative, idei noi, inovatoare, caută alternative {Ce trebuie făcut?} – **generează idei noi**

- **Pălăria galbenă** – este creatorul, simbolul gândirii pozitive și constructive, explorează optimist posibilitățile, creează finalul. – **Efortul aduce beneficii**

-

8. Piramida și Diamantul

Obiectiv - dezvoltarea capacității de a sintetiza principalele probleme, informații, idei, ale unei teme date sau unui text literar.

9. Mozaic

- Definiție: presupune învățarea prin cooperare, prin interdependența grupurilor și exercitarea statutului de expert în realizarea unei sarcini de învățare

- Obiectiv: documentarea și prezentarea rezultatelor studiului independent celorlalți, devenind expert pentru tematica studiată

ETAPE:

1. Stabilirea temei și împărțirea în 4-5 subteme

- 2. Organizarea grupelor de învățare
- 3. Constituirea grupelor de experți
- 4. Activități în echipa inițială de învățare
- 5. Evaluare

10. Diagrama Venn

- Se aplică cu eficiență maximă în activitățile de observare, povestiri, jocuri didactice, convorbiri

- Obiectiv: sistematizarea cunoștințelor- restructurarea idelor unui conținut abordat

Etape:

- 1. Comunicarea sarcinii de lucru 2.
- Activitatea în pereche sau în grup 3.
- Activitate în grup
- 4. Activitate frontală

În studiile privind activitatea în colaborare, Swing și Peterson (1982) au observat că elevii cu rezultate mai slabe au beneficii de pe urma participării în grupuri heterogene compuse din elevi cu rezultate școlare diferite în comparație cu participarea în grupuri omogene de elevi cu rezultate slabe. (Asociația internațională Step by step, CEDP 2007).

Așadar aplicarea cu regularitate a metodelor inovative, de cooperare, duc în timp la rezultate superioare, relaționări heterogene mai pozitive, motivație intrinsecă mai mare, respect de sine mai crescut și dezvoltă abilități sociale deosebite, solicitate de piața muncii.

Bibliografie:

Bocoș Mușata, Avram Iftinia, Catalano Horațiu, Someșan Eugenia, “Pedagogia învățământului preșcolar. Instrumente didactice”, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2009

Breben Silvia, Gongea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela, “ Metode și tehnici interactive de grup” , sursa [www. scribd.com](http://www.scribd.com)

Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea resurselor umane 2007 -2013, Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013, “Consiliere și dezvoltare profesională continuă – sistem transparent de pregătire pentru reușita în cariera didactică”, Suport de curs

Asociația Internațională Step by step, Centrul step by step pentru educație și dezvoltare profesională România, “Standarde profesionale pentru cadrele didactice din alternativa educațională Step by step, CEDP Step by step, 2007.

Documentele autentice în predarea limbilor străine

Popovici Elena Daniela
Școala Gimnazială „Avram Iancu”, Unirea

Predarea limbilor moderne a fost subiectul diverselor modernizări curriculare, ca urmare a realizării importanței de a muta accentul de pe vorbitorul de limbă străină cu un nivel avansat de cunoaștere a aspectelor lingvistice ale limbii, pe vorbitorul de succes, capabil să folosească limba versatil, în contexte variate de comunicare și pentru îndeplinirea unor scopuri comunicative precise. Aceasta transformare are loc în contextul evoluției abordării predării limbilor străine de la acumulare de informație la dezvoltare de competențe. Societatea actuală are nevoie de un comunicator avizat, conștient de alegerile lingvistice pe care le face, nu de un vorbitor care să reproducă stereotipuri de limbaj. Astfel, predarea limbilor străine trebuie să ofere elevilor ocazii de a observa și de a folosi limba prin activități de comunicare contextualizate și semnificative.

Utilizarea contextuală este unul dintre principiile de bază ale predării limbii în perspectiva comunicativă, urmată de conștientizarea insuficienței competenței lingvistice pentru dobândirea competenței de comunicare. Din acest punct de vedere, cadrele didactice sunt într-o continuă căutare de modalități mai bune de accesare a materialelor autentice și de furnizare de experiențe care vor dezvolta mai bine competențele elevilor de comunicare în limbi străine.

Manualul și materialele didactice folosite de profesor joacă un rol important în predarea limbilor străine deoarece reprezintă principalul, dacă nu unicul input lingvistic. În primul rând, necesitatea de autenticitate a textului este strâns legată de observația că discursul profesorului și interacțiunea din clasă, având o bază non-nativă, nu pot constitui un model comprehensibil, sau baza predării explicite, rolul de a compensa acest mediu de comunicare sărac fiind rezervat manualului și materialelor instructive adiacente acestuia.

Abordarea didactică a limbii, care cuprinde atât aspectele lingvistice, cât și cele pragmatice, este o provocare atunci când texte imaginare sunt folosite pentru a furniza exemple ale limbi străine în folosire. Boxer & Pickering susțin că „numai prin materiale care reflectă modul în care într-adevăr vorbim, mai degrabă decât modul în care credem că vorbim, cei ce învață limbile străine vor observa un exemplu corect al regulilor de vorbire” (Boxer & Pickering, 1995, p. 56). Să luăm, de exemplu, un dialog tipic întâlnit în materialele didactice,

cel în care copii fac schimburi de saluturi: schimbul lor pare excesiv de formal și artificial; nu există suficientă informație privind raportul dintre interlocutori, ea fiind adesea limitată la informații despre numele lor, vârsta și naționalitatea. Acest tip de texte caracterizează materialele didactice furnizate la clasă ca fiind sărace în date contextuale, culturale și în acuratețe pragmatică, influențând negativ chiar procesul de achiziție al limbii străine prin faptul că nu furnizează exemple adecvate ale convențiilor comunicative, cu aspectele lor lingvistice și socio-culturale. Aceste convenții de ordin pragmatic nu pot fi abordate intuitiv în cadrul orelor de limbă străină, necesitând analiza unor exemple de comunicare autentice, precum și prezentarea explicativă a alegerii structurilor lingvistice și a organizării discursului, dependente de contextul de comunicare și de realitățile dintre interlocutori. Halliday afirmă că limba este strâns legată de acțiune, subliniind, astfel, interdependența limbii și a contextului. Putem avea exemple diferite de alegeri lingvistice în descrierea aceleiași situații. Această variație lingvistică, dependentă contextual, se poate dovedi dificilă pentru vorbitorii de limbă străină, deoarece ei pot învăța cu ușurință cum să vorbească în mod informal cu colegii lor, dar se confruntă cu obstacole în negocierea diferitelor grade de formalitate cerute de contexte de comunicare variate.

Astfel, se poate afirma că achiziția unei limbi străine depășește simpla dezvoltare a competențelor lingvistice, presupun pentru vorbitor și dezvoltarea abilității de a selecta elementele lingvistice cele mai adecvate în contextul socio-cultural și de situație dat. Cei ce învață o limbă străină au acces la o gamă largă de contexte în ceea ce privește limba lor maternă, dar o varietate mult mai limitată de contexte în limba străină. Această observație subliniază importanța mediului de învățare, care oferă un contact similar cu contexte din viața reală, și, prin urmare, importanța problemei autenticității limbajului și a contextului utilizat.

Este necesară, prin urmare, o dezambiguizare a termenului "autentic". Breen (1985:60-70) identifică la baza noțiunii de autenticitate două elemente centrale: autenticitatea input-ului (adică exemplele oferite) și autenticitatea interpretării (înțelegerea inputului de către elev/student). Pornind de la aceasta premisă, Tatsuki (2006:17) delimitează următoarele cerințe de autenticitate care trebuie aplicate în selectarea unui text pentru folosirea în învățarea limbilor străine: autenticitatea limbajului, autenticitatea sarcinii de lucru (care trebuie să conducă la învățare) și autenticitatea situației (contextul socio-cultural oferit).

Aceasta introduce problema „vieții reale”, ceea ce reprezintă un aspect suplimentar al problematicilor autenticitate. În mod tradițional, pornind de la premisa că viața reală reprezintă efectiv în afara comunicării în clasă, se poate deduce că este suficient să extragem mostre de comunicare din ea și să le introducem în clasă, ca Realia. Însă, Chavez (1998:282), subliniază

faptul că Realia, scoase din context, sunt de fapt neautentice, deoarece acestea nu pot fi cu adevărat înțelese în absența unor descriptori contextuali. În consecință, problematica autenticității limbii în manuale pot fi rezumată după cum urmează: „problema. . . nu este dacă ar trebui să fie utilizate texte autentice, ci când și modul în care acestea ar trebui să fie introduse”. Tatsuki (2006) propune să se ia în considerare următoarele aspecte în alegerea materialelor didactice: 1) Care este limba țintă? Având în vedere că expresiile care sunt considerate acceptabile și corespunzătoare variază în funcție de persoanele care vorbesc și de factori socio-culturali. 2) În care contexte și în ce scop?

În lumina acestor raționamente, consider că factorii principali care ar trebui să determine alegerea materialelor (texte și activități) ar trebui să fie atât pragmatici cât și pedagogici. Factorul pragmatic presupune ținând cont de nevoile cursantului, variabilele socio-culturale și contextuale, precum și scopul comunicativ. Utilizarea documentelor autentice ca material complementar prezintă din punct de vedere pedagogic avantajul major că pune elevul în situația de a-și însuși și a practica comportamente lingvistice pe care nu le-ar avea dacă ar păstra o atitudine de spectator față de limba străină, el fiind tentat să transpună în limba țintă comportamente care există în limba lui maternă și în comunitatea lui lingvistică.

Bibliografie:

- BOXER, D. & PICKERING, L. (1995). Problems in the presentation of speech acts in ELT materials: The case of complaints. *ELT Journal*, 49, pp 44-58
- BREEN M. P. (1985). “Authenticity in the language classroom”. *Applied Linguistics*, 6, pp 60-70
- CHAVEZ M. T. (1998) “Learner's perspectives on authenticity”. *IRAL* 36 (4), 277-306.
- TATSUKI D. (2006). “What is authenticity”. *The language teacher*, 16(5), p 17

Predarea și învățarea inovatoare. Metode educaționale inovatoare

Porfir Ionela, profesor pentru învățământul primar

Școala Gimnazială nr. 1 Domnița, jud. Iași

„Să nu-i educăm pe copii pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari. Și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci să-i învățăm să se adapteze.” (Maria Montessori)

Metodele de predare inovatoare nu se referă doar la utilizarea celei mai de ultimă oră tehnologie la clasă sau la atingerea constantă a ultimelor tendințe educaționale, acestea sunt metodele de predare-învățare. Inovarea poate fi o componentă a micilor alegeri la îndemâna profesorului sau poate fi parte a unui context mai largit în care are loc procesul de învățare. Totul se referă la utilizarea de noi strategii de predare care se concentrează mai mult pe elevi. Acestea inovatoare încurajează elevii să se alăture în mod proactiv și să interacționeze cu colegii lor și cu tine – profesorul – în timpul lecțiilor. Elevii vor trebui să lucreze mai mult, dar într-un mod care să le răspundă mai bine nevoilor și să-i ajute să crească mai repede.

Spre deosebire de predarea tradițională, care se concentrează în principal pe cât de multe cunoștințe pot fi transmise elevilor, modalitățile inovatoare de predare caută adânc în ceea ce elevii iau cu adevărat din ceea ce este predat în timpul cursurilor. Rolul unui profesor este să creeze oportunități pentru ca elevii să-și atingă potențialul în sala de clasă. Învățarea activă poate fi sprijinită adesea cu ajutorul spațiilor de învățare cu concepție inovatoare.

Abordările inovatoare ale învățării îi încurajează pe elevi să exploreze și să descopere lucruri și instrumente noi pentru a-și lărgi mințile. Metodele creative de predare permit elevilor să învețe în propriul ritm și îi provoacă să facă brainstorming noi modalități de a aborda o problemă în loc să găsească răspunsuri deja scrise în manuale.

Profesorii care folosesc abordări noi oferă elevilor informații, dar tind să le împartă în părți mai mici. Digerarea informațiilor poate fi acum mai accesibilă, iar menținerea lucrurilor scurte îi ajută pe elevi să obțină mai repede noțiunile de bază. De asemenea, elevii trebuie să folosească instrumente mai complexe în clasă pentru a-și termina munca, ceea ce îi ajută să învețe lucruri noi și să le stimuleze creativitatea. Atunci când fac proiecte individuale sau de grup, elevii știu să-și gestioneze timpul, să prioritizeze sarcinile, să comunice, să lucreze mai bine cu ceilalți și multe altele. Cu metode grozave de la profesori, elevii pot înțelege ce au învățat și ce le lipsesc. Descoperind ceea ce mai trebuie să știe, ei pot înțelege de ce să învețe anumite lucruri și să devină mai dornici să le facă.

Ideile de predare inovatoare le permit profesorilor să monitorizeze orele și să știe mai bine cu ce se luptă elevii lor pentru a găsi soluțiile cele mai potrivite. Metodele de predare inovatoare oferă elevilor ceva diferit de care să se entuziasmeze, încurajându-i să vorbească și să interacționeze mai mult.

Învățarea inovatoare trebuie să fie participativă la toate nivelurile. Școala modernă nu este posibilă fără implicarea și participarea activă a elevului care trebuie să devină un partener motivat al procesului de învățare.

Folosind metodele active de dezvoltare a gândirii critice, elevul dobândește deprinderi de muncă individuală și colectivă, își lărgeste orizontul imaginativ, creativ, își formează un nou mod de gândire care evoluează odată cu înaintarea în vârstă, atitudini și noi comportamente, fiind capabil să străbată drumul anevoios al cunoașterii împreună cu ceilalți. Într-un cuvânt, aceste metode stimulează formarea unei personalități active și creatoare.

Exemple de activități inovative pe care le-am utilizat cu succes în procesul instructiv-educativ.

ȘTIU/VREAU SĂ ȘTIU/AM ÎNVĂȚAT - Este utilizată cu precădere în faza de evocare dar și în cea de realizare a sensului, fiind o modalitate de conștientizare, de către elevi, a ceea ce știu sau cred că știu referitor la un subiect, o problemă și, totodată a ceea ce nu știu (sau nu sunt siguri că știu) și ar dori să învețe / să știe. În faza de evocare, elevilor li se cere să inventarizeze – procedând individual, prin discuții în perechi sau în grup – ideile pe care le consideră că le dețin cu privire la subiectul / tema investigației ce va urma. Aceste idei sunt notate în rubrica “Știu”. Totodată ei notează și ideile despre care au îndoieli sau ce ar dori să știe în legătură cu tema respectivă. Aceste idei sunt grupate în rubrica “Vreau să știu”. Urmează, apoi, studierea unui text, realizarea unei investigații sau dobândirea unor cunoștințe referitoare la acel subiect, cunoștințe selectate de dascăl. Prin metode și tehnici adecvate, elevii învață noile cunoștințe iar, în faza de realizare a sensului/înțelegere, ei inventariază noile idei asimilate pe care le notează în rubrica “Am învățat”. În fiecare rubrică apar notate ideile corespunzătoare, evidențindu-se, foarte clar, situația de plecare (ceea ce știau elevii), aspectele și întrebările la care au dorit să găsească răspunsuri (consemnate în rubrica “Vreau să știu”) și ceea ce au dobândit în urma activității (idei consemnate în rubrica “Am învățat”).

Bibliografie:

Dumitru, I., Al. (2000), Dezvoltarea gândirii critice în învățarea eficientă, Editura de Vest, Timișoara.

Flueraș, V. (2003), Paideia și gândire critică, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca.

Strategii de prevenire a accidentărilor la jucătorii tineri de handbal

Prof. Potoceanu Carmen Oana

CSM REȘIȚA

În sport suprasolicitarea fizică pentru creșterea performanței sportive posibilitatea unei accidentări este foarte mare. Accidentările, din păcate, sunt frecvente în lumea sportului.

O accidentare poate pune capăt carierei de sportiv, iar dacă acest lucru se întâmplă de mai multe ori, sportivul este șocat, nu știe ce să facă sau pe ce drum să o apuce. Chiar și o accidentare minoră poate tulbura cariera sportivului, rupând ritmul pregătirii. Sportivul se focusează doar pe problemă, neglijează alte responsabilități, acceptă cu greu situația în care a ajuns, iar în acest caz este necesar sprijinul familiei, al echipei, al clubului și al prietenilor. În cazul unei accidentări severe este foarte important ca sportivul să se focuseze pe perspectiva vindecării, să aibă un plan de recuperare pe care să-l urmeze, să vadă întodeauna, în mod real, vindecarea. Starea de confuzie în ceea ce privește cariera de sportiv îl poate face să fie agresiv, își pierde autocontrolul, devine irascibil, își pierde optimismul, judecă persoanele în funcție de cât de mult se implică în reabilitarea lui, se concentrează mai mult pe durere și nu vede posibilitatea de recuperare, așteaptă doar un miracol.

Sportivii reacționează diferit la accidentări:

- Unii sportivi percep accidentarea ca pe o boală, alții vor să demonstreze că se pot confrunța cu orice accidentare și o privesc ca pe o provocare.
- Unii sportivi privesc accidentarea ca un moment de pauză de la frustrarea care e supus ca urmare a eșecurilor personale, alții încearcă lucruri noi de care nu s-au preocupat în timpul sezonului sau se concentrează pe aspecte din viața personală.

Mental se duce o luptă continuă, sportivul se teme că nu v-a reveni niciodată la forma pe care a avut-o înainte și vede accidentarea ca un final de carieră. În această situație gândirea și atitudinea pozitivă este vitală, reacțiile pozitive și entuziasmul fizic și psihic cresc șansa unei reveniri complete. O accidentare are întodeauna consecințe pe plan emoțional, lasă cicatrici. Performanțele slabe cauzate de accidentare îl vor face pe sportiv să se simtă lipsit de valoare, îi scade stima de sine. Semnele indică faptul că sportivul este afectat în plan psihic, cea mai mare importanță o are suportul emoțional pe care sportivul îl primește. Trebuie și este mai mult decât obligatoriu să îl ajutăm pe sportiv să conștientizeze faptul că reacțiile și sentimentele precum anxietatea, furia, depresia, lipsa atenției și a concentrării, dependența de antrenament, sunt normale și sunt parte importantă a procesului de recuperare și reabilitare.

Sunt antrenori care au tendința de a-i lăsa deoparte pe sportivii accidentați, intenția lor fiind aceea de a le oferi posibilitatea să își revină cât mai repede. Această intenție poate avea și consecințe negative atunci când comunicarea nu este una corespunzătoare, sportivul simțind că este ignorat, că nu mai face parte din echipă. În același timp sunt și antrenori care separă sportivul accidentat de grup și susțin că accidentarea nu este reală.

Accidentarea este o perioadă critică în care încrederea între antrenor-sportiv, sportiv-club, sportiv-sportiv se dezvoltă sau dispare, este perioada în care antrenorul, clubul, coechipierii, familia, prietenii trebuie să dea dovadă de suport față de sportivul accidentat.

Incepând de la vârsta fragedă a unui sportiv, acesta este învățat că trebuie să dea tot timpul peste 100% din potențial ceea ce nu este rău, dar, în același timp, sportivul trebuie învățat să facă diferența între acele dureri cărora să nu le dea importanță și acele dureri la care trebuie să fie atenți și pentru care trebuie să urmeze un tratament.

Accidentările pot fi cauzate de antrenamentele cu un volum sau intensitate prea ridicată pentru nivelul de pregătire sau vârsta sportivului, pot fi o urmare a unei recuperări incomplete cauzată de graba sportivului sau de graba antrenorului care pune presiune pe sportiv pentru a reveni cât mai repede pe teren. Cu toate că astăzi dispunem de sfaturi medicale și tehnologie avansată, iar timpul pentru recuperare fizică este în scădere, totuși există și consecința care afectează starea mentală a sportivului datorată lipsei de timp necesar pentru reabilitarea psihică. Lipsa recuperării psihice poate cauza probleme precum reaccidentarea, accidentarea altui membru al corpului, scăderea stimei de sine care poate provoca temporar performanțe slabe, apare depresia, frica de altă accidentare, scade motivația și dorința de a juca. Este foarte important ca atenția celor din jur să nu fie doar pe accidentarea propriu zisă, ci atenția trebuie să fie pe sportiv, ca persoană.

În concluzie, sportivul accidentat este tot sportiv, iar relația sportiv-antrenor-familie-specialist trebuie păstrată în și pentru interesul sportivului atâta timp cât ne dorim ca performanța și viitorul performer să ajungă la un nivel maxim.

STRATEGII INOVATIVE ÎN PROCESUL DE PREDARE - ÎNVĂȚARE

Prof. Prihoancă Diana-Mirela

Școala Gimnazială „Scarlat Longhin,, Dofteana, jud. Bacău

Metodele de învățare interactive accentuează latura formativ-educativă și de dezvoltare a personalității elevilor atât prin oferirea de ocazii de a descoperi și valida în practică cunoștințe teoretice cât și prin oportunități sociale de dezvoltare a trăsăturilor de caracter, voință și perseverență. Metodele interactive determină identificarea elevului cu situația de învățare în care acesta este antrenat , ceea ce duce la evoluția acestora în stăpânii propriilor transformări și formări.

Este necesară utilizarea unor strategii didactice care să pună accent pe construcția progresivă a cunoștințelor și consolidarea continuă a capacităților, flexibilitatea abordărilor și parcursul diferențiat al cunoștințelor dar și cultivarea capacității elevului de a se autoevalua, a spiritului reflexiv și autoexigenței.

În procesul de predare – învățare - evaluare , sunt necesare metode pe care profesorul trebuie să le aleagă cu atenție și responsabilitate, dând importanță „nu atât pe însușirea de cunoștințe, cât mai ales pe învățarea de metode și tehnici de învățare și muncă intelectuală, de identificare, de regăsire și de utilizare a informațiilor, de analiză, sinteză și de prelucrare a acestora, în sfârșit pe învățarea de metode și de tehnici de creativitate, de dezvoltare a informației și de creare de noi semnificații” .

Metodologia actuală se orientează în direcția stimulării creativității elevilor, ce are la bază imaginația, dublată de motivația, implicarea conștientă în propria formare, dar și un puternic efort volițional.

În școală, elevii trebuie coordonați să-și însușească lucruri noi, învățând conștient și nu mecanic, descifrând logica informațiilor transmise, creând o legătură corectă cu toate cunoștințele asimilate anterior: „ cel ce învață trebuie să rearanjeze o serie de date, de informații, să le integreze în cunoștințele sale anterioare și să reorganizeze ori să transforme această combinație integrală în așa fel încât ea să poată produce rezultatul final dorit.

Odată cu apariția diferitelor moduri de organizare a învățământului s-a impus utilizarea de către educatori a unei diversități de metode atât de predare cât și de învățare și evaluare. Metodele tradiționale au fost reevaluate și adaptate în funcție de necesități și evoluția științei căci modul nou de reorganizare a învățământului s-a dovedit a fi eficient, însă solicită mai mult timp.

Metodele didactice activ-participative pun accentul pe învățarea prin cooperare, încurajând comportamentul activ, elevul fiind capabil de a emite opinii, aprecieri asupra fenomenelor studiate.

Astfel, este educată gândirea centrată pe analiza și evaluarea unor soluții posibile într-o situație dată, pe baza argumentelor, gândirea critică, printr-o serie de metode interactive (metoda Ciorchinelui; metoda Mozaic; metoda Cubul etc).

Vorbind despre necesitatea inovării în domeniul metodologiei didactice, Ion Cerghit afirma: „Pedagogia modernă nu caută să impună niciun fel de rețetar rigid.....creația în materie de metodologie, înseamnă o neconținută căutare, reînnoire și îmbunătățire a condițiilor de muncă în instituțiile școlare” .

Asigurarea unui climat pozitiv, a unor condiții de muncă propice din punct de vedere al materialelor și mijloacelor didactice folosite, asociate cu aplicarea unor strategii de management educațional eficient, asigură un deplin succes al actului educațional.

Fiecare profesor trebuie să dezvolte o concepție inovativă privind metodologia instruirii și evaluării, să aibă o relație de colaborare cu elevii, aducându-le permanent modele excepționale de urmat, care să-i ajute să evolueze.

În cadrul fiecărei discipline de studiu, conținuturile trebuie să fie bine organizate (clare, logice), pentru a putea fi utilizată cu succes învățarea prin cooperare, stimularea gândirii critice prin metodele interactive aplicate, în scopul unei învățări eficiente.

În concluzie, folosirea metodelor moderne în procesul de predare-învățare-evaluare, nu presupune renunțarea la metodele tradiționale ci îmbunătățirea lor cu mijloace moderne și adaptarea acestora la particularitățile elevilor.

Bibliografie:

1. Cerghit, Ioan, (1997), Metode de învățământ, ediția a III-a, Editura Didactică și Pedagogică, R.A., București.
2. Mureșan, Pavel, (1990), Învățarea rapidă și eficientă, Editura Ceres, București.
3. Păcurari, Otilia, (coord.), (2003), Strategii didactice inovative, Editura Sigma, București.

VALOAREA EDUCATIV - FORMATIVĂ A ÎNVĂȚĂRII MATEMATICII

CONSIDERAȚII TEORETICO – APLICATIVE PRIVIND

ROLUL MATEMATICII

PROFESOR PRISTAVU MARGARETA
PROFESOR ARGEANU ELENA - CLAUDIA
LICEUL SPECIAL „MOLDOVA”, Tg. Frumos, Jud. Iași

În epoca actuală ritmul alert al dezvoltării și competiției în toate domeniile de activitate ne impune să gândim repede și bine, iar afirmația că este nevoie de matematică este insuficientă. Se poate susține că nu se poate trăi fără matematică.

Matematica s-a născut din nevoile practice ale omului, iar apoi s-a cristalizat ca știință deschisă, capabilă de un progres permanent, de o perpetuă aprofundare, descoperire și creare a unor teorii noi. Dezvoltarea rapidă a științei, a acumulării în ritm tot mai intens a informațiilor, impun cu acuitate dezvoltarea culturii matematice, care trebuie să-și facă loc tot mai mult în cultura generală a unui om. Aceasta cu atât mai mult, cu cât astăzi matematica are aplicabilitate nu numai în domeniul tehnicii, fizicii, chimiei, biologiei, ci și în științele sociale.

Ca atare, încă din clasele mici ale învățământului elementar, se impune stimularea intelectului, a gândirii logice, a judecății matematice la elevi, încât matematica să devină o disciplină plăcută, atractivă, convergentă spre dezvoltarea raționamentului, creativității și muncii independente.

Matematica este știința conceptelor cele mai abstracte, de o extremă generalitate. Ca “abstracțiuni ale altor abstracțiuni” ele se construiesc la diferite “etaje”, prin inducție, deducție și transducție. Matematica este o excelentă școală de formare a gândirii în etape, care ordonează lucrurile conform complexității lor, care dezvoltă spiritul metodic de abstragere a faptelor date din experiență și intuiție, de cele ce decurg logic din ele. Ea dezvoltă gândirea recurentă, ne învață să abordăm studiul proceselor cu o infinitate de etape prin reducerea lor la procesele cu un număr finit de etape.

Tot matematica dezvoltă gândirea combinatorie, gândirea analogică, dezvoltă capacitatea de a descoperi o structură comună în fenomene aparent diferite.

În condițiile în care în știința contemporană asistăm la o veritabilă “constelație” a modurilor de gândire inductibile (analitic – constructiv, axiomatic – deductiv, statistic, algoritmic recursiv, analogic etc.), intervenția matematicii ne apare evidentă nu doar de natură instrumentală, care ar înarma o gândire formată și educată prin alte mijloace, ci și una esențială, constitutivă prin abordarea problemelor din orice domeniu de cunoaștere care a atins un nivel relativ înalt de maturizare teoretică.

În clasele gimnaziale se însușesc noțiunile de bază, “instrumentele” cu care elevul va “opera” pe tot parcursul vieții și pe care se clădește întregul sistem al învățământului matematic.

Dacă sunt predate în mod sistematic, ținându-se seama de particularitățile de vârstă ale elevilor, dacă sunt însușite în mod conștient și temeinic, cunoștințele de matematică aduc o contribuție deosebită la dezvoltarea gândirii logice și creatoare, la dezvoltarea spiritului de receptivitate a elevilor. Prin învățarea matematicii se cultivă o serie de atitudini: de a gândi personal și activ, de a folosi analogii, de a analiza o problemă și a o descompune în probleme simple etc. De asemenea se formează și o serie de aptitudini pentru matematică: capacitatea de a percepe selectiv, capacitatea de a trece de la aspectul diferențial la cel integral sau invers, plurivalența gândirii, capacitatea de a depune un efort concentrat. Cu ”echipamentul” pe care-l dau aceste clase, elevul face întreaga “călătorie” în domeniul acestei științe. Mulți copii întâmpină dificultăți în învățarea matematicii pentru că nu-și însușesc la timp aceste noțiuni. Important este ca profesorul

să respecte valoarea “formativă” a matematicii și să prezinte elevilor aceste noțiuni la nivelul particularităților psihice de înțelegere.

Utilizarea și apoi transferul noțiunilor matematice nu se realizează prin simpla transmitere a acestora de la profesor la elev, ci prin îndelungate și dirijate procese de căutare și descoperire a lor de către elevi. De aici, caracterul dinamic, activ și relativ dificil al învățării matematicii, mai ales prin efort propriu al elevului. Activitățile matematice necesită astfel o bună mobilizare a tuturor comportamentelor psihicului uman, cu precădere a inteligenței și a gândirii. Odată cu însușirea noțiunilor matematice prin efort intelectual elevul învață și anumite tehnici de investigare și rezolvare cu caracter tot mai general. Modalitățile didactice prin care elevul este pus în situația de a căuta și descoperi, de a rezolva situații noi, neînvățate anterior, sunt denumite metode euristice. În cadrul lor întâlnim de multe ori încadrate orientările didactice moderne: modelarea, problematizarea, învățarea prin descoperire. În categoria acestor strategii se înscriu metodele de predare –învățare –evaluare care privesc atât activitatea elevului cât și a profesorului și care își sporesc eficiența formativă cu cât îl implică mai mult pe elev, adică sunt mai activizante, mai participative.

Se poate afirma că matematica modernă, prin caracterul său riguros, științific și generativ al sistemului ei noțional și operativ pe care îl cuprinde, este investită în bogate valențe educativ – formative, nu numai în direcția formării intelectuale, ci și în ceea ce privește contribuția ei la dezvoltarea personalității umane pe plan rațional, afectiv, volitiv, având o importantă contribuție la formarea omului ca personalitate.

În același timp matematica se adresează și laturii afective: câte bucurii, câte nemulțumiri – întovărășite uneori cu lacrimi – nu trăiesc copiii în procesul activităților matematice. În primele clase se naște la copil atractivitatea, dragostea sau repulsia pentru matematică. Dacă elevul simte că pătrunde în miezul noțiunilor matematice, dacă gândirea lui este stimulată sistematic, făcând un efort gradat, iar el simte că ființa lui adaugă ceva în urma fiecărui “antrenament”, dacă el trăiește bucuria fiecărui succes mare sau mic, atunci se cultivă interesul și dragostea pentru studiul matematicii.

Prin reforma preconizată în învățământul românesc, sistemele și metodele de educație se cer continuu perfecționate, fiindcă învățământul trebuie să meargă alături de viață, cu manifestările ei zilnice, cu tendințele ei vitale. Școala trebuie să înțeleagă rolul său de ghid al vieții cotidiene și viitoare pentru elevi.

Studiul matematicii în școala își propune să asigure pentru toți elevii formarea competențelor de bază vizând: calculul aritmetic, noțiuni intuitive de geometrie, măsurare și măsuri.

În învățământul actual s-a produs o schimbare în modul de construire a programei de matematică. Astfel, în ansamblul său, noua concepție vizează următoarele: schimbări în abordarea conținuturilor, în învățare (trecerea de la memorizare la explorare-investigare), în predare (trecerea de la ipostaza de transmițător de informații a profesorului la cea de organizator al unor activități variate de învățare pentru toți elevii, în funcție de nivelul și ritmul propriu de dezvoltare al fiecăruia). Acestea impun ca profesorul să-și schimbe în mod fundamental orientarea în activitatea la clasă. Astfel, mediul realizat de către profesor în clasă trebuie să fie stimulativ și diversificat încât să ofere elevului o motivație susținută, favorabilă unei activități de grup, de rezolvare interactivă a unor probleme, de manifestare a solidarității și a unei competiții deschise, drepte și productive.

În cadrul procesului de învățământ, obiectivele coroborate cu celelalte componente ale sale sunt determinante pentru alegerea modalităților, a mijloacelor și căilor de realizare a activității instructiv-educative. Metodele folosite trebuie să aibă un caracter mobilizator, activizant, care să mărească potențialul creator al elevilor prin angajarea lor la un efort personal în actul învățării.

Matematica făcută cu “creionul și hârtia”, respectiv cu “creta și tabla” capătă mai puțină importanță și devine mult mai importantă utilizarea unei varietăți de obiecte care trebuie manipulate în procesul învățării; se trece de la memorare de reguli și socotit la activitate de rezolvare de probleme prin tatonări, încercări, implicare activă în situații practice, căutare de soluții dincolo de cadrul strict al celor învățate.

În zilele noastre societatea are nevoie de un om cu gândire creatoare, inventiv, explorator, îndrăzneț, de aceea este necesară modernizarea matematicii, perfecționarea învățământului în vederea sporirii eficienței sale formative. Dar nu orice perfecționare, orice introducere a noului înseamnă modernizare, ci căutarea de noi mijloace, folosirea celor existente cu scopul de a mări eficiența, de a asigura calitatea însușirii, de a forma oamenii capabili să stăpânească cunoștințele și deprinderile necesare și să le poată aplica în viață, în producție.

Se poate spune că modernizarea predării matematicii trebuie concepută operațional – epistemologic, vizând deopotrivă asimilarea spiritului ipotetic – deductiv și axiomatic al matematicii și modalitățile sale de intervenție pentru înțelegerea lumii înconjurătoare, învățarea matematicii pornind de la fundamente (principii), legi și categorii. În sfera matematicii acționează principiul pedagogic conform căruia, cu cât obiectivele studierii ei sunt formulate mai precis, în sarcini concrete, relativ limitate și

descriu comportamente pe cât posibil observabile, cu atât ele dau posibilitatea realizării funcției de orientare a tuturor aspectelor predării și învățării, oferind astfel educatorului posibilitatea de a forma, a măsura și a aprecia cât mai obiectiv rezultatele și progresele matematice ale elevilor din ciclul primar.

Modernizarea învățământului matematic înseamnă, pentru cei mai mulți specialiști, tocmai potențarea valențelor formative de care dispune matematica.

Bibliografie:

Miron Ionescu – „Clasic și modern în desfășurarea lecției”

Nicolae Oprescu – „Valențe formative ale activității de învățare”

EDUCAREA CREATIVITĂȚII ELEVILOR ÎN ȘCOALĂ

Profesor Margareta Pristavu
Profesor Argeanu Elena - Claudia
Liceul Special „Moldova”, Târgu Frumos, Județ Iași

ARGUMENT:

Rolul nostru, al dascălilor este de a face posibil visul frumosului permanent prin ocrotirea și îndrumarea copiilor, prin conturarea personalității lor sensibile și creatoare, vibrante și tulburătoare.

Să fim noi înșine frumoși la suflet și în tot ceea ce facem, fereastra prin care copiii să perceapă lumea, o lume atât de tainică pentru ei și prin ei, dar atât de frumoasă...

* * * * *

De-a lungul timpului, omul s-a creat pe sine ca specie, s-a dezvoltat și în același timp a valorificat și creat bunurile materiale și spirituale care îl înconjoară. Din însăși semnificația cuvântului „OM” reiese capacitatea acestuia de a crea.

Preocuparea noastră pentru dezvoltarea creativității la elevi se datorează necesității societății de a avea indivizi creativi. Dinamismul cu care societatea actuală evoluează face ca aceasta să ceară școlii formarea unei personalități care să dispună de capacitatea de a se integra în această societate supusă ritmului trepidant al dezvoltării și progresului. Un astfel de individ capabil să se adapteze schimbărilor impuse nu se poate forma decât promovându-se un învățământ formativ, centrat pe dezvoltarea imaginației și creativității elevilor. Putem afirma, așadar, că învățătorul este direct răspunzător de evoluția viitoare a elevilor săi pe plan creativ și nu numai. La fiecare nivel de vârstă copiii trebuie să fie învățați și stimulați cum să se exprime creator.

Dar ce este creativitatea?

Al. Roșca definește creativitatea ca un fenomen complex cu multiple aspecte, laturi și dimensiuni. Autorul citat definește creativitatea atât în sens larg cât și în sens restrâns. Creativitatea, în sens restrâns, este activitatea sau procesul care conduce la un produs caracterizat prin noutate sau originalitate și valoare pentru societate. În sens larg, creativitatea se referă la găsirea de soluții, idei, probleme, metode, procedee, care nu sunt noi pentru societate, dar la care s-a ajuns pe o cale independentă. În acest caz produsul este nou numai pentru respectivul subiect sau pentru un grup restrâns. Spre exemplu, în școală, rezolvarea de către elevi a unei sarcini este apreciată drept creatoare dacă se realizează pe o cale independentă, chiar dacă această modalitate de selecționare nu este nouă pentru știință.

Indivizii creativi dau dovadă de imaginație, de spirit inventiv și de originalitate. Procesul creativ este favorizat de o atitudine pozitivă față de ideile noi și neașteptate și de dispersarea atenției, decât de concentrarea ei asupra problemelor puse.

Creativitatea este asociată tot mai des cu trei factori: fluiditatea, flexibilitatea, originalitatea.

Fluiditatea constă în bogăția și viteza realizării asociațiilor verbale, a cursurilor ideilor, este în bună măsură o componentă a gândirii reproductive, sau o aptitudine predominant verbală, dependentă în mare măsură de influențele educative deci, poate fi stimulată prin *educație*.

Flexibilitatea constituie principalul factor al creativității presupunând restructurarea promptă și adecvată a informației, a sistemului de cunoștințe în conformitate cu cerințele noii situații.

Originalitatea presupune o interpretare personală a lucrurilor, a situațiilor comune care să surprindă prin noutate și raritate.

Privind creativitatea drept capacitatea de recombinație a cunoștințelor acumulate, putem înțelege mai bine virtuțile sintetizatoare ale sale, atât la nivel de personalitate cât și la nivel de știință.

Pentru a înțelege în ce măsură procesul instructiv-educativ prestat corespunde obiectivului prioritar de creativizare a societății, specialiștii în creatologie au identificat probleme pe care le putem recunoaște ușor în realitatea imediată:

- ❖ „pedagogie de câmpie” ce definește acea practică în care dascălul este preocupat doar de „șesurile intelectuale”. Acest tip de dascăl confundă creativitatea elevilor cu indisciplina sau anarhia. Cu certitudine sunt preferați elevii nonconformiști;
- ❖ obsesia exagerată a profesorului pentru programă;
- ❖ supraestimarea importanței calificativelor. Se poate ușor observa că esența rezolvării acestor probleme este cadrul didactic care printr-o abordare flexibilă a relației programă – școală – cadru didactic – elev poate realiza un sistem viabil, propice dezvoltării personalității creatoare a elevului. Revizuirea acestei relații presupune, în fapt, revizuirea metodelor didactice tradiționale.

Așadar, pentru ca elevii pe care îi formăm să devină activi din punct de vedere creativ, este necesar, ca profesorul să manifeste în primul rând spirit creativ. Doar așa el va fi capabil să organizeze și să desfășoare activități în care elevul să fie implicat direct, să se afle în ipostaza de „detectiv”. Care prin propriile eforturi va dezlega „misterele” propuse de profesor.

În vederea stimulării potențialului creativ al elevilor, este necesar ca fiecare cadru didactic să realizeze câteva acțiuni complementare (adică să-și stabilească standarde de calitate):

- ❖ să descopere și să valorifice potențialul creativ al fiecărui elev în parte;
- ❖ să creeze în grupul clasei un climat afectiv pozitiv caracterizat prin: încredere, acceptare, toleranță, dorință de învățare;
- ❖ să realizeze astfel demersul didactic încât fiecare elev în parte să-și dezvolte propriile capacități, înclinații, aptitudini;
- ❖ să utilizeze strategii didactice variate;
- ❖ să promoveze aplicarea cunoștințelor în contexte reale;
- ❖ să colaboreze cu familiile elevilor în vederea implicării acestora în dezvoltarea potențialului creativ al elevilor;
- ❖ să stimuleze și să motiveze elevii în învățare, să-i ajute să se cunoască, să se autoevalueze.

Pentru realizarea acestor activități este necesar să propunem următoarele măsuri:

1. regândirea rolului pe care îl are cadrul didactic în colectivul de elevi;
2. transformarea elevului din simplu operator în actor al propriei formări;
3. crearea de cât mai multe situații problematice;
4. antrenarea elevilor prin metode moderne;
5. depistarea și eliminarea, la timp, a blocajelor creativității;
6. transformarea școlii din „școală pentru toți” în „școală pentru fiecare” (adică fiecare copil să fie stimulat să-și valorifice și să-și cultive acel potențial cu care este înzestrat);
7. formarea la elevi a spiritului de cercetare, descoperire și a spiritului de echipă.

Metode de stimulare a creativității:

- ❖ *Brainstorming*: esența metodei constă în separarea intenționată a actului imaginației de faza gândirii critice. În practica brainstorming-ului se pornește de la două principii fundamentale:
  - a. orice individ este capabil să producă idei;
  - b. cantitatea dezvoltă calitatea.
- ❖ *Brainstorming cu schimburi de roluri*; în această situație învățătorul poate interveni pentru a facilita căutarea unor idei prin atribuirea de roluri specifice elevilor.
- ❖ *Sinectica*; este denumită și metoda analogiilor.
- ❖ *Philips 6-6*: clasa se divide în grupuri de câte 6 elevi; fiecare grup își desemnează câte un moderator ; învățătorul oferă în scris fiecărei grupe o problemă de rezolvat, iar dezbaterea pe marginea respectivei probleme va dura 6 minute.
- ❖ *Metode FRISCO*: în care învățătorul distribuie fiecărui elev câte un rol care să-i acopere o anumită dimensiune a personalității.
- ❖ *Metoda 635*: se formează grupuri de câte 6 elevi, fiecare elev din grup notează pe o foaie câte 3 soluții posibile de rezolvare a problemei date, iar timpul alocat acestei sarcini să fie de 5 minute.

Aceste metode prin care stimulăm creativitatea elevilor sunt utilizate cu succes și în orele de limba și literatura română. Iată câteva variante de activități de învățare:

- povestirea unei lecturi cu schimbarea finalului;
- povestirea prin analogie;
- continuarea unor povești, povestiri;
- intercalarea unor episoade noi în cadrul povestirilor;
- dramatizarea unor povestiri;
- realizarea unor desene care exprimă ce le-a sugerat textul audiat;
- crearea unui text literar în urma audierii unui fragment muzical;
- dezlegarea și crearea de ghicitori;
- ghicirea unui personaj prin cât mai puține întrebări;
- crearea unor evenimente narrative cât mai variate în cadrul unor „ipostaze fantastice” („Ce s-ar întâmpla dacă orașul X ar zbura?”) ;
- integrarea cuvintelor în enunțuri cu sensuri cât mai variate;
- construirea unor expresii poetice prin asocieri inedite de cuvinte;
- dezlegare de rebusuri;
- jocuri didactice cu sarcini impuse de învățător sau la propunerile elevilor.

Particularități specifice ale elevului cu deficiență vizuală

Lipsa vederii are influențe negative asupra dezvoltării de ansamblu a nevăzătorului. Insuficiența funcțională a analizatorului vizual, care furnizează peste 75% din informațiile mediului înconjurător ridică probleme în formarea și dezvoltarea capacităților intelectuale ale elevilor, care în acest caz depind de abilitatea dascălului de a prezenta realitatea și de a forma elevilor reprezentări corecte asupra realității.

Așadar, lipsa vederii, nu poate fi compensată decât printr-o activitate multiplă de cunoaștere prin simțul tactil-kinestezic, auditiv și olfactiv. Copilul nevăzător are vagi reprezentări despre realitate; ei descriu realitatea prin noțiuni învățate adică „deja memorate”. „Câmpul vizual” al nevăzătorului îl constituie mediul din jurul său, pe care acesta îl poate pipăi, și vocea învățătorului care îi explică tot ceea ce noi văzătorii observăm în jurul nostru. Copilul nu poate vedea modul în care oamenii se deplasează, alergă, se joacă, mănâncă , nu poate vedea și deci nu poate învăța prin imitare cum comunică oamenii între ei, schimbându-și expresia feței, mișcându-și brațele, corpul... Nu poate vedea strada, școala, pădurea, munții...

În acest caz nevăzătorul nu știe ce se petrece în jurul lui și nu poate învăța în același mod în care copilul văzător învață la aceeași vârstă. Nevăzătorul are nevoie de explicațiile permanente ale profesorului pentru a înțelege ceea ce un copil văzător înțelege doar văzându-le.

Este foarte important pentru un copil cu deficiență de vedere să înțeleagă realitatea din jurul lui.

Vocea umană capătă o mult mai mare importanță în absența vederii.

Este important să vorbești oricărui copil, dar pentru un copil nevăzător este vital!

Creativitatea trebuie privită ca un fenomen complex la care participă întreaga personalitate pe baza acțiunii unitare a factorilor cognitivi, de personalitate și sociali.

Având în vedere cele prezentate mai sus se impune enumerarea câtorva principii privind recompensarea comportamentului creativ:

1. Respectarea întrebărilor neuzuale în care copiii au nevoie să fie învățați:
  - cum să formuleze o întrebare;
  - cum să se joace cu ea;
  - s-o reformuleze;
  - să-și asume rolul de investigator dincolo de nevoia de a primi răspunsuri imediate tip clișeu din partea învățătorului sau părintelui.
2. Respectarea imaginației și ideilor inedite: copiii creativi pot observa multe relații și semnificații ce scapă cadrelor didactice. Utilizarea ideilor elevilor în clasă crește interesul acestora, crează entuziasm și stimulează efortul.
3. Sublinierea valorii ideilor pe care le emit elevii.
4. Oferirea de oportunități de exprimare sau de lucru în absența unor evaluări imediate.

Cercetările demonstrează că potențialul creativ este un „fenomen general uman” (E. Landou), că putem vorbi în acest context de o educare a creativității. Rezultă de aici una din problemele pentru „educatorul de creativitate”, crearea unui cadru adecvat stimulării creativității la elevi. Crearea unor condiții favorabile stimulării creativității și dezvoltării prin diferite strategii euristice a imaginației creatoare a elevilor, sunt obiective majore ale școlii.

La situații variabile și noi, elevii dau răspunsuri variate și inedite. „Jocul” de idei prin care învățătorul crează situații de învățare stârnește, ca un lanț al slăbiciunilor, fantezia și creativitatea elevilor.

BIBLIOGRAFIE:

1. Moraru, I. „*Strategii creative transdisciplinare*” Editura Academiei Române, București, 1992
2. Roșca, A. „*Creativitatea generală și specifică*”, Editura Academiei R.S.R. București, 1981
3. Stoica, A. „*Creativitatea elevilor*” Editura Didactică și Pedagogică, București, 1983

Caracteristicile oamenilor creativi :

- ❖ întreprinzători
- ❖ iubitori ai riscului
- ❖ independenți în acțiune
- ❖ deschiși
- ❖ originali
- ❖ adaptabili și flexibili
- ❖ sensibili la probleme
- ❖ sensibili la armonie și frumos
- ❖ intuitivi
- ❖ empatici
- ❖ capabili de autocritică
- ❖ pertinenti
- ❖ apti atât pentru analiză cât și pentru sinteză
- ❖ dotați cu un solid simț al umorului
- ❖ curioși privind tot ce există
- ❖ capabili de realizări concrete
- ❖ disponibili noutății și schimbării

Anexa 2

Scopurile formării creative

- ❖ energie
- ❖ încredere în sine
- ❖ independență în gândire și acțiune
- ❖ spontaneitate în relaționare
- ❖ acuitate în percepție
- ❖ sensibilitate la lume și la sine
- ❖ intuiție și flexibilitate
- ❖ creșterea centrelor de interes
- ❖ dezvoltarea energiei interne
- ❖ motivația de a acționa creati

„Creatorii nu sunt oamenii care gândesc creativ, ci sunt oamenii care acționează creativ”.

Anexa 3

Regulile grupului creativ

- 1. Dați frâu liber imaginației!**
- 2. Acceptați ideile altora!**
- 3. Eliminați autocenzura!**
- 4. Preluăți ideile altora și le îmbunătățiți!**

* EXPRIMAREA METAFORICĂ E BINEVENITĂ *

* A GÂNDI CORECT ÎNSEAMNĂ A CREA *

Anexa 4

Lista frazelor inhibitorii pentru creativitate

- ❖ „Nu avem timpul să...”
- ❖ „Avem prea multe lucruri de făcut.”
- ❖ „S-a mai încercat și nu se poate.”
- ❖ „Deși este o idee bună, sunt sigur că nu se poate!”
- ❖ „Nu s-a mai pomenit așa ceva.”
- ❖ „Este absurd...”
- ❖ „Nu se potrivește.”
- ❖ „Nu are nici o legătură cu ceea ce avem de făcut.”
- ❖ „Nu de idei ducem noi lipsă.”
- ❖ „Șansele de reușită sunt foarte mici.”
- ❖ „Scrie pe undeva de această idee?”
- ❖ „Te-ai gândit la ce te așteaptă atunci când faci o propunere?”
- ❖ „Te asigur că nu va ieși nimic.”

Egalitatea de șanse în sistemul educațional românesc

Prof. Purcărescu Oana-Angela, Colegiul Național Pedagogic “Stefan Velovan”, Craiova

Egalitatea de șanse reprezintă conceptul conform căruia toate ființele umane sunt libere să-și dezvolte capacitățile personale și să aleagă fără limitări impuse de roluri stricte. Egalitatea de șanse are la bază asigurarea participării depline a fiecărei persoane la viața economică și socială, fără deosebire de origine etnică, sex, religie, vârstă, dizabilități etc. Școala este leagănul copilăriei în care toate speranțele pot deveni realitate dacă cei care iau parte la activitățile de învățare, profesori și elevi, conștientizează diversitatea și complexitatea naturii umane și valorifică fiecare talent dăruit de Dumnezeu.

Școala românească se confruntă în ultimul timp cu diferite probleme, printre care se numără și școlarizarea copiilor supradotați, defavorizați sau celor cu cerințe educative speciale. Egalitatea șanselor de instruire este teoretic garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una din cauzele de importanță majoră ale reformelor. Conceptul de „egalitate“ înseamnă astăzi ceva mai mult decât drepturile egale pe care democrații secolului trecut le revendicau cu entuziasm pentru toți cetățenii; ea înseamnă o egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai important în dezvoltare.

Egalitatea șanselor semnifică, în fapt, oferirea de opțiuni multiple pentru capacități și aptitudini diferite, „o educație pentru toți și pentru fiecare”, o educație deschisă pentru toate persoanele, indiferent de vârstă și condiții socio-economice, dar și o educație pentru fiecare, în funcție de nevoile sale specifice – evitându-se omogenizarea și încurajându-se diversitatea – care să creeze premisele egalității șanselor de acces în viața socială. Această opțiune a fost susținută de politicile de egalizare a șanselor care au avut ca obiective combaterea excluziunii și selecției exacerbate, formarea competențelor de bază pentru toți indivizii, educația de tip „a doua șansă” pentru cei care au părăsit sistemul educativ, integrarea educației formale cu educația non-formală și educația informală, astfel încât să se extindă situațiile de învățare.

În categoria copiilor defavorizați îi putem include pe cei proveniți din familii monoparentale sau orfani de ambii părinți, copiii ai căror părinți sunt șomeri, au grave probleme de sănătate sau un comportament imoral, copiii care locuiesc în zone izolate sau îndepărtate și a căror școlarizare depinde de existența unui mijloc de transport și copiii de etnie rromă care se integrează cu greutate în colectivul clasei de elevi.

Cea mai bună soluție pentru un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor elevilor se dovedește a fi educația incluzivă, caracterizată prin următoarele principii: dreptul fiecărui elev la

educație pe baza egalității șanselor; nici un elev nu poate fi exclus din educație sau supus discriminării pe motive de rasă, religie, culoare, etnie, sex, limbaj, dizabilități; școala se adaptează la nevoile elevilor; diferențele individuale între elevi constituie o sursă de bogăție și diversitate, și nu o problemă. Școala incluzivă are la bază un curriculum adaptat în raport cu nevoile copiilor. Metodologia diversificată, îmbinarea dintre activitățile de cooperare, de învățare în grup, cu activitățile de muncă independentă reprezintă o cerință primordială în educația incluzivă.

Educația pentru toți copiii este o cerință fermă și clară a epocii noastre, determinată de nevoile acute ale timpului prezent. În filosofia lumii moderne materializată în politicile educaționale, internaționale și naționale, se caută răspuns la întrebări firești care doresc să exemplifice îngrijorarea față de viitorul lumii. Procesul educativ trebuie să se adreseze tuturor și să se concentreze pe soluții rapide și adecvate la adaptarea față de diversitatea și unicitatea umană.

Adaptarea curriculumului se poate realiza prin selectarea unor conținuturi din curriculumul general adresat copiilor normali, care pot fi însușite de copiii cu cerințe speciale; introducerea elevilor cu cerințe educative speciale într-o varietate de activități individuale, terapeutice, destinate recuperării acestora; folosirea unor metode și procedee didactice, a unor mijloace de învățământ intuitive, de natură să sprijine înțelegerea conținuturilor predate la clasă. Conceptul de cerințe educative speciale presupune necesitatea unei abordări diferențiate și specializate a educației copiilor în funcție de deficiențele pe care le prezintă. Tipurile de deficiențe întâlnite la elevii cu cerințe speciale sunt: deficiențe mintale, deficiențe de auz sau vedere, deficiențe fizice, psihomotorii, tulburări de limbaj, tulburări de comunicare și relaționare, tulburări de atenție și hiperactivitate – ADHD. Tot aici se înscriu și cazurile copiilor care eșuează la școală din diferite motive – copii instituționalizați, copii care provin din comunități etnice defavorizate etc. Aceștia au dreptul fundamental la educație, posedând caracteristici, interese, aptitudini și necesități de învățare proprii. De aceea proiectarea sistemelor educaționale și implementarea programelor școlare trebuie să țină seama de marea diversitate a caracteristicilor și trebuințelor elevilor incluși în procesul instructiv-educativ, care trebuie să asigure șanse egale pentru copiii defavorizați prin implicarea tuturor cadrelor didactice, părinților și a instituțiilor locale abilitate. Din perspectiva reglementărilor adoptate de statul român, copiii cu cerințe educative speciale pot fi integrați fie în unități școlare de educație specială, fie în grupe și clase speciale din unități preșcolare și școlare obișnuite, fie în mod individual în unități de învățământ obișnuite. Aceste școli trebuie să se adapteze unei pedagogii centrate asupra copilului, capabilă de a veni în întâmpinarea trebuințelor fiecărui copil în parte. Cadrele didactice trebuie să adopte mijloace de combatere a atitudinilor discriminatorii, construind o societate bazată pe spiritul de toleranță și oferind șanse egale la educație pentru elevii defavorizați. Societatea contemporană pune tot mai mult accentul pe diversitate.

Educația pentru diversitate este un răspuns la pluralismul de toate felurile cu care ne confruntăm. Valorificarea diversității permite toleranța; recunoaște, apreciază și facilitează procese implicate în explorarea și descoperirea noului, conduce la întărirea relațiilor în cadrul comunității și mărește posibilitățile tinerilor de a se realiza într-o societate pluralistă, din ce în ce mai complexă. Instituțiile de învățământ trebuie să ia măsuri potrivite pentru eliminarea oricărei forme de discriminare prezente în interiorul lor.

Profesorii au nevoie să își conștientizeze propriile prejudecăți, să fie corect formați, să ia în considerare condițiile sociale și nevoile elevilor. Copiii trebuie pregătiți să învețe să trăiască și să interacționeze pozitiv în această lume diversă. Multiculturalitatea este un fenomen care ne îmbogățește cu diversitate. Școala trebuie să formeze deprinderea prețuirii valorilor pluriculturale, ideea că nu există valori superioare sau valori inferioare. Există valori specifice care trebuie prețuite prin aportul lor la nuanțarea și îmbogățirea celorlalte culturi cu care vin în contact.

Școala românească trebuie să construiască diverse strategii pentru o tratare pluralistă a diversității culturale, cum ar fi: aprecierea patrimoniului cultural pe care îl aduc cu ei elevii și utilizarea acestuia pentru a ajuta profesorii și directorii să învețe culturile elevilor; utilizarea conflictelor etnice pentru producerea unor schimburi culturale și sociale pozitive; crearea unui mediu de cooperare între elevi, profesori și familiile elevilor; facilitarea succesului tuturor prin asigurarea accesului egal și eficient la instituția școlară; înlăturarea prejudecăților legate de rasă, clasă socială sau etnie; eliminarea unor practici care dezavantajează persoane și grupuri de elevi.

Egalitatea șanselor semnifică, în fapt, oferirea de opțiuni multiple pentru capacități și aptitudini diferite, „o educație pentru toți și pentru fiecare”, o educație deschisă pentru toate persoanele, indiferent de vârstă și condiții socio-economice, dar și o educație pentru fiecare, în funcție de nevoile sale specifice – evitându-se omogenizarea și încurajându-se diversitatea – care să creeze premisele egalității șanselor de acces în viața socială.

Bibliografie:

Crețu D., Nicu A. – „Pedagogie pentru definitivat și gradul didactic II”, Editura Universității „Lucian Blaga” Sibiu, 2009.

Mara D. – „Strategii didactice în educația incluzivă”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2004.

Verza E., Păun E. – „Educația integrată a copiilor cu handicap”, UNICEF și RENINCO, București, 2008.

Le jeu didactique

Étude

Prof. Purcărescu Oana-Angela, Collège National Pédagogique « Stefan Velovan », Craiova

Le jeu occupe une place importante dans l'activité d'un enfant. C'est une manière d'agir avec les objets réels ou imaginaires, de satisfaire son besoin d'activité. Pour l'enfant le jeu a le même rôle que le travail a pour un adulte.

Dans le processus instructif-éducatif les éléments du jeu peuvent motiver et stimuler fortement. Dans la didactique des langues étrangères, on donne une attention extraordinaire à la communication. En employant le jeu dans les activités de l'apprentissage l'élève apprend avec plaisir, devenant intéressé, ceux qui sont timides deviennent plus actifs, plus courageux, ayant plus de confiance dans leurs capacités, plus de sûreté dans leurs réponses. Le jeu didactique peut être utilisé pour l'éveil de l'attention des élèves le long des activités didactiques et pour supprimer le désintérêt.

Le jeu est un instrument pédagogique très utile, sans tenir compte de l'âge de celui qui le pratique. Il y a des jeux très utilisés dans l'apprentissage des langues étrangères. Ce sont des jeux qui sollicitent la capacité de l'expression orale, dans lesquels il faut employer un vocabulaire particulier et des expressions et des structures grammaticales dans lesquelles on peut s'exprimer en respectant toutes les règles imposées. Le jeu implique la pensée et le langage. En tenant compte de nature du jeu, on choisit un certain langage et de divers processus d'analyse, de synthèse, d'abstraction ou de matérialisation y interviennent. L'élève se souviendra mieux une règle de grammaire, une structure de langue, un mot, une séquence interactive, s'il a le souvenir d'un objet ou d'une activité concrète à laquelle il a participé. En ce qui concerne l'attitude des enfants devant la responsabilité du jeu créatif, ils ne se considèrent pas très sollicités, mais ils les désirent, les attendent et les sollicitent. Après l'accomplissement des ces tâches créatives, les élèves semblent mieux préparés pour d'autres activités. Même ceux qui sont plus timides ou à un rythme plus lent ont acquis de la confiance dans leurs propres forces et ainsi ils réussissent à obtenir de meilleurs résultats.

À l'aide du jeu didactique, par son caractère attrayant, par la stimulation de l'intérêt et de la compétitivité, on peut assimiler de nouvelles connaissances, on peut les vérifier et les consolider, on peut développer des capacités affectives et créatrices des enfants, on peut éduquer des traits de la personnalité, on peut assimiler des exemples des réactions interpersonnelles, on peut former des attitudes et des certitudes. L'un des traits essentiels des jeux didactiques est représenté par leur

caractère compétitif et leur compétition. Les enfants sont sollicités à concentrer leur attention, à penser vite et correctement, à participer effectivement à la réussite du jeu.

On peut utiliser le jeu didactique dans n'importe quel moment de la leçon en fonction du sujet choisi, des objectifs suivis. En joignant l'utile à l'agréable, à l'aide du jeu, l'enfant s'engage avec tout son potentiel humain à cultiver son initiative et inventivité, la flexibilité de sa pensée, il développe son esprit de coopération et d'équipe.

La diversité des jeux didactiques confère à la leçon un dynamisme et une grande attraction, mais aussi la possibilité abordable de l'activité.

Pour être efficient, cet enseignement doit :

- respecter les particularités de l'âge des élèves
- entraîner les opérations, de la pensée des élèves : l'analyse, la synthèse et la comparaison
- développer l'esprit d'initiative, d'indépendance et d'équipe dans le travail
- développer l'esprit d'observation, l'attention, la discipline et les étapes dans le déroulement d'une activité
- former des habitudes pour un travail correcte et rapide
- contenir des éléments distrayants et relaxants
- faciliter l'assimilation et la consolidation des connaissances
- aider à la participation active dans l'assimilation des connaissances

Le professeur peut choisir le jeu propre à créer lui-même des jeux qui permettent l'accumulation et la consolidation des connaissances dans un climat de divertissement et de calme.

Par l'utilisation du jeu on crée aussi une ambiance favorable entre les élèves dans sa solution, une compréhension explicite ou tacite dans la considération des règles imposées par ce jeu.

Chaque jeu a son objet, ses règles qui doivent respecter pour que le jeu atteigne le but proposé. Voilà pourquoi pour sa réussite totale il faut une bonne préparation, une organisation méthodique pour mettre en évidence toutes les acquisitions des élèves jusqu'à ce moment-là.

En ce qui concerne le déroulement des classes de langues étrangères, le jeu didactique est plus qu'une nécessité. Le jeu fait le passage entre l'enseignement traditionnel et l'enseignement moderne, en motivant les élèves d'apprendre quelque chose de neuf et en apparence difficile. Le jeu est très important parce qu'il oblige les élèves à utiliser les règles de grammaire et le vocabulaire appris, ainsi leur capacité de concentration et leur attention ont une limite supérieure. On peut dire que dans de certains moments les élèves apprennent quand ils jouent et ainsi ils se rendent compte de leurs relations qu'ils établissent entre les connaissances accumulées.

Plus le jeu est mieux structuré, plus l'élève est motivé dans l'activité de l'apprentissage, parce que c'est bon quand un élève fait ce qu'il aime à faire.

Le temps destiné à l'accomplissement des tâches peut constituer une stimulation, parce que chaque élève cherche s'inscrire dans le temps qui lui a été réservé, en mobilisant toutes ses forces pour répondre correctement, ce qui imprime à l'activité de jeu un rythme plus dynamique et qui augmente la confiance des enfants dans leurs propres forces.

Les éléments essentiels d'un jeu sont la problématisation, la capacité et la correction. Dans le déroulement des jeux didactiques on développe l'esprit de la mise en pratique, la capacité de sélection des opérations du jeu et de les accomplir dans un certain ordre.

Organisé en fonction des objectifs suivis pendant la classe de français, le jeu didactique peut être utilisé dans des moments différents de celle-ci. La réussite du jeu didactique, la manière dont celui-ci contribue effectivement à la réalisation des tâches de l'apprentissage est conditionnée de son étude, l'organisation et le déroulement méthodique, de la modalité dans laquelle l'atmosphère didactique sait assurer une concordance entière entre tous les éléments définitoires. Dans ce sens, le professeur doit avoir dans son intention

- l'établissement clair et complet des objectifs suivis par le jeu
- l'énonciation précise de la tâche didactique
- la détermination exacte des éléments de jeu en rapport avec les exigences de la tâche didactique
- la préparation du matériel destiné au jeu (objets, dessins, images, schémas, fiches etc.)
- l'énonciation correcte des règles du jeu et ses moments principaux
- la stimulation des élèves pour leur participation au jeu
- l'évaluation des capacités des compétences des élèves

Il y a des jeux qui ont une structure évolutive. Tels jeux offrent à l'élève la possibilité de guider l'activité, d'interpréter un certain rôle, le rôle du professeur étant au début celui d'informateur et d'observateur pendant le jeu.

Ayant la liberté de proposer et de créer de nouveaux jeux, le professeur a le sentiment de satisfaction parce qu'il a atteint son but dans une compréhension pédagogique personnalisée.

Puisque le jeu-même constitue une motivation intrinsèque par les tâches à résoudre, par son utilisation dans les activités d'apprentissage assure la curiosité et le désir des élèves d'accumuler de nouvelles connaissances.

Voici quelques jeux pour revenir sur le vocabulaire ou des structures déjà apprises lors des cours précédents.

Selon le nombre d'élèves, et pour avoir un peu de compétition, la classe peut être partagée en deux groupes.

Les mimes

- Un élève vient miner quelque chose devant la classe (une profession, un objet, une expression, un titre...), les autres élèves devinent.

Soit laisser le choix du mot, de l'expression... à l'élève, soit lui suggérer quelque chose.

Les dessins

- « Dessiner, c'est gagné » : même déroulement que les mimes mais avec les dessins au tableau.

Les mots

- « Tabou » (niveau avancé) : il s'agit de faire deviner un mot aux élèves sans utiliser certains mots qui ont un lien direct avec le mot à faire deviner.

Préparer des petits cartons. Sur chacun est inscrit un mot (celui qui doit être deviné) et 3 ou 4 autres mots (ceux qui ne devront pas être dits).

Exemple : le mot *poule* (à faire deviner) + 4 mots à ne pas dire dans l'explication : *coq, œuf, ferme, poulet*.

- Le « pendu » : les élèves ont 11 chances pour trouver un mot en proposant des lettres une à une.

Si les élèves proposent une lettre non contenue dans le mot à trouver, dessiner alors un élément du « pendu ». Si la lettre est dans le mot, l'écrire au tableau.

Les chiffres

- Pour les débutants, partager le tableau en deux parties et écrire les mêmes nombres de chaque côté. Partager la classe en 2 groupes.

Dire un nombre inscrit un tableau à la classe. Un élève désigné avant dans chacun des deux groupes doit se précipiter au tableau et effacer le nombre entendu. L'équipe qui a gagné est évidemment la plus rapide.

Avec des listes

- Faire chercher l'intrus dans une liste de mots (écrire au tableau noir ou non)

Exemple : chat – poule – rouge

Faites des listes de mots autour du vocabulaire étudié. Glissez un intrus dans chaque liste. En groupe, les élèves doivent retrouver l'intrus de chaque liste. Exemples :

Le Maroc/Le Luxembourg/Le Laos/ Le Canada/Le Japon/ La France/ ...

(Le Japon n'est pas un pays francophone).

Exemple : Manger/Travaille/Aller/Regarder/Contempler/Rêver/...

(Le verbe aller : il ne se conjugue pas comme les autres verbes de la liste).

Garder ce principe et le faire à d'autres niveaux de langues ou de connaissances (proposer par exemple une liste avec deux titres de films et un autre titre ou expression qui n'est pas un film).

L'inverse des nombres

A tour de rôle, un élève dit un nombre compris entre 10 et 99. Puis il désigne ou lance une balle à un autre élève, qui devra dire ce chiffre à l'envers.

Exemple

Elève 1 : 36

Elève 2 : 63

L'élève 2 doit ensuite donner un autre nombre, puis désigner ou lancer la balle à un autre élève, qui donnera ce nombre à l'envers, etc. On peut éliminer les élèves qui se trompent au fur et à mesure. Les deux derniers élèves ont alors gagné.

Bibliographie

Nica, Traian, Ilie Călin, *Tradition et modernité dans la didactique du français, langue étrangère*, Oradea, Editura Celina, 1995.

WEISS, François. – *Jouer, communiquer, apprendre.* / Nouvelle version, revue et corrigée, de *Jeux et activités communicatives dans la classe de langue* (1983), Paris, Hachette, 2002. – 127p. – Pratiques de classe.

[http : // www. Institut-francais.org.uk](http://www.institut-francais.org.uk)

[http : /// www.oasisfle.com](http://www.oasisfle.com)

Aplicabilitatea metodelor moderne în învățământ

Prof.ing. Radu Alina Simona Liceul Tehnologic „Căpitan Nicolae Pleșoianu”

„Organizarea activității școlare fie în formă frontală ori colectivă (de muncă cu întregul colectiv al clasei, al anului de studiu etc.), fie în echipe (microgrupuri) sau individuală, ori combinatorie, cu ceea sugerată de experimentul team teaching (bazată, între altele, pe o grupare flexibilă și mobilă a elevilor cu treceri de la activități cu grupuri mari, la acțiuni în grupuri mici, omogene și apoi la activități individuale) reclamă în mod inevitabil o metodologie adecvată acestor forme organizatorice”.

(Ioan Cerghit 1977)

Transformările actuale din domeniul învățământului impun un nou concept de instruire a cadrelor didactice, scopul căruia este formarea unor profesioniști de o înaltă cultură pedagogică. Vocația, talentul, abilitățile, fiind descoperite, valorificate și dezvoltate pe parcursul anilor de studii la facultate, constituie baza tehnologiei și măiestriei pedagogice.

În contextul reformei educaționale din țara noastră, cunoștințele, mai exact, conținuturile instructiv-educative, nu mai sunt elementul central al activităților de proiectare didactică la macronivel. Din dorința de a asigura, atât pe planul discursului teoretic, cât și pe cel al praxisului educațional, o reală și o semnificativă deplasare de accent de pe dimensiunea informativă pe cea formativă a procesului de învățământ, actuala abordare curriculară nu mai centrează acțiunea educațională pe conținuturi, ci pe formarea de *competențe educaționale complexe*. În contextul educațional actual, „a ști” nu mai este un scop în sine, ci un factor intermediar care asigură premisele pentru „a ști să faci”, „a ști să fii” și „a ști să devii”.

Dinamismul dezvoltării sociale necesită intensificarea aplicării unor tehnologii și metodologii fondate științific în toate sferile vieții cotidiene, care au la bază metodele tehnice de cercetare. Bazarea pe latura metodologică are ca orientare tranziția de la „*a învăța pentru a ști*” la „*a învăța pentru a face*”.

Metodele moderne de predare – învățare - evaluare oferă o ocazie benefică de organizare pedagogică a unei învățări temeinice, ușoare și plăcute, și în același timp și cu un pronunțat caracter activ-participativ din partea elevilor, cu posibilități de cooperare și de comunicare eficientă. Folosirea sistematică a metodelor moderne, presupune desfășurarea unor relații de comunicare eficientă și constructivă în cadrul cărora, toți cei care iau parte la discuții, să obțină beneficii în planurile cognitiv, afectiv-motivațional, atitudinal, social și practic aplicativ.

Folosirea metodelor moderne de predare – învățare - evaluare nu înseamnă a renunța la metodele tradiționale ci a le actualiza pe acestea cu mijloace moderne.

La finalul activităților moderne de predare – învățare - evaluare rezultatele școlare nu se referă numai la achizițiile elevilor în domeniul cognitiv, cunoștințe, priceperi, capacități, abilități și la întregul spectru de comportamente care contribuie la dezvoltarea personalității elevului: comportamente școlare din plan afectiv și psihomotor, unele rezultate școlare, unele rezultate extrașcolare cu influență directă asupra rezultatelor școlare, deprinderi autoevaluative, sau rezultatele indicate ale procesului de instruire.

Actul instruirii, centrat pe satisfacerea directă sau indirectă a intereselor elevilor, se bazează pe *teoria jocurilor*. Procesul educativ trebuie să trezească interese, să declanșeze reacții pentru satisfacerea trebuințelor și să ofere cunoștințele prin care reacția să fie dirijată spre scopul propus.

Dezideratele de modernizare și de perfecționare a strategiilor didactice se înscriu pe direcțiile sporirii *caracterului activ al metodelor și tehnicilor de învățământ*, la aplicarea unor metode cu un pronunțat *caracter formativ*, valorificarea unor tehnologii instrucționale.

Învățământul modern preconizează o metodologie axată pe acțiune, pe promovarea metodelor interactive care să solicite mecanismele gândirii, ale inteligenței, ale imaginației și creativității.

În ultimul timp, se vorbește tot mai mult despre metodele moderne de predare – învățare sau despre metode active și interactive de învățare. La început se credea ca aceste metode ar fi doar un moft, dar cu timpul, după ce aceste metode au câștigat tot mai mult teren în fața celor tradiționale, s-a dovedit că sunt eficiente, interesante, menite să-i prindă pe elevi în mrejele gândirii active la lecție. **Metodele moderne de predare** au multiple **valențe formative** care contribuie la dezvoltarea gândirii critice, la dezvoltarea

creativității, implică activ elevii în învățare, punându-i în situația de a gândi critic, de a realiza conexiuni logice, de a produce idei și opinii proprii argumentate, de a le comunica și celorlalți, de a sintetiza/esențializa informațiile. Se bazează pe învățarea independentă și prin cooperare, iar elevii învață să respecte părerile colegilor.

Metodele de predare – învățare specifice disciplinelor tehnice sunt multiple. Pentru a putea dezbate importanța unor metode în asimilarea unor deprinderi și abilități, trebuie să cunoaștem semnificația conceptului:

„Privită sub raport funcțional și structural, metoda poate fi considerată drept un model sau un ansamblu organizat al procedurilor sau modurilor de realizare practică a operațiilor care stau la baza acțiunilor parcurse în comun de profesori și elevi și care conduc în mod planificat și eficace la realizarea scopurilor propuse.” (I. Cerghit)

„Înțelegând prin metodă de învățământ o cale, un drum de străbătut deopotrivă de elevi și profesori, prin care – conform unor principii (principii didactice) dar și unor legi (legile învățării) se îndeplinesc obiectivele instruirii, adică se însușesc de către elevi anumite cunoștințe de bază și se formează anumite capacități intelectuale și convingeri în vederea integrării progresive în societate.” (Ion Berca)

Dacă în învățământul tradițional, principalele metode le constituie conversația, expunerea, demonstrația, metodele centrate pe profesor, transmiterea de cunoștințe, pasivitatea elevilor; învățământul modern solicită aplicarea metodelor active și interactive, a celor care dezvoltă gândirea critică.

Aplicarea acestor metode care generează învățarea activă și prin care elevii sunt inițiați în gândirea critică nu este simplă ci necesită timp, răbdare, exercițiu și este de preferat să se facă de la vârste fragede, la toate disciplinele, însă cu măsură. Acestea trebuie să fie selectate și utilizate în mod riguros, creativ, în funcție de competențele pe care dorești să le dezvolți la elevi, de specificul grupului educațional și nu trebuie să constituie un trend sau un moft al cadrului didactic.

Metodele și tehnicile active și interactive au avantaje și dezavantaje. Dezvoltarea gândirii critice, caracterul formativ și informativ, valorificarea experienței proprii a elevilor, determinarea elevilor de a căuta și dezvolta soluții la diverse probleme, evidențierea modului propriu de înțelegere, climatul antrenant, relaxat, bazat pe colaborarea, încrederea și respectul dintre învățător- elev/ elevi, elev- elev/ elevi sunt câteva dintre avantajele metodelor și tehnicilor active care fac din lecție o aventură a cunoașterii în care copilul participă activ, după propriile puteri. Dintre dezavantaje putem menționa pe cele de ordin evaluativ, pe cele de ordin temporal, material, de proiectare, se creează agitație în rândul elevilor, necesită introducerea de elemente de creativitate pentru a evita monotonia, repetiția și plictiseala elevilor noștri. Prin îmbinarea eficientă a metodelor moderne cu cele tradiționale se poate evalua măiestria didactică a dascălului, care în permanență trebuie să-și adapteze parcursul didactic la nevoile elevilor săi.

Bibliografie:

1. Cerghit Ioan, 1973, „Metode de învățământ”, E.D.P., București
2. Cucuș Constantin, 1996, Pedagogie, Ed. Polirom, Iași
3. Chereja Florica, 2004 „Dezvoltarea gândirii critice în învățământul primar”, Ed. Humanitas Educațional, București
4. Jinga Ioan, Istrate Elena, 2001, „Manual de pedagogie”, Ed. All, București

Managementul activității de învățare. Aplicații pentru învățământul primar

- rezumat -

Prezenta lucrare propune o abordare nouă a unor elemente specifice managementului învățării, cu scopul dezvoltării unei imagini mereu înnoite asupra educației, al întăririi convingerii că nu există un singur mod de abordare a acesteia. O astfel de deschidere lasă loc mai multor opțiuni operaționale care vor merge mână în mână cu actualele evoluții paradigmatică în domeniu și cu exigențele complexe specifice perioadei actuale.

În primul capitol al lucrării, „*Învățarea școlară - repere generale*”, am tratat conceptul de învățare, note definitorii ale învățării școlare, teorii ale învățării și implicațiile educaționale, precum și stilurile de învățare.

Astfel, câteva dintre definițiile învățării abordate sunt:

Andrei Cosmovici și Luminița Iacob consideră învățarea ca fiind „o schimbare relativ permanentă a potențialității de răspuns ce apare ca rezultat al practicii întărite” (apud Cosmovici, Iacob, 1999, p. 181).

Bruner este de părere că învățarea ca produs al gândirii este asemănătoare cu învățarea unui set de reguli de clasificare a obiectelor, în timp ce Simon și Newell reunește soluționarea de probleme și învățarea într-o singură noțiune.

Jean Piaget credea că oamenii învață prin construirea unei structuri logice, urmată apoi de alta. De asemenea, el a ajuns la concluzia că logica copiilor și a modului lor de gândire sunt, inițial, cu totul diferite de cele ale adulților. Implicațiile acestei teorii și modul în care a fost aplicată au modelat bazele pentru educația constructivistă.

Stilurile de învățare trebuie adaptate la structura personalității elevilor pentru ca învățarea să fie eficientă.

Cel de-al doilea capitol al lucrării, și anume „*Activitatea de învățare la vârstă școlară mică*”, tratează aspecte precum specificul și aspectele motivaționale ale învățării la școlarul mic, organizarea situațiilor de învățare în ciclul primar, precum și rolul familiei în motivarea elevilor pentru învățare.

Vârsta școlară este o etapă deosebit de importantă și are posibilități de adaptare mult mai ușor de realizat. Progresele obținute de către elevi sunt constante și se realizează în toate compartimentele dezvoltării psihice și fizice.

Motivația reprezintă o condiție esențială pentru reușita elevului în ceea ce privește activitatea școlară. Însă motivarea prea intensă, și anume supramotivarea, cât și cea prea scăzută, adică submotivarea, într-o activitate pot conduce la rezultate slabe sau chiar la eșec.

În implementarea curriculumului în ciclul primar, se presupune aplicarea în practică a programului educativ, respectiv organizarea și realizarea situațiilor de învățare și a activităților de învățare, într-o

modalitate flexibilă, inovatoare, valorificând resursele anticipate. Sunt importante: raportarea permanentă la competențele urmărite, conceperea de sarcini de lucru după criterii științifice, monitorizarea permanentă a procesului educațional și obținerea de feedback continuu formativ și sumativ.

Organizarea situațiilor de învățare trebuie să se facă într-un mod adecvat, ținând cont de particularitățile școlarului mic, de experiența lui de învățare, precum și de crearea altor experiențe noi, ce vor reprezenta baza achizițiilor următoare.

Mediul familial are influențe foarte puternice asupra copilului, a modului cum el percepe învățarea, fie ca pe o plăcere din care poate avea satisfacții viitoare, fie ca pe o corvoadă pe care trebuie să o depășească, obligat fiind de societate, fără a fi motivat. Totodată, familia are influențe și asupra comportamentului lui, a dezvoltării sale, a personalității, lucru care își menține forța educativă uneori chiar și toată viața. Datorită faptului că familia este un mediu mai ales afectiv, aceasta constituie o adevărată școală a sentimentelor: în acest fel, familia modelează personalitatea în dinamismele sale fundamentale.

În cel de-al treilea capitol, „*Managementul activității de învățare în ciclul primar*”, am menționat rolurile profesorului ca manager al activității de învățare, strategii didactice eficiente în contextul managementului activității de învățare în ciclul primar, utilizarea surselor de învățare, tehnicile de învățare eficiente și rolul metacogniției în autoreglarea învățării.

„Profesorul nu mai este doar o sursă de învățare, ci și un organizator, coordonator, evaluator al resurselor materiale, didactice, umane și al condițiilor necesare realizării obiectivelor instructiv-educative” (Iosifescu, 2000, p. 23).

Demersul didactic este conceput astfel încât nu îl mai are în centru pe profesor, ci pe elev. Rolul profesorului rămâne unul capital, însă, renunțând la vechile practici educaționale rigide și uniforme, el devine organizator al unui mediu de învățare adaptat particularităților și nevoilor beneficiarilor, facilitând procesul învățării și dezvoltarea competențelor.

În procesul de achiziționare a informațiilor, copiii dobândesc treptat abilități metacognitive. Cadrul didactic trebuie să le dezvolte elevilor, pe lângă competențele cognitive și pe cele metacognitive. De altfel, este necesar să-i instruiască și în modul de a-și utiliza propriile abilități, capacități și deprinderi într-o manieră optimă și de a-și conștientiza propriile puncte forte, dar și pe cele slabe, pentru a le elimina sau a le îmbunătăți pe cele forte.

Realizarea unei modernizări a învățământului impune organizarea și desfășurarea acestuia într-o manieră nouă, conștientizând complexitatea activității de predare-învățare, utilizând metode activ-participative etc., prin toate acestea dorind să se obțină eficiența formativă a învățământului.

Al patrulea capitol al prezentei lucrări cuprinde un proiect de microcercetare pedagogică, și anume „*Managementul activității de învățare a Matematicii la școlarul mic*”. Am optat pentru această temă de cercetare, deoarece Matematica în învățământul primar prezintă anumite dificultăți de natură pedagogică, dificultăți care, odată depășite, ne fac să prețuim mai mult învățătorul. Este deosebit de important să deschizi

mințile copiilor în efectuarea de diverse calcule și în probleme care pot fi dificile chiar și pentru oamenii maturi.

Cercetarea a avut ca **obiectiv general** identificarea rolului metodelor și tehnicilor interactive în optimizarea învățării în contextul disciplinei Matematică, precum și identificarea atitudinilor elevilor față de învățare, în general, și evidențierea practicilor utilizate în acest proces.

Ipotezele cercetării

1. Dacă profesorul pentru învățământ primar utilizează, în cadrul lecțiilor de Matematică, metode și tehnici interactive, precum și mijloace de învățământ moderne (site-uri, aplicații interactive, tabla interactivă etc.) atunci rezultatele obținute de către elevi se vor îmbunătăți.

2. Dacă elevii manifestă o atitudine pozitivă față de învățare și dețin deprinderi de învățare independentă, atunci prin rezultatele lor școlare, ei se vor situa la un nivel superior al ierarhiei clasei de elevi respective.

Metodologia cercetării

Documentarea. În această etapă am studiat multiple materiale de specialitate, cu profil psihopedagogic, care m-au ajutat în conturarea unei viziuni de ansamblu asupra temei propuse spre abordare, precum și la formularea ipotezelor și a obiectivelor microcercetării.

Observația sistematică avut drept scop surprinderea unor trăsături de personalitate și a unor comportamente întâlnite la cei mici atunci când iau parte la activitățile din cadrul lecțiilor.

Experimentul psihopedagogic a avut ca țintă identificarea nivelului elevilor, urmând să analizăm impactul metodelor, tehnicilor interactive, precum și a mijloacelor moderne asupra lor. Experimentul s-a desfășurat în trei etape: preexperimentală, experimentală și postexperimentală.

Instrumentele de cercetare

Testele de evaluare inițială și sumativă, au fost aplicate atât la începutul cercetării, cât și pe parcurs, pentru a evidenția progresul sau regresul învățării.

Chestionarul l-am utilizat pentru a determina modul de învățare al elevilor, implicarea familiei în efectuarea temelor etc.

Grila de observație, ca instrument al observației, am utilizat-o pentru a identifica comportamentul elevilor față de învățare.

Eșantionul cercetării

Cercetarea s-a desfășurat pe o perioadă de patru săptămâni, între 20 martie și 21 aprilie 2023.

Clasa experimentală: elevii clasei a III-a din cadrul Școlii Gimnaziale Ulmi-Structura „Ion Constantinescu Viișoara”, format din 2 fete și 11 băieți.

Clasa de control: elevii clasei a III-a din cadrul Școlii Gimnaziale Ulmi, format din 5 fete și 7 băieți.

Concluziile cercetării

Analizând rezultatele obținute la **testele inițiale și finale**, și comparându-le, atât în interiorul clasei, cât și între cele două eșantioane de elevi, se pot concluziona cele ce urmează:

- clasa experimentală a avut un progres semnificativ la testul final, față de cel inițial;
- progresul pe care l-au făcut elevii din clasa experimentală este vizibil semnificativ față de cel din clasa de control.

Centralizând răspunsurile **chestionarului**, am constatat că elevii au nevoie să cunoască beneficiile pe care le pot avea atunci când își organizează procesul învățării într-un mod optim.

Datele obținute în urma **observării comportamentelor elevilor** au confirmat cele două ipoteze și anume: Dacă profesorul pentru învățământ primar utilizează, în cadrul lecțiilor de Matematică, metode, tehnici interactive și mijloace de învățământ moderne, atunci rezultatele obținute de către elevi se vor îmbunătăți.

În concluzie, prin intermediul acestei lucrări am dorit să evidențiem raportul puternic pe care îl are activitatea de învățare în ceea ce privește formarea personalității copiilor, al caracterului acestora, al deprinderilor de viață, precum și necesitatea ca un cadru didactic să fie pregătit, eficient, să stimuleze interesul și inițiativa elevilor în procesul de învățare, să empatizeze cu aceștia, să îi accepte necondiționat, precum un părinte bun, să creadă cu adevărat în capacitatea lor de a se dezvolta și să le dezvăluie acest lucru.

CARACTERISITICI PSIHOLOGICE ALE VÂRSTEI PREȘCOLARE: GÂNDIREA ȘI LIMAJUL

Prof. Inv. Presc.: Radu Elena
Grădinița cu PP Inocența Găești

Gândirea preșcolarului prezintă elemente situativ-concrete, elemente animiste. El nu poate anticipa prea mult, gândirea lui se desfășoară concomitent cu activitatea, ceea ce îl face să nu poată prevedea rezultatele acțiunilor sale.

Procesul de formare a omului corespunzător cerințelor actuale, nu mai poate fi limitat la perioada școlarizării propriu zise, nici la ceea ce se realizează numai în cadrul învățământului. În acest proces este astăzi implicat un număr mare de factori, care acționează diferențiat pe etape diferite de vârstă. Problema de mare și vie actualitate se referă la interesul față de posibilitățile de formare pe care le oferă vârsta dinaintea școlii. După vârsta de 3 ani, inteligența depășește faza simbolică, trecând la un alt stadiu: al intuiției simple (4-5, ani) și al intuiției articulate sau semioperațional (între 5/6-7/8 ani); de la 4 la 7 ani asistăm la coordonarea treptată a raporturilor reprezentative, deci la o conceptualizare în creștere, care va conduce copilul, de la faza simbolică sau preconceptuală până în pragul operațiilor. Gândirea intuitivă este în progres față de gândirea preconceptuală sau simbolică, deoarece ea se aplică nu „figurilor individuale” ci configurațiilor de ansamblu, rămânând orientată în sens unic.

A asigura atingerea scopului formativ înseamnă, a asigura din punct de vedere pedagogic cadrul necesar dezvoltării personalității sub aspectul fizic, moral, intelectual, estetic și al îndemănrilor practice.

Caracterul situativ-concret al gândirii derivă din faptul că aceasta este „încărcată” de percepții și reprezentări, de elemente neesențiale, sugestive. Copilul clasifică și generalizează pe baza unor criterii situaționale, impresioniste, funcționale și nu rațional logice. L.S. Vâgotski și D. B. Elkonin au evidențiat, prin experimentele efectuate, caracterul concret, intuitiv și orientarea practică a gândirii. Piaget consideră gândirea copilului preșcolar ca fiind preoperatorie, ea rămânând tributară ireversibilității perceptive.

Copilul nu este capabil să treacă de la aspectele de formă, culoare, sesizate pe cale perceptivă, la surprinderea unor raporturi de invarianță, permanență, a ceea ce este constant și identic în lucruri, fenomene, precum: conservarea substanței, greutății, volumului.

Progresul realizat pe planul gândirii se poate constata prin faptul că preșcolarul este capabil de a opera cu elemente categoriale, în baza unor generalizări elementare. Acesta poate grupa obiecte după formă, mărime, deci după unele criterii stabile, care însă nu sunt și proprietățile esențiale ale obiectelor respective. Chiar așa fiind, elementul de generalizare apare vizibil și capacitatea de a opera cu asemenea elemente reprezintă un pas hotărâtor spre dezvoltarea gândirii abstracte.

Ținând seama de aceste cerințe, orientarea de bază a noii programe pentru învățământul preșcolar din țara noastră o constituie primatul preocupărilor formative.

Exemplificări în acest sens:

- activitatea de cunoaștere a mediului înconjurător reprezintă axul procesului instructiv educativ pentru că prin intermediul acestuia se realizează îmbogățirea și organizarea experienței senzoriale a copiilor, îmbogățirea și lărgirea reprezentărilor asupra realității obiective, sistematizarea și restructurarea cunoștințelor, formarea unor noțiuni simple, deprinderea capacității de exprimare, de realitate și modelarea unei atitudini corespunzătoare față de realitatea înconjurătoare.

Deși gândirea preșcolarului face progrese însemnate, totuși ea rămâne o gândire sincretică bazată pe relaționarea mai mult sau mai puțin întâmplătoare a însușirilor obiectelor și nu după logica lor.

Pentru a progresa, gândirea are nevoie să iasă din egocentrismul din care s-a închis, măsurându-se cu a altuia.

Mai târziu, gândirea preșcolarului realizează cunoașterea cu ajutorul unor operații logice, concrete obiectuale, operații ce apar pe baza intuiției concrete desfășurate mintal, dar care rămân în continuare legate de acțiunea cu obiectele. Astfel gândirea preșcolarului operează atât cu semne cât și cu jucăriile cu care vin în contact. Specificul gândirii preșcolarelor se manifestă printr-o pro-prietate esențială, aceea de a fi concret- intuitivă.

Treptat, preșcolarul va conștientiza faptul că gândirea altui copil este diferită de a sa, ceea ce-l face să înțeleagă că motivația sa particulară nu este singura posibilă. Copilul trece treptat să analizeze

atent realitatea și încearcă să imite lucrurile așa cum sunt, construind: grădini, case, poduri, etc., pe care le redă conform realității. În activitatea de joc ține seama de partener, fiind capabil de a-i juca rolul. În dezvoltarea proceselor cognitive superioare doi factori sunt esențiali : nivelul de maturizare al funcțiilor neuronale și experiența de învățare a individului.

În studiul „Dezvoltarea operativității gândirii copiilor”, psihologul V. Șchiopu consideră că din punct de vedere funcțional, capacitățile intelectuale sunt:

- a) raționamentul perceptiv- capacitatea de acțiune cu elemente perceptiv separate și de a le încadra într-o structură prin descoperirea relației logice dintre elementele perceptiv;
- b) judecata de echivalență- capacitatea copiilor de a folosi un sistem de strategii în vederea alegerii unui element sau al altuia din două situații perceptiv;
- c) capacitatea copiilor de a înțelege și de a descoperi relații logice ascunse în contextele verbale, se referă la capacitatea de a sesiza absurdul, fapt ce antrenează spiritul critic, logic și intuiția realului;
- d) capacitatea copiilor de a înțelege, clasifica și defini unele concepții;
- e) operativitatea nespecifică a activității intelectuale a copiilor - adică abilitatea generală

de a opera cu informații pe care le posedă.(V. Șchiopu „Dezvoltarea operativității copiilor”, Editura Științifică, 1996). De asemenea este importantă dezvoltarea unor capacități specifice de concentrare și susținere a atenției, de fixare și de reproducere numerică și mai ales, de înțelegere și de gândire logică și mai ales, de înțelegere și de gândire logică în operarea cu anumite informații și în dezvoltarea unor probleme simple, practice și intelectuale. Pentru aceasta se impune o dezvoltare a operațiilor de sinteză, abstractizare și generalizare, comparație, clasificare, etc. – prin solicitări adecvate antrenează, în același timp capacitatea de surprindere a relațiilor de transfer analogice al acestora, de surprindere a ordinii logice a unor elemente din câmpul cognitiv, de operare în cadrul caracteristicilor și relațiilor cantitative ale obiectelor, ale mulțimilor reale, concrete. Desigur se are în vedere formele specifice de expresie a acestor aspecte ale operativității gândirii la nivelul preșcolarului. Gândirea preșcolarului se dezvoltă mult când caută legăturile dintre ele, legăturile din lăuntrul fiecărui fenomen și astfel ajunge la legăturile esențiale. Se apreciază că la vârsta de 5-6 ani, gândirea logică poate ajunge la concluzii concrete dacă experiența copilului se sprogina și pe explicațiile raționale ale adultului.

Se poate afirma că în jurul vârstei de 5 ani, procesele de gândire se pot desprinde treptat de acțiunea concretă și se pot dezvolta ca operații mentale independente. Copiii operează cu formă de analiză și de sinteză din ce în ce mai complexe, efectuate pe plan mintal cu participarea tot mai mare a experienței dobândite.

În timpul analizei ei sunt capabili să treacă spre diferențieri tot mai fine, procesul de analiză se face după criterii de analiză deosebite de ale adultului datorită experienței lor practice reduse, însă copiii ajung totuși la unele deducții.

Specificul dezvoltării limbajului la preșcolar

Întrucât cuvântul are rol de „unealtă sufletească”, cu efecte asupra întregii dezvoltări psihice, înțelegem de ce dezvoltarea limbajului (de la capacitatea de articulare corectă, la capacitatea de înțelegere adecvată și a sensurilor unui volum cât mai extins de cuvinte) prin îmbogățirea funcțiilor vocabularului activ cât și prin organizarea logică adecvată și expresivă a acestuia este un alt element structural al pregătirii psihologice pentru școlarizare.

Faptul că omul începe cunoașterea realității ca ființă rațională, care gândește și exprimă ce gândește, influențează chiar din preșcolaritate modul de a percepe și reprezenta lumea în forme din ce în ce mai complexe. Acesta este motivul pentru care nu se poate separa strict cunoașterea senzorială a obiectelor și fenomenelor ce se realizează prin senzații și percepții de cunoaștere abstractă realizată prin gândire și exprimată prin limbaj.

„Domeniul Dezvoltarea limbajului și a comunicării – vizează dezvoltarea limbajului (sub aspectele vocabularului, gramaticii, sintaxei, dar și a înțelegerii semnificației mesajelor), a comunicării (cuprinzând abilități de ascultare, comunicare orală și scrisă, nonverbală și verbală) și preachizițiile pentru scris-citit și însoțește dezvoltarea în fiecare dintre celelalte domenii.”(Curriculum pentru învățământul preșcolar, 2009)

„Înșușirea limbajului este o activitate, un proces, care presupune un efort îndelungat din partea individului. Aceasta pentru că tehnica de recepționare (limbajul impresiv) și de exprimare (limbajul expresiv) a comunicării este una din priceperile omenești cele mai complicate, pentru însușirea căreia este nevoie de un șir întreg de ani.” (Jurcău, E., Jurcău, N, 1999)

BIBLIOGRAFIE

1. Ghid de bune practici pentru educația timpurie a copiilor între 3-6/7 ani, (2008). București.
Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului, Unitatea de Management al Proiectelor pentru
Invățământul Preuniversitar
2. Metoda proiectelor la vârstele timpurii. (2002). București: Editura Miniped
3. Programa activităților instructiv-educative în grădinița de copii, București, 2005
4. Antonovici. Ș., Nicu, G.,(2006), Jocuri interdisciplinare, material auxiliar pentru
educatoare,București: Editura Aramis

METODE INOVATOARE

Profesor: Radu Nicoleta
Școala Gim. „Pictor N. Grigorescu” Titu

Evaluarea școlară este o componentă a procesului de învățământ ce se raportează și la celelalte activități didactice: predarea și învățarea.

Evaluarea poate fi considerată ca o procedură constant asociată la acțiunea educativă, reprezintă unul dintre procesele pe care le implică educația, fiind integrată strâns și permanent cu alte procese/acțiuni ale acesteia.

Metodele de evaluare se referă la căile, modalitățile alese pentru evaluare, în timp ce tehnicile reprezintă moduri concrete de execuție a acțiunilor evaluative. Fiecare metodă de evaluare dispune de procedee variate de realizare.

În cadrul metodelor de evaluare propriu-zisă distingem:

- metode clasice de evaluare:** - probe orale;
  - probe scrise;
  - probe practice;
- instrumente/ tehnici de evaluare:** - testul;
  - chestionarul;
- metode auxiliare:** observația, dezbateri, convorbiri, autoevaluări ale elevilor
- metode moderne, alternative de evaluare:**
  - alcătuirea unor portofolii;
  - susținerea de referate, proiecte, comunicări, scurte expuneri;
  - realizarea unor eseuri;
  - observarea curentă a comportamentului școlar al elevului;
  - scara de clasificare;
  - examinări orale;
  - tehnica 3-2-1;
  - metoda R.A.I;
  - probe de autoevaluare;

Observarea curentă este o metodă de înregistrare a comportamentului elevilor în timpul lecțiilor, care permite acumularea de informații privind interesul elevilor pentru studiu, calitatea răspunsurilor în cadrul dialogului frontal, nevoia de comunicare și orientarea în sarcina de învățare.

Scara de clasificare însumează un set de caracteristici (comportamente) ce trebuie supuse evaluării, însoțit de un anumit tip de scară. Elevului îi sunt prezentate un număr de enunțuri în raport de care acesta trebuie să-și manifeste acordul sau dezacordul, discriminând între 5 trepte: puternic acord, acord, indecis (neutru), dezacord și puternic dezacord.

Tehnica 3-2-1 este folosită pentru a aprecia rezultatele unei secvențe didactice sau a unei activități. Denumirea vine de la faptul că elevii trebuie să scrie 3 termeni (concepte) din ceea ce au învățat, 2 idei despre care ar dori să învețe mai mult în continuare și o capacitate, o pricepere sau o abilitate pe care consideră ei că au dobândit-o în urma activității de predare-învățare.

Metoda R.A.I. are la bază stimularea și dezvoltarea capacității elevilor de a comunica (prin întrebări și răspunsuri) ceea ce tocmai au învățat.

Metoda R.A.I. poate fi folosită la sfârșitul lecției, pe parcursul ei sau la începutul activității, când se verifică lecția anterioară, înaintea începerii noului demers didactic, în scopul descoperirii eventualelor lacune în cunoștințele elevilor și a reactualizării ideilor-ancoră.

Portofoliul este un instrument de evaluare complex, ce include experiența și rezultatele relevante obținute prin celelalte metode de evaluare. El reprezintă „cartea de vizită” a elevului urmărind procesul global înregistrat de acesta, nu numai în ceea ce privește cunoștințele achiziționate pe o unitate mare de timp.

Proiectul este o activitate amplă care începe în clasă prin definiția și înțelegerea sarcinii, se continuă acasă pe parcursul câtorva zile sau săptămâni și se încheie tot în clasă, prin prezentarea în fața colegilor a unui raport asupra rezultatelor obținute.

Referatul permite o apreciere nuanțată a învățării și identificarea unor elemente de performanță individuală a elevului, care își au originea în motivația lui pentru activitatea desfășurată.

Investigația oferă posibilitatea elevului de a aplica în mod creativ cunoștințele însușite în situații noi și variate, pe parcursul unei ore sau a unei succesiuni de ore de curs. Ea presupune definirea unei sarcini de lucru cu instrucțiuni precise, înțelegerea acesteia de către elevi înainte de a trece la rezolvarea propriu-zisă.

Eseul este de două tipuri:

- structurat;
- liber;

Eseul structurat este o compunere ce tratează o anumită temă, indicată de cerință. Ordinea integrării cerințelor nu este obligatoriu, eseul structurat vizând atât cunoștințele punctuale ale elevului, cât și creativitatea și originalitatea.

Eseul liber este o compunere în care se indică tema ce va fi tratată, elevul fiind cel ce decide asupra parcursului, așadar asupra aspectelor pe care este necesar să insiste, precum și asupra ordinii în care acestea vor fi integrate în cuprinsul textului.

Strategii complementare de evaluare

Folosirea echilibrată a strategiilor de evaluare impune, la rândul ei, diversificarea tehnicilor și a instrumentelor de evaluare:

1. metode tradiționale:

- probe orale;
- probe scrise;
- probe practice;

2. metode alternative (complementare):

- observarea sistematică a elevilor;
- referatul;
- investigația;
- chestionarul;
- proiectul (miniproiectul);
- portofoliul;
- tema pentru acasă;
- tema de lucru în clasă;

- grile de evaluare;
- scale de evaluare;
- autoevaluarea;

Observarea sistematică a activităților și a comportamentului elevilor în timpul activității didactice este o tehnică de evaluare ce furnizează profesorului o serie de informații utile, diverse și complete, greu de obținut astfel prin intermediul metodelor de evaluare tradițională. Observarea este adeseori însoțită de aprecierea verbală asupra activității/răspunsurilor elevilor.

Fișa de evaluare este completată de către profesor, în ea înregistrându-se date factuale despre evenimentele cele mai importante pe care profesorul le identifică în comportamentul sau în modul de acțiune al elevilor săi.

Scara de clasificare însumează un set de caracteristici (comportamente) ce trebuie supuse evaluării, însoțit de un anumit tip de scară. Potrivit acestui tip de scară elevului îi sunt prezentate un număr de enunțuri în raport de care acesta trebuie să manifeste acordul sau dezacordul, discriminând între 5 trepte: -puternic acord; -acord; -indecis (neutru); -dezacord; -puternic dezacord.

Lista de control/verificare este asemănătoare cu scara de clasificare ca manieră de structurare (un set de enunțuri, caracteristici, comportamente etc), dar se deosebește de aceasta prin faptul că, prin intermediul ei doar se constată prezența sau absența unei caracteristici, a unui comportament, fără a emite o judecată de valoare.

Referatul este un instrument ce permite aprecierea nuanțată a învățării și identificarea unor elemente de performanță individuală a elevului, care își au originea în motivația lui pentru activitatea desfășurată.

Investigația - oferă elevului posibilitatea de a aplica în mod creator cunoștințele însușite și de a explora situații noi de învățare, pe parcursul unei ore de curs. Metoda presupune definirea unei sarcini de lucru cu instrucțiuni precise, înțelegerea acestora de către elevi înainte de a trece la rezolvarea propriu-zisă, practică, prin care elevii își pot demonstra un întreg complex de cunoștințe și de capacități.

Proiectul reprezintă o metodă complexă de evaluare individuală sau de grup, recomandată pentru evaluarea sumativă. Proiectul poate avea o conotație practică, constructivă, creativă. El se poate derula într-o perioadă mai mare de timp, pe secvențe determinate dinainte sau structurate circumstanțial.

Portofoliul este o metodă de evaluare mai veche, folosită mai mult în învățământul primar, unde învățătorii le cer elevilor să realizeze o seamă de lucrări, pe parcursul instruirii, care constituie un fel de carte de vizită a lor. Aceste lucrări, cuprinzând compuneri, rezolvări de probleme, produse diverse executate la lucru manual.

Autoevaluarea Formele de evaluare existente își găsesc o binevenită completare în evaluarea de sine, în efortul de autoevaluare al fiecărui elev. Autoevaluarea este posibilă și necesară deoarece servește cunoașterii de sine (autocunoașterii) și dezvoltării conștiinței de sine (autoconștiinței).

Toate aceste strategii complementare de evaluare asigură o alternativă la formulele tradiționale, oferind opțiuni metodologice și instrumentele care îmbogățesc practica evaluativă.

BIBLIOGRAFIE:

1. Cucuș C., (1996). Pedagogie, Iași: Editura Polirom.
2. Ilie E., (2020). Didactica Limbii și literaturii române: Editura Polirom.
3. Radu I.T., (2000). Evaluarea în procesul didactic, București:EDP.
4. (1998). Curriculum național pentru învățământul obligatoriu. Cadru de referință, MEN, CNC, București: Editura Corint.

Tehnici de stimulare a formării imaginilor mentale

Prof. Anca Roman
Colegiul Național „Gheorghe Lazăr”, București

Proiectul Educațional Internațional „EDUCAȚIA ÎN CONTEXTUL SCHIMBĂRILOR GLOBALE: Adaptare și Inovare”, organizat de Centrul European pentru Excelență în Educație, oferă participanților ocazia de a afla bune practici în domeniul educației prin schimbul de idei, prin aportul de expertiză și de resurse cu o tematică inovatoare. Expunerea prezentă explorează, în spiritul unei pedagogii active, câteva dintre metodele de urgență a imaginilor mentale în procesul instructiv-educativ, oferind instrumente de lucru utile profesorilor care vor să devină actori ai schimbării, adaptându-se provocărilor societății actuale și schimbărilor tehnologice.

În activitatea didactică, există numeroase momente când elevii au nevoie de stimuli pentru a ajunge la înțelegerea unui concept, a unei idei abstracte, a unei teorii sau proceduri, a unui text literar etc. Este cu atât mai important ca profesorii să dezvolte și să aplice tehnici de stimulare a imaginilor mentale la elevii, cu cât conștientizăm că trăim într-o cultură a imaginii și nu întotdeauna elevii își formează reprezentările adecvate/în mod adecvat despre conținuturile învățării. Literatura didactică a stabilit de mult că abilitatea elevilor de a-și reprezenta mental ceea ce citesc sau ascultă crește capacitatea acestora de a reține, conduce mai rapid la crearea de analogii, este utilă pentru a structura informațiile dintr-un text, sporește gradul de implicare afectivă și, nu în ultimul rând, stimulează plăcerea și dorința de a citi ori de a afla lucruri noi. Totuși, „dacă unele imagini mentale se nasc spontan în mintea elevilor, pentru altele este nevoie de exersare” (Sâmihăian, 2014, p. 304), prin intermediul evocării dirijate.

1. Foto-sinteza presupune crearea unei fotografii reprezentative pentru un conținut prezentat de profesor, ca aplicație care facilitează atât reprezentarea, cât și reținerea acestuia. Tehnica poate fi pusă în practică în cadrul lecției sau recomandată ca temă pentru acasă.

Materiale necesare	Telefoane cu cameră foto, proiector pentru a difuza fotografiile sau imprimantă pentru a le printa
Descriere	<ol style="list-style-type: none"> 1. Profesorul prezintă subiectul care urmează să fie transpus în fotografii în funcție de obiectivul său. 2. Individual sau în grupuri mici, participanții se gândesc mai întâi la proiectul lor și apoi realizează fotografia despre care consideră că reprezintă conceptul. 3. Profesorul le poate cere elevilor să completeze o fișă în care să descrie pe scurt ceea ce reprezintă fotografia. 4. Fiecare elev sau grup își prezintă fotografiile pe care le-a realizat și își motivează demersul vizual. O variantă poate fi imprimarea fotografiilor și realizarea unui tur al galeriei. Într-o altă variantă, elevii pot fi solicitați să ghicească semnificația unor fotografii, mai ales dacă subiectul a presupus ilustrarea mai multor concepte sau dacă noțiunea indicată spre ilustrare are mai multe trăsături, componente, fațete. 5. După terminarea activității, este necesară o etapă de reflecție și de sinteză.

Amenințare	Un punct slab al acestei metode este reducerea unui concept, a unei teorii la un cuvânt-cheie, golirea de substanță. Acest fapt se poate remedia în etapa de reflecție.
-------------------	---

Dacă în cazul științelor exacte este mai ușor de aplicat această tehnică, la orele de literatură română poate părea dificilă sau provocatoare. Un bun exemplu este folosirea acestei metode pentru învățarea noțiunilor de *perspectivă narativă* și *narator*. Elevii pot crea imagini cu cele două tipuri de perspectivă narativă (obiectivă, subiectivă) sau cu cele trei tipuri de viziune (viziune „dindărăt”/focalizarea zero, în care naratorul știe mai mult decât personajele; viziunea „împreună cu”/focalizare internă, în care naratorul-personaj naratorul știe la fel de mult ca personajele; viziunea „din afară”/focalizarea externă, în care naratorul martor știe mai puțin decât personajele) apelând la situații care se pot ilustra în clasă. Un alt exemplu, mai prietenos, poate fi ilustrarea imaginarului poetic al unui text liric propus spre analiză.

2. Supa este o metodă ce permite construirea unor referințe comune, definind un concept, o idee, un proiect etc. și amestecând „ingredientele”.

Materiale necesare	Flip-chart, markere, foi A4 (eventual colorate), foarfece, lipici
Descriere	<p>1. Profesorul explică regulile supei:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Afișul simbolizează oala de supă care trebuie umplută cu ingredientele care definesc conceptul, ideea, proiectul respectiv. - Numărul minim de runde este de trei. - În runda 1, fiecare persoană sau grupă poate adăuga un element al conceptului, al ideii sau al proiectului care urmează să fie definit, notându-l pe foile de hârtie puse la dispoziție (numai elevul/grupa căreia îi vine rândul va putea face acest lucru). Dimensiunea foii de hârtie determină importanța acestui ingredient în definiție (o foaie pentru un element important, jumătate de foaie pentru un element mai puțin important). - Începând cu turul 2, sunt permise trei tipuri de acțiuni: <ul style="list-style-type: none"> - adăugarea unui nou ingredient; - modificarea ceea ce a fost deja propus (mărirea sau reducerea importanței anumitor elemente prin lipirea unei foi cu o dimensiune mai mare sau prin tăierea alteia); - eliminarea un ingredient. <p>2. Activitatea continuă până când toată lumea cade de acord asupra conținutului sau după numărul de ture predefinit de profesor.</p> <p>3. După terminarea activității, profesorul poate reformula, rezuma sau clarifica noțiunea în discuție, astfel încât toată lumea să înțeleagă același lucru. De asemenea, poate avea loc o evaluare cu privire la modul în care grupul a lucrat pentru a ajunge la un consens</p>
Amenințare	Profesorul trebuie să supravegheze cu atenție activitatea, pentru a se asigura că participanții respectă opiniile celorlalți și nu emit judecăți despre deciziile acestora. Există riscul de a consuma mult timp.

Un exemplu pentru această metodă este folosirea ei în cadrul unei ore de comunicare orală: la sfârșitul unui exercițiu de comunicare orală, profesorul le poate cere elevilor să pregătească împreună „supa ascultării active”.

3. Peretele vorbitor este o metodă care, așa cum o descrie Ribéry (2010, p. 58-67), permite reflecția asupra unei teme într-o manieră vizuală structurată, prin intermediul unor afișe.

Materiale necesare	Afișe, markere colorate Spațiul de afișare trebuie să fie destul de mare.
Descriere	<p>1. Profesorul alege tema de reflecție și o notează pe afișe.</p> <p>2. Profesorul prezintă ceea ce se așteaptă de la elevi: identificarea unor trăsături, găsirea de exemple concrete de folosire a unei noțiuni/teorii, precizarea avantajelor și a punctelor de interes ale unei metode, elaborarea unor direcții de acțiune etc.</p> <p>3. După un timp de gândire, elevii trec de la un subiect la altul, în tăcere, și notează cu negru rezultatele reflecțiilor lor pe afiș.</p> <p>Această primă fază stabilește un fel de dialog tăcut între participanți: un cuvânt cheamă alt cuvânt și, adesea, acest ecou apare în formă spațială, cu expresii apropiate din punct de vedere logic sau emoțional grupate în același loc pe tablă. Acesta este motivul pentru care „peretele vorbește”. Ideal este ca elevii să citească mai întâi ceea ce au scris ceilalți, pentru a nu repeta ceea ce s-a notat deja. Din acest punct de vedere, activitatea este utilă și pentru a observa coeziunea clasei la care se aplică.</p> <p>4. Într-o a doua etapă, elevii trec din nou pe lângă perete și bazează cu roșu enunțurile cu care nu sunt de acord, iar pe cele care îi reprezintă sau cu care sunt de acord le subliniază cu verde. În acest moment, sunt clare punctele în care există un consens și cele în care există un dezacord.</p> <p>5. După terminarea activității, este necesară o etapă de reflecție și de sinteză. Acest moment permite ca soluțiile date de elevi să fie rafinate, sortate, regrupate, adaptate etc.</p>
Amenințare	<p>Activitate cronofagă.</p> <p>Unii elevi se pot simți lezați de dezacordul celorlalți.</p> <p>Profesorul ar trebui să reflecteze la tema aleasă, pentru a putea propune piste noi de explorare în caz de blocaj.</p>

Utilizarea „peretelui vorbitor” la limba și literatura română pentru noțiunea de *teatru* se poate dovedi profitabilă. Răspunsuri precum „a interpreta un personaj”, „a fi altcineva”, „a purta o mască” trimit la jocul actorilor, în timp ce enunțuri ca „formă de evadare din realitate” sau „poveste cu oameni pe scenă” ating ideea de ficțiune. Este important să începem cu cuvintele tăiate: cine a scris cuvântul în primul rând și ce a vrut să spună cu el? Cine l-a tăiat și ce a vrut să spună? Acest lucru ajută la clarificarea neînțelegerilor, dar și la verbalizarea unor diferențe de opinie foarte reale de care întregul grup trebuie să fie conștient. Faptul de a „pune lucrurile la punct” într-un mod neutru exclude dramatismul din situație: nu este vorba de un atac personal, ci de o diferență de opinie. De exemplu, cineva care a scris „un moment unic” s-a referit la conexiunea specială dintre actori și public, care este mereu alta. Cel care a tăiat aceste cuvinte s-a gândit la faptul că un spectacol se joacă de mai multe ori. După cum se poate observa, peretele vorbitor permite apariția unor reprezentări care au fost formate în mod inconștient din experiențele fiecărei persoane și din informațiile pe care le-a cules. Fazele a doua și a treia provoacă o „tulburare conceptuală”, pentru a folosi expresia lui M.L. Zimmerman-Asta (2002, p. 75): dezvăluind divergențele dintre participanți, ele contribuie la zdruncinarea reprezentărilor fiecăruia și conduc la o deconstructură cognitivă și, în același timp,

la o destabilizare emoțională a celui care învață, fapt care creează o dinamică favorabilă gândirii reflexive și evocării dirijate.

Toate tehnicile prezentate pot fi adaptate de către profesori în funcție de specializare, de conținuturile care urmează să fie abordate, de obiectivele urmărite, de nivelul clasei și de realitatea din teren.

A stimula reprezentările la începutul unui proces de învățare, așa cum a propus M.L. Zimmerman, pare esențial dacă dorim să încurajăm autonomia elevului. Procedând astfel, profesorul îl invită pe elev să își construiască cunoștințele nu din nimic, ci ținând cont de ceea ce el are deja în minte, în mod inconștient, despre o noțiune, un concept, o sarcină etc. El îl face astfel responsabil, încă din prima etapă, de progresul său în acel domeniu. În același timp, dialogul în clasă promovează un climat de toleranță prin ascultarea activă a profesorului. Elevilor le este mai ușor să își exprime opiniile și să devină conștienți de cele ale celorlalți. Dreptul de a face greșeli este o extensie naturală a acestei abordări.

Bibliografie

- (1) Ribéry, M.-F. (2010). *Outils et exercices pour le formateur*, Paris, Insep Consulting, pp. 58-67.
- (2) Sâmișăian, F. (2014). *O didactică a limbii și literaturii române. Provocări actuale pentru profesor și elev*, București, Editura Art.
- (3) Zimmermann-Asta, M.-L. (2002). *Des questionnements pédagogiques: Comment faire ?* Les éditions du CEFRA, nov. 2002.

Transformarea educației prin integrarea Inteligenței Artificiale

prof. Roman Cristina-Laura, Colegiul Național *Spiru Haret*, Tg.Jiu

În ultimii ani, tehnologiile emergente precum Inteligența Artificială (IA) și sistemele de procesare a limbajului natural, cum ar fi ChatGPT, au început să redefinească peisajul educațional.

Mulți elevi manifestă o curiozitate pozitivă și o deschidere către tehnologie, inclusiv către utilizarea inteligenței artificiale în educație. Ei sunt interesați de modul în care aceste tehnologii pot îmbunătăți experiența lor de învățare. Fiind mai familiarizați cu tehnologia, sunt adesea dispuși să se adapteze la noi instrumente și să abordeze cu entuziasm inovațiile tehnologice, inclusiv chatbot-urile educaționale.

Între educatori există o varietate de percepții. Unii sunt entuziasmați de potențialul tehnologiei, văzând-o ca pe o resursă valoroasă pentru personalizarea învățării și îmbunătățirea eficienței predării, în timp ce alții pot fi mai rezervați, exprimând îngrijorări cu privire la înlocuirea factorului uman cu tehnologia în procesul educațional.

Integrarea acestor tehnologii inovatoare, dar controversate totodată, în procesele de învățământ ar putea deschide noi orizonturi pentru personalizarea și eficiența predării, având în vedere faptul că tinerii țin pasul în permanență cu noile tehnologii, dar, în lipsa unui sprijin avizat, nu vor realiza riscurile la care sunt expuși pe termen lung. În acest context, ar trebui explorate modurile prin care Inteligența Artificială poate fi utilizată în orele de curs, aducând în discuție avantajele, provocări și perspectivele viitoare.

Chatbot-urile pot oferi asistență instantanee în abordarea întrebărilor și nelămuririlor, creând un mediu de învățare mai interactiv și accesibil. În paralel, tehnologia GPT-3 (Generative Pre-trained Transformer 3) a adus o revoluție în procesarea limbajului natural. Integrarea GPT-3 în platforme educaționale, așa cum sugerează Zhang, Liu și Wang (2021), deschide posibilități nelimitate în ceea ce privește conversațiile educaționale. Capacitatea GPT-3 de a genera răspunsuri coerente și contextuale contribuie la crearea unui dialog mai eficient între elevi și sistemele de învățare. De asemenea, personalizarea experienței de învățare este esențială, iar chatbot-urile pot adapta materialele și ritmul predării în funcție de nevoile individuale ale elevilor. Algoritmi AI pot fi utilizați pentru analizarea performanțelor individuale ale elevilor și oferirea de lecții personalizate. Astfel, fiecare elev poate aborda deficiențele specifice și să evolueze conform propriului ritm.

Un alt aspect important este influența pozitivă a acestor tehnologii asupra motivației elevilor. Studiul "The Impact of AI-driven Conversational Agents on Learner Motivation" (Park și Son, 2020) arată că interacțiunile cu agenții conversaționali bazati pe IA pot crește nivelul de

implicare și dorința de a învăța, creând astfel un mediu educațional mai captivant. Prin intermediul jocurilor educaționale interactive, elevii interacționează cu chatbot-uri pentru a rezolva probleme sau pentru a participa la scenarii de conversație

Totuși, această tranziție către utilizarea inteligenței artificiale în educație nu este lipsită de provocări. Probleme legate de securitatea datelor, etica și nevoia unei pregătiri adecvate a cadrelor didactice sunt doar câteva dintre aspectele abordate în literatura de specialitate. Acest lucru subliniază necesitatea unor norme etice clare și politici de securitate a datelor în instituțiile de învățământ, a unui dialog deschis și a unei abordări echilibrate a preocupărilor cu privire la faptul că tehnologiile avansate, cum ar fi chatbot-urile, ar putea duce la o reducere a rolului uman în procesul de învățământ. De asemenea, ne revine sarcina de a promova valorile și principiile care să asigure o utilizare corectă și responsabilă a acestei tehnologii în educație.

În concluzie, integrarea inteligenței artificiale și a chatbot-urilor în procesele de învățământ deschide noi posibilități pentru personalizarea și îmbunătățirea experienței de învățare. Cu toate acestea, este esențial să abordăm această tranziție cu atenție, asigurându-ne că beneficiile aduse de tehnologie sunt însoțite de soluții pentru provocările asociate. Educația viitorului nu este doar digitală, ci și personalizată și adaptabilă, integrând în mod inteligent resursele oferite de inteligența artificială.

Bibliografie:

1. Garcia-Saiz, D., Martin-Rodilla, P., & Rodriguez-Sedano, F. J - *Chatbots in Education: A Synthesis and Analysis of Usage*, International Conference on Technology, Innovation, and Education, 2021.
2. Johnson, R., Smith, K., & Brown, C- *Student Perceptions of AI Integration in the Classroom: A Qualitative Study*, Journal of Educational Computing Research, 2022
3. Park, Y., & Son, H-*The Impact of AI-driven Conversational Agents on Learner Motivation*", Computers in Human Behavior, 2020.
4. Zhang, H., Liu, W., & Wang, J.- *Integrating GPT-3 into Educational Platforms: Opportunities and Challenges*, International Journal of Emerging Technologies in Learning, 2021.

Transformarea procesului de învățare în era digitală

Autori: Remus Romanet – Liceul Teologic Penticostal “Betel” Oradea

Mihaela Romanet – Liceul Teologic Penticostal “Betel” Oradea

Domeniul educației se schimbă atât de repede încât trebuie să ții pasul și să te adaptezi la strategiile moderne, altfel fiind tot mai greu să ne încadrăm în noile cerințe de predare. Pentru aceasta este necesar să folosim toate sursele de perfecționare și învățare: participare la cursuri de perfecționare, dezbateri, folosirea inepuizabilei surse de informație pe care ne-o oferă internetul, folosirea platformelor on-line de predare, parteneriate între școli, participarea la proiecte de mobilitate, etc.

Este necesară creșterea continuă a calității sistemului educațional, vizând în continuare profesionalizarea carierei didactice, prin implementarea noilor standarde profesionale în procesul de formare a viitorilor educatori. Profesorii ar trebui să fie capabili să răspundă la provocările mereu în evoluție ale societății, dar să și participe activ în această societate și să pregătească elevi care să învețe autonom pe parcursul întregii vieți. Ei ar trebui, deci, să poată arăta în procesul de predare-învățare, o angajare continuă a materiei de studiu cu conținutul, pedagogia, inovația, cercetarea și cu dimensiunile sociale și culturale ale educației. Formarea profesorului trebuie să se situeze la un nivel înalt și să fie sprijinită de instituțiile unde profesorul este sau va fi angajat.

Programele de pregătire profesională a cadrelor didactice din România au suferit numeroase transformări în ultimii ani, transformări determinate atât de schimbarea structurii învățământului superior, cât și de schimbarea planurilor de învățământ în cadrul departamentelor pentru pregătirea personalului didactic. Învățământul românesc trebuie să se alinieze exigențelor impuse, raportându-se permanent la evoluțiile europene.

Tot mai mulți profesori încearcă să-și țină orele cât mai departe posibil de abordarea clasică, lasând elevii să se implice mai mult în învățare, găsind abordări diferite de a le preda, metode noi, făcând lecțiile cât mai atractive. Dintre aceste metode noi de predare amintim: lecții interactive, învățarea online și blended learning, utilizarea tehnologiei de realitate virtuală, folosirea inteligenței artificiale în educație, învățare combinată, imprimare 3D, învățare bazată pe proiecte, învățare bazată pe anchetă, predarea cloud computing, clasă inversată, predarea de la egal la egal, feedback de la colegi, predare încrucișată, predare personalizată.

Învățarea online și blended learning reprezintă două dintre cele mai semnificative evoluții în domeniul educației în ultimul deceniu. Aceste metode au fost catalizate de avansurile tehnologice, oferind oportunități noi și provocări pentru procesul de învățare. În continuare, vom explora aceste două concepte și impactul lor asupra educației.

Învățarea online

Învățarea online reprezintă un mediu educațional în care cursurile și materialele didactice sunt livrate prin intermediul internetului. Aceasta poate implica cursuri video, module interactive, forumuri de discuții și evaluări online. Avantajele învățării online includ:

1. Flexibilitatea temporală și geografică: Elevii au acces la materialele de învățare în orice moment și de oriunde, facilitând învățarea la propriul ritm și eliminând barierele geografice.

2. Diversitatea resurselor: Învățarea online permite integrarea unei game variate de resurse, cum ar fi videoclipuri, simulări, documente și prezentări, oferind o experiență educațională mai bogată.

3. Adaptabilitatea la stilurile de învățare individuale: Platformele online pot oferi conținut personalizat, adaptat la nevoile și stilurile de învățare ale fiecărui elev.

Cu toate acestea, există și provocări asociate cu învățarea online, precum lipsa interacțiunii directe cu profesorii și colegii, riscul de izolare și necesitatea unei discipline personale mai mari.

Blended Learning

Blended learning, sau învățarea mixtă, reprezintă o combinație între metodele tradiționale de predare și cele online. Acest model integrează avantajele învățării în clasă cu cele ale învățării online. Principalele caracteristici ale blended learning includ:

1. Interacțiunea directă: Elevii beneficiază de interacțiunea cu profesorii și colegii în cadrul sesiunilor de clasă, păstrând astfel elementul social și colaborativ al educației tradiționale.

2. Flexibilitate și acces la resurse online: Elevii au acces la resurse online, permițându-le să își gestioneze învățarea în afara claselor și să revizuiască materialele în mod individual.

3. Personalizarea învățării: Prin integrarea tehnologiei, blended learning facilitează personalizarea experienței de învățare, adaptându-se la ritmul și stilul fiecărui elev.

Blended learning abordează unele din provocările asociate cu învățarea online, cum ar fi lipsa interacțiunii directe, oferind în același timp flexibilitate și diversitate în procesul de învățare.

Concluzie

Învățarea online și blended learning reprezintă modalități inovatoare de a oferi educație, aducând cu sine atât oportunități, cât și provocări. Integrarea acestor metode în sistemul educațional necesita atenție la nevoile elevilor și adaptabilitatea la schimbările tehnologice continue. Cu implementarea corespunzătoare și angajament din partea educatoarelor și educatorilor, aceste metode pot contribui semnificativ la îmbunătățirea calității și accesibilității educației.

BIBLIOGRAFIE

<https://ahaslides.com/ro/blog/15-innovative-teaching-methods/>

<https://www.eduform.snsr.ro/baza-de-date-online-cu-resurse-educationale-pentru-sustinerea-educatiei-incluzive-de-calitate/formarea-profesionala-a-cadrelor-didactice-politici-europene>

FORMATIVE ASSESSMENT

PROFESOR: MARIA ROȘU

SCOALA GIMNAZIALĂ „SFÂNTUL VASILE” PLOIEȘTI

Are You... ?

- Skilled in gathering accurate information about students learning?
- Using it effectively to promote further learning?

Understand the various reasons as to why assessment is essential in teaching/learning

- Describe 3 types of assessments and identify the purpose of each (why)
- Identify assessment targets (what)
- Explain various methods of assessment (how)
- Apply assessment information to current teaching experience

List some ways you typically assess students in your classroom.

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

WHEN DO YOU ASSESS?

Traditionally, teachers have assessed students at the end of an instructional unit or sequence.

However, when assessment and instruction are interwoven, both the students and the teacher benefit.

PRE-ASSESSMENT

- The purpose of pre-assessment is to determine what students know about a topic before it is taught.

- Pre-assessment will help the teacher determine flexible grouping patterns and should be used regularly.

Pre-Assessment Strategies

- Checklist
- Pre-test
- Graphic Organizers
- Student Discussions
- Student Products
- Student Work Samples
- Show of hands/EPR (Every Pupil Response)
- Standardized Test Data
- Teacher Observation
- Writing Prompts
- Writing Samples

FORMATIVE ASSESSMENT

Assessments FOR learning happens while learning is still underway.

These are assessments that:

- are conducted throughout teaching and learning to diagnose student needs
- plan the next steps in instruction
- provide students with feedback they can use to improve the quality of their work
- help students see and feel how they are in control of their journey to success

This Type of Assessment is NOT about accountability... it is about GETTING BETTER!!

SUMMATIVE ASSESSMENT

A summative assessment/evaluation is designed to:

- provide information
- make judgments about student achievement at the end of a sequence of instruction, (e.g., *final drafts/attempts, tests, exam, assignments, projects, performances*)

It is a means to determine a student's mastery and understanding of information, skills, concepts, or processes.

Summative Assessment Strategies

- Unit Test
- Performance Task
- Product/Exhibit
- Demonstration
- Portfolio Review

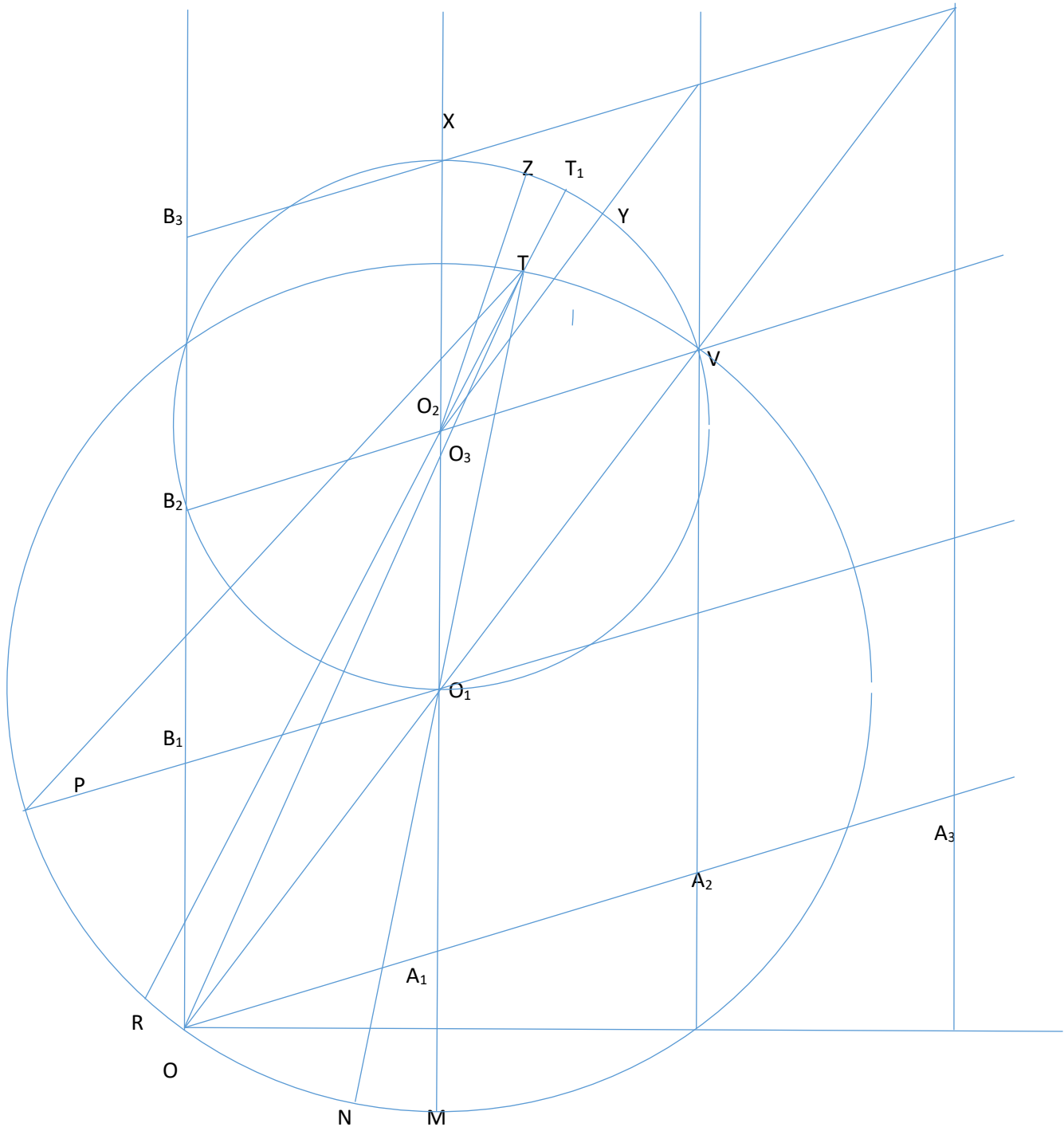
Formative Assessment:

- Refers to what happens on a daily basis in the classroom
- Provides teachers with information about specific next instructional steps for students:
Assessment Drives Instruction.
- Students know where they are at instructionally and where they need to go
- On-going assessment provides continual feedback that helps students progress over time

Bibliography

1. Black, P, Harrison, C, Lee, C, Marshall, B & Wiliam, D 2003, *Assessment for Learning: Putting it into practice*, Oxford University Press, Oxford, United Kingdom.
2. Harmer, J. – *How to Teach English*, Pearson Longman, Harlow, 2007
3. Vizental, A. – *Metodica predarii limbii engleze*, Polirom, Iasi, 2008
4. <http://www.teachingEnglish.org.uk>

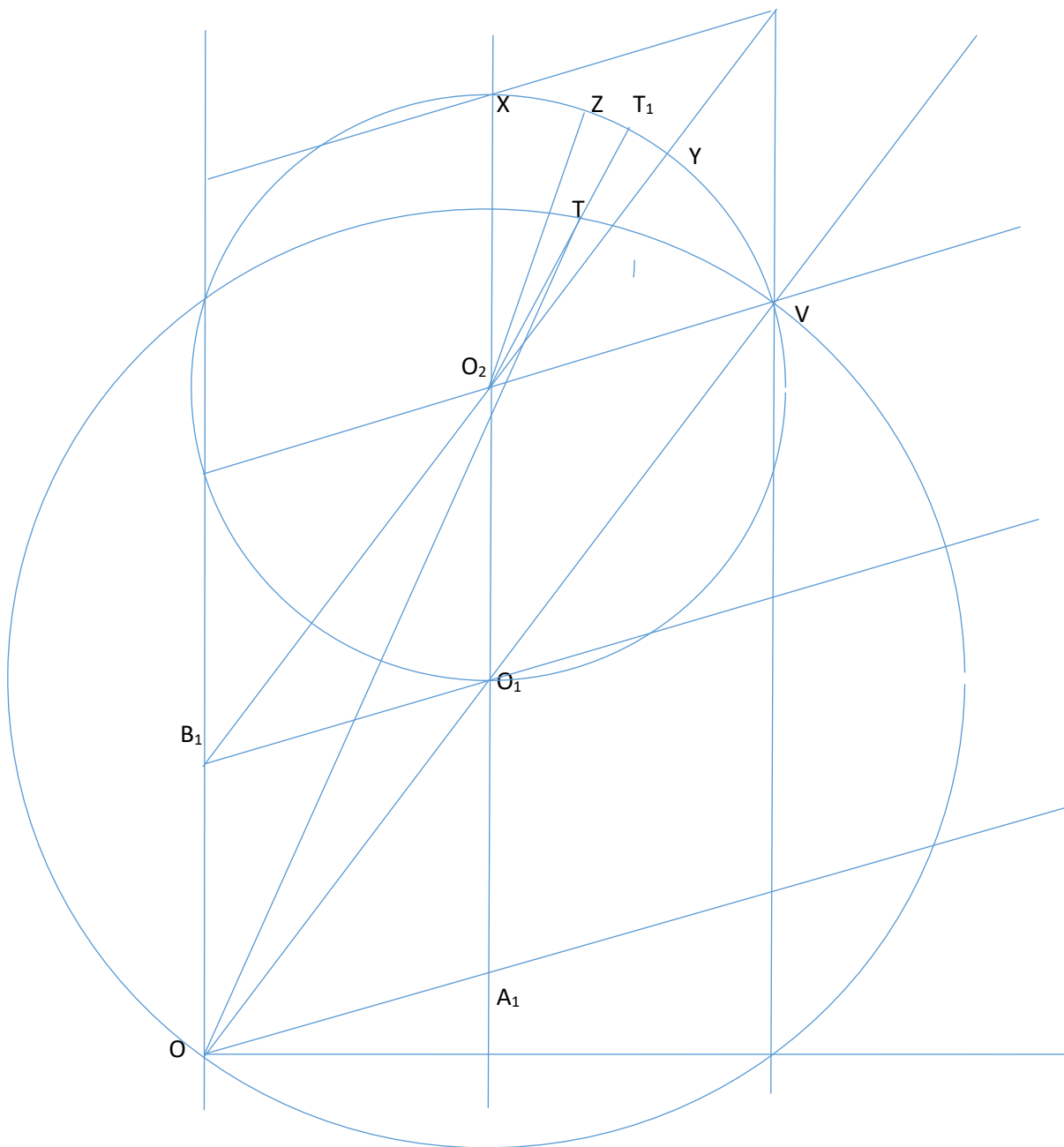
TRISECTIA UNGHIIULUI : CONSTRUCTIA TRISECTOAREI CU AJUTORUL A 3 BISECTOARE

$m(\angle A_1OB_1)=\alpha$, $OA_1=A_1A_2=\dots=OB_1=OB_2=\dots=a$ si retele de drepte paralele echidistante ;

fie $T \in C(O_1, r)$ unde $r=OO_1$, asa incat $m(\angle TOB_1)=\frac{\alpha}{3}$; fie $X=O_1O_2 \cap C(O_2, a)$ si $M=O_1O_2 \cap C(O_1, r)$. Fie $N=TO_1 \cap C(O_1, r)$. Evident $m(\angle OO_3M)=\frac{\alpha}{3}=m(\angle TO_3X)$. Din $m(\angle OO_1M)=\frac{\alpha}{2}=m(\angle O_1OO_3)+m(\angle OO_3M)$ rezulta $m(\angle O_1OO_3)=\frac{\alpha}{2}-\frac{\alpha}{3}=\frac{\alpha}{6} \Rightarrow m(\angle O_1TO_3)=\frac{\alpha}{6}$; Din $m(\angle OO_3O_1)=m(\angle O_1TO_3)+m(\angle TO_1O_3)$ rezulta

$m(\angle TO_1O_3) = \frac{\alpha}{3} - \frac{\alpha}{6} = \frac{\alpha}{6} = m(\angle MO_1N)$, unde $N = TO_1 \cap C(O_1, r)$. Rezulta $m(\angle OO_1N) = \frac{\alpha}{3}$ si $m(\angle PO_1N) =$
 $= m(\angle PO_1O) + m(\angle OO_1N) = \frac{\alpha}{2} + \frac{\alpha}{3} = \frac{5\alpha}{6}$, unde $P = B_1O_1 \cap C(O_1, r)$; fie R mijlocul arcului $\widehat{PN} \Rightarrow m(\angle PO_1R) =$
 $= \frac{5\alpha}{12} \Rightarrow$ masura arcului $\widehat{OR}$ este $\frac{\alpha}{2} - \frac{5\alpha}{12} = \frac{\alpha}{12} \Rightarrow m(\angle RTO) = \frac{\alpha}{24}$; fie acum $m(\angle XO_2Y) = m(\angle YO_2V) = \frac{\alpha}{2}$,
 $m(\angle XO_2Z) = m(\angle ZO_2Y) = \frac{\alpha}{4}$ si $m(\angle T_1O_2Z) = m(\angle T_1O_2Y) = \frac{\alpha}{8}$ si fie $T' = T_1O_2 \cap C(O_1, r)$. Evident ca RT' este
 bisectoare comuna unghiurilor $\angle PTN$ si $\angle ZO_2Y$. Avem $m(\angle XO_2T') = \frac{3\alpha}{8}$ si fie $T'' = OT' \cap T_1O_2$ si cum
 $m(\angle RT'O) = \frac{\alpha}{24}$ si $m(\angle XO_2T'') = m(\angle O_2O_3T'') + m(\angle O_2T''O_3) \Rightarrow \frac{3\alpha}{8} = \frac{\alpha}{3} + m(\angle O_2T''O_3)$; dar $\frac{3\alpha}{8} = \frac{\alpha}{3} + \frac{\alpha}{24} \Rightarrow$
 $m(\angle O_2T''O_3) = \frac{\alpha}{24} \Rightarrow T'' = T' = T$. Deci putem construi cu rigla si compasul trisectoarea $[OT$, construind
 bisectoarele: $[O_2Y$ a $\angle XO_2V$, $[O_2Z$ a $\angle XO_2Y$ si $[O_2T_1$ a $\angle ZO_2Y$ si obtinand $T = T_1O_2 \cap C(O_1, r)$.

Metode de predare inovatoare în învățământul preșcolar

Rotariu Roxana

Școala Gimnazială Bârghiș

Metodele de predare inovatoare nu se referă doar la utilizarea celei mai de ultimă oră tehnologie la grupă sau la atingerea constantă a ultimelor tendințe educaționale, acestea sunt metodele de predare-învățare. Totul se referă la utilizarea de noi strategii de predare care se concentrează mai mult pe copii. Aceste metode inovatoare îi încurajează pe ei să se alăture în mod proactiv și să interacționeze cu colegii lor și cu educatoarea în timpul lecțiilor. Preșcolarii vor trebui să lucreze mai mult, dar într-un mod care să le răspundă mai bine nevoilor și să-i ajute să crească mai repede.

Spre deosebire de predarea tradițională, care se concentrează în principal pe cât de multe cunoștințe care se pot transmite educaților, modalitățile inovatoare de predare caută adânc în ceea ce aceștia iau cu adevărat din ceea ce se predă în timpul activităților.

Metodele de predare inovatoare subliniază o învățare centrată pe educat, unde rolul educatoarei este de instructor, ghid, îndrumătorul care te companiază, mentor, sfătuitor, consultant, transmițător de cunoștințe, formator, supraveghetor, coordonator, cercetător critic, model, colaborator – o persoană care facilitează procesul învățării pentru preșcolari, încercând să descopere ce anume este interesat să învețe preșcolarul și, determinând apoi, cea mai bună modalitate de a-i pune la dispoziție copilului acele informații prin furnizarea de sisteme de cunoștințe sau materiale, care să-i dea acestuia posibilitatea să se achite mai eficient de o sarcină. Acest lucru se realizează prin ascultare, punere de întrebări, furnizare de idei, sugerarea de alternative și identificare de posibile resurse.

Organizarea grupei

- Preșcolarii sunt pretutindeni în sala de grupă.
- Ei se grupează / sunt grupați potrivit opțiunilor de studiu și resurselor asigurate de educatoare.
- Copiii privesc unii la alții, față în față. Ei comunică. Toți au șansa dialogului efectiv.
- În parteneriat cu doamna educatoare ei vor găsi răspunsurile.

Rolul preșcolarului

- Realizează un schimb de idei cu ceilalți.

- Cooperează în rezolvarea sarcinilor de lucru.
- Exprimă puncte de vedere proprii.
- Argumentează, pune și își pune întrebări cu scopul de a înțelege.

Rolul cadrului didactic

- Facilitează și moderează învățarea
- Ajută preșcolarii să înțeleagă și să explice punctele de vedere.
- Este partener în învățare.

Modul de realizare a învățării

- Învățarea are loc predominant prin formare de competențe și deprinderi practice.
- Învățarea se realizează prin cooperare.

Evaluarea

- Vizează măsurarea și aprecierea competențelor (ce știe să facă preșcolarul cu ceea ce știe).
- Vizează progresul în învățare la fiecare preșcolar.
- Pune accent pe elementele de ordin calitativ (valori, atitudini).

Concluzii

Ancorarea școlii românești în secolul XXI presupune în mod obligatoriu utilizarea unor astfel de metode inovatoare. Nu este cazul să absolutizăm utilizarea acestor metode în detrimentul celor clasice. Un adevărat profesionist în predare (indiferent de disciplină) va trebui să știe să adapteze demersul didactic. Sunt activități instructiv-educative care în mod cert produc performanțe școlare superioare numai cu ajutorul metodelor inovatoare, dar sunt și activități în care prezența acestora nu este obligatorie.

Bibliografie:

<https://ahaslides.com/ro/blog/15-innovative-teaching-methods/>

<https://revistaprofesorului.ro>

Cum înlăturăm blocajele exprimării orale la elevii noștri ?

Profesor limba franceză, Rotaru Elena-Ramona

Școala Gimnazială Nr. 3 Mangalia

Predarea limbii franceze ca limbă străină nu trebuie să asigure doar dobândirea unui cod lingvistic de către elevi, ci să le dezvolte și competențele interculturale și atitudini comunicative prin stimularea receptivității față de interlocutori, prin cultivarea toleranței în relațiile de comunicare, prin încurajarea dialogului, prin depășirea unor blocaje psihologice și psihosociale.

De la mijlocul anilor 1990, se vorbește despre abordarea bazată pe acțiune în pedagogie care pune accent pe sarcinile de îndeplinit, pe interacțiune care stimulează dezvoltarea abilităților receptive și interactive. Cel care învață o limbă străină este un actor social, iar actele sale de vorbire își dobândesc sensul deplin într-un context social. Resursele cognitive, afective, volitive și abilitățile actorului social sunt toate puse în valoare. Cadrul european de referință pentru limbi străine plasează predarea/învățarea într-o perspectivă orientată spre acțiune. Utilizatorul de limbă este considerat un actor social care va acționa în mai multe domenii ale vieții sociale (personal, educațional, profesional, public).

Producerea de mesaje orale nu poate fi redusă la o simplă transmitere a unui mesaj sonor pentru că ea presupune orchestrarea tuturor comportamentelor și abilități lingvistice (fonologic, morfologic și sintactic), și de comunicare (utilizarea cuvintelor conform contextelor, reguli discursive, culturale și sociale). La aceste abilități, se mai adăugă para-lingvajul care contribuie enorm la menținerea relației de comunicare cu ceilalți (gesturi, expresii faciale, intonație etc.)

Fiecare acțiune întreprinsă în cadrul orei de limbă străină are un scop clar, acela de a face elevul capabil să comunice bine în diverse situații din viața de zi cu zi. Însă, în predarea unei limbi străine sunt două scopuri (Jean-Pierre Robert, 2002) : formarea de abilități lingvistice pe care profesorul să se asigure că elevul le-a asimilat, apoi formarea competenței de comunicare care include, dincolo de asimilarea elementelor lingvistice, de enunțuri și de acte ale vorbirii, cea a tuturor componentelor actului de a comunica.

Cu toate acestea, simpla cunoaștere a limbii și a sistemului lingvistic nu înseamnă că știi să comunici. Potrivit lui Hymes (1984): „, pentru a comunica, nu este suficient să cunoști limba, sistemul lingvistic, trebuie să știi și să-l folosești în funcție de contextul social.”

Pentru ca un profesor să găsească cele mai eficiente metode pentru formarea competenței de exprimare orală, este necesar să identifice în primul rând, tipurile de dificultăți pe care elevii le întâmpină în ceea ce privește exprimarea orală, apoi să găsească soluții

metodice personalizate pentru a remedia situația și pentru a asigura formarea competenței de exprimare orală.

De pildă, din propria experiență ca profesor de gimnaziu am observat că mulți elevi se blochează în timpul activităților de exprimare orală, rămână tăcuți, fie din lipsa mijloacelor suficiente de exprimare, fie de frica de a greși sau chiar din amândouă motivele. Pentru a afla exact care sunt mai exact cauzele, am decis să apelez la o mică investigație riguroasă și obiectivă – aplicarea unui chestionar în jurul problemei enunțate – dificultățile pe care le întâmpină elevii în activitățile de producere orală, la nivel de clasă. Chestionarul a avut ca scop identificarea blocajelor, pentru ca mai apoi, să pot găsi soluții pentru a-mi ajuta elevii să depășească aceste blocaje.

În urma analizei și a interpretării datelor am constatat că dificultățile întâmpinate în exprimarea orală de către elevi sunt numeroase: de tip psihologic, lingvistic (fonetic, morfosintactic și lexical), comunicativ (discursiv și strategic), sociolingvistic și sociocultural. În mod clar majoritatea elevilor se confruntă cu dificultăți psihologice și le este frică să se exprime oral în franceză, iar justificările sunt: timiditate, frica de a greși în fața altora, lipsa curajului de a înfrunța și de a depăși dificultățile lor.

În plus, mulți elevi recunosc că au o mulțime de dificultăți în gramatică, sintaxă și lexic. Uneori nu își pot găsi cuvintele, ceea ce înseamnă că nu au un bagaj lingvistic suficient de bogat, vocabularul este insuficient. Ca urmare, nu reușesc să efectueze cu ușurință actul de vorbire, ceea ce derutează și îi stânjenește.

Fiind primii lor ani de studiu al limbii franceze, consider că instrumentele cele mai eficiente în formarea competenței de exprimare orală sunt metodele ludice. Jocul se dovedește de fiecare dată a fi un instrument eficient pentru încurajarea și ajutorarea elevului să stăpânească o limbă străină.

În urma rezultatelor oferite de analiza dificultăților și a cauzelor acestora, am adoptat următoarele măsuri pentru a remedia situația:

- timpul alocat exprimării orale în clasă să fie mai mare;
- așezarea băncilor în formă de U, pentru a încuraja comunicare orală în clasă;
- reactualizarea noțiunilor de vocabular / gramatică / acte de vorbire înaintea jocului de rol (eventual, proiectarea unor scheme ajutătoare);
- implicarea elevilor în cât mai multe activități culturale (activități realizate interdisciplinar alături de colegi de muzică și desen – organizarea de ateliere de karaoke, de ateliere de desen / creații de afișe în limba franceză);
- utilizarea strategiilor afective;

- implicarea elevilor în activități sau jocuri de colaborare axate pe dezvoltarea încrederii în cadrul grupului.

În concluzie, este important ca profesorul de limbă franceză să identifice dificultățile cu care se confruntă săi și să aleagă împreună cu ei un plan de remediere adecvat, punând accent pe practicarea jocurilor de rol în clasă ca sursă de motivare pentru dezvoltarea abilităților orale în limba franceză.

Bibliografie

1. Conseil de l'Europe - Cadre européen commun de référence pour les langues : Apprendre, enseigner, évaluer. 2001, Strasbourg
2. Hymes, D.- Vers la compétence de communication, 1984, Hatier-Crédif, Paris
3. Robert, J-P. - Dictionnaire pratique de didactique du FLE, 2002, Ophrys, Paris
4. Tagliante, C. - La classe de langue, 2006, Paris, Nouvelle édition, CLE international

Metode educaționale inovatoare în demersul didactic transdisciplinar

Prof. dr. Nicoleta Rotaru-Terteleac

Liceul Energetic Constanța, Constanța

*Transdisciplinaritatea este o transgresiune generalizată,
care deschide un spațiu nelimitat libertății, cunoașterii, toleranței și iubirii.*

(Basarab Nicolescu, *Transdisciplinaritatea. Manifest*)

1. Delimitări conceptuale:

1.1. Transdisciplinaritatea = ceea ce se află simultan *între, în și dincolo* de discipline; știința și arta descoperirii „punților”, a limbajului comun, profund, între spațiul interior și spațiul exterior ființei umane, concilierea contradictoriilor A și nonA vs discursurile paralele, generatoare de neînțelegeri, ale disciplinelor (vs pluridisciplinaritate = studierea unui obiect înscris într-o cercetare disciplinară prin intermediul mai multor discipline distincte; interdisciplinaritate = transferul metodelor între discipline)

1.2. Viziunea transdisciplinară asupra Realității anulează dihotomia real-imaginar, urmărind înțelegerea lumii prezente, prin unitatea cunoașterii. Realitatea este o multidimensionalitate cu trei fațete (fizică, cuantică, sacră) și niveluri multiple, iar înțelegerea coerenței ei presupune o unitate deschisă între știință, conștiință și sacru. Nivelurile de percepție se asociază cu nivelurile de Realitate (fizică și cuantică) în înțelegerea unității contradictoriilor (nivelul sacru al Realității sau *terțul inclus* - unifică armonios Subiectul cu Obiectul transdisciplinar, eliminând contradicțiile). Viziunea transdisciplinară scoate omul din confortul intelectual, obligându-l să ia în discuție obișnuințele de gândire, certitudinile. Se propune un nou tip de evoluție a omului, prin „cultură, știință, conștiință, relația cu celălalt”.

1.3. Atitudinea transdisciplinară reprezintă o densificare a informației și a conștiinței în scopul găsirii locului propriu în lume; o schimbare a sistemului de referință, o nouă manieră de înțelegere a dialecticii simplu – complex) = depășirea logicii clasice, (cauză-efect) și acceptarea unei „cauzalități în buclă deschisă”; concilierea opozițiilor binare prin ceea ce ambele au pozitiv, constructiv.

2. Scopul lucrării: să prezinte o modalitate integrativă de dezvoltare a proceselor cognitive la orele de limba și literatura română, nivel liceal, în cadrul unui demers didactic de tip transdisciplinar

3. Tema abordată: estetica romantică și simbolistă din perspectivă holistică (înțelegerea globală a ansamblului nivelurilor de reprezentare estetică a raportului creatorului cu limitele date)

4. Scenariul didactic transdisciplinar - particularități: atitudinea interogativă asupra convingerilor, prin refuzul certitudinilor aflate în contradicție cu faptele, a răspunsurilor prefabricate și a propriilor condiționări; se intenționează stabilirea punților de legătură între cunoștințe, semnificațiile lor în plan social și în lumea interioară

5. Identificarea conceptelor-*punți* dintre discipline asigură „rigoarea” în argumentație, „deschiderea” spre acceptarea imprevizibilului și „toleranța” opiniilor contrare, respectiv, „caracteristicile fundamentale ale atitudinii și viziunii transdisciplinare” într-un parcurs didactic modern, ce dezvoltă simultan ființa interioară și cea socială.

6. Strategiile unui discurs didactic transdisciplinar:

Alina Pamfil propune o nouă viziune asupra didacticii literaturii, „gândită ca un spațiu de reflecție și de acțiune dedicat, în principal, dezvoltării personale a elevului”; dialogul elevilor cu literatura se realizează prin lectura hermeneutică a substanței literaturii („discurs complex despre lume și condiția umană”). Dezvoltarea operațiilor gândirii implicate în învățare din taxonomia lui B. S. Bloom, prin metoda „pălăriilor gânditoare”, elaborată de Edward De Bono; conceptul transdisciplinar de „limită” este interpretat din perspectiva a două viziuni estetice asupra lumii (romantică și simbolistă);

7. Aplicație: parcursul transdisciplinar al unei lecții de recapitulare și sistematizare a cunoștințelor despre romantism și simbolism (I. Cerghit, *Didactica*) corelează secvențele didactice cu operațiile gândirii din taxonomia lui Bloom și „pălăriile gânditoare” (Edward De Bono) prin care acestea se aplică:

- I. Captarea atenției și enunțarea obiectivelor: Cunoașterea - „Pălăria albastră” = gândirea speculativă (organizează și controlează celelalte „pălării”/tipuri de gândire paralelă; trasează planul detaliat al gândirii critice care urmează a fi aplicată):
- II. Actualizarea informațiilor-ancoră: Înțelegerea și aplicarea - „Pălăria roșie” = gândirea afectivă (elevii identifică starea de spirit comună ambelor ideologii estetice, folosind tablouri aparținând celor două curente culturale)
- III. Dirijarea învățării: Analiza - „Pălăria albă” = gândirea obiectivă (se discută planul de acțiune, prin construirea unor întrebări de direcție, vizând căutarea și prezentarea informației; se numesc surse riguroase, precum Virgil Nemoianu, Nicolae Manolescu; se întocmesc „hărți conceptuale”/metoda ciorchinelui cu criteriile clasice/moderne ale poetului)
- IV. Obținerea performanței: Analiză - „Pălăria galbenă” = gândirea pozitivă (se explorează beneficiile și utilitatea practică a valorilor existențiale promovate de romantism/simbolism; se explică ideile gândirii constructive eminesciene/bacoviene; se definesc „proponerile de lume” aparținând romantismului/simbolismului); se ilustrează romantismul ca proiect estetic despre „managerierea locului în lume” și „vederea” eminesciană asupra lumii ca viziune holografică a spațiului compensatoriu/simbolismul ca proiect estetic despre „hipertrofia lirismului” și viziunea „supraviețuirii” prin „pictura cuvintelor” în absența spațiului compensatoriu.)
- V. Asigurarea feed-backului: Sinteza – „Pălăria neagră” = gândirea preventivă, critică (se interoghează neprofitabilul, anacronicul din estetica romantică/simbolistă; se evidențiază riscurile „proiectului de lume” al romantismului/simbolismului, asumate liric: punctul sortit să devină cerc

sau expandarea subiectivității la dimensiuni cosmice, prin „nemarginile” gândirii eminesciene/„sfârșitul continuum” bacovian prin tehnici simboliste ale sensibilizării).

- VI. Evaluarea performanțelor: Sinteza – „Pălăria verde” – gândirea creatoare (se avansează alternative estetice derivate din romantism/simbolism; se identifică ideile cu efect de înaintare din ideologia romantică (ex., expresionismul lui Lucian Blaga și perspectiva kantiană asupra timpului a suprarealismului scufundat în delir și iraționalitate)/din estetica simbolistă (înstrăinarea de lume a suprarealiștilor în pictura metafizică a spațiului destructurat de multiple unghiuri de vedere; „somnia” bacovian și *Somnia* lui Salvador Dali).
- VII. Asigurarea retenției și a transferului: Evaluarea – „Pălăria albastră” (se organizează alternativele estetice obținute din ideologia romantică/simbolistă; metafora lumii romantice = zborul ascendent sau spațiul evadării compensatorii din limitele date și metafora lumii simboliste = zborul descendent sau spațiul evaziunii, a voluptății limitelor date).

Concluzii: limita/„hotarul” asumat în procesul educațional transfigurează spiritual omul, pentru că vine din interiorul său și îi dă contur vieții.

Bibliografie

Cerghit, I, *et al.*, *Didactica*, EDP, București, 1992.

De Bono, Edward, *Șase pălării gânditoare*, Editura Curtea Veche, București, 2007.

Nicolescu, Basarab, *Transdisciplinaritatea. Manifest*, traducere de Horia Mihail Vasilescu, Editura Polirom, Iași, 1999.

Nicolescu, Basarab, *De la Isarlik la Valea Uimirii (I). Interferențe spirituale*, Editura Curtea Veche, București, 2011.

Pamfil, Alina, *Didactica literaturii. Reorientări*, Editura Art, București, 2016.

Sâmihăian, Florentina, *O didactică a limbii și literaturii române: provocări actuale pentru profesor și elev*, Editura Art, București, 2014.

Evoluția conceptului educațional

Prof. înv. primar: Rujea Carmina Elena

Școala Gimnazială Nr. 1, comuna 1 Decembrie, județul Ilfov

Acest articol prezintă evoluția conceptului de educație, care a ținut cont de multitudinea articolelor științifice care a analizat acest concept în funcție de: rol, tip, direcții, funcții și concepte politice. De asemenea, în cadrul acestui articol, voi analiza o metodă inovativă prin care educabilii se pot dezvolta în cadrul formal.

Cuvântul educație provine din limba latină („*educatio*”) și înseamnă cultivare, hrănire și creștere. Acest concept a fost analizat în cadrul istoriografiei universale de mai mulți cercetători, așadar, acest concept având mai multe înțelesuri.

Primul pedagog care a analizat acest concept a fost Michael de Montaigne-Delecroix, acesta considera educația ca fiind nivelul propriu de cunoaștere al omului. Pedagogul englez John Locke considera educația ca fiind o relație interpersonală de intervenție și supraveghere ce se stabilește între pedagog și copil. Așadar, educația, nu mai este privită doar la nivel personal, ci de grup, prin intervenția persoanelor abilitate care îi pot dezvolta pe educabili.

Pedagogul german Johann Frederich Herbart considera că educația poate fi împărțită în trei subdiviziuni: guvernarea, învățământul și educația morală a cetățenilor. Așadar, educație ține cont de modalitatea guvernabililor de a forma învățământul pentru dezvoltarea educației morale în rândul educabililor. Sociologul francez Emile Durkheim a considerat educația ca fiind o acțiune exercitată de generațiile adulte care au experiență asupra generațiilor tinere. Obiectivul principal fiind dezvoltarea în rândul tinerilor al stărilor fizice, al intelectului și a moralității.

Conceptul educațional a fost analizat și în cadrul istoriografiei românești. Pedagogul Constantin Narly afirma că educația reprezintă un fapt social și individual, iar Florin Georgescu considera educația, ca fiind cea mai importantă activitate creatoare a omului, care însă nu poate produce bunuri de consum, însă are un impact important în dezvoltarea societății.

Alice Ileana Ionașcu considera educația ca fiind activitatea psihosocială care s-a finalizat în cadrul unui ciclu de învățământ și are ca scop formarea și dezvoltarea

personalității umane cu ajutorul acțiunilor pedagogice și a interacțiunii dintre pedagog și elev care se realizează într-un cadru formal (sala de clasă).

Miron Ionescu privește educația ca fiind o componentă complexă a existenței umane care este strâns legată de om și societatea, care are ca scop educarea permanentă a individului. Așadar, cea mai importantă educație nu este strâns legată de instrucție, ci se bazează pe dezvoltarea personală prin intermediul cursurilor de specialitate, care are rolul de a diferenția profesional educabilii prin intermediul competențelor. Simion Mehedinți consideră educația ca fiind o înscriere în cadrul națiunii deoarece adultul bine educat, sporește ființa umană, iar o educație de calitate transmisă generației tinere va duce la o societate dezvoltată.

În opinia lui George Antonescu, scopul principal al educației este formarea caracterului moral. Această formare se realizează nu doar teoretic, prin prezentarea principiilor morale, ci prin practică, adică, individul trebuie să practice cele cinci idei morale: **libertatea**, care poate fi privită ca fiind armonia dintre convingere și voință; **perfectiunea** care depinde de voința umană; **iubirea**, adică ajutorarea oamenilor în mod dezinteresat, **dreptatea**, care înseamnă argumentarea propriilor idei fără a leza interlocutorul și **răsplata** care se materializează prin oferirea de bunuri și servicii în mod dezinteresat.

Gheorghe Aslan considera că educația are ca scop dezvoltarea caracterelor și formarea de buni cetățeni. Această formare este strâns legată de patriotism, iar locul propice pentru dezvoltarea acestui concept sunt unitățile de învățare ale disciplinelor umane. Așadar, soldatul român patriot nu se formează pe câmpul de luptă, ci în interiorul școlii, unde educabilul înțelege care sunt avantajele patriotismului și aplică acest concept în viața personală și profesională.

Andrei Marga consideră că educația din prezent asigură doar specializări profesionale și nu generează aptitudini practice, prin care individul să ia inițiative pe cont propriu pentru a rezolva diverse situații deoarece educabilii nu înțeleg regimul politic și mecanismele lui. Din punctul meu de vedere, odată cu aderarea României la UE și adoptarea regulamentului Parlamentului European privind cele opt competențe cheie europene, educabilii s-au dezvoltat din punct de vedere aptitudinal, prin urmarea unor licee tehnologice, care au ca scop dezvoltarea unor cariere profesionale. De asemenea, educabilii înțeleg cetățenia democratică prin intermediul disciplinei „Educație Socială” (clasa a VII-a) care are ca scop: observarea diferențelor dintre formele de guvernământ și regimurile politice; acceptarea globalizării; înțelegerea mecanismelor democratice; exprimarea opiniilor fundamentate pe o bază socială, istorică și guvernamentală și realizarea diverselor proiecte

educaționale care au ca scop identificarea și rezolvarea unor situații cheie cu ajutorul mecanismelor cetățenești.

Alexandru Budura considera că dezvoltarea educațională se realizează în mod eficient prin observare și modelare într-un cadru social numeros. Odată cu evoluția societății acest concept a fost revizuit deoarece tehnica informațională a evoluat și educabililor le este mai greu să discearnă aceste informații și un rol important pe care îl are cadrul didactic este de a utiliza metode didactice eficiente prin care educabilii sunt conectați cu tehnica informațională și cu societatea. Principala metodă fiind introspecția, cu ajutorul acestei metode, educabilii își adresează întrebări, explorează, confruntă și interpretează prin filtrul propriei rațiuni.

Au existat și anumite definiții ale educației în funcție de regimul politic, acestea s-au datorat schimbărilor de regimuri politice survenite în secolul XXI, care au ținut cont de: statutul cunoașterii prin care educatorii identifică și aplică cele mai eficiente metode pedagogice; identitatea profesională a educatorului care nu mai este deținătorul cunoașterii unice, ca în regimul comunist, ci este în continuă căutare de versiuni alternative; controlul exercitat asupra elevilor, care nu mai este un control total prin autoritate și îndoctrinare, ci prin relaționare pozitivă între cei doi actori (profesor-elev); spațiul învățării, fără centru și fără granițe prin care educația este permanentă și nu mai ține cont de granițele învățământului. În concepția regimului monarhic, educația înseamnă modalitatea statului de a-și învăța cetățenii să devină activi în societate și să respecte forma de guvernământ prin intermediul educației morale, aceasta se realiza prin intermediul partidelor politice, mass-mediei și a statului. De asemenea, în cadrul disciplinelor socio-umane, educabilii asimilau cunoștințele pozitive ale regimului monarhic.

Scopul educației monarhiste în opinia lui Nicolae Moiescu este de a atinge cele trei puteri sufletești: simțirea, gândirea și mișcarea, existând o strânsă legătură între ele, influențându-se reciproc.

Principalul scop al educației comuniste a fost „*crearea omului nou*”. Omul nou trebuia să țină cont de următoarele principii: dragostea pentru popor și semenii lui; cinstea; curajul; solidaritatea tovarășească, dragostea de muncă și iubirea față de partid; educabilul se transformă prin intermediul ideologiei comuniste și singura modalitate de evoluție a educabilului este munca fizică; lupta de clasă, prin care educabilii luptă împotriva celor care au alte idei, care nu corespund ideologiei comuniste și dezvoltarea nemărginită (multilaterală). În cadrul acestui deziderat școala ocupa un loc important. Principalele trei elemente pedagogice au fost: colectivitatea, autoritatea și militarizarea.

Există mai multe forme ale educației: cea formală, care se desfășoară într-un cadru organizat (școală, liceu, facultate), ținând cont de diverse documente școlare (plan cadru, programă școlară, metodologii, manuale etc.); cea non-formală care se realizează în mod organizat (diverse specializări, studii suplimentare, tabere, teatre, excursii etc.) și cea informală care poate proveni din diverse surse informaționale (mass-media, internet, experiențe de viață, grup social non-formal etc.).

Sistemul educațional din România s-a bazat în special pe educația formală, care dezvoltă foarte multe abilități educabilului. În primul rând, avem relația de intercomunicare care ajută elevul să facă față provocărilor informaționale. A doua relație este cea socio-afectivă care are în vedere schimbul de emoții și opinii. Ultima relație este de influențare prin care elevul asimilează și dezvoltă o serie de norme și valori pe care le va dezvolta pe termen lung în viața de zi cu zi.

Metoda didactică inovativă care poate fi utilizată în învățământul primar având ca scop dezvoltarea gândirii critice este **jocul de rol**. Prin intermediul acestei metode, elevii interacționează cu conținutul, dezvoltă relaționarea pozitivă a grupului și pune în evidență modele comportamentale.

Ținând cont de tematica articolului, am ales disciplina Educație civică la clasa a IV-a, unitatea de învățare „Persoana”, principalele conținuturi se referă la locurile de apartenență (locală, națională și internațional”) și cum evoluția educației a ținut cont de mediul educațional. Această metodă se poate utiliza în cadrul recapitulării.

Există mai multe etape pentru implementarea jocului de rol. Prima, reprezintă prezentarea contextului, acesta se realizează de către învățător prin prezentarea modalității de lucru și oferirea informațiilor pentru rezolvarea sarcinilor de pe fișe (pe grupe de câte 4 elevi, grupele realizându-se aleator). În cadrul primei fișe de lucru, elevii vor analiza cazul unor elevi care învățau la o școală dintr-o comunitate mică unde principala problemă a comunității era abandonul școlar. Elevii având ca sarcină didactică găsirea a trei soluții care să elimine abandonul școlar. În cadrul fișei de lucru nr. 2, elevii au analizat rezultatele de la Evaluarea Națională și au avut de găsit 3 soluții la nivel național pentru îmbunătățirea rezultatelor. Ultima echipă a analizat cazul unui elev dintr-o țară europeană care nu se putea integra într-o școală românească, elevii trebuind să găsească 3 soluții. A treia etapă reprezintă distribuirea rolurilor, acestea sunt descrise amănunțit în cadrul fișelor de lucru. Următoarea etapă, înseamnă interiorizarea rolurilor. Ultima etapă înseamnă prezentarea și analizarea soluțiilor de fiecare echipă în parte.

În concluzie, educația poate fi analizată din punct de vedere conceptual pentru a se dezvolta și diversifica pedagogia, principala metodă utilizată fiind analizarea istoriografică. Acest concept poate fi utilizat și în cadrul conținuturilor prin intermediul jocului de rol, principalul scop fiind identificarea de soluții educaționale care să rezolve diverse situații.

Bibliografie

- Adriana Perșă, *Ce se urmărea prin reforma învățământului?*, în *Analele Sighet* 6, Anul 1948 – Instituționalizarea comunismului, Fundația Academia Civică, București, 1998.
- Alice Ileana Ionașcu, *Noțiunea de educație*, https://www.utgjiu.ro/revista/dppd/pdf/2016-04/4_Ionascu%20Alice%20Ileana.pdf.
- Andrei Marga, *Educația responsabilă*, Editura Niculescu, București, 2019, p. 21. Andrei Marga, *Educația responsabilă*, Editura Niculescu, București, 2019.
- Constantin Cucos, *Pedagogie*, [https://ccdph.ro/wp/wpcontent/uploads/2020/05/Constantin Cucos - Pedagogie.pdf](https://ccdph.ro/wp/wpcontent/uploads/2020/05/Constantin_Cucos_-_Pedagogie.pdf).
- Florin Diac, *O istorie a învățământului românesc modern*, vol. I, Editura Oscar Print, București, 2004.
- George Antonescu, *Baza pedagogică a reorganizării învățământului*, Editura „Cultura Națională” București.
- George Antonescu, *Din problemele pedagogiei moderne*, Editura „Cartea Românească”, București, 1923.
- Gheorghe Aslan, *Chestiuni de învățământ și educație*, Editura Librăriei Școlare, București, 1916.
- <https://latimp.net/forum/thread/30191/jocul-de-rol-metoda-didactic%C4%83-definitie-tipuri-avantaje-si-dezavantaje/>
- Ioan Neacșu, *Introducere în psihologia educației și a dezvoltării*, Editura Polirom, Iași, 2010.
- Liliana Ezechil, *Modelarea comportamentului uman prin educație*, în revista *Învățământ Primar*, nr. 1-2/2007.
- Maria Condor, Mariana Mion Pop, *Curs de pedagogie și psihologia educației*, Editura Pro Universitaria, București, 2009.
- Marin Tudor, *Fundamentele pedagogiei. Teoria și metodologia curriculumului. Problematika educației contemporane*, Editura Pro Universitaria, București, 2012.
- Mihaela Boza, *Atitudinile sociale și schimbarea lor*, Editura Polirom, Iași, 2010.
- Mihail Roller, *Istoria pedagogiei*, Editura de Stat, București, 1949.
- Nicolae Moiescu, *Școala Veche și Școala Nouă*, Editura „Cultura Românească”, București, 1938.
- Simion Mehedinți, *Scrieri despre educație și învățământ*, Editura Academiei Române, București, 1992.

Creativitatea- despre obiective, avantaje, metode ale creativității

Prof. Andreea Rus

Școala Gimnazială Nr. 1, Bistrița

Stimularea creativității elevilor se constituie ca una dintre preocupările importante pe care un profesor le are în vedere în cadrul procesului instructiv- educativ.

Creativitatea este definită ca fiind “Însușirea de a fi creator; putere creatoare, dispoziție potențială de a crea” în DEX. (1)

Definițiile creativității sunt numeroase, dar nu este scopul acestui articol în a le prezenta.

Obiectivele de bază pentru inițierea și dezvoltarea creativității, la autorul Vitalie Belous, sunt enumerate mai jos.

“1. Flexibilitatea – capacitatea de a aborda flexibil și nuanțat drumul spre performanță
Mijlocul principal pentru asigurarea flexibilității gândirii este întărirea pregătirii fundamentale,

2. Fluența ridicată – înaltă capacitate de asociere, evocare, metaforizare, alegorie

3. Flexibilitatea funcțională Flexibilitatea constă în modificarea, restructurarea mersului gândirii, capacitatea de a trece de la o categorie de obiecte, fenomene, metode la alta; abilitatea de redefinire, revizuire a punctelor de vedere.

4. Capacitatea de amânare temporară a criticii și autocriticii.

5. Îndrăzneala, încurajarea, autoîncurajarea.

6. Imaginație puternică.”

Utilizarea unor metode ale creativității în cadrul activităților educative aduce numeroase avantaje printre care:

- Creșterea siguranței în rezolvarea problemelor, aceasta realizându-se printr- o cantitate mare de informații acumulată de către participanți

- Mărirea numărului de posibilități de obținere a unor soluții optime și de alegere a celei mai bune
- Numărul de persoane care participă la activități și participarea eficientă a fiecăruia în parte crește precum și altele.

În privința orelor de educație plastică din școli metodele de dezvoltare a creativității elevilor sunt indispensabile profesorului, acestea constituind o bază importantă în realizarea cu succes a activităților practice. Enumerăm câteva dintre acestea, specifice disciplinei artistice: metoda forțelor dirijate, spălarea picturilor, metoda petelor întâmplătoare, metoda substituției, transpunerea atributelor de la un element la altul, metoda obiectelor acoperite, metoda oglinzilor, viziunea elastică asupra lumii, metoda rostogolirii formelor, metoda erodării formelor, metoda descompunerii și aglutinării cu alte elemente, metoda trecerii de la tridimensional la bidimensional și invers, etc. Aceste metode sunt preluate din cursul de Educație artistică- plastică și didactică artistică a prof. Cioca Vasile.

Cităm în continuare o singură metodă de dezvoltare a creativității.

“.Metoda obiectelor îmbrăcate/acoperite

Se așează mai multe obiecte care sunt apoi acoperite, învelite cu material textil (alb sau colorat); apoi sunt introduși elevii în atelier. Li se propune să deseneze, să picteze obiectele întrevăzute, bănuite ca și cum nu ar fi acoperite.

Variante:

- schițarea unui peisaj sau portret și apoi învelirea lor plastică direct în lucrare;
- jocul de-a îmbrăcatul: peisaj, portret, natura statică etc. îmbrăcate cu: haine, flori, iarbă, fluturi, aripi, nori, ochi etc.” (3)

Aceste metode induc noi viziuni asupra generării de imagini plastice.

Bibliografie

1. <https://dexonline.ro/definitie/creativitate>

2. [chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://dppd.tuiasi.ro/wp-content/uploads/2020/01/Pedagogie-II.Met_interactive-stimulare-inv_ef_-suport-curs.pdf](https://dppd.tuiasi.ro/wp-content/uploads/2020/01/Pedagogie-II.Met_interactive-stimulare-inv_ef_-suport-curs.pdf)

Oana Jitaru, Metode interactive pentru stimularea învățării eficiente, pp.52-53

3. Cioca, Vasile, Educație artistică- plastică și didactică artistică, pp.176-185

Metode inovative de predare – învățare – evaluare la disciplina Fizică

Rusu Delia Maria
Liceul Teoretic „Petru Maior” Gherla, jud. Cluj

Învățarea Fizicii poate deveni mai captivantă și eficientă prin utilizarea unor metode inovative de predare, învățare și evaluare. Implementarea acestora în predarea, învățarea și evaluarea disciplinei Fizică, în liceu, poate aduce un plus în implicarea elevilor și în înțelegerea conținutului. Există numeroase metode inovative de predare, învățare și evaluare care pot îmbunătăți angajamentul elevilor, înțelegerea conceptelor și dezvoltarea abilităților practice. Iată câteva:

1. **Lecții interactive:** Introducerea de elemente interactive în lecții, cum ar fi experimente în clasă, simulări pe calculator, demonstrații video și aplicații interactive pot ajuta elevii să vizualizeze și să înțeleagă conceptele fizice într-un mod mai concret. Integrarea tabletelor, calculatoarelor și a altor dispozitive în procesul de învățare, folosirea unor aplicații interactive, software de simulare și instrumente de măsurare digitală, platforme online, aplicații mobile și realitate virtuală, subliniază importanța și aplicațiile practice ale conceptelor fizice în lumea reală și crește relevanța subiectului pentru că aduce conceptele fizice mai aproape de elevi și le oferă oportunități de învățare interactivă. Laboratoarele virtuale permit folosirea de simulări și experimente virtuale pentru a explora conceptele fizice. Utilizarea unor tehnologii precum Realitatea virtuală (RV) și Realitatea augmentată (RA) pentru a crea experiențe virtuale de laborator sau pentru a vizualiza concepte abstracte pot aduce o dimensiune practică învățării.
2. **Dezbaterea în clasă:** Prin organizarea de dezbateri despre concepte fizice sau despre aplicațiile acestora în societate, elevii sunt încurajați să își susțină punctele de vedere cu argumente științifice și să pună întrebări. Această metodă încurajează gândirea critică și dezvoltarea abilităților de comunicare.
3. **Învățarea pe bază de proiecte:** Elevii pot lucra la proiecte care implică cercetare, experimente și prezentări. Proiectele ar putea include studierea aplicării principiilor fizice în tehnologii moderne sau în problemele cotidiene (De exemplu, proiecte de construire a unui model de mașină care să respecte principiile mecanicii). Colaborarea și proiectele de grup pot fi folosite pentru a dezvolta abilitățile sociale și de rezolvare a unor probleme complexe. Ele pot implica construirea unor dispozitive simple, realizarea de experimente sau rezolvarea unor probleme practice. Elevii pot aduna evidențe ale progresului lor în cursul anului școlar, inclusiv proiecte, eseuri și prezentări, într-un portofoliu digital. Aceasta oferă o perspectivă holistică asupra înțelegerii materiei.
4. **Jocuri educaționale:** Pot fi introduse jocuri interactive pentru a învăța și consolida conceptele fizice. Acestea pot fi jocuri de rol, quiz-uri, aplicații interactive, simulări de experimente fizice, sau chiar jocuri online care să implice rezolvarea de probleme legate de fizică. (De exemplu, jocuri cu mingea pentru a înțelege principiile fizicii mișcării).
5. **Rezolvarea de probleme relevante și aplicate:** Formulând problemele și exercițiile astfel încât acestea să aibă relevanță în viața de zi cu zi a elevilor ei vor înțelege aplicabilitatea conceptelor fizice în contexte practice.
6. **Flip Classroom (Clasa inversată):** Această metodă presupune postarea materialelor didactice online pentru ca elevii să le parcurgă acasă, iar în clasă să se concentreze pe rezolvarea de probleme, experimente și discuții practice.

7. **Competiții și evenimente:** Prin participarea la competiții de fizică, expoziții științifice sau evenimente specifice disciplinei elevii vor avea oportunitatea de a-și demonstra cunoștințele și abilitățile într-un mediu mai stimulant.
8. **Vizite de studiu:** Organizate la laboratoare, centre de cercetare sau instituții care se ocupă de fizică aplicată, aceste experiențe practice pot inspira elevii și le pot oferi o perspectivă mai amplă asupra disciplinei.
9. **Evaluare formativă:** Folosirea evaluărilor continue și a feedback-ului pentru a monitoriza progresul elevilor în timp real, a ghida învățarea și a corecta eventualele neînțelegeri, integrarea testelor formative și a jocurilor de recapitulare pot îmbunătăți rezultatele și înțelegerea elevilor. Se recomandă folosirea de metode de evaluare care simulează situații reale în care elevii trebuie să aplice cunoștințele fizice în rezolvarea unor probleme practice.

Adaptarea acestor metode la specificul clasei și la nevoile specifice ale elevilor este esențială pentru succesul lor. Este important să se mențină un echilibru între diversitatea metodelor și asigurarea acoperirii obiectivelor de învățare. Folosirea unei combinații a acestor metode inovative poate contribui la o înțelegere mai profundă și la o mai mare pasiune pentru disciplina Fizică.

Bibliografie:

1. „Active Learning: Creating Excitement in the Classroom” de Charles C. Bonwell, Phyllis Graham
2. „Teaching Physics with the Physics Suite” de Edward F. Redish
3. „Physics Education Research: Or it's so hard to find good help these days” de Edward F. Redish, Jeffery M. Saul
4. „Active Physics: An Inquiry Approach to Physics” de Arthur Eisenkraft
5. „Physics by Inquiry” de Lillian C. McDermott, Peter S. Shaffer
6. „Teaching and Learning High School Physics” de Eppo S. O. Hekman

METODE EDUCAȚIONALE INOVATOARE

Prof. RUSU NICOLETA ALINA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 113

SECTOR 4, BUCUREȘTI

Procesul de învățământ este un ansamblu de activități organizate și dirijate, care se desfășoară etapizat, în cadrul unor instituții specializate, sub îndrumarea unor persoane pregătite în acest scop, în vederea atingerii anumitor obiective instructiv- educative.

Știința fundamentală și de sinteză a educației este *pedagogia*, iar arta procesului de învățământ este *didactica*.

Didactica are în centrul preocupărilor sale tehnologia procesului de învățământ: *metodele* , *mijloacele și formele de organizare și evaluare* a procesului educațional.

În școala modernă, dimensiunea de bază în funcție de care metodele de învățământ sunt considerate inovative este caracterul lor activ, adică măsura în care sunt capabile să declanșeze angajarea elevilor în activitate, concretă sau mentală, să le stimuleze motivația, capacitățile cognitive și creatoare. Implementarea acestor instrumente didactice moderne presupune un cumul de calități și disponibilități din partea cadrului didactic: receptivitate la nou, adaptarea stilului didactic, mobilizare, dorință de autoperfecționare, gândire reflexivă și modernă, creativitate, inteligența de a accepta noul și o mare flexibilitate în concepții.

Un învățământ modern, bine conceput permite inițiativa, spontaneitatea și creativitatea copiilor, dar și dirijarea, îndrumarea lor, rolul profesorului căpătând noi valențe, el devine un coparticipant alături de elev la activitățile desfășurate, el însoțește și încadrează copilul pe drumul spre cunoaștere.

Utilizarea metodelor interactive de predare- învățare în activitatea didactică contribuie la îmbunătățirea calității procesului instructiv- educativ, având un caracter activ- participativ.

Metodele inovative presupun o învățare prin comunicare, prin colaborare, care produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup. Profesorul model, pentru a crea cadrul optim de învățare, este necesar să țină cont de anumite criterii în aplicarea metodelor moderne, cum ar fi: competențele ce urmează a fi dezvoltate la elevi, nivelul intelectual și capacitățile elevilor, resursele materiale accesibile și gradul de complexitate al conținutului.

În învățământul gimnazial sunt utilizate o multitudine de metode moderne însoțite de tehnici specifice și resurse materiale, dintre care amintim:

1. **Explozia solară** – metodă de stimulare a creativității, o modalitate de relaxare a acopiilor ce se bazează pe formularea de întrebări pentru rezolvarea de noi probleme și noi descoperiri.

Descrierea metodei- copiii așezați în semicerc propun problema de rezolvat. Pe steaua mare se scrie sau desenează ideea centrală. Pe 5 steluțe se scrie câte o întrebare de tipul CE, CINE, UNDE, DE CE, CÂND, iar 5 copii extrag câte o întrebare.

2. **Tehnica Lotus**- modalitate interactivă în grup care oferă posibilitatea stabilirii de relații între noțiuni pe baza unei teme principale din care derivă alte opt teme.

Etape:

1. Construirea schemei/ diagramei tehnicii de lucru;
2. Plasarea temei principale în mijlocul schemei grafice;
3. Grupul de copii se gândește la conținuturile/ ideile/ cunoștințele legate de tema principală;
4. Abordarea celor opt teme principale pentru cadranele libere;
5. Stabilirea în grupuri mici de noi legături/ relații/ conexiuni, pentru aceste opt teme și trecerea lor în diagramă;
6. Prezentarea rezultaelor muncii în grup, analiza produselor, aprecierea în mod evaluativ, sublinierea ideilor noi.

3. **Bula dublă**- tehnică ce grupează asemănările și deosebirile dintre două obiecte, procese, fenomene, idei, concepte. Bula dublă este reprezentată grafic prin cercuri mari în care se așează imaginea care denumește subiectul.

În cercurile mici așezate între cele două cercuri mari se desenează sau se așează simbolurile ce reprezintă asemanarile dintre cei doi termeni cheie.

În cercurile situate în exterior la dreapta și la stânga termenilor cheie se înscriu caracteristicile, particularitățile sau deosebirile.

4. **Cubul**

Etape:

- se formează grupuri de 4-5 copii
- fiecare copil din grup interpretează un rol în funcție de sarcina primită (rostolgolici, istețul, știe-tot, umoristul, cronometrorul)
- copiii rezolvă sarcina individual sau în grup, într-un timp dat
- prezintă pe rând răspunsul formulat.

5. **Diagrama Wenn**

Etape:

- Comunicarea sarcinii de lucru
- Activitatea în pereche sau în grup
- Activitate în grup
- Activitate frontală

6. Mozaic

Etape:

- Stabilirea temei și împărțirea în 4-5 subteme
- Organizarea grupelor de învățare
- Constituirea grupelor de experți
- Activități în echipa inițială de învățare
- Evaluare

Bibliografie:

1. Bocoș Mușata, Avram Iftinia, Catalano Horațiu, Someșan Eugenia, „ Pedagogia învățământului preșcolar. Instrumente didactice”, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2009
2. Geoff Petty, „ Profesorul azi. Metode moderne de predare” Editura Atelie Didactic, 2007
3. Ioan Neacșu, „ Metode și tehnici de învățare eficientă” Editura Polirom, 2015

CARACTERISTICILE METODELOR ACTIV-PARTICIPATIVE

Prof. Săceanu Ion

Liceul Mătășari, Județul Gorj

- Problematizarea

Este denumită și predare prin rezolvare de probleme sau, mai precis, predare prin rezolvare productivă de probleme este o metoda didactică ce constă din punerea în fața elevului a unor dificultăți create în mod deliberat în depășirea cărora, prin efort propriu, elevul învață ceva nou. Situațiile problematice se pot ordona pe cinci categorii sau tipuri:

- 1) când există un dezacord între vechile cunoștințe ale elevului și cerințele impuse de rezolvarea unei noi situații;
- 2) când elevul trebuie să aleaga dintr-un lanț sau sistem de cunoștințe, chiar incomplete, numai pe cele necesare în rezolvarea unei situații date, urmând să completeze datele necunoscute;
- 3) când elevul este pus în fața unei contradicții între modul de rezolvare posibil din punct de vedere teoretic și dificultatea de aplicare a lui în practică;
- 4) când elevul este solicitat să sesizeze dinamica mișcării chiar într-o schemă aparent statică;
- 5) când elevului i se cere să aplice, în condiții noi, cunoștințele anterior asimilate.

Necesitatea utilizării acestei metode în învățământ este ușor de dovedit, date fiind numeroasele ei valențe convenabile educației actuale, adică: faptul că favorizează aspectul formativ al învățământului, prin participarea efectivă și susținută a elevului și prin dezvoltarea intereselor de cunoaștere; faptul că sporește trăinicia și aplicabilitatea informației elevului în practică; faptul de a crea elevului o mare posibilitate de transfer a diverselor reguli însușite etc.

Aplicarea problematizării nu este posibilă însă în orice împrejurări. Iată câteva condiții strict obligatorii:

- existența unui fond apercceptiv suficient al elevului;
- dozarea dificultăților într-o anumită gradație;
- alegerea celui mai potrivit moment de plasare a problemei în lecție;
- existența unui interes real pentru rezolvarea problemei;
- asigurarea unei relative omogenități a clasei, la nivelul superior;
- un efectiv nu prea mare în fiecare clasă de elevi;
- evitarea supraîncărcării programelor școlare.

În lipsa respectării acestor condiții, se înțelege că problematizarea devine formală sau defavorizată.

- Algoritmizarea

Algoritmii se exprimă sub forma de rețete, prescripții, logică, practică. Algoritmii de învățare se clasifică în :

- algoritmi de percepere, înțelegere, generalizare și sistematizare a cunoștințelor (conceptele, judecățile, raționamentele, formulele, etc.);
- algoritmi de recunoaștere (reguli de stabilire a unui anumit tip de probleme : ipotetice, de calcul, de proiectare, de investigație, aplicative);
- algoritmi de rezolvare (reguli de rezolvare a unui anumit tip de probleme : etapele de elaborare a unui algoritm);
- algoritmi de programare și dialogare cu calculatorul –care folosesc diverse limbaje de programare și codurile de dialogare;
- algoritmi optimali (reguli de selectare a soluției celei mai bune din mai multe posibile);
- algoritmi de repetare;
- algoritmi de creație (folosiți în învățarea euristică, în cercetarea și proiectarea inovatoare, bazați pe gândirea divergentă).

Algoritmii se caracterizează prin faptul că se prezintă ca o succesiune aproximativ fixă de operații, iar aceasta suită este prestabilită de către profesor sau este presupusă de logica intrinsecă a disciplinei respective.

Etapele algoritmizării sunt :

1. conceperea (selectarea) algoritmului;
2. analiza algoritmului;
3. verificarea algoritmului;

Cerințele algoritmizării:

- alegerea (conceperea) algoritmului corespunzător unei anumite probleme sau îndeplinirii unei activități;

- conștientizarea caracteristicilor algoritmului, pentru a folosi adecvat, creator și eficient, mai ales în situația unor schimburi intervenite în conținutul și desfășurarea acțiunilor .

Dinamica algoritmizării implică: conceperea (selectarea) algoritmului corespunzător nevoilor acțiunii și verificarea algoritmului prin exerciții practice (experimentale).

În faza de început a învățării, se folosesc algoritmii, ca scheme operaționale fixe. Apoi prin repetare și conștientizare se pot construi alte soluții algoritmice (alternative sau cu totul noi, mai rafinate și mai suple decât cele inițiale). S-a ajuns la o fază nouă, cea de descoperire, probare, creare a unor noi scheme de procedură . În anumite situații, algoritmii de rezolvare a unor probleme pot fi identificați și chiar construiți de către elevii însuși, aceasta posibilitate

scoțând în evidența faptul ca învățarea de tip algoritmic este compatibilă cu cea de tip euristic. Sarcina profesorului este de-a sesiza momentul când trebuie să renunțe la însușirea algoritmică a cunoștințelor, ca prima treaptă, și să impună treapta a doua, tactica euristica.

Aceasta îmbinare reprezintă factorul principal de modernitate în abordarea acestei metode, și depinde în mare măsură de experiența profesorului, calitățile acestuia, particularitățile colectivului de elevi, dar și relațiile stabilite între profesor și elev.

- Simularea (jocul de rol)

Simularea este metoda de predare-învățare prin intermediul unor acțiuni, roluri sau mijloace tehnice analoage(similare)- după caz, realizate la o scară redusă, în condiții asemănătoare, sau care le imită pe cele originale.

Simularea este mai economica , mai operațională și ferită de accidente, prin eliminarea jocului adaptării la scara reală a activităților și mijloacelor tehnice, reducând durata pregătirii prin intermediul situațiilor, acțiunilor și mijloacelor reale.

Oricât ar fi de valoroasă și eficientă predarea-învățarea prin simulare, este necesară instruirea în cadrul proceselor și prin intermediul mijloacelor la scara reală.

Simularea se poate realiza în două moduri distincte sau îmbinate :

- prin interpretarea unor roluri sau efectuarea unor acțiuni simulate : prin imitarea unor meserii, a unor funcții etc.;
- prin folosirea unor mijloace tehnice de simulare :simulatoare auto, de zbor, etc.

Etapele simulării sunt :

- 1.crearea (alegerea) acțiunii și rolurilor simulate (sau a sistemului tehnic de simulare);
- 2.cunoașterea semnificațiilor, a obiectivelor, a acțiunilor și rolurilor simulate, a componentelor și funcțiilor mijloacelor simulate, a simulatoarelor ;
3. îndeplinirea acțiunilor și rolurilor;
4. discutarea, corectarea, completarea și omologarea rezultatelor.

Cerințele simulării sunt :

- crearea (alegerea) de roluri, acțiuni și mijloace simulate, care să ofere cele mai elevate și esențiale caracteristici ale acțiunilor și mijloacelor tehnice moderne ;
- simularea și simulatoarele sunt sisteme informaționale și acționale de predare învățare la scara redusă și relativ închise;
- se va îmbina simularea independentă cu cea dirijată de profesor ;
- se va îmbina metoda simulării cu problematizarea, algoritmizarea, descoperirea, asaltul de idei, etc.

După cum apreciază specialiștii, simularea (jocul de rol) conduce la realizarea următoarelor obiective :

- învățarea modurilor de gândire, trăire și acțiune specifice unui anumit statut ;
- dezvoltarea empatiei și capacității de înțelegere a anumitor fenomene, a opiniilor, trăirilor și aspirațiilor altora ;
- simularea aptitudinii de a înțelege și evalua orientările valorice ale partenerilor de interacțiune ;
- formarea experienței și competenței de a rezolva situațiile problematice dificile ;
- verificarea comportamentelor formate și destrămarea celor învățate greșit.

- Modelarea

Modelarea reprezintă modalitatea de studiu a unor obiecte, fenomene, procese, etc prin intermediul unor copii materiale și ideale ale acestora denumite modele, capabile să evidențieze (reproducă) caracteristicile (semnificațiile) esențiale ale realității studiate, sau să ofere informații despre acestea.

Modelarea este o metodă cu caracter activ-participativ, formativ și euristic, dinamizând antrenarea și dezvoltarea capacităților intelectuale creatoare și prin aceasta sporind calitatea și eficiența predării - învățării.

Modelarea are la bază analogia dintre model și sistemul modelat, facilitează cunoașterea unor obiecte, fenomene, etc., rezolvarea de probleme teoretice și practice, oferă posibilitatea îmbinării a doua tipuri de materiale : intuitiv și logico-matematic, în funcție de tipurile de modele folosite.

Poate fi considerată atât ca metodă de predare - învățare, îmbinându-se optim cu metoda învățării prin descoperire, algoritmizării, problematizării și demonstrației, cât și cu celelalte metode activ-participative.

Tipurile de modele sunt:

- materiale (obiectuale sau fizice), relativ similare cu cele originale, sau miniaturizate;
- iconice (sub formă de imagini) : fotografii, scheme, schițe, diagrame, simboluri intuitive ;
- ideale (logico-matematice), exprimate prin concepte, judecăți, raționamente, sau prin legi, idei, teorii, teoreme, formule, etc.;
- cibernetice, specifice sistemelor dinamice perfective, în cadrul cărora se manifestă feedback-ul.

Modelele pot avea două funcții:

- ilustrativă – prezintă un fragment de realitate;

○ cognitivă – induc direct informații privitoare la structura și funcționarea unui sistem existențial.

Etapele modelării sunt:

1. conceperea (alegerea) modelului ;
2. analiza modelului (structura, caracteristici, funcții, legități,etc.)
3. verificarea modelului, prin exerciții și /sau aplicații experimentale.

Cerintele modelării :

- respectarea cerințelor demonstrației intuitive ;
- analiza caracteristicilor esențiale ale modelului;
- considerarea modelului ca un sistem închis (reproduce un număr limitat de caracteristici) și a originalului ca un sistem deschis (poate oricând să mai evidențieze o caracteristică);
- modelul trebuie să fie adecvat temei de studiu și să reproducă caracteristicile esențiale ale originalului ;
- modelele iconice și ideale trebuie îmbinate cu modelele obiectuale

Modelarea este tocmai acea metodă de cercetare și descriere a realității obiectuale indirect, prin analogia cu sistemul de referință . Astfel, se pot îmbina atât metode activ participative, dar și mai puțin active, cu metoda modelării (care are aspecte algoritmice și euristice) obținându-se un caracter activ-formativ al predării învățării.

Bibliografie:

- ✿ **Cristea S., Pedagogie scolara si managementul educatiei, E.D.P.,1996;**
- ✿ **Cristea S., Psihologie pentru examenele de definitivat, gradul didactic II, gradul didactic I, reciclare, Ed. Hardiscon, pitesti, 1996;**
- ✿ **Cucos C.,Pedagogie Ed. Polirom Iasi, 1996;**
- ✿ **Cursul Intel Teach- Predarea in societatea cunoasterii;**
- ✿ **Gheorghiu A., Popovici M.,M., Elemente de tehnologie didactica, EDP, Bucuresti, 1983.**

METODE INOVATIVE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE

Prof. Săceanu Ion

Liceul Mătășari, Județul Gorj

Învățământul românesc parcurge o etapă dinamică a schimbărilor care obligă cadrul didactic să se adapteze, să găsească noi metode și modalități pentru a realiza obiectivele propuse la obiectul de învățământ la care predă. Ca și în alte domenii, și în învățământ au loc transformări rapide pornind de la crearea mediului de învățare care poate eficientiza tehnicile de învățare și de muncă intelectuală.

Reforma din sistemul de învățământ are ca obiective schimbarea mentalității și formarea unor dascăli preocupați de abordarea metodelor utilizate în predarea la clasă.

Sursele de informare pentru copii sunt multiple, de aceea profesorul trebuie să găsească noi metode, prin care aceștia să fie atrași în actul educațional ca participanți activi și interesați. Profesorul trebuie să se preocupe mereu de perfecționarea metodelor și procedurilor de predare – învățare, a stilului de muncă. El trebuie să fie preocupat de tot ce este nou, deosebit și interesant, atât în specialitatea sa cât și în inovările apărute în domeniul pedagogiei.

Metodele de învățământ sunt un element de bază al strategiilor didactice, în strânsă relație cu mijloacele de învățământ și cu modalitățile de grupare a elevilor. De aceea, opțiunea pentru o anumită strategie didactică condiționează utilizarea unor metode de învățământ specifice.

Sistemul metodelor de învățământ conține: metode tradiționale, cu un lung istoric în instituția școlară și care pot fi păstrate cu condiția reconsiderării și adaptării lor la exigențele învățământului modern; metode moderne, determinate de progresele înregistrate în știință și tehnică, unele dintre acestea de exemplu, se apropie de metodele de cercetare științifică, punându-l pe elev în situația de a dobândi cunoștințele printr-un efort propriu de investigație experimentală; altele valorifică tehnica de vârf (simulatoarele, calculatorul).

Metodele inovative de învățare sunt modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, sunt instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe, asigurând perfecționarea și optimizarea demersului educațional.

În ceea ce privesc metodele inovative de predare – învățare – evaluare centrate pe elev, în școala modernă, dimensiunea de bază în funcție de care metodele de învățământ sunt considerate inovative este caracterul lor active, adică măsura în care sunt capabile să declanșeze angajarea elevilor în activitate, concretă sau mentală, să le stimuleze motivația, capacitățile cognitive și creatoare.

Într-o abordare modernă, cadrul didactic se preocupă de crearea de ocazii de învățare pentru elevi. În acest context, metodele pe care le va folosi sunt mijloacele prin care sunt configurate activitățile de învățare ale elevilor. Astfel de metode de predare inovative, centrate pe elev, sunt cunoscute (mai puțin utilizate) de către majoritatea cadrelor didactice.

Învățarea prin suprapunere (Cross over teaching) este o experiență care îmbogățește atât elevii cât și școala. În acest caz, procesul de învățământ se petrece într-un context informal, cum ar fi locurile de tip after-school sau vizitele la muzee și diferitele prezentări. Profesorul poate asocia contextul educațional cu experiențele elevilor. Acest tip de predare este îmbogățit prin adăugarea unor întrebări suplimentare pe o anumită temă discutată. Elevii pot susține apoi dezbateri în sala de clasă, în funcție de notițele lor din excursiile sau vizitele desfășurate în diverse locații, pot prezenta pozele realizate și le pot dezbate împreună.

Smart board-ul reprezintă o modalitate eficientă de a trezi clasa „la viață”, în timp ce elevii sunt ajutați să aibă o experiență mai înălțătoare în ceea ce privește nivelul de implicare și de înțelegere.

Clasa răsturnată (Flipping Classroom) a devenit o metodă de predare foarte eficientă, a cărei popularitate a crescut tot mai mult. Cu ajutorul acestei tehnici elevii devin participanți activi ai procesului de învățământ, învățarea devenind centrată pe ei, iar profesorii având rolul de a asigura resursele necesare de învățare. Elevii au obligația să adune toate informațiile necesare învățării. Folosind diferite instrumente tehnologice sunt încurajați să își „construiască cunoștințele”, să completeze informațiile lacunare și să ceară lămuriri atunci când este necesar. Această metodă de învățare este una din celor mai bune metode prin care se antrenează învățarea independentă. A „răsturna” o clasă înseamnă a schimba „ordinea” în care cunoștințele și deprinderile se formează. Elevii, în loc să învețe în clasă exclusiv, învață la domiciliu prin vizionarea de filmulețe, realizate de profesori. În clasă se desfășoară discuțiile, activitățile practice și proiectele. Elevii analizează și aplică cunoștințele lor prin interacțiunea cu toți elevii clasei, dar și cu profesorul.

Învățarea prin colaborare este metodă inovativă de predare, implică încurajarea elevilor de a participa la diverse proiecte. Profesorii pot ajuta elevii să își formeze deprinderile de colaborare în sala de clasă, permițând elevilor să studieze și să lucreze în grup, la realizarea diferitelor teme și obiective propuse. De exemplu, prin atribuirea unor teme de grup sau încurajarea elevilor de a lucra împreună la diverse piese de teatru, prezentări sau alte rapoarte. Unii elevi colectează informații, alții le redactează, alții caută imagini, un lider împarte sarcinile și prezintă la final întregul proiect. Cunoscându-se, elevii știu cel mai bine cum să își împartă rolurile în grup, de exemplu cel mai dezinvolt vorbește în public-în fața clasei, cel care are competențe mai bune în domeniul IT caută informații pe internet sau redactează proiectul etc. Această formă de predare învață elevii ce înseamnă empatia, competențele de negociere, munca în echipă și rezolvarea de probleme.

Învățarea cu ajutorul realității virtuale implică ajutorarea elevilor să învețe prin interacțiunea cu lumea 3D. De exemplu, în locul unei ore obișnuite și plictisitoare de istorie, profesorii pot folosi tehnologia 3D pentru a explora civilizații străvechi, pot călători în diverse țări la orele de geografie sau chiar să călătorească în spațiu la o oră de științe. Tehnologia realității virtuale oferă elevilor o valoroasă oportunitate de a învăța într-o anumită manieră inovativă care creează o amintire durabilă și de impact în mințile lor. Învățarea devine mai distractivă și ajută elevii să rețină informațiile pentru un timp mai îndelungat.

Cu ajutorul *tehnologiei de printare 3D*, profesorii care caută metode inovative de predare, cu siguranță pot apela la folosirea imprimantelor 3D. Această metodă câștigă acceptare globală în special în sistemele înalte de educație unde imprimantele 3D sunt folosite pentru crearea prototipurilor și fac conceptele complexe mult mai ușor de înțeles. În clasele cu un nivel mai scăzut profesorii pot folosi imprimantele 3D pentru a preda conținut care întâi a fost predat cu ajutorul manualelor și ajutând elevii să înțeleagă mai bine în special subiectele de la examinările naționale.

Învățarea cu ajutorul sistemelor de stocare CLOUD permite profesorilor să experimenteze metode inovative de predare. Folosirea sistemelor de stocare de tip CLOUD este o metodă prin care profesorii pot stoca resurse de predare vitale, cum ar fi proiecte didactice, notițe, lecturi audio, filmări etc. Acestea pot fi accesate de către elevi din confortul casei lor, de câte ori au nevoie , fiind doar la un click distanță de accesul la informațiile necesare. De asemenea este folositor pentru elevii care din diverse motive nu au participat la ore, astfel ei putând recupera orele pierdute în timp util.

În concluzie, metodele inovative presupun o învățare prin comunicare, prin colaborare, care produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup.

Bibliografie:

1. Aigerim Mynbayeva, Zukhra Sadvakassova and Bakhytkul Akshalova, (2017) „Pedagogy of the Twenty-First Century: Innovative Teaching Methods”;
2. Alexandra Hanna Licht, Evita Tasiopoulou, Patricia Wastiau, (2017) „Open Book of Educational Innovation”, European Schoolnet;
3. Bacigalupo, M. Kampylis, P. Punie, Y. Van Den Brande, (2016) EntreComp: „The Entrepreneurship Competence Framework”, Luxemburg: Publication Office of the European Union.

METODE DE ÎNVĂȚĂMÂNT – GENERALITĂȚI

Prof. Săceanu Ion

Liceul Mătășari, Județul Gorj

Metodele de învățământ - reprezintă acele cai prin care elevii ajung, în procesul de învățământ, sub coordonarea educatorilor, la dobândirea de cunoștințe, deprinderi, la dezvoltarea capacităților intelectuale și la valorificarea aptitudinilor specifice.

Metoda este un plan de acțiune, o succesiune de operații realizate în vederea atingerii unui scop; ea este un instrument de lucru în activitatea de cunoaștere și de formare a abilităților.

Metoda este un ansamblu de operații mintale și practice ale binomului educațional; grație acestora elevul dezvăluie sau i se dezvăluie esența evenimentelor, proceselor, fenomenelor, cu ajutorul profesorului sau în mod independent.

Metodele de instruire și educare privesc atât modul cum se transmit și asimilează cunoștințele, cât și dezvoltarea unor calități intelectuale și morale, precum și controlul dobândirii cunoștințelor și al formării abilităților. Rezultă, deci, că metodele servesc unor scopuri de cunoaștere, de instruire (asimilarea unor cunoștințe, priceperi, deprinderi și operații de lucru) și formative (de formare și perfecționare a trăsăturilor de personalitate).

Metoda reprezintă de fapt un anumit mod de a proceda care tinde să plaseze elevul într-o situație de învățare, mai mult sau mai puțin dirijată, mergându-se până la una similară aceleia de cercetare științifică, de urmărire și descoperire a adevărului și de raportare a lui la aspectele practice ale vieții. În acest sens privită metoda poate deveni o "cale de descoperire a lucrurilor descoperite".

Înfăptuirea obiectivelor informative și formative ale învățământului impune folosirea unor metode și procedee de lucru, adică a unei metodologii adecvate.

Principalele *funcții* ale metodelor de învățământ sunt:

- cognitivă - de dirijare a cunoașterii în scopul însusirii unor cunoștințe;
- normativă - aspecte metodologice, respectiv, modul cum să predea profesorul și cum să învețe elevul;
- motivațională - de stimulare a interesului cognitiv, de susținere a procesului de învățare;
- formativ-educativ-compensatorie- de exersare, antrenare și dezvoltare a proceselor psihice.

Fiind strâns legată de practică, metoda reflectă caracterul procesual al acțiunii didactice.

Principalele *caracteristici* ale metodelor didactice sunt:

- a) metodele didactice sunt demersuri teoretico-acționale executive de predare- învățare care asigură derularea și finalizarea eficientă a procesului instructiv- educativ;

b) sunt totodată demersuri investigative (de cunoaștere științifică), de documentare și experimental-aplicative contribuind la dezvoltarea teoriei și practicii pedagogice;

c) ele cuprind și dinamizează elemente pedagogice teoretice care asigură fundamentarea științifică a acțiunilor de predare-învățare;

d) se elaborează și implementează corelat cu gradul și profilul învățământului, cu specificul disciplinei de învățământ; corelează cu natura și specificul activităților didactice și cu nivelul de pregătire al celor care învață;

e) se elaborează și se aplică în strânsă legătură cu celelalte componente ale procesului de învățământ;

f) se concep, se îmbină și se utilizează în funcție de particularitățile de vârstă și individuale ale agenților actului pedagogic;

g) metodele contribuie la realizarea obiectivelor didactice, ale obiectivelor autoinstrucției și autoevaluării, contribuie la pregătirea tineretului pentru educația permanentă;

h) au caracter dinamic eliminând "uzurile morale" și adoptând noul, sunt deschise perfecționarilor;

i) unele metode servesc în mai mare măsură muncii profesorului, în predare; altele servesc mai ales elevului, învățării; dar toate contribuie la realizarea eficientă a predării-învățării;

j) sunt eficiente dacă profesorul le combina și folosește adecvat și creator.

Opțiunea profesorului pentru o anumită metodă reprezintă o decizie de mare complexitate strategică, acestea trebuind să fie adaptate la necesitățile și particularitățile grupului de lucru, de aceea rezultatul, adică educația în sine este considerată o artă, anume aceea de a adapta, la o situație precisă.

Analizând literatura de specialitate, putem efectua următoarele clasificări ale metodelor de învățământ:

1. din punct de vedere istoric:

a) metode clasice sau tradiționale - expunerea, conversația, exercițiul, demonstrația;

b) metode de dată mai recentă sau moderne - problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, modelarea, algoritmizarea, instruirea programată;

2. în funcție de modalitatea principală de prezentare a cunoștințelor:

a) metode verbale - bazate pe cuvântul scris sau rostit;

b) metode intuitive - bazate pe observarea directă, concret-senzorială a obiectelor și fenomenelor realității sau a substitutelor acestora; sau:

a) metode de comunicare orală:

- metode expositive - povestirea, expunerea, prelegerea, explicația, descrierea;

- metode interogative - conversația euristică;

- metode care presupun discuții și dezbateri - problematizarea, brainstorming-ul;

b) metode bazate pe contactul cu realitatea- demonstrația, modelarea, experimentul;

3. după gradul de angajare a elevilor la lecție:

a) metode expositive sau pasive - pun accent pe memoria reproductivă și ascultarea pasivă;

b) metode activ-participative - favorizează activitatea de explorare personală și interacțiunea cu ceilalți colegi;

4. după forma de organizare a muncii:

a) metode individuale - adresate fiecarui elev în parte ;

b) metode de predare - învățare în grupuri de elevi (omogene sau eterogene);

c) metode frontale - aplicate în activitățile cu întregul efectiv al clasei;

d) metode combinate - alternări/îmbinări între variantele de mai sus ;

5. după funcția didactică principală:

a) metode de predare și comunicare;

b) metode de fixare și consolidare;

c) metode de verificare și apreciere a rezultatelor activității școlare;

6. în funcție de axa învățare prin receptare (învățare mecanică) - învățare prin descoperire (învățare conștientă), se identifică:

a) metode bazate pe învățarea prin receptare - expunerea, demonstrația cu caracter expositiv;

b) metode care aparțin preponderent descoperirii dirijate- conversația euristică, observația dirijată, instruirea programată, studiul de caz etc.;

c) metode de descoperire propriu-zisă - observarea independentă, exercițiul euristic rezolvarea de probleme, brainstorming-ul etc.

Principalele metode de învățământ sunt:

1. Expunerea didactică

2. Conversația didactică

2.1. Conversația euristică

2.2. Conversația examinatoare (catehetică)

2.3. Conversația în actualitate

3. Metoda demonstrației

3.1. Demonstrația cu obiecte

3.2. Demonstrația cu acțiuni

3.3. Demonstrația cu substitute

3.4. Demonstrația combinată

3.5. Demonstrația cu mijloace tehnice

4. Metoda observării

5. Lucrul cu manualul
6. Metoda exercițiului
7. Algoritmizarea
8. Modelarea didactică
9. Problematizarea
10. Instruirea programată
11. Studiul de caz
12. Metodele de simulare
13. Învățarea prin descoperire

Bibliografie:

- ✿ **Balan B., Cucos C.,(coord) Psihopedagogie, Ed. Polirom, Iasi, 1998;**
- ✿ **Bontas I., Pedagogie, Ed. All,Bucuresti,1994;**
- ✿ **Cerchez E., Serban M., Sisteme de calcul, Ed.L&S Infomat, Bucuresti, 1998;**
- ✿ **Cerghit I., Metode de invatamant, E.D.P.,1996;**
- ✿ **Cosmovici A., Psihopedagogie pentru examenele de definitivat si gradul didactic II, Ed. Spiru Haret, Iasi, 1994;**

**Raportul de analiză referitor la satisfacția în muncă a personalului didactic din
Liceul Tehnologic Energetic „Regele Ferdinand I”
în perioada desfășurării cursurilor în mediul online**

**prof. Cristina-Alexandra Saizescu
Liceul Tehnologic Energetic „Regele Ferdinand I” Timișoara**

Scopul prezentului material este explorarea modalităților de creștere și ameliorare a satisfacției în muncă a cadrelor didactice din Liceul Tehnologic Energetic „Regele Ferdinand I” Timișoara (LTERFI) relativ la eventuala retranslatarea a actului educațional în mediul virtual.

Contextul analizei întreprinse este potențialul pericol generat de creșterea numărului de infectări cu gripă sezonieră la nivel local și creșterea posibilității de a adapta procesul educațional la mediul virtual.

Schimbarea care aduce soluționarea pe termen lung a problemei și depășirea crizei sunt perfecționarea practicii educaționale prin digitalizare și cooperarea cadrelor didactice, ca o valorificare cu accent relațional a meta-competenței auto-didactice, prin organizarea de comunității / comunităților de învățare profesională la nivelul organizației, respectiv a transformării în ofertant de servicii de formare profesională în domeniul digital.

Din punct de vedere istoric, LTERFI a fost înființat în anul 1972, sub denumirea de GȘE, fiind singurul liceu cu profil energetic din zona de vest a țării, ca parte a unităților școlare monitorizate de Ministerul Energiei Electrice. Până în anul 1989, unitatea școlară s-a aflat sub patronajul Întreprinderii de Rețele Electrice Timișoara și și-a schimbat succesiv titulatura până în anul 2018, de când poartă actuala denumire, de LTERFI. Un capitol important din istoria organizației a fost scris în anul 2012, când instituția a fost comasată prin absorbție cu un alt grup școlar, care activa tot în domeniul instrustrial - mecanic, GȘTT. Comasarea celor două instituții școlare a generat o entitate organizațională care are în oferta educațională învățământ liceal de zi cu calificarea tehnician în activități economice, învățământ liceal seral cu calificarea tehnician în instalații electrice, învățământ profesional dual cu calificările operator la mașini cu comandă numerică, electromecanic utilaje și instalații industriale, electrician aparate și echipamente electrice și energetice, respectiv învățământ postliceal în calificarea maistru electrician centrale stații și rețele electrice. Liceul asigură școlarizarea personalului tehnic calificat în domeniul electric, electro-mecanic și energetic pentru marile companii care activează în zona de Vest a țării: Continental Anvelope, Continental Automotive, Contitech, Dräxlmaier, Egeria, Kimbal, Elba, Colterm și altele.

Motivația cadrului didactic de a performa eficient în domeniul său profesional este vitală pentru bunul mers al sistemului educațional, iar acest lucru este în conexiune directă cu satisfacția în muncă.

În literatura de specialitate, conceptul de satisfacția în muncă se definește printr-o stare emotivă a angajatului, rezultată din raportarea nevoilor personale la ceea ce percepe în mediul de la locul său de muncă. (Muchinsky, 1985)

Satisfacția profesională se definește ca fiind totalitatea reacțiilor afective ale individului față de munca sa și este considerat un construct emoțional personalizat (Blood, 1989).

Satisfacția profesională poate fi definită ca fiind un produs al experienței relației psihice dintre individ și anumite context lucrative pe care le experimentează (Druță, 2001), iar atunci când angajatul percepe un echilibru între ceea ce oferă companiei (experiență, competență etc.) și ceea ce compania îi oferă lui, se stabilește starea de satisfacție profesională.

În cercetările de meta-analiză se concluzionează că satisfacția la locul de muncă este cel mai studiat concept legat de motivația cadrelor didactice (Viseu, 2016), iar satisfacția profesională are cea mai mare influență asupra performanței angajaților (Pancasila, Haryono & Sulisty, 2020).

Profesorii își bazează aplicarea practica educațională pe ucenicia îndelungată a observației din postura de elevi, își obțin satisfacția din recompensele psihice ale predării - satisfacția emoțională și feedback-ul pe care l-au primit de la elevi și lucrează în culturi conservatoare, organizate în mod individualist. (Hargraves & Fullan, 2020)

Satisfacția în muncă poate viza diferite aspecte: comunicarea, salariul, promovările, recunoașterea socială, condițiile de lucru, supravegherea, colegii de muncă, politica organizațională și pot fi identificate două tipuri: satisfacția de fațetă și satisfacția generală. (Johns, 1998)

În perioada martie 2019 – martie 2020, personalul didactic de predare din LTERFI a fost confruntat, pe fondul scăderii generale a populației școlare, cu diminuarea drastică a efectului de elevi înmatriculați în școală, cu consecință direct asupra normelor angajaților și a bugetului organizației (per capita), respectiv cu continue cereri de ajustare a curriculei și a strategiilor didactice din partea agenților economici cu care colaborează pentru stagiile de practică ale elevilor. S-a atins un nivel general de homeostazie instituțională și la un climat de internalizare a noilor standard de funcționare care armonizau rigorile ministerului și cererile agenților economici, ca reprezentanți ai mediului de afaceri căroră, prin serviciile educaționale furnizate, le formam viitoarea resursă umană calificată.

Instalarea stării de alertă națională, martie 2020 și modificarea livrării serviciului educațional au generat o criză la nivelul resursei umane din LTERFI, fiind constatată o carență la nivelul adaptării la procesul educațional desfășurat în mediul online. Acest fenomen corespunde nivelului de motivare pentru schimbare din cadrul stadiilor de dezvoltare organizațională. (Schein & Schein, 2017).

Lucrarea de față analizează trecerea, la nivel instituțional, de la stadiul I la stadiul II de dezvoltare instituțională – de creare și/sau descoperire de noi concept, de noi standardelor educaționale specifice școlarizării în mediul online a elevilor, care se impun ca modalitate de adaptare la schimbările mediului școlar, dar care pot genera oportunitatea de dezvoltare individuală a cadrelor didactice și chiar dezvoltare instituțională. Pentru început, s-a impus schimbarea pe termen scurt a comportamentelor din cadrul procesului didactic, iar resursa umană se află în faza incipientă a schimbării valorilor și credințelor legate de învățământul online, care este mai profundă, de anvergură și generează schimbare pe termen lung. Punctele unde se poate acționa este îmbogățirea meta-competenței didactice prin includerea digitalizării, perfecționarea acestor competențe și valorificarea lor ca soluții de supraviețuire instituțională, pe termen lung, prin transformarea organizației în ofertant de servicii de formare continuă în domeniul digital pentru cadrele didactice de la liceele tehnologice.

Cercetarea de față studiază soluțiile de ameliorare a satisfacției profesionale a cadrelor didactice din LTERFI prin cercetarea variației cantitative a nivelului satisfacției în muncă a personalului didactic de predare de la LTERFI și investigarea, prin metode calitative, a acestor modalități.

Obiectivele studiului sunt:

- evaluarea nivelului satisfacției profesionale la personalul didactic de predare de la LTERFI în perioada anterioară declanșării pandemiei și după aceasta
- investigarea posibilelor soluții și scenarii de adaptare organizațională pentru învățământul online

Pentru primul obiectiv al studiului am formulat următoarea ipoteză de cercetare: există diferențe statistic semnificative între nivelul de satisfacție în muncă al personalului didactic de predare de la LTERFI înainte și după momentul începerii predării online.

Designul cercetării este mixt: cuprinde o cercetare cantitativă constatativă, realizată în mod comparativ, tip pre-test și post-test, respectiv o cercetare calitativă, realizată tip triangularea aplicării unui chestionar, a studiului documentelor și artefactelor școlare, respectiv a prelucrării rezultatelor interviului semistrukturat realizat.

Populația de referință este personalul didactic de predare angajat la LTERFI Timișoara.

Eșantionul cercetării cuprinde 40 de subiecți, 24 subiecți de gen feminin și 16 subiecți de gen masculin, cu vârsta între 23 și 62 de ani, 3 subiecți cu vechime sub 5 ani, 5 subiecți cu vechime între 5 și 10 ani, 9 subiecți cu vechime între 10 și 15 ani, 11 subiecți cu vechime cuprinsă între 15 și 20 de ani, iar 12 subiecți cu vechime mai mare de 20 de ani în domeniul învățământului reuniversitar.

Instrumentul utilizat în cercetarea cantitativă este Chestionarul de satisfacție profesională elaborat de Paul Spector în anul 1994, care a fost tradus și adaptat pe populație românească de către Horia Pitariu. Chestionarul investighează nivelul satisfacției în muncă prin intermediul următoarelor dimensiuni: salarizarea, promovarea, supervizarea, beneficiile, recompensele, procedurile operaționale, colegii, natura muncii și comunicarea, prin intermediul a 36 de itemi, fiecare din cele 9 subscale având câte 4 itemi. Scorul final este rezultatul însumării tuturor punctelor acumulate prin răspunsul la itemii 1-36. Formatul răspunsurilor la fiecare întrebare este de la 1 la 6, pe scală Likert, unde 1 înseamnă "dezacord total", iar 6 înseamnă „Acord puternic”. Scorul total maxim acumulat poate fi de 216 puncte, iar scorul minim de 36 de puncte.

Administrarea chestionarului a fost online, tip Quiz Form, am colectat punctajele cu ajutorul unui șit Excel, iar cotele brute le-am introdus în programul de statistică SPSS 17.0, cu care le-am prelucrat.

Interpretarea rezultatelor: pragul de semnificație obținut pentru ipoteza de lucru este $p = 0,00 < 0,05$, ceea ce reflectă o diferență statistic semnificativă la măsurarea variabilei satisfacție profesională pentru subiecții din eșantionul cercetat. Deci, ipoteza se confirmă.

Pentru analiza mai profundă a comportamentului datelor colectate, am realizat un studiu comparativ al sub-scorurilor obținute pentru fiecare dintre cele 9 dimensiuni ale scalei, în situația anterioare predării online – considerată situația 1, respectiv în situația predării online – considerată situația 2. Astfel, în situația 2 scade semnificativ interesul cadrelor didactice pentru promovare, beneficii și recompense și crește semnificativ interesul pentru condițiile de operare / procedurile operaționale, natura muncii și comunicare. Există fluctuații nesemnificativ statistic pe dimensiunea colegi și salarizare – de scădere a interesului pentru colegi, respectiv de creștere a interesului pentru salarizare și supervizare. Cea mai mare creștere a sub-scorului pentru situația 2 comparativ cu situația 1 este înregistrat pentru condițiile de operare, ceea ce este justificat de palierul pe care se manifestă situația de criză. Următoarea modificare ca amplitudine are loc în același sens, pe dimensiunea comunicare, ceea ce apare corelativ situației – carantinarea fiind percepută ca blocaj comunicațional major în cadrul manifestării profesionale în vechile standarde educaționale.

În cadrul cercetării calitative, am elaborat un ghid de interviu și am realizat sinteza propunerilor de soluționare a situației de criză după 14 interviuri de tip semistrukturat cu subiecții

eșantionului de cercetare. Structura grupului de intervievați cuprinde toate categoriile de personal didactic de predare din LTERFI: 2 debutanți, 3 cu gradul definitiv, 4 cu gradul didactic II și 5 cu gradul didactic I, respectiv 2 cu vechime sub 5 ani în învățământ, 3 cu vechime între 5 și 10 ani, 3 cu vechime între 10 și 20 de ani, 3 între 20 și 30 de ani și 3 cu vechime peste 30 de ani, dintre care unul este cadru didactic pensionar, încadrat în regim de plată cu ora.

Concluziile interviului: majoritatea intervievaților generează greu sau deloc idei și soluții pe termen lung la nivel organizațional, predarea online reprezintă un subiect nevralgic, o atitudine fatidică, intervievații au o atitudine evitantă în realizarea de introspecții de profunzime, fiind încă un topic anxiogen, generator de insecuritate psihologică, însă atitudinea generală este pe un trend ascendent - perioada septembrie – decembrie 2020 fiind considerată mai satisfăcătoare profesional decât cea din perioada martie – iunie 2020, ceea ce indică o redresare a atitudinii față de predarea online și constituie premisele depășirii șocului și a situației de criză instituțională – la nivel organizațional, respectiv profesională – la nivel personal.

Au fost percepute următoarele categorii de schimbări la trecerea predării online: însușirea competențelor digitale ca nivel superior de provocare profesională, volumul de muncă mai mare pentru pregătirea lecțiilor, bruierea și/sau fracturarea și/sau blocarea comunicării și interacțiunii cu elevii (mai ales la cadrele didactice care predau discipline umaniste), efort suplimentar de a aplica strategii didactice activ-participative, impunerea autoperfecționării și/sau a participării la cursuri de perfecționare și formare continuă, dependența de buna funcționare a rețelei internet este o sursă de neliniște, discriminările între diferitele categorii de angajați (cei care desfășoară telemuncă și cei care frecventează fizic serviciul), scăderea salariului (nu se mai acordă sporul de hrană), respectiv eforturile de a facilita accesul diferitelor categorii defavorizate de elevi la învățământul online sau la o formă alternativă lui (în perioada martie – iunie 2020) – elevii cu domiciliul în zone fără șposibilitate de conectare la internet, elevii care nu aveau device-urile necesarii participării la învățământul online, elevii care provin din familii aparținând unor religii conservatoare relativ la utilizarea tehnicii IT și alte situații.

Oportunitățile identificate de intervievați la trecerea predării online pot fi grupate în următoarele categorii: lărgirea câmpului informațional, descoperirea variatății materialelor din mediul virtual, efortul fizic depus este diminuat – excluderea navetei, cheltuielile legate de transportul la școală dispar, mai mult timp petrecut alături de cei dragi, „reinventarea profesională”, optimizarea strategiilor didactice aplicate, re poziționarea față de evaluarea elevilor și valorizarea evaluării formative (nu doar constatative), supervizarea este percepută ca mai puțin severă (în lipsa interacțiunii fizice cu conducerea școlii), colaborarea profesională mai strânsă (compensatorie lipsei interacțiunii fizice) și înființarea comunităților de învățare profesională, eventual pe discipline și/sau arii curriculare, respectiv realizarea de oferte de cursuri de formare continuă pentru cadrele didactice în domeniul digital, eventual incluzând specificul diferitelor arii curriculare.

Analiza comparativă a documentelor organizației, înainte și după trecerea activității instituției în mediul online cuprinde următoarele: procesele verbale ale ședințelor Consiliilor Profesionale sunt mai scurte și mai rezumativ realizate, desfășurarea întâlnirilor fiind mai sintetică și mai concisă, însă auspiciile înregistrării ei nu au efect asupra atmosferei destinse și a comunicărilor non-formale, completarea condiției virtuale este mai bine realizată ca încadrare temporală, postările din classroom-ul cancelariei virtuale sunt mai organizate, iar completarea cu note și absențe a cataloagelor în format letric este ritmică.

Analiza comparativă a artefactelor și a elementelor de cultură organizațională care au suferit modificări după trecerea activității instituției în mediul online cuprinde următoarele: distanța psihologică între diferitele nivele decizionale a devenit minimă în perioada martie – iunie

2020, reajustându-se prin creștere în perioada septembrie – decembrie 2020, dar totuși distanța față de putere este relativ scăzută, ceea ce a creat premisele unei abordări mai accesibile a procesului educațional în mediul online, având circumstanțele atenuante ale lipsei la nivel național a standardelor clare ale derulării școlarizării în mediul virtual. Mai ales în perioada martie – iunie 2020, liderul formal a emis semnale de încurajare a cooperării angajaților, de înțelegere față de provocarea profesională prin care trec, impregnând derularea activității online cu înțelegere, susținere, bunăvoință și încurajare și fiind un exemplu de abordare profesionistă în achitarea personală de această sarcină, având o formație tehnică, competențe digitale de nivel superior și deschidere spre a fi autodidactic.

În timpul acestei crize au fost puse bazele comunității de învățare – conlucrarea pe drive-ul platformei educaționale instituționale fiind practică și încurajată, sunt puse bazele trecerii spre o cultură a cooperării, care poate crea premisele funcționării mai eficiente pe diverse alte task-uri organizaționale – proiecte derulate prin fonduri europene, ofertare de programe de formare continuă, proiectare de suite de lecții virtuale, unități de învățare și evaluări sumative și altele.

La nivelul comisiei de perfecționare și formare continuă a liceului se poate realiza centralizarea situației cadrelor didactice care dețin cursuri de formatori și/sau de formatori de formatori, corelată cu disponibilitatea de a realiza, acredita și implementa pe piață cursuri de perfecționare în domeniul digital.

Paralel, se pot consulta apelurile din luna februarie 2021 pentru proiectele desfășurate prin fonduri europene, selectând axa ofertate, organizând echipa/echipele care își anunță disponibilitatea de a participa la aceste activități și organizarea organigramelor.

Experiența adaptării rapide și eficiente la predarea online a întărit încrederea resursei umane în capacitățile sale profesionale și a reiterat consensul cadrelor didactice cu deviza liceului: „Nu zidurile fac o școală, ci sufletul care domnește într’ înșă” (Regele Ferdinand I)

Prezenta cercetare este utilă ca premisă pentru alte studii de management educațional, constituind o analiză a situației dinamicii culturii organizaționale în LTERFI în perioada anilor școlari 2019-2020 și 2020-2021, în contextul existenței premiselor pentru translatarea procesului educațional în mediul online, în vederea creerii unor programe de motivare a resursei umane, a creșterii satisfacției în muncă și a dezvoltării instituționale.

BIBLIOGRAFIE

- Blood, M. R. (1989). Work values and job satisfaction. *Journal of Applied Psychology*, 53, p. 456-459.
- Druță, F. (2001). *Motivația economică*, București: Editura Economică.
- Hargraves, A. & Fullan, M. (2020). Professional capital after the pandemic: revisiting and revising classic understanding: of teacher’s work. *Journal of Professional Capital and Community*. vol. 5 No.3/4, London: Emerald Publishing Limited, ISSN: 2056-9548, p. 327-336.
- Johns, P. (1998). Types of Work Satisfaction. *Journal of Applied Behavior Analysis*, Vol. 3, issue 4, p. 312-323.
- Muchinsky, P. M. (1985). Job Satisfaction and Work Performance: A Meta-Analysis. *Psychological Bulletin*, vol. 97, p. 251-273.
- Pancasila, I., Haryono, S. & Sulisty, B. (2020). Effects of Work Motivation and Leadership toward Work Satisfaction and Employee Performance. *Journal of Asian Finance, Economics and Business*, vol. 7 No. 6,

ISSN: 2288-4637, p. 387-397.

Schein, E. H. & Schein, P. (2017). *Organizational Culture and Leadership*. 5th edition, New Jersey: Wiley & Sons Publishing.

Viseu, J., Neves de Jesus, S., Canavarro, J. (2016). Teacher motivation, work satisfaction, and positive psychological capital: A literature review. *Research in Educational Psychology*, 14(2), 439-461, ISSN: 1696-2095, No. 39, p.439-442.

<http://www.researchcentral.ro/index.php?action=listateste&ID=396>

INOVAȚIE ȘI CREAȚIE ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ

Prof. SANDU DUMITRU
Liceul Tehnologic „Mihai Viteazu”

În societatea contemporană, cu schimbări rapide și efecte imediate, educația și învățământul trebuie reînnoite, completate, adaptate, astfel încât putem vorbi despre o permanentă inovație și creație în activitatea didactică.

Obiectivul general este acela de a promova creativitatea ca factor cheie în dezvoltarea competențelor personale, antreprenoriale și sociale prin învățarea pe tot parcursul vieții dar și de a găsi strategii moderne folosite pentru asigurarea unei educații de calitate în învățământ.

Pentru elevi, școala viitorului trebuie să promoveze o educație de calitate și să fie axată pe valori în care elevii să creadă, în care să se regăsească, îndeplinind două condiții, fundamentale din punctul lor de vedere: școala viitorului trebuie să le placă și să fie eficientă.

Prioritatea învățământului o constituie informatizarea, softul educațional, reprezentat de programele informatice special dimensionate în perspectiva predării unor teme specifice, ceea ce reprezintă o necesitate evidentă. Utilizarea calculatorului în procesul instructiv-educativ facilitează realizarea scopurilor didactice și idealurilor educaționale. Calculatorul nu este utilizat pentru a înlocui activitatea de predare a cadrului didactic, ci pentru a veni tocmai în sprijinul predării, ajutându-l astfel să-și îndeplinească mai bine funcția sa didactică fundamentală. Programul de calculator poate deveni un suport important pentru o predare eficientă. Formarea capacității de a utiliza calculatorul, de a folosi internetul este benefică elevilor, atât în activitatea școlară, cât și în cea extrașcolară, în plan cognitiv cât și psihic, prin relaționarea cu lumea oferită de aceste instrumente de lucru ale mileniului al III-lea.

Promovarea sănătății și a stării de bine a elevului determină de asemenea o dezvoltare optimă din punct de vedere somatic, fiziologic, mintal, emoțional, social și spiritual. Este foarte important ca în formarea unui stil de viață sănătos pentru școlari să se pună accent pe:

- autocunoașterea și construirea unei imagini pozitive despre sine;
- comunicare și relaționare interpersonală;
- controlul stresului;
- dezvoltarea carierei profesionale;
- prevenirea accidentelor și a comportamentelor cu risc pentru sănătate;
- prevenirea atitudinii negative față de sine și viață.

În abordarea creativității în procesul educațional, elevul trebuie încurajat să gândească independent, să își asume riscuri și responsabilități în demersul său spre formare intelectuală. Evaluarea pentru asigurarea calității și rezultatele obținute trebuie să ne lărgească perspectiva asupra situației reale din școli, să identifice nivelul de pregătire al elevilor și să ne ajute să descoperim componentele ce au nevoie de sprijin în dezvoltare.

Un obiectiv important ce ar trebui stabilit pentru anii următori este de a dezvolta un indicator internațional al capacității de a învăța, toate acțiunile bazându-se pe cercetarea științifică. Învățământul modern are ca sistem de referință competențele generale și specifice pe care trebuie să le dobândească cel ce învață – elevul – pe parcursul și la finele unui ciclu de instruire, al unui an de studiu etc. Centrarea pe competențe reprezintă o preocupare majoră în triada predare-învățare-evaluare.

Noua imagine a profesorului trebuie stabilită prin luarea în considerare a tuturor abordărilor de până acum, de la conceperea ca distribuitor de recompense sau ca sursă de informații, până la cea de „manager al învățării”. Pentru fiecare profesor sunt fundamentale două roluri, cel de manager și cel de evaluator.

Procesul instructiv-educativ trebuie astfel conceput și desfășurat, încât să-i convingă pe elevi să prețuiască propria moștenire națională, să primească contribuțiile originale ale

oricărei națiuni la civilizația modernă, pregătind atât elevii, cât și dascălii să înțeleagă valoarea diversității și a independenței de spirit. Educația este factorul hotărâtor al dezvoltării psihoindividuale a persoanei. Ea sistematizează și organizează influențele mediului, dezvoltă personalitatea.

Creativitatea, în termeni generali, este un proces mental care permite generarea de idei și concepte noi sau asocieri originale între concepte și idei deja existente. Lumea modernă pune accentul pe folosirea mai eficientă a cunoașterii și a inovației. Este necesară extinderea abilităților creatoare ale întregii populații, mai ales ale acelor care le permit oamenilor să se schimbe și să fie deschiși față de idei noi într-o societate diversă din punct de vedere cultural, bazată pe cunoaștere. Comisia Europeană a sugerat evidențierea rolului pe care creativitatea și inovația îl joacă în generarea prosperității. Obiectivul principal este promovarea unor abordări inovative și creative în diferite domenii de activitate.

Educația și formarea profesională sunt factori decisivi pentru realizarea acestui lucru. Activitățile ar trebui să se concentreze pe crearea unui mediu favorabil pentru creativitate și inovație și să stimuleze o strategie pe termen lung. Ar trebui, de exemplu, să se pună accent pe o gamă largă de subiecte, precum matematica, știința și informația și alte tehnologii.

Noul mileniu aduce noi cerințe educaționale care impun noi metode, altele decât cele folosite până acum. O importanță majoră în pregătirea elevilor pentru noile cerințe, o au cele trei forme ale educației și anume:

- educația formală însemnând învățare sistematică, structurată și gradată cronologic, realizată în instituții specializate de către un personal specializat;
- educația nonformală constând în activități educative desfășurate în afara sistemului formal de învățământ de către diferite instituții educative;
- educația informală care se referă la experiențe de învățare spontană, cotidiană, existențială, desfășurate în medii culturale care nu au educația ca scop principal.

Criteriul de calitate aplicat educației are un rol foarte important deoarece măsurile propuse pentru a promova creativitatea și capacitatea pentru inovare vor fi adaptate fiecărei etape din cadrul învățării continue.

Focalizată pe unitatea de învățare, evaluarea ar trebui să asigure evidențierea progresului înregistrat de elev în raport cu sine însuși pe drumul atingerii obiectivelor prevăzute în programă. Este important să fie evaluată nu numai cantitatea de informație de care dispune elevul, ci, mai ales, ceea ce poate el să facă utilizând ceea ce știe sau ceea ce intuiește. Fiecare activitate de evaluare a rezultatelor școlare este însoțită de o autoevaluare a procesului pe care profesorul l-a desfășurat cu toți elevii și cu fiecare elev în parte. Astfel poate fi descris nivelul de formare a competențelor pentru fiecare elev și pot fi stabilite modalități prin care se pot regla, de la o etapă la alta, activități de învățare-formare a elevilor, în mod diferențiat.

De o importanță deosebită este realizarea unui echilibru dinamic între evaluarea scrisă și evaluarea orală; aceasta din urmă, deși presupune un volum mare de timp pentru aprecierea tuturor elevilor și blocaje datorate emoției sau timidității, prezintă avantaje deosebite, precum: realizarea interacțiunii elev-profesor; demonstrarea stadiului de formare a unor competențe prin intervenția cu întrebări ajutătoare, demonstrarea comportamentului comunicativ și de interrelaționare al elevului etc;

De asemenea este necesară folosirea cu o mai mare frecvență a metodelor de autoevaluare și de evaluare prin consultare, în grupuri mici, vizând verificarea modului în care elevii își exprimă liber opinii proprii sau acceptă cu toleranță opiniile celorlalți, capacitatea de a-și susține și motiva propunerile etc.

Managementul clasei este un domeniu de cercetare în științele educației care studiază atât perspectivele de abordare ale clasei de elevi cât și structurile dimensionale ale acesteia, în scopul facilitării intervenției cadrului didactic în situații de criză micro-educatională și a

evitării consecințelor negative ale acesteia. Trebuie pus accent pe dimensiunile managementului clasei:

- dimensiunea ergonomică: se referă la dispunerea mobilierului, vizibilitatea, amenajarea sălii de clasă;
- dimensiunea psihologică: se referă la cunoașterea, respectarea și exploatarea particularităților individuale ale elevilor;
- dimensiunea socială: se referă la clasă ca și grup social;
- dimensiunea operațională: se referă la instrumentele operaționale care sunt recompensele și pedepsele;
- dimensiunea inovatoare: se referă la cunoașterea practicii educaționale la un moment dat, cunoașterea tendințelor și tradițiilor activităților educaționale vizate, cunoașterea orizonturilor de așteptare ale elevilor;
- dimensiunea normativă: se referă la norme, ansambluri de reguli care reglementează desfășurarea unei activități educaționale.

O importanță deosebită în inovația și creația în activitatea didactică o au rolurile manageriale ale cadrului didactic: de planificare (planifică activitățile cu caracter instructiv - educativ); de organizare (organizează activitățile clasei); de comunicare (comunică idei, cunoștințe, ascultă efectiv, oferă feedback, stabilește canalele de comunicare); de conducere (conduce activitățile cu elevii, desfășurate în clasa și în afara ei); de coordonare (sincronizează obiectivele individuale cu cele comune clasei, contribuind la întărirea grupului și formării echipelor de lucru); de îndrumare (prin intervenții punctuale adaptate unor situații specifice, recomandări); de motivare (prin întăriri pozitive, prin utilizarea aprecierilor verbale și non-verbale în sprijinul consolidării comportamentelor pozitive); de consiliere (de orice tip, în probleme personale sau legate de școală); de control (în scopul cunoașterii stadiului în care se află activitatea de realizare a obiectivelor și nivelul de performanță); de evaluare (măsura în care scopurile și obiectivele au fost atinse).

Europa, din punct de vedere al Creativității și Inovației are ca obiectiv promovarea unor abordări inovative și creative în diferite domenii de activitate, la toate nivelurile, având totuși ca punct principal educația și cultura. Pentru a susține creativitatea, predarea declarativă, de tip clasic trebuie depășită și înlocuită cu metode care pun accent pe explorare, pe descoperire, pe încurajarea gândirii critice a elevului, pe participarea activă a acestuia la formarea și dezvoltarea sa intelectuală.

În viziunea metodelor moderne, demersul didactic se centreează pe elev și are în vedere transformarea acestuia din „obiect” al procesului didactic în „subiect activ” al propriei deveniri. Modelul de proiectare a activității didactice are în vedere trecerea de la centrarea pe conținut la centrarea pe activitatea elevului, care presupune deplasarea accentului în activitatea didactică: ar trebui să se țină cont de toate formele de inovație socială și antreprenorială. De asemenea, ar trebui să se acorde atenție creației artistice și noilor abordări în domeniul culturii.

Bibliografie:

1. Ionescu M., Radu I.-” Didactica modernă”, Ed. Dacia, Cluj – Napoca, 2001;
2. Alois Gherguț,- “Management general și strategic în educație”, Ed. Polirom, Iași, 2007;
3. I. Cerghit – “Sisteme de instruire alternative”, Aramis, Bucuresti, 2002.

INOVAȚIE ȘI CREAȚIE ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ

Prof. SANDU MONICA-ȘTEFANIA
Liceul Tehnologic „Mihai Viteazu”

În societatea contemporană, cu schimbări rapide și efecte imediate, educația și învățământul trebuie reînnoite, completate, adaptate, astfel încât putem vorbi despre o permanentă inovație și creație în activitatea didactică.

Obiectivul general este acela de a promova creativitatea ca factor cheie în dezvoltarea competențelor personale, antreprenoriale și sociale prin învățarea pe tot parcursul vieții dar și de a găsi strategii moderne folosite pentru asigurarea unei educații de calitate în învățământ.

Pentru elevi, școala viitorului trebuie să promoveze o educație de calitate și să fie axată pe valori în care elevii să creadă, în care să se regăsească, îndeplinind două condiții, fundamentale din punctul lor de vedere: școala viitorului trebuie să le placă și să fie eficientă.

Prioritatea învățământului o constituie informatizarea, softul educațional, reprezentat de programele informatice special dimensionate în perspectiva predării unor teme specifice, ceea ce reprezintă o necesitate evidentă. Utilizarea calculatorului în procesul instructiv-educativ facilitează realizarea scopurilor didactice și idealurilor educaționale. Calculatorul nu este utilizat pentru a înlocui activitatea de predare a cadrului didactic, ci pentru a veni tocmai în sprijinul predării, ajutându-l astfel să-și îndeplinească mai bine funcția sa didactică fundamentală. Programul de calculator poate deveni un suport important pentru o predare eficientă. Formarea capacității de a utiliza calculatorul, de a folosi internetul este benefică elevilor, atât în activitatea școlară, cât și în cea extrașcolară, în plan cognitiv cât și psihic, prin relaționarea cu lumea oferită de aceste instrumente de lucru ale mileniului al III-lea.

Promovarea sănătății și a stării de bine a elevului determină de asemenea o dezvoltare optimă din punct de vedere somatic, fiziologic, mintal, emoțional, social și spiritual. Este foarte important ca în formarea unui stil de viață sănătos pentru școlari să se pună accent pe:

- autocunoașterea și construirea unei imagini pozitive despre sine;
- comunicare și relaționare interpersonală;
- controlul stresului;
- dezvoltarea carierei profesionale;
- prevenirea accidentelor și a comportamentelor cu risc pentru sănătate;
- prevenirea atitudinii negative față de sine și viață.

În abordarea creativității în procesul educațional, elevul trebuie încurajat să gândească independent, să își asume riscuri și responsabilități în demersul său spre formare intelectuală. Evaluarea pentru asigurarea calității și rezultatele obținute trebuie să ne lărgească perspectiva asupra situației reale din școli, să identifice nivelul de pregătire al elevilor și să ne ajute să descoperim componentele ce au nevoie de sprijin în dezvoltare.

Un obiectiv important ce ar trebui stabilit pentru anii următori este de a dezvolta un indicator internațional al capacității de a învăța, toate acțiunile bazându-se pe cercetarea științifică. Învățământul modern are ca sistem de referință competențele generale și specifice pe care trebuie să le dobândească cel ce învață – elevul – pe parcursul și la finele unui ciclu de instruire, al unui an de studiu etc. Centrarea pe competențe reprezintă o preocupare majoră în triada predare-învățare-evaluare.

Noua imagine a profesorului trebuie stabilită prin luarea în considerare a tuturor abordărilor de până acum, de la conceperea ca distribuitor de recompense sau ca sursă de informații, până la cea de „manager al învățării”. Pentru fiecare profesor sunt fundamentale două roluri, cel de manager și cel de evaluator.

Procesul instructiv-educativ trebuie astfel conceput și desfășurat, încât să-i convingă pe elevi să prețuiască propria moștenire națională, să primească contribuțiile originale ale

oricărei națiuni la civilizația modernă, pregătind atât elevii, cât și dascălii să înțeleagă valoarea diversității și a independenței de spirit. Educația este factorul hotărâtor al dezvoltării psihoindividuale a persoanei. Ea sistematizează și organizează influențele mediului, dezvoltă personalitatea.

Creativitatea, în termeni generali, este un proces mental care permite generarea de idei și concepte noi sau asocieri originale între concepte și idei deja existente. Lumea modernă pune accentul pe folosirea mai eficientă a cunoașterii și a inovației. Este necesară extinderea abilităților creatoare ale întregii populații, mai ales ale acelor care le permit oamenilor să se schimbe și să fie deschiși față de idei noi într-o societate diversă din punct de vedere cultural, bazată pe cunoaștere. Comisia Europeană a sugerat evidențierea rolului pe care creativitatea și inovația îl joacă în generarea prosperității. Obiectivul principal este promovarea unor abordări inovative și creative în diferite domenii de activitate.

Educația și formarea profesională sunt factori decisivi pentru realizarea acestui lucru. Activitățile ar trebui să se concentreze pe crearea unui mediu favorabil pentru creativitate și inovație și să stimuleze o strategie pe termen lung. Ar trebui, de exemplu, să se pună accent pe o gamă largă de subiecte, precum matematica, știința și informația și alte tehnologii.

Noul mileniu aduce noi cerințe educaționale care impun noi metode, altele decât cele folosite până acum. O importanță majoră în pregătirea elevilor pentru noile cerințe, o au cele trei forme ale educației și anume:

- educația formală însemnând învățare sistematică, structurată și gradată cronologic, realizată în instituții specializate de către un personal specializat;
- educația nonformală constând în activități educative desfășurate în afara sistemului formal de învățământ de către diferite instituții educative;
- educația informală care se referă la experiențe de învățare spontană, cotidiană, existențială, desfășurate în medii culturale care nu au educația ca scop principal.

Criteriul de calitate aplicat educației are un rol foarte important deoarece măsurile propuse pentru a promova creativitatea și capacitatea pentru inovare vor fi adaptate fiecărei etape din cadrul învățării continue.

Focalizată pe unitatea de învățare, evaluarea ar trebui să asigure evidențierea progresului înregistrat de elev în raport cu sine însuși pe drumul atingerii obiectivelor prevăzute în programă. Este important să fie evaluată nu numai cantitatea de informație de care dispune elevul, ci, mai ales, ceea ce poate el să facă utilizând ceea ce știe sau ceea ce intuiește. Fiecare activitate de evaluare a rezultatelor școlare este însoțită de o autoevaluare a procesului pe care profesorul l-a desfășurat cu toți elevii și cu fiecare elev în parte. Astfel poate fi descris nivelul de formare a competențelor pentru fiecare elev și pot fi stabilite modalități prin care se pot regla, de la o etapă la alta, activități de învățare-formare a elevilor, în mod diferențiat.

De o importanță deosebită este realizarea unui echilibru dinamic între evaluarea scrisă și evaluarea orală; aceasta din urmă, deși presupune un volum mare de timp pentru aprecierea tuturor elevilor și blocaje datorate emoției sau timidității, prezintă avantaje deosebite, precum: realizarea interacțiunii elev-profesor; demonstrarea stadiului de formare a unor competențe prin intervenția cu întrebări ajutătoare, demonstrarea comportamentului comunicativ și de interrelaționare al elevului etc;

De asemenea este necesară folosirea cu o mai mare frecvență a metodelor de autoevaluare și de evaluare prin consultare, în grupuri mici, vizând verificarea modului în care elevii își exprimă liber opinii proprii sau acceptă cu toleranță opiniile celorlalți, capacitatea de a-și susține și motiva propunerile etc.

Managementul clasei este un domeniu de cercetare în științele educației care studiază atât perspectivele de abordare ale clasei de elevi cât și structurile dimensionale ale acesteia, în scopul facilitării intervenției cadrului didactic în situații de criză micro-educațională și a

evitării consecințelor negative ale acesteia. Trebuie pus accent pe dimensiunile managementului clasei:

- dimensiunea ergonomică: se referă la dispunerea mobilierului, vizibilitatea, amenajarea sălii de clasă;
- dimensiunea psihologică: se referă la cunoașterea, respectarea și exploatarea particularităților individuale ale elevilor;
- dimensiunea socială: se referă la clasă ca și grup social;
- dimensiunea operațională: se referă la instrumentele operaționale care sunt recompensele și pedepsele;
- dimensiunea inovatoare: se referă la cunoașterea practicii educaționale la un moment dat, cunoașterea tendințelor și tradițiilor activităților educaționale vizate, cunoașterea orizonturilor de așteptare ale elevilor;
- dimensiunea normativă: se referă la norme, ansambluri de reguli care reglementează desfășurarea unei activități educaționale.

O importanță deosebită în inovația și creația în activitatea didactică o au rolurile manageriale ale cadrului didactic: de planificare (planifică activitățile cu caracter instructiv - educativ); de organizare (organizează activitățile clasei); de comunicare (comunică idei, cunoștințe, ascultă efectiv, oferă feedback, stabilește canalele de comunicare); de conducere (conduce activitățile cu elevii, desfășurate în clasa și în afara ei); de coordonare (sincronizează obiectivele individuale cu cele comune clasei, contribuind la întărirea grupului și formării echipelor de lucru); de îndrumare (prin intervenții punctuale adaptate unor situații specifice, recomandări); de motivare (prin întăriri pozitive, prin utilizarea aprecierilor verbale și non-verbale în sprijinul consolidării comportamentelor pozitive); de consiliere (de orice tip, în probleme personale sau legate de școală); de control (în scopul cunoașterii stadiului în care se află activitatea de realizare a obiectivelor și nivelul de performanță); de evaluare (măsura în care scopurile și obiectivele au fost atinse).

Europa, din punct de vedere al Creativității și Inovației are ca obiectiv promovarea unor abordări inovative și creative în diferite domenii de activitate, la toate nivelurile, având totuși ca punct principal educația și cultura. Pentru a susține creativitatea, predarea declarativă, de tip clasic trebuie depășită și înlocuită cu metode care pun accent pe explorare, pe descoperire, pe încurajarea gândirii critice a elevului, pe participarea activă a acestuia la formarea și dezvoltarea sa intelectuală.

În viziunea metodelor moderne, demersul didactic se centreează pe elev și are în vedere transformarea acestuia din „obiect” al procesului didactic în „subiect activ” al propriei deveniri. Modelul de proiectare a activității didactice are în vedere trecerea de la centrarea pe conținut la centrarea pe activitatea elevului, care presupune deplasarea accentului în activitatea didactică: ar trebui să se țină cont de toate formele de inovație socială și antreprenorială. De asemenea, ar trebui să se acorde atenție creației artistice și noilor abordări în domeniul culturii.

Bibliografie:

1. Ionescu M., Radu I.-” Didactica modernă”, Ed. Dacia, Cluj – Napoca, 2001;
2. Alois Gherguț,- “Management general și strategic în educație”, Ed. Polirom, Iași, 2007;
3. I. Cerghit – “Sisteme de instruire alternative”, Aramis, Bucuresti, 2002.

INTEGRAREA NOILOR TEHNOLOGII ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ

Prof. Șarpe Stela, Liceul Tehnologic „Constantin Brâncuși” Craiova

În noile orientări ale învățământului problema interacțiunii profesorului cu elevul este una fundamentală. În acest context apare evidentă necesitatea unui sistem educațional centrat pe elev, axându-se pe nivelul de dezvoltare a potențialului acestuia, aplicând tehnologii adecvate.

Tehnologiile educaționale presupun mijloace și metode, structuri și forme diferite care corelează diferite concepte operaționale: proiectul pedagogic, mesajele educaționale, conexiunea inversă etc. Integrarea tehnologiilor educaționale în cadrul învățământului formativ presupune ca școala să se centreze pe dezvoltarea gândirii, selectând prin aceasta conținutul, metodele, formele și criteriile de formare și evaluare, adică să elaboreze acea tehnologie educațională care dezvoltă un anumit stil de învățare cu efect durabil.

Sorin Cristea, în „Dicționarul de pedagogie”, atestă următoarea semnificație a termenului „tehnologie educațională”, care aici este numită „tehnologie pedagogică”: *„Tehnologia pedagogică reprezintă ansamblul tehnicilor și cunoștințelor practice imaginat pentru a organiza, a testa și a asigura funcționalitatea instituției școlare la nivel de sistem. În contextul problematicii specifice procesului de învățământ pot fi delimitate patru acțiuni distincte, dar complementare, care asigură dimensiunea aplicativă a conceptului de tehnologie a educației/ instruirii: organizarea resurselor pedagogice existente, planificarea și aplicarea curriculumului, pregătirea și folosirea materialului pedagogic și aplicarea cunoștințelor în activitatea de învățare.”*

Elaborarea unor tehnologii educaționale moderne permite nu numai îmbunătățirea calității procesului educațional, ci și rezolvarea problemei însușirii unui volum imens de informații într-un timp relativ scurt fără a afecta starea psihică a instruiților. Resursele informaționale au devenit la fel de importante ca resursele materiale și cele energetice.

În condițiile societății informaționale bazate pe utilizarea tehnologiilor informaționale și comunicaționale, în sistemul de învățământ devine un imperativ necesitatea centrării procesului de învățământ pe elev, el devenind subiectul procesului de învățământ și care presupune individualizarea (cel puțin relativă) a acestui proces. Folosirea tehnologiei informaționale reprezintă o posibilitate reală de individualizare a procesului de învățământ bazat pe clase și lecții. În contextul noilor tehnologii informaționale se creează noi posibilități în instruirea elevilor. În baza tehnologiilor multimedia apare posibilitatea realizării materialelor didactice computerizate, care pot fi grupate, în funcție de tipurile tehnologiilor utilizate și de scopurile pe care le realizează, astfel: manuale electronice, care reprezintă o expunere textuală a materiei cu un număr mare de ilustrații, care pot fi instalate pe server și transmise prin rețea, manuale electronice cu o dinamică înaltă a materialului ilustrativ, executate pe CD-uri, sisteme moderne pentru efectuarea lucrului de cercetare științifică, sisteme virtuale, în care elevul devine element al modelului computațional, care reflectă lumea reală și sisteme de instruire la distanță.

Tehnologiile educaționale moderne sunt eficiente în activitatea didactică în etapele proiectării, implementării și evaluării, una dintre condițiile esențiale în reușita acestora fiind cunoașterea și dorința de utilizare a celor mai potrivite mijloace, chiar dacă aceasta presupune renunțarea la anumite obiceiuri care se dovedesc, uneori, mai costisitoare la capitolul resurse (timp, energie, financiar).

Introducerea în școală a tehnologiei educaționale are un puternic impact asupra strategiilor didactice și a dezvoltării unor forme de organizare a instruirii care nu sunt posibile cu ajutorul metodelor și mijloacelor tradiționale. Actul învățării nu mai este considerat a fi efectul demersurilor profesorului, ci rodul unor interacțiuni ale elevului cu cel care conduce învățarea, cu calculatorul, cu sursele de informare puse la dispoziție (Internet, enciclopedii, etc.).

Transformarea calculatorului într-un adevărat mijloc de muncă și instruire, a condus la constituirea unui mediu informatizat, determinat de știința prelucrării automate a informațiilor, mediu care mijlocește utilizarea pe scară largă a calculatoarelor și a mijloacelor multimedia.

Avantaje: Nivelul performanței școlare depinde de metodele de predare/evaluare aplicate. Se constată o creștere calității instruirii, în cazul în care metodele tradiționale se înlocuiesc sau se completează cu metode moderne, care implică noile tehnologii. Se constată o creștere în acest caz a nivelului performanțelor școlare și motivației pentru învățare. Utilizarea TIC în demersul didactic constituie o formă adecvată și firească în care elevii sunt pregătiți pentru a se integra într-o societate informatizată, asigurând un avantaj major, atât pentru cadrele didactice cât și pentru elevi.

Limite: Ca orice domeniu care presupune existența unor avantaje, utilizarea tehnologiei educaționale în educație, și implicit în formarea competențelor generale la disciplinele de studiu, are limitele ei:

- reduce capacitatea de exprimare verbală prin pierderea obișnuinței discuțiilor, a argumentării și contraargumentării;
- costuri ridicate pentru achiziționarea licențelor software;
- nivelul slab al utilizării tehnologiilor informaționale îl pun pe profesor în situații problemă;
- necesitatea unei administrări profesionale a resurselor utilizate;
- scăderea capacității de atenție și concentrare în cazul utilizării produselor software cu un grad scăzut de interactivitate;
- decalajul temporal între oferta software și integrarea în procesul didactic, principala cauză fiind lipsa de finanțare;
- uzura morală rapidă a sistemelor.

Noile orientări curriculare ce promovează atât finalitățile urmărite, cât și strategiile de construire a cunoașterii, nu pot fi satisfăcute stăpânind numai conceptul de competență, ci și prin transpunerea în practica școlară a strategiilor care conduc la formarea acesteia.

Integrarea tehnologiilor informaționale în activitatea didactică va asigura crearea unui mediu de învățare în vederea creșterii accesului la educație de calitate și formării unor competente cheie și profesionale, care să faciliteze integrarea pe piața muncii.

Bibliografie:

<https://iteach.ro/experiencedidactice/>

<http://www.elearning.ro/cisco-in-educatia-preuniversitara>

<http://www.jurnalul.ro/stiinta-tehnica/tehnica/>

METODE DE PREDARE BAZATE PE STIMULAREA CREATIVITĂȚII LA ELEVI

Prof. Șarpe Stela, Liceul Tehnologic „Constantin Brâncuși” Craiova

Fiecare dintre noi a asistat în ultimii ani, mai mult ca oricând la o "punere sub lupă" a sistemului educațional, determinat atât de noile schimbări ale societății cât și de impregnarea valorilor aduse din vest în ceea ce privește sistemul educațional. Această tendință s-a concretizat în România prin introducerea alternativelor educaționale, cele mai multe având la bază inițiative private.

Pentru a atinge un nivel optim în proiectarea și realizarea unei activități educaționale, se pune accent pe felul cum se desfășoară aceasta și implică probleme organizatorice, procedurale și materiale. Astfel apare termenul de „tehnologie didactică”, care acceptă două puncte de vedere; primul se referă la ansamblul mijloacelor audio-vizuale ce se utilizează în practica educativă, iar al doilea se referă la ansamblul structural al metodelor, mijloacelor de învățământ, al strategiilor de organizare a predării - învățării puse în aplicație, în strânsă corelare cu obiectivele pedagogice, conținuturile transmise, formele de realizare a instruirii și modalitățile de evaluare.

Drumul parcurs pentru atingerea obiectivelor educaționale constituie *metoda didactică*. Metoda este selectată de cadrul didactic și este pusă în aplicare în lecții sau activități extrașcolare cu ajutorul elevilor și în beneficiul acestora; presupune, în toate cazurile, o colaborare între profesor și elev, participarea lor la căutare de soluții, la distingerea dintre adevăr și eroare și care, sub forma unor variante și/sau procedee selecționate, se folosește pentru asimilarea cunoștințelor, a trăirilor valorice și a stimulării spiritului creativ.

Când se alege o metodă, se ține cont de finalitățile educației, de conținutul procesului instructiv, de particularitățile de vârstă și de cele individuale ale elevilor, de psihosociologia grupurilor școlare, de natura mijloacelor de învățământ, de experiența și competența cadrului didactic.

O observație bună ar fi cea că încadrarea unei metode într-o anumită clasă nu este definitivă, ci relativă. O metodă se definește prin predominanța unor caracteristici la un moment dat, caracteristici ce se pot metamorfoza astfel încât metoda să fie satisfăcătoare într-o clasă complementară sau chiar contrară. Astfel, o metodă tradițională poate evolua spre modernitate, în măsura în care secvențele procedurale care le compun îngăduie restructurări inedite sau când circumstanțele de aplicare a acelei metode sunt cu totul noi. În unele metode moderne surprindem secvențe destul de tradiționale sau descoperim că variante ale acestei metode erau de mult cunoscute și aplicate.

Fiecare metodă, nu apare în stare pură, ci sub forma unor variante și aspecte diferite, încât, în mod difuz, în cadrul unei metode, de exemplu cea clasică, se poate naște treptat tendințe către modernism. Ele apar și se concretizează în variante metodologice compozite, prin difuziunea permanentă a unor trăsături și prin articularea a două sau mai multe metode.

În *școala modernă*, dimensiunea de bază în funcție de care sunt considerate metodele de învățământ este *caracterul lor activ* adică măsura în care sunt capabile să declanșeze angajarea elevilor în activitate, concretă sau mentală, să le stimuleze motivația, capacitățile cognitive și creatoare.

Creativitatea este împiedicată adesea de o serie de obstacole:

- conformismul (oamenilor obișnuiți nu le place ceea ce iese din comun; ei nu au încredere în fantezii);
- algoritmi (o suită de reguli efectuate într-o ordine aproximativ constantă);
- obstacole emotive: teama de anumite greșeli, descurajarea rapidă.

La stimularea creativității elevilor participă și următorii factori:

- renunțarea profesorului la tonul autoritar, realizarea unor relații prietenești, democratice favorabile sistemului creativ;

- școlarii trebuie lăsați să-și manifeste în voie spontaneitatea, curiozitatea;
- trebuie să apară teme și situații care stimulează fantezia (elevii să-și imagineze singuri probleme, să continue o nuvelă etc.);
- vizitarea expozițiilor, excursiile largesc orizontul elevilor;
- existența unor laboratoare și ateliere foarte bine dotate.

Aspirația spre dezvoltarea spiritului creativ a dus la conceperea unor metode care, pe de o parte, să combată blocajele, iar pe de alta, să favorizeze asociația cât mai liberă a ideilor, utilizând astfel la maximum resursele inconștientului.

Predare prin întrebări

Predării prin intermediul discursului se preferă abordarea subiectului prin lansarea de întrebări care conduc spre ceea ce vrei să predai. De exemplu :

Ce sunt sistemele de acționare? Dați exemple de acționări electrice întâlnite la aparatele electrocasnice?

De ce credeți că managerii apreciază pregătirea angajaților?

Elevii lucrează pe perechi sau în grupuri mici pentru a răspunde la întrebare sau la serii de întrebări bazându-se pe bunul simț, experiența și cunoștințele anterioare. Elevii pot avea toți aceleași întrebări sau li se pot pune întrebări diferite în cadrul aceleiași teme. Astfel de discuții în grup pot dura realmente de la mai puțin de un minut până la 20 de minute sau mai mult.

Fiți siguri că fiecare grup are o persoană care notează. Verificați ce au scris pentru a vă da seama dacă au fost atenți la sarcina dată, luând în considerare astfel și calitatea muncii lor. Întrebați-i dacă au nevoie de mai mult timp, iar în situația în care au terminat cereți fiecărei echipe să prezinte o idee, asigurându-vă că fiecare grup își exprimă părerea. Permiteți clasei să discute orice contradicție de idei până când ajung la un răspuns comun.

În momentul în care clasa a ajuns la un răspuns comun, completați-l cu aspecte pe care clasa le-a omis și corectați greșelile în cazul în care ele există. Dacă elevii au răspuns pe jumătate, munca profesorului se reduce la jumătate și în același timp sunt stimulate interesul și gândirea.

Asaltul de idei (brainstorming)

Metoda are drept scop emiterea unui număr cât mai mare de soluții, de idei, privind modul de rezolvare a unei probleme, în speranța că, prin combinarea lor se va obține soluția optimă. Calea de obținere a acestor idei este aceea a stimulării creativității în cadrul grupului, într-o atmosferă lipsită de critică, neinhibitoare, rezultat al amânării momentului evaluării .

Brainstorming-ul se desfășoară în cadrul unui grup nu foarte mare (maxim 30 de persoane), de preferință eterogen din punct de vedere al pregătirii, sub coordonarea unui moderator, care îndeplinește rolul atât de animator cât și de mediator. Durata optimă este de 20–45 de minute.

Principiile brainstorming-ului: Nimic nu se critică, nimic nu se șterge, fără atitudini sau prejudecăți, cât mai multe idei!

Etape și faze:

1. *Etapa de pregătire* care cuprinde:

- a) faza de investigare și de selecție a membrilor grupului creativ;
- b) faza de antrenament creativ;
- c) faza de pregătire a ședințelor de lucru; (*pe scurt*: reunirea unui grup preferabil eterogen de 5-12 persoane care timp de o oră dezvoltă cât mai multe idei pe o temă).

2. *Etapa productivă*, de emitere de alternative creative, care cuprinde:

- a) faza de stabilire a temei de lucru, a problemelor de dezbătut;
- b) faza de soluționare a subproblemelor formulate;
- c) faza de culegere a ideilor suplimentare, necesare continuării demersului creativ.

3. *Etapa selecției ideilor emise*, care favorizează gândirea critică:

- a) faza analizei listei de idei emise până în acel moment;
- b) faza evaluării critice și a optării pentru soluția finală.

Avantajele utilizării metodei brainstorming sunt multiple:

- obținerea rapidă și ușoară a ideilor noi și a soluțiilor rezolvatoare;
- costurile reduse necesare folosirii metodei;

- aplicabilitatea largă, aproape în toate domeniile;
- stimulează participarea activă și crează posibilitatea contagiunii ideilor;
- dezvoltă creativitatea, spontaneitatea, încrederea în sine prin procesul evaluării amânate;
- dezvoltă abilitatea de a lucra în echipă.

Limitele brainstorming-ului:

- nu suplinește cercetarea de durată, clasică;
- depinde de calitățile moderatorului de a anima și dirija discuția pe făgașul dorit;
- oferă doar soluții posibile nu și realizarea efectivă;
- uneori poate fi prea obositor sau solicitant pentru unii participanți;
- poate să apară fenomenul numit „chiul social“ (când responsabilitatea se împarte între mai mulți indivizi, unii depun mai puțin efort).

Exemplu:

Profesorul cere cât mai multe idei, lansând întrebări de genul :

Care sunt avantajele utilizării traductoarelor electrice ?

Care sunt avantajele utilizării motoarelor pas cu pas ?

Ce boli sunt specifice copilăriei ?

Profesorul sau un elev va aduna toate răspunsurile pe tablă, clasificându-le dacă este nevoie.

Ar fi de preferat să nu fiți critici la acest stadiu.

Această metodă implică tot grupul și poate înveseli o lecție plicticoasă. Opțional puteți cere clasei să-și exprime toate ideile pe grupuri, transformând astfel ora în predare prin întrebări.

Sinectica

Este o modalitate de creație în cadrul grupului, ca urmare a unor combinații și analogii eterogene, uneori chiar fără o legătură evidentă sau chiar fantastică între datele temei sau problemei de rezolvat.

Sinectica presupune:

- transformarea mentală a unui obiect, proces, fenomen ciudat în unul familiar;
- realizarea transformării inverse.

În acest sens se folosesc 4 tipuri de *analogii*:

1) *personală* - se realizează indentificarea cu un proces, fenomen sau situație pentru găsirea soluției de rezolvare, de ex. „să presupui că ești pește și cauți să ieși din acvariu”;

2) *directă* - a trece ideile dintr-un domeniu în altul (de ex. din bionică în tehnică);

3) *simbolică* - trecerea problemei de la concret la abstract;

4) *fantastică* - dinamizarea participanților la ședința de a depăși în planul imaginației limitele controlabilului (raționalului).

Tehnica 6 / 3 / 5

Tehnica 6/3/5 este asemănătoare brainstorming-ului. Ideile noi însă se scriu pe foile de hârtie care circulă între participanți, și de aceea se mai numește și *metoda brainwriting*. Tehnica se numește 6/3/5 pentru că există: 6 membri în grupul de lucru, care notează pe o foaie de hârtie câte 3 soluții fiecare, la o problemă dată, timp de 5 minute (însușind 108 răspunsuri, în 30 de minute, în fiecare grup).

Etapele metodei 6/3/5:

- *Împărțirea clasei în grupe a câte 6 membri fiecare.*
- *Formularea problemei și explicarea modalității de lucru.* Elevii primesc fiecare câte o foaie de hârtie împărțită în trei coloane.
- *Desfășurarea activității în grup.* În această etapă are loc o îmbinare a activității individuale cu cea colectivă. Pentru problema dată, fiecare dintre cei 6 participanți, are de notat pe o foaie, 3 soluții în tabelul cu 3 coloane, într-un timp maxim de 5 minute. Foile migrează apoi de la stânga spre dreapta până ajung la posesorul inițial. Cel care a primit foaia colegului din stânga, citește soluțiile deja notate și încearcă să le modifice în sens creativ, prin formulări noi, adaptându-le, îmbunătățindu-le și reconstruindu-le continuu.
- *Analiza soluțiilor și reținerea celor mai bune.*
- Se centralizează datele obținute, se discută și se apreciază rezultatele.

Avantajele aplicării tehnicii 6/3/5 sunt următoarele:

- oferă elevilor mai puțin comunicativi posibilitatea de a se exprima;
- similar brainstorming-ului, stimulează construcția de „idei pe idei”;
- încurajează solidaritatea în grup și competiția între grupuri, îmbinând munca individuală cu cea de echipă;
- are caracter formativ-educativ, dezvoltând atât spiritul de echipă cât și procesele psihice superioare (gândirea cu operațiile ei: analiza ideilor emise de ceilalți, comparația, sinteza, generalizarea și abstractizarea; dezvoltă imaginația, creativitatea, calitățile atenției etc).

Dezavantajele:

- rezultă din constrângerea participanților de a răspunde într-un timp fix;
- pot exista fenomene de contagiune negativă între răspunsuri;
- elevii pot fi influențați de soluțiile anterioare, intrând într-un blocaj creativ.

Metoda ”PHILLIPS 6-6”

Se împarte clasa în grupe eterogene de șase elevi, care urmează să discute pe o temă dată. Se prezintă subiectul și timpul avut la dispoziție atât pentru discuțiile în cadrul grupului cât și pentru prezentarea raportului fiecărui grup de către un elev delegat. Fiecare grup desemnează un coordonator și un purtător de cuvânt. Recurgând la o astfel de modalitate de lucru, asigurăm abordarea mai multor aspecte ale unei probleme, într-un timp limitat, facilităm comunicarea și exprimarea, confruntarea și luarea deciziilor.

Exemplu:

Stabiliți nivelul clasei pentru care lucrați.

- Propuneți o situație problemă:”...De ce?”
- Împărțiți clasa în grupe de câte 6 elevi, lăsându-le ca timp de lucru 6 minute.
- Conducătorul fiecărei grupe va prezenta apoi soluțiile la care s-a ajuns.
- Discutați apoi punctele de vedere a grupelor pentru a ajunge la idei comune.
- Profesorul stabilește soluția optimă și argumentează respingerea celorlalte variante.

Exemplare explicative (Caroll, 1994) – pentru predarea aptitudinilor

Un exemplu este un model de exercițiu sau un exemplu lucrat. Această strategie poate fi folosită în cazul majorității materiilor, de la matematică la instruire practică. Încercați această metodă în cazul calculelor, lucrărilor scrise, testelor cu întrebări și răspunsuri, studii de caz, eseuri, instruire practică etc.

1. Oferiți perechilor sau grupurilor mici de elevi exemple de exerciții practice bune (corecte) și poate câteva mai puțin bune sau chiar unele care să conțină greșeli des întâlnite. Ei pot avea exemple asemănătoare sau diferite.

2. După corectarea și discutarea lor, fiecare grup va face o analiză critică a exemplului în fața întregii clase. Aceasta poate pune accent pe metodele folosite pentru crearea de exemple precum și a calității lor. Elevii pot “nota” lucrarea, fie în mod informal, fie din punctul de vedere al unui criteriu convenit de comun acord.

3. Cereți elevilor să facă un rezumat al afirmațiilor generale despre practica bună.

Exemple pe perechi :

Această strategie va fi explicată cu ajutorul exemplelor și poate fi aplicată în cazul oricărei materii:

1. Fiecare pereche de elevi care studiază , de exemplu “Matematica” sau un modul la un liceu tehnologic, de exemplu “Măsurări electrice” primește aceleași 4 exemple rezolvate. Exemplele tratează probleme foarte asemănătoare sau fac uz de metode foarte puțin diferite, însă toate sunt corecte.

2. Fiecare elev în parte își alege două dintre cele 4 exemple rezolvate. Le studiază cu atenție și se pregătește să explice și să justifice partenerului său metoda respectivă.

3. Elevii explică și justifică exemplele lor în fața partenerilor lor.

4. Perechile convin asupra “modului de rezolvare”.

5. Clasa discută în vederea punerii de comun acord asupra “modului de rezolvare”.

6. Elevii vor alcătui și ei întrebări asemănătoare.

Le puteți da elevilor exemple rezolvate care să includă greșeli des întâlnite și să le cereți astfel să le găsească. Aceasta poate fi o activitate ulterioară.

Studiul de cercetare al lui Carroll asupra predării algebrei sugerează că arătând elevilor un număr mare de exemple variate rezolvate eficiența este mai mare decât în cadrul strategiei mai des întâlnite de a le “arăta câteva exemple pe tablă și a le cere ulterior să facă ei mai multe singuri”. Acest lucru este valabil chiar dacă timpul alocat rezolvării exemplelor este redus pentru a crea timp pentru corectarea exemplelor rezolvate.

Exemplele care conțin greșeli sunt folositoare și distractive.

Este de asemenea foarte eficient ca elevii să examineze eseurile sau temele, imediat după completarea uneia individuale cu aceleași cerințe. Această strategie este folosită mai puțin decât ar trebui, deși este foarte eficientă în cazul elevilor ce folosesc mai intens jumătatea dreaptă a creierului, pentru că le dă un sentiment de atracție către caracteristicile unei lucrări bune.

Competența de a judeca

Nu toată învățarea se bazează pe un conținut de cunoștințe. O parte se bazează pe abilități. Aceasta este o metodă foarte bună de a învăța pe cineva o anumită aptitudine, ca aceea de a scrie un eseu, un raport de laborator, un program de calculator, un meniu, un plan de siguranță, o politică de marketing etc.

1. Elevii lucrează fie cu toată clasa, fie pe grupuri pentru a găsi un criteriu de exersare a aptitudinii. Alternativ, ei pot folosi criteriul de notare a unei teze sau al unui examen, dar lucrând la interpretarea și extinderea lui. De exemplu, ar putea adăuga câteva exemple despre cum poate fi pus în practică criteriul.

2. Elevilor li se prezintă exemple de o aptitudine pe care să le evalueze în funcție de criteriile lor. (ex. eseuri exemplare). Este de preferat ca printre aceste exemple să fie incluse și unele care la prima vedere sunt bune de exersat, dar care sunt de fapt greșite. De exemplu un eseu cu multe detalii extraordinare, dar care nu tratează tema menționată în titlu.

3. Elevii vor discuta exemplele date. Își vor nota punctele slabe și pe cele forte. Pot nota lucrarea dacă vor. Opțional, pot lucra la îmbunătățirea criteriilor lor de evaluare la acest nivel.

4. Profesorul prezintă elevilor adevăratele puncte forte și slabe, notele etc. Este bine dacă aceasta șochează elevul. De exemplu, cel mai lung eseu nu a primit nota cea mai mare !

Aceasta este o activitate instructivă apreciată de elevi.

Metoda predării-învățării reciproce

Prin metoda predării-învățării reciproce elevii sunt puși în situația de a fi ei înșiși profesori, de a explica colegilor rezolvarea unor probleme.

Elevii sunt împărțiți în grupe de câte 4 în care fiecare are un rol bine definit.

- *Rezumatorul* - cel care face un scurt rezumat al textului citit;
- *Întrebătorul* – cel care pune întrebări clarificatoare (unde se petrece acțiunea?, de ce personajul a reacționat așa? , ce sentimente îl stăpâneau? , ce înseamnă?);
- *Clarificatorul* – el trebuie să aibă o viziune de ansamblu și să încerce să răspundă întrebărilor grupului;
- *Prezicătorul* - cel care își va imagina, în colaborare cu ceilalți care va fi cursul evenimentelor.

Metoda este foarte potrivită pentru studierea textelor literare și științifice. Elevii aceleiași grupe vor colabora în înțelegerea textului și în rezolvarea sarcinilor de lucru, urmând ca frontal să se concluzioneze soluțiile.

Grupele pot avea texte diferite pe aceeași temă, sau pot avea fragmente ale aceluiași text. Ei pot lucra pe fișe diferite, urmând ca în completarea lor să fie o strânsă colaborare sau pot lucra pe o singură fișă pe care fiecare să aibă o sarcină precisă.

Avantajele acestei metode sunt :

- stimulează și motivează;
- ajută elevii în învățarea metodelor și tehnicilor de lucru cu textul, tehnici de muncă intelectuală pe care le poate folosi apoi și în mod independent;

- dezvoltă capacitatea de exprimare, atenția, gândirea cu operațiile ei și capacitatea de ascultare activă;
- stimulează capacitatea de concentrare asupra textului de citit și priceperea de a selecționa esențialul.

Predarea creativă - învățarea creativă

Presupunem existența unui potențial creativ al subiectului manifestat în: receptivitate față de nou, curiozitate științifică, originalitate, capacitate de elaborare, fluența gândirii, gândire divergentă, inventivitate etc.

O metodă nu este bună sau rea în sine, ci prin raportarea ei la situația didactică respectivă, criteriul oportunității sau adecvării la o anumită realitate fiind cel care o poate face mai mult sau mai puțin eficientă. Calitatea metodologică este un aspect ce ține de oportunitate, dozaj, combinatorică între metode sau ipostaze ale metodelor; este o chestiune de articulare calitativă și mai puțin de preeminență ori extensiune a unei metode în dauna alteia.

A spune că o metodă este mai bună ca alta (sau că o metodă este de dorit), fără a ține cont de contextul în care metoda respectivă este eficientă, conține o afirmație lipsită de sens.

Să educi cu adevărat înseamnă să îi trezești celui de lângă tine acele resurse care-l pot împlini și ridica, înseamnă să-l conduci pe celălalt spre descoperirea de sine, dându-i un imbold felului său de a fi, nu direcționat de către tine, ci de ceea ce descoperă el că i se potrivește, nu oferindu-i adevărul de-a gata, ci indicându-i direcția posibilă pentru a-l găsi.

Învățarea presupune și mister, și un mare paradox, ea înseamnă și dezvăț, împotrivire, încălcarea regulilor venite din afară. Pe lângă regula ascultării și supunerii, educatorului trebuie să i se recunoască și dreptul de a încălca, de a construi un set de norme personale, în acord cu ceea ce el poate și speră să întreprindă. Acesta nu trebuie să conducă la o libertate exagerată, ci la o asumare cât se poate de responsabilă a propriului destin.

Metodele de învățământ sunt deci o punte de legătură între sistemul tradițional de predare și cel modern. De la maieutica socratică până la cele mai sofisticate forme ale spațiului virtual, de la metodologia centrată pe profesor, ca factor catalizator al procesului de învățare, la cea care-l aduce în centrul atenției pe elev, îmbinarea celor două este varianta optimă a învățământului actual.

Bibliografie:

1. Cerghit, I., Metode de învățământ, ediția a III-a, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1997
2. Cerghit, I., Neacșu, I., Negreț-Dobridor, I., Pânișoară, I. O. Prelegeri pedagogice, Editura Polirom, Iași, 2001
3. Groza, M. Articole
4. <http://www.clcrc.com/>
5. Didactica XXII, Revista cadrelor didactice
6. Cucuș, C. Educație, iubire, edificare, desăvârșire, Editura Polirom, Iași, 2008

TRADIȚIONAL ȘI MODERN ÎN ACTUL EDUCAȚIONAL

*Prof. înv. primar, Liliana Saucă
Școala Gimnazială „Mihail Kogălniceanu” Dorohoi, jud. Botoșani*

De câțiva ani, învățământul românesc este supus schimbărilor. Încercăm împreună, profesori – copii – părinți, să participăm la diversele experiențe pe care ni le propune reforma.

Unul din obiectivele majore ale educației este de a stârni curiozitatea copiilor noștri, de a-i determina să caute informația, nu de a le oferi o serie de cunoștințe care le supraîncarcă memoria și care, în timp, stârnesc respingerea elevilor față de școală.

Pornind de la întrebarea „cum să-i determin pe elevii mei să vină cu plăcere la școală?” – născută dintr-o justificată frământare – am încercat să-mi reevaluez strategiile didactice și să fiu mai atentă la materialele pe care le folosesc în timpul orelor.

Făcând o analiză între metodele tradiționale și cele ale învățării prin cooperare am constatat următoarele:

✚ *Din perspectiva tradițională:*

- Profesorul transmite cunoștințe elevilor pasivi;
- Accentul este pus pe fapte și pe obținerea răspunsului corect prin obținerea de răspunsuri limitate la probleme limitate și pe îndeplinirea unei sarcini prescrise;
- Ceea ce este învățat este lipsit de context semnificativ;

✚ *Din perspectiva modernă:*

- Sub supravegherea profesorului, elevii își asumă responsabilitatea propriei învățări, dezvoltându-și pe parcursul acestui proces competențe metacognitive și autoevaluative (competențe de educație permanentă) ;
- Accentul este pus pe modalități alternative pentru încadrarea diferitelor aspecte și rezolvarea de probleme;
- Sunt introduse idei, principii, fapte care sunt folosite și înțelese într-un context semnificativ;
- Accentuează caracterul formativ al învățării;
- Îi determină pe elevi să caute și să găsească soluții pentru diverse probleme;
- Acordă încredere copiilor în ei înșiși, determinându-i să-și asume responsabilitățile ideilor/ faptelor proprii;
- Stimulează creativitatea și activează toți elevii.

Din expunerea de mai sus reiese clar faptul că elevul este mult avantajat dacă dispune de metode moderne de predare, având în vedere faptul că școala îl formează pentru viață, eventual pentru un viitorul loc de muncă. Elevul se adaptează unor anumite cerințe, iar dacă el a fost format prin metode tradiționale, cu greu s-ar acomoda într-un loc de muncă unde cerințele sunt de tip modern.

Când învățarea este “pasivă”, creierul nu “salvează” ceea ce a fost prezentat! Prin urmare, deducem următoarele :

- Învățarea presupune înțelegerea, iar aceasta înseamnă mai mult decât cunoașterea faptelor.
- Elevii construiesc cunoașterea și înțelegerea pe baza a ceea ce deja cunosc și/sau cred.

- Elevii formulează noile cunoștințe prin modificarea și rafinarea conceptelor lor curente și prin adăugarea de noi concepte la ceea ce cunosc deja.
- Învățarea este mediată de mediul social în care elevii interacționează unii cu alții
- Învățarea eficientă necesită preluarea de către elevi a controlului asupra propriei învățări
- Transferul, respectiv capacitatea de a aplica cunoștințe în situații noi este afectat de gradul în care elevii învață-pentru-înțelegere (și învață-cu- înțelegere!)

Orice strategie didactică impune îmbinarea activității profesorului cu cea a elevilor. Profesorul poate fi doar sursă de cunoștințe sau conduce și coordonează munca independentă a elevilor iar aceștia pot avea o activitate de la simpla redare a celor învățate până la cea creatoare. În mod obișnuit, profesorul folosește pentru predarea unei lecții mai multe metode de învățământ. Alegerea metodelor se face ținând cont de realizarea scopului urmărit, de dezvoltarea elevilor, specificul lecției respective precum și de mijloacele de învățământ care-i sunt la dispoziție.

Utilizarea metodelor interactive în cadrul orelor de curs necesită strategii bine elaborate, presupune căutarea unor materiale și introducerea unor elemente de creativitate în aplicarea metodelor cu scopul de a evita devalorizarea lor prin repetiție.

Dintre metodele moderne de predare, exemplific:

Metoda ” pălăriilor colorate De Bono”: Metoda este o tehnică interactivă de stimulare a creativității elevilor care se bazează pe interpretarea de roluri în funcție de pălăria aleasă. Metoda oferă un limbaj viu pentru caracterizarea modelelor de gândire în timpul discuțiilor și pentru a provoca o schimbare într-o manieră amuzantă, de joc. Membrii grupului își aleg pălăriile și vor interpreta astfel rolul celor șase pălării este să ofere o metodă de organizare a modelelor de gândire în așa fel încât persoana care gândește să poată adopta un anumit stil specific de gândire în orice moment, în loc să trebuiască să încerce să combine toate stilurile de gândire în același timp. Rolurile se pot inversa, elevii sunt liberi să spună ce gândesc, dar să fie în acord cu rolul pe care îl joacă. Culoarea pălăriei este cea care definește rolul:

- Puneți-vă o pălărie neagră atunci când vă asumați un punct de vedere critic
- Pălăria galbenă când vreți să exprimați un optimism înșorit.
- Pălăria verde sugerează o multitudine de idei creatoare.
- Pălăria albă arată imparțialitate.
- Pălăria roșie emoție.
- Pălăria albastră vă oferă o trecere în revistă imparțială.

Concluzie:

În contextul societății actuale, în care informațiile circulă cu repeziciune și copiii noștri își pun întrebări cu privire la eficiența orelor de curs, trebuie să acordăm o atenție deosebită întregului act instructiv – educativ. Un rol important în cadrul demersului nostru la clasă îl ocupă felul în care știm să gestionăm ora și să captăm atenția elevilor. Lecțiile în care se folosesc metode specifice învățării prin cooperare dau roade și au serie de valențe educative: valorizează fiecare copil, favorizează dezvoltarea gândirii critice și creative, valorifică experiența proprie a elevilor, stimulează încrederea în forțele proprii și comunicarea cu cei din jur, activează întregul colectiv de elevi, creează o relație de cooperare și colaborare între profesori și elevi

Bibliografie:

1. Păcurari O.(coord) *Învățarea activă, Ghid pentru formatori*, MEC-CNPP, 2001
2. Păcurari O.(coord) – *Strategii didactice inovative*, Ed. Sigma, 2003
3. Stoica, Ana, *Creativitatea elevilor – Posibilități de cunoaștere și educare*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1983;

Problematica neologismului.

1.1. Contactul dintre limbi – element esențial în procesul de modernizare a limbii române literare

Limba română literară a constituit în permanență o preocupare a multor specialiști și autori de opere literare și va rămâne mereu o problemă de actualitate, o problemă asupra căreia și astăzi se oprește spiritul cercetător al lingvistului. Fiindcă se află într-o continuă schimbare și prefacere, mai ales astăzi, când, într-un secol al exploziei informaționale, al vitezei și al tehnologiei avansate, limba se îmbogățește cu diferite cuvinte, expresii și construcții noi, cu impact asupra lexicului românesc, receptiv întotdeauna la nou.

Văzută ca element fundamental al culturii, limba română literară reprezintă rezultatul unei îndelungate și complexe evoluții. Istoria ei este strâns legată de istoria societății românești și, în special, de momentele importante ale dezvoltării culturale și ale formării conștiinței naționale: „Limba literară apare în anumite împrejurări, în funcție de dezvoltarea culturală a societății pe care e menită să o servească, iar constituirea ei îmbracă, obligatoriu, aspectul unui progres, al unei evoluții care se întinde pe o perioadă de timp determinată. Formarea limbii literare presupune un punct de plecare și o dezvoltare progresivă, sortită să se încheie într-o cristalizare definitivă”¹.

Procesul de modernizare a limbii presupune schimbare, iar schimbarea se produce, de obicei, prin contactul cu alte limbi de cultură, prin împrumuturile lingvistice. Referindu-se la schimbările produse prin împrumutul lingvistic, Marius Sala subliniază: „contactul dintre limbi există din cele mai vechi timpuri; diferitele colectivități umane au intrat în relație unele cu altele în diversele etape istorice, astfel că acest fenomen a jucat un rol important în evoluția lingvistică.” Fiind de acord cu ceea ce spune Joseph Vendryes, autorul continuă: „contactul lingvistic este un fenomen care se regăsește în toate regiunile globului, căci nicăieri nu s-a putut constata existența unei limbi complet izolate, fără contact cu limbile vecine”².

Joseph Vendryes considera, de altfel, că „l'idéal du développement continu d'un parler, à l'abri de toute influence extérieure, n'est presque jamais réalisé”, susținând cu argumente ideea conform căreia contactul dintre limbi este o necesitate istorică ce favorizează, alături de împrumutul lingvistic, chiar dezvoltarea acelor limbi: „Lorsque deux langues se trouvent en contact, elles exercent toujours plus ou moins d'action l'une sur l'autre. Partant de ce fait, certains linguistes vont même jusqu'à dire qu'il n'y a pas de langue qui ne soit à certain égard une langue mixte”³.

Interferența dintre două limbi are drept consecință, de obicei, impunerea uneia din cele două limbi intrate în contact și urmările pe care aceasta le produce la nivelul lexicului și a sintaxei. De altfel, un cuvânt împrumutat de vocabularul românesc dintr-o altă limbă nu renunță la sistemul lexical al acesteia, ci se concretizează într-o inovație a sistemului lexical românesc.

În opinia lui Al. Graur, împrumuturile introduse în vocabularul unei limbi în urma contactului interlingvistic, „nu sunt o problemă prea gravă, mai exact spus, nu au fost până acum, deoarece cuvintele noi s-au înlocuit mereu unele pe altele, contactul cu o nouă populație introducea noi termeni, dar în același timp elimina o mare parte a împrumuturilor precedente, astfel că fondul principal, care e foarte vechi, rămânea în mare măsură același. Folosim trecutul, deoarece acum situația este alta. Vocabularul devine internațional”⁴.

¹ Ion Gheție, *Istoria limbii române literare*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1968, p. 17.

² Marius Sala, *Limbi în contact*, Editura Enciclopedică, București, 1997, p. 9.

³ J. Vendryes, *Le langage, introduction linguistique à l'histoire*, Édition Albin Michel, Paris, 1939, pp. 330-331.

⁴ Alexandru Graur, *Probleme ale cultivării limbii*, în "Limba și literatură", vol. I, București, 1978, nr. 3, p. 41.

Stelian Dumistrăcel susține că multe din împrumuturile limbii române sunt rezultatul contactului direct cu culturile învecinate, asta și datorită faptului că, prezentând realități istorice, sociale și culturale, acestea „constituie adevărate documente care fac posibilă reconstituirea, sub cele mai variate aspecte, a unor epoci de mult trecute din istoria unui popor”⁵.

Un aspect important în acest proces îl reprezintă faptul că termenii împrumutați se supun transformărilor specifice limbii care i-a împrumutat, ajungând, de multe ori, să fie destul de greu de observat vreo asemănare între cuvântul împrumutat și termenul din limba-sursă.

În opinia lui A. Philippide, împrumutul sau „amestecul vorbirilor” este considerat un principiu de schimbare a limbii. Analizând modul de adaptare a împrumuturilor în limba care le-a preluat, autorul este de părere că existența contactelor dintre limbi permite un oarecare schimb, „astfel că tot felul de elemente se împrumută de la o limbă la alta, sunete, cuvinte și forme gramaticale și anume, atât ca schelete cât și ca înțelesuri”⁶.

Toate acestea duc la ideea că interferențele lingvistice, sociale și culturale produc numeroase transformări (împrumuturi de cuvinte sau unități frazeologice, calcuri lingvistice etc.) în sistemul limbilor, văzut într-o continuă mișcare, reconstrucție și inovație, asta și datorită faptului că limba „se constituie diacronic și funcționează sincron”⁷. Abordând problematica schimbărilor lingvistice, Eugen Coșeriu oferă multiple perspective acestui aspect, cu scopul de a facilita înțelegerea fenomenului lingvistic, și constată că numai limba abstractă nu se poate schimba, referindu-se cu precădere la limba consemnată în gramatici și în dicționare. Limba în existența ei concretă, adică cea manifestată în vorbire, nu poate fi izolată de tot ceea ce constituie „materialitatea, istoricitatea și libertatea de expresie a vorbitorilor”⁸ și aceasta este limba în permanentă schimbare și transformare. De altfel, schimbarea în limbă se află la îndemâna oricărui vorbitor pentru că, în fapt, ea ține de esența limbajului.

Transformările de la nivelul limbii se produc inițial la nivelul vorbirii, în diacronie, după care pătrund și se stabilesc în normă. În cadrul normei aceste transformări/schimbări evoluează tot diacronic, ajungând, mai apoi, în sistem. Prin urmare – susține Eugen Munteanu – „aceste disocieri simple și flexibile au o mare valoare metodologică, ele contribuind la sporirea exactității cercetării practice a limbii, atât în privința descrierii unui sistem lingvistic într-un moment definit al existenței sale, cât și în privința interpretării și explicării cauzelor și sensului schimbărilor”⁹.

În general, limba se află într-un permanent proces de înnoire fiindcă se bazează pe modelele anterioare pe care le utilizează și le dezvoltă. Mai mult decât atât, ea trebuie să se adapteze în mod continuu la nevoile de exprimare ale vorbitorilor pentru a funcționa ca limbă. Nu întâmplător, specialiștii francezi vor afirma că „le langage est toujours inscrit dans un processus langagier créatif et donc néologique”¹⁰.

În opinia lui Ioan Oprea, limba și vorbirea nu se prezintă ca realități omogene, ci ele se adaptează; pe de o parte, vorbirea se adaptează la medii sociale în care vorbitorii unei comunități se pot grupa, iar, pe de altă parte, limba se constituie în particularizarea limbajului, în cadrul căreia, stilul funcțional reprezintă particularizarea socială a acesteia. Încadrate stilurilor funcționale, cuvintele pot deveni elemente de caracterizare pentru un anumit stil, integrându-se astfel unei terminologii. Astfel de termeni „sunt fie creații speciale, menite să redea noțiuni

---

⁵ Stelian Dumistrăcel, *Lexic românesc: cuvinte, metafore, expresii*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1980, p. 18.

⁶ Alexandru Philippide, *Istoria limbii române*, volumul întâi *Principii de istoria limbii*, Tipografia Națională, Iași, 1894, p. 148.

⁷ Vezi Eugeniu Coșeriu, *Sincronie, diacronie și istorie – Problema schimbării lingvistice*, Editura Enciclopedică, București, 1997, p. 238.

⁸ *Ibidem*, p. 15.

⁹ Eugen Munteanu, *Introducere în lingvistică*, Iași, Editura Polirom, 2005, p. 303.

¹⁰ Jean Pruvost, Jean-François Sablayrolles, *Les neologismes*, Presses Universitaires de France, Paris, 2003, p. 4.

dintr-un anumit domeniu, fie elemente preluate din vocabularul limbii prin terminologizarea unor cuvinte cărora li se atribuie semnificații determinate”¹¹.

Tot aici vom aduce în discuție și viziunea lui Leonard Bloomfield, considerată importantă în cercetarea noastră, autor care, în lucrarea *Language*, analizează multitudinea de schimbări ce se petrec într-o limbă, clasificând împrumuturile lexicale în trei categorii: *cultural borrowing*, *intimate borrowing* și *dialect borrowing*¹². Autorul stabilește o serie de diferențe între transformările generate de modelele interne și împrumuturile din alte limbi, schimbările interne manifestându-se la nivel fonetic, analogic și semantic.

Cultural borrowing (împrumutul cultural) are în vedere contactul cu o limbă și o cultură diferite, Bloomfield precizând că fiecare comunitate de vorbitori interacționează cu vorbitorii din comunitățile vecine, favorizându-se astfel, transferul de inovații, de obiceiuri și de termeni, în măsura în care o cultură superioară influențează cultura inferioară, îmbogățind-o cu ideile și cuvintele corespunzătoare.

Al doilea tip de împrumut – *intimate borrowing* – se referă la existența a două limbi în același spațiu geografic: „intimate borrowing... occurs when two languages are spoken in what is topographically and politically a single community”¹³. Acest lucru se întâmplă de obicei, în situația în care un popor cucerește un anumit teritoriu și-și impune limba în diferite domenii de activitate, dar și în cazul imigrației.

Cea de-al treilea tip de împrumut – *dialect borrowing* – se manifestă prin schimbul lingvistic pe terenul aceleiași limbi, între vorbitorii de dialecte diferite. Bloomfield include în această categorie și împrumuturile dintre familiile de limbi. În acest sens, el exemplifică prin limbile romanice care au preluat din limba latină atât cuvinte uzuale, cât și cuvinte savante: „these borrowings from the written language are known as learned words, or, by the French term, as mots savants”¹⁴.

Raportând limba la nevoia permanentă de înnoire și de modernizare, putem spune că împrumutul este absolut necesar pentru evoluția și devenirea ei. De aceea, procesul de neologizare a limbii prin intermediul împrumuturilor a fost văzut de Marcel Diki-Kidiri ca „un principiu nourricier vital de la langue sans lequel sa survie n'est pas toujours assurée”¹⁵.

Dinamica limbii române cu privire la asimilarea împrumuturilor de toate tipurile se manifestă și la nivelul textului literar, cu precădere în perioada postmodernă, unde scriitorul izează de toate posibilitățile ei lingvistice în actul scriiturii, acordându-le noi valori semantice și stilistice.

1.2. Împrumutul neologic – cauză a schimbărilor lingvistice

Abordând metoda comparativ-istorică în vederea stabilirii originii diferitelor limbi și a relațiilor existente dintre ele, s-a putut constata că au existat mai multe cauze ce au generat apariția schimbărilor lingvistice. Un factor important al apariției neologismelor în sistemul limbii literare îl constituie diversitatea limbilor, despre care Wilhelm von Humboldt afirma că este dată de „forța spirituală a națiunilor care este întotdeauna vie și autonomă și față de care limba se conformează întocmai”¹⁶. Acest punct de vedere, care se referă totodată și la

¹¹ Ioan Oprea, *Elemente de filozofia limbii*, Institutul European, Iași, 2007, p. 150.

¹² Vezi Marius-Radu Clim, *Neologismul în lexicografia românească*, Editura Universității "Al.I.Cuza", Iași, 2012, pp. 64 – 65.

¹³ *Ibidem*, p. 461.

¹⁴ *Ibidem*.

¹⁵ M. Diki-Kidiri, *Le vocabulaire scientifique dans les langues africaines. Pour une approche culturelle de la terminologie*, Editions Karthala, Paris, 2008, p. 94; vezi Marius-Radu Clim, *op.cit.*, p. 49.

¹⁶ Wilhelm von Humboldt, *Despre diversitatea structurală a limbilor și influența ei asupra dezvoltării spirituale a umanității*, Versiune românească, introducere, notă asupra traducerii, tabel cronologic, bibliografie și indici de Eugen Munteanu, Editura Humanitas, București, 2008, p. 80.

creativitatea din limbă a fost urmat de perspectiva neogramaticilor pentru care schimbările de la nivelul limbii se manifestă la nivelul uzului, iar apoi de cea a structuraliștilor a căror orientare era să ignore dimensiunea istorică a limbilor. În ciuda acestui lucru, André Martinet considera că la baza schimbărilor din limbă stă o cauză internă și anume "economia limbii", prin care înțelegea o tendință a limbii de a accepta și de a impune acele forme și structuri care sunt convenabile pentru vorbitor, adică necesită un consum minim de efort¹⁷. Tendința structuralistă referitoare la schimbările ce s-au manifestat asupra limbii a fost contestată și de Eugen Coșeriu, lingvist pentru care limba apare ca o activitate umană creatoare și nu ca un obiect sau un organism natural, dezvoltând astfel viziunea lui Humboldt.

În ceea ce privește pătrunderea elementelor neologice în limba română literară, menționăm opinia lui Sextil Pușcariu care considera că „neologismul a existat la noi de când există literatură românească”, susținând ideea că „împrumutul s-a manifestat în limbă, chiar și înainte de renașterea noastră ca popor romanic”¹⁸. Efectul împrumuturilor asupra limbii este considerat a fi unul benefic pentru dezvoltarea și modernizarea acesteia: „neologismul latin sau neolatin a avut ca urmare o plămădire din nou a limbii române tot atât de importantă ca înprospătarea prin împrumuturi din slavonește”¹⁹. Dintre principalele cauze care favorizează aflul de neologisme în vocabularul limbii române, Sextil Pușcariu menționează contactul direct cu vorbitorii altor limbi, dar și influența culturală din țările mai dezvoltate în care s-au format tinerii intelectuali, la acestea adăugându-se și transformările sociale care generează schimbări și la nivelul limbii.

Pătrunderea împrumuturilor neologice din alte limbi a dus la crearea unor terminologii de specialitate, contribuind astfel la formarea stilului tehnico-științific, existând tendința „îndreptățită din punct de vedere teoretic, de a întrebuița o terminologie convențională, care în cea mai mare parte e latino-grecească”²⁰. Autorul nu ignoră nici rolul presei în favorizarea procesului de pătrundere a împrumuturilor, nici tendința de imitare a modelelor străine în anumite domenii: „gazetarul a fost secundat la noi în mare măsură de așa zisa societate bună (imitată la rândul ei de cei de obârșie mai puțin strălucită), care în admirația nelimitată și sinceră pentru tot ce e francez și familiarizată, prin guvernante, școli sau șederi îndelungate și repetate la Paris, cu limba franceză, primeau în conversație neologismul de origine franceză cu ușurința cu care un om bilinguu își împetrițează graiul cu împrumuturi străine”²¹. Această dorință de a imita limba și obiceiurile altor popoare este dublată și de o atitudine de comoditate care nu mai este specifică doar unei anumite clase sociale, constată S. Pușcariu. De aceea, „cei ce întrebuițeau neologismul din comoditate sau din snobism fac să se atrofieze puterea creatoare a limbii”²².

Sigur că nu trebuie omisă nici tendința de globalizare a societății și de standardizare a limbajului care afectează în mod negativ evoluția limbii române, creându-se un fel de vocabular "standardizat", cu diferite cuvinte cosmopolite și expresii-clîșeu.

În ultimă instanță, lingvistul se declară adeptul unui echilibru între adoptarea neologismului și promovarea lexicului specific românesc, considerând, în acest sens, că „neologismul e ca împrumutul extern, absolut necesar în epoci de mari prefaceri, dar pentru ca împrumutul să fie folositor, el trebuie să fie întrebuițat spre punerea în valoare a bogăției

---

¹⁷ Vezi Eugen Munteanu, *Introducere în lingvistică*, pp. 305-310.

¹⁸ Sextil Pușcariu, *Limba română*, vol. I, *Privire generală*, Fundația pentru literatură și artă "Regele Carol II", 1940, p. 368.

¹⁹ *Ibidem*, p. 375.

²⁰ *Ibidem*, p. 381.

²¹ *Ibidem*, p. 383.

²² *Ibidem*, p. 395.

naționale”, astfel încât „îmbogățirea normală a limbii se face prin valorizarea elementelor vechi, printr-o necurmată împrumutare a celulelor din organismul viu al limbii”²³.

Preocupări privind pătrunderea împrumuturilor neologice în limba română literară a manifestat și Gh. Adamescu, care susține că factorii care au stat la baza introducerii de termeni noi au fost diferiți pe parcursul evoluției limbii. Astfel, alături de procesul de modernizare și de cultivare a limbii literare, mai putem vorbi și de o anumită dorință de a elimina din limbă acele cuvinte "nevrednice" și de a le înlocui cu neologisme din limbile romanice, în contextul orientării culturii române spre lumea neolatină, în special în perioada din a doua jumătate a secolului al XIX-lea: „la noi s-a petrecut și altceva. Au fost momente când introducerea de neologisme s-a făcut ca urmare a unor curente care au dorit nu numai să *îmbogățească* limba, dar *s-o curățească* de anumite cuvinte care – după originea lor – se socoteau nevrednice de a figura în dicționarul nostru”²⁴. În opinia autorului, neologismele sunt introduse în limbă „în genere, pe nesimțite”, fiind consecința unor necesități reale sau imaginare. De ce imaginare, pentru că, de obicei, cine întrebuințează un cuvânt dintr-o limbă străină, de fapt ar putea găsi în limba lui echivalentul necesar. În acest sens, Gh. Adamescu manifestă o atitudine echilibrată față de împrumutul din alte limbi, acesta situându-se între o atitudine puristă și una ce presupune o deplină libertate în privința neologismelor intrate în limbă: „a opri introducerea neologismelor ar fi a sărăci limba și a o face să nu poată fi în curentul culturii generale; a introduce cu grămada neologisme fără discernământ ar fi a face din ea o limbă străină pentru popor”²⁵. Este bine cunoscut faptul că limba română literară a manifestat dintotdeauna o receptivitate deosebită față de împrumuturile neologice, indiferent de motivația sau de necesitatea acestora în lexicul românesc, criteriul necesității fiind principalul factor în problema împrumuturilor, după cum constată autorul.

Susținând faptul că inovațiile lingvistice sunt un dat în limbă, iar aceasta este într-o continuă schimbare și transformare, Al. Graur prezintă câteva motive care se dovedesc a fi esențiale pentru manifestarea unor astfel de schimbări, chiar dacă, în opinia sa, nu toate schimbările trebuie acceptate și nu toate sunt benefice. Astfel, spune el, „interven elemente noi în gândire și acestea au nevoie de o formă de exprimare; pe de altă parte, dispar noțiuni, iar cuvintele care le denumeau capătă alte înțelesuri, dacă nu sunt complet părăsite; apoi, pentru redarea ideilor existente dinainte, se găsesc mijloace mai potrivite, mai scurte și mai precise, mai expresive. La aceste transformări pe care, mai mult sau mai puțin, suntem în stare să le explicăm, se adaugă modificarea modului de a pronunța, petrecută pe nesimțite și, în general, fără o explicație acceptabilă, pînă azi”²⁶.

Aceste opinii prezentate nu se regăsesc numai în studiile românești, ci și în literatura de specialitate europeană. De exemplu, Otto Jespersen consideră și el că există mai multe cauze în ceea ce privește schimbările lingvistice, fără însă a putea spune care sunt factorii cu rol determinant în fiecare situație în care a avut loc o astfel de schimbare într-o limbă. În viziunea autorului, o perioadă cu schimbări lingvistice, care se produc într-un ritm rapid, are la bază o dublă cauză: scăderea influenței adulților asupra copiilor, datorită unor războaie sau epidemii, dar și un puternic spirit de independență manifestându-se, la nivelul unei comunități, prin nevoia de a se elibera de anumite constrângeri sociale diverse²⁷. Tot referitor la schimbările lingvistice și implicit, la rolul pe care-l dobândește neologismul de la o etapă de evoluție a limbii literare la alta, Jespersen mai observă că în limbaj există o tendință universală spre progres la toate nivelurile sale, limbile moderne manifestând un vizibil progres față de cele

---

²³ *Ibidem*.

²⁴ Gh. Adamescu, *Adaptarea la mediu a neologismelor*, Cartea Românească, București, 1938, p. 52.

²⁵ *Ibidem*, p. 65.

²⁶ Al. Graur, *op.cit.*, 1978, p. 39.

²⁷ Otto Jespersen, *Nature, évolution et origines du langage*, Traduis de l'anglais par L. Dahan et A. Hamm. Préface d'André Martinet, Editions Payot, Paris, 1976, p. 250.

clasice (latina și greaca), cu precizarea faptului că timpul în care s-au petrecut aceste prefaceri este variabil de la o limbă la alta.²⁸

Cauzele transformărilor produse la nivelul limbii, nu sunt doar de natură lingvistică, ci și extralingvistică dacă ne raportăm la schimbările de ordin social și cultural care generează crearea de expresii în vederea exprimării noilor concepte, precum și apariția unor cuvinte noi, neologice, preluate din limba de cultură a poporului. Ca atare, factorii extralingvistici au un rol esențial în dezvoltarea și modernizarea limbii literare, manifestându-se în aproape toate compartimentele ei.

Conceptul de neologie are în vedere atât progresul unei limbi, cât și evoluția unei societăți. Apariția de noi concepte în urma progresului social și a evoluției tehnologiei constituie, de fapt, un argument fundamental în ceea ce privește receptarea și asimilarea neologismelor în limbă. Sigur că aceste elemente neologice sunt determinate de anumite cauze lingvistice, dar și extralingvistice, și aici nu vorbim doar de evoluția societății, sau de noile domenii de cercetare care presupun utilizarea unor terminologii de specialitate, solicitând astfel, reformarea lexicului limbii respective.

Vorbim și de factori strict interni²⁹ care facilitează contactele dintre limbi, dintre care menționăm înlocuirea unor cuvinte cu o frecvență relativ scăzută, lipsa forței de expresivitate în cazul unor lexeme (de exemplu, omonimia), care determină vorbitorul să caute alți termeni pentru a se exprima, adecvat, în procesul de comunicare. Totuși, factorul determinant, cu cea mai mare presiune asupra limbii îl constituie, fără îndoială, lipsa termenilor pentru a denumi realitățile noi. „Împrumutul se justifică în mod normal printr-o necesitate”, afirma Louis Deroy, iar această necesitate ține atât de o definiție cât mai precisă, cât mai exactă a unui concept, cât și de o anumită expresivitate a cuvântului respectiv.

Maria Teresa Cabré (în lucrarea *Llengua catalane I neologia. Part I La creació lexica en català. Part II Recull de neologismes*. Coordinadores: Judit Freixa i Elisabet Solé, Editorial Meteora, Barcelona, 2004, pp. 23-26) vorbește despre schimbările extralingvistice care afectează evoluția oricărei limbi în societatea modernă³⁰. Modificările ce s-au produs la diferite niveluri (social, politic, economic, demografic etc.) au determinat apariția unor noi necesități de comunicare care s-au revărsat mai apoi, și asupra limbilor. Astfel, considerăm util faptul ca limba literară să dispună de un vocabular flexibil care să se adapteze ușor la diferitele contexte de comunicare.

Factorii care determină numeroase transformări în structura limbii române literare, dar și la nivelul celorlalte limbi, se caracterizează printr-o gamă variată, fiecare dintre ei având un rol determinant în procesul de modernizare și de dezvoltare a limbii.

Astfel, un prim factor are în vedere trecerea de la monolingvism la plurilingvism, acesta din urmă facilitând interferența dintre două sau mai multe limbi în contextul utilizării lor de către aceiași vorbitori. Trecerea de la lexicul general la cel specializat ar putea constitui un al doilea factor, aici menționând noile concepte care solicită termeni de specialitate, precum și dezvoltarea unor terminologii specifice în funcție de tehnologiile apărute. Un al treilea factor se referă la trecerea de la idiosincrasie la uniformitate, în urma procesului de uniformizare prin care a trecut limba, creându-se anumite standarde de comunicare și renunțându-se la unele trăsături specifice. Prin urmare, împrumuturile din alte limbi stau la baza lexicului nou format.

Mai putem vorbi de trecerea de la natural la tehnologic, prin evoluția industriei din domeniul informaticii care generează prelucrarea automată a limbilor naturale (baze de date electronice, programe de comunicare, de traducere automată etc.) Nu în ultimul rând, vorbim de trecerea de la spontaneitate la planificare sau organizare. Avalanșa de împrumuturi

---

²⁸ *Ibidem*, p. 351.

²⁹ Vezi pentru detalii Uriel Weinreich, *Languages in contact. Findings and problems*, The Hague, Mouton, Paris, 1974, pp. 57-58.

³⁰ Vezi Marius-Radu Clim, *op.cit.*, p. 113.

neologice, mai ales din domeniul tehnico-științific a favorizat o dezvoltare unidirecțională a limbilor, ducând la pierderea multor trăsături specifice, interne.

Pe lângă factorii enumerați anterior, mai putem adăuga rolul mass-media sau al scriitorilor în procesul de dezvoltare și de modernizare a limbii române literare, factori care stimulează creativitatea lexicală, și chiar invenția lexicală, acestea întâlnindu-se, mai ales, în stilul publicistic și în cel beletristic.

Apariția neologismelor într-o limbă este determinată și de anumite condiții de ordin sociolingvistic și pragmatic, după cum precizează J. Pruvost și J. Sablayrolles³¹. Pe de o parte, în opinia acestor autori, statutul vorbitorului și competențele sale lingvistice îi pot permite acestuia utilizarea corectă a unei limbi, dar totodată și valorificarea potențialului acesteia, facilitând „activarea procedeelelor de formare a unităților lexicale”³². Pe de altă parte, utilizarea neologismelor poate fi și efectul produs de o anumită presiune exercitată fie de un vorbitor asupra receptorului său, fie de contextul de comunicare, sau de economia limbajului, atunci când elementul neologic înlocuiește o perifrază sau o construcție explicativă.

Preocupat de analiza schimbărilor din limbă, Eugen Coșeriu este de părere că acestea „au o *motivare* care nu ține de planul cauzalității, ci de cel al finalității, căci vorbirea este o activitate liberă și finalistă, de aceea, nu poate avea cauze externe sau naturale”³³. Acesta amintește, în acest scop, cele patru tipuri de cauze prezentate de Aristotel în *Physica*: o cauză eficientă (cea care face sau produce ceva); o cauză materială (cea cu care se face ceva); una formală (ideea a ceea ce se face) și una finalistă (cea în vederea căreia se face)³⁴.

Cauza eficientă se raportează la om ca ființă vorbitoare, cea materială are în vedere materia din care este alcătuită o limbă, cu alte cuvinte baza istorică (substratul, superstratul, adstratul), cauza formală coincide cu cea finală, finalitatea presupunând „însuși obiectul produs, cu valorile sale culturale și funcționale”, toate aceste cauze având ca suport creativitatea manifestată la nivelul limbii.

În concepția lui Eugeniu Coșeriu, orice schimbare lingvistică este văzută inițial ca o deviere de la normă, dar ca acest lucru să devină posibil este nevoie „fie ca acest lucru să fie oportun și necesar din punct de vedere funcțional, fie ca norma să nu fie cunoscută, fie ca necunoașterea acesteia să nu afecteze funcționalitatea limbii”³⁵, adică înțelegerea dintre vorbitorii aceleiași limbi. Vorbim de anumite modificări în structura unei limbi, atunci când aceasta nu mai corespunde în mod eficient necesităților expresive, modificări care sunt, totuși, limitate de caracterul tradițional al acesteia. Ca atare, dezvoltarea și modernizarea limbii nu se produc într-un mod arbitrar, la întâmplare, ci presupun o continuă *sistematizare*³⁶. Prin urmare, mai consideră E. Coșeriu, „schimbarea lingvistică nu este decât manifestarea creativității limbajului în istoria limbilor”³⁷, de aceea studierea acestor schimbări se referă la modul de consolidare a tradițiilor lingvistice, adică *facerea* limbii.

În lucrarea *Elemente de filozofia limbii*, Ioan Oprea dedică un întreg capitol schimbărilor lingvistice care se petrec pe parcursul evoluției unei limbi. Plecând de la ideea că limba este într-o continuă transformare, autorul consideră și schimbarea „o modificare, o transformare sau o prefacere, parțială sau totală, a unei entități”³⁸, care poate avea drept consecință atât posibilitatea ca entitatea să-și păstreze identitatea, cât și posibilitatea ca entitatea să devină altceva și să fie considerată o altă realitate. Orice element nou, orice inovație produce o

³¹ Jean Pruvost, Jean-François Sablayrolles, *op.cit.*, pp. 73-95.

³² *Ibidem*, p. 78.

³³ Eugen Coșeriu, *op.cit.*, p. 173.

³⁴ *Ibidem*, p. 176.

³⁵ *Ibidem*, pp. 123-124.

³⁶ *Ibidem*, p. 238.

³⁷ *Ibidem*, p. 95.

³⁸ Ioan Oprea, *Elemente de filozofia limbii*, Institutul European, Iași, 2006, p. 152.

modificare în limbă, iar dacă este acceptată, ea devine pentru o anumită perioadă de timp o componentă stabilă în structura ei. Analizând creativitatea limbii, Ioan Oprea precizează că, de fapt, conform celor trei paliere ale funcționării limbii prezentate de L. Hjelmslev, inovația apare, mai întâi, la nivelul uzului și poate produce sau nu o schimbare la nivelul normei, urmând ca mai apoi, să aibă loc o selecție la nivelul sistemului. De altfel, neogramaticii (printre care Ferdinand de Saussure) au susținut că inovația este un fenomen al uzului comunitar, făcând referire la limba populară, pe când neohegelienii (împreună cu Eugen Coșeriu) considerau că adevărata inovație poate fi doar un fenomen al uzului individual, referindu-se, astfel, la limba literară.

Ioan Oprea distinge între „schimbarea ca înlocuire și schimbarea ca adăugare”³⁹, accentuând faptul că schimbarea se produce într-o manieră diferită în fiecare compartiment al limbii (fonetic, morfologic, sintactic și lexical). O modificare produsă în limbă nu înseamnă neapărat modificarea funcționalității ei, deși aceste modificări, sau mai bine zis, inovații se pot manifesta în tot sistemul limbii respective, producând transformări și asupra altor elemente.

În limba română literară aceste schimbări presupun o activitate conștientă care se manifestă atunci când vorbitorii își dau seama că nu mai corespunde unor aspirații culturale sau unui anumit nivel de cultură. Sigur că modificările se produc în momentul în care vorbitorii vin în contact cu o cultură superioară și cu limba ei și constată nivelul mai scăzut al posibilităților din limba lor. Analizând opinia lui Otto Jespersen, care susținea că progresul la nivelul limbii se poate determina în funcție de posibilitățile sale de expresie și de comunicare, I. Oprea constată că numai acele modificări care se dovedesc a fi eficiente în limbă duc la progresul ei.

De altfel, autorul este de părere că textele, fie ele literare sau nonliterare, surprind limba de la un moment dat și pot determina „prezentul” și „viitorul” limbii. Schimbarea ține de însuși „modul de existență a limbii și este apreciată ca o variație de la o etapă la alta”⁴⁰. Există două categorii de cauze care favorizează pătrunderea neologismelor în limbă și care, conform teoriilor neogramatice, determină schimbările produse în acea limbă: de natură articulatorie și de natură psihologică. Aceste schimbări însă, produc modificări doar la nivelul limbii populare, nu și la cel al limbii literare. De aceea, baza de articulație a fost considerată element esențial de schimbare lingvistică în ceea ce privește limba populară, mai ales în momentul în care se adoptă o limbă străină în cadrul unei comunități lingvistice.

Prin urmare, ceea ce constată Ioan Oprea, este faptul că schimbarea lingvistică are la bază, pe terenul limbii populare, factori întâmplători, inconștienți și comunitari, iar pe terenul limbii literare sunt în special factori volitivi, teleologici, motivați conștient și individuali”⁴¹.

Toate aceste cauze prezentate pe parcursul studiului nostru favorizează intrarea elementelor neologice într-o limbă, mai cu seamă în limba română literară, dacă avem în vedere caracterul ospitalier ce o definește. Acest lucru mai demonstrează totodată și capacitatea intrinsecă a limbii de a răspunde unor nevoi aproape infinite de comunicare, prin asimilarea și adaptarea de noi elemente lexicale necesare pentru exprimarea ideilor și pentru denumirea noilor realități lingvistice cu care vorbitorii unei comunități intră în contact.

---

³⁹ *Ibidem*, p. 155.

⁴⁰ *Ibidem*, p. 163.

⁴¹ *Ibidem*, p. 180.

Modalități inovative de stimulare a interesului pentru lectură
in randul elevilor de gimnaziu

PROFESOR SAVESCU CLAUDIA

LICEUL CU PROGRAM SPORTIV TARGU-JIU

Lectura mângâie sufletul însetat de cunoaștere și frumos, de aceea se cuvine să acordăm importanță lecturii, să descoperim comorile ascunse în labirinturile ei.

Importanța lecturii este dată de aspectele educative pe care le implică. Sub aspect cognitiv, lectura contribuie la îmbogățirea cunoștințelor despre lume și viață. Sub aspect educativ, lectura are o contribuție majoră la educarea elevilor în dimensiunile etice și estetice. Aspectul formativ constă în faptul că lectura are drept consecință formarea și validarea tehnicilor de muncă intelectuală, dezvoltarea gândirii, a imaginației, a capacității de exprimare corectă și expresivă.

Lectura dezvoltă vocabularul elevilor, apelează la imaginația acestora, mobilizează procesele intelectuale și duce la creșterea capacității de participare emoțională la propria acțiune de creație. Lectura duce la dezvoltarea proceselor intelectuale superioare celor de tip reproductiv, în mod deosebit a proceselor memorial-logice, a imaginației și a gândirii creatoare.

Este un adevăr trist faptul că în ultimii ani, a scăzut interesul elevilor față de lectură. Televizorul, jocurile video și calculatorul sunt cele care au “furat” interesul copiilor și chiar al adulților pentru a citi o carte.

Profesorul de limba și literatura română trebuie să vină în ajutorul elevului, să-l atragă cu texte atent selectate, să găsească metodele și procedeele prin care să formeze elevilor gustul pentru lectură, respectul față de valorile morale și estetice ale operei literare, dorința de autoperfecționare. Textele literar-artistice devin mijloace pentru formarea elevilor să fie cititori avizați de literatură. Plăcerea lecturii și receptarea textului sunt repere fundamentale ale demersului didactic la lecția de literatura română. Elevii trebuie să învețe să povestească cele citite, să-și îmbogățească vocabularul și să-și dezvolte deprinderile de exprimare corectă, să învețe să-și exprime propriile lor sentimente și impresii.

O modalitate prin care se poate stimula lectura de plăcere în rândul elevilor este crearea unui cerc de artă dramatică pentru că, pe lângă cultivarea plăcerii de a citi, contribuie și la formarea

gustului estetic în domeniul literaturii, realizarea de dramatizări după opere citite la clasă; alcătuirea de albume pentru scriitorii studiați, cuprinzând informații despre viața acestora, opere scrise, particularități ale limbajului artistic, figuri de stil care i-au impresionat; organizarea de șezători literare, concursuri de recitări de poezii ale scriitorilor studiați, dar și concursuri de creații literare proprii pe anumite teme; realizarea de desene inspirate din cărțile citite, stimulându-le astfel creativitatea și imaginația

Să ne întindem la citit” - o altă modalitate de a încuraja elevii să citească în timpul liber. În sala de clasă, va fi amenajat un loc în care elevii vor „întinde” , prinzând cu cârlige, pe o sfoară, fișe în formă de „tricou” care reprezintă de fapt fișa de lectură a cărții pe care au citit-o într-un anumit interval de timp. Prin acest joc elevii sunt stimulați să citească în timpul liber, să schimbe păreri referitoare la ceea ce citesc. Este stimulată lectura și prin faptul că tot mai mulți elevi din clasă vor dori să facă parte din rândul cititorilor activi. O secvență foarte importantă în stimularea interesului pentru lectură și formarea de cititori pasionați este legată de felul în care se recomandă ce să citească și cum să citească

Pentru a preveni receptarea ca obligativitate a lecturii particulare se va stârni curiozitatea elevilor în diferite feluri: nu se va da lista anuală la începutul semestrului I , ci se vor stabili titluri pe 2-3 săptămâni; cadrul didactic va face prezentarea unor cărți în așa fel încât să ambicioneze elevii în achiziționarea și lecturarea lor; va povesti incomplet momente ale unor narațiuni, lasând elevilor un semn de curiozitate în finalizarea întâmplărilor; va caracteriza unele personaje, îndemnând elevii la căutarea independentă, prin lectura integrală, a locului acestora în narațiune, a relațiilor cu alte personaje; va recita una sau două strofe dintr-o lirică sau poem liric, îndemnând elevii la realizarea integralității textului; va controla fișele de bibliotecă ale elevilor .

Popularizarea cartilor este o forma esentiala de stimulare a interesului pentru alcătuirea unei biblioteci personale, de formare a dragostei pentru carte, pentru citit. Popularizarea cărților se face prin: vizitarea bibliotecii; organizarea de întâlniri cu scriitori; organizarea de expoziții de cărți; medalioane literare; participarea la spectacole de teatru; vizitarea librăriilor. Publicarea creațiilor artistice ale elevilor la gazeta de perete a clasei, în reviste pentru copii, în revista școlii este o alta metoda în stimularea interesului pentru lectura.

De asemenea, tot pentru educarea gustului pentru lectură, așa mai propune concursuri cum sunt: „Cel mai bun recitator”, „Cine a citit cele mai multe carti?”, „Răspunde repede și bine... Ce

carte-ți place ?” etc. O altă metodă cu șanse mari de reușită pe care am aplicat-o în cadrul orelor de lectură este „ să citim o carte pe săptămână” .O discutăm ,apoi comentăm acțiunea, ne împărțim în tabere care susțin un anumit personaj, realizăm fișe de lectură, rezumate, etc.

Votați un citat – se propune o listă de citate din scriitori celebri sau o listă cu proverbe care să aibă legătură cu tema ce urmează a fi discutată. Fiecare elev va alege un citat care exprimă o idee cu care este de acord, un citat pe care și l-ar alege ca motto sau care exprimă o trăsătură importantă a propriei personalități. Vor fi argumentate alegerile făcute.

Portofoliul este „cartea de vizită” a elevului, prin care profesorul poate să urmărească progresul – în plan cognitiv, atitudinal, și comportamental – la o anumită disciplină de-a lungul unui interval mai lung de timp (un semestru sau un an școlar). Este o metodă flexibilă care stimulează creativitatea, ingeniozitatea, perseverența și originalitatea elevului și oferă oportunități excelente pentru combinarea reușită a activității individuale cu cea colectivă. În acest sens, elevii sunt solicitați să alcătuiască portofolii despre un scriitor sau despre o specie literară (de exemplu, basmul, schița, nuvela etc.), care să cuprindă: fișe biografice, fișe de lectură, harta povestirii, desene, rebusuri, cvintete, jurnal dublu, referințe critice etc.

Comunicarea non – stop – procedura acestei tehnici presupune selectarea în prealabil, de către profesor, a unor cuvinte cheie ale unei opere literare, ușor de reținut și de utilizat. Apoi, fiecare elev primește un bilețel cu 2-3 cuvinte pe care trebuie să le folosească.

Povestea în cerc – pornind de la un text-suport pe care clasa l-a parcurs și-l cunoaște foarte bine, chiar cu citate numeroase, elevii așezați în cerc vor reconstitui povestea citită, încercând să reproducă cât mai fidel. Elevii povestesc pe rând până când, dacă unul dintre ei are rețineri sau se blochează, va fi eliminat. În final, se verifică corectitudinea informațiilor redată de elevi prin lecturarea unor pasaje pentru evaluarea activității.

Microfonul magic – procedura acestei tehnici de lucru este simplă, însă presupune o cunoaștere meticuloasă a unor opere literare. Elevii vor formula întrebări asupra textului-suport propus cu ajutorul unui microfon improvizat. Elevul care pune întrebarea se apropie de un coleg, la alegere, care va răspunde și prin ștafetă se va apropia de alt coleg, căruia îi va adresa o altă întrebare. Activitatea continuă în dependență cu textul propus și cu obiectivele propuse.

Interesul pentru lectură nu vine de la sine, ci se formează printr-o muncă a factorilor educaționali (familia și școala), o muncă ce presupune răbdare, perseverență și voință.

- ***Bibliografie:***

- DUMITRU, I. Al., 2000, Dezvoltarea gândirii critice și învățarea eficientă, Timișoara: Editura _____ de _____ Vest.

- ILIE, Emanuela, 2008, Didactica literaturii române, Iași: Editura Polirom.

- OPREA, Crenguța-Lăcrămioara, 2006,

Strategii didactice interactive, București: E.D.P. Otilia Păcurari, Strategii didactice inovative, Editura Sigma, 2003

- Valeriu Marinescu, Predarea, învățarea limbii și literaturii române în gimnaziu, Editura Fundației România de Mâine, București, 2007
- Corneliu Crăciun, Metodica predării limbii și literaturii române în gimnaziu și liceu, Editura Emia, 2004
- Nicolae Eftemie, Introducere în metodică studierii limbii și literaturii române, Editura Paralela 45, 2008

Strategii didactice inovative in predarea limbii si literaturii romane

PROFESOR SAVESCU CLAUDIA

LICEUL CU PROGRAM SPORTIV TARGU-JIU

Școala are menirea de a forma un lector competent, dar și un cititor care să-și formeze gustul propriu pentru lectură, astfel încât să fie un cititor activ pe tot parcursul vieții. Faptul că programele actuale sunt puse sub semnul comunicării are drept consecință conceperea lecturii atât ca act de cunoaștere, cât și ca act de comunicare (textul devine astfel dinamic, fiind un dialog al receptorului cu textul, participare activă la procesul de reconstruire a sensurilor).

Cadranțe cu expresii de atitudine – în momentul în care se evaluează o compunere/ o caracterizare de personaj pe care elevii au redactat-o cu o oră înainte, se pot utiliza cadranțe cu expresii. Acestea permit profesorului să vadă dacă elevii au fost atenți în momentul lecturării compunerilor colegilor, dacă știu să aprecieze sau să critice o creație a colegilor într-un mod cât mai obiectiv și mai onest, fără a răni pe cel care a citit.

Puncte forte	Puncte slabe
– reușit s-a dovedit ...	– am o neclaritate...
– ceea ce impresionează este...	– mi s-a părut dificil de înțeles...
– am admirat în compunere...	– e mai greu să înțeleg...
– apreciez în compunere...	– am depistat unele greșeli...
– este demn de admirat...	– m-a pus pe gânduri...
Recomandări	Felicități
– ar fi bine dacă...	– excelent și felicitări...
– sunt de părere că....	– mă bucur pentru...

Zilele cărților deschise – o dată pe lună, elevii clasei a V-a sunt invitați la biblioteca școlii sau la cea , unde li s-a pregătit o „infuzie” de autori și de texte literare, adecvate vârstei. Sub forma unor expoziții elevii cunosc, alții poate recunosc, diverși autori și titluri de opere literare, pe care le notează pe fișe, urmând ulterior la clasă să se facă o însumare a celor scrise, pentru redactarea „planului de lectură suplimentară”.

Parada personajelor literare – o activitate aplicabilă în semestrul al II-lea când deja parcurgând câteva texte literare din manual, dar și din lectura suplimentară, elevii își pot exprima preferințele față de un anumit personaj și în funcție de felul cum a fost receptat.

Concursul declamatorilor de proză – în momentul în care la clasă se ajunge la o operă literară sau la un scriitor (de exemplu, Ion Creangă), lecția se poate muta la bibliotecă, unde elevii se familiarizează și cu alte texte ale aceluiași scriitor, sub lectura model a profesorului sau a bibliotecarului, chiar și a lor. La bibliotecă, elevii – deja familiarizați cu o parte din opera lui Ion Creangă – citesc și împărtășesc din cunoștințele lor, dar și iau contact cu noi modalități de receptare a textului scriitorului humuleștean (ex.: audiție casetă și/sau CD, vizionare ecranizarea operei Amintiri din copilărie sau Cinci pâni ; audiție Povestea porcului etc.).

Târgul de carte citită – într-una din orele de literatură din semestrul al II-lea, elevii prezintă, având în mână cartea pentru a impresiona colegii, ceea ce au citit. Ei împărtășesc idei despre personaje, întâmplări, aventuri etc. La sfârșitul orei, clasa primește o fișă de evaluare a celor auzite. De asemenea, o carte nou-apărută se citește mai întâi de către profesor, după care se prezintă elevilor. Aceștia își notează titlul și autorul, pentru a o putea procura.

Olimpiada lecturii (pentru clasa a VI-a și a VII-a) – în cadrul acestei activități se remarcă cei mai buni cititori, elevii concurând la recunoașterea personajelor, a pasajelor de text, sub forma unui concurs de 20-25 de întrebări, strict din opera unui singur scriitor.

Poveste, poveste, că de-aicea mult mai este” – activitatea prilejuiește momente de creație. Pornind de la poveștile și povestirile lui Ion Creangă și de la gama diversă de personaje, elevii de clasa a VI-a (sau a V-a, dacă nivelul clasei o permite) trebuie să lucreze pe grupe de 3-4 și să rescrie/creeze alte povești în care să se regăsească personajele cunoscute, locuri, cuvinte etc., încercând să dea o nouă imagine universului literar humuleștean.

Puzzle-ul – o modalitate extrem de atractivă și stimulativă de receptare a operei unui scriitor, când se împarte clasa în 4-5 grupe și fiecare grupă primește un nume și un plic, în care se află variate decupaje, poze, citate, cuvinte pe care urmează să le asambleze, pentru a corespunde unei imagini lipite

Re-construiți povestea – clasa este împărțită pe echipe. Fiecare echipă va primi un plic cu fragmente consistente dintr-o operă literară, pe care trebuie să le asambleze în contratimp, apoi să

interpreteze o secvență într-un mod cât mai atractiv, pentru ca celelalte echipe să-și dea seama despre ce poveste este vorba.

Cel mai bun actor – dintr-o clasă de 20 de elevi, doar 6-8 vor primi o fișă cu secvențe reprezentative din opera unui scriitor (I. Creangă sau I.L. Caragiale), pe care le vor interpreta în scurte momente de dramatizare, clasa – public urmând să noteze interpretarea.

Salonul literar spre sfârșitul anului școlar, profesorul poate sintetiza toate materialele și activitățile literare îndeplinite în timpul anului școlar și poate organiza o expoziție (de 1 Iunie sau cu o altă ocazie). La eveniment pot fi invitați părinți, cadre didactice din alte unități de învățământ împreună cu elevii (într-un schimb de experiență), dar și elevi de la alte clase din școală, elevi care nu au fost implicați, tocmai pentru a urmări reacțiile și pentru a completa un jurnal de impresii.

Ghicitorile literare – mijloace pasionante ce îi invită pe elevi la lectură. Acestea se pot desfășura astfel: se citește un fragment și se cere elevilor să indice opera și autorul, sau să recunoască opera în care personajul principal este....

Jocul cu versurile – profesorul recită unu-două versuri dintr-o poezie, iar elevii continuă

Recenzia de carte

Prin această metodă practică de a promova lectura, elevii sunt îndrumați spre realizarea de recenzii care să promoveze actul lecturii de plăcere.

în introducerea recenziei sunt transpuse câteva gânduri personale despre carte, stări emoționante produse de lectură;

- în continuare, se prezintă ideea generală a cărții, dezvoltarea tematicii acesteia, ilustrată printr-un citat sugestiv, interesant care să stârnească în conștiința receptorului, dorința de a lectura cartea;
- se prezintă idei fundamentale din carte sau cele care sunt semnificative pentru cititor;
- se extrag valori comportamentale;
- se conturează concluzia recenzorului;
- recenzia se încheie într-un ton emoțional, fiind scrisă într-o manieră personală.

Elevii își materializează lecturile în recenzii care sunt publicate fie în revista scolii, fie în antologii realizate cu îndrumarea profesorului.

Concurs de videorecenzii

Este o activitate atractivă și inovativă prin faptul că solicită imaginația elevilor care se angajează într-un demers laborios; caută cel mai ingenios loc pentru a filma videorecenzia: o bibliotecă, un cadru din natură, pădurea sau chiar propria cameră de studiu. Apoi pregătesc o prezentare interesantă și emoționantă despre o carte citită, aleasă de ei. Activitatea se dovedește a fi productivă și prin prisma faptului că elevii din generațiile actuale sunt pasionați de tehnologie, iar realizarea unei videorecenzii nu se mai constituie într-o activitate *rutinardă* „obligatorie pentru școală”, ci devine prin aceasta cu atât mai provocatoare. Videorecenziile pot fi încărcate pe site-ul concursului/scolii, dar și pe rețelele de socializare. Este necesară și evaluarea activității și recompensa prin premii, diplome sau notă.

Jurnalul de lectură este un instrument cheie în „defrișarea” contextului receptării unei opere. Pe lângă faptul că este și o modalitate didactică, se constituie și într-o activitate care cuantifică experiența lecturii, dar și reacțiile lectorului, bazate pe cogniții, emoții și atitudini. Este o metodă menită să eficientizeze receptarea textelor autorilor canonici, jurnalul de lectură fiind un mijloc de sistematizare a cunoștințelor dobândite în urma lecturii. Realizarea jurnalului de lectură le permite elevilor să-și reactualizeze acțiunea romanelor studiate la clasă, fiind și o formă de exersare a gândirii creative care ajută în schimburile de opinii între colegi. Jurnalul de lectură este o piesă importantă în portofoliul realizat pentru ora de literatură, constituindu-se într-o proiecție personală a elevului, dar și într-o bază reală în recapitularea prozei pentru bacalaureat și, implicit, într-o formă de evaluare. Componenta unui jurnal de lectură ar trebuie să aibă în vedere:

- lista cărților lecturate: autor, titlu, număr de pagini;
- note de lectură sub formă de citate, fragmente importante/preferate;
- comentarii personale în urma încheierii lecturii;
- întrebări iscate pe marginea cărții citite;

- o pagină liberă în care se vor consemna opiniile colegilor sau ale profesorului despre carte;
- o scurtă prezentare a personajelor preferate;
- dileme apărute în urma lecturii;
- În structura unui jurnal de lectură s-ar putea regăsi observații personale, comentarii, idei însoțite de motivări sau argumentări precum:
  - *Cartea mi-a stârnit sentimente de ...*
  - *Ceea ce impresionează este faptul că ...*
  - *Lectura m-a determinat să-mi amintesc că ...*
  - *Cartea seamănă ca ideatică cu ...*
  - *Găsesc că un moment emoționant a fost atunci când ...*
  - *O scenă antologică pentru viziunea autorului este ...*
  - *Dacă aș fi fost scriitorul acestei opere, aș fi modificat partea în care ...*

Parteneriatele educaționale cu biblioteca – în cadrul acestora, elevii redescoperă frumusețea textelor literare și își dezvoltă sensibilitatea și capacitatea de asimilare a ideilor exprimate atât de plastic de scriitori. Consider că, familiarizându-i pe elevi cu acest spațiu al cunoașterii care este biblioteca, nu se pot obține decât rezultate pozitive în ceea ce privește formarea lor pentru viață. Printre activitățile propuse lunar se numără: medalioane literare, concursuri de creație, dramatizări, vizite la bibliotecă sau muzee literare, excursii literare, dezbateri, șezători literare etc.

- **Bibliografie:**

- DUMITRU, I. Al., 2000, Dezvoltarea gândirii critice și învățarea eficientă, Timișoara: Editura de Vest.
- ILIE, Emanuela, 2008, Didactica literaturii române, Iași: Editura Polirom.
- OPREA, Crenguța-Lăcrămioara, 2006,

Strategii didactice interactive, București: E.D.P. Otilia Păcurari, Strategii didactice inovative, Editura Sigma, 2003

- Valeriu Marinescu, Predarea, învățarea limbii și literaturii române în gimnaziu, Editura Fundației România de Mâine, București, 2007

- Corneliu Crăciun, Metodica predării limbii și literaturii române în gimnaziu și liceu, Editura Emia, 2004
- Nicolae Eftemie, Introducere în metodică studierii limbii și literaturii române, Editura Paralela 45, 2008

***METODE DIDACTICE INTERACTIVE ȘI DE STIMULARE A CREATIVITĂȚII/
DEZVOLTARE A GÂNDIRII CRITICE***

**PROFESOR SAVESCU CLAUDIA
LICEUL CU PROGRAM SPORTIV TARGU-JIU**

„**Metodele interactive** : sunt modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, sunt instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe.”(Tăranu, 2006, p. 13).

„Utilizarea metodelor interactive de predare – învățare în activitatea didactică contribuie la îmbunătățirea calității procesului instructiv - educativ, având un caracter activ -participativ și o reală valoare activ – formativă asupra personalității elevului.”(Tăranu, 2006, p. 13).

„Metodologia didactică reprezintă teoria ce are ca scop optimizarea continuă a activității didactice, prin definirea, clasificarea și valorificarea metodelor și procedeele didactice în relație optimă cu celelalte componente ale procesului de învățămînt. Aceste metode de ultimă generație pentru a-și atinge scopul de optimizare a procesului de învățare-predare-evaluare trebuie adaptate la contextul specific școlii românești, la cantitatea și dificultatea conținuturilor vehiculate, la elementele strategiilor didactice etc.”(Massari, 2009, p.40).

Metode didactice interactive:

„**Brainstorming – ul** („asaltul de idei” sau „evaluarea amânată”)

A. Caracterizare succintă

Brainstorming-ul (furtună în creier) este o metodă interactivă de discuție și creație în grup având ca obiectiv producerea de idei noi și gasirea celei mai bune soluții pentru o problema de rezolvat, prin participarea membrilor grupului. Metoda a fost dezvoltată de Alexander Osborn (1961).

Scopul demersului metodologic:

- dezvoltarea calitatilor imaginativ-creative;
- stimulează participarea activă și crează posibilitatea contagiunii ideilor;

- dezvoltă spontaneitatea, încrederea în sine prin procesul evaluării amânate;
- dezvoltă abilitatea de a lucra în echipă.

B. Procedura de aplicare

Durata optimă a sesiunii este de 20-45 minute.

Profesorul are rolul de animator și moderator al grupului. În etapa pregătirii brainstormingului, profesorul:

a. anunță condițiile de desfășurare a activității:

- se interzic aprecierile critice, ironizarile, cenzurarile, contrazicerile, obstrucționările
- se exprima liber orice idee care-i trece elevului prin minte (pentru a stimula imaginația)
- se cere producerea unei cantități cât mai mari de idei
- se încurajează asociațiile originale de idei (pentru a afla răspunsul / soluția)
- fiecare participant va emite câte o idee la o intervenție

b. desemnează un “secretar” pentru a consemna discret și exact ideile participanților.

c. stabilește la sfârșitul acțiunii un grup de evaluare, compus 2-3 membri. Acestia vor prelucra ideile, le vor ierarhiza funcție de valoarea lor, le vor prezenta profesorului, iar la sfârșitul acțiunii vor face cunoscut „top”-ul rezultatelor, depunând – eventual – o listă a ideilor și la „banca de idei” a clasei.

C. Variante ale metodei

Se poate organiza cu toată clasa sau doar cu un grup special selectat.

După o perioadă de “incubație” a ideilor, participanții se pot reîntâlni într-o sesiune ulterioară pentru valorificarea ideilor.

D. Recomandări

Succesul sesiunii de brainstorming depinde de implicarea elevilor în soluționarea problemei și de respectarea condițiilor tehnice de lucru. Pentru a asigura interesul elevilor față de problema în discuție, expunerea acesteia trebuie făcută concis și clar, cu accent pe necesitatea soluționării ei. Așa încât calitățile moderatorului de a anima și dirija discuția în sensul dorit sunt foarte importante.”(Tăranu, 2006, p.14).

Metoda acvariului vizează emiterea unui număr cât mai mare de soluții, de idei. Numele metodei reiese din modul de dispunere a participanților în spațiul destinat dezbaterii, presupune construirea a două cercuri concentrice, cel din interior fiind asemănător cu un acvariu. Etape de utilizare a metodei:

1. Înainte de ședința propriu-zisă, toți participanții vor afla problematica de abordat, fiecare schițându-și niște răspunsuri de principiu, pe care urmează să le susțină.

2. Se constituie două grupuri de participanți (cel din cercul interior și cel din cercul exterior) prin liberă

alegere a locurilor pe scaunele dispuse în această formație. Mărimea optimă a fiecărui grup este de șapte persoane. Sarcina celor din cercul interior este să dezbată primii problema cu voce tare, ceilalți având rolul de observatori.

3. Li se comunică regulile de urmat pe timpul dezbaterii: susținerea unei idei trebuie obligatoriu argumentată; acordul cu un alt vorbitor se susține cu argumente concrete și suficiente; la fel, și dezacordul.

4. Urmează dezbaterea de către grupul din interior, respectiv observarea și înregistrarea opiniilor și atitudinilor constatate de către cel din exterior; mai poate participa ca observator și un cadru didactic (altul decât animatorul activității). Timpul maxim pentru această dezbateră va fi de 8-10 minute.

5. Se inversează rolurile: grupul exterior va prelua dezbateră și locul celui din interior și invers, pentru alte 8-10 minute. În urma dezbaterii trebuie să rezulte, pentru ambele grupuri, achiziții atât în plan informațional cât și în repertoriul atitudinal.

Unii autori o încadrează ca metodă interactivă de sine stătătoare, însă noi o considerăm o variantă a dezbaterii, singura diferență constând în modul de dispunere a participanților.” (Massari, 2009, p.55)

Metode didactice de stimulare a creativității

„**Metoda Pălăriilor gânditoare** (Thinking hats). Copiii se împart în șase grupe (pentru șase pălării). Ei pot juca și câte șase într-o singură grupă. Împărțirea elevilor depinde de materialul studiat. Pentru succesul acestei metode este important însă ca materialul didactic să fie bogat, iar cele șase pălării să fie colorate pentru a-i atrage pe elevi. Ca mijloace vor fi folosite șase pălării „gânditoare”, fiecare având câte o culoare: alb, roșu, galben, verde, albastru și negru. Participanții sunt liberi să spună ce gândesc, dar să fie în acord cu rolul pe care îl joacă. Fiecare culoare reprezintă un rol.

Pălăria albastră reprezintă liderul, managerul, cel ce conduce jocul; și este responsabil cu controlul demersurilor desfășurate.

Pălăria albă reprezintă povestitorul, cel ce redă pe scurt conținutul textului și manifestă o atitudine neutră, obiectivă, concentrată pe fapte, obiective și imagini clare.

Pălăria roșie reprezintă psihologul care își exprimă sentimentele față de personajele întâlnite, este cel care dă frâu liber imaginației și sentimentelor.

Pălăria neagră este criticul, concentrat pe aprecierea negativă/pesimistă a lucrurilor, care se exprimă prudent, avertizează și judecă.

Pălăria verde reprezintă gânditorul, care oferă soluții alternative, exprimă idei noi, stimulând gândirea creativă.

Pălăria galbenă este creatorul, simbolul gândirii pozitive și constructive, creează finalul și oferă o perspectivă pozitivă și constructivă.

Dintre avantajele metodei, amintim: angajarea profundă a tuturor forțele psihice de cunoaștere, dezvoltarea gândirii critice, manifestarea empatiei față de anumite personaje etc.” (Massari, 2009, p.57)

Simularea (Jocul de rol)

Este o metodă care constă în provocarea unei discuții plecând de la un joc dramatic pe o problemă cu incidență directă asupra unui subiect ales. Subiectul „de jucat” trebuie să fie familiar elevilor, să fie extras din viața lor curentă(de pildă, un copil care nu-și ascultă părinții sau în situația unui logodnic care-și acuză logodnica de infidelitate). Se cer unor membri ai clasei să joace rolurile respective, improvizând o scenă de conflict (părinți - copii, logodnic - logodnică), iar membrii grupului vor „interveni” precum atenuarea sau stingerea „conflictului”. Trebuie precizat că scenariul va fi spontan, și nu premeditat, creând premisa unei exprimări sincere, deschise, naturale a copiilor cu privire la problema atinsă. Jocul propriu-zis nu trebuie să dureze mai mult de cinci sau zece minute, după care vor urma intervențiile și comentariile „spectatorilor”. Jocul de roluri (pe aceeași temă) poate fi reluat la sfârșitul ședinței, dar ținându-se cont de sugestiile - de atenuare și de stingere ale conflictelor - emise de elevii participanți.

După cum precizează specialiștii, jocul de rol conduce la realizarea următoarelor obiective:

- Dezvoltarea empatiei și capacității de înțelegere a opiniilor, trăirilor și aspirațiilor altora;
- Stimularea aptitudinii de a surprinde, înțelege și evalua orientările valorice ale partenerilor de interacțiune;
- Formarea experienței și competenței de a rezolva situațiile problematice dificile;

- Verificarea corectitudinii comportamentelor formate și destrămarea celor greșite învățate etc.(cf. Ionescu, Radu, 1995, p.178 apud Cucuș, 2006, p. 299).

Jocul de rol presupune empatie, inteligență, *organizare creativă*, maturitate, atenție, abilități în rezolvarea problemelor, orientare în realitate, capacitatea de a intra în contact și de a crea relații cu ceilalți, imaginație.” (Cucuș, 2006, p. 299)

Referințe bibliografice:

- Cucuș, Constantin, *Pedagogie-Ediția a II-a revăzută și adăugită*, Editura Polirom, Iași, 2006.
- Massari, Gianina-Ana, *Teoria și metodologia instruirii*, Editura Polirom, Iași, 2009.
- Țăranu, Adela Mihaela, *Pedagogi*, Editura Fundației România de Măine, București, 2007.

BENEFICIILE METODELOR INOVATOARE ÎN EDUCAȚIE

Prof. înv. primar, Savu Adriana

Liceul Tehnologic “Ștefan cel Mare”

Loc. Cajvana, jud. Suceava

Metodele inovative au drept scop transformarea învățării bazate pe reproducerea informației într-un proces de educație activ, creativ, de stimulare, făcând trecerea de la pasiv (receptare) la atitudini active, de participare și chiar de inovare. Aplicarea acestor metode cer din partea elevilor un efort intelectual susținut, fiind puși în situația de a emite idei, de a găsi soluții pentru problemele noi apărute.

Exemple:

1. Învățarea bazată pe proiecte

Învățarea bazată pe proiecte implică elevii în activități practice și proiecte concrete. Ei învață prin abordarea unor sarcini complexe, care necesită cercetare, colaborare și rezolvarea de probleme reale. Această metodă dezvoltă gândirea critică și abilitățile practice ale elevilor și le oferă o perspectivă mai clară asupra modului în care cunoștințele lor pot fi aplicate în viața reală.

2. Învățarea online și hibridă

Internetul a deschis uși noi pentru învățare. Elevii pot accesa resurse educaționale online, cursuri, tutoriale video și platforme de învățare interactivă. Învățarea hibridă combină metodele tradiționale cu cele online, permițând flexibilitate și personalizare. Această abordare a fost esențială în timpul pandemiei, dar continuă să se dezvolte și să ofere oportunități unice de învățare.

3. Gamificarea

Gamificarea transformă educația într-un joc, folosind elemente de joc pentru a motiva și angaja elevii. Prin utilizarea competițiilor, premiilor și provocărilor, gamificarea face învățarea mai distractivă și interactivă. Elevii sunt mai motivați să învețe când se simt ca și cum ar juca.

4. Învățarea peer-to-peer

Această metodă încurajează elevii să învețe unii de la alții. Elevii pot preda, explica și ghida pe colegii lor în învățarea unor subiecte specifice. Acest lucru nu numai că îmbunătățește înțelegerea materiei, dar dezvoltă și abilități de comunicare și empatie.

5. Realitatea virtuală (RV) și realitatea augmentată (RA)

RV și RA aduc învățarea într-un mediu virtual sau augmentat, oferind experiențe de învățare imersive. De la explorarea unor lumi virtuale până la experimentarea unor concepte științifice complexe în RA.

6. Inteligența artificială (IA) în educație

IA poate personaliza învățarea, adaptând materialele și ritmul la nevoile individuale ale elevilor. Prin analizarea datelor, IA poate oferi feedback și sugestii pentru a sprijini progresul elevilor. Aceasta face educația mai eficientă și accesibilă.

Aceste metode inovatoare de învățare în școli au ca scop creșterea motivării, a implicării și a rezultatelor academice ale elevilor. Ele transformă educația dintr-un proces static într-o experiență dinamică și adaptabilă. Cu tehnologia și creativitatea continuă, viitorul educației se anunță captivant și plin de oportunități pentru elevi de toate vârstele.

EVALUAREA REZULTATELOR INVATARII – COMPONENTA NECESARA ACTIVITATII DE PREDARE-INVATARE

AUTOR : PROF. SCHMIDT-ZEIDNER ANCA

COLEGIUL TEHNIC “MIRCEA CRISTEA” BRASOV

O etapa deosebit de importanta in activitatea de proiectare didactica il reprezinta activitatea de control a progresului scolar pentru ca procesul de invatamant sa se perfectioneze continuu, sa devina eficient; sunt necesare informatii optime pentru a cunoaste permanent nivelul de pregatire al elevilor, aspectele si tendintele dezvoltarii lor intelectuale.

Evaluarea rezultatelor scolare urmareste sa determine modul in care obiectivele stabilite se realizeaza in invatare. Evaluarea reprezinta un proces continuu si de durata, momentele in care are loc actiunea evaluativa, fiind diferite, in functie de scopul avut in vedere: la inceputul programului de instruire, pe parcursul acestuia sau la sfarsitul acestuia.

Evaluarea constituie o importanta activitate de colectare, organizare si interpretare a datelor obtinute prin intermediul instrumentelor de evaluare, in scopul :

1. Emiterii unei judecati de valoare asupra rezultatelor masurarii
2. Adoptarii unei decizii educationale fundamentate pe concluziile desprinse din interpretarea si aprecierea rezultatelor.

In concluzie, EVALUAREA inseamna :

- a) MASURARE – procedee specifice + instrumente de masura
- b) INTERPRETAREA SI APRECIEREA REZULTATELOR - criterii unitare si obiective
- c) ADOPTAREA DECIZIEI – judecata experta

INSTRUMENT DE EVALUARE proiectat/administrat/corectat de catre profesor =
PROBA → ITEMI → INTREBARI + RASPUNSURILE ASTEPTATE

Principalele CALITATI ale unui INSTRUMENT DE EVALUARE sunt (I. Neacsu, A.Stoica,1996) :

- 1) VALIDITATEA se refera la calitatea unei probe de evaluare de a masura exact ceea ce este destinata sa masoare (Ausubel, 1981).
- 2) FIDELITATEA este calitatea unei probe de evaluare de a da rezultate constante in cursul aplicarii sale succesive (un test poate fi fidel fara a fi valid).
- 3) OBIECTIVITATEA reprezinta gradul de concordanta intre aprecierile facute de evaluatori independent in ceea ce priveste un raspuns bun pentru fiecare dintre itemii unei probe de evaluare considerate.
- 4) APLICABILITATEA este calitatea unei probe de evaluare de a fi administrate si interpretate cu usurinta.

EVALUAREA comporta mereu masurari (cantitative si calitative) si judecati de valoare. Pentru a efectua masuratorile trebuie sa dispunem de instrumente de evaluare care au anumite calitati pentru ca rezultatele sa aiba o anumita semnificatie pentru evaluator, evaluate, institutii si societate.

In continuare voi prezenta diferite modele de teste, create de mine si aplicate la clasele proprii din anii scolari trecuti cat si in anul scolar curent pentru diferite forme de invatamant : scoala profesionala, liceu zi si liceu seral.

TESTUL 1 : TEST INITIAL LA FIZICA pentru clasa a-IX-a, Scoala profesionala

1. Fizica este o .....a naturii si studiaza..... (1 punct)
2. Precizati unitatile de masura in S.I. si instrumentul de masura pentru marimile fizice:
  - a) Masa .....
  - b) Forta .....
  - c) Viteza .....
  - d) Lungimea .....
  - e) Timpul ..... (5 x 0.40p = 2 puncte)
3. Dati 5 exemple de marimi fizice studiate in clasele de gimnaziu, indicand si simbolul acestora (altele decat cele indicate la pct 2.) (5 x 0.20p = 1 punct)
4. Dati 5 exemple de fenomene fizice intalnite la fizica in sc.generala (5x0.20p =1 pct)
5. Scrieti 2 formule (legi) intalnite in scoala generala. (2 x 0.50p= 1punct)
6. Transformati in S.I. :
0,35 km =
800 g =
0,5 h =
2,74 ha =
72 km/h = (5 x 0,40p = 2puncte)

Se acorda 2 puncte din oficiu.

Timp de lucru : 1 ora

TEST 2 : TEST SUMATIV pt. Cap. OPTICA – clasa a-IX-a, liceu zi

1. Enumerati principiile opticii geometrice si enuntati unul dintre ele la alegere.
2. Unghiul de incidenta sub care cade o raza de lumina pe o oglinda plana este de 10 grade. Ce valoare are unghiul sub care se va reflecta lumina ?
3. Desenati o prisma optica in perspectiva, indicand elementele sale componente. Prisma are unghiul $A = 20$ grade. Daca unghiul de incidenta $i = 15$ grade, atunci unghiul de deviatie minima are valoarea.....
4. Enuntati legile refractiei.
5. Raza de curbura a unei oglinzi sferice este $R = 200$ cm. Distanta sa focala este egala cu:
a) 0,10 m   b) 100 cm   c) 1 m   d) 20 dm
6. Calculati convergenta unei lentile cu distant focala de 50 cm.
7. Un obiect este situat intre lentila divergenta si focarul ei. Aratati grafic cum se formeaza imaginea si precizati caracteristicile acesteia.
8. Efectuati calculele in S.I. :
  - a) $0,245 \text{ km} + 3,06 \text{ dam} - 410 \text{ cm} =$
  - b) $\frac{1}{4} \text{ h} + 27 \text{ min} - 0,5 \text{ h} =$
  - c) $2780 \text{ dm}^2 + 0,045 \text{ dam}^2 =$
  - d) $72 \text{ km/h} + 60 \text{ dam/min} =$

Barem : 2 puncte din oficiu
1 punct pentru fiecare raspuns corect

Timp de lucru : 1 ora

TEST 3 : TEST SUMATIV pt Cap. Oscilatii si unde mecanice – clasa a-XI-a seral

1. Completati definitiile : a) Miscarea oscilatorie este.....
b) Suprafata de unda este .....
c) Frecventa se defineste.....
d) Frontul de unda este.....
2. Calculati viteza de propagare si frecventa unei unde cu lungimea de unda de 1dam si perioada de 2 secunde.
3. Propagarea undelor este explicata de principiul..... care se enunta astfel .....
4. Calculati perioada de oscilatie pentru un :
  - a) pendul elastic cu masa de 400 g si de constanta elastic $K = 200 \text{ N/m}$
  - b) pendul gravitacional cu lungimea de 40 cm ($g = 10 \text{ m/s}^2$)
5. Indicati unitatea de masura S.I. si instrumentul de masura pt marimile :
  - a) perioada
  - b) elongatie liniara
  - c) frecventa
  - d) amplitudine
6. Scrieti legile pendului elastic, indicand semnificatia marimilor ce intervin.
7. Desenati un pendul gravitacional si indicate elementele component.
8. O sursa de unde plane oscileaza dupa relatia : $y = 3 \cdot 10^{-2} \sin H/4$ (m).
Daca viteza de propagare a undelor este de 1m/s sa se :
  - a) afle amplitudinea, pulsatia, perioada, lungimea de unda
  - b) scrie ecuatia unde respective

Barem : 2 puncte din oficiu

1 punct pt fiecare raspuns correct

Timp de lucru : 1 ora

Metode moderne de predare

Secu Cristina-Roxana
Liceul „Tehnologic Lorin Sălăgean”

Dintre metodele moderne de predare, enumeram :

Brainstorming-ul (sau asaltul de idei)

- reprezintă formularea a cât mai multor idei – oricât de fanteziste ar putea părea acestea - ca răspuns la o situație enunțată, după principiul cantitatea generează calitatea. Conform acestui principiu, pentru a ajunge la idei viabile și inedite este necesară o productivitate creativă cât mai mare.

O asemenea activitate presupune o serie de avantaje :

- participarea activă a tuturor participanților
- dezvoltarea capacității de a trăi anumite situații, de a le analiza, de a lua decizii privind alegerea soluției optime
- exprimarea personalității
- eliberarea de prejudecăți
- exersarea creativității și a unor atitudini deschise la nivelul grupului
- dezvoltarea relațiilor interpersonale, prin valorizarea ideilor fiecăruia (și, în consecință, prin înțelegerea calităților celor din jur)
- realizarea unei ambianțe pline de prospețime și de emulație

"Jurnalul cu dublă intrare"

Aceasta este o metodă prin care cititorii stabilesc o legătură strânsă între text și propria lor curiozitate și experiență. Acest jurnal este deosebit de util în situații în care elevii au de citit texte mai lungi, în afara clasei.

Pentru a face un asemenea jurnal, elevii trebuie să împartă o pagină în două, trăgând pe mijloc o linie verticală. În partea stângă li se va cere să noteze un pasaj sau o imagine din text care ia impresionat în mod deosebit pentru că le-a amintit de o experiență personală, pentru că i-a surprins, pentru că nu sunt de acord cu autorul, sau pentru că o consideră relevantă pentru stilul sau tehnica autorului. În partea dreaptă li se va cere să comenteze acel pasaj: de ce l-au notat? La ce i-a făcut să se gândească? Ce întrebare au în legătură cu acel fragment? Ce i-a făcut să-l noteze? La ce i-a făcut să se gândească? De ce i-a intrigat? Pe măsura ce citesc, elevii se opresc din lectură și notează în jurnal. Unii profesori cer un număr minim de fragmente comentate, în funcție de dimensiunile textului. După ce elevii au realizat lectura textului, jurnalul poate fi util în faza de reflecție, dacă profesorul revine la text, cerându-le elevilor să spună ce comentarii au făcut în legătură cu pasaje diverse. Și profesorul ar trebui să fi făcut comentarii, pentru a atrage atenția asupra unor părți din text pe care ține neapărat să le discute cu elevii.

„Sistemul interactiv de notare pentru eficientizarea lecturii și gândirii” (SINELG)

-este o modalitate de codificare a textului care permite celui care învață să citească și să înțeleagă în mod activ și pragmatic un anumit conținut. Ca metodă este tipică pentru etapa de realizare a

sensului (învățare, comprehensiune). Cunoștințele anterioare ale elevilor evidențiate prin activități specifice de evocare se folosesc ca bază de plecare pentru lectura / ascultarea textului. SINELG presupune următoarele etape :

În timpul lecturii elevii marchează în text (sau notează pe hârtie în timpul prelegerii):

- cunoștințele confirmate de text
- cunoștințele infirmate / contrazise de text
- cunoștințele noi, neîntâlnite până acum
- cunoștințele incerte, confuze, care merită să fie cercetate

După lectură, informațiile se trec într-un tabel

Informațiile obținute individual se discută în perechi / grupuri etc., apoi se comunică de către perechi / grupuri profesorului care le centralizează într-un tabel similar la tablă.

Cunoștințele incerte pot rămâne ca temă de cercetare pentru lecțiile următoare.

Eseul de cinci minute

- este o modalitate eficientă de a încheia ora, pentru a-i ajuta pe elevi să-și adune ideile legate de tema lecției și pentru a-i da profesorului o idee mai clară despre ceea ce s-a întâmplat, în plan intelectual, în cea oră. Acest eseu le cere elevilor două lucruri: să scrie un lucru pe care l-au învățat din lecția respectivă și să formuleze o întrebare pe care o mai au în legătura cu aceasta.

Profesorul strânge eseurile de îndată ce elevii le-au terminat de scris și le folosește pentru a-și planifica la aceeași clasă lecția următoare.

Ciorchinele

-este o metodă de brainstorming neliniară care stimulează găsirea conexiunilor dintre idei și care presupune următoarele etape:

1. Se scrie un cuvânt / temă (care urmează a fi cercetat) în mijlocul tablei sau a foi de hârtie;
2. Se notează toate ideile, sintagmele sau cunoștințele care vă vin în minte în legătură cu tema respectivă în jurul acestuia, trăgându-se linii între acestea și cuvântul inițial;
3. Pe măsură ce se scriu cuvinte, idei noi, se trag linii între toate ideile care par a fi conectate;
4. Activitatea se oprește când se epuizează toate ideile sau când s-a atins limita de timp acordată;

Etapele pot fi precedate de brainstorming în grupuri mici sau în perechi. În acest fel se îmbogățesc și se sintetizează cunoștințele. Rezultatele grupurilor se comunică profesorului care le notează la tablă într-un ciorchine fără a le comenta sau judeca.

În etapa finală a lecției , ciorchinele poate fi reorganizat utilizându-se anumite concepte supraordonate găsite de elevi sau de profesor.

Turul galeriei

Ea presupune evaluarea interactivă și profund formativă a produselor realizate de grupuri de elevi.

1. În grupuri de trei sau patru, elevii lucrează întâi la o problemă care se poate materializa într-un produs (o diagramă, de exemplu), pe cât posibil pretându-se la abordări variate.
2. Produsele sunt expuse pe pereții clasei.
3. La semnalul profesorului, grupurile se rotesc prin clasă, pentru a examina și a discuta fiecare produs. Își iau notițe și pot face comentarii pe hârtiile expuse.
4. După turul galeriei, grupurile își reexaminează propriile produse prin comparație cu celelalte și citesc comentariile făcute pe produsul lor.

Cubul

-Metoda presupune explorarea unui subiect, a unei situații din mai multe perspective, permițând abordarea complexă și integratoare a unei teme.

Sunt recomandate următoarele etape :

-Realizarea unui cub pe ale cărui fețe sunt scrise cuvintele: descrie, compară, analizează, asociază, aplică, argumentează.

- Anunțarea temei, subiectului pus în discuție

- Împărțirea clasei în 6 grupe, fiecare dintre ele examinând tema din perspectiva cerinței de pe una dintre fețele cubului

o **Descrie**: culorile, formele, mărimile etc.

o **Compară**: ce este asemănător? Ce este diferit?

o **Analizează**: spune din ce este făcut, din ce se compune

o **Asociază**: la ce te îndeamnă să te gândești?

o **Aplică**: ce poți face cu aceasta? La ce poate fi folosită?

o **Argumentează**: pro sau contra și enumeră o serie de motive care vin în sprijinul afirmației tale

- Redactarea finală și împărțirea ei celorlalte grupe

-Afișarea formei finale pe tablă sau pe pereții clasei

Bulgărele de zapadă

-Metoda presupune reducerea numărului de elemente, aspecte, fațete ale unei probleme/situații pentru focalizarea asupra celor esențiale.

Se recomandă următoarele etape:

• Împărțiți grupul în echipe de 7-8 persoane

• Enunțați tema

• Fiecare membru notează pe un post-it ideea sa și o pune pe centrul mesei

• Fiecare membru citește toate ideile și le ierarhizează (1-8). Se vor reține primele 2-3.

• Se reunește tot grupul cu cele 2 idei de la fiecare și se repetă algoritmul, astfel se vor reține doar ideile/aspectele pe care tot grupul le consideră relevante.

Mozaicul

presupune învățarea prin cooperare la nivelul unui grup și predarea achizițiilor dobândite de către fiecare membru al grupului unui alt grup.

Ca toate celelalte metode de învățare prin cooperare și aceasta presupune următoarele avantaje:

- stimularea încrederii în sine a elevilor

- dezvoltarea abilităților de comunicare argumentativă și de relaționare în cadrul grupului

- dezvoltarea gândirii logice, critice și independente

- dezvoltarea răspunderii individuale și de grup

- optimizarea învățării prin predarea achizițiilor altcuiva

Organizatorul grafic

presupune esențializarea unui material informativ care urmează să fie exprimat sau scris, prin schematizarea, sistematizarea și vizualizarea ideilor.

Prin intermediul organizatorului, se obțin:

- eliminarea redundanței din informație

- structurarea informației

- reprezentarea vizuală a unor noțiuni, fenomene, concepte

Organizatorul grafic poate fi structurat pe cinci domenii:

- comparația

- descrierea

- structurarea pe secvențe

- relația cauză-efect
- detectarea problemei și găsirea soluției

Bibliografie:

- O. Păcurari (coord) *Invățarea activă*, Ghid pentru formatori, MEC-CNPP, 2001
- O. Păcurari (coord) – *Strategii didactice inovative*, Ed. Sigma, 2003
- Silberman, Mel – *Active Learning. 101 Strategies to Teach any Subject*, Allyn and Bacon, 1996,
- *Teaching as a Subversive Activity*, 1967
- apud Mathcounts Program, <http://mathcounts.org>

Procesul de predare-învățare-evaluare cu ajutorul TIC

Era digitală este o idee conform căruia epoca în care trăim este caracterizată de capacitatea oamenilor de a transmite informație fără restricții și de a avea acces la orice informație în mod rapid, lucru care era imposibil în trecut. Astfel că, tehnologia informației și a comunicării se dezvoltă, se schimbă, se îmbunătățește, în toate domeniile de activitate. Cheia folosirii instrumentelor asistate de calculator aduce în procesul de predare-învățare-evaluare un plus la care sistemul educațional românesc trebuie să se actualizeze. Învățământul românesc este într-un proces de continuă actualizare încercând să facă față tuturor schimbărilor și să se adapteze la noile tehnologii care apar cu repeziciune în orice sistem de lucru. Procesul de predare-învățare-evaluare trebuie să țină cont de aceste schimbări și să se adapteze lor, dar și cerințelor și necesităților care vin cu noile generații de copii, generații care s-au născut în era tehnologiei și pentru care aceasta este un "must have".

Când spunem „învățământ” ne gândim la un ansamblu de factori, de resurse materiale și umane, care trebuie să se completeze reciproc și să se împletească într-o armonie pentru a putea avea ca rezultat crearea unui viitor om. Pentru aceasta, resursele materiale trebuie adaptate la nevoile resurselor umane fără ca cele din urmă să limiteze dezvoltarea generațiilor viitoare. Procesul de predare simte nevoia de o aliniere la standardele internaționale pentru a putea face față cerințelor învățării și evaluării. Cele trei procese se completează unul pe celălalt pentru a se ajunge la scopul final al educației.

În zilele noastre, utilizarea tehnologiei și integrarea acesteia în procesul de predare-învățare-evaluare trebuie să se facă în conformitate cu cerințele generațiilor actuale și pentru viitorul generațiilor următoare.

Procesul de predare asistat de calculator aduce un plus valoare lecțiilor predate și un interes mai dezvoltat al copiilor pentru lecție. Utilizarea calculatorului a condus, odată cu evoluția lui, la dezvoltarea unui sistem de instruire extrem de flexibil cunoscut sub denumirea de *instruire asistată de computer (IAC)*. Această flexibilitate se datorează elaborării *softului educational*; organizării interacțiunii dintre elevi și program prin reglarea instruirii după modelul sistemelor cibernetice cu comandă și control; a individualizării parcursului în raport cu reacțiile elevului și a proiectării întregului demers utilizând cea mai eficientă strategie pedagogică în raport cu obiectivele planificate. Prin *soft educațional* înțelegem un program proiectat să rezolve o sarcină sau o problemă didactică adică softul proiectat pentru a fi utilizat în instruirea de

învățare, predare sau evaluare. Există o gamă largă de softuri, fiecare din activitățile subsumate domeniului educației: training, instruire, învățare, predare, prin intersectarea cu specificul intervenției noilor tehnologii capătă o nouă coloratură proprie: de aici și specificitatea softului proiectat pentru respectiva formă de activitate. Softurile educaționale pot fi grupate în mai multe categorii raportându-ne la funcția didactică specifică pe care softul o îndeplinește în cadrul unui proces de instruire.

Calculatorul este un instrument perceput de elevi ca fiind o jucărie sau o unealtă sau chiar o resursă de informații. În cadrul procesului de învățare, aceasta se realizează mult mai ușor în momentul în care sunt antrenate atât funcțiile auditive, cognitive cât și cele vizuale. Astfel că, învățarea este mult mai eficientă în momentul în care teoria este susținută de imagini sau de explicații video.

Evaluarea cu ajutorul calculatorului și a diverselor platforme de evaluare permite un alt mod de percepție a elevilor asupra testului din punct de vedere emoțional. Metodele tradiționale de evaluare au un grad sporit de inhibare a cunoștințelor elevilor, lucru care nu poate fi spus despre evaluarea asistată de calculator. Interacțiunea elev-calculator permite diversificarea strategiei didactice facilitând accesul elevului la informații mai logic organizate, structurate variat, prezentate în modalități diferite de vizualizare. De fapt, nu calculatorul în sine, ca obiect fizic, înglobând chiar configurație multimedia, produce efecte pedagogice imediate ci calitatea programelor create și vehiculate corespunzător a produselor informatice integrate după criterii de eficiență metodică în activitățile de instruire.

Procesul de predare-învățare-evaluare asistată de calculator oferă posibilități reale de individualizare a instruirii, fiind nu doar un mijloc de transmitere a informațiilor ci și o ofertă de programe de învățare adaptate conduitei și cunoștințelor elevilor. Utilizarea calculatorului în procesul de învățământ devine indispensabilă deoarece instruirea bazată pe informație este un puternic potențial educativ și astfel are loc o informatizare a societății.

Calculatorul ca instrument didactic își are utilitatea la toate disciplinele fiind utilizat atât pentru realizarea tehnoredactării computerizate a unor documente școlare, a unor proiecte, planificări, referate, cât și în științele exacte pentru realizarea de calcule numerice, utilizarea unor baze de date, etc. Calculatorul este o resursă importantă în sarcina profesorului pentru că prezintă elevului obiectivele și părțile componente ale cursului, poate să atribuie sarcini de lucru specifice din manualul sau din caietul de lucru asociat cursului, administrează teste pentru a determina progresul elevului în raport cu obiectivele stabilite, înregistrează și raportează rezultatele

obținute la teste pentru elevi sau profesor și în funcție de rezultatele la un test diagnostic poate prescrie ce secvență va studia în continuare un anumit elev.

În condițiile contemporane ale dezvoltării rapide a științei și tehnicii se urmărește sporirea eficienței formative a procesului de învățământ prin antrenarea elevului în procesul asimilării cunoștințelor. Este necesar ca elevul din obiect care asimilează cunoștințe să devină subiect care descoperă și redescoperă știința, iar metodele folosite de el pentru a simula cunoștințelor să devină metode de cercetare. Rolul profesorului este ca în primii ani de școală să-i învețe pe elevi să folosească metode de a învăța și apoi să-i învețe să utilizeze aceste metode și tehnici de muncă intelectuală și independentă. Autoinstruirea presupune un grad de maturitate intelectuală și devine posibilă în perioada preadolescenței și adolescenței. În procesul instructiv-educativ, calculatorul va conduce la mutarea accentului de la un mediu de învățare centrat pe profesori la un mediu de învățare centrat pe elevi, în care profesorii sunt coordonatorii, colaboratorii și îndrumătorii elevilor nu sursa de informare și de transmitere a cunoștințelor astfel, transformându-se din receptori pasivi de informație în factori activi în propria lor educație.

Mijloacele TIC trebuie combinate cu tehnologiile și metodele tradiționale pentru a fi eficiente și pentru a conduce la îmbunătățirea actului de predare învățare, la transmiterea cunoștințelor și a informațiilor și la obținerea unui grad sporit de flexibilitate a învățământului pentru a răspunde necesităților sociale curente. Ca urmare a implicării tehnologiilor informaționale în educație psihiatru William Glasser în "Control Theory in the classroom" prezintă măsura în care reținem informațiile în diferite contexte: 10% din ce citim, 20% din ce auzim, 30% din ce vedem, 50% din ce auzim și vedem, 70% din ce discutăm cu alții, 80% din ce experimentăm, 90% din ce îi învățăm pe alții.

În concluzie, procesul de predare-învățare-evaluare cu ajutorul TIC este un demers activ sprijinit pe caracterul interactiv al dialogului dintre om și calculator. Elevul învață fără emoții, inhibiția care apare în procesul ascultării tradiționale dispare în munca cu calculatorul, concentrarea fiind solicitată și îndreptată înspre sarcinile care trebuie efectuate.

Bibliografie:

1. C. Opreșor „*Teoria și metodologia instruirii- instruirea asistată de calculator*”
2. www.didactic.ro

METODE EDUCAȚIONALE INOVATOARE ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ

Școala Gimnazială „Dr. Balási József” Curtuișeni
Prof. Silveșeanu Alexandra Teodora

Procesul de învățământ este un sistem foarte complex. Este rezultatul interdependenței dintre predare, învățare și evaluare având o finalitate bine conturată. Transpune în practică idealul educațional, dezvoltarea integral-vocațională a personalității. Calea principală prin care se realizează este perfecționarea tehnologiei, a formelor, metodelor și mijloacelor prin care se ajunge la rezultatul dorit. Tehnologia didactică include toate componentele procesului de învățământ, insistând asupra interdependenței dintre conținut și toate celelalte aspecte, cum ar fi: organizarea, relațiile profesor-elevi, metodele, procedeele folosite etc. Primul loc în cadrul tehnologiei didactice îl ocupă strategiile didactice. Prin strategie didactică înțelegem un ansamblu de metode și procedee prin care se realizează cooperarea dintre profesori și elevi în vederea predării, învățării, dar și evaluării informațiilor, a formării unor priceperi și deprinderi, a dezvoltării personalității umane.

METODA MOZAIC

Etape:

1. Se împarte clasa în 5 grupuri de 4 elevi, fiecare elev din fiecare grup primind fișe numerotate cu 1, 2, 3 și 4. Aceste fișe cuprind fiecare câte o parte dintr-un material care va fi discutat de către elevi.
2. Se prezintă în câteva cuvinte subiectul de către profesor, explicând totodată și modul de lucru.
3. Elevii se regroupează după numărul fișei în grupurile de experți: toți elevii care au numărul 1 vor forma un grup, cei cu numărul 2 vor forma alt grup.
4. În interiorul grupului de experți se învață reciproc, apelând la învățarea prin cooperare, tema primită. Elevii discută, citesc, dau exemple care să facă înțelegerea noțiunii mai ușoară și hotărăsc modul în care vor preda celorlalți membri din grupul inițial subiectul.
5. După ce au învățat în grupurile de experți, elevii se regroupează în grupurile inițiale și predau pe rând tema în care au devenit experți. Se ține cont de numărul fișei, în aceea ordine se prezintă noile conținuturi. Dacă sunt neclarități, se pun întrebări respectivului expert.

6. Fiecare grup are grijă ca noțiunile și termenii matematici să fie corecți și compleți, dar și exemplele să fie corecte. Fiecare elev devine responsabil pentru propria învățare, dar și a celorlalți colegi, trebuind să transmită corect și complet noțiunile în care a devenit expert. Este important să monitorizăm continuu activitatea elevilor, pentru a fi siguri că achizițiile noi sunt transmise corect și complet.
7. La final se explică noțiunile care nu au fost înțelese de către elevi.

Bibliografie:

1. Cerghit, Ioan, (1997), *Metode de învățământ*, Editura Didactică și Pedagogică, București
2. Dulamă, Maria, Eliza (2002), *Modele, strategii și tehnici didactice activizante*, Ed. Clusium, Cluj-Napoca
3. https://www.didactic.ro/materiale-didactice/predarea-matematicii-din-gimnaziu-folosind-metodele-interactive-exemple#google_vignette

Eficiența instruirii cu ajutorul mijloacelor tehnice prin implementarea acestora în parcurgerea conținutului tematic la disciplina “Contabilitate”

Prof. ec. Simina Vera

Colegiul Național Economic „Andrei Bârseanu” Brașov

Contabilitatea este o disciplină economică ce are un grad mai mare de concretizare-abstractizare comparativ cu alte discipline, de aceea trebuie acordată o atenție deosebită mijloacelor tehnice pe care profesorul le folosește în parcurgerea conținuturilor.

Prin natura sa, metodologia didactică este una din componentele cele mai dinamice și receptive la nou. Orice schimbare în finalitățile sau în conținuturile educației produc reevaluări și înnoiri metodologice. Pe fondul acestei aprecieri generale, se poate spune că modernizarea metodelor de învățământ este determinată de:

- mutațiile ce au loc în viața socială, cu implicații directe asupra învățământului, creșterea rolului științei, ritmul accelerat al schimbărilor din societate etc.;
- nevoia de deschidere metodologică la mai ampla dinamică și complexitatea procesului educațional;
- insuficiența asimilare, până în prezent, a datelor importante ale cercetărilor de psihologie genetică, de psihopedagogie aplicată, de management educațional etc.;
- nevoia de mai multă apropiere a practicii școlare și a predării de actul natural, firesc al învățării și, la fel, a logicii și activității didactice de logica și activitatea științifică;
- nevoia promovării prin educație a unui sistem axiologic adecvat aspirațiilor omului și problematicii lumii contemporane.

Se poate preciza că principalele tendințe și orientări în dezvoltarea și modernizarea metodologiei sunt:

- îmbogățirea și diversificarea metodologiei didactice, creșterea ponderii și calității metodelor cu un grad sporit de activizare a elevilor;
- amplificarea caracterului formativ al metodelor;
- extinderea utilizării unor combinații și ansambluri metodologice, evitându-se dominanța metodologică și promovându-se alternarea și complementaritatea metodologică, instrumentalizarea optimă și eficientă a metodologiei;
- folosirea pe scară mai largă a metodelor care solicită comportamente relaționale ale activității didactice și formează disponibilitățile de comunicare și cooperare;
- reevaluarea și revitalizarea metodelor tradiționale;

- pragmatizarea metodologiei didactice, în sensul deschiderii caracterului său practic-aplicativ, și prin aceasta a eficienței sale.

Într-o definiție primară, mijloacele de instruire sunt considerate ansambluri de procedee (mecanice, optice, electrice și electronice) de înregistrare, păstrare și transmitere a informației. Clifford H. Bloock definește mijloacele tehnice de instruire ca fiind acele dispozitive și tehnici născute din revoluția mijloacelor de comunicare, ce pot fi folosite în scopuri didactice, luate individual sau în combinație, pe lângă profesor, manual și tablă.

În literatura pedagogică românească, mijloacele tehnice de instruire sunt definite ca ansamblu al mijloacelor de învățământ cu suport tehnic și care pretind respectarea unor norme tehnice de utilizare speciale, respectiv echipamente tehnice: aparatele audio-vizuale, dispozitivele, mașinile de instruire și de examinare, utilajele, instalațiile utilizate în procesul didactic. De asemenea, sintagma “mijloace tehnice de instruire” include ansamblul cerințelor pedagogice de utilizare eficientă a lor în următoarele scopuri didactice:

- sensibilizarea elevilor în vederea desfășurării activității didactice;
- sprijinirea percepției noului de către elevi;
- comunicarea, transmiterea, demonstrarea/ ilustrarea noului;
- înțelegerea noului de către elevi;
- aplicarea și exersarea noilor cunoștințe teoretice și practice;
- consolidarea și fixarea noilor cunoștințe și competențe;
- verificarea și evaluarea cunoștințelor și abilităților elevilor.

Valoarea psiho-pedagogică a mijloacelor audio-vizuale se evidențiază ușor prin raportarea lor la diversitatea variantelor de instruire și prin analiza comparativă a avantajelor și dezavantajelor fiecăruia. Se pot evidenția avantajele comunicării educaționale audio-vizuale, ceea ce impune utilizarea lor combinată, funcție de caracteristicile concrete ale mediului de instruire și ale situației educative:

- permite obținerea de informații accesibile pentru elevi cu particularități diferite, cu capacități de decodificare diferite;
- permite formarea de reprezentări corecte, chiar în condiții de pregătire culturală diferite;
- crește volumul informațiilor transmise și recepționate în unitatea de timp, limbajul audio-vizual caracterizându-se printr-o organizare cronospațială inclusă;
- permite transmiterea operativă a celor mai recente evenimente.

Cercetările realizate de Roger Muchielli demonstrează că la sfârșitul unei secvențe de învățare, în condițiile unei atenții voluntare și cu un grad sporit de concentrare, elevul reține diferențiat: 10% din ceea ce citește, 20% din ceea ce aude, 30% din ceea ce vede, 50% din

ceea ce vede și aude în același timp, 80% din ceea ce spune și 90 % din ceea ce spune și face în același timp.

Unul dintre criteriile de clasificare a mijloacelor tehnice de instruire, care si-a dovedit operaționalitatea în practica instruirii a fost oferit de R.Lefranc și H.Canac. Luând în atenție analizatorii solicitați, precum și aparatele și materialele suport pentru vehicularea informațiilor pe calea audio-vizuală, considerăm operantă gruparea în categoriile: mijloace tehnice vizuale, mijloace tehnice audio și mijloace tehnice audio-vizuale.

Mijloace tehnice vizuale

Mijloacele tehnice vizuale solicită analizatorul vizual și cuprind: epiproiectorul, epidiascopul, aspectomatul, diascolul, retroproiectorul, videoproiectorul, documatorul, camera de luat vederi și instalația video, tabla inteligentă (folosită prin conectarea USB cu un computer și un videoproiector a cărui imagine este proiectată pe tablă).

Videoproiecția este realizată de profesor de la catedră, utilizând *videoproiectorul*, calculatorul și un ecran aflat în fața clasei. Videoproiecția poate fi folosită cu bune rezultate în predarea și învățarea contabilității și integrate oricărei metode didactice: învățării prin descoperire, problematizării, conversației etc.

Tabla inteligentă interactivă este un sistem interactiv de tip touch special conceput pentru mediul educațional sau business. Foarte ușor de folosit prin conectarea USB cu un computer și un videoproiector a cărui imagine este proiectată pe tablă, aceasta va transforma spațiul de lucru într-un mediu de pregătire dinamic aducând un nou nivel de interactivitate.

Cursurile predate vor deveni mult mai interesante și eficiente pentru elevi prin posibilitatea de a adăuga adnotări sau orice alte completări direct pe documentul deschis fie el word, excel, powerpoint sau orice alt fișier. Toate prezentările pot fi înregistrate în timp real, salvate, printate și trimise pe e-mail pentru a putea fi vizualizate sau editate ulterior. Flexibilitatea oferită de tabla inteligentă face posibilă rularea oricărei resurse multimedia sau a navigării pe internet. Textele pot fi introduse cu ajutorul tastaturii virtuale.

Tabla inteligentă beneficiază de funcțiile de tip: touch recognition - scrieți, selectați și mutați obiectele cu degetul sau markerul și ștergeți ceea ce a fost desenat cu palma; handwriting recognition – recunoașterea scrisului de mână și convertirea în scris electronic.

Tabla inteligentă are o interfață intuitivă, o librărie cu o multime de aplicații interactive utile sau posibilitatea de integrare cu aplicațiile Microsoft Office.

Mijloace tehnice audio

Dintre mijloacele tehnice audio, frecvent utilizate în școală amintim: radioul, CD playerul, reportofonul (telefonul), calculatorul etc.

Mijloace tehnice audio-vizuale

Între mijloacele tehnice audio-vizuale, o poziție aparte o ocupă televizorul, telefonul sau calculatorul. Prin valorificarea acestor mijloace tehnice de instruire, imaginea și cuvântul, ideea și melodia de îmbină armonios, într-un act de comunicare în care sunt implicate, deopotrivă, canalele cognitive și afective.

Instruirea asistată de calculator (IAC) reprezintă o metodă didactică ce valorifică principiile de modelare și analiză cibernetică a activității de instruire în contextul utilizării tehnologiilor informatice și de comunicații, caracteristice societății contemporane.

IAC se referă la orice mod de utilizare a calculatorului în procesul didactic.

Metodele tradiționale de predare (comunicare de tip unul către mai mulți) nu satisfac în întregime calitatea proceselor de predare și învățare. Instruirea asistată de calculator și e-learning, folosite creativ și efektiv, pot să ofere suport, să mențină și să îmbunătățească procesul de învățare a elevilor. Școala trebuie să țină pasul cu tehnologia, să înțeleagă, să anticipeze impactul asupra învățării. Calculatorul a fost încorporat în programele educaționale, oferind elevilor libertate și flexibilitate mai mare, dar și individualitate în clasă. Afinitatea naturală dintre elevi și Internet a dat naștere mai multor proiecte orientate spre elevi, inițiate și conduse de elevi.

Învățarea care pune accentul pe participarea elevilor reprezintă un tip de instruire care îi dă elevului un rol activ în procesul de învățare. Elevii, participanți activi, își imprimă ritmul propriu și propriile strategii. Modalitatea de învățare este individualizată, nu standardizată.

Interacțiunea elev-calculator permite diversificarea strategiei didactice, facilitând accesul elevului la informații mai ample, mai logic organizate, structurate variat, prezentate în modalități diferite de vizualizare. De fapt, nu calculatorul în sine ca obiect fizic, înglobând chiar configurație multimedia, produce efecte pedagogice imediate, ci calitatea programelor create și vehiculate corespunzător, a produselor informatice, integrate după criterii de eficiență metodică în activitățile de instruire.

Modernizarea pedagogică implică deci, existența echipamentelor hardware (calculator), a software-ului (programelor) și a capacității de adaptare a lor, de receptare și valorificare în mediul instrucțional.

Utilizarea calculatorului în lecțiile de contabilitate prezintă avantajul că eficientizează timpul pentru profesor și elev. Cu ajutorul calculatorului și a softului contabil se întocmesc documentele contabile (facturi, chitanțe, jurnale, registre obligatorii, documente de sinteză), lucrându-se cu un volum mare de date. Elevii trăiesc experiența lucrului într-un birou de contabilitate.

Utilizarea calculatorului în contabilitate stimulează interesul elevilor, elimină monotonia, crescând gradul de atractivitate a lecțiilor.

Consecințe pedagogice ale IAC:

- Stimularea interesului față de nou. Legea de bază ce guvernează educația asistată de calculator o reprezintă implicarea interactivă a elevului în acțiunea de prezentare de cunoștințe, captând atenția subiectului și eliminând riscul plictiselii sau rutinei;
- Stimularea imaginației. De la jocurile pe calculator care dezvoltă abilități de utilizare, imaginație și viteză de reacție, maturizându-se, elevul începe să utilizeze calculatorul în scopuri educative, și chiar să creeze propriile produse soft;
- Dezvoltarea unei gândiri logice;
- Simularea pe ecran a unor fenomene și procese, altfel costisitor de reprodus în laborator, ajută la înțelegerea acestora; Optimizarea randamentului predării prin exemplificări multiple;
- Formarea intelectuală a tinerei generații prin autoeducație;
- Elevul învață în ritm propriu, fără emoții și stres care să-i modifice comportamentul;
- Aprecierea obiectivă a rezultatelor.

BIBLIOGRAFIE

- Adăscăliței, A. Instruire asistată de calculator – didactică informatică, Ed. Polirom, București, 2007
- Clifford, H, Educational Technology at the Developing Countries, A Handbook, Academy of New-York, 1972
- Crețu, D., Pedagogie și elemente de psihologie, Editura Univ. "Lucian Blaga", Sibiu, 2004
- Cristea, S. Pedagogie. Teoria instruirii, Ed. Hardiscom, Pitești, 1997
- Lefranc, R. Mijloace audio-vizuale în slujba învățământului, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1966
- Muchielli, R. Metode active în pedagogia adulților, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1992
- Panțuru, S., Teoria și metodologia instruirii, Ed. Univ. „Transilvania”, Brașov, 2007
- Necșoi, D.
- *** informații preluate de pe www.portal.edu.ro și www.siveco.ro

Explorarea Metodelor Inovative de Învățare: Transformarea Educației Prin Tehnologie și Abordări Creative

Prof. Varvara Sîngeorzan

LICEUL TEORETIC SOLOMON HALIȚĂ SÂNGEORZ-BĂI

În epoca actuală, educația se confruntă cu provocări și oportunități în evoluția sa continuă. O lume în schimbare rapidă impune necesitatea adaptării și adoptării unor metode inovative de învățare pentru a pregăti tinerii pentru viitorul lor. Cu tehnologiile emergente și schimbările socio-economice, explorarea și integrarea unor astfel de metode devin vitale în peisajul educațional.

Contextul Educației în Era Digitală

Progresul tehnologic a deschis noi orizonturi în procesul de învățare. Educația online, platformele de învățare bazate pe inteligență artificială și instrumentele digitale au revoluționat accesul la informații și au transformat modul în care elevii și studenții își construiesc cunoștințele.

1. Educația Online și Cursurile Interactive

În epoca digitală în care trăim, educația online și cursurile interactive au devenit elemente fundamentale în peisajul educațional, aducând cu ele transformări semnificative în modul în care oamenii învață și accesează informații. Aceste inovații au schimbat fundamental paradigma educațională, oferind beneficii semnificative și oportunități nelimitate.

Flexibilitate și Accesibilitate

Una dintre cele mai mari provocări în educație a fost întotdeauna accesul la învățare. Educația online a rezolvat această problemă, oferind flexibilitate și accesibilitate fără precedent. Elevii și cursanții pot acum accesa cursurile și resursele educaționale din confortul propriilor case sau din orice colț al lumii, în orice moment convenabil pentru ei. Această flexibilitate în timp și spațiu este crucială pentru cei cu programe ocupate sau care nu au acces la instituții tradiționale de învățământ.

Diversitatea și Variația Cursurilor

Educația online a adus o diversitate enormă în ceea ce privește conținutul și domeniile de studiu disponibile. Cursurile online acoperă o gamă largă de subiecte, de la științe la arte, IT, management și multe altele. Astfel, acestea permit cursanților să exploreze și să se specializeze în domeniile care îi interesează, oferindu-le oportunitatea de a-și contura propriul traseu educațional conform intereselor și obiectivelor lor individuale.

Interactivitate și Angajare

Cursurile interactive oferă o experiență de învățare dinamică și captivantă. Prin utilizarea tehnologiilor moderne, aceste cursuri integrează elemente interactive precum teste, jocuri, simulări și exerciții practice, care încurajează implicarea activă a cursanților în procesul de

învățare. Aceste activități interactive nu numai că mențin atenția și angajarea cursanților, dar și facilitează înțelegerea profundă a conținutului.

Personalizare și Adaptabilitate

O altă caracteristică crucială a educației online este capacitatea sa de a personaliza și adapta conținutul la nevoile individuale ale cursanților. Prin utilizarea algoritmilor și a inteligenței artificiale, platformele educaționale pot analiza și înțelege modelele de învățare ale cursanților, oferind astfel conținut personalizat și recomandări adaptate nivelului lor de competență. Această adaptabilitate în livrarea conținutului contribuie la îmbunătățirea eficienței și eficacității procesului de învățare.

Provocări și Perspective Viitoare

Cu toate avantajele sale, educația online întâmpină încă unele provocări, precum accesul inegal la tehnologie și internet, problemele de autodisciplină și concentrare pentru unii cursanți și necesitatea unei interacțiuni umane mai profunde. Cu toate acestea, evoluția continuă a tehnologiei și eforturile pentru a îmbunătăți interacțiunea și angajarea vor contribui la depășirea acestor obstacole. În concluzie, educația online și cursurile interactive reprezintă unul dintre cele mai semnificative progrese în domeniul educației. Acestea au schimbat modul în care oamenii învață și au deschis noi oportunități pentru accesul la cunoștințe și educație de calitate. Cu continuarea dezvoltării și adaptării la nevoile cursanților, aceste metode inovative vor continua să revoluționeze învățământul și să pregătească indivizii pentru provocările și oportunitățile viitorului.

2. Inteligența Artificială în Personalizarea Educației

Transformarea Educației Prin Inteligența Artificială: Personalizarea și Eficiența Învățării

Ori de câte ori inteligența artificială (IA) este menționată, impactul său în diverse domenii, inclusiv educație, devine evident. Utilizarea IA în personalizarea educației a deschis uși către o abordare mai adaptată și mai eficientă a procesului de învățare.

Adaptarea la Nevoile Individuale

Unul dintre principalele avantaje ale IA în educație este capacitatea sa de a adapta procesul de învățare la nevoile și ritmul fiecărui elev. Prin analiza datelor și modelelor de învățare, sistemele de IA pot identifica punctele slabe și puternice ale elevilor și pot oferi conținut personalizat, adaptat nivelului lor de competență. Această personalizare îi ajută pe elevi să progreseze în ritmul lor propriu și să își îmbunătățească în mod continuu abilitățile.

Asistența în Evaluarea Performanței

Sistemele de IA pot, de asemenea, să asiste în evaluarea performanței elevilor. Prin analiza răspunsurilor și comportamentului în timpul activităților de învățare, acestea oferă feedback imediat și detaliat, ceea ce permite elevilor să înțeleagă mai bine greșelile și să corecteze erorile

în timp real. Astfel de evaluări precise și continue contribuie la îmbunătățirea performanței academice a elevilor.

Personalizarea Conținutului Educațional

Un alt aspect important al utilizării IA în educație este capacitatea sa de a genera și oferi conținut educațional personalizat. Sistemele de IA pot crea materiale de învățare adaptate nevoilor individuale ale elevilor, oferind resurse și activități care să se potrivească mai bine nivelului lor de cunoștințe și capacităților.

Asistența Cadrelor Didactice

IA nu înlocuiește rolul profesorilor, ci îi sprijină în procesul de predare. Prin oferirea uneltelor și datelor relevante, IA poate ajuta cadrele didactice să identifice nevoile specifice ale elevilor, să creeze planuri de lecție personalizate și să ofere intervenții individuale. Aceasta poate elibera timp pentru profesori, permițându-le să se concentreze mai mult pe interacțiunea directă cu elevii.

Provocările Utilizării IA în Educație

Cu toate beneficiile sale, utilizarea IA în educație întâmpină și anumite provocări. Una dintre acestea este accesibilitatea la tehnologie și la date. Nu toți elevii au acces la tehnologie de ultimă oră sau la internet, ceea ce poate crea inegalități în procesul de învățare. De asemenea, există îngrijorări privind confidențialitatea datelor și dependența excesivă de tehnologie în detrimentul altor metode de învățare și dezvoltare. În concluzie, utilizarea inteligenței artificiale în educație reprezintă o schimbare semnificativă în modul în care învățământul este livrat și absorbit. Personalizarea, adaptabilitatea și evaluarea continuă sunt doar câteva dintre avantajele pe care IA le aduce în procesul de învățare. Cu toate acestea, este important să se abordeze cu atenție provocările și să se asigure că implementarea IA în educație se face într-un mod echitabil și responsabil, pentru a oferi fiecărui elev șansa de a beneficia de avantajele pe care tehnologia le poate aduce în procesul său de învățare.

3. Abordări Creative și Experiențiale

În paralel cu inovațiile tehnologice, abordările creative și experiențiale câștigă tot mai mult teren în procesul de învățare.

A. Învățarea Bazată pe Proiecte: O Abordare Centrată pe Experiență și Aplicabilitate Practică

Învățarea bazată pe proiecte (IBP) reprezintă o metodă educațională inovatoare care pune accentul pe implicarea activă a elevilor în rezolvarea problemelor reale sau în realizarea unor proiecte practice, oferindu-le oportunitatea de a aplica cunoștințele teoretice în contexte relevante și de a dezvolta abilități esențiale pentru viața reală.

Experiență Prin Proiecte

Prin IBP, elevii sunt implicați în proiecte complexe, care necesită abordări multidisciplinare și soluționare de probleme. Aceste proiecte sunt concepute pentru a simula provocările din lumea reală și pentru a încuraja colaborarea, gândirea critică și creativitatea.

Dezvoltarea Abilităților Practice și Transferabile

IBP facilitează dezvoltarea unui set divers de abilități practice și transferabile. Elevii nu doar că acumulează cunoștințe teoretice, ci și dezvoltă competențe precum lucru în echipă, comunicare eficientă, rezolvare de probleme, luare de decizii și gestionare a timpului. Aceste abilități sunt esențiale pentru succesul lor pe termen lung, atât în mediul academic, cât și în cel profesional.

Motivație și Angajare

Proiectele practice captează interesul și motivația elevilor, deoarece îi implică în activități relevante și stimulatoare. În loc să învețe pasiv, elevii devin actori activi în propriul proces de învățare, ceea ce îi determină să fie mai implicați și mai dornici să exploreze subiectele abordate.

Aplicabilitate în Diverse Domenii: IBP poate fi implementată într-o varietate de domenii și subiecte. De la științele naturii la arte, matematică, istorie sau tehnologie, această abordare poate fi adaptată în funcție de specificul fiecărui domeniu și poate fi utilizată pentru a îmbogăți înțelegerea elevilor asupra subiectelor predate.

Provocări și Beneficii

Cu toate avantajele sale, IBP nu este lipsită de provocări. Uneori, proiectele pot fi complexe și pot necesita resurse considerabile în timp și logistică. Evaluarea poate fi, de asemenea, o provocare, deoarece nu este întotdeauna ușor să măsoară în mod obiectiv competențele dobândite de elevi prin intermediul proiectelor. Cu toate acestea, beneficiile IBP depășesc cu mult provocările. Această metodă educațională încurajează gândirea critică și creativă, oferă oportunități de aplicare practică a cunoștințelor și pregătește elevii pentru a deveni indivizi autonomi și învățători pe tot parcursul vieții. În concluzie, învățarea bazată pe proiecte reprezintă un instrument valoros în arsenalul educațional, aducând o schimbare semnificativă în modul în care elevii învață și dezvoltă abilități. Oferind o perspectivă holistică și aplicată asupra învățării, IBP pregătește elevii pentru provocările din lumea reală și îi motivează să devină învățători autonomi și inovatori. Integrarea acestei abordări în sistemul educațional poate aduce beneficii semnificative elevilor, contribuind la dezvoltarea lor pe termen lung și la pregătirea lor pentru succes într-o societate în continuă schimbare. Această metodă încurajează elevii să aplice cunoștințele în contexte practice, lucrând la proiecte relevante și rezolvând probleme reale. În acest fel, ei își dezvoltă abilități critice, colaborative și creative.

B. Jocurile Educaționale

Jocurile educative integrează învățarea într-un mediu ludic, motivând elevii și transformând procesul de învățare într-o experiență captivantă și interactivă. Acestea încurajează rezolvarea de probleme, colaborarea și gândirea strategică.

Jocurile Educaționale: Transformând Procesul de Învățare în Experiențe Captivante

Jocurile educaționale reprezintă o abordare inovatoare în educație, combinând în mod inteligent divertismentul și învățarea pentru a crea experiențe captivante și interactive pentru elevi. Aceste jocuri sunt concepute pentru a încuraja implicarea activă a elevilor în procesul de învățare, facilitând asimilarea cunoștințelor și dezvoltarea unor abilități esențiale într-un mediu ludic și motivant.

Motivație și Angajare

Unul dintre cele mai importante avantaje ale jocurilor educaționale este capacitatea lor de a motiva și angaja elevii. Prin intermediul elementelor ludice și a interacțiunii interactive, aceste jocuri captivante atrag atenția și susțin interesul elevilor, transformând învățarea într-o experiență plăcută și captivantă.

Dezvoltarea Abilităților Cognitive

Jocurile educaționale sunt proiectate pentru a stimula și dezvolta o varietate de abilități cognitive, precum gândirea critică, rezolvarea de probleme, luarea de decizii, abilitățile de comunicare și colaborare. Acestea solicită elevii să gândească strategic și să ia decizii în timp real, ajutându-i să-și îmbunătățească abilitățile mentale într-un mod interactiv și distractiv.

Contexte Practice și Relevante

Jocurile educaționale aduc concepte teoretice și cunoștințe academice în contexte practice și relevante. Ele oferă oportunități elevilor de a aplica ceea ce învață în scenarii realiste, care reflectă situații din viața reală. Acest aspect contribuie la înțelegerea mai profundă a materiei și la transferul cunoștințelor în afara contextului jocului.

Diversitate și Adaptabilitate

Jocurile educaționale sunt disponibile într-o gamă largă de subiecte și formate, de la jocuri de matematică și știință la cele de limbi străine sau cultură generală. Această diversitate permite adaptarea jocurilor la diferite niveluri de vârstă, interese și stiluri de învățare ale elevilor, oferindu-le posibilitatea de a explora și de a învăța într-un mod personalizat.

Integrarea Tehnologiei

Tehnologia joacă un rol semnificativ în dezvoltarea și implementarea jocurilor educaționale. Jocurile sunt disponibile pe diverse platforme, inclusiv pe dispozitive mobile, computere și tablete, făcându-le accesibile și ușor de utilizat pentru elevi în diverse medii și contexte.

Provocări și Perspective Viitoare

Cu toate avantajele lor, jocurile educaționale întâmpină anumite provocări. Unele dintre acestea includ nevoia de a menține un echilibru între aspectele educaționale și cele de divertisment ale

jocurilor pentru a asigura învățarea efectivă și de a evita distragerile inutile. De asemenea, este important să se monitorizeze timpul petrecut în jocuri și să se asigure că acestea sunt folosite ca instrumente de învățare, nu doar ca modalități de distracție. În concluzie, jocurile educaționale reprezintă o modalitate inovatoare și eficientă de a transforma procesul de învățare. Încurajând angajarea și implicarea activă a elevilor într-un mediu captivant, acestea nu numai că îmbunătățesc procesul de asimilare a cunoștințelor, dar și dezvoltă abilități esențiale pentru succesul în viață. Integrarea jocurilor educaționale în procesul educațional continuă să ofere oportunități semnificative pentru a transforma învățarea într-o experiență memorabilă și interactivă pentru elevi.

Implementarea și integrarea metodelor inovative de învățare în sistemul educațional aduc multiple beneficii, cum ar fi Dezvoltarea Abilităților Relevante pentru Viitor, deoarece metodele inovative cultivă abilități esențiale cum ar fi gândirea critică, rezolvarea problemelor și colaborarea, pregătind elevii pentru un mediu profesional în continuă schimbare. Abordările inovative stimulează interesul și curiozitatea, crescând motivația și implicarea în procesul de învățare. În același timp, tehnologiile și abordările creative pot spori accesibilitatea și includerea pentru elevii cu nevoi diferite sau din medii socio-economice variate.

Cu toate acestea, există și provocări în implementarea acestor metode. Unele dintre acestea includ Accesibilitatea și Infrastructura Tehnologică, deoarece nu toți elevii au acces la tehnologie sau la infrastructura necesară pentru a beneficia de aceste metode, Formarea Cadrelor Didactice, căci profesorii au nevoie de formare adecvată pentru a integra cu succes tehnologiile și abordările inovative în predare; totodată, în ceea ce privește Evaluarea Performanței și Eficienței, dezvoltarea unor metode eficiente de evaluare a progresului și a eficacității acestor metode rămâne o provocare. În concluzie, explorarea și integrarea metodelor inovative de învățare reprezintă un pas crucial pentru a revoluționa educația într-o manieră relevantă și adaptată cerințelor contemporane. Prin combinarea tehnologiei avansate cu abordări creative și experiențiale, educația poate deveni mai captivantă, mai inclusivă și mai adaptată nevoilor individuale, pregătind astfel tinerii pentru un viitor într-o societate în continuă schimbare.

Beneficiile gameficării, ca metodă educațională inovatoare

prof. Sîrbu Gabriela-Monica, CSEI Al. Roșca Lugoj, jud. Timiș

Metodele tradiționale de învățare din școli sunt supuse unei revoluții semnificative, într-o lume în continuă schimbare și cu tehnologia avansând rapid. Educația nu mai este limitată la manualele tipărite și orele frontale, ci se adaptează la nevoile și așteptările elevilor. Unele dintre metodele inovatoare de învățare în școli și modul în care acestea transformă educația într-o experiență mai captivantă și relevantă pentru elevi sunt:

1. Învățarea bazată pe proiecte
2. Învățarea online și hibridă
3. Gamificarea
4. Învățarea peer-to-peer
5. Realitatea virtuală (RV) și realitatea augmentată (RA)
6. Inteligența artificială (IA) în educație

Gamificarea transformă educația într-un joc, folosind elemente de joc pentru a motiva și angaja elevii. Prin utilizarea competițiilor, premiilor și provocărilor, gamificarea face învățarea mai distractivă și interactivă. Elevii sunt mai motivați să învețe când se simt ca și cum ar juca. Este una dintre cele mai recente tendințe în educație, prin care elevii și studenții dobândesc cunoștințe prin joc. Această metodă presupune utilizarea mecanismelor jocurilor și elementelor de proiectare a jocului în procesul de predare-învățare-evaluare. Sunt implicate caracteristici ale jocurilor – cum ar fi stabilirea de obiective, reguli, elemente de distracție, feedback, recompense și promoții – pentru a transmite informații din diferite domenii. Tinerii din zilele noastre sunt atrași de jocuri, de jocuri pe calculator, unde performanțele lor sunt evaluate rapid prin punctaje sau feedbackuri individualizate. Prin joc, ei se implică activ, devenind astfel capabili să înțeleagă și să rețină informațiile prezentate.

Termenul de „gamification” (gamificare) a fost folosit pentru prima dată de către dezvoltatorul britanic Nick Pelling în 2002, cu sensul de „accelerarea și atraktivizarea instrumentelor electronice utilizând interfețe grafice de tip joc”. Ulterior, termenul a căpătat conotații diferite. Acest concept desemnează prezența sau adăugarea caracteristicilor jocului în activități care nu sunt considerate în mod tradițional jocuri. Se referă, mai ales, la jocurile pe calculator și realizări online care se pot aplica în diverse domenii de activitate. În timpul jocului, oamenii intră într-o stare specială, un amestec de concentrare, implicare și o depășire a limitelor. În timpul lecțiilor, *gamificarea* se poate integra într-un mod natural, prin transformarea unor lecții sau cursuri modulare în situații autentice de joc, ca un joc de aventură, de exemplu. Elevii pot crea un personaj, pot participa la lecția-joc ca membri ai unei echipe. Ei câștigă puncte, diplome și recompense pentru diversele lor acțiuni sau pentru ajutorul dat altor elevi. În joc, pot exista și consecințe atunci când greșesc. În cursurile de limba română organizate de Lerner, utilizăm cu succes gamificarea.

Beneficiile gameficării :

- Atrage și menține atenția curanților

- Gamificarea îi motivează pe elevi să atingă obiectivele propuse
- Învățarea devine atractivă și distractivă
- Menține interacțiunea profesor-elevi, dar și elev-elev.
- Îi face pe elevi să fie activi să se implice în procesul educativ.
- Facilitează absorbția de cunoștințe noi și capacitatea de a le reține
- Oferă cursanților posibilitatea de a vedea conexiunea noțiunilor dobândite cu lumea reală
- Îmbunătățește experiența generală de învățare – gamificarea se integrează firesc în cursurile eLearning, astfel că elevii nici nu-și dau seama că sunt angrenați în achiziționarea de noi informații.

Rolul profesorului este să îi ghideze pe elevi cu măiestrie prin hățișul noțiunilor abstracte, utilizând principiile gamificării. Profesorul devine un conducător de joc care le insuflă entuziasmul său copiilor, motivându-i să progreseze. Gamification reprezintă practica în contextul educațional, de a utiliza elemente și tehnici de tip joc în contexte reale de non-joc, având ca scop creșterea angajamentului și motivarea elevilor, captarea interesului lor pentru a continua învățarea și astfel, generează rezultate cu impact pozitiv în comportamentul lor de la clasă și favorizează trăirea unor situații de învățare semnificative[1]. Folosirea intenționată în gamificare al stimulării motivației exterioare și interioare, folosirea contextului vizual, de spațialitate și creativ și imaginar, elementele ludice integrate pentru angajamentul în activitate și învățare se pot așeza pe fundamentul studiilor științifice pe tema *gamification*, în spiritul celor 3 piloni care dezvoltă motivația interioară: competență, autonomie, relație cu ceilalți. Folosirea aplicațiilor mobile câștigă popularitate în domeniul educației, odată cu creșterea varietății de aplicații din magazinele de aplicații (PlayStore, AppStore etc.) care abordează problemele școlare specifice, devenind din ce în ce mai frecvente pe piață, cum ar fi: problemele de lectură, scris, matematică și alte subiecte.

Educația specială este un domeniu de atenție pentru copiii cu nevoi educaționale speciale, cum ar fi deficit de atenție, dizabilități intelectuale, probleme de vorbire, de comportament etc. Întrucât copiii cu nevoi educaționale speciale se confruntă cu o provocare în timpul procesului lor de învățare a cititului și scrisului, educația specială a început să încorporeze utilizarea tehnologiei deoarece atunci când acestia se joacă se contopesc cu jocul, îl trăiesc cu toată puterea, și de aceea învățarea nu se produce ca o obligație, ci în urma unei motivații interioare. Numeroase descoperiri ale cercetării evidențiază beneficii ale încorporării gamificării în clasă. Gamificarea atrage multă atenție datorită potențialului său de a motiva și implica elevii prin captarea și păstrarea interesului, atenției, angajării acestora pentru a deveni activi în propriul proces de învățare experiențială. Printre beneficiile gamificării, avem: Implicarea elevilor în sarcinile școlare. Gamificarea antrenează atenția acestora și îi motivează datorită obiectivului urmărit. Astfel, dacă elevii au o atitudine pozitivă față de procesul de învățare și știu că vor fi recompensați într-un fel pentru eforturile lor, ei se transformă din observatori pasivi în participanți activi, angajând memoria pe termen lung. Procesul de învățare devine distractiv și interactiv. Obiectivele unui act educațional nu pot fi atinse dacă elevii nu sunt foarte încântați de ceea ce învață. Gamificarea transformă procesul de învățare nu numai din punct de vedere informativ, dar distractiv și interesant. Îmbunătățește asimilarea de cunoștințe și capacitatea de retenție prin stimularea producerii endorfinelor și conștientizarea beneficiilor reale ale procesului de învățare. Oferă elevilor posibilitatea de a vedea aplicarea celor învățate în lumea reală. Elevii sunt capabili să obțină rezultate deosebite deoarece alegerile lor în cadrul jocului conduc la retrogradări sau la recompense. Dacă nu se mobilizează corespunzător ei nu

sunt recompensați sau nu trec la nivelul următor. Prin joc elevii au șansa de a explora complet un subiect și de a înțelege modul în care ar putea aplica informațiile în afara orelor de curs, dincolo de mediul distractiv și fără riscuri. Îmbunătățește experiența de învățare pentru elevii de toate vârstele. Gamificarea modifică sistemul de recompensă a creierului și centrul plăcerii, ameliorând învățarea. Ideea de gamificare de conținut implică transformarea designului clasic al orei de predare în unul interactiv, cu mize, cu reguli de joc și punctaje, cu foi de lucru și de înregistrare a progresului, cu recompense virtuale sau materiale individuale dar și de grup, având în vedere câteva aspecte esențiale:

- setarea regulilor și a obiectivelor încă de la început;
- crearea de scenarii pe niveluri și grade diferite de dificultate;
- asigurarea unor „elemente de șansă și risc” printre provocările activității de gamification, după modelul video – game;
- stabilirea de obiective ce pot fi furnizate elevului ca un set liniar de obiective (ce vor fi finalizate până la sfârșitul jocului) sau ar putea fi ceva de genul obiectivelor de zi cu zi (realizare consecutivă și ritmică, într-un mod distractiv).

Aceste strategii de predare tip gamification pot fi adaptate la dezvoltarea proceselor psihice – atenție, implicare, motivație – la elevii cu ADHD. Există o serie de tehnici de gamificare care pot fi încorporate în procesul de învățare la școlarii cu nevoi educaționale speciale, printre care enumerăm: elevii devin codesignerii ai orei de curs, oferirea celei de a doua șanse, oferirea de feedback instant, crearea de provocări sau misiuni în loc de teme și proiecte, oferirea elevilor posibilitatea de alege diferite căi în învățarea curriculumului, oferirea de ecusoane și recompense individuale: solicitarea elevilor de a proiecta un sistem de abilități și obiective la nivel de clasă, folosirea tehnologiei educaționale prin integrarea jocurilor video educaționale în programa școlară, îmbrățișarea eșecului-oferind elevilor un mediu fluid de învățare auto-dirijată, gamificare în notare abandonând notele și implementând un sistem de „puncte de experiență”, implementarea unui sistem de recompense la nivel de clasă prin încurajarea camaraderiei dintre elevi, creând un sistem de recompense prin care elevii obțin un rezultat semnificativ în echipă, gamificarea temelor pentru a încuraja învățarea informală, crearea unui sistem digital, personalizabil de gestionare a clasei, construit pe teme de jocuri de rol.

Utilizarea platformelor și aplicațiilor online:

- Plickers (plickers.com/) este o platformă și o aplicație care permit profesorului să evalueze în timp real cunoștințele elevilor- folosind liste de întrebări- și să genereze statisticile aferente pe clasă și pe elev cantitativ, nu nominal. Întrebările sunt „citite” de la distanță, într-un joc mut, cu aplicația instalată pe telefonul ce conține variantele de răspuns corecte. Jocul mut este agreat de către elevi datorită elementului de surpriză, dar și de către profesori pentru că elevii nu se pot inspira unii de la ceilalți.

- AnswerGarden (answergarden.ch/) este o platformă online de colectare frontală, anonimă, a răspunsurilor la întrebări deschise, scurte, propuse pentru dezbateri, fără a se ști cine este autorul unuia sau altuia dintre răspunsurile pe care elevii le introduc de pe telefoanele lor mobile și care apar în timp real în fața ochilor tuturor pe ecranul din fața clasei, prin intermediul computerului conectat la internet. Se dezbate răspunsurile, se oferă feedback. Este agreat de elevi pentru că se implică și cei timizi, întrucât nu au cum să se rușineze de greșeală, necunoscându-se cine a răspuns. Dezbaterile nu vor mai fi „personale”, ci axate pe conținut.

- Socrative (www.socrative.com/) este o platformă foarte folositoare, care poate înlocui testele clasice, pe suport de hârtie, la orice disciplină.

- Classcraft (classcraft.com/) este o platformă de management al clasei la absolut orice disciplină de studiu, care permite recompensarea rezultatelor la învățatură, dar și comportamentele dezirabile. Elevii trebuie să-și creeze conturi, în care trăiesc învățarea ca pe o aventură, pentru că îndeplinesc diferite roluri în microgrupuri și au diferite „puteri”, pe care le obțin trecând de la un nivel la altul, pe bază de puncte. Această platforma poate înlocui într-o bună măsură catalogul electronic, deoarece părinții își pot crea conturi care le permit accesul la clasa virtuală și observa evoluția copiilor.

- ClassDojo este o aplicație de comunicare atractivă, sigură, ușor de utilizat de către cadrele didactice, părinți și elevi. Cadrele didactice îi pot încuraja pe elevi prin diferite mesaje, cum ar fi „Este harnic” și „Muncește în echipă”. Cadrele didactice pot împărtăși cu părinții experiența din clasă, postând fotografii, videoclipuri și anunțuri în cadrul aplicației, cu întregul grup de părinți, sau doar cu un singur părinte. Părinții văd actualizările privind activitatea copilului lor acasă, fotografiile precum și videoclipurile de la școală. Elevii urmăresc atent punctele acumulate și își doresc să obțină diferite trofee. Aplicația ClassDojo poate fi utilizată și de către specialiștii în terapia tulburărilor de limbaj atât pentru a oferi feedback despre comportamentul copilului din timpul programului școlar cât și pentru a monitoriza evoluția copilului pe baza obiectivelor stabilite. Ajută cadrele didactice și terapeuții să construiască o cultură pozitivă în clasă sau cabinet, încurajând elevii și să comunice cu părinții despre comportamentele manifestate la școală sau cabinet. Părinții pot să discute cu copiii despre sarcinile de lucru pe care trebuie să le rezolve. Fiecare cadru didactic își creează propriul cont pe aplicație, unde introduce toți elevii din clasă sau doar anumiți elevi ce prezintă comportamente indezirabile, iar elevii pot primi un cod cu ajutorul căruia să își acceseze propriul cont. Fiecare părinte este invitat în clasa virtuală și poate vizualiza informațiile despre propriul copil sau informațiile generale pe care le postează cadrul didactic. Aplicația permite stocarea punctajelor obținute, monitorizarea progresului fiecărui elev iar părintele poate vizualiza punctajul pe care l-a obținut copilul la sfârșitul săptămânii.

- „Write. Fold. Pass” (foldingstory.com/) este o platformă pentru cultivarea creativității și co-creației. Un exemplu clasic îl reprezintă compunerile cu început dat. Poate fi utilizată la limbile moderne, dar și la limba română, pentru că se pot introduce sarcini în limba română, deși limba utilizată pe platformă este limba engleză.

Există critici privind tehnica gamificării, dar este de netăgăduit faptul că aceasta oferă elevilor și profesorilor un mod nou și inovator de a facilita învățarea întrucât are capacitatea de a transforma ora de curs în sarcini cu elemente de joc, dezvoltând la elevi abilități practice, încurajează colaborarea și creativitatea, precum și motivația să-și îmbunătățească propria învățare prin instruire auto-ghidată.

Bibliografie

[1] aletheea.ro/gamification-in-educatie-managementul-clasei-prin-joc/

[2] gutenberg.ro/gamification-in-educatie-cum-este-vazut-in-romania/

[3] www.growthengineering.co.uk/definition-of-gamification/

[4] www.hmhco.com/blog/what-is-gamification-in-education

ROLUL PROFESORULUI ÎN CONTEXTUL SCHIMBĂRILOR DIN EDUCAȚIE

**SITEAVU JENICA
LICEUL COBADIN**

Drumul lung al învățării parcurs de elev este necesar a fi susținut prin metode pe care cadrul didactic trebuie să le aleagă cu tact și inspirație, transferând accentul „nu atât pe însușirea de cunoștințe, cât mai ales pe învățarea de metode și tehnici de învățare și muncă intelectuală, de identificare, de regăsire și de utilizare a informațiilor, de analiză, sinteză și de prelucrare a acestora, în sfârșit pe învățarea de metode și tehnici de creativitate, de dezvoltare a informației și de creare de noi semnificații”

În abordarea creativității în procesul educațional, elevul trebuie încurajat să gândească independent, să își asume riscuri și responsabilități în demersul său spre formare intelectuală. Evaluarea pentru asigurarea calității și rezultatele obținute trebuie să ne lărgescă perspectiva asupra situației reale din școli, să identifice nivelul de pregătire al elevilor și să ne ajute să descoperim componentele ce au nevoie de sprijin în dezvoltare.

Pentru fiecare profesor sunt fundamentale două roluri, cel de manager și cel de evaluator.

Procesul instructiv-educativ trebuie astfel conceput și desfășurat, încât să-i convingă pe elevi să prețuiască propria moștenire națională, să primească contribuțiile originale ale oricărei națiuni la civilizația modernă, pregătind atât elevii, cât și dascălii să înțeleagă valoarea diversității și a independenței de spirit. Lumea modernă pune accentul pe folosirea mai eficientă a cunoașterii și a inovației. Este necesară extinderea abilităților creatoare ale întregii populații, mai ales ale acelor care le permit oamenilor să se schimbe și să fie deschiși față de idei noi într-o societate diversă din punct de vedere cultural, bazată pe cunoaștere. Obiectivul principal este promovarea unor abordări inovative și creative în diferite domenii de activitate.

Educația și formarea profesională sunt factori decisivi pentru realizarea acestui lucru. Activitățile ar trebui să se concentreze pe crearea unui mediu favorabil pentru creativitate și inovație și să stimuleze o strategie pe termen lung.

O importanță deosebită în inovația și creația în activitatea didactică o au rolurile manageriale ale cadrului didactic :de planificare (planifică activitățile cu caracter instructiv - educativ) ;de organizare (organizează activitățile clasei) ;de comunicare (comunică idei,

cunoștințe, ascultă efectiv, oferă feedback, stabilește canalele de comunicare); de conducere (conduce activitățile cu elevii , desfășurate în clasa și în afara ei);de coordonare (sincronizează obiectivele individuale cu cele comune clasei, contribuind la întărirea grupului și formării echipelor de lucru); de îndrumare (prin intervenții punctuale adaptate unor situații specifice, recomandări) ;de motivare (prin întăriri pozitive, prin utilizarea aprecierilor verbale și non-verbale în sprijinul consolidării comportamentelor pozitive); de consiliere (de orice tip, în probleme personale sau legate de școală); de control (în scopul cunoașterii stadiului în care se află activitatea de realizare a obiectivelor și nivelul de performanță); de evaluare (măsura în care scopurile și obiectivele au fost atinse).

Profesorul este cel care trebuie să aibă o concepție inovativă privind metodologia instruirii și evaluării, să coopereze cu elevii, să fie el însuși un model de educație în scopul asigurării unui învățământ de calitate. Noul sens al educației, relația autoritate – libertate, trebuie foarte bine înțeles și aplicat în procesul de predare – învățare și în rezolvarea unor situații noi în procesul educațional școlar.

Bibliografie:

1. Ionescu M., Radu I.-” Didactica modernă”, Ed. Dacia, Cluj – Napoca, 2001;
2. Alois Gherguț,- “Management general și strategic în educație”, Ed. Polirom, Iași, 2007;
3. I..Cerghit – “Sisteme de instruire alternative”, Aramis, Bucuresti, 2002.

METODE ȘI TEHNICI INOVATIVE DE EVALUARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ONLINE

Prof. înv. primar, Mihaela Soare

Școala Gimnazială “Sf. Andrei”,
București, sector 6

Evaluarea este o componentă esențială a procesului instructiv/educativ. Ea are scopul de observa și măsura efectele activității de învățare, în vederea optimizării acesteia. Acest lucru se realizează baza colectării, organizării și interpretării rezultatelor obținute, prin intermediul instrumentelor de evaluare. Există două tipuri de bază de evaluări: evaluările formative, care sunt continue, consecvente și oferă feedback critic elevilor, și evaluările sumative, care măsoară ceea ce elevul a învățat după finalizarea unui capitol.

Evaluarea în sistem tradițional se realizează prin următoarele mijloace: probe scrise, orale, practice, observația directă, referate, proiecte, teme pentru acasă, portofolii. Toate aceste modalități de evaluare a elevilor se pot adapta mediului online. Ele se vor alege în funcție de nevoile și obiectivele de învățare. De exemplu, un test online va fi alegerea perfectă, dacă obiectivul profesorului este să măsoare rapid dacă elevul a acumulat cunoștințele predate într-un capitol.

În cazul evaluării online, e nevoie de metode și strategii de evaluare inovative, care constau în utilizarea comunicării prin intermediul computerului ca mediu de transfer, pentru a trimite și respectiv a corecta teme de genul: eseuri; alcătuirea și predarea de portofolii; pentru testarea pe computer (răspunsuri scurte, întrebări cu răspuns de tipul alegere multiplă și quiz-uri). Unele dintre opțiunile online enumerate în literatura de specialitate includ: teme scrise, participarea la discuții online, eseuri, publicarea lucrărilor/ prezentărilor elevilor, quiz-uri și întrebări online, activități experiențiale, cum ar fi jocul de rol, teme colaborative, dezbateri, portofolii, examene online (cu carte deschisă, structurate, cronometrate).

Să vedem cum putem folosi câteva comune metode inovative de evaluare pentru a sprijini învățarea elevilor, dar și câteva exemple inedite.

1. Teste online

Testele sunt instrumente tradiționale de evaluare. În plus, atunci când sunt asociate cu tehnologia, acestea sunt o modalitate excelentă de a stimula învățarea elevilor. Întrebările din chestionare pot lua mai multe forme, cum ar fi alegerea multiplă, completarea spațiilor libere, etc. Un beneficiu al testelor este că sunt scurte și ușor de evaluat. Ordinea întrebărilor și opțiunile pot fi schimbate, astfel încât testul fiecărui elev să fie unic. Testele online pot fi create cu ușurință, folosindu-se diferite aplicații. Google Forms este o

aplicație pentru crearea de teste, care oferă mai multe tipuri de întrebări. Este foarte simplu să alegi unul dintre tipurile prestabilite în aplicație pentru a crea un test pentru elevi, rapid și ușor.

2. Întrebări deschise / Eseu

Întrebările deschise sau de tip eseu sunt metode uzuale de evaluare calitativă. Acestea îi determină pe elevi să-și exploreze gândurile, sentimentele și opiniile, testând în același timp înțelegerea generală a unui subiect. Acest tip de întrebare încurajează gândirea critică și este cel mai potrivit pentru evaluarea învățării. Eseurile necesită un timp mai lung pentru ca elevii să se gândească, să-și structureze și să-și compună răspunsurile. Spre deosebire de multe alte tipuri de întrebări, acestea nu pot fi verificate automat la cursurile online, așa că profesorii vor trebui să-și facă timp pentru a le corecta una câte una.

3. Interviuri online

Interviul online poate fi inclus într-o conferință video, pentru a oferi învățării o notă mai personală. În timpul scurtelor interviuri online, studenții își pot demonstra competențele în comunicare, limbi străine, științe ale naturii, muzică, educație financiară și alte discipline, unde stăpânirea abilităților specifice este o cerință importantă. Uneori pot fi efectuate interviuri de grup - de exemplu, în cazul prezentărilor de proiecte realizate în echipă.

„Se pot partaja interviuri online cu ajutorul aplicațiilor pentru conferințe web precum Zoom sau Meet. Pentru a obține cele mai bune rezultate, interviul trebuie să fie pregătit înainte. Întrebările trebuie să fie formulate cu grijă, iar conferința trebuie să fie programată.

4. Activități de tip joc

Activitățile de tip joc transformă o serie de întrebări de testare într-un joc. De exemplu, un joc Trivia ar putea cere elevilor să răspundă la un anumit număr de întrebări într-o perioadă de timp și să acorde puncte în funcție de numărul de răspunsuri corecte. Evaluările bazate pe jocuri sunt considerate jocuri distractive și nu „teste”, deci sunt în general un bun indicator al abilităților și cunoștințelor elevilor. În plus, s-a demonstrat că îmbunătățesc învățarea prin promovarea dezvoltării abilităților non-cognitive, cum ar fi disciplina, asumarea riscurilor, colaborarea și rezolvarea problemelor. Elevii cu performanțe ridicate se bucură de competiția cu colegii lor în participarea în cadrul jocurilor.

Putem crea activități de tip joc cu ajutorul aplicațiilor Quizlet și Kahoot. Acestea sunt două aplicații populare, pe care profesorii le pot folosi pentru a crea jocuri interactive de învățare, cu ritm rapid. Cu Quizlet se poate crea un set de flashcarduri online pentru învățarea termenilor și definițiilor, în timp ce cu Kahoot se pot crea teste captivante. În urma rezolvării acestor teste elevii obțin puncte, răspunzând rapid și corect. Există, de asemenea, multe alte aplicații, cum ar fi GimKit, Formative și Plickers, care pot adăuga o experiență de joc în clasă.

5. Sondaje online

Sondajele vă permit să captați feedback direct de la elevi despre experiența lor de învățare. Ele pot fi folosite pentru a măsura orice, de la satisfacția învățării, până la motivul pentru care un elev a făcut o anumită alegere în timpul lecției. Sondajele online sunt foarte atractive pentru copii, deoarece le permit să-și împărtășească opiniile, să se audă și sunt finalizate rapid.

Se pot utiliza, de asemenea, întrebări de sondaj atunci când profesorul dorește să capteze rapid atenția elevilor și să-i determine să participe activ în timpul unei lecții online. Pentru acesta din urmă, puteți efectua pur și simplu un sondaj de dispoziție.

Mentimeter este o aplicație care îți permite să interacționezi cu un grup țintă în timp real. Este un instrument pentru sondaje unde poți pune întrebarea și grupul țintă poate da răspunsul folosind un telefon mobil sau orice alt dispozitiv conectat la internet. Există și alte platforme online specializate, dar și aplicații cum ar fi Formulare din GSuite, care permit crearea, trimiterea și analiza de sondaje.

6. Postări pe forum

Un forum este un spațiu virtual de discuții organizat în jurul unui subiect. Elevii pot fi solicitați să contribuie cu o postare pe forum. Aceasta este o modalitate excelentă prin care se poate evalua înțelegerea unei lecții, de a stimula interesul și de a le susține învățarea. În această activitate, elevilor li se oferă o întrebare care stimulează gândirea critică, bazată pe o lecție sau o lectură, și li se cere să formuleze un răspuns. Răspunsurile lor sunt postate pe un forum, iar colegilor lor li se oferă șansa de a le citi și comenta pe marginea lor. Profesorul poate folosi această metodă atunci când dorește ca elevii să interacționeze, să comunice și să colaboreze, ca parte a procesului de învățare, verificând în același timp înțelegerea subiectului.

Concluzie

Evaluările sunt o parte esențială a învățământului online și ar trebui efectuate cu aceeași rigoare cu care sunt create conținuturile învățării, activitățile din cadrul lecției online. Important este că profesorul nu trebuie să fie un geniu al programării pentru a crea evaluări online. Există multe instrumente software care îi permit să genereze sarcini atractive. Trebuie doar să-și aleagă modul de evaluare a învățării și o aplicație pentru a crea testul dorit și pentru a obține rezultatele scontate.

Metode interactive folosite în învățământul preșcolar

Prof. Soldan Elena , Grădinița P.N. Vad-Dragomiresti, Neamt

Metodele interactive activează copiii și le dezvoltă comunicarea, creativitatea, independența în gândire și acțiune, îi ajută să ia decizii corecte și să argumenteze deciziile luate. Aceste metode presupun respectarea particularităților de vârstă, îmbinarea diferitelor forme de activitate, îmbinarea muncii individuale cu munca pe grupuri și activitatea frontală, evaluarea corectă a rezultatelor obținute și reconstituirea relației educatoare-copil. Metodele de învățare activă implică copiii în procesul de învățare în sensul formării lor ca participanți activi la procesul de educare, astfel fiind ajutați să înțeleagă lumea în care trăiesc și să aplice în diferite situații de învățare ceea ce au învățat. Aceste metode sunt folosite din ce în ce mai mult în practica educațională alături de cele tradiționale ori în combinație cu acestea.

În continuare voi prezenta câteva metode moderne pe care le-am folosit în procesul instructiv educativ în funcție de obiectivele urmărite la fiecare activitate.

Brainstormingul, în traducere directă „furtună în creier, sau „asalt de idei,, este o metodă pe care am folosit-o pentru a ajuta copiii să emită cât mai multe idei pentru soluționarea unor probleme, fără a critica soluțiile găsite. Această metodă am utilizat-o frecvent în activitățile de dezvoltare a limbajului pentru a da frâu liber imaginației copiilor și a le dezvolta capacitățile creatoare. Cu rezultate bune am folosit brainstormingul în cadrul povestirilor create după un tablou, sau un șir de ilustrații, în lecturile după imagini, convorbiri și jocuri didactice.

Exemplu. În activitatea DLC-convorbire cu tema „De ce îmi place anotimpul vara?” la începutul activității copiii au stabilit împreună caracteristicile anotimpului vara pornind de la întrebarea „Ce știți despre anotimpul vara?”. Fiecare copil a răspuns printr-un enunț scurt în ordinea stabilită fără a repeta ideile colegilor. Ideile emise sunt direct proporționale cu numărul membrilor grupului. După enunțarea ideilor, copiii au fost rugați să reflecteze asupra lor și să se pronunțe care sunt cele mai aproape de adevăr.

Au fost subliniate ideile care se încadrau în sarcina didactică și care conturau ideea finală.

Aceste caracteristici sunt împărțite în 3 categorii:

- Caracteristici care țin de evoluția naturii;
- Caracteristici care țin de relația omului cu mediul în anotimpul vara;
- Caracteristici care nu se încadrează în nici o categorie și care vor fi eliminate.

Explozia stelară este o altă metodă pe care am folosit-o în procesul instructiv educativ. Este o metodă de stimulare a creativității și o modalitate de relaxare a copiilor. Ea se bazează pe formularea de întrebări pentru rezolvarea de probleme. Am folosit această metodă cu bune rezultate în activitățile de lecturi după imagini, convorbiri, memorizări, povestiri. Ca material didactic am folosit o stea mare, cinci stele mici de culoare galbenă, cinci săgeți roșii și jetoane. Pe steluța mare am așezat o imagine legată de tema abordată, iar pe cele cinci stelute mici am scris câte o întrebare de tipul CE ?, CINE ?, UNDE? , DE CE ?, CÂND ?.

Prin folosirea acestei metode, am urmărit dezvoltarea potențialului creativ al preșcolarilor, familiarizarea lor cu strategia elaborării de întrebări de tipul prezentat mai sus, exersarea capacității acestora de a alcătui propoziții interogative pe baza conținutului unor imagini și nu în ultimul rând rezolvarea problemelor prin găsirea răspunsurilor la întrebările adresate.

Diagrama Venn este o metodă interactivă, de fixare, consolidare și evaluare a cunoștințelor. Această metodă are o largă aplicabilitate și am folosit-o cu succes în activitățile de observare, povestiri, convorbiri, jocuri didactice, etc.. Diagrama Venn este formată din 2 cercuri care se suprapun parțial. În spațiul care intersectează cele două cercuri am așezat, desenate sau scrise, asemănările dintre două obiecte, idei, concepte, iar în cele două cercuri am așezat aspectele specifice ale acestora. Pentru fixarea și evaluarea cunoștințelor copiilor, am folosit aceasta metodă în activitățile de povestire, observare, convorbire, etc.

Exemplu. În activitatea DLC-convorbire „Totul despre păsări”, preșcolarii au realizat o diagramă în care au evidențiat asemănările și deosebirile existente între păsările de curte și păsările sălbatice. De asemenea, am folosit această metodă în jocul didactic „În lumea poveștilor” cu scopul de a verifica cunoștințele copiilor privind poveștile învățate. În cadrul acestui joc, copiii au realizat o diagramă Venn în care au așezat în cele două cercuri personajele specifice fiecărei povești, iar în arealul în care se suprapun cele două cercuri au așezat personajele comune .

Din multitudinea de metode interactive, am prezentat pe scurt doar câteva pe care le-am aplicat la grupă, metode prin care noul și căutarea de idei conferă activității ”un mister didactic” în care copilul e participant activ la propria formare.

Pe lângă metodele interactive prezentate mai sus, cu rezultate bune am mai folosit și alte metode cum sunt: metoda cubului, turul galeriei, ciorchinele, tehnica blazonului, pălăriuțele gânditoare, studiu de caz etc..

Bibliografie:

1. Breben Silvia, Goncea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela – *Metode interactive de grup-ghid metodic*, Editura Arves, 2002;
2. Breben Silvia, Ruiu Georgeta, Goncea Elena – *Activități bazate pe inteligențe multiple*, Editura Reprograph, Craiova, 2005;
3. Gluiga Lucia, Spiro Jodi – *Învățarea activă, Ghid pentru formatori și cadre didactice*, București, 2001.

ROLUL ACTIVITĂȚILOR EXTRAȘCOLARE ÎN CONTEXTUL EDUCAȚIEI PRIVIND SCHIMBĂRILE GLOBALE

Prof. Gabriela Florica Sorca

Liceul Teoretic "Nikolaus Lenau" Timișoara, Timiș

Nu mai este o noutate că schimbările climatice constituie provocări majore, care vor marca generațiile viitoare. Abordarea acestora trebuie să aibă în vedere schimbări fundamentale atât la nivel economic, cât și la nivel social. Educația este unul din pilonii îmbunătățirii răspunsului la schimbările climatice, prin schimbarea comportamentului uman, în vederea protejării naturii și a resurselor. Este recunoscut faptul că educația pentru climă joacă un rol fundamental în adaptarea comportamentală și mentală a societății la schimbările climatice (Harrington, 2008). Că activitățile extrașcolare joacă un rol important în acest sens, în dezvoltarea și educația elevilor, nu mai este un secret pentru societatea noastră. Atât profesorii, cât și părinții au putut observa, de-a lungul timpului, că acestea completează cunoștințele și abilitățile dobândite în cadrul școlii. Din acest motiv au fost introduse programele "Școala altfel" și "Săptămâna verde" în învățământul de stat și particular din țara noastră. Prin activitățile extrașcolare, elevii au oportunitatea de a dezvolta abilități și talente în afara programului școlar, dar în raport cu programa școlară și cu interesele lor și în raport cu schimbările și modul de adaptare la schimbări. Aici pot fi incluse activități artistice, sportive, muzicale, științifice, ecologice sau de voluntariat. Participarea la anumite activități extrașcolare contribuie fără doar și poate la îmbunătățirea performanței școlare, însă implicarea copiilor și tinerilor în activități de protejare a mediului și conștientizarea lor privind posibilitatea ca umanitatea să adopte un stil de viață care să îi asigure accesul la resurse și bunăstare, cel puțin în aceeași măsură ca în prezent, devine o necesitate. Pe lângă celelalte beneficii, activitățile extrașcolare oferă șansa de a lucra în echipă, de a construi relații sociale și de a învăța abilități de comunicare și colaborare. Toate acestea sunt necesare atunci când este vorba de educație privind schimbările globale, de educație pentru mediu. Elevii pot folosi activitățile extrașcolare pentru a descoperi ceea ce îi pasionează și ceea ce îi motivează, dar și ceea ce este necesar pentru viitor. Acest lucru îi ajută să își aleagă direcția educațională și profesională în viitor, dar și să înțeleagă că, "Pentru a supraviețui, umanitatea are nevoie de un mod cu totul nou de gândire". (Albert Einstein)

Scopul activităților extrașcolare este dezvoltarea unor aptitudini speciale, antrenarea elevilor în activități cât mai variate și bogate în conținut, cultivarea interesului pentru activități socio-culturale, ecologice și de stil de viață sănătos, facilitarea integrării în mediul școlar, oferirea de suport pentru reușita școlară în ansamblul ei, fructificarea talentelor personale și corelarea aptitudinilor cu atitudinile caracteriale, dar nu în ultimul rând educarea atitudinii pentru crearea și păstrarea unui mediu de viață sănătos. Activitățile extrașcolare se desfășoară într-un cadru informal, ce permite elevilor cu dificultăți de afirmare în mediul școlar să reducă nivelul anxietății și să-și maximizeze potențialul intelectual, artistic și social. Oricât ar fi de importantă educația curriculară realizată prin procesul de învățământ, ea nu epuizează sfera influențelor

formative exercitate asupra copilului. Rămâne cadrul larg al timpului liber al copilului, în care viața capătă alte aspecte decât cele din procesul de învățare școlară. În acest cadru, numeroși alți factori acționează pozitiv.

Printre exemplele de activități extrașcolare, pe care le organizez la ciclul primar, cu elevii mei, în scopul aș evidenția următoarele:

- Vizitele la muzee, expoziții, monumente și locuri istorice, case memoriale;
- Activitățile distractive sau sportive, civice și sociale, de voluntariat;
- Excursiile și taberele, atât în țară, cât și în străinătate;
- Spectacolele muzicale, de teatru de copii, de film;
- Drumețiile, plimbările în natură;
- Serbările și festivitățile;
- Concursurile școlare și olimpiadele școlare;
- Parteneriatele cu diverse instituții;
- Proiectele educaționale;

Activitățile extrașcolare, în general, au cel mai larg caracter interdisciplinar, oferă cele mai eficiente modalități de formare a caracterului copiilor încă din clasele primare, deoarece sunt factorii educativi cei mai apreciați și mai accesibili sufletelor acestora. Copiii se autodisciplinează, prin faptul că în asemenea activități se supun de bună voie regulilor, asumându-și responsabilități. Dascălul are, prin acest tip de activitate posibilități deosebite să-și cunoască elevii, să-i dirijeze, să le influențeze dezvoltarea, să realizeze mai ușor și mai frumos obiectivul principal – pregătirea copilului pentru viață.

Activitățile extracurriculare contribuie la gândirea și completarea procesului de învățare, la dezvoltarea înclinațiilor și aptitudinilor școlarelor, la organizarea rațională și plăcută a timpului lor liber, la acțiuni care să asigure un viitor sustenabil. Având un caracter atractiv, copiii participă într-o atmosferă de voie bună și optimism, cu însuflețire și dăruire, la astfel de activități. Potențialul larg al activităților extracurriculare este generator de căutări și soluții variate și face legătura teoriei din clasă cu partea practică din afara sălii de clasă, cu viața reală. Jerome Bruner, unul dintre cei mai cunoscuți și influenți psihologi ai secolului al XX-lea, afirma că „Oricărui copil, la orice stadiu de dezvoltare, i se poate transmite cu succes, într-o formă intelectuală adecvată, orice temă.”

Bibliografie:

Bruner, J.S., 1970, *“Procesul educației intelectuale”*, Ed. Științifică, București,

Ionescu M.; Chiș V. – 2001, *“Mijloace de învățământ și integrarea acestora în activitățile de instruire și autoinstruire”*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca,

Lazăr V., Cărășel A., 2007, *“Psihopedagogia activităților extracurriculare”*, Ed. Arves, Craiova,

PROVOCĂRI ȘI SOLUȚII ÎN EDUCAȚIE PENTRU PROFESORUL DE EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT

Profesor: Elena Camelia SPÎNU

*Școala Militară de Maiștri Militari și Subofițeri
pentru Comunicații, Tehnologia Informației
și Apărare Cibernetică, Sibiu*

Motto:

„Educația este cea mai puternică armă pe care voi o puteți utiliza pentru a schimba lumea.”

(Nelson Mandela)

Abstract

Educația secolului XXI se sprijină pe patru piloni importanți: a învăța să știi, a învăța să faci, a învăța să trăiești împreună cu alții și a învăța să fii. În funcție de această viziune (Jacques Delors, 2001) se referă la UNESCO, sub forma unui raport), dar și de implicațiile globalizării asupra indivizilor, ale problematicii lumii contemporane, educatorii din învățământ urmează să îndeplinească roluri noi.

Profesorul a avut și va avea în continuare un rol esențial în formarea elevului, în desăvârșirea personalității acestuia. Dacă în trecut, dascălul decidea totul cu privire la procesul instructiv-educativ, acum el trebuie să devină doar un liant în formarea elevului, un suport pentru dezvoltarea autonomiei și pentru formarea în spiritul responsabilității și culturii civice.

Lecția, ca formă de bază a desfășurării instrucției și educației, devine o suită de evenimente care pot fi segmentate, fiecare având coerență și conducând elevii spre realizarea obiectivelor.

Câmpul școlar educativ modern se desfășoară, așadar, între două elemente care trebuie să participe în egală măsură.

Cuvinte cheie: piloni ai educației, profesorul, câmpul școlar educative modern.

În dezvoltarea unei societăți cultivate, educația este un proces important, cu rol de a aduce schimbări pozitive în viața și comportamentul uman, înlesnind dezvoltarea unor calități umane. Educația înseamnă cultivarea valorilor sociale cu scopul de a-i învăța pe copii și adulți să fie cetățeni activi și eficienți. Deși școala este importantă în formarea ființei raționale, aceasta nu trebuie confundată cu educația; educația presupune mai mult decât a merge la școală și începe de acasă, familia fiind cea care are rolul de a pune bazele acestui proces evolutiv.

Factorii de bază care ajută copilul în îndeplinirea educației sunt familia și școala. Totul educă: lucrurile, fenomenele, situațiile, mediul înconjurător. Dar, în primul rând și în cea mai mare măsură, oamenii sunt pilonii de bază ai educației, iar primul loc între aceștia este ocupat de familie și educatori deopotrivă. Școala, ca instituție socială, facilitează educația organizată, formală a tinerei generații; reprezintă factorul decisiv în formarea unui individ apt pentru a contribui la dezvoltarea societății.

„Conceptul de A ÎNVĂȚA PE TOT PARCURSUL VIEȚII este una din cheile către secolul XXI”, se specifică într-un Raport UNESCO pentru educația în secolul XXI.

„*Capacitatea de a învăța: Comoara din noi*”: nu reprezintă o idee nouă. Anumite studii din trecut cu privire la problemele educației au atras atenția asupra necesității ca adulții să se întoarcă din nou pe băncile școlii. Astfel ei vor avea ocazia să învețe să se descurce cu situațiile noi care apar atât în viața particulară, cât și la serviciu. Această „*nevoie de educație*”

există și devine tot mai imperioasă cu trecerea timpului. Singurul mod de a satisface această nevoie este ca fiecare dintre noi să învețe cum să învețe. Dar mai există totuși și o altă nevoie: transformările de proporții suferite de stilul tradițional de viață ne obligă să învățăm să-i înțelegem mai bine pe ceilalți oameni și lumea ca întreg. Înțelegerea reciprocă, schimburile pașnice și, bineînțeles, armonia sunt ingrediente absolut necesare. Acestea sunt lipsurile lumii de astăzi.

Într-o abordare integrată a învățării, cei 4 piloni sunt:

- a învăța să știi,
- a învăța să faci,
- a învăța să muncești împreună cu ceilalți,
- a învăța să fii.

A învăța să știi/ să cunoști — a stăpâni instrumentele cunoașterii; instrumentele esențiale ale învățării pentru comunicare și exprimare orală, citit, scris, socotit și rezolvare de probleme, a poseda în același timp o cunoaștere vastă, dar și aprofundată a unor domenii principale; a înțelege drepturile și obligațiile specifice unei societăți democratice. Cel mai important aspect al acestui pilon este considerat însă a învăța să învețe.

A învăța să faci — a-ți însuși deprinderile necesare pentru a practica o profesie și a-ți însuși competențele psihologice și sociale necesare pentru a putea lua decizii adecvate diverselor situații de viață; a folosi instrumentele tehnologiilor avansate.

A învăța să muncești împreună — a accepta interdependența ca pe o caracteristică a mediilor sociale contemporane; a preveni și a rezolva conflictele; a lucra împreună cu ceilalți pentru atingerea unor obiective comune, respectând identitatea fiecăruia.

A învăța să fii — a-ți dezvolta personalitatea și a fi capabil să acționezi autonom și creativ în diverse situații de viață; a manifesta gândire critică și responsabilitate; a valoriza cultură și a depune eforturi pentru dezvoltarea propriilor capacități intelectuale, fizice, culturale; a manifesta simț estetic și a acționa pentru menținerea unui climat de pace și înțelegere.

Concluzionând, *cei patru piloni ai educației* sunt:

- ❖ A CONVIEȚUI - A învăța să trăim împreună: educația poate îmbunătăți aptitudinile și abilitățile elevilor, necesare pentru a realiza interdependența dintre ei și celelalte persoane din jurul lor.
- ❖ A ȘTI - A învăța să știm: educația ajută elevii să își însușească instrumentele cunoașterii, să învețe să învețe.
- ❖ A FACE - A învăța să facem: educația ajută elevii să dobândească aptitudini ocupaționale și competențe sociale și psihologice care îi pot ajuta să ia decizii informate cu privire la diverse situații în viață, să se poată „angaja” în diverse relații sociale și de muncă, să participe la piețele locale și globale, să folosească unelte tehnologice, să își îndeplinească nevoile de bază și să își îmbunătățească calitatea vieții, cât și pe a celor din jur.
- ❖ A FI - A învăța să fim: educația contribuie la dezvoltarea personalității și ajută oamenii să aibă mai multă autonomie, gândire critică și să își asume responsabilitatea personală. Educația ar trebui să dezvolte toate aspectele potențialului uman.

De ce sunt importanți cei 4 piloni ai educației? În prezent, nivelurile de competență de viață care se dezvoltă sunt din ce în ce mai solicitante, pentru îmbunătățirea societății și a modului ei de viață și conviețuire.

Cum se aplică cei 4 piloni ai educației? Te învață să cunoști, combinând o cultură generală suficient de largă cu posibilitatea aprofundării cunoștințelor într-un număr mic de materii.

Educația pe tot parcursul vieții

Într-o societate mereu în schimbare în care tehnologia avansează într-un ritm accelerat și devine mult mai sofisticată, sistemul educațional se află de asemenea în continuă schimbare.

Progresul continuu al tehnologiei a marcat puternic viața tinerilor în mod special și implicit a dus la schimbarea rolului profesorului. Profesia de cadru didactic are o puternică influență asupra societății și joacă un rol vital în dezvoltarea resurselor umane și modelarea viitoarelor generații.

Profesorul nu doar îi învață pe elevi, ci îi influențează definitiv. Rolul unui profesor în clasă și în societate s-a schimbat foarte mult, acesta nu se limitează doar la sala de clasă, aspectele lui diferite putând fi văzute chiar și în afara clasei. El este un consilier, mentor, model de urmat, părinte extern și chiar mai mult pentru un student. În sec. XXI, rolul unui cadru didactic este de a promova strategii și metode de predare activă și de a dezvolta interesul elevilor pentru cunoașterea și înțelegerea valorilor europene. Astfel, în concepția profesorului european, utilizarea tehnologiei este esențială pentru declanșarea interesului, pentru nevoia de cunoaștere, de explorare, de descoperire, pentru susținerea efortului de învățare a elevilor.

Rolul profesorului are un impact direct asupra modului în care elevul se implică în actul educațional. Astfel, rolul profesorului implică:

- parcurgerea unui proces de continuă cizelare a cunoștințelor și competențelor;
- formarea unei echipe cu elevii, devenind îndrumător ai acestora, fără a se limita la transmiterea de informații și evaluarea elevilor;
- determinarea elevilor de a deveni responsabili de propria dezvoltare, de a se implica în noi situații de viață;
- ajutorul acordat elevilor pentru a-și alege modul de învățare, pentru a fi capabili să-și evalueze munca;
- determinarea elevilor să folosească în mod util tehnologia informațiilor și comunicațiilor;
- reflectarea asupra procesului de predare - învățare;
- organizarea actului educațional, adaptându-l la specificul elevului;
- evaluarea personală și colectivă a întregului proces.

Elevii sec. al XXI-lea au acces la diverse activități de petrecere a timpului liber, astfel ei trebuie să fie motivați, îndrumați să descopere noutăți pe cont propriu, să li se ofere oportunitatea de a învăța în decoruri în colaborare cu colegi, profesori, oameni din spectrul larg al comunității. Elevii trăiesc în era tehnologiei și așteaptă să li se ofere șansa de a-și demonstra, de a folosi abilitățile dobândite în planul tehnologic.

Rolul profesorului a crescut foarte mult în sec. XXI. Societatea se confruntă cu pericole importante cum ar fi violența în școli, abuzul drogurilor, etc. astfel încât profesorul are rolul unui ghid în dificultățile vieții elevilor și trebuie să facă un efort uriaș pentru a dezvolta, a menține relațiile cu elevii. Aceștia au nevoie de profesor atât în interiorul cât și în exteriorul școlii.

Noul rol al profesorului din sec. XXI impune schimbări în cunoștințele acestuia și în comportamentul la clasă.

Dacă elevii vor să reușească pe scena vieții sec. XXI, trebuie să depășească abilitățile, competențele sec. XX și să le învețe pe cele ale sec. XXI:

- *Responsabilitate și capacitate de adaptare* – Exersarea responsabilității personale și a flexibilității în context legate de propria persoană, loc de muncă și comunitate; stabilirea și atingerea unor standarde și țeluri ridicate pentru sine și pentru ceilalți.
- *Competențe de comunicare* – Înțelegerea și realizarea unei comunicări eficiente verbale, scrise și multimedia, într-o varietate de forme și contexte.
- *Creativitate și curiozitate intelectuală* – Dezvoltarea, implementarea și comunicarea ideilor noi altor persoane; deschidere și receptivitate la nou, perspective variate.
- *Gândire critică și gândire sistemică* – Exersarea gândirii în ce privește înțelegerea și realizarea unor alegeri complexe; înțelegerea conexiunilor dintre sisteme.

- *Informații și abilități media* – Analizarea, accesarea, administrarea, integrarea, evaluarea, și crearea de informații în diverse forme și medii.
- *Capacități de colaborare și interpersonale* – Demonstrarea capacităților de lucru în echipă și de conducere; adaptarea la diverse roluri și responsabilități; colaborarea productivă cu ceilalți; conduită empatică; respectarea altor puncte de vedere.
- *Identificarea, formularea și soluționarea problemelor* – Capacitatea de a depista, formula, analiza și rezolva probleme.
- *Auto-formare* – Monitorizarea propriilor nevoi de înțelegere și învățare; localizarea resurselor corespunzătoare; transferul cunoștințelor dintr-un domeniu în altul.
- *Responsabilitate socială* – Acționarea în mod responsabil, ținând cont de interesele comunității; demonstrarea unui comportament etic în contexte legate de propria persoană, loc de muncă și comunitate.

Provocarea actuală a sistemului educațional este de a micșora decalajul dintre modul în care trăiesc elevii și modul în care ei învață.

Profesorul, manager și formator al procesului instructiv-educativ, și elevul, obiect și subiect al acestui proces, dobândind autonomie și formându-se în spiritul responsabilității și al culturii civice. Pedagogia activă, caracteristică învățământului modern, face posibilă trecerea de la transmiterea de cunoștințe la formarea de deprinderi și de abilități, accentuând astfel latura formativă a educației.

Pedagogia modernă modifică, astfel, rolul jucat de polii educaționali, mutând accentul pe elev. Abandonarea limbii de lemn, folosirea unui discurs nou, mobilizarea elevilor în procesul educativ sunt numai câteva dintre caracteristicile acestei pedagogii. Întrebarea dominantă a învățământului modern este ce rol alege școala să joace în societatea actuală și cât de pregătită este ea să facă față schimbărilor provocate de globalizare. Idealul educațional este legat de valorile culturale ce trebuie asimilate, de tipul de personalitate impus de societate, dar și de nevoile elevului. Nu mai este vorba de un model educațional standard, ci de unul dinamic, în concordanță cu noile realități și capabil să reziste la schimbări.

Profesorul își asumă o multitudine de *roluri*, a căror exercitare este dependentă de personalitatea lui:

- *Ca manager*, supraveghează întreaga activitate din clasă, asigură consensul cu ceilalți profesori, cu părinții și cu ceilalți factori.
- *Ca expert al actului de predare-învățare*: el poate lua decizii privitoare la tot ceea ce se întâmplă în procesul de învățământ.
- *Ca lider*, conduce un grup de elevi, exercitându-și puterea asupra principalelor fenomene ce se produc aici. Este un prieten și confident al elevilor, un substitut al părinților, obiect de afecțiune, sprijin în ameliorarea stărilor de anxietate.
- *Ca profesionist reflexiv*, se străduiește tot timpul să înțeleagă și să reflecteze asupra întâmplărilor inedite din clasă, să studieze și să analizeze fenomenele psihopedagogice cu care se confruntă.
- *Ca pedagog social*, pe lângă activitatea didactică, profesorul desfășoară și o activitate extrașcolară sau cultural-educativă. Corolarul conținutului social al acestei profesii constă în participarea la evenimentele și frământările social-culturale ale timpului în care trăiește și ale poporului din care face parte. În această ipostază, profesorul este animat de grija pentru ridicarea gradului de cultură și al națiunii sale. Desfășurându-și activitatea profesională în cadrul școlii, dascălul nu încetează de a fi un educator și în afara ei, urmărind, bineînțeles, obiective specifice și apelând la mijloace și forme adecvate.

Modelarea educației pleacă de la profesor. Numai în măsura în care profesorul își continuă misiunea și în afara cadrului profesional pe care îl oferă școala poate fi considerat un educator

al poporului său. Cele două laturi ale activității sale, școlară și extrașcolară, nu numai că se presupun, dar se și întregesc și se completează reciproc, imprimând acestei profesii un rol sporit în progresul general al cunoașterii.

Personalitatea profesorului de educație fizică este definită ca ansamblul calităților pe care trebuie să le posedă și să le afirme acesta, pentru a asigura eficiența activității desfășurate în timpul lecțiilor. În procesul pedagogic de educație fizică, în afara calităților generale sunt necesare unele însușiri particulare cerute de faptul că profesorul de educație fizică realizează concomitent dezvoltarea fizică și psihică a elevilor, prin mișcarea lor permanentă pe tot parcursul lecției.

În conținutul personalității *profesorului de educație fizică*, dragostea pentru mișcare, pasiunea pentru educație fizică și sport ocupă un rol important. *El trebuie să-i convingă pe elevi de necesitatea și utilitatea practicării educației fizice, prin exemplul personal, să fie un bun specialist și pedagog.*

Profesorul de educație fizică activează atât pe social, cât și sportiv. În calitate de profesor al mișcării sportive, el are datoria să-i convingă pe tineri despre necesitatea și utilitatea practicării sistematice a exercițiilor fizice. În cadrul procesului instructiv educativ, profesorul planifică, organizează activitatea elevilor, observă, ajută, cooperează, îndrumă, controlează, evaluează, stimulează.

Profesorul de educație fizică și antrenorul în diversele ramuri de sport – dobândesc calitatea de pedagog și educator în contextul studiilor universitare.

Viața obligă la permanente confruntări și căutări, tendințe și înnoiri în domeniul educației fizice și sportului. Calitatea de pedagog îmbină cunoașterea exhaustivă teoretică și practică a domeniului, preocupare de studiu și investigație, de integrare a învățământului cu cercetarea științifică și cu exersarea/punerea în practică.

Elevii, care se orientează spre domeniul educației fizice și sportului ca în perspectiva lor să devină profesori sau antrenori, se familiarizează în școală cu diversele tehnici și metode ale sporturilor individuale și colective, priceperi și deprinderi, își formează o motivație intelectuală care facilitează ulterior admiterea în viața studenției.

Profesorii de educație fizică au menirea:

- să conștientizeze elevii de resursele formativ – educative ale educației fizice și sportului,
- să le contureze relațiile nemijlocite în eforturile fizice și intelectuale pe care le solicită diversele exerciții fizice și jocuri cu natura dezvoltării lor fizice și intelectuale, cu posibilitățile lor de înțelegere.

Conținuturile lecțiilor de educație fizică și antrenamentul sportiv impun:

- varietate,
- posibilități de participare activă și conștientă,
- multiple jocuri care să deconecteze,
- exerciții diverse care să faciliteze sporirea forțelor fizice și intelectuale.

Lecțiile de educație fizică cu o densitate exagerată, realizate monoton, cu tehnici empirice în care elevii nu sunt solicitați în procesul creării și anticipării; aplicarea unor metode rigide, standard, prea algoritmizate *conduc la apatie, oboseala rapidă, la fenomene care nu produc interes, dorința de manifestare și integrare a posibilităților lor.* În lecțiile de educație fizică profesorii își pot realiza dezvoltarea proceselor cunoașterii, proceselor emoționale și volitive; incontestabil aceste preocupări să le dobândească elevii în actul conștientizării lor în activitățile corporale.

Profesorii de educație fizică au multiple posibilități în educarea concepției despre lume și viață. Condiția obligă:

- la cunoașterea domeniului,
- la interpretarea fenomenelor didactice, metodice și educative,
- la înțelegerea cauzelor și efectelor, a metodelor educative și pedagogice,
- la raportarea acestora permanentă asupra naturii umane care se educă și formează personalitatea.

În activitatea sa, instructivă și educativă, profesorul de educație fizică trebuie să acționeze în câteva direcții pentru a obține rezultate certe în diverse preocupări metodice:

- Cunoașterea obiectivelor educației fizice și sportului și a modalităților de materializare în programele respective și cu precădere în lecțiile de educație fizică și antrenamentele sportive;
- Studiul permanent al domeniilor științifice care fundamentează bazele teoretice și pedagogice ale culturii generale și culturii de specialitate;
- Capacitatea de înțelegere a unității în diversitate, a fenomenului interdisciplinar de relație și interrelație, a studiilor în domeniul științelor biologice, psihologice, pedagogice, sociologice, filosofice;
- Dorința proprie de creație, inovație, inedit, lupta cu pericolul rutinei și a șablonismului;
- Aceasta educă spiritul inovator, lupta de opinii, capacitatea de elaborare a unor studii generate de propria experiență pedagogică;
- Studiul aprofundat a programelor de educație fizică și al programelor pe ramuri de sport, în dorința de a selecta sisteme de exerciții și jocuri sportive adecvate în care să se realizeze nemijlocit unele valențe ale educației integrale;
- Cunoașterea naturii umane și respectarea acesteia în procesul de instrucție și educație, în lecții, antrenamente, competiții naționale și internaționale;
- Familiarizarea elevilor cu unele tehnici de studii și autocunoașterea particularităților morfofuncționale și psiho-intelectuale; cunoașterea legilor creșterii și dezvoltării organismului uman la vârstele preșcolare, școlare, în dorința conștientizării de o participare activă și eficientă în realizarea rezultatelor scontate.

Concluzii :

- ❖ Educația a fost, este și va fi unul dintre cele mai importante obiective ale existenței noastre. Ea este cea care ne ajută în momentele dificile. Educația este putere!
- ❖ Aristotel afirma: „Rădăcinile educației sunt amare, dar fructul este dulce”.
- ❖ Numai în măsura în care profesorul își continuă misiunea și în afara cadrului profesional pe care îl oferă școala poate fi considerat un educator al poporului său. Cele două laturi ale activității sale, școlară și extrașcolară, nu numai că se presupun, dar se și întregesc și se completează reciproc, imprimând acestei profesii un rol sporit în progresul general al cunoașterii.
- ❖ Menirea noastră ca dascăli nu este ușoară, mai ales în aceste vremuri, dar ce satisfacție ne încearcă când un fost elev ne salută și ne mulțumește pentru EDUCAȚIA dăruită.
- ❖ „O educație bună este izvorul întregului bine în lume.”(Immanuel Kant)
- ❖ “N-ar trebui să-i învățăm pe copiii științe, ci să le deschidem gustul pentru ele”.(Jean Jacques Rousseau)
- ❖ Reinventarea rolului profesorului în interiorul și în afara sălii de clasă poate duce la școli semnificativ mai bune și elevi mai bine educați. Toți cei care contribuie la educația tinerilor trebuie să-și regândească rolurile în educație pentru a oferi profesorilor sprijinul, libertatea și încrederea de care au nevoie pentru a excela în educarea copiilor.

Bibliografie

1. Cristea S., „Pedagogie generală. Managementul educației”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1996;
2. Gliga, L. (coord.). (2002). “Standarde profesionale pentru profesia didactică, București: M.Ed.C. – Proiectul de reformă a învățământului preuniversitar;
3. Gh. Mitra și Alexandru Dragoș „Metodica educației fizice școlare”, Editura Sport-Turism, 2008;
4. Georgeta Chiriță, „Pedagogie”, Editura Sport-Turism, 2002;
5. Mihai Epuran, „Psihologia educației fizice”, IEFS-București, 1998;
6. Popovici, D., „Didactica. Soluții noi la probleme controversate”, Editura Aramis, București, 2000.

Mai este loc de inovație în învățământul actual?

Prof. Spiridon Elena
Școala Gimnazială Anton Pann, Râmnicu Vâlcea

Profesiunea didactică este asociată cu câteva categorii fundamentale de roluri, acceptate de majoritatea sistemelor de formare a profesorilor: proiectare, managementul și organizarea activităților de învățare, consiliere psiho-educatională, managementul clasei de elevi, comunicare cu elevii, părinții și colegii, dezvoltare profesională de-a lungul vieții, participare la perfecționarea procesului educațional și a inovațiilor din școală, oferirea de servicii educaționale pentru comunitate etc.

Personalitatea profesorului în condițiile învățământului actual presupune și o serie întreagă de calități, determinate de specificul și complexitatea muncii pe care o desfășoară. Profesorul își asumă deci o multitudine de roluri, a căror exercitare este dependentă de personalitatea lui. În școală, profesorul este conducătorul activității didactice care se desfășoară în vederea realizării obiectivelor prevăzute în documentele școlare.

Dincolo de contururile precise ale cunoștințelor și dincolo de formarea unor abilități, mesajul esențial pe care procesul educativ trebuie să-l transmită se referă la justificarea necesității învățării, la reliefaarea continuității acestui proces, care începe înainte de lecție și continuă și după încheierea ei. Este același mesaj pe care l-a formulat Ortega y Gasset atunci când a vorbit despre importanța drumului, nu doar a popasurilor, despre importanța lui „a merge”, a lui „a fi pe drum”.

În didactică, acest mesaj pare golit de sens dacă alegem calea expozitivă de a-l transmite. El poate însă convinge atunci când este transmis prin structurarea clară a parcursului, prin articularea lui atentă și cursivă. Astfel, învățământul bazat pe creativitate, pe inovație devine o necesitate.

Dezvoltarea creativității elevilor este motorul inovației și trebuie să înceapă odată cu formularea obiectivelor instructiv-educative. Ea poate fi stimulată prin folosirea metodelor moderne, care se bucură azi de o largă răspândire. Dar tocmai prin această aplicabilitate perpetuă și crescândă, mai sunt ele oare inovative? În ce măsură inovația este capabilă să mai genereze creativitate?

Răspunsul la această întrebare se află doar în curajul nostru de a căuta mereu ceva inedit, de a combina creativ metodele clasice cu cele moderne. Inovația nu mai rezidă doar din patentarea unor metode noi, ci din inventivitatea cu care operăm cu materialul existent deja.

Inovația în învățământ constă în acceptarea unor schimbări cu efecte pozitive asupra activității educaționale ulterioare, ca rod al unor cercetări la macro sau micro nivel. Astfel, inovația și creativitatea sunt două acțiuni complementare în înțelegerea, interpretarea și schimbarea realității educaționale. Prin motivații creatoare ale inovației înțelegem o voință deliberată de a schimba obiceiuri, de a redefini problemele, de a recunoaște noile probleme și de a crea noi metode de a le rezolva. Inovația este indisolubil legată de creativitate. Inovația și creativitatea sunt procese care se intercondiționează, deoarece găsirea soluției la problemele ce apar într-un proces de inovare necesită creativitate.

În contextual realităților educaționale actuale, când căutarea noului este o profesie de credință a oricărui dascăl, sunt de părere că o cale care înglobează ambele direcții este cea mai eficientă.

Consider că o metodă modernă adecvată stimulării creativității, care nu neglijează avantajele implicite ale procedeelelor clasice, este studiul de caz.

Acesta reprezintă o metodă de confruntare directă a participanților cu o situație reală, autentică, luată drept exemplu tipic, reprezentativ pentru un set de situații și evenimente problematice. Metoda studiului este *caz mijlocește o confruntare directă cu o situație din viața reală, autentică*, având un pronunțat caracter activ și evidente valențe euristice și aplicative.

Această metodă urmărește realizarea contactului elevilor cu realitățile complexe, autentice, dintr-un domeniu dat, și testarea gradului de operaționalitate a cunoștințelor însușite și a capacităților formate, în situații-limită.

Pentru ca o anumită situație să poată fi considerată și analizată precum un „caz”, ea trebuie să aibă anumite particularități: să prezinte relevanță în raport cu obiectivele activității; să fie autentică; să fie motivantă, să suscite interes din partea participanților; să dețină valoare instructivă în raport cu competențele profesionale, științifice, etice.

Studiul de caz necesită responsabilitate, capacitate de adaptare, creativitate, gândire critică și sistemică, abilități de comunicare și de colaborare. Este, pe scurt, o formă de investigare temeinică a unei teme porninduse de la principiul muncii de echipă.

Pentru a ilustra metoda studiului de caz am ales ca subiect de analiză și dezbateră epoca interbelică, una dintre cele mai fertile din punct de vedere cultural, social, politic și ideologic, de o amploare fără precedent a raportării la modelul european.

Teza în jurul căreia se construiește studiul de caz este aceea că epoca interbelică este perioada de maximă deschidere culturală și de cosmopolitism, de manifestări uneori exagerate sau teribiliste, dar care marchează sincronizarea definitivă a literaturii române cu cea europeană; este epoca dominată de curentele moderniste, dar asupra căreia și-au pus amprenta decisivă și cele tradiționaliste (cca 1920-1940). Efervescenta culturală și deschiderea europeană ale scriitorilor moderniști sunt anticipative pentru perioada actuală.

Pe baza acestei premise, un număr de aproximativ 6 elevi se organizează de la începutul anului într-o echipă compactă. Fiecare elev se va angaja să aprofundeze câte un aspect al literaturii din perioada supusă analizei. Apoi, vor fi stabilite data limită pentru prezentarea studiului, modalitatea de cercetare și formele de evaluare.

Etaplele care vor fi respectate sunt: alcătuirea planului de lucru, stabilirea bibliografiei, selectarea textelor de studiu, documentarea (studiul organizat al bibliografiei și al altor surse precum albume cu fotografii de epocă, site-uri de internet, jurnale particulare), alcătuirea unui portofoliu critic și sinteza informației.

Tema de investigație este următoarea: *Diversitate tematică, stilistică și de viziune estetică în poezia interbelică (clasa a XII-a)*.

Pentru acest studiu de caz, profesorul, împreună cu grupa de elevi, stabilesc două teme, asociate celor două constante ale poeziei românești: natura-obiect și subiect liric, și iubirea-formă a interiorității și a exteriorizării eului liric.

În cadrul grupei, elevii, sub îndrumarea profesorului, își stabilesc sarcinile concrete de lucru. Astfel, trei dintre ei vor investiga aspecte ale primei teme date, natura, iar ceilalți vor aprofunda cea de-a doua temă, iubirea.

Elevii care au ca sarcină investigarea temei naturii vor prezenta evoluția acestui tip de poezie din perspectivă cronologică, începând cu poezii în a căror operă elementele peisagiste se

întâlnesc doar sporadic: Văcăreștii, Vasile Cârlova, Helide-Rădulescu, continuând cu Vasile Alecsandri, în poezia căruia natura apare ca temă explicită (ciclul Pasteluri). Sunt apoi menționați poeți reprezentativi ca Al. Macedonski, care receptează sonoritățile muzicale ale naturii, și simboțiștii George Bacovia și Dimitrie Anghel, care restrâng peisajul la un decor sugestiv.

Astfel, prezentarea ajunge la poezii interbelice: tradiționaliștii Ion Pillat și Vasile Voiculescu, caracterizați prin accentele bucolice și respectiv elementaritatea aspră a poeziei lor. Urmează moderniștii Lucian Blaga, Tudor Arghezi, Ion Barbu, Adrian Maniu, care, în general, contrazic modelul instituționalizat și imaginează dizarmonicul, înfricoșătorul sau inanimatul din natură, excesiv geometrizat.

Ideile de critică literară prezentate sunt ilustrate pe baza textelor literare selectate. Exemple de astfel de texte reprezentative pot fi: *Târziu de toamnă* de Tudor Arghezi, *Banchizele*, *Lava*, *Copacul*, *Munții*, *Pământul* de Ion Barbu, *Primăvara futuristă* de Adrian Maniu.

Urmează investigarea celeilalte teme a studiului de caz, iubirea. Elevii care au cercetat această temă subliniază faptul că, pentru toți poezii români, Mihai Eminescu a configurat un veritabil mit erotic, considerând dragostea sentimentul înălțător care definește speța umană.

Pentru modernistul Tudor Arghezi, femeia este forța propulsoare, zeitate întrupată în toate formele materiale și spirituale ale vieții: „Ideea, ca și lupta și pâinea-I tot femeie...” (*Inscripție de femeie*). În poezia lui Arghezi apar mai multe ipostaze ale erosului: virtual, carnal și conjugal.

La tinerețe, Blaga înțelegea iubirea ca pe o formă de cunoaștere inițiativă, iar la bătrânețe devine un poet solar. El definește femeia biblic, precum „lumina dintâi” sau „izvorul nopții” în volumele antume, iar în cele postume eul liric fraternizează cu ritmurile naturii și cu beția simțurilor.

Textele ilustrative selectate ar putea fi: *Morgenstimmung* de Tudor Arghezi, *Noi și pământul* de Lucian Blaga, *Panteism* de Ion Barbu, *Amurg de toamnă* de George Bacovia.

Textele literare, portofoliul critic și sarcinile de lucru sunt orientative, fiecare membru al grupului putând să stabilească și alte aspecte, opere, idei edificatoare pentru temă, materiale documentare, forme de expunere.

Împărțirea sarcinilor în cadrul grupului se va face împreună cu profesorul, respectându-se principiul muncii în echipă. Nu există roluri principale sau secundare, fiecare elev contribuind în mod egal la pregătirea subiectului.

Prezentarea se face în fața clasei, și este urmată de întrebările și discuțiile auditoriului. În urma acestor discuții, elevii-spectatori vor face aprecieri la adresa autorilor studiului de caz, iar profesorul va stabili nota fiecărui elev participant la expunere și discuții.

Bibliografie:

1. Parfene, Constantin- *Metodica studierii limbii și literaturii române în școală*, Ed. Polirom, 1999
2. Pamfil, Alina- *Limba și literatura română în gimnaziu*, Ed. Paralela 45, 2009

EDUCAȚIA-ÎN VREMURILE MODERNE

PROF. LOGOPED: STAN OANA-ELENA

C.J.R.A.E.-RM.VÂLCEA

Provocările perioadei în care trăim, dezinteresul pentru școală al elevilor și permanenta transformare a lumii din jurul nostru ne cer să ne reorientăm mereu și să ne restructurăm modul de abordare, în primul rând readaptându-ne noi înșine. Educația este foarte importantă și nu este legată strict de orele din programul zilnic de la școală. Un copil învață și din activitățile extrașcolare, și din participarea la proiecte, și din timpul petrecut alături de părinții săi.

Când vorbim despre școală și cum s-a schimbat aceasta vă pot spune că programa și informațiile au rămas aceleași. Aceeași scriitori, aceleași formule matematice și aceleași evenimente istorice.

Programa școlară se concentrează pe asimilarea unor informații cât mai elaborate și generale, ceea ce este și normal deoarece copiii trebuie să știe scriitori și poeți români celebri precum: Mihai Eminescu, Ion Creanga, Tudor Arghezi, Lucian Blaga și mulți alții.

Problema cu aceste materii obligatorii, care îi forțează pe copii să învețe ceva fie că le face place, fie că nu, este că nu a fost adaptată la timpurile pe care le trăim. Copiii termină liceul fără să știe lucruri esențiale care să îi ajute să se descurce în viață. Nu știu cum se plătesc taxele, nu știu de ce se plătesc aceste taxe, nu știu să facă un credit, nu știu de ce se face un credit și ce presupune, nu știu să trăiască o viață de adult în condițiile în care de la 18 ani statul deja le pune această etichetă.

Să vorbim despre educație. Din cele mai vechi timpuri, oamenii au fost însoțiți de educație, importanța acesteia sporind cu fiecare generație. Educația reprezintă fundamentul vieții oricărui om cu ajutorul căreia s-au putut dezvolta percepția despre lume, gândirea, stilul de viață, conservarea valorilor sociale, dar și spirituale.

Unul dintre rolurile cele mai importante ale educației este acela de a influența, transforma și dezvolta personalitatea indivizilor. Procesul aceste este influențat atât de factorii genetici, cât și de mediile educogene în care individul se află la un moment dat.

Ce învață copiii zilelor noastre? Ne dorim să-i pregătim pentru viață, să-i lăsăm să aleagă ce-i interesează, să trieze informațiile care îi bombardează, să facă ceea ce noi vrem de la ei. Și uităm că sunt totuși copii! E adevărat că învață repede, sunt de mici obișnuiți cu tehnologia, dar

nu au răbdare, nu-și ordonează dorințele, sunt mereu nemulțumiți, nu au timp să se joace. Temele au devenit interzise sau opționale, învățăm din clasa întâi să adunăm trecând peste ordin, din clasa a doua citim texte de două pagini, dăm teste de evaluare națională, participăm la concursuri județene sau naționale, dar copiii noștri nu știu să se joace, nu știu să șoptescă, nu au răbdare să asculte o poveste, nu cântă și nu se joacă afară. Cărțile nu le mai sunt prieteni, li se pare că școala e un alt tărâm de joacă. Creștem copii independenți, care știu să spună ”Nu vreau!” și care nu știu ce este mila, generozitatea, ajutorul sau prietenia.

Aici intervine relația părinte-învățător. Fiecare își are rolul său, dacă nu se lucrează în echipă rezultatele nu vor fi cele așteptate. Îi apreciez pe acei părinți care insuflă copilului dorința de a ști, dorința de a intra în competiție corectă cu ceilalți. Ei sunt cei care ”construiesc” un copil modern: informat, curios, serios, creativ, implicat în propria formare. Sunt bucuroasă când părintele îi oferă copilului ocazia să învețe, în situații diferite, când îi acordă o parte mai mare sau mai mică din timpul său, îl învață semnificația binelui, să fie tolerant și să iubească natura.

Învățarea transdisciplinară din școala zilelor noastre îi ajută să se ancoreze mai bine în prezent. Învățarea bazată pe joc, mișcare, muzică se apropie mai mult de necesitățile copiilor de 6 ani. Consider că foarte important este să nu lipsească din activitatea unei zile muzica, desenul și mișcarea. Cred că de mare ajutor sunt obiectele specifice vârstei: covorul, jucăriile, expoziția cu desenele lor, colțul cu plante și bineînțeles computerul. Mi se pare însă că le cerem uneori să crească prea repede, să fie mai maturi decât ar trebui.

Educație se face și prin activitățile extrașcolare. Acțiunile de acest fel scot la iveală sufletul copilului, inițiază prietenii, descoperă pasiuni, îndrumă interese. Învățătorul este cel care alege felul activității, locul de desfășurare, formează echipe și sugerează teme de cercetare. Prin astfel de activități elevii vor învăța să aprecieze frumosul, să iubească și să protejeze natura. Vor participa la concursuri județene sau naționale, vor scrie poezie sau proză, vor recita, își vor dori să fie actori, să cânte și să danseze. Orice copil este special dacă i se crează condiții să arate de ce este special! În activitățile extrașcolare își urmează dorințele și aspirațiile personale datorită încrederii inspirate și curajului insuflat de învățător. Orice activitate coborâtă din minte în sufletul copilului are o frumusețe aparte! Îl învață să fie curios, să descopere, să aprecieze, să aleagă, să fie creativ, să pună în valoare ceea ce are. Valențele informaționale și corelative ale activităților extrașcolare sunt multiple. Ele devin eficiente dacă au constanță și atractivitate. Definitiv este dorința cadrului didactic de a pune în valoare calitățile elevilor săi în orice moment, în orice loc, cu orice ocazie.

Cât de multe pot învăța participând la proiectele de pe platforma eTwinning! Platforma eTwinning a fost lansată la 14 ianuarie 2005, cu scopul de a facilita parteneriatele între instituții de învățământ preuniversitar din Europa. Începând din octombrie 2007, acțiunea eTwinning a început să fie derulată și în România, sub coordonarea Institutului de Științe ale Educației, apoi și cu sprijinul Centrului pentru Inovare în Educație. Cele două instituții acționează în parteneriat ca „Centru Național eTwinning”.

Scopul principal al acțiunii eTwinning este acela de a facilita comunicarea și colaborarea între școli din țările membre ale Uniunii Europene, implicând cadrele didactice și elevii în activități noi de învățare: crearea de diverse produse educaționale care implică utilizarea noilor tehnologii și în elaborarea cărora colaborează cu echipe din alte țări. Pe termen lung, se urmărește îmbunătățirea competențelor de utilizare a noilor tehnologii (atât în cazul cadrelor didactice, cât și în cazul elevilor), îmbunătățirea comunicării în limbi străine (competență de bază în Uniunea Europeană – comunicarea în cel puțin două limbi străine), cunoașterea și dialogul intercultural.

Copiii din clasele mele au participat cu plăcere la proiectele desfășurate. Scopul acestor proiecte a fost obținerea unor cunoștințe reciproce despre parteneri: ne-am ascultat unii pe alții, ne-am văzut, ne-am informat cu privire la eroii noștri, am schimbat felicitări de Crăciun, ne-am jucat, am găsit noi modalități de comunicare, ne-am trimis cărți poștale, desene, picturi, fotografii.

Ce am câștigat? Am sădit în copii sămânța unor virtuți, a unor valori esențiale dezvoltării precum generozitatea, responsabilitatea, onestitatea, respectul, comunicarea, altruismul, leadershipul și acțiunea. Am stabilit o ierarhie a valorilor, iar aceste proiecte europene mi-au oferit ustensile pentru a aplica la clasă și a împărtăși copiilor într-un mod special principiile care stau la baza sistemului de educație.

Sunt încântată că am avut ocazia să cunosc oameni și culturi noi, copiii să-și facă prieteni noi, să iau contact cu metode și tehnologii noi care să îmi permită să pun în practică și să aplic la clasă un alt mod de predare mai apropiat de elev, axat pe priceperea și dezvoltarea fiecăruia. Unii au desenat, alții au pictat, au exersat conversația în limba engleză, au ascultat melodii cântate de copii din altă țară, au trimis și au primit cărți poștale și felicitări.

Pe platforma eTwinning au loc discuții și dezbateri, se lucrează în grup și se desfășoară activități cu aplicabilitate în clasă. Principalul avantaj al platformei îl reprezintă suportul pentru derularea de proiecte. Recomand și susțin o altfel de educație. Am astăzi copii talentați, care pictează, desenează cu mare plăcere și citesc. "Lumea colorată" în care trăiesc le aduce premii la concursuri de creație plastică, prieteni noi pe platforma eTwinning, o expoziție pe coridoarele școlii, plăcerea de a petrece 5 ore la școală alături de colegi și activități ce le luminează sufletul și mintea, le deschid porțile spre lumea de mâine.

Acești copii sunt cei care se instruiesc singuri, fără profesor, în afara școlii. În zilele noastre să știți că au început să apară din ce în ce mai mulți astfel de copii care, își pun principiile și interesele pe primul loc. Acești copii poate nu învață foarte bine la limba franceză și nu au note tocmai bune la ora de matematică, însă, au scopuri și interese mult mai bine definite și formate decât restul. Poate sunt concentrați pe un anumit sport, poate excelează la ora de biologie, visând să devină medici sau poate pur și simplu se axează pe demersul funcționării taxelor și impozitelor, vrând să își deschidă propria afacere în viitor.

Genul acesta de copii au învățat să folosească internetul și Youtube-ul în scopul dezvoltării personale și învățând să acumuleze informații care chiar să îi ajute în viitor.

Distragerile de la învățat sunt peste tot, inclusiv la școală sau acasă. La școală regulile sunt stricte și aceleași pe care le știm dintotdeauna. Nu se vorbește la oră, pauza este de 10 minute între ore, nu copiați, nu vorbiți cu colegul etc.

Copilul este acasă, făcându-și temele, acesta se încurcă la un exercițiu, primul lucru pe care îl face este să își întrebe părinții, un prieten sau chiar să consulte internetul. O informație aflată este bine venită, de oriunde ar veni. Am observat că elevii înțeleg mai bine anumite lucruri atunci când își întreabă un coleg, pe mama sau bunica. De ce? Pentru că îi este permis să pună cât mai multe întrebări și să i se explice pe înțelesul lui. În general, în clasă, apare anxietatea, frica de a nu fi judecat pentru întrebarea pe care vrei să o pui sau pe motiv că nu ai înțeles ce s-a predat.

Conform psihologului Donald Winnicott creativitatea aparține sentimentului de a te “simți viu”. **Pentru a fi creativi, copiii trebuie să se simtă în siguranță din punct de vedere emoțional.** Copiii sunt exploratori prin natură, dar pentru a fi creativi au nevoie de un mediu propice. Îndrăzneala de a face ceva diferit, sau într-un mod nou, este inima creativității. Copiii au nevoie de experiențe pozitive, de spațiu personal pentru a fi singuri cu ei înșiși și în același timp au nevoie de sentimentul de conexiune cu alte persoane, în special cei care sunt importanți pentru ei emoțional.

BIBLIOGRAFIE:

1. Cristea, S. - " Fundamentele pedagogice ale reformei invatamantului ", EDP, Bucuresti, 1994;
2. Cerghit, I., Radu, I.T., Popescu, E., Vlasceanu, L. - " Didactica ", manual pentru clasa a X-a, scoli normale, EDP, Bucuresti, 1994;
3. Cucos, C. - " Pedagogie ", Ed. Polirom, Iasi, 1996;
4. Jinga, I., Istrate, E. - " Pedagogie ", Ed. ALL, 2001;
5. Nicola, I. - " Pedagogie ", EDP, Bucuresti, 1994;

UTILIZAREA TEHNOLOGIEI MODERNE ÎN EDUCAȚIE

PROF. LOGOPED: STAN OANA-ELENA

C.J.R.A.E.-RM.VÂLCEA

Până de curând, tehnologia și educația nu erau doi termeni care nu se asociau prea des, în special folosiți în sintagma „tehnologia în educație”, care ar reprezenta un rol major pentru tehnologie în învățare. Majoritatea persoanelor considerau că dacă stai la calculator sau pe telefon nu faci nimic productiv.

Însă, în ultimii ani, au apărut o multitudine de platforme online, care facilitează procesul de învățare. Cum ar fi: kahoot.com, vocaroo.com, mykoolio.com sau twinkl.com. Prin intermediul acestora copiii pot accesa informația mult mai ușor, fiindu-le la îndemână să învețe de pe un device pe care oricum îl folosesc zilnic.

De asemenea, tehnologia în educația a început să fie o mare parte din acest proces, începând cu lockdown-ul din anul 2020. Astfel, pentru copii contemporani combinarea tehnologiei cu învățarea la clasă este în principiu benefică, deoarece oferă o diversificare a modului clasic de predare.

Despre importanța educației și evoluția ei

Educația stă la baza formării unei societăți. Cu cât oamenii sunt mai bine educați, cu atât nivelul de viață este mai ridicat. Însă, această educație nu se referă doar la cât de multă matematică, fizică sau gramatica unei limbi străine cunoști, ci și cât de bine reușești să empatizezi sau să rezolvi problemele care apar neașteptat.

Acum sute de ani nu exista un loc unde copiii puteau primi o educație desăvârșită, astfel pe parcursul evoluției umane s-a hotărât că ar fi de folos pentru copii să învețe să citească și să scrie. La început doar băieții puteau învăța, iar fetele erau considerate drept cele care trebuiau doar să aibă grijă de casă, deci nu primeau o educație prea bună. După aceea, s-a ajuns ca și fetele să poată studia și astfel cine dorea să învețe avea acces liber spre acest lucru.

Despre cerințele erei digitale în domeniul educației

După cum am menționat și mai sus, ultimii ani au adus o evoluție majoră în privința digitalizării educației. Tot mai multe companii oferă resurse digitalizate pentru învățare. Pe lângă platformele interactive și jocurile educative se regăsesc și manualele, care până acum le aveam doar pe hârtie, în format digital.

Acest lucru ușurează procesul de predare, deoarece cadrul didactic poate accesa sutele de resurse de oriunde, cu unica condiție de a avea conexiune la internet. Pe de altă parte, tehnologia în educație se poate utiliza și fără a avea acces la internet.

O mare parte dintre resursele pe care le găsim în mediul online se pot descărca pe calculator, astfel ele pot fi folosite oricând de profesori. De asemenea, cadrul didactic poate folosi programe

care sunt deja pe calculator, de exemplu PowerPoint, pentru a realiza animații și momente de predare interactive.

Așadar, tehnologia în educație poate deveni cu ușurință o parte integrantă a actului de predare-învățare. Folosind aplicații simple și accesibile, cadrul didactic poate să utilizeze tehnologia în educație pentru a face orele de curs mai interesante și atractive.

Ce competențe solicită era digitală și cum pot fi dezvoltate / însușite

Pentru a putea folosi tehnologia în educație și învățare este necesar ca profesorul și elevul să aibă un minim de competențe digitale.

Cadrul didactic trebuie să învețe despre cele mai noi tehnici pe care le poate folosi în procesul de predare, pentru a putea utiliza tehnologia în educație. Acest lucru nu este dificil, deoarece internetul este plin de filmulețe și articole pe care le poate utiliza pentru sprijin și îndrumări. De exemplu, câteva sfaturi puteți găsi aici și aici.

O competență extrem de folositoare este programarea. Dacă un cadru didactic știe să lucreze, chiar și cu HTML, care este cel mai ușor limbaj de programare, atunci poate crea site-uri foarte interesante.

Dar, chiar dacă cadrul didactic nu are cele mai bune abilități în folosirea calculatorului și tehnologiei, poate începe cu prezentări scurte, dar interactive. Acestea le poate realiza în PowerPoint sau Canva. Cu ajutorul acestor două aplicații pe care le poate folosi pentru a preda sau recapitula, profesorul va reuși să atragă atenția elevilor.

Un alt aspect care trebuie luat în considerare este nivelul competențelor digitale ale elevilor. În cazul în care aceștia nu se descurcă foarte bine, nu este o problemă majoră. Copiii și tinerii învață foarte repede și sunt curioși să afle lucruri noi. Astfel, când profesorul aduce o metodă sau platformă nouă de pe care elevii pot învăța, aceștia se vor obișnui repede cu ea.

Deci, folosirea tehnologiei în educație, la clasa de elevi, poate începe de la un nivel mic de competențe digitale, dar pe parcurs va veni de la sine dorința de a afla mai multe.

Avantaje pentru tehnologia în educație

Tehnologia în educație are ca prim avantaj diversificarea metodelor de predare. Prin utilizarea prezentărilor, videoclipurilor sau jocurilor online educative, profesorul oferă posibilitatea elevilor de a învăța despre subiectele discutate, prin metode inovative care îi captivează.

De asemenea, prin anumite jocuri și aplicații pentru mai mulți jucători, elevii pot interacționa unul cu celălalt. În acest mod vor reuși să lucreze ca o echipă pentru a duce la final scopul exercițiului.

Prin utilizarea tehnologiei, profesorilor le va fi mai ușor să realizeze fișe de lucru. Folosind un calculator, pot schimba cu ușurință structura sau formularea din acestea. De exemplu, în cazul meseriilor care se schimbă, profesorul poate să adauge sau să scoată anumite meserii de pe fișa de lucru pentru a fi la curent cu cele mai noi joburi. Iar, în acest mod nu trebuie să refacă toată fișa de lucru.

Nu în ultimul rând, când se rezolvă sarcinile pe o aplicație, în general sunt mai concise. Adică, se utilizează de multe ori întrebările grilă sau cele cu răspuns scurt. Dar, cu siguranță că există și anumite aplicații și moduri în care tehnologia poate fi folosită în educație.

Dezavantaje pentru tehnologia în educație

Un prim dezavantaj pentru tehnologia în educație este faptul că în acest context copiii lucrează cu anumite noțiuni abstracte. Lucru care e dificil pentru elevii până în clasa a patra, deoarece ei au dificultăți în a recunoaște o noțiune care nu este concretă, palpabilă.

În cazul în care elevii ar folosi telefonul personal pentru rezolvarea acestor sarcini, s-ar putea ca aceștia să fie distrași. Deoarece sunt obișnuiți să folosească telefonul respectiv pentru alte jocuri și activități de relaxare, sunt șanse mari ca aceștia să uite că trebuie să fie atenți și să înceapă să se joace cu telefonul sau să facă complet altceva. Pentru această problemă, soluția ar fi utilizarea unor telefoane sau alte device-uri doar în timpul orelor de curs.

Așadar, tehnologia în educație este benefică, deoarece în acest mod elevii vor putea folosi ceva cunoscut pentru a învăța lucruri noi și interesante. Totul poate începe de la cinci minute o dată pe săptămână, până la încadrarea platformelor online la fiecare curs.

Pentru a afla cum puteți folosi tehnologia în procesul de evaluare și primire de feedback, dar și despre importanța feedback-ului accesați acest link. Mai mult, participați GRATUIT la un curs și atelier conversațional de germană pentru a face cunoștință cu metodele interactive și atractive pe care le folosim în predarea limbii germane în mediul online, dar și pe trainerii noștri.

Bibliografie

<https://didacto.ro/tehnologia-in-educatie-avantaje-si-dezavantaje/>
<https://adfaber.org/rolul-tehnologiei-in-domeniul-educatiei/>

EDUCAȚIE TRADIȚIONALĂ ȘI EDUCAȚIE MODERNĂ

PROF. LOGOPED: STAN OANA-ELENA

C.J.R.A.E.-RM.VÂLCEA

Educația tradițională versus educația modernă ar trebui să constituie o temă de reflecție pentru toate persoanele care au un rol în instruirea și educarea copiilor. Bineînțeles că primele vizate sunt cadrele didactice începând cu educatoarele și ajungând la profesorii din universități care trebuie să cunoască tendințele și orientările noii educații și în același timp să depășească cadrul tradițional al conceperii activităților, să-l activeze pe copil, elev sau student în propria formare și educare. Educația modernă prin diferitele sale posibilități materiale oferă intensificarea învățării pe toate planurile astfel că școala trebuie să fie prima instituție care trebuie să schimbe abordarea față de desfășurarea învățării și să utilizeze metode noi, interactive care să conducă la o învățare superioară și într-un ritm accelerat potrivit tendințelor societății actuale.

Activitatea instructiv-educativă se desfășoară în baza unor finalități, este pusă în practică prin intermediul unui sistem de metode și procedee, apelează la o serie de mijloace tehnice de realizare, iar rezultatele sunt verificate și evaluate prin strategii specifice. Curriculum-ul școlar integrează toate aceste componente, dintre care o poziție centrală revine metodelor care fac posibilă atingerea finalităților educaționale.

Etimologic, termenul metodă provine din grecescul „methodos”, care înseamnă „drum spre”. Metodele de învățământ pot fi definite ca „modalități de acțiune cu ajutorul cărora, elevii, în mod independent sau sub îndrumarea profesorului, își însușesc cunoștințe, își formează priceperi și deprinderi, aptitudini, atitudini, concepția despre lume și viață.

Elevii prezintă particularități psih individuale, astfel încât se impune utilizarea unei game cât mai ample de metode de predare care să le valorifice potențialul. Semnificația metodelor depinde, în cea mai mare măsură, de utilizator și de contextul în care este folosită.

Metodele tradiționale, expositive ori frontale lasă impresia că nu ar mai fi în conformitate cu noile principii ale participării active și conștiente a elevului. Acestea pot însă dobândi o valoare deosebită în condițiile unui auditoriu numeros, având un nivel cultural care să-i asigure accesul la mesajul informațional transmis raportat la unitatea de timp.

Metodologia didactică actuală este orientată către implicarea activă și conștientă a elevilor în procesul propriei formări și stimularea creativității acestora în acest context, preferențele pe care le cunosc metodele de învățământ cunosc câteva direcții definitorii. Relația dinamică- deschisă constă în raporturile în schimbare ce se stabilesc între diferitele metode. Diversitatea metodelor este impusă de complexitatea procesului de învățare, fiecare metodă trebuie să fie aleasă în funcție de registrul căruia i se raportează. Amplificarea caracterului formativ al metodelor presupune punerea accentului pe relațiile sociale pe care le are elevul în procesul de culturalizare și formare a personalității. Reevaluarea permanentă a metodelor tradiționale vizează adaptarea lor în funcție de necesități și raportarea lor la evoluția științei.

Metodele de predare-asimilare pot fi clasificate în:

Tradiționale expunerea didactică, conversația didactică, demonstrația, lucrul cu manualul, exercițiul;
Moderne algoritimizarea, modelarea, problematizarea, instruirea programată, studiul de caz, metode de simulare (jocurile, învățarea pe simulator), învățarea prin descoperire.

Principala metodă de educare a gândirii în *învățământul tradițional* o constituie expunerea profesorului, completată cu studiul individual al elevului. Această metodă a fost criticată, susținându-se că ea nu favorizează legătura cu practica.

Lipsa de legătură cu realitatea vine de la atitudinea elevilor, ei asistă pasiv la expunere, pe care știu că trebuie să o repete. Cealaltă metodă tradițională, convorbirea cu întreaga clasă, antrenează mai mult participarea elevilor, dar elevii sunt ghidați, nu știu ce se urmărește. Așadar, forma clasică a învățământului dezvoltă puțin gândirea elevilor.

Ulterior s-au preconizat diverse moduri de organizare a învățământului, denumite școli active, în care accentul cade pe studiul individual efectuat de elevi. Modul nou, activ, de organizare a învățământului se dovedește superior, dar solicită mult timp. Odată cu desconggestionarea programelor școlare în cadrul reformei învățământului, se va începe și activizarea predării în școala românească. *Metodele activ-participative* pun accent pe învățarea prin cooperare, aflându-se în antiteză cu metodele tradiționale de învățare. Educația pentru participare îi ajută pe elevi să-și exprime opțiunile în domeniul educației, culturii, timpului liber, pot deveni coparticipanți la propria formare. Elevii nu sunt doar un receptor de informații,

ci și un participant activ la educație în procesul instructiv-educativ, încurajarea comportamentului participativ înseamnă pasul de la „a învăța” la a „învăța să fii și să devii”, adică pregătirea pentru a face față situațiilor, dobândind dorința de angajare și acțiune. Principalul avantaj al metodelor activ-participative îl reprezintă implicarea elevilor în actul didactic și formarea capacității acestora de a emite opinii și aprecieri asupra fenomenelor studiate. /n acest mod, elevilor le va fi dezvoltată o gândire circumscrisă abilităților cognitive de tip superior, gândirea critică. Aceasta reprezintă o gândire centrată pe testarea și evaluarea soluțiilor posibile într-o situație dată, urmată de alegerea rezolvării optime pe baza argumentelor. A gândi critic înseamnă a deține cunoștințe valoroase și utile, a avea convingeri raționale, a propune opinii personale, a accepta că ideile proprii pot fi discutate și evaluate, a construi argumente suficiente propriilor opinii, a participa activ și a colabora la găsirea soluțiilor. *Principalele metode de dezvoltare a gândirii critice* sunt metoda ciorchinelui, metoda Mozaic, metoda Cubuli, metoda Turul Galeriei, metoda 6X6, metoda Lotus, metoda Pălăriile ganditoare, metoda Frisco, metoda Schimba perechea metoda Explozia stelara, Diagrama Ven, metoda Cauză-efect.

Pentru ca învățarea prin cooperare să se bucure de un real succes, se impune respectarea unor reguli. literatura de specialitate relevă faptul că, pentru ca elevii să fie dispuși să lucreze în echipă, se impune respectarea a două condiții:

- asigurarea unui climat pozitiv în clasă;
- formularea unor explicații complete și corecte asupra sarcinii de lucru, astfel încât aceasta să fie înțeleasă de toată lumea.

În vederea asigurării unui climat pozitiv în sala de clasă este necesar ca elevii să aibă impresia că au succes în ceea ce fac. Factorii care asigură succesul într-o clasă sunt formularea de expectanțe pozitive față de elevi utilizarea unor strategii de management educațional eficient stabilirea de obiective clare și comunicarea acestora elevilor valorificarea la maxim a timpului destinat predării evaluarea obiectivă.

Eficiența muncii în grup depinde de claritatea explicației pentru sarcinile de lucru. Profesorii trebuie să ofere explicații cât mai clare și să se asigure că ele au fost corect înțelese de către elevi.

Literatura de specialitate oferă o imagine fidelă asupra antitezei care se creează între metodele tradiționale și cele moderne utilizate în predare. *Metodele tradiționale* au următoarele caracteristici

- pun accentul pe însușirea conținutului, vizând, în principal, latura informativă a educației,
- sunt centrate pe activitatea de predare a profesorului, elevul fiind văzut ca un obiect al instruirii, așadar comunicarea este unidirecțională;
- sunt predominant comunicative;
- sunt orientate, în principal, spre produsul final, evaluarea fiind de fapt o reproducere a cunoștințelor;
- au un caracter formal și stimulează competiția;
- stimulează motivația extrinsecă pentru învățare;
- relația profesor-elev este autocratică, disciplina școlară fiind impusă.

Aceste metode generează pasivitatea în rândul elevilor.

La polul opus, *metodele moderne* se caracterizează prin următoarele note:

- acordă prioritate dezvoltării personalității elevilor, vizând latura formativă a educației;
- sunt centrate pe activitatea de învățare a elevului, acesta devenind subiect al procesului educațional;
- sunt centrate pe acțiune, pe învățarea prin descoperire;
- sunt orientate spre proces;
- sunt flexibile, încurajează învățarea prin cooperare și capacitatea de autoevaluare la elevi, evaluarea fiind una formativă;
- stimulează motivația intrinsecă;
- relația profesor-elev este democratică, bazată pe respect și colaborare, iar disciplina derivă din modul de organizare a lecției.

Prin metodele moderne se încurajează participarea elevilor, inițiativa și creativitatea.

Din toate cele menționate rezultă faptul că profesorul trebuie să-și schimbe concepția și metodologia instruirii și educării, să coopereze cu elevii, să devină un model real de educație permanentă, să se implice în deciziile educaționale, să asigure un învățământ de calitate. Pregătirea managerială a profesorului, însușirea culturii manageriale, nu numai cea tradițională psihopedagogică și metodică, pot asigura înțelegerea și aplicarea relației autoritate-libertate, ca nou sens al educației, prin predare-învățare și rezolvarea altor situații din procesul educațional școlar.

BIBLIOGRAFIE

1. Dumitru, I., Dezvoltarea gândirii critice și învățarea eficientă, Editura de est, Timișoara, 2000;

2. Guțu, S., Dezvoltarea și implementarea curriculumului în învățământul gimnazial cadru conceptual, Grupul Editorial Litera, Chișinău, 2001;
3. Ionescu, M., Radu I., Didactica modernă, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2000;
4. Marcu Filimon ., Psihopedagogie pentru formarea profesorilor, Editura Universității din Aradea, 2000.

Învățarea prin lectură

Metoda portofoliului prin lectură presupune crearea unui număr de lecturi parcurse pentru a atinge tema prevăzută în programă. Aceasta se realizează la nivelul mai multor discipline (istorie, geografie, limba română, limbi străine, etc.).

Acest procedeu al prototoliilor prin documentare destinat elevilor de gimnaziu și liceu trebuie să aibă fundamentul pe o relație bibliotecă școlară-profesor bine stabilită. Aceasta presupune :

- O buna informare a elevilor;
- Fond documentar actualizat permanent;
- Popularizare a cărții;
- Sprijin pentru lectură;
- Digitalizare.

Spațiul bibliotecii școlare devine treptat un loc în care o mare parte a elevilor preferă să petreacă timpul prin diverse activități. Meritul în acest caz este al bibliotecarului deoarece face un efort prin resurse reduse de a atrage tineretul în această eră a tehnologiei.

Am observat în calitate de bibliotecar că tot mai mulți școlari aleg cartea din bibliotecă decât cea în format digital. Spre exemplu în cazul liceului meu elevii care nu au dorit să facă religie au ales fără ezitare ca alternativă bibliotecă, această tendință devenind una tot mai generalizată, fapt confirmat și de colegii mei din județ.

Dotarea, ambientul, activitățile și parteneriatele tot mai numeroase confirmă această tendință. Biblioteca a devenit astfel treptat un templu al cunoașterii, învățării, spiritualității, un loc în care elevul este introdus în elementele culturii globale. Astfel lectura este revitalizată prin spațiul bibliotecii, devenind chiar un spațiu de recreare și un tărâm în care intrii în contact cu alte civilizații.

Principalele parteneriate, cu scop de atragere spre bibliotecă, sunt cele încheiate cu instituțiile școlare gimnaziale și cu cele două licee. Se desfășoară activități de formare, informare, consiliere școlară pe teme multiple precum: educație rutieră, educație religioasă, educație civică, educație pentru carieră, educație culturală (Ziua Națională a României, Ziua Națională a Culturii, despre artă). Având buget propriu o bibliotecă poate participa la târguri, festivaluri și editarea unei reviste dar din păcate fondurile sunt și în acest caz limitate, donația fiind o sursă importantă pentru dezvoltarea fondului de carte, cultura fiind tot mai subfinanțată.

Atragerea tinerilor se poate face prin metode interactive ce implică direct copilul precum lectura în doi. Acest lucru nu este deloc suficient deoarece valorile și gustul pentru lectură este transmis de acasă, din familie.

Astfel un rol de a cultiva gustul pentru lectură îl are și bibliotecă publică prin activități ce implică și popularizează lectura pentru adulți. Lectura poate avea și crează o apropiere între copil și părinte prin poveștile rostite sau citite, lărgind de la vârste mici orizonturi.

Crearea unei biblioteci mici în camera copilului stimulează învățarea prin descoperire și gustul pentru lectură odată cu creșterea în vârstă. Astfel cu răbdare cei mici sunt introduși în lumea minunată a cărții, realizând și scurte scenete.

În cazul meu am realizat cu mulți părinți ce au copii la nivelul primar, o mare parte fiind amici sau foști colegi, am încercat să ating mai facil una din funcțiile bibliotecii aceea de a descoperii și de a crea plăcerea lecturii. Am pus bazele alături de părinți și de cadrele

didactice a unui club de lectură pentru părinți cu scopul de a crea competențele de lectură. Scopul a fost de realiza capacitatea de a alege acele și citii textele educative, interesante pentru cei mici.

În copul de clădire unde sunt clasele primare și gimnaziale am realizat o sala ce se pretează spre o ludotecă. Aici cei mici vizeoneaza desene specifice vârstei, colorează, realizează puzzles. Acestea au fost posibile doar cu ajutorul donațiilor și sprijinul părinților.

Elevii au fost foarte receptivi la crearea diverselor grupe de activități, indiferent de ciclul de învățământ. Au fost create grupuri de pictură unde elevii, în special cei de ciclu gimnazial și liceal, crează opere de artă după anumite teme din programa de la limba română și istorie. Rezultatele lor sunt expuse în bibliotecă. Un alt grup este grupul creației scrise unde sunt create eseuri și poezii, unele dintre acestea încadrându-se și la concursuri județene. Alt grup sau club este cel al povestitorilor unde cei mici ascultă povești lecturate de cei mari.

Astfel treptat biblioteca devine alături de sala multimedia un centru al școlii, un prieten al elevului. Școlarul la vârsta sa, a jocului, fanteziei, imaginației își formează personalitatea într-un cadru organizat și controlat, în acest context al exploziei nocive a informației pe internet.

În unitatea mea de învățământ printr-o colaborare strânsă cu cadrele didactice de la învățământul primar am reușit prin vizite organizate la bibliotecă să angrenăm în lumea cărții de la cele mai mici vârste. Răsfoind paginile copilul pășește în lumea povești, a basmului a unor epoci de mult apuse în romane. Ca o concluzie, am observat că fetele preferă mai mult cititul decât băieții.

Bibliografie:

1. Petru Apostol. *Educatia si pedagogia în perspectiva operationala*. Bucuresti: Didactica si Pedagogica, 1969
2. Valerică Olteanu. *Marketingul serviciilor*. Bucuresti: Coeditie Marketer-Expert, 1994

Metode și tehnici de stimulare a creativității

Aspirația la dezvoltarea spiritului creativ a dus la conceperea unor metode care, pe de o parte, să combată blocajele, iar pe de alta, să favorizeze asociația cât mai liberă a ideilor, utilizând astfel la maximum resursele inconștientului.

Metodele și tehnicile de dezvoltare a creativității contribuie la dezvoltarea gândirii divergente creative a copiilor și a comportamentului lor creativ, ceea ce implică explorarea activă a mediului și găsirea soluțiilor la problemele cu care se confruntă. Capacitățile creative ale copiilor necesită o dezvoltare multilaterală.

După Torrance „*Indivizii creativi nu-și pot înceta activitatea, deoarece nu pot înceta să gândească. Ei nu se pot gândi la nimic altceva mai plăcut decât la muncă. Aici își pot pune în aplicare aptitudinile creative*”.

Există variate modalități de stimulare a creativității. Unele se bazează pe dezvoltarea imaginației (brainstroming, sinectica), altele dezvoltă gândirea creatoare prin procedee euristice. Îmbinarea celor două categorii de metode oferă cele mai bune șanse de stimularea activităților creative. Metodele de acest tip se aplică individual sau în grup.

Aceste metode și tehnici instructive destinate să influențeze dezvoltarea capacităților creatoare ale gândirii trebuie să provoace nedumeriri, să incite întrebări, să creeze acea situație care îl îndeamnă pe copil la căutări, la noi descoperiri, sugerând oportunități de creație. Printre metodele de stimulare a creativității avem:

- *Brainstorming* – o metodă de stimulare a creativității în condițiile activității în grup, menită să genereze un număr mare de idei, pentru soluționarea unei probleme. În traducere directă “furtună în creier”, “efervescenta creierului”, “asalt de idei”, sau “evaluare amânată”¹, constă în enunțarea spontană a mai multor idei pentru soluționarea unei probleme.

Obiectivul urmărit prin aplicarea acesteia presupune exersarea creativității copiilor prin diferite tipuri de activitate.

Ideea de bază aparține lui Alex Osborn care elaborează această tehnică încă din anul 1938.

---

¹ Vrâncianu, M. și colaboratorii. (2010). *1001 idei pentru o educație timpurie de calitate*-ghid pentru educatori. Chișinău. p.128

El scoate în evidență importanța imaginației în toate domeniile vieții și aplicării creativității în toate fazele de rezolvare a problemelor, începând cu orientarea și terminând cu evaluarea.

Regăsim în acest context blocajele perceptuale, emoționale și culturale ale gândirii.

Brainstorming-ul prezintă o metodă de căutări și creații individuale precum și de confruntare și omologarea ideilor, soluțiilor descoperite în grup. Reprezintă o aplicare a dialogului euristic a lui Socrate, cu o largă utilizare a mecanismului asociațiilor libere ale colectivului optim pentru învățare prin creație.

Goethe este de părere că, „*ideile îndrăznețe sunt ca piesele de șah în atac; ele pot fi bătute, dar pot și începe un joc câștigător.*”

Scopul principal al brainstorming-ului este enunțarea cât mai multe puncte de vedere, fiindcă nu calitatea contează, ci cantitatea, de aceea sunt acceptate toate ideile, chiar și cele bizare.

Avantajele utilizării metodei brainstormingului:

- obținerea rapidă și ușoară a ideilor noi și a soluțiilor de rezolvare - aplicabilitatea largă, aproape în toate domeniile;
- stimulează participarea activă a membrilor;
- dezvoltă creativitatea, spontaneitatea, încrederea în sine;
- dezvoltă abilitatea de lucru în echipă.

Este o metodă care se desfășoară în grupuri de 5-20 de copii. Durata optima este de 20 minute, în funcție de problema supusă cercetării și de numărul de copii participanți în fiecare grup.

În aplicarea acestei metode se respectă niște cerințe:

- selectarea problemei puse în discuție;
- problema să prezinte interes de studiu și dezbateri din partea copiilor;
- să aibă șanse de rezolvare
- selecționarea grupului participanților;
- crearea unui mediu educațional corespunzător stimulării creativității;
- admiterea de idei în lanț, pornind de la o idee se pot dezvolta altele prin combinații, analogii, asociații;
- înregistrarea exactă a ideilor în ordinea prezentată;
- amânarea aprecierilor și a evaluării ideilor emise.

Exemple de enunțuri:

- se topește zăpada;
- ne îmbrăcăm mai subțire;
- înmuguresc copacii;
- înverzesc copacii;
- apar insecte;
- vin rândunele;
- vin berzele;
- se întorc păsările călătoare;
- înfloresc ghiociei;
- apar florile pe câmp;
- soarele prinde putere;
- cerul nu mai este gri;
- oamenii fac curățenie în grădini;
- oamenii îngrijesc copacii de crengi uscate și omizi.

Ideile expuse de copii sunt selectate și cele care nu sunt concludente sunt eliminate.

- *Brainwriting (6-3-5)*² – asemănătoare cu brainstorming-ul, doar că ideile originale sunt notate pe foile de hârtie care circulă între participanți până când fiecare grup primește foaia proprie cu toate completările celorlalte grupuri.

Avantajele aplicării metodei:

- oferă posibilitate celor timizi de a se exprima;
- stimulează construcția de „idei pe idei”;
- sunt cumulate valențele muncii individuale cu cele ale efectului de grup;
- se respectă ritmul indivizilor lenți, participanți la acțiune;

Exemplu: “Cu părinții la munte!”, “La țară la bunici!”, “La mare!”, “În tabără cu grădinița”, “În concediu cu părinții!”, e posibil să conțină următoarele elemente: brazi, munți, cabane, apă, flori, păsări, insecte, drum, cărare, rucsac, copii, bunici, părinți, jucării etc.

- *Explozia stelară* – este o metodă nouă de dezvoltare a creativității.

Începe din centrul conceptului și se împrăștie în afară, cu întrebări, asemenea exploziei stelare.

---

² Breben, S. și colaboratorii. (2002/2009). *Metode interactive de grup-ghid metodic*. Craiova: Ed.Arves. p.289

Scopul acestei metode este de a obține cât mai multe întrebări, cât mai multe conexiuni între concepte. Este o modalitate de stimulare a creativității individuale și de grup; organizată în grup stimulează crearea de întrebări la întrebări, dezvoltă construcția de idei pe idei.

Această metodă este ușor de aplicat la orice vârstă și în mai multe domenii. Aceasta fiind o modalitate de relaxare, dar și o sursă de noi descoperiri.

- *Sinectica* – este o metodă de creație în cadrul grupului și este strâns legată de descoperirea analogică, ce se bazează pe raționamentul prin analogie. Această tehnică a fost elaborată de W. J. Gordon.

Scopul acestei metode este promovarea rezolvării creative a problemelor. Este un proces de rezolvare creativă a problemelor. Participanții analizează diverse probleme, expunând idei noi și originale.

De asemenea această metodă poate înlătura constrângerile, astfel încât copiii ajung să-și exprime liber opiniile. Metoda incită la dezvoltarea de idei noi și originale chiar și asociații de idei, participantul transformând necunoscutul în cunoscut, favorizează emergența ideilor noi privind problema abordată.

- *Tehnica viselor*

Tehnica viselor³ este o tehnică bazată pe meditație care permite copilului să își lase imaginația în voie, să presupună ce ar putea face în viitor, cum va arăta locuința lui, școala, parcul etc., cum vor arăta colegii, apoi să compare visul cu realitatea, în vederea obținerii unor situații viabile pentru viitor.

Scopul acestei metode este de a se exprima în propoziții simple și dezvoltate, de a valorifica cunoștințele dobândite prin rezolvarea unor sarcini și de a dezvolta spiritul de echipă stimulând competiția între copii.

Dacă prima categorie de activități a presupus o concentrare mare și efort în elaborarea sarcinilor, de exemplu, la rezolvarea unor fișe (din punct de vedere fizic- poziție, încordarea prelungită a mușchilor mâinii etc.), tehnica viselor asigură secvența de relaxare necesară și obligatorie pentru desfășurarea optimă a programului zilnic.

Îmbinați tehnica visului cu brainstorming pentru un randament bun al activității.

---

³ Breben, S. și colaboratorii. (2002/2009). *Metode interactive de grup-ghid metodic*. Craiova: Ed.Arves. p.301

Copiii stau din ce în ce mai mult în casă în fața monitoarelor de orice fel, cunosc natura numai din *poze* și din filme. Este momentul și avem obligația de a-i scoate *afară*. Este motivul pentru care de câțiva ani a apărut conceptul de *activitate outdoor*, ca alternativă la educația formală, tradițională. Prin astfel de activități copiii au contactul direct cu natura, reprezintă o puternică sursă de experiențe de învățare, beneficiind de un mediu relaxant, fără constrângerile impuse de *cei patru pereți ai clasei*, oferă un cadru stimulat, nenumărate beneficii fizice, emoționale, mentale ce asigură bunăstarea individului, asigură dezvoltarea spiritului de echipă, oferă posibilitatea unui mediu relaxant și motivant în funcție de problema identificată deoarece permite escaladarea unor nivele înalte de imaginație în vederea obținerii rezultatelor propuse. Din perspectiva temei abordate în cadrul acestei cercetări, se pot desfășura și activități outdoor cu preșcolarii. De exemplu:

- ”Ne jucăm cu frunze, creăm un covor magic,, – copiii se vor bucura de plimbare în curtea grădiniței și vor aduna cât mai multe frunze. După ce au strâns cât mai multe se vor așeza la atelierul de lucru unde vor lipi pe o coală colorată frunzele așa cum doresc, realizând un covor de frunze frumos colorat.
- ”Culorile vecine câte sunt la număr?” – copiii vor primi foi și tempera, apoi vor aplica culoare pe foaie așa cum doresc. Următorul pas este să arunce baloane cu apă peste foile pictate pentru a evidenția fuziunea culorilor în contactul cu apa. La sfârșit vor număra fiecare câte culori vecine se regăsesc pe lucrări.
- ”Desen/pictură” liberă – mai întâi preșcolarii vor face o plimbare în curtea grădiniței și, de comun acord se va alege un loc pentru desfășurarea atelierului de lucru, după care fiecare copil redă în desen/pictură un aspect/un peisaj din natură.

Descrierea celor observate în natură este și ea o activitate verbal-artistică care are drept suport *cuvântul și frumosul, artisticul din natură*. Analiza elementară a unui tablou, lectura imaginilor, interpretarea unui cântec pentru copii, este de asemenea o activitate artistică, dezvoltă spiritul de observație, toate acestea trezind în copil obișnuința de *a auzi, de a vedea, de a simți*, cu intenția de a-l familiariza cu frumosul .

EDUCAȚIA INTERCULTURALĂ

- UN PRINCIPIU DE BAZĂ ÎN PREDAREA INOVATIVĂ A LIMBII ENGLEZE

PROF. STANCU PRICIU DANIELA

LICEUL TEOLOGIC ADVENTIST

Educația interculturală își propune să pregătească indivizii și societățile să fie mai atente la dimensiunea culturală a existenței lor. În condițiile sporirii contactelor, ale interacțiunilor posibile, se pot decela două mari seturi de obiective ale școlii interculturale: păstrarea și apărarea diversității culturale a populației școlare. Școala, ca instanță de transmitere a valorilor se va centra pe pluralitatea culturilor pe care mediul multicultural îl presupune. Trebuie evitat să se instituie primatul unei culturi asupra alteia. Acest obiectiv presupune două aspecte: pe de o parte, ea vizează adaptarea educatului la mediul propriu, al regiunii, orașului, culturii sale particulare, cu toate trăsăturile, iar pe de altă parte, acest tip de școală își propune să asigure adaptarea educatului la mediu ca în calitate de coexistență a mai multor grupuri culturale. Se cere a fi vizate atât culturile familiale cât și cele înconjurătoare, ambientale. Trebuie vegheat ca școala să nu devalorizeze o cultură sau alta în numele unor relativisme explicite. În procesul de predare-învățare a limbilor străine se pune accent pe însușirea elementelor de cultură și civilizație, considerându-se că activitățile variate bazate pe artă culinară, obiective turistice, literatură, muzică, etc pot înlesni învățarea.

Specificitatea școlii interculturale, privitor la atitudinilor asimilaționiste sau multiculturaliste, constă în aceea că ea refuză de a se lăsa închisă în false alternative, promulgând varianta culturii conjugate, a interacțiunii culturale. Ca instrument de transmitere a moștenirii culturale, acest tip de școală își propune să privilegieze toate culturile ambientale, de a le evidenția pe toate în diferențele specifice, cu bogățiile indispensabile. Civilizația construită de școală nu se prezintă ca o entitate fixă, cu o structură definitivă. Cultura prezentă sau transmisă de școală se cere a fi înțeleasă într-o perspectivă dinamică, neîncheiată.(cf. Hannoun, 1987, pp. 110-112).

Aceste două seturi de obiective îngăduie specificări, materializate în conduite interculturale concrete precum:

1. Deschiderea spre altul, spre străin, spre neobișnuit. Această deschidere este dificilă, pentru că ne obligă să ne interogăm încrederea în noi, propria noastră viziune despre lume. Dar această interogativitate constituie un prealabil indispensabil pentru capacitatea de a trăi experiențe noi. Învățarea unei limbi de circulație internațională, precum engleza, aduce cu sine facilitarea acestei

deschideri și odată ce avem abilități de comunicare, chiar și doar verbală la nivel A2-B1, putem înfrânge temerile.

2. Aptitudinea de a percepe ceea ce ne este străin. Avem obiceiul de a aranja ceea ce este străin după grile de lectură ce ne sunt proprii, de a nu percepe pe altul decât prin modul obișnuit de a simți sau gândi.

3. Aptitudinea favorabilă de a experimenta. În linie generală, noi pretindem rețete, reguli bine fixate. Doar așa ne simțim în siguranță. Este posibil să ne apropiem de altul având curajul de a experimenta, explorând moduri existențiale diferite, călătorind și comunicând în limba țării respective sau mai simplu, în limba engleză care este familiară chiar și persoanelor care nu au beneficiat de studii academice.

6. Alungarea fricii față de altul. Sentimentul de xenofobie face parte din zestrea cea mai veche pe care istoria ne-a transmis-o. Această frică trebuie să dispară pentru a-l primi pe celălalt. O persoană care nu comunică în limba țării tale poate să devină un apropiat dacă există o limbă de comunicare comună.

7. Capacitatea de a pune în chestiune propriile norme. Privirea spre altul este determinată de sistemul referențial socio-cultural care ne fuzionează comportamentul. Cu cât ne dovedim a fi mai incapabili să ne recunoaștem relativitatea propriului sistem de referință, cu atât rămânem orbi sau insensibili față de ceilalți.

8. Capacitatea de a recunoaște și a relativiza propriile repere etno și socio-centriste. Asta nu înseamnă să-ți renegi propriile tradiții, ci să nu le transformi în ceva absolut.

9. Performanța de a cuceri identități mai largi, de a dezvolta o loialitate de tip nou. Nu trebuie renunțat la identitatea noastră (de român, ungar, țigan etc.), dar trebuie să accedem la alte tipuri de identități mai înglobante, precum cea de european, cetățean al lumii etc.

10. Școala a trebuit să facă față eterogenității lingvistice și culturale a grupurilor școlare ivite din urma imigrării. Prima sa gesticulație a fost aceea de a elimina diversitatea, de a considera pluralismul ca ceva rău. Diferența a fost înțeleasă ca un handicap ce trebuia rezolvat. Educația interculturală, în această fază, se reducea la o practică educativă asimilaționistă, ca o pedagogie reparatorie pentru eșecul sau excluderea școlară. Aceste practici erau puse în practică mai ales în zonele unde componenta pluriethnică era evidentă.

S-a recurs, de aceea, la o pedagogie compensatorie, de susținere, de ștergere a diferențelor, de achiziționare de către toți, pentru o "corectă" integrare, a acelorași instrumente culturale, mai ales lingvistice. Alteritatea culturală a fost conotată negativ și a fost disprețuită.

Cu toate că România, ca dealtfel întregul spațiu balcanic, a reprezentat dintotdeauna un mozaic etnic și cultural, preocuparea pentru educația interculturală este de dată recentă. Spre exemplu, găsim la Anca Nedelcu o consemnare potrivit căreia, în anul 1841, Gazeta de Transilvania raporta un număr de 1260 de școli integral maghiare sau integral românești („962 de școli ungurești, 298 românești”) și doar 13 școli mixte, ceea ce reprezintă doar 1% din totalul instituțiilor școlare în cadrul cărora s-ar fi putut promova contactul interetnic și intercultural (cu accent pe folosirea modului condițional-optativ, deoarece nu există nicio certitudine că politica educațională era, la acea dată, una de promovare a dialogului intercultural). Firește, politica practică de regimul comunist a fost una de nivelare socială, etnică și culturală, în pofida afirmării discursive a egalității între români și „naționalitățile conlocuitoare”. Astfel, în istoria educației interculturale, sau cel puțin a preocupării pentru interculturalitate, există un vid corespunzător perioadei comuniste. În această perioadă, limbile străine precum rusa aveau o răspândire semnificativ mai mare decât engleza și franceza. Lipsa materialelor legate de cultură și civilizație se resimțea semnificativ.

Odată cu deschiderea granițelor europene și pentru români, fenomenul de globalizare a adus cu sine ideea că odată ce înveți limba unui popor, îți însușești și cultura acestuia. Limba engleză care la nivel mondial unește vorbitorii din diverse popoare și le permite să comunice, aduce cu sine multiculturalitate, varietate și interesul elevilor de a o învăța se bazează chiar pe aceste aspecte.

Bibliografie:

1. Dasen, P.; Perregaux, C.; Rey, M. – „Educația interculturală”, Ed. Polirom, Iași 1999
2. Albu, N., citat în Nedelcu, A., Fundamentele educației interculturale, Editura Polirom, Iași, 2008, p.73
3. „Educația interculturală: de la teorie la practică”, -implementarea educației interculturale în școli multietnice din România-România-Raport-Raport de cercetare al Agenției de Dezvoltare Comunitară „Împreună”-cercetători: Ana Ivasiuc, Maria Koreck, Roberta Kővári, noiembrie 2010.
4. Hanoun, Hubert, 1987, Les Ghettos de l'école. Pour une éducation interculturelle, Les Edition ESF, Paris

APLICAREA UNOR METODE INTERACTIVE DE PREDARE LA DISCIPLINA FIZICĂ

**Prof. dr. Stănescu Ramona,
Colegiul Național de Informatică „Carmen Sylva” Petroșani**

Fizica se încadrează în domeniul științelor exacte, care are ca principal obiect de activitate observarea și studierea teoretică și practică a mediului înconjurător. Una din caracteristicile definitorii ale fizicii este natura ei experimentală, având un rol complex în dezvoltarea și pregătirea elevului pentru interacțiunea cu tot ceea ce îl înconjoară. Pe lângă o anumită cantitate de cunoștințe transmise, ea se axează în primul rând pe formarea personalității elevului prin dezvoltarea unui simț practic al lucrurilor, prin finisarea unui simț critic despre lumea exterioară, înarmând elevul cu abilitatea de a structura logic și algoritmic problemele de orice natură, înlesnind astfel rezolvarea lor. În vederea acumulării eficiente a acestor informații teoretice și dobândirii optime a aptitudinilor practice aferente, este necesară implementarea în special a unor metode interactive și moderne de predare și evaluare la disciplina fizică.

Metoda mozaic (JIGSAW)

O primă metodă interactivă, de ultimă generație sau a ultimului val, care poate fi folosită cu succes în cadrul unei lecții de fizică este metoda mozaic (jigsaw) [3]. Această metodă presupune formarea unor grupe-casă inițiale (cooperative), eterogene, de 5-6 elevi, fiecărui elev fiindu-i atribuit un număr de la 1 la 3. De asemenea, conținutul lecției ce urmează a fi predat este divizat în 3 părți, atribuindu-se din nou un număr de la 1 la 3 și punându-se la dispoziție și 3 fișe de lucru, aferente fiecărei secvențe de lecție. Fiecărui elev îi revine sarcina de a studia și asimila fragmentul de lecție cu același număr ca și el, pentru ca apoi să se constituie grupurile de experți, formate din elevii cu același număr pentru a discuta pe marginea temei citite. În final, elevii se reîntorc în grupurile inițiale de cooperare, pentru a preda și împărtăși celorlalți secvența de lecție învățată de fiecare dintre ei.

Succesul acestei metode vizează, în principal, studierea și asimilarea de către fiecare grup cooperativ a lecției în întregime și nu doar a fragmentului atribuit fiecărui elev în parte.

Avantajele acestei metode sunt, în principal, utilizarea învățării prin cooperare, prin colaborare, asumarea și exersarea unor roluri, oscilând între formatori și formați, dezvoltarea abilității de a adresa și de a răspunde la întrebări, precum și valorificarea eficientă a timpului, prin acoperirea simultană a întregului material al lecției.

Un exemplu concret de aplicare a metodei mozaicului se poate realiza în predarea lecției „Efectul fotoelectric extern”, din cadrul unității de învățare „Elemente de fizică cuantică”, clasa a-XII-a. Astfel, elevii numerotați cu cifra 1, vor primi ca sarcină studierea definițiilor, mărimilor fizice și a modului de desfășurare a experimentului, referitoare la efectul fotoelectric. Aceștia vor avea la dispoziție și fișa de lucru cu numărul 1, ce va conține schema aparatului de studiu, ei trebuind să reprezinte grafic caracteristica tensiune-curent. Elevii numerotați cu cifra 2 vor avea ca activitate parcurgerea și asimilarea celor patru legi ale efectului fotoelectric, iar în cadrul fișei de lucru cu numărul 2, acești elevi vor trebui să reprezinte diagramatic legile efectului în vederea explicării comportamentului și variației diferitelor mărimi fizice specifice. Elevii reprezentați prin cifra 3 vor învăța aplicațiile efectului fotoelectric, vizând celula fotoelectrică și fotomultiplicatorul. Pe baza fișei de lucru cu numărul 3, ei vor fi solicitați să calzuleze lucrul mecanic de extracție specific acestor aparate.

În cadrul grupelor de experți purtând același număr atribuit inițial, elevii vor confrunta cunoștințele acumulate pe aceeași temă și rezultatele obținute la activitățile stipulate în fișa de lucru

corespunzătoare, pentru a dezvolta strategii de predare a conținutului celorlați membri din grupurile cooperative, inițial formate. La întoarcerea în grupurile-casă, elevii își vor preda materialul asimilat colegilor, astfel încât întreaga lecție să fie învățată de toți membrii grupurilor-casă. Astfel, prin explicarea informațiilor dobândite într-o manieră personală colegilor de grupă, folosind propriul vocabular și stil, elevul expert va reține la un nivel mult mai profund și durabil conținutul predat.

Metoda SINELG

O altă metodă interactivă și activ-participativă de predare a unei lecții de fizică este metoda SINELG (sistem interactiv de notare pentru eficientizarea lecturii și gândirii) [3]. Această tehnică de predare are la bază un model de gândire critică, de autocunoaștere a elevului, de socializare interactivă în cadrul clasei școlare. Practic, metoda presupune prezentarea unei teme de dezbatere, urmată de o sesiune de brainstorming individual, în care elevii își notează propriile idei, păreri, argumente sau contraargumente despre subiectul propus. Apoi, elevii vor prezenta public, în fața clasei, ideile și opiniile personale, într-o sesiune de brainstorming colectiv, întocmindu-se și o listă cu ceea ce elevii știau deja, vor să știe sau au învățat între timp.

După aceasta, profesorul le pune la dispoziție un text științific, referitor la tema propusă inițial, pe care elevii îl vor parcurge, notând fragmentele care confirmă ceea ce știau, care infirmă ideile personale, care oferă opinii noi la care nu s-au gândit și care sunt neclare sau neînțelese. În final, urmează din nou o dezbatere colectivă, precum și completarea din nou a tabelului cu rubricile știu / vreau să știu / am învățat, pentru a-l confrunța cu tabelul de dinaintea lecturării articolului.

Această metodă este una complexă, care presupune atât activarea elevului la clasă, dezvoltarea unei gândiri critice și intensificarea abilităților sociale, cât și formarea deprinderilor de autoînvățare, de gestionare a propriilor resurse, care va constitui baza învățării continue și permanente, de-a lungul întregii vieți.

Aplicarea didactică a acestei metode, la disciplina fizică, se poate face pentru lecția „Dualismul undă-corpusul”, din cadrul unității de învățare „Elemente de fizică cuantică”, clasa a-XII-a. Astfel, profesorul va propune ca temă de dezbatere și studiu enunțul: „Lumina este atât undă cât și particulă”, iar elevii își vor nota propriile opinii, pe marginea acestei teme, folosindu-se de cunoștințele anterioare din cadrul capitolului aferent și de alte informații informale. În acest sens, ei vor aduce argumente, care, pe de-o parte, să susțină natura ondulatorie a luminii și să contrazică natura corpusculară, precum fenomenele de reflexie și refracție a luminii, difracția și dispersia luminii, iar pe de altă parte argumente care să susțină natura corpusculară a luminii, precum efectul fotoelectric, efectul Compton. Elevii vor exprima și idei subiective, mai puțin științifice, pe baza experiențelor individuale, de natură filozofică, istorică, religioasă, creându-se și o atitudine interdisciplinară.

După brainstorming-ul colectiv, profesorul le va pune la dispoziție elevilor, spre lectură și studiere, un articol științific, cu specific atât fizico-matematic cât și filozofico-religios, ca de exemplu lecțiile de fizică redactate de omul de știință american Richard Feynman, „Strania teorie despre lumină și materie”. Parcurgând acest text, elevii își vor confrunța propriile argumente exprimate anterior, în vederea validării acestora, vor corecta eventualele erori științifice personale, vor dobândi informații noi, ca legătura acestui subiect cu teoria câmpurilor în fizică, cu electrodinamica cuantică, precum și conexiunile de factură filozofică și, nu în ultimul rând, vor însemna lucrurile neînțelese spre a fi explicitate de profesor.

În urma discuției de grup finale, elevii vor reactualiza lista proprie cu ceea ce știau, ceea ce au învățat, precum și cu punctele despre care vor să afle mai mult, în vederea obținerii unor explicații suplimentare din partea cadrului didactic sau a recomandării unor articole de studiu alternative. Prin exprimarea cu voce tare a informațiilor extrase din lectură, prin transpunerea acestora într-un limbaj și sub o formă individuală, elevii vor interioriza toate aceste explicații și vor dezvolta o serie de structuri cognitive durabile în timp.

În concluzie, putem identifica o serie de avantaje ale metodelor didactice interactive, aplicate în domeniul fizicii, precum:

- promovează procesele de muncă independentă, creativitate, inițiativă;
- stimulează colaborarea și socializarea în clasă;
- corelează concret conținutul informațional cu realitatea;
- dezvoltă o motivație intrinsecă generată de studiul personal, de satisfacția descoperirii individuale;
- instaurează un simț al gândirii critice și o tehnică de autodirijare a învățării.

Raportat strict la conținutul disciplinei fizică, unde informațiile sunt, cu precădere, ori în strânsă legătură cu mediul înconjurător, ori foarte abstracte și algoritmizate, metodele interactive de predare ajută elevul să înțeleagă mai ușor și mai bine anumite principii, teorii, să asimileze într-un mod corect și complet diferitele fenomene și procese fizice. De asemenea, formarea unui limbaj și vocabular științific adecvat este esențial pentru acest domeniu și se poate optimiza prin utilizarea metodelor interactive, de exprimare liberă a propriilor idei, de autoreglare și autocorectare, ca cele prezentate anterior.

Bibliografie:

1. Ciascai Liliana, *Strategii euristice de instruire la fizică*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj, 1999.
2. Cucuș Constantin et al., *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare*, Editura Polirom, Iași, 2009.

DE LA TRADIȚIE LA INOVAȚIE

CARMEN-GABRIELA STĂNICĂ

Liceul Teoretic "Benjamin Franklin"

Bucuresti, Sector 3

În mod tradițional, ca profesori, am deținut într-o mare măsură controlul asupra mediului predării și învățării. Am decis ce ar trebui să se întâmple și când și unde anume ar trebui să aibă loc. Am controlat cine anume va munci împreună. Ca părinți, recunoaștem că vine un timp când elevii noștri trebuie să-și asume responsabilitatea pentru acțiunile lor. Nu este întotdeauna ușor pentru părinți să facă această schimbare. Ca profesori, avem un rol similar de a considera în ultimă instanță elevul ca fiind responsabil pentru procesul său de învățare, iar aceasta nu va fi în mod necesar ceva ușor de făcut. Dar trebuie să recunoaștem că este important pentru elevii noștri să treacă de la dependență la independență, și de la a fi controlați la a li se permite responsabilitatea. În multe țări, am observat o schimbare de accent de la a fi centrat pe profesor la a fi centrat pe elev. Nu s-a întâmplat pe neașteptate și nu a avut loc printr-un singur pas uriaș.

Primul pas de la predare la învățare a reflectat mișcarea de la accentul pus pe profesor ca persoana care furniza cunoștințe sau instrucție sau formare la o situație în care elevul a devenit persoana care dobânda cunoștințe sau abilități. Elevul a trecut de la a fi un receptor pasiv la un căutător activ în procesul învățării. Pentru elev, al doilea pas al trecerii la învățarea centrată pe elev a însemnat schimbări referitoare la 'când', 'unde', 'ce', 'cum' și 'de ce' în conexiune cu procesul învățării. Schimbarea nu a dus la o situație în care procesul învățării să fie completamente scutit de influențele exterioare. În schimb elevul a primit îndrumări privind alegerile pe care trebuia să le facă. Trecerea la învățarea centrată pe elev a avut loc treptat și nu în același ritm în toate țările, sistemele de învățământ și școlile. Există un interval mergând de la abordarea tradițională centrată pe elev până la o situație complet centrată pe elev. Schimbarea va afecta întregul sistem de învățământ, evaluarea elevilor, școlile, profesorii și resursele necesare. Trebuie să aibă loc treptat, pe măsură ce se dezvoltă capacitatea totală de a sprijini învățarea centrată pe elev. Trecerea la mai multe abordări centrate pe elev are o bază teoretică

justificată. Totuși, motivul major al adoptării ei a fost că duce la o învățare mai eficace și la formarea unor tineri capabili să-și ocupe locul ce li se cuvine în societate. Un lucru important de ținut minte este că, dacă schimbarea urmează să fie corespunzătoare și durabilă, aceasta va avea loc treptat. Aceasta poate lua ceva timp, iar unele aspecte ale trecerii la învățarea centrată pe elev pot să nu fie convenabile mai târziu în viitor. Aceasta nu este însă o scuză pentru a evita să facem primii pași acum. În ciuda rezervelor mele privind citatul din Barr și Tagg, ei au oferit totuși o remarcă foarte utilă spunând: ‘Vedem acum că misiunea noastră nu este instrucția ci mai degrabă a face fiecare elev să învețe prin orice mijloace ce funcționează cel mai bine’. Am remarcat de asemenea angajamentul de a produce ‘elevi de succes’ și ‘obținerea de rezultate excelente de către toți’.

Am observat deja că elevii nu învață o idee nouă în izolare. Ei își dezvoltă în continuu gândirea, în lumina experienței anterioare. Dacă ei sunt manipulatori activi de cunoștințe, care mănuiesc și procesează idei noi mai degrabă decât să le primească pur și simplu, ei vor fi ajutați în procesul creării unei noi logici proprii. Atât plănuierea învățării cât și faptul de a fi implicați în alegerea metodelor de învățare îi ajută să fie niște elevi mai eficienți. Vor fi capabili să creeze secvențe de obținere de informații care să însemne ceva pentru ei și într-un fel care să li se potrivească. Putem înțelege noile experiențe înăuntrul nostru, pur și simplu gândindu-ne la ele. Dar putem de asemenea să ne formăm idei logice prin interacțiunea cu alții, în special cu profesorii noștri. Socrate își învăța elevii punându-le întrebări și făcându-i să interacționeze cu el prin justificarea răspunsurilor lor.

Învățarea într-un ritm propriu ajută elevul să primească informații în porții pe care să le poată mânui, și îi dă posibilitatea să proceseze aceste informații înainte de a fi obligat să examineze alte idei. Prin înlocuirea prelegerilor cu învățarea activă, integrarea învățării într-un ritm propriu și organizarea unor situații de grup cooperante putem să ne sprijinim elevii pe măsură ce învață eficient. Herman Ebbinghaus (1850-1909) a fost primul psiholog care a investigat sistematic memoria. A ajuns la concluzia deprimantă pentru profesori că cea mai mare parte a informației pe care noi și elevii noștri o primim se uită în decurs de o săptămână. Munca lui și a celor

care au urmat au stabilit că repetiția și învățarea insistentă, adică practicarea suplimentară a învățării pot ajuta reținerea, însă de asemenea că ne descurcăm mai bine cu informațiile ce ne par logice. Întrucât a fi manipulatori activi de cunoștințe înseamnă că elevii noștri sunt bine înzestrați pentru a dezvolta această logică, aceasta îi va ajuta de asemenea să poată reține informația. Un elev va dori să investească mai mult efort la o disciplină pe care a ales s-o studieze, și prin urmare faptul că elevul are alegerea subiectului sprijină de asemenea reținerea informației, întrucât acesta simte că învățarea are un scop. Amintirea se află în conexiune cu contextul, iar alegerea metodelor de învățare și de asemenea folosirea unor tehnici precum cercetarea ajută elevii noștri să facă legătura între noile cunoștințe și contexte. Când mai târziu se confruntă cu astfel de contexte în timpul muncii, abilitatea lor de a-și aminti va crește. Dacă elevii vor să se conducă singuri, ei vor fi motivați de autonomia mai mare de a ține sub control propriul lor proces de învățare. Un aspect cheie pentru profesor este că atunci când acționează ca un îndrumător sau sfătuitor sau critic, trebuie s-o facă într-un fel care să nu distrugă simțul autonomiei și motivația care îl acompaniază. Un al doilea punct pe care l-am selectat este alegerea metodelor de învățare. Toți suntem motivați de lucrurile pe care ne place să le facem și de experiența succesului. Dacă un elev poate învăța în modalități pe care le găsește satisfăcătoare și care îi plac, atunci va fi mai motivat. Dacă elevii sunt mai motivați, atunci ei vor dori să muncească mai mult, iar succesul ce va rezulta va face să le crească motivația. Observați de asemenea că o motivație mai puternică va contribui la reducerea ratei mari a abandonului școlar.

Am văzut că elevii pot să difere în privința felurilor în care preferă să primească și să mânuiască noile cunoștințe. Deși conceptul incluziunii în educație a fost conceput ca puternic legat de includerea elevilor cu ceea ce se recunoaște în general a fi cerințe educaționale speciale, trebuie să avem o viziune mai largă și să aplicăm la alte modalități în care elevii noștri pot fi diferiți. Dacă includem elevii cu cerințe educaționale speciale, însă nu reușim să satisfacem cerințele elevilor cu niveluri înalte de abilități, sau pe aceia care au preferințe specifice de a învăța, nu reușim să atingem obiectivul Departamentului englez pentru Educație și Abilități al 'realizării excelenței

de către toți.’ Putem lăsa elevilor alegerea metodelor de învățare, și am văzut că aceasta poate contribui la motivație. Dacă lucrăm cu ei pentru a identifica metodele de învățare ce corespund abilităților și potențialului elevilor individuali, vom fi capabili să facem procesul de învățare mai inclusiv. Aceasta înseamnă firește că e posibil să avem nevoie de învățare diferențiată, astfel încât elevii individuali să poată studia în felul care li se potrivește. Înlocuirea prelegerilor cu învățarea activă aduce o contribuție valoroasă la includerea elevilor care urmează un tipar mai puțin academic, sau care au dificultăți de a se concentra. Aceasta nu înseamnă că schimbarea este dezavantajantă pentru aceia care sunt academici și pot să se concentreze.

Prin învățarea activă, cei performanți pot fi provocați și li se pot oferi oportunități de a-și dezvolta gândirea. Așa cum studenții individuali dispun de un potențial diferit de a învăța, au de asemenea un potențial diferit în privința ritmului în care pot învăța. Predarea tradițională a urmat în general un ritm ce convine unei categorii largi de elevi ‘medii’. Aceia cu potențial mai ridicat puteau deveni frustrați și plictisiți, în timp ce aceia prezentând dificultăți de a face față erau lăsați treptat din ce în ce mai în urmă. Rezultatul nu a fost deloc unul inclusiv la nici unul din limitele intervalului. În învățarea centrată pe elev, le dăm elevilor controlul asupra ritmului lor de studiu. Ei pot indica când sunt gata să meargă mai departe sau dacă au nevoie de timp suplimentar. Profesorii sunt responsabili pentru monitorizarea progresului și integrarea programelor de învățare într-un ritm propriu. Un aspect important aici este că elevii individuali pot lucra în ritmuri semnificativ diferite în contexte diferite. Etichetarea unor persoane drept ‘elevi înceți’ nu ar trebui să-și aibă locul în educație în general. Învățarea centrată pe elev presupune folosirea abordărilor ce sunt în directă legătură cu unele din abilitățile cheie necesare tinerilor care se pregătesc pentru muncă.

Definițiile pe care le-am examinat includ interacțiunea cu alți elevi și lucrul atât în grupuri cât și individual. Ambele pot contribui la dezvoltarea abilității cheie ‘lucrul în echipă.’ Însă aceste aspecte ale învățării centrate pe elev oferă avantaje mai extinse în legătură cu abilitățile cheie. Lucrând în grupuri, elevii își dezvoltă abilitățile de comunicare atât în contexte profesionale cât și în contexte sociale. Ei trebuie de asemenea să învețe să-și

organizeze relațiile interpersonale. Am observat că elevii devin manipulatori activi de cunoștințe, iar aceasta include obligația de a explora probleme. Rezolvarea de probleme și gândirea critică sunt niște abilități cheie importante, și prin folosirea acestor abordări în învățarea materialului tehnic, elevii își vor dezvolta abilitatea de a le aplica într-un context profesional. Plănuierea învățării în învățarea centrată pe elev are legătură cu abilitățile cheie referitoare la ‘pregătirea pentru practică’, ‘Dezvoltarea personală pentru îmbunătățirea performanței’ și ‘Dezvoltarea carierei profesionale’. Utilizarea tehnologiei informației și comunicării apare adesea în învățarea centrată pe elev și este de asemenea o abilitate cheie la toate nivelurile. În ce în ce mai mult, angajații trebuie să lucreze mai degrabă folosindu-se de propria inițiativă. Ca rezultat al unor structuri manageriale pe orizontală, și a apariției unor companii mai mici, aceștia nu se mai află sub aceeași strictă supraveghere. Aceleași calități sunt dobândite de elevii care se bucură de o autonomie mai mare și pentru care responsabilitatea este o situație normală, și astfel aceștia sunt mai pregătiți să și-o asume la locul de muncă. Chiar și într-un proces de producție pe scară mare e posibil să trebuiască să fie manipulatori activi de cunoaștere, să cerceteze și să și asume responsabilitatea de a explora probleme și identifica soluții. Am observat că interacțiunea cu alți elevi și necesitatea de a lucra atât în grupuri cât și individual sprijină dezvoltarea abilităților cheie ale lucrului în echipă – care sunt esențiale la locul de muncă. La aceasta putem adăuga interacțiunea cu profesorii, care le dă acestora posibilitatea de a crea relații mature, aplicabile în raport cu viitorii lor manageri. Învățarea în ritm propriu poate ajuta elevii să deprindă echilibrul optim între viteză, calitatea rezultatelor și durabilitatea muncii lor. Asumarea responsabilității pentru evaluarea învățării se află în legătură directă cu a fi capabil să evaluezi calitatea propriei performanțe la locul de muncă. În multe feluri, învățarea centrată pe elev oglindește situația pe care majoritatea tinerilor noștri o vor întâlni în viitor, iar aceștia vor trece de la circumstanțele în care profesorii îl consideră în ultimă instanță responsabil pe elev la una în care managerii lor îi vor considera responsabili.

BIBLIOGRAFIE

1. Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor școlare, MEC-CNC, Ed. Aramis, 2001-2002.

2. Glossary of Educational Terms, UNESCO, 1987

3. Pacurari, O. (coord) – Învățarea activă, Ghid pentru formatori, MEC-CNPP, 2001

4. www.businessballs.com O locație cu multe resurse despre predare și învățare

5 www.cat.ilstu.edu/additional/active.php Universitatea de stat din Illinois. Strategii de învățare activă

Metode și procedee didactice utilizate în predarea geografiei

Stănilă Luci
Profesor , Liceul Teoretic „Grigore Gheba ” , Dumitresti

Strategiile menționate mai jos sunt utilizate în activitatea didactică în concordanță cu programele școlare în vigoare, particularitățile comunității de învățare de la nivelul unității școlare și claselor de elevi constituite, punând accent pe învățarea centrată pe necesitățile fiecărui elev.

1) Metode și procedee centrate pe activitatea profesorului

Acest grup de strategii pun în prim plan acțiunea de predare, cu toate elementele conexe și prestația profesorului legată de aceasta. Au un pronunțat caracter prescriptiv și face din cadrul didactic pilonul principal al procesului instructiv-educativ, presupunând, de regulă, livrarea de informații către elevi. Dintre acestea menționăm: expunerea magistrală, prelegerea, descrierea, problematizarea, explicația. Discursul se manifestă predominant pe cale orală, permițând transmiterea unui volum mare de informații, fapt ce necesită atenție sporită din partea elevilor. Profesorul, prin accesul la internet și platformele educaționale dedicate, are la dispoziție o mare varietate de resurse pe care le poate pune la dispoziția elevilor în paralel cu discursul didactic.

Metodele algoritmice au un caracter mixt (în sensul că angrenează strategii centrate pe elev sau pe profesor), în realitate reprezintă mai mult o variantă a demersului discursiv, raționalizată puțin de urmărirea unui anumit algoritm de prezentare. Este evident că aceste strategii nu au în vedere modul în care se utilizează algoritmul în activități de investigație, cercetare și explorare, ci doar al discursului structurat. În cazul geografiei, acest tip de strategie este generalizat la „predarea” continentelor, a regiunilor și a țărilor, prin urmărirea unei anumite „scheme” de tratare, cu elementele componente succedate invariant.

2) Metode și procedee centrate pe interacțiunea profesor – elev

În cadrul acestui grup de strategii, accentul se pune pe „învățare” și nu pe livrarea unei informații standard. Deoarece învățarea este produsă de elevi, centrul de greutate este transferat acestora. Prezența profesorului este însă determinantă în fiecare moment al învățării produse de elev și de aceea învățarea propriu-zisă este rezultatul interacțiunii profesor – elev. Spre deosebire de strategiile anterioare, predominant univoce (dinspre profesor spre elev), acestea au un caracter biunivoc (în ambele sensuri). În cazul geografiei școlare, specificul rezultă din posibilitatea contactului direct cu realitatea înconjurătoare, posibilitatea utilizării unor imagini (ca înlocuitori ai realității) și a suporturilor cartografice (ca modele simbolice ale unei realități selective, micșorate și redactate convențional). Experimentele propriu-zise sunt minime în cazul geografiei școlare, dar posibilitățile de accesare a informațiilor prin hărți și

imagini sunt deosebit de mari. Învățarea prin descoperire este, de asemenea, o metodă foarte utilă având beneficii precum: gradul mare de autonomie, profunzimea înțelegerii, efort mental ridicat și stimularea inovației. Învățarea bazată pe proiect este, de asemenea, o bună metodă didactică cu avantaje privind inovarea, flexibilitate timpului de lucru, rezultate de calitate privind studiul subiectului propus.

În acest grupul strategiilor de interacțiune profesor-elev sunt prezente și platformele educaționale online care dirijează activitatea spre caracteristici de tip exploratoriu. În cazul geografiei școlare, suporturile principale sunt hărțile, atlasele, imaginile (Google Earth, Google Maps) la care se adaugă diferite platforme precum Seterra, Geogra sau platforme suport în care putem realiza conținut interactiv (Wordwell, Canva, etc). În mod deosebit vrem să adăugăm, ca un specific al geografiei, realizarea diferitelor imagini grafice sugestive: profile, schițe, diagrame, cartodiagrame, modele. Credem că un rol important ar putea să îl aibă exploatarea diferitelor texte preluate din mass - media sau cu un caracter clasic. Există în prezent suficiente texte cu caracter geografic deosebit de sugestive și sintetice, care pot fi utilizate în contextul acestei strategii. O ilustrare foarte bună a acestei strategii o reprezintă utilizarea caietelor de activitate independentă, la clasele unde acestea există, care, prin ele însele, induc o strategie implicită de învățare.

În activitatea didactică sunt utilizate și strategii problematizate sau bazate pe utilizarea modelelor de tip „Graf”. Lecțiile tip AEL sau TELEȘCOALĂ sunt de asemenea utilizate cu succes în activitatea didactică.

Jocurile didactice reprezintă o formă de învățare prin descoperire, jocurile didactice reprezintă o extindere tot mai mare. În afara faptului că transformă învățarea într-o activitate plăcută și antrenantă, jocurile didactice își aduc contribuția la formarea elevilor, deoarece în descoperirea soluțiilor (pentru rezolvarea unor jocuri) se mobilizează spiritul de inițiativă, creativitatea, spontaneitatea, îndrăzneala, atenția sau răbdarea.

3. Metodele și procedeele de evaluare

Reprezintă o aplicare a exigențelor proiectării strategiilor asupra proiectării instrumentelor de evaluare și a tipului acestora. În principiu, evaluarea pe termen scurt și unități elementare de învățare sau părți ale acestora se realizează cu ajutorul unor itemi sau chiar a unor teste (când este vorba despre o lecție în ansamblul ei). Evaluarea pe termen mediu se realizează în mod predominant prin teste, iar evaluarea pe termen îndelungat, cu ajutorul unor sisteme de teste și instrumente complementare. Evaluarea holistică, globală, ca reflectare a proiectării și strategiei holistice, se poate realiza prin sisteme de teste complexe, de tipul unor „caiete” de evaluare, cu o structură interioară relativ sofisticată, dar care permite o apreciere generală, holistică, a performanțelor instruirii.

BIBLIOGRAFIE

1. Dulamă M. E.(2005)– *Practica Pedagogică – teorie și metodologie*, Ed. Clusium
2. Dulamă M.E.(2004) – *Modelul învățării depline a geografiei*, Ed. Clusium
3. Ilinca N. (2002), *Didactica geografiei*, Editura Corint, București
4. Mândruț O, Dan S,(2014) *Didactica geografiei – o abordare actuală*, Editura Corint Educațional

Impactul utilizării tehnologiilor informatice și comunicării în școlile din România

ABSTRACT

Noile tehnologii sunt un catalizator pentru educație. Tehnologia deblochează limitele educaționale, motivează elevii, îmbunătățește abilitățile elevilor de scriere și învățare, promovează învățarea individuală. Acest sector a devenit o prioritate educațională și toate țările Uniunii Europene fac eforturi pentru dezvoltarea abilităților TIC. Tehnologia este parte din lumea în care trăim. Cele mai multe locuri de muncă de astăzi necesită utilizarea tehnologiei. Din acest motiv se pune accent pe dezvoltarea unui set de cunoștințe, abilități, atitudini, necesare pentru accesul pe piața muncii, incluziunea socială, dezvoltarea personală și învățarea pe parcursul întregii vieți. Societatea cunoașterii a impus utilizarea TIC ca o condiție necesară pentru integrarea individului pe piața muncii și în societate. Lucrarea de față încearcă să ofere o privire de ansamblu asupra impactului pe care tehnologia o are asupra elevilor și profesorilor din școlile din România.

Cuvinte cheie: TIC, educație, învățământ, societatea cunoașterii

1. INTRODUCERE

Tehnologia informației și comunicării (TIC) a devenit scopul principal al secolului XXI pentru a fi social, economic și cultural integrat. Economia cunoașterii presupune integrarea fluxului de cunoștințe, informații, persoane și servicii prin intermediul tehnologiei cunoașterii și comunicării.

Educația este un sector major care a suferit influența inovațiilor din domeniul TIC. Cursanții trebuie să fie capabili să acceseze, integreze și evalueze informațiile, să-și dezvolte cunoașterea și să comunice cu alții pentru a putea fi cetățeni activi într-o lume din ce în ce mai complexă și bogată în informație și cunoaștere.

TIC transformă nu numai procesul de predare, ci și procesele de învățare. TIC a determinat o creștere substanțială a pregătirii, planificării și administrării lecțiilor, dar și o creștere a folosirii acestor tehnologii chiar în procesul de predare și învățare.

Tehnologia informației și comunicării face ca toate școlile să fie „inteligente”. Elevii, profesorii și administratorii educaționali, precum și toți factorii implicați în educație au beneficiat și beneficiază de integrarea TIC în educație.

Organizația pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (OECD) monitorizează felul în care elevii accesează și folosesc tehnologiile informației și comunicării. OECD urmărește și analizează felul în care sistemele educaționale școlare integrează TIC în experiențele de învățare ale elevilor.

Pe baza testelor internaționale PISA, din peste 70 de țări și pe baza rapoartelor realizate, OECD examinează impactul tehnologiei în școală. Testele PISA măsoară abilitățile digitale, matematică și de citire.

Lucrarea de față încearcă să evedențieze impactul pe care tehnologiile informatice și ale comunicării îl au în școlile din țara noastră. Ipotezele de lucru care au stat la baza lucrării sunt următoarele:

- Dacă se utilizează în mod frecvent instrumente digitale în cadrul activităților cu elevii se stimulează dezvoltarea capacităților creative ale acestora și cresc performanțele academice.
- Dacă se asigură dotarea școlilor cu echipamente digitale, se realizează o participare activă, conștientă și creativă a elevilor la activitățile instructive.
- Dacă elevii au cunoștințe, priceperi și abilități solide în domeniul tehnologiei informației și a comunicării, pot îndeplini în mod creativ sarcini ce solicită utilizarea acestora într-o viziune cu totul deosebită.
- Dacă în activitățile cu elevii se utilizează în mod curent metodele digitale, se stimulează dorința de a învăța, curiozitatea și inițiativa de acțiune și astfel crește gradul lor de motivare.

Scopul acestei cercetări este analizarea nivelului integrării tehnologiei informației în activitatea didactică.

Obiectivele de cercetare subsumate scopului sunt:

- Surprinderea impactului utilizării tehnologiei informației și comunicării asupra activităților educative
- Diagnosticarea aspectelor esențiale cu privire la utilizarea TIC în școală

Cercetarea a fost proiectată astfel încât să se clarifice următoarele aspecte:

- identificarea resurselor tehnologice ale unităților de învățământ (dotarea școlilor cu echipamente digitale),
- evedențierea tipurilor de instrumente utilizate (integrarea tehnologiilor de către cadrele didactice în practicile pedagogice),
- cunoașterea modalităților de integrare a instrumentelor digitale,
- surprinderea impactului pozitiv constat în urma utilizării tehnologiei,
- descoperirea provocărilor întâlnite de către profesori,
- identificarea surselor de finanțare a școlilor privind dotarea cu instrumente digitale.

Metode și instrumente de evaluare:

Pentru acest studiu am folosit metoda anchetei utilizând ca instrument- chestionarul. Am utilizat acest instrument pentru că el ne permite culegerea rapidă a informației, necesită mai puțin timp pentru a fi finalizat, se poate adresa unui număr mare de persoane, nu este costisitor.

2. LITERATURE REVIEW

„Revoluția informatică extinsă la alte planuri (prima revoluție globală) constituie un prag al intrării modernității într-o fază nouă, care după depășirea unui interval de tranziție capătă conturul și coerența unei paradigmece poate deveni emblematică în secolul XXI: geomodernitatea., (Malița, 2001)

Utilizarea TIC în procesul de predare - învățare este folosită din cauza necesității de a crea noi aspecte ale educației care se potrivesc secolului douăzeci și unu, cum ar fi utilizarea videoclipurilor (Ebrahimi, 2013). Acest lucru vizează schimbarea atitudinilor, valorilor și aspirațiilor în concordanță cu beneficiile globale actuale ale modernizării. Prin urmare adoptarea TIC în domeniul educației devine adecvată dezvoltarea indivizilor.

Nevoia de inovare tehnologică a adus o revoluție în dezvoltarea aplicării tehnologiei și comunicării în educație. Acest lucru a contribuit la dezvoltarea sistemelor educaționale. Profesorii și-au dat seama rapid că utilizarea învățământului asistat de calculator și învățarea digitală este eficientă pentru utilizatori (Ebrahimi, 2016).

“Economia cunoașterii schimbă toate datele educației. Sistemele de învățământ, formal încearcă să se adapteze acestei noi situații, în care lumea întreagă este clasă de școală. Introducerea informaticii în școli a fost primul pas. Flexibilitatea programului și cursurile opționale, altul. Introducerea de vizite și stagii de studii în afara școlii, la instituții productive, de servicii sau administrație, al treilea. Revizuirea anuală a manualelor a fost întreprinsă. Manualul devine un ghid de bază, iar cunoștințele se dobândesc din sursele recomandate de bibliografii. De la lecție, accentul a fost mutat pe lucrările individuale sau în echipă. Profesorii se transformă în tutori, ghizi sau facilitatori ai muncii personale a elevilor. Biblioteca școlii devine mediatică și raftul de CD-uri e mai cercetat decât raftul de cărți. Pe furis, elevii se amuză cu jocuri pe calculator. Dar o lecție multimedia de istorie, vizite la monumente, poate fi mai absorbantă decât orice joc și bate de departe combinația clasică a expunerii cu manualul. „ (Malița, 2001)

Summitul Mondial privind Societatea Informațională (World Summit on the Information Society – WSIS) a avut loc în două faze. Prima fază s-a desfășurat la Geneva, 10 – 12 decembrie 2003, iar cea de-a doua la Tunis, 16 – 18 noiembrie 2005. Prin proiectul SCCD-TIC, UNESCO răspunde: funcției sale de agenție responsabilă cu stabilirea de standarde, mandatului său din cadrul Programului Educație pentru Toți (Education for All), mandatului său de principală agenție responsabilă pentru liniile de acțiune C4 pentru „dezvoltarea capacității” (împreună cu UNDP) și C7 pentru „e-learning” ale Planului de acțiune de la Geneva adoptat la Summitul Mondial privind Societatea Informațională (2003) și obiectivului său general de a construi societăți incluzive bazate pe cunoaștere prin intermediul TIC.

Tehnologia a fost utilizată cu succes pentru profesori pentru a oferi studenților feedback mai accentuat și mai individual (Comitetul pentru evoluția științei învățării, 2000).

Cea mai mare parte a elevilor chestionați (90,4 %) dintr-un eșantion de 3953 de elevi consideră că aceia dintre ei care nu au acces la calculator vor fi dezavantajați mai tarziu, iar 8,7% consideră că problema accesului la internet nu este determinantă. 87% dintre elevi recunosc pericolul reprezentat de utilizarea fără măsură a calculatorului, doar 12,1% dintre acestia considerând că utilizarea excesivă nu poate avea efecte negative. (Potolea, 2008)

Din perspectiva pregătirii profesionale și a inserției pe piața muncii utilitatea TIC este evidentă pentru 98% dintre cadrele didactice. Competența tehnologică este o competență primară în exercitarea majorității profesiilor. (Făt, 2009)

Utilizarea TIC la școală poate contribui la reducerea diviziunilor sociale prin reducerea decalajului digital. – Balanskat, 2006.

Majoritatea furnizorilor de formare la locul de muncă (72%) și majoritatea profesioniștilor (81%) sunt de acord că tehnologia informației și a comunicării a dus la multiplicarea oportunităților de învățare continuă disponibile. (Becta, 2008)

Competențele digitale sunt esențiale pentru "o lume a schimbărilor rapide". CRF and Associates, 2001. 80% dintre cadrele didactice sunt de acord că tehnologia are un impact asupra implicării elevilor în învățare. Profesorii au descoperit că folosirea tehnologiei pentru a facilita învățarea creativă și bazată pe proiecte îi poate motiva pe elevii nemulțumiți de școală. (Becta, 2008)

Prin aplicarea programului Plato Learning, s-a constatat conștientizarea importanței folosirii tehnologiei din partea membrilor comunității și sprijinul pentru aplicarea acesteia la nivelul maxim de eficiență, precum și facilitarea implementării legii "Niciun copil nu este lăsat în urmă". Membrii comunității doresc să lucreze sau lucrează deja cu școala pentru a dezvolta politici și strategii pentru a crește utilizarea tehnologiei în comunitate. (CRF and Associates, 2003)

„Procesele de implementare reușite a noilor tehnologii sunt condiționate de următorii factori: condiții organizaționale favorabile (viziunea pedagogică, politica educațională și cultura școlii); colaborarea transparentă între diferitele categorii profesionale (cadre didactice, echipa managerială, departamentul tehnic etc); condiții materiale propice (infrastructura, baza materială).” (Toma, 2009).

În România există între 7 și 68 de computere în școlile din mediul rural și între 10 și 157 computere în mediul urban. Acestea sunt conectate la Internet în proporție de 73,4%. (Potolea, 2008) TIC sunt utilizate pentru a reduce cheltuielile asociate procesului de instruire. Tehnologia poate îmbunătăți accesul la educația de calitate. TIC facilitează oferirea unor experiențe de învățare virtuale și interactive. (Kozma, 2005)

Pentru managerii școlari elaborarea de proiecte educaționale în colaborare cu alte școli sau alte instituții ale societății civile constituie direcția prioritară de dezvoltare a utilizării TIC 3,4 (pe scală 0-5) (Potolea, 2008). Un program de formare în utilizarea TIC, desfășurat în 10 țări din Asia, a deschis noi oportunități de realizare a unor noi parteneriate, comunități de învățare, la nivel local, regional și național, generând și susținând rezultate pozitive la toate nivelurile. (Oakley, 2008)

Cadrele didactice afirmă că TIC contribuie în cea mai mare măsură la facilitarea atingerii obiectivelor lecției (1,856 pe scală 0-3), urmată de ușurarea activității didactice. În planul beneficiilor pentru elevi, profesorii consideră că TIC favorizează învățarea activă, interactivă, participativă (1,787 pe 0-3). 50% dintre cadrele didactice constată faptul că utilizarea noilor tehnologii contribuie substanțial la realizarea adecvată a unei educații diferențiate cu elevii. (Potolea, 2008)

TIC le permite elevilor să lucreze după propriile stiluri de învățare. Colaborarea dintre elevi este mai bună atunci când folosesc TIC. (Balanskat, 2006) Noile tehnologii facilitează tranziția rapidă de la modelul de predare prin expunere la modelul centrat pe elev care cuprinde strategii constructiviste de predare/ învățare. (Escorza, 2007) Profesorii au declarat că sunt nevoiți să-și schimbe modul de gândire referitor la activitatea lor și că utilizarea laptopurilor necesită într-o mai mare măsură planificarea anterioară a lecțiilor. (Hill, 2003)

Instrumentele online pentru instruire și evaluare le-au oferit profesorilor feedback imediat cu privire la activitatea elevilor și noi resurse pentru planificarea instruirii personalizate pe baza internetului, atunci când a fost nevoie de acțiuni de remediere sau de diversificare. Majoritatea profesorilor afirmă că volumul lor de muncă a crescut din cauza sarcinilor administrative suplimentare și a necesității de a planifica unele activități extradidactice referitoare la utilizarea calculatoarelor de către elevi. (Kerr, 2003)

70,2% dintre profesori remarcă impactul pozitiv al TIC asupra performanței la disciplina pe care o predau. TIC are un impact pozitiv într-o măsură sporită asupra elevilor buni (49,1% dintre profesori, 82% dintre elevi) și mai puțin asupra elevilor slabi (37,5% dintre profesori, 69,8% dintre elevi. (Potolea, 2008) 65% dintre profesori au afirmat că elevii au lucrat împreună mai mult decât înainte, pe sarcini comparabile. 60% dintre profesori consideră că integrarea TIC în lecție facilitează înțelegerea conținutului de către elevi. (Toma, 2009)

O serie de alte studii au prezentat importanța pe care o are tehnologia în creșterea rezultatelor și performanțelor elevilor, cum ar fi: învățare mai performativă, rezultate școlare mai bune, îmbunătățirea rezultatelor elevilor la educație civică și matematică, dezvoltarea competențelor în domeniul tehnologiei și a competențelor pentru secolul XXI, creșterea calității și complexității produselor realizate de elevi, creșterea calității lucrărilor scrise ale elevilor, dezvoltarea competențelor cognitive pe care elevii le folosesc la sarcinile școlare, note mai mari la teste, îmbunătățirea implicării elevilor, a motivației și abilității lor de a lucra independent, a participării la ore, a interacțiunii cu colegii și profesorii, o mai bună pregătire a lecțiilor, îmbunătățirea capacităților de citire și scriere (în special pentru elevii cu un nivel redus de competențe), antrenarea în activități de învățare a elevilor aflați în situații de risc, nivel ridicat de colaborare pentru realizarea proiectelor școlare, note mai mari la testele de limba engleză și de scriere, rezultate mai bune la scriere: idei, conținut, organizare, stil. (Istrate, 2000)

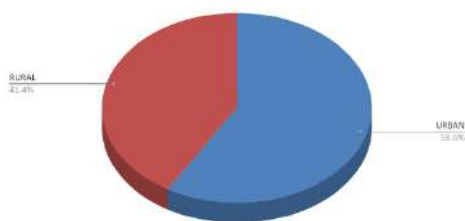
Robert Kozma remarcă faptul că *“nu pot exista așteptări în ceea ce privește progresele în învățare prin simpla introducere a TIC în școli”* (Kozma, 2005).

3. METODOLOGIE

În perioada 15 februarie - 15 martie 2023 a fost derulată o cercetare cantitativă de interviuare a profesorilor din județul Buzău. Cercetarea cantitativă a fost desfășurată online. Au fost aplicate chestionare unui număr de 204 școli din învățământul primar, gimnazial și liceal atât din mediul urban cât și din mediul rural. Au raspuns 182 de profesori, iar rezultatele sunt analizate și concluzionate în rândurile următoare.

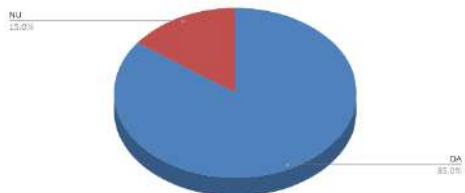
Prin întrebările din chestionarul aplicat am vrut să aflăm dacă școlile sunt echipate cu instrumente digitale, ce instrumente digitale sunt utilizate în școli, dacă profesorii integrează aceste tehnologii în practicile lor pedagogice, în ce context utilizează profesorii instrumentele digitale și care este impactul pozitiv constat în urma utilizării instrumentelor digitale în practicile pedagogice, ce provocări întâmpină profesorii și profesoarele în integrarea instrumentelor digitale în practicile lor pedagogice, de unde provine finanțarea necesară achiziționării instrumentelor digitale.

Tabelul 1. Distribuția școlilor participante la cercetare

Tabel 2. Dotarea școlilor cu instrumente digitale

Sunt școlile primare echipate cu instrumente digitale?

Sunt școlile secundare echipate cu instrumente digitale?

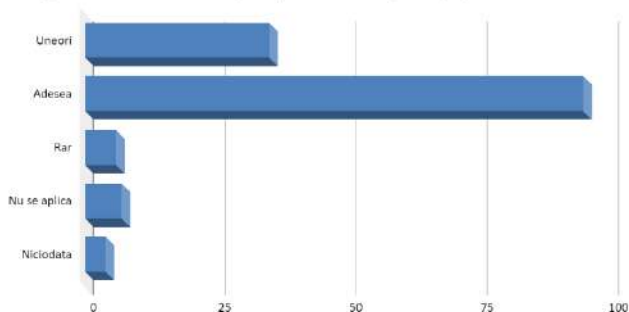

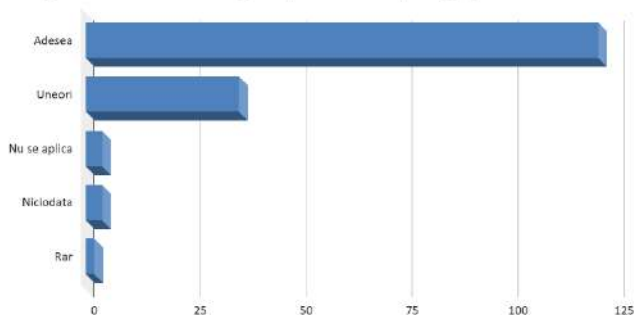
Conform datelor obtinute, cea mai mare parte (peste 80% din școli) sunt echipate cu instrumente digitale cum sunt : tabla digitală interactivă, calculator, laptop, portalul școlii, pagina de facebook a școlii, tableta, telefon inteligent.

Tabel 3. Gradul de utilizare a TIC în educație

În școlile primare echipate cu instrumente digitale, profesorii integrează aceste tehnologii în practicile lor pedagogice.

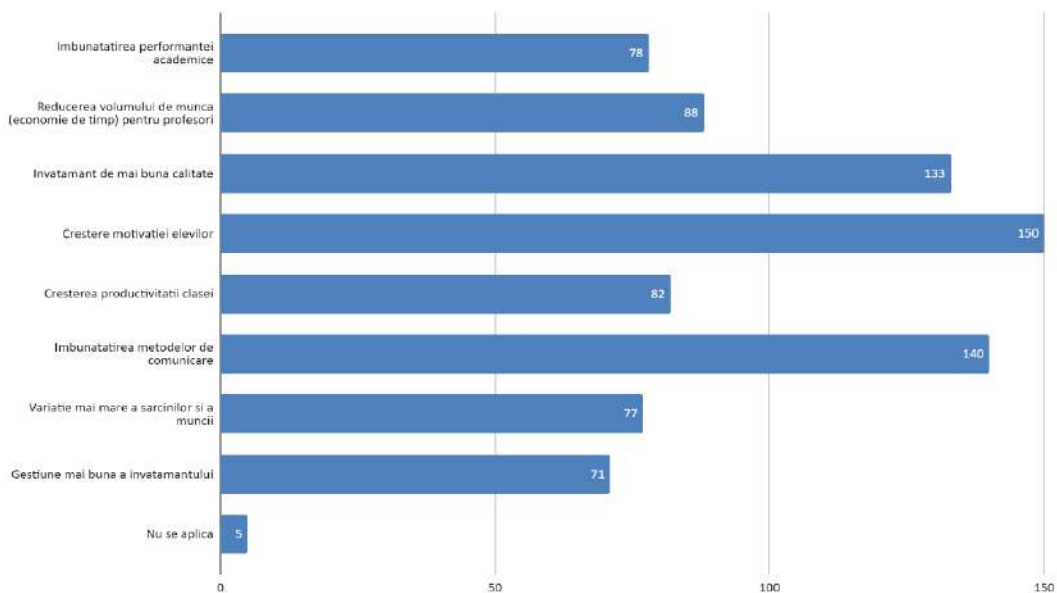

În școlile secundare echipate cu instrumente digitale, profesorii integrează aceste tehnologii în practicile lor pedagogice.

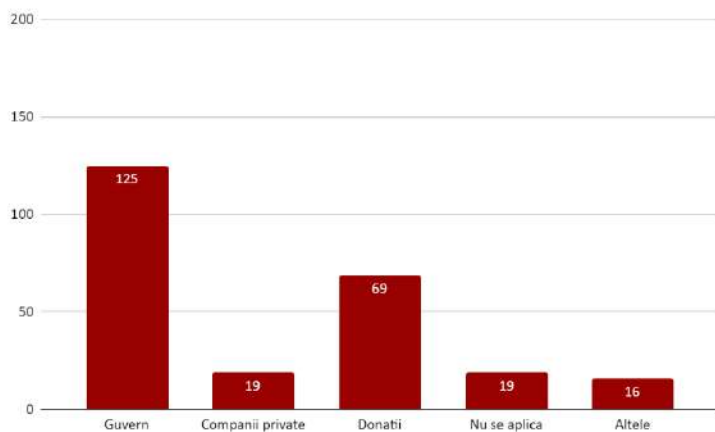
Rezultatele arată că profesorii folosesc adesea instrumentele digitale. Adopta astfel o atitudine pozitivă față de utilizarea TIC în școală. Sunt foarte puțini cei care nu folosesc instrumentele digitale în practicile pedagogice. TIC prezintă o serie de instrumente pe care profesorii le folosesc pentru a le prezenta și afișa ca parte a predării lor și îi ajută să interacționeze cu elevii, precum și să îi angajeze într-un mod mai eficient.

Tabel 4. Impactul utilizării TIC în activitatea didactică

TIC le permite elevilor să se implice în procesul de învățare și le oferă un interes pentru educația lor personală. Prin integrarea TIC în sala de clasă, elevii au capacitatea de a învăța mai eficient, de a colabora între ei și de a explora lumea din jurul lor. Sunt mai activi în învățare și în creșterea stimei de sine. Cresc performanțele academice, crește motivația elevilor pentru studiu, crește productivitatea clasei, se îmbunătățesc metodele de comunicare.

Tabel 5. Sursele de finanțare pentru achiziționarea instrumentelor digitale

4. CONCLUZII

Impactul pozitiv pe care profesorii îl constată se concretizează în îmbunătățirea performanței academice, reducerea volumului de muncă (economie de timp) pentru profesori și profesoare, învățământ de mai bună calitate, creștere motivației elevilor, creșterea productivității clasei, îmbunătățirea metodelor de comunicare, variație mai mare a sarcinilor și a muncii, gestiune mai bună a învățământului.

Impactul tehnologiei în educație este în mod evident sub nivelul optim din mai multe cauze: supra-estimarea abilităților digitale ale elevilor cât și ale profesorilor, politici care nu sunt realiste în ceea ce privește implementarea, slaba înțelegere și pregătire din punct de vedere pedagogic, calitatea scăzută a cursurilor de formare și a soft-urilor educaționale existente. Rezultatele arată că, deși sunt conștienți de importanța TIC și au o atitudine pozitivă față de utilizarea TIC în școli, majoritatea cadrelor didactice incluse în studiu consideră că sunt slab pregătite și doresc să își aprofundeze cunoștințele în acest domeniu pe parcursul pregătirii profesionale continue. În primul rând, profesorii au nevoie de aptitudini TIC suficiente să folosească tehnologia și să se simtă suficient de încrezători pentru a le folosi în cadrul orelor de curs. În al doilea rând, profesorii au nevoie de cunoștințe despre rolul pedagogic al TIC, pentru a-l utiliza în mod semnificativ în activitatea de predare și evaluare.

Pe baza rezultatelor obținute din cercetarea de față propunem două modalități viitoare de integrare a tehnologiei informației în activitatea didactică: realizarea și diseminarea unei noi metodologii bazată pe utilizarea TIC în activitatea didactică; formarea și perfecționarea cadrelor didactice privind abilitățile digitale.

Furnizorii de formare inițială și continuă: Ministerul Educației, Cercetării și Inovării (MECI), Departamentele pentru Pregătirea Personalului Didactic (DPPD), Centrul Național pentru Curriculum și Evaluare în Învățământul Preuniversitar (CNCEIP), Casele Corpului Didactic (CCD), ONG-uri pot propune și dezvolta programe care să sprijine cadrele didactice în perfecționarea utilizării tehnologiei informației și comunicării la clasă, pot sprijini elevii facilitându-le accesul la instrumentele digitale extrem de necesare. Pe baza datelor furnizate de această cercetare, dar și pe baza altor cercetări se pot identifica corect nevoile din sistemul de educație și se poate astfel acționa corespunzător.

Conexiunile dintre elevi, computere și învățare nu sunt nici foarte simple, dar nici foarte încurcate. Impactul și contribuția pe care TIC o poate aduce procesului de învățare este una foarte complexă care nu a fost pe deplin exploatată. Impactul TIC asupra calității educaționale relevă din modul în care se utilizează tehnologia. TIC nu este o implementare tehnică, ci un proces continuu de schimbare educațională.

Bibliografie

1. Balanskat, Anja, Blamire, Roger and Kefala, Stella. *The ICT Impact Report*. European Schoolnet, 2006. (Online: http://ec.europa.eu/education/pdf/doc254_en.pdf)
2. Becta. *Harnessing Technology Review 2008: The role of technology and its impact on education*. London: BECTA. 2008.
3. Chinien, Chris. *The Use of ICTs in Technical and Vocational Education and Training*. Moscow:
4. Comitetul pentru evoluția științei învățării (Ed.). (2000). *Cum oamenii învață: Brain, minte, experiență și școală*. Washington, D.C .: Presa Academiei Naționale
5. Ebrahimi SS (2013). *Teaching English by Video Technology*, *New Literacies: Reconstructing Education and Language*, Chapter XXI, ISBN (10): 1-4438-4778-X, ISBN (13): 978-1-4438-4778-0, Ambigapathy Pandian, et. al. (Eds), Newcastle upon Tyne, UK: Cambridge Scholars, pp: 310- 317.
6. Ebrahimi SS (2016). Effect of digital reading on comprehension of English prose texts in EFL/ESL contexts, *Int. J. English Language and Literature Studies*, 5(2), 111-117.
7. European Commission, Directorate General for Education and Culture. *Basic Indicators on the Incorporation of ICT into European Education Systems. Facts and figures. 2000/01 Annual Report*.
8. Făt, Silvia & Adrian Labăr. *Eficiența utilizării noilor tehnologii în educație. EduTIC 2009. Raport de cercetare evaluativă*. Bucuresti: Centrul pentru Inovare in Educație, 2009. Online: www.elearning.ro/resurse/EduTIC2009_Raport.pdf
9. Hill, Janette R. et al. *The Impact of Portable Technologies on Teaching and Learning: Year One Report and Year Two Report*, Dept. of IT at the University of Georgia (U.S.), for Athens Academy, 2003.
10. Istrate, O. *Educația la distanță. Proiectarea materialelor*. Botoșani: Agata, 2000
11. Kerr, Kerri A. et al. *Quaker Valley Digital School District: Early Effects and Plans for Future Evaluation*. Santa Monica, CA, 2003.
12. (Online: http://192.5.14.110/pubs/technical_reports/2004/RAND_TR107.pdf)
13. Kozma, Robert B. *National Policies that Connect ICT-based Education Reform to Economic and Social Development*. Human Technology, SRI International, University of Jyväskylä, 2005. (Online: <http://www.humantechnology.jyu.fi/articles/volume1/2005/kozma.pdf>)

14. Malița, M. *Zece mii de culture o singură civilizație*, Editura Nemira, București, 2002
15. Noveanu, Eugen (coord.) *Impactul formativ al utilizării AeL în educație*. București: Centrul pentru Inovare în Educație, 2004.
16. Online: www.tehne.ro/resurse/TEHNE_Impact_formativ_AEL_2005.pdf
17. Potolea, D. & E. Noveanu (coord.) Simona Velea, Petre Botnariuc, Cornelia Novak, Olimpiu Istrate. *Informaticizarea sistemului de învățământ: Programul S.E.I. Raport de cercetare evaluativă*. București: Universitatea din București, Facultatea de Psihologie și Științele Educației, 2008.
18. Toma, Steliana et al (2009) *Teaching in the Knowledge Society: The Impact of the Intel Teach Program în România*. Bucharest: Agata Publishing House, 2009.
19. UNESCO Institute for Information Technologies in Education, 2003. (Online: <http://unesdoc.unesco.org/images/0013/001330/133024eo.pdf>)
20. UNESCO Institute for Statistics. *Guide to Measuring Information and Communication Technologies (ICT) in Education. Technical Paper No. 2*. Montreal, 2009.

BLENDED-LEARNING ÎN PROCESUL EDUCAȚIONAL.

STUDIUL DE CAZ: UTILIZAREA DELEGĂRILOR, PREDICATELOR ȘI ACȚIUNILOR ÎN C#

Prof. Ștefănuță Claudiu-Alin, Liceul Dimitrie Cantemir Darabani

Motto:

Nu există artă mai frumoasă decât arta educației. Pictorul și sculptorul fac doar figuri fără viață, dar educatorul creează un chip viu; uitându-se la el, se bucură și oamenii, Se bucură și Dumnezeu.

Blended-learning este un tip de învățare care combină abordarea convențională a clasei bazată pe locație cu sursele de învățare online, creând potențialul de îmbunătățire a eficacității procesului de învățare în ansamblu.

Deși metodele tradiționale de furnizare sau de dobândire a educației au fost adecvate în era pre-digitală, boom-ul brusc al inovațiilor digitale a avut un impact uriaș asupra industriei educației, ducând la o cerere crescută pentru mai multe metode de predare digitale.

Reușita unei asemenea abordări depinde însă foarte mult de calitatea resurselor online la care au elevii acces, de capacitatea acestora de a urmări conținuturile din programă, de limbajul folosit astfel încât să fie abordabile pentru grupa de elevi cărora te adresezi, de setul de aplicații care să permită crearea competențelor proiectate de programa școlară.

De asemenea implementările software ale aplicațiilor, de funcționalitățile oferite de platformele educaționale: mijloace de comunicare, grafice de îndeplinire a taskurilor, grafice cu rezultatele elevilor etc. reprezintă un element important de evaluarea a reușitelor abordării acestui tip de învățare.

Printre caracteristicile pe care trebuie să le îndeplinească platformele educaționale enumerăm:

- oferirea de instrumente avansate de comunicare (elev-profesor, grupuri de elevi);
- documentație online accesibilă elevilor, grupată pe categoria de vârstă a acestora;
- instrumente de evaluare automată, prin care se verifică însușirea conținuturilor și deprinderea unui set minimal de competențe;
- instrumente de control și supraveghere a activităților elevilor;
- instrumente de rating (clasificarea elevilor pe anumite abilități / deprinderi, rata de parcurgere a materiei etc.);
- aplicații care să stimuleze creativitatea elevilor (instrumente de proiectare și intervenție a profesorului);
- instrumente de recompensă pentru stimularea elevilor.

Avantajele folosirii instrumentelor digitale în activitatea educațională sunt indiscutabile:

- posibilitatea parcurgerii materiei în ritm propriu, specific fiecărui elev, indiferent de ritmul acestuia (mai lent sau mai sprinten);
- capacitatea de colaborare online (videoconferințe, mesagerie rapidă etc.) sau offline (forumuri, secțiuni de comentarii etc.);

- accesibilitate mare a utilizării resurselor (resursele pot fi accesate din orice loc cu acces la Internet și în orice moment al zilei);
- captivare crescută a elevilor, interesul acestora crește pe măsură ce instrumentele folosite sunt noi și/sau inovatoare.

Utilizarea Blended-learning în context educațional vine și cu o serie de dezavantaje de care trebuie ținut cont pentru a minimiza influența acestora:

- Costurile privind infrastructura sunt de cele mai multe ori ridicate.
- Utilizarea/construirea unor platforme educaționale de încredere și complete. Este preferabil utilizarea unui set minimal de platforme dar cu o gamă largă de funcționalități, pentru a avea un control cât mai mare asupra materialelor la care au acces elevii și pentru a permite regăsirea cu ușurință a informației.
- Sincronizarea activităților elevilor devine uneori dificilă în contextul parcurgerii materiei în ritm propriu, specific fiecărui elev.
- Surmenajul care poate apărea atât în rândul elevilor, cât și al profesorilor, în contextul existenței unui conținut excesiv de activități și al gestionării unui volum mare de acțiuni.
- Impactul dubitativ al utilizării inteligenței artificiale (poate oferi informații rapide și concise, dar în același timp poate reprezenta o frână în cadrul dezvoltării anumitor competențe / deprinderi, având un impact negativ asupra stimulării creativității).
- Credibilitatea informațiilor preluate din resurse online. Elevilor le este greu să reziste tentației de a căuta lucruri pe web pentru a obține rezultate instantanee, multe dintre aceste rezultate prezentând un grad ridicat de inexactitate sau subiectivism.

Prezentăm în continuare un material care poate fi folosit ca resursă educațională în context blended learning.

Titlu: Utilizarea delegărilor, predicatelor și acțiunilor în C#

Disciplina: Informatică

Grup țintă: Elevii claselor a XII-a

Delegările sunt tipuri de date ce reprezintă funcții de un anumit format. Variabilele de tip delegate pot instanția funcții ce corespund formatului de funcție corespunzător delegării.

Exemplu:

delegate void afis_op(int a, int b); /*declaram un delegate (un tip de data ce poate retine functii) care va permite să instanțiem functii ce primesc ca argument două numere întregi și returneaza void */

```
static void sum(int a, int b) //afisam suma a+b
{
    ...
}
static void dif(int a, int b) //afisam diferenta a-b
{
    ...
}
static void prod(int a, int b) //afisam produsul a*b
{
    ...
}
```

```

}
static void Main(string[] args)
{
    afis_op f;           //variabila f va instantia functii cu formatul de mai sus
    f = sum;             //f va instantia functia sum
    f = f + dif + prod; //f va instantia functiile sum, dif si prod
    f(3, 5);            //vor fi executate functiile sum, dif si prod cu parametri 3,5
    Console.ReadKey();

    f = f - dif;        //f nu va mai instantia functia dif
    f(10, 7);          //vor fi executate functiile sum si prod cu parametri 10,7
    Console.ReadKey();
}

```

Program complet:

```

class Program
{
    delegate void afis_op(int a, int b);
    static void sum(int a, int b) //definim cateva functii ce respecta formatul de mai sus
    {
        Console.WriteLine("Suma numerelor {0} si {1} este {2}",a,b,a + b);
    }
    static void dif(int a, int b)
    {
        Console.WriteLine("Diferenta numerelor {0} si {1} este {2}", a, b, a - b);
    }
    static void prod(int a, int b)
    {
        Console.WriteLine("Produsul numerelor {0} si {1} este {2}", a, b, a * b);
    }
    static void Main(string[] args)
    {
        afis_op f;           //variabila f va instantia functii cu formatul de mai sus
        f = sum;             //f va instantia functia sum
        f = f + dif + prod; //f va instantia functiile sum, dif si prod
        f(3, 5);            //vor fi executate functiile sum, dif si prod cu parametri 3,5
        Console.ReadKey();

        f = f - dif;        //f nu va mai instantia functia dif
        f(10, 7);          //vor fi executate functiile sum si prod cu parametri 10,7
        Console.ReadKey();
    }
}

```

Delegările sunt folosite în mod uzual pentru a transmite funcții ca și argument pentru alte funcții. Delegările pot fi folosite atunci când se observă **un tipar** în execuția unor subprograme cu mici diferențe de execuție.

Predicate.

Un exemplu de utilizare a delegărilor este să transmitem filtre pentru valorile ce urmează a fi prelucrate. **Exemplu:**

```
delegate bool filtru(int x); /*definim un delegate care va identifica funcții ce verifica dacă un număr x îndeplinește anumite condiții */
```

```
static bool Par(int x) //definim o funcție care verifica dacă un număr x este par
{
    ...
}
```

```
static bool Prim(int x) //definim o funcție care verifica dacă un număr x este prim
{
    ...
}
```

```
static void Afis(int[] v, filtru f) //afișăm valorile din vectorul v care verifica filtrul dat de f
{
    ...
    //parcurgem vectorul v cu indexul i
    /*verificăm dacă v[i] îndeplinește condiția dată de funcția f*/
    if (f(v[i]) == true) Console.WriteLine("{0} ", v[i]);
    ...
}
```

```
static void Main(string[] args)
{
    ...
    Afis(v, Par); //afișez valorile pare ale vectorului
    Afis(v, Prim); //afișez valorile prime ale vectorului
    ...
}
```

Program complet:

```
class Program
{
    delegate bool filtru(int x); /* definim un delegate care va identifica funcții ce verifică dacă un număr x îndeplinește anumite condiții */
    static bool Par(int x) //definim o funcție care verifică dacă un număr x este par
    {
        if (x % 2 == 0) return true;
        else return false;
    }
    static bool Prim(int x) //definim o funcție care verifică dacă un număr x este prim
    {
        if (x == 0 || x == 1) return false;
        if (x == 2) return true;
        for (int i = 2; i * i <= x; i++)
        {
            if (x % i == 0) return false;
        }
        return true;
    }
}
```

```

}
static void Afis(int[] v, filtru f) //afișăm valorile din vectorul v care verifică filtrul dat de f
{
    Console.WriteLine("Valorile sunt:");
    for (int i = 0; i < v.Length; i++)
    {
        if (f(v[i]) == true) Console.WriteLine("{0} ", v[i]);
    }
    Console.WriteLine();
}
static void Main(string[] args)
{
    int[] v = new int[50]; //declar un tablou unidimensional cu 50 de elemente
    //inițializez tabloul cu numerele de la 0 la 49
    for (int i = 0; i < v.Length; i++) v[i] = i;

    Afis(v, Par); //afișez valorile pare ale tabloului
    Console.ReadKey();
    Afis(v, Prim); //afișez valorile prime ale tabloului
    Console.ReadKey();
}
}

```

Delegările de tipul celor din exemplu (tipuri de funcții care să indice dacă o variabilă sau un obiect primit ca argument îndeplinește anumite condiții) se numesc **predicate**. **Predicatele** instanțiază funcții care primesc ca argument un obiect sau o variabilă și returnează o valoare de tip bool.

C# are **predefinită** delegarea de tip predicat: **delegate bool Predicate<in T>(T obj);**. De aceea atunci când avem nevoie să instanțiem funcții ce primesc un parametru și returnează o valoare de tip bool putem folosi delegarea Predicate<tip>, unde tip reprezintă tipul argumentului funcției, iar astfel nu mai este nevoie să se declare această delegare.

Fără a mai declara deci delegarea **delegate bool filtru(int x);** putem implementa programul anterior folosind un predicat:

În programul anterior:

```

delegate bool filtru(int x); //renunțăm la declararea delegării filtru
static void Afis(int[] v, Predicate<int> f) //în funcția Afis folosim delegarea predefinită
    Predicate<int> sau Func<int,bool> (vezi mai jos Func)
{
    ...
}

```

Program complet:

```

class Program
{
    static bool Par(int x)
    {
        if (x % 2 == 0) return true;
        else return false;
    }
}

```

```

static bool Prim(int x)
{
    if (x == 0 || x == 1) return false;
    if (x == 2) return true;
    for (int i = 2; i * i <= x; i++)
    {
        if (x % i == 0) return false;
    }
    return true;
}
static void Afis(int[] v, Predicate<int> f) //in locul delegării calcul folosim Predicate<int>
{
    Console.WriteLine("Valorile sunt:");
    for (int i = 0; i < v.Length; i++)
    {
        if (f(v[i]) == true) Console.WriteLine("{0} ", v[i]);
    }
    Console.WriteLine();
}
static void Main(string[] args)
{
    int[] v = new int[50];           //declar un tablou unidimensional cu 50 de elemente
    //inițializez tabloul cu numerele de la 0 la 49
    for (int i = 0; i < v.Length; i++) v[i] = i;

    Afis(v, Par);           //afișez valorile pare ale tabloului
    Console.ReadKey();
    Afis(v, Prim);         //afișez valorile prime ale tabloului
    Console.ReadKey();
}
}

```

Parametrul `Predicate<int> f` – specifică faptul că `f` este o delegare de tip predicat ce identifică funcții care primesc ca parametru variabile de tipul `int` și returnează valori de tipul `bool`. Un alt exemplu de utilizare a predicatelor:

```

class Program
{
    static bool Palindrom(int x) //verific daca un număr x este palindrom
    {
        int cx,sim=0;
        cx = x;
        while (cx != 0)
        {
            sim = sim * 10 + cx % 10;
            cx = cx / 10;
        }
        return x == sim;
    }
}

```

```

/Afișez doar elementele care îndeplinesc predicatul f
static void Afis(int[] v, Predicate<int> f)
{
    for (int i = 0; i < v.Length; i++)
    {
        if (f(v[i])) Console.WriteLine(v[i]);
    }
}
static void Main(string[] args)
{
    int[] v = new int[50]; //declar un tablou unidimensional cu 50 de elemente
    //inițializez tabloul cu numerele de la 0 la 49
    for (int i = 0; i < v.Length; i++) v[i] = i;

    Predicate<int> f;
    f= Palindrom;
    Afis(v, f); //Afișez valorile palindroame din vector
    Console.ReadKey();
}
}

```

Actiuni.

Un alt exemplu de utilizare a delegărilor este să transmitem **o acțiune** ce urmează a fi executată într-o funcție:

Exemplu:

```

/* definim un delegate ce va permite instanțierea de funcții ce returnează void */
delegate void Actiune(int x);
static int s = 0;
static void AfisareEcran(int x) // afișează x pe ecran
{
    ...
}
static void CalculSuma(int x) //pune în suma s pe x dacă x este divizibil cu 3
{
    ...
}
/*Prelucram valorile lui v aplicând pentru fiecare element funcția f*/
static void Prelucrare(int[] v, Actiune f)
{
    ...
    f(v[i]);
    ...
}
static void Main(string[] args)
{
    Prelucrare(v, AfisareEcran); //Afișez elementele vectorului pe ecran
    Prelucrare(v, CalculSuma); //Calculez în s suma elementelor divizibile cu 3
}

```

Program complet:

```
class Program
{
    /*definim un delegate ce va permite instantierea de funcții ce întorc void */
    delegate void Actiune(int x);
    static int s = 0;
    static void AfisareEcran(int x)
    {
        Console.WriteLine("{0} ", x);
    }
    static void CalculSuma(int x) //Pun in suma valorile divizibile cu 3
    {
        if(x%3==0) s = s + x;
    }
    /*Prelucram valorile lui v aplicând pentru fiecare element funcția f */
    static void Prelucrare(int[] v, Actiune f)
    {
        for (int i = 0; i < v.Length; i++)
        {
            f(v[i]);
        }
    }
    static void Main(string[] args)
    {
        int[] v = new int[50]; //declar un tablou unidimensional cu 50 de elemente
        //inițializez tabloului cu numerele de la 0 la 49
        for (int i = 0; i < v.Length; i++) v[i] = i;
        Prelucrare(v, AfisareEcran); //Afișez valorile tabloului pe ecran
        Console.ReadKey();
        Console.WriteLine();
        Prelucrare(v, CalculSuma); //Calculez în s suma elementelor divizibile cu 3
        Console.WriteLine("Suma elementelor divizibile cu 3 este {0}", s);
        Console.ReadKey();
    }
}
```

Delegările de tipul celor din exemplu (tipuri de funcții care să indice o acțiune pe care o variabilă sau un obiect trebuie să o execute) se numesc **Acțiuni**. **Acțiunile** instanțiază funcții care primesc ca argument un obiect sau o variabilă și returnează void.

C# are predefinită delegarea de tip acțiune: **delegate void Action<in T>(T obj);**. De aceea atunci când avem nevoie să instanțiem funcții ce primesc un parametru și returnează void putem folosi delegarea Action<tip>, unde tip reprezintă tipul argumentului funcției.

Fără a mai declara delegarea **delegate void Actiune(int x);** putem implementa programul anterior folosind o acțiune:

În programul anterior:

```
delegate void Actiune(int x); //renunțăm la declararea delegării Actiune
/* în funcția Afis folosim delegarea predefinită Predicate<int> */
static void Afis(int[] v, Predicate<int> f)
```

Program complet:

```
class Program
{
    static int s = 0;
    static void AfisareEcran(int x)
    {
        Console.WriteLine("{0} ", x);
    }
    static void CalculSuma(int x)
    {
        if(x%3==0) s = s + x;
    }
    /* Folosesc delegarea predefinită Action pentru a primi funcția ce se va executa */
    static void Prelucrare(int[] v, Action<int> f)
    {
        for (int i = 0; i < v.Length; i++)
        {
            f(v[i]);
        }
    }
    static void Main(string[] args)
    {
        int[] v = new int[50];           //declar un tablou unidimensional cu 50 de elemente
        //initializez tabloul cu numerele de la 0 la 49
        for (int i = 0; i < v.Length; i++) v[i] = i;
        Prelucrare(v, AfisareEcran);    //Afisez valorile pe ecran
        Console.ReadKey();
        Console.WriteLine();
        Prelucrare(v, CalculSuma);     //Calculez în s suma elementelor divizibile cu 3
        Console.WriteLine("Suma elementelor divizibile cu 3 este {0}", s);
        Console.ReadKey();
    }
}
```

Func.

Un alt exemplu de utilizare a delegărilor este să transmitem o funcție de prelucrare a datelor ce returnează valorile prin intermediul unui parametru de ieșire:

Exemplu:

```
//delegare de instantiere a funcțiilor ce fac calcul cu 2 numere si returneaza rezultatul
delegate int calcul(int a, int b);
static int cmmdc(int a, int b)           //returnăm cmmdc pentru a si b
{
    ...
}
static int cmmmc(int a, int b)         //returnăm cmmmc pentru a si b
{
    ...
}
```

```

}
/* Realizăm suma valorilor dată de funcția calcul aplicata elementelor consecutive */
static int SumaConsecutive(int[] v, calcul f)
{
    ...
    s=s+f(v[i],v[i+1]);           //punem în suma rezultatul calcului dintre v[i] și v[i+1]
    ...
    return s;
}
static void Main(string[] args)
{
    ...
    s1 = SumaConsecutive(v, cmmdc); //Suma cmmdc aplicata elementelor consecutive
    s2 = SumaConsecutive(v, cmmmc); //Suma cmmmc aplicata elementelor consecutive
    ...
}

```

Program complet:

```

class Program
{
    delegate int calcul(int a, int b);
    static int cmmdc(int a, int b)
    {
        int r,aux;
        if (a < b) { aux = a; a = b; b = aux; }
        do
        {
            r = a % b;
            a = b;
            b = r;
        } while (r != 0);
        return a;
    }
    static int cmmmc(int a, int b)
    {
        return (a * b) / cmmdc(a, b);
    }
    /* Realizăm suma data de calcul aplicata elementelor consecutive */
    static int SumaConsecutive(int[] v, calcul f)
    {
        int s = 0;
        for (int i = 0; i < v.Length-1; i++)
        {
            s=s+f(v[i],v[i+1]);
            /* afisez rezultatele pentru verificare */
            Console.WriteLine("{0} - {1} -> {2}",v[i],v[i+1],f(v[i], v[i + 1]));
        }
        return s;
    }
}

```

```

}
static void Main(string[] args)
{
    int[] v = new int[4];           //declar un tablou unidimensional cu 5 de elemente
    //initializez tabloul cu numerele 4, 6, 15, 25
    v[0] = 4; v[1] = 6; v[2] = 15; v[3] = 25;
    int s1,s2;
    s1 = SumaConsecutive(v, cmmdc); //Suma cmmdc aplicata elementelor consecutive
    s2 = SumaConsecutive(v, cmmmc); //Suma cmmmc aplicata elementelor consecutive
    Console.WriteLine("Suma cmmdc este {0}, iar suma cmmmc este {1}", s1, s2);
    Console.ReadKey();
}
}

```

Delegările de tipul celor din exemplu (tipuri de funcții care primesc mai mulți parametri și calculează o valoare pe care o returnează) se numesc **Func**.

Func instanțiază funcții care primesc ca argument unul sau mai multe obiecte sau variabile și returnează o valoare. C# are predefinite delegări de tip Func:

```

Func<T,TResult>;
Func<T1,T2,TResult>;
Func<T1,T2,T3,TResult>;
Func<T1,T2,T3,T4,TResult>;

```

.....

Unde T1,T2,T3 .... Reprezintă tipul argumentelor funcțiilor, iar ultimul parametru TResult este tipul returnat de delegare.

Astfel în locul delegării `delegate int calcul(int a, int b)` puteam folosi tipul: `Func<int,int,int>` - unde primele 2 argumente `int` reprezintă tipul parametrilor lui calcul, iar ultimul `int` reprezinta tipul returnat de calcul

De aceea atunci când avem nevoie să instanțiem funcții ce primesc unul sau mai multe argumente și care returnează o valoare putem folosi delegarea predefinită Func.

Fără a mai declara delegarea `delegate int calcul(int a, int b)` putem implementa programul anterior folosind Func:

În programul anterior:

```

delegate int calcul(int a, int b);           //renunțăm la declararea delegării Actiune
/* Folosim Func in loc de a declara si folosi delegarea calcul */
static int SumaConsecutive(int[] v, Func<int,int,int> f)

```

Program complet:

```

class Program
{
    static int cmmdc(int a, int b)
    {
        int r,aux;
        if (a < b) { aux = a; a = b; b = aux; }
        do
        {
            r = a % b;
            a = b;
            b = r;
        }
    }
}

```



```

    } while (r != 0);
    return a;
}
static int cmmmc(int a, int b)
{
    return (a * b) / cmmdc(a, b);
}
/* Folosim Func în loc de a declara si folosi delegarea calcul */
static int SumaConsecutive(int[] v, Func<int,int,int> f)
{
    int s = 0;
    for (int i = 0; i < v.Length-1; i++)
    {
        s=s+f(v[i],v[i+1]);
        Console.WriteLine("{0} - {1} -> {2}",v[i],v[i+1],f(v[i], v[i + 1]));
    }
    return s;
}
static void Main(string[] args)
{
    int[] v = new int[4];
    v[0] = 4; v[1] = 6; v[2] = 15; v[3] = 25;
    int s1,s2;
    s1 = SumaConsecutive(v, cmmdc);
    s2 = SumaConsecutive(v, cmmmc);
    Console.WriteLine("Suma cmmdc este {0}, iar suma cmmmc este {1}", s1, s2);
    Console.ReadKey();
}
}

```

Observatie:

Predicatele pot fi scrise si cu Func. Asadar in loc de `Predicate<tip>` putem găsi `Func<tip,bool>`.

Metode anonime

Variabilele de tip delegate pot primi și funcții care nu au nume, ele fiind definite la atribuire.

Fie programul:

```

static bool Par(int x)           //definim o funcție care verifică dacă un număr x este par
{
    return x % 2 == 0;
}
static void Afis(int[] v, filtru f) //afișăm valorile din tabloul v care verifică filtrul dat de f
{
    ...
}
static void Main(string[] args)
{
    ...

    Predicate<int> g = Par;       //reșin în delegarea g funcția Par

```

```

    Afis(v, g);           //afișez valorile pare ale vectorului
    Console.ReadKey();
}

```

Dacă nu doresc să declar separat funcția Par, o pot declara fără să îi dau un nume la atribuire folosind operatorul `delegate`.

In programul anterior:

```

    static bool Par(int x)           //renunț la declararea funcției Par
    {
        ...
    }
    static void Afis(int[] v, filtru f) //afișăm valorile din tabloul v care verifica filtrul dat de f
    {
        ...
    }
    static void Main(string[] args)
    {
        ...
        /* definesc funcția atunci când realizez atribuirea */
        Predicate<int> g = delegate(int x) { return x % 2 == 0; };
        Afis(v, g); //afișez valorile pare ale vectorului
        Console.ReadKey();
    }
}

```

Programul complet

```

class Program
{
    static void Afis(int[] v, Predicate<int> f)
    {
        Console.Write("Valorile sunt:");
        for (int i = 0; i < v.Length; i++)
        {
            if (f(v[i]) == true) Console.Write("{0} ", v[i]);
        }
        Console.WriteLine();
    }
    static void Main(string[] args)
    {
        int[] v = new int[50];
        for (int i = 0; i < v.Length; i++) v[i] = i;
        // g va primi o funcție care testează dacă un număr x dat ca argument este par
        Predicate<int> g = delegate(int x) { return x % 2 == 0; };
        Afis(v, g);           //afișez valorile pare ale vectorului
        Console.ReadKey();
    }
}

```

Implementarea unor funcții simple folosind LINQ (Language Intergrated Query).

LINQ reprezintă numele unui set de tehnologii bazat pe integrarea capabilităților de a realiza interogări direct din limbajul C#. LINQ permite deci realizarea de interogări generice (scrise direct în C#) din diverse surse de date: baze de date, documente XML, etc.

LINQ oferă posibilitatea de a da funcțiile anonime folosind o sintaxă mult mai simplă și mai intuitivă după tipul:

```
Tip_delegate var_delegate = argumente => { implementare; };
```

În programul anterior, în loc de

```
Predicate<int> g = delegate(int x) { return x % 2 == 0; };
```

Putem scrie

```
Predicate<int> g = x => x % 2 == 0;          /* g a primit o funcție care testează dacă un număr x  
dat ca argument este par */
```

Așadar în loc de

```
Action<int> act = delegate(int x) { Console.Write(x); }; //actiune ce afiseaza o valoare
```

putem scrie

```
Action<int> act = x => { Console.Write(x); }; //actiune ce afiseaza o valoare
```

sau în loc de

```
Func<int, int, double> f = delegate(int a, int b) { return (a + b) / 2; }; /* delegatul f de tip Func  
primeste o funcție care calculează media a două numere date ca argument */
```

putem scrie

```
Func<int, int, double> f = (int a, int b) => { return (a + b) / 2; };
```

Putem să renunțăm în a mai pune predicatul într-o variabilă și putem scrie funcția folosind LINQ atunci când apelăm prelucrarea elementelor:

În programul anterior

```
static void Main(string[] args)
...
/* renuntam la atribuirea funcției într-o variabilă */
Predicate<int> g = delegate(int x) { return x % 2 == 0; };
Afis(v, g);          //pentru afisare nu mai folosim variabila g
Afis(v, x => x % 2 == 0); //afisez valorile pare ale vectorului
/* am dat funcția ce verifică paritatea (x => x % 2 == 0) direct ca argument în afis */
Console.ReadKey();
}
```

Programul complet

```
class Program
{
    static void Afis(int[] v, Predicate<int> f)
    {
        Console.WriteLine("Valorile sunt:");
        for (int i = 0; i < v.Length; i++)
        {
            if (f(v[i]) == true) Console.WriteLine("{0} ", v[i]);
        }
        Console.WriteLine();
    }
}
```

```

}
static void Main(string[] args)
{
    int[] v = new int[50];
    for (int i = 0; i < v.Length; i++) v[i] = i;
    Afis(v, x => x % 2 == 0);    //afisez valorile pare ale vectorului
    Console.ReadKey();
}
}

```

Exemple de metodele ale tablourilor (array) care folosesc delegări.

Delegările sunt folosite pentru a transmite funcții ce sunt folosite în prelucrarea unei colecții de date(tablouri, string-uri, generice). Exemple:

Metoda	Explicație	Exemplu de utilizare
Array,ForEach<>	Execută pentru fiecare element al vectorului acțiunea dată ca argument.	<pre> int[] v = new int[20]; //generez un tablou cu 20 de numere aleatoare Random rnd=new Random(); for (int i = 0; i < v.Length; i++) v[i] = rnd.Next(100); //afis = actiune ce va afisa tabloul Action<int> afisez = delegate(int a) { Console.Write("{0} ", a); }; //afisez tabloul Array.ForEach(v, afisez); Console.ReadKey(); </pre>
Array,Exist<>	Determină dacă în vector există un element ce îndeplinește predicatul dat ca argument	<pre> int[] v = new int[20]; //generez un tablou cu 20 de numere aleatoare Random rnd=new Random(); for (int i = 0; i < v.Length; i++) v[i] = rnd.Next(100); //afis = actiune ce va afisa tabloul Action<int> afisez = a=> { Console.Write("{0} ", a); }; //afisez tabloul Array.ForEach(v, afisez); Predicate<int> div3 = x => x%3==0; if (Array.Exists(v, div3)) Console.Write("Exista numere divizibile cu 3"); else Console.Write("Nu exista numere divizibile cu 3"); </pre>
Array,Find<>	Determină prima valoare din vector ce îndeplinește un predicat	<pre> int[] v = new int[20]; //generez un tablou cu 20 de numere aleatoare Random rnd=new Random(); for (int i = 0; i < v.Length; i++) v[i] = rnd.Next(100); Action<int> afisez = a =>{ Console.Write("{0} ", a); }; Array.ForEach(v, afisez); //val va primi prima valoare pară din vector int val=Array.Find(v, x => x%2==0); </pre>

		<pre> Console.WriteLine(); Console.WriteLine("Prim avaloare para este {0}",val); Console.ReadKey(); </pre>
Array,FindAll<>	<p>Construiește un alt vector cu elementele ce îndeplinesc condiția dintr-un predicat.</p>	<pre> int[] v = new int[20]; //generez un tablou cu 20 de numere aleatoare Random rnd=new Random(); for (int i = 0; i < v.Length; i++) v[i] = rnd.Next(100); //afis = actiune ce va afisa tabloul Action<int> afisez = a => { Console.Write("{0} ", a); }; //afisez tabloul v Array.ForEach(v, afisez); /* pun in vectorul u elementele pare ale lui v */ int[] u=Array.FindAll(v, x => x%2==0); Console.WriteLine(); //afisez tabloul u Array.ForEach(u, afisez); Console.ReadKey(); </pre>

Bibliografie:

1. Josh Bersin - *The Blended Learning Book - Best practices, proven methodologies, and lessons learned*. Editura John Wiley & Sons, 2004.
2. Gălățan, Constantin / Gălățan Susana – *Curs de C#*. Editura L&S info-mat, 2008.
3. Cleary Stephen – *Concurrency in C# Cookbook: Asynchronous, Parallel, and Multithreaded Programming*, Editura Oreilly Media, 2019.
4. Joseph Albahari – *Threading in C#*. Editura Oreilly Media.
5. Christian Nagel – *Professional C# and .NET Core*. Editura John Wiley & Son, Inc,2022.

DIALOGISMUL LA DOSTOIEVSKI

Profesor: STOEAN MIHAELA
Colegiul Tehnic „Dumitru Mangeron” Bacău

Bahtin este unul dintre cei mai profunzi filozofi care a avut în vedere conceptul de *dialogism*; lucrările lui (mai ales *Marxismul și filozofia limbajului*) au influențat felul în care a fost conceput discursul raportat după 1970.

Pentru Bahtin, funcția esențială a limbajului este cea de comunicare. El înțelege prin *utterance* o secvență unică și irepetabilă, produsă într-un anumit context, de către un anumit emițător, ca inițiere a unui dialog sau ca răspuns la o altă secvență.

În articolul *Le mot, le dialogue et le roman* (1966, în *Semeiotike*), Julia Kristeva împrumută și prelucrează concepte ale filologului/esteticianului rus Mihail Bahtin. *Dialogismul* ar putea fi temeiul unui nou *Weltanschauung*, crede autoarea, al unui nou mod de a-și reprezenta lumea specific modernității: ”Dialogismul, observă ea, mai mult decât binarismul, va fi poate baza structurii intelectuale a epocii noastre.” (Kristeva, 1966, p. 112)

În sfera conceptuală a *dialogismului* gravitează și alte noțiuni-cheie. Dialogismul în roman se reflectă în *bivocalitate* sau *reprezentarea bivocală* (cf. *Discursul în roman*, 1934-1935, în Bahtin, 1982, p. 217); asimilarea interdiscursivă a alterității este firească în proză, unde vocea naratorului și cea a personajelor se interferează, odată cu perspectivele și conștiințele sau orizonturile lor ideologice. (Stilul indirect liber, căruia autorul i-a închinat câteva remarcabile analize, este manifestarea exemplară a dialogismului românesc). *Hibridizarea* așa cum o definește Bahtin ar putea fi un sinonim aproximativ al intertextualității: ”Ce este hibridizarea? Este amestecul a două limbaje sociale în cadrul aceluiași enunț, este întâlnirea pe scena acestui enunț a două conștiințe lingvistice, separate de epocă sau de diferențierea socială (sau și de una și de alta).” (Op. cit., p. 221) Hibridul intenționat și conștient practicat în roman generează *imaginea artistică a limbajului*, ”punerea lui în lumină de către o altă conștiință lingvistică”. (Idem, p. 222) O formă caracteristică a este *stilizarea*, definită ca ”reprezentarea artistică a stilului lingvistic al celorlalți”. Pe fondul ”conștiinței lingvistice a stilizatorului”, stilul stilizat ”este recreat.” (Op. cit., p. 225) Un alt tip de ”punere în lumină”, înrudită cu stilizarea, este *variația*, care introduce materiale contemporane în discursul stilizat, trecând astfel în hibridizare (această specie de dialogism evocă de asemenea *grefarea* discursivă sau textuală, pe care mulți cercetători o folosesc precum o metaforă a intertextualității).

Bahtin a consacrat un întreg studiu (*Probleme ale poeziei lui Dostoievski*) cercetării modului în care este reprezentată artistic viața limbajului. El observă că ”noua poziție artistică a autorului față de erou din romanul polifonic dostoievskian este o poziție dialogală realmente realizată și efectuată până la capăt, care afirmă independența, libertatea interioară, lipsa de precizie și de finitate a eroului. Eroul nu este pentru autor un « el » sau un « eu », ci un « tu » cu valoare pleneră, adică « eul » altui individ cu drepturi depline (« tu ești »). Eroul este un subiect căruia autorul i se adresează într-un dialog serios, autentic, și nicidecum într-unul simulat după regulile retoricii sau ale convenționalității literare.” (op. cit., 1970, p. 88-89) Ceea ce diferențiază însă un astfel de dialog de unul real este faptul că ”în fața noastră se află o « vorbire indirectă », nu într-un limbaj, ci printr-un limbaj, printr-un mediu lingvistic « străin », deci și o refractare a intențiilor autorului.”, de unde concluzia că ”discursul vorbitorului în roman nu este redat pur și simplu și nici reproduș, ci *reprezentat artistic* ” și că “[în roman], discursul nu numai că reprezintă, ci se și reprezintă.”. Așadar, ”pentru vorbirea curentă, locutorul și cuvântul său nu constituie obiect de reprezentare artistică, ci de redare practic interesată. De aceea, aici nu poate fi vorba de *forme de reprezentare*, ci doar de *procedee de redare*.”

Dostoievski este unul din favoriții esteticianului rus. În lucrarea „Problemele poeziei lui Dostoievski” Bahtin îl consideră pe scriitor unul din marii novatori ai formei artistice. El *a creat un tip inedit de gândire artistică, pe care l-a denumit în mod convențional polifonic*.

Acest tip de gândire artistică și-a găsit expresia în romanele lui Dostoievski, semnificația lui a depășit însă cadrul creației exclusiv românești, atingând și unele principii fundamentale ale esteticii europene. Mai mult, se poate spune că, într-un fel, Dostoievski a creat un nou model

artistic al lumii, în care numeroase elemente esențiale ale vechii forme artistice au suferit o transformare radicală.

Bahtin prezintă în prima parte a lucrării punctele de vedere ale unor critici literari cu privire la aceste concepte. Pentru unii cercetători, vocea lui Dostoievski se contopește cu vocile unor eroi ai săi, pentru alții ea constituie o sinteză sui-generis a tuturor acestor voci ideologice, în sfârșit, pentru alții, aceste voci acoperă vocea scriitorului. Cu eroii lui Dostoievski se polemizează, de la ei se învață, alții încearcă să le dezvolte în continuare concepțiile, pentru a le transforma într-un sistem finit. Eroul este investit cu independență și autoritate ideologică, el le apare ca autor al unei concepții ideologice proprii, plene, și nicidecum ca un obiect al viziunii artistice definitorii a lui Dostoievski.

Prin însăși concepția artistică a scriitorului, principalii eroi dostoievskieni sunt nu numai obiecte ale cuvântului său, dar și subiecte purtătoare ale propriului lor cuvânt cu semnificație directă. De aceea, cuvântul eroului nu se limitează aici la obișnuitele lui funcții caracterologice și fabulativ-pragmatice, dar nici nu servește drept expresie a poziției ideologice proprii autorului. Conștiința eroului este dată ca una străină, aparținând altcuiva, fără însă a se obiectualiza, fără a se închide, fără a deveni un simplu obiect al conștiinței autorului. În acest sens, imaginea eroului dostoievskian se deosebește de obișnuita imagine obiectivată a eroului din romanul tradițional. Dostoievski este creatorul romanului polifonic, un gen de roman esențialmente nou. De aceea, opera sa nu se încadrează în niciuna din formele existente și nu se supune niciuneia din schemele stabilite de istoria literaturii, pe care ne-am deprins să le aplicăm fenomenelor caracteristice pentru romanul european. În scrierile sale apare un erou cu glasul construit întocmai ca și glasul autorului însuși din romanul de tip obișnuit. Afirmațiile eroului cu privire la persoana lui și la universul înconjurător cântăresc tot atât de greu pe cât cântăresc îndeobște afirmațiile autorului.

De la această concepție despre lume, Askoldov trece direct la conținutul romanelor lui Dostoievski și demonstrează cum și datorită cărui fapt eroii lui Dostoievski devin în viață oameni cu personalitate și se manifestă ca atare. Astfel, personalitatea intră în mod inevitabil în conflict cu mediul exterior, și înainte de toate într-un conflict exterior cu tot felul de reguli uzuale. Drept care „scandalul”, prima și cea mai exterioară manifestare a patosului personalității, joacă un rol imens în operele lui Dostoievski. O manifestare mai profundă a patosului personalității în viață este, după părerea lui Askoldov, crima. În romanele lui Dostoievski, spune el, crima oglindește problema etico-religioasă, așa cum este pusă în viață. Pedeapsa este forma de soluționare a acesteia. De aceea amândouă constituie tema fundamentală a romanului *Crimă și pedeapsă* al lui Dostoievski.

Replicile dialogului dramatic nu divizează lumea zugrăvită, nu o împart în mai multe planuri; dimpotrivă, ele pot realiza un dramatism autentic numai în cadrul unei lumi cu o unitate într-adevăr monolitică. În dramă lumea trebuie să fie făurită dintr-o bucată. Orice slăbire a caracterului ei monolitic duce implicit la slăbirea dramatismului. Eroii se întâlnesc prin dialog în cadrul unui orizont unic al scriitorului, regizorului și spectatorului pe fundalul limpede al unei lumi omogene. Acțiunea dramatică menită să dezlege toate controversele dialogului este concepută strict monologic. Autentică folosire a mai multor planuri ar distruge drama, deoarece acțiunea dramatică, fondată pe unitatea lumii zugrăvite, nu ar mai putea să închege drama și să o rezolve. Drama exclude îmbinarea mai multor orizonturi independente într-o unitate de supra-orizont, deoarece construcția ei nu oferă baza unei asemenea unități.

Fiecare gând al eroilor lui Dostoievski („omul din subterană”, Raskolnikov, Ivan și alții) se știe de la bun început a fi replica unui dialog neterminat. Un asemenea gând nu aspiră către un tot rotunjit și finit de factura sistemului monologic. El trăiește încordat în vecinătatea unui gând străin, a unei conștiințe străine. În felul său este evenimential și inseparabil legat de om.

În studiul său *Despre „polifonia” lui Dostoievski* A. V. Lunacearski a tratat extrem de limpede și cuprinzător problema polifoniei. „Romanele lui Dostoievski sunt niște dialoguri construite cu desăvârșită iscusință. În aceste condiții, profunda autonomie a diverselor «voci» devine, ca să zicem așa, deosebit de picantă. E cazul să bănuim la Dostoievski tendința de a supune diferitele probleme de viață judecării acestor «voci» originale, care vibrează de pasiune și ard cu flacăra fanatismului, în timp ce el însuși pare doar că asistă la aceste dispute febrile, urmărindu-le plin de curiozitateși întrebându-se cum se va termina și ce turnură va lua totul? În mare măsură, acesta este adevărul” (p. 406).

Principalul în polifonia lui Dostoievski îl constituie însă ceea ce se produce între diversele conștiințe, adică interacțiunea și interdependența lor. Nu este cazul să învățăm de la Raskolnikov ori de la Sonia, de la Ivan Karamazov ori de la Zosima, rupând vocile lor de ansamblul polifonic al romanului (și prin chiar acest fapt deformându-i), ci avem de învățat de la Dostoievski însuși, creatorul romanului polifonic.

Bahtin subliniază în lucrarea sa că la Dostoievski, nu numai eroii sunt angajați în controverse, dar și diferitele elemente ale desfășurării subiectului par să se contrazică între ele : fiecare fapt capătă soluții diferite, psihologia eroilor este plină de contraritate launtrică ; dialogismul de fond al lui Dostoievski nu se epuizează în acele dialoguri exterioare, exprimate compozițional, care au loc între eroii săi. Romanul polifonic este un dialog de la început și până la sfârșit. Toate elementele structurii lui sunt legate prin raporturi dialogate, adică între ele există o opoziție după modelul contrapunctului. Raporturile dialogale constituie rar fenomen de respirație mult mai largă decât raporturile dintre replicile dialogului compozițional; ele constituie un fenomen aproape universal, de care e pătrunsă toată vorbirea umană, toate raporturile și manifestările vieții omenești, în general tot ceea ce are sens și valoare. Dostoievski a reușit să surprindă raporturi dialogale pretutindeni, în toate manifestările vieții umane conștiente și raționale ; unde începe conștiința, acolo începe pentru el și dialogul. Numai raporturile strict mecanice nu sunt dialogale și Dostoievski a tăgăduit categoric valoarea lor pentru înțelegerea și tălmăcirea vieții și a faptelor omului (lupta sa cu materialismul mecanic, cu fiziologismul la modă etc).

De aceea, toate raporturile părților și elementelor exterioare și interioare ale romanului poartă la el caracterul unui dialog, iar ansamblul romanului e construit ca „un mare dialog”. Înăuntrul acestui „mare dialog” răsună, aruncând lumină asupra lui și condensându-l, dialogurile eroilor exprimate compozițional; în fine, dialogul pătrunde înăuntru, în fiecare cuvânt al romanului, făcându-l să se desfășoare pe două voci, în fiecare gest, în fiecare mișcare mimică a figurii eroului, făcându-l interferent și intermitent; avem de-a face, de fapt, cu un „microdialog” care determină particularitățile stilului literar al lui Dostoievski.

În *Crimă și pedeapsă*, admirabilul judecător de instrucție Porfiri Petrovici — acela care a poreclit psihologia „săbie cu două tășuri” — nu se lasă ghidat de psihologia judiciară, ci de intuiția dialogală, o intuiție anume care îi îngăduie să pătrundă în sufletul nefinit și nerezolvat al lui Raskolnikov. Cele trei întrevederi ale lui Porfiri cu Raskolnikov nu aduc de fel cu interogatoriile obișnuite ale cabinetului de instrucție ; dar nu fiindcă nu se desfășoară „după procedura obișnuită” (lucru pe care Porfiri îl subliniază întruna), ci fiindcă ele contravin chiar la temeliile raporturilor psihologice tradiționale dintre anchetator și criminal (lucru pe care îl subliniază Dostoievski). Cele trei întrevederi dintre Porfiri și Raskolnikov sunt cele mai autentice și mai remarcabile dialoguri polifonice.

Acest monolog interior are loc chiar la început, în ziua a doua a acțiunii romanului, înainte de a i se contura hotărârea definitivă de a o ucide pe bătrână. Raskolnikov tocmai primise de la maică-sa scrisoarea în care ea îi povestea cu lux de amănunte istoria Duniei și a lui Svidrigailov și îl informa despre peșitul lui Lujin. Iar în ajun, Raskolnikov se întâlnise cu Marmeladov și aflase de la dânsul toată povestea Soniei. Iată, deci, că toți acești viitori eroi principali ai romanului s-au și răsfrânt în conștiința lui Raskolnikov, au pătruns în monologul său interior în întregime dialogizat, au pătruns cu „adevărurile” lor, cu pozițiile lor în viață, și el a legat cu ei un dialog interior principial și încordat, un dialog despre ultimele probleme și ultimele decizii vitale. Raskolnikov știe, ține seamă și anticipează totul din capul locului. El a și venit în contact dialogal cu toate realitățile din jur.

Monologul interior cu caracter de dialog al lui Raskolnikov este o splendidă mostră de microdialog: în toate cuvintele lui se disting două voci și disputa dintre ele. Într-adevăr, la începutul fragmentului, Raskolnikov reproduce vorbele Duniei cu intonațiile ei apreciative, de convingere, și suprapune peste ele propriile lui intonații din care se desprinde ironia, revolta, avertismentul, adică în aceste cuvinte se aud concomitent două voci — a lui Raskolnikov și a Duniei. În cuvintele următoare („Păi e vorba de Rodea, de neprețuitul ei Rodea, de primul ei născut” etc.) se aude glasul mamei cu intonațiile ei pline de dragoste și gingășie, dar totodată și glasul lui Raskolnikov, vibrând de amară ironie, de revoltă (împotriva spiritului de sacrificiu) și de iubire îndurerată pentru mama și sora sa. Mai departe răsună în cuvintele lui Raskolnikov atât glasul Soniei, cât și al lui Marmeladov.

Dialogul a pătruns înăuntrul fiecărui cuvânt, stârnind în el lupta și interferențele vocilor. Este un microdialog. Așadar, toate vocile principale ale marelui dialog s-au făcut auzite încă de la începutul romanului. Nu sunt închise și nici surde unele față de altele, ci tot timpul se aud reciproc, își răspund și se reflectă unele într-altele (mai cu seamă în microdialoguri). Eroii principali nu săvârșesc nici o faptă importantă, nu realizează nici o idee substanțială în afara acestui dialog între „adevăruri potrivnice”. În desfășurarea ulterioară a romanului, de asemenea, nimic din ceea ce intră în conținutul său — oameni, idei, lucruri — nu rămâne în afara conștiinței lui Raskolnikov, ci totul este confruntat cu ea și se oglindește în ea cu ajutorul dialogului. Toate eventualele aprecieri și puncte de vedere privind personalitatea sa, caracterul, ideea, faptele sale, ajung la conștiința sa, fiindu-i adresate în dialogurile cu Porfiri, cu Sonia, cu Svidrigailov, cu Dunia și alții. Toate opticile străine asupra lumii se întretaie cu propria sa optică. Ceea ce vede și observă — fie mahalalele mizere ale capitalei, ori Petersburgul monumental, toate întâlnirile incidentale cât și întâmplările mărunte — toate sunt atrase în dialog, răspund la întrebările sale și-i pun în față altele, îl provoacă, combat sau aprobă gândurile sale. Autorul nu reține pentru sine nici o redundanță de sensuri și se înscrie în marele dialog al romanului în întregul său ca participant egal cu Raskolnikov. Aceasta este noua poziție a autorului față de erou în romanul polifonic al lui Dostoievski.

Fiece personaj nu ocupă însă în discursul său interior locul unui caracter ori tip, al unei figuri fabulative din subiectul vieții sale (soră, logodnicul surorii etc.), ci devine simbolul unei anume concepții de viață și poziții ideologice, simbolul rezolvării concrete a problemelor ideologice care-l obsedează chinuitor. Ajunge ca omul să se ivească în orizontul său, pentru ca să încarneze numaidecât în ochii săi soluția problemei ce-l frământă, soluție în dezacord cu aceea găsită de el; de aceea reacționează cu vie sensibilitate la orice nouă relație și acordă fiecăruia un rol ferm în discursul său interior. El asociază toate aceste personaje între ele, le confruntă ori le opune unul altuia, le silește să se cheme, să-și răspundă ori să se divulge reciproc. Drept rezultat, discursul său interior se desfășoară ca o dramă filozofică ale cărei personaje sunt puncte de vedere despre viață și despre lume, întruchipate, realizate concret.

Conștiința de sine a eroului dostoievskian este complet dialogizată : ea își îndreaptă în tot momentul atenția în afară, se adresează cu încordare sieși, altuia, unui al treilea. Fără această vibrantă adresabilitate față de ea și față de alții, conștiința n-ar exista nici pentru ea însăși. În acest sens, putem spune că pentru Dostoievski omul este un subiect al adresării, scriitorul devenind astfel unul dintre reprezentanții de seamă ai dialogismului.

BIBLIOGRAFIE

- Bahtin, Mihail, *Probleme de literatura și estetică*, București, Editura Univers, 1982
- Bahtin, Mihail, *Problemele poeziei lui Dostoievski*, București, Editura Univers, 1970
- Dostoievski, Feodor Mihailovici, *Opere, voi. 5, București, E.L.U., 1965*
- Kristeva, Julia, *Semeiotique, Paris, Seuil, 1966*

PRACTICI EDUCATIONALE DE SUCCES

**PROF. PT. ÎNV. PRIMAR STOIAN MIHAELA GEORGETA,
ȘCOALA GIMNAZIALĂ "ȘERBAN CIOCULESCU" GĂEȘTI,
JUD. DÂMBOVIȚA**

Practica se dovedește a fi relevantă și cea mai eficientă cale de a atinge un obiectiv specific, fiind adoptată cu succes în procesul didactic și având efecte pozitive asupra învățării. Totodată, are potențial de replicare și adaptare la obiective similare, în diferite situații. Abordarea participativă este esențială pentru asumarea de către fiecare a deciziilor și acțiunilor.

Se urmărește ca școala să devină un spațiu viu și atractiv, astfel încât profesorul și elevul să-l poată susține. Elevul ar putea lega cunoașterea cu plăcerea, iar profesorul ar putea reevalua rolul său în procesul educațional. În acest cadru, relația profesor-elev își poate dezvălui adevăratul său sens și puterea magică. Predarea și învățarea pot deveni un câmp de interacțiune creativă, în care atât abordarea individuală, cât și colegialitatea vor fi promovate în mod egal. Capacitatea de a genera alternative sau de a vedea lucrurile în mod unic nu se produce de la sine; ea este legată de alte calități mai fundamentale ale gândirii, cum ar fi flexibilitatea, toleranța la ambiguitate sau imprevizibilitatea și plăcerea lucrurilor până acum necunoscute.

Pregătirea copiilor pentru o viață activă și creativă, pentru o mai mare participare la rezolvarea diverselor probleme ale societății, a condus la utilizarea unor metode activ – participative diverse în procesul de predare-învățare. Preocuparea esențială a învățământului este formarea unei atitudini active, bazate pe curiozitate, pe dorința de a observa și explica, de a experimenta, de a construi, a explora și a descoperi, de a crea.

Parcurgem o perioadă de expansiune a inovației în educație și ne-am trezit în situația de a susține activități de învățare la distanță cu elevii noștri folosind mai multe mijloace, unele mai cunoscute, altele mai puțin utilizate, atât de profesori cât și de elevi: platformele specializate de elearning: Moodle, Google classroom, Edmodo etc. sau la aplicațiile pentru comunicare sincronă în grup prin apeluri video (video conferințe) precum Webex, Zoom, Meet ș.a.

Despre digitalizare în educație și despre utilizarea mijloacelor moderne în activitatea educațională de predare – învățare se discută de mult timp, dar pentru a utiliza noile tehnologii e nevoie și de competențe în acest domeniu. Un sprijin important al „școlii de acasă” este părintele (cel puțin la elevii din învățământul primar), care trebuie să poată utiliza platformele folosite de cadrele didactice pentru întâlnirile online cu elevii.

De aceea, cred că ar trebui gestionate cu mai multă responsabilitate noile tehnologii. Totul trebuie să se raporteze la nivelul de vârstă al elevilor, la competențele digitale ale acestora și, mai ales, profesorii trebuie să le stăpânească foarte bine pentru a-i putea ajuta pe elevi atunci când aceștia au nevoie de sprijin. Din punctul meu de vedere, practicile de succes în educație trebuie să se refere la modul în care îi formăm pe elevi, la deprinderile pe care și le vor însuși, iar acest lucru se poate face cel mai bine prin exemplul personal, prin munca în echipă, prin sensibilizarea lor, prin transmiterea unor emoții și acest lucru nu se poate realiza decât prin contactul real, stând „față în față”, nu prin statul în fața unui calculator.

Învățarea prin joc, ca modalitate atractivă de transmitere a informațiilor sau prin intermediul poveștilor morale, reale sau imaginare sunt utilizate din ce în ce mai des în procesul de predare-învățare. Pe tărâmul poveștilor, copiii se lasă purtați cu mare bucurie, deoarece ei se pot identifica cu personajele prezentate, găsind modele pe care le pot urma. Jocul didactic este o metodă care face trecerea copilului de la activitatea dominantă de joc la cea de învățare, îmbină elementul educativ cu cel distractiv, fără ca el să-și dea seama, acesta devine participant activ și direct, un mic actor pe scena propriei vieți.

Jocurile utilizate frecvent la clasele primare și care îi sensibilizează pe elevi făcându-i activi și pozitivi sunt următoarele: ” Așa da! / Așa nu!”, privind comportamentul personajelor din lecție sau fișe. Profesorul inițiază un joc pe baza imaginilor din lecție/ fișa de lucru, care prezintă comportamente pozitive ale celor reprezentați, în diferite situații: acasă, pe stradă, în fața blocului. Analiza se poate realiza prin întrebări sau prin descoperirea de către elevi a aspectelor pozitive surprinse: Așa da. Pasul următor constă în adresarea de întrebări pentru aspectul Așa nu: Ce ar fi putut face copiii în fiecare situație? De ce credeți că au ales să procedeze așa? Voi ați trăit situații similare? Cum ați procedat? Ce v-a îndemnat să alegeți să faceți o faptă bună? Cum v-ați simțit după aceea?

Metoda R.A.I. este o metodă de evaluare și se bazează pe stimularea și dezvoltarea capacității de comunicare a elevilor prin întrebări și răspunsuri a ceea ce au învățat. Denumirea metodei provine de la inițialele cuvintelor: Răspunde – Aruncă – Interoghează.

Această metodă se desfășoară astfel: la sfârșitul lecției se verifică cunoștințele aruncând o minge spre elevii aranjați în cerc. Cel care prinde mingea răspunde la întrebare și aruncă altui coleg mingea, adresându-i o nouă întrebare. Cel care interoghează trebuie să cunoască răspunsul întrebării. Elevul care nu știe răspunsul, iese din joc, iar răspunsul va fi dat de elevul care a adresat întrebarea. Eliminarea celor care nu știu să răspundă la întrebări duce la rămânerea în cerc doar a elevilor foarte bine pregătiți. Metodele activ-participative, despre care s-a vorbit foarte mult în ultimii ani și care sunt centrate pe elevi, nu pot fi ignorate, deoarece îi responsabilizează foarte mult pe aceștia: ei învață cum să învețe, cum să colaboreze și să-i ajute pe ceilalți, îi ajută să lucreze în echipă, să fie lideri (uneori), să ia decizii, să comunice și să interacționeze cu ceilalți.

Explozia stelară – este o metodă de stimulare a creativității, o modalitate de relaxare a copiilor și se bazează pe formularea de întrebări pentru rezolvarea de noi probleme și noi descoperiri. Etapele metodei - elevii așezați în semicerc propun problema de rezolvat - pe steaua mare se scrie ideea centrală - pe 5 steluțe sau norișori se scrie câte o întrebare de tipul CE, CINE, UNDE, DE CE, CÂND, iar 5 elevi extrag câte o întrebare - fiecare elev din cei 5 își alege 3-4 colegi, organizându-se în cinci grupuri - grupurile cooperează în elaborarea întrebărilor - la expirarea timpului, elevii revin în cerc în jurul steluței mari și spun întrebările elaborate (un reprezentant al grupului) - elevii celorlalte grupuri răspund la întrebări sau formulează întrebări la întrebări.

În concluzie, metodele activ-participative fac lecțiile mult mai atractive, iar noile tehnologii și orele online nu pot înlocui climatul cald, emoția și bucuria copiilor din tipul orelor „față în față”.

BIBLIOGRAFIE:

1. Bache H., Mateiaș A., Popescu E., Șerban F. - "Pedagogie preșcolară. Manual pentru școlile normale", Editura Didactică și Pedagogică, București, 1994

2. Oprea C, "Strategii didactice interactive ", Editura Didactică și Pedagogică, Ediția a treia, București, 2008.

Metodele interactive de grup

Stoian Mirela, profesor pentru învăț. primar
Școala Gimnazială Tântăreni, jud. Gorj

Activitatea instructiv-educativă se desfășoară în baza unor finalități, este pusă în practică prin intermediul unui sistem de metode și procedee, apelează la o serie de mijloace tehnice de realizare, iar rezultatele sunt verificate și evaluate prin strategii specifice.

Etimologic, termenul metodă provine din grecescul "methodos" ("odos" = cale, drum; "metha" = către, spre). Metodele de învățământ pot fi definite ca „modalități de acțiune cu ajutorul cărora, elevii, în mod independent sau sub îndrumarea profesorului, își însușesc cunoștințe, își formează priceperi și deprinderi, aptitudini, atitudini, concepția despre lume și viață”.(M.Ionescu, V.Chiș, p.126).

Copiii prezintă particularități psihoindividuale, astfel încât se impune utilizarea unei game cât mai ample de metode de predare care să le valorifice potențialul. Metodologia didactică actuală este orientată către implicarea activă și conștientă a copiilor în procesul propriei formări și stimularea creativității acestora.

Metodele activ-participative pun accentul pe învățarea prin cooperare, aflându-se în antiteză cu metodele tradiționale de învățare. Educația pentru participare îi ajută pe copiii să-și exprime opțiunile în domeniul educației, culturii, timpului liber, pot deveni coparticipanți la propria formare. Copiii nu sunt doar un receptor de informații, ci și un participant activ la educație.

Specific metodelor interactive de grup este faptul că ele promovează interacțiunea dintre mințile participanților, dintre personalitățile lor, ducând la o învățare mai activă și cu rezultate evidente. Acest tip de interactivitate determină identificarea subiectului cu situația de învățare în care acesta este antrenat, ceea ce duce la transformarea copilului în stăpânul propriei transformări și formări .

Clasificarea metodelor interactive de grup:

- a) Metode de predare-învățare interactivă în grup: Metoda predării/învățării reciproce, Mozaicul, Tehnica Lotus, Bula Dublă, Cubul, Schimbă perechea, Puzzle;
- b) Metode de fixare, consolidare a cunoștințelor și de verificare: Diamantul, Ghicitorile, Ciorchinele, Diagrama Venn, Metoda Piramidei, Turul galeriei, Turnurul întrebărilor;
- c) Metode de creativitate: Brainstorming; Brainwriting, Metoda Philips;
- d) Metode de rezolvare de problem: Explozia stelară, Metoda Pălăriilor gânditoare;
- e) Metode de cercetare în grup: Proiectul, Investigația în grup.

Valențele formativ-educative care recomandă aceste metode interactive ca practici de succes atât pentru învățare, cât și pentru evaluare sunt următoarele:

- stimulează implicarea activă în sarcină a copiilor, aceștia fiind mai conștienți de responsabilitatea ce și-o asumă;
- dezvoltă spiritul de observație, atenția, limbajul, cooperarea, spiritul de echipă, toleranța;
- asigură o mai bună punere în practică a cunoștințelor, exersarea priceperilor și capacităților în variate contexte și situații;
- stimulează și exersează inteligențele multiple, capacitățile de analiză, sinteză, comparație, generalizare, descriere, evaluare;
- asigură un demers interactiv al actului de predare-învățare-evaluare, adaptat nevoilor de individualizare a sarcinilor de lucru pentru fiecare copil, valorificând și stimulând potențialul creativ și originalitatea acestuia.

1. Metoda Explozia Stelară

Explozia stelară este o metodă nouă de stimulare a creativității, o modalitate de relaxare a copiilor. Începe din centrul conceptului și se împrăștie în afară, cu întrebări, asemeni exploziei stelare.

Metoda are ca obiectiv formularea de întrebări și realizarea de conexiuni între ideile descoperite de copii.

Etape:

1. Se scrie ideea sau problema pe o stea.
2. Pe 5 stelute mai mici se scrie câte o întrebare de tipul: Ce?, Cine?, Unde?, De ce?, Când? Este o modalitate de stimulare a creativității individuale și de grup.

Exemplu: Explozia Stelară pentru tema “CENUȘĂREASA”

Am pornit de la ideea de joc. Copiii s-au împărțit pe 5 echipe. Pe steaua mare se scrie ideea centrală Am scris în prealabil întrebările pe cele 5 stelute mai mici. Fiecare echipă alege câte o stelută pe care este scrisă întrebarea. Timp de 5 minute, copiii analizează imaginile și cooperează în elaborarea întrebărilor. La expirarea timpului, copiii revin în jurul steluței mari și comunică întrebările formulate. Copiii celorlalte grupuri răspund la întrebări sau formulează întrebări la întrebări. Am încheiat printr-o sinteză generală în care am realizat conexiunea între idei.

Explozia stelară este o metodă care:

- stimulează creativitatea în grup și individual
- dezvoltă și exersează gândirea cauzală, inteligențele multiple și limbajul.

2. Tehnica LOTUS (Floarea de nufăr)

Tehnica florii de nufăr este o modalitate interactivă de lucru în grup, care oferă posibilitatea stabilirii de relații între noțiuni pe baza unei teme principale, din care derivă alte 8 teme. Problema sau tema centrală determină cele 8 idei secundare care se construiesc în jurul celei principale, asemeni petalelor florii de nufăr. Cele 8 idei secundare sunt trecute în jurul temei centrale, urmând ca apoi ele să devină la rândul lor teme principale, pentru alte 8 flori de nufăr. Pentru fiecare din aceste noi teme centrale se vor construi câte alte noi 8 idei secundare. Astfel, pornind de la o temă centrală, sunt generate noi teme de studiu pentru care trebuie dezvoltate conexiuni noi.

Etape:

1. Construirea diagramei, conform figurii prezentate;
2. Scrierea temei centrale în centrul diagramei;
3. Selectarea unui grup de 8 copii care formează grupul central (al liderilor). Împreună cu educatoarea vor stabili 8 teme secundare.
4. Fiecare copil din cei 8 alege un grup de copii cu care va lucra în etapele următoare.
5. Munca în grupuri mici.
6. Prezentarea rezultatelor muncii în grup.
7. Evaluarea.

Exemplu: Metoda Lotus pentru GRUPE DE CULORI

Am anunțat tema centrală: Flori de primăvară așezate pe culori

Cele 8 idei secundare: jetoane cu flori de primăvară pe culori: ROȘU: lălea, ALBASTRU: panseluțe, viorea, ROZ: floare de cireș, frezie, GALBEN: narcisă, brândușă, MOV: zambilă, liliac, ALB: ghiocel, PORTOCALIU: crin de grădină, VERDE: ferigă. Copiii trebuiau să așeze jetoanele cu flori la culoarea corespunzătoare indicată de diagramă. Fiecare petală a florii era hașurată în culorile corespunzătoare. Iar apoi fiecare grup din cele 8 trebuia să descrie floarea specifică.

Metoda Lotus este o metodă care:

- stimulează potențialul creative
- dezvoltă capacități și abilități cognitive

3. Diagrama Venn

Diagrama Venn este o metodă grafică ce poate fi utilizată în activitățile de învățare sau la fixarea cunoștințelor, putând constitui și o modalitate de evaluare. Scopul său este să evidențieze asemănări, deosebiri și elemente comune în cazul a două concepte, personaje sau evenimente.

Etapele metodei:

1. Comunicarea sarcinii de lucru:
În primul cerc se scriu aspectele specifice primului obiect/fenomen/personaj, iar în cel de-al doilea, spectele celuilalt. În cercul care le intersectează pe cele două cercuri se scriu asemănările dintre cele două obiecte/fenimene/personaje.
2. Activitatea în grup/pereche
Se completează diagrama.
3. Activitatea frontală
Se completează diagrama cu elemente, idei de la fiecare pereche/grup.

Exemplu: Diagrama Venn la LEGUME ȘI FRUCTE

Eu am aplicat la grupă această metodă în cadrul activității de învățare despre legume și fructe. După ce le-am observat și am discutat despre ele la activitățile din cadrul celor alese (Știință) am lipit în primul cerc câteva legume, iar în cel de-al doilea câteva fructe. În cercul din mijloc am specificat în scris de mine asemănările observate de copii și redată de ei prin simboluri și deosebirile în zonele albe din lateral. Grupa a fost împărțită pe 3 grupe și fiecare grupă a avut câte o diagramă.

Diagrama Venn este o metodă care:

- dezvoltă capacitatea de înțelegere a relațiilor dintre două noțiuni
- dezvoltă spiritul de analiză sistematică

4. Metoda Diamantul

Diamantul este o metodă interactivă care are ca obiectiv dezvoltarea capacității de a sintetiza principalele probleme, informații, idei ale unei teme date.

Metoda poate fi integrată la începutul unei activități pentru reactualizarea cunoștințelor, ca variantă în desfășurarea unui joc didactic sau în etapa realizării feed-backului unei activități de observare, poveste, lectură după imagini.

Etape:

1. Se desenează o piramidă formată din 9 pătrate (1-2-3-2-1).
2. Se formulează ideile și se așează în piramidă într-o înlănțuire logică, începând din vârful piramidei și terminând cu ultimul pătrat din șirul de jos.

Exemplu: Metoda Diamantul la povestea „Ariciul neastâmpărat”

Am folosit metoda Diamantul în etapa de fixare a conținutului poveștilor studiate, iar impactul asupra copiilor a fost extraordinar.

1. -Cine este personajul principal din povestea „Ariciul neastâmpărat”? - puiul de arici.
  2. - Numiți două personaje din aceeași familie al căror nume începe cu litera „v”- vulpile.
  3. - Spuneți alți trei prieteni ai familiei de arici - bursuc, bufnița, veverița.
  4. - Cine îl căutau disperăți și cu lacrimi în ochi pe arici? - mama, tata.
  5. - Unde era ascuns ariciul neastâmpărat când îl căutau vulpile - sub un fular roșu.
- După fiecare răspuns se așează imaginea cu personajele corecte pe panou în pătratul corespunzător.

Metoda Diamantul este o metodă care:

- stimulează interacțiunea între copii
- dezvoltă abilitățile de comunicare
- dezvoltă gândirea

Concluzii:

Pentru ca învățarea prin cooperare să se bucure de un real succes, se impune respectarea unor reguli. Pentru ca preșcolarii să fie dispuși să lucreze în echipă, se impune respectarea a două condiții: asigurarea unui climat pozitiv în sala de grupă; formularea unor explicații complete și corecte asupra sarcinii de lucru, astfel încât aceasta să fie înțeleasă de toată lumea.

Evaluarea urmărește acordarea ajutorului imediat, având o funcție corectivă, ameliorativă, realizându-se prin raportarea la progresul individual, dar având în vedere atât participarea fiecărui copil la procesul elaborării în comun, cât și rezultatul echipei.

Am constatat că învățarea prin cooperare este o modalitate eficientă de stimulare a comunicării și învățării active, facilitând acomodarea firească a copilului la sistemul de relații, norme, valori și comportamente ale grupului din care face parte. În grup apar idei mai multe și mai bune, copiii învață și unul de la altul, nu doar de la educatoare, este încurajată contribuția personală, intervine aprecierea diversității, se valorifică informațiile colegilor în construirea cunoașterii proprii.

BIBLIOGRAFIE:

1. M.E.C.I. „*Metode interactive de grup*”, Editura Miniped, București, 2006
2. Silvia Breben, Elena Goncea, Georgeta Ruiu, Mihaela Fulga - „*Metode interactive de grup, Ghid metodic*”, Editura Arves, București, 2002.
3. Miron Ionescu, Radu Ioan – „*Didactica modernă*”, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001

Educația la granița dintre **Adaptare și Inovare** în contextul schimbărilor globale

Schimbările dinamicelor globale influențează în mod inevitabil sistemul educațional, impunând nevoia continuă de adaptare și inovare. În acest articol didactic, vom explora modalitățile în care educația poate răspunde provocărilor aduse de schimbările globale, oferind o perspectivă asupra adaptării și inovării necesare.

1. Schimbările globale și impactul asupra educației:

Globalizarea, tehnologia și crizele socio-ambientale reconfigurează societatea, iar educația trebuie să reflecte aceste transformări. Conform lui Zhao (2018), schimbările rapide în domeniul tehnologiei și economiei cer o adaptare a educației la noile cerințe ale pieței și la provocările globale.

2. Adaptarea în educație:

Adaptarea în educație presupune dezvoltarea unui cadru flexibil care să permită ajustarea rapidă la schimbările din societate. Cum argumentează Fullan (2016), adaptarea necesită o deschidere constantă la feedback și o flexibilitate în ajustarea strategiilor de predare.

3. Inovarea în procesul de învățare:

Utilizarea tehnologiei în predare, precum și implementarea unor metode inovatoare, poate îmbunătăți semnificativ procesul de învățare. Conform lui Christensen (2015), inovarea în educație poate să apară prin adoptarea noilor tehnologii și prin crearea de spații de învățare personalizate.

4. Educația pentru dezvoltarea durabilă:

În lumina provocărilor ecologice, educația trebuie să promoveze dezvoltarea durabilă. Lucrările lui Sterling (2001) subliniază importanța integrării conceptelor de sustenabilitate în curriculum, dezvoltând astfel în elevi responsabilitatea față de mediu.

5. Colaborarea și comunitatea în educație:

Colaborarea dintre școli, comunități și organizații este esențială pentru adaptarea la schimbările globale. Conform lui Hargreaves și Shirley (2012), o educație eficientă în context global implică parteneriate solide între toți cei implicați în procesul educațional.

6. Dezvoltarea abilităților socio-emoționale:

Abilitățile socio-emoționale devin tot mai cruciale în fața schimbărilor rapide. Conform lui Durlak et al. (2011), promovarea abilităților sociale și emoționale în școli poate contribui la creșterea rezilienței elevilor în fața stresului și a incertitudinii.

Bibliografie:

Zhao, Y. (2018). "What Works May Hurt: Side Effects in Education." Teachers College Press.

Fullan, M. (2016). "The New Meaning of Educational Change." Teachers College Press.

Christensen, C. M. (2015). "Disrupting Class: How Disruptive Innovation Will Change the Way the World Learns." McGraw-Hill.

Sterling, S. (2001). "Sustainable Education: Revisioning Learning and Change." Green Books.

Hargreaves, A., & Shirley, D. (2012). "The Global Fourth Way: The Quest for Educational Excellence." Corwin Press.

- ❖ Aceste surse oferă o perspectivă amplă asupra necesității adaptării și inovării în educație în contextul schimbărilor globale și pot constitui baza pentru dezvoltarea unui sistem educațional rezilient și adaptabil.

CLASA RĂSTURNATĂ – O NOUĂ ABORDARE ÎN PROCESUL DE ÎNVĂȚARE-PREDARE

**Profesor învățământ primar Stoichescu Irina- Veta
Liceul Mătășari, Județul Gorj**

Clasa răsturnată (Flipped classroom) este considerată o mare inovație în procesul de învățare-predare. După cum sugerează și numele, este o metodologie prin care modelul de predare este, de fapt, inversat.

În mod tradițional, informațiile noi sunt transmise de către profesori, într-o manieră accesibilă și filtrată, astfel încât să poată fi asimilate cu ușurință, corelate și transferate în viața reală. Profesorii sunt în centrul învățării, captând întreaga atenție printr-un demers unidirecțional în care elevii ascultă, iau notițe, înregistrează și fac apel la memorie. Acest fapt duce adesea la frustrare și scăderea motivației de învățare. Cu clasa răsturnată, elevii au acces direct la cunoștințe, iar profesorul funcționează ca monitor și mediator.

În acest model, elevii studiază conținutul curricular în avans, acasă, prin materiale sugerate de profesor. Cunoștințele de bază sunt dobândite în afara sălii de clasă, unde elevii fac sarcini propuse de profesor cu privire la domenii specifice. În clasă, mai târziu, elevii pot expune cunoștințele dobândite și profesorul are șansa de a aprofunda anumite aspecte, stimulând interactivitatea în clasă. Toate acestea au scopul de a garanta înțelegerea și sinteza conținutului.

Clasa răsturnată este un demers invers, prin care copiii se familiarizează cu un conținut nou acasă, îl exersează și pun în practică la școală. Rolurile se inversează, mediul de învățare se schimbă, elevul devine elementul central al procesului instructiv – educativ, fiind propriul ghid în interacțiunea cu materialul nou. Pentru funcționarea cu succes a acestui model, profesorii trebuie să se asigure că elevii vin la oră cu informațiile de bază, pe marginea cărora vor crea situații și contexte noi de învățare. De la începutul orei, organizează sesiuni active de întrebări și răspunsuri, pentru a clarifica unele confuzii sau neclarități, identifică cine are nevoie de sprijin și încurajare, tocmai pentru a oferi oportunități de exprimare pentru fiecare elev în parte.

În clasa răsturnată, profesorii alocă un timp mai mare consolidării unor deprinderi de lucru în echipă și investigației. Cei care îmbrățișează acest model de învățare sunt într-o permanentă căutare de căi de optimizare a timpului, astfel încât elevii să fie implicați activ și motivați să lucreze independent.

Flipped classroom oferă o experiență individualizată, în care fiecare elev vine cu propriile cunoștințe, opinii și argumente, se mișcă în ritmul lui, aplică noile informații, exersându-le în clasă, în echipă sau grupuri mici.

Un avantaj major al acestui tip de organizare, este acela că elevii au un control mai mare asupra celor învățate, ei sunt cei care inițiază și conduc discuțiile, iar cadrul didactic și colegii au rol de clarificare și nuanțare a ideilor prezentate. Ei descoperă concepte în manieră proprie, într-un mediu organizat și motivant, care corespunde intereselor și particularităților lor.

Această metodologie de predare propune lecții mai puțin expositive, mai participative și productive, în care elevii se implică mai mult, trezindu-li-se interesul și motivația, permițând munca în grupuri mici, dacă este posibil, eterogene, în insule mici, unde toți colaborează pentru atingerea scopurilor grupului. Permite elevului să-și construiască propriul material de studiu, folosind diferite instrumente și să-l împărtășească cu clasa, punând în practică producția colaborativă - aspectul fundamental al clasei răsturnate. În acest fel, elevul poate interacționa cu colegii săi și poate discuta într-un mod viu conceptele și ideile principale învățate în timpul întregului proces, promovând lucrul în echipă.

Clasa răsturnată creează situații care permit împărtășirea a ceea ce are fiecare și ceea ce știe fiecare. Se creează un fel de competiție, care îi determină pe elevi să caute și să absoarbă majoritatea informațiilor pentru a arăta, în sala de clasă, că știu tema despre care se discută. Elevul dezvoltă abilități, cum ar fi auto-managementul, promovează creativitatea, motivația, sporește stima de sine și obține autonomia necesară pentru a căuta informații, a planifica munca și a-și dezvolta responsabilitatea. Cu clasa răsturnată, timpul lecției este optimizat, odată ce profesorul oferă elevilor mai multe opțiuni pentru a căuta informații. Elevii obțin cunoștințe anterioare despre lecție prin materiale oferite în prealabil de către profesor: texte, cărți, video-lecții și videoclipuri YouTube, printre alte resurse. Cu aceasta, lecția poate fi dedicată aprofundării temei, creării de oportunități mai mari de învățare, clarificării îndoielilor și maximizării interacțiunii cu exercițiile, activitățile de rezolvare a problemelor, studiile de caz, munca în grup, schimburile între elevi și profesor, proiectele și alte activități colective, care încurajează interacțiunea în clasă, cu promovarea unui timp de discuție între toți intervenienții.

Profesorul nu mai este marele titular al cunoașterii. În acest caz, el începe să se comporte mai mult ca un mediator care monitorizează și ghidează elevul în procesul de învățare.

Profesorul definește conținutul, instrucțiunile și strategiile de interacțiune. Aceasta îi permite profesorului să creeze noi oportunități de învățare care îi implică pe toți elevii.

Această metodologie permite profesorului să aloce mai mult timp pentru învățarea temelor și a cunoștințelor dobândite și pentru a înțelege dificultățile elevilor. Permite o observație directă și mai eficientă, o modalitate continuă de evaluare a muncii efectuate de elevi, marcarea progresului fiecărui elev, dacă a cercetat materialele indicate sau este capabil să aplice concepte și dacă a dezvoltat abilitățile așteptate și vede rezultatele. Este demn de menționat faptul că această metodologie permite crearea unor grupuri de nevoi. Profesorul poate ajuta elevii în funcție de nevoile lor. Fiecare elev, fără îndoială, are un mod diferit de învățare și fiecare dintre ei are un ritm diferit de învățare. Această metodă permite fiecărui elev să-și găsească propriul ritm.

Această diferențiere pedagogică poate fi văzută ca un ajutor pentru toți elevii, în special pentru cei cu mai multe dificultăți. Elevii pot participa la grupuri de colaborare, care pot răspunde nevoilor lor. În sala de clasă răsturnată, elevii care au mai multe dificultăți de învățare nu se simt rușinați să ceară profesorilor noi explicații, odată ce conținutul poate fi revizuit individual înainte de contactul cu profesorul și clasa. Astfel, acești elevi participă mai mult la lecții și la rezolvarea de exerciții. Mai mult decât atât, această metodologie permite variația complexității și profunzimii

conținutului pentru diferite niveluri de capacitate și înțelegere. Profesorul poate oferi mai multe provocări elevilor cu mai puține dificultăți și îi poate ajuta pe cei care au mai multe dificultăți.

Această nouă abordare a învățării are avantaje și dezavantaje. Avantajele ar fi următoarele:

- Crește interacțiunea între elevi și profesor;
- Elevii își asumă responsabilitatea pentru propria lor învățare;
- Elevii nu rămân în urmă deoarece informațiile le pot obține oricând doresc online;
- Toți elevii sunt implicați în procesul de învățare;
- Conținutul informațiilor este păstrat permanent.

Dezavantaje ar putea fi considerate următoarele:

- Nu toți elevii au calculatoare sau acces la internet;
- Mulți părinți nu sunt de acord cu folosirea mult timp a calculatorului și a internetului;
- Lipsa motivării elevilor în rezolvarea temelor;
- Rezistența la nou a cadrelor didactice;
- Lipsa unor strategii de evaluare adecvate pentru această metodă;
- Încărcarea timpului cadrelor didactice.

Cele mai des folosite metode în clasa răsturnată sunt:

- Crearea unor prezentări video sau prelucrarea unor prezentări deja create;
- Folosirea resurselor educaționale de tip deschis;
- Folosirea fișierelor video create de elevi.

În „răsturnarea” unei săli de clasă este mai mult decât distribuirea simplă a conținutului elevilor, astfel încât aceștia să poată lucra în mod autonom. Este nevoie de timp, angajament, stăpânire și efort de la profesor.

Un punct forte al acestei strategii rămâne totuși învățarea profundă. Această formă de organizare a lecției oferă posibilitatea stimulării și orientării elevilor spre activitatea participativă reală. Este evident că școala viitorului trebuie să țină piept cerințelor sociale ale timpului respectiv. Însă devenirea școlii ca ceea ce trebuie să fie garanția progresului, depinde de nivelul de organizare și responsabilitate a societății, mijloacele materiale de care dispune societatea, pentru implementarea unor metode moderne de învățare și strategii.

1. Bergmann, J., & Sams, A., 2012, Flip your classroom: Reach every student in every class every day. Eugene, Or: International Society for Technology in Education.

2. Center for Teaching Innovation at Cornell University, 2017, Flipping the classroom.

3. <https://www.cte.cornell.edu/teaching-ideas/designing-your-course/flipping-the-classroom.html>.

Pedagogia viitorului – învățarea în era noilor tehnologii

Prof. Alina Șugar

Școala Gimnazială „Romul Motorca” Agrișu Mare, județul Arad

În această era digitală, în care informațiile circulă liber și inovația nu cunoaște limite, metodele tradiționale de predare și învățare evoluează într-un ritm fără precedent. Progresul neobosit al tehnologiei face ca peisajul educației să treacă printr-o transformare profundă, astfel, viitorul educației este modelat de un nou duo puternic: Tehnologia Educațională (EdTech) și Pedagogia electronică (e-Pedagogy).

Cele două, EdTech și e-Pedagogy, care constituie fiecare o forță în sine, converg pentru a revoluționa educația așa cum o cunoaștem noi acum. EdTech cuprinde o gamă largă de instrumente digitale, platforme și resurse, concepute pentru a îmbunătăți experiența de predare și învățare. De la aplicații educaționale interactive la instrumente de colaborare online, EdTech dă accesibilitate profesorilor și elevilor deopotrivă prin dezvoltarea unor soluții inovatoare care depășesc limitările sălilor de clasă tradiționale.

Avem de-a face cu o revoluție și în centrul acestei revoluții se află e-Pedagogy, o metodologie care valorifică potențialul EdTech pentru a crea medii de învățare dinamice, captivante și eficiente. e-Pedagogy nu înseamnă doar înlocuirea tablelor cu ecrane digitale; este vorba despre reinventarea educației pentru a se potrivi nevoilor și aspirațiilor elevului modern. Concret, este vorba despre valorificarea puterii tehnologiei pentru a stimula gândirea critică, creativitatea și alfabetizarea digitală.

EdTech și e-Pedagogy, explorează potențialul lor de transformare atât vizavi de profesori, cât și vizavi de elevi. Cum remodelează aceste abordări inovatoare formarea profesorilor și dezvoltarea profesională? Prin punerea unui accent deosebit pe două aspecte critice: alfabetizarea datelor și bunăstarea cibernetică.

Într-o eră în care circulația informației este plină de date, iar economia cunoașterii este în plină desfășurare, profesorii se află în epicentrul schimbării. Nevoia de emancipare, aici cu sensul de dezvoltare de noi abilități, a profesorilor nu a fost niciodată mai presantă. Au trecut vremurile în care predarea era limitată la manuale și săli de clasă. Astăzi, profesorii trebuie să se miște într-un peisaj digital plin de posibilități și complexități.

Emanciparea profesorilor nu este doar o chestiune de a le oferi instrumente; este vorba de a-i dota cu cunoștințele, abilitățile și mentalitatea atât de necesare pentru a valorifica întregul potențial al acelor instrumente. EdTech oferă o poartă de acces pentru realizarea acestui fapt, permițându-le să depășească granițele metodelor tradiționale de predare și să îmbrățișeze o lume a inovației și a conectivității.

În ultimii ani, EdTech a asistat la o creștere fulgerătoare și acest lucru se datorează unor motive bine întemeiate. Aceasta a deschis un tărâm de posibilități care, nu demult, erau de neimaginat în domeniul educației. De la săli de clasă virtuale, care unesc diviziunile geografice, la platforme de învățare personalizate, care răspund nevoilor individuale, EdTech remodelează educația în moduri profunde.

Profesorii, și nu numai, folosesc acum EdTech pentru a crea experiențe de învățare captivante care captează atenția elevilor și favorizează o înțelegere mai profundă a noțiunilor predate. Game-mificarea, realitatea augmentată și laboratoarele virtuale sunt doar câteva exemple ale modului în care tehnologia îmbunătățește implicarea și interacțiunea în sala de clasă.

În centrul revoluției EdTech este emanciparea profesorilor. Cu instrumentele și resursele potrivite, aceștia își pot adapta metodele de predare pentru a se potrivi diverselor nevoi și diferitelor stiluri de învățare ale elevilor lor.

EdTech le permite profesorilor să personalizeze învățarea cu ajutorul platformelor de învățare adaptive care folosesc analiza datelor pentru a identifica punctele forte și punctele slabe ale fiecărui elev, permițând astfel profesorilor să ofere sprijin exact acolo unde este nevoie. Mai mult, îmbunătățește colaborarea prin intermediul instrumentelor de colaborare online, facilitând comunicarea și munca în echipă, pregătind elevii pentru natura colaborativă a viitorului loc de muncă modern. Nu în ultimul rând EdTech promovează alfabetizarea digitală prin integrarea tehnologiei în curriculum, dându-li-se profesorilor posibilitatea de a înzestra elevii cu abilități digitale esențiale, pregătindu-i pentru un viitor bazat pe tehnologie.

Noile educații evoluează rapid astfel încât formarea profesorilor în era digitală este esențială. Aceștia trebuie să fie bine pregătiți pentru a putea face față provocării digitale. Programele de formare preliminară a profesorilor joacă un rol esențial în înzestrarea profesorilor aspiranți cu abilitățile și cunoștințele necesare pentru a valorifica la maxim potențialul EdTech și e-Pedagogy.

Formarea inițială este fundația pe care profesorii își construiesc cariera didactică. Prin urmare, este imperativ ca aceste programe să încorporeze elemente de alfabetizare digitală, competență tehnologică și inovare pedagogică. Pentru profesorii experimentați, călătoria către competența digitală este în plină desfășurare. Programele de dezvoltare profesională continuă a profesorilor le oferă oportunitatea de a-și actualiza continui abilitățile și de a se adapta peisajului educațional în permanentă schimbare. Aceste programe nu ar trebui să încorporeze doar cele mai recente progrese tehnologice, ci să se concentreze și pe strategii eficiente de integrare a acestora. Profesorii trebuie să învețe cum să insereze EdTech în metodele lor de predare, asigurându-se că experiențele de învățare se îmbunătățesc și devin mai ușor de efectuat.

Pe măsură ce avansăm în această era digitală, profesorii trebuie să fie nu numai cunoscători de tehnologie, ci și bine informați asupra acestor aspecte esențiale ale educației moderne.

În lumina celor prezentate mai sus rezultă că Tehnologia educațională, cunoscută și sub numele de EdTech, revoluționează modul în care abordăm predarea și învățarea. În era digitală de astăzi, integrarea tehnologiei în educație a devenit esențială pentru stimularea experiențelor de învățare captivante și eficiente. Nu ne rămâne decât să asistăm la evoluția acesteia, la modul în care aceasta este primită și percepută atât de elevi cât și de profesori. Transformarea educației este aici, nu peste mult timp efectele ei vor fi vizibile în toate ariile de comunicare și învățare, aceasta nu poate fi oprită și va trebui să ținem pasul ca să putem să ne păstrăm locul în această nouă, iminentă eră educațională.

Bibliografie:

Amichai-Hamburger, Y.; Vinitzky, G., 2010, *Social network use and personality*, în *Computers in Human Behavior*, Vol. 26, Nr. 6;

Attwell, J., 2005, *Mobile Technologies and Learning: A Technology Update and mLearning Project Summary*, *Technology Enhanced Learning Research Centre, London, UK: The Learning and Skills Development Agency*;

Barker, V., 2009, *Older adolescents' motivations for social network site use: the influence of gender, group identity, and collective self-esteem*, în *CyberPsychology and Behavior*, Nr. 1292;

Barnett, M., 2012, *Issues and Trends Concerning Electronic Networking Technologies for Teacher Professional Development: A Critical Review of the Literature*, *Paper presented at the annual meeting of American Educational Research Association, New Orleans*;

Metode moderne de predare utilizate în cadrul orelor de limba și literatura română

Prof. Surdilă Maria Cristina
Liceul Tehnologic „Constantin Brâncuși,, Peștișani

Din dorința profesorului de a realiza o lecție cât mai atractivă, creativitatea sa pare să fie fără limite. Aici, cel mai mare ajutor îl are din partea metodelor moderne de predare, întrucât acestea pun accent direct pe implicarea elevului în lecție, prin stimularea lui într-un dialog continuu, care să nu plictisească.

Din experiența la catedră, putem afirma că noul a captat întotdeauna elevul. El învață mai repede și mai ușor dacă i se solicită mai multe simțuri și dacă are posibilitatea să-și exprime liber gândurile.

Utilizarea metodelor interactive de predare – învățare în activitatea didactică contribuie la îmbunătățirea calității procesului instructiv - educativ, având un caracter activ – participativ și o reală valoare activ – formativă asupra personalității elevului. Metodele implică mult tact din partea dascălilor, deoarece trebuie să-și adapteze stilul didactic în funcție de tipul de copil timid, pesimist, agresiv, acaparator, nerăbdător pentru fiecare găsind gestul, mimica, interjecția, întrebarea, sfatul, orientarea, lauda, reținerea, aprecierea, entuziasmul în concordanță cu situația și totul va fi ca la carte.

Jocul didactic este una dintre metodele moderne cele mai antrenante și agreabile de elevi. Denumit de E.E. Geissler „spontaneitate spontană” (1977: 195), jocul are un rol reconfortant pentru elevii al căror interes pentru școală scade treptat. Jocul didactic poate fi folosit la orice nivel de învățământ și este de preferat ca el să fie introdus la începutul orei, pentru a capta atenția elevilor.

Jocurile sunt infinite și utilizarea lor implică multă creativitate din partea cadrului didactic. De ex: Cine știe câștigă (util la lecțiile de recapitulare), Caută perechea (se pot nota pe bilețele nume de personaje și opere literare, iar prin tragere la sorț, elevul trebuie să găsească perechea biletului său), Jocul de creație (Imaginează-ți un dialog cu popa Tanda, eroul lui Ioan Slavici), Jocul de rol (Cum ar fi reacționat un elev dacă era în locul lui Gheorghică Lipan? Ar fi pedepsit criminalul lui Nechifor?), Procesul literar (procesul lui Ilie Cuțui din *Baltagul* de Mihail Sadoveanu).

Jocul de rol este o metodă ce se aplică cu succes la orice clasă dar în special la clasele mici. Elevii sunt încurajați să relaționeze între ei, jocul de rol îi activează din punct de vedere cognitiv și afectiv, iar interacțiunile dintre participanți permit autocontrolul eficient al conduitelor, comportamentelor și achizițiilor.

Profesorul are rolul de a proiecta scenariul, implicând în această activitate și elevii, distribuie rolurile pornind de la aspirațiile, aptitudinile și preferințele fiecărui participant, organizează activități pregătitoare, creează o atmosferă plăcută de lucru pentru a-i stimula pe interpreți și a evita blocajele emoționale în preluarea și interpretarea rolurilor, conduce modul de desfășurare al jocului de rol. Un astfel de joc solicită din partea cadrului didactic, pe lângă aptitudini pedagogice speciale, aptitudini regizorale și actoricești.

Am aplicat această metodă la clasa a V-a, în caracterizarea personajului *Ionel* din schița „Vizită,, de I.L. Caragiale. Elevii s-au documentat în privința trăsăturilor personajului pus în discuție și au organizat un proces în care au existat – un judecător, un avocat al acuzării și unul al apărării, fiecare dintre cei doi având în spate o întreagă echipă de lucru. Jocul a luat forma

unei dezbateri iar eu am jucat rolul de conciliator, la final, și i-am ajutat să tragă anumite concluzii în privința personajului.

Metoda Știu-Vreau să știu-Am învățat este folosită în lecții mixte, deoarece ajută elevul să recapituleze informațiile dobândite anterior, îl determină să caute ce cunoștințe are nevoie pentru a înțelege lecția actuală, iar la final verifică dacă a înțeles totul bine. Această metodă presupune existența a trei coloane, pe care elevul le completează până la finalul orei de curs. Prima coloană o completează înainte de lectura noului text, celelalte două după. De exemplu, la lecția de dobândire de cunoștințe *Baltagul – structura textului narativ*, prima coloană este completată cu informații specifice genului epic: acțiune, indici spațio-temporali, personaje, narator, narațiune, moduri de expunere. După citirea textului, elevii vor descoperi o structură aparte a acestuia și vor nota în caiete, în coloana a doua, îndrumați de profesor, ceea ce au descoperit că trebuie să învețe ora respectivă. Discuțiile elev-profesor, ba chiar elev-elev, vor ajuta colectivul să descopere informațiile noi și astfel să completeze ultima coloană.

Avantajul acestei metode este că permite responsabilizarea elevului, îl fac să participe la ora de curs și să conștientizeze etapele pe care urmează să le facă până la finalul lecției.

Cvintetul este o metodă modernă care stimulează creativitatea și nivelul de receptare al elevului. Personal, folosesc această metodă la clasă, la orele de literatură, în special când se studiază trăsăturile unei specii literare sau se realizează caracterizarea unei personaje. Cvintetul este „o poezie” formată din cinci versuri, fiecare vers având indicații specifice.

Primul vers trebuie să conțină un substantiv care sugerează subiectul lecției (de exemplu: Lacul, Toamna etc.), al doilea vers conține două adjective care descriu substantivul anterior (uriaș, adormit / arămie, rodnică), al treilea vers are trei verbe care arată o acțiune pe care o poate face subiectul (mângâie, ademenește, șoptește / culege, aduce, îngheață), al patrulea vers poate conține o propoziție, o sintagmă personală despre subiect (o picătură de ploaie din imensul cer / zâna belșugului neconținut), iar ultimul vers va fi alcătuit dintr-un cuvânt care are rol de concluzie (natură / frig).

Eseul de cinci minute este o modalitate potrivită pentru a primi feed-back din partea elevilor. De obicei, această metodă se folosește la finalul lecției, când profesorul vrea să se asigure că elevii au înțeles lecția. Prin această metodă, elevii pot spune ce moment din lecție le-a plăcut cel mai mult sau ce anume nu au înțeles, astfel încât profesorul să poată corecta sau completa ora viitoare. De asemenea, eseul de cinci minute poate fi folosit la orele de literatură, când elevilor li se solicită să își exprime punctul de vedere cu privire la o idee transmisă într-un text literar.

După cum putem observa, metodele didactice pot avea utilizări multiple, inovatoare, care depind numai de stilul profesorului, de personalitatea sa și a elevilor, de interesul acestora pentru lecție

Horoscopul este o metodă modernă care se aplică numai în cazul studierii textelor epice sau dramatice, deoarece trebuie să existe personaje pe care elevul să le analizeze. Elevul trebuie să citească textul, să identifice personajul pentru care va stabili trăsăturile definitorii, va argumenta în fața clasei încadrarea personajului într-un anumit semn zodiacal, iar comentariile colegilor îl pot ajuta la îmbunătățirea opțiunii alese.

În lucrarea *Didactica literaturii române* (2008: 177), Emanuela Ilie prezintă o fișă de trăsături pentru fiecare zodie în parte, informația fiind preluată de pe rețeaua informatică a MEN:

Berbec Trăsături: plin de inițiativă, dinamic, hotărât, egoist, extremist, neortodox, capricios.	Leu Trăsături: optimist, vivace, ambidextru, arrogant, opulent, ostentativ, impetuos Valoare: magnetism	Săgetător Trăsături: neinteresat, idealist, profetic, compătitor, risipitor,
--	--	--

Valoare: idealism Pericol: egoism	Pericol: egoism	încăpățânat, lipsit de tact, de neîncredere Valoare: viziune Pericol: împrăștiat
Taur Trăsături: tenace, stoic, prudent, inflexibil, convențional, încăpățânat, rigid Valoare: hotărâre Pericol: posesiv	Fecioară Trăsături: perfecționist, obiectiv, analitic, încăpățânat, precaut, indecis, modest Valoare: capacitate analitică Pericol: hipercriticism	Capricorn Trăsături: diplomație, pragmatism, profund, întreprinzător, avar, egoist, materialist, carierist Valoare: ambiție Pericol: rigiditate
Gemeni Trăsături: multilateral, altruist, magnetic, perspicace, capricios, ambiguu, neliniștit Valoare: deștept Pericol: împrăștiat	Balanță Trăsături: intuitiv, logic, estetic, temperat, autocompătitor, indolent, indecis Valoare: diplomație Pericol: autocompătimitare	Vărsător Trăsături: omenos, meditativ, onorabil, altruist, excentric, lipsit de simț practic, de neînduplecat Valoare: zelos Pericol: fanatism
Rac Trăsături: intuitiv, analitic, sociabil, hipersensibil, ostentativ, susceptibil, metodic Valoare: diplomație Pericol: nesiguranță	Scorpion Trăsături: tenace, întreprinzător, pasionat, ager, arogant, senzual, nemilos, sarcastic Valoare: scop Pericol: nemilos	Pești Trăsături: altruist, filantropic, compătitor, adaptabil, supersensibil, credul, risipitor, capricios Valoare: flexibilitate Pericol: autocompătimitare

Metoda horoscopului este distractivă, oferă posibilitatea elevilor să recitească fragmentul de text și să fie atenți la detaliile întâlnite utile în caracterizarea personajului. De asemenea, horoscopul favorizează discuții între elevi, deoarece fiecare poate recepta personajul într-o manieră proprie, să descopere valori, calități sau defecte pe care le regăsesc în sine și pe care le apreciază sau critică.

BIBLIOGRAFIE:

1. Aebli, Hans, *Didactica psihologică*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1973.
2. Cerghit, Ioan, *Metode de învățământ*, Editura Polirom, Iași, 2006.
3. Cerghit, Ioan, *Sisteme de instruire alternative și contemporane. Structuri, stiluri și strategii*, Editura Polirom, Iași, 2008.
4. Geissler, E.E., *Mijloace de educație*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1977.
5. Ilie, Emanuela, *Didactica literaturii române*, Editura Polirom, București, 2008.
6. Leroy, Gilbert, *Dialogul în educație*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1974.
7. Planchard, E., *Pedagogie școlară contemporană*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1992

Intervenții în școala incluzivă

Surugiu Alina Elena

Liceul Teoretic „David Voniga” Giroc

Introducere

Procesul de învățământ este activitatea instructiv educativă, complexă desfășurată în mod sistematic și organizat de către elevi și profesori, care conduce la înzestrarea elevilor cu un sistem de cunoștințe, deprinderi, capacități și competențe de baza cărora ei dobândesc cunoașterea științifică a realității, își formează concepția despre lume, convingerile morale, trăsăturile de caracter, precum și aptitudinile de cercetare și creative.

Analizând învățământul românesc din ultimele decenii, privim spre viitor și ne întrebăm cum ar trebui să arate școala.

Ce este educația incluzivă?

Educația reprezintă unul dintre drepturile fundamentale ale omului. Educația nu este doar pentru unii copii, educația este dreptul fiecărui individ. Fiecare persoană are abilități și nevoi diferite de percepere și incluziune în actul educațional. Astfel, prin incluziune înțelegem găsirea unor modalități de predare-învățare-evaluare adaptate cerințelor fiecărui participant la actul educațional. Prin incluziune mai putem înțelege găsirea unor modalități de a dezvolta prietenii, relații și respect reciproc între toți educabilii, precum și între educabil și educator.

Educația incluzivă este atunci când toți elevii, indiferent de provocările pe care le-ar putea avea, sunt plasați în clase de educație generală adecvate vârstei, care se află în propriile școli din cartier, pentru a primi instrucțiuni de înaltă calitate, intervenții și sprijin care le permit să aibă succes în curriculum de bază (Bui, Quirk, Almazan, & Valenti, 2010; Alquraini & Gut, 2012). Cu alte cuvinte, educația incluzivă presupune o modificare la nivel metodologic și organizatoric care să aducă beneficii tuturor participanților la actul educațional. Prin intermediul educației incluzive se încearcă să se răspundă tuturor nevoilor de învățare ale tuturor copiilor, tinerilor și adulților, concentrându-se în special asupra nevoilor celor vulnerabili la marginalizare și excludere.

Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (UNESCO, 2022) definește educația incluzivă ca fiind o educație de calitate unde nevoile fiecărui individ sunt luate în considerare și recunoaște că toți indivizii pot învăța, având caracteristici, interese, abilități și nevoi de învățare unice. Educația incluzivă promovează sisteme educaționale care

se bazează pe egalitatea de gen, care respectă diverse nevoi, abilități și caracteristici și elimină toate formele de discriminare în mediul de învățare. Altfel spus, educația incluzivă reprezintă o modalitate de a promova creativitatea procesului instructiv-educativ, astfel încât, toți indivizi să poată participa la acest proces.

Tipuri de intervenții în școala incluzivă

Într-o societate diversă și inclusivă, școlile trebuie să ofere o educație de calitate pentru toți elevii, indiferent de nevoile și diferențele lor individuale. Adaptarea curriculumului devine astfel o metodă de intervenție esențială în contextul școlii incluzive. Aceasta se referă la ajustarea planurilor de învățare, conținutului și metodologiei, pentru a răspunde nevoilor și potențialului fiecărui elev. Adaptarea curriculumului ca metodă de intervenție în școala incluzivă se referă la procesul de ajustare a programelor de învățare și a metodelor de predare pentru a se potrivi cu nevoile și potențialul fiecărui elev. Scopul principal al acestei metode este de a asigura accesul și succesul în educație pentru toți elevii, indiferent de abilitățile și diferențele lor individuale. Adaptarea curriculumului implică o abordare individualizată a învățării, luând în considerare nevoile și interesele elevilor, nivelul lor de dezvoltare, stilul de învățare și modalitățile de comunicare. Aceasta implică ajustarea conținutului curriculumului, metodologiilor de predare, evaluărilor și resurselor utilizate în clasă. Prin adaptarea curriculumului, se urmărește să se asigure că toți elevii au acces la învățare, indiferent de diferențele lor. Aceasta poate însemna, de exemplu, adaptarea materialului didactic pentru a se potrivi cu nivelul de înțelegere al elevilor, utilizarea de suporturi vizuale sau tehnologice pentru a facilita înțelegerea și participarea activă a elevilor, sau oferirea de sprijin suplimentar pentru a depăși dificultățile de învățare. Adaptarea curriculumului este o metodă esențială în promovarea incluziunii și în sprijinirea dezvoltării individuale a fiecărui elev. Prin personalizarea învățării, se creează un mediu educațional care valorizează diversitatea și încurajează succesul academic și dezvoltarea socio-emoțională a tuturor elevilor. Este important ca adaptarea curriculumului să fie realizată într-un mod colaborativ, implicând cadrele didactice, consilierii școlari, specialiștii în educație specială și părinții. Această colaborare asigură o abordare holistică și coerentă în sprijinirea nevoilor elevilor și în crearea unui mediu de învățare inclusiv.

Adaptarea curriculumului în școala incluzivă aduce numeroase beneficii atât pentru elevi, cât și pentru întregul mediu școlar. Printre aceste beneficii enumerăm: acces la învățare pentru toți elevii, succes academic, dezvoltarea autonomiei și încrederii în sine, incluziune și coeziune socială, susținerea dezvoltării socio-emoționale, promovarea respectului și

diversității, îmbunătățirea calității actului educațional.

Altfel spus, adaptarea curriculumului, se asigură că toți elevii, indiferent de abilitățile lor, au acces la învățare și pot participa activ la procesul educațional, se elimină barierele și se promovează dreptul fiecărui elev la educație. Această metodă de intervenție permite elevilor să se dezvolte în ritmul lor propriu și să-și atingă potențialul maxim. Elevii beneficiază de un curriculum adaptat nevoilor lor individuale, ceea ce le oferă șanse mai mari de a obține rezultate academice pozitive și de a-și consolida încrederea în sine. Adaptarea curriculumului promovează un mediu școlar inclusiv, în care toți elevii sesimt acceptați și valorizați. Prin încurajarea colaborării și a interacțiunii între elevi, se dezvoltă relații pozitive și se construiesc legături sociale solide, contribuind la crearea unui climat școlar armonios și respectuos. De asemenea, aceasta include strategii și activități care vizează dezvoltarea abilităților socio-emoționale ale elevilor, cum ar fi abilitățile de comunicare, rezolvarea de probleme, luarea deciziilor și gestionarea emoțiilor. Aceasta contribuie la formarea unor indivizi echilibrați emoțional și pregătiți să facă față provocărilor vieții. (Bolea, A., 2007)

Concluzie

În concluzie, educația incluzivă presupune modul în care școlile, sălile de clasă, programele educaționale sau cursurile sunt concepute astfel încât indivizii să fie implicați activ. Luând în considerare o serie de nevoi, educația incluzivă oferă tuturor acces echitabil la învățare. Educația incluzivă se bazează pe modificări, transformări pentru a putea susține participarea tuturor elevilor la procesul instructiv-educativ. Presupune un proces de adaptare continuă a instituției de învățământ pentru a putea fi valorificate permanent resursele materiale și umane existente și pentru a fi realizat suportul material pentru toți participanții la educație. Educația incluzivă își construiește finalitățile cu un grad mare de generalitate. Pornește de la curentele ideologice venite din orientările umaniste ale științelor socio-umane care promovează ideile de diversitate umană, normalizare, egalizare a șanselor și de integrare. Se va pune accentul pe progresul individual și nu pe diferențele dintre elevi, fiind promovată învățarea prin cooperare, în cadrul căreia copiii sunt încurajați să se ajute, învață unii de la alții și fiecare elev este valorificat. O școală și un profesor bun sunt aceia care obțin progres cu toți elevii.

Bibliografie

- New Brunswick Association for community living. (n.d). Inclusive Education and its Benefits
- UNESCO. (2022). What you need to know about inclusion in education
- UNICEF. (n.d). Pachetul educație incluzivă de calitate
- Bolea, A. (2007). Școala românească școală incluzivă, An. Inst. de Ist.,G. Bariț” din Cluj-Napoca, Series Humanistica, 5, 233-254.

Proiect Erasmus+ "Game Based Learning for All"

Liceul Tehnologic de Transporturi Auto Baia Sprie implementează în perioada 1 septembrie 2023 – 1 septembrie 2024 proiectul Erasmus+ 2023-1-MT01-KA153-YOU-000114426 "***Game Based Learning for All***".

Proiectul este coordonat de către ***Genista Research Foundation, Malta*** și implică următoarele instituții: ***Liceo "Colombo" Marigliano, Italia, Liceul Tehnologic de Transporturi Auto Baia Sprie, România, Smart Consulting, Serbia, Stowarzyszenie Aktywna Integracja Rurzyca, Polonia, Seyhan Danishment Gazi Anadolu Lisesi, Turcia, SEPUGS Vasi Antevski Dren, Republica Macedonia de Nord.***

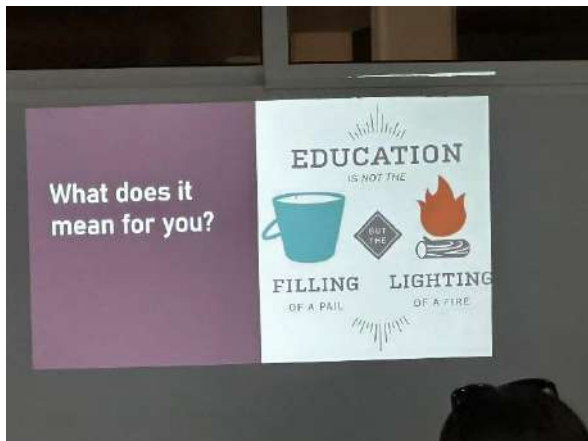

Scopul proiectului vizează dezvoltarea abilităților profesionale ale cadrelor didactice, focusându-se pe aspecte ale învățării bazate pe joc – GBL – la diferite discipline de studiu, dar și în timpul activităților extrașcolare. Această abordare stimulează colaborarea autentică dintre cadrele didactice și elevi în contexte diferite de învățare.

Obiectivele prioritare ale proiectului sunt: înțelegerea componentelor implicate în învățarea bazată pe joc – GBL, conștientizarea beneficiilor abordării GBL, realizarea managementului în cazul aplicării GBL în context formal și nonformal, dezvoltarea competențelor de colaborare și rezolvare de probleme, creșterea nivelului de motivație al elevilor și promovarea de comportamente responsabile în timpul abordării GBL în educație.

Activitățile proiectului constau în trei cursuri de formare cu accent pe învățarea bazată pe joc (game-based-learning), schimbul de bune practici între parteneri, precum și schimbul de informații relevante pentru obiectivele prioritare ale proiectului.

Astfel, în perioada 2 - 7 octombrie 2023, participanți din România, Macedonia, Italia, Polonia, Turcia și Serbia au împărtășit informații și exemple de bună practică despre pedagogia eficientă necesară educației din secolul al XXI-lea. Cursul de formare cu titlul "*Essentials for the 21st century innovative methods*" a avut loc în Malta. Cadrele didactice din cadrul liceului, Sztrelenczuk Iolanda, Smiedt Mihaela-Elena, Pop Anamaria Gabriela și Vava Marcela Lenuța și-au dezvoltat competențe legate de comunicare eficientă, ascultare activă, colaborare, folosirea responsabilă a tehnologiei, planificare și networking.

A doua formare profesională din cadrul proiectului a avut loc în perioada 12-17 noiembrie 2023 în Gharb, Malta. În sesiunea de formare cu titlul "*GBL - Tools to gamify your training*" au fost dezbătute teme precum dezvoltarea competențelor profesionale și personale, prin utilizarea instrumentelor de învățare bazate pe joc, aspecte relevante ale educației outdoor precum și metode și abordări inovative în vederea construirii unui mediu pozitiv pentru elevi. Liceul Tehnologic de Transporturi Auto Baia Sprie a fost reprezentat de către cadrele didactice Făt Mihaela Nastasia, Moje Ina Maria și Tomoiagă Liliana-Mariana.

La finalul proiectului rezultatele se vor concretiza în: conștientizarea importanței GBL, conceperea de jocuri offline/online sau adaptarea unor jocuri în scop educațional, dezvoltarea competențelor personale și profesionale prin utilizarea jocurilor în abordările educaționale, dezvoltarea competențelor de comunicare în limba engleză prin colaborarea într-un mediu multicultural și stabilirea de parteneriate durabile cu alte organizații europene.

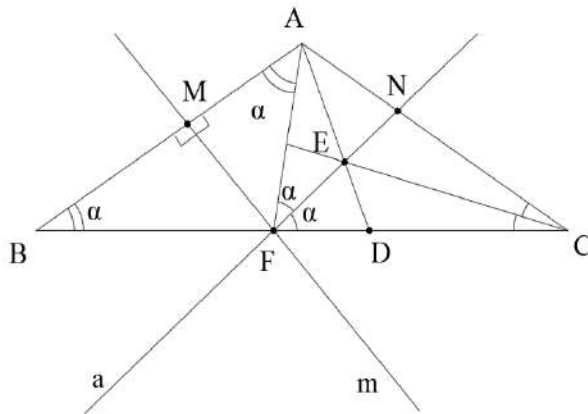
Coordonator proiect profesor Sztrelenczuk Iolanda

O PROBLEMĂ DE GEOMETRIE PENTRU CLASA A VI-A

Prof. TĂNASIE ELENA

Colegiul Național "Ion C Brătianu", Pitești

Fie ABC un triunghi isoscel cu $m(\angle A) > 60^\circ$, punctul D pe BC , un $BD = AB = AC$ și punctul F , intersecția mediatoarei segmentului AB cu latura BC . Arătați că paralela prin punctul F la dreapta AB intersectează pe AD în E , piciorul bisectoarei unghiului C din triunghiul ACD .

Ip: $\Delta ABC = \Delta$ isoscel (cu $m(\angle A) > 60^\circ$)

$AB = AC = BD$, cu $D \in BC$

$m =$ mediatoarea lui $[AB]$

$m \cap [BD] = \{F\}$

$a \parallel AB$; $a \cap AD = \{E\}$

C : $[CE]$ bisectoare în Δ -ul ACD .

Soluție:

$a \parallel AB$, AF secantă $\Rightarrow \angle BAF \equiv \angle AFN$ (alt. int.) $= \alpha$ (1)

$a \parallel AB$, BF secantă $\Rightarrow \angle ABF \equiv \angle NFD$ (corespondente) $= \alpha$ (2)

$F \in m$ ($m =$ med. lui $[AB]$) $\Rightarrow [FA] \equiv [FB] \Rightarrow \Delta ABF =$ isoscel $\Rightarrow \angle FAB \equiv \angle FBA$ (3)

Din (1), (2) și (3) $\Rightarrow \angle AFN \equiv \angle NFC \Rightarrow [FN] =$ bisectoare în Δ -ul AFC .

Arătăm că $[AD]$ este bisectoare în Δ -ul AFC .

Cum $AB = BD$ (ipoteză) $\Rightarrow \angle BAD \equiv \angle BDA$ și $m(\widehat{BAD}) = \frac{180^\circ - \alpha}{2} = 90^\circ - \frac{\alpha}{2} \Rightarrow$

$\Rightarrow m(\widehat{FAD}) = 90^\circ - \frac{\alpha}{2} - \frac{2\alpha}{2} = 90^\circ - \frac{3\alpha}{2}$ (4)

Cum $\Delta ABC = \Delta$ isoscel $\Rightarrow \angle B = \angle C = \alpha \Rightarrow$

$\Rightarrow m(\widehat{DAC}) = 180^\circ - m(\widehat{B}) - m(\widehat{C}) - m(\widehat{BAD}) = 180^\circ - \alpha - \alpha - (90^\circ - \frac{\alpha}{2}) = 90^\circ - \frac{3\alpha}{2}$ (5)

Din (4) și (5) $\Rightarrow m(\widehat{FAD}) = m(\widehat{DAC}) \Rightarrow \angle FAD \equiv \angle DAC \Rightarrow [AD]$ bisectoare în ΔAFC .

Dar $[AD] \cap [FN] = \{E\}$

Cum bisectoarele unui triunghi sunt concurente $\Rightarrow [CE] =$ bisectoare în triunghiul ACD .

TEST FUNCȚII DERIVABILE

Clasa a XI-a M1

NR1.

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru : 50 minute.

Subiectul I. Scrieți rezolvările complete. (35 de puncte)

- Fie $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = \frac{x^3}{e^{3x}}$.
- (10 puncte) a) Determinați ecuațiile asimptotelor la G_f .
- (15 puncte) b) Determinați valorile reale ale lui m pentru care ecuația $f(x) = m$ are 3 soluții reale distincte.
- (10 puncte) c) Determinați perechea (a, b) astfel încât $d: y = ax + b$ să reprezinte ecuația tangentei la G_f în punctul de abscisă $x_0 = 1$.

Subiectul al II-lea. Scrieți rezolvările complete. (30 de puncte)

- Fie $f: D \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = \frac{1 + \ln x}{2 + \ln x}$.
- (15 puncte) a) Determinați domeniul maxim de definiție a funcției.
- (15 puncte) b) Determinați ecuațiile asimptotelor la G_f .

Subiectul al III-lea. Scrieți rezolvările complete. (25 de puncte)

- Calculați următoarele limite:
- (10 puncte) a) $\lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}} \frac{\ln(\sin x)}{(\pi - 2x)^2}$;
- (15 puncte) b) $\lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{1}{x} - \frac{1}{\ln(x+1)} \right)$.

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

TEST FUNCȚII DERIVABILE

CLASA A XI-A M1

NR 1.

- Se acorda 10 puncte din oficiu.

SUBIECTUL I

(35 de puncte)

<p>a) Avem $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{x^3}{e^{3x}} \stackrel{L'H}{=} \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{(x^3)'}{(e^{3x})'} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{3x^2}{3e^{3x}} \stackrel{L'H}{=} \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{(x^2)'}{(e^{3x})'}$</p> <p>$= \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{2x}{3e^{3x}} \stackrel{L'H}{=} \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{2}{9e^{3x}}$ de unde rezultă că dreapta de ecuație $d:y=0$ este</p> <p>asimptotă orizontală spre $+\infty$ la graficul funcției.</p> <p>Analog dreapta de ecuație $d:y=0$ este asimptotă orizontală spre $-\infty$.</p> <p>Cum $D=\mathbb{R}$ rezultă că graficul funcției nu admite asimptote verticale. Cum</p> <p>f admite asimptote orizontale, rezultă că nu admite asimptote oblice.</p>	<p>2p</p> <p>2p</p> <p>2p</p> <p>2p</p> <p>2p</p>
<p>b) Considerăm funcția $g: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, g(x) = f(x) - m, m \in \mathbb{R}$. g este o funcție</p> <p>continuuă pe $\mathbb{R}$ fiind compunere de funcții elementare.</p> <p>Avem $g'(x) = (f(x) - m)' = f'(x) = \left(\frac{x^3}{e^{3x}}\right)' = \frac{(x^3)'e^{3x} - x^3(e^{3x})'}{e^{6x}} = \frac{3x^2(1-x)}{e^{3x}}$.</p> <p>$g'(x) = 0 \Leftrightarrow x=0$ sau $x=1 \Rightarrow g(1) = \frac{1}{e^3} - m$</p> <p>Conform punctului a) $\lim_{x \rightarrow \pm\infty} g(x) = -m$.</p> <p>Semnul funcției g' este dat de $(1-x)$.</p>	<p>2p</p> <p>3p</p> <p>3p</p>

x	$-\infty$	1	$+\infty$
g'(x)	+++++	+0-----	-----
g(x)	-m	$\frac{1}{e^3} - m$	-m

3p

m	$-\infty$	0	$\frac{1}{e^3}$	$+\infty$
-m	+++++	+0-----	-----	-----
$\frac{1}{e^3} - m$	+++++	+0-----	-----	-----

4p

Ecuția $g(x)=0$ are 3 soluții reale distincte dacă șirul lui Rolle este +,-,+ sau -,+,- adică $m \in \left(0, \frac{1}{e^3}\right)$.

c) Ecuația tangentei la G_f este $t: y - f(x_0) = f'(x_0)(x - x_0)$

1p

$$f(1) = \frac{1}{e^3} ; f'(1) = 0$$

3p

$$t: y - \frac{1}{e^3} = 0(x - 1) \text{ deci } t: y = \frac{1}{e^3}$$

2p

$$d: y = ax + b \text{ deci perechea } (a,b) = \left(0; \frac{1}{e^3}\right).$$

4p

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

a) Condițiile de existență sunt: $x > 0$ și $x \neq \frac{1}{e^2}$

7p

$$\text{Deci } D = \left(0; \frac{1}{e^2}\right) \cup \left(\frac{1}{e^2}, +\infty\right) .$$

8p

<p>b) Avem $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{1+\ln x}{2+\ln x} \stackrel{L'H}{=} \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{(1+\ln x)'}{(2+\ln x)'} = 1$, deci dreapta de ecuație $d: y=1$</p> <p>este asimptotă orizontală spre $+\infty$.</p>	3p
$l_s\left(\frac{1}{e^2}\right) = \lim_{\substack{x \rightarrow \frac{1}{e^2} \\ x < \frac{1}{e^2}}} \frac{1+\ln x}{2+\ln x} = \frac{-1}{0_-} = +\infty$	3p
$l_d\left(\frac{1}{e^2}\right) = \lim_{\substack{x \rightarrow \frac{1}{e^2} \\ x > \frac{1}{e^2}}} \frac{1+\ln x}{2+\ln x} = \frac{-1}{0_+} = -\infty$	3p
<p>Deci dreapta de ecuație $d: x = \frac{1}{e^2}$ este asimptotă verticală bilaterală .</p>	3p
$l_d(0) = \lim_{\substack{x \rightarrow 0 \\ x > 0}} \frac{1+\ln x}{2+\ln x} \stackrel{L'H}{=} 1$, deci f nu admite asimptotă verticală în $x_0 = 0$	3p

Subiectul al III-lea

(25 de puncte)

<p>a) $\lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}} \frac{\ln(\sin x)}{(\pi-2x)^2} \stackrel{L'H}{=} \lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}} \frac{(\ln(\sin x))'}{[(\pi-2x)^2]'} = \lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}} \frac{\cos x}{\sin x} \cdot \frac{1}{-4(\pi-2x)} = \lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}} \frac{1}{-4\sin x} = \lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}} \frac{\cos x}{\pi-2x}$</p>	6p
$= -\frac{1}{4} \lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}} \frac{(\cos x)'}{(\pi-2x)'} = -\frac{1}{4} \lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}} \frac{-\sin x}{-2} = -\frac{1}{8}$	4p
<p>b) $\lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{1}{x} - \frac{1}{\ln(x+1)} \right) = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\ln(x+1)-x}{x \ln(x+1)} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\ln(x+1)-x}{x^2} \cdot \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x}{\ln(x+1)}$</p>	6p
<p>Dar $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{x}{\ln(x+1)} = 1$</p>	2p
$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\ln(x+1)-x}{x^2} \stackrel{L'H}{=} \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\frac{1}{x+1}-1}{2x} \lim_{x \rightarrow 0} \frac{-x}{2x(x+1)} = \frac{-1}{2}$	7p

TEST FUNCȚII DERIVABILE

Clasa a XI-a M1

NR2.

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru : 50 minute.

Subiectul I. Scrieți rezolvările complete. (35 de puncte)

Fie $f: D \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = \ln \frac{x-1}{x+1}$

- Aflați domeniul maxim de definiție a funcției.
- Scrieți ecuațiile asimptotelor la G_f .
- Aflați ecuația tangentei la G_f în punctul $x_0 = 2$.

Subiectul al II-lea. Scrieți rezolvările complete. (30 de puncte)

Calculați următoarele limite:

a) $\lim_{\substack{x \rightarrow 0 \\ x > 0}} x \cdot \ln x$

b) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{x - \arcsin x}{x - \arctg x}$

Subiectul al III-lea. Scrieți rezolvările complete. (25 de puncte)

Fie $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = \frac{x-2}{\sqrt{x^2+1}}$

- Aflați asimptotele la G_f .
- Aflați $m \in \mathbb{R}$ astfel încât ecuația $x - 2 = m\sqrt{x^2 + 1}$ să aibă 2 soluții reale distincte.

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

TEST FUNCȚII DERIVABILE

CLASA A XI-A M1

NR 2.

- Se acorda 10 puncte din oficiu.

SUBIECTUL I

(35 de puncte)

	<p>a) Condiții de existență: $\frac{x-1}{x+1} > 0$</p> <p>Deci $(x-1)(x+1) > 0$, de unde rezultă $x \in (-\infty; -1) \cup (1; +\infty)$</p>	<p>5p</p> <p>5p</p>
	<p>b) Avem $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = \lim_{x \rightarrow +\infty} \ln \frac{x-1}{x+1} = \ln \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{x(1-\frac{1}{x})}{x(1+\frac{1}{x})} = \ln 1 = 0$ deci</p> <p>dreapta de ecuație $d: y = 0$ este asimptotă orizontală spre $+\infty$.</p> <p>Analog $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = 0 \Rightarrow$ dreapta de ecuație $d: y = 0$ este asimptotă orizontală la G_f spre $-\infty$.</p> <p>$l_d(1) = \lim_{\substack{x \rightarrow 1 \\ x > 1}} f(x) = \lim_{x \rightarrow 1} \ln \frac{x-1}{x+1} = \ln 0 = -\infty$, deci dreapta de ecuație</p> <p>$d: x = 1$ este asimptotă verticală la dreapta.</p> <p>$l_s(-1) = \lim_{\substack{x \rightarrow -1 \\ x < -1}} f(x) = \lim_{x \rightarrow -1} \ln \frac{x-1}{x+1} = \ln(+\infty) = +\infty$, deci dreapta de</p> <p>ecuație $d: x = -1$ este asimptotă verticală la stânga.</p>	<p>2p</p> <p>2p</p> <p>2p</p> <p>2p</p>
	<p>c) Ecuația tangentei la grafic în punctul x_0 :</p> <p>$t: y - f(x_0) = f'(x_0)(x - x_0)$</p> <p>$f(2) = \ln \frac{2-1}{2+1} = \ln \frac{1}{3} = -\ln 3$</p>	<p>1p</p> <p>1p</p>

$f'(x) = \left(\ln \frac{x-1}{x+1} \right)' = \frac{1}{\frac{x-1}{x+1}} \cdot \left(\frac{x-1}{x+1} \right)' = \frac{x+1}{x-1} \cdot \frac{2}{(x+1)^2} = f'(x) = \frac{2}{x^2-1}$	5p
<p style="text-align: center;">Avem $f'(2) = \frac{2}{3}$</p>	1p
<p>$t: y + \ln 3 = \frac{2}{3}(x - 2) \Leftrightarrow t: 3y = 2x - 4 - 3\ln 3$.</p>	3p

SUBIECTUL al II-lea

(25 de puncte)

<p>a) $\lim_{\substack{x \rightarrow 0 \\ x > 0}} x \cdot \ln x = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\ln x}{\frac{1}{x}} \stackrel{L'H}{=} \lim_{x \rightarrow 0} \frac{(\ln x)'}{\left(\frac{1}{x}\right)'} = \lim_{\substack{x \rightarrow 0 \\ x > 0}} \frac{\frac{1}{x}}{-\frac{1}{x^2}} = \lim_{x \rightarrow 0} (-x) = 0$</p>	15p
<p>b) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{x - \arcsin x}{x - \arctg x} \stackrel{L'H}{=} \lim_{x \rightarrow 0} \frac{(x - \arcsin x)'}{(x - \arctg x)'} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\left(1 - \frac{1}{\sqrt{1-x^2}}\right)'}{\left(1 - \frac{1}{\sqrt{1+x^2}}\right)'} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{-x}{(1-x^2)\sqrt{1-x^2}}$</p> <p>$\cdot \frac{(1+x^2)^2}{2x} = -\frac{1}{2}$.</p>	10p
	5p

Subiectul al III-lea

(30 de puncte)

<p>a) $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{x-2}{\sqrt{x^2+1}} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{x(1-\frac{2}{x})}{ x \sqrt{1+\frac{1}{x^2}}}$</p>	2p
<p style="text-align: center;">Cum $x \rightarrow +\infty$ avem $x = x$.</p>	1p
<p>$= \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{1-\frac{2}{x}}{1+\frac{1}{x^2}} = 1$</p>	2p
<p>Deci dreapta de ecuație $d: y = 1$ este asimptotă orizontală spre $+\infty$ la G_f.</p>	2p
<p>$\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) = \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{x-2}{\sqrt{x^2+1}} = \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{x(1-\frac{2}{x})}{ x \sqrt{1+\frac{1}{x^2}}}$</p>	2p

<p>Cum $x \rightarrow -\infty$ avem $x = -x$</p> $= \lim_{x \rightarrow -\infty} -\frac{1-\frac{2}{x}}{\sqrt{1+\frac{1}{x^2}}} = -1$ <p>Deci dreapta de ecuație $d: y = -1$ este asimptotă orizontală spre $-\infty$ la G_f.</p> <p>Cum G_f admite asimptote orizontale înseamnă că nu admite asimptote oblice.</p> <p>Cum $D = \mathbb{R}$ înseamnă că G_f nu admite asimptote verticale.</p>	<p>1p</p> <p>2p</p> <p>2p</p> <p>1p</p>																																				
<p>b) $x - 2 = m\sqrt{x^2 + 1} \Leftrightarrow \frac{x-2}{\sqrt{x^2+1}} = m \Leftrightarrow f(x) = m$</p> <p>Considerăm funcția $g: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, g(x) = f(x) - m$. g este continuă pe $\mathbb{R}$ fiind compunere de funcții elementare.</p> <p>Aplicând punctul a), avem $\lim_{x \rightarrow +\infty} g(x) = 1 - m$ și $\lim_{x \rightarrow -\infty} g(x) = -1 - m$</p> $g'(x) = \left(\frac{x-2}{\sqrt{x^2+1}}\right)' = \frac{(x-2)'\sqrt{x^2+1} - (x-2)(\sqrt{x^2+1})'}{(\sqrt{x^2+1})^2} = \frac{2x+1}{(x^2+1)\sqrt{x^2+1}}$ $g'(x) = 0 \Leftrightarrow x = -\frac{1}{2}$ $g\left(-\frac{1}{2}\right) = \frac{-\frac{1}{2}-2}{\sqrt{\frac{1}{4}+1}} = -\sqrt{5} - m$ <table style="width: 100%; border-collapse: collapse; margin-top: 10px;"> <tr> <td style="border-right: 1px solid black; padding: 5px;">x</td> <td style="padding: 5px;">-∞</td> <td style="padding: 5px; text-align: center;">-$\frac{1}{2}$</td> <td style="padding: 5px;">+∞</td> </tr> <tr> <td style="border-right: 1px solid black; padding: 5px;">g'(x)</td> <td colspan="3" style="text-align: center; padding: 5px;">0</td> </tr> <tr> <td style="border-right: 1px solid black; padding: 5px;">g(x)</td> <td style="padding: 5px;">-1-m</td> <td style="padding: 5px; text-align: center;">$\sqrt{5} - m$</td> <td style="padding: 5px;">1-m</td> </tr> </table> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse; margin-top: 10px;"> <tr> <td style="border-right: 1px solid black; padding: 5px;">m</td> <td style="padding: 5px;">-∞</td> <td style="padding: 5px; text-align: center;">-$\sqrt{5}$</td> <td style="padding: 5px; text-align: center;">-1</td> <td style="padding: 5px; text-align: center;">1</td> <td style="padding: 5px;">+∞</td> </tr> <tr> <td style="border-right: 1px solid black; padding: 5px;">-1-m</td> <td colspan="5" style="text-align: center; padding: 5px;">++++++ +0- - - - -</td> </tr> <tr> <td style="border-right: 1px solid black; padding: 5px;">-$\sqrt{5} - m$</td> <td colspan="5" style="text-align: center; padding: 5px;">++++ +0- - - - -</td> </tr> <tr> <td style="border-right: 1px solid black; padding: 5px;">1-m</td> <td colspan="5" style="text-align: center; padding: 5px;">++++++ +0- - - - -</td> </tr> </table>	x	-∞	- $\frac{1}{2}$	+∞	g'(x)	0			g(x)	-1-m	$\sqrt{5} - m$	1-m	m	-∞	- $\sqrt{5}$	-1	1	+∞	-1-m	++++++ +0- - - - -					- $\sqrt{5} - m$	++++ +0- - - - -					1-m	++++++ +0- - - - -					<p>1p</p> <p>1p</p> <p>2p</p> <p>3p</p> <p>1p</p> <p>1p</p> <p>1p</p> <p>1p</p> <p>2p</p>
x	-∞	- $\frac{1}{2}$	+∞																																		
g'(x)	0																																				
g(x)	-1-m	$\sqrt{5} - m$	1-m																																		
m	-∞	- $\sqrt{5}$	-1	1	+∞																																
-1-m	++++++ +0- - - - -																																				
- $\sqrt{5} - m$	++++ +0- - - - -																																				
1-m	++++++ +0- - - - -																																				

Ecuția $g(x) = 0$ are 3 soluții reale distincte dacă șirul lui Rolle este
+,-,+ sau -,+,- adică $m \in (-\sqrt{5}; -1)$.

BIBLIOGRAFIE

- [1] ,Mircea Ganga,Manual clasa a XI-a,TC+CD,Editura Mathpress,București
2006
- [2] Lucian Dragomir,Adriana Dragomir,Ovidiu Bădescu,Probleme de
Matematică,clasa a XI-a,Editura Paralela 45,Pitești,2014
- [3] Platforma: <https://www.didactic.ro/>

Asupra unei probleme de olimpiadă

Prof. Tănăsie Elena

Problema pusă în discuție a fost propusă la faza județeană a olimpiadei de matematică din anul 2019, la clasa a XI-a.

Problema a ridicat dificultăți elevilor, nefiind rezolvată de niciun candidat (decât parțial).

Fie $f: [0, +\infty) \rightarrow [0, +\infty)$ o funcție continuă cu $f(0) > 0$ și cu proprietatea că pentru orice $0 \leq x < y$ au loc inegalitățile $x - y < f(y) - f(x) \leq 0$. Arătați că:

- Există un număr unic $\alpha \in (0, \infty)$ cu proprietatea $(f \circ f)(\alpha) = \alpha$
- Șirul $(x_n)_{n \geq 1}$ definit prin $x_1 \geq 0$ și $x_{n+1} = f(x_n), \forall n \in \mathbb{N}^*$ este convergent.

Problema este o aplicație la capitolul „Funcții continue pe un interval”.

Fie $f: A \rightarrow B$. Folosim:

(D₁) x_0 este punct fix al lui f dacă $f(x_0) = x_0$

(D₂) f este strict crescătoare pe A :

$$x < y \Leftrightarrow f(x) > f(y), \forall x, y \in A$$

(D₃) Similar, f strict descrescătoare pe A :

$$x < y \Leftrightarrow f(x) < f(y), \forall x, y \in A$$

(A₁) f strict crescătoare $\Rightarrow f_2 = f \circ f, f_3 = f \circ f \circ f, f_n = f \circ f \circ \dots \circ f$ de n ori sunt funcții strict crescătoare

(A₂) f strict descrescătoare $\Rightarrow f_2 = f \circ f$ este crescătoare, $f_3 = f \circ f \circ f$ este descrescătoare, $f_n = f \circ f \circ \dots \circ f$ de n ori este $\begin{cases} \text{strict crescătoare, } n \text{ par} \\ \text{strict descrescătoare, } n \text{ impar} \end{cases}$

Demonstrațiile sunt evidente cu (D₂) și (D₃).

(A₃) f este strict monotonă pe $A \Rightarrow$ ecuația $f(x) = c$ are cel mult o soluție, $\forall c \in R$

Demonstrație: Fie x_0 soluție $\Rightarrow f(x_0) = c$. Dacă f este strict crescătoare rezultă

$$\text{Pentru } x < x_0 \Rightarrow f(x) < f(x_0) = c \Rightarrow f(x) \neq c, \forall x < x_0$$

$$\text{Pentru } x > x_0 \Rightarrow f(x) > f(x_0) = c \Rightarrow f(x) \neq c, \forall x > x_0$$

$\Rightarrow$ ecuația $f(x) = c$ nu are soluții pentru $x \in A \setminus \{x_0\} \Rightarrow$ ecuația $f(x) = c$ are cel mult o soluție. Analog cazul când f este strict descrescătoare.

Problemă din manual:

Fie $f: [a, b] \rightarrow [a, b]$ continuă.

- $\exists c \in [a, b]$ astfel încât $f(c) = c$. (Existență)
- Dacă f este strict monotonă pe $[a, b]$, atunci c este unic. (Unicitate)

Soluție:

- Cum $f(x) \geq a \Rightarrow f(a) \geq a \Rightarrow f(a) - a \geq 0$
 $f(x) \leq b \Rightarrow f(b) \leq b \Rightarrow f(b) - b \leq 0$

Construim $h(x) = f(x) - x$, h continuă

$$h(a) = f(a) - a \geq 0$$

$$h(b) = f(b) - b \leq 0$$

Rezultă $h(a) \cdot h(b) \leq 0$ și cum h continuă rezultă $\exists c \in [a, b]$ astfel încât $h(c) = 0 \Rightarrow f(c) = c$ (existența)

- f strict monotonă $\Rightarrow$ ecuația $f(x) = c$ are cel mult o soluție (pe baza A_3). De aici unicitatea.

Problema dată – particularități :

- Domeniul de definiție este nemărginit
- Nu se dă explicit monotonia .

Din ipoteză $x - y < 0 \Rightarrow x < y$.

$f(x) - f(y) \leq 0 \Rightarrow f(x) \geq f(y) \Rightarrow f$ este monoton descrescătoare pe $[0, \infty)$ (dar nu strict)

Construim $g: [0, \infty) \rightarrow \mathbb{R}$, $g(x) = f(x) - x$. Evident g este continuă.

Îi studiez monotonia:

$\forall x < y$, avem $g(x) - g(y) = f(x) - x - f(y) + y = f(x) - f(y) + (y - x) > 0$, deci g este strict descrescătoare conform (D_3).

Avem domeniu de definiție nemărginit, dar voi studia intervalul $[0, a]$, cu $a > 0$.

$$g(0) = f(0) - 0 > 0 \text{ (prin ipoteză)}$$

$$g(a) = f(a) - a \text{ și aleg } a \text{ astfel încât } f(0) - a < 0, \text{ adică } a > f(0)$$

Atunci $g(0) \cdot g(a) < 0$ și rezultă din proprietatea valorilor intermediare că $\exists \alpha \in (0, a) \subset (0, \infty)$ cu $g(\alpha) = 0$, deci $f(\alpha) = \alpha$ (existența punctului fix al lui f)

g strict monotonă $\Rightarrow$ ecuația $g(x) = 0$ are cel mult o soluție $\Rightarrow$ unicitatea punctului fix α al lui f

$$\text{Avem } (f \circ f)(\alpha) = f(f(\alpha)) = f(\alpha) = \alpha \text{ (existența punctului fix pentru } f \circ f)$$

Unicitatea lui α : Fie $x \in [0, \alpha)$. Din ipoteză avem:

$$x - \alpha < f(\alpha) - f(x) \leq f(f(x)) - f(f(\alpha)) = f(f(x)) - \alpha \leq 0$$

Deci $x - \alpha < f(f(x)) - \alpha$, adică $x < f(f(x)) \leq \alpha \Rightarrow f(f(x)) \neq x, \forall x \in [0, \alpha]$ (1)

Analog, pentru $x \in (\alpha, \infty)$ avem

$$\alpha - x < f(x) - f(\alpha) \leq f(f(\alpha)) - f(f(x)) = \alpha - f(f(x)) \leq 0 \text{ astfel că}$$

$$\alpha - x < \alpha - f(f(x)) \text{ adică } x > f(f(x)) \geq \alpha \Rightarrow f(f(x)) \neq x, \forall x \in (\alpha, \infty) \text{ (2)}$$

Din (1) și (2) rezultă unicitatea punctului fix α al funcției $f \circ f$.

b) Dacă $x_1 = \alpha$, atunci $x_n = \alpha, \forall n \geq 1$, deci șirul este convergent la α

Dacă $x_1 \neq \alpha$, atunci considerăm subșirurile $(x_{2n-1})_{n \geq 1}$ și $(x_{2n})_{n \geq 1}$

Acestea verifică relațiile de recurență $x_{2n+1} = (f \circ f)(x_{2n-1})$, respectiv $x_{2n+2} = (f \circ f)(x_{2n}), \forall n \geq 1$

Pentru $x_1 < \alpha$ cum $f \circ f$ este crescătoare (A2) avem $(f \circ f)(x_1) \leq (f \circ f)(\alpha)$, adică $x_3 \leq \alpha$.
Prin metoda inducției matematice arătăm că $x_{2n-1} \leq \alpha, \forall n \geq 1$.

Dacă $x_{2n-1} \leq \alpha$ rezultă $(f \circ f)(x_{2n-1}) \leq (f \circ f)(\alpha)$ adică $x_{2n+1} \leq \alpha$

Șirul $(x_{2n-1})_{n \geq 1}$ este monoton crescător, $\forall n \geq 1$.

Avem $x_1 < \alpha$ și folosind (1) rezultă $x_1 < f(f(x_1))$ adică $x_1 < x_3$ (etapa de verificare)

Presupunem $x_{2k-1} < x_{2k+1}$ și avem $(f \circ f)(x_{2k-1}) \leq (f \circ f)(x_{2k+1})$, adică $x_{2k+1} \leq x_{2k+3}$
(etapa de demonstrație)

Deci subșirul $(x_{2n-1})_{n \geq 1}$ este monoton crescător și mărginit superior de α .

Analog se demonstrează că șirul $(x_{2n})_{n \geq 1}$ este monoton descrescător și mărginit inferior de α .

Șirurile $(x_{2n-1})_{n \geq 1}$ și $(x_{2n})_{n \geq 1}$ sunt convergente.

$$\text{Fie } \lim_{n \rightarrow \infty} x_{2n-1} = l_1 \text{ și } \lim_{n \rightarrow \infty} x_{2n} = l_2$$

Evident $l_1 \leq \alpha \leq l_2$.

Trecând la limită în relațiile de recurență obținem $(f \circ f)(l_1) = l_1$ și $(f \circ f)(l_2) = l_2$

Conform punctului a) unicul punct fix al lui $f \circ f$ este α , deci $l_1 = \alpha = l_2$. Prin urmare șirul $(x_n)_{n \geq 1}$ este convergent cu limita α .

Pentru $x_1 > \alpha$ demonstrația se face în mod analog.

Bibliografie [1] Manual de matematică clasa a XI-A, MIRCEA GANGA, Editura Mathpress, 2006

[2] Calcul diferențial și integral, GHEORGHE SIREȚCHI, Editura științifică, 1985

Importanța educației fizice

Educația fizică și sportul cunosc în prezent un amplu proces de modernizare, pentru a răspunde cu maximum de eficiență noilor sarcini în formarea personalității. În etapa actuală asistăm la un fenomen de "acelerație" al dezvoltării fizice și psihice a tinerei generații, fenomen care ne obligă la unele reconsiderări privind particularitățile vârstei 6 -10 ani.

Efortul intelectual la care este supus elevul odată cu începerea activității școlare, realizarea unui echilibru rațional cu necesitatea de mișcare, care poate fi atins numai prin true educație fizică corectă, la nivelul claselor primare. Prin influențele pe care le exercită asupra copilului, educația fizică devine un mijloc de formare a trăsăturilor pozitive ale personalității omului de tip nou, curajul, spiritul colectiv, sentimentele de prietenie și colegialitate, de întrajutorare și inițiativă în activitate. În întrecerile sportive elevii fac eforturi de voință pentru obținerea unor rezultate cât mai bune, le fortifică Voința și le mărește capacitatea de efort, le Dezvoltă spiritul de disciplină prin respectarea unor reguli, norme de joc.

Orele de educație fizică contribuie asupra dezvoltării armonioase a organismului, să dezvolte calități fizice, cum sunt: Îndemânarea, rapiditatea, precizia în execuție, rezistența la efort, precum și formarea unor deprinderi și obișnuințe de igienă personală.

Un rol important în dezvoltarea armonioasă a școlarului mic o are dezvoltarea calităților motrice, proces ce se poate realiza cu ușurință, folosind o gamă variată de exerciții, jocuri și ștafete simple, cu o bază materială destul de redusă. În ansamblul măsurilor și posibilităților ce le are la dispoziție, educația fizică, prin conținut și metodologie, coordonează prin mișcare armonia structurii biologice.

Alături de celelalte discipline din planul de învățământ pe care le dinamizează și revitalizează, educația fizică contribuie la integrarea socio- profesională cât mai rapidă a tineretului. În acest context, școala, principalul factor de educare și formare a tinerei generații, trăiește o serie de

perfecționări menite să îi sporească rolul formativ, să o adapteze și mai mult la cerințele dezvoltării societății noastre.

Educația fizică și sportul reprezintă activități de interes național, cu rol crescut în: întărirea sănătății, dezvoltarea fizică armonioasă, dezvoltarea calităților motrice, intelectuale și morale ale întregului nostru popor și, în mod deosebit, a tinerei generații. Integrată în educația generală cu profund caracter prospectiv, educația fizică contribuie, prin conținutul ei specific, la realizarea idealului educațional și a celui social, de formare a unei personalități care să întruchipeze participantul competent și activ la rezolvarea problemelor societății și la modelarea propriei persoane.

Datorită caracterului practic – aplicativ, educația fizică se înscrie printre disciplinele cu mari posibilități de realizare a obiectivelor generale ale învățământului. În acest sens, ea contribuie la creșterea capacității de muncă, înzestrarea elevilor cu priceperi, deprinderi și obișnuințe transferabile în activitatea productivă, dezvoltarea acelor calități motrice solicitate în aceste activități, obișnuirea cu spiritul de echipă, cu activitatea în grup, cu disciplina, ordinea, exigența.

Dintre funcțiile educației fizice și sportului, acționează în mod deosebit funcția de întărire a sănătății și de creșterea capacității generale de muncă a organismului: funcția de perfecționare a dezvoltării fizice, funcția de perfecționare a capacității motrice, funcția de emulație și cea recreativă.

Educația fizică la clasele I-IV are un rol însemnat atât în ceea ce privește influența ei favorabilă asupra organismului, asupra procesului de dezvoltare cât și ca instrument didactic menit să favorizeze cunoașterea elevilor, adaptarea lor mai rapid la noile cerințe școlare, tigrarea colectivelor claselor și formarea unui climat activ de muncă, de bună înțelegere și întraajutorare. Interesul elevilor pentru mișcare și exercițiu fizic este foarte mare în perioada ciclului primar. Efortul fizic are la bază cauze de ordin fiziologic, motiv pentru care orice diminuare sau limitare a activității lor motrice, are repercusiuni asupra funcțiilor vitale ale organismului.

Profesorul trebuie să asigure condiții cât mai bune desfășurării lecțiilor de educație fizică, să valorifice din plin influențele pozitive pe care exercițiile fizice practicate în conformitate cu cerințele stabilite prin programele școlare, le au asupra organismului elevilor. Lecția de educație fizică trebuie să se desfășoare într-un climat favorabil pentru ca personalitatea psihică și

biologică a elevilor se manifeste în mod natural. Acest climat elimină în mare parte timiditatea, stângăcia și teama față de unele exerciții din lecție.

Metode educaționale inovatoare
Autor Țăran Mihaela-Sanda
Colegiul Național Mihai Eminescu Toplița

Educația este un domeniu în continuă schimbare, iar adoptarea metodelor inovatoare reprezintă un pas esențial în direcția evoluției sistemului educațional.

Metodele inovatoare transformă modul în care elevii învață și cum acestea contribuie la pregătirea lor pentru societatea modernă.

Un aspect esențial al metodelor inovatoare este utilizarea tehnologiei în procesul de învățare. Integrarea dispozitivelor inteligente, platformelor online și a aplicațiilor educaționale aduce un plus de interactivitate și accesibilitate. Astfel, elevii devin mai implicați în procesul de învățare, având la dispoziție resurse variate și instrumente interactive. De exemplu, folosirea realității virtuale poate transforma sălile de clasă în adevărate laboratoare de explorare, oferind elevilor experiențe practice fără a părăsi sala de clasă.

Învățarea bazată pe proiect este o metodă inovatoare care aduce schimbări semnificative în procesul educațional. Acest tip de învățare implică elevii în activități practice și relevante, stimulându-le creativitatea și abilitățile critice de gândire. Proiectele pot varia de la simularea unor scenarii reale la dezvoltarea unor soluții pentru probleme comunitare. Astfel, elevii nu doar își aplică cunoștințele teoretice, dar și dezvoltă abilități practice și echipa învață să lucreze în colaborare.

În implementarea acestei metode, există câteva principii cheie care pot sprijini dezvoltarea și îmbunătățirea experienței de învățare bazată pe proiect:

- a. Definierea unui scop clar al proiectului:
  - Stabilește obiectivele proiectului clar și concis pentru a oferi direcție și claritate elevilor.
  - Asigură-te că proiectul are relevanță pentru viața reală și că implică provocări interesante și semnificative.
- b. Colaborare și lucrul în echipă:
  - Încurajează colaborarea între elevi, deoarece abilitățile sociale sunt la fel de importante precum cele academice.
  - Proiectele în echipă pot reproduce mediile de lucru din viața reală, dezvoltând astfel abilitățile necesare pentru colaborarea eficientă.
- c. Proiecte autentice:
  - Creează proiecte care simulează provocările și scenariile din lumea reală.
  - Oferă elevilor oportunitatea de a aplica cunoștințele în contexte practice și de a dezvolta abilități aplicabile în afara sălilor de clasă.
- d. Gestionarea proiectelor:
  - Învăță elevii să-și gestioneze timpul și resursele pentru a îndeplini sarcinile proiectului.
  - Dezvoltarea abilităților de planificare și organizare este esențială pentru succesul pe termen lung.
- e. Feedback continuu:
  - Furnizează feedback regulat și constructiv pe parcursul proiectului pentru a ghida elevii și pentru a le îmbunătăți continuu munca.
  - Promovează autoevaluarea și evaluarea pearselor pentru a încuraja responsabilitatea personală și dezvoltarea abilităților critice de gândire.

- f. Tehnologie și resurse variate:
- Integrează tehnologia și resursele variate pentru a sprijini procesul de învățare.
  - Folosește instrumente digitale, resurse online și alte tehnologii pentru a facilita accesul la informație și pentru a îmbogăți experiența de învățare.
- g. Reflecție și evaluare:
- Încurajează reflecția asupra procesului și rezultatelor proiectului.
  - Dezvoltă abilități de autoevaluare și auto-îmbunătățire, promovând o atitudine pozitivă față de învățare continuă.
  - Prin aplicarea acestor principii, învățarea bazată pe proiect poate deveni o metodă captivantă și eficientă, oferind elevilor oportunitatea de a dezvolta nu doar cunoștințe academice, ci și abilități practice și sociale esențiale.

Metoda flipped classroom este o altă abordare inovatoare care redefinește rolurile tradiționale ale elevilor și profesorilor. Într-un astfel de mediu, elevii își prezintă propriile descoperiri și întrebări, iar profesorii devin ghizi și mentori. Acest model schimbă perspectiva învățării, punând accentul pe auto-descoperire și explorare individuală. Prin accesul la resurse online și materiale de studiu în afara orelor, elevii pot să-și adapteze ritmul de învățare în funcție de stilurile și ritmurile proprii.

Metodele de evaluare alternative completează peisajul educațional inovator. În locul examenelor tradiționale, portofoliile digitale, proiectele și evaluările continue devin modalități mai autentice de măsurare a progresului elevilor.

Aceste metode nu doar reflectă cunoștințele acumulate, ci și abilitățile dobândite în timpul procesului de învățare. În acest fel, evaluarea devine o parte integrantă a învățării, încurajând elevii să-și asume responsabilitatea pentru progresul lor.

Bibliografie

1. Ionescu, M., Radu I., Didactica modernă, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001
2. Stoica, A., Mihail, R., Evaluarea educațională. Inovații și perspective. Ed. Humanitas Educațional, București, 2007
3. Ulrich, Cătălina, Învățarea prin proiecte. Ghid pentru profesori, Iași: Editura Polirom, 2016

”Vânătorile de comori” și ”misiunile” Action Bound

Tatu Simona Nicoleta
Colegiul Național Cantemir Vodă, București

ActionBound este o aplicație pe care am descoperit-o acum câteva luni cu ocazia ”Universității de vară” de la Cernăuți. De atunci și până în prezent, atât eu cât și o parte dintre elevii mei am creat o serie de jocuri extrem de antrenante.

Ce este ActionBound? Este o aplicație prin care participanții sunt provocați să îndeplinească o misiune. Odată pornită aplicația, se scanează codul de lansare pentru misiunea respectivă, se înscrie numele participanților și apoi se urmărește parcursul sub formă de enigme, quizz-uri și provocări. Prin ActionBound, se poate crea un parcurs sau o misiune sub forma unor vânători de comori, jocuri de pistă sau raliu cultural.

Aplicația pentru telefon sau tabletă poate fi folosită și offline pentru a scana codul QR prin care misiunea este lansată, după ce se introduce numele participantului/echipei o serie de întrebări și provocări vor apărea pe rând. La fiecare răspuns corect sau code QR găsit se câștigă puncte.

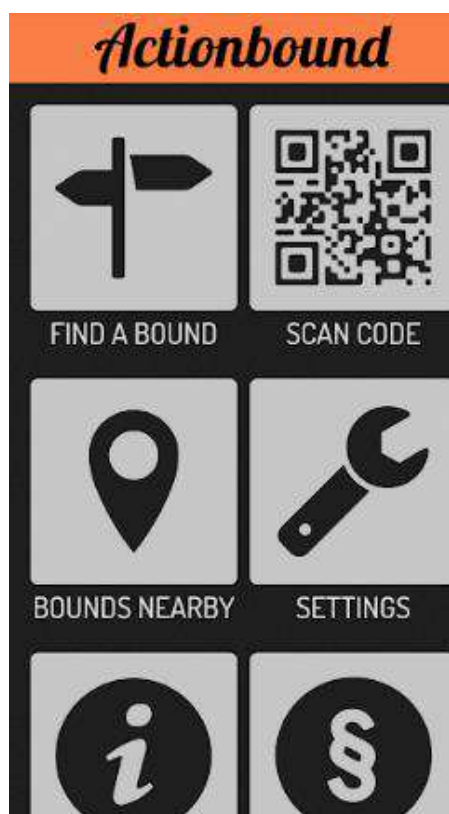
Pentru a crea parcursul unei misiuni, în schimb, vom avea nevoie de site-ul oficial: <https://en.actionbound.com/> pentru că aplicația este folosită doar pentru a juca. Fiecare misiune poate cuprinde întrebări cu răspuns multiplu, întrebări deschise, căutări de indicii, scanare de coduri QR, rezolvare de enigme și provocări (Ex: faceți un selfie în fața statuii lui Cantemir Vodă), deci putem fotografia anumite obiecte sau persoane pentru o îndeplini o parte din misiune sau putem folosi GPS-ul pentru a găsi un loc anume.

Este important de reținut că este necesară conectarea la site-ul ActionBound, folosind un user și o parolă pentru a putea crea desfășurarea activităților ce vor forma misiunea. Site-ul este destul de intuitiv așa că pentru a genera parcursul unui joc vom selecta ”Create bound” și vom da un titlu misiunii alegând de la început dacă va fi individuală sau în echipe.

După această etapă, urmează crearea parcursului propriu-zis prin inserarea de întrebări la quizz-uri, prin lansarea unor provocări (faceti o fotografie unui obiect, persoană etc), prin ascunderea codurilor QR și descoperirea acestora în anumite locuri.

De exemplu, prin jocul "A la découverte du Collège National Cantemir Voda" elevii participanți la un proiect Erasmus au descoperit liceul căutând indicii și coduri QR. Cu ajutorul, elevilor români, aceștia au răspuns la întrebări despre istoria liceului și viața lui Dimitrie Cantemir.

În concluzie, oți participanții la misiunile ActionBound au fost extrem de entuziasmați, atât elevi cât și profesori. Ulterior, o parte dintre elevii mei, au creat parcursul unor alte misiuni mult mai complexe decât cea pe care am propus-o inițial, ceea ce m-a ajutat să învăț la rândul meu de la ei.

A Create new Bound

Specify the basic characteristics of your bound. You can make changes later

Title

URL *i*

Play mode *i*

Sequence of stages *i*

Singleplayer Bound Multiplayer Bound Fixed Flexible

Create Bound Cancel

Public Bounds Create Bound simonatu83@gmail.com

Bound created
You're ready to go!

My Bounds > Jeu de piste 2 > Content

Actionbound started in Berlin 2012. We've been giving it a lot of love since then... it started out as an educational project, but it's now used by people all over the world for all kinds of different things. Give it a try - you'll surely find a use for it, too. ☺

© Actionbound

Blog Pricing Testimonials General Terms and Conditions Team

FAQ Forum Downloads Contact us Legal Notice - Impressum

Stage Information Quiz Mission Find spot Scan code Survey

Quiz

Le College National Cantemir Voda a fete ses 151 ans d'existence?

Points: 100

Mode: Multiple choice

Vrai

Faux

Attempts: 1

Penalty for incorrect answer: 10

Show solution if answered incorrectly

Quiz

Le bâtiment actuel du Collège National Cantemir Voda a été conçu par la première femme architecte roumaine! Comment s'appelait-elle?

Points
100

Mode: Solution input

- Correct answer
Virginia Andreescu Haret
- Solution
Virginia Andreescu-Haret, Virginia Haret, virginia andreescu haret, virginia andrees

Attempts
1

Penalty for incorrect answer
10

Show solution if answered incorrectly

Cherchez le code QR qui se trouve sur la statue de Dimitrie Cantemir!

Points
100

Automatically generated QR code

Mission

Faites un selfie sur le grand escalier!

Type of solution
Upload picture from camera

Information

Dimitrie Cantemir, né le 26 septembre 1673 (ou le 5 novembre, ou encore le 26 octobre) à Silișteni ou à Iași en Moldavie, et est mort en 21 août 1723 dans son domaine en Russie est un encyclopédiste, compositeur, écrivain et souverain moldave qui régna en Moldavie en 1693 et de 1710 à 1711.

Revoluționarea Procesului Educațional
Explorarea Metodelor inovatoare în învățare
Profesor pentru învățământ primar Țendea Maria
Liceul Teoretic Teiuș

Din respect pentru munca mea la clasă, o să mă refer la demersurile pe care le-am făcut în ultimii cinci ani pentru finalizarea onorabilă a unui drum lung, dar frumos, parcurs împreună cu elevii pe care i-am condus în învățare.

Am primit elevi în clasa pregătitoare în număr de 20. Dintre aceștia au fost mai mult de jumătate romi sau copii proveniți din familii cu multe greutăți materiale, sau de altă natură. În această situație am fost obligată să caut singură metode de lucru la clasă, metode de comunicare cu părinții, metode de eliminare a abandonului școlar.

Dacă în clasele mici (pregătitoare, I și II) lipseau aproximativ jumătate, din cauza absențelor, întâmpinau greutăți în învățare (părinții sau bunicii nu îi înțelegeau, nu stiau sau erau nepăsători în a-i sprijini sau supraveghea), nu m-am lăsat copleșită de această situație și am lucrat mult în clasa cu ei, am făcut ore remediale, până am eliminat foarte multe din lacunele lor, iar cu o parte din ei am avut rezultate minunate, schimbări spectaculoase. Prin insistențele mele asupra actului citirii, toți elevii mei au învățat să citească conștient și activ, au analizat informațiile din texte, conform cerințelor, au înțeles părțile de vorbire, au lucrat cu vocabularul și au avut cunoștințe despre fonetică. De asemenea, am insistat pe scrierea corectă și caligrafică. La matematică, am avut satisfacția reușitei în învățare a numerației, a celor patru operații, a elementelor de bază ale geometriei. Astfel, că, la sfârșitul clasei a IV-a, au reușit să demonstreze salturi vizibile în învățare și la Evaluarea Națională. Cu aproximativ o trime am reușit să obținem rezultate bune la concursurile Proeducația și Comper. Salturi vizibile am obținut și la a avea un comportament adecvat în orice situație. Am făcut serbări școlare, cu prezența părinților sau a altor invitați.

Cel mai greu obstacol au fost părinții neînțelegători sau posesivi, ce nu au văzut lacunele copiilor, unii nu au știut să îi sprijine, dar, până la urmă am reușit și în colaborarea cu aceștia. Fiecare disciplină școlară am considerat-o ca sursă de cunoaștere, de îmbogățire a personalității copiilor. Am folosit mult jocul didactic, jocuri intuitive, apoi și repetiția în învățare. Pentru consolidare, am lucrat exerciții variate, cu date noi, sau cu schimbări de

date, pentru a aplica o metodă în mai multe situații. Am repetat o regulă, până a fost înțeleasă.

Am constatat faptul că deși a fost foarte greu, a fost un drum cu miracole. Fiecare copil eu îl consider un miracol, și, prin învățarea lui, poate obține un rezultat favorabil.

Dacă trei ani un elev nu a putut citi, în clasa a III-a a cunoscut bucuria citirii cursive, conștiente și active. Pentru un elev provenit de la o casă de tip familial, timid și cu greutăți în învățare, bucuria a fost fără margini, când reușea în clasele mari (a III-a și a IV-a) să dea răspunsuri sigure și să rezolve la Evaluarea Națională multe cerințe bine.

La finalul clasei a IV-a, am simțit emoții la despărțirea de acești elevi, munca cu ei m-a marcat profund și am înțeles că noi, dascălii suntem puși să lucrăm cu elevi diferiți, să-i salvăm de la marginalizare, și, să creăm modele în clasa pe care o conducem.

Bibliografie:

1. Programele școlare pentru clasele pregătitoare, I, II, Anexa nr. 2 la ordinul ministrului educației naționale nr. 3418/19.03.2013 MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE
2. Programele școlare pentru clasele a III- a și a IV-a, Anexa nr. 2 la ordinul ministrului educației naționale nr. 5003 /02.12.2014 MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

Metode educaționale inovative

prof. Constantin Teodorescu – Mihai,
Liceul Tehnologic „Petrașche Poenaru” Bălcești - Vâlcea

I. Introducere

Metodele de predare inovatoare nu se referă doar la utilizarea celei mai de ultimă oră tehnologie la clasă sau la atingerea constantă a ultimelor tendințe educaționale, acestea sunt metodele de predare-învățare! Spre deosebire de predarea tradițională, care se concentrează în principal pe cât de multe cunoștințe le puteți transmite studenților dvs., modalitățile inovatoare de predare caută adânc în ceea ce studenții iau cu adevărat din ceea ce predați în timpul cursurilor.

Într-o societate în continuă evoluție, adoptarea metodelor inovatoare în educație este esențială pentru pregătirea elevilor în fața provocărilor viitoare. Metodele activ-participative pun accent pe învățarea prin cooperare, aflându-se în antiteză cu metodele tradiționale de învățare. Educația pentru participare îi ajută pe elevi să exprime opțiunile în domeniul educației, culturii, timpului liber, pot deveni coparticipanți la propria formare. Elevii nu sunt doar un receptor de informații, ci și un participant activ la educație. În procesul instructiv-educativ, încurajarea comportamentului participativ înseamnă pasul de la „a învăța” la a „învăța să fii și să devii”, adică pregătirea pentru a face față situațiilor, dobândind dorința de angajare și acțiune. Principalul avantaj al metodelor active-participative îl reprezintă implicarea elevilor în actul didactic și formarea capacității acestora de a emite opinii și aprecieri asupra fenomenelor studiate. În acest mod, elevilor le va fi dezvoltată o gândire circumscrisă abilităților cognitive de tip superior, gândirea critică.

Aceasta reprezintă o gândire centrată pe testarea și evaluarea soluțiilor posibile într-o situație dată, urmată de alegerea rezolvării optime pe baza argumentelor. A gândi critic înseamnă a deține cunoștințe valoroase și utile, a avea convingeri raționale, a propune opinii personale, a accepta că ideile proprii pot fi discutate și evaluate, a construi argumente suficiente propriilor opinii, a participa activ și a colabora la găsirea soluțiilor.

II. Evoluția Metodelor Educaționale

Metodele tradiționale, precum predarea frontală, au dominat pe parcursul istoriei. Acestea au pus accent pe transmiterea cunoștințelor de către profesor către elevi.

Tendențele actuale vizează metode interactive, colaborarea între elevi și utilizarea tehnologiilor pentru a spori procesul de învățare. Pe lângă tehnică și tehnologie, actul de predare-învățare-evaluare este influențat într-o măsură semnificativă și de multe alte elemente:

- conținutul propus elevilor în școală prin aria tematică din cadrul fiecărei discipline de învățământ și prin gradul lui intrinsec de complexitate;
- organizarea activității educative la nivelul instituției școlare ca entitate organizațională/culturală și la nivelul ciclurilor didactice;
- relațiile pedagogice instituite, în primul rând între profesori-elevi, profesori-profesori, elevi-elevi;
- recunoașterea socială a rolului educației în ansamblul comunității, în existența individuală și, implicit, a importanței sociale a rolului cadrului didactic;
- moștenirile cunoașterii psihopedagogice, precum și cele mai noi achiziții în domeniu oferite de cercetarea de specialitate

Tehnologia didactică a cunoscut o evoluție calitativă de-a lungul timpului prin:

- trecerea de la un învățământ bazat pe o metodă dominantă, la un proces didactic caracterizat prin flexibilitate, dinamism, varietate de metode și moduri de organizare a predării-învățării;
- trecerea de la un învățământ cu un singur actor, sau actor principal, profesorul la un proces bipolar, cu doi actori care acordă elevilor dreptul de a învăța prin participare;
- trecerea de la un învățământ care separa predarea-învățarea de verificare, la un proces didactic ce tinde să integreze evaluarea în învățare , punând accentul pe evaluarea formativă și pe pregătirea elevilor pentru auto-evaluarea realistă.

III. Principalele Metode Educaționale Inovatoare

Vom exemplifica în continuare cu două metode moderne de învățare:

Învățare bazată pe proiecte, sau pe scurt PBL, este o metodă de predare în care elevii învață prin angajarea în proiecte importante și semnificative din lumea reală și personală. Elevii lucrează la un proiect pe o perioadă lungă de timp, răspunzând la întrebări interesante și complexe sau rezolvând o problemă reală prin anchetă, investigație și gândire critică. Sunt implicați în activități practice, rezolvând probleme complexe și dezvoltând abilități critice și creative. Într-un cadru clasic tradițional, proiectele obișnuite sunt foarte frecvente. Acestea sunt de obicei date ca o sarcină la sfârșitul unei unități și menite să arate ceea ce elevul a învățat în timpul unității. Proiectele tipice includ afișe, prezentări de diapozitive, diorame, modele etc. Unitatea în sine este predată în mod tradițional folosind imagini, lecții, fișe de lucru și diferite componente de lectură. Învățarea bazată pe proiecte , pe de altă parte, este unitatea. Este menit să predea conținut academic, precum și abilități de succes și abilități de gândire critică.

Angajându-se într-o anumită întrebare sau problemă pe o perioadă extinsă de timp, elevii se scufundă în ea și lucrează într-o varietate de maniere pentru a învăța și a obține răspunsuri. Prin procesul de învățare, elevii aplică ceea ce știu în moduri semnificative și pot vedea impactul pe care munca lor îl are asupra lumii reale. Proiectele studențești sunt prezentate într-un mod public,

nu numai colegilor de clasă, profesorilor și familiei, ci și celorlalți din comunitate, cu speranța de a face o diferență reală. PBL se concentrează pe proces și colaborare, în timp ce un proiect obișnuit este doar un scop al unei unități.

Metode de învățare active – **studii de caz**: îmbunătățirea calității procesului de predare-învățare-evaluare se poate obține printr-un complex de măsuri. Implicit menționăm tehnologiile de predare-învățare-evaluare ca având o relevanță optimă și reprezentând un instrument extrem de important de racordare permanentă a ofertei educaționale la necesitățile flexibile ale beneficiarilor. O abordare actuală a problemei enunțate o reprezintă metoda studiului de caz.

Studiile de caz și discuțiile în echipă stimulează participarea elevilor și promovează înțelegerea profundă a conținutului. Se consideră că studiul de caz își are rădăcinile în Grecia, fiind inițial utilizat ca o metodă de cercetare științifică (în medicină, economie, psihologie etc.). Ulterior, studiul de caz a fost extins și în problemele educației, fiind utilizată de profesorul Colomb Langadall la Școala Comercială Harvard (1935). Termenul provine din latinescul *casus* care înseamnă eveniment fortuit.

Studiul de caz reprezintă o metodă activă de învățământ, bazată pe implicarea intensă a participanților la procesul de pregătire, în abordare și, de regulă, în soluționarea unei soluții-problemă cu scopul aplicării creatoare a cunoștințelor dobândite și a formării și dezvoltării de aptitudini și comportamente de management eficace. Studiul de caz mai este definit ca o strategie de realizare a unei cercetări care necesită investigații empirice în legătură cu un fenomen particular contemporan, într-un context de viață real și utilizând multiple surse de informații (interviuri, chestionare, mărturii, dovezi, documente). Este deseori examinat în contextul preocupării pentru îmbunătățirea competențelor de cercetare. Astfel, Robson îl definește ca o strategie de cercetare bine stabilită, focalizată pe un caz concret, cu luarea în considerație a tuturor particularităților sale contextuale. Aceasta necesită utilizarea mai multor metode complementare de culegere, analiză, prelucrare și stocare a informațiilor relevante, atât cantitative, cât și calitative.

IV. În loc de concluzii

Metodele moderne se caracterizează prin următoarele note:

- acordă prioritate dezvoltării personalității elevilor, vizând latura formativă a educației;
- sunt centrate pe activitatea de învățare a elevului, acesta devenind subiect al procesului educațional;
- sunt centrate pe acțiune, pe învățarea prin descoperire;
- sunt orientate spre proces;
- sunt flexibile, încurajează învățarea prin cooperare și capacitatea de autoevaluare la elevi, evaluarea fiind una formativă;
- stimulează motivația intrinsecă;

- relația profesor-elev este democratică, bazată pe respect și colaborare, iar disciplina derive din modul de organizare a lecției. Prin metodele moderne se încurajează participarea elevilor, inițiativa și creativitatea.

Din toate cele menționate rezultă faptul că profesorul trebuie să-și schimbe concepția și metodologia instruirii și educării, să coopereze cu elevii, să devină un model real de educație permanentă. În mod sigur o metodologie de succes va implica împletirea celor două modele (classic și modern), având proporții diferite între ele în funcție de situația momentului, de colectiv și bineînțeles de obiectivele educaționale urmărite.

Elementul cheie în educație îl reprezintă elevul care trebuie să realizeze o serie de procese pentru a putea cunoaște și utiliza practic informațiile însușite. O învățare eficientă presupune mai întâi înțelegerea faptelor, analizarea acestora, formularea unor idei pe baza cunoștințelor dobândite ulterior, generalizarea și abstractizarea lor. Profesorul nu mai este cel care ține o prelegere în fața elevilor ci e mediator și îndrumător în activitatea de învățare pe care aceștia o parcurg. Predarea se realizează prin utilizarea unor metode activ – participative care să solicite interesul, creativitatea, imaginația, implicarea și participarea elevului, în scopul însușirii unor cunoștințe care să-i folosească.

V. Bibliografie

- Cerghit, I, 2006, Metode de învățământ, , editura Polirom, Iași
- Ionescu, M., Radu I., Didactica modernă, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001
- Moise, C., 1996, Concepte didactice fundamentale, Ankarom, Iași
- Văideanu, G., 1986, Pedagogie- ghid pentru profesori, ed. Universității Al. I. Cuza, Iași.
- C. Cucuș – Științele Educației – Pedagogie – Editura Polirom, Iași
- M.I. Carcea, G. Fărcaș – Pedagogie – Editura Politehniun, Iași, 2008

Metode educaționale moderne

prof. Georgiana – Adela Teodorescu – Mihai,
Liceul Tehnologic „Petrașche Poenaru” Bălcești - Vâlcea

I. Introducere

Metodele inovatoare de predare transcend simpla integrare a tehnologiei recente sau urmărirea ultimelor tendințe educaționale; ele reprezintă o schimbare fundamentală în procesul de predare-învățare. În contrast cu abordarea tradițională, care se concentrează pe transmiterea de cunoștințe, metodele inovatoare explorează profunzimea a ceea ce elevii înțeleg cu adevărat din informațiile predate.

Într-o societate în continuă evoluție, adoptarea metodelor inovatoare devine esențială pentru a pregăti elevii să facă față provocărilor viitorului. Metodele active-participative accentuează învățarea prin colaborare și oferă elevilor posibilitatea de a-și exprima opțiunile în diferite domenii, transformându-i în coparticipanți la propriul proces de formare.

II. Evoluția metodelor educaționale

Metodele tradiționale, precum predarea frontală, au dominat istoria educației, punând accent pe transmiterea cunoștințelor de către profesor către elevi. Însă, tendințele actuale promovează metode interactive, colaborarea între elevi și integrarea tehnologiilor pentru a îmbunătăți procesul de învățare. Elemente precum conținutul predat, organizarea activității școlare, relațiile pedagogice și recunoașterea socială au o influență semnificativă asupra actului de predare.

Tehnologia didactică a evoluat de la un învățământ cu o metodă dominantă către un proces didactic caracterizat prin flexibilitate, dinamism și varietate de metode și moduri de organizare a predării-învățării. Această evoluție a redefinit rolurile profesorului și elevului în cadrul procesului educativ.

III. Principalele metode educaționale inovatoare

1. *Învățare bazată pe proiecte (PBL):* Această metodă implică elevii în proiecte semnificative din lumea reală, desfășurându-se pe o perioadă extinsă. Ei răspund la întrebări complexe, rezolvă probleme reale prin anchetă și dezvoltă abilități critice și creative. În contrast cu proiectele tradiționale, PBL se concentrează pe proces și colaborare, aducând o schimbare fundamentală în modul în care elevii învață și aplica cunoștințele.

2. *Metode de învățare active – studii de caz:* Studiile de caz și discuțiile în echipă încurajează participarea activă a elevilor și promovează o înțelegere profundă a conținutului. Originea studiului de caz în cercetarea științifică a fost extinsă în educație pentru a implica elevii în rezolvarea creativă a problemelor actuale. Această metodă activă necesită o implicare intensă a participanților și stimulează abilitățile de gândire critică și creativă.

IV. Concluzii

Metodele moderne de predare se remarcă prin acordarea priorității dezvoltării personalității elevilor și sunt centrate pe activitatea acestora în procesul educațional. Ele stimulează motivația intrinsecă, iar relația profesor-elev devine una democratică, bazată pe respect și colaborare. Adoptarea acestor metode implică o schimbare în concepția și metodologia instruirii, în care profesorul devine un mediator și îndrumător în activitatea de învățare a elevilor. Integrarea echilibrată a elementelor clasice și moderne în procesul educațional este esențială pentru atingerea obiectivelor educaționale.

V. Bibliografie

- Cerghit, I., 2006, Metode de învățământ, , editura Polirom, Iași
- Ionescu, M., Radu I., Didactica modernă, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001
- Moise, C., 1996, Concepte didactice fundamentale, Ankarom, Iași
- Văideanu, G., 1986, Pedagogie- ghid pentru profesori, ed. Universității Al. I. Cuza, Iași.

Metode Inovative de predare –învățare a istorie pe baza surselor istorice

Prof . Aurelia Țintea

Școala Gimnazială Nr.1 Adunații Copăceni , județul Giurgiu

Moto „, Învățătura din constrângere nu e făcută să rămână, dar cea care pătrunde în suflet prin dragoste și bunăvoință, aceea rămâne acolo pentru totdeauna., Sfântul Ioan Gură de Aur

Utilizarea surselor istorice în predarea -învățarea –evaluare istoriei este o necesitate .Prin intermediul sursei istorice elevul „pătrunde în laboratorul științific al istoriei „, intră în contact cu realitatea istorică capătă deprinderi de lucru specifice istorice . Lecturarea sursei istorice îi permite elevului să achiziționeze cunoștințe care sunt extrem de valoroase , căci sunt rezultatul propriului efort intelectual . Elevul este implicat în activitatea de predare -învățare ,nu este un element pasiv la activitatea desfășurată în clasă , ci este implicat direct fiind mereu atent .

Într-un moment în care lectura nu mai este o activitate îndrăgită de elevii ,căci resursele audio-vizuale sunt mult mai tentante prin grafică și timpul redus de a afla informația dorită . Este într-adevăr o provocare să-i determine pe tineri să lectureze . Cu atât mai mult să utilizeze surse istorice fiindcă acestea au un limbaj de specialitate .

Sursele istorice facilitează o învățare autentică , reală . Elevul în urma lecturării sursei istorice achiziționează informații științifice despre faptele și evenimentele istorice ,pot realiza operații care vizează cauzalitatea și efectele ,pot învăța direct din sursa istorică noțiunile și conceptele .Contactul cu sursa istorică trezește interesul elevul nu doar pentru lectură ci și pentru cercetarea științifică , capătă deprinderi de lucru și muncă intelectuală specifice disciplinei istorie .

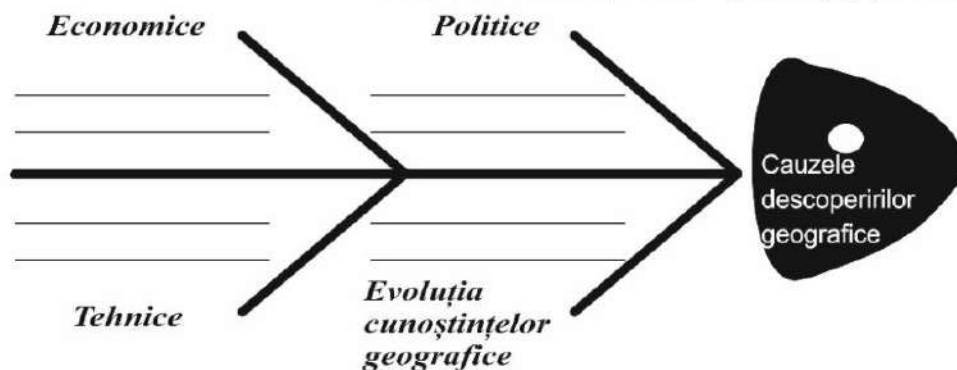
Sursele istorice permit utilizarea unei game foarte largi de metode active . Propunem un demers didactic pentru tema : „, Călători și călătorii în Europa și lumea nouă ” de la clasa a VI a . Am proiectat activitatea pe baza unor surse istorice și a următoarelor metode didactice : , metoda oase de pește , jocul didactic călătoria în timp ,, explozia stelară , un organizator grafic (zidul graffiti)

Am propus lecturarea unei surse istorice . În urma lecturii elevul află informații despre cauzele marilor descoperiri geografice . Prin intermediul organizatorului grafic al metodei Oase de pește poate extrage din sursa istorică informațiile despre cauzele marilor descoperiri geografice , le sistematizează . Prezentăm mai jos fisa de lucru care permite elevului să identifice cauzele descoperirilor geografice . elevii vor putea pe baza organizatorului grafic al

FIȘĂ DE LUCRU

Completează graficul
în urma lecturării
fișei istorice

Anul 1453 marchează un moment de cotitură în istoria Europei. Două evenimente cu consecințe importante se produc în acest an: sfârșitul Războiului de o sută de ani și cucerirea Constantinopolului de către turci. Primul are ca efect consolidarea celor două state civilizate implicate în război, Franța și Anglia, iar cel de-al doilea, blocarea legăturilor economice ale europenilor cu Orientul. Încheierea procesului de centralizare statală, în urma căruia au luat naștere state puternice, capabile să finanțeze explorările, a fost o altă cauză a marilor descoperiri. Noua situație din Europa occidentală, de după 1450, favorizează dezvoltarea meșteșugurilor și a comerțului. Această dezvoltare era frânată de lipsa de aur și argint. Setea de metale prețioase, necesare schimburilor internaționale, a construit principalul imbold economic al marilor descoperiri geografice. Creșterea prețului la mirodenii, țesăturile de mătase și pietre prețioase aduse din Orient, cerute tot mai mult de o burghezie aflată în ascensiune, dar și de o nobilime cu gusturi tot mai rafinate, a fost un alt imbold către descoperirea unor noi drumuri către acele teritorii. Aceasta, deoarece comerțul cu mirodenii devenise un monopol al arabilor aliați cu venețienii și genezezii. Aduse de venețieni, mai întâi pe mare, apoi pe uscat, de la Marea Roșie sau Golful Persic, mărfurile erau preluate din porturile orientale de către negustorii genezezi și venețieni și erau revândute la prețuri foarte ridicate în Occident. Portugezii au fost primii care au avut să spargă acest monopol, prin găsirea unui nou drum către Orient. S-au înregistrat unele progrese în construcția și manevrarea corăbiilor, în modernizarea mijloacelor de orientare de care dispuneau navigatorii. La jumătatea secolului al XV-lea, constructorii de nave din Portugalia au realizat caravela, făcând anume să poată străbate oceanul. În aceeași perioadă s-a perfecționat și cârma. S-au făcut progrese și în ceea ce privește orientarea pe mare, prin stabilirea latitudinii și longitudinii. Pentru aceasta s-au utilizat: busola, bastionul lui Iacob, astrolabul. S-au făcut progrese însemnate în redarea imaginii geografice a lumii, mai ales în ceea ce privește Europa, nordul Africii și Orientul Apropiat. În secolul al XV-lea a fost repusă în circulație concepția geografului grec Ptolemeu, privind sfericitatea Pământului. A încolțit ideea că în Orient se poate ajunge și navigând spre vest, dar harta astronomului și geografului florentin Paolo Toscanelli distanța dintre Peninsula Iberică și Japonia era evaluată la o treime din cea reală. Acest lucru, ca și alte erori în aproximarea geografiei Globului au determinat organizarea unor expediții de explorare.

metodei să identifice cauze : politice , economice , tehnice cât și pe cele care au permis evoluția cunoștințelor geografice .

Jocul didactic călătoria în timp

Pornind de la informațiile furnizate de sursa istorică de la fișa de lucru anterioară imaginează că ești un „Călător în timp”, care poate realiza descoperiri geografice . Menționează cauzele care îți permit să realizeze descoperirile geografice .

Propunem utilizarea metodei exploziei stelare pe baza unei surse istorice și a unui organizatorului grafic -zidul graffiti

„În ziua de 3 august a anului 1492, cu toate pânzele sus, navigatorul a plecat spre mare. S-a îndreptat spre vest, fără să schimbe deloc direcția, foarte hotărât să ajungă în Indiile orientale. A fost nevoit să facă o escală lungă într-o insulă una dintre corăbii. Apoi și-a continuat drumul, tot mai departe, spre vest. Dar nu apărea nimic ca să repare la orizont! Oamenii au început să-și piardă răbdarea, apoi să fie cuprinși de disperare. Voiau să facă imediat cale întoarsă. Columb s-a ferit să le mărturisească la ce distanță se aflau de patrie. A preferat să-i mintă. În sfârșit, în

ziua de 11 octombrie 1492, la două dimineața, o bubuitură de tun a răsunat la bordul uneia dintre corăbiile sale, ceea ce însemna: „Pământ!”.

(...) În sfârșit, India! Iar acei oameni pașnici de pe plajă erau indieni! Știi, evident, că navigatorul nostru se înșela. Nu ajunsese deloc în India, ci era una dintre insulele din apropierea Americii. Înțelegi mai bine de ce, chir astăzi, este numită astfel, populația indigenă din America, iar insulele poartă numele de Indiile Occidentale, în amintirea erorii lui Columb. India (sau Indiile Orientale) era cu mult mai departe. Distanța până la ea era cu mult mai mare decât cea străbătută de Columb din Spania. ca să ajungă la ea, ar fi trebuit să navigheze încă cel puțin două luni și probabil că s-ar fi scufundat mai înainte de a ajunge la destinație. Totuși, convins că se afla în India, Columb, în numele regelui Spaniei, a luat în stăpânire pământul descoperit. Chiar și în cursul următoarelor călătorii, s-a încăpățânat să spună că țara descoperită de el era India.”! (Ernest H. Gombrich „Istoria lumii”, Editura Pro Editură și Tipografie, București, 2006, p. 186)

Pe baza lecturii textului completează explozia stelară:

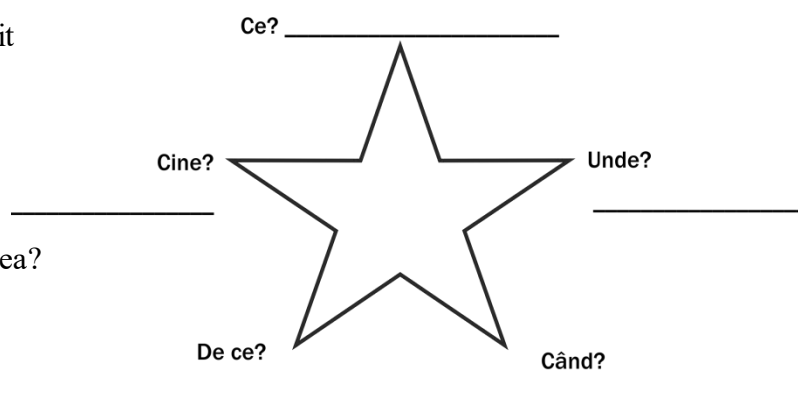
Ce? au făcut cu pământul descoperit

Cine? a călătorit

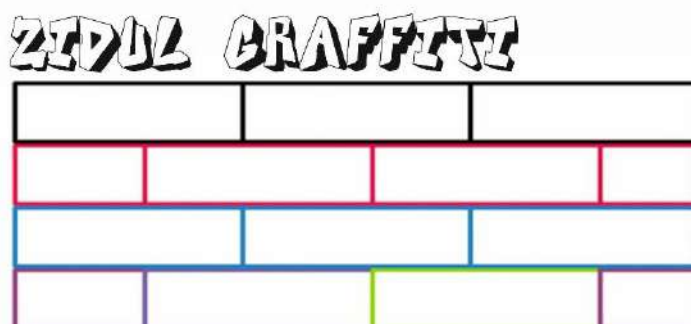
Unde? a plecat

De ce? și-au pierdut oamenii răbdarea?

Când? a plecat

Pe baza lecturării sursei istorice, completează pe zidul graffitti, informații despre Cristofor Columb .

Prin utilizarea metodelor didactice inovative pe baza unor surse istorice am dezvoltat la elevi imaginația ,rapiditatea și profunzimea gândirii memoriei, spiritul de observație și mai multe trăsături intelectuale care vor contribui la însușirea corectă a noțiunilor istorice .

Jocul didactic propus pe baza sursei istorice în lecție a adus varietate, veselie , a prevenit monotonia și plictiseala . Integrarea jocului ca metodă activ- participativă în predarea istoriei determină o mai mare eficiență a lecției , reflectată în rezultatele elevilor .

Jocul didactic contribuie la îmbogățirea , fixarea , sistematizarea , aprofundarea și evaluarea cunoștințelor și deprinderilor elevilor .

Prin joc e antrenată toată clasa la asimilarea cunoștințelor prin forțe proprii, elevii ,participând activ și efectiv la procesul de învățare ca protagoniști și nu ca spectatori.

Prin joc elevii învață cu plăcere , cei timizi devin volubili , activi, mai curajoși , capătă încredere în capacitățile lor ,învață să-și subordoneze interesele personale în fața intereselor grupului .

Bibliografie

- Căpiță, Laura, Căpiță, Carol, - “Tendențe în didactica istoriei”, București, 2005, Editura Paralela 45
- Cerghit, Ioan, - “Metode de învățământ”, Editura Poliorom, Iași, 2006
- Pânișoară, Ion-Ovidiu - “Comunicarea Eficientă”, Editura Polirom, Iași 2006
- Manea, Mihai, Palade, Eugen, Sasu, Nicoleta – “Predarea istoriei și educației pentru cetățenie democratică: demersuri didactice inovative”, Editura Educația 2000+, București, 2006
- Programa Școlară pentru disciplina Istorie clasele a V-a – a VIII-a, București, 2017
- Țintea , Aurelia , Istorie pentru clasa a VI a . Auxiliar didactic, Editura Revers , Craiova , 2021

Profesor: Tirim Cătălina
Colegiul Național "Alexandru Ioan Cuza" Galați

"Este așa de greu când trebuie să... și așa de ușor când ai o motivație"
(Annie Gottlier)

Tema articolului tratează aspecte ale motivației în învățare în perioada școlară în contextul reformei derulate în sistemul de învățământ românesc.

Fenomenul învățării este centrul preocupărilor tuturor cadrelor didactice. Tema a fost aleasă pentru a demonstra importanța deosebită a învățării, atât în plan individual cât și ca factor de mobilitate socială a noii reforme derulate în sistem.

Motivația în învățare nu este doar un declanșator automat al proceselor de învățare, ci și un efort sistematic care presupune o știință și un management adecvat în plan personal și instituțional. Prin urmare, pregătirea pentru stimularea și organizarea motivației în învățare este o dimensiune principală în formarea tuturor specialiștilor în educație.

Motivația este cheia succesului în predare și învățare pentru dascăli, părinți sau experții din domeniul educației. Pornind de la Piaget la Gardner, teoreticienii mecanismelor învățării au subliniat faptul că motivația este fundamentul pe care se construiește succesul educațional¹(Dorina, Sălăvăstru, 2004, p.70-76).

Consider că astăzi, a motiva elevul pentru a învăța devine dezideratul principal al cadrelor didactice, al părinților și al comunității în general una dintre cele mai dificile sarcini ale cadrului didactic este aceea de a dirija motivația elevilor pentru activitățile de învățare.

În acest sens, demersul intervenționist al tuturor actorilor educaționali trebuie adaptat fiecărei situații în parte și nu aplicat conform unor rețete universale valabile.

Motivația în învățare a reprezentat întotdeauna un subiect important în preocupările specialiștilor în psihologia educației. ¹Astăzi, poate mai mult ca oricând, este necesar să ne îndreptăm atenția asupra acestui fenomen, luând în considerare schimbările majore din societatea modernă, care au un impact considerabil asupra dezvoltării indivizilor.

---

¹ Dorina Sălăvăstru, *Psihologia educației*, Editura Polirom, 2004, p.70-76.

În cadrul acestei articole am urmărit o analiză a fenomenului motivației în perioada școlară.

Importanța și actualitatea acestei teme derivă din perspectiva teoretică din care este abordată motivația în învățare la elevi. În teoriile recente asupra acesteia, se pune accentul pe scopurile pe care le adoptă elevii în activitate.

Învățarea școlară este o activitate planificată, un model de acțiune dinamică, un plan de acțiune prin care se reconstruiește și se dezvoltă sistematic cunoștințe, idei și moduri prin care putem fundamenta, examina și valida adevăruri. Este activitatea de organizare și autoorganizare a experienței, de construcție și reconstrucție a personalității elevului, de formare și autoformare a propriei individualități bio-psiho-socioculturale.

Ausubel consideră că există trei componente ale conceptului de motivație în cadrul școlii ²(Ausubel și Robinson, 1981, p. 417-418). Prima componentă, centrată în jurul trebuinței de a cunoaște și de a înțelege, de a stăpâni cunoștințele și de a formula și rezolva problemele, dând astfel naștere la ceea ce se numește impuls cognitiv. Acesta este îndreptat în întregime spre sarcina didactică în sensul că, trebuința de a fi implicat în realizarea sarcinii respective este intrinsecă sarcinii însăși, adică, e pur și simplu, trebuința de a cunoaște. A doua componentă a motivației este aceea a afirmării puternice a eului iar randamentul școlar ridicat poate satisface această trebuință, deoarece realizările de acest fel, conduc la situația primară sau dobândită, ceea ce generează în conștiința elevului sentimente de acceptabilitate și respect de sine. Un element important al acestui tip de motivație este anxietatea-teama care rezultă din anticiparea pe plan mental a pierderii respectului de sine, care ar urma eșecului la învățătură. Aprobarea, lauda și încurajarea din partea profesorului satisfac afirmarea eului în calitatea sa de componentă a motivației activității școlare și constituie o confirmare a realizărilor elevului. A treia componentă a motivației școlare se bazează pe trebuința de afiliere. Ea nu este orientată spre randamentul la învățătură ci mai degrabă spre realizări ce îi asigură individului aprobarea din partea unei persoane sau a unui grup de persoane, cu care el se identifică.

Performanța școlară apare atunci când este puternic motivată și mai ales când este susținută de o recompensă. Formele de recompense care sunt practicate în instituțiile școlare (note, laude, distincții, premii, excursii, etc.) urmăresc un scop de întărire, de a forma motive puternice, pentru a se însuși mai bine, mai repede materialul. Cu cât întărirea este mai puternică, cu atât crește

și randamentul, cresc și performanțele. În felul acesta, se constată faptul că descreșterea recompensei sau întreruperea aplicării ei, cât și suprimarea ei conduc la scăderea randamentului.²

În articolul de față se prezintă motivația în învățare din mediul preuniversitar românesc. Performanța ne motivează să mergem mai departe, să ne formulăm obiective clare pe care să le urmăm cu strictețe, chiar dacă acele obiective ne par imposibil de atins. Important este să fim motivați în atingerea obiectivelor propuse.

BIBLIOGRAFIE

1. Adler, A.,(1956)-*The Journal of Individual Psychology*, University of Texas, Press,SUA.
2. Ausubel, D.P., Robinson, F.G., (1981) - *Învățarea în școală. O introducere în psihologia pedagogică*, E.D.P. București.
3. Atkinson J.,W.,(1964)-*Introduction to Motivation*, Princeton, New-York, Van Nostrand.
4. Atkinson , R.L., Atkinson, R., Edwar ,E., Smith, Daryl, J., Ben ,(1964)-*Introducere in psihologie*,Bucuresti 2002.
5. Berlyne, D.E. Conflict, (1965)-*Arausal and Curiosity*, London, McGraw-Hill,
6. Bruner, J.S ., (1970)-*Pentru o teorie a instruirii*, E.D.P., București .
7. Cerghit, I., (1980)- *Metode de învățământ*, București, Editura Didactică și Pedagogică.
8. Cosmovici, A., Iacob, L., (1998)-*Psihologie școlară*, Editura Polirom, Iași.
9. Cerghit, I., Neacșu, I., Negreț-Dobridor, I., Panișoara, I.O., (2001)- *Prelegeri pedagogice*,Editura Collegium, Bucuresti.
10. Crețu, E.,(1999)-*Psihopedagogia școlară pentru învățământul primar*, Editura Aramis,București.
11. Drăgan, I., Nicola, I.,(1995)-*Cercetarea psihopedagogică*, Editura Tipomur,Tg. Mureș.
12. Druță,M., E., (2000) –*Psihologia educației*, Editura Didactică și Pedagogică,București.
13. Dichter, E., *Motivating Human Behavior*, Editura Hardcover, 1971.
14. Festinger, L.,(1957)-*Cognitive Dissonance*, Stanford, CA: Stanford University Press.

---

² D.P.Ausubel, F.G.Robinson , *Învățarea în școală, O introducere în psihologia pedagogică*, E.D.P.București, 1981, p.417-418.

15. Guthrie, Edwin,(2009)-*The Psychology of Learning*-John , Wiley, New, York.
16. Gherasim,L.,(2004)-*Utilizarea programului SPSS 10.0*. Cursul anului II I.D.-Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației, Editura Universității "Al. I. Cuza", Iași
17. Heider, (1958)- *The psychology of interpersonal relation*, New York: Willey
18. Jung, C.,(1921)-*Psychologische Typen*, New York.
19. Lagache, D.,(1979)- *Le psyhologique et le criminel*, T2, Ed. P.U.F.
20. Lewin, K.,(1936) –*Priples of topological psychology*, New-York, Mc.Graw Hill Book Company.
21. Maslow, A.,(1970)- *Motivation and Personality*, Longman, New York.

EDUCATIONAL METHODS TO IMPROVE VOCABULARY

Prof. Tocilianu Diana – Laura
Școala Gimnazială „Constantin Gh. Marinescu” Galați

Nowadays, in the field of teaching, many approaches geared towards achieving proficiency have been developed and widely used in order to facilitate learning. Thus, since the beginning of teaching there have always been methods which can be improved that is why each and every one was in turn considered by its initiators as being the best in helping learners acquire the knowledge needed in order to be considered a good language speaker, and, again, in turn, almost each of them was proved to be less helpful than the next one.

Therefore, the main purpose of teaching a foreign language is to enable the students to acquire as many words as they can in order to produce elaborate messages in English and communicate efficiently, vocabulary being considered a very important part of a language without which it cannot exist.

Researchers have shown that games contribute to accelerating the process of learning as it takes place in an established period of time which is not very long, hence the teacher has to know how to make the game as interesting and captivating as he can. Vocabulary games are very productive and efficient in teaching new words at all levels.

In addition, the importance of vocabulary games is to be taken into consideration as they contribute to students's development. Some examples may be useful in order to understand the efficiency of games which can be played using educational online platforms, interactive whiteboards or even creating a story. Among these games we may consider the following:

Telling a story – each student chooses a picture that likes very much which he shows to the others and starts telling a story; when he puts the picture down another student comes and picks it up continuing the story and the game is played until there comes a student who cannot continue the story related to the image.

What do you want? – students are sitting in circle having a bag full of things in the middle. One of the students picks up one which would take with him on a long journey and gives three reasons for his choice. The game continues until all objects are chosen and being provided reasons for being chosen.

Find the item – the teacher hides a picture containing a piece of furniture and the student has to find it by asking the question – where is it? The students are supposed to answer by using prepositions of place. The one who has the picture is the next competitor. This way they learn words related to furniture and prepositions as well.

What is more, games are introduced in the teaching process to motivate students offering fun and enjoyment, even though there are researchers who consider that they are time consuming. On the other hand, games such as miming or guessing are sometimes more used because they do not require much effort in order to be created and they can be made up on-the-spot according to the requirements of the class.

Therefore, we can say that nowadays teachers need to do more than just transmit knowledge to students. Teachers should show students how to acquire knowledge, skills, and strategies so that they can eventually turn into autonomous learners for their own learning. Not only do teachers help them to understand things better but they also intermingle domains so as to develop their personalities and become well-informed adults.

Should we, teachers use online platforms, students will be more interested in learning because we help them using their own means of communication and entertainment. Therefore, students can create their own games which make them improve their vocabulary using modern methods of teaching and learning. They become more confident and share their ideas without being afraid that there are students who might laugh at them.

To conclude, whether we use traditional methods or modern ones the main goal is to help students become better than their teachers and more responsible adults. They have to be prepared to face life as well as they can in order to prevent failure.

BIBLIOGRAPHY:

1. Lee, W.R., (1979), *Language Teaching Games and Contests*. Oxford University Press
2. Umstatter, J., (2002), *Ready-to-Use Games and Activities That Make Language Skills Fun to Learn*. A Wiley Imprint San Francisco (available online)
3. *** (2005), *855 de jocuri si activitati*. Ghidul animatorului. European Youth Exchange Moldova. Chisinau
<http://education.stateuniversity.com/pages/2174/Learning-Theory-CONSTRUCTIVIST-APPROACH.html>

Prof. învă. primar TODEA ELENA MAGDALENA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ GURASADA, Jud. HUNEDOARA

“A educa mintea fără a educa inima nu înseamnă educație.” (Aristotel)

Comportamentul prosocial reprezintă acțiuni, fapte prin care faci bine unei persoane, fără a aștepta câștiguri personale. Absența unui astfel de comportament presupune dezinteres față de tot ceea ce ne înconjoară.

Comportamentele prosociale se manifestă atât prin gesturi de bunătate, cât și prin toleranță față de cei din jur.

Se poate spune că manifestăm toleranță atunci când acceptăm diferențele dintre oameni.

Studii recente au dus la convingerea că, în general, comportamentele prosociale contribuie la propria bunăstare, vizează protejarea stimei de sine și aprobarea socială, permit menținerea sub control și reglarea dispoziției emoționale.

Factorii majori care afectează orientarea prosocială a copiilor sunt în număr de doi: contextuali (familia și apropiații, grădinița și școala) și personali (personalitatea și genul).

În cadrul școlii, cadrul didactic care adoptă în relațiile cu elevii săi un stil democratic, îi determină pe aceștia să devină mai atenți la nevoile celorlalți, să empatizeze, să fie preocupați de bunăstarea grupului din care fiecare face parte. Dacă profesorul transmite o căldură afectivă, comunică calm cu elevii, dă dovadă de răbdare, argumentează orice regulă care e necesar să fie respectată, va reuși să dezvolte comportamente prosociale în rândul elevilor.

Cu cât verbul *a trebui* este mai puțin utilizat în discuțiile cu elevii, cu atât mai mult copilul va fi mai cooperant și va înțelege rolul regulilor în viața de zi cu zi. Impunerea anumitor comportamente, atitudini față de cei din jur, va genera neînțelegeri, frustrări, stări conflictuale.

Exemplul în educația unui copil este covârșitor. Modelele de comportare civilizată scot în evidență relațiile pozitive care se stabilesc între membrii grupurilor din care elevii ajung să facă parte.

Empatia, în plan psihologic definită ca un proces complex, constând în identificarea subiectului cu o anumită persoană și în proiectarea stărilor proprii asupra acesteia din urmă, subiectul trăind în sine viața altuia, reprezintă o componentă esențială în formarea și dezvoltarea comportamentelor prosociale.

Ce ție nu-ți place, altuia nu-i face. Această învățătură este des întâlnită de către elevi, în textele literare, dar și în viața de zi cu zi, în grupurile de joacă în special.

În cadrul activităților instructive-educative, jocul de rol are o menire importantă în dezvoltarea empatiei, în conștientizarea situației critice în care se poate afla o persoană. Faptul că un elev reușește să preia identitatea unei persoane aflată într-o situație critică, să-și imagineze, chiar să simtă durerea provocată de răutatea unui individ, înseamnă că a dobândit capacitatea de a se implica în ajutorarea celor din jur, fără a avea dorința de a fi recompensat pentru acțiunile sale.

Învățarea prin cooperare reprezintă o modalitate de a dezvolta comportamente prosociale în rândul elevilor. Cei care au abilitatea de a lucra într-un grup cooperant, manifestă un nivel mai crescut de afectivitate față de colegi, au o stimă de sine mai ridicată, iar atitudinea față de școală și învățare este pozitivă.

Un cadru didactic are un rol foarte important în organizarea colectivelor de elevi, în așa fel încât relaționarea să se bazeze pe încredere, altruism, empatie, toleranță, recunoștință.

Acțiunile de voluntariat au un rol covârșitor în formarea la elevi a comportamentelor prosociale. O astfel de acțiune se bazează în special pe empatia indivizilor. Cei care acționează de bunăvoie, din proprie inițiativă, care nu se gândesc la recompense pentru acțiunile lor, care își oferă timp și energie în sprijinul altora, reușesc mult mai ușor să dezvolte comportamente prosociale.

Participând la acțiuni de voluntariat, ne implicăm pentru a le fi bine și celorlalți, iar recunoștința celor sprijiniți, recunoașterea unei binefaceri primite, fericirea persoanelor ajutate reprezintă și fericirea noastră.

Bucuria este, la bază, recunoștință. (Lev Gillet)

Se cunoaște faptul că există trei termeni care pot sintetiza sensul și activitatea voluntarului: *TIMP - A DĂRUI - APROAPELE.*

Voluntariatul este o componentă fundamentală a societății civile. El însușește cele mai nobile aspirații ale omenirii: pacea, libertatea, oportunitatea, siguranța și justiția pentru toate persoanele. (Declarația Universală cu privire la voluntariat)

Bibliografie:

- Adele Faber, Elaine Mazlish, *Comunicarea eficientă cu copiii*
- Adriana Băban, *Consiliere educațională*
- Pantelimon Golu, *Psihologie socială*
- Alexandra Maftai, *Educația morală a copiilor*

DESPRE INOVAȚIE ÎN EDUCAȚIE

Autor: prof. înv. preșc. ȚOIA ALINA
Unitatea de învățământ: GRĂDINIȚA nr.268, București

Orice societate ,care se respectă, așază în lista de valori un sistem de educație performant, care să beneficieze de resurse atât materiale, cât și umane de înaltă calitate.

Particularizând, sistemul de învățământ românesc s-a înscris într-un trend modern, cu schimbări și influențe din alte sisteme de învățământ. Toate aceste „noutăți” vin în sprijinul unui învățământ modern, mult mai atractiv pentru cei cărora se adresează.

Din complexitatea sistemului de învățământ românesc, m-aș opri la învățământul preșcolar- parte importantă a Educației Timpurii. Este de importanță majoră faptul că din 2008, Curriculum pentru Învățământ Preșcolar a introdus conceptul de **ACTIVITĂȚI INTEGRATE**- în care tradiționalul (activități de sine stătătoare) se transformă în activități cu tentă modernă. În cadrul acestor activități integrate se regăsesc **ACTIVITĂȚI INTERDISCIPLINARE, ACTIVITĂȚI TRANSDISCIPLINARE, ACTIVITĂȚI MULTIDISCIPLINARE**. La momentul apariției acestora, schimbarea de paradigmă a condus la un sistem educațional de un înalt standard de calitate, preșcolarul/copilul-beneficiarul direct primind cunoștințe și informații prin metode noi, inovative, accesând simultan mai multe domenii de interes.

De dată mai recentă, **EDUCAȚIA STEAM**, începe să câștige din ce în ce mai mult teren.

„STEAM este o abordare educațională a învățării care folosește Știința, Tehnologia, Ingineria, Arte și Matematică ca puncte de acces pentru ghidarea anchetei, dialogului și gândirii critice a elevilor. Rezultatele finale sunt studenții care își asumă riscuri, se implică în învățarea experiențială, persistă în rezolvarea problemelor, îmbrățișează colaborarea și lucrează prin procesul creativ.”

–Susan Riley, fondatoarea **EducationCloset**

Deși s-a dorit la început ca acest tip de educație să se adreseze unui anumit segment de „studenți”, în prezent o putem regăsi și în Educația Timpurie. Beneficiind de mijloace de învățământ moderne, întreg sistemul de învățământ este apt în a aplica această nouă și inovativă educație.

Am încercat, într-o prezentare succintă, să subliniez ce înseamnă **INOVAȚIE ÎN EDUCAȚIE**, într-o societate modernă, în care tehnologia tinde să pătrundă din ce în ce mai mult și acapareze cât mai multe domenii.

BIBLIOGRAFIE:

1. **Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului**, 2008, *Curriculum pentru învățământul preșcolar*, București, 2008;
2. **Ministerul Educației Naționale**, 2018, *Curriculum pentru Educație Timpurie*, București, 2018;
3. **Ministerul Educației Naționale**, 2019, *Curriculum pentru Educație Timpurie (a copiilor de la naștere până la vârsta de 6 ani)*, București, 2019;
4. **Riley S.**, 2022, *The Institute for Arts Integration and STEAM*, 2022, <https://artsintegration.com/author/susanmriley/>

METODE INOVATIVE DE PREDARE - ÎNVĂȚARE - EVALUARE

Profesor Păunescu Mihai, Clubul Copiilor Câmpulung

Motto: „Să nu-i educăm pe copii pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari. Și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci să-i învățăm să se adapteze.” (Maria Montessori)

Procesul de învățământ este un sistem complex, rezultat al interdependenței dintre predare, învățare și evaluare, cu o finalitate bine conturată – aceea de transpunere în practică a idealului educațional, dezvoltarea integral-vocațională a personalității. Calea principală prin care se realizează acest aspect este perfecționarea tehnologiei, respectiv a formelor, metodelor și mijloacelor prin care se ajunge la rezultatul scontat.

Tehnologia didactică include într-un tot unitar toate componentele procesului de învățământ, insistând asupra interdependenței dintre conținut și toate celelalte aspecte, cum ar fi: organizarea, relațiile profesor-elevi, metodele, procedeele folosite etc. Un loc important în cadrul tehnologiei didactice îl ocupă strategiile didactice. Prin strategie didactică înțelegem un ansamblu de metode și procedee prin care se realizează conlucrarea dintre profesori și elevi în vederea predării, învățării, dar și evaluării unui volum de informații, a formării unor priceperi și deprinderi, a dezvoltării personalității umane.

Pentru definirea metodei ținem seama de faptul că termenul provine din cuvântul grec „methodos”, care înseamnă „cale”. Metoda de învățământ este un demers tipic, folosit în procesul de învățământ atât de către profesor cât și de către educat în scopul educării acestuia din urmă, demers care are ca principale determinări, pe de o parte orientarea spre sporirea cunoașterii și perfecționarea capacităților de cunoaștere, și pe de altă parte, relativa reglementare cu privire la etapele de parcurs, mijloacele strict necesare, limitele de eficiență.

Învățământul modern pune un accent deosebit pe metodele interactive. Acestea presupun ca instruirea să se facă activ, elevii devenind astfel coparticipanți la propria lor instruire și educație. Prin folosirea metodelor interactive în demersul didactic sunt satisfăcute următoarele cerințe psihopedagogice ale activizării:

- pregătirea psihologică pentru învățare;
- prevenirea și reducerea influențelor negative ale diferitelor surse perturbatorii;
- asigurarea repertoriilor congruente;
- asigurarea unui limbaj comun între educator și educat;
- utilizarea unor modalități eficiente de activizare.

Prin folosirea metodelor interactive este stimulată învățarea și dezvoltarea personală, favorizând schimbul de idei, de experiențe și cunoștințe, asigură o participare activă, promovează interacțiunea, conducând la o învățare activă cu rezultate evidente, contribuie la îmbunătățirea calității procesului instructiv-educativ, are un caracter activ-participativ, o reală valoare activ-formativă asupra personalității elevilor.

Pentru utilizarea eficientă a acestor metode, în practica didactică, este necesară cunoașterea teoretică, o minimă experiență în utilizarea acestora și integrarea corespunzătoare în proiectul didactic, în interrelație cu metodele tradiționale. Acest mod de predare transformă elevul într-un actor, participant activ în procesul învățării, pregătit să-și însușească cunoștințele prin efort propriu, o angajare optimă a gândirii, mobilizându-l în raport cu sarcinile de învățare date, se identifică cu situația de învățare în care este antrenat, fiind parte activă a propriei transformări și formări, generată de cunoaștere.

Practica didactică bazată pe metode interactive presupune

- interacțiuni verbale și socio-afective nemijlocite între elevi, grație cărora se dezvoltă competențe intelectuale și sociale transferabile în diferite contexte formale sau informale
- atitudine deschisă, activă, bazată pe inițiativă personală
- o învățare în colaborare cu ceilalți colegi;
- angajarea intensă a elevilor în realizarea sarcinilor (chiar dacă în cazul unora dintre ei nu se

produce la primele experiențe de acest gen);

-responsabilitatea colectivă și individuală;

- valorizarea schimburilor intelectuale și verbale, mizând pe o logică a învățării care ține cont de opiniile elevilor.

Demersurile didactice de acest tip conduc spre un progres cognitiv centrat pe descoperirea celuilalt, a unei participări active și interactive, la reflecție comună în cadrul comunicării educaționale din care face parte. Specific metodelor interactive este faptul că ele promovează interacțiunea dintre mințile participanților, dintre personalitățile lor, ducând la o învățare mai activă și cu rezultate evidente.

Metodele interactive:

-creează deprinderi;

-facilitează învățarea în ritm propriu;

-stimulează cooperarea, nu competiția;

-sunt atractive;

-pot fi abordate din punct de vedere al diferitelor stiluri de învățare.

Ofer spre exemplificare una dintre cele mai cunoscute metode interactive – Metoda proiectului. Metoda proiectului este o metodă de predare-învățare activ-participativă care promovează dezvoltarea capacităților dinamice, dezvoltarea aptitudinilor elevilor, dar și o metodă de evaluare. Proiectul este o activitate personalizată, elevii putând decide nu numai asupra conținutului, dar și asupra formei de prezentare.

Caracteristici:

-se desfășoară pe o perioadă de timp de câteva zile sau câteva săptămâni;

-începe în clasă prin precizarea temei, definirea și înțelegerea sarcinilor de lucru;

-continuă în clasă și acasă și se încheie în clasă prin prezentarea unui raport despre rezultatul obținut și expunerea produsului realizat;

-poate lua forma unei sarcini de lucru individuale sau de grup;

-trebuie organizat riguros în etape, ca orice muncă de cercetare;

– facilitează transferul de cunoștințe prin conexiuni interdisciplinare.

Avantajele folosirii proiectului ca metodă interactivă de predare – învățare – evaluare:

-Valorizează experiența cotidiană, informațiile și interesele elevilor;

-Oferă posibilitatea fiecărui elev de a se manifesta în domeniile în care capacitățile sale sunt cele mai evidente;

-Oferă oportunități pentru realizarea unei cooperări educaționale între principalii actori ai educației: elev + elev, elev – învățător, învățători – elev – părinte;

-Stimulează acumularea de cunoștințe, dezvoltă capacitățile și abilitățile de comunicare, colaborare și ajutor, determinând învățarea activă.

Trebuie, însă, să avem mare grijă, când, cum și ce metodă aplicăm, deoarece demersurile didactice pe care le inițiem trebuie să fie în concordanță cu particularitățile de vârstă și posibilitățile cognitive și practice ale copiilor. Nu orice metodă poate fi aplicată în cadrul oricărei categorii de activitate sau la 6 orice nivel de vârstă. În alegerea metodelor pe care le vom aplica, trebuie să ținem cont de tema tratată, de tipul ei (de predare, învățare, evaluare) și de nivelul de dezvoltare intelectuală al copiilor. De aceea, este necesar un studiu profund al acestor metode, o analiză amănunțită, creativitate, responsabilitate didactică și capacitate de adaptare și aplicare.

Bibliografie:

1. Boncu Ștefan – „Psihosociologie școlară”, Editura Polirom, București, 2013;

2. Nicola Ioan – „Tratat de pedagogie școlară”, Editura Aramis, București, 2003;

3. Mîndru Elena – „Strategii didactice interactive”, Editura Didactica Publishing House,

B

u

c

u

r

e

ș

t

i

MENTAL TRANSLATION IN COMMUNICATIVE LANGUAGE LEARNING AND TEACHING

Adriana Rodica TOMA

Language is a system of quick mental representations, grammar and human behaviour which can be analysed according to the theories of interaction and thinking. Nonetheless, it can be viewed as a known system of rules and conventions mutually intelligible to all representatives of a civilisation, however being a system, which provides with both freedom and creativity in its achievement.

Mental translation plays an important role in foreign language acquisition. It might be regarded as a quick method of information processing with a significant impact on how foreign English speakers process, decode and create messages in English. Closely related to cognitive psychology, it represents the strategy of human cognition, revealing how instant memory functions, how quick information is acquired, analysed and transferred from one language to another, how people learn, communicate and interact by using their previously stored knowledge.

For different economic and historic reasons English is a prestige language in many contexts. There is a huge demand for both proficiency in English and for language work training in many parts of the world. It has often become a compulsory subject in schools or it is regarded as a requirement to enter higher education and graduate or, furthermore, a prerequisite to career success. Consequently, the age for English instruction has been lowered in many Romanian public or private schools as the English language is associated with a number of benefits and advantages at the individual level.

In terms of teaching English we have often witnessed the primary purpose of English language education move from teaching it primarily as a school subject to be taught in order to mainly be able to communicate, either with other foreign English speakers or mainly with native speakers. This global shift reveals that a major change has been made in the English language teaching strategies in most Romanian educational institutions. It has further been accompanied by new approaches closely linked with the needs of the school children such as extracurricular

training courses, international educational projects and agreements between schools all over the world all providing them with communicative experience and foreign language practice proficiency.

Currently, restricted inquiry has been carried on instant mental translation improved by students during school communicative activities due to the intrinsic trouble associated with mental activities and processes detection concealed. The use of out loud thinking proceeding by students, the in-depth meetings approaches and the different types of observation have become the amount of the resources disposable for the work to reveal some of the concealed, hidden from view mental activities and processes of the English speaking students. By using these methods it will be much easier for us to determine if the observed subjects were indeed instantly mentally translating and if so, how much was their mental comprehension actually improved. It could enable us to have a better diagnose for communicative skills progressive levels and thus recommend some solutions.

The translation process is quite complex. According to Dana Grasso's theory (2003: 35), translation is a form of inter-textual operation that requires sophisticated skills to synchronize texts in the source language and in the target language at the syntactic, semantic and pragmatic-stylistic level. One of the most relevant proofs of this complexity is the difficulties faced by mechanical translation, which even today has failed to decipher the "black box" of the translation process. The success of the translator depends on his source language decoding skills and his target language coding or recoding skills. Both skills, however, are a whole lot of other components, such as the translator's psychological or mental characteristics, his experience in translation, his motivation, the correlation (or lack of correlation) between the difficulties of the communicative circumstances.

No request was issued concerning the efficiency of the teaching technique to enhance the English skilfulness of the students while involving instant memory translation. The teaching technique needed to be attentively planned in order to provide foreign language teachers with insights to introduce teaching resources and consciously stimulate their learners to study foreign languages. The teaching technique was not addressed to language teachers as they should teach students about how they would learn better by initiating more effective learning strategies by using their instant memory translation. However, motivating students to consciously learn foreign languages by working with their quick memory appears not to be sufficient without mastering competent language learning techniques and stimulating students

to employ them. Investigation into the manner how students study foreign languages and which learning methods lead them to study foreign languages more adequately might supply fruitful observations about the students' exercises in order to reach the foreign language mastery in Romania. Which of the learning techniques students choose to employ and how the strategies should be measured in the environment of English language literacy in private and public schools in Romania might be identified. Inquiry appears necessary to supply a conclusion referring to the theory whether the instant memory translation inspired assumptions on language learning practices which are conclusive for students in Romania and whether there is a demand to form a survey to illustrate the language leaning approaches involved. This study will provide a better image to clarify the issue.

Instant mental translation used during English interactive school activities and projects

The use of communicative materials while teaching becomes an urgent need in the current era of technological innovations with which the students are aware and which, most of the time, fascinates and motivates them positively. So, this paper started from the premise that teaching lessons in an engaging way could turn passive lessons into experiences learning assets. The learning process is a complex system, the result of the interdependence between teaching, and learning evaluation, with a well-defined purpose - that of transposing into practice the educational ideal, integral-vocational development of the personality. The main way to achieve this is improving the technology, respectively the forms, methods and means by which the result is reached expected. The didactic technology includes in a unitary whole all the components of the educational process, insisting on the interdependence between content and all other aspects, such as: organization, relationships teacher-students, methods, procedures used, etc. An important place in teaching technology it deals with teaching strategies. By didactic strategy we mean a set of methods and procedures by which is the collaboration between teachers and students in order to teach, learn, but also evaluate one volume of information, the formation of skills and abilities, the development of the human personality.

In defining the method, we take into account the fact that the term comes from the Greek word "methodos", which means "way". The teaching method is a typical approach, used in the

educational process so much to the teacher as well as by the educated in order to educate the latter, an approach that has as main determinations, on the one hand the orientation towards increasing knowledge and improving the skills of knowledge, and on the other hand, the relative regulation on the stages of the journey, the strict means necessary, efficiency limits. Modern education places great emphasis on interactive methods. These involve training to become active, students thus becoming co-participants in their own instruction and education. By using interactive methods in the teaching approach are met the following psycho-pedagogical requirements of activation:

- psychological preparation for learning;
- preventing and reducing the negative influences of various disruptive sources;
- ensuring congruent repertoires;
- ensuring a common language between educators and educated;
- the use of efficient activation methods.

The use of interactive methods stimulates personal learning and development, fostering the exchange of ideas, experiences and knowledge, ensures active participation, promotes interaction, leading to active learning with obvious results, contributes to improving quality the instructive-educational process, has an active-participatory character, a real active-formative value on students' personality. For the efficient use of these methods, in the didactic practice, the theoretical knowledge is necessary, minimum experience in their use and the corresponding integration in the didactic project, in interrelation with traditional methods. This way of teaching turns the student into an actor, an active participant in the learning process, ready to acquire knowledge through one's own effort, an optimal engagement of thought, mobilizing it in relation to the given learning tasks, identifies with the learning situation in which it is trained, being an active part of one's own transformation and formation, generated by knowledge. However, we must be very careful when, how and what method we apply, because the teaching approaches that we initiate must be in accordance with the peculiarities of age and cognitive possibilities and children's practices. Not every method can be applied in any category of activity or at any age level. In choosing the methods we will apply, we must take into account the topic covered, of its type (teaching, learning, assessment) and the level of intellectual development of children. Because, a deep study of these methods, a detailed analysis, creativity, responsibility is necessary didactics and ability to adapt and apply.

Foreign language learning in context

The boarding relies on the well-known supposition that foreign languages are mostly achieved and learned by focusing during the classroom activities not so much on language study, meaning forms and structures, but mostly on the content as language is easily and practically transmitted by the means of content. Similarly to other content-based boarding the innovation of this boarding brings about the classroom content which is rather taken from content subjects or scientific school subjects. The content is not always based on everyday routine, life or normal global content of the foreign language culture.

Students motivation and learning

One of the most important but difficult and challenging tasks for teachers is to have and keep their students motivated to actively and consciously learn and participate to their classes. It is known that students who are not motivated will not learn effectively. Students may be unmotivated for different reasons: they may feel they have no interest in the subject, be distracted by external factors or forces or find the teacher's methods not engaging and unable to capture their attention in order to make them fully understand the information coming to them in form of teaching messages. Student's impulse or motivation normally deals with students' disposition to take part in the learning activities and process. Yet it also refers to the motifs or interests that determine their engagement or no engagement in language learning practices and process. Whilst students can be adequately encouraged as well as interested to complete an assignment, the reason for motivation could vary. Whereas encouraging and stimulating students can be an intricate task for teachers, the results and compensations are definitely worth it. Motivated, stimulated students seem to be eager to study by actively participating. For example, language teaching in front of a numerous class of students who are motivated brings joy and excitement both to the teachers and the students. There are some students who are self - stimulated, with an innate inclination and desire to study. Still even if the students who do not have this innate inclination and desire, a good educator can make the learning process practical and motivating, they also can influence and impress them in order to have them reach their entire potential during classes and not only.

METODE ALTERNATIVE DE EVALUARE

Prof. ec. Toma Alexandrina-Liliana

Liceul Teoretic Petru Maior Gherla

Metodele alternative de evaluare folosite la ora actuală în învățământul preuniversitar românesc și care tind să dobândească extensie sunt observarea sistematică a comportamentului elevului față de activitatea școlară, investigația, portofoliul, autoevaluarea, etc.

Una dintre metodele care se pretează foarte bine a fi utilizată la orele de Economie de la clasa a XI-a este metoda R.A.I. care vizează „stimularea și dezvoltarea capacităților elevilor de a comunica (prin întrebări și răspunsuri) ceea ce tocmai au învățat.” (Oprea, 2006, 269).

Denumirea acestei metode provine de la asocierea inițialelor cuvintelor **Răspunde – Aruncă – Interoghează**.

Poate fi utilizată în orice moment al activității didactice, în cadrul unei activități frontale sau de grup.

În cadrul acestei metode trebuie respectați următorii pași:

- se precizează conținutul supus evaluării;
- se oferă o minge ușoară elevului desemnat să înceapă activitatea;
- acesta formulează o întrebare și aruncă mingea către un coleg care va preciza răspunsul; La rândul său, acesta va arunca mingea altui coleg, adresându-i o nouă întrebare;
- elevul care nu va putea oferi răspunsul corect la întrebare va ieși din „joc”, răspunsul corect fiind specificat de cel ce a formulat întrebarea; acesta are dreptul de a mai adresa o întrebare, iar în cazul în care nici el nu cunoaște răspunsul corect, va părăsi „jocul” în favoarea celui căruia i-a adresat întrebarea;
- în „joc” vor rămâne numai elevii care demonstrează că dețin cunoștințe solide în legătură cu tema evaluată;
- la final, profesorul clarifică eventualele întrebări rămase fără răspuns.

Pe parcursul activității, profesorul-observator identifică eventualele curențe în pregătirea elevilor și poate adopta astfel deciziile necesare pentru îmbunătățirea performanțelor acestora, precum și pentru optimizarea procesului de predare-învățare.

Spre exemplu în cadrul lecției Piața monetară-banii și funcțiile lor

Se pot folosi următoarele întrebări:

- Cum definești conceptual banii?Dar piața monetară?
- Care este importanța faptului că banii îmbracă mai multe forme?
- Cum argumentezi faptul că banii sunt echivalent valoric al tuturor celorlalte mărfuri?
- Care consideri că sunt efectele inflației în România?
- Cum poți aplica noțiunile învățate.....?
- Care este rolul Băncii Naționale Române?
- Ce ți s-a părut mai interesant.....?etc.

Avantajele metodei R.A.I. constau în aceea că este o metodă eficientă de evaluare, dar și o metodă de învățare interactivă ce promovează interevaluarea și interînvățarea și permite realizarea unui feedback operativ.

Limitele acestei metode ar fi consumul mare de timp ,aparentă dezordine ,apariția unor conflicte între elevi etc.

Indiferent de metoda utilizată, principalele avantaje ale metodelor moderne de evaluare sunt dezvoltarea capacităților de interevaluare și autoevaluare,crearea unei imagini de sine obiective, dezvoltarea motivației pentru învățare și formarea unui stil de învățare eficient etc.

Bibliografie

[P1_M3_SuportDeCurs\(snsh.ro\)](http://P1_M3_SuportDeCurs(snsh.ro))

PLATFORMA WORDWALL.NET

Prof. Toma Simona Maria

Colegiul Tehnic de Poștă și Telecomunicații "Gheorghe Airinei"

Jocul a fost întotdeauna o modalitate frumoasă de a arăta copiilor o lume de basm, o lume diferită de cea pe care ei o cunosc. Implementarea jocului didactic în învățare este mai mult decât o necesitate. Copiii sunt atrași de conținutul jocului și captivați de însăși mersul lui că nici nu realizează acel moment când dobândesc noi abilități, noi cunoștințe.

Jocul didactic, ca activitate se poate organiza cu succes la toate disciplinele de învățământ, iar ca metodă, adică „o cale de organizare și desfășurare a procesului instructiv-educativ”, în orice moment al lecției. Conceperea jocului ca metodă de învățare, scoate mai mult în evidență contribuția lui în educația elevilor.

Jocul, în special cel didactic, angajează în activitatea de cunoaștere, cele mai importante procese psihice, având în același timp, un rol formativ și educativ.

Datorită caracterului formativ, jocul didactic influențează foarte mult dezvoltarea personalității elevului. Cu ajutorul jocului didactic reușim să cultivăm la elevi dragostea pentru studiu, îi determinăm să lucreze cu plăcere, cu interes, atât la oră, cât și în afara ei. Fiind utilizat frecvent, jocul didactic, în cadrul desfășurării orelor de clasă, reușim să îmbinăm ineditul cu plăcutul, ajungem să constatăm că activitatea devine mai interesantă, mai atractivă, după cum remarcă psihologul american, Jerome S. Bruner:

„Jocul constituie o admirabilă modalitate de a-i face pe elevi să participe activ la procesul de învățare. Elevul se găsește aici în situația de actor, de protagonist și nu de spectator, ceea ce corespunde foarte bine dinamismului gândirii, imaginației și vieții lui afective, unei trebuințe interioare de acțiune și afective, unei trebuințe interioare de acțiune și afirmare”.

Platforma educațională WordWall este una din acele platforme care vin în ajutorul cadrului didactic pentru a face o lecție mai interactivă, mai frumoasă și cu mai mult stil, reușim să ne jucăm atât în cadrul orelor cât și acasă. Ni se propun mai multe forme de joc, chiar și realizând o activitate, elevul are opțiunea să-și schimbe conentul jocului condițiile rămânând aceleași și spre uimirea mea această platformă încadrează cu success toate categoriile de vârstă, vine cu opțiuni diferite de a crea și a dezvolta creativitatea.

Multitudinea de posibilități și jocuri propuse de platformă este inedită de la trenuțuri cu balonașe la lanțuri logice, la jocuri cu adevarat – fals, sau potrivirea noțiunii cu definiția, carduri deschise, potriviri de grup și multe alte oportunități apar în fața dumnevoastre ca cadrul didactic și în același timp pe ecranele elevilor ca jocuri propuse spre realizare, conținuturi spre aplicare, cunoștințe spre asimilare.

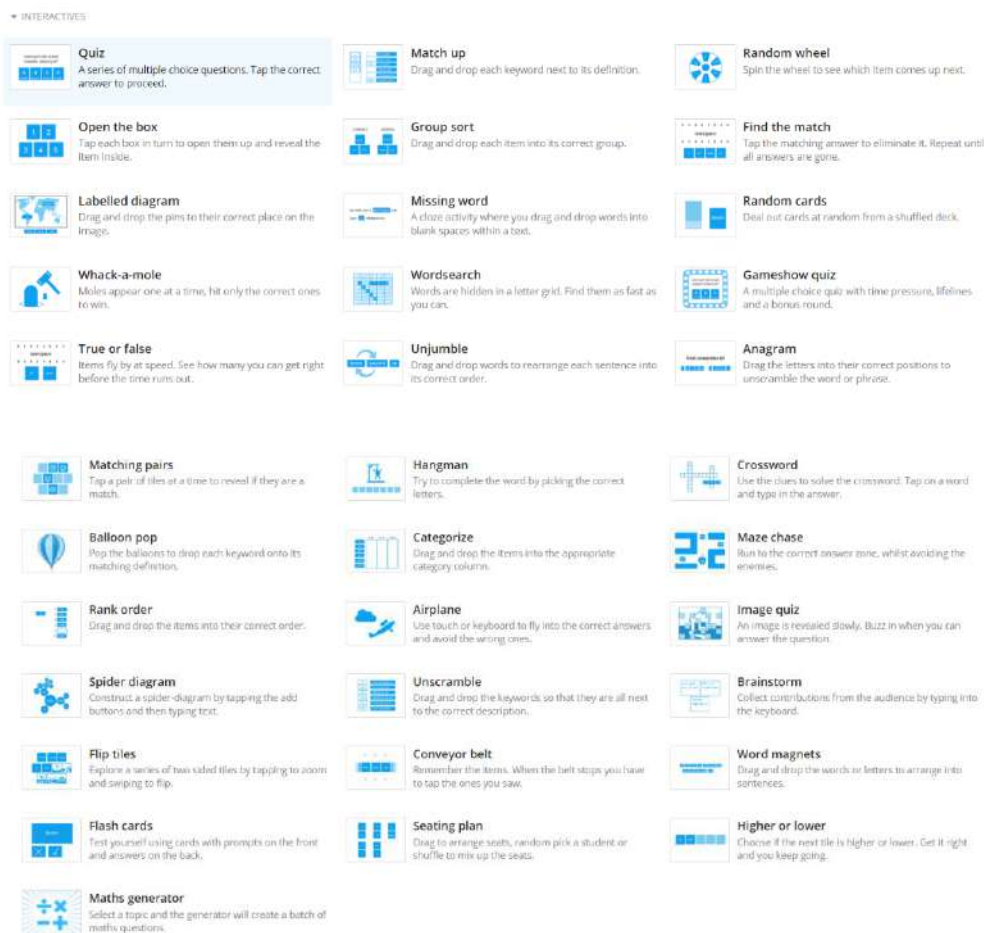
Alte câteva caracteristici generale ale platformei sunt:

- crearea de resurse după tipare date
- schimbarea tiparelor compatibile, fără a relua construirea jocului
- posibilitatea de a edita o resursă publică creată de altcineva
- posibilitatea de a alege teme și opțiuni de personalizare a resursei
- permite crearea de sarcini de lucru atribuite elevilor

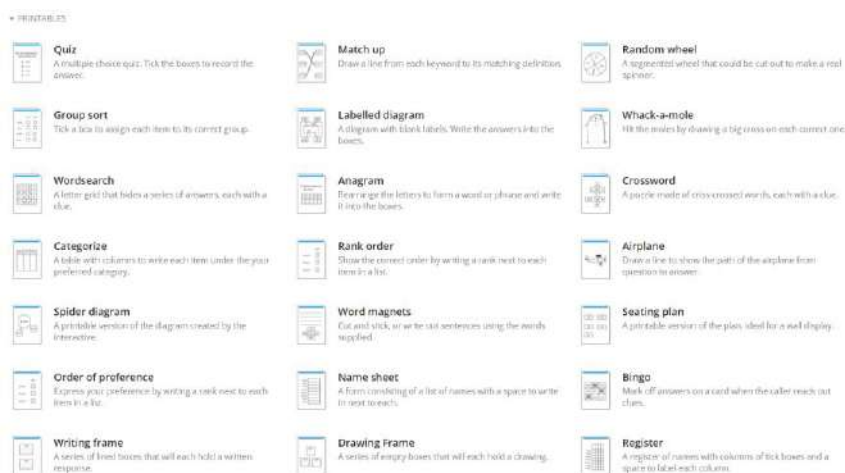
- permite publicarea resursei, fiind vizibilă și altor profesori/creatori de conținut educațional
- permite modul de multiplayer – atunci când pe aceeași resursă intră mai mulți elevi, fiecare de pe dispozitivul propriu

Wordwall-ul poate fi utilizat pentru a crea atât activități interactive, cât și printabile. Majoritatea șabloanelor sunt disponibile atât într-o versiune interactivă, cât și într-o imprimabilă.

Activitățile Interactive pot fi redactate pe orice dispozitiv, cum ar fi un computer, tabletă, telefon sau tablă interactivă.

Activitățile Printabile pot fi tipărite direct sau descărcate ca fișier PDF. Acestea pot fi folosite ca la activitățile interactive sau ca activități de sine stătătoare.

Crearea jocurilor în Wordwall se poate face

- „de la zero” în 3 pași simpli:

Easy as 1-2-3

Create a customized resource with just a few words and a few clicks.

1. Se alege tipul de joc sau tipul de fișă descărcabilă
  2. Se adaugă conținutul resursei - sub formă de text sau imagine
  3. Se utilizează jocul sau printează/trimite fișa descărcabilă
- sau pe baza altor jocuri
    1. Se caută un joc cu tematica ce ne interesează

Community

2. Se alege jocul care ne place - orice modificare a acestui joc va fi atribuită contului meu
3. Se verifică conținutul și corectitudinea lui - apăsând "Edit content" și modificând dacă este cazul

Exemple de activități create cu Wordwall.

My Activities + New folder Recycle Bin Import from PC

Order by: **Name** Modified Last played

$x+8=0$

-8	3	4	-11
2	5	-2	10
-1	7		

ECUAȚIA DE GRADUL 1
Find the match
Private

UNGHIIURI OBTUZE
Whack-a-mole
Private

58	10	40	98	135	154
85	84	45	186	160	95
99	30	110	72	20	120
141	68	85	150		

UNGHIIURI ASCUTITE

UNGHIIURI OBTUZE

CATEGORII DE UNGHIIURI
Group sort
Private

20	39	65	00	78
85	25	30	55	45

12 35 30 60 25

51 45 5 70 65

UNGHIIURI COMPLEMENTARE
Match up
Private

Doa unghiuri care au masura egala se numesc:

A. Semidrepte B. Congruente

C. Plane D. Drepte

Unghiuri
Quiz
Private

MS _____ este o componentă a pachetului de programe _____ Office dedicată realizării și expunerii _____ electronice.

Recapitulare PowerPoint
Missing word
Private

Word	PowerPoint	Excel	Access
Outlook	OneDrive	SharePoint	Teams
Skype	OneNote	Project	Visual Studio
Access	Word	Excel	PowerPoint
Outlook	OneDrive	SharePoint	Teams
Skype	OneNote	Project	Visual Studio

PowerPoint
Match up
Private

RIDICAREA LA PUTERE IN M...
Balloon pop
Private

5^2	$(-2)^2$	$(-3)^2$	4^2
$(-5)^2$	6^2	3^2	$(-2)^2$
$(-2)^2$	2^2	7^2	5^2
2^2	3^2	2^2	

64 9 25

49 4 -8

-9 36 16

125 32 -25

-64 8 -32

Ridicarea la putere
Match up
Private

2

$6x+28$	$10x+125$	$5x+24$	$2x+23$
$2x+22$	$-4x+40$	$5x+81$	$9x+81$
$2x+6$	$3x+15$	$-5x+40$	$-7x+49$
$7x+3$	$2x+15$	$5x+10$	

Ecuații în multimea numere...
Find the match
Private

The image displays a collection of 48 educational game cards, organized in a 6x8 grid. Each card features a specific mathematical topic and a corresponding game interface. The topics include:

- Integers:** "Modulul unui numar intreg" (Absolute value of an integer), "Opusul unui numar intreg" (Opposite of an integer), "ADUNAREA NUMERELOR IN..." (Addition of numbers), "INMULTIREA NUMERELOR IN..." (Multiplication of numbers).
- Algebra:** "INSTRUMENTE ONLINE" (Online tools), "MATRICI SI DETERMINANTI - 2" (Matrices and determinants), "Fără titlu27" (No title 27), "ADUNAREA" (Addition), "Notiuni matematice" (Mathematical concepts), "ECUAȚIA DE GRADUL 1" (First-degree equation), "PUTERI" (Powers).
- Geometry and Arithmetic:** "Care sunt valorile urmatoarelor module | -4 |, | 6 |?" (What are the values of the next absolute values?), "Rapoarte si proportii" (Ratios and proportions), "MULTIPLII LUI 5" (Multiples of 5), "DIVIZIBILITATE" (Divisibility).
- Other Topics:** "Care sunt valorile urmatoarelor module | -4 |, | 6 |?" (repeated), "Ce reprezinta reuniunea a doua multimi A si B?" (What represents the union of two sets A and B?), "RIDICAREA LA PUTERE" (Exponentiation), "APLICATII MATEMATICA" (Mathematical applications), "TABLA INMULTIRII" (Multiplication table), "ALINIAREA PARAGRAFELOR" (Paragraph alignment), "MICROSOFT WORD" (Microsoft Word).

Each card includes a title, a brief description of the game, and a "Match up" or "Find the match" button. Some cards also show a "Private" or "Public" status and a "Match up" button.

BIBLIOGRAFIE:

1. <https://wordwall.net>
2. <https://scoala.rei.plus/course/view.php?id=10>
3. <http://profesor.md/jocurile-wordwall-in-lumea-chimiei/>
4. <https://www.parintiicerschimbare.ro/wordwall/>
5. <https://www.rei.plus/georgiana-soare/resursa-digitala-wordwall-net/5514>

METODE DE LUCRU PENTRU ELEVII CU CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALE

PROF. Consilier Școlar Tomescu Elena

Seminarul Teologic Ortodox Sfântul Nicolae , Râmnicul Vâlcea

Școala incluzivă se referă în sens restrâns la integrarea tuturor copiilor, indiferent de capacitățile și competențele de adaptare și deci de învățare, într-o formă de școală. În sens larg, ea înseamnă preocuparea pentru ca fiecare copil să fie sprijinit și să se lucreze în beneficiul învățării tuturor.

Fiecare copil este înțeles ca un participant activ la învățare și predare și pentru că fiecare aduce cu sine în procesul complex al învățării și dezvoltării o experiență, un stil de învățare, un model social, o interacțiune specifică, un ritm personal, un mod de abordare, un context cultural căruia îi aparține.

Școala incluzivă ridică învățarea la rang de principiu general și presupune înainte de orice acceptarea faptului ca orice copil poate învăța. Fiecare participant învață și se dezvoltă prin faptul că interacționează cu ceilalți. Sursele învățării, pentru fiecare, vin din relațiile interumane și din experiența permanentă cu obiectele, cu semenii și cu sine. Școala nu este un teritoriu al cunoștințelor academice , ci și unul al experiențelor practice și al relațiilor interumane.

Predarea este un act de cooperare, reflecție și descoperire, la care participă atât profesorul (care poate coopera cu colegii săi) cât și elevii unei clase. O resursă importantă pentru profesor în predare este cooperarea elevilor. Pregătirea predării și de multe ori realizarea ei se completează cu cooperarea între profesori și chiar cooperarea cu unii părinți.

Fiecare școală care dorește să fie deschisă și flexibilă, abordând maniera incluzivității, trebuie să asigure, prin managementul pe care îl propune :

- o înțelegere reală a ceea ce este incluziunea, definirea procesului ca atare, nu numai o simplă plasare a copiilor împreună ;
- să recunoască legăturile dintre educația incluzivă și valorizarea diversității umane. Această manieră asigură promovarea ethosului școlar care valorizează toți copiii și familiile lor ;
- să favorizeze un climat de sprijin flexibil și răspunsuri creative la nevoile / cerințele individuale. Lipsa de succes la răspunsurile inițiale nu trebuie să constituie un motiv pentru a abandona incluziunea ci să devină un punct de plecare ;
- recunoașterea incluziunii ca o parte a politicilor de egalizare a șanselor cu aranjamentele clare pentru implementare, fundamentare și monitorizare ;
- să asigure ca toate dezvoltările școlilor și politicilor școlare să țină cont de principiile incluzivității ;
- să asigure ca admiterea copiilor cu cerințe educative speciale în structuri educative este orientată pozitiv și cu sensibilitate. În unele cazuri trebuie să se ia în calcul prezența unui sprijin adecvat, a unui sfat potrivit și a unei orientări cât mai eficiente pentru a se asigura că toate nevoile copiilor sunt rezolvate pozitiv, că toți copiii și părinții trebuie să se simtă acceptați ;

- să lucreze în colaborare cu autoritățile locale și agențiile pentru a identifica barierele posibile și să ia în considerare cum pot fi mai bine depășite ;
- să recunoască că schimbările în practicile educative vor necesita sprijinul întregului personal al școlii și al comunității locale. Toți trebuie implicați și consultați în dezvoltarea incluzivă a școlii ;
- să susțină accesul personalului la ocazii de dezvoltare profesională care să susțină / sprijine dezvoltarea unor practici incluzive.

În perspectiva școlii incluzive înțelegem ca școală care se deschide flexibil tuturor copiilor, dificultățile de învățare sunt considerate probleme normale în activitatea didactică.

Rezolvarea lor este un prilej și o provocare pentru profesori, elevi. Managerii școlii și ceilalți factori implicați. Fiecare act didactic este o presiune asupra copilului și trebuie completat cu un sprijin corespunzător.

Profesorii trebuie să pornească în rezolvarea problemelor din clasa de la următoarele acțiuni care determină maniera incluzivă :

1. Legate de elev :

- cunoașterea individualității în mod global și pe anumite componente care dovedesc nevoia de intervenție ;
- detectarea ariilor de dificultate în special când acestea sunt intermitente și temporale.

2. Legate de grup :

- cunoașterea relațiilor din clasa sa ;
- folosirea tehnicilor de negociere, cooperare , colaborare, comunicare în activitățile de grup ;

3. Legate de propria sa persoană :

- să-și folosească experiența într-un mod reflexiv și empatic ;
- să folosească colaborarea cu ceilalți profesori și cu managerul școlii ;
- să se informeze permanent de parteneri și teorii noi pe care să le implementeze în activitățile sale

Valoarea educației incluzive, pentru orice elev, constă în faptul că este împreună și poate să colaboreze cu ceilalți copii. Copiii cu cerințe speciale au nevoie de sprijin. De aceea, ei nu vor avea decât de câștigat dacă activitatea de predare este orientată către nevoile lor speciale. Dar este destul de greu să asigurăm sprijin individual pentru acești copii, de aceea am selectat câteva metode de lucru cu elevii cu nevoi speciale :

- a) În timp ce clasa lucrează la o activitate, profesorul se poate ocupa de unul sau doi copii, reluând cu acestia principalele puncte ale lecției sau ajutându-i să înceapă să rezolve singuri sarcina legată de subiectul lecției respective.
- b) Copiii pot fi organizați pe grupe, pe nivele de abilitate. Profesorul poate trece de la un grup la altul, pentru a oferi asistență adecvată necesităților celor din fiecare grup.

Un curriculum integrat trebuie să pună accent pe următoarele domenii:

- 1) Dezvoltarea trăsăturilor de personalitate din domeniul afectiv, motivațional, caracterial și al socializării;
- imaginea de sine;
  - motivația internă și externă;
  - scopurile, interesele, pasiunile;
  - activitățile individuale și în grup;
  - gradul de toleranță și înțelegere față de cei din jur și față de valorile acestora;
  - echilibrul afectiv;
  - jocul, activitățile de timp liber;
  - responsabilități individuale, școlare, sociale;
  - atitudine față de muncă etc.

2) Dezvoltarea deprinderilor de muncă individuală;

- deprinderile de studiu și stilul personal de învățare;
- învățare socială;
- activitățile extrașcolare de învățare;
- comunicarea verbală și non verbală, orală și scrisă, cititul;
- operațiile aritmetice de bază

3) Dezvoltarea conduitei morale, religioase și a simțului estetic

- sistemul de valori morale;
- atitudinea față de valorile religioase;
- atitudine față de diferite evenimente și fenomene sociale;
- gradul de implicare în diferite activități cu conotație etică sau estetică etc.

4) Dezvoltarea armonioasă a conduitelor psihomotrice

- deprinderi psihomotrice de bază (locomoția, gesturile, mimica);
- jocurile dinamice și exercițiile fizice;
- rezistența la efort fizic etc.

În proiectarea curriculumului trebuie să se țină seama de tipul și gradul deficienței elevului.

În practica instructiv-educativă am întâlnit numeroase cazuri de elevi deficienți care au fost integrați în clase de elevi fără deficiențe și au avut evoluții spectaculoase la unele discipline. În cadrul activităților, au fost aplicate cu precădere metodele activ-participative care stimulează interesul pentru cunoaștere, facilitează interacțiunea cu realitatea înconjurătoare. Lucrul în perechi sau în grupe mici de elevi au facilitat comunicarea între ei, colaborarea sau sprijinul reciproc în realizarea sarcinilor sau temelor avute. Au fost toleranți unii cu alții, au luat decizii prin consultarea între ei, și-au exprimat opiniile realizând o participare activă și înțelegere a realității înconjurătoare.

În cadrul lecțiilor se pot utiliza o serie de metode sau tehnici de lucru adaptate vârstei elevilor și nivelului lor de performanță. Prezint câteva metode aplicate în cadrul lecțiilor, care au dus la obținerea unui progres școlar al copiilor cu deficiențe.

- 1) **Predicțiile în perechi** au fost folosite în cadrul orelor de Limba și literatura română, Educație Civică sau Consiliere. Această activitate presupune o listă de cuvinte dintr-o povestire sau un text. Fiecare pereche trebuie să alcătuiască o scurtă compunere pe baza unei predicții în jurul listei de cuvinte. Elevii sunt încurajați să emită idei și să-și valorifice experiența personală pe care o au.
- 2) **Știu -Vreau să știu- Am învățat** este o metodă des întâlnită mai ales în cadrul orelor de Limba română. Se alege o temă/ un subiect, se spune ce știu deja elevii despre tema respectivă, apoi se formulează întrebări la care se așteaptă găsirea răspunsului în timpul lecției, iar la sfârșit se verifică ce au aflat nou după desfășurarea lecției.
- 3) **Brainstormingul** este o metodă aplicată individual sau în perechi în care elevii scriu pe hârtie toate lucrurile despre un subiect dat. De exemplu am cerut elevilor să scrie ce le vine în minte la auzul cuvântului copilărie în cadrul lecției de Limba și literatura română „La scăldat” după Ion Creangă. Inclusiv elevii cu CES au reușit să scrie numeroase cuvinte.
- 4) **Ciorchinele** este o metodă grafică de organizare și integrare a informației în cursul învățării. Poate fi folosit la începutul lecției numindu-se „ciorchinele inițial” sau după lectura textului, numindu-se „ciorchine revăzut”. Este o metodă de brainstorming neliniară care stimulează găsirea conexiunilor dintre idei, presupunând următoarele etape:
  - se scrie un cuvânt sau temă care urmează a fi cercetat în mijlocul tablei;
  - se notează toate ideile care vin în minte în legătură cu tema respectivă în jurul acestuia, trăgându-se linii între acestea și cuvântul inițial;
  - pe măsură ce se scriu cuvinte se trag linii între toate ideile care par a fi conectate;
  - activitatea se oprește când se epuizează toate ideile; încurajează elevii să gândească liber și deschis;Este o tehnică de căutare a căilor de acces spre propriile cunoștințe pentru a înțelege un anumit conținut.

Jocul, ca modalitate de relație între individ și lumea obiectelor, constituie formula primară a acțiunii umane, o formă de organizare a cogniției, o formă de organizare a cunoașterii. Cântecul, jocurile muzicale, jocurile cu text și cântec, audițiile muzicale, modelajul, desenul, pictura, sculptura sau alte activități din sfera terapiilor ocupaționale contribuie la sporirea atenției, la dezvoltarea memoriei, gândirii, imaginației a tuturor proceselor psihice implicate în învățarea de tip școlar. Prin teoria „inteligențelor multiple” ale lui H. Gardner se recunoaște faptul că oamenii învață în moduri diferite și obțin progrese școlare tot în moduri diferite.

Copiii le plac aceste metode activ-participative și chiar dacă uneori copiii cu CES nu le înțeleg pe deplin ei solicită să participe în număr cât mai mare la realizarea lecției.

Lista metodelor și tehnicilor este foarte vastă și poate fi folosită și îmbogățită în funcție de imaginația și creativitatea dascălului și în funcție de nivelul clasei la care predă.

Progresul școlar se obține treptat prin muncă și efort uriaș depus atât de cadrul didactic cât și de elev. Capacitatea de învățare a elevilor cu CES, ambianța și sprijinul familiei și a societății în general, influențează foarte mult obținerea unui progres școlar real.

Învățătorii care obțin succese în instruirea copiilor cu ADHD folosesc o strategie care cuprinde 3 obiective. Ei încep prin identificarea nevoilor acestui copil. De exemplu, învățătorul determină cum, când și de ce copilul este neatent, impulsiv și hiperactiv.

Învățătorul selectează apoi diverse practici pedagogice și le asociază cu instruirea școlară, intervenții comportamentale și cu tehnici de adaptare a copilului la mediul școlar și al clasei, astfel putând să vină în întâmpinarea nevoilor copilului. În cele din urmă, învățătorul combină aceste practici într-un program educațional individualizat pe care îl integrează cu activitățile educaționale ale celorlalți elevi din clasă. Cele 3 obiective ale strategiei școlare pentru copiii cu ADHD sunt următoarele:

- Evaluarea nevoilor personale și a punctelor tari ale copilului. Pentru îndeplinirea acestui obiectiv, învățătorul poate lucra cu o echipă multidisciplinară, și cu părinții. Astfel se pot lua în considerare atât nevoile școlare cât și cele comportamentale, folosind atât diagnosticul formal și informal cât și observațiile de la clasă. Observațiile, cum ar fi stilul de învățare poate fi folosit pentru a-l mobiliza pe copil să-și folosească abilitățile de care dispune. Contextul în care apar disfuncțiile comportamentale trebuie luate de asemenea în considerare.

- Selectarea metodelor potrivite pentru instruirea școlară. Determinarea metodelor care ar putea veni în întâmpinarea nevoilor școlare și comportamentale ale copilului. Selectarea metodelor care sunt în acord cu vârsta sa, care să se potrivească cu nevoile sale și să îi câștige atenția.

- Combinarea metodelor de instruire școlară cu programul educațional personalizat al copilului. Împreună cu psihologul școlar și cu părintele, poate fi creat un program educațional personalizat care să evidențieze obiectivele viitoare împreună cu ajutorul de care copilul are nevoie pentru a atinge aceste obiective.

Trebuie luat în calcul modul în care învățătorul poate combina și integra acest program cu activitățile școlare a celorlalți elevi din clasă. Sprijinul trebuie să vină de la personalul didactic cu experiență, de la psihologii școlari, asistenții sociali și/sau de la personalul medical

specializat. Acești copii au nevoie de o structură și de o rutină bine stabilită. Locul lor în bancă trebuie păstrat neschimbat și să fie lăsați, să învețe după metodele prin care ei înțeleg cel mai bine.

Prezentăm, în continuare, câteva idei de bază prin care, putem veni în ajutorul copiilor cu ADHD:

1. Chiar din prima zi, învățătorul trebuie să stabilească clar regulile clasei și să le transmită copilului alături de consecințele logice de pedeapsă sau de recompensă. Copilul trebuie așezat în bancă, ferit de elemente distractive, aproape de învățător, pentru a fi monitorizat și încurajat, sau lângă un copil, care este atent și concentrat.

2. O structură dreaptă, dar fermă, este esențială în activitățile de fiecare zi și rutina trebuie păstrată cu strictețe. Aceasta ajută copilul să înțeleagă ce se așteaptă de la el și să știe că munca și comportamentul lui este atent monitorizat. Acești copii răspund foarte bine la Regula celor trei „R”: rutină, regularitate și repetiție.

3. Foarte des, acești copii au o stimă de sine scăzută și de aceea au tendința să fie singuratici, izolați, ceea ce îi expune la riscul să fie victimizați de către alții. Pe de altă parte, unii pot să fie agresivi cu colegii și necesită o monitorizare atentă a comportamentului. În acest caz, distragerea copilului și implicarea lui în altă activitate, este cel mai bun mod de rezolvare a conflictelor. Abilitatea lor scăzută de a face față schimbărilor poate fi astfel folosită într-un mod pozitiv ajutându-i să iasă dintr-o potențială situație dificilă. Ei vor fi atât de ocupați să îndeplinească noua activitate primită, încât uită de orice conflict pe care l-au început. Această tactică oferă posibilitatea de a preveni potențialele probleme de comportament care pot să apară.

4. Învățătorul trebuie să fie ferm și să dețină controlul clasei, dar totodată să fie o persoană apropiată și caldă. Copiii cu ADHD sunt, în general, foarte sentimentali și iubitori. Ei răspund bine la laude și la o atenție individuală crescută. Laudele trebuie să fie dese, pe tot parcursul zilei, și nu doar la sfârșitul zilei. Atitudinile negative din partea învățătorului pot dăuna acestor copii deoarece ei au deja o stimă de sine scăzută. Acolo unde este posibil, este recomandat să se mențină același învățător pe tot parcursul anului școlar.

5. Când învățătorul oferă instrucțiuni este important să stabilească cu copilul un contact vizual. Dacă sarcinile de lucru sunt mai complexe, acestea trebuie împărțite în segmente mai mici și rezolvate una după alta.

6. Clasele cu număr mic de elevi sunt indicate pentru acești copii, deoarece, distractibilitatea este mai mică, și le oferă oportunități mai bune de a înnoda prietenii cu colegii și cu învățătorul. Este indicat să fie așezați în primele rânduri din clasă, sau mai aproape de perete, pentru a reduce distractibilitatea.

7. Aranjamentul elevilor în clasă se recomandă a fi făcut pe rânduri și nu pe grupuri. Grupurile sunt elemente distractive pentru copilul cu ADHD. Elevul cu ADHD trebuie așezat în bancă aproape de învățător, departe de colegii gălăgioși. Este important ca învățătorul să se poată plimba prin întreaga clasă și să aibă acces la toți elevii. Cu cât interacțiunea dintre elevi și învățător este mai mare, cu atât este mai benefică.

8. Copilul cu ADHD se concentrează mai bine dacă poate anticipa programul zilei:

– este recomandat ca elevii să primească orarul zilnic;

– regulile clasei trebuie afișate iar învățătorul să verifice dacă au fost bine înțelese;

– poate fi afișat în clasă un calendar în care să se încercuiască datele în care elevii au teste scrise; Dacă elevul își pierde concentrarea spre sfârșitul zilei, se pot amâna sarcinile care necesită efort atențional și să fie fixate dimineața.

9. Învățătorul poate să stea în apropierea elevului cu ADHD când oferă indicații sau prezintă lecția. Momentele de trecere de la o temă la alta sunt dificile pentru elevul cu ADHD, de aceea copilul trebuie pregătit, printr-un avertisment. Unii elevi din clasele mici răspund foarte bine la un sistem de semne prestabilit împreună cu învățătorul. Astfel, acesta poate oferi un semnal vizual sau verbal atunci când un comportament inadecvat începe să apară. Aceste semnale reamintesc elevului să-și corecteze comportamentul fără o confruntare directă care-i poate leza stima de sine. În timpul sarcinilor dificile este indicată reducerea stimulilor auditivi și vizuali. Este important să li se specifice de ce materiale au nevoie pentru îndeplinirea unei sarcini.

10. Prezența unui ceas pe perete oferă posibilitatea elevilor de a-și calcula timpul necesar îndeplinirii sarcinii primite.

11. Unii elevi își aduc de acasă propriile obiecte care le distrag atenția (jucării). Trebuie stabilită regula ca aceste obiecte să fie arătate colegilor numai în pauze, iar în timpul orei să fie păstrate în bancă sau în ghiozdan.

12. Mulți dintre copiii cu ADHD reușesc să îndeplinească mai bine sarcinile manuale sau în scris, decât cele orale. Implicându-i în sarcini manuale, stima lor de sine crește și permite consolidarea încrederii în sine.

13. Copilului trebuie să i se acorde atenție, ascultându-l ce are de spus. Și el vrea să fie auzit, tratat cu respect. Învățătorul trebuie să creeze un mediu securizant pentru copil, să înțeleagă că acesta este lângă el ca să-l ajute. Nu trebuie certat în fața colegilor, iar ceilalți copii vor înțelege că nici ei nu au permisiunea să-l certe. În loc să fie confruntat direct, atunci când activitățile sau comportamentele lui sunt inadecvate, învățătorul poate prezenta alternativa,

care rămâne valabilă. Acest lucru face ca așteptările să devină clare pentru elev și astfel să evite interpretarea negativă sau criticismul.

14. Zonele și perioadele de timp nestructurate și fără supraveghere, cum ar fi locurile de joacă sau pauzele, pot fi o problemă. Colegii care au abilități sociale bune și care doresc, pot să vină în ajutor copilului cu ADHD. Acest parteneriat între copii poate îmbrăca forma unor studii împreună, activități / proiecte comune sau timp de joacă. Ei au tendința de a se descurca bine în grupuri de învățare prin cooperare. Un grup mic de 3, până la 5 membri care rezolvă împreună o sarcină sau proiect, îl încurajează să își organizeze ideile și să-și asume responsabilitățile constituind baza ideală de exersare a abilităților de relaționare interpersonală.

Este important să învățăm să lucrăm cu acești copii, deoarece au multe talente ascunse, mult potențial și multe de oferit.

Bibliografie

1. Alois, Gherguț, 2016, Educația incluzivă și pedagogia diversității, Editura Polirom.
2. Alios, Gherguț, 2001, Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale, Editura Polirom.
3. Oprea Crenguta, 2006, Strategii didactice interactive – repere teoretice și practice, Editura Didactică și Pedagogică.

STIMULAREA MOTIVATIEI PENTRU STUDIU LA COPIII CU PROBLEME DE ADAPTARE SCOLARA(considerente personale)

PROF. DR.CORINA TONITA,C.J.R.A.E DOLJ(LIC.TEHN HORIA VINTILA +SCOALA GIMNAZIALA,SEGARCEA

MOTTO:"De noi depinde ceea ce va fi si anume de fiecare individ separat,cu toate ca nici un individ separat nu decide cursul istoriei."(Karl Jaspers).

Iata asadar un motto ce ne invita sa unim fortele pentru a decide ceea ce va fi,motto care aparent nu si-ar avea locul in sfera de discutii despre modalitatile de a invinge inadaptarea scolara ,daca gandim lucrurile strict psihologic si anume trebuie tinut cont de faptul ca unele trasaturi si potentiale psihologice, chiar nu pot fi schimbate,oricat de mult ne-am uni fortele,insa indraznesc sa il folosesc impulsionata de ideea ca prin vointa si perseverenta ,chiar daca "nu putem muta muntii",macar ii putem urca si astfel explora.

Trecand la subiectul temei ,copiii cu probleme de adaptare,sunt tot copii,iar aceasta conditie a lor ,de cele mai multe ori nu depinde de ei si de capacitatea lor de a-si depasi aceasta conditie si gandind lucrurile astfel acesti copii nu trebuie tratati cu compasiune excesiva,ci cu responsabilitate,o responsabilitate care din punctual de vedere al dascalului se impune ca o conditie impetuoasa in procesul instructiv-educativ ,conditie care desi nu ar trebui sa aiba la baza compasiunea excesiva,ea trebuie alimentata din cand in cand de aceasta pentru a putea sa se realizeze optim scopul final :INTEGRAREA SCOLARA SI SOCIALA.In continuare voi analiza problema motivatiei pentru studiu la acesti copii,caci este bine cunoscut faptul ca exista carente in ceea ce priveste motivatia ,numai daca o corelam cu inadaptarea scolara.Consider ca un prim pas,in dezvoltarea motivatiei la acesti copii este relatia profesor-elev ca o consecinta impetuoasa in procesul de relationare optim,proces ce sta la baza scopului final (integrarea),cat si la baza procesului instructiv-educativ.O caracteristica importanta a relatiei profesor-elev ar trebui sa il vizeze pe profesor ,care trebuie sa fie un adevarat parinte spiritual al tuturor elevilor in general,si al copiilor cu astfel de probleme in special si se stie foarte bine care sunt calitatile unui parinte pentru copilul sau .Apoi ca si

conditie care decurge din aceasta caracteristica,ar trebui sa stea calitatile de bun psihopedagog al dascalului ,pentru a putea depasi cu succes "barierele"care apar pe traseul educational.Ma voi opri in continuare asupra catorva astfel de obstacole care apar la copiii cu probleme de adaptare scolara si asupra modalitatilor de a le depasi prin stimularea motivatiei pentru studiu.Intrebarea care se pune este urmatoarea:ce legatura exista intre stimularea motivatiei pentru studiu ,problemele de adaptare ale copiilor ,pastrand cadrul de discutie al prezentei teme si modalitatile de a le depasi.Pai,in primul rand,prin insesi caracteristica ei definitorie ,motivatia pentru studiu poate sa ofere copilului acel impuls pozitiv care sa il faca sa vada lucrurile intr-o nuanta favorabila atat procesului instructiv-educativ ,cat si asupra dezvoltarii pozitive a personalitatii sale,personalitate care odata dezvoltata corespunzator ,ii poate facilita si o adaptare mai buna in societate in general,cat si in scoala,in particular.Dintr-o proasta adaptare ,decurg mai multe consecinte nefaste ,consecinte ce pot fi privite ca si obstacole ,cum ar fi:slaba relationare atat in grupurile sociale in care fiinteaza ,cat si in grupul scolar ,si de aici apar implicit:1.complexul de inferioritate,2.retragerea sociala,3.ramanerea in urma la invatatura ,4.abandonul scolar ,5.incapacitatea de a duce la bun sfarsit anumite actiuni si chiar situatia in care acestea au fost incepute ,nefinalizarea lor,6.insatisfactii de tot genul si in cele din urma inadaptarea sociala.

1.complexul de inferioritate - in mod general,complexul de inferioritate nu corespunde cu realitatea ,el apare ca o consecinta a neputintei de a realiza ceva. Dezvoltarea motivatiei pentru studiu la copiii cu complex de inferioritate ,ar trebui sa vizeze in primul rand eliminarea presupozitiei :-nu pot,nu voi putea niciodata sa duc la bun sfarsit actiunile acestea;ceilalti sunt mai buni ca mine ,eu nu sunt bun de nimic.-Aceasta presupozitie blocheaza motivatia si deci neputinta,iar motivatia odata blocata se instaleaza neputinta ,sub mai multe aspecte in grupul scolar si deci,inadaptarea.

2.Retragerea sociala-Ca si consecinta a complexului de inferioritate ,apare si retragerea sociala a copilului ,iar un astfel de copil nu va avea motivatie pentru studiu.Ca si modalitate de a indrepta lucrurile ,atat sub aspect motivational,cat si social ,as propune in cazul retragerii sociale ,includerea copilului respectiv in anumite programe de consiliere si psihoterapie care sa aiba ca scop final formarea unei atitudini realiste despre lume si viata care sa il ajute sa ia lucrurile ca atare ,integrandu-se deci.

3.Ramanerea in urma la invatatura -se produce in cazul elevilor cu

probleme de adaptare ,nu atat din slaba dotare intelectuala,ci chiar din insesi aceasta problema de adaptare .Cred ca aici trebuie sa intervina cel mai bine rolul de psihopedagog al profesorului care uzand de metode potrivite ,sa ii asigure elevului “terenul”favorabil pentru depasirea acestui obstacol,ex:stimularea motivatiei prin depasirea tuturor consecintelor nefaste ale inadaptarii.Privit in ansamblu ,acest proces de stimulare a motivatiei prin eliminarea consecintelor nefaste ,ar trebui sa aiba ca impuls principal trasarea unei viziuni pozitive despre locul si rolul individului in viata ,despre posibilitatile pozitive si pline de satisfactie pe care le poate aduce integrarea in societate.Cu alte cuvinte,ramanerea in urma la invatatura ,in cazul copiilor cu probleme de adaptare ,trebuie depasita printr-o viziune optimista despre viitor.Odata instalata aceasta viziune optimista despre viitor ,consider ca elevul devine motivat pozitiv ,iar impulsul despre care vorbeam mai sus isi atinge telul sau nobil si pozitiv.

4.Abandonul scolar-apare intr-o modalitate similara ca si la ramanerea in urma la invatatura ,constituind finalitatea consecintelor negative ale problemelor de adaptare scolara.As aminti aceeasi modalitate de depasire a acestui obstacol sau mare pericol,deci prin trasarea unei viziuni optimiste despre viitor.

5.Neputinta de a incepe si finaliza actiunile scolare,cat si sociale.Stimularea motivatiei aici trebuie sa vizeze stima de sine ,constituirea unei imagini pozitive despre propria persoana ,in asa fel incat sa fie depasite presupozitiile:eu nu pot,nu voi putea niciodata.

6.Insatisfactii de tot felul –consider ca aici intervine cel mai bine stimularea motivatiei prin viziunea de care vorbeam mai sus legata atat de viitorul luminos si prosper cat si de viziunea pozitiva despre rolul si locul individului in lume si viata,cu alte cuvinte insatisfactia pe care copilul cu probleme de adaptare scolara o simte in prezent va deveni satisfactie in viitorul ce se vrea a fi luminos si prosper,cu o singura conditie:sa invete.In incercarea de a finaliza discutia referitoare la aceasta problema ,as dori sa amintesc despre acei “inadaptati social”care prezinta comportament deviant care se manifesta in mediul scolar si cateva modalitati de stimulare a motivatiei pentru studiu la aceasta categorie.Copilul cu comportament deviant este(trebuie sa recunoastem asta)de cele mai multe ori marginalizat in grupul scolar atat de catre colegi,dar si de catre cadrul didactic,care il vede ca pe o povara,trimitandu-l astfel la cabinetul de consiliere scolar,considerand ca responsabilitatea in remedierea comportamentului ii

revine doar consilierului scolar, uitându-și rolul de părinte spiritual, tratându-l ca pe un obiect al muncii, un instrument, nu cum este normal, ca și copil/elev. Acest dascăl trebuie să lucreze în echipă atât cu consilierul scolar cât și cu ceilalți colegi, iar această echipă să înțeleagă comportamentul deviant de așa manieră încât stimularea motivației pentru studiu să aibă ca scop final depășirea comportamentului deviant, în ciuda faptului că acest comportament presupune de cele mai multe ori violență și rebelitate. Copilul/elevul trebuie învățat cu calm și înțelegere să își înțeleagă propriul comportament violent, deviant și rebel. Înțelegerea de către copil a propriului comportament deviant, conștientizarea consecințelor nefaste ale acestuia, precum și beneficiile pe care le va avea în urma renunțării la acest comportament constituie una dintre cele mai importante modalități de stimulare a motivației pentru studiu prin formarea, conștientizarea și manifestarea ideii de responsabilitate școlară și socială.

Concluzionând, dezvoltarea motivației pentru studiu la copiii cu probleme de adaptare școlară, este o problemă reală a procesului instructiv-educativ, care trebuie tratată cu mare responsabilitate de către dascăli pentru a se putea produce o integrare socială și profesională corespunzătoare

Metoda STEAM, teoretizare și modalități de aplicare la ciclul primar

Prof. înv. primar Troașe Iulia
Școala Gimnazială „T. V. Ștefanelli” Câmpulung Moldovenesc

Metoda „Steam” se referă la o abordare educațională care integrează disciplinele științifice, tehnologice, ingineresti, artistice și matematice în procesul de învățare. Acronimul „STEAM” provine de la aceste cinci domenii, iar adăugarea elementului artistic (A) distinge această abordare de cea STEM (fără artă).

Iată cum pot fi integrate aceste componente în educație prin metoda STEAM:

1. Știință (Science):

- Realizarea de experimente practice pentru a înțelege concepte științifice.
- Studiarea fenomenelor naturale, biologiei, chimiei și fizicii în contexte practice.

2. Tehnologie (Technology):

- Utilizarea tehnologiei în procesul de învățare, cum ar fi utilizarea tabletelor, computerelor sau a altor dispozitive.
- Dezvoltarea de competențe în domeniul programării și a tehnologiilor emergente.

3. Inginerie (Engineering):

- Rezolvarea de probleme practice prin intermediul proiectelor ingineresti.
- Promovarea gândirii critice și a abordării problemelor într-un mod logic.

4. Artă (Art):

- Integrarea elementelor artistice în procesul de învățare pentru a stimula creativitatea.
- Utilizarea artelor vizuale, muzicii, teatrului sau a altor forme de expresie artistică pentru a aborda teme educaționale.

5. Matematică (Mathematics):

- Aplicarea conceptelor matematice în contexte practice și reale.
- Dezvoltarea gândirii matematice în abordarea problemelor din știință, tehnologie și inginerie.

Beneficiile metodei STEAM includ dezvoltarea unor abilități interdisciplinare, promovarea gândirii critice, stimularea creativității și pregătirea elevilor pentru provocările viitoare dintr-o lume tot mai dependentă de tehnologie.

În implementarea metodei STEAM, profesorii pot crea proiecte practice, colaborative și relevante, care să încurajeze explorarea și descoperirea în timp ce integrează multiple discipline. Este important ca această abordare să fie adaptată la nivelul de vârstă și nivelul de învățare al elevilor.

Implementarea metodei STEAM în ciclul primar implică adaptarea activităților pentru a se potrivi nivelului de vârstă și dezvoltare al elevilor. Iată câteva strategii pentru utilizarea metodei STEAM în ciclul primar:

1. Proiecte practice și experimente simple:

- Creează proiecte practice și experimente simple care să implice toate componentele STEAM.
- Exemple pot include construirea unui obiect în timpul lecțiilor de artă și tehnologie, înțelegerea ciclului de viață al plantelor în cadrul științei și crearea de machete simple ale unor construcții în lecțiile de inginerie.

2. Povești și activități creative:

- Integrează elementele artistice în lecții prin desen, pictură sau creație de povești care să ilustreze concepte științifice sau matematice.
  - Folosește activități creative pentru a dezvolta gândirea laterală și abilitățile de rezolvare a problemelor.
3. **Jocuri educaționale:**
- Utilizează jocurile educaționale pentru a consolida conceptele matematice sau pentru a explora principii științifice într-un mod interactiv.
  - Găsește jocuri care să implice colaborarea și rezolvarea de probleme pentru a stimula abilitățile de inginerie.
4. **Excursii și vizite educaționale:**
- Planifică excursii sau vizite educaționale care să evidențieze aplicațiile practice ale cunoștințelor din știință, tehnologie, inginerie și matematică.
  - Exemplu: Vizitarea unui muzeu de știință și tehnologie sau a unei grădini botanice pentru a lega cunoștințele teoretice de experiențe concrete.
5. **Proiecte de grup:**
- Încurajează colaborarea și lucru în echipă prin proiecte care să implice contribuția fiecărui elev în rezolvarea unei provocări.
  - Promovează comunicarea și partajarea ideilor în cadrul grupului.
6. **Adaptarea programelor de studiu:**
- Integrează concepte STEM în planurile de studiu existente și adaptează activitățile pentru a încuraja gândirea interdisciplinară.
  - Ajustează proiectele în funcție de interesele și abilitățile elevilor.

Este esențial să menții activitățile potrivite nivelului de dezvoltare al elevilor și să încurajezi explorarea, descoperirea și creativitatea în timpul procesului de învățare. Metoda STEAM în ciclul primar poate să facă învățarea mai captivantă și mai relevantă pentru elevi.

Bibliografie:

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Science,_technology,_engineering,_and_mathematics
2. <https://beaconing.eu/ro/abordarile-stem-in-scolile-romanesti/>

METODE EDUCAȚIONALE INOVATOARE UTILIZATE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR

**Prof. înv. preșcolar Trocmaer Silvia G.P.N. Fălcoeni
Liceul Ștefan Diaconescu – Potcoava**

Învățământul actual presupune utilizarea de metode axate pe acțiune, deci pe promovarea metodelor interactive care solicită mecanismele gândirii, ale inteligenței, ale imaginației și creativității.

“Activ” devine educabilul care “depune efort de reflecție personală, interioară și abstractă, care întreprinde o acțiune mintală de căutare, de cercetare și redescoperire a adevărilor, de elaborarea a noilor cunoștințe. “Activismul exterior” vine deci să servească drept suport material “activismului interior”, psihic, mental, să devină un purtător al acestuia.” (Ioan Cerghit, 1997, p.73)

Existența unui stil autoritar în cadrul grupului sau dificultăți în realizarea comunicării conduc la limitarea participării în mod activ a unor membri în cadrul unei acțiuni coordonate. Se pune astfel problema necesității inovării în domeniul metodologiei didactice și identificării unor noi variante în vederea sporirii eficienței activității instructiv-educative din școală, prin implicarea directă a educabilului și centrarea pe efortul său cognitiv. Astfel, profesorul Ioan Cerghit ,spunea: “Pedagogia modernă nu caută să impună nici un fel de rețetar rigid, dimpotrivă, consideră că fixitatea metodelor, conservatorismul educatorilor, rutina excesivă, indiferența etc. aduc mari prejudicii efortului actual de ridicare a învățământului pe noi trepte; ea nu se opune în nici un fel inițiativei și originalității individuale sau colective de regândire și reconsiderare în spirit creator a oricărui aspecte care privesc perfecționarea și modernizarea metodologiei învățământului de toate gradele. În fond creația, în materie de metodologie, înseamnă o neconținută căutare, reînnoire și îmbunătățire a condițiilor de muncă în instituțiile școlare.” (1997, p. 44)

Metodele activ-participative sunt acele metode ce presupun: activism, centrare pe curiozitate intrinsecă, dorința de a observa, a explica, a explora, a descoperi.

Considerăm a fi activ-participative acele metode care presupun reușită în mobilizarea energiilor educabilului, care îi ghidează să își concentreze atenția, și le stârnește curiozitatea.

Astfel, metodele activ-participative pun accent pe învățarea prin descoperire și prin acțiune punând educabilii în contact direct cu situațiile de viață reală. Aceste metode au caracter educativ, exemplu: lectura independentă, dialogul euristic, învățarea prin explorare și descoperire, discuțiile colective etc.

Învățarea reprezintă activitate personală, ce aparține individului; este un act personal care implică educabilul în totalitate. Metodele menționate și puse în discuție în material presupun centrarea exclusivă pe cel ce urmează a fi educat și sunt importante în formarea personalității acestuia.

Prin intermediul metodelor activ-participative cel ce urmează să realizeze actul educațional trebuie să dețină capacitatea de a crea situații în care cel educat să fie pus în ipostaza utilizării unei game vaste de procese și operații mintale, astfel încât aceștia să aibă posibilitatea de a folosi materialul predat pentru rezolvarea sarcinilor primite, iar aici fac referire la operații cum ar fi: observarea, identificarea, comparația, opunerea, clasificarea, organizarea, calcularea, analiza și sinteza, verificarea, explicarea cauzelor, sesizarea esențialului, corectarea, stabilirea de relații funcționale, abstractizarea și generalizarea, evaluarea, interpretarea, judecata critică, anticiparea, conturarea de imagini, formarea propriei opinii, extragerea de informații, comunicarea etc.

Numim metode activ-participative toate acele metode care provoacă o stare de învățare activă, o învățare care se bazează pe activitatea proprie. Sunt metodele care duc la formele active ale învățării, adică învățarea prin explorare ,învățarea prin descoperire învățare prin rezolvare de probleme.

Metodele activ-participative scot elevul ”din încorsetarea în care este ținut eventual de un învățământ axat pe o rețea de expresii verbale fixe, de genul enunțurilor, definițiilor, procedeele invariabile, regulilor rigide etc. și de a-i rezerva un rol activ în interacțiunea cu materialul de studiat (conținutul - stimul)” (I. Cerghit , 2006, 70).

Educabilul se implică astfel activ și se angajează deplin în actul învățării, cu toate resursele posibile. În măsura în care metodele pe care ne bazăm reușesc să mobilizeze efortul psihic și fizic ce provine din interiorul celui care învață, interesele și dorințele de cunoaștere, inițiativă, motivația intrinsecă (reușita și depășirea dificultăților), atunci într-adevăr ele au dreptul să-și revendice apartenența la ceea ce fac, de obicei, purtând numele de metode activ-participative.

“Activ” devine astfel educabilul care gândește, depune un efort de reflecție personală, interioară și abstractă, căruia i se oferă posibilitatea de a afla și singur, înțelege, stochează, aplică cunoștințele în mod personal, cel care cercetează și redescoperă adevărurile și nu acela care reproduce mecanic materialul predat de cadrul didactic. Astfel, predarea materiei trebuie văzută ca o modalitate de stimulare și dezvoltare a capacităților intelectuale dar și a proceselor și operațiilor ce stau la baza acestor capacități. Comparativ cu metodologia tradițională, pentru care elevul rămâne mai mult un reproducător al informațiilor prezentate de profesor, metodele activ-participative fac din acesta un participant activ în procesul învățării, pregătit să-și însușească cunoștințele prin efort propriu, prin angajarea gândirii și mobilizarea tuturor funcțiilor intelectuale în raport cu sarcina de învățare dată.

Utilizând metodele moderne, profesorul joacă un rol esențial, trebuie să-și pună în joc toate cunoștințele sale și întreaga lui pricepere, nu pentru a transmite pur și simplu cunoștințe care urmează a fi însușite mecanic, ci pentru a insufla elevilor săi dorința de a le dobândi, prin ei înșiși, printr-un studiu cât mai activ și mai intens.

În concluzie putem afirma că, metodele activ-participative, prin caracterul lor diferențiat și formativ, ajută la dezvoltarea potențialului intelectual al elevului, la intensificarea proceselor mintale, la ridicarea calității învățării.

BIBLIOGRAFIE:

- 1.Cerghit, Ioan, Metode de învățământ, ediția a III-a, București, Editura Didactică și Pedagogică, R.A., București,1997
2. Cerghit, Ioan ,Metode de învățământ. Iași: Editura Polirom , (2006)
- 3.http://www.red.isjtr.ro/docu/GIMNAZIAL/dcm_gim/eth_dcm_g/01-SERGENTU-RED-TR_MET_TEH_INTERACTIVE_5_8_ETH.pdf
4. https://dppd.tuiasi.ro/wp-content/uploads/2020/01/Pedagogie-II.Met_.interactive-stimulare-inv.ef_-suport-curs.pdf

EDUCAȚIA ESTE CEL MAI FRUMOS DAR PE CARE-L POATE DOBÂNDI OMUL

Profesor: Trofin Veronica-Daniela

În definierea unei laturi a educației esențial este **obiectivul**. Dacă prin educația intelectuală se urmărește cultivarea intelectului, educația fizică cultivă calitățile fizice, iar educația morală are ca obiectiv formarea **dimensiunii morale a personalității**. Dimensiunea morală este formată din două concepte esențiale: **conștiința morală și conduita morală**.

1. CONȘTIINȚA MORALĂ constituie factorul psihic determinant al conduitei morale. Omul, spre deosebire de mecanisme, este acționat din interior, de propria sa **conștiință**. Un prim element în procesul de formare a conștiinței morale îl formează **exemplele**, care i se oferă educatului. Cele mai la îndemână imagini sunt ale *părinților, apoi ale educatoarei, învățătorului și profesorului*. Conduita lor morală îi oferă un model pe care el îl va interioriza, pentru ca apoi să îl exteriorizeze în propria sa conduită.

2. FORMAREA CONDUITEI MORALE

Starea funcțională a conduitei este condiționată de **formarea deprinderilor și obișnuințelor** cu ajutorul cărora se exprimă. Din sistemul conduitei morale fac parte și obișnuințele, care, în fond, sunt tot acte automatizate prin exersare, ca și deprinderile, având în plus trebuința practicărilor. Deci, un om cu o conduită morală pozitivă este un om de caracter, situație la care se ajunge printr-o exersare constantă și consecventă a conduitelor pozitive.

3. FACTORII EDUCAȚIEI MORALE SUNT: familia, școala, biserica, instituțiile de cultură, grupul.

- ✚ **Familia:** de calitatea educației în familie depinde întregul eșafodaj al educației morale realizată de către ceilalți factori.
- ✚ **Școala** continuă procesul educației morale începută în familie prin alte mijloace și la alt nivel.
- ✚ **Biserica**, ca instituție cu profil moral, prin excelență, este coparticipantă la **educația etică**. Morala creștină va trebui să constituie cheia de boltă a întregului sistem de educație morală, fiindcă valorile creștine au constiuit catalizatorul progresului moral al omenirii.
- ✚ **Instituțiile de cultură** au ca atribuții transmiterea culturii în rândul oamenilor de diverse vârste.
- ✚ **Grupul** are efecte educative **incontestabile**. În consecință, este de mare importanță ca părinții să orienteze copilul spre grupuri de prieteni cu **influență pozitivă**. Când viața nu-i oferă adolescentului modele satisfăcătoare, educatul le caută în **literatură, teatru, film, etc.** De aceea, este necesar să-i supraveghem lectura și să-i oferim filme educative, cu *personaje valoroase, modele pozitive*. Abia mai târziu va fi în stare să selecționeze din modelele oferite ceea ce este valoros, respingând ceea ce nu corespunde criteriilor lui.

Evaluarea comportamentului constituie, în esență, o modalitate de validare a educației morale, căci faptele constituie măsura omului, în cazul de față, a omului moral.

MODALITĂȚI ȘI MIJLOACE DE INCLUDERE A PROBLEMELOR DE MEDIU ÎN CADRUL DIFERITELOR ARII CURRICULARE

Prof. învățământ primar Tudor Daniela
Școala Gimnazială nr.129, București, sector 4

Problemele mediului înconjurător figurează astăzi ca una din preocupările importante ale omenirii. În consecință, au fost semnate documente care să reglementeze aceasta și au fost stabilite zile în care sărbătorim mediul - Ziua mondială a apei (22 martie); Ziua mondială a meteorologiei (23 martie); Ziua Pământului (22 aprilie); Ziua mondială a mediului (5 iunie); Ziua mondială a luptei împotriva secetei și defrișării (17 iunie). În ultimul timp se acordă o mare importanță educației ecologice și în școală, deoarece nu putem vorbi de o școală europeană, fără a le insufla copiilor respectul pentru mediul înconjurător.

Educația ecologică trebuie începută încă de la vârstele cele mai mici, tocmai pentru a reuși în timp formarea unei conduite adecvate, omul de mâine să fie capabil să discearnă asupra binelui și a răului, să acționeze în folosul naturii și a sa.

Copilul de vârstă școlară mică nu trebuie bombardat cu cunoștințe teoretice, ci trebuie implicat în activități practice cât mai variate și mai atractive, care să vină în întâmpinarea curiozității lui în plină dezvoltare. Nu bogăția cunoștințelor de biologie interesează în primul rând, ci cunoașterea și menținerea în forul interior al copilului a următoarelor stări:

- dorința de a cunoaște universul lumii vii;
- puterea de a ocroti formele de viață;

Obiectivele urmarite pentru realizarea educației ecologice la elevii din ciclul primar sunt:

- să conștientizeze interdependența dintre calitatea mediului și calitatea vieții;
- să-și însușescă cunoștințele referitoare la complexitatea relației dintre speciile unui ecosistem;
- să ia atitudine față de orice activitate care poate distruge echilibrul din natură;
- să aibă o conduită pozitivă, de participare la activitățile de protejare a mediului, condiție a unei vieți sănătoase, în deplină armonie cu natura.

Obiectivele educației ecologice în școală se pot realiza pe două căi:

- ❖ prin contribuția mai multor discipline de studiu;
- ❖ prin activități extracurriculare.

Prezint, în continuare, câteva activități cu conținut ecologic ce se pot urmări în cadrul a 4 arii curriculare:

Limbă și comunicare

- lecturi literare și științifice despre plante și viețuitoare / ocrotirea lor;
- compoziții literare realizate / culese / interpretate de elevi: eseuri, interviuri, poezii, scenete;
- proverbe și maxime despre mediu (apă, aer, pământ) – afișarea și discutarea acestora.

Om și societate

- resurse naturale și valorificarea lor;
- identificarea factorilor de poluare (a apei, solului, aerului);
- excursii tematice de studiu sau ecologizare / curățire a anumitor zone;
- realizarea unor fotografii, mape, casete video, valorificate apoi în ore;
- studii de caz (*Omul și mediul său de viață de-a lungul timpului, O zi în natură*);
- vizite în aceleași zone (parcuri, Grădina Botanică) în diferite anotimpuri pentru a observa schimbările care au loc în natură și păstrarea curățeniei.

Matematică și științe

- identificarea resurselor naturale din zona geografică în care trăiesc;
- colecții de materiale naturale;
- introducerea în probleme a unor date despre plante, viețuitoare (compunere și rezolvare de probleme);
- realizarea unui portofoliu *Omul și mediul: acțiuni de protejare / de distrugere*, care poate fi realizat individual sau în echipă, într-un an școlar sau pe durata întregului ciclu primar;
- participare la derularea proiectului *România curată* sau alte proiecte derulate la nivel județean sau național.

Arte și tehnologii

- realizarea unor desene, afișe pe teme ecologice;
- modelaj (plastilină și argilă);
- realizarea unor afișe, postere și amplasarea lor în clasă / școală / localitate (cartier / sat).

Dacă nu ne propunem o activitate de cerc sau un opțional cu acest titlu, putem valorifica toate situațiile de învățare considerate resursă. Iată un set de teme ce se pot urmări pe durata unui an sau a unui ciclu de învățământ prin activitățile specifice sugerate anterior:

1. Excursia tematică

- observarea mediului cu aspectele pozitive / negative întâlnite și realizarea unor fișe;
- studii de caz (sublinierea cauzelor și măsurilor de remediere ale unor probleme de mediu);
- înregistrarea în scris, foto sau video a unor aspecte care vor fi valorificate ulterior în timpul activităților din clasă.

2. „Nu sunt prea mic să...”

- activități de igienizare a zonei, plantare de pomi, flori și îngrijirea acestora pe toată durata de vegetație;
- sensibilizarea colegilor și a oamenilor mari prin realizarea și plasarea unor afișe, postere sugestive privind degradarea mediului.

3. Serbările școlare

- prezentarea unor poezii, cântece, scenete cu conținut referitor la mediu (anexă).

4. Expoziții tematice

- expoziții permanente sau periodice cu lucrări plastice, mulaje, machete, fotografii prezentând mediul curat / mediul poluat.

5. Concurs de creații literare – semestrial sau măcar cu ocazia *Zilei Pământului* sau a *Zilei Internaționale a Mediului Înconjurător* pot fi prezentate, într-o sesiune festivă, cele mai reușite compuneri, povestioare, sloganuri, postere realizate de-a lungul anului școlar și premiera celor mai valoroase.

6. Vizionări de casete / filme – în activități speciale sau ca momente în cadrul anumitor ore, pot fi prezentate spre vizionare casete / filme cu aspecte din activitățile unor organizații ecologiste sau cu probleme grave de poluare / degradare a mediului, atât în România cât și pe plan internațional. Aceste vizionări vor fi urmate, obligatoriu, de dezbateri privind cauzele poluării și modalități de remediere ale situațiilor prezentate.

7. Realizarea unui „colț viu” chiar din clasa I cu plante și viețuitoare mici, îngrijite de copii.

8. Studii de caz: „O zi în natură”, „SOS Natura”, „La iarbă verde” etc.

Nu trebuie scăpat din vedere faptul că în întreaga lume, pe data de 22 aprilie se sărbătorește *Ziua Pământului* iar pe 5 iunie se sărbătorește *Ziua Internațională a Mediului Înconjurător* și cu aceste ocazii, copiii pot fi antrenați în desfășurarea unor activități atractive.

În loc de concluzii...

Viața pe Pământ depinde de noi, oamenii și de acțiunile noastre. Cadrelor didactice le revine misiunea dificilă de a forma oameni responsabili și conștienți de pericolele care le amenință viața. Încercând să sădim în sufletele copiilor încă din primii ani de școală dragostea pentru natură, pentru tot ceea ce ne oferă ea, nu facem decât să înfrumusețăm viața și să o prelungim cât mai mult.

Bibliografie

*** *Curriculum național. Programe școlare pentru învățământul primar*, MEN, CNC, Editura Corint, București, 1998

*** *Lecturi istorico-geografice* (antologie de texte), clasele I-IV, Editura Aramis, București, 1998

Landsheere, V., Landsheere, G. – *Definirea obiectivelor educației*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1979

Dragu, V., Ungureanu, A. – *Exerciții de proiectare. Proiectarea interdisciplinară la disciplina Științe (cl. III-IV)*, Editura PAN EUROPE, Iași, 2003

Dumitrescu, F., Stănculescu, C. – *Natura pe înțelesul copiilor*, Editura Carminis, Pitești, 1998

Metode moderne utilizate în procesul de predare-învățare-evaluare

Prof. Înv. Primar Tudor Daniela
Școala Gimnazială Nr. 129, București

Strategia didactică este sistem complex și coerent de mijloace, metode, materiale și alte resurse educaționale care vizează atingerea unor obiective. Ea ocupă un loc central în cadrul activității didactice, deoarece proiectarea și organizarea lecției se realizează în funcție de decizia strategică a profesorului. De asemenea, strategia este concepută ca un scenariu didactic complex, în care sunt implicați actorii predării - învățării, condițiile realizării, obiectivele și metodele vizate. Așadar, strategia prefigurează traseul metodic cel mai potrivit, cel mai logic și mai eficient pentru abordarea unei situații concrete de predare și învățare (astfel se pot preveni erorile, riscurile și evenimentele nedorite din activitatea didactică).

O strategie modernă utilizează **metode de învățare centrate pe elev (moderne)**. Dintre acestea voi descrie câteva:

Brainstorming

Brainstorming-ul (sau asaltul de idei) reprezintă formularea a cât mai multor idei – oricât de fanteziste ar putea părea acestea – ca răspuns la o situație enunțată, după principiul „cantitatea generează calitatea“. Conform acestui principiu, pentru a ajunge la idei viabile și inedite este necesară o productivitate creativă cât mai mare.

O asemenea activitate presupune o serie de avantaje:

- implicarea activă a tuturor participanților;
- dezvoltarea capacității de a trăi anumite situații, de a le analiza, de a lua decizii privind alegerea soluției optime;
- exprimarea personalității;
- eliberarea de prejudecăți;
- exersarea creativității și a unor atitudini deschise la nivelul grupului;
- dezvoltarea relațiilor interpersonale, prin valorizarea ideilor fiecăruia (și, în consecință, prin înțelegerea calităților celor din jur); realizarea unei ambiante pline de prospețime și de emulație (concurența).

Ciorchinele

Ciorchinele este o metodă de brainstorming neliniară care stimulează găsirea conexiunilor dintre idei și care presupune următoarele etape:

1. Se scrie un cuvânt sau o temă (care urmează a fi cercetată) în mijlocul tablei sau a foi de hârtie;
2. Se notează toate ideile, sintagmele sau cunoștințele care vă vin în minte în legătură cu tema respectivă în jurul acestuia, trăgându-se linii între acestea și cuvântul inițial;
3. Pe măsură ce se scriu cuvinte, idei noi, se trag linii între toate ideile care par a fi conectate;
4. Activitatea se oprește când se epuizează toate ideile sau când s-a atins limita de timp acordată.

Etapele pot fi precedate de brainstorming în grupuri mici sau în perechi. În acest fel, se îmbogățesc și se sintetizează cunoștințele. Rezultatele grupurilor se comunică profesorului care le notează la tablă într-un ciorchine fără a le comenta sau judeca.

În etapa finală a lecției, ciorchinele poate fi reorganizat utilizându-se anumite concepte supraordonate găsite de elevi sau de profesor.

Știu – vreau să știu – am învățat

Cu grupuri mici sau cu întreaga clasă, se trece în revistă ceea ce elevii știu deja despre o anumită temă și apoi se formulează întrebări la care se așteaptă găsirea răspunsului în lecție. Pentru a folosi această metodă puteți parcurge următoarele etape:

- La început elevii formează perechi și fac o listă cu tot ceea ce știu despre tema ce urmează a fi discutată. În acest timp, se desenează pe tablă un tabel cu următoarele coloane:
Știu/ Vreau să știu/ Am învățat
- Se cere câtorva perechi să spună celorlalți ce au scris pe liste și se notează lucrurile cu care toată lumea este de acord în coloana din stânga.
- Elevii să formulează întrebări despre lucrurile de care nu sunt siguri. Se notează aceste întrebări în coloana din mijloc.
- Se cere, apoi elevilor să citească textul/materialul.
- După lectura textului, se revine asupra întrebărilor pe care le-au formulat înainte de a citi textul și pe care le-au trecut în coloana „Vreau să știu“. Se observă la care întrebări s-au găsit răspunsuri în text și se trec aceste răspunsuri în coloana „Am învățat“. În continuare, se întreabă pe elevii ce alte informații au găsit în text, în legătură cu care nu au pus întrebări la început și se trec și pe acestea în ultima coloană.

SINELG

„Sistemul Interactiv de Notare pentru Eficientizarea Lecturii și Gândirii” (SINELG) este o modalitate de codificare a textului care permite celui care învață să citească și să înțeleagă în mod activ și pragmatic un anumit conținut.

SINELG presupune următoarele etape:

I. În timpul lecturii, elevii marchează în text (sau notează pe hârtie în timpul prelegerii):

- cunoștințele confirmate de text [$\checkmark$]
- cunoștințele infirmate / contrazise de text [$-$]
- cunoștințele noi, neîntâlnite până acum [$+$]
- cunoștințele incerte, confuze, care merită să fie cercetate [$?$]

II. După lectură, informațiile se trec într-un tabel: $\checkmark - + ?$

III. Informațiile obținute individual se discută în perechi/ grupuri etc., apoi se comunică de către perechi/ grupuri profesorului care le centralizează într-un tabel similar la tablă.

IV. Cunoștințele incerte pot rămâne ca temă de cercetare pentru lecțiile următoare.

Turul galeriei

Turul galeriei presupune evaluarea interactivă și profund formativă a produselor realizate de grupuri de elevi.

1. În grupuri de trei sau patru, elevii lucrează mai întâi la o problemă care se poate materializa într-un produs (o diagramă, de exemplu), pe cât posibil pretându-se la abordări variate.
2. Produsele sunt expuse pe pereții clasei, ca într-o galerie de artă.
3. La semnalul profesorului, grupurile se rotesc prin clasă, pentru a examina și a discuta fiecare produs. Elevii își iau notițe și pot face comentarii pe hârtiile expuse.
4. După turul galeriei, grupurile își reexaminează propriile produse prin comparație cu celelalte și citesc comentariile făcute pe produsul lor.

Cubul

Metoda presupune explorarea unui subiect, a unei situații din mai multe perspective, permițând abordarea complexă și integratoare a unei teme.

Sunt recomandate următoarele etape:

1. Realizarea unui cub pe ale cărui fețe sunt scrise cuvintele: *descrie, compară, analizează, asociază, aplică, argumentează.*
2. Anunțarea temei, a subiectului pus în discuție.
3. Împărțirea clasei în 6 grupe, fiecare dintre ele examinând tema din perspectiva cerinței de pe una dintre fețele cubului:
  - a. *Descrie culorile, formele, mărimile etc.*
  - b. *Compară ce este asemănător? Ce este diferit?*
  - c. *Analizează spune din ce este făcut, din ce se compune.*
  - d. *Asociază la ce te îndeamnă să te gândești?*
  - e. *Aplică ce poți face cu aceasta? La ce poate fi folosită?*
  - f. *Argumentează pro sau contra și enumeră o serie de motive care vin în sprijinul afirmației tale.*
4. Redactarea finală și împărțirea ei celorlalte grupe.
5. Afișarea formei finale pe tablă sau pe pereții clasei.

Mozaicul

Mozaicul presupune învățarea prin cooperare la nivelul unui grup și predarea achizițiilor dobândite de către fiecare membru al grupului unui alt grup.

Mozaicul presupune următoarele etape:

1. Împărțirea clasei în grupuri eterogene de 4 elevi, fiecare dintre aceștia primind câte o fișă de învățare numerotată de la 1 la 4. Fișele cuprind părți ale unei unități de cunoaștere.
2. Prezentarea succintă a subiectului tratat.
3. Explicarea sarcinii care constă în înțelegerea întregii unități de cunoaștere.
4. Regruparea elevilor, în funcție de numărul fișei primite, în grupuri de experți: toți elevii care au numărul 1 vor forma un grup, cei cu numărul 2 vor forma alt grup ș.a.m.d.
5. Învățarea prin cooperare a secțiunii care a revenit grupului din unitatea de cunoaștere desemnată pentru oră: elevii citesc, discută, încearcă să înțeleagă cât mai bine, hotărâsc modul în care pot preda ceea ce au înțeles colegilor din grupul lor original. Strategiile de predare și materialele folosite rămân la latitudinea grupului de experți.
6. Revenirea în grupul inițial și predarea secțiunii pregătite celorlalți membri. Dacă sunt neclarități, se adresează întrebări expertului. Dacă neclaritățile persistă se pot adresa întrebări și celorlalți membri din grupul expert pentru secțiunea respectivă. Dacă persistă dubiile, atunci problema trebuie cercetată în continuare.

7. Trecerea în revistă a unității de cunoaștere prin prezentare orală cu toată clasa/ cu toți participanții

Metoda Schimbă perechea

Metoda Schimbă perechea are la bază munca elevilor în perechi astfel: se împarte clasa în două grupe egale ca număr de participanți, se formează două cercuri concentrice, elevii fiind față în față, pe perechi. Profesorul pune o întrebare sau dă o sarcină de lucru în perechi. Fiecare pereche discută și apoi comunică ideile. Cercul din exterior se rotește în sensul acelor de ceasornic, realizându-se astfel schimbarea partenerilor în pereche. Elevii au posibilitatea de a lucra cu fiecare membru al clasei, fiecare implicându-se în activitate și aducându-și contribuția la rezolvarea sarcinii.

Metoda RAI

Metoda R. A. I. are la bază stimularea și dezvoltarea capacităților elevilor de a comunica (prin întrebări și răspunsuri) ceea ce tocmai au învățat. Denumirea provine de la inițialele cuvintelor *Răspunde – Aruncă – Interoghează* și se desfășoară astfel: la sfârșitul unei lecții sau a unei secvențe de lecție, profesorul, împreună cu elevii săi, investighează rezultatele obținute în urma predării-învățării, printr-un joc de aruncare a unui obiect mic și ușor (minge) de la un elev la altul. Cel care aruncă mingea trebuie să pună o întrebare din lecția predată celui care o prinde. Cel care prinde mingea răspunde la întrebare și apoi aruncă mai departe altui coleg, punând o nouă întrebare. Evident interogatorul trebuie să cunoască și răspunsul întrebării adresate. Elevul care nu cunoaște răspunsul iese din joc, iar răspunsul va veni din partea celui care a pus întrebarea.

Metoda cadranelor

Este o metodă de rezumare și sistematizare a unui conținut informațional solicitând participarea și implicarea elevilor în înțelegerea acestuia. Se trasează pe tablă/caiet două axe perpendiculare, în așa fel încât să apară patru cadrane.

Elevii citesc/ascultă un text/problemă. Sunt solicitați apoi să noteze în cadranul I imaginile auditive sau vizuale din text/datele problemei, în cadranul II -cuvintele cheie, sentimentele pe care le-au simțit/întrebarea problemei; în cadranul III - să stabilească o legătură între conținutul textului și experiența lor de viață / rezolvarea problemei, iar în cadranul IV - învățătura ce se desprinde din text/punerea problemei într-un exercițiu.

Activitatea se poate desfășura atât frontal cât și pe grupe sau individual.

Bibliografie:

- Crenguța - Lăcrămioara Oprea (2008) – “ Strategii didactice interactive”, ed. a III-a, EDP, București
- Ioan Cerghit (2005)- “ Metode de învățământ”, EDP, București.
- Rodica Leonte, Mihai Stanciu (2004) – “ Strategii activ-participative de predare-învățare în ciclul primar”, Editura Casei Corpului Didactic, Bacău
- Silvia Breben , Elena Gongea, Georgeta Ruiu, Mihaela Fulga (s.a.) - “ Metode interactive de grup”. Ghid metodic pentru învățământul preșcolar, Editura Arves, Craiova

Avantajele și dezavantajele digitalizării educației în context european

Prof. înv. Primar Tudor Daniela

Școala gimnazială Nr 129, București

Digitalizarea educației nu mai este un vis, ci o obligație în contextul actual. Perioada pandemiei a însemnat introducerea unui stil accelerat, a tehnologiei digitale în sistemul de educație.

În școală introducerea Internetului și a tehnologiilor moderne duce la schimbări importante în procesul de învățământ. Astfel actul învățării nu mai este considerat a fi efectul demersurilor și muncii profesorului, ci rodul interacțiunii elevilor cu calculatorul și al colaborării cu profesorul. Această schimbare în sistemul de învățământ a urmărit niște obiective bine structurate și anume :

- Creșterea eficienței activităților de învățare
- Dezvoltarea competențelor de comunicare și studiu individual.

Utilizarea calculatorului vizează:

- ❖ Predarea cunoștințelor în maniera tehnologiilor audiovizuale;
- ❖ Instruirea individualizată;
- ❖ Facilitarea diverselor activități specifice procesului instructiv-educativ.

Acestea pot fi detaliate pentru a evidenția diferitele forme sub care poate fi utilizat Calculatorul poate fi utilizat sub diverse etape ale activității didactice:

- secvențe de pregătire pentru transmiterea informațiilor;
- formularea întrebărilor;
- rezolvări de exerciții și probleme;
- prezentarea de algoritmi pentru rezolvarea unor probleme tip;
- proiectarea de grafice, de diagrame;
- aplicații practice;
- demonstrarea unor modele;
- simularea unor fenomene, a unor experiențe și interpretarea lor;
- simulatoare pentru formarea unor deprinderi (conducere auto, dactilografie);
- simularea unor jocuri didactice;
- evaluarea rezultatelor învățării și autoevaluare;
- organizarea și dirijarea învățării independente pe baza unor programe de învățare.

Avantajele digitalizării:

- Stimularea capacității de învățare inovatoare, adaptabilă la condiții de schimbare socială rapidă;
- Creșterea randamentului însușirii coerente a cunoștințelor prin aprecierea imediată a răspunsurilor elevilor;
- Întărirea motivației elevilor în procesul de învățare;
- Instalarea climatului de autodepășire, competitivitate;
- Facilități de prelucrare rapidă a datelor, de efectuare a calculelor, de afișare a rezultatelor, de realizare de grafice, de tabele;

- Introducerea unui stil cognitiv, eficient, a unui stil de muncă independentă;
- Asigură alegerea și folosirea strategiilor adecvate pentru rezolvarea diverselor aplicații;
- Asigurarea unui feed-back permanent, profesorul având posibilitatea de a reproiecta activitatea în funcție de secvența anterioară;
- Stimularea gândirii logice și a imaginației;
- Scurtarea timpului de evaluare obiectivă;
- Creșterea calității mijloacelor de învățământ și a metodelor, reținând pe cele care se impun valoric;
- Individualizarea activităților de învățare;
- Promovarea accesului fizic al persoanelor cu dizabilități;
- Facilitarea colaborării și lucrului în echipă.

Dezavantaje:

- ✓ Folosirea în exces a calculatorului poate duce la pierderea abilităților practice, de calcul și de investigare a realității;
- ✓ Individualizarea excesivă a învățării duce la negarea dialogului profesor – elev;
- ✓ Utilizarea la întâmplare a calculatorului, fără un scop precis în timpul orelor poate provoca plictiseala, monotonie;
- ✓ Costurile ridicate ale tehnologiei de ultimă oră ceea ce constituie un impediment pentru o bună parte a populației României și este accesibilă persoanelor cu o situație financiară bună.

Cercetările realizate în ultimii ani în diferite țări la nivel global au arătat că utilizarea tehnologiilor informației și comunicațiilor în educație contribuie într-o foarte mare măsură la îmbunătățirea rezultatelor elevilor. Folosirea TIC nu este un scop în sine, ci și un mijloc de a rezolva anumite cerințe prin care elevii reușesc să exploreze idei, să dobândească anumite abilități, procesul de învățare devenind din ce în ce mai personalizat, individualizat și eficient.

BIBLIOGRAFIE:

1. Făt, Silvia & Adrian Labăr. Eficiența utilizării noilor tehnologii în educație. EduTIC 2009. Raport de cercetare evaluativă. București: Centrul pentru Inovare în Educație, 2009.
2. Ceobanu C, Cucuș C., Istrate O., Pânișoara I. O. – Educația digitală, ed. Polirom, 2020

Importanța promovării imaginii școlii în comunitate

*Profesor învățământ primar Tudor Daniela
Școala Gimnazială nr. 129, sector 4
București*

Pentru școala noastră, promovarea imaginii reprezintă o prioritate pentru o bună colaborare între cei trei parteneri educaționali: școală-elevi-părinți.

Educația este obligatorie, dar nici o instituție școlară nu poate forța alegerea ei de către "clienți". Fiecare este liber să aleagă. Această dependență a unității școlare de libertatea de alegere a elevilor și a părinților lor, face ca școala să depindă de implicarea ei în modificarea nevoilor și așteptărilor acestora. Informarea nu este de ajuns, școala trebuie să aibă capacitatea și să fie pregătită de a adapta programul educațional la nevoile în schimbare ale "clienților".

Școala este atractivă sau nu prin resursele umane pe care le are, dar și prin spațiile de învățare disponibile. O școală responsabilă este garantul dezvoltării permanente a comunității.

De exemplu, în alte țări, se cheltuiesc foarte mulți bani și energie umană pentru promovarea și atragerea grupurilor-țintă. Se încearcă prin cuvinte și imagini să se creeze cea mai bună imagine posibilă și să convingă că numai produsul educațional oferit este cel mai bun. O mare atenție și cheltuială sunt acordate identității vizuale și reputației numelui. Dar "clientul" așteaptă mai mult. Nevoile lui sunt centrale. Diferența dintre marketing și vânzarea educației este clară.

Vânzarea este "mișcarea a ceea ce ai de oferit către client". Marketingul este "a fi sigur că ceea ce ai de oferit este ceea ce doresc clienții". Aplicarea conceptului de marketing este mai complexă decât abordarea centrata pe vânzări.

Formarea imaginii unei organizații se poate realiza aplicând o anumită „ politică ” , ce ține pe de o parte de stilul managerial al conducătorului organizației și pe de altă parte de activitatea desfășurată de angajați-cadre didactice. Promovarea imaginii, reprezintă acțiunea de convergență și de interferență a reclamei, publicității, prin utilizarea liderilor de opinie și a tehnologiilor de creare a evenimentelor pentru formarea unei imagini unitare prin transmiterea unor mesaje.

Managerul unei unități școlare poate promova în mediul intern și extern al unității o imagine pozitivă a acesteia, printr-o planificare riguroasă, folosind tehnicile și metodele adecvate.

De-a lungul timpului, activitățile de promovare a unității noastre școlare au fost:

- Difuzarea de informații despre oferta educațională, despre proiectele și programele extrașcolare, despre baza material, despre resursele umane și rezultatele școlare;
- consilierea părinților privind orientarea școlară;
- dezvoltarea de parteneriate eficiente la nivel local, județean, regional, național în scopul promovării imaginii instituției noastre și a corelării ofertei educaționale cu cerințele de pe piața muncii locale / regionale;
- promovarea imaginii școlii prin diverse surse informaționale (presă locală scrisă, internet).

Bibliografie:

“Împreună pentru copii: grădinița și comunitatea”- Proiectul pentru Reforma Educației Timpurii (P.R.E.T.)

PLAN DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

PROFESOR PSIHOPEDAGOG VIEZURE ISABELLE ELENA
PROFESOR PSIHOPEDAGOG TUDOROIU ANAMARIA ALEXANDRA
CENTRUL ȘCOLAR PENTRU EDUCAȚIE INCLUZIVĂ BĂBENI, JUDEȚUL VÂLCEA

Nume: C.A.

Varsta: 8 ani

Problematica întâlnită în context educațional

C.A. este o fată în vârstă de 8 ani, diagnosticată cu Autism înalt functional. De la vârsta de 3 ani părinții au fost cei care s-au ocupat de educația fetei. În colaborare cu un psiholog au realizat programul de terapie al fetei. Timp de 4 ani fetița a urmat ore de terapie cu psihologul, a fost integrate la o grădiniță de stat, a participat la ore de logopedie și stimulare cognitive în cadrul cabinetului logopedic din grădiniță. Părinții au fost preocupați de progresul fetei, preluând rolul terapeutului și făcând exerciții de terapie. Din punct de vedere al achizițiilor cognitive, motorii, autoservire fetița este acum la un nivel adecvat vârstei. Mai sunt probleme însă în domeniul limbajului, social și comportamental. La vârsta de 7,3 ani părinții au optat pentru serviciile terapeutice din cadrul Centrului Școlar pentru Educație Incluzivă Băbeni.

Principalele probleme pentru care părinții au dorit ca fetița să continue cu un program de terapie cognitive – comportamentală sunt:

- Uneori exprimarea este incoerentă și are dificultăți în a purta o conversație;
- Are greșeli în modalitatea de construire a propozițiilor din punct de vedere gramatical;
- Folosește greșit persoana I și a doua singular;
- Intonație greșită a propozițiilor afirmative și interogative;
- Are dificultăți în a-și exprima gândurile și emoțiile și în a înțelege propriile emoții și pe ale celor din jur;
- Probleme comportamentale – crize de furie;
- Probleme de adaptare în grupul de copii de la școală;
- Are nevoie de supraveghere permanent atunci când este în afara casei (nu se poate descurca singură), nu conștientizează pericolul reprezentat de mașini, nu realizează că nu este adecvat să vorbească cu străinii).

La prima întâlnire am discutat întâi cu părinții. Am realizat împreună un scurt istoric asupra evoluției lui C. începând de la vârsta de 3 ani. Pentru ca terapia să aibă succes le-am explicat părinților că și ei vor fi implicați în procesul terapeutic. Am discutat cu părinții despre modelul Antecedent – Comportament – Consecință și modul în care antecedentele și consecințele influențează și modelează comportamentul. Pentru a avea sentimentul de siguranță toți copiii au nevoie de o rutină. Stabilirea unei rutine zilnice este primul pas în a-l ajuta pe copil să înțeleagă ce se întâmplă în jurul lui. De acum C. va avea un program zilnic stabil, iar părinții vor avea ca sarcină să monitorizeze comportamentul și să noteze comportamentele.

Obiectivele intervenției: În ceea ce privește ședințele propriu zise de terapie, am folosit tehnici de terapie pentru a-I îmbunătăți:

- Capacitatea de a înțelege propriile emoții și ale celorlalți;
- Capacitatea de a înțelege că ceilalți oameni au gânduri și plăceri diferite de cele personale;
- Înțelegerea regulilor sociale;
- Capacitatea de exprimare și dezvoltarea limbajului;
- Tehnici de eliberare a tensiunii emoționale.

Strategia de interventie: Analizarea minții

Tip de integrare: Integrarea diferitelor părți ale sinelui

Aplicarea si rezultatele strategiei:

Este vorba despre abilitatea de a înțelege că o altă persoană are sentimente, plăceri, motivații etc. diferite de propria persoană. Pașii acestui program:

1. Înțelegerea de perspective vizuale:

- Pune un obiect într-un loc în care pot să îl văd;
- Pune un obiect într-un loc în care putem amândoi să-l vedem;
- Pune un obiect într-un loc în care amândoi să nu-l putem vedea;
- Pune un obiect într-un loc în care tu poți să-l vezi, iar eu nu pot să îl văd;
- Pune un obiect într-un loc în care eu pot să îl vad și tu poți să îl vezi;
- Pune un obiect într-un loc în care noi să-l putem vedea, iar păpușa să nu poată să-l vadă;
- Pune un obiect într-un loc în care noi să nu îl putem vedea, și păpușa să îl vadă;
- Pune un obiect într-un loc în care tu și păpușa nu puteți să-l vedeți, iar eu pot să-l văd;
- Pune un obiect într-un loc în care toți trei îl putem vedea.

2. Trei obiecte pe masa se ascund reciproc unul în spatele celuilalt. Ce văd eu?/ce vede C.?/ ce vede X?

3. Poziție spate în spate: ce văd eu?/ ce vede C.?

4. O foaie cu două imagini pe fiecare pagină: Ce văd eu?/ Ce vede C.?

5. Pe masa este pusă o imagine, iar una dintre personae vede imaginea invers

6. Terapeutul are ochii închiși, iar copilul trebuie să ne conducă la obiectul dorit.

Moduri în care se poate face programul:

- Punem o foaie sau un board care să acopere unul dintre obiecte;
- Să pună un obiect sub masă;
- Să nu acceptăm ca copilul să țină ochii închiși

Rezultate:

În urma parcurgerii programului terapeutic s-au obținut următoarele rezultate:

- Pune multe întrebări și e din ce în ce mai curioasă;
- Și-a îmbunătățit contactul vizual;
- Răspunde repede și corect la întrebările celor din jur;
- Se joacă mai mult și ne cere să ne jucăm cu ea;
- A început să inventeze povești, când vede un personaj povestește despre el;
- Are multe afirmații, replici spontane;
- A început să vorbească despre propriile emoții, știe să spună când este fericită și ceea ce a făcut-o fericită;
- Are mai multe coerență în exprimarea gândurilor;
- A început să le facă complimente celor din jur;
- Relaționarea cu copiii este vizibil îmbunătățită;
- A înțeles cum trebuie să se poarte în diferite situații sociale și face progrese în înțelegerea regulilor sociale.

Propunem continuarea programului terapeutic pentru a-i facilita fetei integrarea în mediu.

Bibliografie:

- Cucuruz D. (2004). Autism, cartea pentru părinți, Editura Publishing, București.
- Leaf, R., McEachin, J., Dayharsh, J., Boehm, M. (2011). Ghid de terapie ABA. Partea a II-a "Programe de lucru", Editura Frontiera, București.

Avantajele și dezavantajele utilizării platformelor eLearning

Profesor Țugui Cristina Monica - Școala Gimnazială „Spiru Haret” Oltenița

În domeniul educației, în ultimii zece ani, utilizarea Internetului a cunoscut o dezvoltare fenomenală, o serie de factori influențând adoptarea tehnologiilor web și multimedia în programele de învățământ. Astăzi profesorii care integrează tehnologia IT în procesul de educație ajută elevii să-și dezvolte competențele de gândire și învățare, iar într-o clasă în care sunt folosite o varietate de strategii de instruire, elevii sunt profund implicați, se simt provocați și învață mai bine. Profesorii unor astfel de clase conștientizează avantajele utilizării acestor strategii pentru a-i face pe elevi să devină responsabili de propriul proces de învățare.

Școala trebuie să țină pasul cu tehnologia, să înțeleagă și să anticipeze impactul asupra modului de învățare. Calculatoarele au fost incorporate în programele educaționale oferindu-le celor ce se instruiesc o libertate și flexibilitate mai mare, dar și individualitate în clasă. Folosirea Internetului de către elevi a fost o idee care a prins repede. Învățarea care pune accentul pe participare, reprezintă un tip de instruire care îi dă elevului un rol activ în procesul de învățare. Elevii își imprimă ritmul propriu și propriile strategii. Modalitatea de învățare este individualizată, nu standardizată. În ceea ce privește efectele calculatorului în învățământ există atât aspecte pozitive cât și negative. Este cunoscut faptul că în învățământul din țara noastră predomină aspectul informativ în defavoarea celui formativ. Introducerea informaticii ca materie școlară și introducerea tehnologiilor informatice în mediul școlar trebuie să aibă ca efect tocmai aspectul formativ.

Scopul este deprinderea elevilor cu o gândire ordonată și logică. Cadrul didactic creează un mediu adecvat pentru pregătirea unor activități de învățare care să faciliteze utilizarea tehnologiilor de către elevi cu scopul de a învăța și de a comunica. Este esențial ca toți profesorii să fie pregătiți să desfășoare astfel de activități cu elevii lor. Să fii pregătit să utilizezi noile tehnologii și să știi cum acestea pot sprijini activitățile de învățare ale elevilor, au devenit competențe ale „repertoriului” profesional al fiecărui profesor. Dascălii trebuie să fie pregătiți să-i facă pe elevi să beneficieze de avantajele pe care tehnologiile le pot oferi. Cu ajutorul Internet-ului, a programelor de elaborare a produselor Web, a înregistrărilor audio/video, a programelor pentru crearea graficii pe calculator, se pot crea cursuri on-line și software educațional pentru diverse discipline. Învățământul virtual reprezintă o formă atractivă și eficientă de învățare, formare și de informare și are avantajul că elevul poate să-și aleagă ce, când și cât să învețe, ordinea învățării, cât și metoda învățării.

Elementul cheie în educație îl reprezintă elevul, care trebuie să realizeze o serie de procese pentru a putea cunoaște și utiliza practic informațiile însușite. O învățare eficientă presupune mai întâi înțelegerea faptelor, analizarea acestora, formularea unor idei pe baza cunoștințelor dobândite ulterior, generalizarea și abstractizarea lor. Profesorul nu mai este cel care ține o prelegere în fața elevilor, ci e mediator și îndrumător în activitatea de învățare pe care aceștia o parcurg.

Câteva definiții ale termenului de e-learning (Dobre, 2010):

- ✓ Orice act sau proces virtual utilizat pentru a obține date, informații, abilități sau cunoștințe. E-learning înseamnă astfel învățarea într-o lume virtuală, în care tehnologia cooperează cu creativitatea umană pentru a accelera și ușura cunoașterea profundă a domeniului studiat.
- ✓ Oferirea unor oportunități de învățare, instruire sau programe educaționale cu ajutorul unor mijloace electronice

- ✓ Acoperă o vastă categorie de aplicații și procese, precum: instruirea asistată de calculator, învățarea prin intermediul Internetului/Intranetului (Web based learning), învățământ oferit prin intermediul calculatorului (computer based learning), clase virtuale, colaborare online. Conținutul electronic este oferit cu ajutorul Internetului, a Intranetului, a casetelor audio și video, prin satelit, CD-ROM sau televiziune interactivă.
- ✓ Posibilitatea de a îmbunătăți învățământul prin utilizarea tehnologiei comunicației (prin utilizarea Internetului, e-mailului, forumurilor de discuții sau a software-ului colaborativ de tip wiki sau blog).

Elemente caracteristice ale învățământului electronic:

- procesul de învățare este orientat către cel instruit și se realizează într-o locație virtuală;
- resursele educaționale sunt accesibile pe Web și distribuite (prin utilizarea, integrarea accesarea bibliotecilor electronice și materialelor multimedia, prin antrenarea specialiștilor în discuțiile subiecților);
- instruiții beneficiază de orientarea unui tutore (instructor, moderator) care planifică activitatea grupului de participanți, supune dezbaterii acestora aspecte ale cursului în conferințe asincrone (forum-uri de discuții, blog-uri) sau sincrone (chat, clasă virtuală), furnizează resurse auxiliare, comentează temele, impune direcții;
- prin interacțiune și colaborare, grupul de participanți formează pe parcursul cursului, de multe ori și după, o comunitate virtuală; aceștia pot fi caracterizați prin așa numita “fluiditate a rolurilor”, prin balansul continuu al rolului instructor-instruit în grupul de învățare.
- materialul cursului are o componentă statică, cea pregătită de tutore împreună cu o echipă specializată, și una dinamică, rezultată din interacțiunea participanților, din sugestiile, comentariile, resursele aduse de aceștia;
- cele mai multe medii de e-learning permit monitorizarea activității participanților, iar unele și simulări, lucrul pe grupuri, interacțiunea audio, video.

Avantajele acestui tip de învățare sunt următoarele: accesibilitate, flexibilitate, confortabilitate, utilizatorul putând hotărî singur, data și ora la care se implică în activitatea de instruire.

Față de sistemul tradițional de învățământ, e-learning-ul prezintă numeroase avantaje:

- ✓ independența geografică, mobilitatea – posibilitatea de a accesa conținutul materialului educațional de oriunde și oricând, cu ajutorul computerului personal și a rețelei;
- ✓ accesibilitate online – o caracteristică importantă specifică acestui tip de educație, prin care se înțelege accesul la educație prin Internet în timp real, de oriunde și oricând, 24 de ore din 24, 7 zile pe săptămână; nu există dependență de timp;
- ✓ prezentare concisă și selectivă a conținutului educațional;
- ✓ individualizarea procesului de învățare – fiecare instruit are un ritm și stil propriu de asimilare și se bazează pe un anumit tip de memorie în procesul de învățare (auditivă sau vizuală), parcurgerea cursurilor poate fi făcută treptat și repetat, controlându-și rapid progresele, beneficiind de un feedback rapid și permanent; unii subiecți au un randament mai bun în weekend, alții la primele ore ale dimineții;
- ✓ metode pedagogice diverse – programele e-learning trebuie să aibă la bază diverse metode pedagogice, care să ghideze subiecții pe tot parcursul procesului de învățare: de la parcurgerea materialelor didactice, la realizarea proiectelor, la evaluarea online și până la certificarea programului, dacă este cazul; o serie de experimente care studiază efectul pe care îl au utilizarea diverselor medii în însușirea cunoștințelor au dus la concluzia că, în general, un material educațional diversificat este reținut în proporție de 80% prin ascultare, vizionare și interactivitate;

- ✓ administrarea online – utilizarea sistemelor e-learning necesită asigurarea securității utilizatorilor, înregistrarea acestora, monitorizarea studenților și a serviciilor oferite în rețea;
- ✓ costuri reduse de distribuție – software-ul educațional sau soluțiile electronice de învățare nu sunt ieftine. Totuși, costurile lor sunt mai reduse decât cele implicate de o sesiune de învățare “clasică”, deoarece sunt eliminate cheltuielile de deplasare, închirierea spațiilor pentru cursuri, cazarea și masa subiecților;
- ✓ timp redus de studiu – în unele cazuri, în funcție de soluția de tehnică adoptată, și timpul poate fi trecut la categoria reducerea costurilor: subiectul nu va întrerupe activitatea profesională pentru a urma un curs, ci va “pierde” doar câteva ore zilnic pentru a învăța online sau offline, pe computer;
- ✓ interacțiuni sincrone și asincrone – cele două tipuri de interacțiuni dintre instructori și instruiți se pot complete. Instruirea sincronă este instruirea care se desfășoară în cadrul unei săli de clasă virtuale, în care instruiții și instructorii se întâlnesc și acționează ca și cum s-ar afla fizic în același loc. Exemple de instruire medii de instruire sincronă sunt clasele virtuale, video sau audio conferințele, comunicația dublă prin Internet. Instruirea asincronă, în care participanții nu sunt conectați în același timp la rețea, este opusul instruirii sincrone.
- ✓ tehnologii dinamice diverse – acestea permit un feedback pronunțat, în timp real, și evaluări formative și sumative, calitative și cantitative, realizate într-un mod facil și de către evaluatorii cei mai avizați;
- ✓ dacă învățământul tradițional este organizat pe grupe de vârstă, cel online este organizat pe subiecte; într-o clasă virtuală pot fi reuniți subiecți de toate vârstele, cu pregătiri diferite, neglijând granițele spațiale.

Dezavantajele educației de tip e-learning sunt:

- rata mare de abandon a elevilor - acest tip de educație la distanță necesită eforturi consistente și susținute din partea tuturor participanților la procesul instrucțional. Elevii trebuie să fie extrem de motivați, altfel se instalează fenomenul de abandon școlar care este mult mai frecvent în educația la distanță decât în învățământul tradițional. După studiile făcute de Rovai, există câțiva factori care pot influența abandonul școlar și care pot fi exploatați pentru a limita această tendință:
  - prezența
  - tutorele și elevul trebuie să fie prezenți chiar și într-o comunitate virtuală;
  - egalitatea - trebuie să se manifeste prin aceea că tutorele va modera activitatea în așa fel încât toți participanții să aibă oportunitatea de a interveni într-un anumit subiect de discuție;
  - grupuri de lucru cât mai mici - care să permită o mai bună împărțire a sarcinilor și activităților;
  - stilul de predare și gradul de însușire al cunoștințelor reprezintă un factor important. Aceasta înseamnă folosirea unor formate de cursuri online specifice acestui tip de educație și care să se adapteze cunoștințelor subiecților.
- necesită experiență în domeniul utilizării calculatoarelor - elevilor li se solicită anumite cunoștințe în domeniul IT. În cele mai multe cazuri instalarea unui sistem elearning presupune instalarea de aplicații sau medii adiționale care presupun cunoștințe tehnice suplimentare. Pentru a minimiza acest dezavantaj, clientul poate folosi un browser web. Există cazuri în care această abordare nu este posibilă. În acest caz este necesară modularizarea aplicației, realizarea unui kit de instalare și a unui ghid al utilizatorului. În cazul în care sistemul prezintă o multitudine de funcțiuni care nu sunt modularizate, utilizatorul are rețineri în utilizarea acestora și, în consecință, este diminuată eficiența sistemului în sine.
- costuri mari pentru proiectare și întreținere – acestea includ și cheltuieli cu tehnologia, transmiterea informațiilor în rețea, întreținerea echipamentului, producerea materialelor necesare. Comparativ, însă, cu toate costurile pe care le implică procesul educațional clasic,

acestea sunt net mai mici. Cu toate aceste dezavantaje sau limitări, experiența platformelor e-learning deja funcționale a demonstrat faptul că participanții la educație prin intermediul noilor tehnologii e-learning se familiarizează în scurt timp cu mediul virtual și intră relativ repede în ritmul natural al transmiterii și, respectiv, însușirii de cunoștințe prin acest modern și eficient tip de educație.

O platformă e-learning este un set integrat de servicii interactive online, care oferă profesorilor, elevilor, părinților și altor persoane implicate în educație, informații, instrumente și resurse pentru a sprijini și a spori livrarea și managementul educațional. Numărul platformelor educaționale este în creștere exponențială, astfel că un pas extrem de important, este selectarea și corelarea acestor instrumente cu nevoile elevilor.

1. EDMODO

Platforma educațională Edmodo permite comunicarea conținuturilor, distribuirea de chestionare, sarcini de lucru, gestionarea comunicării cu elevii, colegii profesori și părinții. Creată în 2008 de către Nicolas Borg and Jeff O'Hara, *Edmodo* a evoluat ca cea mai mare rețea socială de învățare din lume, conectând aproximativ 80 000 de școli și peste 7,5 milioane de elevi, profesori și părinți. Potrivit fondatorilor, ideea de a lansa ceva de genul Edmodo le-a venit în timp ce lucrau la două școli diferite din zona Chicago. Ei s-au alăturat pentru a dezvolta un loc sigur, care să permită studenților, profesorilor și părinților să se conecteze și să colaboreze, să împărtășească conținut și aplicații educaționale, să acceseze teme și alte sarcini, să discute despre activitățile din clasă, examene sau alte evenimente.

Facilități oferite de platforma Edmodo sunt:

- Este gratuită;
- Are interfață prietenoasă (asemănătoare cu Facebook) ;
- Este accesibilă online sau folosind orice dispozitiv mobil, inclusiv Android si iPhone;
- Pentru utilizarea platformei Edmodo nu este necesară decât o conexiune la internet, nefiind nevoie ca utilizatorii să instaleze vreun program;
- Edmodo are caracteristici specifice pentru instituții, pentru școli și alte departamente putând fi accesat gratuit de către administratori;
- Oferă gratuit oportunități de comunicare pentru profesori, studenți, părinți și administratori prin intermediul unei rețele sociale sigure;
- Platforma Edmodo este un mediu controlat în care profesorul poate vedea fiecare mesaj, fișier sau conținut distribuit de către membrii clasei lui. Toate aceste date sunt vizibile și pentru părinți;
- Se pot posta materiale și cursuri destinate clasei, link-uri și clipuri video;
- Se pot transmite teme cu termen de finalizare personalizat. Tema poate fi alocată unui grup/clasă sau mai multor clase;
- Se pot realiza sondaje de opinie printre grupurile administrate;
- Se pot insera anunțuri pentru școală sau alte forme cu conținut digital – blog-uri, link-uri, imagini, video, documente, prezentări;
- Se pot crea și lansa teste (quiz-uri) ;
- Se poate oferi feedback la teste/teme.

Dezavantaje:

- Este în limba engleză;

- Materialele de predare/evaluare sunt încărcate în Library sub forma unor foldere, iar localizarea lor facilă de către elevi este condiționată de abilitatea profesorului de organizare, respectiv structurare a resurselor;
- Snapshot- generează teste standard doar în limba engleză.

2. GOOGLE CLASSROOM

Google Classroom este o aplicație pentru educație inclusă în pachetul G Suite for Education care a fost dezvoltată de către Google în colaborare cu profesorii pentru a-i ajuta să economisească timp și să își organizeze orele într-un mod eficient. În același timp, Google Classroom îi ajută pe profesori să comunice mai ușor și în timp real cu elevii, părinții și colegii lor, profesori. Google Classroom este o platformă web gratuită, cu o interfață disponibilă și în limba română, care integrează celelalte servicii G Suite pentru educație, precum: Google Docs, Google Slides, Google Sheets, Google Forms, Google Sites, Google Drive și Google Calendar.

Motive pentru care să folosești Google Classroom

1. **Aplicație gratuită și sigură** Aplicația Google Classroom nu conține reclame și nu folosește niciodată conținutul sau datele elevilor sau profesorilor în scopuri publicitare.
2. **Aplicație accesibilă oriunde și oricând** Se poate accesa Google Classroom cu orice navigator de Internet al unui computer (de ex. Chrome, Firefox, Internet Explorer, Safari) sau de pe dispozitivele mobile, deoarece Classroom este disponibilă pentru sistemele Android și iOS (descărcare din Google Play Store sau App Store pentru iOS).
3. **Ușor de configurat** Cu aplicația Google Classroom profesorii pot crea un curs și pot invita elevi și profesori colaboratori să se alăture cursului.
4. **Adăugarea facilă a elevilor la curs** Elevii pot să se alăture unui curs printr-un cod, oferind profesorului mai mult timp pentru a predă.
5. **Gestionarea a mai multe cursuri** Se poate să se reutilizeze postările cu anunțurile, temele și întrebările din fluxurile altor cursuri.
6. **Predarea împreună cu alți profesori** Pentru a putea gestiona activitățile și temele din cadrul fluxului, se pot invita până la 20 de profesori colaboratori pentru un singur curs Google Classroom.
7. **Crearea șabloanelor printr-un singur clic** Se pot crea fișiere individuale pentru fiecare elev, printr-un singur clic, distribuind șabloane de orice tip (documente, prezentări, foi de calcul, imagini etc.).
8. **Crearea materialelor de evaluare complexe** Adăugarea unor materiale la sarcinile de lucru, cum ar fi videoclipurile YouTube, chestionare cu Google Forms, fișiere de tip PDF și alte fișiere din dosarele Google Drive. Profesorii și elevii pot desena, pot scrie note și evidenția datele în aceste documente cu ajutorul aplicației Google Classroom de pe dispozitivele mobile.
9. **Personalizarea temelor** Adăugarea opțională a unui subiect pentru teme, care este utilizat pentru o filtrare eficientă și găsim rapidă; un termen de predare pentru temele elevilor pentru a putea vizualiza temele întârziate, temele nefinalizate și punctajul de evaluare în funcție de fiecare temă.
10. **Pregătirea conținutului unui curs în avans** Se pot programa anunțurile, întrebările și temele pentru a fi postate automat în fluxul cursului, la o anumită dată și la o anumită oră. Astfel, elevii vor avea acces la informații doar în momentul în care au nevoie de ele și se pot organiza mai bine.
11. **Crearea rapidă a sondajelor de opinie** Se poate posta o întrebare pentru elevi cu variante multiple de răspuns, apoi se pot vizualiza răspunsurile selectate de către elevi, direct din aplicația Google Classroom.

12. **Personalizarea temei cursului** Schimbarea modelului de culoare pentru curs, imaginii temei din galeria de poze implicite sau încărcarea unei fotografii nouă.
13. **Păstrarea resurselor într-un singur loc** Se poate crea o pagină de resurse a cursului pentru documente cum ar fi: programa cursului sau programa școlară, manuale electronice, modalitățile de evaluare, regulile clasei, catalogul virtual, metodologii, norme de lucru și de protecție, instrucțiuni de securitate și sănătate în muncă etc.
14. **Se lucrează în cel mai organizat mod** Google Classroom permite revizuirea muncii elevilor incluzând sarcini, întrebări, note și comentarii. Se poate vizualiza activitatea pentru un anumit curs sau pentru toate și sortarea a ceea ce trebuie revizuit. De asemenea, profesorii pot organiza fluxul cursului prin adăugarea de subiecte la postări și prin filtrarea acestora după subiectele selectate.
15. **Evaluarea și acordarea notelor rapid și ușor** Se pot sorta elevii alfabetic, se poate vizualiza cine a predat tema, notarea temelor și adăugarea comentariilor private. În plus, adnotarea și acordarea feedback-ului pentru teme, inclusiv din versiunea mobilă a aplicației. Google Classroom permite exportarea rezultatelor evaluărilor într-o foaie de calcul sau într-un fișier de tip CSV.
16. **Comunicarea rapidă, eficientă și în timp real** Profesorii au posibilitatea de a crea teme, de a trimite anunțuri și de a începe imediat discuții cu elevii de la curs. Aceștia interacționează între ei sau cu profesorii, distribuind resurse în fluxul cursului sau prin e-mail.
17. **Oferirea feedback-ului în timp real** Vizualizarea, comentarea și editarea fișierelor în care lucrează elevii, în timp real. Se pot face adnotări direct de pe dispozitivul mobil.
18. **Inițializarea dezbaterilor cu elevii și gestionarea discuțiilor** Se pot posta anunțuri, angaja elevii în discuții bazate pe întrebări sau muta subiecte importante pentru a fi poziționate primele în fluxul cursului. În plus, aplicația permite gestionarea permisiunilor pentru cei care pot face postări și excluderea din discuție a anumitor elevi, dacă se decide că aceștia și-au pierdut dreptul de a posta sau de a comenta în cadrul fluxului unui curs.
19. **Distribuirea conținutului printr-un singur clic** Cu ajutorul extensiei Trimiteti în Google Classroom se poate distribui către elevi sau colaboratori link-uri, videoclipuri și imagini de pe Internet.
20. **Comunicarea cu părinții** Profesorii pot invita părinții și tutorii să se înscrie pentru a primi prin e-mail un rezumat al cursului. Rezumatul Google Classroom pentru părinți include sarcinile de lucru ale elevilor sau temele nerealizate. De asemenea, părinții primesc anunțurile și întrebările postate de profesori în fluxul cursului la care s-au înscris.

Avantaje:

- Aplicațiile Google pentru educație nu conțin reclame și compania americană a anunțat recent că nu folosește datele din emailurile studenților.
- Classroom este un instrument care, potrivit CNET, va ajuta la integrarea tuturor serviciilor existente, ajutându-i pe profesori să dea teme și să înregistreze progresele elevilor, indiferent de forma în care sunt prezentate temele.
- Activitatea elevilor se înregistrează automat în Google Drive.
- Studenții pot comunica între ei.
- Profesorii pot posta anunțuri destinate elevilor.

Dezavantaje:

- Lipsa feedback-ului audio sau video.

- Acordarea notelor este o opțiune limitată.
- Excluderea comunicării face-to-face.
- Necesitatea conectării la Internet.
- Acces doar la cerere.

Observând numărul mult mai mare de avantaje decât al dezavantajelor, putem spune că utilizarea platformelor eLearning este o oportunitate oferită celor care doresc să obțină o formare continuă. Ea nu exclude educația clasică, în care sunt utilizate obiecte reale ca sursă de informare ci îi adaugă resursele virtuale. Este indicată o îmbinare între metodele clasice de învățare și evaluare și a celor eLearning pentru a obține performanțe în ceea ce privește dezvoltarea competențelor elevilor.

Bibliografie

1. Roșca, I.Gh., ș a, Informatica instruirii, Editura Economică, București, 2002.
2. Stancu, Al., Învățământul deschis la distanță, Tehnologii educaționale moderne, Universitatea „Al. I. Cuza”, Centrul pentru Învățământ deschis la distanță.
3. Vlada, M., 2003, E-Learning și Software educațional, CNIV-2003.
4. Lovink, G., Cultura digitală, Editura Idea Design &Print, Cluj Napoca, 2004.
5. Adăscăliței, A., Instruire asistată de calculator: didactică informatică, Polirom, 2007.
6. Mihaela Ilie, Radu Jugureanu, Otilia Ștefania Păcurari, Olimpius Istrate, Emil Dragomirescu, Dana Vlădoiu, Manual de instruire a profesorilor pentru utilizarea platformelor de elearning, Editura Litera International, București, 2008
7. Drăgănescu, M.,acad.(2001), Societatea informațională și a cunoașterii. Vectorii societății cunoașterii, Studiu tematic, Academia Romana, www.academiaromana.ro
8. Albeanu Grigore, Gherasim Zenovic, Andronie, Maria, (2014), Tehnologii de comunicație, multimedia și e-learning în educație, Note de curs, Biblioteca virtuală a Universității Spiru Haret.
9. Brut, M., Instrumente pentru e-learning: ghidul informatic al profesorului modern, Iasi, Polirom, 2006.
10. Carliner, S., An Overview of Online Learning (2nd edition). Amherst, MA: HRD Press, 2004.
11. Comisia comunităților europene, Memorandum asupra Învățării Permanente, Brussels, 30.10.2000
12. Cristea, V., Iosif, G., Marhan, A., Niculescu, C., Trăusan-Matu, S., Udrea, O., Sisteme inteligente de instruire pe Web, Editura Politehnica Press, Bucuresti, 2005.
13. Holotescu, C., Cursuri online în învățământul superior de calculatoare, Simpozionul “Tehnologii educaționale pe platforme electronice în învățământul ingineresc”, mai 2003, Bucuresti
14. Ioniță, A., Organizational Learning – a Sustainable Competitive Advantage, Proceedings of the International Symposium OL-KWM 2005.
15. Moise, G., Contribuții la modelarea și conducerea proceselor de instruire online, utilizând tehnici de inteligență artificială, Universitatea Petrol-Gaze din Ploiesti, 2008.
16. Ghilic-Micu, B., Stoica, M., Managementul proceselor de e-learning bazate pe tehnologia informației și comunicațiilor, Workshop - Managementul proiectelor informatice, Bucuresti oct. 2004.

Metode inovatoare în învățare:

Transformăm clasa într-un spațiu de descoperire și creativitate

Prof. Alina Turcescu

Colegiul Național "Ion C. Brătianu", Pitești

Introducere

În lumea educației moderne, metodele tradiționale de predare se transformă rapid, lăsând loc inovației și creativității. Profesorii și elevii deopotrivă sunt încurajați să exploreze noi abordări pentru a face învățarea mai captivantă, eficientă și adaptată la nevoile secolului 21. Acest articol își propune să exploreze câteva dintre cele mai promițătoare metode inovatoare care pot fi aplicate în sala de clasă.

1. Învățarea bazată pe proiecte

Învățarea bazată pe proiecte transformă elevii din receptori pasivi de cunoștințe în investigatori activi. Prin învățarea bazată pe proiecte, elevii sunt implicați în proiecte complexe, adesea interdisciplinare, care le permit să exploreze probleme reale și să dezvolte soluții practice. Această abordare favorizează gândirea critică, creativitatea și lucrul în echipă.

2. Tehnologia educațională

Tehnologia educațională include utilizarea platformelor de învățare online, aplicațiilor educaționale, realității augmentate și virtuale. Aceste tehnologii oferă oportunități de învățare personalizate și acces la o gamă largă de resurse, depășind barierele geografice și temporale.

3. Învățarea inversată

Modelul acesta inversează abordarea tradițională a învățării. Elevii studiază materialul acasă, iar timpul de clasă este dedicat discuțiilor aprofundate, rezolvării problemelor și activităților practice. Aceasta încurajează o înțelegere mai profundă și permite profesorilor să se concentreze pe asistență personalizată.

4. Învățarea socială și emoțională

Învățarea socială și emoțională pune accent pe dezvoltarea abilităților sociale și emoționale, cum ar fi empatia, colaborarea și autoregularea. Aceste competențe sunt vitale pentru succesul personal și profesional pe termen lung.

5. Jocurile educaționale

Jocurile educaționale aplică elemente de joc în educație pentru a spori motivația și angajamentul. Sistemele de puncte, nivele și recompense fac procesul de învățare mai atractiv și interactiv.

6. Învățarea bazată pe competențe

Această abordare se concentrează pe stăpânirea competențelor și abilităților specifice, oferind un parcurs de învățare mai flexibil și personalizat.

7. Metode de învățare colaborativă

Lucrul în echipă și proiectele colaborative încurajează elevii să învețe unii de la alții, dezvoltând abilități de comunicare și colaborare esențiale.

8. Microînvățarea

Microînvățarea implică sesiuni scurte de învățare, concentrate pe subiecte specifice. Aceasta facilitează învățarea în doze mici, eficiente și ușor de gestionat.

9. Adaptarea curriculei la interesele elevilor

Personalizarea învățării prin adaptarea conținutului la interesele elevilor poate crește angajamentul și motivația acestora.

10. Învățarea prin predare

Elevii își împărtășesc cunoștințele și înțelegerea cu colegii, oferind o perspectivă diferită și consolidând propriile cunoștințe prin predare.

Concluzie

Adoptarea acestor metode inovatoare în învățare poate transforma clasa într-un spațiu vibrant de descoperire și creativitate, sporind motivația și curiozitatea elevilor către învățare și, implicit, nivelul rezultatelor lor școlare.

Bibliografie:

<https://www.teachthought.com/the-future-of-learning/innovative-strategies/>

<https://ahaslides.com/blog/best-tools-for-educators/>

<https://educationadvanced.com/resources/blog/innovative-teaching-strategies-nine-techniques-for-success/>

Educația nonformală de tip outdoor

Prof. TURCU ȘTIOLICĂ Ovidiu-Nicolae

Liceul Energetic

Când ne gândim la educație și la locul în care are loc, probabil că mintea duce mai întâi la un mediu convențional de clasă. O cameră mare, în interiorul unei școli, cu birouri îndreptate spre o tablă și poate un proiector. Acest tip de mediu de învățare a rezistat testului timpului și, cu siguranță, are virtuțile sale - dar nu este singurul cadru în care poate avea loc învățarea. De fapt, educatorii au explorat alternative în aer liber la sala de clasă tradițională de zeci de ani. Dar ce este mai exact educația în aer liber? Există beneficii de a învăța în aer liber?

Istoria educației moderne în aer liber își poate avea rădăcinile încă din anii 1940, când educatorul Kurt Hahn și omul de afaceri Lawrence Holt au format programul Outward Bound în Aberdovey, Țara Galilor. În cea mai veche versiune, programul a fost un curs de o lună de supraviețuire în sălbăcie conceput pentru a promova „aptitudinea fizică, întreprinderea, tenacitatea și compasiunea în rândul tinerilor”. Scopul programului a fost de a preda tinerilor abilități de supraviețuire, plasându-i în medii naturale și oferindu-le oportunități realiste de a-și folosi noile abilități practice. Acest lucru era diferit de cursurile tipice de abilități de supraviețuire ale vremii, care aveau tendința de a fi bazate pe clasă și îndepărtate de condițiile reale ale cadru natural. Învățând aceste abilități de supraviețuire într-un mediu provocator, Hahn și Holt au sperat că elevii lor vor dezvolta sentimente de încredere pe tot parcursul vieții și o mai bună înțelegere a modului în care oamenii depind unii de alții.

Programul original Outward Bound a pregătit scena pentru dezvoltarea altor programe similare pe tot globul. În anii 1960, Outward Bound s-a extins în Statele Unite și, în cele din urmă, a devenit operațiunea de amploare care este astăzi. În prezent, există multe programe active de educație în aer liber care deservește sute de mii de copii și tineri pe an, toate cu scopul de a le permite elevilor să experimenteze în aer liber și să dezvolte abilități de viață.

Ce este educația outdoor?

Astăzi, educația outdoor poate lua forme diferite, în funcție de obiectivele intenționate ale educatorilor și de spațiul exterior disponibil. Este flexibil și poate fi la fel de intens ca o excursie de campare de o săptămână (precum programele originale) sau la fel de simplu ca o plimbare de zece minute printr-o grădină urbană. În realitate, orice spațiu exterior este suficient, rural sau urban. Singura cerință este ca elevii să-și părăsească sălile de clasă și să participe la o experiență educațională organizată, în aer liber.

Educatorii outdoor conduc elevii prin activități care îi încurajează să gândească profund și să interacționeze cu viața din afară. Când copiii învață științe, scoaterea lor în aer liber poate fi o modalitate excelentă de a arăta exemple și aplicații din lumea reală ale conținutului științific. Experiențele în aer liber pot îmbunătăți înțelegerea de către elev a unui concept, arătându-le cum funcționează cu adevărat în afara unui manual sau a unei săli de clasă. De exemplu, o plimbare printr-o grădină ar putea fi folosită pentru a le arăta elevilor ciclul de creștere al unei flori, de la sămânță la o plantă complet matură. Sau, o excursie pe teren la un spațiu verde din apropiere ar putea fi folosită pentru a educa elevii cu privire la ecosistemele lor locale. Aceste activități de școlarizare în aer liber oferă elevilor o oportunitate autentică de a exercita și de a dezvolta un sentiment mai mare de conștientizare a mediului.

Cu puțină creativitate, educația în aer liber poate fi chiar împinsă dincolo de o oră de știință. Dacă predați limba engleză, timpul petrecut în aer liber poate servi drept sursă de inspirație pentru o scriere creativă. Pietrele și crenguțele colectate în timp ce sunt afară pot fi folosite ca instrumente de manipulare pentru o activitate de matematică. Un exercițiu de team-building desfășurat în aer liber poate fi o modalitate perfectă de a preda concepte de studii sociale - cum ar fi modul în care se formează și funcționează comunitățile. Posibilitățile sunt nelimitate!

Care sunt beneficiile educației în aer liber?

Pe lângă faptul că este o modalitate distractivă de a-i determina pe elevi să se implice și să fie entuziasmați de învățare, beneficiile învățării în aer liber sunt vaste. Aceste beneficii pot

îmbunătăți starea de sănătate a elevului și, la rândul lor, îi pot ajuta să aibă rezultate bune la școală. De exemplu, timpul petrecut în aer liber permite elevilor să se expună la lumina soarelui. Expunerea la soare ajută la menținerea în armonie a ciclurilor de somn, făcând mai ușor să adormi noaptea. Elevii care au un program de somn sănătos sunt mai puțin probabil să raporteze că se simt deprimați, anxioși sau neconcentrați, simptome care pot face dificilă participarea pe deplin la curs.

Nivelurile de stres pot fi, de asemenea, afectate de timpul petrecut învățând afară. Cantitatea de stres pe care o simțim este influențată de un hormonul cortizol. Într-un organism sănătos, nivelurile de cortizol ar trebui să fie ridicate atunci când ne trezim prima dată și apoi scad în jurul prânzului. O echipă de cercetători germani a efectuat un experiment în care au măsurat nivelurile de cortizol la două grupuri de elevi pe tot parcursul zilei de școală. Un grup a petrecut timp în aer liber în fiecare zi; un grup nu a făcut-o. Ei au descoperit că grupul care a ieșit în aer liber a arătat scăderea sănătoasă a cortizolului în jurul prânzului - un beneficiu cert al educației în aer liber. Grupul care nu a ieșit în aer liber nu a arătat scăderea. Au rămas la un nivel crescut de stres, ceea ce probabil a afectat modul în care s-au simțit și s-au comportat în clasă. Chiar și o perioadă scurtă de timp în aer liber poate afecta pozitiv sănătatea mintală a unui elev.

Beneficiile pentru sănătate ale educației în aer liber nu se opresc aici! Pentru copiii cărora le place să se murdărească, atingerea pământului le poate crește nivelul de serotonină. Copiii cu ADHD pot experimenta mai puțină neatenție și hiperactivitate după ce au petrecut timp în aer liber. Atât adulții, cât și copiii experimentează o scădere a tensiunii arteriale în timp ce sunt afară. Alergarea, săriturile și cățărutul ajută copilul să rămână sănătos din punct de vedere fizic. Incorporarea școlii în aer liber în practica educațională vă poate ajuta elevii în moduri la care s-ar putea să nu vă gândiți.

Activitățile includ sporturi recunoscute cu o componentă de aventură, cum ar fi orientarea sau navigația, activități de agrement în aer liber, cum ar fi campingul sau mersul pe deal și activități în aer liber concepute în mod special pentru impactul lor educațional, cum ar fi traseele de frânghie, traseele și provocările de inițiativă. Educația în aer liber este în primul rând o abordare a predării și învățării prin aceste activități și experiențe. Firul comun este concentrarea asupra rezultatelor pozitive în educația personală și socială. În timp ce educația

în aer liber are o identitate distinctă și o contribuție educațională distinctivă, există suprapuneri semnificative între educația în aer liber și educația fizică, și educația în aer liber și educația pentru mediu, fiecare întărindu-se pe cealaltă. Educația în aer liber completează și alte activități din programa școlară mai largă, cum ar fi artele spectacolului, care au unele dintre aceleași rezultate în educația personală și socială.

Următoarea generație de lideri outdoor

Cercetarea este clară că educația în aer liber are beneficii academice, emoționale și de sănătate bogate pentru tinerii de astăzi. De asemenea, îi poate întreprinde acțiunii pentru mediu! Atunci când elevii au experiențe educaționale semnificative în exterior, ei pot dezvolta o înțelegere mai profundă a naturii. Odată ce această înțelegere a fost construită, elevii pot continua să aprecieze peisajele lor naturale și locale și să lucreze pentru a le conserva. Pe măsură ce provocările de mediu devin tot mai presante cu fiecare zi, este esențial ca educatorii să-și ajute elevii să aprecieze importanța naturii. Oferind oportunități studenților de a activa outdoor, puteți contribui la motivarea unei noi generații de ecologiști!

Bibliografie

- ✓ Brookes, Andrew. "Outdoor Education: Environmental Education Reinvented, or Environmental Education Reconceived?" *Australian Journal of Environmental Education*
- ✓ Lock, Roger. "Environmental education." *Journal of Biological Education*
- ✓ Saraç, Esra, and Rabia Sarıkaya. "Pre-Service Elementary Teachers' Environmental Identities and Materialistic Tendencies Towards The Environment: Moral Reasoning Based Environmental Education." *Journal of Qualitative Research in Education*

VIZIUNE ASUPRA VIITORULUI

EDUCAȚIA STEM

Prof.Udrescu Luminița

Liceul Tehnologic “Arhimandrit Chiriac Nicolau”

Vânători-Neamț, Neamț

Trăind cu și prin copii, conștientizezi cu fiecare zi alături de ei că, indiferent de vârstă, trebuie încurajați să gândească profund, astfel ca ei, să aibă șansa de a deveni lideri care pot rezolva cele mai puternice provocări cu care se confruntă viitorul tuturor. Educația STEM pune bazele unei deschideri către probleme cu care, se vor întâlni mai târziu. Aceasta este conceptul educațional care se bazează pe procesul de formare și educație al elevilor în patru domenii: știință, tehnologie, inginerie și matematică, folosind o abordare multidisciplinară și aplicată, fiind puncte de acces pentru ghidarea anchetei, dialogului și gândirii critice a elevilor. Ceea ce descoperim la final sunt oameni care își asumă riscuri, se implică în învățarea experiențială, persistă în rezolvarea problemelor, îmbrățișează colaborarea și lucrează prin procesul creativ. Rezultatul acestui mix propune un mediu atractiv de învățare pentru copii, unde se pune accent pe aplicarea metodelor învățate zi de zi. Proiectele STEM promovează învățarea prin experiment, permit explorarea deschisă și investigarea, identificarea problemelor de rezolvat și găsirea soluțiilor potrivite. Când copiii crează, construiesc și explorează, învățarea are sens pentru ei. Avantajele acestei educații cuprind: dezvoltarea abilităților de rezolvare a problemelor, pregătirea pentru viitoarele provocări tehnologice, dezvoltarea creativității și a gândirii inovatoare, încurajarea colaborării și a lucrului în echipă, conectarea cu lumea reală prin exemple practice

Există și provocări ale acestei educații:

-scăderea interesului și a participării elevilor în domeniile STEM-lipsa de resurse, învechirea programei școlare, lipsa de implicare a părinților

-lipsa de profesori calificați în domeniile STEM- mulți profesori pot fi insuficient pregătiți din cauza cererii ridicate de specialiști

-dificultatea în a atrage și reține femeile și minoritățile- obiectivul este eliminarea diferențelor,lucru dificil, având în vedere stereotipurile existente

-lipsa de resurse financiare- educația necesită investiții pentru a fi eficientă, iar resursele pot fi limitate sau insuficiente

-învechirea și stagnarea programelor școlare- trebuie să țină pasul cu schimbările rapide din acest domeniu și să se integreze cele mai noi abordări de învățare

-integrarea tehnologiilor digitale în educație- pentru ca educația să fie eficientă

Activitățile acestei educații se aseamănă cu experimentele științifice, însă aici nu este doar știință, ci și alte elemente din jurul copilului, stârnind astfel curiozitate și interes în a explora lumea înconjurătoare.Scopul acestei educații este de a crea un mediu de învățare în care copiii folosesc abilitățile din aceste domenii pentru a rezolva probleme reale.Ceea ce diferențiază educația STEM de cea tradițională este învățarea mixtă, ce le demonstrează elevilor cum metoda științifică poate fi aplicată în viața de zi cu zi, dezvoltându-le gândirea bazată pe calcul și se concentrează pe rezolvarea problemelor prin aplicarea soluțiilor din viața reală, acest tip de educație putând începe de la vârste mici. STEM este o metodă activă, aplicată, constructivă spre deosebire de orele clasice unde elevul ascultă. Copiii indiferent de vârstă trebuie încurajați să gândească, astfel încât să aibă șansa de a deveni inovatori și lideri care pot rezolva cele mai presante provocări.Cel mai bun mod de a cultiva dragostea pentru învățatură este de a încuraja curiozitatea, copiii trebuie încurajați de mici să pună întrebări, să exploreze și să se joace.Educația STEM permite copiilor să întrebe, să se întrebe, să experimenteze, să exploreze acestea ducând la descoperiri și invenții, le oferă avantajul de a controla învățarea pentru a prelua sarcina mai ușor și a se implica în a face lucrurile să se întâmple.Din ce în ce mai mulți părinți caută modalități de a stimula interesul copiilor pentru domeniile STEM pentru că au apărut oportunități de locuri de muncă în acest domeniu.Căile de învățare îi inspiră pe elevi despre tehnologiile viitoare, face legături între învățarea actuală și cea viitoare și drumul în carieră,leagă învățarea de contexte locale,regionale, naționale și globale, construiește legături cu comunitatea, industria și partenerii din domeniul educației,dezvoltă informații despre relevanța STEM în societate și lumea muncii. Această educație oferă acces și provocare pentru toți copiii,folosește o abordare diferențiată a planificării, predării și evaluării,crează rezistență și o mentalitate de creștere tuturor copiilor atunci când se confruntă cu provocări și incertitudine. Ea folosește abordări pedagogice centrate pe elev, care permit autodirecția, colaborarea, rezolvarea problemelor și managementul proiectelor, dezvoltă capacitățile generale și, în special, gândirea creativă, alfabetizarea și calculația în setări de învățare aplicate și contextualizate, stimulează inovația prin crearea, proiectarea și producerea de soluții la probleme. Aici, profesorul acționează ca un mentor ce ghidează copilul spre dezvoltare,organizează informațiile pe care le transmite elevilor într-un

mod mai ușor de înțeles,evaluarea o face pe bază de proiecte, pe munca în echipă, pe cooperarea din timpul evaluării.

Concluzie:Pentru a îmbunătăți această educație, trebuie să încurajăm diversitatea și incluziunea în domeniile STEM. Această educație nouă este esențială pentru viitorul nostru și al economiei globale, trebuie să fie o prioritate pentru educatori, factori de decizie și părinți. Sunt necesare investiții vizibile pentru a asigura un viitor mai bun pentru toți oamenii.Deci, împreună putem îmbunătăți nu numai viețile noastre personale, ci și lumea în care trăim.

Bibliografie:

<https://maraandtom.ro/educatia-stem>

<https://ibn.idsi.md>

<https://ro.scribd.com>

<https://www.thelearningapps.com>

Nick Arnold- Educația STEM. Descoperă tehnologia, Editura Litera Internațional,2018

<https://www.edu.ro/sites/default/files/SMART.Edu%20-%20document%20consultare.pdf>

Abordări inovative pentru învățare activă

prof. Aura Ungureanu

Dinamica vremurilor noastre impune învățare inovatoare, prin contribuția sa esențială la modelarea multidimensională și anticipativă a capitalului uman. Eficacitatea învățării este ilustrată de capacitatea individului de a rezolva cu ușurință, promptitudine și rapiditate, diverse situații-problemă, cu un grad tot mai mare de dificultate, de a face față cu succes oricăror cerințe și provocări.

Performanța de rezolvare a problemelor, în raport cu efortul depus pentru realizarea acestora, măsoară eficiența activității noastre, inclusiv a învățării.

Elevii sunt mai motivați să se implice în învățare atunci când:

- identifică legături clare între acțiuni specifice și realizări;
- percep mediul ca fiind propice învățării;
- sunt valorizați în actul învățării ;
- au un sens precis al scopului învățării;
- experimentează emoții pozitive față de activitățile de învățare.

Educația STEM se concentrează pe abilitățile universale de alfabetizare: creativitate, gândire critică, rezolvare de probleme și învățare colaborativă.

De ce STEM? STEM este un curriculum bazat pe ideea de educare a elevilor cu ajutorul a patru discipline diferite: științe, tehnologie, inginerie și matematică – într-o abordare interdisciplinară și aplicată. Această abordare combinată încurajează experiența practică și le oferă copiilor șansa să aplice cunoștințe relevante, „din lumea reală”, chiar la clasă sau acasă. Ea îmbină aceste discipline pentru a preda „abilitățile secolului XXI” sau instrumentele pe care elevii trebuie să le aibă dacă doresc să reușească în joburile din viitor.

Ceea ce diferențiază STEM de educația tradițională (bazată pe știință și matematică) este învățarea coezivă, mixtă, ce le demonstrează copiilor cum metoda științifică poate fi aplicată în viața de zi cu zi. Le dezvoltă gândirea bazată pe calcul și se concentrează pe rezolvarea problemelor prin aplicarea soluțiilor din viața reală, acest tip de educație putând începe de la cele mai mici vârste. Spre deosebire de lecțiile clasice din sistemul tradițional de învățământ, unde profesorul predă și copilul ascultă, STEM este o metodă activă, aplicată, constructivistă, de a „învăța prin a face”. Este vorba despre faptul că elevii vor lucra în sala de clasă asemănător unui om de știință sau a unui inginer: observând, adresând întrebări, formulând idei, ipoteze, experimentând și punând în practică ceea ce descoperă, formulând și transmițând concluziile.

Învățarea contextuală presupune ca elevul să găsească soluții la o problemă, un joc, o situație propusă de profesor. Acest tip de învățare, foarte intuitiv și actual, se face prin exploatarea tehnicilor și tehnologiilor de tip:

- “context-aware” - sisteme care se adaptează la contextul în care sunt utilizate;
- “gamification” - transpunerea unui context obișnuit de învățare într-o situație asemănătoare unui joc.

Există o serie de aplicații pentru desktop sau pentru smartphone ce fac procesul de învățare mai atractiv, mai adaptat progresului tehnologiei și cerințelor elevilor. Acestea au fost: Plickers, Mentimeter, QuiverVision, ClassDojo, WordArt, JeopardyLabs, Dobblemania, Actionbound,

Tinkercard, Wix. Am folosit Scratch for coding (limbaj de programare) și Arduino (placa de dezvoltare cu un singur microcontroler ce permite dezvoltarea unor proiecte multidisciplinare mult mai accesibile) pentru a construi un sistem de semnalizare, un semafor și un vehicol. Cunoștințele dobândite/îmbunătățite oferă posibilitatea unor noi abordări în procesul instructiv-educativ: interdisciplinaritate și aplicare în contexte diferite - abordări STEM.

Aplicația Plickers - Este un instrument interactiv și totodată, o modalitate versatilă de a crea teste de tip grilă și adevărat/fals pentru elevi. Profesorul are posibilitatea să-și formuleze întrebările, numărul de răspunsuri, tipul de răspunsuri, poate adăuga imagini pe baza cărora va adresa întrebările. Elevii nu au nevoie de lucrare scrisă, deoarece aplicația permite proiectarea (cu ajutorul unui videoproiector) întrebărilor și a variantelor de răspuns, aceștia răspunzând doar prin ridicarea unui card (unic prin formă și personalizat) ce este oferit gratuit de aplicația Plickers. Avantajele acestui tip de evaluare online sunt multiple, atât pentru elevi, cât și pentru profesori. Elevii se simt mult mai confortabil știind că participă la un nou mod de a fi testați și că această nouă metodă implică și gadgeturi și aplicații pe care ei le folosesc zilnic (Internet, tabletă, smartphone). Elevii sunt câștigați și prin faptul că la finalul testului pot primi scorul/nota pe loc, aplicația afișând pentru fiecare participant la test răspunsurile corecte și pe cele incorecte. Elevii mai pot primi și fișa individuală cu răspunsurile date, astfel încât să se poată realiza autoevaluarea și autocorectarea, care se pot face direct în clasă. Notarea este obiectivă, pe măsura cunoștințelor elevilor. Aplicația oferă reprezentări grafice cu răspunsurile elevilor, dând posibilitatea profesorului de a realiza mai ușor ierarhizarea răspunsurilor. Primele trei întrebări care au primit cele mai slabe răspunsuri din partea elevilor sunt afișate, reprezentând un feed-back pentru profesor, cu privire la cele mai importante elemente asupra cărora trebuie să se revină în perioada ce urmează testului. Notele finale, precum și răspunsurile elevilor la fiecare întrebare sunt centralizate într-un tabel care poate fi exportat în Excel, astfel încât aceste date pot fi prelucrate ulterior sau stocate. Acestea sunt arhivate în cadrul aplicației și pot fi accesate ușor prin indicarea clasei și a datei la care a fost dat testul. Testul poate fi ulterior modificat, editând întrebările, răspunsurile sau ordinea lor. Aplicația Plickers oferă gratuit cardurile pentru răspunsuri (ce pot fi imprimate și laminate) pe care profesorul le poate duce și folosi la orice clasă (fiecare card are un număr, și poate fi atribuit câte unul fiecărui elev din clasă). Fiecare latură a cardului reprezintă varianta de răspuns pe care elevul o va arăta pentru a fi scanată.

Quivers - aplicație pentru tablete, cu ajutorul căreia imaginile pot fi însuflețite. Este un instrument care îmbină colorarea fizică cu experiența interactivă bazată pe combinarea lumii reale cu elemente din lumea virtuală - tehnica realității augmentate. Tablourile colorate sunt întotdeauna distractive. Ele permit elevilor să își manifeste propria viziune artistică asupra peisajelor, obiectelor sau șabloanelor colorate. Prin scanare, prind viață într-o realitate 3D toate formele colorate, care "evadează" la propriu din pagină. Colorarea ajută la dezvoltarea abilităților motorii fine, reduce stresul și oferă posibilitatea exprimării creative. Experiența Quiver poate fi extinsă prin introducerea unor teme educaționale care vor implica elevii și vor completa lecțiile la clasă.

Mentimeter - este o aplicație care îți permite să interacționezi cu un grup de elevi în timp real. Este un instrument pentru sondaje/evaluare, unde poți adresa întrebarea și elevii îți pot da răspunsul folosind un telefon mobil sau orice alt dispozitiv conectat la internet. Permite profesorului să creeze teste care să conțină itemi de diferite tipuri: cu alegere duală, cu alegere multiplă, cu răspuns scurt sau

să aplice diferite sondaje și chestionare. Pe lângă strategiile de evaluare de bază, activitatea se poate desfășura pe echipe sau contra timp; profesorul poate accesa rezultatele elevilor în timp real, oferind feed-back imediat. De asemenea, profesorii pot accesa datele on-line și le pot tipări.

Dobble - Jocul Dobble este un joc de percepție vizuală în care jucătorii trebuie să găsească imaginea identică între două cărți. (Imaginea poate fi de dimensiuni diferite, fiecare carte este unică și are doar o singură imagine comună cu alte cărți din joc).

Classdojo - classdojo.com este o aplicație care permite profesorilor să împărtășească rapoarte privind comportamentul și performanțele elevilor cu părinții, prin intermediul telefonului. ClassDojo este un instrument online gratuit pentru managementul clasei de elevi, prin intermediul căruia profesorii pot ține evidența comportamentului elevilor în timpul orelor, prezența elevilor, cronometrarea activităților și comunicarea cu părinții. Programul alocă automat un avatar amuzant fiecărui elev, care poate fi schimbat. Pot fi utilizați descriptori de comportament prestabiliți sau îi putem personaliza noi. Se pot acorda puncte fiecărui elev în parte, dar și întregii clase. Utilizarea acestei aplicații în timpul orei de curs poate ajuta la creșterea motivației elevilor de a se implica mai mult în activități, atât prin competitivitate cât și prin munca în echipă. Când un elev primește un punct, Dojo emite un sunet. Astfel, ceilalți elevi se vor strădui să finalizeze sarcina de lucru individual. Dacă dorim să valorificăm spiritul de echipă, atunci setăm ca scop atribuirea unui punct pentru toată clasa, cu condiția ca fiecare elev să finalizeze sarcina de lucru și le permitem să se ajute între ei. Un alt avantaj al acestui instrument este faptul că părinții pot urmări comportamentul elevului. Trebuie doar să realizăm o bază de date cu adresele de e-mail ale părinților și să le dăm acestora codul de acces, cu ajutorul căruia se pot loga oricând să verifice progresul. Putem seta, de exemplu, ca părinții să primească vinerea, pe e-mail, un raport pentru întreaga săptămână.

Tinkercad - este o aplicație on-line gratuită, care permite realizarea de desene 3D. Toate desenele realizate cu această aplicație sunt salvate în contul tău. Ai posibilitatea să revii oricând asupra lor. Desenele realizate cu aplicația Tinkercad pot fi apoi tipărite la o imprimantă 3D.

Prezi - este o aplicație care îți permite să construiești prezentări, se prezintă ca o planșă, teoretic infinită, unde îți poți împărtăși ideile pe care vrei să le prezinți, ecranul poate fi programat să treacă de la o idee la alta, prin translație, rotație și zoom, cu imagini în interiorul altor imagini sau cuvinte mici ascunse în alte cuvinte.

WordArt - este un creator online de artă "cuvinte cloud" care permite crearea cu ușurință a unor imagini prin aranjarea potrivită a unor cuvinte predefinite, realizând astfel un design grafic deosebit, ActionBound - aplicație digitală interactivă - căutători de comori - utilă în descoperirea unor indicii (informații, locuri, etc)

Bibliografie:

- *Educația STEM. Descoperă știința. Universul materiei*, Editura: Litera
- *Educația STEM. Descoperă tehnologia. Materiale, sisteme, roboți*, Editura: Litera
- <https://creeracord.com/>
- <https://get.plickers.com/>
- <http://www.quivervision.com/coloring-packs/>
- <https://www.mentimeter.com/blog/interactive-classrooms/top-icebreakers-for-the-classroom>

- <https://www.mentimeter.com/blog/interactive-classrooms/interactive-quizzes-to-make-the-classroom-fun>
- <https://www.youtube.com/watch?v=JS4xAxrpcH8>
- <https://www.classdojo.com/>
- <https://www.tinkercad.com/>
- <https://prezi.com/>
- <https://wordart.com/>

Incluziunea copiilor cu CES în învățământul de masă

Văduva Ioana Alexandra, GPP Ostroveni 2, Rm. Vâlcea, jud. Vâlcea

Deși este privit cu reticență la nivel național, a fost dezvoltat și în România sistemul de educație incluzivă. Școlile incluzive și educația incluzivă pe care acestea o pun la dispoziție tuturor copiilor, în mod egal, asigurându-se înlăturarea discriminării de orice tip, au devenit principiu de bază în educație și o modalitate de asigurare a accesului tuturor copiilor la același tip de educație.

Copiii cu diverse dificultăți erau de obicei îndrumați către clase speciale, amenajate în interiorul școlilor normale, către școli speciale sau acolo unde cazul o impunea, erau internalizați în instituții specializate. Specialiști în psihopedagogia specială, au dovedit că o intervenție timpurie și o integrare a copiilor cu CES datorat unor dificultăți sau deficiențe minore și medii în clase normale, aduc rezultate notabile în recuperarea acestor copii, rezultate cu mult mai bune decât în cazul integrării copiilor în clase speciale, înconjurați de alți copii cu aceleași dificultăți.

Se dezvoltă astfel conceptul de incluziune bazat pe mai multe principii menite să asigure accesul copiilor nu doar formal și spațial, ci o integrare totală a acestora în colectivele școlare.

Printre aceste principii se pot menționa: valorizarea diversității; dreptul de a fi respectat; demnitatea ființei umane; nevoile individuale înțelese ca cerințe individuale; planificarea; responsabilitatea colectivă; dezvoltarea relațiilor și culturii profesionale; dezvoltarea profesională; șanse egale.

Incluziunea deplină a copiilor, concept ce asigură de fapt accesul copiilor cu CES la învățământul public, este facilitată de mai mulți factori, printre care se pot menționa: cultura școlii sau mediul educațional, strategiile sau politica educațională și practica sau modalitatea de implementare a strategiilor, modalitatea reală de abordare a copiilor cu dificultăți de învățare în școală.

Cultura școlii sau mediul educațional prezent într-o instituție se referă de fapt la modul în care cadrele didactice ce fac parte din aceea instituție școlară privesc educația incluzivă și împărtășesc filozofia care stă la baza acesteia, și de asemenea la modul în care instituția școlară este privită de societate și de comunitatea căreia îi aparține.

Strategia sau politica educațională se referă la plasarea abordării incluzive în nucleul dezvoltării școlare, astfel încât aceasta să se reflecte în toate strategiile și să nu fie privită ca o nouă strategie, distinctă de toate celelalte, care se adaugă la cele existente. Conceptul de educație incluzivă trebuie să se reflecte în toate documentele de planificare școlară.

O școală incluzivă este o școală care se ghidează după principii în care sunt valorizați fiecare copil și fiecare părinte prin individualizare, sunt integrați în mod egal în activitățile desfășurate la nivelul întregii școli, activități desfășurate de cadrele didactice în plină colaborare în interiorul școlii și al comunității. În interiorul acestor unități au fost elaborate diverse strategii didactice care să faciliteze incluziunea copiilor cu CES. Printre acestea se pot enumera metoda lucrului cu grupul și instruirea diferențiată, ce se bazează pe particularitățile de vârstă ale copiilor.

Metoda lucrului cu grupul este o metodă elaborată în sprijinul copiilor cu dificultăți de învățare și le oferă acestora ocazia de a colabora cu ceilalți prin activități comune. Organizarea eficientă a activității din perspectiva acestei metode implică mai multe tipuri de grupări:

- grupuri de schimb - realizează schimburi de idei pentru o temă dată;
- grupuri de lucru dirijate - participarea tuturor membrilor grupului la schimbul de idei și evaluarea înțelegerii;
- grupuri de discuție - presupune abordarea eficientă a problemei în grup și găsirea în comun a soluției, precum și numirea unui moderator de grup, a unui observator al participării la discuții și a unui raportor al rezultatelor;
- grupuri de cercetare - presupune desfășurarea în comun a unui proiect;
- grupuri de analiză creatoare - presupune studiul în comun a unei probleme delicate și controversate;
- grupuri de stimulare - se folosesc experiențele de viață ale copiilor și discuțiile se poartă pornind de la intuițiile acestora folosind jocul de rol;
- grupuri de clarificare a valorilor - permit elevilor să-și precizeze propriile lor valori și să înțeleagă punctul de vedere al celorlalți;
- întâlnirea clasei - este un mod de lucru potrivit pentru a modifica comportamentele inadecvate și de a responsabiliza elevii.

Instruirea diferențiată este o altă metodă de lucru elaborată în activitatea cu copiii deficienți sau cu dificultăți de învățare. Aceasta presupune personalizarea sau individualizarea demersului instructiv-educativ în raport cu setul de observații și examinarea cerințelor individuale (specifice fiecărui copil), devenind de asemenea un mijloc de ameliorare a educației, prin luarea în calcul a particularităților evoluției și dezvoltării fiecărui copil în parte.

Instruirea diferențiată are în vedere structura învățământului, conținutul învățământului, organizarea colectivității școlare și a activității didactice, metodologia didactică și relația pedagogică dintre educator și educat.

În lucrul cu copiii cu dificultăți de învățare, cadrele didactice trebuie să cunoască și să utilizeze o gamă diversificată de strategii didactice care să sprijine rezolvarea dificultăților de învățare în clasă, fiind de asemenea necesar ca profesorul să îndeplinească mai multe cerințe:

- să cunoască bine dificultățile de învățare ale fiecărui elev, modul lor de manifestare și domeniul în care apar;
- să se asigure că elevii aflați în situație dificilă au achiziționat aptitudinile prealabile;
- să adapteze materialul didactic folosit la fiecare temă;
- să procure materialul de sprijin atunci când este nevoie;
- să-și rezerve un timp necesar în fiecare oră pentru a evalua eficacitatea activităților de învățare și predare;
- învățătorul/profesorul clasei trebuie să organizeze situații de învățare variate la care să participe toți elevii, inclusiv cei cu dificultăți;
- învățarea trebuie să se producă într-un mediu stimulat și adecvat pentru toți copiii, deci și pentru cei care primesc o intervenție suplimentară în afara clasei.

Cadrul didactic trebuie să elaboreze un curriculum adaptat nevoilor copiilor deficienți și trebuie să fie capabil de a utiliza strategii diverse în predarea curriculumului, precum:

• oferirea ajutorului pentru dezvoltarea abilităților organizatorice și posibilitatea de a le folosi,

• o atentă supraveghere și îndrumare,
• sarcini de lucru împărțite în etape mai mici, realizabile de către toți copiii,
• găsirea oportunităților frecvente de a oferi feedback și de a se asigura că primește feedback,

• informații în scris, care nu sunt complexe sau extinse,
• folosirea semnelor și simbolurilor în clasă pentru a evidenția informațiile cheie sau pentru a facilita comunicarea,

• evitarea activităților extinse în scris, utilizarea mai des a dialogului și conversației,
• ajutor și sprijin pentru prezentarea rezultatelor muncii lor și accesul la echipamente TIC,

• strategii pentru prezentarea conceptelor matematice pe etape și o varietate de posibilități de a le repeta și aplica,

• repetarea și consolidarea conceptelor și informațiilor cheie,
• folosirea semnelor și simbolurilor pentru a sublinia informațiile transmise verbal și a-i ajuta să-și comunice eficient ideile,

• laudarea elevilor și oportunitatea de a le recunoaște succesele pentru a le spori respectul de sine, a-i ajuta să aibă încredere în capacitatea lor de a învăța și de a iniția și duce la îndeplinire sarcini diverse,

- oportunități și activități pentru dezvoltarea capacității de concentrare,
- oportunități frecvente de a lucra în colaborare, pe perechi sau în grupuri mici,
- încurajare și sprijin pentru a-i convinge să ceară ajutor atunci când au nevoie.

De exemplu, atunci când în grupa mijlocie, există un copil care prezintă dificultăți de învățare la nivel de pronunție a unor cuvinte sau litere, este benefic pentru acesta ca educatoarea să nu sublinieze dificultatea sa, ci mai degrabă să îi ofere sprijin și activități care să îi faciliteze pronunția corectă. O pronunție deficitară poate avea cauze multiple, unele fiind din categoria celor tratate de logoped, caz în care educatoarea doar îndrumă și sprijină demersurile întreprinse de specialist, însă unele țin de o percepție deficitară sau eronată a respectivelor litere sau cuvinte.

Nevoia copilului în cauză de a se simți acceptat și egal celor din grupul școlar devine primordială în comparație cu nevoia intrinsecă a copilului de a dobândi o pronunție corectă, copilul mai degrabă evită să pronunțe deficitar pentru a nu se ridicula în fața colectivului, cazuri ce pot ajunge la extreme de genul unei tulburări de limbaj precum mutismul selectiv, când copilul deși are capacitățile necesare, refuză să mai comunice.

De asemenea, un bun exemplu de punere în practică este al unui copil din școlaritatea mică ce prezintă dificultăți de învățare a calculului matematic în urma unui absentism prelungit din diverse motive. Un cadru didactic eficient ce dorește remedierea dificultății de învățare va omite motivul dezvoltării dificultății în contactele verbale cu copilul, însă va ține cont de acesta în strategia de abordare și remediere a dificultății.

Până la urmă, toți copiii funcționează după aceleași principii, fapt ce ușurează abordarea lor de către cadrele didactice. Cu toții doresc succes pentru a putea continua, cu toții doresc apreciere și laude, chiar dacă nivelul reușitei lor nu este chiar cel mai înalt.

Fiecare copil își dorește acceptul colectivului și statutul de membru egal al acestuia. Nevoile acestea devin și mai acerbe atunci când copilul este diferit de restul colectivului, cum este cazul copiilor deficienți sau a celor ce prezintă dificultăți de învățare. Iar atunci când nevoile le sunt îndeplinite, și răsplata oferită este uneori pe măsura nevoilor, cadrele didactice reușesc prin simple gesturi de acceptare și aprobare să stimuleze motivația copiilor de a învăța și de a își depăși dificultățile.

PROVOCĂRILE ȘI AVANTAJELE EDUCAȚIEI DIGITALE ÎN CONTEXTUL ACTUAL

*Prof. înv. primar Valea Anica
Școala Gimnazială Iernut, jud. Mureș*

În perioada actuală inovația digitală în educație a devenit un subiect de actualitate în contextul global actual. Tehnologia a transformat modul în care învățăm și predăm, deschizând noi orizonturi de oportunități și provocări pentru sistemul educațional. Cu ajutorul platformelor de învățare online, cursuri, resurse s-a făcut posibilă împărtășirea cunoașterii la nivel global, permițând și celor din regiuni îndepărtate sau cu resurse limitate să aibă acces la educație de calitate. Este evident că școala, chiar și repositionată în zona digitală, trebuie să continue să reprezinte pentru elev o resursă de siguranță și de continuitate. Învățământul este unul dintre domeniile de bază în care tehnologiile viitorului trebuie să ajungă, deoarece acestea au potențialul de a deschide noi orizonturi ale educației, cu experiențe de învățare interactive și fără caracterizări negative ale sistemului. Pe măsură ce tehnologia se schimbă, și educația se transformă, în școlile de la noi profesorii sunt din ce în ce mai deschiși la gadgeturi, iar elevii sunt maeștri în folosirea lor. Ca avantajele, atât pentru profesori, cât și pentru elevi școlile din viitor nu vor mai avea de-a face nici cu problema absenteismului școlar, iar acest lucru va fi posibil atât mulțumită tehnologiilor noi, cât și unei schimbări de mentalitate. Pe de o parte, există deja platforme care le permit părinților să vadă în timp real situația școlară a copiilor, să comunice cu profesorii și să verifice dacă cei mici sunt prezenți la toate cursurile, teama că pot fi văzuți de părinți îi va ține pe copii la școală. Tehnologiile din sălile de clasă ale viitorului, lecțiile interactive și metodele distractive de a-și petrece pauzele vor face școala mai atrăgătoare. Pentru a face ca învățarea să fie cu adevărat plăcută, cadrele didactice trebuie să gândească lecții și scenarii în așa fel încât, prin joc, copiii să poată descoperi fel de fel de curiozități și informații inedite. Întrucât se dorește ca școala online să se ridice la cel mai înalt nivel, trebuie mers pe variante cât mai eficiente în care să se îmbine tehnologia și jocurile online cu educația folosind produse de învățare inovatoare, special create pentru noua generație digitală de copii (aplicații și instrumente web care să fie accesibile și la îndemâna fiecărui elev). Unul dintre principalele avantaje pe care le oferă instrumentele web în activitatea de învățare este autonomia în ce privește organizarea timpului de studio, prin folosirea diverselor aplicații informațiile pot fi stocate și accesate ori de câte ori este nevoie, fără ajutorul părinților sau al unui profesor mediator.

Pentru îmbunătățirea și monitorizarea procesului de învățare, este nevoie de o permanentă consultare între cadrele didactice în așa fel încât prin schimburi de idei și experiențe să se practice o educați de cel mai înalt nivel. În întreg demersul se va ține seama de nivelul de vârstă și capacitățile de care dispune fiecare elev în parte, putându-se interveni și realiza și tratarea diferențiată acolo unde se impune.

Instrumentele web care pot fi folosite nu sunt legate de o disciplină, cu excepția câtorva, precum este aplicația Geogebra—folosită în special pentru matematică-geometrie sau site-ul Geogra.ro (geografie), acestea oferă într-adevăr resurse pentru o anumită disciplină. În majoritatea lor instrumentele de lucru online pot fi utilizate la orice treaptă de școlarizare și la orice disciplină, totul depinde de ce conținut vreau să predau și în ce moment al lecției, deci instrumentele cu care cream conținuturi digitale pot fi universal. Avantajul acestor instrumente este faptul că poți tu să îți creezi conținuturi în funcție de obiectivele pe care ți le propui în lecția respective, pe când pe web site-uri se găsesc conținuturi gata create, s-ar putea ca ele să nu corespundă în totalitate cu obiectivele propuse în activitatea respective. Se recomandă selectarea și utilizarea acelor instrumente care ne abilitază și ne ajută cel mai bine să creăm ce vrem și când vrem noi în și pentru lecția respective. De obicei se începe lucrul cu cele mai simple instrumente, treptat se trece la instrumente de lucru mai avansate. Spre exemplu, cu aplicațiile Kahoot sau LearningApps, se pot crea jocuri cu exerciții simple cu imagini de punere în corespondență și până la exerciții foarte avansate, joculețele putând fi create și de pe telefon. Cu aplicațiile Story Jumper sau Book Creator se pot crea cărți digitale cu acele imagini specific conținutului de predare, simple și ușor de realizat.

Sistemul educațional trebuie să pășească în viitor și trebuie să o facă cu încredere și dorință de reușită. Siguranța online a copiilor ar trebui să facă parte din centrele de interes ale tuturor celor implicați, trebuie să facem schimbări durabile care să marcheze în mod pozitiv dezvoltarea abilităților de viață ale copiilor.

Bibliografie:

1. www.crefop.ro
2. <http://sparknews.ro>
3. www.scoalaintuitext.ro
4. www.facebook.com/mecc.gov.md

METODELE DE ÎNVĂȚĂMÂNT

Prof. VÂNĂU RAMONA-ELENA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.2 PIATRA-NEAMȚ

Metodologia instruirii studiază natura și funcțiile metodelor de învățământ, clasificarea lor, precum și relația cu celelalte componente ale procesului de învățământ.

Metodele de învățământ sunt modalități de organizare și conducere a procesului de predare-învățare și evaluare a cunoștințelor în funcție de obiectivele didactice. Metoda didactică este constituită din mai multe procedee, care, în anumite condiții, poartă numele de tehnici, cum sunt tehnicile de experimentare în laborator, tehnici de citire, de a lua notițe sau tehnici audio-vizuale.

Metoda de învățământ reprezintă o entitate mai cuprinzătoare, în timp ce procesul este fie doar o parte alcătuitoare a metodei, fie un element de sprijin, fie un mod concret de valorificare a metodei.

Procesul de învățământ este un sistem complex, rezultat al interdependenței dintre predare și învățare, cu o finalitate bine conturată – aceea de transpunere în practică a idealului educațional, dezvoltarea integral-vocațională a personalității. Din această cauză, procesul de învățământ se supune legii generale de apreciere a oricărei activități umane, aceea de a obține rezultate cât mai bune, mijloacele cele mai adecvate și potrivite scopurilor și obiectivelor anticipate. Calea principală prin care se realizează acest lucru este perfecționarea tehnologiei, a formelor și mijloacelor prin care se ajunge la rezultatul scontat. Conceptul de tehnologie didactică se referă la aplicarea descoperirilor științifice în vederea rezolvării unor probleme practice.

R.J. Davitz și S. Ball (1988, p.160) afirmă că : *''tehnologia didactică desemnează demersul întreprins de profesor în vederea aplicării principiilor învățării într-o situație practică de instruire''*.

Tehnologia didactică nu se reduce la folosirea mijloacelor tehnice pentru transmiterea informației, ea incluzând într-un tot unitar toate componentele procesului de învățământ, înlăturând anumite granițe artificiale dintre ele, insistând asupra interdependenței dintre conținut și toate celelalte aspecte cum ar fi organizarea, relațiile profesor-elevi, metodele, procedeele folosite.

Aplicarea de către profesor în activitatea de predare a principiilor moderne pe care le sugerează psihologia contemporană constituie un aspect al tehnologiei didactice în aceeași măsură cu folosirea mașinilor de învățat, a computerului și a altor mijloace tehnice. Din această cauză renovarea ei este dependentă de activitatea nemijlocită a profesorului. Orice modificare s-ar introduce, fie chiar cel mai perfecționat mijloc tehnic, eficiența depinde nu numai de modificarea în sine, ci și de modul în care a fost valorificată de profesor, prin direcționarea ei în conformitate cu obiectivele urmărite.

Un loc important în cadrul tehnologiei îl ocupă strategiile didactice. **Strategiile didactice** sunt modalități mai complexe de organizare și conducere a procesului de instruire pe baza combinării metodelor, a mijloacelor de învățământ și a formelor de grupare a elevilor, în scopul realizării obiectivelor pedagogice. În acest sens putem vorbi de strategii inductive și didactice, analogice, transductive, algoritmice și euristice.

Activizarea predării-învățării presupune folosirea unor metode, tehnici și procedee care să-l implice pe elev în procesul de învățare, urmărindu-se dezvoltarea gândirii, stimularea creativității, dezvoltarea interesului pentru învățare, în sensul formării lui ca participant activ

la procesul de educare. Astfel, elevul este ajutat să înțeleagă lumea în care trăiește și să aplice în diferite situații de viață ceea ce a învățat.

Metodele constituie elementul esențial al strategiei didactice, ele reprezentând latura executorie de punere în acțiune a întregului ansamblu ce caracterizează un curriculum dat.

În acest context, metoda poate fi considerată ca instrumentul de realizare cât mai deplină a obiectivelor prestabilite ale activității instructive. De aici și o mare grijă pentru adoptarea unor metode variate, eficiente și adecvate nu numai specificului disciplinelor profilului școlii, ci și scopului general al învățământului și cerințelor de educație ale societății contemporane.

Opțiunea pentru o metodă sau alta este în strânsă relație și cu personalitatea cadrului didactic și gradul de pregătire, predispoziție și stilurile de învățare ale grupului cu care se lucrează.

Din această perspectivă, metodele pentru o învățare activă se pot elevi să caute și să dezvolte soluții pentru diferite probleme, să facă reflecții critice și judecăți de valoare, să compare și să analizeze situații date : studiul de caz, rezolvarea de probleme, jocul didactic, exercițiul.

- Metode prin care elevii sunt învățați să lucreze productiv cu alții și să-i dezvolte abilități de colaborare și ajutor reciproc: mozaicul, cafeneaua, proiectul în grupuri mici.

- Metode care favorizează înțelegerea conceptelor și ideilor, valorifică experiența proprie a elevilor, dezvoltă competențe de comunicare și relaționare, de deliberare pe plan mintal, și vizează formarea unei atitudini active: discuția, dezbateră, jocul de rol.

- Metode care stimulează gândirea și creativitatea, îi determină pe elevi să caute și să dezvolte soluții pentru diferite probleme, să facă reflecții critice și judecăți de valoare, să compare și să analizeze situații date : studiul de caz, rezolvarea de probleme, jocul didactic, exercițiul .

- Metode prin care elevii sunt învățați să lucreze productiv cu alții și să-și dezvolte abilități de colaborare și ajutor reciproc : mozaicul, cafeneaua, proiectul în grupuri mici.

Pentru ca școala să realizeze ținta pe care cultura contemporană, cea de tip postmodern o impune, aceea de a depăși distincțiile nete dintre știință și umanism, rațiune și sacru, ea trebuie să opereze *schimbări la nivelul metodologiei sale*, în numele *valorii activismului subiectului*, valoare care are la bază nevoia de autodepășire, de evoluție și stabilizare, de echilibrare și securizare.

Nu se poate nega că toate metodele active au în anumite condiții o influență pozitivă și un anumit grad de activism. Dacă atribuim actului pedagogic semnificația de securizare și de evoluție, nu trebuie să uităm că această semnificație se realizează în manieră non-directivă în sensul de a răspunde întrebărilor, problemelor, îndoielilor, asigurând astfel evoluția ființei umane care achiziționează cunoaștere, competențe practice și progresează pentru ”a ști să fii”.

Educația în contextul schimbărilor globale

Explorarea metodelor inovatoare de învățare

Autor: Vartolomei Simona

Liceul Teoretic "Mircea Eliade", Galați

În ultimele decenii, schimbările globale au generat provocări și oportunități, iar educația devine un pilon crucial al adaptării și prosperității societăților. Este necesar să explorăm importanța educației în contextul schimbărilor globale, aducând în discuție aspecte teoretice și exemple practice care evidențiază rolul esențial al acesteia în promovarea pacifismului și dezvoltarea societății.

În primul rând, este fundamental să înțelegem conceptul de educație în acest context. Educația depășește acumularea de cunoștințe și abilități tehnice, orientându-se către formarea cetățenilor critici și conștienți de interdependențele globale. Teoretic, educația trebuie să ofere instrumentele necesare pentru soluționarea problemelor complexe din lumea contemporană. Un exemplu relevant este proiectul "Teach for All", care recrutează tineri profesioniști și îi plasează în comunități defavorizate din întreaga lume pentru a preda. Acest program nu numai că oferă acces la educație în zone marginalizate, dar și transformă viețile tinerilor, oferindu-le instrumente pentru a-și depăși circumstanțele dificile.

Exemple practice ale abordării globale a educației se regăsesc în programele educaționale care promovează înțelegerea globală și interculturală. Schimburile de elevi și proiectele internaționale contribuie la formarea unei perspective globale și la promovarea valorilor comune. Un caz notabil este programul "Peace Jam", unde tinerii din diverse țări se implică în proiecte comunitare și dezvoltă abilități de liderare prin educație și acțiuni sociale.

În al doilea rând, educația în context global sprijină necesitatea colaborării și schimburilor de idei la nivel internațional. O societate bine educată este deschisă dialogului și dispusă să exploreze soluții comune pentru provocările globale. Colaborarea între instituții educaționale și schimbul de experiență între cadrele didactice contribuie la îmbogățirea mediului educațional și la adaptarea la schimbările rapide din societate. Organizațiile internaționale joacă un rol crucial în facilitarea acestor schimburi. UNESCO promovează colaborarea între țări în domeniul educației, dezvoltând programe și politici care răspund nevoilor globale. Programul Erasmus+ al Uniunii Europene oferă o platformă pentru schimburile academice și profesionale, consolidând legăturile dintre instituțiile de învățământ din diverse țări. Un exemplu de proiect Erasmus+ care se concentrează pe educație este proiectul "Erasmus+ Key Action 2: Strategic Partnerships in the field of education" (Acțiunea-cheie 2: Parteneriate strategice în domeniul educației). Acest tip de proiecte facilitează colaborarea și schimbul de bune practici între organizații din domeniul educației din diferite țări. Un astfel de proiect strategic ar putea implica, de exemplu, cooperarea între mai multe instituții de învățământ superior, organizații non-guvernamentale și agenții de formare profesională din mai multe țări europene. Scopul ar fi dezvoltarea și implementarea unor strategii inovatoare în domeniul educației, promovând schimbul de cunoștințe și experiențe între parteneri. Proiectele Erasmus+ din domeniul educației pot aborda o varietate de teme, de la modernizarea curriculum-ului și adaptarea la noile cerințe ale pieței muncii la dezvoltarea de metode de predare inovatoare și promovarea incluziunii sociale prin educație. Un exemplu concret ar putea fi un proiect Erasmus+ care implică universități din Franța, Germania și Spania, împreună cu organizații non-guvernamentale active în domeniul educației pentru tineri. Aceste entități ar putea colabora

pentru a dezvolta un curriculum transfrontalier în domeniul dezvoltării durabile, integrând atât aspecte academice, cât și experiențe practice, cum ar fi stagii de voluntariat sau proiecte de cercetare comune. Prin astfel de proiecte Erasmus+, se încurajează schimbul cultural, lingvistic și academic între participanți, contribuind astfel la consolidarea cooperării europene în domeniul educației și la îmbunătățirea calității sistemelor de învățământ implicate.

În al treilea rând, educația contribuie la construirea unei lumi mai pașnice. Înțelegerea și respectarea diferențelor culturale, promovarea valorilor fundamentale și dezvoltarea gândirii critice sunt aspecte esențiale ale unei educații care susține pacea. Prin educație, indivizii devin mai conștienți de consecințele conflictelor și mai predispuși să caute soluții pașnice și durabile. Un exemplu concludent al acestei influențe benefice este evoluția societății japoneze după Al Doilea Război Mondial. Prin implementarea unui sistem educațional axat pe promovarea valorilor pacifiste și a înțelegerii reciproce, Japonia a devenit un actor global cunoscut pentru angajamentul său față de pace și dezvoltare durabilă. Pentru a exemplifica această idee, analizăm programele educaționale din zone afectate de conflicte. Organizații precum UNICEF dezvoltă proiecte educaționale în regiuni cu istoric de conflicte, oferind copiilor și tinerilor oportunitatea de a accesa educație și dezvoltând competențe esențiale pentru reconciliere și reconstrucție. Un exemplu concret de proiect educațional dezvoltat de UNICEF într-o zonă afectată de conflict este "Education Cannot Wait" (Educația nu poate aștepta). Acest program a fost implementat în regiunea Siriei, unde conflictul armat a generat o criză umanitară, afectând grav accesul copiilor la educație. Proiectul "Education Cannot Wait" se concentrează pe furnizarea de asistență educațională și suport psihosocial pentru copiii sirieni afectați de război. UNICEF, în parteneriat cu alte organizații internaționale și ONG-uri locale, a pus în aplicare activități care vizează atât accesul la școlile temporare, cât și oferirea de materiale școlare esențiale. Această inițiativă se concentrează, de asemenea, pe dezvoltarea unor programe de sprijin psihosocial, având în vedere traumele și stresul la care sunt expuși copiii într-un mediu afectat de conflict. Eforturile se extind și la formarea cadrelor didactice și la promovarea unui mediu educațional sigur și incluziv. "Education Cannot Wait" este un exemplu elocvent de proiect care nu numai că asigură accesul la educație în contextul unei crize umanitare, dar și abordează nevoile emoționale și psihologice ale copiilor care au fost martori sau victime ale conflictului. Prin această inițiativă, UNICEF și partenerii săi demonstrează angajamentul lor față de drepturile copiilor de a beneficia de educație, chiar și în cele mai dificile circumstanțe.

În concluzie, educația în contextul schimbărilor globale este un instrument esențial pentru construirea unui viitor sustenabil. Abordarea teoretică a conceptului de educație, împreună cu exemplele practice prezentate, evidențiază importanța educației în promovarea pacifismului, colaborării internaționale și schimbului de idei. Organizațiile internaționale joacă un rol semnificativ în facilitarea acestui proces, oferind platforme pentru colaborare și schimburi educaționale. Prin investirea în educație, societățile pot construi un fundament solid pentru dezvoltare și progres.

****Bibliografie:****

1. Inglehart, R., & Welzel, C. (2005). *Modernization, Cultural Change, and Democracy: The Human Development Sequence*. Cambridge University Press.
2. UNESCO. (2020). *Global Education Monitoring Report 2020: Inclusion and education – All means all*. UNESCO Publishing.
3. European Commission. (2021). *Erasmus+ Programme Guide 2021*. European Union.

Integrarea copiilor cu dizabilități

Prof.înv.primar Vasile Lidia
Școala Gimnazială „Radu Tudoran”,
Comuna Blejoi, Județul Prahova

MOTTO:

„Eu sunt copilul. Tu ții în mâinile tale destinul meu Tu determini în cea mai mare măsură dacă voi reuși sau voi eșua în viață Dă-mi te rog, acele lucruri care să mă îndrepte spre fericire & Educă-mă, te rog ca să pot fi o binecuvântare pentru lume.” din Child’s Appeal, Mamie Gene Cole)

Problematica educației copiilor cu cerințe educative speciale a devenit în ultimii ani o preocupare aparte în rândul specialiștilor. Apariția conceptelor de educație integrată și școala incluzivă a determinat modificări fundamentale în percepția actului educativ. Analizând particularitățile specifice procesului de învățare a copiilor cu diferite tipuri de deficiență, se ajunge la concluzia că una dintre calitățile esențiale ale curriculum-ului școlar vizează un grad cât mai mare de flexibilitate, astfel încât să permită fiecărui copil să avanseze în ritmul său și să fie tratat în funcție de capacitățile sale de învățare.

Elevi

Idei de activități:

- așezarea optimă a copilului în clasă
- jocuri de integrare în colectiv și de cunoaștere mai bine a acestuia (*Pânza încrederii, Schimbă locul!, Ghici cine e? etc.*)
- tehnici dramatice pentru dezvoltarea abilităților sociale și de comunicare (*Tot ca tine sunt și eu, Bingo, Statuile etc.*);
- conținuturile activităților adaptate în funcție de dizabilitate (*PIP sau Plan de remediere, după caz*);
- activități pe baza soft-urilor destinate elevilor cu dizabilități;
- activități de terapie educațională (ludoterapia, meloterapia, terapia ocupațională);
- vizionarea unor filmulețe educative, a unor povești terapeutice, în funcție de cazul de dizabilitate (Ursul pacalit de vulpe, Rățușca cea urâtă, Degetica, Frumoasa și Bestia etc.);

Strategii de învățare:

- învățarea individualizată sau individualizarea unor secvențe de învățare;
- tratarea diferențiată;
- metode activ-participative și practice (jocul de rol, jocul didactic, „Ca tine sunt și eu!” Ciorchinele, Explozia stelară, Diagrama Venn, Cubul, Turul galeriei etc.

- învățarea prin cooperare: în perechi, în echipă;
- ancorarea de interesele copilului, hobbyurile lui, activitățile extrașcolare, pentru motivare.

Resurse:

- folosirea de material didactic adecvat și ușor de manipulat
- mijloace de predare/învățare multisenzoriale și distractive, cu material concret-intuitiv;
- mijloace IT (calculator, videoproiector, tabletă, CD-uri etc.);
- cărți/reviste cu imagini;
- fișe cu scheme de fixare;
- resurse educaționale deschise;
- resurse educaționale digitale;
- planșe tematice afișate permanent în clasă
- alocarea de timp suficient pentru sarcinile de învățare;

Evaluare:

Rezultatele evaluării constituie sursa de informații care servesc drept temei pentru modificarea strategiilor pedagogice, pentru a identifica parametrii optimi de învățare și dezvoltare maximă pentru elev. Este important a examina, periodic, eficacitatea strategiilor și adaptărilor

- observarea sistematică a comportamentului;
- evaluări orale și scrise diferențiate și cu sprijin (indicații);
- recompensa
- aprecieri verbale;
- fișe de observare a comportamentului, a progresului;
- autoevaluarea, dacă e cazul;

Părinți

Idei de activități:

- consultări permanente cu părinții elevului în vederea stabilirii unui plan comun de acțiune și a cunoașterii mai bine a elevului (Părinți acasă-Părinți la școală);
- activități comune cu invitați de specialitate -profesori de sprijin, consilieri școlari, psihologi- „Prinde-mă de mână și vom reuși!”;
- activități comune părinți-elevi-învățător (atelier de lucru- „Tablou de familie”, excursii, vizite, serbări etc.);
- lectorate despre integrarea copiilor cu CES, toleranță, tipuri de temperament (Suntem diferiți și totuși la fel!”);
- activități de relaționare a părinților copiilor cu/fără CES și copiii cu /fără CES (consiliere individuală și de grup, atelier de lucru, aniversarea zilelor de naștere);

Strategii de învățare:

- lectorate;
- dezbateri;

- mese rotunde;
- munca în echipa;
- workshop-uri;
- vizite/expoziții;

Resurse:

- resurse educationale digitale;
- ppt-uri tematice;
- pliante/reviste/afișe informative;
- tehnologii informatizate;
- resurse umane: medici de specialitate, psihologi, consilieri școlari, profesori de sprijin;

Evaluare:

- observarea sistematică;
- chestionare;
- portofolii cu produsele activităților

Cadre didactice

Idei de activități:

- colaborarea cu profesorul de sprijin/consilierul școlar (PIP sau Plan de remediere, după caz);
- plan de intervenție comun cu profesorii de la clasă;
- activități comune părinți-profesori-elevi („Copil acasă-elev la școală!”);
- predarea în echipă cu profesorul de sprijin/consilierul școlar etc.;
- ateliere de lucru/mese rotunde în cadrul Comisiei metodice;
- simpoziane/conferințe/cursuri de formare vizând integrarea copiilor cu CES (Integrarea copiilor cu CES);
- ateliere de lucru/mese rotunde în cadrul Comisiei metodice;

Strategii de învățare :

- mese rotunde;
- workshop-uri;
- dezbateri- întocmirea planului de intervenție personalizat;
- interasistențe;
- lucru în echipă;

Resurse:

- site-ul Ministerului Educației și Cercetării;
- site- uri educaționale;
- pliante/reviste/afișe informative;

- lucrări de specialitate;
- materiale didactice adecvate;

Evaluare:

- chestionare;
- fișe de constatare, pe baza observării sistematice;
- portofolii cu produsele activităților;

Profesorul poate folosi în procesul de predare învățare- evaluare diverse strategii și intervenții utile: în primul rând trebuie să țină cont de crearea unui climat afectiv-positiv, de asemenea stimularea încrederii în sine și a motivației pentru învățare, încurajarea sprijinului și cooperării din partea colegilor, formarea unei atitudini pozitive a colegilor, încurajarea independenței și creșterea autonomiei personale sunt aspecte semnificative de care cadrul didactic trebuie să țină cont în vederea facilitării integrării școlare a acestor copii. Este foarte important ca să le încurajăm eforturile, să îi sprijinim, să îi apreciem pozitiv în realizarea sarcinilor școlare, fără a crea dependență, folosirea sistemului de recompense, laude, încurajări, întărirea pozitivă, pentru evidențierea celui mai mic progres, centrarea învățării pe activitatea practică .

Într-o abordare incluzivă, toți elevii trebuie considerați la fel de importanți, fiecăruia să îi fie valorificate calitățile, pornind de la premisa că fiecare elev este capabil să realizeze lucruri bune.

Consider că nu există "rețete" pentru integrarea copiilor cu CES în învățământul de masă. Cei care manifestă deschidere pentru integrarea acestora vor găsi și strategiile potrivite. Fiecare copil are dreptul la educație și merită să i se acorde o șansă. Învățând împreună, copiii învață să trăiască împreună, să se accepte și să se ajute la nevoie.

METODE MODERNE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

Prof. Înv. Preșc. Velicu Niculina

Grădinița Electromagnetica

Metodele inovative de învățare sunt instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe, asigurând perfecționarea și optimizarea demersului educațional.

Abilitatea cadrului didactic poate face ca orice metodă folosită să stârnească interesul copilului preșcolar și să-l determine să învețe în modul cel mai plăcut, prin joc. Cele mai utilizate metode interactive sunt cele care canalizează energiile creatoare ale elevilor în direcția propusă, le captează atenția, stimulează mecanismele gândirii, ale inteligenței, voinței, motivației și imaginației și îi implică afectiv în ceea ce fac.

Metodele inovative creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup.

Este necesar să țină cont de anumite criterii în aplicarea metodelor moderne de învățare, cum ar fi: competențele ce urmează a fi dezvoltate la preșcolari, nivelul intelectual și capacitățile acestora, resursele materiale accesibile și gradul de complexitate al conținutului.

În grădinița sunt utilizate o multitudine de metode moderne însoțite de tehnici specifice și resurse materiale, dintre care:

Metoda „**Ciorchinele**” este o metodă ce stimulează realizarea unor asociații noi de idei, permite cunoașterea propriului mod de a înțelege o anumită temă.

Etape:

- Se scrie un cuvânt sau se desenează un obiect în mijlocul sau în partea de sus a tablei/foii de hârtie
- Copiii, individual sau în grupuri mici, emit idei prin cuvinte sau desene, jetoane, legate de tema dată
- Se fac conexiuni, de la titlu la lucrările copiilor, acestea se pot face cu linii trasate de la nucleu la contribuțiile copiilor sau a grupurilor
- Este bine ca tema propusă să fie cunoscută copiilor, mai ales când se realizează individual.

„**Cubul**”

Etape:

- se formează grupuri de 4-5 copii
- fiecare copil din grup interpretează un rol în funcție de sarcina primită (rostogolici, istețul, știe tot, umoristul, cronometrul)
- copiii rezolvă sarcina individual sau în grup, într-un timp dat
- prezintă pe rând răspunsul formulat.

„Tehnica Lotus”

Este o modalitate interactivă de lucru în grup care oferă posibilitatea stabilirii de relații între noțiuni pe baza unei teme principale din care derivă alte opt teme.

Etape:

- Construirea schemei/diagramei tehnicii de lucru;
- Plasarea temei principale în mijlocul schemei grafice;
- Grupul de copii se gândește la conținuturile/ideile/cunoștințele legate de tema principală;
- Abordarea celor opt teme principale pentru cadranele libere;
- Stabilirea în grupuri mici de noi legături/relații/conexiuni, pentru aceste opt teme și trecerea lor în diagramă;
- Prezentarea rezultatelor muncii în grup, analiza produselor, aprecierea în mod evaluativ, sublinierea ideilor

„Explozia stelară”

Este o metodă de stimulare a creativității, o modalitate de relaxare a copiilor și se bazează pe formularea de întrebări pentru rezolvarea de noi probleme și noi descoperiri.

Descrierea metodei: copiii așezați în semicerc propun problema de rezolvat. Pe steaua mare se scrie sau desenează ideea centrală. - pe 5 steluțe se scrie câte o întrebare de tipul CE, CINE, UNDE, CÂND și DE CE, iar 5 copii din grupă extrag câte o întrebare. Fiecare copil din cei 5 își alege 3-4 colegi, organizându-se în cinci grupuri. Grupurile cooperează pentru elaborarea întrebărilor. La expirarea timpului, copiii revin în cerc în jurul steluței mari și spun întrebările elaborate fie individual, fie un reprezentant al grupului. Copiii celorlalte grupuri răspund la întrebări sau formulează întrebări la întrebări. - Se apreciază întrebările copiilor, efortul acestora de a elabora întrebări corect, precum și modul de cooperare, interacțiune.

Pentru un învățământ de calitate și obținerea celor mai bune rezultate, trebuie folosite atât metodele clasice de predare-învățare-evaluare, cât și metodele moderne / metodele activ-participative.

Bibliografie:

1. Crenguța Oprea, Strategii didactice interactive, Editura didactică și pedagogică, București, 2007;
2. Breben Silvia, Gongea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela, Metode și tehnici interactive de grup, Editura Arves, 2007.

"REACTIVAREA" UNOR METODE TRADIȚIONALE DE COMUNICARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

Profesor Maria Verdeș

Școala Gimnazială "Constantin Blănaru" Cornu Luncii, Suceava

În clasele primare prin orele de comunicare se urmărește formarea capacității de comunicare prin dialog, observare, pronunțare, interpretare de rol, povestire, denumire, memorare, alcătuire de mesaje, ordonare, recunoaștere și completare.

Știm că la începutul școlarității, copiii pot stăpâni lexicul de bază al limbii (cca 3000 de cuvinte), sistemul fonematic și pot construi propoziții dezvoltate sau fraze conforme cu structura gramaticală a limbii materne, de aceea abordăm diferite strategii de organizare și desfășurare a lecțiilor, precum lectura unor imagini, continuarea unor povești, răspunzând la întrebarea "*Ce s-ar fi întâmplat dacă...?*", exerciții de folosire a cuvintelor în propoziții orale (denumirea unor lucruri sau ființe, desfășurarea unor jocuri de rol ce au ca scop descrierea, caracterizarea, exprimarea opiniei, rezumarea, argumentarea punctului de vedere, interpretarea etc., alcătuirea de propoziții cu ajutorul unor cuvinte date, cu cuvinte ce încep cu aceeași literă, schimbarea topicii în exprimare, memorarea unor poezii scurte, recitarea lor și comentarea unor cuvinte sau grupuri de cuvinte, adresarea reciprocă de întrebări în legătură cu un text literar și evidențierea calității răspunsurilor date sau desfășurarea unor exerciții de îmbogățire și nuanțare a vocabularului și de înțelegere a cuvintelor. Realitatea ne arată că trebuie să venim mereu cu ceva nou în fața elevilor pentru a le stimula curiozitatea și pentru a le răspunde nevoii de cunoaștere, de aceea mizez pe "reactivarea" metodelor tradiționale de comunicare.

Florica este o metodă de intercunoaștere, ce ajută copiii să se cunoască și să respecte individualitatea fiecăruia, să declanșeze un dialog în cadrul căruia să exprime opinii personale fără inhibiții. Această metodă presupune ca învățătorul să confecționeze o floare din hârtie colorată, ceea ce reprezintă clasa, cu un număr de petale egal cu elevii din clasă. Pe fiecare petală, împărțită în două, se scrie numele elevului sau fotografia, pe o parte, iar pe cealaltă copilul va desena ce fel de copil se consideră și ce așteptări are de la învățătorul său. După

rezolvarea sarcinilor, copilul iese în fața clasei și își prezintă rezultatul, moment în care comunicarea orală se suprapune celei prin imagini. Această metodă ajută copilul să exprime oral ceea ce dorește, obținând libertate și încredere în sine. Floricica poate fi păstrată ca material didactic.

Caută cuvântul ascuns este un joc de spargere a gheții care se desfășoară astfel: învățătorul scrie pe un bilețel un cuvânt, iar elevii trebuie să îl ghicească. Elevii trebuie să adreseze întrebări la care învățătorul poate răspunde cu *da* sau *nu*: *Este ființă?*, *Este obiect?*, *Are roată?*, *Merge cu benzină?*, *Are miros?* etc.. Copiii trebuie să pună întrebările în manieră logică, să fie atenți la eliminarea repetițiilor, iar atunci când ghicesc răspunsul să citească cuvântul de pe bilet. Acest exercițiu poate fi folosit la anunțarea titlului unei lecții noi, titlu format dintr-un singur cuvânt: *Vizită ...* de I.L.Caragiale, *Toamna* de Octavian Goga etc..

Bingo este un exercițiu de citire, de scriere și de cunoaștere a grupului de colegi. Fiecare copil primește câte un cartonaș cu anumite cerințe, pe care copilul trebuie să le citească și să găsească colegul care răspunde cerințelor respective. Acesta din urmă trebuie să semneze în căsuța cu cerința la care poate răspunde. Un cartonaș de Bingo pentru *Apolodor* de Gellu Naum poate arăta așa:

Numeste colegi care corespund următoarelor indicii

☐	Este născut în luna iunie.	☐	Locuiește la bloc.
☐	A fost la un circ cu animale exotice.	☐	Are animal de companie.
☐	Are animal de curte.	☐	Știe povești cu animale.

Illustrations of animals: a bear, a deer, a giraffe, a lion, and a rhinoceros.

Găsește litera este un exercițiu ce se adresează elevilor cu dificultăți de recunoaștere a literelor din cauza varietății caracterelor tipografice sau a formei de prezentare a textului (tipărit sau scris).

Găsește litera diferită presupune întocmirea de către învățător a unei liste de cuvinte în care doar prima literă este alta. Elevii trebuie să sublinieze litera respectivă și să asocieze, apoi, cuvântul cu imaginea obiectului denumit.

Găsește cuvintele care conțin litera ... are ca sarcină didactică găsirea într-un lanț de cuvinte a celor ce conțin o anumită literă.

Recunoaște cuvântul presupune rezolvarea unei fișe în care se scriu în față cuvinte pe care elevul trebuie să le recunoască într-un șir și să le încercuiască.

mare	armă ● mare ● rama ● mare ● ramă
rana	nara ● rana ● rama ● rana ● rana
amar	mere ● amar ● amar ● nene ● mare

Grădinarul și Garnitura de tren sunt exerciții ce vizează așezarea în ordine normală a unor cuvinte, în scopul alcătuirii unei propoziții.

Desenează cuvântul într-o literă este un exercițiu de învățare a scrierii literelor, în cadrul căruia elevul primește o fișă cu un cuvânt scris mare de tipar și ca sarcină didactică, desenarea a cel puțin o literă a cuvântului încât să sugereze cuvântul. De exemplu:

Sunt metode tradiționale, adaptate generației de astăzi, și consider că pot fi folosite cu succes în școala noastră, căci nu este important doar să asimilăm, ci și să știm „ce facem cu ceea ce avem” (Frank Walton).

Bibliografie:

****Recuperarea rămânerii în urmă la lectură*, Seria Învățământului Rural

Direcții de dezvoltare a strategiilor de învățare eficiente - Diferențiere și individualizare în învățământul primar

Școala Gimnazială „Elena Doamna”, Cuza Vodă, Galați

prof. învă. primar Vieru Elena Georgeta

prof. învă. primar Vrînceanu Nicoleta

Toate cadrele didactice își doresc ca elevii lor să fie mai activi, să se implice, să participe la lecții, dar uneori ne lovim de lipsa lor de interes, fapt care ne face să ne punem întrebarea: „Ce putem face să-i motivăm pe elevi să se implice, să fie activi la lecții? „Motivația învățării este tocmai cea care „răspunde la întrebarea” Ce îl determină pe elev să învețe?”. Ea reprezintă totalitatea mobilurilor interne ale conduitei, fie că sunt înnăscute sau dobândite, conștientizate sau ne conștientizate, simple trebuințe sau idealuri abstracte.” 1

„Un copil plictisit va fi permanent în căutarea a ceva ce îi poate satisface nevoia de activitate (sau chiar de cunoaștere). De aceea, motivația este un element cheie încă din primii ani de școală a copilului.” 2

Motivația nu este construită numai pornind de la facil, antrenant și amuzant, fapt pentru care este important să utilizăm toate instrumentele pe care le avem la îndemână pentru a genera motivația intrinsecă pentru învățare, pe termen lung. O soluție eficientă pentru a-i motiva pe elevi să participe activ la lecții este să avem formulare sarcini de învățare pe gustul fiecărui elev. Acestea și tipurile de întrebări pe care le adresăm elevilor determină în mare măsură atmosfera din clasă. „Întrebările care limitează răspunsul la simpla repetare a ceea ce s-a spus informează implicit elevul că propriile lui idei sunt inutile. Întrebările care invită elevul să anticipeze, să ghicească, să reconstruiască, să-și imagineze, să creeze sau să compare avantaje / dezavantaje adâncesc nivelul de gândire și implicit cel de implicare al elevului și îl învață că propriile idei sunt valoroase. Astfel, și el se va simți valoros, util și va participa cu mai multă plăcere la lecție. Întrebările care stimulează gândirea la un nivel superior cer ca elevii să interpreteze și să analizeze informațiile, să sintetizeze ideile, să reconstruiască și să traducă reprezentările mintale în cuvintele lor, să evalueze sau să aplice aceste construcții în procesele ulterioare de învățare. Este important să înțelegem că elevul care, efectuând sarcina de învățare, gândește, exprimă idei originale și colaborează cu colegii de clasă, este implicat activ și tot ce ne mai rămâne de făcut este să încurajăm și să apreciem această atitudine.” 3

Cadrele didactice încearcă să își schimbe/ adapteze practica predării pentru a veni în sprijinul elevilor. Câteodată, acestea observă că elevii lor învață doar memorând informații pe care ulterior le asimilează, accesează și utilizează cu dificultate (sau deloc). În astfel de situații, acestea își propun să provoace elevii în a-și adresa întrebări, examina, crea, rezolva, interpreta și a dezbate materialele pe care le utilizează la clasă. Studiile arată că elevii din „clasele active” – dacă sunt bine organizați - sunt cei care învață un material astfel încât să-l și poată utiliza ulterior, nu doar să-l reproducă. Acest fapt presupune că, de fapt, elevii se gândesc despre ce învață, aplică ceea ce învață în situații reale sau în contexte diferite și pot continua să învețe independent.

Metode care promovează învățarea activă sunt metodele care implică fiecare elev din clasă în procesul de învățare. Învățarea activă este asociată cu conceptul de „a învăța făcând” – „*learning by doing*”. Orice activitate care încurajează implicarea elevului în procesul de învățare este „activă”. De exemplu, o discuție la care participă toți elevii clasei, discuții în grupuri mici, o activitate de tipul *gândeți – lucrați în perechi – comunicați*, debaterile, întrebări adresate elevilor din clasă în situația în care ne asigurăm că fiecare elev gândește și formulează un răspuns, activități scurte de scriere individuală sunt toate activități ce promovează învățarea activă. 4

În concluzie, școala nu este întotdeauna o joacă plăcută, iar învățarea nu este întotdeauna amuzantă și presupune deseori efort și concentrare iar acestea sunt considerate a fi bariere pentru învățare și activitățile școlare.

Bibliografie:

- 1 Dulamă Maria Luiza - *Cum îi învățăm pe elevi să învețe – teorii și practici didactice*, Editura Clusium, 2009, p.19
- 2 Egan Kieran, Popenici Ștefan - *Educația elevilor hiperactivi și cu deficit de atenție*, Editura Didactic Press, București, 2007, p. 95
- 3 Kovacs Maria - *Învățarea într-un mediu incluziv*, EDP, București, 2007, p. 24-25
- 4 Repere principale în activități de predare-învățare-evaluare
<http://gicu.deac.timv.ro/wp-content/uploads/2015/04/repere.pdf>

AMPRENTA EDUCAȚIEI FORMALE ÎN PREGĂTIREA SPORTIVĂ ȘCOLARĂ

IOLANDA DANIELA VIERU
LICEUL CU PROGRAM SPORTIV BOTOȘANI

Pornind din perspectiva sistemului de organizare a activităților educative, activitățile de învățare pe care le angajează practicarea educației fizice și sportului, includ educația fizică și sportul în sistemul educației formale. Educația formală: ("formal education") este cea care se desfășoară în instituții specializate (gradinite, școala, universitate, centru de formare), conform unor programe oficiale care se finalizează cu certificate și diplome.

Scopul principal al pregătirii sportive este de a mări efortul și capacitatea de performanță a sportivilor și de a dezvolta puternice trăsături psihologice constă în dobândirea de componente noi, în acord cu cerințele sociale ale fenomenului sportiv, sau mai restrâns cu specificul strategiei sportului practicat. Acest scop se realizează prin instruire sportivă. Instruirea sportivă, reprezintă o activitate umană cu un scop precis, întrunind caracteristicile oricărui proces de formare, cu deosebirea că viitorul produs, sportivul de înalt nivel, participă activ, conștient la propria lui pregătire, la dobândirea de cunoștințe, priceperi, deprinderi profesionale și de conduită într-o ramură sportivă motiv pentru care i se spune subiect al formării.

Profesorul - antrenor conduce, organizează și planifică pregătirea sportivă și educă sportivii. În joc intră numeroase variabile fiziologice, psihologice și sociologice. Lecția de pregătire sportivă – antrenamentul este în primul rând o activitate sportivă sistematică de lungă durată, gradualizată în mod progresiv și individual. Funcțiile fiziologice și psihologice sunt modelate pentru a face față unor sarcini solicitante.

Aspirația spre rezultate sportive înalte trebuie strâns legată de excelența fizică, sportivii ar trebui să aspire la combinarea armonioasă dintre rafinamentul spiritual, puritatea morală și perfecțiunea fizică.

Crearea unui sistem de pregătire pentru un anumit sport își poate afla rădăcinile în fondul general de cunoștințe de specialitate, în dezvoltarea unui sistem de pregătire, locul central va reveni creerii unui model în care fiecare individ- sportiv – are locul său în sistem iar antrenorul va aplica cunoștințele și calitățile personale în funcție de mediul natural, social și caracteristicile individuale ale sportivilor.

În activitatea sportivă transformarea sportivului de la nivelul de începător spre marea performanță se obține ca urmare a unui proces îndelungat de învățare.

Obiectul învățării sportive îl constituie achiziția de "cunoștințe", "priceperi", "deprinderi profesionale și de comportament", precum și creșterea performanțelor fizice, biologice, senzoriale și intelectuale.

Pentru a face față cerințelor mai mari, atinse de performanța sportivă, se impune antrenorilor să îmbunătățească permanent randamentul procesului de transmitere, însușire a bagajului de cunoștințe tehnice și deprinderi motrice, prin modernizări metodologice didactice. Astfel, esențializarea programelor de învățare, trebuie să realizeze o modelare a antrenamentelor cu cerințele întrecerii, printr-o motivare superioară a sportivilor.

În ultimii ani s-au purtat discuții ample, la noi și în lumea sportivă, cu privire la prioritatea ce ar trebui dată, nu atât a achiziționării unui volum mare de cunoștințe ci formării deprinderilor de muncă fizică și intelectuală în scopul dezvoltării capacităților la nivelul solicitat de sportul de înalt nivel, pe toată durata vieții sportive.

Privită în ansamblu, problema este pusă corect, cu sublinierea că sportivul trebuie să înmagazineze un anumit volum de cunoștințe și deprinderi, pe care să le poată utiliza în orice competiție, în funcție de orice adversar.

Din asemenea considerente, numeroasele cunoștințe acumulate pentru a fi eficiente competițional, trebuie transformate prin exersare și antrenare, în priceperi, deprinderi și obișnuințe.

Pomindu-se de la cerințele competiționale ale fiecărei discipline sportive, ale modelului de concurs, volumul de cunoștințe ce trebuie însușite ca atare, precum și cele care trebuie transformate în priceperi și deprinderi, se stabilesc de regulă de către antrenori.

În baza strategiilor de dezvoltare a disciplinelor sportive, elaborate de către federațiile naționale, antrenorii își formulează și programează, obiectivele didactice generale și operaționale, programele de instruire, conținutul concret de lecții pe micro, mezo și macro-cicluri. Cunoștințele, pe lângă menirea lor ca obiective didactice, stabilite ca puncte de plecare pentru formarea priceperilor și a deprinderilor, joacă un rol foarte important în geneza și dezvoltarea calităților morale. Convingerile morale, joacă un rol deosebit de important deoarece ele se reflectă direct în conduita sportivă, în direcția de-a ajunge la nivelul maxim al posibilităților de performanță, printr-o motivare superioară a sportivilor.

Fenomenul sportiv trasează ca o direcție de cercetare și studiu pedagogiei sportive stabilite de căi și mijloace de educare a acestora, în ideea stabilirii unui climat civilizată de derulare a activităților sportive.

În formarea viitorilor sportivi de înalt nivel, educarea are la bază principiile și metodele pedagogiei sportive, prin care sunt precizate căile și mijloacele de comportament în antrenament și în competiție, de către antrenori și sportivi. Sunt definite și prezentate spre aplicare, cai și metode prin care se direcționează stilul și formele de muncă în antrenament, modalitățile de prezentare și participare în competițiile, rolul instituirii unui program de organizare a timpului necesar formării, un cod igienic o-sanitar pentru menținerea unei stări de sănătate, toate în ideea obținerii unui randament optim al pregătirii.

De asemenea conduita sportivilor este influențată și de obișnuite devenite trebuințe funcționale, nevoia de a citi, de a informa, de a fuma ca și alte trebuințe care pot crea stări afective plăcute sau neplăcute în procesul de antrenament. Aici apare ansamblul dinamic, structurat ierarhic, al trebuințelor, dorințelor, intereselor, înclinațiilor, tendințelor, aspirațiilor, așteptărilor, năzuințelor, intențiilor, care toate împreună reprezintă moto-ul primar al conduitei, viitorului sportiv de performanță – motivația.

Pe lângă aceste componente, antrenorul mai trebuie să ia în calcul și convingerile și atitudinile morale ale sportivului, deoarece acestea joacă un rol important în orientarea conduitei sale pe timpul pregătirii.

Motivația de reușită constă în educarea la sportivi a dorinței pentru ameliorarea și menținerea propriilor capacități, la un nivel cât mai înalt posibil tehnic, tactic, fizic, moral-volitiv, în așa fel ca performanța sportivă să poată fi condusă spre un succes sau o performanță valorică superioară.

Dezvoltarea motivației pentru performanță, depinde de măiestria antrenorului, de a aprecia cât mai aproape de adevăr rezultatul sportiv. Procesele de moment ale motivației sportive, pentru performanță sunt, deci, asimilate procesele cognitive și emoționale și se bazează pe experiența individuală a antrenorului și a sportivilor din alte situații în care au fost realizate alte succese de valoare.

Introducerea noutăților științei moderne în practica sportivă, impune ca didactica și educația să nu se limiteze doar la vârsta copilăriei și tinereții, ci să fie prezentă pe parcursul vieții sportive.

Numai că, în timp ce pentru educația sportivă a copiilor, rolul antrenorului are un caracter didactic (de învățare) de mare importanță în educarea sportivilor consacrați de valoare, apare doar ca o necesitate importantă în canalizarea și direcționarea factorilor de educație spre respectarea regulamentelor, a eticii de concurs și a respectului față de spectator.

Activitatea educativă a sportivilor, ridică în fața psiho-pedagogiei sportive, probleme noi, care sunt soluționate, oferind în același timp material pe baza căruia se pot stabili anumite generalizări științifice.

Sportivul are nevoie permanentă de îndrumare pe parcursul etapelor, formării, ceea ce impune din partea antrenorului desfășurarea unei activități complexe în procesul de predare a cunoștințelor tehnice și de dezvoltare motrică, de învingere a dificultăților cu care se confruntă în formarea acestuia, în drumul sinuos spre performanța sportivă.

Deci, educația este ansamblul de acțiuni și influențe intenționate, conștiente, exercitate de antrenor asupra unui sportiv sau grup de sportivi în scopul de a-i dezvolta și forma ca oameni și performeri.

Bibliografie:

1. Alexe N. (coord.) Studii de sociologie, psihologie, biochimie și metodică educației fizice și sportului. - Sport-Turism. - București, 1971. - P. 75-95.
2. Alexe N. și colab. Antrenamentul sportiv modern. - Editis. -București, 1993.
3. Babanski I. K. Optimizarea procesului de învățământ. - Didactică și Pedagogică. - București, 1985.
4. Cristea S. Pedagogie generală. Managementul educației. -Didactică și Pedagogică R. A. - București, 1996.
5. Dragnea A. Antrenamentul sportiv. - Didactică și Pedagogică R. A.- București, 1996
6. Epuran M. Psihologia sportului. - C.N.E.F.S. - București, 1968.
7. Epuran M. Modelarea conduitei sportive. - Sport-Turism. -București, 1990

Digitalization of Romanian Education – A Challenge Towards Inclusion and Non-Discrimination

Profesor Vintilă Izabela Daniela

Colegiul Național “Elena Cuza” Craiova

In recent years, the landscape of education in Romania has undergone a significant transformation with the integration of digital technologies. This shift towards digitization holds immense potential, not only in enhancing the quality of education but also in fostering inclusion and reducing discrimination within the educational system.

One of the primary challenges that the digitization of Romanian education seeks to address is the accessibility gap. In a country with diverse geographical landscapes, ensuring that every student, regardless of their location, has access to quality education is crucial. Efforts should be directed towards bridging the urban-rural divide by establishing robust digital infrastructure and providing affordable internet access, particularly in remote and economically disadvantaged areas.

Digital literacy emerges as a cornerstone in this digitization journey. Teachers must undergo comprehensive training to effectively integrate digital tools into their teaching methodologies. Simultaneously, students need to be equipped with the necessary digital skills to navigate the online learning environment successfully. This dual approach ensures that both educators and students are empowered to leverage technology for enhanced learning experiences.

Inclusivity in digital education extends beyond mere access to encompass the customization of learning materials. By developing digital content that can be tailored to cater to diverse learning needs, the educational system becomes more inclusive. This includes providing materials in various languages and incorporating features that support different learning styles and paces, ensuring that no student is left behind.

Special education integration is another critical aspect. The digitization of education provides an opportunity to seamlessly incorporate assistive technologies, making learning more accessible for students with disabilities. By developing and implementing adapted learning materials, the educational system can better accommodate the unique needs of students with special requirements, fostering a truly inclusive learning environment.

Online collaboration and communication platforms play a pivotal role in creating a sense of community within the digital realm. Virtual classrooms and collaborative tools facilitate interaction among students and between students and teachers. It is essential to ensure that these platforms support multiple languages, catering to the linguistic diversity within Romania and promoting a more inclusive educational experience.

As Romania embarks on this digital education journey, continuous monitoring and evaluation are imperative. Data analysis should be employed to assess the impact of digitization efforts on different demographic groups, identifying areas for improvement and ensuring that the benefits are distributed equitably.

In conclusion, the digitization of Romanian education represents a commendable step towards a more inclusive and non-discriminatory educational system. By addressing access disparities, promoting digital literacy, customizing learning materials, integrating special education, and fostering online collaboration, Romania has the opportunity to create an educational landscape that truly caters to the diverse needs of its students. It is a challenge, but one that, if met with dedication and collaboration, can pave the way for a more equitable and inclusive future for Romanian education.

References

1. <https://www.amcham.ro/download?file=committeePaper/u6iflXg.pdf&filename=Document%20de%20pozitie%20privind%20invatamantul%20hibrid.pdf>
2. https://www.soros.md/files/publications/documents/Siguranta%20online_Policy%20Brief.pdf
3. http://ise.md/uploads/files/1578434177_abordari_conceptuale_si_metodologice_privind_asigurarea_calitatii_eficientei_si_relevantei_procesului_educational.pdf

INOVAȚIE ȘI CREAȚIE ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ

VÎRCAN RALUCA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ DOBROTEȘTI, DOLJ

În societatea contemporană, cu schimbări rapide și efecte imediate, educația și învățământul trebuie reînnoite, completate, adaptate, astfel încât putem vorbi despre o permanentă inovație și creație în activitatea didactică.

Obiectivul general este acela de a promova creativitatea ca factor cheie în dezvoltarea competențelor personale, antreprenoriale și sociale prin învățarea pe tot parcursul vieții dar și de a găsi strategii moderne folosite pentru asigurarea unei educații de calitate în învățământ.

Pentru elevi, școala viitorului trebuie să promoveze o educație de calitate și să fie axată pe valori în care elevii să creadă, în care să se regăsească, îndeplinind două condiții, fundamentale din punctul lor de vedere: școala viitorului trebuie să le placă și să fie eficientă.

Prioritatea învățământului o constituie informatizarea, softul educațional, reprezentat de programele informatice special dimensionate în perspectiva predării unor teme specifice, ceea ce reprezintă o necesitate evidentă .

Utilizarea calculatorului în procesul instructiv-educativ facilitează realizarea scopurilor didactice și idealurilor educaționale.

Calculatorul nu este utilizat pentru a înlocui activitatea de predare a cadrului didactic, ci pentru a veni tocmai în sprijinul predării, ajutându-l astfel să-și îndeplinească mai bine funcția sa didactică fundamentală. Programul de calculator poate deveni un suport important pentru o predare eficientă.

Formarea capacității de a utiliza calculatorul ,de a folosi internetul este benefică elevilor,atât în activitatea școlară cât și în cea extrașcolară, în plan cognitiv cât și psihic,prin relaționarea cu lumea oferită de aceste instrumente de lucru ale mileniului al III-lea.

Promovarea sănătății și a stării de bine a elevului determina de asemenea o dezvoltare optimă din punct de vedere somatic, fiziologic, mintal, emoțional, social și spiritual.

Este foarte important ca în formarea unui stil de viață sănătos pentru școlari să se pună accent pe :

- autocunoașterea și construirea unei imagini pozitive despre sine;

- comunicare și relaționare interpersonală;
- controlul stresului;
- dezvoltarea carierei profesionale ;
- prevenirea accidentelor și a comportamentelor cu risc pentru sănătate;
- prevenirea atitudinii negative față de sine și viață.

În abordarea creativității în procesul educațional, elevul trebuie încurajat să gândească independent, să își asume riscuri și responsabilități în demersul său spre formare intelectuală. Evaluarea pentru asigurarea calității și rezultatele obținute trebuie să ne lărgescă perspectiva asupra situației reale din școli, să identifice nivelul de pregătire al elevilor și să ne ajute să descoperim componentele ce au nevoie de sprijin în dezvoltare.

Un obiectiv important ce ar trebui stabilit pentru anii următori este de a dezvolta un indicator internațional al capacității de a învăța, toate acțiunile bazându-se pe cercetarea științifică. Învățământul modern are ca sistem de referință competențele generale și specifice pe care trebuie să le dobândească cel ce învață – elevul – pe parcursul și la finele unui ciclu de instruire, al unui an de studiu etc. Centrarea pe competențe reprezintă o preocupare majoră în triada predare-învățare-evaluare.

Noua imagine a profesorului trebuie stabilită prin luarea în considerare a tuturor abordărilor de până acum, de la conceperea ca distribuitor de recompense sau ca sursă de informații, până la cea de „manager al învățării”.

Pentru fiecare profesor sunt fundamentale două roluri, cel de manager și cel de evaluator.

Procesul instructiv-educativ trebuie astfel conceput și desfășurat, încât să-i convingă pe elevi să prețuiască propria moștenire națională, să primească contribuțiile originale ale oricărei națiuni la civilizația modernă, pregătind atât elevii, cât și dascălii să înțeleagă valoarea diversității și a independenței de spirit.

Educația este factorul hotărâtor al dezvoltării psihoindividuale a persoanei. Ea sistematizează și organizează influențele mediului, dezvoltă personalitatea.

Creativitatea, în termeni generali, este un proces mental care permite generarea de idei și concepte noi sau asocieri originale între concepte și idei deja existente.

Lumea modernă pune accentul pe folosirea mai eficientă a cunoașterii și a inovației. Este necesară extinderea abilităților creatoare ale întregii populații, mai ales ale acelor care le permit

oamenilor să se schimbe și să fie deschiși față de idei noi într-o societate diversă din punct de vedere cultural, bazată pe cunoaștere.

Obiectivul principal este promovarea unor abordări inovative și creative în diferite domenii de activitate.

Educația și formarea profesională sunt factori decisivi pentru realizarea acestui lucru. Activitățile ar trebui să se concentreze pe crearea unui mediu favorabil pentru creativitate și inovație și să stimuleze o strategie pe termen lung.

Ar trebui, de exemplu, să se pună accent pe o gamă largă de subiecte, precum matematica, știința și informația și alte tehnologii.

Noul mileniu aduce noi cerințe educaționale care impun noi metode, altele decât cele folosite până acum. O importanță majoră în pregătirea elevilor pentru noile cerințe, o au cele trei forme ale educației și anume:

- educația formală însemnând învățare sistematică, structurată și gradată cronologic, realizată în instituții specializate de către un personal specializat;
- educația nonformală constând în activități educative desfășurate în afara sistemului formal de învățământ de către diferite instituții educative;
- educația informală care se referă la experiențe de învățare spontană, cotidiană, existențială, desfășurate în medii culturale care nu au educația ca scop principal.

Criteriul de calitate aplicat educației are un rol foarte important deoarece măsurile propuse pentru a promova creativitatea și capacitatea pentru inovare vor fi adaptate fiecărei etape din cadrul învățării continue.

Focalizată pe unitatea de învățare, evaluarea ar trebui să asigure evidențierea progresului înregistrat de elev în raport cu sine însuși pe drumul atingerii obiectivelor prevăzute în programă. Este important să fie evaluată nu numai cantitatea de informație de care dispune elevul, ci, mai ales, ceea ce poate el să facă utilizând ceea ce știe sau ceea ce intuiește.

Fiecare activitate de evaluare a rezultatelor școlare este însoțită de o autoevaluare a procesului pe care profesorul l-a desfășurat cu toți elevii și cu fiecare elev în parte. Astfel poate fi descris nivelul de formare a competențelor pentru fiecare elev și pot fi stabilite modalități prin care se pot regla, de la o etapă la alta, activități de învățare-formare a elevilor, în mod diferențiat.

De o importanță deosebită este realizarea unui echilibru dinamic între evaluarea scrisă și evaluarea orală; aceasta din urmă, deși presupune un volum mare de timp pentru aprecierea

tuturor elevilor și blocaje datorate emoției sau timidității, prezintă avantaje deosebite, precum: realizarea interacțiunii elev-profesor; demonstrarea stadiului de formare a unor competențe prin intervenția cu întrebări ajutătoare, demonstrarea comportamentului comunicativ și de interrelaționare al elevului etc;

De asemenea este necesară folosirea cu o mai mare frecvență a metodelor de autoevaluare și de evaluare prin consultare, în grupuri mici, vizând verificarea modului în care elevii își exprimă liber opinii proprii sau acceptă cu toleranță opiniile celorlalți, capacitatea de a-și susține și motiva propunerile etc.

Managementul clasei este un domeniu de cercetare în științele educației care studiază atât perspectivele de abordare ale clasei de elevi cât și structurile dimensionale ale acesteia, în scopul facilitării intervenției cadrului didactic în situații de criză micro-educațională și a evitării consecințelor negative ale acesteia.

Trebuie pus accent pe dimensiunile managementului clasei :

-dimensiunea ergonomică – se referă la dispunerea mobilierului, vizibilitatea, amenajarea sălii de clasă ;

-dimensiunea psihologică - se referă la cunoașterea, respectarea și exploatarea particularităților individuale ale elevilor ;

-dimensiunea socială – se referă la clasă ca și grup social ;

-dimensiunea operațională - se referă la instrumentele operaționale care sunt recompensele și pedepsele;

- dimensiunea inovatoare – se referă la cunoașterea practicii educaționale la un moment dat, cunoașterea tendințelor și tradițiilor activităților educaționale vizate, cunoașterea orizonturilor de așteptare ale elevilor;

-dimensiunea normativă – se referă la norme,. ansambluri de reguli care reglementează desfășurarea unei activități educaționale.

O importanță deosebită în inovația și creația în activitatea didactică o au rolurile manageriale ale cadrului didactic :de planificare (planifică activitățile cu caracter instructiv - educativ) ;de organizare (organizează activitățile clasei) ;de comunicare (comunică idei, cunoștințe, ascultă efectiv, oferă feedback, stabilește canalele de comunicare); de conducere (conduce activitățile cu elevii , desfășurate în clasa și în afara ei) ;de coordonare (sincronizează obiectivele individuale cu cele comune clasei, contribuind la întărirea grupului și formării

echipelor de lucru); de îndrumare (prin intervenții punctuale adaptate unor situații specifice, recomandări); de motivare (prin întăriri pozitive, prin utilizarea aprecierilor verbale și non-verbale în sprijinul consolidării comportamentelor pozitive); de consiliere (de orice tip, în probleme personale sau legate de școală); de control (în scopul cunoașterii stadiului în care se află activitatea de realizare a obiectivelor și nivelul de performanță); de evaluare (măsura în care scopurile și obiectivele au fost atinse).

Pentru a susține creativitatea, predarea declarativă, de tip clasic trebuie depășită și înlocuită cu metode care pun accent pe explorare, pe descoperire, pe încurajarea gândirii critice a elevului, pe participarea activă a acestuia la formarea și dezvoltarea sa intelectuală.

În viziunea metodelor moderne, demersul didactic se concentrează pe elev și are în vedere transformarea acestuia din “obiect” al procesului didactic în “subiect activ” al propriei deveniri.

Modelul de proiectare a activității didactice are în vedere trecerea de la centrarea pe conținut la centrarea pe activitatea elevului, care presupune deplasarea accentului în activitatea didactică:

Ar trebui să se țină cont de toate formele de inovație socială și antreprenorială. De asemenea, ar trebui să se acorde atenție creației artistice și noilor abordări în domeniul culturii.

Bibliografie:

1. Ionescu M., Radu I.-” Didactica modernă”, Ed. Dacia, Cluj – Napoca, 2001;
2. Alois Gherguț,- “Management general și strategic în educație”, Ed. Polirom, Iași, 2007;
3. I.Cerghit – “Sisteme de instruire alternative”, Aramis, Bucuresti, 2002.

GAMIFICAREA ÎN EDUCAȚIE

PROFESOR: VÎRTAN MARIANA SIMONA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ „NICODIM GANEA” BISTRA, JUDEȚUL ALBA

Explorarea metodelor inovatoare în învățare reprezintă o componentă esențială a dezvoltării sistemelor educaționale și a îmbunătățirii proceselor de învățare. Inovația în educație își confirmă esențialitatea bazată pe mai multe motive, iar impactul său este capabil să influențeze pozitiv procesul de învățare dar și dezvoltarea elevilor. Metodele inovatoare furnizează adaptabilitate la schimbările de orice fel survenite în domeniul educației. Aflată la baza unei lumi ce continuă să evolueze educația este nevoită, ca oricare alte domenii, să se adapteze noilor cerințe și provocări să își dovedească flexibilitatea prin ajustarea metodelor ce solicită răspuns la nevoile elevilor, în primul rând, și societății, în al doilea rând. Inovația în educație stimulează dezvoltarea abilităților de gândire critică și creativă la elevi.

Metodele inovatoare implică deseori rezolvarea de probleme, proiecte practice și abordări care încurajează explorarea și experimentarea, scoțând procesul instructiv-educativ din zona confortabilă dar statică a tradiționalului. Noutatea antrenează elevii într-o zonă captivantă și interesantă care confirmă, prin rezultate vizibile, potențialul activ al acestora în contextul școlar, crescând nivelul de angajament și entuziasmul elevilor pentru învățare. Accesul educației în sfera inovației a deschis drumul spre personalizarea învățării axată îndeosebi pe ritmul particular de parcurgere a informațiilor, pe stilurile de învățare individuale și, mai presus de atât, pe interesele elevilor.

Astfel de metode inovatoare se concentrează, cu succes, în jurul tehnologiei militând pentru dezvoltarea abilităților practice, pentru colaborarea și lucrul în echipă, precum și pentru învățarea continuă devenite aspecte centrale ale unui sistem educațional inovator și eficient. Tehnologia poate face eficient procesul de învățare, prin oferta generoasă de resurse și de instrumente accesibile pentru elevi și profesori. Scopul acestora se oglindește obligatoriu în dezvoltarea abilităților cheie pentru viitor, cum ar fi gândirea critică, rezolvarea de probleme, abilitățile tehnologice și abilitățile sociale.

Una dintre cele mai importante metode inovative pe care procesul educativ le-a incorporat în derularea sa, în ultimii ani este gamificarea. Pentru spațiul educativ acest concept relativ nou reprezintă o provocare menită să faciliteze implicarea componentei ludice în predare și evaluare. Gamificarea

operează cu elementele de joc în contextul procesului de învățare pentru a îmbunătăți participarea, motivația și angajamentul educabililor antrenați în actul educativ. Această abordare inovatoare aduce elemente specifice jocurilor în mediul educațional, transformând procesul de învățare într-o experiență mai interactivă și distractivă și constructivă. Iată câteva aspecte cheie ale gamificării în educație:

1. Elevii pot câștiga puncte pentru îndeplinirea sarcinilor sau rezolvarea problemelor. Aceste puncte pot fi acumulate pentru a obține recompense. Recompensele pot crea un sistem de motivare și recunoaștere a eforturilor lor.
2. Elevii pot fi avansați prin diferite nivele sau pot obține diverse ranguri pe măsură ce progresează în învățare. Acest mod de a înregistra evoluția fiecăruia oferă un sentiment de realizare și încurajează continuarea eforturilor.
3. Sarcinile sau provocările stimulative poate transforma învățarea într-un joc captivant. Elevii sunt motivați să rezolve probleme sau să atingă obiective specifice pentru a avansa în joc.
4. Gamificarea poate încuraja colaborarea între elevi, promovând echipa și interacțiunea socială. În același timp, pot fi introduse elemente de competiție sănătoasă pentru a stârni interesul și implicarea.
5. Elevii pot înțelege rapid greșelile și pot îmbunătăți performanța în timp real, prin integrarea feedback-ului imediat în joc. Acest aspect ajută la consolidarea cunoștințelor și la corectarea erorilor într-un mod interactiv.
6. Gamificarea în educație poate fi personalizată pentru a se potrivi nevoilor individuale ale elevilor. Poate fi adaptată dificultatea sau tipul de sarcini în funcție de progresul fiecărui elev.
7. Platformele digitale și aplicațiile pot oferi mediul potrivit pentru gamificare, facilitând monitorizarea și administrarea eficientă a jocului în cadrul procesului de învățare
8. Gamificarea oferă o experiență de învățare interactivă și distractivă, care poate contribui la menținerea interesului elevilor în timpul lecțiilor și poate face învățarea mai plăcută.
9. Crearea unei povești captivante sau a unui scenariu interesant în jurul activităților de învățare poate crește nivelul de implicare a elevilor și poate face legături mai puternice între cunoștințe, abilități, aptitudini și deprinderi.

Implementarea gamificării în educație poate aduce multiple beneficii, precum îmbunătățirea participării elevilor la actul instructiv-educativ, stimularea motivației,

dezvoltarea abilităților sociale și sporirea distracției în procesul de învățare. Este important, însă, ca această abordare să fie utilizată cu discernământ și să fie adaptată la nevoile specifice ale grupului de elevi și a obiectivelor de învățare. Gamificarea oferă elevilor posibilitatea de a învăța într-un mediu mai relaxat și distractiv, fără presiunea asociată cu evaluările tradiționale. Aceasta poate reduce anxietatea legată de învățare și poate crea o atmosferă mai plăcută în clasă.

Jocurile pot încuraja dezvoltarea abilităților transferabile, cum ar fi rezolvarea de probleme, gândirea critică și luarea deciziilor. Aceste competențe pot avea aplicații practice în viața de zi cu zi și în carierele viitoare ale elevilor. În general, gamificarea în educație poate transforma procesul de învățare într-o experiență mai interactivă, captivantă și eficientă, având un impact pozitiv asupra motivației și a performanței elevilor pregătindu-i pentru a activa într-o lume în care tehnologia își exercită, clar și inevitabil, suveranitatea.

Deși gamificarea în educație aduce cu sine numeroase beneficii, există și anumite limitări pe care ar trebui să le luăm în considerare. Chiar dacă gamificarea poate stimula motivația pe termen scurt, aceasta nu garantează menținerea unui interes ridicat pe termen lung. În timp, elevii se pot plictisi de elementele de joc sau pot deveni imuni la recompensele oferite. Totodată elementele de joc inserate, în exces, pot duce la distragerea elevilor de la obiectivele educaționale principale. Dacă nu este gestionată adecvat, gamificarea poate deveni o simplă sursă de divertisment și de potențare a scăderii atenției. În anumite cazuri, gamificarea poate duce la o concentrare excesivă pentru obținerea recompenselor, mai degrabă decât pentru înțelegerea și aplicarea conținutului. Totodată, costurile implementării și reticența celor implicați în predarea axată strict pe componenta tradițională pot fi câteva dintre limitările ei.

Pentru a depăși aceste limitări, este nevoie de o analiză clară a raportului dintre beneficii și dezavantaje, dar și de o abordare echilibrată și adaptată la contextul specific al învățării, pentru a maximiza avantajele gamificării și pentru a minimiza potențialele inconveniente.

Bibliografie:

1. Burke, Brian, *Gamify: How Gamification motivates people to do extraordinary things*, Bibliomotion Inc., 2014
2. Karl M. Kapp , Karl, M., *The Gamification of learning and instruction: Game-based Methods and Strategies for training and Education*, apud [The Gamification of Learning and Instruction: Game-based Methods and ... - Karl M. Kapp - Google Books](#)

METODE EDUCATIONALE INOVATOARE ÎN GRĂDINIȚĂ

Vlaicu Claudia-Victoria

Liceul Teoretic „Gelu Voievod”/Grădinița cu P.P. Gilău

Educația este un domeniu în continuă evoluție, iar inovația este cheia pentru a asigura că procesul educativ rămâne relevant și eficient. În acest context, educația timpurie reprezintă o perioadă crucială pentru dezvoltarea copilului, iar adoptarea unor metode inovatoare în predare, învățare și evaluare poate avea un impact semnificativ asupra formării individuale a fiecărui mic copil.

Predarea la preșcolari necesită abordări creative și interactive. Integrarea tehnologiei în procesul de predare poate fi deosebit de benefică. Aplicațiile educaționale interactive, tabletele și proiectoarele pot transforma lecțiile tradiționale în experiențe captivante. De asemenea, este important să se pună accent pe diversificarea metodelor de predare, cum ar fi utilizarea jocurilor didactice, a poveștilor interactive și a experimentelor practice pentru a stimula curiozitatea și imaginația copiilor.

Utilizarea tehnologiei interactive în procesul de predare presupune tablete educative și proiectoare interactive. Aplicațiile și jocurile educaționale interactive pe tablete pot dezvolta abilitățile cognitive și motorii fine ale preșcolarilor, oferindu-le experiențe de învățare captivante, iar proiectoarele interactive le permite copiilor să participe activ la lecții, să deseneze și să interacționeze cu diverse conținuturi educaționale.

Predarea prin experiențe practice presupune ateliere de creație și vizite la muzeu sau Grădină Zoologică. Experiențele practice sunt activități care implică lucrul manual, desen, pictură sau modelaj pentru a dezvolta coordonarea motorie fină și creativitate, iar vizitele sunt experiențe de învățare în afara clasei pentru a oferi copiilor oportunități de explorare și descoperire directă.

Procesul de învățare trebuie să fie personalizat pentru a se potrivi nevoilor individuale ale preșcolarilor. Utilizarea metodelor diferite de instruire pentru a aborda diverse stiluri de învățare este esențială. Sistemul tradițional de învățare, centrat pe profesor, ar trebui să evolueze către modele mai colaborative, unde copiii sunt implicați activ în construirea propriilor cunoștințe. Totodată, învățarea bazată pe proiect și stimularea gândirii critice și creativității ar trebui să devină componente esențiale ale curriculumului preșcolar.

Învățarea bazată pe proiect presupune proiecte de grup, proiecte personale și *grădinița cu grădină*. Proiectele de grup sunt activități în care copiii lucrează împreună pentru a rezolva probleme, pentru a atinge un obiectiv comun, dezvoltând abilități de colaborare și comunicare, promovând abilitățile sociale și abilitățile de lucru în echipă. Proiectele personale permite copiilor să își aleagă propriile proiecte și să lucreze la ele, încurajând autonomia și dezvoltarea abilităților de planificare. Crearea unui mic spațiu de grădinarit în curtea școlii poate oferi preșcolărilor oportunitatea de a învăța despre natură, responsabilitate și procesele de creștere a plantelor.

O altă metodă inovativă este predarea între colegi, ocazii în care copiii își împărtășesc cunoștințele și abilitățile unul cu celălalt, consolidându-și înțelegerea și dezvoltând empatie.

Totodată este necesară promovarea diversității și incluziunii prin utilizarea cărților care prezintă personaje și povești din diverse culturi pentru a încuraja înțelegerea și aprecierea diferențelor; activități de sensibilizare precum jocurile și activitățile care promovează acceptarea și înțelegerea diversității într-un mod interactiv și distractiv.

Dezvoltarea gândirii critice și creativității se poate face prin ateliere de artă și experimente practice, activități care încurajează copiii să își folosească imaginația și să experimenteze cu diferite materiale, dar și prin jocuri logice și de gândire, folosind jocuri care antrenează creierul în rezolvarea problemelor și dezvoltarea gândirii logice.

Învățarea prin teatru și dramatizare presupune spectacole de păpuși și teatru de umbre precum și dramatizare a poveștilor. Acestea necesită participarea la reprezentații și crearea de povești prin intermediul păpușilor sau teatrului de umbră pentru dezvoltarea limbajului și a abilităților de comunicare, dar și implicarea copiilor în dramatizarea poveștilor preferate pentru a promova creativitatea și înțelegerea narativă.

Evaluarea la preșcolari trebuie să depășească metodele tradiționale și să se concentreze pe evaluarea continuă și formativă. Portofoliile digitale, observațiile în clasă și dialogurile deschise între educatori și părinți pot oferi o imagine holistică a progresului copilului. Este important să se pună accent pe recunoașterea diverselor tipuri de inteligențe și abilități, astfel încât fiecare copil să fie evaluat în mod just și să i se ofere șanse egale de dezvoltare.

Evaluarea continuă și formativă se poate face prin portofolii de lucrări și portofolii digitale, prin observații periodice și note de progres. Portofoliile de lucrări presupune păstrarea unei colecții de creații, proiecte și activități pentru a evidenția progresul și dezvoltarea individuală, iar portofoliile digitale necesită păstrarea înregistrărilor digitale ale progresului copilului în diverse activități și proiecte. Prin observațiile periodice și notele de

progres, educatorii pot u comportamentul și evoluția copiilor prin observații costate în timpul activităților zilnice, oferind feedback continuu.

Aceste metode inovatoare de predare, învățare și evaluare în grădiniță sunt menite să răspundă nevoilor individuale ale copiilor, să stimuleze curiozitatea și să creeze un mediu educațional pozitiv și captivant. Prin încurajarea explorării, creativității și colaborării, grădinița devine un spațiu în care fiecare copil își dezvoltă potențialul într-un mod autentic și plin de bucurie. Totodată, aceste exemple demonstrează cum inovația în educația preșcolară poate să îmbunătățească experiența de învățare, să dezvolte abilități esențiale și să pregătească copiii pentru provocările viitoare. Prin adoptarea acestor practici, educația devine nu doar un proces, ci o călătorie captivantă și formativă pentru cei mai mici membri ai comunității noastre.

Inovația în educație la preșcolari reprezintă o investiție în viitorul fiecărui individ. Prin adoptarea unor practici inovatoare în predare, învățare și evaluare, putem contribui la dezvoltarea unor generații creative, critice și adaptabile. Educația preșcolară nu trebuie doar să pregătească copiii pentru școală, ci să îi inspire să devină gânditori autonomi și participanți activi în societatea viitoare. Inovația în acest domeniu este nu doar o alegere, ci o necesitate pentru a asigura o educație de calitate și relevantă în secolul XXI.

BIBLIOGRAFIE:

- Doboș, L. (2016). „Metode interactive și jocuri didactice în activitatea de predare-învățare.”
- Montessori, M. (2003). „Mintea copilului.”
- Radu, E., & Radu, R. (2012). „Jocurile didactice în educație.”
- Stănculescu, E. (2008). „Dezvoltarea cognitivă a copilului preșcolar.”

INOVAȚIE ȘI CREAȚIE ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ

Prof. Vlășceanu Daniel

Școala Gimnazială „Traian Săvulescu”, Comuna Izvoarele

În societatea contemporană, cu schimbări rapide și efecte imediate, educația și învățământul trebuie reînnoite, completate, adaptate, astfel încât putem vorbi despre o permanentă inovație și creație în activitatea didactică.

Obiectivul general este acela de a promova creativitatea ca factor cheie în dezvoltarea competențelor personale, antreprenoriale și sociale prin învățarea pe tot parcursul vieții dar și de a găsi strategii moderne folosite pentru asigurarea unei educații de calitate în învățământ.

Pentru elevi, școala viitorului trebuie să promoveze o educație de calitate și să fie axată pe valori în care elevii să creadă, în care să se regăsească, îndeplinind două condiții, fundamentale din punctul lor de vedere: școala viitorului trebuie să le placă și să fie eficientă. Prioritatea învățământului o constituie informatizarea, softul educațional, reprezentat de programele informatice special dimensionate în perspectiva predării unor teme specifice, ceea ce reprezintă o necesitate evidentă. Utilizarea calculatorului în procesul instructiv-educativ facilitează realizarea scopurilor didactice și idealurilor educaționale.

Calculatorul nu este utilizat pentru a înlocui activitatea de predare a cadrului didactic, ci pentru a veni tocmai în sprijinul predării, ajutându-l astfel să-și îndeplinească mai bine funcția sa didactică fundamentală. Programul de calculator poate deveni un suport important pentru o predare eficientă. Formarea capacității de a utiliza calculatorul, de a folosi internetul este benefică elevilor, atât în activitatea școlară cât și în cea extrașcolară, în plan cognitiv cât și psihic, prin relaționarea cu lumea oferită de aceste instrumente de lucru ale mileniului al III-lea. Promovarea sănătății și a stării de bine a elevului determină de asemenea o dezvoltare optimă din punct de vedere somatic, fiziologic, mintal, emoțional, social și spiritual.

Este foarte important ca în formarea unui stil de viață sănătos pentru școlari să se pună accent pe :

- autocunoașterea și construirea unei imagini pozitive despre sine;
- comunicare și relaționare interpersonală;
- controlul stresului;
- dezvoltarea carierei profesionale ;
- prevenirea accidentelor și a comportamentelor cu risc pentru sănătate;
- prevenirea atitudinii negative față de sine și viață.

În abordarea creativității în procesul educațional, elevul trebuie încurajat să gândească independent, să își asume riscuri și responsabilități în demersul său spre formare intelectuală. Evaluarea pentru asigurarea calității și rezultatele obținute trebuie să ne lărgească perspectiva asupra situației reale din școli, să identifice nivelul de pregătire al elevilor și să ne ajute să descoperim componentele ce au nevoie de sprijin în dezvoltare.

Un obiectiv important ce ar trebui stabilit pentru anii următori este de a dezvolta un indicator internațional al capacității de a învăța, toate acțiunile bazându-se pe cercetarea științifică. Învățământul modern are ca sistem de referință competențele generale și specifice pe care trebuie să le dobândească cel ce învață – elevul – pe parcursul și la finele unui ciclu de instruire, al unui an de studiu etc. Centrarea pe competențe reprezintă o preocupare majoră în triada predare-învățare-evaluare.

Noua imagine a profesorului trebuie stabilită prin luarea în considerare a tuturor abordărilor de până acum, de la conceperea ca distribuitor de recompense sau ca sursă de

informații, până la cea de „manager al învățării”. Pentru fiecare profesor sunt fundamentale două roluri, cel de manager și cel de evaluator. Procesul instructiv-educativ trebuie astfel conceput și desfășurat, încât să-i convingă pe elevi să prețuiască propria moștenire națională, să primească contribuțiile originale ale oricărei națiuni la civilizația modernă, pregătind atât elevii, cât și dascălii să înțeleagă valoarea diversității și a independenței de spirit.

Educația este factorul hotărâtor al dezvoltării psihoindividuale a persoanei. Ea sistematizează și organizează influențele mediului, dezvoltă personalitatea. Creativitatea, în termeni generali, este un proces mental care permite generarea de idei și concepte noi sau asocieri originale între concepte și idei deja existente. Lumea modernă pune accentul pe folosirea mai eficientă a cunoașterii și a inovației. Este necesară extinderea abilităților creatoare ale întregii populații, mai ales ale acelor care le permit oamenilor să se schimbe și să fie deschiși față de idei noi într-o societate diversă din punct de vedere cultural, bazată pe cunoaștere. Obiectivul principal este promovarea unor abordări inovative și creative în diferite domenii de activitate.

Educația și formarea profesională sunt factori decisivi pentru realizarea acestui lucru. Activitățile ar trebui să se concentreze pe crearea unui mediu favorabil pentru creativitate și inovație și să stimuleze o strategie pe termen lung. Ar trebui, de exemplu, să se pună accent pe o gamă largă de subiecte, precum matematica, știința și informația și alte tehnologii.

Noul mileniu aduce noi cerințe educaționale care impun noi metode, altele decât cele folosite până acum. O importanță majoră în pregătirea elevilor pentru noile cerințe, o au cele trei forme ale educației și anume:

- educația formală însemnând învățare sistematică, structurată și gradată cronologic, realizată în instituții specializate de către un personal specializat;

- educația nonformală constând în activități educative desfășurate în afara sistemului formal de învățământ de către diferite instituții educative;

- educația informală care se referă la experiențe de învățare spontană, cotidiană, existențială, desfășurate în medii culturale care nu au educația ca scop principal;

Criteriul de calitate aplicat educației are un rol foarte important deoarece măsurile propuse pentru a promova creativitatea și capacitatea pentru inovare vor fi adaptate fiecărei etape din cadrul învățării continue.

Focalizată pe unitatea de învățare, evaluarea ar trebui să asigure evidențierea progresului înregistrat de elev în raport cu sine însuși pe drumul atingerii obiectivelor prevăzute în programă. Este important să fie evaluată nu numai cantitatea de informație de care dispune elevul, ci, mai ales, ceea ce poate el să facă utilizând ceea ce știe sau ceea ce intuiește.

Fiecare activitate de evaluare a rezultatelor școlare este însoțită de o autoevaluare a procesului pe care profesorul l-a desfășurat cu toți elevii și cu fiecare elev în parte. Astfel poate fi descris nivelul de formare a competențelor pentru fiecare elev și pot fi stabilite modalități prin care se pot regla, de la o etapă la alta, activități de învățare-formare a elevilor, în mod diferențiat. De o importanță deosebită este realizarea unui echilibru dinamic între evaluarea scrisă și evaluarea orală; aceasta din urmă, deși presupune un volum mare de timp pentru aprecierea tuturor elevilor și blocaje datorate emoției sau timidității, prezintă avantaje deosebite, precum: realizarea interacțiunii elev-profesor; demonstrarea stadiului de formare a unor competențe prin intervenția cu întrebări ajutătoare, demonstrarea comportamentului comunicativ și de interrelaționare al elevului etc.

De asemenea este necesară folosirea cu o mai mare frecvență a metodelor de autoevaluare și de evaluare prin consultare, în grupuri mici, vizând verificarea modului în care elevii își exprimă liber opiniile proprii sau acceptă cu toleranță opiniile celorlalți, capacitatea de a-și susține și motiva propunerile etc. Managementul clasei este un domeniu de cercetare în științele educației

care studiază atât perspectivele de abordare ale clasei de elevi cât și structurile dimensionale ale acesteia, în scopul facilitării intervenției cadrului didactic în situații de criză micro-educatională și a evitării consecințelor negative ale acesteia.

Trebuie pus accent pe dimensiunile managementului clasei :

-dimensiunea ergonomică – se referă la dispunerea mobilierului, vizibilitatea, amenajarea sălii de clasă ;

-dimensiunea psihologică - se referă la cunoașterea, respectarea și exploatarea particularităților individuale ale elevilor ;

-dimensiunea sociala – se referă la clasă ca și grup social ;

-dimensiunea operațională - se referă la instrumentele operaționale care sunt recompensele și pedepsele;

- dimensiunea inovatoare – se referă la cunoașterea practicii educaționale la un moment dat, cunoașterea tendințelor și tradițiilor activităților educaționale vizate, cunoașterea orizonturilor de așteptare ale elevilor;

-dimensiunea normativă – se referă la norme, ansambluri de reguli care reglementează desfășurarea unei activități educaționale;

O importanță deosebită în inovația și creația în activitatea didactică o au rolurile manageriale ale cadrului didactic :de planificare (planifică activitățile cu caracter instructiv - educativ);de organizare (organizează activitățile clasei);de comunicare (comunică idei, cunoștințe, ascultă efectiv, oferă feedback, stabilește canalele de comunicare); de conducere (conduce activitățile cu elevii , desfășurate în clasa și în afara ei) ;de coordonare (sincronizează obiectivele individuale cu cele comune clasei, contribuind la întărirea grupului și formării echipelor de lucru); de îndrumare (prin intervenții punctuale adaptate unor situații specifice, recomandări);de motivare (prin întăriri pozitive, prin utilizarea aprecierilor verbale și non-verbale în sprijinul consolidării comportamentelor pozitive); de consiliere (de orice tip, în probleme personale sau legate de școală); de control (în scopul cunoașterii stadiului în care se află activitatea de realizare a obiectivelor și nivelul de performanță); de evaluare (măsura în care scopurile și obiectivele au fost atinse).

Pentru a susține creativitatea, predarea declarativă, de tip clasic trebuie depășită și înlocuită cu metode care pun accent pe explorare, pe descoperire, pe încurajarea gândirii critice a elevului, pe participarea activă a acestuia la formarea și dezvoltarea sa intelectuală. În viziunea metodelor moderne, demersul didactic se centrează pe elev și are în vedere transformarea acestuia din “obiect” al procesului didactic în “subiect activ” al propriei deveniri.

Modelul de proiectare a activității didactice are în vedere trecerea de la centrarea pe conținut la centrarea pe activitatea elevului, care presupune deplasarea accentului în activitatea didactică. Ar trebui să se țină cont de toate formele de inovație socială și antreprenorială. De asemenea, ar trebui să se acorde atenție creației artistice și noilor abordări în domeniul culturii.

Bibliografie:

1. Ionescu M., Radu I., *Didactica modernă*, Ed. Dacia, Cluj – Napoca, 2001;
2. Alois Gherguț, *Management general și strategic în educație*, Ed. Polirom, Iași, 2007;
3. I.Cerghit, *Sisteme de instruire alternative*, Aramis, București, 2002.

NOI ABORDĂRI ÎN DEZVOLTAREA LITERAȚIEI ELEVILOR

Prof. înv. primar, Vrînceanu Dorina
Școala Gimnazială Jariștea

Literația este una dintre cele mai importante competențe pe care trebuie să o dobândească un copil pentru a reuși să se integreze cu succes în societate. Competențele de literație sau ”alfabetizarea funcțională” ajută mai precis la dezvoltarea capacităților de reflecție și exprimare, de gândire critică și empatie. Tocmai din acest motiv, orice profesor, indiferent de materia pe care o predă, trebuie să lucreze cu elevul atât pe dezvoltarea abilităților de citit-scris cât și pe alte procese cum sunt comprehensiunea, analiza, reflecția asupra textului scris și/sau audiat.

În concluzie, competențele de literație reflectă capacitatea unei persoane de a relaționa cu un text. Cititorul competent înțelege și interpretează textul – chiar la prima citire atentă – în detaliu și nuanțat, utilizează informațiile din el, evaluează conținutul ideatic și forma sa, reflectează asupra sa și interacționează cu el pentru a-și atinge scopurile, a-și îmbogăți cunoștințele și a-și amplifica potențialul, precum și pentru a participa la viața societății (OECD, 2018).

De regulă elevii care provin din familii cu o situație materială precară și care nu își permit să cumpere cărți sau care poate nu apreciază școala ca fiind o prioritate întâmpină dificultăți în a-și însuși cititul și scrisul. De aceea, este bine să se intervină cât mai devreme pentru acești copii. La clasa pregătitoare este ceva mai simplu. Fiecare elev vine la școală cu un nivel diferit de familiaritate cu citit-scrisul. În acest caz, prima sarcină este să determinăm ce abilități și cunoștințe are deja acesta. Astfel de probleme, însă, se pot întâlni la orice nivel de învățare. Pentru a ști unde și cum să se intervină, trebuie, mai întâi, să se realizeze o evaluare a nivelului de literație. Astfel, în urma evaluării, în funcție de abilitățile de citire ale fiecărui elev, se întocmește un plan de intervenție personalizat pentru dezvoltarea literației. Instrumentele de evaluare ne ajută să aflăm care sunt dificultățile ca apoi să găsim soluții cât mai bine țintite. Deci, cunoașterea nuanțată a abilităților specifice de cititor ale fiecărui elev din clasă duc la individualizarea și diferențierea instruirii.

Fiecare dascăl își dorește ca să formeze deprinderea de citire corectă, conștientă, cursivă și expresivă. Acesta ar fi nivelul unei clase bune, la finalul ciclului de achiziții fundamentale. Învățarea temeinică a cititului se realizează pe baza metodei fonetice, analitico-sintetică, prin exerciții de citire, organizate gradual. Învățarea se face prin folosirea directă, în mod progresiv, a sunetului, a silabei, a cuvântului, a propoziției, a textului și a semnelor de punctuație. Metoda globală de învățare a citit-scrisului, bazată pe experiența limbii, este folosită în completarea metodei fonetice, analitice-sintetice. În cadrul metodei globale (ABEL-Abordarea Bazată pe Experiența Limbii) se pornește de la text întreg, se acordă atenție sporită dezvoltării limbajului și comprehensiunii, conștientizării fonologice, se învață cuvinte, apoi litere și corespondența sunet-literă, ceea ce accelerează învățarea citirii. Se bazează pe construcții de texte pornind de la vocabularul familiar al copiilor. Această metodă poate reprezenta o soluție pentru a sprijini cât mai eficient dezvoltarea competențelor de citit-scris ale elevilor care au un ritm mai lent sau pentru care (doar) metoda fonetică analitică-sintetică se dovedește ineficientă.

Resurse bibliografice

1. Curs online: Dezvoltarea literației timpurii prin metoda Abel, Fundația Noi Orizonturi
2. PISA 2018 Results (Volume I), OECD

Geografie – metode și tehnici inovatoare de predare în ciclul primar

prof. înv. primar Vuia Iuliana

Școala Gimnazială comuna Dumbrăvița – Timiș

Geografia este unul dintre cele mai vechi obiecte didactice de învățământ, care, împreună cu istoria și limba română, au constituit „trilogia” școlii ce au demonstrat și demonstrează în continuare permanența poporului român și vechimea patriei noastre pe aceste locuri carpatice, pontice și dunărene. Ca obiect de studiu, geografia, alături de celelalte obiecte de învățământ, contribuie la educația intelectuală a elevilor.

Pentru a atrage elevii, învățătorul caută și utilizează cele mai adecvate strategii didactice, ele reprezentând elementul de legătură între componentele procesului de învățământ: obiective operaționale, conținuturi instructiv-educative, resurse umane și materiale. Rolul strategiilor didactice este acela de a crea un context situațional, astfel încât cel care învață să fie angajat și să participe în mod activ la realizarea obiectivelor învățării, să-și însușească cunoștințele în urma unor activități proprii, a unei angajări optime a gândirii, a mobilizării funcțiilor emoțional-motivaționale. Metodele active reprezintă un nivel superior, un salt calitativ pe linia modernizării strategiei didactice. Ele își dovedesc eficiența prin trăsăturile ce le implică: conștientizare, motivare internă, efort susținut pozitiv-afectiv, afirmarea stilului individual, utilizarea maximă a condițiilor existente.

Ar fi greșit să afirmăm că metodele didactice tradiționale nu sunt la fel de eficiente ca cele moderne. Orice metodă are un potențial formativ și un potențial de activizare specific intrinsec, depinzând de personalitatea dascălului și de ceilalți factori implicați în procesul instructiv-educativ, dacă valențele ei activizatoare sunt exploatate cu maximă eficiență. Astfel, în cadrul orelor de geografie, metodele didactice pot fi personalizate pentru a obține o participare activă a elevilor în acțiunea de instruire, de formare și de modelare a propriei personalități.

1) **Teoria Inteligențelor Multiple** oferă posibilitatea organizării unei instruirii active, interactive, diferențiate, întrucât sprijină elevii în valorificarea propriilor resurse, în formarea capacităților de autoinstruire, le dezvoltă motivația pentru învățarea permanentă.

Exemplu: În lecția „Carpații Meridionali”, clasa poate fi organizată pe cinci grupe, în funcție de tipurile de inteligență dezvoltate la elevi, cu următoarele sarcini de lucru:

*Matematicienii au de căutat pe hartă și de scris cu cifre arabe și romane înălțimile celor mai importanți munți din Carpații Meridionali, de comparat, de alcătuit exerciții și probleme cu datele respective;

*Cercetătorii întocmesc o schiță a lecției, pe baza informațiilor existente în manual, dar și a celor suplimentare, obținute din diverse surse: reviste, cărți, internet;

*Prietenii naturii lecturează fragmente de text referitoare la mediul natural specific acestei unități de relief, la plantele și animalele existente, la măsurile de ocrotire a acestora și creează un poster cu informațiile esențiale;

*Modelatorii realizează un model din plastilină a regiunii geografice;

*Artiștii au de desenat peisaje specifice acestor munți, prezentând aspecte ale florei și faunei, curiozități ale naturii.

2) **Metoda SINELG** (Sistemul Interactiv de Notare pentru Eficientizarea Lecturii și Gândirii) promovează o implicare cognitivă activă și monitorizarea înțelegerii conținutului de idei de către elevi, solicitându-le ca, pe parcursul lecturării textului, să facă, pe marginea lui, următoarele semne: „√” – informație cunoscută, „+” – informație necunoscută, „-” – informație contradictorie cu ceea ce știu ei, „?” – informație care necesită documentare.

3) **Observarea sistematică și independentă.** Subiectul investighează realitatea înconjurătoare, având un scop bine determinat. Se urmărește formarea spiritului de observație și a capacităților de cercetare științifică la elevi.

Exemplu: Elevii întocmesc un calendar al naturii, pe o perioadă determinată, descriind temperatura, precipitațiile, vântul.

4) **Învățarea cu ajutorul fișelor de lucru.** Prin fișele de lucru, se operaționalizează eficient unele sarcini de lucru și se individualizează instruirea, prin luarea în considerare a ritmului de lucru propriu fiecărui elev. Se pot întocmi numeroase fișe de lucru, cu sarcini variate: încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect; colorează și notează pe harta alăturată...; precizează valoarea de adevăr a propozițiilor următoare...; completează spațiile punctate cu denumirile potrivite...; enumerați, cu ajutorul hărții...; caracterizează, în câteva rânduri, unitatea de relief...; marchează răspunsurile corecte; completează rebusul... etc.

5) **Metoda „Știu/Vreau să știu/Am învățat”** se poate utiliza, în special, la acele lecții în care știm că elevii posedă destul de multe informații despre subiectul ce urmează a fi tratat. Exemplu: „Marea Neagră”. Elevii consemnează în prima rubrică, dintr-un tabel cu trei coloane, ceea ce știu despre Marea Neagră, în a doua rubrică, ce doresc să știe despre acest subiect, iar, în cea de a treia, notează informațiile noi, după studierea textului primit.

6) **Metoda ciorchinului** evidențiază, într-o rețea, conexiunile dintre ideile despre un subiect. Tehnica se utilizează în mod individual, în grupuri sau cu întreaga clasă. Elevii scriu toate cuvintele sau sintagmele care le vin în minte, în legătură cu sintagma/cuvântul-cheie scris în mijlocul foii/tablei, fără a face judecăți de valoare asupra lor.

7) **Învățarea bazată pe jocuri didactice** presupune participarea activă și interactivă a elevilor în procesul de învățare, în contexte ce îmbină sarcinile instructive și formative cu elemente de joc. Fazele principale, ce se parcurg în instruirea bazată pe jocuri, sunt: pregătirea jocului și a materialului necesar, pregătirea clasei, desfășurarea jocului. Buna desfășurare a unui joc este condiționată de parcurgerea următoarelor etape: anunțarea titlului și a scopului jocului, prezentarea regulilor, executarea jocului și încheierea lui, însoțită de concluzii și aprecieri. Exemple de jocuri:

* Rebusuri geografice pe diferite teme, construite de învățător sau de către elevi;

* „Recunoaște elementul geografic” – elevii extrag biletele pe care sunt scrise caracteristicile unui element geografic. Ei trebuie să-l recunoască și să-l localizeze pe hartă.

* „Loto geografic” – elevii au cartonașe pe care sunt desenate semne convenționale. Pe o fișă primită de fiecare elev, fișă ce conține un text cu conținut geografic, trebuie să înlocuiască

numele obiectelor geografice cu semnul convențional corespunzător. Jocul poate fi complicat dacă li se cere să reprezinte grafic, sau prin desen, datele cuprinse în text: „Șoseaua străbate orașul din direcția sud spre nord. În partea de est a șoselei, se află clădirea școlii, iar, în partea de vest, se află un lac. În partea cea mai nordică, drumul trece peste un pod așezat pe râul ce curge din direcția est spre vest.

Concluzionând, prin utilizarea strategiilor de învățare active, elevii se implică în mod activ în învățare, adăugă informații noi la cunoștințele lor anterioare, interacționează unii cu alții, dobândesc abilități de comunicare. În clasă, se crează un mediu educațional activizant și interactiv care îi stimulează pe elevi, îi responsabilizează și îi face să muncească cu plăcere.

Bibliografie:

- Dulama, Maria Eliza (2002), Modele, strategii și tehnici didactice activizante cu aplicații în geografie, Editura Clusium, Cluj-Napoca.
- Flueraș, V. (2005), Teoria și practica învățării prin cooperare, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca

Educația și provocările școlii în contextul actual

Profesor pentru învățământ primar
Zagaradniuc Cătălina,
Școala Gimnazială Nr. 190, București

32 de ani de muncă. 32 de ani de experiențe fel de fel. 32 de ani de experimente sociale revărsate sau începute cu școala.

Început greu, într-o perioadă în care fabricile, uzinele, institutele de cercetare au încetat să mai existe și au lăsat șomeri atât muncitori, cât și intelectuali, fără discriminare. 40 de elevi la clasă, clasă de altetism (26 de băieți și 14 fete, cei mai energici, aleși după probe serioase). Părinți sceptici (în legătură cu vârsta, pregătirea, autoritatea mea), dar hotărâți să-și sprijine copiii. Trup și suflet alături de școală.

Problemele copiilor:

1. Lipsuri de tot felul – îmbrăcăminte, încălțăminte, rechizite; grija traiului de zi cu zi;
2. Îngrijorare în legătură cu starea mentală a părinților deveniți peste noapte șomeri, neputincioși, anxioși, depresivi.

Nu se plângea niciun elev, toți îndurau cu stoicism, știau să împartă, să aprecieze lucrurile mărunte, să fie prieteni și colegi buni. Erau ambițioși, silitori, creativi, respectau munca și omul.

Bunicii erau buni – ne însoțeau peste tot, ne făceau mici surprize – plăcinte cu răvașe, gogoși, ateliere de tâmplărie, șezători.

Viața în școală și viața copiilor în general s-a schimbat, influențată de societate. Anii au trecut, iar copiii au înlocuit o problemă cu alta sau, și mai trist, problemele li se tot înmulțesc. Copiii au acum haine – de firmă, jucării – de firmă, case cu multe camere, șofer, bonă, after school – că-și permit părinții, telefoane, tablete, laptop-uri, vacanțe scumpe la multe stele. Dar nu sunt fericiți. Sunt lipsiți de atenția părinților, sunt vitregiți de bunicii – fie încă lucrează, fie nu mai sunt dispuși să stea cu nepoții, sunt dependenți de tot felul de lucruri – mâncare, dulciuri, telefon și lista e lungă.

Astăzi cei mici trăiesc într-o lume în care adulții citesc doar numele firmei de mașini, de poșete, de haine; îi văd pe cei care-i cresc mai preocupați de ce imagine afișează în fața celorlalți decât de ceea ce-i face fericiți cu adevărat; le speculează celor mari adicțiile. Știu de foarte mici ce vor: jordanii, laptop cu măr mușcat, ultimul tip de Iphone, vacanțe la multe stele în locații exclusiviste, știu cum să manipuleze și cred că toată lumea le este datoare. Au uitat să se joace, să-și facă prieteni, nu știu ce este responsabilitatea, sunt dispuși să facă orice pentru bani și expunere. Copilul de astăzi este trist, nu-l mulțumește nimic, mănâncă în mod compulsiv, urlă, nu vorbește, se sacrifică să vină la școală, se laudă în permanență cu merite care nu-i aparțin, are nevoie infinită de atenție, este labil emoțional.

Copiii în ziua de astăzi se confruntă o serie de probleme reale și grave. Iată câteva dintre ele:

1. Tehnologia excesivă. Copiii petrec mult timp în fața ecranelor, fie că este vorba de televizor, computer, tabletă sau telefon mobil. Acest lucru poate duce la sedentarism, probleme de sănătate și izolare socială.
2. Stresul academic. Presiunea de a obține rezultate academice bune poate fi copleșitoare pentru mulți copii. Programul încărcat, temele și examenele, multitudinea de cursuri la care sunt înscriși de părinți, ca să nu se plictisească, să fie permanent ocupați pot duce la stres și anxietate.
3. Bullying. Bullying-ul fizic sau pe rețelele sociale este o problemă serioasă în rândul copiilor și poate avea consecințe negative asupra stimei de sine, sănătății mentale și performanței școlare. Aici aș face o paranteză și pentru reclamele agresive care îi fac victime perfecte ale marketing-ului, bombardamentul de știri false pe care un copil trebuie să le filtreze și nu este capabil și de aici deformarea gândirii.
4. Probleme de sănătate mentală. Tot mai mulți copii se confruntă cu probleme de sănătate mentală, cum ar fi anxietatea, depresia și tulburările de comportament. Stigmatul asociat cu aceste probleme poate face ca mulți copii să nu caute ajutorul de care au nevoie.

5. Alimentația necorespunzătoare. Dieta necorespunzătoare și consumul excesiv de alimente procesate și suciri cu exces de zahăr sau energizante pot duce la probleme de sănătate, cum ar fi obezitatea și diabetul, dar și lipsa de concentrare, starea permanentă de oboseală sau de agitație.
6. Presiunea socială și standardele de frumusețe. Copiii sunt adesea expuși la standarde nerealiste de frumusețe și presiunea de a se conforma acestor standarde poate duce la probleme de imagine de sine și la dezvoltarea unor comportamente nesănătoase, cum ar fi tulburările alimentare.
7. Lipsa de timp liber și joacă. Programul încărcat al copiilor, atât la școală, cât și în activitățile extrașcolare, poate lăsa puțin timp pentru joacă și relaxare. Aceasta poate afecta dezvoltarea lor emoțională și socială.
8. Adicțiile. Dependențele la copii sunt multiple – duciuri, mâncare, cumpărături, jocuri pe calculator, alcool, tutun, droguri. E trist că vârsta tot scade.

Copiii de astăzi nu mai au limite, își fac greu prieteni, nu relaționează, mănâncă în exces, nu petrec timp afară, nu citesc, desi au totul la un click distanță, nu sunt interesați de nimic, nu sunt dispuși la efort, nu au ambiție, sunt hrăpăreți, nu au respect nici față de părinți sau față de munca lor.

Este important ca adulții să fie conștienți de aceste probleme și să ofere sprijin și îndrumare copiilor pentru a le face față. Comunicarea deschisă și crearea unui mediu sigur și sănătos sunt cheia pentru a ajuta copiii să se dezvolte în mod armonios.

Noi, adulții, trebuie să îl ajutăm pe copil să fie un om funcțional în lumea în care va trăi. “Nu pregăti drumul pentru copil, ci pregătește copilul pentru drum”.

Cum ne vom înțelege cu propriii noștri copii care ne scriu mesaje din ce în ce mai abreviat, mai englezit? Uneori pierd măsura și tot așa alcătuiesc textele de la școală. Trebuie intervenit în educația copiilor din ziua de astăzi – au mai multe provocări ca niciodată și sunt mai nepregătiți ca niciodată – fizic, emoțional, mental, spiritual.

ASAP. (As Soon As Possible – Cât mai repede posibil). **Update.** Și de la capăt.

Webologie:

www.urbandictionary.com

www.iteach.ro

www.ise.ro

COMMERCIALS AND THEIR EFFECT ON US

Zaharia Luminița-Mariana, Liceul Teoretic “Sfânta Maria” Galați

Introduction

What most media discourse aims to do is to convince people to believe their messages and also to get them to act in a certain way. American film makers, for example, pay a lot of money for the special effects they use in order for us to think that what we have in front of our eyes is not just *make belief*, not a fantasy, but something as palpable and as real as possible. News people use persuasive techniques as well like, for example, revealing the names of the people who supposedly were the source of their news, again, to make us think that their stories are true.

These people who are, metaphorically speaking, in the *business of persuading* large audiences use quite a number of methods and techniques to have our attention, to pretend to be credible and trustworthy, to enhance our curiosity for the products they are selling or for the politician/policy they are trying to convince us to vote for etc. (Andrew Aberdein, Adina Arvatu, 2016).

The techniques employed are generically called *the art of persuasion* and in the teaching environment this type of learning is an important literacy skill. (www.greenwickschools.org)

As soon as our students realize how media messages attempt to convince us to believe or act in a certain way, they will be better equipped with filtering devices that will help them read between the lines and thus make better and informed decisions by themselves.

Body

How convincing are you?

I start my lessons on the study of rhetoric by asking my students several questions such as: Are you a convincing boy/girl? If, yes, why do you think that is?/If no, why not? How do you get people to do what you want? etc. We have vivid discussions on that and we reach the conclusion that *the art of persuasion* is not just an art but precise science as well and that there are specific methods to manipulate people, to get them to do what you want them to do. I then start telling them about such concepts as: *ethos*, *pathos*, and *logos*, i.e. the basic rhetorical devices who were first introduced by Aristotle. Afterwards we watch illustrative video adverts in which these appear and, obviously, discuss them in detail.

For homework, students have to do some research and find their own examples of the rhetorical appeals in the written press or in video commercials, to give arguments as to which of the appeals the ad is using and why. This is a very good way for them to better understand

the concepts and to have them engraved in their long term memory too. They also become more aware of just how much persuasion is used in the outside world by people everywhere but especially by people in the media when they are trying to convince us of how good specific things are.

Teaching specific rhetorical methods

The next class we have, we discuss students' findings, then I introduce a number of persuasion techniques such as: „beautiful people”, „bribery”, „celebrities”, „experts”, „majority belief”, „simple solution” etc., and I explain them in detail. For example, the „beautiful people” technique uses good-looking models (who may also be celebrities) to attract our attention (www.coursehero.com). It is a technique that we see in ads on a daily basis and it suggests a possible resemblance between us and the fashion model/actress employed to make the commercial, if we use the product too.

And so on and so forth. I explain all of these techniques, give or elicit examples from the students until they understand each concept thoroughly.

Then we continue analyzing specific ads, like print ads. Because they can take their time when it comes to analyzing such ads, students like working on these ones better. They work in groups of four and demolish, so to speak, a common commercial of their choice, piece by piece, in an attempt at finding as many rhetorical techniques as they possibly can. Finding these is just a starting point though. What's most important and what proves that students have gained the necessary knowledge to get to the hidden part of the iceberg, the manipulatory part that is, is for students to understand the powerful impact such commercials might have on people. Once they realize this they will start think twice before allowing anyone else play with their minds anymore.

To reinforce this idea, that persuasion used by the wrong person could spell danger in some way, I continue my enlightening process by talking about „bad ads”. And these would be those ads that blatantly lie to us, deceive us and therefore could potentially harm us. Students are even allowed and encouraged to enter a debate on whether they consider a specific ad to be „bad” or not. Each side comes up with their arguments, examples and proofs in order to build their case. They don't just resort to the given text but to evidence that comes from common knowledge, from reliable sources on the Internet etc.

For homework, students will have to find one explicit example of such bad commercials, bring to class, share and discuss with the other classmates.

Moving forward

Our study of rhetoric usually spans over an interval of three weeks' time, beginning with the presentation of the rhetorical devices and ending with the debates and presentations of their own examples of bad ads, but it can vary according to the type of students, their age, emotional and intellectual needs etc. It also depends on their class timetables and personal

interests. My students are so enthralled by the subject that, in their feedback surveys, it is the most referred to topic of the year. Consequently, we have started investigating other areas where persuasion is extensively employed, like social media for example, or public speeches, oral debates etc.

Conclusions

Rhetoric is an interesting subject for our students. It appeals to them because it tackles two very important aspects of learning: the students' *thirst for knowledge* and also the *honing of their skills*, the skills of interpreting messages around them and the skills needed to use the art of persuasion and diplomacy for their own benefit.

In this respect, Rhetoric can be used as a reliable foundation but also as a means of analysis, for example of literary texts and language materials, but it is mostly useful as a practising device so that students can learn how to write - formally, academically but also informally, creatively and even more importantly so that students can learn how to speak – an overlook and obviously a minus in the educational system nowadays. (Ward Farnsworth, 2008)

It's definitely an advantage for students heading into such Colleges as: the Philosophy Faculty, Philology, Journalism etc. to be familiar with the concept of rhetoric, but the most beneficial outcome is in students' everyday lives. They become more aware of the rhetoric around them and, most importantly, their critical thinking is undoubtedly very much improved.

Bibliografie

1. Aberdein A., Arvatu A., 2016. Rhetoric: The Art of Persuasion. Wooden Books.
2. Farnsworth W., 2008. Farnsworth's Classical English Rhetoric. Recorded Books.
3. https://www.greenwichschools.org/...Media_Literacy/The_Language_of_Persuasion.p
4. www.coursehero.com › University of Phoenix › HUM › HUM HUM 176

PROCESUL EDUCATIONAL ÎN ERA ÎNCĂLZIRII GLOBALE

Pof. Înv. Prim. Zestreanu Mihaela

Liceul Tehnologic Bâlteni

Trăim împreună pe aceeași planetă, iar schimbările pe care le producem într-o anumită zonă pot afecta și oamenii din zone îndepărtate. Am putea spune că modul în care ne comportăm lasă o impresie de durată, ca o amprentă. Așadar, prin propriile acțiuni și alegeri, fiecare dintre noi poate lua măsuri pentru a-și reduce amprenta și a ajuta la combaterea schimbărilor climatice.

Conform unui studiu realizat cu ocazia Zilei Pământului, lipsa de implicare a cetățenilor cu privire la schimbarea comportamentelor pentru a reduce amprenta de carbon este generată de o lipsă de înțelegere, mai degrabă decât de lipsa intenției de schimbare. Acest lucru indică necesitatea unei mai bune educări a publicului larg. Atât la nivel global cât și în România există un consens referitor la responsabilitatea guvernelor naționale de a informa și educa populația cu privire la combaterea schimbărilor climatice. Comparativ cu media globală, românii încredințează într-o mai mare măsură responsabilitatea educării populației cu privire la schimbările climatice către școli.

Niciodată nu e prea devreme să ne îndrumăm copiii în a avea grijă de Planetă. Schimbarea climatică sau dispariția animalelor sunt subiecte pe care le abordăm și despre care învățăm încă din timpul claselor primare. Să îi învățăm pe copii să aibă grijă de planeta pe care locuim este sarcina principală a tuturor dascălilor și părinților care doresc să crească un copil conștiincios, responsabil și sănătos. Vom vorbi despre acei pași simpli pe care trebuie să-i întreprindem ca să-i ajutăm să devină asemenea persoane. Cunoștințele și aptitudinile asimilate de la părinți și profesori sunt foarte importante pentru copii și vor juca un rol călăuzitor de-a lungul întregii lor vieți.

Trebuie să le sugerăm copiilor să protejăm planeta împreună, povestindu-le despre importanța anumitor acțiuni în acest sens, ca de exemplu:

- Să folosim o geantă eco ori de câte ori mergem la cumpărături. De fiecare dată când facem cumpărături ne întoarcem acasă cu multiple pungă de plastic de unică folosință. Aceste plase reprezintă un factor poluant uriaș al orașelor noastre. Fiecare dintre noi folosește punga nu mai mult de câteva utilizări, după care acesta ajunge la un depozit de deșuri unde se va descompune în câteva zeci de ani. În plus, pungile ajung în ocean, iar apoi în stomacurile animalelor marine. Trebuie să-i arătăm copilului că pungile de unică folosință pot fi înlocuite cu un rucsac, o geantă pentru cumpărături sau o geantă eco, care este atât practică și nici nu dăunează mediului câtă vreme va fi reciclată corespunzător la punctele speciale de colectare.

- Sortarea corectă a gunoiului. Este important să le vorbim copiilor despre importanța sortării corespunzătoare a gunoiului și predării acestuia pentru prelucrare la punctele de preluare ale deșeurilor pentru reciclare. Pentru a arăta copilului cum să deosebească un material de altul pot fi folosite diverse jocuri educative.
- Să urmărim împreună numeroase filme și documentare în care este abordată tema naturii și cea a ecologiei.
- Să cultivăm plante împreună. Acestea nu au doar rolul de a înfrumuseța, ci și de a purifica și a îmbogăți aerul cu oxigen. Creșterea și îngrijirea plantelor reprezintă o activitate captivantă și folositoare atât pentru copii cât și pentru adulți.
- Să economisim apa. Îi îndrumăm pe copii să oprească apa în timp ce se spală pe dinți. Putem să îi explicăm copilului importanța apei pentru viață și necesitatea folosirii raționale a acesteia. Același exemplu poate fi aplicat și când vine vorba de spălarea vaselor și, de asemenea, de toate activitățile casnice pe parcursul cărora nu este indispensabil un flux constant de apă.
- Să-i învățăm să închidă întrerupătorul ori de câte ori părăsesc o încăpere. De asemenea, putem să le explicăm copiilor importanța folosirii modului de economisire a energiei cu care sunt dotate calculatoarele, televizoarele și alte electrocasnice. De altfel, pe timpul nopții, acestea vor fi decuplate de la sursa de energie.
- Să împiedicăm aruncarea de deșuri periculoase la coșul de gunoi. Trebuie explicat copilului de ce nu trebuie să arunce bateriile, acumulatorii și alte lucruri similare toxice la coșul de gunoi.
- Alegerea recipientelor din sticlă în favoarea celor din plastic. După utilizarea sticlei și a plasticului, acestea pot fi depuse la punctele de colectare a deșeurilor reciclabile. Recipientele din sticlă sunt mai ușor de reutilizat, iar plasticul conține numeroase substanțe nocive pentru mediu.
- Folosirea ambelor părți ale hârtiei. Fiecare foaie de hârtie are două fețe și, într-o multitudine de situații, putem imprima sau scrie pe ambele părți. Acest lucru va reduce cantitatea de hârtie folosită și va ajuta la salvarea copacilor.
- Cumpărarea produselor necesare și evitarea aruncării a celor considerate nefolositoare. Trebuie să le spunem copiilor că lucrurile inutile pot fi de folos altcuiva: pot fi dăruite prietenilor sau donate în scop de caritate.
- Să procurăm jucării confecționate din materiale ușor reciclabile: stofă, lemn, hârtie. Aceste jucării sunt mai ușor de reciclat și nu dăunează mediului înconjurător, fiind, de asemenea, nocive pentru copii.

Zilnic copiii învață ceva nou despre lumea înconjurătoare, studiază natura și tainele ei. Micuții sunt foarte curioși și interesați de tot ce este neexplorat și necunoscut. Toate acestea îi pot ajuta pe părinți și, deopotrivă, pe profesori să îi pregătească să aibă grijă de planeta noastră, Terra.

Bibliografie:

- Ioan Mărculeț, Cătălina Mărculeț (2013), Schimbările climatice globale – o problemă prioritară, Studii Slătine, Anul VII, vol. XII, nr. 1/2013.
- https://climate-pact.europa.eu/about/climate-change_ro
- <https://www.eea.europa.eu/ro/themes/climate/about-climate-change>
- Viața pe Terra în primejdie. Concluziile Conferinței de la Paris: Încălzirea globală va provoca ravagii: caniculă, secetă, inundații, uragane devastatoare, „Ecologistul”, nr. 5, 2007, p. 2–4.